

A

[laatste update A: 17-04-2024] ¹

A** zie E**

A** zie Ha**

Aalys a) [Moisan I, 1: AELIZ 9 DE BLAIVES]; b) dochter van Milon, hertog van Blaye – zuster van Biautris de Blaives, echtgenote van Begon de Belin – echtgenote van Garin le Loherain – moeder van Gerbert; e) **Aalys**; f) echtgenote van Garijn – moeder van Girbeert – zuster van Beatrijs; *Lorreinen*: fragm. III, r. 585.

Aalmaengen zie **Almaenge**

Aaron a) [A-Z 3: Mozes & Aäron] ² [Moisan I, 1: AARON 1] — Aäron ³ [Exodus 4, 14] ⁴ – eerste hogepriester van Israël; b) zoon van Amram en Jokebed – (oudere) broer van Mozes en Mirjam – echtgenoot van Eliseba; d) tot ‘bisschop’ gekozen omdat zijn roede bloeide – samen met Mozes bevrijder van het Joodse volk uit Egypte; e) **Aaron**; f) broer van Moyses; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 600; e) **Aaron**; f) voorvader van Elizabeth [moeder van Johannes de Doper]; g) wiens roede bloeide – evenals de hogepriester Jojade gehuwd met een vrouw uit de stam van Juda <Aarons> *Gulden legende*: I, p. 58; II, p. 307, 618; e) **Aaron**; g) wiens roede bloeide; *Jan van Stijvoort*: refr. 102, r. 48; e) **Aron**; g) door de zonde van Adam in de Hel terechtgekomen; *Johan uz dem Virgiere*: r. 716; e) **Aaron**; g) samen met Moyses door God uitverkoren om het volk van Israhel te regeren; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 49.

Aaron zie **Arpoen**

Abalie zie **Albania**

Abaroen zie **Abroen 2**

Abaromatie zie **Aramathia**

Abas 1 a) de centaur ⁵ Abas [*Metamorphoses* XII, 306] ⁶; e) **Abas** – een Centauroen; g) deelnemer aan het gevecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht na afloop; *Troyen*: r. 27232.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0043.php#a042

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aaron>

4. http://vulgate.org/ot/exodus_4.htm

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Abas 2 e) **Abas** (or. Abaz) – koning van Darghes; f) zoon van Linceus en Parmestra – vader van Acrisius en Pricus; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 15, 29.

Abas van Pepulone a) **Abas**¹ – afkomstig uit Populonia; e) **Abas van Pepulone** – koning van Pepulone en Yla; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus; *Troyen*: r. 38762, 40375; e) **Alijs van Pepuloene** – koning; g) verder als boven <Abyas> *Troyen Prz*: fol. 152va, 161vb.

Abat zie **Albat**

Abbacuc a) onduidelijk is of en indien zo, welke relatie bedoeld is met de overbekende profeet Habakuk/Abacuc² [*Habakuk* 1, 1]³ – ook in *De bouc vanden ambachten/Livre des mestiers* komt de naam ‘Abacuc’ voor zonder enige toegevoegde waarde; e) **Abbacuc** – tovenaars, in dienst van koning Karel de Grote; g) overtroefd door Baldaris – onthoofd door Roelant <Abbacucx> *Malegijs*: p. 23, 24.

Abbat zie **Albat**

Abcerchius zie **Abserchius**

Abchersius zie **Abserchius**

Abdiam zie **Abdias**

Abdian zie **Abdias**

Abdias a) **Obadja**⁴ [*1 Koningen* 18, 3]⁵ — **Abdias** in de *Vulgaat*; d) aangenomen wordt dat deze **Abdias/Obadja** dezelfde is als de gelijknamige profeet en auteur van het Oudtestamentische Bijbelboek *Abdias/Obadja*⁶; e) **Abdiam**; g) begraven in de stad Sebasten naast Heliseus; *Gulden legende*: II, p. 285; e) **Abdias**; g) rechtschapen en godvrezend rentmeester van de slechte koning Achab <Abdian> *Negen Quaetsten*: fol. B2r.

Abdie a) [*Moisan I*, 1: LUBIAS]; b) in het chanson de geste *Amis et Amiles*⁷ een nicht van de verrader [*Moisan I*, 1: HARDRÉ(S) 1]; d) vat haat op voor haar echtgenoot Amijs als die weigert in bed intiem met haar te zijn, onwetend dat het niet Amijs maar zijn evenbeeld Amelis is, die de plaats van Amijs inneemt; e) **Abdie** (or. Obias); f) dochter van een edele ridder – echtgenote van Amijs; g) heeft niet door dat zij met Amelis te maken heeft als die zich voor de buitenwereld voordoet als Amijs – tracht haar echtgenoot te (laten) doden nadat hij melaats geworden is; *Amijs ende Amelis*: cap. LXXIX, r. 7.

1. [https://de.wikipedia.org/wiki/Abas_\(Etrusker\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Abas_(Etrusker))

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Habakkuk>

3. http://vulgate.org/ot/habakkuk_1.htm

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Obadiah>

5. http://vulgate.org/ot/1kings_18.htm

6. http://vulgate.org/ot/obadiah_1.htm

7. http://www.arlima.net/ad/ami_et_amile.html

Abechin a) [West PR: Ablechin], toegenaamd: ‘le Voir’; e) **Abechin** – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 23954.

[**Abedie, Witte**] zie [**Witte Abedie, die**]

Abel a) [A-Z 3: Kaïn & Abel]¹ [Moisan I, 1: ABEL 1] [West PR: Abel] [West VR: Ab(i)el] — Abel² [Genesis 4, 2]³ – door de middeleeuwen op basis van het Latijnse ‘habilis’ (Mnl. ‘abel’) vrijwel zeker begrepen als een sprekende naam: ‘goed’; b) tweede zoon van Adam en Eva – gedurende de Middeleeuwen [*Scolastica*: r. 829-831]⁴ [*Spiegel historiael* I¹, 10, 31-34]⁵ de tweelingbroer van Delbora, en 15 jaar jongere broer van Caym en diens tweelingzuster Calmana – volgens de *Historie van Belgis* (1574), van Marcus van Vaernewijc [boek I, capittel VIII]⁶ kregen Adam en Eva na de geboorte van deze twee tweelingen nog 30 tweelingen, telkens een jongen en een meisje, wier namen (Flavius) Josephus gekend zou hebben, maar die hij niet noemt in zijn *Antiquitates judaicae*⁷ – broer van Set; d) Abel geldt als een prototype van Jezus (Christus) en in de ogen van Jacob van M(a)erlant en zijn lezers als één van de weinige ‘goede’ Joden in het *Oude Testament*; e) **Abel** – schaapherder; f) tweede zoon van Adam en Yeve – broer van Caym en Set; g) gedood door Caym <Abelle> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 443, 447; e) **Abel**; g) onschuldig gedood door zijn broer Chaym; *Esopus*: p. 223; e) **Abel**; g) eerste martelaar in het *Oude Testament* – offerde God van zijn vee – gedood door Cain op dezelfde dag als waarop Maria geboodschapt en Jezus gekruisigd werd – werd door God geprezen om zijn offer <Abels> *Gulden legende*: I, p. 68, 204, 278; II, p. 69-70; e) **Abel**; g) doodgeslagen door Caijm; *Jan van Stijevoort*: refr. 56, r. 26; e) **Abel** – toegenaamd: “die Goede”; f) eerstgeboren zoon van Adam en Yve – broer van Caym; g) gedood door Caym <Abelle, Abels> *Lanceloet*: boek III, r. 8396, 8423, 8432, 8437, 8440, 8442, 8447, 8452, 8454, 8475, 8480, 8703, 8860; e) **Abel** – schaapherder; f) tweede zoon van Adam en Eva – jongere broer van Caym; g) door zijn broer Caym uit jaloezie doodgeslagen omdat diens brandoffer van een lam wél door God geaccepteerd werd en niet zijn vruchten van het land; *Negen Quaetsten*: fol. C1r-C1v.

Abel zie **Abelquac**

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0037.php#a036

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abel>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

5. http://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01/maer002spie01_0009.htm

6. http://www.dbnl.org/tekst/vaer003dieh01_01/vaer003dieh01_01_0011.php

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Antiquities_of_the_Jews

Abelam e) **Abelam** (or. Abillant) – Sarazijnse prins; f) broer van de koning Morinem; g) gedood door de Groenen Ridder in de strijd voor Constantinopelen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 32.

Abelant zie **Abilant**

Abelquac a) lett. ‘goedgebouwd’ [?]; e) **Abelquac** – dorpeling; g) neemt enthousiast deel aan de mishandeling van Bruun <Abel> *Reynaert A en F*: r. 790; e) **Abelquac** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 599; e) **Abelquack** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 831.

Abelquack zie **Abelquac**

Abemoes zie **Aerbelose**

Aberdane h) [Graesse: **Abersonia**]¹ — Aberdeen² – havenstad in Schotland gelegen aan de Noordzee tussen de monding van de rivier de Dee³ en de monding van de rivier de Don⁴; i) **Aberdane** – havenstad waarheen Godevaert van Deenmerke koers zet met de dochter van koning Magnus van Deenmerke om haar uit te huwelijken aan koning David den Bruys van Scotlant; *Denensage*: r. 56.

Aberijn zie **Aymerijn van Narboene**

Abersens h) [Graesse: **Abrineae**]⁵ [Moisan I, 2: ABRANCHES] – or. “ab urbe Abriacensi” – bedoeld lijkt Abrinca, de hoofdstad van de Abrincates,⁶ dat is Avranches⁷; i) **Abersens** – stad nabij Tumbe; *Gulden legende*: II, p. 381.

Abero(e)n zie **Abroen 2**

Abian zie **Abias 2**

Abias 1 a) Abia [*I Koningen* 14, 1]⁸ – koningskind; e) **Abias**; f) zoon van Jheroboan; g) wordt ziek en sterft jong als straf voor de afgoderij van zijn vader; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 4].

Abias 2 a) Abiam⁹ [*2 Kronieken* 13, 1]¹⁰ – koningskind; e) **Abias**; f) zoon van Roboan; g) koning over Juda en Benyamin – verslaat met Gods hulp Jheroboan <Abian> *Negen Quaetsten*: cap. [I, 4].

Abias 3 a) Abia [*Lucas* 1, 5]¹¹; e) **Abias**; f) verwant van Zacharias [de vader van Johannes de Doper]; *Gulden legende*: II, p. 32.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Abersonia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aberdeen.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/River_De,_Aberdeenshire

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aberdeen>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Abrineae>

6. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Abrincates>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Avranches.kmz

8. http://vulgate.org/ot/1kings_14.htm

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abijam>

10. http://vulgate.org/ot/2chronicles_13.htm

11. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

Abyas zie **Abas van Pepulone**

Abiden zie **Abidos 1**

Abides zie **Abidos 1**

Abydeus zie **Abidos 1**

Abidos 1 h) [Graesse: **Abydus**]¹ — Abydos/Abidus,² stad aan de Hellespont in Klein-Azië – gelegen bij het huidige Çanakkale,³ Turkije – zie ook **Aulis**;
 i) **Abidos** – eiland in de Suutsee, tussen Cretenlant en Colchos; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1689; i) **Abides** – hertogdom van Paulus van Abides; *Caesar T*: fol. 2ra; i) **Abiden** – koninkrijk aan de zee van Ellespont van de vader van Leander <Abijden, Abyden, Abydeus> *Minnen loep*: boek II, r. 121, 124, 208, 339; i) **Avidos** – eiland in de Zuytsee, tussen Crete en Colchos; *Troyen*: r. 29255.

Abidos 2 i) **Abidos** – correspondeert met **Cresus 2** (in *Limborch*) – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Osisis – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 970.

Abieron zie **Abiron**

Abigail a) Abigaïl⁴ [1 *Samuel* 25, 3]⁵; b) echtgenote van de hoogmoedige Nabal, en na diens dood als beloning voor haar gedrag ten huwelijk gevraagd door koning David; e) **Abigail**; g) deed Davids toorn verdwijnen; *Jan van Stijevoort*: refr. 17, r. 23; 104, r. 16; 116, r. 2.

Abijden zie **Abidos 1**

Abilant h) [Moisan I, 2: ABILAN(S)] — Abilant – vermoedelijk (ook) bedoeld als of begrepen als een sprekende naam: ‘mooi land’ (Lat. *habilis* betekent vooral ‘mooi’) en daarmee als naam vergelijkbaar met het Franse *Beulant*, dat traditioneel geïdentificeerd wordt als Nice (zie **Beulant**) – fictieve Saraceense stad van Rouge Lion – mogelijk is de naam geïnspireerd op de ‘bijbelse’ stad Abila,⁶ alias Abila Abila Lysaniou,⁷ gelegen aan de ‘Romeinse’ weg van Damascus naar Heliopolis alias Baalbek, hoofdstad van het koninkrijk Abilene [Lucas 3, 1]⁸ – in het Oudfranse chanson de geste *Girart de Vienne* van Bertrand de Bar-sur-Aube⁹ wordt Abilant gebruikt als aanduiding (voor dat deel) van de Sinaï-woestijn waar de Joden manna ontvingen

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Abydus>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Hellespont_Abydos

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Çanakkale.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abigail>

5. http://vulgate.org/ot/1samuel_25.htm

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Abila_Lysaniou.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Abila_Lysaniou

8. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_3.htm

9. http://www.arlima.net/ad/bertrand_de_bar-sur-aube.html

[*Exodus* 16, 15]¹: “Por ce perdirent li Juïf mescreant/dedanz Esgipte es deserz d’Abilant,/ou nostre Sires les garda prop[r]ement,/et de la maine les reput longuement.” (ed. Wolfgang van Emden, r. 170-173); i) **Abelant** – stad van Roede Lioen – waar Gloriant Florentijn vandaan haalt; *Gloriant*: r. 0, 229, 240, 262, 278, 441, 444, 479, 531, 563, 604, 610, 710, 726, 770, 800, 814, 882, 978, 982, 1093, 1101; i) **Abilant** – stad waarheen Brohier vlucht; *Ogier E-G*: r. 147, 172; i) **Abilant** – de koning organiseert een tweekamp voor zijn van verraad beschuldigde zuster, vorstin van Damast; *Saladijn*: r. 1617.

Abylas a) [West PR: **Abilas**]; b) broer van [West PR: **Cassibilans**], [West PR: **Dyonis 1**] en [West PR: **Dyonz**] – neef van [West PR: **Kallés**]; e) **Abylas**; f) neef van Cales – broer van Cassibiliaen en Dyonele; g) steunt Cales in de strijd tegen diens zoons; *Lanceloet*: boek II, r. 10348.

Abiron a) Abiram² [*Numeri* 16, 1]³ – aanhanger van de opstandeling Korach; d) door de aarde verzwolgen en met hemels vuur vernietigd; e) **Abiron**; g) die dezelfde goddelijke straf kreeg als Dathan; *Gulden legende*: I, p. 95; e) **Abiron**; g) verblijft in de hel <Abieron> *Jan van Stijevoort*: refr. 105, r. 52; 111, r. 44.

Abisaac zie **Abysac**

Abysac a) Abisag Sunamitin⁴ [*1 Koningen* 1, 3]⁵; d) maagd die bij de oude koning David te bed gelegd werd om hem warm te houden; e) **Abysac**; g) “die duer liefte wonder dede/sy veel scoonder sprake mit David stichte” <Abisaac> *Jan van Stijevoort*: refr. 17, r. 25; 104, r. 35.

Abisari a) Abysares [*Alexandreis* IX, 508]⁶ – de titel van de heerser over Abhisara,⁷ de oude naam voor Kasjmir; e) **Abisari** – koning van Subdraken; g) in Subdraken belegerd door Alexander de Grote – raakt zwaargewond en onderwerpt zich aan Alexander <Abizari, Abysari> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 837, 984, 1052; boek X, r. 184, 1239.

Abyu a) mogelijk een vervorming van het Arabische woord voor vader: ‘abu’; e) **Abyu** – Saraceense emir in het leger van Agulant; g) gedood door Mile van Mantes <Abyue> *Lorreinen O*: r. 813, 821.

Abyus zie **Anius**

Abizari zie **Abisari**

1. http://vulgate.org/ot/exodus_16.htm

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abiram>

3. http://vulgate.org/ot/numbers_16.htm

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abishag>

5. http://vulgate.org/ot/1kings_1.htm

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abhisara>

Abner a) Abner¹ [1 Samuel 14, 50]² – legeroverste van Saul; e) **Abner** – legeraanvoerder van koning Saul; g) gedood door Joab om de dood van diens broer Asaël te wreken; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 791, 795.

Abot zie **Nabot**

Abraham a) [A-Z 3: **Abra/Abraham**]³ [Moisan I, 1: ABRAHAM 1] [West PR: **Abraham**] [West VR: **Abrahan, Saint**] — Abraham,⁴ eerste van de drie aartsvaders [Genesis 17, 5]⁵ – zie ook [**Abrahams Schoot**]; b) zoon van Terach – broer van Nachor en Haran – echtgenoot van Sara – vader van Ismaël [bij Hagar] – vader van Isaäk [bij Sara] – stamvader van de Hebreeën; e) **Abraham**; f) echtgenoot van Sara – vader van Ysaac – voorvader van Affer; g) wordt als honderdjarige pas vader <Abrahame> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 530; boek VII, r. 1614; e) [**Abraham**]; g) “in Abrahams tide” <Abrahams> *Caesar Prz*: fol. 6v; e) **Abraham**; g) stamvader van heidens volk – ontving van God de besnijdenis – de tijd tussen Noe en Abraham heet de ‘Tweede oudheid’, die tussen Abraham en Moyses de ‘Derde oudheid’ – gaf als boete de ‘tiende’ aan de priester Melchisedech – aan wie Melchisedech brood en wijn offerde – vroeg God om een teken – verliet op Gods bevel zijn land en zijn familie – richtte een altaar op; *Gulden legende*: I, p. CV, 57, 95-96, 108, 204, 278; II, p. 33, 70, 605; e) [**Abraham**]; f) vader van Madian – grootvader van Affer <Abrahams> *Hercules*: cap. [14]; e) **Abraham**; g) offerde exemplarisch gehoorzaam en vol godsvertrouwen zijn zoon Ysaack; *Jan van Stijevoort*: refr. 56, r. 52; 111, r. 7; e) **Abraham**; g) door ongehoorzaamheid aan God in de Hel terechtgekomen; *Johan uz dem Virgiere*: r. 715; e) [**Abraham**]; g) in wiens boomgaard te Jhericho het hout van Roharts staf groeide <Abrahams> *Karl Meinet*: r. A260, 7; e) **Abraham** – verwelkomt als een der eersten Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven ons Heren*: r. 141, 4211; e) [**Abraham**] – “in Abrahams, in Moyses, in Davids tijden” <Abrahams> *Mariken van Nieuweghen*: fol. D5r; e) **Abraham**; f) vader van de bastaard Ismahel; g) besneet zijn zoon Ismahel op dertienjarige leeftijd <Abrahams> *Negen Quaetsten*: fol. E1v, E4r; e) **Abraham**; f) vader van Ysaac; g) was God gehoorzaam en bereid zijn zoon Ysaac te offeren; *Olyvier van Castillen*: epiloog; e) **Abraham**; *Reinolt von Montelban*: r. 11017, 15072; e) **Abraham**; g) kreeg brood en wijn van het heilig Sacrament; *Sacrament Niervaert*: r. 995; e) **Albane**; f) voorvader van Affer; *Troyen*: r. 29182.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abner>

2. http://vulgate.org/ot/1samuel_14.htm

3. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0002.php#a001

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abraham>

5. http://vulgate.org/ot/genesis_17.htm

Abraham van Damas a) [Moisan I, 1: ABRAHAM 6 DE DAMAS]; b) oom van Dodequin de Damas/de Tabarie; e) **Abraham van Damas** – Sarazijnse koning; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem; *Ridder metter Swane*: cap. [29].

[Abrahams Schoot] h) Abrahams schoot/Abrahams hart,¹ [Lucas 16, 22]² het verblijf (in de Hel) van de zielen uit het *Oude Testament*, waar zij door de duivels onder leiding van Lucifer (zie **Lucifer**) op onaangename wijze gevangen gehouden worden, totdat zij op Paaszaterdag door Jezus (Christus) verlost werden, zoals beschreven in het gedurende de Middeleeuwen veelgelezen Latijnse *Evangelie van Nicodemus*,³ in het Middelnederlands (onder andere) in *Vanden levene ons Heren*,⁴ r. 4161 e.v. – in *Ogier von Dänemark* is er sprake van “Lucifers schoit” (r. 22449) – ook gebruikt als pars pro toto voor de Hemel ná de komst van de Verlosser; i) **Abrahams Scoet** – waarheen sente Michile de ziel van sente Aeghte voert; *Aeghte*: r. 700; i) **Abrahams Scoot**; *Gulden legende*: II, p. 392, 510; i) **Abrahams scoot** – synoniem voor de hemel; *Jan van Stijevoort*: refr. 15, r. 43; i) **Abrahams Scoot** – synoniem voor het hiernamaals; *Walewein*: r. 8381.

Abreusce zie [Ebreusche] 2

Abrioen van Tryer e) **Abrioen van Tryer** – Joodse magister; g) zeer wijs – heeft macht over alle dieren – kent vele talen onder andere Hebreeuws <Abrioen> *Reynaert Prz*: r. 4087-4088, 4094, 4115; e) **Abrioen van Tryer** – Joodse magister; g) verder als boven <Abrioen, Abryoen> *Reynaerts Hst*: r. 5330, 5337, 5362.

Abrisane zie **Brissane**

Abroen 1 a) [Moisan I, 1: AUBERON(S) 1] — Auberon/Oberon⁵ – koning van Féerie/Bouguerrie; d) toverdwerg – beschermer van Huon de Bordeaux; e) **Ebroen** – koning; g) heeft Maleproen penitentie opgelegd – helpt Huge van Boerdeus met betoverde voorwerpen; *Huge L*: r. 150, 153, 170, 183, 227; e) **Abroen** – Christen koning in Saraceens gebied – koning van Bulgherie – heer van kasteel Moyn; g) mooie en godvruchtige dwerg – bovennatuurlijk begaafd en alwetend – helpt Hughe van Bourdeus om de onmogelijke opdrachten van koning Karel de Grote tot een goed einde te brengen – geeft hem een wondernap en een wonderhoorn <Abroene, Abroens> *Hughe Prz*: p. 18-23, 26-28, 31, 33-38, 52-55, 57, 58, 76, 78, 80-83.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Bosom_of_Abraham

2. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_16.htm

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Gospel_of_Nicodemus

4. http://www.dbnl.org/tekst/_lev001leve01_01/_lev001leve01_01_0005.htm

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Obéron_%28personnage%29

Abroen 2 e) **Abroen** – ridder; f) broer van hertog Tybaut van Loreyn; g) neemt deel aan de belegering van Triere – gedood door Heinrijc van Limborch <Abroene> *Limborch*: boek II, r. 1235, 1418, 1555, 1562, 1573, 1601, 1608, 1617, 1627, 1631, 1641, 1649, 1655, 1672, 1704, 1733, 1757, 1834, 1851, 1856; e) **Aberon** – ridder; f) broer van hertog Dybolt van Loreem; g) verder als boven <Abaroen, Aberoen> *Lymburch*: boek II, r. 1233, 1416, 1552, 1559, 1570, 1598, 1605, 1614, 1624, 1628, 1638, 1646, 1652, 1669, 1697, 1726, 1750, 1827, 1844, 1849.

Absaloen zie **Absalon 1**

Absalon 1 a) [A-Z 3: **Absalom**]¹ [Moisan I, 1: ABSALON 1] [West PR: **Absalon**] [West VR: **Absalon**] — **Absalom**² [2 *Samuel* 3, 3]³; b) derde zoon van koning David en Maäka – broer van Tamar – halfbroer van Amnon; d) vermaard om zijn grote schoonheid, met name om zijn weelderige hardos, die hem later noodlottig zou worden toen hij per ongeluk zichzelf met zijn haar ophing aan een laaghangende tak van een boom en vervolgens doorstoken werd; e) **Absalon**; f) zoon van koning Davit – broer van Thamar; g) in oorlog met zijn vader – raakt verstrikt in de takken van een eik en wordt gedood door Joab <Absaloene, Absalons> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 804; boek VIII, r. 123; e) **Absolon** – “die scone”; g) exemplarisch mooie man; *Beatrijs*: r. 372; e) [**Absolon**] (or. Asalon); g) exemplarisch mooie man, maar minder mooi dan de 15-jarige (or. 14-jarige) Floris <Absolone> *Floris ende Blancefloer*: r. 3581; e) **Apsloen**; g) exemplarisch door de liefde bedrogen; *Gloriant*: r. 131; e) **Absolon**; g) hoewel geneigd tot alle kwaad zou hij Amon niet gedood hebben als die Tamar niet valselijk had toegesproken – exemplarisch mooi; *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 36; 52, r. 5; 101, r. 30; 111, r. 16; 113, r. 42; e) **Absalon** – toegenaamd: “die Scone”; g) werd door een vrouw bedrogen; *Lanceloet*: boek III, r. 5028; e) **Absolon**; g) exemplarisch knappe man; *Limborch*: boek VII, r. 14; e) **Absaloen**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 14; e) **Absolon**; f) zoon van David – broer van Thamer – broer van Amon; g) doodt Amon uit wraak voor diens verkrachting van Thamer – slaapt met de of een vrouw van zijn vader David – gedood door Joab – exemplarisch incestueus <Absolons> *Minnen loep*: boek III, r. 673, 686, 1070, 1080; e) **Absolon**; g) exemplarisch mooie man; *Peeter van Provencen*: fol. C2v; e) **Absolon**; g) stootte zijn vader van de troon, maar wordt bij zijn dood toch door hem beweend; *Roelant*: r. P1065; e) **Absaloen**; g) vermaard om zijn mooie haar; *Troyen*: r. 9590; e) **Absalon**; g) over wie David weende; *Turpijn*: XII, r. 60; e) **Absolon**; g) verdrijft zijn vader en verkracht diens vrouwen – doodt zijn (half)broer; *Vergi Prz*: r. 12, 13.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0003.php#a002

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Absalom>

3. http://vulgate.org/ot/2samuel_3.htm

[Absalon] 2 a) misschien geënt op de Absalom [*1 Makkabeeën* 11, 70]¹ uit het geslacht van de Machabeën – gelet op de context kan moeilijk/onmogelijk Absalom, de zoon van koning David (zie **Absalon 1**), bedoeld zijn; b) vader van Mattatias – mogelijk dezelfde als de vader van Jonathas [*1 Makkabeeën* 13, 11]²; e) **[Absalon]** <Absalone> *Jechemas*: fragm. I, r. 65.

[Absalon] 3 e) **Absolon** – Saraceen; f) zoon van sultan Ferdelant; g) begeert Aurora – vernoemd naar de bijbelse Absalom vanwege zijn schoonheid; *Malegijs*: p. 214.

Abschersius zie **Abserchius**

Absdale h) Absdale,³ gehucht gelegen onder de rook van Hulst in het huidige Zeeuws-Vlaanderen – waarvan het bestaan zeer waarschijnlijk alleen door direct omwonenden gekend werd; i) **Absdale** – geboorteplaats [?] van Hughelijn metten Crommen Beene of van Ludolf metten Crommen Vingheren (hs. A)/Grindemont mitten Langen Vingren (hs. F) <Abscale, [Abstale]> *Reynaert A en F*: r. 802.

Abserchius a) Apsyrtos/Apsyrtus⁴; b) zoon van Aietes – jongere broer van Medea; e) **Abserchius** – Grieks; f) zoon van koning Oetes en koningin Ortis – jongere broer van Medea en Caliope; g) zestien maanden oud – door Medea tijdens haar vlucht meegenomen, gedood en in stukken gesneden in zee geworpen om haar vader de achtervolging te doen stoppen <Abserchius, Abchersius, Abschersius> *Jason*: fol. 89r, 117r, 118v-122v.

Abscale zie **Absdale**

Absolon zie **Absalon 1** en **[Absalon] 3**

[Abstale] zie **Absdale**

Abstinanche zie **Abstinencie**

Abstinencie a) or. Contreinte Atenance, lett. ‘onthouding’, allegorie⁵ – zie ook **Bedect Wesen**; e) **Abstinencie** – baron van Cupido <Abstinanche> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1064, 1162.

Abula h) [Graesse: **Abula**]⁶ — Ávila⁷ in Castilla-Leon in het midden van Spanje, halverwege Salamanca en Madrid; i) **Abula** – stad in Spaengien – bondgenoot van de koningen Ebrahum en Altumaior in de strijd tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IX, r. 9.

Acchilles zie **Achilles**

1. http://vulgate.org/ot/1machabees_11.htm

2. http://vulgate.org/ot/1machabees_13.htm

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Absdale.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apsyrtus>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Abula>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ávila.kmz

Aceroen zie [Acheron, die]

Acesis zie Atesis, die

Acestis zie Achistes

Achab a) Achab¹ [1 *Koningen* 16, 29]²; e) **Achab** – koning van Israel; f) echtgenoot van Jesabel; g) liet zijn hebzuchtig oog vallen op de wijngaard van zijn buurman Naboth en werd ziek toen die hem weigerde af te staan; *Bedroch der vrouwen*: fol. D3v, D4r; e) **Achab**; g) was op profijt uit, maar vond daardoor een onzalig einde; *Jan van Stijevoort*: refr. 107, r. 65; e) **Achas**; g) vond een onzalig einde; *Jan van Stijevoort*: refr. 111, r. 51; e) **Achab** – koning van Israel; f) zoon van Amry – echtgenoot van Jesabel, de dochter van de koning van Sidonien; g) één van de ‘Negen Quaetsten’ – bouwde een tempel voor de afgod Baal in Samarien – negeerde een waarschuwing van de profeet Helias – overwon met Gods hulp de agressieve koning Benadap van Syrien, maar weigerde hem te doden toen die om vrede smeekte, zoals een andere profeet hem beveelt – vat een ziekelijke begeerte op voor de wijngaard van Naboth, die hem weigert te verkopen, maar die hem toch toevalt nadat Jesabel Naboth heeft laten doden – sterft door een boogschot in de strijd tegen koning Josaphat van Syrien en kwam zo onzalig aan zijn einde <Achabs> *Negen Quaetsten*: fol. A1r-A1v, B1v-B3v, B4v.

Achaya h) [Constans: ACHAIE]³ [Graesse: **Achaea (regio)**]⁴ — Achaia⁵ aan de Golf van Korinthe in het noorden van de Peloponnesus, alias Morea (zie **Morchie**) in Griekenland, met als hoofdstad Patras⁶ – ook gebruikt als pars pro toto voor Griekenland; i) **Achaya** – waar op last van de rechter Egeas de apostel Andries te Patras de marteldood stierf <Achaeyen> *Gulden Legende*: [2]; i) **Achayen** – koninkrijk van Achelous – met Archaden gelegen tegenover Calcedonien; *Hercules*: cap. [16]; i) **Achatie** – koninkrijk van koning Esmorie – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – waar Apoliijn, Hercules en Liber Bachus geboren zijn – toenaam van **Melieandre van Achatie** <Achas, Achasia> *Limburch*: boek VIII, r. 1071, 1170; boek IX, r. 433; i) **Achatie** – verder als boven <Achaicie, Achia> *Lymburch*: boek VIII, r. 1061, 1159; boek IX, r. 429; i) **Achaye** – koninkrijk van Nisis <Achayen> *Minnen loep*: boek I, r. 2210, 2218; boek IV, r. 1095; i) **Achaye** – land in Grieken van Castor en Pollux – land van herkomst [?] van Ulixes – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achab>

2. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

3. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/24>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Achaea-regio>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achaia>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Patras.kmz

<Acayen, Achayen, Lachia> *Troyen*: r. 3303, 7137, 35372; i) **Achayen** – koninkrijk van Melleager <Achayens> *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 7.

Achaicie zie **Achaya**

Achaye zie **Achaya**

Achalegeoen a) [Constans: UCALEGON]¹ — Ucalegon,² Trojaanse ouderling; e) **Achalegeoen** – Trojaan; g) medestander van de verrader Antenor; *Troyen*: r. 30616.

Acham a) Achan³ [Jozua 7, 1]⁴; e) **Acham**; g) was op profijt uit, maar vond daardoor een onzalig einde; *Jan van Stijevoort*: refr. 107, r. 65.

Achamars e) **Achamars** – ridder van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A269, 65.

Achamas a) [Constans: ACAMAS]⁵ — Acamas,⁶ Griek; b) zoon van Theseus en Phaedra – (half)broer van Demophon (zie **Demophon 2**); e) **Achamas** – Griekse koning; g) zit in het houten paard – krijgt Chimena (als echtgenote) na de val van Troje – na terugkeer verdreven uit zijn land <Achanias, Athanias, Thomas> *Troyen*: r. 31552, 31981, 32228, 32429, 33985, 34088.

Achanias zie **Achamas**

Acharijs zie **Atharijs**

[Achas] a) Achaz⁷ [2 *Koningen* 15, 38]⁸ – koning van Juda; b) zoon van Jotam; e) **[Achas]** – koning van Judea in Jherusalem; g) aan wie Ysaïas de komende geboorte van een kind [d.i. Jezus (Christus)] bij een maagd voorspelt <Achase> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 884.

Achas zie **Achab**

Achas(ie) zie **Achaya**

Achatie zie **Achaya**

Ache zie **Aken**

[Achelas] a) de Lapith⁹ Halesus¹⁰ [*Metamorphoses* XII, 463]¹¹; e) **[Achelas]** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen – gedood door Latreus <Achelase> *Troyen*: r. 27521.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/90>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ucalegon>

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Achan_\(Bible\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Achan_(Bible))

4. http://vulgate.org/ot/joshua_7.htm

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/24>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Acamas,_son_of_Theseus

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achaz>

8. http://vulgate.org/ot/2kings_15.htm

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Halaesus>

11. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Achelous a) Achelous¹; e) **Achelous** – koning van Achayen; g) begeert de maagd Dyanira en voert daarom oorlog tegen haar vader, koning Oeneus van Calcedonien – overwonnen en gevangengenomen door Hercules – door koning Oeneus verbannen: *Hercules*: cap. [16]-[17].

[Acheron, die] h) de Acheron² – rivier in het noorden van Griekenland, die deels ondergronds stroomt – in de Griekse mythologie één van de vijf rivieren³ (Rivier van Verdriet) die rond de Onderwereld stromen; i) **Acheron** – één van de vijf rivieren die rondom de Hel lopen <Aceroen> *Alexanders geesten*: boek V, r. 435; boek X, r. 220.

Achers zie **Akers**

Aches van Sconenberge a) [West PR: Açon, var. Acés], toegenaamd: ‘de Biaumont’; b) verwant van [West PR: Urien 1], koning van Gorre; e) **Aches van Sconenberge** – Tafelronde-ridder; g) metgezel van Ywen die Grote en Ywen Overdoem <Aches, Achesen, Achos> *Merlijn*: r. 21049, 21060, 21068, 21362, 28482.

Achesta zie **Achista**

Achestis zie **Achistes**

Achestus zie **Achistes**

[Acheus] a) bedoeld is koning Augeias⁴ [?]; d) van de stallen, één van de Twaalf Werken van Hercules; e) **[Acheus]**; g) genoemd in een door Achilles gezongen lied over (onder anderen) Hercules <Acheuse> *Troyen*: r. 5102.

Achia zie **Achaya** en **Atica**

Achias a) Achia van Shiloh⁵ [*1 Koningen* 11, 29]⁶; e) **Achias** – profeet; g) sneedt zijn nieuwe mantel in twaalf stukken en koos op Gods ingeven Jheroboan tot koning – maar voorspelde ook (door ouderdom blind geworden) diens ondergang toen Jheroboan zich schuldig maakte aan afgoderij – in zijn verblijfplaats Sylo opgezocht door de vrouw van Jheroboan als hun zoon Abias doodziek is; *Negen quaetsten*: cap. [I, 4].

Achileus e) **Achileus** – patriarch van Allexandryn; *Karl Meinet*: r. A336, 39.

Achillas a) Achillas [*Alexandreis* IV, 72]⁷; e) **Achillas** – Perzisch ridder; g) oud – als bode van koning Daris van Percen naar Alexander de Grote gestuurd voor vredesonderhandelingen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 164, 232, 365.

Achille zie **Achilles**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achelous>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acheron>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_underworld#Rivers

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Augeias>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Ahijah_the_Shilonite

6. http://vulgate.org/ot/1kings_11.htm

7. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

Achilles a) [A-Z 1: **Achilleus**]¹ [Constans: ACHILLÈS]² [Moisan I, 1: ACHILLÈS 1] [West PR: **Achil(l)és**] [West VR: **Achilles**] — Achilleus/Achilles,³ aanvoerder van de Myrmidonen; b) zoon van Peleus, koning van Phthia en de zeegodin Thetis – vader van Neoptolemus/Pirrhos bij Deidamia; d) exemplarische held, maar gedurende de Middeleeuwen met een ronduit bedenkelijke reputatie als gevolg van de grote bekendheid van het aan de Trojaan Dares Phrygius (zie **Dares**) toegeschreven *De excidio Trojae historia* en omdat de Grieken in de ogen van de middeleeuwers, die meenden af te stammen van de Trojanen, de vijand waren – zo zou Achilles' vriendschap met Patroclus een homoseksuele verhouding zijn geweest – nagenoeg onkwetsbaar – één van de belangrijkste Griekse helden tijdens de Trojaanse oorlog; e) **Achilles**; f) zoon van Pelioen – vader van Pirrus – neef van Ajax, de zoon van Telamoen; g) moet Briseis afstaan – verbergt zich in vrouwenkleden bij koning Licomedes – doodt de Trojaan Hector – zijn wapens worden na zijn dood betwist tussen Ajax en Ulixes <Achillese> *Alexanders geesten*: boek I, r. 737, 1277, 1281; boek VII, r. 1474; boek VIII, r. 121, 548, 562, 569, 606, 613; e) **Achilles** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3346; e) **Achilles**; g) werd in de tempel van Phebus te Troyen met dezelfde pijl gedood als waarmee Hercules de centaur Nessus dodelijk verwondde; *Hercules*: cap. [18]; e) **Achilles**; g) werd doorschoten om Polixena; *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 57; 46, r. 7; e) **Anchilles**; g) stierf ten gevolge van de schaking van Helene door Parijs; *Lanceloet*: boek IV, r. 3037; e) **Achilles** – aanvoerder van het Griekse leger; g) verblijft vermomd als meisje bij Lycomedis – bezwangert Dydamia – wordt ontmaskerd door Ulixes – doodt Hector – wordt verliefd op Pollixena – bedrogen door haar moeder Hecuba – door Paris dodelijk in zijn hiel geraakt <Accilles> *Minnen loep*: boek I, r. 3041, 3056, 3067, 3074, 3093, 3139, 3144, 3149, 3156; boek II, r. 1682, 2853, 2873, 2878, 2886, 2895, 2910, 2915, 2923, 2926, 2932, 2933, 2936, 2942, 2955, 3003, 3869; boek IV: r. 294, 1585; e) **Achilles** – Griek; f) zoon van Peleus en Thetis – achterkleinzoon van Jupiter – echtgenoot van Deidamia – vader van Pirrus alias Neptolomus – schoonzoon van koning Licomedes – neef van Thelamon van Salomynen en van Ajax van Salomyne – verwant van Margarietoen – neef van koning Thoas – verwant van koning Merioen – verwant van Antilogus; g) (harts)vriend van Patroclus – opgevoed door de centaur Cyeron van Cessalia – vermomd als (zijn gefingeerde zuster) **Pelegia** ondergebracht bij koning Licomedes op Cyros, begeert en verkracht diens dochter Deidamia – strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – vecht tegen Troilus – doodt

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0002.php#a001

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/26>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achilles>

Hector, Troylus en Mennon – door Paris in zijn hiel geschoten en gedood
 <Achille, Achillen, Achillese, Acilles, Aechiles, Aetchilles, Aetcilles, Anchilles>
Troyen: r. 125, 143, 153, 156, 170, 173, 187, 189, 197, 214, 226, 271, 356,
 405, 411, 452, 459, 478, 481, 499, 522, 529, 543, 555, 568, 615, 1710, 4781,
 4799, 4839, 4967, 4974, 5045, 5073, 5076, 5094, 5095, 5128, 5192, 5236,
 5261, 5313, 5332, 5481, 5498, 5503, 5520, 5563, 5576, 5627, 5636, 5638,
 5646, 5670, 5681, 5684, 5829, 5853, 5888, 5902, 5936, 5942, 5968, 5992,
 5998, 6012, 6060, 6065, 6072, 6074, 6134, 6146, 6159, 6182, 6207, 6350,
 6360, 6502, 6508, 6639, 7149, 7282, 7289, 7304, 7315, 7341, 7347, 7353,
 7357, 7512, 8022, 8052, 8061, 8067, 8114, 8121, 8133, 9022, 9027, 9041,
 9074, 9578, 9635, 9641, 11479, 11482, 11716, 11768, 11775, 11778, 11946,
 12012, 12022, 12038, 12080, 12087, 12251, 12418, 12428, 12452, 12468,
 12594, 12650, 12658, 12662, 12934, 12958, 13424, 13432, 13458, 13463,
 13695, 13698, 13951, 13953, 13956, 13963, 13993, 14078, 14088, 14109,
 14243, 14245, 15545, 15556, 15612, 15617, 15695, 15714, 15723, 15727f
 (E-240), 15744b (F-246), 15754, 15761, 15793, 15821, 16607, 16794, 16804,
 16816, 16838, 16861 (G-375), 16874, 16887, 16908, 16919, 16922, 16978,
 17021, 17030, 17038, 17350, 17358, 17361c (G-868, H-301), 17384, 17395,
 17397, 17449, 17459, 17474, 17960, 18309, 18316, 18323, 18326, 18333,
 18335, 18338, 18342, 18348, 18357, 18361, 18370, 18373, 18400, 18860,
 19031, 19051, 19089, 19144, 19159, 19381, [19382], 19426, 19440, 19445,
 19454, 19459, 19484, 19509, 19567, 19575, 19585, 19591, 19606, 19907,
 20072, 20287, 20299, 20332, 20793, 20841, 20856, 21121, 21128, 21158,
 21193, 21230, 21281, 21387, 21414, 21490, 21515, 21658, 21695, 21713,
 21720, 22222, 22249, 22304, 22305, 22643, 22673, 22682, 22684, 22690,
 22791, 22830, 22930, 22952, 22983, 23011, 23027, 23033, 23047, 23090,
 23703, 23723, 23795, 23849, 23903, 24054, 24138, 24169, 24198, 24364,
 24399, 24404, 24442, 24472, 24483, 24484, 24502, 24516, 24528, 24618,
 24706, 24723, 24752, 24755, 24760, 24834, 24838, 24852, 24854, 24868,
 24894, 24902, 24992, 25292, 25373, 25408, 25431, 25450, 25454, 25486,
 25496, 25503, 25508, 25603, 25604, 25633, 25680, 25712, 25875, 26170,
 26343, 26354, 26430, 26469, 26473, 26481, 26616, 26652, 26690, 26736,
 26743, 26767, 26809, 27798, 27816, 29042, 29715, 29911, 30023, 30083,
 30107, 30418, 31902, 32002, 32204, 32281, 32460, 32472, 32500, 32582,
 32643, 32830, 32911, 32985, 33016, 33043, 33074, 34901, 35016, 36009,
 36078, 38639, 39128, 39800, 40140; fragm. F, r. 333, 335; fragm. M, r. 6, 83,
 196; fragm. E I (Nap. de Pauw), fol. 2, r. 277; fragm. E II (Nap. de Pauw),
 fol. 2, r. 277; e) **Achilles** – Griekse held; g) ooit koning van Epyren – gedood
 in de Trojaanse Oorlog – vroegere tegenstander van Eneas; *Troyen Prz*:
 fol. 136rb, 136vb, 139rb, 151vb, 154rb, 158rb, 160rb; e) **Achilles**;
 g) exemplarisch slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 559.

- Achilles van Cocomenie** a) [Constans: ASCALAPHUS]¹ — Ascalaphus,² koning van Orcomenie – dezelfde als **Amphimacus 1** en **Ascalaphus 1**; e) **Achilles van Cocomenie** – koning; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 10077.
- Achimenides** a) Achaemenides³; e) **Achimenides** – Griek; g) metgezel van Ulixes op diens zwerftocht na de val van Troje – gestrand en alleen achtergelaten op de Ethna bij Cecile – gevonden door Eneas van Troyen c.s. – ontvlucht met hen de Ciclopen; *Troyen*: r. 36372, 36437; e) **Anchymedes** – Griek; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 138va, 138vb.
- Achista** h) [Graesse: Acesta]⁴ — Acesta d.i. Egesta/Segesta⁵ op het eiland Sicilië, ruwweg het huidige Calatafimi-Segesta⁶; i) **Achista** – stad op Cecile 1, gesticht door Eneas van Troyen – genoemd naar Achistes, koning van Cecile <Achesten, Achistes> *Troyen*: r. 37123, 37132, 38201, 40871; i) **Achesta** – stad op Cecylien, verder als boven <Achesten> *Troyen Prz*: fol. 143ra, 165ra.
- Achistes** a) Aigestos/Acestes⁷; e) **Achistes** – koning van Cecile 1 – geboren in Troye; f) verwant van Eneas van Troyen; g) ontvangt de rondzwervende Eneas van Troyen c.s. – naamgever van de stad Achista <Anchises> *Troyen*: r. 36445, 36488, 36564, 36770, 36777, 37080, 37092, 37118, 37125; e) **Achestus** – van Trojaanse afkomst, koning van Cecylien; f) verwant van Eneas van Troeyen; g) verder als boven <Acestis, Achestis> *Troyen Prz*: fol. 138vb, 139ra, 140vb, 142vb.
- Achistes** zie **Achista**
- Achitofel** e) **Achitofel**⁸ [2 *Samuel* 15, 12]⁹ – raadsheer van koning David; g) wiens dood vol schande was; *Jan van Stijevoort*: refr. 111, r. 50.
- Achos** zie **Aches van Sconenberge**
- Acht Keeten, die** h) locatie¹⁰ op het Zeeuwse eiland Duiveland; i) **die Acht Keeten** – “Waren sy niet oerspronck, byden zweeten, /van den scip gedreven vanden Acht Keeten,”; *Sacrament Niervaert*: r. 1244.
- Achterdencken 1** j) lett. ‘nadenken/overdenken’; k) **Achterdencken** – naam die de paus van Romen geeft aan de sporen die Joncker Jan ontvangt als hij door

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Ascalaphe_et_Ialm%C3%A8ne

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achaemenides>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Acesta>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Segesta>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Calatafimi-Segesta.kmz

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Aigestos>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ahitophel>

9. http://vulgate.org/ot/2samuel_15.htm

10. <https://krantenbankzeeland.nl/issue/zni/1960-09-16/edition/0/page/2>

keizer Sigmundes van Rome tot ridder wordt geslagen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 7.

Achterdencken 2 j) lett. ‘nadenken/overdenken’; k) **Achterdencken** – naam van de sporen die Etsijtes (van Athene) aangespannen kreeg bij zijn kroning tot koning van Armenien; *Margrieta van Limborch*: cap. 91.

[Achtersprake] a) lett. ‘laster’, allegorie¹; e) **Achterspraken**; f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer dan wel zuster van Discordia, Ghiericheit, Roem en Diefte; *Limborch*: boek III, r. 1291; e) **Achtersprechen**; f) broer dan wel zus van Discordia, Avaricia, Lecker en Dieffde – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1283.

Achtersprechen zie **[Achtersprake]**

Acilles zie **Achilles**

Acirien h) [Graesse: **Ancyra**]² — Anchira³ [*Alexandreis* II, 91]⁴ – Grieks voor ‘anker’ – in de Grieks-Romeinse tijd, gelegen in de toenmalige provincie Galatia,⁵ het huidige Ankara⁶ in Turkije – zie ook **Angorien**; i) **Acirien** – havenstad in Capadocia; *Alexanders geesten*: boek II, r. 220.

Ada a) Ada⁷ [*Genesis* 4, 19]⁸; e) **Ada**; f) echtgenote van Lamech – moeder van Jahel en Tubal <A[d]a> *Negen Quaetsten*: fol. C1v-C2r.

Adaem zie **Adam**

Adaen e) **Adaen**; g) “als Adaen lange adde gescreit”; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 97.

Adalan a) Abdallah ibn Abd al-Muttalib⁹ († ca. 570 [?]); e) **Adala[n]**; f) echtgenoot van Einma, dochter van Hayp – vader van Machamet; *Negen Quaetsten*: fol. E1v.

Adam a) [A-Z 3: **Adam & Eva**]¹⁰ [Moisan I, 1: ADAM 1] [West PR: **Adan**] [West VR: **Adan**] — Adam¹¹ [*Genesis* 2, 19]¹² – de eerste mens; b) echtgenoot van Eva – vader van Kaïn en Abel, en gedurende de Middeleeuwen ook van hun respectievelijke tweelingzusters Calmana en Delbora [*Spiegel historiael* I¹, 10, 31-34]¹³, en Set – volgens de *Historie van Belgis* van Marcus van Vaernewyck (1518-1569) kregen Adam en Eva 30 tweelingen, telkens een jongen en een meisje; d) “Int

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Ancyra>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ancyra>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al02.html

5. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0013>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ankara.kmz

7. https://de.wikipedia.org/wiki/Ada_%28Bibel%29

8. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

9. https://nl.wikipedia.org/wiki/Abdallah_ibn_Abd_al-Muttalib

10. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0004.php#a003

11. https://en.wikipedia.org/wiki/Adam_%28Bible%29

12. http://vulgate.org/ot/genesis_2.htm

13. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

Dal van Josaphat daer lach een cluut aerde. Daer blies God op ende seide: «Adam, staet op.» Ende rechtevoert was hi een levende, volmaect mensche in die gedaent van 33 jaren. Doe nam hem God ende sette hem int aertsche paradijs.” [*Historiebijbel*, cap. 1] – de eerste mens – op de zesde scheppingsdag door God naar Zijn beeld en gelijkenis geschapen – gebruikt in de uitdrukking “sinds Adams tijden” d.i. sinds mensenheugenis; e) [**Adaem**] – in de uitdrukking: “Adaems gheslachte” d.i. de mensheid <Adaems> *Aeghte*: r. 202; e) **Adam**; f) echtgenoot van Yeve – vader van Caym, Abel en Set; g) door God geschapen uit het stof der aarde – verdreven uit het Paradijs <Adame> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 433, 438, 449, 475; boek VII, r. 847; boek IX, r. 63; boek X, r. 116, 205; e) **Adam**; g) evenals Sampson, Lod, David en Salomon bedrogen door een vrouw; *Alexander Prz*: p. 20; e) **Adam**; g) exemplarisch slachtoffer van vrouwenbedrog; *Bedroch der vrouwen*: fol. A3r, B1r-B2r; e) **Adaem**; g) zat 5000 jaar in de Hel omdat hij één appel nam; *Brandaen*: r. 935; e) **Adam**; g) de sterfelijke mens – zijn verbanning uit het paradijs is door Jezus Christus ingelost <Adams> *Buevijn*: fol. H6v, M5r; e) **Adam** <Adae[m]> *Karel ende Elegast*: r. 174; fragm. K, r. [165]; e) **Adam**; g) is verantwoordelijk voor de dood dan wel het sterfelijk zijn van de mens, dankzij Gods Zoon is het geen eeuwige dood; *Eneide*: r. 13420; e) **Adam** – eerste mens, gemaakt van onbesmette aarde; g) typologische tegenpool van Jezus Christus <Adaem> *Gulden Legende*: [2], [6]; e) **Adam**; g) eerste mens; *Gulden legende*: II, p. 253, 356, 615; e) **Adam** <Adame, Adamen, Adames> *Graal & Merlijn*: r. 97, 131, 382, 2165, 2186, 2216, 2222; e) **Adams**; g) oervader – gebruikt in de uitdrukking “Adams kinder” dat is de mensheid – liet zich door Eva overwinnen – exemplarische naakt mens – exemplarische zondaar <Adame, Adams> *Jan van Stijevoort*: refr. 1, r. 9; 5, r. 51; 22, r. 19; 42, r. 41; 56, r. 16; 64, r. 26; 93, r. 13; 101, r. 20; 102, r. 24; 103, r. 8; 111, r. 5; e) **Adam** <Adams> *Johan uz dem Virgiere*: r. 72, 711, 717; e) **Adam**; *Karl Meinet*: r. A376, 15; A428, 44; e) [**Adaem**] <Adae[.]> *Madelgijs*: fragm. IX, r. [52]; e) **Adam**; f) echtgenoot van Yve – vader van Abel en Caym; g) at van de verboden vrucht en werd daarvoor uit het paradijs verdreven <Adame> *Lanceloet*: boek III, r. 8298a, 8302, 8312, 8314, 8324, 8358; e) **Adam**; g) begroet als eerste Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt <Adame, Adams> *Leven ons Heren*: r. 129, 3491, 3495, 3766, 4177, 4179, 4187, 4363, 4395, 4432; e) **Adam**; g) de eerste zondigende mens – uit zijn rib wordt Yeve gemaakt door God <Adaems, Adame> *Limborch*: boek I, r. 889, 2013; boek XI, r. 1017; e) **Adam**; g) de eerste zondigende mens – uit zijn rib schiep God Yeve <Adams> *Lymburch*: boek I, r. 883, 2064; boek XI, r. 1513; e) **Adam**; g) gemeenschappelijke voorvader van alle mensen <Adams> *Margrieta van Limborch*: cap. 19; e) **Adam**; g) exemplarisch bedrogen door een vrouw – wiens kinderen en kleinkinderen noodgedwongen en dus schuldeloos incest

pleegden <Adams> *Minnen loep*: boek I, r. 3205, boek III, r. 919, 921; e) **Adam**; f) echtgenoot van Eva – vader van Caym en Abel; *Negen Quaetsten*: fol. C1r; e) **Adam**; g) eerste mens <Adams> *Peeter van Provencen*: fol. E3r; e) [**Adam**]; g) beging de zondeval <Adams> *Perchevael*: r. 487; e) **Adam**; *Reinolt von Montelban*: r. 11016; e) **Adam** <adem> *Segbelijn*: r. 2784; e) **Adams**; g) “Doer Adams sonden”; *Servaes*: boek I, r. 1977; e) **Adam** <Adaem> *Troyen*: r. 20076, 20113, 24193, 28346; e) **Adam** <Adams> *Vergi Prz*: r. 46, 212.

Adama h) Lat. Adania – één van de Spaanse steden die Karel de Grote zou hebben veroverd, verwoest en van de aardbodem laten verdwijnen; i) **Adamen** – stad in Hispanien – veroverd door Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A340, 14; i) **Adama** (or. Adania) – stad in Spaengien – door koning Karel vervloekt en onbewoonbaar gemaakt; *Turpijn*: II, r. 69.

Adamen zie **Adama**

Ade zie **Aude**

Adegans zie **Adragant**

Adelaen e) **Adelaen** – hertog van Ardaen; f) echtgenoot van Hildegart – oom van Dominicus, de borchgraaf van Couchi – vader van Mazebrouc; g) moet op last van de koning Couchi aan de borchgraaf laten – maakt echter op zijn sterfbed alsnog zijn bastaardzoon Mazebrouc tot erfgenaam <Adelane> *Couchi*: fragm. VII, r. 287, 324, 372, 381, 431, 725, 732, 798.

Adelaert 1 a) [Moisan I, 1: ALART 1]; b) Zoon van [Moisan I, 1: AIE 1] (zie **Aye**) en [Moisan I, 1: AIME(S) 17 DE DORDON(NE)] (zie **Aymijn van Dordoene**) – broer van [Moisan I, 1: GUICHARS 10] (zie **Writsaert**), [Moisan I, 2: RENAUS 29 DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**) en [Moisan I, 2: RICHARS 16] (zie [**Ritsaert**] 1); d) één van de Vier Heemskinderen (zie [**die Heemskinderen**]); e) **Adelaert** – markgraaf van Poelgen (bij de kroning van Lodewijc); f) tweede zoon van Aymyn van Dordoen en Aye van Merewout – broer van Ridsaert, Wridtsaert en Reynout – neef van Maeldegij; g) speelt schaak op leven en dood met koning Lodewijc, maar doodt Lodewijc niet als hij wint – bouwt en bewoont met zijn broers de burcht Montalbaen – vecht samen met zijn broers bij Vaucoloen tegen het leger van Karel de Grote <Adelaert, Adelert> *Heemskinderen*: p. 17, 20, 26, 27, 29, 37, 39, 40, 45-50, 55-59, 61, 62, 69, 71-74, 76, 108, 115, 116, 122, 126, 129, 130, 132, 134, [135], 136, 141, 142, 152, 155-157, 165, 174, 175, 178, 179, 182, 184; e) **Adelaert** – ridder; f) derde zoon van Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont – broer van Ridsaert, Wridtsaert en Reynout; *Malegij*: p. 346; e) **Adelhart**; f) zoon van Heyme en Aye – broer van Ritzart, Fritzart en Reynolt – neef van Karle – neef van Ludwich; g) bezit het zwaard Manbyt <Adelart> *Reinolt von Montelban*: r. 394, 723, 1146, 1157, 1245, 1257, 1315, 1517, 1539, 1548, 1558, 1560, 1569, 1574, 1575, 1584, 1587, 1603, 1610, 1616, 1622, 1633, 1641, 1645, 1657, 1667, 1671,

1676, 1681, 1692, 1695, 1703, 1713, 1718, 1723, 1724, 1756, 1865, 1871, 1874, 1898, 1928, 1935, 2033, 2278, 2354, 2366, 2374, 2380, 2438, 2478, 2502, 2518, 2697, 2976, 3019, 3030, 3040, 3063, 3101, 3231, 3241, 3303, 3309, 3333, 3338, 3355, 3393, 5938, 5950, 5970, 6452, 6464, 6533, 6567, 6577, 6579, 7257, 7518, 7526, 7529, 7544, 7573, 7775, 7783, 7787, 7793, 7827, 7850, 7993, 8077, 8119, 8149, 8167, 8173, 8227, 8405, 8409, 8421, 8442, 8468, 8473, 8563, 8593, 8621, 8869, 8902, 8904, 9326, 9328, 9335, 9351, 9355, 10042, 10046, 10048, 10082, 10088, 10320, 10344, 10370, 10372, 10423, 10427, 10433, 10474, 10543, 10873, 10959, 11114, 11173, 11346, 11366, 12037, 12198, 12403, 12447, 12570, 12629, 12662, 12678, 12854, 12860, 13086, 13100, 13134, 13153, 13168, 13188, 13190;

e) **Adelaert** – markgraaf; f) zoon van Aymijn van Dordoene en Haye – broer van Ridsaert, Writsaert en Renout <Adelard> *Renout*: r. 297, 337, 401, 553, [908], [918], [921], 936, 965, [1251], 1561, 1566, 1570, 1603, 1737, 1763, 1769, 1794; e) **Adelaert**; f) broer van Ridsaert, Writsarde en Renout; *Renout D*: r. 15, 87, 297, 392.

Adelaert 2 b) in de wereld van het chanson de geste is er ook sprake van twee zonen van [Moisan I, 1: CLARISSE 8] (zie **Clarisse 1**) en [Moisan I, 2: RENAUS DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**): [Moisan I, 1: AYMUN 10] en [Moisan I, 2: YON(S) 3], respectievelijk vernoemd naar de vader van de vader en de broer van de moeder; e) **Adelaert**; f) jongste zoon van Reynout en Clarisse – kleinzoon van koning Yewyn; g) door Clarisse gebruikt om Reynout ertoe te bewegen koning Yewyn niet te laten doden; *Heemskinderen*: p. 148; e) **Adelhart**; f) zoon van Claradys en Reynolt – broer van Emmerich; *Reinolt von Montelban*: r. 9770; e) **Adelaert**; f) zoon van Renout en Clarissie – broer van Aymerijn; *Renout*: r. [1182], 1200.

Adelaert zie **Adelaert 1**

Adelard zie **Adelaert 1**

Adelart zie **Adelaert 1**

Adelbrecht a) lett. ‘van adel stralende’; e) **Adelbrecht** – schuilnaam van **Karel de Grote**; g) als koning Karel zich aan Elegast bekendmaakt; *Karel ende Elegast*: r. 579, 737; e) **Albrecht** – schuilnaam van **Karel Meinet**; g) waaronder Karel Meinet met Eligast uit stelen gaat; *Karl Meinet*: r. A382, 10; A384, 15.

Adelert zie **Adelaert 1**

Adelhart zie **Adelaert 1** en **Adelaert 2**

Adiliant e) **Adiliant** – Saraceen [?]; *Ogier H*: r. 107.

Adlas zie [Atlas] 1 en [Atlas] 2

Admethus a) [A-Z 1: Alkestis & Admetos]¹ — Admetus,² koning van Pheres/Pherae in Thessalië; b) echtgenoot van Alcestis; d) kon dankzij Apollo en met hulp van zijn echtgenote aan de schikgodinnen en de dood ontsnappen – bood de god Apollo onderdak en een baan als koeherder aan toen die tot een jaar slavernij bij een sterveling veroordeeld was; e) **Ametus** – koning van Thessalijen; f) echtgenoot van Atestes; g) kreeg van de goden te horen dat hij zou sterven tenzij hij iemand bereid kon vinden in zijn plaats te sterven, waarop zijn vrouw zich voor hem opofferde; *Minnen loep*: boek IV, r. 1349; e) **Admethus** (or. Admethus) – koning van Thes(s)alen; g) wiens schapen voor straf gehoed moesten worden door de verdreven koning Appollo van Paphes; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 12.

Adolf a) Adolf van Egmont³ (1438-1477); b) zoon van Arnold van Egmont en Katharina van Kleef; c) hertog van Gelre (1465-1471); d) in 1461 gekozen tot ridder in de Orde van het Gulden Vlies – verzette zich met de Gelderse steden tegen de groeiende Bourgondische invloed én zijn vader, die deze politiek steunde – maar toen zijn vader gebrouilleerd raakte met de Bourgondische hertog Philips de Goede (1396-1467) over David van Bourgondië (1427-1496) als bisschop van Utrecht (1457-1494), mocht Adolf met goedvinden van Philips zijn vader Arnold in 1465 gevangen zetten en hem opvolgen als hertog van Gelre totdat Karel de Stoute (1433-1477) in 1471 Arnold in zijn ambt herstelde en Adolf gevangen liet zetten; e) **Adolf** – hertog; f) zoon van hertog Arent van Gheldre; g) heeft zijn vader gevangen gezet in Grave <Olof> *Mariken van Nieumeghen*: fol. A2r, A3v.

Adomas zie **Amadas**

Adonys a) [A-Z 1: Adonis]⁴ — Adonis⁵; b) volgens Ovidius [*Metamorphoses* X, 532]⁶ de zoon van Myrrha – bij haar verwekt door haar vader Cinyras; d) door Venus, die op hem verliefd was, gewaarschuwd voor de gevaren van de jacht – wordt desondanks gedood door een wild zwijn, waarna uit zijn bloed een windroos ontspruit; e) **Adonius**; f) zoon van Mirra en haar vader Cynaran; g) na zijn geboorte te vondeling gelegd – wordt bemind door Venus, die nadat hij door een “beer” (een zwijn of toch een beer [?]) is doodgebeten zijn bloed verandert in een bloem, genaamd Adonius (zie **Adonius**); *Minnen loep*: boek III, r. 769; e) **Anthonis** – jongeman; f) geliefde (“amijs”) van Venus; g) leert van Venus over de jacht, maar is te overmoedig en wordt gedood door een everzwijn <Anthonijs, Anthonise> *Rose C*: r. 13352, 13398, 13401,

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0008.php#a007

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Admetus>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Adolf_van_Egmont

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0003.php#a002

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Adonis>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met10.shtml>

13410; e) **Adonys** – jongeman; f) geliefde (“amijs”) van Venus; g) verder als boven <Adonijs, Adonyse> *Rose V*: r. 13536, 13582, 13585, 13596.

Adonis van Zesten a) [A-Z 1: **Hero & Leandros**]¹ — bedoeld is Hero² van Sestos (zie **Hero**) – in Ovidius’ *Heroides*³ schrijfster van brief XIX⁴ – vermoedelijk is de naamswijziging géén kopiistenfout, maar een geheugenfout van Dirc Potter zelf; d) geliefde van Leander van Abydos; e) **Adonis van Zesten** – koningsdochter; f) geliefde van Leander (van Abiden); g) met wie zij een heimelijke relatie onderhoudt dankzij haar zwijgzame voedster Ro(e)madis – schrijft hem een liefdesbrief als hij haars inziens te lang wegblijft – pleegt zelfmoord door zich te verdrinken als blijkt dat haar minnaar zwemmend op weg naar haar verdronken is; *Minnen loep*: boek II, r. 209.

Adonius n) afgeleid van Adonis, bedoeld is de windroos of (bos)anemoon; o) **Adonius** – naam van een bloem die opbloeit uit het bloed van de door een “beer” gedode Adonius (zie **Adonys**); *Minnen loep*: boek III, r. 776.

Adonius zie **Adonys**

Adorastus zie **Adrastes**

Ados e) **Ados** – koning, woonachtig in Selena – leenman van keizer Tybas van Duytslant; f) echtgenoot van koningin Gormida – vader van Floreta – grootvader van Canamor jr. en Turias jr. – verwant van hertog Marron; g) laat zijn kleinzoon Canamor jr. het beheer over zijn koninkrijk; *Turias ende Floreta*: p. 2, 5, 10, 16, 23, 33-39, 41, 42, 44, 45, 57, 60-65, 78, 79.

Adragant a) [West PR: **Adragain**], toegenaamd: ‘li Bruns’; e) **Adragant** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: “die Brune”; g) tijdens een uit de hand gelopen toernooi te Logres zwaar verwond door Gawyn <Adegans die brune, Adragane, Adragans, Adragant, Agregans> *Merlijn*: r. 23016, 23126-23127, 23194, 23203, 23212, 23214, 23669, 27992, 28993, 29324.

Adrascus a) [Constans: **ADRASTUS**]⁵; e) **Adrascus** – koning – afkomstig uit Cecile 1; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Adroscus, Astartus, Astratus, Drasius> *Troyen*: r. 8168, 12687, 12764, 12767, 12771, 18628.

Adrastes a) [West PR: **Adrastus**] — Adrastos/Adrastus⁶ – koning van Argos; b) vader van Aigialeus, Argeia en Deïpyle – schoonvader van Polynices en Tydeus – zwager van Amphiarao; d) één van de Zeven tegen Thebe; e) **Adorastus** – Griekse ridder – koning; g) als ridder bij Thebis gestorven – wordt in de Onderwereld

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0061.php#a060

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Hero_and_Leander

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her19.shtml>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/26>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Adrastus>

door Eneas gezien; *Eneide*: r. 3313; e) **Adrastes** – koning van een Grieks koninkrijk ten tijde van de Argonautentocht onder leiding van Jason; g) bezat het zwaard Malmiadorse; *Merlijn*: r. 23555; e) **Adrosius**; f) grootvader van Agial – (schoonvader van Polinicijs); *Troyen*: r. 33832.

Adriaen 1 a) [A-Z 2: Publius Aelius Hadrianus]¹ – Publius Aelius Hadrianus² (76-138); c) keizer van Rome (117-138); d) opvolger van Traianus; e) **Adriaen** – keizer van Roeme; g) opvolger van Trajaen – feller dan Trajaen – gooit Eustaes en diens vrouw en twee zonen voor een leeuw omdat zij weigeren aan de (af)god Apollo te offeren; *Eustaes*: r. 265, 293, 323; e) **Adriaen** – keizer; g) bouwde te Jeruzalem een tempel voor Venus op de plaats van het Heilig Graf – onder wiens bewind sinte Sabine, de vrouw van de ridder Valentijn, onthoofd werd omdat zij niet wilde offeren <Adriane> *Gulden legende*: I, p. 370; II, p. 297.

Adriaen 2 e) **Adriaen**; f) zoon van Aquilander – broer van Aquiline; *Flandrijs*: r. 1787, 1810, 1817, 1828.

Adriaen zie **Adrianus van Constantinople** en **Ariadne**

Adriaen Meyn a) or. Adramain, wat een verfransing zal zijn van Abd-ar-Rahman,³ de stichter van het kalifaat Cordoba; e) **Adriaen Meyn** – Sarazijnse tovenaars in dienst van koning Brandesier; g) bedriegt Pacolet en steelt zijn toverpaard – bedrogen en gedood door Pacolet in de gedaante van een mooie jonge vrouw <Adriaen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 28, 30-31, 61.

Adriana a) [A-Z 1: Ariadne]⁴ — Ariadne⁵; b) dochter van Minos, koning van Kreta; d) helpt Theseus de Minotaurus te verslaan, maar wordt op de terugweg naar Athene, waar hij haar als dank zal huwen, door Theseus achtergelaten op Naxos, waar zij gevonden en gered wordt door Dionysius; e) **Adriana**; f) dochter van koning Minos van Creten – zuster van Fedra – geliefde van Theseus; g) helpt Theseus de Minotaurus te verslaan – pleegt zelfmoord nadat Theseus haar verlaten heeft <Adriaen, Adrianam, Adriane> *Minnen loep*: boek I, r. 1460, 1479, 1493, 1542, 1635; boek II, r. 1679; boek III, r. 220, 444, 454; e) **Ariadne**; g) onverwachts besprongen door de god Bacchus; *Urbaen*: cap. [2]; e) **Adriana**; g) exemplarisch slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 568.

Adriane van Vranckrijck a) Fr. Adriane, Sp. A(n)driana; e) **Adriane van Vranckrijck**; f) enige dochter van de koning van Vranckrijck – zuster van Philippus – echtgenote van Meliadus, de Ridder met dat Kruyce – moeder van

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0047.php#a046

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hadrian>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Abd_al-Rahman_I

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0020.php#a019

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ariadne>

Leander; g) draagt op haar rechterarm een (lit)teken “rootvervich gelijk een roose, uytspuytende van eenen rooseboom” dat er net zo uitziet als het (lit)teken op de rechterarm van de Ridder met dat Kruyce <Adriana, Adriane> *Meliadus*: Voorrede, cap. 23, 25-41.

Adrianus a) [Moisan I, 1: ADRIENS 1] — Hadrianus I¹ († 795); c) paus (772-795); d) vroeg in 773 bescherming van Karel de Grote tegen koning Desiderius van Lombardije nadat die het land van Rome was binnengevallen; e) **Adrianus** – paus van Rome; g) opgevolgd door Leo; *Karl Meinet*: r. A305, 51; A322, 7.

Adrianus van Constantinople a) [West PR: Adrian 1] – keizer van Constantinoble; b) grootvader van moederszijde van [West PR: Sa(i)gremor 1]; e) **Adrianus van Constantinople** – keizer van Constantinopel en Grieken; f) schoonvader van koning Brangores van Estragorre – grootvader van Sagrimor <Adriaen> *Merlijn*: r. 16111, 27123.

Adromacus a) Andromachus [*Alexandreis* IX, 121]² – “regum generosa propago” d.i. edele nakomeling van koningen – het variantenapparaat van de editie-Colker 1978 vermeldt dat het handschrift K, geschreven in Duitsland omstreeks 1200, hier “Andromicus” leest, terwijl de handschriften M en S, vermoedelijk geschreven in Frankrijk gedurende de 13^e eeuw, “Andronicus” lezen; e) **Adromacus** (hs. Adromacus; ed.-Franck: Andromacus) – toegenaamd: “die siene” wat zowel ‘de aanzienlijke’ als ‘de te ontziene’ kan betekenen – Griekse strijder; f) zoon van de koning van Agriane; g) strijdt met de overambitieuze Nicanor en Sinacus tegen een overmacht aan Indiërs en vindt daarbij uiteindelijk de dood; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 196, 209, 224; e) **Andromicus** – toegenaamd: “die ziene”; f) zoon van de koning van Agrianen; g) verder als boven <Andronicus> *Alexander P*: boek IX, r. 196, 209, 224.

Adrosius zie **Adrastes**

Adroscus zie **Adrascus**

Adunaten h) [Graesse: *Atuaticum*]³ — het land van de Aduatici,⁴ een volk dat in de 1e eeuw v.C. tussen Luik⁵ en Namen⁶ in het oosten van het huidige België langs de rivier de Maas⁷ leefde – zie ook [**die Henewiere**]; i) **Adunaten** – land dat vijandig is aan Julius Cesar; *Caesar Prz*: 29v.

Adventijn zie [**Aventijn**] 2

Aeche zie **Aken**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Adrian_I

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Atuaticum>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aduatuci>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Luik.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Namen.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

Aechiles zie Achilles

Aeghte, sente a) [A-Z 4: **Agatha van Catania**]¹ [*Legenda aurea* XXXIX: De sancta Agatha] [*Gulden Legende*: Van sente Agathen maghet [39]] — **Agatha van Catania**²; d) Siciliaanse heilige die een marteldood gestorven zou zijn in het jaar 251 tijdens het bewind van keizer Decius³ (249-251) – feestdag 5 februari – Agatha wordt behalve in geval van pijnlijke borsten ook aangeropen bij aardbevingen, vulkaanuitbarstingen, brand en vergelijkbare natuurrampen; e) **sente Aeghte**; g) martelares, wier borsten afgesneden werden door koning Quintiaen van Scielien, omdat zij weigerde met hem te huwen en Jhesus Kerst af te zweren <Aeghten, Aeghtte, Aghate> *Aeghte*: r. 54, 102, 166, 516, 581, 744, 756.

Aelbert a) Albrecht van Beieren⁴ (1336-1404); c) graaf van Henegouwen, Holland en Zeeland (1358-1404); e) **Aelbert** – hertog; g) voor wie meester Jacob van Velencijn de krijgsverrichtingen van Julius Cesar in Belgies te boek stelde; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Aelbrecht van Oostenrijk a) mogelijk Albrecht II van Oostenrijk⁵ (1397-1439); e) **Aelbrecht van Oostenrijk** – hertog; g) aan wiens ridder en raadsman paus Pius een brief over Julius Cesar schreef; *Caesar Prz*: fol. 3r.

Aelcoot zie Aelcroot

[Aelcroot] a) mogelijk corrupt; e) **[Altroot]** – apin; f) zuster van Rukenauwe en Slieve – (tante van Biteluys, Vuylromp en Hatene) <Altrote, Atrote Quante> *Reynaert Prz*: r. 3979, 3982; e) **[Aelcroot]**; f) zuster van Rukenau en Quantes Kyeve – (tante van Biteluus, Vuyl Romp en Hatenet) <Aelcoot, Aelcrotte> *Reynaerts Hst*: r. 5200, 5205.

Aelman zie Alemanne, die

Aelmange(n) zie Almaenge

Aelmanghe(n) zie Almaenge

Aelmanien zie Almaenge

Aelmanne zie Alemanne, die

[Aelmoesene, Cleine] zie [Cleine Aelmoesene, die]

Aemerin (von Nerbone) zie Aymerijn van Narboene

Aengen i) **Aengen** (or. Analdis) – stad – bondgenoot van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 39v.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0003.php#a002

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Agatha_of_Sicily

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Decius>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Albert_I,_Duke_of_Bavaria

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Albert_II_of_Germany

Aerbelose h) corrupt, bedoeld lijkt Blois¹ (zie **Blois**), stad aan de rivier de Loire² en regio in het westen van Frankrijk; i) **Aerbelose** – in het zuiden van Ghebaerde Gallen/Gallen van Nerbone – “West daerna leghet Anjou”; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1588; i) **Abemoes** – verder als boven – “West daeraen leghet Avenioen” (d.i. Anjou); *Troyen*: r. 29156.

Aerdenen zie **Ardennen 1**

Aermoede zie **Armoede 1** en **Armoede 2**

Aernout van Henegouwen e) **Aernout van Henegouwen** (or. Ernoult de Henault); g) één van de 52 beste ridders uit Britanigen en wijde omgeving, die in de loop van één jaar een tweegevecht aangaan met Ponthus in diens vermomming als de Zwarte Ridder met de Witte Wapenen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 22.

Aernout zie **Arnout 4** en **Ernout van Marberoen**

Aernout Haghén zie **Aert Haghén**

Aernout van Benlant zie **Arnout van Beulande**

Aer(t) zie **Art**

Aert Haghén e) **Aert Haghén** – boodschapper van Heinric van Breda <Aernout Haghén> *Denensage*: r. 360, 370, 389, 394, 401.

Aert van Minnen zie **Art van Minnen**

Aertoés zie **Artois**

Aertsche Paradijs zie **Paradijs, [dat]**

Aertsche Paradyse zie **Paradijs, [dat]**

Aertschen Paradijse zie **Paradijs, [dat]**

[Aertsepaert] zie **Aetsepaert**

Aertu(e)r zie **Artur**

Aesenor zie **Antenor**

Aetc(h)illes zie **Achilles**

Aetsepaert a) [Moisan I, 1: ESCOPART] – wanstaltige Saraceense reus – de naam zal afgeleid zijn van [Moisan I, 1: ACHOPART]: peuple païen d’Afrique; e) **Aetsepaert** – in dienst van koning Yvorijn van Mombrant; g) zeer sterk – vecht met een ijzeren staaf – verslagen door Buevijn van Austoen – wordt Christen, met als doopnaam Sampson – door middel van een pijl door het hart gedood tijdens een verraderlijke vechtpartij <Aertsepaerde, Aetsepaerde, Aetseparde, Aetsepart, Aetsepert, Atsepart, Haetsepaert, Haetsepart, Haetsepert> *Buevijn*: fol. E3v-E6r, F6v, G1v-G4v, H1r, H3r-H3v.

Aetsert a) Aetsert – hoofdpersoon van een (oorspronkelijk [?] Middelnederlandse) liefdesroman over hem en Sibeli (van Zweden); e) **Aetsert**; g) geliefde van Zybelye van Zweden – exemplarische minnaar; *Minnen loep*: boek II, r. 4209;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Blois.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Loire_%28river%29

boek IV, r. 2295; e) **Eetsaert** – mogelijk afkomstig uit Averne; g) wordt belegerd in een toren; *Sibeli F*: fol. 1ra, r. 5; e) **Aetsaert** – jonge ridder; g) geliefde van Sibeli; *Sibeli H*: r. 110, 124.

Aeuander zie **Euander**

Affalcant e) **Affalcant** (or. Affricant) – Sarazijnse koning; g) bondgenoot van de sultan Morandijn in de strijd voor Constantinopolen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 32.

Affec h) Apeca, verdwenen stad die volgens Droysens¹ lag ten oosten van het Meer van Gennesaret (zie [**dat Mere van Galilea**]), maar anderen² situeren haar ter hoogte van Byblos³ in de Libanon; i) **Affec** – stad waarheen koning Benadap van Syrien vlucht nadat hij door koning Achab van Israhel verslagen is; *Negen Quaetsten*: fol. B3r.

Affeleir j) [Moisan I, 1: AFILÉ(S)] – paard, lett. ‘snel’; k) **Affeleir** – paard dat koning Galaffers van Tollet aan Karel Meinet geeft bij diens ridderwijding <Affelire, Affelere, Affgeleit> *Karl Meinet*: r. A54, 31; A55, 33; A62, 10; A64, 44; A66, 30; A67, 7, 43, 57; A70, 33; A79, 1; A80, 15; A93, 40.

Affer a) Affer/Apher/Epher [*Genesis* 25, 4]⁴ – Opher in de *Vulgaat*; b) zoon van Midjan⁵ – kleinzoon van Abraham; d) in de (Joodse) overlevering de naamgever van Afrika [*Antiquitates judaicae* I, 15]⁶; e) **Affer** – Perzisch, heer van Libia; f) afstammeling van Abraham; g) naamgever van Affrica; *Alexanders geesten*: boek V, r. 459; boek VII, r. 1615; e) **Affer** – legeraanvoerder van de Egiptenaren; f) zoon van Madian – kleinzoon van Abraham – vader van Echee – schoonvader van Hercules – grootvader van Dodouin; g) wordt door Hercules vergezeld op zijn krijgstocht naar Libien tegen koning Antheon als wraak voor wat koning Busire gedaan heeft – door Hercules aangesteld als koning van Libien, dat hij Affrike noemde; *Hercules*: cap. [14]-[16], [18]; e) **Affer**; f) afstammeling van Albane; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29183.

Affgeleit zie **Affeleir**

Affionem zie **Affriniona**

Affriant e) **Affriant** – Saraceense koning van Affriken – leenman van Dagayant; g) door Aliames en Gherijn verslagen en opgesloten te Dunalster; *Hughe Prz*: p. 42.

Affrich zie **Affrica**

Affriche zie **Affrica**, **Affricane**, **die** en **Affrijcsche**

1. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0003>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apeca>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Byblos>

4. http://vulgate.org/ot/genesis_25.htm

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Midian>

6. https://en.wikisource.org/wiki/The_Antiquities_of_the_Jews/Book_I

Affricher zie **Affricane, die**

Affrigere zie **Affricane, die**

Affrighe(re) zie **Affricane, die**

Affrijche zie **Affrica**

Affrijken zie **Affrica**

Affrijckaens o) **Affrijckaens** (or. d'affrican) – taal die door Sarazijnen gesproken en begrepen wordt; *Galien Rethore*: cap. [38].

Affrijcke(n) zie **Affrica**

Affrijcken a) correspondeert met [Moisan I, 1: ALPHAIEN] – in de Middelnederlandse vertaling gecontamineerd met [Moisan I, 1: ESCABABI], een ander slachtoffer van Olivier; e) **Affrijcken** – toenaam van **Eschabrise Affrijcken**; *Roelant*: r. 600.

Affrijcken! zie **Affriken!**

Affrijcken, Eschabrise zie **Eschabrise Affrijcken**

Affrijcsche n) Afrikaanse; o) **Affriche**; *Karl Meinet*: r. A42, 45; A43, 28; A51, 30;

o) **Affrijcsche**; *Roelant*: r. P824.

Affrica h) [Graesse: **Africa (terra)**]¹ [Moisan I, 2: AFRIQUE] [West PR: **Aufrike**] [West VR: **Aufrique**] – het ‘continent’ (Noord-)Afrika – na de Zondvloed werden Africa en Egypten bevolkt door de nakomelingen van Cham, de tweede zoon van Noë / Noach [*Scolastica*: r. 1361]² – dankt volgens Flavius Josephus [*Antiquitates judaicae* I, 15]³ zijn naam aan Affer (zie **Affer**), wat overgenomen werd door Isidorus van Sevilla [*Etymologiae* XIV, 5, 2]⁴ – zowel de Romeinse provincie Africa Minor⁵ (Tunesië en het westen van Libië) als het gehele continent, voor zover bekend gedurende de Middeleeuwen; i) **Affrica** – één van de drie bekende werelddelen – vernoemd naar Affer – gelegen tussen Spanje en Egypte, grotendeels woestijn <Afrike, Affrike> *Alexanders geesten*: boek III, r. 935; boek V, r. 1107; boek VII, r. 841, 1213, 1602, 1612, 1613, 1622, 1627, 1653, 1673, 1679, 1683, 1709, 1715, 1737, 1790; boek VIII, r. 1243; boek X, r. 327, 1047, 1061, 1145; i) **Africa** – waar Octaviaen/Augustus oorlog voert; *Caesar*: r. 939; i) **Affrike** – Saraceens koninkrijk (genoemd samen met Corden) – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 172; i) **Affrijcken** (or. Auffrique) – Sarazijns koninkrijk – bondgenoot van Belligant; *Galien Rethore*: cap. [45]; i) **Affrike** – de nieuwe naam van het koninkrijk Libien nadat het door Hercules op koning Antheon veroverd was en aan Affer gegeven – adviseert de slachtoffers van koning Gerion zich tot Hercules te wenden <Affrijken, Affriken, Affri[qu]en>

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Africa-terra>

2. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

3. https://en.wikisource.org/wiki/The_Antiquities_of_the_Jews/Book_I

4. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#5

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Africa_Province

Hercules: cap. [15]-[16], [18]; i) **Affrike** – Saraceens koninkrijk van koning Affriant – gefingeerd land van herkomst van Tryakel/Aliames en van Gherijn/Hughe <Affriken> *Hughe Prz*: p. 42, 43, 59, 60; i) **Affrijcke** – Saraceens sultanaat <Affrijcken> *Jan uut den Vergiere*: cap. 26; i) **Affriche** – land van herkomst van koning Bremunt <Affrica> *Karl Meinet*: r. A26, 34, 63; A27, 22; A30, 43; A31, 9, 23; A32, 41; A39, 34; A40, 46; A41, 27; A52, 47; A81, 2; A84, 25; A85, 6; A86, 13; A87, 9; A88, 1; A89, 13; A90, 58; A95, 7; A239, 71; A269, 32; A342, 56; i) **Afrijka** – waar de stad Rawast gelegen is, waar volgens Reinouts verslag aan Lanseloet Sanderijn zich zou bevinden; *Lanseloet*: r. 849; i) **Affrica** – omvat vele Saraceense koninkrijken <Affrike> *Limborch*: boek VII, r. 41; boek VIII, r. 929; i) **Affrica** – omvat vele Saraceense koninkrijken <Affrijche> *Lymburch*: boek VII, r. 40; boek VIII, r. 926; i) **Afrike** – in Saraceens gebied – land van herkomst van Agulant; *Lorreinen V*: fragm. D, r. [353]; i) **Afrike** – verder als boven; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 294; i) **Affrijken** – toenaam van koning **Salant van Afrijken** – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien <Afrijken> *Margrieta van Limborch*: cap. 80, 102-103; i) **Affrica** – koninkrijk van Serbas – waar Dydo na haar vlucht uit Thiri Cartago sticht; *Minnen loep*: boek I, r. 1042; i) **Affrich** – land van Cordrages <Affriken> *Ogyer*: r. 22785, 22805; i) **Affrijcken** – Saraceens land – indien de Saracenen overwinnen bestemd voor keizerin Erena <Affriken> *Roelant*: r. P275, P821, P831, P846; i) **Affrike** – waar sinte Augustijn bisschop is; *Servaes*: boek I, r. 829; i) **Affrycke** – één van de drie bekende werelddelen – vernoemd naar Affer – gelegen tussen Egypte en Spanje, grotendeels woestijn – vermaard om zijn gekleurde stoffen – waar een deel van de Grieken strandt na het noodweer op het Egherische Meer bij de terugkeer uit Troje – land van koning Jarba, die aan de gevluchte Dydo een stuk land verkoopt <Affricka, Affryca, Affrycken> *Troyen*: r. 9092, 28340, 28704, 29170, 29180, 29181, 29190, 29195, 29219, 29239, 29245, 29249, 29277, 29283, 29305, 33484, 36643; i) **Affrica** – land van koning Alba – waar de gevluchte Dydo listig een groot stuk land verkrijgt; *Troyen Prz*: fol. 140ra; i) **Affriken** – Saraceens koninkrijk van Aigolant; *Turpijn*: III, r. 5.

Affricane, die a) [Moisan I, 1: AFRICAN(S) 1] — de bewoners van het continent Afrika tussen de Middellandse Zee en de Sahara – in huidskleur, kleding, manier van leven en geloof zeer afwijkend van de normen en waarden van de christen middeleeuwen – exemplarische heidenen en slavenhandelaren – ook wel aangeduid als Moren (zie **die More**) of Saracenen (zie **die Sarasine**) – de zwartste Afrikanen woonden volgens de middeleeuwen in Ethiopië; e) **Affricant** – inwoner of soldaat uit Affrike – Saraceen; *Flovent*: r. 477; e) **die Affricher** – volk of leger uit Affriche <Affriche, Affrigere, Affrighe, Affrighere> *Karl Meinet*: r. A40, 38; A41, 44; A80, 1; A82, 33; A84, 32, A87, 27, 33; A88, 51; e) **die Affricane** – volk of leger uit Afrika; g) bondgenoten van de Romeinen in hun strijd tegen koning Artur;

Lanceloet: boek IV, r. 9888; e) **die Affricane** – Saraceens volk; g) dienen in het leger van Agulant <Affricaen> *Lorreinen O*: r. 209, 319, 731; e) **die [Afrike]** – volk of leger; g) door Seghelij n verslagen <Afride, Affriken> *Segbelijn*: r. 8185; e) **die Affricane** – volk of leger uit Afrika; g) tegenstanders van koning Canamor jr. <Affricanen> *Turias ende Floreta*: p. 79; i) **Affriken** (or. Auffrique) – waar Libie, dochter van Bellus, woonde – ook wel Libien genaamd; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 15, 26.

Affricant zie **Affricane, die**

Affricanus a) de Romeinse geschiedenis kent twee generaals annex staatsmannen die de naam Africanus dragen: Publius Cornelius Scipio Africanus¹ (236-183 v.C.) en Publius Cornelius Scipio Aemilianus Africanus Numantinus² (185-129 v.C.), maar geen van beiden past in het profiel van de Affricanus die door Willem van Hildegarsberch wordt geportretteerd als een toonbeeld van soberheid, duugzaamheid en rechtvaardigheid; e) **Affricanus** – aan wie het gezag over Roomen wordt toevertrouwd nadat een gierige heerser verjaagd werd – was deugzaam, rechtvaardig en sober en werd daarom door God beloond met grijs haar en ouderdom <Affricano> *Hildegarsberch*: XXXVI, r. 0, 30, 33, 36, 54, 72, 92, 102, 118, 121, 133, 173, 182.

Affrike zie **Affrica**

Affriken zie **Affrica** en **Affricane, die**

Affriken! n) Afrika!; o) **Affriken!** – strijdcreeet van de Saracenen <Affrijcken> *Roelant*: r. P584, P825.

Affricka zie **Affrica**

Affrycke(n) zie **Affrica**

Affrinioenen zie **Affriniona**

Affriniona a) [Constans: ASTINOMEN]³ — Chryseis⁴ (lett. ‘dochter van Chryses’) in de *Ilias* – latere auteurs noemden haar Astynome; b) dochter van de priester Chryses; d) als oorlogsbuit en seksslavin meegenomen door Agamemnon, maar door ingrijpen van Apollo bevrijd; e) **Affriniona** alias **Crysis**; f) dochter van Chryses; g) als buit verkregen door Achilles – wordt bijzit van Agamemnon – teruggevraagd door haar vader, aan welk verzoek pas wordt voldaan nadat de goden dit geëist hebben <Affionem, Affrinioenen> *Troyen*: r. 32875, 32931, 32943, 33024.

Affri[qu]en zie **Affrica**

Affrixus a) Phrixos/Phrixus⁵ – zie ook **dat Gulden Vlies**; b) zoon van Athamas en Nephele – stiefzoon van Ino – broer van Helle; d) vluchtte met Helle voor Ino

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Scipio_Africanus

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Scipio_Aemilianus_Africanus

3. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/36>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chryseis>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phrixus>

op een door Juno gestuurde ram met gouden vacht naar Kolchis, waar hij de ram aan Mars offerde en de vacht aan koning Aeëtes gaf; e) **Affrixus**; f) broer van Helles; g) ontvangt van Juno het schaap met het Gulden Vlies om te kunnen vluchten; *Jason*: fol. 72v.

Affrodisi[a] a) Aphrodisia¹; d) hoer te Catania die op aandringen van de landvoogd Quintinianus de kuise Agatha op andere gedachten moest brengen; e) **Affrodisi[a]** – vrouw van lichte zeden – moeder van negen hoerige dochters; g) tracht Aeghte gedurende 300 [?] dagen op andere gedachten te brengen, namelijk toestemmen in een huwelijk met koning Quintiaen van Scielien; *Aeghte*: r. 420.

Afilas zie **Asylas**

Africa zie **Affrica**

Afride zie **Affricane, die**

Afrijka zie **Affrica**

Afrijken zie **Affrica**

Afrike zie **Affrica**

Afriken zie **Affricane, die**

After Poorten, die h) lett. ‘de achterdeur’, grappig bedoelde anale toenaam; i) **die After Poorten** – correspondeert met **Cafoorten** (in *Reynaert Prz*) – toenaam van **Julocke vander After Poorten**; *Reynaerts Hst*: r. 844.

Aftolsens zie **Astolpho**

Agabyen h) Lat. Agabiba insula² – het huidige Djerba,³ eiland in de Middellandse Zee voor de oostkust van Tunesië; i) **Agabyen** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 57; A350, 52; i) **Agabyen** (or. Agabiba insula) – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 57.

Agayant(, d’) zie **Dagayant**

Agaye e) **Agaye**; g) vriend van Scaye; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 58.

Agalafers zie **Galaffer**

Agalafres zie **Galaffer**

Agamemno(e)n zie **Agamennon**

Agamennoen zie **Agamennon**

Agamennom zie **Agamennon**

Agamennon a) [A-Z 1: **Agamemnon**]⁴ [Moisan I, 1: **AGAMEMNON**] — **Agamemnon**,⁵ koning van Mycene; b) zoon van Atreus en Airope – oudere broer van Menelaus –

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Aphrodisia_%28vrouw%29

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Djerba>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Djerba.kmz

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0005.php#a004

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agamemnon>

echtgenoot van Clytemnestra – vader van Chrysothemis, Electra, Iphigeneia en Orestes; d) aanvoerder van de Grieken in de Trojaanse oorlog; e) **Agamemnoen** (hs. Agamenon); f) broer van Menelaus; *Alexanders geesten*: boek III, r. 1075; e) **Agamennon** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3346; e) **Agamemnon** (hs. Agamennon; or. Agamenon) – aanvoerder van de Grieken <[Agamennon]> *Floris ende Blancefloer*: r. 636; e) **Agamennon** – verder als boven; *Floris ende Blancefleure*: cap. [3]; e) **Agamemnon**; g) werd door Egistus gedood omwille van Clitemestra; *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 58; e) **Aghamenoen** – koning – één van de grootste strijders aller tijden; f) echtgenoot van Clitemestra; g) ontfermt zich na de val van Troyen over Cassandra – na zijn terugkeer op ingeven van Clitemestra vermoord door haar minnaar Egistus <Agamennom, Agamenoen, Agemenon> *Minnen loep*: boek IV, r. 256, 315, 455, 1577; e) **Aghamennon** – Griekse koning van Nithenen; f) broer van Menelaus 1 – echtgenoot van Clitemestra – vader van Efegenia – vader van Orestes – echtgenoot [?] van Cassandra – verwant van Halesus – verwant van koning Euander; g) aanvoerder van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – biedt zijn dochter Efegenia ten offer aan de godin Diana om een veilige reis van de Grieken naar Troje mogelijk te maken – krijgt Cassandra na de val van Troje – na zijn terugkeer uit Troje vermoord door zijn vrouw Clitemestra – gewroken door zijn zoon Orestes <Agamemnon, Agamemnoen, Agamennon, Agememnon, Agemoen, Aghamemnoen, Aghamennons, Aghomennon, Agomennon> *Troyen*: r. 145, 200, 239, 279, 424, 489, 623, 4643, 5365, 5373, 5473, 5507, 6515, 6623, 7099, 7199, 7209, 7441, 7446, 7463, 7470, 7479, 7589, 7596, 7809, 7870, 7993, 8009, 8137, 8818, 9067, 9075, 9629, 9757, 11500, 11782, 11868, 11944, 12353, 12442, 12452, 12544, 12588, 12667, 12732, 13428, 13670, 14037, 14280, 14399, 14531, 14551, 15545, 15771, 16627, 17226, 17252, 17551, 18413, 18501, 18862, 19147, 19160, 19888, 20167, 20243, 20245, 20697, 20706, 20719, 20725, 22407, 22643, 22652, 22692, 23031, 23204, 23345, 23383, 23421, 23573, 23735, 23785, 23915, 24179, 24224, 24310, 24967, 25087, 25591, 25629, 25741, 25751, 26172, 26508, 26537, 26579, 26620, 26754, 26866, 26939, 27041, 27751, 27869, 28087, 28304, 28317, 29514, 29995, 30411, 30782, 31174, 31264, 32153, 32222, 32409, 32421, 32927, 32944, 32974, 33012, 33014, 33021, 33026, 33057, 33116, 33207, 33261, 33473, 33545, 33812, 33813, 33889, 33900, 33917, 33930, 34166, 37615, 37757, 38135, 38904; e) **Agamenon** – Griekse held; f) oom of verwant van Halesus en Mesophus van Venegen – broer van Menelaus – verwant van Euander <Agamenons> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 146vb, 149ra, 153rb; e) **Agamenon** – koning en aanvoerder van het Griekse leger; *Vergaderinge*: Proloog.

Agameno(e)n zie **Agamennon**

Agapaert zie **Agrapaert**

Agarene, die a) de Hagrieten/Agare(n)¹ [*1 Kronieken* 5, 10]² – later, naar men denkt, verbasterd tot Saragoenen en Saracenen (zie **die Sarasine**); b) nakomelingen van Ismaël, de buitenechtelijke zoon van Abraham en Sara's Egyptische slavin Hagar; e) **die Agarene** – volk, woont in Joden lant; f) afstammend van Ismael; *Alexanders geesten*: boek I, r. 150; boek VII, r. 1181; e) **die Agarene** – volk, woont in Joden lant; f) afstammend van Hismahel; *Troyen*: r. 28674.

Agathoen e) **Agathoen** alias **die Toulousaen** – graaf; f) vader van Pyroet van Tolose; g) door Yoen opgehangen bij Bordeas; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 677.

Agatopus a) or. Agatophus – Gr. Agathopous, lett. 'goed van voet'; e) **Agatopus** – dienaar van Esopus' meester; *Esopus*: p. 61.

Ageleisse e) **Ageleisse** – ridder van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A508, 4.

Agemem(n)on zie **Agamennon**

Agemoen zie **Agamennon**

Agemoirte zie **Aiguemorte**

Agenan a) [West PR: Gornain Cadrus – var. Agornain] – zie ook **Arogans** en **Cladijs**; e) **Agenan** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17935.

Agenes h) [Graesse: Agennum]³ [Moisan I, 2: AGEN(T)] — Agen,⁴ stad aan de rivier de Garonne⁵ in Aquitanië, Frankrijk; i) **Agune** – stad in Gaskonien – veroverd door Karel Meinet <Agenien, Agunien> *Karl Meinet*: r. A348, 28, 34, 45; A349, 43; A350, 2; i) **Agenes** (or. Agennum) – stad in Aquitanien c.q. Gascoyngyen – ingenomen door Aigolant – na een beleg van zes maanden heroverd door koning Karel <Agenez> *Turpijn*: IV, r. 2, 3, 10, 15, 18, 31.

Agenien zie **Agenes**

Agenor 1 a) Agenor,⁶ Fenicisch koning van Tyrus; b) zoon van Neptunus en Lybie – echtgenoot van Telephassa – vader van Europa, Cadmus, Cilix en Phoenix – legendarische vader van Dido – stamvader der Carthagers; e) **Agenor** – heer van Tyren; f) vader van Cadmus, Fenix en Cilix en van Europa en Dido <Agenorres, Agenors> *Alexanders geesten*: boek III, r. 680, 685; boek VII, r. 1129, 1229, 1373, 1389, 1635; fragm. P I, r. 1244; e) **Agenor** – heer van Tieren; f) vader van Fenix, Caldumus en Cilix en van Europa en Dydo <Agenors, Aghenors> *Troyen*: r. 28624, 28720, [28722], 28946, 28960, 29201; e) **Athenor**; f) vader van Europa; *Troyen*: r. 6326.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hagarenes>

2. http://vulgate.org/ot/1chronicles_5.htm

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Agennum>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Agen.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Garonne_River

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agenor>

[Agenor] 2 e) **[Agenor]** (or. Agenor, roy d'Assyrie) – koning; f) zoon van koning Bellus – vader van Phenix en Layus – schoonvader van Jocasta – grootvader van Philistenes <Agenors> *Hercules*: cap. [13], [18].

Agestes a) [West PR: Agrestes]¹ – heidense koning van Camaalot; e) **Agestes** – koning (in Brittannië); g) tezamen met zijn onderdanen door Joseph van Aramathien tot het Christendom bekeerd – keert na het vertrek van Joseph terug naar zijn eigen geloof en dwingt zijn onderdanen hem hierin te volgen – spijkt de twaalf achtergebleven verwanten van Joseph aan het Swerte Cruce; *Lanceloet*: boek II, r. 1761.

Aggarans a) [West PR: Agaran]; b) neef van de graaf del Val; e) **Aggarans** – ridder; g) aangevallen door de graaf van Vale <Arragans> *Lanceloet*: boek III, r. 4833, 4834.

Aggevine zie **[Angevine, die]**

Agglavael zie **Acglavael**

Aggrade(i)n zie **Aggravadein**

Aggrandidan zie **Aggravadein**

Aggravadein a) contaminatie van [West PR: Agravadain 1] des Vals de Galore en [West PR: Agravadain 2] li Noirs, heer van le Chastel des Mares; b) Agravadain des Vals de Galore is broer van [West PR: Belias 2]; e) **Aggravadein** – Tafelronde-ridder – bezit het Casteel van den Marassen – toegenaamd: “die Swarte Man”; f) broer van Lias die Rode; g) samen met Morian en Signoras in het bos op zoek naar Gawyn c.s. om tegen hen te vechten – overvallen Sagrimor, Dodinas en Galescins, maar de strijdenden worden bijtijds gescheiden door Ywen die Grote, Keye en Griflet – ontvangt koning Ban van Bonewijc, koning Bohort van Gaunes en Merlijn <Aggradein, Aggraden, Aggrandidan, Aggravadeins, Aggravadijn, Aggravadine, Agradanem, Agradein, Agravadein, Agravadeins, Agrenade> *Merlijn*: r. 31701, 31941, 31985, 33269, 33271, 33293, 33305, 33315, 33324, 33333, 33351, 33378.

Aggravadijn zie **Aggravadein**

Aggraveyn zie **Agravein**

[Aggrawain] zie **Agravein**

Aghamen(n)o(e)n zie **Agamennon**

Aghate zie **Aeghte, sent**

Aghenor zie **Agenor**

Aghial zie **Agial**

Aghomennon zie **Agamennon**

Agial a) [Constans: EGIAL]²; e) **Agial** – Griekse; f) dochter van koning Polinicijs – echtgenote van Dyomedes van Calidoen – kleindochter van Adrosius – zuster

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agrestes>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

van Assendrus; g) probeert de macht aan zich te trekken ten nadele van Dyomedes, die met Briseida uit Troje terugkeert – moet uiteindelijk toch de heerschappij aan haar echtgenoot afstaan <Aghial> *Troyen*: r. 33788, 33823, 33829, 33883, 33965, 34056.

Agigner a) [West PR: Aguig(n)eron] [West VR: Anguinguer(r)on] – seneschalk; b) broer van [West PR: Clamadeu]; e) **Agigner** – drossaard van koning Clamedine van den Besloten Eylanden; g) in dienst van koning Artur – vecht tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Aginegeros> *Merlijn*: r. 32274, 32929.

Agilline h) [Graesse: Caere]¹ — Agylla,² stad in Etrurië – gelegen bij het huidige Cerveteri³ in Lazio in het midden van Italië; i) **Agilline** – bondgenoot van koning Mensencius van Tieren – land van herkomst van Lausus – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Angilline> *Troyen*: r. 37567, 38430; i) **Agillinen** – land (in Ytalien) – bondgenoot van Turnus tegen Eneas; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Agillinen zie **Agilline**

Agillinen, die h) or. de stad Agylla (zie **Agilline**); e) **die Agillinen** – volk of onderdanen van koning Mesophus van Venegen; g) bondgenoten van Turnus; *Troyen Prz*: fol. 150vb.

[Agilon] a) Agilo [*Alexandreis* III, 72]⁴; e) **[Agilon]** – Perzisch strijder; g) gedood door Orestes <Agilone> *Alexanders geesten*: boek III, r. 135.

Aginegeros zie **Agigner**

Agingmers a) [Sommer VIII: Aguigniez]⁵ alias [West PR: Ro/Roydes/dez C(h)ent Chevaliers, 1e] – koning of heer van Estrangore; b) neef van [West PR: Galehot 1]; e) **Agingmers** alias **die Koninck van den Hondert Ridders** – leenman van koning Artur – leenman [?] van de vrouwe van Malant; g) één van de ‘tien koningen’ – strijdt tegen koning Artur <Aynigire, Agwiners> *Merlijn*: r. 14845, 16040, 19450.

Agyon zie **Angou**

Agistus zie **Egistus 1**

Aglaant a) correspondeert met [West PR: Arrant] – mogelijk dezelfde als **Aron** [West PR: Haram]; b) neef van [West PR: Oriol(t)], Saksische koning – neef van [West PR: Brama(n)gne, var. Bermagne]; e) **Aglaant** – ridder, één van de Sennen; f) oom van koning Oriens; *Merlijn*: r. 19996.

Agentine van Candie zie **[Eglentine van Candie]**

Aglovael zie **Acglavael**

Aglovale zie **Acglavael**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Caere>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agylla>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cerveteri.kmz

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

5. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/6>

Aglovel(e) zie **Acglavael**

[Agnes] a) bedoeld lijkt Agnes van Rome (zie **sint Agnes**); e) **Agnes** (or.

Agnies/Anjes; Treperel: Anne); g) geneest in gezelschap van Maria Magdalena en de moeder Gods met een zalfbus in een visioen de zwaar gewonde Martijn die door een list van de duivel van de trap is gevallen; *Helena van Constantinopolen*: cap. [23].

Agnes, sint a) [A-Z 4: **Agnes van Rome**] ¹ [*Legenda aurea* XXIV: De sancta Agnete] [*Gulden Legende*:

Van sente Agneten [24]] — Agnes van Rome ² († 309 volgens de *Legenda aurea*);

d) weigerde als opvallend aantrekkelijk dertienjarig meisje een huwelijksaanzoek van de zoon van de rechter omdat zij Jezus als minnaar in haar hart gesloten had – werd daarom voor straf in een bordeel geplaatst, waar zij met Gods hulp onzichtbaar werd voor geile blikken door overvloedige haargroei – nadat zij een opdringerige klant had doen laten doodvallen (en even later weer tot leven gewekt) werd zij als tovenares terechtgesteld – feestdagen 21 januari (marteldood) en 28 januari (begrafenis); e) **sint Agnes** <Agneten> *Gulden legende*: II, p. 41, 206, [506?]; e) **[Agnes]** – martelares; g) exemplarische vrouwelijke heilige: “Al vint men mechden die hem scluten,/In kerkeren lieten en vaen,/Tormenteren ende slaen,/Ende hem aendoen grote pyne,/Als Agnete ende Katherine”(r. 16082-16086) <Agnete> *Troyen*: r. 16086.

Agnes mortes zie **Aiguemorte**

Agolant a) [Moisan I, 1: AGOLAN(S) 1] ³ – Saraceense koning uit Afrika; b) broer van

Gaiete – vader van Aumes; d) gedood door Arnaldus de Bellanda;

e) **Agolant** – koning van Affriche; g) in oorlog met Karel Meinet – gedood door Arnolt van Balant <Agolantz, Aygolande, Aygolant> *Karl Meinet*: r. A342, 58; A343, 9, 18, 22, 33; A344, 56; A345, 11, 20, 32; A346, 33; A347, 3, 41, 50, 67; A348, 49, 51; A349, 1, 9, 16, 24, 30, 36, 56, 59; A350, 8, 12, 24, 54, 62; A351, 10; A352, 9, 18, 24, 28, 44, 45, 54; A353, 11, 23, 35, 51; A354, 12, 32, 59; A355, 27, 61; A356, 21, 35, 51, 61; A357, 8; A358, 22, 39, 42, 56; A359, 52; A361, 54; e) **Agulant** – Saraceense koning van Afrike; f) vader van Emont; g) verraden door Gelloen in de strijd tegen koning Desrames – wil om zich te wreken Spaengen en Vrankerike veroveren – strijdt met zijn leger tegen dat van Karel de Grote – vlucht <Agulande, Agulants> *Lorreinen O*: r. 73, 77, 82, 83, 95, 97, 142, 149, 181, 185, 208, 251, 265, 283, 299, 304, 334, 347, 389, 391, 411, 416, 553, 563, 570, 610, 681, 687, 690, 704, 719, 723, 850, 917, 927, 930, 1018, 1162, 1203, 1206, 1243, 1286, 1302, 1317, 1327, 1335, 1348, 1351, 1355, 1359, 1366; e) **Agulant** – Saraceense koning

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0004.php#a003

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Agnes_of_Rome

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agolant>

van Afrike <Agulants> *Lorreinen V*: fragm. D, r. [353], [354]; e) **Agulant** – Saraceense koning van Afrike; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 297, 299;
 e) **Agolant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 51;
 e) **Aigolant** (or. Aigolandus, quidam rex affricus) – Saraceense koning uit Affriken; g) valt Spaengen en Aquitaengien binnen – bezet Agenes en Sayntes maar wordt daaruit door koning Karel verdreven – disputeert in het Arabisch met Karel over het ware geloof – gaat een godsoordeel aan dat hij verliest – weigert zich echter te laten dopen als hij ziet hoe er met armen wordt omgegaan die door Karel de boden Gods genoemd worden – gedood door Erva(u)lt van Bellant <Aygelande, Aygelant, Aygolande, Aygolanden, Aygolans, Aygolant> *Turpijn*: III, r. 1, 5, 31, 34, 37, 30, 40, 42, 61; IV, r. 1-3, 5, 9, 19, 20, 24-27, 31, 33, 39, 41, 54, 55, 58; V, r. 4, 5, 16, 56, 58, 62, 65-67, 79, 82, 89, 95, 97, 110, 115; VI, r. 1, 7, 16, 20, 28, 34, 41, 46, 52.

Agomennon zie **Agamennon**

Agomie h) or. Agnomie/Geronne – bedoeld wordt Girona¹ [Graesse: **Gerunda**]² [Moisan I, 2: GIRONDE 2] in Catalonië, Spanje; i) **Agomie** – mooie stad; *Meluzine*: fol. X2rb.

Agradanem zie **Aggravadein**

Agradein zie **Aggravadein**

[Agrapaert] a) [Moisan I, 1: AGRAPART 4] – reus – zie ook **Grapaert**; b) broer van Orgueilleux; e) **[Agrapaert]** – Saraceen; g) sterk – vecht tweekamp met Huge van Bordeeus <Agrapaerde> *Huge K*: r. 52; e) **Agapaert** – Saraceense koning van Tartarien; f) broer van Dagayant; g) komt na zijn broers dood genoegdoening eisen bij emir Gaudijs van Babilonien – vecht een tweekamp tegen Hughe van Bourdeus, waarin hij door Hughe wordt onthoofd; *Hughe Prz*: p. 48-52.

Agrapert e) **Agrapert** – Saraceense koning; f) neef of verwant van Gaudes; g) helpt met zijn twee broers koning Gaudes, heeft in zijn gevolg de reuzin Gelant – gedood door Ogier <Agrepart> *Ogyer*: r. 19674, 19871.

Agravadein zie **Aggravadein**

Agravein a) [West PR: **Agravain**] [West VR: **Agrevain**] — **Agravain**³; b) tweede zoon van [West PR: **Loth**] [West VR: **Lot 1**], koning van Orcanie, en een halfzuster van koning [West PR: **Artu**] [West VR: **Artu**] – broer van [West PR: **Gauvain**] [West VR: **Gauvain 1**], [West PR: **Guerrehet**] [West VR: **Guer(r)ehés**] en [West PR: **Gaheriet 1**] [West PR: **Gaheriet**] – (half)broer (zelfde moeder) van [West PR: **Mordret**] [West VR: **Mordret 1**] – neef van koning Artu; d) betrapt Lancelot met Guinevere en vertelt dat aan koning Artur; e) **Agravein** – ridder van koning Artur; g) op het slottoernooi te

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Girona.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Gerunda>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agravain>

Cardeel door Ferguut verslagen <Agraveine> *Ferguut*: r. 4321, 5404; e) **Acgraweyn**; f) zoon van koning Loth en de oudste dochter van Ygerne – broer van Gawin, Guheries, Garies en Mordres – kleinzoon van Ygerne; *Graal & Merlijn*: r. 8675; e) **Agraveyn** – ridder van koning Artur – toegenaamd: “die Verwaende”; f) broer van Walewein, Gaheret, Gurrees en Mordret – neef van koning Artur; g) op zoek naar Lanceloet – wordt op der Keytiven Berch gevangengenomen door Sornahan vanden Nuwen Castele en bevrijd door Gaheret – zat gevangen in de Verbodene Berch – gedood door Lanceloet <Acgravein, Acgravel, Acgravele, Acgraveyn, Acgraveyne, Aggraveyn, Aggrawaine, Agravein, Agraveine, Agraveins, Agraveyn, Agraveyne, Agraveyns> *Lanceloet*: boek II, r. 5158, 5174, 5527, 5530, 5576, 5593, 5673, 5698, 5706, 5709, 5713, 5749, 5752, 5756, 5771, 5778, 5786, 5794, 5795, 5803, 5816, 5874, 5877, 5924, 5939, 5956, 6006, 8425, 8428, 8436, 8439, 8443, 8449, 8467, 8475, 9704, 9887, 9891, 9905, 9938, 9940, 10273, 10287, 10319, 10321, 10326, 10355, 10369, 10375, 10377, 10387, 10422, 10450, 10451, 10459, 10549, 10678, 10699, 10709, 13233, 24602, 30762, 31172, 34676; e) **Acgravein** – ridder van koning Artur; f) broer van Walewein, Guerries en Gariet – broer van Mordret; g) licht koning Artur in over het overspel van Genoevre en Lanceloet – gedood door Lanceloet als die naar het hof komt om Genoevre te redden van de brandstapel – wordt begraven in de Sinte Stevenskerk <Acgravain, Acgraveine> *Lanceloet*: boek IV, r. 341, 347, 379, 395, 415, 425, 435, 439, 456, 1482, 1490, 1505, 2730, 4043, 4052, 4063, 4103, 4104, 4115, 4127, 4201, 4225, 4241, 4246, 4322, 4355, 4373, 4442, 4509, 4533, 4541, 4550, 4551, 4551, 4589, 4608, 4612, 4852, 5103, 5160; e) **Agrawein** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Lot en een halfzuster van koning Artur – broer van Gawyn, Gaheries en Garies – halfbroer van Mordret – neef van Galescins – neef van Ywen die Grote – neef van koning Artur van Bertanien; g) reist met zijn broers tegen hun vaders wil naar koning Artur om geridderd te worden – één van de ridders die Merlijn gaan zoeken <Agravein, Agraweine, Agrawine, Agraweyn, Agrawyn, Egravaen, Egrawein, Egraweyn> *Merlijn*: r. 16386, 16406, 16570, 16759, 16908, 17051, 17087, 17091, 17095, 17099, 17117, 19186, 19649, 20422, 20425, 20456, 20513, 20538, 20960, 21001, 21025, 21064, 21068, 21072, 21136, 21589, 24889, 25497, 25718, 28478, 28747, 30170, 30708, 30718, 30727, 30731, 30767, 30801, 30812, 30817, 30833, 30841, 31464, 35390; e) **Ecgravein** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee om Spangen te bevrijden; *Mouwen*: r. 2913; e) **Acgravein** – ridder van koning Artur; f) broer van Walewein, Gariet en Mordret – neef van koning Artur; g) wordt gevangengenomen in het Doloreuse Casteel – bevrijd door Perchevael <Acgraveine> *Perchevael J*: boek II, r. 37075, 37096, 37585, 37590, 37670, 37728, 37737, 37812, 37836, 37853, 38194, 38215, 38584, 38995, 39118; e) **Gravains** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3367.

Agraveins Berch h) [West PR: *Tertres as Caitis, li* – var. *Tertres Agravain, li*]; i) **Agraveins Berch** – nieuwe naam van **der Keytiven Berch** – vernoemd naar aanleiding van de bevrijding van Agraveyn en Gurrees door Gaheret; *Lanceloet*: boek II, r. 9940.

Agrawein zie **Agravein**

[**Agrawijn**] zie **Agravein**

Agrawyn zie **Agravein**

Agregans zie **Adragant**

Agrenade zie **Aggravadein**

Agrepart zie **Agrapert**

Agreste h) [Constans: AGRESTE]¹; i) **Agreste** – land van herkomst van koning Esdras en koning Fyoen – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Agresten, Argreste> *Troyen*: r. 8371, 9338, 10626.

Agret vanden Bosse e) **Agret vanden Bosse** (or. *Aigret de Prully*); g) schiet samen met Reynoult van Sulli, Robrecht Savingrijs en 3000 gewapende mannen koning Huguet van Britanigen te hulp in diens strijd tegen koning Karodos; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 9.

Agriane a) “equites Agrianios” [*Alexandreis* IX, 239]² – de Agrianes,³ een volk woonachtig in Paeonia (zie **Pennoene**), in de omgeving van de bronnen van de rivier de Strymon⁴; d) fameus als lichtbewapende troepen en bekend uit de veldtochten van Alexander de Grote; i) **Agriane** – koninkrijk – land van herkomst van Adromacus <Agrianen, Artagane> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 197, 416; i) **Agrianen** – koninkrijk – land van herkomst van Adromicus; *Alexander P*: boek IX, r. 197.

Agrippijn a) Marcus Vipsanius Agrippa⁵ († 12 v.C.); b) schoonzoon van Octavianus (Augustus); d) jeugdvriend en strijdmakker van Augustus; e) **Agrippijn**; *Caesar*: r. 956.

Agrippijne zie [**Agrippina**]

[**Agrippina**] h) [Graesse: **Colonia Agrippina**]⁶ [Moisan I, 2: COLOIGNE] — Colonia Agrippina⁷ – de door de Romeinen gegeven naam aan het huidige Keulen⁸ (zie **Colen**), gelegen aan de rivier de Rijn⁹ in Nordrhein-Westfalen,

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/28>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agrianes>

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Struma_\(river\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Struma_(river))

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agrippa>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Colonia-Agrippina>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Colonia_Agrippina#The_Romans

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Köln.kmz

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

Duitsland; i) **Agrippijne** – oude Romeinse naam van “Colne bij den Rijn”; *Servaes*: boek I, r. 1212.

Agrippus van Macribia a) Archippus [*Aeneis* VII, 752]¹ – koning van de Marsi met als hoofdstad Marruvium²; e) **Agrippus van Macribia**; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – neemt niet zelf deel aan de strijd, maar stuurt zijn bisschop Umbro; *Troyen*: r. 37634; e) **Trippers van Marubia** – koning; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

Agros a) de centaur³ Areus [*Metamorphoses* XII, 310]⁴; e) **Agros** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Drias; *Troyen*: r. 27248.

Aguissans zie **Anguissans**

Agulant zie **Agolant**

Aguloen e) **Aguloen** – ridder; f) vader van Gryffoen; g) borg voor Doyoen van Mayanson bij de tweekamp – gehangen na Doyoens verlies; *Buevijn*: fol. H2v.

Agulta, Telac zie **Telac Agulta**

Agun(i)en zie **Agenes**

Agutes a) de trompetter Agyrtes [*Achilleis* 1, 724]⁵; e) **Agutes** – Griekse muzikant; g) vergezelt Ulixes en Dyomedes op zoek naar Achilles – speelt bazuin; *Troyen*: r. 5772, 5930, 5993.

Agwiners zie **Agingmers**

Ahamroth a) bedoeld is de Levantijnse godin Astarte,⁶ Astharoth in de *Vulgaat* [*I Koningen* 11, 33]⁷; e) **Ahamroth**; g) god die in Zydon wordt aanbeden – vereerd door Salomon om zijn buitenlandse vrouwen en concubinen te behagen; *Bedroch der vrouwen*: fol. G4v.

Ay(a) zie **Aye**

Ayagne zie **Arague**

Aichadie zie **Arcadia**

[**Aiche**] zie **Aken**

[**Aichinen, die**] a) de inwoners van Aken (zie **Aken**); e) **Aichynen** – inwoners van Ache; *Karl Meinet*: r. A525, 35.

Aya zie **Aye**

Aye a) [Moisan I, 1: AIE 1]; b) in de Middelnederlandse *Reinout van Montalbaen* een zuster van Karel de Grote – echtgenote van [Moisan I, 1: AIME(S) 17 DE DORDON(NE)]

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

2. <https://it.wikipedia.org/wiki/Marruvio>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/stattius/achilleid1.shtml>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astarte>

7. http://vulgate.org/ot/1kings_11.htm

(zie **Aymijn van Dordoene**) – moeder van les Quatre fils Aymon/de Vier Heemskinderen (zie [**Heemskinderen, die**]): [Moisan I, 1: ALART 1] (zie **Adelaert 1**), [Moisan I, 1: GUICHARS 10] (zie **Writsaert**), [Moisan I, 2: RENAUS 29 DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**) en [Moisan I, 2: RICHARS 16] (zie [**Ritsaert**] 1); e) **Aye van Merewout**; f) zuster van koning Karel de Grote – echtgenote van Aymyn van Dordoen – moeder van Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout – tante van Roelant; g) door Karel de Grote aan Aymyn tot vrouw gegeven als onderdeel van het vredesverdrag tussen Karel de Grote en Aymyn – verbergt haar vier zoons voor haar echtgenoot, die gezworen heeft het nageslacht van Karel de Grote te doden – wordt door Karel de Grote gedwongen haar kinderen af te zweren – beweegt Karel de Grote ertoe zich met de Heemskinderen te verzoenen <Aije, Ay, Aya, Ayen>
Heemskinderen: p. 16, 18-20, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 52, 72, 73, 76, 83, 88, 170, 182-184; e) **Aye van Pierlepont** – vrouwe van Pierlepont; f) zuster van koning Karel die Grote – echtgenote van Aymijn van Eggermont –moeder van Ridtsaert, Wridsaert, Adelaert en Reynout; g) door haar broer uitgetrouwlijkt – gaat met Aymijn in Dordonne wonen; *Malegijs*: p. 229, 233-237, 241, 243, 255, 267, 268, 272, 282, 314-316, 320, 321, 329, 346; e) **Aye**; f) zuster van Karle – echtgenote van Heyme – moeder van Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt – tante van Rolant; g) bewerkstelligt de verzoening tussen Karel de Grote en Reynolt, waarbij Reynolt Beyart aan Karel de Grote moet overgeven <Ayen> *Reinolt von Montelban*: r. 224, 285, 531, 611, 835, 839, 2071, 2093, 2151, 3263, 3287, 3993, 4350, 5866, 13027; e) **Haye**; f) echtgenote van Aymijn van Dordoene – moeder van Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout –tante van Roelant; *Renout*: r. 107.

Aye van Merewout zie **Aye**

[Aie van Montone] a) [Moisan I, 1: AIE(N) DE MONTOIRIE]; b) echtgenote van Terri de Losanne; e) **Aihe van Montone**; f) echtgenote van Tierri – pleegmoeder van Thomas en Manassier; *Aiol*: r. 636.

Aye van Pierlepont zie **Aye**

Aygelant zie **Agolant**

Aygijn zie **Eggelijn van den Dale**

Aigilius zie **Eggelijn van den Dale**

Aigentine van Bemen zie [**Eglentine van Bemen**]

Aiglou, Casteel zie **Casteel vanden Airne**

Aiglou, Slot van zie **Casteel vanden Airne**

[Aygignier] zie **Agingmers**

Aygolans zie **Agolant**

Aygolant zie **Agolant**

Aigremont h) Argenton-Château¹ in Poitou, Frankrijk; i) **Aigremont** (or. Argemon/Argenton) – baronie in Poitou; *Meluzine*: fol. N4va.

Aiguemorte h) [Graesse: *Aquae Mortuae*]² [Moisan I, 2; AIGUEMORT] — Aigues-Mortes³ (lett. ‘Dode Wateren’) in de Camargue, Frankrijk – verzande, van oorsprong Romeinse havenstad aan de Middellandse Zee, die door koning Lodewijk IX, de Heilige (1214-1270) van Frankrijk weer in gebruik werd genomen als uitvalsbasis voor de Zevende (1248) en de Achtste Kruistocht (1270) – na de Middeleeuwen opnieuw verzand – zie ook **Eggermont 2**; i) **Eggermort** – koninkrijk van Herijn; *Ayoel*: r. 978; i) **Aiguemorte** – stad van waaruit Paris per boot weglucht naar Geneven <Agemoirte, Aiguemoirte> *Paris ende Vienne*: cap. [13], [16], [31]-[32]; i) **Agnes mortes** – havenstad in Provençen; *Peeter van Provençen*: fol. L1v.

Aihe van Montone zie [Aie van Montone]

Aije zie Aye

Aijmijn zie Aymijn van Dordoene

Aymer zie Aymer

Aymerijn zie Aymerijn van Narboene

Aymer e) **Aymer** – prins – ridder, in dienst van hertog Buevijn van Eggermont; g) bevelhebber tijdens de strijd tegen de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne – doodt Anpatrijs <Anghiers, Aymer> *Malegijs*: p. 6-8.

Aymeri a) mogelijk dezelfde als **Heinric van Poitiers**; e) **Aymeri**; *Meluzine*: fol. B6vb.

Aymeri(j) zie Aymerijn van Narboene

Aymeryc zie Aymerijn van Narboene

Aymerijn 1 a) [Moisan I, 1: AYMUN 10] – koning van Gascogne; b) zoon van [Moisan I, 1: CLARISSE 8] (zie **Clarisse 1**) en [Moisan I, 2: RENAUS DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**) – broer van [Moisan I, 2: YON(S) 3] (zie **Adelaert 2**), respectievelijk vernoemd naar de vader van de vader en de broer van de moeder; e) **Aymerijn**; f) zoon van Reynout en Clarisse – broer van Adelaert; g) wordt er door Gwelloen, Macharijs vander Losane, Galeram van Bericane, Mandreas, Pinabel en Heremijn valselyk van beschuldigd zijn vader Reynout te willen wreken – door Karel de Grote ter dood veroordeeld – door Gwelloen uitgedaagd tot een duel met Galeram, die hij doodt <Aymerijn> *Heemskinderen*: p. 197-200; e) **Emmerich**; f) oudste zoon van Reynout en Claradys – broer van Adelhart; g) door Reynout tot ridder geslagen – vals beschuldigd van verraad aan Karel de Grote – vecht tweekamp met Galeram en verslaat hem <Emeryn, Emmerin> *Reynolt von Montelban*: r. 13347,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Argenton-Château.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Aquae-Mortuae>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aigues-Mortes.kmz

14558, 14602, 14605, 14620, 14623, 14649, 14675, 14681, 14759, 14768, 14815, 14827, 14848, 14855, 14869, 14874, 14899; e) **Aymerijn**; f) zoon van Renout en Clarissie – broer van Adelaert; g) vecht tweekamp met Galeran en doodt hem <Aymerine> *Renout*: r. 2344, 2356, 2361, 2366, 2392.

Aymerijn 2 a) [Moisan I, 1: AĪMER(S) 10 LI CHETIS]; b) zesde zoon van Aimeri de Narbonne en Hermenjart – broer van onder anderen Guillaume d’Orange en Guibert d’Andrenas; e) **Aymerijn**; f) zoon van Aymerijn en Ermengart – kleinzoon van Garijn – broer van onder anderen Willeke; g) geprezen door zijn grootvader; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 44.

Aymerijn zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerijn van Narboene a) [Moisan I, 1: AIMERI(S) 9 DE NARBONNE] – hoofdpersoon van het chanson de geste *Aimeri de Narbonne*¹; b) kleinzoon van Garin de Monglane – zoon van Hernaut de Beaulande – echtgenoot van Hermenjart – vader van zeven zonen, waaronder Guillaume d’Orange, en vijf dochters, waaronder Blanchefleur, echtgenote van Lodewijk de Vrome; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Aymeri** (or. Aymery) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) medestrijder van Galien in Spaengnen <Aymery, Aymeryc> *Galien Rethore*: cap. [36]-[38], [43]-[44], [50], [59]-[60], [67]; e) **Aymerijn**; f) zoon van Arnout van Beulant – neef van Gheraert; g) heeft de echtgenote van koning Karel de Grote beledigd om zijn oom te wreken <Aymerin> *Geraert*: r. 1, 7, 177; e) **Amerijn van Nerboen** – graaf van Nerboen; f) oom van Huge van Dordoen – zoon van Aernout van Benlant; g) heeft samen met Aymyn van Dordoen als aanvoerder in het leger van Karel de Grote gevochten in Turkien – vecht samen met Aymyn van Dordoen tegen Karel de Grote om de dood van hun neef Huge te wreken – kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen <Amerijn, Aymerijn> *Heemskinderen*: p. 10-12, 16, 105; e) **Emerich van Narbone** – ridder van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A269, 64; e) **Aymerijn** – graaf van Nerboene; f) echtgenoot van Ermengart – schoonzoon van Garijn – heeft zeven zonen, onder anderen Willeke en Aymerijn <Aymerine> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 36; e) [**Aymeri**]; g) vertrekt met onder anderen Rigaudijn om de ‘maagd van Marchia’ in Nerboene op te halen [?] <Aymer[i]> *Lorreinen*: fragm. B, r. 332; e) **Aymerijn van Narboene** – leenman van keizer Karel de Grote; f) zoon van Arnout; g) kreeg Narboene van zijn schoonvader Garijn [?], die het bij het huwelijk van Judit en Lodewijk van Yoen had gekregen – aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Aymeri, Aymerijn, Aymerine, Aymerine van Narboene> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1331, 1416, 1427, 1646; e) **Aymerijn van Nerboene**; f) zoon van Arnout van Beaulande;

1. https://www.arlima.net/ad/aimeri_de_narbonne.html

g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant <Aberijn, Aymeri, Aymerine> *Lorreinen O*: r. 345, 361, 365, 366, 2923-2924; e) **Aymerijn van Nerboene** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) gaat naar toernooi in Eggermont – gaat niet mee naar Turckien om Malegijs te bevrijden omdat hij te oud is; *Malegijs*: p. 113, 118, 319; e) **Aymerin von Narbone**; f) broer van Aryn – vader van Wilhelm Firenbraes – verwant van Ogier; g) legeraanvoerder van Karel de Grote in de strijd om Rome en strijdt mee tegen Ogier en Blanckart en legeraanvoerder tegen Broyer <Aemerin, Aemerin von Nerbone, Aymarins, Aymerij, Aymerijn, Aymerin, Aymerinen, Aymerins, Aymerin von Nerbone, Aymeryn do[u]de von Erbone, Amerij, Amerijs, Amerin, Amerynen, Ameri von Nerboene> *Ogyer*: r. 244, 1490, 6223, 6238, 6618, 6637, 6648, 6651, 6754, 6771, 6774, 6787, 6858, 6865, 6869, 6871, 9680, 9688, 10529, 10548, 10578, 13415, 13558, 14583, 14656, 14697, 20125; e) **Eymrich von Narbone**; f) oom van Hüge van Dordone; g) vecht met Heyme tegen Karel de Grote <Emerich, Eymerich, Eymeriches> *Reinolt von Montelban*: r. 30, 32, 68, 97, 132, 231, 265, 279, 1219; e) **Amerijck van Narbonen** (or. Almerique de Narbona) – ridder; g) goede raadgever van koning Karel de Grote; *Sibilla*: r. 132; e) **Aymerijn van Nerbone** – graaf; f) oom van Landri/li Timonier <Aymerijns> *Willem van Oringen*: r. 416-417, 423.

Aymerijn van Nerbo(e)ne zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerin zie **Aymerijn van Narboene**

Aymeryn doude von Erbone zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerin von Narbone zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerin von Nerbone zie **Aymerijn van Narboene**

Aymes van Arames l) Aimon de Varennes – auteur van de *Roman de Florimont*¹;

m) **Aymes van Arames** – vertaalde het verhaal uit het Grieks in het Frans <Aymes> *Florimont*: r. 8, 12, 30, 55, 195.

Aymijn e) **Aymijn** – ridder – heer van Dordonne – leenman van koning Karel die Grote; f) zoon van Vivien en Beufloer – kleinzoon van hertog Bueve van Eggermont en hertogin Druwane – kleinzoon van koning Yvorijn – neef van Madelgijs; g) vecht bij de belegering van Eggermont een tweekamp met de Saraceen Gallas en doodt hem – zet koning Yvorijn van Mombrant gevangen, maar wordt vervolgens zelf met de hertogelijke familie gevangene van koning Yvorijn – gaat naar Mayorcken om Ysane te bevrijden – sluit zich te Rosefloer bij het leger van koning Karel de Grote aan <Aymijns, Aymin, Aymine> *Madelgijs*: fragm. IX, r. 6, 18, 25, 115, 121, 137, 139, 142, 155, 159, 165, 168, 214, 220, 228, 249, 253; fragm. XI, r. 142, 149, 170, 180, 197, 208, 215, 222, 235, 246, 253, 256, 259, 281; fragm. XIV, r. 226, 265, 293, [438], 446, 491,

1. http://www.arlima.net/ad/aimon_de_varennes.html

517, 543; e) **Aymijn van Eggermont**; f) zoon van Vivien van Eggermont en Benfluer – kleinzoon van hertog Buevijn van Eggermont en Druwane van Eggermont – kleinzoon van koning Yvorijn van Mombrant – neef van Malegijs – echtgenoot van Aye van Pierlepont – zwager [?] van koning Karel de Grote – vader van Ridtsaert, Wridsaert, Adelaert en Reynout; g) zijn naam is afgeleid van Viviens uitroep “Ay mi” tijdens de (pijnlijke) verwekking – achttien jaar jong wil hij Eggermont bevrijden van de belegering door koning Yvorijn van Mombrant – vecht mee op Mayorcken – door koning Karel de Grote beloond met Dordonne en het huwelijk met Aye van Pierlepont – gaat met de ridders van koning Karel de Grote Malegijs in Turckien bevrijden – doodt koning Yvorijn jr. van Mombrant – doodt koning Goriant van Mombrant, die Eggermont belegert <Aimijn, Ay mi, Aymijns, Aymy> *Malegijs*: p. 39-41, 44, 48, 75, 90-95, 97, 102-108, 112, 115, 117, 118, 120, 131, 137, 138, 140, 151-156, 222, 225, 227, 228, 233-237, 241-243, 247-249, 254-257, 261, 262, 265-268, 272, 273, 276-280, 282, 308, 314-318, 320-324, 326-329, 335, 336, 338, 340-343, 345, 346; e) **Aymijn**; g) gedaante die door een duivel wordt aangenomen om Oriande van Rootsefluer te bedriegen; *Malegijs*: p. 203; e) **[Aymijn]** – “de vier Aymijns kinderen”; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10.

Aymijn van Dordoene a) [Moisan I, 1: AIME(S) 17 DE DORDON(NE)] – hertog van Dordonne – zie ook **Aymijn**; b) vierde Zoon van [Moisan I, 1: DOON 21 DE MAIENCE] (zie **Dolijn van Mayansen**) en [Moisan I, 1: FLANDRINE 1] – echtgenoot van [Moisan I, 1: AIE 1] – vader van les Quatre fils Aymon/de Vier Heemskinderen (zie **[Heemskinderen, die]**): [Moisan I, 1: ALART 1] (zie **Adelaert 1**), [Moisan I, 1: GUICHARS 10] (zie **Writsaert**), [Moisan I, 2: RENAUS 29 DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**) en [Moisan I, 2: RICHARS 16] (zie **[Ritsaert] 1**); e) **Aymyn van Dordoene** – graaf van Dordoene – toegenaamd: “de oude”; f) echtgenoot van Aye van Merewout – vader van Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout – oom van Huge van Dordoene; g) veroverde eigenhandig op de Sarasinen de doornenkroon die Jesus op het hoofd gedrukt was en de nagels waarmee Hij aan het kruis genageld werd – opvliegend, wraakzuchtig en niets ontziend van aard – wordt door Karel de Grote gedwongen zijn kinderen af te zweren – probeert hen gevangen te nemen en aan Karel de Grote uit te leveren – raakt zwaar gewond <Amyn, Aymijn, Aymyns> *Heemskinderen*: p. 10-44, 49-54, 61, 72-75, 106, 132, 174, 181, 182; e) **Aymijn van Nerboen** – contaminatie van Aymijn van Dordoene en zijn broer [?]/zwager [?] Amerijn van Nerboen; *Heemskinderen*: p. 10; e) **Amyn**; f) broer van Aymerin von Narbone; g) neemt als legeraanvoerder van Karel de Grote deel aan de strijd tegen Broyer; *Ogyer*: r. 14698; e) **Heyme** – toegenaamd: “die Kone” – graaf (in r. 1395 abusievelijk van Narbone genoemd); f) echtgenoot van Aye – vader van Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt – oom van Huge von Dordone; g) bezit de kruisrelikwieën van Jezus

Christus – geeft Reynolt Pierlepont, Montagut, Falkenstein en het paard Beyart – zweert Karel de Grote Reynolt en zijn broers aan hem uit te leveren <Haymin, Heimen, Heimes, Heym, Heyme von Narbone, Heymen, Heymes, Heymens, Heyms, Heymyn> *Reinolt von Montelban*: r. 29, 52, 67, 96, 119, 129, 142, 146, 155, 169, 172, 176, 180, 206, 210, 218, 221, 229, 241, 258, 261, 273, 278, 287, 294, 307, 311, 314, 329, 356, 361, 375, 380, 384, 390, 395, 399, 403, 455, 466, 471, 476, 525, 527, 553, 561, 572, 573, 578, 591, 608, 616, 622, 636, 696, 703, 725, 745, 747, 774, 784, 804, 827, 836, 837, 841, 886, 900, 924, 936, 938, 943, 946, 951, 965, 967, 1006, 1090, 1116, 1135, 1141, 1167, 1191, 1218, 1242, 1260, 1295, 1297, 1298, 1334, 1337, 1357, 1377, 1395, 1412, 1433, 1438, 1451, 1469, 1479, 1491, 1495, 1578, 1886, 1940, 1951, 1993, 2003, 2006, 2009, 2013, 2014, 2015, 2023, 2050, 2051, 2054, 2056, 2059, 2062, 2065, 2069, 2072, 2082, 2091, 2099, 2106, 2121, 2144, 2151, 2174, 2213, 2588, 2670, 3262, 3273, 3292, 3295, 3297, 3327, 3375, 3408, 3431, 3434, 3436, 3438, 7053, 7427, 8191, 10281, 14781; e) **Aymijn van Dordoene**; f) echtgenoot van Haye – vader van Renout, Adelaert, Ridsaert en Writsaert – grootvader van Adelaert <Aijmijns, Aymine, Aymijns, Haymijn> *Renout*: r. 36, 45, 52, 60, 61, 68, 81, 83, 93, 101, 149, 153, 184, 202, 272, 280, 397, 518, 1668; e) **Aymijn van Dordoene** – graaf; f) vader van Writsarde, Adelaert, Ridsaert en Renout <Haymijns> *Renout D*: r. 60, 64, 75, 120, 126, 150, 181, 197, 206; e) **[Aijmijn]**; f) vader van onder anderen Renout <Aijmijns> *Renout M*: r. 56.

Aymijn van Eggermont zie **Aymijn**

Aymijn van Nerboen zie **Aymijn van Dordoene**

Aymijns Kinderen, [Historie] van die vier zie **[Historie] van die vier Aymijns Kinderen**

Aymijns Kind(e)ren, Vier zie **[Heemskinderen, die]**

Aymin zie **Aymijn**

Aymyn van Dordoen zie **Aymijn van Dordoene**

[Ayne, die] h) [Graesse: Axona fluvius]¹ [Moisan I, 2: AISNE] — de rivier de Aisne,² die in het noorden van Frankrijk ontspringt in het massief van Argonne nabij Sommaisne,³ in westelijke richting stroomt via Rethel en Soissons⁴ (zie **Sessoen**) en nabij Compiègne⁵ uitmondt in de rivier de Oise⁶; i) **Ausone** – rivier in de omgeving van Riemen; *Caesar Prz*: fol. 30r, 32r; i) **Ayne** – rivier bij Champagnyen; *Meluzine*: fol. M1vb.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Axona-fluvius>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Aisne_River

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sommaisne.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Soissons.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Compiègne.kmz

6. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Oise

Ayoel h) [West PR: Aroel] – hertogdom in Sorelois; i) **Ayoel** – hertogdom in Soroloes; *Lanceloet*: boek IV, r. 6406.

Ayoel zie **Aiol**

Aiol a) [A-Z 6: Aiol]¹ [Moisan I, 1: AIOL 1] — Aiol, hoofdpersoon van het chanson de geste *Aiol et Mirabel*² – mogelijk een sprekende naam: ‘aieul’ is Oudfrans voor ‘grootvader’; b) zoon van Elie, graaf van Saint-Gilles, en Avisse – echtgenoot van Mirabel – vader van Manecier en Tumas; e) **Ayoel**; f) zoon van Hellijn en Anflise – geliefde en latere echtgenoot van Mirabele – vader van de tweeling Tumas en Manassier – neef van Lodewijk; g) bezit het zwaard Scardeline – in zijn huwelijksnacht met Mirabele door Macharijs ontvoerd naar Lozanen <Ayoel> *Ayoel*: r. 2, 6, 15, 22, 105, 114, 131, 160, 165, 167, 169, 171, 178, 180, 184, 199, 216, 219, 222, 230, 233, 243, 246, 262, 267, 270, 278, 283, 284, 297, 302, 322, 327, 340, 343, 351, 356, 380, 382, 415, 420, 450, 474, 519, 529, 567, 580, 602, 616, 631, 647, 688, 715, 802, 832, 860, 866, 871, 928, 932, 942, 1023, 1025, 1035, 1046, 1072, 1077, 1084, 1107, 1110, 1131, 1144, 1161, 1163; e) **Aiol** – ridder; f) zoon van hertog Elye – neef van koning Lowijs – echtgenoot van Mirabel – vader van de tweeling Thomas en Manassier; g) eist van de Franse koning Lowijs een aantal steden/kastelen terug – de in gevangenschap geboren tweeling wordt hem en zijn vrouw direct afgenomen door hertog Makaris van Bourgondië – vindt later zijn kinderen terug bij koning Gratien van Venetië – zal zijn verbannen vader in ere doen herstellen <A[i]ol, Aio[le]> *Aiol*: r. 2, 21, 35, 49, 57, 85, 93, 111, 113, 121, 141, 153, 165, 184, 189, 236, 239, 255, 269, 291, 316, 429, 547, 557, 567, 660, 678, 743.

Airne, Casteel vanden zie **Casteel vanden Airne**

Ays 1 i) **Ays** – stad, door Yoen gebouwd bij de berg Caucasus (zie **Caucasus**) in Hogen Goten – genoemd naar Ays (d.i. Aken); *Lorreinen O*: r. 2169.

Ays 2 h) [Graesse: Aquae Sextiae]³ [Moisan I, 2: AIS 3] — Aix-en-Provence⁴ in de Provence, Frankrijk – zie ook **Ary, die provincie van en Ast**; i) **Ays** – bisschopsstad van sinte Maximinus van Ays; *Turpijn*: XIII, r. 34.

Ays zie **Aken**

Ajax e) **Ajax** – koning – afkomstig uit Todoen/Roden; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7155.

Ajax zie **Ayax van Salomyne**

Ayax zie **Ayax Ovelius** en **Ayax van Logre**

Ayax, Cleine zie [**Cleine Ayax, die**]

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0002.php#a001

2. <https://www.arlima.net/ad/aiol.html>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Aquae-Sextiae>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aix-en-Provence.kmz

Ayax, Thelomeus zie Ayax van Salomyne

Ayax van Logre a) [West VR: Ajax] — Aias Oïleïus,¹ de kleine Ajax, afkomstig uit Locris – Jacob van M(a)erlant heeft twee ‘kleine Ajaxen’ gecreëerd om zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Vergilius en Ovidius) met elkaar in overeenstemming te brengen: dus níet dezelfde als **Ayax Ovelius**; b) zoon van Oïleus; e) **Ayax van Logre** alias **die Clene Ayax** – Griek; g) strijdt (zonder wapenrusting) mee tegen de Trojanen om Helena – gedood door Paris van Troyen, die hij tegelijkertijd doodt <Ajax van Lagre, Ayax, Ayax van Liguere, Ayax van Logre, Ayax van Lorre, Ayax van Lotre> *Troyen*: r. 9685, 10552, [20504], 25736, 27859, 27977, 27998, 28007, 28011, 28024, 28033, 33487.

Ayax van Salomyne a) [A-Z 1: Aias]² [Moisan I, 1: AJAX] [West VR: Ajax]³ – door Jacob van M(a)erlant werd ‘Ajax Telamonius’ (Ajax, zoon van Telamon) gesplitst in twee personen: de broers Ayax en Thelamon, om zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Statius en Ovidius) met elkaar in overeenstemming te brengen (zie ook **Thelamon van Salomyne**); b) zoon van Telamon, koning van Salamis, en Periboia – halfbroer van Teucer, de zoon van Telamon en Hesione; d) Griekse held uit de Trojaanse oorlog; e) **Ajax**; f) zoon van Telamoen – neef van Achilles; g) verliest de strijd met Ulixes om de wapens van Achilles; *Alexanders geesten*: boek III, r. 1076; boek VIII, r. 560, 571, 582, 602; e) **Ajax** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3347; e) **Ayax van Salomyne** alias **Ajax Thelamonius** – Griek – afkomstig uit Salomyne; f) nakomeling of verwant (via zijn moeder) van Jupiter, Dardanus, koning Ylus, koning Lamedon en koning Prianus van Troyen – zoon van Thelamon van Salomine en Esiona – broer van Thelamon van Salomyne en Theuter – neef van Achilles – neef (van moederskant) van Hector en Paris van Troyen – neef van Peleus; g) gaat met de Grieken mee naar Troje om Helena terug te halen – vecht tegen Hector – verkrijgt na de dood van Achilles níet diens wapens en pleegt daarom zelfmoord – op zijn graf staat de strijd met de Centauroen op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie afgebeeld <Ajax, Ajax [van] Salomyne, Ayax, Ayaxe, Naecks> *Troyen*: r. 266, 387, 473, 570, 5476, 5506, 7115, 8138, 8817, 9076, 9673, 10315, 10321, 10716, 10760, 10817, 10840, 11276, 11380, 11522, 11524, 11559, 12676, 12916, 13017, 13517, 13667, 15546, 16148, 18405, 18417, 18433, 18448, 18462, 18861, 18969, 18982, 19579, 20504, 21846, 21849, 22104, 22152, 22201, 22277, 23203, 23917, 23945, 24967, 25760, 25769, 26322, 26327, 26357, 26374, 26384, 26403, 26417, 26424, 26442, 26445, 26533, 26578, 26583, 26614, 26691, 26717, 26759, 26793,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ajax_the_Lesser

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0006.php#a005

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Ajax_%28mythology%29

26811, 26847, 26862, 26876, 26885, 26948, 26958, 26977, 27006, 27048, 27067, 27627, 27723, 27739, 29717, 30012a (N-473), 32004, 32410, 32879, 32885, 34229, 34329, 40335; e) **Ajax Thelamonius**; f) zoon van Thelamon van Salomine <Ajax Thelamonius, Ajax Thelamonus, Thelomeus Ajax> *Troyen*: r. 565, 6663, 25742.

Ajax Anelius zie **Ajax Ovelius**

Ajax Ovelius a) [Constans: AĪAUS 2]¹ [West VR: Ajax] — Aias Oileïus² – de kleine Ajax, afkomstig uit Locris – Jacob van M(a)erlant heeft twee ‘kleine Ajaxen’ gecreëerd om de conflicterende gegevens in zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Ovidius en Vergilius) in overeenstemming te brengen: dus níet dezelfde als **Ajax van Logre** alias [**die Cleine Ajax**]; b) zoon van Oileus; e) **Ajax Ovelius** – Griek, koning; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – probeert Cassandra gevangen te nemen in het brandende Troje – vervloekt zijn lot na het noodweer op het Egtherische Meer bij de terugtocht van de Grieken <Ajax, Ajax Anelius, Onelius Ajax, Ovelius Ajax> *Troyen*: r. 573, 7130, 25738, 26920, 29513, 30413, 32132, 32148, 32151, 33217, 33489, 33534.

Ajax Thelamon(i)us zie **Ajax van Salomyne**

Acaye zie **Achaya**

Acar van Poetyers a) or. “a car de poitou” – in de druk voor Vérard mogelijk begrepen als een toponiem, maar in feite een antroponiem; e) **Acar van Poetyers** – hoort als eerste het hoornsignaal van Roelant en waarschuwt koning Kaerle die Groote <Carda> *Galien Rethore*: cap. [22]-[23].

Akarijn a) knipoog naar de heilige Acharius³ († 640), die de heilige Amand hielp Vlaanderen te kerstenen – zie ook **Atharijs**; e) **Akerijn** – magister; g) kan verdwenen goederen terugvinden, volgens Rukenuwe; *Reynaert Prz*: r. 4060; e) **Akarijn** – magister; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5297.

Akarijs zie **Atharijs**

Acastus a) [Constans: ACASTUS]⁴; e) **Acastus**; f) vader van Thetis en van Menalepus en Plitenes – grootvader van Pirrus; g) heeft Pirrus’ andere grootvader Peleus aangevallen en verdreven – verslagen door Pirrus – van de dood gered door een smeekbede van Thetis – geeft Pirrus zijn land in heerschappij <Atastus> *Troyen*: r. 34795, 34803, 34806, 34823, 34830, 34866, 34871, 34892, 34906, 34945, 34965, 34970, 35167.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/30/mode/2up>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ajax_the_Lesser

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acharius>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/24>

Aken h) [Graesse: **Aquisgranum**]¹ [Moisan I, 2: AIS LA CAPELE] — **Aken**² in Nordrhein-Westfalen, Duitsland – één van de hoofdsteden van het rijk van Karel de Grote – van oudsher beroemd om haar geneeskrachtige bronnen – met een achthoekige aan de moedermaagd Maria gewijde dom – zie ook [**die Aichinen**]; i) **Aken** – waarheen Godevaert van Deenmerke een knecht stuurt om metselaars te ronselen; *Denensage*: r. 464; i) **Ache** – burchtstad van Karel Meinet – één van de vijf steden waar Karel Meinet ter ere van sent Jacob een kerk laat bouwen – waar een kamerling van Karel Meinet de toverring die hij verborgen in het haar van diens dode minnares vond, in een vijver gooide, waarna Karel een bijzonder grote liefde voor deze plaats ging voelen <Aeche, Aechen, Aichen> *Karl Meinet*: r. A318, 43; A320, 8, 17; A336, 7, 18, 24, 34; A337, 52, 63; A337, 1, 17; A342, 50, 54; A408, 32; A429, 2; A461, 68; A463, 1; A465, 56; A524, 66; A525, 16, 38; A530, 7, 29; A534, 47; A536, 59; A537, 45; A538, 23; i) **Aken** – waar Jan van Mes Judit naartoe brengt nadat hij haar uit het bordeel in Coelne heeft bevrijd – waar Otte en Yoen zich verzoenen onder leiding van keizer Karel de Grote <Haken> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 365, 374, 377, 510, 522, 550, 628, 1093, 1126, 1129, 1282, 1286, 1386, 1426, 1455, 1471, 1527, 1529, 1548, 1568, 1584, 1603, 1619, 1707, 1835, 1895, 1905; i) **Ays** – stad [?] waarnaar Ays (in Hogen Goten) is genoemd; *Lorreinen O*: r. 2170; i) **Aken** – waar Otte en Yoen zich verzoenen onder leiding van keizer Karel de Grote; *Lorreinen O*: r. 2493, 2971, 3017, 3046, 3110; i) **Aken** – [stad] met een Maria-kerk; *Mariken van Nieuweghen*: fol. C2r; i) **Aken** – waar Anthonis logeert; *Meluzine*: fol. N4vb; i) **Aken** – waar Bruun koning zou worden – in tegenstelling tot Kriekepit wél bekend bij koning Nobel; *Reynaert A en F*: r. F2237, 2630; i) **Aken** – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1675, 1947; i) **Aken** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2295, 2643; i) **Aken** – waar Karel de Grote begraven ligt in de Onser Vrouwen Kercke; *Roelant*: r. P1177, P 1182; i) **Aken** – toenaam van **Hein van Aken**; *Tabaryen*: r. 296; i) **Aken** (or. Aquisgranum versus Leodium, d.i. Luik) – in Lothrijke – waar koning Karel zich op zijn dood voorbereidde toen sint Jacob hem verscheen – waar Karel de ronde Onser Vrouwen Kercke stichtte van het goud dat hij in Spaengien buitmaakte – in welke kerk Karel begraven werd; *Turpijn*: II, r. 6, 75; XIV, r. 1, 4, 16, 38.

Aken zie **Akers**

Aken, Hein van zie **Hein van Aken**

Akerijn zie **Akarijn**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Aquisgranum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aachen.kmz

Akers h) [Graesse: **Ptolemais**]¹ [Moisan I, 2: ACRE 1] [West VR: **Acre**] — Acco/Akko/Acre,² havenstad in Galilea, Israël/Palestina – ten tijde van Jezus (van Nazareth) Ptolemais genaamd – gedurende de Middeleeuwen voluit St. Jean d’Acres³ geheten – viel in 1291 na een kort beleg in handen van de Saraceense Mamelukken,⁴ wat hard aan kwam omdat Akers het laatste militaire steunpunt was, en daarmee ook het koninkrijk Jeruzalem ophield te bestaan; i) **Achers** – stad, gesticht door Tholomeus; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1501; i) **Akers** – havenstad in Saraceens gebied voor schepen van en naar Brandijs – bewaakt door koning Yvorijn van Mombrant om de vluchtende Buevijn van Austoen en Susiane op te wachten; *Buevijn*: fol. E4v; i) **Akers** – door de heidenen belegerd – waar Reynout in het Christen leger tegen de heidenen vecht – waar Reynout en Maeldegijls elkaar terugvinden; *Heemskinderen*: p. 188, 190-192, 199; i) **Akers** – havenstad in Saraceens gebied; *Hughe Prz*: p. 16; i) **Akers** – “port” uitgemoord en verwoest door “die Gods viande” – met daarin de “Porte Vermaledijt”; *Lande over zee*: r. 44, 54; i) **Akers** – havenstad, waar Benfluer en Dalsin te paard naartoe reizen vanuit Mombrant – verzamelplaats voor de Saraceense legers van koning Yvorijn van Mombrant en de jonge graaf van Palerne; *Malegijls*: p. 45, 59, 63; i) **Akers**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 10, 84; i) **Ackers** – belegerd door de heidenen – veroverd door Reynolt en het Christen leger; *Reinolt von Montelban*: r. 13623, 13634, 13642, 13787, 13926, 13931, 13939, 14102, 14146, 14730; i) **Akers** – waar Renout en Maleghijls tegen de heidenen vechten; *Renout*: r. 2193, 2239; i) **Aken** – stad in Saraceens gebied; *Ridder metten Zwane*: r. 110; i) **Akers** – koninkrijk van Jan van Pontieu – belegerd door Saladijn; *Saladijn*: r. 27, 972, 974, 1166, 1170, 1191, 1195, 1212, 1228, 1230, 1271, 1307, 1310, 1345, 1356, 1395, 1402, 1658; i) **Akers** – prestigieus koninkrijk; *Witte Voet*: r. 747; i) **Akers** – havenstad – geeft zich zonder strijd over aan keizer Vespasiaen van Rome <Tabers> *Wrake Vb*: fol. A3v, B1v, B4v, E4r.

Acglavael a) [West PR: **Agloval**] [West VR: **Agloval**]; b) Zoon van [West PR: **Pellinor 1**] – broer van [West PR: **Perceval 2**]; e) **Acglavael** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Brandesion naar het door Keye belegerde kasteel – verslaat Keye <Acglavale> *Keye*: r. 1325, 1389, 1414, 1427, 1430, 1436, 1451, 1459, 1461, 1463, 1464, 1471, 1508, 1518; e) **Acglovel** – Tafelronde-ridder; f) oudere broer van Perchevael van Gales; g) wordt door Walewein als één van de tien ridders gekozen om Lanceloet op te sporen <Acglavael, Acglavale, Acgloval, Acglovale, Acglovals, Acglovel, Acglovele, Acglovels, Aclovale, Aglovale,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Ptolemais>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Akko.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Acre,_Israel

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Acre_\(1291\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Acre_(1291))

Aglovel, Aglovele, Aglovels> *Lanceloet*: boek II, r. 1724, 2342, 2344, 2359, 2364, 2370, 2377, 2382, 2383, 2389, 2393, 2409, 2425, 2433, 2445, 2463, 2469, 2472, 2473, 2491, 2500, 2506, 2525, 2540, 2545, 7811, 13510, 22190, 23318, 23331, 23377, 23794, 27361, 27384, 27512, 27526, 28584, 35817, 35831, 35855, 35857, 35862, 35868, 35870, 35871, 35885, 35916, 35918, 35919, 35937, 35939, 35940, 36035, 36077, 36230, 36239, 36388; fragm. D, r. 47; e) **[Acglavael]** – ridder van koning Artur; g) gaat op queeste naar de Graal <Acglavale> *Lanceloet*: boek III, r. 2605; e) **Aglovael** – Tafelronde-ridder; g) op zoek naar Lantsloot – bevrijdt Keie <Aglovale> *Lantsloot*: r. 5563, 5577, 5593, 5611, 5665, 5673, 5678, 5699, 5702, 5706; e) **Agglavael** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 28477; e) **Acglavael** – ridder van koning Artur; f) broer van Percheval die Waloes – vader van Moriaen; g) heeft Moriaen bij een Moorse jonkvrouw verwekt tijdens een eerdere zoektocht naar Lanceloet <Acglavaels, Acglavaen, Acglavale> *Moriaen*: r. 7, 20, 618, 629, 638, 642, 778, 786, 806, 2559, 3084, 3098, 3527, 3529, 3545, 3549, 3563, 3583, 3637, 3654, 3662, 3715, 3877, 3962, 4579, 4627, 4649, 4684, 4697; e) **Acglavael** – Tafelronde-ridder; f) broer van Perceval; g) gaat mee om Walewein te zoeken – doodt Gregorias <Acglavale> *PerchevalJ*: boek II, r. 36957, 40771, 41019, 41024, 41161, 41164, 41175, 41197, 41210, 41240, 41242, 41244, 41251, 41269, 41270, 41272, 41279, 41286, 41304, 41333, 41344, 41349, 41355, 41358, 41370, 41384, 41397, 41408, 41411, 41417, 41774, 41824.

Acglavaen zie **Acglavael**

Acgravain zie **Agravein**

Acgravein zie **Agravein**

Acgrave(e)l zie **Agravein**

Acgraweyn zie **Agravein**

[Aclova(e)l] zie **Acglavael**

Aclovale zie **Acglavael**

[Acker, Rode] zie **[Rode Acker, die]**

Ackers zie **Akers**

[Acotijn] zie **Aucotijn**

Acquitangen zie **Aquitaniën**

Acrisius a) [A-Z 1: Proitos & Akrisios]¹ — Acrisius,² koning van Argos; b) volgens Vergilius [*Aeneis* VII, 372]³ een voorvader van Turnus; e) **Atrisius** – koning – afkomstig uit Grieken; f) voorvader van koning Latyn en diens echtgenote; g) in één adem genoemd met Yacus; *Troyen*: r. 37427; e) **Acrisius** – Griek; f) voorvader van koning Latijn en diens echtgenote; g) in één adem genoemd

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0121.php#a120

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Akrisios>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

met Eachus; *Troyen Prz*: fol. 144vb; e) **Acrisius** – koning van Darghes; f) zoon van Abas – broer van Pricus – vader van Danes; g) sluit zijn dochter op in een metalen toren om te voorkomen dat zij zwanger wordt, omdat een orakel hem heeft laten weten dat zij een zoon zal baren die hem in steen zal doen veranderen – zet haar op een bootje in volle zee als hij erachter komt dat zij zwanger is, met de bedoeling dat zij en haar kind verdrinken – verdreven door zijn broer Pricus – in zijn macht hersteld door Perseus – per ongeluk gedood door zijn kleinzoon Perseus, zoals door de goden geprofeteerd was; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 15-16, 23-25, 29.

Acryssina a) Arcesius¹; b) vader van Laertes; e) **Acryssina**; f) (klein)zoon van Jupiter – vader van Laertes – grootvader van Ulixes; *Troyen*: r. 26379.

Acrobine zie [Macrobiene, die]

Actike(n) zie **Atica**

Alabodine h) [Graesse: **Alabanda**]² — Alabanda³ alias Araphisar in Caria, nabij het huidige Çine⁴ in het zuidwesten van Turkije – vermaard om zijn edelstenen (zie ook *Lapidarijs*, r. 134: Albundine) – zie ook **Alemandine**; i) **Alabodine** – koninkrijk in Endi van koning Taxilles; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1055.

[Alabrecht] a) Albrecht van Voorne⁵ (vóór 1247-1287); b) zoon van Henric van Voorne en Catharina van Cysoing – vader van Mabelia en Geraert van Voorne – echtgenoot van Aleida van Cuick (1e) en Catharina van Durbuy (2e); c) heer van Voorne (1261-1287) – burggraaf van Zeeland; e) **[Alabrecht]** – heer van Vorne; g) ter ere van wie Jacob van M(a)erlant deze *Historie van den Grale* uit het Frans vertaalde <Alabrechte> *Graal & Merlijn*: r. 15.

[Alaen van Sweden] e) **Alaen van Sueden** – graaf – leenman van Gelloen; g) volgens Coenraet ooggetuige van het overspel van Yoen met Otte's echtgenote Helene <Alaen, Alein> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 39, 52, 1792, 1795.

Alaert zie [Alart] 2

Alain a) or. Alain; b) zoon van Alain de Quemegnigant; e) **Alain**; f) zoon van Alain van Quemenigant – broer van Heynric – neef van Raymondijn <Alayn> *Meluzine*: fol. E1va, F1va, F3ra, F3rb, F4rb-F5rb.

Alain van Leon zie **Alain van Quemenigant**

Alain van Quemenigant a) or. Alain de Quemegnigant alias Alain de Leon; b) vader van Alain; e) **Alain van Quemenigant** alias **Alain van Leon** – ridder;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arcesius>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Alabanda>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alabanda>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Çine.kmz

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Albrecht_van_Voorne

f) vader van Alain en Heinric – broer van Heynric van Leon – oom van Raymondijn <Alayn, Alain, Alayne, Alaynen, Alains, Alayns, Alain de Quemenigant, Alayn van Quemenigant> *Meluzine*: fol. D6rb, E1ra, E1vb-E4va, E5ra, E5va, F1va, F2va, F2vb, F5ra; e) **Alain van Leon**; *Meluzine*: fol. E1va.

Alackin ?) **Alackin** – “Olyuer hant sy syne wapen bracht./Vur waer sy uch dat gesacht,/Dat sy eme Alackin ind Inde gaff/Durch den wylle ind ouch dar aff,/Dat hey mit Rolande vacht.” (r. 50-54); *Karl Meinet*: r. A414, 52.

Alacrine a) Lanike¹ alias Hellanike alias Alacrinis: “Nutrix eius Alacrimis, vel ut alibi legitur Alacronis” [*Speculum historiale*, Douai V, 4]² – Alexcrine in [*Spiegel historiael* I⁴, 4, 23]³; b) zuster van Clitus (de Zwarte); e) **Alacrine**; f) (schoon)zuster van Clitus; g) voedster van Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek V, r. 135 (hs.).

Alamanie(n) zie **Almaenge**

Alamides e) **Alamides** – verrader; f) vader van Orfennes; g) woonachtig “optie Mirtoische zee”; *Minnen loep*: boek I, r. 2763.

Alandale zie **Alandaluff**

Alandaluff h) [Graesse: **Albelalta (regio)**]⁴ — Andalusië⁵ – regio in het zuiden van Spanje met als hoofdstad Sevilla⁶ – zie ook **Dandelourie**; i) **Alandaluff** – land behorend bij Hyspanien <Allandaluff> *Karl Meinet*: r. A339, 1; A341, 31; i) **Alandale** (or. Alandaluf c.q. Alandalup) – land dat koning Karel als beloning aan de Duytschen gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 46.

[**Alane, die**] a) de Alanen,⁷ een Scytisch ruitervolk – zie ook **Alania**; d) leefden tussen Kaukasus en Don – in de vierde eeuw naar het huidige Hongarije getrokken; e) **Alane** – volk – woont in Asia; *Alexanders geesten*: boek I, r. 147.

Alangremant e) **Alangremant** – ridder; f) broer van Bancran; g) tegenstander van koning Amadijs – gedood in tweekamp <Alangremante, Alangremante> *Walewein*: r. 2343, 2371, 2376, 2387, 2407.

Alania h) land van de Alanen⁸ (zie [**die Alane**]), gelegen ten noorden van de Kaukasus (zie **Caucasus**); i) **Alania** – land in het oosten van Europa;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lanike>

2. <https://tinyurl.com/Speculum-V-4>

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0012.php

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Albelalta-regio>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Andalusia>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sevilla.kmz

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alans>

8. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Alanen>

Alexanders geesten: boek VII, r. 1410; i) **Arania** – verder als boven; *Troyen*: r. 28981.

Alans a) mogelijk dezelfde als **Alant van Arabien**; e) **Alans** – koning van Fortunata; g) neemt met 50.000 (“L.M”) man deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 952; e) **Alans** – koning van Fortunata; g) neemt met 5000 (“L.C”) man deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch Frg*: H53, r. 102; e) **Alantz** – Saraceense koning van Tortnäte; g) [verder als boven] – gedood door Heinrich van Lymburch; *Lymburch*: boek XII, r. 198.

Alant van Arabien zie **Alant van Barbarijen**

Alant van Barbarijen a) mogelijk dezelfde als **Alans**; e) **Alant van Barbarijen** – Saraceense koning; g) belegert c.s. Arragoen om koningin Sybilla te bemachtigen – onthoofd door Evac (van Arragoen) tijdens de bevrijding van Etsijtes (van Athenen) <Alant van Arabien, Alant van Barberijen> *Margrieta van Limborch*: cap. 74-77.

Alantz zie **Alans**

Alardijn e) **Alardijn** – heer van Susa; g) bondgenoot van Yoen – legeraanvoerder tegen de Grieken – gedood <Alardine> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 247, 304; fragm. D, r. 81, 99.

Alart 1 e) **Alart**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 212.

[Alart] 2 e) **Alaert**; f) neef van Aymyn van Dordoën; g) wordt samen met Maeldegis door Aymyn van Dordoën naar Karel de Grote gestuurd met de boodschap dat Aymyn zich met hem wil verzoenen; *Heemskinderen*: p. 16.

Alart 3 e) **Alart**; f) broer van Beatrijs – oom van Robbrecht; g) komt Robbrecht te hulp in Marchia – gedood door Rigaut <Alarde> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 66, 99.

[Alart, sent] a) mogelijk Adalhard¹ (ca. 750-826); b) zoon van Bernhard, de broer van Pippijn de Korte; c) sinds 771 monnik en van 780-826 abt van Corbie; d) feestdag 2 januari; e) **sente Alart**; g) koning Artur zweert bij hem; *Ferguut*: r. 5392.

Alas a) Abas [*Aeneis* III, 286]²; e) **Alas** – Griek; g) wiens in Troje veroverde schild door Eneas van Troyen wordt achtergelaten in Leuchate; *Troyen*: r. 35986.

[Alaxandrijn] zie **Alexandrijn**

Alba h) Alba Longa³ in Latium, het latere Rome, ⁴ de hoofdstad van het (West-)Romeinse Rijk en het huidige Italië – zie ook **Mont Albane**;
i) **Albane** – burcht en later stad op een berg in Italië, waar de Tiber in zee stroomt, door Eneas der Trojan c.s. gebouwd – al door Anchises getoond in

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Adalard_of_Corbie

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Alba_Longa

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roma.kmz

zijn voorzegging aan Eneas – burcht die zonder succes wordt aangevallen door Turnus, omdat Eneas Lavina tot vrouw zal krijgen – wordt na Eneas' huwelijk de hoofdstad van zijn rijk; *Eneide*: r. 3635, 4069, 4535, 4807, 4817, 5594, 5903, 13302, 13312; i) **Alba** – oude naam van **Rome**, gesticht door Aschanius; *Troyen*: r. 40857; i) **Alba** – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 165ra; i) **Albe** (or. Albe) – stad aan de rivier de Tyber gesticht door koning Ytalus van Cyrascuse; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 25.

Alba zie **Jarba**

Albaen, Sant zie [**Sent Albaen**]

Albane zie **Abraham** en **Alba**

Albania h) [Graesse: **Albania (regio)**]¹ — Albania,² regio ten westen van de Kaspische Zee, ruwweg het huidige Azerbeidjan met als hoofdstad Bakoe³; i) **Albania** – in (het noorden van) Asia – de inwoners worden geboren met wit haar; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1303; i) **Albanie** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Albat – neemt met 6000 ridders deel aan de belegering van Constantinopel – de inwoners worden geboren met wit haar <Albania> *Limborch*: boek VIII, r. 891; boek IX, r. 695; i) **Albanien** – koninkrijk van Abbat – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 46; i) **Albanien** – verder als boven <Abalie> *Lymburch*: boek VIII, r. 890; boek IX, r. 685; i) **Albanie** – land in Asia – de inwoners worden geboren met wit haar; *Troyen*: r. 28838.

Albanie(n) zie **Albania**

Albanyen h) [Graesse: **Scotia**]⁴ — or. Albanie⁵ – hier te begrijpen als Albion, waarmee in dit geval Schotland (zie **Scotlant 1**) bedoeld lijkt te zijn [West *PR*: **Albanie**] – volgens *Le livre de reis de Brittainne*,⁶ is de naam Albania afgeleid van Albanatus, de derde zoon van Brutus (zie **Brutus 2**); i) **Albanyen** – koninkrijk van Elinas; *Meluzine*: fol. A3ra, A4vb, A5rb, D4ra, T6ra, V3va, Z1ra, Z2ra.

Albanus a) Albanus, personage in *Legenda aurea* [LXIII: De sancto Iacobo apostolo] *Gulden legende*: Van sente Jacoppe apostel [62], de legende van sint Jacob de Mindere; e) **Albanus** – vertrouweling van Pylatus; g) wordt door Pylatus als bode naar de keizer [te Rome] gezonden, maar spoelt als schipbreukeling aan in Galissien, waar hij koning Vespasianus verlost van de wespen in diens hoofd door hem in Jhesus Cristus te doen geloven; *Negen Quaetsten*: fol. D4v-E1r.

Albanus zie **Albinus** en **Ebalus**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Albania-regio>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Caucasian_Albania

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baky.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Scotia>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alba>

6. <https://archive.org/details/leliveredereisd00unkngoog/page/n35>

Albaren h) or. Albara – graafschap; i) **Albaren** – koninkrijk – toenaam van de vader [or. Alvaro d’Albara] van de niet met name genoemde echtgenote van Jan van Cesieren, graaf van Provencen; *Peeter van Provencen*: cap. [1].

Albas a) de opsomming waarvan deze strijder uitmaakt, ontbreekt in [Sommer II, p. 395]¹; e) **Albas** – koning; g) strijdt met koning Artur bij Clarence tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 32917.

Albat e) **Albat** – Saraceense koning van Albanie; g) neemt met 6000 ridders deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door koning Rioen van Spaengen; *Limborch*: boek VIII, r. 891; IX, r. 695, 703; e) **Abbat** – Saraceense koning van Albanien; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 46; e) **Albat** – Saraceense koning van Albanie; g) verder als boven <Abat> *Lymburch*: boek VIII, r. 890; IX, r. 685, 693.

Albe zie **Alba**

[Albene, die] h) corrupt – zie ook **Arbele**; i) **Albene** – rivier (in Arbele [?]) met zoet water –waar koning Daris van Percen een verraderlijke dood sterft; *Alexanders geesten*: boek III, r. 1157; boek VII, r. 483, 492.

Albericus zie **Auberi die Borgenioen**

Alberine h) [West PR: Albine 2] – stad in Leonois; i) **Alberine** – stad van koning Lot; *Merlijn*: r. 13941.

Albespine h) [Moisan I, 2: AUBESPINE (d’)] – mogelijk de donjon ‘Tour de l’Aubespine’ te Montbard² (Côte d’Or) in Bourgondië, Frankrijk – hetzelfde als **[die Witte Dorne]**; i) **Albespine** – toenaam van **Raynout van Albespine** <Albespyne> *Turpijn*: V, r. 39; VII, r. 16; XIII, r. 48.

[Albyn, sent] a) refereert mogelijk aan Witta, de Benedictijner monnik en latere heilige Albinus³ († na 760); c) sinds 741 bisschop van Büraburg (in Hessen); d) medewerker van Bonifatius – feestdag 26 oktober; e) **sant Albyn** – vecht mee in het leger van Karel Meinet; g) gedood in de strijd om Lamparde <sant Albin> *Karl Meinet*: r. A306, 45; A308, 18, 65.

Albinus a) [A-Z 7: Alboin & Rosamunde]⁴ — Alboin († 572)⁵; b) gehuwd met
1) Rodelinde, een Thuringse koningsdochter [?] en na haar dood met
2) Rosamunde, dochter van de door hem verslagen en gedode Gepidische koning Cunimund; c) koning van de Langobarden (560-572); d) dwong zijn vrouw te drinken uit de beker die hij van de schedel van haar dode vader had laten vervaardigen; e) **Albinus** (or. Albuinus) – koning van de Lumbaerden; f) huwde de dochter van de door hem overwonnen en gedode koning

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/394>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montbard.kmz

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Witta_von_B%C3%BCrburg

4. http://dbnl.org/tekst/stap019vana01_01/stap019vana01_01_0004.php#a003

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alboin>

Gebidamor; g) werd het slachtoffer van een moordaanslag in zijn slaapvertrek, die door zijn echtgenote beraamd was uit wraak voor de belediging haar aangedaan: hij liet haar onwetend uit de schedel van haar door hem gedode vader drinken onder het uitspreken van de woorden: “Drinct met dinen vader!” <Albanus, Albinne, Albynum> *Pelagius-legende*: fol. 72v-72r.

Albonien h) [Constans: LEGERON]¹ – koninkrijk van koning Brisès – bedoeld wordt Lyrnessus,² historische stad in Dardania, Klein-Azië, mogelijk gelegen in de buurt van het huidige Edremit³ – hetzelfde als **Lerioen** – mogelijk hetzelfde als **Larnesia**; i) **Albonien** – correspondeert met **Libia 2** (in *Troyen* fragm. F) – koninkrijk – land van herkomst van Ypodonie/Ypodamie; *Troyen*: fragm. E, r. 15727b (E-237, F-224).

Albrecht zie **Adelbrecht**

Albruor i) **Albruor** (or. Valbrumor) – toenaam van **Furtijn van Albruor**; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2vb, 39.

Albuna a) [Moisan I, 1: ABISME 1]; e) **Albuna** – Saraceense ridder; g) standaarddrager – gedood door een bisschop; *Roelant*: r. P554, P568.

Albunor a) Albunor – (de naam van) deze discipel van de profeet Mohammed komt voor in enkele middeleeuwse kronieken, waaronder het *Chronicorum Turcicorum*, waarin verteld wordt dat Albunor zijn meester met vergif doodt om zodoende de waarheid te bewijzen van diens profetie dat hij op de derde dag na zijn dood ten hemel zou opstijgen (en daarom niet begraven mocht worden) – de informatie in *Der Negen Quaetsten* komt overeen met het *Chronicon mundi* van Lucas Tudensis (Lucas de Tuy, † 1249),⁴ waarin zijn naam Albimor luidt; e) **Albunor** – discipel van Machamet; g) keert negen dagen na de dood van Machamet terug naar diens onbegraven lichaam, maar vindt alleen maar botten omdat het vlees door honden opgegeten is; *Negen Quaetsten*: fol. F2v.

Alchamus zie **Althamus**

Alcius a) [Constans: ALMENUS]⁵ – koning van Orcomenie – mogelijk dezelfde als **Pallamenys**; e) **Alcius** – afkomstig uit Hircanie; f) zoon van koning Ascalaphus 1; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Altius> *Troyen*: r. 7107, 8739, 9654.

Alde zie **Aude**

Alebanche zie [Arleblanc]

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/62>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lyrnessus>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lyrnessos.kmz

4. https://es.wikipedia.org/wiki/Lucas_de_Tuy

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/30>

Alebro(e)n zie **Walebroen**

[**Aleen**] zie **Alein van den Foreinen Lande**

Aleen(e) zie [**Helena**] 2

Alegie, Anthonis zie **Antonis Alegre**

Alegre, Antonis zie **Antonis Alegre**

Aleyn e) **meester Aleyn** – Saraceense tovenaars; f) oomzegger van Gardepont; g) heeft zijn oom Gardepont de gedresseerde aap Surleboye gegeven, die gezeten in een hoge boom (abeel) met een metalen hoorn voor de komst van (passerende) reizigers waarschuwt; *Florigout*: r. 3609.

Alein zie [**Alaen van Sweden**]

Aleyn de Grote a) [West PR: **Alain** 1] [West VR: **Alain** 1], toegenaamd: ‘le Gros’ – mogelijk dezelfde als **Alein van den Foreine Lande**; b) twaalfde zoon van [West PR: **Bron**] [West VR: **Bron**] en [West PR: **Enigeus**] [West VR: **Enygeus**] – neef van [West PR: **Joseph** 1] d’Arimachie; e) **Aleyn de Grote**; f) twaalfde en jongste zoon van Eugenie en Broen – neef van Joseph van Aramathia; g) komt onder de hoede van zijn oom Joseph van Aramathia en kiest voor een leven in dienst van het Christen geloof – gaat prediken in het Westen – trekt met zijn broers en hun vrouwen naar Avaroen – zijn zoon zal de voorspelling betreffende de Graal inlossen <Alein, Alein de gros, Aleine, Aleyn de gros, Aleyn de grotze, Aleyne, Aleyns> *Graal & Merlijn*: r. 1156, 1173, 1267, 1284, 1298, 1322, 1380, 1398, 1404, 1566, 4105.

Alein van den Foreinen Lande a) samenvoeging of contaminatie van:

- 1) [West PR: **Alain** 3] Alain de la Terre Foraine, broer van Pellinor en Pelles,
- 2) [West PR: **Alain** 1] [West VR: **Alain** 1] Alain li Gros, twaalfde zoon van Bron, ‘le Riche Pescheor’ (zie [**Aleyn die Grote**]), en 3) [West PR: **Helains** 6] Alain li Gros, zoon van Nascien; e) **Alein van den Foreinen Lande** alias **Broen 2, die Gewondede Koninck** en **die Rike Visscer** – koning d.w.z. de Visserkoning – afkomstig uit India (d.i. Judea); f) zoon van de Gewondede Koninck – broer van koning Pelles van Listenois en koning Pellinor – oom van Elisier – verwant van Nascien; g) aan zijn ‘dijbeen’ (d.i. genitaliën) gewond – heeft de Graal in zijn bezit – bondgenoot van koning Artur tegen de Sennen <Alene, Aleins, Aleins van den Foreinen Lande, Alein van den Vasten Eylanden, Aleyne, Aleyns> *Merlijn*: r. 15626, 19101, 19120, 30968-30969, 32268.

Alein van den Vasten Eylanden zie **Alein van den Foreinen Lande**

Aleyne zie **Eleyne**

Alei** zie **Alij****

Aleit e) **Aleit**; f) dochter van Ingelbeert; g) valselyk van moord beschuldigd door Seraphioen <Aleide> *Flandrijs*: r. 1745, 1750, 1775.

Alemaengen zie **Almaenge**

Aleman zie **Alemanne, die**

Alemandine a) in de Oudfranse roman *Athis et Prophilias*¹ (eerste kwart 13e eeuw) komt een jonkvrouw Alemandine voor, dochter van hertog Theseus van Athene, die als echtgenote gegeven wordt aan Prophilias, maar beïnvloeding is onbewijsbaar – mogelijk, maar gelet op haar herkomst Grieken, minder waarschijnlijk is de betekenis van ‘Duitse’ (afkomstig uit of inwoonster van Alemania – zie **die Alemanne** of **Almaenge**); e) **Alemandine** – jonkvrouw uit Grieken; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardoel; *Ferguut*: r. 5174.

Alemanne, die a) [Moisan I, 1: ALEMANS] [Moisan I, 1: ALEMANT (l’)] — de Alamannen,² Germaans volk woonachtig in het zuidwesten van Duitsland, later Schwaben (zie [**die Swaven**]) genoemd – ook algemeen: de Duitsers – zie ook **Almaenge**; e) **die Alemant** – toenaam van **Hates**; *Boeve*: r. 51; e) **die Aleman** – toenaam van **Ouri die Aleman** <Aelman> *Lorreinen*: fragm. III, r. 496, 540; e) **die Alemanne** – volk; g) bondgenoot van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 234; e) **die Almanne** <Aelmanne, Alemanne, Almannen> *Parthonopeus*: r. 5048, 5146, 5336, 5360; e) **die Almaen** – toenaam van **Gwioen van Almaengien**; *Wybeert*: fol. 2va, 1, 18.

Alemant zie **Alemanne, die**

Alene e) **Alene** – hertogin; f) tante (zuster van de moeder) van Roges; g) wreekt de betovering van Roges door diens (hiervoor verantwoordelijke) stiefmoeder in een pad te veranderen; *Walewein*: r. 5720.

Alene, sente zie [**Allene, sente**]

Alenson h) [Graesse: **Alenconium**]³ [Moisan I, 2: ALENÇON (Orne)] — Alençon⁴ aan de rivier de Sarthe⁵ in Basse-Normandie, Frankrijk – zie ook **Dallenson** en **Lansoen**; i) **Alenson** – graafschap van Carel, een leenman van Rijckaert zonder Vreese, tevens meervoudig toernooiwinnaar; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7, 10, 12, 14-15.

Alente e) **Alente** – vrouwe; g) wier haan vernoemd werd naar de haan Cantaert <Alenten> *Reynaert A en F*: r. 297; e) **Alente** – vrouwe; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 325.

Aleptus a) Aletes [*Aeneis* IX, 246]⁶; e) **Aleptus** – geboren in Troje; g) oud – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38225, 38273; e) **Eleptus** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 149va, 149vb.

Alereyt zie **Alori**

1. http://www.arlima.net/ad/alexandre_de_paris.html#ath

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alamanni>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Alenconium>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alençon.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Sarthe_River

6. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

- Ales 1** a) [West PR: Alon]; b) broer van [West PR: Açon] – achterneef van koning [West PR: Urien 1]; e) **Ales** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 21361, 28483.
- Ales 2** a) or. Alés de Femenie; b) zoon van Margaris en een Amazone¹; e) **Ales**; g) overgelopen van het Turkse kamp naar het kamp van Parthonopeus – vecht tegen Marcabers bij Chiefdore <Alesse> *Parthonopeus*: r. 6609, 6617, 6623, 6632, 6634, 6639, 7029, 7030, 7037, [7377], 7826.
- Alewijn** e) **Alewijn** – hertog; f) verwant van Doyoen van Mayanson; g) afgunstig – bondgenoot van Doyoen – stookt de koningszoon van Engelant op om het paard Arondeel te stelen – onthoofd door Diederick <Alewijns> *Buevijn*: fol. H2v, H4v-H5v.
- Alexander 1** a) or. Alixandre d’Escoce, koning van Schotland; b) zoon van Ernoult de Biauvais en Rose de Nimaie – broer van Esméré, Gloriant en Baudoin de Sebourc; e) **Alexander**; f) zoon van Arnout en Rose – broer van Esmereit, Gloriant en Baudewijn; *Boudewijn*: r. 105.
- Alexander 2** a) Alexandros/Alexander² – de oorspronkelijke naam van de te vondeling gelegde zoon van koning Priamus en koningin Hecuba van Troje, die door de herder Agelaus, tevens zijn adoptievader, Paris genaamd wordt; e) **Alexander Paris** alias **Paris** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) zijn schaking van Elena, met hulp van Venus, was de aanleiding voor de Trojaanse Oorlog; *Eneide*: r. 920; e) **Alexander** – de oorspronkelijke, door Hecuba gegeven naam aan haar zoon die door zijn adoptiemoeder **Paris** genaamd wordt; f) zoon van Pryamus en Ecuba; *Minnen loep*: boek I, r. 1938, 1954, 1997; e) **Allexander** – schuilnaam van **Paris van Troyen**; g) had ten gevolge van de voorspelling over de verwoesting van Troje gedood moeten worden – werd echter bij herders opgevoed; *Troyen*: r. 6236, 6244, 6248.
- Alexander 3** a) mogelijk is hier het toponiem Alexandrien (in Egypte) bedoeld – zie ook **Alexandrie 1**; e) **Alexander** – Saraceense koning; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 1089.
- Alexander 4** e) **Alexander** (or. Alexandre) – keizer van Grieken; f) echtgenoot van Belesante – vader van Valentijn en Oursson; g) reist naar Vranckrijk om Belesante als vrouw te vragen en te krijgen – verstoot op advies van de Valse Ridder [or. l’archevesque] ten onrechte Belesante – wordt later door de Goede Koopman [or. Guygard] van de waarheid op de hoogte gebracht – gevangengenomen te Cretophe door koning Brandesier en opgesloten in het Casteel Fort – bevrijd door Valentijn – blijft samen met Oursson op het Casteel Fort terwijl de Twaelf genoten naar Angorien gaan – reist later ook naar Angorien – wordt onderweg op zee overvallen door de Sarazijnen – kleedt zich met het wapen van de Sarazijnse koning van Indien om

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Amazonen>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Paris_of_Troy

ongestoord verder te kunnen reizen – valt zo voor Angorien Valentijn aan, die hem daarom niet herkent en doorsteekt; *Valentijn ende Oursson*: cap. 1, 5-8, 21, 25, 27-28.

Alexander zie **Alexander die Grote**, **Alexanders Geesten** en **Alexandrie 1**

Alexander die Grote a) [A-Z 2: Alexandros]¹ [A-Z 6: Alexander de Grote]²

[Moisan I, 1: ALEXANDRE 1] [West PR: Alixandre 1] [West VR: Alixandre 1] — Alexander III de Grote³ (356-323 v.C.); b) zoon van Philippus II van Macedonië en Olympias; c) koning van Macedonië (336-323 v.C.); d) het gerucht dat niet Philippus de vader van Alexander was, maar dat deze door de (opper)god Amon-Zeus verwekt werd, zal deel uitgemaakt hebben van de vroegste legenden rond Alexander, aangezien hij er zelf mee koketteerde – veroverde heel Griekenland, Klein-Azië, het Midden-Oosten en delen van Afrika en Azië – stichter vele steden, waarvan de bekendste Alexandrië in Egypte is – exemplarisch vorst en veldheer – één van de Negen Besten⁴; e) **Alexander die Grote** alias **Macedo** – ridder, later koning van Macedonie; f) zoon van koning Philip (van Macedonie) en koningin Olimpias; g) mogelijk listig verwekt door Neptanabus, de tovenaars-koning van Egypten, in de gedaante van een draak – slechts vijf voet lang – opgevoed door Aristotiles – op zijn achttiende gekroond te Corinten – verovert Klein-Azië, het Midden-Oosten, Afrika en grote delen van Azië en onderwerpt Europa binnen twaalf jaar – vecht tegen de Perzen, de Scythen en de Indiërs – wil de hele wereld beheersen – bezoekt onder andere de onbekende eilanden voorbij India en het Eertsce Paradijs, waar hij een wondersteen krijgt – behandelt zijn gevangenen zeer eervol en hoofs – zeer trots in de strijd – sterft door gifmoord te Babilone – begraven in Alexandrie in Egypten <Alexandere, Alexanders, Alexandersse, Alexandre, Alexandren> *Alexanders geesten*: boek I, r. 41, 44, 57, 63, 103, 216, 357, 378, 385, 396, 422, 483, 487, 507, 717, 750, 801, 877, 909, 970, 995, 1001, 1046, 1106, 1144, 1163, 1190, 1231, 1243, 1269, 1381; boek II, r. 3, 36, 39, 47, 87, 115, 120, 165, 205, 349, 366, 397, 559, 618, 620, 623, 666, 755, 814, 827, 849, 860, 877, 899, 909, 1224, 1251; boek III, r. 37, 40, 246, 256, 333, 359, 459, 468, 547, 551, 575, 720, 735, 749, 753, 807, 809, 813, 821, 843, 848, 857, 881, 897, 997, 1025, 1096, 1122, 1138, 1162, 1171, 1184, 1187, 1210, 1333; boek IV, r. 32, 33, 82, 97, 121, 142, 150, 168, 231, 311, 366, 372, 373, 382, 388, 1082, 1083, 1112, 1133, 1148, 1157, 1164, 1272, 1286, 1295, 1301, 1305, 1320, 1323, 1328, 1334, 1364, 1370, 1383, 1398, 1411, 1434, 1508, 1523, 1595, 1658, 1718; boek V, r. 19, 32, 40, 82, 95, 101, 107, 300, 310, 379, 382, 406, 447, 460, 467,

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0002.php#a001

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0003.php#a002

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_the_great

4. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

475, 504, 561, 581, 584, 617, 644, 751, 773, 776, 791, 804, 831, 836, 837, 879, 1017, 1222; boek VI, r. 63, 73, 136, 177, 237, 259, 278, 330, 333, 346, 406, 456, 486, 793, 801, 810, 813, 819, 943, 948, 1028, 1099, 1105, 1195, 1198, 1218; boek VII, r. 188, 204, 210, 231, 271, 279, 284, 309, 321, 347, 355, 380, 507, 525, 535, 573, 577, 590, 711, 715, 764, 791, 823, 905, 1051, 1232, 1251, 1370, 1491, 1496, 1502, 1819, 1823, 1832; boek VIII, r. 4, 39, 52, 205, 210, 217, 229, 269, 299, 305, 800, 810, 842, 866, 1072, 1077, 1121, 1127, 1146, 1227, 1253, 1259; boek IX, r. 2, 66, 84, 86, 123, 127, 147, 166, 265, 272, 305, 316, 320, 324, 335, 344, 348, 413, 470, 515, 521, 535, 539, 541, 571, 579, 613, 619, 628, 639, 648, 661, 668, 679, 695, 703, 709, 729, 777, 779, 788, 795, 823, 831, 839, 927, 960, 968, 987, 1016, 1031, 1039, 1104, 1106, 1172, 1237, 1260, 1277, 1283, 1288, 1290, 1301, 1317, 1336; boek X, r. 1, 36, 159, 206, 288, 300, 318, 382, 400, 430, 463, 502, 519, 520, 556, 567, 608, 624, 639, 650, 658, 687, 716, 723, 726, 735, 751, 758, 766, 796, 851, 869, 872, 898, 909, 933, 946, 954, 975, 1012, 1055, 1077, 1105, 1115, 1294, 1452, 1453, 1489, 1500, 1503, 1511; fragm. P I, r. 1204, 1206; e) **Alexander**; f) zoon van meester (in astronomiën) Septabanus en koningin Olymphas – pleegzoon van koning Phillips van Machedonyen – echtgenoot van Rosa; g) opgevoed door meester Septabanus, die hij op twaalfjarige leeftijd bij wijze van geintje doodt – temmer en berijder van het paard Pucyfal – verslaat op vijftienjarige leeftijd in een steekspel koning Nyclus – neemt het voor zijn verstoten moeder op – stelt zijn vader in de gelegenheid de door zijn moeder ingehuurde moordenaar Pensarius te doden – slaat Lysyas met een drinknap dood als die beweert dat hij niet op zijn (pleeg)vader Phillips lijkt – verovert en verwoest de stad Conici – ziet in een visioen de bisschop van Jherusalem en krijgt de boodschap die te respecteren – bezoekt Jherusalem en schenkt de Joden aldaar vrijheid – de 10 geslachten echter die koning Salmanaser gevangen nam, laat hij opgesloten in het gebergte van Caspia tot de komst van Antkerst – verslaat koning Darius van Percen <Alexanders, Groet Alexander> *Alexander Prz*: p. 1, 3-32; e) **Alexanderen**; g) exemplarische machtige koning die niet aan de dood ontkwam; *Bariseel*: r. 46; e) **Alexander** – heerser over een wereldrijk; *Bueviyn*: fol. E6v; e) **Alexanders** alias **Macedo** – koning; g) steunt op verzoek van Cassamus van Larijs diens neven Gadifeer van Pheson en Betijs in de strijd tegen Claris van Indie om Phesonie <Alexander, Alexanders Macedo, Alexanderse, Alexandersse> *Cassamus*: r. 2, 20, 49, 59, 83, 281, 295, 470, 497, 520, 534, 592, 596, 915, 927, 1042, 1051, 1087, 1455; e) **Alexander Magnus**; g) ging Julius Cesar voor als wereldveroveraar; *Caesar Prz*: fol. 4v; e) **Alexander** – koning; *Couchi*: fragm. VII, r. 1676; e) **Alexander**; g) exemplarisch strijder; *Florent ende Durant*: kol. 1a, r. 15; e) **Alexandre**; f) zoon van Philips en Olimpias – (kleinzoon van Florimont); *Florimont*: r. 130; e) **Alexander**; g) leerling van Aristotiles – overleefde dankzij

Aristotiles een erotische moordaanslag van de koningin van Indi, die hem haar met gif doordrenkte dochter ten geschenke gaf; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 12, 181, 265, 749, 769, 842, 1198; e) **Alexander**; g) exemplarische koning; *Jan van Stijevoort*: refr. 52, r. 2; 101, r. 20; e) [**Alexanders**]; g) exemplarisch vermogend man <Alexandere> *Jourdein*: r. 227; e) **Allexander** – rijke koning; *Karl Meinet*: r. A122, 46; e) **Alexander** – koning; *Lanseloet*: r. 753; e) **Alexandre** – exemplarische literaire held; *Levens Heren*: r. 10; e) **Alexander** – Griekse koning – geboren in Macidonien; g) exemplarisch legeraanvoerder; *Limborch*: boek IV, r. 2079; VIII, r. 1070; e) **Alexander** – Griekse koning – geboren in Machedonien; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 2073; boek VIII, r. 1060; e) **Alexander**; g) exemplarisch rijke koning; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 330; e) **Alexander**; g) exemplarisch legeraanvoerder; *Meluzine*: fol. H2vb; e) [**die Grote Alexander**]; f) zoon van Olimpia <des Groten Alexanders> *Minnen loep*: boek II, r. 3069; e) **Allexander**; g) exemplarisch vermogend man; *Ogyer*: r. 1383; e) **Alexander**; g) “alder werelt heere”; *Peeter van Provencen*: fol. C2v; e) [**Alexander**]; f) verwant van Miltheit; g) exemplarisch vrijgevig <Alexanders> *Rose C*: r. 1062, 11527; *Rose V*: r. 1066, 11703; e) **Alexandre**; g) exemplarisch legeraanvoerder; *Saladijn*: r. 651; e) **Alexander** – “wonderlike” koning; g) liet zich door “gripen” in de lucht opnemen om wonder te zien; *Sielen troest*: [Proloog]; e) **Alexander** – koning; g) vindt de Zuilen van Hercules – sluit de Joden op in de bergen van Caspia – stichtte Alexandrie in Egipten <Alexandre> *Troyen*: r. 740, 9644, 28333, 28404, 28723, 28742, 28890, 28943, 29064, 29070, 39338; e) **Alexander**; g) exemplarisch rijke koning; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 3, r. 126; e) **Alexander**; g) voorstellingen uit zijn leven zijn op de wanden van Ysabeles kamer geschilderd; *Walewein*: r. 7902.

Alexander Magnus zie **Alexander die Grote**

Alexander Paris zie **Alexander 2**

Alexander van Mets a) de veronderstelling, op basis van een oudere Duitse redactie van dit verhaal, dat de toenaam ‘Mets’ een corruptie zou zijn van ‘Ments’, d.i. Mainz (zie **Mens**), moet niet al te serieus genomen worden, aangezien het middeleeuwse Mets (zie **Mes**) de/een hoofdstad van het tweetalige Loreinen/Lotharingen was (zie **Loreine**); e) **Alexander van Mets**; f) gehuwd met Florentina, afkomstig uit het huis van Loreynen; g) gaat als vechtende pelgrim op weg naar het Heilig Land – draagt onderweg een wit hemd met een rood kruis dat zijn vrouw voor hem gemaakt heeft en dat altijd wit blijft, zolang zij hem trouw blijft – gevangengenomen door de Turcken en gedwongen de ploeg te trekken – maar na twee jaar verlost door zijn als pelgrim verklede vrouw <Alexanders> *Florentina*: cap. [1]-[8]; e) **Alexander van Mets** – graaf; f) gehuwd met Florentine van Loreynen; g) gaat als vechtende pelgrim op weg naar het Heilig Land – draagt onderweg een wit

hemd dat zijn vrouw voor hem gemaakt heeft en dat altijd wit blijft, zolang zij hem trouw blijft – gevangengenomen door de Turcken en gedwongen de ploeg te trekken – maar na twee jaar verlost door zijn als bedelmonnik verklede vrouw <Alexanders> *Mets*: Titelpagina, Prologhe, cap. [1]-[8].

Alexanders zie **Alexander die Grote**

Alexanders Geesten l) *Alexanders Geesten*, lett. ‘Alexanders daden’, de vertaling/bewerking van de *Alexandreis*¹ van Walter van Châtillon² (tweede helft 12e eeuw) – ‘debuutroman’ [?] van Jacob van M(a)erlant – geschreven vermoedelijk tussen 1257 en 1260 voor of in opdracht van een onbekende (Brabantse [?]) vrouw wier naam gelet op de beginletters van de eerste zes (van de tien) boeken GHEILE geluid zal hebben, nu geen gangbare meisjesnaam meer, maar gedurende de Middeleeuwen een ‘koninklijke’ naam: één van de twee literaire zusters van koning Karel de Grote heette Gil(l)e en zij was de moeder van Roland (met haar broer Karel als vader) – een Hollands mecenaat op basis van het wapen op het schild van Alexander lijkt vooralsnog op droomdenken aangezien dit schild ook door dezelfde Roland gevoerd werd, en hetzelfde geldt voor het veronderstelde mecenaat van Aleide van Avesnes op basis van een eclectisch anagram; m) **Alexanders Geesten**; *Alexanders geesten*: boek I, r. 25; m) **Allexanders Jeesten**; *Graal & Merlijn*: r. 39; m) **Alexander** – werk van Jacop van M(a)erlant, vertaald uit het Latijn – de geografie uit deze tekst is opgenomen in *Die Istorie van Troyen* <Allexander, Alexandre> *Troyen*: r. 58, 28323, 28328.

Alexandre zie **Alexander die Grote**, **Alexanders Geesten** en **Alexandrie 1**

Alexandrie 1 h) [Graesse: **Alexandria**]³ [Moisan I, 2: ALEXANDRIE 2] [West PR: **Alixandre 2**] [West VR: **Alixandre 2**] — Alexandrië,⁴ het huidige Al Iskandariya,⁵ havenstad in de Nijldelta aan de Middellandse Zee in Egypte – gesticht door Alexander de Grote in 332 v.C. – zie ook **die Alexandrine**; i) **Alexandrie** – stad in Egypten – waar de profeet Jeremias door Alexander de Grote begraven is – waar Alexander de Grote door Tholomeus begraven is <Alexandrien> *Alexanders geesten*: boek III, r. 922; boek VII, r. 867, 1252; boek X, r. 1505; i) **Alexandriëen** – waar een bijzonder wonderlijk bouwsel van Socratus staat: “een toren, staende in die zee sonder fundament, drivende in der zee op .IIJ. glasen, die ront waren, onder elken hoec een glas”; *Alexander Prz*: p. 33; i) **Alexandrie** – stad in Egypte – koninkrijk – veroverd door Tyberius voor Octaviaen/Augustus; *Caesar*: r. 1135, 1186; i) **Alexandrien** – koninkrijk; *Couchi*: fragm. VII, r. 2380; i) **Alexandrien** – havenstad in Egipten, waar

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandreis>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Walter_of_Châtillon

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Alexandria>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Alexandria

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alexandria.kmz

Hercules door Affer vriendelijk ontvangen wordt; *Hercules*: cap. [14];
 i) **Alexandrie** – exemplarisch rijke stad <Alexandrien> *Hughe Prz*: p. 27, 78;
 i) **Alexandrien** – Saraceens koninkrijk (samen met Barbarien en Egipten) van koning Fursin; *Johan uz dem Virgiere*: r. 620; i) **Allexandryn** – heidens koninkrijk – tot waar de roem van Durendart reikt – zetel van de patriarch Achileus – bondgenoot van Agolant <Allexandria, Allexandrien> *Karl Meinet*: r. A81, 22; A336, 38; A347, 56; A460, 67; i) **Alexandre** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2110; i) **Alexandrie** – verder als boven <Alexander> *Lymburch*: boek V, r. 2105; boek VII, r. 990, 1109; i) **Alexandrien** – Saraceens koninkrijk van Glutifax van Alexandrien; *Malegijs*: p. 121, 122, 299, 306;
 i) **Alexandrien** – Saraceense havenstad waar Paris tijdelijk zijn toevlucht zoekt – waar later Godevaert Dalenson gevangen wordt gehouden <Alexandryen> *Paris ende Vienne*: cap. [25], [27]-[30]; i) **Alexandrien** – havenstad en Saraceens sultanaat <Alexandren> *Peeter van Provencen*: fol. J1r, N2r; i) **Alexandrien** – toenaam van **Fierenbras**/ Floreys van Alexandrien; *Roelant*: r. P63, P209, P431, P495, P623, P653; i) **Alexandrie** – stad aan zee, aan de monding van de Ghion/Nylus – gesticht door Alexander de Grote – waar Alexander begraven is <Alexandrien> *Troyen*: r. 28366, 28743.

Alexandrie 2 h) Alexandria,¹ naam van verschillende (elf) steden door Alexander de Grote gesticht tijdens zijn veroveringstochten – waarvan de bekendste drie zijn: Alexandrië in Egypte, Iskenderun in Turkije en Kandahar in Afghanistan – zie ook **Alexandrie 1**; i) **Alexandrie** alias **Alexandrine** – naam voor elf van de twaalf steden die Alexander de Grote heeft gesticht – de twaalfde heet Bucifallise; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1435; i) **Alexandrine** alias **Alexandrie** – naam voor elf van de twaalf steden die Alexander de Grote heeft gesticht; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1438.

[Alexandrie] 3 h) or. Alexandria – Saraceens koninkrijk van Burrahellus;
 i) **Alexandrien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 6.

Alexandri(e)en zie **Alexandrie 1**

Alexandrijn n) [Moisan I, 1: ALEXANDRIN/ alexandrine] — Alexandrijns, d.i. afkomstig uit Alexandria (zie **Alexandrie 1**) in Egypte; o) **Alexandrine** – gezegd van kostbare kleden die in het land van Melioer worden ingevoerd <[Alexandrine]> *Parthonopeus*: r. 964; o) **Alexandrijn** – stofsoort <Alexandrine> *Rose C*: r. 712, 1105; *Rose V*: r. 714, 1109.

Alexandrine zie **Alexandrie 2** en **Alexandrijn**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandria_%28disambiguation%29#Alexandrias_founded_or_renamed_by_Alexander_the_Great

Alexandrine, die a) [Moisan I, 1: ALEXANDRIN (li)] — de inwoners van Alexandrië (zie **Alexandrie 1**); e) **die Alexandrine** – volk of leger uit Alexandrie; g) strijden onder leiding van Fiscon tegen de Romeinen onder leiding van Julius Caesar; *Caesar*: r. 161, 169, 189, 222.

Alf** zie **Alph****

Alfadiane, d' zie **Dalfadiane**

Alfages a) or. Aufage/Alfage, als eigennaam begrepen, maar eigenlijk de Oudfranse spelling van een Saraceense benaming voor raadsheer (ook in het schaakspel – de oude naam voor het stuk dat nu een 'loper' genoemd wordt); e) **Alfages** – koning – raadsman van de emir van Babylonien; *Floris ende Blancefloer*: r. 3488; e) **Alphas** – koning – raadsman van de emir van Babilonien; *Floris ende Blancefleure*: cap. [7].

Alfen h) Alphen (en Riel)¹ ten zuidoosten van Breda in Noord-Brabant; i) **Alfen** – dorp in het 'land van Breda' dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 617.

Alfenor zie **Alphenor**

Alfubie, d' zie **Dalfubie**

Algamess von Vermendose a) mogelijk dezelfde als or. Gales de Vermandois; e) **Algamess von Vermendose**; g) weigert Ogier op te hangen <Algamess> *Ogyer*: r. 357, 362.

Algarbe h) [Graesse: Algarbia]² — de Algarve,³ regio in het zuiden van Portugal met als hoofdstad Faro⁴; i) **Algarbe** – koninkrijk nabij Castillen – land van herkomst van Artus van Algarbe – na de dood van de koning van Algarbe middels een huwelijk met de koningin-weduwe verworven door de koning van Castillen – door Artus van Algarbe als huwelijk geschenk meegegeven samen met zijn dochter aan de koning van Portingale <Algarben, Algerbe> *Olyvier van Castillen*: proloog 1, cap. 2-5, 13, 52-53, 56, 69, 71-72, 74-76, epiloog.

Algerbe zie **Algarbe**

Alyames zie **Aliamus**

Aliames die Grijse zie **Aliamus**

Aliamus e) **Aliamus** alias **Bengentijn** – ridder; f) verwant van Huge van Bordeeus; g) reisgezel van Huge naar Babylon (d.i. Cairo); *Huge B*: r. 64, 165, 217; *Huge K*: r. 2; e) **Aliames die Grijse** alias **Tryakel** en **die Fransoys** – ridder – later leenman van Hughe van Bourdeus – later heer van Bourdeus; f) neef van koning Oydon – neef van hertog Sanguijn – oom van Hughe van Bourdeus en Gheraert – neef van Geerwijn; g) oud en grijs – leefde zeventien

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alphen.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Algarbia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Algarve>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Faro.kmz

jaar als slaaf van koning Oydon in Saraceens gebied – helpt Hughe van Bourdeus in Babilonien (d.i. Cairo) – bewaart de baard en hoektanden van emir Gaudijs onder zijn huid, raakt zodoende gewond bij de diefstal ervan door Gheraert en hertog Gubewaert <Aljames, Alyames> *Hughe Prz*: p. 15, 17, 19, 22-25, 28, 29, 32, 33, 42-45, 47-50, 53-55, 67-74, 76-83.

Aliandre van Achia zie **Meliandra van Achatie**

Alidrisonder a) één van de zeldzame verzonnen Middelnederlandse epische eigennamen, typische rijmnaam om de combinatie met (de naam van zijn vader) Wonder mogelijk te maken – deze werkwijze kan Penninc hebben opgedaan in Oudfranse Arturromans als *Meraugis de Portlesguez*¹ van Raoul de Houdenc²; e) **Alidrisonder**; f) zoon van koning Wonder; g) slaagde er (eerder) niet in het Zwaard met de Twee Ringen te veroveren <Alidrisondre, Alidrizonder, Alydrisonder, Alydrisondre, Alydrizonder, Alydrizondre> *Walewein*: r. 812, 996, 1141, 1332, 3256, 5706, 8481, 9595, 10899, 10937, 10962.

Aliene h) door de vertaler als toponiem begrepen, maar eigenlijk een bijwoord: Ofra. “Qui cerkeroit tote aliene” lett. ‘Wie alle vreemde landen zou doorzoeken’; i) **Aliene** – “lant [...] van aliene”; *Ferguut*: r. 1172.

Aligorant e) **Aligorant** – Saraceense koning van Cuelne; f) vader van Gadoliant; g) doodde twee zonen van Justiniaen <Aligorante> *Flandrijs*: r. 243, 1489, 1516, 1519, 1588, 1591, 1881.

Alijs 1 e) **Alijs**; f) zuster van Cula, Palas en Puta; g) reist met Salamine van Tracien naar het hof in Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 1141; e) **Alijs**; f) zuster van Eura, Palas en Püta; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1131.

[Alijs] 2 a) nominatiefvorm onzeker, mogelijk is ook: [Alise]; e) **[Alijs]**; f) echtgenote van Gyrbert – schoondochter van Garijn – moeder van Wanfreit <Alisen> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 52.

Alijs 3 a) or. Alus; b) oudste zoon van Ernol; e) **Alijs**; f) zoon van Ernout van Marberoen en Beatrijs – broer van Marcioen, Dunas, Gautier en Supplices; g) vecht in het leger van Parthonopeus tegen de heidenen; *Parthonopeus*: r. 6316, 6340, 6489, 6493, [7377], 7826.

Alijs, d’ zie **Dalijs**

Alijs van Pepuloene zie **Abas van Pepulone**

Alijt e) **Alijt**; f) nicht van Alquijn; g) uitgehuwelijkt aan Robetscoen – door Rigaut ontvoerd en naar Nerboene gebracht; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 47.

1. http://www.arlima.net/qt/raoul_de_houdenc.html#mer

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Raoul_de_Houdenc

Alisant h) [Moisan I, 2: ALESCHANS] — Aliscans¹ alias Archamp nabij Arles² in de Provence, Frankrijk – onder andere bekend dankzij het chanson de geste *La bataille d'Aliscamps*,³ dat deel uitmaakt van de *Cycle de Guillaume d'Orange* – gedurende de Middeleeuwen begrepen als een heldenbegraafplaats (omdat men niet wist dat de oude Romeinen hun doden niet binnen de muren van de stad begroeven, maar buiten de stad, bij voorkeur langs de wegen), waar de doden van legendarische veldslagen tegen invallende Saracenen rustten; i) **Alisant** – exemplarisch strijdtoneel; *Saladijn*: r. 265.

[Alise] zie [Alijs] 2

Aliseles e) **Aliseles** – Perzische graaf; g) reisgezel van Turias – valse raadgever – raadt Turias aan Floreta van het schip te zetten in verband met de storm; *Turias ende Floreta*: p. 4, 10.

[Alius] a) Halius [*Metamorphoses* XIII, 258]⁴; e) [Alius] – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes <Alium> *Troyen*: r. 26697.

Alix a) or. Alix – vermoedelijk verward met [Moisan I, 1: ALISTE 3], dochter van [Moisan I, 1: MARGISTE], toegenaamd: 'le serve', de zoogmoeder van [Moisan I, 1: BERTE 1], toegenaamd: 'aus grans piés'; b) dochter van "Berthe au grant pied royne de France" – de naam van de vader wordt niet genoemd, maar de tekst suggereert dat dit Carel de Groote is, wat niet kan omdat Berthe au grant piés de moeder van Charlemagne is – de gebruikelijke namen voor Bertes twee dochters luiden [Moisan I, 1: BELISSANT 1] en [Moisan I, 1: GILE]; e) **Alix**; f) dochter van Berthe met de Groote Voeten; g) toeschouwster bij het toernooi dat Carel de Groote te Parijs geeft op de laatste dag van april; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10.

Aljames zie Aliamus

Alcamus a) [Constans: ACAMUS 1]⁵ – koning van Thrace; e) **Alcamus** – koning van Crate/Trachie; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Altuaus, Ascanius> *Troyen*: r. 12694, 18627.

Alcamus zie Althamus

Alcandor a) Alcandrus [*Metamorphoses* XIII, 258]⁶; e) **Alcandor** – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26696.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Aliscamps>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arles.kmz

3. <https://www.arlima.net/ad/aliscans.html>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/24>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

Alcumena a) [A-Z 1: *Amphitryon & Alkmene*]¹ — Alcumena²; e) **Alcumena**; f) moeder van Hercules met Zeus als buitenechtelijke vader; *Bedroch der vrouwen*: fol. F4r; e) **Alcumena**; f) echtgenote van koning Amphitryon van Thebes – moeder van de tweelingzonen Hercules (van Jupiter) en Ypicleus (van Amphitryon); g) wordt ziekelijk begeerd door koning Jupiter van Creten tot intense ergernis en jaloezie van diens bejaarde echtgenote Juno, die daarom een dodelijke haat opvat jegens Alcumena en haar tweelingzonen; *Hercules*: cap. [1]-[2], [8]; e) **Alcumena**; f) nakomelinge van Perseus – dochter van Electrion – moeder van Hercules; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 25, 31.

Allanar h) mogelijk Alcázar (de San Juan),³ gelegen in het vlakke deel van La Mancha, Spanje – ter zijde: in het moderne Spaans betekent het werkwoord ‘allanar’ afvlakken; i) **Allanar** – land, behorend bij Hyspanien; *Karl Meinet*: r. A339, 4.

Allandaluff zie **Alandaluff**

Allasas zie **Asylas**

Alleen zie **[Helena] 2**

Allemanien zie **Almaenge**

[Allene, sente] a) spotheilige; d) omdat Dilbeek⁴ het epicentrum was van de zeer lokale verering van de heilige Alena (van Dilbeek),⁵ en omdat op basis van ‘circumstantial evidence’ over Maria van Oudenaarde, dochter van Arnulf IV van Oudenaarde (mogelijke opdrachtgever van het eerste, vertaalde deel van de *Ferguut*), als mogelijke (mede-)opdrachtgever van het tweede, ‘navertelde’ deel van de *Ferguut*, niet uitgesloten mag worden, omdat zij gehuwd was met Godfried van Brabant, mogelijke opdrachtgever van Segher Diengotgaf, en woonachtig in het aanpalende Gaasbeek, zou er een link verondersteld kunnen worden tussen deze streekheilige en de spotheilige in de *Ferguut*; e) **[sente Allene]**; g) [sarcastisch] aangeroepen of aanbevolen in situaties waarin iemand geheel en al op zichzelf aangewezen is <sente Alene, sente Allenen> *Ferguut*: r. 3201, 4534, 4839;

Allenson, d’ zie **Dallenson**

Alexander zie **Alexander 2** en **Alexander die Grote**

Allexander(s) Jeesten) zie **Alexanders Geesten**

Allexandria zie **Alexandrie 1**

Allexandrien zie **Alexandrie 1**

Allexandryn zie **Alexandrie 1**

Alloreit zie **Alori**

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0012.php#a011

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alcmene>

3. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alcázar de San Juan.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alcázar%20de%20San%20Juan.kmz)

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Dilbeek>

5. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Alena_\(heilige\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Alena_(heilige))

Alloren e) **Alloren** – Saraceense koning van Tarsem; g) neemt met 12.000 man deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door de koning van Tracie; *Limborch*: boek VIII, r. 919; boek IX, r. 603; e) **Alloren** – koning van Tarzen – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 78; e) **Alloren** – koning van Trasen – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 916; boek IX, r. 598.

Almachee e) **Almachee** (or. Almachee); f) dochter van koning Mellizeus van Oson – zuster van Mellizee; g) verzorgt samen met haar zuster heimelijk de zuigeling Jupiter 2 in een berg nabij de stad Oson; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 4.

Almadran a) [Constans: ALMADIAN]¹; e) **Almadran** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Madian> *Troyen*: r. 9584, 11328.

Almaen zie **Alemanne**, **die**

Almaenge h) [Graesse: **Theutonia**, **Alamannia**]² [Moisan I, 2: ALEMAI(N)GNE] [West PR: **Alemai(n)gne**] [West VR: **Alemai(n)gne**] — de van oorsprong Romeinse provincie Alamannia,³ regio in het zuidwesten van het huidige Duitsland – ook algemeen: het Duitse Rijk c.q. Duitsland – zie ook **die Alemanne**, **Duytslant** en **[dat Roomsche Rike]**; i) **[Almanie]** – land in Germania – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Allemanien, Almanien> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 786, 1441; boek X, r. 336, 1070, 1148; i) **Almanien** – waarvandaan de hertog van Brunenczwich strijdvolk wil ontbieden; *Brunenczwich*: r. 120; i) **Almaenge** – valt toe aan keizer Ottoen in plaats van aan koning Karel de Grote <Almaengen> *Couchi*: fragm. VII, r. 1883, 2332; i) **Almaengie** – land van herkomst van Lidone <Almanie> *Ferguut*: r. 1761, 5177, 5256; i) **Aelmaengen** (or. Alemaigne) – land van herkomst van Claris, harembuurvrouw van Blancefloer; *Floris ende Blancefloer*: r. 2967; i) **Aalmaengen** – land waar volgens Fouken van Morlioen de van gedaante veranderde en Bartaens sprekende Reynout vandaan komt; *Heemskinderen*: p. 117; i) **Almanien** – met daarin de stad Baviens – waar Erm en Lion enige tijd verblijven aan het hof van de koningin; *Helena van Constantinopolen*: cap. [18]; i) **Aelmanghen** – waar heer Jan doorheen reist na zijn vertrek uit Rome op weg naar Enghelant; *Jan uut den Vergiere*: p. 16; i) **Almaengien** – de bevolking prees Joseph [voedstervader van Jezus] “om drucks verstoren”; *Jan van Stijevoort*: refr. 51, r. 36; i) **Alamanie** – koninkrijk – bondgenoot van Rome <Alamanien> *Joban uz dem Virgiere*: r. 1526; i) **Almanien** – neemt deel aan de strijd tussen heidenen en Christenen – bondgenoot van Karel Meinet [?]; *Karl Meinet*: r. A421, 11; i) **Almanie** – keizerrijk – land van herkomst van Frole

1. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/30>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Theutonia-Alamannia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alamannia>

<Almangen, Almanien> *Lanceloet*: boek II, r. 19843, 20770, 21044, 21057, 21074, 34907; i) **Almaenge** – koninkrijk – voorgewend geboorteland van Margriete van Limborch <Almaengen> *Limborch*: boek I, r. 933; boek III, r. 73; i) **Aelmaengen** – de keizer van Aelmaegen schiet koning Ryoen van Spaengen te hulp; *Limborch Frg*: H50, r. 51; i) **Almaenge** – idem als in *Limborch* – het heilige Roomse Rijk van keizer Hildrie <Almaengen, Almangen, Almayngen> *Lymburch*: boek I, r. 926; boek III, r. 73; boek IX, r. 765; i) **Almaengie** <Almaengien, Almangien> *Meluzine*: fol. N6rb, X5rb, X5vb; i) **Almanie** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke – hertogdom van Frolles van Aelmanien <Aelmanien, Aelmanyen, Almanien, Almanigen, Almanyen> *Merlijn*: r. 18704, 21778, 21893, 21922, 25260, 25443, 26428; i) **Almanien** – koninkrijk van Guideloen; *Ogyer*: r. 230, 1398, 1483; i) **Almaenge** – keizerrijk van een deelnemer aan het toernooi om Melioers hand <Almaengen, Almaenghen> *Parthonopeus*: r. 3096, 4450, 5276; i) **Almangen** – koninkrijk; *Reinolt von Montelban*: r. 422; i) **Almanien** (or. dalemaigne) – keizerrijk van Otto I van Almanien; *Ridder metter Swane*: cap. [21]; i) **Almaengie** – keizerrijk van Karel de Grote <Almaengien> *Roelant*: r. 850; r. P83; i) **Aelmaengen** – vorstendom: “princen van Aelmaengen/Alemaengen” – bondgenoot van Coenradine <*Rose B*: Almaengie; *Rose V*: Alemaengen> *Rose C*: r. 6231; *Rose V*: r. 6285; i) [**Almanie**] – keizerrijk – land in Garmania <Almaengien, Almaenyen, Almanien> *Troyen*: r. 2320, 20051, 29009; i) **Almanyen** (or. terra teutonica) – waarlangs de weg van sterren naar Galissien gaat; *Turpijn*: II, r. 11; i) **Almaengen** – exemplarisch koninkrijk; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 1, r. 91; i) **Almaengien** – toenaam van **Gwioen van Almaengien**; *Wybeert*: fol. 1rb, 11; i) **Almaengien** – land in handen van keizer Vespasiaen van Rome <Almangien> *Wrake Vb*: fol. A1v, C2r.

Almaengie(n) zie **Almaenge**

Almageste l) or. Almageste — *Almagest*¹ is de (Latijnse spelling van de) Arabische titel van een oorspronkelijk Grieks werk over sterrenkunde, geschreven door Claudius Ptolomeus² (2e eeuw n.C.), woonachtig in Egypte;

m) **Almaiesten** – werk van Prolenise; *Rose C*: r. 6505; m) **Almageste** – werk van Tolomeus <*Rose B*: Almegeste> *Rose V*: r. 6565.

Almaiesten zie **Almageste**

Almais vander Forest e) **Almais vander Forest** (or. Almaury de La Forest);

g) sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Alman e) **Alman** (or. el Mandado) – Hongaars ridder; g) opvoeder van kroonprins Loys aan het Hongaarse hof; *Sibilla*: r. 614.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Almagest>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ptolemy>

Almang(i)en zie **Almaenge**

Almanie(n) zie **Almaenge**

Almanigen zie **Almaenge**

Almanne(n) zie **Alemanne, die**

Almegeste zie **Almageste**

Almerien h) [Graesse: **Almaria**]¹ [Moisan I, 2: AUMARIE] — Almeria/Almería,² stad en regio in Andalusië, Spanje – Saraceens koninkrijk van Galarien(s), de vader van Floire in de ‘version populaire’ van *Floire et Blancheflor* – zie ook **Hermerien**; i) **Amarie** – Saraceens [?] koninkrijk van Galarant; *Ferguut*: r. 4941; i) **Almerien**; *Karl Meinet*: r. A435, 28.

Almoen a) Almo [*Aeneis* VII, 532]³; b) zoon van Tyrrhus; e) **Almoen** – in dienst van koning Latyn; f) zoon van Tiereus – broer van Tertides; g) zit de jagende Aschanius achterna – gedood door een Trojaan in het gevecht om het (gedode [?]) hert (van Tertides) <Almoene> *Troyen*: r. 37496, 37517; e) **Almoen** – een Latijn; f) zoon van Thircus – broer van Tyrides; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145rb.

Almorise a) [Moisan I, 1: ALMANSOR, var. AUMAÇOR (L')] – als eigennaam begrepen, maar eigenlijk de Oudfranse spelling van een Arabische vorstentitel als almanzor⁴; e) **Almorise** – Saraceense ridder; g) gedood door Sampsoen <Ancroyse> *Roelant*: r. 557, 559.

Almosan a) Fr. Almanson, Sp. Almohacen – vermoedelijk teruggaand op de Arabische naam al-Muhassan, lett. ‘de verbeteraar’; e) **Almosan** – heer van de Toren van Clot; f) neef van Arcadamet; g) wil zijn door de Ridder met dat Kruyce gedode neef wreken – opgezocht, verslagen en tot vriend gemaakt door Meliadus – beschermt de stad Duran als de Ridder met dat Kruyce een uitval doet; *Meliadus*: cap. 10, 14-19.

Aloene e) **Aloene** – Griekse bestuurder van Percen en Meden; f) neef van Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 957.

Aloert zie **Alori**

Alogonde e) **Alogonde** – ridder; g) op leeftijd – bondgenoot van de verrader Doyoen van Mayanson; *Buevijn*: fol. B5r.

Aloreit zie **Alori**

Alori a) [Moisan I, 1: ALORI(S) 1]; b) zoon van Grifon d’Autefueile en Fauqueite – broer van Béreguier, Ganelon, Gui d’Autefueille en Hardré; d) verrader; e) **Alori**; f) neef van Macharijs; g) verrader – gastheer van Ayoel en Mirabele – gedood door Ayoel; *Ayoel*: r. 12, 78, 157, 168; e) **Aloreyt** – raadsman van Karel de

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Almaria>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Almería.kmz

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Almanzor>

Grote; g) krijgt van Karel de Grote de opdracht samen met Griffioen een galg op te richten voor Maeldegij – vecht in het leger van Karel de Grote tegen de Heemskinderen bij Montalbaen <Alloreit, Alloreyt> *Heemskinderen*: p. 173, 176, 181; e) **Alereyt**; f) broer van Wyck von Antefolge; g) verrader – vecht in het leger van Karel de Grote <Aloert, Aloreit> *Reinolt von Montelban*: r. 12182, 12950, 12969, 14565; e) **Alorones** (or. Alorones) – ridder; g) valse raadgever van koning Karel de Grote – steunt Macharis; *Sibilla*: r. 102.

Alori der Lombard a) correspondeert met [Moisan I, 1: ALORI(S) DES VALPRÉE]; e) **Alori der Lombard** – graaf, afkomstig uit Lombardien; g) legeraanvoerder van Karel de Grote, standaarddrager – vlucht met de Oliflamme <Alori, Alori den Lombart, Alorijn, Aloris> *Ogyer*: r. 1458, 1465, 1480, 1567, 1594, 1640, 1648, 1669, 1672, 1683, 1688, 1691, 1698, 1715, 1778, 2324, 2336, 2339, 2346, 2368.

Alorijn zie **Alori der Lombard**

Alorijs e) **Alorijs** – hertog – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) staat in het conflict tussen Karel de Grote en Hughe tegenover Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 79.

Aloris zie **Alori der Lombard**

Alorones zie **Alori**

Aloseyt j) [Moisan I, 1: ALOSÉ] – lett. ‘geroemd’; k) **Aloseyt** – het beste paard in de heidense wereld, met zulke harde hoeven dat het geen hoefijzers nodig heeft – paard van sultan Brandimant – op hem veroverd door Buevijn van Austoen <Alozeyt> *Buevijn*: fol. D3r, E1r.

Alphas zie **Alfages**

Alphat zie **Elfot**

Alphenar zie **Alphenor**

Alphenor a) [Constans: ALPHENOR]¹; e) **Alphenor** – Griek; g) vergezelt Ulixes op de terugtocht na de val van Troje – verliefd op Estrigona – verkracht haar nadat Ulixes haar geroofd heeft <Alfenor, Alfenorre, Alphenar, Alphenorre> *Troyen*: r. 34391, 34400.

Alphinor zie **Alpinor**

Alphonce a) Fr. Alphonce, Sp. Zulema; b) één van de zonen van de soudan; e) **Alphonce**; f) zoon van de grote soudaen van groot Caire – broer van Blanche; g) raakt al op jonge leeftijd bevriend met ‘de slaaf met dat kruys’, de latere ‘Ridder met dat Kruys’ – toont zich dapper in de strijd tegen Billon en diens roofridders – schiet de Ridder met dat Kruyce te hulp in diens strijd tegen de koning van Madian; *Meliadus*: cap. 6-13, 15-22, 28.

Alphonsus van Spaengien a) iconische Spaanse koningsnaam; e) **Alphonsus van Spaengien** – koning van Spanje – vooraanstaand strijder tegen de

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/30>

Saracenen – raadsman van keizer Sigmundes van Romen; g) vriend en helper van heer Jan – met Gautier van Salabren peetvader van Joncker Jan jr., de buitenechtelijke zoon van Joncker Jan uut den Vergiere en Gloriande van Romen <Alphonsus> *Jan uut den Vergiere*: cap. 11, 14-16, 24, 30.

Alpinor a) [Constans: ELPINOR]¹; e) **Alpinor** – koning – afkomstig uit Libanor; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Alphnor> *Troyen*: r. 13714, 14122, 20092.

Alquijn e) **Alquin** – heer van Marchia; f) oom van Alijt; g) heeft Marchia nagelaten aan Alijt; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 9; e) **Alquijn** – graaf van Marchia; f) oom van Aylijt; g) verder als boven; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 174.

Alquin zie **Alquijn**

Alre zie **Arl**

Alsamus a) zie ook **Aliamus**; e) **Alsamus** – leenman van de kardinaal (van Bordeaux [?]); g) trouw aan Huge van Bordeeus; *Huge M*: r. 663.

Alsiclas zie **Asylas**

Alsmesites e) **Alsmesites** – een “vroet” iemand; *Jourdein*: r. 1.

Altaphat j) or. “chastel qui est entre Acre et Jherusalem et sy s’apelle Caffé (d.i. Haifa)” – contaminatie met Jotapata in Galilea (zie **Jotaphane**); k) **Altaphat** – zeer sterk kasteel tussen Akers en Jherusalem – in handen van Jaffet de Jaffa – veroverd en uitgemoord door keizer Vespasiaen van Romen; *Wrake Vb*: fol. B4v.

Altasem van Libie e) **Altasem van Libie** – Saraceense koning van Cyrensis Libie; g) neemt met 30.000 man deel aan de belegering van Constantinopel <Ascasem> *Limborch*: boek VIII, r. 933; boek XII, r. 280; e) **Altesem** – koning; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 83; e) **Atasem van Libie**; g) verder als boven <Altasem> *Lymburch*: boek VIII, r. 930; boek XII, r. 432.

Altenoen zie **Althenoen**

Altenoridas j) [Constans: ANTENORIDAS]²; k) **Altenoridas** – eerste van de zes stadspoorten van Troje; *Troyen*: r. 3010; k) **Aten[...]das** – idem; *Troyen*: fragm. S [3010].

Alteoen zie **Althenoen**

Alternaest i) **Alternaest** – stad (in Siten [?]) van borchgraaf Jorijs – leen [?] van Yoen/Ritsart – bezet door Ortewijn, heroverd door Ritsart c.s.; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 86, 134, 166, 170; i) **Alternaest** – stad (in Siten [?]), beheerd door Jorijs; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 242.

Altesem zie **Altasem van Libie**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

Althamus a) [Constans: THALAMUS]¹ – koning van Frise; e) **Althamus** – koning – afkomstig uit Frygen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Alcamus, Alchamus> *Troyen*: r. 8256, 9217, 9982, 10023, 10039.

Althelaus zie **Archelaus 2**

Althenoen a) [Constans: ALCENON]² — Alkinoös/Alcinoüs,³ koning van de Phaeaken; b) vader van Nausicaä; e) **Althenoen** – koning; f) vader van Nausica – schoonvader van Thelamacus; g) helpt Ulixes na zijn zwerftocht – licht hem in omtrent de situatie van de trouwe Penelopee en de opdringerige vrijers – laat zijn dochter met Ulixes' zoon trouwen <Altenoen, Alteoens, Althenons, Athenen, Athenoen> *Troyen*: r. 34695, 34719, 34758, 34763.

Altistratus a) or. RA en RB: Archistrates; *Gesta romanorum*: Altistrates – koning van Cyrene⁴ in Pentapolis alias Cyrenaica⁵ in het oosten van het huidige Lybië; d) is zeer te spreken over de massage die Apollonius hem na afloop van het balspel geeft; e) **Altistratus** – koning van Penthapolitanen; f) vader van Lucina – schoonvader van Appollonius van Thyro – grootvader van Tharsia; g) ontmoet de schipbreukeling Appollonius van Thyro in het gymnasium, waar deze zich onderscheidt door zijn bedrevenheid in het balspel, reden om hem aan zijn eettafel uit te nodigen – stelt op verzoek van zijn dochter Appollonius aan als haar leermeester in het harpspel – accepteert hem zonder aarzelen als schoonzoon als zijn dochter verliefd op hem wordt en met niemand anders wil huwen <Altistrato, Altystratus> *Appollonius van Thyro*: cap. [6]-[12], [14], [24]-[25], [27].

Altius zie **Alcius**

[**Altroot**] zie [**Aelcroot**]

Altuaus zie **Alcamus**

Altumaior van Cordoba a) or. Altumaior rex Cordube – zie ook **Hautmayer**; e) **Altumaior van Corduba** – Saraceense koning; g) geeft de stad Sybilien aan koning Karel over, ontvangt die van hem in leen en belooft zich te laten dopen; *Turpijn*: VI, r. 50, 59; IX, r. 7, 39.

Alubi i) **Alubi** – stad of land in Barbarien [?] <Aluby, Alubye> *Segbelijn*: r. 7194.

Alubni van Tubele e) **Alubni van Tubele** – Saraceense koning van Tubele; f) neef van Pinchier; *Ogier A-D*: r. 266; e) **Alubri** – Saraceense koning van Tudele; f) oom van Sansier; g) vecht mee in het leger van Davimont; *Ogyer*: r. 2673.

Alubri zie **Alubni van Tubele**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/86>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/30>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alkinoos>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Cyrene,_Libya

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyrenaica>

Alv** zie **Elv****

Alvaren zie **Averne 1**

Alvenberch, die j) lett. ‘de berg van de alven’, dat zijn bovennatuurlijke wezen met magische krachten en het vermogen tot metamorfose; k) **Alvenberch** – kasteel van de fee Crisiolle – waar het huwelijk tussen Aurora en Jan wordt gesloten; *Malegijs*: p. 219.

[Alverioen] h) fictief toponiem, mogelijk afgeleid van Auvergne (zie **Averne 1**) of van ‘alf’, d.i. (boze) geest; i) **Alverioene** – stad of land waar de in Vlaendren geboren cleric-auteur Minre met Groter Quale nu vandaan komt; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 81.

Alverne zie **Averne 1**

Alvernen zie **Averne 1** en **Averne 2**

Alvinnen, Fonteine van der zie **[Elvinnen Fonteine, die]**

Amadas a) Amadas, geliefde van Ydoine, titelheld van de Oudfranse (avonturen) roman *Amadas et Ydoine*¹; d) Amadas, de zoon van de seneschal van Bourgondië is verliefd op Idoine, de dochter van de hertog van Bourgondië; e) **Amadis** (hs. Amadas); g) exemplarisch waanzinnig van liefde; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 112; e) **Amadas**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 193; e) **Amidas**; g) exemplarische lijder; *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 25; 24, r. 44; e) **Amedas**; g) was drie jaar waanzinnig door de liefde; *Limburch*: boek XI, r. 849; e) **Amodes**; f) geliefde van de koningsdochter van Vranckerich; g) verder als boven <Adomas> *Lymburch*: boek XI, r. 1126, 1178; e) **Amedase**; g) wiens “geesten” weinig profijt bevatten <Amidase> *Sidrac*: proloog, r. 5.

Amades a) [West PR: Aminaduc] – reus-achtige Saksische koning van Danemarche; b) vader van [West PR: Oriol(t)] – oom van onder anderen [West PR: Hertant]; e) **Amades** – heidense koning, één van de Sennen; f) vader van Oriens – oom van Hertrant; *Merlijn*: r. 19995, 20034.

Amadi zie **Amadijs**

Amadijs e) **Amadijs** – koning; g) aan wiens hof de jongeman aan wie Walewein Gringolette uitleende, een tweekamp vecht – doodt Alangremant <Amadi> *Walewein*: r. 1892, 2023, 2998.

Amadis zie **Amadas**

Amagijn van Nortwegen a) de enige naam in West die lijkt op **Amagijn** is [West PR: Amanguis] – de editie-Sommer kent een Amanguis als variant van ‘Limados de Camaalot’ [Sommer VIII]² (zie **Amangin van Kamaloet**) – **van Nortwegen** vinden wij terug in [Sommer II, p. 125, n. 2]:³ “le roy de noruaga

1. http://www.arlima.net/ad/amadas_et_ydoine.html

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/56>

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/124>

(noruegue)”, een deel van een toevoeging aan het basishandschrift van Sommer die ook gestaan zal hebben in het handschrift van de Middelnederlandse vertaler; e) **Amagijn van Nortwegen** – koning; g) strijdt in Sorelois tegen Caleos van den Vremden Eylande; *Merlijn*: r. 15638.

Amagons a) [West VR: Amangons 1]; e) **Amagons** – Tafelronde-ridder; g) wordt bij Miraude door Torec verslagen; *Torec*: r. 3365.

Aman a) Haman¹ [*Esther* 3, 1]² – eerste dienaar van koning Ahasverus van Perzië; d) vat een dodelijke haat op jegens de Jood Mordechai en diens volk, maar wordt uiteindelijk zelf gedood; e) **Aman** – eerste dienaar van koning Asswerus; g) roodharig en (dus) behept met een slecht karakter – vijand van Mardocheus en het Joodse volk – uiteindelijk zelf gehangen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 923, 941, 946; e) **Aman**; g) exemplarisch om zijn “bose wercken” <Amans> *Jan van Stijevoort*: refr. 111, r. 54.

Aman zie **Amans**

[**Aman**] zie **Amant**

Amand zie **Amant, sent**

Amand, Sant zie [**Sent Amand**]

Amangin van Kamaloet a) [West PR: Limados] – de editie [Sommer V, p. 344, r. 14]³ leest “limados de camaalot” en vermeldt in noot 3 als variant “amanguis de kamaalot”; e) **Amangin van Kamaloet**; g) legeraanvoerder voor Lanceloet van Lac in diens strijd tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 33014.

Amans a) [West PR: Amant 2]; b) vader (symbool voor Jezus Christus) van de jonkvrouw (symbool voor de kerk) op het kasteel waar Bohort naar toe komt; e) **Amans** – koning; g) geeft zijn land aan een jonkvrouw – zij wordt aangevallen door Briadan, maar beschermd door Bohort <Aman> *Lanceloet*: boek III, r. 6596, 7279, 7281.

Amant a) [West PR: Amant 5] – koning van Lambale; b) vader van [West PR: Gosengos]; e) **Amant** – koning van Lambale, leenman van koning Rioen van Denemarke; f) vader van Gosengoes; g) streed tegen koning Uter-Pandragoen omdat hij weigerde diens leenman te worden – verliest zijn kasteel Caroië – eist zijn kasteel terug – weigert leenman van koning Artur te worden – strijdt tegen koning Bohort van Gaunes c.s. – gedood door koning Bohort <Amans, Amante, Amantes> *Merlijn*: r. 24010, 24014, 24037, 24057, 24198, 24201, 24210, 24210a, 24213, 24219, 24223, 24225, 24405, 24431, 24434, 24438, 24440, 24468, 24474, 24519, 24537, 24554, 24563, 24566, 24576, 24585, 24598, 24618, 24622, 24631, 24650, 24672, 24675, 24682, 24691, 24701, 24728, 25345, 31733, 31836, 31845, 31847, 31911.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Haman_%28Bible%29

2. http://vulgate.org/ot/esther_3.htm

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof05sommuoft/page/344>

[Amant, sent] 1 a) [A-Z 4: **Amandus van Maastricht**]¹ [*Legenda aurea* XLI: De sancto Amando] [*Gulden Legende*: Van sente Amande [41]] — **Amand/Amandus**² († ca. 679), bisschop – zie ook **[Sent Amant]**; d) de ‘apostel van Vlaanderen’ en stichter van kloosters – feestdag 6 februari; e) **sint Amant**; *Boudewijn*: r. 238; e) **sinte Amant**; *Lorreinen*: fragm. II, r. 242; e) **sant Amand** <Amant> *Ogyer*: r. 503, 2338, 4581, 4648, [5379], 8710, 9698, 11426, 13652, 15207, 20775, 21545, 22064; e) **sant Amand**; g) aan Karel de Grotes hof zweert men bij hem <Amant> *Reinolt von Montelban*: r. 2827, 3304, 3402, 5855, 6099, 6234, 6293, 8510, 8677, 9467, 9945, 10002, 10244, 10803, 10923, 11639; e) **sente Amant** <Amade> *Renout*: r. 1362, 1566, 1619, 1970, 2099; e) **sinte Amant**; *Roelant*: r. 239, 1354.

[Amant, sent] 2 a) **Amandus** (ca. 290-ca. 355)³ – (legendarische [?]) eerste bisschop van Straatsburg; e) **sinte Amant** – bisschop van Straesborch; g) één van de veertien heilige bisschoppen die sinte Servaes op zijn reis naar Colne vergezellen om de ketterse bisschop Efrata uit zijn ambt te zetten; *Servaes*: boek I, r. 1267, 2128.

Amant, Sinte zie **[Sent Amant]**

Amante(s) zie **Amant**

Amarie zie **Almerien**

Amarijs zie **Amaurijs**

Amaris van Schotlant a) or. Amoris d’Escoche/Treperel: Amaury d’Escosse – dezelfde als [Moisan I, 1: AMAURRI(S) 57 D’ESCOCE]; e) **Amaris van Schotlant**; f) broer van koning Gamans van Narbone en Ludienne; g) arriveert samen met koning Anthonis in Tours – nam als eerste Jerusalem in – doodde onderweg naar Roomen tijdens een gevecht op zee de admiraal van Salernen – gevangengenomen tijdens de strijd om Graffes – door koning Hurtam van Graffes gekruisigd – vervloekt vanaf het kruis Hurtam, waarna deze door een goddelijke bliksem getroffen en tot as gereduceerd wordt – krijgt als martelaar een kerk in Graffes; *Helena van Constantinopolen*: cap. [20], [24], [26].

Amasania zie **Amasonia**

Amasian a) Amasias [2 *Koningen* 14, 1]⁴ – koning van Juda⁵; b) zoon van Joas; e) **Amasian** – prince; g) legeraanvoerder van koning Josephat; *Negen Quaetsten*: fol. B4r.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0009.php#a008

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Amand

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Amandus_von_Stra%C3%9Fburg

4. http://vulgate.org/ot/2kings_14.htm

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Amaziah_of_Judah

Amasis, sinte a) bedoeld lijkt de heilige Athanasius¹ (ca. 295-373), vanaf 328 patriarch van Alexandrië en vurig bestrijder van het Arianisme [A-Z 4: Athanasius van Alexandrië]² – naam van de laatste grote Farao uit de 26e dynastie; e) **sinte Amasis** – één van de steunpilaren van de orthodoxe moederkerk in de strijd tegen de ketterij; *Servaes*: boek I, r. 834.

Amasodome zie **Amasonia**

Amasone zie **Amasonia**

[Amasonen, die] a) [A-Z 1: Amazonen]³ [Constans: AMAZONEISES/ Amazoniienes]⁴ — de Amazonen,⁵ mythisch krijgshaftig Scythisch vrouwenvolk, levend nabij de Kaukasus (zie **Caucasus**) – zie ook **die Sarmaten** en **die Siten**; e) **de Amosonen** – vrouwenvolk; g) stichtten een Diana-tempel bij Jacomte; *Jason*: fol. 75r; e) **die Amasonie**; g) exemplarisch vrouwenleger; *Troyen*: r. 5318.

Amasonia h) [Constans: AMAZOINE]⁶ — het land van de Amazonen,⁷ gesitueerd in Scythia,⁸ d.i. het land ten noord(oost)en van de Zwarte Zee en de Kaukasus (zie **Caucasus**) – koninkrijk van Penthesileia – hetzelfde als **[dat Magedenlant]** – mogelijk hetzelfde als **Femenie** – zie ook **Siten**;
i) **Amasonia** alias **der Maechden Lant** – in het noorden van Asia, tussen de Caucasus en de rivier de Fasis – koninkrijk van onder anderen koningin Talrestis <Amasodome, Amasonien> *Alexanders geesten*: boek II, r. 1240; boek V, r. 708; boek VII, r. 1263, 1328; i) **Amasonia** – koninkrijk van Elionette van Amasonia – heeft een vrouwenleger – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Damaus> *Limborch*: boek VIII, r. 1204; boek IX, r. 414; boek XI, r. 529, 587; boek XII, r. 388, 613, 757, 1374; i) **Amasonia** – koninkrijk van Esioene – daarvoor van Pentissileine <[Amas]onia, Amason[ia]> *Limborch Frg*: H51C, r. 299, 321, 367, 557, 586; i) **Amazonia** – koninkrijk van koningin Elyonette van Amazonia – verder als boven – land van koningin Petenselie <Amasania, Amasonie, Amazonien> *Lymburch*: boek VIII, r. 1193; boek XI, r. 410, 599, 621, 667, 1442; boek XII, r. 566, 890, 1056; i) **Amazonie** – koninkrijk – de koningin van Amazonie is de moeder van Ypolitus; *Minnen loep*: boek III, r. 449; i) **Amasone** – vrouwenland – Melioer raadt Lucius aan Margarijs te vertellen de koningin van Amasone te gaan liefhebben in plaats van haar; *Parthonopeus*: r. 7556; i) **Amasonia** – land in Asia, nabij de Caucasus, geregeerd door vrouwen – koninkrijk van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Athanasius>

2. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0016.php#a015

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0010.php#a009

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/32>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Amazonen>

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/30>

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Amazonen>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scythia>

Penthiseleye van Amasonie <Amasonie, Amazonie> *Troyen*: r. 28757, 28808, 28901, 29350.

Amasonie zie **Amasonia** en [**Amasonen, die**]

Amasonien zie **Amasonia**

Amassenen zie **Amezeen**

Amaurijs a) [Moisan I, 1: AMAURI(S) 11]; b) (tweede) Zoon van [Moisan I, 1: RAOL 19 D'ERMENAL DE MESNIL] en [Moisan I, 1: HERENBORC 5] – jongere broer van [Moisan I, 1: GASCELIN 2] – oomzegger van [Moisan I, 1: AUBERI 10, LE BO(U)RGOING]; e) **Amaurijs**; f) Zoon van Rauwel – broer van Gazelijn – neef van Aubri den Borgengoen; g) vindt zijn broer en oom terug na hun overwinning op de Saracenen <Amarijs> *Aubri*: r. 186, 214, 216.

Amazonia zie **Amasonia**

Amazonie(n) zie **Amasonia**

Ambertus van Ermenien e) **Ambertus van Ermenien** – koning van Ermenien; f) zoon van Galiose – neef van Flocario – vader van (de Armeense) Malegijs; g) Christen – trouwt op gevorderde leeftijd met een jonge maagd van eenvoudige komaf – als zijn eerste kind direct na de geboorte door zijn moeder en oom ontvoerd is om gedood te worden, beschuldigt hij zijn onschuldige echtgenote – terechtgewezen door Oriande van Rootsefluer; *Malegijs*: p. 170, 172, 181.

Ambiens h) [Graesse: **Amberiacum**]¹ — Ambarrensem,² hoofdstad van de Ambarri, een Gallische stam woonachtig aan de rivier de Arar, nu de rivier de Saône³ – het huidige Ambérieu-en-Bugey⁴ in Ain (Rhône-Alpes), Frankrijk; i) **Ambiens** – verwoest door de Lukenars; *Caesar Prz*: fol. 14r.

Ambiens zie **Amiens**

Ambilant e) **Ambilant** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20069.

Ambrone a) *Chanson de Roland*,⁵ r. 1589: “Ambure ocit” lett. ‘Hij doodde beide’ – Rollant slaat man en paard in één slag dood – in het Middelnederlands abusievelijk begrepen als een eigennaam; e) **Ambrone** – hooggeboren Sarazijnse tyran; g) gedood door Rolant; *Roelant*: r. 808.

Ambrosie e) **Ambrosie**; g) moedig – voert in het heidense leger van Baligain een draak mee – gedood door Junffrid van Anyo; *Karl Meinet*: r. A479, 44; A480, 1.

Ambrosijs zie **Ambrosius, sent**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Amberiacum>

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Ambarres>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Saône_%28rivière%29

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ambérieu-en-Bugey.kmz

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/gallica/Chronologie/11siecle/Roland/rol_ch03.html

Ambrosi(u)s zie **Aurelius Ambrosius**

Ambrosius, Aurelius zie **Aurelius Ambrosius**

[Ambrosius, sent] a) [A-Z 4: **Ambrosius van Milaan**]¹ [*Legenda aurea* IV: De sancto Ambrosio] [*Gulden Legende*: Van sente Ambrosijs [55]] — **Ambrosius van Milaan**² (339-397); c) eerst prefect, later aartsbisschop van Milaan; d) kerkvader – bekeerder van Augustinus – patroon van de imkers – feestdag 7 december; e) **Ambrosius**; g) auctoritas op het onderwerp vrouwen; *Bedroch der vrouwen*: fol. A3v; e) **Ambrosijs/ Ambrosius, sint**; *Gulden legende*: II, p. 28-31, 34-35, 44, 101, 112, 136, 139, 144, 208-209, 211, 213, 263, 265-266, 269, 272, 361, 454, 482, 511; e) **Ambrosius**; g) pleitbezorger van rust; *Jan van Stijevoort*: refr. 59, r. 28; e) **sente Ambrosijs**; g) door gravin Europa van Meylaen aangeroepen om haar zoon te redden; *Limborch*: boek IV, r. 1731; e) **sente Ambrosijs**; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H52, r. 167; e) **sijnt Ambrosius**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 1727; e) **sinte Ambrosius van Meylaen** – één van de steunpilaren van de orthodoxe moederkerk in de strijd tegen de ketterij; *Servaes*: boek I, r. 831.

Ambrosius van Meylaen, sinte zie **[Ambrosius, sent]**

Amedas(e) zie **Amadas**

Amedelijs a) [Moisan I, 1: AMIDELIS]; d) raadsman, bode en spion van Corbaran; e) **Amedelijs**; g) bode – door Baudewijn van Sibborch naar Hughe van Tabarien en de Bastaert van Builloen gestuurd om hulp te halen <Amedelis> *Saladijn*: r. 96, 209.

Ameys zie **Amiens**

Amelant vander Montaengen e) **Amelant** – ridder en heer van het Felle Wout – meester van de dwerg Fellon; f) broer van Elyconas; g) vruchteloos bewonderaar van Clarette – wil de dood van zijn broer wreken op de Riddere metter Mouwen, echter mét zijn leeuw verslagen – wordt leenman van de Riddere metter Mouwen <Amelante, Amelante, Amelants> *Mouwen*: r. 726, 862, 881, 884, 896, 898, 900, 950, 963, 964, 982, 993, 1016, 1030, 1034, 1038, 1044, 1055, 1057, 1065, 1088, 1119, 1155, 1159, 1168, 1185, 1201, 1220, 1226, 1242, 1249, 1353, 1375, 1434, 1451, 1460, 1468, 1471, 1474, 1478, 1487, 1492, 1496, 1518, 1521, 1525, 1529.

Amelye e) **Amelye**; g) maakte de stomme Willem van Brabant sprekend – trok een speerpunt uit zijn hart en redde zo zijn leven; *Minnen loep*: boek II, r. 4188.

Amelieur e) **Amelieur** – moordenaar; g) verkeert in het gezelschap van de hertog van Borgenjoen en Menifroot <Amelieure> *Couchi*: fragm. VI, r. 738, 747.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0010.php#a009

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ambrose>

Amelis a) [A-Z 6: **Amijs & Amelis**]¹ [Moisan I, 1: AMILE(S)] — (Lat.) Amelius – sprekende naam: Lat. ‘melius’ betekent: ‘beter dan’, immers Amelius is de zoon van een graaf en daarom hoger in rang dan zijn exemplarische vriend Amicus (Lat. ‘vriend’), die maar de zoon van een ridder is – zie ook **Amijs 1**; b) zoon van de graaf van Alverna/Auvergne – echtgenoot van [Moisan I, 1: BELISSANT 1] – schoonzoon van Charlemagne; d) hoofdpersoon van het chanson de geste *Amis et Amiles*²; e) **Amelis** (or. Amelius); f) zoon van de graaf van Alverne – echtgenoot van Belicent – schoonzoon van koning Groote Karel; g) geboren ten tijde van koning Puppijn – qua uiterlijk het evenbeeld van zijn boezemvriend Amijs – vindt Amijs terug in Parijs, waar zij beiden in dienst van koning Karel treden – wordt “drussate” – deelt in weerwil van de waarschuwing van Amijs toch het bed met Belicent – verraden door Harderic – gered door Amijs die zich voor hem uitgeeft en zo de tweekamp met Harderic wint – onthoofdt later zijn beide zoontjes om de inmiddels melaatse Amijs met hun bloed te genezen – sneuvelt in de strijd tegen koning Desidere en zijn Lumbaerden – begraven in de Sente Pieters Kerke te Rome maar door een wonder herenigd met Amijs, die begraven was in Sente Eusebius Kerke te Rome – gestorven op 12 oktober <Amelijs, Amelise> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXV, r. 29, 78; cap. LXXVI, 3, 25, 36, 45, 49, 60, 71, 81; cap. LXXVII, r. 3, 16, 23, 30, 34, 46, 67, 93, 94; cap. LXXVIII, r. 5, 58, 63; cap. LXXIX, r. 45, 50, 63, 72, 79; cap. LXXX, r. 5; cap. LXXXIII, r. 19, 48, 72, 79, 90; e) [**Amelis van Olinde**]; f) schoonzoon van Karel de Grote; g) als minnaar van Karel de Grotes dochter door Karel ter dood veroordeeld – later vertrouweling en schoonzoon van Karel de Grote – door bisschop Tulpijn genoemd als voorbeeld van een verbroken eed van Karel de Grote <Amelise van Olinde> *Heemskinderen*: p. 107; e) **Amelis**; f) neef van Karlle; g) vriend van Amys – gedood in de strijd om Lamparde – begraven in de “kirch sant Eusebius” <Amelius> *Karl Meinet*: r. A306, 46; A307, 52; A308, 42, 56; A309, 26, 31, 40; e) **Amelius** – vrome ridder; g) over wie en Amicus veel wonderen verteld worden – sneuvelde te Mortarien, waar Karel de Lombaerde versloeg; *Pelagius-legende*: fol. 74va; e) [**Amys**] alias [**der Olynde**]; g) werd door Karel de Grote vergeven <Amyse> *Reinolt von Montelban*: r. 5892.

[**Amelis van Olinde**] zie **Amelis**

Amelius zie **Amelis**

Amelius van Benake zie **Auletes**

Amelrijc e) **Amelrijc**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 210.

Amenijus zie **Armenius**

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0004.php#a003

2. http://www.arlima.net/ad/ami_et_amile.html

[Amentijn] zie Aventyn

Amerade a) gelet op de context mogelijk geënt op Amalrik I van Jeruzalem (1136-1174)¹ [Moisan I, 1: AMAURI 17]; e) **Amerade** – koning; g) bondgenoot van de Christenen; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 87.

Ameri (von Nerboene) zie Aymerijn van Narboene

Americh zie Ammerich

Amerij zie Aymerijn van Narboene

Amerijck van Narbonen zie Aymerijn van Narboene

Amerijn zie Aymerijn 1 en Aymerijn van Narboene

Amerijn van Nerboen zie Aymerijn van Narboene

Amerij(s) zie Aymerijn van Narboene

Amerin zie Aymerijn van Narboene

Ametus zie Admethus

Amezeen h) de riviergod Amasenus [*Aeneis* VII, 685]² c.q. een rivier in het land van de Volscen³ (bekend van de mythe rond Camilla)⁴ in het midden van Italië, door Jacob van M(a)erlant ‘vertaald’ als toponiem; i) **Amezeen** – land – waaruit een leger meekomt met koning Ceculus van Prenestyne – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37595; i) **Amassenen** – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Amidas(e) zie Amadas

Amiens h) [Graesse: *Ambianum*]⁵ [Moisan I, 2: AMIENS] — Amiens⁶ aan de rivier de Somme⁷ in Picardië, Frankrijk – hoofdstad van de Ambiani⁸; i) **Ambiens** – bondgenoten van de stad Belgies; *Caesar Prz*: fol. 29v, 35r-35v, 36v; i) **Amyens** – belangrijke stad: Dunay van Bamere beweert over Reynout dat hij nog niet naar Parijs zou komen als hij daarvoor Senlis, Boloys, Amyens en Orlens zou krijgen; *Heemskinderen*: p. 118; i) **Amiens** – waar op dat moment de bisschop van Tours verbleef – door wie Erm en Lion zich laten dopen; *Helena van Constantinopolen*: cap. [19]; i) **Ameys** – graafschap van Otyneir; *Karl Meinet*: r. A516, 2; A519, 51; i) **Amiens** <Amyenz> *Reinolt von Montelban*: r. 6773, 6805, 10077; i) **Amiens** – bisschopsstad van sinte Eligius; *Servaes*: boek I, r. 1283.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Amalrik_I_van_Jeruzalem

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Volsci>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Camilla_%28mythology%29

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Ambianum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Amiens.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Somme_%28river%29

8. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Ambiani>

- Amijs 1** a) [A-Z 6: **Amijs & Amelis**]¹ [Moisan I, 1: AMIS 1] — (Lat.) Amicus – sprekende naam: ‘vriend’ – zie ook **Amelis**; b) zoon van een ridder uit Berico/Berry – echtgenoot van Lubias – vader van Girart de Blaives; d) hoofdpersoon van het chanson de geste *Amis et Amiles*² – exemplarische vriend van Amelius; e) **Amijs** – toegenaamd: “die Bericaen”; f) zoon van een ridder uit Berico – echtgenoot van Abdie; g) door paus Deusdedit te Rome gedoopt en Amijs genoemd – na de dood van zijn vader uit zijn erfgoed verdreven – gaat op zoek naar Amelis, vindt hem in Parijs en wordt tesorier van koning Karel – huwt onderweg met de dochter van een ridder die medelijden met hem heeft – vecht als ware hij Amelis een tweekamp met Harderic, die Amelis ervan beschuldigd heeft dat hij Belicent ‘onteerd’ heeft, doodt hem en ontvangt Karels dochter als echtgenote – consumeert hun huwelijk niet – wordt melaats – moet vluchten voor zijn vrouw Abdie – vindt onderdak bij Amelis, die hem op ingeven van de engel Raphael met het bloed van zijn twee zoontjes geneest – sneuvelt in de strijd tegen koning Desidere en zijn Lumbaerden – wordt begraven in Sente Eusebius Kerke te Rome en aldaar verenigd met de eveneens gesneuvelde Amelis – gesneuveld op 12 oktober <Amise> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXV, r. 29, 45, 51, 69; cap. LXXVI, r. 9, 14-15, 22, 32, 44, 51, 56, 58, 67, 79; cap. LXXVII, r. 2, 25, 70, 84, 92; cap. LXXVIII, 1, 13, 26, 31, 43, 46, 53; cap. LXXIX, 2, 21, 27, 54, 67, 73; cap. LXXX, r. 3, 7, 9, 51, 64, 95, 98; cap. LXXXIII, r. 19, 49, 73, 82, 91; e) **Amis**; f) neef van Karll Meynet; g) vriend van Amelis – gedood in de strijd om Lamparde <Amys> *Karl Meinet*: r. A306, 46; A307, 51; A308, 43, 57; A309, 27, 33, 39; e) **Amicus** – vrome ridder; g) over wie en Amelius veel wonderen verteld worden – sneuvelde te Mortarien, waar Karel de Lombaerde versloeg; *Pelagius-legende*: fol. 74va.
- Amijs 2** a) or. Amis, lett. ‘vriend’, allegorie³; e) **Amijs alias Vrient** – jongeling; g) biedt de Minnaar troost door naar diens belevenissen te luisteren en goede raad in de liefde te geven – raadt aan zowel de bewakers als de geliefde met ‘mooie’ woorden en ‘goedkope’ geschenken te paaien – zelf door Aermoede/Armoede bij de burcht van Jalousie/Jalositie weggestuurd; *Rose C*: r. 3157, 3177, 3203, 3268, 3281, 7231, 7291, 7307, 9230; *Rose V*: r. 3197, 3217, 3243, 3308, 3321, 7391, 9402.
- Amictas** a) Amyntas,⁴ generaal van Alexander de Grote; e) **Amictas** – Griekse ridder en legeraanvoerder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0004.php#a003

2. http://www.arlima.net/ad/ami_et_amile.html

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Amyntas_%28son_of_Andromenes%29

<Amictus> *Alexanders geesten*: boek II, r. 888; boek III, r. 206, 210; boek V, r. 467, 474; boek VIII, r. 465, 1099; boek IX, r. 309.

Amictor a) Amyntor, koning der Dolopiërs [*Metamorphoses* XII, 364]¹; e) **Amictor** – koning van Dilopen; g) heeft Peleus bij het sluiten van de vrede de schildknaap Grantuer gegeven; *Troyen*: r. 27346.

Amictus zie **Amictas**

Amicus zie **Amijs 1**

[Amilon] a) Amulon [*Alexandreis* V, 267]²; e) **[Amilon]** – Perzisch strijder; g) gedood door Alexander de Grote <Amilone> *Alexanders geesten*: boek V, r. 476.

Amyn zie **Aymijn van Dordoene**

Aminadap a) Abinadab³ [*1 Samuel* 7, 1],⁴ volgens de *Vulgaat* woonachtig te Gabaa – vermoedelijk dezelfde als de leviet Aminadap [*1 Kronieken* 15, 10]⁵; b) vader van Achio en Uzza (volgens de *Vulgaat* Haio en Oza); d) in wiens huis de Ark Gods tijdelijk bewaard wordt; e) **Aminadap**; g) in wiens huis zich Gods Ark bevond toen David hem kwam ophalen om feestelijk naar de Tempel van Jherusalem te brengen <Aminadaps> *Minnen loep*: boek IV, r. 665.

Aminijus zie **Armenius**

Amynyus zie **Armenius**

Amys a) lees: ‘vriend van’ – door de editoren begrepen als antroponiem, maar vrijwel zeker een corruptie – Ajax, de zoon van Telamon, beweert dat Ulixes een buitenechtelijk kind is, niet de zoon van zijn vader Laërtes (zie **Parces**), maar dat hij verwekt werd door Sisyphus,⁶ die een overspelige relatie had met diens echtgenote Anticleia, de moeder van Ulixes, waarvan Ulixes’ perfide karakter het levende bewijs was [*Metamorphoses* XIII, 32]⁷; e) **Amys**; g) “Dat Amys was langhe stont/Dynre moeder”; *Troyen*: r. 25905.

[Amys] zie **Amelis**

Amis zie **[Amijs] 1**

Amistans a) [West PR: **Amustant**] – kapelaan van Leodegan; e) **Amistans** – kapelaan van koning Leodegan van Carmelide en later van koningin Jenover; g) aanwezig bij de bruiloft van koning Artur met (koningin) Jenover – gaat met koningin Jenover mee naar koning Arturs hof; *Merlijn*: r. 27578, 28115.

Amistant, d’ zie **Damistant**

Amm** zie **Emm****

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abinadab>

4. http://vulgate.org/ot/1samuel_7.htm

5. http://vulgate.org/ot/1chronicles_15.htm

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sisyphus>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

[Ammerich] e) **[Ammerich]** – baron – raadsman van Karel Meinet; f) vader van Durensteyn <Americh, Ammeriche> *Karl Meinet*: r. A251, 60; A253, 69; A254, 43, 47.

Ammirant i) **Ammirant** – Saraceens koninkrijk van Synagone; *Ogyer*: r. 1536.

[Ammon] 1 a) Ammon¹ [*Genesis* 19, 38]²,² stamvader van de Amanites/Ammonieten (zie **[die Ammoniten]**); e) **Ammon**; f) zoon van de jongste dochter van Loth bij haar vader; g) vader der Ammoniten; *Bedroch der vrouwen*: fol. C1r; e) **Amon** – stamvader van een heidens volk met als afgod Moloch; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 1].

[Ammon] 2 a) Amnon³ [*2 Samuel* 3, 2]⁴; b) oudste zoon van koning David en Achinoam – halfbroer van onder anderen Absalom en Tamar; d) exemplarische verkrachter wiens lust na afloop omsloeg in haat; e) **Amon**; g) gedood wegens Tamar; *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 32; e) **Amon**; f) oudste zoon van koning David – broer van Thamer; g) verkrachtte zijn “natuerlijke” zuster Thamer (“Ic en hoerde nye van vulre daet!”) – door knechten van Absolon op een feestdag uit wraak gedood <Amone> *Minnen loep*: boek III, r. 1049, 1086, 1089.

[Ammoniten, die] a) de Ammonieten,⁵ volk [*Genesis* 19, 38]⁶; b) afstammelingen van Ammon/Amman (zie **[Ammon] 1**), de zoon van Lot en zijn jongste dochter; d) gezworen vijanden van Israël; e) **die Amoniten** – volk; g) wonend in Arabia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1112; e) **die Armoniten**; g) wonen in de Sinay; *Troyen*: r. 28606.

Amodes zie **Amadas**

Amoen zie **Amon**

Amoyse h) bedoeld wordt Symi/Simi,⁷ een Grieks eiland met een gelijknamige hoofdstad,⁸ gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – afgeleid van [Constans: ESSIMIËIS]⁹ (zie **die Asemosen**) – hetzelfde als **Centois**; i) **Amoyse** – land van herkomst van koning Hymes; *Troyen*: r. 10898.

Amon 1 a) de Libische/Egyptische god Ammon¹⁰ – dezelfde als de Griekse/Romeinse god Zeus/Jupiter (zie **Jupiter 1**); e) **Amon** – koning van Libia; g) Alexander

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ammon>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_19.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amnon>

4. http://vulgate.org/ot/2samuel_3.htm

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ammon>

6. http://vulgate.org/ot/genesis_19.htm

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

9. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amun>

de Grote beschouwde zichzelf sinds zijn verblijf in Egypten als zoon van Amon c.q. Jupiter <Amoene, Amons> *Alexanders geesten*: boek I, r. 195, 212, 233, 255, 262, 407; boek III, r. [979]; boek IX, r. 801; e) **Amon** – (af)god; g) Septabanus voorspelt koningin Olymphas dat zij bezocht zal worden door haar god Amon in de gedaante van een dier c.q. draak, die in een man zal veranderen en bij haar een kind zal verwekken, dat over de hele wereld zal heersen; *Alexander Prz*: p. 2.

Amon 2 e) **Amon** (or. Amon) — koning van de havenstad Joppen in Syrien aan de zee van Palestinen; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 30.

Amon zie [Ammon] 1 en [Ammon] 2

Amon van Damyaten e) **Amon van Damyaten** – ongehuwde ‘frisse’ jonge man; g) geheime liefde van de gehuwde Siccola <Amon, Amons> *Minnen loep*: boek II, r. 3917, 3919, 3923, 3931, 3960, 3977, 3997, 4003, 4025, 4081, 4088, 4106.

Amoniten zie [Ammoniten, die]

Amonneo h) or. Amonneo – Gr. Amorion, mogelijk: ‘Plaats der misdeelden’;

i) **Amonneo** – stad nabij het grote Troje; *Esopus*: p. 59

[**Amons Bosch**] h) de oase van Siwa¹ in de westelijke woestijn van Egypte – met een orakel gewijd aan de Libisch/Egyptische god Ammon (zie **Amon**) – zie ook **Amons Lant**; i) **Amons Busch** – in Affrica (tussen Libia en Egypten) – met een Jupiter-tempel, bezocht door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek III, r. 979.

Amons Busch zie [Amons Bosch]

Amons Lant h) land van de Libisch/Egyptische god Ammon (zie **Amon**) – zie ook [Amons Bosch]; i) **Amons Lant** – land in Affrica, tussen Libia en Egypten – waar het nooit regent, met een koele bron; *Alexanders geesten*: VII, r. 1786.

Amor a) [A-Z 1: Eros]² — Eros³ c.q. Amor, ook wel Cupido,⁴ Griekse/Romeinse liefdesgod – zie ook **Cupido**, [die God van Minnen] en **die Minne**; b) zoon van Venus en Mercurius of Mars – soms (tweeling)broer van Cupido; e) **Amor** – god van de liefde; f) zoon van Venus – broer van Cupido – broer van Eneas der Trojan; g) schiet met pijl en boog en laat zo Lavina verliefd worden op Eneas, en Eneas op Lavina; *Eneide*: r. 9911, 10110, 10157, 10242, 10271, 10982, 10994, 11060, 11179, 11198, 11272.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Siwa.kmz

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0043.php#a042

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Eros_%28mythology%29

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cupid>

Amoraen a) mogelijk ontleend aan de twaalfde-eeuwse exemplarische liefdesroman ¹ *Tristan et Iseut*² en vrijwel zeker bedoeld als sprekende naam: ‘de amoureuse’ d.i. verliefde; d) door Penninc Amoraen, door Pieter Vostaert Amorijs genoemd; e) **Amoraen** – koning van Ravenstene; f) weduwnaar van de dochter van de koning van Irlant; g) bezitter van het Zwaard met de Twee Ringen; *Walewein*: r. 1269, 3022, 3029, 3138, 5247; e) **Amorijs**; g) geeft Walewein het Zwaard met de Twee Ringen in ruil voor Ysabele van Endi – is bij terugkeer van Walewein en Ysabele overleden <Amorise> *Walewein*: r. 9410, 9455, 9548, 9551, 9557, 9565.

[Amorahiven, die] a) [Moisan I, 1: AMORAVI(S) 1] — mogelijk de Almoraviden,³ Spaans-Moorse dynastie (1036-1147); e) **[die Amorahiven]** – Saracenen <[Amor]ahiven> *Willem van Oringen*: fol. 1v, r. [17].

Amorasis zie **Miranges van Porlegues**

Amorijs a) [Moisan I, 1: AMAURI(S) DE VIÉS MES]; e) **Amorijs** – ridder, hertog; f) verwant van koning Karel van Vrancrijk; g) afgunstig en verraderlijk – lokt Hughe van Bourdeus in de val, waardoor Hughe onwetend Charlot, de zoon van koning Karel de Grote, doodt – in gerechtelijke tweekamp gedood door Hughe <Amoris> *Hughe Prz*: p. 6, 8-13, 15.

Amorijs zie **Amoraen**

Amoris zie **Amorijs**

Amorree h) land van de Amorieten,⁴ een Kanaänitisch bergvolk [*Numeri* 21, 13]⁵; i) **Amorree** – koninkrijk – door Moyses verslagen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 658.

Amosonen zie **[Amasonen, die]**

Amoureuzen van Galles, die a) or. l’Amoureux de Galles, lett. ‘de verliefde van Wales’; e) **die Amoureuzen van Galles**; f) beoogde echtgenoot van Clarisse, dochter van koning Astolpho van Enghelandt; g) is net ridder geslagen als hij meedoet aan het toernooi te Rouanen ter ere van de (eerste) bruiloft van Rijckaert zonder Vreese – vergezelt Clarisse naar het toernooi dat Carel de Groote te Parijs geeft op de laatste dag van april – op dat toernooi verslagen door Rijckaert – op de terugweg naar Enghelandt door Rijckaert overvallen en van Clarisse beroofd – door Rijckaert in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen – winnaar van de ‘buiten partij’ op het toernooi ter ere van Rijckaerts inhuldiging als koning van Enghelant; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7, 10-12, 14, 16.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Tristan_and_Iseult

2. http://www.arlima.net/qt/thomas_dangleterre.html

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Almoravides>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amorites>

5. http://vulgate.org/ot/numbers_21.htm

Ampatrijs zie **Aupatrijs**

Ampelesien zie **Ampulesien**

Ampetrijs zie **Aupatrijs**

Amphimacus 1 a) [Constans: ASCALAPHUS]¹ – koning van Orcomenie – dezelfde als **Achilles van Cocomenie** en **Ascalaphus 1**; e) **Amphimacus**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 12678.

[Amphimacus] 2 a) [Constans: AMPHIMACUS 1]²; d) medestrijder van Ajax Telamon – gedood door Hector; e) **Amphimatus** – admiraal in dienst van koning Theuter; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Amphimacus, Opimatus> *Troyen*: r. 7120, 9680, 10439.

Amphimacus 3 a) [Constans: AMPHIMACUS 3];³ b) zoon van Priamus; e) **Amphimacus**; f) jongste (bastaard [?]) zoon van koning Priamus van Troyen – zwager van Eneas van Troyen; g) is tegen het plan van Antenor c.s. om Helena terug te geven aan de Grieken – moet van zijn vader de verraders onder leiding van Antenor na een list doden – gedood <Ansimacus> *Troyen*: r. 29438, 30444, 30603, 30680, 32386.

Amphimacus zie **Amphimas** en **Anchipates**

Amphimas a) [Constans: AMPHIMACUS 2, var. AMPHIMATUS]⁴ – koning van Elide; e) **Amphimas** – koning van Lide; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Eneas van Troyen <Amphimacus> *Troyen*: r. 7163, 9724, 13661, 14129.

Amphimatus zie **[Amphimacus] 2**

Amphyon a) [A-Z 1: Amphion & Zethos]⁵ — Amphion,⁶ koning van Thebe; d) liet met zijn citerspel de stenen zélf de muren van Thebe bouwen; e) **Anfioen**; g) bouwde de muren van Teben; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1024; e) **Amphyon** – exemplarische muzikant; *Urbaen*: cap. [10].

Amphioras a) Amphiaras⁷; d) één van de Zeven tegen Thebe – één van de jagers op het Calydonische zwijn; e) **Amphioras** – Griekse ridder; g) als ridder bij Thebis gestorven – in de Onderwereld gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3316.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/32>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/32>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/32>

5. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0011.php#a010

6. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Amphion_\(mythologie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Amphion_(mythologie))

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amphiaras>

Amphitrion a) [A-Z 1: *Amphitryon & Alkmene*]¹ — Amphitrion²; b) echtgenoot van Alkmene – vader van Iphikles; e) **Amphitrion**, koning van Thebes; f) echtgenoot van Alcumena – vader van Ypicleus; g) strijdt mee in de eerste Trojaanse oorlog – vraagt samen met Euristeus uit naam van Hercules koning Creon om de hand van diens dochter Megeira – door de centaur Lincus gewond en gevangengezet in Thebes <Amphitrions> *Hercules*: cap. [1]-[3], [8], [11], [13].

Ampholie a) mogelijk [Moisan I, 1: ANFELIS(E)], prinses van Gandia (zie **Candie**), romanpersonage uit het chanson de geste *Foulque de Candie*³; e) **Ampholie**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 117.

Amplenen h) or. Ampleuen (S2) – Ampleben⁴ in Nedersachsen, Duitsland – een kasteeldorp dat zijn naam ontleende aan het geslacht dat de nabijgelegen burcht Ampleben bewoonde; i) **Amplenen** – dorp in Sassen, waar Thiele Ulespieghel gedoopt werd [omdat in zijn geboortedorp Knetlinge geen kerk was]; *Ulespieghel*: H 1.

Ampliesen zie **Ampulesien**

Ampliora e) **Ampliora** – koningin van Pruysen; f) echtgenote van koning Fragijs; g) ter dood veroordeeld omdat zij een mismaakte zoon heeft geboort – gered met de gebedsgenezing van het kind door Oriande van Rootsefluer – geeft Oriande ‘twee gouden tortelduiven’; *Malegijs*: p. 169, 174, 225.

Amposta h) mogelijk Potsdam⁵ [Graesse: *Bostampium*, var. *Postampium*]⁶ in Pruisen,⁷ in het huidige Brandenburg, Duitsland; i) **Amposta** – stad in het keizerrijk Duytslant, met het hof van keizer Tybas; *Turias ende Floreta*: p. 36, 38.

Ampulesien i) **Ampulesien** (or. Ampolesye) – paradijsachtig eiland in de omgeving van Hesperien <Ampliesen> *Hercules*: cap. [5], [16].

Amry a) Omri⁸ [1 *Koningen* 16, 16]⁹; e) **Amry**; f) vader van koning Achab; *Negen Quaetsten*: fol. B1v.

An** zie **Au****

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0012.php#a011

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Amphitryon>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/La_Geste_de_Garin_de_Monglane

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ampleben.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Potsdam.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Bostampium>

7. https://de.wikipedia.org/wiki/Geschichte_Potsdams

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Omri>

9. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

Anachreon a) Anacreon¹ (6e eeuw v.C.), Griekse dichter – (in)direct ontleend aan Ovidius’ catalogus van dichters [*Ars amatoria*, boek III, r. 329-340],² waarin hij opgesomd wordt als ‘de drankzuchtige muze uit Teos’; d) gevierd poëet en hedonist; e) **Anachreon** – auteur; g) autoriteit op het gebied van de liefde <hs. UB Ltk. 205: Anacheroen> *Minnen loep*: boek I, r. 150.

Anays h) bedoeld lijkt Tanaïs [Graesse: **Tanais**],³ d.i. (de monding van) de rivier de Don⁴ bij de Zee van Azov⁵ – zie ook **Tanais**; i) **Anays** – stad [?] aan zee gelegen; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 127.

Anapele i) **Anapele** – Saraceens koninkrijk; *Hughe Prz*: p. 35, 45, 81.

Anas van Coeten zie **Anas van Creten**

Anas van Creten e) **Anas van Creten** – Saraceense koning van Creten; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – verslagen door Echites van Athenen; *Limborch*: boek VIII, r. 978; boek XII, r. 188; e) **Anas van Coeten** – Saraceense koning van Creten; g) verder als boven <van Coeten Anas> *Lymburch*: boek VIII, r. 967; boek XII, r. 317.

Anazartes a) Anaxarete⁶ – personage uit Ovidius’ [*Metamorphoses* XIV, 699]⁷; d) weigert de liefde van de arme Iphis te beantwoorden en versteent na zijn zelfdoding; e) **Anazartes** – “zoete maecht”; g) bemind door de eenvoudige burgerzoon Isis, maar zij wijst hem af omdat hij haar ongelijk is, waarna hij zich voor haar deur verhangt; *Minnen loep*: boek I: r. 1185, 1198; boek II: r. 4212.

Anceel van Ribemont a) niet in *Renaut de Montauban*, mogelijk ontleend aan (de Middelnederlandse vertaling [?] van) het *Chanson d’Antioche*,⁸ waarin een gelijknamige kruisridder [Moisan I, 1: ANSEL(S) 11 DE RIBEMONT] voorkomt; e) **Ancel** – hertog van Ribemont – verrader; f) neef van Lambert; g) raadt koning Yewyn aan de Heemskinderen aan Karel de Grote uit te leveren – wordt vermoord door Hughe van Avernaes <Anceel> *Heemskinderen*: p. 63-65; e) **Ontel von Ripemont** – raadsman van Yve; f) neef van Lambert; g) raadt Yve aan Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt aan Karel de Grote uit te leveren <Ancelin, Anceline> *Reinolt von Montelban*: r. 2675, 2737, 2770; e) **Anceel van Ribemont** – raadsman van koning Yewe; f) neef van Lambert; g) raadt Yewe aan Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout aan Karel de Grote uit te leveren <Anceline> *Renout*: r. 527, 594, 632.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anacreon>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.artis3.shtml>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Tanais>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Don_River_%28Russia%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Azov.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anaxarete>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met14.shtml>

8. https://www.arlima.net/ad/antioche_chanson_d.html

Ancel zie **Anceel van Ribemont**

Ancel von Beukor e) **Ancel von Beukor**; f) neef van Galeran von Bea[u]care;
Reinolt von Montelban: r. 12159-12161.

Ancelin e) **Ancelin** – graaf of hertog van Ryvieren; g) aan het hof van Karel de Grote
<Anteline> *Reinolt von Montelban*: r. 3685, 3942.

Ancelin zie **Anceel van Ribemont**

Anceloot e) **Anceloot** (or. Anselot l'Oublieus); g) als bode naar Margarijs van Persi
gestuurd <Anselot> *Parthonopeus*: r. 6357, 6448, 6478, 6546, 6605, 7825,
8086.

Ancem Hey a) Anselmus Heys [?] – komt voor in twee oorkonden, gedateerd
december 1243 en april 1246 in gezelschap van Godevaert, heer van Breda –
mogelijk heeft hij of zijn familie zijn dan wel hun naam gegeven aan het
noordelijk boven Breda gelegen (verdronken) dorp Anskerke (zie **Anskerke**),
d.i. Ansemkerke; e) **Ancem Hey**; g) bezit een idyllisch buitenhof aan de
oever van de rivier de Merken, waarop de Noorman Godevaert van
Denemerke zijn oog laat vallen om er een burcht te bouwen <Ancem>
Denensage: r. 319, 333, 364, 372, 373, 390, 391.

Anceus zie **Ansis**

Anchijses zie **Anchises**

Anchilles zie **Achilles**

Anchilocus zie **Santipus van Caladone**

Anchymedes zie **Achimenides**

Anchipates a) Antiphates¹; b) bastaardzoon van Sarpedon met een Thebaanse
moeder; e) **Anchipates**; f) zoon van koning Sarpedoen; g) bondgenoot van
Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood [?] door Turnus; *Troyen*:
r. 38591, 38598; e) **Amphimacus**; f) zoon van Serpedon; g) verder als boven;
Troyen Prz: fol. 151va.

Anchises a) Anchises²; b) zoon van Capus en Themis (Vergilius-traditie) c.q.
vondeling (*Parthonopeus*-traditie) – verwekker (en opvoeder) van Aeneas bij
de godin Venus – neef van koning Priamus van Troje; e) **Anchises** – Trojaan –
hertog; f) vader van Eneas der Trojan; g) wordt door Eneas meegedragen uit
Troje maar sterft tijdens de reis – als Eneas na zijn verblijf in Karthago
terugkeert bij diens graf verschijnt Anchises daar om Eneas naar Helysie in de
Onderwereld te laten komen, waar hij hem de toekomst zal voorzeggen
<Anchisem, Anchisen> *Eneide*: r. 2648, 2998, 3123, 3579, 3612, 3691, 3703,
3729, 3800, 6023, 6139, 11221; e) **Anchises**; f) vader van Eneas;
g) vondeling – gunsteling van Priamus van Troyen – verrader, helpt de
Grieken in de strijd tegen Troyen – verlaat Troje met Eneas en Marcomiris

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antiphates>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anchises>

<Anchisesse> *Parthonopeus*: r. 43, 64, [voor 133], 162, 175, 186, 195, 211, 224; e) **Anchises** – Trojaan – later koning [?] – toegenaamd: “die Oude”; f) zoon van (de valse) Capus (en geen vondeling zoals “Perthenopeus die Favelare” (*Troyen* r. 30267-30270) beweert) en kleinzoon van Assaracus – vader van Eneas van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – een vondeling – medestander van de verrader Antenor – vlucht met zijn zoon uit het brandende Troje, door hem op de schouders megedragen wegens zijn ouderdom en blindheid – vergezelt Eneas c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje, maar sterft onderweg in Panee op Cecile <Anchise, Ancise, Ancises, Ansise, Ansises> *Troyen*: r. 8416, 18172, 30254, 30269, 30343, 30615, 32315, 32354, 32370, 35624, 35632, 35723, 35751, 35795, 35823, 35950, 36026, 36137, 36238, 36246, 36251, 36315, 36321, 36368, 36443, [36445], 36450, 36483, [36488], 36805, 36949, 37104, 37156, 37361, 37789, 37804, 38825, 39176, 40760; e) **Anchises**; f) vader van Eneas van Troeyen – nakomeling van Dardanus; g) al blind en oud bij het vertrek uit Troje – ziek geworden en gestorven op Cecylien tijdens de zwerftocht van Eneas c.s. in het zesde jaar sinds de val van Troje – wiens geest Eneas oproept bij Dydo te vertrekken – even oud als Darius, Turnus’ vader <Anchijses, Anchyses> *Troyen Prz*: fol. 134vb, 135ra, 135rb, 136ra, 137vb, 138ra, 138rb, 138vb, 139ra, 141ra, 141vb, 142ra, 142vb, 143ra, 144va, 147ra, 164rb.

Anchises zie **Achistes**

Anciotes e) **Anciotes** [door Verdam ‘geëmendeerd’ in *Antidotes*]; f) broer van Gantier van Glorette; g) door een list van de verrader Fortier gedood <Antioces, Antitodes> *Segbelijn*: r. 8992, 9005, 9015, 9042, 9117, 9149, 9499.

[**Ancis**] zie **Ysis 3**

Ancise(s) zie **Anchises**

Andalus a) [West *PR*: **Audolus**]; e) **Andalus** – ridder in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22711.

Andernaken h) [Graesse: **Andernacum**]¹ — **Andernach**² aan de rivier de Rijn³ in Rheinland-Pfalz, Duitsland – niet met zekerheid te onderscheiden van de Saraceense stad [Moisan 1, 2: **ANDERNAS**] in Spanje (**Andernos-les-Bains** [?] in Aquitanië⁴), waaraan de Oudfranse held Guibert d’Andernas zijn toenaam dankt (zie **Wybeert van Andernaken**); i) **Andernaken** – veroverd op Otte door Yoen, door hem als leen aan Otte gegeven <Andernake> *Lorreinen J*:

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Andernacum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Andernach.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Andernos-les-Bains.kmz

fragm. I, r. 1520, 1943, 2091; i) **Andernaken** – koninkrijk van Wybeert – belegerd door Gwioen van Almaengien – waar de echtgenote en zoon van Wybeert verblijven <Andernake> *Wybeert*: fol. 1ra, 17; 1rb, 7; 1va, 6.

Andernobele h) mogelijk afgeleid van Hadrianopolis/Hadrianopel¹

[Graesse: **Hadrianapolis**],² Grieks-Romeinse stad in Thracië, het huidige Edirne³ in Europees-Turkije, zoals ook gesuggereerd in jongere herdrukken als die van Jan Bouman, Amsterdam z.j.: *Andrianopelen* – in de proza-*Limborch* een ‘zusterstad’ van Constantinobelen (Constantinopel): “so verre seylende tot dat si quamen in die havene van Griecken, daer den eenen arm vander zee loopt nae Andernobele, ende den anderen arm nae Constantinobele.” (cap. 83) – zie ook **Gernobele**;

i) **Andernobele** – graafschap in Griecken, op één dagreis van Constantinobelen – havenstad <Andernobelen, [Gernobele]> *Margrieta van Limborch*: cap. 61, [63], 80-83, 86, 102, 106, 108-109, 113.

Andocumborius a) or. Andecombogius – leider van de Remi⁴;

e) **Andocumborius** – ridder en gezant naar Julius Cesar; *Caesar Prz*: fol. 28r.

Andrese, Sente zie [Sent Andries]

Andries zie **Andries van Chavengy**

[**Andries, sent**] a) [A-Z 5: **Andreas**]⁵ [*Legenda aurea* II: De sancto Andrea apostolo]

[*Gulden Legende*: Van sente Andriese apostel [2]] [Moisan I, 1: ANDREUS DE PA(U)TRAS (saint)] [West PR: **Andriex, Sainz**] [West VR: **André, Saint**] — **Andreas**⁶ [*Mattheus* 4, 18]⁷ – één van de twaalf apostelen⁸ van Jezus (van Nazareth) – zie ook [**Sent Andries**] en [**Sent Andries Hovet**]; b) zoon van Jona – broer van de apostel Simon, toegenamd: “Petrus”; d) visser – stierf te Patras de marteldood op een kruis in de vorm van een X – beschermheilige van Schotland – feestdag 30 november; e) **Andries** – apostel; g) preekte na Jezus’ hemelvaart achtereenvolgens in Sichea, Murgundien, Antiochien, Nicea, Achaya en stierf de marteldood te Patras <Andriese> *Gulden Legende*: [2]; e) **Andries** – heilige; *Meluzine*: fol. G5rb, G5va; e) **sant Andrese**; *Reinolt von Montelban*: r. 6014.

Andries, Sinte zie [Sent Andries]

Andries Hoode, Sinte zie [Sent Andries Hovet]

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Edirne>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Hadrianapolis>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Edirne.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Remi>

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0002.php#a001

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Andrew

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_4.htm

8. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

Andries van Chavengy a) [Moisan I, 1: ANDRÉ DE CHA(U)VIGNY] — André Ier de Chauvigny¹ († 1202), heer van Châteauroux; b) echtgenoot van Denise de Déole; d) nam deel aan de Derde Kruistocht onder aanvoering van Richard Leeuwenhart en Philips-Augustus; e) **Chavengy**; f) vader van de niet met name genoemde held van de *Roman van Cassant*; *Cassant*: r. 2; e) **Andries van Chavengy** alias **Chavengy** alias **de Zwarte Rudder** – baron; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc – doodt Briant – schopt de koningin van Vrankeric als hij denkt dat zij hem bespot – gevangengezet in Damast, waar hij de nicht van Saladijn, vorstin van Damast, zwanger maakt – ontsnapt uit Damast – vecht een tweekamp om zijn van verraad beschuldigde geliefde en wint <Andriese, van Chavengy Andries> *Saladijn*: r. 894, 1331, 1521.

[**Andries Hovet, Sent**] zie [**Sent Andries Hovet**]

Androgenus zie **Androgeus**

Androgeus a) Androgeos² [*Aeneis* II, 371]³; e) **Androgeus** – Griek; g) helpt de uit Troje vluchtende Eneas van Troyen c.s. verder, onbekend met hun identiteit – gedood door Eneas <Androgenus> *Troyen*: r. 32097, 32106, 32121.

Androgonus a) Androgeos⁴; b) zoon van koning Minos van Kreta en diens vrouw Pasiphaë; d) in één van de legenden over hem is hij een vuistvechter die in Athene al zijn tegenstanders versloeg, waarna zij hem uit afgunst doden; e) **Androgonus**; f) zoon van Minos, koning van Creten – broer van Pasiphos – oom van (de) Minotaurus; g) door Minos in Athene naar school gestuurd – uit afgunst op zijn geleerdheid vermoord door de inwoners van Athene; *Minnen loop*: boek I, r. 1357.

Andromadas e) **Andromadas**; g) telg uit een adellijk priestergeslacht die tot koning van België wordt gekozen – gedood door Julius Cesar <Andromada> *Caesar Prz*: fol. 41v, 42v-43r, 44v, 46r-47r, 49r-49v, 54v-56r.

Andromedas e) **Andromedas** (or. Andromadas) – koning van Calciden – zeerover; g) bevrijdt de centaur Lincus, die door Hercules gevangen was – overvalt samen met Lincus Thebes en neemt de stad in – vertrekt daarna met onbekende bestemming; *Hercules*: cap. [13].

Andromaca zie **Amdromata**

Andromaka zie **Amdromata**

Andromacus zie **Adromacus**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Chauvigny#Moyen_.C3.82ge

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Androgeos>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Androgeos>

Andromata a) [A-Z 1: **Andromache**]¹ — Andromache²; b) dochter van Aëtion – echtgenote van Hector – moeder van Astyanax; e) **Andromata** – Trojaanse; f) echtgenote van Hector (1e) – moeder van Landomanta en Astionacta (bij Hector) – verwant van Eliona – echtgenote van Pirrus (2e) – moeder van Molosus (bij Pirrus) – echtgenote van Helenus (3e); g) aanbeden door Monfloers – ziet in een droom dat haar man Hector in de strijd tegen de Grieken gedood zal worden en smeekt hem niet meer te vechten, wat hij weigert – in diepe rouw na Hectors dood – gevangengenomen door de Grieken – samen met haar twee zoons (van Hector) aan Pirrus gegeven – zwanger van Molosus als haar tweede echtgenoot Pirrus wordt gedood – ontvangt Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje hartelijk in Pierote <Andromaca, Andromaka, Andromatam, Andromatha, Andromatham, Andronika> *Troyen*: r. 637, [7009], 11620, 14885, 18545, 18579, 18599, 18651, 18660, 18698b (J-227), 18705, 18740, 18748, 19282, 19725, 19773, 20129, 32181, 32308, 32433, 34977, 34994, 35019, 35026, 35033, 35045, 35066, 35133, 35141, 35172, 36017, 36036, 36047, 36072, 36105, 36108, 36264; fragm. E II (Vreese), fol. 1, r. 40; e) **Andromata** – koningin van Eyperen; f) echtgenote van Hector van Troyen – moeder van Astronacca en Laumedonca (bij Hector) – echtgenote van Pirrus (2e) – moeder van Molosus (bij Pirrus) – echtgenote van Helenus (3e); g) ontvangt Eneas c.s. hartelijk in Chaone; *Troyen Prz*: fol. 136rb, 136va-137ra, 137vb.

Andromeda a) Andromeda³ – Ethiopische koningsdochter; b) dochter van Cepheus en Cassiopeia; d) werd aan het zeemonster Ceto geofferd om de woede van Poseidon te stillen, die zich gestoord had aan haar Cassiopeia's hoogmoedige uitspraak dat haar dochter mooier was dan zijn Nereïden – wordt gered door Perseus – mogelijk refereert de wens van Lucesse aan een ander verhaal; e) **Andromeda**; g) de samen met Urbaen en haar oude voedster op het Verdoolde Eylant achtergelaten Lucesse hoopt te sterven als Andromeda; *Urbaen*: cap. [17].

Andronicus zie **Adromacus**

Andronika zie **Andromata**

Andronicus a) Andronicus [2 *Makkabeeën* 4, 31]⁴; e) **Andronicus** – vertrouweling van koning Epyfanus van Syrien; g) doodt op verzoek van bisschop Menelaus van Jherusalem diens broer, de verdreven bisschop Josan, waarvoor hij later door Epyfanus met de dood bestraft wordt; *Alexander Prz*: p. 35.

Andronicus zie **Adromacus**

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0013.php#a012

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Andromache>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Andromeda_%28mythology%29

4. http://vulgate.org/ot/2machabees_4.htm

Andworpen zie **Antwerpen**

Aneas zie **Eneas van Trojen**

Anelius, Ayax zie **Ayax Ovelius**

Anes zie **Ramates**

[Anestasia, sent] a) een heilige Anastasia, wier naam gebruikt werd als 'rijmnaam' – gedacht kan worden aan [*Legenda aurea* VII: De sancta Anastasia] [*Gulden Legende*: Van sente Anastasien [7]] — Anastasia van Sirmium¹; e) **[sente Anestasia]** – “Vor den outere sente anestasien/Ende oec in hare abdien” <Anestasien> *Lorreinen V*: fragm. D, r. 103.

Anestor a) or. Onestor, koning van Thessalië – mogelijk verward met Nestor, koning van Pylos (zie **Nestor die Oude**); e) **Nestor** – Griek; g) gast op huwelijk Jason van Mirmidonien en Medea; *Jason*: fol. 129r; e) **Anestor** – koning van Thessalen; f) schoonvader van koning Tollus van Sebeen; *Jason*: fol. 144v.

[Anestuse!] zie **Artüsie!**

Anetuse! zie **Artüsie!**

Anfilocus a) Amphilochus [*Alexandreis* III, 60]²; e) **Anfilocus** – Perzisch strijder; g) gedood door Craterus; *Alexanders geesten*: boek III, r. 108.

Anfioen zie **Amphyon**

Anflise a) [Moisan I, 1: AVIS(S)E 3]; b) dochter van Karel de Grote – zus van Lodewijk en Ysabel – echtgenote van Elie de Saint-Gilles – moeder van Aiol; e) **Anflise**; f) zuster van Lodewijc – echtgenote van Hellijn – moeder van Ayoel – grootmoeder van Tumas en Manassier; *Ayoel*: r. 357, 461, 560.

Anfolose e) **Anfolose**; f) zuster van Karll Meynet – echtgenote van Belyn van Arlo; *Karl Meinet*: r. A18, 14.

Anfors e) **Anfors** (or. Anfors) – koning van Getulen; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <Anfrois> *Partbonopeus*: r. 3842, 4364, 5639, 5849, 5977, 6258.

Anfradis e) **Anfradis** – Saraceense koning; f) broer van Anpatrijs; g) bondgenoot van de graaf van Palerne tijdens de belegering van Eggermont – gedood door Hubrecht; *Malegijs*: p. 7, 8.

Anfrois zie **Anfors**

Angelie e) **Angelie** – heiden; g) legeraanvoerder van het leger uit Kynneloit – bondgenoot van Marselis tegen Karel Meinet – gedood door Olyvere <Angelis, Anglie> *Karl Meinet*: r. A456, 24, 31, 59.

Angelis zie **Angelie**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Anastasia_of_Sirmium

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

Angelus a) or. Auguselus, rex Albaniae (*Historia regum britannie*) – dezelfde als **Anguissans**; e) **Angelus** – Latijnse naam van **Angiusel van Scollant**; *Lanceloet*: boek IV, r. 9710.

Angeris zie **Angiers**

Angers zie **Angiers**

Angevijn zie [**Angevine, die**]

[**Angevine, die**] a) [Moisan I, 1: ANGEVIN(S) 1] — de inwoners van Anjou (zie **Angiers** en **Angou**); e) **die Angevijn** – toenaam van **Joffroet die Angevijn** <An[...]> *Lorreinen H*: r. 124; e) **die Anguine**; g) nemen als bondgenoot van Vrankerike deel aan het toernooi om Melioers hand <Aggevine> *Parthonopeus*: r. 3766; fragm. Gr, r. 3766; e) [**die Angevins**] – strijden met koning Huguet van Britanigen tegen de Saraceense koning Karodos – door Ponthus opgeroepen om met hem Galicien te heroveren <Angenijns, Angenins, Auguenius> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 6, 13, 44.

Angewyn zie **Angou**

Anghiers zie **Aymer**

Angier a) [Moisan I, 1: AIGAR(T) 1] – koning van Engeland; e) **Angier** – koning; g) legeraanvoerder van Karel de Grote in de strijd voor Rome; *Ogyer*: r. 1487.

Angier zie **Anglere**

Angiers h) [Graesse: Andegavum]¹ [Moisan I, 2: ANGERS] [West VR: **Angiers**] — Angers,² stad aan de rivier de Maine³ – hoofdstad van Anjou, Frankrijk; i) **Angiers** – samen met Artoys en Boloys, door Karel de Grote aan Reynout gegeven bij de kroning van Lodewijk; *Heemskinderen*: p. 41; i) **Angeris** – graafschap (samen met Artois en Bolois) van Ruprecht; *Johan uz dem Virgiere*: r. 2532, 2652, 2838; i) **Angiers** (die van), (or. les Angevins) – bondgenoten van koning Huguet van Britanigen in de strijd tegen de Saraceense koning Karodos; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 9, 53; i) **Angers** – samen met Artöss, Bloys en Plantone door Karel de Grote aan Reynolt geschonken bij de kroning van Ludwigh; *Reinolt von Montelban*: r. 1326; i) **Angiers** – verder als boven; *Renout D*: r. 100; i) **Angiers** – (hoofd)stad van de hertog van Anjou – zonder succes belegerd door koning Artus van Bertangien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Angijs zie **Hangijs**

Angilline zie **Agilline**

Angis (van Denemercke) zie **Hangijs**

Angiusel van Scollant zie **Anguissans**

Anglas zie **Dulgas 1**

Angler, Casteel d' zie **Casteel d'Angler**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Andegavum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Angers.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Maine_%28river%29

Anglere h) or. Angleris – waarmee bedoeld kan zijn [Graesse: **Angleria**],¹ de Latijnse naam voor het huidige Angera² in Lombardije, Italië – van oorsprong een Romeinse halteplaats aan het Lago Maggiore met een imposante burcht (zie **Casteel d’Angler**), de Rocca Borromeo di Angera,³ die al in de elfde eeuw vermeld wordt; i) **Anglere** – toenaam van **Milo van Anglere**; *Turpijn*: III, r. 8; i) **Angler** – toenaam van **Milioen d’Angler** alsook de naam van zijn woonburcht <d’Angier, d’Angler, d’Anglers> *Valentijn ende Oursson*: cap. 13, 15, 32, 65.

Anglie zie **Angelie**

Angoire h) mogelijk [Moisan I, 2: ANGARIE, var. ANGORIE], or. Engorrie (zie ook **Angorien**) — Ankara [Graesse: **Ancyra**]⁴ in het huidige Turkije [?]; i) **Angoire** – stad waarvoor Roelant koning Marchille van Saragossen een hand heeft afgeslagen; *Galien Rethore*: cap. [41].

Angone zie **Angou**

Angorien h) or. Angorie – bedoeld lijkt Angora, het huidige Ankara⁵ [Graesse: **Ancyra**]⁶ in Turkije [Moisan I, 2: ANGARIE, var. ANGORIE] – zie ook **Acirien**, **Angoire** en **Hongerie**; i) **Angorien** – Sarazijnse havenstad en koninkrijk van Brandesier met in de naaste omgeving de oninneembare burcht Het Stercke Casteel alias Casteel Fort – ‘hoofdstad’ van koning Brandesier – belegerd en veroverd door koning Pepijn van Vranckrijck, Milioen d’Angler en Oursson nadat Pacolet de wacht onder leiding van koning Ferri in slaap had getoverd – welke stad door Valentijn en Oursson als koninkrijk aan de Groenen Ridder gegeven wordt – door Oursson met andere veroveringen in ruil voor zijn leven teruggegeven aan koning Rabastum van Surien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 43-51, 54-61, 63-67, 69, 71, 73-74.

Angote e) **Angote** – ridder; f) broer van Tiban en Anquibor; *Turias ende Floreta*: p. 64, 67, 68.

Angou h) [Graesse: **Andegavensis ager**]⁷ [Moisan I, 2: ANJOU] [West VR: **Anjo**] — het middeleeuwse graafschap Anjou⁸ in Frankrijk, met als hoofdstad Angers⁹ (zie **Angiers**) – zie ook [**die Angevine**]; i) **Anjou** – in het westen van Gallen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1591; i) **Angou** – land van herkomst van ridders die deelnemen aan het slottoernooi; *Ferguut*: r. 5259; i) **Angone** –

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Angleria>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Angera.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Angera>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Ancyra>

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Ankara>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Ancyra>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Andegavensis-ager>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anjou>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Angers.kmz

land van Hunolt – toenaam van **Junffrid van Anyo**/ Ganffrid van Angewyn – toenaam van **Gerart van Anschauwen** en diens zoon **Dederich Lamp**

<Angewyn, Anschauwen, Antzaue, Antzawen, Antzauwen, Anyo>

Karl Meinet: r. A17, 64; A198, 11, 57; A199, 8; A472, 21; A506, 5; A523, 4, 11;

i) [**Anjou**] – hertogdom <Amon, Anion, Auenioen, Auion, Igemi> *Ponthus*

ende Sidonie: cap. 9, 61; i) **Agyon** – graafschap van Karel van Agyon; *Rose C*:

r. 6225; i) **Angou** – graafschap van Karle van Angou; *Rose V*: r. 6279;

i) **Avenioen** – land in (het westen van) Gallen; *Troyen*: r. 29159; i) **Anjou** –

hertogdom – loyaal aan koning Pepijn van Vranckrijck in de strijd tegen

koning Artus van Bertangien <d’Anjou> *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Anguine zie [**Angevine, die**]

Anguisant zie **Anguissans**

Anguissans a) [West PR: Aguisant] [West VR: A(n)gui(s)eI] – koning van Escoce; b) zoon van [West PR: Karadan] en een halfzuster (zelfde moeder: [West PR: Ygerne]) van koning [West PR: Artu] [West VR: Artu]; e) **Angiusel van Scollant** alias **Angelus**; g) kwam naar het hof van koning Artur in Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9708-9709; e) **Anguissans** – koning; g) legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret <Aguissans> *Lanceloet*: boek IV, r. 10985, 11497, 11527, 11534, 11536, 11549, 11563; e) **Anguissans** – koning van Scotlant, leenman van koning Artur; f) zoon van koning Brandens [?] – neef van koning Artur van Bertanien – oom van Gandijn van Walefroi; g) één van de ‘tien koningen’ die tegen koning Artur in opstand komen – wordt bij de aanval van de Sennen gesteund door koning Uriens – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning Artur <Anguisant, Anguissant, Anguissante> *Merlijn*: r. 10449, 11238, 11457, 13395, 14273, 14479, 14491, 14494, 14616, 14661, 14968, 15831, 16213, 16237, 19457, 19458a, 19477, 19486, 19510, 19580, 19589, 19757, 22238, 27198, 31553.

Angwis zie **Hangijs**

Anhalt h) bedoeld lijkt Burg Anhalt¹ ten noordoosten van Harzgerode² in de Harz, Duitsland – ten tijde van Tijn al een legendarische ruïne; i) **Anhalt** – graafschap – Ulenspiegel verhuurt zich aan de graaf van Anhalt als torenwachter; *Ulenspieghel*: H 15.

Anius a) Anius,³ koning van Delos en priester van Apollo; e) **Anius** – koning van Delos en bisschop; g) ontvangt Eneas van Troyen c.s. vriendelijk op Delos op diens zwerftocht na de val van Troje <Abyus> *Troyen*: r. 35714, 35719, 37364; e) **Avius** – koning van Delphos en bisschop; g) verder als boven <Avyus> *Troyen Prz*: fol. 134vb, 144va.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Burg_Anhalt.kmz

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Burg_Anhalt

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anius>

Anjou zie **Angou**

Ankerts zie **Antikerst**

Anconen h) or. Ancone – gelet op de context wordt hiermee *niet* het Italiaanse Ancona¹ bedoeld maar de huidige regio Tarazona y el Moncayo² (zie **Taracenen**) met als hoofdstad Tarazona³; i) **Anconen** – mannen uit Anconen vochten mee met Hercules in Hesperien; *Hercules*: cap. [19].

Ancroyse zie **Almorise**

Anlacren i) **Anlacren** (or. Aulacre) – stad gelieerd aan Jupiter 2 van Creten; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 10.

Anletes zie **Auletes**

Anna a) Anna⁴; b) zuster van Dido; e) **Anna** – woont te Karthago; f) zuster van Dido; g) wordt door Dido om raad gevraagd als die verliefd is op Eneas – haalt na Eneas' heimelijk vertrek voor Dido alle geschenken die Eneas haar gegeven heeft als Dido die aan Venus in een vuur wil offeren om de godin gunstig te stemmen – vindt Dido als die zichzelf heeft gedood met Eneas' zwaard en zich in het vuur geworpen heeft, weeklaagt <Annan, Anne, Annen> *Eneide*: r. 1451, 1462, 1493, 1534, 1535, 1563, 1585, 2253, 2306, 2324, 2332, 2336, 2477.

Anna zie [**Anna, sent**]

[**Anna, sent**] a) [A-Z 5: **Anna & Joachim**]⁵ [Moisan I, 1: ANNE (sainte) 1] [West VR: **Anne**] — de heilige Anna⁶ – zie ook [**Sent Anna Kerke**]; b) volgens het *Proto-evangelie van Jacobus* echtgenote van achtereenvolgens Joachim, Cleophas en Salomas – moeder van achtereenvolgens Maria (de latere moeder Gods), Maria Cleophas alias Maria Jacobi (de moeder van de apostelen Jacobus de Mindere, Jozef de Rechtvaardige, Judas Thadeus en Simon Zelotes) en Maria Salomas (de moeder van Johannes Evangelist en Jacobus de Meerdere) – grootmoeder van Jezus (van Nazareth); d) beschermster van het gezin, de economie en de handel – feestdag 26 juli; e) **Anna**; f) moeder van Maria; *Jan van Stijevoort*: refr. 102, r. 54; e) **Anna**; *Malegijs*: p. 297; e) **sint Anna**; g) vereerd door de koopman die Margrieta van Lymborch helpt; *Margrieta van Limborch*: cap. 9; e) **Anne**; f) moeder van Maria; *Servaes*: boek I, r. 216.

[**Anna Kerke, Sent**] zie [**Sent Anna Kerke**]

Annan zie **Anna**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ancona.kmz

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Tarazona_y_el_Moncayo

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tarazona.kmz

4. [https://de.wikipedia.org/wiki/Anna_\(Schwester_der_Dido\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Anna_(Schwester_der_Dido))

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0003.php#a002

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Anne

Annas a) [West PR: Anna] — Annas,¹ Joodse hogepriester van de Hoge Raad te Jeruzalem [Lucas 3, 2]²; d) veroordeelde Jezus (Christus) tot de kruisdood; e) **Annas**; *Graal & Merlijn*: r. 428; e) **Annas**; *Hugbe Prz*: p. 39; e) [**Annas**]; g) aan wie Jezus het eerst werd voorgeleid na Zijn gevangenneming <Annam> *Negen Quaetsten*: fol. H2r.

Anne a) or. Anne – hier ook gebruikt als sprekende naam: ‘eend(je)’; e) **Anne**; f) dochter en enig kind van de koning en koningin van Spaengien – verloofde van de koning van Enghelandt – latere echtgenote van Jan van Parijs, koning van Vranckrijck – moeder van de volgende koning van Vranckrijck en de volgende koning van Spaengien; g) als baby van drie maanden samen met haar moeder in Sigovie belegerd en bedreigd door opstandige adel – op verzoek van de koning van Spaengen ontzet door de koning van Vranckrijck, de vader van Jan van Parijs – door haar ouders verloofd aan de zoon van de koning van Vranckrijck, maar desondanks uitgehuwelijkt aan de koning van Enghelandt – als buit en bruid opgeëist door Jan van Parijs; *Jan van Parijs*: cap. [12].

Anne zie **Anna** en [**Anna**, sent]

Anpatrijs zie **Aupatrijs**

Anpatrys zie **Aupatrijs**

Anquibor e) **Anquibor** – ridder; f) broer van Tiban en Angote; *Turias ende Floreta*: p. 64, 66-68.

Ansai zie **Anssai**

Ansays 1 a) niet in *Renaut de Montauban*, maar wél bekend in de wereld van het chanson de geste [Moisan I, 1: ANSEÏS 24, 25 en 29]; e) **Ansays** – koning van Coelen; g) vraagt Karel de Grote om hulp als zijn stad wordt belegerd door de Saraceense koning Corfan <Ansise> *Heemskinderen*: p. 110, 113; e) **Assys** – koning van Kolen; *Reinolt von Montelban*: r. 6242.

Ansays 2 e) **Ansays** – koning; f) vader van Gwyoen en Geraerd; g) bondgenoot van koning Galyen en diens zoon Malaert tegen Constantinopel om keizer Oursares te straffen <Ansays> *Loyhier I*: r. 470, 481, 543.

Anschauwen zie **Angou**

Anselot zie **anceloot**

Anser zie **Ansis**

Anser von Pavye e) **Anser von Pavye**; g) aan het hof van Karel de Grote; *Reinolt von Montelban*: r. 5727.

Ansidone h) or. Ausidoine – koninkrijk en toenaam van **Qualefrin**/ Calefrain – mogelijk hetzelfde als **Essedonie**; i) **Ansidone** – Saraceens land <[Ansidone], An[s]idone> *Jourdein*: r. 160, [167], 172.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Annas>

2. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_3.htm

Ansies e) **Ansies** – Moorse koningin; f) echtgenote van koning Herman; g) is graaf Partinoples van Bleys goedgezind; *Partinoples*: p. 45, 57, 58, 59.

Ansimacus zie **Amphimacus** 3

Ansis a) [Moisan I, 1: ANSEIS 2]; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Ansis** – baron van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A396, 8; e) **Anser** – ridder, in dienst van Karel de Grote; g) wijs – sterft te Roncevale <Anceus, Antorne, Auctor> *Roelant*: r. 566, 1656, 1799.

Ansise zie **Anchises** en **Ansays** 1

Ansises zie **Anchises**

Anskerke h) de oude naam van het latere Zonzeel, een in 1421 verdrongen dorp dat lag op de grens van het middeleeuwse Holland en Brabant ter hoogte van het huidige Langeweg¹ in Noord-Brabant – de etymologie veronderstelt dat de stichter van het dorp Ansem (zie **Ancem Hey**) geheten zou kunnen hebben; i) **Anskerke** – dorp aan de rivier de Merken; *Denensage*: r. 246.

Anssai h) [Graesse: *Alisatia*]² [Moisan I, 2: AUSSAI] — de Elzas³ in Frankrijk met als hoofdstad Straatsburg,⁴ gelegen aan de rivier de Ill – hetzelfde als **Elsaten**; i) **Antsay** – koninkrijk van koning Fluer; *Flovent*: r. 40, 74, 147, 149, 154, 215; i) **Anssai** – koninkrijk – de koning-weduwnaar van Anssai begeert de enige dochter van de overleden heer van Lutzenborch tot vrouw, maar zij weigert, met oorlog als gevolg <Ansay, Anssay> *Meluzine*: fol. L4vb, L5ra, L6ra, M2ra-M2va, M3ra, M4rb, M4va, M5ra, M5va, N1ra-N1va, N2rb, N2va, N3rb-N3vb, N4rb, N4vb, N6rb-N6vb, O1vb-O2va, O3va, O3vb, O4va, O4vb, O5ra, O5vb, O6va, P1ra, P1va-P2rb, X5va, X6ra, X6vb, Y1rb-Y2va.

Antefolge zie **Haute Foille**

Antekerst zie **Antikerst**

Antecleer zie **Hautecleir**

Anteclere zie **Hanteclere**

[**Antelin**] zie **Ancelin**

Antelmes e) **Antelmes**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 209.

Antenor a) [Moisan I, 1: ANTENOR 3] — Antenor⁵; b) zwager van koning Priamus van Troje; d) verraadt c.s. uiteindelijk Troje aan de Grieken; e) **Anthenor** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas gezien in de Onderwereld; *Eneide*: r. 3326; e) **Antenor** – Trojaan – raadgever van koning Priamus van Troyen; f) zwager [?] van Esiona, de zuster van koning Priamus –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Langeweg.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Alisatia>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Alsace>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Straatsburg.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Antenor_%28mythology%29

vader van Polidamas en van Glaucus; g) zoekt in opdracht van koning Priamus de door Thelamon van Salomine geschaakte Esiona – vergezelt Paris van Troyen naar Grieken – strijdt mee tegen de Grieken om Helena – wordt gevangengenomen door Achilles en geruild voor koning Thoas – in diepe rouw na Hectors dood – stelt met zijn medestanders aan koning Priamus voor om Helena terug te geven aan de Grieken – vlucht uit het brandende Troje – sticht de stad Corchiere in Ylicicom <Aesenor, Antenor, Atenor, Atenore, Athenior, Athenore, Athenor, Athenors> *Troyen*: r. 93, 299, 325, 350, 629, 3113, 3120, 3135, 3142, 3150, 3155, 3163, 3207, 3227, 3251, 3297, 3309, 3345, 3365, 3407, 3421, 3435, 3511, 3917, 4050, 4229, 6963, 7853, 8415, 8716, 12530, 12705, 13163, 13256, 13652, 13997, 14080, 14086, 14096, 14541, 18171, 19722, 23557, 24301, 26546, 28112, 30253, 30344, 30383, 30443, 30453, 30499, 30614, 30633, 30710, 30721, 30803, 30814, 30828, 30835, 30837, 30851, 30853, 30862, 30874, 30882, 30885, 31035, 31110, 31115, 31159, 31168, 31173, 31233, 31241, 31247, 31285, 31389, 31391, 31408, 31421, 31572, 32380, 33245, 33325, 33359, 33382, 33386, 33398, 33405.

[Antenor van Anthyochien] e) **Anthenor van Anthyochien** (or. Anthenor d'Antioche) – koning van Anthyochien; g) sluit verbond met de kalief van Baldach, de sultan van Barbarien en de admiraal van Cordes met als doel koning Urian van Cypers en koning Guyon van Armenien te vernietigen; *Meluzine*: fol. Q2vb, Q4rb, Q4vb, Q5ra, Q6rb, Q6vb, R3va, R5rb, R5va, R6ra, R6rb, R6vb.

Antenor van Spaengien a) [Moisan I, 1: ANTENOR 1] – l'Esclavon/roi d'Esclavonie; e) **Athenor** – Saraceense koning; g) heeft een zwarte huid – met toverij belachelijk gemaakt door Madelgijs omdat hij Oriande tegen haar wil als echtgenote begeert – belegert Rosefloer <Atenoer, Atenor, Athenoer, Athenoere> *Madelgijs*: fragm. III, r. 21, 26, 68, 83, 88, 128, 153, 197, 213, 222; fragm. IV, r. 34, 68, 126, 142, 160, 190, 207, 303; fragm. V, r. 125, [144], 153, 168; fragm. VI, r. 29, 39, 43, [59], 68, [83]; e) **Antenor van Spaengien** – Saraceense koning van Spaengien; f) zoon van Bertelute van Perssen (en de sultan van Perssen) – broer van koning Glutifax van Alexandrien, Jolente en de reus Makebeer – oom van koning Putiblas van Turckien; g) neemt de uit Palerne gevluichte Vivien van Mombrant/van Eggermont in dienst – belegert Rotsefluer om Oriande te veroveren – neemt Baldaris en meester Jorck gevangen – wordt in tweekamp met Malegijs gedood <Antenors, Antenor van Spaenghien, Antenor van Spangen, Anthenor> *Malegijs*: p. 49, 50-52, 54, 57, 60-66, 68, 69, 71, 73, 118, 121-123, 130, 276, 290, 305.

Anthanimes van Bonewick a) [West PR: Ant(h)iaume] – seneschalk van [West PR: Ban], koning van Benoïc(h); e) **Anthanimes van Bonewick** – drossaard van Bonewick; g) legeraanvoerder in Trebes – legeraanvoerder uit Clene

Bertanien in Salesbiere <Anthian, Anthianne, Anthianes, Anthiomes>
Merlijn: r. 14995-49996, 25294, 25319, 25409, 25798, 31823, 31871.

Antheon a) or. Antheon – zie ook **Antheus**; e) **Antheon** – reus en koning van Libien;
 g) tegen wie Affer en Hercules strijden – verslagen en verdreven door
 Hercules, waarna hij diens koninkrijk aan Affer geeft en Affrike noemt –
 gedood door Hercules, waarna hij op diens graf het beeld van een slapende
 man opricht, dat [een snurkend?] geluid geeft, welk beeld door de Moren
 aanbeden wordt; *Hercules*: cap. [14]-[16].

Anthenor zie **Antenor van Spaengien**

Anthenor van Anthyochien zie [**Antenor van Anthyochien**]

Antheus a) de reus Antaeus¹ – zie ook **Antheon**; b) zoon van Poseidon en Gaea (de
 Aarde); d) onoverwinnelijk zolang hij zijn moeder aanraakt; e) **Antheus**;
 g) Hercules tilt hem van de grond en doodt hem; *Alexanders geesten*:
 boek III, r. 1105.

Anthian(es) zie **Anthanimés van Bonewick**

[**Anthigonus**] zie **Antigonus**

Anthil(l)ocus zie **Antilogus**

Anthilogus zie **Antilogus**

Anthioce zie **Antiochia**

Anthiochen zie **Antiochia** en [**Antiochine, die**]

Anthiochia zie **Antiochia**

Anthiochien zie **Antiochia**

Anthyochien! zie [**Antiochien!**]

Anthiochine zie [**Antiochine, die**]

Anthioch(i)us zie [**Antiochus**]

Anthiocia zie **Antiochia**

Anthiocie(n) zie **Antiochia**

Anthiocius Epiphanes zie [**Antiochus**] 1

Anthiocus zie [**Antiochus**] 2

Anthigone a) Antigone²; b) dochter van Laomedon; e) **Anthigone**; f) dochter van
 koning Laomedon van Troyen – zuster van Priam en Exione; *Hercules*:
 cap. [8].

Anthiomes zie **Anthanimés van Bonewick**

Anthiotce zie **Antiochia**

Anthisosice zie **Antiochia**

Anthonijs zie **Adonys**, **Anthonis 1**, [**Anthonis, sente**], **Anthonis van Lusignen**,
Antonis en Pontes Antonys

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antaeus>

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Antigone_\(dochter_van_Laomedon\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Antigone_(dochter_van_Laomedon))

Anthonis 1 a) or. Anthoine, filz du conte/duc de Provence; e) **Anthonis**; f) zoon van de graaf of hertog van Provençen; g) deelnemer aan het steekspel te Vienne <Anthonijs> *Paris ende Vienne*: cap. [4], [6].

Anthonis 2 a) [Constans: ANTONIUS]¹; e) **Anthonis** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9463, 10447.

Anthonis zie **Adonys**, **Anthonis Alegre**, **Anthonis van Savoyen** en **Pontes Antonys**

[Anthonis, sente] a) [A-Z 4: **Antonius Abt**]² [*Legenda aurea* XXI: De sancto Antonio] [*Gulden Legende*: Van sente Anthonise [21]] — de heilige Antonius Abt³ (ca. 252-357), Egyptische asceet en kluizenaar; d) bezocht de asceet Paulus van Thebe in diens hol in de Thebaische woestijn – feestdag 17 januari; e) **sente Anthonis** – kluizenaar; g) auctoritas – ontmoette in de woestijn Centauroenen <Anthonis, sente Anthonijs, sente Anthonys, sunte Anthonys> *Troyen*: r. 13775, 13798, 27621.

Anthonis Alegre a) or. Anthoine Alegre; b) filz du duc de Carues; e) **Anthonis Alegre**; f) zoon van de hertog van Carues; g) toernooiridder <Anthonis, Antonis Alegre, Anthonis Alegie> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Anthonis van Constantinopolen e) **Anthonis van Constantinopolen** (or. Anthoine de Constantinoble) – koning van Constantinopolen; f) vader van Helena – zwager van de paus van Rome; g) schiet het belegerde Rome te hulp in ruil voor toestemming om, nu zijn vrouw dood is, met zijn 15-jarige dochter Helena te mogen huwen – laat haar kamenierster Clarisse verbranden omdat zij Helena hielp te ontkomen – reist Helena achterna met een legermacht en komt zo te Sluys in Vlaenderen en later in Londen, waar hij kennis maakt met koning Henrick van Engeland, de door zijn moeder bedrogen echtgenoot van de verdwenen Helena, en besluit om samen met hem zijn dochter te zoeken, welke zoektocht uiteindelijk [3]2 jaar zal duren voordat zij teruggevonden wordt in Tours – verovert met de koningen Amaris van Schotland en Henrick van Engeland ‘en passant’ Ascolen, Jerusalem, Narbone in Schotland en Graffes in Lombaerdien <Anthonis van Constantinopelen, Antonis> *Helena van Constantinopolen*: cap. [1], [4]-[5], [15]-[17], [20]-[21], [24]-[27], [30]-[31].

Anthonis van Lusignen a) or. Anthoine de Lusignen, hertog van Lutzenborch; e) **Anthonis van Lusignen**; f) vierde zoon van Meluzine en Raymondyn – broer van Uriam, Odon, Guyon, Reynout, Godeuaert Metten Groten Tande, Froymont, Raymont, Diederic en Horrible – echtgenoot van Kerstine – vader

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0012.php#a011

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_the_Great

van Bertrant en Lochier; g) met een gewone hand en een leeuwenklauw – trainde zijn troepen op in die tijd ongebruikelijke harde wijze – verslaat de koning van Anssay, die het voorzien had op de maagd Kerstine van Lutzenborch en trouwt haar <Anthonijs, Anthonise, Anthonys van Lusignen, Antonise, Antonis> *Meluzine*: fol. A2va, G1ra, L4rb, L5ra-L6rb, M1va-M2ra, M3rb-M4ra, M4va, M5ra-M6ra, M6vb, N1rb-N3rb, N3vb-N5rb, N5vb, N6va, N6vb, O2rb-O2vb, O3rb, O3va, O4vb, O5vb, O6ra-O6va, P1ra, P1va-P2rb, X5rb, X5va, X6ra-X6vb, Y1ra-Y1va, Y2rb, Y2va, Y3vb.

Anthonis van Savoyen e) **Anthonis van Savoyen** (or. Anthoine de Savoye);

f) broer van de hertog van Savoyen; g) deelnemer aan een toernooi te Naples ter ere van Magelone <Anthonis> *Peeter van Provencen*: fol. E4v, F1r, F2v.

Anthonius 1 a) personage geënt op Marcus Antonius (zie **Antonis**); e) **Anthonius** – hertog en opperbevelhebber van Cesars leger; f) vader van Lucius; g) vecht bij Belgies en Fanumartis; *Caesar Prz*: fol. 42v-43r, 46r-46v.

Anthonius 2 e) **Anthonius**; g) aan het hof van Karel de Grote; *Reinolt von Montelban*: r. 3935.

Anthonius Crassus a) Romeinse generaal die zijn naam dankt aan een vertaalfout: in de brontekst is er sprake van Anthonius én Crassus – dezelfde als **Anthonius 1** – niet dezelfde als **Antonis** en **Crassus (1, 2)**; e) **Anthonius Crassus** – hoofdman van Julius Cesar tijdens het eerste beleg van de stad Belgies; *Caesar Prz*: fol. 39v.

Antichristus zie **Antikerst**

Antidotes zie **Anciotes**

Antyfon e) **Antyfon** – meester; g) voorspelt op verzoek van koning Phillips van Machedonyen de geboorte en dood van zijn (pleeg)zoon Alexander de Grote; *Alexander Prz*: p. 3.

Antigonus a) Antigonus¹ († 301 v.C.), veldheer van Alexander de Grote; e) **Antigonus** – Griekse ridder, legeraanvoerder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten; *Alexanders geesten*: boek II, r. 897; boek III, r. 91, 96; boek V, r. 479; boek VII, r. 435; boek VIII, r. 1096; e) **Antigonus**; g) voor wie Alexander de Grote zich uitgeeft als hij incognito het paleis van koningin-weduwe Candacus bezoekt – volgt Alexander de Grote op als koning van Azyen <Antygonus> *Alexander Prz*: p. 24, 25, 32; e) **Antigonus** – ridder van Alexander de Grote <Anthigonuse> *Cassamus*: r. 303, 323.

Antigonus zie **Antilogus**

Antikerst a) [A-Z 5: **Antichrist**]² [Moisan I, 1: ANTECHRIS(T) 1] — (de) Antichrist,³ een pseudo-Christus, geboren in Babilonien uit het geslacht van Dan, die tracht

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Antigonus_I_Monophthalmus

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0004.php#a003

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antichrist>

de plaats van de ware Christus in te nemen ('anti' in de betekenis: in plaats van); d) wiens komst de Apocalyps c.q. het Einde der Tijden zal inluiden; e) **Antkerst**; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 481; e) **Antekerst**; g) pas als hij regeert zullen de tien geslachten van Ysrahel, die koning Salmanaser gevangengenomen had en die door Alexander de Grote in het gebergte van Caspia waren opgesloten, vrijkomen; *Alexander Prz*: p. 11; e) **Antkersts**; *Rose C*: r. 10801; e) **Ankerts**; g) Valsch Gelaet noemt zich Ankerts bode <*Rose B*: Antkerts> *Rose V*: r. 10975; e) **Antikerst**; g) verbaal bestreden door (H)Elia en Enoch <Antekerst, Antichristum, Antichristus, Antikeerst> *Spel van Antikerst*: fol. Av-Cv.

Antymaloen e) **Antymaloen**; f) zoon van Macharijs von der Losane; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20141.

Antilogus a) [Constans: ANTILOGUS]¹ — Antilochus²; b) zoon van Nestor; e) **Antilogus** – Griek; f) enige zoon van Nestor die Oude – verwant van Achilles; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – met Achilles gedood door Paris in de Apollo-tempel in Troje – op last van zijn vader in eigen land begraven <Anthilocus, Anthilocus, Anthilogus, Antigonus, Antilocus> *Troyen*: r. 536, 5475, 15548, 24332, 24342, 25402, 25431, 25460, 25482, 25542, 25618, 27742.

Antilocus zie **Antilogus**

Antioeces zie **Anciotes**

Antiochen zie **Antiochia**

Antiochia h) [Graesse: **Antiochia**]³ [Moisan I, 2: ANTIOCHE] [West VR: **Antioc(h)e**] — Antiochië,⁴ het huidige Antakya⁵ aan de rivier de Orontes⁶ nabij de Golf van Iskenderun in Turkije – rond het begin van onze jaartelling hoofdstad van de Romeinse provincie Syria,⁷ en na Rome en Alexandria in Egypte qua grootte en aantal inwoners de derde stad ter wereld – in de zesde eeuw door de Perzen en in de zevende eeuw door de Arabieren veroverd – tijdens de Eerste Kruistocht veroverd in 1098 en onder het gezag geplaatst van de Normandiër Bohemond I van Tarente (zie [**Bryemont**]) – heroverd door de Mamelukken in 1268; i) **Anthiocien** – stad in Surië – ooit belegerd door de Christenen en veroverd op de Syriërs <Antiochen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1123; i) **Antiochien** – belegerd door het Christen leger; *Antiochië*: r. 100; i) **Anthiochien** (or. Antiochia; *Gesta romanorum*: Anthiochia) – stad en

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antilochus>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Antiochia>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antioch>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antakya.kmz

6. https://de.wikipedia.org/wiki/Nahr_al-Asi

7. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0018>

koninkrijk van Anthiochus – wordt na de dood van Anthiochus en diens dochter gegund aan Appollonius van Thyro <Anthiochia, Anthioch[ye]n> *Appollonius van Thyro*: cap. [1]-[2], [11]-[12], [14], [24]-[25], [27]; i) **Antioetsen** – Saraceens koninkrijk van koning Putagor van Antioetsen; *Fierabras*: r. 44; i) **Anthioce** – stad aan de landroute van Babilonie (d.i. Cairo) naar Grieken; *Florimont*: r. 191; i) **Antiotse** – Saraceense stad van herkomst van de grootmoeder van Florentijne van Abelant – stad van herkomst van twee neven van Roede Lioen, die door de vader van Gloriant bij Abelant gedood werden <Antioetsen, Antiotsen> *Gloriant*: r. 489, 808, 1129; i) **Anthiochien** – bezocht door de apostelen Matheus en Andries nadat zij Murgundien verlaten hadden; *Gulden legende* [2]; i) **Antiochien** – van waaruit troepen de heidenen die Jeruzalem bezetten te hulp komen tegen het Christen leger; *Heemskinderen*: p. 194; i) **Antiochien** – toenaam van **Pelagia van Antiochien**; *Hughe Prz*: p. 46; i) **Anthiochia** – stad in Grieken waar graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys, op de vlucht voor koning Lodewijck van Vranckrijk, verblijft en tegen de heidenen vecht; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21; i) **Anthiochen** – zetel van de patriarch Teosilus; *Karl Meinet*: r. A336, 40; i) **Antiochen** – Saraceens emiraat – neemt deel aan de belegering van Arragoen <Anthiochen> *Limburch*: boek V, r. 1097, 1099, 1740; i) **Antiocien** – Saraceens emiraat – verder als boven <Anthiocie> *Lymburch*: boek V, r. 1097, 1099, 1736; i) **Anthyochien** – koninkrijk van Anthenor <Anthiochyen, Anthyochyen> *Meluzine*: fol. Q2vb, Q4rb, Q4va, Q6va, R5rb, R6va; i) **Antiochien** – vanwaaruit troepen de heidenen, die Jeruzalem bezetten, te hulp komen tegen het Christen leger <Anthiochien> *Reinolt von Montelban*: r. 14128, 14174; i) **Anthiotce** – verder als boven <Anthisosice> *Renout*: r. 2221, 2273; i) **Ant[i]ochien** (or. danthioche) – Sarazijs koninkrijk; *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Anthiocia** – stad in Suerien – door de Christenen veroverd op koning Corobrant; *Troyen*: r. 28618; i) **Antiochien** – Sarazijs koninkrijk, waarvan de koning zich met zijn volk tot het christendom bekeert nadat Valentijn een draak verslagen die zeven jaar lang elke dag een dier of mens verslond; *Valentijn ende Oursson*: cap. 35-40, 44.

Antiochien zie **Anthiochia**

[Antiochien]! n) Antiochië!; o) **Anthyochien!** – strijdkreet van de Saracenen; *Meluzine*: fol. Q4va, R5vb.

[Antiochine, die] a) de inwoners van Antiochië; e) **die Anthiochen** – volk of leger uit Antiochen; g) nemen deel aan de belegering van Arragoen; *Limburch*: boek V, r. 1119; e) **die Anthiochine** – volk of leger uit Antiocien; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 1119.

[Antiochus] 1 a) [Moisan I, 1: ANTIOCUS 2] — Epifanes Antiochus c.q. Antiochus IV Epifanes¹ († 163 v.C.) [*1 Makkabeeën* 1, 11]²; c) vierde koning van Syrië uit de Seleucidische dynastie (175-163 v.C.); d) ondernam in 168 v.C. een strafexpeditie tegen Jeruzalem, nam de stad in en ontheiligde de Tempel; e) **Antiocus** alias **Epiphanes** – heer; g) bevecht de Joden; *Alexanders geesten*: boek III, r. 786; e) **Anthiocius Epiphanes** – derde van de vijf veroveraars van Jherusalem; *Wrake Vb*: fol. F4r.

[Antiochus] 2 a) [A-Z 2: Antiochos I Soter (324-261) & Stratonike]³ — Antiochus I Soter⁴ (324-261 v.C.); c) koning van Syrië uit de Seleucidische dynastie; e) **Anthiocus** – Griekse ridder, later koning; g) één van de vier uiteindelijke opvolgers van Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1448.

[Antiochus] 3 a) or. Antiochus – *Gesta romanorum*: Anthiochus; e) **Anthiochus**, koning van Anthiochien; g) onderhoudt een incestueuze relatie met zijn enige dochter en wil haar niet laten huwen – bedenkt daarom een raadsel en zegt zijn dochter alleen uit te willen huwelijken aan diegene die het raadsel oplost – maar als Appollonius het raadsel doorgrondt, wil hij hem laten doden – samen met zijn dochter dodelijk door de bliksem getroffen <Anthiochio, Anthiocho, Anthyochus> *Appollonius van Thyro*: cap. [1]-[4], [11], [24], [27].

Antiocien zie **Antiochia**

Antiocus zie **[Antiochus] 1**

Antioetsen zie **Antiochia**

Antiopus zie **Santipus van Caladone**

Antiote e) **Antiote** – ridder; g) samen met [.]cachijs erop uitgezonden door keizer Trajaen van Roeme om Placijs te zoeken; *Eustaes*: r. 224.

Antiotse(n) zie **Antiochia**

Antipater a) Antipater/Antipatrus⁵ († 319 v.C.), veldheer van Philippus van Macedonië; d) na de dood van Alexander de Grote rijksbestuurder – gedurende de Middeleeuwen beschouwd als de moordenaar van Alexander de Grote; e) **Antipater** – Griekse bestuurder van Grieken; g) verraderlijk karakter – verdacht van de gifmoord op Alexander de Grote, daarbij geholpen door Senberis en/of Sulc, en daartoe aangezet door Verranese <Antypater> *Alexanders geesten*: boek X, r. 287, 306, 1001, 1347.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Antiochus_IV

2. http://vulgate.org/ot/1machabees_1.htm

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0004.php#a003

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Antiochus_Soter

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antipater>

Antipodes h) land van de Tegenvoeters, aan de andere kant van de aardbol;
i) **Antipodes** – de tegengestelde wereld <Antipotes> *Alexanders geesten*:
boek IX, r. 1138; boek X, r. 198.

[Antipodes, die] a) de Antipodes/Tegenvoeters,¹ monstervolk wonend aan de
andere kant van de aardbol; e) **Antypodes** – inwoners van Antipodes;
Alexanders geesten: boek X, r. 1248.

Antipotes zie **Antipodes**

Antitodes zie **Anciotes**

Antkerst zie **Antikerst**

Antkerts zie **Antikerst**

Antoengen i) **Antoengen** – land van herkomst van een anonymus aan het hof van
Karel de Grote; *Reinolt von Montelban*: r. 4941.

Antoer zie **Auttoer**

Antolyen zie **Haute Foille**

Antones zie **Pontes Antonys**

Antonijns zie **Antonis** en **Pontes Antonys**

Antonis a) [A-Z 2: Kleopatra VII & Marcus Antonius]² — Marcus Antonius³ (82-31 v.C.);
b) echtgenoot van Octavia – zwager van Octavianus – geliefde en echtgenoot
van Cleopatra; d) protégé, generaal, medeconsul, vriend en neef van Julius
Caesar – lid van het tweede driemanschap met Augustus Octavianus en
Lepidus; e) **Antonis** – Romeinse senator; f) echtgenoot van Octavia – zwager
van Augustus/Octaviaen – later echtgenoot van Cleopatra; g) moet Rome
ontvluchten – verlaat zijn eerste echtgenote, vlucht naar Egypten en trouwt
met Cleopatra – verslagen door zijn zwager Augustus/Octaviaen – pleegt na
de dood van Cleopatra zelfmoord <Antonijns, Antonise> *Alexanders geesten*:
boek V, r. 1136, 1143, 1147, 1162; e) **Anthonijs** – koning in Orienten;
f) echtgenoot van Octavia – geliefde van Cleopatra; g) aangevallen door
Octaviaen/Augustus in Egypte – gestorven <Anthonise, Antonijns, Antonis,
Antonise> *Caesar*: r. 885, 919, 926, 927, 934, 942, 983, 985, 991, 999, 1006,
1038, 1101, 1104, 1118, 1145.

Antonis zie **Anthonis van Lusignen**

Antonis, de goede maerschalck e) **Antonis, de goede maerschalck**
(or. Anthoine le bon mareschal); f) verwant van hertog Savorijn van
Aquitaniën; g) sneuvelt in de strijd tegen de reus Faragus; *Valentijn ende*
Oursson: cap. 26.

Antonis Alegre zie **Anthonis Alegre**

Antonys Pontes zie **Pontes Antonys**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antipodes>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0055.php#a054

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Marcus_Antonius

Antor zie **Auttur**

[Antorilas] a) [West PR: Antorilas]; e) **[Antorilas]** – ridder, in dienst van koning Claudas van Deserte; g) bij Trebes gedood door Gawyn <Antorilasse> *Merlijn*: r. 25641.

Antorne zie **Ansis**

[Antquintijn] a) [Moisan I, 1: ANQUETIN 7 LE NORMANT] – hertog van Normandië; d) baron van Karel de Grote; e) **[Antquintijn]** – hertog <Antquintine> *Aspremont*: fol. 1ra, 8.

Antrepos zie **Atropos**

Antropos zie **Atropos**

Antsay zie **Anssai**

Antwerpen h) [Graesse: Antverpia]¹ — Antwerpen,² havenstad aan de rivier de Schelde³ in het huidige België – gedurende de middeleeuwen één van de belangrijkste steden in het hertogdom Brabant; i) **Antwerpen** – waar het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: XVIII, r. 8, 16; i) **Antwerpen** – waar Julius Cesar een kasteel bouwde; *Caesar Prz*: fol. 29v; i) **Antwerpen** – waarheen Moenen en Emmeken gaan na hun vertrek uit Nieuweghen via Shertoghen bossche – verblijven daar zo'n zes (zeven) jaren in de herberg Inden Guldenen Boom <Hantwerpen> *Mariken van Nieuweghen*: fol. B4v, C3v, C6v, D1r, D2v; i) **Antwerpen** – waar de auteur/vertaler van het woonachtig is <Andworpen> *Sidrac*: proloog, r. 46.

Antzaue zie **Angou**

Antza(u)wen zie **Angou**

Antzhyn zie **Antzmyne**

Antzmyne h) gelet op het voorkomen van [Moisan I, 1: GARIN(S) 26 D'ANSEÛNE] zal/kan bedoeld zijn [Moisan I, 2: ANSEÛNE 2]; i) **Antzmyne** – toenaam van **Garnere van Antzmyne** <Antzhyn> *Karl Meinet*: r. A243, 64; A244, 45.

Anxillas a) [A-Z 6: Zeven wijzen van Rome]⁴ — Anxilles, de tweede van de Sept Sages de Rome⁵ – personage in de gelijknamige roman,⁶ gebaseerd op de veel gelezen 'schooltekst' *Historia septem sapientum*⁷ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184; e) **Anxillas** – de tweede van de Seven Vroeden; g) verdedigt de door zijn stiefmoeder valselyk van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exempel ['Medicus'] over Ypocras en de koningszoon

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Antverpia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antwerpen.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scheldt>

4. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

6. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

van Hongerien <Anxilles> 7 *Vroeden*: r. 63, 71, 951, 957, 971, 996, 1002, 1008, 1009, 1159, 1166, 1186.

Anxt zorghe ende zeere vervaren j) or. Soupeçon d'amboufissement, lett. 'verdenking van hoogmoed'; k) **Anxt zorghe ende zeere vervaren** – zwaard van Vreese; *Rose C*: r. 13243; k) **Anx sorge ende sere verweren** – naam van het zwaard van Vreese; *Rose V*: r. 13427.

Apelijn zie **Apollo**

Apelles a) [A-Z 2: **Apelles**]¹ — Apelles² (4e eeuw v.C.), hofschilder van Alexander de Grote – afkomstig uit Colophon; e) **Apelles** – Joodse beeldhouwer en schilder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – maakt na Alexanders dood een afbeelding van hem met zijn afkomst en heldendaden – maakt het graf van Daris' echtgenote Telico met daarop een verbeelding van het *Genesis*-verhaal – maakt het graf van koning Daris van Perceus met daarop een geografie <Apellese, Appelles> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 379, 391, 419, 706, 835, 877, 996, 1053; boek VII: 807, 825, 1779, 1811, 1829.

Aphei zie **Rifeï**

Apyen zie **Arpien, die**

Apis a) or. Apis, koning van Argos; e) **Apis** – koning van Dargos; f) tweede zoon van koning Jupiter – broer van Arropatreus/Mars en Apollo; *Jason*: fol. 71v.

Apius 1 a) Appius Claudius Crassus³ (midden 5e eeuw v.C.), Romeinse patriciër; d) over wie verteld wordt in Livius' *Ab urbe condita*⁴ [Liber III, caput 44 e.v.]⁵; e) **Apius** (or. Appius) – corrupt rechter; g) begeert de maagd Virgine, dochter van de rechtschapen Virgilius, maar zij wijst hem af – Apius laat Virgine nu opeisen als ware zij een slavin van zijn 'seriant' Claudius en misbruikt zijn macht om die eis in te willigen – als dit uitkomt, pleegt Apius zelfmoord in de gevangenis – zoals verteld door Tytus Liveus <Apiuse> *Rose C*: r. 5318, 5324, 5328, 5330, 5341, 5353, 5377; e) **Apius** – corrupte rechter; g) begeert de maagd Virgine, dochter van de rechtschapen Virginius, maar zij wijst hem af – verder als boven – zoals verteld door Titus Livius <Apiuse, Apiusen, Apyuse> *Rose B*: Apyus> *Rose V*: r. 5372, 5378, 5382, 5384, 5395, 5407, 5431.

Apius 2 a) volstrekt onduidelijk is waar Jacob van M(a)erlant dit verhaal vandaan gehaald heeft – er was ooit een Appius Claudius Caecus lett. 'de Blinde' (ca. 340-273 v.C.) die als gevolg van een vloek blind werd – er was een Lucius Caecilius Metellus (ca. 290-221 v.C.), die als pontifex maximus het Palladium uit een brand redde, maar daar blind van werd – er is **Apius 1** – er is het

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0005.php#a004

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apelles>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Appius_Claudius_Crassus

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Ab_Urbe_Condita_%28book%29

5. <http://www.thelatinlibrary.com/livy/liv.3.shtml#44>

verhaal over de vroedvrouw die Maria na de geboorte van Jezus op haar maagdelijkheid wilde onderzoeken [*Der leken spiegel*, boek II, cap. 58] en daarvoor gestraft werd met een verkrompen arm – maar de essentie van de anekdote moet hem toch gelegen hebben in de straf voor het ontuchtige verlangen om het Palladium onder haar rokken te gluren; e) **Apius** – “een hoghe man” te Rome; g) wilde het Palladium [het (geroofde) Trojaanse beeld van de godin Pallas] onbedekt zien, en werd daarom blind; *Troyen*: r. 23711.

[Apocalips] l) het boek *Apocalyps*¹ alias *Openbaring van Johannes*² – het laatste boek van het *Nieuwe Testament* met daarin een profetische beschrijving van het einde van de wereld; m) **Appocalipsi** – waarin een boek gesloten met zeven zegels; *Jan van Stijevoort*: refr. 102, r. 29; m) **[Apocalips]** – Bedect Wesen wordt wegens haar “ypocrisien” vergeleken met het lijkleke paard uit de *Apocalips* <Apocalipsen> *Rose C*: r. 11024; m) **Pocalisen** – verder als boven; *Rose V*: r. 11194.

Apolijn a) [Moisan I, 1: APOLIN 1] [West PR: **Apolin**] — omdat na de officieuze invoering van het Christendom als staatsgodsdienst onder Constantijn de Grote (ca. 272-337), keizer van Rome en Byzantium (306-337), de oude Grieks-Romeinse goden gedemoniseerd werden, en omdat in de ogen van de middeleeuwen de Saracenen een heidense, polytheïstische godsdienst beleden of een door de duivel geïnspireerde pseudo drie-eenheid (Apolijn, Mamet en Tervagant) aanbaden, ziet men regelmatig in middeleeuwse teksten Jupiter als een Saraceense god genoemd worden – in het verlengde hiervan is het verleidelijk om in geval van Apolijn te denken aan de Griekse god Apollo,³ de god van de dichtkunst, de geneeskunde, het licht en de muziek (zie **Apollo**), maar deze identificatie vindt geen steun in naslagwerken die zich hierover uitspreken – een tweede optie is om Apolijn te vereenzelvigen met Apollyon,⁴ de engel van de afgrond in de [*Apocalyps* 9, 11]⁵ van de evangelist Johannes: “et habebant super se regem angelum abyssi cui nomen hebraice Abaddon graece autem Apollyon et latine habet nomen Exterminans”, maar ook deze identificatie geniet weinig kwantitatieve en kwalitatieve steun – een derde verklaring is die van M. Zink,⁶ die Apolijn identificeert met Apollonius

1. http://vulgate.org/nt/epistle/revelation_1.htm

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Apocalypse_of_John

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apollo>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abaddon>

5. http://vulgate.org/nt/epistle/revelation_9.htm

6. *Le roman d'Apollonius de Tyr*. Version française du XVe siècle de l'*Histoire d'Apollonius de Tyr*, publiée et traduite par Michel Zink d'après le manuscrit Vienne, Nationalbibliothek 3428, avec une introduction, des notes et extraits d'autres versions du même roman. Paris 2006.

van Tyana¹ (eerste eeuw) [A-Z 2: **Apollonius**],² een rondreizende filosoof, occultist, wonderdoener en tijdgenoot van Jezus (van Nazareth), wiens naam en gedachtegoed bleef voortleven in de islamitische wereld – volgens Zink is Tervagant (zie **Tervogant**) in wezen geen afzonderlijke Saraceense god, maar een epitheton van Apolijn: Apolin Terre-vagant (Apolin die van land tot land trok, Apollonius Globetrotter) – deze derde identificatie lijkt de juiste;

e) **Apollijn** – heidense of Saraceense god <Apolline> *Antiochië*: r. 40;

e) **Apollijn** <Apolline> *Cassamus*: r. 117; e) **Apolijn** – door Esmoreit als god vereerd en aangeroepen; *Esmoreit*: r. 82, 179, 277, 406, 422, 430, 594, 609, 683, 690, 748, 790, 812, 936; e) **Apolijn** <Apoline> *Flandrijs*: r. 56, 78, 1737;

e) **Apoline** – Saraceense god; g) wiens naam gebruikt wordt in een begroeting <Apoline> *Florigout*: r. 3356; e) **Apolijn**; *Florigout K*: fol. 1, r. 158;

e) **Apollyn** <Apollyne> *Flovent*: r. 415; e) **Apolijn**; *Gloriant*: r. 247, 326, 337, 366, 374, 616, 652, 711, 763, 804, 811, 976, 1007; e) **Appolijn**; g) vereerd in het koninkrijk Spangen – Reynout weigert hem te vereren <Apollijn> *Heemskinderen*: p. 55, 190, 194; e) **Apolijn**; *Huge B*: r. 54; e) **Appolijn** <Apollijn, Appolijn> *Hughe Prz*: p. 15, 42, 43, 58-61, 71; e) **Appolijn**; g) bij wie de reus in Enghelant zweert; *Jan uut den Vergiere*: cap. 18; e) **Apollo**; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1865; e) **Apolin** – in een adem genoemd met Tervogan en Mamet; *Jourdein*: r. 138; e) **Apollen**; *Karl Meinet*: r. A401, 66; A430, 49; A434, 64; A448, 44; A478, 23, 42; A483, 29; e) **Apollijn** – één van de vier goden van de Saracenen; *Lanceloet*: boek II, r. 1999; e) **Apolijn** – god van de Saracenen c.q. heidense (Griekse) god – geboren in Achasia in Grieken <Apoline, Appolijn, Appoline> *Limborch*: boek VI, r. 1058; boek VIII, r. 802, 926, 1075; e) **Apolijn** – god van de Saracenen c.q. heidense (Griekse) god – geboren in Achaïe <Apoline, Apolinen, Appoline> *Lymburch*: boek VI, r. 1058; boek VIII, r. 803, 923, 1065; boek XII, r. 662; e) **Apolijn** <Apolijns, Apoline> *Lorreinen O*: r. 1183, 1235; e) **Apolijn**; *Madelgijs*: fragm. III, r. 165, 188; fragm. IV, r. 87, 110; fragm. IX, r. 117; fragm. XI, r. 115, 119;

e) **Appolijn**; *Malegijs*: p. 3; e) **Apolijn** <Apolijns> *Margrieta van Limborch*: cap. 67, 74, 80; e) **Appolyn** <Appolynen> *Meluzine*: fol. R3rb; e) **Appolijn**; *Merlijn Prz*: fol. B3b; e) **Apolijn**; *Ogier H*: r. 143; e) **Appolin** <Apolin, Apoline, Apollin, sant Appolin, Apolline, Appoline, Apollinen, Appollin> *Ogyer*: r. 2431, 2483, 2612, 2982, 3254, 3295, 3308, 3470, 3519, 3597, 4066, 8820, 8867, 8896, 8946, 9091, 9337, 9550, 10249, 16410, 16585, 16601, 17081, 17435, 17546, 17652, 19373, 19657, 19672, 20298, 20457, 21133, 21194, 21347, 21374, 21440, 21667, 21709, 21719, 21865, 22857, 23063;

e) **Apollijn** <Apoline, Apolline> *Parthonopeus*: r. [3662], 6615; e) **Appolin** <Appollin> *Reinolt von Montelban*: r. 2233, 13753, 13834, 13868, 14303;

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Apollonius_of_Tyana

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0006.php#a005

e) **[Apolijn]** <Apoline> *Renout D*: r. 207, 232, 244; e) **Appollo**; *Roelant*: r. 843; e) **Apolinus** – gezegd van ‘wet’; *Saladijn*: r. 80; e) **Appolijn** <Apolijn, Apollijn, Appolijn> *Segbelijn*: r. 3860, 6281, 6359, 8509; e) **Apollijn** – Sarazijnse god; g) aangeropen door koning Brandesier; *Valentijn ende Oursson*: cap. 42.

Apolijn zie **Apollo**

Apolin zie **Apolijn**

Apollijn! n) Apollo!; o) **Apollijn!** – strijdkreet van koning Yvorijn jr. van Mombrant en zijn leger; *Malegijs*: p. 152.

Appolijn zie **Apolijn**, **Apollo** en **[Diana]**

Apollin zie **Apolijn**

Apollyn zie **Apollo**

Apollo a) [A-Z 1: **Apollo**]¹ [West PR: **Apolin**] — Apollo,² Griekse/Romeinse god van muziek en dichtkunst, van waarzeggerij, leven en dood – leider van de muzen – dezelfde als **Phebus** – zie ook **Apolijn**; b) zoon van Jupiter en Latona – tweelingbroer van Diana; d) gedurende de Middeleeuwen beschouwd als (af)god en duivel; e) **Appollo** – de harp spelende Griekse god; g) op wie Appollonius van Thyro lijkt als hij optreedt voor koning Altistratus van Penthapolitanen, diens dochter Lucina en hun gasten; *Appollonius van Thyro*: cap. [7]; e) **Appolijn** – godheid vereerd te Delphos; *Esopus*: p. 151, 153, 155, 159; e) **Apollo** – (af)god van keizer Adriaen; g) aan wie Eustaes weigert te offeren; *Eustaes*: r. 287; e) **Appollo** – Griekse god; g) door koning Laomedon van Troyen geraadpleegd op het eiland Delphos – aan wie Hercules wil offeren op de berg Othea om Yole te vergeten; *Hercules*: cap. [6], [24]; e) **Apollo** alias **Apollo van Jacomte** – god; f) vader van koning Mopsius; g) heeft orakel op het eiland Delphos – Apollo-tempel te Pirren gesticht door Serath <Appollo> *Jason*: fol. 49v, 52v, 55r, 55v, 71r, 108r-109r, 114r; e) **Apolijn** – Solijn schrijft dat Apolijn gezegd heeft, dat Socrates de wijste man ter wereld was <*Rose V*: Apelijn [de spelling ‘Apelijn’ in de editie-Verwijs 1868 is ofwel een grap of een onopgemerkte zetfout]> *Rose C*: r. 5584; *Rose V*: r. 5634; e) **Appollo** – Griekse god; g) heeft een tempel bij de zee – aan wie gevraagd wordt aan wie de gouden “disch” (tafel) gegeven moet worden; *Sielen troest*: [Proloog]; e) **Apollyn** alias **Phebus** – heidense of Griekse god; g) met een tempel of orakel te Delpos en een tempel in Troje – aan wie de Grieken offeren voordat zij naar Troje vertrekken – voorspelt dat de Grieken zullen overwinnen – vereerd op Delos en in Lacie <Apolijn, Apollinen, Apollinis, Apollinys, Apollo, Apollyne, Apollyns, Apolynne, Appoline, Appollo, Apollyn, Appollyne, Appolyne> *Troyen*: r. 215, 5726, 5729, 7265, 7286,

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0016.php#a015

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apollo>

7293, 7303, 7319, 7329, 7358, 7360, 7368, 7383, 7385, 7397, 15331, 16390, 16397, 16412, 19957, 23066, 25200, 25262, 25428, 30362, 31306, 31355, 31367, 31774, 31936, 32060, 35013, 35718, 35732, 35737, 35745, 35764, 35797, 35807, 35841, 35933, 36148, 36935, 36962, 37354, 38124;

e) **Appolijn** – afgod; g) aanbeden op Delphos (d.i. Delos) – voorspelt Eneas' heerschappij over de wereld c.q. Rome <Appolijns> *Troyen Prz*: fol. 134vb-135rb, 136ra, 137ra, 141vb, 144rb; e) **Appollo** – god; g) met een tempel op het eiland Delphos – waar Saturnus te horen krijgt dat zijn vrouw zwanger is van een zoon die hem zal verdrijven; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 3.

Apollo zie **Apolijn**

Appollo van Jacomte a) or. Apollo – koning van Arcade, later van Jacointe; b) zoon van koning Jupiter van Athene; e) **Appollo van Jacomte** alias de god **Appollo** – eerst koning van Archadien, later koning van Jacomte; f) derde zoon van koning Jupiter – broer van Apis en Arropatreus/Mars – tweede echtgenoot van Mena – vader van Phavoles; g) wijs – leidt op bevel van de god Mars in een ark een groep mensen uit Pirren naar een eiland nabij Colcos en sticht daar de stad Jacomte – door het volk tot koning benoemd – slaat de opstand van Zethephius neer en huwt zijn dochter uit aan Pheris – sterft nabij Colcos [?] en krijgt een wonderbaarlijke graftombe van kristal en goud – wordt na zijn dood de god Apollo <Appollo> *Jason*: fol. 71v-86v, 87v, 88r, 89r-90v, 91v, 107v, 109r.

[Appollo] van Paphes e) **Appollo van Paphes** (or. Appollo de Paphes) – koning van Paphes; f) zoon van Jupiter 1 van Actiken – vader van Esculapius; g) ontvangt de voor Saturnus gevluchte Titenosen in weerwil van zijn vriendschap en alliantie met Saturnus – waarom hij door Jupiter 2 van Creten uit zijn stad verdreven werd en gedwongen was de schapen van koning Admethus van Thesalen te hoeden; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 12.

Appollonius zie **Appollonius van Thyro**

[Apol(o)nis] zie **Appollinis**

Apon zie **Arpoen**

Aposiatus a) or. naamloos personage – *Gesta romanorum*: Apoziatus; e) **Aposiatus**, jongeling te Mithelen; g) gaat als tweede bij Tharsia naar binnen, die aldaar gedwongen in een bordeel zit, maar keert onverrichter dade terug door haar droevige levensverhaal; *Appollonius van Thyro*: cap. [17].

Appellee zie **Appellex**

Appelles zie **Apelles**

Appellex a) beide handschriften (KB Den Haag 128 E 6 en UB Leiden Ltk. 205) lezen “Appellex” (mogelijk te begrijpen als *Appelleus*), door Leendertz op basis van handschrift H gelezen en geëditeerd als ‘Appellee’ [*Der minnen loep*, p. XXIX] –

bedoeld lijkt/kan zijn Lucius Apuleius Madaurensis¹ (ca. 124-ca. 175) – geromaniseerde Berber – van wie een absurde roman *Metamorphoses*, bewaard bleef, beter bekend onder de titel *De Gouden ezel*; e) **Appellex** – auteur; g) autoriteit op het gebied van de liefde; *Minnen loep*: boek I, r. 150.

Appocalipsi zie [Apocalips]

Appolijn zie Apolijn en Apollo

Appolin zie Apolijn

Appolyn zie Apollo

Appolionius zie Appollonius van Thyro

Appolijn zie Apolijn en Apollo

Appollin zie Apolijn

Appolyn zie Apollo

Appollinis a) referentie aan de romanfiguur Apollonius van Tyrus (zie **Appollonius van Thyro**) – door Jacob van M(a)erlant onafhankelijk van zijn bron ingevoegd; e) **Appollinis** – heer van Tyren; g) ontvlucht de door Alexander de Grote veroverde en verwoeste stad <Apolnise, Apolonise, Appollonis, Apollonis> *Alexanders geesten*: boek III, r. 591, 653; boek X, r. 173.

Appollo zie Apolijn, Apollo en Apollo van Jacomte

Appolonie a) [A-Z 4: Apollonia]² — Apollonia³ (3e eeuw n.C.), martelares; d) feestdag 9 februari – beschermheilige tegen tandpijn; e) **Appolonie** – maagd en martelares; g) datum in colofon; *Ogyer*: r. [23732].

Appollonis zie Appollinis

Appollonius d) de bron van de anekdote lijkt Diogenes Laertius,⁴ auteur van een boek over Griekse filosofen – naverteld door Valerius Maximus in diens *Factorum et dictorum memorabilium librorum IX*, boek IV, ext. 7, maar in geen van beide bronnen wordt de naam of de zoektocht van Appollonius genoemd; e) **Appollonius** – wijze meester; g) ging op zoek naar de gouden tafel die vissers uit de zee opgehaald hadden, maar het was verspilde moeite; *Sielen troest*: [Proloog].

Appollonius van Thyro a) [A-Z 6: Apollonius van Tyrus]⁵ [Moisan I, 1: APOLINES 3 DE TRIS] — Apollonius van Tyrus,⁶ hoofdpersoon van een gelijknamige Byzantijnse roman die gedurende de Middeleeuwen zeer geliefd en invloedrijk was en in meerdere romans werd nagevolgd, met name *Floire et Blancheflor* en *Jourdain de Blaves*, en opgenomen in de Latijnse moraliserende

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apuleius>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0014.php#a013

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Apollonia

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Diogenes_La%C3%ABrtius

5. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0005.php#a004

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Apollonius_of_Tyre

verhalenbundel *Gesta romanorum* (ca. 1300)¹ – zie ook **Appollinis**;
 e) **Appollonius van Thyro** – prins (ook koning genoemd) van Thyro, beoogd koning van Anthiochia; f) echtgenoot van Lucina – vader van Tharsia – schoonzoon van koning Altistratus van Penthapolianen – schoonvader van Athanagoras; g) zeer geleerd en talentvol – lost het raadsel van koning Anthiochus op, maar krijgt diens dochter niet tot vrouw – lijdt schipbreuk – wordt leermeester van Lucina, de dochter van koning Altistratus van Penthapolianen, en trouwt met haar – laat na haar schijndood in het kraambed zijn pasgeboren dochtertje achter in Tharsie – vindt na lange omzwervingen vrouw en dochter weer terug – leeft nog 84 jaar in vrede en krijgt nog een zoon <Apollonius, Appolionius, Appolloni, Appollonio, Appollonium, Appollonius, Thirum Appollonium, Thirus Appollonius, Thyrius Appollonius, Thyro Appollonio, Thyrsi Appollonium, Thyrum Appollonium, Thyrum Appolonium, Thyrus Appollonius, Tyrius Appollonius> *Appollonius*: fol. [A1r], A2r-A4r, A5v, A6v, B1r-B4v, C1r-C2r, C3r-C6v, D1r-D2r, D4r, D4v, E1r-E2r, E3v-E4v, E6r, F1r-F4v, G1r-G6v, H1r-H3r, [H3v].

Appolonis zie **Appollinis**

Apsloen zie **Absalon 1**

Apulien h) or. Apulie – bedoeld wordt mogelijk Pylos² (zie **Pilos**) alias Navarino³ aan de zuidkust van de Peloponnesos in Griekenland; i) **Apulien** – stad en regio aan zee gelegen met daarin de stad Chorinthen – koninkrijk van Pilonius – waar de zwangere Danes in haar bootje heen drijft; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 5, 24, 26-28, 30-31.

Aquilander e) **Aquilander**; f) vader van Aquiline en Adriaen; *Flandrijs*: r. 1808, 1839.

Aquilegien h) [Graesse: *Aquilegia*]⁴ — Aquileia,⁵ aan de rivier de Natisone⁶ vlakbij de Adriatische Zee in Friuli, in het noordoosten van Italië – Romeinse garnizoensstad; i) **Aquilegien** – waar Julius Cesar drie legioenen in reserve heeft; *Caesar Prz*: fol. 12r.

Aquiline e) **Aquiline**; f) dochter van Aquilander – zuster van Adriaen – geliefde van Flandrijs; g) schonk Flandrijs een geneeskrachtige edelsteen <Aquilinen> *Flandrijs*: r. 1440, 1789, 1799, 1829, 1831, 1838.

Aquintaine zie **Aquitaniën**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Gesta_Romanorum

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pylos.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pylos>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Aquilegia>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aquileia.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Natisone>

Aquintine h) mogelijk Cabañaquinta¹ in Asturia, Spanje; i) **Aquitaengen** – stad in Spangenen waar koning Saforet hof houdt; *Heemskinderen*: p. 58;
i) **Aquintine** – verder als boven; *Reinolt von Montelban*: r. 2444.

Aquitaen zie **Aquitaniën**

Aquitaengen zie **Aquintine** en **Aquitaniën**

Aquitaniën zie **Aquitaniën**

Aquitania zie **Aquitaniën**

Aquitanie zie **Aquitaniën**

Aquitaniën h) [Graesse: **Guienna (provincia)**]² [Moisan I, 2: AQUITAIN(N)E]

[West PR: **Aquitain(n)e**] — het middeleeuwse hertogdom of koninkrijk Aquitanië,³ gelegen in het zuidwesten van het huidige Frankrijk met als hoofdstad Bordeaux,⁴ maar ook de epische (hoofd)stad Aquitaniën van de gelijknamige historische regio; i) **Aquitania** – land in het westen van Gallen met veel rivieren – afgeleid van: aqua d.i. water <Aquitaine, Aquitaengen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1593; boek X, r. 335; i) **Aquitaengen** – het tweede deel van Gallen “boven Parijs” met als grensrivier de Geronna; *Caesar Prz*: fol. 6v-7r; i) **Aquitaniën** – zou volgens de Dietse *Van onses Heren Wrake* het koninkrijk van Vaspasianus geweest zijn, wat volgens Jacob van M(a)erlant een leugen is; *Graal & Merlijn*: r. 592; i) **Aquitaniën** – koninkrijk van Lodewijc; *Hughe Prz*: p. 4; i) **Aquitaniën** – hertogdom waar graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys zijn toevlucht zoekt nadat koning Lodewijck hem uit zijn land verdreven heeft – waar heer Jan graaf Robrecht na een tweegevecht als zijn vader leert kennen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21; i) **Equitanten** – koninkrijk van Ludwich, hem door Karll Meynet gegeven; *Karl Meinet*: r. A535, 14; i) **Acquitangen** – land dat koning Claudas van Lanceloet van Lac heeft afgenomen toen die nog een kind was; *Lanceloet*: boek II, r. 31729; i) **Aquitaen** – land – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limburch*: boek VIII, r. 1088; i) **Aquitaniën** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1078; i) **Aquitaniën** – hertogdom van Eugelerius; *Roelant*: r. P1133; i) **Aquitania** – land in Gallen met veel rivieren; *Troyen*: r. 29161; i) **Aquitaniën** (or. Aquitania) – waarlangs de weg van sterren naar Galissien gaat – land waarin de stad Agenes ligt – binnengevallen door koning Aigolant – hertogdom (en verloren gegane stad) van Engelerius van Aquitaniën <Aquitanyen, Aquytaniën> *Turpijn*: II, r. 12; IV, r. 1, 9; V, r. 32; XIII, r. 47; i) **Aquitaniën** – hertogdom van Savorijn – belegerd door de Groenen Ridder en later door de reus Faragus – waar de tovenaer Adriaen Meyn Escleremonde ontvoert op het

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cabañaquinta.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Guienna-provincia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aquitaine>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

toverpaard van Pacolet <Aquitanen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 15-17, 19-21, 23, 26-32, 61.

Aquitaniën! j) or. Aquitaine!; k) **Aquitaniën!** – strijdkreet van hertog Savorijn van Aquitaniën; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Aquitaniën zie **Aquitaniën**

[**Arabesche**] zie [**Arabische**]

Arabi n) [Moisan I, 1: AR(R)ABI 3 (cheval, destrier)] — ‘Arabier’, vermaard paardenras; o) **ein Ravit** – paard(enras); *Eneide*: r. 689, 7322, 8812, 11853, 12317, 12322; o) **Rabis** – paard <Rabiz> *Karl Meinet*: A84, 39, 41, 44; A87, 51; A93, 42; A94, 14, 24; A103, 25; A108, 1; A119, 52; o) **Arabijn** – paard van Guweloën; *Huge M*: r. 24; o) **Arabi** – paard dat Beatrijs [?] krijgt van de abt van Lengi; *Lorreinen*: fragm. II, r. 456; o) **Arabi** – paard <Arabijn> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 238, 306.

Araby zie **Arabien 1**

Arabia zie **Arabien 1**

Arabie zie **Arabien 1**

Arabien 1 h) [Moisan I, 2: ARABE] [West PR: **Arabe**] [West VR: **Ar(r)abe**] — het (schierei)land Arabië,¹ verzamelnaam voor 1) Noord-Arabië alias Arabia Petraea [Graesse: **Arabia Petraea (regio)**]² (zie ook **Nabathee**) met als hoofdstad Petra,³ gelegen aan de oostzijde van de rivier de Jordaan,⁴ 2) Midden-Arabië alias Arabia Deserta [Graesse: **Arabia Deserta (regio)**],⁵ het woestijnachtige binnenland, en 3) Zuid-Arabië alias Arabia Felix [Graesse: **Arabia Felix (regio)**],⁶ het huidige Jemen,⁷ gelegen aan de oever van de Indische Oceaan – hoewel Arabië het moederland is van de volgers en aanbidders van **Mamet**, aartsvijanden van de middeleeuwse Christenen, genoot het land zelf een sprookjesachtige en luxueuze reputatie – beroemd om zijn paarden en goud; i) **Arabia** – land in Asia – met de berg Sinay – bondgenoot van koning Daris van Percen – land van herkomst van Cirifon – toenaam van **Remnoen van Arabia**; *Alexanders geesten*: boek III, r. 138; boek V, r. 225, 271; boek VII, r. 1097, 1104; i) **Arabien** – Saraceens koninkrijk van koning Danubrant van Arabyen <Arabyen> *Buevijn*: fol. L2v, L3v; i) **Are[bien]** – hertogdom “lant van are[...]” – erfgoed van Tyberius (bedoeld lijkt Antonius), door hem heroverd op Brutus en Crassus (bedoeld lijkt Cassius) voor Octaviaen/Augustus <Are[...]> *Caesar*: r. 256; i) **Arabyen** – exemplarische vindplaats van goud;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arabia>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Arabia-Petraea-regio>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/El-Gi.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Jordan_river

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Arabia-Deserta-regio>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Arabia-Felix-regio>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jemen.kmz

Fierabras: r. 174; i) **Arabien** – koninkrijk van Gaifier; *Floris ende Blancefloer*: r. 3505; i) **Arabien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 510; i) **Arabye** – toenaam van **Tybaut van Arabye**; *Godevaert*: r. 13; i) **Arabien** – Saraceens koninkrijk; *Jan uut den Vergiere*: cap. 26; i) **Arabien** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 55; i) **Arabie** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van onder anderen koning Pyrreus – belegert drie keer Arragoen – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft een leger met ook kamelen – de inwoners houden van kamelenmelk en -vlees <Arabien> *Limborch*: boek V, r. 847, 856, 1551, 1647, 1672, 1705; boek VI, r. 399, 683, 771, 915, 1258, 2055, 2241, 2269, 2308, 2403; boek VIII, r. 855; i) **Arabie** – Saraceens koninkrijk <Arabien> *Limborch Frg*: H51A, r. 345, 373, 412; H53, r. 19; i) **Arabie** – Saraceens koninkrijk, later van koning Pyrus – belegert drie keer Aregoen – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft een leger met ook kamelen – de inwoners houden van kamelenmelk en -vlees <Arabien, Arebie, Arebien> *Lymburch*: boek V, r. 848, 857, 1548, 1643, 1668, 1701; boek VI, r. 401, 680, 765, 908, 1253, 2036, 2218, 2246, 2285, 2380; boek VIII, r. 854; i) **Arabien** – woonplaats van de Saraceense reus Morgalien; *Malegijs*: p. 327; i) **Arabien** – wijnland – Saraceens koninkrijk van Alant van Arabien/Barbarijen – belegert c.s. Arragoen <Arabijen> *Margrieta van Limborch*: cap. 13, 74-75, 88-89; i) **Arabien** – koninkrijk van Cynaran; *Minnen loep*: boek III, r. 695; i) **Arabien** – “die van Arabien” – aanhangers van Machamet; *Negen Quaetsten*: fol. B4r-B4v, E2v; i) **Arabie** – Saraceens rijk van emir Galopien <Arabien> *Ogyer*: r. 3861, 20101; i) **Arabie** – exemplarische vindplaats van goud <Arabien> *Reynaert Prz*: r. 2669; i) **Arabye** – Saraceens koninkrijk van Tybaut van Arabye; *Ridder metten Zwane*: r. 41; i) **Arabie** – rijk van sultan Synagoen – bondgenoot van de Saracenen – waar ooit Oede la Belle gevangen zat <Arabien, Arbien> *Roelant*: r. 1722; r. P98, P104, P305; i) **Arabie** (or. Arrabe) – vermaard om zijn goud; *Rose C*: r. 8821; i) **Arabia** – land in Asia – vermaard om zijn paarden <Arabien, Araboes> *Troyen*: r. 8887, 9385, 28590, [28597]; i) **Arabien** (or. Arabia) – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 6; V, r. 79; i) **Araby** – koninkrijk van de vader van een jonkvrouw die door een Zwarte Ridder ontvoerd en mishandeld wordt; *Valentin und Namelos*: r. 433, 1197; i) **Arabien** – exemplarisch rijk land; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 260.

Arabien 2 h) or. dorbie/d’Orbie – wat een verminking zal/kan zijn van

[Moisan I, 2: ORBRIE] – zie ook **Dorbie** en **Orbie**; i) **Arabien** – Sarazijns emiraat – bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Arabien(e) zie **Arabijne, die**

Arabiensche zie **Arabijne, die**

Arabiin zie **Arabijne, die**

Arabijen zie **Arabien 1**

Arabijenschen zie **Arabijne, die**

Arabijn zie **Arabi** en **Arabijne, die**

Arabijne, die a) [Moisan I, 1: ARABI(S) 1] — de Arabieren¹ – gedurende de Middeleeuwen een heidens of Saraceens volk en/of ‘de Arabier’; e) **die Arabiene**; g) woestijnvolk dat exemplarisch slank is door hun dieet; *Heimelicheit der beimelicheden*: r. 950; e) **die Arabine** – volk of leger uit Arabie; g) belegeren drie keer Arragoen <Arabien> *Limborch*: boek V, r. 1653; boek VI, r. 429, 2311; boek X, r. 1340; e) **die Arabijn** – correspondeert met **die Sarasijn** (in *Lymburch*) – toenaam van zowel de vader (koning van Arabie) als zoon **Pyrreus** als ook de neef of verwant van koning Pyrreus; g) belegert Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1556; VI, r. 968, 2250, 2349, 2383; e) **die Arabien** – heidens volk; *Limborch Frg*: H51A, r. 415; e) **die Arabiin** – alias voor de koning van Arabie; *Limborch Frg*: H51A, r. 353; e) **die Arabijne** – volk of leger uit Arabie – belegeren driemaal Aregoen <Araby, Arebyne> *Lymburch*: boek V, r. 1553, 1649; boek VI, r. 431, 2288; boek X, r. 1447; e) **die Arabijn** – toenaam van de neef of verwant van koning Pyrus van Arabie; g) komt de dood van zijn verwant koning Pyrus in Aregoen wreken <Arabijn> *Lymburch*: boek VI, r. 2226, 2326, 2360; e) **die Arabiensche** – volk of leger uit Arabien; g) bondgenoten van Polijphenus van Barberijen <Arabijenschen> *Margrieta van Limborch*: cap. 89, 91; e) **Araboise** – volk of leger uit Arabia; g) bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Araboise> *Troyen*: r. 22473.

Arabine zie **Arabijne, die**

[Arabische] n) Arabische; o) **[Arabesche]** <Arabeschem> *Karl Meinet*: r. A482, 27; o) **Arabiesche**; *Lymburch*: boek VI, r. 1206.

Araboës zie **Arabien 1**

Araboise zie **Arabijne, die**

Arachus a) aldus handschrift UB Leiden Ltk. 205 – het door Leendertz uitgegeven ‘Haagse’ handschrift leest hier “Arathijs” – Aratus van Soloi (in Cilicië)² (ca. 315-ca. 245 v.C.) – Griekse dichter van het volumineuze kosmologische (en mythologische) tractaat *Phaenomena*, dat grote bekendheid genoot in de antieke wereld; e) **Arathijs** – auteur; g) autoriteit op het gebied van de liefde <KB Den Haag 128 E 6: Arathijs> *Minnen loep*: boek I, r. 152.

Araenge zie **Arague**

Araengen h) gelet op Bare (Berry [?]) zou Orange (zie **Oringen**) in Frankrijk bedoeld kunnen zijn, ware het niet dat Orange, evenals Berry, geen koninkrijk was; i) **Araengen** – “Die van Bare entie van [Arangen]” – koninkrijk – de koning

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arabs>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aratus>

neemt deel aan het toernooi om Melioers hand <[Arangen]> *Parthonopeus*: r. [3806], 5312.

Aragnes a) [A-Z 1: *Arachne*]¹ — Arachne,² weefster uit Colophon, Lydië; b) dochter van Idmon; d) leert van de godin Athena spinnen en weven, wat zij later ontkent – de woedende godin eist een wedstrijd, die Arachne wint – Athena trekt het werkstuk aan flarden en zint op meer wraak – uit angst beneemt Arachne zichzelf het leven, waarna de godin haar in een spin verandert; e) **Aragnes**; g) hoogmoedig – heeft een weefwedstrijd met Pallas gehouden: verliest en wordt door de (woedende) godin veranderd in een spin <Aranien> *Eneide*: r. 5806, 5814.

Aragoen(ien) zie **Arragoen 1**

Aragon(e) zie **Arragoen 1**

Aragonien zie **Arragoen 1**

Arague a) de goudsmid Clonus [*Aeneis* X, 499]³; b) zoon van Eurytus⁴; d) maakte een gouden draagband voor Pallas, de zoon van Euander/Evander; e) **Arague**; g) maakte voor Euander [?] (Pallants vader) de rijkversierde gordel die door Turnus op de door hem gedode Pallant wordt buitgemaakt <Araenge> *Troyen*: r. 39012; e) **Ayagne**; g) maakte de kostbare gordel voor Pallant [?], Euanders zoon, die door Turnus op de door hem gedode Pallant wordt buitgemaakt; *Troyen Prz*: fol. 153vb.

Aracusia h) [Graesse: *Arachosia (regio)*]⁵ — Arachosia⁶ – regio in het huidige Afghanistan; i) **Aracusia** – land in Asia – vernoemd naar een havenstad; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1029; i) **Aracusia** – verder als boven; *Troyen*: r. 28526.

Aramathia h) [West PR: *Arimachie*] [West VR: *Arimacia*] — Arimathea/Arimatea⁷ [*Mattheus* 27, 57]⁸ [*Marcus* 15, 43]⁹ [*Lucas* 23, 51]¹⁰ [*Jobannes* 19, 38]¹¹ – in de *Historia scolastica* van Petrus Comestor († 1179) geïdentificeerd als (het Oudtestamentische) Ramathaim-Zophim (zie **Ramata**), even ten noordwesten van Jeruzalem,¹² waar de profeet Samuel begraven zou zijn, maar gedurende de Middeleeuwen ook geïdentificeerd met de noordelijker gelegen stad Rama,

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0017.php#a016

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arachne>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Eurytus>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Arachosia-regio>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arachosia>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arimathea>

8. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

9. https://vulgate.org/nt/gospel/mark_15.htm

10. https://vulgate.org/nt/gospel/luke_23.htm

11. https://vulgate.org/nt/gospel/john_19.htm

12. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Yerushalayim.kmz

het huidige Ramallah¹ op de Westelijke Jordaanoever in Israël/Palestina – stad van herkomst van Joseph van Arimatea; i) **Aramathia** – toenaam van **Joseph van Aramathia** <Aramathien, Aromathia> *Graal & Merlijn*: r. 158, 329, 447, 4103; i) **Aramathie** <Aramathien, Aramathye, Aramathyen, Marathien> *Lanceloet*: boek II, r. 1755, 1971, 1980, 24180, 25268, 29414, 36546; i) **Aramathie** <Aramathien, Aremathien, Arithmatien, Aromathien> *Lanceloet*: boek III, r. 300, 1441, 3248, 3506, 5321, 10148, 10475, 10725, 10976; i) **Aramatien** – toenaam van **Josep van Aramatien**; *Lanceloet B*: r. 98, 255; i) **Abaromatie**; *Lantsloot*: r. 1144; i) **Aramathie** <Aramathien, Aremathien> *Merlijn*: r. 19117, 29633; i) **Aromathien** – toenaam van **Joseph van Aromathien** <Aromathia> *Wrake Vb*: fol. A4r, B4v, C1r, C3r, C4r, F1v.

Aramathie(n) zie **Aramathia**

Arames h) bedoeld is Varennes, een toponiem dat een keer of twintig en verspreid over heel Frankrijk voorkomt – toenaam van Aimon de Varennes, de Oudfranse auteur van de *Roman de Florimont*²; i) **Arames** – toenaam van **Aymes van Arames**, de dichter van de Walsche tekst; *Florimont*: r. 55.

Aran a) [West PR: Aran]; e) **Aran**; g) brengt als bode van koning Artur aan Frole op Bestoc de boodschap, dat koning Artur Vrancrike aan Lanceloet van Lac wil geven; *Lanceloet*: boek II, r. 34935, 34937, 34949, 34995; e) **Aran**; g) bode van koning Artur naar de inwoners van Gaule; *Lancelot W*: r. (verso) 4, 28, 39.

[Arangen] zie **Araengen**

Arania zie **Alania**

Aranien zie **Aragnes**

Arapont i) **Arapont** – stad in Armenie; *Limborch*: boek VIII, r. 24, 101; i) **Arapont** – stad in Armenie <Arupont> *Lymburch*: boek VIII, r. 24, 100.

Ararat h) de berg Ararat³ in het oosten van Turkije op de grens met Armenië⁴ – waar de Ark van Noë/Noach na de Zondvloed gestrand zou zijn [*Genesis* 8, 4]⁵; i) **Ararat** – berg in Armenije; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1307; i) **Arrarat** – berg in Armenie; *Troyen*: r. 28842.

Ararian a) Azariam/Azarja [2 *Kronieken* 21, 2]⁶; e) **Ararian**; f) zoon van Josephat – broer van Joram, Jahihel, Sachariam, Azariam, Michael en Saphitiam; g) samen met zijn broers door Joram gedood nadat die koning geworden was; *Negen Quaetsten*: fol. B4v.

Arastagnus zie **Arestant**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ramallah.kmz

2. http://www.arlima.net/ad/aimon_de_varennes.html

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ararat

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ararat.kmz

5. http://vulgate.org/ot/genesis_8.htm

6. http://vulgate.org/ot/2chronicles_21.htm

Arastus a) [Constans: ARATUS]¹ — spion van Pyrrhus; e) **Arastus**; g) als bode van Pirrus weggestuurd om polshoogte te nemen met betrekking tot de oorlog tussen Acastus en Peleus; *Troyen*: r. 34811.

Arathijs zie **Arachus**

Aratuse zie **Artüsien**

Aratuse! zie **Artüsie!**

[Araxes, die] h) [Graesse: Araxes fluvius]² — de Araxes³ oftewel Aras, rivier uitmondend in de Kaspische Zee – grensrivier tussen het huidige Azerbeidjan en Iran – al in de brontekst abusievelijk gesitueerd bij Percepolis; i) **Araxes** – rivier bij Percepolis, woest en snelstromend – door Alexander de Grote op de smalste plaats in één nacht overbrugd om zo Permenio en zijn troepen te bevrijden in Percepolis; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 383, 463.

Arbele h) [Graesse: Arbela]⁴ — Arbela,⁵ het huidige Irbil⁶ in het noorden van Irak – waarbij in 331 v.C. de laatste slag plaatsvond tussen Alexander de Grote en Darius III – zie ook **[die Albene]**; i) **Arbele** – stad, veroverd door Alexander de Grote nadat de Perzen onder leiding van koning Daris van Percen al gevlucht zijn; *Alexanders geesten*: boek V, r. [675], 794, 799, 806; [boek VII, r. 483, 492].

Arbeyden des vrome Hercules, Historie vanden twaelf zie **Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules**

Arbien zie **Arabien 1**

Archade(n) zie **Arcadia**

Archaden, die a) de Arcadiërs – zie ook **Arcadia**; e) **die Archaden** – volk of de onderdanen van koning Euander (en Pallant); g) bondgenoten van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – treuren om Pallants dood <Archades> *Troyen*: r. 37689, 38970, 39002, 39024, 39041, 39089, 39421, 39469, 39526, 39531, 39534, 39951, 39975, 40237, 40281, 40457; e) **die Archaden** – onderdanen van koning Euander (en Pallas); g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146rb, 153vb-154rb, 156ra, 156va, 156vb, 159rb, 162rb.

Archades zie **Archaden, die**

Archadia zie **Arcadia**

Archadie(n) zie **Arcadia**

Archaya h) or. Caie c.q. Archaie/Arcaire – in hs. Archiarke – waarschijnlijk begrepen als Achaia (zie **Achaya**) of Arcadia (zie **Arcadia**) in Griekenland; i) **Archaya** –

1. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/34>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Araxes-fluvius>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Araxes>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Arbela>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Irbil>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Irbil.kmz

koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand
<Archania, [Archiarke]> *Parthonopeus*: r. 3721; fragm. Gr, r. 3721.

Archelaus 1 a) Herodes Archelaüs¹ (23 v.C. - vóór AD 18) [*Mattheus 2, 22*]²
[West PR: Herode 2]; b) zoon van Herodes de Grote en de Samaritaanse Mathace;
d) na de dood van zijn vader aangesteld als ethnarch van Judea (AD 4-6) –
wegens wanbeleid in 6 uit zijn functie ontheven en als balling naar Vienna in
Gallië gestuurd; e) **Archelaus** – koning van Jeruzalem; *Graal & Merlijn*:
r. 598, 605; e) **Archelaus** – “in dogeden volmaect” – opvolger van Herodes die
“int quade volmaect” was; *Leven ons Heren*: r. 801, 803; e) **Archilaus** – “groot
koning” van Galilea; f) zoon van Herodes; g) te gast op een feest dat Pylatus te
Jherusalem geeft – steunt Pylatus in diens rebellie tegen keizer Vespasiaen van
Romen – vraagt Vespasiaen om genade als hun positie hopeloos is, wat
geweigerd wordt in verband met de kindermoord van zijn vader Herodes –
pleegt dan zelfmoord <[Archilans]> *Wrake Vb*: fol. C1v, C2v, C3r, C3v, C4v,
D1r, D1v, D2v, D3r, D4r, D4v, E1r, E1v.

Archelaus 2 a) [Constans: ARCHELAUS]³; e) **Archelaus** – koning – afkomstig uit Bote;
f) oom van koning Prothenor; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd
tegen de Trojanen om Helena – bedroefd om de dood van zijn neef
<Althelaus> *Troyen*: r. 7104, 8701, 8729, 9659, 10130, 11336, 12304, 12316,
12678, 13671.

Archiarke zie **Archaya**

Archilans zie **Archelaus 1**

Archilaus zie **Archelaus 1**

Archilegus zie **Archilogus 1**

Archillagus zie **Archilogus 1**

Archilogus 1 a) [Constans: ARCHILOGUS 2]⁴; b) zoon van koning Heseüs de Therace;
e) **Archilogus** – koning – afkomstig uit Trachia – toegenamd: “die Scone”;
f) zoon van koning Theseus 3 – verwant van koning Prianus van Troyen;
g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena
<Archilegus, Archillagus> *Troyen*: r. 8362, 9200, 9847, 12697, 12781.

Archilogus 2 a) [Constans: ARCHILOGUS 1]⁵; e) **Archilogus** – Griek; f) verwant van koning
Boteus; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om
Helena – gedood door Hector; *Troyen*: r. 12224, 20093.

Archys i) **Archys** – toenaam van **Wylhelm van Archys**; *Karl Meinet*: r. A198, 18.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Herod_Archelaus

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

Arciancen j) or. Arciance – volgens de brontekst gelegen “oultre thebes et au plus pres dathenes sus la riuere” – geen reëel toponiem maar een verzonnen/sprekende naam als bijvoorbeeld: ‘archiancien’ [?] (oeroud) of ‘archiangé’ [?] (aartsengel); k) **Arciancen** – kasteel in of nabij Thebes – residentie van Amphitrion en Alcumena – waar Jupiter dankzij metamorfose Alcumena kan bedriegen en zwanger maken van Hercules – in de buurt waarvan een tempel staat die gewijd is aan Dyane <Arciance> *Hercules*: cap. [1]-[2].

Ardaen zie **Ardennen 1**

Ardalio a) or. naamloos personage – *Gesta romanorum*: Ardalio; e) **Ardalio** – schepeling van Appolonius van Thyro; g) weigert namens prins Athanagoras van Mithele een boodschap over te brengen aan depressieve Appollonius van Thyro in het diepst van het ruim van het schip, omdat het geld zijn gebroken benen niet heelt; *Appollonius van Thyro*: cap. [20].

Ardam zie **Ardennen 1**

Ardan, Wout van zie **Wout van Ardan**

Ardan(e) zie **Ardennen 1**

Ardanen(lant) zie **Ardennen 1**

Ardanien zie **Ardennen 1**

Ardann(e) zie **Ardennen 1**

Ardea h) Ardea,¹ Rutulische stad in Latium,² in het huidige Lazio in het midden van Italië; i) **Ardea** – hoofdstad van het koninkrijk van Turnus – bondgenoot tegen Eneas van Troyen c.s. – verwoest door Eneas na het verlies van de Ruseliene en de dood van Turnus; *Troyen*: r. 37213, 37454, 37646, 38632, 39203, 39576, 40848; i) **Ardea** – stad en koninkrijk van Turnus – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 143va, 145ra, 146ra, 151vb, 154vb, 157ra, 165ra.

Ardeine zie **Ardennen 1**

[**Ardeingen**] zie **Ardennen 1**

Arden zie **Ardennen 1**

Ardene(n) zie **Ardennen 1**

Ardenien zie **Ardennen 1**

[**Ardenigen**] zie **Ardennen 1**

Ardennen 1 h) [Moisan I, 2: ARDENE] — land en/of woud in Frankrijk, waarmee zowel de Ardennen³ in België-Luxemburg als Ardane bij Bordeaux bedoeld wordt; i) **Ardeine** – land in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1554; i) **Wout van Ardennen** – het meest vruchtbare deel van Duutslant ligt bij het **Wout Hircijn** alias het **Wout van den Hircinen**, dat nu het Wout van Ardennen

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ardea.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Latium>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ardennes>

genoemd is – in Cesars tijd negen dagreizen breed en zich uitstrekkend tot ver in Vrancrijk – met een grote verscheidenheid aan wilde beesten <Ardenen> *Caesar Prz*: fol. 7v; i) **Ardaen** – hertogdom – twistappel tussen Dominicus en Mazebrouc <Ardane, Ardanen, Ardanenlant, Ardenne> *Couchi*: fragm. PI, r. 181; fragm. VII, r. 289, 308, 316, 328, 346, 352, 447, 538, 599, 620, 658, 685, 770, 794, 807, 811, 1250, 2253, 2308, 2339, 2483, 2510, 2528, 2536, 2675, 2704, 2734; i) **Arдан** – land van de hertoge van Ardan – waar zich het kasteel bevindt waar de Heemskinderen naartoe vluchten om aan Karel de Grote, die Montalbaen belegert, te ontkomen <Ardanen, Arden> *Heemskinderen*: p. 105, 145, 180, 181, 185; i) **Ardennen** – toenaam van **Diederick van Ardennen**; *Hughe Prz*: p. 79; i) **Ardanien** – toenaam van **Dederich van Ardanien** <Ardenien> *Karl Meinet*: r. A229, 23; A235, 40; A240, 43; A242, 30; A247, 22, 41; A248, 37, 47; A249, 46; A250, 17; A252, 12, 27; A267, 14; A273, 4; A283, 4; A289, 70; i) **Ardenen** – toenaam van **Arnout van Ardenen**; *Limborch*: boek II, r. 557, 1749, 1897, 1916; i) **Ardennen** – toenaam van **Arnout van Ardennen**; *Lymburch*: boek II, r. 555, 1742, 1890, 1909; i) **Wout van Ardennen** – woud gelegen tussen Vrancrijk, Lymborch en Brabant – land van herkomst van Arnout van Ardennen <Woudt van Ardennen> *Margrieta van Limborch*: cap. 39; i) **Ardennen** – toenaam van Arnout van Ardennen en zijn vader Geraert van Ardennen; *Margrieta van Limborch*: cap. 39, 44, 47-48, 51-53; i) **Ardennen**; *Meluzine*: fol. L4va, L5vb, P2ra; i) **Ardane** – woud, waar Ogier doorheen trekt op weg naar Sahssen – waar Broyfort verblijft tijdens Ogiers gevangenschap – toenaam van **Diederich von Ardanen** <Ardanen, [Ardeingen]/[Ardenigen]> *Ogyer*: r. [234], 3793, 8606, 9727, 9736, 13921, 13929, 13943; i) **Ardenen** – hertogdom van een deelnemer aan het toernooi om Melioers hand – wildernis waar Melioer door haar toverkunst Parthonopeus uit jagen stuurt en laat verdwalen – waar Parthonopeus zich uit liefdesverdriet aan de wilde dieren wil overgeven <Ardene, Ardenoys> *Parthonopeus*: r. 838, 2411, 2543, [5284]; i) **Ardennen** – wildernis, in de buurt van de zee – waar graaf Partinoples van Bleys verdwaalt tijdens de jacht – waar hij verwilderd leeft na door keizerin Melior verstoten te zijn; *Partinoples*: p. 2, 4, 34, 36; i) **Arttinen** – het ‘wilde land’ waar (de samenzweerder) Bruun vandaan komt <Ardevene> *Reynaert A en F*: r. 2249; i) **Ardennen** – “tusschen Hollant ende Ardennen” – wildernis, verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 233, 1655; i) **Ardennen** – wildernis, verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2270; i) **Arдан** – hertogdom van Diederich von Ardan – woud nabij de plaats waar Beyart verdronken wordt <Ardann, Ardanne, Ardenne, Ardon> *Reinolt von Montelban*: r. 3678, 3933, 4923, 9541, 9978, 10687, 10770, 11514, 12934, 12988, 13161, 13187, 13312; i) **Arдан** – toenaam van **Diederijc van Arдан** <Ardam, Ardanne> *Renout*: r. 1102, 1470, 1979, 2065; i) **Ardennen** (or. le pays de dardeinne/terre de dardaine) – behorend tot het keizerrijk van Otto I van Almanien – zeer vruchtbaar land dat

de graaf van Franckenborch samen met zijn dochter aan Helias geven wil om zijn leven te redden <Ardenen> *Ridder metter Swane*: cap. [21]-[22];

i) **Ardennen** – toenaam en/of land van **Diederick van Ardennen**; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Ardene** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29122.

Ardennen 2 i) **Ardennen** (or. dardainne) – naam die Helias aan het bos geeft, waarin hij het kasteel Billoen (zie **Billoen 2**) laat bouwen; *Ridder metter Swane*: cap. [27], [30].

Ardennen, Wout van zie **Ardennen 1**

Ardenoys zie **Ardennen 1**

Ardevene zie **Ardennen 1**

Ardofilon a) Ardophilus [*Alexandreis* III, 45]¹; e) **Ardofilon** – Perzisch strijder; g) gedood door Clitus <Ardofilone> *Alexanders geesten*: boek III, r. 59, 70.

Ardon zie **Ardennen 1**

Ardonius a) or. RA: Ardalius, RB: Ardaleus; *Gesta romanorum*: Ardonius; e) **Ardonius**, jongeling in Penthapolitanen; g) één van de drie vrijers van Lucina, de dochter van koning Altistratus; g) denkt slim te zijn door te liegen dat hij schipbreuk geleden heeft; *Appollonius van Thyro*: cap. [10].

Ardsche Paradijs zie **Paradijs, [dat]**

Arebie(n) zie **Arabien 1**

Arebiesche zie [**Arabische**]

Arebijn zie **Arabijne, die**

Arebyne zie **Arabijne, die**

Aregoen zie **Arragoen 1**

Aregoen! zie **Arragoen!**

Aregon zie **Arragoen 1**

Aremathien zie **Aramathia**

Armoede zie **Armoede 1** en **Armoede 2**

Arendeel zie **Arondeel 2**

[**Arent**] zie **Arnout van Ardennen**

Arent van Gheldre a) Arnold van Egmond² (1410-1473); b) oudste zoon van Jan II van Egmont en Maria van Arkel; c) hertog van Gelre (1423-1465) en (1471-1473); d) verloor de steun van de Bourgondische hertog Philips de Goede (1396-1467) toen hij zich verzette tegen de komst van David van Bourgondië (1427-1496) als bisschop van Utrecht (1457-1494) en werd met goedvinden van Philips in 1465 door zijn zoon Adolf gevangen gezet – vrijgelaten door Philips' zoon Karel de Stoute en in 1471 in zijn ambt hersteld; e) **Arent van Gheldre**; f) vader van hertog Adolf; g) door zijn zoon Adolf

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Arnold_van_Egmond

gevangen gezet in Grave – ontsnapt <Arent> *Mariken van Nieumeghen*: fol. A2r, C2v.

Aresse h) [Constans: ARESSE]¹; i) **Aresse** – koninkrijk – toenaam van **Marine van Dares** en van **Rysa van Aresse** – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Dares, Daresse> *Troyen*: r. 469, 11282, 19069, 21788.

Arestant a) [Moisan I, 1: ARESTANZ 3] – koning van Bretagne; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 53]² genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Aristannus** – koning van Brytania; g) bondgenoot van Karel Meinet tegen Agolant; *Karl Meinet*: r. A357, 44; e) **Aristant** – koning – leenman van keizer Karel de Grote; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Aristande, Avestant> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 665, 1641; e) **Arestant** – koning; g) bondgenoot van Garijn; *Lorreinen O*: r. 2919; e) **Arestant**; g) verder als boven <Arestande> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 264; e) **Astragnus** – koning van Brittanien – ridder, in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Gelijn; *Roelant*: r. P1130; e) **Arastagnus** (or. Arastagnus rex Britannorum) – koning van de Brytoenen; g) streed aan koning Karels zijde in Spaengien – begraven te Belijn; *Turpijn*: V, r. 31, 51; VI, r. 43; XIII, r. 44.

Arestis zie **Horrestis**

Arestoteles zie **Aristotiles**

Aretas zie **Arethas**

Arethas a) Arethas [*Alexandreis* III, 12]³; e) **Arethas** – sultan van Surië – Perzisch strijder; g) gedood door Alexander de Grote <Aretas, Ateras> *Alexanders geesten*: boek III, r. 30, 39, 46.

Arfaxat a) Fr. Arfaxat, Sp. Arfaxat; e) **Arfaxat** – rijke koopman uit groot Caire; g) hoort van de hongersnood in Thunes en gaat daarheen met vier schepen vol graan – koopt aldaar de bij een bakker in slavernij werkzame Platine, Meliadus en Caristes, en neemt hen mee naar groot Caire – na zijn dood worden bij gebrek aan een testament Meliadus en Caristes opgeëist door de groote soudaen – later zal de Ridder met dat Kruyce bij de weduwe van Arfaxat in Hiponien Platine ophalen <Arphaxat> *Meliadus*: cap. 5-6, 13.

Argant a) [West PR: Agans – var. Argant] – Saksische koning; e) **Argant** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood door Cleodales van Coronasse <Argante> *Merlijn*: r. 33904, 33915.

Argeleosen zie **Orgeleos van Yrlant**

Argene zie **Argos 3**

Argent, Bien zie **Bien Argent**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

2. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

- Argere** h) het mythische (ei)land Argyra¹ bij India (zie ook **Crisa**), door Droysens² gelokaliseerd ten oosten van de Ganges-delta (India trans Gangem) in het huidige Burma; i) **Argere** – eiland bij Endi met roodgouden of zilveren bergen, bewoond door draken en griffioenen – bezocht door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 898; boek IX, r. 1200; i) **Argere** – eiland bij India – verder als boven; *Troyen*: r. 28397.
- [Argiens, die]** a) or. Argiens (volk uit Argos) – zie ook **Argos 3**; e) **de Argiens** – volk; g) tegenstanders van koning Thoas van Lenno; *Jason*: fol. 61v.
- Argine** zie **Argos 2**
- Argynen** i) **Argynen** – land – bondgenoot van Baligain tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A477, 52.
- Argoen(ien)** zie **Arragoen 1**
- Argongen** zie **Arragoen 1**
- Argonnose, die** a) [Moisan I, 1: AR(R)AGON 1] or. les Arragonnois – de (wapendragende) inwoners van Aragon (zie **Arragoen 1**); e) **die Argonnose**; g) strijden samen met de Castilianen onder koning Cacus tegen Hercules en Hispan; *Hercules*: cap. [19].
- Argos 1** a) Argos/Argus,³ scheepsbouwer – één van de Argonauten⁴; e) **Argos** – Griekse scheepsbouwer en schipper van de Argine; g) vriend van Jason van Mirmidonien – vergezelt Jason op zijn reis naar Colcos – bouwt later ook voor koning Eson van Mirmidonien een vloot van honderd schepen om wraak te nemen op koning Leomedon van Troyen; *Jason*: fol. 57v, 58v-59r, 60r, 65r, 66r, 68v, 70v, 91r-91v, 110v, 113r-114r, 117r-117v, 119r, 121v-122v, 125v-126r, 127r-127v, 130r; e) **Argus** – timmerman; g) krijgt van koning Peleas de opdracht voor Jason een schip te bouwen – bouwt de Argos; *Troyen*: r. 816, 825, 879.
- Argos 2** j) de Argo⁵ – het door Argos/Argus (zie **Argos 1**) gebouwde schip voor Jason en de Argonauten⁶; k) **Argine** – waarmee Jason van Mirmidonien op reis gaat naar het eiland Colcos om het Gulden Vlies te bemachtigen – genoemd naar de scheepsbouwer Argos; *Jason*: fol. 57v; k) **Argos** – waarmee Jason c.s. naar Colchos varen <Argus> *Troyen*: r. 877, 880.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argyre>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Argos_fils_d'Arestor_%28argonaute%29

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argo>

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

Argos 3 h) Argos¹ in Argolis,² ook heel Argolis, op de Peloponnesus in het zuiden van Griekenland – levert als bondgenoot van koning Menelaus eskaders (“Argos agit turmas”) [*Achilleis* I, 419]³ – zie ook **die Argiens**; i) **Darges** – d.i. van Argos – koninkrijk van Gorgophon van Darges – in de buurt waarvan het Bosch van Neemen ligt; *Hercules*: cap. [3], [9]; i) **Darges** – koninkrijk van koning Apis; *Jason*: fol. 71v; i) **Argos** – stad – levert als bondgenoot voetvolk aan koning Menelaus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Argene> *Troyen*: r. 5449, 9734.

Argos zie **Hargodabrant**

Argreste zie **Agreste**

Argus zie **Argos 1** en **Argos 2**

Ary, die provincie van h) de brontekst, Steinschaber 1478, leest hier: la prouince dacy – idem de druk voor Jehan Petit, Parijs [1503] – Ary zal een corruptie van *Acy zijn; i) **die provincie van Ary** – waar de heer Rocher van Roussel Castele woonde; *Meluzine*: fol. A2rb.

Ariadne zie **Adriana**

Arimaspi a) Arimaspi,⁴ legendarisch monstervolk; e) **Arimaspi** – volk in Endi; g) met één oog midden op het voorhoofd; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 981; e) **Arimaspi** alias **die Ciclopen** – volk in India; g) verder als boven <Arismapy> *Troyen*: r. 28478, 34432.

Arine i) **Arine** (or. Aurere) – stad gelegen op een eiland in een rivier – onder heerschappij van Fanuel; *Cassamus*: r. 18.

Arioen e) **Arioen**; g) bode van Yoen aan zijn geliefde Helene, de echtgenote van Otte – verraadt zijn missie echter aan Otte <Arione> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1462, 1495.

Arioen, d' zie **Darioen**

[Ariole] h) conjectuur van Bormans op basis van or. Oriole c.q. Ariole – d.i. Orihuela⁵ in Murcia, Spanje – zie ook **Duriole** en **Furiole**; i) **[Ariole]** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. [3793]; fragm. Gr, r. 3793.

Arionistus a) Ariovistus,⁶ koning van de Suebi; d) door Julius Caesar verslagen bij Besançon in Frankrijk; e) **Arionistus** – koning van Sassen; f) zoon van [Arionistus de Grote] – verwant van Ariopatras; g) is Gallen binnengevallen om de bewoners te ‘beschermen’ tegen de Belgies – wordt door Julius Cesar

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Argos.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argolis>

3. <https://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arimaspi>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orihuela.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ariovistus>

verslagen en terug over de Rijn verjaagd <Arionisse, Arionistis, Arrionistus>
Caesar Prz: fol. 21r-23r, 24r-25r, 26r-27v.

[Arionistus de Grote] e) **des grote Arionistus**; f) vader van Arionistus;
Caesar Prz: fol. 21r.

Ariopatras e) **Ariopatras** – hertog van Sassen; f) verwant van Andromadas – verwant van Arionistus; g) door Andromadas aangesteld tot hoofdman van de Duitsen – legeraanvoerder in de strijd om Fanumartis <Ariopatr[a]>
Caesar Prz: fol. 44v, 46r-47r, 49v.

Aripen zie **Arpien, die**

[Arysbā] 1 h) [Constans: ARISBAN]¹ – stad bij Troje; i) **[Arysbā]** – stad, veroverd door Thelamon van Salomynen <Arysbam> *Troyen*: r. 32792.

Arysbā 2 h) mogelijk corrupt, in Vergilius' [*Aeneis* IX, 264]² namelijk: de stad Arisba (zie **[Arysbā]** 1); e) **Arsba**; g) dapper man – op wie Eneas van Troyen buit veroverde; *Troyen*: r. 38241; e) **Arysbā**; g) dapper (man) – overwonnen door Eneas; *Troyen Prz*: fol. 149vb.

Arismapy zie **Arimaspi**

Aristaldes a) Aristander³; e) **Aristaldes** – sterrenkundige; g) verklaart een maansverduistering te Babilone en voorspelt daarmee de Grieken een goede afloop van Alexander de Grottes veldtocht tegen de Perzen; *Alexanders geesten*: boek III, r. 1221, 1289, 1330.

Aristannus zie **Arestant**

Aristant zie **Arestant**

Aristoen a) Ariston [*Alexandreis* IX, 208]⁴; e) **Aristoen** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Armolaus, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten – gedood [?] door koning Abysari van Subdraken; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1087, 1172; boek IX, r. 307, 370, 371, 951, 962.

Aristomines die Inde a) de Indiër Aristomenes [*Alexandreis* V, 12]⁵; e) **Aristomines die Inde** – Perzisch strijder, afkomstig uit Endi; g) vecht zittend op een olifant – gedood door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek V, r. 29, 46.

Aristoteles zie **Aristotiles**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aristander>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

Aristotiles a) [Moisan I, 1: ARISTOTE(S)] — Aristoteles, de Stagirit¹ (384-322 v.C.), Griekse filosoof; d) leerling van Plato – leraar van Alexander de Grote – beroemdste filosoof uit de klassieke oudheid – invloedrijk auctoritas gedurende de Middeleeuwen – verondersteld auteur van het tractaat *Secretum secretorum*,² de brontekst van de *Heimelicheit der heimelicheden* – gedurende de Middeleeuwen is Aristoteles samen met Salomon (zie **Salomon 1**) en Vergilius (zie **Virgilius**) een exemplarisch slachtoffer van vrouwenlist; e) **Aristotiles** – Griekse filosoof, leermeester van Alexander de Grote – toegenaamd: “die Vroede”; g) mager en bleek, kenmerkend voor een filosoof – stelt dat Neptanabus de verwekker van Alexander de Grote is <ed. Franck: Aristoteles> *Alexanders geesten*: boek I, r. 107, 335, 364, 485, 505, 713, 795, 1009, 1167; e) **Aristotiles** – leermeester; *Cassamus*: r. 414; e) **Aristotiles** – leraar van Alexander – redt Alexanders leven door hem te waarschuwen voor de beeldschone giftige dochter van de koningin van Indi; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 11, 20, 29, 52, 842, 1344, 1673; e) **Aristoteles**; g) liet zich uit liefde berijden – exemplarisch geleerd – pleitbezorger van eer; *Jan van Stijvoort*: refr. 21, r. 43; 46, r. 11; 56, r. 42; 107, r. 1; e) **Aristotiles**; g) exemplarische wijze en astronoom; *Meluzine*: fol. A2ra, B1rb; e) **Arestoteles** – groot filosoof; g) volgens wie je de zaken uit elkaar moet halen om ze beter te kunnen begrijpen; *Olyvier van Castillen*: epiloog; e) **Aristotiles**; g) auctoritas, exemplarisch wijs – aangehaald door Rukenauwe; *Reynaert Prz*: r. 3855; e) **Aristotiles**; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5053; m) **Aristotiles** (or. Aristote) – Boetius en ook Aristotiles zeggen dat een lynx door alles heen ziet [d.w.z. door de schil de kern]; *Rose C*: r. 8353.

Arithmatien zie **Aramathia**

Arcadamet a) Fr. Alcadamet, var. Arcadamet; Sp. Alcadi Hamet, wat een verhaspeling kan/zal zijn van het Arabische ‘al-qa’id Hamet’: de aanvoerder Hamet; e) **Arcadamet** – reus en kapitein generaal van het leger van de grote Turk; f) broer van de reus Sadoch – neef van Almosan; g) de beste ridder van geheel Turckyen – beschuldigt de grote soudaen van groot Caire van een laffe moord op zijn broer en eist een tweegevecht om zijn gelijk te bewijzen – welke uitdaging aangenomen wordt door de Ridder met dat Kruyce, die hem overwint en doodt <Arkadamet> *Meliadus*: cap. 9, 10.

Arcaden zie **Arcadia**

Arcadia h) [Graesse: **Arcadia (regio)**]³ — Arcadia⁴ – regio en stad gelegen in het hart van de Peloponnesus⁵ in het zuiden van Griekenland – volgens *Le Recoeil des*

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aristotle>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Secretum_Secretorum

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Arcadia-regio>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arcadia>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Peloponnesos.kmz

Histoires de Troyes (ca. 1464) van Raoul Lefèvre dankt de stad Archade haar naam aan Archas, zoon van Calisto (zie **Calixto**), dochter van koning Lycaon, die de nog baardeloze Jupiter, verkleed als kloostermaagd van Dyane, tegen haar wil en met geweld bij haar verwekte – zie ook **die Archaden**; i) **Arcadia** – in Grieken, met de brandgevaarlijke steen ‘asbestoen’ – waar Jupiter geboren is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1503; i) **Archade** – toenaam van hertog **Emenydrus van Archade**; *Cassamus*: r. 594; i) **Archaden** – gelegen tegenover Calcidonien – waar Hercules een everzwijn van ongeziene grootte doodt, wat tevens zijn laatste daad van betekenis is; *Hercules*: cap. [16], [23]; i) **Archadie** – koninkrijk van koning Apollo van Jacomte <Arcaden, Archadien> *Jason*: fol. 71v, 73v; i) **Archadie** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 875; i) **Aichadie** – verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 866; i) **Archadia** – land in Grieken – geboorteland van Jupiter – land van herkomst van Carmentis en koning Euander <Archade, Archaden, Archadien> *Troyen*: r. 29071, 37722, 37799, 38924, 38942, 40350; i) **Archaden** – land van herkomst van Euander en Pallant – waar Euander ooit Anchises en Priamus heeft ontmoet <Archadien> *Troyen Prz*: fol. 147ra, 153va, 153vb.

Arkeloos h) Arkel [?] ¹ in Zuid-Holland; i) **Arkeloos** – correspondeert met **Harlebeke** (in *Reynaert Prz*) – “tusschen Arkeloos ende Drongelingen”; *Reynaerts Hst*: r. 5333.

Arcoen a) Acron [*Aeneis* X, 719] ²; e) **Arcoen** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Mensencius van Tieren <Artoen> *Troyen*: r. 39234; e) **Arkoen** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 155ra.

Arkoen zie **Arcoen**

Arlamoen e) **Arlamoen** – arme weduwnaar; f) vader van Lympiose; g) wordt door zijn landsheer Orphaen gedwongen zijn enige dochter als echtgenote aan hem af te staan; *Minnen loep*: boek IV, r. 1115, 1141, 1145.

Arle h) [Graesse: **Arelatum**] ³ [Moisan I, 2: ARLES] — Arles ⁴ aan de rivier de Rhône ⁵ (daar waar de delta begint) in de Provence, Frankrijk – zie ook [**Arleblanc**] en **Alisant**; i) **Arlo** – hertogdom van Belyn van Arlo; *Karl Meinet*: r. A18, 9; A114, 18, 60; A116, 41; i) **Alre** – waar Estulus en Salomon begraven liggen; *Roelant*: r. P1135; i) **Arle** – bisschopsstad van sinte Valentijn; *Servaes*: boek I, r. 1266; i) **Arle** (or. Arelaten in Aylicampis) – één van de twee belangrijke

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arkel.kmz

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Arelatum>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arles.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhône_%28river%29

heldenbegraafplaatsen gewijd door zeven heilige bisschoppen waaronder sinte Trophynus van Arle – waar veel gesneuvelde helden van de oorlog in Spaengien begraven worden; *Turpijn*: XIII, r. 33, 35, 68, 71.

[Arleblanc] h) [Moisan I, 2: ARLES – var. ARLES LE BLANC]¹ — heldenbegraafplaats bij Arles² (zie **Arle**) in de Provence, Frankrijk; i) **Harleblanke** – stad in Ghebaerde Gallen/Gallen van Nerbone; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1585; i) **Alebanche** – stad in Gallen; *Troyen*: r. 29153; i) **[Harleblanc]** – slagveld – waar drie ridders vandaan komen <Harlebl[anc]> *Willem van Oringen*: fragm. O, fol. 1r, 12.

Arlo zie **Arle**

Arm** zie **Erm**** en **Harm****

[Arm, Sent Jorijs] zie **[Sent Jorijs Braes]**

[Armagnat] h) or. d'Armaignat – Armagnac in Frankrijk³ – zie ook **Armenien 2**; i) **[Armagnat]** – graafschap – toenaam van **Jan (van [Armagnat])** <Aranegiat, Araneiat> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Arme Helpe, die j) [West PR: Povre Secors, (1e)] één van de twee namen die de diep teleurgestelde koning [West PR: Helisier] gaf aan de abdij [West PR: Celique], beter bekend onder de naam [West PR: Secors as Povres (Gens), 1e] (zie **die Helpe van dien Armen Lieden**), nadat hij om een aalmoes gevraagd had en veel minder kreeg dan waarop hij hoopte – de andere naam die hij bedacht, luidde [West PR: Petite Aumosne, 1a] (zie **die Cleine Aelmosene**); k) **die Arme Helpe** – spotnaam die koning Helizeers gaf aan de abdij die Helpe van dien Armen Lieden alias Celice in Scollant, omdat hij de aalmoes waarom hij vroeg veel te klein vond; *Lanceloet*: boek II, r. 24441.

Armelause zie **Armolaus**

Armelijn zie **Hermeline**

Armeline zie **Hermeline**

Armen Lieden, Helpe van dien zie **Helpe van dien Armen Lieden, die**

Armen(ey)en zie **Ermenie 2**

Armenia zie **[Ermenie] 1**

Armenie zie **[Ermenie] 1**

Armenien 1 a) [Constans: EARMONE]⁴ – koning van Linerse – echter als plaatsnaam begrepen; i) **Armenien** – koninkrijk; *Troyen*: r. 32869.

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Arles>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arles.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_\(province\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_(province))

4. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/48>

Armenien 2 h) or. Armignat, conté – Armagnac¹ in Frankrijk – zie ook [Armagnat];
i) **Armenien** – hertogdom dat met koning Artus van Bertangien samenspant tegen Vranckrijck en koningin Barthem; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Armenien zie **Ermenie** [1], 2, [3]

Armenien! zie **Ermenie!**

Armenien, Groot zie [Ermenie] 1

Armenien landt zie **Ermenie 2**

Armenijen zie **Ermenie 2**

Armenius e) **Armenius** – Saraceense ridder; f) zoon van de zuster van sultan Karados – neef (waarschijnlijk zoon) van sultan Karados van Babilonien – neef van koning Demophon van Soloferne; g) zijn ‘oom’ wil hem laten trouwen met Eusebia van Grieken – hoewel nog (te) jong, wil hij deelnemen aan de strijd tegen Constantinopel – gedood door koningin Elionette van Amasonia <Armenius> *Limburch*: boek IX, r. 783, 798; boek XII, r. 305, 341, 362, 368, 396, 453; e) **Armenus**; f) zoon van de zuster van sultan Karodoes – neef (waarschijnlijk zoon) van sultan Karodoes van Babilonien – neef van koning Demophon van Louferne; g) zijn ‘oom’ wil hem laten trouwen met Eusebia van Grieken – hoewel nog (te) jong, wil hij deelnemen aan de strijd tegen Constantinopel – gedood door koningin Elyonette van Amazonia <Armenius, Ermenius, Ermenus> *Lymburch*: boek IX, r. 882, 897; boek XII, r. 465, 505, 538, 544, 574, 643; e) **Aminijus**; f) neef van sultan Carodos van Babilonien – neef van Demofoen; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – zijn oom de sultan wil hem met Eresebia van Grieken laten trouwen – slaat de sterrekundige dood die nog meer nederlagen voorspelt – verslagen door keizer Heyndrick van Lymborch en gevangengenomen – blijft in Constantinopel – vecht mee tegen de kalief van Baldac c.s. – overvalt de reus Cleopatr in zijn schip <Amenijus, Amynijus, Amynyus> *Margrieta van Limburch*: cap. 80-81, 84, 89, 93, 95-97, 100-104, 109-110.

Armenus zie **Armenius**

Armer Liede Helpe, der zie **Helpe van dien Armen Lieden, die**

Armer Liede Hulpe, der zie **Helpe van dien Armen Lieden, die**

Armiona zie **Ermiona**

[Arys] zie **Atis**

Armoede 1 a) or. Povreté, lett. ‘armoede’, allegorie²; e) **Aermoede** – vrouw; f) moeder van Diefte; g) heeft amper kleren aan haar lijf – verblijft in de Vergier – stuurt de minnaars weg van de burcht van Jalousie/Jalosie als hun geld op is, zoals ook Amijs/Vrient overkwam <Aermoeden, Armoede; *Rose B*: Ermoede, Ermoeden; *Rose V*: Aermoede, Aermoeden, Ermoede, Ermoeden,

1. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_\(province\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_(province))

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Ermode> *Rose C*: r. 7356, 7376, 7383, 7391, 7405, 7416, 7428, 7435, 7442, 7472, 7566, 8862, 8865, 8885, 9329, 9351, 9409, 9411, 9417, 9425, 9437; *Rose V*: 7446, 7466, 7483, 7510, 7514, 7528, 7542, 7572, 7668, 8978, 8982, 9001, 9498, 9521, 9579, 9581, 9587, 9595, 9607; e) **Armoede** – afkomstig uit en woonachtig in de Hel; f) moeder van Scalç; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 303.

[Armoede 2] j) or. Povreté – vermoedelijk op te vatten als een beschilderd reliëf,¹ voorstellend Armoede (zie **Armoede 1**) – als ongewenst buiten de Vergier geplaatst; k) **Aermoede** – beeld op de buitenzijde van de muur rond de Vergier van een vrouw: in lompen gekleed, door iedereen gemeden, heeft zelden te eten of te drinken <*Rose B*: Armoede; *Rose V*: Aermoede> *Rose C*: r. 424; *Rose V*: r. 424.

Armogaras a) [Constans: HERMAGORAS]²; e) **Armogaras** – Trojaan; f) bastaardzoon (var. stiefzoon) van koning Prianus van Troyen – halfbroer (zelfde vader) van Polixina; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood <Ermogaris, Ermogras, Etmagras> *Troyen*: r. 9574, 11294, 14659, 23883.

Armogenes a) Hermogenes [*Alexandreis* III, 97]³; e) **Armogenes** – Grieks strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – door Negusar met een bijl dodelijk verwond; *Alexanders geesten*: boek III, r. 184.

Armolaus a) Ermolaus [*Alexandreis* IX, 4]⁴; e) **Armolaus** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten – wordt ten onrechte door de driftige Alexander gedood <Armelause> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1083, 1164; boek IX, r. 11.

Armonye h) or. Ermenie, niet te verwarren met Armenia [West VR: Ermenie] – het land van Kanelangres, (soms) de vader van Tristant, gelegen ten zuiden van Bretagne, Frankrijk; i) **Armonye** – toenaam van **Tristant** “Di held van Armonye”; *Tristant*: r. 115.

Armoniten zie [Ammoniten, die]

Armorike h) [Graesse: *Armorica* (provincia)]⁵ — *Armorica*⁶ – Romeinse provincie: het huidige Bretagne en Normandië in Frankrijk – hetzelfde als [Bertaengie] 1; i) **Armorike** – oude naam van **Bertangen** – land van herkomst van de Britten, behoort tot Arturs rijk – waar koning Artur doorheen trekt in de richting van Rome; *Lanceloet*: boek IV, r. 9694, 9818.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Relief>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/58>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Armorica-provincia>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Armorica>

Arnold van Beulant zie **Arnout van Beaulande**

Arnold van Senlys e) **Arnold van Senlys**; g) brengt als bode van Karel Meinet aan Haenffrait en Hoderich diens verzoek tot verzoening over <Arnolt>
Karl Meinet: r. A112, 8, 34, 47.

Arnolt zie **Arnold van Senlys**, **Arnout van Ardennen** en **Arnout van Beaulande**
Arnolt van Balant zie **Arnout van Beaulande**

Arnolt van Dorne e) **Arnolt van Dorne** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*:
r. A362, 66.

Arnolt von Beulant zie **Arnout van Beaulande**

Arnot van Ardennen zie **Arnout van Ardennen**

Arnoud zie **Arnout 1**, **Arnout van Ardennen** en **Ernout van Marberoen**

Arnoud van Beaulande zie **Arnout van Beaulande**

[Arnoud, sente] a) Fra. saint Hernoul – de heilige Arnoul¹ (ca. 1040-1087);
c) bisschop van Soissons (1080-1087); d) patroon van de bierbrouwers –
feestdag 8 juli; e) **[sente Arnoud]**; g) patroonheilige van bedrogen
echtgenoten: “in sinte Arnouds/Arnouts broederscape [sijn]” <Arnouds;
Rose V: Arnouts> *Rose C*: r. 8513; *Rose V*: r. 8625.

Arnout 1 a) [Moisan I, 1: (H)ERNOUL 6 DE BIAUVAIS] – koning van Nijmegen; b) broer van
[Moisan I, 1: BAUDUIN 31 DE BIAUVAIS] – echtgenoot van [Moisan I, 2: ROSE] – vader van
[Moisan I, 1: ESMERÉ(S) 11], [Moisan I, 1: GLORIAN(S) 12], [Moisan I, 1: ALIXANDRE 7 D’ESCOCE]
en [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 59 DE SEBOUR(C)]; e) **Arnout** – koning van Nimagen;
f) broer van Baudewijn van Biauvaes – echtgenoot van Rose – vader van
Esmereit, Gloriant, Alexander en Baudewijn; g) komt zijn broer te hulp die
door de Saracenen gevangengenomen is – door Gaufort aan de Saracenen
verraden <Arnoude> *Boudewijn*: r. 7, 18, 48, 81, 96, 174, 209, 302.

Arnout 2 a) [West PR: Herno(u)l] – graaf van Carcelois; e) **Arnout** – graaf van een kasteel
in Carcheloes; g) gevangengezet door zijn drie zoons nadat zij hun zuster
hadden verkracht – bevrijd door Galaat, Bohort en Perchevael – sterft nadat hij
Galaat heeft opdragen naar de Gemangierde Coninc te gaan; *Lanceloet*:
boek III, r. 8998.

Arnout 3 a) mogelijk dezelfde als **Pinabel 2**; e) **Arnout** – leenman van Robbrecht van
Meilaen; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 93.

Arnout 4 l) volgens hs. F proto-auteur van *Van den vos Reynaerde* – correspondeert
met Willem in hs. A, r. 6 (zie **Willem 7**); m) **Arnout** – auteur <Aernout>
Reynaert F: r. 6.

Arnout zie **[Arnoud, sente]**

Arnout de Beaulande zie **Arnout van Beaulande**

Arnout van Ardenen zie **Arnout van Ardennen**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Arnold_of_Soissons

Arnout van Ardennen e) **Arnout van Ardenen** – ridder; g) samen met twee knechten op weg naar de stad Triere om zijn militaire dienst aan te bieden aan de bisschop van Triere, die belegerd wordt door hertog Tybaut van Loreyn – onderweg gevangengenomen door vijf struikrovers, maar bevrijd door Heinrijc van Limborch, waarna zij samen naar Triere rijden – voor de stad gearriveerd weigert hij Heinrijcs doldwaze plan om de stad binnen te komen te volgen, maar solliciteert als huursoldaat in het leger van Abroen, broer van Tybaut van Loreyn – bevrijdt de door de bisschop van Triere verraden en door Abroen gevangen genomen en ter dood veroordeelde Heinrijc van Limborch <Arende, Arnoude, Arnouts> *Limborch*: boek II, r. 557, 577, 587, 594, 604, 609, 622, 1750, 1804, 1809, 1819, 1835, 1897, 1910; e) **Arnout van Ardennen** – heer van Ardennen, ridder; g) reisgezel van Heinrijc van Limborch (naar Triere) – eerder bevrijd door Heinrijc en bevrijdt hem dus later – behoort tot het kamp van hertog Dybolt van Loereem <Arnolt, Arnoltz, Arnot van Ardennen> *Lymburch*: boek II, r. 555, 574, 583, 590, 605, 618, 1743, 1797, 1802, 1812, 1828, 1890, 1903; e) **Arnout van Ardennen** – ridder – geboren in Brabant, woont in Lymborch; f) zoon van Geraert van Ardennen; g) onderweg om de bisschop van Triere als ridder bij te staan door rovers overvallen in het Wout van Ardennen – bevrijd door Heyndrick van Lymborch, waarna zij samen naar Triere reizen – vecht mee tegen de hertog van Loreynen – neemt de graaf van Baren gevangen – is oorgetuige van het verraad van de bisschop van Triere jegens Heyndrick van Limborch, waarna hij leger van de bisschop verlaat en niet in staat Heyndrick te waarschuwen dienst neemt in het leger van de belegeraars – bevrijdt de door de bisschop van Triere verraden en gevangengenomen Heyndrick – vecht later met hertog Otto van Lymborch mee tegen Triere <Arnout, Arnouts> *Margrieta van Limborch*: cap. 39-40, 42, 44, 46-48, 51-53.

Arnout van Beaulande a) [Moisan I, 1: HERNAUS 37 DE BEAULANDE] – graaf van Beaulande; b) oudste zoon van Garin de Monglane (zie **Garijn van Monglanen**) en [Moisan I, 1: MABILE 1] – broer van Renier de Gennes (zie **Reynier van Geneven**), Girart de Vienne (zie [**Geraert van Viane**]) en Milon de Puille (zie **Mile [van Poelgen]**) – vader van Aimeri de Narbonne (zie **Aymerijn van Narboene**) – oom van Bueves (zie **Bennes**), Galien Restoré (zie **Galien Rethore**) en Savary (zie [**Savari 1**]); d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]¹ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Arnout van Bellande** – “een wijs stout ryddere” – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) medestrijder van Galien in Spaengnen en in Constantinobelen <Aernout van Bellande, Airnout van Bellande, Arnout> *Galien Rethore*: cap. [36]-[38], [44]-[45], [50], [55], [59]-[60], [66]-[67];

1. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

e) **Eernaud van Beulant**; *Garijn*: r. 88; e) **Arnout de Beulande**; f) broer van Gheraert – vader van Aymerijn <Arnouts van Beulant, Arnouts van Beulande> *Geraert*: r. 2, 173; e) **Aernout van Benlant**; f) vader van Amerijn; g) kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen; *Heemskinderen*: p. 105; e) **Arnolt van Balant** – ridder van Karel Meinet; g) doodt Agolant <Arnoltz> *Karl Meinet*: r. A358, 34, 44, 49, 52; A362, 66; e) **Arnout van Beulande** – graaf – leenman van Karel de Grote; f) vader van Aymerijn van Nerboene; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant – ‘scheidsrechter’ bij de tweekamp te Parijs <Arnoude van Beulande, Arnout> *Lorreinen O*: r. 344, 377, 855, 2925, 3459, 3563-3564; e) **Arnout van Beulant**; *Ogier A-D*: r. 201; e) **Arnolt von Beulant**; f) Geraert von Vyane, Mile [von Poelgen] en Reynier von Jeneven; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Davimont voor Rome en tegen Broyer <Arnolt> *Ogyer*: r. 1494, 1610, 2533, 3796, 14709; e) **Arnold van Beulant**; f) vader van Heinrich; g) aan het hof van Karel de Grote <Arnoldes, Arnolt> *Reinolt von Montelban*: r. 4915, 5714; e) **Ervalt van Bellant** (or. Arnaldus de Bellanda); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – doodt Aigolant – wordt met andere gesneuvelde helden begraven te Arle <Ervault van Bellant> *Turpijn*: V, r. 35, 50; VI, r. 42, 45; XIII, r. 72.

Arnouts Bat n) etymologie (nog) onbekend; o) **Arnouts Bat** – ‘helse’ locatie; *Malegijs*: p. 186, 234.

Aroans a) [West PR: Aroans] – Saksische koning van Betinie – in de Middelnederlandse vertaling is Aroans de Betinie opgesplitst in twee personen – zie ook **Boterne**; e) **Aroans** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood door koning Bohort van Gaunes <Aroanse, Arohane, Harhane> *Merlijn*: r. 23132, 23147.

Arogans a) [West PR: Gornain Cadrus – var. Agornain] – dezelfde als **Cladijs**, mogelijk dezelfde als **Agenan**; e) **Arogans** – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 23953.

Arohans zie **Aroans**

Aromathia zie **Aramathia**

Aromathie(n) zie **Aramathia**

Aron a) [West PR: Haram] [Sommer VIII: Arrans]¹ – Saksische koning – dezelfde als **Aglaant**; b) zoon van [West PR: Brama(n)gue, var. Bermagne]; e) **Aron** – heidense koning – één van de Sennen; g) belegert Arondeel <Arons> *Merlijn*: r. 21331, 21366, 21396, 21410, 21436.

Aron zie **Aaron**

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/10>

Arondeel 1 j) [Moisan I, 1: ARONDEL] – lett. ‘zwaluw’; k) **Arondeel** – superieur paard door sultan Brandimant gegeven aan Susiane, dochter van de koning van Ermenien – verzorgd en later bereiden door Buevijn van Austoen – snelste paard tijdens race te Lonnen – vertrapd en doodt de koningszoon van Engelant als deze hem probeert te stelen <Arondeel, Arondeele, Arondeelen, Arondel> *Buevijn*: fol. B3v, B4r, B6v, C4r, C5r, C6r, E3r, E3v, F3r, G3v, G4r, H4v-H5v, I3v.

Arondeel 2 j) [West PR: Arondel] – stad nabij La Roche as Sesnes; k) **Arondeel** – kasteel, leen [?] van koning Artur, gelegen bij Cambenick en/of gelegen in Scotlant – belegerd door de Sennen <Arondele> *Merlijn*: r. 16269, 19233, 19249, 19284, 19303, 19321, 19329, 19337, 19361, 19392, 19442, 20849, 20867, 20886, 20936, 21242, 21300, 21334, 21390, 21435, 21447, 21454, 21662, 21666, 25073, 25085.

Arondel zie **Arondeel 1**

Arone h) or. Arone – mogelijk Arjona¹ [Graesse: Urgao]² in Andalusië, Spanje; i) **Arone** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. [3797].

Aronculus, Lucius zie **Lucius Aronculus**

Aronsteel j) [West PR: Arestue(i)] – stad in Escoce, nabij La Roche as Sesnes; k) **Aronsteel** – stad of kasteel in Scotlant – waar de ‘tien koningen’ zich verzamelen en trouw beloven aan Gawyn om gezamenlijk tegen de Sennen te strijden; *Merlijn*: r. 29965, 29980, 30442, 31286, 31292, 31498, 31541, 31557, 31578.

Arpale a) mogelijk corrupt – onidentificeerbare vrouw uit de Griekse mythologie, die voor wat betreft haar hardlopen doet denken aan Atalante, dochter van Schoineus (zie **Atalanta**) – zie ook [**Diegezes**]; e) **Arpale** – “die scoen Arpale die teghen die Gezes liep”; g) Ajax van Salomynes geeft de zijden gordel die zij (voor hem [?]) gemaakt had ten geschenke aan Hector; *Troyen*: r. 18467.

Arpas e) **Arpas** – graaf; g) moordenaar van Pompeius’ vader; *Caesar*: r. 49.

Arphaxat zie **Arfaxat**

Arpien, die a) [A-Z 1: Harpijen]³ — de Harpijen,⁴ monsterlijke vogels met een vrouwenhoofd; d) belagen de Thracische koning Phineus, verjaagd door de Argonauten Zetes en Kalais – wonen op de Strophaden, eilanden in de Ionische Zee; e) **de Arpien** – vrouwenvolk; g) belagen koning Furius, maar door Hercules verslagen en opgejaagd tot aan de rivier de Sturphalen – contaminatie [?] (in de brontekst) met de vogels van het Stymphalos-meer,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arjona.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Urgao>

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0051.php#a050

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Harpy>

één van de Twaalf Werken van Hercules; *Jason*: fol. 65v; e) **die Aripen** – vogels met een mensenhoofd die mensen eten, wonen op Strophadom; g) bij wie Eneas van Troyen c.s. strandt op zijn zwerftocht na de val van Troje – strijden met/hinderen de Trojanen opdat die verder zullen trekken <Aripe, Arpien> *Troyen*: r. 35856, 35883, 35895, 35912, 36152, 36460; e) **die Apyen** – vogels met mensenhoofden die mensen eten, leven op Strofschon/Strofodom; g) idem als boven <Apye, Appyen> *Troyen Prz*: fol. 135va, 135vb, 137rb.

Arpoen a) [Constans: AMPON]¹; e) **Arpoen** – koning – afkomstig uit Cecile; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Aaron, Apon, Herpoen> *Troyen*: r. 8168, 12687, 12773, 12775, 12779.

Arpoenten h) Arpi,² historische stad in Apulië – vermoedelijk gelegen op dezelfde plaats als het huidige Arpinova³ in Apulië in het zuiden van Italië – gesticht door Diomedes; i) **Arpoenten** – stad – woonplaats van Dyomedes van Calidoen; *Troyen*: r. 37677.

Arques k) **Arques** – kasteel in Normandië; *Robrecht*: r. 375, 378.

Arragans zie **Aggarans**

Arragoen 1 h) [Graesse: **Aragonia**]⁴ [Moisan I, 2: ARAGON, ARRAGON(E)] — het middeleeuwse koninkrijk Aragón⁵ met als hoofdstad Saragossa,⁶ dat zich uitstrekte over wat nu het noordwesten van Spanje en het zuidwesten van Frankrijk is; i) **Aragoen** – in Spanje <Aragoene> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1607; i) **Arrigon** – Saraceense koninkrijk van de vader van de koningin van Spaingen <Arrigon> *Brunenczwich*: r. 58, 1288, 1320; i) **Argongen** – veroverd door Julius Cesar – waar men de “Nederduitse spraec” niet verstaat; *Caesar Prz*: fol. 59r; i) **Argoen** – waarvandaan de muildieren komen, waarop de Heemskinderen naar Vaucoloen rijden; *Heemskinderen*: p. 127, 129; i) **Aragon** – regio in Hesperien in handen van de tyrannieke koning Cacus <Aragone, Argongen> *Hercules*: cap. [19]; i) **Aragoen** – klooster dan wel rechtsgebied van abt en kardinaal Elegast; *Huge B*: r. 7; i) **Aragoen** – koninkrijk van Huce van Bordeeus na zijn terugkeer uit Babylon; *Huge M*: r. 365; i) **Arragon** – koninkrijk – afhankelijk van het koninkrijk Spaengien <Arragoen> *Jan van Parijs*: cap. [26], [28], [33], [36], [44]-[48], [52], [56]-[57]; i) **Aragone** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1531; i) **Arragoen** – koninkrijk – strijdt tegen Portegale

1. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/32>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arpi>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arpinova.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Aragonia>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aragon>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saragossa.kmz

<Arragone> *Lanceloet*: boek III, r. 21303a, 21306, 21318, 21348, 21398, 21407, 21411, 21511, 21549, 21605, 21620, 21627, 21637, 21668, 21712, 21735, 21791, 21838, 21875, 21882, 21894, 21903, 22036; i) **Arrogoene** – waar kruisvaarders zonder succes actief waren (zie ook **Tunes**); *Lande over zee*: r. 124; i) **Arragoen** – koninkrijk van koning Therus en koningin Sibille van Arrogoene, later van koning Evax en koningin Sibille van Arrogoene – driemaal belegerd door de Arabine <Arrogoene> *Limborch*: boek V, r. 835, 877, 900, 951, 955, 1434, 1544; boek VI, r. 402, 417, 901, 1126, 1324, 1470, 1477, 1502, 1587, 1622, 1644, 1648, 1683, 1738, 1849, 1894, 1940, 2048, 2060, 2235, 2257, 2335, 2380, 2402, 2404, 2405, 2431, 2488, 2550, 2575, 2638, 2685, 2751; boek IX, r. 664, 943, 949; boek X, r. 1159, 1185, 1195, 1221, 1329, 1363; i) **Arragoen** – koninkrijk in Spanje, later van Evax <Harragoen> *Limborch Frg*: H51A, r. 339, 361; H54: r. 129, 135; i) **Aregoen** – koninkrijk van koning Tereus en koningin Sibilie van Aregoen, later van koning Evax en koningin Sibilie van Aregoen – driemaal belegerd door de Arabijne <Aragon, Aregon, Arregoen, Arregoen, Arregon> *Lymburch*: boek V, r. 836, 876, 898, 949, 953, 1433, 1541; boek VI, r. 404, 419, 894, 1124, 1179, 1319, 1457, 1464, 1489, 1574, 1608, 1629, 1633, 1668, 1723, 1833, 1876, 1922, 2029, 2041, 2234, 2312, 2357, 2379, 2381, 2382, 2408, 2465, 2527, 2554, 2616, 2663, 2734; boek IX, r. 654, 1042, 1048; boek X, r. 1265, 1290, 1300, 1326, 1436, 1470; boek XII, r. 1146; i) **Arragoen** – koninkrijk en stad, van de oude koning Terus van Arragoen en de jonge koningin Sybilla – belegerd door de Saraceense koning Alant van Arabien/Barbarijen c.s. om wille van koningin Sybilla – later van koning Evac van Arragoen en koningin Sybilla <Aragoen, Arragoens> *Margrieta van Limborch*: cap. 74-77, 79, 83, 85-89, 92, 95, 101, 103-108, 112, 115-117; i) **Aragoenien** – koninkrijk <Arrogoen, Aragon, Argoenien, Arragon, Aragonien, Arragonien> *Meluzine*: fol. A6ra, X2ra, X2vb, X3vb, Y3ra-Y3vb, Z2rb, Z4ra-Z4va; i) **Arragoen** – koninkrijk van koning Sorpine; *Merlijn*: r. 17965; i) **Arragoen** – koninkrijk – valt Spangen aan; *Mouwen*: r. 2854, 2950, 3221; i) **Aragoen** – waarheen Guweloën gezonden wordt; *Ogier E-G*: r. 96; i) **Arragon** – koninkrijk; *Paris ende Vienne*: cap. [6]; i) **Aragon** – land van de graaf van Provencen; *Peeter van Provencen*: fol. L2r; i) **Aragon** – koninkrijk – de vader van Ponthus, koning Tyb(o)ur, is gehuwd met de zuster van de koning van Arregoengen <Aregon, Arregoengen, Arregon> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 1, 48-49, 60; i) **Arrogoene** – waarvandaan de muil dieren komen, waarop Reynolt en zijn broers naar Vaucolone rijden; *Reinolt von Montelban*: r. 7435, 7657, 7700; i) **Aragoen** – koninkrijk van de broer van de koningin van Vrankeric – waar de koningin van Vrankeric na haar verraad wordt opgehangen; *Saladijn*: r. 1348, 1350; i) **Arregoen** – vermaard om zijn paarden – land in Spaengien <Arrogoene> *Troyen*: r. 9290, 10128, 10863, 21869, 29175; i) **Aragon** (or. Arago) – koninkrijk – land dat koning Karel als

beloning aan die van Poytieu schonk als zij daar wilden blijven <Arragon>
Turpijn: II, r. 55; IX, r. 45.

Arragoen 2 h) in Vergilius' *Aeneis*: de Herculische rotsen [*Aeneis* VII, 684]¹ (zie **Ciraengen**) – contaminatie met Aragón in Spanje [?] (zie **Arragoen 1**);
i) **Arragoen** – meegekomen met Seculus van Preuestine – bondgenoot van Turnus tegen Eneas; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Arragoen zie **Arragone, die**

Arragoen! n) Aragón!; o) **Arragoen!** – strijdkreet van het leger van koning Therus van Arragoen en van koning Evax van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1486; XII, r. 689; o) **Areagoen!** – verder als boven <Arreagoen> *Lymburch*: boek V, r. 1483; boek XII, r. 988; o) **Arragoen!**; *Margrieta van Limborch*: cap. 106.

[Arragoensche] n) [Moisan I, 1: AR(R)AGON 4] — Aragonese, uit Aragón;

o) **[Arragoensche]** “der Arragoenscher croonen” <Arragoenscher> *Margrieta van Limborch*: cap. 103.

Arragoensche(n) zie **Arragone, die**

Arragon(e) zie **Arragoen**

Arragone, die a) de inwoners van (het koninkrijk) Aragón in het huidige Spanje;
e) **die Arragone** – volk of leger uit Arragoen; g) strijden tegen Portegale; *Lanceloet*: boek III, r. 21565, 21719, 21735, 21748, 21755, 21788, 21837;
e) **Arragoen** – toenaam van Evax; g) als hij koning van Arragoen is; *Limborch*: boek VI, r. 1154, 1181; e) **die Arragoensche** – volk of leger uit Arragoen; g) strijden tegen koning Alant van Arabien/Barbarijen c.s. <Arr[a]goenschen> *Margrieta van Limborch*: cap. 74-75; e) **de Arragonoysen** – volk of leger uit het koninkrijk Aragon; g) tegenstanders van Partinoples' partij tijdens het toernooi te Constantinopel; *Partinoples*: p. 52, 53.

Arragonien zie **Arragoen 1**

Arragonoysen zie **Arragone, die**

Arrarat zie **Ararat**

Arras a) Arruns [*Aeneis* XI, 759]²; e) **Arras** – Trojaan, in het gevolg van Eneas; g) doodt Chamille en wordt daarom gedood door Carpide; *Eneide*: r. 9046, 9113, 9123.

Arregoe(e)n zie **Arragoen 1**

Arreagoen! zie **Arragoen!**

Arregon zie **Arragoen 1**

Arrigon zie **Arragoen 1**

Arrigun zie **Arragoen 1**

Arrogo(e)ne zie **Arragoen 1**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

Arropatreus a) [A-Z 1: Ares] — Ares/Mars,¹ Griekse/Romeinse god van de oorlog; b) zoon van Zeus/Jupiter en Hera/Juno; e) **Arropatreus** (or. Arichopatreus) – Griekse naam van **Mars**; f) eerste zoon van koning Jupiter – broer van Apis en Apollo; g) wordt na zijn dood god van de oorlog; *Jason*: fol. 71v.

Arsamus a) Arsames/Arsamus,² Perzisch koning – volgens de [*Spiegel historiael* I⁴, 10, r. 16-17]³ verward met Arges (d.i. Arses, † 335 v.C.); b) vader van Hystaspes – grootvader van Darius; e) **Arsamus** – koning van Percen; f) vader van koning Daris van Percen; *Alexanders geesten*: boek I, r. 414; boek VII, r. 1817; e) **Arsanus** – koning van Percen en Meden; f) vader van Darius; *Alexander Prz*: p. 1.

Arsanus zie **Arsamus**

Arsba zie **Arysba 2**

[**Arsent**] zie **Haersint**

[**Arsonne, die**] h) [West *PR*: *Arsie* – var. *Arsone*] – rivier nabij Benoïc; i) **Arsonne** – rivier; *Merlijn*: r. 21919.

Art a) or. Art – lett. ‘kunst/vaardigheid/wetenschap’, allegorie⁴; e) **Aert**; g) inspireerde Dedalus tot het maken van vleugels; *Rose C*: r. 4997, 11642, 12304; e) **Art**; g) verder als boven <Aer, *Rose B*: Aert> *Rose V*: r. 5045, 12486.

Art van Minnen l) or. l’Art d’Amors – hier gebruikt als genre-aanduiding, verwijzend naar het boek *Ars Amatoria*⁵ van Publius Ovidius Naso⁶ (43 v.C. - AD 18), geschreven in de eerste jaren van de eerste eeuw – gedurende de Middeleeuwen een tekst met groot gezag, hoewel verkeerd begrepen: letterlijk in plaats van ironisch – zie ook **De arte amandi** en **Oviden en Spieghel der Minnen**; m) **Aert van Minnen** – liefdesleer; *Rose C*: r. 35, [1999], 11797; m) **Art van Minnen** – liefdesleer; *Rose V*: r. 35, 2009, 11975.

Arte amandi, De l) de Latijnse *Ars amatoria*⁷ van Publius Ovidius Naso (43 v.C. - AD 18), geschreven in de eerste jaren van de eerste eeuw, een ironisch bedoeld tractaat, geschreven in een verheven versvorm (travestie) over de amor (brandende liefde) – gedurende de Middeleeuwen gelezen en begrepen als een handboek over de liefde voor verliefde jongemannen (op gehuwde vrouwen), waarbij wat ironisch bedoeld was serieus genomen werd – zie ook **Art van Minnen** en **Oviden** en **Spieghel der Minnen**; m) **De arte amandi** – “Ende mense oec te lesene sette /in Juvenale ende in

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ares>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arsames>

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0012.php

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Ars_Amatoria

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ovid>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Ars_Amatoria

Panflette/Ende in Ouidio De Arte Amandi,/Daer si vele leerden bi” – één van de teksten die Floris en Blancefloer [in het Latijn] op school te lezen krijgen; *Floris ende Blancefloer*: r. 335.

Artabacus a) Artabazus¹ (4e eeuw v.C.); d) Perzisch satraap in Phrygië; e) **Artabacus** – Perzisch ridder, raadsman van koning Daris van Percen; g) raadt koning Daris aan door te vechten ondanks de verliezen tegen Alexander de Grote – vecht later met de Grieken tegen de Scythen <Artabatus> *Alexanders geesten*: boek VI, r. 930, 1021; boek VIII, r. 1104.

Artabatus zie **Artabacus**

Artagane zie **Agriane**

Artagoen zie **Arragoen 1**

Artenay h) [Graesse: *Arthenaeum*]² — Artenay³ in de Beauce⁴ in Frankrijk; i) **Artenay** – “vlecke” tussen Estampes en Orleans waarlangs Jan van Parijs en de koning van Enghelandt richting Bourdeaux reizen; *Jan van Parijs*: cap. [20].

Artenoise, die a) gelet op de context de inwoners van Artois: “Fransoyse ende bertoene/Alemanne ruwiere *ende* gasscoene/Ingelsce vlaminge auelose/ Camersine *ende* artenoise” (r. 233-236); e) **die Artenoise** – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 236.

[**Arthoys**] zie **Artois**

Arthur zie **Artur**

Artoen zie **Arcoen**

Artois h) [Graesse: *Artesia (provincia)*]⁵ [Moisan I, 2: ARTOIS] — het graafschap Artois/Artesië⁶ in het noorden van Frankrijk met als hoofdstad Arras/Atrecht⁷; i) **Artoys** – graafschap; *Ayoel*: r. 494; i) **Artoos** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1558; i) **Artoys** – samen met Angiers en Boloys, door Karel de Grote aan Reynout gegeven bij de kroning van Lodewijc; *Heemskinderen*: p. 41; i) **Artoys** – graafschap van graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys; *Jan uut den Vergiere*: cap. 1, 21-23; i) **Artois** – graafschap (samen met Angeris en Bolois) van Ruprecht; *Joban uz dem Virgiere*: r. 2531, 2651, 2671, 2689, 2837, 3017; i) **Artoys** – waarvandaan Baldewin (zoon van Ogier) vertrekt naar Parijs <Arthoys> *Ogyer*: r. 4426, 9776; i) **Artöss** – samen met Angers, Bloys en Plantone door Karel de Grote aan Reynolt geschonken bij de kroning van Ludwigh; *Reinolt von Montelban*: r. 1325; i) **Artoys** – verder als boven;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Artabazus>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Arthenaeum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Artenay.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Beauce_%28France%29

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Artesia-provincia>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Artois>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arras.kmz

Renout D: r. 99; i) **Aertoos** – in Vrancrycke; *Troyen*: r. 29126; i) **Artoys**;
Wybeert: fol. 2va, 11.

Artoos zie **Artois**

Artöss zie **Artois**

Arttinen zie **Ardennen 1**

Artuer zie **Artur**

Artur a) [A-Z 6: **Artur**]¹ [Moisan I, 1: ARTUS 1] [West PR: **Artu**] [West VR: **Artu**] — Artur,² de
legendarische koning van Brittannië en Wales; b) buitenechtelijke zoon van
[West PR: **Uterpandragon**] [West VR: **Uterpandragon**], koning van Britannia en
[West PR: **Ygerne**] [West VR: **Yg(u)erne**], gravin van Cornwall – halfbroer (zelfde
moeder) van [West PR: **Morgain**] [West VR: **Morgain**], de Fee en twee of drie dan wel
vier andere halfzusters – oom en vader (bij één van zijn halfzusters, de
echtgenote van koning [West PR: **Loth 1**] [West VR: **Lot 1**]) van [West PR: **Mordret**]
[West VR: **Mordret 1**] – echtgenoot van [West PR: **Genievre 1**] [West VR: **Guenievre**] –
vader van [West PR: **Lohot**, var. **Loholt**] [West VR: **Loholz**] bij [West PR: **Lisanor**];
d) mogelijk een Brits veldheer uit begin 6e eeuw – volgens Geoffrey van
Monmouth gestorven in 542 – vermaard om zijn Ronde Tafel en zijn hoofse
ridders – één van de Negen Besten³; e) **Artur**; g) legendarische koning,
beroemd door de verhalen over hem en zijn Tafelronde-ridders <Arture>
Alexanders geesten: boek I, r. 50; boek V, r. 1211; boek VII, r. 1804; e) **Artur** –
koning; f) echtgenoot van Genoevere; g) slaat Ferguut tot ridder – organiseert
het slottoernooi te Cardoel waardoor Ferguut en Galiene samengebracht
worden <Aertuer, Aerture, Artuer, Artuers, Arture> *Ferguut*: r. 1, 583, 1006,
1775, 1909, 2447, 2582, 2741, 2754, 2818, 2908, 4315, 4329, 4343, 4370,
4833, 4933, 4970, 5013, 5056, 5128, 5137, 5159, 5170, 5190, 5275, 5281,
5285, 5302, 5312, 5314, 5318, 5374, 5395, 5422, 5431, 5446, 5508, 5520,
5532, 5572, 5575, 5580; e) **Artur** – Brits ridder – vierde koning van
Brytanigen/Engelant; f) zoon van koning Uter Pandragoen en Ygerne –
pleegzoon van Auttur – pleegbroer van Keye; g) doopnaam – gezoogd door de
moeder van Keye en opgevoed als zoon van Auttur en zijn vrouw – trekt met
Kerstmis per ongeluk het zwaard uit de steen en geeft het aan Keye, waardoor
Auttur Artur herkent als ‘koning van Brittannië’ (zestien jaar jong, vaderloos
en ongeridderd) – vervolgens met Pinksteren tot koning gekozen <Arture>
Graal & Merlijn: r. 4789, 4802, 7320a, 8187, 8690a, 9002, 9020, 9025, 9297,
9418a, 9434, 9685, 9708, 9736, 9742, 9746, 9757, 9769, 9779, 9789, 9810,
9827, 9842, 9848, 9865, 9868, 9881, 9884, 9897, 9904, 9945, 9956, 9962,
10016, 10030, 10042, 10043, 10045, 10060, 10080, 10090; e) **Artus** –
leenheer van zijn drossaard Keie; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1127; e) **Artur** –

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0006.php#a005

2. https://en.wikipedia.org/wiki/King_Arthur

3. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

koning van Logers; f) oom van Walewein, Agraveyn, Mordret, Gaheret en Gurrees – broer van Morgueyn die Elvinne – echtgenoot van Genevre;
 g) organiseert op aanraden van Genevre een toernooi bij Kamaloet, in de hoop dat Lanceloet daar verschijnt – laat bij diens terugkeer de avonturen optekenen van Lanceloet en van de ridders die naar hem op zoek zijn geweest – komt degenen te hulp die voor Lanceloet tegen koning Claudas vechten – overwint Frole in een tweekamp op Rolants eylant <Arture, Arturs>
Lanceloet: boek II, r. 21, 26, 30, 446, 799, 1005, 1743, 2471, 2473, 2681, 2819, 2821, 2850, 2872, 3023, 3261, 3682, 4204, 4219, 4729, 4733, 4743, 4756, 5127, 5362, 5624, 6005, 6292, 6548, 7136, 7484, 7501, 7769, 7802, 8021, 8441, 8492, 8553, 8648, 8745, 8937, 10736, 11596, 11740, 11763, 12264, 12272, 13062, 13522, 13531, 13595, 13652, 13881, 14331, 14729, 14990, 15097, 15505, 15703, 15749, 15964, 16466, 16600, 16604, 16752, 16764, 16944, 17152, 17438, 17481, 17579, 17877, 18012, 18104, 18226, 18629, 19127, 19474, 19892, 19915, 19920, 19927, 19979, 20018, 20052, 20136, 20176, 20260, 20623, 20631, 20638, 20644, 20661, 20775, 20803, 20880, 20928, 20934, 20940, 20988, 21049, 21104, 21170, 21272, 21437, 21466, 21689, 21751, 22118, 22169, 22462, 22509, 22578, 22825, 22986, 23057, 23108, 23118, 23190, 23347, 23516, 23521, 23531, 23565, 23611, 23883, 24466, 24743, 24763, 24991, 25702, 25784, 26083, 26098, 26154, 26156, 26279, 26283, 26378, 26389, 26391, 26423, 26435, 26450, 26466, 26468, 26474, 26526, 26957, 26976, 26984, 27110, 27278, 27489, 27655, 27684, 28141, 28223, 28422, 28435, 28438, 28475, 28479, 28966, 29271, 29335, 29491, 29492, 30030, 30110, 30114, 30219, 30403, 30407, 30412, 30618, 30681, 30824, 31185, 31274, 31485, 31512, 31586, 31656, 31762, 32006, 32017, 32020, 32117, 32396, 33097, 33456, 33853, 34485, 34827, 34917, 34953, 34992, 35008, 35045, 35052, 35119, 35259, 35310, 35335, 35352, 35355, 35365, 35388, 35734, 35873, 35950, 36129, 36187, 36210, 36281; e) **Artur** – koning; f) echtgenoot van Genoevre – oom van Walewein;
 g) ontvangt Galaat aan zijn hof en stuurt hem en de andere gezellen van de Tafelronde op de queeste naar de Graal <Arture, Arturs> *Lanceloet*: boek III, r. 531, 662, 673, 2975, 3644, 3652, 4039, 6072, 6256, 8908, 8910, 8920, 8978, 10625, 10993, 11032, 11051, 14235; e) **Artur** – koning; f) oom van Walewein;
 g) houdt hof en geeft Walewein het beheer over zijn land, maar Walewein vertrekt – stuurt de door Keye gevangen Brandesion terug naar zijn kasteel en stuurt enkele ridders van de Tafelronde met hem mee – verwelkomt Walewein weer op Kardoel en hoort zijn verhalen aan <Arture, Arturs> *Lanceloet*: boek III, r. 18611, 18639, 18645, 19085, 19884, 20167, 20172, 20225, 20303, 20317, 20326, 20358, 20359, 21046, 21168, 21944, 22045, 22102, 22256, 22278, 22393; e) **Artur** – koning van Grote Bertangen; f) oom van Acgravein, Gariet, Guerries en Walewein – oom of vader van Mordret – broer van Morgueyn die Feye – echtgenoot van Genoevre – zwager van koning Loet –

nakomeling van Brellijn en Bremius; g) organiseert het toernooi van Winceestre – als Acgravein, Guerries en Mordret hem vertellen hem van het overspel van Lanceloet en Genoevre, wil hij Genoevre laten verbranden, wat Lanceloet voorkomt – gaat naar Joyosegaerde om een oorlog tegen Lanceloet te beginnen – in het gevecht verwond door Hestor van Maras, maar Lanceloet weigert zijn hoofd af te slaan – neemt Genoevre als vrouw terug – trekt weer op tegen Lanceloet in Gaunes – laat Lanceloet vertrekken als die in het gevecht tegen Walewein aan de winnende hand is – verslaat de Romeinen in Gallen – keert terug naar huis om de strijd tegen Mordret aan te gaan, die hij doodt in een tweegevecht – zelf stervende vraagt hij Griflet Escalabuer in het water te gooien – wordt door Morgeyn met een schip opgehaald en begraven in Swerte Capele <Arture, Arturs> *Lanceloet*: boek IV, r. 312, 315, 492, 497, 803, 866, 875, 970, 1042, 1103, 1243, 1729, 1732, 2131, 2408a, 2665, 2717, 2795, 3258, 3359, 3691, 3811, 3850, 4124, 4494, 4755, 4758, 4903, 4995, 5190, 5505, 5532, 5539, 5560, 5562, 5573, 5658, 5693, 5766, 5782, 5850, 6200, 6211, 6215, 6537, 6571, 6610, 6614, 6673, 6708a, 6886, 7310, 7410, 7462, 7492, 7492a, 7515, 7572, 7679, 7721, 7791, 7839, 7865, 7918, 8164, 8259, 8323, 8359, 8364, 8366, 8599, 8631, 8743, 8774, 8810, 9005, 9095, 9625, 9675, 9681, 9684, 9714, 9740, 9743, 9757, 9764, 9803, 9813, 9822, 9828, 9850, 9853, 9868, 9891, 9935, 9969, 9992, 10036, 10056, 10087, 10106, 10128a, 10202, 10295, 10296a, 10322, 10341, 10391, 10402, 10607, 10610, 10632, 10732, 10738, 10743, 10746, 10751, 10830, 10963, 10971, 10975, 10991, 11024, 11576, 11578, 11584, 11588, 11589, 11689, 11728, 11758, 11759, 11799, 11859, 11871, 11902, 11920, 11934, 11937, 11956, 11959, 11996a, 12005, 12044, 12276, 12291, 12295, 12308, 12333, 12352, 12362, 12374, 12702, 12716; e) **Artur** – koning; g) helpt Lancelot van Lac tegen diens zin in de strijd tegen koning Claudas en Froles om Gaule <Arturs> *Lancelot W*: r. (recto) 32; (verso) 34; e) **Artur** – koning van Bartaenge; f) echtgenoot van Genievre – oom (broer van de moeder) van Walewein – broer van Morgaine delvinne; g) in de strijd tegen de Saksen en Ieren gevangengenomen door Camille – bevrijd door Lantsloot <Arture, Arturs> *Lantsloot*: r. 447, 552, 554, 616, 718, 759, 957, 1245, 1268, 1295, 1331, 1340, 1562, 1613, 1668, 1717, 1724, 1752, 1966, 2083, 2254, 2536, 2542, 2685, 2769, 3007, 3013, 3028, 3160, 3167, 3283, 3814, 4069, 4090, 4096, 4122, 4127, 4140, 4177, 4218, 4257, 4371, 4514, 4997, 4999, 5003, 5790, 5855; e) **Artur van Bertanien** – koning van Logres/Lonnen en Bertanie, Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Uter-Pandragoen en Ygerne, de echtgenote van de hertog van Tintavel – halfbroer (zelfde moeder) van Ermesint, de echtgenote van koning Uriens – heeft twee (of vijf) halfzusters (zelfde moeder) – (half)broer (zelfde vader [?]) van Morgeine – pleegzoon van Antor – pleegbroer van Keye die Drossate – echtgenoot van koningin Jenover – schoonzoon van koning Leodegan van Carmelide – vader van Leonce – vader

van Loete (met Lysanor) – vader of oom van Mordred – oom van Gawyn, Agrawein, Gaheries en Garies, van Galescins en van Jonet/Ywen die Grote – oom van Anguissant; g) geeft na zijn kroning te kleine geschenken waardoor zijn leenmannen zich tegen de jonge en onbekende koning verzetten – om zijn verdiensten en riddermoed beloond door koning Leodegan van Carmelide met een huwelijk met Jenover – helpt achttien jaar jong koning Leodegan tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen – wint met het zwaard Caliburnus een tweegevecht met koning Rioen – helpt met zijn ridders de koningen Ban van Bonewijc en Bohort van Gaunes tegen koning Claudas van Deserte en de Romeinen c.s. – verbant later koningin Jenover drie jaar wegens haar liefde voor Lancelot – wint de strijd om Clarence tegen de Sennen onder leiding van koning Hargodabrant – doodt koning Rioen in de laatste strijd om of in Carmelide – wint de strijd tegen keizer Lucet van Rome – doodt de duivelse kat in Losanen <Arthur, Artuer, Artur, Arture, Arturs, Arturs van Bertanien> *Merlijn*: r. 10408a, 10416, 10423, 10425, 10443, 10456, 10463, 10487, 10562, 10575, 10586, 10620, 10623, 10697, 10712, 10740, 10773, 10778, 10833, 10996a, 11000, 11003, 11020, 11041, 11047, 11065, 11110, 11111, 11128, 11129, 11139, 11153, 11161, 11171, 11185, 11209, 11225, 11239, 11256, 11275, 11298, 11307, 11308, 11326, 11330, 11340, 11349, 11354, 11354a, 11356, 11370, 11613, 11674a, 11712, 12085, 12088, 12090, 12112, 12170, 12173, 12201, 12202a, 12205, 12242, 12250, 12261, 12305, 12317, 12332, 12343, 12593, 12605, 12765, 12780, 12786, 12815, 12828, 12872, 12880, 12949, 12959, 12962, 12989, 13028, 13041, 13056, 13076, 13155, 13245, 13279, 13284, 13312a, 13321, 13342, 13415, 13419, 13421, 13424, 13500, 13568, 13595, 13645, 13648, 13659, 13719, 13787, 13808, 13881, 13915, 13919, 13922a, 13924, 13984, 13995, 14043, 14097, 14121, 14125, 14130, 14135, 14171, 14200, 14203, 14206, 14356, 14358, 14364, 14370, 14377, 14388, 14391, 14396, 14415, 14420, 14505, 14518, 14553, 14556, 14564, 14634, 14799, 14897, 14921, 14938, 14946, 14989, 15012, 15039, 15050, 15058, 15113, 15119, 15123, 15128, 15134, 15158, 15182, 15205, 15219, 15255, 15308, 15413, 15431, 15456, 15605, 15711, 15863, 15866, 15875, 15971, 15979, 16083, 16094, 16129, 16153, 16158, 16273, 16321, 16330, 16354a, 16389, 16392, 16393, 16413, 16503, 16523, 16641, 17244, 17246a, 17248, 17277, 17487, 17491, 17797, 17800, 17901, 17910, 18075, 18264, 18421, 18435, 18546, 18561, 18573, 18584, 18585, 18595, 18597, 18621, 18636, 18643, 18760, 18760a, 18809, 18829, 18847, 18866, 18937, 18966, 19014, 19066, 19076, 19083, 19140, 19163, 19250, 19252, 19537, 19566, 19569, 19673, 19958, 20132, 20152, 20153a, 20161, 20190, 20248, 20290, 20294, 20297, 20316, 20347, 20353, 20479, 20984, 21075, 21115, 21301, 21316, 21350, 21386, 21407, 21427, 21677, 21700, 21758, 21825, 21850, 21860, 21944, 22294, 22297a, 22339, 22349, 22363, 22401, 22416, 22445, 22450, 22463, 22564, 22622, 22642, 22666,

22718, 22747, 22765, 22771, 22774, 22779, 22905, 22912, 22921, 22923, 22951, 22957, 22998, 23017, 23032, 23246, 23297, 23323, 23338, 23363, 23387, 23393, 23410, 23419, 23435, 23444, 23447, 23471, 23490, 23492a, 23494, 23511, 23522, 23528, 23532, 23538, 23565, 23583, 23596, 23600, 23603, 23612, 23647, 23657, 23667, 23684, 23691, 23701, 23705, 23713, 23725, 23769, 23789, 23793, 23806, 23814, 23819, 23823, 23830, 23835, 23852, 23864, 23899, 23973, 23977, 24039, 24064, 24082, 24097, 24112, 24121, 24177, 24242, 24245, 24256, 24261, 24465, 24469, 24485, 24492, 24506, 24550, 24628, 24652, 24665, 24685, 24687, 24695, 24706, 24714, 24732, 24734, 24745, 24753, 24778, 24784, 24798, 24823, 24854, 24868, 24892, 24931, 24937, 24949, 24954, 24970, 24973, 24979, 24987, 24993, 25004, 25018, 25026, 25064, 25079, 25084, 25131, 25155, 25196, 25198, 25213, 25349, [25353], 25375, 25383, 25399, 25415, 25418, 25419, 25451, 25460, 25574, 25576, 25592, 25605, 25652, 25740, 25777, 25838, 25848, 25851, 25862, 25904, 25930, 25933, 25941, 25945, 25982, 25987, 26018, 26071, 26084, 26216, 26234, 26241, 26244, 26288, 26342, 26376, 26386, 27141, 27311, 27318, 27325, 27330, 27345, 27347, 27359, 27376, 27380, 27397, 27414, 27421, 27424, 27429, 27447, 27449a, 27474, 27498, 27501, 27509, 27554, 27577, 27581, 27611, 27682, 27691, 27730, 27738, 27780, 27920, 27989, 28030, 28033, 28038, 28040a, 28042, 28088, 28105, 28112, 28131, 28136, 28160, 28166, 28171, 28173, 28192, 28197, 28199, 28208, 28213, 28215, 28217, 28255, 28261, 28317, 28327, 28371, 28376, 28383, 28385, 28405, 28417, 28426, 28463, 28490, 28492a, 28495, 28515, 28534, 28590, 28595, 28717, 28741, 29045, 29243, 29405, 29469, 29491, 29541, 29689, 29707, 29716, 29735, 29747, 29748a, 29751, 29789, 29807, 29822, 29868, 30022, 30120, 30383, 30438, 30491, 30511, 30719, 30739, 30973, 30977, 31280, 31504, 31508, 31537, 31544, 31588, 31621, 31647, 31672, 31672a, 31674, 31703, 31722, 31735, 31749, 31837, 31840, 31854, 31880, 31896, 31908, 32095, 32114, 32123, 32135, 32169, 32182, 32224a, 32248, 32293, 32295, 32383, 32387, 32424, 32457, 32461, 32463, 32490, 32533, 32556, 32855, 32858a, 32937, 32962, 32976, 32986, 33009, 33013, 33020, 33028, 33135, 33164, 33169, 33172, 33181, 33186, 33191, 33208, 33308, 33598a, 33600, 33607, 33611, 33657, 33676, 33693, 33705, 33709, 33715, 33717, 33723, 33768, 33783, 33831, 33858, 33919, 33926, 33929, 33934, 33944, 33951, 33955, 33970, 34020, 34040, 34045, 34057, 34064, 34095, 34099, 34110, 34116, 34119, 34135, 34171, 34183, 34206a, 34208, 34242, 34243, 34258, 34267, 34283, 34299, 34303, 34323, 34332, 34349, 34352, 34356, 34362, 34370, 34375, 34382, 34405, 34406a, 34408, 34531, 34551, 34617, 34651, 34675, 34700, 34700a, 34705, 34711, 34721, 34724, 34727, 34731, 34757, 34776, 34802, 34828, 34847, 34853, 34859, 34860, 34871, 34878, 34913, 34938, 34938a, 35003, 35005, 35009, 35132, 35132a, 35147, 35158, 35167, 35178, 35181, 35190, 35229, 35356, 35356a, 35358, 35368,

35469, 35521, 35524, 35639, 35692, 35703, 35761, 35843, 35897, 35906, 35946, 35985, 36029, 36097, 36112; e) **Artur** – koning van Bertangen; f) oom van Walewein en Gariet; g) verzoekt zijn ridders Percheval die Waloes te gaan zoeken – gevangengenomen door de Sassen – bevrijd door Walewein, Lanceloet, Percheval, Gariet en Moriaen <Arture, Arturs> *Moriaen*: r. 0, 30, 36, 122, 221, 258, 337, 363, 512, 551, 554, 783, 804, 869, 945, 1026, 1157, 1195, 1393, 2075, 2305, 2314, 2317, 2332, 2841, 2887, 2954, 2956, 2966, 2982, 2991, 3013, 3274, 3305, 3357, 3471, 3481, 3484, 3553, 3925, 3957, 4184, 4192, 4232, 4497, 4504, 4509, 4512, 4516, 4523, 4529, 4532, 4535, 4543, 4557, 4660, 4688; e) **Artur** – koning van Bertangen; f) echtgenoot van Genevre; g) hoopt dat de Ridder metter Mouwen terugkeert aan het hof en stuurt Keye weg – organiseert een toernooi ter ere van Clarette van Spaengen – aangevallen door de koning van Yrlant – verdedigd door de Tafelronde-ridders en de Ridder metter Mouwen <Arture, Arturs> *Mouwen*: r. 2, 80, 95, 97, 312, 422, 438, 580, 583, 635, 719, 1092, 1172, 1183, 1253, 1262, 1272, 1288, 1292, 1787, 2002, 2106, 2223, 2225, 2241, 2372, 2459, 2467, 2514, 2663, 2836, 2837a, 2860, 2886, 2901, 2952, 2959, 3070, 3093, 3099, 3304, 3318, 3360, 3578, 3389; e) [**Artur**] – vermaard koning; f) oom van Walewein <Arture> *Ogyer*: r. 2; e) **Artur** <Arturs> *Perchevael*: r. 71, 450; e) **Artur** – koning; f) oom van Walewein, Acgravein, Mordret en Gariet – echtgenoot van Genevre – oom van Clariane; g) aan zijn hof komt een lelijke jonkvrouw de ridders oproepen tot avontuur – krijgt van Jonet het bericht dat Walewein op zoek gaat naar de bloedende speer – ontmoet op Roche van Sangwijn/Casteel vanden Wondere zijn doodgewaande moeder en halfzuster – woont de tweekamp tussen Walewein en Griromelant bij – beëindigt het gevecht van Walewein op Scaveloen – nodigt de aanwezigen uit op zijn hofdag te Cardeloan <Arture, Arturs> *Perchevael J*: boek II, r. 36976, 36980, 37034, 37188, 37567, 37849, 38226, 38586, 38672, 38683, 38761, 39377, 40130, 40151, 40213, 40332, 40352, 40356, 40453, 40686, 40713, 40781, 41005, 41083, 41156, 41235, 41335, 41601, 41747, 41983, 41988, 42010, 42019, 42026, 42033, 42042, 42045, 42048, 42060, 42063, 42135, 42143, 42157, 42176, 42375, 42379, 42388, 42400, 42406, 42480, 42515, 42525; e) **Artur** – koning; f) echtgenoot van Genevere – oom (broer van de moeder) van Walewein en Gariet <Arture, Artus> *Ragisel*: r. 74, 76, 659, 1177, 1189, 1277, 1280, 1288, 1459, 1709, 2031, 2055, 2062, 2339, 2419, 3075; fragm. Aa, r. 65; fragm. Ac, 846; e) **Artus van Bartaengen** – koning; f) voorvader van de vriend van Miltheit <van Bartaengen Artus> *Rose C*: r. 1119; e) [**Artur van Bartaengen**] – koning; f) voorvader van de vriend van Miltheit <van Bartaengen Arturs; *Rose B*: van Bertaenghen Arturs> *Rose V*: r. 1123; [**Artur**] – “In arturs boeke lees men dus” <Arturs> *Scolastica*: r. 1097; e) **Arturs** – gezegd van diens hof, waarnaar vele vrome ridders en knapen uit verre landen op zoek gingen; *Sielen troest*: [Proloog]; e) **Artus**;

Tristan: r. 31; e) **Artur** – koning; f) oom van Walewein; g) laat Ywein tegen Torec vechten – stuurt zijn ridders naar Miraude om tegen Torec te vechten – stoot als laatste Tafelronde-ridder Torec van zijn paard – aan wiens hof het huwelijk van Torec en Miraude plaatsvindt <Artuer, Arture, Arturs> *Torec*: r. 1270, 1370, 1932, 1935, 1952, 2001, 3139, 3142, 3275, 3582a, 3599, 3614, 3630, 3651, 3672, 3684, 3709, 3743, 3752, 3808; e) **Artur** – koning; f) oom van Walewein; g) houdt hof te Carlicen en Cardole – wenst het Zwevende Schaakspel te bezitten <Aertur, Aerturs, Arture, Arturs> *Walewein*: r. 1, 32, 33, 62, 66, 113, 1161, 1178, 1205, 1474, 1509, 1527, 1763, 1782, 1904, 2793, 3162, 5054, 5888, 5889, 10231, 11069, 11107, 11115; e) **Artur** – koning <Arturs> *Witte Voet*: r. 8, 123, 148, 486, 845.

[**Arturs Doot, des Conincs**] zie [**Conincs Arturs Doot, des**]

[**Artur van Bartaengen**] zie **Artur**

[**Artur van Bertaenghen**] zie **Artur**

Artur van Bertanien zie **Artur**

Artus zie **Artur**

Artus van Algarbe e) **Artus van Algarbe** (or. Artus d'Algarbe); f) zoon van de koning en de koningin van Algarbe – pleegzoon van de koning van Castillen – stiefbroer van Olyvier van Castillen; g) even oud en uiterlijk praktisch identiek aan Olyvier van Castillen – echtgenoot van Clarissa, dochter van Olyvier van Castillen; g) gaat op zoek naar Olyvier als het water in de karaf die hij als afscheidsgeschenk ontvangen heeft, donker kleurt – ontmoet in Yerlant de Witte ridder die hem eerst naar Lonnen stuurt om het leven van de doodzieke Helena te redden – wordt door haar en alle anderen herkend als Olyvier – ontwijkt elke vorm van fysieke intimiteit met Helena met als excuus een belofte aan sint Jacob, die eerst ingelost moet worden – gaat onder het mom van een bedevaart naar Sint Jacob naar het bos waar Olyvier gevangen gehouden wordt en bevrijdt hem met hulp van de Witte Ridder – wordt door Olyvier zwaar gewond en aan zijn lot overgelaten als hij hoort dat Artus bij zijn vrouw geslapen heeft – in ere hersteld verovert hij Yerlant om Olyvier te wreken, welk land hij mag houden – wordt melaats in zijn gezicht en blind en kan enkel genezen worden met het bloed van de onnozele kinderen van Olyvier – wat ook gebeurt <Artus> *Olyvier van Castillen*: proloog 1, cap. 2-8, 10, 13-14, 52-66, 68-69, 70-72, 74-76.

Artus van Bartaengen zie **Artur**

Artus van Bertangien a) or. Artus de Bretagne – personage dat vermoedelijk ontleend is aan de berijmde kroniek van de Bretonse edelman Bertrand Du Guesclin¹ (ca. 1320-1380); e) **Artus van Bertangien**; g) probeert met hulp van de hertogen van Monfort, Barry, Denemarcken en Armenien zich meester te

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bertrand_Du_Guesclin

maken van het koninkrijk Vranckrijck en koningin Barthem, als hij zeker meent te weten dat koning te Jerusalem Pepijn in gevangenschap gestorven is – verraden door zijn bondgenoten als koning Pepijn naar Vranckrijck terugkeert, en onthoofd in het Casteel van Parijs <Artus> *Valentijn ende Oursson*: cap. 60, 62.

Artüse! zie **Artüsie!**

Artüse zie **Artüsien**

Artusye zie **Artüsien**

Artüsie! o) **Atusen!** – strijdkreet van koning Demophon van Soloferne en Atusien <[Anestuse], Anetuse, Aratuse> *Limborch*: boek VIII, r. 501, 518, 553; o) **Artüsie!** – verder als boven <Artüse, Artusien> *Lymburch*: boek VIII, r. 503, 520, 555.

Artüsien i) **Aratuse** – één van de zes Saraceense koninkrijken Demophon van Soloferne <Atusien> *Limborch*: boek VIII, r. 510, 1449; i) **Artusye** – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 365; i) **Artüsien** – verder als boven <Artüse> *Lymburch*: boek VIII, r. 512, 1436.

Artusien! zie **Artüsie!**

Artöss zie **Artois**

Arupont zie **Arapont**

Arval zie **Darval**

Asa e) **Asa van Caprobanane** – Saraceense koning van Caprobanane; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door koning Karle van Vranckerike <Osa> *Limborch*: boek VIII, r. 971; boek XII, r. 181, 185; e) **Aza** – Saraceense koning van Camphane – hs. abusievelijk “Van Camphane [...] quam die coninc van Aza”; *Limborch Frg*: H53, r. 121; e) **Asa** – Saraceense koning van Camprobane; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 960; boek XII, r. 310, 314.

Asael a) Asaël¹ [2 *Samuel* 2, 18]²; b) zoon van Seruja – broer van Joab en Abisai; e) **Asaël**; f) broer van Joab; g) beroemd om zijn snelle lopen – gedood door Abner, maar gewroken door zijn broer; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 787, 796.

Asa van Caprobanane zie **Asa**

Asahel a) Azahel/Hazaël³ [1 *Koningen* 19, 15]⁴; e) **Asahel**; g) werd in Damasco door Helias tot koning van Syriam gewijd; *Negen Quaetsten*: fol. B2v.

Asauria zie **Ysauria**

Aschalaphus zie **Ascalaphus**

Aschanie zie **Ascanius**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Asael>

2. http://vulgate.org/ot/2samuel_2.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hazael>

4. http://vulgate.org/ot/1kings_19.htm

Aschanius (Julius) zie **Ascanius**

Ascilo zie **Astilos**

Asemosen, die a) [Constans: (*d'*) ESSIMIËIS]¹ – onderdanen van koning

Hunerius/Hunier: de bewoners van het Griekse eiland Symi/Simi² met een gelijknamige hoofdstad,³ gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – dezelfde als [**die Nigevaerlinge**] – zie ook **Amoyse** en **Centois**; e) **die Asemosen**; g) bondgenoten van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 9695.

Aseyn zie **Asia 2**

Aservaen zie **Atervaen**

Asia 1 h) [Moisan I, 2: ASIE] — het continent Azië⁴ voor zover bekend en gezien door met name kooplieden die de Zijderoute(s) volgden – op een laat-antieke/vroeg-middeleeuwse OT-kaart,⁵ waarop de drie bekende werelddelen Africa, Asia en Europa in een cirkel geprojecteerd worden, gescheiden door een T-vormige zee, neemt Asia de bovenste helft van de wereld in beslag – dankt volgens Isidorus van Sevilla haar naam aan een oosterse vorstin die zo heette [*Etymologiae* XIV, 3, 1]⁶ – na de Zondvloed bevolkt door de nakomelingen van Sem, de oudste zoon van Noë/Noach [*Scolastica*: r. 1360]⁷ – zie ook **Asia 2**; i) **Asia** – één van de drie gedurende de Middeleeuwen bekende werelddelen – (deels) door Alexander de Grote veroverd op de Perzen <Asien, Asienlant, Asien lant, Asya, Azien> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1051; boek VI, r. 12, 226, 229, 503, 795, 892; boek VII, r. 27, 62, 190, 205, 345, 839, 842, 1198, 1385, 1401; boek VIII, r. 853; boek IX, r. 1131; boek X, r. 181, 325, 1045; i) **Asien** – priesters en diakenen uit Asien en Achaeyen schreven de passie van sint Andries; *Gulden legende* [2]; i) **Asia** – werelddeel; *Limborch*: boek VII, r. 41; i) [**Grote Asia**] – omvat vele Saraceense koninkrijken <Groten Asia> *Limborch*: boek VIII, r. 900; i) **Grote Assya** – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 55; i) **Asia** – werelddeel; *Lymburch*: boek VII, r. 40; i) **Groes-Assia** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 899; i) **Asia** – één van de drie gedurende de Middeleeuwen bekende werelddelen <Asya, Asyen> *Troyen*: r. 28338, 28341, 28958, 28972.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

4. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/T_and_O_map

6. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#3

7. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

Asia 2 h) [Graesse: *Asia (provincia)*]¹ — de Romeinse provincie Asia,² beter bekend als Asia minor³ d.i. Klein-Azië, ruwweg het (westelijk deel van het) huidige Turkije – zie ook **Asia 1**; i) **Asia** – vlakbij Europa – met de stad Gordia – veroverd door Alexander de Grote <Asien, Asien lant, Azien> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1113, 1199, 1208; boek II, r. 183, 204, 218; boek VII, r. 1694; i) **Minder Asia** – bijna geheel omgeven door zee; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1319; i) **Asien** – waar de Colossus stond; *Gilijs*: p. 9; i) **Asien** – land overwonnen door koningin Synope van Sichien; *Hercules*: cap. [16]; i) [**Clein Asia**] – omvat vele Saraceense koninkrijken <Clenen Asia> *Limburch*: boek VIII, r. 901; i) **Cleine Asya** – verder als boven; *Limburch Frg*: H53, r. 56; i) **Cleyne-Asia** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 900; i) **Asia** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien <Asiaens> *Margrieta van Limburch*: cap. 87, 93, 95-96; i) **Asyen** – rijk van Priamus van Troyen; *Parthonopeus*: r. 16; i) **Asia** – rijk van koning Priamus – in oorlog met Grieken – land van koning Hymes <Aseyn, Asien, Asya, Asyen, Asyenlant> *Troyen*: r. 894, 3672, 4914, 5783, 11204, 22879, 25864, 29262, 31896; i) **Mynder Asya** – in Asia, aan zee gelegen; *Troyen*: r. 28892; i) **Asien** (or. Acia – koninkrijk van Hospinus) – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 7.

[**Asia, Groot**] zie **Asia 1**

[**Asia, Clein**] zie **Asia 2**

Asia, Minder zie **Asia 2**

Asie(n) zie **Asia 1** en **Asia 2**

Asienlant zie **Asia 1** en **Asia 2**

Asijs van Sassia a) mogelijk dezelfde als **Prasijs van Prassia**; e) **Asijs van Sassia** – Saraceense koning van Sassia; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft een leger met ook olifanten; *Limburch*: boek XII, r. 192.

Asylas a) Asilas [*Aeneis* X, 175]⁴ – tolk tussen de mensen en de goden; e) **Afilas** – Trojaan, koning en profeet – afkomstig uit Pyse; g) verstaat vogelgezing en is meester-waarzegger – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – prominent aanwezig bij de tweekamp <[Alsiclas]> *Troyen*: r. [38767], 40159, 40376, 40420; e) **Asylas** – koning van Pisen, profeet; g) verder als boven <Allasas, Azylas, Azyles> *Troyen Prz*: fol. 152va, 160va, 161vb, 162ra.

Asiria zie **Assuria**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Asia-provincia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Asia_%28Roman_province%29

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Asia_minor

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

Ascalaphus a) [Constans: ASCALAPHUS]¹ – koning van Orcomenie – dezelfde als **Achilles van Cocomenie** en **Amphimacus 1**; e) **Ascalaphus** – koning – afkomstig uit Hircanie; f) vader van Alcius; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Aschalapus, Asculaphus> *Troyen*: r. 7107, 8739, 9653.

Ascaloen h) [Graesse: Ascalon]² [Moisan I, 2: ESCALONE] — Ascalon³ in Palestina, historische stad die door de Mammelukken aan het einde van de dertiende eeuw , verwoest werd – gelegen ter hoogte van het huidige Asjkelon⁴ in het huidige Israël; i) **Ascaloen** – nieuwe naam van **Palestin** – veroverd op de Saracenen door de hertog van Bulioen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1149; i) **Ascolen** – stad nabij Jerusalem – veroverd door de koningen Amaris van Schotland, Anthonis van Constantinopolen en Henrick van Engeland tijdens hun verblijf in het Heilig Land, waar zij Helena zochten; *Helena van Constantinopolen*: cap. 24; e) **Scabon** (or. Le roy de scabon [CCGB, r. 3189: Et Solmians de Nicques et ly roys d’Escalon]) – Sarazijnse koning; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem <Scabou> *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Ascoloen** – nieuwe naam van **Palatyn**; *Troyen*: r. 28642.

Ascanius a) Ascanius⁵ alias Julius; b) zoon van Aeneas en Creusa – voorvader van Remus en Romulus; d) later koning van Alba Longa; e) **Aschanius** alias **Julius** – Trojaan – ridder; f) zoon van Eneas der Trojan; g) door Eneas meegenomen uit Troje – als Dido hem kust, wordt zij verliefd op de eerstvolgende man die zij ziet, en dat is Eneas, wat door Venus was bewerkstelligd – op jacht in Italië doodt hij het tamme hert van Silviane, wat leidt tot een strijd tussen Trojanen en mannen van Cyrus – later heeft hij de leiding over het verdedigingsleger van Albane als zijn vader naar Euander gaat om hulp te vragen – wordt na Eneas koning en heeft als hoofdstad Albane <Aschanie, Aschanio, Aschanium, Aschanius Julius, Asschanius> *Eneide*: r. 763, 807, 824, 3781, 4542, 4562, 4612, 4618, 4624, 4628, 4669, 4694, 4715, 4737, 5993, 6362, 6630, 6913, 6948, 7058, 7093, 7428, 11734, 11888, 13311, 13318, 13319, 13382; e) **Aschanius** – Trojaan; f) zoon van Eneas van Troyen en Creusa – halfbroer [?] (zelfde vader) van Sisanus – kleinzoon van Anchises – neef van Hector en Andromata [?] – voorvader van de Romeynnen; g) boezemvriend van Atis – vlucht met zijn vader uit het brandende Troje, meegenomen aan diens rechterhand – mee op de zwerftocht na de val van Troje – doodt een hert (van Tertides) in het woud bij Laurente, wat leidt tot

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Ascalon>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ashkelon>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ashqelon.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ascanius>

gevechten met de Latijnen – één van de tien ridders die de 36 uit Troyen gevluchte kinderen beschermt [?] – strijdt mee tegen Turnus c.s. – stichtte Alba, het latere Rome <Aschanies, Aschanus, Ascanius> *Troyen*: r. 32318, 32341, 36110, 36269, 36819, 36876, 37239, 37472, 37709, 37984, 38233, 38234, 38255, 38498, 38535, 38543, 38553, 38722, 39156, 39915, 39925, 40136, 40181, 40317, 40396, 40856; e) **Ascanius** – Trojaan – toegenaamd: “Eneas sone”; f) zoon van Eneas (en Krensa) – neef van Hector van Troyen; g) boezemvriend van Atis (verder als boven) – verdedigt Nyewe Troeyen (in Ytalien) tegen Turnus c.s. – sticht Alba <Ascanyus, Asnius, Astanius> *Troyen Prz*: fol. 137ra, 137vb, 141ra, 143va, 145ra-146va, 148rb, 148va, 149vb, 151ra-151va, 152rb, 152va, 154va, 156rb, 159ra, 160rb, 160va, 161rb, 161vb, 165ra.

Ascanius zie **Alcamus**

Ascap a) vermoedelijk een anagramatische afleiding van Caspia, land aan de Kaspische zee (zie **Caspia**); e) **Asscap** – Saraceense koning van Yrcania; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r: 885; e) **Astap** – heidense koning; g) verder als boven <Asta(p)> *Limburch Frg*: H50, r. 46, 59; e) **Ascap** – Saraceense koning van Yrcanien; g) verder als boven <Astap> *Lymburch*: boek VIII, r. 884; boek IX, r. 760, 773.

Ascasem zie **Altasem van Libie**

Ascoloen zie **Ascaloen**

Ascon e) **Ascon** – Moorse koning; g) belegert samen met koning Sornoguer en koning Cantion de koning van Vranckrijck te Parijs; *Partinoples*: p. 19.

Asculaphus zie **Ascalaphus**

Asnius zie **Ascanius**

Asoonacta zie **Astionacta**

Asotus a) or. Asochaeus – de Egyptische farao Shishak¹; d) plunderde in ca. 969 v.C. Jeruzalem; e) **Asotus** – coninck van Egipten; g) tweede van de vijf veroveraars van Jherusalem; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Aspere h) gelet op de context “Berri, Aspere und Denant, [...] Namur [...] und Ludeck [...] und Hoy” (r. 4027-4032) zou Aspere, mogelijk Scherpenheuvel² [Graesse: **Aspricollis**],³ in Wallonië gelegen moeten zijn en niet geïdentificeerd mogen worden als (bijvoorbeeld) Asper⁴ in Oost-Vlaanderen; i) **Aspere** – “land” door Karel de Grote aangeboden aan Karahen uit het bezit van Florenis; *Ogyer*: r. 4027.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Shishak>

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Scherpenheuvel_\(plaats\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Scherpenheuvel_(plaats))

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Aspricollis>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Asper.kmz

Aspermonde 1 h) [Moisan I, 2; ASPREMON(S) 1] — Aspromonte¹ (lett. ‘ruwe, moeilijk begaanbare berg’), bergketen in Calabria in het uiterste zuiden van Italië, gelegen aan de Straat van Messina,² waar een Saraceense vesting gelegen zou hebben – beroemd slagveld uit de Karel-epiek (*Chanson d’Aspremont*³), waar Roland het zwaard Durendal/Dyrumdali, de hoorn Olifant en het paard Veillantif veroverde op de heidense vorst Aumes (zie **Emont**);

i) **Aspermunde** – waar Rolant het paard Valentyn op een heidense koning veroverde; *Reinolt von Montelban*: r. 5378.

Aspermonde 2 h) [Moisan I, 2; ASPREMON(T) 4]; i) **Aspermonde** – toenaam van **Tybout van Aspermonde**; *Buevijn*: fol. B5r; i) **Aspermonde** – toenaam van **Tybaut van Aspermonde**; *Hugbe Prz*: p. 79.

Aspermunde zie **Aspermonde 1**

Aspernond a) mogelijk afgeleid van Aspremont (zie **Aspermont 1**), Saraceense vesting in het zuiden van Italië; e) **Aspernond** – Saraceense koning; g) vecht mee in het leger van Broyer – gedood door Ogier <Asprenonde> *Ogyer*: r. 19152, 19155.

Asprenonde zie **Aspernond**

Aspriaen e) **Aspriaen** – (heidense) koning; f) grootvader van Ritsart – schoonvader van Yoen; *Lorreinen O*: r. 3334.

Assalus e) **Assalus** – correspondeert met **Sessabet** (in *Limborch*) – Saraceense koning van Cassalie; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 920.

Assandrus a) [Constans: ASSANDRUS]⁴; e) **Assandrus**; g) vertelt Pirrus’ boden de oorzaak van oorlog tussen Acastus en Peleus; *Troyen*: r. 34813, 34828.

Assaracus a) Assarakos/Assaracus⁵; b) broer van Ilus II – verwant van Jupiter, Dardanus, Ilus I, Laomedon en Priamus; e) **Assaracus** – koning; f) nakomeling van Dardanus – voorvader van koning Lamedon en koning Priamus – grootvader van Anchises <Assaratus, Asseracus, Assocratus> *Troyen*: r. 23583, 25860, 30273, 38236; e) **Assaratus**; g) aangeroepen door Ascanius; *Troyen Prz*: fol. 149vb.

Assaratus zie **Assaracus**

Assaria zie **Assuria**

Asschanius zie **Ascanius**

Asselin e) **Asselin** (or. Asselin) – graaf van Lutzenborch (Duche); f) vader van Cristine; *Meluzine*: fol. L4va.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aspromonte>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Stretto_di_Messina.kmz

3. <https://www.arlima.net/ad/aspremont.html>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assaracus>

Assendrus a) [Constans: TASSANDRUS]¹; b) zoon van Polynices; e) **Assendrus**; f) broer van Agial – zoon van Polinicijs; g) gedood door Dyomedes van Calidoen als Dyomedes met Briseida in zijn land terugkeert na de val van Troje; *Troyen*: r. 33832, 33849, 33868.

Assenede h) [Graesse: Hasnetha]² — Assenede³ in Oost-Vlaanderen, België;
i) **Assenede** – plaats waaraan Diederic van Assenede, auteur/vertaler van *Floris ende Blancefloer*, zijn toenaam dankte; *Floris ende Blancefloer*: r. 23.

[Assenein] a) [West PR: Osenain]; e) **[Assenein]** – ridder van koning Artur; g) zat gevangen in Verbodene Berch <Asseneine> *Lanceloet*: boek II, r. 24603.

Assentijn a) mogelijk mag de naam in verband gebracht worden met Ascension (Hemelvaart): Walewein dreigt in een onderaardse ruimte het leven te verliezen, maar ontsnapt dankzij bovennatuurlijke hulp naar de bovengrondse wereld; e) **Assentijn** – koning van Endi; f) vader van Ysabele; g) heeft zijn dochter opgesloten in een kasteel met twaalf muren <Assentine, Assentins> *Walewein*: r. 3455, 5709, 7955, 8072, 8166, 8187, 8248, 8317, 8475, 11079, 11158.

Asseracus zie **Assaracus**

Assia, Groes- zie **Asia 1**

Assya, Grote zie **Asia 1**

Assieren zie **Syrien, die**

Assicus zie **Massicus**

Assiria zie **Assuria**

Assirie(n) zie **Assuria**

Assirien, die zie **Syrien, die**

Assys zie **Ansays 1**

Asscap zie **Ascap**

Asso[...]t e) **Asso[...]t**; f) mogelijk een zoon van Murise; *Jourdein*: r. 214.

Assocratus zie **Assaracus**

Assuere zie **Assur**

Assuerus zie **Asswerus**

Assur a) Esarhaddon⁴ [*Ezra* 4, 2]⁵ – koning van Assyrië – in de *Vulgaat* de koning van Assur (Assyrië is vernoemd naar de stad Assoer⁶); e) **Assur** – eerste koning van Assuria; f) kleinzoon van Noë – zoon van Sem <Assuere> *Alexanders geesten*:

1. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/84>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Hasnetha>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Assenede.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Esarhaddon>

5. http://vulgate.org/ot/ezra_4.htm

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assur>

boek VII, r. 1034; e) **Assur** – eerste koning [?] van Assaria; f) kleinzoon van Noe – zoon van Sem; g) naamgever van Assaria; *Troyen*: r. 28531.

Assura zie **Assuria**

Assuria h) Assyrië,¹ gelegen in het noorden van het huidige Irak – het vroegere Assyrische Rijk, oorspronkelijk gelegen aan de middenloop van de rivier de Tigris² en dat bestond van ca. 2000 tot 612 v.C. (de verwoesting van Nineve) – vernoemd naar de (hoofd)stad Assoer³ – zie ook **die Syrien** en **Surie**;
 i) **Assuria** – in Asia – koninkrijk van koning Assur <Assaria, Asiria, Assirien> *Alexanders geesten*: boek III, r. 799; boek VII, r. 1033; boek VIII, r. 1242;
 i) **Assirien** – koninkrijk van Ninus ten tijde van Abraham; *Caesar Prz*: fol. 6v;
 i) **Assirien** – koninkrijk van Sennacherib; *Jan uut den Vergiere*: cap. 14;
 i) **Assura** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Rahel – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 863; i) **Asiria** – koninkrijk van Ryaele – verder als boven; *Limborch Frg*: H 53, r. 27;
 i) **Assiria** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Riael – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 862; i) **Assaria** – in Asia – genoemd naar Assur; *Troyen*: r. 28530.

Assuerus zie **Asswerus**

Asswerus a) [A-Z 7: **Ahasverus**]⁴ — koning Ahasveros/Ahasverus⁵ [*Ezra* 4, 6]⁶ d.i. Xerxes I (ca. 519-465 v.C.) – dezelfde als **Cerces**; b) echtgenoot van Wasti – later echtgenoot van Ester/Hester (zie **Hester**); c) koning van Perzië (485-465 v.C.); e) **Asswerus**; f) echtgenoot van Vasti – later echtgenoot van Ester; g) verstoot Vasti ten gunste van Ester – op voorspraak van zijn vrouw Ester komt er redding voor de Joden in zijn rijk; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 904, 924; boek VI, r. 129, 138; e) **Assuerus** – koning van of uit Susen; g) bezoekt de stad Pheson; *Cassamus L*: fol. 2ra, 9; e) **Assuerus**; g) exemplarisch hoogmoedig; *Jan van Stijevoort*: refr. 1, r. 19; e) **Asswerus** – deugdzaam koning; g) verstootte de hoogmoedige Festa en verkoos de deugdzaame Hester; *Margrieta van Limborch*: cap. 57; e) **Asswerus** – koning over 120 landen; f) echtgenoot van Vasti – later echtgenoot van Hester; g) houdt hof te Nynyve – verstoot de opstandige en dwarse Vasti ten gunste van de goede Hester; *Minnen loep*: boek IV, r. 787, 963.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assyria>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Tigris>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assur>

4. https://www.dbnl.org/tekst/stap019vana01_01/stap019vana01_01_0003.php#a002

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ahasverus>

6. http://vulgate.org/ot/ezra_4.htm

Ast h) mogelijk Aix-en-Provence¹ [Graesse: *Aquae Sextiae*]² in de Provence, Frankrijk (zie *Ays* 2); i) **Ast** – één van de steden waarvan Julius Cesar koren en zuivel opeist; *Caesar Prz*: fol. 15v.

[**Astalaphus**] zie **Esculapius**

Astalaphy zie **Esculapius**

Astanius zie **Ascanius**

Astap zie **Ascap**

Astardus zie **Adrascus**

Astenborch e) **Astenborch** – zoon van een rijke burger uit Graen; f) heimelijke minnaar van de weduwe Samyte; g) uit de stad gevlucht omdat hij door de jaloerse rechter Oldegheer beschuldigd wordt van overspel met Samyte – wreekt zich na de ontmaskering van Oldegheer door hem te doden; *Minnen loep*; boek II, r. 3315, 3336, 3407, 3449.

Asterman(d)t zie **Astramant**

Astherten a) Astharoth/Astarte³ – (af)godin van de Sidoniërs [1 *Samuel* 7, 3]⁴;

e) **Astherten** – godin van de Sirien; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 1].

Astilos a) Astylus alias Asbolos,⁵ de ziener van de centauren⁶; e) **Ascilo** (or. Ascilo) – centaur; g) geweldadige gast op de bruiloft van Pirithons ende Ypodanie te Thessaloniquen; *Hercules*: cap. [11]; e) **Astilos** – ziener van de Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht – had de slechte afloop van het gevecht voorzien; *Troyen*: r. 27237, 27247.

Astionacta a) Astyanax⁷ alias Scamandrius; b) zoon van Hector en Andromache; d) door de Grieken van de muur van Troje gegooid bij de val van Troje; e) **Astionacta**; f) tweede zoon van Hector en Andromata – broer van Landomanta; g) twee jaar oud ten tijde van Andromata's droom en Hectors dood – van de toren Ylioen in Nuwe Troyen (in Epierius) geworpen tijdens het kijken naar een toernooi <Asoonacta, Astionata, Astronata> *Troyen*: r. 18560, 18706, 18764, 32183, 36096, 36284; e) **Astronacca**; f) zoon van Andromata (en Hector van Troyen); g) gedood door een steen tijdens de bouw van de toren Ylion in Nieuwe Troeyen (in Eyperen); *Troyen Prz*: fol. 136vb.

Astionata zie **Astionacta**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aix-en-Provence.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Aquae-Sextiae>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astarte>

4. http://vulgate.org/ot/1samuel_7.htm

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Asbolos>

6. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astyanax>

Astolf a) Aistulf¹ († 756); c) koning der Langobarden² (749-756); d) bedreigde paus Stephanus II, die de hulp inriep van Pepijn III de Korte – definitief verslagen in 756; e) **Astolf** – koning van de Lombarden; g) bedreigt Rome, waardoor de paus Karel de Grote te hulp moet roepen – gevangengenomen door Karel de Grote <Astolve> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1435, 1445.

Astolpho a) or. Astolpho, roi d'Angleterre; b) vader van Clarice; e) **Astolpho** – koning van Enghelandt; f) lijkt zijn dochter uitgehuwelijkt te hebben aan de Amoureusen van Galles – krijgt echter Rijckaert zonder Vreese als schoonzoon, omdat die Clarisse veroverd op de Amoureusen van Galles – na zijn dood als koning van Enghelandt opgevolgd door Rijckaert zonder Vreese <Astolsens> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 12, 16.

Astonys a) [Moisan I, 1: ASTENOIS (L')] [Moisan I, 1: LAMBERT 11 LE ASTENOIS]; e) **Astonys** – hertog; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale <Astonyes> *Karl Meinet*: r. A453, 15; A455, 44.

[Astoron] a) mogelijk dezelfde als **Astrahot**; e) **[Astoron]** – heidense god <Astoronen> *Johan uz dem Virgiere*: r. 1866.

Astr** zie **Estr****

Astragnus zie **Arestant**

Astragone zie **Astragorre**

Astragorre zie **Astrogorre**

Astrahot a) mogelijk dezelfde als **[Astoron]**; e) **[Astrahot]** – god van de Saracenen <Astrahots> *Buevijn*: fol. E4r; e) **Astrahot** – één van de vele heidense goden; *Margrieta van Limborch*: cap. 88, 97.

Astramant a) [Moisan I, 1: ESTRUMENS 1] – Saraceense minstrel; e) **Astramant** – Saraceense speelman – afkomstig uit Babilone; f) oom van Fortunant; g) reist na de dood van sultan Gaudijs van Babilone naar Montbrant; *Huge L*: r. 273, 293, 309, 322; e) **Astermant** – Saraceense muzikant in dienst van emir Gaudijs van Babilonien; g) 72 jaar oud en grijs – helpt (onbekend met diens ware identiteit) Gherijn/Hughe – bevrijd door Hughe van Bourdeus als hij als verrader van Mombrant opgehangen dreigt te worden – te Rome gedoopt door de paus – bij Cloengi in de hinderlaag van hertog Gubewaert gedood <Astermandt> *Hughe Prz*: p. 59, 60, 62, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 81.

Astratus zie **Adrascus**

Astreus a) *Astraeus*,³ een Titanenkind, 'vader van de sterren'; e) **Astreus** – reus; g) in de Gigantenstrijd door Jupiter overwonnen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1401.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aistulf>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Langobardes>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astraeus>

- Astro** a) [Constans: STEROPEUS, var. Astor]¹ – mogelijk dezelfde als **Crepeus**; e) **Astro**; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles [?]; *Troyen*: r. 14107.
- Astrogorre** h) [West PR: Estrangort] – land nabij Norgales en Cambenic – mogelijk hetzelfde als **Strangore** – soms verward met **Gorre** – zie ook **Margore**; i) **Astrogorre** (ed.-Van Vloten, r. 10446: Astragorre) – koninkrijk van koning Carados Britas, gelegen tussen Orcanie en Norgales – toenaam van koning **Brangores van Estragorre** – aangevallen door de Sennen <Astragone, Estragorre, Estrogorre> *Merlijn*: r. 10446, 13388, 16098, 16100, 16170, 21267, 21315, 24909, 35517, 35570.
- Astromarijs** a) [Moisan I, 1: ESTRAMARIZ 1]; e) **Astromarijs** – Saraceense ridder; g) metgezel van Astromoch; *Roelant*: r. 96, 582.
- Astromarijs van Panthiere** a) [Moisan I, 1: ESCREMIZ DE VALTERNE 2]; e) **Astromarijs van Panthiere** – Saraceense ridder, afkomstig uit Panthiere; g) oud – gedood door Inghel van Gascoengien; *Roelant*: r. 574.
- Astromoch** a) correspondeert met [Moisan I, 1: ESTURGANZ 9]; e) **Astromoch** – Saraceense ridder; g) metgezel van Astromarijs; *Roelant*: r. 99.
- Astronacca** zie **Astionacta**
- Astronata** zie **Astionacta**
- Astur** a) Astyr [*Aeneis* X, 180]²; e) **Astur** – één van de Tierene – koning uit Eruscha; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38774, 39877; e) **Astur** – koning, een Cyreen; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152va, 158vb.
- Atalanta** a) [A-Z 1: **Atalante**]³ — Atalanta⁴ – personage in Ovidius' [*Metamorphoses* VIII, 317]⁵ en [*Metamorphoses* X, 565]⁶ – zie ook **Arpale**; b) dochter van Schoineus; d) onoverwinnelijke hardloopster die aan een huwelijk tracht te ontkomen door haar aanbidders uit te dagen op leven en dood met haar te rennen – deelneemster aan de jacht op het Calydonische everzwijn – bemind door Meleager, de doder van het zwijn, die haar de kop schenkt omdat zij als eerste het everzwijn verwondde; e) **Athalanca**; g) exemplarisch goede vrouw die veel mannen voor de gek hield; *Minnen loep*: boek I, r. 2474; e) **Atalanta**; g) kreeg een everzwijnskop van Meleager cadeau, welke gift de in het bos rond Roomen verdwaalde keizer Frederick Barberousse tot navolging inspireert; *Urbaen*: cap. [1].

1. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/84>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0023.php#a022

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atalanta>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met8.shtml>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met10.shtml>

Atanagoras zie **Athanagoras**

Ataschius zie **Stachius van Romen**

Atasem van Libie zie **Altasem van Libie**

Atastus zie **Acastus**

Ate(n) zie **[Haten]** 1

Atechan j) [West PR: *Athean*] – kasteel; k) **Atechan** – waar een toernooi gehouden wordt waarop Bohort de verdwenen Lanceloet van Lac verwacht; *Lanceloet*: boek IV, r. 1952.

Atene zie **Athene**

Atenoer zie **Antenor van Spaengien**

Antenor zie **Antenor en Antenor van Spaengien**

Atens h) vermoedelijk een verminking van [Sommer II, p. 126, n. 1: *Anetans*],¹ een variant van [West PR: *Natanc*] – waarmee bedoeld zal zijn de Franse havenstad Nantes,² aan de rivier de Loire³ nabij de Atlantische kust – zie **Nantes**; i) **Atens** – land ten oosten van Brytanigen/Engelant met de stad Borges – waarheen de kinderen Pandragoen en Uter vluchten; *Graal & Merlijn*: r. 4334.

Ateras zie **Arethas**

Atervaen h) mogelijk een verminking van Acarnania,⁴ regio in het zuidwesten van Griekenland (zie **Carnas**) met als hoofdstad Stratos⁵; i) **Atervaen** – Grieks [?] koninkrijk – toenaam van koning **Claus van Atervaen** <Aservaen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1147; boek X, r. 161.

[Atesis, die] h) [Graesse: *Acesinus fluvius*]⁶ — de Acesines, de oude Griekse naam voor de huidige Chenab,⁷ een rivier die ontspringt ter hoogte van de Himalaya in India, en in Pakistan uitmondt in de rivier de Indus⁸; i) **Atesis** (ed. Franck: *Acesis*) – zijrivier van de Ganges in Endi – met goud en edelstenen; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 55.

Atestes a) [A-Z 1: *Alkestis & Admetos*]⁹ — *Alcestis*¹⁰; b) echtgenote van Admetus; d) opofferingsgezind, zodat haar man dankzij haar en Apollo aan de dood kon ontsnappen; e) **Atestes**; f) echtgenote van koning Ametus van Thessalijen; g) offerde zich op voor haar man toen deze van de goden te horen kreeg dat

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/126>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nantes.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Loire_River

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acarnania>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Strátos.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Acesinus-fluvius>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acesines>

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Indus_River

9. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0008.php#a007

10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alcestis>

hij zou sterven tenzij hij iemand bereid zou kunnen vinden om in zijn plaats te sterven; *Minnen loep*: boek IV, r. 1362.

Athalanca zie **Atalanta**

Athamas a) Athamas,¹ koning van Orchomenus in Boeotia; b) vader van Phrixus en Helle; e) **Athamas** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas gezien in de Onderwereld; *Eneide*: r. 3327.

Athanagaras zie **Athanagoras**

Athanagoras e) **Athanagoras** (or. Athenagoras) – prins van Mithele; f) echtgenoot van Tharsia – schoonzoon van koning Appollonius van Thyro; g) verliefd op Tharsia – brengt Appollonius van Thyro en Tharsia bij elkaar – krijgt Tharsia tot vrouw – reist mee naar Ephesie en Anthiochia en Penthapoliane <Atanagoras, Athanagaras> *Appollonius*: fol. A3r, A3v, E4r, E5r-E6r, F1r, F3r-F4v, G1v, G4r-G5v, H1v.

Athanas zie **Achamas**

Atharijn zie **Atharijs**

Atharijs a) or. Ac(h)ars – mogelijk vernoemd naar Acharius² († 640), bisschop van Noyon-Tournai (621-640) – zie ook **Akarijn**; e) **Atharijs** – doopnaam van de tot het christendom bekeerde Saraceen Karahen von Perthij; g) aangeroepen als heilige – gaat de niet van pelgrimstocht teruggekeerde Ogier zoeken, bevrijdt hem in Babilonien <Acharijs, Acharisen, Akarijs, Atharijn, Atharijse, Atharijsen, Atharijss> *Ogyer*: r. 4116, 4122, 4129, 20935, 20989, 20996, 20997, 21004, 21516, 21524, 21549, 21561, 21572, 21600, 21611, 21621, 21669, 21696, 21708, 21730, 21739, 21760, 21768, 21784, 21800, 21814, 21977, 22000, 22047, 22072, 22113, 22169, 22221, 22387, 22414, 22551, 22561, 22566, 22573, 22579, 22588, 22609, 22631, 22673, 22807, 23338, 23426, 23524, 23543, 23546, 23648, 23651.

Atheen zie **Athene**

[Atheensche] Zee, die h) bedoeld lijkt de Golf van Egina³ alias de Saronische Golf bij Athene – zie ook **[die Griecsche See]**; i) **die [Atheensche] Zee** – zee bij Athenen <Atheenschen zee, Atheenscher zee> *Margrieta van Limborch*: cap. 7, 18.

Athene h) [Graesse: **Athenae**]⁴ [Moisan I, 2: ATHENES (d')] [West PR: **Athenes**] [West VR: **At(h)enes**, (d')] — Athene⁵ in Attica,⁶ hoofdstad van het huidige Griekenland en één van de belangrijkste steden in het antieke Griekenland; i) **Attenen** (ed.-Franck:

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Athamas>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acharius>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Golf_van_Egina

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Athenae>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Athina.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Attica>

Athene) – stad in Grieken – gebouwd door Cycrops – bedwongen door Alexander de Grote – geboortestad van Theseus <Athenen, Athens, Atthenen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 92, 867, 874, 884, 917; boek II, r. 931; boek VI, r. 579, 1105; boek VII, r. 1487, 1792; boek X, r. 165; i) **Athenen** – koninkrijk van Egeus – waarheen Amphitrion zijn zuigeling Hercules en de twee dode serpentes naar de tempel van Mars droeg – waar Hercules en Athlas astronomie en filosofie doceerden – waarheen Theseus terugkeert als Hercules weer teruggekeerd is in Licien; *Hercules*: cap. [1]-[3], [5], [18], [23]; i) **Athene** – koninkrijk en havenstad in Grieken van koning Egeus van Athenen – de eerste koning was Jupiter <Athenen> *Jason*: fol. 41v-42r, 44r, 53v, 71v, 72v, 73v, 144v, 156v; i) **Athene** – graafschap, in Atica in Grieken, met aan zee gelegen stad – leenplichtig aan Grieken – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – stad van herkomst van Echites van Athenen en Colette <Athenen> *Limborch*: boek I, r. 785, 826, 873, 1242, 1271, 1415, 1503, 1848, 1946, 2093, 2095, 2113, 2223, 2684; boek III, r. 1383; boek IV, r. 33, 117, 192, 637, 652, 953, 1229, 1305, 1319, 1508, 1526, 1527, 1663, 1751, 1860, 1972, 2037, 2065, 2101; boek V, r. 287, 518, 525, 603, 617, 636, 643, 647, 658, 683, 717, 722, 1589; boek VI, r. 1426, 2795; boek VII, r. 293, 1234, 1541, 1673, 1835, 1885; boek VIII, r. 1053, 1066, 1389; boek IX, r. 667, 691; boek X, r. 1280; boek XI, r. 87, 692; boek XII, r. 351, 1046, 1284, 1323; i) **Athene** – stad in Grieken, graafschap – verder als boven <Athenen> *Limborch Frg*: H49, r. 123, 164, 251; H51B, r. 28; H51C, r. 494; H52, r. 99, 187, 344, 422; H53, r. 314; i) **Athene** – graafschap, in Achia in Grieken, met aan zee gelegen stad – leenplichtig aan Grieken – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – stad van herkomst van Echites van Athenen <Athenen> *Lymburch*: boek I, r. 777, 818, 865, 1230, 1259, 1407, 1493, 1895, 1995, 2142, 2144, 2162, 2272, 2733; boek III, r. 1380; boek IV, r. 28, 110, 184, 628, 643, 946, 1230, 1306, 1320, 1509, 1527, 1528, 1664, 1747, 1855, 1966, 2031, 2059, 2095; boek V, r. 284, 517, 524, 603, 617, 636, 643, 647, 658, 682, 716, 721, 1586; boek VI, r. 1417, 2778; boek VII, r. 292, 1254, 1566, 1698, 1858, 1908; boek VIII, r. 1044, 1056, 1376; boek IX, r. 657, 681; boek X, r. 1387; boek XI, r. 101, 831; boek XII, r. 525, 1450, 1767, 1805; i) **Athene** – Grieks graafschap tevens havenstad aan zee van de graaf van Athenen en gravin Nychija van Athenen – stad van herkomst van Etsijtes en Evac <Atheens, Athenen> *Margrieta van Limborch*: cap. 7, 11, 13, 15-16, 18, 20, 22, 28, 31-33, 36-39, 41, 43, 47-48, 56, 61, 63-65, 71-73, 84, 86, 95, 101-102, 105-107, 110, 112, 116-117; i) **Athene** – koninkrijk van Theseus – koninkrijk van Ericheus <Athenen> *Minnen loep*: boek I, r. 360, 383, 1352, 1362, 1383, 1406, 1419; boek III, r. 443; boek IV, r. 2036; i) **Athene** – Saraceens koninkrijk, bondgenoot van Broyer der Junge <Athenen> *Ogyer*: r. 22477, 22494, 22503; i) **Athenen** – stad bekend om zijn verstandige inwoners; *Peeter van Provencen*: fol. E1v; i) **Athene** – stad – hertogdom van Minesteus van

Athenen – verzamelplaats voor het Griekse leger onder leiding van Aghamennon en hun bondgenoten – bondgenoot van Orestes tegen Egistus en Clitemestra <Atene, Atheen, Athenen> *Troyen*: r. 40, 202, 5139, 6511, 6530, 7084, 7089, 7098, 7185, 7195, 7356, 7386, 8453, 9650, 12679, 12834, 13429, 16150, 17453, 18255, 18289, 18318, 19163, 19175, 20503, 21594, 21867, 22107, 23841, 27971, 28069, 29057, 30415, 30529, 32073, 34103, 34263, 34270.

Athenen zie **Althenoen** en **Athenien**, **die**

Athenien, **die** a) [Constans: ATHENIËIS]¹ — de inwoners van Athene – zie ook **die Grieken**; e) **die Athenien** – volk of leger uit Athene; g) strijden c.s. tegen de Trojanen om Helena <Athenen> *Troyen*: r. 10041, 36199.

Athenior zie **Antenor**

Athenoen zie **Althenoen**

Athenoer zie **Antenor van Spaengien**

Athenor zie **Agenor**, **Antenor**, **Antenor van Spaengien** en **Sictamoer**

Athica zie **Atica**

Athijs a) Athis – personage uit de Oudfranse roman *Athis et Prophilias*²; b) zoon van de Athener Savis; d) liefdesziek van Gaitte, de echtgenote van zijn boezemvriend Prophilias; e) **Athijs**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 195.

Athlas zie [Atlas] 1 en [Atlas] 2

Athoen zie [Haten] 1

Atica h) [Graesse: Attica (regio)]³ — Attica,⁴ regio in het midden van Griekenland met als hoofdstad Athene⁵; i) **Actike** – koninkrijk van Eristeus; *Hercules*: cap. [2]; i) **Atica** – koninkrijk – waar de stad Athenen in ligt en dat het echte Griekenland is – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1065; i) **Achia** – verder als boven; *Limborch*: boek VIII, r. 1055; i) **Athica** – correspondeert met **Trapensis** (in *Limborch*) – toenaam van **Capentis van Athica**; *Limborch*: boek VIII, r. 1167; i) **Actiken** (or. Actique) – koninkrijk van Jupiter 1, toegenaamd ‘de wijze’; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 7, 12.

Atile a) correspondeert met **Gavelee** in *Limborch*, hs. A – de naam Atile is evenals Gavelee corrupt – vermoedelijk luidde de naam oorspronkelijk *Panthile, naar “Pantholus”, een rivier in het westen van Klein-Azië, beroemd om zijn goudzand [*Spiegel historiael* I¹, 23, 23]⁶, die hier als bron voor de opsomming van

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

2. http://www.arlima.net/ad/alexandre_de_paris.html

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Attica-regio>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Attica>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Athina.kmz

6. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

koningen en hun landen gebruikt werd¹ – en rijmde dat op *Panphile (zie **Pamfilia**) – onduidelijk is of hier sprake is van contaminatie met de Hunnenkoning Atilla (zie **Ettel die Brune**); e) **Atile** – Saraceense koning; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch Frg*: H53, r. 70.

Atis a) Atys [*Aeneis* V, 568]²; e) **Atis** – Trojaan; g) boezemvriend van Aschanius – één van de tien ridders die de 36 uit Troyen gevluchte ‘kinderen’ beschermt – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. <Atise> *Troyen*: r. 39924, 40397; e) **Atis** – Trojaan; g) boezemvriend van Ascanius – strijdt mee met Eneas tegen Turnus <Aryse> *Troyen Prz*: fol. 159ra, 161vb.

[Atlas] 1 a) de titaan Atlas³; b) zoon van Japetus en Clymene; d) moest als straf het hemelgewelf dragen, later versteend tot het Atlasgebergte; e) **Adlas** – koning van Affrica; f) broer van Prometheus; g) naamgever van de berg Adlas – kenner van de astronomie; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1674; e) **Athlas** – koning; f) schoonvader van Philotes; g) wiens paleis op een berg ligt nabij het Gat van Gibraltar – waar Hercules hem opzoekt en overwint, en zich zijn studieboeken toeëigent – doceert samen met Hercules astronomie en filosofie te Athenen – weerhoudt Hercules ervan Siviliën te stichten – doorziet de tovenarij van koning Cacus – wordt door Hercules teruggezonden naar zijn land nadat hij Hesperien veroverd heeft, maar zonder zijn schrijvers; *Hercules*: cap. [5], [7], [14], [18]-[19]; e) **Atlas**; g) hemelbestormer; *Jan van Stijevoort*: refr. 84, r. 32; e) **Athlas** – koning van Affrycke; f) broer van Prometheus – vader van Electre – grootvader van Dardanus – voorvader van Eneas van Troyen – vader van Melia – grootvader van Marcurius – voorvader van koning Euander; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29240, 37768, 37772, 37774; e) **Athlas**; f) vader van Electra – grootvader van Dardanus – voorvader van Eneas c.q. de Troeyanen – vader van Maya – grootvader van Marcurius – voorvader van Euander <Odyas> *Troyen Prz*: fol. 146vb.

[Atlas] 2 h) [Graesse: **Atlas mons**]⁴ — het Atlasgebergte⁵ in Marokko en Algerije; i) **Adlas** – berg in Affrica – vernoemd naar koning Adlas <Atlase> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1671, 1709; i) **Athlas** – berg in Affrycke – verder als boven; *Troyen*: r. 29237, 29277.

Ato(e)n zie [**Haten**] 1

1. Zie diss. Lieve de Wachter, hoofdstuk IX: De *Spiegel historiael* van Jacob van Maerlant http://www.dbnl.org/tekst/wach015lite01_01/wach015lite01_01_0010.php

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen5.shtml>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Atlas_%28mythology%29

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Atlas-mons>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Atlas_mountains

Atonsius a) Acontius¹ – door Ovidius ontleend aan Callimachus en in de *Heroides*² opgevoerd als schrijver van brief XX³ aan Cydippa; d) bedroog de door hem begeerde Cydippa door haar een appel toe te spelen, in de schil waarvan hij een eed in de ik-vorm gekerfd had, die zij zichzelf hardop voorlas, waarmee zij zichzelf aan hem beloofde; e) **Atonsius** – jonge man van eenvoudige komaf; g) bemint tevergeefs de edele Cydipe, een tempelmaagd van Dyana – maakt haar tot de zijne als zij de verzen die hij in een appel kerfde (hardop) leest; *Minnen loep*: boek II, r. 2622, 2656.

Atracht zie **Atrecht**

Atrecht h) [Graesse: **Atrebatum**]⁴ — Atrecht/Arras⁵ aan de rivier de Scarpe⁶ in Artois/Artesië, Frankrijk; i) **Atrecht** – stad die uiteindelijk in handen van Julius Cesar valt; *Caesar Prz*: fol. 29v, 45v, 58v; i) **Atracht** – stad; *Reinolt von Montelban*: r. 7945, 7946; i) **Atrecht** – waar één van de drie Babylonische, eeuwig brandende kaarsen bewaard wordt; *Roelant*: r. P664.

Atreus a) [A-Z 1: **Atreus & Thyestes**]⁷ — Atreus⁸; b) vader van Agamemnon en Menelaus; e) **Atreus**; f) vader van Agamemnon en Menelaus 1; g) volgens sommige Grieken niet de vader van Agamemnon en Menelaus; *Troyen*: r. 33264, 33268.

Atrisius zie **Acrisius**

Atropos a) [A-Z 1: **Moiren**]⁹ — Atropos¹⁰ alias ‘de onafwendbare’, één van de drie Schikgodinnen/Moiren¹¹; b) dochter van de Nacht of dochter van Zeus en Themis – zuster van Clotho en Lachesis; e) **Atropos**; g) genoemd door koning Daris van Perceen als hij zijn dood verwacht; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 115; e) **Atropos**; g) knipt de levensdraad door; *Jan van Stijevoort*: refr. 84, r. 40; e) **Antrepos**; f) dochter van Pluto – zuster van Bachus en van Cleto en Lauchesis; g) snijdt de levensdraad door; *Limborch*: boek III, r. 1272, 1303 e) **Antropos**; f) dochter van Pluto – zuster van Cloto en Latesis en van Bachus; g) bijt de levensdraad in tweeën <Antrepos> *Lymburch*: boek III, r. 1264, 1295; e) **Antropos** – “Och antropos coem en[de] doerschiet mi lichte” (ed. Vorsterman); *Mariken van Nieumeghen*: fol. E3r; e) **Atropos** – vrouwe;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acontius>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her20.shtml>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Atrebatum>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arras.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scarpe>

7. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0025.php#a024

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atreus>

9. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0091.php#a090

10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atropos>

11. <https://en.wikipedia.org/wiki/Moirae>

g) beneemt de mens het leven; *Rose C*: r. 9556; e) **Antropos** – vrouwe;
g) verder als boven; *Rose V*: r. 9732.

[**Atroot Quante**] zie [**Aelcroot**]

Atsepart zie **Aetsepaert**

Attela zie **Ettel die Brune**

Att(h)enen zie **Athene**

Attila zie **Ettel die Brune**

Atus a) Atus – personage in *Legenda aurea* [LI: De passione domini] *Gulden legende*: Vander Passien ons Heren [51]; b) molenaar en vader van Pyla/Pila; d) wiens dochter bezwangerd werd door koning Tyrus/Cyrus, en zij noemde haar kind Pilatus; e) **Atus**; f) vader van Pylatus; g) koning die tijdens een onverwachte overnachting bij een molenaar lust opvat voor diens dochter Pijla en bij haar een zoon verwekt; *Negen Quaetsten*: fol. C4r.

Atusen! zie **Artüsie!**

Atusien zie **Artüsien**

Au** zie **An****

Auberi die Borgenioen a) [Moisan I, 1: AUBERI 10, LE BO(U)RGOING] – hertog van Bourgogne en koning van Bavière – hoofdpersoon van het gelijknamige chanson de geste *Auberi le Bourguignon*¹; b) zoon van [Moisan I, 1: BASIN DE GENNES 8] en [Moisan I, 1: EREMBO(U)RC 2] – halfbroer via zijn vader van [Moisan I, 1: HERENBORC 5] – zwager van [Moisan I, 1: RAOL 19 D'ERMENAL DE MESNIL] – oom van [Moisan I, 1: GASCELIN 2] en [Moisan I, 1: AMAURI(S) 11] (beiden zonen van Raol en Herenborc) – neef van [Moisan I, 1: HENRI 120 D'OSTERIC(H)E, var. D'OSTEÛNE], broer van Basin, en [Moisan I, 1: O(E)DES 31 DE LENGRES], broer van Erembourc; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]² genoemd als één van de 'pugnatores maiores' (grote strijders); e) **Aubri die Borgengoen** – ridder; f) oom van Gazelij en Amaurijs; g) heeft om hun verraad de zonen van zowel Heinric van Ostume als van Oden van Lengens gedood – bevrijdt koningin Guiborch en Sornahaut uit handen van de Saracenen <Aubry> *Aubri*: r. 3, 47, 54, [58], 101, 111, 148, 152, 171, 174, 180, 211, 218, 229, 238, 278, 323, 343; e) **Auberi die Borgenioen** – hertog; f) verwant van Garijn en Girbeert; g) raadt aan Girbeert door koning Pippijn te laten ridderen – gaat mee naar Parijs <Auberi, Auberi die Borghenioen, den Borghenioene Aubrine> *Lorreinen*: fragm. III, r. 486, 541, 598; e) **Albericus** (or. Albericus burgondionus) – prins; g) medestrijder van Turpijn in Spaengen – begraven op de heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 73.

Auberijn van Mondiser a) [Moisan I, 1: AUBERI 14 (DE MONDIDIER)]; e) **Auberijn van Mondiser** (or. Auberin de Mondiser) – ridder; g) begeleidt de verbannen

1. http://www.arlima.net/ad/auberi_le_bourguignon.html

2. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

koningin Sibilla – gedood door Macharis – zijn hazewind herkent de dader en leidt koning Karel de Grote naar het lijk – wordt door zijn hond gewroken in een gerechtelijk tweegevecht tegen Macharis – wordt begraven in de Onser Liever Vrouwen Kercke <Auberijns> *Sibilla*: r. 171, 176, 179, 182, 185, 196, 199, 202, 204, 208, 215, 218, 220, 232, 234, 288, 290, 336, 357, 382, 387, 401, 405, 410, 413, 417, 424, 428, 431, 440, 452, 513, 516, 525, 765, 768.

Auberis, sinte zie **Cisigambis**

Aubri (die Borg(h)engoen) zie **Auberi die Borgenioen**

Auctoer zie **Auttur**

Auctoer zie [**Auctor, sent**]

Aude a) [Moisan I, 1: AUDE 1] — Aude la Belle – onduidelijk is of er enig verband bestaat met de rivier de Aude¹ in het zuidoosten van Frankrijk met daaraan gelegen de steden Carcassonne² (zie **Karkasone**) en Narbonne³ (zie **Narbone**); b) kleindochter van Garin de Monglane – dochter van Renier de Gennes – zuster van Olivier – verloofde van Roland; e) **Bellaude** (or. Bellaude); f) dochter van hertog Reynier van Jenes – zuster van Olivier – verloofde van Roelant – tante van Galien Rethore – geeft Galien Rethore een ring die sint Steven gedragen heeft <Bellande> *Galien Rethore*: cap. [15]-[17], [31]; e) **Alde**; f) zuster van Olyvere – geliefde van Rolant – nicht van Gerarde van Viane; g) voorbestemd Rolant te trouwen <Ade, Alden> *Karl Meinet*: r. A424, 58; A425, 5, 20; A498, 37, 50, 64; A499, 2064; A501, 8, 10, 20, 33; A506, 17, 50; A507, 18; A509, 16, 28, 47, 54; A512, 7; e) **Aude**; f) echtgenote van Roelant <Auden> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1651; e) **Aude**; f) echtgenote van Roelant – moeder van Ryoen – achternicht van Yoen <Auden> *Lorreinen O*: r. 1711; e) **Oede la Belle**; f) zuster van Olivier – geliefde van Roelant; g) ooit uit Geneven ontvoerd naar Arabien maar bevrijd door Olivier; *Roelant*: r. P304.

Aufoa a) de Lapith⁴ Ampyx [*Metamorphoses* XII, 450]⁵; b) zoon van Ophion⁶; e) **Aufoa** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27491.

[Augustijn, sent] a) [A-Z 4: **Augustinus van Hippo**]⁷ [*Legenda aurea* CXX: De sancto Augustino] [*Gulden Legende*: Van sinte Augustine [118]] [Moisan I, 1: AUGUSTIN (saint)] [West PR: **Augustin 2, Saint**] — Aurelius Augustinus⁸ (354-430); b) zoon van

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Aude_%28fleuve%29

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Carcassonne.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Narbonne.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ampyx>

7. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0017.php#a016

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Augustinus>

Patricius en Monica – vader van Adeodatus; c) bisschop van Hippo Regius (395-430); d) grootste kerkvader in het Westen – in 387 te Milaan door bisschop Ambrosius bekeerd en gedoopt – auteur van onder andere de *Confessiones* en *De Civitate Dei* – feestdag 28 augustus; e) **sinte Augustijn** – bisschop in Ypone; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1641; e) **Augustijn**; g) auteur van het *Boec der penitencien*; *Gulden legende* [2]; e) **sinte Augustine** – naar wie een klooster(orde) genoemd is; *Lantsloot*: r. 293; e) **Augustijn** – volgens wie in de Hel een half uur langer duurt dan 500 jaar op aarde; *Leven ons Heren*: r. 4067; e) **sinte Augustijn** – bisschop te Affrije; g) één van de steunpilaren van de orthodoxe moederkerk in de strijd tegen de ketterij; *Servaes*: boek I, r. 829; e) **sente Augustyn** – afkomstig uit Ypone; g) auctoritas: schrijft over Sibille van Cumea <sente Augustyn, suntte Augustyn> *Troyen*: r. 29207, 37153.

Augustus a) [A-Z 2: Gaius Iulius Caesar Octavianus Augustus]¹ [West PR: Auguste 1] — Gaius Julius Caesar Octavianus Augustus² (63 v.C. -AD 14), dezelfde als **Octaviaen** – lett. ‘verhevene’; b) achterneef, adoptiefzoon en erfgenaam van Julius Caesar – echtgenoot van Clodia, Scribonia en Livia – vader van Julia bij Scribonia – schoonvader van Agrippa – adoptiefvader van Tiberius; c) eerste keizer van Rome (27 v.C. -AD 14); d) opvolger van de vermoorde Julius Caesar – draagt vanaf 27 v.C. de eretitel ‘augustus’ – door de antieke en middeleeuwse christenen beschouwd als de grootste Romeinse keizer omdat Jezus tijdens zijn regering geboren werd; e) **Augustus** alias **Octaviaen** – Romeinse keizer; f) broer van Octavia – zwager van Antonis; g) volgt de vermoorde keizer Julius op – verslaat de naar Egypten gevluchte Antonis – heerst meer dan veertig jaar; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1058, 1149, 1153, 1206; e) **Augustus** alias **Octaviaen** – keizer van Rome; f) (vader van Tyberius); g) wreekt de moord op Julius Caesar – laat Brutus en Crassus verslaan – laat Egypte veroveren – verslaat Cleopatra en Anthonijs – laat Meden en Persi veroveren <Augustuse, Cesar Augustus> *Caesar*: r. 262, 472, 889, 903, 924, 1100; e) **Augustus** alias **Octavianus** – Romeinse keizer; f) verwant (neef) van Julius Cesar; g) verraadde Julius Cesar en volgde hem op als keizer Augustus in Rome – had zeer veel macht; *Eneide*: r. 13398; e) **Augustus** – keizer die besluit al zijn onderdanen naar Bethlehem te ontbieden; *Leven ons Heren*: r. 309; e) **Augustus Cesar** – keizer van Romen; f) vader van keizer Vespasiaen; g) verordonneerde dat eenieder die zich tegen het keizerlijk gezag verzette terechtgesteld moest worden in Viennen; *Wrake Vb*: fol. C2r, F2r.

Augustus Cesar zie **Augustus**

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0012.php#a011

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Octavianus>

Aucotijn a) [Moisan I, 1: ANQUETIN 1]; e) **Aucotijn** – Saraceense vorst; g) is Baivier binnengevallen – verdreven door Aubri c.s. <Acotine, [A]ucotijn> *Aubri*: r. [102], 115.

Auctor a) Antores,¹ Hercules' makker; e) **Auctor** – in dienst van Hercules, later van Euander; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Mensencius van Tieren; *Troyen*: r. 39267; e) **Auctor** – ridder van Hercules, later van Euander; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 155rb.

Auctor zie **Ansis**

Auctor zie **Auttur**

[**Auctor, sent**] a) Auctor,² legendarische vijfde-eeuwse bisschop van Metz; e) **sinte Auctoer** – bisschop van Metz; g) ontvangt sinte Servaes in de Sinte Stephanus (kathedraal) <Auctor> *Servaes*: boek I, r. 1437, 1471, 1493, 1507, 1676, 1784, 2130, 2148.

Aules zie **Auletes**

Auletes a) Aulestes [*Aeneis* X, 207]³; e) **Auletes** – koning van Betake; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Coras in de vechtpartij vlak voor de tweekamp <Anletes> *Troyen*: r. 38788, 40290; e) **Amelius van Benake** – koning, een Latijn; g) verder als boven <Aules> *Troyen Prz*: fol. 152vb, 161rb.

Aulida zie **Aulis**

Aulis h) [Graesse: **Aulis**]⁴ — Aulis,⁵ nu de regio Aulida ten zuidoosten van Chalkida,⁶ het voormalige Chalcis, legendarische havenstad in Boeotië, Griekenland; i) **Aulis** – eiland, vanwaar de Griekse vloot naar Troje vertrok; *Alexanders geesten*: boek III, r. 1078; i) **Aulis** – eiland – waar koning Menelaus zijn leger verzamelt om naar Troje op te trekken <Aulida, Aulus> *Troyen*: r. 5466, 6504, 7459, 7467, 26502, 31776; i) **Aulys** (or. Abidie – zie **Abidos 1**) – ver van Troje gelegen, waar Ecuba begraven is; *Troyen*: r. 32621.

Aulus zie **Aulis**

Aupatrijs a) [Moisan I, 1: AUPATRI(S)] – geen eigennaam maar een Saraceense titel⁷ – in de diverse teksten is dus niet hetzelfde personage bedoeld – zie ook **Lampatris**; e) **Anpatrijs** – Saraceense vorst; f) broer van koning Anfradis; g) bondgenoot van de graaf van Palerne tijdens de belegering van Eggermont – berijdt een snel lopende dromedaris – gedood door Aymer; *Malegijs*: p. 7; e) **Ampatrijs** –

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antor>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Auctor_de_Metz

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Aulis>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Aulis>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chalkida.kmz

7. <https://www.cnrtl.fr/definition/dmf/AUPATRIS>

Saraceense koning; g) aanvoerder in het leger van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1553; e) **Aupatrijs** – Saraceen – koning van Nubie; g) neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – door de rechters als één van de beste ridders aangewezen, maar draagt de eer over aan sultan Margarijs van Persi – raadt Margarijs af Ernout van Marberoen ter dood te veroordelen <Ampetrijs, Anpatrys, Aupatrise> *Parthonopeus*: r. 5578, 5829, 5843, 5942, 6467, 6703, 6706, 6806, 6864, 6872, 6894, 6920, 6956, 7116, 7155, 7202, 7283, 7380, 8090; fragm. T, r. 168.

Aupespyne, d' zie **Daupespyne**

Aupin e) **Aupin** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20071.

Aurelius Ambrosius a) [West PR: Aurelius Ambrosius] — Aurelius Ambrosius,¹ doopnaam van [West PR: Pandragon]; b) Zoon van [West PR: Co(n)stant] – oudere broer van [West PR: Uterpandragon]; e) **Aurelius Ambrosius** alias **Pandragoen**; f) tweede zoon van koning Constans – broer van Uter Pandragoen <Aurelius unde Ambrosius> *Graal & Merlijn*: r. 5360, 5402, 6457; e) **Ambrosius** – koning – later **Pandragoen** genoemd; *Merlijn*: r. 11425.

Auroy h) [Graesse: Alrae castrum]² — Auray,³ havenstad in Bretagne, Frankrijk, gelegen aan de monding van de rivier de Auray⁴; i) **Auroy** – waar Ponthus heimelijk 300 gewapende mannen aan land zet; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 39.

Aurora 1 a) [A-Z 1: Eos]⁵ — de Romeinse godin Aurora,⁶ Eos⁷ bij de Grieken – godin van de dageraad; d) maakte Cephalus ziekelijk jaloers op zijn echtgenote Procris nadat hij haar schoonheid groter achtte dan die van Aurora; e) **Aurora** – godin; g) dwong Chephalus zijn vrouw Pocris op haar echtelijke trouw te beproeven, omdat hij haar mooier vond dan Aurora; *Minnen loep*: boek IV, r. 2051, 2054, 2068.

Aurora 2 e) **Aurora**; f) dochter van koning Jambersant van Cecilien; g) Christen, mooi – begeerd door de Saraceen of heiden Absolon – ontvoerd en daarna gered door Crisiolle, door haar gehuwd met de edele 'wilde man' Jan; *Malegijs*: p. 214, 215, 218, 219.

Ausart a) correspondeert met “Hasart le seneschal au roi de la Terre Deserte gaste” in hoofdstuk CI, 9 [Micha VI, p. 56] en met “bausart le seneschal du Roy de la terre gaste” in de *Vulgaat*-editie van [Sommer V, p. 333, n. 1]⁸; e) **Ausart** – drossaard

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Aurelius_Ambrosius

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Alrae-castrum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Auray.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Rivi%C3%A8re_d%27Auray

5. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0041.php#a040

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Aurora_%28mythology%29

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Eos>

8. <https://archive.org/details/vulgateversionof05sommuoft/page/332>

van de koning van dat Welde Lant; g) beschuldigd van moord op de koningszoon – Walewein vecht voor hem; *Lanceloet*: boek II, r. 32678.

Ausoen a) Auso [*Alexandreis* III, 201]¹; e) **Ausoen** – Perzisch ridder; g) geeft na de nederlaag tegen de Grieken zijn paard aan de gewonde koning Daris van Percen, die naar Babilone vlucht; *Alexanders geesten*: boek III, r. 425.

Ausone zie [Ayne, die]

Austoen zie Hamtone

Autefeulien zie Quintefeulie

Autefluer e) **Autefluer** – “vromen man” – heer van Grimmestoen [?]; g) moet een intieme relatie (gehad) hebben met koningin Florentine, want tijdens haar gevangenschap ‘in de berg’ gedenkt zij hem heftig in haar gebed – begeleidt koningin Florentijn op een moeilijke tocht langs de poorten van de Hel – gevangen gezet op de burcht Malasijs van de reus Gardepont, maar voorspelt zijn verlossing door Florigout – wordt daar met manna gevoed en bijgepraat door een engel Gods totdat hij verlost zal worden door Florigout <Autefluere, Auteflure> *Florigout*: r. 1612, 3307, 3357, 3651, 3712, 4268, 4702, 4760, 5266, 5279; e) **Autefluer** – ridder; g) verder als boven <Autefluren> *Florigout K*: fol. 1, r. 110; fol. 2, r. 53.

Authemodoen a) Automedon²; e) **Authemodoen** – Griek – schildknecht van Achilles; *Troyen*: r. 32205.

Autor zie **Auttur**

Auttur a) [West PR: Antor] — Antor/Entor/Auctor/Ector³; b) vader van [West PR: Keu 1] [West VR: Ke(u) 1] – pleegvader van de latere koning [West PR: Artu] [West VR: Artu]; d) Antors echtgenote is op verzoek van Merlin voedstermoeder van koning Artu – Keu wordt op verzoek van Antor senescal/maior domus aan het hof van koning Artu; e) **Auttur** – oude Britse ridder; f) pleegvader van koning Artur – vader van Keye; g) laat zijn vrouw in opdracht van koning Uter Pandragoen (boodschap overgebracht door Merlijn) Artur in plaats van Keye zogen, laat het kind dopen en voedt hem op als zijn eigen zoon – beseft als eerste (door het zwaard ‘uit’ de steen) dat Artur de voorspelde ‘koning van Brittannië’ is en vraagt voor Keye de positie van drossaard <Auctoer, Auctor, Auctore, Autore, hs. aucto^r, aũtore, Auttore> *Graal & Merlijn*: r. 8963, 8965, 8970, 8981, 8993, 8998, 9011, 9018, 9427, 9438, 9680, 9728, 9739, 9765, 9769, 9775, 9780, 9796, 9817, 9825, 9840, 9903; e) **Antor** – Tafelronde-ridder – leenman van koning Uter-Pandragoen; f) vader van Keye die Drossate – pleegvader van koning Artur; g) verder als boven <Antoers, Antors, Autor> *Merlijn*: r. 10538, 10547, 10555, 10565, 10579, 10683, 10688, 10695, 10711, 10845, 10869,

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Automedon>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Sir_Ector

11233, 11244, 12305, 12347, 12606, 12777, 12899, 12983, 13653, 13701, 13718, 14408, 14409, 14542, 14992, 17909, 18509, 18638, 23950.

Avalon 1 h) [West PR: Avalon] [West VR: Avalon(s)] — het mythische eiland Avalon¹ – hetzelfde als [dat Verloren Eiland] – zie ook Avaroen; i) Avalon – het dal van Avalon, waar vrouwen wonen die kunnen toveren en waar Morgeyn die Feye heen zal gaan; *Lanceloet*: boek IV, r. 2505.

Avalon 2 a) [West PR: Avarlan 2]; e) Avalon – ridder van koning Artur; g) haat Walewein – probeert Walewein te doden met vergiftigd fruit, dat echter door Gaherij van Karaam wordt opgegeten; *Lanceloet*: boek IV, r. 3288.

Avalons i) Avalons – koninkrijk van de echtgenoot van Philomene; *Ferguut*: r. 5171.

Avalûn h) mogelijk Avallon² [Graesse: Aballo]³ [Moisan I, 2: AVAL(L)ON], gelegen aan de rivier de Cousin,⁴ in Bourgondië, Frankrijk; i) Avalûn – stad (of kasteel), opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 294.

Avare(n) zie Navare

Avaricia a) lett. ‘hebzucht’, allegorie⁵ – hetzelfde als [Giericheit 1]; e) Avaricia; f) broer dan wel zuster van Discordia, Lecker, Dieffde en Achtersprechen – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1282.

Avaroen h) [West PR: Avalon – var. (Vaus d’) Avaron] – verwijzend naar het mythische eiland Avalon⁶ [?] (zie Avalon 1); i) Avaroen – land in het Westen, waar Aleyn de Grote gaat prediken; *Graal & Merlijn*: r. 1282, 1357.

Ave zie Avesoete

Ave Mary n) het *Ave Maria*⁷ (in het Nederlands het *Wees gegroet*), gebed tot de moeder Gods – na het *Pater noster* (het *Onze Vader*) het belangrijkste gebed in de (katholieke) geloofsbeleving; o) Ave Mary – tijdstip in de avond waarop het vuur gedooft wordt; *Minnen loep*: boek II, r. 105.

Avegnable zie Avengnable

Aveloys zie Loloys

Aveloyse, die a) [Moisan I, 1: AVALOIS] — de inwoners van het Pays d’Aval, de Lage Landen c.q. de Maas-Rijn-delta; e) /i) [...]verlois – lees [?]: Avalois; *Aiol*: r. 351; e) Avelose – troepen van Karel die samen met de Duitsche, Fransose en Ingelsche tegen koning Desidere van de Lumbaerden vochten; *Amijs ende Amelis*: cap. LXXXIII, r. 36; e) die Avelose – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant <Avoilois> *Lorreinen O*: r. 235, 925; e) die Aveloyse;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avalon>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Avallon.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Aballo>

4. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Cousin_\(rivi%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Cousin_(rivi%C3%A8re))

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avalon>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Hail_Mary

Ogier A-D: r. [254]; e) **die Aveloyse** <Aveloysen> *Ogyer*: r. 2640, 3186; e) **die Havelose** – toenaam van **die Havelose Gautier**, mogelijk (ook) verkeerd begrepen als ‘pauper’; *Roelant*: r. P194, P495, P651, P666, P673, P677, P907, P971.

Avelose zie **Aveloyse, die**

Avengnable a) [West PR: **Avenable**]; b) dochter van [West PR: **Mathem**] – zuster van [West PR: **Patrices 1**]; d) verkleedt zich als schildknaap en neemt de naam [West PR: **Grisandoles**] aan; e) **Avengnable** – jonkvrouw; f) dochter van hertog Mathenes – zuster van Patriase – tweede echtgenote van de keizer van Rome; g) verkleedt zich als ridder genaamd **Grisandoles** – wordt na de ontmaskering van de overspelige keizerin van Rome door Merlijn de nieuwe keizerin <Avegnablen, Avengnablen> *Merlijn*: r. 26429, 26445, 26550, 26876, 27039, 27105, 27117.

Avenioen zie **Angou**

Aventijn 1 a) Aventinus¹; b) zoon van Hercules en de priesteres Rhea; d) verwekt op de Aventijnse heuvel te Rome; e) **Aventinus** (Italisch) vorst, bode in dienst van Turnus – afkomstig uit een land aan het Wester Mer; f) zoon van Hercules; g) bondgenoot van Turnus in zijn strijd tegen Eneas en Albane – is bode naar Eneas als Turnus met een schip weggedreven blijkt te zijn en hem daarom om een wapenstilstand vraagt <Aventine, Aventius, Eventius> *Eneide*: r. 5046, 5049, 5067, 7082, 7951; e) **Aventyn**; f) zoon van Hercules en Avereia; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Amentinen, Aventijn, Avontyn> *Troyen*: r. 37568, 37573, 37843, 40356, 40552; e) **Aventijn**; f) zoon van Hercules en Rea; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145vb, 147rb, 161va, 162vb.

[Aventijn] 2 h) or. Aventin – geënt op de Aventinus mons² – één van de zeven heuvels waarop Rome gebouwd werd; i) **Adventijn** – berg in Italië nabij de stad waar koning Euander woont – in welke berg de door Hercules uit Castilië verdreven tyrannieke koning Cacus een grot vindt die hij inricht als “moortcuyl” (rovershol) en waarin hij onder andere runderen van Hercules verbergt – waar koning Pricus met 30.000 man de dood van zijn schoonzoon Cacus op Hercules hoopt te wreken; *Hercules*: cap. [20], [21]; i) **Adventijn** (or. Adventin) – berg; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 25.

Aventuer(e) zie **Aventure**

Aventueren Vader zie **Aventuren Vader, der**

Aventuy(e)re zie **Aventure**

[Aventuren, Berch van] zie **[Berch van Aventuren, die]**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Aventinus_%28mythology%29

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Aventine_Hill

Aventure a) lett. ‘het Lot’, allegorie¹ – oorspronkelijk Fortuna,² de Romeinse godin van toeval en geluk – gedurende de Middeleeuwen niet vrij van jaloezie, reden waarom zij geluk kan doen omslaan in ongeluk – dezelfde als **Fortune**;

d) bepaalt met haar rad van Avontuur/Fortuin het leven en lot van de mens;

e) **de Aventure**; g) bepaalt of de zoon van de keizers van Rome zijn leven zal behouden – genoemd door de keizerin – genoemd in een exempel [van de zevende wijze Mauras]; 7 *Vroeden*: r. 394, 2240, 3627; e) **die Aventure**;

g) blind, onbetrouwbaar <Aventuren> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1320; boek II, r. 127, 216, 419, 445, 468, 476, 482, 872, 926; boek III, r. 521, 567, 877; boek IV, r. 289, 1671, 1673, 1687; boek V, r. 54, 96, 213, 444, 651, 698, 742, 781; boek VI, r. 165, 326, 353, 971, 1096, 1162; boek VII, r. 388, 392, 520, 533; boek VIII, r. 330, 494, 500, 773, 1021, 1032; boek IX, r. 766, 878, 891, 1084, 1127, 1154, 1268, 1342; boek X, r. 1017, 1037, 1183, 1360, 1465;

e) **die Aventuere**; g) gebruikt in de combinatie “God ende die Aventure” – gebruikt in de combinatie “dat Rat van Aventuren”; *Appollonius van Thyro*: cap. [6], [17], [21]; e) **die Avontuer** – begunstigt niet de vrijgevege maar de geldzuchtige ridder; *Boerden*: XV, r. 36; e) **Aventuer** – godin; *Caesar Prz*: fol. 4r; e) **Avontuere** (or. “die goddinne vander aenturen | miin vrouwe fortune”); g) geeft en neemt; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4], [6]; *Floris ende Blanceflour*: fol. E1r; e) **Avontuer** (or. Fortune); g) zonder wier hulp men niet kan slagen – bracht Hercules naar de Helle; *Hercules*: cap. [10], [12], [16], [22]; e) **Aventure** – “de felloene vielen int wiel/der Aventuren” <Aventuren> *Jourdein*: r. 371; e) **Aventure**; g) aangeklaagd door Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 18838, 35689; e) **Aventure**; g) verschijnt in een droom aan koning Artur, voorspelt hem de nederlaag tegen Mordret en het einde van zijn rijk <Aventuren> *Lanceloet*: boek IV, r. 10744, 11808, 12035;

e) **(d’)Aventure** – vrouwe van Hoverde, Gherechticheit, Oetmoedicheit en hun kinderen; g) in wiens kasteel Jonas van der Ferraken een nacht verblijft op weg naar koning Evax in Arragoen <Aventuren> *Limborch*: boek I, r. 185, 1063; boek V, r. 1836; boek X, r. 943; e) **Aventure** – kasteelvrouwe; *Limborch Frg*: H51C, r. 96; e) **(die) Aventüre** – vrouwe van Hoverde, Gerechticheit, Oitmüdicheit en hun kinderen; g) verder als boven <Aventüren> *Lymburch*: boek I, r. 176, 1055; boek V, r. 1831; boek X, r. 1050; e) **Avontuere** <Avontueren> *Malegijs*: p. 212, 241, 300, 311;

e) **Aventure** – “moeder [...] van alle droefheyt”; *Olyvier van Castillen*: cap. 7; e) **Aventuere**; g) hier gebruikt als synoniem van Fortune; *Peeter van Provencen*: fol. E2r; e) **Aventure**; g) “rat van Aventuren” <Aventuren> *Reynaert Prz*: r. 4780; e) **die Aventuer**; g) verder als boven <Aventueren> *Reynaerts Hst*: r. 4288, 6164, 7520; e) **(die) Avonture** – godin; f) moeder van

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fortuna>

Edelheit – tante [?] van Gheval/Geval; g) bepaalt met haar Rad van Avontuur het wisselend lot van de mensen – zeer onbetrouwbaar – is volgens Redene geen godin en woont evenmin bij god in de Hemel, maar op een rots in zee <Aventure, Aventuren, Avonturen> *Rose C*: r. 3933, 3935, 3938, 3940, 4714, 4719, 4731, 4763, 5063, 5067, 5075, 5092, 5095, 5574, 5604, 5608, 5628, 5634, 5641, 5786, 5810, 5811, 5849, 5861, 5867, 5929, 5970, 5972, 5978, 6027, 6078, 6112, 6122, 6148, 6154, 6171, 6210, 6246, 6264, 6279, 6298, 6318, 6324, 6334, 6338, 6356, 6368, 6373, 6743, 7437, 7441, 7462, 7464, 7486; *Rose V*: r. 3976, 3980, 3982, 4765, 5113, 5117, 5125, 5141, 5145, 5624, 5654, 5658, 5678, 5684, 5838, 5862, 5863, 5915, 5921, 5983, 6024, 6026, 6032, 6081, 6132, 6166, 6176, 6202, 6208, 6225, 6264, 6300, 6302, 6318, 6333, 6352, 6353, 6372, 6388, 6392, 6410, 6422, 6427, 6803, 7535, 7541, 7564, 7586; e) **die Aventuer**; g) zeer onbetrouwbaar – bepaalde Hectors dood en Trojes verlies <Aventuere, Aventueren, Aventure> *Troyen*: r. 2998, 3352, 4019, 4747, 4911, 5800, 11514, 11564, 11569, 11827, 14556, 19535, 19700, 19737, 20100, 21957, 22492, 22499, 22504, 26348, 30388, 31081, 31721, 33330, 34673, 35252, 35566, 35594, 35626, 35652, 35704, 35978, 36123, 36291, 37138, 37174, 38830, 39412, 39788, 40079, 40194, 40292; e) **die Aventuere**; g) bestuurt Eneas' zwerftocht <Aventuyere, Aventuyre> *Troyen Prz*: fol. 143rb, 157vb, 158rb [?], 158vb, 159vb, 160rb [?]; e) **Avontuere**; *Turias ende Floreta*: p. 29; e) **die Avontuere** (or. la fortune); g) die de levenden langs verborgen wegen diverse zaken voorschotelte; *Urbaen*: cap. [14].

[Aventuren, Bedde van] zie [Bedde van Aventuren]

Aventuren, Gewat van zie Gewat van Aventuren

[Aventuren, Paleis van] zie [Paleis van Aventuren]

Aventuren, Schip van zie Schip van Aventuren

Aventuren, Wout van zie Wout van Aventuren

Aventuren Gewat, der zie Gewat van Aventuren

Aventuren Vader, der a) epitheton ornans, van oorsprong Middelnederlands en altijd in rijmpositie, van de Arturridder Walewein, neef van koning Artur – in de Middelnederlandse Arturromans is Walewein de meest geliefde, gewaardeerde en geroemde ridder, dit in tegenstelling tot de Oudfranse Arturromans, waarin Gauvain een reputatie van 'vergane glorie' heeft, en Lancelot dé held is, terwijl deze door zijn buitenechtelijke verhouding met koning Arturs echtgenote in de Middelnederlandse Arturromans weer veel lager in aanzien stond – zie verder **Walewein**; e) **der Aventuren vader**; *Arturs doet*: r. 10473; e) **der Aventuren vader**; *Keye*: r. 627, 3346; e) **der Aventuren vader**; *Merlijn*: r. 28636; e) **der Aventuren vader**; *Moriaen*: r. 323, 1559, 1684, 1812, 2653, 3268; e) **der Aventuren vader**; *Ragisel*: r. 2892; e) **der Aventuren vader** <der Avontueren vader> *Walewein*: r. 3170, 3211, 5787, 7096, 8074, 9580.

Averea zie **Rea**

Averee zie **Averrie**

Avergnen zie **Averne 1**

Avernaes, die a) [Moisan I, 1: AUVERGNA(S)(T)(Z)] — de Auvergnier – zie ook **Averne 1**;
 e) **Avernaes** – toenaam van **Hughe van Avernaes**; *Heemskinderen*: p. 62, 63, 65; e) **Avernois** – toenaam van **Huge Avernois** <Avernois> *Reinolt von Montelban*: r. 2689, 2765, 2784, 2868, 2873; e) **die Avernaes** – toenaam van **Huge dAvernaes** <Avernaes, dAvernaes> *Renout*: r. 543, 557, 627, 654, 764, 773.

Avernois zie **Avernaes**

Averne 1 h) [Graesse: **Alvernia**]¹ [Moisan I, 2: AUVERGNE] — Auvergne² – graafschap in het midden van Frankrijk met als hoofdstad Clermont-Ferrand³ – (lang) niet altijd met zekerheid te onderscheiden van **Averne 2** – zie ook **Naveers** – in het verhaal over het exemplarische vriendenpaar Amicus et Amelius c.q. Ami(s) et Amile(s) lijkt Alvernensis c.q. Auvergne een verfransing van het Toscaanse La Verna,⁴ een berg ten noorden van het huidige Chiusi della Verna,⁵ waar de herinnering aan Amelis verdwenen is en plaats gemaakt heeft voor de verering van de heilige Franciscus, die aldaar zijn stigmata ontvangen zou hebben;
 i) **Alverne** – door koning Lowijs aangeboden aan Aiol <Alv[er]ne> *Aiol*: r. 289; i) **Alverne** – graafschap van (de vader van) Amelis <Alvaren, Alvernen> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXV, r. 4, 62; cap. LXXVI, r. 1, 46, 59; cap. LXXIX, r. 44; i) **Averne** – in het midden van Gallen c.q. Gehaerde Gallia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1571; i) **Alvernen** – toenaam van **Richart van Alvernen** – behorend bij Hispanien <Avernen> *Karl Meinet*: r. A17, 62; A198, 9; A338, 64; A471, 23; i) **Avernen** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Avergnen** – hertogdom van Jan van Vranckerijcke; *Meluzine*: fol. Z4vb; i) **Averne** – in Gallen; *Troyen*: r. 29139; i) **Avernen** – door koning Pepijn van Vranckrijck aan Valentijn gegeven als dank voor zijn militaire optreden in en voor Romen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 11.

Averne 2 h) [Graesse: **Navarria**]⁶ [Moisan I, 2: NAVAR(R)E] — het koninkrijk Navarra⁷ in het huidige Spanje met als hoofdstad Pamplona,⁸ gedurende de late Middeleeuwen Frans territorium – niet altijd met zekerheid te onderscheiden

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Alvernia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Auvergne_%28province%29

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Clermont-Ferrand.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/La_Verna

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chiusi_della_Verna.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Navarria>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Navarra>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pamplona.kmz

van **Averne 1** – hetzelfde als **Navare** – zie ook **die Avernoson**; i) **Avernen** – bezit van de hertog van Brunenczwich; *Brunenczwich*: r. 5; i) **Averne** – koninkrijk – Godevaert wil Gloriant met de dochter van de koning van Averne laten trouwen; *Gloriant*: r. 66, 72; i) **Averne** – koninkrijk – Robberecht, vader van Sanderijn, diende als schildknecht de koning van Averne; *Lanseloet*: r. 463; i) **Averne** – land van herkomst van een edel man die samen met de koning van Sueden vecht tegen de Sarasine; *Sibeli F*: r. 73.

Avernen zie **Averne 1** en **Averne 2**

Averne opter Seyne h) [Graesse: Verno]¹ — Vernon(-sur-Seine)² aan de rivier de Seine³ in Normandië, Frankrijk – zie ook **Vernon**; i) **Averne opter Seyne** – waar hertog Oubeert van Normandien op Kerstdag open hof houdt; *Robrecht*: z.r.

Avernois zie **Avernaes, die**

[Avernoson, die] a) [Moisan I, 1: NAVAR(R)OIS] — de inwoners van Navarra – zie ook **Averne 2**; e) **Avernoson** – inwoners van Alvernen; *Karl Meinet*: r. A219, 70.

[Avernus, die] h) **Avernus**,⁴ mythisch meer ten zuidoosten van Cumae,⁵ toegang tot de Onderwereld – ook wel rivier in de Onderwereld; i) **Avernus** – één van de vijf rivieren die rondom de Hel lopen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 218.

Averrie h) mogelijk Vlorë⁶ [Graesse: Aulona]⁷ – havenstad aan een inham van de Adriatische Zee in het huidige Albanië; i) **Averree** – havenstad in Grieken; *Limborch*: boek I, r. 2507; i) **Averrie** – verder als boven; *Lymburch*: boek I, r. 2555.

Avesoete a) in Brugge geattesteerde vrouwennaam [*Corpus Gysseling* I: 0987, 1569]; e) **Ave** – dorpelinge; g) neemt deel aan de mishandeling van Bruyn; *Reynaert Prz*: r. 599; e) **Avesoete** – dorpelinge; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 830.

Avestant zie **Arestant**

Avestor a) Alastor [*Metamorphoses* XIII, 257]⁸ – lett. ‘wreker’; e) **Avestor** – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26695.

Aviaen a) Avianus⁹; e) **Aviaen** – fabeldichter; *Esopus*: p. 352.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Verno>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vernon.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Seine>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avernus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cumae.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vlorë.kmz

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Aulona>

8. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avianus>

Avicenne a) Avicenna c.q. Ibn Sina¹ (980-1037), Arabische filosoof en geneesheer; d) van Perzische afkomst – wiens medisch handboek gedurende de Middeleeuwen als gezaghebbend gold; e) **Avicenne**; g) exemplarisch wijs, auctoritas – aangehaald door Rukenauwe; *Reynaert Prz*: r. 3855.

Avidos zie **Abidos 1**

Avigant i) **Avigant** – stad in Armenie – veroverd door koning Polifemus van Barberien c.s.; *Limborch*: boek VIII, r. 114; i) **Avigant** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 113.

Avyoen h) [Graesse: **Avenio**]² [Moisan I, 2: AVIGNON] — Avignon³ aan de rivier de Rhône⁴ in de Provence, Frankrijk – pauselijke zetel (onder druk van de Franse kroon) ten tijde van de ‘Babylonische gevangenschap’ der pausen⁵ (1309-1377) en het daaropvolgend ‘Westers schisma’⁶ (1378-1417); i) **Avyoen** – corrupte kerkelijke stad; *Reynaert Prz*: r. 6175; i) **Avyoen** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. C 7698.

Avius zie **Anius**

Avoilois zie **Aveloyse, die**

Avontyn zie **Aventyn**

Avontuer zie **Aventure**

Avontu(e)re zie **Aventure**

Avonturen, Lant van zie **Lant van Avonturen**

Avonturen vanden Grale zie **Queste vanden Grale**

Awi zie **Ha Wy**

Axille a) [West PR: **Axilles**], toegenaamd: ‘le Blanc’ – schildknaap; e) **Axille** – ridder – toegenaamd: “die Blonde”; g) helpt Bohort van Gaunes en andere Tafelronde-ridders – wordt door Bohort geridderd en krijgt van hem een kasteel; *Lanceloet*: boek II, r. 27235.

Axis zie [**Oxis, die**]

Aza zie **Asa**

Azariam a) Azaria/Azarja [2 *Kronieken* 21, 2]⁷; e) **Azariam**; f) zoon van Josephat – broer van Ararian, Joram, Jahihel, Sachariam, Michael en Saphitiam; g) samen met zijn broers door Joram gedood nadat deze koning geworden was; *Negen Quaetsten*: fol. B4v.

Azien zie **Asia 1, 2**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avicenna>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Avenio>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Avignon.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhône_%28river%29

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Avignon_Papacy

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Western_schism

7. http://vulgate.org/ot/2chronicles_21.htm

Azylas zie **Asylas**

Azyles zie **Asylas**

Azor zie **Azûr**

Azûr h) [Graesse: **Autissiodorum**]¹ [Moisan I, 2: AUSSERE] — Auxerre² – stad aan de rivier de Yonne³ in Bourgondië, Frankrijk – zie ook **Dansture**; i) **Azûr** – stad (of kasteel) – opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 294; i) **Azor** – bisschopsstad van sinte Valeriaen; *Servaes*: boek I, r. 1279.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Autissiodorum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Auxerre.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Yonne_River

B

[laatste update B: 24-04-2024] ¹

B** zie **P****

B** zie **V****

Baal a) Baäl² [1 *Koningen* 16, 31]³ – meer een titel voor een god dan de naam van / voor een bepaalde (af)god; e) **Baal**; g) god van Jesabel van Sidonien – voor wie haar echtgenoot koning Achab een tempel bouwde in Samariën <Balaym> *Negen Quaetsten*: fol. B2r.

Babeloen zie **Babilone 2**

Babelonien zie **Babilone 2**

[Babiloensche] 1 n) van of uit Babel c.q. Babylon/Babylonië – zie ook **Babilone 1**;
o) **Babiloonsce**; *Alexanders geesten*: boek II, r. 799.

Babiloensche 2 n) van of uit Cairo, Egypte – zie ook **Babilone 2**;
o) **Babiloensche** – afkomstig uit Babilone <Babiloonscher> *Saladijn*: r. 1050, 1095, 1101.

[Babiloenschen, die] a) de inwoners van Cairo, Egypte – dezelfde als **die Sarasine** – zie ook **Babilone 2**; e) **die Babiloenschen** – volk of leger uit Babilonien; *Hughe Prz*: p. 27.

Babilon zie **Babilone 2**

Babilone 1 h) [Graesse: **Babylonia**]⁴ [A-Z 3: **Babel**]⁵ [Moisan I, 2: **BABEL 1**] — het Oudtestamentische Babel⁶ [*Genesis* 11, 9]⁷ c.q. Babylon / Babylonië⁸ in Mesopotamië, gelegen ten noorden van het huidige Qaryat Imam al Mahawil⁹ in Irak [West *PR*: **Babilo(i)ne**] [West *VR*: **Babiloin(n)e**] – stad en land zijn niet altijd goed van elkaar te onderscheiden – bekend vanaf de 23e eeuw v.C. – alwaar

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Baal>

3. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Babylonia>

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0007.php#a006

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Babel>

7. http://vulgate.org/ot/genesis_11.htm

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Babylon>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/Google_Earth/remlt/Babylon.kmz

de Joden in ballingschap¹ gingen – pas definitief in verval geraakt na de verovering in 331 v.C. door Alexander de Grote – nu een ruïnestad in het midden van het huidige Irak – **Babilone 1** is niet altijd goed te onderscheiden van **Babilone 2** – in zijn vertaling / bewerking van *De Imagine Mundi* van Honorius Augustodunensis² (1080-1154), die werd opgenomen in zowel *Alexanders geesten* (boek VII, r. 837-1810) als in de *Historie van Troyen* (r. 28336-29344) spreekt Jacob van M(a)erlant van “doude babylone” (boek VII, r. 875), wat een toevoeging aan zijn brontekst is; i) **Babilone** – exemplarisch rijke stad in Percen aan de rivier de Eufrate, gebouwd door Semiramis – nieuwe hoofdstad van Percen na de verwoesting van Percepolis – met de bijbelse Toren van Babel – toenaam van **Macheus van Babylone** – geeft zich onder Macheus van Babylone uiteindelijk zonder strijd over aan Alexander de Grote <Babilonen, Babilonie, Babilonien, Babylone, Babylonie> *Alexanders geesten*: boek II, r. 773, 1006, 1021, 1048, 1130, 1211, 1221; boek III, r. 73, 429; boek IV, r. 1068; boek V, r. 846, 861, 919, 947, 1122, 1172, 1180; boek VI, r. 22, 49, 65, 409, 458; boek X, r. 177, 324, 755, 809, 961, 1009, 1084, 1093; i) **Babilone** – koninkrijk in Percen, tussen de rivieren de Eufrate en Tygris, met de stad Babilone, onder anderen van Baltasar van Babilone en Macheus van Babylone <Babilonien, Babylone> *Alexanders geesten*: boek II, r. 763; boek III, r. 1133; boek IV, r. 900; boek V, r. 397; boek VI, r. 6, 44, 856; boek VII, r. 875, 1075; i) **Babilonien** – koninkrijk van Ninus ten tijde van Abraham; *Caesar Prz*: fol. 6v; i) **Babilone** – land waar de Eufrate doorheen stroomt; *Troyen*: r. 28374; i) **Babilone** – rijke stad in Mesopotamia, gelegen aan de Eufrate – gebouwd door Nemfroch – met de Toren van Babel; *Troyen*: r. 28568; i) **Babylonien** – koninkrijk van Nabugodonosor; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Babilone 2 h) [Graesse: **Babylon**]³ [Moisan I, 2: BABILOINE] [West PR: **Babilo(i)ne**]

[West VR: **Babiloin(n)e**] — (Nieuw) Babylon – strikt genomen de burcht nabij, maar in de praktijk het huidige Caïro⁴ aan het begin van de delta van rivier de Nijl⁵ en het land daaromheen – in de *Historia scholastica* van Petrus Comestor⁶ († 1179) wordt in diens bewerking van het bijbelboek *Judit* meegedeeld dat Cambises,⁷ die een tweede Nabuchodonosor genoemd werd, Babylon in Egypte bouwde, waaraan Jacob van M(a)erlant [*Scholastica / Rijmbijbel*, ed. CD-ROM *Middelnederlands*, r. 17.653] toevoegde dat daar nu de sultan

-
1. https://en.wikipedia.org/wiki/Babylonian_captivity
 2. https://en.wikipedia.org/wiki/Honorius_Augustodunensis
 3. <http://tinyurl.com/Graesse-Babylon>
 4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Al_Qahirah.kmz
 5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Nile>
 6. https://en.wikipedia.org/wiki/Petrus_Comestor
 7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cambyses>

resideert – ten tijde van de kinderjaren van Jezus (van Nazareth) beroemd om zijn balsemboomgaard – Caïro werd in 972 gesticht door een generaal van een Fatimidische¹ kalief even ten noorden van het Oud-Egyptische Babylon – centrum van de macht van de roemruchte Saladin (1137-1193) – vanaf 1250 onder de Mammelukken² een bloeiend islamitisch centrum en een belangrijke handelspost tussen Europa en het Oosten – maar daarnaast gebruikt als benaming voor een van de grote steden ergens in het Nabije Oosten, zoals bijvoorbeeld in *Floire et Blanceflor* – zie ook **Caire**, **Babiloensche 2** en **die Babiloenschen** – stad en land zijn niet altijd goed van elkaar te onderscheiden – **Babilone 2** is niet altijd goed te onderscheiden van **Babilone 1**; i) **Babilone-Kaer** – hoofdstad van Egypten – gesticht door Cambices <Babylone, Babilonekare> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1246, 1247; i) **Babylon** – sultanaat; *Brunenczwich*: r. 55; i) **Babilonien** – sultanaat <Babylonien> *Buevijn*: fol. K4v, K5r, L3v, L4r; i) **Babilone** – sultanaat van de vader van Marsabile; *Florent ende Durant*: kol. 2a, r. 4; i) **Babilonie** – emiraat – waar Blantseflur gevangen zit in een toren <Babilonien> *Floyris ende Blantseflur*: r. 130; i) **Babilonie** – emiraat van Madian – geboorteland van Philip van Macedoene – met Egypte en Nubye erfdeel van Seloc <Babilone> *Florimont*: r. 38, 161, 179, 187, 255, 315; i) **Babylonie** – emiraat – waar Blancefloer in een harem gevangen wordt gehouden <Babylonien> *Floris ende Blancefloer*: r. 689, 692, 693, 732, 1690, 1713, 1746, 1751, 1771, [1777], 1800, 1898, 1940, 1948, 1981, 2008, 2021, 2028, 2039, 2125, 2358, 2359, 2377, 3144, 3816; i) **Babilonie** – verder als boven <Babilonien> *Floris ende Blancefleure*: cap. [3]-[4]; i) **Babylonien** – Saraceens sultanaat – bondgenoot van emir Galien; *Florent*: r. 178; i) **Babeloen** – sultanaat van de vader van Roede Lioen; *Gloriant*: r. 735, 1126; i) **Babilone** – sultanaat van Gaudijs – land van herkomst van Astramant en Fortunant; *Huge L*: r. 272, 295; i) **Babilonie** – rijk en stad van emir Gaudijs van Babilonien <Babilonien, Babylonien> *Hughe Prz*: p. 14-20, 27, 29, 30, 33, 34, 37, 43, 44, 48, 53-55, 58, 73, 78, 81; i) **Babilonien** – Saraceens sultanaat; *Jan uut den Vergiere*: cap. 5; i) **Babilonien** – Saraceens emiraat – tot waar Durendarts roem reikt – rijk van Ospinel van Babilonien <Babylonien> *Karl Meinet*: A81, 21; A361, 52; A408, 60; A413, 14; A414, 43; A415, 43; i) **Babilone** – gelegen aan die zijde van de zee waar ook Sarras ligt; *Lanceloet*: boek III, r. 11043; i) **Babilonien** – Saraceens rijk van sultan Karados – belegert c.s. Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2101; boek X, r. 1253; i) **Babelonien** – Saraceens rijk van sultan Karodoes – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 2098; boek X, r. 1360; i) **Babilonien** – Saraceens rijk van sultan Carodos van Babilonien – verder als boven; *Margrieta van*

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Fatimid_Empire

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Mamluk>

Limborch: cap. 80-85, 89, 91-93, 95, 97-98, 100-101, 103-105, 108;

i) **Babylone** – koninkrijk van Semiramis <Babilone> *Minnen loep*: boek II, r. 961; boek III, r. 835, 883, 901; i) **Babilon** – stad of land van koning Brohier <Babilone> *Ogier E-G*: r. 105; fragm. G, r. 212; i) **Babilonie** – Saraceens koninkrijk van Broyer en later Broyer der Junge – waar Ogier op de terugweg van zijn pelgrimstocht naar Jeruzalem wordt gevangengenomen door Broyer der Junge – verzamelplaats van de Saraceense legers onder leiding van Broyer der Junge om tegen Karel de Grote op te trekken <Babilonien> *Ogyer*: r. 14001, 14023, 14033, 14035, 14098, 14103, 14207, 14224, 14230, 14565, 21072, 21296, 21300, 21407, 21410, 21512, 21988, 22007, 22019, 22085, 22116, 22183, 22185, 22354, 22363, 22620, 22771, 22973, 23149, 23522; i) **Babilonien** – Saraceens land waar Paris tijdelijk zijn toevlucht zoekt; *Paris ende Vienne*: cap. [28]; i) **Babilonien** – de soudaen van Babilonien stuurt zijn drie oudste zonen Broadas, Karodos en Corboran elk met dertigduizend gewapende mannen en soldij voor drie jaar erop uit om land op de Kerstenen te veroveren <Babylonien> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 1, 8, 33, 48; i) **Babilonie** – land ver weg – volgens W.Gs Hellinga een woordspeling met babilio (lett. ‘schuinsmarcheerder’), *Du Cange* echter geeft enkel ‘stultus’ (zot) en ‘ineptus’ (ongeschikt) als synoniemen van ‘babillo’ s.v. ‘babugus’, wat een onderdeel van dit Unsagbarheitstopos zou kunnen uitmaken – mogelijk wordt hier gerefereerd aan de pseudo-heilige saint Babil c.q. sainte Babilie, schutspatro(o)nes van het ouwehoeren <Babiloniën> *Reynaert A en F*: r. 23; i) **Babilonien** – sultanaat; *Reinolt von Montelban*: r. 13831, 14049, 14182, 14328, 14396; i) **Babilonien** – sultanaat; *Renout*: r. 2281; i) **Babilonien** – Saraceens rijk – land van herkomst van Broijer – waar de drie eeuwig brandende kaarsen zich bevinden; *Roelant*: r. P416, P644, P663; i) **Babilone** (or. la terre Alexandrins) – land waar de bomen voor de Vergier vandaan komen; *Rose C*: r. 570; *Rose V*: r. 570; i) **Babilone** – sultanaat van Saladijn – belegerd door Hughe van Tabarien <Babilonien> *Saladijn*: r. 28, 44, 57, 376, 784, 1036, 1052, 1072, 1073, 1076, 1155, 1158, 1273; i) **Babylonien** – sultanaat <Babilonen, Babylonen> *Seghelijn*: r. 5439, 5445, 5455, 5480, 5757, 5784, 6062, 6775; i) **Babilone Kaer** – hoofdstad van Egypten – gesticht door Cambites <Babilone> *Troyen*: r. 28737, 28738; i) **Babilonien** (or. Babylon en or. Babylon in persis) – koninkrijk – emiraat <Babylonyen> *Turpijn*: VII, r. 2, 6; X, r. 8; i) **Babilonien** – sultanaat van de vader van Lucesse <Babylonien> *Urbaen*: cap. [6]-[7], [13].

[Babilone] 3 i) **Babilonyen** (or. Babilonne) – legendarisch koninkrijk van Licurus <Babilonye, Babylonien> *Esopus*: p. 134, 136, 138, 142, 144, 146, 148, 150, 154.

Babilone! n) Babylon!, d.i. Caïro, Egypte – zie **Babilone 2**; o) **Babilone!** – strijdkreet van de Saracenen; *Saladijn*: r. 254.

Babilone-Kaer zie **Babilone 2**

Babilonen zie **Babilone 1** en **Babilone 2**

Babilonie(n) zie **Babilone 1**, **Babilone 2** en **Babilone 3**

Babilonien, **Toorn van** zie [**Toren van Babilonien**]

Babiloonsce zie [**Babibloensche 1**]

Babiloonsche zie **Babiloensche 2**

Bacchus zie **Bachus**

Bacham i) **Bacham** – stad in Saksen [?] – waar koning Gwidekijn van Sassen en zijn zoon Gwineman met een leger wachten; *Gwidekijn*: r. 198.

Bacherach h) or. Rauracorum, d.i. Augusta Raurica¹ [Graesse: **Augusta Raurica**],² het huidige Kaiseraugst³ aan de rivier de Rijn⁴ in het kanton Aargau in Zwitserland, maar door Heinric van Veldeke begrepen [?] of door een kopiist verlesen of verschreven [?] als Bacherach, waarmee vermoedelijk Bacharach,⁵ aan de rivier de Rijn in Rheinland-Pfalz, Duitsland (zie **Bagharac**) bedoeld zal zijn, ook al was dit niet de bisschopstad van Justinianus Rauricorum;

i) **Bacherach** – bisschopstad van sinte Justijn; *Servaes*: boek I, r. 1281.

Bachus a) [A-Z 1: **Dionysos**]⁶ — Dionysos⁷ alias Bacchus – Griekse en Romeinse god van vruchtbaarheid en wijn; d) samenvoeging van Ouditalische god Liber en de Romeinse god Bacchus – de Griekse god Dionysos was tot in India bekend (zie ook **Dyonisius 1**); e) **Liber Bacus** – geboren in Teben in Grieken – groeide op in een hol in het Hennos gebergte in Oost-Etyopen – plantte de eerste wijngaard in Europa – bedwong Endi, volgens Solinus met vrouwen (de Bacchantes) <Liber, Liber Baccus, Liberbacus, Liberbarcus> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1016; boek IX, r. 1163, 1188; boek X, r. 484, 514, 518, 529, 967; e) **Bachus**; g) naar wie in de stad Riemen een “poerte” vernoemd is; *Caesar Prz*: fol. 45r; e) **Bachus** – god van de wijn; f) zoon van Pluto – broer van Cleto, Lauchesis en Antrepos; *Limborch*: boek III, r. 1266; e) **Liber Bacus** – heidense of Saraceense god van het koninkrijk India – geboren in Achasia; *Limborch*: boek VIII, r. 828, 1075; e) **Bachus** – heer van de wijn; f) zoon van Pluto – broer van Cloto, Latesis en Antropos; *Lymburch*: boek III, r. 1258; e) **Liber Bachus** – heidense of Saraceense god van het koninkrijk India – geboren in Achaïe; *Lymburch*: boek VIII, r. 829, 1066; e) **Bachus** – Griekse of heidense god; g) droeg ooit vrouwenkleden – vereerd op Cyros <Liber Bachus> *Troyen*: r. 5215, 5618, 5643, 5917; e) **Bacchus** – god; g) besprong onverwacht de achtergelaten Ariadne; *Urbaen*: cap. [2].

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kaiseraugst.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Augusta-Raurica>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kaiseraugst>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine_%28river%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bacharach.kmz

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0037.php#a036

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dionysus>

Bachus Poerte k) **Bachus Poerte** – gebouw in Riemen dat verwoest wordt door Ursarius tijdens een overval: *Caesar Prz*: fol. 45r.

Badagamus zie **Bandemagus**

Baecia h) [Graesse: **Batia**]¹ — Baeza² in Andalusië, Spanje – zie ook **Varice**; i) **Baecia** (or. Baecia) – stad in Spaengen – bondgenoot van de koningen Ebrahim en Altumaïor; *Turpijn*: IX, r. 9.

Baer zie **Baren**

Baerbelane zie **Barlebaen**

Baerde, Ridder metten zie **Ridder metten Baerde, die**

Baerdeloge a) Badeloch [?]; e) **Baetkyn** – dorpeling(e); g) neemt deel aan de afranseling van Bruyn – *Reynaert Prz*: r. 599; e) **Baerdeloge** – dorpeling(e); g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 830.

Baerle h) [Graesse: **Barla**]³ — Baarle,⁴ dorp gelegen binnen de gemeenten Baarle-Hertog en Baarle-Nassau ‘in’ Noord-Brabant; i) **Baerle** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 617.

Baerlectoe zie [Berlet]

Baertanien zie **Bertaengie 1** en **Bertaengie 2**

Baerte metten Breden Voeten zie [Berte metten Breden Voeten]

Baertoene zie **Bertoene, die 1**

Baetkyn zie **Baerdeloge**

Bafirmes a) [West PR: **Baufumés**] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Brecaines**; e) **Bafirmes** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; f) verwant van koning Rioen van Denemarke; g) gedood in Carmelide door Artur c.s.; *Merlijn*: r. 23809.

Bagharac h) [Graesse: **Bacharacum**]⁵ — Bacharach⁶ in Rheinland-Pfalz gelegen aan de westoever van de rivier de Rijn⁷; i) **Bagharac** – gelegen nabij Coelne – waar de rijke Jood Ysaac woonde en waar sente Waerneer door de Joden ritueel vermoord werd <Bagarac> *Waerneer*: r. 25, 33, 160.

Bahamins a) [West PR: **Kahanin**] – Saksische koning; e) **Bahamins** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) verslagen in Carmelide – vlucht, maar is wel zwaar verwond door koning Artur; *Merlijn*: r. 23673, 23697, 23711.

Baya(e)rt zie **Beyaert**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Batia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baeza.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Barla>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baarle.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Bacharacum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bacharach.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine_%28river%29

Bayfier zie **Beieren**

Bayneel vander Roetsen e) **Bayneel vander Roetsen** – schuilnaam van **Keye**; g) als **Keye** voor de jonkvrouw van **Galestroet** een tweekamp tegen **Maurus** die **Swerte** vecht – verliest <Bayneel> *Ragisel*: r. 2219, 2273.

Bayonne zie **Bajoen**

Baise h) [Graesse: **Batia**]¹ — **Baeza** [?] in Andalusië, Spanje; i) **Baise** – correspondeert met **Varice** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om **Melioers** hand; *Parthonopeus*: fragm. Gr, r. 3797.

Baivier zie **Beieren**

Bayvier zie **Beyeren, die**

Baivi(e)re zie **Beieren**

Bayviere(n) zie **Beieren**

Bajoen h) [Graesse: **Baiona**]² [Moisan I, 2: BAIONE] — **Bayonne**³ aan de rivier de **Adour**⁴ in Frans Baskenland; i) **Bayonne** – stad(je) gelegen op de weg van **Bordeaulx** naar **Burgos**; *Jan van Parijs*: cap. [3], [23]-[24], [50]; i) **Beione** – stad in Hyspanien – veroverd door **Agolant**; *Karl Meinet*: r. A343, 19, 34; i) **Bajoen** – door **Gelloen** verloren, gegeven aan de zoon van **Rigaut**; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 3, 15; i) **Bajoen** – heerlijkheid van **Rigaut**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 63, 164, 226; i) **Bajoen** – stad in **Spaengen**, behorend aan **Gelloen** – door **Agulant** verwoest uit wraak over het verraad van **Gelloen** <Bajoene> *Lorreinen O*: r. 167, 245, 264, 268, 279, 298; i) **Bayone** (or. **Baiona**) – waar het wonder met de ridder **Romarycus** gebeurde; *Turpijn*: III, r. 9.

Bayon(n)e zie **Bajoen**

Bacteren h) [Graesse: **Bactria (regio)**]⁵ — **Bactria**,⁶ historische regio waardoorheen de zijderoute⁷ liep, met als hoofdstad het huidige **Balkh**⁸ in het noordoosten van **Afghanistan** – destijds onderdeel van het **Perzische Rijk** – veroverd door **Alexander de Grote** – land van **Alexanders** latere echtgenote **Roxana** – zie ook **die Bractane**; i) **Bacteren** – in het noorden van **Asia** – vernoemd naar de rivier **Bacteren** – koninkrijk van **Bessus** – bondgenoot van koning **Daris** van **Percen** <Bacterenlant, Bacteren lant, Braectenlant> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 266, 1200; boek V, r. 366; boek VI, r. 817, 983, 1033, 1127; boek VII, r. 225, 409, 1274; boek VIII, r. 221, 270, 801, 802, 850, 976, 990; i) **Bactrie** – **Saraceens** koninkrijk in **Groten Asia** van koning **Crudus** van

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Batia>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Baiona>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayonne.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Adour>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Bactria-regio>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bactria>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Silk_Road

8. http://bouwstoffen.kantl.be/Google_Earth/Balkh.kmz

Bactrie – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Batrie> *Limborch*: boek VIII, r. 869; boek XII, r. 267; i) **Bartrie** – Saraceens koninkrijk van Cridus; *Limborch Frg*: H53, r. 33; i) **Bactrie** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Crudus van Bactrie – verder als boven <Bactri, Batrie> *Lymburch*: boek VIII, r. 868; boek XII, r. 405, 417; i) **Bractiane** – land in het noorden van Asia – waar de nigromancie is uitgevonden – land van herkomst en koninkrijk van Signus – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Bractenlant, Bractenlant> *Troyen*: r. 18182, 18191, 28815.

[Bacteren, die] h) [Graesse: **Bactrus (fluvius)**]¹ — de rivier de Bactrus, d.i. de huidige Amu Darja² die ontspringt in het Pamirgebergte in Afghanistan en via Turkmenistan en Oezbekistan uitmondt in het Aralmeer – hetzelfde als **[die Oxis]**; i) **Bacteren** – rivier in Asia – naamgever van Bacteren <Braecten> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1275.

Balaam a) [A-Z 3: **Bileam**]³ — Bileam⁴ [*Numeri* 22, 5]⁵ – waarzegger geboren uit het volk van Moab; d) werd door koning Balak van de Moabieten ontboden om de binnenvallende Joden te vervloeken, welk plan door God werd gedwarsboomd; e) **Balaam** – “heydin man”; g) wiens ezelin kon spreken toen de weg versperd werd door een engel Gods met een vlamvend zwaard, die wél door de ezelin maar aanvankelijk niet door Balaam gezien werd; *Brandaen*: r. 9.

Balaam zie **Balant**

Balag(a)in zie **Baligant**

Balaym zie **Baal**

Balais zie **Blaves**

Balam a) volgens Moisan is Balans / Balan(t) een typische Saraceense naam; e) **Balam** – doopnaam van de tot het christendom bekeerde Saraceen Yvorijn van Mombrant; *Buevijs*: fol. L4v, M1r.

Balam zie **Balant**

Balame a) [West *PR*: **Balanc**]; e) **Balame** – ridder, één van de Sennen; g) strijdt mee met de Sennen in Carmelide – gedood door Ulfijn; *Merlijn*: r. 18271.

Balancen h) or. Provence – contaminatie met Valence [?], in dat geval ligt Valence⁶ aan de Rhône (Frankrijk) meer voor de hand dan Valencia⁷ aan de

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bactrus-fluvius>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Oxus>

3. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0010.php#a009

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bileam>

5. http://vulgate.org/ot/numbers_22.htm

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valence.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valencia.kmz

Middellandse Zee (Spanje); i) **Balancen** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Partbonopeus*: r. [5309].

Balant a) [Moisan I, 1: BALAN(S) 2] – emir dan wel koning van Alexandrië, Babilonië en Spanje; b) vader van Fierabras; e) **Balant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 54; e) **Balaam** – heiden; f) vader van Firabras <Balaams, Balam, Bolant> *Segbelijn*: r. 11012.

Balant zie **Beulant**

Balarus zie **Blaaris**

[Balatram] e) **[Balatram]** (or. Balatram) – Sarazijnse koning; f) oom van Guimande; g) verslagen en gedood door Galien Rethore <Batran> *Galien Rethore*: cap. [39].

Balaxo van Saluse e) **Balaxo van Saluse** (or. Balaxo, frere du marquis de Saluce); f) broer van de markgraaf van Saluce <Galaxus van Saluce> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Baldach h) [Graesse: **Bagdadum**, var. **Baldac**, **Baldach**]¹ [Moisan I, 2; BAUDAS] [West PR: **Baudac**] [West VR: **Baudas**] – in moderne naslagwerken geïdentificeerd als Bagdad,² de hoofdstad van het huidige Irak – gesticht in 762, vanaf de 11e eeuw belangrijk islamitisch centrum tot de verovering en verwoesting door de Mongolen in 1258³ – officieuze hoofdstad van het Saraceense rijk – volgens Jehan de Mandeville [*Le livre des merveilles du monde*, ed. Chr. Deluz, 2000, p. 143] was Baldach / Baldak vroeger “Suthiz” geheten (zie **Susa**), het huidige Shush⁴ in Iran – in middeleeuwse epische teksten gebruikt als benaming van een (fictieve) Saraceense (haven)stad annex kalifaat of koninkrijk, dat per boot rechtstreeks bereikbaar is vanuit West-Europa – zie ook **Blandas**;
i) **Baldach** – koopmansstad; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 614, 624, 634, 678, 685, 749, 757; i) **Baldach** – land van herkomst van een heidense koopman – in wiens huis de koningin van Spaingen drie jaar lang als gouvernante verblijft; *Brunenczwich*: r. 830, 921, 1041, 1099, 1103, 1134, 1205, 1225, 1228, 1252; i) **Baldac** – Saraceens kalifaat – de kalief belegert c.s. Constantinopel om de eerste nederlaag (van sultan Carodos van Babilonien) te wreken; *Margrieta van Limborch*: cap. 108-112, 115; i) **Baldach** – kalifaat; *Meluzine*: fol. K2rb, K2vb, K3ra, K3vb, K4ra, L1va, Q2va, Q2vb, Q5rb, Q6rb, R3va, R6vb; i) **Baldach** – Saraceens koninkrijk – de koning neemt deel aan het toernooi om Melioers hand <Baldac, Bladac> *Partbonopeus*: r. 3800, 5270; fragm. Gr, r. 3800; i) **Baldach** – herkomstplaats van luxe bewerkte kleden; *Troyen*: r. 3245; i) **Baldak** – califaat – de califfe van Baldak,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bagdadum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baghdad.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Baghdad>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Susa.kmz

bondgenoot van de Sarazijnse koningen Brandesier en Lucra, bemiddelt in hun conflict als gevolg van de dood van koning Trompaert en het weglopen van Rosemonde, en geeft zijn eigen dochter aan koning Lucra als vrouw <Balda> *Valentijn ende Oursson*: cap. 48-49.

Baldach! n) Bagdad!; o) **Baldach!** – strijdkreet van de Saracenen; *Meluzine*: fol. R5vb.

Baldak zie **Baldach**

Baldarijs h) het meest waarschijnlijk een antroponiem (zie **Baldarijs van Roecefloer**) dat als toponiem gebruikt werd – minder waarschijnlijk is een omwille van het rijm aangepaste variant van Baudas, de Oudfranse normaalvariant voor de stad Bagdad (zie **Baldach**); i) **Baldarijs** – Saraceense stad voorbij Torkien; *Esmoreit*: r. 184, 214.

Baldarijs van Roecefloer a) [Moisan I, 1: BAUDRI(S) 1] – tovenaar; b) broer van Oriande; e) **Baldarijs van Roecefloer** – ridder en tovenaar – heer van Rosefloer; f) broer van Oriande van Rosefloer – pleegvader van Madelgijs; g) gaat mee op weg naar Eggermont – sterft op zee (bij Mayorcken) in de strijd tegen de Saracenen; *Madelgijs*: fragm. III, r. 95; fragm. IV, r. 319; fragm. V, r. 5, 12, 50, [63]; fragm. VII, r. [37], 52, 265; e) **Baldaris** – tovenaar – heer van Rotsefluer; f) broer van Oriande van Rootsefluer – pleegvader van Malegijs; g) wijdt Malegijs in in de toverkunst – te Rotsefluer belegerd door koning Antenor van Spaengien om Oriande – uit zijn gevangenschap bevrijd door de toverende Malegijs – gedood in de strijd tegen koning Yvorijn jr. van Mombrant; *Malegijs*: p. 10-13, 16-20, 22, 23, 51-57, 59, 61, 66, 122, 130, 140, 145, 151-152, 156, 160, 166, 194-195, 198.

Baldaris zie **Baldarijs van Roecefloer**

Baldemer zie **Blandemer**

Baldew** zie **Boudew****

Baldewijn zie **Boudewijn 7** en **Boudewine**

Baldewin zie **Boudewijn 4** en **Boudewijn 7**

Baldris e) **Baldris** (or. Bauldry); f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de strijd tegen de reus Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Balduch h) vrijwel zeker corrupt, tenzij **Baldach** bedoeld is, maar dat is geen dorp bij Parijs; i) **Balduch** – dorp bij Parys – woonplaats van Hoderich en Haenffrait – waar Hoderich via een dwerg op aanwijzing van een (geld)wisselaar een grote schat vindt in een weide aan de waterkant; *Karl Meinet*: r. A1, 25, 46; A2, 51, 67; A3, 37, 39.

Baldwijn zie **Boudewijn 7**

Baldwyn(n) zie **Boudewijn 7**

Balegain zie **Baligant**

Balene h) mogelijk Beaune¹ [Graesse: Belna]² in Bourgondië, Frankrijk; i) **Balene** – land van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A513, 34.

Balentroen zie [Barentroen]

Bales e) **Bales**; g) bode van Gelloen [?] of van koning Aspriaen [?]; *Lorreinen O*: r. 3342.

Balie i) **Balie** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A476, 47.

Baligant a) [Moisan I, 1: BALIGAN(T) 2] – emir van Babylone – mogelijk zag men destijds enig etymologisch verband tussen de variant Belligant en het Latijnse ‘bellum gerere’ (oorlog voeren); b) broer van [Moisan I, 1: CANABEUS] (zie **Canebeus**) en – vader van [Moisan I, 1: MALPRIME(S) 1] (zie **Malprimes**); e) **Belligant** (or. Balligant); f) broer van de Sarazijnse koning Marchille van Saragossen – oom van Guimande – komt Marchille te hulp in diens oorlog tegen Kaerle die Groote – neemt 80 christen ridders gevangen – wil die laten ophangen op verzoek van Guimande in het bos van Brifueil – waar zij door Galien bevrijd worden – verslagen en gedood te Ronchevale door Kaerle die Groote <Bellygant, Bellighant> *Galien Rethore*: cap. [20]-[21], [36]-[38], [42]-[55], [57]; e) **Baligain** – emir dan wel koning van Parsia; f) broer van Canabeus – vader van Malprimes; g) bezit het zwaard Preciosa – komt Marselis te hulp in de strijd tegen Karel Meinet – gedood door Karel Meinet <Balagain, Balagin, Balegain, Baligaim, Balygain> *Karl Meinet*: r. A460, 49; A461, 4, 5, 24, 30; A462, 7, 60, 66; A463, 17, 29, 58; A464, 7, 26; A464, 60; A468, 13, 25, 39; A470, 1; A474, 2, 41, 65; A475, 17, 23; A476, 16, 50, 61; A477, 34, 64; A478, 9, 21; A478, 33; A479, 9; A480, 55; A481, 44; A482, 34, 52, 67; A483, 16, 21, 34, 39; A484, 8, 42; A485, 8, 19, 34; A486, 3, 39, 57; A487, 33, 38; e) **Baligant** – Saraceense sultan; f) natuurlijke zoon van Guwelloen en een Saraceense weduwe (d.i. de schoonzuster van sultan Synagoen) – broer van Marcelijs – verwant van de sultan Synagoen; g) verrader – gewond te Roncevale <Baligande, Baligantal, Balygant> *Roelant*: r. P78, P102, P114, P121, P178, P226, P341, P418, P445, P713, P732, P784, P827, P1092, P1108; e) **Beligandis** (or. Belegandus / Beligandus) – Saraceense koning; f) broer van Marcirius <Baligant, Belegandis, Beligant> *Turpijn*: X, r. 7; XI, r. 4, 29, 56.

Balyn zie **Belyn van Arlo**

Balkaer zie **Balkar**

Balkar e) **Balkaer** – een duivel; g) door tovenarij gedwongen om Oriande te helpen – bestuurt het schip waarmee Oriande reist – brengt een drenkeling (d.i. de bisschop van Cantelberch) op het schip <Balcaerde, Balkare> *Madelgijs*:

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beaune.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Belna>

fragm. XIII, r. 158, 250, 253; e) **Balkare** – een duivel; g) heerst over het water – door toverij gedwongen om Oriande te helpen op haar zeereis – neemt de gedaante van Oriande aan om Malegijs te misleiden – pleit bij Lucifer om Malegijs te straffen <Balcare, Balckare> *Malegijs*: p. 159, 161, 169, 174, 178, 185-186, 191, 194, 196, 198, 200-201, 203, 207-211, 214, 221, 225, 229-230, 245-248, 251, 253, 263; e) **Balkar** – (Saraceense) duivel; *Ogier E-G*: r. 181.

Balkare zie **Balkar**

Balckalin i) **Balckalin** – (Noordafrikaans [?]) land, behorend bij Hispanien;

Karl Meinet: r. A339, 8.

Balckare zie **Balkar**

Balle zie **Basel**

Baloys zie **Bolois 1**

Balotides e) **Balotides** – kamenierster van koningin Penella van Griecken;

g) verraadt Penella en haar geliefde Quintiliaen aan Folkas (en koning Henedorius) <Ralotides> *Minnen loep*: boek I, r. 2504; boek II, r. 1435, 1479, 1506, 1514, 1535, 4117.

Balsant zie [**Bancent**]

Baltasar van Babilon a) [*A-Z 3: Belsassar*]¹ — Belsassar² (6e eeuw v.C.), zoon van Nebukadnessar II [*Daniël 5, 1*]³; b) (feitelijk) zoon van koning Nabonid(us); d) de laatste koning van het Babylonische rijk – gedood door de Chaldeeën – volgens de Perzische overlevering in 539 v.C. gedood in opdracht van Cyrus; e) **Baltasar van Babilone** – heidense koning van Babilone; f) nakomeling van koning Nabugodonosor; g) gedood door Cyrus van Percen <Balthasar> *Alexanders geesten*: boek II, r. 763, 1159, 1212.

Baltsant zie [**Bancent**]

Bamels von Bavier zie [**Nayme van Beyerem**]

Bamer(e) zie **Beieren**

Bamlant zie **Beulant**

Ban** zie **Bau****

Ban e) **Ban** – koning van Scaveloen – later leenman van koning Artur; f) oom van Ganganbrisiel; g) beëindigt met koning Artur het gevecht van Walewein tegen Dyandras en Ganganbrisiel – gaat mee naar de hofdag van koning Artur; *Perchevael J*: boek II, r. 42387.

Ban zie **Ban van Benewijc**

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0009.php#a008

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Belshazzar>

3. http://vulgate.org/ot/daniel_5.htm

Ban van Benewijc a) [West PR: Ban]¹ – koning van Benoïc(h); b) zoon van [West PR: Lancelot 1], koning van La Blance Terre – broer van [West PR: Bo(h)ort 1], koning van Gaunes, en [West PR: Guinebaut 1] – echtgenoot van [West PR: Helaine 2] – vader van [West PR: Lancelot 2] du Lac – vader van [West PR: Hector 3] des Mares bij de dochter van [West PR: Agravadain 2]; e) **Ban van Benewijc** – koning van Benoyc; f) vader van Lanceloet van Lac – vader van Hestor van Mares (bij de dochter van de hertog van Mares) – oom van Orgale van Grakenlant – broer van Bohort van Gaunes – peetvader van Bannijn; g) stichter van de abdij Monstyr Royal – vocht tegen koning Claudas en werd verjaagd <Bans> *Lanceloet*: boek II, r. 44, 4788, 11378, 14968, 15739, 15755, 15764, 15905, 15911, 17845, 17996, 18242, 18358, 18365, 18868, 24609, 28226-28227, 32185, 34924; e) **Ban** – koning; f) zoon van Lanceloet – vader van Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek III, r. 2872, 5448; e) **Ban** – koning; f) vader van Lanceloet van Lac – verwant van Bohort en Lyoneel <Bans> *Lanceloet*: boek IV, r. 1936, 3674, 5192, 5285, 5381, 5665, 5862, 5936, 8379; e) **Ban**; f) vader van Lantsloot vander Haghedochte; *Lantsloot*: r. 185; e) **Ban van Bonewijc** – koning van Bonewick – Tafelronde-ridder; f) oudere broer van koning Bohort van Gaunes – broer van Gwinebant – echtgenoot van koningin Eleyne – oom (broer van de moeder) van Blioberes van Deserte – peetvader van Banijn – vader van Hestor (met de dochter van Aggravadein); g) aangevallen door koning Claudas van Deserte – wordt leenman van koning Artur – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – strijdt tegen koning Rioen van Denemarke c.s. – strijdt tegen koning Amant – legeraanvoerder in Trebes <Ban, Banne, Bannes, Bans, Ban van Bonewyke, van Bonewijc Ban> *Merlijn*: r. 11500, 11529, 11615, 11631, 11638, 11644, 11651, 11657, 11662, 11665, 11674, 11676, 11690, 11713, 11722, 11730, 11753, 11791, 12122, 12202a, 12482, 12490, 12492, 12493, 12516, 12604, 12812, 12817, 12823, 12836, 12978a, 13049, 13077, 13099, 13104, 13167, 13225, 13280, 13439, 13642, 13816, 13846, 13922a, 13925, 14044, 14108, 14115, 14133, 14567, 14645, 14698, 14768, 14785, 14795, 14801, 14812, 14816, 14819, 14826, 14838, 14840, 14855, 14866, 14879, 14882, 14896, 14899, 14930, 14943, 14990, 15013, 15073, 15115, 15237, 15865, 15874, 16095, 17245, 17246a, 17249, 17288, 17292, 17355, 17555, 17771, 17824, 17828, 17895, 18235, 18247, 18253, 18423, 18466, 18552, 18576, 18620, 18625, 18670, 18865, 19026, 19067, 20196, 20203, 21754, 21986, 21999, 22003, 22006, 22350, 22403, 22438, 22655, 23031, 23247, 23256, 23261, 23294, 23363, 23398, 23442, 23449, 23728, 23730a, 23732, 23740, 23741, 23751, 23779, 23795, 23834, 23863, 23873, 23879, 23974, 23977, 24027, 24065, 24092, 24178, 24243, 24271, 24686, 24707, 24721,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ban_%28mythology%29

24977, 25289, 25338, 25416a, 25456, 25500, 25504, 25522, 25528, 25530, 25616, 25623, 25646, 25663, 25679, 25685, 25712, 25736, 25775, 25806, 25853, 25877, 25884, 25943, 26019, 26070, 26093, 26186, 26224, 26228, 26239, 26252, 26351, 27168, 27385, 27551, 27989, 27997, 28111, 28227, 28263, 28280, 28468, 28735, 29244, 29436, 29689, 29707, 29721, 29782, 31737, 31901, 31902, 32079, 32110, 32170, 32379, 32457, 32490, 32534, 32630, 32681, 32719, 32723, 32791, 32847, 32911, 33166a, 33183, 33198, 33255, 33259, 33270, 33280, 33284, 33300, 33330, 33345, 33379, 33389, 33391, 33456, 33459, 33507, 33522, 33538, 33603, 33678, 34089, 34095, 34116, 34153, 34732, 35170.

Ban van Bonewijc zie **Ban van Benewijc**

Bancelijn die Oude e) **Bancelijn die Oude** – woont te Belijn (zie **Belin**);

g) bezocht door Yoen en Ritsart – treedt in het Sente Bertins-klooster in <Bancelijn> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 115, 119, 142, 188, 195.

[Bancent] j) [Moisan I, 1: BAUÇANT] – paard – lett. ‘bont’, ‘zwart-wit’; k) **[Bancent]** – paard van Begge <Bacente> *Lorreinen*: fragm. I, r. 40; k) **Bantsant** – paard van eerst Broyer en later Ogier – verzet zich indien nodig bijtend en trappend <Bansand, Bansande, Bansant, Bantsand, Bantsande, Bantsanden, Bantsandin, Bantsants, Bantschant> *Ogyer*: r. 15781, 16753, 16765, 16919, 17923, 18061, 18068, 18084, 18140, 18155, 18408, 18484, 18512, 18654, 18909, 18989, 19060, 19063, 19066, 19070, 19175, 19293, 19306, 19497, 19591, 19597, 19621, 19754, 19773, 19861, 20300, 20346, 20359, 20370, 23077, 23080, 23268; k) **Bantsant** – paard van Wilhelm Fyrenbraes <Balsant, Baltsant, Bansant, Bantfant> *Ogyer*: r. 6343, 6398, 6517, 6605, 10551, 14544, 14579.

Bandagamus zie **Bandemagus**

Bandegamus zie **Bandemagus**

Bandegarius zie **Bandemagus**

Bandelijn zie **Brandesion**

Bandelo zie **Baudelo**

Bandemagu zie **Bandemagus**

Bandemagus a) [West PR: Ba(u)demagu] [West VR: Ba(u)demagu]¹ – koning van Gorre;

b) vader van [West PR: Meleagan(t)] [West VR: Meleagan] – neef van koning

[West PR: Urien 1]; e) **Bandemagus van Gorre** – koning van Gorre – later

Tafelronde-ridder; f) vader van Meliagant – oom van Patrides; g) organiseert

een toernooi tegen de koning van Norgales – overwint dankzij Lanceloet –

vecht tegen koning Artur op het toernooi op Kamaloet, wordt geholpen door

Lanceloet – wordt op voorspraak van Lanceloet lid van de Tafelronde –

bevrijdt (samen met Lanceloet, Bohort van Gaunes en Gaheret) Mordret bij

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bagdemagus>

het Casteel van den Witten Dorne – trekt als legeraanvoerder ten strijde tegen koning Claudas – wordt door de Romeinen gevangengenomen
 <Bandagamus, Bandegamus, Bandemaghus, Bandemaguse> *Lanceloet*: boek II, r. 19, 13956, 13964, 13973, 13980, 14107, 14323, 14355, 14366, 14381, 14450, 14487, 14522, 14532, 14534, 14543, 14583, 16437, 16446, 19136, 19579, 19870, 19902, 20046, 20058, 20141, 20234, 20255, 20294, 20305, 20579, 20609, 20619, 20624, 20632, 20647, 20704, 20745, 20747, 20850, 20924, 21058, 21063, 21161, 21464, 21467, 21478, 21514, 21544, 21586, 21599, 21695, 21719, 21746, 21820, 21923, 21928, 22095, 22513, 23199, 23319, 23327, 23747, 23751, 23806, 23820, 23822, 23831, 23849, 24118, 27086, 27530, 27551, 27569, 30862, 30874, 30890, 31853, 31909, 31953, 32416, 32472, 32759, 32779, 32954, 32992, 33962, 33989, 34015, 34019, 34032, 34055, 34085, 34239, 34313, 34332, 34386, 34470, 34715, 34758, 34792, 34799, 34803, 34846, 36208; e) **Bandemagus** – koning; g) gaat op queeste naar de Graal en raakt gewond bij zijn poging een schild (bestemd voor Galaat) te verwerven – gedood door Walewein
 <Bandemaguse> *Lanceloet*: boek III, r. 995, 1219, 1245, 1257, 1282, 1362, 1369, 1385, 11122, 11134; e) **Badagamus** – koning van Gorre; g) houdt Genievre vast in zijn kasteel Gaioen – laat onder protest zijn zoon een tweekamp vechten tegen Lantsloot – laat zijn door Lantsloot gedode zoon alsnog begraven <Badagamuse, Badagam[...], [...]agamus> *Lantsloot*: r. 4063, 4112, 4520, 4820, 4852, 4855, 4862, 4876; e) **Bandemagus** – koning van Gorre – in dienst van koning Uriens; f) vader van Melogans – neef van koning Uriens – echtgenoot van Ermesint en vader van Jonet (de (onjuiste) familierelaties met Ermesint en Jonet zijn waarschijnlijk het gevolg van tekstcorruptie); g) beheert dan wel verdedigt Sorhant samen met Clamides
 <Bandegarius (hs. bandegamus), Bandemagu, Brandemagus> *Merlijn*: r. 10438, 15491, 19532, 19540, 19578, 19621, 19679; e) **Bandemagu** – koning; g) aan zijn hof strijden Walewein en Druidein om Ydeine
 <Bandemagus, Bandumagowe> *Ragisel*: r. 1444, 1448, 1993, 2016, 2426, 2429.

Bandemagus van Gorre zie **Bandemagus**

Bangore(s) zie **Brangores van Estragorre**

Banijn a) [West PR: **Banin**]; b) Zoon van [West PR: **Gracien 1**] – petekind van [West PR: **Ban**], koning van Benoïc(h); e) **Bannijn** – Tafelronde-ridder – strijder voor Lanceloet van Lac; f) petekind van Ban van Benewijc; g) berichtte een kluizenaar over de ouders van Bohort van Gaunes – zat gevangen in Verbodene Berch – wordt in de oorlog tussen Lanceloet en Claudas gevangengenomen door de troepen van koning Claudas <Bannine, Bavijn, Bavijns> *Lanceloet*: boek II, r. 17997, 24607, 32926, 32951; e) **Banijn** – ridder; f) zoon (ook neef) van Graciane van Trebes – petekind van koning

Ban van Bonewijc; g) verdedigt dan wel beheert Trebes <Banier, Bannes, Banyne, Banys> *Merlijn*: r. 11664, 13224, 25288, 25306, [31821].

Bancran e) **Bancran** – ridder; f) broer van Alangremant; g) vlucht na de dood van zijn broer voor koning Amadijs <Bancram> *Walewein*: r. 2347, 2404.

Banne zie **Ban van Benewijc**

Bannes zie **Bennes**

Bannijn zie **Banijn**

Bansand zie [**Bacent**]

Basant zie [**Bacent**]

Bantfant zie [**Bacent**]

Bantsand(in) zie [**Bacent**]

Bants(ch)ant zie [**Bacent**]

Banxillas a) [A-Z 6: Zeven wijzen van Rome]¹ — Bancillas, de eerste van de Sept Sages de Rome² – personage in de gelijknamige roman,³ gebaseerd op de veel gelezen ‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*⁴ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184; e) **Banxillas** – de eerste van de Seven Vroeden – “diere vorbaerste was / ende best geboren van geslechte” – verdedigt de door zijn stiefmoeder valselijk van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exempel ‘Canis’ over de windhond en de slang <Bauxillas> *7 Vroeden*: r. 21, 49, 374, 668, 691, 715, 743, 747.

Baptist, Jan zie [**Jan Baptist, sent**]

Baptista Johan zie [**Jan Baptist, sent**]

Baptisten Johan zie [**Jan Baptist, sent**]

Barach a) Barak⁵ / Barac in de *Vulgaat* [*Rechters* 4, 6]⁶; e) **Barach** – legeraanvoerder van Israel; g) bindt op last van de profetes Deelbora de strijd aan met (het leger van) Sisara; *Bedroch der vrouwen*: fol. C3v.

Baradach a) mogelijk geënt op **Baradam** in boek V; e) **Baradach** – koning van de Siten; g) vecht tegen de binnenvallende Grieken – gedood door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1126, 1129, 1139, 1145, 1152, 1155.

Baradam a) Baradas [*Alexandreis* V, 268]⁷; e) **Baradam** – Perzisch strijder; g) gedood door Antigonus; *Alexanders geesten*: boek V, r. 480.

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

3. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Barak>

6. http://vulgate.org/ot/judges_4.htm

7. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

Baraet a) or. Baraz, lett. ‘bedrog’, allegorie¹; e) **Baraet** – “keyser ende heere van deser weerelt” (volgens Valsch Ghelaet); f) vader van Valsch Ghelaet met Ypocrisie als moeder; g) door Aermoede / Aremoede uit de Hel naar de wereld gebracht <Baraets, [Gheraet]> *Rose C*: r. [5147], 8857, 9661, 10137, 10865, 11034; *Rose V*: r. 5197, 8972, 9839, 10301, 11039, 11204; e) **Baraet** – baron van Cupido; f) zoon van Valsch Samblant en Ypocrisie; g) trouweloze man; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 292, 1068.

Baraquel zie **Baroquel**

Barbaestre h) [Graesse: **Barbastrum**]² [Moisan I, 2: BARBASTRE] — Barbastro³ aan de rivier de Vero⁴ in Aragón, Spanje; i) **Barbaestre**; *Ogier H*: r. 83.

[Barbara, sent] a) [A-Z 4: **Barbara**]⁵ — de heilige Barbara⁶ († 306 [?]); d) martelares, één van de Veertien Noodhulpers – zorgt bij verering voor een goede dood – feestdag 4 december; e) **sinte Barbara**; g) regelt de biecht van de reeds gestorven Baldaris en meester Jorck bij de bisschop van Cantelberch; *Malegij*s: p. 194-196.

Barbaren zie **Barbarijn, die**

Barbarie zie **Barbarien 2**

Barbarien 1 h) Neder-Scythië, dat zich uitstreckte van de Maeotidische moerassen tussen de Donau en de noordelijke oceaan tot aan Duitsland, welk land gewoonlijk Barbarije werd genoemd vanwege de barbaarse naties die het bewonen [*Etymologiae* XIV, 4, 3]⁷ – land(en) waar de ‘barbaren’⁸ woonden; i) **Barbarien** – land door Eustaes overwonnen nadat hij het ambt van legeroverste weer op zich nam; *Eustaes*: r. 248.

Barbarien 2 h) [Graesse: **Barbaria (terra)**]⁹ [Moisan I, 2: BARBARIE] [West PR: **Barbarie**] [West VR: **Barbarie**] — Barbaria/Barbarije,¹⁰ het land van de Berbers,¹¹ de Noordafrikaanse kuststreek tussen Libië en de Atlantische Oceaan – eind 7e eeuw veroverd door de islamitische Arabieren – daarnaast ook gebruikt als een fictief land (van herkomst) van Barbaren (zie **die Barbarijn**), Saracenen en andere ‘ongelovigen’; i) **Barbarien** – Saraceens rijk – land van herkomst van Florentine; *Florigout*: r. 4306; i) **Barbarien** – Saraceens rijk van Fuersijn;

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Barbastrum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Barbastro.kmz

4. https://es.wikipedia.org/wiki/Río_Vero

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0018.php#a017

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Barbara

7. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#4

8. https://nl.wikipedia.org/wiki/Barbaarse_koninkrijken

9. <http://tinyurl.com/Graesse-Barbaria-terra>

10. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Barbarije>

11. https://en.wikipedia.org/wiki/Berber_people

Jan uut den Vergiere: cap. 5; i) **Barbarie** – Saraceens koninkrijk (samen met Egipten en Alexandrien) van koning Fursin – door de reus van koning Fursin aan Johan beloofd op voorwaarde dat deze zich overgeeft <Barbarien>
Johan uz dem Virgiere: r. 619, 1246; i) **Barberien** – Saraceens koninkrijk van Polifemus – belegert c.s. Ermenie <Berberien> *Limborch*: boek VIII, r. 34, 286, 509, 1242, 1441; i) **Barbarien** – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 194, 357; i) **Barbarien** – Saraceens koninkrijk van Polifemus – belegert c.s. Ermenie <Barbarien> *Lymburch*: boek VIII, r. 36, 288, 511, 1231, 1428; i) **Barbarijen** – contamineert met **Arabijen** – toenaam van de Saraceense reus **Polijphenus van Barberijen** <Barberijen> *Margrieta van Limborch*: cap. 75-77, 87, 89, 91, 95; i) **Barbarijen** (or. Barbarie) – Moors land met daarin de havenstad Thunes – waar de ontvoerde Meliadus, Platine en Caristes als slaven verkocht worden; *Meliadus*: Voorrede; i) **Barbaryen** – sultanaat <Barbarijen, Barbarien> *Meluzine*: fol. G6rb, Q2vb, Q4rb, Q5rb, Q6rb, R1vb, R2rb, R3va, R3vb, R5vb, R6ra, R6va; i) **Barbarien** – Saraceens rijk – bondgenoot van de Saracenen – geboorteland van koning Cursubles <Berberien> *Roelant*: r. 519; r. P99; i) **Barbarien** – heidens koninkrijk; *Segbelijn*: r. 6861, 6873, 6883, 7173, 7803; i) **Barbarien** (or. Barbaria) – koninkrijk; *Turpijn*: IV, r. 7.

Barbarien zie **Barbarijn, die**

Barbarijen zie **Barbarien 2**

Barbarijen! o) **Barbarijen!** – strijdkreet; *Meluzine*: fol. R5vb.

Barbarijn, die a) [Moisan I, 1: BARBARIN(S) 1] — de Berbers¹/Noord-Afrikanen, woonachtig langs de Middellandse Zeekust van Libië tot en met Marokko, welke kuststreek aangeduid werd als Barbarien/Barbarijen (zie **Barbarien 2**) – ook gebruikt om islamitische heidenen en Saracenen (zie **die Sarasine**) aan te duiden; e) **Barbarien** – Saraceens volk of leger uit het land van de Barbaren; *Flovent*: r. 479; e) **die Barberien** – volk of leger uit Barberien; g) belegeren Ermenie <Berberien, Berberine> *Limborch*: boek VIII, r. 495, 547, 595, 622, 689, 718; e) **die Barberijn** – toenaam van **Polifemus**; g) belegert c.s. Ermenie <Barbarijn, Barberien, Berberien, Berberijn> *Limborch*: boek VIII, r. 48, 291, 1255, 1370, 1455, 1511, 1535; boek IX, r. 73, 77, 282; e) **die Barbarijn**; g) verder als boven <Barba(rij)n> *Limborch Frg*: H53, r. 207, 295, 371, 434, 530, 534; e) **die Barbarijn**; g) verder als boven <Ba[.]arijn> *Limborch Frg*: H56, r. 74; e) **die Barbarien** – volk of leger uit Barbarien; g) belegeren Ermenie <Barbarine, Barberien> *Lymburch*: boek VIII, r. 549, 595, 623, 690, 719; e) **die Barbarijn** – toenaam van **Polifemus**; g) belegert c.s. Ermenie <Barberijn> *Lymburch*: boek VIII, r. 50, 293, 497, 1244, 1357, 1442, 1498, 1522; boek IX,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Berber_%28Etymology%29

r. 73, 77, 278; e) **die Barbarijn** – toenaam van koning **Borsabel**; *Roelant*: r. 78; e) **die Barbaren** – volk of leger uit Barbarien; g) belegeren Rome – door Seghelij verlagen <Barbarien> *Segbelijn*: r. 6857, 6896, 6900, 6954, 7026, 7049, 7077, 7184, 7228, 7291, 7661, 7688, 7759, 7790, 7834, 8185, 8215, 9976.

Barbarijsche n) Barbaarse of Berberse; o) **die Barberijschen** – gezegd van Sarasijnse strijders afkomstig uit Barbarien – belegeren Arragoen – bezetten Armenien <Barbarijschen, Barberiensche> *Margrieta van Limborch*: cap. 74, 89, 91, 93; o) **Barbarijsche**; *Roelant*: r. 78.

Barbarine, die a) de Barbaren,¹ van oorsprong een (klassiek) Grieks scheldwoord voor alle vreemdelingen wier taal in hun oren klonk als “brr brr” – zij waren (vooral) woonachtig in Neder-Scythië, dat zich uitstreckte van de Maeotidische moerassen tussen de Donau en de noordelijke oceaan tot aan Duitsland [*Etymologiae* XIV, 4, 3]² – niet te verwarren met de Berbers³ / Noord-Afrikanen, woonachtig in Barbarien/Barbarien, (zie **Barbarien 2**); e) **die Barbarine** – volk; g) bondgenoten van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5121.

Barbeline a) lett. ‘kleine Barbara’ – zie ook **sent Barbara**; e) **Barbeline** – jonkvrouw; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3440.

Barberien zie **Barbarien 2**

Barberien zie **Barbarijn, die**

Barberiensche zie **Barbarijsche**

Barberijen zie **Barbarien 2**

Barberijn zie **Barbarijn, die**

Barberijschen zie **Barbarijsche**

Barberousse zie **Frederick Barberousse**

Bare h) gelet op [Arangen] (Orange [?]) zou Berry (zie **Berri 1**) in Frankrijk bedoeld kunnen zijn, ware het niet dat Berry, evenals Orange, geen koninkrijk was; i) **Bare** – “Die van Bare entie van [Arangen]” – correspondeert met **Luken 2** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3806.

Bare zie **Baecia** en **Baren**

Baren h) met Baren kan meer dan één Bar in Frankrijk bedoeld zijn – het meest in aanmerking komen: Bar-sur-Aube⁴ [Graesse: **Barrum super Albam**]⁵

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Barbarians>

2. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#4

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Berber_%28Etymology%29

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bar-sur-Aube.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Barrum-super-Albam>

[Moisan I, 2: BAR SOR AUBE 2] in Champagne, Bar-le-Duc¹ [Graesse: **Barrum Ducis**]² [Moisan I, 2: BAR LE DUC 3] aan de rivier de Ornain in Lotharingen en Bar-sur-Seine³ [Graesse: **Barrum super Sequanam**]⁴ [Moisan I, 2: BAR SUR SOIGNE 5] in Champagne; i) **Baer** – graafschap; *Ayoel*: r. 492, 589; i) **Baren** – graafschap – de graaf van Baren stuurt Dominicus, de borchgraaf van Couchi manschappen om hem bij te staan in de strijd tegen Mazebrouc; *Couchi*: fragm. VII, r. 2292; i) **Baren** – heerlijkheid; *Ferguut*: r. 5252; i) **Baren** – graafschap – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 445, 599, 895, 918, 1002, 1092, 1383, 1929; i) **Bäre** – graafschap – bondgenoot van hertog Dybolt van Loreem – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch <Bären, Boer> *Lymburch*: boek II, r. 441, 595, 892, 915, 998, 1088, 1381, 1922; i) **Baren** – land van herkomst van Tybaut van Baren; *Lorreinen O*: r. 2935; i) **[die] Baren** – graafschap/hertogdom – bondgenoot van de hertog van Loreynen <den Baren> *Margrieta van Limborch*: cap. 39-40, 42, 44, 48; i) **Baren** – stad <Bare> *Reinolt von Montelban*: r. 7946, 7947; i) **Baren** – hertogdom; *Saladijn*: r. 1532.

Barenlande i) **Barenlande** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1060.

[Barentroen] a) [Moisan I, 1: BARAT(R)ON 1] — Gr. βάραθρον, Lat. Barathrum, lett. ‘afgrond’/‘onderwereld’ alsook de benaming van een put in Athene⁵ waarin (de lijken van) misdadigers gestort werden; b) volgens *Le Chevalier au Cygne et Godefroi de Bouillon* een broer van Tiervagant [Moisan I, 2: TERVAGAN(S) 1]; e) **[Ba[r]entroen]** – god van de Saracenen: “By Ba[r]entroene!” – god van de Saracenen; g) in één adem genoemd met: Mamet, Nykebus en Jupitrin <Balentroen> *Margrieta van Limborch*: cap. 108, 111; e) **Balentroon** – god van de Saracenen; *Malegijs*: p. 136-137.

Bares zie [Sent Jorijs Braes]

Barestier e) **Barestier** – knaap; g) brengt het paard Broyfort vanuit de Ardennen terug naar Ogier – neemt als schildknecht van Naymes von Bavier deel aan de bevrijding van Ogier in Babilonien; *Ogyer*: r. 15505, 23068, 23080, 23098, 23111, 23117, 23122, 23136, 23153, 23267, 23305.

Barghant k) **Barghant** (or. Bargant) – sterk kasteel van koning Marchille gelegen in Spaengnen; *Galien Rethore*: cap. [56].

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bar-le-Duc.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Barrum-Ducis>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bar-sur-Seine.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Barrum-super-Sequanam>

5. <https://www.hellenicaworld.com/Greece/WS/en/Barathron.html>

Bargone e) **Bargone** – jonkvrouw; f) dochter van de emir van Karkasone – nicht en vriendin van Galya <Bargonen> *Karl Meinet*: r. A144, 65; A145, 9, 36, 43.

Barienien h) mogelijk hetzelfde als **Barbarien 2**; i) **Barienien** – heidens land tot waar Durendarts roem reikt; *Karl Meinet*: r. A81, 3.

Barioen zie **Borioen**

Baryt zie **Blaaris**

Barlabaen zie **Barlebaen**

Barlabam zie **Barlebaen**

[**Barlaban**] zie **Barlebaen**

Barlagyn i) **Barlagyn** – (Noord-afrikaans [?]) land, behorend bij Hispanien; *Karl Meinet*: r. A339, 9.

Barlebaen a) benaming van de duivel – mogelijk een verbastering van Beëlsebub, d.i. Baäl-Zebul (zie **Belsebuc**) – zie ook **Verlegaen**; e) **Barlabaen** – duivel; *Boudewijn*: r. 279; e) **Barlabam** – duivel; *Buevijn*: fol. E3v; e) **Barlabaen** – duivel; e) **Barlebaen** – duivel <Baerbelane> *Ferguut*: r. 1754, 2372, 3763; e) **Barlabane** – heidense afgod; *Reinolt von Montelban*: r. 14354; e) **Barlabaen** – duivel [?]; *Walewein*: r. 9741.

Barlecten zie **Barletten**

Barletten h) [Graesse: **Barolum**]¹ [Moisan I, 2: BARLET SUR MER] [West VR: **Barlet**] — Barletta,² havenstad³ aan de Adriatische Zee in Apulië, Italië; i) **Baerlectoe** – waar Reynout aankomt in Europa nadat hij in het Heilige Land heeft gevochten; *Heemskinderen*: p. 196; i) **Berleten** – waarvandaan Atharijs / Karahen von Perthij vertrekt op zoek naar Ogier – waar Christenen en Saracenen tegen elkaar strijden – waar Naymes, Atharijs en Gaudijs bij elkaar komen <Verlet> *Ogyer*: r. 21675, 21682, 22591, 23352; **Barletten** – havenstad <Barlecten> *Wrake Vb*: fol. A3v, B1v, E4v.

Barnabas zie [**Barrabas**] 1

[**Barnabas dach, Sent**] zie [**Sent Barnabas dach**]

Barnaerd zie **Bernaert van Naisel**

Barnaerd van Naisel zie **Bernaert van Naisel**

Barnaert zie **Bernaert 1** en **Bernaert van Naisel**

Barnagas a) [West PR: **Brangoire 2**] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Brangores**; b) neef van [West PR: **Aminaduc**]; e) **Barnagas** – heidense koning – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys <Barnagus> *Merlijn*: r. 13869a, 13871.

Barnages zie **Barnagus**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Barolum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Barletta.kmz

3. <https://it.wikipedia.org/wiki/Barletta>

Barnagus a) [West PR: Brama(n)gue] – Saksische koning; b) oom van [West PR: Oriol(t)]; e) **Barnagus** – heidense koning van Irlant – één van de Sennen; f) oom van koning Oriens <Barnages, Brangoris> *Merlijn*: r. 19980, 19991, 19998, 20008, 20067, 20078, 21261.

Barnagus zie **Barnagas**

Barnagut zie **Sornagris**

Baroquel e) **Baroquel** (or. Baruquel) – dorper; f) pleegvader van kroonprins Loys; g) lelijk en vuil – helpt koningin Sibilla vluchten naar Hongherien – verslaat samen met Loys twaalf straatrovers als zij onderweg zijn naar Constantinopel – terug in Parijs waarschuwt hij koning Karel voor Loys en rooft Karels beste paard voor Loys <Baraquel, Baroquels> *Sibilla*: r. 243, 304-305, 310, 314, 316, 319, 321-322, 332, 531, 588, 595, 604, 608, 610, 619, 628, 634, 644, 647, 672, 676, 684, 693, 705, 710, 724, 805, 807, 816, 818, 822, 826, 838, 843, 848, 855, 859, 863, 866, 870, 874, 888, 890-891, 900, 903.

[Barrabas] 1 a) [Moisan 1, 1: BARABAS 1] [West PR: Barrabas] — Barabbas,¹ Joodse zware crimineel [Mattheus 27, 16]²; d) door de Joden boven Jezus (van Nazareth) verkozen als Pontius Pilatus ter gelegenheid van het naderende Joodse paasfeest één terdoodveroordeelde wil vrijlaten; e) **Barnabas** – “hoge man ende wel geboren” <Barnabasse> *Leven ons Heren*: r. 2593, 2599, 2603, 2605, 2607, 2623, 2685, 2777.

Barrabas 2 e) **Barrabas**; g) exemplarisch lelijk [?]; *Reynaert Prz*: r. 3956.

Barrabas 3 a) or. Barlabat c.q. Barlabam d.i. zoon van Laban; e) **Barrabas** – seneschael van Pylatus; *Wrake Vb*: fol. C2v, C3v.

Barrabien h) vermoedelijk een contaminatie van **Arabien** en **Barbarien 2** – in één adem genoemd met “Affrijcken” (zie **Affrica**); i) **Barrabien** – Saraceens sultanaat; *Jan uut den Vergiere*: cap. 26.

Barrasinen zie **Sarasine, die**

Barrij zie **Berri 1**

Barry zie **Berri 1**

Barsabee zie **Bersabea**

Barselonne h) [Graesse: **Barcinona**]³ [Moisan I, 2: BARCELONE] — Barcelona,⁴ havenstad aan de Middellandse Zee in Catalonië,⁵ Spanje; i) **[Barselonen]** – stad in Cattaloengen, gesticht door Hercules <Barselouen, Berselouen> *Hercules*: cap. [19]-[20]; i) **Barselonne** – mooie stad – waar Godefroy op zijn eerste

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Barabbas>

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Barcinona>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Barcelona.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Catalonia#History>

doortocht drie dagen verblijft om de stad te bewonderen <Barsseloenen, Barsselonnen> *Meluzine*: fol. X2rb, X4ra, X5rb.

Bartaenge(n) zie **Bertaengie 1** en **Bertaengie 2**

Bartaengien zie [**Bertaengie**] 3

Bartaens zie **Bertoens, dat**

Bartangen zie **Bertaengie 1** en **Bertaengie 2**

Bartanghe zie **Portaenge**

Bartangien zie [**Bertaengie**] 1

Bartanien zie [**Bertaengie**] 1

Bartanien, Clene zie [**Bertaengie**] 1

Bartanienlantsee zie [**Bertanienlantsee, die**]

Barthem zie [**Berte metten Breden Voeten**]

[**Bartholomeus dach, Sent**] zie [**Sent Bartholomeus dach**]

Bartram zie **Bertram 1**

Bartrie zie **Bacteren**

Baruth h) [Graesse: **Berytus**]¹ [Moisan I, 2: BARU(T)(H) 1] [West PR: **Barut(h)**] [West VR: **Barut**] — Beiroet² / Bayrut,³ hoofdstad van het huidige Libanon, gelegen aan de Middellandse Zee – tijdens de Kruistochten in handen van de Christenen (1110-1270); i) **Baruth** – Saraceense havenstad – wordt door Godefroy met Gods hulp ingenomen; *Meluzine*: fol. K1rb, K1va, Q3ra, R1va, R2ra, R2rb.

Barvone zie **Narbone**

Basan h) Basan,⁴ koninkrijk van Og – landstreek ten oosten van de Jordaan [*Numeri* 21, 33]⁵; i) **Basan** – koninkrijk – verslagen door Moyses; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 657.

Basantzín a) [Moisan I, 1: BASAN(T) – var. BASIN(S), BAZIN]; b) broer van Basilie; e) **Basantzín**; g) samen met Basilie bode van Karel Meinet aan Marselis – gedood door Marselis; *Karl Meinet*: r. A441, 31.

Base Rivire, Lant van zie **Baser Rivire, die**

Basel h) [Graesse: **Basilea**]⁶ — Basel⁷/Basle⁸ stad en kanton gelegen aan de rivier de Rijn⁹ in het huidige Zwitserland; i) **Basel** – stad aan de rivier de Rijn, waarheen mensen uit Durynghen, Beyeren en veel Henewieren trekken uit angst voor de Sassen en de inwoners van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 20r;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Berytus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Beirut>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayrut.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bashan>

5. http://vulgate.org/ot/numbers_21.htm

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Basilea>

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Basel>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Basel.kmz

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

i) **Basel** – bondgenoot van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A470, 46; i) **Balle** (lees: Basle) – stad bij een oversteekplaats in een rivier, nabij Fribourch; *Meluzine*: fol. Y1rb, Y2va; i) **Basel** – stad die sinte Servaes aandoet als hij over de Rijn van Colne naar Romen reist; *Servaes*: boek I, r. 1516.

Basele zie **Baskle**

Baselie e) **Baselie** – Saraceen; g) tegenstander van Gratien; *Ayoel*: r. 907.

Baselise zie [**Basilus, sent**]

Baser Rivire, die h) geen bestaand toponiem in de bewaard gebleven Oudfranse Arturromans, wel: Bas Castel, Basse Fontaine en Basse Forest – knipooog naar de uitlopers van de rivier de (Oude) Maas rond het eiland Voorne [?]; i) **die Baser Rivire** – koninkrijk van Ydor vander Baser Rivire, later van Torec en Miraude – land van herkomst van Torec <Baser Rivire, Lant van Base Rivire, Lant vander Baser Rivire> *Torec*: r. 156, 369, 455, 1518, 2161, 2277, 2871, 3076, 3814.

Basile e) **Basile** alias **Judit**; f) dochter van Yoen – zuster van Ritsart – later echtgenote van koning Lodewijc – verwant van Gelloen – verwant van Otte; g) bij afwezigheid van haar vader eerst toevertrouwd aan Garijn, later aan Otte – op aanraden van Gelloen als prostituée in een bordeel te Coelne geplaatst om een huwelijk met Lodewijc te voorkomen – gered door Jan van Mes, gewroken door haar vader <Basilie> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 102, 1671; e) **Basile** alias **Judit** – koningin; f) dochter van Yoen – echtgenote van Lodewijc <Basilen> *Lorreinen O*: r. 1424, 1637.

Basiles e) **Basiles**; *Aiol*: r. 62.

Basilie a) [Moisan I, 1: BASILIE(S) 2]; b) broer van Basin; e) **Basilie**; g) met Basantzin bode van Karel Meinet aan Marselis – gedood door Marselis; *Karl Meinet*: r. A441, 31.

Basilie zie **Basile**

[**Basilus, sent**] a) [A-Z 4: **Basilus de Grote**]¹ [*Legenda aurea* XXVI: De sancto Basilio] [*Gulden Legende*: Van sente Basilise [26]] [Moisan I, 1: BASILE 1, (saint)] – bedoeld zal zijn Basilus de Grote² († 379); c) bisschop van Cesarea (370-379); d) kerkvader – asceet – bestrijder van de Arianen – feestdag 2 januari in het westen en 1 januari in het oosten van het Romeinse Rijk; e) **sente Basilus**; g) Galya ontvangt bij haar bekering zijn tand – zijn tand (in het *Chanson de Roland* zijn bloed) zit in het zwaard Durendart <Baselise> *Karl Meinet*: r. A208, 62; A415, 10; A422, 16.

Baskle h) [Moisan I, 2: BASCLE 1] – (stad in) Baskenland [?] in het noorden van Spanje; i) **Basele** – waarheen de door Flovent c.s. verslagen emir Galien vlucht; *Flovent*: r. 114; i) **Baskle** – stad in Spaengen <Basklen> *Lorreinen O*: r. 278.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0020.php#a019

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Basile_de_C%C3%A9sar%C3%A9

Basle zie **Basel**

Bastaert, die a) or. de bastaard van Cunibar; b) zoon van koning Anseïs de Cartage en Letise, de dochter van Ysoré de Conimbre; e) **die Bastaert**; g) legeraanvoerder in dienst van Malaert – strijdt mee tegen Constantinopel om keizer Oursares te straffen <Bastaerd> *Loybier I*: r. 547, 550.

Bastaert van Builloen, die a) [Moisan I, 1: BASTARS 4 (li) DE BUILION]; b) zoon van Bauduin de Buillon en Synamonde; e) **die Bastaert van Builloen**; f) zoon van Sinamonde – (half[?])broer van Seghin en Gheeraerde; g) bezit het paard Blankaert – dodelijk gewond in de strijd tegen de heidenen <Bastaerts> *Saladijn*: r. 92, 216, 225, 252, 261, 277, 297, 309, 314, 356, 1001, 1014, 1456, 1458.

Bathias e) **Bathias** – graaf van Pharat; g) bondgenoot van Yoen – legeraanvoerder tegen de Grieken; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 237, 294; fragm. D, r. 17.

Batran zie [Balatram]

Batrangijs h) bedoeld lijken de Bituriges Cubii,¹ waarmee in de praktijk de inwoners van Berry² c.q. Bourges³ bedoeld zijn – in 52 v.C. veroverd door Julius Caesar – zie ook **Berri 1** en **Borges**; i) **Batrangijs** (ed.-Frank, hs. Battangijs) – in Frankrijk – veroverd door keizer Julius; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1065.

Batrie zie **Bacteren**

Battovin e) **Battovin** (or. Barradouin) – Turkse reus (en zeerover); g) hater van Christenen, met name Francoysen – heeft Philippus van Vranckrijck met diens 15 ridders gevangen genomen – maar zij worden bevrijd door de Ridder met dat Kruyce; *Meliadus*: cap. 22.

Baucent zie **Bancent**

Baudaloerdase e) **Baudaloerdase** – vooraanstaand Saraceen; g) gedood door Baudewijn van Sibborch; *Saladijn*: r. 136.

Baude** zie **Boude****

Baudelo h) [Graesse: Balduini laus (monast.)]⁴ — Boudelo in Vlaanderen, nu Klein Sinaai-Kern⁵ – bekend om zijn Cisterciënzer abdij⁶; i) **Baudelo** – klooster; *Reynaert Prz*: r. 5319; i) **Bandelo** – klooster; *Reynaerts Hst*: r. 6779.

Baudewijn zie **Baudewijn van Sibborch**, **Boudewijn 2**, **Boudewijn 4** en **Boudewijn 7**

Baudewijn van Biauvaes zie [Boudewijn van Biauvaes]

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bituriges_Cubes

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bourges.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Balduini-laus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Klein_Sinaai-Kern.kmz

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Abdij_van_Boudelo

Baudewijn van Sibborch zie [Boudewijn van Sibborch]

Baudoen a) [Constans: BAUDUIN]¹; e) **Baudoen** – Griek; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 10464.

Baudre i) **Baudre** (or. Baudre) – toenaam van emir **Casseel van Baudre**; *Cassamus*: r. 1109, 1116, 1129, 1303, 1314, 1525, 1699, 1751, 1847.

Baudrijn, die e) **die Baudrijn** (or. le Baudrain) – toenaam van **Casseel van Baudre** <Baudrijn, Baudrine, Paudrijn> *Cassamus*: r. 1034, 1335, 1395, 1411, 1415, 1471, 1488, 1535, 1595, 1693, 1760, 1777, 1844, 1856, 1880; e) **die Baudrijn**; *Cassamus L*: fol. 1Vb, 15.

Bauldewijn zie [Boudewijn] 1

Baumont zie **Beaumont**

Bauxillas zie **Banxillas**

Bave a) knipoog [?] naar de heilige Bavo van Gent (zie **sente Bave**); e) **Bave** – vrouwe, dorpelinge; g) neemt deel aan de afranseling van Bruun; *Reynaert A en F*: r. 790; e) **Bave** – dorpelinge, vrouwe; g) verder als boven <Eave> *Reynaert Prz*: r. 600; e) **Bave** – dorpelinge, vrouwe; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 831.

Bave, sente a) [A-Z 4: Bavo van Gent]² [Moisan I, 1: BAVON 1 (saint)] — Bavo (van Gent)³ – zou omstreeks 600 als Allowin in de Haspengouw geboren en omstreeks 653 als kluizenaar gestorven zijn in of nabij de Gentse abdij die later zijn naam zou dragen; d) bekeerling en helper van de heilige Amandus – feestdag 1 oktober (sente Bamisse); e) **sente Bave**; g) bij wie gezworen wordt; *Boerden*: IX, r. 47.

Baven e) **Baven** – (graaf van Beyerens [?]); *Karl Meinet*: r. A526, 68.

Bavere zie **Beieren**

Bavien zie [Pavie]

Bavier zie **Beieren** en **Beyerens, die**

Baviere zie **Beieren**

Bavieren zie **Beieren** en **Beyerens, die**

Baviern zie **Beyerens, die**

Baviers zie **Beieren**

Bavijn zie **Banijn**

Bavo e) **Bavo**; f) broer van Priamus – oom van Hector van Troyaens; g) stichter van de oninneembaar geachte stad België nabij het huidige Bergen in Henegouwen; *Caesar Prz*: fol. 6v.

Bazin van Beauvoys e) **Bazin van Beauvoys** (or. Bazin de Beauvais) – leenman van Carel de Grootte; g) gaat met Carel de Grootte als kruisvaarder naar

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0021.php#a020

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Bavo

Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Beacare zie [Beaucare]

Beamont zie Beaumont

Beatis e) **Beatis**; f) dochter van Symon van Loon – vriendin van Galya <Beatris, Beatus> *Karl Meinet*: r. A275, 49, 53, 63.

Beatrijs 1 a) [A-Z 7: **Beatrijs**]¹ — Beatrix (lett. ‘gelukbrengrster’) – gelet op de datering van het jonge(re) Latijnse handschrift(en) van de *Octo libri miraculorum* van Cesarius van Heisterbach,² waarin deze legende bewaard bleef, is het veel waarschijnlijker dat de Middelnederlandse naam géén vertaling is van de Latijnse naam, maar omgekeerd, ook omdat hij pas valt in het vrijwel zeker apocriefe slot, en (bovendien) haar minnaar en hun beider zonen anoniem zijn; e) **Beatrijs** – non van een niet met naam genoemde orde; g) (vermoedelijk een adellijk) meisje dat (tegen haar zin) kloosterlinge werd – deserteert met behulp van een ex-minnaar als zij de wereldse liefde (amor) niet kan vergeten – vervalft na zeven (vette) jaren tot armoede en zwerft gedurende zeven (magere) jaren als prostituée rond – tot inkeer gekomen bedelt zij zich met haar twee kinderen een weg terug naar het klooster, waar Maria al die jaren haar plaats ingenomen had, omdat de non haar ondanks alles trouw bleef; *Beatrijs*: r. 1029.

Beatrijs 2 e) **Beatrijs** (or. la dame de Fayel) – vrouwe van Fajuweel; f) echtgenote van Florant – geliefde van Dominicus, de borchgraaf van Couchi – nicht van koning Lodewijc die Vrome; g) bedriegt Florant met de borchgraaf van Couchi – gaat met haar man naar de begrafenis van koning Lodewijc en vraagt diens zoon Karel haar man vanwege zijn achterdocht te berispen; *Couchi*: fragm. VII, r. 32, 1681, 1689, 2127, 2857.

Beatrijs 3 a) [Moisan I, 1: BIAUTRIS 26 DE BLAIVES]; b) echtgenote van Begon de Belin – moeder van Hernaut de Gironville en Gerin de Cologne – dochter van Milon, hertog van Blaye – zuster van Aélis de Blaives, de echtgenote van Garin le Loherain; e) **Beatrijs**; f) echtgenote van Begge – moeder van Hernaut en Gerijn – tante van Girbeert; g) verblijft bij Garijn en Aalys te Mes [?] <Beatrisen> *Lorreinen*: fragm. II, r. 342; fragm. III, r. 589.

Beatrijs 4 e) **Beatrijs**; f) zuster van Alart – moeder van Robbrecht <Beatrisen> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 70, 211.

Beatrijs 5 e) **Beatrijs** (or. Beatris); f) echtgenote van Ernout van Marberoen – moeder van Alijs, Marcioen, Dunas, Gautier en Supplices; g) ontvlucht met

1. http://www.dbnl.org/tekst/stap019vana01_01/stap019vana01_01_0005.php#a004

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Caesarius_von_Heisterbach

haar jongste kinderen Marberoen, als dat door Marcabers wordt belegerd <Beatrisen> *Partbonopeus*: r. 1071, 6574, 6580.

Beatris a) [Moisan I, 1: BEATRIS 11]; b) echtgenote van koning Oriant – moeder van ‘de Zwaankinderen’; e) **Beatris** (or. Bietris) – jonkvrouw; f) echtgenote van Oriant – moeder van Helias, Esmeri, nog vier zonen en Rosse / Roose, allen geboren met een zilveren ketting om hun hals; g) gecompromitteerd door haar schoonmoeder Matabrune, die haar zevenling in het kraambed laat omruilen voor zeven pasgeboren hondjes, waarna zij door Matabrune en haar ridder Macharis valselijk van bestialiteit beschuldigd wordt – welke beschuldiging later uitgebreid wordt met poging tot vergiftiging van Oriant en Matabrune – door Oriant opgesloten – door Helias bevrijd en gerehabiliteerd; *Ridder metter Swane*: cap. [1]-[4], [6]-[8], [11]-[16], [19], [26], [31].

Beatris zie **Beatis**

Beatus zie **Beatis**

[Beucare] h) [Graesse: **Bellicadrum**]¹ [Moisan I, 2: BEUCAIRE 1] — Beaucaire² aan de rivier de Rhône³ in de Languedoc, Frankrijk; i) **Bea[u]care** – toenaam van **Galleran von Bea[u]care** en **Ancel von Beukor** <Beacare, Beubar, Beaucanane, Beukor> *Reinolt von Montelban*: r. 12159, 14563, 14634, 14664.

Beulant h) [Graesse: **Nicia**, var. **Bellanda**]⁴ [Moisan I, 2: BIAUL(L)ANDE] — Nice,⁵ havenstad aan de Middellandse Zee nabij de monding van de rivier de Var,⁶ gedurende de Middeleeuwen gelegen in het graafschap en latere hertogdom Savoie,⁷ dat toen nog niet tot het huidige Frankrijk behoorde – zie ook **Abilant**;
i) **Bellande** – land van herkomst en toenaam van **Arnout van Bellande** <Bellanden> *Galien Rethore*: cap. [36]-[37], [45], [50], [55], [59]-[60], [66]-[67]; i) **Beulant** – toenaam van **Ernaud van Beulant**; *Garijn*: r. 88;
i) **Beulant** – toenaam van **Arnout van Beulant** <Beulande> *Geraert*: r. 2, 173; i) **Benlant** – toenaam van **Aernout van Benlant**; *Heemskinderen*: p. 105; i) **Balant** – toenaam van **Arnolt van Balant**; *Karl Meinet*: r. A358, 34 [?]; i) **Beulande** – stad aan zee – toenaam van **Arnout van Beulande**; *Lorreinen O*: r. 344, 377, 3459, 3564; i) **Beulant** – toenaam van **Arnolt von Beulant**; *Ogyer*: r. 1494, 2533, 3796, 14709; i) **Beulant** – toenaam van **Arnold van Beulant** <Bamlant> *Reinolt von Montelban*: r. 4915, 5715;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bellicadrum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beaucaire.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhone>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Nicia>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nice.kmz

6. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Var_\(fleuve\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Var_(fleuve))

7. https://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_de_la_Savoie_au_Moyen_%C3%82ge

i) **Bellant** (or. Bellanda) – toenaam van **Erva(u)lt van Bellant**; *Turpijn*: V, r. 35, 50; VI, r. 43; XIII, r. 73; i) **Beulande** – toenaam van een verwant van Landri / li Timonier; *Willem van Oringen*: r. 419.

Beaulse h) [Graesse: **Bauchia**]¹ — de Beauce² in Frankrijk, een regio ten zuiden van Parijs met als bekendste steden Chartres³ (zie **Sartre**) en Étampes⁴ (zie **Stampes**) – gedurende de Middeleeuwen berucht om de armoede van haar bewoners; i) **Beaulse** (or. Beausse) – waardoorheen Jan van Parijs rijdt als hij zich van Estampes naar Orleans begeeft; *Jan van Parijs*: cap. [17].

Beaumont h) lett. ‘mooie berg’ – zie ook [**Schoneberch**]; i) **Beaumont** – toenaam van **Rype von Beaumont** <Baumont, Broumont> *Reinolt von Montelban*: r. 10747, 10931, 10981; i) **Benamont** – land van herkomst van tegenstanders van Ritzart; *Reinolt von Montelban*: r. 11361; i) **Beamont** – toenaam van **Rype van Beamont**; *Renout*: r. 2039.

Beuraparen j) [West VR: **Biau Repaire**] – kasteel (van Blancheflor); k) **Beuraparen** – toenaam van **Blancefloer van Beuraparen**; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 106.

Beurepar j) mogelijk is er een relatie met [Moisan I, 2: B(1)EL REPAIRE] – lett. ‘aangenaam verblijf’; k) **Beurepaer** – klooster waar Yewyn zich terugtrekt nadat hij de Heemskinderen aan Karel de Grote verraden heeft – wordt belegerd door de genoten van Karel de Grote – waar Roelant Yewyn wil ophangen, wat door Reynout verhinderd wordt – waar Roelant en Reynout een duel aangaan, dat door de genoten wordt afgebroken; *Heemskinderen*: p. 142, 147-150, 152; k) **Beurepar** – klooster waar Yve zich terugtrekt na Reynolt en zijn broers verraden te hebben aan Karel de Grote – waar hij vervolgens door Karel belegerd wordt; *Reinolt von Montelban*: r. 9401, 9405, 9418, 9700, 9720, 9724, 9727, 9729, 9739, 9802, 9817, 9923, 9938, 10041, 10044; k) **Beuerepar** – klooster, verder als boven <Beuerepaer, Beuerepare> *Renout*: r. 1124, 1127, 1129, 1141, 1205, 1229, 1255, 1260, 1564, 1569, 1594, 1617.

[Beauvaes] h) [Graesse: **Bellovacum**]⁵ [Moisan I, 2: BIAUVAIS] — Beauvais⁶ – stad gelegen aan de rivier de Thérain⁷ in Picardië, Frankrijk; i) **Biauvaes** – toenaam van **Baudewijn van Biauvaes**; *Boudewijn*: r. 163; i) **Bevaes** – stad onderdanig aan België – geeft zich over aan Cesar; *Caesar Prz*: fol. 29v-30r, 34v, 35v,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bauchia>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Beauce_%28France%29

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chartres.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Étampes.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Bellovacum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beauvais.kmz

7. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Thérain>

36v, 59r; i) **Beuvoys** – toenaam en / of land van **Bazin van Beauvoys**; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Beuvoys zie [Beauvaes]

Becias zie **Bycias**

[Bedde van Aventuren, dat] j) [West PR: Lit des Mervelles, le – var. Lis Aventureus, li] – magisch bed in Corbenic – hetzelfde als **dat Bedde van Wondere 1**; k) **dat Bedde van Avonturen** – betoverd bed in het kasteel te Cambonoyc – waarop Walewein ondanks de waarschuwing toch gaat zitten – waardoor hij op wonderlijke wijze gewond raakt en met schande beladen buiten het kasteel wordt gebracht; *Lanceloet*: boek II, r. 3816.

Bedde vanden Wondere, dat 1 j) [West PR: Lit des Mervelles, le, var. Lis Aventureus, li] – magisch bed in Corbenic – hetzelfde als **dat Bedde van Avonturen**; k) **dat Bedde vanden Wondere** – betoverd bed in het kasteel te Corbenyc van koning Pelles waar Bohort van Gaunes een avontuurlijke nacht beleeft; *Lanceloet*: boek II, r. 29153.

Bedde vanden Wondere, dat 2 j) correspondeert met [West VR: Lit Merlin, lo]; k) **dat Bedde vanden Wondere** – betoverd bed in dat Casteel vanden Wondere – gemaakt door Merlijn – waar Walewein wél in kan zitten en dus de kasteelvrouwe dan wel koningin als echtgenote kan krijgen; *Perchevael J*: boek II, r. 39811, 39821, 40096.

Bede i) **Bede** – koninkrijk (samen met Parte) van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3714.

Bedegan zie **Bredegan**

Bedect Wesen a) or. Contreinte Atenance, lett. ‘gedwongen onthouding’, allegorie¹ – onduidelijk is waarom Heinric ervan maakte: iemand die zijn (ware) aard verbergt – mogelijk las hij wat anders in zijn exemplaar van de *Roman de la Rose* – zie ook **Abstinencie**; e) **Bedect Wesen** alias **Gheveinst Wesen** – vrouw; g) vriendin van Valsch Ghelaet – neemt deel aan het leger van de God van Minnen – neemt Valsch Ghelaet met zich mee, pleit voor hem bij de God van Minnen omdat hij haar leven heeft gered – doodt verkleed als begijn Quade Tonghe <*Rose B*: Bedecht Wesen> *Rose C*: r. 9886, 10989, 11062; *Rose V*: r. 10060, 11160, 11232.

Bedios a) [West VR: Bedoi(i)er – var. Bedios] – Tafelronde-ridder aan het hof van koning Artus – de variant Bedios Artus komt voor in de roman *Les merveilles de Rigomer*²; e) **Bedios** – Tafelronde-ridder; g) verslagen door Torec (bij Miraude); *Torec*: r. 3390.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Les_Merveilles_de_Rigomer

Beemen h) [Graesse: **Bohemia (terra)**]¹ [Moisan I, 2: BEHAI(N)GNE] — het middeleeuwse koninkrijk Bohemen² met als hoofdstad Praag³ in het huidige Tsjechië;
 i) **Behem** – in het oosten van Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1416;
 i) **Byhem** – koninkrijk – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Byhemlant> *Limborch*: boek II, r. 443, 1107, 1118, 1245, 1278, 1285, 1615, 1625, 1653, 1716; boek IX, r. 425; boek XI, r. 547, 955; boek XII, r. 1376; i) **Byhem** – verder als boven <[B]yhem> *Limborch Frg*: H51C, r. 327, 595; i) **Beheym** – koninkrijk – bondgenoot van hertog Dybolt van Loreem – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Beheim, Beheym-lant, Beym> *Lymburch*: boek II, r. 439, 1102, 1113, 1243, 1276, 1283, 1612, 1622, 1650, 1709, 1874; boek IX, r. 421; boek XI, r. 627, 1451; i) **Beemen** – koninkrijk – bondgenoot van de hertog van Loreynen; *Margrieta van Limborch*: cap. 39-40, 42, 44, 46-48, 51-52; i) **Bemen** – koninkrijk van Frederick, later van Reynout; *Meluzine*: fol. A2va, N3va, N4ra, N6va, N6vb, O1ra, O1rb, O4va, O5ra, O6ra, O6rb, O6vb, P1vb, P2rb, X5rb, X6ra, Y1va, Y2vb, Y3vb; i) **Beheym** – land; *Servaes*: boek I, r. 685; i) **Behem** – land in Europa; *Troyen*: r. 28987.

Beemsen, die a) de Bohemers⁴; e) **die Beemsen** – volk; g) schieten de inwoners van België te hulp in de strijd tegen Julius Cesar; *Caesar Prz*: fol. 59r.

Beenaley a) mogelijk bedoeld als sprekende naam: Bienallée [?] (lett. 'goede reis');
 e) **Beenaley** – knecht van keizer Constantijn; g) brengt Seghelijn naar Rome <Beynaley, Bienaley, Byenaley> *Seghelijn*: r. 6965, 6976, 6982, 7160, 7234, 7240, 7249, 7263, 7267, 7273, 7280, 7340.

Beerne zie **Bern**

Beersele zie **Bersele**

Beerte zie [**Berte metten Breden Voeten**]

Beg zie **Begge**

Begegere zie **Berengier 3**

[Begeren, die] a) bedoeld lijken mannen uit Beieren in Duitsland – zie ook **die Beyeren**; e) **Begeren** – volk; *Karl Meinet*: r. A219, 71.

Begge a) [Moisan I, 1: BEGON DE BELIN 11]; b) Zoon van [Moisan I, 1: HERVIL 20 DE MEZ] en [Moisan I, 1: AELIZ 10 DE COULOIGNE] – broer van [Moisan I, 1: GARIN 45 (LE) LOHERANT] en zeven zusters – echtgenoot van [Moisan I, 1: BIAUTRIS 26 DE BLAIVES] – vader van [Moisan I, 1: GERIN(S) 14] en [Moisan I, 1: HERNAUS 48 DE GIRONVILLE] – oom van [Moisan I, 1: GIRBERS 12]; d) is hertog van Gascogne, verwerft later Belin;
 e) **Begge** alias **die Lorrain** – graaf; f) broer van Garijn – oom van Letrijs –

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bohemia-terra>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bohemia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Praag.kmz

4. https://de.wikipedia.org/wiki/B%C3%B6hmen#Historischer_Begriff

oom van Rigaut – echtgenoot van Beatrijs – vader van Hernaut en Gerijn – oom van Girbeert – overgrootvader van Pyroen; g) tijdens de jacht gedood door mannen van Fromont – eerst (bewaakt door zijn honden) in het bos achtergelaten, vervolgens naar Lens gebracht – herkend door Fromont die de familie het lichaam eervol laat ophalen, wat toch leidt tot een wraakactie van Garijn en Girbeert <Beg, Beggen, Bega> *Lorreinen*: fragm. I, r. 23; fragm. II, r. 181, 192, 228, 277, 303, 311, 421, 432; fragm. III, r. 467, 591, 699, 734, 764; fragm. VI, r. 215; e) **Begge**; f) vader van Gerijn en Ernaut – grootvader van Gelloen <Beggen> *Lorreinen O*: r. 2423; e) **Begge** – leenman van koning Puppijn; g) neemt Barnaerd van Naisel gevangen – brengt hem naar koning Puppijn; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 24, 166.

Beggo a) curieus genoeg niet te vinden in Moisan; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]¹ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Beggo** (or. Bego); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof; *Turpin*: V, r. 39; XIII, r. 49.

Behans zie **Belias 2**

Beheim(-lant) zie **Beemen**

Behem zie **Beemen**

Behord zie **Bohort**

Behort zie **Bohort**

Beyaerd zie **Beyaert**

Beyaert j) [Moisan I, 1: BAIARS] — het (wonder)paard Bayart / Beyaert – lett. ‘roodbruin’; k) **Beyaert** – paard van Reynout – stamt af van een dromedaris – verstaat mentaal – is geheel zwart, bijzonder groot en snel, en sterk genoeg om de vier Heemskinderen te dragen – wordt Reynout ontstolen, maar komt met behulp van Maeldegijns weer in Reynouts bezit – door Reynout als zoenoffer aan Karel de Grote gegeven – door Karel in de Oyse gegooit – breekt tot twee keer toe de molenstenen om zijn hals en klimt uit het water om bij Reynout te komen – verdrinkt uiteindelijk in de Oyse <Bayaert, Beyaerden, Beyairt, Beyert, Beiaert, Beiert, Volbeiert, Volbeyaert, Volbeyert> *Heemskinderen*: p. 21, 28, 30-33, 43, 44, 48, 50, 51, 53, 56-61, 77-79, 81, 83-87, 89, 90, 92, 94-100, 102, 103, 113-115, 117-123, 127-130, 133, 138-141, 149, 150, 152-156, 162, 164, 165, 168, 169, 172, 175, 179-186, 197; k) **Beyaerd** – paard van Madelgijs, geroofd uit een vulkaan van de duivel Ranas – onoverwinnelijk, duivels paard: zwart, groot, sterk en snel <Beyaerde, Beyart> *Madelgijs*: fragm. III, r. 61, 65, 92; fragm. IV, r. 78, 328; fragm. VII, r. 43, [86], 110, 139, 270, 280; k) **Beyaert** – door de duivel Ramas in de gedaante van een serpent verwekt bij een dromedaris – door Malegijs

1. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

geroofd van Ramas op het eiland (van) Vulcanus – vecht al trappend en bijtend mee tegen koning Karel de Grote bij Moncler – vecht mee bij de bevrijding van Eggermont – gaat mee naar Mayorcken – gaat mee om de draken van Lucifer te bestrijden – doodt Spiet bij een wedloop tegen hem met een trap van zijn achterbeen – in bewaring gegeven aan Aymijn <Beiaert, Rosbeiaert, Rosbeyaert, Rosbeyart, Volbeyaert> *Malegijs*: p. 2, 49, 55, 57-60, 65, 76, 77, 105, 115, 119, 140, 150, 228, 230, 233, 235-238, 242, 245, 275-278, 281; k) **Beyart** – zwart als een raaf – vermaard om zijn kracht – stamt af van een dromedaris – door Heyme aan Reynolt geschonken – door Karel de Grote gevangen en aan Rolant geschonken – met behulp van Malegys' toverkracht door Reynolt terugveroverd – door Reynolt aan Karel overgegeven om verzoening te bewerkstelligen – verdronken door Karel <Bayart, Beiart, Beyard> *Reinolt von Montelban*: r. 787, 799, 801, 849, 850, 854, 858, 910, 1492, 1698, 1729, 1732, 1736, 1741, 1743, 1747, 1753, 1866, 1868, 1948, 1964, 1977, 2019, 2026, 2041, 2042, 2047, 2221, 2347, 2351, 2372, 2454, 2459, 2462, 2468, 2487, 2490, 2496, 2602, 2611, 3049, 3532, 3541, 3553, 3607, 3705, 3848, 4014, 4070, 4075, 4081, 4082, 4094, 4095, 4110, 4115, 4129, 4139, 4170, 4173, 4191, 4210, 4217, 4223, 4224, 4229, 4230, 4233, 4247, 4271, 4313, 4457, 4483, 4487, 4616, 4620, 4778, 4865, 4986, 5010, 5012, 5060, 5073, 5093, 5168, 5182, 5228, 5238, 5240, 5261, 5269, 5310, 5319, 5329, 5333, 5334, 5339, 5344, 5351, 5352, 5356, 5357, 5364, 5403, 5444, 5498, 5515, 5529, 5532, 5536, 5543, 5548, 5556, 5565, 6255, 6257, 6269, 6332, 6370, 6399, 6459, 6465, 6472, 6480, 6485, 6617, 6643, 6644, 6711, 6714, 6896, 6899, 6920, 6928, 6930, 6957, 6964, 6969, 6973, 7057, 7099, 7104, 7127, 7130, 7135, 7141, 7145, 7153, 7182, 7184, 7188, 7191, 7215, 7251, 7268, 7276, 7277, 7281, 7285, 7296, 7306, 7310, 7311, 7441, 7650, 7715, 7872, 7900, 8201, 8235, 8736, 8749, 8751, 8760, 8764, 8771, 8773, 8779, 8788, 8791, 8795, 8849, 8862, 8875, 8879, 8895, 8913, 8919, 8927, 8931, 8956, 8985, 8993, 8998, 9032, 9035, 9037, 9074, 9081, 9129, 9175, 9177, 9188, 9192, 9195, 9199, 9208, 9281, 9285, 9324, 9864, 9869, 9889, 10099, 10151, 10167, 10216, 10238, 10252, 10323, 10470, 10472, 10473, 10955, 10975, 11059, 11067, 11070, 11072, 11077, 11085, 11088, 11101, 11124, 11311, 11334, 11337, 11381, 11649, 11674, 11692, 11749, 11752, 12049, 12104, 12127, 12137, 12140, 12268, 12619, 12667, 12733, 12831, 12834, 12837, 12846, 12847, 12849, 12851, 12853, 12861, 12864, 12867, 12920, 12936, 13016, 13022, 13043, 13073, 13083, 13091, 13103, 13106, 13119, 13129, 13132, 13135, 13147, 13154, 13156, 13164, 13166, 13170, 13176, 13182, 13190, 13192, 13194, 13200, 13216, 13232, 13236, 13244, 13256, 13280, 13284, 13298, 13306, 13314, 13329, 13339, 14591, 14625, 14651; k) **Beyart** – wonderpaard – sterk genoeg om Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout tegelijk te dragen <Beyarde> *Renout*: r. 286,

410, 430, 1340, 1378, 1616, 1629, 1738; k) **Beyarde** – wonderpaard van Renout; *Renout D*: r. 217, 384, 388.

Beyart zie **Beyaert**

Beyer(e) zie **Beyeren, die**

Beyerem zie **Beyeren**

Beieren h) [Moisan I, 2: BAVIERE] (Lat. Boiaria / Baiuvaria, Mnl. Ba(i)vier) — Beieren, in de middeleeuwse literatuur een belangrijk hertogdom met als belangrijkste hertog Naymes (zie [**Nayme van Beyeren**]), die hoewel absoluut loyaal aan Charlemagne aan zijn hof desondanks in staat is een onafhankelijk standpunt in te nemen – het middeleeuwse literaire Beieren¹ bezit geen vastomlijnde grenzen of hoofdstad en kan dus niet zondermeer gelijkgeschakeld worden aan het huidige Beieren² met als hoofdstad München³ in Duitsland; i) **Beieren** – in Germania; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1438; i) **Baivier** – koninkrijk – aangevallen door de Saracenen – ontzet door Aubri c.s. <Baiviere> *Aubri*: r. 74, 308; i) **Beierlant** – hertogdom waarheen Brutus zijn zoon wil sturen om aan de wraak van Octaviaen / Augustus te ontkomen; *Caesar*: r. 416; i) **Beyeren** – bondgenoten van de Herecinen in de strijd tegen Cesar; *Caesar Prz*: fol. 18v, 19v-20r; i) **Baviere** – stad (gelegen in het hertogdom Denemarken [?]), waar de reus Lokefeer het wonderpaard Pennevare op de hertog veroverd; *Ferguut*: r. 3735; i) **Bayvier** – hertogdom van hertog Hemelyoen van Bayviere <Ba[...], Bayviere> *Flovent*: r. 34, 73, 125, 135, 145, 397, 485; i) **Baviere** – toenaam van hertog **Naymes van Baviere**; *Galien Rethore*: cap. [34]; i) **Bayvier** – hertogdom – leen [?] van Vrankerike; *Geraert*: r. 141; i) **Bamere** – land van herkomst van Dunay van Bamere <Bamer> *Heemskinderen*: p. 95, 100, 105, 111, 145, 147, 174, 178; i) **Baviers** alias **Beyeren** – stad in Almanien – waar Lion en Erm enige tijd aan het hof van een koningin verblijven als “bottelgier” en “klerck” totdat zij door Martijns spontane vrijgevigheid verbannen worden; *Helena van Constantinopolen*: cap. [18]; i) **Beyeren** – hertogdom van Dumaels van Beyeren <Beieren> *Hughe Prz*: p. 5, 10, 12, 78, 79, 81-83; i) **Bavier** – hertogdom; *Karel ende Elegast*: r. 1136; i) **Beyeren** – graafschap van Baven – hertogdom van Tessolon [?] – hertogdom van Nayme <Beyern> *Karl Meinet*: r. A313, 1, 57; A390, 4; A434, 36, 44; A466, 52; A525, 23; A526, 69; i) **Beyeren** – hertogdom – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn; *Limburch*: boek II, r. 445, 1108, 1166, 1195, 1247, 1304, 1387, 1881; i) **Beyeren** – hertogdom – bondgenoot van hertog Dybolt van Loreem; *Lymburch*: boek II, r. 441, 1103, 1161, 1190, 1245, 1302, 1385; i) **Bayvier** – hertogdom van Dunamel van Bayvier <Bayvieren, Ba[...]> *Madelgijs*:

1. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0021>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bavaria>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/München.kmz

fragm. VII, r. 150; fragm. XIV, r. 397, [436]; i) **Bavier** – land van herkomst van Namals van Bavier; *Malegijs*: p. 270, 275, 343; i) **Beyeren** – landstreek waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – hertogdom – bondgenoot van de hertog van Loreynen; *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 39, 42; i) **Beyeren** – hertogdom van Otte <Beieren> *Meluzine*: fol. N6ra, N6va, N6vb, O2rb, O2va, O3vb, O4va, O5ra, O6va, P1ra, P1va, P1vb; i) **Bayvier** – hertogdom van Namels van Bayvier <Baivier> *Ogier A-D*: r. 57, 269; *Ogier H*: r. 33; i) **Bavier** – hertogdom van Naymes von Bavier, toenaam van **Bertram von Bavier** <Baivier, Bayvier> *Ogyer*: r. 80, 119, 180, 277, 346, 373, 448, 576, 581, 1046, 1050, 1182, 1186, 1193, 1206, 1254, 1326, 1376, 1395, 1436, 1481, 1608, 1733, 1787, 1905, 1921, 1983, 2010, 2043, 2203, 2211, 2269, 2315, 2365, 2676, 3066, 3199, 3795, 4281, 4308, 4622, 5473, 5494, 5552, 5602, 6889, 6929, 6967, 7115, 7196, 9658, 9791, 9806, 9898, 9965, 10261, 10363, 10606, 10829, 10851, 11182, 11216, 12335, 12439, 12494, 12508, 12797, 13549, 13726, 14134, 14244, 14247, 14323, 14353, 14382, 14770, 14852, 14965, 14980, 15156, 15184, 15444, 15940, 20124, 20450, 20759, 20933, 21533, 22216, 22418, 22590, 22680, 22842, 22907, 22963, 23011, 23220; i) **Beyeren** – toenaam van **Philippus van Beyeren**; *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7]; i) **Beyeren** (or. des Barres) – [verkeerd vertaalde] toenaam van **Willem van Beyeren**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 22; i) **Beyern** – heerlijkheid van Bertram der Messagier; *Reinolt von Montelban*: r. 2115; i) **Bavier** – hertogdom van Dunamels <Bayfier, Baveren, Bayvyre, [Roynyer]> *Reinolt von Montelban*: r. 3932, 4901, [5738], 9539, 9545, 9564, 9636, 10717, 10765, 11373, 12727, 12747, 12751, 12781, 14800; i) **Bavier** – hertogdom van Du Naymes van Bavier; *Renout*: r. 2009, 2057; i) **Beyeren** – hertogdom van Naimes van Bavier/Beyeren <Bavieren> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Bayvier** – hertogdom (van Naaman van Beyeren); *Roelant*: r. P56, P562, P755, P764, P781, P793, P801, P818, P953; i) **Beyeren** – hertogdom van Naaman van Beyeren; *Roelant*: P844; i) **Beyeren** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29006; i) **Bayvier** – hertogdom (van Naaman van Bayvier / Beyeren); *Turpijn*: XI, r. 65; i) **Beyeren** (or. Baioaria) – hertogdom van Naaman van Beyeren / Bayvier; *Turpijn*: V, r. 36; XIII, r. 74; i) **Beyerem** – de brief aan Lodewike draagt de zegels van Beyerem, Oestrike, Brandenborch en Andernaken; *Wybeert*: fol. 1ra, 14.

Beyeren zie Riviere

Beyeren, die a) [Moisan I, 1: BAIVIERE] — de inwoners van Beieren – zie ook **die Begeren**; e) **de Beyer** – inwoners van Beyeren; *Karl Meinet*: r. A470, 29; A521, 40; e) **die Beyeren** – volk of leger uit Beyeren; f) afstammelingen van de koning van Byhem en koningin Pasca van Paura; g) nemen deel aan de belegering van Triere; *Limborch*: boek II, r. 1224, 1406, 1583, 1605, 1665; boek XII, r. 1378; e) **die Beyeren** – volk of leger uit Beyeren; g) verder als

boven; *Lymburch*: boek II, r. 1222, 1404, 1580, 1602, 1662; e) **die Beyere** – toenaam van **Naimes**, de hertog van Beieren; *Lorreinen O*: r. 2911; e) **der Bavier** – toenaam van **Naymes von Bavier** <Bavieren, Baviern, Bayvier> *Ogyer*: r. 185, 226 [?], 423, 501, 1157, 1418, 1748, 1832, 2058, 2228, 2700, 11143, 14375, 14778, 14901, 20460, 20770, 20785, 21536, 21548, 21571, 21601, 22849, 22878, 22943, 23189; e) **die Bayvier** – bedoeld wordt hertog Naimes van Beieren [?] – genoemd door Karel; *Ongeidentificeerd 3*: r. 304.

Beierlant zie **Beieren**

Beyern zie **Beieren**

Beyers zie [**Beyersche**]

[**Beyersche**] n) uit Beieren afkomstig; o) **Beyers** – gezegd van mannen; *Caesar Prz*: fol. 20r.

Beiert zie **Beyaert**

Beym zie **Behem**

Beynaley zie **Beenaley**

Beynoe(i)c zie **Benewijc**

Beynoic zie **Benewijc**

Beione zie **Bajoen**

Bekeerder Sondersen Clooster j) mogelijk wordt hier gerefereerd aan het Wittevrouwenhof¹ te Maastricht dat gelieerd was aan een klooster van de orde van St. Victor, eveneens te Maastricht; k) **Bekeerder Sondersen Clooster** – klooster in Maestricht, waarin Emmeke / Mariken haar intrek neemt om boete te doen <Bekeerder sonderssen cloostere> *Mariken van Nieumeghen*: fol. F5r.

Becus a) Betis [Quintus Curtius Rufus, *Historiae Alexandri Magni*, vol. IV]² – gouverneur van Gaza ten tijde van Alexander de Grote – zie ook **Betijs**; d) uit de ‘literatuur’ is een eunuch Batis³ bekend die in 332 v.C. met hulp van Arabische huurlingen twee maanden lang het beleg van Alexander de Grote weerstond⁴; e) **Becus** – woont te Gasa; g) in de strijd om Gasa verslagen door Alexander de Grote <Becuse> *Alexanders geesten*: boek III, r. 866, 882, 883, 891.

Belard van Mondidier zie [**Bernart von Mondisdier**]

Belec[h] van Troyen, Historie vander destruxien ende zie **Historie vander destruxien ende belec[h] van Troyen, die**

Belegandis zie **Baligant 2**

Belesante e) **Belesante** (or. Bellissant) – koningsdochter; f) zuster van koning Pepijn van Vranckrijck – echtgenote van keizer Alexander van Griecken – moeder

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Generaalshuis#Wittevrouwenklooster_.281224-1803.29

2. <http://www.thelatinlibrary.com/curtius/curtius4.shtml>

3. [https://de.wikipedia.org/wiki/Batis_\(Kommandant\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Batis_(Kommandant))

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Gaza

van Valentijn en Oursson; g) door haar broer Pepijn uitgehuwd aan keizer Alexander van Grieken – in Constantinopolen het hof gemaakt door een Valsche Ridder, die, na haar resolute afwijzing, haar van overspel beschuldigt bij haar echtgenoot – verstoten en verbannen – verblijft 20 jaar op het kasteel van de reus Faragus in Portugael totdat zij bevrijd wordt door Valentijn en Oursson dankzij Pacolet; *Valentijn ende Oursson*: cap. 1-9, 15, 19, 21-25, 27-29, 31-33, 37, 53, 56, 69-72.

Belet van Dueghden a) duivel; e) **Belet van Dueghden** – duivel; g) vormt een duo met Sondich becoren <Beledt van Dueghden Belet van Duechden Belet van Dueghd> *Sacrament Niervaert*: r. 1-71, 291-442, 554-601, 826-933, 1026-1085, 1205-1317.

Belgies h) Belgies – stad die gesticht zou zijn door de Trojaan Bavo in de omgeving van het huidige Bergen / Mons¹ in Henegouwen,² België, maar ook gebruikt als aanduiding voor de hele regio, het koninkrijk Belgies – de stad c.q. het koninkrijk Belgies dankt zijn bekendheid vooral aan Marcus van Vaernewyck (1518-1569), auteur van *Die historie van Belgies* (1574), deels een bewerking van de *Annales historiae illustrium principum Hannoniae* van de Franciscaan Jacques de Guyse († 1399); i) **Belgies** – waar de voertaal Grieks is – stad met vier naties – hertogdom van Origitorius – oninneembaar geachte stad, maar desondanks ingenomen en verwoest door Julius Cesar – het enige dat overbleef was een dorp met dezelfde naam – naamgever van Gallica Belgica – de bewoners van Belgies zijn het sterkst van heel Gallen omdat zij het verst weg wonen van de beschaafde wereld; *Caesar Prz*: fol. 6v-7r, 15v, 20r-21v, 22v, 25r, 27v-29r, 30r-32r, 33r-38v, 39v-41r, 42r, 43r, 44r-44v, 45v-46r, 47r, 49r-49v, 53v, 55r-56v, 57v, 58v-59r.

Belgies zie [Belgische]

Belgieshaven i) **Belgieshaven** – “Doe quamen onder Julius ende onder den Romeinen alle dese steden als Nervia, Fenemars, Fanemarcus, Dornec, Belgieshaven, Atrecht ende Terwaen”; *Caesar Prz*: fol. 45v.

Belgica, Gallia zie **Gallia Belgica**

Belgise o) **Belgise** – gezegd van het leger van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 30r-31v.

Belgisen, die e) **die Belgisen** – de inwoners van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 35r, 37r-38r.

Beli e) **Beli** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Seghelijn één van de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Bely> *Seghelijn*: r. 4076, 4926.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons.kmz

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Henegauwen>

Belial a) [Moisan I, 1: BELIAL]¹ – Hebreuws voor ‘nietswaardigheid’, aanduiding voor Satan [2 Korintiërs 6, 15]²; e) **Belial** alias **Malegijs** – een duivel, procureur van de hel; g) behandelt de klacht van de duivel Bleccas over Oriande – bedriegt Oriande door de gedaante van Malegijs aan te nemen – als straf naar de diepste hel gestuurd <Belyal> *Malegijs*: p. 195, 196, 198, 199, 201, 203-209, 229.

Beliant zie **Belias 2** en **Belinan van Sorgales**

Beliantes zie **Belinan van Sorgales**

Belyas 1 a) [West PR: Belyas 1], toegenamd: ‘le Noir’; b) zoon van [West PR: Broadés] – broer van [West PR: Briadan 2]; e) **Belyas** – ridder – toegenamd: “die Swerte”; f) zoon van Broadas – broer van Bryadas; g) draagt een zwarte wapenrusting – vecht samen met zijn broer tegen de Tafelronde-ridders, nadat koning Artur hen als Tafelronde-ridder weigerde – bewaakt met zijn broer de Fonteyn vanden Twee Sicamoren – overwon onder anderen Walewein, Ywein en Sarras van Logres – dodelijk verwond door Lanceloet <Belyase> *Lanceloet*: boek II, r. 25745, 25781, 25816, 25819, 25837, 25864, 25865, 26637, 26640, 26659, 27006, 27049, 27051, 27053.

Belias 2 a) [West PR: Belyas 2], toegenamd: ‘li Amo(u)reus del Chastel as Puceles’; e) **Belias** – Tafelronde-ridder – toegenamd: “die Amoroise” <Behans, Beliant, Beliante, Belias, Bliant> *Merlijn*: r. 12478, 13795, 14493, 14514, 14994, 17915.

Belias 3 a) [West PR: Bylas]; e) **Belias** – ridder, één van de Sennen; g) legeraanvoerder bij Bredegan; *Merlijn*: r. 20890.

Belias 4 a) [West PR: Blyas] – heer van Bleodas; e) **Belias** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22710.

Belias 5 a) [West PR: Belias 3], toegenamd: ‘de Doves’; e) **Belias** – hertog; g) legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere – strijdt met koning Artur bij Clarence tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 32287, 32918.

Belicent a) [Moisan I, 1: BELISSANT 1]; d) in het chanson de geste *Amis et Amiles* een succesvol verleidster van Amiles; e) **Belicent** (or. Belixenda); f) dochter van koning Karel en koningin Hildegart – echtgenote van Amelis, nadat hij tot overwinnaar van een tweekamp met Harderic uitgeroepen werd – moeder van een tweeling jongens; g) ontmaagd door Amelis, die vervolgens door de verrader Harderic van verkrachting beschuldigd wordt <Belicente> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXVIII, r. 22, 42, 50, 65.

Beligandis zie **Baligant**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Belial>

2. http://vulgate.org/nt/epistle/2corinthians_6.htm

Beligant e) **Beligant**; f) zoon van Gelloen – broer van Marcirijn <Beligande>
Lorreinen: fragm. VI, r. 62; e) **Beligant**; f) zoon van Gelloen en de dochter
 van de Saraceense koning Desrames – broer van Marcilijs <Beligande>
Lorreinen O: r. 90.

Beligant zie **Baligant**

Belijn 1 a) or. Belin le bélier / belin¹ — Belin de ram; e) **Belijn** – ram – kapelaan;
 f) echtgenoot van Ha Wy – ‘neef’ van Reynaert; g) klaagt Reynaert ook aan –
 kapelaan, moet Reynaert zijn pelgrimsattributen overhandigen enz., weigert
 eerst wegens Reynaerts excommunicatie, maar doet het toch uit angst voor
 koning Nobel – reist mee naar Reynaerts huis, weggestuurd met een smoesje,
 terug naar het hof met Cuwaerts kop als ‘brief’ – wordt (mét al zijn
 familieleden) als straf aan Brune, Ysengrijn en Haersint als ‘zoenoffer’
 gegeven <Belijns, Belin, Beline, Belins, Bellijn, Bellijns, Bellin, Belline,
 Belyne> *Reynaert A en F*: r. 1847, 1850, 2942, [F2910], 2947, 2951, 2960,
 2969, 2971, 2976, 3056, 3075, 3079, 3083, 3122, 3200, 3208, 3222, 3228,
 3236, [F3208], 3244, 3253, 3255, 3264, 3271, 3274, 3278, 3291, 3296, 3306,
 3316, 3330, 3333, 3337, 3338, 3341, 3368, F3384, 3441, 3442; e) **Bellijn** –
 ram – kapelaan; f) echtgenoot van Olewy – ‘neef’ van Reynaert; g) verder als
 boven – had volgens Reynaert samen met Kywaert drie juwelen naar het hof
 moeten brengen voor de koning en koningin: ring, kam en spiegel: Kywaert
 gedood [?] en de juwelen gestolen [?] <Bellaert, Bellart, Bellijns>
Reynaert Prz: r. 1357, 1358, 2165, 2167, 2169, 2181, 2190, 2198, 2254, 2271,
 2276, 2302, 2382, 2388, 2389, 2397, 2399, 2405, 2408, 2415a, 2416, 2420,
 2432, 2437, 2446, 2461, 2468, 2470, 2486, 2487, 2528, 2533a, 2543, 2559,
 2562, 2963, 2965, 3555, 4030, 4036, 4565, 4796; e) **Bellijn** – ram – kapelaan;
 f) echtgenoot van Olewi – ‘neef’ van Reynaert; g) verder als boven <Bellijns>
Reynaerts Hst: r. 1869, 1872, 2934, 2936, 2939, 2943, 2954, 2965, 2974,
 3056, 3075, 3079, 3083, 3122, 3222, 3230, 3232, 3244, 3250, 3258, 3270,
 3277, 3286, 3293, 3298, 3301, 3313, 3336, 3345, 3346, 3349, 3372, 3427,
 3447, 3469, 3473, 3980, 3982, 4704, 5262, 5269, 5905, 6181, 6190.

Belijn 2 k) **Belijn** – kasteel – waar Bancelijn woont – erfgoed van Begge, later voor
 Pyroen; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 114, 199.

Belijn 3 h) [Moisan I, 2: BELIN(S) 1] – het huidige Belin-Bélie² in Aquitanië, Frankrijk;
 i) **Gelij** – waar Astragnus, Gandelbodus en Garinus begraven liggen;
Roelant: r. P1129; i) **Belijn** (or. Belinum) – waar Olivier, graaf van Genevere,
 en andere helden van de strijd in Spaengien begraven werden; *Turpijn*: XIII,
 r. 43.

Belin zie **Belijn 1** en **Belyn van Arlo**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Belin_Bélie.kmz

Belyn van Arlo e) **Belyn van Arlo** – hertog – baron van Vrankrich; f) echtgenoot van Karlls zuster Anfolose – oom van Emelriche <Balyn, Belin, Beline, Belyne> *Karl Meinet*: r. A18, 9; A114, 19, 29, 39, 43, 60, 63; A115, 56; A116, 4, 6, 24, 36, 39, 41, 46, 52, 55, 59; A121, 42, 51, 56, 60, 63, 68; A122, 18, 28, 48, 53, 62, 64; A123, 4, 12, 25, 28, 32, 35, 42, 53; A128, 64; A129, 5, 64; A194, 62; A196, 45; A197, 27, 30, 39, 44, 53; A199, 34, 41, 44.

Belinan van Sorgales a) [West PR: **Belinant 1**] – koning van Sorgales; b) broer van [West PR: **Tradelmant 1**, var. **Tradeliant**], koning van Norgales – vader van [West PR: **Dodinel**]; e) **Belinan van Sorgales** – koning; f) broer van koning Tradelians van Norgales; g) legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – legeraanvoerder in dienst van koning Artur tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Beliant, Beliantes> *Merlijn*: r. 24907, 27186, 32243, 32923.

Belinette a) [West VR: **Trevilonete**]; b) dochter van [West VR: **Guiengasouain**], een neef van [West VR: **A(n)gui(s)el**], koning van Escoce; e) **Belinette** – “van Scollant / Belinetten” (r. 2879-2880); f) dochter van Gygantioen – echtgenote van Ydier; g) eerst geliefde van en later tot vrouw gegeven aan Ydier door Walewein, nadat die haar vader overwonnen en gedood had <Belinetten, Belonette> *Ragisel*: r. 2572, 2830, 2860, 2874, 2880, 2903.

Belis a) [West PR: **Beleis**], toegenaamd: ‘li Blois’; e) **Belis** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur – toegenaamd: “die Blonde”; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22713.

Belisarte e) **Belisarte** (or. **Belisarte**) – Hongaarse; f) dochter van Josaran; g) tevergeefs verliefd op kroonprins Loys; *Sibilla*: r. 624.

Bella(e)rt zie **Belijn 1**

Bellande zie **Aude**

Bellaude zie **Aude**

Bellefleure a) lett. ‘mooie bloem’; e) **Bellefleure** – Saraceense van geboorte – later koningin; f) dochter van koning Yvorijn van Mombrant – echtgenote van Buevijn jr.; g) na haar vaders verlies tegen koning Ermenijn en Buevijn van Austoen christen geworden en getrouwd; *Buevijn*: fol. M1r.

Belli(j)n zie **Belijn 1**

Belloen 1 a) vrijwel zeker een afleiding van Baäl/Bel¹; e) **Belloen** – god van de Saracenen; g) één van de vele heidense goden; *Margrieta van Limborch*: p. 74.

Belloen 2 e) **Belloen** – ridder [?]; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 66.

Bellus e) **Bellus** (or. **Bellus**) – koning van Phenicen; f) vader van Agenor – grootvader van Philistenes; *Hercules*: cap. [18].

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_(mythology))

Beloe j) [West PR: Beloé] – kasteel tussen Dover en Camaalot; k) **Beloe** – kasteel, waar de ridders van koning Artur overnachten met het lichaam van de dode Walewein; *Lanceloet*: boek IV, r. 10479.

Beloften, Lant van zie [Lant van Beloften, dat]

Belonette zie **Belinette**

Belsap a) vrijwel zeker een afleiding van Baäl / Bel¹; e) **Belsap** – god van de Saracenen; g) beschermer van de stad Akers – ook aanbeden in Orcanien en Turckien; *Malegijs*: p. 59, 318, 320.

Belsebub zie **Belsebuc**

Belsebuch zie **Belsebuc**

Belsebuc a) Baäl-Zebub,² god van Ekron [2 *Koningen* 1, 2]³ – zie ook **Barlebaen**; e) **Belsebub** – duivel; *Heemskinderen*: p. 89; e) **Belsebuc** – een duivel; g) krijgt de zielen van de Saraceense doden <Belsebucs, Belsebuke> *Limborch*: boek V, r. 1592; boek VI, r. 1217, 2278; e) **Belsebut** – een duivel; *Limborch Frg*: H51A, r. 382; e) **Belsebuch** – een duivel; g) verder als boven <Belsebüc> *Lymburch*: boek V, r. 1589; boek VI, r. 1215, 2255; e) **Belsebuuc** – een duivel; g) door toverij gedwongen Madelgijs te helpen om proviand te roven en Rosefloer van de drie Saraceense reuzen te verlossen <Belsebuc, [.]elsebuuc> *Madelgijs*: fragm. V, r. 106, 109; fragm. VI, r. 17, 20; fragm. XIV, r. [500]; e) **Belzebub** – een duivel; g) door toverij gedwongen om Malegijs te helpen – tracht Malegijs in het vagevuur te straffen onder andere door zich als engel te vermommen <Belsebub, Belzubub> *Malegijs*: p. 234, 235, 239, 247, 248, 250, 251, 254, 263; e) **Belseburk** – heidense god; *Reinolt von Montelban*: r. 14354; e) **Besebuc** – duivel <Besebucs> *Walewein*: r. 8243.

Belseburk zie **Belsebuc**

Belsebut zie **Belsebuc**

Belsebuuc zie **Belsebuc**

Belsele h) waarschijnlijk Belsele⁴ nabij de abdij van Boudelo in het Land van Waas, Vlaanderen; i) **Belsele** – waar onder een boom Reynaert en Ysengrijn ‘wapenbroeders’ werden <Besele> *Reynaert A en F*: r. 2097.

Belsiss von Montisclaer a) correspondeert met (or.) Bernart de Montcler [Moisan I, 1: BERNART MONCLER 63]; e) **Belsiss von Montisclaer**; f) verwant van Guweloen; g) verrader, in het gevolg van Guweloen – gedood door Ogier in Parijs <Belsin, Belsis> *Ogyer*: r. 6691, 6704, 6710.

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_(mythology))

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Beelzebub>

3. http://vulgate.org/ot/2kings_1.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Belsele.kmz

[Belus] 1 a) Belus¹ – Babylonische god; e) **[Belus]** – god en voorvader van de Perzen <Beluse> *Alexanders geesten*: boek II, r. 715.

[Belus] 2 e) **[Belus]**; g) bode van Octaviaen / Augustus – meldt de dood van Quintilius <Beluse> *Caesar*: r. 1212.

Belzebub zie **Belsebuc**

Belzubub zie **Belsebuc**

Bemen zie **Behem**

Benadap van Syrien a) Benhadad² – koning van Aram – Benadad rex Syriae in de *Vulgaat* [1 *Koningen* 20]³; e) **Benadap van Syrien**; g) wil het land Samariën van koning Achab van Israhel leegroven, maar wordt met Gods hulp vernietigend verslagen – wordt na zijn onvoorwaardelijke overgave in genade aangenomen door koning Achab, dit laatste zeer tegen de zin van de profeet van Achab <Benadap> *Negen Quaetsten*: fol. B2v-B3r.

Benake a) Benacus⁴; b) in Vergilius [*Aeneis* X, 205]⁵ vader van de stroomgod Mincius; d) hun namen bleven voortleven in het Gardameer (Benacus lacus)⁶ en de rivier de Mincio⁷; i) **Betake** – koninkrijk van koning Auletēs – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38788; i) **Benake** – koninkrijk van Amelius van Benake – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152vb.

Benamont zie **Beaumont**

Benedicite l) het gebed⁸ dat aan een middeleeuwse maaltijd vooraf ging; m) **Benedicite** – door het bidden van het *Benedicite* verbreekt Margrieta de betovering van de duivels; *Margrieta van Limborch*: cap. 9.

Benedictus a) lett. ‘gezegende’, gebruikelijke pausnaam; e) **Benedictus** – naam die **Seghelijn** bij zijn benoeming tot paus aanneemt; *Seghelijn*: r. 11976.

[Benedictus, sent] a) correspondeert met or. Genius,⁹ een allegorisch personage dat niet in de Middelnederlandse *Die Rose* voorkomt — Benedictus van Nursia¹⁰ (ca. 480/490-547) [A-Z 4: **Benedictus van Nurcia & Scholastica**]¹¹ [*Legenda aurea* XLVIII: De sancto Benedicto] [*Gulden Legende*: Van sente Benedictusse [48]] (zie **[sent Benoot]**); d) oprichter en naamgever van de orde der Benedictijnen –

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Belus_%28Babylonian%29

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hadadezer>

3. http://vulgate.org/ot/1kings_20.htm

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Benacus>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

6. https://la.wikipedia.org/wiki/Benacus_lacus

7. <https://it.wikipedia.org/wiki/Sarca-Mincio>

8. https://www.dbnl.org/tekst/_gul005192701_01/_gul005192701_01_0008.php

9. E.C. Knowlton, ‘The Allegorical Figure Genius’, *Classical Philology*, Vol. 15, No. 4 (Oct., 1920), pp. 380-384.

10. https://en.wikipedia.org/wiki/Benedict_of_Nursia

11. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0025.php#a024

feestdag 11 juli; e) **sente Benedictus** – “Sonder die quade die talre tijt/Sente Benedictus vermalendijt”; *Rose C*: r. 4246; *Rose V*: r. 4292.

Benewijc h) [West PR: Benoïc(h)] – koninkrijk en stad van [West PR: Ban] de Benoïc – in Gaule en Petit Bertaigne; i) **Benoyc** – land in Vrancrike van koning Ban van Benewijc – bezet door koning Claudas, waar deze verblijft als zijn spionnen berichten dat Lanceloet van Lac oorlog komt voeren – na koning Claudas’ nederlaag van Hestor van Mares <Benewijc, Benoyke, Beynoec, Beynoeic, Beynoic, Bonoyc, Bonoyke> *Lanceloet*: boek II, r. 44, 4789, 15739, 15905, 18786, 28227, 31728, 32013, 33814, 34924, 35420, 35424; i) **Benewijc** – koninkrijk van Lanceloet van Lac, vroeger van koning Ban – Bohort en Hestor van Maras zijn afkomstig uit het huis Benewijc – waarheen Lanceloet gaat als hij Logers verlaat – geeft het in leen aan Bohort – waar Bohort en Lyoneel worden gekroond <Benewic, Benewijcs> *Lanceloet*: boek IV, r. 2307, 2848, 3764, 5519, 7113, 7371, 7396, 7406, 7426, 7427, 7440, 7512, 7634, 8336, 12412; i) **Benewijc** – koninkrijk; *Lantsloot*: r. 209, 219, 235, 305; i) **Bonewick** – oude naam van **Borges** [?] – koninkrijk en kasteel van koning Ban van Bonewijc, gelegen in Clene Bertanien – land van herkomst van Anthanimes van Bonewick en Mares van Bonewijc <Bonewic, Bonewijc, Bonewijck, Bonewyc, Bonewyck, Bonewyke> *Merlijn*: r. 11501, 11739, 11959, 12015, 12027, 12177, 12359, 12433, 12437, 12491, 13201, 13217, 13459, 13460a, 13463, 13824, 13846, 14996, 21752, 21766, 21781, 21833, 21843, 21856, 22423, 22655, 24250, 25023, 25235, 26217, 26343, 26358, 31515, 33575, 34191, 34831, 35134, 35167.

Benfluer zie **Beufloer**

Bengentijn a) dezelfde als **Tryakel**; e) **Bengentijn** – schuilnaam van **Aliamus** als hij zich in Babylon voordoet als Saraceen, zoon van de koning van Burgale; *Huge K*: r. 111.

Benjamin a) Benjamin¹ [*Genesis* 35, 18],² maar ook gebruikt als eigennaam voor zijn nakomelingen: de stam Benjamin³; b) jongste zoon van Jacob / Jakob bij Rahel / Rachel, die de geboorte niet overleefde – broer van Jozef – halfbroer van Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issachar en Zebulon bij Lea – halfbroer van Dan en Naftali bij Bilha – halfbroer van Gad en Aser bij Zilpa; d) de stam Benjamin viel in ongenade bij de ander stammen en werd na een aanval op de stad Gibeon grotendeels uitgemoord; e) **Benjamin** – het Huys van Benjamin; g) geregeerd door koning Roboan, en na diens dood door zijn zoon Abias; *Negen Quaetsten*: fol. A3v, B1r.

Benlant zie **Beaulant**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Benjamin>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_35.htm

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Tribe_of_Benjamin

Bennes a) [Moisan I, 1: BUEVES 2] – (Franse) verlezing van ‘Beuues’; b) zoon van [Moisan I, 1: GIRART 149] de Vian(n)e (zie [Geraert van Viane]) en [Moisan I, 1: GUIBOR(C) 2] – oudere broer van [Moisan I, 2: SAUVARI 4] (zie [Savari 1]) – neef van [Moisan I, 1: HERNAUS 37] de Beaulande (zie Arnout van Beaulande) – neef van [Moisan I, 1: GALIEN 14 RESTORÉ] (zie Galien Rethore); e) **Bennes** (or. Bennes) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; f) zoon van Gheeraert van Viennen – broer van Savary; g) medestrijder van Galien in Spaengnen en in Constantinobelen <Bannes, Bennis> *Galien Rethore*: cap. [36]-[38], [44]-[45], [50], [59], [61]-[62], [64], [66]-[67].

Benoet zie [Benoit van Sentte More] en [Benoot, sent]

Benoyc zie Benewijc

[**Benoit van Sentte More**] l) Benoît de Sainte-Maure,¹ auteur van onder andere de Oudfranse *Roman de Troie* (ca. 1160-1170), die een eeuw later vertaald, bewerkt en verrijkt werd door Jacob van M(a)erlant als die *Istorie van Troyen*; m) [**Benoit van Sentte More**] (in hs.: Suette More) – vertaalde de ‘Historie van Troje’ uit het Latijn in het Oudfrans <Benoet, Benoit, Benoits, Benoot, Benoyt, Benoyts, Bonoit, Bonoot van Suette More, Bonoyt, By noets> *Troyen*: r. 50, 437, 1925, 4779, 5364, 6514, 6576, 17936, 18489, 19583, 22430, 22647, 23555, 23701, 25439, 27734, 27741, 28316, 28325, 29432, 30249, 30286, 30812, 31208, 31239, 31429, 31438, 31441, 31571, 33231, 33327, 35613.

Benoot zie [Benoit van Sentte More]

[**Benoot, sent**] a) or. saint Thibaud, rijmnaam, waarmee een willekeurige heilige of spotheilige bedoeld kan zijn – door Heinric veranderd in Benedictus [van Nursia] (zie [sent Benedictus]); d) oprichter en naamgever van de orde der Benedictijnen – feestdag 11 juli; e) **sente Benoot**; g) aangeroepen <*Rose B, Rose V: Benoet*> *Rose C*: r. 8666; *Rose V*: r. 8770.

Benote i) **Benote** – toenaam van **Placalifer van der Benote** <der Benote> *Merlijn*: r. 13831.

Benu h) mogelijk lijkt Annaba,² Bône in het Frans [Graesse: Bona]³ — het voormalige Hippo (zie **Ypone**), in het huidige Algerije – zie ook **Ypomie**; i) **Benu** – (haven)stad in Afrike, van Agulant; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 296.

Beona zie **Berica**

Beraerd e) **Beraerd** – “castelein”; f) vader van vijf strijdende zonen waarvan er twee gesneuveld zijn in de strijd tegen soudaen Morga[tij...] en een dochter Mabilette [?]; *Garijn*: r. 13, 20, 34, 52, 58, 97, 106, 113.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Beno%C3%A0Et_de_Sainte-Maure

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Annaba.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Bona>

Beragier zie **Berargier**

Berandes zie [**Bernart von Mondisdier**]

Berandis zie [**Bernart von Mondisdier**]

Berangier zie **Berengier 1**

Berant van Myndesteyr zie [**Bernart von Mondisdier**]

Berargier a) [Moisan I, 1: BERENGIER DE VALENTIN 42]; e) **Berargier** – waard te Valencijs; g) herbergt de mannen van graaf Begge na de verdwijning van hun heer <Beragiere, Berargire, Berragiere> *Lorreinen*: fragm. II, r. 231, 362, 374, 381.

Berberien zie **Barbarijn, die** en **Barbarien 2**

Berberijn zie **Barbarijn, die**

Berberine zie **Barbarijn, die**

Berbie h) gelet op de context zou bedoeld kunnen zijn Borbetomagus,¹ de Keltische naam voor Worms² (zie **Wormtze**) aan de westoever van de rivier de Rijn³ in Rheinland-Pfalz, Duitsland; i) **Berbie** – “soe namen si raet dat si alle tsamen reisen wolden opten berch van Y[u]re ende comen also over [Berbie]”; *Caesar Prz*: fol. 11r.

Berch, Agraveins zie **Agraveins Berch**

Berch, Heymans zie **Heymans Berch**

[**Berch Calvarien**] zie [**Berch van Calvarien, die**]

Berch, Swarte zie **Swarte berch, die 1, 2**

Berch, Verbodene zie **Verbodene Berch, die**

Berch, der Keytiven zie **Keytiven Berch, der**

Berch des Doots h) or. Mons Mortis, gelegen nabij Campus Dolentis; i) **Berch des Doots** alias **Mons Mortis** – berg in de buurt van Belgies, waarop Cesar een drie dagen en nachten durend bloedbad uitvecht met koning Ursarius; *Caesar Prz*: fol. 37v, 38v.

Berch to Oliveten zie [**Berch van Oliveten, die**]

[**Berch van Aventuren, die**] k) **Berch van Aventuren** – kasteel van Colosus, uit zeven metalen gemaakt door de tovenaer Tarcacius – waar Flandrijs de spiegel van de jonkvrouw gaat terughalen en door Colosus wordt gevangengenomen <Berch van Aventueren, Castele van Aventueren> *Flandrijs*: r. 620, 642, 718.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Worms>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Worms.kmz

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Rhein>

[Berch van] Bulkane h) verbastering van Berg van Vulcanus, d.i. de Etna¹ (zie **die Ethna**) of het Liparische eiland Vulcano² – zie ook **Vulcan** en **Vulcanus**;

i) **Bulkane** – exemplarisch hoge berg; *Reinolt von Montelban*: r. 7675.

Berch van Effraym h) Ephraim / Efraïm³ is niet alleen de naam van een zoon van Jozef en een stamvader, maar werd gedurende de Middeleeuwen ook geassocieerd met Efratah,⁴ (zie **Effrata**) dat is het huidige Bethlehem – vermoedelijk wordt daarom bedoeld een / het gebergte rond Bethlehem;

i) **Berch van Effraym** – waarheen Jheroboam ging wonen; *Negen Quaetsten*: fol. A3v.

Berch van Calvarien h) [Graesse: **Golgatha (collis)**]⁵ [Moisan I, 2: CALVAIRE (mont de)] – Lat. Calvariae locus, lett. ‘schedelplaats’ — de evangelische naam voor de heuvel Golgotha⁶ te Jeruzalem [Mattheus 27, 33]⁷; i) **de Berch van Caluarien** <berge Caluarien> *Graal & Merlijn*: r. 308, 2372; i) **Berch van Calvarien**;

Hughe Prz: p. 40; i) **Calvarie** – executieplaats <Calvarien> *Leven ons Heren*: r. 2925, 2927, 2941, 3748; i) **Berch van Calvarien**; *Malegijs*: p. 30;

i) **Berch van Calvarien**; *Margrieta van Limborch*: cap. 3; i) **Berg van Calvarien**; *Paris ende Vienne*: cap. [25]; i) **Calvarien** – waar het kruis van Christus werd begraven en door Helene wordt gevonden; *Segbelijn*: r. 10598.

[Berch van Oliveten, die] h) [Graesse: **Olivet mons**]⁸ [West PR: **Mont Olivete, (le)**] – de Olijfberg⁹ te Jeruzalem, met aan de voet ervan de Hof van Olijven / Getsemane¹⁰ [Mattheus 21, 1]¹¹; i) **[die Berch to Oliueten]** <Berge to Oliueten> *Graal & Merlijn*: r. 270; i) **Berch van Oliveten**; *Hughe Prz*: p. 39; i) **Oliveten** – berg nabij Jherusalem; *Leven ons Heren*: r. 1510; i) **Berch van Oliveten** – berg bij Jherusalem waar een zeer grote galg staat, die door de Sarasijnen aan stukken geslagen wordt, omdat hun afgoden en zes van hun in de strijd gedode koningen eraan hangen; *Saladijn*: r. 116.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Etna>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Vulcano>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ephraim>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ephrath>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Golgatha-collis>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Golgotha>

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

8. <http://tinyurl.com/Graesse-Olivet-mons>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Olijfberg.kmz

10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Getsemane>

11. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_21.htm

Berch (van) Pan h) or. Mons Pan, het latere Mons/Bergen¹ [Graesse: Montes]² in Henegauwen,³ België – zie ook [**Bergen**]; i) **Berch (van) Pan** – tempelberg gewijd aan de (af)god Pan – later Berghen geheten - waarop Julius Cesar zich terugtrekt na de succesvolle uitval van Odomarcus en Galba; *Caesar Prz*: fol. 44r, 45v-46r.

Berch vanden Keytiven zie **Keytiven Berch, der**

Berch van der Catten, die h) [West PR: Mons du Chat, li] – berg bij Lausanne in Zwitserland; i) **die Berch van der Catten** – nieuwe naam van **die Berch van der Losanen** – berg bij Losanen, waar de duivelse kat leeft en later wordt gevangen door koning Artur; *Merlijn*: r. 35127, 35129.

Berch van der Losanen, die h) [West PR: Mont du Lac, le] – berg bij Lausanne in Zwitserland; i) **die Berch van der Losanen** – oude naam van **die Berch van der Catten** – berg bij Losanen, waar de duivelse kat leeft en later wordt gevangen door koning Artur; *Merlijn*: r. 35126.

Berch van Olimpius zie **Olimpius**

Berengarius zie **Berengier 1**

Berenger van Collen zie **Berengier 1**

Berengier 1 a) [Moisan I, 1: BERENGIER(S) 1] – mogelijk / vermoedelijk geënt op Raimond-Bérenger III de Barcelone (1082-1131)⁴ – de variant Straelberrengier [en Straelderengier] zou volgens G.J. Boekenoogen [*De Nederlandsche volksboeken*, p. 226 noot 1] een vertaling (kunnen) zijn van Rayon Berengier (de Barcelonne), wat een corruptie van Raymon Berengier (de Barcelonne) geweest zou moeten / kunnen zijn; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]⁵ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders) – gedood te Roncesvalles; e) **Berangier** (or. Berangier, var. Berengier, seigneur d’Avignon) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; f) verwant van Gouwelon; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille <Berrangier> *Galien Rethore*: cap. [16], [20]-[21], [23], [31]-[33]; e) **Berenger van Collen** – keldermeester [?]; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale <Beringer, Berynger> *Karl Meinet*: r. A396, 7; A431, 43; A453, 16; A455, 43; e) **Straelderengier**; f) zoon van Dolijn van Mayansen – broer van Godefroot, Buevijn van Eggermont, Gheeraert sonder land en Buevijn sonder baert; *Malegijs*: p. 2; e) **Berugier**; g) weigert Ritzart op te hangen; *Reinolt von Montelban*: r. 10707; e) **Berengier** – corrupte toenaam van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Montes>

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Henegauwen>

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Raimond-B%C3%A9renger_III_de_Barcelone

5. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

Sampson von (lees: und) **Berengier**; *Reinolt von Montelban*: r. 11511;
 e) **Berengier** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) verder als
 boven <Berengiere, Berengyer> *Renout*: r. 1999, 2066;
 e) **Straelberrengier** – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in
 Spanje; g) gedood door koning Marcelijs <Berengier, Strael Berrengier>
Roelant: r. 578, 1238, 1658; r. P191, P369, P612, P620; e) **Berrengier**
 (or. Berengarius); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich
 naar Spaengien begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle
 <Berengarius> *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 74.

Berengier 2 a) Berengier – zie **Berengier 1**; e) **Berengier** – heer [?] van Sent Gilijs –
 leenman van Yoen; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1422; e) **Berengier**; f) zoon van
 Reinout – neef van Otte; g) heeft zijn slapende [?] vader vermoord –
 bondgenoot van Otte en Gelloen – verliest een twee-tegen-een-kamp met
 Pyroet van Tolose tegen Ritsart <Berengiere> *Lorreinen O*: r. 2840, 2901,
 2934, 3405, 3419, 3436, 3468, 3480, 3497, 3695, 3725, 3911, 4096, 4221,
 4235, 4257, 4261, 4267, 4271, 4292, 4321, 4347, 4361.

Berengier 3 a) vermoedelijk [Moisan I, 1: BERENGIER(S) 32]; e) **Berengier** – hertog;
 g) verrader – met Guwels, Macharijs en Herdreit behorend tot de
 samenzweerdersgroep rond Charloet tegen Ogiers zoon Baldwin – in Parijs
 gedood door Ogier <Begegere> *Ogyer*: r. 5096, 5959, 6276, 6505, 6527.

Berg van Calvarien zie **Berch van Calvarien**

Berga a) Ber(ch)ta¹ (775- ná 828); b) dochter van Karel de Grote en Hildegard –
 zuster van Charlot, Adelheid, Rotrud, Karloman, Lodewijk de Vrome,
 Lotharius, Gisela en Hildegard; e) **Berga**; f) dochter van koning Karel van
 Vrancrijc en koningin Hildegaert – zuster van Charlot, Pippijn, Lodewijk,
 Rotruyt en Gilla; *Hughe Prz*: p. 4; e) **Bergas**; f) middelste dochter van Karll
 Meynet en Hildegard; *Karl Meinet*: r. A302, 44.

[Berge, die] h) [Graesse: Montanus ducatus]² — het graafschap Berg³ met als hoofdstad
 Düsseldorf,⁴ aan de rivier de Rijn⁵ in Duitsland; i) **van den Berge** –
 bondgenoot van hertog Otte van Lymborch <den Berge> *Lymburch*: boek II,
 r. 1921; i) **[lant] van den Berge** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar
 Margrieta van Lymborch gezocht hebben <den Berge> *Margrieta van*
Limburch: cap. 14.

[Berge, Hermitage vanden] zie **[Hermitage vanden Berge, die]**

[Berge, Casteel vanden] zie **[Casteel vanden Berge, dat]**

1. [https://de.wikipedia.org/wiki/Bertha_\(Karolinger\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Bertha_(Karolinger))

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Montanus-ducatus>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Herzogtum_Berg

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Düsseldorf.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

[Bergen] h) [Graesse: **Montes**]¹ [Moisan I, 2: MONS 1] – Bergen/Mons² in Henegouwen,³ België; i) **Berghen** – stad in Henegouwen – gebouwd op de Berch (van) Pan – in de omgeving waarvan de stad België gegrondvest werd <Bergen> *Caesar Prz*: fol. 6v, 20v, 44r.

Berges zie **Borges**

Berghe van Venus zie **Venus Berch**

Berghen zie **[Bergen]** en **Te Berghen**

Berie zie **Berri 1**

Berica h) Berica [*Imago mundi*: I, 19 De Asia Minor]⁴ – oude naam van eerst Migdonia en later Bithinia: Bithynië⁵ in Klein-Azië, het huidige Turkije; i) **Berica** – oude naam van **Bitinia** en **Migdonia** – in Minder Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1332; i) **Beona** – oude naam van **Bunia** en **Migdonia** – land in Mynder Asya; *Troyen*: r. 28905.

Bericaen zie **Berico**

Bericaen, die a) or. bericanus – zie **Berico**; e) **die Bericaen** – toenaam van **Amijs** <Berican> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXVI, r. 32, 51.

Berican zie **Bericaen, die**

Bericane h) deze toenaam van Galeram/Galerant in *De historie van den vier Heemskinderen* komt niet voor bij Moisan – in *Reinolt von Montalban* heet hij: Galleram/Gal(l)eran von Beubar/von Beacare/von Beaucanane, welke namen rieken naar een verminking/contaminatie van [Moisan I, 2: BEUCAIRE] (zie **[Beucaire]**) met een tweede of derde naam – in *Renaut de Montauban* komt [Moisan I, 1: GALERAN(S) 33 DE BOUILLON] voor – de variant Bericane zou een vertaling / afleiding kunnen zijn van het Latijnse ‘Berico’ (Fr. Berry), bekend als het graafschap van de vader van Amelius [*Speculum historiale*, Douai XXIV, 162]⁶ in de navertelling van broeder Vincent van Beauvais; i) **Bericane** – toenaam van **Galeram van Bericane**; *Heemskinderen*: p. 198.

Berico h) or. (castrum) Berico, waarmee oorspronkelijk de berg Berico⁷ ten zuiden van Vicenza in het huidige Italië bedoeld kan zijn, maar dat door verfransing van het verhaal geïdentificeerd werd als Berry in Frankrijk (zie **Berri 1**); i) **Berico** – kasteel en land van herkomst van **Amijs** <Bericaen> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXV, r. 7; cap. LXXVI, r. 6, 29; cap. LXXIX, r. 17, 68; cap. LXXX, r. 100.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Montes>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Henegouwen>

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bithynia>

6. <https://tinyurl.com/Speculum-XXIV-162>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Monte_Berico.kmz

Berine i) **Berine** – stad in Norwegen waar de verbannen Helene verblijft; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 898, 925, 1460, 1464; i) **Berine** – stad in Norwegen waarheen de van overspel met Yoen beschuldigde Helene verbannen is; *Lorreinen O*: r. 1770, 1821, 1845.

Beringer zie **Berengier 1**

Berit a) [*Rechtters* 9, 3] en [*Rechtters* 9, 46]¹ – geënt op de heidense god Baäl Berith²; e) **Berit** – duivel die door Lucifer naar Stochem dan wel Biervliet gestuurd wordt om zout te halen om de zielen die zij buitgemaakt hebben in de pekel te zetten; *Spel van Antikerst*: fol. Cr-Cv.

Berleten zie **Barletten**

Bern h) [*Graesse: Berna*]³ — Bern,⁴ stad en kanton aan de rivier de Aare⁵ in Zwitserland – zie ook **Bernier**; i) **Bern** – een ridder uit Bern vecht met Gautier; *Ogyer*: r. 1020; i) **Beerne** – toenaam van [**Derick**] **vanden Beerne**; *Sielen troest*: [Proloog].

Bernadan a) [*West PR: Karmadan*]; e) **Bernadan** – ridder; g) bezit een kasteel van koning Artur – verpleegt met zijn zuster [?] Lanceloet van Lac als deze water uit een vergiftigde bron heeft gedronken; *Lanceloet*: boek II, r. 13056.

Bernaerd zie **Bernaert 4** en **Bernaert van Naisel**

Bernaerd van Naisel zie **Bernaert van Naisel**

Bernaert 1 a) [*Moisan I, 1: BERNARS 51 DE BRU(S)BAN(T)*] – heer van de ‘stad’ Brubant; b) oudste zoon van Aimeri de Narbonne en Hermenjart de Pavie – broer van Beuves de Commercis, Guillaume d’Orange, Ernaut de Gironde, Garin d’Anseune, Aimer le Chétif, Guibelin en vijf zusters – vader van Bertran le Paladin en Guielin; e) **Bernaert**; g) wordt samen met Bertram, Willem van Oringen en Roelant door Karel de Grote naar Pierlepont gestuurd om Aymyn van Dordoene te vragen Lodewijk tot koning te kronen <Barnaert> *Heemskinderen*: p. 23, 32; e) [**Bernart van Brabant**] – baron en raadsman van Karel Meinet <Bernarde van Brabant> *Karl Meinet*: r. A256, 60; e) **Bernhart von Brosbande**; f) vader van Bernhart en Bertram den Palasyn; g) aan het hof van Karel de Grote – met Rulant, Wilhelm van Oryngen en Bertram bode van Karel de Grote aan Heyme <Bernhart> *Reinolt von Montelban*: r. 488, 539, 628, 698, 907, 3687; e) **Bernaert**; g) met Roelant, Willem van Oringen en Bertram boodschapper van Karel de Grote aan Aymijn van Dordoene; *Renout*: r. 11, 137.

1. http://vulgate.org/ot/judges_4.htm

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Baal_Berith

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Berna>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bern.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aar>

Bernaert 2 e) **Bernaert**; g) vertelt koning Savary welke zes koningen hem belegeren <Bernarde> *Jourdein*: r. 334, 336, 356, 366, 369, 375, 403.

Bernaert 3 e) **Bernaert** – graaf; f) verwant van Gelloen; g) bondgenoot van Otte; *Lorreinen O*: r. 2941.

Bernaert 4 e) **Bernaert** (or. Gernars) – koning van Cretenlande; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <Bernaerd> *Parthonopeus*: r. 3836, 4362.

[Bernaert] 5 a) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 1: GUIELIN(S) 1]; e) **Bernhart**; f) zoon van Bernhart van Brosbande – broer van Bertram den Palasyn; *Reinolt von Montelban*: r. 3941.

Bernaert zie Bernaert van Naisel

[Bernaert, sent] a) [A-Z 4: **Bernardus van Clairvaux**]¹ [*Legenda aurea* CXVI: De sancto Bernardo] [*Gulden Legende*: Van sinte Bernarde [114]] [Moisan I, 2: BERNAT (saint) 2] — **Bernardus van Clairvaux**² (1090-1153); b) zoon van Tescelin le Saur en Aleth Montbard; d) stichter en eerste abt van het Cisterciënzer klooster van Clairvaux (gesticht 1115), streng asceet en kerkleeraar, bijgenaamd ‘doctor mellifluus’ (de honingvloeiende leraar) – feestdag 20 augustus; e) **sinte Bernaert** – aangeroepen bij het nemen van afscheid: “sinte Bernaerts geleye moet bi u sijn sint Jans vrientschap ende sint Geertruyts minne” – de naam van Bernaert komt hier uit de lucht vallen, gebruikelijk(er[?]) lijkt J(oh)ans geleide en Geertruis minne [MNW s.v. GELEIDE, 4]³ [MNW s.v. MINNE I, 2] <Bernaerts> *Margrieta van Limborch*: cap. 3; e) **sente Bernaerde**; *Renout*: r. 1728; e) **sant Bernhart**; *Reinolt von Montelban*: r. 7484.

Bernaert van Naisel a) [Moisan I, 1: BERNARS 64 DE NAISIL(L)]; b) oom van Fromont de Lenz; e) **Bernaert van Naisel**; g) probeert met Lancelijn van Verdun de uit Parijs terugkerende Girbeert c.s. te overvallen; *Lorreinen*: fragm. III, r. 750, 759, 783; e) **Barnaerd van Naisel**; f) oom van Fromont; g) verrader – gevangengenomen door Begge, opgesloten bij koning Puppijn – haalt koning Puppijn over om de belegerde, maar machtige Fromont te rehabiliteren <Barnaerd, Barnaerde, Barnaert> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 22, 89, 92, 111, 173.

[Bernaert van Nublis] a) [Moisan I, 1: BERNARDUS 65 DE NUBIS]; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]⁴ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Berraert van Nublis** (or. Berardus de Nublis); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0027.php#a026

2. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Bernard_de_Cclairvaux](https://fr.wikipedia.org/wiki/Bernard_de_Clairvaux)

3. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=11505&lemma=geleide>

4. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle <Berrardus van Nublen>
Turpijn: V, r. 40; XIII, r. 73.

Bernardt e) **Bernardt** (or. Bernadon) – heer van Cabiere in Aragon; f) zoon van Odon van Lusignen – stiefzoon van de koning van Aragon <Bernard>
Meluzine: fol. Y3rb, Y3va.

[Bernart] e) **Bernhart** – graaf; g) adviseert de emir van Babilonien om Floyris en Blantseflur te laten leven; *Floyris ende Blantseflur*: r. 273.

Bernart zie **Bernart van Pavye**

[Bernart van Brabant] zie **Bernaert 1**

Bernart van Britanyen e) **Bernart van Britanyen** – baron van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verovert; *Karl Meinet*: r. A17, 63; A198, 10.

[Bernart von Mondisdier] a) [Moisan I, 1: BERARS 25 DE (DU)MONDI(S)DIER]; b) Zoon van [Moisan I, 2: THIERRI(S) 69] d'Ardane; e) **Bernaert van Mondidier** (or. Bernard de Mon(t)didier) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille *Galien Rethore*: cap. [21]; e) **Berandis** – ridder van Karel Meinet; f) zoon van Dederich van Ardanien <Berandes, Berant, Berant van Mundesteyr> *Karl Meinet*: r. A240, 45; A242, 32; A245, 27; A246, 15, 52, 63; A247, 10; A248, 2; A249, 52; A276, 48, 68; A279, 4; A283, 7, 9; A290, 14, 66; A409, 43; A455, 7; e) **Bernhart von Mondisdier**; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20135; e) **Bernhart von Mundisdier**; g) aan het hof van Karel de Grote – weigert Ritzart op te hangen; *Reinolt von Montelban*: r. 3683, 4931, 10721, 10771, 11512, 12408; e) **Belard van Mondidier** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) verder als boven <Belarde> *Renout*: r. 2013, 2067.

[Bernart van Pavye] a) [Moisan I, 1: GERART 92 D'ESPANIE, var. BERNART DE PAVIE] – leenman van Girart de Vienne; e) **[Bernart van Pavye]** – dienaar van Gerart van Vyane <Bernarde van Pavye, Bernart> *Karl Meinet*: r. A499, 61; A501, 28.

Bernd e) **Bernd**; g) aan het hof van Karel de Grote; *Reinolt von Montelban*: r. 3931.

Bernhart zie **Bernaert 1** en **Bernaert 5**

Bernhart zie **[Bernaert, sent]**

Bernhart zie **[Bernart]**

Bernhart von Brosbande zie **Bernaert 1**

Bernhart von Mondisdier zie **[Bernart von Mondisdier]**

Bernhart von Mundisdier zie **[Bernart von Mondisdier]**

Bernier, der a) de man uit Bern (zie **Bern**); e) **der Bernier**; *Ogyer*: r. 1034.

Bernisse i) **Bernisse** – “De eichte sal syn gewysse / Van dem lande van Bernisse. / De nuynde sal van Klammen wesen.” (r. A477, 18-20) – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A477, 19.

Berny zie **Berri 1**

Berote h) in Vergilius [*Aeneis* III, 293]¹ ‘het hooggelegen’ Buthrotum² in Epirus, Griekenland, het huidige Butrint³ in Albanië – koninkrijk van Helenus en Andromache – mogelijk contaminatie met Epirus (zie **Epiros**); k) **Pierote** – burcht in Chaone – waar Helenus en Andromata heersen, als Eneas van Troyen c.s. daar strandt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 36002; i) **Berote** – berg in Epyeren, waarachter de havenstad Chaoene ligt; *Troyen Prz*: fol. 136rb.

Berraert van Nublis zie [**Bernaert van Nublis**]

Berragier zie **Berargier**

Berrardus van Nublen zie [**Bernaert van Nublis**]

Berrenghier zie **Berengier 1**

Berrenghier, Strael zie **Berengier 1**

Berri 1 h) [Graesse: **Bitorinus pagus**]⁴ [Moisan I, 2: BERRI] [West PR: **Berri**] [West VR: **Berri**] — het graafschap dan wel het hertogdom Berry⁵ in Frankrijk met als hoofdstad Bourges⁶ – zie ook **Batrangijs**; i) **Berri** – stad of kasteel; *Aiol*: r. 142; i) **Berry** – in het midden van Gallen c.q. Gehaerde Gallia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1571; i) **Berie** – toenaam van **Welter van Berie**, van **Fuckart van Berrien** en van **Huge van Berny** <Berny, Berrien> *Karl Meinet*: r. A198, 19; A218, 13; A225, 13; A237, 17; A243, 62; i) **Berry** – hertogdom van Jan van Berry / Vranckerijcke; *Meluzine*: fol. Z4vb; i) **Berri** alias **Deserte** – met de stad Borges waar de kinderen Ambrosis / Pandragoen en Uter heen gevlucht waren; *Merlijn*: r. 11430, 11628, 12495, 12795; i) **Barrij** – hertogdom van de vader van Willem (van Barrij); *Paris ende Vienne*: cap. [6]; i) **Berry** – vorstendom van Lambrecht; *Roelant*: r. P1133; i) **Berri** – hertogdom – de hertog van Berri bemint tevergeefs de hertogin van Pontieu en wordt verslagen door Saladijn in tweekamp om haar; *Saladijn*: r. 467, 515; i) **Berry** (or. Bituricas) – prinsdom van Lambrecht; *Turpijn*: V, r. 37; XIII, r. 48; i) **Berry** – land in Gallen; *Troyen*: r. 29139; i) **Barry** – hertogdom dat met koning Artus van Bertangien samenspant tegen Vranckrijk en koningin Barthem; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Berri 2 h) gelet op de context “Berri, Aspere und Denant, [...] Namur [...] und Ludeck [...] und Hoy” (r. 4027-4032) zou Berri in Wallonië gelegen moeten

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Butrint>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Butrint.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Bitorinus-pagus>

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bourges.kmz

zijn en niet geïdentificeerd mogen worden als **Berri 1**, maar mogelijk als Beauraing¹ of Beringen.²

Berri 3 i) **Berri** – “land” door Karel de Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen; *Ogyer*: r. 4027.

Bersabea a) [A-Z 3: **Batseba**] — Batseba / Bethsabee³ [2 *Samuel* 11, 3]⁴; b) echtgenote van Uria – later echtgenote van koning David – moeder van een zoon die kort na zijn geboorte stierf en vervolgens van Salomo; d) voor wie David na een verkwikkend middagslaapje in grote lust ontbrandde toen hij haar vanaf zijn dak in de tuin een bad zag nemen, waarna hij haar ontbood en dadelijk besliep – toen het kind kort na de geboorte als straf van God stierf, troostte David haar door opnieuw een kind bij haar te verwekken – toen Davids vierde zoon Adonia zich de koninklijke macht had toegeëigend, slaagde zij erin de oude David aan zijn belofte te houden dat Salomo koning zou worden; e) **Barsabee**; f) moeder (met David als vader) van Salomon; g) voorbeeldige vrouw omdat zij haar vertoornde echtgenoot zachtmoedig kon stemmen; *Minnen loep*: boek II, r. 3791; boek IV, r. 964; e) **Bersabea**; f) echtgenote van Urias – geliefde van David; g) exemplarisch overspelige vrouw; *Vergi Prz*: r. 8.

Bersele h) vermoedelijk het huidige Beersel⁵ [Graesse: **Barsela**]⁶ ten zuiden van Brussel in België, dat destijds inderdaad Bersele heette; i) **Bersele** – toenaam van **Heile van Bersele** en **Hughe van Bersele** <Beersele> *Boerden*: XVIII, r. 1, 19, 32, 95.

[**Berselonen**] zie **Barselonne**

Berta zie **Berte 1**

Berta Ganpiet zie [**Berte metten Breden Voeten**]

Bertaenge zie [**Bertaengie**] 1

Bertaengen zie [**Bertaengie**] 1, **Bertaengie 2** en [**Bertaengie**] 3

Bertaengen, Grote zie **Bertaengie 2**

Bertaengen, Clene zie [**Bertaengie**] 1

Bertaenghen zie **Bertaengie 2**

[**Bertaengie**] 1 h) [Graesse: **Armorica (provincia)**]⁷ [Moisan I, 2: BRETAGNE 1]

[West PR: **Bretaigne**] [West VR: **Bretai(n)gne**] — Bretagne la Menor / Petite – Bretagne⁸ in Frankrijk – niet altijd te onderscheiden van (Groot-)Britannië

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beauraing.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beringen.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bathsheba>

4. http://vulgate.org/ot/2samuel_11.htm

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beersel.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Barsela>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Armorica-provincia>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Brittany>

(zie **Bertaengie 2**) – hetzelfde als **Armorike** – zie ook **die Bertoene 1** en **[Wilde Britanien]** – zie ook **Blatoene**; i) **Baertanien** – hertogdom in Gallen c.q. Gehaerde Gallia / in het noorden van Gallen c.q. (wel) Gheclede Gallen – onderworpen aan Alexander de Grote <Bartangen, Bartanien, Bertaengen, Bertanien, Carcaengen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1087; boek VII, r. 1560, 1567, 1757; boek VIII, r. 104; boek X, r. 335, 1168; i) **Bartaenge** – land van herkomst van een page <Bartaengen> *Couchi*: fragm. VI, r. 313; i) **Bartangen** – toenaam van **Salomon van Bartangen**; *Heemskinderen*: p. 174; i) **Brittangien** – waar Helena van Constantinopolen aanspoelt, nadat zij met haar tweelingzootjes in een bootje uit Londen vertrokken is – waar zij tijdens haar slaap haar beide kinderen kwijtraakt aan een wolf en een leeuw – waar zij 6 [16] jaar in Nantes verblijft in een huis van arme vrouwen – maar uiteindelijk vertrekt omdat men daar ongelovig is – waar de heremijt Felix woont, die zich over beide jongetjes ontfermt totdat zij 16 jaar oud zijn <Bretanien, Brietangien, Bri[t]tangien> *Helena van C*: cap. [13]-[14], [19]; i) **Bertaenge** – landstreek; *Huge M*: r. 401; i) **Britangen** – hertogdom; *Jan uut den Vergiere*: cap. 29; i) **Britanyen** – land van Bernart van Britanyen – toenaam van **Salomon van Britanyen** – koninkrijk van Aristannus – door Karel Meinet aan Fuckelmet gegeven bij diens huwelijk met Marmorinen <Britanien, Brytanien, Brytania> *Karl Meinet*: r. A17, 63; A198, 10; A233, 26; A290, 28; A357, 44; A514, 41; A524, 48; i) **Bertangen** – nieuwe naam van **Armorike** – de inwoners heten Bertone – Julius heeft een schatting op Bertangen ooit met geweld verkregen – waar koning Artur Richoen heeft verslagen – waarin Sint Michiels Berch ligt; *Lanceloet*: boek IV, r. 9696, 9749, 9819, 10073; i) **Clene** **Bartanien** – land van herkomst van Ymeine; *Lantsloot*: r. 33; i) **Be[r]taengien** – landstreek waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Britanien** – hertogdom – de jonge hertog van Britanien wenst Adriane te huwen en is jaloers op de Ridder met dat Kruyce, wat tot een tweegevecht en zijn dood leidt; *Meliadus*: cap. 32-33; i) **Bretanien** – koninkrijk <Britanien, Bretanyen, Bretaignien> *Meluzine*: fol. A6va, D6ra, D6rb, E1ra, E1rb, E3vb, F1vb, F4va, F4vb, F6vb, P2rb, S1rb; i) **Clene Bertanien** – landstreek – aan de andere kant van de zee gelegen (vanuit Bertanie) <Bertanien Clene, Britanien Clene, Clene Bertaengen, Clene Britanien, Cleyne Britanyen, Klein Bertanien, Klein Britanien, Kleine Bertanien, Kleine Britanien> *Merlijn*: r. 11496, 11626, 12935, 13179, 25871, 31731, 31793, 35751; i) **Brytanyen** – land van herkomst van Salomon; *Ogyer*: r. 235; i) **Brytaengien** (or. Britaigne) – hertogdom – de hertog van Brytaengien neemt deel aan het driedaagse toernooi te Lonnen met als prijs de hand van de koningsdochter Helena; *Olyvier van Castillen*: cap. 26; i) **Bertaengen** – hertogdom van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*:

r. 5302; i) **Bartanghen** – “tusschen Bartanghen ende Pollanen” – geografische beeldspraak voor ‘overal’; *Reynaert F*: r. 289; i) **Brytangen** – toenaam van **Salmon von Brytangen**; *Reinolt von Montelban*: r. 12401; i) **Portaengen** – “tusschen Portaengen ende Polanen” – geografische beeldspraak voor ‘overal’ – vrijwel zeker corrupt, de meest waarschijnlijke oplossing lijkt een contaminatie van Portugale en Bertaengen – in een specifiek Hollandse tekst zou Portengen in Utrecht bedoeld kunnen zijn; *Reynaert A*: r. 301; i) **Bretaignen** – koninkrijk van Salomon van Bretaignen / Bretanien <Bretanien> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Britanien** – koninkrijk van Astragnus; *Roelant*: r. P1130; i) **Bertaengen** – land in Gallen / Vrancrycke <Bortaengen, Cartanien> *Troyen*: r. 29128, 29135, 29325; i) **Britanien** (or. Britannia) – koninkrijk van Arastagnus; *Turpijn*: XIII, r. 44; i) **Bertangien** – koninkrijk van Artus van Bertangien <Bartangien, Bartanien, Bretangien> *Valentijn ende Oursson*: cap. 60, 62.

Bertaengie 2 h) [Graesse: *Anglia*]¹ [Moisan I, 2: BRETAGNE 2] [West PR: *Bretaigne*]

[West VR: *Bretai(n)gne*] – (Grant) *Bretaigne* – (Groot-)Brittanië² d.i. Engeland inclusief Wales, eiland ten westen van het Europese continent³ – volgens de legende gesticht door Brutus – niet altijd te onderscheiden van Bretagne in Frankrijk (zie [**Bertaengie**] 1) – zie ook **die Bertoene 2**, **dat Bertoens en Hystorien van Britaengen** – zie ook **Bloye en Engelant**; i) **Baertanien** – sommige inwoners zijn dom, omdat zij geloven in de wederkomst van koning Artur; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1802; i) **Bertaengie** – het land van koning Artur <Bertaengen> *Ferguut*: r. 1762, 2741; i) **Bretanie** – oude naam van **Inghelant** – waar Brutus naartoe is gegaan; *Florimont*: r. 174; i) **Brytanigen** alias **Engelant** – koninkrijk van Utegier, later van Pandragoen, daarna van Uter Pandragoen, uiteindelijk van Artur <Britaengen> *Graal & Merlijn*: r. [4185], 6047; i) **Bertaengen** – land waar Reynout beweert geboren te zijn; *Heemskinderen*: p. 117; i) **Grote Bertangen** – waar grote rouw heerst over de vermeende dood van Lanceloet van Lac – waar Helizeers is geweest <Grote Bertaengen, Groten Bertangen> *Lanceloet*: boek II, r. 11566, 24183, 25474, 26095, 26382, 28433, 29416; i) **Bertangen** – buurland van Vlaendren <Bertanien> *Lanceloet*: boek II, r. 24367, 32259; i) **Grote Bertangen** – waar Galaat het Graalavontuur zal meemaken – waar Joseph van Aromathien en Josep zijn geweest; *Lanceloet*: boek III, r. 410, 1523; i) **Bertangen**; *Lanceloet*: boek III, r. [410], 534, [1523]; i) **Bertangen** – waarheen Walewein vertrekt nadat hij de vrede tussen de koningen van Arragoen en Portegale heeft doen sluiten; *Lanceloet*: boek III, r. 21962; i) **Grote Bertangen** – koninkrijk van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Anglia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_British_Isles

3. <http://www.columbia.edu/itc/mealac/pritchett/00maplinks/mughal/ruscelli1574/europe01.jpg>

r. 5526, 11949, 12399, 12424; i) **Bertangen** – waarheen de Graal gebracht is; *Lanceloet B*: r. 101; i) **Bartaenge** – koninkrijk van koning Artur <Bartaengen> *Lantsloot*: r. 4096; i) **Bertanie** – koninkrijk van Artur – aangevallen door de Sennen onder leiding van diverse koningen – overwint uiteindelijk – eigenlijk één van Rome – door keizer Lucet van Rome vergeefs aangevallen <Bertanien, Bertanien lant, Britanie, Britanien, Britanyen, Britius dlant, Brytanie, Brytanien, Brytanien lant, Brytanyen, Groet Bertanien, Grote Bertanien, Groten Britanien> *Merlijn*: r. 12168, 12935, 13472, 13487, 13491, 13519, 13527, 13545, 16153, 16566, 16574, 17146, 19139, 21837, 22378, 22383, 22643, 22967, 23855, 25777, 26923, 26928, 27069, 27141, 28068, 32345, 33016, 33418, 34921; i) **Bertangen** – koninkrijk van Artur <Bartaengen> *Moriaen*: r. 31, 978, 2871, 2886; i) **Bertangen** – koninkrijk van Artur – aangevallen en geplunderd door de koning van Yrlant <Bartangen> *Mouwen*: r. 2840, 2948, 3459, 3991; fragm., r. 308; i) **Bertange** – waarheen (in Engellant) Charloet door Karel de Grote wordt gestuurd; *Ogyer*: r. 2374; i) **Bertange** – land, waar strijd werd geleverd over de opvolging van Uterpandragoen en die van Lot <Bertangen> *Perchevael J*: boek II, r. 40149; i) **Britanien** – waar de vermoede Reynolt beweert geboren te zijn; *Reinolt von Montelban*: r. 6649, 6653, 6697; i) **Bartaengen** (or. Bretagne) – koninkrijk van koning Artus van Bartaengen <*Rose B*: Bertaenghen> *Rose C*: r. 1119; *Rose V*: r. 1123.

[Bertaengie] 3 h) exacte identificatie onzeker: Klein- dan wel Groot-Brittannië (zie **Bertaengie 1, 2**); i) **Bartaengen** – land door Cesar veroverd, waar men de “nederduitse spraec” niet verstaat; *Caesar Prz*: fol. 59r; i) **Bartaengien** – land van herkomst van een zeer sterk ridder; *Gaver Capeel*: r. 59.

Bertaens zie **Bertoens, dat**

Bertalie zie **Bertelay die Rode**

Bertange zie **Bertaengie 2**

Bertangen zie **[Bertaengie] 1** en **Bertaengie 2**

Bertangen, Grote zie **Bertaengie 2**

Bertanie zie **Bertaengie 2**

Bertanien zie **[Bertaengie] 1** en **Bertaengie 2**

Bertanien, Gro(e)t(e) zie **Bertaengie 2**

Bertanien, Kle(i)n(e) zie **[Bertaengie] 1**

Bertanien Clene zie **[Bertaengie] 1**

Bertanien lant zie **Bertaengie 2**

[Bertanienlantsee, die] h) [Graesse: *Britannicum fretum*]¹ — het Kanaal,² de zee-engte tussen Frankrijk en Groot-Brittannië – hetzelfde als **die Bracten**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Britannicum-fretum>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/English_Channel

Zee – zie ook **Bertaengie 2**; i) **Bartanienlantsee** – zee tussen Frankrijk en Engeland; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1545.

Berte 1 a) [Moisan I, 1: BERTE 2, dite “la petite Berte”]; b) dochter van [Moisan I, 1: BERTE 1, “aus grans piés”] en [Moisan I, 2: PEPIN(S) 1, “le Bref”] – zuster van [Moisan I, 1: CHARLE(S) 1, var. CHARLEMAINE(S)] – echtgenote van [Moisan I, 1: MILE(S) 48, var. MYLON D’AIGLENT] en later van [Moisan I, 1: GANEL(L)ON] – moeder van [Moisan I, 2: rol(l)an(s) 1] met Mylon d’Aiglent als vader; e) **Berte**; f) zuster van Karll Meynet – echtgenote van Mile van Ingelheym – moeder van Rolant en Baldewin <Berta, Berten> *Karl Meinet*: r. A344, 55; A496, 45; A497, 5; A508, 8, 47.

Berte 2 e) **Berte**; f) dochter van Florant – halfnicht van Pepijn – peetdochter van koning Karel van Vrankerike; g) tevergeefs bemind door Pepijn <Berten, Bertine> *Ongeïdentificeerd 3*: r. 12, 94, 107, 325.

[Berte metten Breden Voeten] a) [A-Z 6: Berte met de brede voeten]¹ [Moisan I, 1: BERTE 1], toegenaamd: ‘aus grans piés’ — Bertrada² (circa 725-783) – haar toenaam zou erop kunnen wijzen dat zij met een klompvoet geboren werd,³ maar lijkt in het chanson de geste *Berte aus grand piés* van Adenet le Roi⁴ niet veel meer te betekenen dan dat zij twee bovengemiddeld grote c.q. dikke voeten had; b) historisch: dochter van Charibert van Laon – echtgenote van Pepijn III de Korte – moeder van Karel de Grote – literair: dochter van roi Flore en reine Belissant de Hongrie, en vrouw / echtgenote van Pépin, en moeder van Charlemagne; e) **Beerte**; f) dochter van Florijs en Blancefloer – pleegdochter van Symoen en Constance – echtgenote van Pippijn van Vranckerike; g) door haar min Margiste verraden <Beerten> *Beerte*: r. 22, 56, 168, 197, 388; e) **Baerte metten Breden Voeten**; f) dochter en enig kind van Floris en Blancefloer – echtgenote van Puppijn – moeder van Kaerle van Vrankerike; *Floris ende Blancefloer*: r. 3961; e) **Beerte**; f) dochter van Floris en Blancefleur – echtgenote van Pippijn – moeder van Kaerle; *Floris ende Blancefleur*: cap. [7]; e) **Berte van Vranckriche**; f) echtgenote van Pippyn – moeder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A90, 14; e) **Berta Ganpiet** [lees: Granpiet] alias **Bertrada**; f) dochter van de koning van Hongerien – echtgenote van Puppijn die Cleyne – moeder van koning Karel die Grote; *Malegijs*: p. 2; e) **Bertrada** alias **Berta Ganpiet**; f) dochter van de koning van Hongerien – echtgenote van Puppijn die Cleyne – moeder van koning Karel die Grote; *Malegijs*: p. 2; e) **Berthe met de Groote Voeten** – koningin van Vrancrijc; f) echtgenote van Carel de Groote – moeder van Alix; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10;

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0010.php#a009

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Bertrada_die_J%C3%BCngere

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bertrade_de_Laon

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Adenet_le_Roi

e) **Barthem** – koningin van Vranckrijck; f) echtgenote van koning Pepijn van Vranckrijck – moeder van Carolus alias Carel de Grootte – peetmoeder van Oursson; g) ten onrechte door Pepijn verstoten, maar dankzij God en Pepijns heren weer in genade aangenomen – ten onrechte verstoten door keizer Alexander van Grieken na beschuldigd te zijn van overspel door een valse ridder die haar zijn liefde verklaarde, maar waar zij niet op in ging – met wie koning Artus van Bertangien wil huwen als hij denkt dat Pepijn in gevangenschap gestorven is, om zo koning van Vranckrijck te worden – vlucht naar Lions – wordt [met vergif] gedood door haar oude ‘kamenierster’, die zich heeft laten omkopen door Hanefroy en Hendrick <Barthe, Berthem> *Valentijn ende Oursson*: cap. 1, 3, 11, 13, 33, 52, 60, 62, 64-65.

Berte van Vranckriche zie [Berte metten Breden Voeten]

Bertelay die Rode a) [West PR: Bert(h)olai], toegenaamd: ‘le Rous’; e) **Bertelay die Rode** – verrader (vandaar ook ‘le Rous’), in dienst van koning Leodegan van Carmelide; g) wreekt de dood van zijn neef door een ridder te doden, veroordeeld door de raad van koning Leodegan omdat hij zijn geschil niet voor de rechter (de koning) heeft gebracht – vertrekt in wrok en verblijft bij de ‘valscē’ Jenover <Bertalie, Bertelay, Bertelaye, Bertelayen> *Merlijn*: r. 22776, 27925, 27945, 27946, 27949, 27984, 28005, 28015, 28027.

Bertelute van Perssen e) **Bertelute van Perssen** – Saraceense, woont in Sormosane in Persen; f) echtgenote van de sultan van Persen – moeder van koning Antenor van Spaengien, koning Glutifax van Alexandrien, Jolente en de reus Makebeer; g) met een groot leger aanwezig bij de belegering van Rotsefluer – tijdens huwelijksfeest van Synageel en Jolente gedood door Malegijs <Berteluite, Berteluten> *Malegijs*: p. 122-125, 127-131, 305, 317, 334.

Berthamas e) **Berthamas**; g) geheime geliefde van Lucrecia – aanwezig bij en medeplichtig aan het verraad door Lucrecia en de vernedering van Virgilius – gestraft door Virgilius die hem voor aller ogen als een naakte zot met modder naar de eveneens naakte Lucrecia laat gooien; *Minnen loep*: boek I, r. 2633.

Berthe met de Grootte Voeten zie [Berte metten Breden Voeten]

[**Bertijn, sent**] a) [Moisan I, 1: BERTIN 1 (saint)] — Bertinus¹ († ca. 700), abt van het Benedictijner klooster Sithiu, het latere Sint-Omaars – zie ook [Sent Bertins]; d) feestdag 5 september; e) **sente Bertijn** – heilige; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 146.

Bertine zie Berte 3

[**Bertins, Sent**] zie [Sent Bertins]

Bertoen zie Bertoene, die 2

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bertin>

Bertoene, die 1 a) [Moisan I, 1: BRETON(S)] — de Bretons, de inwoners van Bretagne (zie [Bertaengie] 1); e) **die Baertoene** – de inwoners van Baertanien; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1087; e) **die Bertoene** – volk; g) hebben vete met de Normanne, waarin Karel de Grote verzoening bewerkstelligt – raadsliden van Karel de Grote bij het proces tussen Yoen en Otte; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1408, 2057; e) **die Bertoene** – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 233; e) **die Bertoene** – volk; g) nemen als bondgenoot van Vrankerike deel aan het toernooi om Melioers hand <Bertone, Bert[onge]> *Parthonopeus*: r. [3766], 5068; fragm. M I, fol. 1va, 31; e) **die Britoenen** (or. Britannes); g) aan wie Karel de Grote het land van Navarre als beloning gaf als zij daar wilden blijven <Brytoenen> *Turpijn*: V, r. 32; IX, r. 44; XIII, r. 50.

Bertoene, die 2 a) de Britten – zie ook **Bertaengie 2**; e) **die Bertone** – volk of leger uit Bertangen; g) verslaan de Romeinen, die hen voorheen laf noemden <Bertoene, Bertonen> *Lanceloet*: boek IV, r. 9905, 9908, 9926, 9933, 9945, 9957, 9965, 9994, 10053, 10076; e) **die Bertoene** – volk of leger uit Bertanie; g) strijden tegen de Romeinen <Britune, Brytone> *Merlijn*: r. 12075, 32187, 34876, 34909; e) **die Bertoenen** – volk of leger uit Bertangen – onderdanen van koning Artur; *Moriaen*: r. 4511; e) **die Bertoen** – samen met Friesen, Scotten en Engelsch mee met Charloet uit Engellant om Karel de Grote te hulp te komen <Berton, Britoene> *Ogyer*: r. 2380, 2598, 2623.

[Bertoens, dat] n) het Brits – taal – zie ook **Bertaengie 2**; o) **Bartaens** – taal die gesproken wordt in Bertaengen – taal die Reynout bij de paardenrace van Karel de Grote spreekt om niet herkend te worden <Bartaens> *Heemskinderen*: p. 116, 117; o) **Bertoens** <Brytoens> *Merlijn*: r. 33771; o) **Brytons** – gesproken door de vermomde Reynolt en Malegys; *Reinolt von Montelban*: r. 6587, 6647.

Bertolt mitten Langen Vingeren zie [Bertout metten Langen Vingeren]

Berton zie **Bertoene, die 2**

Bertone zie **Bertoene, die 1** en **Bertoene, die 2**

Bertonge zie **Bertoene, die 1**

[Bertout metten Langen Vingeren] e) **Bertolt mitten Langen Vingeren** – dorpeling; g) neemt deel aan de aframmeling van Bruyn; *Reynaert Prz*: r. 595; e) **Bertout mitten Langen Vingeren** – correspondeert met [Ludolf metten Crommen Vingeren] (in *Reynaert A en F*) – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 824.

Bertrada zie [Berte metten Breden Voeten]

Bertram 1 a) [Moisan I, 1: BERTRAN(S) 2]; b) zoon van Naimes de Baviere – broer van Richier; e) **Bertram**; f) zoon van Dunay van Bamere – broer van Ridsier; g) wordt samen met Bernaert, Willem van Oringen en Roelant door Karel de Grote naar Pierlepont gestuurd om Aymyn van Dordoien te vragen Lodewijc

tot koning te kronen – kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen <Bartram> *Heemskinderen*: p. 23, 32, 52, 105; e) **Bertram** – ridder van Karel Meinet; g) bode van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A229, 46; A232, 48; A235, 68; e) **Bertram von Bavier**; f) zoon van Naymes von Bavier – neef van Ogier; g) als gijzelaar voor Ogier bij Karel de Grote achtergebleven – draagt tegen Ogier en Blanckards leger de Oliflamme – doodt op lafhartige wijze Reynier (die niet tegen Ogiers verwanten wil vechten) en wordt daarom door Ogier gedood <Bertram, Bertrame, Bertramen, Bertrams> *Ogyer*: r. 1413, 1417, 1426, 1430, 1432, 4291, 9797, 9800, 9803, 9923, 9941, 9965, 9978, 9988, 9995, 9999, 10005, 10016, 10031, 10056, 10077, 10088, 10092, 10097, 10609, 10614, 10619, 10625, 10638, 10646, 10649, 10652, 10653, 10659, 10672, 10676, 10682, 10695, 10709, 10716, 10721, 10734, 10754, 10758, 10763, 10766, 10778, 10785, 10792, 10802, 10805, 10807, 10817, 10871, 15446, 15458; e) **Bertram**; g) met Roelant, Willem van Oringen en Bernaert bode van Karel de Grote aan Aymijn van Dordoene <Bertrande> *Renout*: r. 9, 24, 136; e) **Bertram der Messagier** – heer van Beyern; f) zoon van Dunamels von Bavier – broer van Rytschier; <Bertram, Bertram von Massagier> *Reinolt von Montelban*: r. 2112, 4904, 5739, 9538.

Bertram 2 a) mogelijk dezelfde als **Bertram 1**; e) **Bertram** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) gaat met Aymijn van Eggermont mee naar Turckien om Malegijs te bevrijden; *Malegijs*: p. 321, 323.

Bertram 3 e) **Bertram** (or. Bertand / Bertrams) – graaf van Poitiers; f) zoon van graaf Heinric van Poitiers – broer van Swane alias Blancke – stiefbroer van Raymondijn <Bertrand, Bertrant> *Meluzine*: fol. B1ra, B5vb, C2ra, C2va.

Bertram 4 e) **Bertram** (or. Bertrand) – ridder uit Enghelandt; g) krijgt gratie van Rijckaert zonder Vreese op voorwaarde dat hij de gekwetste Amoureuken van Galles en de andere gewonden zal escorteren naar Enghelandt; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 11.

Bertram 5 e) **Bertram**; g) metgezel van Gernout; *Wisselau*: r. 378.

Bertram zie Bertrant 2

Bertram den Palasyn a) [Moisan I, 1: BERTRAN(S) 1 LI PALAZIN] – dat wil zeggen: ‘aan het paleis verbonden’; b) kleinzoon van Aimeri de Narbonne – zoon van Bernard de Brubant; e) **Bertram den Palasyn**; f) zoon van Bernart von Brosbande – broer van Bernhart – vader van Gerhart en Ganelin; g) met Rolant, Wilhelm van Oryngen en Bernhart bode van Karel de Grote aan Heyme <Bertram, Bertramm> *Reinolt von Montelban*: r. 487, 538, 627, 698, 906, 3691, 3941.

Bertram der Messagier zie Bertram 1

Bertram von Bavier zie Bertram 1

Bertram von Massagier zie Bertram 1

Bertram van Sessune e) **Bertram van Sessune** – Frans ridder; *Aiol*: r. 490, 491.

Bertramm zie **Bertram den Palasyn**

Bertrand zie **Bertram 3**

Bertrant 1 a) [Moisan I, 1: BERTRAN 6]; e) **Bertrant** – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille; *Galien Rethore*: cap. [16].

Bertrant 2 e) **Bertrant** (or. Bertrand) – koning van Anssay; f) eerste zoon van Anthonis en Kerstine – broer van Lochier – echtgenoot van Melidee van Anssay <Bertram> *Meluzine*: fol. N3ra, N4va, P2rb, X6ra, Y2vb.

Bertrant zie **Bertram 3** en **Bertram den Palasyn**

Betrijs zie **Betijs**

Berugier zie **Berengier 1**

Berus zie **Serus**

Bescudde, ten j) or. ‘la rescouse’ (lett. ‘de verlossing’) – ‘rechet’ (versterkte plaats) dat zijn naam dankt aan het feit dat koning Vertiger daar ooit zijn toevlucht zocht; k) **ten Bescudde** – kasteel van koning Ventres van Garlot op zes mijlen van Garlot – ooit toevluchtsoord van koning Vertegier – waar koning Ventres zijn echtgenote en twee zoons met de drossaard heenstuurt, maar waar zij worden opgewacht door de Sennen; *Merlijn*: r. 32595.

Besebuc zie **Belsebuc**

Besele zie **Belsele**

[Besloten Eilanden, die] h) [West PR: Lontai(g)nes I(1)les] – land van koning [West PR: Clamadeu], later veroverd door [West PR: Galehot 1] – hetzelfde als **die Verre Eilande** en **[die Vremde Eilande]**; i) **[die Besloten Eylanden]** – land van herkomst van koning Clamedijn van den Beslotenen Eylanden <van den Beslotenen Eylanden> *Merlijn*: r. 15649.

Bessus a) Bessus¹ (4e eeuw v.C.), satraap van Darius III Codomannus; e) **Bessus** – later koning van Bacteren; g) Perzisch legeraanvoerder – één van de moordenaars van koning Daris van Percen – vlucht naar Bacteren – na gevangengenomen te zijn door Alexander de Grote uitgeleverd aan Daris’ broer Exateus en gehangen <Bessuse> *Alexanders geesten*: boek V, r. 367, 552; boek VI, r. 939, 999, 1014, 1047, 1116, 1178, 1207, 1233; boek VII, r. 89, 105, 121, 142, 177, 273, 297, 316, 325, 335, 339, 359, 367, 395, 405, 409, 686, 1277, 1872, 1875; boek VIII, r. 45, 221, 801, 806, 828, 840.

Bestoc j) [West PR: Bestoc] – kasteel in Gaule; k) **Bestoc** – kasteel van Frole, met Rolants Eylant <Bestor> *Lanceloet*: boek II, r. 34951, 35005.

Betake zie **Benake**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bessus>

Bethania h) [Graesse: **Bethania (castellum)**]¹ [Moisan I, 2: BETANIE] [West PR: **Betanie**] [West VR: **Bethanie**] — Betanië,² dorp op de Olijfberg in Jeruzalem [Mattheus 21, 17]³ – woonplaats van Simon de Melaatse; i) **Bethania** – woonplaats van ‘Symon die lazarus was’, verbetering door Jacob van M(a)erlant van zijn Oudfranse bron; *Graal & Merlijn*: r. 243; i) **Bethanie** – waar in het huis van Symon Maria Magdalene Jezus van Nazareths voeten zalfde <Betanien, Bethanien> *Leven ons Heren*: r. 1396, 1616, 1711, 4750; i) **Bethanien** – waar Jezus Lazarus uit de dood opwekte; *Negen Quaetsten*: fol. H1v.

Bethanie(n) zie **Bethania**

Bethelehem zie **Bethlehem**

Bethleem zie **Bethlehem**

Bethlehem h) [Graesse: **Bethleem**]⁴ [Moisan I, 2: BEL(L)EANT] [West PR: **Bethleem**] [West VR: **Bethleem**] — Bethlehem⁵ in Judea, het huidige Bayt Lahm⁶ op de Westelijke Jordaanoever – volgens de canonieke en deuterocanonieke evangeliën de geboorteplaats van Jezus (van Nazareth) [Mattheus 2, 1]⁷ – waar de moord op de Onnozele Kinderen plaatsvond [Mattheus 2, 16]⁸; i) **Bethelehem** – stad – waar de zoon van God geboren werd; *Eneide*: r. 13413; i) **Bethlehem** – nieuwe naam van **Effrata** – geboortestad van Jezus van Nazareth; *Graal & Merlijn*: r. 113; i) **Bethleem** – geboorteplaats van God; *Heemskinderen*: p. 98; i) **Bethleem** – geboortestad van Jezus Christus; *Hughe Prz*: p. 38; i) **Bethleem** – geboortestad van Jezus Christus – waarheen keizer Augustus al het volk ontbood om daar belasting te betalen <Bethlehem> *Leven ons Heren*: r. 315, 322, 329, 384, 396, 414, 505, 571, 701, 709, 717, 3428; i) **Bethleem** – waarheen de Drie Koningen dankzij een ster geleid werden; *Peeter van Provencon*: fol. L4v; i) **Bethlehem** – bedevaartsoord; *Reinolt von Montelban*: r. 3121, 5188; i) **Bethleem** – stad nabij Jherusalem, waar sinte Jheronimus woonde; *Servaes*: boek I, r. 828.

Betijs a) or. Betis, graaf van Gadres, wiens naam geënt lijkt op de door Quintus Curtius Rufus⁹ genoemde gouverneur van Gaza, Betis, die de stad verdedigde tegen Alexander de Grote – mogelijk dezelfde als **Becus**; e) **Betijs** – ridder; f) jongste zoon van Gadefeer van Larijs – broer van Gadifeer van Pheson en

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bethania-castellum>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Bethany_%28Israel%29

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_21.htm

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Bethleem>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bethlehem>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayt_Lahm.kmz

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Quintus_Curtius_Rufus

Phesonie – neef (zoon van de broer) van Cassamus van Larijs; g) strijdt mee tegen Claris van Indie – verliefd op Ydorus – koning in het Koningsspel <Betis, Betise, Bertrijs, Bettijs> *Cassamus*: r. 189, 512, 635, 653, 769, 784, 855, 864, 946, 959, 1030, 1104, 1223, 1285, 1305, 1369, 1531, 1875; e) **Betijs** <Betise> *Cassamus L*: fol. 1Vb, 17.

Betius a) or. “li vertuos reis de Frise” [Constans, r. 11320]¹ – ‘vertuos’ is door de vertaler abusievelijk opgevat als eigennaam; e) **Betius** – koning van Pryse; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 12691.

Betlehem zie **Bethlehem**

Bettijs zie **Betijs**

Betulia h) [Graesse: **Betulia**]² — Bet(h)ulia³ in Judea [*Judith* 6, 7]⁴; i) **Betulia** – stad – woonplaats van Judit, belegerd door Olifernes; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1008, 1047; i) **Bethulien** – stad die door Holophernes belegerd, maar door de weduwe Judith ontzet wordt; *Bedroch der vrouwen*: fol. D2v.

Betune[.] a) gelet op de context is niet de plaats Béthune⁵ in Artois, Frankrijk bedoeld; e) **Betune[.]**; f) broer van Sibeli; g) begeeft zich met zijn moeder naar Ongherien als hij hoort van Sibeli’s vermissing; *Sibeli H*: r. 115.

Beu** zie **Beau****

Beuerepa(e)r zie **Beaurepar**

Beuerpare zie **Beaurepar**

Beufloer a) correspondeert met [Moisan I, 1: ESCLARMONDE 1] – verbastering van Beaufleur, lett. ‘mooie bloem’; b) echtgenote van koning Sorgalant van Monbrant – later echtgenote van Vivien; e) **Beufloer** – Saraceense van geboorte; f) dochter van koning Yvorijn en Oriande – geliefde, later echtgenote van Vivien – moeder van Aymijn; g) Christen geworden – vlucht naar Eggermont, daar belegerd door haar vader – sterft na de dood van Vivien van verdriet of waanzin; *Madelgijs*: fragm. IX, r. [225], 244; e) **Benfluer** – Saraceense van geboorte; f) dochter van koning Yvorijn van Mombrant 3 – zus van koning Yvorijn (jr.) van Mombrant 4 – pleegmoeder van Vivien van Mombrant – echtgenote van Vivien van Eggermont – moeder van Aymijn van Eggermont; g) begeerd door de sultan van Persen maar verliefd op Vivien – reist zwanger naar Eggermont – wordt daar belegerd door haar vader, maar door Spiet en Vivien c.s. bevrijd – trouwt (na achttien jaar) eindelijk met Vivien – sterft van verdriet bij de aanblik haar bij Mayorcken gestorven

1. <https://archive.org/details/leromandetroie02benouoft/page/170>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Betulia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bethulia>

4. http://vulgate.org/ot/judith_6.htm

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Béthune.kmz

echtgenoot – eervol begraven in Eggermont; *Malegijs*: p. 11, 24-29, 31-35, 37, 39, 40, 42-45, 47, 63, 72-74, 90, 91, 93, 94, 97, 102, 104, 108, 111-113, 115, 116, 120, 131, 151, 155, 157.

Beulant zie **Beulant**

Beurepaer zie **Beaurepar**

Beute Bretaingne zie [**Wilde Britanien**]

Beveloen sonder Baraet zie **Buevijn sonder Baert**

[**Beuvijn**] zie **Buevijn van Austoen**

Bevaes zie [**Beuvaes**]

Beverwijk h) [Graesse: **Berewicum super Twedam**]¹ — Berwick-upon-Tweed,² havenstad aan de rivier de Tweed³ en de Noordzee, alsook een graafschap in Northumberland, Schotland; i) **Beverwijk** – stad in Bertaengen waar de van gedaante veranderde Reynout beweert geboren te zijn; *Heemskinderen*: p. 117.

Bevis zie **Buevijn van Austoen**

[**Bevoen**] zie **Buevijn sonder Baert**

Byart zie [**Liaert**]

Biauvaes zie [**Beuvaes**]

Biblides zie **Blibis**

Biblio zie **Biblis**

Biblis a) [West VR: **Biblis**] — Byblis⁴; b) in Ovidius' *Metamorphoses*⁵ [boek IX, r. 453]⁶ een dochter van Miletus en Cyanea – tweelingzuster van Caunus; d) sterft van verdriet en waanzin wegens haar onbeantwoorde incestueuze liefde voor haar broer Caunus en verandert in een bron in het bos; e) **Biblis** – in hs.: **Biblio**; g) verblijft in de hel – exemplarische zelfmoordenaarster; *Floris ende Blancefloer*: r. 1255; e) **Biblis**; g) verder als boven; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]; e) **Biblides**; f) dochter van Miletus en Tyana – zuster van Caumis; g) vat een brandende incestueuze liefde op voor haar broer Caumis en schrijft hem dat in een brief – wordt wanhopig als zij verneemt dat Caumis voor haar gevlucht is en hangt zich op in het bos; *Minnen loep*: boek III, r. 369.

Bycias a) Bitias [*Aeneis* IX, 672]⁷; b) broer van Pandarus; e) **Becias** – brugwachter [?], reus; f) broer van Pandarus; g) bewaakt samen met zijn broer de burcht Albane voor Eneas – door Turnus gedood; *Eneide*: r. 7101, 7140, 7186, 7207;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Berewicum-super-Tweda>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Berwick-upon-tweed.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Tweed

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Byblis>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Metamorphoses>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met9.shtml>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

e) **Lucias**; f) broer van Pandarus; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – in de strijd met Turnus gedood (door een geslingerde steen); *Troyen*: r. 38566, 38571, 38582, 38602, 38613, 39764; e) **Bycias** – Trojaan; f) broer van Pandarus; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 151va, 151vb, 158rb.

Biddeburch zie [Bitborch]

Bien Argent a) lett. ‘mooi zilver(kleurig geld)’; e) **Bien Argent** – heraut; g) gaat voor de borchgraaf van Couchi naar Mazebrouc om hem een ultimatum te stellen en hem uit te dagen een gevecht aan te gaan <Bien Argente> *Couchi*: fragm. VII, r. 2411, 2419, 2455, 2493, 2521, 2547, 2567.

Bienaley zie **Beenaley**

Biencorant j) lett. ‘snel lopend’; k) **Biencorant** – paard van Florigout – goed en sterk, vecht (bijtend) soms mee; *Florigout*: r. 5297, 5481, 5723, 5920.

Biervliet h) Biervliet¹ in Zeeuws Vlaanderen – gedurende de Middeleeuwen bekend als zoutcentrum; i) **Biervliet** – waarheen Lucifer de duivel Berit stuurt om zout te halen, als hij dat niet te Stochem zou vinden, om de zielen die zij buitgemaakt hebben in de pekel te zetten; *Spel van Antikerst*: fol. Cv.

Biestervelde h) geen bestaand toponiem, maar een sprekende (spot)naam voor een armoedig bestaan; i) **Biestervelde** – “tusschen couden berge ende biestervelde; *Boerden*: XVI, r. 48.

Byhem(lant) zie **Behem**

Bickart zie [Pickart, die]

Bylaus a) [West PR: **Blian(t)**]; b) broer van [West PR: **Belinan 1**]; e) **Bylaus** – ridder, dwerg, heer van het Witte Casteel; f) broer van Oelyaus; g) houdt met zijn broer de waanzinnige Lanceloet van Lac vast in het Witte Casteel nadat Genevre hem van het hof heeft gestuurd <Bilaus> *Lanceloet*: boek II, r. 36825, 36827, 36838, 36845, 36851.

Bile h) or. Lide / Libe, var. Bile – vermoedelijk de fictieve Saraceense stadstaat Bile(s) [Moisan I, 2: BILE(S)] in Spanje, en niet Lydië in Klein-Azië (zie **Lidia**) of Libië in Noord-Afrika (zie **Libia 1**) – zie ook **Lybe**; i) **Bile** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Byle> *Parthonopeus*: r. [3804], 5272; fragm. T, r. 125; i) **Bile** – koninkrijk van Clarijn, één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3833.

Biliart zie **Libiaert**

Billoen 1 h) [Graesse: **Bullo**]² [Moisan I. 2: BULLON] — Bouillon,³ stad en hertogdom⁴ in de Belgische Ardennen – zie verder **Bulioen**; i) **Billoen** (or. Boulion) –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth//Biervliet.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Bullo>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bouillon.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Duch%C3%A9_de_Bouillon

hertogdom van Clarisse, moeder van Yda, en later van Helias door zijn huwelijk met Yda – tevens naam van het stamslot, dat Helias later exact zal nabouwen (zie **Billoen 2**) <Biloen> *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [12], [20]-[21], [23]-[25], [27], [29], [32].

Billoen 2 k) **Billoen** (or. Boulion le restaure) – kasteel en kopie van het stamslot in **Billoen 1**, nagebouwd door Helias in een bos dat hij Ardennen noemt (zie **Ardennen 2**); *Ridder metter Swane*: cap. [27]-[28], [30]-[32].

Billoen, Historie van Godevaert van zie **Historie van Godevaert van Billoen Biloen** zie **Billoen 1**

Billon a) Fr. Billon, Sp. Bilon; e) **Billon** – bendeleider en vazal van de koning van Madian; g) houdt in zijn kasteel in het bos 30 ridders gevangen die bevrijd worden door Alphonce en de Ridder met dat Kruyce, nadat zij onderweg van Caire naar Hiponien Billon en diens zeven gezellen verslagen hebben – wiens neef wraak wil nemen, maar door de Ridder met dat Kruyce wordt gevangengenomen en later samen met Billon gevierendeeld; *Meliadus*: cap. 12, 16-17.

[By noet] zie [Benoit van Sentte More]

Bintijn zie **Bitijn**

Byrbius a) bedoeld is Virbius¹ [*Metamorphoses*: XV, 544]² – lett. ‘hij die tweemaal man is’ [vert. M. d’Hane-Scheltema] – Byrbius is de lezing in het handschrift KB Den Haag, 128 E 6, dat aan de basis lag van de editie Leendertz³ (1845-1846) – het Leidse handschrift LTK 205,⁴ fol. 116v leest hier “verbius” – zie ook **Virbioen**; e) **Byrbius** alias **Ypolitus**; g) schuilnaam door Dyana gegeven aan de door haar geprotegeerde en incognito gemaakte Ypolitus <var. Verbius> *Minnen loep*: boek III, r. 535.

Birdon i) **Birdon** – graafschap van Richart van Birdon; *Karl Meinet*: r. A519, 50.

Bisance h) [Graesse: **Constantinopolis**, var. **Bisantium**]⁵ [Moisan I, 2: BESANCE] — Byzantium,⁶ historische stad in Thracië – later Constantinopel geheten (zie **Constantinopel**), het huidige Istanbul⁷ in Europees-Turkije; i) **Bisance** – havenstad in het koninkrijk Traetsen – later **Constantinoble** genaamd <Bisancen> *Jason*: fol. 42r.

Bisianor zie **Lysanor**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Virbius>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met15.shtml>

3. https://www.dbnl.org/tekst/pott002derm03_01/

4. <https://tinyurl.com/Leiden-LTK-205>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Constantinopolis>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Byzantium>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Istanbul.kmz

Biscaye h) [Graesse: *Biscaya provincia*]¹ — Vizcaya / Biskaje,² provincie in Spaans Baskenland met als hoofdstad Bilbao³; i) **Biscaye** – waarlangs de koning van Vranckrijk met zijn leger Spaengien binnentrekt om de koning van dat land te helpen; *Jan van Parijs*: cap. [4]; i) **Bisscayen** (or. tellus Biscayorum) – koninkrijk; *Turpijn*: II, r. 260; i) **Boschayen** – exemplarisch ver weg; *Valckenborch*: r. 93.

Bisscayen zie **Biscaye**

Bitania zie **Bitinia**

[Bitborch] h) [Graesse: *Beda vicus*]⁴ — Bitburg⁵ in Rijnland-Palts, Duitsland;
i) **Vitborch** – stadje, vier mijl van Triere; *Limborch*: boek II, r. 563;
i) **Biddeburch** – stadje, verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 560.

Bitelmuys zie **Biteluus**

Bitelmuus zie **Biteluus**

Biteluys zie **Biteluus**

Biteluus a) sprekende naam, lett. ‘luizenbijter’; e) **Biteluys** – aap; f) oudste zoon van Mertijn en Rukenauwe – broer van Vuylromp en van Hateneete – neef van Reynaert – neef van Atrote Quante (en Slieve); g) nogal handig in het vlooien – staat borg voor Reynaert bij de tweekamp – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp <Byteluys> *Reynaert Prz*: r. 3903, 3911, 3925, [3981], 5312, 5873; e) **Biteluus** – aap; f) oudste zoon van Mertijn en Rukenau – broer van Vuyl Romp en Hateneet – neef van Reynaert – neef van Aelcrotte (en Quantes Kyeve); g) verder als boven <Bitelmuus, Bitelmuys, Bitteluuus> *Reynaerts Hst*: r. 5109, 5120, 5136, 5204, 6771, 7391.

Biteremsen h) [Graesse: *Baeterrae*]⁶ [Moisan I, 2: BEERS] — Béziers⁷ aan de rivier de Orb⁸ in de Languedoc, Frankrijk; i) **Biteremsen** – één van de vijf steden waar Karel Meinet ter ere van sent Jacob een kerk laat bouwen; *Karl Meinet*: r. A342, 42.

Bitifoers a) [Constans: *EPISTROT 2*]⁹; e) **Bitifoers** – afkomstig uit Botine; f) neef van Boetes; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8281.

Bitijn a) afgeleid van Bithynus (zie **Bitinus**); e) **Bitijn** – Saraceense koning van Bitania; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*:

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Biscaya-provincia>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Biscay>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bilbao.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Beda-vicus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bitburg.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Baeterrae>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Béziers.kmz

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Orb_%28river%29

9. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

boek VIII, r. 903; e) **Bitijn** – heidense koning; *Limborch Frg*: H50, r. 46;
 e) **Bitrijn** – heidense koning van Bitima; *Limborch Frg*: H53, r. 58; e) **Bitijn** –
 Saraceense koning van Bytünia; g) idem als in *Limborch* <Bintijn>
Lymburch: boek VIII, r. 902; boek IX, r. 760.

[**Bitijn**] zie **Bitinus**

Bitima zie **Bitinia**

Bitinia h) [Graesse: **Bithynia (provincia)**]¹ [West VR: **Bit(h)ine**] — Bithynië² in Klein-Azië, historische regio in het noorden van het huidige Turkije – de belangrijkste provincie van Asia Minor [*Imago mundi*: I, 19 De Asia Minor]³ – hetzelfde als **Botine**; i) **Bitinia** – huidige naam van **Migdonia** en **Berica** – hetzelfde als **Meerre Frigia** – land in Minder Asia, met een stad van dezelfde naam – vernoemd naar koning Bitinus; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1333, 1339;
 i) **Bitania** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Bitijn – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 903;
 i) **Bitima** – Saraceens koninkrijk van Bitrijn; *Limborch Frg*: H53, r. 58;
 i) **Bytünia** – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Bitijn – idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 902; i) **Bunia** – huidige naam van **Migdonia** en **Beona** – hetzelfde als **Meere Frigia** – land in Mynder Asya – genoemd naar koning Bittinus <Licinia> *Troyen*: r. 28906, 28912.

Bitinus a) Bithinus, legendarische koning en naamgever van Bithynia⁴ [*Imago mundi*: I, 19-20 De Asia Minor/De Regionibus Asie]⁵ – zie **Bitinia** in Klein-Azië – zie ook **Bitijn**;
 e) **Bitinus** – koning van Bitinia; g) naamgever van Bitinia <Bitine>
Alexanders geesten: boek VII, r. 1335, 1345; e) **Bittinus** – koning; g) verder als boven <Bittine> *Troyen*: r. 28908, 28918.

Bitriin zie **Bitijn**

Bitteluus zie **Biteluus**

[**Bittijn**] zie **Bitinus**

Bittinus zie **Bitinus**

Bytünia zie **Bitinia**

Bywene e) **Bywene**; g) gedood in de slag bij Runtzevale; *Karl Meinet*: r. A483, 6.

Bizancien h) [Graesse: **Bisuntio**]⁶ [Moisan I, 2: BESANÇON] — Besançon⁷ aan de rivier de Doubs⁸ in Franche-Comté, Frankrijk – ten tijde van Julius Caesar Vesontio

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bithynia-provincia>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bythynia>

3. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bithynia#History>

5. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Bisuntio>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Besançon.kmz

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Doubs_%28river%29

geheten, en de hoofdstad van de Sequani; i) **Bizancien** – stad in Vrancrijk, gelegen aan de rivier de Seyn <Bizanten> *Caesar Prz*: fol. 12r, 23r.

Bizanten zie **Bizancien**

Blaaris a) [West *PR*: **Blaaris** 3]; b) petekind van [West *PR*: **Bo(h)ort** 1], koning van Gaunes; e) **Blaaris** – Tafelronde-ridder, in dienst van koning Bohort en van koning Artur; f) petekind van koning Bohort van Gaunes; g) standaarddrager in Carmelide – tijdens toernooi te Logres verslagen <Balarus, Baryt, Blaaul, Bloaris> *Merlijn*: r. 14732, 14997, 17941, 28847.

Bladac zie **Baldach**

Bladite die Gaye zie **Placides**

Blaye zie **Blaves**

Blacart zie [**Blancart**]

Blakie h) [West *PR*: **Blasque**, var. **Blaquie**] – koninkrijk – mogelijk wordt bedoeld Walachije¹ in het huidige Roemenië; i) **Blakie** – koninkrijk samen met Bulgerie (or. Hongherie); *Merlijn*: r. 16117.

Blan zie **Blandas**

Blance zie **Blanche**

Blancefleur zie **Blancefloer 1**

Blancefloer 1 a) [*A-Z* 6: **Floris & Blancefleur**]² [*Moisan I*, 1: **BLANCEFLOR 1**] — Blanceflor – lett. ‘witte bloem’ (lelie)³ – exemplarische geliefde van Floire; b) moeder van Berte au Grand Pied – grootmoeder van Charlemagne; e) **Blancefloer** – vrouwe van Spanien; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 103; e) **Blancefloer** – koningin van Hongherien; f) echtgenote van Florijs – moeder van Beerte <Blancefluere> *Beerte*: r. 207, 370, 394; e) **Blantseflur**; f) geliefde en latere echtgenote van Floyris; g) opgesloten in de toren van de emir van Babilonien – listig opgespoord en gevonden door Floyris – uiteindelijk samen vrijgelaten door de emir <Blantseflure, Blantseflures> *Floyris ende Blantseflur*: r. 3, 76, 154, 165, 180, 199, 222, 250, 329, 338, 365; e) **Blancefloer**; f) dochter van een Christen slavin van de heidense koningin van Spaenge – geliefde en latere echtgenote van Floris – moeder van Baerte metten Breden Voeten – grootmoeder van Kaerle van Vrankerike; g) door de koning van Spaengien verkocht aan de emir van Babylonien om de verhouding tussen haar en Floris te beëindigen – opgenomen in de harem van de emir van Babilonien – bevriend met Claris – uit de harem bevrijd door Floris <Blancefloere, Blancefloeren, Blancefleur> *Floris ende Blancefloer*: r. 30, 244, 308, 362, 386, 413, 447, 453, 481, 486, 490, 502, 516, 522, 536, 558, 587, 606, 608, 685, 714, 735,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Wallachia>

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0030.php#a029

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Floire_et_Blanceflor

815, 827, 857, 926, 927, 1033, 1060, 1080, 1101, 1113, 1117, 1130, 1131, 1131, 1203, 1209, 1213, 1248, 1267, 1307, 1325, 1369, 1374, 1462, 1575, 1599, 1609, 1650, 1678, 1691, 1709, 1815, 1826, 1832, 1890, 1903, 1922, 1996, 2091, 2101, 2128, 2213, 2230, 2266, 2318, 2344, 2426, [Vb r. 19, 23], 2804, 2842, 2893, 2911, 2918, 2922, 2928, 2945, 2969, 2986, 2991, 3020, 3025, 3029, 3037, 3053, 3093, 3102, 3201, 3203, 3212, 3215, 3230, 3231, 3234, 3245, 3252, 3266, 3269, 3273, 3276, 3281, 3289, 3302, 3308, 3322, 3342, 3421, 3455, 3525, 3564, 3633, 3650, 3657, 3660, 3677, 3687, 3711, 3751, 3837, 3842, 3853, 3877, 3918, 3942, 3952, 3969; e) **Blancefleur** – latere koningin van Spaengien; f) dochter van een Christen slavin van de heidense koningin van Spaengien – geliefde en latere echtgenote van Floris – moeder van Beerte – grootmoeder van Kaerle – vriendin van Claris; g) verder als boven <Blancefluer, Blancfluer> *Floris ende Blancefleur*: cap. [2]-[7]; e) **Blancefleur**; f) geliefde van Floris <Blanceflours> *Floris ende Blanceflour*: fol. E1r-E1v.

Blancefleur 2 a) or. Blancheflor – lett. ‘witte bloem’ (lelie); b) zuster van koning Marc van Cornwall – geliefde van Rivalen – moeder van Tristan; d) exemplarisch ongelukkige vrouw; e) **Blancefleur**; g) exemplarisch mooie vrouw “die in Baertanien met Tilenrise was ontfaen”; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 104.

Blancefleur 3 a) [Moisan I, 1: BLANCHEFLOR 2] – lett. ‘witte bloem’ (lelie); b) dochter van koning Thierry van Maurienne; d) beoogde bruid van Garin le Loherain, maar door koning Pepijn ingepikt; e) **Blanchefleur**; f) echtgenote van Pepijn; g) steunde de Loreinen; *Lorreinen O*: r. 2422.

[**Blancefleur**] 4 e) **Blensefluer**; f) echtgenote van Prides – moeder van Seghelijn – zuster van een dwerg; g) heimelijk Christen – staat Seghelijn bij zijn geboorte af vanwege de voorspelling dat hij zijn ouders zal doden – gedood door Seghelijn <Blansefluer, Blansefluere, Blensefluere, Blensefluere, Blenseflure, Blensefluyer, Braffeluere, Braffeluere> *Seghelijn*: r. 58, 66, 141, 210, 263, 320, 382, 396 475, 577, 682, 802, 1120, 1172, 1304, 1328, 1373, 1397, 1475, 1699, 1766, 1943, 2006, 2056, 2096, 2178, 2256, 2349, 2364, 2585, 2632, 3288, 3297, 3575, 11843, 11851, 11863, 11874.

Blancefleur van Beuraparen a) [West VR: Blancheflor], vrouwe van Biau Repaire – personage in Chrétien de Troyes’ *Conte du Graal*¹ — Blanchefleur²; b) geliefde van [West VR: Perceval]; e) **Blancefleur van Beuraparen**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 106.

Blancefluer zie **Blancefleur 1**

1. https://www.arlima.net/ad/chretien_de_troyes/perceval_ou_le_contes_du_graal.html

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Blanchefleur

Blancemont j) sprekende naam: ‘witte berg’; k) **Blancemont** alias **Fort** – kasteel van Miraude, waar de gouden diadeem van Mariole is; *Torec*: r. 3219.

Blanchaert j) [Moisan I, 1: BLANC(H)ART 2] – exemplarische paardennaam – lett. ‘wit(je)’ – zie ook **Blansadijn**; k) **Blanchaert** – paard van Aubri den Borgengoen, veroverd op de Saraceen Galasis – hem ontnomen in de strijd tegen de Saracenen in Baivier – weer gevangen door Gazelijn <Blanchaerde, Blancharde, Blanchardijn, Blanchardine> *Aubri*: r. 22, 26, 33, 108, 128, 153, 167, 170, 279; k) **Blanchaert** – paard dat koning Huyghe van Constantinobelen aan Galien gaf – er is geen beter in Constantinobelen; *Galien Rethore*: cap. [13]; k) **Blankaert** – paard van Loyhier; *Loyhier I*: r. 43; k) **Blantzet** – paard, door Karel Meinet aan Morande van Ryvere geschonken <Blantzete, Klanckade, Plantzet> *Karl Meinet*: r. A222, 64; A234, 29, 36; A266, 65; A269, 37; A275, 9; k) **Blanckard** – paard van Karel de Grote – tevergeefs aan Ogier aangeboden als plaatsvervanger voor Broysfort; *Ogyer*: r. 15351; k) **Blanckart** – zowel het paard van Charloet als het paard van Baldewin <Blancharde> *Ogyer*: r. 2894, 4996; k) **Blankaert** – paard van de Bastaert van Builloen, na diens dood in het bezit van Gheeraert; *Saladijn*: r. 307, 1460; k) **Blancaert** – paard van Geraerd <Blancarde> *Saladin*: r. 121, 143.

Blanchardijn zie **Blanchaert**

Blanche e) **Blanche** (or. Blanche); f) dochter van de grote soudaen van groot Caire – zuster van Alphonce; g) als echtgenote aangeboden aan de Ridder met dat Kruyce als dank voor zijn wapenfeiten tegen de grote Turck, op voorwaarde dat hij van geloof verandert, wat hij beleefd maar resoluut weigert <Blanche> *Meliadus*: cap. 6-7, 9-11, 13, 15-16, 21-22, 28.

Blanchefleur zie **Blancefloer 1**

Blanchefloer zie **Blancefloer 2**

[Blanchegarde, die] j) [West PR: Blance Garde, Ia] – kasteel; k) **de Blanchegarde** – kasteel in het Witte Lant; *Lanceloet*: boek II, r. 25279.

Blandakadyns zie **Blantschandie**

Blandamer zie **Blandemer**

Blandas h) [Moisan I, 2: BLANDAS] met als varianten: [Moisan I, 2: BLAND(R)AS], [Moisan I, 2: BLANDIE], [Moisan I, 2: BLAN(S)DAS] — traditioneel geïdentificeerd als Bagdad,¹ de hoofdstad van het huidige Irak – gesticht in 762, vanaf de 11e eeuw belangrijk islamitisch centrum tot de verovering en verwoesting door de Mongolen in 1258² – officieuze hoofdstad van het Saraceense rijk – synoniem met Baudas [?] – (fictieve) havenstad die vanuit West-Europa per boot bereikbaar is – zie ook **Baldach**; i) **Blan** – mogelijk het begin van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baghdad.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Baghdad>

'Blandas' maar doorgehaald in het handschrift, geëxpungeerd, veranderd en verbeterd [?] in Baldarijs; *Esmoreit*: r. 214; i) **Blandas** (or. Bauduc) – havenstad gelegen op een rots zodat men 20 mijl ver de zee kan overzien – 40 dagreizen van Babilonien gelegen; *Floris ende Blancefloer*: r. 1794, 1827; i) **Blandas** – havenstad op een hoge rots met een uitzicht van 20 mijl over de zee – waar de amirael “een grooten tol” heeft liggen; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4].

Blandemer a) or. Blandimain, lett. '(met de) witte hand' [?]; e) **Blandemer** – ridder <Blandamer, Blandamere> *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 39; fragm. de Vreese, r. 137, 149, 155, 184; e) **Blandemer** – ridder; f) zoon van hertog Boldewyn – latere echtgenoot van Clarina; g) redt Phila van de brandstapel en gaat samen met haar in ballingschap – bevrijdt de ontvoerde dochter van de koning van Araby uit handen van de Zwarte Ridder – wordt bedwelmd door een dienaar van de gedode Zwarte Ridder en in diens burcht 13 jaar lang gevangengehouden – bevrijd door Valentin en Namelos – overwint de verrader Gawin en dwingt hem tot een bekentenis – wordt samen met Phila een jaar lang gevangengehouden door de reus Magros – bevrijd door Valentin en Namelos – beloond met het koninkrijk Hyspanyen <Baldemer, Blandemere> *Valentin und Namelos*: r. 252, 272, 281, 303, 310, 325, 328, 348, 354, 360, 363, 373, 378, 388, 404, 417, 420, 437, 464, 472, 485, 500, 532, 542, 553, H643, 1071, 1101, 1117, 1125, 1131, 1136, 1151, 1163, 1166, 1175, 1187, 1196, 1293, 1294, H1587, H1595, 1322, 1342, 1358, 1365, 1410, 1419, 1433, 1463, 1504, 2074, 2080, 2134, 2160, 2169.

Blandemijn 1 e) **Blandemijn** (or. Blandimain, escuyer) – persoonlijke lijfwacht en loyaal dienaar van Belesante, die haar uit Vrancrijk naar Grieken gevolgd is; g) vergezelt de verbannen Belesante van Constantinopolen naar Parijs – verblijft met haar gedwongen in het kasteel van de reus Faragus van Portugael; *Valentijn ende Oursson*: cap. 3-7, 19, 21, 28, 32.

Blandemyn 2 e) **Blandemyn** (or. Baudemain); f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de strijd tegen Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Blanditio a) or. Blandicio; b) broer van Pippo Scarino en Piroto; e) **Blanditio** – koopman uit Florencen; f) broer van Pipo Sarcino en Piroto; g) haalt Urbaen over om als ware hij Speculo, de zoon van keizer Frederick Barberousse van Roomen, mee te gaan naar Babilonien om daar de hand te vragen van Lucesse, de dochter van de sultan, om door hun huwelijk een einde te maken aan de oorlog tussen de sultan en de keizer – laat Urbaen en Lucesse achter op het Verdoolde Eylant en gaat er met de bruidsschat vandoor – vestigt zich in Parijs – wordt door de inwoners van Parijs als gezant naar Roomen gezonden, waar hij wordt herkend en ontmaskerd door Lucesse – wordt op verzoek van Lucesse niet geëxecuteerd, maar wat erger is,

levenslang gevangen gezet <Blandicio> *Urbaen*: cap. [6]-[7], [9]-[18], [24]-[27], [29].

Blando zie **Brando**

Blandoes a) [West VR: *Baduc*], toegenaamd: ‘dou Castiel Perilleus’ – ridder; e) **Blandoes** – ridder in dienst van de jonkvrouw van Galestroet; g) haat Maurus die Swerte – strijdt tegen Maurus, Walewein en Gariet – gedood door Maurus; *Ragisel*: r. 1057.

Blancaert zie **Blanchaert**

[Blancandie] a) [Moisan I, 1: BLANCAND(R)IN(S) 1] – Saraceen; e) **Blantschandie** – toegenaamd: “der Alde”; g) raadsman van koning Marselis – bewoont het hem door zijn vader nagelaten kasteel Fundeval <Blandakadyns, Blanschandis, Blantschadis, Blantschandeis, Blantschandis> *Karl Meinet*: r. A406, 53, 57; A407, 64; A426, 7; A428, 2, 27; A434, 44; A445, 1, 53; A447, 17; A448, 42.

Blancandine e) **Blancandine** – jonkvrouw; f) latere echtgenote van Elinant <Blanckandinen, Blancandynen> *Karl Meinet*: r. A262, 55; A263, 17; A273, 66; A290, 21.

Blancarde zie **Blanchaert**

[Blancart] a) or. de geit c.q. het hert Blancart, lett. ‘de witte’; e) **Blacart** – (ree)bok; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert A en F*: r. [F1849].

Blankerwerde i) **Blankerwerde**; *Garijn*: r. 112.

Blancfluer zie **Blancefloer 1**

Blanckandine zie **Blancandine**

Blanckard a) lett. ‘de witte’ – personage geënt op de historische Widukind / Wittekind¹ (zie **Gwidekijn**), de opstandige heidense edelman uit Saksen († 807); e) **Blanckard** – Saraceense koning van Sahssen; g) naar wie Ogier gaat na de twist met Karel de Grote om Baldewins dood – ontmoet Ogier in de stad Cadansche – wordt door Ogier gesteund in de strijd tegen Roduwant en Galifer: wint – in de strijd (aan Ogiers zijde) tegen Karel de Grote door Wilhelm gedood <Blanchard, Blanckarden, Blanckardin, Blanckandinen, Blanckart, Blanckarts> *Ogyer*: r. 8586, 8617, 8623, 8629, 8652, 8661, 8727, 8741, 8757, 8771, 8783, 8797, 8818, 8823, 8831, 8838, 8844, 8847, 8854, 8856, 8868, 8881, 8893, 8910, 8966, 8998, 9008, 9017, 9028, 9036, 9086, 9110, 9128, 9134, 9148, 9162, 9279, 9359, 9366, 9378, 9394, 9413, 9451, 9850, [9915], 10304, 10414, 10533, 10555.

Blanckard zie **Blanchaert**

Blanckart zie **Blanchaert**

Blancke zie **Swane**

Blansadijn j) sprekende naam, lett. ‘witje’ – zie ook **Blanchaert**; k) **Blansadijn** (or. Blanchandin) – strijdpvaard van Kaerle die Groote; *Galien Rethore*:

1. [https://de.wikipedia.org/wiki/Widukind_\(Sachsen\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Widukind_(Sachsen))

cap. [41]; k) **Blansadijn** – paard van de Saraceense koning Sorberijn, later van Hughe van Bourdeus <Blansadine, Blansedijn> *Hughe Prz*: p. 64-66, 69, 70, 72.

Blanschandis zie **Blantschandie**

Blansedijn zie **Blansadijn**

Blansefluer zie [Blancefloer] 4

Blantschandie zie [Blancandie]

Blantseflur zie **Blancefloer 1**

Blantzet zie **Blanchaert**

Blasijs a) [West PR: Blaise]; e) **Blasijs** – cleric – biechtvader van Merlijns moeder; g) heeft haar bekeerd wegens haar ellendige leven – geeft haar goede raad na haar ‘verkrachting’ door Sathanas en steunt haar na haar bevalling – vertrekt naar Norttomberlant – schrijft daar Merlijns levensverhaal op en de geschiedenis van de Graal <Blasijse, Blasise> *Graal & Merlijn*: r. 4003, 4004, 4008, 4011, 4014, 4021, 4026, 4069, 4128, 4135, 4662, 4706, 4711, 4718, 4725, 4735, 4812, 4814, 4830, 4835, 4840, 5335, 5339, 5437, 5762, 5763, 5808, 5812, 6433, 6461, 6462, 6696, 6697, 7151, 7206, 8392, 9420, 9422; e) **Blasys** – cleric, later kluizenaar – woont in Norttomberlant – biechtvader en beschermer van Merlijns moeder; g) schrijft in opdracht van Merlijn de geschiedenis van Joseph van Aramathien, de Graal, Merlijn en koning Artur op – door Merlijn ‘mijn meester’ genoemd <Blasise, Blasyse> *Merlijn*: r. 11562, 12854, 13173, 13182, 13185, 13659, 15097, 15105, 15120, 20210, 20213, 20218, 20220, 20277, 21737a, 21745, 21748, 21785, 21807, 21820, 21854, 22996, 25180, 25184, 25194, 27099, 27156, 27158, 27172, 27436, 27440, 27442, 28133, 28144, 28157, 28619, 31717, 31720, 31726, 31750, 31760, 31783, 31789, 33588, 33593, 35204, 35226, 35228, 35234, 35241, 35248; e) **Blasius** – heremiet; *Merlijn Prz*: fol. D1a, D1b.

Blasius zie **Blasijs**

Blasperoin e) **Blasperoin**; f) broer van koning Galaffers van Hyspanien; g) gedood door koning Bremunt van Affriche; *Karl Meinet*: r. A41, 50.

Blatoene h) contaminatie van Blaye(s) (zie **Blaves**) en Bertoene (zie **die Bertoene 1**) [?] – mogelijk wordt Bretagne (zie [Bertaengie] 1) bedoeld; i) **Blatoene** – door Karel de Grote bij de kroning van Lodewijk aan Renout gegeven; *Renout D*: r. 101.

Blaves h) [Graesse: **Blavatum**]¹ [Moisan I, 2: **BLAIVES 1**] [West VR: **Blaives**] — Blaye² aan het estuarium de Gironde³ c.q. de streek Blayais in Aquitanië, Frankrijk – de spelling Blaves is geen verlezing of verschrijving van Blaves, maar gaat terug

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Blavatum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Blaye.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Estuaire_de_la_Gironde

op de Latijnse vorm Blavium – zie ook **Blatoene**; i) **Blaves** – land en toenaam van **Jourdein van Blaves**; *Jourdein*: r. 5, 350; i) **Balais** – stad of land van Rolant <Blais, Blays> *Karl Meinet*: r. A493, 13; A496, 49, 54; A497, 7, 15; A498, 22; A499, 47, 65; A501, 11; A505, 22; A506, 10; A507, 9, 32; A509, 14; i) **Bleves** – waar Ritsart c.s. de Geronde oversteken; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 355; i) **Bleves**; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 27; fragm. V, r. 132; i) **Blaye** – waar Roelant begraven wordt in de door hem gestichte Sinte Romaens kercke; *Roelant*: r. P1122, P1143; i) **Blaye** (or. Blavium) – stad en heerlijkheid van Rolant – waar Rolant door Karel de Grote begraven werd in Sinte Romanus kercke <Blaie> *Turpijn*: V, r. 21; X, r. 22; XIII, r. 39, 55, 56.

Blehoberijs zie **Bliobleres van Deserte**

Bleys zie **Blois**

Bleccas a) hoe voor de hand liggend een moderne associatie met het Engelse ‘black’ voor een duivel ook moge lijken, de betekenis zal eerder bij ‘bleek’ gezocht moeten worden; e) **Bleckas** – een duivel; g) door toverij gedwongen Oriande te helpen om Madelgijs te zoeken – daarom door haar bevrijd uit het Sijnte Patrix-klooster <Bleckase> *Madelgijs*: fragm. XII, r. 80; e) **Bleccas** – hoofdaanvoerder van de duivels; g) door toverij gedwongen om Malegijs en Oriande van Rootsefluer te helpen – eist wraak via Belial – bericht in de gedaante van Spiet aan Oriande de dood van Malegijs en laat haar kwellen in Mortuwale – wordt als straf achter Oriandes schip gehangen en vervolgens in een diepe kloof achtergelaten <Bleckas> *Malegijs*: p. 19, 162, 186, 194-201, 203, 204, 207-209, 229, 230, 264.

Blencefluer zie **Blancefloer 3**

Blenseflu(y)er zie **[Blancefloer] 4**

Bleobleherijs zie **Bliobleres van Deserte**

Bleves zie **Blaves**

Blademee e) **Blademee**; g) jonkvrouw met wie Crissostomus in ondertrouw is gegaan; *Valentijn en Nameloos*: fragm. de Vreese, r. 160, 163.

Bliant zie **Belias 2**

Bliaris a) [West PR: **Blaires**] – achterleenman van koning [West PR: **Leodegan(t)**], gastheer te Carohaise; b) echtgenoot van [West PR: **Leonele**]; e) **Bliaris** – herbergier te Deneblase; f) echtgenoot van Lionel; g) herbergt koning Artur, koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes tijdens de strijd tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen; *Merlijn*: r. 17371.

Blide Coene, die a) [West PR: **Lait Hardi, le/li/ly**] [West VR: **Lai(t) Hardi, le**] – toenaam van **Acanor**; b) zoon van de bekeerde heiden [West PR: **Orians**]; e) **die Blide Coene** – ridder; g) vecht voor Lanceloet van Lac in diens strijd tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 32927.

Blij** zie **Bli****

Blijscap zie **[Bliscap] 1**

Blijtheit a) or. Deliz [?], lett. ‘genot’ / ‘vreugde’, allegorie¹ – dezelfde als **Delijt** [?];
 e) **Blijtheit** – jongeling (“bacheleer”); g) neemt deel aan het leger van de God van Minnen – strijdt tegen Scaemte / Scamelheit / Scande <Blijthede>
Rose C: r. 9648, 13192; *Rose V*: r. 9826, 13376.

Bliobleres van Deserte a) [West PR: **Bliob(I)eris**] [West VR: **Bliobleheris**], toegenaamd: ‘de la Deserte’; b) zoon van [West PR: **Nestor 1**] – neef [?] van [West PR: **Ban**], koning van Benoïc(h), en [West PR: **Bo(h)ort 1**], koning van Gaunes;
 e) **Blehoberijs** – Tafelronde-ridder; g) zat gevangen in Verbodene Berch – vecht voor Lanceloet van Lac in de oorlog tegen koning Claudas <Blyoberijs> *Lanceloet*: boek II, r. 24605, 32926; e) **Bleobleherijs**; f) neef van Lanceloet van Lac; g) ontmoet de hevig bedroefde Lanceloet na afloop van de strijd tegen Mordrets zonen – in wiens bijzijn Lanceloet sterft <Bliobleberijs> *Lanceloet*: boek IV, r. 12703, 12853, 12865, 12891, 12899, 12921, 13030; e) **Bliobleres van Deserte** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; f) neef (zoon van de zuster van) koning Ban van Bonewijc <Blioberes, Blioberis, Blioberise, Blioberys, Bliobleris, Blioblerys, van Deserte Bliobleris> *Merlijn*: r. 12486, 12508, 12636, 12645, 13827, 15000, 17919, 18277, 18520, 23954, 25385, 25420, 28478.

Blios van den Kase zie **Blois van Casse**

Blios van Case zie **Blois van Casse**

Bliot zie **Blois van Casse**

[Bliscap] 1 a) Applausus [*Alexandreis*, boek IV, r. 427]² — lett. ‘blijdschap’, allegorie³;
 e) **Blijscap**; f) zuster van Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gherechteheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijkeit (or. Pecunia), Eenradicheit (or. Concordia), Smekinghe (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1493.

Bliscap 2 a) or. Leesce, lett. ‘vreugde’, allegorie⁴; e) **Bliscap** – (jonk)vrouw;
 g) vriendin van Deduut – met een heldere, mooie stem, knap en blozend, glad gezicht, bruine wenkbrauwen, kleine mond met rode lippen, blond krullend haar, fraai gekleed – verblijft (zingt en danst) in de Vergier – 12 jaar jong; *Rose C*: r. 673, 780, 791; *Rose V*: r. 675, 782, 793.

Bloaris zie **Blaaris**

Bloeyende Paradijs i) **Bloeyende Paradijs** (or. champ flori) – hetzelfde als **Bloeyende Velt** – plaats waarvan Floris denkt dat de door hem

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

doodgewaande Blanchefloer daar verblijft, en waarheen hij ook wil – volgens zijn moeder verboden voor zelfmoordenaars <Paradijs> *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]-[4].

Bloeyende Velt h) or. champ flori – bedoeld is de middeleeuwse interpretatie van de Elysische velden¹; i) **Bloeyende Velt** – hetzelfde als **Bloeyende Paradijs** – plaats waarvan Floris denkt dat de door hem doodgewaande Blanchefloer daar verblijft, en waarheen hij ook wil; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3].

[Bloeme] j) lett. ‘het beste’ (zwaard); k) **Blome** – naam van het zwaard van Orias; *Karl Meinet*: r. A195, 45.

Bloes zie **Blois**

Bloy zie **Blois**

Bloye h) [West PR: Bretagne 1, var. la Bloie Bretagne] — (Groot-)Brittannië (zie **Bertaengie** 2); i) **Bloye** – stad in Bertanie – betekent “rouwe ende seer” in de Britse [?] taal, zo genoemd na een grote sterfte “van ener quader lucht” – ook in “bloiende Bertanie”; *Merlijn*: r. [13472], 13519, 13522, 13523, 13527, [21837], [22378], [27069].

Blois h) [Graesse: Blesae]² [Moisan I, 2: BLOIS] [West PR: Blois 1] [West VR: Blois, de] — het graafschap Blois,³ nu stad en regio aan de rivier de Loire⁴ in Frankrijk – zie ook **Aerbelose**; i) **Bloes** – graafschap van graaf Partenoples; *Fierabras*: r. 336; i) **Bleys** – graafschap – met Grueneuille gezagsgebied voor Gheraert in ruil voor Bourdeus <Bloys> *Hughe Prz*: p. 23, 44, 76; i) **Blois** – toenaam van **Gwinas van Blois en Meliades de Blois** <Bloy, Bloys> *Merlijn*: r. 12475, 12511, 13793, 13830, 14344; i) **Bloys** – graafschap van Parthonopeus van Bloys <Bloes, Blois, Bloijs, Bolois> *Parthonopeus*: r. 1251, 1328, 1404, 1481, 1903, 1905, 1915, 2369, 2537, 5206, 5340, 6034; fragm. M I, r. 1404; fol. 1rb, 35; 1va, 2; [1vb, 13]; 2rb, 26; fragm. T, r. 153; fragm. V, r. 139, 271; i) **Bleys** – graafschap en kasteel van graaf Partinoples van Bleys en zijn moeder; *Partinoples*: p. 2, 3, 20, 21, 24, 26, 32, 33, 36, 60, 63; i) **Bloys** – samen met Angers, Artöss en Plantone bij de kroning van Ludwigh door Karel de Grote aan Reynolt geschonken; *Reinolt von Montelban*: r. 1326, 6523, 6771, 6806; i) **Bloys** – verder als boven; *Renout D*: r. 100; i) **Bloys** – graafschap van Lisengloen; *Saladijn*: r. 542.

Blois zie **Bolois 1**

Blois van Casse a) [West PR: Blois 2], toegenaamd: ‘del Casset’; e) **Blois van Casse** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Elysium>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Blesae>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Blois.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Loire_%28river%29

Artur <Bliose van Case, Blios van den Kase, Bliot> *Merlijn*: r. 12485, 12617, 13826, 17918.

Bloclasia h) [Constans: BOTRILANCIE]¹; i) **Bloclasia** – land bij Troje – veroverd door Thelamon van Salomynen voor proviand; *Troyen*: r. 32787.

Blome zie [Bloeme]

Bocetetes zie Leorettes

Bochas zie Thoas 2

Bodal zie Ybodalle van Hybria

Bodijs zie Boteus

Boecia e) **Boecia** – goede vrouw; f) echtgenote van Paschalis – zuster van Porijas; g) wordt begeerd door de landsheer Tholomanes, die haar voorliegt dat Paschalis haar van ontrouw tijdens zijn verblijf voor Troyen zal beschuldigen en een meegebrachte prinsessemaagd zal huwen – hierop doodt zij haar niets vermoedende echtgenoot met gif – als zij beseft dat zij bedrogen is, doodt zij zichzelf door met een zwaard haar “wijflicheit” te doorboren – gewroken door haar broer <Boecie, Boecien> *Minnen loep*: boek IV, r. 1703, 1706, 1720, 1727, 1741, 1781, 1794.

Boegarde, vanden h) onduidelijk is of ‘vanden Boegarde’ geduid moet worden als ‘boomgaard’ zoals het geval is met jonker Jan uut den Vergiere of als kasteelnaam: Beugarde [?]; i) **vanden Boegarde** – toenaam van **Margilans vanden Boegarde**; *Ragisel*: r. 502.

Boekert zie Botsaert

Boec der Penitencien l) or. liber de penitentia – het *Liber de vera et falsa poenitentia* dat werd toegeschreven aan de heilige Augustinus (zie **sent Augustijn**), maar in werkelijkheid niet van zijn hand is; m) **Boec der Penitencien** – waarin Augustijn het gebed ‘citeert’ dat de stervende apostel Andries aan het kruis bad; *Gulden Legende*: [2].

[Boec] van Deutronoom l) het Oudtestamentische (vijfde) bijbelboek *Deuteronomium*²; m) **Boec van Deutronoom** – bijbelboek, geschreven door Moyses; *Minnen loep*: boek III, r. 320.

[Boec van] Gawine l) bedoeld wordt de episode over Guiromelant, Guinganbresil en Gauvain in de *Roman de Perceval* in het Tweede Boek van de Lancelot-compilatie³ – zie ook **Walewein**; m) **[Boec van] Gawine** – “Daer men in Gawine af bescreven vant”; *Merlijn*: r. 24656.

Boec van Lancelote 1 l) zowel het fysieke boek, de Lancelot-compilatie⁴ [KB Den Haag 129 A 10] met daarin de vertaling / bewerking – inclusief de

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Deuteronomy>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Haagse_Lancelotcompilatie

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Haagse_Lancelotcompilatie

geïnterpoleerde romans met Walewein als hoofdpersoon – van de Oudfranse *Lancelot-en-prose* in de Vulgaat-versie, dat in elk geval eigendom geweest is van Lodewijk van Velthem,¹ maar waarvan hij mogelijk ook de supervisor c.q. compiler c.q. corrector was, als de vertaling / bewerking zelf – zie ook **Lanceloet van Lac** en **[Boec van] Lancelote 2**; m) **Boec van Lancelote** – “Hier indet boec van Lancelote, dat heren Lodewijcs es van Velthem.”; *Lanceloet*: boek IV, r. [13055]; m) **Lancelote** – “Die ander partie alsic versta / Van Lancelote, gaet hier uut”; *Moriaen*: r. 4711.

[Boec van] Lancelote 2 l) de *Lancelot-en-prose* (of een Middelnederlandse vertaling hiervan) – zie ook **Lanceloet van Lac** en **Boec van Lancelote 1**; m) **Lancelote** – “Ic wane die gene di Lancelote maecte / Dat hem in sijn dichten vaecte / Dat hi vergat ende achter liet / Van Moriane dat scone bediet” (23-26); *Moriaen*: r. 23.

Boe[c] van Merlijne l) zowel de *Historie vanden Grale / Merlijns Boec*, de vertaling / bewerking in verzen door Jacob van M(a)erlant² van de eerste twee boeken van de proza-trilogie *Estoire del Saint Graal* van Robert de Boron,³ te weten de *Joseph d’Arimathie* en de *Merlin* (kort na 1261), alsook de *Merlijn-continuatie / Boec van coninc Artur*, de vertaling van de *Suite-Vulgate du Merlin*, in 1326 voltooid door Lodewijk van Velthem⁴ – zie ook **Merlijn 1** en **Merlijns Prophetien**; m) **Boek van Merlijne** <Merlijns boeck> *Graal & Merlijn*: r. 1607a, 4127; m) **Boec van Merlyne** <Boeck van Merline, Merline> *Merlijn*: r. 10417, 22297a, 36211; m) **Merlyn** – werk van Jacob van M(a)erlant; *Troyen*: r. 57.

[Boec van] Toerecke l) de *Roman van Torec* van Jacob van M(a)erlant⁵ (kort na 1260), zoals bewaard gebleven in de bewerking van Lodewijk van Velthem⁶ in de Lancelot-compilatie⁷ – Arturroman, mogelijk naar een Anglonormandisch voorbeeld vertaald en vermoedelijk bedoeld als parodie – zie ook **Torec**; m) **[Boec van] Toerecke**; *Troyen*: r. 59.

Bo[e]c van Trojen l) een (in het Diets vertaald [?]) boek over de Trojaanse Oorlog – het enige compleet bewaarde gebleven handschrift (München, Bayerische Staatsbibliothek, Cod. germ. 41) leest hier: “Alsmen intdietsch van troien las” (boek VII, r. 1610), wat door Joh. Franck geëmendeed werd in: “Alsmen int bouc van Troien las”, omdat hij zich niet kon voorstellen dat er op het moment van schrijven van *Alexanders geesten* al een

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_van_Maerlant

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_de_Boron

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_van_Maerlant

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

7. https://nl.wikipedia.org/wiki/Haagse_Lancelotcompilatie

Middelnederlandse vertaling van de Troje-materie bestond – mogelijk ook is er sprake van een chronologische contaminatie: de kopiist van het Münchense handschrift wist dat er een volkstalige bewerking van de Troje-stof bestond van Jacobs hand en verwees daarnaar zonder te beseffen dat *Alexanders geesten* geschreven werd vóór de *Historie van Troyen* – tenslotte is er ook nog de volkstalige bewerking van de Troje-stof door Segher dien Got gaf – zie ook [Troysche] en Troje; m) **Bouc van Trojen** <Trojaensce geeste> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1610; boek VIII, r. 547.

Boec vanden Grale zie **Queste vanden Grale**

[Boec vander Minnen] l) boek met voorbeeldige liefdesgeschiedenissen met in de hoofdrol voorbeeldige (jonk)vrouwen, mogelijk vergelijkbaar met Ovidius' *Heroides*¹ of Christine de Pisans *La cité des Dames*² – *Boec (van) der Minnen* is ook de Middelnederlandse benaming van het Oudtestamentische *Hooglied*,³ maar dat lijkt hier niet bedoeld; m) **Boke vander Minnen** – boek met voorbeeldige liefdesgeschiedenissen met in de hoofdrol voorbeeldige (jonk)vrouwen; *Sibeli H*: r. 85.

[Boec van der Outhede] l) or. *De Veilleice – Cato Maior de Senectute*,⁴ kortweg *De senectute*, werk van Marcus Tullius Cicero (106-43 v.C.) over het ouder worden en de dood (geschreven 44 v.C.) – Jacob van M(a)erlant vermeldt het als *Bouc vander Oude* [*Spiegel historiael* I⁶, 10, 2]⁵; m) **Bouc van der Houthede** – geschreven door Cullius / Tullius <*Rose V*: “In Tullius boec vander Outheit”> *Rose C*: r. 4327; *Rose V*: r. 4371.

Boeck van den Grale, Grote zie **Grote boeck van den Grale**

Boenen zie **Bonen**

Boer zie **Baren 3**

Boer[...] zie **Bourgondien**

Boerd zie **Bohort en Bohort van Gaunes**

Boerdeus zie **Bordeus**

Boetes a) [Constans: BOËTÈS 2]⁶; e) **Boetes** – afkomstig uit Botine; f) neef (zoon van de broer) van Bitifoers; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8281.

Boetius a) Anicius Manlius Torquatus Severinus Boëthius⁷ (ca. 480-ca. 525), Romeinse staatsman en filosoof – viel in ongenade bij koning Theodoric de Grote en werd ter dood veroordeeld – schreef voor zijn executie in

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/La_Cité_des_dames

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Song_of_Songs

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Cato_Maior_de_Senectute

5. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

6. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/38>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Anicius_Manlius_Severinus_Boethius

gevangenschap *De consolatione philosophiae*¹ (Over de troost van de wijsbegeerte) dat gedurende de Middeleeuwen (en ook daarna) een zeer grote weerklank vond; e) **Boetius** – auctoritas; *Rose C*: r. 8352.

Boeve zie **Buevijn van Austoen**

Boevoen zie **Buevijn sonder Baert**

Bogoa a) Bagoas²; e) **Bogoa** – kamerdienaar van Alexander de Grote; g) vriend van Narbesines – pleit bij Alexander de Grote voor vrijlating van de volgens hem onschuldige Narbesines; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 33, 38, 53.

Bohoert zie **Bohort** en **Bohort van Gaunes**

Bohord zie **Bohort**

Bohort a) [West PR: Bo(h)ort 2] [West VR: Boort], toegenamd: ‘de Gaunes’; b) tweede zoon van [West PR: Bo(h)ort 1], koning van Gaunes, en [West PR: Evain(n)e] – broer van [West PR: Lionel 1] – neef van [West PR: Lancelot 2] du Lac; d) wordt samen met Lancelot en Lionel opgevoed door de [West PR: Dame 3 del/dou/du Lac, la] – kuise en vrome Tafelronde- en Graalridder; e) **Bohort** – Arturridder; g) op het slottoernooi te Cardoel door Ferguut verslagen <Bohoert, Boort> *Ferguut*: r. 2994, 4320, 5246, 5397; e) **Bohort van Gaunes** – Tafelronde-ridder; f) zoon van Bohort van Gaunes – neef van Lanceloet van Lac en Hestor van Mares – jongere broer van Lyoneel – vader van Helyan die Witte; g) draagt een witte wapenrusting – boodschapper van Genevre aan Lanceloet – herwint Corbenyc op Morales voor de vrouwe van Galvoye – vecht op het toernooi te Kamaloet aan de kant van koning Artur – vecht later met Lanceloet aan de zijde van Bandemagus van Gorre – bevrijdt, samen met Lanceloet, Mordret en Ywein – overwint Mandure – vecht op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt, ziet in het Paleys van Aventuren de Graal, ontmoet koning Pelles de andere dag – heeft Brinol van Pleiche overwonnen bij Corbenyc – legeraanvoerder voor Lanceloet in diens strijd tegen koning Claudas <Behorde, Behort, Behorts, Bohoert, Bohorde, Bohorde van Gannes, Bohort, Bohorts, Bohort van Gannes, Bohorts van Gaunes> *Lanceloet*: boek II, r. 4346, 8302, 10872, 10887, 10901, 10910, 10912, 10928, 11031, 11045, 11047, 11054, 11065, 11069, 11082, 11112, 11127, 11128, 11143, 12285, 12323, 12350, 12355, 12379, 13062, 15505, 16020, 16384, 16389, 16393, 16398, 16410, 16428, 16462, 16474, 16483, 16499, 17467, 17471, 17485, 17494, 17497, 17588, 17607, 17612, 17625, 17629, 17647, 17648, 17649, 17680, 17684, 17688, 17695, 17696, 17705, 17708, 17717, 17726, 17743, 17755, 17758, 17768, 17784, 17788, 17792, 17800, 17802, 17818, 17832, 17870, 18003, 18004, 18014, 18045, 18063, 18804, 19642, 19723, 19728, 19733, 19983, 19988, 19991, 19995, 19996,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Consolation_of_Philosophy

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Bagoas_%28courtier%29

20002, 20029, 20033, 20284, 20303, 20334, 20336, 20337, 20342, 20348, 20357, 20382, 20600, 20662, 20665, 20682, 20699, 20729, 20731, 20735, 20753, 20842, 20856, 20864, 20919, 20981, 20982, 20989, 21131, 21282, 21332, 21547, 21598, 21633, 21690, 21718, 21732, 21798, 21886, 21900, 21910, 21927, 21931, 21932, 21934, 21936, 21943, 21945, 21951, 21952, 21969, 21984, 22000, 22013, 22016, 22031, 22042, 22049, 22052, 22070, 22974, 23259, 23265, 23310, 23513, 23772, 23780, 23921, 24886, 24889, 24891, 24897, 24898, 24914, 24926, 25000, 25010, 25015, 25022, 25036, 25041, 25066, 25070, 26182, 26264, 27104, 27190, 27194, 27224, 27272, 27410, 27444, 27556, 28509, 28527, 28562, 28598, 28623, 28656, 28669, 28674, 28772, 28803, 28807, 28814, 28818, 28832, 28859, 28882, 28904, 29017, 29019, 29034, 29038, 29050, 29066, 29074, 29081, 29100, 29109, 29124, 29136, 29190, 29193, 29204, 29206, 29220, 29233, 29246, 29256, 29266, 29267, 29274, 29276, 29278, 29298, 29306, 29330, 29337, 29352, 29380, 29384, 29411, 29425, 29434, 29452, 29454, 29466, 29477, 29483, 29486, 29516, 29527, 29542, 29576, 29582, 29594, 29604, 29612, 29626, 29634, 29643, 29666, 29673, 29685, 29686, 29691, 29699, 29869, 30520, 30525, 30531, 30537, 30544, 30563, 30817, 30824, 30831, 30839, 30846, 30848, 30852, 30881, 30955, 31156, 31624, 31835, 31836, 31903, 31978, 31984, 31985, 31987, 32416, 32429, 32491, 32571, 32576, 32595, 32619, 32704, 32720, 32788, 32925, 32936, 32944, 32960, 32970, 33018, 33380, 33459, 33477, 33669, 33677, 33737, 33808, 33842, 33866, 33869, 33913, 33921, 33926, 33980, 34105, 34109, 34126, 34159, 34168, 34179, 34194, 34212, 34265, 34367, 34371, 34394, 34434, 34511, 34523, 34582, 34589, 34593, 34609, 34615, 34629, 34664, 34741, 35331, 35364, 35396, 35421 / 22, 35427, 35429, 35459, 35507, 35561, 35756, 35757, 35762, 35767, 35770, 35784, 35801, 35805, 35808, 35811, 35815, 35823, 36001, 36259;

e) **Bohort** – Tafelronde-ridder; f) neef van Lanceloet van Lac – broer van Lyoneel; g) gaat op queeste naar de Graal – vecht voor een jonkvrouw tegen Briadan – wordt, als Lyoneel hem wil doden, door een goddelijke bliksem gered – volgt Perchevael en Galaat aan boord van het door koning Salemon gebouwde schip, vervolgens naar Carcheloes en naar Sarras – verkeert met hen een jaar lang in gevangenschap van Estoran – begraaft Perchevael en keert terug aan het hof van koning Artur <Behort, Bohoerde, Bohord, Bohorde> *Lanceloet*: boek III, r. 41, 76, 99, 143, 148, 381, 1015, 3191, 4598, 5839, 6190, 6408, 6408a, 6409, 6417, 6418, 6422, 6475, 6489, 6497, 6502, 6517, 6538, 6551, 6554, 6559, 6566, 6591, 6621, 6625, 6637, 6647, 6678, 6681, 6709, 6715, 6727, 6741, 6746, 6767, 6777, 6783, 6798, 6802, 6811, 6829, 6835, 6845, 6866, 6870, 6879, 6885, 6913, 6920, 6925, 6928, 6936, 6972, 6976, 6981, 7041, 7044, 7048, 7075, 7087, 7091, 7200, 7211, 7220, 7387, 7417, 7421, 7459, 7469, 7479, 7491, 7505, 7519, 7533, 7557, 7576, 7577, 7586, 7589, 7594, 7615, 7617, 7625, 7633, 7647, 7651, 7679, 7710,

7715, 7718, 7722a, 7848, 7869, 7874, 7883, 8013, 8658, 8861, 8864, 8911, 8953, 9208, 9243, 9421, 9453, 9581, 10032a, 10187, 10230, 10259, 10261, 10430, 10521, 10695, 10737, 10826a, 10990, 11017, 11029, 11038, 11041, 11065, 14217, 14226, 14238, 14245, 14247, 14267, 14273, 14278, 14280, 14294, 14301, 14302a, 14304, 14310, 14316, 14413, 14467, 14495, 14508; e) **Bohort** – Tafelronde-ridder – later koning van Benewijc; f) broer van Lyoneel – neef van Lanceloet van Lac – verwant van koning Ban; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – gaat met Lanceloet naar Joyosegaerde – staat Lanceloet bij in de strijd tegen koning Artur – wordt door Walewein verwond – krijgt van Lanceloet Benewijc in leen – gaat met Lanceloet naar Grote Bertangen om tegen Mordrets zonen te strijden – vindt het graf van Lanceloet in Joyosegaerde – wordt kluizenaar <Bohorde, Bohorts> *Lanceloet*: boek IV, r. 364, 377, 766, 883, 903, 912, 918, 943, 1092, 1098, 1634, 1647, 1654, 1668, 1680, 1689, 1703, 1712, 1719, 1820, 1827, 1829, 1838, 1857, 1887, 1896, 1909, 1931, 1990, 2214, 2310, 2326, 2337, 2357, 2363, 2388, 2798, 2959, 2962, 2971, 2977, 3013, 3088, 3089, 3101, 3111, 3154, 3174, 3211, 3215, 3249, 3482, 3510, 3532, 3535, 3552, 3568, 3572, 3576, 3583, 3587, 3589, 3599, 3630, 3635, 3644, 3657, 3661, 3742, 3756, 3773, 3785, 3846, 4283, 4285, 4304, 4306, 4310, 4320, 4426, 4431, 4455, 4477, 4701, 4713, 4723, 5326, 5501, 5631, 5727, 6082, 6126, 6127, 6163, 6171, 6173, 6209, 6217, 6237, 6251, 6299, 6321, 6396, 6417, 6426a, 6447, 6452, 6492, 6505, 6510, 6514, 6690, 6770, 6841, 6956, 6991, 7107, 7151, 7308a, 7338, 7379, 7393, 7422, 7644, 7734, 7760, 7766, 7769, 7788, 7807, 8565, 8600, 8627, 8646, 8653, 8720, 8727, 8766, 8772, 9101, 9190, 9201, 9393, 9559, 9577, 9601, 12390, 12406, 12415, 12511, 12521, 12759, 12774, 12795, 12941, 12980, 12983, 12998, 13003, 13020, 13029; e) **Boerd** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lyoneel; g) gaat op zoek naar Lantsloot – met Lambegues en de Joncfrouwe vander Haghedochte op zoek naar Lantsloot <Boerde, [.]oerde> *Lantsloot*: r. 4250, 4737, 4752, 4763, 4772, 4787, 4797, 4813, 4836, 4839; e) **Bohord** – Tafelronde-ridder; f) neef van Lanceloet van Lac; g) sust het gevecht tussen de boze Lanceloet van Lac en Ydier van Scollant – helpt Dodineel <Behord, Bohorde, Bohort> *Ragisel*: r. 35, 3057, 3066, 3078, 3085, 3087, 3107, 3113, 3118, 3120, 3134, 3141, 3142a, 3144, 3150, 3156, 3253, 3307, 3348; e) **Bohort** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec, verslagen <Bohorde> *Torec*: r. 3383.

Bohort zie **Bohort van Gaunes**

Bohort van Gannes zie **Bohort en Bohort van Gaunes**

Bohort van Gaunes a) [West PR: Bo(h)ort 1], toegenaamd: ‘de Gaunes’ – koning; b) zoon van koning [West PR: Lancelot 1] – broer van [West PR: Ban], koning van Benoïc(h), en [West PR: Guinebaut 1] – echtgenoot van [West PR: Evain(n)e] – vader van [West PR: Bo(h)ort 2] en [West PR: Lionel 1]; e) **Bohort van Gaunes** – koning; f) vader van Bohort van Gaunes en Lyoneel; g) bij zijn terugkeer naar huis, na

de kroning van koning Artur, opgewacht door Cerces, die zijn broer wilde wreken – doodt Cerces in een tweegevecht – krijgt van een dienaar van Cerces diens kroon, waarvoor hij een kapel bouwt – gedood door koning Claudas <Bohorde> *Lanceloet*: boek II, r. 15756, 17897, 17901, 17906, 17926, 17935, 33651; e) **Boerd**; g) wiens zonen gevangengenomen zijn door Claudas <Boerds> *Lantsloot*: r. 208; e) **Bohort van Gaunes** – koning van Gaunes, Tafelronde-ridder; f) jongere broer van koning Ban van Bonewijc – broer van Gwinebant – echtgenoot van Eveine – peetvader van Blaaris; g) steunt zijn broer in diens strijd tegen koning Claudas van Deserte – wordt leenman van koning Artur – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – strijdt tegen koning Rioen van Denemarke c.s. – strijdt tegen koning Amant – legeraanvoerder in Trebes <Bohoerde, Bohoert, Bohorde, Bohort, Bohorte, Bohortes, Bohortes van Gaunes, Bohort van Gannes> *Merlijn*: r. 11502, 11529, 11616, 11698, 11713, 11731, 11740, 11753, 11793, 12604, 12978a, 13229, 13817, 13842, 13922a, 13925, 14045, 14108, 14567, 14646, 14679, 14705, 14720, 14730, 14735, 14759, 14991, 14997, 15013, 15074, 15865, 16095, 17245, 17246a, 17248, 17555, 17780, 17836, 17899, 17941, 18259, 18466, 18628, 19065, 21754, 22004, 22351, 22656, 23031, 23049, 23060, 23083, 23106, 23114, 23129, 23146, 23152, 23159, 23170, 23250, 23283, 23302, 23364, 23450, 23729, 23730a, 23749, 23755, 23762, 23772, 23795, 23801, 23974, 23978, 24028, 24065, 24177, 24195, 24210a, 24230, 24273, 24283, 24285, 24294, 24311, 24353, 24403, 24412, 24414, 24428, 24432, 24435, 24450, 24471, 24499, 24531, 24551, 24579, 24599, 24608, 24613, 24621, 24636, 24639, 24644, 24663, 24667, 24677, 24681, 24708, 24710, 24727, 25341, 25458, 25533, 25536, 25538, 25561, 25569, 25606, 25742, 25775, 25877, 25904, 25943, 26049, 26213, 26352, 26375, 27552, 27990, 28111, 28228, 29244, 29690, 29805, 31738, 31835, 31912, 32379, 32458, 32491, 32631, 32682, 32912, 33166a, 33183, 33198, 33255, 33603, 33679, 34153, 34732, 35171.

Bohort van Gaunes zie **Bohort**

Bocace, Jan zie **Jan Bocace**

Bocacius zie **Jan Bocace**

Boke vander Minnen zie [**Boec vander Minnen, dat**]

Bockart zie **Botsaert**

Bolant zie **Balant**

Bolantin zie **Valentijf**

Boldewyn zie [**Boudewijn**] 10

Boljoen zie **Bulioen**

Bollenois h) [Moisan I, 2: BOLENOIS] — het graafschap Boulonnais,¹ de regio rond de havenstad Boulogne-sur-Mer² aan de Kanaalkust van Frankrijk, waar de rivier de Liane³ uitmondt in het Nauw van Calais – zie ook **Bolois 1**, **Bonen** en **Wout van Buenen**; i) **Bollenois** – landstreek in Vrancrijk <Bollenoys> *Buevijsn*: fol. C4v, K1r; i) **Bollonoys** – graafschap van Robrecht van Artoys en Bollonoys; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21-22; i) **Bouloingnen** – graafschap van Jan van Vranckerijcke; *Meluzine*: fol. Z4vb.

Bollongnoys zie **Bolois 1**

Bollonoys zie **Bollenois** en **Bolois 1**

Bolois 1 h) ofwel de regio Boulonnais⁴ ofwel de havenstad Boulogne-sur-Mer,⁵ gelegen aan de Kanaalkust van Frankrijk (zie **Bollenois** en **Bonen**) ofwel de stad (en regio) Blois in het westen van Frankrijk (zie **Blois**); i) **Boloys** – door Lodewijc van Hellijn afgenomen, door Ayoel weer opgeëist samen met Orlicinis, Sans, Sampoyoys en Borgoenien; *Ayoel*: r. 349, 495; i) **Boloys** – gebied dat, samen met Artoys en Angiers, door Karel de Grote aan Reynout wordt gegeven bij de kroning van Lodewijc – belangrijke stad, genoemd samen met Senlis, Amyens en Orliens; *Heemskinderen*: p. 41, 118; i) **Bolois** – graafschap van Ruprecht, genoemd samen met Angeris en Artois; *Johan uz dem Virgriere*: r. 2532, 2652, 2690, 2838; i) **Bolois** – land van herkomst van de ridders die Eggeric van Eggermonde en de andere samenzeeders opwachten <Baloyoys, Doloes, Bollonoys, Bollongnoys, Bolongoys> *Karel ende Elegast*: r. 1141; i) **Bolois**; *Karl Meinet*: r. A390, 9; i) **Boloys** – correspondeert met **Vimbloys** in *Reynaert A* – waar een exemplarisch rijke “pape” woont, bij wie Reynaert Ysegrim laat inbreken; *Reynaert F*: r. 1499; i) **Bloys** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: fragm. D, r. 1545.

Bolois 2 i) **Bolois** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A476, 35.

Bolois zie **Blois**

Bolongoys zie **Bolois 1**

Bolonien h) [Graesse: Bononia]⁶ [Moisan I, 2: BOLOINGNE 2] — Bologna⁷ in Romagna, Italië – gedurende de Middeleeuwen was Bologna⁸ een beroemde universiteitsstad; i) **Bolonien** – vermaard om haar kennis van de rechten; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1809.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comt%C3%A9_de_Boulogne

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boulogne-sur-Mer.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Liane_\(fleuve\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Liane_(fleuve))

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comt%C3%A9_de_Boulogne

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boulogne-sur-Mer.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Bononia>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bologna.kmz

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bologna>

Bolonien zie **Bonen**

Bona zie **Bote**

Bona Terre, Multum zie **Multum Bona Terre**

Bonacroy a) vermoedelijk bedoeld als sprekende naam: ‘goedgelovig’ [?];
e) **Bonacroy** – heidense reus; g) in het bezit van de lans waarmee Christus aan het kruis verwond werd – gedood door Seghelijn <Bonatroy, Bontecroy> *Seghelijn*: r. 6197, 6212, 6234, 6266, 6278, 6307, 6343, 6376, 6384.

Bonart e) **Bonart** – Saraceense emir; g) bondgenoot van sultan Brandimant tegen koning Ermenijn – gedood door de uit Damast ontsnapte Buevijn van Austoen; *Buevijn*: fol. B6v, D3r.

Bonatroy zie **Bonacroy**

Bone zie **Bonen**

Bonefo(o)t zie **Bonifoot**

Bonen h) [Graesse: **Bononia in Francia**]¹ [Moisan I, 2: BOLO(I)GNE 1] — Boulogne-sur-Mer,² havenstad aan de monding van de rivier de Liane³ in het Kanaal – hoofdstad van het graafschap⁴ Boulogne (zie ook **Bollenois**, **Bolois 1** en **Wout van Buenen**; i) **Bonen** – stad in Bollenois, in Vrancrijk; *Buevijn*: fol. C4v; i) **Bolonien** – vanwaar de uit Rome teruggekeerde koning Henrick van Engelant een bode naar de hertog van Clocestre stuurt – belegerd door de graaf van Vlaenderen, maar ontzet met behulp van Erm en Lion; *Helena van Constantinopolen*: cap. [16], [18]; i) **Bone** – graafschap van Otyneir, genoemd samen met Ameys; *Karl Meinet*: r. A516, 2; i) **Boenen** – graafschap van Eustachius van Boenen <Bonen> *Ridder metter Swane*: cap. [28], [31]-[32].

Bonen zie **Bonne**

Bone Val zie **Bonneval**

Bonewijc(k) zie **Benewijc**

Bonewic(k) zie **Benewijc**

Bonifacius a) lett. ‘weldoener’, gebruikelijke pausnaam; e) **Bonifacius** – gefingeerde paus – door Vivien, in de gedaante van een gehandicapte pelgrim, genoemd als degene die hem penitentie heeft opgelegd; *Madelgijs*: fragm. VIII, r. 47.

Bonifael zie **Bonivael**

Bonifoot a) [Moisan I, 1: BON(N)EFOI 1]; e) **Bonifoot** – schildknecht van Buevijn van Austoen, later kamerheer van Susiane; g) strijdt mee tegen de Saracenen –

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bononia-in-Francia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boulogne-sur-Mer.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liane_%28fleuve%29

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comt%C3%A9_de_Boulogne

gedood door een leeuw tijdens hun vlucht uit Mombrant <Bonefoot, Bonefoten, Bonifot, Bonifoten> *Buevijn*: fol. C1v, E3r, E3v.

Bonivael i) **Bonivael** – woud in de buurt van Venissien <Bonifael, Bonivale> *Ayoel*: r. 1024, 1037, 1104.

Bonivente h) gelet op de Spaanse toponiemen in het tweede (navertelde) deel van de *Ferguut* waarschijnlijker Benavente¹ in Castilië en Léon in Spanje dan Benevento² [Moisan I, 2: BONIVANTE] in Campania, Italië; i) **Bonivente** – vermaard om de kwaliteit van zijn wapens; *Ferguut*: r. 4608.

Bonne h) [Graesse: **Bonna**]³ — Bonn⁴ aan de linkeroever van de rivier de Rijn⁵ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland; i) **Bonne** – bisschopsstad – bondgenoot van hertog Otte van Limborch <Bonnen> *Limborch*: boek II, r. 1927; boek V, r. 487; i) **Bonne** – verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 1920; boek V, r. 484; i) **Bonnen** – in bezit van Otte – bijna belegerd door Yoen; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1523; i) **Bonen** – waar Otte denkt dat Berengier verblijft; *Lorreinen O*: r. 2844; i) [**Bonnen**] – editie P. Leendertz Wz: “Dier is veel tusschen [Bonnen] ende Bremen” waarmee een groot gebied wordt aangeduid; *Minnen loep*: boek II, r. 1246.

Bonnen zie **Bonne**

Bonneval h) [Graesse: **Bonavallis**, s. **Florentini monast.**]⁶ [Moisan I, 2: BON(N)EVAL (abbaye de)] — Bonneval,⁷ gelegen aan de rivier de Loir,⁸ ten zuiden van Chartres in de Beauce,⁹ Frankrijk – zie ook [**Goet Dal**]; i) **Bone Val** – “Dat spricht zo duytschen Guet Dal” – abdij waar Karel Meinet de nacht doorbrengt; *Karl Meinet*: r. A513, 36; i) **Bonneval** – verzamelplaats; *Meluzine*: fol. X5vb.

Bonoen (sonder Biert) zie **Buevijn sonder Baert**

Bonoes sunder Bart zie **Buevijn sonder Baert**

Bonoyc zie **Benewijc**

Bonoit zie [**Benoit van Sente More**]

Bonoot van Suette More zie [**Benoit van Sente More**]

Bonte, Mewus die zie **Mewus die Bonte**

Bontecroy zie **Bonacroy**

Booc ** zie **Boec ****

Boort zie **Bohort**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Benavente.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Benevento.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Bonna>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bonn.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Bonavallis-s-Floren>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bonneval.kmz

8. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Loir_\(rivi%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Loir_(rivi%C3%A8re))

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Beauce>

Borbon zie **Bourbon**

Borchgraaf van Couchi, die a) de burggraaf van Coucy(-le-Château), de Middelnederlandse vertaling van de aanduiding van de hoofdpersoon van de Oudfranse *Le Roman du Castelain de Coucy et de la dame de Fayel*¹ en het daarin voorkomende ‘verboden lied’ *Van den Borchgraven van Couchi* – zie ook **Couchi** en **Van den Borchgraven van Couchi**; e) **die Borchgraaf van Couchi** <Borchgrave van Coetchi, Borchgraven van Couchi, Borchgreve van Coetchi, sBorchgraven van Couchi> *Couchi*: fragm. PI, r. 40, 266, 272; fragm. PII, r. 223; fragm. VI, r. 10, 76, 159, 222, [357], 394, 457, 655; e) **die Castelein van Coetsi** – exemplarische minnaar; *Vergi*: r. 379.

Borchgraven van Couchi zie **Van den Borchgraven van Couchi**

Borchgravinne van Vergi zie *Vergi*

Borchgreve van Couchi zie **Borchgraaf van Couchi, die**

Bordeas zie **Bordeus**

Bordeau(l)x zie **Bordeus**

Bordeus zie **Bordele** en **Bordeus**

Bordele h) woud nabij Bordeaux² (zie **Bordeus**) in Aquitanië, Frankrijk; i) **Bordele** – bos – waar Reynout en zijn broers pelgrims opwachten om zich met hun kleding te vermommen – waar Beyaert aan de slapende Reynout ontstolen wordt – waar Ridsaert door Roelant wordt gevangengenomen <Bordeus> *Heemskinderen*: p. 70, 84, 85, 90, 93, 126, 155, 157; i) **Bordions** – woud <Bordous> *Reinolt von Montelban*: r. 7502, 10277, 10537; i) **Bordeus** – woud bij Montalbaen; *Renout*: r. 894.

Bordele zie **Bordeus**

Bordelois h) [Moisan I, 2: BORDELOIS(Z)] – Bordelais, de regio rond Bordeaux³ (zie **Bordeus**) in Aquitanië, Frankrijk; i) **Bordelois** – gebied waarop Jourdein van Blaves aanspraak maakt; *Jourdein*: r. 351; i) **Bordeloys** – toenaam en / of land van **Govaert van Bordeloys**; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Bordeloise, die a) [Moisan I, 1: BORDELOIS(Z)] – geslacht uit Bordeaux⁴ (zie **Bordeus**); e) **die Bordeloise** – partij van Fromont van Lens; g) hebben een vete met de Loreinen onder aanvoering van Garijn van Mes; *Lorreinen*: fragm. III, r. 479; e) **die Bordelose** – partij uit Bordeas; g) hebben vete met de Loreinen; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 173.

Bordelose zie **Bordeloise, die**

Bordes zie **Cordes**

Bordens zie **Bordeus**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_du_ch%C3%A2telain_de_Coucy_et_de_la_dame_de_Fayel

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

Bordeus h) [Graesse: **Burdegala**]¹ [Moisan I, 2: BORDIAUX(X)] — Bordeaux,² havenstad aan de rivier de Garonne³ (waar die uitmondt in de Gironde), hoofdstad van Aquitanië, Frankrijk – de naam Bordeaux⁴ wordt ook wel dubbelzinnig gebruikt omdat zij homofoon is met ‘bordeel’; i) **Bordeeus** – hertogdom, erfgoed van Huge van Bordeeus – tijdens diens afwezigheid wederrechtelijk door zijn broer Gheraert opgeëist; *Huge M*: r. 277, 483, 503; i) **Boerdeus** – hertogdom van Saisvijn van Boerdeus (en van Huge); *Huge L*: r. 163; i) **Bourdeus** – hertogdom van Sanguijn, vervolgens wederrechtelijk van Gheraert, uiteindelijk van Hughe van Bourdeus die het in leen geeft aan Aliames die Grijsse <Bordeus> *Hughe Prz*: p. 6-9, 13, 23, 25, 29, 30, 37, 51, 53, 60, 72-75, 77, 78, 80, 82, 83; i) **Bordeaulx** – stad die Jan van Parijs aandoet op zijn reis van Parijs via Estampes, Orleans en Bayonne naar Burgos in Spaengien <Bordeaux, Bourdeaulx> *Jan van Parijs*: cap. [3], [20]-[23]; i) **Bordeus** – koninkrijk van Ganffer; *Karl Meinet*: r. A357, 56; i) **Bordeas**; *Lorreinen Be*: r. 238, 346; i) **Bordeas**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 203; i) **Bordeas** – léén van Gelloen, hem ontnomen wegens zijn verraderlijke daden – door Yoen bij het huwelijk van Judit en Lodewijc aan Ritsart gegeven; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 9, 670, 680, 988, 1015, 1255, 1335, 1411; i) **Bordele**; *Lorreinen H*: r. 6; i) **Bordeas** – léén van Gelloen – bezet door Garijn en Girbert <Bordeaus> *Lorreinen O*: r. 34, 119, 402, 1405, 1585, 1699, 2244, 2429, 2947, 3920, 3999, 4061, 4547; i) **Bordeas**; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 12; i) **Bordeas**; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 65; fragm. V, r. 180; i) **Bordens** – toenaam van Aywin von **Bordens** <Bordeaus> *Ogyer*: r. 9814, 10133, 20133, 21632; i) **Bordeeus** – koninkrijk van Galifier – geboortestad van Inghel van Gascoengien – waar Eugelerius, Galerius, Galifier, Gelinus en Lambrecht begraven liggen <Bourdeus> *Roelant*: r. 573; r. P1131, P1132; i) **Bourdeaus** (or. Burdegalensium) – stad en koninkrijk van Gayfier / Gayferus – met de belangrijke begraafplaats Sinte Severijns kerckof; *Turpijn*: V, r. 33, 48; XIII, r. 33, 46, 47; i) **Bordeus** – waar één van de drie schepen met elk 90 gespaarde Joden behouden aankomt; *Wrake Vb*: fol. E4v.

Bordeus zie **Bordele** en **Bordeus**

Bordions zie **Bordele**

Bordous zie **Bordele**

Bore zie **Cyboria**

Boreel a) de naam ontbreekt in de ‘oude’ redactie A als gevolg van een drie-rijm, maar zal daar vermoedelijk ook Boreel geluid hebben, rijmend op “rosseel” in r. 1859 – de variant “Brisaert” in de ‘jonge’ redactie F is duidelijk bedoeld

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Burdegala>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Garonne>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bordeaux>

als onomatopée – in de *Roman de Renart* ontbreekt deze passage, maar eerder in het verhaal kwam daarin de stier Bruianz voor, wat ook klinkt als een onomatopée – Moisan vermeldt Bruiant als naam van een paard [Moisan I, 1: BRUIANT 14], wat ook als onomatopée ‘briesend’ bedoeld zal zijn; e) **Borre** – stier; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert Prz*: r. 1364; e) **Boreel** – correspondeert met **Brisaert** (in *Reynaert A en F*) – stier; g) verder als boven <Borreel> *Reynaerts Hst*: r. 1881.

Borgelyon zie **Bourgonyonen, die**

Borgoengien zie **Bourgonyonen, die**

Borgengoen zie **Bourgondien**

Borges h) [Graesse: Biturigae]¹ [Moisan I, 2: BOORGES] [West PR: Boorges] — Bourges,² gelegen aan de rivier de Yèvre,³ in Berry,⁴ Frankrijk – zie ook **Batrangijs**; i) **Borges** – graafschap; *Ayoel*: r. 492, 554, 587; i) **Berges** – stad van Harpijn de Berges; *Boudewijn*: r. 179; i) **Borges** – havenstad in Atens – waarheen de kinderen Pandragoen en Uter vluchten; *Graal & Merlijn*: r. 4335; i) **Borges** – nieuwe naam van **Bonewick** [?] – stad in Berri in Clene Bertanien <Borgys> *Merlijn*: r. 11430, 11628.

Borges zie **Burgos**

Borghenioen(e) zie **Bourgonyonen, die**

Borgys zie **Borges**

Borgoenge(n) zie **Bourgondien**

Borgoengien zie **Bourgondien**

Borgoenie(n) zie **Bourgondien**

Borgognon zie **Borgongionschen Ridder, den**

Borgondien zie **Bourgondien**

Borgongen zie **Bourgondien**

Borgogien zie **Bourgondien**

Borgongion, stercken zie **Borgongionschen Ridder, den**

Borgongionschen zie **Borgongionschen Ridder, den**

Borgongionschen Ridder, den a) Fr. Le chevalier Bourgoignon, Sp. El fuerte Borgeñón; e) **den Borgongionschen Ridder** alias **den stercken Borgongion** – heer van de Witten Tooren; g) verspert de Ridder met dat Kruyce de weg als die niet wil toegeven dat zijn vriendin de mooiste vrouw ter wereld is – verslagen door de Ridder met dat Kruyce en naar de koningsdochter Adriane te Parijs gestuurd om zich aan haar gevangen te geven – bekent aldaar dat hij nooit een mooiere vrouw zag dan Adriane <den Borgognionschen Ridder, Borgognon, die Borgonjon> *Meliadus*: cap. 29-31.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Biturigae>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bourges.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%A8vre_\(Cher\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%A8vre_(Cher))

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

Borgonie(n) zie **Bourgondien**

Borgonyen zie **Bourgonyonen, die**

Borgonjon zie **Borgongionschen Ridder, den**

Bori zie **Got**

Borijn a) [Moisan I, 1: CLIMBORINS]; e) **Borijn** – Saraceense ridder, heer van Saragoengien; g) dapper – berijdt het paard Samparduck; *Roelant*: r. 677.

Boringalies e) **Boringalies** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3390.

Borioen h) [West PR: Borron] — Boron¹ in Bourgondië, tegenwoordig Franche-Comté, Frankrijk; i) **Borioen** – toenaam van **Robrecht van Barioen** <Barioen> *Graal & Merlijn*: r. 1300, 1560, 9032.

Borioes a) bedoeld lijkt (menig ridder) uit Berry² – gelegheidsrijm: **Borioes** / Vermendoes – de alternatieve lezing ‘fransoys’ is weliswaar duidelijker, maar niet beter – ‘borioes’ als verminking van ‘bourgeois’ is een Verschlimmbesserung; e) **Borioes**; *Limborch Frg*: H52, r. 288.

Born i) **Born** – hertogdom – de hertog van Born is gedood door Davimonts vader; *Ogyer*: r. 3829.

Borne van den Pyne, die h) [West PR: Fontaine 14 del / du Pin, la]; i) **die Borne van den Pyne** – bron in Rodestock – waar de Sennen bijeenkomen voor de strijd bij Clarence <Brunne van den Pyne> *Merlijn*: r. 30553, 30561-30562.

Borre zie **Cyboria**

Borreel zie **Boreel**

Borsabels a) or. Corsalis, door Moisan geïdentificeerd als [Moisan I, 1: CORSABRIN(S) 12 DE BARBARIE] – dezelfde als **Cursael** – zie ook **Cursubles**; e) **Borsabels** – Sarasijn; *Roelant*: r. 75.

Bortaengen zie [**Bertaengie**] 1

Bosan e) **Bosan** – ridder; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant – gedood door Kagani; *Lorreinen O*: r. 326.

Bosch h) mogelijk Ofra. la Forest Royale (zie **dat Konincklijke Bosch**); i) **Bosch** – jachtgebied (bij Parijs [?]), waar Charloet wil gaan jagen; *Ogyer*: r. 4904.

Bosch, Konincklijcke zie **Konincklijke Bosch, dat**

Bosch van Brifueille h) [Moisan I, 2: BROSEULE]; i) **Bosch van Brifueille** (or. Bois de Brifueille) – bos in Spaengnen nabij het kasteel Montsureyn – waar Balligant op verzoek van Guimande de 80 gevangengenomen christen ridders wil ophangen <Brifueille, Brifuueille> *Galien Rethore*: cap. [46]-[47].

Bosch van Bucifael i) **Bosch van Bucifael** (or. Bois de Bucifal) – bos nabij Constantinobelen – waar Jaqueline mishandeld wordt door Henrick en

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boron.kmz

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

Thibeert – waar Henrick en Thibeert worden opgehangen; *Galien Rethore*: cap. [62].

Bosch van Neemen, dat h) or. la forest de Nemea aupres d'Arges – woud in Argolis¹ ter hoogte van het oude Neméa² in Griekenland; i) **dat Bosch van Neemen** – bos nabij Darges, waarin drie reusachtige leeuwen leven, die door Hercules worden gedood, waarna hij van hun huid een wapenrusting laat maken; *Hercules*: cap. [9].

Bosch van Orliens, dat h) or. la forest d'Orleans – zie ook **Orliens**; i) **dat Bosch van Orliens** – waar Belesante moederziel alleen bevalt van een tweeling jongens die zij kort daarop verliest – waar Oursson opgroeit als de Wildeman totdat hij bedwongen wordt door Valentijn; *Valentijn ende Oursson*: cap. 5, 10-13, 20-21, 23, 56.

Bosch van Rijchborch, dat h) or. Boys de Riquebourg – mogelijk gelegen ten oosten van Rouen ter hoogte van La Feuillie³; i) **dat Bosch van Rijchborch** – waar een groot wit everzwijn, ontsnapt uit het domein van de “aerdsche goddinnen” Gloriande en Eglentine, de jachthonden van Rijckaert zonder Vreese aanvalt en verwondt – welk everzwijn alleen maar gevangen kan worden door een hertog van Normandien die geboren is uit een Turc en een christen dochter van een hertog; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13.

Bosch van Viencennes zie **Bosch van Vincennen, het**

[Bosch van Vier Vresen, dat] h) [West PR: Forest 16 dez Trois Perieus, la, var. Entree 1 des Quatre Perils, l']; i) **Bosch van Vier Vresen** – woud waar Lanceloet van Lac ooit een wapenrusting heeft gekregen van Griffioen vanden Quaden Passe, met de belofte hem zijn wapens te geven als zij elkaar weer zouden tegenkomen; *Lanceloet*: boek II, r. 1311.

Bosch van Vincennen, het h) het Bois de Vincennes⁴ ten zuidoosten van Parijs, Frankrijk – eertijds La Royale Forest geheten omdat het in de dertiende eeuw door Philippe II Auguste⁵ (1165-1223) als een ommuurde koninklijke jachttuin werd ingericht; i) **het Bosch van Viencennes** – waar de jonge koning Jan van Vranckrijck op een wild zwijn jaagt als de koning van Enghelandt Parijs aandoet op zijn tocht naar Spaengien <Vincennen, Vincennes> *Jan van Parijs*: cap. [14]-[17]; i) **het Bosch van Vincennen** – de ‘huidige’ naam voor **het Koninclijsche Bosch** – bos nabij Parijs waar Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argolis>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nemea.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/La_Feuillie.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vincennes.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Philip_II_of_France

Carels leenmannen uitdaagt tot een steekspel en verslaat; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Bosch van Vincennes zie **Bosch van Vincennen**, het

Boschayen zie **Biscaye**

Bosscagye van Buenen zie **Wout van Buenen**

Bosse, Agret vanden zie **Agret vanden Bosse**

Bote h) [Graesse: **Boeotia (regio)**]¹ — Boeotië,² lett. ‘Koeienland’ – het huidige Viotia in Griekenland met als hoofdstad Lebadeia, het huidige Livádhia³; i) **Bote** – land in Grieken – land van herkomst van koning Archelaus en koning Prothenor – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Bona, Botie, Noneboten> *Troyen*: r. 3213, 7103, 9605, 9657.

Boterne h) [West PR: **Betinie, de**] – toenaam van [West PR: **Aroans**] de Betinie – in de Mnl. vertaling is Aroans de Betinie opgesplitst in twee personen – zie ook **Aroanse**; e) **Boterne** – heidense ridder, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood [?] door koning Bohort van Gaunes; *Merlijn*: r. 23120, 23133.

Boterus zie **Butorus**

Boteus a) [Constans: **BOËTÈS 1**]⁴; e) **Boteus** – koning; f) verwant van Archilogus; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Bodij, Lotiste> *Troyen*: r. 12201, 20091; fragm. M, r. 181.

Botie zie **Bote**

Botine h) [Constans: **BOTINE**]⁵ – bedoeld is Bithynië⁶ in Klein-Azië (zie **Bitinia**) – ook in de brontekst abusievelijk gesitueerd aan de andere kant van de zee (vanuit Troje); i) **Botine** – aan de andere kant van de zee (vanuit Troje) – land van herkomst van Boetes en Bitifoers – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8279, 9607.

Botsaert a) afgeleid van het Franse Bouchard, en mogelijk net als Cortois, Cuwaert en Nobel, bedoeld als sprekende naam: bouche, lett. ‘mond’ – de *Roman de Renart* kent overigens geen aap Bouchard; e) **Botsaert** – volgens L 1732 “boccardus simeus” een aap – clerc; g) zal de door Reynaert aan Belijn meegegeven brieven voorlezen, haalt echter Cuwaerts kop uit de pelgrimstas <Bockarde, Bockart, Botsaerde> *Reynaert A en F*: r. 3362, 3365, 3372, 3375; e) **Boekert** – clerc; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 2483, 2490;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Boeotia-regio>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Boeotia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Levádhia.kmz

4. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/38>

5. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/38>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bithynia>

e) **Koekaert** – cleric; g) verder als boven <Kockaert> *Reynaerts Hst*: r. 3366, 3376.

Botzen i) **Botzen** – één van de bondgenoten van Baligain tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A476, 26.

Boudefeer a) verbastering van de Saraceense naam Bondifer [Moisan, I, 1, p. 250] – zie ook **Boudifeer**; e) **Boudefeer** – Saraceense reus, koning; f) neef van emir Galien; g) in dienst van emir Galien – in de strijd bij Lodine gedood; *Flovent*: r. 219, 542, 608.

Bouden e) **Bouden** – graaf van Cremoen; f) vader van Gyoet van Cremoen; g) door Yoen opgehangen bij Bordeas; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 678.

Bouden Ketelkijn a) [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 35 CAUDERON(S)] — Baudouin Cauderon († 1097); d) kruisvaarder – gedood te Nicaea; e) **Bouden Ketelkijn** – kruisvaarder; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 180.

[Boudewijn] 1 e) **Baudewijn**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 209.

Boudewijn 2 a) [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 34 DE BULLON] — Boudewijn van Boulogne¹ alias Boudewijn van Edessa alias Boudewijn van Jeruzalem (ca. 1058-1118); b) jongste zoon van Eustachius II van Boulogne en Ida van Neder-Lotharingen – broer van Godfried van Bouillon en Eustachius III van Boulogne; c) graaf van Vlaanderen – vorst van Edessa (1097-1100) – koning van Jeruzalem (1100-1118, na zijn broer Godfried van Bouillon); d) kruisvaarder; e) **Baudewijn**; f) broer van Eustaes; *Antiochië*: r. 108; e) **Baudewijn** – Frans ridder; g) vecht tegen de Saracenen; *Ridder metten Zwane*: r. 116; e) **Boudewijn** (or. Baudouin) – tweede koning van Jherusalem; f) zoon van Yda en Eustachius van Boenen – broer van Godevaert en Eustachius – kleinzoon van Helias en Clarisse <Baudewijn> *Ridder metter Swane*: cap. [20], [23], [28], [32].

Boudewijn 3 e) **Boudewijn**; f) zoon van Buevijn van Austoen en Macadose – tweelingbroer van Goddaert – halfbroer (zelfde vader) van Buevijn jr. en Ghijs – (achter)neef van koning Ritsaert van Yngelant; g) opgevoed door zijn moeder en Diederick – na de dood van Susiane en zijn vaders vertrek koning van Engelant (met Diederick als voogd) <Boudewijne> *Buevijn*: fol. M2v-M3v, M5r, M5v.

Boudewijn 4 a) [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 1] — (François) Baudouin – dezelfde als **Fransoys**; b) zoon van Ganelon en de zuster van Karel de Grote – stiefzoon van Milon d'Anglers – halfbroer van Roland – neef van Karel de Grote; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]² genoemd als één van de

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Baldwin_I_of_Jerusalem

2. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Baldewin**; f) zoon van Mile van Ingelheym – (stief[?])zoon van Wellis van Nanantensis – broer van Rolant – neef van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A264, 33; A269, 23; A440, 37; A441, 26; A444, 16; e) **Baudewijn**; f) zoon van Mile van Mantes en de zuster van koning Karel – broer van Roelant <Baudewijns> *Lorreinen O*: r. 1668; e) **Boudewijn** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) aanwezig bij het toernooi in Eggermont <Fransoys Boudewijn> *Malegijs*: p. 118; e) **Boudewijn** – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje; f) geen [?] broer van Rolant; g) gewond te Roncevale <Boudewijns, Fransoys Boudewijn> *Roelant*: r. P193, P612, P899, P968, P981, P982, P985, P993, P1042; e) **Boudewijn** (or. Balduinus frater Rodlandi); f) broer van Rolant; g) kan geen water voor de stervende Rolant vinden en gaat er dan op Rolants paard vandoor – vertelt Turpijn en Karel wat er allemaal te Roncevale gebeurd is; *Turpijn*: V, r. 34; XI, r. 69, 70, 74; XII, r. 43.

[Boudewijn] 5 e) **Baldewyn** alias **[der Vlemynck]** – afkomstig [?] uit die Dale – baron en raadsman van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A251, 64.

[Boudewijn] 6 a) gebruikt in de verloren gegane uitdrukking: over Boudewijns hengst spreken: over koetjes en kalfjes praten; e) **[Bouwijn]** – spreken van “Bouwijns heynst” <Bouwijns> *Minnen loep*: boek II, r. 796.

Boudewijn 7 a) [Moisan I, 1: BAUDOUYN 4]; b) zoon van Ogier le Danois / van Denemarken; d) gedood na een schaakspel door de verliezende Charlot; e) **Baudewijn**; f) zoon van Ogier die Danois <Baudewine> *Ogier E-G*: r. 87, 214; e) **Baldewin**; f) zoon van Ogier en de dochter van slotvoogd Guimar – halfbroer van Baldewin; g) gijzelaar aan Karel de Grotes hof, als Ogier zijn erfenis in Denemarken gaat opeisen – ergert Charloet door tijdens een jachtpartij wel everzwijn en hert te schieten – door Charloet met het schaakbord geslagen en gedood – met veel eer begraven in de Sant Denoys kirche in Parijs – na zijn dood keert Ogier zich tegen Karel, omdat deze de uitlevering van Charloet weigert <Baldewijn, Baldewijne, Baldewijns, Baldewins, Baldewyn, Baldwijn, Baldwynen, Baldwynn> *Ogyer*: r. 17, 290, 4258, 4364, 4389, 4424, 4437, 4441, 4453, 4866, 4890, 4897, 4909, 4912, 4937, 4941, 4952, 4975, 4995, 5006, 5012, 5034, 5041, 5051, 5057, 5065, 5070, 5081, 5086, 5118, 5122, 5125, 5129, 5135, 5137, 5155, 5160, 5162, 5167, 5181, 5196, 5215, 5243, 5259, 5270, 5276, 5305, 5310, 5322, 5369, 5388, 5408, 5576, 5693, 5916, 8597, 9611, 9962, 10798, 11333, 12407, 12968, 12987, 13231, 13988, 15581, 15854, 16172, 16218; e) **Boudewijn**; f) zoon van Ogier van Denemercken; g) eerder gedood door Karel de Grote’s zoon Charloet; *Roelant*: r. P647.

[Boudewijn] 8 e) **Baldewin**; f) zoon van Ogier en de Engelse koningsdochter – halfbroer van Baldewin; g) vernoemd naar zijn door Charloet gedode halfbroer – tijdens de pelgrimstocht naar Jeruzalem van Ogier onder de

hoede van Atharijs / Karahen von Perthij – draagt de Oliflamme in de strijd tegen Broyer der Junge, doodt de koning van Athene – samen met Wilhelm door de Saracenen gevangengenomen, wordt door Ogier en Naymes bevrijd <Baldewijn, Baldewijne, Baldewijnen, Baldewyn, Baldewynen, Baldewinen> *Ogyer*: r. 20968, 21519, 21602, 21610, 21623, 22387, 22410, 22487, 22501, 22509, 22515, 22517, 22524, 22527, 22532, 22541, 22547, 22552, 22560, 22567, 22570, 23404, 23414, 23445, 23495, 23615, 23680.

Boudewijn 9 a) or. Baudoin l'âne¹ – exemplarische ezelsnaam; e) **Boudewijn** – correspondeert met **Herri** (in *Reynaerts Hst*) – ezel; g) aanklager van Reynaert; *Reynaert Prz*: r. 1364; e) **Boudewijn** – ezel; g) hoofdpersoon in de fabel van de hond en de afgunstige ezel (*Esopet*, fabel 17); *Reynaert Prz*: r. 4386; e) **Boudewijn** – ezel; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5691.

[Boudewijn] 10 e) **Baldewyn** – hertog; f) vader van Blandemer; g) weet de doodstraf van Phila om te zetten in verbanning; *Valentin und Namelos*: r. 280, 293, 2159.

[Boudewijn van Biauvaes] a) [Moisan I, 1: BAUDUIN 31 DE BIAUVAIS]; e) **Baudewijn van Biauvaes** – kruisvaarder; f) broer van Arnout – oom van Esmereit, Alexander, Gloriant en Baudewijn; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 162, 166, 176, 241.

[Boudewijn van Sibborch] a) [A-Z 6: Baudouin de Sebourc]²
[Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 59 DE SEBOUR(C)] – literaire samensmelting van twee historische koningen van Jeruzalem: Baudouin II de Bourg³ († 1131) en Guy de Lusignan⁴ († 1194); e) **Baudewijn**; f) jongste zoon van Arnout en Rose – broer van Esmereit, Alexander en Gloriant; *Boudewijn*: r. 72, 106, 135; e) **Baudewijn van Sibborch** – baron – koning van Jherusalem – koning van Surien; f) telg uit het huis van Builloen; g) doodt de vader van Saladijn en Baudaloerdase – gedood door Saladijn <Baudewijns, Baudewine> *Saladijn*: r. 47, 63, 70, 81, 90, 121, 128, 129, 137, 141, 158, 161, 189, 242, 257, 326, 345, 361, 373.

Boudewijn van der Maroken e) **Boudewijn van der Maroken** – Saraceen, in dienst van hertog Maboen en de vorst Aucotijn; g) gedood door Gazelijn; *Aubri*: r. 138.

Boudewine a) verbastering van een Saraceense (goden)naam die met 'Bal' begint; e) **Baldewijn** – Saraceense god, samen met Verlegaen genoemd; g) aangeroepen door Galifers mannen; *Ogyer*: r. 9339; e) **Boudewine** – heidense afgod; *Renout D*: r. 231.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0008.php#a007

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Baldwin_II_of_Jerusalem

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Guy_de_Lusignan

Boudifeer a) verlezing van Bondifer [?] – zie ook **Boudefeer**; e) **Boudifeer** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 52.

Boudwin zie **Herri**

Bougie h) [Moisan I, 2: BOUGIE 2]¹ — historische stad en regio aan de Noordafrikaanse kust – het huidige Bejaïa,² een havenstad in Algerije; i) **Bougie** – koninkrijk – bondgenoot van de Slaven <Bougien> *Jason*: fol. 33r; i) **Bugien** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 58; A350, 53; i) **Bugyen** (or. Burgia, koninkrijk van Mutius) – Saraceens koninkrijk; *Turpijn*: IV, r. 7, 57.

Bouc ** zie **Boec** **

Bouloingnen zie **Bollenois**

Bourboen zie **Bourbon**

Bourbon h) [Graesse: **Burbonensis provincia**]³ [Moisan I, 2: BORBON] [West PR: **Bourbon, de**] — het hertogdom Bourbon⁴ – het huidige Bourbonnais in Frankrijk met als hoofdstad Moulins⁵ aan de rivier de Allier⁶; i) **Borbon** – hertogdom; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21, 29-30; i) **Bourbon** – hertogdom – de hertog van Bourbon behoort met de hertog van Orleans tot de belangrijkste leenmannen van de koning van Vranckrijck <Borbon> *Jan van Parijs*: cap. [14]-[16], [45], [52]; i) **Burbon** – toenaam van **Reperich van Burbon**; *Karl Meinet*: r. A496, 1; i) **Bourbon** – hertogdom – de hertog van Bourbon is één van de belangrijkste deelnemers aan het toernooi te Lonnen met als prijs de hand van de koningsdochter Helena; *Olyvier van Castillen*: cap. 26; i) **Bourboen** – hertogdom – toenaam van **Huge** (van Bourboen) en **Jan van Bourboen**; *Paris ende Vienne*: cap. [4], [6]; i) **Bourbon** – hertogdom; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7, 10; i) **Borbon** – hertogdom; *Valentijn ende Oursson*: cap. 10.

Bourdeaulx zie **Bordeus**

Bourdeaus zie **Bordeus**

Bourdeloys zie **Bordelois**

Bourdeus zie **Bordeus**

Bourgoendien zie **Bourgondien**

Bourgoengnien zie **Bourgondien**

Bourgoigne(n) zie **Bourgondien**

Bourgoingne zie **Bourgondien**

Bourgoingnoenen zie **Bourgonyonen, die**

Bourgondie zie **Bourgondien**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/B%C3%A9ja%C3%Afa>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bejaia.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Burbonensis-provincia>

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bourbonnais_%28duch%C3%A9%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Moulins.kmz

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Allier_%28rivi%C3%A8re%29

Bourgondien h) [Graesse: **Burgundia (provincia)**]¹ [Moisan I, 2: BORGOGNE]

[West PR: **Bo(u)rgoigne, (de)**] [West VR: **Bergoi(n)gne**] — Bourgondië² in Frankrijk met als hoofdstad Dijon³ – ten tijde van Julius Caesar één van de drie delen van Gallië – gedurende de vroege Middeleeuwen een koninkrijk dat een veel grote gebied omvatte dan het latere hertogdom in de hoge Middeleeuwen, dat in de late Middeleeuwen weer sterk in omvang toenam en ook de Nederlanden omvatte; i) **Borgoënie** – hertogdom in Vrankerike – door Lodewijc van Hellijn afgenomen, door Ayoel weer opgeëist samen met Orlicinis, Sans, Sampoyes en Boloys <Borgoënie> *Ayoel*: r. 350, 364, 473; i) **Burgunien** – hertogdom van hertog Makaris – tegenstander van de Franse koning Lowijs en zijn ridders – opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 299; i) **Burgondien** – in het midden van Gallen c.q. Gehaerde Gallia – veroverd door keizer Julius – goede wijnstreek <Borgondien> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1065; boek VII, r. 1572; i) **Burgongen** – hertogdom; *Bedroch der vrouwen*: fol. C4r; i) **Burgongen** – alias Celte; *Caesar Prz*: fol. 7r, 12r, 14r, 15r, 20r-20v, 23r, 27v-28r, 30r, 37v, 45r-45v; i) **Borgenjoen** – hertogdom <Borgenjoene> *Couchi*: fragm. VI, r. 736; i) **Burgongen** – hertogdom; *Heemskinderen*: p. 105; i) **Bourgondie** – landstreek <Bourgoengien, Bourgondien> *Hughe Prz*: p. 14, 75; i) **Borgoenge** – hertogdom van Philips van Bourgoengen <Bourgoengen, Burgongen> *Jason*: fol. 3r; i) **Burgonyen** – hertogdom van Warin van Burgonyen <Burgonien> *Karl Meinet*: r. A17, 60; A198, 4; A421, 10; i) **Borgonie** – met de stad Lengens <Burgonien> *Lanceloet*: boek IV, r. 9949; i) **Borgoengien** – toenaam van **Gwide van Borgoengien** <Boer[...]> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 401, [434]; i) **Borgonie** – hertogdom <Burgonien> *Merlijn*: r. 21978; i) **Bourgoigne** – de jaloerse hertogin van Bourgoigne verraadt de liefde van de burggravin van Virgi en wordt daarom door haar echtgenoot vermoord <Bourgoigne> *Minnen loep*: boek II, r. 431, 479; i) **Burgundien** – land van herkomst van Sampson; *Ogyer*: r. 246; i) **Bourgoendien** – land (van herkomst) van Eduwaert en Larer van Bourgondien, en van een huwelijkskandidaat van Vienne <Bourgondien> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7], [17], [20]-[21], [23], [32]; i) **Burgonien** – land van herkomst van een dappere ridder aan het hof van Karel de Grote <Burgunden, Burgundien, Burgundyen> *Reinolt von Montelban*: r. 3681, 3686, 3939, 4929, 5721, 11517; i) **Bourgoignen** – hertogdom van Guy van Bourgoignen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Bourgondien** – hertogdom; *Robrecht*: r. 28, 35, 39; i) **Bourgondien** – hertogdom van Salomon (mogelijk corrupt voor ‘Bretagne’); *Roelant*: r. P1136; i) **Bourgoengnien** (or. Borgoña) – landstreek; *Sibilla*: r. 827;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Burgundia-provincia>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_de_la_Bourgogne

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dijon.kmz

i) **Burgonien** – land in Gallen – vermaard om zijn wijn; *Troyen*: r. 29140; i) **Bourgoendien** (or. Burgundia) – hertogdom van Sampson van Boergoendien <Bourgondien> *Turpijn*: V, r. 38; XIII, r. 72; i) **Borgongien** – hertogdom; g) de hertog van Borgongien speelt een vooraanstaande rol in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67; i) **Borgoenien** – hertogdom; *Vergi*: r. 39; i) **Bourgoendien** – hertogdom; *Vergi Prz*: r. 1, 265, 272.

Bourgongen zie **Bourgondien**

Bourgonyonen, die a) [Moisan I, 1: BO(U)RGOI(G)NON] — de Bourgondiërs; e) **Burgunihûne** – de bewoners van het hertogdom Burgunien; g) komen onder leiding van de verrader Makaris in opstand tegen koning Lowijs; *Aiol*: r. 471, 508, 535; e) **die Borgengoen** – toenaam van **Aubri den Borgengoen**; *Aubri*: r. 89, 180, 323; e) **die Bourgonyonen**; g) strijden in het leger van Karel de Grote tegen de Heemskinderen bij Vaucoloen <Bourgonioen, Bourgonyoen> *Heemskinderen*: p. 140, 141; e) **Burgongeren** – volk uit Burgonyen <Borgonyen> *Karl Meinet*: r. A472, 1; A521, 41; e) **die Borghenioen** – toenaam van **Auberi die Borghenioen** <Borghenioene> *Lorreinen*: fragm. III, r. 541, 598, 602; e) **Burgoniere** – volk of leger uit Burgundien; g) komen Karel de Grote te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone <Borgelyon, Burglione, Burgon, Burgone, Burgonier, Burgundier, Burgundyen> *Reinolt von Montelban*: r. 115, 2029, 8044, 8090, 8258, 8348, 8446, 9002, 9009; e) **die Bourgonyons** – de onderdanen van de hertog van Bourgondien; *Robrecht*: r. 46; e) **die Bourgoingnoenen** (or. Burgundiones) – begraven hun dode helden op het kerkhof van Arle; *Turpijn*: XIII, r. 68.

Bourgonyons zie **Bourgonyonen, die**

Bourgos zie **Burgos**

Bouwaengien h) [Moisan I, 2: BURIAI(G)NE]; i) **Bouwaengien** – Saraceens emiraat <Bura[...]> *Roelant*: r. 173.

[**Bouwijn**] zie [**Boudewijn**] 6

Bove (sunderbart) zie **Buevijn sonder Baert**

Bovoën (sonder(t) Bart) zie **Buevijn sonder Baert**

Brabais h) lijkt afgeleid van [West VR: Brebraz 2, de], toenaam van [West VR: Lorete 1] de Brebraz, mogelijk dezelfde als [West VR: Lorete 2] au blond chieff, een personage in de roman *Meraugis de Portlesgues*, die gekend en gebruikt werd door de auteur van het tweede, navertelde deel van de *Ferguut*, dat model lijkt te hebben gestaan voor Lunette van Brabais; i) **Brabais** – stad of land van herkomst van Lunette van Brabais; *Ferguut*: r. 5181.

Brabanders zie **Brabantsoene, die**

Brabandt zie **Brabant**

Brabant zie **Brabantsoene, die**

Brabant h) [Moisan I, 2: BRABAN(T)] — het hertogdom Brabant,¹ gelegen in het noorden van België en het zuiden van Nederland, met aanvankelijk Leuven / Louvain² en uiteindelijk Brussel / Bruxelles³ als hoofdstad – het land van de Nervii ten tijde van Julius Caesar, gelegen tussen de rivieren Schelde en Sambre;

i) **Brabant** – hertogdom; *Ayoel*: r. 494; i) **Brabant** – hertogdom – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1084; boek V, r. 1229; boek VII, r. 1556; i) **Brabant** – bezit van de hertog van Brunenczwich; *Brunenczwich*: r. 5; i) **Brabant** – land rond de stad Nervia; *Caesar Prz*: fol. 26r, 29v, 35v, 58v, 59r; i) **Brabant** – hertogdom, waarin Breda ligt <Brabants> *Denensage*: r. 229, 641, 651, 655, 660, 682, 713, 736, 754; i) **Brabant** – hertogdom van Philips van Borgoengen; *Jason*: fol. 3r; i) **Brabant** – toenaam van **Bernarde van Brabant**; *Karl Meinet*: r. A256, 60; i) **Brabant** – hertogdom – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 68, 425, 1923; i) **Brabant** – hertogdom; *Limborch Frg*: H49, r. 393; i) **Brabant** – hertogdom – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 67, 421, 1916; boek XI, r. 1689; i) **Brabant** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – land van herkomst van Arnout van Ardennen; *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 39-40; i) **Brabant** – land van herkomst of toenaam van **Willem van Brabant**; *Minnen loep*: boek II, r. 4189; i) **Brabant** – land van herkomst van ridder Wouter van Kersbeke (var. Roosbeke); *Niervaert*: p. 72, r. 183; i) **Proband** – hertogdom, grensgebied dan wel laatste léén van Karel de Grotes rijk: de hertog meldt Karel de inval van de Saracenen onder leiding van Blanckard <Brabant> *Ogyer*: r. 309, 605, 2641, 8608, 9596, 9603, 9697; i) **Brabant** – woonplaats van de geliefde van Eduwaert – toenaam van **Jan van Brabant** – tijdelijke verblijfplaats van Paris en Eduwaert; *Paris ende Vienne*: cap. [1], [6]-[11]; i) **Brabant** – hertogdom – de hertog neemt deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3695, 4657, 5280; i) **Brosbande** – toenaam van **Bernhart van Brosbande**; *Reinolt von Montelban*: r. 3687, 3940; i) **Brabant** – hertogdom; *Ridder metter Swane*: cap. [28]; i) **Brabant** – hertogdom van Karel de Grote; *Roelant*: r. P81, P1179; i) **Brabant** – hertogdom met daarin de stad Breda en het gehucht Nyewer vaert; *Sacrament Niervaert*: r. 760, 850, 1005, 1040, 1096, 1102; i) **Brabant** – land van herkomst van deelnemers aan een groot toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 539; i) **Brabant** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29124; i) **Brabant** – gelegen tussen de Maas en de Schelde – deel van Lothrijcke – behorend tot het domein van karel de Grote; *Turpijn*: II, r. 9; i) **Brabant** – hertogdom; *Valckenborch*: r. 18, 165, 177.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Duch%C3%A9_de_Brabant

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Leuven.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brussel.kmz

Brabant! n) Brabant!; o) **Brabant!** – strijdkreet van Arnout van Ardennen; *Margrieta van Limborch*: cap. 40.

Brabant Hoene zie **Brabantsoene, die**

Brabantere zie **Brabantsoene, die**

Brabantsoen zie **Brabantsoene, die**

Brabantsoene, die a) [Moisan I, 1: BRAIBENÇ(H)ON] — de inwoners van het hertogdom Brabant (zie **Brabant**); e) **Brabantsoen** – een inwoner van Brabant; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1084; e) **Brabantsoen** – een inwoner van Brabant; *Denensage*: r. 735; e) **die Brabanders**; g) komen Karel te hulp in de strijd tegen Aymyn van Dordoen en Amerijn van Nerboen; *Heemskinderen*: p. 12; e) **die Brabantsoene**; g) nemen deel aan het toernooi om Melioers hand <Brabantsoen> *Parthonopeus*: r. 5069; fragm. M I, fol. 1va, 4; e) **Brabant Hoene** – lees: Brabant[s]oene – volk; g) komen Karel de Grote te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 116; e) **die Brabanteren**; g) aan wie en aan de Vlamingen Karel de Grote het land van Galissien als beloning gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 47; e) **die Brabanders**; g) bondgenoten van koning Pepijn van Vranckrijck in de strijd tegen koning Artus van Bertangien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

[Brabo] a) Brabo,¹ legendarische stamvader van de Brabanders; e) **[Brabo]** – koning <Brabone> *Caesar*: r. 392.

Bradimont a) ed-Vérard: Brandimont, roi de Damas [Moisan I, 1: BRADMUND 3] – heidense koning van Damas; e) **Bradimont** – Saraceense koning; g) gaf Boeve een helm (gemaakt in Morianen); *Boeve*: r. 107; e) **Brandimant** – Saraceense sultan van Damast; f) broer van koning Gaudefier en de sultan van Tabarien – neef van Saligot – oom van koning Sadony; g) begeert Susiane van Ermenien – schenkt haar het paard Arondeel – voert oorlog tegen koning Ermenijn van Ermenien als zij weigert met hem te huwen – gevangengenomen door Buevijn van Austoen, maar op belofte van leentrouw vrijgelaten door koning Ermenijn – krijgt van koning Ermenijn middels een Uriasbrief opdracht Buevijn te doden, maar zet hem in plaats daarvan gevangen, zodat Buevijn na zeven jaar kan ontsnappen en hem doden <Brandemants, Brandiman, Brandimanden, Brandimants, Brandiment> *Buevijn*: fol. B3v, B5v-B6v, C2r, C3v-C5r, D1r-D3r, D4r, E2v, K2r, K6r.

Braecten zie **[Bacteren, die]**

Braectenlant zie **Bacteren**

Braes zie **[Sent Jorijs Braes]**

[Braes, Sent Jorijs] zie **[Sent Jorijs Braes]**

Braffeluer zie **[Blancefloer]** 4

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Silvius_Brabo

Bragmannen lant, der h) land van de Brahmanen,¹ een verzamelnaam voor het land dat bewoond werd door Indische volkeren die Alexander de Grote ontmoette tijdens zijn omzwervingen in Azië – zie ook [**die Gymnosofisten**]; i) **der Bragmannen lant** – land in Endi van Dyndimus – bezocht door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 900.

Brahaert zie [**Brayhaert**]

Brahant e) **Brahant** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1551.

Brahard von Nomedede zie [**Brayhaert**]

Brayforte zie **Broyfort**

[**Brayhaert**] a) niet dezelfde als **Broyer**; e) [**Brayhaert**] – Saraceen <Brayhaerde> *Ogier H*: r. 132; e) **Brahard von Nomedede** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – gedood door Ogier <Brahaert, Broarde> *Ogyer*: r. 1538, 1730, 2425

Braymonde a) [Moisan I, 1: BRAMIMUNDE 1]; b) zuster van [Moisan I, 1: BALIGAN(T) 2] (zie **Baligant** – echtgenote van [Moisan I, 1: MARS(S)IL(L)E(S) 1] (zie **Marcille**); e) **Pregmunda** – koningin; f) echtgenote van Marselis; g) gedoopt onder de naam **Juliane** <Bregmunda> *Karl Meinet*: r. A460, 38; A463, 8; A464, 16, 37; A488, 17; e) **Braymonde** – Saraceense; f) echtgenote van koning Marcielijis; g) vervloekt haar goden als haar man gewond en verslagen terugkeert; *Roelant*: r. 1935.

Bractane, die a) de Bactriërs, volk uit Bactria² – zie ook **Bacteren** en **Capturi**; e) **die Bractane** – volk of leger uit Bractiane; g) bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 18386.

Bractenlant zie **Bacteren**

Bracten Zee, die h) Lat. Mare Britannicum – bedoeld is het Kanaal [Graesse: **Britannicum fretum**],³ zee tussen Frankrijk en Groot-Brittannië – waarschijnlijke corruptie van ‘Bartsen see’ vgl. [*Spiegel historiael* III⁵, 50, 29]⁴, waar de Orcaden in Yrcanië veranderd worden – hetzelfde als [**die Bertanienlantsee**]; i) **Bracten Zee** – Gallen ligt tussen de Ryn en Bracten Zee; *Troyen*: r. 29113.

Bractiane zie **Bacteren**

Brames zie **Brandon**

Branchen h) [West PR: **Brance, de la**] – graafschap; i) **Branchen** – hertogdom van de neef van Helizeers en Makalijs; *Lanceloet*: boek II, r. 24320.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/India#Vroege_geschiedenis

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bactria>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Britannicum-fretum>

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0006.php

[Brandaen, sent] a) [A-Z 4: **Brandaan van Clonfert**]¹ [A-Z 6: **Brandaan**]² — voor de literaire Brandaan heeft vermoedelijk de Ierse abt Brénaind van Clonfert³ (484-576 [?]) model gestaan; d) hoofdpersoon van de *Navigatio sancti Brandani*,⁴ een reisverhaal over Gods wonderlijke schepping en schepsels; e) **sinte Brandaen**; g) heeft te land en ter zee veel wonderen gezien; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1745; e) **sente Brandaen** – afkomstig uit Yberne – abt van 3000 monniken; g) twijfelde aan de waarheid van een boek over Gods wonderbaarlijke schepping, dat hij daarom in zijn drift in het haardvuur gooide, waarna hij een replica van de ark van Noe bouwde en negen jaar lang over zee moest zwerven om de wonderen van de schepping met eigen ogen te aanschouwen en te laten optekenen door zijn kapelaan Noe <Brandaens, Brandane> *Brandaen*: r. 22, 61, 79, 89, 149, 181, 185, 193, 254, 258, 288, 295, 351, 358, 370, 377, 399, 401, 409, 413, 431, 438, 449, 456, 466, 477, 480, 515, 517, 533, 549, 591, 625, 648, 686, 689, 719, 732, 807, 847, 859, 903, 929, 943, 955, 971, 996, 1008, 1009, 1015, 1023, 1041, 1049, 1064, 1083, 1115, 1127, 1134, 1137, 1164, 1188, 1212, 1216, 1234, 1258, 1321, 1348, 1418, 1472, 1497, 1530, 1533, 1557, 1589, 1621, 1627, 1653, 1778, 1792, 1813, 1837, 1839, 1859, 1862, 1871, 1910, 1946, 1950, 1997, 2051, 2053, 2059, 2069, 2087, 2093, 2144, 2203, 2211, 2227, 2241, 2248, 2265, 2277; e) **sente Brandaen**; g) heeft te land en ter zee veel wonderen gezien; *Troyen*: r. 29313.

Brandaculus e) **Brandaculus** – geneesheer in dienst van Doyoen van Mayanson; g) geneest onder dwang Aetsepaerts gewonde voet; *Buevijn*: fol. G4v, H1r.

Brandales a) [West PR: **Brandalis** 2] – Saksische koning; e) **Brandales** – heidense koning – één van de Sennen; g) in Cambenick gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 31382, 31397.

Brandalis a) [West PR: **Brandelis** 2]; e) **Brandalis**; g) gevangengezet door de verwanten van een door hem gedode ridder – bevrijd door Gaheret – door Lanceloet bevrijd uit zijn gevangenschap bij Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste – vecht voor Lanceloet in diens oorlog tegen koning Claudas <Brandalijs, Brandalise, Brandelijs, Brandelise> *Lanceloet*: boek II, r. 852, 875, 9041, 9044, 9045, 9048, 9151, 13513, 22193, 22493, 32927.

Brandarus, Grote zie **Pandarus van Cicilie**

Brandelijs 1 a) le conte de [West PR: **Gorre**]; e) **Brandelijs** – graaf van Gorre; g) bondgenoot van Mordrets zonen in hun strijd tegen Lanceloet van Lac –

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0033.php#a032

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0012.php#a011

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Brendan>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost10/Brendanus/bre_navi.html

wordt door Lanceloet van Lac een verrader genoemd en door hem gedood; *Lanceloet*: boek IV, r. 12610.

Brandelijs 2 a) [West PR: Brandelis 4]; b) neef van [West PR: Guinganbresil(l)], [West PR: Greor(e)as] en [West PR: Giromelant]; e) **Brandelijs** – heer, in dienst van koning Amant; g) weigert na koning Amants dood leenman van koning Artur te worden <Brandelys> *Merlijn*: r. 24539, 24649.

Brandelijs zie **Brandalis**

Brandelys zie **Brandalijs 2**

Brandemagus zie **Bandemagus**

Brandemant zie **Bradimont** en **Brandyant**

Brandenborch h) [Graesse: Brandenburgum]¹ [Moisan I, 2: BRANDEBOURC] — de mark Brandenburg met als hoofdstad Berlijn² aan de rivier de Spree in Duitsland; i) **Brandenborch** – landstreek waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Brandenborch** – de brief aan Lodewike draagt de zegels van Brandenborch, Beyerem, Oestrike en Andernaken; *Wybeert*: fol. 1ra, 16.

Brandens a) [West PR: Karadan, var. Briadanz]; b) echtgenoot van een halfzuster (zelfde moeder) van koning [West PR: Artu] – vader van [West PR: Aguisant]; e) **Brandens**; f) vader van koning Anguissant; g) getrouwd met een halfzuster van koning Artur; *Merlijn*: r. 11456.

Brandesier 1 e) **Brandesier** – schildknecht van Brandesion; g) vecht tegen Keye en verwondt hem; *Lanceloet*: boek III, r. 20246.

Brandesier 2 e) **Brandesier** (or. Brandiffer, sire de Falizee) – Sarazijnse koning van Angorien; f) (oudere) broer van koning Brulant – vader van Rosemonde – schoonvader van achtereenvolgens de oude koning van Antiochie, koning Lucra en de koning van Groot Indien – neef van Margalant; g) bedriegt de verrader Hanefroy die zijn vader koning Pepijn en de Twaelf Genooten verraadt in ruil voor een huwelijk met Galasie – is bereid de koning van Vranckrijk te ruilen voor de door Valentijn en Pacolet gevangengenomen koning Lucra – belegert met vijftien koningen Angorien – gedood door Valentijn in de strijd voor Angorien <Brandesiers> *Valentijn ende Oursson*: cap. 37-39, 42-51, 54-58, 65-68, 71.

Brandesion e) **Brandesion** – kasteelheer; g) bij de belegering van zijn kasteel door Keye c.s. gevangengenomen en naar koning Artur gestuurd – door Artur teruggestuurd in het gezelschap van vier Tafelronde-ridders – zet Keye c.s. in een kerker nadat Keye is verslagen <Bandelijn, Brandesioen, Brandesione, Brandesions> *Lanceloet*: boek III, r. 20082, 20086, 20104, 20121, 20129, 20148, 20163, 20169, 20244, 20319, 20323, 20333, 20375, 20378, 20386.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Brandenburgum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Berlijn.kmz

Brandijs h) [Graesse: **Brundusium**]¹ [Moisan I, 2: BRANDI(S)] [West VR: **Brandis 1**] — Brindisi,² havenstad aan de Adriatische Zee in Apulië, Italië – overbekend vertrekpunt voor kruistochten en pelgrimstochten naar het Heilig Land; i) **Brandijs**; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1081; boek VII, r. 484; i) **Brandijs** – havenstad – voor schepen van of naar Akers; *Buevijn*: fol. E5v, K2r; i) **Brandijs** – havenstad – met schepen van of naar Akers; *Hughe Prz*: p. 15; i) **Brandijs** – waarvandaan Atharijs vertrekt over zee op zoek naar Ogier <Brandijss> *Ogyer*: r. 21634, 22665, 22683, 22707.

Brandiman(t) zie **Bradimont**

Brandyment e) **Brandyment** – sultan van Egypten; g) doodt Lanceloot – gedood door heer Jan in de strijd voor Romen <Brandemant> *Jan uut den Vergiere*: cap. 14.

Brandiment zie **Bradimont**

Brandimont van Tharsen e) **Brandimont van Tharsen** (or. Brandimont de Tarse) – koning van Tharsen; f) oom van de sultan van Damast; g) door de troepen van Guyon van Lusigne verslagen en gedood <Brandimont, Brandimonts> *Meluzine*: fol. K3ra, K3vb, K4ra, K5ra, K5rb, K6rb, K6vb, L1ra, L1rb, L1va.

Brando i) **Brando** – Saraceens emiraat – neemt deel aan de belegering van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1095, 1152; i) **Brando** – idem; *Limborch Frg*: H51A, r. 48; i) **Blando** – Saraceens emiraat – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 1095, 1153.

Brandon a) contaminatie van [West PR: **Brandon**] en [West PR: **Brangor**] – Saksische koning – zie ook **Brangores**; b) neef van [West PR: **Hargadabran(t)**, var. **Hargodabran(t)**]; e) **Brandon** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; g) valt Garlot aan – legeraanvoerder in de strijd om Clarence <Brames, Brandolijn, Brandons> *Merlijn*: r. 32650, 32667, 32895.

[Brangijn van den Verloren Eilande] a) [Sommer VIII, p. 12: **Baradigniau**]³ – koning van l'Ille Perdue; e) **[Brangijn van den Verloren Eylande]** – koning <Brangine van den Verloren Eylande> *Merlijn*: r. 15644-15645.

Brangoere zie **Brangores van Estragorre**

Brangoras zie **Brangores van Estragorre**

Brangore zie **Brangores van Estragorre**

Brangores a) contaminatie van 1) [West PR: **Brangoire 2**], neef van [West PR: **Aminaduc**], 2) [West PR: **Brandon**], neef van [West PR: **Hargadabran(t)**], en 3) [West PR: **Brangor**], Saksische koning – zie ook **Barnagas**, **Brandon** en **Grangolis** [?];

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Brundusium>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brindisi.kmz

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/12>

e) **Brangores** – heidense koning van Sassen – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys van de Sennen – verwant van koning Hargodabrant; g) bij Garlot gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 19626, 32250, 32805, 32819, 32832, 32934.

Brangores zie **Brangores van Estragorre**

Brangores van Estragorre a) [West PR: Brangoire 1] – koning van (Estra)Gorre; b) vader van [West PR: Evadeam 2] – stiefvader van [West PR: Sa(i)gremor 1] – schoonzoon van [West PR: Adrian 1], keizer van Constantinoble; e) **Brangore** – koning; g) legeraanvoerder voor Lanceloet van Lac in diens oorlog tegen koning Claudas <Bangore, Brangoere, Brangoras> *Lanceloet*: boek II, r. [30522] (hs. “Die< +n> de coninc [-van] b< +r>angore dede slaen”), 32546, 32999, 33964, 34096, 34773; e) **Brangores van Estragorre** – koning van Gorre – leenheer [?] van koning Carados – leenman van koning Artur; f) schoonzoon van keizer Adrianus van Constantinople – vader van Evadan 2 – verwant (zwager [?]) van koning Carados; g) één van de ‘tien koningen’ die strijden tegen koning Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning Artur, legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Bangores, Brangores, Brangores van Estrogorre, Brangorys> *Merlijn*: r. 13369, 14272, 14508, 14636, 14966, 15534, 15551, 15559, 15754, 15788, 15825, 16098, 16115, 16164, 16174, 27190, 32250, 35569-35570, 35638.

Brangoris zie **Barnagus**

Brangorys zie **Brangores van Estragorre**

Bravains e) **Bravains** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: “die Scone”; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3368.

Branxton zie **Thomas Branxton**

Brecians a) [West PR: Bretiaus] – mogelijk dezelfde als **Bretel van der Mesleye**;

e) **Brecians** – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 18522.

Breda h) [Graesse: Bredanus]¹ — de baronie Breda in het hertogdom Brabant c.q. de stad Breda² in het huidige Noord-Brabant, gelegen aan de rivieren Aa en Mark – de volksetymologische duiding Brede Aa is niet onomstreden; i) **Breda** – stad van Heinric van Breda – waarheen het heilig kruis uit de burcht Brunenstein gebracht wordt; *Denensage*: r. 3, 248, 274, 469, 505, 548, 560, 604, 715, 741, 745; i) **Breda** – stad in het hertogdom Brabant – waarheen het Sacrament van de nyewer vaert overgebracht wordt als de kerk te Nyewer vaert dreigt overstroomd te worden; *Sacrament Niervaert*: r. 70, 859, 917, 934, 1037, 1047, 1056, 1095, 1112, 1121, 1174, 1183, 1197, 1265, 1273, epiloog 7, 12, 20.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bredanus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Breda.kmz

Bredegan h) [West PR: **Beding(r)an**] in Carmelide [?]; i) **Bredegan** – veld bij een kasteel in het land van Logres / in Bertanie – plaats van de veldslag tussen de koning Artur, koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes c.s. en de ‘tien koningen’ (de opstandige leenmannen van koning Artur) c.s. – belegerd door de Sennen <Bedegan, Bredigan> *Merlijn*: r. 13096, 13111, 13128, 13269, 13350, 13430, 13567, 13602, 13646, 13755, 15184, 15440, 15457, 17250, 20844, 20854, 20859, 20882, 20888, 20895, 20912, 21001, 21177, 21693, 22410, 24275, 24465, 24492, 24684, 24779.

Breedensteene i) **Breedensteene** (or. (Cobir de) Piedralada) – toenaam van **Robert van Breedensteene**; *Sibilla*: r. 102.

[Breemsche] n) uit Bremen; o) **Breemschen** – gezegd van bier; *Denensage*: r. 243.
Bregmunda zie **Braymonde**

Brecaines a) [West PR: **Baitramés**] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Bafirmes**;
e) **Brecaines** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) verslagen in Carmelide – vlucht; *Merlijn*: r. 23674.

Brekan zie **Briskeham**

Brellijn a) Belinus / Bellijn¹ – contaminatie van Bellijn [West PR: **Belin**] [West VR: **Belin**] en Brennus [West PR: **Brenes**] [West VR: **Brenne**], overgenomen uit de [*Spiegel historiael* III⁸, 51, 35]²; b) broer van [West PR: **Brenes**] [West VR: **Brenne**];
e) **Brellijn** – “Vord willewi hen tonen echt / Dat Bremius ende Brellijn, / Daer wi af geboren sijn, / Si waren dies lans heren / Ende wonnen Rome wilen met eren”; f) voorouder van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9779.

Bremen h) [Graesse: **Brema**]³ — Bremen⁴ aan de rivier de Weser⁵ in Nedersaksen, Duitsland – ten tijde van Karel de Grote tot bisschopsstad gemaakt – Hanze-stad; i) **Bremen** – bisschopsstad; *Boerden*: XVI, r. 50; i) **Bremen** – bisdom; *Karl Meinet*: r. A312, 37; i) **Bremen** – “Dier is veel tusschen [Bonnen] ende Bremen” waarmee een groot gebied wordt aangeduid; *Minnen loep*: boek II, r. 1246.

Bremius a) [West PR: **Brenes**] [West VR: **Brenne**] — Brennus,⁶ vorst van de Gallische Senones; b) broer van [West PR: **Belin**] [West VR: **Belin**]; d) viel in 390 v.C. Italië binnen; e) **Bremius**; f) voorouder van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9779.

Bremunt van Affriche a) [Moisan I, 1: BRAIMAN(T) 1]; e) **Bremunt van Affriche** – koning van Affriche; f) oom van Kayphas – neef van Corsant van Taberne;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Belinus>

2. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0009.php

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Brema>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bremen.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Weser>

6. [https://en.wikipedia.org/wiki/Brennus_\(4th_century_BC\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Brennus_(4th_century_BC))

g) bezit het zwaard Durendart – in oorlog met koning Galaffers van Hispanien vanwege diens dochter Galya – gedood door Karel Meinet <Bremunde, Bremunden, Bremundes, Bremuntz, Bremuntzs> *Karl Meinet*: r. A26, 35, 64; A27, 22; A30, 44, 60; A31, 10, 23; A32, 41; A34, 9, 49, 57; A37, 31, 36, 44, 48, 63; A38, 32; A39, 8, 19, 22, 34; A40, 29, 46; A41, 36, 45, 49, 54; A42, 1, 9, 16, 18, 49; A43, 20, 24, 38, 45; A45, 23, 27, 35, 38, 42, 47, 53, 57; A46, 7, 10, 17, 23, 49, 52, 59; A47, 2, 5, 11, 39, 42, 50, 59; A48, 29; A52, 17, 22, 41, 47; A53, 1, 6; A60, 14, 37; A72, 2; A73: 1, 11, 14, 34; A78, 43; A79, 12, 51; A81, 2, 10, 15, 27, 32, 39, 46, 51, 54, 59; A82, 1, 34, 54; A83, 1, 13, 35, 41, 60; A84, 4, 9, 26, 34, 40, 44, 55, 58; A85, 6, 19, 23, 27, 33, 37, 46, 51, 57; A86, 11, 39; A87, 9, 15, 22, 28, 37, 45, 50, 59; A88, 3, 7, 14, 38, 41; A89, 13, 14, 38, 53, 56; A90, 10, 18, 34, 43, 47, 58; A91, 1, 2, 6, 15, 24, 28, 36, 43, 52, 57, 60; A92, 8, 28, 42; A93, 1, 4, 10, 15, 28, 36, 42; A94, 13, 29, 43, 53, 62; A95, 7, 15, 17, 30; A97, 38; A103, 26; A110, 37; A119, 52; A138, 6; A166, 4; A190, 56; A191, 7; A219, 23; A239, 71; A269, 32.

Breonder e) **Breonder** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17931.

Breoske zie **Briokes**

Breseda zie **Briseida**

Brestele h) [West VR: *Bretesche, de la*]; i) **Brestele** – land of heerlijkheid; *Lanceloet*: boek II, r. 6613.

Bretaign(i)en zie [**Bertaengie**] 1

Bretangien zie [**Bertaengie**] 1

Bretanie zie **Bertaengie** 2

Bretanien zie [**Bertaengie**] 1

Bretel a) mogelijk geënt op één van de twee historische gelijknamige toponiemen, beide gelegen in de Somme-regio in Picardië, Frankrijk, of op Jacques Bretel, auteur van *Le Tournoi de Chauvency*, dat in 1285 gehouden werd; e) **Bretel** – roverhoofdman; g) wordt bij zijn poging een non te ontvoeren gedood door Florigout en het bijtende paard Biencorant <Bretele> *Florigout*: r. 5627, 5897.

Bretel zie **Bretel van der Mesleye**

Bretel van der Mesleye a) [West PR: *Bretel*] [West VR: *Bretel*] — *Bretel*¹; e) **Bretel** – ridder, in dienst van de hertog van Tintaniel; *Graal & Merlijn*: r. 7576, 7583, 7597, 7602, 8113, 8114, 8161, 8166, 8719; e) **Bretel** – wiens gedaante **Merlijn** aanneemt; g) om Uter Pandragoen binnen Tintaniel te krijgen; *Graal & Merlijn*: r. 8172, 8173, 8212; e) **Bretel van der Mesleye** – Tafelronde-ridder; g) bode van koning Artur – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – voorkomt met Ulfijn de ontvoering van koningin Jenover <Bretel, Bretele, Bretelle, Bretles> *Merlijn*: r. 10557, 10560, 10561, 10564,

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Bretel

10569, 10580, 10845, 11253, 11613, 11620, 11735, 11849, 11902, 11921, 11944, 11954, 11980, 11986, 11993, 11999, 12204, 12319, 12787, 12801, 12804, 12981, 13137, 13800, 14188, 14190, 14233, 14247, 14248, 14250, 14362, 14441, 14446, 14449, 14457, 14541, 14992, 15297, 15305, 15309, 17727, 17911, 18237, 18272, 24515, 25767, 25787, 27518, 27814, 27842, 27869, 27872, 27876, 27885, 27889, 27893, 27897.

Breuves i) **Breuves** (or. Breuves / Breuvez) – hertogdom – land van herkomst van (de vader van) Jan van Breuves <Breuvez> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Brezeda zie **Briseida**

Briadan a) [West PR: Priadan], toegenaamd: ‘le Noir’; e) **Briadan** – toegenaamd: “die Swerte”; g) vecht tegen Bohort voor een jonkvrouw <Briadanne> *Lanceloet*: boek III, r. 6408a, 6582, 6620, 6622, 6643.

Bryadan zie **Bryadas**

Bryadas a) [West PR: Briadan 2]; b) Zoon van [West PR: Broadés] – broer van [West PR: Belyas 1]; e) **Bryadas** – ridder – toegenaamd: “sonder Meester”; f) zoon van Broadas – broer van Belyas; g) samen met zijn broer door koning Artur geweigerd als Tafelronde-ridders, tegen wie zij vervolgens de strijd aanbonden – bewaakt met zijn broer de Fonteyn vanden Twee Sicamoren – overwon onder anderen Walewein, waarmee hij de toenaam ‘sonder meester’ verwierf – dodelijk verwond door Lanceloet van Lac <Bryadan> *Lanceloet*: boek II, r. 27008, 27020, 27051.

Briade zie **Briant 2** en **Druant vander Roetsebisen**

Brians e) **Brians** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3370.

Briant 1 a) [Moisan I, 1: BRUIANT 8] – Saraceense koning van Griekenland; e) **Briant** – Saraceense reus; g) gedood door Andries van Chavengy <Briante> *Saladijn*: r. 24, 767, 769, 804, 883, 886, 891, 913, 916.

Briant 2 e) **Briant** – koning van het Rode Eylant; f) echtgenoot van Mariole – vader van Tristoise – grootvader van Torec; g) trouwt Mariole en verwerft daarmee ook de gouden diadeem – sterft nog voor de geboorte van zijn dochter <Briade, Briaden> *Torec*: r. 3, 17, 25, 486.

Briant zie **Bruant vander Montangen**

Bryant van Bruant Montangen zie **Bruant vander Montangen**

[Bryden, sent] a) de Ierse heilige Brigida van Kildare¹ († 523); d) veranderde afwaswater in bier – werd door boerinnen aangeropen bij het melken van de koe – feestdag 1 februari; e) **sant Bryden**; *Reinolt von Montelban*: r. 9488.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Brigit_of_Kildare

Briele, den h) gelet op de opdrachtgever, Albrecht van Voorne, en de vermoedelijke plaats van vervaardiging, Merlant, zeer waarschijnlijk een knipoog van Jacob van M(a)erlant naar het naburige Brielle / Den Briel¹ [Graesse: **Briela**]² op Oostvoorne – de betekenis van het woord zelf is zoveel als marktplein – frappant is dat het woord in deze betekenis binnen de Middelnederlandse epiek enkel en alleen voorkomt in de *Merlijn-continuatie* (r. 30132, 30156, 30179) van Lodewijc van Velthem, die geschreven werd in opdracht van / opgedragen werd aan Albrechts zoon Gerard van Voorne; i) **vanden Briele** – toenaam van **Cleas vanden Briele**; *Torec*: r. 732.

[Bryemont] a) [Moisan I, 1: BUIEMONS 1] — Bohemond I van Tarente³ (ca. 1058 -1111); b) oudste zoon van Robert Guiscard, hertog van Sicilië – neef van Tancreid van Apulië; c) prins van Tarente – later vorst van Antiochië (1098-1104); d) één van de leiders van de Eerste Kruistocht – strijdmakker van koning Boudewijn I; e) **[Bryemont]** – kruisvaarder <Bryemonde> *Antiochië*: r. 72; e) **[Bryemont]** – Frans ridder; g) vecht tegen de Saracenen <Bryemonde> *Ridder metten Zwane*: r. 81.

Brietangien zie **[Bertaengie]** 1

Brietsewout zie **Britsewout**

Brifueille, Bosch van zie **Bosch van Brifueille**

Brigale h) [Moisan I, 2: BRIGAL]; i) **Brigale** – Sarasijns(e) land / stad van herkomst van **Hector van Brigale / Esloer van Burga[le]** en **Malprise van Brigale** <Burga[...]> *Roelant*: r. 148, 549; *Droefliken strijt*: cap. 5, 8.

[Bricken, die] a) zie ook **Brucken**; e) **Bricken** – volk; g) vormt de zesde legerdivisie van Karel de Grote onder leiding van Otte; *Karl Meinet*: r. A471, 3.

Brimant a) or. Braiment – een veel gebruikte Saraceense naam in de wereld van het chanson de geste, meestal gespeeld [Moisan I, 1: BRAIMANT]; i) **Brimant** – Sarazijnse hertog; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Brinol van Pleiche a) [West VR: **Brinos** 2], toegenaamd: ‘du Plaissié’; e) **Brinol van Pleiche**; g) geeft zich gevangen aan Lanceloet van Lac nadat hij bij Corbenyc door Bohort van Gaunes is overwonnen – vecht voor Lanceloet in de oorlog tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 31977.

Brioen sonder Genade zie **Brune sonder Genade**

Briobet e) **Briobet** – heiden – volgeling van Gloricaudes; g) wil Gloricaudes’ dood wreken – gedood door Seghelijn <Brioot> *Seghelijn*: r. 10936, 10940, 11030, 11046, 11061.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brielle.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Briela>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Bohemond_I_of_Antioch

Briokes h) [West PR: *Briosque*] – bos bij een betoverd meer, in bezit van [West PR: *Dyonas* 1]; i) **Briokes** – bos, gelegen tussen Borgonien en Bonewick, nabij Trebes – in bezit of onder beheer van de ridder Dyonas – waar Nymiane woont <Breoske> *Merlijn*: r. 21952, 21984, 22024, 25298, 25381.

Briolant zie **Brysolande**

Brioot zie **Brioet**

Brisaert a) de variant Brisaert, vermoedelijk een onomatopée, de ‘briezer’, komt alleen maar voor in de ‘jonge’ redactie F – door een drie-rijm in de ‘oude’ redactie A is dit dier uit de opsomming verdwenen, maar zal daar in overeenstemming met Boreel in redactie B en Borre in de prozaredactie P Boreel geluid hebben, rijmend op “rosseel” in r. 1859 – in de *Roman de Renart* ontbreekt deze passage, maar eerder in het verhaal kwam daarin de stier Bruianz¹ voor, wat ook klinkt als een klanknabootsing; e) **Brisaert** – correspondeert met **Boreel** (in *Reynaerts Hst*) – stier; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert A en F*: r. [F1849].

Brisane zie **Brissane**

Brisebare a) [Moisan I, 1: BRISEBARRES]; e) **Brisebare** – roverhoofdman; g) overvalt Galien – door hem doodgeslagen met het zwaard Floberghe <Brisebair, Brysebare> *Galien Rethore*: cap. [13]-[14].

Briseida a) Briseïs / Briseida²; b) dochter van de ziener Calchas – geliefde van de Trojaan Troilus, later van de Griek Diomedes; d) door Benoît de Sainte-Maure³ in zijn *Roman de Troie*⁴ toegevoegd aan het Troilus-verhaal; e) **Briseda**; g) hoofdpersoon in *Die Destructie van Troyen, ende van der amoruesheyte van Troylus ende Briseda*; *Hercules*: Proloog; e) **Brezeda**; g) schonk haar liefde aan Troylus – exemplarisch bemind door Troylus <Brezeda, Brezede> *Stijevoort*: refr. 5, 71; e) **Briseida** – Trojaanse; f) dochter van Calcas van Troyen; g) onevenwichtig karakter – bemind door Troylus – zeer bedroefd als zij naar haar vader in het Griekse kamp wordt gestuurd – aan de Grieken uitgeleverd – wordt verliefd op de Griek Dyomedes van Calidoen – gaat na de val van Troje met hem mee <Briseda, Brisedeia, Brisida, Brisyda, Bryseda, Bryseida> *Troyen*: r. 353, 362, 380, 514, 6767, 6781, 13312, 14550, 16024, 16119, 16243, 16437, 17099, 17105, 17373, 18061, 18121a (I-59), 18132, 23327, 23447, 24039, 33800; e) **Breseda**; f) geliefde van Troylus – later geliefde van Dyomedes; g) exemplarisch ontrouwe geliefde; *Vergi Prz*: r. 452, 962.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseis>

3. http://www.arlima.net/ad/benoit_de_sainte-maure.html

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Troie

Briseis a) [Constans: YPODAMIA]¹ — Hippodamia alias Briseïs² (lett. ‘dochter van Briseus’); b) dochter van Briseus / Brises; d) buitgemaakt door Achilles bij de verovering en plundering van diens koninkrijk stad Leroien Pegasus en als slavin meegenomen – als bijzit van Achilles opgeëist door Agamemnon; e) **Briseis**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 120; e) **Brisis** alias **Ypodamie**; f) dochter van Bruses; g) buitgemaakt door Achilles bij de verovering en plundering van het land Pedafon met daarin de stad Verion en als zijn slavin meegenomen – opgeëist door Aghamemnon als die zijn slavin moet teruggeven; *Troyen*: r. 33025.

Brisida zie **Briseida**

Brisis zie **Briseis**

Briskeham h) [West PR: Brequeham] – bos; i) **Briskeham** – bos bij de monding [?] van de rivier de Saverne <Brekan> *Merlijn*: r. 20688, 22286.

Brysolande j) [West PR: Briolande, var. Brocheliande 2]; k) **Brysolande** – kasteel bij de rivier de Saverne, in handen van de Sennen <Briolant, Broserant> *Merlijn*: r. 16419, 19787, 19823.

Brissane a) [West PR: Bris(i)ane] — Brisène³; e) **Brissane** – jonkvrouw in dienst van de dochter van koning Pelles; g) helpt de dochter van koning Pelles om Lanceloet van Lac te verleiden – gaat met haar mee naar de hofdag van koning Artur te Kamaloet <Abrisane, Brisane, Brissame, Brissannen> *Lanceloet*: boek II, r. 15089, 15137, 15153, 15181, 15326, 35496, 35549, 35574, 35583.

Brissewout zie **Britsewout**

Britaengen zie **Bertaengie 2**

Britaengen, Hystorien van zie **Hystorien van Britaengen**

Brytaengien zie [Bertaengie] 1

Britangen zie [Bertaengie] 1

Brytania zie [Bertaengie] 1

Britanie zie **Bertaengie 2**

Britanien zie **Bertaengie 1 en Bertaengie 2**

Britanien, Grote zie **Bertaengie 2**

Britanien, Klein(e) zie [Bertaengie] 1

Britanien, Clene zie [Bertaengie] 1

[**Britanien, Wilde**] zie [**Wilde Britanien**]

Britanien Clene zie [Bertaengie] 1

Brytanien lant zie **Bertaengie 2**

Brytanigen zie **Bertaengie 2**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/93>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseis>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Bris%C3%A8ne

Brytannyen zie **Bertaengie 2**

Britas zie **Cort Arm**

Britius dlant zie **Bertaengie 2**

Britius zie **Brutus**

Britoene zie **Bertoene, die 2**

Britoenen zie **Bertoene, die 1**

Brytoens zie **Bertoens, dat**

Brytone zie **Bertoene, die 2**

Brytons zie **Bertoens, dat**

Britse o) **Britse**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 47.

Britsewout i) **Brietsewout** – toenaam van **Diederic van Brietsewout**

<Brissewout> *Malegys*: p. 114, 222; i) **Britsewout** – toenaam van **Diederic van Britsewout**; *Roelant*: r. P613; i) **Britzewout** – toenaam van **Diederijc van Britzewout**; *Turpijn*: XI, r. 75.

Britune zie **Bertoene, die 2**

Britzewout zie **Britsewout**

Brixes a) [West PR: **Brice, de**] – corrupt voor ‘Dubric’: sint Dubricius¹ (zie

[West VR: **Dubric, Saint**]) – een persoonsnaam die veranderde in de naam van een aartsbisdom en vervolgens weer in een persoonsnaam; e) **Brixis** – bisschop; g) begeleidt alle ceremonieën betreffende de kroning van Artur na zijn uitverkiezing door middel van het zwaard in de steen tot koning van Britannië; *Graal & Merlijn*: r. 9512; e) **Brixes** – aartsbisschop van Logres / Lonnen – verblijft aan koning Arturs hof; g) houdt vast aan koning Arturs goddelijke verkiezing – aanwezig bij het huwelijk van koning Artur met Jenover <Drubices, Durbrices> *Merlijn*: r. 10967, 10998, 12251, 12299, 12303, 12346, 24989, 27575, 28465, 33971.

Brixis zie **Brixes**

Brixius a) geënt op [*Legenda aurea* CLXIII: De sancto Bricio] [*Gulden Legende*: Van sinte Brixise bisscop [160]] — de heilige Brixius van Tours² († 444); e) **Brixius** (or. **Brisses**) – dezelfde als **Erm** – de doopnaam die de bisschop van Tours te Amiens geeft aan Erm; f) zoon van koning Henrick van Engelant en Helena van Constantinopolen – tweelingbroer van Lion/Martijn – huwt met Ludienne van Schotlant; g) wordt in het bos in Brittangien gevonden door de heremijt Felix met op zijn lichaam een foudraal met daarin de afgehakte hand van zijn moeder – gaat na 16 jaar op zoek naar zijn ouders – wordt “klerck” van de bisschop van Tours – wordt in Tours eerst met zijn vader en later met zijn moeder herenigd – volgt uiteindelijk zijn grootvader koning Anthonis op

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dubricius>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Brixius_van_Tours

als koning van Constantinopolen; *Helena van Constantinopolen*: cap. [19]-[20], [25]-[27], [29]-[31].

Broadas 1 a) [West PR: Broadés]; b) vader van [West PR: Belyas 1] en [West PR: Briadan 2]; e) **Broadas** – koning; f) vader van Belyas en Bryadas; g) draagt zijn zoons op de Fonteyn vanden Twee Sicamoren te bewaken – op wiens kasteel Mordret gevangen zit – gedood door Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 26971, 27041, 27178.

Broadas 2 e) **Broadas** (or. Brodas) – Saraceen; f) zoon van de soudaen van Babilonien – broer van Karodos en Corboran – neef van Broalis – oomzegger van Courbaran; g) veroverd op listige wijze Galissien – laat zich door Patricius overhalen om het land niet te plunderen en de bewoners niet te doden, maar tribuut te heffen – laat zich door Patricius misleiden in de zaak rond de 14 kinderen, onder wie de koningszoon Ponthus, zodat zij levend kunnen ontsnappen – twaalf jaar later verdreven en gedood door (de Kerstenen onder leiding van) Ponthus; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 2-5, 46-48.

Broadas zie **Brodas**

Broalis e) **Broalis** (or. Brealis) – Saraceen; f) neef van koning Karodos – oomzegger van Courbaran; g) verslagen en gedood door Landri vanden Tour in de strijd om het koninkrijk Britanigen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 11-12.

Broart van Dargien e) **Broart van Dargien** (or. Groant, roy d'Argie) – Sarazijnse koning; f) broer van de sultan Morandijn; g) van wie Pacolet incognito zegt een bode te zijn; *Valentijn ende Oursson*: cap. 32.

[**Broard**] zie [**Brayhaert**]

Brocelant h) [West PR: Broc(h)eliande 1] – hertogdom – hetzelfde als **Brochen lant** en **Broceliande**; i) **Brocelant** – hertogdom – de hertog van Brocelant reist naar het toernooi op Kamaloet; *Lanceloet*: boek II, r. 19757.

Broceliande h) [West PR: Broc(h)eliande 1] [West VR: Broc(h)eliande] — het woud van Brocéliande in Bretagne, [?] Frankrijk of in Brittannië [?], nabij Escoche – hetzelfde als **Brocelant** en **Brochen lant**; i) **Broceliande** – woud (in Clene Bertanien) – waar Merlijn, als hij bij de keizer van Rome is, voorgeeft als 'wilde man' te zijn gevangen door Grisandoles – waar Nymiane Merlijn betovert, zodat hij voor altijd door toverkracht opgesloten zit en alleen Nymiane binnen kan komen <Broceliane> *Merlijn*: r. 26722, 35315.

Brochen lant h) [West PR: Broc(h)eliande 1] – bos – hetzelfde als **Brocelant** en **Broceliande**; i) **Brochen lant** – bos in Saraceens of heidens gebied waar Joseph van Aramathien doorheen trok; *Lanceloet*: boek II, r. 1975.

Broches van Damasco e) **Broches van Damasco** – Saraceen; g) één van koning Broadas sterkste ridders – gedood door Bernaert vanden Roche, Leoncel van Mauleon en Gervais Dannois; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Brodas e) **Brodas** – ridder; f) broer van Morant van den Woude; g) verslagen door Echites van Athenen – als bewijs daarvan naar de graaf en gravin van Athenen

gestuurd en naar Margriete in Constantinopel; *Limborch*: boek IV, r. 1172, 1180, 1188, 1201, 1211, 1212, 1223, 1255, 1268, 1857, 1877, 1896, 1930, 1969; e) **Brodas** – ridder; f) broer van Morant van den Waude; g) verslagen door Echites van Athenen, als bewijs daarvan naar de graaf en gravin van Athenen gestuurd en naar Magriete in Constantinopel <Brodass, Broedas> *Lymburch*: boek IV, r. 1173, 1181, 1189, 1202, 1212, 1224, 1256, 1269, 1852, 1872, 1891, 1925, 1963; e) **Broadas** – heidense of Saraceense reus, heer [?] van Swaven landt; f) jongere broer van Morant; g) wreed, eet mensen en vecht met een bijl – verslagen door Etsijtes (van Athenen) – met het hoofd van zijn broer naar Grieken en Constantinopel gestuurd – bekeert zich tot het christendom en krijgt als doopnaam Cristoffele; *Margrieta van Limborch*: cap. 66-67, 69, 72.

Brodumont 1 e) **Brodumont** – Saraceen; g) legeraanvoerder, wil Broyers dood wreken maar wordt gedood door Ogier <Brodemont> *Ogyer*: r. 18264, 18287.

Brodumont 2 e) **Brodumont** – Saraceen; f) vader van Clariont; g) legeraanvoerder van de broers van Broyer, strijdt mee met Samerion – op weg naar Parijs gedood door Ogier <Brodumonts, Brodumonden> *Ogyer*: r. 19322, 19331, 19333, 19339, 19353, 19369, 19383, 19393, 19414, 19540.

Broeysin e) **Broeysin** – Saraceense of Perzische reus; g) baarddragend – bode in dienst van de sultan van Persen – eist van koning Yvorijn van Mombrant dat hij zijn dochter Benfluer uitlevert aan de sultan – wordt in een tweekamp met Vivien gedood <Broeysien, Broeysijn, Broisin> *Malegijis*: p. 24, 26, 27, 31, 34, 37, 43, 46, 49, 68.

Broeck, Helre zie **Helre Broeck**

Broen 1 a) [West PR: Bron] [West VR: Bron] – Bron alias de Rijke Visser alias de Visserkoning¹ [West PR: Roi 14 / Roy 3 Pescheur, le] [West VR: Roi 3 Pescheo(u)r, le]; b) echtgenoot van [West PR: Enigeus] – zwager van [West PR: Joseph 1] d'Arimachie – vader van twaalf zonen, onder anderen [West PR: Alain 1]; e) **Broen** alias **de Rijke Vischer**; f) echtgenoot van Eugenie – vader van twaalf zonen onder anderen Aleyn de grote – zwager van Joseph van Aramathia; g) volgeling van Jezus Christus en van Joseph van Aramathia – wiens kleinzoon de lege zetel tussen Joseph en Broen zal innemen, d.w.z. de plek van Judas <Broene, Broens, Brone> *Graal & Merlijn*: r. 649, 671, 678, 680, 692, 700, 803a, 890, 940, 949, 1010, 1044, 1049a, 1051, 1056, 1063, 1068, 1118, 1126, 1128, 1132, 1139, 1148, 1155, 1163, 1165, 1171, 1329, 1373, 1374, 1394, 1397, 1446, 1478, 1567, 1575; e) **Broen**; f) echtgenoot van Eniscente – vader van koning Alein van den Foreinen Lande – vader van Does

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Fisher_King

van Caredol, van in totaal twaalf zonen – zwager van Joseph van Aramathien – verwant (via zijn echtgenote) van Persevael; *Merlijn*: r. [19109], 22964.

Broen 2 a) mogelijk corrupt, onduidelijke toevoeging aan de brontekst door Lodewijc van Velthem die blijkbaar **Broen 1** (Bron, de Rijke Visser of Visserkoning) en **Alein** (Alain, de jongste zoon van Bron, wiens zoon de voorspelling van de Graal zal inlossen) met elkaar verwart – de passage is zo geformuleerd dat de familierelaties onduidelijk zijn; e) **Broen** alias **Alein van den Foreinen Lande, die Gewondede Koninck en die Rike Visscer** – koning; f) broer van koning Pelles van Listenois; g) naam die de (aan zijn (dij))been [lees: genitaliën]) gewonde Visserkoning als kind kreeg; *Merlijn*: r. 19109.

Brohier zie **Broyer der Junge**

Broyer a) [Moisan I, 1: BRAHIER 7] – “roi des Saisnes”; e) **Broyer** – Saraceense reus; g) eerder verslagen door Ogier van Dennemercken / die Danoy; *Malegij*: p. 2; e) **Broyer** – Saraceense koning van Babilonien; f) broer van Tenebre en Clarioen, en van Samerion en Gaudin, en van Galeran en Mordarijs, en van Margarijs; g) valt Karel de Grote aan in de veronderstelling dat Ogier dood is – in een langdurige, omdat hij zich steeds met snelgenezende zalf insmeert, tweekamp uiteindelijk door Ogier gedood <Brohier, Broyere, Brojern, Broyers, Broÿers, Broyre, Proyers> *Ogyer*: r. 14005, 14038, 14044, 14090, 14110, 14146, 14183, 14208, 14212, 14221, 14254, 14262, 14278, 14283, 14371, 14386, 14388, 14404, 14406, 14417, 14447, 14457, 14496, 14518, 14527, 14542, 14545, 14549, 14559, 14561, 14601, 14604, 14619, 14631, 14648, 14651, 14663, 14721, 14729, 14755, 14861, 14862, 14910, 14914, 14934, 14990, 15052, 15087, 15102, 15117, 15135, 15299, 15549, 15592, 15665, 15674, 15686, 15699, 15742, 15751, 15756, 15762, 15774, 15780, 15795, 15807, 15836, 15845, 15852, 15939, 15943, 15994, 16040, 16358, 16376, 16381, 16386, 16398, 16424, 16434, 16448, 16462, 16479, 16532, 16608, 16633, 16669, 16675, 16693, 16723, 16727, 16749, 16757, 16775, 16783, 16786, 16829, 16835, 16859, 16905, 16922, 16931, 16947, 16948, 16978, 16984, 16993, 17009, 17019, 17033, 17037, 17043, 17049, 17062, 17078, 17100, 17132, 17168, 17188, 17209, 17213, 17216, 17225, 17230, 17251, 17257, 17269, 17275, 17291, 17325, 17341, 17349, 17471, 17495, 17503, 17512, 17518, [17529], 17543, 17559, 17575, 17631, 17641, 17654, 17663, 17671, 17677, 17682, 17718, 17721, 17726, 17730, 17745, 17773, 17787, 17799, 17808, 17820, 17822, 17829, 17837, 17842, 17853, 17863, 17881, 17889, 17892, 17914, 17917, 17934, 17981, 17987, 17994, 18061, 18071, 18143, 18165, 18238, 18462, 18474, 18480, 18518, 18558, 18563, 18594, 18611, 18753, 19234, 19238, 19243, 19320, 19404, 19441, 19492, 19696, 20054, 20532, 20793, 21091, 21095, 21101, 21139, 21182, 21205, 21460; e) **Broijer** – reus, afkomstig uit Babilonien; g) eerder bij Parijs verslagen door Ogier van Denemercken die later ook zijn kinderen bevecht

<Broijers> *Roelant*: r. P415, P416, P641, P644; e) **Broyere** – reus; g) exemplarische strijder; *Saladijn*: r. 266.

Broyer der Junge e) **Brohier** – sultan; g) onder wiens paleis zich een krocht bevindt met wonderbaarlijke kandelaren <Brohiers> *Ogier E-G*: r. 13, 16, 145, 176, 192, 208, 212, 217, 219, 230, 236, 243, 267; e) **Broyer der Junge**; f) zoon van Broyer – neef of verwant van Gaudijs, de zoon van Karahen von Perthij; g) neemt Ogier op de terugweg van zijn pelgrimstocht gevangen in Babilonien – laat zich door Karahens zoon overhalen tot een nieuwe oorlog tegen Karel de Grote – vlucht met een onzichtbaar makende ring als hij in een tweekamp van Ogier dreigt te verliezen <Broyer, Brojern, Broyers> *Ogyer*: r. 14086, 21175, 21184, 21193, 21287, 21297, 21318, 21323, 21345, 21359, 21367, 21379, 21397, 21401, 21411, 21413, 21416, 21515, 21960, 21987, 22008, 22036, 22037, 22055, 22060, 22147, 22187, 22192, 22195, 22200, 22258, 22269, 22287, 22347, 22365, 22369, 22428, 22714, 22726, 22750, 22758, 22780, 22810, 22817, 22979, 23057, 23171, 23356, 23370, 23377, 23408, 23413, 23417, 23439, 23501, 23526, 23559, 23578, 23582, 23597, 23608, 23655, 23689.

Broyere zie **Broyer**

Broyfort j) [Moisan I, 1: BROIEFORT] – het paard van Brunamont, later van Ogier – lett. ‘harde stamper’, misschien ook: ‘luide hinniker’; k) **Broyforte** – paard van Ogier van Denemerken; *Heemskinderen*: p. 163; k) **Brayforte** – paard van Ogier; *Madelgij*s: fragm. XIV, r. 413; k) **Broyfort** – paard van eerst Brunamont en later Ogier – vecht trappend en bijtend mee – sleept gedurende de gevangenschap van Ogier stenen voor de bouw van de Sant Peters kirch in Cöllen – door Broyer bij de tweekamp met Ogier gedood <Broyford, Broyforden, Broyforte, Broyforten, Broyforts, Broyfortten> *Ogyer*: r. 26, 3184, 3682, 4731, 4749, 4781, 5386, 5896, 6138, 6216, 6423, 6683, 6719, 7217, 7248, 7253, 7357, 7365, 7387, 7479, 7483, 7835, 8291, 8333, 8887, 9158, 9203, 9907, 9989, 10776, 11255, 11418, 11458, 11508, 11521, 11529, 11624, 12161, 12194, 12328, 12585, 12594, 12604, 12874, 12942, 12993, 13029, 13228, 13278, 13291, 13904, 15266, 15334, 15428, 15487, 15506, 15526, 15566, 16251, 16529, 16683, 16731, 17060, 17064, 17903; k) **Broyfort** – paard van Ogyer von Dennemark; *Reinolt von Montelban*: r. 5374, 9175, 9178, 9184, 9189, 9193, 9208, 9258, 9624.

Broyforte zie **Broyfort**

Broijer zie **Broyer**

Broisin zie **Broeysin**

Broccare h) [West PR: Brocaie] – bos; i) **Broccare** – bos waar de Tafelronde-ridders, vanuit kasteel Peninge op weg naar koning Arturs hof, uiteengaan; *Lanceloet*: boek II, r. 28979.

Brocubelus a) Brocubelus [*Alexandreis* VII, 138]¹; e) **Brocubelus** – Perzisch ridder; g) bericht Alexander de Grote over het toevluchtsoord van Bessus en Narbesines, zodat Alexander koning Daris van Perceen kan bevrijden; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 291, 307.

Brone zie **Broen 1**

Brosbande zie **Brabant**

Broserant zie **Brysolande**

Broumont zie **Beaumont**

Bruans zie **Bruant vander Montangen**

Bruant zie **Druant vander Roetsebisen**

Bruant vander Montangen e) **Bruant vander Montangen** alias **die Rode**

Lyoen – ridder; f) zwager van Miraude; g) gaat voor zijn geliefde de gouden diadeem van Mariole roven – door Torec verslagen in een tweestrijd – wordt Torecs man – wordt voor de diefstal van de diadeem gestraft met het afhakken van zijn hand < Briant, Briande, Bruande, Bruans, Bruant, Bryant van Bruant Montangen > *Torec*: r. 83, 89, 109, 123, 149, 466, 478, 512, 541, 552, 559, 574, 577, 587, 589, 590, 592, 596, 599, 602, 606, 610, 634, 656, 658, 664, 998, 1578.

Brucele zie **Brusele**

Brudemor e) **Brudemor** (or. Brundemor(t)) – duivel; g) probeert tevergeefs Rijckaert zonder Vreese bang te maken – neemt de gedaante van een pas geboren meisjesbaby aan en laat zich zo door Rijckaert uit een boomtop halen – groeit in zeven jaar op tot een huwbaar meisje van op het oog veertien jaar – wordt in die gedaante door Rijckaert tot echtgenote genomen, welk huwelijk zeven jaar duurt – helpt Rijckaert in ruil voor een wederdienst in de gedaante van een ‘Zwarte Ridder’ tegen koning Astolpho van Engelandt als die Normandien binnenvalt om zijn door Rijckaert geschaakte dochter Clarisse te heroveren – laat Rijckaert voor hem als kampvechter strijden tegen de duivel Burgifer, die hem beroofd heeft van de functie senescal van de Hel; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 1, 12-13.

Brudilant e) **Brudilant** – Saraceense sultan; g) begeert Macadose van Siviliën – gedood door Buevijn van Austoën < Brudylant > *Buevijn*: fol. I2v-I5r, M3r.

[Brugge] h) [Graesse: **Bruga**]² [Moisan I, 2: BRUGE(S)] — Brugge³ in West-Vlaanderen, België – gedurende de Middeleeuwen was Brugge⁴ één van de belangrijkste steden van het graafschap Vlaanderen en een parel aan de kroon van het

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al07.html

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Bruga>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brugge.kmz

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Brugge

koninkrijk Frankrijk – havenstad aan de Noordzee voordat het Zwin¹ verzandde – tot die tijd via Damme en Sluis verbonden met de Westerschelde en de Noordzee; i) **Brugghe** – zeer sterke stad van de Saraceense koning Mordiaen / Morandijn gelegen in Vlaenderen nabij (der) Sluys, die door de koningen Anthonis van Constantinopolen en Henrick van Engelant met latere hulp van de bisschop van Tours en Brixius en Martijn wordt ingenomen <Brugge> *Helena van Constantinopolen*: cap. [25]-[26]; i) **Brugghe** – waar Andries van Chavengy na het toernooi te Camerijc naar toe gaat; *Saladijn*: r. 626.

Brugigal e) **Brugigal** – kok, in dienst van koning Espriaen; g) door de beer Wisselau in diens eigen soepketel gegoooid en vervolgens opgegeten; *Wisselau*: r. 442, 454.

Bruyant, Valeye van zie **Valeye van Bruyant**

Bruyn zie **Bruun**

Bruijn zie **Bruun**

Bruynswijck zie **Brunswich**

Bruys, David den zie **David den Bruys**

Brucken h) zie ook [**die Bricken**]; i) **Brucken** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A477, 8.

Brulant 1 j) [West PR: **Branlanc**] [West VR: **Branlant**] – kasteel; k) **Brulant** – kasteel bij Gandestroet van vrouwe Lorien; *Merlijn*: r. 19501.

Brulant 2 e) **Brulant** (or. Abruhan / Bruham) – Sarazijnse admiraal die Angorien verdedigt tegen koning Pepijn van Vranckrijck en Oursson; *Valentijn ende Oursson*: cap. 44-45.

Brulant 3 a) ed-Maillet 1489: “vrayement”, wat een verlezing geweest zal zijn van: *Brayment (ed-Girardon s.d.: “Bruant”); e) **Brulant** [Verdussen z.j.: Bruant] – Sarazijnse koning; f) broer van koning Brandesier – neef van Margalant; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien – trekt zich na diens dood samen met de admiraal van Cordes terug; *Valentijn ende Oursson*: cap. 68.

Brulant zie **Brunant**

Brumalt a) [West PR: **Brumant**], toegenamd: ‘l’Orgueilleus’; b) broer van [West PR: **Chanard**], [West PR: **Chadians**] en [West PR: **Caltbiaus**] – neef van [West PR: **Claudas**]; e) **Brumalt** – toegenamd: “die Fiere”; f) neef van koning Claudas – broer van Kanart; g) draagt een witte wapenrusting – sterft, overeenkomstig Merlijns voorspelling, op de dag dat Lanceloet van Lac is teruggekeerd en alle Tafelronde-ridders aan tafel gaan <Brumal, Brumalts> *Lanceloet*: boek II, r. 31399, 31531, 32129, 32143, 32165, 32350.

Brumbelio zie **Brunbeliois**

1. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Zwin_\(zeearm\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Zwin_(zeearm))

Brumont zie **Brunamont**

Brumout e) **Brumout** (or. Bornolt / Brunolt) – Saraceen in het leger van Sornagur; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2va, 5.

Brun (van Jumeel) zie **Brundegmel**

Brunamont a) [Moisan I, 1: BRUNAMON(T) 1]; e) **Brumont** – Saraceen; *Ogier H*: r. 173; e) **Brunamont** – Saraceense koning; g) komt Davimont met zijn paard Broyfort te hulp – werpt zich op als nieuwe verloofde van Gloriande nu Karahen von Perthij zich bij Karel de Grote bevindt als gijzelaar (voor Ogier) – door Ogier gedood in tweekamp om Gloriande / Karahen <Brunamonde, Brunamonden, Brunamund, Brunamunde, Brunamunt, Brunamut, Brunemonden, Brunemont> *Ogyer*: r. 3170, 3181, 3190, 3197, 3200, 3202, 3207, 3215, 3223, 3236, 3255, 3262, 3303, 3313, 3332, 3364, 3373, 3389, 3400, 3412, 3439, 3448, 3456, 3468, 3477, 3506, 3510, 3516, 3542, 3585, 3611, 3632, 3639, 3651, 3668, 3675; e) **Brunamont**; g) door Ogyer verslagen; *Reinolt von Montelban*: r. 11796.

Brunant e) **Brunant** (or. Bruant) – Sarazijnse koning; f) oom van de soudaen Morandijn; g) volgt zijn neef op als opperbevelhebber van de Sarazijnen die Constantinopolen belegeren <Brulant> *Valentijn ende Oursson*: cap. 29.

Brunbeliois i) **Brunbeliois** (or. Brumbelioys / Brumbloremllion) – gebergte bij Northobelan – waarin koning Elynas door zijn drie dochters uit wraak werd opgesloten <Brunbelioys, Brumbelio> *Meluzine*: fol. A5va, S6vb, V1va, X1ra, Z1ra.

Brundegmel a) [Constans: BRUN LE GEMEL]¹; e) **Brundegmel** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Anthilogus <Brun, Brundeguuel, Brun van Jumeel, Urien> *Troyen*: r. 538, 9582, 11320, 24338, 24344.

Brune a) [West PR: Malés], toegenaamd: ‘li Bruns’ – abusievelijk tot twee persoonsnamen geworden: zie ook **Mares 3** – zie ook **Madinus die Swarte** en **Triaes die Brune**; e) **Brune** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide; g) strijdt in Carmelide tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 33897.

Brune zie **Bruun**

Brunemont zie **Brunamont**

Brune sonder Genade a) [West PR: Brehu], toegenaamd: ‘sans Pitie’; e) **Brune sonder Genade** – ridder, in dienst van koning Artur; g) steunt koning Clarioen van Nortomberlant tegen de Sennen <Brioen sonder Genade> *Merlijn*: r. 20129, 20721.

Bruneel 1 a) lett. ‘bruintje’; e) **Bruneel** – otter [?]; g) klaagt Reynaert aan – helper van de clerc Botsaert; *Reynaert A en F*: r. 1857, 3367; e) **Bruneel** – otter [?];

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

f) echtgenoot van Panthecrote – verwant van Reynaert; g) verder als boven – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp; *Reynaerts Hst*: r. 1879.

Bruneel 2 a) mogelijk dezelfde als **Bruneel 1**; e) **Bruneel** – “die gans”; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert Prz*: r. 1362.

Brunenczwich zie **Brunswich**

Brunenczwich, von! n) zie ook **Brunswich**; o) **von Brunenczwich!** – strijdkreet van de jonge hertog; *Brunenczwich*: r. 190, 227, 244.

Brunenstein k) **Brunenstein** – burcht die de Noorman Godevaert van Deenmerke laat bouwen op een heuvel aan de oever van de rivier de Merken in de buurt van Breda – (in AD 1124 [?]) veroverd door de heer van Wesemale – in de kapel van de burcht bevond zich een ‘heilig kruis’ dat naar Breda gebracht werd <Brunen steen, Brunen stene> *Denensage*: r. 633, 648, 665, 715, 717, 737, 740.

Brunensteine k) **Brunensteine** – kasteel waar moordenaars gevangen zitten – verblijfplaats van Lucaen <Brunesteine> *Couchi*: fragm. VII, r. 713, 1232.

Bruni(n)ck zie **Bruun**

Brunne van den Pyne zie **Borne van den Pyne, die**

Bruno van Quecfer a) Brun von Querfurt¹ (ca. 974-1009); b) één van de zonen van de burchtheer van Querfurt; c) sinds 1004 aartsbisschop van Merseburg²; d) zijn voorkomen in de anekdotenbiografie over Ule(n)spiegel is een mengeling van epische concentratie en verificatio (waarmaking); e) **Bruno van Quecfer** – graaf van Quecfer en bisschop van Meyborch; g) geeft Ulespiegel “cost ende cleeder” en laat hem zijn hofarts belachelijk maken; *Ulespieghel*: H 11.

Brunswich h) [Graesse: *Brunsvicum*]³ — Brunswijk / Braunschweig,⁴ eertijds een hertogdom nu deelstaat in het noordoosten van Duitsland – zie ook [**die Brusuwoene**]; i) **Brusewijn** – hertogdom van Godevert [van Brusewijn]; *Ayoel*: r. 1135; i) **Brunenczwich** – hertogdom van “der Junge von Brunenczwich”; *Brunenczwich*: r. 1, 250, 296, 334, 386, 418, 722, 750, [880a], 894, 968, 1014, 1282; i) **Bruuyswijn** – hertogdom van Gloriant van Bruuyswijn; *Gloriant*: r. 0, 9, 87, 95, 117, 159, 200, 221, 294, 513, 627, 679, 685, 691, 739, 746, 769, 883, 895, 1083, 1087; i) **Brunswich** – hertogdom van Wytgin; *Karl Meinet*: r. A294, 70; A305, 42; i) **Bruynswijck** – regio waarbinnen het dorp Buddenstede gelegen is; *Ulespieghel*: H 8.

Brun van Jumeel zie **Brundegmel**

Brurambacht zie **Bruxambacht**

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Brun_von_Querfurt

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Merseburg.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Brunsvicum>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Braunschweig.kmz

- Brusele** h) [Graesse: **Bruxella**]¹ [Moisan I, 2: BROUSELLE] — Brussel / Brucelles / Bruxelles² aan de rivier de Zenne,³ hoofdstad van het huidige koninkrijk België – gedurende de late Middeleeuwen de prestigieuze hoofdstad van het hertogdom Brabant; i) **Brusele** – waar het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: VI, r. 2; XI, r. 1; XIX, r. 47; i) **Brucele** – residentie van de hertog van Brabant; *Denensage*: r. 745; i) **Brussel** – stad en prinsdom van Lambrecht (van Brussel); *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; i) **Brucele** – stad (van herkomst) van Heinric van Brucele <*Rose V*: Brusele> *Rose C*: r. 9723; *Rose V*: r. 9901.
- Bruses** a) [Constans: BRISÈS],⁴ koning van Pedason en Legeron — Briseus / Brises⁵; b) vader van Ypodamia; e) **Bruses** – koning van Leroien; f) vader van Ypodamie alias Brisis; g) verhing zich nadat Achilles zijn stad innam en leeg plunderde en zijn dochter als oorlogsbuit meenam; *Troyen*: r. 32899.
- Brusewijn** zie **Brunswich**
- Brussel** zie **Brusele**
- [Brussuwoene, die]** a) de Brunswijkers – zie ook **Brunswich**; e) **Brussuwoene** – volk of leger (uit Brunswijk); g) bondgenoten van de Saksen <Brusuwoene> *Gwidekijn*: r. 25, 176.
- Brutus 1** a) [A-Z 2: **Marcus Iunius Brutus**]⁶ — Marcus Junius Brutus⁷ (85-42 v.C.), Romeinse politicus en veldheer – lett. ‘domkop’ / ‘dikkop’; d) smeedde met anderen het complot tot de moord op Julius Caesar – pleegde later zelfmoord na zijn nederlaag bij Philippi in het noorden van Griekenland; e) **Brutus** – Romeinse senator; g) vermoordt keizer Julius met hulp van Cassius; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1133; e) **Brutus** – koning van Slavenie; f) verwant van Trupart; g) vermoordde Julius Caesar – in Grieken verslagen door Tyberius (bedoeld lijkt Antonius) <Brut[.], Brutuse> *Caesar*: r. 336, 388, 701, 766, 795, 797, 839; e) **Brutus**; g) samen met Cassius hoofddader in de aanslag op Julius Cesar in het Capitolinum; *Caesar Prz*: fol. 61r-61v.
- Brutus 2** a) [A-Z 6: **Brut**]⁸ [West PR: **Bruthus**] [West VR: **Brutus**] — Brutus / Brut,⁹ de legendarische (Trojaanse) stichter van Britannia – hoofdpersoon in de Oudfranse *Roman de Brut* (ca. 1155) van Wace – lett. ‘domkop’ / ‘dikkop’

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bruxella>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bruxelles.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Zenne>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseus>

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0015.php#a014

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Marcus_Junius_Brutus

8. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0013.php#a012

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Brutus_of_Troy

[*Spiegel historiael* III¹, 9, 29]¹ omdat hij zijn moeder tijdens de bevalling doodde – zie ook **Brutus Boeck**; b) kleinzoon van [West PR: Eneas] [West VR: Eneas] – broer van Corynaeus² (zie **Corineus** en **Cornius**); d) verslaat de Britse reuzen – wordt de eerste koning van Britannia; e) **Brutus**; f) neef [?] van Corineus; g) vestigde zich (na zijn vlucht uit Grieken) in Bretanie / Inghelant; *Florimont*: r. 166; e) **Brutus**; *Graal & Merlijn*: r. 4186; e) **Brutus**; f) broer van Cornius – stamvader van de Bertoene; g) met zijn broer uit het verwoeste Troje gevlucht naar Engelant – stichtte de stad Trinoicint c.q. Nieuwe Troyen <Britius> *Merlijn*: r. 13488, 13492.

Brutus Boeck l) de Oudfranse *Roman de Brut*³ (ca. 1155) van de Normandiër Wace, geschreven in opdracht van koning Henry II (1133-1189)⁴ – zie ook **Brutus 2**; m) **Brutus Boeck** – door meester Mertijn van Rore vertaald uit het Latijn in het Oudfrans; *Graal & Merlijn*: r. 4186.

Bruuyn zie **Bruun**

Bruuyswijn zie **Brunswich**

Bruun a) or. Brun l'ours⁵ – Brun de beer – lett. 'de bruine' – de naam zal een taboenaam geweest zijn; e) **Bruun** – beer – heer, toegenaamd: "die Vraet"; f) 'oom' van Reynaert; g) bode van koning Nobel, brengt de eerste dagvaarding (naar aanleiding van Coppes dood) naar Reynaert – door zijn zwak voor honing bedrogen door Reynaert en verminkt door de dorpelingen onder leiding van Lamfroyt – maakt de galg voor Reynaert gereed – na Reynaerts biecht als samenzweerder gevangengenomen – van zijn vacht wordt Reynaerts pelgrimstas gemaakt – na lezing van Reynaerts afscheidsbrief in ere hersteld <Brune, Brunen, Brunen, Bruuns> *Reynaert A en F*: r. 476, 479, 480, [F475], 497, 510, 518, 525, 538, 544, 549, 563, 574, 585, 588, 601, 606, 608, 615, 621, 624, 629, 640, 645, 657, 659, 670, 676, 683, 689, 704, [F696], 736, 742, [F734], 773, 776, 778, 807, 809, 818, 829, 839, 843, 846, 850, 863, [F885], 911, 931, [F921], 952, 961, 978, 983, 985, 988, [F986], 1028, 1088, 1463, 1815, 1821, F1812, 1852, 1904, 1942, 1950, 1957, 1968, 1995, 2015, 2022, 2169, 2250, 2251, 2254, [F2220], F2236, 2329, 2425, 2433, 2449, 2459, 2464, 2470, 2484, 2487, [[A2510]], 2810, 2831, 2835, 2843, 2918, 2980, 2993, 3014, 3103, 3195, 3335, 3406, [F3381], 3463, 3464; e) **Bruyn** – beer – heer, toegenaamd: "die Vraet"; f) 'oom' van Reynaert; g) verder als boven – staat borg voor Ysegrym bij de tweekamp <Bruijn, Bruijns, Brune, Brunen, Brunick, Bruninck, Bruun, Bruuyn, Bruyne, Bruynen> *Reynaert Prz*: r. 348, 350, 352, 362, 363a, 364, 371, 377, 381, 390,

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0002.php

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Corynaeus>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Brut

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_II_of_England

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

408, 438, 446, 447, 465, 472, 484, 495, 505, 517, 522, 528, 536, 543, 567, 587, 596, 603, 605, 614, 618, 619, 626, 631, 633, 639, 668, 680, 701, 718, 723, 727, 728a, 736, 761, 801, 1079, 1331, 1335, 1359, 1401, 1428, 1432, 1435, 1451, 1460, 1468, 1495, 1502, 1506, 1655, 1658, 1672, 1721, 1793, 1796, 1807, 1809, 1816, 1824, 1834, 1836, 1934, 2062, 2073, 2080a, 2085, 2094, 2147, 2201, 2210, 2223, 2290, 2467, 2514, 2525, 2533a, 2567, 2715a, 2765, 2829, 2952, 2958, 3514, 3574, 3643, 6090; e) **Bruun** – beer, heer, toegenaamd: “die Vraet”; f) ‘oom’ van Reynaert; g) verder als boven <Brune, Brunen, Brwn> *Reynaerts Hst*: r. 505, 508, 509, 524, 533, 541, 548, 561, 585, 586, 627, 638, 669, 681, 695, 727, 733, 740, 751, 758, 783, 789, 815, 826, 834, 836, 848, 852, 865, 874, 877, 889, 934, 951, 977, 1001, 1006, 1011, 1023, 1054, 1110, 1503, 1833, 1839, 1844, 1874, 1933, 1971, 1975, 1978, 2001, 2014, 2024, 2055, 2066, 2070, 2271, 2275, 2293, 2356, 2446, 2449, 2465, 2468, 2478, 2483, 2490, 2501, 2504, 2627, 2800, 2812, 2829, 2840, 2910, 2978, 2991, 3012, 3103, 3343, 3410, 3423, 3480, 3659, 3727, 3807, 3964, 3971, 4650, 4727, 4811, 4952, 7615.

Bruxambocht h) in hs. Brurambacht – Brugs Ambacht,¹ de regio rond Brugge²;

i) **Bruxambocht** – geboortestreek van Jacob van M(a)erlant; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1095.

Bruzer o) **Bruzer** – “Bruzer konig” – gezegd over een heidense koning, door Lammelot gedood, wiens paard Johan us dem Virgiere krijgt; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1648.

Bucifael, Bosch van zie Bosch van Bucifael

Bucifal j) [Moisan I, 1: BUCIFAL] — Bucephalus,³ lett. ‘runderkop’ – vrijwel ontembaar paard met horens op het hoofd, bedwongen en bereden door Alexander de Grote; k) **Bucifal** – paard van Alexander de Grote – gedood door koning Porus van Endi in de veldslag aan de Ydaspes – begraven in de naar hem vernoemde stad Bucifallise <Bucifalle> *Alexanders geesten*: boek II, r. 590, 904, 987; boek IV, r. 1318, 1373, 1613; boek V, r. 831; boek IX, r. 461; k) **Bucifalle** – exemplarisch betrouwbaar paard; *Troyen*: r. 39338.

Bucifaline zie **Bucifallise**

Bucifalle zie **Bucifal**

Bucifallise h) Alexandria Bucephala,⁴ vermoedelijk gelegen aan de rivier de Hydaspes⁵ in de huidige regio Punjab in Pakistan; i) **Bucifallise** – stad bij de Ydaspes in Endi waar Alexanders paard Bucifal begraven ligt – gesticht ter

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Brugse_Vrije

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brugge.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bucephalus>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandria_Bucephalous

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Jhelum_River

nagedachtenis aan het bijzondere paard <Bucifaline> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 474; boek X, r. 1437.

Buddenstede h) Büddenstedt¹ in Niedersachsen, Duitsland; i) **Buddenstede** – dorp in het land van Bruynswijck – waar Tijnl zich verhuurt aan een pastoor met een dienstbode die (nog) maar één oog heeft; *Ulenspiegel*: H 8.

[Buemer, die] i) **Buemer** – rivier in Endi <Buemaer> *Alexanders geesten*: boek X, r. 374.

Buenen(, Wout van) zie **Wout van Buenen**

Bueve van Eggermont a) [Moisan I, 1: BEUF 20 D'AIGREMONT]; b) vijfde van twaalf zoons van Doon de Maience en Flandrine – echtgenoot van Avise – vader van Maugis d'Aigremont en Vivien de Monbrant; e) **Bueve van Eggermont** – ridder, hertog van Eggermont – leenman van Karel de Grote; f) echtgenoot van hertogin Druwane – vader van de tweeling Madelgijs en Vivien – grootvader van Aymijn; g) aangevallen door de Saracenen om Rose – leeft in onmin met koning Karel de Grote – gevangengezet te Parijs en bevrijd door zijn zoons – gedood bij de belegering van Eggermont door koning Yvorijn van Mombrant <Buve, van Eggermont Buevoen> *Madelgijs*: fragm. I, r. 68, 77, 82, 101, 107, 119, 170, 183; fragm. VII, r. 241; fragm. VIII, r. 156, 160, 227; fragm. IX, r. 237; fragm. XIV, r. 217, 224, 251, 265, 272, 291; e) **Buevijn van Eggermont** – hertog van Eggermont, ridder – leenman van koning Karel die Grote; f) zoon van Dolijn van Mayansen – broer van Godefroot, Gheeraert sonder land, Straelderengier en Buevijn sonder Baert – echtgenoot van hertogin Druwane van Eggermont – vader van de tweeling Malegijs en Vivien van Eggermont – grootvader van Aymijn van Eggermont; g) belegerd door de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne om Rose – beroofd van zijn pasgeboren tweeling – door Karel de Grote in Parijs gevangengezet – bevrijd door Malegijs en Vivien – bevrijdt met zijn zoons Eggermont van koning Yvorijn van Mombrant en wordt herenigd met zijn vrouw – verslaat de Saracenen op Mayorcken – gaat met Aymijn mee naar Turckien om Malegijs te bevrijden – gedood door koning Goriant van Mombrant <Buevijn van Eggermonts, Buevijn van Egghermont> *Malegijs*: p. 2-8, 10, 31, 38, 39, 46, 63, 67, 78-80, 87-90, 98-102, 105, 107, 108, 112, 115, 119, 121, 126, 130-132, 136-140, 143, 146, 147, 149, 150, 154, 156, 157, 202, 222, 227, 228, 249, 280, 281, 295, 308, 310, 313, 314, 316, 318, 321-323, 326, 327, 335-340, 342; e) **Buevijn van Eggermont** – vermomming van een duivel; g) waarmee Oriande van Rootsefluer wordt misleid; *Malegijs*: p. 203, 205.

Buevijn a) [Moisan I, 1: BUEVE(S) 17]; b) Zoon van [Moisan I, 1: BOEFS 26 DE HANTON(N)E]; e) **Buevijn**; f) zoon van Buevijn van Austoen en Susiane – tweelingbroer van Ghijs – halfbroer (zelfde vader) van Boudewijn en Goddaert – kleinzoon van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Buddenstedt.kmz

koning Ermenijn – echtgenoot van Bellefleure; g) wordt geboren met een kruis tussen zijn schouders – als baby geroofd door een griffioen en naar Armenien gebracht – uiteindelijk herenigd met zijn ouders – trouwt met Bellefleure en wordt koning van Mombrant; *Buevijn*: fol. I1r, L4v, M1r, M3r, M3v; e) **Buevoen** – Christen koning van Monbrant; *Florigout*: r. 5624, 5972.

Buevijn zie **Buevijn van Austoen**

Buevijn van Austoen a) [A-Z 6: **Beuve van Hantone**]¹ [Moisan I, 1: BOEFS 26 DE HANTON(N)E] — **Beuve de Hantone**²; b) **ZOON** van [Moisan I, 1; GUI 118 DE HAUMTONE] – **stiefzoon** van [Moisan I, 1: DOUN 5], **keizer van Duitsland** – **echtgenoot** van [Moisan I, 1: JOSIANE] – **vader** van [Moisan I, 1: GUI(S) 16], [Moisan I, 1: MILES 12] en [Moisan I, 1: BUEVE(S) 17]; e) **Boeve** – **ridder** – **geboren** in Hamtone; g) **strijdt** tegen Dous van Magenchen om de moord (in opdracht van zijn moeder) op zijn vader te wreken – kreeg zijn helm van koning Bradimont <Boeves> *Boeve*: r. 1, 7, 9, 15, 17, 29, 83, 99, 108; e) **Buevijn van Austoen** – **ridder**, heer van Austoen – later koning van Siviliën, Armenien en Engelant; f) **zoon** van graaf Gwijde van Austoen en de gravin van Austoen – **neef** (van vaderskant) van de koning van Scotlant, van de koning van Yerlant en van bisschop Fermijn – **neef** (van moederskant) van koning Ritsaert van Yngelant – **tweede echtgenoot** van Susiane – **vader** van de tweeling Buevijn en Ghijs – **echtgenoot** van Macadose – **vader** van de tweeling Goddaert en Boudewijn; g) **als halfwees** verkocht aan Saracenen – **wordt** als stalknecht, kamerheer én aanbieder van Susiane beschuldigd van aanranding – met Uriasbrief naar Damast gestuurd – **wordt** niet gedood maar gevangengezet en ontsnapt na zeven jaar – **trekt** met Susiane via-via naar Colene – **vecht** onder de schuilnaam **Geeraert** met Seghebalt van Grymmerstoel om Austoen, met succes – door koning Ritsaert in ere hersteld – **verbannen** na de weigering zijn paard Arondeel aan de Engelse koningszoon te geven – **vecht** in Siviliën tegen de Saracenen, trouwt met Macadose en **wordt** koning – **hervonden** door Susiane – **ontzet** koning Ermenijn van de belegering door Yvorijn van Mombrant en **wordt** koning van Armenien – **wordt** na de dood van zijn oom koning van Engelant – **leeft** na Susianes dood als kluizenaar in het Wout van Buenen <Beuvijns, Bevis, Buevijn, Buevijne, Buevyne, Buevijns, Buvijn> *Buevijn*: fol. A2r, A3r, A5r-A6v, B1v-B5v, B6v, C1r-C6v, D1r-D4v, E1r-E6v, F1r-F3v, F4v-F6v, G1r-G4r, H1r, H2r-H6v, I1r-I5v, I6v, K1r-K2r, K3v, K4v-K6v, L1r-L4v, M1r-M5v.

Buevijn van Egg(h)ermont zie **Bueve van Eggermont**

Buevijn sonder Baert e) **Buevijn sonder Baert**; f) **zoon** van Dolijn van Mayansen – **broer** van Godefroot, Buevijn van Eggermont, Straelderengier en Gheeraert sonder land; *Malegijs*: p. 2; e) **Beuveloen sonder Baraet**;

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0011.php#a010

2. http://www.arlima.net/ad/beuve_de_hantone_idx.html

Ogier A-D: r. 62; e) **Bovoën sonder Bart** – koning van Ungerie, leenman van Karel de Grote; f) vader van Gautier – broer van Naymes von Bavier en Guideloen; g) legeraanvoerder van Karel de Grote voor Rome – strijdt mee tegen Ogier en Blanckard – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs <Bevone, Boevoens, Bonoen, Bonoen Sonder Biert, Bonoes Sunder Bart, Bove, Bove Sunderbart, Bovoën Sonder Bart, Bovoën Sunder Bart, Bovoën Sundert Bart, Bovone, Bovone Sonder Bart, Sunderbart [.] Bovoën> *Ogyer*: r. 582, 1049, 1154, 1179, 1191, 1247, 1255, 1285, 1290, 1351, 1391, 1425, 1484, 1607, 2204, 5475-5476, 9810, 9931, 10125-10126, 10367, 11187, 13551, 13728-13729, 14324, 14699, 14896, 20126-20127.

Buevoën zie **Buevijn** en **Bueve van Eggermont**

Bugien zie **Bougie**

Bulloen zie **Bulioen**

Builloen! n) Bouillon! – zie ook **Bulioen**; o) **Builloen!** – strijdcreeet van de Christenen; *Saladijn*: r. 359.

Bucken, die a) de inwoners van Rijsel¹ / Lille² (zie **Rijssel**); e) **die Bucken**; g) maken deel uit van het Ludixle leger in de strijd tegen Cesar; *Caesar Prz*: fol. 12v.

Bulcherie zie **Bulgerie**

Bulgerie h) [Graesse: **Bulgaria**]³ [Moisan I, 2: BOUGUERIE] — Bulgarije met als hoofdstad Sofia⁴; i) **Bulgerie** – in het oosten van Europa, naast het koninkrijk Messia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1415, 1459; i) **Bulgerie** – correspondeert met **Ungherie** (in *Troyen*) – in het oosten van Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1415; i) **Bulgerie** – erfgoed van Floris; *Floris ende Blancefloer*: r. 3957; i) **Bulgherie** (or. Féerie c.q. Bouguerie) – koninkrijk van koning Abroen – na diens dood koninkrijk van Hughe van Bourdeus en Claramonde; *Hughe Prz*: p. 83; i) **Bulgerie** – koninkrijk – bondgenoot van Yrene – aangevallen door Yrene <Bulgerien> *Lorreinen V*: fragm. D, r. 131, 154, 161; i) **Bulgerie** (or. Hongherie) – koninkrijk samen met Blakie (Walachije [?]); *Merlijn*: r. 16118; i) **Bulcherie** – land in Europa; *Troyen*: r. 29027.

Bulgerwalt zie [**Bulgerwout**]

Bulger[wout] h) woud in Servië en Bulgarije; i) **Bulgerwalt** – woud – begrenzing van het land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A315, 67.

Bulgherie zie **Bulgerie**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rijsel.kmz

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lille>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Bulgaria>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sofia.kmz

Bulioen h) [Graesse: **Bullo**]¹ [Moisan I. 2: BULLON] — Bouillon,² stad en hertogdom³ in de Belgische Ardennen – zie ook **Billoen 1** en **2**, **Builloen!**; i) **Bulioen** – hertogdom <Boljoen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1150; i) **Bulioen** – toenaam van **Godefert van Bulioen**; *Boudewijn*: r. 196; i) **Bulioen** – heerlijkheid; *Couchi*: fragm. VII, r. 318, 602, 670, 724, 2511; i) **Bulion** – koninkrijk – toenaam van **Gallerant van Bullyon** <Bullyon, Bulyon> *Karl Meinet*: r. A229, 21; A235, 38; A240, 46; A242, 33; A246, 21; A249, 2, 45; i) **Bulgoene** – toenaam van **Godefroit van Bulgoene**; *Lande over zee*: r. 219; i) **Builloen** – land (van herkomst) van de Bastaert van Builloen – geslacht waaruit Baudewijn van Sibborch afkomstig is; *Saladijn*: r. 19, 48, 216, 252, 338, 449, 1456; i) **Bulioen** – toenaam van **Govart van Bulioen**; *Troyen*: r. 28643.

Bulion zie **Bulioen**

Bulkane, [Berch van] zie [Berch van] **Bulkane**

Bullyon zie **Bulioen**

Bunia zie **Bitinia**

Bura[...] zie **Bouwaengien**

Burbon zie **Bourbon**

Burbulant e) **Burbulant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 55.

Burgalant a) [Moisan I, 1: BURGALANT 2]; e) **Burgalant** – “kampioen” en kroongetuige van Henrick en Thibert in de zaak tegen hun zuster Jaqueline over hun vergiftigde vader; g) verslagen door Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [61]-[62], [64].

Burga[...] zie **Brigale**

Burgale h) lees: **Bulgare** [?], of is bedoeld **Bouguerie** [?] – zie ook **Brigale** en **Bulgerie**; i) **Burgale** – Saraceens koninkrijk – gefingeerd land van herkomst van Bengentijn; *Huge K*: r. 113.

Burgifer e) **Burgifer** (or. **Burgifer**) – sterkste der duivels; g) tegen wie Rijckaert zonder Vreese voor de duivel Brudemor een tweekamp vecht met als inzet het seneschaelschap van de Hel – neemt de gedaante aan van de dochter van de koning van Spaengien om Rijckaert zonder Vreese te bedriegen – voert de slapende Rijckaert zonder Vreese naar het klooster van sint Catharijnen op de berg Sinay – neemt de gedaante van een schildknaap aan in een poging Rijckaert zonder Vreese te bedriegen – vliegt Rijckaert zonder Vreese op diens verzoek in minder dan één dag terug naar Londen <Burgifers> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13, 15-16.

Burglion(e) zie **Bourgonyonen, die**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bullo>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bouillon.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Duch%C3%A9_de_Bouillon

Burgon zie **Bourgonyonen, die**

Burgondien zie **Bourgondien**

Burgone zie **Bourgonyonen, die**

Burgongereren zie **Bourgonyonen, die**

Burgonien zie **Bourgondien**

Burgonier(e) zie **Bourgonyonen, die**

Burgos h) [Graesse: **Burgi**]¹ [Moisan I, 2: BURS] — Burgos² – hoofdstad van het koninkrijk Castilië³ in het huidige Spanje; i) **Borges** (or. Burgues) – stad in Spaengnen – ingenomen door koning Kaerle die Groote en zijn Twaalf Genoten; *Galien Rethore*: cap. [16]; i) **Burgos** – belangrijkste stad van het koninkrijk Spaengien – waar het huwelijk van Jan van Parijs met de Spaanse koningsdochter Anne plaatsvindt <Bourgos> *Jan van Parijs*: cap. [4]-[5], [25]-[26], [41], [54].

Burgund(i)en zie **Bourgondien**

Burgundyen zie **Bourgonyonen, die**

Burgundier zie **Bourgonyonen, die**

Burgunien zie **Bourgondien**

Burgunihûne zie **Bourgonyonen, die**

Buricolet h) bedoeld zal zijn het land van de “Καλλατας” [Herodotos, *Historiën* III, 38]⁴; i) **Buricolet** – land in Endi – waarvan de inwoners hun ouders na hun dood opeten; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 943; i) **Burcolet** – land in India – waarvan de inwoners op walvissen jagen en hun ouders opeten; *Troyen*: r. 28442.

Burcolet zie **Buricolet**

Busire a) Busiris⁵; e) **Busire** – koning van Egipten; f) zoon van koningin Libie; g) exemplarische tyran die alle vreemdelingen doodt en aan zijn goden offert om een einde aan de droogte in zijn land te maken; *Hercules*: cap. [10], [14].

Butor a) or. Butor(s) l’Acho-part [Moisan I, 1: ACHOPART], roy d’Armenie / Ermenie / Hermenie / Honguerie; Treperel: Butor, roy d’Armenie – Saraceense reus van 10 voet lang; e) **Butor** – koning van Armenien; g) valt de stad Romen aan – verslagen door koning Henrick van Enghelandt, die van zijn wapen, drie luipaarden, het Engelse wapen maakt; *Helena van Constantinopolen*: cap. [10], [15].

Butorus e) **Butorus**; f) broer van een dienaars van koningin Mirro; g) is verliefd op koningin Mirro en daarom een rivaal van Jason / Sambor – tracht met twaalf

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Burgi>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Burgos.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Castile

4. <http://www.sacred-texts.com/cla/hh/hh3030.htm>

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Busiris_\(Greek_mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Busiris_(Greek_mythology))

handlangers Jason van Mirmidonien op zijn reis naar Troje te doden – gedood door Jason <Boterus> *Jason*: fol. 148r-151r.

Butram a) [Moisan I, 1: BUTRAN 3] – Saraceense koning van Claudie [?]; e) **Butram die Sarragoes**; *Ogier A-D*: r. 337; e) **Butram** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – bezit de helm met het bloed van sant Gratian – gedood door Ogier <Buteram, Buterame, Butrame, Butramen, Butrem> *Ogyer*: r. 1544, 1879, 1891, 1902, 1973, 1984, 1987, 1989, 2025, 2039, 2048, 2049, 2062, 2094, 2108, 2113, 2123, 2132, 2133, 2143, 2146, 2174, 2188, 2194, 2294, 2426, 2885, 6067.

Butram die Sarragoes zie **Butram**

Buve zie **Bueve van Eggermont**

Buvijn zie **Buevijn van Austoen**

Byr** zie **Bir****

C

[laatste update C: 17-04-2024] ¹

C** zie G**

C** zie K**

C** zie S**

C** zie T**

Ca** zie K**

Ch** zie G**

Ch** zie K**

Chr** zie K**

Cr** zie K**

Co** zie K**

Cu** zie K**

Cebalijn a) Cebalinus²; b) broer van Nicomacus; e) **Cebalijn** – Griekse strijder; f) neef van Nicomacus; g) medeplichtig aan de uiteindelijk vrijdelde samenzwering van Dimus, Demetrius en Lecolaus tegen Alexander de Grote – vrijgesteld van schuld [?] <Cebaline> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 295, 296, 303, 351, 360, 532, 634, 649.

Cecile 1 h) [Graesse: **Sicilia (insula)**]³ [Moisan I, 2: SEZIL(L)E] [West PR: **Secile**] — Sicilië,⁴ niet alleen het eiland in de Middellandse Zee met als hoofdstad Palermo,⁵ maar gedurende de Middeleeuwen ook het koninkrijk Napels,⁶ waarvan Sicilië deel uitmaakte voordat het opging in het koninkrijk Aragón⁷ – gedurende de tweede helft van de dertiende eeuw deed Charles d'Anjou (1226-1285), een jongere broer van koning Louis IX (Lodewijk de Heilige) van Frankrijk, een geslaagde poging om zich met hulp van de paus als Charles I de Sicile⁸ van het eiland meester te maken, dat daarvoor in handen was van keizer

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cebalinus>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Sicilia-insula>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Sicily

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Palermo.kmz

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Naples

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Crown_of_Aragon

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_I_of_Naples

Frederik II (1194-1250) en diens erfgenamen Conrad IV (1228-1254), Manfred (1232-1266) en Conradin (1252-1268), maar met de Siciliaanse vespers¹ in 1282 kwam een moorddadig einde aan de Franse heerschappij – gedurende de Middeleeuwen vaak verward met het bijna gelijknamige Cilicië in het zuidoosten van het huidige Turkije (zie **Cilicia**) – zie ook **Trinacria**;

i) **Sciëlien** – land van de Saraceense koning Quintiaen; *Aeghte*: r. 74;

i) **Cicilien** – eiland in de Suutsee bij Italia – koninkrijk, onder anderen van koning Ytalus – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Cecile, Cecilien, Cicile, Cycilien> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1521, 1701, 1705; boek X, r. 1079, 1158; i) **Sesilie** – koninkrijk van de vader van Esmoreit <Cecilien, Cecilien, Sesilien> *Esmoreit*: r. 0, 9, 38, 51, 79, 190, 664, 912; i) **Cecilien** (or. Secille) – land van herkomst van Girard, leermeester en gouverneur van de jonge Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [10], [12]; i) **Cecilien** – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben; *Heemskinderen*: p. 62; i) **Cecile** – koninkrijk – land van herkomst van koningin Sibille van Arragoene <Cecilie, Cecilien> *Limborch*: boek V, r. 845; boek VI, r. 1691, 1694, 2065, 2783; i) **Cecilien** – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 846; boek VI, r. 1676, 1679, 2046, 2766; i) **Cecilien** – koninkrijk van Jambersant van Cecilien – belegerd en vernietigd door sultan Ferdelant van Damast om Aurora – herbouwd door koning Jambersant <Cecylien> *Malegijs*: p. 214, 215, 217-219; i) **Cecilie** – door de Saracenen veroverd <Cecilien> *Ogyer*: r. 202, 1522; i) **Sicile** – koninkrijk (samen met Polye) van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3702; i) **Cicilien** – waar Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt bondgenoten hebben; *Reinolt von Montelban*: r. 2719; i) **Cecilien** – verder als boven; *Renout*: r. 576; i) **Cisile** – koninkrijk van Meinfrote / Menfrote – koninkrijk van Karel / Karle <Rose B: Sisile; Rose V: Sisiele> *Rose C*: r. 6222; *Rose V*: r. 6276; i) **Cecile** – eiland in de Zuytsee – koninkrijk in Italia, van koning Ytalus – land van herkomst van Pandarus van Cilicie, Arpoen en Adrascus – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – land van koning Lestrigonam, door Ulixes op zijn terugtocht na de val van Troje bezocht – waar Eneas van Troyen c.s. langskomt op zijn zwerftocht na de val van Troje en waar Achistes als koning achterblijft <Cecilen, Cecilien, Cecillie, Cicile, Cicileen, Cicilie, Cisile> *Troyen*: r. 8167, 9601, 14701, 29089, 29269, 29273, 34380, 34425, 36178, 36207, 36211, 36332, 36458, 36498, 36770, 36776, 36786, 37080, 38488, [39658]; i) **Cecylien** – koninkrijk van koning Acestis – waar Eneas c.s. langskomt en waar enkele Trojanen achterblijven; *Troyen Prz*: fol. 137rb, 137va, 138rb, 140vb, 142vb.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Sicilian_Vespers

Cecile 2 a) bij Vergilius [*Aeneis* XI, 317]¹ de Sicani,² een volk levend bij de rivier de Tiber – mogelijk contaminatie / verwarring met de Sicani³ op Sicilië (zie **Cecile 1**); i) **Cecile** – “groot eylant” nabij de Tybre – waar op voorstel van koning Latyn Eneas van Troyen c.s. zich vestigt om zo de oorlog tussen Turnus en Eneas te beëindigen; *Troyen*: r. 39658; i) **Cecyliën** – “groot ydel lant” nabij de Tybert, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 157va.

Cecilen zie **Cecile 1**

[Cecilianen, die] a) de Sicilianen, de bewoners van het mediterrane eiland Sicilië⁴ (zie **Cecile 1**); e) **de Cecilianen** – volk / leger (uit het koninkrijk Sicilië); g) tegenstanders van Partinoples’ partij tijdens het toernooi te Constantinopel <Cecilien> *Partinoples*: p. 52, 53.

Cecilie(n) zie **Cecile 1**

Cecyliën zie **Cecile 2**

Cecilien zie **Cecilianen, die**

Cecillie zie **Cecile 1**

Cedar a) [Constans: CEDAR]⁵; e) **Cedar** – Trojaanse ridder; f) verwant / neef van Seghura; g) vecht tegen de Grieken onder leiding van Hercules – gedood door Castor <Cesar> *Troyen*: r. 2363, 2397, 2413, 2429.

Cedecias a) Sedekia⁶ [2 *Koningen* 24, 17]⁷ – koning van Juda; d) kwam in opstand tegen Nebukadnessar II, waarna een strafexpeditie volgde; e) **Cedecias** – koning; g) door Nabugodonosor gevangengenomen – zijn zoons worden onthoofd en hijzelf wordt meegevoerd naar Babilone; *Alexanders geesten*: boek II, r. 1034, 1047.

Cedius a) Sc(h)edius⁸; e) **Cedius** – koning – afkomstig uit Fossides; f) broer van koning Epistrophus; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – verwondt Hector om zijn broer te wreken – gedood door Hector <Oerdeus, Sedrus, Tedeus> *Troyen*: r. 314, 7111, 9667, 11298, 13549, 13588, 13610, 13620, 14121, 20090.

Cefalidoen h) [Constans: SEPIADON]⁹; i) **Cefalidoen** – havenstad – waar Pirrus op de rotsen vaart als hij op weg is naar Tessalie in verband met de oorlog tussen Acastus en Peleus <Cephalidoen> *Troyen*: r. 34843.

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_peoples_of_Italy

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sicani>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Sicily

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Zedekia>

7. http://vulgate.org/ot/2kings_24.htm

8. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Schedius>

9. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/84>

Cefalus zie **Cephalus 2**

Ceya, die h) [Moisan I, 2: CEIA] — de Cea,¹ rivier in het noordwesten van Spanje die ter hoogte van Benavente² in de rivier de Esla³ stroomt – zie ook **Facundus** en **Primitivus**; i) **Cya** – rivier in Hispanien waar het wonder van de wortelschietende en bladvormende essenhouten speren plaatsvindt; *Karl Meinet*: r. A345, 57; i) **Ceya** – rivier in Spaengen; *Lorreinen O*: r. 580, 617, 1009; i) **Ceya** (or. Ceia, rivier “in terra que dicitur Campis”) – water – waar Karel de Grote een grote kerk liet bouwen; *Turpijn*: III, r. 3.

Ceca j) [Constans: Ceca]⁴; k) **Ceca** – de vierde van de zes stadspoorten van Troje; *Troyen*: r. 3014; k) **Seca** – idem; *Troyen*: fragm. S [3014].

Ceculus van Prenestine a) Caeculus,⁵ heer van Praeneste; e) **Ceculus van Prenestine** – koning van Prenestine; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Segrestus <Ceculus, Ceculus van Prenestyne, Cerulus van Prenestine, Setulus van Prenestine> *Troyen*: r. 37590, 39094, 39119, 40355, 40366; e) **Seculus van Preuestinen** – koning van Preuestinen; g) verder als boven <Ceculus, Ceculus van Preuestinen, Euruluse, Petulus> *Troyen Prz*: fol. 145vb, 148rb, 154rb, 161va, 161vb.

Celano a) [A-Z 1: Harpijen]⁶ — de harpij Celaeno⁷; e) **Cileno** – één van de Aripen; g) zegt dat Eneas van Troyen c.s. verder moeten trekken naar Italia <Celeno> *Troyen*: r. 35920, 36152, 36460; e) **Celano** – een Apye; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 135vb, 137rb.

Celedone zie **Celidone van Dalmatia**

Celeno zie **Celano**

Celestinus a) lett. ‘hemels’ – pausnaam die vijf keer werd aangenomen tussen AD 422 en 1294⁸; e) **Celestinus** – paus; g) geeft Seghelijn absolutie – wijst Seghelijn aan als zijn opvolger <Celestus, Celestijt> *Segbelijn*: r. 7482, 7498, 7536.

Celeus van Taledoen e) **Celeus van Taledoen**; f) zwager van Tydeus – zwager van Hercules; g) betrokken bij de verzoening van Nestor die Oude en Hercules <van Taledoen Celeus> *Troyen*: r. 27693.

Celice j) [West PR: Celique] abdij in Schotland nabij het Forest Perilleuse, voorheen geheten [West PR: Secors as Povres, (Gens), le] (zie **die Helpe van dien Armen**)

1. https://es.wikipedia.org/wiki/Río_Cea

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Benavente.kmz

3. https://es.wikipedia.org/wiki/Río_Esla

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Caeculus>

6. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0051.php#a050

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Celaeno>

8. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_pausen#Lijst_van_pausen

Lieden) – maar na een voor hem teleurstellende bedelervaring van de tot het christendom bekeerde koning [West PR: **Helisier**] door hem spottend de abdij [West PR: **Povre Secors, (le)**] (zie **die Arme Helpe**)' of [West PR: **Petite Aumosne, la**] (zie **die Cleine Aelmosene**) genoemd – de *Lancelot* ed. Micha (1978-1983) [tome V (1980), LXXXIX, p. 82] leest 'Telite'; k) **Celice** – de eigenlijke naam van de abdij **die Cleine Aelmosene**, in Scollant – waar Lanceloet van Lac en de gewonde Lyoneel overnachten; *Lanceloet*: boek II, r. 24174.

Celyce h) [West PR: **Hoselice**] – later Gales (d.i. Wales) geheten; i) **Celyce** – oorspronkelijke naam van **Gales**; *Lanceloet B*: r. 104.

Celidas zie **Solinas**

Celidys a) [Constans: **CELIDIS 1**]¹; e) **Celidys** – Griek, ridder; g) minnaar van de koningin van Femenie en daardoor geëerd – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Polidamas; *Troyen*: r. 10267, 10280, 10292.

Celidoen van Dalmatien zie **Celidone van Dalmatia**

Celidomas a) [Constans: **CELIDONIAS**]²; e) **Celidomas** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9573, 11291.

Celidone zie **Calidoen 1**

Celidone van Dalmatia a) zie ook **Zelyadone**; e) **Celidone van Dalmatia** – jonkvrouw; f) dochter van de koning van Dalmatie – echtgenote van koning Karle van Vranckerike; g) mooi, maar loopt een beetje mank – verblijft aan het hof in Constantinopel – bemind door koning Karle van Vranckerike – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel <Celidonie, Celidonien, van Dalmasien Celidonen, van Dalmatia Celidone> *Limborch*: boek VIII, r. 1143; boek IX, r. 108, 413; boek XI, r. 350, 396, 841; boek XII, r. 995; e) **Orlidoene**; f) dochter van de koning van Dalmacien; g) bemind door Karle van Vranckerike; *Limborch Frg*: H53, r. 556; e) **Celidoen van Dalmatien**; f) dochter van de koning van Dalmacie – echtgenote van koning Karl van Vranckerich; g) verder als boven <Celedonen, Celidone, Celidonien, Orlidoen, van Dalmatie Cylodonen, van Dalmatien Celidoen> *Lymburch*: boek VIII, r. 1133; boek IX, r. 107, 409; boek XI, r. 401, 446, 1118; boek XII, r. 1387.

Celidonis a) [West PR: **Celidoine**]; b) Zoon van [West PR: **Seraphe 1**] / [West PR: **Nascien 1**] – vader van [West PR: **Narpus**] – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Cylidoen**; f) zoon van Naschien 1 – vader van Marpus – voorvader van Lanceloet van Lac; g) verbleef in Scollant <Cylydone> *Lanceloet*: boek III, r. 5390, 5413; e) **Celidonis**; f) zoon van Nascien – verwant van Does van

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

Caredol; g) “Die dat grote wonder [...] / Ierstewerf sach van den Grale”;
Merlijn: r. 22969.

Celieas h) [Constans: CILICAS]¹ — bedoeld is Cilicië in Klein-Azië (zie **Cilicia**);
i) **Celieas** – land, veroverd door Achilles; *Troyen*: r. 32867.

Celicona van Emptus e) **Celicona van Emptus** – jonkvrouw; g) mooi, maar kijkt een beetje scheel – verblijft aan het hof in Constantinopel <van Emptus Celicona> *Limborch*: boek VIII, r. 1153; e) **Elicona van Ompirus** – jonkvrouw; g) verder als boven <van Ompirus Elicona> *Lymburch*: boek VIII, r. 1142.

Cellijs zie **Senlis**

Celsus, Julius zie **Julius Celsus**

Cemestra zie **Clitemestra**

Cenelus a) de centaur² Crenaeus [*Metamorphoses* XII, 313]³; e) **Cenelus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Drias; *Troyen*: r. 27253.

Ceneus zie **Teneus**

Cenlijs zie **Senlis**

Cenlys zie **Senlis**

Cennas a) de centaur⁴ Thaumias (?) [*Metamorphoses* XII, 303]⁵; e) **Cennas** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27230.

Cenobea a) **Idaea**⁶ – onduidelijk is waar Dirc Potter de ‘variant’ Cenobea vandaan heeft – hetzelfde geldt voor J. te Winkels identificatie Cleobula [*Ontwikkelingsgang*, deel 2 (1922), p. 130]; b) tweede echtgenote van koning Phineus; d) exemplarische boze stiefmoeder; e) **Cenobea** – “van sinnen wilt”; f) tweede echtgenote van koning Fineus; g) tracht eerst haar ene en daarna de andere stiefzoon te verleiden, maar beiden weigeren uit angst voor hun vader – beschuldigde hen vervolgens van ongewenste intimiteiten, waarop hun vader hen de ogen liet uitsteken – door Fineus naar een eiland verbannen waar zij in wanhoop stierf – exemplarisch incestueus <Chenobea> *Minnen loep*: boek I, r. 2480; boek III, r. 553, 558.

Cenos zie **Cenus**

Centaueroenen zie **Centauroene, die**

Centaure(n) zie **Centauroene, die**

1. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/42>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Idaea>

Centauroene, die a) [A-Z 1: Kentauren]¹ — de Kentauren / Centauren²; b) kinderen van Centaurus, de zoon van Ixion, en Nephele; d) wilde en drankzuchtige natuurwezens, voorgesteld als half mens / half paard – wonen op de Pelion in Thessalië; e) **die Centauren** – “ruesen al gewapent, ende si liepen ghelijc paerden” aangevoerd door Euricus – woonachtig in de steden Laphiten en Molosen – door koning Ixion naar Thessalen gezonden; g) verstoren door overmatig drankgebruik de bruiloft van Pirithons en Ypodanie en ontvoeren Ypodanie – verslagen door de andere bruiloftsgasten, met name door Hercules <Centaure> *Hercules*: cap. [11], [13], [17]; e) **de Centauroenen** – centauren / reuzen, elite-soldaten van Thessalen; g) gelegerd in Melosen – vechten tegen Jason en Hercules op de bruiloft van Peritheon van Thessalen en Ypodanie <Centauroenen> *Jason*: cap. [2]; e) **die Centauroene** alias **Sagittarys** – afkomstig uit Tessalie; g) vechten met de Latiten op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verliezen en worden verjaagd – bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Centauroen, Centtauroene> *Troyen*: r. 4953, 4958, 4983, 5029, 5222, 6365, 6492, 27063, 27093, 27123, 27149, 27233, 27286, 27429, 27566, 27572, 27607, 27617, 27645, 27687, 27709.

Centois a) [Constans: ESSIMIËIS],³ ook wel de Simois geheten, onderdanen van koning Hunerius: de bewoners van het Griekse eiland Symi / Simi⁴ met een gelijknamige hoofdstad,⁵ gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – hetzelfde als **Amoyse** – zie ook **die Asemosen** en **Hymes**; i) **Centois** – land van herkomst van Merioen 1 – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7128.

Centrus a) Teucus⁶; b) zoon van de rivier Scamander en de nimf Idaea – voorvader van Anchises, Aeneas en de Trojanen; e) **Centrus** – koning, geboren nabij de berg Ydeus (in Phrygië [?]); g) stichtte het latere Ylioen (d.i. Troje); *Troyen*: r. 35757; e) **Severus** – koning, geboren op Creten; g) maakte de ‘ruwe’ vorm van de stad Troeyen; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Centtauroene zie **Centauroene, die**

Cenus a) Coenus⁷; e) **Cenus** – Griekse ridder; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten <Cenos> *Alexanders geesten*: boek II, r. 898; boek III, r. 92; boek V, r. 486; boek VII, r. 436; boek VIII, r. 1099.

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0074.php#a073

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/King_Teucer

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Coenus_%28general%29

Cepalus zie **Cephalus 2**

Cephalet zie **Cephalus 2**

Cephalidoen zie **Cefalidoen**

[Cephalus] 1 a) Cephalus¹ – personage uit Ovidius' *Metamorphoses* [boek VI, r. 681]²; b) gehuwd met Procris; d) wordt na zijn huwelijk met Procris door een afgunstige Aurora jaloers op zijn echtgenote gemaakt, met als gevolg dat hij haar per ongeluk doodt; e) **Chephalus** – jachtgek; f) echtgenoot van Procris; g) wordt na zijn huwelijk door een afgunstige godin Aurora (omdat hij zijn vrouw Procris mooier vindt dan de godin) jaloers op zijn echtgenote gemaakt – tracht haar incognito te verleiden – ontvangt van Procris een snelle (jacht)hond en een werpspies die nooit mist, die zij beide heeft gekregen na een verblijf bij de godin – de hond versteent als hij op het punt staat een 'vijandig dier' te vangen dat Theben terroriseert – praat tegen het "weder" – doodt Procris per ongeluk als zij hem bespiedt, omdat zij denkt dat hij overspelig is <Cephalus> *Minnen loep*: boek IV, r. 2045, 2056, 2087, 2112, 2125, 2129, 2134, 2140, 2163, 2171, 2184.

Cephalus 2 e) **Cephalus** – knaap; f) broer van Egletine; g) wordt de schildknaap van de Ridder metter Mouwen – trouwt met een geredde jonkvrouwe <Cefalus, Cefaluse, Cepalus, Cephalet, Cephaluse, Sephalus> *Mouwen*: r. 445a, 514, 519, 530, 534, 569, 574, 652, 1062, 1070, 1083, 1158, 1194, 1217, 1227, 1429, 1811; fragm. r. 33, 212, 223.

[Cerannos] i) **Terannos** – stad in Armenie, gelegen op een berg, vier mijl van Libet – belegerd door koning Polifemus van Barberien c.s. <Corandes, Theramus, Therannos, Tirannos, Tyrannos> *Limborch*: boek VIII, r. 92, 117, 168, 181, 184, 195, 1305; i) **[Tavernos]** – stad (in Armenië) <Tauer(n)os> *Limborch Frg*: H53, r. 248; i) **Ceraunos** – heidens koninkrijk – bondgenoot van Yrene; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 328; i) **Certannos** – stad in Armenie, gelegen op een berg, vier mijl van Libet – belegerd door koning Polifemus van Barberien c.s. <Cerannes, Coratinos> *Lymburch*: boek VIII, r. 91, 116, 167, 180, 183, 191, 1293.

Ceranon a) Coeranus [*Metamorphoses* XIII, 257]³; e) **Ceranon** – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26695.

Ceraste a) bij Vergilius [*Aeneis* VII, 738]⁴ de Sarrastische volken, levend in Campania in het zuiden van Italië, in het stroomgebied van de rivier de Sarno⁵; i) **Teraste** – koninkrijk van koning Ebalus – bondgenoot van Turnus tegen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cephalus>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met6.shtml>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Sarno_River

Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37620; i) **Ceraste** – koninkrijk van Albanus – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

Ceraunos zie [Cerannos]

Cerberus a) [Moisan I, 1: CERBERUS] — Cerberus,¹ oorspronkelijk een hond met meerdere koppen, die als de ultieme waakhond de Onderwereld bewaakt tegen insluipers en uitbrekers, maar die gedurende de Middeleeuwen antropomorfe trekken krijgt; e) **Zerebus** – poortwachter van de Onderwereld <Zerebum> *Eneide*: r. 3198, 3265, 3270; e) **Cerberus** – reus; g) afzichtelijke en wrede poortwachter van de Hel – doodt Pirithons als die Proserpine wil terughalen – overwonnen door Hercules en overgedragen aan Ypodanie – sterft een ellendige dood aan de kaak in Thessalien; *Hercules*: cap. [12]; e) **Terberus** – genoemd in een door Achilles gezongen lied over de heldendaden van onder andere Hercules; *Troyen*: r. 5103.

Cerce zie **Certes van Parsen**

Ceren zie **Seren**

Cerces 1 a) Xerxes I² (ca. 519-465 v.C.) – dezelfde als **Asswerus**; b) zoon van Darius I en Atossa; c) koning van het Perzische Rijk (485-465 v.C.); d) viel in 480 v.C. met een ontzaglijk leger en een grote vloot Griekenland aan, maar moest na zijn nederlaag vluchten; e) **Cerces** – heidense koning van Percen, geboren in Percepolis; g) belegerde Athene en veroverde diverse Griekse steden – uiteindelijk verslagen <Cercese, Cerses> *Alexanders geesten*: boek I, r. 84, 884; boek II, r. 149, 976; boek III, r. 1061; boek V, r. 715, 733; boek VI, r. 451, 473.

Cerces 2 a) [West PR: Sersés], toegenaamd: ‘del Vermeil Castiel’; e) **Cerces** – koning van het Rode Casteel; g) wachtte Bohort van Gaunes, de moordenaar van zijn broer, op bij diens terugkeer naar huis, na de kroning van Artur – in tweegevecht gedood door Bohort, die een kapel bouwt voor zijn kroon; *Lanceloet*: boek II, r. 17882, 17898, 17917, 17929, 17973.

Cerces zie **Oetes**

Ceres a) [A-Z 1: Demeter]³ — Ceres,⁴ de Romeinse godin van graan en landbouw, vergelijkbaar met de Griekse godin Demeter; e) **Ceres** – godin van het koren; *Rose C*: r. 9399; *Rose V*: r. 9569.

Ceres zie [Seres, die]

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cerberus>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Xerxes_I_of_Persia

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0033.php#a032

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Ceres_%28Roman_mythology%29

Cericos h) Serifos,¹ Grieks eiland in de Egeïsche Zee, één van de Cycladen²;

i) **Cericos** – één van de Cyclade; *Troyen*: r. 5147.

Cerimonis a) *GR*: Cerimonis; or. Recensio B: Chaeremonis; e) **Cerimonis** – arts in Ephese; g) vinder van de kist op het strand met de daarin de schijndode Lucina, echtgenote van Appollonius van Thyro – neemt de zorg voor haar op zich als zij weer gereanimeerd is en brengt haar onder in de tempel van [Diana]; *Appollonius van Thyro*: cap. [13].

Ceroen zie **Thereon**

Cerses a) [West *PR*: Sersés 1] – ‘conestables’ van het kasteel Pinegon in het koninkrijk van Claudas; e) **Cerses** – kasteelheer – leenman van koning Claudas; g) vlucht, als zijn kasteel door de troepen Lanceloet van Lac wordt aangevallen, naar koning Claudas en doet daar zijn relaas; *Lanceloet*: boek II, r. 32812, 32826.

Cerses zie **Cerces 1**

Cersubelus zie **Conforbius**

Certannos zie **Terannos**

Certe zie **Certes van Parsen**

Certes a) de tovenaress Circe³ [?] vooral bekend uit Homerus’ *Odysee* – mogelijk dezelfde als **Cirtes**; e) **Certes**; g) “hoonde menighen man”; *Minnen loep*: boek I, r. 2472.

Certes zie **Oetes**

Certes van Parsen a) [Constans: SERSÈS],⁴ koning van Ethiope (var. Perse); e) **Certes van Parsen** – koning van Parsy – afkomstig uit Colchos 2; f) oom (broer van de moeder) van Mennoen – oom van Sictamoer; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood <Cerces, Certe, Certes, van Parsien Sartes> *Troyen*: r. 444, 8340, 8345, 8880, 8883, 8947, 9423, 20516, 20524, 20625.

Cerulus van Prenestine zie **Ceculus van Prenestine**

Cesar zie **Cedar**

Cesar, Historie van Julius zie **Historie van Julius Cesar**

Cesar, Julius zie **Julius Cesar**

Cesar Augustus zie **Augustus**

Cesarion a) Caesarion⁵ alias Ptolemaeus XV (47-30 v.C.) – zie **Tholomeus 3**; b) zoon van Julius Caesar en Cleopatra; d) door Octavianus ter dood gebracht uit angst voor Caesarions populariteit; e) **Cesarion**; *Caesar*: r. 923.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Serifos.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades_Islands

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Circe>

4. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/84>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cesarion>

Cesaris h) bedoeld lijkt Caesarea (Maritima)¹ [Graesse: **Caesarea Palaestina**],² het voormalige Strato's Toren, aan de voet van de berg Carmel³ (in Israël) – havenstad verbouwd door Herodes de Grote en opgedragen aan de Romeinse keizer Augustus – en niet het gelijknamige Caesarea (Philippi)⁴ aan de voet van de berg Hermon (op de grens van Israël, Libanon en Syrië),⁵ waar de rivier de Jordaan ontspringt – zie ook [Moisan I, 2: CESAIRE 1] [West VR: Cesaire 1]; e) **Cesaris** – havenstad; *Wrake Vb*: fol. A3v.

Cessalia zie **Tessalie**

Cessoen zie **Sessoen**

Cestor zie **Hestor**

Cethera a) [Constans: ETHRA]⁶; e) **Cethera** – Trojaanse; g) als buit tot echtgenote aan Demophon gegeven; *Troyen*: r. 32425.

Cethes zie **Oetes**

Cetin h) Cethim, de oude naam van Grecia [*Imago mundi*: I, 25 De Grecia]⁷; i) **Cetin** – oude naam van **Grieken**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1469; i) **Cetin** – oude naam van **Griecken**; *Troyen*: r. 29037.

Ceucis h) [Graesse: **Zeugitana provincia, Zeugis regio**]⁸ Zeusis [*Imago mundi*: I, 31 Kartago]⁹ — Zeugitana,¹⁰ historische regio in de voormalige Romeinse provincie Africa met daarin de stad Carthago, in het huidige Tunesië; i) **Ceucis** (ed. Franck, hs. Contis / Concis) – land in Affrica, met daarin de stad Karthago; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1625; i) **Teutes** – land in Affrycke, verder als boven; *Troyen*: r. 29193.

Chacus zie **Eacus**

Chalistemus zie **Calistemus**

Chaloen h) waarschijnlijk (er zijn meerdere Châlons in Frankrijk) Châlons-sur-Marne¹¹ in Champagne, Frankrijk [Graesse: **Catalaunum**]¹² [Moisan I, 2: CHALON(S) 1]; i) **Zalons** – waar Dominicus, de burggraaf van Couchi, volgens een spotlied de dood gevonden zou hebben; *Couchi*: fragm. VI, r. 395; i) **Calon** – graafschap <Calons> *Heemskinderen*: p. 134-137, 140-141,

1. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Caesarea Maritima.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Caesarea_Maritima.kmz)

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Caesarea-Palaestina>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Carmel.kmz

4. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Caesarea Philippi.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Caesarea_Philippi.kmz)

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hermon.kmz

6. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/50>

7. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

8. <http://tinyurl.com/Graesse-Zeugitana-provincia>

9. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

10. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0015>

11. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Châlons-sur-Marne.kmz

12. <http://tinyurl.com/Graesse-Catalaunum>

144, 146; i) **Saloen**; *Karl Meinet*: r. A496, 11; i) **Chaloen** – bisdom – waar Girbeert c.s. overnachten onderweg naar / van Parijs naar / van koning Pippijn <Chalon> *Lorreinen*: fragm. III, r. 518, 745, 770; i) **Saloyne** – graafschap – de graaf van Saloyne wordt door Malegys gedood <Salonss, Saloy, Thalons, Tsalons, Tsaloyne, Tsaloyne> *Reinolt von Montelban*: r. 8364, 8411, 8432, 8463, 8503, 8519, 8553, 8609, 8625, 8637, 8672, 8976, 9031, 9031, 9049, 9065, 9108, 9476, 9607, 12256.

Cham 1 a) Cham¹ [*Genesis* 5, 32]²; b) tweede (soms jongste) zoon van Noë / Noach – broer van Sem en Jafet – stamvader van de Afrikaanse volken [*Scolastica*: r. 1361]³ [*Spiegel historiael* 1¹, 15, r. 15-17]⁴; e) **Cham**; f) jongste zoon van Noë – broer van Sem en Japhet; g) zijn nakomelingen bouwen de toren van Babilone – wordt vervloekt nadat hij zijn dronken en naakte vader bespote <Chams> *Alexanders geesten*: boek II, r. 1013; boek IV, r. 517, 525.

Cham 2 a) [West PR: Helains 6], toegenaamd: ‘li Gros’ – de verlezing van (H)Elains tot Cham is extra merkwaardig aangezien de (bijbelse) naam Cham noch in *La queste del saint Graal* noch in de complete *Lancelot en prose* voorkomt; b) zoon van [West PR: Nascien 1] – vader van [West PR: Ysaïes 2] – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Cham** – derde koning van Scollant – toegenaamd: “die Grote”; f) zoon van Naschien 2 – vader van Helyas – voorvader van Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek III, r. 5424.

Chambelijn h) [Moisan I, 2: CHAMP BELIN 1] Bellincamps bij Mons-en-Pévèle,⁵ Frans-Vlaanderen; i) **Chambelijn** – met een klooster – waarheen Rigaut en Berargier gaan op zoek naar (de dode) graaf Begge; *Lorreinen*: fragm. II, r. 251.

Chamille zie **Camilla**

Chamont h) [Moisan I, 2: CHAUMONT] Chaumont-en-Vexin,⁶ heerlijkheid in Normandië, Frankrijk; i) **Chamont** – toenaam van **Ritchaert van Chamont**; *Boudewijn*: r. 178.

Chamos a) Kemos⁷ [*1 Koningen* 11, 7]⁸ – Chamos in de *Vulgaat*; e) **Chamos** – afgod van de Moabiten; *Negen Quaetsten*: fol. A2v.

Champaengen zie **Sampaengen**

Champaign(y)en zie **Sampaengen**

Chan** zie **Khan****

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ham_%28son_of_Noah%29

2. http://vulgate.org/ot/genesis_5.htm

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons-en-Pévèle.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chaumont-en-Vexin.kmz

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chemosh>

8. http://vulgate.org/ot/1kings_11.htm

- Chanin** a) [West PR: Kanahins]; e) **Chanin** – schildknecht van Lanceloet van Lac; g) brengt Lanceloets schild en geld naar de Sinte Stevenskerke <Chanijn, Chanine> *Lanceloet*: boek IV, r. 7258, 7260, 7281, 7286.
- Chanis** e) **Chanis** (hs. Chains) – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 15000.
- Chanepeus** zie **Capaneus**
- Charee** zie **Tharee**
- Chare(i)tte** zie **Casteel vander Charette, dat**
- Charette, Casteel vander** zie **Casteel vander Charette, dat**
- Charloet** zie **Charloot**
- Charloot** a) [Moisan I, 1: CHARLOS 1] — Charlot / Karlot, ook Karel de Jonge¹ (†811); b) eerste zoon van Karel de Grote en Hildegard – broer van Adelheid, Rotrud, Karloman, Lodewijk de Vrome, Lotharius, Bertha, Gisela en Hildegard – halfbroer van Pepijn; c) koning van het Frankische Rijk / Frankrijk [?] (800-811); d) jong gestorven; e) **Charlot** – Frans ridder; f) zoon van koning Karel van Vrancrijc en koningin Hildegaert – broer van Pippijn, Lodewijk, Rotruyt, Berga en Gilla; g) troonopvolger van zijn vader als koning van Vrancrijc – door Hughe van Bourdeus, onbekend met zijn identiteit, gedood <Charloten, Charlots> *Hughe Prz*: p. 4-11, 13, 15-17, 20, 73, 78; e) **Karlle**; f) jongste zoon van Karll Meynet en Hildegart; *Karl Meinet*: r. A302, 37; e) **Charloot**; f) zoon van Karel <Charlote> *Ogier A-D*: r. 196, 223, 242, 281, 306, 323; e) **Charloet**; f) zoon van Karel de Grote; g) heeft trots en opvliegend karakter – valt voor Rome Davimont aan zonder toestemming van zijn vader, vecht tweekamp met Sadoni – opgestookt door vier verraders, doodt Ogiers zoon Baldewin met het schaakbord – Karel weigert hem aan Ogier uit te leveren – belegert Ogier jarenlang in kasteel Monfert – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs – Karel voorkomt een tweekamp tussen hem en Broyer omdat alleen Ogier het tegen hem kan opnemen – een engel van God verhindert dat Ogier aan hem wraak neemt <Charloeten, Charloeth, Charlote, Charloten, Charolet, Charsoleth, Cherloet, Cherloete, Cherloeten, Cherloets, Cherlote, Cherloeths, Karloet, Karloets, Kerloet> *Ogyer*: r. 18, 2372, 2382, 2390, 2397, 2398, 2409, 2512, 2528, 2544, 2555, 2562, 2565, 2574, 2586, 2601, 2617, 2627, 2651, 2657, 2662, 2717, 2746, 2755, 2770, 2787, 2853, 2856, 2882, 2886, 2891, 2902, 2928, 2931, 2934, 2963, 2967, 2968, 2989, 3006, 3009, 3022, 3026, 3037, 3049, 3057, 3085, 4386, 4901, 4925, 4931, 4935, 4972, 4976, 4980, 4984, 4987, 4991, 4993, 5011, 5042, 5068, 5085, 5106, 5117, 5152, 5170, 5176, 5193, 5213, 5219, 5234, 5239, 5249, 5268, 5282, 5299, 5311, 5314, 5371, 5392, 5409, 5452, 5575, 5825, 5935, 6480, 6576, 8675, 8726, 9271, 9282, 9495, 9583, 11231, 12024, 12045, 12049, 12058, 12084, 12089, 12100, 12233, 12350, 12506,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_the_Younger

12515, 12637, 12643, 12650, 12699, 12706, 12713, 12724, 12753, 12768, 12773, 12774, 12779, 12792, 12809, 12831, 12845, 12861, 12937, 12947, 13061, 13068, 13071, 13080, 13083, 13233, 13244, 13309, 13323, 13989, 14707, 15229, 15254, 15278, 15309, 15537, 15559, 15568, 15586, 15984, 15997, 16008, 16011, 16036, 16048, 16081, 16105, 16117, 16151, 16232, 16236, 16240, 16247, 16256, 20970; e) **Charloot**; f) zoon van Karel de Grote; g) heeft Ogier van Denemerckens zoon Boudewijn gedood <Charlot>
Roelant: r. P422, P647, P648.

Charlot zie **Charloot**

Charo zie **Charon**

Charon a) [Moisan I, 1: C(H)ARON] — de veerman Charon¹; d) zet de zielen van de doden over de rivier de Styx naar de Onderwereld; e) **Charo** – duivel en veerman; g) zet Eneas en Sybille over de rivier de Fleigeton <Karo> *Eneide*: r. 3012, 3089, 3118; e) **Charon**; g) aangeroepen door Floris; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3].

Charsoleth zie **Charloot**

Chassenage h) [Graesse: Cassenaticum]² — Sassenage³ aan de rivier de Isère⁴ in de Dauphiné, Frankrijk; i) **Chassenage** – stad van herkomst van een geslacht uit Dolfyneen; *Meluzine*: fol. Y3vb.

Chastilan(e) zie [Castilan]

Chatylloen zie **Castelioen**

Chatus zie **Eacus**

Chavengy h) [Graesse: Calviniacum]⁵ [Moisan I, 2: CHA(U)VIGNY] — Chauvigny,⁶ stad gelegen aan de rivier de Vienne⁷ in Frankrijk – gedurende de Middeleeuwen een belangrijk kruispunt van (handels)wegen – niet te verwarren met Chauvency-le-Château,⁸ waar in 1285 een spraakmakend tournooi gehouden werd dat uitvoerig beschreven werd door Jaques Bretel⁹; e) **Chavengy** – alias en toenaam van **Andries van Chavengy** <Chavengye> *Saladijn*: r. 23, 544, 587, 587, 591, 594, 625, 654, 666, 765, 805, 870, 877, 880, 885, 891, 897, 903, 917, 933, 945, 1201, 1242, 1250, 1258, 1265, 1272, 1327, 1331, 1339, 1375, 1377, 1384, 1389, 1394, 1404, 1473, 1485, 1489, 1495, 1498, 1511, 1526, 1540, 1545, 1551, 1555, 1559, 1568, 1578, 1597, 1612, 1619.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Charon_%28mythology%29

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Cassenaticum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sassenage.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Is%C3%A8re_%28river%29

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Calviniacum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chauvigny.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Vienne_river

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chauvency-le-Chateau.kmz

9. https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Tournoi_de_Chauvency

Chavengy zie **Andries van Chavengy**

Cheledo a) de Lapith¹ Celadon [*Metamorphoses* XII, 250]²; e) **Cheledo** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27160.

Chenobea zie **Cenobea**

Chenseus zie [**Theseus**] 5

Cephalus zie [**Cephalus**] 1

Cherubin a) [A-Z 5: Engelen]³ [Moisan I, 1: CHERUBIN] — de Cherubijn(en),⁴ strikt genomen een soortnaam, immers één van de negen engelenkoren,⁵ maar in de Middelnederlandse literatuur, ook door Jacob van M(a)erlant, soms geïnterpreteerd als een eigennaam, vergelijkbaar met die van de aartsengelen Gabriël (zie **Gabriel 1**), Michaël (zie [**sent Michael**]) en Rafaël (zie **Raphael**); e) **Cherubin** – engel die met een vlammend zwaard de ingang van een zeer mooie burcht bewaakt; *Brandaen*: r. 833; e) **Cherubyn** – engel; d) staat gewapend met een vurig zwaard, **Kerende** geheten, voor de poort van het Paradijs om ervoor te waken dat noch de duivel noch een mens het Paradijs betreedt; *Scolastica*: r. 794.

Chicero zie **Chytero**

Chiefdore j) or. Chef d'Oire – hetzelfde als [**dat Gulden Hoofd**] – zie ook **Cifdore 1, 2**; k) **Chiefdore** – toenaam van **Melioer van Ciefdore**; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 111; k) **Chiefdore** – luisterrijk kasteel van Melioer, gelegen aan de rivier de Ore <Chiefdoren, Chifedore, Cief de Oire, Ciefdoire, Ciefdore, Cifdoire, Sceefdore> *Parthonopeus*: r. [1087], 1092, [1342], 2097, 2913, 3420, [3801], 4146, 4224, 4351, 6521, 7198, 7223, 7759, 7796, 7816, 8015, 8047; fragm. M II, r. 3429.

Chieros zie **Cyros**

Chietra zie **Tiatira**

Chifedore zie **Chiefdore**

Chylus zie **Cilus**

Chimaen zie [**Cymane, die**]

Chimena a) [Constans: CLIMENA]⁶ [?] – mogelijk dezelfde als **Climena**; e) **Chimena** – Trojaanse; g) als oorlogsbuit tot echtgenote aan koning Achamas gegeven; *Troyen*: r. 32426.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0012.php#a011

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cherubim>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Christian_angelic_hierarchy

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

Chyteroen h) [Constans: CITHEREA]¹ — Kythera / Chytera,² Grieks bergachtig eiland in de Middellandse Zee pal ten zuiden van de Peloponnesus – gedurende de oudheid was Kythera³ vermaard om zijn Aphrodite-heiligdom; i) **Cyteroen** – “montaigne” in Cartaigne / Cartaenge – woonplaats van Venus <Cyteroene, Cyteron; *Rose V*: Chiceron, Chiseroen, Chiserone; *Rose B*: Chiseroene, Chiseron> *Rose C*: r. 13339, 13341, 13422; *Rose V*: r. 13523, 13525, 13608; i) **Citere** – eiland in Grieken – gewijd aan de godin Venus – waar Paris van Troyen c.s. eerst aankomt op weg naar Grieken – waar Helena naartoe gaat als zij hoort dat Paris daar is <Citeren, Citetea> *Troyen*: r. 4105, 4163; i) **Chyteroen** – stad van vrouw Venus en jonkheer Cupido, waar jonkheer Jolijs en jonkvrouw Florentine zeven jaar verbleven – gelegen op een steile berg, in een bos, in een vlakte <Chyteroene> *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 101, 118, 119, 151.

Choas zie **Thoas 2**

Chodidinnus a) [West PR: Tideus] – bedoeld wordt Tydeus⁴ – afgeleid van het Latijnse Oineiden (d.i. zoon van Oineus) – dezelfde als **Tydeus**; b) zoon van Oineus, de koning van Kalydon / Calydon in Griekenland – vader van Diomedes; e) **Chodidinnus**; f) zoon van de koning van Calsedone; g) bezat ooit het zwaard Malmiadorse; *Merlijn*: r. 23559.

Choles a) [West PR: Jervais Lanches] – abusievelijk [?] tot twee namen geworden – zie ook **Ursijn** – mogelijk dezelfde als **Jeeries**; e) **Choles** – Tafelronde-ridder; g) “Die seven en twintchste [was] Choles ende Ursijn”; *Merlijn*: r. 17927.

Cholias h) [Constans: TOLIAS, var. CHOYLAS]⁵ — Aetolië,⁶ regio⁷ in het zuidwesten van continentaal Griekenland – zie ook **Hetolus**; i) **Cholias** – stad / land van herkomst van koning Thoas – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7126.

Chonien zie [Cumea]

Choras zie **Goras**

Chores zie **Coleras**

Chorus zie **Thorus**

Chrieche(n) zie **Grieken, die**

Chriehen zie **Grieken, die**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kythira.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kythera>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Tydeus>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/88>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aetolia>

7. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

Christoffel a) or. Crofle – al in Frankrijk zijn de letters “cro” als een afkorting voor ‘c(h)risto’ verlezen; e) **Christoffel** – Sarazijnse koning; g) gedood door Valentijn in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 68.

Christus zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Cya zie [Ceya, die]

Cyausus zie **Clausus**

Cybaer zie **Tibar**

Cybaraden zie **Tibarindi**

Cybeles a) Kybele / Cybele¹ – van oorsprong Phrygische vruchtbaarheidsgodin die vereerd werd als moedergodin; e) **Cybeles** – “die goddinne syt vander eerden”; g) “moeder van allen goden” – aangeroepen door Floris; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3].

Cyber zie **Tibar**

Cybile a) [West PR: Sebile 1] – tovenaars; e) **Cybile** – tovenaars; g) is in het gezelschap van Morgueyn die Elvinne en de koningin van Foreestan als Lanceloet van Lac door hen wordt meegenomen naar het Casteel vander Charette – kan minder goed toveren dan de vrouwe van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 13655.

Cibile zie **Sebilien**

Cyboria a) Cyborea/Syborea – personage in *Legenda aurea* [XIV: De sancto Mathia] *Gulden legende*: Van sente Mathise apostel [45]; b) echtgenote van Ruben – volgens [Johannes 6, 72]² en [Johannes 13, 26]³ was Judas de zoon van Simon Scariot; e) **Cyboria**; f) echtgenote van Rubem – moeder van Juda(e)s (Scariot); g) krijgt na de conceptie in een droom de boodschap dat haar zoon de ondergang van het Joodse volk zal bewerkstelligen; *Judas*: r. 6, 109; e) **Borre**; f) echtgenote en weduwe van Ruben – moeder en later ook echtgenote van Judas Scharioth <Bore> *Negen Quaetsten*: fol. F2v-F3r, G2v-G4v.

Cicenes zie **Cicines**

Cicie zie **Sissia**

Cicila zie **Cilicia**

Cicilator a) [Constans: CICINALOR]⁴; e) **Cicilator** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9187, 9193, 9954.

Cicile(en) zie **Cecile 1**

Cicilie(n) zie **Cecile 1**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cybele>

2. http://vulgate.org/nt/gospel/john_6.htm

3. http://vulgate.org/nt/gospel/john_13.htm

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

Cicilloen a) [Constans: SICILIËN, var. CICILIËNS]¹; e) **Cicilloen** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Ciciloen, Citilloen> *Troyen*: r. 9467, 10459, 21851.

Cicines a) Sysenes [*Alexandreis* II, 269]²; e) **Cicines** – Griekse ridder; g) weigert zich door Narbesines te laten omkopen om Alexander de Grote te vermoorden – bij ontdekking van de brieven toch gedood <Cicenes> *Alexanders geesten*: boek II, r. 619, 628.

Cyden zie **Siten, die 1**

Cydipe a) Cydippa, door Ovidius ontleend aan een verloren gegaan gedicht van Callimachus over de liefde van Acontius³ voor Cydippe, en in zijn *Heroïdes*⁴ opgevoerd als schrijfster van brief XXI⁵ aan Acontius; d) door Acontius bedrogen met een eed in de ik-vorm die hij voor haar in de schil van een appel gekerfd had; e) **Cydipe** – tempelmaagd van Dyana; g) begeerd door Atonsius die haar tot de zijne maakt door haar de verzen die hij in een appel kerfde (hardop) te laten (voor)lezen [omdat hij wist dat zij niet stil kon lezen] <Cydipes> *Minnen loep*: boek I, r. 2475; boek II, r. 2616, 2655.

[**Cydoen**] zie [**Sydon**]

Cydrus van Bactrie a) de naam lijkt ontleend aan de [*Spiegel historiael* I¹, 20, 16]⁶; e) **Crudus van Bactrie** – Saraceense koning van Bactrie, bevelhebber; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door Heinrich van Limborch – heeft een leger met ook kamelen; *Limborch*: boek VIII, r. 869; boek XII, r. 267, 478; e) **Crïdus** – Saraceense koning van Bartrie <Erudus> *Limborch Frg*: H50, r. 45; H53, r. 33; e) **Cydrus van Bactrie** – Saraceense koning van Bactrie, bevelhebber; g) verder als boven <Crudus, Crïdus, Erudus> *Lymburch*: boek VIII, r. 868; boek IX, r. 759; boek XII, r. 191, 405, 706.

Cief de Oire zie **Chiefdore**

Ciefdo(i)re zie **Chiefdore**

Cyeron van Cessalia a) de goede centaur⁷ Cheiron⁸ [*Metamorphoses* II, 630]⁹; d) woont op de Pelion in Thessalië; e) **Cyeron van Cessalia** – een Centauroen – woont op de berg Pelioen in Tessalie – toegenaamd: “die

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/84>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al02.html

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acontius>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroïdes>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her21.shtml>

6. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spic01_01/maer002spic01_01_0009.php

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chiron>

9. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Oude”; g) voedt Achilles op – in wiens huis de bruiloft van Peleus en Thetis, oorzaak van de oorlog tussen Acastus en Peleus, plaatsvond <Ciroen, Cyeron, Cyerone, Cyerone van Cessalia, Cyroen, Cyroene, Cyron, Cyrons, Orons> *Troyen*: r. 119, 123, 132, 194, 4847, 4943, 4963, 4972, 4987, 4992, 5011, 5079, 5086, 5126, 5169, 5172, 5221, 5229, 5488, 5532, 5597, 5655, 5660, 5689, 5984, 6027, 6265, 6353, 6364, 6388, 6493, 13792, 34817.

Cifdoire zie **Chiefdore**

Cifdore 1 h) mogelijk is er een verband met **Chiefdore**; i) **Crifdore** – Grieks graafschap – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VII, r. 585, 1040, 1073, 1217; i) **Cifdore** – Grieks graafschap – verder als boven <Ciffdore> *Lymburch*: boek VII, r. 585, 1051, 1060, 1093.

Cifdore 2 a) waarschijnlijk is het toponiem bedoeld (zie **Cifdore 1**); e) **Cifdore** – Griekse graaf (van Cifdore); g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek VII, r. 1237.

Ciffdore zie **Cifdore 1**

Cifone zie **Cisonie**

Ciclade(n) zie [**Cyclades, die**]

[**Cyclades, die**] h) [Graesse: *Cyclades insulae*]¹ — de Cycladen,² Griekse eilandengroep in de Egeïsche Zee; i) **Cyclades** – 54 eilanden, waaronder Delos en Samos, in de Suutsee bij Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1692; i) **Ciclados** – correspondeert met **Orcadas** (in *Limborch*) – 53 (hs. .liij. lees [?]: .viiij.) eilanden met acht koningen – bondgenoten van keizerin Eusebia van Grieken <Cyladas> *Lymburch*: boek VIII, r. 1085; boek XII, r. 870; i) **die Ciclade** – volgens Thetis mogelijk een geschikte schuilplaats voor Achilles – bestaande uit 54 eilanden nabij Asia – waar Eneas van Troyen c.s. langskomt op zijn zwerftocht na de val van Troje <Cicladas, Ciclades, Cyclades> *Troyen*: r. 5144, 5539, 5721, 29260, 35777; i) **Cicladen** – eilandengroep – waar Eneas c.s. langskomt; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Ciclados zie [**Cyclades, die**]

Cyclophen, die a) [A-Z 1: **Kyklopen**]³ — de Kyklopen / Cyclophen,⁴ eenogige reuzen – zie ook **Polifemus 1**; b) drie eenogige zonen van Gaia / Gaea; d) wonen in de Etna – leven eenzaam en hoeden vee; e) **die Cyclophen** alias **Arimaspi** – wonen bij **Cecile 1**, op de Ethna; g) hebben maar één oog in hun voorhoofd – hebben Ulixes c.s. gevangengenomen op diens zwerftocht na de val van Troje – bedreigen Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje <Ciclophen, Cyclops> *Troyen*: r. 34424, 34431, 36375, 36426,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Cyclades-insulae>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades_Islands

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0079.php#a078

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyclops>

36431; e) **die Cyclopen** – wonen op de Ethna; g) sterke eenogige reuzen – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 138va, 138vb.

Cyclopidant zie **Tyclopidant**

Cyclops zie **Cyclopen, die**

Cyladas zie [**Cyclades, die**]

Cilare a) [Constans: CITARE, le rei de]¹ – bedoeld is de koning der Scythen (zie **die Siten 1**) [Dictys Cretensis, *Ephemeridos belli Trojani*, II, 16]²; e) **Cilare** – koning; g) overwonnen door Achilles; *Troyen*: r. 32863.

Cilaris zie **Cillarus**

Cilee zie **Tulus**

Cileno zie **Celano**

Cilicia h) [Graesse: **Cilicia (provincia)**]³ — Cilicië⁴ in Klein-Azië, een Romeinse provincie die zich uitstreckte van het huidige Antalya tot aan Antiochië, met als hoofdstad Tarsus⁵ – gedurende de Middeleeuwen beter bekend als (Klein) Armenië – in de middeleeuwse literatuur wordt Cilicia heel vaak verward met het eiland c.q. koninkrijk Sicilië (zie **Cecile 1**) – zie ook **Celieas** en **Sissia**; i) **Cilicia** – in Minder Asia, met de berg Taurus en de stad Tarcen – vernoemd naar Cilix <Cilicien, Ciliciene> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1115; boek II, r. 248, 350; boek IV, r. 1211, 1666; boek VII, r. 1369, 1865; i) **Salichen** – koninkrijk van koning Mopsius; *Jason*: fol. 49v; i) **Silicia** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Silus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 917; i) **Cicila** – Saraceens koninkrijk van Chylus; *Limborch Frg*: H53, r. 76; i) **Cilicia** – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Cilus – idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 914; i) **Glicia** – land in Mynder Asya – genoemd naar Cilix; *Troyen*: r. 28942.

Cilicien(e) zie **Cilicia**

Ciliciene, die h) Cylicum [*Alexandreis* I, 447]⁶ (zie **Cilicia**); e) **die Ciliciene** (hs. cilicine) – de inwoners van Cilicia; g) onderworpen door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1231.

Cylidoen zie **Celidonis**

[Cilix] a) Cilix⁷; b) zoon van Agenor van Tyrus – broer van Europa – ook wel zoon van Phoenix; e) **[Cilix]**; f) zoon van Agenor – broer van Cadmus en Fenix en van Europa en Dido; g) naamgever van Cilicia <Cilix> *Alexanders geesten*:

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

2. <http://www.theoi.com/Text/DictysCretensis2.html>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Cilicia-provincia>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cilicia>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tarsus.kmz

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al01.html

7. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Cilix>

boek VII, r. 1372; e) [**Cilix**]; f) zoon van Agenor; g) naamgever van Glicia <Cilixe> *Troyen*: r. 28945.

Cilla 1 h) Cylla / Cilla – één van de twaalf Griekse steden in Aeolis,¹ Klein-Azië;
i) **Cilla** – overwonnen door Achilles; *Troyen*: r. 26478.

Cilla 2 j) [Constans: SCILLAN]² – aldus de ‘Table analytique des noms propres’ en dit is de enige vindplaats – de editie Constans leest hier echter: “Entre Sillan e Caribdin,” (r. 28876) — Skylla / Scylla³ – zeemonster dat vanaf een (hoge) rots schepen aanviel met als gevolg dat die uitweken en zo terecht kwamen in de draaikolken van Charybdis (zie **Caribdis**) – de oudste literaire vermelding is die in de *Odyssee* van Homeros – later geïdentificeerd als de rots Scilla,⁴ gelegen aan de Straat van Messina⁵ in Reggio di Calabria, Italië – volgens Ovidius [*Metamorphoses*, boek XIII, r. 730]⁶ van oorsprong een zeenimf, die door Circe werd omgetoverd in een zeskoppig monster dat alles verslond wat in haar buurt kwam, wonend op een rots aan de zee, meestal in één adem genoemd met het niet identificeerbare Charybdis, dat op of bij Sicilië zou moeten liggen; k) **Cilla** – waar Ulixes langs moet varen en de helft van zijn bemanning verliest; *Troyen*: r. 34624.

Cillarius zie **Cillarus**

Cillarus a) de centaur⁷ Cyllarus [*Metamorphoses* XII, 393]⁸; e) **Cilaris** – centaur; g) geweldadige gast op de bruiloft van Pirithons ende Ypodanie te Thessaloniquen; *Hercules*: cap. [11]; e) **Cillarus** – een centaur / reus; g) gedood door Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 10v; e) **Cillarius** – een Centauroen; f) echtgenoot van Ylonomee; g) één van de mooiste Centauroene – op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie gedood door een speer van een onbekende werper; *Troyen*: r. 27407, 27456, 27471.

Cylodone van Dalmatie zie **Celidone van Dalmatia**

Cilus a) afgeleid van Cilix,⁹ zoon van Agenor (zie **Cilix**), dan wel Phoenix¹⁰ (zie **Fenix 1**), zoon van Agenor; e) **Silus** – Saraceense koning van Silicia; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 917; e) **Chylus** – Saraceense koning van Cicila; g) verder als boven; *Limborch Frg*:

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeolis>
 2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/84>
 3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scylla>
 4. https://en.wikipedia.org/wiki/Scilla,_Calabria
 5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Scilla.kmz
 6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>
 7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>
 8. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>
 9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cilix>
 10. [https://en.wikipedia.org/wiki/Phoenix_\(son_of_Agenor\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Phoenix_(son_of_Agenor))

H53, r. 76; e) **Cilus** – Saraceense koning van Cilicia; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 914.

[Cymane, die] h) [Graesse: **Timavus fluvius**]¹ — de rivier Timavus² in Istrië, de huidige rivier de Timavo die bij San Giovanni al Timavo³ bovengronds komt en twee kilometer verderop uitmondt in de Golf van Triest; i) **Cymane** – rivier in Yliericom – waar Antenor c.s. de stad Corchiere sticht na de vlucht uit het verwoeste Troje <Chimaen> *Troyen*: r. 33335, 33346.

Cymeus a) Timeus [*Alexandreis* IX, 432]⁴; e) **Cymeus** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen, Armolaus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1089, 1172.

Cynaran a) Cinyras,⁵ koning van Cyprus – personage uit Ovidius' *Metamorphoses*, boek X⁶; b) vader van Myrrha; d) verwekt onwetend bij zijn dochter Myrrha een zoon Adonis; e) **Cynaran** – koning van Arabien; f) vader van Mirra – vader van Adonius; g) ontvangt gretig een op hem verliefde maagd in zijn bed, maar schendt na afloop zijn afspraak voor heimelijkheid en komt er zo achter dat hij zijn dochter bekend heeft, waarna hij haar wil doden; *Minnen loep*: boek III, r. 696.

Cinee zie **Sienee**

Cynokephaline a) de Cynocephali,⁷ lett. 'Hondekoppen'; e) **Cynokephaline** – volk in Endi; *Alexanders geesten*: boek X, r. 423; e) **Cinotafali** – volk, levend in India of Hoeft Endi; g) lelijk – jagen op Dyodanas (or. Dindialos, een fabeldier uit Indië) voor de veren [?]; *Troyen*: r. 15979.

Cinotafali zie **Cynokephaline**

Cions a) Thoön [*Metamorphoses* XIII, 259]⁸; e) **Cions** – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26698.

Cyopin i) **Cyopin** (or. Cyponin [?]) – stad of land onder heerschappij van Casseel van Baudre; *Cassamus*: r. 1000.

Cypers zie **Cypre 1**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Timavus-fluvius>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Timavo>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/San_Giovanni_al_Timavo.kmz

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cinyras>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met10.shtml>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cynocephali>

8. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

Cypre 1 h) [Graesse: *Cyprus (insula)*]¹ [Moisan I, 2: *CHIPRE*] [West *PR*: *Chipre*] — Cyprus,² eiland in de Middellandse Zee ten zuiden van Turkije en ten westen van Syrië – vaste havenplaats tijdens de zeereis van West-Europa naar het Heilig Land – zie ook **Sypers**; i) **Cypren** – eiland in de Suutsee bij Surië – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1685; boek X, r. 1080; i) **Cypres** – correspondeert met **Ypyrus** (in de *Lymburch*) – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1063; i) **Cypre** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – dekoning van Cypre sneuvelt en wordt plechtig begraven <Cypren> *Limborch*: boek VIII, r. 1092; boek IX, r. 880; i) **Cypre** – verder als boven; *Limborch Frg*: H50, r. 3; H54, r. 66; i) **Cypre** – koninkrijk – verder als boven <Cipre, Cypere> *Lymburch*: boek VIII, r. 1082; boek IX, r. 707, 714, 979; i) **Cypers** – Christen koninkrijk – (later) van Urian <Cipers, Cipren, Cypren> *Meluzine*: fol. A2va, D3rb, G1rb, G1vb, G2va, G4rb, G4va, G5ra, G5va, G5vb, H3rb, H4vb, H5ra, H5rb, H5vb, H6vb, I1ra, I6ra, I6va, K1va, K2ra, K2rb, K2vb, K3ra, K3vb, K4ra, K5va, L1vb, L2rb, L2vb, L3ra, L3vb, L4ra, L4rb, L5ra, L5va, M1rb, Q2va, Q2vb, Q3ra, Q3rb, Q3va, Q4va, Q6rb, R6ra, Y3vb, Z5rb; i) **Cypers** (or. Cypres) – christen koninkrijk – belegerd door de Turcken – ontzet door Henric van Castillen; *Olyvier van Castillen*: cap. 75; i) **Cypren** – koninkrijk waar Paris en de ‘dolfijn’ Godevaert Dallenson weer op krachten komen na hun ontsnapping uit Alexandrien; *Paris ende Vienne*: cap. [31]; i) **Cipers** – verkleed als kooplui uit Cipers; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 2; i) **Cypre** – eiland in de Zuytsee, bij Suerien – waar Theuter na de val van Troje de stad Salomyne sticht – vermaard om zijn wijn <Cipers, Cypres, Cypresen> *Troyen*: r. 29251, 34234, 34455.

Cypre 2 h) [Constans: *CIPE*]³ – stad in Thessalië; i) **Cypre** – land van herkomst van koning Helenus 2 – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7177, 9741.

Cipren zie **Cypre 1**

Cypres(sen) zie **Cypre 1**

Cypriane e) **Cypriane** (or. Sepriane) – Griekse; f) echtgenote van Peleus; g) door Medea gedwongen mee te werken aan de dood van haar man – sterft van verdriet <Cipriane, Cyprianen> *Jason*: fol. 127v, 129r, 129v, 133v-135r, 136r.

Cyproen a) or. Scypion – Publius Cornelius Aemilianus Scipio Africanus Minor⁴ (186-129 v.C.), Romeinse veldheer en diplomaat; b) zoon van Aemilius

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Cyprus-insula>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cyprus.kmz

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Scipio_Aemilianus_Africanus

Paullus – via adoptie kleinzoon van Scipio Africanus Maior; d) de *Somnium Scipionis*¹ staat in boek 6 van *De re publica*² (54-52 v.C.) van Cicero – op dit boek heeft Macrobius³ (ca. 400) een commentaar met christen duiding geschreven; e) **Cyproen** – koning; g) wiens droom door Macrobes / Macrobius beschreven is <Rose B: Sypioen; Rose V: Scipion> *Rose C*: r. 16; *Rose V*: r. 16.

Ciprus a) [Constans: CRISPUS]⁴; e) **Ciprus**; g) bode van Pirrus – moet polshoogte nemen in verband met de oorlog tussen Acastus en Peleus <Cyprus> *Troyen*: r. 34811.

Cyrac i) **Cyrac** (or. *Cyrac / Syrac*) – stad aan de rivier de Ore; *Parthonopeus*: r. 1078.

Ciraengen h) or. *Hernica saxa* [*Aeneis* VII, 684]⁵ – de Hernicische rotsen c.q. het land van de Hernici,⁶ een volk in Latium (in het midden van Italië); i) **Ciraengen** – land, waaruit een leger meekomt met koning Ceculus van Prenestyne – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37595.

Cyrces zie **Cirtes**

Cirches zie **Cirtes**

Cyren zie **Tieren** en **Tyrioet**

Cyrene 1 a) *Sirene*⁷ – strikt genomen een soortnaam – halfvrouwen, halfvogels die met hun bedwelmend gezang zeelieden de dood in lokken; e) **Cyrene** – “Een dier [...] die slapen doet die ghene, die ’t horen zinghen ofte sien”; *Brandaen*: r. 1017.

[C]yren[e] 2 h) [Graesse: *Cyrene*]⁸ – “[...] et partes Lybiae quae est circa Cyrenen” [*Handelingen* 2, 10]⁹ — *Cyrene*,¹⁰ nu een ruïnestad¹¹ nabij het Libische Shah(h)at, maar ooit de hoofdstad van de regio Cyrenaica, een van oorsprong Griekse kolonie (zie **Cyrensis Libie**); i) **[C]yren[e]** (*GR*: *Tyrenorum*; or. *Recensio B*: “ad Pentapolim Cyrenam”) – hoofdstad van Penthapolitanen – waarheen Appollonius van Thyro vlucht voor koning Anthiochus, onderweg schipbreuk lijdt en als enige overlevende op een plank aanspoelt <Tyren> *Appollonius van Thyro*: cap. [5].

Cirenen zie **Tiereene, die 2**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Dream_of_Scipio

2. https://en.wikipedia.org/wiki/De_re_publica

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Ambrosius_Theodosius_Macrobius

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/44>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hernici>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sirene>

8. <http://tinyurl.com/Graesse-Cyrene>

9. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_2.htm

10. https://en.wikipedia.org/wiki/Cyrene,_Libya

11. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cyrene.kmz

Cyrenen zie Tierene

[Cire]nensen h) [Graesse: Cyrenaica (provincia)]¹ *GR*: Tyrenensium, or. Recensio A+B: Cyrenensium – zie ook **Cyrensis Libie**; i) **[Cire]nensen** – de stad Cyrene en het land eromheen – dat Apollonius van Thyro toevalt na de dood van zijn schoonvader, koning Altistratus; *Appollonius van Thyro*: cap. [27].

Cyrensis Libie h) [Graesse: Cyrenaica (provincia)]² — Cyrenaica,³ de oostelijke helft van het huidige Libië met als hoofdstad Cyrene (zie **[C]yren[e] 2**) – zie ook **[Cire]nensen**; i) **Cyrensis Libie** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Atlasem van Libie – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 931; i) **Cyrensis Libie** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Atlasem van Libie – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 928.

Cires zie **[Seres]**

Cyrienen zie **Tieren, die**

Cirifon a) de Arabier Cherippus [*Alexandreis* III, 72]⁴; e) **Cirifon** – Perzisch strijder, afkomstig uit Arabia; g) gedood door Orestes; *Alexanders geesten*: boek III, r. 137.

Cirlin zie **Tycelijn**

Ciroen zie **Cyeron van Cessalia**

Cyron zie **Cyeron van Cessalia**

Cyros h) [Graesse: Cyros (insula)]⁵ — Skyros / Scyrus,⁶ Grieks eiland in de Egeïsche Zee, ten oosten van Euboea; i) **Cyros** – eiland [?] tussen Delos en Lemmos gelegen – land van koning Licomedes – volgens Thetis een geschikte schuilplaats voor Achilles, omdat er vrede heerst – overwonnen door Achilles <Chieros, Cresoen> *Troyen*: r. 5150, 5156, 5187, 5242, 5512, 5725, 5738, 26416, 26477, 29705.

Cirra h) or. Chryse⁷ – stad aan de westkust van Klein-Azië; i) **Cirra** – overwonnen door Achilles; *Troyen*: r. 26478.

Cirtes a) [A-Z 1: Kirke]⁸ — de tovenares Kirke / Circe⁹; b) tante (zuster van de vader) van Medea; d) woont op Aea, voor de westkust van Italië – zie ook **Certes**; e) **Cirtes** – koningin en tovenares, woont op Eoly [?]; f) moeder van

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Cyrenaica-provincia>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Cyrenaica-provincia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyrenaica>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Cyros-insula>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Skyros.kmz

7. [https://en.wikipedia.org/wiki/Chryse_\(placename\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Chryse_(placename))

8. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0077.php#a076

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Circe>

Thelogonus met Ulixes als vader; g) tovenaars – zeer gevaarlijk voor mannen – houdt Ulixes en zijn mannen in haar betovering <Cirtise, Cyrces> *Troyen*: r. 34471, 34502, 34543, 35313, 35322, 35335, 35369, 35538, 35585, 35587, 36180, 37168, 37171, 37405; e) **Cirtes** – tovenaars; g) aan wiens land Eneas c.s. veilig voorbij trekt <Cirches> *Troyen Prz*: fol. 137rb, 143rb, 144vb.

Cyrus a) [Constans: CHIRRUS]¹; e) **Cyrus** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9572, 11287.

Cyrus zie **Tiereus**

Cyrus Pauwelioen zie [Cyrus Paveljoen]

[Cyrus Paveljoen] h) “Ad loca que Cyri dixerunt castra minores” [*Alexandreis* II, 142]² – Cyrus’ kamp; i) **Cyrus Pauwelioen** – stad in Cilicia [?]; *Alexanders geesten*: boek II, r. 354.

Cyrus van Percen a) [A-Z 2: Kyros]³ — koning Cyrus II de Grote⁴ († 529 v.C.) – dezelfde als Kores [2 *Kronieken* 36, 22-23]⁵; b) kleinzoon van Cyrus I – zoon van Cambyses I – vader van Cambyses II; c) stichter van het Perzische Rijk, koning (550-529 v.C.); e) **Cyrus van Percen** – heidense koning van Percen; f) verwant van Eclimus en van Fiadas; g) veroverde Lidia en Babilone – onthoofd door koningin Thamaris van de Massageten; *Alexanders geesten*: boek II, r. 758, 1158, 1207, 1221, 1227, 1241, 1259; boek III, r. 159, 1315, 1325; boek V, r. 327, 705, 707; boek VII, r. 1268.

Cisia h) bedoeld lijkt de stad Sanè⁶ nabij de berg Athos op het schiereiland Acte⁷ in Chalkidiki, in het huidige Griekenland, waar Xerxes in 483 v.C. een kanaal⁸ gegraven zou (laten) hebben om tijdens zijn tweede veldtocht tegen de Grieken met zijn schepen niet om de berg Athos heen te hoeven varen [Herodotos, *Historiën* VII, 22-25]⁹ – mogelijk door Jacob van M(a)erlant gecontamineerd met de ponton-brug die Xerxes in 480 v.C. over de Hellespont liet slaan [Herodotos, *Historiën* VII, 33-36],¹⁰ vermoedelijk tussen het huidige Çanakkale¹¹ en het huidige Kilitbahir fort¹²; i) **Cisia** – “Cerces, die

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al02.html

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0056.php#a055

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Cyrus_the_Great

5. http://vulgate.org/ot/2chronicles_36.htm

6. [https://en.wikipedia.org/wiki/Sane_\(Acte\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Sane_(Acte))

7. [https://en.wikipedia.org/wiki/Pallene_\(Chalcidice\)#/media/File:Chalcidice.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Pallene_(Chalcidice)#/media/File:Chalcidice.jpg)

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Xerxes_Canal

9. <http://www.sacred-texts.com/cla/hh/hh7020.htm>

10. <http://www.sacred-texts.com/cla/hh/hh7030.htm>

11. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Çanakkale.kmz

12. https://en.wikipedia.org/wiki/Kilitbahir_Castle

machtighe man, / Die wilen tlant van Grieken wan / Enten berch van Cisia, / Die der see was haerde na, / Slichten dede in die see, / Ende noch dedi wonders mee: / Doe hi van der see die helt / Ghevult hadde met ghewelt, / Daerna dedi haerde saen / Met scepen dander helt overslaen:” (boek III, 1061-1070) – gebergte in Klein-Azië [?], vlakbij zee – waar Cerces de zee overbrugt door de combinatie van een dam (waarvoor de berg Cisia werd geslecht) en een schipbrug; *Alexanders geesten*: boek III, r. 1063.

Cisigambis a) Sisigambis¹ (4e eeuw v.C.); b) moeder van Darius III Codomannus; e) **Cisigambis** – Perzische koningin; f) moeder van koning Daris van Percen – nicht van de echtgenote van sultan Medates; g) als gevangene van Alexander de Grote eervol behandeld – bemiddelt succesvol voor sultan Medates van Uxien bij Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 277, 286, 307; e) **sinte Auberis** – koningin van Perchi; f) moeder van Darius; g) exemplarisch beklagenswaardig; *Rose C*: r. 6276; e) **Sincabrijs** – koningin van Persi; f) moeder van Darius; g) verder als boven: *Rose V*: 6330.

Cisile zie **Cecile 1**

Cisonie h) [Constans: CISONIE]²; i) **Cisonie** – toenaam van koning **Remus van Cisonie**; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Cifone, Cisonien, Tisonie> *Troyen*: r. 8213, 9271, 10145, 12692, 18170, 18398, 30012c (N-475).

Cite zie **Licia**

Citen zie **Siten, die 1**

Citere(n) zie **Chyteroen**

Cytero(e)n zie **Chyteroen**

Citetea zie **Chyteroen**

Citia, Nederste zie **Nederste Citia**

Citilloen zie **Cicilloen**

Cyton a) Tithonos / Tithonus³; b) vader van Memnon; e) **Cyton**; f) broer van koning Lamedon – vader van koning Mennoen <Rioen> *Troyen*: r. 24782.

Civele h) Sevilla [?]⁴ [Graesse: **Sibilia**]⁵ aan de rivier de Guadalquivir⁶ in Andalusië, Spanje [Moisan I, 2: SEBIL(L)E] – zie ook **Sebilien**; i) **Civele** – koninkrijk en stad, waar Jonas van der Ferraken de koningsdochter (en de stad) van een mensenetende en vuurspuwende draak redt – later van koning Jonas; *Limborch*: boek X, r. 971, 1233, 1295, 1312, 1316, 1367; i) **Civele** – “scone

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sisygambis>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Tithonus>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sevilla.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Sibilia>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Guadalquivir_River

stad"; *Limborch Frg*: H51C, r. 124; i) **Civele** – idem als in *Limborch*
<Cyvele> *Lymburch*: boek X, r. 1078, 1338, 1402, 1419, 1423, 1474;
boek XII, r. 1148.

Civele! o) **Civele!** – strijdkreet van Jonas van der Ferraken als koning van Civele;
Limborch: boek XII, r. 691; o) **Cyvele!** – verder als boven; *Lymburch*:
boek XII, r. 990.

Co** zie **K****

Cu** zie **K****

D

[laatste update D: 17-04-2024] ¹

D** zie T**

D** zie Th**

Daemstede zie Dam

Daeres zie Dares

Daermides zie Dardanides

Daerquicus zie Tarquicus

Dagayant a) or. de reus Orgueilleux, lett. ‘de hoogmoedige’ – de Middelnederlandse vorm Dagayant moet waarschijnlijk begrepen worden als ‘de gayant’, dat is ‘(van) de reus’; b) broer van Agrapart; e) **Dagayant** – Saraceense reus – heer van kasteel Dunalster – leenheer van emir Gaudijs van Babilonien en van koning Affriant van Affriken; f) broer van koning Agapaert – echtgenoot van een nicht van Hughe van Bourdeus; g) lelijk en gebocheld – wreed tiran – verslagen door Hughe van Bourdeus, dankzij het wonderpantser en met hulp van zijn nicht <Agayant, Agayants, Dagayants, Dagoyant, Daygant> *Hughe Prz*: p. 29-37, 42, 45, 48-51.

Dagenet a) [West *PR*: *Daguenet le Fol*], toegenaamd: ‘li Coart’; e) **Dagenet** – ridder, in dienst van koning Artur; g) is halfgek – vermaakt de koningen en ridders tijdens een hofdag te Logres <Dagenoet> *Merlijn*: r. 28642, 28657, 28677; e) **Daniunet** – ridder, in dienst van koning Artur; g) neemt de verdwaasde Lantsloot gevangen en brengt hem naar het hof van koning Artur en naar Genievre; *Lantsloot*: r. 754, 760, 763, 769.

Daghe zie [Tage, die]

Dagoyant zie Dagayant

Dagon a) Dagon ² [*Rechters* 16, 23] ³; e) **Dagon** – god van de Philisteen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 743.

Daygant zie Dagayant

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dagon>

3. http://vulgate.org/ot/judges_16.htm

Dal der Droefhey h) alias de Hel¹; i) **Dal der Droefhey** – waarheen Machamet na zijn dood door duivels gebracht en welkom geheten wordt als een getrouw dienaar; *Negen Quaetsten*: fol. F2r.

[Dal der Sassen] h) or. Vallis-Saxonensium² — Valenciennes³ [Graesse: **Valencenae**]⁴ in Frans-Vlaanderen, Frankrijk – zie ook **Valencijn**; i) **Dale der Sassen** – waar de bewoners van Fanumartis een burcht mogen bouwen, nadat zij zich aan Cesar hebben overgegeven; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Dal van Bruyant zie **Valeye van Bruyant**

Dal van Josaphat h) [*Legenda aurea* CXV: De assumptione beate virginis Marie] [*Gulden Legende*: Vander opvaert onser Vrouwen [113]] [Moisan I, 2: JOSAFAS, (val de) 2] — het Dal/de Vallei van Josafat⁵ – dal buiten Jeruzalem gelegen tussen de Tempelberg en de Olijfberg⁶ – waar God op een kluit aarde blies en sprak “Adam, staet op!” en zo een volwassen mens schiep die eruit zag alsof hij 33 jaar oud was [*Historiebijbel*: *Genesis*, cap. 1] – waar het Laatste Oordeel zal plaatsvinden [*Joël* 3, 2]⁷ – waar de evangelist Johannes een (tweede) huisje had dat hij na de kruisdood van Jezus (van Nazareth) ter beschikking stelde aan Maria [*Zevende bliscap*]; i) **Josepat** – “Te josepat in dat soete dal/Daer god sijn oerdeel besitten sal”; *Gloriant*: r. 33; i) **Dal van Josaphat** – waar op advies van Jaffet de Jaffa en Joseph van Aromathien een bassin gemaakt van dierenhuiden wordt aangelegd om het leger van Vespasiaen van water te voorzien; *Wrake Vb*: fol. C3r.

Dal van Salesbire zie **Plein van Salesbiere, dat**

Dalomatie zie **Dalmatia**

Dale 1 i) **Dale** – land van herkomst van ‘de Vlaming’ Baldewyn <van dem Dale> *Karl Meinet*: r. A251, 65.

Dale 2 h) [West *PR*: Vaus 2, des, var. Vals 2]; i) **Dale** – toenaam van **Eggelij** van den Dale <van den Dale> *Merlijn*: r. 12517, 13833.

[Dale, Groene] zie **[Groene Dale, die]**

Dalematie zie **Dalmatia**

Dalenson zie **Dallenson**

Dalfadiane a) vermoedelijk een samenstelling van ‘alf’ en ‘Diana’; e) **Dalfadiane** – jonkvrouw annex godin, mogelijk afkomstig uit Dalfubie; g) vertelde

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hell>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Valenciennes>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valenciennes.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Valencenae>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Valley_of_Josaphat

6. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0004>

7. http://vulgate.org/ot/joel_3.htm

Valentijn wie zijn ouders waren <Dalfadianen> *Valentijn en Nameloos*: fragm. de Vreese, r. 190, 208, 238, 245, 261, [290], [313], 325, 365, 394.

Dalfubie h) vermoedelijk een samenstelling van ‘alf’ en een landennaam, bijvoorbeeld Nubië [?]; i) **Dalfubie** – “Van Dalfubie die godinne”; *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 41.

Dalida a) Dalila/Delila¹ [*Rechters* 16, 4]²; b) Filistijnse geliefde van Samson/Simson; d) in wier schoot Samson sliep toen zijn haar (door Dalila [?]) afgeschoren werd – volgens de *Bijbel* door een barbier; e) **Dalida**; f) echtgenote van Samsoen; g) ontnam Samsoen listig zijn legendarische kracht door zijn handen te binden en zijn haar af te scheren [proteron husteron], zodat de Philisteen hem konden overmeesteren <Dalidam> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 703, 715, 727; e) **Dalida**; g) exemplarisch wispelturige vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2496; e) **Dalida** (Ofra. Dallida); f) [echtgenote van Samsoen]; g) schoor Samsoen zijn haar af zodat de Philistiene hem konden doden – stak Samsoen ook zijn ogen uit <*Rose V: Dalyda*> *Rose C*: r. 8592, 13801; *Rose V*: r. 8696, 13989; e) **Dalida**; g) was er de oorzaak van dat Sampson zijn ogen verloor; *Stijevoort*: refr. 5, 54; e) **Dalida** – toegenaamd: “die Bose”; f) echtgenote van Sampsoen; g) exemplarisch slechte vrouw; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 102.

Dalijs h) or. d’Alie, wat vermoedelijk gelezen moet worden als: d’Alis; i) **Dalijs** – toenaam van **Jehan Dalijs**; *Boudewijn*: r. 180.

Dallenson h) or. de Lanson (Catalaans: de Lançon – Spaans: de Alanson) – bedoeld lijkt: van Alençon³ (zie **Alenson**, **Lansoen** en [Moisan I, 1: ALENÇON (d’)] in Normandië, Frankrijk ; i) **Dallenson** – toenaam van **Godevaert Dallenson** en **Salomon Dalenson** <Dalenson> *Paris ende Vienne*: cap. [1], [6]-[7], [28].

Dalmachia zie **Dalmatia**

Dalmacia zie **Dalmatia**

Dalmacie(n) zie **Dalmatia**

Dalmatia h) [Moisan I, 2: DALMACE] — de voormalige Romeinse provincie Dalmatia⁴ gelegen aan de Adriatische Zee met als hoofdstad Salonae, een havenstad die later opging in Spalatum, het huidige Split⁵ in Kroatië; i) **Dalmatia** – in Grieken; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1471; i) **Dalmatie** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – toenaam van **Celidone van Dalmatia** <Dalamatie, Dalematie, Dalmasien, Dalmatien> *Limborch*: boek VIII, r. 1062, 1143; boek IX, r. 109, 413, 573, 632; boek XI, r. 351;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Delilah>

2. http://vulgate.org/ot/judges_16.htm

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alençon.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dalmatia>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Split.kmz

boek XII, r. 991; i) **Dalmacien** – koninkrijk; *Limborch Frg*: H53, r. 557; i) **Dalmacie** – idem als *Limborch* <Dalmacia, Dalmacien, Dalmatie, Dalmatien> *Lymburch*: boek VIII, r. 1052, 1133; boek IX, r. 108, 409, 569; boek XI, r. 402; boek XII, r. 1383; i) **Dalmachia** – land in Grieken; *Troyen*: r. 29039.

Dalmatie(n) zie **Dalmatia**

Dalmatica n) Dalmatisch, van/uit Dalmatië, Kroatië; o) **Dalmatica** – stofsoort; *Eneide*: r. 793.

Dalsin e) **Dalsin** – bediende van Benfluer; g) reist met Benfluer mee van Mombrant naar Eggermont; *Malegijs*: p. 44.

D[alt]a[tien] h) lees: Dalmatien [?] (zie **Dalmatia**) – K. de Graaf (ed.) denkt aan een verlezing van ‘Dardanien’ (zie **Dardane**); i) **D[alt]a[tien]** – land van herkomst van de tovenaer Tarcacius; *Flandrijs*: r. 632.

Dam h) [Graesse: **Damma**]¹ [Moisan I, 2: DAM (le)] — Damme [?]² bij Brugge in West-Vlaanderen, België; i) **Daemstede** – “My dunct dat sy ter Daemstede/Sere misdoen dese consteneren/Die hem met dichten generen/Dat sy suffen brenghen voort/Die noyt ghesien noch gehoirt/En waren, noch en gescieden niet/Daer sy die lieden, dat wel wiet/Versuft met maken achter straten/Ende sy te dichten hebben gelaten/Vraye geste, die waerheyt was” (r. 12-21); *Grimbergse Oorlog*: r. 12; i) **Dam** – “by Helre Broeck recht aen den dam”; *Reynaerts Hst*: r. 6882.

Damas h) [Graesse: **Damascus**]³ [Moisan I, 2: DAMAS] [West PR: **Damas 1**] [West VR: **Damas**] — Damascus,⁴ de hoofdstad van zowel het Griekse/Romeinse als het middeleeuwse (inclusief het huidige Jordanië en Israël/Palestina) als het huidige Syrië⁵ – zeer oude stad in het Midden-Oosten, belangrijke industrie- en handelsstad en producent van hoogwaardige zijden stoffen genaamd ‘damast’ – nabij Damascus vermoedde men de uitgang van het Aards Paradijs – waar de latere ‘apostel’ Saulus / Paulus bekeerd werd – in 635 veroverd door de Arabische Omajjaden (op de Nabateeërs) – de mislukte aanval op Damascus tijdens de Tweede Kruistocht in 1148 was de eerste grote nederlaag van de Kruisvaarders en een keerpunt in de strijd tegen Saracenen; i) **Damasch** – stad in Surië, sultanaat – land van herkomst van Sanga <Damas> *Alexanders geesten*: boek II, r. 683; boek III, r. 541, 565; boek V, r. 139; boek VII, r. 1119; i) **Damast** – sultanaat van Brandimant – waar Buevijn van Austoen gevangen zit; *Buevijn*: fol. C4r-C5r, C6v, D1r, D2v,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Damma>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Damme.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Damascus>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Damascus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Damascus.kmz

D4r, E2v, K2r, L2r; i) **Damast** – koninkrijk van de vader van Damiet – waar Esmoreit wordt grootgebracht nadat hij voor duizend pond goud is verkocht aan meester Platus; *Esmoreit*: r. 59, 227, 523, 643, 763, 830, 879, 884; i) **Damas** – sultanaat van Ghalerant van Damas; *Florigout*: r. 4356; i) **Damast** – koninkrijk / sultanaat – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 174, 290, 314; i) **Damas** (or. Damas) – graafschap van de oom van moederszijde van Jacqueline, dochter van koning Hueges van Constantinoblen – waar zij na de bevalling van haar buitenechtelijke zoon Galien Rethore haar toevlucht zoekt, bang als zij is dat haar vader en haar broers haar en haar zoon geweld zullen aandoen; *Galien Rethore*: cap. [4]-[7]; i) **Damas** – koninkrijk en stad – bondgenoot van koningin Mirro en Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 17v, 18v, 20r, 21r; i) **Damas** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 860, 1460, 1479, 1489, 1739; i) **Damas** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Aregoen <Damass> *Lymburch*: boek V, r. 861, 1458, 1476, 1486, 1735; i) **Damassch** – sultanaat – bondgenoot van Palerne; *Madelgijs*: fragm. I, r. 75; i) **Damast** – Saraceens rijk van sultan Ferdelant – waar koning Jambersant van Cecilien gevangen zit; *Malegijs*: p. 214-216; i) **Damast** – sultanaat van Yvorijn van Damast – bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien – bondgenoot van de kalief van Baldac; *Margrieta van Limborch*: cap. 77, 102-103, 115; i) **Damast** – sultanaat – waar laken wordt geproduceerd <Damas, Damasco, Damascho> *Meluzine*: fol. G1rb, G4va, I4ra, K1rb, K4ra, L1va, L1vb, Q6ra, Q6va, Q6vb, R1ra-R1vb, R2rb, R2va, R3ra-R3vb, R4rb, R4va, R5vb, R6ra, R6rb, R6vb, S1rb; i) **Damasco** – waar Helias Asahel tot koning van Sirien ende Jhesu tot koning van Israhel zalfde; *Negen Quaetsten*: fol. B2v; i) **Damast** (or. Damas) – “ende twambays van laken van Damast, swart gefigureert”; *Olyvier van Castillen*: cap. 30; i) **Damasco** (or. Damas) – bezocht door Godevaert Dallenson, dolfijn van Viennoys, op weg naar Jherusalem, waar hij in opdracht van de koning van Vranckerijke het Heilig Land moet verkennen met het oog op een kruistocht die paus Innocencius wil uitroepen; *Paris ende Vienne*: cap. [27]; i) **Damasco** – stad in Mooren lant van koning Herman; *Partinoples*: p. 43, 44, 49, 58, 59; i) **Damasco** – toenaam van **Broches van Damasco**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47; i) **Damas** – toenaam van **Abraham van Damas**; *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Damast** – toenaam van **Dodekijn van Damast**; *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Damast** – koninkrijk van een nicht van Saladijn – waar Andries van Chavengy gevangen wordt gezet en Saladijns nicht zwanger maakt <Damas> *Saladijn*: r. 210, 1560, 1562, 1571, 1583, 1590, 1594, 1598; i) **Damasse** (or. “Qui sire e reis iert de damas” in variantenapparaat) – “En had ghedaen Polidamas, / Die van Damasse heer was” <Damas, Damase>

Troyen: r. 17262; i) **Damas** – stad in Suerien, aan de rivier de Farfat; *Troyen*: r. 28614.

[Damas]! n) Damascus!; o) **Damast** – strijdkreet van de Saracenen <Damas, Damasco, Damascho> *Meluzine*: fol. R5vb.

Damasch(o) zie **Damas**

Damascho! zie **[Damas]!**

Damas(e) zie **Damasse**

Damasco zie **Damas**

Damasco! zie **[Damas]!**

Damass(ch) zie **Damas**

Damasse zie **Damas**

Damast zie **Damas**

Damast! zie **[Damas]!**

Damaus zie **Amasonia**

Dambespyne zie **Daupespyne**

Dame Jolie a) lett. ‘vrolijke vrouw’; e) **Dame Jolie** – een elfje; f) geliefde van Florigout; *Florigout*: r. 5295, 5316, 5341, 5379.

Damyaten zie **Damiette**

Damiet a) ‘stadsnaam’, vermoedelijk afgeleid van de Egyptische (haven)stad Damiate (zie **Damiette**) die een belangrijke rol speelde tijdens de Vijfde Kruistocht (1213-1221) – de naam van een stad voor een vrouw is (zoals bijvoorbeeld ook in **Sibilie** en **Vienne**) heel goed mogelijk omdat gedurende de (Oudheid en) Middeleeuwen steden vrouwelijk zijn – in de erotische beeldspraak wordt de ontmaagding van een vrouw ook wel beschreven als de inname van een (burcht)stad, bijvoorbeeld aan het slot van het door Jean de Meung toegevoegde deel aan *Le roman de la rose* van Guillaume de Lorris; e) **Damiet**; f) enige dochter van de koning van Damast; g) voedt Esmoreit op aan het hof van Damast – wordt verliefd op Esmoreit en volgt hem naar Sesilien, waar zij met hem trouwt <Damiete> *Esmoreit*: r. 257, 263, 270, 826, 831, 874, 878, 888, 911, 924.

Damiette h) [Graesse: **Tamiathis**]¹ [Moisan I, 2: DAMIETE] [West VR: **Damïete**] — Damiate,² het huidige Dumyat³ in de Nijldelta, Egypte – havenstad, tijdens de Vijfde Kruistocht (1213-1221) in 1219 veroverd door de Christenen, maar niet behouden – in 1249 opnieuw veroverd door de Christenen onder leiding van Lodewijk de Heilige, maar een jaar later alweer verloren; i) **Damiette** – stad in Egypten – land van herkomst van Soroas; *Alexanders geesten*: boek III, r. 274, 1012; i) **Damiette** – koninkrijk van Gallofrijn – havenstad

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Tamiathis>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Damietta>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dumyat.kmz

<Damietten> *Meluzine*: fol. K1rb, Q6va, Q6vb, R3ra; i) **Damyaten** – toenaam van **Amon van Damyaten**; *Minnen loep*: boek II, r. 4081.

Damis zie **Daunus**

Damistant a) or. d'amistant – hier als eigennaam begrepen, maar in wezen een Saraceense vorstentitel: amustant¹; e) **Damistant** – Saraceen; *Ogier H*: r. 106, 144.

Damius zie **Daunus**

Dammartijn h) or. Dampmartin, d.i. Dammartin-en-Goële² [Moisan I, 2: DANMARTIN]; e) **Dammartijn** – Franse hertog; g) vooraanstaand legeraanvoerder in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Dammeden i) **Dammeden** (or. (le roy) damene / d'Amene) – Sarazijs koninkrijk – bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Dampnus zie **Daunus**

Danaus a) [A-Z 1: Danaïden]³ — Danaos / Danaus⁴; b) tweelingbroer van Aegyptus (zie **Egistus 1**) – vader van vijftig dochters: de Danaïden, onder wie Hypermestra – oom en schoonvader van Lynceus; d) wordt door Aegyptus gedwongen zijn dochters met diens zonen te laten huwen – beveelt zijn dochters op straffe des doods hun echtgenoot tijdens de huwelijksnacht met een dolk te doden; e) **Danaus**; f) oudere broer van Egistus – vader van vijftig dochters, waaronder Ypermestra – oom en schoonvader van Hynus; g) stemt in met een verzoenend huwelijk tussen zijn dochters en de zonen van Egistus – beveelt zijn dochters desondanks op straffe des doods hun echtgenoot tijdens de huwelijksnacht met een bijl te doden – laat de als enige ongehoorzame Ypermestra in gevangenschap sterven; *Minnen loep*: boek IV, r. 1001, 1013, 1021, 1058.

Danaus van Daron zie **Dimas van Darioen**

Dandelourie h) or. Dandelouzie — Andalusië⁵ in Spanje – zie ook **Alandaluff**; i) **Dandelourie** – koninkrijk in Hesperien van de tyran Gerion – bevrijd door Hercules; *Hercules*: cap. [18].

Dandenijs e) **Dandenijs** (or. damp Denis) – oude priester en schoolmeester van Ponthus en de overige 13 kinderen; g) sterft liever van de honger dan in handen van de Saracenen te vallen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 2.

1. <https://www.cnrtl.fr/definition/dmf/amustant>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dammartin-en-Goele.kmz

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0030.php#a029

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danaus>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Andalusia>

Dandevare a) [Sommer VIII, p. 19: *Candenart*, var. *Dandevart*] [West PR: *Candenart*];
e) **Dandevare** – ridder – één van de Sennen; g) strijdt mee in Carmelide –
gedood [?] door Keye; *Merlijn*: r. 18273.

Dane(e)le zie **Daniel 1**

Danemont zie **Danimont**

Danes a) bedoeld lijkt Danaë¹ [A-Z 1: *Danaë*],² die door Zeus bezocht werd in de
gedaante van gouden regen; b) moeder van Perseus; e) **Danes**;
g) exemplarisch mooie vrouw – een kroon waardig; *Hughe Prz*: p. 46.

Dangier a) or. *Dangier*, lett. ‘gevaar’ / ‘geweld’, allegorie³; e) **Dangier** – bewaker;
g) met een woest uiterlijk en agressief gedrag – bewaakt het rozenperk in de
Vergier en later ook de burcht van Jalousie – verjaagt de Minnaar wanneer
deze een roos wil plukken – laat zich vermurwen door beloftes en geeft de
Minnaar toegang – strijdt tegen Edelheit/Vriheit en Ontfaermicheit –
ontvlucht de brandende burcht <*Dangiëre, Dangiers*> *Rose C*: r. 2803, 2957,
3062, 3163, [3164], 3181, 3206, 3209, 3255, 3270, 3287, 3309, 3317, 3326,
3335, 3352, 3370, 3380, 3390, 3674, 3681, 3692, 3717, 3731, 3735, 3812,
4041, 6710, 7107, 7113, 9902, 12875, 12943, 12961, 13025, 13037, 13047,
13064, 13067, 13089, 13114, 13129, 13167, 13233, 13465, 13478, 13919;
e) **Dangier** – idem <*Dangiëre, Dangiers*> <*Rose B*: *Daengiëre, Dangire*>
Rose V: r. 2887, 2997, 3102, 3203, 3221, 3228, 3246, 3249, 3295, 3310, 3327,
3349, 3357, 3366, 3375, 3392, 3410, 3420, 3429, 3716, 3723, 3734, 3773,
3777, 3854, 4083, 6770, 7168, 7175, 10076, 13057, 13125, 13063, 13125,
13143, 13209, 13221, 13231, 13248, 13251, 13273, 13298, 13313, 13351,
13417, 13651, 13664, 14107; e) [**Dangier**]; g) hindert de minnaar
<*Dangiëre*> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1196; fragm. Bl 3, r. 145.

Dangier zie **Dargien**

Danid zie **David 1**

Daniel 1 a) [A-Z 3: *Daniël*]⁴ [Moisan I, 1: *DANIEL 1*] [West PR: *Daniel*] — de profeet Daniël,⁵
naamgever van het deuterocanonieke Oudtestamentische bijbelboek *Daniël*⁶;
d) zou onder de naam Beltesassar gediend hebben aan het hof van koning
Nebukadnessar II († 562 v.C.) – overleefde de leeuwenkuil – redde in
opdracht van God de valselyk van overspel beschuldigde en daarom ter dood
veroordeelde Susanna door de valse getuigenis van de corrupte
priesters/rechters te ontcrachten – gedurende de Middeleeuwen één van de

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danaë>

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0029.php#a028

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. https://dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0011.php#a010

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Daniel>

6. http://vulgate.org/ot/daniel_1.htm

populairste Oudtestamentische ‘helden’ – feestdag 21 juli; e) **Daniel** – profeet en droomuitlegger; g) als balling door koning Nabugodonosor naar Babilone gevoerd – voorspelt de moord op Jezus Christus, zes eeuwen later <Danieel, Daniels> *Alexanders geesten*: boek II, r. 1072, 1114, 1177, 1181; boek IV, r. 895; boek V, r. 13, 28; boek VI, r. 15; e) **sinte Danieel**; g) bij wie gezworen wordt; *Boerden*: XV, r. 312; e) **Daniel** – heilig profeet; g) profeteerde dat Julius Cesar na Alexander Magnus de wereld zou veroveren; *Caesar Prz*: fol. 4v; e) **sente Danele** <Daneele> *Ferguut*: r. 3762, 4783; e) **Daniel**; *Hugbe Prz*: p. 40; e) **Daniel**; g) werd gered door op God te vertrouwen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 12; e) **[Daniel]**; g) kwam levend uit een kuil met leeuwen <Daniele> *Lanceloet*: boek III, r. 3838; e) **Daniel** – verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven ons Heren*: r. 4234; e) **Daniel**; g) redde Susanna; *Margrieta van Limborch*: cap. 25; e) **Daniel** – jonge profeet en invloedrijk ingezetene; g) is toevallig getuige van hoe de door twee corrupte priesters valselijk van overspel beschuldigde Suzanna weggevoerd wordt om gestenigd te worden – vertrouwt het niet ofwel krijgt spontaan medelijden met “juffrou” Suzanne en pleit haar vrij door de priesters op een leugen te betrappen; *Minnen loep*: boek II, r. 2536, 2546, 2555, 2570; e) **Daniel** – profeet; g) door God gespaard in de leeuwenkuil; *Peeter van Provencen*: fol. L4v; e) **Daniel**; g) die nog maar een kind was toen hij Susanna verlostte; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 8; e) **sente Daneele**; *Renout*: r. 2307; e) **Daniel** – profeet; g) door God in de leeuwenkuil gevoed – was jong toen zijn geest door God “verwekt” werd om Susanna te beschermen; *Ridder metter Swane*: p. 19, 34, 35.

Daniel 2 e) **Daniel** – bisschop van Napels <Danyel> *Karl Meinet*: r. A333, 5, 35; A334, 43.

Danijs zie [Denijs, sent] 1

Danimont a) [Moisan I, 1: DANEMON(S) 17 DES PUIS DE VALFONDÉE] – Saraceense koning; b) zoon van Corsuble; e) **Danimont** – Saraceen <Danemont> *Ogier A-D*: r. 215, 222; *Ogier H*: r. 46; e) **Davimont** – Saraceense koning; f) zoon van Cursabel – broer van Gloriande; g) legeraanvoerder voor Rome – door Karahen von Perthij gedood <Davimond, Davimonde, Davimonden> *Ogyer*: r. 213, 1507, 1526, 1548, 1622, 1764, 1816, 2420, 2578, 2608, 2706, 2994, 3023, 3027, 3043, 3047, 3058, 3245, 3506, 3703, 3705, 3708, 3732, 3738, 3759, 3768, 3781, 3808, 3818.

Danyse zie [Denijs, sent] 1

Daniunet zie Dagenet

Dancasteel h) [Graesse: *Dunum*]¹ [Moisan I, 2: DUN 2] — Dun-sur-Meuse,² gelegen aan de rivier de Maas³ in Lotharingen, Frankrijk; k) **Dancasteel** – burcht aan de Meuse, op twaalf mijl van Lutzenborch – waar het leger van Anthonijs en Reynaut zijn kamp opslaat; *Meluzine*: fol. M2rb.

Dannebours e) **Dannebours** (or. Dannebours) – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; *Galien Rethore*: cap. [54].

Dannebru e) **Dannebru** (or. Dannebru) – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; *Galien Rethore*: cap. [54].

Dannoeis zie **Denen, die**

Dan(n)ois zie **Denen, die**

Danquellen h) or. dacquilee / d'Acquilee, waarmee bedoeld zal zijn [Moisan I, 2: AQUILÉE]; i) **Danquellen** – Sarazijns koninkrijk – bondgenoot van soudaen Morandijn in de strijd voor Constantinopolen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 22.

Dansture h) or. dausseure / d'Ausseure, d.i. Auxerre [Moisan I, 2: AUSSERE] – zie **Azûr**; i) **Dansture** – hertogdom van een vooraanstaand legeraanvoerder in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Danthonne zie **Hamtone**

Dantonne zie **Hamtone**

Dantse n) afkomstig uit de Hanze-stad Danzig⁴ [Graesse: *Gedanum*, var. *Dantiscum*],⁵ het huidige Gdańsk⁶ in Polen (zie **Cadansche**); o) **Dantse** – gezegd van tapijten; *Alexanders geesten*: boek V, r. 941.

Danubrant van Arabyen a) mogelijk dezelfde als **Danubru**; e) **Danubrant van Arabyen** – Saraceense prins van Arabien; g) bondgenoot van koning Yvorijn van Mombrant tegen koning Ermenijn en Buevijn van Austoen – sterft aan zijn verwondingen; *Buevijn*: fol. L3v, L4v.

Danubru a) mogelijk dezelfde als **Danubrant van Arabyen**; e) **Danubru** – Saraceense koning; g) bondgenoot van sultan Brandimant tegen koning Ermenijn; *Buevijn*: fol. B6v.

Danus zie **Daunus**

Daphne a) [A-Z 1: *Daphne*]⁷ — Daphne⁸; b) dochter van de riviergod Peneius; d) werd door haar vader in een laurierboom veranderd om aan de 'avances' van

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Dunum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dun-sur-Meuse.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dun-sur-Meuse>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gdansk>

5. <https://tinyurl.com/Graesse-Gedanum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gdansk.kmz

7. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0031.php#a030

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Daphne>

Apollo te ontkomen; e) **Daphne**; g) ‘veranderde’ in de armen van Phebus; *Urbaen*: cap. [2].

Darchun zie **Tarcoen**

Dardan zie **Dardanus**

Dardane h) [Graesse: **Dardania (regio)**]¹ — Dardania,² legendarisch rijk aan de Hellespont op de oostelijke oever van de Dardanellen – met als hoofdstad Dardanus, het latere Troje, gesticht door Dardanus – deze stad zal zijn opgegaan in de huidige havenstad Çanakkale³ in Turkije; i) **Dardane** – land in Minder Asia – vernoemd naar Dardanus – waar de stad Troje ligt; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1351; i) **Dardane** – land in Mynder Asya – verder als boven; *Troyen*: r. 28924.

Dardanides j) [Constans: **DARDANIDÈS**]⁴; k) **Dardanides** – de tweede van de zes stadspoorten van Troje <Daermides, Dardaniides, Dardanites> *Troyen*: r. 3012, 9148, 29459.

Dardanus a) Dardanos⁵ / Dardanus, mythisch stamvader van de Trojanen; b) zoon van Jupiter en Electra – echtgenoot van Chryse – grootvader van Tros – voorvader van Ilus I, Ilus II, Laomedon en Priamus – voorvader van Aeneas; d) stichtte in Phrygië de stad Dardanus, het latere Troje – volgens *Le Recueil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Dardanus een zoon van koning Chorinthus, koning van Chorinte, en Ellectra, dochter van koning Athlas van Libye, broer van Jasius, echtgenoot van Candanie c.q. Candavie, vader van Erictomus c.q. Erictonius, grootvader van Tros, de naamgever van Troyes (zie **Troje**); e) **Dardanus** – zoon van Jupiter; g) naar wie Dardane is genoemd <Dardanuse> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1352; e) **Dardanus** – vorst in Italië; f) vader van Troas – voorvader van Eneas der Trojan; g) geboren in Italië – trok daar later weg en stichtte Troje <Dardan> *Eneide*: r. 61, 64, 11680; e) **Dardanus**; f) zoon van Electre – kleinzoon van Athlas – voorvader van Esiona – voorvader van koning Ylus, koning Assaracus, koning Lamedon en koning Prianus van Troyen – voorvader van de Troyene – voorvader van Anchises en Eneas van Troyen; g) stichtte een stad, het latere Troje – naamgever van Dardane <Dardanise, Dordaniuse> *Troyen*: r. 25856, 28925, 35738, 35816, 35827, 37335, 37765, 39708; e) **Dardanus** – koning; f) nakomeling van Esperus – voorvader van Anchises en Eneas – voorvader van de Troeyanen – zoon van Electra – kleinzoon van Odyas / Athlas; g) stichtte de stad Troeyen; *Troyen Prz*: fol. 134vb, 135rb, 144rb, 146rb, 146vb, 157vb.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Dardania-regio>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Dardania_%28Anatolia%29

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Çanakkale.kmz

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/44>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dardanus>

Dardon zie **Dordoene**

Dardone zie **Dordoene** en [**Dordoene, die**]

Dardonnen zie **Dordoene**

Daren zie **Darioen**

Dares l) [Constans: DAIRE]¹ [Moisan I, 1: DAIRE 3] — Dares Phrygius,² legendarische Trojaanse (pseudo-)auteur van *De excidio Troiae historia* (onbekend Griekse origineel, Latijnse bewerking uit de 5e of 6e eeuw) – exemplarische ‘ooggetuige’ van de Trojaanse Oorlog – auctoritas; m) **Darius** – auteur over de Trojaanse Oorlog; *Minnen loep*: boek IV, r. 1438; m) **Dares** – cleric, wonend te Troye – auteur van een ooggetuigeverslag van de Trojaanse Oorlog, dat in Athene werd gevonden en vertaald door Cornelius <Daeres, Darese, Darijs, Darise> *Troyen*: r. 31, 494, 736, 1926, 1929, 1970, 2983, 3008, 3011, 3016, 4700, 6578, 6585, 6610, 6687, 6720, 6930, 7063, 7072, 9215, 11337, 11398, 11491, 11763, 12279, 12495, 12575, 13437, 13552, 13882, 14174, 14242, 14258, 14501, 14636, 14640, 14653, 14662, 14848, 14853, 15176, 15552, 15584, 16616, 16734, 16822, 17426, 17500, 18148, 18554, 19584, 21926, 22204, 22316, 23264, 23377, 23938, 24176, 24524, 24738, 25119, 25409, 30278, 30285; fragm. F, r. 323, 331.

Dares van Sabolyne a) [Constans: DIRCÈS DE SALEMINE]³; e) **Dares van Sabolyne** – Trojaan; f) verwant van de echtgenote van koning Lamedon; g) bode – bericht de Trojaanse nederlaag tegen de Grieken onder leiding van Hercules <Daris van Salamine> *Troyen*: r. 2512.

Dares(se) zie **Aresse**

Darges zie **Argos 3**

Dargien i) **Dargien** (or. dargie / d'Argie) – Sarazijns koninkrijk van Broart van Dargien <Dangier> *Valentijn ende Oursson*: cap. 32.

Daries zie **Daris 3**

Darijs zie **Dares** en **Daris 1**

Darioen h) [Constans: ARON]⁴; i) **Darioen** – toenaam van **Dimas van Darioen** <Daren, Daron> *Troyen*: r. 9476, 10477.

Daris 1 a) [Moisan I, 1: DAIRE 1] [West VR: Daire(s)] — Dareios / Darius III⁵ Codomannus († 330 v.C.); b) zoon van Arsames en Sisygambis – echtgenoot van Stateira (I) – vader van de dochters Stateira (II) en Drypetis – posthuum schoonvader van Alexander de Grote; c) koning van het Perzische Rijk (336-331 v.C.); d) door Alexander de Grote in drie veldslagen tussen 334 v.C. en 331 v.C.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/44>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Dares_Phrygius

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/46>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Darius_III

verslagen, waarmee het Perzische Rijk te gronde ging; e) **Daris** – heidense koning van Percen en Meden – leenheer van onder andere Grieken en Endi; f) zoon van Arsamus en van Cisigambis – broer van Exateus en van Dymen – echtgenoot van Telico – vader van Daris 2 en Rixcolien; g) zeer rijk en machtig – van goddelijke afkomst – vlucht na het verlies tegen de Grieken naar Babilone, later naar Arbele en uiteindelijk naar Ebractana – verwondt zichzelf dodelijk met zijn zwaard – begraven door Alexander de Grote in een door Apelles gemaakt graf <Darijs, Darise, Darius, Dariuse> *Alexanders geesten*: boek I, r. 79, 412, 423, 429, 441, 473, 496, 1052, 1070; boek II, r. 2, 5, 38, 43, 107, 121, 141, 159, 229, 239, 242, 243, 292, 322, 359, 490, 510, 516, 536, 605, 613, 622, 641, 643, 653, 667, 687, 703, 828, 838, 847, 865, 975, 994, 995, 1005, 1223, 1252, 1273; boek III, r. 22, 26, 28, 173, 244, 253, 255, 271, 394, 395, 432, 492, 501, 503, 505, 543, 560, 855, 1020, 1031, 1072, 1091, 1123, 1136, 1153, 1159; boek IV, r. 25, 43, 70, 91, 107, 124, 145, 149, 171, 190, 199, 221, 300, 353, 367, 369, 375, 1087, 1091, 1100, 1101, 1110, 1128, 1130, 1151, 1207, 1235, 1261, 1273, 1278, 1291, 1298, 1310, 1322, 1346, 1359, 1380, 1389, 1391, 1397, 1408, 1566, 1596, 1633, 1641, 1652; boek V, r. 12, 21, 69, 203, 207, 223, 240, 331, 384, 391, 415, 420, 431, 489, 498, 505, 514, 520, 536, 560, 575, 618, 677, 687, 771, 775, 797, 807, 819, 835, 869; boek VI, r. 167, 277, 283, 327, 337, 376, 807, 809, 814, 925, 932, 941, 1004, 1011, 1017, 1035, 1043, 1073, 1080, 1101, 1109, 1111, 1145, 1172, 1177, 1180, 1191, 1234; boek VII, r. 2, 14, 32, 206, 209, 213, 218, 224, 239, 260, 275, 292, 366, 368, 374, 397, 406, 473, 496, 501, 517, 574, 594, 693, 712, 716, 739, 1279, 1371, 1780, 1811, 1814, 1840, 1876; boek VIII, r. 2, 43, 827, 838, 1102, 1108; boek IX, r. 107; boek X, r. 171, 1129, 1193, 1236; e) **Darijs** – koning; *Couchi*: fragm. VII, r. 1677; e) **Darius** – koning van Perchi; f) zoon van sinte Auberis (d.i. Sisigambis); *Rose C*: r. 6278; *Rose V*: r. 6332; e) **Darius**; g) door Alexander de Grote verslagen in Glicia; *Troyen*: r. 28944.

Daris 2 a) onduidelijk is waar Jacob van M(a)erlant de namen vandaan heeft, waarmee de stervende Daris zijn zuster, zoon en dochter aanduidt; e) **Daris**; f) zoon van koning Daris van Percen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 539.

Daris 3 a) or. Daire – mogelijk een knipoog naar Darius III Codemannus (zie **Daris 1**); e) **Daries** – brugwachter in Babilonien; g) helpt Floyris; *Floyris ende Blantseflur*: r. 11; e) **Daris** – brugwachter in Babylonien; f) echtgenoot van Licoris; g) gastheer van Floris tijdens diens verblijf in Babylonien – geeft Floris advies bij diens zoektocht naar Blancefloer <Daries> *Floris ende Blancefloer*: r. 2189, 2259, 2292, 2306, 2330, 2590; e) **Daris** – brugwachter en waard in Babilonien; f) echtgenoot van Litoris; g) bij wie Floris in Monfolis verblijft; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4].

Daris ⁴ e) **Daris** (or. Dauris) – ridder van Alexander de Grote <Darise> *Cassamus*: r. 6, 222.

[**Daris**] zie **Dares**

Daris van Meden a) [A-Z 2: **Dareios I**]¹ [Moisan I, 1: DAIRE 1] — Dareios / Darius I² de Grote (550-486 v.C.) [Ezra 4, 5]³; b) zoon van Hystaspes; c) koning van het Perzische Rijk (522-486 v.C.); e) **Daris van Meden** – koning van Meden; g) verovert Babilone samen met Cyrus van Percen; *Alexanders geesten*: boek II, r. 1157, 1207, 1222.

Daris van Salamine zie **Dares van Sabolyne**

Darius zie **Dares**, **Daris 1** en **Daunus**

Daron zie **Darioen**

Darcon zie **Tarcoen**

[**Darone, die**] h) mogelijk een anagram van Jordane, welke rivier hier bedoeld lijkt; i) **Darone** – onoversteekbaar diepe rivier in Saraceens gebied, tussen Damast en Jherusalem – Buevijn van Austoen steekt de rivier over door een wit hert te volgen; *Buevijn*: fol. D3r.

Darval h) [Graesse: **Dervalium**]⁴ — **Derval**⁵ in Anjou, Frankrijk; i) **Darval** – plaats met kasteel <Arval> *Meluzine*: fol. F2ra, F2vb.

Darvant h) [West PR: **Darnantes**] – la Forest perilleuse; i) **Darvant** – bos in Bonewick of Gaunes; *Merlijn*: r. 21925.

Daubemerles h) or. Daubemarles – vermoedelijk hetzelfde als

[Moisan I, 2: AUMARLE (d')]: de naam van een kasteel in het chanson de geste *Ciperis de Vigneaux*; i) **Daubemerles** – toenaam van **Huge Daubemerles**; *Galien Rethore*: cap. [35].

Daunus a) **Daunus** [*Aeneis* XII, 22]⁶; b) vader van Turnus; e) **Dampnus**; f) vader van Turnus; *Eneide*: r. 7738; e) **Daunus**; f) vader van koning Turnus <Damis, Damius, Danus> *Troyen*: r. 40053, 40757; e) **Darius**; f) vader van Turnus; g) even oud als Anchises, Eneas' vader; *Troyen Prz*: fol. 159vb, 164rb.

Daunus zie **Damius**

Daupespyne h) [Moisan I, 2: AUBESPINE (d')] – zie ook **die Witte Dorne**;

i) **Daupespyne** – toenaam van **Hugun van Daupespyne** <Dambespyne> *Karl Meinet*: r. A251, 67; A253, 19, 51.

D'Avernaes, Huge zie [**Huge (van / de) Avernaes**]

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0034.php#a033

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Darius_I

3. http://vulgate.org/ot/ezra_4.htm

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Dervalium>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Derval.kmz

6. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen12.shtml>

David 1 a) [A-Z 3: David]¹ [Moisan I, 1: DAVID 1] [West PR: David] — David,² tweede koning van Israël [1-2 *Samuël* en 1 *Koningen*] – zie ook **Dauids kint** en [**Dauids nichte**]; b) zoon van Isai / Jesse (stam van Juda) – vader van Amnon (bij Achinoam) – vader van Absalom en Tamar (bij Maäka) – vader van Salomo (bij Batseba) – tweede echtgenoot van Batseba – uit wiens geslacht Maria en Jezus (van Nazareth) geboren (zouden) zijn; d) dichter / componist van het Oudtestamentische bijbelboek *Psalmen* – gedurende de late Middeleeuwen één van de Negen Besten³; e) **Davit** – eerst herder, later koning van Israhel; f) vader van Absalon – vader van koning Salomoen (bij Batseba); g) verslaat Golyas – pleegt overspel met Urias' echtgenote en doodt Urias <David, Davite> *Alexanders geesten*: boek III, r. 733; boek IV, r. 771, 782, 783, 797, 799, 804, 808, 811; e) **David** <Davidts> *Buevijn*: fol. E3v, I2r; e) **Dauid**; g) toonde berouw over zijn zonden; *Graal & Merlijn*: r. 2488, 2557; e) **Davidt**; g) versloeg met hulp van God een sterke reus; *Jan uut den Vergiere*: cap. 17; e) **David**; f) vader van Absolon; *Jechemas*: fragm. I, r. 63; e) **David**; g) exemplarische koning; *Karl Meinet*: r. A398, 54; A469, 22; e) **David**; f) voorvader van Lanceloet van Lac <Dauids> *Lanceloet*: boek II, r. 24660; e) [**David**] – koning; f) voorvader van Galaat; g) Salemon heeft zijn zwaard <Dauids, Davite> *Lanceloet*: boek III, r. 299, 8641; e) [**Davit**]; g) door God beschermd in zijn gevecht tegen de reus Godolias <Davite> *Lanceloet*: boek III, r. 21138; e) [**Davit**]; g) stierf omwille van een vrouw <Davite> *Lanceloet*: boek IV, r. 3023; e) **David** – profeet die ons laat weten dat de Hel uit twee etages bestaat: de onderste voor de verdoemden, de bovenste voor de zielen die wachten op de komst van de Verlosser – verwelkomt Jhesus als die op Paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel open beukt; *Leven ons Heren*: r. 941, 3933, 4223; e) **David**; g) auctoritas; *Limborch*: boek I, r. 9; e) **David**; g) auctoritas; *Lymburch*: boek I, r. 9; e) [**David**] – “in Abrahams, in Moyses, in Dauids tijden” <Dauids> *Mariken van Nieuweghen*: fol. D5r; e) **David** – profeet; g) beweert dat Gods oordelen en straffen niet te bevatten zijn; *Meluzine*: fol. A2ra; e) **David** – koning; f) echtgenoot van Nycol – echtgenoot van Barsabee – vader van Amon, Thamer en Salomon; g) exemplarisch bedrogen door een vrouw – maakte op onoirbare wijze gebruik van een list om de schone Barsabee te kunnen beminnen – wiens bed tezamen met zijn echtgenotes onteerd werd door zijn zoon Absolon – wiens hoofdman Joab Absolon doodde – wiens oudste zoon Amon zijn zuster Thamer verkrachtte – haalde de Ark Gods feestelijk uit het huis van Aminadap en bracht hem naar de Tempel van Jherusalem – door zijn boosaardige vrouw Nycol aangesproken op zijn gedrag omdat hij half

1. https://dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0012.php#a011

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/David>

3. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

ontkleed voor de Ark uitdanste en speelde – op een exemplarische wijze zachtmoedig gemaakt door Barsabee <Davids> *Minnen loep*: boek I, r. 3204; boek II, r. 3787; boek III, r. 675, 685, 1050; boek IV, r. 661, 667, 672, 699, 710, 712, 714, 964; e) **David** – koning en stamvader; f) vader van Salomon; g) stond wél in de gunst van God in tegenstelling tot zijn zoon Salomon en diens zonen; *Negen Quaetsten*: fol. A2r-A2v, A4r, B4v; e) **David**; g) onthoofde de reus Goliath; *Peeter van Provencen*: fol. C2v, M1r; e) **David** – profeet en psalmist; g) Sidonie bidt dat God Ponthus van de Saraceen laat winnen zoals David Goliath overwon; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 4, 8; e) **David**; f) vader van Absolon; g) treurde zowel om de dood van zijn zoon Absolon als om die van koning Saul en zijn zoon Jonathas <Danid> *Roelant*: r. P1065; e) **David**; g) exemplarische boetedoener – wiens toorn door Abigail verdween – had Bersabea als concubine – voorvader van Joseph <Davids> *Stijevoort*: refr. 1, 34; e) **David**; f) vader van Absaloen; g) speelde mooi op de harp <Davids> *Troyen*: r. 9591, 17750; e) **David**; g) weende over Saul, Jonathas en Absalon; *Turpijn*: XII, r. 59; e) [**David**] – voorvader van Jezus <Davids> *Valentijn ende Oursson*: cap. 66; e) **David**; f) geliefde van de getrouwde Bersabea – vader van Absolon; g) exemplarische overspelige – verdreven door zijn zoon Absolon <Davids> *Vergi Prz*: r. 7, 11, 15.

David 2 a) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 1: DAVID 11]; e) **David** – oude jager – gouverneur en beschermer van de jonge Karl; g) gedood in de slag om Termis <Davide, Davids> *Karl Meinet*: r. A6, 45, 53, 62; A7, 9, 15, 20, 36, 45; A8, 2, 10, 16, 21, 28, 47, 51; A9, 2, 6, 26, 27, 35, 55, 59; A10, 14, 30, 40, 49, 61; A11, 12, 18; A13, 33, 53, 57, 62, 63; A14, 1, 6, 13, 36, 44, 49; A25, 32, 39, 60; A26, 18, 22, 56; A27, 17, 30, 34, 47, 52, 61, 64; A28, 7, 14, 27, 31, 43, 60; A29, 5, 25, 42, 47, 55; A30, 3; A32, 10; 43, 62; A33, 10, 17; A33, 37; A38, 23, 26; A44, 24; A49, 3, 6, 40; A67, 19, 32, 37, 40, 46, 58; A68, 15, 25, 30, 53, 56, 60; A69, 8, 28, 57, 61; A73, 61; A74, 8, 16, 22, 52, 61; A75, 78, 18, 30, 33; A78, 20, 24, 29, 36; A100, 19; A103, 55, 59, 65; A104, 18, 31; A108, 56, 61; A109, 2, 5, 14; A110, 15; A129, 13, 21, 40, 43; A130, 10, 12; A134, 54; A135, 19, 22, 36, 58; A136, 24, 58; A137, 37; A143, 60; A144, 17; A148, 24; A152, 47; A154, 13, 59; A155, 18; A158, 40; A159, 17, 33; A170, 25; A171, 60; A180, 13; A182, 50, 60, 63; A183, 12, 20, 22, 26, 32; A184, 14, 31; A207, 12, 14; A209, 8.

David zie **David den Bruys**

David den Bruys a) referentie [?] naar de Schotse koning David II,¹ toegenamd: ‘Bruce’ (1324-1371); e) **David den Bruys** – jonge koning van Schotland; g) vraagt de hand van de dochter van koning Magnus van Deenmerke en zou

1. https://en.wikipedia.org/wiki/David_II_of_Scotland

die ook gekregen hebben ware het niet dat zij onderweg naar Aberdane sterft
<David> *Denensage*: r. 30, 170.

David van Lions a) or. David Delloys – mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: DAVID 11], comte de Senlis, “maistre” de Mainet; e) **David van Lions** – schoolmeester van Carolus; g) brengt Carolus in veiligheid als hij door Hendrick gedood of gevangengenomen dreigt te worden; *Valentijn ende Oursson*: cap. 65.

Dauids kint a) afstammeling van koning David – bedoeld wordt Jezus Christus [Mattheus 1, 1]¹ (zie **Jezus Christus**); e) **Dauids kint**; *Lymburch*: boek XII, r. 4; e) **Dauids sone**; *Malegijs*: p. 153.

[Dauids nichte] a) afstammeling van de Oudtestamentische koning David – bedoeld wordt de moedermaagd Maria (zie **Maria 1**) – hoewel de evangelisten Mattheus en Lucas wél de geslachtslijst van Joseph geven: [Mattheus 1, 1-17],² [Lucas 1, 27]³ en [Lucas 2, 4]⁴ en niet die van Maria, verzekert de *Legenda aurea* [CXXVII: De nativite sancte marie virginis] *Gulden legende*: Vander Gheboorten onser Vrouwen [125] ons dat ook Maria een afstammeling van David is: “Natiuitas gloriose virginis Marie ex tribu Iuda et regia stirpe David duxit originem.” “Marien, onser Vrouwen, gheboorte quam uten conincleken gheslechte van David” – zie ook Jan van Boendale, [Der leken spiegel, II, 50]:⁵ ‘Van Josephs ende Marien gheslachte’; e) **Davidts nichte**; *Buevijn*: fol. I2r.

Dauids sone zie **Dauids kint**

Davidt zie **David 1**

Davidts nichte zie **[Dauids nichte]**

Davimont zie **Danimont**

Davit zie **David 1**

Deanira zie **Dianira**

Dedalus a) [A-Z 1: Daidalos & Ikaros]⁶ [Moisan I, 1: DEDAILUS] — Daidalos / Daedalus,⁷ Atheens kunstenaar en architect; b) vader van Icarus; d) bouwer van het Labyrint, waarin hij vervolgens zelf met zijn zoon Icarus gevangen werd gehouden totdat hij de enige uitweg benutte die hen restte, de lucht, door het construeren van vleugels uit veren die bijeengehouden werden door was; e) **Dedalus** – uitvinder; f) vader van Ycarus; g) maakte vleugels voor zijn zoon; *Rose C*: r. 4994; *Rose V*: r. 5042; e) **Dedalus**; g) exemplarisch vindingrijk en behendig; *Urbaen*: cap. [16].

1. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

3. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

4. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_2.htm

5. https://www.dbnl.org/tekst/boen001derl02_01/boen001derl02_01_0002.php

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0028.php#a027

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Daedalus>

Dedefur h) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 2: DELPHUR] – or. “Après ce qu’Alixandres ot Dedephur conquis” [*Les voeux du paon*, r. 1]; i) **Dedefur** – stad (in Azië) – veroverd door Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 2.

Dederich zie [Diederick] 2

Dederich Lamp zie Diederick 3

Dederich van Ardanien zie Diederijc van Ardan

Dederich van Valcianen zie Diederijc van Ardan

Dederic(k) zie Diederick 1

Deduit zie Deduut

Deduut a) or. Deduit, lett. ‘vermaak’, allegorie¹; e) **Deduut** – heer, jongeling; f) vriend van Bliscap; g) knap en lang, rond gezicht, blond krullend haar, breed geschouderd en smal in de taille, klein baardje – heeft de Vergier aangelegd en komt daar regelmatig met zijn gezelschap plezier maken – neemt deel aan het leger van de God van Minnen <Dedute> *Rose C*: r. 569, 585, 605, 640, 655, 662, 704, 714, 751, 784, 794, 1287, 1290, 1551, 3050, 9647; e) **Deduut** – idem <Dedute; *Rose V*: Dedude, Dedut; *Rose B*: Deduit> *Rose V*: r. 571, 587, 607, 642, 657, 664, 706, 716, 753, 786, 796, 1287, 1293, 1296, 1561, 3090, 9825; *Rose C*: r. 569, 585, 605, 640, 655, 662, 704, 714, 751, 784, 794, 1287, 1290, 1551, 3050, 9647.

Deenmarcke(n) zie Denemercken

Deenmerke(n) zie Denemercken

Deensce zie Deensche

Deensche n) Deense, van / uit Denemarken – zie ook Denemercken en die Denen;

o) **Deensche** <Deenschen> *Denensage*: r. 28, 111, 658; o) **Deensce** – verwijzend naar hertog Vrederijc de Denois; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 148, 349.

Deenssche zie Denen, die

Defebus zie Deiphebus

Deidamia a) Deidamia / Deidameia²; b) dochter van Licomedes – moeder van Neoptolemus / Pirrhus (met Achilles); e) **Dydamyia**; f) dochter van Lycomedis; g) werd door de als meisje verklede Achilles overweldigd en bezwangerd – omdat zij protesteerde door Achilles aan de kant gezet, met goedkeuring achteraf van Dirc Potter <Dydamia> *Minnen loep*: boek II, r. 1681, 2869, 2874, 2947, 2964, 2990, 3003, 3062; e) **Deidamia** – koningin; f) dochter van koning Licomedes – echtgenote van Achilles – moeder van Pirrus alias Neptolomus; g) bemind door de als meisje verklede Achilles, door hem verkracht en zwanger gemaakt – krijgt na Achilles’ ontmaskering zijn trouwbelofte – laat haar zoon Pirrus naar de oorlog gaan om zijn vader te

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Deidamia_%28mythology%29

wreken <Deidamie, Deidamien, Deydamie, Diadamia, Diademia, Doerdamyen, Dordamyen, Dyademia, Dyademie> *Troyen*: r. 165, 188, 5253, 5579, 5584, 5632, 5847, 5903, 5936, 5940, 6010, 6038, 6062, 6160, 6176, 6342, 29709.

Deifebus zie **Deiphebus**

Deyne(n) zie **Denen, die**

Deiphebus a) [West VR: *Deïphebuz*] — *Deïphobos*¹ / *Deïphebus*; b) zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba – broer van onder andere Hector; e) **Deiphebus** – Trojaan; f) derde zoon van koning Priamus van Troyen en Ecuba – broer van Hector, Paris, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina; g) gaat met Paris mee naar Grieken op zoek naar Esiona – strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Palamedes <Defebus, Deifebus, Deiphobus, Dephebus, Deyfebus, Diephebus, Diopolus> *Troyen*: r. 414, 471, 483, 2801, 3784, 3890, 4029, 4048, 4230, 6870, 6877, 8414, 9328, 10497, 10506, 10710, 10993, 11426, 11961, 11989, 12273, 12528, 12956, 13165, 14379, 14659, 16569, 18169, 20345, 21794, 21865, 21874, 21885, 21898, 21913, 21936, 22037, 22327, 22333, 22630, 22711, 27876, 32048; e) **Dyephebus** – Trojaanse held; *Troyen Prz*: fol. 157rb.

Declains a) ‘li Dains’ / ‘l’Esclain’ / ‘li Esclarois’, toenaam van Yvain, een ridder van de Ronde Tafel [West PR: *Yvain* 4]; e) **Declains** – toenaam van **Ywen Declains** <van Stail> *Merlijn*: r. 24919, 28480.

Delbora a) Debora,² lett. ‘honingbij’ [*Rechters* 4, 4]³ – profetes uit Efraïm; e) **Delbora**; g) wijze en edele vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2489.

Dele Derefonteine zie **Terre Foreine**

Delf h) [Graesse: *Delfum*]⁴ — *Delft*⁵ in Zuid-Holland – waarop mogelijk de roem van Dirc Potters tijdgenoot, de intellectuele biechtvader Dirc van Delf afstraalde; i) **Delf** – waarvan de bewoners niet als onwetend bekend staan; *Minnen loep*: boek I, r. 943.

Delijt a) or. *Deliz*, lett. ‘vreugde’ / ‘genot’, allegorie⁶; e) **Delijt** – dezelfde als **Blijtheit?** – [jongen?]; g) woont samen met *Joncheit* – neemt deel aan het leger van de God van *Minnen* <[*Luxurie*]> *Rose C*: r. [4366], 4395, 9645, 9896; e) **Delijt** – idem <[*Luxurie*]> *Rose V*: r. [4410], [4439], 9823, 10070; e) **Delijt** – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1060, 1181.

Delfos zie **Delphos**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Deiphobus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Deborah>

3. http://vulgate.org/ot/judges_4.htm

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Delfum>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Delft.kmz

6. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Delos h) [Graesse: *Delus*]¹ — Delos,² Grieks eiland in de Egeïsche Zee en één van de Cycladen³ – vermaard om zijn Apollo-orakel – gedurende de Middeleeuwen verward met de orakelplaats Delphi (zie **Delphos**); i) **Delos** – het grootste eiland van de 54 Cyclades in de Suutsee; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1695; i) **Delphos** – eiland “dat welcke die aldereerlijcke plaetsen van Gryecken was, want het was dat hoeft van alle die gheestelijckeyt” – waar Appolijn als (af)god vereerd wordt – waar Esopus vals beschuldigd wordt van diefstal van een gouden beker uit de tempel van Appolijn; *Esopus*: p. 150, 152, 154, 158; i) **Delphos** (or. Delphés, zowel Delphi als Delos) – eiland – met orakel van Apollo; *Jason*: fol. 55r, [90r]; i) **Delos** – het grootste eiland van de 54 Ciclade in de Zuytsee – onder heerschappij van Anius – door Eneas van Troyen c.s. bezocht op zijn zwerftocht na de val van Troje, waar Eneas Apollyn om raad vraagt <Dolos> *Troyen*: r. 5148, 5724, 29263, 35709, 35772, 35805, 37365; i) **Delphos** – koninkrijk van bisschop Auius, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 134vb, 135ra, 135rb, 144va.

Delphos h) Delphi⁴ in Phocis / Fokida⁵ aan de voet van het Parnassusgebergte in Griekenland – vermaard om zijn Apollo-orakel⁶ – zie ook **Delos**; i) **Delphos** – eiland waar koning Laomedon van Troyen de god Appollo raadpleegde; *Hercules*: cap. [6]; i) **Delphos** – met een Apollo-tempel / orakel – waar Pirrus door Orestes wordt gedood en wordt begraven <Delfos, Delpos> *Troyen*: r. 215, 7276, 7284, 31774, 35012, 35085, 35093, 35107.

Delphos zie **Delos**

Delpos zie **Delphos**

Demas e) **Demas** (or. Demas) – vriend van Esopus; g) troost Esopus als hij in Delphos valselyk beschuldigd wordt van tempelroof; *Esopus*: p. 152.

Demophon zie **Demophon 1** en **Demophon van Soloferne**

Demetrius 1 a) Demetrius [*Alexandreis* VIII, 107]⁷; e) **Demetrius** – Griekse strijder; g) beraamt samen met Dimus en Lecolaus een uiteindelijk verijdelde samenzwering tegen Alexander de Grote – gevangengenomen <Demetrioen> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 289, 344.

Demetrius 2 a) Demetrius – hoewel bekend als naam van Syrische (Seleucidische) koningen is er geen historische Demetrius bekend achter de anekdote die Dirc Potter navertelt; e) **Demetrius** – koning van Suryen; g) was bereid de ter

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Delus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Delos.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Delphi.kmz

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Phocis_\(ancient_region\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Phocis_(ancient_region))

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Delphi#Temple_of_Apollo

7. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al08.html

dood veroordeelde Sabina veertien dagen vrij te laten op voorwaarde dat iemand haar plaats zou innemen – geeft haar heur vrijheid terug als haar minnaar Floridamas daartoe bereid is en zij na veertien dagen terugkeert; *Minnen loep*: boek II, r. 1826.

Demiete a) bedoeld wordt koning Diomedes [?], koning van de Bistonen in Thracië (zie **Diomedes**); d) het temmen van de mensenetende merries van koning Diomedes was één van de Twaalf Werken van Hercules; e) **Demiete**; g) genoemd in een door Achilles gezongen lied over de heldendaden van onder andere Hercules; *Troyen*: r. 5105.

Demofoen zie **Demophon 2** en **Demophon van Soloferne**

Demofoen! o) **Demofoen!** – strijdkreet van Demofoen; *Margrieta van Limborch*: cap. 106.

Demofon zie **Demophon 2**

Demolius a) de centaur¹ Demoleon [*Metamorphoses* XII, 356]²; e) **Demolius** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Peleus 1 <Demolion> *Troyen*: r. 27329, 27352.

Demophoen zie **Demophon van Soloferne**

Demophoin zie **Demophon van Soloferne**

Demophon 1 a) [Constans: DEMOPHON 1]³ – lett. ‘stem van het volk’; e) **Demophon** – Griek en koning; f) echtgenoot van Cethera; g) krijgt Cethera na de val van Troje – na terugkeer verdreven uit zijn land <Demophon> *Troyen*: r. 32429, 33985, 34089.

Demophon 2 a) Demophon⁴ – geliefde van Phyllis, in Ovidius’ *Heroides*⁵ schrijfster van brief II⁶; b) zoon van koning Theseus van Athene; e) **Demofon**; f) zoon van koning Theseus van Athene; g) raakt na terugkeer uit Troyen door stormachtig weer verzeild in Rodopee, waar koningin Fillis hem liefdevol ontvangt – zweert bij zijn vertrek naar Athene na vier manen naar Fillis terug te keren, maar komt deze belofte niet na <Demofoen, Demofone> *Minnen loep*: boek I, r. 335, 357, 361, 405, 414, 415, 428, 434, 439, 3250; boek II, r. 1676; e) **Demophon**; f) verloofde van Philis; g) kwam niet opdagen op de afgesproken (huwelijks)dag, waarna Philis zichzelf doodt; *Urbaen*: cap. [4].

Demophon (van Louferne) zie **Demophon van Soloferne**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/44>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Demophon_%28King_of_Athens%29

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her2.shtml>

Demophon van Soloferne e) **Demophon van Soloferne** – Saraceense koning van vijf of zes koninkrijken, waaronder Soloferne en Atusien, later ook sultan van Babilonien; f) broer van sultan Karados van Babilonien – oom van Armenius – echtgenoot van ESYOENE van Salensen; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – verliefd op de Griekse ESYOENE van Salensen – gaat met Echites van Athenen c.s. mee naar Ermenie en wint de tweekamp tegen koning Polifemus van Barberien – pleit bij zijn broer tevergeefs voor vrede – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel – raakt gewond en wordt gevangengenomen – wordt na de Saraceense nederlaag Christen en trouwt ESYOENE <Demophonne, Demophons> *Limborch*: boek VII, r. 44, 136, 615, 652, 693, 699, 704, 706, 725, 760, 767, 772, 841, 982, 1036, 1058, 1081, 1085, 1221, 1229, 1289, 1291, 1316, 1413, 1459, 1571, 1613, 1635, 1653, 1661, 1688, 1782, 1798, 1805, 1819, 1862, 1887; boek VIII, r. 20, 144, 240, 247, 260, 273, 282, 369, 383, 404, 432, 436, 450, 467, 483, 485, 489, 500, 522, 530, 544, 549, 558, 569, 577, 591, 603, 610, 720, 732, 1133, 1354, 1395, 1412, 1429, 1444, 1466, 1486, 1498, 1503, 1510, 1524, 1528, 1531, 1540, 1548, 1551, 1564, 1587, 1671, 1672, 1684, 1700, 1735, 1752; boek IX, r. 27, 47, 72, 81, 89, 121, 156, 235, 240, 255, 274, 289, 349, 375, 448, 540, 553, 673, 760, 804; boek XI, r. 94, 138, 144, 161, 593, 627; boek XII, r. 149, 154, 158, 162, 168, 349, 357, 379, 385, 418, 444, 485, 497, 560, 594, 609, 616, 643, 698, 713, 735, 763, 777, 791, 796, 814, 829, 849, 873, 889, 892, 921, 961; e) **Demophon** – heidense koning van Artusye; f) broer van de sultan van Babylonien; g) bemint ESYONEN van Salenchen – kiest partij voor de Christenen <Demophon, Demophons> *Limborch Frg*: H50, r. 1, 60, 140; H51C, r. 373, 407; H53, r. 288, 320, 345, 360, 373, 393, 405, 410, 423, 427, 439, 447, 477, 504, 529, 537, 569, 593; H56, r. 27, 69; e) **Demophon van Louferne** – Saraceense koning van vijf of zes koninkrijken, waaronder Louferne en Artüsien, later ook sultan van Babelonien; f) broer van sultan Karadoes van Babelonien – oom van Armenius – echtgenoot van Ysione van Salenten; g) verder als boven <Demophoen, Demophoin, Demophons> *Lymburch*: boek VII, r. 43, 135, 619, 655, 696, 701, 706, 727, 762, 769, 774, 834, 949, 981, 1028, 1042, 1078, 1101, 1105, 1241, 1249, 1311, 1313, 1337, 1434, 1480, 1485, 1596, 1638, 1660, 1678, 1686, 1713, 1805, 1821, 1828, 1842, 1885, 1910; boek VIII, r. 143, 236, 247, 262, 275, 284, 371, 385, 406, 434, 438, 452, 469, 485, 487, 491, 502, 524, 532, 545, 551, 569, 577, 591, 603, 610, 721, 733, 1035, 1123, 1341, 1382, 1399, 1416, 1431, 1453, 1473, 1485, 1490, 1497, 1511, 1515, 1527, 1535, 1551, 1574, 1657, 1658, 1670, 1686, 1719, 1736; boek IX, r. 27, 47, 72, 81, 88, 119, 152, 231, 236, 251, 272, 285, 345, 371, 444, 537, 663, 699, 713, 743, 774, 788, 861, 903; boek XI, r. 108, 152, 158, 175, 675, 703; boek XII, r. 281, 283, 287, 291, 297, 523, 531, 557, 563, 596, 634, 713, 737, 818, 853, 872, 886, 893, 929, 944, 997, 1012, 1034, 1066, 1092, 1097, 1115,

1133, 1164, 1221, 1237, 1240, 1277, 1335, 1634; e) **Demofoen** – Saraceense ridder; f) broer van sultan Carodos van Babilonien – oom van Arynijus – echtgenote van Ysonia van Salenten; g) verder als boven – vecht mee tegen de kalief van Baldac c.s. – overvalt hem in zijn schip – blijft bij koning Etsijtes <Demofoen> *Margrieta van Limborch*: cap. 80, 82, 85, 87-98, 100-110, 112, 115-117.

Den Briele zie **Briele, Den**

Denant zie **Dynant**

Deneblase h) [West PR: **Daneblaise**] – stad in Carmelide; i) **Deneblase** – stad van koning Leodegan, gelegen in Carmelide, met als burggraaf Sydonies – belegerd door koning Rioen van Denemarke en de Sennen c.s.; *Merlijn*: r. 17267, 18729, 18744, 22313, 23316, 24070, 27389, 28123.

Denemaerke zie **Denemercken**

Denemarg zie **Denemercken**

Denemarke zie **Denemercken**

Denemarcken i) **Denemarcken** (or. de Nemours) – hertogdom dat met koning Artus van Bertangien samenspannt tegen Vranckrijck en koningin Barthem; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Denemercken zie **Denemercken**

Denemercken h) [Graesse: **Dania**]¹ [Moisan I, 2: DANEMARC(H)E] [West PR: **Danemarc(h)e**] [West VR: **Danemarc(h)e, (de)**] — het koninkrijk Denemarken,² in omvang bij lange na niet hetzelfde als tegenwoordig (ook met Skåne in het zuiden van Zweden) – maar ook de Ardennen (“le Danois” kan een verbastering zijn van ‘l’Ardennois’) – in het middeleeuws Latijn is naast Dania de variant Dacia heel gebruikelijk, zodat er verwarring kan optreden met de Romeinse provincie Dacia, ruwweg het huidige Roemenië – de middeleeuwse weg van, naar en door Denemarken is geografisch niet altijd even realistisch – zie (ook) **Ardennen, Deensche** en **die Denen**; i) **Denemaerke** – in het noorden van Germania – onderworpen aan Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1447; boek X, r. 1161; i) **Deenmerke** – land van herkomst van de Noormannen die zich bij Breda vestigen <Deenmerken, Denemerke> *Denensage*: r. 12, 23, 99, 286, 480; i) **Denemarke** – hertogdom – waar de reus Lokefeer het paard Pennevare veroverd op de hertog van Denemarke – de hertog van Denemaerke neemt deel aan het toernooi met als prijs Galiene <Denemaerke, Denemerke> *Ferguut*: r. 2924, 3731, 5253; i) **Denemercken** – toenaam van **Ogier van Denemercken**; *Galien Rethore*: cap. [16], [34], [54]-[57]; i) **Denemercken** – toenaam van **Ogier van Denemercken**; *Heemskinderen*: p. 159; i) **Denemercken** – toenaam van

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Dania>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danmark>

Ogier van Denemercken <Denemercke> *Hughe Prz*: p. 10, 79;
 i) **Deenmarcken** – door welk land heer Jan reist na zijn vertrek uit Rome om in Enghelant te komen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 16; i) **Denemarg** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1530;
 i) **Denmarcke** – koninkrijk van Oytger van Denmarcken <Denmarcken> *Karl Meinet*: r. A357, 34; A362, 48; A409, 42, A410, 14; A412, 37, 57; A470, 34; A507, 36; A532, 7; i) **Denemarken** – koninkrijk – land van herkomst van Melian – drie ridders melden aan Galaat uit Denemarken te komen <Denemerken> *Lanceloet*: boek III, r. 1831, 10314; i) **Denemarken** – land van de Denen – de landsheer van Denemarken komt naar koning Arturs hof in Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9704; i) **Deenmerken** – land (van herkomst) van Lanseloet van Deenmerken <Deenmerke, Denemerken> *Lanseloet*: r. 0, 178, 704, 839, 934; i) **Denemarke** – hertogdom [?] van Vrederijc de Denois – bondgenoot van Yoen tegen Yrene; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 143;
 i) **Denemarke** – koninkrijk van koning Ogier; *Lorreinen O*: r. 2702;
 i) **Denemerken** – koninkrijk van Godefroot – toenaam van **Ogier van Dennemercken** alias **die Danoy** <Dennemercken> *Malegijs*: p. 2, 119;
 i) **Dennemercke** – mark, veroverd door Oliphart; *Meluzine*: fol. P1rb;
 i) **Denemarke** – koninkrijk van Rioen van Denemarke <Denemarken> *Merlijn*: r. 18695, 18701, 19043; i) **Denemercke** – Saraceens koninkrijk van Angis; *Merlijn Prz*: fol. B1b, B2a; i) **Dennemarck** – koninkrijk van Gottfried von Dennemarck, die zich aan Karel de Grote moet onderwerpen en zijn zoon Ogier als gijzelaar moet geven – na zijn vaders dood opgeëist door Ogier – van Karahen na zijn doop, geschonken door Ogier die zelf koning van Engellant wordt door zijn huwelijk <Denmarcken, Dennemarcken, Dennemarck, Dennemarcken, Dennemercke> *Ogyer*: r. 62, 493, 496, 506, 2517, [4136], 4316, 4330, 4446, 4466, 4516, 4567, 4830, 4837, 5346, 5545, 5701, 7306, 8673, 9500, 9609, 9899, 20947; i) **Denemarken** – koninkrijk – de koning van Denemarken neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – bondgenoot van Sornagur <Denemerken> *Parthonopeus*: r. 3691, 5279; fragm. M I, fol. 1va, 32; i) **Dennemark** – koninkrijk – toenaam van **Ogyer von Dennemark** <Dennmärken> *Reinolt von Montelban*: r. 423, 4917, 8903, 9145, 9216, 10797; i) **Denenmerken** – toenaam van **Ogier van Denenmerken** <Denemarke> *Renout*: r. [1088], 2093; i) **Denemercken** – toenaam van **Ogier van Denemercken** <Dennemercken> *Roelant*: r. P61, P205, P414, P469, P604, P918; i) **Denemercken** – toenaam van **Ogier van Denemercken** – vaderland van de Sarazijn Rollo; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 13-14; i) **Denemerken** – bereikbaar over zee; *Servaes*: boek I, r. 978;
 i) **Deenmarcke** – land in European; *Troyen*: r. 29015; i) **Denemercken** (or. Dacia) – toenaam en koninkrijk van **Ogyer van Denemercken**; *Turpijn*: V, r. 36; VII, r. 13; XIII, r. 44.

Denen, die a) [Moisan I, 1: DANOIS] – de Denen alias de Noormannen,¹ de inwoners van Denemarken (zie **Denemercken**) – in het middeleeuws Latijn zowel Dani² (van Dania) als Daces (van Dacia) geheten – zie ook **Tontonoy**s; e) **die Denen**; g) tegen wie de inwoners van België zichzelf succesvol verdedigden; *Caesar Prz*: fol. 29r; e) **die Denen**; g) wijken uit naar Brabant als onderweg de Deense koningdochter overlijdt die was uitgehuwlijkt aan de Schotse koning David den Bruys; *Denensage*: r. 422, 441, 449, 603, 609, 621, 648, 670, 678, 691, 701, 722, 726, 727, 731; e) **die Deyne** – toenaam van **Oytger van Denmarcken** <Deynen> *Karl Meinet*: r. A412, 56; e) **die Denen** – volk / leger uit Denemarken; g) bondgenoten van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9878; e) **die Denen** – volk; g) onderdanen van hertog Vrederijc de Denois – bondgenoten van Yoen tegen Yrene; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 163, [213], 331; e) **de Denois** – toenaam van **Vrederijc de Denois** <Denois> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 276, 313.; e) **die Denen** – inwoners van Denemarke; g) onderdanen van koning Ogier; *Lorreinen O*: r. 2910; e) **die Danoys** – toenaam van **Ogier van Dennemercken**; *Malegijs*: p. 2, 315; e) **die Deenssche** – de mannen van koning Angis; g) aan wie door koning Vortigher de bezittingen van de overwonnen vijanden als soldij gegeven worden; *Merlijn Prz*: fol. B2b; e) **die Danois** – toenaam van **Ogier** <Denois> *Ogier A-D*: r. 175, 181, 183, 336; *Ogier E-G*: r. 24, 33, 42, 48, 79, 86, 99, 117, 128, 158; e) **der Denoys** – toenaam van **Ogier von Dennemarck** <Danoys, Danoyse, Denos, Denoyse, Denoysen, Denoyss, Denois, Denoiss> *Ogyer*: r. 384, 1411, 1772, 2160, 2200, 2239, 2282, 2285, 2478, 2484, 2486, 2497, 2824, 2879, 3030, 3346, 3421, 3504, 3553, 3604, 3612, 3765, 3929, 4112, 4236, 4280, 4387, 4438, 4553, 4561, 4722, 4806, 4824, 4874, 5349, 5593, 5849, 5941, 6019, 6081, 6113, 6149, 9063, 9200, 10907, 11320, 11615, 11680, 11684, 11699, 11704, 12017, 12272, 12364, 12486, 12877, 12926, 14116, 14186, 14777, 15176, 15295, 15321, 15349, 15431, 15477, 15871, 15879, 15905, 15956, 15963, 16244, 16271, 16523, 16865, 17107, 17121, 17143, 17374, 17393, 17659, 17680, 17826, 18050, 18107, 18164, 18203, 18390, 18578, 18692, 18761, 18800, 18840, 18879, 18955, 19026, 19083, 19290, 19310, 19315, 19454, 19545, 19556, 19576, 19627, 19835, 19906, 20266, 20286, 20294, 20322, 20758, 20760, 21142, 21237, 21326, 21468, 23145, 23287, 23558, 23657; e) **die Denen** – volk; g) nemen deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3693, 5070; e) **de Denois** – toenaam van **Ogyer von Dennemarken**; *Reinolt von Montelban*: r. 9305; e) **die Dannois** – toenaam van **Ogier van Denenmerken** <Dannois, Dannoys> *Renout*: r. 1395, 1406, 1645; e) **die Denen** (or. Daces); g) aan wie

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Vikings>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Danes_%28Germanic_tribe%29

Karel de Grote Portugal als beloning gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 47.

Denenmerken zie **Denemercken**

Denia h) [Graesse: *Dania*]¹ — Dénia,² havenstad³ aan de Costa Blanca in Spanje;

i) **Denia** – bondgenoot van de koningen Ebrahum en Altumaïor in de strijd tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IX, r. 9.

[Denijs, sent] 1 a) [A-Z 4: **Dionysius de Areopagiet**]⁴ [*Legenda aurea* CIL: De sancto Dionysio] [*Gulden Legende*: Van sinte Dionise [147]] [Moisan I, 1: DENIS 1 (saint)] [West PR: **Denis, Saint**] [West VR: **Denis, Sain(t)**] — Dionysius/saint Denis⁵ († ca. 250), legendarische eerste bisschop van Parijs – zie ook **[Denijs, sent] 2, Sent Denijs, [Sent Denijs Francken]** en **[Sent Denijs kercke]**; d) martelaar – onthoofd en begraven op de Mons Gaudii (zie **Monjoie!**), het latere Montmartre (zie **Montmarters**) nabij Parijs – beschermheilige van de Franse koningen – één van de veertien noodhelpers – feestdag 9 oktober; e) **sente Denijs**; *Ayoel*: r. 341; e) **sente Denijs**; *Ferguut*: r. 2138, 3832, 5275; k) **sint Denijs** (or. Saint Denis) – waarvan koning Kaerle in een (voorspellende) droom ziet dat de kerk verwoest is – “Montjo[ye], sint Denijs”; *Galien Rethore*: cap. [21], [30]; e) **sente Dyonijs**; g) aan het hof van Karel zweert men bij hem; *Heemskinderen*: p. 22, 46, 53, 72; e) **sente Dyonis** <Dionise, Dionisye, Dyonise, Dyonisz, Dyony> *Karl Meinet*: r. A123, 49; A135, 43; A270, 50; A282, 65; A283, 24; A515, 10; A533, 23, 31, 57; A534, 7, 30, 38; e) **sint Danijs** – heilige; *Lorreinen*: fragm. III, r. 713; e) **sente Denijs**; *Madelgijs*: fragm. VIII, r. 221; e) **[sint Denijs]** <Denise> *Ogier A-D*: r. 46; e) **sant Denijs** <Dyonijs, sant Dyonise> *Ogyer*: r. 567, 1198, 1378, 13632; e) **sente Denijs**; *Parthonopeus*: r. 318; e) **[sant Dyonis]** <Dionise, Dyonise> *Reinolt von Montelban*: r. 339, 1653, 2130, 3268, 4748, 5108, 5140, 5820, 5859, 6337, 6374, 6512, 6520, 7015, 8234, 8880, 8958, 9110, 9119, 9317, 9355, 9502, 9620, 9896, 9996, 10303, 10354, 11052, 11573, 11773, 12451, 13202; e) **[sente Denijs]** <Denise> *Renout*: r. 1772; e) **sinte [Denijs]** – aangeropen heilige <sinte Denise> <*Rose B*: sinte Danyse> *Rose V*: r. 8074; e) **sente Denijs** – martelaar en apostel van Vrancrijc; g) aangeropen door Karel de Grote – verschijnt aan Karel de Grote <sinte Denijse, sinte Dyonijs> *Turpijn*: XIII, r. 81, 84, 92, 96.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Dania>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Denia.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/D%C3%A9nia>

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0051.php#a050

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Denis>

[Denijs, sent] 2 a) [A-Z 4: Dionysius de Areopagiet]¹ — Dionysius de Areopagiet² (1e eeuw); d) te Athene bekeerd door de apostel Paulus [*Handelingen* 17, 34]³; e) **sinte Denijs** – heilige – woonde te Athenen; *Jason*: fol. 72r.

Denijs, Sent zie **Sent Denijs**

Den Inganc zie **Levanganc**

Denmanie i) **Denmanie** – toenaam van **Valke van Denmanie**; *Karl Meinet*: r. A496, 5.

Denmarck zie **Denemercken**

Denmarcke(n) zie **Denemercken**

Dennemar(c)k zie **Denemercken**

Dennemarcke(n) zie **Denemercken**

Dennemercke(n) zie **Denemercken**

Dennmärken zie **Denemercken**

Dennmarck(en) zie **Denemercken**

Denoi(j)s zie **Denen, die**

Denoys, Godevaert van zie **Godevaert van Deenmerke**

Denoys kirche, Sant zie **Sent Denijs**

Denoiss zie **Denen, die**

Denos zie **Denen, die**

Denouwe zie **Dunouwe, die**

Denson e) **Denson** – graaf; g) vecht in Grieken in het leger van Tyberius tegen Brutus en Crassus <Densone> *Caesar*: r. 764, 771, 775, 809.

Dentifelle h) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 2: HAUTEFOILLE] – zie ook **Haute Foille**; i) **Dentifelle** – toenaam van **Geryn van Dentifelle**; *Karl Meinet*: r. A229, 48.

Dephebus zie **Deiphebus**

Derben i) **Derben** (or. Derben) – (haven?)stad in het koninkrijk Licien, waarvandaan Hercules naar Hesperien wil reizen; *Hercules*: cap. [18].

Derefontaine, Dele zie **Terre Foreine**

[Derick] vanden Beerne a) [A-Z 6: Dietrich van Bern]⁴ — Dietrich von Bern⁵; e) **[Derick] vanden Beerne**; g) exemplarische profane literaire held – in één adem genoemd met Paertsevale en Tristram; *Sielen troest*: [Proloog].

Derode, here zie **Hardrich**

Dervagant zie **Tervogant**

Dervogand zie **Tervogant**

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0051.php#a050

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Dionysius_the_Areopagite

3. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_17.htm

4. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0020.php#a019

5. https://de.wikipedia.org/wiki/Dietrich_von_Bern

Deserte h) [West PR: *Deserte, (de) la*] [West VR: *Deserte, de la/le*] – koninkrijk van Claudas, gelegen bij Berry (Frankrijk) – hetzelfde als **Berri** – mogelijk hetzelfde als **Borges**; i) **Deserte** – een woest land – oude naam (van **Berri**) – koninkrijk en toenaam van koning **Claudus van Deserte** – toenaam van **Bliobleres van Deserte** <Deserre> *Merlijn*: r. 11509, 11627, 11759, 12486, 12495, 12794, 25444, 26042.

Desidere zie **Disdier 2**

Desiderius zie **Disdier 2**

Desier e) **Desier**; f) zoon van Robbrecht – broer van Robbetsoen en Ogieve; g) strijdt mee tegen Rigaut; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 205, 219.

Desrames e) **Desrames** – Saraceense koning – vijand van Agulant; f) schoonvader van Gelloen – grootvader van Beligant en Marcilijs; g) geeft zijn dochter ten huwelijk aan Gelloen, die Agulant aan hem verraadt <Desramese> *Lorreinen O*: r. 78, 80, 85, 304.

Destarelle h) or. Secarille – de Middelnederlandse vorm zal een vermindering zijn van: *de Setarelle; i) **Destarelle** – havenstad in Pirren – waar de oude koning Apollo van Jacomte heen gaat <Destarellen, Destarellen> *Jason*: fol. 89r-89v.

Destructie van Troyen ende vander amoruesheyte van Troylus ende Briseda, die l) boek gedrukt door de Antwerpse drukker, uitgever en vertaler Jan van Doesborch († 1536),¹ waarin de tragische ‘romantische’ liefdesgeschiedenis van de Trojaan Troylus en de uit Troje verbannen Briseda is ingebed in de ‘historische’ geschiedenis van de ondergang van Troje; m) **die Destructie van Troyen ende vander amoruesheyte van Troylus ende Briseda** – waarnaar verwezen wordt voor Hercules’ aandeel in de verwoesting van Troyen; *Hercules*: Proloog.

Destruxien ende belec[h] van Troyen, Historie vander zie Historie vander destruxien ende belec[h] van Troyen, die

Deusdedit a) or. papa Deusdedit — bedoeld lijkt paus Adeodatus II² (672-676); e) **Deusdedit** – paus; g) dooper en naamgever van Amelis en Amijs – geeft hen beiden een drinknap; *Amijs ende Amelis*: r. LXXV, 26; LXXIX, 69.

Deutronoom, Booc van zie [Boec] van Deutronoom

Deuve i) **Deuve** – hoofdstad van Ardaen – waar de borchgraaf van Couchi voor zijn oom Adelaen, die al begraven is door Mazebrouc, een aantal rouwplechtigheden organiseert; *Couchi*: fragm. VII, r. 351, 691.

Devee, Tercere zie Tercere Devee

Diadamia zie **Deidamia**

Diademia zie **Deidamia**

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_van_Doesborch

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Paus_Adeodatus_II

Diacolo van Hongherien e) **Diacolo van Hongherien** – koning van Hongherien – leenman van keizer Tybas van Duytslant; g) huwelijkskandidaat voor Floreta – stikt in het wonderharnas dat hem zou moeten beschermen in een tweekamp tegen Turias; *Turias ende Floreta*: p. 33-34, 38-44.

Diamira zie **Deanira**

Diana a) [A-Z 1: Artemis]¹ — Diana² – de Romeinse versie van de Griekse godin Artemis³ – zie ook **Dalfadiane**; b) dochter van Zeus / Jupiter en Leto / Latona – tweelingzuster van Apollo; d) godin van de jacht en de maagdelijkheid – maangodin – volgens *Le Recoeil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Dyane een dochter van de ‘wijze’ koning Jupiter, koning van Actique, die het huwelijk introduceerde in zijn land, waarin voor die tijd vrouwen gemeenschappelijk bezit waren, wat haar echter niet belette om een klooster voor maagden te stichten in de bossen van Archade, waarin Calisto (zie **Calixto**) tevergeefs haar toevlucht zocht voor Jupiter, die haar daar vermomd als maagd verkrachtte, waarna zij door Dyane verstoten werd; e) [**Diana**] (or. Diana; *Gesta romanorum*: Dyana), (af)godin van de maagdelijkheid; g) in wier tempel te Ephese de gereanimeerde Lucina, echtgenote van Appollonius van Thyro, haar intrek neemt om haar zuiverheid te bewaren en daar 14 jaar verblijft <Appollijn> *Appollonius van Thyro*: cap. [13]; e) **Diane** – godin van het wild; g) werd begeerd door Ticius, die daarvoor in de Onderwereld werd gestraft <Dianen> *Eneide*: r. 1794, 3518; e) **Dyane** – goddinne; g) wier beeld staat in een ter ere van haar gebouwde tempel nabij het kasteel van Arciancen – waar Hercules volgens de *Cronieken van Spaengien* Megera als religieuze opsloot, nadat hij uit de mond van Lincus gehoord had dat zij zijn concubine geweest was, en dat hij nog nooit zo’n wellustige vrouw bekend had – tot wie Yole bad als beschermgodin van maagden <Dyanen> *Hercules*: cap. [1]-[2], [13], [22]; e) **Dyana** – godin; g) in wier tempel het huwelijk van Oetes en Ortis plaatsvindt <Dyane, Dyanen> *Jason*: fol. 75r, 88v, 96v, 104r-105v, 107v-108v, 114r, 122v; e) **Dyanen** – afgodin; g) aangeropen door een onvruchtbare vrouw; *Gulden legende*: [2]; e) **vrou Dyane** – godin van het woud; f) peetmoeder van Dyonas; g) aan wie een tempel in Jeruzalem is gewijd – naar wie een brug nabij Bredegan is genoemd <Diane, Dianen, Dyanen> *Merlijn*: r. 20992, 21957, 21974, 34502, 34507; e) **Dyana**; g) in wier tempel Cydipe tempelmaagd was – beschermt Ypolitus en geeft hem de naam Byrbius – doodt Fedra met een donderslag – wordt gezellin van Pocris en geeft haar een jachthond en een pijl die nimmer falen <Dyane, Dyanen> *Minnen loep*: boek I, r. 425; boek II, r. 2617, 2658, 2674, 2686; boek III,

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0021.php#a020

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Diana_%28mythology%29

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Artemis>

r. 529, 540, 548; boek IV, r. 219, 2093, 2095; e) **Diana**; g) minder dan Magelone; *Peeter van Provencen*: fol. D2v; e) **Diana** – Griekse / heidense godin; g) vereerd in Troje – veroorzaakt volgens Calcas van Troyen de storm die de Grieken belet naar Troje uit te varen – spaart Efegenia, haar door Aghamennon ten offer gebracht <Dianen, Dyaen, Dyana, Dyanen> *Troyen*: r. 4136, 7437, 7462, 7471, 7477, 15331, 26509, 26532; e) **Diane**; g) eerbiedwaardig – voor wie Calixto op bedrieglijke wijze haar zwangerschap verborgen tracht te houden; *Urbaen*: cap. [4]; e) **Dyane**; g) exemplarisch schone maagd; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 802.

Dyandras a) [West VR: Disnadarés]; e) **Dyandras** – ridder, later in dienst van koning Artur; g) vecht met Ginganbrisiel tegen Walewein – door koning Ban en koning Artur gedwongen het gevecht te staken <Dyandraes, Dyandrase> *Perchevael J*: boek II, r. 41646, 41847, 41886, 41892, 41908, 41972, 42027, 42072, 42085, 42090, 42093, 42102, 42125, 42131, 42172, 42185, 42207, 42214, 42240, 42243, 42268, 42300, 42318, 42322, 42326, 42337, 42346, 42349, 42352, 42356, 42395.

Dyane a) or. Dienne – “Cest le nom dune tresbelle estoile qui se monstre chascun matin au point du iour.”; b) dochter van de graaf van Flandres; e) **Dyane** – “ende was so uterliken schone als dat si werdich was dies naems Dyane, dat is te seggen negensterre” [lees?: morgenster]; f) echtgenote van Godevaert Dallenson – moeder van Vienne; g) was zeven jaar lang onvruchtbaar, maar beviel vervolgens van een dochter; *Paris ende Vienne*: cap. [1], [9]-[10].

Diane zie **Diana**

Diane, d’Alfa zie **Dalfadiane**

Dianijra zie **Dianira**

Dianira a) [West VR: Dëianirra] — Deianira¹; b) echtgenote van Hercules; d) exemplarisch lichtgelovige en jaloerse vrouw, die als gevolg daarvan de dood van haar echtgenoot bewerkstelligde; e) **Deanira** (hs. Diamira); g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 119; e) **Dyanira**; f) dochter van koning Oeneus van Calcedonien – zuster van Gorge – (derde) echtgenote van Hercules; g) wordt bij het oversteken van de rivier de Hebenus geroofd door de centaur Nessus – gelooft de stervende Nessus als hij haar een (giftig) liefdesserum aanbiedt – wordt door Hercules vergeten nadat hij Yole heeft leren kennen – wijst Hercules door middel van een door Licus bezorgde brief terecht – stuurt hem een hemd op dat gekookt is in het serum dat zij van de stervende centaur Nessus gekregen heeft om hem van zijn liefde voor Yole te genezen; *Hercules*: cap. [16]-[18], [22]-[24]; e) **Dianira**; f) echtgenote (“amie”) van Hercules; g) overwint haar ‘onoverwinnelijke’ man door hem een vergiftigd hemd te sturen, waarna hij

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Deianeira>

om aan de pijn te ontkomen zich in de vlammen stort <Rose V: Dyanira> *Rose C*: r. 8581; *Rose V*: r. 8685; e) **Dianijra**; g) was er de oorzaak van dat Hercules verbrandde <Dyaniram> *Stijevoort*: refr. 5, 55.

Dyaspen a) Diaspes [*Alexandreis* III, 74]¹; e) **Dyaspen** – Perzisch ridder; g) gedood door Emenidus; *Alexanders geesten*: boek III, r. 148.

Dybolt van Loreem zie **Tybaut van Loreyn**

Diciciaens zie **Diviciacus van Ostum**

Dydama zie **Deidamia**

Diderich zie [**Diederick**] 2

Dideric zie **Diederijc van Ardan**

Didiuciacus zie **Diviciacus van Ostum**

Dido a) [A-Z 1: **Dido**]² [Moisan I, 1: DIDON] [West PR: **Dido(n)**] [West VR: **Dido**] —

Dido³ – legendarische Fenicische koningin van Carthago; b) (legendarische) dochter van koning Agenor van Tyrus – nicht en echtgenote van Sychaeus – later de kortstondige en tragische geliefde van Aeneas; e) **Dido**; f) dochter van Agenor van Tyren – zuster van Europa en van Cadmus, Cilix en Fenix; g) stichtte Carthago – pleegt zelfmoord uit liefde voor Eneas; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1629; boek VIII, r. 120; e) **Dido** – afkomstig uit Tyre – vorstin (“fruwe”) van Karthago in Libia – toegenaamd: “die riche” (lett. ‘de machtige’); f) zuster van Anna – echtgenote van Sicheus – geliefde van Eneas der Trojan; g) vlucht nadat haar man Sicheus door haar hebzuchtige broer (d.i. Pygmalion) gedood is uit Tyre naar Libia – met de list van de ossehid verwerft zij een groot stuk land, sticht Karthago – nodigt de aangespoelde Eneas c.s. uit – Venus en Cupido zorgen ervoor dat zij op Eneas verliefd wordt via het kussen van Aschanius – vraagt haar zuster Anna om raad in de liefde – trouwt met Eneas, achtergebleven tijdens de jacht – is zeer bedroefd als Eneas het gebod van de goden om verder te zeilen opvolgt en laat al zijn geschenken verbranden als offer aan Venus, met zijn zwaard doorboort zij haar hart en stort zich in het vuur – Eneas ziet haar in de Onderwereld op weg naar zijn vader <Didon, Didonen, Didoni, Tido> *Eneide*: r. 288, 339, 401, 413, 416, 444, 456, 517, 574, 616, 652, 730, 741, 744, 757, 801, 821, 838, 850, 863, 888, 902, 1231, 1286, 1363, 1415, 1461, 1472, 1481, 1553, 1615, 1631, 1661, 1687, 1766, 1791, 1874, 1875, 1899, 1907, 1981, 1995, 2003, 2032, 2034, 2067, 2175, 2246, 2334, 2396, 2458, 2462, 2516, 3297, 4224, 9210, 10666, 11180; e) **Dido**; g) verblijft in de hel – exemplarische zelfmoordenaarster; *Floris ende Blancefloer*: r. 1255; e) **Dido**; g) verder als boven; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]; e) **Dydo**; f) echtgenote van de koning van Thiri – zuster van Pymalion; g) vlucht voor haar broer naar

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0035.php#a034

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Dido_%28Queen_of_Carthage%29

Affrica – sticht daar Cartago op grond die zij listig koopt van koning Serbas – wordt verliefd op de uit Troyen gevluchte Eneas – pleegt teleurgesteld zelfmoord na diens vertrek naar Ytalyen met het zwaard dat Eneas haar cadeau gaf <Dido> *Minnen loep*: boek I, r. 1029, 1036, 1072, 1094; boek II, r. 1689; e) **Dydo** – koningin van Cartaengen; f) geliefde van Eneas; g) geloofde Eneas' belofte van trouw, doodde zichzelf met een zwaard toen hij toch vertrok <Rose V: Dido> *Rose C*: r. 11985; *Rose V*: r. 12165; e) **Dido**; g) was genadig voor Eneas – exemplarisch toornige vrouw; *Stijevoort*: refr. 5, 67; e) **Ydonie**; f) geliefde van Eneas van Troyen; g) ontvangt van Eneas de hoofdband van Hector <Dydo, Ydomen> *Troyen*: r. 15531; e) **Dydo** – koningin van Carthago; f) dochter van Agenor – zuster van Pigmalion – echtgenote van Sitheus – geliefde van Eneas van Troyen; g) gevlucht na de moord op Sytheus – stichtte Carthago op listig van koning Jarba gekocht land in Affrycke – doodde zichzelf (stort zich in een zwaard) nadat Eneas ondanks haar liefde vertrokken is uit Carthago naar Italia – had het kostbare kleed gegeven waarmee onder andere Eneas nu de dood van Pallant probeert te vergoeden / verzachten bij koning Euander <Dido> *Troyen*: r. 29197, 36624, 36633, 36652, 36718, 36738, 36778, 36802, 36829, 36836, 36872, 36890, 36892, 36926, 36946, 36984, 36987, 36993, 37015, 37017, 37059, 38244, 39458; e) **Dydo** – koningin; f) echtgenote van Sycheus – broer van Pigmalion – geliefde van Eneas; g) verder als boven <Dido> *Troyen Prz*: fol. 139vb, 140vb, 141ra, 141va, 142ra, 142rb, 142vb, 149vb, 156rb; e) **Dido** – koningin; g) exemplarische slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 556.

[Diederec] e) **[Diederec]** (or. Thieri); f) vader van Garijn; g) genoemd in het exempel ['Vaticinium'] dat de zoon van de keizer vertelt om zijn vader ervan te overtuigen dat hij door zijn stiefmoeder valselijk van verkrachting beschuldigd is <Diederecs> *7 Vroeden*: r. 4272.

[Diedereck] zie **Diederick 1**

Diederich von Ardan(e) zie **Diederijc van Ardan**

Diederijc e) **Diederijc** – toekomstig heer van Marchia [?]; f) neef van Alijt <Diederike> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 37, 55.

Diederijc zie **Diederic van Brietsewout en Diederick 1**

Diederijc van Ardan a) [Moisan I, 1: THIERRI(S) 69, D'ARDENNE] — Thierri d'Ardane / l'Ardenois; b) zwager (echtgenoot van een zuster) van Doon de Maience – vader van Bérart de Mondisdier; e) **Dideric**; g) kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen; *Heemskinderen*: p. 105; e) **Diederick van Ardennen** – ridder – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) in het conflict tussen Karel en Hughe pro Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 79; e) **Dederich van Ardanien** – graaf – raadsman van Karll Meynet; f) vader van Berandis – oom

van Morande van Ryvere <Dederichs, [van Valcianen Dederich]>
Karl Meinet: r. A229, 23; A235, 40; A240, 43; A242, 30; A245, 28, 41; A247, 22, 30, 41; A248, 37, 47, 61; A249, 46; A250, 17; A252, 12, 27, 59; A267, 14; A273, 4; A283, 4, 7; A289, 70; A290, 68; [A396, 4]; e) [**Diederich von Ardane**] – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote <Diederich, Diederichen von Ardane> *Ogyer*: r. 234, 3793; e) **Diederich von Ardan** – hertog; g) aan het hof van Karle – weigert Ritzart op te hangen <Dieterich, Dietherich> *Reinolt von Montelban*: r. 4923, 9541, 10687, 10770; e) **Diederijc van Ardan** – hertog – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote <Diderike, Diederike> *Renout*: r. 1102, 1979, 2065; e) **Diederic van Ardennen** – deelnemer aan het toernooi dat Carel de Groote te Parijs houdt op de laatste dag van april – door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14.

Diederijc van Britzewout zie **Diederic van Brietsewout**

Diederijck zie **Diederick 1**

Diederic zie **Diederic van Lusignen, Diederick 1 en Diederick 3**

Diederic van Assenede l) [Bork & Verkruijsse]¹ — de dertiende-eeuwse Vlaamse (Brugse [?]) auteur / vertaler van *Floris ende Blancefloer* – traditioneel geïdentificeerd als de Franstalige [?] klerk Di(e)r(e)kin de Has(se)nede² van de Vlaamse gravin Margaretha II van Constantinopel (ca. 1202-1280), wat op zijn zachtst gezegd aanvechtbaar is aangezien Di(e)r(e)kin geen bekende verkleinvorm van Diederic (T(h)ier(r)i in het Frans) is, mogelijk wel van Ydier – deze negentiende-eeuwse ‘identificatie’ lijkt vooral gebaseerd op emancipatorisch droomdenken: aan het Vlaamse grafelijke hof zou ook plaats geweest zijn voor Nederlandstalige literatuur, voor welke veronderstelling naast de bovengenoemde casus geen spoor van bewijs gevonden kan worden: het Vlaamse hof was ten tijde van Diederic door en door francofoon, reden waarom Vlaming en tijdgenoot Jacob van M(a)erlant († 1288 [?]) zijn heil elders zocht c.q. moest zoeken – de toenaam “van Assenede” kan zowel slaan op de plaats van aanstelling alsook op de herkomst als iemand zijn geboortedorp c.q. -stad verlaten heeft en elders is gaan wonen en werken; m) **Diederic van Assenede** <Diederike> *Floris ende Blancefloer*: r. 23, 1356.

Diederic van Brietsewout a) mogelijk dezelfde als **Diederick 3**; e) **Diederic van Brietsewout** – ridder in dienst van koning Karel de Grote; g) vooruit gestuurd naar het toernooi in Eggermont – ceremoniemeester [?] op het huwelijk van Spiet en Ysane <Diederick, Diederic van Brissewout> *Malegijs*:

1. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_0058.php#a0058

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Diederik_van_Assenede

p. 114, 222; e) **Diederick van Britsewout** – ridder van Karel de Grote; *Roelant*: r. P612; e) **Diederijc van Britzewout** (or. Teodericus); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote in Spaengien vocht – ooggetuige van Rolants dood – overwint Pynabellus in een godsoordeel over het verraad van Gauloen – wordt met andere gesneuvelde helden begraven op het heldenkerkhof van Arle <Diederijc, Dyeric, Tedricus, Tidricus, Tydricus> *Turpijn*: V, r. 40; XI, r. 75, 90, 111; XIII, r. 23, 73.

Diederick van Lusignen e) **Diederick van Lusignen** (or. Thierry de Lusignen) – heer van Pertinay, Vernon tot de haven van Rochellen; f) negende zoon van Meluzine en Raymondin – broer van Vriam, Edon, Guyon, Anthonis, Reynaut, Godefroy metten Grooten Tande, Froymont, Raymont en Horrible; g) ontving na de dood van zijn broer Godefroy al diens bezit <Dierick, Diedericken, Diederick, Diederics> *Meluzine*: fol. A2va, P2va, T5ra, V1ra, X1ra, X1rb, X3rb, X5rb, X5va, X6va, Y1va, Y3ra, Y3rb, Y3vb, Y4va, Z4va, Z4vb.

Diederick 1 e) **Diederick** – ridder, later voogd van Sivilien, later voogd van Engelant – leenman van Buevijn van Austoen; f) oudste zoon van Seghebalt van Grymmerstoel – broer van Gwijde – tweede echtgenoot van Macadose – stiefvader van Goddaert en Boudewijn; g) dapper en trouw – ontdekt Buevijns vermissing aan het hof van Austoen – vertrekt met Seghebalt en Geeraert / Buevijn om Austoen en Grymmerstoel te heroveren – wint de toernooiprijs bij het huwelijk van Buevijn en Susiane – helpt geblinddoekt Susiane bij haar bevalling en vindt later Ghijs bij een vissersechtpaar te Colene – vecht in Sivilien tegen de Saracenen – trouwt met Macadose en wordt voogd voor Macadoses tweeling – wordt gouverneur van Engelant voor koning Boudewijn <Dederic, Dederick, Diederecken, Diederick, Diedericke, Diedericken, Diedericx, Diederijc, Diederijck, Diederijcken, Diederijcs, Diederiken, Diedirick, Dierijc, Dyederic, Dyederick, Dyedericken, Dyederijck> *Buevijn*: fol. A5v, A6v, B2v, B3r, B4v, B5r, F1r, F2v-F4r, F6r, G2v-G3v, H4r, H4v, H5v-H6v, I1v-I4r, I5r, I6v, K1r, K1v, K3v, K5r-K6v, L1r, L3r, L4r, L4v, M1r-M3v, M5v.

[Diederick] 2 e) **Dederich** – schenker van Pippyn van Vrankrich; g) vertrouweling van David – beschermer van de jonge Karll Meynet – na Karll Meynet eigenaar van het zwaard Galosevele <Dederiche, Diderich> *Karl Meinet*: r. A8, 23, 35, 38; A21, 24; A21, 47, 59, 63; A22, 7; A23, 22; A25, 44; A26, 9, 14, 55; A27, 2, 33, 48, 58; A28, 60; A30, 22, 58; A31, 13; A38, 12; A40, 23; A42, 26, 30, 42, 53; A50, 55; A61, 5; A84, 12, 19, 33, 36; A85, 13, 21, 37, 47; A86, 12; A95, 28; A96, 24, 29, 36; A99, 2; A100, 2; A103, 31; A109, 37; A118, 68; A119, 1; A120, 1; A134, 3, 53; A136, 24; A138, 49; A144, 17; A148, 24; A150, 35; A152, 16, 24; A158, 40; A180, 16; A190, 36; A193, 54; A202, 65; A203, 10.

Diederick 3 a) [Moisan I, 1: THIERRI(S) 68, L'ANGEVIN] — Tedricus, ook Thierry l'Angevin – mogelijk dezelfde als **Diederick van Britsewout**; b) broer/zoon van Jofroi

d'Anjou; d) schildknaap van Roland en kampioen voor Karel de Grote;
 e) **Dederich Lamp**¹ – schildknecht van Rolant – geboren in Anschauwen;
 g) verslaat Pynabel; *Karl Meinet*: r. A522, 67; A523, 39, 43, 58; A524, 10, 12, 31; A525, 34, 57, 68; A526, 19, 29, 39, 46, 50, 57; A527, 28, 52; A528, 2, 10, 32, 48, 58; A529, 9; A530, 4, 20; e) **Diederick** – schildknecht van Roelant <Diederick> *Roelant*: r. P931, P936, P981.

Diederick zie **Diederick van Brietsewout** en **Diederick van Lusignen**

Diederick van Ardennen zie **Diederick van Ardan**

Diedirick zie **Diederick 1**

Diefde zie **Diefte 1**

Dieff(de) zie **Diefte 1**

Diefte 1 a) Diefstal, allegorie²; e) [**Diefte**]; f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer / zuster van Discordia, Ghiericheit, Roem en Achterspraken <Diefte> *Limborch*: boek III, r. 1291; e) **Diefte** – woont in het kasteel van Aventure; f) kind van Ghiericheit – broer / zuster van Dienst, Comenscap, Meynheit, Loesheit en Roef; *Limborch*: boek X, r. 505, 555; e) **Diefte**; f) kind van Girecheit; *Limborch Frg*: H54, r. 295, 345; e) **Dieffde**; f) broer / zuster van Discordia, Avaricia, Lecker en Achterspreken – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1283; e) **Diefde**; f) kind van Giricheit – broer / zuster van Dienst, Coümenschaff, Meynheit, Loesheit en Roüff <Dieff> *Lymburch*: boek X, r. 509, 559.

Diefte 2 a) or. Larrecin, lett. ‘diefstal’, allegorie³; e) **Diefte** – [jongen]; f) zoon van Aermoede; g) gaat 's nachts uit stelen, geholpen door Slavenie – had Hongher als voedster <Diefte> *Rose C*: r. 8867, 9361, 9433, 9443, 11033; e) **Diefte** – idem <Diefte> *Rose V*: r. 8983, 9531, 9603, 9613, [11203].

[**Diegezes**] a) vrijwel zeker corrupt, maar los daarvan ook onidentificeerbaar aangezien er geen tekst (uit de Griekse mythologie) bekend is, waarin deze plot beschreven staat: meisje loopt hard tegen de man die door haar vader gevangen gehouden wordt, overwint en bevrijdt hem zo; e) [**Diegezes**]; g) “die scoen Arpale die teghen die Gezes liep”; *Troyen*: r. 18468.

Dielis zie **Gelijis**

Dienst a) Dienstbaarheid, allegorie⁴; e) **Dienst** – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van Ghiericheit – broer van Comenscap, Meynheit, Loesheit, Diefte en Roef <Dienste> *Limborch*: boek X, r. 476, 573; e) **Dienst**; f) kind / zoon van Girecheit <Dienste> *Limborch Frg*: H54, r. 264, 363; e) **Dienst**; f) kind

1. **Lamp** lijkt kort voor **Lampart**: uit Lombardije

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

van Giricheit – broer / zuster van Coümenschaff, Meynheit, Loesheit, Diefde en Roüff; *Lymburch*: boek X, r. 478, 577.

Dyepenee h) [Graesse: Drepanum]¹ — Drepanum,² het huidige Trapani,³ havenstad aan de noordwestkust van het Italiaanse eiland Sicilië; i) **Panee** – havenstad op Cecile 1 (van koning Achestus) – waar Anchises ziek wordt en sterft tijdens Eneas' zwerftocht; *Troyen*: r. 36442; i) **Dyepenee** – havenstad van koning Achestis op Cecylien – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 138vb.

Diephebus zie **Deiphebus**

Dierijc zie **Diederick 1**

Dyeric zie **Diederic van Brietsewout**

Dierick e) **Dierick** (or. Thierry); g) aan wie samen met Menelon, Huge Daubemerles ende diens broer de bewaking van Gouwelon door koning Kaerle opgedragen wordt; *Galien Rethore*: cap. [35].

Dierick zie **Diederic van Lusignen**

Diesdier zie **Disdier 2**

Diesce zie **Dietsche**

Diesch(e) zie [**Dietsc, dat**]

Diet(h)erich zie **Diederijc van Ardan**

[Dietsc, dat] n) het Diets,⁴ de Middelnederlandse aanduiding van de (Germaanse) volkstaal zoals gesproken in de Nederlanden – aangezien er geen taalgrens naar het oosten bestond, is het praktisch onmogelijk om te zeggen waar het Middelnederlands overgaat in het Niederdeutsch en het Mitteldeutsch – zie ook [**dat Duitsch**]; o) **Dietsce** <Dietsch, Dietsche> *Alexanders geesten*: boek I, r. 69; boek II, r. 372; boek V, r. 1238; boek VII, r. 695, 705, 1136; boek IX, r. 1221; o) **Duyts**; *Appollonius*: fol. E4v; o) [**Dietsch**] – in welke taal het verhaal verteld wordt <Dietscher> *Boerden*: XVIII, r. 12; o) **Tiusche** – taal waarin Heinrich von Veldiche zijn *Eneas-roman* heeft gedicht; *Eneide*: r. 13438; o) **Dietsche** – vanuit het Walsch vertaald; *Floris ende Blancefloer*: r. 26, 1357; o) [**Dietsche**] – naar welke taal de Latijnse *Secretum secretorum* vertaald werd <Dietschen> *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 246; o) **dat Du^esch**; *Graal & Merlijn*: r. 587; o) **Dietsche**; *Lanceloet*: boek II, r. 11375; o) **Dietsch** – taal van de leken c.q. diegenen die het Latijn niet beheersen <Die[sch], Diesche, Due[t]s[cen]> *Leven ons Heren*: r. 37, 43, 72, 912; o) **Dietsce**; *Lorreinen O*: r. 59; o) **Duitsche** <Duytscher, Duytssce> *Meluzine*: fol. A2ra, A5ra, Y1vb; o) **Dietsce** <Dusche, Dutsche> *Merlijn*: r. 11181, 22016, 36194; o) **Duytsche** – taal van de vertaling; *Olyvier van*

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Drepanum>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Trapani>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Trapani.kmz

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Diets>

Castillen: proloog 1; o) **Dietsche** – uit het Walsch vertaald; *Reynaert A en F*: r. 5, 9, 1459; o) **Duytsche** <Duytsch> *Reynaert Prz*: r. 1077, 3008; o) **Duutsch** – uit het Walsch vertaald <Duutsche> *Reynaerts Hst*: r. 9, 1499, 4039; o) **Dietsch** (Fra. geen equivalent) <Dietsche, Tiedsch> *Rose C*: r. 29, 9741, 9769; o) **Dietsce** (Fra. geen equivalent); *Rose V*: r. 13947; o) **Diets**; *Torec*: r. 2556; o) **Duyts** <Duytsche, Duytschen> *Troyen*: r. 7, 53, 27736, 28629; o) **Duytsche** – “ende is uten Latijne in Duytsche int corte getrocken”; *Turpijn*: proloog; o) **Dietsch**; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 174; fragm. Al, r. 879; o) **Dietsche**; *Walewein*: r. 6.

Dietsce zie [Dietsc, dat] en Dietsche

Dietsch zie [Dietsc, dat]

Dietsche n) Dietse, Middelnederlandse; o) **Dietsche**; *Denensage*: r. 298; o) **Dietsce** <Dietscer> *Flandrijs*: r. 1051, 1297; o) **Duesche**; *Graal & Merlijn*: r. 5; o) **Dietsche** (Fra. geen equivalent) – “in Dietsche woerden”; *Rose C*: r. 2001; o) **[Dietsce]** – “dietscer tongen”; *Rose V*: r. 2626; o) **Duytsche** <Diescer, Duytscher> *Troyen*: r. 5, 108, 30281, 36832.

Dietsche zie [Dietsc, dat]

[Digenes] a) Digenes Akritis [?] ¹ – populaire Byzantijnse held die zich vooral geliefd maakte als strijder tegen invallende (Turks-islamistische) volkeren;

e) **Digenen** – die “siin lijf tormente omme een scone wijf”; *Leven ons Heren*: r. 13.

Digioen h) [Graesse: Divio] ² [Moisan I, 2: DIJON] – Dijon ³ aan de samenvloeiing van de rivieren de Ouche ⁴ en de Suzon ⁵ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Ditsun** – stad opgeëist door Aioli; *Aiol*: r. 296; i) **Digioen** – stad in Burgongen; *Caesar Prz*: fol. 15v; i) **Digioen** – toenaam c.q. land van herkomst van Milioen van Digioen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67, 68.

Diixe a) mogelijk wordt bedoeld Clytia, ⁶ aanbinder van Apollo, die door gebrek aan wederliefde in een zonnebloem verandert; e) **Diixe** – schone jonkvrouw; g) krijgt geen wederliefde en sterft daardoor <Doriecse [emendatie]> *Parthonopeus*: r. 6392 (hs. “doe icse”), 6441.

Dijsdier zie Disdier 2

Dilopen a) de Dolopiërs [*Metamorphoses* XII, 364] ⁷ – onderdanen van koning Amyntor; i) **Dilopen** – koninkrijk van koning Amictor; *Troyen*: r. 27346.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Digenis_Acritis

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Divio>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dijon.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ouche>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Suzon_%28rivière%29

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Clytia>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Dimas a) Dymas [*Aeneis* II, 340]¹; e) **Dimas** – Trojaan; g) volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje – gedood bij de poging Cassandra te redden uit handen van de Grieken; *Troyen*: r. 32081, 32142, 32160.

Dimas van Darioen a) [Constans: DINAS D'ARON]²; e) **Dimas van Darioen** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Danaus van Daren, van Daron Danaus> *Troyen*: r. 9476, 10477.

Dymen a) onduidelijk is waar Jacob van M(a)erlant de namen vandaan heeft, waarmee de stervende Daris zijn zuster, zoon en dochter aanduidt; e) **Dymen** – Perzische; f) zuster van koning Daris van Percen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 540.

Dimus 1 a) Dinus [*Alexandreis* III, 65]³; e) **Dimus** – Perzische strijder; g) gedood door Orestes <Dimuse> *Alexanders geesten*: boek III, r. 119, 132.

Dimus 2 a) Dimus [*Alexandreis* VIII, 97]⁴; e) **Dimus** – Griek en schildknecht van Philotas; g) beraamt met Demetrius en Lecolus een aanslag op Alexander de Grote, die verijdeld wordt doordat Alexander tijdig de geruchten hoort – doodt zichzelf als zijn verraad wordt ontdekt <Dimuse> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 281, 285, 298, 302, 308, 325, 345, 381, 538, 544, 619, 645, 663, 665.

Dyna a) Dina⁵ [*Genesis* 30, 21]⁶; b) dochter van Jacob en Lea; d) ontvoerd en verkracht door de onbesneden Sichem, zoon van de Chiwwiet Hemor – Jakob en Hemor komen tot overeenstemming voor een huwelijk op voorwaarde dat Hemors volk zich laat besnijden, maar Jakobs zonen Simeon en Levi nemen wraak, doden alle mannen inclusief Sichem en Hemor en plunderen de stad; e) **Dyna**; f) dochter van patriarch Jacob – zuster van Levi en Symeon; g) tegen haar wil de stad Sychem ingesleurd en daar verkracht door Sychemiten – gewroken door haar broers die zonder toestemming en medeweten van hun vader alle mannen van Sychem doodslaan – exemplarisch voorbeeld van hoe gewelddadig de gevolgen van verkrachting zijn; *Minnen loep*: boek III, r. 1119.

Dinacus zie Diviciacus van Ostum

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/46>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al08.html

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dinah>

6. http://vulgate.org/ot/genesis_30.htm

Dynant h) [Graesse: *Diona*]¹ [Moisan I, 2: DINANT] [West VR: *Dinant*] — Dinant² aan de rivier de Maas³ in Wallonië, België – gedurende de Middeleeuwen deel uitmakend van het prinsbisdom Luik; i) **Dynant** – stad in Germania, dat ten tijde van Julius Cesar een deel van Gallen was; *Caesar Prz*: fol. 6v; i) **Denant** – stad, door Karel de Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen von Perthij; *Ogyer*: r. 4027.

Dynas a) Dymas⁴ – koning van Phrygië; b) vader van Hecuba – maar ook Cisseus, koning van Thracië, wordt als vader genoemd (onder andere in Vergilius' *Aeneis*); e) **Dynas** – koning; f) vader van Ecuba; *Troyen*: r. 7002.

Dindij zie **Inden, die**

Dyndimus a) Dandamis / Dindimus,⁵ legendarisch koning van de Brahmanen c.q. Gymnosofisten; e) **Dyndimus** – heer van Bragmannen lant; *Alexanders geesten*: boek X, r. 911.

Dyne h) [Constans: GAUDINE (LA)]⁶; i) **Dyne** – toenaam van hertog **Polixmart van Dyne** <Dine, Vaudine> *Troyen*: r. 13840.

Dinouwe zie **Dunouwe, die**

Diodemes zie **Dyomedes van Calidoen**

Diogene a) Fr. Dyogene, Sp. Demea; e) **Diogene**; f) dochter van de koning van Polen – echtgenote van keizer Maximiliaen van Duytslant – moeder van de tweeling Meliadus en Melisse, die zij op zeer late leeftijd kreeg, nadat drie kinderen uit de eerste jaren van hun huwelijk op zeer jonge leeftijd stierven; *Meliadus*: Voorrede, cap. 1.

Diogenes a) [A-Z 2: *Diogenes*]⁷ — Diogenes⁸ († 323 v.C.); d) excentrisch en aanstootgevend filosoof en één van de beeldbepalende stichters van het Cynisme, dat onder andere wereldverzaking en ascetisme predikte, welke boodschap bij met name de oosterse christenen in goede aarde viel – gedurende de Middeleeuwen vooral bekend om zijn spraakmakende ontmoetingen met Alexander de Grote; e) **Diogenes**; g) auctoritas – exemplarisch evenwichtig en verstandig man <*Rose V*: Dyogenes> *Rose C*: r. 5595; *Rose V*: r. 5645.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Diona>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dinant.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dymas>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_romance

6. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/54>

7. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0038.php#a037

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Diogenes_of_Sinope

[Dyoclesien] a) or. Dyoclesiens – pseudo-historisch personage dat geënt lijkt op Gaius Aurelius Valerius Diocletianus¹ (ca. 244-ca. 311) en keizer van Rome (284-305); e) **Dyoclesiyen** – keizer te Rome; g) hertrouwt na de dood van zijn echtgenote (op aandringen van zijn heren) een jongere vrouw, die zijn zoon (waarvan zij het bestaan niet wist, omdat hij in de leer gegeven was bij de Seven Vroeden) tracht te verleiden – als de zoon weigert, simuleert zij verkrachting en wordt door de keizer geloofd – dankzij het afwisselend vertellen van exempelen [‘Arbor’, ‘Aper’, ‘Gaza’, ‘Senescalculus’, ‘Virgilius’, ‘Septem sapientes’ en ‘Roma’] door de keizerin, de Seven Vroeden en als laatste de zoon [‘Vaticinium’], die in verband met een voorspelling zeven dagen moest zwijgen, kan de lichtgelovigheid van de oude, dwaze en jaloerse vader, die zijn enige zoon wil laten ophangen, worden omgebogen tot het ‘wijze’ inzicht dat hij het slachtoffer is van vrouwenbedrog – veroordeelt zijn echtgenote tot de brandstapel <Dyocliseen> 7 *Vroeden*: r. 9, 16.

Dyoclesiyen zie **[Dyoclesien]**

Dioles a) [West PR: Dyoglis] – seneschalk van de Saksische koning Magloras; e) **Dioles** – ridder, één van de Sennen; g) bij Garlot gedood door Elisier; *Merlijn*: r. 32645.

Diomana e) **Diomana**; f) (erf)dochter van graaf Quierijn – echtgenote van Tiban <Dyomana> *Turias ende Floreta*: p. 72-77.

Dyomeda zie **Ypodamie 2**

Dyomede zie **Dyomedes van Calidoen**

Diomedes a) Diomedes² – koning van de Bistonen in Thracië – zie ook **Demiete**; d) het temmen van de mensenetende merries van koning Diomedes was één van de Twaalf Werken³ van Herakles / Hercules; e) **Dyomedes** – tyrannieke koning van Traetsen; g) heeft 100 gezellen bij zich – voert zijn paarden mensenvlees van geslachte gevangenen die hun losprijs niet konden betalen – verslagen en gedood door Hercules; *Hercules*: cap. [22]-[23]; e) **Diomedes** – koning van Traetsen; g) tiran – verslagen door Jason van Mirmidonien <Dyomedes> *Jason*: fol. 41r, 42r-43v, 53r, 54v.

Diomedes zie **Dyomedes van Calidoen**

Dyomedes zie **Ydomeneus**

Dyomedes van Calidoen a) [A-Z 1: Diomedes]⁴ — Diomedes⁵ – koning van Argos – dezelfde als **Tytides**; b) zoon van Tydeus – geliefde van Briseida / Criseida; d) Griekse strijder in de Grieks-Trojaanse oorlog – afkomstig uit Calydon (zie

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Diocletian>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Diomedes_%28Thracian_king%29

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Heracles#Labours_of_Heracles

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0036.php#a035

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Diomedes>

Calidoen 1) – na afloop van de Trojaanse Oorlog en zijn verdrijving woonachtig te Arpi (zie **Arpoenten**) in Apulië, Italië; e) **Dyomedes** – Griekse held uit de Trojaanse Oorlog; g) stal met Ulixes het Pallas-beeld uit Troje; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 580; e) **Dyomedes van Calidoen** – afkomstig uit Lonoere – toegenaamd: “die Felle”; f) zoon van Tydeus – neef [?] van Leoretēs – neef (via zijn moeder) van Tricolomus – echtgenoot van Agial; g) vriend van Ulixes – strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – met Ulixes bode van de Grieken bij diverse gelegenheden – verliefd op de Trojaanse Briseida – vecht tegen Troylus – geeft Paris van Troyen de genadeklap – stelt voor de dode koningin Penthiseleye in de rivier te gooien – moet bij terugkeer uit Troje de heerschappij over zijn land heroveren op zijn vrouw Agial – weigert bondgenoot te zijn van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. en later van koning Latyn in het conflict Turnus-Eneas <Diodemes, Diomedes, Dyomede, Dyomedes, van Celidone Dyomedes> *Troyen*: r. 154, 161, 220, 320, 340, 365, 381, 497, 511, 589, 5475, 5550, 5720, 5750, 5790, 5929, 5954, 6349, 6362, 6498, 6697, 7169, 7727, 7891, 7914, 7945, 9731, 11948, 12120, 12130, 12152, 12628, 13426, 13519, 13667, 13901, 13926, 14055, 14110, 14309, 14332, 15550, 16147, 16155, 16182, 16307, 16325, 16440, 16469, 16599, 17062, 17087, 17092, 17125, 17300, 17309, 17966, 17990, 18021, 18041, 18130 (I-69), 18195, 18209, 18215, 18224, 18231, 18234, 18242, 18249, 18299, 18319, 18414, 18859, 18868, 18892, 19358, 21810, 22106, 22650, 22947, 22985, 23119, 23209, 23303, 23339, 23347, 23420, 23428, 23536, 23574, 23603, 23663, 23918, 24969, 25740, 26105, 26227, 26233, 26636, 26643, 26905, 27696, 27865, 27917, 27929, 28030, 28055, 28066, 28071, 28076, 29511, 29553, 29587, 29599, 29609, 29997, 30108, 30323, 30414, 30784, 31188, 31261, 31284, 31334, 31634, 31856, 32657, 32675, 32711, 33047, 33116, 33183, 33554, 33694, 33788, 33827, 33861, 33953, 33960, 33961, 34041, 34051, 34061, 36510, 37676, 39129, 39581, 39596, 39636, 39648, 39790, 39895; e) **Dyomedes** – koning, Griekse held; g) weigert Turnus te steunen in het conflict met Eneas – vroegere tegenstander van Eneas – weigert koning Latijn te steunen in de strijd tussen Turnus en Eneas <Diomedes> *Troyen Prz*: fol. 139rb, 146rb, 154rb, 157ra, 157rb, 157va, 158rb, 159ra; e) **Dyomedes**; f) geliefde van Breseda; *Vergi Prz*: r. 452.

Diomedia a) [Constans: DIOMEDAN, var. DIOMEDEAN]¹; b) dochter van koning Forbanta; e) **Diomedia**; f) dochter van koning Famaba; g) tevergeefs begeerd door Polibus – als buit gegeven aan Achilles <Diomediam> *Troyen*: r. 32849, 32936.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/46>

Dyonas a) [West PR: Dyonas 1]; b) petekind van [West PR: Dyane 2] – vader van [West PR: Niniane]; e) **Dyonas** – ridder, in dienst van de hertog van Borgondien en later van koning Ban van Bonewijc; f) petekind van de godin Dyane – echtgenoot van de nicht van de hertog van Borgonien – vader van Nymiane <Dyonase> *Merlijn*: r. 21956, 21959, 21964, 21974, 21975, 21981, 21991, 22010, 26308.

Dyonele a) mogelijk een contaminatie van de broers [West PR: Dyonis 1] en [West PR: Dyonz]; b) neven van [West PR: Kallés] – broers van [West PR: Abilas] en [West PR: Cassibilans]; d) de (vier) neven helpen hun oom Kallés in de strijd tegen zijn (zes) opstandige zoons; e) **Dyonele**; f) neef van Cales – broer van Abylas en Cassibiliaen; g) komt Cales te hulp in de strijd tegen diens zoons – later gedood door Lanceloet van Lac [?]; *Lanceloet*: boek II, r. 10349.

Dyones a) [West PR: Dyonas 2] – legeraanvoerder van de troepen uit Gaule; e) **Dyones** – ridder; g) legeraanvoerder uit Clene Bertanien in Salesbiere; *Merlijn*: r. 31824.

Dyoni(j)s zie [Denijs, sent] 1

Dyonisiades e) **Dyonisiades** (or. Dionysias); f) echtgenote van Stranguilio – moeder van Philomasia – pleegmoeder van Tharsia; g) haat Tharsia en geeft Theophilus opdracht haar te doden – zegt de teruggekeerde Appollonius dat Tharsia gestorven is en toont hem het graf – uiteindelijk gestenigd als straf voor Tharsia's ongeluk <Dionisiades, Dyonisiadem, Dyonisiadis> *Appollonius*: fol. A2v-A3v, B3v, D4r, E1r-E2v, E3v, F1v-F2r, G3r, H1v-H2v.

Dionisye zie [Denijs, sent] 1

Dyonisien, Sant zie Sent Denijs

Dyonisius 1 a) [A-Z 1: Dionysos]¹ — Dionysos² (zie ook **Bachus**) – mogelijk dezelfde als **Dyonisius 2**; e) **Dyonisius**; g) zegt dat goede wijn 3 krachten heeft: 1) wellust, 2) vrolijkheid en 3) dwaasheid; *Esopus*: p. 110.

Dyonisius 2 a) or. Dionisius – mogelijk dezelfde als **Dyonisius 1**; e) **Dyonisius** – koning; g) bezitter van een door Esopus teruggevonden schat; *Esopus*: p. 120, 122.

Diopolus zie **Deiphebus**

Disdier 1 a) geënt op Theodoric I³ († 534); b) zoon van Chlodovech I en Chlotilde; c) Merovingisch koning (511-534); e) **Disdier**; f) zoon van koning Clovijs van Vrankerike en koningin Claude – broer van Flovent van Vrankerike, Germijn en Severijn; g) ontvlucht de strijd tegen de Saracenen en loopt over naar emir Galien – neemt het heidens geloof aan en vecht zeer fel tegen de

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0037.php#a036

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Dionysos_\(mythologie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Dionysos_(mythologie))

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Theuderic_I

Christenen – gedood door Ritsier <Disdiere, [...]ier> *Flovent*: r. 381, 393, 398, 411, 414, 423, 562, 564.

Disdier 2 a) [Moisan I, 1: DESIER(S) 7] — Desiderius¹ (8e eeuw); b) vader van Desiderata, de verstoten (tweede) echtgenote van Karel de Grote; c) koning van de Longobarden (757-774); e) **Desidere** (or. Desiderius rex Longobardorum) – koning van die Lumbaerden; g) door God en koning Karel afgezet “omme sine quade dorperhede” – achtervolgd en verslagen door koning Karel en zijn leger – vlucht naar Pavie; *Amijs ende Amelis*: r. LXXXIII, 2; LXXXIII, 26; LXXXIII, 32; LXXXIII, 42; LXXXIII, 55; e) **Desiderius** – koning van Lamparten; f) vader van de echtgenote van Tessalon; g) in oorlog met paus Adrianus; *Karl Meinet*: r. A305, 50; A306, 13, 25, 53, 64; A307, 5, 19, 32, 61; A308, 28; A310, 5, 16; e) **Disdier** (or. Didier le Lombart) – koning van Pavien in Lombardien – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – legeraanvoerder voor Rome – strijdt mee tegen Ogier en Blanckard – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs <Diesdier, Dijsdier, Dissdier, Dissdiern, Dissdrij, Dudier> *Ogyer*: r. 236, 1397, 1486, 5482, 5846, 9662, 9808, 10121, 10369, 11185, 13548, 14326, 14701, 15376, 20143; e) **Yssdier** – koning – heer van Pavye; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 12415.

Discordia 1 a) Tweedracht, allegorie²; e) **Discordia**; f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer / zuster van Ghiericheit, Roem, Diefte en Achterspraken; *Limborch*: boek III, r. 1289; e) **Discordia**; f) broer / zuster van Avaricia, Lecker, Dieffde en Achtersprechen – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1281.

Discordia 2 a) Eris / Discordia³ – Griekse / Romeinse godin van de twist; e) **Discordia**; g) gaf met het werpen van de twistappel aanleiding tot een heftige oorlog; *Troyen*: r. 5119, 6268.

Dissdier zie **Disdier 2**

Dissdrij zie **Disdier 2**

Ditsun zie **Digioen**

Dittis a) de centaur⁴ Dictys [*Metamorphoses* XII, 334]⁵; e) **Dittis** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Pierocheus; *Troyen*: r. 27290.

Diviacus zie **Diviciacus van Ostum**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Desiderius>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Eris_%28mythology%29

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Diviciacus van Ostum a) Diviciacus¹ – leider van de Haedui – is de Romeinen goedgezind; b) broer van Dumnorix; e) **Diviciacus van Ostum** – prins; f) broer van Donnorius; g) weet van Cesar gedaan te krijgen dat het leven van zijn broer gespaard wordt <Didiuciacus, Dinacus, Diviacus, Diviciacus, Diciaens, Divitiacus van Ostien> *Caesar Prz*: fol. 15v, 21r-21v, 24r, 29v-30r, 33v, 34v-35r.

Divitiacus van Ostien zie **Diviciacus van Ostum**

Dnopus van Troyen a) Dryops [*Aeneis* X, 346]²; d) gedood door de Sabijnse aanvoerder Clausus (zie **Clausus** en **Lausus**); e) **Dnopus van Troyen** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Lausus; *Troyen*: r. 38900; e) **Onopes** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 153rb.

Dodales a) [West PR: *Dodalis*] – Saksische koning; e) **Dodales** – heidense koning – één van de Sennen; g) in Cambenick gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 31381, 31405.

Dodekijn van Damast a) [Moisan I, 1: HUE(S) 116] – dezelfde als Dodequin(s) de Tabarie (zie **D[o]dekijn van Taberien**) – vóór zijn doop heette hij Dodequin, na zijn doop Hués; e) **Dodekijn van Damast** (or. Dodequin de Damas) – Saraceen; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jerusalem <Dokenijn van Damast> *Ridder metter Swane*: cap. [29].

D[o]dekijn van Taberien a) [Moisan I, 1: HUE(S) 116] – dezelfde als Dodequin de Damas (zie **Dodekijn van Damast**) – vóór zijn doop heette hij Dodequin, na zijn doop Hués; or. Dodequin(s) de Tabarie, Saraceen – dezelfde als **Huge van Tabarien**; d) na zijn doop Huon van Tabarie geheten; e) **D[o]dekijn van Taberien** (or. Dodequin de Thabarie) – Saraceen; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem <Dodekijn van Taberitu> *Ridder metter Swane*: cap. [29]; e) **Dodekine**; *Saladijn*: r. 98, 772, 1096, 1424.

Dode See, die 1 h) [Graesse: **Mortuum mare**]³ — de Dode Zee⁴ (Lat. Mare mortuum,⁵ Mare salsissimum) – gelegen tussen het huidige Israël, de Palestijnse staat i.s.n. en Jordanië, waarin (wat er nog aan water over is) de rivier de Jordaan uitmondt – zo genoemd omdat er sinds mensenheugenis nauwelijks leven mogelijk is door het extreem hoge zoutgehalte van het water – ook wel Mare diaboli en Lacus Asphaltides genoemd – zie ook [**die Rode See**]); i) **die Dode See** (hs. Rode See) – waarin de Jordane uitmondt – zo genoemd omdat

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Mortuum-mare>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Dead_sea

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dode_Zee.kmz

alle leven erin vergaat; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1175; i) **die Dode Zee** – verder als boven; *Troyen*: r. 28668.

Dode See, die 2 h) fictief rijk, verwijzend naar de Dode Zee (zie **die Dode Zee 1**); i) **die Doede Zee** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Doeder See, Doeder Zee> *Limborch*: boek V, r. 2121; boek VII, r. 975, 1167; i) **die Dode See** – Saraceens koninkrijk van koning Cloaphus – verder als boven <Doder See, Doder Zee> *Lymburch*: boek V, r. 2116; boek VII, r. 155, 977.

Dode Zee zie **Dode See, die 1** en **Dode See, die 2**

Dodinas van Garloth zie **Dodineel**

Dodineel a) [West PR: Dodinel] [West VR: Dodin(i)el], toegenamd: ‘li Salvages / le Sauvage’¹; b) zoon van [West PR: Belinant 1] en [West PR: Eglente]; e) **Dodineel** – ridder van koning Artur – toegenamd: “die Welde”; g) vecht met een ridder die de koningin lastig valt – wordt door een jonkvrouw listig gevangengenomen en bevrijd door Hestor – zat gevangen in Verbodene Berch – vecht op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Dodineels, Dodinele, Doedineel> *Lanceloet*: boek II, r. 41, 125, 142, 363, 385, 391, 402, 418, 436, 437, 439, 1052, 1057, 1066, 1067, 1091, 1102, 1119, 1123, 1130, 1137, 1146, 1149, 1159, 1166, 1168, 1176, 1180, 1182, 1189, 1193, 1202, 1208, 1214, 1221, 1227, 1251, 1260, 1479, 1482, 1493, 1496, 1500, 1524, 1531, 1539, 1541, 1548, 1554, 1556, 1642, 1660, 1664, 1680, 2502, 2641, 2701, 2721, 2827, 2867, 2883, 24597, 28720; e) **Dodineel** – Tafelronde-ridder; g) ontmoet in Scollant Lanceloet van Lac en Bohort – belaagt samen met hen een kasteel om een jonkvrouw te verlossen <Dodineels, Dodinele, Donineel> *Lanceloet*: boek III, r. 14351, 14405, 14414, 14421, 14463, 14471, 14478, 14499, 14515; e) **Doedineel** – Tafelronde-ridder – toegenamd: “die Wilde”; g) moet Genievre beschermen tijdens de jacht – stuurt een door hem overwonnen ridder naar Genievre bij de Fontaine van der Alvinnen – gevangengenomen maar bevrijd door Hestor <Doedinele> *Lantsloot*: r. 5194, 5195, 5202, 5206, 5219, 5229, 5236, 5241, 5255, 5263, 5265, 5270, 5278, 5289, 5310, 5337, 5487, 5516, 5539, 5871, 5879, 5882, 5888; e) **Dodinas van Garloth** – Tafelronde-ridder; g) samen met Sagrimor en Galescins door Aggravadein, Morian en Signoras in het bos overvallen – bijtijds van hen gescheiden door Ywen die Grote, Keye en Griflet <Dodinans, Dodinas, Dodinele> *Merlijn*: r. [20186], 25087, 25971, 28475, 28959, 31685, 31974; e) **Dodineel** – ridder van koning Artur; g) gaat mee om Walewein te zoeken – vecht met een ridder en raakt gewond <Dodinele> *Perchevael J*: boek II, r. 40773, 40827, 40833, 40837, 40883, 40905, 40932, 40951, 40953, 41003; e) **Dodineel** – ridder; g) verjaagd bij zijn eerste poging

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_Chevaliers_de_la_Table_Ronde

een jonkvrouw uit een boom te verlossen, bij de tweede poging geholpen door Lanceloet van Lac, Lyoneel en Bohord <Dodineels, Dodinele> *Ragisel*: r. 3191, 3245, 3254, 3261, 3303, 3311, 3318, 3339, 3355.

Dodone van Parten a) de Parth Dodontes [*Alexandreis* III, 33]¹; e) **Dodone van Parten** – Perzisch strijder; g) gedood door Tholomeus 1; *Alexanders geesten*: boek III, r. 55.

Dodouin e) **Dodouin** (or. Dodoum) – koning van Egipten; f) zoon van Hercules en Echee; *Hercules*: cap. [14].

Doede Zee zie **Dode See, die 2**

Doedineel zie **Dodineel**

Doecose k) **Doecose** – heidense burcht <Doetose> *Karl Meinet*: r. A401, 37, 61.

Doerdamy zie **Deidamia**

Does van Caredol a) [West PR: Do] [West VR: Do], toegenamd: ‘de Carduel’²; b) vader van [West PR: Girflet] [West VR: Gif(f)let]; e) **Does van Caredol** – burggraaf van Caredol – ridder in dienst van koning Artur – was al jagermeester van koning Uter-Pandragoen; f) zoon van Eniscente en Broen – vader van Griflet – neef (van moederskant) van Persevael – verwant van Celidonis; g) steunt de ‘vijf neven’ van koning Artur in hun gevecht bij Logres met enkele koningen van de Sennen <Does, Doese, Does van Cardoele, Does van Cardole, Doys> *Merlijn*: r. 12315, 12356, 16964, 17153, 17184, 17207, 21688, 21696, 21699, 21707, 21716, 21722, 21729, 22955, 25034.

Doet zie **Doot, die**

Doet, des Conincs Arturs zie [**Conincs Arturs Doot, des**]

Doetose zie **Doecose**

Doever h) [Graesse: Dorobernia]³ [Moisan I, 2: DOUVRE(S)] [West PR: Do(u)vre] [West VR: Dovre] — Dover⁴ – historische⁵ havenstad aan het Kanaal in Kent, Engeland;

i) **Doeveren** – waar de moeder van koning Henrick van Engelant resideert en waar zij de boden onderschept die brieven brengen van Londen naar Romen en vice versa; *Helena van C*: cap. [9], [12], [17]; i) **Doevre** – stad met een kasteel waar koning Artur heengaat om Mordret te bestrijden; *Lanceloet*:

boek IV, r. 10613, 10788; i) **Doever** – havenstad in het land van Logres <Doevre, Oevre, Overe> *Merlijn*: r. 20225, 25122, 25152, 25159, 25202;

i) **Doevre** – stad in Ingelant, aan zee gelegen – waar de Riddere metter Mouwen te vondeling was gelegd; *Mouwen*: r. 1773, 2156.

Doeveren zie **Doever**

Doeveren zie **Doever**

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_personnages_du_cycle_arthurien#Do

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Dorobernia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dover.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dover>

Doevre zie **Doever**

Doyen zie **Doyoen van Mayanson**

Doylas zie **Dorillas**

Doyoen van Mayanson a) [Moisan I, 1: DOUN 5] – keizer van Allemagne (d.i. Duitsland) – zie ook **Dolijn van Mayansen**; b) tweede echtgenoot van de gravin van Hantone – stiefvader van Beuve van Hantone; e) **Dous van Magenchen** – keizer – heer van Hamtone; g) heeft Boeves vader vermoord – strijdt tegen de wraakzuchtige Boeve <Dous, Douse> *Boeve*: r. 40, 47, 50, 61, 70, [78], 96; e) **Doyoen van Mayanson** – hertog, geboren nabij de Rijn, later graaf van Austoen; f) tweede echtgenoot van de gravin van Austoen – oom [?] van Fromont en van Ate – verwant van Alewijn; g) verrader – vermoordt graaf Gwijde van Austoen in opdracht van diens echtgenote, met wie hij vervolgens trouwt – verdrijft Seghebalt van Grymmerstoel van zijn land – door Seghebalt en Geeraert / Buevijn aangevallen – verliest een gerechtelijke tweekamp tegen Buevijn en wordt als straf voor zijn misdaden gehangen <Doijoen, Doioen, Doioene, Doioens, Doyen, Doyoen, Doyoene, Doyoenen, Doyoens, Doyon, Doyone, Doyons> *Buevijn*: fol. A2v-A6v, B1r-B3r, B4v-B5v, C4v, E5v-E6v, F1r-F6v, G2r-G4v, H1r-H5r, M1v.

Doys zie **Does van Caredol**

Dokenijn van Damast zie **Dodekijn van Damast**

Dolas a) [Constans: DOLON 2]¹; e) **Dolas** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Doloen> *Troyen*: r. 9464, 9465, 10451.

Dole h) [Graesse: Tullum]² [Moisan I, 2: DOL] [Moisan I, 2: TOL] — Toul,³ vestingstad aan de rivier de Moesel⁴ in Lotharingen, Frankrijk – waarschijnlijker dan Dole⁵ aan de rivier de Doubs⁶ in Franche-Comté, Frankrijk; i) **Dole** – stad in Loreine – veroverd door keizer Julius; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1067.

Dolfyneen zie **Dolfinois**

Dolfinois h) [Graesse: Delphinatus]⁷ [Moisan I, 2: DALPHINÉ] — de Dauphiné⁸ in het zuidoosten van Frankrijk, met daarin de stad Vienne⁹; i) **Dolfyneen**; *Meluzine*: fol. Y3vb; i) **Dolfinois** (or. Dauphine) – land van de “dolfijn”

1. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/46>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Tullum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Toul.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Moselle_River

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dole.kmz

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Doubs_%28rivière%29

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Delphinatus>

8. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dauphiné>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vienne.kmz

Godevaert Dallenson en Dyane <Dolfinie, Dolfinoys, Dolfinye, Dolfnie, Dolfynoys, Dolphinoys> *Paris ende Vienne*: cap. [1], [8], [19], [23], [32].

Dolijn van Mayansen a) [Moisan I, 1: DOON DE MAIENGE 21] – zie ook **Doyoen van Mayanson**; b) echtgenoot van Flandrine – vader van twaalf zoons, waaronder Gaufroï de Danemarche en Buef d’Aigremont; e) **Dolijn van Mayansen**; f) vader van twaalf zonen, waaronder Godefroot (de oudste), Buevijn van Eggermont, Gheeraert sonder land, Straelderengier en Buevijn sonder baert, en drie dochters – grootvader van Ogier van Dennemercken; g) in dezelfde nacht geboren als Karel de Grote en Garijn van Monglanen; *Malegijs*: p. 2.

Dolin von Mantes e) **Dolin von Mantes** – graaf van Mantes; g) heeft drie hertogen onderworpen – vecht tweekamp met Broyer, verliest, maar wordt gespaard <Dolin, Dolins, Dolyn> *Ogyer*: r. 15629, 15671, 15673, 15681, 15693, 15701, 15710, 15744, 15755, 15760, 15763, 15766, 15771, 15776, 15782, 15789, 15812, 15818, 15820.

Dolins i) **Dolins**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 41.

Dolisa h) Donoussa¹ – Grieks eiland in de Egeïsche Zee, één van de Cycladen²; i) **Dolisa** – eiland, één van de Cicladen; *Troyen*: r. 35775; i) **Holisa** – eiland, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Doloen zie **Dolas** en **Dolon**

Doloes zie **Bolois 1**

Dolon a) [Constans: DOLON 1]³ — Dolon de Phrygiër⁴ – Trojaanse ridder – dezelfde als **Dolona 1**; e) **Dolon** – Trojaan, graaf; g) brengt Dyomedes en Ulixes naar koning Priamus als de Griekse boden om een wapenstilstand komen vragen – medestander van de verrader Antenor <Doloen> *Troyen*: r. 341, 14313, 14349, 14373, 14471, 30615.

Dolona 1 a) Dolon de Phrygiër⁵ [*Metamorphoses* XIII, 244]⁶ – Trojaanse spion – dezelfde als **Dolon**; d) als bode ongewapend gedood door Odysseus; e) **Dolona**; f) vader van Dolona 2; g) op laffe wijze, volgens Ajax van Salomyne, door Ulixes gedood <Dolone> *Troyen*: r. 26214, 26645, 26688.

Dolona 2 a) bedoeld is Eumedes [*Aeneis* XII, 346]⁷ – “Ende hy had syns vaders name” (*Troyen* r. 40337) is de (gemankeerde) vertaling van: “nomine avum referens, animo manibusque parentem” (*Aeneis* XII, r. 348): “in naam aan zijn grootvader herinnerend, in moed en daad aan zijn vader” (vert. M.A.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Donousa.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/46>

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_(mythology))

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Dolon_(mythology))

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

Schwartz); b) zoon van Dolon – kleinzoon van Eumedes; e) **Dolona** – Trojaan; f) zoon van Dolona 1; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Turnus in het gevecht vlak voor de tweekamp; *Troyen*: r. 40333, 40339; e) **Dolona** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 161va.

Doloreuse Torre zie [**Doloreuse Toren, die**]

Doloreus zie **Doloreuse Casteel, dat**

[Doloreuse Gaerde, die] j) [West PR: Dolereuse Garde, la] – lett. ‘de droeve tuin’, later hernoemd tot [West PR: Joieuse / Josiouse Garde, (de) la] (zie **Joyosegaerde**), lett. ‘de vreugdevolle tuin’ – kasteel van onder anderen Karados li Grans, gelegen in Northomberland – zie ook [**die Doloreuse Toren**]; k) [**Doloreuse Garde**] – kasteel [?] waar Lanceloet Doloreuse Torre innam en Karados die Grote versloeg <Doloreusen Garden> *Lanceloet*: boek II, r. 23134; k) [**Doloreuse Gaerde**] – kasteel waar Lanceloet ooit dapper vocht door zijn liefde voor Genoevre <Doloreusergaerden> *Lanceloet*: boek IV, r. 2593; k) **die Doloruse Gaerde** – kasteel door Lantsloot veroverd <Doloruser Gaerde> *Lantsloot*: r. 3247, 4830.

Doloreuse Garde zie [**Doloreuse Gaerde, die**]

Doloreuse Casteel, dat j) [West VR: Mont Dolereus 2] – kasteel; k) **dat Doloreuse Casteel** – kasteel waarheen Keye, Acgravein en Griflet op avontuur gaan – door Keye, Acgravein en Perchevael aangevallen <Doloreus, Doloreusen castele> *Perchevael J*: boek II, r. 37015, 37092, 37588, 37743, 38137.

[Doloreuse Toren, die] j) [West PR: Dolereuse To(u)r, (de) la] – zeer sterk kasteel van [West PR: Karados 1], le Grant, gelegen in Northomberland – zie ook [**die Doloreuse Gaerde**]; k) [**Doloreuse Torre**] – kasteel van Karados die Grote in Doloreuse Garde – waar Lanceloet van Lac Karados versloeg <Doloreusen Torre> *Lanceloet*: boek II, r. 13615; k) **Doloreuse Tor** – kasteel waar ooit Walewein door Karados die Grote gevangen gehouden werd en door Lanceloet van Lac bevrijd; *Lanceloet*: boek IV, r. 7217; k) [**die Doloreuse Tor**] – exemplarisch vreeswekkend kasteel van Carados – waar Walewein gevangen zit <Doloreusen Tor> *Lantsloot*: r. 2445; k) [**die Doloreuse Torre**] – kasteel in Nortomberlant [?] (voor)bij de rivier de Ombre <den Doloreusen Torre, den Dolorosen Toerne, Dolorosen Torre, Dorelosen Torre> *Merlijn*: r. 20004, 20127, 20720.

Doloruse Gaerde zie [**Doloreuse Gaerde, die**]

Dolos zie **Delos**

Dolphinoys zie **Dolfinois**

Domestoen a) [A-Z 2: Demosthenes]¹ — Demosthenes² (384-322 v.C.), Atheens redenaar – samenvoeging door Jacob van M(a)erlant van Demosthenes en Demades; e) **Domestoen** – Griek; g) debatteert met Encinus – pleit voor een Atheense opstand tegen Alexander de Grote <Domestoene> *Alexanders geesten*: boek I, r. 869, 879, 891, 893.

Dominicus a) de hoofdpersoon van de Oudfranse *Châtelain de Couchy* (waarmee de Middelnederlandse bewerking vrijwel *niets* gemeen heeft) heet Renaud / Regnault en wordt wel geïdentificeerd als Guy de Thourotte, kasteelheer van Couchy (1186-1203); e) **Dominicus** – de burggraaf van Couchi – meestal “borchgrave van Couchi” genoemd – leenheer van Lucaen; f) neef van Lucaen – geliefde van Beatrijs, vrouwe van Fajuweel – neef van Adelaen; g) leefde drie tot vier jaar teruggetrokken in het woud, omdat zijn liefde voor Beatrijs door Eduwaert werd verraden – krijgt van zijn oom Adelaen het burggraafschap van Couchi, maar loopt door diens list zijn erfrecht op Ardaen mis – wordt na de dood van Lodewijk die Vrome door Karel die Caluwe uitgerust om te strijden om Ardaen; *Couchi*: fragm. VI, r. 397, 508; fragm. VII, r. 1692, 2024.

Domorius zie **Donnorius**

Donate a) *Lestoire du Merlin* [Sommer II, p. 151]³ noemt in deze passage noch Bliobleris noch diens slachtoffer; e) **Donate** – ridder, één van de Sennen; g) strijdt mee met de Sennen in Carmelide – gedood [?] door Bliobleres van Deserte; *Merlijn*: r. 18277.

Dones e) **Dones** – Tafelronde-ridder; g) verslagen door Torec; *Torec*: r. 3389.

Dongio j) zo te zien een vertaalfout: het gaat om een ‘donjon’ en niet om een toren met een eigennaam; k) **Dongio** – naam van een toren in de muur van een kasteel, die sterker is dan het kasteel zelf; *Caesar Prz*: fol. 30v.

Donineel zie **Dodineel**

Donkerdale h) een ‘locus horribilis’, lett. ‘plaats van verschrikkingen’;
i) **Donkerdale** – vallei [?], in het noorden gelegen – ook genoemd: der hellen portael; *Florigout*: r. 3196.

Donker See, die h) mogelijk hetzelfde als **die Oostersee**; i) **die Donker See** – zee (voorbij Azië [?]); *Alexanders geesten*: boek X, r. 189.

Donnorius a) Dumnorix⁴ – aanvoerder van de Haedui – tegenstander van Julius Caesar; b) broer van Diviciacus; e) **Donnorius** – aanvoerder in het Ludixie leger; f) broer van Diviciacus van Ostum – schoonzoon van Origitorius; g) door Cesar gevangen genomen en bijna gedood, omdat hij de

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0037.php#a036

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Demosthenes>

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/151>

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

proviandering van het Romeinse leger verhinderde – op voorspraak van zijn broer Diviciacus vrijgelaten <Domorius> *Caesar Prz*: fol. 11v, 15v.

Donouwe zie **Dunouwe, die**

Donse h) [Graesse: **Deinsa**, var. **Donsa**]¹ — bedoeld zal zijn Deinze² aan de rivier de Leie³ in (het graafschap) Vlaanderen; i) **Donse** – vermaard om zijn vele “stake”; *Alexanders geesten*: boek V, r. 50.

[Doon] e) **[Doon]**; f) zoon van Mavosijn; g) gedood door Gelloen <Doone> *Lorreinen O*: r. 65.

Dooryngen zie **Doringen**

Doot, die a) de Dood, allegorie⁴; e) **die Doot**; g) heeft het druk met de vele Perzische slachtoffers; *Alexanders geesten*: boek V, r. 239; e) Doot; g) onverwacht en wreed – die niemand spaart – zonder genade – door Floris aangeroepen als hij hoort dat Blancefluer dood is; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]; e) **die Doet**; g) door Lanceloet in wanhoop aangeroepen als Genevre hem met de dochter van koning Pelles betrapt heeft en hem wegstuurt; *Lanceloet*: boek II, r. 35711; e) **Doet** – tot wie Jhesus zich in een monoloog richt voordat hij door Judas verraden wordt; *Leven ons Heren*: r. 2016, 2018, 2020, 2024, 2027, 2028, 2030, 2032, 2035, 2036, 2039; e) **Doot**; g) door Peter van Provencen in zijn wanhoop aangeroepen; *Peeter van Provencen*: fol. H3v-H4v; e) **die Doot** (or. Mort); g) Aermoede is erger dan de Doot; *Rose C*: r. 7548, 7567, 7573; e) **die Doot** – idem <*Rose V*: Doet> *Rose V*: r. [7650], 7669, 7677.

[Doot, des Conincs Arturs] zie **[Conincs Arturs Doot, des]**

Doraquallis zie **Doroquallis**

Doras zie **Dorillas**

Dorbie h) [Moisan I, 2: ORBRIE 1] – zie ook **Arabien 2**, **Drombris** en **Orbie** – door de vertaler abusievelijk begrepen als een persoonsnaam; e) **Dorbie** (or. le roy dorbrie) – koning; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem; *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Dordamye zie **Deidamia**

Dordanius zie **Dardanus**

Dordoen zie **Dordoene** en **[Dordoene, die]**

Dordoene h) zowel de Dordogne⁵ [Moisan I, 2: DORDON 2] in het zuidwesten van Frankrijk als (het fictieve) Dordonne in de Belgische Ardennen⁶

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Deinsa>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Deinze.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Leie_River

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dordogne>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ardennes>

[Moisan I, 2: ARDENE 1], waarbij extra verwarrend kan werken dat er ook een bos bij Bordeaux is dat Ardenen heet [Moisan I, 2: ARDENE 2]; i) **Dordoen** – toenaam van **Huge van Dordoen** – toenaam van **Aymyn van Dordoen** <Dordoene> *Heemskinderen*: p. 10, 15, 75, 123; i) **Dordoene** – erfelijk leen voor Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont, toernooiplaats ter ere van Aymijn – belaagd door de draken van Lucifer – waar de wedren van Spiet tegen het ros Beyaert plaatsvindt – waar Spiet wordt begraven <Dordone> *Malegijs*: p. 228, 229, 231, 233, 234, 236, 242, 254 255, 257, 263, 264, 267, 272, 276, 279-282, 326, 346; i) **Dordone** – toenaam van **Huge van Dordone** – toenaam van **Heyme (van Dordone)** <Dardon, Dardone, Dardonen> *Reinolt von Montelban*: r. 31, 51, 2670, 3302, 3442, 3452, 7330, 8983, 10281; i) **Dordoene** – toenaam van **Aymijn van Dordoene** en **Yewe van Dordoene**; *Renout*: r. 308, 518, 1668; i) **Dordoene** – graafschap – burcht van Aymijn van Dordoene; *Renout D*: r. 197.

[Dordoene, die] h) [Graesse: *Dordona fluvius*]¹ [Moisan I, 2: DORDON 1] — de Dordogne,² rivier in Aquitanië, Frankrijk, die ontspringt in het Centraal Massief en even voorbij Bordeaux (samen met de Garonne) uitmondt in de Gironde; i) **Dordoene** – rivier waarover Ogier na de slag bij Vaucoloen wegvlucht <Dordoen> *Heemskinderen*: p. 141, 160; i) **Durdune** – rivier <Durdunen> *Karl Meinet*: r. A135, 48; A136, 60; i) **Dardone** – rivier waaraan Yvens burcht Vaucolone ligt <Dordone, Dordune, Durdunen> *Reinolt von Montelban*: r. 2529, 3104, 3109, 9104, 9113, 9129, 9263, 9276, 9288, 9319, 9325, 10945, 12274, 12454; i) **Dordoene** – rivier, verder als boven; *Renout*: r. 326.

Dordone zie **Dordoene** en **[Dordoene, die]**

Dordrecht h) [Graesse: *Dordracum*]³ — Dordrecht,⁴ ook wel Dordt⁵ geheten – gedurende de Middeleeuwen de belangrijkste (haven)stad van het graafschap Holland; i) **Dordrecht** – waar het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: VIII, r. 0, 2, 5.

Dordune(n) zie **[Dordoene, die]**

Dorelose Torre zie **[Doloreuse Toren, die]**

Dorias e) **Dorias** – Griek; f) neef van Minesteus van Athenen – neef van Helena; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – gedood door Troylus <Drias> *Troyen*: r. 18254, 18271.

Doriecse zie **Diixe**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Dordona-fluvius>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Dordogne_%28river%29

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Dordracum>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dordrecht.kmz

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Dordrecht

Dorijn a) [West PR: Dorin]; e) **Dorijn**; f) zoon van koning Claudas; g) gedood door Lyoneel tijdens de strijd tussen Lanceloet van Lac en koning Claudas <Dorijns> *Lanceloet*: boek II, r. 33589, 33635.

Dorilas 1 a) Dorilon [*Alexandreis* III, 96]¹; e) **Dorilas** – Griekse strijder; g) gedood door Negusar; *Alexanders geesten*: boek III, r. 182.

[Dorilas] 2 a) [West PR: Dorilas 3] – Saksische koning; e) **[Dorilas]** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen <Dorilasse> *Merlijn*: r. 23908.

Dorilase zie **Doriles**

Doriles a) [West PR: Dorilas 2]; b) neef van koning [West PR: Neutre]; e) **Doriles** – ridder – in dienst van koning Ventres van Garlot; f) neef van koning Ventres van Garlot; g) legeraanvoerder – strijdt tegen de Sennen <Dorilase> *Merlijn*: r. 19745, 19745a, 19805, 19810, 19818, 19825, 19842, 19846, 19849, 19857, 19858, 19900.

Dorillas a) de centaur² Dorylas [*Metamorphoses* XII, 380]³; e) **Dorillas** – centaur; g) geweldadige gast op de bruiloft van Pirithons ende Ypodanie te Thessaloniquen – doodgeschoten door Hercules; *Hercules*: cap. [11]; e) **Doylas** – een centaur / reus; g) gedood door Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 10v; e) **Doras** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Peleus 1; *Troyen*: r. 27369, 27382, 27399.

Dorimont zie **Dormont**

Doringe, die a) de inwoners van Thüringen (zie **Doringen**); e) **die Doringe** – volk; *Karl Meinet*: r. A525, 24.

Doringen h) [Graesse: Thuringia]⁴ — Thüringen,⁵ (land)graafschap, nu deelstaat in het hart van Duitsland – grenzend aan Sachsen-Anhalt; i) **Duryng(h)en** – het volk van Duryng(h)en is bondgenoot van de Herecinen in de strijd tegen de Romeinen – keert na afloop niet terug naar het eigen land, maar trekt langs de Rijnoever naar Straesburch en Basel <Duryngen> *Caesar Prz*: fol. 18v, 19v-20r; i) **Duringen** – graafschap in Saksen van graaf Heinrich <Duringin> *Eneide*: r. 13460, 13467; i) **Doringen** – waarheen Garijn en Girbert gaan; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1403; i) **Doringhen** – bondgenoot van de samenzweerders <Doringen> *Reynaert A en F*: r. 2466; i) **Doringhen** – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1820; i) **Dooryngen** – verder als boven;

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Thuringia>

5. https://de.wikipedia.org/wiki/Landgrafschaft_Thüringen

Reynaerts Hst: r. 2485; i) **Duringen**; *Reinolt von Montelban*: r. 9366;
i) **Doringhelant** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29005.

Doringhelant zie **Doringen**

Doringhen zie **Doringen**

Dorius a) [Constans: DORIUS]¹ – afkomstig uit Satelee; e) **Dorius** – koning, admiraal in dienst van koning Theuter – afkomstig uit Salateye; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Dorioen, Orioen> *Troyen*: r. 7120, 9681, 10343, 13716, 14122, 20094.

Dorcanien zie **Orcanien**

Dormande van Montferant e) **Dormande van Montferant** (or. Dormando de Montferrant); f) zoon van de markgraaf; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*: cap. [6].

Dormandijn e) **Dormandijn** (or. Dromasain); f) neef van de reus Faragus; g) banierdrager van Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Dormonde h) [Graesse: Tremonia]² [Moisan I, 2: TREMOI(N)GNE] — Dortmund³ in Nordrhein-Westfalen,⁴ Duitsland – hetzelfde als **Cremonen**; i) **Dormonde** – waar de kar met het lichaam van Reynout uit zichzelf naartoe rijdt – waar ter ere van Reynout een kerk wordt gebouwd; *Heemskinderen*: p. 201, 203-204; i) **Dorpmunde** – verder als boven; *Reinolt von Montelban*: r. 15185, 15198, 15210, 15314, 15316.

Dormonde zie **Dormont**

Dormont h) [Moisan I, 2: TORMONT] – zie ook **Tornamant**; i) **Dormont** – Saraceense stad – koninkrijk van Oydon <Dorimonde, Dorimont, Dormonde> *Hughe Prz*: p. 21, 23, 26, 29.

Dorne h) zie [die Witte Dorne]; i) **Dorne** – toenaam van Arnolt van Dorne; *Karl Meinet*: r. A363, 68.

Dorne, Casteel vanden Witte zie **Casteel vanden Witte Dorne, dat**

Dorne Wit zie [Witte Dorne, die]

Dorne, Witte zie **Witte Dorne, die**

Dornec zie **Dornike**

Dorneke zie **Dornike**

Dornike h) [Graesse: Tornacum]⁵ [Moisan I, 2: TOURNAI] — Doornik / Tournai⁶ aan de rivier de Schelde⁷ in Henegouwen, België – bisdom – zie ook **Tornay**; i) **Dornec** –

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Tremonia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dortmund.kmz

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Nordrhein-Westfalen>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Tornacum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Doornik.kmz

7. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Escaut>

één van de vele steden in de omgeving van Belgies door Julius Cesar veroverd – waar de geschiedschrijver Heynric kanunnik was; *Caesar Prz*: fol. 45v, 56r, 58v; i) **Dornike** – waar door Godevaert van Deenmerke stenen en kalk vandaan gehaald worden voor de bouw van zijn burcht Brunenstene, tolvrij nog wel omdat hij voorgeeft dat het bouw materiaal voor een kerk is <Dorneke> *Denensage*: r. 453, 459.

Doroquallis a) [Constans: DOROSCALU, var. DOROCALUS, DOROSCALIZ]¹; e) **Doroquallis** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen en Mahes, één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Doraquallis> *Troyen*: r. 9477, 10479, 12258, 13366.

[Dorperheit] j) or. Vilanie, lett. ‘dorperheid’, allegorie² – vermoedelijk op te vatten als een beschilderd reliëf,³ voorstellend de ondeugd ‘dorperheid’, een verzamelbegrip voor alles dat laaghartig, inferieur, boosaardig, lasterlijk, hoogmoedig en verraderlijk is – als persona non grata buiten de Vergier geplaatst; k) **[Dorperheit]** – beeld op de buitenkant van de muur van de Vergier – met lelijk en gerimpeld uiterlijk, vol ondeugden <*Rose C*: Dorperhede; *Rose V*: Dorperheit> *Rose C*: r. 161; *Rose V*: r. 163.

Dorpmunde zie **Dormonde**

Dorstborne, die h) or. la Fontaine de Soif c.q. Fontaine Fae – de bron Font de Cé bij Lusignan (in Poitou, Frankrijk); i) **die Dorstborne** alias **die Fonteine Faeze** – betoverde bron aan de voet van een rots – waar koning Elinas Prissyne ontmoet – waar Raymondijn Meluzine ontmoet; *Meluzine*: fol. A2vb, B3va, C1va, C3ra, C3va, C5rb, D4va.

Dortanie zie **Orcanien**

Doucelles h) or. (de) Doucelles⁴ in het huidige département Sarthe,⁵ Frankrijk; i) **Doucelles** – heerlijkheid – toenaam van **Olivier Doucelles** – toenaam van **Pierre de [Doucelles]** <Deucelles, Doncellas> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 11, 47.

Doie h) Doué-la-Fontaine⁶ in Saumurois,⁷ Frankrijk; i) **Doie** – toenaam van **Peeter van Doie**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 61.

Dous zie **Doyoen van Mayanson**

Dous van Magenchen zie **Doyoen van Mayanson**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Relief>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Doucelles.kmz

5. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Sarthe_\(d%C3%A9partement\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Sarthe_(d%C3%A9partement))

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Doie-la-Fontaine.kmz

7. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dou%C3%A9-la-Fontaine>

Douse zie **Oyse, die**

Doverne, die h) [Moisan I, 2: TOIVRE, (le)] – gelet op de context een verminking van de Oudfranse naam voor de rivier de Tiber (zie **die Tyber**), de Tevere in het Italiaans; i) **die Doverne** – rivier bij Rome; *Ogier A-D*: r. 295.

Drachmon j) strikt genomen een sloopstyp: dromon,¹ en als zodanig ook gebruikt in Middelnederlandse epische teksten, maar hier mogelijk bedoeld als eigenaam; k) **Drachmon** – Saraceens schip van Hughes oom Geerwijn, waarmee Hughe van Bourdeus en de zijnen van Brandijs naar Akers en Jaffen vaart <Dragmond> *Hughe Prz*: p. 15, 16.

Drahans van den Wilden Foreeste zie **Drians van den Wilden Foreeste**

Drakouwen h) mogelijk Krakau² [Graesse: Cracovia],³ het huidige Kraków⁴ aan de rivier de Vistula⁵ in het zuiden van Polen (zie **Crackouwen**);

i) **Drakouwen** – koninkrijk van Franciscus van Drakouwe – de jonghe coninck van Drakouwen is aanwezig bij het huwelijk tussen heer Jan en Gloriande van Romen <Drakouwe> *Jan uut den Vergiere*: cap. 14, 29.

Dramagam e) **Dramagam** (or. Dramagant / (le roy) darappe) – Sarazijnse koning; g) gedood door Valentijn; *Valentijn ende Oursson*: cap. 32.

Drances a) Drances [Aeneis XI, 122]⁶; e) **Trances** – Italisch vorst en leenman van koning Latinus; g) woordvoerder van de leenmannen als koning Latinus hen bijeen heeft geroepen om raad te vragen: stelt een tweekamp voor tussen Eneas en Turnus, waarbij de winnaar Lavina en het land zal ontvangen, opdat niet nog meer onschuldigen zullen sterven <Drances> *Eneide*: r. 8528, 8540, 8631, 8635, 8683, 8772, 9707; e) **Drantes** – een Latyn, raadsman; g) laf volgens Turnus – erkent de overwinning van de Trojanen onder leiding van Eneas van Troyen na de vlucht van koning Turnus en de dood van koning Mensencius van Tieren – pleit bij koning Latyn voor een tweegevecht tussen Turnus en Eneas van Troyen om de heerschappij over Lacie en een huwelijk met Lavine <Drantas, Dranttes> *Troyen*: r. 39503, 39683, 39735, 39757, 39805; e) **Drances** – een Latijn; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 156vb, 157vb-158rb.

Drantes zie **Drances**

Drasius zie **Adrascus**

Drauvedoen a) mogelijk verwijzend naar of geënt op **Druidein** uit *Die Wrake van Ragisel*; e) **Drauvedoen** – Tafelronde-ridder – metgezel van Keye; g) verzint

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dromon>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Free_City_of_Kraków

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Cracovia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kraków.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Vistula>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

een list om Keye en de zijnen te bevrijden uit de kerker van Brandesion; *Lanceloet*: boek III, r. 20353.

Drians van den Wilden Foreeste a) [West PR: Drian(t) 3], toegenamd: ‘de la Forest Salvage’; b) zoon van [West PR: Trahant]; e) **Drians van den Wilden Foreeste** – Tafelronde-ridder <Drians, Driant, Driante, Tirant van den Wilden Foreeste, van den Wilden Foreeste Drahans> *Merlijn*: r. 12477, 13794, 14347, 14495, 14513, 14993, 17915.

Driant(e) zie **Drians van den Wilden Foreeste**

Driante e) **Driante** – ridder, één van de Sennen; g) verslagen door Sagrimor; *Merlijn*: r. 20532.

Dryan(t)s zie **Droyoen**

Dryas 1 a) [West PR: Druas], toegenamd: ‘le Felon’; b) broer van [West PR: Sornehan(t)] del Noef Castel; e) **Dryas** – ridder – toegenamd: “die Felle”; f) broer van Sornahan vanden Nuwen Castele; g) heeft een ridder van Logres doodgeslagen – uit wraak gedood door Agraveyn, die daarop door Sornahan gevangen wordt genomen op der Keytiven Berch; *Lanceloet*: boek II, r. 5633, 5643, 5678, 5739, 5761, 5822, 5825, 5828, 5830, 5831, 5833, 5891, 6045.

Drias 2 a) de Lapith¹ Dryas [*Metamorphoses* XII, 290]²; e) **Drias** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen, doodt er velen; *Troyen*: r. 27251.

Drias zie **Dorias**

Drie coninghen, die a) [*Legenda aurea* XIV: De epiphania domini] [*Gulden Legende*: Vander Oppenbaringhen ons Heren [14]] [Moisan I, 2: ROI(S) (li trois)] – de drie Wijzen (Lat. Tres magi) uit het Oosten,³ Balthazar, Caspar en Melchior geheten – nadat de profetie van de komst van de Verlosser door de profeet Balaam in de drie India’s (zie **India 1**) verspreid was, werd daar door ‘magi’ op bergtoppen uitgekeken naar de ster die Zijn geboorte zou boodschappen – na het zien van een wonderbaarlijke ster aan het firmament gingen de drie magi op weg naar Bethlehem in Judea om daar de pasgeboren Jezus op te zoeken, die zij aanbaden als de langverwachte koning der Joden, geboren om de mensen te verlossen [*Der leken spiegel*, boek II, caput XI: ‘Van menigherhande wondren die gheschieden in Cristus gheboort, ende van Balaams sterre’]; e) **die Drie Coninghen**; g) aan wie door God een ster geopenbaard werd die hen naar Bethleem bracht; *Peeter van Provencen*: fol. L4v.

Driende h) [West PR: Grant Ynde, 1a]; i) **Driende** – koninkrijk van koning Lac; *Merlijn*: r. 32255.

Dryons zie **Droyoen**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Heilige_Drei_K%C3%B6nige

[Droeve Coninginne, die] a) [West PR: Roïne 6 / Roïne 2 Dolero(u)se, Ia] – koningin [West PR: Helaine 2, var. Elaine 2] (zie **Eleyne**); b) echtgenote van [West PR: Ban] de Benoïc – moeder van [West PR: Lancelot 2] du Lac; e) **die Drove Coninginne** – koningin; f) moeder van Lancelot van Lac; g) alleen haar zoon kan die Woeste Capelle zonder schande betreden <Drover coninginnen> *Lanceloet*: boek II, r. 3494, 21253, 21362.

Droevighe Velt h) or. Campus Dolentis,¹ gelegen nabij Mons Mortis; i) **Droevighe Velt** alias **Campus Dolentis** – veld dat zijn naam dankt aan een door de Belgies overhaast begonnen en daardoor verloren veldslag tegen het Tiende Legioen van Julius Cesar, waarbij aan weerszijden heel veel slachtoffers vielen – zeven mijl van Belgies gelegen – heet nog altijd zo <Velt des Droefenes> *Caesar Prz*: fol. 35v, 37r, 38v.

Droyoen a) [Moisan I, 1: DROON(S) 27], toegenaamd: ‘li Poitevins’ / ‘de Poitier’; e) **Droyoen**; f) vader van Ritchier <Droyoens> *Ogier A-D*: r. 134, 148; e) **Dryons**; f) vader van Ritsier <Dryans, Dryants> *Ogyer*: r. 633, 672, 739.

Dromas a) [West VR: Drumas]; e) **Dromas** – ridder in dienst van de jonkvrouwe van Galestroet – afkomstig uit Yrlant; g) strijdt tegen Maurus die Swerte, Walewein en Gariet – verslagen door Walewein <Dromase> *Ragisel*: r. 1067, 1073, 1074.

Drombris a) or. l’admiral d’Ombrie – zie ook **Arabien 2**, **Dorbie** en **Orbie**; e) **Drombris** – Sarazijnse admiraal; g) bondgenoot van soudaen Morandijn tijdens het beleg van Constantinopolen – wiens beide armen worden afgeslagen door Valentijn; *Valentijn ende Oursson*: cap. 28.

Drome zie **Droon van Mandrion**

Dromoen e) **Dromoen** – Scythisch strijder; g) de snelste – gedood door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1211, 1221, 1230.

Drongelingen h) Drongelen² [?] aan de rivier de Bergsche Maas³ in Zuid-Holland; i) **Drongelingen** – correspondeert met **Drongen** (in *Reynaert Prz*) – “tusschen Arkeloos ende Drongelingen”; *Reynaerts Hst*: r. 5333.

Drongen h) Drongen⁴ [?] ten westen van Gent in Vlaanderen, België; i) **Drongen** – correspondeert met **Drongelingen** (in *Reynaerts Hst*) – “tusschen Harlebeke ende Drongen”; *Reynaert Prz*: r. 4091.

Droon van Gallarant a) waarschijnlijk samentrekking van **Droon van Mandrion** en **Walraven van Bulion**; e) **Droon van Gallarant**; *Karl Meinet*: r. A252, 3.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Drongelen.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Bergsche_Maas

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Drongen.kmz

Droon van Mandrion a) correspondeert met [Moisan I, 1: DREUES DE MONDIDIER 8] [?];
 b) echtgenoot van de oudste dochter van Aimeri de Narbonne – vader van
 Engelier, Gaudin, Richer en Sanson; e) **Droon van Mandrion** – raadsman van
 Karll Meynet <Drome, Droons> *Karl Meinet*: r. A229, 22; A235, 39; A240, 42;
 A242, 34; A249, 47; A283, 6.

Drove Coninginne zie [Droeve Coninginne, die]

Druane zie **Druwane**

Druant vander Roetsebisen e) **Druant vander Roetsebisen** – ridder en heer
 van Roetsebise; f) zwager [?] van Miraude; g) stal de diadeem van Mariole –
 vecht tegen Torec, die de diadeem zoekt – verliest, wordt Torecs leenman en
 verwijst hem naar Miraude <Briade, Bruande, Bruant, Bruants, Druande,
 Druans, Druant, vander Roetsebisen Druant> *Torec*: r. 83, 1223a, 1495,
 1498, 1500, 1505, 1512 / 13, 1515, 1520, 1532, 1534, 1542, 1552, 1555,
 1560, 1580, 1585, 1603, 1904.

Drubices zie **Brixes**

Druidein a) [West VR: Dru(i)dain] – zie ook **Drauvedoen**; e) **Druidein** – ridder;
 f) echtgenoot van Ydeine; g) daagt Walewein uit voor een tweekamp aan het
 hof van koning Bandemagu – wordt verslagen – krijgt van Walewein Ydeine
 tot echtgenote <Druideine> *Ragisel*: r. 1457, 1893, 1894a, 1945, 1994, 2002,
 2009, 2011.

Drundrat zie **Durendale**

Drusus a) bedoeld lijkt Germanicus¹ (15 v.C.-19) [A-Z 2: Nero Claudius Germanicus]²;
 b) zoon van Nero Claudius Drusus³; d) in 13 door keizer Tiberius naar
 Germania gestuurd om de nederlaag van Publius Quinctilius Varus in het
 Teutoburgerwoud⁴ te wreken; e) **Drusus** – na Quintilius hertog van Junonia;
 g) vecht in Grieken in het leger van Tyberius tegen Brutus en Crassus – door
 Octaviaen naar Junonia gezonden om de moord op Quintilius te wreken
 <Drususe> *Caesar*: r. 807, 1089, 1243, 1249, 1258, 1260, 1282, 1331.

Druwane a) correspondeert met [Moisan I, 1: AVISE 4]; b) dochter van Hernaut de
 Moncler – zuster van Ysane – echtgenote van Bueve d'Aigremont – moeder
 van Maugis d'Aigremont en Vivien de Monbrant; e) **Druwane** – hertogin;
 f) echtgenote van hertog Bueve van Eggermont – moeder van de tweeling
 Madelgijs en Vivien – grootmoeder van Aymijn – zuster van Ysane, meester
 Yverd en de graaf van Monclier; g) kort na de bevalling door de Saracenen
 van haar tweeling beroofd – belegerd te Eggermont door koning Yvorijn van
 Mombrant om haar schoondochter Beufloer <Druane, Druwanen>

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Germanicus>

2. https://dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0044.php#a043

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Drusus>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_the_Teutoburg_Forest

Madelgijs: fragm. I, r. 158; fragm. IX, r. 155, [212], 225; e) **Druwane van Eggermont** – hertogin van Eggermont; f) zuster van de graaf van Moncler, meester Jorck en Ysane – echtgenote van hertog Buevijn van Eggermont – moeder van de tweeling Malegijs en Vivien van Eggermont – schoonmoeder van Benfluer – grootmoeder van Aymijn van Eggermont; g) door de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne beroofd van haar pasgeboren tweeling – te Eggermont belegerd en gevangengenomen door koning Yvorijn van Mombrant om Benfluer – bevrijd door Spiet en Vivien c.s. – herenigd met haar man en zoons – na 22 jaar herenigd met Ysane <Druwanen> *Malegijs*: p. 3, 4, 8, 10, 31, 38, 39, 47, 63, 67, 73, 74, 90, 93, 97, 102-104, 108, 115, 131, 132, 155, 157, 202, 249, 280, 281, 313, 316, 317, 323, 329; e) **Druwane** – vermomming van een duivel; g) waarmee Oriande van Rootsefluer wordt bedrogen; *Malegijs*: p. 203.

Druwane van Eggermont zie **Druwane**

Dubias a) or. Dubias – vrijwel zeker dezelfde als Rubras (zie **Rubus**); e) **Dubias** – Sarazijnse koning; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Duche h) lett. ‘hertogdom’ – het (groot)hertogdom Luxemburg¹; i) **Duche** – oude naam van **Lutzenborch**; *Meluzine*: fol. L4va.

Dudier zie **Disdier 2**

Dueren daelde zie **Durendale**

Duerenda(e)le zie **Durendale**

Dueringen zie **Doringen**

Duesche zie **Dietsche**

Duetscen zie [**Dietsc, dat**]

Duy(cz)sche zie **Duitsche**

Duyts zie [**Dietsc, dat**]

[**Duitsc, dat**] n) het Duits – taal – aangezien er geen taalgrens naar het oosten bestond, is het onmogelijk om te zeggen waar het (zuid)oostelijk Middelnederlands overgaat in het Niederdeutsch en het Mitteldeutsch – zie ook [**dat Dietsc**]; o) **Dutsche** – taal van de vertaling; *Johan uz dem Virgiere*: r. 27; o) **Duytz** – taal van de vertaling; *Karl Meinet*: r. A1, 10; o) **Tútsch** – taal van de vertaling; *Ogyer*: r. 4216, 4245.

Duytsch zie [**Dietsc, dat**]

Duitsche n) Duitse, van / uit Duitsland; o) **Duutse** – de taal van de Sassen – gezegd van ‘onze’ taal die meer specifiek wordt aangeduid als “Nederduutze” <Duutzche> *Caesar Prz*: fol. 59r-59v; o) **Duitsche** – afkomstig uit / behorend bij het Duitse rijk <Duyschem, Duytschem, Dutsche> *Karl Meinet*: r. A293, 40, 55; A294, 9, 27; A306, 42; A311, 13; A312, 6; A316,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Luxembourg

7, 17; A322, 12; A323, 27, 43; A336, 17; A337, 23; A348, 53; A487, 63; A513, 37; A525, 9, 12; A535, 26, 32; o) [**Duytsche**] <Duytschen> *Meluzine*: fol. L4va; o) [**Tútsche**] – gezegd van woorden / taal <Tútschen, Tútscher> *Ogyer*: r. 24, 4210, 4233, 4270; o) **Duutsce** <Duyczsche> *Parthonopeus*: r. 5336; fragm. T, r. 149.

Duitsche zie [**Dietsc, dat**]

Duytsche zie **Dietsche**

Duytsche, die a) [Moisan I, 1: ALEMANS] – de Duitsers – zie ook **die Hooghduytsche**; e) **die Duutsce** – de inwoners van het Duitse Keizerrijk; g) trots op hun keizerrijk – exemplarische zwaardvechters; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1086; boek VII, r. 1808; e) **Duutsche** (or. Teuthonicorum) – troepen van Karel die samen met de Avelose, Fransose en Ingelsche tegen koning Desidere van de Lumbaerden vochten; *Amijs ende Amelis*: r. LXXXIII, 35; e) **Duutsen** alias **die Germanen**; g) wier hoofdstad Trier is <Duutzen, Duutzsen> *Caesar Prz*: fol. 6r, 7v, 20v, 29r, 46r; e) **die Duytschen** – inwoners van het Duitse rijk <Dutschen> *Karl Meinet*: r. A219, 71; A241, 29; A312, 7; e) **die Duytschen** – de onderdanen van keizer Maximiliaen van Duytslant; *Meliadus*: cap. 33-34; e) **Duytsche** – volk; *Meluzine*: fol. Y1va; e) **die Duudsce** – volk <Duutsch[.]> *Ogier A-D*: r. 254, 324; e) **die Tútschen**; *Ogyer*: r. 2640; e) **Duutsce** – volk; g) deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 5165; e) **die Duytschen** (or. Teutonices); g) aan wie Karel de Grote het land van Alandale als beloning gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 46.

Duytschen zie **Duytsche, die**

Duytslant h) [Moisan I, 2: ALEMAI[N]GNE] – het Duitse Keizerrijk c.q. het Heilige Roomse Rijk¹ – ongeveer het huidige Duitsland en het grootste deel van Italië, en waartoe Dirc Potter ook zeker de Noordelijke Nederlanden rekende – zie ook **Almaenge** en [**dat Roomsche Rike**]; i) **Duutslant** – het land van de Duutsen – land van vijf natien <Duutzlant> *Caesar Prz*: fol. 7v, 29v, 35v; i) **Duytslant** – keizerrijk van Maximiliaen met als hoofdstad Keulen – bestuurd door zijn halfbroer, de bastaard Lampatrix, tijdens Maximiliaens pelgrimage naar Jerusalem en gevangenschap op het eiland Stadien – komt uiteindelijk in handen van de Ridder met dat Kruyce, de verloren gewaande zoon van keizer Maximiliaen <Duytslandt> *Meliadus*: Titelpagina, Voorrede, cap. 1-4, 7, 24-26, 33-36, 38-39, 41; o) **Duutssche Lant** – “int Duutssche lant” waar volgens Dirc Potter dankzij heer Nytert van Ruwendael de goeden de juiste liefdesmoraal hebben in tegenstelling tot de Engelsen, de Fransen en de Lombarden; *Minnen loep*: boek II, r. 722; i) **Duytslant** – keizerrijk van keizer Tybas; *Turias ende Floreta*: p. 33.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_roman_empire

Duytssce zie [Dietsc, dat]

Duytz zie [Duitsc, dat]

Duyvels Riviere h) or. le Fleuve du deable – vermoedelijk dat deel van de rivier de Jordaan (zie **die Jordane**) waar zij uitmondt in de Dode Zee (zie **die Dode See 1**), die ook wel Mare Diaboli genoemd wordt; i) **Duyvels Riviere** – water waarin Sodoma en Gomorra “versoncken” – gelegen op een halve dagmars van Jherusalem – dichtst bijzijnde gelegenheid om drinkwater te betrekken <Duvels Riviere, Duyvels Rivieren, Duyvels Vloet> *Wrake Vb*: fol. C2v.

Duyvels Vloet zie **Duyvels Riviere**

Ductalas a) mogelijk een contaminatie van ‘duc’ en de in de wereld van de Arturroman voorkomende naam Taulas [West VR: Taulas]; e) **Ductalas** – ridder van koning Artur; *Mouwen*: r. 37, 539.

Düctelas zie **Ductulas**

Ductulas e) **Ductulas** – Griekse ridder, heer van Refine; g) op een toernooi verslagen door Echites van Athenen; *Limborch*: boek IV, r. 528; e) **Düctelas** – Griekse ridder, heer van Resijne; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 521.

Dulcone, die a) zoals het er staat “[d]ie werde wende ende die dulcone” is het niet zeker of hier het adjectief ‘dolkoen’ bedoeld wordt of dat er sprake is van een volk dat in de buurt van de Wenden gelokaliseerd moet worden; g) **die Dulcone** – bondgenoten van Sornagur; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 30.

Dulgas 1 a) [Constans: DOGLAS 2]¹; e) **Dulgas** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen – broer van Nesdamors; g) met zeer mooi haar (zoals Absaloen) – strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Anglas> *Troyen*: r. 9587, 11342, 11346, 11352, 11362.

Dulgas 2 a) [Constans: DOGLAS 1]²; b) vader van Fion; e) **Dulgas**; f) vader van koning Fyoen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 10629.

Dumaels van Beyerens zie [Nayme van Beyerens]

Dumay van Beyerens zie [Nayme van Beyerens]

Dumanels zie [Nayme van Beyerens]

Dumes a) bedoeld is [Moisan I, 1: DROUN 6], toegenaamd: ‘li vieill, li canut’; b) oom van [Moisan I, 1: GAUTIER(S) 120 DE L’HUM]; d) in de Oxford-versie (r. 2047-2048) van het *Chanson de Roland* maakt Gualter zich aan Rollant bekend als de neef van de oude en grijze Droün en als de man die Maelgut overwon – de Middelnederlandse vertaler lijkt hier, gelet op de eigennamen, een andere

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/46>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/46>

versie gevolgd te hebben; e) **Dumes** – “Ic was die verwan Feragu, / Dumes neve, metten darden.”; *Roelant*: r. 1516.

Dunaymels zie [Nayme van Beyerem]

Dunaimes (van Bavier) zie [Nayme van Beyerem]

Dunay van Bamere zie [Nayme van Beyerem]

Dunay van Beyerem zie [Nayme van Beyerem]

Dunalster j) [West VR: *Dunostre*] – *Dunostre*¹ – toponiem ontleend aan de *Roman de Fergus* – bedoeld is Mount Dunnottar,² een in de Noordzee uitstekende rotsformatie met daarop een middeleeuwse burcht, ten zuiden van Aberdeen in Schotland; k) **Dunalster** – kasteel, aan zee gelegen, van de Saraceense tiran Dagayant – bewaakt door drie metalen mannen / robots <Dunnalster> *Hughe Prz*: p. 27, 28, 36, 42, 45, 47-51.

Dunamel van Bayvier zie [Nayme van Beyerem]

Dunamel von Roynyer zie [Nayme van Beyerem]

Dunamels zie [Nayme van Beyerem]

Dunamels von Ba(y)vier zie [Nayme van Beyerem]

Dunamelss (von Bavier) zie [Nayme van Beyerem]

Dunames zie [Nayme van Beyerem]

Dunas 1 e) **Dunas** – hertog van Teben; f) neef van Pastus; g) legeraanvoerder onder Crassus – strijdt in Grieken in het leger van Brutus en Crassus tegen Tyberius; *Caesar*: r. 577, 667.

Dunas 2 a) or. Damas; b) derde zoon van Ernol; e) **Dunas**; f) zoon van Ernout van Marberoen en Beatrijs – broer van Alijs, Marcioen, Gautier en Supplices; *Parthonopeus*: r. 6496.

Dunauwe(n) zie **Dunouwe, die**

Dunemals zie [Nayme van Beyerem]

Dunengael zie **Duvengael**

Dunco a) *Divico*³; d) leider van een gezantschap van de Helvetii naar Julius Caesar; e) **Dunco**; g) opperbevelhebber van het Ludixen leger toen dat de Romeinse consuls Lucius Cassius en Lucius Piso vernietigend versloeg – door de Lukenars als leider van de ambaciaten naar Cesar gezonden <Duncko> *Caesar Prz*: fol. 13r-14v.

Dunnalster zie **Dunalster**

Dunouwe, die h) [Graesse: *Danubius fluvius*]⁴ [Moisan I, 2: *DINOE*] [West PR: *Dunoe, la*] [West VR: *Dunoe, (la)*] — de rivier de Donau,⁵ die in Duitsland ontspringt, door

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dunnottar_Castle.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Dunnottar_Castle

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Romeinen_in_België

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Danubius-fluvius>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Donau>

Oostenrijk, Hongarije en Servië naar Roemenië stroomt en daar uitmondt in de Zwarte Zee – al vanaf de dagen van het Romeinse Rijk en ook gedurende de Middeleeuwen dé grensrivier tussen het beschaafde deel van Europa en (de landen van) de barbaren; i) **die Dunouwe** – rivier in Europa – ontspringt in Swaven, heeft veertig toevoerrivieren, mondt via een delta uit in de Narvelsee <Donouwen, Dunouwen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1407, 1417, 1425, 1427, 1454, 1468, 1516; i) **die Dunouwe** – zowel de (grens)rivier als het land in de directe nabijheid ervan <Dunouwen> *Ferguut*: r. 1286, 2006, 2194; i) **die Dunauwe** – grensrivier; *Flandrijs*: r. 111; i) **die Denouwe** – grensrivier – in het oosten van Karels rijk; *Karel ende Elegast*: r. 70; i) **die Denouwe** – geschikt voor de verdrinkingsdood; *Limborch*: boek I, r. 1322; boek IV, r. 105; i) **die Dinouwe** – verder als boven; *Limborch Frg*: H49, r. 331; i) **die Dunauwe** – verder als boven <Dünauwe> *Lymburch*: boek I, r. 1310; boek IV, r. 98; i) **die Dunouwe**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 116; i) **die Dunouwe**; *Lorreinen O*: r. 2640; i) **der Dunauwen** – waar Gautier zijn paard Ferroen verovert; *Ogyer*: r. 1089; i) **die Dunouwe** – rivier in Europa – ontspringt in Swaven, heeft wel veertig zijrivieren <Dunouwen> *Troyen*: r. 28978, 28988, 28996, 28998, 29022, 29036, 29084.

Duran h) Fr. Duron, Sp. Duron; i) **Duran** – koninkrijk dat belaagd wordt door de koning van Madian, reden waarom de alleenstaande koningin de hulp van de Ridder met dat Kruyce inroept – later koninkrijk van Geoffroy (van den Berge) met wie zij huwt; *Meliadus*: cap. 18-21.

Durant e) **Durant** – Saraceen; g) legeraanvoerder – vecht tweekamp met Florent en geeft zich aan hem over – geeft zijn leger als vrijgeleide aan Florent als deze uit het Saraceense kamp vertrekt; *Florent ende Durant*: kol. 1a, r. 7; kol. 1b, r. 8, 17; kol. 2a, r. 11, 27.

Duras h) [Graesse: *Dyrrachium*]¹ [Moisan I, 2: DURAS] — Durazzo,² het huidige Durrës,³ zeehaven aan de Adriatische Zee in Albanië – mogelijk hetzelfde als **Epidanie**; i) **Duras** – stamslot van Matacas; *Florimont*: r. 39.

Durbrices zie **Brixes**

Durdune(n) zie [**Dordoene, die**]

Durenda(e)l zie **Durendale**

Durendale j) [Moisan I, 1: DURENDAL(S)] – Durendale,⁴ het zwaard van Roland – “In de appel zitten de nodige relikwieën: een tand van apostel Petrus, bloed van de heilige Basilius, haar van de heilige Dyonisius, en (een deel van) het

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Dyrrachium>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Durazzo>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Durrës.kmz

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Durandal>

(doods)hemd van de moedermaagd Maria” [*Chanson de Roland*, ed. Cesare Segre, r. 2345-2348]¹ – volgens het *Chanson d’Aspremont* oorspronkelijk Dyrumdali geheten en in bezit van de Saraceense koningszoon Aumes (zie **Emont**), op wie Roland het samen met de hoorn Olifant en het paard Veillantif veroverde bij een actie om Karel de Grote te redden – volgens Jehan Bagnyon² vervaardigd door Munificans, de tweede van drie broers, alle drie makers van drie beroemde zwaarden [*L’histoire de Charlemagne*, ed. Hans-Erich Keller, p. 45] – volgens *Galien Rethoré*, zoals gedrukt voor Anthoine Vérard, Parijs 1500, waren bij het smeden de “hoge namen” van God erin gegraveerd, waardoor het onbreekbaar werd – volgens de *Karlamagnús saga* gesmeed door de legendarische smid Wieland (zie **Wilant**); k) **Durendale** – waarmee Antquintine verwond wordt <Dure[ndale]> *Aspremont*: fol. 1ra, 5; [2ra, 7]; k) **Drundrat** – beroemd zwaard; *Eneide*: r. 5731; k) **Duerendale** (or. Durandal) – zwaard van Roelant – door hem vlak voor zijn dood in een rivier geworpen omdat hij het niet kon breken om zo te voorkomen dat de Sarazijnen het in handen zouden krijgen; *Galien Rethore*: cap. [21], [31]-[32]; k) **Durendael** – zwaard van Roelant – door Maeldegijts gestolen nadat deze zich met behulp van zijn toverkunst uit Karels gevangenschap had bevrijd; *Heemskinderen*: p. 153, 169, 170; k) **Durendart** – zwaard van Rolant – het beste zwaard ter wereld – bevat relieken van sente Joris en sente Basilius – door Karll Meynet veroverd op Bremunt <Durendar, Durendarde> *Karl Meinet*: r. A81, 29, 41; A82, 50; A83, 1, 16, 46, 49, 54; A85, 11; A87, 18, 38; A91, 25, 30, 51; A92, 14, 36; A103, 22; A119, 41; A134, 64, 67; A136, 32, 34, 38, 40, 43, 50; A137, 24; A138, 47; A150, 44; A152, 23, 37, 44; A183, 42; A189, 53; A192, 8; A193, 12, 20, 43, 49; A195, 39; A202, 53; A203, 26, 53; A204, 4, 5, 24; A208, 69; A269, 29; A273, 39; A274, 25, 31; A276, 20, 31, 55; A278, 13; A279, 23, 40, 44; A303, 59; A304, 4; A308, 11; A357, 28; A364, 31, 44; A365, 13; A366, 14; A372, 8; A414, 65; A415, 7, 30, 50; A416, 21, 38, 47; A418, 50; A419, 18, 43; A420, 3, 15, 31; A421, 6; A422, 13; A423, 55, 57, 60; A454, 57; A459, 21; A502, 50; k) **Durendart** – zwaard van Rolant <Durendal, Durendale> *Reinolt von Montelban*: r. 10192, 10195, 10225, 10340, 10368, 11789, 11836, 11838; k) **Durendale** – zwaard van Roelant; *Renout*: r. 1697, 1759, 1791; k) **Duerendale** – zwaard van Roelant <Duerendaele, Dueren daelde, Dueren dale> *Roelant*: r. 92, 197, 261, 280, 874, 1703, 1742, 1752, 1769.

Durendart zie Durendale

1. En l’oriét punt asez i ad reliques:/La dent seint Perre e del sanc seint Basilie/E des chevells mun seignor seint Denise;/Del vestement i ad seinte Marie.”

2. https://www.arlima.net/il/jean_bagnyon.html

Durensteyn e) **Durensteyn** – ridder – baron en raadsman van Karll Meynet; f) zoon van Ammeriche <Durenteyn> *Karl Meinet*: r. A251, 61; A254, 62; A255, 3, 10, 27, 56; A256, 11, 33; A257, 3, 8, 26, 31; A283, 61; A284, 3.

Dures j) or. le chateau de Durres, gelegen aan de rivier de Maas in Champagne;
k) **Dures** – kasteel aan de rivier de Meuze in Champaignen; *Meluzine*: fol. X5vb.

Durgant e) **Durgant** (or. Durgant) – portier van het kasteel Montsureyn van Guimande; g) bekeert zich tot het christendom en kiest de kant van Galien Rethore – bode van Guimande naar Belligant <Durghant> *Galien Rethore*: cap. [38], [40], [43], [45], [51].

Duringen zie **Doringen**

Duryng(h)en zie **Doringen**

Duringin zie **Doringen**

Duriole h) or. d'Oriole — mogelijk Orihuela¹ [Graesse: *Orcelis*]² aan de rivier de Segura³ in Murcia, Spanje (zie **Ariole**) of or. Sornecole c.q. Furnecole, d.i. Hornachuelos in Andalusië, Spanje (zie **Furiole**); i) **Duriole** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. [3794].

Dur(c)ken zie **Turcken, die**

Dusch(e) zie [**Dietsc, dat**]

Dutsche zie [**Dietsc, dat**], [**Duitsc, dat**] en **Duitsche**

Dutschen zie **Duytsche, die**

Duudsce zie **Duytsche, die**

Duutse zie **Duitsche**

Duutsen zie **Duytsche, die**

Duutsce zie **Duitsche** en **Duytsche, die**

Duutsch zie [**Dietsc, dat**]

Duutsche zie [**Dietsc, dat**] en **Duytsche, die**

Duutssche Lant zie **Duytslant**

Duutse zie [**Dietsc, dat**]

Duutslant zie **Duytslant**

Duutzche zie [**Dietsc, dat**] en **Duitsche**

Duutzen zie **Duytsche, die**

Duutzlant zie **Duytslant**

Duutzsen zie **Duytsche, die**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orihuela.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Orcelis>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Segura>

Duvel, die a) [A-Z 5: Duivel]¹ — Duivel / duivel, soortnaam die soms als eigennaam gebruikt wordt voor de gevallen engel **Lucifer** en diens satellieten, meestal aangeduid met de taboenaam ‘die viant’ – duivels met een eigennaam zijn: **Balkar, Barlebaen, Belial, Belsebuc, Berit, Bleccas, Brudemor, Burgifer, Jucker/Nicker, Judas, Lichtvoet, Lucifer, Mascheroen, Modicac, Moenen, Noioen, Putafar, Ramas, Sanalle, Sathanas, Snellaert, Toerlebacke, Tortelblisse, Tueterquaet** alsook de afgoden **Apollo, Balentroen / Ba[r]entroen, Jupiter 2, Jupitrin, Nykebus en Tervogant**, verder de met een duivel geassocieerde personen als **Charon, Malaproen, Moriaen, Robrecht die Duvel, Tarcacius en Vulcanus** en duivelse plaats(nam)en als **Donkerdale, Helre Broeck en Mortuwale**; d) in de middeleeuwse literatuur is de duivel, voor wie in Gods ogen geen genade gold, de aartsvijand van de mens, voor wie dankzij de moedermaagd Maria wél genade gold, reden waarom de duivel in Maria een nóg grotere vijand ziet dan in Jezus, en hij alles in het werk stelt om een wig te drijven tussen de mens en zijn Schepper met de bedoeling diens ziel na zijn dood mee te sleuren naar de Hel (zie **die Helle**), een onderaardse anti-Hemel, die volgens Jan van Ruusbroecs *Vanden kerstenen gbelove* na het Laatste Oordeel van boven afgedekt zal worden als een pot waar men vlees in stooft, waarna alle veroordeelden en hun beulen voor eeuwig verdoemd zullen zijn en aan intense foltering en onderwerpen – de kracht van de duivel werd gebroken door de Kruisdood van Jezus van Nazareth op Goede Vrijdag, die op Paaszaterdag de poort van de Hel openbrak en de zielen van het Oude Testament verlost; e) **die Duvel**; *passim*.

Duvelant h) correspondeert met [West PR: Roevant] [West VR: Roëlent, var. Ro(u)velent] – mogelijk verband met [West VR: Duvel(l)ine], d.i. Dublin² in Ierland;
i) **Duvelant** – met hof van koning Artur; *Ragisel*: fragm. Ac, r. 839.

Duvels Riviere zie **Duyvels Riviere**

Duvengael e) **Duvengael** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee Spangen bevrijden <Dunengael> *Mouwen*: r. 2912; e) **Duvengael** – ridder, in dienst van koning Artur; *Walewein*: r. 40.

Duway h) [Graesse: Duacum]³ [Moisan I, 2: DOUAI] — Dowaaï⁴ / Douai⁵ aan de rivier de Scarpe⁶ in Frans-Vlaanderen, Frankrijk – gedurende de Middeleeuwen behorend tot het graafschap Vlaanderen – in de *Ridder metter Swane* door

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0010.php#a009

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dublin.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Duacum>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Douai>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Douai.kmz

6. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Scarpe>

(de vertaler van) Jan van Doesborch toegevoegd als één van de steden in dat deel van Vlaanderen, waar vroeger het koninkrijk L'isle fort / Lillefoort (zie **Lillefoort**) gelegen was; i) **Duwa** – in tegenstelling tot Krieken Pit wél bekend bij koning Nobel; *Reynaerts Hst*: r. 2644; i) **Duway** – stad in Vlaanderen – in één adem genoemd met de steden Orchy en Rijssel <Doway> *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [1].

E

[laatste update E: 17-04-2024] ¹

E** zie **Ae****

E** zie **Ai****

E** zie **He****

E** zie **I****

E** zie **O****

Es** zie **S****

Et** zie **T****

Eachus a) Inachus² – eerste koning van Argos; b) volgens Vergilius [*Aeneis* VII, 372]³ een voorvader van Turnus; e) **Yacus** – afkomstig uit Grieken; f) voorvader van koning Latyn en diens echtgenote; g) in één adem genoemd met koning Atrisius; *Troyen*: r. 37426; e) **Eachus** – Griek; f) voorvader van koning Latijn en diens echtgenote; g) in één adem genoemd met koning Acrisius; *Troyen Prz*: fol. 144vb.

Eachus zie **Eacus**

Eacus a) Aiakos / Aeacus⁴; b) zoon van Jupiter en de nimf Aegina – vader van Peleus (vader van Achilles) en Telamon (vader van Ajax); d) al in de Oudfranse traditie is Aeson (halfbroer van Pelias en vader van Jason) een zoon van Aeacus (de vader van Peleus) geworden (zie **Peleas 1** en **Peleus 1**); e) **Eacus** – koning van Mirmidonien; f) zoon van koning Jupiter – vader van Eson van Mirmidonien – grootvader van Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 2v; e) **Eachus** – koning van Mirmidoen; f) zoon van Jupiter en Egyne – vader van Thelamon van Salomine <Chacus, Chatus, Eacus> *Troyen*: r. 867, 2203, 25842, 25847.

Eaonia zie **Caonia**

Eaonie zie [**Caoen**]

Eave zie **Bave**

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Inachos_%28Mythologie%29

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeacus>

Ebalus a) Oebalus¹; e) **Ebalus** – koning van Teraste; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37618; e) **Albanus** – koning van Ceraste; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

Ebdrodimen h) [Graesse: **Ebrodunum**]² [Moisan I, 2: EBREUN] – Embrun³ bij het meer Lac de Serre-Ponçon⁴ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Ebdrodimen** – op welke stad Cesar toornig werd omdat zij hem geen koren en zuivel wilden / konden geven; *Caesar Prz*: fol. 15r.

Eber a) volgens [Moisan I, 1] is Ebrons een exclusieve Saraceense koningsnaam – zie ook [Ebroen]; e) **Eber** – Saraceense koning van Tulus; *Limborch Frg*: H53, r. 96; e) **Eber** – Saraceense koning van Tylus; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 943.

[**Ebigmaris, die**] i) **Ebigmaris** – rivier in Endi – waar de Faunone / Raumoen wonen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 419.

[**Ebra, die**] h) [Graesse: **Iberus fluvius**]⁵ — de Ebro,⁶ aan welke rivier het Iberisch schiereiland zijn naam dankt – rivier in het noordoosten van Spanje, die ontspringt in de omgeving van Reinoso⁷ en via Tudela⁸ (zie **Tudele**), Saragossa⁹ (zie **Saragosse**) en Tortosa¹⁰ (zie **Torteloose**) uitmondt in de Middellandse Zee; i) **Sebren** – rivier waar de schepen van Baligain worden verzameld; *Karl Meinet*: r. A461, 7, 13; i) **Ebra** – rivier bij Saragosse; *Roelant*: r. P 1090; i) **Ebra** (or. Ebra) – water bij de stad Sarragossen; *Turpijn*: XIII, r. 16.

Ebrahum e) **Ebrahum** (or. Ebrahum rex Sibilie) – koning van Sibilien; g) bindt samen met Altumaior de strijd aan tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IX, r. 6.

Ebractana h) Ecbatana,¹¹ hoofdstad van Medië, het huidige Hamadan¹² in Iran – mogelijk contaminatie met Bactria (zie **Bacteren**); i) **Ebractana** – hoofdstad van Meden – toevluchtsoord van koning Daris van Perceen – geeft zich zonder strijd over aan Alexander de Grote nadat koning Daris door Bessus en Narbesines is meegenomen; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 814; boek VII, r. 207; boek VIII, r. 8.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Oebalus>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Ebrodunum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Embrun.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Lac_de_Serre-Ponçon

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Iberus-fluvius>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ebro>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Reinoso.kmz

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tudela.kmz

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saragossa.kmz

10. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tortosa.kmz

11. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ecbatana>

12. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hamadan.kmz

- Ebreanus** a) lees met var. Doesborch: Ebreana [?], wat ‘de Hebreeuwse’ zal betekenen; e) **Ebreanus**; g) beminde de jonge Jonatas; *Stijevoort*: refr. 5, 70.
- Ebreesc** zie [**Hebreusc, dat**]
- [**Ebreusche**] zie [**Ebreusce**] 2
- [**Ebreusce**] 1 n) bedoeld is ‘ebeensche’ (ebbenhouten) – contaminatie met Hebreeuwse (zie [**Hebreusce**]); o) **Eebreusche** – gezegd van bomen; *Alexander E*: fragm. E I, r. 74.
- [**Ebreusce**] 2 n) or. l’or Araibe – ‘abreusc gout’ als benaming voor fijn, zuiver goud – contaminatie met Hebreeuwse (zie [**Hebreusce**]); o) [**Ebreusche**] – gezegd van goud <Abreuscen, Ebreuschen> *Troyen*: r. 17604.
- Ebreisch** zie [**Hebreusc, dat**]
- Ebreus** zie [**Hebreusc, dat**]
- Ebreusce** zie [**Hebreusce**]
- Ebryono** zie **Ebronyo**
- Ebroen** zie **Abroen 1**
- [**Ebroen**] a) or. Herbrol / Ebron – zie ook **Eber**; e) [**Ebroen**] – legeraanvoerder van de Moren; g) neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – door Parthonopeus verslagen <Ebroene> *Parthonopeus*: r. 4596.
- Ebronyo** e) **Ebronyo** – aartsbisschop; g) biechtvader van Karll Meynet <Ebroyno, Ebroynus, Ebryono> *Karl Meinet*: r. A332, 61; A333, 45, 47, 61.
- Echam** zie **Etham**
- Echani** zie **Etham**
- Echee 1** h) vermoedelijk het Eskoldal [*Numeri* 13, 24]¹ in het land van de Enakieten² [*Numeri* 13, 33]³; i) **Echee** – land – verslagen door Moyses; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 656.
- Echee 2** e) **Echee** (or. Echee); f) dochter van Affer – (tweede) echtgenote van Hercules – moeder van Dodouin; g) overlijdt (aan een ernstige ziekte) tijdens Hercules’ veldtocht in Affrike; *Hercules*: cap. [14], [16].
- Echites van Athenen** a) volgens *Der naturen bloeme* is de “echites” een edelsteen die men aantreft in het nest van een broedende arend, omdat moeder arend weet dat hij weldadig voor haar jongen is – mogelijk ook bedoeld als verwijzing naar Achates,⁴ een romanpersonage uit Vergilius’ *Aeneis*; e) **Echites van Athenen** alias **Echites van Ermenien, die Ermijn** en de **Ridder met den Leeuwe** – Griekse ridder, later koning van Ermenie; f) zoon van de graaf van Athenen en gravin Nichia – neef (van moederskant) van de koning van Ermenie – echtgenoot van Margriete van Limborch; g) wordt zeer

1. http://vulgate.org/ot/numbers_13.htm

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anak>

3. http://vulgate.org/ot/numbers_13.htm

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achates>

tegen de zin van zijn moeder verliefd op Margriete van Limborch die incognito van haar gevolg deel uitmaakt – redt op het nippertje Margriete van de brandstapel – vervalt tot razernij, maar wordt een hoofs ridder dankzij Margriete, van wie hij zijn wapenrusting ontvangt – verovert het zwaard Mimminc – ontdekt op weg naar Vranckerike Margrietes afkomst – vecht dapper in de door Saracenen belegerde steden Arragoen en Constantinopel – ontzet Ermenie van de Barbaren / Saracenen en wordt er koning – trouwt Margriete <Echytes> *Limborch*: boek I, r. 1027, 1045, 1054, 1208, 1285, 1350, 1353, 1462, 1466, 1469, 1571, 1583, 1627, 1657, 1667, 1694, 1696, 1705, 1833, 1841, 1844, 1981, 2089, 2108, 2160, 2172, 2226, 2274, 2344, 2362, 2405, 2425; boek III, r. 1382; boek IV, r. 33, 61, 73, 102, 141, 159, 230, 243, 246, 253, 338, 366, 405, 418, 424, 439, 450, 482, 491, 500, 503, 508, 515, 522, 531, 538, 542, 556, 564, 569, 583, 595, 623, 631, 704, 921, 976, 987, 992, 995, 997, 1000, 1004, 1007, 1012, 1018, 1028, 1044, 1046, 1050, 1064, 1072, 1080, 1086, 1094, 1124, 1128, 1131, 1142, 1153, 1168, 1175, 1182, 1196, 1207, 1211, 1221, 1228, 1257, 1259, 1275, 1305, 1325, 1378, 1402, 1414, 1426, 1438, 1444, 1452, 1457, 1462, 1477, 1483, 1506, 1521, 1567, 1654, 1691, 1761, 1769, 1772, 1776, 1783, 1791, 1816, 1826, 1830, 1847, 1855, 1858, 1909, 1963, 1976, 1979, 1995, 2044, 2046, 2064, 2073, [2076]; boek V, r. 23, 188, 242, 309, 313, 321, 337, 352, 355, 361, 370, 391, 423, 436, 443, 447, 494, 531, 536, 560, 575, 590, 595, 605, 639, 682, 758, 762, 783, 797, 811, 822, 893, 910, 930, 942, 970, 973, 993, 1004, 1027, 1039, 1086, 1161, 1185, 1234, 1293, 1302, 1305, 1336, 1347, 1350, 1407, 1416, 1442, 1465, 1474, 1476, 1537, 1553, 1560, 1589, 1642, 1645, 1655, 1660, 1669, 1675, 1691, 1694, 1699, 1709, 1712, 1719, 1728, 1734, 1760, 1764, 1791, 1804, 1813, 1818, 1879, 1902, 1911, 1954, 1972, 1991, 2001, 2033, 2042, 2055, 2088, 2127, 2140, 2175; boek VI, r. 2795; boek VII, r. 74, 76, 207, 220, 245, 293, 306, 375, 378, 397, 410, 413, 429, 469, 473, 514, 525, 579, 592, 599, 640, 653, 664, 692, 859, 869, 883, 1034, 1039, 1047, 1054, 1061, 1084, 1088, 1215, 1217, 1225, 1235, 1245, 1266, 1285, 1294, 1300, 1464, 1510, 1523, 1556, 1587, 1606, 1607, 1623, 1763, 1835, 1879, 1890; boek VIII, r. 44, 97, 161, 231, 281, 294, 296, 320, 387, 431, 437, 493, 527, 617, 669, 702, 705, 743, 1308, 1320, 1323, 1325, 1376, 1416, 1433, 1526, 1532, 1559, 1570, 1670, 1718, 1720; boek IX, r. 39, 95, 261, 523, 650, 651, 669, 685, 915, 928, 933, 939; boek X: 1247, 1282; boek XI, r. 83; boek XII, r. 189, 371, 546, 573, 578, 581, 66, 642, 716, 727, 810, 893, 913, 918, 935, 969, 986, 1010, 1050, 1362; e) **Echites van Ermenien** alias **die Ermijn**;
g) als Echites koning van Ermenie is <Echites van Ermenie> *Limborch*: boek V, r. 198, 581; boek VII, r. 341, 539, 876; boek XII, r. 365, 1173;
e) **Echites** – idem als in *Limborch* <Echides, Echytes, Echites van Ermenien, Ecthes> *Limborch Frg*: H49, r. 215, 294; H50, r. 41, 85; H51A, r. 56, 65, 80, 129, 188, 197, 200; H51B, r. 50, 54, 62, 78, 93, 96, 102, 132, 164, 177, 184,

188; H52, r. 24, 37, 40, 50, 78, 90, 127, 197, 205, 208, 212, 219, 220, 227, 245, 255>, 299, 366, 370, 378, 394, 421, 442, 456, 470, 481; H53, r. 257, 259, 301, 332, 349, 460, 496, 543; H54, r. 101, 114, 119, 125; e) **Echites van Athenen** alias **Echites van Ermenien**, **die Ermenijn** en de **Ridder mit den Lewe** – Griekse ridder, later koning van Ermenie; f) zoon van de graaf van Athenen en gravin Nychea – neef (van moederskant) van de koning van Ermenie – echtgenoot van Magriete van Lymburch; g) verder als boven <Echitess, Eichites, Eychites> *Lymburch*: boek I, r. 1020, 1037, 1046, 1196, 1273, 1342, 1345, 1452, 1456, 1459, 1561, 1573, 1617, 1649, 1668, 1703, 1706, 1714, 1741, 1743, 1752, 1880, 1888, 1891, 2032, 2138, 2157, 2209, 2221, 2275, 2322, 2392, 2410, 2453, 2473; boek III, r. 1379; boek IV, r. 28, 56, 67, 95, 133, 151, 222, 235, 238, 245, 331, 359, 398, 411, 417, 432, 443, 446, 475, 484, 493, 496, 501, 508, 515, 524, 531, 535, 549, 557, 562, 574, 586, 614, 622, 626, 695, 912, 969, 988, 993, 996, 998, 1001, 1005, 1008, 1013, 1019, 1020, 1029, 1045, 1047, 1051, 1065, 1073, 1081, 1087, 1094, 1124, 1128, 1131, 1142, 1154, [1169], 1176, 1183, 1197, 1208, 1210, 1212, 1222, 1229, 1258, 1260, 1276, 1306, 1326, 1379, 1403, 1415, 1427, 1439, 1445, 1447, 1453, 1458, 1463, 1478, 1484, 1507, 1522, 1568, 1655, 1757, 1765, 1768, 1772, 1779, 1780, 1787, 1812, 1821, 1825, 1842, 1850, 1853, 1904, 1957, 1970, 1973, 2038, 2040, 2058, 2067, 2070; boek V, r. 23, 186, 239, 306, 310, 318, 334, 349, 352, 367, 388, 400, 420, 421, 433, 440, 444, 491, 530, 536, 550, 560, 575, 590, 595, 605, 639, 681, 757, 761, 782, 796, 810, 821, 825, 892, 908, 910, 929, 940, 968, 972, 991, 1002, 1025, 1039, 1086, 1161, 1170, 1185, 1234, 1293, 1302, 1305, 1336, 1347, 1350, 1406, 1415, 1441, 1463, 1472, 1474, 1534, 1550, 1557, 1586, 1638, 1641, 1651, 1656, 1665, 1671, 1687, 1690, 1695, 1705, 1708, 1715, 1724, 1729, 1756, 1760, 1787, 1800, 1808, 1813, 1814, 1874, 1897, 1908, 1951, 1969, 1988, 1998, 2030, 2039, 2052, 2085, 2124, 2137, 2172; boek VI, r. 113, 2778; boek VII, r. 73, 75, 206, 219, 244, 292, 305, 374, 377, 395, 408, 411, 427, 467, 471, 512, 523, 579, 592, 599, 602, 643, 656, 667, 695, 708, 852, 860, 873, 1040, 1059, 1067, 1074, 1081, 1104, 1108, 1235, 1237, 1245, 1255, 1265, 1286, 1307, 1316, 1321, 1489, 1535, 1548, 1581, 1612, 1631, 1632, 1648, 1786, 1858, 1902, 1913; boek VIII, r. 46, 96, 160, 227, 283, 296, 298, 322, 389, 433, 439, 495, 529, 618, 670, 703, 706, 744, 1296, 1308, 1312, 1363, 1403, 1420, 1513, 1519, 1546, 1557, 1656, 1704; boek IX, r. 39, 94, 257, 520, 641, 659, 675, 701, 719, 755, 802, 1014, 1027, 1032, 1038; boek X, r. 1354, 1389; boek XI, r. 97; boek XII, r. 318, 549, 560, 804, 831, 836, 838, 913, 943, 1015, 1026, 1111, 1241, 1260, 1267, 1272, 1297, 1353, 1378, 1404, 1426, 1454, 1500, 1587, 1612, 1852; e) **Echites van Ermenien** alias **die Ermenijn**; g) als Echites koning van Ermenie is <Echites van Ermenie> *Lymburch*: boek V, r. 196, 581; boek VII, r. 340, 537, 867; boek VIII, r. 1311; boek XII, r. 541; e) **Etsijtes** alias **Etsijtes van Armenien** na zijn kroning tot

koning van Armenien – Griekse ridder; f) zoon van de graaf van Athenen en gravin Nychija van Athenen – neef (van vaderskant) van koning Cloudus – neef van Evac – echtgenoot van koningin Margrieta van Lymborch; g) om zijn liefde voor Margrieta van Lymborch door zijn moeder naar Cloudus van Armenien gestuurd – redt Margrieta toch van de brandstapel – onderscheidt zich als beste ridder – krijgt wapenrusting (met het Limburgse wapenteken) van Margrieta en wordt uit ter ere van haar een voorbeeldig ridder – verslaat de reuzen Morant en Broadas – redt de zoon van hertogin Europa van Melanen en Heyndrick van Lymborch – gaat met Evac (van Arragoen) op bezoek in Lymborch – vecht in Arragoen en Constantinopel tegen de Saraceense belegeraars – wordt na de dood van zijn oom koning van Armenien, maar moet eerst de Saraceense reus Polijphenus van Barberijen c.s. verslaan – neemt deel aan het Koningspel – trouwt met Margrieta <Etschijtes, Etsites> *Margrieta van Limborch*: cap. 13, 15-17, 19-25, 27-36, 38, 40-43, 45, 56-79, 82-84, 86-107, 110, 112, 115-117.

Echo a) or. Equo – de nimf Echo¹; b) geliefde van Narcissus; e) **Echo**; g) tevergeefs en dodelijk verliefd op Narsisuse – leeft door het ingrijpen van Venus sindsdien ver weg van de mensen – Jüno bepaalt dat zij alleen nog kan antwoorden / echoën; *Lymburch*: boek XI, r. 1356; e) **Eggo** – vrouwe; g) afgewezen door Nariscus, waarna zij sterft van liefdesverdriet – vraagt de God van Minnen Nariscus te straffen voor zijn hoogmoed; *Rose C*: r. 1333, 1402; e) **Equo** – idem; *Rose V*: r. 1341, 1410; e) **Equo**; g) in het verdriet gestort door Narciscus; *Stijevoort*: refr. 5, 20; e) **Equo**; g) exemplarisch slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 472; e) **Equo** – edelvrouw; g) verliefd op Narcysus, maar door hem afgewezen, wat haar dood wordt; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 6.

Echtes zie **Echites van Athenen**

Ecidonien zie **Ysidonie**

Ecifilus a) Hesifilus [*Alexandreis* V, 37]²; e) **Ecifilus** – Griekse strijder; g) gedood door Enos; *Alexanders geesten*: boek V, r. 74.

Edea e) **Edea** (or. Edea) alias **die Caldieusche** – Chaldeeuwse jonkvrouw aan het hof van Gadifeer van Pheson; f) nicht van Phesonie; g) geliefd door de oude Cassamus van Larijs – geeft hem voor de veldslag bij Pheson haar ring – schenkt haar liefde echter aan Casseel van Baudre – neemt deel aan het Koningspel; *Cassamus*: r. 481, 639, 644, 647, 787, 836, 884, 976, 1003, 1131, 1151, 1220, 1225, 1267, 1278, 1292, 1306, 1345, 1376, 1421, 1629, 1647, 1707, 1724, 1747, 1770, 1839; e) **Edea**; *Cassamus L*: fol. 1Vb, 15; 2Vb, 20.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Echo_%28mythology%29

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

- Edee** i) **Edee** (or. Edee) – woud bij Jacomte – waar de Diana-tempel (gewijd door de Sithien) staat; *Jason*: fol. 96v.
- Edel van Herten** e) **Edel van Herten** (or. Noblece de Queur); g) neemt deel aan het leger van de God van Minnen; *Rose C*: r. 9642; e) **Edel van Herten** – idem; *Rose V*: r. 9820.
- Edelheit 1** a) or. Franchise, lett. ‘rondborstigheid’, allegorie¹; e) **Edelheit** alias **Vriheit** – vrouwe; g) pleit samen met Ontfaermicheit de Minnaar vrij van slechte bedoelingen in de Vergier – neemt deel aan het leger van de God van Minnen <Edelhede, Edelheide, Hedelheide> *Rose C*: r. 3304, 3308, 3359, 9643; **Edelheit** alias **Vriheit** – idem <Edelheiden> *Rose V*: r. 3344, 3348, 3399, 9821.
- Edelheit 2** a) or. Gentillece, lett. ‘goedhartigheid’, allegorie²; e) **Edelheit**; f) dochter van Avonture – verwant van Gheval; g) de enige die op Avonture kan vertrouwen, immers haar moeder <Hedelhede> *Rose C*: r. 6168, 6177; e) **Edelheiden** – idem; *Rose V*: r. 6222.
- [Edelheit] 3** a) or. Franchise, lett. ‘openhartigheid’, allegorie³; e) **Edelhede** – kuise maagd – baron van Cupido <Edelheden> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 905, 1057.
- Eden** h) Eden [*Genesis* 4, 16]⁴ – hier te begrijpen als: naar het oosten c.q. in oostelijke richting; i) **Eden** – waarheen Caym vluchtte nadat hij Abel gedood had; *Negen Quaetsten*: fol. C1v.
- Edeuaert** zie **Eduwaert 2**
- Edinc** zie **Edrinc**
- Edissen** h) [Graesse: Edessa]⁵ [Moisan I, 2: EDESSE] – Edessa⁶ in Klein-Azië – het huidige Şanlıurfa⁷ in het zuidoosten van Turkije; i) **Edissen** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 622; i) **Edissen** – Saraceens koninkrijk, verder als boven <Caüsen> *Lymburch*: boek V, r. 2118; boek VII, r. 626.
- Ednas** a) Adna [*2 Kronieken* 17, 14]⁸ – Ednas in de *Vulgaat*; e) **Ednas** – hertog van Juda; d) steunt koning Josephat met drie honderdduizend sterke mannen; *Negen Quaetsten*: fol. B4r.
- Edon** zie **Odon van Lusignen**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Edessa>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/County_of_Edessa

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sanliurfa.kmz

8. http://vulgate.org/ot/2chronicles_17.htm

Edrinc e) **Edinc** – Saraceense koning van Guten; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 873; e) **Edrinc** – koning van Goten; <Ed[r]ing[e]> *Limborch Frg*: H50, r. 46, 59; H53, r. 37; e) **Corijnc** – Saraceense koning van Goten; g) verder als boven – verslagen door koning Ryoen van Spangen <Corijnt, Coringe> *Lymburch*: boek VIII, r. 872; boek IX, r. 760, 773.

Eduaert zie **Eduwaert 2**

Eduwaert 1 e) **Eduwaert**; f) neef van Florant; g) verraadt de geliefden Beatrijs (van Fajuweel) en Dominicus, de borchgraaf van Couchi, aan zijn oom Florant – wordt door de borchgraaf van Couchi doodgestoken <Eduwaerde> *Couchi*: fragm. VII, r. 9, 99, 146, 182, 264, 1794.

Eduwaert 2 e) **Eduwaert** (or. Edouard) – ridder uit Vienne – vriend van Paris; f) zoon van de hertog van Bourgondien – aangenomen zoon van Jacob; g) minnaar van een jonkvrouw aan het hof van Brabant – trouwt uiteindelijk met Ysabeele <Edeuaert, Eduaert, Eduwaerde, Eduwaerd, Eduwaerts, Eduwairde, Eduwairt, Eduweert> *Paris ende Vienne*: cap. [6].

Eduwaert 3 e) **Eduwaert** (or. Edouard filz du roy dangleterre); f) zoon van de koning van Enghelant; g) toernooiridder <Ednwairt, Eduwairt> *Paris ende Vienne*: cap. [4].

Eduwaert 4 a) Edouart (de Bourbon) – de verkeerde identificatie in de Middelnederlandse vertaling is vrijwel zeker het gevolg van een onduidelijkheid in de kopij, mogelijk de druk van Jehan Triperel, Paris 1493; b) broer van de hertog van Bourbon; e) **Eduwaert**; f) zoon van de koning van Engelant – broer van Henrick van Ingelant; g) deelnemer aan een toernooi te Naples ter ere van Magelone; *Peeter van Provencen*: fol. E4v.

Eduwaert van Bourbon a) Edoard de Bourbon; b) broer van de hertog van Bourbon; e) **Eduwaert van Bourbon**; g) deelnemer aan een toernooi te Naples ter ere van Magelone; *Peeter van Provencen*: fol. F3r.

Eduwairt zie **Eduwaert 2** en **Eduwaert 3**

Eduweert zie **Eduwaert 2**

Eebreusche zie [Ebreusce] 1

Eelheit zie **Felheit**

Een ander zie **Evander**

Eendrachtichede a) Concordia [*Alexandreis*, boek IV, r. 425]¹ — Eendracht, allegorie² – Joh. Franck emendeerde “vrouwe van reden” in ‘vrouwe eenradichede’, waarmee hij vermoedelijk ‘eensgezindheid’ bedoelde – in het Middelnederlands heeft ‘eenradicheit’ echter de betekenis ‘standvastig’,

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

reden waarom Jacob Verdam er [MNW s.v. EENRADICHEIT, 1]¹ ‘Eendrachtichede’ van maakte; e) **Eendrachtichede** (hs. “Dat sit die vrouwe van reden”); f) zuster van Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gherechteheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijcheit (or. Pecunia), Bliscap (or. Applausus), Smekinghe (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus); g) “Die vrede maect in allen steden /Si sit op enen setel hoge / Ende si es dat eende van orloge” (dipl. editie, r. 1485-1487); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1489.

[Eeneas] zie **Eneas van Trojen**

Eenradichede zie **Eendrachtichede**

Eeoly zie **Eoly**

Eeraert zie [Everaert] 1

Eerbaer zie **Heber van Trachien**

Eerdsc(h)e Paradijs zie **Paradijs, [dat]**

Eere zie **Ere**

Eernaud van Beulant zie **Arnout van Beulande**

Eerswijn(t) zie **Haersint**

Eerswin(d) zie **Haersint**

[Eerswint] zie **Haersint**

[Eerswijnt] zie **Haersint**

Eertsc(h)e Paradijs zie **Paradijs, [dat]**

Eetsaert zie **Aetsert**

Euus a) ten onrechte gelezen als eigennaam: “Euus [variant: Eeas] was een vorst doirluchtich, / Ghecomen tAthenen zeer gheduchtich,” [ed. *CD-ROM Middelnederlands*] – lees: Eens; e) **Euus**; *Minnen loep*: boek I, r. 1351.

Efegenia a) [A-Z 1: Iphigeneia]² — Iphigeneia³; b) dochter van Agamemnon en Klytaimnestra; e) **Efegenia**; f) dochter van Aghamemnon en Clitemestra; g) moet volgens Calcas van Troyen geofferd worden aan de godin Diana om een veilige reis voor de Grieken naar Troje mogelijk te maken – gespaard door Diana <Ephegenia> *Troyen*: r. 7444, 26525, 31777.

Efestio zie **Eufestio**

Efeus zie **Theseus 3**

Effesus zie **Ephese**

Effraym, Berch van zie **Berch van Effraym**

1. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=08346&lemma=eenradicheit>

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0068.php#a067

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Iphigeneia>

Effrata h) Efrata¹ [*Genesis* 35, 16],² land dat zijn naam gaf aan het huidige Bethlehem³ in Judea – het huidige Bayt Lahm⁴ op de Westelijke Jordanoever – zie ook **Effraym, Berch van**; i) **Effrata** – oude naam van **Betlehem**; *Graal & Merlijn*: r. 114.

Efion[e] zie **Esyoene van Salensen**

Eg** zie **Aig****

Egeas e) **Egeas** (or. Egeas) – heidense rechter van Achaya; f) echtgenoot van Maximilla; g) laat de apostel Andries te Patras de marteldood sterven omdat hij weigert aan de afgoden te offeren <Egea, Egeam> *Gulden legende*: [2].

Egeon a) Aegaeon⁵ – zeegod; b) zoon van Pontus en Gaea; d) naamgever van de Egeïsche Zee – bondgenoot van de Titanen; e) **Egeon** – reus; g) in de Gigantenstrijd door Jupiter overwonnen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1402.

Egeon zie **Egeus van Athenen**

[Egerische Meer, dat] h) [Graesse: Aegeum mare]⁶ — de Egeïsche Zee,⁷ gelegen tussen Griekenland en Klein-Azië, het huidige Turkije ; i) **dat Egherische Meer** – zee – waar de Grieken na de val van Troje op hun terugweg in moeilijkheden komen door noodweer, veroorzaakt door de godin Pallas; *Troyen*: r. 33433.

Egeus a) Aigeus / Aegeus⁸ – koning van Athene; e) **Egeus van Athenen** – koning van Athenen; f) vader van Theseus; g) samen met koning Euristeus van Actike te gast op het kasteel Arciancen nabij Thebes als koningin Juno van Creten de tweelingzonen Hercules en Ypicleus van Alcumena wil doden <Egeon, Egeus> *Hercules*: cap. [2]-[3], [5], [8]; e) **Egeus van Athenen** – koning van Athenen; f) vader van Theseus – tweede echtgenoot van Medea – vader van Medeus; g) trouwt met Medea, maar verbant haar later; *Jason*: fol. 53r, 156v; e) **Egeus** – koning van Athene; f) vader van Theseus 1; g) verslagen door Mynos – is verplicht offers aan de Minotaurus naar Crete te sturen – wiens zoon Theseus uiteindelijk de Minotaurus verslaat; *Troyen*: r. 5113, 27076, 30533.

Egeus van Athenen zie **Egeus**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ephrath>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_35.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bethlehem>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayt_Lahm.kmz

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Briareus>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Aegeum-mare>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Aegean_Sea

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aegeus>

Eggelij van den Dale a) [West PR: Aiglin], toegenaamd: ‘des Vaus’; b) neef van de echtgenote van [West PR: Minoras 2]; e) **Eggelij van den Dale** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; f) oom c.q. neef van de echtgenote van Minoras 2 <Aigilius, Aygijn, Ecgerikes, Ecgijn, Ugelijn van den Dale> *Merlijn*: r. 12517, 13833, 15003, 17928, 28476, 30395.

Eggeric van Eggermonde a) sprekende naam: hij die zijn macht (rike) ontleent aan de snede (egge) van zijn zwaard (zie verder **Eggermont**) – zie ook **Elegast 1**; d) creëerde door het slaan van zijn vrouw, omdat zij zich verbaal tegen hem verzette, onbedoeld het genre ‘voorhoofse epiek’; e) **Eggeric van Eggermonde**; f) zwager van koning Karel; g) beraamt samenzwering tegen koning Karel – slaat zijn vrouw een bloedneus omdat zij zich hiervan distantieert – door Elegast ontmaskerd – in een tweekamp door Elegast gedood <Eggerics, Eggericke, E[g]gherike> *Karel ende Elegast*: r. 689, 713, 895, 903, 916, 956, 972, 999, 1023, 1968, 1128, 1151, 1158, 1164, 1178, 1212, 1224, 1238, 1244, 1251, 1260, 1267, 1281, 1286, 1312, 1331, 1378, 1386, 1390, 1415, 1462, 1467; *Karel ende Elegast K*: r. [490], 505; e) **Eckerich van Eckermunde**; f) echtgenoot van Karll Meynets zuster; g) als samenzweerder tegen Karll Meynet ontmaskerd door Eligast – in tweekamp door Eligast verslagen en opgehangen <Eckerichs, Eggerich, Eickers> *Karl Meinet*: r. A383, 30, 54; A386, 35, 43, 56; A387, 31, 47; A388, 10, 33; A389, 62; A390, 19, 24, 30, 44; A391, 10, 20, 23, 34, 40, 47, 56, 61; A392, 8, 13, 20, 38, 57; A393, 27, 35, 60; A394, 24, 39, 44.

Eggerin a) correspondeert met (or.) Garin / Gerin – mogelijk dezelfde als **Garijn van Monglanen**; e) **Eggerin** – ridder in dienst van Karel de Grote <Eggherijn> *Roelant*: r. 547.

Eggermont 1 h) lett. ‘spitse berg’ – in *Karel ende Elegast* meer een epische naam dan een reëel toponiem dat ergens in de Ardennen dan wel aan deze kant van de rivier de Rijn gezocht moet worden – zie ook **Eggermont 2**;
i) **Eggermont** – burcht en toenaam van **Eggeric van Eggermonde** <Eggermonde> *Karel ende Elegast*: r. 689, 1068, 1128, 1244;
i) **Eckermunde** – burcht en toenaam van **Eckerich van Eckermunde** <Eckermunde> *Karl Meinet*: r. A383, 30; A389, 7, 62; A391, 40.

Eggermont 2 h) [Moisan I, 2: AIGREMON(T) 1] – meer een epische naam dan een reëel toponiem dat ergens in het zuiden van Frankrijk gezocht moet worden – zie ook **Aiguemorte** en **Eggermont 1**; i) **Eggermont** – hertogdom van hertog Bueve van Eggermont – plaats van herkomst van Madelgijs – aangevallen door de Saracenen om Rose – belegerd door koning Yvorijn van Mombrant om Beufloer – belegerd en verslagen door de Saracenen ondanks hulp van koning Karel de Grote <Eggermonde, [...]ont> *Madelgijs*: fragm. I, r. [2], 59, 65, 163; fragm. VII, r. 241; fragm. VIII, r. 156, 227; fragm. X, r. 12; fragm. XIV,

r. 182, 217, 224, 251, 272; i) **Eggermont** – gelegen aan zee – hertogdom van Buevijn van Eggermont – belegerd door de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne om Rose – door koning Yvorijn van Mombrant samen met de jonge graaf/amistant [amustant]¹ van Palerne belegerd om Benfluer – ontzet door Aymijn en Spiet, bevrijd door Vivien c.s. – toernooiplaats bij het huwelijk van Vivien en Benfluer – belegerd door koning Goriant van Mombrant c.s. en uiteindelijk door de ridders van koning Karel de Grote ontzet <Eggermonts, Egghermont> *Malegijs*: p. 2-6, 8, 10, 11, 31, 38, 39, 41, 44, 46, 47, 58, 59, 63, 67, 68, 71-73, 75, 78-80, 87-90, 94, 96, 99-103, 105, 107, 108, 111-115, 119-122, 126, 130-132, 140, 142, 143, 145-147, 154, 155, 157, 179, 192, 196, 197, 201, 203, 206, 207, 209, 210, 216, 218, 221, 222, 227, 228, 249, 252, 254, 266-268, 280, 281, 283, 286, 289, 295, 308, 310, 313, 314, 316, 323, 326, 327, 335-339, 342, 345; i) **Eggermont** – duivelse herschepping van de stad Eggermont door Belial – waarmee hij Oriande van Rootsefluer bedriegt; *Malegijs*: p. 200, 201, 203.

Eggermont! o) **Eggermont!** – strijdkreet van hertog Bueve van Eggermont en zijn leger; *Madelgijs*: fragm. I, r. 178; o) **Eggermont!** – strijdkreet van Buevijn van Eggermont – strijdkreet van Malegijs en Vivien c.s. <Egghermont> *Malegijs*: p. 7, 71, 104, 105.

Eggermort zie **Aiguemorte**

Eggherijn zie **eggerin**

Eggherike zie **eggeric van Eggermonde**

Egghermont zie **Eggermont 2**

Egghermont! zie **Eggermont!**

Eggo zie **Echo**

Egherische Meer zie [**Egerische Meer, dat**]

Egi zie **Egistus 1**

[Egidius, sent] a) [A-Z 4: **Egidius**]² [*Legenda aurea* CXXIII: De sancto Egidio] [*Gulden Legende*: Van sinte Gielise [124]] [Moisan I, 1: GILE 1 (saint)] — (referentie aan) de heilige Egidius³ oftewel sint Gilles († ca. 720) wiens klooster te Saint-Gilles-en-Gard gelegen is aan de weg naar Santiago de Compostella – zie ook **Sent Gilijs**; d) feestdag 1 september; e) **sente Egidius** – abt; g) biechtvader van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A320, 33, 55; A321, 9, 34.

[Egyne] a) de nimf Aegina⁴; b) moeder van Aeacus (met Jupiter); e) **[Egyne]**; f) moeder van Eachus met Jupiter als vader <Egynen> *Troyen*: r. 25848.

1. <https://www.cnrtl.fr/definition/dmf/amustant>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0056.php#a055

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Gilles

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Aegina_%28mythology%29

Egipsche n) Egyptische, van / uit Egypte; o) **Egipsche** – (volk); *Alexander P*: fragm. P I, r. 1257; o) **Egipsche** – verder als boven; *Troyen*: r. 28735.

Egipte zie **Egypten**

Egypten h) [Graesse: **Aegyptus (terra)**]¹ [Moisan I, 2: EGIPTÉ] [West PR: **Egypte**] [West VR: **Egypte**] — Egypte² – na de Zondvloed bevolkt door de nakomelingen van Cham, de tweede zoon van Noë/Noach [*Scolastica*: r. 1361]³ – volgens de zeer invloedrijke Honorius Augustodunensis⁴ (eerste helft twaalfde eeuw) heette Egypte aanvankelijk Euxia (zie **Epla**): “hec prius Euxia dicta id est bona copia postea ab Egypto vel Sio rege fratre Danai Egyptus est vocata” (Dit werd vroeger Euxia genoemd, dat is ‘goede voorraad’, en later naar Egyptus of koning Sius, de broer van Danaus, Egypte) [*Imago mundi* I, 17 De Egypto]⁵ – gedurende de Middeleeuwen een Saraceense mediterrane wereldmacht ten noorden van Ethiopië en Nubië langs de oever van de Nijl (Opper- en Midden-Egypte), in de Nijl-delta (Neder-Egypte) die uitmondt in de Middellandse Zee, en het schiereiland Sinaï aan de overzijde van de Rode Zee – maakte vanaf ca. 30 v.C. deel uit van eerst het Romeinse Rijk en later het Byzantijnse Rijk, totdat in de loop van de 7e eeuw de Hellenistische cultuur moest wijken voor een islamitisch Arabisch kalifaat c.q. sultanaat onder leiding van de Fatimiden⁶ – de sjiiitische Fatimiden, met wie de Westeuropese christenen tot aan het einde van de elfde eeuw een zekere vorm van vreedzame coëxistentie hadden, werden aan het eind van de twaalfde eeuw verdreven door de soennitische Ajoebiden⁷ – aan het eind van de Middeleeuwen werd Egypte ingelijfd bij het Ottomaanse rijk,⁸ met als gevolg dat in de laatmiddeleeuwse prozaromans Arabische Saracenen Turcken worden genoemd – zie ook **Neder Egypten**; i) **Egypten** – nieuwe naam van **Epla** – in Asia, tussen de Rode See en Affrica – vernoemd naar Egyptus – koninkrijk van onder anderen Neptanabus en Sesac van Egypten lant – land van herkomst van Elifas – met honderdduizend steden onder andere Alexandrie, Teben 2 en Babilone-Kaer – vruchtbaar door de rivier de Nilus – zonder tegenstand veroverd door Alexander de Grote <Egipten, Egyptenlande, Egyptenlant, Egypten lant> *Alexanders geesten*: boek I, r. 112, 153, 349; boek III, r. 277, 901, 1028, 1305; boek IV, r. 569, 588, 620, 634, 868; boek V, r. 63, 1103, 1147; boek VI, r. 615, 625, 724; boek VII, r. 865, 1204, 1208, 1226, 1617,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Aegyptus-terra>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ayyubid_dynasty

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Honorius_Augustodunensis

5. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Fatimid_Caliphate

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Ayyubid_dynasty

8. [https://en.wikipedia.org/wiki/Ottoman%E2%80%93Mamluk_War_\(1516%E2%80%9317\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ottoman%E2%80%93Mamluk_War_(1516%E2%80%9317))

1647, 1788; boek X, r. 175, 1500, 1505; i) **Egipten** – waar Appollonius van Thyro verbleef nadat hij zijn dochter in Tharsie achterliet; *Appollonius*: fol. H1r; i) **Egypte** – koninkrijk van Cleopatra en Tholomeus – veroverd door Tyberius voor Octaviaen / Augustus <Egipten, Egypten, Egypten lant> *Caesar*: r. 130, 151, 1102, 1130; i) **Egipten** – koninkrijk van Fiscun Tholomeus – waar Cleopatra gedurende 22 jaar koningin was – waar Cesar verbleven heeft – waar Pompeus onthoofd werd; *Caesar Prz*: fol. 4v, 59v; i) **Egypte** – met Nubye en Babilonie erfdeel van Seloc <Egypten> *Florimont*: r. 254, 315; i) **Egipten** – koninkrijk van Busire met als residentie de stad Memphijn – land van Affer – koninkrijk van Dodouin – koninkrijk van Vexose – veroverd door koningin Synope van Sichien <Egypten> *Hercules*: cap. [10], [14]-[16]; i) **Egypten** – sultanaat van Brandemant / Brandymant <Egipten> *Jan uut den Vergiere*: cap. 11-12, 14-15; i) **Egipten** – Saraceens koninkrijk (samen met Barbarien en Alexandrien) van koning Fursin; *Johan uz dem Virgiere*: r. 620; i) **Egypten** – “dat allendeghe lant” waar naartoe Joseph, Maria en Jhesus vluchten op last van Gods engel; *Leven ons Heren*: r. 662, 691, 806, 836, 3340; i) **Egypten** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2120; boek VII, r. 781, 795; i) **Egipten** – Saraceens koninkrijk, verder als boven <Egipten lande> *Lymburch*: boek V, r. 2113; boek VII, r. 783, 797; i) **Egipten** – koninkrijk van Sesack – waarheen Jheroboan vluchtte en zich schuil hield voor Salomon – waaruit God de Joden leidde – waar Machamet handel dreef met Christenen en Joden; *Negen Quaetsten*: fol. A2v-A3r, A4r, E2r; i) **Egypten** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3723; i) **Egipten** – sultanaat; *Reinolt von Montelban*: r. 14048; i) **Egypten** – waar Moyses met het zwaard Rosenbrant tegen Pharaoen vocht; *Segbelijn*: r. 915; i) **Egipten** – waarheen Jesus vluchtte; *Stijevoort*: refr. 51, 24; i) **Egipten** – nieuwe naam van **Epla** – land in Asia, ten zuiden van Joden lant, tussen de Dode See en Affrycke, met twintig steden – waar de Ghion c.q. Nylus doorheen stroomt – genoemd naar Egi; *Troyen*: r. 28364, 28695, 28699, 28717, 29185, 29213; i) **Egipten** – koninkrijk van Asotus; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Egypten, Neder zie **Neder Egypten**

Egyptendiet zie [**Egyptiene, die**]

Egyptenlant zie **Egypten**

Egyptien zie [**Egyptiene, die**]

[**Egyptiene, die**] a) [Moisan I, 1: EGIPTIENS] – de Egyptenaren; e) **Egyptendiet** – de inwoners van Egypten; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1244; e) **die Egyptien** – een koopman uit Egypten; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 681, 709, 755, 779, 781.

Egyptus zie **Egistus 1**

Egistus 1 a) [A-Z 1: Danaïden]¹ — correspondeert met Aigyptos / Aegyptus²; b) zoon van Belus – tweelingbroer van Danaus – vader van vijftig zonen; d) die hij wil uithuwen aan de vijftig dochters van zijn tweelingbroer Danaus – vanaf hier lopen de versies uiteen – traditioneel wil Danaus hier niet op ingaan wegens een dreigende voorspelling van een orakel – bij Raoul Lefèvre, die zich hier *niet* op Boccaccio's *Genealogia deorum gentilium* baseert, is Danaus jaloers en hebzuchtig en overtroeft hij de 'machtspolitiek' van Egistus door zijn dochters opdracht te geven hun echtgenoot tijdens de huwelijksnacht te doden – slechts één zoon van Egistus, Lynceus genaamd en gehuwd met Hypermetra, overleeft dit bloedbad; e) **Egyptus** (hs. Agistus); g) veroverde Epla en noemde het (naar zichzelf) Egypten <Egiptus> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1207; e) **Egistus**; f) jongere broer van Danaus – vader van vijftig zonen, waaronder Hynus; g) stemt in met een verzoenend huwelijk tussen zijn vijftig zonen met de vijftig dochters van Danaüs; *Minnen loep*: boek IV, r. 1006; e) **Egi**; g) idem als in *Alexanders geesten*; *Troyen*: r. 28698.

Egistus 2 a) Aigisthos / Egistus³; b) zoon van Thyestes en diens dochter Pelopia – neef van Agamemnon en Menelaus – minnaar van Clitaemnestra; d) vermoordde zijn oom Agamemnon; e) **Egistus**; f) minnaar van Clitemestra; g) vermoordde op ingeven van Clitemestra Aghamenoen na diens terugkomst uit Troyen <Egisto> *Minnen loep*: boek IV, r. 265, 278, 323, 355, 358, 472, 477; e) **Egistus**; g) doodde Agamemnon omwille van Clitemestra; *Stijevoort*: refr. 5, 58; e) **Egistus**; f) minnaar van Clitemestra – vader van Erigona; g) tijdens de afwezigheid van Aghamemnon benoemd tot heer van Nithene door Clitemestra – wordt ook gevangengenomen en gedood als Orestes de dood van zijn vader wreekt; *Troyen*: r. 33820, 33893, 33901, 34110, 34117, 34120, 34138, 34146, 34156, 34183, 34195.

Eglentijn a) lett. 'bloem van de eglentier', de witte roos die gedurende de Middeleeuwen een symbool is voor de oprechte en reine liefde, en dan vooral die van de vrouw; e) **Eglentijn** – koningin; *Jonathas*: fragm. B, r. 8; e) **Eglentijn** – koningin; f) jongste [?] dochter van de koning van Orienten – zuster van Rosafiere – echtgenote van Jonithas; g) neemt als koningin en echtgenote de plaats in van haar zuster Rosafiere <Eglentine> *Jonitas*: r. 8, 1235.

Eglentine 1 a) or. Esglantine, "qui jadis fut dame de Poitou"; e) **Eglentine** – alvin / fee; g) assisteert samen met de alvin Galienne de hoogzwangere Jaqueline bij de bevalling van Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [2].

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0030.php#a029

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aegyptus>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aegisthus>

Eglentine 2 e) **Eglentine** (or. Esglantine) – één van “twee aerdsche Goddinnen” woonachtig in een “bosch van Normandien met locht ende wolcken omcinghelt” – houdt een wit everzwijn dat echter ontsnapt; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13.

Eglentine zie **Egletine**

[Eglentine van Bemen] e) **Aiglentine van Bemen** (or. Aiglantine); f) dochter van Frederick van Bemen – echtgenote van Reynaut van Lusignen – moeder van Oliphart <Ayglentine, Aiglentine, Ayglentyne, Aiglentinen, Aiglentyne> *Meluzine*: fol. N3va, N4ra, O1va, O3vb, O4ra, O4vb, O6ra, O6vb, P1va, X6ra.

[Eglentine van Candie] e) **Aglentine van Candie**; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardeel <Aglentinnen, van Candie Aglentine> *Ferguut*: r. 5173, 5529.

Egletine e) **Egletine** – jonkvrouwe; f) zuster van Cefalus; g) ontvangt en steunt de Ridder metter Mouwen <Eglentinen, Egletinen, Eglinen> *Mouwen*: r. 476, 482, 487, 501, 509, 1230, 1304, 1417, 1455.

Egravaen zie **Agravein**

Egrawein zie **Agravein**

Egrypus a) de centaur¹ Erigdupus [*Metamorphoses* XII, 453]²; e) **Egrypus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Macharios; *Troyen*: r. 27495.

Eichites zie **Echites van Athenen**

[Eicker] zie **Eggeric van Eggermonde**

[Eilande, Verre] zie **[Verre Eilande, die]**

[Eilande, Vremde] zie **[Vremde Eilande, die]**

[Eilanden, Besloten] zie **[Besloten Eilanden, die]**

[Eilanden, Vaste] zie **[Vaste Eilanden, die]**

[Eilant, Rode] zie **[Rode Eilant, dat]**

[Eilant, Rolants] zie **[Rolants Eilant]**

[Eilant, Verdoolde] zie **[Verdoolde Eilant, dat]**

[Eilant, Verloren] zie **[Verloren Eilant, dat]** 1 en **[Verloren Eilant, dat]** 2

[Eilant, Vremde] zie **[Vremde Eilant, dat]**

[Eilant, Woeste] zie **[Woeste Eilant, dat]**

[Eilant, Wonderlijk] zie **[Wonderlijk Eilant, dat]**

Eymrich von Narbone zie **Aymerijn van Narboene**

Eymerich zie **Aymerijn van Narboene**

Eynde, Overste zie **[Hooft] Endi**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Einma a) Amina (bint Wahb)¹; b) echtgenote van Abd Allah (ibn Abd al Muttalib) – moeder van Muhammad (ibn Abdullah); d) moeder van de profeet Mohammed – (nog) onduidelijk is de herkomst van de naam van haar moeder, aangezien die in de officiële biografie ontbreekt ; e) **Einma**; f) dochter van Hayp – echtgenote van Adala[n] – moeder van Machamet; *Negen Quaetsten*: fol. E1v.

Eioel e) **Eioel** – Saraceen [?]; *Ogier H*: r. 106.

Eyperen zie **Ethiopia**

Eysenbaert a) Middelnederlandse vorm van het Ofra. Isembart; e) **Eysenbaert**; f) oom van Roede Lioen; g) gedood door de vader van Gloriant van Bruuyswjc; *Gloriant*: r. 481, 805.

[**Ecgerike**] zie **Eggelijn van den Dale**

Ecgermunde zie **Eggermont 1**

Ecgijn zie **Eggelijn van den Dale**

Ecgravein zie **Agravein**

Eckerich van Eckermunde zie **Eggeric van Eggermonde**

Eckermunde zie **Eggermont 1**

Ecclesiastes l) het bijbelboek *Prediker*² (Lat. *Ecclesiastes*)³ – auctoritas; m) **Ecclesiastes**; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1330.

Ecclesiasticus l) het Oudtestamentische Bijbelboek *Wijsheid van Jezus Sirach*⁴ (Lat. *Ecclesiasticus*)⁵ [A-Z 3: Jezus (zoon van) Sirach]; m) **Ecclesiasticus** – gezaghebbend boek; *Stijevoort*: refr. 56, 3.

Eclains, d' zie **Declains**

Eclimus a) Eclimus [*Alexandreis* III, 81]⁶; e) **Eclimus** – Perzisch strijder; f) verwant van Cyrus van Percen; g) verslagen door Nichanor; *Alexanders geesten*: boek III, r. 156, 168.

Eclyopuse e) **Eclyopuse**; g) strijdt in Grieken in het leger van Brutus en Crassus tegen Tyberius; *Caesar*: r. 700.

Ecrops zie **Cycrops**

Ector zie **Hector 1**

Ecuba zie **Hecuba**

El** zie **Hel****

Eladijs zie **Elyades 1**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Aminah_bint_Wahb

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ecclesiastes>

3. http://vulgate.org/ot/ecclesiastes_1.htm

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sirach>

5. http://vulgate.org/ot/ecclesiasticus_prologue.htm

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

Elame a) Elas, acc. Elan [*Alexandreis* III, 72]¹; e) **Elame** – Perzisch strijder; g) gedood door Orestes; *Alexanders geesten*: boek III, r. 136.

Elbore a) geen gedemoniseerde antieke god, maar de Griekse naam van het kruid *ελλέβορος* dat giftige eigenschappen bezat en (ook) gebruikt werd voor maleficium, en vandaar ook het Nederlandse synoniem ‘heksenkruid’;² e) **Elbore** – god van de Saracenen; g) één van de vele heidense goden; *Margrieta van Limborch*: cap. 77, 96-97.

Elbore!, Mamet en zie Mamet en Elbore!

Elcolas zie **Cleolas**

[Eldrei] e) **[Eldrei]** (or. Eldré) – ambachtsman te Urliens <[El]drei> *Aiol*: r. 42.

Elearon h) [Graesse: *Olearius (insula)*]³ — *Olearos* [*Aeneis* III, 126]⁴ – volgens Droysens⁵ het huidige eiland Antiparos⁶ in de Egeïsche Zee, één van de Cycladen – hetzelfde als **Olotos**; i) **Elearon** – eiland – één van de Cicladen; *Troyen*: r. 35775.

Elegast 1 a) vrijwel zeker bedoeld als sprekende (Germaanse tweeledige) naam – de meest gangbare volksetymologische verklaring luidt: edele vreemdeling – maar ‘Ele’ wordt ook wel herleid tot ‘elven’, wat zijn toverkunst zou verklaren – ‘ongelukkige man’ is etymologisch echter ook verdedigbaar en past bovendien goed in het verhaal – de Middelnederlandse epiek kent meerdere personages met die naam, waarbij het heel wel mogelijk is dat het om dezelfde persoon gaat; e) **Elegast** – Frans ridder; g) metgezel van Fierabras en Myle – kan toveren – plundert c.s. een Saraceens kamp <Elegaste> *Fierabras*: r. 6, 25, 47, 108, 202, 327; e) **Elegaste** (in hs. El’e) – ridder in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 15, 109; e) **Elegast**; g) door Reynout (abusievelijk) genoemd als iemand wiens plan om Karel de Grote te vermoorden door God verhinderd werd; *Heemskinderen*: p. 87; e) **Elegast**; f) tweede echtgenoot van de zuster van koning Karel – [de Middelduitse *Karl und Ellegast* suggereert dat Ellegast de eerste echtgenoot van Karels zuster was en haar verloor toen hij in ongenade viel]; g) beheerst de toverkunst – door koning Karel van zijn land verdreven – vecht in het bos met koning Karel, die zich aan hem bekendmaakt als Adelbrecht – weigert bij de koning te gaan stelen en stelt voor bij diens zwager Eggeric van Eggermonde in te breken – luistert gesprek af tussen Eggeric en diens vrouw, Karels zuster, en ontdekt zo een samenzwering tegen koning Karel – doodt

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Heksenkruid_\(heksen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Heksenkruid_(heksen))

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Olearius-insula>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

5. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antiparos.kmz

Eggeric in een tweekamp – krijgt Eggerics weduwe tot echtgenote <Elegaste, Elegasten, Elegasts, [H[?]]elegast> *Karel ende Elegast*: r. 219, 481, 507, 533, 565, 634, 641, 656, 671, 680, 687, 719, 729, 736, 749, 758, 762, 780, 792, 800, 801, 812, 836, 844, 853, 857, 867, 892, 910, 911, 945, 962, 970, 975, 981, 986, 1045, 1049, 1080, 1206, 1217, 1219, 1233, 1250, 1264, 1293, 1327, 1336, 1384, 1385, 1393, 1402, 1414, 1440, 1445, 1450, 1465; *Karel ende Elegast K*: r. 496, 502, [545]; e) **Eligast** – toegenaamd: “der Swartze Rittere”; f) latere echtgenoot van Karll Meynets zuster; g) door Karll Meynet van zijn land verdreven – gaat met Karll Meynet alias Albrecht uit stelen en ontdekt zo de samenzwering van Eckerich van Eckermunde tegen Karll Meynet – verslaat Eckerich in tweekamp <Elegast, Elegaste, Eligaste> *Karl Meinet*: r. A376, 58; A377, 17; A380, 53; A381, 11, 33, 62; A382, 39, 46, 61; A383, 12, 21, 28, 60; A384, 7, 14, 27, 36, 40, 58, 61; A385, 4, 12, 24, 43, 50, 59, 63; A386, 7, 17, 32, 50, 51; A387, 20, 37, 45, 50, 61; A388, 50, 54; A389, 40; A391, 4, 13, 15, 29, 46, 59; A392, 53, 62; A393, 33, 34, 42, 48, 59; A394, 9 18, 23, 27, 42; e) **Elegast**; g) met wie Karel op Gods bevel uit stelen ging te Ingelheim uff dem Rine; *Reinolt von Montelban*: r. 4259.

Elegast 2 e) **Elegast** – abt en kardinaal van Aragoen; g) reisgezel van Huge van Bordeeus naar Babylon; *Huge B*: r. 109.

Elegaste zie **Elegast 1**

Eleye zie **Heleye**

Eleyne a) [West PR: Helaine 2, var. Elaine] dezelfde als [West PR: Roïne 6 / Roïne 2 Doloro(u)se, Ia] — Elaine de Bénoïc¹ – zie **die Droeve Coninginne**; b) echtgenote van koning [West PR: Ban] de Benoïc – moeder van [West PR: Lancelot 2] du Lac – zuster van [West PR: Evain(n)e]; e) **Eleyne** – koningin van Trebes; f) echtgenote van koning Ban van Bonewijc – oudere zuster van Eveine; g) huwt op vijftienjarige leeftijd <Aleyne, Eleine, Eleinen, Helenen> *Merlijn*: r. 11724, 11733, 11743, 25277, 26094.

Electren a) [A-Z 1: Elektra]² — Elektra / Electra³ – de tweede van de zeven Pleiaden; b) moeder van Dardanus met Zeus als vader; d) volgens *Le Recoeil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Ellectra de dochter van koning Athlas van Libye, echtgenote van koning Chorintus van Chorinte in Apule en moeder van Dardanus en Jasius; e) **Electren**; f) dochter van koning Athlas – moeder van Dardanus – voorouder van Eneas van Troyen; *Troyen*: r. 37767; e) **Electren**; f) dochter van Odyas / Athlas – moeder van Dardanus – voorouder van Eneas van Troeyen; *Troyen Prz*: fol. 146vb.

Elemant zie **Elinant**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_personnages_du_cycle_arthurien#%C3%89laine_de_B%C3%A9noic

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0039.php#a038

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Electra_\(Pleiad\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Electra_(Pleiad))

Elemaer zie **Elmare**

Elena zie **Helena 1**

Elene zie **Helena 1** en **Helene**

Eleneos a) lett. 'de Helleen'; e) **Eleneos** – Griekse naam van **Florimont**; *Florimont*: r. 42.

Elenor zie **Helenor**

Eleonus zie **Yloneus**

Eleptus zie **Aleptus**

Elfot e) **Elfot** – Saraceense koning van Carthagen; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 935; e) **Elphot** – Saraceense koning van Cartangen; *Limborch Frg*: H53, r. 85; e) **Alphat** – Saraceense koning van Carthagen; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 932.

Elfvinnen Fonteynen zie [**Elvinnen Fonteyne, die**]

Eli a) Eli¹ [*1 Samuël* 1, 3],² hogepriester aan het heiligdom te Silo; e) **Eli** – profeet en rechter in Israhel; g) sterft na de dood van zijn volgelingen en de roof van de Ark <Elyen> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 735, 747, 755.

Eliachim a) [Constans: ELIACHIM]³; b) zoon van de koning van Cart(h)age; e) **Eliachim**; f) zoon van de koning van Carago – neef (zoon van de zuster) van koning Lamedon; g) vecht tegen de Grieken onder leiding van Hercules – gedood door Pollux <Neliachim> *Troyen*: r. 2471.

Elyada a) Eljada [*2 Kronieken* 17, 17]⁴; e) **Elyada**; d) steunt koning Josephat met tweehonderdduizend schilddragende boogschutters; *Negen Quaetsten*: fol. B4r.

Elyades 1 h) afgeleid van Hellas (d.i. Attica), dat vernoemd was naar Hellen, zoon van Deukalion en Pyrrha; i) **Elyades** – koninkrijk van koning Elyades – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – toenaam van **Elyane van Elydanus** <Eliadijs, Eliadis, Eliodus, Elodijs, Elydanus> *Limborch*: boek VIII, r. 1065, 1161; boek IX, r. 437, 574; boek XI, r. 1078; boek XII, r. 77, 200; i) **Elyades** – Grieks koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – toenaam van **Elyane van Eliadis** <Eladijs, Eliades, Eliadis, Elyadijs, Elyadis> *Lymburch*: boek VIII, r. 1054, 1150; boek IX, r. 433, 570; boek XI, r. 1596; boek XII, r. 73, 147, 166, 339, 397.

Elyades 2 e) **Elyades** – koning van Elyades; g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – bevelhebber van de anti-olifant divisie, die bewapend is met meester Tubals werktuigen; *Limborch*: boek XII, r. 259.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Eli_%28Bible%29

2. http://vulgate.org/ot/1samuel_1.htm

3. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/48>

4. http://vulgate.org/ot/2chronicles_17.htm

Elyades a) [West PR: Heliadés] – heer van Escoce (Schotland); e) **Elyades** – leider / legeraanvoerder van de Scotten; g) bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur – gedood door Karados; *Lanceloet*: boek IV, r. 11333, 11360, 11362.

Elyane van Elydanus e) **Elyane van Elydanus** – jonkvrouw; f) echtgenote van koning Colosus van Ganges; g) mooi en opgewekt maar nogal klein – verblijft aan het hof in Constantinopel – geliefd door de Saraceense koning Colosus van Ganges – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel <Eliane, van Eliadis Elyane, van Elydanus Elyane> *Limborch*: boek VIII, r. 1161; boek IX, r. 437; boek XI, r. 282, 745; e) **Elyane van Eliadis** – jonkvrouw; f) echtgenote van koning Colosus van Ganges; g) verder als boven <Elyäne, Juliane, van Eliadis Elyane, van Elyadis Elyäene> *Lymburch*: boek VIII, r. 1150; boek IX, r. 433; boek XI, r. 325, 937.

Elyane van Eliadis zie **Elyane van Elydanus**

Elias 1 a) [A-Z 3: Elia]¹ — de profeet Elia² [1 Koningen 17, 1]³ [Mattheus 11, 14]⁴; d) bestreed de afvallige koning Achab; e) **Elyas**; g) vaart in een vurige wagen ten hemel; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 840; e) **Elias**; g) Joseph van Aramathia ziet de verrezen Jezus Christus aan voor Elias; *Graal & Merlijn*: r. 437; e) **Helias** – profeet; g) wijst koning Achab terecht; *Negen Quaetsten*: B2r-B2v, B3v, B4v; e) **Elia** – stelt zich samen met Enoch verbaal teweer tegen Antekerst – slaagt erin de Joden te bekeren tot het christendom – wordt daarom door de knechten van Antekerst gedood [?] <Eliam, Elias, Helia, Heliam> *Spel van Antikerst*: fol. Br-Bv.

Elias 2 e) **Elias** – ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort; *Merlijn*: r. 12519.

Elias zie **Helias 3**

Elydanus zie **Elyades 3**

Elidone zie **Elionette van Amasonia**

Elye a) [Moisan I, 1: ELIE(S) 43 DE SAINT GILLE] – hertog; b) zoon van Julien, graaf van Saint-Gilles – broer van Olive, Marsent en Gautier – echtgenoot van Avisse, dochter van Karel de Grote en zuster van koning Lodewijk – vader van Aiol; e) [**Hellijn**] – hertog van Borgoenien; f) echtgenoot van Anflise – vader van Ayoel – grootvader van Tumas en Manassier – zwager van Lodewijk; g) verblijft bij een kluizenaar tot Ayoel de verzoening met Lodewijk bewerkstelligt <Ellijn, Helline> *Ayoel*: r. 359, 407, 447, 460, 484, 550, 586; e) **Elye** – hertog; f) vader van Aiol – zwager van de Franse koning Lowijs; g) veertien jaar verbannen – strijdt tegen de Bourgondiërs onder hertog

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0013.php#a012

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Elijah_%28prophet%29

3. http://vulgate.org/ot/1kings_17.htm

4. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_11.htm

Makaris van Bourgondië – mede door toedoen van Aiol weer in ere hersteld <Elie, Elyen, Helie, Helye, Helyen> *Aiol*: r. 265, 402, 410, 420, 425, 438, 512, 514, 523; e) **Elie** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A229, 46.

Elifas a) Eliphaz [*Alexandreis* V, 28]¹; b) zoon van de Egyptenaar Pharaon; e) **Elifas** – Perzisch strijder, afkomstig uit Egypten; f) zoon van koning Pharoen; g) gedood door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek V, r. 57, 63.

Eligast zie **Elegast 1**

Elijn e) **Elijn** – graaf – drossaard en voogd van Siten; f) achterneef [?] van Ritsart; g) door Ritsart als drossaard aangesteld; *Lorreinen O*: r. 2357.

Elicanas zie **Elyconas**

Elicona van Ompirus zie **Celiconas van Emptus**

Elyconas a) de naam zal / kan ontleend zijn aan de berg Helikon² in Boeotia, Griekenland, die in de loop der eeuwen de naam Ελικωνας³ ging dragen; e) **Elyconas** alias **die Rode Riddere** – ridder; f) broer van Amelant; g) valt de Riddere metter Mouwen aan – verslagen en gedood <Elicanas, Elycanas, Elycanase> *Mouwen*: r. 810, 832, 962, 1259, 1270, 1282, 1346.

Elim h) [Graesse: **Elis (regio)**]⁴ — Elis⁵ [*Metamorphoses* XII, 550]⁶ op de Peloponnesus in Griekenland – zie ook **Lide**; i) **Elim** – stad van Nestor die Oude – overwonnen door Hercules; *Troyen*: r. 27666.

Elimatus zie **Elinatus**

Elinant e) **Elinant**; f) broer [?] van Fuckelmet – neef van Morande van Ryvere – latere echtgenoot van Blancandine; g) krijgt bij zijn huwelijk Pontave van Karll Meynet <Elemant, Elinande, Elinas> *Karl Meinet*: r. A228, 60; A230, 71; A241, 49; A277, 49; A283, 16; A290, 12, 22, 30.

Elinas zie **Elinant**

Elinas van Albanyen e) **Elinas van Albanyen** (or. Elinas d'Ecosse) – koning van Albanyen; f) vader van Nathas – grootvader van Florimont – echtgenoot van Prissyne – vader van de drieling Meluzine, Melior en Palatijne; g) trouwt met Prissyne op voorwaarde dat hij haar nooit in het kraambed zal aanschouwen – breekt zijn eed nadat hij door Nathas in de val is gelokt – wordt door zijn drie dochters uit wraak in het gebergte van Brunbeliois in Northobelan opgesloten – wordt na zijn dood door Prissyne in een met kostbaarheden gevulde tombe begraven, door een reus bewaakt <Elynas>

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Helikon.kmz

3. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Helikon_\(berg\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Helikon_(berg))

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Elis-regio>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Elis.kmz

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Meluzine: fol. A2va, A3rb, A3va, A4ra-A4va, A6rb, T6ra, V3va, V3vb, V5va, X1ra, X1rb, X6vb, Z1ra, Z1vb, Z2ra, Z2va, Z4rb.

Elinatus a) or. RA: Hellenicus, RB: Helanicus; *Gesta romanorum*: Elinatus – onderdaan van Apollonius van Tyrus; e) **Elinatus** – oude (boeren [?]) knecht van Appollonius van Thyro; g) herkent Appollonius van Thyro in de havenstad Tharsien en spreekt hem aan – wordt wegens zijn schamel uiterlijk genegeerd – waarschuwt Appollonius van Thyro dat koning Anthyochus een prijs op zijn hoofd heeft gezet – uiteindelijk beloond voor zijn waarschuwende woorden <Elimatus, Elynatus> *Appollonius van Thyro*: cap. [4], [27].

Elineos i) **Elineos** (or. Elineos alias Florimont) alias **Ghebloeyden Berch** – berg op het Verloren Eylant – vanaf de top is heel Hybernien te overzien; *Meluzine*: fol. A5ra.

Elinoud zie **Ernout van Marberoen**

Eliodus zie **Elyades 3**

Elyoene van Amasonia zie **Elionette van Amasonia**

Elyoene van Damaus zie **Elionette van Amasonia**

Eliona a) bedoeld lijkt Ilione¹; b) dochter van koning Priamus van Troje; e) **Eliona**; f) nicht van Ecuba of Andromata; *Troyen*: r. 14886.

Elione zie **Elyoene van Salensen**

Elyone zie **Elionette van Amasonia**

Elionette van Amasonia e) **Elionette van Amasonia** – koningin van Amasonia; f) echtgenote van koning Rioen van Spaengen; g) bondgenote van keizerin Eusebia van Grieken, heeft een vrouwenleger – geliefd door koning Rioen van Spaengen – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel – doodt in de strijd onder anderen Pellijs van India en Armenius <Elionetten, Elonette, Elyonetten, Eonette, van Amasonia Elionette, van Amasonia Elionetten, van Damaus Elyoenen> *Limborch*: boek VIII, r. 1203; boek IX, r. 110, 414; boek XI, r. 528, 586 / 87; boek XII, r. 301, 406, 595, 613, 704, 1374 / 75; e) **Elionetten van Amasonia** – koningin van Amasonia; g) geliefd door koning Rioene <Elidonen, Elyoene van Amasonia, Esioene van Amasonia> *Limborch Frg*: H51C, r. 298 / 99, 367 / 68, 557; H53, r. 558; e) **Elyonette van Amazonia** – koningin van Amazonia; g) verder als boven <Elyone, Elyonen, Elyone van Amasania, Elyonetten, Eylionetten, van Amazonia Elyonette, van Amazonien Elyonen, van Macidonien Elione> *Lymburch*: boek VIII, r. 1192; boek IX, r. 109, 410; boek XI, r. 598, 667 / 68, 1413; boek XII, r. 162, 461, 584, 854, 890, 1003, 1158.

Elione van Macidonien zie **Elyonette van Amasonia**

Elions zie **Helions**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ilione>

Elysar zie **Eliser**

Eliser a) [West PR: **Eliezer** 1] – van oorsprong Joodse naam: Eleazar — Eliezer¹; b) zoon van koning [West PR: **Pelles** 1] – neef van [West PR: **Alain** 3] en [West PR: **Pellinor** 2]; e) **Eliser** – zoon van Coninc Vesscher; g) vertelt Walewein en diens metgezellen op zoek naar Lanceloet van Lac het verhaal van Joseph van Aramathien en het Gebroken Swaerd <Elizer> *Lanceloet*: boek II, r. 2295, 2320, 2324; e) **Elysar**; f) zoon van koning Pelles; *Lanceloet*: boek III, r. 10221, 10287, 10345; e) **Heliser** – ridder; f) zoon van koning Pelles; g) voert voor Lanceloet van Lac een groep strijders aan in de oorlog tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 6399; e) **Elisier** – eerst schildknaap van Gawyn, later ridder in dienst van koning Artur; f) zoon van koning Pelles van Listenois – neef van koning Alein van den Foreinen Lande – neef van koning Pellinor; g) reist met zijn schildknaap Lidonas naar het hof van koning Artur om de beste ridder (d.i. Gawyn) te dienen en zelf ridder te worden – bij de Borne van den Pyne door de Sennen tegengehouden, bevrijd door koning Lot en zijn vier zoons – in Salesbiere geridderd door Gawyn <Elisiere, Elisiers, Elisurs> *Merlijn*: r. 30964, 31010, 31017, 31021, 31110, 31116, 31123, 31136, 31142, 31153, 31160, 31169, 31214, 31222, 31443, 31449, 32510, 32630, 32636, 32647, 32682, 32704, 32724.

Elisier zie **Eliser**

Elisson e) **Elisson** – sterk en dapper; g) verslagen door Thelamon van Salomynen; *Troyen*: r. 32802.

[**Elisur**] zie **Eliser**

Elizabeth a) [A-Z 5: **Elisabet & Zacharias**]² — Elisabet / Elisabeth³ [Lucas 1, 5]⁴ – in het zuiden van Europa: Isabel; b) de jarenlang onvruchtbare echtgenote van de priester Zacharias, maar door een ‘onmogelijke geboorte’ werd zij alsnog de moeder van Johannes de Doper – volle nicht van de moedermaagd Maria; d) feestdag 5 november (met Zacharias) en 2 juli (Maria Visitatie); e) **Elizabeth**; *Gulden legende*: II, p. 32, 34, 37, 307, 456; e) **Elizabeth**; g) aan wie Maria gaat vertellen wat de engel Gods haar geboodschapt heeft <Elizabetten, [E]Lizabetten> *Leven ons Heren*: r. [222], 225, 229, 234, 237.

Elizer zie **Eliser**

Ellespont(us) zie **Helles Pontus**

Ellijn zie **Elye**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_personnages_du_cycle_arthurien#Eliezer
 2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0011.php#a010
 3. https://en.wikipedia.org/wiki/Elizabeth_%28Biblical_person%29
 4. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

- Ellonc** e) **Ellonc** – Saraceense admiraal; g) vecht in het leger van Agulant – door Karel de Grote met zijn zwaard Joiouse gedood <Ellonge> *Lorreinen O*: r. 773, 785.
- Elmare** h) **Elmare**¹ – klooster (gesticht 1144) – proosdij van de Sint-Pietersabdij te Gent, tussen Aardenburg² en Biervliet³ in het huidige Zeeuws-Vlaanderen; i) **Elmare** – waar Reynaert zijn ‘penitentie’ kreeg opgelegd – waar Ysengrijn door Reynaert ‘monnik gemaakt’ is <Elmaren> *Reynaert A en F*: r. 373, 1483, 1493; i) **Elmare** – verder als boven <Elmaren> *Reynaert Prz*: r. 1094, 3396; i) **Elmare** – verder als boven <Elemaer, Elmaer, Elmaren> *Reynaerts Hst*: r. 401, 1523, 4515.
- Elmerich** a) mogelijk dezelfde als **Emelriche**; e) **Elmerich** – dienaar van Gerart van Vyane; *Karl Meinet*: r. A499, 61.
- Elmoud** zie **Ernout van Marberoën**
- Elmout** zie **Ernout van Marberoën**
- Eloant** zie **Cloant**
- Elodis** zie **Elyades 3**
- Elondi** i) **Elondi** – sultanaat; *Reinolt von Montelban*: r. 14048.
- Elonette** zie **Elionette van Amasonia**
- [Elops]** a) de centaur⁴ Helops [*Metamorphoses* XII, 334]⁵; e) **[Elops]** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Pierocheus <Elopes> *Troyen*: r. 27285.
- Elos** e) **Elos** – Saraceense koning van Massageten; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 984; e) **Elos** – heidense koning van Massageten; *Limborch Frg*: H53, r. 126; e) **Elos** – Saraceense koning van Massageten; g) verder als boven – gedood door de koning van Cypre; *Lymburch*: boek VIII, r. 973.
- Elsaessen** zie **Elsaten**
- Elsaten** h) [Graesse: **Alisatia**]⁶ [Moisan I, 2: AUSSAI] – de Elzas⁷ in Frankrijk met als hoofdstad Straatsburg,⁸ gelegen aan de rivier de Ill – hetzelfde als **Anssai**; i) **Elsaten** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1554; i) **Elsaessen** – bondgenoot van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A470, 46; A525, 30; i) **Elsaten** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29122.

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Elmare>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aardenburg.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Biervliet.kmz

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Alisatia>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alsace>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Straatsburg.kmz

Elsebee h) or. Elsebee, stad in Grece; i) **Elsebee** – stad in Mirmidonien [?] – woonplaats van Peleus en Cypriane <Elzebee> *Jason*: fol. 127v, 128v, 130r; i) **Sebeen** – koninkrijk van koning Tollus; *Jason*: fol. 144v.

Elve, die h) [Graesse: *Albis fluvius*]¹ — de Elbe² – rivier die ontspringt in het Reuzengebergte op de grens van het huidige Polen en Tsjechië en die via Dresden,³ Magdeburg⁴ en Hamburg⁵ in de Noordzee uitmondt – gedurende de Middeleeuwen beschouwd als oostgrens van (West-)Europa; i) **die Elve** – rivier in Europa, begrenst Germania in het noordoosten <Elven> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1423, 1443, 1445; i) **Elve** – rivier – “tusschen Elve ende der Geronde” d.i. in heel Europa; *Beatrijs*: r. 611; i) **Elve** – “de van over Elve” – waar de heidense Saksen (en hun bondgenoten) leven; *Karl Meinet*: r. A310, 68; i) **die Elve** – “tusschen dier Elve entier Zomme” (*Reynaert A*) – “tusschen die Elve entie Ronne” (*Reynaert F*) d.i. ‘overall’; *Reynaert A en F*: r. 2442; i) **die Elve** – “tusschen der Elven ende der Sommen” – verder als boven <Elven> *Reynaert Prz*: r. 1805; i) **die Elve** – “tusschen der Elven en der Som” – verder als boven <Elven> *Reynaerts Hst*: r. 2461; i) **die Elve** – rivier in Europa, begrenst Germania in het “noertwestende” <Elven> *Troyen*: r. 28994, 29011, 29013.

Elverdinghe zie **Elverdingen**

Elverdingen h) Elverdinge⁶ in West-Vlaanderen, België; i) **Elverdinghe** – correspondeert met **Everdingen** (in *Reynaerts Hst*) – “tusschen Houthulst en Elverdinghe” waar Reynaert en Ysegrym een veulen proberen te verschalken; *Reynaert Prz*: r. 2978.

Elvinnen Borne zie [**Elvinnen Fonteine, die**]

[**Elvinnen Fonteine, die**] h) [West PR: *Fontaine as Fees*] – bron nabij Camaalot; i) **Elvinnen Fonteine** – bron waar Genevre Griffioen ziet, met Lanceloets wapens en een ridderhoofd aan zijn zadel, en door een misverstand flauwvalt – waar Dodineel Maroc heenstuurt <Elfvinnen Fonteynen, Elvinnen Borne, Elvinnen Fonteynen, Elvinnen Fonteyne, Fonteine van Elvinnen> *Lanceloet*: boek II r. 345, 349, 870, 899, 1206, 1254, 1346, 1394, 1657; i) **Fonteine van der Alvinnen** – (tover)bron – waar Genievre en haar ridders wachten nadat zij tijdens de jacht zijn verdwaald <Fonteynen van der Alvinnen> *Lantsloot*: r. 5316, 5634.

Elzebee zie **Elsebee**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Albis-fluvius>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Elbe_river

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dresden.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Magdeburg.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hamburg.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Elverdinge.kmz

Emalac zie **Evalac**

Emalas zie **Evalac**

Emanuel a) Emanuel¹ [*Mattheus* 1, 23]² – lett. ‘God (is) met ons’; d) gedurende de Middeleeuwen een alias van (Jezus, de Zoon van) God; e) **Emanuel**; *Gulden legende*: [1].

[Emelyoen van Bayviere] a) [Moisan I, 1: EMELON(S) 2 DE BAVIERE] – hertog van Beieren – zie ook **Hemeloen**; e) **Hemelyoen van Bayviere** – hertog van Bayvier; f) oom van Ritsier; g) bondgenoot van Flovent tegen de Saracenen – bij Lodine gedood door koning Postamast <Hemelioen van Bayvier, Hemelioen van Bayviere, Hemelyoen, Hemelyoene, Hemelyoene van Bayviere> *Flovent*: r. 13, 34, 73, 144, 145, 485, 623.

Emelius a) [Constans: EMELIUS],³ koning van Pigris – mogelijk dezelfde als **Nemerus**; e) **Emelius** – koning; g) bondgenoot van de Grieken in de oorlog tegen de Trojanen om Helena <Emilius> *Troyen*: r. 9704, 10904, 11332.

Emelriche a) mogelijk dezelfde als **Elmerich**; e) **Emelriche**; f) neef van Belyn van Arlo; *Karl Meinet*: r. A114, 36; A116, 11; A117, 1.

Emenidus a) Eumenides [*Alexandreis* III, 73]⁴ [*Alexandreis* V, 270]⁵; e) **Emenidus** – Griekse ridder; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – begeleidt Alexander die incognito een bezoek aan koning Daris van Perceen brengt – één van de vier uiteindelijke opvolgers van Alexander <Emeduse, Emeniduse, Eumenidus, Eumenius> *Alexanders geesten*: boek II, r. 898; boek III, r. 142; boek IV, r. 1089, 1097, 1109, 1275, 1283, 1287, 1384; boek V, r. 484; boek VIII, r. 1097, 1222; boek X, r. 1449; e) **Emenydu van Archade** (or. Emenidus van Arcadia) – hertog, ridder van Alexander de Grote; g) doodde Gadefeer van Larijs in de slag bij Gadres – verzoent zich met Cassamus van Larijs <Emedoene, Emenidoen, Emenidoene, Emenidon, Emenidone, Emenydoen, van Archade Emenydu> *Cassamus*: r. 133, 219, 225, 227, 251, 271, 280, 594.

Emenydu van Archade zie **Emenidus**

Emereit zie **Esmereit**

Emerich (van Narbone) zie **Aymerijn van Narboene**

Emeryn e) **Emeryn**; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 12409.

Emeryn zie **Aymerijn 1**

Emilius zie **Emelius**

Emiteres van Frigie zie **Miteres van Frygen**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Immanuel>

2. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=1&b=1&c=1>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

Emm** zie **Amm****

Emmeke a) lett. 'kleine M', waarbij de 'M' voor de naam Maria c.q. Mariken (kleine Maria) staat; e) **Emmeke** alias **Mariken van Nieumeghen** – dankt haar nieuwe naam aan de eerste letter van haar doopnaam: Maria / Mariken, omdat die acceptabel is voor de duivel Moenen; g) verblijft met Moenen jaren lang in de herberg Inden Guldenen Boom in Antwerpen, waar zij een wild en zondig leven leidt – keert na zes (zeven) jaren samen met Moenen terug naar Nieumeghen, waar zij tot inkeer komt bij het zien van *tSpel van Masscheroen* – gaat met haar oom Ghijsbrecht via Colen naar Rome en krijgt daar absolutie van de paus – treedt in in het Bekeerder Sondersen Clooster te Maestricht om daar boete te doen <Emmekens> *Mariken van Nieumeghen*: fol. B4r-B4v, C3v, C6v, D1r, D2v-D3v, D4v, D6r, E1r, E2v, F2r-F3r, F5r, F6r.

Emmerich zie **Aymerijn 1**

Emmerich von Lyon zie [**Herven van Leun**]

Emmerin zie **Aymerijn 1**

Emmeryn zie [**Herven van Leun**]

Emont a) [Moisan I, 1: AUME(S) 1] Aumont / Jamund, Saraceense vorst; b) zoon van Agolans – neef van Triamodes; d) bij Aspremont gedood door Roland – eigenaar van het zwaard Durendal / Dyrumdali en de hoorn Olifant en het paard Veillantif; e) **Hyamont** – Saraceen; *Aspremont*: fol. 1ra, 1, 4; e) **Emont** – Saraceense koning; f) zoon van Agulant; g) eigenaar van paard Byart, dat Girbert veroverd en aan Karel de Grote geeft <Emonde, Emonts, Heremont> *Lorreinen O*: r. 144, 611, 634, 739, 748, 843, 868, 875, 883, 893, 911, 912, 943, 1246.

Empirius e) **Empirius** – Griekse koning van Empurius; g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek XII, r. 245.

Emptus h) mogelijk hetzelfde als **Empurius**; i) **Emptus** – toenaam van **Celicon** van **Emptus**; *Limburch*: boek VIII, r. 1153; i) **Ompirus** – toenaam van **Elicona** van **Ompirus**; *Lymburch*: boek VIII, r. 1142.

Empurius h) mogelijk hetzelfde als **Emptus**; i) **Pyrrus** – Grieks koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limburch*: boek IX, r. 573; i) **Empurius** – Grieks koninkrijk van koning Empirius – verder als boven <Ympirus> *Lymburch*: boek IX, r. 569; boek XII, r. 236.

[**Emulius**] a) Emilius [*Alexandris* X, 323]¹; e) [**Emulius**] – Romein; g) bode – vanuit Rome naar Alexander de Grote gestuurd <Emulium> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1045; X, r. 1270.

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al10.html

Enacus a) Enachus [*Alexandreis* IX, 198]¹; b) vader van Yulcon; e) **Enacus** (hs. Enocus) – Indisch koning; f) vader van de reus Wilcoen; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 347.

Enagnus a) de Lapith² Euager [*Metamorphoses* XII, 290]³; e) **Enagnus** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen – verwond door Rethus; *Troyen*: r. 27218.

Enalve a) Euadne / Evadne; b) echtgenote van Capaneus⁴; e) **Enalve** – Griekse; f) echtgenote van Capaneus; g) wilde na de dood van haar echtgenoot niet langer leven en volgde hem in de dood door tijdens zijn crematie in de brandstapel te springen – exemplarisch trouwe echtgenote <Enalve> *Minnen loep*: boek IV, r. 1405, 1416.

Enam zie **Enamme**

Enamme h) [Graesse: **Enamum**]⁵ — Ename⁶ aan de rivier de Schelde⁷ in Vlaanderen, België – bekend om haar Benedictijner abdij; i) **Enamme** – waar in het klooster het heiligenleven van sente Aeghte in 1286 geschreven of voltooid werd; *Aeghte*: r. 759; i) **Enamme** – in het klooster van deze stad werd in het jaar 1290 het leven van Marie Egyptiake in het Diets voltooid; *Marie Egyptiake*: r. 689; i) **Enam** – “[tusschen] Enam ende Floersbergen”; *Reynaert Prz*: r. 4091; i) **Enam** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5334.

Enamon a) Ennomon [*Metamorphoses* XIII, 260]⁸; e) **Enamon** – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26700.

Enceladus a) Enceladus⁹ – één van de Giganten [A-Z 1: **Giganten**]¹⁰; b) zoon van Gaea en (het bloed van de gecasteerde) Uranus; e) **Enceladus** – reus; g) in de Gigantenstrijd door Jupiter overwonnen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1402.

Encherchador j) [Moisan I, 2: TENCENDUR] – Entercador in het Duits – paard van Charlemagne; k) **Encherchador** – paard van Karll Meynet – door hem bij Marsune veroverd op Malprimen van Narbune; *Karl Meinet*: r. A469, 50.

Encinus a) Aeschines¹¹ (389-314 v.C.) – Atheens redenaar; d) voor de Macedonische partij, tegenstander van Demosthenes; e) **Encinus** – Grieks; g) debatteert met

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Capaneus>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Enamum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ename.kmz

7. https://nl.wikipedia.org/wiki/Schelde_%28rivier%29

8. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

9. [https://en.wikipedia.org/wiki/Enceladus_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Enceladus_(mythology))

10. https://dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0048.php#a047

11. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeschines>

Domestoen en sust de Atheense opstand tegen Alexander de Grote;
Alexanders geesten: boek I, r. 892.

Endalus e) **Endalus** – graaf; g) vecht in Grieken in het leger van Tyberius tegen Brutus en Crassus <Endaluse> *Caesar*: r. 808, 868, 872, 874.

Ende zie **India 1**

[**Endeboea**] zie **Euboea**

Endi zie **India 1**

Endi, Hoeft zie [**Hoofd**] **Endi**

Endi, See van zie [**Indsche See, die**]

Endie zie **India 1**

Enea zie **Eneas van Trojen**

Eneadas h) Aenaedae [*Aeneis* III, 18]¹ – door Aeneas gestichte stad in Thracië;

i) **Eneadas** – stad in Polinestors land – gesticht door Eneas van Troyen c.s. op zijn vlucht na de val van Troje <Eniedas> *Troyen*: r. 35665.

Eneas 1 a) bedoeld lijkt Latinus Silvius,² zo immers heet volgens Livius de legendarische zoon van Aeneas Silvius – onduidelijk is wie omwille van de continuïteit deze naam veranderd heeft in Eneas; b) zoon van Aeneas Silvius – achterachterkleinzoon van Aeneas en Lavinia; e) **Eneas**; f) zoon van Silvius Eneas – nakomeling (achterachterkleinzoon) van Eneas der Trojan en Lavine – voorvader van Romulus (en Remus); g) volgens de voorzegging van Anchises zal Eneas een zoon Silvius verwekken, deze Silvius een zoon genaamd Silvius Eneas, en deze Silvius Eneas weer een zoon Eneas geheten, die stamvader van een roemrijk geslacht zal zijn; *Eneide*: r. 3665.

Eneas 2 a) “paruulus [...] Aeneas” [*Aeneis* IV, 329]³; e) **Eneas**; g) de imaginaire zoon van Eneas die de wanhopige Dydo zich wenst als compensatie voor de vertrekkende Eneas; *Troyen*: r. 36922; e) **Eneas**; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 141vb.

Eneas (der Trojan) zie **Eneas van Trojen**

Eneas van Trojen a) [A-Z 1: **Aeneas**]⁴ [A-Z 6: **Eneas**]⁵ [Moisan I, 1: **ENEAS**] [West PR: **Eneas**] [West VR: **Eneas**] — Aeneas⁶; b) zoon van Anchises en de godin Venus – echtgenoot van Creusa – schoonzoon van koning Priamus van Troje – vader van Ascanius – bemind door koningin Dido van Carthago – echtgenoot van Lavinia – vader van Silvius – afstammeling van Dardanus; d) de Trojaanse held Aeneas werd door Vergilius in zijn *Aeneis* beschreven als de stamvader

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Latinus_Silvius

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen4.shtml>

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0004.php#a003

5. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0022.php#a021

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeneas>

van de Romeinen, welk epos gedurende de Middeleeuwen uitzonderlijk geliefd en veelgelezen was, met name de eerste vier boeken met daarin de tragische liefdesgeschiedenis met Dido – vanaf het tweede kwart van de twaalfde eeuw ook in de volkstaal vertaald werd als de *Roman d'Eneas*, die weer aanleiding gaf tot andere vertalingen als die van Heinrich van Veldeke en die van Jacob van M(a)erlant, opgenomen in diens *Historie van Troyen*;

e) **Eneas** – Trojaanse held uit de Trojaanse Oorlog; f) geliefde van Dido; g) gevlucht uit Troje; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1548, 1631; e) **Eneas** – “de edel Troyaen”; f) vader van Julius; *Caesar Prz*: fol. 4v; e) **Eneas der Trojan** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog) – hertog van een gebied aan de zuidkant van Troje – later koning in Italië – toegenaamd: “die Mare” (de beroemde); f) zoon van Venus en Anchises – broer van Amor en Cupido – vader van Aschanius – geliefde van Dido – echtgenoot van Lavina – vader van Silvius – schoonvader van koning Latinus – stamvader van de Romeinen; g) bij de strijd om Troje hoort Eneas van de goden dat hij zijn leven moet redden en naar Italië vluchten met vader, zoon en manschappen – op zee moet hij het ontgelden van Juno – zij landen in Libia, waar zij door Dido vriendelijk ontvangen worden – Dido wordt verliefd op Eneas en zij trouwen – desondanks dragen de goden dragen hem op verder te zeilen, wat hij doet, en zo komt hij aan bij de plaats waar hij zijn vader een jaar daarvoor begraven had – deze verschijnt voor hem en mag voorzegggen wat er zal gebeuren, waarvoor Eneas naar de Onderwereld moet afdalen – Sybille zal hem helpen bij de afdaling in de Onderwereld, in de Helysie Gevilde ziet hij Anchises die hem de toekomst voorzegt – keert terug, vaart verder en landt in Italië, daar waar de Tiber in zee stroomt – stuurt Ylionix vooruit om koning Latinus geschenken te brengen en hem te vragen of hij mag blijven – bouwt de burcht Albane, die al snel wordt aangevallen door zijn rivaal Turnus – Wlchan maakt op verzoek van Venus een speciale uitrusting die hem voor alle verwondingen beschermt – vraagt op Venus’ aanraden hulp aan koning Euander – belegert Laurente – wordt verliefd op Lavina en zij op hem – wordt aangevallen door de mannen van Turnus – krijgt een giftige pijl in zijn arm, maar geneest – wint een tweekamp met Turnus – doodt Turnus omdat deze de ring van de dode Pallas had afgenomen – trouwt met Lavina en wordt koning – krijgt een roemrijk nageslacht <Enea, Eneam, Enease, Eneasen, Eneases, Enee> *Eneide*: r. 37, 54, 62, 67, 73, 105, 143, 154, 157, 169, 200, 224, 259, 474, 535, 580, 594, 640, 672, 694, 698, 726, 729, 739, 756, 765, 798, 840, 849, 891, 903, 1250, 1259, 1292, 1318, 1356, 1365, 1372, 1380, 1422, 1429, 1442, 1619, 1659, 1744, 1756, 1761, 1792, 1825, 1834, 1880, 1899, 1909, 1943, 1953, 2014, 2048, 2092, 2232, 2261, 2289, 2325, 2331, 2346, 2355, 2442, 2522, 2544, 2548, 2567, 2595, 2621, 2635, 2687, 2716, 2749, 2777, 2822, 2836, 2853, 2895, 2906, 2972, 3000, 3032, 3042, 3049, 3074, 3085, 3121, 3136, 3149, 3168, 3169, 3178, 3200, 3216, 3256, 3274,

3284, 3293, 3330, 3334, 3339, 3343, 3349, 3367, 3383, 3471, 3558, 3578, 3592, 3640, 3693, 3730, 3752, 3783, 3797, 3845, 3866, 3873, 3892, 3912, 3924, 3934, 3942, 4005, 4011, 4036, 4105, 4114, 4127, 4534, 4548, 4740, 4858, 4907, 4934, 4959, 5002, 5380, 5392, 5401, 5428, 5485, 5527, 5539, 5562, 5582, 5595, 5683, 5716, 5765, 5846, 5871, 5873, 5910, 5925, 5962, 5973, 6003, 6031, 6069, 6082, 6087, 6100, 6110, 6119, 6125, 6135, 6191, 6212, 6232, 6237, 6241, 6245, 6263, 6294, 6303, 6312, 6339, 6355, 6383, 6395, 6404, 6492, 6534, 6631, 6968, 6981, 7096, 7272, 7290, 7305, 7396, 7397, 7425, 7435, 7439, 7604, 7621, 7746, 7750, 7753 / 54, 7773, 7784, 7790, 7794, 7797, 7818, 7828, 7839, 7852, 7859, 7866, 7886, 7906, 7918, 7945, 7954, 7966, 7974, 7990, 8001, 8018, 8021, 8048, 8089, 8097, 8184, 8421, 8426, 8465, 8506, 8573, 8592, 8662, 8679, 8702, 8720, 8744, 8840, 8865, 8868, 8874, 9162, 9166, 9175, 9177, 9186, 9188, 9198, 9208, 9220, 9255, 9273, 9281, 9579, 9586, 9598, 9608, 9629, 9664, 9691, 9705, 9709, 9714, 9736, 9768, 9974, 10002, 10013, 10019, 10096, 10194, 10216, 10313, 10333, 10377, 10394, 10626, 10630, 10707, 10781, 10795, 10828, 10913, 10917, 10923, 10956, 10965, 10980, 11014, 11040, 11097, 11117, 11164, 11263, 11311, 11339, 11357, 11374, 11384, 11428, 11435, 11469, 11481, 11490, 11499, 11515, 11552, 11556, 11568, 11583, 11609, 11614, 11657, 11659, 11759, 11779, 11781, 11793, 11810, 11818, 11851, 11865, 11869, 11893, 11916, 11923, 12001, 12046, 12057, 12067, 12073, 12077, 12093, 12109, 12120, 12135, 12143, 12160, 12169, 12172, 12177, 12203, 12220, 12245, 12279, 12290, 12307, 12313, 12324, 12333, 12339, 12359, 12383, 12400, 12416, 12424, 12426, 12429, 12434, 12449, 12453, 12472, 12484, 12487, 12491, 12503, 12509, 12517, 12533, 12563, 12578, 12584, 12586, 12632, 12636, 12645, 12658, 12666, 12705, 12745, 12755, 12767, 12781, 12794, 12799, 12809, 12845, 12875, 12880, 12884, 12892, 12905, 12947, 12980, 12983, 12999, 13005, 13007, 13053, 13092, 13120, 13165, 13203, 13225, 13255, 13288, 13293, 13307, 13322, 13348, 13357, 13439, 13492;

e) **Eneas**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 196; e) **Eneas**; g) bracht de gouden kop waarmee Blancefloer gekocht wordt, mee uit Trojen; *Floris ende Blancefloer*: r. 673; e) **Eneas**; g) nam na de destructie van Troyen een door Vulcanus gemaakte gouden beker naar Lombaerdien, met welke beker Blancefleur in Nicheen door kooplieden gekocht wordt; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]; e) **Eneas van Trojen**; g) Lanceloet van Lac ziet in gevangenschap bij Morgueyn die Elvinne een schrijver de historie van Eneas van Trojen schrijven <Enease> *Lanceloet*: boek II, r. 23046; e) **Eneas**; g) schenkt Dydo een zwaard dat zij gebruikt om zichzelf te doden als hij haar verlaat; *Minnen loep*: boek I, r. 1063, 1095, 1129, 3249; boek II, r. 1690; e) **Eneas**; f) zoon van Anchises; g) verlaat met Anchises en Marcomiris Troyen – veroverd Ytalien; *Parthonopeus*: r. 179, 183, 195, 254; e) [**Eneas**] – afkomstig uit Troyen; g) “verradre” – gaat weg ondanks zijn belofte van

‘eeuwige’ trouw bij Dydo, die hierom zichzelf doodt <Enease, Eenease> *Rose C*: r. 11989, 11996; e) [**Enias**] – idem <Eniase> *Rose V*: r. 12169, 12176; e) **Eneas**; g) aan wie Dido haar genade toonde; *Stijevoort*: refr. 5, 67; e) **Eneas van Troyen** – Trojaan, koning [?], later heer in Lacie; f) zoon van Anchises en Venus – nakomeling van Jupiter – echtgenoot van Creusa – vader van Aschanius – schoonzoon van koning Prianus van Troyen – zwager van Hector – zwager van Amphimacus 1 – zwager van Helenus 1 – minnaar van Ydonie [?] – verwant van Achistes – minnaar van Dydo – verwant (via koning Atlas) van koning Euander – echtgenoot van Lavine – schoonzoon van koning Latyn; g) roodharig – gaat met Paris van Troyen mee naar Grieken op zoek naar Esiona – strijdt mee tegen de Grieken om Helena – in diepe rouw na Hectors dood – medestander van de verrader Antenor – krijgt in een droom het bevel van Hector Troje te verlaten – vlucht c.s. uit het brandende Troje, waarmee een lange zwerftocht naar Italia (op bevel van de god Apollyn) begint – verblijft bij Dydo in Carthago, verlaat haar om verder te trekken naar Italia – strijdt met succes tegen Turnus c.s. om Lavine, geholpen door koning Euander c.s. – accepteert de tweekamp met Turnus, die ontaardt in strijd – wint de tweekamp en doodt Turnus om Pallant te wreken – is nog meer dan veertig jaar heer van Lacie <Eneas, Enease, Heneas, van Troyen Eneas> *Troyen*: r. 299, 414, 4049, 4230, 6951, 7929, 8416, 9388, 9397, 9422, 10739, 10817, 11001, 11676, 11987, 12273, 12521, 12598, 12631, 12635, 13036, 13044, 13056, 13165, 13189, 13217, 13254, 13602, 13643, 13658, 14127, 15530, 18172, 18286, 18305, 18408, 18621, 19135, 19722, 20347, 21881, 24776, 28111, 29116, 30015, 30231, 30254, 30261, 30343, 30478, 30515, 30527, 30556, 30613, 30693, 30795, 30876, 31113, 31173, 31249, 31285, 31389, 31407, 31411, 31572, 31997, 32005, 32037, 32040, 32078, 32086, 32104, 32109, 32141, 32164, 32178, 32184, 32312, 32327, 32344, 33231, 35616, 35619, 35631, 35634, 35653, 35663, 35675, 35698, 35741, 35781, 35802, 35820, 35892, 35905, 35988, 36005, 36013, 36020, 36051, 36059, 36065, 36097, 36107, 36127, 36141, 36144, 36235, 36288, 36318, 36320, 36451, 36476, 36495, 36502, 36538, 36546, 36565, 36584, 36590, 36615, 36656, 36665, 36681, 36686, 36697, 36705, 36725, 36765, 36782 / 83, 36793, 36794, 36803, 36810, 36815, 36831, 36834, 36837, 36865, 36880, 36899, 36926, 36976, 36989, 37019, 37062, 37066, 37074, 37083, 37103, 37114, 37121, 37129, 37142, 37154, 37162, 37227, 37269, 37277, 37338, 37351, 37382, 37402, 37432, 37645, 37665, 37672, 37678, 37682, 37712, 37731, 37740, 37748, 37754, 37769, 37823, 37828, 37887, 37920, 37928, 37946, 37975, 37991, 38014, 38027, 38053, 38165, 38194, 38220, 38232, 38680, 38710, 38733, 38760, 38803, 38825, 38835, 38842, 38859, 38862, 38864, 38874, 38882, 38899, 38908, 38966, 38997, 39007, 39045, 39047, 39049, 39058, 39069, 39072, 39080, 39086, 39092, 39115, 39126, 39133, 39138, 39147, 39154, 39161, 39174, 39185, 39188, 39197, 39224, 39252,

39259, 39266, 39273, 39275, 39279, 39285, 39289, 39292, 39293, 39344, 39354, 39363, 39366, 39369, 39382, 39384, 39470, 39473, 39481, 39502, 39506, 39560, 39569, 39626, 39661, 39678, 39727, 39761, 39795, 39799, 39809, 39836, 39852, 40014, 40022, 40030, 40042, 40101, 40107, 40114, 40122, 40133, 40179, 40183, 40217, 40228, 40265, 40302, 40328, 40361, 40363, 40390, 40392, 40402, 40414, 40424, 40434, 40439, 40446, 40447, 40479, 40486, 40519, 40540, 40563, 40566, 40569, 40573, 40590, 40608, 40656, 40658, 40660, 40674, 40681, 40685, 40689, 40694, 40696, 40699, 40712, 40716, 40724, 40729, 40734, 40746, 40771, 40803, 40833, 40849; fragm. E I (Willems), [fol. 1, r. 216]; e) **Eneas van Troeyen** – Trojaan, koning; f) zoon van Venus – zoon van Anchises – echtgenoot van Krensa – vader van Ascanius – zwager van Helenus – verwant van Acestor – minnaar van Dydo – echtgenoot van Lavine (2e) – vader van Silvius (bij Lavine) – stamvader van de Romeynen – stamt af van Dardanus, Electra en Odyas / Atlas; g) vertrekt uit het verwoeste Troeyen, zwerft rond op zoek naar Ytalië – verliefd op Dydo, verblijft langere tijd in Cartago, door zijn vaders geest opgeroepen verder te trekken – bezoekt Sibilla – door koning Latijn welwillend ontvangen, maar door Turnus c.s. bestreden – krijgt Euander als bondgenoot – komt Ascanius (in Pallante) te hulp met vele bondgenoten – doodt “Nausus” en ook diens vader Messencius van Cyrenen, tuint een boom op met het wapentuig van Messencius – moet tweekamp vechten met Turnus om Lavine / Lacya, raakt gewond in de vechtpartij vlak voor de tweekamp – wint de tweekamp, doodt Turnus omdat die Pallants gordel draagt – trouwt Lavine, wordt leenheer van de Latinen en erfgenaam / opvolger van koning Latijn <Aneas, Eneas> *Troyen Prz*: fol. 134rb-135rb, 135vb-137ra, 137va-138ra, 138vb-143vb, 144rb-146vb, 147rb-148va, 149rb-149vb, 151ra, 152ra-154vb, 155rb-157va, 158ra-158va, 159ra, 159va-165rb; e) **Eneas**; f) geliefde van Dido; g) exemplarisch ontrouwe geliefde; *Vergi Prz*: r. 558.

Eneas van Troeyen zie **Eneas van Trojen**

Enee zie **Eneas van Trojen**

Eneide l) de *Aeneis*¹ van de Romeinse dichter Publius Vergilius Maro (70-19 v.C.), een epos in twaalf boeken, tezamen ca. 10.000 versregels, geschreven op verzoek van keizer Augustus, waarin de mythische ontstaansgeschiedenis van het Romeinse volk en het ontstaan van het Romeinse Rijk in ‘nationalistische’ stijl bezongen wordt – deze *Aeneis* werd direct of indirect door een anonieme Anglonormandiër omstreeks 1150 vertaald / bewerkt tot de *Roman d’Eneas*, welke roman vertaald / bewerkt werd door Henric van Veldeke,² voltooid na 1184 en voor 1186 – Henrics *Eneide* kent een bewogen ontstaansgeschiedenis omdat de autograaf door de dichter werd uitgeleend,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeneid>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hendrik_van_Veldeke

waarna het manuscript gestolen werd om pas na negen jaar weer boven water te komen, waarna het in opdracht van Hermann von Thüringen voltooid werd; m) **Eneide** – boeken van Virgilius; *Eneide*: r. 379, 13510.

Engelant h) [Graesse: **Anglia**]¹ [Moisan I, 2: ANGLETERRE] [West PR: **Engleterre**] [West VR: **Engleterre**] — Engeland,² eiland³ ten westen van het Europese continent – met name het door de Angelen en Saksen op de oorspronkelijke bewoners, de Britten, veroverde deel van het eiland, met als hoofdstad het voormalige Romeinse Trinovantum,⁴ het latere London⁵ – zie ook **Bertaengie 2**;

i) **Ingelant** (or. Engleterre) – genoemd in een exempel [‘Septem sapientes’] verteld door de keizerin om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] van verkrachting beschuldigd heeft – waar het kind Merlijn woonde dat koning Herodes genas van blindheid; 7 *Vroeden*: r. 2842; i) **Inghelant** – voorbij Baertanien – onderworpen aan Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1757; boek X, r. 1164; i) **Engelant** – koninkrijk van koning Ritsaert van Yngelant, later van Buevijn van Austoen, daarna van Boudewijn – geboorteland van Buevijn van Austoen <Engelandt, Engenlandt, Enghelandt, Enghelant, Enghelants, Enghlant, Englant, Ingelant, Yngelant, Ynghelandt, Ynghelant, Ynglandt, Ynglant> *Buevijn*: fol. A2r, A3r-A3v, A5r, B3r, B4r-B4v, C4v, E2r-E2v, E4r, E5v, F6v, G1v-G2v, H1r-H1v, H2v, H4r-H4v, H5v, I1v, I6v, K5r-K5v, M1v-M3v, M5r-M5v; i) **Enghelant** – land door Julius Cesar veroverd; *Caesar Prz*: fol. 59r; i) **Ingelant** – rijk van koning Artur [?] <[Ingelande]> *Ferguut*: r. [272], 1615, 1999, 4898; i) **Inghelant** – koninkrijk van koningin Florentine <Inglant> *Florigout*: r. 3709, 4207; i) **Inghelant** – nieuwe / huidige naam van **Bretanie**; *Florimont*: r. 175; i) **Engelant** alias **Brytanigen** – koninkrijk van Utegier, later van Pandragoen, daarna van Uter Pandragoen, uiteindelijk van Artur; *Graal & Merlijn*: r. 4176, 5266, 6449, 6839; i) **Engelant** – koninkrijk van Henrick – tijdens zijn afwezigheid bestuurd door de graaf van Clocestre <Engelandt, Enghelandt, Enghelant> *Helena van Constantinopolen*: cap. [7], [9]-[10], [15]-[18], [20]-[21], [24]; i) **Engelant** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1527; i) **Engelant** – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben; *Heemskinderen*: p. 62; i) **Enghelant** – koninkrijk waar heer Jan zijn toevlucht zoekt als hij zich verraden voelt door de keizer van Rome, “want de fame vanden coninck ghinck door alle landen dat hy alle vroomme ridders onderhielt in grooter eeren” <Engelandt, Engelant, Engelants, Enghelandt> *Jan uut den Vergiere*: cap. 16-18, 20, 24;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Anglia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Anglo-Saxon_England

3. <http://www.columbia.edu/itc/mealac/pritchett/00maplinks/mughal/ruscelli1574/europe01.jpg>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Trinovantum>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_London.kmz

i) **Enghelandt** – de oude koning van Enghelandt wil huwen met de jonge kroonprinses Anne van Spaengien, maar wordt overtroefd door Jan van Parijs <Engelandt, Engelant, Engelants, Enghelandts, Enghelant> *Jan van Parijs*: cap. [11]-[26], [28], [31]-[32], [34]-[35], [37], [41], [44]-[46], [48], [50]-[53]; i) **Engelant** – land waaruit ridders van Karll Meynet afkomstig zijn; *Karl Meinet*: r. A306, 41; i) **Enghelant** – bezocht tijdens Oriandes rondreis <Engelant, Ingelant> *Malegijs*: p. 193-195; i) **Enghelant** – landstreek waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Engelant** – koninkrijk dat in en rond Calis in conflict is met het koninkrijk Vranckrijck; *Meliadus*: cap. 29; i) **Enghelant** <Engelant> *Meluzine*: fol. Y3vb, Z2rb, Z2vb; i) **Engelant** – land waar Brutus/Britius en Cornius zich vestigen na hun vlucht uit het verwoeste Troje; *Merlijn*: r. 13480; i) **Engelant** – koninkrijk van Vortigher <Enghelant> *Merlijn Prz*: fol. B2b, B3b; i) **Ingelant** – land, met de stad Doevre; *Mouwen*: r. 1773; fragm., r. 166; i) **Ingelant** – koninkrijk; *Ogier A-D*: r. 228; i) **Engellant** – koninkrijk van Heinrich, léén van Karel de Grote – Ogier treft na de tweekamp met Broyer de dochter van de koning van Engellant, bevrijdt haar van de Saracenen, brengt haar vele, vele Saracenen dodend naar Parijs – na zijn huwelijk wordt Ogier door Karel de Grote tot koning van Engellant verheven <Engelland> *Ogyer*: r. 504, 513, 2374, 2591, 17951, 17954, 17989, 20944, 20954, 23676; i) **Enghelant** (or. Angleterre) – waar Olyvier van Castillen en John Talbot na hun schipbreuk aanspoelen – koninkrijk van de vader van Helena – aangevallen door de koningen van Yerlant, leenmannen van de koning van Enghelant <Engelant> *Olyvier van Castillen*: cap. 17-18, 23, 31, 33, 35-36, 38-40, 42-52, 54, 56-57, 59, 61, 64-65, 69-73, 76; i) **Ingelant** – Christen koninkrijk – de koning neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – bondgenoot van Sornagur [?] <Inghelant, Ynghelant> *Parthonopeus*: r. [3773], 5292, 5696, 5939; fragm. M I, fol. 1va, 31; i) **Engelant** (or. Angleterre) – koninkrijk van de vader van Eduwaert – land van herkomst van Constancie, zuster van de koning van Engelant <Enghelant> *Paris ende Vienne*: cap. [1], [4]-[6], [17]; i) **Engelant** – koninkrijk van de vader van Henrijc; *Peeter van Provencen*: fol. E4v; i) **Ingelant** – deels behorend tot het rijk van de jonkvrouwe van Galestroet; *Ragisel*: fragm. Aa, r. 266; i) **Engelant** – koninkrijk; *Reinolt von Montelban*: r. 425, 2722; i) **Ingelant** – waar Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout bondgenoten hebben; *Renout*: r. 580; i) **Enghelandt** – koninkrijk van Astolpho en na zijn dood van diens schoonzoon (tegen wil en dank) Rijckaert zonder Vreese – land van herkomst van Clarisse (van Enghelandt) <Engelant, Enghelandts, Enghelant, Enghelants> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10-12, 15-16; i) **Inghelant** – koninkrijk van Rychaert; *Saladijn*: r. 537, 685, 720, 726, 789, 1042, 1364, 1408; i) **Inghelant** – land voorbij Bertaengen; *Troyen*: r. 29325; i) **Inghelant** – één van de drie plaatsen waar een niet bestuurd

schip gevuld met driemaal dertig gespaarde Joden aanlandt; *Wrake Vb*: fol. E4v.

Engelerius zie **Ingelram van Gaschoengien**

Engelers zie **Ingelheym en Ingelram van Gaschoengien**

Engelerus zie **Ingelram van Gaschoengien**

Engelier zie **Ingelram van Gaschoengien**

Engelland zie **Engelant**

Engellant zie **Engelant**

Engelosen zie [**Engelschen, die**]

Engelsch zie [**Engelschen, die**]

Engelsche n) Engelse, van / uit Engeland; o) **Yngelsche** <Yngelschen, Ynghelsche> *Bueviyn*: fol. B5v, H5v, M2v; o) **Engelsch[e]** – gezegd van het (nieuwe) wapenteken met de drie luipaarden dat koning Henrick van Engelant op koning Butor van Armenien veroverde; *Helena van Constantinopolen*: cap. [15]; o) **Enghelsche** – gezegd van de koning – gezegd van baanderheren; *Jan van Parijs*: cap. [17], [24]; o) **Engelsche**; *Johan uz dem Virgiere*: r. 2690; o) **Ingelsce** – gezegd van mijlen; *Lanceloet*: boek IV, r. 12574; o) **Engelschen** – behorend tot het koninkrijk Engelant <Enghelschen> *Meliadus*: cap. 29-31; o) **Inghelsche** – gezegd van strijders; *Merlijn Prz*: fol. B1a; o) **Enghelsche** (or. d'Angleterre / Angloys) – gezegd van nobelen (muntstukken) – gezegd van de koning – gezegd van heren – gezegd van capiteynen <Enghelschen> *Olyvier van Castillen*: cap. 29, 40, 43-45; o) **Inghelschen** – gezegd van de koningszoon Soyhier; *Saladijn*: r. 624.

Engelsche zie [**Engelschen, die**]

[**Engelsche Toren, die**] j) or. La Tour des Anglois – verbastering van Aigles lett. 'adelaars' (zie [**dat Casteel vanden Airne**]); k) **der Enghels Torre** – door Julius Cesar gebouwde toren nabij Rochelle – waaromheen Meluzine het Casteel van den Airne bouwt; *Meluzine*: fol. F6vb.

Engelschen Ridder, den e) **den Engelschen Ridder** (or. (le chevalier) Richard (l')Angloys) alias **den Engelsman** – synoniem voor **Richard(t)** – zeer sterk ridder en een machtig vijand van de Francoysen; g) houdt in naam van de koning van Engelant een stad bezet nabij Calis – strijdt met de Ridder met dat Kruyce om deze stad, verliest en sneuvelt <den enghelschen Ridder> *Meliadus*: cap. 29-31.

[**Engelschen, die**] a) [Moisan I, 1: ANGLOIS] – de Angelen c.q. Engelsen [?]; e) **die Inghelsce** – inwoner van Inghelant; g) "Die Inghelsce wel smeken can"; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1806; e) **Ingelsche** (or. Anglorum) – troepen van Karel die samen met de Avelose, Duutsche en Fransose tegen koning Desidere van de Lumbaerden vochten; *Amijs ende Amelis*: r. LXXXIII, 36; e) **Enghelsche** – het gevolg van de koning van Enghelandt <Engelsche, Engelsman, Enghelschen> *Jan van Parijs*: cap. [12], [15]-[16], [21]-[22],

[24]-[25]; e) **Engelosen** – inwoners van Engelant; *Karl Meinet*: r. A219, 70; A241, 30; e) **die Ingelsce**; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 235; e) **de Engelschen** – vijanden van de Francoysen – houden een aantal steden bezet tussen Calis en Parijs <die Enghelschen> *Meliadus*: cap. 29; e) **Yngelsce** “vander Yngelscer wegen” – namens de Engelsen <Yngelscer> *Meluzine*: fol. Z4vb; e) **die Engelsche** – volk; g) houden er samen met de Lombaerdijer en de Wael een inferieure liefdesmoraal op na en onderscheiden zich daardoor van “den gueden int Duutssche lant”; *Minnen loep*: boek II, r. 723; e) **Engelsch** – samen met Friesen, Scotten en Britoene mee met Charloet uit Engellant om Karel de Grote te hulp te komen; *Ogyer*: r. 2380; e) **Enghelsche** (or. angloys); g) gezegd van soldaten <Enghelschen> *Olyvier van Castillen*: cap. 41, 43; e) **die Ynghelsce**; g) nemen deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 5068; e) **die Enghelsche** – gezegd van de strijdkrachten van koning Astolpho van Enghelandt die het hertogdom Normandien van Rijckaert zonder Vreese aanvallen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 12; e) **Inghelschen** – gezegd van een strijdende partij; *Saladijn*: r. 734.

Engelsman, den zie den Engelschen Ridder

Engenlandt zie Engelant

Engerrie i) **Engerrie** (or. Engerrie) – voor welke stad in Spaengnen Roelant de Sarazijnse koning Marchille van Saragossen een arm afsloeg; *Galien Rethore*: cap. [20]

Engheland(t) zie Engelant

Enghels Torre zie [Engelsche Toren, die]

Enghelsche zie Engelsche en [Engelschen, die]

Enghelschen zie Engelsche en [Engelschen, die]

Eng(h)lant zie Engelant

Englens zie Ingelram van Gaschoengien

Engletijne a) or. Esglentine – lett. ‘bloem van de egelantier’; b) dochter van Pepin en een niet met name genoemde vrouw, die gelet op de chronologie de moeder van Hauffroy en Henry zou moeten zijn, maar gelet op haar karakter komt Berte in aanmerking – nicht of echtgenote van Millon d’Angler; e) **Engletijne**; f) dochter van koning Pepijn van Vranckrijck – (half?)zuster van Hanefroy, Hendrick en Carolus; g) verliefd op de vondeling Valentijn <Engeltijne, Engletijn> *Valentijn ende Oursson*: cap. 10-14, 16, 21.

[Enias] zie Eneas van Trojen

Eniedas zie Eneadas

Eniscente zie Eugenie

Enkumische h) or. “la montaigne de Guigo” var. Encoigns – de berg Canigou¹ in de Franse oostelijke Pyreneeën; i) **Enkumische** – plaats op de hoogste berg in Aragonien – waar Palestine is opgesloten om de schat van haar vader te bewaken; *Meluzine*: fol. Z2va, Z4ra.

Ennonnes zie **Oenoene**

Enoch 1 a) Henoch² [*Genesis* 4, 17]³ – Enoch in de *Vulgaat* – zie ook **Enoch 3**; b) oudste zoon van Kain; e) **Enoch**; f) zoon van Caym – voorvader van Lamech; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 456; e) **Enoch**; f) eerstgeboren zoon van Caym – vader van Irad; g) naar wie Caym de stad Enoch vernoemde; *Negen Quaetsten*: fol. C1v.

Enoch 2 a) Henoch⁴ [*Genesis* 5, 18]⁵; b) zoon van Jered; e) **Enoch**; g) door God opgenomen – zal leven tot de komst van Antikerst; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 479; e) **Enoch** – stelt zich samen met Elia verbaal teweer tegen Antekerst – slaagt erin de Joden te bekeren tot het christendom – wordt daarom door de knechten van Antekerst gedood [?]; *Spel van Antikerst*: fol. Br-Bv.

Enoch 3 h) Henoch [*Genesis* 4, 17]⁶ – zie ook **Enoch 1**; i) **Enoch** – stad door Caym gebouwd en vernoemd naar zijn eerstgeboren zoon Enoch; *Negen Quaetsten*: fol. C1v.

Enocus zie **Enacus**

Enomaus a) Oenomaus,⁷ koning van Pisa (in Elis op de Peloponnesus, Griekenland); b) vader van Hippodameia; d) weigerde zijn dochter te laten huwen en dwong huwelijkskandidaten tot een niet te winnen wagenrace; e) **Enomaus** – koning; f) vader van Ypodomya; g) schreef een wagenren uit om zo een echtgenoot voor zijn dochter te vinden – gaf haar aan Pelops die deze race dankzij sabotage won; *Minnen loep*: boek II, r. 2707.

Enon a) Enos [*Alexandreis* V, 36]⁸; e) **Enon** [ed. Franck: “Enos”; het handschrift spelt consequent “Enon”] – Perzisch strijder; g) gedood door Philotas; *Alexanders geesten*: boek V, r. 70, 71, 79.

Enos zie **Enon**

Enpano zie **Crupano**

Enquelmet zie **Fuckelmet**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Canigo.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Enoch_%28son_of_Cain%29

3. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Enoch_\(ancestor_of_Noah\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Enoch_(ancestor_of_Noah))

5. http://vulgate.org/ot/genesis_5.htm

6. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Oenomaus>

8. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

Enricus zie **Euritus**

Ensius zie **Theseus 3**

[Enstaes] zie **Eustachius**

Enthides a) [Constans: EANTIDÈS]¹; e) **Enthides**; f) zoon van Thelamon van Salomynen en Glaucaer; g) opgevoed door Theuter; *Troyen*: r. 33289.

[Entze, die] i) **Entze** – rivier – begrenzing van het land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A315, 66; A316, 1.

Eolee h) [Graesse: *Aeoliae insulae*]² — de Eolische³ alias de Liparische⁴ Eilanden, vulkanische eilanden in de Tyrreense Zee ten noorden van Sicilië (Italië); i) **Eolee** – vulkanische eilanden in de Suutsee; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1706; i) **Eoly** – vulkanische eilanden in de Zuytsee – nabij Cecile 1, waar de koninginnen Calipsa en Cirtes wonen <Coloe, Eeoly> *Troyen*: r. 29274, 34465.

Eoly zie **Eolee**

Eolus a) Aeolus,⁵ Romeinse god van de winden – personage uit Ovidius' *Heroides*,⁶ brief XI⁷; b) zoon van Hippotes – vader van Macareus en Canace; e) **Eolus** – koning van de winden; g) aan wie door de Grieken een mensenoffer gebracht moet worden voor een goede terugreis; *Eneide*: r. 1040, 1078; e) **Colus** – koning; f) vader van Machareus en Canaces; g) ontsteekt in razernij als hij hoort dat er een kind geboren is uit een incestueuze liefdesrelatie van zijn zoon Machareus en dochter Canaces – geeft zijn dochter een zwaard om zichzelf daarmee te doden – laat het pasgeboren kind in het bos deponeren om daar dood te gaan; *Minnen loep*: boek III, r. 989, 1009; e) **Eolus**; g) begunstigt samen met Neptunus de terugreis van Blanditio c.s. vanuit Caire; *Urbaen*: cap. [15].

Eonette zie **Elionette van Amasonia**

Epano van Lygure zie **Crupano**

Epariscropos zie **Epistrophus**

Epesis a) Epeios / Epeius⁸; d) bouwde het houten paard voor de legendarische Griekse krijgslust waardoor de Grieken de Trojaanse Oorlog wonnen; e) **Epesis** – timmerman; g) bouwer van het houten paard waarmee de Griekse manschappen (5000 man) binnen Troje worden gebracht <Epefise> *Troyen*: r. 31522, 31552, 31982.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Aeoliae-insulae>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Aeolian_Islands

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lipari.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeolus>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her11.shtml>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Epeius>

Epheesie zie **Ephese**

Ephegenia zie **Efegenia**

Ephese h) [Graesse: **Ephesus**]¹ — Efeze / Ephesus² op de kust van Carië, Klein-Azië – het huidige Selçuk³ in het oosten van Turkije – gesticht door de Grieken, tot grote bloei gebracht door de Romeinen, en in 262 verwoest door de Gothen; i) **Effesus** – havenstad in Minder Asia – gesticht door de vrouwen van Amasonia – waar sinte Jan Ewangeliste begraven ligt; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1324; i) **Ephesie** – stad aan zee – waar de schijndode echtgenote van Appollonius van Thyro aanspoelt en wordt gevonden door Cerimonis – waar een boekdeel met de belevenissen van Appollonius bewaard wordt <Epheesien, Ephesen, Ephesien> *Appollonius*: fol. A3v, D2v, G5v, G6r, H1r, H3v; i) **Ephese** – stad met Diana-tempel <Ephesen> *Jason*: fol. 88v; i) **Ephesus** – havenstad in Mynder Asya – gesticht door de vrouwen uit Amasonia – waar sentte Johan Ewangeliste begraven ligt; *Troyen*: r. 28898.

Ephesie zie **Ephese**

Ephesus zie **Ephese** en **Theseus 3**

Epychen zie **Yphicen**

Epidanie h) or. Epydaneë — bedoeld lijkt Epidamnus,⁴ het huidige Durrës⁵ [Graesse: **Dyrrachium**, var. **Epidamnus**],⁶ havenstad in Albanië (zie **Duras**); i) **Epidanie** – (Grieks) koninkrijk <Epidanien> *Jason*: fol. 7r.

Epyeren zie **Epiros**

Epiarius zie **Epiros**

Epicus 1 a) Epytus [*Aeneis* II, 340]⁷; e) **Epicus** – Trojaan; g) volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje; *Troyen*: r. 32080.

Epicus 2 a) Iphitus [*Aeneis* II, 435]⁸; e) **Epicus** – Trojaan; g) oud – volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje; *Troyen*: r. 32169.

Epiphanes a) Anthiochus IV Epifanes⁹ [*1 Makkabeeën* 1, 10]¹⁰; c) koning van Syrië (ca. 175-164 v.C.); d) raakte in zijn ijver het Syrische rijk te helleniseren in conflict met de Joden, resulterend in de opstand van de Makkabeeën – zie [**Antiochus**] 1; e) **Epiphanes** alias **Antiocus**; g) maakte (anderhalve eeuw na

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Ephesus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ephesus>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Selcuk.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Epidamnus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Durrës.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Dyrrachium>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

8. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Antiochus_IV_Epiphanes

10. http://vulgate.org/ot/1machabees_10.htm

Alexander) een einde aan de vrijheid van godsdienst, waarmee hij de Joden veel verdriet deed; *Alexanders geesten*: boek III, r. 787.

Epiros h) [Graesse: *Epirus Vetus (provincia)*]¹ — Epirus,² historische regio³ in het noordwesten van Griekenland aan de Ionische Zee – levert als bondgenoot van koning Menelaus ruiters (“frenat celeres Epiros alumnos”) [*Achilleis* I, 420]⁴ – befaamd om haar Orakel van Dodona⁵; i) **Epiros** – stad in Grieken, met een fontein die vuur kan blussen en aansteken – waar Pompeius heen vlucht – vernoemd naar Pirrus <Epyrrus> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1085; boek VII, r. 1473; i) **Ypyrus** – correspondeert met **Cypres** (in de *Limborch*) – Grieks koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek VIII, r. 1053; i) **Epierius** – stad in Grieken – genoemd naar Pirrus – levert als bondgenoot ruitervolk aan koning Menelaus – met een fontein die vuur kan blussen en ontsteken – koninkrijk (ooit van Pirrus), nu van Helenus en Andromata, waar Eneas van Troyen c.s. langs komt op zijn zwerftocht na de val van Troje <Epiros, Opieren> *Troyen*: r. 5452, 29041, 35997; i) **Epyeren** – eiland en koninkrijk, waarvan Achilles en Pirrus ooit vorst waren, en nu Helenus (en Andromata), verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 136ra.

Epistrophus a) [Constans: *EPISTROT*],⁶ koning van Phocis; e) **Epistrophus** – koning – afkomstig uit Fossides; f) broer van koning van Laryse – broer van koning Cedius; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Epariscropos, Episteeplus, Epistraphus, Epistropus, Epistros> *Troyen*: r. 313, 7111, 9667, 10407, 10447, 13548, 13555, 14121, 18628.

Epla h) volgens de zeer invloedrijke Honorius Augustodunensis⁷ (eerste helft twaalfde eeuw) heette Egypte (zie **Egypten**) aanvankelijk Euxia: “hec prius Euxia dicta id est bona copia postea ab Egypto vel Sio rege fratre Danai Egyptus est vocata” (Dit werd vroeger Euxia genoemd, dat is ‘goede voorraad’, en later naar Egyptus of koning Sius, de broer van Danaus, Egypte) [*Imago mundi* I, 17 De Egypto]⁸; i) **Epla** – oude naam van **Egypten**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1205; i) **Epla** – oude naam van **Egipten**; *Troyen*: r. 28696.

Equitanten zie **Aquitaniën**

Equo zie **Echo**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Epirus-Vetus>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Epirus_%28region%29

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0008>

4. <https://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dodona.kmz

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Honorius_Augustodunensis

8. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

Erbone zie **Narbone**

Erchesahs j) Ekkisax,¹ het zwaard van de reus Ekka (Dui. Ecke),² veroverd door de Duitse held Dietrich van Bern (zie **[Derick] vanden Beerne**); k) **Erchesahs** – beroemd zwaard; *Eneide*: r. 5728.

Ere a) or. Honor, lett. ‘eer’, allegorie³; e) **Eere**; g) neemt deel aan het leger van de God van Minnen; *Rose C*: r. 9645; e) **Ere** – idem; *Rose V*: r. 9823; e) **Ere** – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1059.

Erec a) **[A-Z 6: Erec & Enide]**⁴ **[West PR: Erec]** **[West VR: Erec]** — Erec⁵; b) zoon van koning **[West PR: Lac 1]** **[West VR: Lac 1]** – minnaar van **[West PR: Enide]** **[West VR: Enide]**; e) **Erec** – Arturridder [de toenaam “dien ridder metten baerde” (lees: liebaerde) slaat niet op Heerecke, maar op her Yweine in r. 5403] <Herec, Heerecke> *Ferguut*: r. 1772, 4322, 5246, 5402; e) **Erec** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Lac; g) gaat mee Spangen bevrijden – vecht mee tegen de koning van Yrlant <Eres> *Mouwen*: r. 23, 28, 539, 2912, 3125.

Erena zie **Yrene**

Eres zie **Erec**

Eresebia zie **Eusebia**

[Erffort] h) **[Graesse: Erfordia]**⁶ — Erfurt⁷ aan de rivier de Gera⁸ in Thüringen, Duitsland – universiteitsstad sinds 1392; i) **[Erffort]** – waar Ysegrym school heeft gegaan <Erfforden> *Reynaert Prz*: r. 3009.

Ergiona zie **Erigona**

Ericheus a) Erechtheus⁹ – koning van Athene; b) vader van onder anderen Procris; e) **Ericheus** – koning van Athenen; f) vader van Pocris; *Minnen loep*: boek IV, r. 2039.

Eridagus e) **Eridagus** – bisschop van Hamburch; *Karl Meinet*: r. A312, 33.

Erigona a) Erigone¹⁰; b) dochter van Aigisthos en Clytemnestra – halfzuster van Orestes; d) door Artemis beschermd voor de moorddadige handen van Orestes door haar priesteres in Attica te maken (Hyginus, *Fabulae* 122); e) **Erigona**; f) dochter van Clitemestra en haar minnaar Egistus – halfbroer (zelfde moeder) van Orestes 1; g) pleegt zelfmoord als Orestes de

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Eckesachs>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Ecke_%28Riese%29

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0023.php#a022

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Erec>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Erfordia>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Erfurt.kmz

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Gera_River

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Erechtheus>

10. https://de.wikipedia.org/wiki/Erigone_%28Tochter_des_Aigisthos%29

heerschappij over Nithene krijgt na de moord op Clitemestra en Egistus <Ergiona, Origena> *Troyen*: r. 33899, 34301.

Erinria zie **Etruris**

Eripulus zie **Euripolus van Hirtanie**

Erison e) **Erison**; g) vecht in het leger van Persi tegen het leger van Herodes en de Joeden – gedood door Moises <Erisoen, Erisone> *Caesar*: r. 1013, 1057, 1060, 1070.

Eristeus zie **Euristeus**

Eritos h) Mons Neritus [*Aeneis* III, 271]¹ – volgens Droysens² een toponiem op het eiland Ithaka³ in de Ionische Zee voor de westkust van Griekenland;
i) **Eritos** – waar Eneas van Troyen c.s. langs komt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 35963; i) **Yeheritos** – stenig (eiland), verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 136ra.

Ercades zie **Orcades**

Erchules zie **Hercules**

Erkenbaert e) **Erkenbaert** – dief; g) maat van Rohaert – verkoopt met Rohaert Florette aan de Schot Maronier – gemarteld en opgehangen door Seghelijn <Erkenbaerts, Erkenraet> *Seghelijn*: r. 9772, 9782, 9801, 9805, 9813, 9820, 9843, 9850, 9858, 9876, 9881, 9891, 9909, 9923, 9932, 9947, 11489, 11550, 11589.

Ercules zie **Hercules**

Ercules Colummen zie [**Hercules Palen**]

Ercules Palen zie [**Hercules Palen**]

Erm e) **Erm** (or. Bras) – dezelfde als **Brixius** – zo genoemd door de heremijt Felix, omdat hij als zuigeling een foudraal op zijn lichaam droeg met daarin de afgehakte hand van zijn moeder; f) zoon van koning Henrick van Engelant en Helena van Constantinopolen – tweelingbroer van Lion / Martijn – huwt met Ludienne van Schotlant; g) samen met zijn broer door de heremijt Felix in Brittangien in het bos gevonden – gaat na 16 jaar op zoek naar zijn ouders – wordt “klerck” van de bisschop van Tours – wordt in Tours eerst met zijn vader en later met zijn moeder herenigd – volgt uiteindelijk zijn grootvader koning Anthonis op als koning van Constantinopolen; *Helena van Constantinopolen*: cap. [13], [18]-[19], [29].

Erm** zie **Arm**** en **Herm****

Ermegaert zie [**Ermengaert**]

Ermelij(e) zie **Hermeline**

Ermelijnc zie **Ermeric**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ithaki.kmz

Ermelin(e) zie **Hermeline**

Ermelinc zie **Ermeric**

Ermenael e) **Ermenael** – vrouwe van Gazelij; *Aubri*: r. 224.

[Ermengaert] e) **Ermegaert** – gangbare vrouwennaam; f) echtgenote van Claes; g) tracteert haar echtgenoot op een vuistslag tussen de ogen als hij “verbuyst” (aangeschoten) uit de kroeg thuiskomt; *Minnen loep*: boek IV, r. 944.

Ermengart a) correspondeert met [Moisan I, 1: (H)ERMENJART 3]; b) dochter van Desier de Pavie – echtgenote van Aimeri van Narbonne; e) **Ermengart** – gravin van Nerboene; f) dochter van Garijn – (zuster van Girbert) – echtgenote van Aymerijn 1 – heeft zeven zonen onder anderen Willeke en Aymerijn 2 <Ermengarden> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 37, 107; e) **Ermengart** – gravin van Nerboene; g) geeft de ontvoerde Alijt onderdak <Ermengarden> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 17, 154; e) **Ermengart** – gravin van Nerboene; g) geeft Ayligt onderdak <Ermengarden> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 358.

[Ermenie] 1 h) [Graesse: **Armenia** (provincia), var. **Armenia Maior**] ¹ [Moisan I, 2: **ERMENIE**] [West PR: **Ermenie**] — **Armenia Maior** ² (Groot) Armenië, ³ gelegen ten zuiden van de Kaukasus – waar de Ark van Noë/Noach na de Zondvloed zou zijn vastgelopen op de hellingen van de berg Ararat in Armenië dan wel de bergen van Armenië [Genesis 8, 4] ⁴; i) **Ermenije** – correspondeert met **Germaengen** (in *Troyen*) – in Asia, met de berg Ararat <Armenia, Ermenien> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 873, 1305, 1861; i) **Armenien** – heidens land tot waar Durendarts roem reikt; *Karl Meinet*: r. A81, 23; i) **Groot Armenien** – waar het Casteel vanden Sperwaer staat <Groot Armenieen> *Meluzine*: fol. A5vb, A6ra, Y6rb; i) **Armenia** – koninkrijk – waar volgens Melioer de ark van Noe wordt bewaard – de koning neemt deel aan het toernooi om Melioers hand <Ermenie> *Parthonopeus*: r. 3716, 5274; i) **Armenie** – land in Asia – waar de Tigris en de Euftrate ontspringen <[Germaengen]> *Troyen*: r. [28372], 28840.

Ermenie 2 h) [Graesse: **Armenia** (regnum)] ⁵ — Klein-Armenië ⁶ – christen koninkrijk (ca. 1080-1375) in de voormalige Romeinse provincie Cilicia, het huidige zuidoosten van Turkije – zie ook **[dat Ermenische Rike]**; i) **Ermenien** (or. Egipte, land van koning Hermine) – Christen koninkrijk, grenzend aan Saraceens gebied, van koning Ermenijn, later van Buevijn van Austoen en Susiane, daarna van Ghijs – belegerd door sultan Brandimant van Damast om

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Armenia-provincia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Armenia

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0018>

4. http://vulgate.org/ot/genesis_8.htm

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Armenia-regnum>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Armenian_Kingdom_of_Cilicia

Susiane – een griffioen brengt een baby (Buevijn jr.) van Buevijn en Susiane naar Ermenien – belegerd door koning Yvorijn van Mombrant om Susiane <Ermenien> *Buevijn*: fol. B3r, B5v, B6r, B6v, C1v, C2r, C3r, C5r-C6r, D1v, E1r, E1v, E3r, F2v, H2v, I1r, I4r, I6v, K2r, K3v-K6v, L1v, L2r, L3r, L4v, M1r-M3v, M4v; i) **Ermenye** – toenaam van **Herminette van Ermenyen** <Ermenyen> *Cassant*: r. 13, 55; i) **Armenien** – vanwaar troepen de Christenen te hulp komen in de strijd tegen de heidenen; *Heemskinderen*: p. 194; i) **Ermenie** – koninkrijk, later van Echites van Athenen / Ermenien – belegerd door koning Polifemus van Barberien c.s. <Ermenien> *Limborch*: boek I, r. 1371, 1391, 1420, 1505, 1525, 1699; boek V, r. 198, 581, 655, 1671; boek VII, r. 341, 443, 539, 876, 1515, 1526, 1831, 1866; boek VIII, r. 18, 37, 1226, 1229, 1355; boek IX, r. 18, 71, 249, 273; boek X, r. 1247; boek XII, r. 365, 541, 1132, 1173; i) **Armenien** – koninkrijk van Echites <Ermenie, Hermenie, Hermenien> *Limborch Frg*: H51, r. 255; H53, r. 176, 181, 289, 528; i) [**Ermenijsche rike**] – koninkrijk <[.]e)mijnsch(e) rike> *Limborch Frg*: H50, r. 25; i) **Armenien** – koninkrijk – vertegenwoordigd op het toernooi in Constantinopel – van koning Cloudus, na diens dood eerst opgeëist door de Saraceense reus Polijphenus van Barberijen – uiteindelijk van Etsijtes van Armenien en Margrieta van Lymborch <Armenien landt, Armenien> *Margrieta van Limborch*: cap. 19-21, 31-34, 36, 56-57, 73, 87-93, 95, 97, 101-102, 105-108, 110, 112, 116-117; i) **Ermenie** alias **dat Ermeniesche Rijch** – koninkrijk, later van Echites van Athenen / Ermenien – belegerd door koning Polifemus van Barbarien c.s. <Armenien, Ermenien, Ermenye> *Lymburch*: boek I, r. 1363, 1383, 1412, 1495, 1515, 1746; boek V, r. 196, 581, 655, 1667; boek VII, r. 340, 441, 537, 867, 1540, 1551, 1854, 1889; boek VIII, r. 18, 39, 1215, 1218, 1311, 1342; boek IX, r. 18, 71, 245, 271; boek X, r. 1354; boek XII, r. 160, 541, 692, 799, 1533, 1559; i) **dat Ermeniesche Rijch** alias **Ermenie** – koninkrijk van Echites van Athenen / Ermenien; *Lymburch*: boek IX, r. 736; i) **Ermenie** – Christen koninkrijk – door Oriande op haar wereldreis bezocht <Ermenien> *Madelgijs*: fragm. XIII, r. 189, 195; i) **Armenien** – koninkrijk van koning Ambertus van Ermenien; *Malegijs*: p. 170-175, 181, 186, 187, 190, 192, 193; i) **Armenien** – koninkrijk van Elinas, later van Guyon <Armeneyen, Armenyen, Armenen> *Meluzine*: fol. A2va, K1va, K1vb, K2rb, K3vb, K5va, L2rb-L3ra, L3va, L4ra, L4rb, Q2va-Q3ra, Q5ra, Q5rb, R4rb, Y3vb, Y6ra, Y6vb, Z2ra; i) **Ermenyen** – vanwaar troepen de Christenen te hulp komen in de strijd tegen de heidenen; *Reinolt von Montelban*: r. 14173; i) **Ermenie** – verder als boven; *Renout*: r. 2272.

[Ermenie] 3 i) **Armenien** (or. Armanie) – Saraceens koninkrijk van Butor – belegert met een groot leger de stad Romen; *Helena van C*: cap. [10].

Ermenie! n) Armenië!; o) **Ermenie!** – strijdkreet van het leger uit Ermenie; *Limborch*: boek VIII, r. 715; o) **Ermenie!** – strijdkreet van het leger uit

Ermenie; *Lymburch*: boek VIII, r. 716; o) **Armenien!** – strijdkreet; *Margrieta van Limborch*: cap. 106.

Ermenien zie **Ermenie 1** en **Ermenie 2**

[**Ermeniesche Rijch**] zie **Ermenie 2**

Ermenije zie [**Ermenie**] 1

Ermenijen zie **Ermenie 2**

Ermenijn a) [Moisan I, 1: HERMIN 1] – koning in Egypte; e) **Ermenijn** – koning van Ermenie; f) vader van Susiane – grootvader van Buevijn jr. en Ghijs; g) Christen – weigert Susiane aan sultan Brandimant van Damast ten huwelijk te geven en wordt belegerd – stuurt Buevijn van Austoen op grond van een valse beschuldiging naar Damast met een Uriasbrief – belegerd door de Saraceense koning Yvorijn van Mombrant om Susiane – draagt bij zijn dood het rijk over aan Buevijn en Susiane; *Buevijn*: fol. B6r, C2r, C4r, C5r, K5r, K6r, L1v.

Ermenijn, die a) de Armeniër; e) **die Ermijn** – toenaam van **Echites van Athenen / Ermenien**; *Limburch*: boek VII, r. 664, 883; e) **die Ermenijn** – toenaam van **Echites van Athenen / Ermenien**; *Lymburch*: boek VII, r. 667.

[**Ermenijnsche Rike** zie **Ermenie 2**

Ermen(i)us zie **Armenius**

Ermeric a) [A-Z 6: **Ermenrik**]¹ — (H)Ermanarik² / Ermenrik († 376), Ostrogotisch vorst in ongeveer het huidige Oekraïne; d) pleegde zelfmoord bij de inval van de Hunnen, in latere verhalen een bloeddorstig tiran – volgens de vita van Sint-Bavo stichter van de burcht van Gent; e) **Hermelik**; g) wiens goudschat door Reynaert verstoep is bij Kriekepit <Ermelijnc, Ermelinc, Ermeric, Heimeric, Hermeliken, Hermerikes> *Reynaert A en F*: r. 2241, 2564, 2613; e) **Ermeric**; g) verder als boven <Ermerijcs> *Reynaert Prz*: r. 1648, 1904, 1933; e) **Ermelinc**; g) verder als boven <Ermeric> *Reynaerts Hst*: r. [2262], 2588, 2626.

Ermesint a) [West PR: **Brimesent**, var. **Hermesint**]; b) dochter van [West PR: **Ygerne**] – halfzuster van koning [West PR: **Artu**] – echtgenote van [West PR: **Urien 1**] – moeder van [West PR: **Yvain 2**] le Grant; e) **Ermesint**; f) (half)zuster (zelfde moeder) van koning Artur van Bertanien – echtgenote van koning Uriens – moeder van Jonet / Ywen die Grote – de gesuggereerde familierelatie met Bandemagus is onjuist; *Merlijn*: r. 19539.

Ermijn zie **Ermenijn, die**

Ermine zie **Hermeline**

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0024.php#a023

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Ermanarich>

Ermiona a) Hermione¹; b) dochter van koning Menelaus van Sparta en Helena; e) **Herimones**; f) dochter van Menelaus; g) door haar grootvader aan Arestis uitgehuwd – door haar hiervan onwetende vader aan Achilles' zoon Pyrrus beloofd – bleef haar eerste echtgenoot exemplarisch trouw <Heranone, Herymones> *Minnen loep*: boek I, r. 2479; boek IV, r. 1571, 1580; e) **Ermiona**; f) dochter van koning Menelaus 1 en Helena – nicht van Castor en Pollux – echtgenote van Orestes; g) uitgehuwelijkt door haar vader om de verzoening met Orestes te bestendigen – door Pirrus 'uit liefde' geschaakt, maar uit jaloezie voor Andromata twijfelt zij hieraan en roept de hulp van haar vader Menelaus in – door Orestes weer meegenomen na de dood van Pirrus <Armiona, Armionam, Ermionen, Ermonia, Hermionam> *Troyen*: r. 4097, 34313, 35002, 35021, 35027, 35101, 35127, 36088; e) [**Ermiona**]; f) dochter – en zoals het er lijkt te staan – mogelijk ook de moeder van Helena <Ermionan> *Troyen*: r. 4488; e) **Hermonya**; f) dochter van Helene – echtgenote van Horestis; g) 'veroverd' / geschaakt door Pirrus; *Troyen Prz*: fol. 136vb.

Ermitage vanden Berge zie [**Hermitage vanden Berge, die**]

Ermo(e)de zie **Armoede 1**

Ermogaris zie **Armogaras**

Ermogras zie **Armogaras**

Ermonia zie **Ermiona**

Ermreit zie **Esmereit**

Ern** zie **Arn****

Ernaut a) [Moisan: I, 1: HERNAUS 48 DE GIRONVILLE]; b) zoon van Begon de Belin en Biautris de Blaives – broer van Gerin de Cologne – echtgenoot van Ludie, de dochter van Fromont de Lens – neef van Garin le Loherain en van Gerbert; e) [**Hernaut**]; f) zoon van graaf Begge en Beatrijs 2 – broer van Gerijn – neef van Girbeert – verwant van koning Pippijn; g) verblijft met zijn broer aan het hof te Parijs – gaat met Girbeert mee terug <Hernase, Hernaude> *Lorreinen*: fragm. II, r. 344; fragm. III, r. 599, 722, 789; e) **Ernaut**; f) broer van Gerijn – vader van Gelloen; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1101.

Ernyn i) **Ernyn** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A476, 40.

Ernolt e) **Ernolt**; g) verrader aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 14567.

Ernout van Marbero e) **Ernout van Marbero** (or. Ernol); f) echtgenoot van Beatrijs – vader van Alijs, Marcioen, Dunas, Gautier en Supplices – leenman van Melioer; g) organisator van het toernooi om Melioers hand – gevangengenomen door Margarijs – vrijgelaten om Melioer gunstig te stemmen <Aernout, Arnoud, Elinoud, Elmoud, Elmouts, Ernoude, Ernoudes,

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Hermione_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Hermione_(mythology))

Ernout van Mambrioen / Membrioen > *Parthonopeus*: r. 1070, 3109, 3455, 3649, 3678, 3736, 3810, 3851, 4365, 5919, 6067, 6073, 6099, 6112, 6252, 6277, 6342, 6351, 6362, 6375, 6479, 6482, 6550, 6559, 6570, 6582, 6584, 6591, 6593, 6626, 6687, 6693, 6694, 6704, 6706, 6761, 6787, 6816, 6897, 6938, 6941, 6950, 6963, 7025, 7052, 7086, 7102, 7120, 7182, 7184, 7193, 7209, 7218, 7220, 7225, 7234, 7237, 7244, 7249, 7260, 7262, 7275, 7280, 7290, 7294, 7321, 7322, 7329, 7349, 7352, 7372, 7407, 7934; fragm. M II, r. 3649; fragm. S, r. 6067, 6073, 6099.

Ersswijn zie **Haersint**

[Erswijnt] zie **Haersint**

Erswine zie **Haersint**

[Erswint] zie **Haersint**

Erts(che) paradijs zie **Paradijs**, [dat]

Eruba zie **Hecuba**

Erudus zie **Cydrus van Bactrie**

Erukise a) Erulus [*Aeneis* VIII, 563]¹ – koning van Praeneste; e) **Erukise** – koning van Pronestine; g) ooit verslagen door toen jonge koning Euander; *Troyen*: r. 37997.

Erupulus zie **Euripolus van Hirtanie**

Eruria zie **Etruris**

Eruscha h) Graviscae² [*Aeneis* X, 184]³ – verdwenen stad in historische Etrurië ongeveer ter hoogte van het huidige Civitavecchia⁴ in Lazio in het midden van Italië – exemplarisch ongezone plaats; i) **Eruscha** – stad / land van herkomst van koning Astur – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38775.

Erva(u)lt van Bellant zie **Arnout van Beaulande**

Esacus a) Aesacus⁵; e) **Esacus**; f) zoon van koning Priamus van Troyen; g) verdronken toen Paris van Troyen c.s. naar Grieken voer om Helena te schaken; *Troyen*: r. 29433.

Esau a) Esau⁶ [*Genesis* 25, 25]⁷; d) zijn eerstgeboorterecht werd hem op initiatief van zijn moeder door zijn jongere broer Jacob ontnomen door omkoping en bedrog – in de opinie van Jacob van M(a)erlant was Esau door zijn (rood)harigheid exemplarisch voor alles wat slecht was aan het Joodse volk [*Scolastica*, ed. *CD-ROM Middelnederlands* r. 2185-2225]; e) **Esau**; f) (oudste) zoon van

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen8.shtml>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0010>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Civitavecchia.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aesacus>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Esau>

7. http://vulgate.org/ot/genesis_25.htm

Ysaac en Rebecca – tweelingbroer van Jacob; g) krijgt niet de gunsten van zijn stervende vader; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 537, 539, 543, 549, 561.

Eschabrise Affrijcken a) [Moisan I, 1: ESCABABI] – samen met [Moisan I, 1: ALPHAIEN] als één en dezelfde persoon opgevat (zie **Affrijcken**); e) **Eschabrise Affrijcken** – Saraceense ridder; g) gedood door Olivier; *Roelant*: r. 700.

Eschaloet zie **Esclaroet**

Eschan zie **Escans van Cambenick**

Escharloet zie **Esclaroet**

Esdome zie **Essedonie**

Esdos i) **Esdos** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 4.

Esdras 1 a) [A-Z 3: Ezra]¹ — de schriftgeleerde Ezra² [1 *Kronieken* 4, 17]³; e) **Esdras**; g) schreef de wet opnieuw neer nadat koning Nabugodonosor van Babilone, ten tijde van de Joodse ballingschap, Jherusalem had verwoest en de wetboeken verbrand <Esdra> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1057, 1075.

Esdras 2 a) [Constans: EDRAS]⁴; e) **Esdras** – koning van Agreste; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – strijdt zittend op een dromedaris <Esoras> *Troyen*: r. 8373, 9345, 9377, 10628, 10675, 24954, 27888.

Esdras 3 a) [Constans: EDRON]⁵; e) **Esdras** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9464, 10449.

Esijone zie **Esyoene van Salensen**

Esioene a) Hesione⁶; b) dochter van koning Laomedon van Troje – zuster van Priamus van Troje – tweede echtgenote van Telamon – stiefmoeder van Ajax – moeder van Teucer; e) **Exione** (or. Exionne); f) dochter van koning Laomedon van Troyen – zuster van Priam en Anthigone; g) door Hercules gered van het zeemonster voor Troyen – als oorlogsbuit gegeven aan Thelamon na de tweede destructie van Troyen <Exiona> *Hercules*: cap. [6]-[8], [14]; e) **Esiona** – Trojaanse; f) dochter van koning Lamedon – zuster van koning Priamus van Troyen en Vulcoen – echtgenote van Thelamon van Salomine – moeder van Ajax van Salomyne en Thelamon van Salomyne en Theuter – tante van Hector en Paris van Troyen – nakomeling van Jupiter; g) na de Trojaanse nederlaag tegen de Grieken onder leiding van

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0017.php#a016

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ezra>

3. http://vulgate.org/ot/1chronicles_4.htm

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hesione>

Hercules geschaakt door de Griekse Thelamon van Salomine – in opdracht van koning Priamus in Grieken gezocht door Antenor en later door Paris <Esioen, Esioene, Esona, Esonen, Ysiona, Ysione> *Troyen*: r. 91, 2653, 3129, 3172, 3281, 4051, 4683, 6672, 7116, 7679, 11517, 18450, 21455, 25854, 25865, 25885, 30501, 30741.

Esioen(e) zie **Esyoene van Salensen**

Esioene van Amasonia zie **Elionette van Amasonia**

Esyoene van Salensen e) **Esyoene van Salensen** – Griekse jonkvrouw; f) dochter van de koning van Salencen – echtgenote van koning Demophon van Soloferne; g) mooi maar lispelt een beetje – verblijft aan het hof te Constantinopel – geliefd door de Saraceense koning Demophon van Soloferne – neemt deel aan het Koningspel in Constantinopel <Esioene, Esioenen, Esyoenen, Esyoene van Salencen, Esyone, van Salencen Esyoenen, van Salensen Esyoene, van Salensen Esyoenen, van Salentien Esioene> *Limborch*: boek VII, r. 1669, 1697, 1731, 1807; boek VIII, r. 1115, 1603, 1691, 1708; boek IX, r. 33, 47, 93, 148, 197; boek XI, r. 97, 110, 187, 647; boek XII, r. 745, 976; e) [**Esyonen van Salenchen**] – jonkvrouw; f) geliefde en latere echtgenote van Demophon <Efion[e], Esioene, [Esyonene] van Sal[enchen], Ysyoene, Ysyonen> *Limborch Frg*: H51C, r. 435; H53, r. 493, 504, 625; H56, r. 3; e) **Ysione van Salenten** – Griekse jonkvrouw; f) dochter van de koning van Salenten – echtgenote van koning Demophon van Louferne; g) verder als boven <Elione, Esijonen, Esyoen, Esyoin, Esyone, Esyonen, van Salenten Esyone, van Salenten Ysione, van Salenten Ysyoen, Yseoen, Ysioenen, Ysyone> *Lymburch*: boek VII, r. 1694, 1722, 1756, 1830; boek VIII, r. 1105, 1590, 1677, 1694; boek IX, r. 33, 47, 92, 144, 193; boek XI, r. 111, 124, 201, 731; boek XII, r. 1044, 1362, 1368; e) **Ysonia van Salenten** – Griekse kroonprinses; f) dochter van de christen koning van Salenten – echtgenote van Demofoen; g) verblijft aan het hof in Constantinopel – verliefd op de Saraceen Demofoen – bekeert de in de strijd gevangengenomen Demofoen <Ysonia, Ysoniam, Ysonye, Ysonija, Ysonije> *Margrieta van Limborch*: cap. 88, 91-92, 94-96, 98, 100-107, 117.

Esiona zie **Esioene**

Esyone zie **Esioene** en **Esyoene van Salensen**

Esyone van Amazonien zie **Elyonette van Amasonia**

Esyone van Salenchen zie **Esyoene van Salensen**

Escalabuer j) [West PR: Escalibor] [West VR: Escalibor] – het zwaard Caliburn / Excalibur¹ van koning Artur, gesmeed in Avalon – het zwaard in het aambeeld met de voorspelling over de nieuwe koning van Brittannië; k) **Escalabuer** – zwaard van koning Artur – waarmee Walewein mag vechten in zijn gevecht tegen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Excalibur>

Lanceloet van Lac – door Griflet op verzoek van de stervende koning Artur in het water gegooid, waarop Griflet een hand ziet die het zwaard opvangt en er drie keer mee zwaait <Caliburnus> *Lanceloet*: boek IV, r. 9141, 12052;

k) **Caliburnus** – een Hebreeuws woord, betekent in het Diets: ‘kan door staal en ijzer snijden’ – zwaard van koning Artur – later gebruikt door Gawyn – niet zo’n goed zwaard als Malmiadorse <Calibure, Caliburne, Caliburnuse> *Merlijn*: r. 11179, 17786, 17800, 23538, 24114, 28294, 29286, 30073, 30799, 31394.

Escans van Cambenick a) [West PR: Escan(t)] – hertog van Cambenic; e) **Escans van Cambenick** – hertog van Cambenick; g) bondgenoot van de ‘tien koningen’ in hun strijd tegen koning Artur, koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes c.s. – bondgenoot van koning Clarioen van Nortomberlant tegen de Sennen – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – belegerd door de Sennen in Cambenick, ontzet door koning Lot en zijn vier zoons – in dienst van koning Artur legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Escam, Escan, Escans, Escans van Cambenic, Escans van Cambenyc, Escant, Escante, Eschan> *Merlijn*: r. 13354 / 55, 14173, 14238, 14543, 14971, 15810, 16257, 20641a, 20644, 20673, 27214, 32229, 32907, 32945.

Esclamor a) [West PR: Esclamor 2]; e) **Esclamor** – leenman van koning Claudas, van koninklijke afkomst; g) vecht aan de kant van koning Claudas in diens oorlog tegen Lanceloet van Lac – staat Claudijn bij als koning Claudas is gevlucht <Esclamoer, Esclamore, Esclamors> *Lanceloet*: boek II, r. 33143, 33162, 33184, 33201, 33255, 33270, 33276, 33280, 33333, 33603, 34545, 34553, 34610, 34728, 35357.

E[sclam]ore i) E[sclam]ore – Saraceens emiraat; *Jourdein*: r. 78.

Esclandie zie **Esclaudie**

Esclardijen h) or. Esclardie – zie ook **Esclaudie**; i) **Esclardijen** – Sarazijs koninkrijk van Trompaert en later van diens zoon Lucra – bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien <Esclardyen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 38, 39, 40, 41, 42, 67.

Esclaroet j) [West PR: Escalot] – kasteel gelegen tussen Camaalot en Wincestre; k) **Esclaroet** – kasteel waar Lanceloet van Lac van een jonkvrouw een rode mouw krijgt om op het toernooi van Wincestre te dragen – waar de ernstig gewonde Lanceloet na zijn overwinning verblijft om te genezen – waar Walewein en Bohort hem bezoeken <Eschaloet, Escharloet, Scaerloet, Scarloet, Scarlote> *Lanceloet*: boek IV, r. 852, 873, 1131, 1770, 1807, 1830, 1937, 2345, 2352, 2825.

Esclaudie a) vermoedelijk te begrijpen als de koning van Esclaudie [Moisan I, 2: ESCLAUDIE 1]; e) **Esclaudie** – heidense koning; g) gedood door Baudewijn; *Saladijn*: r. 65; e) **Esclandie** – Saraceen; g) medestander van Clariant; *Saladin*: r. 99.

Esklaverijen h) Fr. Esclaverie, Sp. hijo de Esclafenatis de Moneco; i) **Esklaverijen** – graafschap – de graaf van Esklaverijen is goed bevriend met de grote soudaen van Caire, reden waarom zijn zoon gespaard wordt door de Ridder met dat Kruyce tijdens een toernooispiel; *Meliadus*: cap. 17.

Escleremonde e) **Escleremonde** (or. Esclarmonde); f) zuster van Faragus en den Groenen Ridder – voorbestemde echtgenote van Valentijn – ontvoerd door Adriaen Meyn voor koning Trompaert – verblijft aan het hof van de koning van Groot Indien, die met haar wil huwen – wendt waanzin voor en verhindert zo een huwelijk – wordt door de als geneesheer vermomde Valentijn bevrijd – huwt met Valentijn – laat zich na de verdwijning van Valentijn dwingen in een huwelijk met koning Hugo van Hongarijen, want Valentijn als pelgrim onherkenbaar verkleed dankzij een engel Gods kan voorkomen <Esclermonde> *Valentijn ende Oursson*: cap. 19-38, 41, 44, 47, 52-53, 59, 61, 70-74.

Escleremont h) or. Clarmont en Auvergne [Moisan I, 2: CLERMONT(T) EN AUVERGNE] (zie **Cleermont 1**) — bedoeld lijkt Clermont¹ [Graesse: **Clarus Mons**],² de hoofdstad³ van het graafschap Avernis / Auvergne; i) **Escleremont** – graafschap dat koning Pepijn van Vranckrijck aan Valentijn geeft als dank voor zijn militaire optreden in en voor Rome; *Valentijn ende Oursson*: cap. 11.

Escous zie **Estoul**

Esculapius a) [A-Z 1: **Asklepios**]⁴ — Asklepios / Aesculapius,⁵ legendarische Griekse arts; b) zoon van Apollo en Coronis – vader van de geneesheren Machaon en Polidarius; d) vanaf de vijfde eeuw v.C. als god van de geneeskunde vereerd; e) **Esculapius** (or. in libro Esculapiorum) “In des wijs esculapius leere”; g) exemplarisch wijze man; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 549; e) [**Astalaphus**] – koning; f) vader van Machaon en Polidarius <Astalaphy> *Troyen*: r. 9711.

Escuse e) **Escuse** – Saraceense koning van Esdome; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 1009; e) **Tuse** – Saraceense koning van Essedonie; *Limborch Frg*: H53, r. 151; e) **Cuse** – Saraceense koning van Essedonie; g) idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 984.

Eslijs a) [West VR: **Eslis 1**]; e) **Eslijs** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3365.

Esloer van Burga[le] zie **Hector van Brigale**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Clermont-Ferrand.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Clarus-Mons>

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Clermont_\(ville\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Clermont_(ville))

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0022.php#a021

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Asclepius>

- Esmari** e) **Esmari** – graaf van Esmeridoen 2; g) bondgenoot van Yoen, legeraanvoerder tegen de Grieken; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 246, 304; fragm. D, r. 20.
- Esmerande** a) or. Esmeraulde – lett. ‘smaragd’; e) **Esmerande**; f) echtgenote van keizer Frederick Barberousse van Roomen – moeder van Speculo; g) sterft in het kraambed; *Urbaen*: cap. [5].
- Esmereit** a) [Moisan I, 1: ESMERÉ(S) 11]; b) oudste zoon van Ernoul de Biauvais en Rose de Nimaie – broer van Alixandre, Gloriant en Bauduin de Sebourc – echtgenoot van Eliénor; e) **Esmereit**; f) oudste zoon van Arnout en Rose – broer van Alexander, Gloriant en Baudewijn; g) belegert het door Gaufort bezette Nimagen <Emereit, Ermreit> *Boudewijn*: r. 69, 104, 320, 371.
- Esmeri** a) [Moisan I, 1: ESMERÉ 5] – de laatste van de zevenling zwaankinderen die zijn menselijke gedaante terugkrijgt; b) zoon van [Moisan I, 1: ORIANS 1] en [Moisan, I, 1: BEATRIS 11] – broer van [Moisan I, 1: ELIAS 1], nog vier broers en [Moisan I, 2: ROSE]; e) **Esmeri** (or. Esmere); f) zoon van Oriant en Beatris – broer van Helias, nog vier broers en Rosse / Roose – kleinzoon van Matabrune; g) leidt in de gedaante van een zwaan Helias naar Nimmeghen en terug naar Lillefoort – de laatste van de zeven kinderen die van zwaan weer mens wordt; *Ridder metter Swane*: cap. [26], [31].
- Esmeridoen 1** e) **Esmeridoen**; g) bondgenoot van Yoen – legeraanvoerder tegen de Grieken; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 299.
- Esmeridoen 2** i) **Esmeridoen** – stad [?] van graaf Esmari; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 245.
- Es Morchie zie Esmorie
- Esmoreit** e) **Esmoreit**; f) enige zoon van de koning van Sesilien en de / een dochter van de koning van Hongherien; g) door zijn oom Robbrecht ontvoerd en voor 1000 pond goud verkocht aan meester Platus – opgevoed door de koning van Damast – bemind door diens enige dochter Damiet – ontdekt dat hij een ‘vondeling’ is – gaat op zoek naar zijn ouders en vindt hen ook – wordt op achttienjarige leeftijd koning van Sesilien en huwt met Damiet <Esmoreyt> *Esmoreit*: r. 0, 33, 204, 273, 285, 301, 450, 478, 518, 522, 534, 559, 572, 582, 584, 655, 658, 660, 727, 736, 744, 744, 747, 760, 777, 785, 796, 810, 838, 842, 854, 885, 896, 919, 928, 936, 939, 952, 969, 979, 1010.
- Esmorie** a) corruptie (in hs. A), lees met hs. B: ‘es Morie’, dat is Morea (zie **Morchie**),¹ de middeleeuwse benaming voor de Peloponnesus, met daarin Achaia; e) **Esmorie** – koning van Achasia (“Dat van Achasia es gheheten, / Esmorie quam daer vermeten / die coninc”); g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1072;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Morea>

Eson zie **Eson van Mirmidonien**

Eson van Mirmidonien a) Aison / Aeson¹ – koning van Iolkos; b) (jongere) halfbroer van Pelias – vader van Jason; d) in de Oudfranse traditie is Aeson (halfbroer van Pelias en vader van Jason) een zoon van Aeacus (de vader van Peleus) geworden; e) **Eson** – koning van Mirmidonien; f) vader van Jason <Esons> *Hercules*: cap. [3], [11], [14]; e) **Eson van Mirmidonien** – Griekse koning van Mirmidonien; f) kleinzoon van koning Jupiter van Creten – zoon van koning Eacus – broer van Peleus – vader van Jason van Mirmidonien; g) dankzij de toverkunsten van Medea verjongd tot de leeftijd van 32 jaar – verslaat met zijn leger koning Leomodon van Troyen – door Medea ertoe aangezet Olifernen te belegeren – laat de scherpschutter Patroclus koningin Mirro doden – wordt koning van Olifernen – na de verzoening draagt hij het koningschap van Mirmidonien over aan Jason en Medea; *Jason*: fol. 2v, 3r, 4r, 5r, 5v, 49v, 52v, 53v, 54r, 57v, 92v, 128r, 128v, 131r, 132v, 133r, 134v, 136r, 152r, 152v, 153v, 154v-156v, 157v, 159r, 159v, 161r; e) **Eson** – Griek – volgens sommigen koning, woont in Penolopee; f) broer van Peleas 1 – vader van Jason; *Troyen*: r. 655, 659.

Esoras zie **Esdras 2**

Esorbius a) [Constans: EÜFORBIUS 1]²; e) **Esorbius** – profeet; f) vader van Pantus 1; g) voorspelde als 360-plus-jarige de ondergang van Troje als Paris van Troyen naar Grieken zou gaan en een Griekse vrouw mee terug zou nemen; *Troyen*: r. 3946.

Esperea zie **Esperus**

Espersant e) **Espersant** – Saraceen [?]; *Ogier H*: r. 34.

Esperus a) onduidelijk is of Esperus zijn naam dankt aan het land Hesperia (zie **Hesperia**) of andersom; e) **Esperus** – koning; f) voorvader van Dardanus; g) zou Anchises goedgezind zijn volgens Cassandra <Esperea> *Troyen Prz*: fol. 135rb.

Espinoie h) [West PR: Forest 12 de l'Espinoie, le] – woud nabij Caranges; i) **Espinoie** – woud, gelegen bij de rivier de Saverne 1; *Merlijn*: r. 29975.

Espriaen e) **Espriaen** – koning van de reuzen; g) wiens burcht in rep en roer is gebracht door de binnenkomst van Gernout en zijn beer Wisselau c.s. – overdonderd door de kracht van Gernout die in een (schijn)gevecht wint van zijn beer Wisselau <Espriaens> *Wisselau*: r. 11, 27, 42, 46, 56, 93, 158, 210, 260, 272, 300, 350, 354, 365, 369, 406, 434, 456, 482, 534, 573, 646, 676, 694, 705.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeson>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

Essedonie a) verwijzend naar de Issedones,¹ een Scythisch volk uit Centraal-Azië – mogelijk hetzelfde als **Ansidone** en **Ysidonie**; i) **Esdome** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Escuse – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – de inwoners zijn agressief en bloeddorstig, en hebben de gewoonte hun dode vaders het hoofd af te slaan om de schedel als drinknap te gebruiken; *Limburch*: boek VIII, r. 1009; i) **Essedonie** – heidens koninkrijk van Tuse; *Limburch Frg*: H53, r. 151; i) **Essedonie** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Cuse – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 984.

Esser zie **Hessen**

Est** zie **Ast****

Est e) **Est** – koning van Messia; g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limburch*: boek VIII, r. 1083; e) **Est** – koning van Messia; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1073.

Estampes zie **Stampes**

Ester zie **Hester**

Estor zie **Hestor van Mares**

Estoran a) [West PR: Escorant] – heidense koning van Sarras; e) **Estoran** – Saraceense koning – heer van Sarras; g) neemt Bohort, Perchevael en Galaat gevangen en laat hen een jaar later op zijn sterfbed vrij <Hestoran> *Lanceloet*: boek III, r. 10783, 10797, 10849, 10858.

Estorien h) or. Stoirrion – hetzelfde als **Sussuion**; i) **Estorien**; *Meluzine*: fol. E2va.

Estor van Mares zie **Hestor van Mares**

Estoul a) [Moisan I, 1: ESTOUS DE LANGRES]; b) zoon van Odon de Langres; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Estoul** (or. Estoul) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Grote; f) zoon van Odon <Estou> *Galien Rethore*: cap. [20]-[21], [31]; e) **Escous** – ridder in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 17; e) **Estulus** – graaf van Langres – ridder in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Alre; *Roelant*: r. P1135; e) **Estultus** (or. Estultus comes linensis, filius Odonis comitis) – graaf van Langres; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: V, r. 31, 51; XIII, r. 71.

Estragorre zie **Astragorre**

Estrangloet j) [West PR: Ille Estrange, (de) l', var. Estrangot] – [Sommer V, p. 224, n. 2]² vermeldt de variant “Estrangot” in de handschriften C en P – [Micha V, p. 65] editeert op basis van de ‘lange versie’ in handschrift A “Estranglot” (LXXXVIII, 6) – kasteel van Vagor – hetzelfde als [**dat Vremde Eilant**];

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Issedones>

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof05sommuoft/page/224>

k) **Estrangloet** – kasteel waar Vagaor woont – waar Lanceloet van Lac tegen Marbaroen vecht en Lyoneel bevrijdt; *Lanceloet*: boek II, r. 23588.

Estremaduren h) [Graesse: *Extremadura Legionensis*]¹ — Extremadura² in Spanje;

i) **Estremaduren** – koninkrijk in Hesperien van de tyran Gerion – bevrijd door Hercules; *Hercules*: cap. [18].

Estrigona a) or. “Fille le rei Lestrigona” [ed. Constans, r. 28645] – haar échte naam luidt [Constans: ARENAIN]³; b) dochter van koning Lestrigonain [Constans: LESTRIGONAIN]⁴; e) **Estrigona** – “Een dochter had hy, hoerter na, / Die men hiet Estrigona” (34389-34390); f) dochter van koning Lestrigonam; g) verkracht door Alphenor, nadat Ulixes haar had geroofd – vernederd achtergelaten bij haar familie; *Troyen*: r. 34390.

Estrogorre zie **Astragorre**

Estultus zie **Estoul**

Estulus zie **Estoul**

Esturmitus e) **Esturmitus** (or. Esturmitus); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 73.

Etanos e) **Etanos** – koning; g) belegerd samen met koning Cadol de stad Licia – gedood door Turias; *Turias ende Floreta*: p. 62, 63.

Etham h) Ethan,⁵ land dat Noe’s/Noachs, ná de zondvloed verwekte, jongste zoon Jonithus ontving: “Mecodius die martelare./Seghet van noe al openbare./Dat hie na die louie wan./Enen sone die goede man/Ionicus was hi ghenant./Etam gaf hi hem een lant.” [Scolastica: 1372-1377]⁶ “Dyrodus die maertelare / Die seget van Noe openbare / Dat hi nadié lovie wan / Eenen sone, die goede man: / Jonithus was hi genant; / Etham gaf hi hem, een lant” [Spiegel historiael I¹, 15, r. 27-32]⁷ – in de Middelnederlandse vertaling/bewerking van de *Imago mundi* van Honorius Augustodunensis⁸ door Jacob van M(a)erlant, die hij interpoleerde eerst in *Alexanders geesten* en later in *Die historie van Troyen*, lijkt het land een persoon geworden te zijn: “Ethiopia. versus meridiem vero est Ethiopia ab Etham dicta [...]” [Imago mundi I, 32 Ethiopia]⁹; e) **Etham** (hs. Echam); g) naar wie Etiopia genoemd is;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Extremadura-Legionens>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Extremadura>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/34>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/62>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Etham>

6. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

7. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Honorius_Augustodunensis

9. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

Alexanders geesten: boek VII, r. 1644; e) **Echani**; g) naar wie Eyperen genoemd is; *Troyen*: r. 29210.

Ethiopia h) [Graesse: **Abyssinia (terra)**, var. **Aethiopia / Ethiopia**]¹ [Moisan I, 2: ETHIOPE] [West PR: **Ethyope**] [West VR: **Ethiope**] — Ethiopia,² gedurende de Oudheid en Middeleeuwen een veel groter gebied dan het huidige Ethiopië – Ethiopia wordt zo genoemd vanwege de kleur van het volk, dat door de nabijheid van de zon verschroeid wordt [*Etymologiae* XIV, 5, 14]³ – volgens Ptolemaeus is er een Ethiopia sub Egipto, ruwweg het huidige Soedan, en daaronder Ethiopia interior, ruwweg de Sahel-landen⁴ – Honorius Augustodunensis situeert Ethiopia tussen de steden Saba in het oosten en Garamantes in het westen [*Imago mundi* I, 32 Ethiopia]⁵ – in Ethiopië wonen volgens de middeleeuwers de zwartste mensen die er op de wereld rondlopen, die zij ‘Moren’ (zie **die More**) noemen, wat etymologisch onjuist is, want die naam is afgeleid van Mauretania, dat ligt in het westelijk deel van Afrika – zie ook **Oost-Etyopen**; i) **Etiopia** – land in Affrica bestaande uit drie landen/delen: het eerste in de Nijldelta, het tweede nabij Endi met daarin de stad Sabba en het derde in Affrica – vernoemd naar Etham – bewoond door de Moren – koninkrijk van onder anderen koning Candacis <[E]thiopen, Ethiopha, Etyopen> *Alexanders geesten*: boek III, r. 1014; boek VII, r. 1643, 1645, 1647, 1657; boek IX, r. 791; boek X, r. 509; fragm. P I, r. 1103; i) **Ethiopian** – land in Saraceens gebied – bondgenoot van de Saracenen – land van herkomst van Galifier en zijn leger Moren [?]; *Roelant*: r. 1287; r. P99; i) **Ethiopia** – land in de nabijheid van Arabia met daarin de stad Saba – land in Affrycke, bestaande uit drie delen: het eerste langs de Nylus, het tweede nabij India met daarin de stad Sabaer en het derde in Affrycke – genoemd naar Echani – bewoond door zwarte Moren – grenst in het zuiden aan een woestijn <Ethiopen, Eyperen> *Troyen*: r. 28597, 28599, 29209, 29211, 29213, 29223.

Ethiopen zie **Ethiopia**

Ethna, die h) [Graesse: **Aetna (mons)**]⁶ — de Etna,⁷ vulkaan op het eiland Sicilië in de Middellandse Zee – hetzelfde als **Vulcan** – zie ook **[Berch van] Bulkane**; i) **die Ethna** – vulkaan nabij Cecile 1 – waar Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje strandt en wordt verjaagd door de Ciclopen; *Troyen*: r. 36333; i) **Ethna** – vulkaan nabij Cecylien, al van ver zichtbaar, waar de Cyclopen wonen; *Troyen Prz*: fol. 138rb.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Abyssinia-terra>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ethiopian_Empire

3. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#5

4. <http://www.columbia.edu/itc/mealac/pritchett/00maplinks/mughal/ruscelli1574/africa04.jpg>

5. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Aetna-mons>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Etna.kmz

Etiocles a) [A-Z 1: Polyneikes & Eteokles]¹ [West VR: Etioclés] — Eteocles²; b) zoon van Oedipus en Iocaste; e) **Etiocles**; f) zoon van Ydipus – tweelingbroer van Polinices; g) strijdt tegen zijn broer om de heerschappij van het Griekse Teben; *Alexanders geesten*: boek I, r. 960.

Etyopen zie **Ethiopia**

Etiopia zie **Ethiopia**

Etmagras zie **Armogaras**

Etruris h) [Graesse: Tuscia (regio)]³ — Etrurië,⁴ historische regio in het midden van Italië – zie ook **Tierene**; i) **Etruris** – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus <Erinria> *Troyen*: r. 37944, 38743; i) **Eruria** – bondgenoot van Eneas <Eururia> *Troyen Prz*: fol. 148ra, 152va.

Etschijtes zie **Echites van Athenen**

Etzelin zie **Ettel die Brune**

Etsijtes (van Armenien) zie **Echites van Ermenien**

Etsites zie **Echites van Athenen**

Ettel a) Attalus [*Alexandreis* IX, 153]⁵; e) **Ettel** – Grieks koningskind; g) lijkt qua uiterlijk sprekend op Alexander de Grote – krijgt tijdens de slag aan de Ydaspes Alexanders wapenrusting aan om koning Porus te misleiden <Ettele> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 269, 319.

Ettel die Brune a) [A-Z 6: Etzel]⁶ — Attila de Hun († ca. 453),⁷ leider van de Hunnen (434-453); d) de facto heerser over Europa ten oosten van de rivier de Rijn en ten noorden van de rivier de Donau, en berucht om zijn invallen in het Oost- en Westromeinse Rijk – beschouwd als ‘gesel Gods’ om de Christenen te straffen voor hun ketterij en wangedrag; e) **Ettel die Brune**; g) legendarisch veroveraar – aanvoerder van de Hunen <Ettelen, Ettels> *Alexanders geesten*: boek I, r. 55; boek VII, r. 1290; e) **Etzelin** – koning van het land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A315, 60; e) **Attila** – koning der Hunen – de heidense koning van Ongheren; g) gesel Gods <Attela, Attyla> *Servaes*: boek I, r. 1068, 1925, 1987; e) **Hettel die Brune**; g) veroverde heel West-Europa <Hettelen den brunen> *Troyen*: r. 28825.

Etten h) Etten(-Leur)⁸ ten westen van Breda in Noord-Brabant; i) **Etten** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 615.

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0117.php#a116

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Eteocles>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Tuscia-regio>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Etruria>

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

6. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0026.php#a025

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atilla>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Etten-Leur.kmz

Etus e) **Etus** – Saraceense koning van Frigie; *Limborch Frg*: H53, r. 65; e) **Etus** – Saraceense koning van Frigie; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: r. boek VIII, r. 909.

Euander a) Euandros / Euander / Evander¹ – koning van Pallanteum; b) zoon van Mercurius en Carmenta / Nicostrata – vader van een zoon, Pallas geheten; d) afkomstig uit Arcadia, Griekenland; e) **Euander** – koning van Spalant – toegenaamd: “die Riche” (lett. ‘de machtige’); f) vader van Pallas; g) vijand van Turnus – bondgenoot van Eneas tegen Turnus – geeft Eneas een leger onder bevel van zijn zoon Pallas – Pallas’ dode lichaam wordt door Eneas met veel eerbetoon naar Euander teruggestuurd, die zijn enige zoon als een koning laat begraven – heeft ooit Anchises in Troje ontmoet <Euander, Euanders> *Eneide*: r. 5858, 6041, 6071, 6118, 6124, 6144, 6189, 6221, 6240, 6244, 6265, 6287, 6297, 7293, 8137, 8343; e) **Euander** – koning, woonachtig in Italië in de omgeving van de berg Adventijn; f) echtgenoot van Carmente; g) bereidt de uit Hesperien gevluchte koning Cacus een vriendelijk welkom – richt een tempel voor Hercules op als dank voor zijn goede werken, in welke tempel ook de as van Hercules bewaard wordt <Euanders> *Hercules*: cap. [20]-[22], [24]; e) **Euander** – koning van de Archaden, woont te Pallante – geboren in Grieken; f) zoon van Carmentis – vader van Pallant – verwant van Aghamennon en Menelaus – verwant (via koning Athlas) van Eneas van Troyen; g) oud en weduwnaar – tegenstander van Turnus en koning Latyn en bondgenoot van Eneas van Troyen – zeer bedroefd om de dood van zijn zoon Pallant <Euanders, Euandre, Euandren> *Troyen*: r. 37690, 37717, 37718, 37728, 37786, 37825, 37889, 37927, 37989, 37992, 38028, 38735, 38925, 39004, 39029, 39053, 39270, 39428, 39434, 39527, 39535, 39760, 40198, 40782; fragm. E I (Willems), fol. 2, r. 294; e) **Euander** – koning van de Archaden, Griek van geboorte; f) vader van Pallant – verwant van Agamenon en Menelaus – stamt af van Athlas, Maya en Mercurius – verwant (via Athlas) van Eneas van Troyen; g) verder als boven <Euanders, Evander> *Troyen Prz*: fol. 146rb, 146va, 147ra-148va, 152va, 153rb, 153vb, 154ra, 155rb, 156ra, 156rb, 156vb, 160vb, 164va.

Euax zie **Evax**

[Eubea] h) Cumae [*Aeneis* III, 441]² – contaminatie van het Griekse Euboea (zie **Euboea**) en haar Italiaanse kolonie Cumae [*Aeneis* VI, 2],³ waar de Sibylle woont (zie **[Cumea]**); i) **[Cuboea]** – “So coemstu aen Cuboeam [te Ytaliën], / Aen een wech, heet Cumeam / Daer soutu sien te dynen wille / Een maghet hiet Sibille” <Cuboeam> *Troyen*: r. 36213; i) **[Eubea]** – “dan suldi comen an

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Evander_of_Pallene

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen6.shtml>

Eubeam ende an enen berch die geheten is Thuymeam ende daer suldi vinden ene maget dye geheten is sibilla” <Eubeam> *Troyen Prz*: fol. 137va.

Euboea h) Euboea¹ – het huidige Evvoia / Evia² – Grieks eiland voor de oostkust in de Egeïsche Zee ten noorden van Attica – levert als bondgenoot van koning Menelaus schepen (“quatitur navalibus ora Eubois”) [*Achilleis* I, 413-414]³; i) **Euboea** – rots – Sibois (or. Eubois) levert als bondgenoot schepen aan koning Menelaus – land van koning Namplus, met daarin de berg Caphereus <Endeboeam, Sibois> *Troyen*: r. 5443, 33749, 39610; i) **Eubora** – rots – wreker (op de Grieken); *Troyen Prz*: fol. 157rb.

Eubora zie **Euboea**

Eudochiun a) Eudochius [*Alexandreis* III, 75]⁴; e) **Eudochiun** – Perzisch strijder; g) gedood door Emenidus; *Alexanders geesten*: boek III, r. 149.

Eufecio zie **Eufestio**

Eufemius van Lauconie a) [Constans: EÜFEME],⁵ koning van Licoine; e) **Eufemius van Lauconie** – admiraal, koning – afkomstig uit Laucolie; f) verwant van koning Prianus van Troyen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Eufemaus, Eufeme, Eufemenijs, Eufemes, Eufemie, Eufemijs, Eufemius van Laucolie, Eufemys, Eufenus van Lancolie> *Troyen*: r. 8197, 9393, 10741, 12693, 12890, 13696, 14105, 18623.

Eufestio a) Effestio [*Alexandreis* II, 438]⁶ – geënt op het historische personage Hephaiston / Hephaestio(n)⁷ – Efestion bij broeder Vincent van Beauvais [*Speculum historiale*, Douai V, 63]⁸; b) echtgenoot van Drypetis – zwager en vriend van Alexander de Grote; c) veldheer van Alexander; d) veroverde grote delen van India en Perzië; e) **Eufestio** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen, Armolaus, Cymeus, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) legeraanvoerder – boezemvriend van Alexander de Grote – maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten <Efestio, Eufecio, Eufetio> *Alexanders geesten*: boek II, r. 906; boek V, r. 339, 347; boek VII, r. 439; boek VIII, r. 1082, 1162.

Eufeus zie **Ufeus**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Euboea>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Evia.kmz

3. <https://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al02.html

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hephaiston>

8. <https://tinyurl.com/Speculum-V-63>

Eufragius e) **Eufragius** – heidense koning van Pruischen; g) laat zichzelf en zijn volk dopen nadat zijn mismaakt kind door Oriande middels gebed is genezen; *Madelgijs*: fragm. XII, r. 110; e) **Fragius** – koning van Pruyssen; f) echtgenoot van koningin Ampliora; g) verder als boven; *Malegijs*: p. 166, 169, 174.

Eufrate, die h) [Graesse: **Euphrates fluvius**]¹ [Moisan I, 2: EUFRATE 2] [West PR: **Eufrate(s)**] – de Eufraat² – rivier in Mesopotamië, in het huidige Turkije, Syrië en Irak – één van de vier rivieren die in het Aards Paradijs ontspringen maar elders bovengronds komen; i) **die Eufrate** – Paradijs-rivier – ontspringt in Armenije en stroomt door Babilone <Eufraten, Eufrates> *Alexanders geesten*: boek II, r. 34, 132, 141, 250; boek III, r. 427, 1128; boek IV, r. 204, 261, 346; boek VII, r. 872, 876, 1063, 1087, 1113; boek X, r. 1098; i) **die Eufrate** – rivier; *Lanceloet*: boek III, r. 7979; i) **die Eufrate** – Paradijs-rivier – ontspringt in Germaengen (d.i. Armenië) en stroomt door Babilone (d.i. Babylonië) <Eufraten, Eufrates> *Troyen*: r. 28371, 28375, 28556, 28580, 28608.

Eugelerius zie **Ingelram van Gaschoengien**

Eugenie a) [West PR: **Enigeus**] [West VR: **Enygeus**]; b) zuster van [West PR: **Joseph 1**] d’Arimachie – echtgenote van [West PR: **Bron**] [West VR: **Bron**] – moeder van twaalf zonen onder anderen [West PR: **Alain 1**] – grootmoeder (vaderszijde) van [West PR: **Perceval 2**]; e) **Eugenie**; f) zuster van Joseph van Aramathia – echtgenote van Broen – moeder van twaalf zonen onder anderen Aleyn de Grote; g) volgeling van Jezus Christus en van Joseph van Aramathia <Eugenien, Eugénise> *Graal & Merlijn*: r. 1010, 1051, 1507; e) **Eniscente**; f) zuster van Joseph van Aramathien – echtgenote van Broen – moeder [?] van Does van Caredol – moeder van in totaal twaalf zonen – verwant van Persevael <Cnisente, Eniscenten> *Merlijn*: r. 22963.

Eumeni(d)us zie **Emenidus**

Eura zie **Cula**

Euraelus zie **Eurialus 2**

Eurealus zie **Eurialus 2**

Eurialus 1 a) Euryalus [*Aeneis* IX, 179]³ – vriend van Nisus; d) gedood door de Rutuliër Volcens; e) **Eurialus** – Trojaanse ridder, in het gevolg van Eneas; g) boezemvriend van Nisus – dapper – gaat met Nisus naar het kamp van de aanvallers van Albane en doodt vele slapende mannen – gevangengenomen en gedood op bevel van graaf Volzam <Euriale> *Eneide*: r. 6541, 6596, 6617, 6679, 6684, 6719, 6726, 6729, 6816, 6830; e) **Eurialus** – Trojaanse soldaat; g) ‘bemint’ zijn hartsvriend Nisus – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – in het treffen met Volceus onbedoeld gedood door zijn vriend

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Euphrates-fluvius>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Euphrates_river

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

Nisus; *Troyen*: r. 38175, 38195, 38202, 38214, 38250, 38252, 38269, 38296, 38303, 38325, 38349, 38362; e) **Euryalus** – Trojaan; g) vriend van Nisus – zeer mooi – gedood door Voleus, maar gewroken door Nysus <Eurialus> *Troyen Prz*: fol. 149rb-150va.

Eurialus 2 a) hoofdpersoon van *De duobus amantibus*,¹ een erotische roman in brieven, geschreven in 1444 door Aeneas Sylvius Piccolomini,² de latere paus Pius II (1458-1464); e) **Eurialus**; g) aan wie Lucretia haar liefde schonk; *Stijvevoort*: refr. 5, 69; e) **Eurealus**; f) geliefde van Lucretia; g) exemplarische geliefde <Euraelus> *Vergi Prz*: r. 475, 1271.

Eurialus 3 a) [Constans: EÜRIALUS]³; e) **Eurialus** – afkomstig uit Lonoere; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Euriolus> *Troyen*: r. 7170, 9732, 12680, 12891.

Euridamas a) de centaur⁴ Eurynomus [*Metamorphoses* XII, 310]⁵; e) **Euridamas** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Drias; *Troyen*: r. 27250.

Euricus zie **Euritus**

Euriolus zie **Eurialus 3**

Euripolus van Hirtanie a) [Constans: EURIPILUS],⁶ koning van Orcomenie; e) **Euripolus van Hirtanie**; g) bondgenoot van de Grieken in de oorlog tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Curipluse, Eripulus, Erupulus, Euripulis van Hircanie, Euripulus> *Troyen*: r. 7157, 9718, 19307, 20098, 26921.

Euripulus a) Eurypylus [*Aeneis* II, 114]⁷; e) **Euripulus**; g) volgens de verrader Symeoen door de Grieken naar Delphos gestuurd en teruggekeerd met het verzoek opnieuw een mens te offeren om de Grieken gunstige wind voor de thuisreis te verzekeren; *Troyen*: r. 31773.

Euripulus zie **Euripolus van Hirtanie**

Euristeus e) **Euristeus** (or. Eristeus / Euristeus) – koning van Actike; g) samen met koning Egeus van Athenen te gast op het kasteel Arciancen nabij Thebes als Juno daar heimelijk Hercules en Ypicelus wil doden – vraagt samen met Amphitrion uit naam van Hercules koning Creon om de hand van diens dochter Megera <Eristeus, Euristeus> *Hercules*: cap. [2]-[3], [5], [7]-[9], [11].

1. http://www.forumromanum.org/literature/piccolomini/hist_e.html

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Pius_II

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

Euritus a) de centaur¹ Eurytes [*Metamorphoses* XII, 220]²; e) **Euricus** – centaur; g) hoofdman van 100 centauren c.q. reuzen die de bruiloft van Pirithons en Ypodanie met hun aanwezigheid luister bijzetten, totdat zij dronken worden en gewelddadig worden – ontvoert de bruid Ypodanie – gedood door Hercules; *Hercules*: cap. [11]; e) **Enricus** – centaur / reus – hoofdman van de centauren; g) rooft Ypodanie – gedood door Jason <Guericus> *Jason*: cap. [2]; e) **Euritus** – een Centauroen; g) wilde op de bruiloft van Pierocheus en Ypodanie de bruid ontvoeren – in het hierop volgende gevecht gedood door Theseus <Euricus> *Troyen*: r. 27110, 27122, 27130, 27136, 27144.

Europa 1 a) [A-Z 1: **Europa**]³ — Europa⁴; b) dochter van koning Agenor van Fenicië en Telephassa; d) ontvoerd door Zeus / Jupiter in de gedaante van een (zwemmende) stier; e) **Europa**; f) dochter van Agenor – zuster van Cadmus, Cilix en Fenix en van Dido; g) geschaakt door Jupiter – naar wie European genoemd is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1348, 1391; boek VIII, r. 120; e) **Europa**; f) dochter van Athenor; g) geschaakt door Jupiter – naamgever van European <Europam, Europa> *Troyen*: r. 6329, 28921, 28962.

[Europa] 2 h) [Moisan I, 2: EUROPE] [West PR: **Europe**] — Europa,⁵ oorspronkelijk aanduiding van het midden van Griekenland, later van het hele Griekse schiereiland en sinds ca. 500 v.C. van het huidige werelddeel Europa – Europa was de dochter van Agenor, de koning van Libië, die Zeus uit Africa meegenomen had en naar Kreta gebracht, en naar wie hij eenderde deel van de wereld noemde [*Etymologiae* XIV, 4, 1]⁶ – na de Zondvloed bevolkt door de nakomelingen van Japhet/Jafet, de derde zoon van Noë/Noach [*Scolastica*: r. 1362]⁷; i) **Europen** – land, ook het werelddeel – één van de drie gedurende de Middeleeuwen bekende werelddelen – vernoemd naar Europa <European lant, Europa> *Alexanders geesten*: boek I, r. 85, 421, 885, 964, 1019, 1210; boek II, r. 184, 973; boek III, r. 1080; boek V, r. 718; boek VI, r. 452, 1125; boek VII, r. 840, 1261, 1386, 1533, 1596, 1602, 1611, 1715, 1749; boek VIII, r. 853; boek IX, r. 1130; i) **Europen** – van welk werelddeel Hesperien het laatste land is; *Hercules*: cap. [19]; i) **Europen** – hetzelfde als **Grieken** – “Dat Asia ende European / Onderlinghe souden stryden” (d.w.z. Troje en Griekenland) – één van de drie in de Middeleeuwen bekende werelddelen – genoemd naar Europa <Europa> *Troyen*: r. 4914, 5783, 5878, 21443,

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0044.php#a043

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Europa_%28mythology%29

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Europe_%28continent%29#.C3.89tymologies

6. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#4

7. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

22879, 25863, 28339, 28752, 28959, 29101, 29164, 29170, 29179, 29283, 29317.

Europa 3 e) **Europa** – gravin van Meylaen; f) dochter van de overleden graaf van Meylaen – nicht van heer Frommont – (buitenechtelijk) moeder van Olivier van Spaengen (vader is Heinrijs van Limborch); g) haar erfrecht is haar door haar oom ontnomen – in ere hersteld door Heinrijs van Limborch, die echter een huwelijk met haar afwijst; *Limborch*: boek III, r. 111, 213, 563; boek IV, r. 1614, 1670; e) **Europa**; *Limborch Frg*: H52, r. 106; e) **Europa** – gravin van Meylaen; f) dochter van de overleden graaf van Meylaen – nicht van heer Fromont – (buitenechtelijk) moeder van Olyvier van Spangen (met Heinrich van Lymburch); g) onterfd door haar oom – in ere hersteld door Heinrich van Lymburch; *Lymburch*: boek III, r. 111, 213, 549; boek IV, r. 1615, 1670; e) **Europa van Melanen** – hertogin van Melanen; f) dochter van de overleden hertog van Melanen – nicht van Fromont; g) haar erfrecht is haar door haar oom ontnomen – in ere hersteld door Heyndrick van Lymborch – is verliefd op Heyndrick en raakt zwanger van een bastaardzoon – door Etsijtes geholpen om haar kind te redden – vertelt Etsijtes over Margrieta van Lymborchs afkomst; *Margrieta van Limborch*: cap. 49-50, 53-54, 68-71, 73.

Europa van Melanen zie **Europa 3**

Europen (lant) zie [**Europa**] 2

Europa zie **Europa 1** en **Europa 2**

Euruluse zie **Ceculus van Prenestine**

Eururia zie **Etruris**

Eusebia a) mogelijk geënt op de Griekse keizerin Eusebia¹ († 360), tweede vrouw van keizer Constantius II – de naam Eresebia is geen afleiding van Eusebia, maar lijkt afkomstig uit [3 *Ezra*: 8, 55]²; e) **Eusebia** – woont in Constantinopel – later keizerin van Grieken; f) dochter van de keizer van Grieken – echtgenote van Heinrijs van Limborch; g) zeer mooi, maar jong – vriendin van Margriete – begeerd door sultan Karados als echtgenote voor zijn neef Armenius en daarom langdurig belegerd door een groot Saraceens leger – verliefd op Heinrijs van Limborch – na de dood van haar vader in de strijd bijgestaan door zeer veel bondgenoten onder leiding van Echites van Athenen en Heinrijs van Limborch – trouwt met Heinrijs <Eusebien> *Limborch*: boek VII, r. 182, 362, 390, 405, 426, 456, 468, 658, 1242, 1659; boek VIII, r. 404, 1045, 1056, 1186; boek IX, r. 59; boek XII, r. 878; e) **Eusebia** – keizerin; g) geliefde van Heinric; *Limborch Frg*: H53, r. 516; e) **Eusebia** – woont in Constantinopel – later keizerin van Grieken; f) dochter van de keizer van Grieken – echtgenote van Heinrich van Lymburch; g) verder als

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Eusebia_\(empress\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Eusebia_(empress))

2. <https://www.statenvertaling.net/bijbel/3ezr/8.html>

boven <Eusabie, Eusebien, Eüsebia> *Lymburch*: boek VII, r. 181, 361, 389, 403, 424, 454, 466, 661, 1262, 1684; boek VIII, r. 406, 1036, 1047, 1175; boek IX, r. 59; boek XII, r. 1226; e) **Eresebia** – later keizerin van Grieken, woont in Constantinopel; f) dochter van keizer O[u]tsaris van Grieken – echtgenote van keizer Heyndrick van Lymborch – schoonzuster van Margrieta van Lymborch; g) verder als boven; *Margrieta van Limborch*: cap. 26, 28, 31-32, 34, 36, 59, 61, 63-64, 73, 80-84, 87, 89, 92, 95-99, 101-102, 104-108, 112, 117.

Eusebius a) Eusebius van Caesarea¹ (ca. 260-vóór 341); d) dé geschiedschrijver van het christendom – biograaf / hagiograaf van keizer Constantijn de Grote; e) **Eusebius**; g) schrijver van een kroniek die door de heilige Jheronimus uit het Grieks in het Latijn vertaald werd; *Caesar Prz*: fol. 60r; e) **Eusebius**; *Gulden legende*: II, p. 144, 434, 470-471; e) **Eusebius**; g) gezaghebbend biograaf van Pontius Pylatus; *Negen Quaetsten*: fol. D4r.

[Eusebius, sent] a) [*Legenda aurea* CIV: De sancto Eusebio] [*Gulden Legende*: Van sinte Eusebio [102]] — de heilige Eusebius (bisschop) van Vercelli² († 371) – zie ook **[Sent Eusebius Kerke]**; e) **sente Eusebius** (or. beati Eusebii Vercellensis); g) ter ere van wie koning Karel een kerk sticht in Pavie, waarin hij Amijs begroef; *Amijs ende Amelis*: r. LXXXIII, 62; [LXXXIII, 83]; e) **sant Eusebius**; g) Karll Meynet bouwt te zijner ere een kerk waar Amelis begraven wordt; *Karl Meinet*: r. A309, 12.

[Eusebius Kerke, Sent] zie **[Sent Eusebius Kerke]**

Eustace zie **Eustaes**

Eustachius a) [Moisan I, 2: WI(S)TA(S)SE(S) 7 DE BOLOIGNE] – Eustatius III van Boulogne³ († ca. 1125); b) derde zoon van [Moisan I, 2: WITASSE(S) 6 DE BOLOIGNE] Eustatius II van Boulogne en [Moisan I, 2: YDE 1] Ida van Neder-Lotharingen – broer van [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 34 DE BUILLON] Boudewijn I van Jeruzalem en [Moisan I, 1: GODEFROI(S) 30 DE BUILL(I)ON] Godfried van Bouillon; d) kruisvaarder; e) **Eustaes** – kruisvaarder; f) broer van Baudewijn; *Antiochië*: r. 108; e) **[Enstaes]** (lees: Eustaes) – Frans ridder; g) vecht tegen de Saracenen <En[...]aes> *Ridder metten Zwane*: r. 116; e) **Eustachius** (or. Eustac(h)e); f) zoon van Eustachius van Boenen en Yda – broer van Godevaert en Boudewijn – kleinzoon van Helias en Clarisse <Eustacus, Eustaes> *Ridder metter Swane*: p. 62, 70, 76, 77, 83.

Eustachius van Boenen a) [Moisan I, 2: WITASSE(S) 6 DE BOLOIGNE] – Eustatius II van Boulogne⁴ (ca. 1020-ca. 1085); b) echtgenoot van [Moisan I, 2: YDE 1] Ida van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Eusebius>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Eusebius_of_Vercelli

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Eustace_III,_Count_of_Boulogne

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Eustace_II,_Count_of_Boulogne

Neder-Lotharingen – vader van [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 34 DE BUILLON] Boudewijn I van Jeruzalem, [Moisan I, 1: GODEFROI(S) 30 DE BUILL(I)ON] Godfried van Bouillon en [Moisan I, 2: WI(S)TA(S)SE(S) 7 DE BOLOIGNE] Eustatius III van Boulogne;

e) **Eustachius van Boenen** – graaf; f) echtgenoot van Yda – vader van Godevaert, Boudewijn en Eustachius; *Ridder metter Swane*: cap. [28], [32].

Eustaes a) [*Legenda aurea* CLVII: De sancto Eustachio] — Eustachius (van Rome)¹; d) legendarische heilige die gestorven zou zijn in het eerste jaar van het bewind van keizer Hadrianus (117-138), wiens levensloop geënt is op die van de Oudtestamentische Job: ooit was Eustaes de machtigste man aan het hof van keizer Trajanus, maar sinds hij zich tot het Christendom bekeerde, overkwam hem enkel en alleen rampspoed, ongeluk en ellende – feestdag 20 september; e) **Eustaes**; g) wiens vrouw ontvoerd is door een schipper – verliest zijn beide zonen bij het oversteken van een rivier als zij meegenomen worden door een leeuw en een wolf – wordt daarna vijftien jaar bewaker van weiden – gevonden door boden van keizer Trajaen voor wie hij de strijd aanbindt tegen indringers – [vindt zijn vrouw en kinderen terug] – weigert voor de nieuwe keizer Adriaen aan Apollo te offeren en wordt daarom voor een leeuw gegooid, die weigert hen op te eten <[...]aes, Eustace, Eustaese, Evstaes> *Eustaes*: r. 26, 56, 66, [121], 132, 159, 222, 230, 242, 246, 260, 269, 278, 292, 296, 298, 305, 324, 327.

Eustaes zie **Eustachius**

Eutecioen a) Euctemon/Euticion [*Alexandreis* VI, 218]²; e) **Eutecioen** – Griekse veldheer; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – debatteert met Theseus; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 505, 577.

[Eutropius van Sayntes, sent] a) [Moisan I, 1: EUTROPIUS (saint)] – geënt op de eerste bisschop van Saintes, saint Eutrope³ (3e eeuw); e) **sinte Eutropius van Sayntes**; g) één van de zeven heilige bisschoppen die de heldenbegraafplaatsen te Arle en Bourdeaus wijdden; *Turpijn*: XIII, r. 36.

Eva a) [A-Z 3: Adam & Eva]⁴ [Moisan I, 1: EVE 1] [West PR: Eve] [West VR: Eve] — Eva⁵ – de eerste vrouw [*Genesis* 3, 20]⁶; b) echtgenote van Adam – moeder van Kaïn, Abel (en gedurende de Middeleeuwen ook van hun respectievelijke tweelingzusters Calmana en Delbora [*Spiegel historiael* I¹, 10, r. 31-34]⁷) en Set; d) verleidde op ingeven van de duivel, die (volgens Beda Venerabilis) bezit had genomen van een Phareas-slang die niet alleen recht op kon lopen maar ook het gezicht van

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Eustace

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al06.html

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Eutrope_de_Saintes

4. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0004.php#a003

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Eve>

6. http://vulgate.org/ot/genesis_3.htm

7. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

een meisje had, haar man Adam door hem van de verboden appel te laten eten, waarmee de zondeval een feit werd, en Adam en Eva uit het Paradijs verdreven werden; e) **Yeve**; f) vrouw van Adam – moeder van Caym, Abel en Set; g) door God geschapen uit Adams rib – uit liefde voor haar at ook Adam van de verboden appel, waarna beiden verdreven worden uit het Paradijs <Yeven> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 414, 431, 437, 442; e) **Eva** <Even> *Graal & Merlijn*: r. 100, 2166, 2186, 2217, 2221, 2226, 2574; e) **Yve**; f) vrouw van Adam – moeder van Abel en Caym; g) zondigde door de verboden vrucht te eten en werd daarvoor uit het paradijs verdreven <Yven> *Lanceloet*: boek III, r. 8298a, 8300, 8330; e) **Eva** – ontving het leven uit Adams zijde <Yeve, Yve> *Leven ons Heren*: r. 130, 3765, 4398; e) [**Yeve**]; g) door God gemaakt uit een rib van Adam <Yeven> *Limborch*: boek XI, r. 1017; e) **Eva**; g) verder als boven <Yven> *Lymburch*: boek XI, r. 1513, 1518; e) **Eva**; f) echtgenote van Adam; g) wier kinderen schuldeloos incest pleegden – werd door God voor het breken van Zijn gebod gestraft met onderdanigheid aan de man <Yeve> *Minnen loep*: boek III, r. 921; boek IV, r. 740; e) **Eva**; f) moeder van Caym en Abel <Evam> *Negen Quaetsten*: fol. C1r; e) **Eva**; g) overwon Adam – bracht alle vrouwen een hoop ellende – exemplarisch naakt mens <Ijeven> *Stijevoort*: refr. 5, 51.

Evadan 1 a) [West: PR: *Evadeam 1*] – koning; b) vader van [West PR: *Tradelmant 2*]; e) **Evadan** – koning; g) naamgever van Evadan, de dwerg-ridder; *Merlijn*: r. 35585.

Evadan 2 a) [West: PR: *Evadeam 2*] – dwerg-ridder; b) zoon van [West PR: *Brangoire 1*]; e) **Evadan** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Brangores van Estragorre; g) vernoemd naar koning Evadan – dwerg en lelijk, 22 jaar jong, maar lijkt wel veertig jaar oud – door een jonkvrouw, die hij weigerde te beminnen, tot dwerg omgetoverd – geridderd door koning Artur op dringend verzoek van zijn geliefde – uiteindelijk van zijn betovering verlost door Gawyn, nadat die de boze jonkvrouw heeft ontmoet; *Merlijn*: r. 36106, 36115, 36160.

Evack zie **Evax**

Evac van Arragoen zie **Evax**

Evalac a) [West VR: *Evalac*] [West PR: *Evalac(h)*] — Evalac,¹ heidense koning van Sarras; e) **Evalac** – Saraceense koning; g) heidense naam – later gedoopt tot **Mordeaus** (or. Mordrain) – hoort een stem uit de heilige Graal de komst van de Goede Ridder (d.i. Galaat) voorspellen <Evelac> *Lanceloet*: boek III, r. 3569, 3586, 3599, 5327, 5332, 5336, 5352; e) **Emalac** – Saraceense koning – heer van Sarras; f) zwager van Seraphe; g) door Josep, zijn raadgever, geholpen om Tholomeus overwinnen – bij terugkeer in Sarras

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_personnages_du_cycle_arthurien#%C3%89valac

gedoopt en **Naschien 1** (or. Nascien) genoemd <Emalas> *Lanceloet*: boek III, r. 1448, 1455, 1487, 1515, 1548.

Evander a) [West PR: **Evander 1**] – koning van Sire; e) **Evander** – koning, in dienst van keizer Lucet van Rome; g) gedood (?) door de ridders van koning Artur <een ander> *Merlijn*: r. 34837.

Evander zie **Euander**

Evangelist, Jan zie [**Jan Evangelist, sent**]

Evangeliste, Jhan zie [**Jan Evangelist, sent**]

Evax e) **Evax** alias **Arragoen** – Griekse ridder, later koning van Arragoen; f) zoogbroer van Echites van Athenen – tweede echtgenoot van Sibille van Arragoene; g) vriend van Echites van Athenen en beschermer van Margriete in Athenen – krijgt van koning Lodewijk van Vranckerike het zwaard Hanteceleer – vecht in het door de Saracenen belegerde Arragoen, waar hij verliefd wordt op koningin Sibille van Arragoene – ensceneert na ruim twee jaar liefdesziekte zijn eigen dood en ontmoet Sibille een jaar later in Sente Jacobs – bij zijn terugkeer in Arragoen herkend aan een kruis tussen zijn schouders en tot koning gekozen – vindt Sibille terug in Venegien en trouwt later met haar – doodt in Constantinopel sultan Karados van Babilonien; *Limborch*: boek I, r. 1691, 1703, 1830; boek IV, r. 86, 91, 113, 435, 440, 454, 472, 1974, 1988, 2043, 2099; boek V, r. 19, 55, 73, 84, 147, 178, 195, 203, 208, 214, 223, 237, 250, 254, 261, 279, 281, 310, 317, 332, 353, 358, 359, 378, 383, 388, 392, 404, 415, 421, 424, 442, 449, 496, 500, 586, 674, 681, 710, 729, 760, 791, 799, 807, 821, 824, 895, 903, 911, 944, 956, 993, 1008, 1021, 1049, 1078, 1107, 1111, 1129, 1136, 1154, 1157, 1170, 1185, 1206, 1240, 1275, 1295, 1307, 1338, 1342, 1353, 1360, 1399, 1413, 1417, 1444, 1449, 1482, 1490, 1496, 1504, 1511, 1514, 1519, 1540, 1564, 1572, 1576, 1581, 1597, 1606, 1608, 1689, 1697, 1701, 1702, 1719, 1733, 1745, 1759, 1765, 1767, 1776, 1792, 1801, 1835, 1875, 1892, 1897, 1909, 1912; boek VI, r. 23, 66, 115, 121, 150, 158, 164, 256, 269, 291, 295, 317, 383, 397, 407, 440, 491, 502, 525, 624, 629, 697, 747, 763, 777, 902, 944, 948, 956, 980, 1001, 1002, 1010, 1055, 1059, 1085, 1092, 1114, 1120, 1147, 1158, 1165, 1172, 1186, 1196, 1200, 1207, 1342, 1407, 1434, 1447, 1501, 1767, 1965, 1974, 1978, 1985, 1996, 1998, 2000, 2004, 2041, 2076, 2077, 2107, 2111, 2118, 2144, 2158, 2207, 2227, 2235, 2255, 2603, 2789, 2793; boek VII, r. 1374; boek IX, r. 663, 940; boek X, r. 1159, 1378; boek XII, r. 651, 666, 675, 684, 689, 703, 705, 709, 718, 724, 751, 970, 987, 1014, 1091; e) **Evax** – Griekse ridder; f) zoon van de voedster van Echites; g) later om zijn verdiensten verkozen tot koning van (H)Arragoen <Eua[x], Euaxe, Euaxse> *Limborch Frg*: H50, r. 73; H51A, r. 2, 6, 24, 31, 49, 52, 80, 101, 135, 170, 190, 202, 215, 222, 248, 262, 305, 311, 331, 339, 359; H51B, r. 2, 20, 22, 51, 58, 73, 94, 99, 100, 111, 119, 124, 129, 133, 145, 156, 162, 165, 183, 190; H52, r. 252, 260, 265, 271, 280, 294, 307, 311, 318, 336, 338, 367, 374, 389, 413, 420, 450, 458, 466, 480; H54,

r. 126; e) **Evax** – Griekse ridder, later koning van Aregoen; f) zoogbroer van Echites van Athenen – tweede echtgenote van koningin Sibilie van Arregoen; g) vriend van Echites van Athenen en beschermer van Magriete in Athenen – krijgt van koning Lodewijch van Vranckerich het zwaard Hantecleir – vecht mee in het door de Saraceense koning van Arabie belegerde Aregoen en wordt verliefd op koningin Sibilie van Arregoen – ensceneert na meer dan twee jaar liefdesziekte zijn eigen dood en ontmoet koningin Sibilie een jaar later in Sint Jacob – keert alleen terug in Aregoen, wordt herkend aan een kruis tussen zijn schouders en gekozen tot koning – verslaat de derde koning van Arabie – vindt Sibilie terug in Fenegen – doodt in Constantinopel sultan Karodoes van Babelonien; *Lymburch*: boek I, r. 1704, 1707, 1709, 1738, 1750, 1877; boek IV, r. 79, 84, 106, 428, 433, 447, 465, 1968, 1982, 2037, 2093; boek V, r. 19, 55, 73, 84, 114, 147, 176, 193, 201, 206, 212, 221, 234, 247, 251, 258, 276, 278, 307, 314, 329, 350, 355, 356, 375, 380, 385, 389, 401, 412, 418, 439, 446, 493, 497, 586, 673, 680, 709, 728, 759, 790, 798, 806, 820, 823, 824, 894, 901, 909, 942, 954, 991, 1006, 1019, 1049, 1078, 1107, 1111, 1129, 1136, 1154, 1157, 1185, 1206, 1240, 1275, 1295, 1307, 1338, 1342, 1353, 1360, 1398, 1412, 1416, 1443, 1448, 1479, 1487, 1493, 1501, 1508, 1511, 1516, 1537, 1561, 1569, 1573, 1578, 1594, 1603, [1605], 1685, 1693, 1697, 1698, 1715, 1730, 1741, 1755, 1761, 1763, 1772, 1788, 1797, 1830, 1870, 1887, 1892, 1904, 1909; boek VI, r. 23, 66, 112, 118, 147, 155, 161, 252, 265, 293, 319, 385, 399, 442, 488, 499, 522, 621, 626, 694, 742, 758, 771, 895, 942, 946, 954, 978, 999, 1010, 1055, 1059, 1085, 1090, 1112, 1118, 1145, 1156, 1163, 1170, 1194, 1198, 1205, 1337, 1404, 1425, 1488, 1752, 1947, 1955, 1959, 1966, 1977, 1979, 1985, 2022, 2058, 2088, 2092, 2099, 2123, 2137, 2180, 2185, 2204, 2212, 2232, 2582, 2637, 2772, 2776; boek VII, r. 1395; boek IX, r. 653, 787, 1039; boek X, r. 1265, 1487; boek XII, r. 950, 965, 974, 983, 988, 1002, 1004, 1017, 1023, 1050, 1146, 1151, 1379, 1408, 1509; e) **Evac** alias **Evac van Arragoen** nadat hij koning van Arragoen werd – Griekse ridder; f) neef van Etsijtes (van Athenen) – tweede echtgenoot van koningin Sybilla van Arragoen; g) beschermt Margrieta van Lymborch in Athenen – onderscheidt zich op toernooien als voortreffelijk ridder – vindt Etsijtes terug in Melanen en gaat met hem op bezoek in Lymborch – vertrekt naar het door koning Alant van Arabien/Barbarijen c.s. belegerde Arragoen – bevrijdt de aldaar gevangengenomen Etsijtes – trouwt na de dood van koning Terus van Arragoen met koningin Sybilla en wordt koning – strijdt mee met de Griecken tegen sultan Carodos van Babilonien c.s. – strijdt mee tegen de kalief van Baldac c.s. <[Evac], Evack, Evacx> *Margrieta van Limborch*: cap. 17, 21-25, 27-34, 36, 40-41, 45, 58, 60-65, 70-71, 73-77, 79, 83-89, [92], 96-97, 100-101, 103-107, 112, 115, 117.

Eveine a) [West PR: *Evain(n)e*]; b) echtgenote van [West PR: *Bo(h)ort 1*] de Gaunes – moeder van [West PR: *Bo(h)ort 2*] en [West PR: *Lionel 1*] – zuster van [West PR: *Helaine 2*]; e) **Eveine**; f) echtgenote van koning Bohort van Gaunes – jongere zuster van Eleyne; *Merlijn*: r. 11734.

Evelac zie **Evalac**

Eventius zie **Aventinus**

[Everaert] 1 a) Everaert – exemplarische Brabantse naam; e) **Eeraert**; f) jongste broer van koning Magnus van Deenmerke en Godevaert van Deenmerke; g) schatbewaarder; *Denensage*: r. 140, 217.

Everaert 2 e) **Everaert** – ridder aan het hof van hertog Otto van Lymborch; g) metgezel van Coenraet – zoekt met hem, in ruil voor een geldelijke beloning, Margrieta van Lymborch in ‘heel’ Europa; *Margrieta van Limborch*: cap. 10, 14.

Everardijn a) benaming van zwervende bedelmonniken met een meer dan dubieuze reputatie – “Op de conciliën te Mainz in 1261 en te Salzburg in 1274 werden daarom maatregelen genomen tegen deze „*quaestuarii* en *clerici vagabundi*, quos vulgus *Eberhardinos vocat*, quorum vita Deo odibilis, etiam Laicos scandalisat, (et qui vitam ducunt reprobam et infamem.” [Willem van Hildegaersberch, *Gedichten*, ed. Bisschop en Verwijs, ‘Verklarende woordenlijst’, p. 269] – de herkomst is onbekend al wordt wel Eberhard von Regensburg¹ als stichter / patroon aangewezen, die van 1200 tot 1246 aartsbisschop van Salzburg was en stierf terwijl hij geëxcommuniceerd was; e) **Everardijn** – armoedzaaier; *Boerden*: XVI, r. 41.

[Everart] e) **Everhart** – ridder uit Vranckriche; g) vriend van Morant – begeleidt Karl Meynet naar Galaffers – gedood door Bremunt <Everhardes, Everhartz, Evert> *Karl Meinet*: r. A27, 44, 54; A28, 45; A30, 7, 12, 15; A38, 8, 33; A40, 13; A43, 12, 20; A45, 32; A50, 30; A61, 3; A82, 23; A83, 21, 33, 48, 56; A84, 5; A86, 37, 49, 58, 60; A87, 17; A95, 23, 65; A96, 6, 61; A219, 21.

Everdingen h) Everdingen² aan de rivier de Lek³ in Zuid-Holland; i) **Everdingen** – correspondeert met **Elverdinghe** (in *Reynaert Prz*) – “tusschen Honthorst en Everdingen” – waar Reynaert en Ysegrim een veulen proberen te verschalken; *Reynaerts Hst*: r. 3997.

Everhart zie **[Everart]**

Evert zie **[Everart]**

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Eberhard_von_Regensberg

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Everdingen.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Lek_River

Everwijn h) [Graesse: Eboracum]¹ — York² in Yorkshire, Engeland – in het jaar 71 als ‘versterkte stad’³ gesticht door de Romeinen op de plaats waar de rivier de Foss⁴ uitmondt in de rivier de Ouse⁵ – waar keizer Constantius I van Rome stierf; i) **Everwijn** – waar keizer Constantijn geboren was; *Lanceloet*: boek IV, r. 9787.

Ewangeliste, Jan zie [Jan Evangelist, sent]

Ewangeliste, Johan zie [Jan Evangelist, sent]

Exadius a) de Lapith⁶ Exadius [*Metamorphoses* XII, 266]⁷; e) **Exadius**; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27177.

Exateus a) Oxatres⁸; e) **Exateus** – Perzisch ridder; f) broer van koning Daris van Percen; g) hangt Bessus en Narbesines, de moordenaars van koning Daris, op – vecht vervolgens met de Grieken tegen de Scythen, de Indiërs en Subdraken <Exateuse, Meacreus, Oxaertreus, Oxateus> *Alexanders geesten*: boek III, r. 255; boek VIII, r. 826, 838, 1103, 1179, 1205; boek IX, r. 310, 835; boek X, r. 1128.

Exceleonesa e) **Exceleonesa**; f) dochter van keizer Tybas – zus van Corvelin – geliefde van Turias; g) verliefd op Turias – raakt zwanger; *Turias ende Floreta*: p. 41-43, 45-55, 57-60.

Exiona zie **Esioene**

Exione zie **Esioene**

Ezechias a) Hizkia⁹ [2 *Koningen* 18, 1]¹⁰; b) zoon van de goddeloze Achaz; c) koning van Judea (715- 686 v.C.); e) **Ezechias** – koning van Judea in Jherusalem; g) heilige koning – roeit de afgodendienst uit en herstelt de Joodse wet – God verlengde na een ziekte zijn leven met vijftien jaar; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 847.

Ezechiël a) [A-Z 3: Ezechiël]¹¹ — de profeet Ezechiël¹² [*Ezechiël* 1, 3]¹³; d) onder koning Jojachin van Juda weggevoerd naar Babylon; e) **Jezechiël**; g) voorziet dat de

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Eboracum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/York.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/York#Early_history

4. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Foss

5. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Ouse,_Yorkshire

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Oxyathres_of_Persia

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hezekiah>

10. http://vulgate.org/ot/2kings_18.htm

11. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0016.php#a015

12. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ezechiel>

13. http://vulgate.org/ot/ezechiel_1.htm

Joden nog lang in Babilone gevangen zullen blijven; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 891; e) **Ezechiël**; g) auctoritas; *Gulden legende*: [P]; e) **Ezechiël** – vooraanstaand en gezaghebbend profeet <Jezechiël> *Leven ons Heren*: r. 287, 4238.

F

[laatste update F: 24-04-2024] ¹

F zie P****

F zie Ph****

F zie V****

Fabius, Quintus zie **Quintus Fabius**

Faburijn a) [Moisan I, 1: FABURIN(S)]; e) **Faburijn** (or. Fabur(in)) – koning van Wenden lant – bondgenoot van Sornagur; g) raadt Sornagur aan de oorlog tegen Vrankerike te beginnen <Faburine> *Parthonopeus*: r. 1511, 1536, 1595, 1618; fragm. V, r. 86.

Faciatene zie **Fasiatene**

Facierdon a) als eigennaam begrepen, maar een verbastering van ‘satyroen’ (sater²): “Mortalis ego sum et unus ex accolis eremi, quos uario delusa errore gentilitas Faunos Satyrosque et Incubos colit.” [Hieronymus, *Vita Pauli*: (8)]³ – parafrase in *Der naturen bloeme*, ed. CD-ROM *Middelnederlands I*, 288 e.v.; e) **Facierdon** alias **Famioen** – “Ic ben die heyden Famioen, /Gheheten oec Facierdon”; g) van voren/boven een man, van achteren/onder een geit en met twee bokkehoorns op zijn voorhoofd – heet de naar de heremiet Paulus zoekende sentte Anthonys welkom en wijst hem de goede richting naar Paulus’ verblijfplaats in de woestijn <Saytiroen> *Troyen*: r. 13814.

Faeez a) or. faees, bedoeld zijn: feeën⁴ – in het Middelnederlands abusievelijk als eigennaam geïnterpreteerd – zie ook **Feien**; e) **Faeez**; *Meluzine*: fol. A5vb.

[Faeljuweel] zie **Fajuweel**

Faymoen zie **Famioen**

Fajuweel h) or. Fayel, het huidige Fayet,⁵ onder de rook van Saint-Quentin in Vermandois, Frankrijk; i) **Fajuweel** – kasteel/stad op twee dagreizen van Parijs – graafschap van Florant <Faeljuwele, Fajuweele, Famweele> *Couchi*: fragm. PI, r. 24, 46, 157, 202, 257, 294; fragm. VI, r. 69, 94, 209, 232, 331,

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Satyr>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/jerome/vitapauli.html>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fairy>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Fayet.kmz

385; fragm. VII, r. 339, 748, 754, 1338, 1682, 1775, 1803, 1836, 1939, 2035, 2277, 2278.

Facua e) **Facua** (or. Facua) – koningin van Laurencen; f) echtgenote van koning Fanus – moeder van Latijn met Hercules als vader; g) verleidt Hercules, die koning Euander beloofd heeft te wachten tot de voltooiing van de voor hem bedoelde tempel, tot een liefdesrelatie, die abrupt ophoudt als haar doodgewaande c.q. -gehoopte echtgenoot plotseling terugkeert; *Hercules*: cap. [21].

[Facunden, sent] a) de heilige Facundus¹ († ca. 300) [Moisan I, 1: FAGON (SAINT) 1], metgezel van de heilige Primitivus (zie **[sent Prumtis]**); d) martelaar onder Atticus en Pretextatus – vereerd in het plaatsje Sahagun² aan de rivier de Cea³ in Léon, Spanje – feestdag 27 november – het klooster dat in de tekst vermeld wordt, werd waarschijnlijk al in de vierde eeuw gebouwd ter ere van sint Claudius,⁴ die samen met zijn broers in Galicië de marteldood stierf – volgens *Pseudo-Turpinus* was Karel de Grote de stichter van dit klooster; e) **sente Facunden**; g) genoemd samen met sente Prumtis – Karl Meinet sticht ter ere van deze twee heiligen in Hyspanien een klooster op de plaats, waar een bos groeide uit de lansen van zijn ridders; *Karl Meinet*: r. A346, 24.

Falant e) **Falant** – Saraceense koning van Cosdrijn; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door Jonas van der Forraken; *Lymburch*: boek VII, r. 158.

Falasiën h) [Moisan I, 2: FALISE 2]; i) **Falasiën** – stad of land van de Sarazijnse koning Brandesier – waar het Casteel Fort gelegen is – waar Brandesier en Lucra hun legers verzamelen om Angorien te ontzetten; *Valentijn ende Oursson*: cap. 54-55.

[Falent] a) [West PR: Sinelant] [Sommer VIII: Sinelant, var. Fladant*]⁵; e) **[Falent]** – ridder, één van de Sennen; g) in Carmelide gedood [?] door koning Artur <Falente> *Merlijn*: r. 18265.

Falcalone zie **Vaucoloen**

Falkalone zie **Vaucoloen**

Falkalor zie **Vaucoloen**

Falke zie **Falkus**

Falkenstein zie **[Valkenstein]**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Facundus_and_Primitivus

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sahagún.kmz

3. https://es.wikipedia.org/wiki/R%C3%ADo_Cea

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Marcellus_of_Tangier#Claudius.2C_Lupercus.2C_Victorius

5. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/76>

Falckarde h) vermoedelijk Valcarlos¹ (Bask. Luzaide) [Moisan I, 2: VAL CARLOS] in de Spaanse Pyreneeën nabij Roncesvalles – hetzelfde als **Karels dale**;

i) **Falckarde**; *Karl Meinet*: r. A435, 27.

Falcolone zie **Vaucoloen**

Falkolone zie **Vaucoloen**

Falcolör zie **Vaucoloen**

Falkus a) in de *Enfance d'Ogier* heten de halfbroers van Ogier: Corras, Hues en Giboués; e) **Falkus**; f) halfbroer (uit het tweede huwelijk van Gottfried van Dennemarck) van Ogier von Dennemarck – broer van Garnier; g) verrader, moet in opdracht van zijn moeder Ogier doden die na de dood van zijn vader terugkeert naar Dennemarck, door Ogier gedood nadat ook Garnier al was gedood <Falke> *Ogyer*: r. 4734, 4737.

Fallax a) sprekende naam: 'bedrieglijk'; e) **Fallax**; f) zoon van Justiniaen – broer van Ysabele; g) legt een hinderlaag voor Flandrijs, maar wordt door hem gedood <Fallaxe> *Flandrijs*: r. 312, 319, 341, 352, 359, 395, 422, 437, 442, 445, 487, 502.

Falos zie **Paton**

Famaba a) [Constans: FORBANTA]²; e) **Famaba** – koning; f) vader van Diomedia; g) overwonnen door Achilles; *Troyen*: r. 32847.

Famagosse h) [Graesse: Fama augusta]³ — Famagusta⁴ op het eiland Cyprus⁵; i) **Famagosse** – stad in Cypers – door de sultan van Damasco en zijn Saracenen belegerd omdat de koning van Cypers weigerde zijn dochter Hermine aan de sultan uit te huwelijken <Famagossen, Famagosse> *Meluzine*: fol. G1va, G2va, G4va, G6rb, G6va, H3ra, H4rb, I2va, I2vb, I6ra, K1rb, K1va.

Famiel a) [Constans: FANOËL]⁶ [Guido delle Colonne, *Historia destructionis Troiae*, liber V: Fanuel] – vermoedelijk een verlezing van de Latijnse naam; e) **Famiel** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9581, 11316.

Famioen a) als eigenaam begrepen, maar een verbastering van 'faunoen' (faun⁷): "Mortalis ego sum et unus ex accolis eremi, quos uario delusa errore gentilitas Faunos Satyrosque et Incubos colit." [Hieronymus, *Vita Pauli*: (8)]⁸ –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valcarlos.kmz

2. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/52>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Fama-augusta>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Famagusta.kmz

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Zypern>

6. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/52>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Faun>

8. <http://www.thelatinlibrary.com/jerome/vitapauli.html>

parafraze in *Der naturen bloeme*, ed. *CD-ROM Middelnerlands I*, 288 e.v.; e) **Famioen** alias **Facierdon** – “Ic ben die heyden Famioen,/Gheheten oec Facierdon”; g) van voren/boven een man, van achteren/onder een geit en met twee bokkehoorns op zijn voorhoofd – heet de naar de heremiet Paulus zoekende sentte Anthonys welkom en wijst hem de goede richting naar Paulus’ verblijfplaats in de woestijn <Faymoen> *Troyen*: r. 13813.

Famius a) Faunus¹ – Romeinse bos-herdersgod – zie ook **Fanus**; b) zoon van Picus – vader van Latinus; e) **Famius** [lees: Faunus]; f) vader van koning Latyn – zoon van Pitus – kleinzoon van Saturnus; *Troyen*: r. 37197, 37199; e) **Faucius**; f) vader van koning Latijn – zoon van Pytus – kleinzoon van Saturnus; *Troyen Prz*: fol. 143rb.

Famogosse zie **Famagosse**

[**Famweel**] zie **Fajuweel**

[**Faneel**] a) [West *PR*: **Favel**]; e) [**Faneel**] – ridder, één van de Sennen; g) bij Logres gedood door Agrawein <Fanelen> *Merlijn*: r. 20538.

Fanemarcuris h) or. Fanum Mercurii (Tempel van Mercurius); i) **Fanemarcuris** – stad in de omgeving van België die uiteindelijk in handen van Julius Cesar komt; *Caesar Prz*: fol. 45v.

Fanuel e) **Fanuel** (or. Fanuel) – heer van de stad Arine – leenman van Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 19.

Fanus a) or. Fanus – zie ook **Famius**; e) **Fanus** – koning van Laurencen; f) zoon van koning Pricus – gehuwd met Facua; g) van zijn afwezigheid maakt de jonge, eenzame koningin Facua gebruik om een relatie met Hercules aan te gaan, waaruit een zoon, Latijn geheten, geboren zal worden; *Hercules*: cap. [21].

Fanumartis zie **Marsenkerck**

Far i) **Far** (or. Far) – stad(je) bij Pheson; *Cassamus*: r. 983.

Faradin a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: FARADIN D’AQUILÉE]; e) **Faradin** – Saraceense admiraal in dienst van de Turkse koningin Torele; g) roept op tot wraak voor de dood van koning Putiblas van Turckien en koning Yvorijn jr. van Mombrant – aanwezig bij de belegering van Rotsefluer; *Malegijs*: p. 324, 332, 333, 335.

Faragus e) **Faragus** (or. Ferragu) – Sarazijnse reus en koning van Portugael; f) neef van Dormandijn – gehuwd met een vrouw uit Spangien; g) int Belesante (en Blandemijn) als ‘tol’ en geeft haar als gezelschapsdame aan zijn echtgenote – bedriegt Valentijn en Oursson en zet hen gevangen – onthoofd door hertog Savorijn van Aquitanien als hij zich niet tot het christendom wil bekeren; *Valentijn ende Oursson*: cap. 6, 15, 19, 21-31.

Faragut zie **Ferragute**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Faunus>

Farfar h) [Graesse: *Orontes fluvius*]¹ — de rivier Nahr BarBar/Nahr PharPhar²/Nahr ParPar alias de Orontes,³ die ontspringt in de Beka-vallei in de Libanon, door Syrië noordwaarts stroomt via Hims⁴ en Hama⁵ naar Antiochië⁶ (nu in Turkije) en in de Middellandse Zee uitmondt bij Seleucia Pieria,⁷ het tegenwoordige Samandagi, ten tijde van de Kruistochten Sente Symeone geheten [*Spiegel historiael* IV³, 16, 10]⁸ – de informatie in *Alexanders geesten* en de *Historie van Troyen* is verwarrend, omdat Jacob vermoedelijk niet de stad Damascus⁹ [waar doorheen de rivier Barada stroomt] bedoelt, maar het land Damascus – correct is Lodewijc van Velthem: “Farfaer es oec ene riviere,/Ende loep[t] ane Anthio[c]hen sciere.” [*Spiegel historiael* V¹, 13, 17]¹⁰;
 i) **Farfar** – “Daer staet in dat selve lant/Ene stat, die Damasch heet,/Daer ene flume dore gheet,/Die Farfar gheheten es” <Farrant> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1121; i) **Farfat** – “Daer staet in dat selve lant/Damas, die stede, nadat ic weet,/Daer een fluvie doer gheet,/Die Farfat geheiten es.”; *Troyen*: r. 28616.

Farien zie **Pharien**

Farn(a)gut zie **Ferragut**

[Faroen] a) or. Pharés, bondgenoot van Sornegur; e) **[Faroen]** – Saraceen;
 g) verslagen door Parthonopeus <Faroene> *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2vb, 16.

Faros zie **Pharos**

Farracude zie **Ferragut**

Farracuc zie **Ferragut**

Farramont 1 a) [West PR: **Pharamon**, var. **Faramon(t)**] – geïnspireerd op de legendarische stamvader van de Franken/Fransen (zie **Farramont 2**); e) **Farramont** – koning van Vrancrike ten tijde van koning Ban van Benewijc – leenman van Uterpandragoen; f) vader van Frole; *Lanceloet*: boek II, r. 34921.

Farramont 2 a) Faramond¹¹; b) zoon van Marcomir I – vader van Clodius V; c) koning van Westphalia; d) ‘legendarische’ stamvader van de Fransen;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Orontes-fluvius>

2. http://vulgate.org/ot/2kings_5.htm

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Nahr_al-Asi

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hims.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hama.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antakya.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Seleucia_Pieria.kmz

8. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie04_01/maer002spie04_01_0004.php

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Damascus.kmz

10. https://www.dbnl.org/tekst/velt003spie02_01/velt003spie02_01_0002.php

11. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pharamond>

e) **Farramont** – eerste koning van Vrankerike; f) nakomeling van Marcomiris – vader van Ludoen; g) rechtvaardig vorst; *Parthonopeus*: r. 277.

Farrant zie **Farfar**

Farrant zie **Ferrant**

Farron zie **Ferrant**

Farruck zie **Ferragut**

Farssan zie **Sarffan**

Fasiatene h) or. Prasiaca¹ [Julius Valerius, *Res gestae Alexandri Macedonis* III, 23]² var.

Phasiacem – stad en land aan de oever van de rivier de Ganges ter hoogte van het historische Pataliputra³; i) **Fasiatene** – havenstad in Oost-Etyopen c.q. [?] Endi, in de buurt waarvan de Manen Boom en de Sonnen Boom staan <Fasiatene, Fasiacen> *Alexanders geesten*: boek X, r. 538, 583, 825, 854.

[Fasis, die] h) [Graesse: Phasis fluvius]⁴ — de Phasis⁵ (nu de Rioni geheten), rivier bij Colchis, uitmondend in de Zwarte Zee bij het huidige Poti⁶ in Georgië;

i) **Fasis** – rivier – nabij Bacteren, de Caucasus en Amasonia/der Maechden lant <Phacis, Plasis> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1272; VIII, r. 139;

i) **Fathidos** – rivier op Colchos, waar Jason en de Argonauten aan land komen – rivier in het noorden van Asia, nabij Bracten lant <Plasis> *Troyen*: r. 1044, 28813.

Fastus zie **Faustus**

Fathidos zie **[Fasis, die]**

Fauceroen a) [Moisan I, 1: FAUSERON 14]; e) **Fauceroen** – Saraceense koning;

g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 1542, 1799.

Fauchart zie **Fausaert 2**

Faucius zie **Famius**

Fauk zie **Fouken van Morlioën**

Fauken land zie **Vrankerike**

Fauken von Morlyon zie **Fouken van Morlioën**

Fauke von Ferres zie **Fouken van Morlioën**

Fauke von Parys zie **Foukijn van Parijs**

Faunone, die a) bedoeld worden (de) Ichtiofagi,⁷ lett. ‘viseters’ – exotisch monstervolk, – zie ook **[Ichtiofagiten, die]**; e) **Raumoën** (hs. München): “Raumoën heten si” – volk dat woont aan de rivier Ebigmaris in Endi;

1. <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0064:entry=prasiaca-geo>

2. <http://tinyurl.com/Julius-Valerius>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pataliputra>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Phasis-fluvius>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Phasis_%28river%29

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Poti.kmz

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ichthyophagi>

g) lopen naakt – zijn negen voet lang – eten rauwe vis – vluchten door in de rivier onder water te duiken; *Alexanders geesten*: boek X, r. 414;

e) **Faunone** – volk dat woont aan een rivier; g) verder als boven; *Alexanders geesten*: fragm. E II, r. 414.

Fausaert 1 e) **Fausaert** (or. Faussart) – samen met Justamon bode van koning Belligant; g) krijgt de koorts bij het aanschouwen van koning Kaerle die Groote <Fausairt, Fausairts, Faussaert> *Galien Rethore*: cap. [42], [48]-[49].

Fausaert 2 j) van Ofra. Fanchon, Faussart – lett. ‘ponjaard’, ‘degen’; k) **Fausaert** – zwaard van Madageer <Faucharde, Fauchart> *Valentijn en Nameloos*: fragm. de Vreese, r. 30, 36, 40, 65.

Fausairt zie **Fausaert 1**

Fauseroen a) or. Fauseron – Moisan vermeldt ‘Falsaron’ als een typisch Saraceense koningsnaam; e) **Fauseroen** – Saraceense emir; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20103.

Fausette van Tudele e) **Fausette van Tudele**; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardoel; *Ferguut*: r. 5179, 5528.

Faussaert zie **Fausaert 1**

Faustus a) zie ook **Flauskus van Galileen**; e) **Faustus** – Saraceense koning van Galilee; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door Echites van Athenen <Fastuse> *Limborch*: boek VII, r. 155, 221, 266;

e) **Fastus** – Saraceense koning van Galilee; g) verder als boven <Fastuse> *Lymburch*: boek VII, r. 154, 220, 265.

Favele j) [Moisan I, 1: FAUVEL] – lett. ‘rossig’; k) **Favele** – met geelblonde manen – paard van Gautier, aan hem gegeven door Aupatrijs; *Parthonopeus*: r. 6969, 7020.

Faveroen a) [West PR: Fausaron] – Saksische koning; e) **Faveroen** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen door koning Bohort van Gaunes <Faveroene> *Merlijn*: r. 23050, 23060, 23071.

Favoles zie **Phavoles**

Favones e) **Favones** (or. Favanes) – ridder; g) valse raadgever van koning Karel – steunt Macharis; *Sibilla*: r. 102.

Feacomes a) de centaur¹ Phaeocomes [*Metamorphoses* XII, 431]²; e) **Feacomes** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – wordt verwond door Nestor; *Troyen*: r. 27474.

Feax a) Phylax [*Alexandreis* III, 59]³; e) **Feax** – Perzisch strijder; g) verslagen door Antigonus; *Alexanders geesten*: boek III, r. 97.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

Fedra a) [A-Z 1: **Phaidra & Hippolytos**]¹ — Phaedra² – in Ovidius' *Heroides*³ schrijfster van brief IV⁴ aan Hippolytus – zie ook **Phedra**; e) **Fedra**; f) dochter van koning Minos van Creten – zuster van Adriana – echtgenote van Theseus – stiefmoeder van Ypolitus; g) vat een brandende liefde op voor haar stiefzoon Ypolitus, die hier wijselijk niet op ingaat – beschuldigt hem valselijk bij haar echtgenoot Theseus van ongewenste intimiteiten – voor straf gedood door Dyana met een donderklap – exemplarisch incestueus <Fedren> *Minnen loep*: boek III, r. 452, 455, 537, 551; boek IV, r. 211.

Feer, Porte dou zie **Porte dou Feer**

Feien h) or. faés, lett. 'betoverd' – hier geïnterpreteerd als toponiem – zie ook **Faez**; i) **Feien**; *Aiol*: r. 5.

Felheit j) or. Felonie – vermoedelijk op te vatten als een beschilderd reliëf,⁵ voorstellend Boosaardigheid – als ongewenst persoon buiten de Vergier geplaatst; k) **Eelheit** – beeld op de muur van de Vergier – met een lelijk en gerimpeld uiterlijk; *Rose C*: r. 159; k) **Felheit** – idem; *Rose V*: r. 161.

Felix e) **Felix** (or. Felis) – heremiet in Brittangien; g) redt de tweelingzonen van de aan de dood ontsnapte Helena van Constantinopolen uit de klauwen van een wolf en een leeuw – noemt hen Lion en Erm – zorgt 16 jaar voor hen en deelt hen dan mee dat zij vondelingen zijn – krijgt opdracht van een engel om naar Tours te gaan om koning Henrick van Engelant in te lichten over zijn zonen – wordt mishandeld door de portier van de bisschop van Tours maar gewroken door Martijn; *Helena van Constantinopolen*: cap. [13], [18], [29].

Felix zie **Fenix 2**

Felle Gewat zie **Sorgelijcste Gewat, dat**

Felle metten Grijsen Baerde, die a) taboenaam en alias van de vos Reynaert (zie **Reynaert 1**); e) **die Felle metten Grijsen Baerde** – correspondeert met **die Felle mitten Roden Baerde** (*Reynaert F*) <Fellen metten grijsen baerde> *Reynaert A*: r. 60.

Felle mitten Roden Baerde, die a) taboenaam en alias van de vos Reynaert (zie **die Felle metten Grijsen Baerde en Reynaert 1**); e) **die Felle mitten Roden Baerde** – correspondeert met **die Felle metten Grijsen Baerde** (*Reynaert A*) <Fellen mitten roden baerde> *Reynaert F*: r. 60.

Felle Wout, dat h) lett. 'het boosaardige bos'; i) [**dat Felle Wout**] – waar de Borchgraaf van Couchi drie jaar ellendig verblijft [?] <den Fellen Woude> *Couchi*: r. 3-659; i) **dat Felle Wout** – gevaarlijk woud – heerlijkheid van

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0114.php#a113

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Phaidra>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her4.shtml>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Relief>

Amelant – waarin de Ridder metter Mouwen op avontuur gaat <Fellen Woude, Felle Wout sonder Genade, Wout Fel, Wout sonder Genade>
Mouwen: r. 546, 558, 799, 924, 1077, 1284, 1333, 1376; fragm. r. 215.

Felloen zie **Fellon 2**

Fellon 1 a) lett. ‘de boosaardige’ – mogelijk dezelfde als **Frole**; e) **Fellon** – baljuw te Parijs; g) heeft in Parijs de Romeinse wet ingevoerd – vecht een tweekamp met koning Artur uit – verliest en wordt gedood; *Lanceloet*: boek IV, r. 9861, 9875.

Fellon 2 a) lett. ‘de boosaardige’; e) **Fellon** – dwerg in dienst van Amelant en berijder van het paard Morele; g) verpleegt de gewonde Amelant en ook de Ridder metter Mouwen – weigert de overgave van zijn heer te accepteren – in gevecht met de Ridder metter Mouwen gedood <Felloen, Fellone, Fellons> *Mouwen*: r. 959, 968, 982, 988, 989, 1001, 1004, 1010, 1016, 1031, 1034, 1053, 1096, 1110, 1117, 1120, 1142, 1148, 1164, 1165, 1225, 1278.

Fellon, Casteel zie **Casteel Fellon**

Femenie h) [Constans: FEMENIE]¹ [Moisan I, 2: FEMENIE] – lett. ‘vrouwenland’ – zie ook **Amasonia** en [dat **Magedenlant**]; i) **Femenie** – koninkrijk: de koningin is de geliefde van Celidys; *Troyen*: r. 10269.

Fenegien zie **Venegien**

Fenemars zie **Marsenkerck**

Fenicen h) [Graesse: **Phoenice (regio)**]² — Fenicië³ – gelegen in de Levant (zie **Lavanten**) – strook land aan de Middellandse Zee met als hart het huidige Libanon – met een aantal in de Oudheid zeer belangrijke handelssteden: Akko,⁴ Bayrut,⁵ Byblos,⁶ Sidon⁷ en Tyrus⁸; i) **Fenicen** – in Asia, met de steden Tyren en Cydoen – vernoemd naar Fenix <Fenicen lant> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1127, 1133, 1140, 1863; i) **Yfenijs** – toenaam van **Herman van Yfenijs**; *Partbonopeus*: r. 6596; i) **Fenicen** – land in Asia – genoemd naar Fenix 1 – bewoond door heidense zeerovers – waar Ulixes strandt tijdens zijn terugtocht na de val van Troje <Fenicein lant, Fenicen lant> *Troyen*: r. 28622, 28626, 28633, 34656.

Feni(j)s zie **Fenix 2**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Phoenice-regio>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phoenicia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Akko.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayrut.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Byblos.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saida.kmz

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sour.kmz

- Fenise, die** a) de Feniciërs (zie **Fenicen**); e) **die Fenise** – de inwoners van Fenicen; g) onderworpen door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek III, r. 583, 588.
- Fenix 1** a) Phoinix/Phoenix¹; b) zoon van Agenor van Tyrus; e) **Fenix**; f) zoon van Agenor – broer van Cadmus en Cilix en van Europa en Dido; g) naar wie Fenicen is genoemd; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1128; e) **Fenix**; f) zoon van Agenor; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28623.
- Fenix 2** a) [Constans: PHILITHOAS, var. PHELIPON],² koning van Caledoine; e) **Fenix** – koning van Calcedoen; f) oom van Anchilocus/Santipus van Caladone; g) bondgenoot van de Grieken in de oorlog tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Felix, Fenijs, Fenys, Filippoen> *Troyen*: r. 7133, 9688, 10550, 10838, 10858, 12680, 12874, 16617, 16672, 16704, 16736, 20097.
- Fennis** zie **Remus van Cisonie**
- Fenus** a) or. Felis/Fenix – Saraceense koning van Naples (zie **Nabels**) in Espagne in de ‘version aristocratique’ – in de ‘version populaire’ heet hij Galerien(s) en is hij koning van Aumarie (zie **Almerien**) in Espagne; b) broer van hertogin Sebile van Montoire – gehuwd met de zuster van de koning van Hongerie – vader van Floire; d) rooft de moeder van de ongeboren Blanche flor die een pelgrimstocht naar Compostella maakt; e) **Fenus** – heidense koning van Spaenge; f) vader van Floris; g) rooft de moeder van de nog ongeboren Blancefloer die een pelgrimstocht naar Rome maakt – laat Blancefloer in Nicle verkopen om de liefdesverhouding tussen haar en Floris te beëindigen; *Floris ende Blancefloer*: r. 94, 102, 494; e) **Venus** – heidense koning van Spaengien; f) vader van Floris – broer van Sente/Sybijle; *Floris ende Blancefleur*: cap. [1].
- Feragio** e) **Feragio** (or. Ferragui) – Saraceen; g) ridder van koning Corboran – doodt Jan, zoon van de koning van Ingelant; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 33.
- Feragu** a) correspondeert in de Oxford-versie van het *Chanson de Roland* met de Saraceen [Moisan I, 1: MAËLGUT], overwonnen en gedood door Gautier de l’Hum – zie ook **Ferragut** [?]; e) **Feragu** – “Ic was die verwan Feragu, /Dumes neve, metten darden.”; *Roelant*: r. 1515.
- Feracuyt** zie **Ferragut**
- Ferant** a) [West PR: Freelenc] – Saks; b) neef van [West PR: Maloré]; e) **Ferant** – ridder, één van de Sennen; f) verwant van Maleure; g) in Carmelide gedood door koning Artur; *Merlijn*: r. 18637, 18646, 18651.
- Ferant** zie **Ferrant**

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Phoenix_\(son_of_Agenor\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Phoenix_(son_of_Agenor))

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/74>

- Ferant van Persen** e) **Ferant van Persen** – Saraceense vorst van Persen;
g) bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen; *Margrieta van Limborch*: cap. 75-76.
- Ferdelant** e) **Ferdelant** – Saraceense sultan van Damast; f) vader van Absolon;
g) draagt een baard (met vlechten) – wil zijn zoon huwen met de Christin Aurora, de dochter van de koning van Cecilien – belegert en vernietigt Cecilien als hem dit wordt geweigerd; *Malegijs*: p. 214.
- Fereseen, die** a) de Perizzieten/Ferezei¹ – Kanaänitische volk [*Genesis* 13, 7]²; e) **die Fereseen** – volk; g) tegen wie Moyses vecht; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 661.
- Ferguut** a) [A-Z 6: **Ferguut**]³ [West VR: **Fergus**] — Fergus⁴/Ferguut,⁵ alias ‘le chevalier au biel escu’/‘die riddere metten witten scilde’; b) oudste van drie zonen die de wonderlijk rijke boer [West VR: **Soumilloit**] (“uns vilains de Pelande”, die een kasteel bewoont in Ingegal op een grote rots aan de oever van de Ierse Zee) verwekt heeft bij een anonieme adellijke vrouw – ‘geliefde’ en latere echtgenote van [West VR: **Galiene**]; d) de Schotse toponiemen in de *Fergus* hebben aanleiding gegeven tot de veronderstelling dat Soumilloit en Fergus refereren aan historische Schotse personen en dat deze Arturroman in verzen een ancestrale roman zou zijn, maar deze ‘Schotse these’ kan als achterhaald beschouwd worden nu wij wat meer weten over de herkomst van de auteur (graafschap Namur [?], prinsbisdom Luik [?]) en de literaire constructie van de *Fergus*, waarin het Schotse landschap een literaire rol (Escosse - Escu) speelt, en er absoluut géén bewijs is van een Schotse herkomst of een Schots mecenaat, zoals in verouderde literatuur beweerd of verondersteld wordt – de spelling “ferragute” in het colofon van de corrector wijst mogelijk op contaminatie met de Saraceense reus Ferracutus (zie **Ferragut**) uit onder andere de *Pseudo-Turpin*; e) **Ferguut** alias **die Ridder metten Witten Scilde** alias **die Witte Ridder** – boerenzoon die Arturridder wil worden; f) zoon van de dorper Somilet en een adellijke vrouw – geliefde en latere echtgenoot van Galiene; g) tot ridder geslagen door koning Artur – overwint de Zwarte Ridder – verovert het Witte Scilt – doodt de reuzin Pantasale en de reus Lokefeer – berijdt het paard Pennevare – overwint op het slottoernooi alle Tafelronderidders behalve Gawein, met wie hij weigert te vechten en die hij in plaats daarvan zijn paard en zijn diensten aanbiedt – door zijn huwelijk met Galiene koning van Rikenstene <Fergut, Fergute, Ferguts, Ferguuts,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Perizzites>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_13.htm

3. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0027.php#a026

4. <https://tinyurl.com/Fergus-Ferguut>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Fergus

Ferragute > *Ferguut*: r. 597, 761, 773, 776, 781, 819, 860, 889, 911, 915, 944, 975, 988, 991, 997, 1042, 1058, 1065, 1072, 1074, 1091, 1097, 1113, 1141, 1147, 1149, 1203, 1211, 1215, 1224, 1259, 1267, 1290, 1292, 1306, 1327, 1353, 1357, 1361, 1428, 1434, 1444, 1466, 1469, 1480, 1495, 1536, 1553, 1557, 1567, 1582, 1593, 1620, 1653, 1663, 1670, 1680, 1688, 1702, 1723, 1727, 1745, 1757, 1785, 1798, 1803, 1809, 1818, 1835, 1844, 1848, 1862, 1865, 1866, 1893, 1946, 1956, 1960, 1962, 1965, 1975, 1981, 2025, 2035, 2041, 2046, 2056, 2143, 2176, 2202, 2205, 2210, 2219, 2234, 2243, 2249, 2271, 2291, 2342, 2349, 2354, 2376, 2380, 2394, 2401, 2416, 2430, 2433, 2443, 2457, 2462, 2488, 2494, 2514, 2524, 2537, 2558, 2559, 2563, 2575, 2587, 2593, 2602, 2606, 2619, 2622, 2631, 2647, 2662, 2670, 2672, 2675, 2682, 2686, 2688, 2694, 2704, 2723, 2726, 2729, 2731, 2737, 2743, 2751, 2756, 2760, 2785, 2790, 2820, 2832, 2836, 2854, 2899, 2926, 2976, 3011, 3019, 3024, 3033, 3073, 3087, 3096, 3100, 3146, 3152, 3154, 3184, 3189, 3190, 3194, 3200, 3214, 3219, 3226, 3228, 3234, 3238, 3240, 3252, 3256, 3274, 3290, 3308, 3330, 3362, 3370, 3381, 3387, 3390, 3392, 3407, 3412, 3418, 3428, 3434, 3443, 3452, 3488, 3532, 3546, 3550, 3552, 3556, 3562, 3568, 3576, 3588, 3590, 3596, 3600, 3602, 3608, 3616, 3621, 3623, 3642, 3688, 3737, 3744, 3750, 3762, 3772, 3775, 3790, 3798, 3802, 3808, 3811, 3865, 3890, 3924, 3937, 3959, 3968, 3969, 3995, 4041, 4046, 4055, 4069, 4084, 4090, 4116, 4165, 4430, 4440, 4454, 4679, 4698, 4719, 4730, 4738, 4755, 4760, 4764, 4787, 4791, 4797, 4800, 4918, 4983, 5106, 5122, 5145, 5214, 5229, 5236, 5271, 5289, 5348, 5352, 5364, 5380, 5480, 5489, 5496, 5503, 5524, 5540, 5558, 5568, 5575, 5587, 5597.

Feriant zie **Ferrant**

Ferie zie **Fire**

Feris zie **Pheris**

Fermijn e) **Fermijn** – bisschop van Colene; f) broer van graaf Gwijde van Austoen, van de koning van Scotlant en van de koning van Yerlant – oom van Buevijn van Austoen; g) is omkoopbaar en niet altijd loyaal aan zijn neef Buevijn – staat borg voor Buevijn van Austoen bij de tweekamp; *Buevijn*: fol. B4r, E6r, H2v.

Feroen zie **Ferrant**

Feroneus zie **Foroneus**

Ferragut a) [Moisan I, 1: FERNAGU(S) DE NAZZE]¹ – Saraceense reus en koning; e) [**Farnagut**]; g) door Roelant verslagen <Farnagutte> *Heemskinderen*: p. 95; e) **Farracuc** – heidense reus; g) gedood door Rolant <Farracude, Farruck, Ferracuc> *Karl Meinet*: r. A361, 60; A362, 5, 22, 36, 54; A363, 3, 31, 37, 56, 68; A364, 7, 19, 45; A365, 25, 35, 54; A366, 4, 11, 17, 25, 46, 50, 65,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ferragut>

66; A367, 12, 17, 27; A368, 41, 44, 46, 66; A369, 15, 20; e) **[Ferragut]**; g) door Rolant bij Nazers verslagen <Faragut, Ferragute> *Reinolt von Montelban*: r. 3670, 10341; e) **[Farngut]**; g) verslagen door Roelant <Farngute> *Renout*: r. [1760]; e) **Ferracuyt** (or. Ferracutus de genere Goliath) – reus afkomstig uit Syrien; g) door de koning van Babylonien gestuurd om tegen Karel de Grote te strijden – onkwetsbaar behalve in zijn navel – even sterk als 40 mannen – gedood door Rolant <Feracuyt, Ferracuit, Ferracutus, Ferracuyte> *Turpijn*: VII, r. 1, 5, 11; VIII, r. 2, 17, 20, 29, 32, 44, 48.

Ferragut zie **Ferguut**

Ferraken i) **Ferraken** – havenstad in Grieken – toenaam van **Jonas van der Ferraken**; *Limborch*: boek X, r. 1217; i) **Forraken** – stad in Grieken – toenaam van **Jonas van der Forraken**; *Lymburch*: boek X, r. 1322.

Ferracuyt zie **Ferragut**

Ferracutus zie **Ferragut**

Ferrant j) [Moisan I, 1: FER(R)ANS] – exemplarische paardennaam in de wereld van het chanson de geste – lett. ‘(ijzer)grijs’; k) **Ferrant** – paard van Rohart – paard van Oytger – gebruikt door Dederich Lamp in het gevecht tegen Pynabel <Ferant, Ferrande> *Karl Meinet*: r. A269, 9; A275, 5; A526, 52; k) **Ferrant** – paard van Morant van den Woude, later van Echites van Athenen; *Limborch*: boek IV, r. 993, 1145, 1795; k) **Ferrant** – paard van Echites; *Limborch Frg*: H52, r. 231; k) **Ferant** – idem als *Limborch* <Farrant> *Lymburch*: boek IV, r. 994, 1145, 1791; k) **[Seroen]** – paard van Gautier Dorghelieuse <Serone> *Ogier A-D*: r. 156; k) **Ferroen** – paard van Gautier <Feroen, Ferroe> *Ogyer*: r. 761, 775, 922, 932, 983, 1837, 1862, 2023; k) **Ferant** – paard van Ogier von Dennemarck; *Ogyer*: r. 2197, 2896; k) **Feriant** – paard van Karel de Grote, tevergeefs aan Ogier aangeboden als plaatsvervanger voor Broynet; *Ogyer*: r. 15328; k) **Ferrant** – paard van Wilhelm Fyrenbraes – vecht bijtend en trappend mee, doodt de Saraceen Margarijs <Ferrand, Ferranden> *Ogyer*: r. 20335, 20390, 20418, 20557, 20562, 20581, 20593, 20628, 20650, 20658, 20677, 20680, 20682; k) **Farron** – paard van Sampson van Reviere; *Reinolt von Montelban*: r. 5384.

Ferreon e) **Ferreon** – Saraceense ridder, afkomstig uit Ispanien; f) broer van Lammelot; g) belaagt keizer Sigemunt bij de jacht op het everzwijn – gedood door Johan us dem Virgiere <Ferreonem> *Johan uz dem Virgiere*: r. 260, 309.

Ferret e) **Ferret** – Saraceen in dienst van koning Yvorijn van Mombrant; g) verraderlijk karakter – verraadt samen met Rapas de liefde van Vivien en Benfluer – onthoofd door de woedende koning Yvorijn; *Malegijs*: p. 40.

Ferri e) **Ferri** (or. Farin) – Sarazijnse koning; g) die de wacht houdt voor Angorien en daar door Pacolet in slaap getoverd wordt en daarna gedood door de

Kerstenen onder leiding van koning Pepijn van Vranckrijck en Oursson;
Valentijn ende Oursson: cap. 46.

Ferri de Mon(t)ferrant a) or. Ferrier de Montferrant; b) broer van de markies van Montferrant; e) **Ferri de Mon(t)ferrant**; g) deelnemer aan een toernooi te Naples ter ere van Magelone; *Peeter van Provencen*: fol. E4v, F3r.

Ferri vander Coronen e) **Ferri vander Coronen** (or. Ferrier de la Cour(r)on(n)e) – vermaard ridder uit Romenien; g) deelnemer aan een toernooi te Naples ter ere van Magelone <Ferri, Ferri de la Corone> *Peeter van Provencen*: fol. E4v, F1r.

Ferroe(n) zie **Ferrant**

Fers i) **Fers** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 7.

Fescamp h) [Graesse: **Fiscamnum**]¹ [Moisan I, 2: FESCAMP] — Fécamp,² havenstad aan Het Kanaal in Haut Normandie, gelegen aan de monding van de rivier de Valmont³ in Normandië, Frankrijk – met een belangrijke Benedictijner abdij⁴ gewijd aan de heilige Drie-eenheid⁵; i) **Vischamp** – waar Ryzart von Normandy een abdij liet bouwen; *Reinolt von Montelban*: r. 4926; i) **Fescamp** – waar Rijckaert zonder Vreese een abdij stichtte, waar hij soms overnacht – waarin hij zich terugtrekt nadat hij erachter gekomen is dat de vrouw met wie hij zeven jaar lang gehuwd was, een metamorfose van de duivel Brudemor was <Fescamp, Freskamp> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 6, 10, 13.

Fesone e) **Fesone** (or. Fezonne); f) dochter van een hertog – verloofde en vrouw van Oursson; g) als vrouw begeerd door de Groenen Ridder, maar gewonnen door de nog stomme en nog tamelijk wilde Oursson – trouw in haar liefde voor Oursson – huwt met Oursson maar wordt vrij snel achtergelaten in Aquitanien – sterft van verdriet als zij hoort dat Oursson een kind gekregen heeft bij een andere vrouw; *Valentijn ende Oursson*: cap. 15-16, 19-21, 26-27, 31-34, 63, 70.

Festa zie **Vasti**

Fetys zie **Santipus 1**

Fiadas a) Fidas [Alexandreis V, 189]⁶; e) **Fiadas** – Perzisch strijder; f) kleinzoon van Mennoen – verwant van Cyrus van Percen; g) gedood door Eufestio; *Alexanders geesten*: boek V, r. 325, 343, 351.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Fiscamnum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Fécamp.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Valmont_\(fleuve\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Valmont_(fleuve))

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Fecamp_Abbatiale_de_la_Trinite.kmz

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Abbaye_de_la_Trinit%C3%A9_de_F%C3%A9camp

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

Fyauwe j) mogelijk een afleiding van Ofra. ‘féal’, wat ‘trouw’ betekent; k) **Fyauwe** – paard van Gyberijc, na zijn dood in het bezit van Girbert – door Girbert uitgeleend aan Ritsart voor diens een-tegen-twee-kamp tegen Berengier en Pyroet van Tolose te Parijs <Fyauwen, Fyau> *Lorreinen O*: r. 648, 678, 693, 709, 872, 3637, 3649, 3668, 4129, 4215, 4223, 4240, 4324, 4532.

Ficoen zie **Fyoen**

Fierabras a) [A-Z 6: **Fierabras**]¹ [Moisan I, 1: FIEBRAS D'ALIXANDRE]² – lett. ‘trots op zijn arm’ — Fierabras, Saraceense reus en koning van Alexandrië, hoofdpersoon in en naamgever van een gelijknamig chanson de geste³ dat door Jacob van M(a)erlant genoemd wordt als een schoolvoorbeeld van leugenachtige Franse verhalen over Karel de Grote: “Die scone Walsche valsche poeten, / Die meer rimen dan si weten, / Beliegen groten Karle vele, / In sconen worden, in bispele, / Van Fierabrase van Alisandre” [*Spiegel historiael* IV³, 29, r. 27-31]⁴; b) zoon van Balan/Laban, emir/koning van Spanje – broer van Floripas; d) kiest voor het christen geloof, doopnaam Florent de Roie – zie ook **Historie van Fierabras**; e) **Fierabras** – Frans ridder; g) metgezel van Elegast en Myle – berijdt een dromedaris, bezit het zwaard Helmstaert <Fierebras> *Fierabras*: r. 6, 25, 47, 99, 203, 300, 316; e) **Fierabras**; g) hoofdpersoon van de *Historie van Fierabras*, waarin beschreven staat hoe Carel de Groote door de dapperheid van Rijckaert zonder Vreese Jerusalem op de Sarazijnen heroverde; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; e) **Fierenbras van Alexandrien** – Saraceense ridder in dienst van Karel de Grote; g) eerder door Olivier overwonnen – Christen geworden genaamd **Floreys van Alexandrien** – metgezel van Ogier van Denemercken – sterft te Roncevale; *Roelant*: r. P62, P209, P430, P494; e) **Firabras**; f) zoon van Balaam; g) verwoestte Rome en stal de passierelieken <Firabraes, Nierabraes> *Seghelijn*: r. 11012; e) **Fierenbrase**; g) wiens “geesten” weinig profijt bevatten <Firabrase> *Sidrac*: proloog, r. 6.

Fierapeel zie **Fyrapeel**

Fierebras zie **Fierabras**

Fierenbras van Alexandrien zie **Fierabras**

Figre zie **Frigia**

Fijrenbraes, Wilhelm zie **Willem van Oringen**

Filimeni(j)s zie **Filomenys van Paflegoen**

[**Filiminijs**] zie **Filomenys van Paflegoen**

Filippoen zie **Fenix 2**

Fillias zie **Philicas**

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0028.php#a027

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fierabras>

3. https://www.arlima.net/eh/fierabras_chanson_de.html

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie04_01/maer002spie04_01_0004.php

Fillis zie **Phillis 1** en **2**

Filomenys van Paflegoen a) [Constans: Philemenis], ¹ koning van Paflagoine;
 e) **Filomenys van Paflegoen** – reus – koning – afkomstig uit Paflagoen –
 toegenaamd: “die Stoute”; g) bondgenoot van de Trojanen in de oorlog
 tegen de Grieken om Helena – brengt de dode koningin Penthiseleye van
 Amasonie terug naar haar land om te begraven – krijgt hiervoor als beloning
 jaarlijks vier ‘schone maagden’ <Filimenijs, Filimenise, Filimenys, Filiminise,
 Filomenis, Filomenys, Filomenyse, Fylomenys, Fylomenyse, Philemeus van
 Paflaganie, Philimenis, Philimenys, Philomenus, Philomenys> *Troyen*:
 r. 8300, 8319, 8780, 8813, 12530, 12698, 12843, 12862, 13653, 18173,
 18396, 18631, 19173, 19183, 19233, 19324, 23845, 23896, 24307, 24312,
 24328, 24944, 24952, 27888, 27919, 27960, 29455, 29472, 29486, 29583,
 29813, 29882, 29907, 30005, 30232, 31144, 31463, 31495, 39628.

Filomiden a) bedoeld wordt de Lapith Tectaphon, zoon van Olenus
 [*Metamorphoses* XII, 433]²; e) **Filomiden** – ridder; g) gast op de bruiloft van
 Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen – gedood door
 Feacomes; *Troyen*: r. 27479.

Finalis zie **Flualis**

Fineus a) Phineus³ – koning van Thracië; b) echtgenoot van Cleopatra, dochter van
 Boreas en Oreithya, en na haar dood van Idaea; d) exemplarisch
 lichtgelovig – belaagd door de Harpijen, die door de Argonauten Zetes en
 Kalais verjaagd worden; e) **Furius** – koning; g) door Hercules bevrijd van de
 Arpien; *Jason*: fol. 65v; e) **Fineus** – koning; f) vader van twee zonen –
 hertrouwde met Cenobea; g) geloofde de valse beschuldiging gedaan door
 zijn nieuwe echtgenote van ongewenste intimiteiten door zijn zoons – liet
 hen daarop de ogen uitsteken – door de goden daarom met blindheid
 bestraft – tot inzicht gekomen verbant hij Cenobea naar een eiland;
Minnen loep: boek III, r. 555, 580.

Fyoen a) [Constans: FION]⁴; b) zoon van Doglas; e) **Fyoen** – koning van Agreste; f) zoon
 van Dulgas 2; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken
 om Helena – strijdt zittend op een dromedaris <Ficoen, Fioen, Fion, Fryon,
 Syoen> *Troyen*: r. 8373, 9346, 9377, 10629, 10632, 10650, 10663, 10673,
 10676, 10682, 10685, 17263, 24954.

Firabra(e)s zie **Fierabras**

Firabrase zie **Fierabras**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/74>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phineus>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

Fyrapeel a) or. Firapel le léopard¹ – Firapeel het luipaard – lett. ‘trots op zijn huid’ – vrijwel zeker een knipoog naar **Fierabras** (lett. ‘trots op zijn arm’), de ‘bonte’ held uit de Karelepiek; e) **Fyrapeel** – luipaard – heer; f) verwant van koning Nobel; g) maant koning Nobel kalm te blijven (naar aanleiding van Nobels gebrul bij het zien van Cuwaerts kop) – bevrijdt de gevangenen Bruun en Ysengrijn <Fierapeel, Firapeel, Firapeer, Sierapeel, Syrapeel> *Reynaert A en F*: r. 3390, 3399, 3411, 3426, 3429, 3431, 3468; e) **Fyrapeel** – luipaard – heer, toegenaamd: die Boude; f) verwant van koning Nobel; g) verder als boven – kamprechter bij de tweekamp tussen Ysegrym en Reynaert <Fyrapel, Sirapeel, Syrapel> *Reynaert Prz*: r. 2503, 2511, 2535, 2557, 2741, 2753, 2770, 4003; e) **Fyrapeel** – luipaard – heer, toegenaamd: die Boude; f) verwant van koning Nobel; g) verder als boven <Firapeel> *Reynaerts Hst*: r. 3394, 3405, 3437, 3468, 3694, 3708, 3732, 5230.

Fire h) or. l’Enfer var. Frelle – zeearm te breed voor een brug – gelet op de context zou de rivier de Orontes (zie **Farfar**) bedoeld kunnen zijn, waar die uitmondt in de Middellandse Zee, aan welke rivier Antiochië gelegen is (zie **Nichee**); i) **Fire** – zeearm waaraan Monflijs ligt; *Floris ende Blancefloer*: r. 1953; i) **Ferie** – rivier/zeearm waaraan Monfolis ligt; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4].

Fyrenbares, Wilhelm zie **Willem van Oringen**

Firenbraes, Wilhelm zie **Willem van Oringen**

Fyrenbraes(s), Wilhelm zie **Willem van Oringen**

Fyrenbroes, Wilhelm zie **Willem van Oringen**

Firenbroys, Wilhelm zie **Willem van Oringen**

Fiscon e) **Fiscon** – koning; g) vecht (in Alexandrie) tweestrijd met Carbelioen <Fiscone, Fyscoene, Fyscon> *Caesar*: r. 173, 180, 184, 103, 214, 220, 235.

Fiscuns Tholomeus a) Ptolomeus VIII² (182-116 v.C.), toegenaamd: ‘Physcon’ (Dikbuik); b) niet de vader van Cleopatra, dat was Ptolomeus XII (112-51 v.C.), toegenaamd: ‘Aulettes’ (de Fluiters); e) **Fiscuns Tholomeus**; f) vader van Tholomeus Dyonisius en Cleopatra; *Caesar Prz*: fol. 4v.

Fl** zie **VI****

Flamgne h) [West PR: Flanmesgues] – Franse naam voor Vlaanderen (zie **Vlaenderen**) – ‘Flamagne’ in plaats van ‘Flandre(s)’ wordt wel bewust gebruikt om de relatie met Allemagne te benadrukken; i) **Flamgne** – oude naam van **Vlaendren** – zo geheten in de tijd dat Lanceloet van Lac er kwam om daar te strijden tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 32778, 32780.

Flander zie **Flandrijs**

Flandern zie **Vlaenderen**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ptolemy_VIII_Physcon

[Flanderijs] zie **Flandrijs**

Flandrijn zie **Flandris de Blia**

Flandrijs a) de naam suggereert dat de hoofdpersoon de (latere) stichter van Flandres/Vlaanderen is; e) **Flandrijs** – baron; f) geliefde van Aquiline; g) redt Ysabele van verkrachting – doodt Fallax – gevangengenomen door Colosus – verslaat een centaur die daarop zijn trouwe metgezel wordt – doodt Gadoliant – gevangengenomen door Aligorant – vecht tweekamp met Lentroen voor de valselijk beschuldigde Aleit <Flander, Flanderise, Flandrise> *Flandrijs*: r. 3, 17, 25, 31, 38, 47, 49, 54, 75, 119, 129, 135, 145, 152, 154, 159, 162, 168, 184, 195, 199, 203, 215, 221, 226, 237, 259, 284, 298, 300, 310, 323, 329, 337, 343, 346, 349, 360, 384, 390, 405, 409, 430, 439, 441, 449, 452, 456, 465, 473, 479, 483, 486, 508, 517, 525, 532, 541, 548, 570, 581, 597, 605, 611, 616, 678, 685, 691, 711, 716, 731, 741, 745, 749, 763, 774, 793, 800, 801, 808, 811, 814, 816, 821, 826, 835, 842, 857, 862, 870, 874, 885, 890, 894, 915, 925, 935, 937, 940, 946, 959, 970, 973, 976, 984, 988, 996, 1021, 1031, 1053, 1064, 1071, 1075, 1080, 1085, 1098, 1109, 1127, 1135, 1220, 1222, 1227, 1232, 1242, 1261, 1279, 1284, 1309, 1315, 1319, 1323, 1326, 1329, 1336, 1338, 1342, 1345, 1352, 1357, 1363, 1365, 1367, 1370, 1371, 1378, 1381, 1383, 1389, 1394, 1395, 1405, 1411, 1415, 1423, 1429, 1434, 1436, 1439, 1441, 1485, 1512, 1541, 1550, 1559, 1565, 1585, 1645, 1652, 1661, 1666, 1674, 1683, 1689, 1698, 1701, 1706, 1710, 1713, 1716, 1722, 1727, 1731, 1757, 1759, 1761, 1775, 1785, 1791, 1801, 1816, 1819, 1830, 1834, 1842, 1844, 1852, 1864, 1877, 1906, 1934, 1937, 1948, 1958.

Flandris de Blia a) [West PR: *Flandrin*], toegenaamd: ‘li Blans’; e) **Flandris de Blia** – Tafelronde-ridder <Flandrijn, Flandrine, Flandris> *Merlijn*: r. 13796, 14493, 14514, 14994, 17916.

Flauskus van Galileen a) zie ook **Faustus**; e) **Flauskus van Galileen** – Saraceense koning van Galileen; f) oom van Corsabrin; g) bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien – gedood door Heyndrick van Lymborch <Flauscus, [F]lauskus, F[la]uskes> *Margrieta van Limborch*: cap. 80-82, 85-86, 108.

Fledric e) **Fledric** – Saksische reus; f) broer van Gwidekijn – oom van Gwineman; g) legeraanvoerder – gedood in de strijd om Sassine; *Gwidekijn*: r. 32, 89, 155, 199.

[**Flegeton, die**] h) de Phlegeton,¹ de Rivier van Vuur – één van de vijf rivieren² in en rond de Onderwereld – in de *Eneide* blijkbaar verward met de Styx, een andere onderwereldrivier, waar de veerman Charon de zielen overzet;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phlegethon>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_underworld#Rivers

i) **Flegeton** (hs. flegiton) – één van de vijf rivieren die om de Hel lopen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 219; i) **Fleigeton** – rivier in de Hel waar de zielen door Charo worden overgezet; *Eneide*: r. 2997, 3363.

Fleigeton zie [Flegeton, die]

Flemin e) **Flemin** – Trojaanse ridder, in het gevolg van Eneas; f) neef van Darcon; *Eneide*: r. 9013.

Flemming zie **Vlaminge, die**

[Flemsche] zie [Vlaemsch, dat]

Fletheris e) **Fletheris** (or. Fletheris) – Griekse ridder, later rechter – leenman [?] van koning Apollo van Jacomte; g) neemt de opstandige Zethephius gevangen – wordt in diens plaats rechter; *Jason*: fol. 85r-86r.

Floberge j) [Moisan I, 1: FLOBERGE] – Floberge¹ – zwaard van Maugis d'Aigremont en Renaus de Montauban – door Maugis veroverd op de Saraceen Antenor tijdens het beleg van Rocheflour – later ook wel Flamberge² geheten – volgens Jehan Bagnyon³ vervaardigd door Galanz, de derde van drie broers, alle drie makers van drie beroemde zwaarden, die ook Haulte Clere (zie **Hauteclair**) en Joyeuse (zie [Joyeuse]) smeedde [*L'histoire de Charlemagne*, ed. Hans-Erich Keller, p. 46]; k) **Florenberge** – het zwaard van Reynout – door Reynouts echtgenote Clarisse bij het vertrek van de Heemskinderen naar Vaucoloen heimelijk meegegeven aan Ritsaert <Florenbergen> *Heemskinderen*: p. 130, 131, 140, 149, 153, 200; k) **Florsberghe** – zwaard van Madelgijs; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 542; k) **Florsberg** – zwaard van Reynolt <Florsberg> *Reinolt von Montelban*: r. 3386, 4434, 7979, 8008, 8107, 8245, 8318, 8320, 10226, 10338, 11136; k) **Floberge** – zwaard van Renout – door Renout gegeven aan zijn zoon Aymerijn die een tweekamp vecht met Galeran <Florbergen> *Renout*: r. 1307, 2340.

Floberghe j) afgeleid van [Moisan I, 1: FLOBERGE] – zie **Floberge**; k) **Floberghe** – zwaard dat Galien Rethore bij zijn vertrek van koning Huyghe gekregen had; *Galien Rethore*: cap. [14], [18], [24], [26], [28]-[29], [31].

Floerant zie [Florant] 1

Floersbergen h) Vloerberge (lett. 'bloemenheuvel'), het huidige dorp Vloesberg/Flobecq⁴ in Henegouwen, België; i) **Floersbergen** – “[tusschen] Enam ende Floersbergen”; *Reynaert Prz*: r. 4091; i) **Floersbergen** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5334.

Floyres zie **Floris** 1

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_d%27objets_l%C3%A9gendaires_et_sacr%C3%A9s#.C3.89p.C3.A9e

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Flamberge>

3. https://www.arlima.net/il/jean_bagnyon.html

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Flobecq.kmz

Floyris zie **Floris 1**

Flocario e) **Flocario** – Armeen; f) broer van Galiose – oom van koning Ambertus van Ermenien; g) Christen – beraamt met zijn zuster Galiose een plan om het koningskind Malegijs direct na de geboorte te ontvoeren en te doden – verdrinkt bij de poging het kind te laten wegdrijven; *Malegijs*: p. 175, 181-183, 186, 189.

Floorsbergen zie **Floersbergen**

Flora a) [A-Z 1: *Flora*]¹ — Chloris/Flora,² Griekse/Romeinse god van de lente en de bloemen; d) geschaakt door Zephyrus die haar heerseres over de bloemen maakte; e) **Flora** – godin van de bloemen; f) echtgenote van Zepirus; g) samen heer en meester van de bloemen; *Rose C*: r. 7836; *Rose V*: r. 7930.

[Florant] 1 a) afgeleid van het Lat. werkwoord ‘florere’, lett. ‘bloeiend’/‘in de bloei van’; e) **Floerant** – Saraceen; f) neef van Roede Lioen – achterneef van Florentijne van Abelant; g) steelt het paard en het zwaard van Gloriant – verraaft Florentijne en Gloriant aan Roede Lioen; *Gloriant*: r. 731, 764.

Florant 2 a) betekenis idem als **[Florant] 1**; e) **Florant** – graaf van Fajuweel – heer van Zampaengelant; f) echtgenoot van Beatrijs – oom van Eduwaert; g) door Eduwaert ingelicht over de liefde van zijn vrouw Beatrijs en de borchgraaf van Couchi – wil hem niet geloven, maar gaat wel twifelen – helpt de borchgraaf van Couchi toch aan manschappen om Mazebrouc te bestrijden <Florante> *Couchi*: fragm. VII, r. 9, 64, 104, 121, 150, 180, 246, 260, 267, 339, 1343, 1367, 1460, 1500, 1523, 1801, 1803, 1843, 1848, 2277.

Florant 3 a) betekenis idem als **[Florant] 1**; e) **Florant** – hertog van Lottrike; f) vader van Berte; g) door Pepijn gevangengezet in zijn eigen burcht te Grammont; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 12, 58, 158, 178, 323.

Florbergen zie **Floberge**

Flore van Hermerien a) afgeleid van het Lat. ‘flos’, genitivus ‘floris’, lett. ‘bloem’; e) **Flore van Hermerien** – koning; *Jourdein*: r. 342.

[Floreet] zie **Floriet**

Floreys van Alexandrien a) [Moisan I, 1: FLORENT 30 DE ROIE]; e) **Floreys van Alexandrien** – doopnaam van de tot het christendom bekeerde Saraceen Fierenbras van Alexandrien; *Roelant*: r. P64, P207, P622, P653.

Florenberge zie **Floberge**

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0045.php#a044

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Flora_%28mythology%29

- Florence** h) [Graesse: **Florentia**]¹ [Moisan I, 2: FLORANCE] — Florence²/Firenze,³ stad(staat) aan de rivier de Arno⁴ in Toscane, Italië – zie ook [**die Florentijnen**];
 i) **Florence** – waar Gaures de zeven prinsessen vermoordt; *Segbelijn*: r. 8790;
 i) **Florencen** – stad van herkomst van de kooplieden en broers Blanditio, Pipo Sarcino en Piroto <Florencien> *Urbaen*: cap. [6].
Florencien zie **Florence**
- Florencius** a) personage, mogelijk ontleend aan het gedicht *Confessio amantis* van de Engelse auteur John Gower⁵ (ca. 1330-1408); e) **Florencius** – edelman; g) exemplarische lijder; *Stijevoort*: refr. 5, 23; 24, 42.
- Florenis** a) or. Florens – ofwel afgeleid van het Lat. ‘flos’, genitivus ‘floris’, lett. ‘bloem’, dan wel vernoemd naar de/een heilige Florentius, van wie de meest bekende is de Romeinse ridder Florentius,⁶ beschermheilige van Bonn (feestdag 10 oktober), die deel uitmaakte van het legendarische Thebaïsche legioen onder leiding van de heilige Mauritius (zie [**sent Mauritius**]);
 e) **Florenis**; f) neef (zoon van een zuster) van Karel de Grote; g) door Cursabel, Davimonts vader, gedood – Karel biedt diens grootgrondbezit aan Karahen von Perthij aan <Floreniss, Florense> *Ogyer*: r. 3832, 4031, 4121.
- Florens** e) **Florens** (or. Florent) – bottelgier van koning Pepijn van Vranckrijk;
 f) zoon van de oudste dochter van koning Pepijn bij een andere vrouw dan Barthem – broer van Garnier 2 – neef van Hanefroy en Hendrick;
 g) verrader – gedood door Oursson tijdens een godsoordeel; *Valentijn ende Oursson*: cap. 33-34.
- Florent** a) [Moisan I, 1: FLORENS 2] – hoofdpersoon in het ‘geromantiseerde’ chanson de geste *La romanz de Othevien empereor de Rome* (inc.); *Le romance de Otheviens empereor de Rome et de Dagonbert de France* (expl.)⁷ – betekenis van de naam idem als **Florant 1**; b) zoon van keizer [Moisan I, 2: OT(H)EVIE(S) 1] en [Moisan I, 1: FLORIMONDE 2] – tweelingbroer van [Moisan I, 2: OTHEVIEN 2] – adoptiefzoon van [Moisan I, 1: CLIMENS 15] – echtgenoot van [Moisan I, 1: MARSABIL(L)E 2]; e) **Florent**; f) adoptiefzoon van Clement – geliefde van Marsabile; g) vecht tweekamp met Durant, die zich gewonnen geeft – doodt reus [?] – vecht met Corboen – wil het wonderpaard Cornueel veroveren en Marsabile schaken [?] <Florente, Florens> *Florent ende Durant*: kol. 1a, r. 3,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Florentia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Florence

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Firenze.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arno>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/John_Gower

6. https://de.wikipedia.org/wiki/Cassius_und_Florentius

7. https://www.arlima.net/eh/florent_et_octavien.html

12; kol. 1b, r. 6; kol. 2b, r. 9; kol. 3a, r. 13; kol. 3b, r. 3, 9, 16, 21; kol. 4a, r. 20; kol. 4b, r. 8, 21.

Florente zie **Florette 1**

Florentijn zie **Florentine**

Florentijn zie **Florentijne van Abelant**

Florentijne van Abelant a) betekenis idem als **Florentine 1**; e) **Florentijne van Abelant** – Saraceense prinses; f) dochter van Roede Lioen, heer van Abelant – minnares en latere echtgenote van Gloriant van Bruuyswijc – achternicht van Floerant <Florentijn, Florentijnen, Florentine> *Gloriant*: r. 262, 307, 441, 511, 545, 574, 636, 640, 656, 675, 688, 712, 733, 751, 812, 816, 831, 908, 914, 927, 941, 955, 960, 968, 975, 985, 1003, 1008, 1026, 1052, 1070, 1072, 1082, 1093, 1096.

Florentijnen zie **Florentinen, die**

Florentine 1 a) verkleinwoord van Florent, te begrijpen als ‘bloempje’;

e) **Florentine** – Saraceense prinses, in Barberien geboren – koningin van Inghelant; f) moeder van Florigout en Frinasint – toekomstig schoonmoeder van Mahaut van Ysrahel – nicht van Gardepont – achternicht van Yzaude <Florentijn, Florentinen> *Florigout*: r. 3198, 3355, 4266, 4719, 5219, 5270, 5383; e) **Florentine** – koningin; f) moeder van Florigout en Frinesinde – schoonmoeder van Mahaut; *Florigout K*: fol. 2, r. 104.

Florentine 2 a) betekenis idem als **Florentine 1**; e) **Florentine** – jonkvrouw; f) geliefde van jonkheer Jolijs; g) door hem als beloning van jonkheer Cupido ontvangen voor (ruim) zeven jaar trouwe dienst – hoedster van de rosier – gevangengehouden in het kasteel van Jalousie; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 95; fragm. Ab 2, r. 201; fragm. Al, r. 1008, 1101.

Florentine zie **Florentijne van Abelant**

[Florentinen, die] a) inwoners van Firenze, Italië (zie **Florence**); e) **Florentinen** – gezegd van de uit Florencen afkomstige kooplieden en broers Blanditio, Pipo Sarcino en Piroto <Florentijnen> *Urbaen*: Titelpagina, Argument, cap. [7].

Flores zie **Floris 1**

Florestan zie **Forestan**

Floret zie **Florette 3**

Floreta a) afgeleid van Lat. ‘flos’, genitivus ‘floris’, te begrijpen als ‘bloem(pje)’; e) **Floreta** – woont in Selena; f) dochter van koning Ados en koningin Gormida – echtgenote van Turias – moeder van Canamor jr. en Turias jr.; g) geschaakt door Turias – gedwongen achtergelaten op een rotseiland – teruggevonden door Turias, met wie zij trouwt – door Tiban uit een kerk geroofd, door Turias gered – na de dood van Turias nog zeven jaar weduwe <Floreten> *Turias ende Floreta*: p. 2, 3, 6-24, 26, 27, 31-34, 36, 41, 42, 44, 60, 61, 64-70, 72, 76-79.

- Florette 1** a) betekenis idem als **Floreta**; e) **Florette**; f) dochter van Gracien; g) begeerd door Herijn <Florenten, Floretten> *Ayoel*: r. 991, 1002, 1200.
- Florette 2** a) betekenis idem als **Floreta**; e) **Florette** – meesteres van Galya; f) latere echtgenote van Morande van Ryvere; g) vlucht met Galya uit Tollet – bekeerd tot het Christendom <Floretten> *Karl Meinet*: r. A35, 12, 43; A36, 17, 22, 25; A70, 40, 41, 45, 52, 59; A71, 2, 7; A71, 43; A72, 7, 14, 18, 34, 39, 45, 58; A74, 38, 45, 48, 53; A75, 44; A76, 4, 41; A80, 41; A100, 44; A10, 260; A132, 6, 52; A133, 11; A141, 65; A142, 3, 15, 30, 68; A143, 9; A145, 24, 37, 39, 45; A146, 18; A147, 31; A148, 23; A152, 53; A154, 9; A157, 41, 47; A159, 18; A171, 58; A172, 14, 58; A184, 46; A206, 64; A209, 17; A211, 14, 30, 34; A221, 46; A262, 52; A263, 25; A273, 66; A288, 25; A290, 24, 57.
- Florette 3** a) betekenis idem als **Floreta**; e) **Florette**; f) dochter van Constantijn en Helene – zuster van Constantijn – echtgenote van Seghelijn; g) door Gaures aan een boom gehangen – gered door Gantier van Glorette – door Fortier valselijk beschuldigd van de moord op Antidotes – van het hof van Gantier verjaagd – door de dieven Rohaert en Erkenbaert aan de Schot Maronier verkocht – gered door Seghelijn – sterft van verdriet nadat Seghelijn onbedoeld zijn ouders heeft gedood <Floret, Floretten> *Seghelijn*: r. 6864, 6942, 7381, 7387, 7516, 7540, 7572, 7575, 7601, 7656, 7667, 7679, 7720, 7848, 7853, 7980, 8002, 8020, 8036, 8044, 8047, 8072, 8092, 8131, 8134, 8137, 8139, 8146, 8306, 8325, 8492, 8648, 8705, 8734, 8752, 8767, 8775, 8779, 8792, 8821, 8823, 8860, 8915, 8927, 8946, 8955, 8982, 8997, 9005, 9016, 9033, 9053, 9097, 9139, 9220, 9302, 9406, 9418, 9428, 9503, 9524, 9581, 9615, 9649, 9799, 9809, 9848, 9897, 9920, 9948, 9955, 9959, 9967, 11164, 11236, 11252, 11256, 11269, 11272, 11279, 11281, 11286, 11299, 11319, 11331, 11355, 11467, 11483, 11504, 11513, 11518, 11836, 11842, 11858, 11892, 11926, 11932, 11940.
- Floridamas** a) mogelijk een samentrekking van *Florens de/di Damas; e) **Floridamas**; g) geliefde van de weduwe Sabina – is bereid als gijzelaar de plaats van de ter dood veroordeelde Sabina in de gevangenis in te nemen – wordt voor zijn opofferingsgezindheid beloond met beider vrijlating; *Minnen loep*: boek II, r. 1842, 1864, 1938, 1953, 1996, 2005, 2032.
- Floridas** a) or. Floridas – betekenis idem als [Florant] 1; e) **Floridas** – ridder van Alexander de Grote <Floridon> *Cassamus*: r. 7, 222; e) **Floridas**; g) bezoekt de stad Pheson; *Cassamus L*: fol. 2Vb, 1.
- Florie** a) or. Florie – betekenis idem als [Florant] 1; e) **Florie** – koningin van Armenien; f) dochter van de koning van Armenien – echtgenote van Guion van Lusigne <Flourie, Flourien> *Meluzine*: fol. K1vb, K2ra, K2vb, L2vb, L3ra, L3va.
- Florye** zie **Florije**

Floriet j) betekenis idem als **[Florant] 1** – vgl. floret, naar de bloemvorm van het gevest; k) **Floriet** – zwaard van Reynier <Florete, Floreten> *Ogyer*: r. 5736, 6102, 6681, 8123, 10464.

Florigout a) afleiding van het Latijnse ‘flos’, genitivus ‘floris’, lett. ‘bloem’ in combinatie met ‘goud’: ‘bloem van goud’/‘goudsbloem’ [?]; e) **Florigout** – ridder, heer van Scollant; f) zoon van de koning van Inghelant [?] en koningin Florentine – broer van Frinasint – toekomstig echtgenoot van Mahaut van Ysrahel – geliefde van het elfje Dame Jolie; g) berijdt het paard Biencorant – draagt het zwaard Trensely – heeft toverkunst geleerd van meester Soffisant te Monbrant <Florigaude, Florigoude> *Florigout*: r. 5219, 5284, 5320, 5375, 5527, 5567, 5722, 5770, 5823, 5828, 5837, 5941; e) **Florigout**; f) zoon van koningin Florentine – broer van Frinesinde – toekomstig echtgenoot van Mahaut; g) wordt geboren met een gouden kruis tussen zijn schouders ten teken van zijn koninklijke afkomst – verliefd op Mahaut; *Florigout K*: fol. 2, r. 1.

Florije a) or. Florie – afleiding van het Latijnse ‘flos’, genitivus ‘floris’, te begrijpen als ‘bloem’; e) **Florije**; f) dochter van de hertog van Normandien; g) geroemd om haar schoonheid – doet mee aan een schoonheidswedstrijd met Vienne en Constance van Enghelant <Florijen, Florye, Flourye> *Paris ende Vienne*: cap. [6].

Florijs zie **Floris 1** en **Floris 3**

Florimont 1 a) afleiding van het Latijnse ‘flos’, genitivus ‘floris’, lett. ‘bloem’, in combinatie met ‘berg’: ‘bloemenberg’ [?]; e) **Florimont** alias **Eleneos** – koning; f) zoon van hertog Matacas – vader van Philips – grootvader van Alexandre; g) zijn Griekse naam is **Eleneos** (lett. de Helleen); *Florimont*: r. 7, 41, 136.

Florimont 2 a) or. Florimont – betekenis idem als **Florimont 1**; e) **Florimont**; f) zoon van Nathas en een vrouw uit Ycris – kleinzoon van Elinas; *Meluzine*: fol. A3ra, A5ra.

Floryn a) mogelijk [Moisan I, 1: FLORANT 7] – koning van Hongrie – betekenis idem als **Florant 1**; e) **Floryn** – koning; g) door Baligain verslagen <Floryns> *Karl Meinet*: r. A476, 8.

Florines h) or. Florine – betekenis mogelijk idem als **Florant 1**; i) **Florines** – baronie van één van de deelnemers aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 545.

Florioen j) mogelijk betekenis idem als **Florant 1**; k) **Florioen** – paard [?] van Seghin; *Saladin*: r. 121.

- Floris 1** a) [A-Z 6: **Floris & Blanchefleur**]¹ [Moisan I, 1: FLOIRE(S) 1] — Floris,² koning van Hongrie – afgeleid van het Lat. ‘flos’, genitivus ‘floris’ dat ‘bloem’ betekent, i.c. de rode (erotische) roos gesteld tegenover Blancheflor i.c. de witte (maagdelijke) lelie; b) echtgenoot van Blancheflor – vader van Berte aus grans Piés; e) **Florijs** – koning van Hongherien; f) echtgenoot van Blancefloer – vader van Beerte; *Beerte*: r. 205, 252; e) **Florijs**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 194; e) **Floyris**; f) geliefde en latere echtgenoot van Blantseflur; g) weet door een list in de harem van de emir van Babilonien bij Blantseflur te komen – door de emir ontdekt en samen gevangengenomen – omwille van hun oprechte liefde vrijgelaten – neemt met Blantseflur het rijk van zijn overleden vader over – bekeert zich tot het Christendom <Floyres> *Floyris ende Blantseflur*: r. 120, 146, 180, 222, 230, 237, 359; e) **Floris** – Saraceen – later koning van Spaengen; f) zoon van koning Fenus – geliefde en latere echtgenoot van Blancefloer – vader van Baerte metten brede voeten – grootvader van Kaerle van Vrankerike; g) verder als boven <Florise, Florijs> *Floris ende Blancefloer*: r. 30, 238, 302, 360, 373, 385, 394, 414, 451, 471, 480, 500, 559, 745, 756, 767, 772, 781, 788, 814, 856, 924, 930, 936, 1035, 1042, 1045, 1066, 1097, 1119, 1205, 1211, 1229, 1263, 1311, 1343, 1386, 1477, 1482, 1486, 1595, 1603, 1626, 1648, 1686, 1691, 1703, 1723, 1749, 1768, 1783, 1798, 1811, 1830, 1892, 1899, 1915, 1918, 1921, 1933, 1938, 1962, 1970, 1972, 1978, 2001, 2010, 2018, 2046, 2060, 2083, 2087, 2098, 2190, 2210, 2223, 2223, 2258, 2279, 2296, 2314, [Vb r. 27], 2694, 2702, 2711, 2725, 2726, 2737, 2744, 2760, 2779, 2794, 2844, 2851, 2854, 2867, 2877, 2880, 2928, 2953, 2966, 3012, 3018, 3021, 3027, 3066, 3093, 3102, 3112, 3126, 3234, 3273, 3279, 3323, 3342, 3347, 3363, 3541, 3554, 3562, 3564, 3582, 3645, 3647, 3670, 3679, 3749, 3754, 3775, 3798, 3839, 3851, 3879, 3902, 3907, 3916, 3926, 3931, 3939, 3969; e) **Floris** – Saraceen – later koning van Spaengien; f) zoon van koning Venus – geliefde en latere echtgenoot van Blancefleur – vader van Beerte – grootvader van Kaerle – neef van Sybijle/Sente; g) verder als boven – kerstent zijn rijk op verzoek van Blancefleur <Flores, Foris> *Floris ende Blancefleur*: cap. [1]-[7]; e) **Floris** f) geliefde van Blanceflour <Florijs> *Floris ende Blanceflour*: fol. E1r-E1v.
- [Florys] 2** a) [Moisan I, 1: FLOIRE(S) 2]; b) zoon van Paris; d) leenman van Girart de Vienne; e) **Vlorys**; f) zoon van Parcys; *Karl Meinet*: r. A500, 11.

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0030.php#a029

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Floire_et_Blancheflor

[Floris] 3 a) pseudo-historisch personage gebaseerd op ofwel Florens IV¹ (1210-1234) ofwel Florens de Voogd² (ca. 1228-1258) ofwel op beiden – onduidelijk is waarom (verfransing [?]) en vanaf wanneer men ertoe overging de naam Florens (van Florentius) te veranderen in Floris; d) vonden beiden de dood op het toernooiveld; e) **Florijs** – graaf van Hollant; g) werd om zijn faam voor een toernooi uitgenodigd door de gravin van Cleermont die hem graag wilde zien – te graag naar de mening van haar jalouse echtgenoot, die hem daarom door vals spel liet sneuvelen; *Minnen loep*: boek II, r. 832.

Florsberg(he) zie **Floberge**

Florssberg zie **Floberge**

Flourie zie **Florie**

Flourye zie **Florije**

Flovent van Vrankerike a) [Moisan I, 1: FLOOVAN(S) 1]; b) oudste zoon van koning Clovis; e) **Flovent van Vrankerike** – erfgenaam van Vrankerike; f) zoon van koning Clovijs van Vrankerike en koningin Claude – broer van Germijn, Severijn en Disdier – neef van Geraerde – echtgenoot van Margalie – schoonzoon van emir Galien; g) verslaat emir Galien en neemt Margalie mee – steunt c.s. zijn vader bij Lodine in de strijd tegen de Saracenen onder leiding van emir Galien <Flovent, Flovente, Flovents> *Flovent*: r. 46, 56, 65, 72, 90, 93, 134, 158, 229, 231, 233, 459, 524, 630, 632.

Flualis a) [West PR: Flualis] – Saraceense koning in Jeruzalem; d) die zich tot het christendom bekeert; e) **Flualis** – Saraceense koning van Jeruzalem; g) wil zijn voorspellende droom laten duiden, wat uiteindelijk door Merlijn wordt gedaan <Finalis> *Merlijn*: r. 34406a, 34410, 34475.

Fluer die Rose a) [Moisan I, 1: FLORETE 2] – afleiding van het Latijnse ‘flos’, gen. ‘floris’, dat ‘bloem’ betekent; b) dochter van Flore d’Ausai – zuster van Maudaire en Mauderan; e) **Fluer die Rose**; f) dochter van koning Fluere van Antsay – verloofde van Ritsier; g) is verliefd op Flovent – wordt uitgehuwelijkt aan Ritsier; *Flovent*: r. 152.

Fluer van Antsay a) [Moisan I, 1: FLORE(S) 5 D’AUSAI] – koning van Alsace en heer van Ardenois, Lotharingen, Beieren en Oostenrijk – afleiding van het Latijnse ‘flos’, gen. ‘floris’, dat ‘bloem’ betekent; b) vader van Maudaran, Maudaire en Florete; e) **Fluer van Antsay** – koning van Antsay; f) vader van Fluer die Rose – schoonvader van Ritsier; g) bondgenoot van Flovent tegen de Saracenen – huwelijkt zijn dochter uit aan Ritsier – bij Lodine gedood door koning Boudefeer <Fluer, Fluere, Flure> *Flovent*: r. 17, 74, 128, 146, 549.

Flúgel, Ludwicus zie [Ludwicus Flúgel]

[Flur] zie **Fluer van Antsay**

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Floris_IV_van_Holland

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Floris_de_Voogd

Foertier zie **Fortier**

Foys h) [Graesse: *Fuxum*]¹ — het middeleeuwse graafschap Foix² in de Franse Pyreneeën met als hoofdstad Foix³; i) **Foys** (or. Foys) – graafschap; *Paris ende Vienne*: cap. [6].

Fockart zie **Fuckart van Berrien**

Fokenes a) or. Fokenés, koninkrijk – Phocaea [?] in Aeolië, Klein-Azië; e) **Fokenes** – koning; g) tijdens een toernooi verslagen door de nog jonge Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 7r.

Foccenie h) [Graesse: *Civitas Castellana*]⁴ — Fescennia,⁵ stad in Etrurië, gelegen ten noorden van het huidige Corchiano⁶ in Lazio, Italië; i) **Foccenie** – stad van herkomst van Mesapus – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Fromie> *Troyen*: r. 37607, 38431; i) **Venegen** – toenaam van **Mesophus van Venegen** – bondgenoot van Turnus; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

Focus a) Phokos/Phocus⁷; b) halfbroer van Peleus; d) uit jaloezie gedood door Peleus met hulp van Telamon; e) **Focus**; f) broer van Peleus 1; g) gedood door zijn broer Peleus, waarna deze uit zijn land verdreven wordt; *Troyen*: r. 26391.

Folk zie **Foukijn van Parijs**

Folkas e) **Folkas**; f) neef van koning Henedorius van Grieken; g) begeert (tevergeefs) koningin Penella – kan met hulp van Penella's kamenierster Balotides, die hem welgezind is, Penella en haar geliefde Quintiliaen betrappen en met goedvinden van koning Henedorius doden; *Minnen loep*: boek II, r. 1475, 1487, 1497, 1536, 1538, 1543, 1548.

Folke zie **Fouken van Morlioën**

Folus a) de centaur⁸ Pholus [*Metamorphoses* XII, 306]⁹; e) **Folus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27231.

Fontaine, diere Minne zie **Fonteine vander Minnen**

Fonteine, Dele Dere zie **Terre Foreine**

Fonteine, Elvinnen zie [**Elvinnen Fonteine, die**]

Fonteine, Galaats zie **Galaats Fonteine**

Fonteine, Lanceloets zie **Lanceloets Fonteine**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Fuxum>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Foix>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Foix.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Civitas-Castellana>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fescennia>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Corchiano.kmz

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phocus>

8. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

9. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

[Fonteine vanden Twee Sicamoren, die] h) [West PR: Fontaine des/ dez Deux Sicamours/ Sycamors, la] – nabij het Forest Perilleuse – de sycamore¹ was geen inheemse boom in West-Europa, maar deze wilde vijgenboom groeide in het Heilig Land en genoot evangelische bekendheid omdat de klein uitgevallen tollenaar Zacheüs daarin klom om Jezus te kunnen zien tijdens Zijn bezoek aan Jericho [Lucas 19, 1-4]²; i) **die Fonteyn vanden Twee Sicamoren** – bron bewaakt door Belyas en Bryadas in opdracht van hun vader Broadas – waar Sarras van Logres naar op zoek is <Fonteynen van Twee Sicamoren, Fonteynen van Twee Sycamoren, Fonteyne vanden Sicamoren> *Lanceloet*: boek II, r. 25739/40, 25772/73, 25901, 25955/56, 26831, 27167.

Fonteine van der Alvinnen zie **Elvinnen Fonteine**

Fonteine vander Minnen, die j) or. Fontaine d'Amors – Bron/Fontein der Liefde – bronnen met een magische kracht of waarin edelstenen werden gevonden werden gedurende de Middeleeuwen beschouwd als uitlopers van één van de vier Paradijs-rivieren; k) **[Fonteine der Minnen]** alias **die Sorghelijc Spiegel** (waarin Nariscus zich spiegelde en waarin de Minnaar het rozenperk ziet) – de fontein in de Vergier, van marmer bij een pijnboom met zeer helder, fris water <Rose V: diere Minne fontaine; Rose C: der Minnen fonteine> *Rose V*: r. 1518; *Rose C*: r. 1508; k) **die Fonteine vander Minnen** [alias **die Spiegel van Vreesen**] – de liefdesbron die Narcysus fataal werd – wie erin kijkt is verloren; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 175.

Fonteine van Elvinnen zie **Elvinnen Fonteine**

Fonteine Faeze, die h) or. la Fontaine de Soif c.q. Fontaine Fae – de bron Font de Cé bij Lusignan (in Poitou in het westen van Frankrijk); i) **die Fonteine Faeze** alias **die Dorstborne** – wonderlijke bron aan de voet van een rots – waar Raymondijn Meluzine ontmoet; *Meluzine*: fol. B3va.

Fontinus a) Pothinus³ (1e eeuw v.C.); c) voorzitter van de regentschapsraad (procurator regni) onder koning Ptolemeus XIII van Egypte; e) **Fontinus** – in dienst van Tholomeus 2; g) vermoordt Pompeius in Spanien en geeft diens hoofd aan keizer Julius; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1098.

Foortune zie **Fortune**

Forcher e) **Forcher** – hertog; g) gedood door Brunamont; *Ogyer*: r. 3187.

Forc(h)ier zie **Fortsier**

Forcius a) [Constans: FORTIS 1],⁴ graaf van Boëce; e) **Forcius** – graaf – afkomstig uit Philiste; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Forcaus, Forsius> *Troyen*: r. 8268, 18629.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Ficus_sycomorus

2. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=1&b=3&c=19>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pothinus>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

Foreest zie **Ontwegede Foreest, dat**

Foreest, Ongewechede zie **Ontwegede Foreest, dat**

Foreest, Ongewegede zie **Ontwegede Foreest, dat**

Foreest, Ontwegede zie **Ontwegede Foreest, dat**

Foreest, Sorgelike zie **Sorgelike Foreest, dat**

Foreest, Verloren zie **Verloren Foreest, dat**

[Foreest, Vreselike] zie **[Vreselike Foreest, dat]**

Foreest, Wilde zie **Wilde Foreest, dat**

Foreest, Woeste zie **Woeste Foreest, dat**

Foreestan zie **Forestan**

Foreest Perilleuse, dat h) [West PR: Forest Perilleuse, (de) la] – woud nabij Gaste Terre – hetzelfde als **[dat Vreselike Foreest]**; i) **dat Foreest Perilleuse** – bos waar Keye Leonce, koning Arturs zoon, heeft gedood; *Merlijn*: r. 28256.

Foreeste van Gherechticheden, [dat] h) or. Forest de Chuerie (Vleiersbos) – de Middelnederlandse vertaler heeft volgens Verwijs het Franse chuerie, lett. ‘vleien’, niet begrepen; i) **[dat] Foreeste van Gherechticheden** – bos waarvandaan Vriheit het hout heeft voor haar gladde lans <*Rose V*: Foreeste van Gherechticheide; *Rose B*: Foreeste der Gerechtecheiden> *Rose V*: r. 13235; *Rose C*: r. 13051.

Foreine, Terre zie **Terre Foreine**

[Foreine Lande] zie **Terre Foreine**

Foreneus zie **Foroneus**

Forenses a) [Constans: FOCENSIS],¹ koning van Trofion; e) **Forenses** – heer van Strophium; f) schoonvader van Egistus; g) tegenstander van Egistus, die zijn dochter voor Clitemestra in de steek liet – bondgenoot van Orestes tegen Egistus en Clitemestra; *Troyen*: r. 34135.

Forest, Almais vander zie **Almais vander Forest**

Forestan h) [West PR: Sorestan] – koninkrijk; i) **Forestan** – koninkrijk, voorheen hertogdom, gelegen naast Morgales en in de buurt van Soroles <Forestan> *Lanceloet*: boek II, r. 13639, 13861, 13867, 19380; i) **Forestan** – graafschap <Florestan> *Lanceloet*: boek II, r. 28468, 28757.

Foret zie **Foretz**

Foret adent zie **Forcondet**

Foretz h) or. Forestz/Forez – Monts du Forez,² een regio ten oosten van Clermont-Ferrand³ in Auvergne in het midden van Frankrijk; i) **Foretz** alias **het Wilde Lant** – graafschap van Raymondijn, later van Raymonnet <Foret, Forette, Foretten> *Meluzine*: fol. A2va, [A6vb], B1ra, C5vb, C6va, C6vb, D1vb,

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Monts_du_Forez

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Clermont-Ferrand.kmz

D2rb, D2va, D2vb, D3rb, D3va, D4rb-D4vb, D6vb, F6rb, F6va, S2rb, S3ra, T5ra, V5vb, V6ra, V6rb, X3ra, X5va, Y1va, Y3va, Y3vb.

Foreus a) de centaur¹ Aphareus [*Metamorphoses* XII, 341]²; e) **Foreus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Theseus; *Troyen*: r. 27303.

Foris zie **Floris**

Forcas a) de Lapith Phorbias [*Metamorphoses* XII, 322]³; e) **Forcas** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27266.

Forcaus zie **Forcius**

Forcondet a) het everzwijn Baucent [?]; e) **Forcondet** – everzwijn; g) klaagt Reynaert ook aan <Foret adent> *Reynaert A en F*: r. 1855.

Foroneus a) Phoroneüs,⁴ tweede koning van Argos; b) zoon van koning Inachus – broer van Leoncis; e) **Foroneus** (var. *Rose B*) – koning in (“binnen”) Grieken; f) broer van Leonte; g) stelde de eerste Griekse wetten op – waarschuwt zijn broer voor de valstrik die het huwelijk is <*Rose V*: Foreneus; *Rose C*: Feroneus> *Rose V*: r. 8277; *Rose C*: r. 8175.

Forraken zie **Ferraken**

Forreis a) correspondeert met [Moisan I, 1: FORRÉ 3]; d) Saraceen [?] die voor Parijs gedood is; e) **Forreis** – spotnaam [?]; g) met wie Eldrei de vader van Aiol (d.i. Elye) vergelijkt – wiens dood Aiol gaat wreken [?]; *Aiol*: r. 81.

Fors(ch)ier zie **Fortsier**

Forsius zie **Forcius**

Fort j) “ten castele fort” wat een ‘vertaling’ zal zijn van ‘le chastel fort’, waarbij het bijvoeglijk naamwoord ‘fort’ ten onrechte als een eigennaam zal zijn opgevat; k) **Fort** alias **Blancemont** – kasteel van Miraude, waar de diadeem zich bevindt; *Torec*: r. 659.

Fort zie **Casteel Fort**

Fortier e) **Fortier** – drossaard aan het hof van Gantier van Glorette – verrader; g) bemint tevergeefs Florette – doodt Antidotes door een list en beschuldigt Florette van de moord – in een tweekamp met Germein overwonnen – gemarteld en opgehangen door Seghelijn <Foertier, Fortiere, Fotier> *Seghelijn*: r. 8953, 8995, 9034, 9099, 9104, 9131, 9161, 9236, 9270, 9300, 9336, 9340, 9383, 9389, 9401, 9420, 9465, 9470, 9475, 9479, 11488, 11527, 11588, 11593.

Fortiger zie **Vertegier**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phoroneus>

Fortineus zie **Fortuneus**

Fortsier e) **Fortsier** – raadsman van Karel de Grote; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen de Heemskinderen bij Montalbaen – gedood door Wridsaert <Forchier, Forschier, Forsier> *Heemskinderen*: p. 173, 175; e) **Forzier** – raadsman van Karle; g) verrader <Forcier> *Reinolt von Montelban*: r. 12236, 12239, 12259, 12269, 12281, 12286.

Fortuyne zie **Fortune**

Fortuna zie **Fortune**

Fortunant a) dezelfde als **Gherijn**; e) **Fortunant** – schuilnaam van **Huge** (van Bordeeus); g) gefingeerde neef van Astramant – als Huge zich voordoeft als Saraceen uit Babilone, als hij met Astramant naar Monbrant reist; *Huge L*: r. 274.

Fortunata h) [Graesse: *Canariae insulae*]¹ — de Fortunatae Insulae/de Gelukzalige Eilanden² – legendarische paradijselijke eilanden – naar men denkt de Canarische Eilanden,³ gelegen in de Atlantische Oceaan voor de westkust van Marokko; i) **Fortunata** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Alans – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 952; i) **Fortunate** – heidens koninkrijk van Alans; *Limborch Frg*: H53, r. 102; i) **Tortnäte** – Saraceens koninkrijk van koning Alantz – verder als boven; *Lymburch*: boek XII, r. 198.

Fortunate zie **Fortunata**

Fortune a) oorspronkelijk Tyche⁴/Fortuna,⁵ Griekse/Romeinse godin van het toeval, (on)geluk en noodlot, door Boethius⁶ (ca. 480-424/425) gethematiseerd in zijn apologie *De consolatione philosophiae*⁷ – gedurende de Middeleeuwen geen godin maar een allegorisch personage – dezelfde als **Aventure**;
d) Fortuna draait aan een rad waarop doorgaans vier mensen gezeten zijn: boven op het rad zit iemand die op het toppunt van zijn geluk/macht is, onderin zit/licht iemand die van alle geluk/macht verstoken is, terwijl aan weerszijden van het rad iemand ofwel zijn geluk dan wel zijn ongeluk tegemoet gaat – Fortuna is aanvankelijk blind en dus volstrekt willekeurig in wie zij geluk dan wel ongeluk geeft – in de late Middeleeuwen ontstaat een jaloerse Fortuna die evenals Nijd (zie **Nidecheit**) het geluk van een ander niet kan aanzien en dat daarom doelbewust verstoort – soms voorgesteld met een uitbundige hardos voor op het hoofd en een kaal (geschoren)

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Canariae-insulae>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Fortunate_Isles

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gran_Canaria.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Tyche>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fortuna>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Boethius>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/The_Consolation_of_Philosophy

achterhoofd, wat aan Kairos¹/Occasio doet denken, maar de allegorie Occasio lijkt uitsluitend in de Latijnse Middeleeuwen voor te komen;

e) **Fortune**; *Buevijn*: fol. B3r, H6r, I2r; e) **Fortuna** – godin; g) laat Eneas in Libia stranden – stuurde Dardanus naar Troje <Furtuna> *Eneide*: r. 231, 11684; e) **Fortune**; g) met wie Ferguut zijn tegenstander vergelijkt, nadat hij hem een deel van zijn achterhoofd heeft afgeslagen; *Ferguut*: r. 2406;

e) **Fortune**; g) wier rad Juno ongunstig gezind is – verantwoordelijk voor het ongeluk dat de mens treft <Fortunen> *Hercules*: cap. [2]-[3], [5], [13]-[14], [19]- [22], [24]; e) **Fortune** – godin; *Floris ende Blancefloer*: r. 3164;

e) **Fortune** – “der felder Fortunen”, “Fortune is seer wonderlic” <Fortunen> *Margrieta van Limborch*: cap. 4, 6, 94, 97; e) **Fortune** <Foortune, Fortunen, Fortuyn> *Malegij*: p. 22, 102, 155, 169, 183, 188, 213, 217, 241, 265, 281, 301, 310; e) **Fortune**; g) blind, hard, onvast, vals, wantrouwig en wreed; *Meluzine*: fol. B3ra, N1va, N3va, S3rb; e) **Fortune**; g) “Daer en is niemant, so elc wel weet, die teghen Fortune mach.”; *Merlijn Prz*: fol. D2a; e) **Fortune** (or. Fortune); g) ‘moeder van alle droefheit’; *Olyvier van Castillen*: cap. 65;

e) **Fortune**; g) fel, wreed en venijnig <Foortune, Foertuynen, Fortuna, Fortunen> *Peeter van Provencen*: fol. A3r, H1v, H3v, H4r, J2r, J2v, J3v, J4r, J4v, K2v, L1r, L2r, L2v, L4v, M3r, N3v, O2v, P1v; e) **(die) Fortuyn**; g) wreed en vijandig jegens geluk <Fortuynen> *Urbaen*: cap. [3], [6]-[7], [12], [18], [21]-[22], [24]-[25]; e) **Fortuyn**; g) contrarie, vals, wisselvallig; *Valentijn ende Oursson*: cap. 3, 26.

Fortune!, **O Felle** zie **Fortune**

Fortuneus e) **Fortuneus** alias **die Sarrasijn** – Saraceense reus; f) vader van Spyet; g) door Spyet gedood vanwege zijn heidens geloof <Fortineuse> *Madelgij*: fragm. X, r. [80]; fragm. XI, r. 111, 188; e) **Fortunus** – Saraceense reus – tolheffer; f) broer van Crassus, koning Weroen en de koning van Mayorcken – vader van Spiet – gefingeerde oom van Touperdout; g) gedood door zijn zoon Spiet omdat hij zijn heidens geloof weigert op te geven; *Malegij*: p. 75, 132-134, 138, 139, 142-144, 279.

Fortunus zie **Fortuneus**

Fossides h) [Constans: PHOCIDIS]² — Phocis [?],³ het huidige Fokida,⁴ in het midden van Griekenland; i) **Fossides** – land van herkomst van koning Epistrophus en koning Cedius – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Fossidos> *Troyen*: r. 7114, 9668, 13541.

Fotier zie **Fortier**

Foucekuer zie **Vausecur**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kairos>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/74>

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Fokida>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Fokida.kmz

Foucart e) **Foucart**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 211.

Fouk** zie **Vulq****

Fouke zie **Fouken van Morlioën**

Fouke(n) zie **Foukijn van Parijs**

Fouken van Morlioën e) **Fouken van Morlioën** – raadsman van Karel de Grote; f) zwager van Werrijn van Morlioën; g) wiens zoon door Reynout is gedood – door Karel de Grote benoemd tot bevelhebber van het leger dat de Heemskinderen opwacht in Vaucoloen – gedood door Reynout <Foukens, Foukijn, Foukijns, Foukyn, Foukyns, Fouken van Morlien, Fouken van Morliene, Fouke van Morlioën, Foukens van Morlione, Foukijns van Morlione> *Heemskinderen*: p. 101, 102, 116-118, 125, 129-132, 134, 144, 146, 173; e) **Fauken von Morlyon**; f) zwager van Weryn von Morlyon; g) zijn schildknaap wordt door Reynolt gedood – gedood door Reynolt <Fauk, Ffauke, [Fauke von Ferres], Folke, Volken> *Reinolt von Montelban*: r. 5442, 5506, 5527, 6539, 6549, 6551, [6590], 6598, 6624, 6636, 6638, 6642, 6680, 6763, 6774, 6783, 6788, 6790, 7475, 7481, 7485, 7806, 7811, 7858, 7859, 7865, 7885, 7889, 7895, 7913, 7922, 7931, 7939, 7941, 7954, 7961, 7964, 7982, 7987, 7997, 8003, 8012, 8026, 8032, 8198, 8304, 8315, 9479, 9608, 12255, 12289.

Fouki(j)n zie **Fouken van Morlioën**

Foukijn van Morlione zie **Fouken van Morlioën**

Foukijn van Parijs e) **Foukijn van Parijs** – raadsman van Karel de Grote; g) krijgt van Karel de Grote de opdracht Aymyn van Dordoen te onthoofden – raadt Karel aan Aymyn niet te laten doden <Fouke, Fouken> *Heemskinderen*: p. 52, 104-106; e) **Fauke von Parys** – raadsman van Karle; g) raadt Karle aan Heyme niet te doden – gedood door Ogyer van Dennemark <Folk> *Reinolt von Montelban*: r. 2086, 5652, 5664, 5775, 5780, 5793, 5805.

Foucke a) mogelijk dezelfde als **Fouken van Morlioën** of **Foukijn van Parijs**; e) **Foucke** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) belegert de gevluchte keizerin Erena; *Roelant*: r. P880.

Fr** zie **Vr****

Fragius zie **Eufragius**

Fracum zie **Peathom**

France zie **Fransche**

Franceroen zie **Franseroen**

[Francheroen] a) [Moisan I, 1: FALBRUN DE PUI] – bedoeld is Faldrun de Pui [*Chanson de Roland*, ed. J. Bédier, r. 1871]; e) **[Francheroen]** – Saraceense ridder; g) gedood door Roelant <Francheroene> *Roelant*: r. 1204.

Franchois zie **[Fransois, dat]**

Franchoys zie **Fransche**

Franchoys zie [Fransois, dat]

Franchoys zie Fransoise, die

Franchoyse zie [Fransois, dat]

Franchoysen zie Fransoise, die

Francia h) de Romeinse provincie Gallia¹ – zie ook **Vrankerike**; i) **Francia** – sprekende naam: ‘vrij land’ – de nieuwe naam voor het land dat vroeger **Gallien** heette; *Turpijn*: XIII, r. 104.

Francio a) Francus²/Francion³ – legendarische (Trojaanse) stichter van Frankrijk; b) zoon van Hector; e) **Vranke** – koning; g) naamgever van Vrancrike – ontvluchtte met Eneas Troje – stichtte Trojen upten Rijn; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1547; e) **Vrancke** – koning; g) naamgever van Vrancrycke – ontvluchtte Troje met Eneas – stichtte Troyen opten Ryn – bracht de graan- en wijnbouw naar de Rijnstreek <Vranc> *Troyen*: r. 29115, 32396, 40877; e) **Francio** – Trojaan; g) vestigde zich bij de Rijn en noemde het lant Vrancrijc – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 165ra, 165rb.

Franciscus van Drakouwe e) **Franciscus van Drakouwe** – koning van Drakouwen; f) vader van “de jonghe coninck van Drakouwen”; g) legeraanvoerder – gedood door de emir van Palerne; *Jan uut den Vergiere*: cap. 14.

[Franciscus, sent] a) [A-Z 4: **Franciscus & Clara van Assisi**]⁴ [*Legenda aurea* CXLV: De sancto Francisco] [*Gulden Legende*: Van sinte Fransoise [143]] [Moisan I, 1: FRANÇOIS, (saint) 1] — de heilige Franciscus van Assisi⁵ (1181-1226); c) stichter van de Franciscaner orde/orde der Minderbroeders; d) ging zozeer op in het lijden van Jezus Christus dat hij de kruiswonden ‘ontving’ en een stevige impuls gaf aan het middeleeuwse anti-judaïsme – feestdagen 4 oktober (dierendag, omdat Franciscus tegen/met dieren praatte) en 17 september (stigmatisatie); e) **sinte Franciscus** – martelaar, wiens stigmata verwijzen naar het lijden van de gekruisigde Christus; *Roelant*: r. P49.

Franckry(c)k(e) zie **Vrankrike**

Françoys zie Fransoise, die

Franfoise zie Fransoise, die

Frangolet a) [West PR: *Fragiens*]; e) **Frangolet** – jonkheer aan het hof van koning Uriens; g) wijst Jonet en Ywen Overdoem de weg door het woud; *Merlijn*: r. 19736.

Frankenlant zie **Vrankerike**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Francia>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Francus>

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Francion>

4. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0071.php#a070

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Francis_of_Assisi

Frankenborch h) in het chanson de geste *Le Chevalier au Cygne et Godefroi de Bouillon*, dat aan proza-versie van Pierre Desrey, de auteur van de Franse brontekst, vooraf ging [Moisan I, 2: BLANCQUEBOURS] – de graaf van Francquebourg is een jongere broer van de hertog van Bouillon, de overleden echtgenoot van Clarisse, de moeder van Yda, leenman van de Duitse keizer Otto I, vader van een huwbare dochter en zijn feodaal kroonjuweel is de Ardennen;
 i) **Frankenborch** (or. Francquebourg) – graafschap – de graaf van Franckenborch beschuldigt de hertogin van Billoen valselijk van overspel en wordt in een tweekamp door Helias verslagen <Franckenborgh> *Ridder metter Swane*: cap. [21]-[23], [30].

Francke zie **Fransoise, die**

Franckenborgh zie **Frankenborch**

Franckenlant zie **Vrankerike**

Franckenrich zie **Vrankerike**

Franckrich(e) zie **Vrankerike**

Franckrich lant zie **Vrankerike**

Francoene e) **Francoene** (or. Franque ‘le grant’); g) neemt deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 5184.

Francoys zie [**Fransois, dat**]

Francoys zie **Fransoise, die**

Francoysche zie [**Fransois, dat**]

Francoysen zie **Fransoise, die**

Frankrich(e) zie **Vrankerike**

Frankrijch zie **Vrankerike**

Francoyesen zie **Fransoise, die**

Francoys zie [**Fransois, dat**]

Francoysen zie **Fransoise, die**

Francois zie **Fransoise, die**

Frans zie [**Fransois, dat**]

Fransche n) [Moisan I, 1: FRANÇOIS, FRANÇOISE] – Franse c.q. Frankische – zie ook **Vrankerike** en **Walsche**; o) [**Vrancsche**] <Vrancschen> *Buevijn*: fol. B5v, M2r; o) **Vranxsche** <Vrancsche, Vranxscher> *Couchi*: fragm. VII, r. 2099, 2232, 2337; o) **Franchoy** (or. francois) – “Hay, verrader Franchoy”; *Galien Rethore*: cap. 30; o) **Frans** (or. de France) – “ick sal u eer vier mainden Frans coninck maken”; *Galien Rethore*: cap. [20]; o) **Fransoyse**; *Gwidekijn*: r. 37; o) **Fransche** – gezegd over het leger van Karel de Grote; *Heemskinderen*: p. 172; o) **Fransche** <Franscher, Franssche> *Hughe Prz*: p. 23, 28, 47, 70, 73; o) **Fransche** – gezegd over de heren die op de bruiloft van heer Jan en Gloriande van Romen deelnemen aan het steekspel; *Jan uut den Vergiere*: cap. 5; o) **Fransche** – gezegd van mode en manieren <Fransoyssche, Franssche> *Jan van Parijs*: cap. [53], [55]-[56]; o) **Vrantzose** – afkomstig

uit/behorend bij Vrankrich <Frantzosein, Vrantzosen> *Karl Meinet*: r. A35, 6; A38, 7; A43, 60; o) **Frantzische** – onder andere ter aanduiding van mijlen <Frenckische> *Ogyer*: r. 2857, 8361; o) **Vransce** – gezegd van een hoed – gezegd van een ridder – gezegd van taal <Franscher, Fransschen, Vranckerijcschen> *Paris ende Vienne*: cap. [6], [9], [11], [33]; o) **France** – Franse; *Peeter van Provencen*: fol. E2r; o) **Fransche** <Franscher> *Roelant*: r. 84, 137, 525, 529; r. P556; o) **Vrantsche** – afkomstig uit Vrankeric <Vrantschen> *Saladijn*: r. 482, 540, 549, 603, 657, 721, 731, 1039, 1219, 1364, 1481, 1533; o) **Fransoise** – ter aanduiding van mijlen; *Wisselau*: r. 563.

Franseroen a) [Moisan I, 3: FALSARON 1] – Saraceense hertog van Dathan en Abiron – Falsaron zal als sprekende naam bedoeld zijn: ‘valserik’ – Dathan en Abiron zijn de namen van twee exemplarische Oudtestamentische opstandige mannen die door de aarde verzwolgen werden [*Numeri* 16, 1]¹; b) broer van Marsile; d) gedood door Olivier; e) **Franseroen** – Saraceense ridder, hertog; f) neef van koning Marcelijs; g) wreed <Franceroen> *Roelant*: r. 66, 486.

Fransoeis zie [Fransois, dat]

Fransoes zie Fransoyse, die

Fransoys a) or. (François) Bauduin – dezelfde als **Boudewijn 4**; e) **Fransoys** – ridder in het leger van Karel de Grote; f) broer van Roelant; *Gwidekijn*: r. 15, 59, 123, 188.

Fransois zie Fransoise, die

[Fransois, dat] n) het Frans – taal – zie ook [dat Romansch] en [dat Walsch]; o) **Fransois** – taal; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1239; boek VI, r. 88; o) **Fransois** – gezegd van taal; *Caesar Prz*: fol. 10r; o) **Fransoys** – taal die Godevaert van Denoys naast Dietsch spreekt omdat hij in het “Walsche lant” gewoond heeft; *Denensage*: r. 298; o) **Fransoys**; *Florimont*: r. 34; o) **Fransoys** – taal die de moeder van Blancefloer aan de koningin van Spaenge leert; *Floris ende Blancefloer*: r. 201; o) **Fransoys** – taal, verder als boven; *Floris ende Blancefleur*: cap. [1]; o) **Fransoys** – taal die gesproken wordt in Vrancrijc aan het hof van Karel de Grote <Frans> *Heemskinderen*: p. 116, 117; o) **Fransoys** <Francroys> *Hughe Prz*: p. 16, 23, 44, 70; o) **Fransois** – taal die Johan vanaf zijn zevende leert – taal gesproken door graaf Ruprecht [?]; *Johan uz dem Virgiere*: r. 191, 2672; o) **Vrantzois** – taal van de brontekst <Vrantzose> *Karl Meinet*: r. A1, 10; A21, 18; o) **Fransois**; *Lanceloet*: boek IV, r. 9874; o) **Fransoey** – ‘wereldtaal’; *Leven ons Heren*: r. 912; o) **Fransois** – de taal van de brontekst; *Meliadus*: Voorrede; o) **Fransois**; *Meluzine*: fol. A6ra; o) **Frantzoy** <Frantzose, Frantzoyss, Frantzoyse> *Ogyer*: r. 356, 954, 2284, 4235; o) **Fransois** – taal; *Paris ende Vienne*: cap. [29]; o) **Fransois** – taal die Sornagur leert op weg naar Pontose;

1. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=0&b=4&c=16>

Parthonopeus: fragm. V, r. 140; o) **Francsoys** – taal die het hondje Cortoys spreekt <Fransoys> *Reynaert A en F*: r. 100; o) **Fransoys** – taal, verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 110; o) **Franzoys**; *Reinolt von Montelban*: r. 6681, 6695; o) **Fransoeis**; *Renout*: r. 1394; o) **Franchoyse** (or. Italien) – taal van het origineel <Franchoys> *Urbaen*: Titelpagina, Argument; o) **Francsoysche** – taal van de brontekst; *Valentijn ende Oursson*: titelpagina <Francsoys> *Valentijn ende Oursson*: cap. 56.

Fransoys Boudewijn zie **Boudewijn 4**

Fransoise zie **Fransche**

Fransoise, die a) [Moisan I, 1: FRANÇOIS 2] – de Fransen c.q. Franken¹ uit (vooral het noorden van het huidige) Frankrijk c.q. het Frankische Rijk – zie ook **die Walen**; e) **Fransoys** – inwoner van Vrankerike – verwijzend naar Hellijn; *Ayoel*: r. 359, 460; e) **die Frantsoise** – volk/leger uit Vrancrike; g) overwinnen in de strijd tegen de opstandige Bourgondiërs <Frantsois> *Aiol*: r. 473, 485, 538, 541, 780; e) **Fransois** – inwoner van Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1085; e) **die Fransoyse** (or. Franci) – troepen van Karel die samen met de Avelose, Duutsche en Ingelsche tegen koning Desidere van de Lumbaerden vochten <Fransose> *Amijs ende Amelis*: r. LXXXIII, 29; LXXXIII, 35; e) **die Franzoisen** alias **de Gallen** – de bewoners van Vrancrijc, met name de bewoners van het noorden van Frankrijk – moeten tribuut betalen aan Arionistus; *Caesar Prz*: fol. 3r, 6v, 23r, 24r, 25r-25v, 37v; e) **die Fransoye** – volk/leger uit Vrankerike; g) strijden tegen de Saracenen; *Flovent*: r. 68; e) **die Franchoyzen** (or. les Francois/de France); g) gezegd van de soldaten van koning Kaerle die Groote op de Ronchevale <Franchoys> *Galien Rethore*: cap. [21], [23]-[24], [51], [53]; e) **die Fransoyse** – het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 80, 97, 102a; e) **die Fransoyzen** – het leger van Karel de Grote; g) vecht onder leiding van Fouken van Morlione bij Vaucoloen tegen de Heemskinderen <Fransoys, François> *Heemskinderen*: p. 131, 141, 153, 154, 164, 165, 172, 173; e) **Fransoys**; g) verwijzend naar Blancefloers grootvader; *Floris ende Blancefloer*: r. 140; e) **Fransoys** – verwijzend naar Hughe van Bourdeus en/of Aliames die Grijsse <Francsoys> *Hughe Prz*: p. 36, 37, 41, 47, 49-52; e) **die Francoysen** <Fransoysen, Fransoyssch> *Jan van Parijs*: cap. [4], [18], [55]; e) **Franzois**; *Johan uz dem Virgiere*: r. 2647; e) **Fransois** – inwoners van Vrancrike en/of Bolois; g) wachten Eggeric van Eggermonde en de overige samenzweerders op; *Karel ende Elegast*: r. 1140; e) **Vrantzosen** – de onderdanen van Karll Meynet <Frantzois, Frantzosen, Vrancken, Vrantze, Vrantzois, Vrantzoselinge, Vrantzoselynge> *Karl Meinet*: r. A32, 8, 47, 49, 55; A34, 7, 15, 22; A35, 11, 15; A37, 61; A38, 16, 19, 30, 36, 40, 55, 63; A39, 24,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Franks>

28, 36, 38, 44, 52, 56; A40, 7, 35; A41, 15, 32; A42, 47; A43, 9; A44, 13, 16, 27, 51; A46, 33, 44; A47, 9, 13; A48, 43, 51; A50, 6, 48, 57; A51, 26, 36; A52, 9; A54, 5, 6, 41; A55, 56; A57, 14, 21; A60, 31; A61, 7; A68, 24; A70, 15; A78, 51; A81, 58; A82, 4, 9, 25; A86, 32; A87, 11, 20, 62; A88, 5; A95, 19, 38, 62; A96, 4; A97, 35; A98, 4, 24, 53; A109, 43; A110, 48; A194, 52, 57; A195, 51; A197, 25; A219, 69; A241, 29; A293, 57; A390, 8; A412, 61; A417, 41; A426, 54; A429, 57; A452, 42; A468, 3; A470, 20, 41; A473, 44, 55, 61; A475, 58; A477, 49; A482, 39; A485, 31; A486, 55; A517, 46; A521, 39; A525, 24, 35; e) **Francke** – toenaam van **Karll Meynet**; *Karl Meinet*: r. A330, 29, 30; e) **die Fransoyse** – volk/leger uit Vranckerike – leger onder leiding van koning Lodewijc van Vranckerike <Fransoys, Fransoysen> *Limborch*: boek V, r. 231, 235, 244, 252, 255, 364, 385, 387, 401; e) **die Fransoise** – volk <Franfoise, Fransoyse> *Limborch Frg*: H51B, r. 105, 126, 128, 142; H52, r. 292, 301, 309, 312; e) **die Frantzoesen** – idem als in *Limborch* <Frantzosen, Frantzoesen, Franzosen> *Lymburch*: boek V, r. 232, 241, 249, 252, 361, 382, 384, 398; e) **die Fransoyse** – volk uit Vrankerike; g) raadslieden van Karel de Grote bij het proces tussen Yoen en Otte; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1737, 2057; e) **die Fransoyse** – volk uit Vrankerike; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant – raadslieden van Karel de Grote <Fransoys> *Lorreinen O*: r. 233, 662, 3020, 3021, 3171; e) **die Fransoise** – volk uit Vrankerike; g) raadgevers van Karel de Grote; *Lorreinen V*: fragm. B, 99; e) **die Vranken** – volk/leger uit Vrankerike; *Madelgijs*: fragm. VII, r. 138; e) **een Fransoys** – een Fransman; *Meliadus*: cap. 22; e) **die Fransoise** – de bewoners van Vrankerike; g) onderdanen van Karel de Grote <Fransois> *Ogier A-D*: r. 174, 176, 252; fragm. D, r. 323; e) **die Frantzoysse** <Fransoss, Fransoys, Fransoyse, Fransoysen, Frantzois, Frantzoiss, Frantzoisen, Frantzose, Frantzosen, Frantzoss, Frantzoys, Frantzoysen, Franzoiss> *Ogyer*: r. 307, 367, 385, 916, 1017, 1288, 1773, 1779, 2201, 2479, 2639, 2652, 3070, 3185, 3204, 3497, 3593, 3802, 3812, 3822, 4388, 4425, 4437, 4807, 4825, 4875, 5348, 5942, 6020, 6082, 6089, 6098, 6100, 6107, 6114, 6150, 10906, 11700, 12224, 12273, 12878, 12921, 15322, 15478, 15872, 16524; e) **die Fransoyse** – volk/leger uit Vrankerike – ook verwijzend naar Parthonopeus; g) nemen deel aan het toernooi om Melioers hand <Franczois, Fransoes, Fransoys, Fransoisen, Fransoysen, Fransose> *Parthonopeus*: r. 274, 337, [1478], [1482], 1546, 1615, 1637, 2370, 3767, 5066, 5075, 5094, 5154, 5177, 5207, 5339, 6027, 6035, 6091, 6126, 6142, 6194, 6251; fragm. M I, fol. 1va, 3; 1vb, 4; 2ra, 15; [2rb, 9]; 2rb, 27; fragm. S, r. 6027; fragm. T, r. 152; fragm. V, r. 83, 99, 103, 127, 135, 317; e) **Franzosen** – volk/leger uit Frankrich <Frantzoss, Franzoyse, Franzoysen> *Reinolt von Montelban*: r. 2029, 8044, 8090, 8258, 8348, 8360, 8446, 10211, 10229, 10233, 11341, 11358, 11386, 11391, 12034, 12036, 12048, 12059, 12066, 12120, 12135, 12349, 12363; e) **die Fransoyse** – volk/leger uit Vrancrike; *Renout*: r. 1246, 1644; e) **die**

Fransoyzen – volk/leger uit het koninkrijk Vrancrike onder leiding van Karel de Grote <Francsoyesen, Francsoysen, Fransois, Fransoise, Fransoisen, Fransoys, Fransoyse, Fransoyseu, Vrancken> *Roelant*: r. 26, 64, 94, 207, 232, 331, 341, 350, 402, 409, 442, 480, 545, 547, 662, 682, 770, 849, 977, 1017, 1123, 1235, 1299, 1304, 1317, [1415]; r. P509, P1058, P1099; e) **die Fransoyzen** – volk/leger uit Vranckerijck; g) onder leiding van koning Karel verslagen door het leger van de Grieken <Franchoyzen> *Sibilla*: r. 910, 936, 940, 975; e) **die Fransoyzen** (or. Franci) – de onderdanen van Karel de Grote; g) aan wie Karel de Grote het land Castyllien gaf als zij daar wilden blijven <die Fransoyzen> *Turpijn*: VIII, r. 34, 35; IX, r. 45; XII, r. 54; e) **die Fransoyzen** – de landgenoten en onderdanen van koning Pepijn van Vranckrijck <Francoysen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 10, 22, 24, 43, 47, 50-51, 54, 58-59.

Fransoyzen zie **Fransoise, die**

Fransoyssch zie **Fransoise, die**

Fransoyssche zie **Fransche**

Fransose zie **Fransoise, die**

Franssche zie **Fransche**

Frantzische zie **Fransche**

Frantzoesen zie **Fransoise, die**

Frantzois zie **Fransois, dat**

Frantzois zie **Fransoise, die**

Frantzoise zie **Fransois, dat**

Frantzoise zie **Fransoise, die**

Frantzoisen zie **Fransoise, die**

Frantzoiss zie **Fransois, dat**

Frantzoiss zie **Fransoise, die**

Frantzose zie **Fransois, dat**

Frantzose(n) zie **Fransoise, die**

Frantzosein zie **Fransche**

Frantzoss zie **Fransoise, die**

Franxabres a) [West *PR*: Fausabres] [?]; e) **Franxabres** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; g) verslagen in de strijd om Clarence – vlucht; *Merlijn*: r. 33147.

Franzoesen zie **Fransoise, die**

Franzois zie [Fransois, dat]

Franzois(e) zie **Fransoise, die**

Franzoysen zie **Fransoise, die**

Franzoiss zie **Fransoise, die**

Franzosen zie **Fransoise, die**

Franzoss zie **Fransoise, die**

Fred** zie **Vred****

[Frederick] 1 a) Frederik I von Hohenstaufen¹ alias Frederik Barbarossa (ca. 1123-1190) – zie ook **Frederick Barberousse** en **Vrederijc 2**; b) zoon van Frederik II von Zwaben – vader van keizer Hendrik VI en hertog Friedrich von Schwaben; c) Rooms koning (1152-1190) en Rooms keizer (1155-1190); d) waarschijnlijk is het graf van Pallas te Rome ontdekt door keizer Hendrik II (in 1014 [?], Rooms keizer) of Hendrik III (in 1039 [?], Rooms koning) – Heinric van Veldeke is de eerste die de ontdekking van het graf aan keizer Frederik Barbarossa toeschrijft; e) **Fridereich** – keizer; g) wordt in Rome gewijd (als keizer), ontdekt te Rome het graf van Pallas 1 – geeft in Meginze (d.i. Mainz) zijn twee zonen het zwaard <Fridereiche, Friderich> *Eneide*: r. 8378, 13230, 13244.

[Frederick] 2 a) graaf Friedrich von Ziegenhain²; b) tweede zoon van Ludwig II van Thüringen – broer van paltsgraaf Hermann von Thüringen; e) **Fridereich**; g) mede (naast paltsgraaf Herman) opdrachtgever voor de voltooiing van de *Eneas-roman* van Heinreich von Veldiche; *Eneide*: r. 13489.

Frederick Barberousse a) or. Federic Barberousse – pseudo-historisch personage, refererend aan Frederik I van Hohenstaufen,³ bijgenaamd Barbarossa (ca. 1123-1190) – zie ook **[Frederick] 1**; e) **Frederick Barberousse** – keizer van Roomen “die derde van dien naem keyser” – later meestal alleen “die keyser” genoemd; f) echtgenoot van Esmerande – vader van Speculo bij Esmerande – vader van Urbaen bij Silvestre – later echtgenoot van Silvestre – schoonvader van Lucesse, dochter van de sultan van Babylonien/Caire; g) verdwaalt tijdens de jacht en vindt onderdak voor de nacht bij de maagd Silvestre – verkracht haar onder het mom van een trouwbelofte en laat haar zwanger achter met een ring die zij niemand mag laten zien – eeuwige vijand van de sultan (van Babylonien/Caire) – wordt uiteindelijk herenigd met zijn zoon Urbaen en diens moeder Silvestre – sluit vrede met de sultan – na zijn dood opgevolgd door Urbaen <Barberousse, Frederick> *Urbaen*: Titelpagina, Argument, cap. [1]-[5], [12], [29].

Frederick van Bemen e) **Frederick van Bemen** (or. Phedrich de Behaigne/Fedric) – koning van Bemen; f) broer van de koning van Anssay; g) door koning Zelodus van Crachouwen met zijn Saracenen aangevallen – gedood door koning Zelodus <Frederic, Frederic van Bemen, Fredericx, Frederijck van Bemen> *Meluzine*: fol. N3va, N4ra, N6ra, N6rb, N6vb, O1ra, O1rb, O4va, O4vb.

Fredericus e) **Fredericus**; g) doodde zijn valk als bewijs van zijn zuivere liefde [voor ?]; *Stijevoort*: refr. 15, 7.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_I,_Holy_Roman_Emperor

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Friedrich_von_Ziegenhain

3. [https://de.wikipedia.org/wiki/Friedrich_I._\(HRR\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Friedrich_I._(HRR))

Frenitars a) [West PR: *Frenicas*] – Saksische koning; e) **Frenitars** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) verslagen in Carmelide – vlucht; *Merlijn*: r. 23674.

Frenckische zie **Fransche**

Freselijc Foreest zie [**Vreselike Foreest, dat**]

Freselike Sitten zie [**Vreselike Sitten, dat**]

Frescamp zie **Fescamp**

Friborch h) [Graesse: *Friburgum Brisgoviae*]¹ — Freiburg² im Breisgau³ in

Baden-Württemberg, Duitsland, gelegen aan de rivier de Dreisam⁴;

i) **Friborch** – graafschap – stad – oversteekplaats in rivier <Fribourch,

Fryborch, Frybourch> *Meluzine*: fol. P2rb, X6ra, X6vb, Y1rb-Y1vb, Y2rb-Y2vb.

Fridereich zie [**Frederick**] 1 en 2

Friesen zie **Vriesen, die**

Fryge zie **Frigia**

Frigia h) [Graesse: *Phrygia (regio)*]⁵ — Phrygië/Frygië,⁶ naar men in (oude) naslagwerken van elkaar overschrijft, vernoemd naar de rivier Phryx/Phrygius alias de Hyllus,⁷ of naar Phrygia,⁸ dochter van Cecrops of van Europa – het huidige Çanakkale,⁹ stad en regio gelegen aan de Hellespont in Turkije – na de Zondvloed bevolkt door de nakomelingen van Japhet/Jafet, de derde zoon van Noë/Noach [*Scolastica*: r. 1362]¹⁰ – zie ook [**Mere Frigia**] en **Minder Frigia**;

i) **Frigia** – met de stad Troje; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1235; i) **Frigien** –

regio waarin de havensteden Larisse en Troeyen gelegen zijn, in de nabijheid

waarvan het eiland Thenedon ligt; *Hercules*: cap. [8]; i) **Frigien** – koninkrijk

van koning Leomedon van Troyen; *Jason*: fol. 58r; i) **Frigie** – Saraceens

koninkrijk van Etus – waar ooit de stad Troyen lag; *Limborch Frig*: H53, r. 64;

i) **Frigie** – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Etus – neemt deel

aan de belegering van Constantinopel – land waar Troyen ligt; *Lymburch*:

boek VIII, r. 908; i) **Fryge** – koninkrijk van koning Miteres van Frughie,

volgens sommigen van koning Prianus van Troyen – land van herkomst van

Santipus, koning Miteres van Frygen en koning Althamus – koninkrijk van

koning Betius – bondgenoot van de Trojanen in de oorlog tegen de Grieken

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Friburgum-Brisgoviae>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Freiburg.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Freiburg>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Dreisam>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Phrygia-regio>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phrygia>

7. [https://en.wikipedia.org/wiki/Hyllus_\(river\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Hyllus_(river))

8. [https://en.wikipedia.org/wiki/Phrygia_\(name\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Phrygia_(name))

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Canakkale-Frygië.kmz

10. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

om Helena <Figue, Frighen, Frighien, Frigi, Frigie, Frigien, Frigienlant, Frughie, Frygen, Fryghen, Frygienlant, Pryse> *Troyen*: r. 402, 2732, 8255, 9216, 9980, 12691, 18915, 18944, 19769, 29792, 32769.

Frigia, Meerre zie **Meerre Frigia**

Frigia, Minder zie **Minder Frigia**

Frigie(n) zie **Frigia**

Frigien, die a) [Constans: FRISEIS]¹ — de Phrygiërs²; e) **die Frigien** – volk/leger uit Frygen; g) bondgenoten van de Trojanen tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 10042.

Frigienlant zie **Frigia**

Frinasinde zie **Frinasint**

Frinasint e) **Frinasint**; f) dochter van koningin Florentine – zuster van Florigout; *Florigout*: r. 1746, 1750; e) **Frinasinde**; f) dochter van koningin Florentine – zuster van Florigout; *Florigout K*: fol. 1, r. 6.

Fryon zie **Fyoen**

Frise zie **Vrieslant**

Fryzhart zie **Writsaert**

Frisoene a) correspondeert met (or.) Bosen [?]; e) **Frisoene**; f) neef (zoon van de zuster) van de keizer; g) neemt deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 5190.

Fritzart zie **Writsaert**

Frodeseyt e) **Frodeseyt** – Saraceense sultan; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20089.

Froimont zie [Fromont] 5

Frole a) [West PR: Frolle 1] – graaf/hertog van Alemaigne – mogelijk dezelfde als **Fellon 1**; b) neef van [West PR: Ponce Antoine]; e) **Frole** – graaf uit Almanien; f) zoon van koning Farramont; g) in conflict met koning Artur en Lanceloet van Lac over Vrancrike – wordt bij de tweekamp op Rolants Eylant door koning Artur verslagen en gedood <Frolen, Froles> *Lanceloet*: boek II, r. 34908, 34954, 34969, 34997, 35000, 35007, 35034, 35041, 35048, 35049, 35056, 35072, 35079, 35116, 35136, 35146, 35155, 35169, 35171, 35183, 35192, 35198, 35203, 35229; e) **Froles**; g) betwist Lancelot van Lac het bezit van Gaule <Frolesse> *Lancelot W*: r. (verso) 13, 15; e) **Frolles van Aelmanien** – hertog van Almanien, in dienst van koning Claudas van Deserte; f) verwant van Pontes Antonys; g) strijdt in Trebes tegen koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes c.s. en wordt verslagen <Frollen> *Merlijn*: r. 21776, 21892, 25021, 25225, 25260, 25455, 25463, 25615, 25703,

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phrygians>

25723, 25729, 25743, 25922, 25984, 25993, 25997, 26039, 26055, 26348, 26430, 27043, 27166, 27383.

Froles zie **Frole**

Frolles van Aelmanien zie **Frole**

Frombont zie **Frommont**

Fromie zie **Foccenie**

Frommont zie **Fromont 3**

Fromondijn 1 e) **Fromondijn** – graaf; f) zoon van Gelloen (en de dochter van koning Desrames) – broer van Hardreit en Yrene; g) steunt Yrene in de strijd tegen Yoen – doodt Vrederijc de Denois in een hinderlaag <Fromondine> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 32, 39, 106, 252, 257, 282, 323, 328, 332, 345; fragm. VI, r. 70; e) **Fromondijn** – graaf; f) zoon van Gelloen (en de dochter van koning Desrames) – broer van Haerdreit <Fromondine> *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 168, 175; e) **Fromondijn**; f) zoon van Gelloen (en de dochter van koning Desrames) – broer van Yrene en Haerdreit; g) helpt Yrene in de strijd om Gardeterre tegen Yoen – voogd van Constantijn en regent over Grieken <Fromondine> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 270; fragm. D, r. 59, 261.

Fromondijn 2 a) [Moisan I, 1: FROMONDIN(S) 1]; b) kleinzoon van Hardré de Lenz – zoon van Fromont de Lenz – broer van Ludie; e) **Fromondijn** – een Bordeloos; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 131; e) **Fromondijn**; f) grootvader (van moederszijde) van Gelloen; g) verzoende zich met Gyrbert – in zijn kluis gedood door Gyrbert; *Lorreinen O*: r. 23, 1624, 4483; e) **Fromondijn** (hs. Frod’); f) oom van Robbrecht van Meilaen; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 17.

Fromont 1 e) **Fromont** – ridder, leenman van Dous van Magenchen <Fromonde> *Boeve*: r. 16; e) **Fromont** – ridder; f) neef van Doyoen van Mayanson; g) metgezel van Ate – verrader – helpt Doyoen bij de moord op graaf Gwijde van Austoen – heeft opdracht Buevijn van Austoen te doden maar verkoopt hem aan Saracenen – gevangengenomen door Seghebalt van Grymmerstoel en Geeraert/Buevijn – zwaar gestraft en gedood <Fromonde> *Buevijn*: fol. A4v, B2r-B3r, B4v, F1v, F2v-F4r, F5r, F5v, H2r, H2v, H3v.

Fromont 2 a) [Moisan I, 1: FROMONT 1]; b) zoon van Alain – neef van (de verrader) Hardré; e) **Fromont** – heer [?] van Vautamijs; g) verrader en aartsvijand van Jourdein van Blaves <Fromonde> *Jourdein*: r. 243, 380, 438.

Fromont 3 e) **Frommont**; f) broer van de overleden graaf van Meylaen – oom van gravin Europa van Meylaen; g) wederrechtelijk heerser over het graafschap Meylaen – in tweekamp ernstig verwond en verslagen door Heinrijc van Limborch <Frombont, Fromonde, Fromont, Fromonts> *Limborch*: boek III, r. 125, 149, 169, 225, 277, 312, 335, 339, 352, 357, 363; e) **Fromont**; f) oudere broer van de overleden hertog van Melanen – oom van hertogin Europa van Melanen; g) verder als boven – verliest een tweekamp tegen Heyndrick van Lymborch en wordt onthoofd <Fromonts> *Margrieta van*

Limburch: cap. 49-50; e) **Fromont**; f) broer van de overleden graaf van Meylaen – oom van gravin Europa van Meylaen; g) verder als boven – in tweekamp ernstig verwond en verslagen door Heinrich van Lymburch <Fromonde, Fromontz> *Lymburch*: boek III, r. 125, 149, 169, 184, 225, 300, 322, 326, 338, 343, 349.

Fromont 4 a) [Moisan I, 1: FROMONS DE LENS 13]; b) zoon van Hardré de Lenz – vader van Fromondin – neef van Bernard de Naisil; e) **Fromont** – graaf van Lens – toegenaamd: die Oude; g) herkent de door zijn mannen gedode edelman als graaf Begge – laat de dode eervol en met genoegdoening ophalen door diens familie <Fromonde, Fromonts> *Lorreinen*: fragm. I, r. 65, 82, 103, 108, 109, 127, 132, 154; fragm. II, r. 178, 187, 191, 196, 199, 270, 287, 301, 315; fragm. III, r. 468, 470, 472, 502; e) **Fromont** – een Bordeloos; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 131; e) **Fromont** – graaf, leenman van koning Puppijn – verrader; f) oom van Ysoreit – neef van Barnaerd van Naisel – neef van Lancelijn van Verdoen; g) rijk en machtig <F[...], Fromonde, Fromonds> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 3, 19, [54], 77, 83, 103, 112, 140, 149, 150.

[Fromont] 5 e) **Froymont** (or. Froimond/Fromont) – monnik in abdij van Mailliers; f) zevende zoon van Melusine en Raymondyn – broer van Vriam, Edon, Guyon, Anthonis, Reynout, Godefroy metten Grooten Tande, Raymont, Dierick en Horrible; g) met een behaard stuk huid (als de vacht van een mol) op zijn neus – zeer vroom – door zijn broer Godefroy gedood doordat deze uit woede het klooster van Mailliers in brand steekt <Froimont, Fromont, Froymonts> *Meluzine*: fol. A2va, G1ra, P2rb, S6va, T1ra, T1rb, T1va, T2va, T4ra, X3ra.

[Frontinus van Perigort, sent] a) or. Frontonis petragoricensis – de heilige Front(inus) [Moisan I, 1: FRONS (saint)]; d) in de loop van de twaalfde eeuw werd te Périgueux in de Dordogne een Cathédrale Saint-Front¹ gebouwd, waarin de relieken van deze legendarische 3e-eeuwse evangelist en eerste bisschop (tot 1575) bewaard werden; e) **sinte Frontinus van Perigort**; g) één van de zeven heilige bisschoppen die de heldenbegraafplaatsen te Arle en Bourdeaus wijdden; *Turpijn*: XIII, r. 35-36.

Frughie zie **Frigia**

Fuersijn zie **[Fursijn]**

Fuckart van Berrien e) **Fuckart van Berrien** – “der gartze” – verrader; f) bondgenoot van Rohart <Fockart, Fockarde, Fuckarde, Fuckartz, Sockart> *Karl Meinet*: r. A218, 13, 59; A225, 13; A229, 50; A230, 62; A231, 22; A232, 63; A233, 10, 32; A234, 47; A237, 17; A242, 43; A243, 14, 22, 34, 57; A245, 63; A255, 20; A264, 61; A265, 45, 55; A266, 55, 58; A267, 35, 46; A268, 21; A277, 64; A278, 32; A284, 29; A290, 42.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Cathédrale_Saint-Front_de_Périgueux

Fuckelmet zie [Vulquin] 2

Fulchane zie Vulcanus

Fulgentius e) **Fulgentius**; g) legeraanvoerder onder Julius – strijdt tegen de Alexandrinen; *Caesar*: r. 80, 93, 171.

Fúlkin zie [Vulquin] 3

Fundeval j) [Moisan I, 2: VALFONDE] – kasteel van de Saraceen Blancandrin;
k) **Fundeval** – kasteel – door Blantschandie van zijn vader geërfd;
Karl Meinet: r. A406, 58.

Fundrall i) **Fundrall** – de graaf van Fundrall is zeer bedroefd over de dood van Olivier te Runtzevale; *Karl Meinet*: r. A492, 29.

Funeres h) [Graesse: Ficara] ¹ — Figueres ² in Catalonië, Spanje; i) **Funeres** (or. Funeres/Figiere); *Meluzine*: fol. X2rb.

Funtamis zie Semiramis

Furiole h) correspondeert met (or.) Sornecole/Furnecole, d.i. Hornachuelos ³ in Andalusië, Spanje – zie ook **Ariole** en **Duriole**; i) **Furiole** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: fragm. Gr, r. 3793.

Furius zie Fineus

Furre e) **Furre** – heidense vorst van Naverne; g) verslagen door Karll Meynet <Surre> *Karl Meinet*: r. A359, 46, 62; A360, 43; A361, 1; e) **Furre** (or. Furre princeps Navarorum) – prins van Navarre; g) strijd tegen Karel de Grote en vindt daarbij de dood; *Turpijn*: VI, r. 63, 71.

Fursijn e) **Fursijn** – Saraceense koning van Fursine; *Ogier H*: r. 142.

[**Fursijn**] e) **Fuersijn** – Saraceens – heer van Barbarien; g) bedreigt Rome; *Jan uut den Vergiere*: cap. 5; e) **Fursin** – heidense/Saraceense koning “geborn von Orient uz Libia”; g) verder als boven <Cursin> *Johan uz dem Virgiere*: r. 617, 637.

Fursijn van Irlant a) or. Fursin, koning van Irlande – vernoemd [?] naar de Ierse heilige Fursey of Lagny ⁴ († ca. 648), in het Middelnederlands Fursijn geheten [*Spiegel historiael* III ⁸, 26, 27] ⁵; e) **Fursijn van Irlant** – bondgenoot van koning Sornagur; g) spoort koning Sornagur aan de oorlog tegen Vrankerike te beginnen <Furtine> *Parthonopeus*: r. 1563, 1619; fragm. V, r. 86.

Fursin e) **Fursin** – hertog; g) weigert Ogier op te hangen; *Ogyer*: r. 339.

Fursin zie [Fursijn van Barbarien]

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Ficara>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Figueres.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hornachuelos.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Fursey

5. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0009.php

Fursine i) **Fursine** – Saraceens rijk van koning Fursijn; *Ogier H*: r. 139.

[**Furtijn**] zie **Fursijn van Irlant**

Furtijn van Albruor e) **Furtijn van Albruor** (or. Fursin de Valbrumor) –

Saraceen – bondgenoot van Sornagur; g) wordt door Parthonopeus verslagen bij Cars; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2va, 39.

Furtuna zie **Fortune**

Furus zie **Surs**

Fusa zie **Susa**

G

[laatste update G: 10-04-2024] ¹

G** zie C**

G** zie K**

[Gabant] zie Gelant

[Gabba] 1 a) geënt op Galba² – koning van de Suessiones³; e) **[Gabba]** – koning van Suessioen; f) vader van Gabba 2 <Gabben> *Caesar Prz*: fol. 40v.

Gabba 2 a) or. Galba – koning van de Suessiones; e) **Gabba** – hertog; f) zoon van [Gabba] 1; g) aanvoerder van vreemde naties die hun toevlucht in België gezocht hebben in de strijd tegen Julius Cesar – sneuvelt samen met Ursarius 2 tijdens de strijd om België <Galla> *Caesar Prz*: fol. 40v, 43v-44r, 49r-49v, 56r, 57r.

Gabben zie [Gabba] 1

Gabyne zie **Gabijnen**

Gabijnen h) Gabii⁴ in het oude Latium,⁵ ten oosten van Rome, gelegen aan de Via Gabi(an)a⁶ – bekend om haar aan Juno gewijde tempel en vandaar de omschrijving in Vergilius' *Aeneis*: de akkers van de Gabijnse Juno – de Gabii/Gabijnen, volk in Latium; i) **Gabyne** – waaruit een leger is meegekomen met koning Ceculus van Prenestyne – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37597; i) **Gabijnen** – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Gabinus a) Aulus Gabinius⁷; c) consul (59-58 v.C.) met Lucius Piso; d) vooral bekend als gouverneur van de Romeinse provincie Syria; e) **Gabinus**; g) zou legioenen naar Julius Cesar zenden; *Caesar Prz*: fol. 10v.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Galba_\(Suessiones\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Galba_(Suessiones))

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Suessiones>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gabii.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gabii>

6. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0012>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Aulus_Gabinius

Gabriel 1 a) [A-Z 5: **Gabriël**]¹ [Moisan I, 1: GABRIEL(S) (saint)] [West VR: **Gabriel**, **Saint**] — **Gabriël**² [*Lucas* 1, 19],³ één van de vier aartsengelen; e) **Gabriel**; g) roept na de aanklacht van de duivel Mascheroen in opdracht van God de mensheid naar het rechtsgeding; *Graal & Merlijn*: r. 1808; e) **Gabriel** – engel die optreedt als bode van God naar de mensheid <Gabriele> *Leven ons Heren*: r. 125, 149, 151, 161, 174, 199, 215, 267, 271, 277, 303, 807, 810, 812, 3291, 3313, 4443; e) **Gabriel**; g) verkondigde Jezus' geboorte aan Maria; *Segbelijn*: r. 2746; e) **Gabriel**; g) sprak Joseph regelmatig toe; *Stijevoort*: refr. 51, r. 27; 102, r. 25.

Gabriel 2 a) or. Gabriel – mede zo genoemd omdat het gezelschap van Jehan de Paris door hun pracht en praal wordt vergeleken met een groep uit de Hemel neergedaalde engelen; e) **Gabriel** – page van een heraut van Jan van Parijs, die in het gezelschap van kroonprinses Anne van Spaengien wordt achtergelaten om de komst van Jan van Parijs te boodschappen; *Jan van Parijs*: cap. [36].

Gadefeer van Larijs zie [**Gadifeer van Larijs**]

Gadefer zie [**Gadifeer van Larijs**]

Gadefir zie [**Gadifier**] 1

Gaders h) [Graesse: **Gades**]⁴ [Moisan I, 2: GADRE(S)] — Cádiz,⁵ zeehaven aan de Atlantische kust in Andalusië, Spanje – zie ook **Gadres** – de stad zou door Feniciërs gesticht zijn die haar 'gdr' noemden, wat 'ommuurde stad' zou betekenen – waarvan later de Grieken 'Gadeira' en de Romeinen 'Gades' maakten⁶ – in *Jourdain de Blaves* is **Gadres**/**Gardes** een eiland met daarop de gelijknamige stad, gelegen binnen de invloedssfeer van de Saracenen, maar op hen veroverd door koning Richard met de onmisbare hulp van Amis en diens zoon Girard de Blaves, waarna het land voor de Christenen behouden (Ofra. garder) moet blijven – zie ook **Gades**; i) **Gaders** – Saraceens koninkrijk van Jourdein van Blaves; *Jourdein*: r. 52, 348.

Gades h) or. Gades, "que nous apellons Galice" – kennelijk gebruikt Raoul Lefèvre hier (abusievelijk) "Gades" als een oude naam voor Galicië [Graesse: **Gallitia (regio)**]⁷ en bedoelt hij niet de havenstad Cadiz in Andalusië⁸ – zie verder **Gaders**; i) **Gades** – "dat wi noemen Galissien" – regio in Hesperien, waar

1. https://dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0016.php#a015

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gabriel>

3. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Gades>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cádiz.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cádiz>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Gallitia-regio>

8. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Andalusi%C3%AB>

Hercules een legermacht aan land brengt, die hij zo goed en vruchtbaar vindt dat hij haar bevolkt en aan Philistenes te regeren geeft; *Hercules*: cap. [18].

Gadiefeer zie **Gadifeer van Pheson**

Gadiefier zie **Gadifeer van Pheson**

Gadifeer zie [**Gadifeer van Larijs**]

Gadifeer zie **Gadifeer van Pheson**

[Gadifeer van Larijs] a) or. Gadifer de Larris; b) zoon van Mazonus; e) **Gadefeer van Larijs** – ridder; f) broer van Cassamus van Larijs – vader van Gadifeer van Pheson, Betijs en Phesonie; g) gesneuveld in de slag bij Gadres <Gadefers, Gadifeer, Gadifere, Gadifers> *Cassamus*: r. 55-56, 75, 131, 232, 235, 458.

Gadifeer van Pheson e) **Gadifeer van Pheson** (or. Gadifer de Epheson) – ridder – heer van de stad Pheson; f) oudste zoon van Gadefeer van Larijs – broer van Betijs en Phesonie – neef van Cassamus van Larijs; g) belegerd door Claris van Indie om zijn zuster Phesonie <Gadiefeer, Gadiefier, Gadifeer, Gadifere, Gadifier> *Cassamus*: r. 184, 501, 546, 615, 635, 683, 699, 742, 754, 775, 855, 863, 965, 973, 1047, 1065, 1069, 1081, 1098.

Gadifer zie [**Gadifeer van Larijs**]

[Gadifier] 1 e) **Gadefir** – Saraceense koning; g) heeft een leger met Morianen – bondgenoot van koning Yvorijn van Mombrant tegen koning Ermenijn en Buevijn van Austoen – verslagen door Buevijn <Gadefier> *Buevijn*: fol. L3v, L4v.

[Gadifier] 2 e) [**Gadifier**] – Franse [?] schurk; f) zoon van [?] <Gadifiere> *Huge M*: r. 750.

Gadifier zie **Gadifeer van Pheson**

[**Gadifier**] zie **Godefroot**

Gadifier van Camerike e) [**Gadifier van Camerike**] – graaf – leenman van keizer Karel; f) verwant [?] van Garijn; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Gadifiere van Camerike> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1647; e) **Gadifier van Camerike**; f) verwant van Garijn; g) bondgenoot van Garijn; *Lorreinen O*: r. 2914.

Gadoffel e) **Gadoffel** – Saraceense emir, heer van de Griffone; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20110.

Gadoliant e) **Gadoliant**; f) zoon van Aligorant; g) gedood door Flandrijs; *Flandrijs*: r. 1498, 1525.

Gadres h) or. Gadres — bedoeld wordt Gaza¹ in Palestina (zie **Gasa**) en niet Cádiz in Andalusië in Spanje (zie **Gaders**) – door Alexander de Grote² belegerd en na zware strijd in het jaar 332 v.C. ingenomen, waarna de weg naar Egypte open

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gaza.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gaza>

lag; i) **Gadres** – plaats waar Alexander de Grote een grote veldslag leverde – waar Gadefeer van Larijs sneuvelde; *Cassamus*: r. 48, 51.

Gaerde, Doloreuse zie [Doloreuse Gaerde, die]

Gaerdepiet zie **Gardepiet**

Gaerghijas a) Gorgias¹; e) **Gaerghijas**; g) exemplarische rederijker; *Stijevoort*: refr. 57: 60.

Gaffers zie **Galaffers**

Gafia, Geharde zie **Gehaerde Gallia**

Gafridamant zie **Gardimant**

Gahanius a) [West PR: Kahenin]; b) vader van [West PR: Marial(1)e]; e) **Gahanius** – hertog; f) vader van Morales; g) gaf Corbenyc aan de vader van de vrouwe van Galvoye <Gahanis> *Lanceloet*: boek II, r. 17508, 17520.

Gaheret a) [West PR: Gaheriet] [West VR: Gaheriet] — Gaheriet/Gariët² – soms verward met **Gaheries**; b) vierde [?] en jongste zoon van [West PR: Loth] [West VR: Lot 1], koning van Orcanie, en een halfzuster van koning [West PR: Artu] [West VR: Artu] – broer van [West PR: Gauvain] [West VR: Gauvain 1], [West PR: Agravain] [West VR: Agrevain] en [West PR: Guerrehet] [West VR: Guer(r)ehés] – (half)broer (zelfde moeder) van [West PR: Mordret] [West VR: Mordret 1] – neef van koning Artu; e) **Gariet** – Arturridder; *Ferguut*: r. 4321; e) **Garies**; f) zoon van koning Loth en de oudste dochter van Ygerne – broer van Mordres, Guheries, Gawin en Acgraweyn – kleinzoon van Ygerne; *Graal & Merlijn*: r. 8673; e) **Gaheret** – Tafelronde-ridder; f) broer van Walewein, Mordret, Gurrees en Agraveyn – neef van koning Artur; g) door Walewein gekozen als één van de tien metgezellen om Lanceloet op te sporen – vecht in Rostoc tegen Gindan, die verdrinkt bij een poging aan zijn nederlaag te ontsnappen – bevrijdt Agraveyn en Gurrees bij der Keytiven Kasteel – komt Cales te hulp – vecht aan koning Arturs zijde in het toernooi op Kameloet – gaat samen met Lanceloet op zoek naar de ridders die niet zijn teruggekeerd van de zoektocht naar Lanceloet – aanwezig op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt – legeraanvoerder voor Lanceloet in diens strijd tegen koning Claudas <Gaharets, Gaherets, Gaherette, Garehet, Garhies, Gariet, Gariette, Garihiet, Garihette, Garite> *Lanceloet*: boek II, r. 1719, 5116, 5173, 5371, 8540, 8542, 8569, 8579, 8663, 8673, 8698, 8748, 8765, 8786, 8789, 8797, 8803, 8810, 8871, 8872, 8881, 8897, 8921, 8939, 8972, 9005, 9024, 9027, 9039, 9045, 9148, 9160, 9169, 9203, 9207, 9221, 9249, 9251, 9255, 9259, 9261, 9267, 9274, 9275, 9292, 9334, 9343, 9351, 9424, 9456, 9487, 9494, 9504, 9514, 9530, 9538, 9542, 9546, 9555, 9562, 9565, 9579, 9584, 9585, 9598, 9619, 9622, 9743, 9779, 9781, 9796, 9799, 9817, 9840, 9845, 9861, 9872, 9921,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gorgias>

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Gaheris>

9977, 10039, 10051, 10064, 10100, 10135, 10160, 10187, 10209, 10216, 10226, 10249, 10281, 10298, 10319, 10323, 10532, 10544, 10555, 10579, 10585, 10598, 10607, 10615, 10627, 10636, 10649, 10661, 10668, 10677, 10684, 10697, 10712, 10717, 10723, 13114, 13186, 13211, 13235, 13238, 13271, 13286, 13311, 13340, 20799, 20817, 20825, 20857, 20864, 20881, 21131, 21151, 21282, 21334, 21598, 21626, 21660, 21669, 21792, 22395, 22396, 22416, 22422, 22427, 22431, 22434, 22438, 22442, 22459, 22476, 22483, 22490, 22496, 22504, 22522, 22586, 28733, 28848, 28880, 30073, 30762, 30889, 32416, 32684, 33017, 33378, 33383, 33389, 33395, 33405, 33436, 33492, 33522, 34483, 34485, 34491; e) **Gariet** – Tafelronde-ridder; f) broer van Walewein; g) gaat op queeste naar de Graal – komt gevangen te zitten in een kasteel en wordt door Walewein bevrijd; *Lanceloet*: boek III, r. 2370, 2423, 2581, 10843, 11156, 14326; e) **Gariet** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Brandesion naar het door Keye belegerde kasteel om voor hem te vechten; *Lanceloet*: boek III, r. 19925, 19977, 20101, 20113; e) **Gariet** – Tafelronde-ridder; f) broer van Walewein, Acgravein en Guerries – (half)broer van Mordret – neef van koning Artur; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – steekt Meladus neer nadat hij Lanceloet Acgravein en Guerries heeft zien doden – gedood door Lanceloet – begraven in de Sinte Stevenskerk <Garies, Gariets, Gariette, Garihet> *Lanceloet*: boek IV, r. 794, 807, 981, 991, 1048, 1229, 1233, 4090, 4119, 4180, 4239, 4292, 4543, 4546, 4549, 4639, 4657, 4702, 4704, 4897, 4930, 4951, 5001, 5026, 5035, 5040, 5043, 5069, 5173, 5187, 5189, 6283, 6452, 7100, 7147, 8900, 10435, 10599, 10601; e) **Garies** – Tafelronde-ridder; f) (vierde) zoon van koning Lot en een halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur – broer van Gawyn, Agrawein en Gaheries – halfbroer (zelfde moeder) van Mordret – neef van Galescins – neef van Ywen die Grote; g) reist met zijn broers tegen de wil van hun vader naar koning Artur om geridderd te worden – neemt deel aan de zoekactie naar Merlijn <Gaheries, Gaheriesse, Gariesse, Garietten> *Merlijn*: r. 16386, 16407, 16570, 16761, 16766, 16769, 16789, 16799, 16827, 16832, 16876, 16899, 17097, 17107, 17110, 19186, 19649, 20441, 20514, 20535, 20553, 20961, 21137, 25497, 25718, 28478, 30177, 30250, 30266, 30286, 30771, 31219, 31465, 32382, 35390; e) **Gariet** – ridder van koning Artur; f) broer van Walewein – neef van koning Artur; g) door de koningin om hulp gestuurd nadat koning Artur door de Sassen gevangengenomen is – rijdt met Moriaen naar de kluizenaarswoning – bevrijdt met Walewein, Lanceloet, Percheval en Moriaen koning Artur van de Sassen en ontzet zijn kasteel <Gariette> *Moriaen*: r. 2867, 2878, 2890, 2898, 2908, 2919, 2929, 2934, 2950, 3044, 3054, 3157, 3176, 3215, 3287, 3296, 3314, 3328, 3347, 3354, 3360, 3375, 3383, 3395, 3414, 3436, 3466, 3524, 3550, 3560, 3928, 3953, 4139, 4218; e) **Gariët** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee Spangen bevrijden; *Mouwen*: r. 2916; e) **Gariet** – Tafelronde-ridder; f) broer van Walewein,

Mordret en Acgravein – neef van koning Artur; g) met Ywein gevangengenomen op Orglieus – bevrijd door Acgravein, Keye en Perchevael – gaat naar Montesclaer om Walewein te helpen – neemt deel aan de zoektocht naar Walewein – bevrijdt met Griflet de gevangen Hestor <Garies, Gariette> *Perchevael J*: boek II, r. 37076, 37854, 37857, 37897, 37929, 37937, 37985, [38075], 38141, 38155, 38222, 38994, 39040, 39117, 40772, 41661, 41668, 41701, 41742, 41746, 41826; e) **Gariet** – Tafelronde-ridder; f) broer van Walewein – neef van koning Artur; g) gevangengenomen en mishandeld door de jonkvrouwe van Galestroet – bevrijd door Walewein – neemt met Maurus die Swerte wraak <Gariete, Gariets, Gariette, Garitte, Geriet> *Ragisel*: r. 56, 809, 829, 907, 1036, 1046, 1053, 1086, 1095, 1108, 1111, 1142, 1157, 1227, 1236, 1273, 1316, 2024a, 2038, 2052, 2055, 2070, 2075, 2083, 2108, 2122, 2145, 2165, 2177, 2197, 2245, 2248, 2266, 2302, 2329, 2345, 2346, 2364, 2371, 2376, 2401, 2418, 2963, 3166; fragm. Ab, r. 350, 556, 663; e) **Gariës** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3370.

Gaheries a) [West PR: Guer(r)ehet] [West VR: Guer(r)ehés] — Guerrehet¹ – soms verward met **Gaheret**; b) derde zoon van [West PR: Loth] [West VR: Lot 1], koning van Orcanie, en een halfzuster van koning [West PR: Artu] [West VR: Artu] – broer van [West PR: Gauvain] [West VR: Gauvain 1], [West PR: Agravain] [West VR: Agrevain] en [West PR: Gaheriet 1] [West PR: Gaheriet] – (half)broer (zelfde moeder) van [West PR: Mordret] [West VR: Mordret 1] – neef van koning Artu; e) **Guheries**; f) zoon van koning Loth en de oudste dochter van Ygerne – broer van Mordres, Garies, Gawin en Acgraweyn – kleinzoon van Ygerne; *Graal & Merlijn*: r. 8673; e) **Gurrees** – Tafelronde-ridder; f) broer van Walewein, Agraveyn, Gaheret en Mordret – neef van koning Artur; g) door Walewein als één van de tien metgezellen gekozen om Lanceloet op te sporen – wordt bij der Keytiven Berch door Sornahan vanden Nuwen Castele verslagen en zwaargewond gevangengezet bij Agraveyn – door Gaheret bevrijd – aanwezig op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Gurreesse, Gurrehes, Gwerres> *Lanceloet*: boek II, r. 1720, 5193, 6096, 6101, 6117, 6120, 6131, 6141, 6153, 6167, 6174, 6223, 6225, 6239, 6242, 6257, 6270, 6280, 6286, 6287, 6303, 6306, 6320, 6341, 6344, 6361, 6366, 6378, 6385, 6388, 6391, 6416, 6420, 6429, 6439, 6445, 6452, 6463, 6481, 6483, 6507, 6521, 6532, 6535, 6561, 6572, 6588, 6601, 6779, 6807, 6902, 6909, 6914, 6935, 7029, 7032, 7041, 7075, 7079, 7098, 7105, 7108, 7116, 7123, 7135, 7141, 7320, 7333, 7362, 7381, 7387, 7401, 7423, 7451, 7476, 7481, 7483, 7563, 7578, 7641, 7687, 7689, 7697, 7711, 7722, 7728, 7729, 7737, 7792, 7809, 7813, 7840, 7921, 7933, 7949, 7991, 7997, 8024,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gareth>

8047, 8072, 8075, 8079, 8091, 8103, 8117, 8125, 8130, 8133, 8142, 8144, 8166, 8171, 8185, 8191, 8195, 8198, 8201, 8253, 8289, 8319, 8354, 8359, 8361, 8379, 8388, 8440, 8442, 8446, 8477, 8482, 8485, 8489, 9704, 10295, 10579, 10595, 10633, 10641, 10679, 13115, 13233, 21151, 23226, 23233, 28732, 28848, 28880, 30073, 30763; e) **Guerries** – ridder in dienst van koning Artur; f) broer van Acgravein, Gariet en Walewein – (half)broer van Mordret – neef van koning Artur; g) probeert samen met Acgravein en Mordret het overspel van Lanceloet en Genoevre openbaar te maken – gedood door Lanceloet, als die naar het hof komt om Genoevre te redden van de brandstapel – begraven in de Sinte Stevenskerk; *Lanceloet*: boek IV, r. 4153, 4442, 4623, 4885, 4890, 5102, 5160; e) **Gaheries** – Tafelronde-ridder; f) derde [?] zoon van koning Lot en een halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur – broer van Gawyn, Agrawein en Garies – halfbroer (zelfde moeder) van Mordret – neef van Galescins – neef van Ywen die Grote – neef van koning Artur van Bertanien; g) reist met zijn broers tegen de wil van hun vader naar koning Artur om geridderd te worden – neemt deel aan de zoekactie naar Merlijn <[Gaheriesse], [Garies], [Gariesse], [Garietten], Gwerries> *Merlijn*: r. 16387, 16406, 16569, [16761], [16766], [16769], [16789], [16799], [16827], [16832], [16876], [16899], 17097, 19187, 20514, 20537, 20963, 21040, 21065, 21072, 21136, 24890, 25493, 25707, 28480, 30773, 30801, 30815, 30850, 30859, 31401, 31465, 32381, 35389.

Gaheries zie **Gaheret**

Gaherijs van Karaam a) [West PR: **Gaheris**], toegenaamd: ‘de Karaheu’ en ‘li Blans’; e) **Gaherijs van Karaam** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: “die Witte”; f) broer van Mador vander Porten; g) overlijdt aan het door Avalon vergiftigde en voor Walewein bestemde fruit dat Genoevre hem aangeeft – op Karmeloet begraven <Gaherijs van Caraan> *Lanceloet*: boek IV, r. 3307, 3378, 3392, 3413.

Gaherijs van Nort-Gales a) [Sommer VIII: **Gaheres (Gaheris)**, de Norgales]¹; b) neef van de koning van Norgales [Sommer VI, p. 294, r. 4-5]²; d) kreeg de zetel van Gaheriet aan de Ronde Tafel voordat Artur Lancelot belegerde in La Joyeuse Garde; e) **Gaherijs van Nort-Gales** – Tafelronde-ridder; g) neemt de plaats van Lyoneel in aan de Ronde Tafel; *Lanceloet*: boek IV, r. 5650.

Gahidore e) **Gahidore**; f) broer [?] van Melior; *Cassant*: r. 51.

Gay e) **Gay** (or. Gaius) – “seneschael” van keizer Vespasiaen van Rome – laat zich bekeren door sinte Clement – vindt in Jherusalem voor zijn doodzieke keizer Veronica van Galileen, die een genezende doek bezit met daarin de afdruk

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/38>

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof06sommuoft/page/294>

van het gezicht van de Heilige Profeet – eist bij Pylatus 8 jaar achterstallige belasting op; *Wrake Vb*: fol. A3v, A4v, B1v, C4r, F1v.

[Gaiande, Schone] zie [Schone Gaiande, die]

Gaydoen 1 e) **Gaydoen** (or. Gaidons) – leermeester; g) onderwijst Floris en Blancefloer; *Floris ende Blancefloer*: r. 300; e) **Gardoen** – leermeester; g) verder als boven, onder andere in het Latijn; *Floris ende Blancefleur*: cap. [2].

Gaydoen 2 a) [West PR: Iguedon]; e) **Gaydoen** – ridder, één van de Sennen; f) verwant van Sapharijn; g) in Carmelide gedood door Ulfijn <Gastinele> *Merlijn*: r. 18494, 18630.

Gayette e) **Gayette** – dienaars van Sormarinde; g) zet Malaert diens helm op waardoor hij verliefd op haar wordt; *Loybier D*: r. 3, 14, 19; e) **Gayette** – dienaars van Sormarinde; f) echtgenote van Malaert; g) idem – geeft hem een ring <Gayetten> *Loybier I*: fragm. M, r. 19, 69, 70, 87, 105, 116, 121, 139, 145, 152, 415, 416, 438.

Gayferus a) [Moisan I, 1: GAIFIER(S) DE BORDEL(E)] – hertog/heer van Aquitanië; e) **Ganffer van Bordeus**; g) vecht in het leger van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A357, 56; e) **Galifier** – koning van Bourdeus – ridder in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Bourdeus; *Roelant*: r. P1132; e) **Gayferus** (or. Gaiferus rex Burdegalensium) – koning van Bourdeaus – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof <Gayfier> *Turpijn*: V, r. 33; XIII, r. 46.

Gaifier a) or. Gaifiers, koning van Nubie; e) **Gaifier** – koning van Arabien – raadsman van de emir van Babylonien; *Floris ende Blancefloer*: r. 3504; e) **Gaysier** – raadsman van de emir van Babilonien; *Floris ende Blancefleur*: cap. [7].

Gayfier zie **Gayferus**

Gaioen j) [West PR: Gaihom] – hoofdstad van Gorre; k) **Gaioen** – kasteel in Gorre van koning Badagamus – te bereiken via de zwaardbrug en de brug onder water – waar Genievre wordt vastgehouden; *Lantsloot*: r. 3807.

Gaysier zie **Gaifier**

Gaysin h) [Moisan I, 2: MONJARDIN 1] — Montjardin¹ in Navarra, gelegen nabij Villamayor de Monjardín² in Navarra, Spanje; i) **Gaysin** (or. Mons Garzim/Garzini) – berg met daarop een kasteel <Gaysim> *Turpijn*: VI, r. 62, 75.

Gayus a) mogelijk wordt bedoeld Lucius Julius Caesar,³ volle neef en onderbevelhebber van Gaius Julius Caesar; e) **Gayus**; f) neef van Julius Cesar die ook Gayus heette; g) versterkte Ghent; *Caesar Prz*: fol. 10r, 59r.

Gayus zie **Julius Cesar**

1. https://es.wikipedia.org/wiki/Villamayor_de_Monjard%C3%ADn

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Villamayor_de_Monjardín.kmz

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Lucius_Julius_Caesar_\(consul_64_BC\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Lucius_Julius_Caesar_(consul_64_BC))

- Galaad 1** a) [West PR: Galaad 1]; b) Zoon van [West PR: Joseph 1] d'Arimachie, en [West PR: Elyap] – broer van [West PR: Josephé 1]; e) **Galaad** – koning van Gales; f) zoon van Josep van Arimatien; g) wiens graftombe door Lanceloet wordt geopend; *Lanceloet B*: r. 96, 99, 321.
- Galaad 2** a) [West PR: Galaad 2]; e) **Galaad** – doopnaam van Lancelot – vernoemd naar koning Galaad; *Lanceloet B*: r. 239.
- Galaad 3** a) [A-Z 6: Galaad]¹ [West PR: Galaad 3] — Galaad²; b) zoon van [West PR: Lancelot 2] del Lac en [West PR: Helizabel], de dochter van koning [West PR: Pelles 1]; d) de ultieme Graalridder; e) **Galaad**; f) zoon van Lanceloet van Lac – kleinzoon van koning Pelles; g) in het Casteel vander Quassen door Lanceloet verwekt bij de dochter van koning Pelles, terwijl Lanceloet denkt dat zij Genevre is <Galaadde, Galaade, Galaarde, Galaate> *Lanceloet*: boek II, r. 15242, 35492, 35499, 35510, 35568; e) **Galaat** alias **die Goede Riddere** en **die Witte Ridder** – Tafelronde-ridder – later koning van Sarras; f) zoon van Lanceloet van Lac en de dochter van koning Pelles – achterkleinzoon [?] van Coninc Vischer – nakomeling van koning Davit – nakomeling van Joseph van Aromathien – nakomeling van Naschien 1 en van Cylidoen, Marpus, Naschien 2, Cham, Helyas, Jonas, Lanceloet en Ban; g) door Lanceloet geridderd – onderscheidt zich aan het hof van koning Artur als beste ridder en hoort van Genoevre wie zijn vader is – gaat op queeste naar de Graal – verwerft zich als beste ridder een schild, dat ooit door Josep aan Emalac/Naschien is gegeven – verovert het Castele vander Joncfrouwen – samen met Perchevael en Bohort door koning Pelles ontvangen op Corbenijc, waar hij het Gebroken Swaerd heelt en de Gemangierde Coninc geneest – krijgt de Graal te zien en vaart hem met Bohort en Perchevael naar Sarras – door Estoran gevangengenomen en na een jaar weer vrijgelaten – als Estoran sterft tot nieuwe koning gekozen – sterft <Galaate, Galaats, Galate, Galaten> *Lanceloet*: boek III, r. 50, 83, 104, 330, 354, 380, 424, 429, 431, 436, 454, 478, 490, 559, 565, 583, 887, 906, 1002, 1079, 1084, 1205, 1206a, 1208, 1229, 1246, 1256, 1286, 1295, 1301, 1336, 1373, 1381, 1400, 1412, 1415, 1421, 1426, 1427, 1429, 1431, 1587, 1615, 1618, 1620, 1629, 1644, 1648, 1662, 1671, 1675, 1683, 1707, 1713, 1722, 1725, 1775, 1825, 1832, 1867, 1891, 1899, 1932, 1933, 1945, 1953, 1963, 1967, 1983, 1992, 2003, 2008, 2014, 2021, 2032, 2093, 2127, 2139, 2140, 2164, 2189, 2207, 2209, 2219, 2255, 2257, 2261, 2297, 2305, 2308, 2365, 2371, 2373, 2383, 2386, 2390, 2455, 2612, 2623, 2632, 2639, 3667, 4598, 5468, 5490, 5504, 5701, 5841, 6184, 7722a, 7724, 7740, 7762, 7776, 7805, 7812, 7819, 7821, 7828, 7849, 7867, 7878, 7887, 7937, 7949, 8015, 8077, 8239, 8275, 8813, 8838, 8862,

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0031.php#a030

2. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Galaad_\(l%C3%A9gende_arthurienne\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Galaad_(l%C3%A9gende_arthurienne))

8869, 8945, 8951, 8959, 8971, 9039, 9099, 9194, 9235, 9260, 9265, 9324, 9387, 9429, 9434a, 9454, 9466, 9581, 9590, 9618, 9663, 9673, 9679, 9682, 9711, 9721, 9740, 9745, 9751, 9949, 10032, 10032a, 10034, 10055, 10071, 10078, 10089, [10101], 10107, 10118, 10123, 10131, 10214, 10236, 10243, 10298, 10303, 10308, 10326, 10431, 10435, 10484, 10485, 10493, 10499, 10529, 10561, 10614, 10635, 10673, 10685, 10696, 10705, 10738, 10745, 10751, 10758, 10826a, 10852, 10883, 10887, 10900, 10913, 10915, 10928, 10939, 10965, 10970, 10972, 10974, 10987, 10997, 11015, 11040, 11067;

e) **Galaad**; f) zoon van Lanceloet van Lac en een koningsdochter <Galaat> *Lanceloet*: boek IV, r. 1529, 12974; e) **Galaat**; g) vindt uiteindelijk de Graal – vastgehouden [?] door Nascien <Galaäth> *Merlijn*: r. 19129, 22976; e) [**Galaet**] – ridder van koning Artur – de Graalridder; f) zoon van Lanceloet van Lac; g) eregast op koning Arturs hofdag – als maagd gestorven <Galaets> *Moriaen*: r. 11, 4665; e) [**Galaet**] – ridder van koning Artur – de Graalridder; g) verdreef de belegeraars van Der Joncfrouwen Casteel, dat daarna werd omgedoopt tot Galestroet <Galate> *Ragisel*: r. 5, 26, 33, 562, 771, 773, 778.

Galaät a) [West PR: **Galaad** 4] – Saksische koning en heer van het Terre des Pastures – mogelijk dezelfde als **Galant**; e) **Galaät** – heidense koning van het Lant dier Syden – één van de Sennen – in dienst van koning Amant; *Merlijn*: r. 23990, 24209, 24214.

Galaat zie **Galaad** 3

Galaat zie **Galehoud**

Galaät van den Verren Eilande zie **Galehoud**

Galaäth zie **Galaad** 3

Galaäth zie **Galehoud**

Galaats Fonteine h) [West PR: **Fontaine** 27 **Galaad**, la] – de naam ‘Lanceloets fonteine’ komt niet voor in de brontekst: “Lors perdi le nom que ele avoit devant et fu des lors en avant apelee la Fontaine Galaad”; i) **Galaats Fonteine** – heet water bron in dat Vresselike Foreest, die alleen door de beste ridder afgekoeld kan worden – nieuwe naam van **Lanceloets Fonteine**, zo genoemd nadat hij door Galaat, in wie “Noit ne was teneger uren/Enege hitten van luxuren”, afgekoeld werd; *Lanceloet*: boek III, r. 10101.

[**Galades**] e) [**Galades**] (or. Galadés); f) neef van Aupatrijs <Galadesse> *Parthonopeus*: r. 6973, 7022.

Galaet zie **Galaad** 3

Galafers a) bedoeld lijkt [Moisan I, 1: GALAFRE(Z) 3] – mogelijk dezelfde als **Galaffers**; e) **Galafers** – Saraceense legeraanvoerder; g) gedood door Olivier – gewroken door de Mooren door Olivier op de grond te kruisigen; *Turpijn*: XI, r. 31.

Galafers zie **Galaffers**

Galaffer a) mogelijk dezelfde als [**Galafier van Palernen**]; e) **Agalafers** – burggraaf – leenman van Aymijn; f) vader van zeven zonen; g) verrader – verantwoordelijk voor de bewaking van koning Yvorijn van Mombrant – laat hem ontsnappen <Agalafres> *Madelgijs*: fragm. IX, r. 166, 176, 184; e) **Galaffer** – ridder, in dienst [?] van de hertogelijke familie van Eggermont; g) verrader – laat tegen beloning koning Yvorijn van Mombrant ontsnappen en laat de Saracenen de stad in – na de bevrijding van Eggermont berecht <Galafferre, Galaffers> *Malegijs*: p. 94, 96, 97, 103-106, 109, 110.

Galaffer zie **Galaffers**

Galaffers a) [Moisan I, 1: GALAFRE(Z) 3] – emir van Toledo, koning van Zaragoza en Spanje en heer van Montfrin – zie ook **Galafers**; b) vader van Galiene, Marsile en Baligant; e) **Galaffers** – heidense koning van Hispanien; f) broer van Blasperoin – vader van Galya; g) vanwege zijn dochter Galya in oorlog met koning Bremunt van Affriche <Gaffers, Galafers, Galafersse, Galaffer, Galaffersse, Gallafer, Gallaffer, Gallaffere, Gallaffers, Gallaffersse> *Karl Meinet*: r. A26, 26, 37, 40, 57, 65; A27, 6, 19; A30, 35, 46, 49; A31, 3, 11, 17, 20, 33; A32, 6, 15, 42; A33, 8, 53; A34, 19, 24, 41; A37, 33, 47; A38, 48, 52, 58, 62; A39, 12, 50, 61; A41, 20, 50; A42, 23, 27, 31, 51; A43, 8, 35, 42, 53; A44, 10, 19; A45, 46; A46, 25; A47, 4, 8, 14, 33; A48, 52; A52, 26, 42, 45, 61; A53, 8, 19; A54, 1, 4, 28, 42, 51, 60; A55, 27, 48; A56, 4, 31, 42; A57, 19, 56; A59, 20; A60, 5, 14, 23, 43, 53, 56; A61, 1; A69, 66; A70, 8; A73, 54, 56; A78, 48; A79, 9; A90, 7, 12; A94, 29, 35, 42, 59; A95, 48, 56; A97, 8, 24, 52, 61; A98, 49, 56; A100, 1; A101, 57; A102, 24, 42; A103, 18, 32, 38, 48, 53; A104, 10, 18; A106, 46; A107, 32, 43, 59; A110, 26, 40, 53; A111, 52; A113, 49; A114, 50, 62; A115, 43; A116, 23; A117, 22, 28, 38; A123, 51; A124, 53; A126, 45; A139, 36, 45, 61, 67; A131, 6, 19, 29, 31, 38, 45, 53, 55; A132, 10; A133, 13, 45, 49; A138, 3; A140, 10, 18, 50, 54, 61; A165, 44; A219, 37; A239, 54, 64; A261, 28, 42, 53, 60; A266, 2; A269, 39; A270, 67; A352, 53.

[Galafier van Palernen] a) or. Galafre van Aufalerne – mogelijk dezelfde als **Galaffer**; e) **Galefier van Palernen** – Saraceense koning van Palernen – later leenman van koning Yvorijn van Mombrant; f) oom van koning Sorberijn; g) trouwt met Claramonde op voorwaarde van veertig dagen kuisheid – belegerd door koning Yvorijn van Mombrant om Claramonde – belegert vervolgens met Aliames c.s. Mombrant, maar wordt in de steek gelaten door de Franse ridders – van zijn geld en goederen beroofd door Hughe van Bourdeus c.s. <Galefiers> *Hughe Prz*: p. 56, 57, 64, 66-71, 74.

Galagantins zie **Galegantijn**

Galagrenans zie **Calogrenant**

Galahoudijn a) [West PR: Galeho(u)din], toegenaamd: ‘li Gallois’, heer van Peningue; b) neef en erfgenaam van [West PR: Galehot 1]; e) **Galahoudijn** – heer van Peninge; f) neef van Galehoud – verwant van Walewein – kleinzoon van de

koning van Norgales; g) draagt een witte wapenuitrusting – vecht aan de kant van de koning van Norgales in het toernooi tegen Bandemagus van Gorre en wordt door Lanceloet verslagen – organisator van het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Galahoudine, Galehoudijn, Galehoudine> *Lanceloet*: boek II, r. 14070, 14391, 14500, 14506, 14531, 14537, 27292, 27503, 27574, 27595, 27601, 27603, 27616, 27644, 27662, 27679, 27686, 27694, 27700, 27712, 27728, 27739, 27747, 28462, 28474, 28842, 28847, 28944, 28954, 28963, 28970, 28975.

Galana zie **Gallacia**

Galant a) [West PR: Glaalant] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Galaät**; e) **Galant** – heidense koning – één van de Sennen; g) strijdt tegen koning Ventres van Garlot c.s. – gedood door Doriles <Galens> *Merlijn*: r. 19794, 19844, 19901.

Galant zie **Wilant**

Galanteye zie **Galenteye**

Galantis a) Galanthis¹; e) **Galantis** – vertrouweling van Alcumena; g) doorziet de tovenarij van Juno die de bevalling van Alcumena saboteert, en redt haar en haar tweelingzonen Hercules en Ypicleus; *Hercules*: cap. [1].

Galanton j) [West PR: Garantant] – de editie [Sommer V, p. 387, n. 1]² vermeldt als variant “Galenton”; k) **Galanton** – kasteel waar Patrides door Perchevael wordt bevrijd; *Lanceloet*: boek II, r. 36117.

Galaon e) **Galaon** (or. Galalón) – ridder; g) valse raadgever van koning Karel – steunt Macharis; *Sibilla*: r. 102.

Galaoth zie **Galehoud**

Galapijn zie **Galopijn**

Galarant (van Amarie) zie [**Galerant van Amarie**]

Galarent zie [**Galerant van Amarie**]

Galarijs e) **Galarijs** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20072.

Galasia zie **Galasie**

Galasie e) **Galasie** (or. Galasie); f) beeldschone dochter van de Sarazijnse koning Brandesier – zuster van Rosemonde – moeder van Orssaire en Morant; g) kasteelvrouwe van het Casteel Fort – sluit in opdracht van haar vader de verrader Hanefroy op in haar Casteel Fort als deze denkt haar tot vrouw te krijgen – minnares en later echtgenote van Oursson – weigert achter te blijven in Angorien, maar volgt Oursson naar Constantinopolen – door Oursson gehuwd na de dood van Fesone <Galasi, Galasia> *Valentijn ende Oursson*: cap. 37, 48-50, 54, 57, 63, 69-71, 73-74.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Galanthis>

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof05sommuoft/page/387>

Galastroet zie **Galestroet**

Galasus zie **Galesus**

[Galat] zie **Galaad 3**

Galatia zie **Gallacia**

Galatye zie **Galenteye**

Galatoen zie **Glaucoen**

Galaxus van Saluce zie **Balaxo van Saluse**

Galeaen a) bedoeld wordt mogelijk [Moisan I, 1: GUIELIN 9] – baron van Charlemagne, gedood te Roncevalles en begraven in de Saint-Seurin in Bordeaux – zie ook **Gelinus**; d) gelet op de opsomming in *Den droefliken strijt van Roncevale* één van de Twaalf Genoten van koning Karel de Grote; e) **Galeaen** – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje – toegenamd: “die Rode”; f) broer van Galerant; g) sterft waarschijnlijk te Roncevale <den roden Galeaen, den roden Geleaen, die rode Galeaen, die roode Galeaen, Galeaen, Gelaen> *Roelant*: r. P192, P335, P369, P472, P494, P528, P607, P614, P617, P700, P702.

Galefier van Palernen zie **[Galafier van Palernen]**

Galegantijn a) [West PR: Galegantijn 1] [West VR: Galega(n)tins], toegenamd: ‘li Galois’; e) **Galagantins** – Tafelronde-ridder; g) zat gevangen in Verbodene Berch; *Lanceloet*: boek II, r. 24604; e) **Galegantijn** alias **die Galoes** – ridder van koning Artur; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – bondgenoot van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – gedood door Mordret <Galegantijn> *Lanceloet*: boek IV, r. 862, 1088, 11750, 11760; e) **Galgantijn** – ridder, in dienst van koning Artur; g) kent Galioot; *Lantsloot*: r. 662.

Galegrenes zie **Calogrenant**

Galegresant zie **Calogrenant**

Galegwintijn a) bedoeld lijkt [West PR: Galeguinant]; b) halfbroer van [West PR: Yvain 2] le Grant; e) **Galegwintijn** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 28477.

Galehoot zie **Galehoud**

Galehoud a) [West PR: Galehot 1] – heer van de [West PR: Lontai(g)nes II(l)es]; b) zoon van [West PR: Brunor 1] en [West PR: la Bele Jaiande]; d) is onuitsproken ‘verliefd’ op Lancelot du Lac en sterft van frustratie als die voor Genievre kiest; e) **Galehoot** – verzonnen naam en geen historisch personage; *Sinte Franciscus leven*: r. 34; e) **Galehoud** – Tafelronde-ridder op verzoek van koning Artur – heer van de Verre Eylande; f) zoon van de reuzin Gygantinne – verwant van Mabonars – oom [?] van Galahoudijn; g) gaf Lanceloet van Lac een zwaard toen deze vier ridders versloeg te Carmelinde <Galehoets, Galehouds, Gelehout> *Lanceloet*: boek II, r. 3003, 14071, 16878, 24868; e) **Galyout** – koning, heer van de Vreemde Eylande; g) Lanceloet van Lac heeft hem afgebeeld in Morgeyns zaal – begraven in Joyosegaerde <Galeouts,

Galyoute, Galyouts> *Lanceloet*: boek IV, r. 2534, 2633, 2641, 2646, 2652, 12955, 12964; e) **Galaat** – koning; g) aan wie koning Artur land gaf; *Lanceloet*: boek IV, r. 7175; e) **Galioot** – wordt Tafelronde-ridder; f) zoon van de Scone Gaiande; g) vriend van Lantsloot vander Haghedochte – voert oorlog tegen koning Artur – biedt Lantsloot onderdak en honoreert diens verzoek om zich aan koning Artur te onderwerpen – wordt na de overwinning op de Ieren en de Saksen Tafelronde-ridder – gaat mee Lantsloot zoeken – sterft van verdriet (door de valse tijding van Lantsloots dood) <Galet, Gali[...], Galioots, Galiote> *Lantsloot*: r. 554, 578, 655, 665, 1527, 1535, 1552, 1585, 1596, 1600, 1657, 1671, 1689, 2029, 2054, 2088, 2098, 2104, 2113, 2147, 2159, 2165, 2239, 2293, 2562, 2607, 2626, 2632, 2681, 3243, 3299, 3307, 3325, 3399, 3417, 3418, 3423, 3457, 3463, 3490, 3493, 3500, 3509, 3517, 3519, 3542, 3546, 3552, 3559, 3564, 4489, 4738, 4996; e) **Galaät van den Verren Eilande**; f) zoon van de Gigantinne; g) overwon dertig koningen en viel toen koning Artur aan – legeraanvoerder in dienst van koning Artur tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Galaäth, Galaoth> *Merlijn*: r. 23000, 32271-32272; e) **Caleos van den Vremden Eylande**; f) zoon van de Gigantinne; g) strijdt in Sorelois met koning Amagijn van Nortwegen; *Merlijn*: r. 15640-15641; e) **Galiot**; g) bij wie op aandrang van Lancelot Jenover verblijft als de valse Jenover aan Arturs hof verblijft; *Merlijn*: r. 27919.

Galehoudijn zie **Galahoudijn**

Galen zie **Gales 1**

Galenie zie **Galenteye**

Galens zie **Galant**

Galenteye j) [Constans: GALATEE]¹ — het paard van Hector – lett. ‘melkblanke’ – hoewel paarden in de middeleeuwse literatuur meestal een kleurenaam dragen, is Galatea toch vooral een vrouwen naam, afgeleid van het beeld van de ideale vrouw dat Pygmalion uit ivoor sneed en dat door Venus tot leven werd gewekt [*Metamorphoses* X, 243-297] – het paard Galatea is bij Benoît een geschenk van de fee “Orva la fee”, maar in hs. A¹ (Arsenal, 3340) dat geklasseerd is als “2^e famille, 2^e section”, staat de variant “Panthesilee”; k) **Galenteye** – paard van Hector, gekregen van Pentecelleye – van Hector afgenomen door Achilles maar terugveroverd door de bastaardzonen van koning Priamus – na Hectors dood van Pollites <Galanteye, Galatye, Galatyen, Galenie, Galenteyen, Galentie, Galetie> *Troyen*: r. 321, 9491, 10458, 12245, 12286, 13965, 15533, 18811, 29450, 29597.

Galeont zie **Riolens**

Galeout zie **Galehoud**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/53>

Galeram 1 e) **Galeram** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1545.

Galeram 2 e) **Galeram** (or. Galera[m]); f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de stijd tegen de reus Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Galeram 3 e) **Galeram** (or. Galeran); f) neef van Koning Hugo van Hongarijen; g) verrader – bekent het verraad van zijn oom en wordt opgehangen als hij tracht te vluchten; *Valentijn ende Oursson*: cap. 71-72.

Galeram van Bericane zie **Galeran 1**

Galeran 1 e) **Galeram van Bericane** – raadsman van Karel de Grote; g) verrader – steunt de valse bewering van Gwelloen, dat Amerijn plannen maakt om zijn vader Reynout te wreken – vecht in de plaats van Gwelloen een duel met Amerijn, die hem doodt <Galerant> *Heemskinderen*: p. 173, 197-200;

e) **Galleran von Bea[u]care** – raadsman van Karle; f) zoon van Pymabels [?] – neef van Gavelone – neef van Ancel von Beaukor; g) verrader – vecht tweekamp met Emmerich, door hem verslagen <Galeran, von Beubar Galeran, Galleram, von Beacare Galleran, Galleran, Gallerane, Gallerans, Gallereane von Beaucanane, Salerans> *Reinolt von Montelban*: r. 12160, 12236, 14563, 14664, 14714, 14770, 14778, 14811, 14823, 14845, 14865, 14872, 14881, 14884, 14894; e) **Galeran**; g) vecht tweekamp met Aymerijn – gedood door Aymerijn <Galeranne, Geleranne> *Renout*: r. 2352, 2358, 2368, 2381.

Galeran 2 e) **Galeran** – Saraceense koning; f) broer van Broyer en Mordarijs; g) legeraanvoerder; *Ogyer*: r. 20051.

Galeran von Beubar zie **Galeran 1**

Galerant e) **Galerant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 52, 67.

Galerant zie **Galerant van Amarie**

Galerant zie **Galeran 1**

Galerant zie **Galerius**

[Galerant van Amarie] e) **Galarant van Amarie** – (Saraceense [?]) koning; f) oom van Macedone; g) belegert Rikenstene – wil vanwege haar rijkdom en schoonheid Galiene tot een huwelijk dwingen – verslagen door Ferguut <Galarante, Galarent, Galerant> *Ferguut*: r. [3841], 4193, 4208, 4244, 4276, 4595, 4614, 4626, 4688, 4726, 4748, 4762, 4778, 4797, 4806, 4830, 4862, 4876, 4927, 4932, 4940, 4974.

[Galerant van Bullyon] a) [Moisan I, 1: GALERAN(S) 33 DE BOUILLON] – hertog; e) **Gallerant van Bullyon** – koning – raadsman van Karll Meynet <Gallaram, Gallarans van Bullyon, Gallerant, Walraven van Bulion> *Karl Meinet*: r. A229, 20; A235, 37; A245, 42; A249, 2, 16, 45; A283, 5; A289, 71.

[Galerant van Damas] e) **Ghalerant van Damas** – Saraceense sultan van Damas; f) vader van Graciette; g) oppersultan van de hele wereld; *Florigout*: r. 4355.

Galerant van Monfoort e) **Galerant van Monfoort** – kamerling van Pepijn [?]; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 5.

Galeret e) **Galeret** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1534.

Galerius a) mogelijk [Moisan I, 1: GERIER 1]; e) **Galerant** (or. Galerius/Geler(i)us) – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje; f) broer van (die Rode) Galeaen; g) sterft te Roncevale – begraven te Bourdeus <Galerius> *Roelant*: r. P193, P369, P529, P618, P701, P1134; e) **Galerius**; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof <Gelerius> *Turpijn*: V, r. 34; XIII, r. 48.

Gales 1 h) [Graesse: **Cambria**]¹ [Moisan I, 2: GALE(S)] [West PR: **Gales 1, (de)**] [West VR: **Gales 1, (de)**] — Gales/Wales² in Groot-Brittannië – een gebied groter dan het huidige Wales,³ mogelijk gelegen tussen het Kanaal en de Firth of Clyde – soms verward met **Gaule** (in Frankrijk) – zie ook **Galose**, **Norgales**, **Sorgales** en **die Walose**; i) **Waloos** – voorbij Bartanien; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1758; i) **Galen** – waar zich de stad Cardoel bevindt; *Ferguut*: r. 581; i) **Walsch** – landstreek in Brytanigen/Engelant met de stad Caredol; *Graal & Merlijn*: r. 7028; i) **Gales** – land waarin Kardoel ligt – met (ooit) een hof van Uterpandragoen – land van herkomst van Perchevael van Gales; *Lanceloet*: boek II, r. 16794, 26390, 36215; i) **Gales** – slecht land; *Lanceloet*: boek III, r. 3912; i) **Gales** – koninkrijk – de koning van Gales neemt deel aan het toernooi van Winceestre – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 772, 1955, 5645, 5650, 11031, 11033; i) **Gales** – koninkrijk van Galaad 1 – voorheen **Celyce** geheten; *Lanceloet B*: r. 97, 102, 325; i) **Gales** – koninkrijk waarin Caredol ligt – aangevallen door de Sennen; *Merlijn*: r. 12310, 16426, 16431; i) **Galles** – graafschap – bondgenoot van de koning van Ingelant; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 33-34; i) **Galles** – land en/of toenaam van **die Amoureusen van Galles**; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7, 10-12, 14, 16; i) **Wals** – land voorbij Bertaengen; *Troyen*: r. 29326.

Gales 2 a) [West PR: **Gales 3**] [West VR: **Gales 2**], toegenaamd: ‘li Chaus’ – mogelijk dezelfde als **Gongier**; e) **Gales** – ridder in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 18519.

Gales zie **Gaule**

Galescascin zie **Galescins**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Cambria>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Wales>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Wales.kmz

Galescinans e) **Galescinans** – drossaard van Galescins; g) strijdt met koning Artur bij Clarence tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 32916.

Galescins a) [West PR: Galesc(h)in 1] – hertog van Clarence; b) zoon van koning [West PR: Neutre] en [West PR: Blasine] – neef van koning [West PR: Artu]; e) **Galescascin** – Tafelronde-ridder, hertog van Clarens – meestal “die hertoge” genoemd; g) zoekt de verdwenen Walewein; *Lantsloot*: r. 2396; e) **Galescins** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Neutres van Garloth en een halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur – neef van Gawyn, Agrawein, Gaheries en Garies – neef van Ywen die Grote – neef van koning Artur van Bertanien; g) reist met Gawyn en diens broers naar koning Artur om geridderd te worden – samen met Sagrimor en Dodinas door Aggravadein, Morian en Signoras in het bos overvallen, maar de strijdenden worden tijds geschieden door Ywen die Grote, Keye en Griflet <Galescine, Galescius> *Merlijn*: r. 11486, 16348, 16387, 16399, 16411, 16435, 16454, 16463, 16477, 16495, 16511, 16541, 16559, 16571, 16713, 16756, 16858, 16932, 17098, 17104, 17115, 19191, 19650, 20513, 20534, 20563, 20590, 20967, 21111, 21117, 21137, 21360, 24896, 25493, 25702, 25721, 25725, 27708, 28827, 28959, 31685, 31971, 32048, 32382, 32915.

[Galesconde] a) [West PR: Galesconde]; e) **[Galesconde]** – Tafelronde-ridder <Galesconden> *Merlijn*: r. 23955, 28479, 29044, 29422, 29444.

Galestroet j) [West PR: Gaut Destroit, du/le] – mogelijk hetzelfde als **Gandestroet**; k) **Galestroet** – nieuwe naam van **der Joncfrouwen Casteel** – burcht van de jonkvrouwe van Galestroet – vernoemd naar Galaet nadat die de belegeraars had verdreven – aangevallen door Maurus die Swerte en Gariet om Gariets gevangenschap te wreken en om een jonkvrouw te redden van de brandstapel <Galastroet, Galistroet> *Ragisel*: r. 0, 25, 31, 625, 626a, 777, 945, 965, 979, 1029, 1039, 1091, 1187, 1264, 1264a, 1270, 1298, 1330, 2023, 2026, 2034, 2037, 2078, 2091, 2160, 2210, 2370, 2375, 2397, 2967; fragm. Aa, r. 46, 162, 170, 269, 280, 322; fragm. Ab, r. 422, 676; fragm. Ac, r. 795.

Galesus a) Galaesus [*Aeneis* VII, 535]¹; e) **Galesus** – een Latyn; g) woont in Laurente – rijk en rechtvaardig – probeert te bemiddelen tussen de Latynen die Aschanius nazitten, en de Trojanen – gedood in het gevecht om het hert (van Tertides) <Galasus> *Troyen*: r. 37502, 37517; e) **Calesus** – een Latijn; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145rb.

Galet a) bedoeld lijkt [West PR: Gales 3], toegenaamd: ‘li Chau’ – de toenaam “die Cale” is in de Middelnederlandse vertaling niet gekoppeld aan Galet maar aan “Gongier” (r. 17940), een naam die niet uit de brontekst lijkt te zijn overgenomen – de opsomming van de 42 ridders die koning Leodegan te

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

hulp komen is mogelijk door rijmnoed in de Middelnederlandse vertaling verstoord en uitgebreid tot 43; e) **Galet** – Tafelronde-ridder; g) 39ste in de opsomming van 43 ridders die koning Leodegan te hulp schieten; *Merlijn*: r. 17939.

Galet zie **Galehoud**

Galetie zie **Galenteye**

Galgantijn zie **Galegantijn**

Galya a) [Moisan I, 1: GALIENE 1]; e) **Galya**; f) dochter van koning Galaffers van Hispanien – nicht van Orias en Orië – nicht en vriendin van Bargone – vriendin van Florette – geliefde en latere echtgenote van Karll Meynet; g) heeft een litteken op haar linkerhand – begeerd door koning Bremunt van Affriche – valselijk beschuldigd van overspel met Morant van Ryvere <Galia, Galie, Galien, Galye, Galyen> *Karl Meinet*: r. A26, 54; A30, 63; A34, 40, 63; A35, 12, 25, 32, 43, 55; A36, 7, 19, 22, 31, 52, 56; A37, 18, 26, 30, 34; A44, 53; A45, 13, 18, 21; A48, 60; A49, 46, 50, 55, 57; A52, 28, 49; A53, 12; A55, 61; A57, 9, 17, 46; A58, 14, 19, 60; A59, 9, 30, 43, 50, 58; A60, 4, 9; A61, 13, 61; A64, 20; A70, 22, 39; A71, 7, 9, 19; A72, 13, 20, 35, 46, 57; A73, 65; A74, 25, 28, 31, 41, 58; A75, 10, 16, 35, 42, 48, 54, 57; A76, 4, 9, 29, 35, 42, 61, A77, 21, 32, 63; A78, 6, 13, 19; A80, 24, 41, 48; A93, 64; A99, 14, 32, 55; A100, 25, 50; A101, 3, 28, 51; A102, 31, 41, 44, 51, 57; A103, 6, 15; A131, 23, 59, 63; A132, 6, 18, 26, 44, 51; A133, 3, 64; A134, 36; A135, 8; A139, 2, 32, 43, 47, 52, 62; A140, 31, 46; A141, 4, 9, 32, 36, 48, 57; A142, 11, 40, 67; A143, 16, 36; A144, 38, 43, 61; A145, 2, 39, 52; A146, 10, 15, 19, 29, 33, 45, 58; A147, 1, 7, 12, 30, 65; A148, 10, 22; A152, 52; A153, 49; A154, 10, 15, 18, 28, 34, 38, 42, 52, 56; A155, 15; A157, 4, 14, 29, 46, 48, 56, 62; A158, 12, 17, 23, 31, 35, 61; A159, 10, 39; A160, 7, 34; A161, 32, 38, 48, 65; A162, 5, 7, 44, 62; A163, 14; A164, 42; A165, 5, 28, 35, 42; A166, 19, 25, 29, 37, 63; A167, 13, 22; A169, 23, 40, 51; A170, 9, 18, 36; A171, 6, 17, 23, 34, 55, 63; A172, 11, 54, 57; A174, 27, 38, 51; A176, 62; A177, 57; A182, 51, 62, 65; A183, 66; A184, 16, 45, 56, 64; A189, 32; A190, 16; A194, 36; A203, 57; A205, 47, 58; A206, 57; A207, 17, 33, 69; A208, 43, 50; A209, 4, 9, 31, 39, 63; A210, 9, 39; A211, 10; A213, 17, 66; A214, 27, 32, 50; A215, 21, 22, 51; A216, 10, 12; A218, 38, 69; A220, 68; A221, 8, 26, 35, 37, 45, 47; A222, 20, 32; A223, 6, 13; A226, 9, 13, 27, 60; A227, 8, 38; A236, 28, 55, 63; A237, 5, 25, 53, 60; A238, 26, 32, 66; A239, 1, 8, 15, 31; A242, 70; A243, 68; A244, 49; A245, 53; A249, 40; A250, 6, 43; A256, 8, 65; A257, 41, 53; A260, 11, 22; A261, 29; A262, 44, 52; A265, 20; A267, 59, 60; A270, 10, 21, 31, 57; A271, 35, 67; A273, 12, 32; A275, 40, 46; A278, 17, 30; A280, 48, 54; A281, 3, 10, 15, 37; A282, 13, 30, 48; A285, 42; A286, 4, 13, 51; A289, 9, 15, 22, 33, 43, 65; A291, 16, 41; A292, 28, 57; A293, 25; A299, 26, 33, 47, 59; A300, 5, 15, 17, 22, 45, 52, 57; A301, 16, 22, 27, 35, 42.

[Galiant] e) **[Galiant]** – Saraceen [?]; g) gedood door Ogier die Danois <Galiente> *Ogier H*: r. 17.

Galyas e) **Galyas** – ridder van koning Artur; f) neef van Keye – verwant/neef van Genevre; g) geboren in Rome – eist een tweekamp tegen de bastaard Miraudijs om de schande die zijn oom Keye is aangedaan te wreken – in de tweekamp verslagen <Galias, Galyase> *Mouwen*: r. 2238, 2239a, 2247, 2272, 2279, 2302, 2312, 2326, 3097, 3193, 3193a, 3195, 3228, 3233, 3236, 3243, 3257, 3267, 3275, 3281, 3293, 3298, 4018.

Galycien zie **Galissien**

Galie zie **Galya**

Galieen a) [Constans: GALIËN]¹ — de Griekse arts Galenos/Galenus² van Pergamon (2e eeuw n.C.); d) grondlegger van de leer van de vier lichaamssappen (humoren); e) **Galieen**; g) beroemd geneesheer; *Troyen*: r. 11636.

Galieen zie **Galien 1**

Galien 1 a) [Moisan I, 1: GALIEN(S) 12] – emir van Perse; b) vader van Fernagu/Ferragus en Maugalie; e) **Galien** – Saraceense emir; f) vader van Margalie – schoonvader van Flovent van Vrankerike – oom van koning Boudefeer; g) aangevallen door Flovent c.s., vlucht – belegert c.s. koning Clovijs in Lodine, belooft de overgelopen Disdier het leen Bayvier – gedood door Ritsier <Galieen, Galiene, Galyen> *Flovent*: r. 21, 111, 169, 180, 386, 389, [395], 534, 561, 576, 592, 599.

[Galyen] 2 e) **[Galyen]** – koning; f) echtgenoot van Rosemonde – vader van Malaert en Ogier; g) organiseert een toernooi bij de bruiloft van zijn zoon – gaat met Malaert en Loyhier mee naar Constantinopel om keizer Oursares te straffen <Galyene> *Loyhier I*: r. 307, 326, 360, 388, 538, 587, 591, 599, 604.

Galien 3 e) **Galien** – Saraceense koning; g) in het gevolg van Broyer der Junge – wil Corsilian wreken, door Wilhelm gedood; *Ogyer*: r. 22451, 22478.

Galien Rethore a) [Moisan I, 1: GALIEN RESTORÉ] in het gelijknamige chanson de geste, Galien Rethore³ in de gelijknamige prozaroman – lett. ‘Galien die (de eer van het ridderschap dat verloren ging met de dood van de Twaalf Genoten in de strijd op de Ronchevale) herstelt’; e) **Galien Rethore**; f) zoon van Olivier, graaf van Viennoys bij Jaqueline, dochter van koning Huyghe van Constantinobelen – minnaar van de Saraceense Guimande; g) groeit als buitenechtelijk kind op bij zijn oom in Damas – komt later aan het hof van koning Huyghe van Constantinobelen, waar hij de jaloezie opwekt van zijn ooms Henrick en Thibeert alias Thierry – verlaat het hof na een geweldsincident tijdens een door hem van Thibeert gewonnen schaakpartij en gaat vergezeld van Gheeraert van Cecilien op zoek naar zijn vader – overleeft een hinderlaag gelegd door Richart, Henrick en Thibeert alias

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/53>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Galenos>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Galiens_li_Restor%C3%A9s

Thierry – overnacht in Jenes – weigert zich door Reynier van Jenes tot ridder te laten slaan, wil dat alleen maar door Kaerle die Groote laten doen – weigert de uitvluchten van Gouwelon te geloven en gaat met Kaerles goedvinden naar de Ronchevale – komt onderweg Godeboef de Vriese tegen die hem van het verraad vertelt – vecht op de Ronchevale in Spaengnen tegen de Sarazijnen onder aanvoering van koning Marchille – doodt koning Martigaux van Torckien – vecht tegen Pinaert en doodt hem met een gefatsoeneerde boomtak – vraagt Roelant tevergeefs om Duerendale, want die heeft het zwaard in een rivier gegooid – beschermt het dode lichaam van Berangier tegen een griffioen – doorziet het gespeelde rouwbeklag van Gouwelon op de berg Ronchevale bij het lijk van Roelant, waarna hij gevangengenomen wordt – verovert het kasteel en de stad Montsureyn en begint een liefdesrelatie met de Sarazijnse kasteelvrouwe Guimande – huwt Guimande met koning Kaerle de Grote als getuige – redt het leven van zijn moeder die door haar broers Henrick en Thibeert ervan beschuldigd wordt dat zij haar vader, koning Huyghe, vergiftigd heeft – keert terug naar Montsureyn omdat het belegerd wordt door de emir van Cordes – kroont Mauprijn tot koning van Montsureyn als hij voor altijd naar Constantinobelen vertrekt <Galien, Galiens, Galyen, Galyen Rethore, Galyens, Ghaliens> *Galien Rethore*: cap. [1], [3], [5]-[9], [11]-[21], [23]-[41], [43]-[52], [54]-[67].

Galiene a) [West VR: *Galiene*] – vrouwe van Lodien en nicht van de heer van Lidel; b) ‘geliefde’ en latere echtgenote van [West VR: *Fergus*]; e) **Galiene** – koningin van Rikenstene; f) geliefde en latere echtgenote van Ferguut; g) verklaart Ferguut gepassioneerd haar liefde als zij bij haar oom logeert, waar Ferguut overnacht op weg naar de Swerter Roken – verdwijnt de volgende dag omdat zij zich afgewezen voelt en zich schaamt voor haar gedrag – als haar burchtstad Rikenstene belegerd wordt door koning Galarant van Amarie, die haar zo tot een huwelijk wil dwingen, treedt Ferguut als bevrijder op om zich vervolgens weer terug te trekken – vraagt koning Artur om een echtgenoot, die daarop een toernooi organiseert met haar als hoofdprijs, dat door Ferguut gewonnen wordt, waarna hun huwelijk volgt <Galienen> *Ferguut*: r. 1171, 1201, 1213, 1217, 1249, 1262, 1454, 1467, 1472, 1978, 1994, 2028, 2042, 2050, 2114, 2183, 2185, 2470, 2610, 2765, 3021, 3037, 3090, 3094, 3862, 3866, 4001, 4205, 4214, 4241, 4253, 4284, 4298, 4307, 4337, 4358, 4362, 4502, 4540, 4550, 4584, 4600, 4620, 4632, 4636, 4656, 4703, 4712, 4814, 4840, 4860, 4870, 4882, 4979, 4986, 5009, 5021, 5046, 5080, 5087, 5096, 5134, 5152, 5169, 5185, 5295, 5325, 5331, 5393, 5527, 5533, 5547, 5551, 5554, 5570, 5586, 5588.

Galiene a) [Moisan I, 1: GALIENNE 4]; e) **Galiene** – alvin/fee; g) assisteert samen met de alvin Eglentine de van het hof verdreven koningsdochter Jaqueline bij de bevalling van haar zoon – die zij bij diens geboorte enkele giften voor het

leven geeft en ter herinnering hieraan hem naar haarzelf 'Galien' noemt; *Galien Rethore*: cap. [2].

Galier e) **Galier** – slotvoogd van Rotsefluer, later ruwaard van Eggermont; g) op Rotsefluer tijdens de belegering door koning Goriant van Mombrant c.s. – na de bevrijding van Eggermont door Malegijs tot ridder geslagen en benoemd tot ruwaard van Eggermont; *Malegijs*: p. 330, 331, 335, 340, 345.

Galifer e) **Galifer** – Saraceense koning van Ungerien, leenheer van vijf koningen; g) vecht tegen Ogier (namens Blanckard van Sahssen) een tweekamp: verliest en wordt Blanckards leenman, blijft heiden en belooft Ogier te helpen tegen Karel de Grote – draagt onder zijn harnas een drakenvel zodat hij niet gewond kan raken – doorkliefd/gedood door Wilhelm <Galifere, Galifern, Galifers> *Ogyer*: r. 8858, 8876, 8920, 8926, 8969, 8975, 8984, 8990, 9003, 9013, 9019, 9021, 9024, 9026, 9046, 9052, 9072, 9112, 9122, 9136, 9166, 9189, 9194, 9201, 9206, 9232, 9241, 9312, 9348, 9352, 9369, 9408, 9420, 9482, 9518, 9861, 9872, 9915, 10303, 10309, 10329, 10339, 10375, 10393, 10406, 10411, 10421, 10476, 10509, 10571, 10577, 10589, 11111.

Galifer zie **Galifier 3**

Galifier 1 e) **Galifier** – Saraceense koning; g) bondgenoot van emir Galien – gedood door Hemelyoen van Bayviere; *Flovent*: r. 486, 491.

Galifier 2 e) **Galifier** – Saraceense koning; g) door Ogier gedood; *Ogyer*: r. 1775.

Galifier 3 e) **Galifier** – Saraceense ridder, afkomstig uit Ethiopien; f) neef van koning Marcelijs; g) legeraanvoerder van de Moren <Galifer, Galifieren, Ghalifer> *Roelant*: r. 1281, 1288, 1322, 1329, 1335; r. P731, P732.

Galifier zie **Gayferus**

Galijleen zie **Galilee**

Galij e) **Galij** – Saraceen; f) zoon van Moisant; *Ogier E-G*: r. [241], 256, 262.

[**Galijssie**] zie **Galissien**

Galile zie **Galilee**

Galylea zie **Galilee**

[**Galilea, Mere van**] zie [**Mere van Galilea, dat**]

Galilee h) [Graesse: **Galilaea (regio)**]¹ [Moisan I, 2: GALILÉE] [West PR: **Galilee**] [West VR: **Galilee**] — Galilea² in het noorden van (het huidige) Israël³ [*Mattheus* 2, 22]⁴ – zie ook [**dat Mere van Galilea**]; i) **Galilee** – waar God over het water liep; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1159; i) [**Galylee**] – in Surien <Galy[...]> *Caesar*: r. 1011; i) **Galylea** – waar Hughe van Tabaryen c.s. het onderspit dolf tegen koning Saladijn; *Hughe van Tabaryen*: r. 29; i) **Galilee** – Saraceens

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Galilaea-regio>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Galilee>

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0003>

4. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

koninkrijk van koning Faustus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VII, r. 155, 266; boek IX, r. 689; i) **Galilee** – Saraceens koninkrijk van koning Fastus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek V, r. 2118; boek VII, r. 154, 265; boek IX, r. 679; i) **Galile** – het heilige land – gefingeerd reisdoel van Madelgijs en Vivien, als zij zich als pelgrims voordoen <Galylee> *Madelgijs*: fragm. VIII, r. 67; fragm. XII, r. 39; i) **Galileen** – Saraceens koninkrijk van koning Flauskus van Galileen <Galijleen, Galylee, Galyleen> *Margrieta van Limburch*: cap. 80-82, 85, 108; i) **Galile** – bedevaartsoord <Galilee> *Reinolt von Montelban*: r. 3088, 5574, 13893; i) **Galylee** – bedevaartsoord <Galilee> *Renout*: r. 1839; i) **Galilee** – land in Asia – gelegen naast Joden lant – waar God over het water liep; *Troyen*: r. 28652; i) **Galileen** – koninkrijk van Herodes – koninkrijk van Archilaus – toenaam van **Veronica van Galileen**; *Wrake Vb*: fol. A4v, C1v, E1r.

Galioit e) **Galioit** – Saraceen; f) zoon van de koning van Athene; g) door Baldewin gedood <Galiot, Galioten, Galiothen> *Ogyer*: r. 22513, 22521, 22527, 22480, 22542, 22548.

Galioot zie **Galehoud**

Galiose e) **Galiose** – voormalige koningin van Ermenien; f) zuster van Flocario – moeder van koning Ambertus van Ermenien – grootmoeder van (de Armeense) Malegijs; g) christen – afgunstig op haar eenvoudige schoondochter – beraamt met haar broer een plan om het koningskind Malegijs direct na de geboorte te ontvoeren en te doden – door Oriande ontmaskerd en door haar zoon tot de brandstapel veroordeeld; *Malegijs*: p. 183-185, 189.

Galioth zie **Galioit**

Galio(u)t zie **Galehoud**

Galipol h) [Graesse: *Callipolis*]¹ — Gallipoli,² stad aan de noordzijde van de Dardanellen, het huidige Gelibolu³ in Europees-Turkije; i) **Galipol** – stad bij Sent Jorijs Aerm; *Florimont*: r. 196.

Galisse(n) zie **Galissien**

Galyssiaen, die a) [Moisan I, 1: GALICIAN 1 (le saint)] – lett. ‘de man uit Galicië’ (zie **Galissien**), waar de apostel Jacobus (de Meerdere) de marteldood stierf; e) **die Galyssiaen** (or. Galecianus) – taboenaam van de Duivel voor de apostel en martelaar **Jacob die Meerder**; *Turpijn*: XIV, r. 21.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Callipolis>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gallipoli>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gelibolu.kmz

Galissianen, die a) [Moisan I, 1: GALICIEN 2] – de inwoners van Galicië (zie **Galissien**); e) **die Galissianen** (or. Galicie populi); g) keerden zich door hun zonden van het heilig geloof af; *Turpijn*: I, r. 8.

Galissie zie **Galissien**

Galissien h) [Graesse: **Gallitia (regio)**]¹ [Moisan I, 2: GALICE] [West PR: **Galice**] [West VR: **Galice**] — Galicië² in het noordwesten van Spanje – beroemd door het bedevaartsoord Santiago de Compostela³; i) **Gallisien** – in Spanien; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1607; i) **Galissen** – waar het bedevaartsoord Sinte Jacobs ligt; *Heemskinderen*: p. 71; i) **Galissien** – alias **Gades** [?] – bergachtige regio – goed en vruchtbaar land dat door Herecules bevolkt en in handen gegeven werd van Philistines – bekeerd door sinte Jacob; *Hercules*: cap. [18]-[19]; i) **Galissie** – waar het bedevaartsoord Sente Jacop ligt; *Jonathas*: fragm. B, r. 911; i) [**Galijsie**] – waar Sente Jacob begraven ligt <Galijs[i]e> *Jonitas*: r. 904; i) **Galissien** – door Karel de Grote veroverd en gekerstend; *Karel ende Elegast*: r. 73; i) **Galissien lant** – waar het graf van sant Jacob is – bedevaartsoord <Galissien, Galissien riche, Galitzen> *Karl Meinet*: r. A7, 60; A10, 26; A11, 23, 42; A337, 26; A340, 38, 47, 62; A342, 61; A373, 1, 25, 35; A537, 14; i) **Galissien** – landstreek; *Limborch*: boek VI, r. 1357; i) **Galissien** – landstreek; *Lymburch*: boek VI, r. 1354; i) **Galissien**; *Loyhier I*: r. 316; i) **Galissien** – door Agulant verwoest; *Lorreinen O*: r. 211; i) **Galykien** – koninkrijk van de eerste echtgenote van de koning van Castillen; *Olyvier van Castillen*: cap. 1; i) **Gallisien** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3793; i) **Galisse** – waar het bedevaartsoord Sente Jacob ligt; *Renout*: r. 1833; i) **Galissien** – koninkrijk – door Karel de Grote bevrijd van de Saracenen; *Roelant*: r. P88; i) **Galissie** – land in Spaengien; *Troyen*: r. 29175; i) **Galissien** (or. Galicia) – waar sint Jacob die Meerder preekte – waarheen later zijn lichaam heengebracht werd en begraven – waarheen Karel de Grote trekt om zijn graf te visiteren – aan de Brabanteren en de Vlamingen gegeven als zij daar wilden blijven <Galissyen> *Turpijn*: I, r. 4, 7; II, r. 1, 12, 17, 23, 53, 60; IX, r. 4, 47, 53, 57.

Galissien lant zie **Galissien**

Galistroet zie **Galestroet**

Galitzen zie **Galissien**

Galla zie **Gabba 2**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Gallitia-regio>

2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Galicia_\(Spain\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Galicia_(Spain))

3. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Santiago de Compostela.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Santiago%20de%20Compostela.kmz)

Gallacia h) [Graesse: **Galatia (regio)**]¹ — Galatië,² historische regio in het midden van Turkije – ook wel Gallograecia genoemd, naar de Gallische stam die het bewoonde (zie **die Gallen 2**); i) **Gallacia** – in Minder Asia – vernoemd naar de Gallen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1343; i) **Galana** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Mulbrant – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 905; i) **Galatia** – Saraceens koninkrijk van Vulprant; *Limborch Frg*: H53, r. 60; i) **Glacia** – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Wlprant – idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 904; i) **Caloes** – in Mynder Asya – genoemd naar de Gallen die het onder koning Bittinus veroverden; *Troyen*: r. 28916.

Gallaf(f)er zie **Galafers**

Gallaffers zie **Galafers**

Gallaram zie [**Galerant van Bullyon**]

Gallarans zie [**Galerant van Bullyon**]

Gallas e) **Gallas** – Saraceense reus, ridder; g) vecht in opdracht van koning Yvorijn van Mombrant een tweekamp met Aymijn – wordt gedood; *Madelgijs*: fragm. IX, r. 12, 15, 31, 36, 128, 134, 143; e) **Gallas** – Saraceense reus, in dienst van koning Yvorijn van Mombrant; g) vecht een tweekamp met Aymijn van Eggermont om Eggermont – onthoofd door Aymijn; *Malegijs*: p. 91, 92, 107.

Galle zie **Gallen**

[**Galle, (wel) Gecelede**] zie [**Gecelede Galle, (wel)**]

Galle van Nerbone zie **Gallen van Nerbone**

Gallen h) [Moisan I, 2: GALLE(S) 2] [West PR: Gaul(l)e, (de)] — de Romeinse provincie Gallia,³ de oude benaming voor het huidige Frankrijk⁴ – hetzelfde als **Vrankerike** – zie ook [(wel) **Gecelede Galle**], **Ghaerde Gallia**, [**Gebaerde Gallia**] en **Gallen van Nerbone**; i) **Gallen** alias **Vrancrike** – tussen de Rijn en de Bartanienlantsee – bestaande uit drie delen – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Galle, Gallia> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1546, 1560, [1561], 1563, [1564], 1567, [1578], [1579], 1589; boek X, r. 334, 1068, 1139; i) **Gallen** – gelegen ten westen van de Rine – tot Nerbone in het bezit van koning Artur – waar Artur hof houdt en waar hij de Romeinen overwint – hoorde ooit onder Julius; *Lanceloet*: boek IV, r. 9693, 9712, 9750, 10093; i) **Galle** – oude naam van **Vrankerike**; *Parthonopeus*: r. 231; i) **Gallen** – oude naam van **Vrankryc** – land in Europa, begrensd door de

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Galatia-regio>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Galatia>

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0016>

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Gaule>

Ryn en Bracten zee – bestaat uit drie delen <Galle> *Troyen*: r. 29114, 29128, [29129], 29131, [29132], 29135, [29146], [29147], 29157; i) **Gallia** – waar de Trojanen uiteindelijk heentrekken; *Troyen Prz*: fol. 165ra; i) **Gallien** (or. Gallia) alias **Vrancrijc**, later **Francia** genaamd – koninkrijk van Karel de Grote <Gallen, Gallyen> *Turpijn*: II, r. 11; IV, r. 30; V, r. 45, 76; XIII, r. 33.

Gallen, die 1 a) de Galliërs, de inwoners van Gallia (zie **Gallen**); e) **die Gallen** – die men nu **Franzoisen** hiet; *Caesar Prz*: fol. 6v; e) **die Gallen** – volk/leger uit Gallië; g) bondgenoten van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9878.

Gallen, die 2 a) een Gallische stam, wonend in Gallatië in Klein-Azië, dat ook wel Gallograecia genoemd werd (zie **Gallacia**); e) **die Gallen** – volk; g) naar wie Gallacia in Minder Asia genoemd is – bondgenoten van koning Bitinus; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1344; e) **die Gallen** – volk; g) onder koning Bittinus veroveraars en naamgevers van Caloes; *Troyen*: r. 28917.

Gallen, die 3 a) mogelijk dezelfde als **die Gallen 2** – zie ook **Gallacia**; e) **die Gallen**; g) hebben een koning die zowel voor het volk als voor zichzelf goed is; *Limborch*: boek X, r. 811; e) **die Gallen**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek X, r. 838.

Gallen van Nerbone h) Lat. Gallia Narbonensis¹ — het gebied rond Narbonne² in de Languedoc, Frankrijk; i) **Gallen van Nerbone** alias **Ghebaerde Gallia** – één van de drie delen van Gallen, gelegen tussen de Recordane en de Rhône – met de stad Narbonne; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1578; i) **Galle van Nerbone** alias **Gebaerda Gallia**; *Troyen*: r. 29146.

Galleram e) **Galleram** (or. Galeran) – vooraanstaand heer aan het hof van koning Pepijn van Vrancrijk; g) staat borg voor Oursson; *Valentijn ende Oursson*: cap. 34.

Galleram zie **Galeran 1**

Galleram zie [**Galerant van Bullyon**]

Galleran (von Bea[u]care) zie **Galeran 1**

Gallerant e) **Gallerant** (or. Galeran, venu du pays de France) – ridder afkomstig uit Vrancrijk; g) strijdt uit liefde voor Fesone van Aquitanien tegen de Groenen Ridder en wordt door hem gedood; *Valentijn ende Oursson*: cap. 19.

Gallerant van Bullyon zie **Galerant van Bullyon**

Gallereane von Beaucanane zie **Galeran 1**

Galles e) **Galles**; f) broer van Gallijn – neef van Gaures; g) verrader – met Gallijn tegenstander van Seghelijn aan het hof van Constantijn – gedood door Seghelijn; *Seghelijn*: r. 7571, 7745, 8247, 8330, 8485, 8607, 8633, 8635, 8690, 8757, 8787.

Galles zie **Gales 1**

1. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0016>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Narbonne.kmz

Gallia zie **Gallen**

[**Gallia**, **Gebaerde**] zie [**Gebaerde Gallia**]

Gallia, **Gehaerde** zie **Gehaerde Gallia**

Gallia Belgica h) Lat. Gallia Belgica¹ — dat deel van Gallië (zie **Gallen**) dat door de Belgae² bewoond werd, ruwweg het huidige België; i) **Gallia Belgica** – dat haar naam ontleent aan de stad Belgies; *Caesar Prz*: fol. 6v.

Gallien zie **Gallen**

Gallijn e) **Gallijn**; f) broer van Galles – neef van Gaures; g) verrader – bemint tevergeefs Florette – met Galles tegenstander van Seghelijn aan het hof van Constantijn – gedood door Seghelijn <Galline, Gallijns> *Seghelijn*: r. 7571, 7574, 7588, 7597, 7615, 7745, 7762, 8144, 8246, 8268, 8274, 8308, 8330, 8485, 8607, 8633, 8637, 8690, 8757, 8787.

Gallis(s)ien zie **Galissien**

Gallofrijn van Damietten e) **Gallofrijn van Damietten** (or. Gallofrin de Danette) – koning van Damietten; g) sloot een verbond met de kalief van Baldach, de sultan van Barbarijen, koning Anthenor van Anthyochien en de emir van Cordes om de koningen Urian van Armenien en Guyon van Cypers te vernietigen – bij Damasco door Godefroy metten Groten Tande gedood <Gallofrin van Damietten> *Meluzine*: fol. Q6vb, R3ra.

Gallus a) Gaius Cornelius Gallus³ (ca. 70-26 v.C.), Romeinse dichter en soldaat; d) vriend van Vergilius – beroemd om zijn liefdesgedichten aan zijn maitresse Lycoris; e) [**Gallus**]; g) autoriteit op het gebied van de liefde <Gallum> *Minnen loep*: boek I, r. 148; m) **Gallus** – auctoritas <Rose C: Galluse> *Rose V*: r. 9897; *Rose C*: r. 9719.

Galoene, die a) de Geloni,⁴ een Scythisch of Sarmatisch volk bij de Dnjepr – interpolatie gebaseerd op Herodotus [*Historiën* IV, 102-109]; e) **die Galoene** – krijgshaftig volk; *Troyen*: r. 6426.

Galoes zie **Walose, die**

Galogrenans zie **Calogrenant**

Galoie zie **Galvoye**

Galois zie **Walose, die**

Galopien a) vrijwel zeker een verdietsing van de Oudfranse naam Galopin (zie [**Galopijn**]); e) **Galopien** – Saraceense emir van Arabien; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20100.

[**Galopijn**] a) mogelijk ontleend aan *Le moniage Rainouart* [Moisan I, 1: GALOPIN 1] en bedoeld als sprekende naam voor een snelle ruiter, afgeleid van: ‘galoper’;

1. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0016>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Gallia_Belgica

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Cornelius_Gallus

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gelonians>

e) [**Galopijn**] – knecht van Olifier – vermaard om zijn snelheid <Galapijn, Galopine> *Seghelijs*: r. 4094, 4106, 4111, 4115, 4130, 4136, 4150, 4164, 4167, 4173, 4185, 4202, 4205, 4221, 4242, 4304, 4312, 4315, 4322, 4327.

Galose h) normaal gesproken (het land van) de Welshmen (Ofra. Galois), maar in deze tekst is deze identificatie onzeker, tenzij de Galose (net als soms de Picten en Schotten) als heidenen, en dus als (bondgenoten van de) Saracenen begrepen worden – zie ook **Gales 1** en **die Walose**; i) **Galose** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 46.

Galosevele k) **Galosevele** – zwaard dat koning Galaffers van Tollet aan de jonge Karll Meynet geeft bij diens ridderwijding; *Karl Meinet*: r. A54, 20.

Galsongen zie **Gascoengen**

Galtier e) **Galtier** (or. Gaulthier); f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de strijd tegen Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Galtier van Munbardun zie [**Gautier van Munbardun**]

Galvoye h) [Graesse: **Gallovidia**]¹ [West PR: **Galvoie**] [West VR: **Galvoie**] — bedoeld lijkt (Dumfries and) Galloway, regio in het zuidwesten van Schotland, rond het huidige Dumfries² aan de rivier de Nith; i) **Galvoye** – kasteel [?] – de vrouwe van Galvoye stuurt een verzoek om hulp naar koning Artur – Bohort vecht voor de vrouwe van Galvoye tegen Morales en wint zo voor haar Corbenyc terug <Galoie, Galoye, Galvoie, Gavloye> *Lanceloet*: boek II, r. 10952, 10964, 10986, 12380, 17469, 17478, 17620, 17778; i) **Galoye** – waarheen Walewein gaat en diverse avonturen beleeft <Galoie> *Perchevael J*: boek II, r. 39172, 39915, 40072, 40390, 41074.

Gamans a) or. Gamaüs/Treperel: Gamaulx; e) **Gamans** – Saraceense koning van Narbonen in Schotlant; f) broer van koning Amaris van Schotlant en Ludienne; g) pleegt zelfmoord als zijn stad Narbonen na verraad door zijn zuster Ludienne door de Christenen onder leiding van de koningen Anthonis van Constantinopolen en Henrick van Engelant wordt ingenomen; *Helena van Constantinopolen*: cap. [26]-[27].

Gamorra zie **Gomorra**

Gan** zie **Gau****

Gande zie **Gaude**

Gandelbodus zie **Goudebuef die Vriese**

Gandellodus zie **Goudebuef die Vriese**

Gandestroet h) [West PR: **Gaut Destroit, du/le**] [West VR: **Gaut Destroit 1, la Dame/la Pucele, Cele, de(I)**] – stad van [West PR: **Lore 3**] de Branlant – lees: **Gaudestroet** – mogelijk hetzelfde als **Galestroet**; i) **Gandestroet** – stad van vrouwe Lorien

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Gallovidia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dumfries.kmz

van Brulant – ooit aangevallen door Gandijn van Walefroi, maar verdedigd door Gawyn; *Merlijn*: r. 19505.

Gandijn van Trebe a) correspondeert met [West PR: Palet] de Trebes; e) **Gandijn van Trebe** – ridder van koning Ban in de strijd tegen koning Claudas: “Bander syden dadet wel Ladinan, / Die van koninck Bannes partie was, / Ende Mores, ende van Trebe Gandijn / Ende Gracian, die borchgrave fijn” (12481-12484)

<van Trebe Gandijn> *Merlijn*: r. 12483.

Gandijn van Walefroi zie [Gaudijn van Walefroi]

Gandras a) mogelijk dezelfde als of (vice versa) ontleend aan [Moisan I, 1: GAUDRAS]; e) **Gandras** (or. Gaudras) – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; g) sneuvelt te Ronchevale; *Galien Retbore*: cap. [54].

Ganelin e) **Ganelin**; f) zoon van Bertram den Palasyn – broer van Gerhart; *Reinolt von Montelban*: r. 3693.

Ganffer van Bordeus zie **Gayferus**

Ganffrid van Angewyn zie **Junffrid van Anyo**

Ganges h) fictief rijk dat zijn naam ontleent aan de rivier de Ganges (zie **die Ganges**) in het oosten van India; i) **Ganges** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Colosus van Ganges – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 829; boek XI, r. 251; i) **Ganges** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Colosus – verder als boven <Gange> *Lymburch*: boek VIII, r. 830; boek XI, r. 284.

[Ganges, die] h) [Constans: GANGÈS]¹ [Graesse: **Gangetis fluvius**]² — de Ganges,³ rivier in het oosten van India – ontspringt (deels) in de Himalaya en mondt uit in de golf van Bengalen – één van de vier rivieren die in het Aards Paradijs ontspringen maar elders bovengronds komen; i) **Ganges** alias **Phison** – Paradijs-rivier – zeer brede en diepe rivier in Endi, ontspringt op de berg Cocobaces, stroomt door India en mondt uit in de Rode See <Ganghes> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 859, 998, 1005, [1217]; boek IX, r. 37, 48, 55; i) **Ganges** alias **Physon** – Paradijs-rivier – ontspringt op de berg Tetobares en stroomt door India; *Troyen*: r. 28358, 28495, 28502, [28708].

Ganimedes 1 a) Ganimedes⁴; e) **Ganimedes** – ridder; g) vertrouweling van Jupiter tijdens diens reis naar Thebes, waar hij Alcumena wil ‘beminnen’; *Hercules*: cap. [1].

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/53>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Gangetis-fluvius>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ganges>

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Ganymede_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ganymede_(mythology))

[Ganimes] 2 a) [A-Z 1: *Ganymedes*]¹ — Ganymedes,² wijnschenker van Zeus; b) zoon van Tros – broer van Ilus II en Assaracus; e) **[Ganimes]**; f) voorouder van Aschanius <Ganimese> *Troyen*: r. 38235.

Gannelet a) or. Guenelet – vrijwel zeker bedoeld als sprekende naam: ‘kleine Ganelon’; e) **Gannelet** – één van de veertien kinderen die uit Galissien kunnen ontsnappen als dat veroverd wordt door de Saraceense koning Broadas – vat een ziekelijke jaloezie op jegens Pontus, de kroonprins van Galissien, en verraadt hem tweemaal door kwaad van hem te spreken bij Ponthus’ vriendin Sidonie en haar vader, koning Huguet van Britanigen – verraadt vervolgens Sidonie en Huguet, maar wordt uiteindelijk gedood door Ponthus <Gannelets> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 16, 24-25, 28, 35, 37, 40-42, 50-52, 54-55.

Gannes zie **Gaunes**

[Ganor van Scollant] a) [West PR: *Ganor* 2], toegenaamd: ‘d’Escoce’; e) **[Ganor van Scollant]** – Tafelronde-ridder; g) wiens dood wordt bericht aan koning Artur, waarna zijn plaats aan de Ronde Tafel wordt ingenomen door koning Bandemagus van Gorre <Ganors van Scollant> *Lanceloet*: boek II, r. 21460.

Gantier zie **[Gautier]** 4

Gantier (van Glorette) zie **[Gautier van Glorette]**

Gantier van Loriken zie **[Gautier van Glorette]**

Gar** zie **Ger****

Garamentis h) ruwweg het huidige Fezzan,³ regio in Libië ten zuiden van Tripolitanie, waar het volk Garamantes⁴ leefde [*Spiegel historiael* I¹, 29, 19; 36, 22]⁵, geheten naar de stad Garama – met een wonderbron – waar men zonder huwelijksband leefde; i) **Garamentis** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Ysis – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Garamansis> *Limborch*: boek VIII, r. 941; XII, r. 286; i) **Geramatis** – heidens koninkrijk van Ysis; *Limborch Frg*: H53, r. 91; i) **Garamentis** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Ysis – verder als boven <Garmatis> *Lymburch*: boek VIII, r. 938; XII, r. 438.

Garbonen h) bedoeld zal zijn [Moisan I, 2: CLARBONE]; i) **Garbonen** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 54.

Gardefo(o)rt zie **Gardifort**

Gardemont j) [Moisan I, 1: GRAMIMUND, var. GARDEMON] – paard van Valdabrun – het Middelnederlands klinkt als een sprekende naam, maar dan eerder van een

1. https://dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0047.php#a046

2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Ganymede_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ganymede_(mythology))

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fezzan>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Garamantes>

5. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

burcht dan van een paard; k) **Gardemont** – paard van Walbrune; *Roelant*: r. 790.

Gardepiet e) **Gardepiet** – in dienst van koning Karel de Grote; f) neef van Vulfaert; g) verraadt de als kluizenaar vermomde Malegijs aan koning Karel de Grote – gedood door Malegijs <Gaerdepiet, Gaerdepiets> *Malegijs*: p. 80.

Gardepont a) sprekende naam: ‘brugwachter’; e) **Gardepont** – Saraceen – heer van de burcht Malasijs; f) ontaarde zoon van koning Ysonas – broer van Lapedant – neef van Florentine – neef van meester Aleyn – oom van Yzaude; g) kwaadaardig en lelijk – begeert Mahaut van Ysrahel – verzamelt haarvlechten van (jonk)vrouwen om daarvan een tent van te weven voor zijn geliefde – heeft een brutale aap als uitkijkpost – vecht met een weverskam <Gardeponde, Ghardepont> *Florigout*: r. 3253, 3273, 3373, 3612, 3653, 3764, 4201, 4223, 4259, 4358, 4657, 5223; e) **Gardepont** – Saraceens; f) broer van Lapedant; g) kwaadaardig – vecht met een weverskam [?] met twaalf tanden; *Florigout K*: fol. 1, r. 160; fol. 2, r. 55.

Gardeterre h) lett. ‘bewaker van het land’; i) **Gardeterre** – versterkte stad in Siten – opnieuw aangevallen door Yrene – heroverd door Vrederec; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 25, 89, 109, 127; i) **Gardeterre** – burchtstad door Yoen gebouwd op de vlakte van Meotides in Siten <Warde terre> *Lorreinen J*: fragm. I: r. 2126; i) **Gardeterre** – burchtstad door Yoen gebouwd in Siten; *Lorreinen O*: r. 1780, 2088; i) **Gardeterre** – versterkte stad in Siten, aan zee gelegen – aangevallen door Grieken <Gardetere> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 130, 167, 230; fragm. D, r. 79, 205.

[**Gardiflant**] e) **Gherdiflant** – Saraceense koning van Slavenyen [?] of Tarteryen [?]; g) bedrogen en later in zijn kamp overvallen en geplunderd door Elegast, Fierabras en Myle; *Fierabras*: r. 110.

Gardifort a) lett. ‘sterke bewaker’; e) **Gardefort** – Saraceense reus; f) broer van Gafridamant en Morgalien; g) belegert samen met zijn broers de verwoeste stad Rosefloer – vecht tegen Ogier <Gardefoort, Gardeforte> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 364, 370, 388, 407, 416, 426; e) **Gardifort** – Saraceense reus; f) broer van koning Putiblas van Turckien, Gardimant en Morgalien; g) wreekt met zijn broers de dood van koning Putiblas en koning Yvorijn jr. van Mombrant – bouwt een wit kasteel bij het beleg van Rotsefluer – aanwezig bij de belegering van Eggermont – gedood door Olivier <Gardyfort> *Malegijs*: p. 324, 326, 327, 330, 331, 333-335, 337, 339, 342-344.

Gardimant e) **Gafridamant** – Saraceense reus; f) broer van Gardefort en Morgalien; g) belegert samen met zijn broers de verwoeste stad Rosefloer – vecht tegen Olivier; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 374, 376, 392; e) **Gardimant** – Saraceense reus; f) broer van koning Putiblas van Turckien, Gardifort en Morgalien; g) wreekt met zijn broers de dood van koning Putiblas en Yvorijn jr. van

Mombrant – bouwt een zwart kasteel bij het beleg van Rotsefluer – aanwezig bij de belegering van Eggermont – gedood door Roelant <Gardymant>
Malegijs: p. 324, 326, 327, 330, 339, 342-344.

Gardoen zie **Gaydoen 1**

Garehet zie **Gaheret**

Gargare h) [Constans: GARGARE]¹ — stad bij de berg Ida (Phrygia) in Mysië, in de buurt van het historische Pergamum/Pergamon – nabij het huidige Bergama² in het noordwesten van Turkije; i) **Gargare** – veroverd door Thelamon van Salomynen; *Troyen*: r. 32791.

Gargoensche n) Ofra. jargon³ – Oudfranse benaming voor onbegrijpelijke taal of een sociolect c.q. cryptolect als bargoens; o) **Gargoensche** – gezegd van de (geheim)taal waarin Gernout tegen de beer Wisselau praat; *Wisselau*: r. 516.

Gar(h)ies zie **Gaheret**

Garies zie **Gaheries**

Gariet zie **Gaheret**

Gariet zie **Gaheries**

Garihet zie **Gaheret**

Garijn 1 e) **Garijn** (or. Garrain) – heer; f) zoon van Diederec; g) hoofdpersoon in het exemplar [‘Vaticinium’] dat de zoon van de keizer vertelt om zijn vader ervan te overtuigen dat hij door zijn stiefmoeder valselijk van verkrachting beschuldigd is: vader wil zijn zoon doden op basis van een voorspelling dat die hem zal overtreffen, wat uiteindelijk ook gebeurt; 7 *Vroeden*: r. 4271, 4283.

Garijn 2 a) [Moisain I, 1: GARIN 54 DE MONLOON]; b) broer van Oedon le Bourguignon; d) gedood door Aiol; e) **Garijn** – Bourgondische ridder; f) broer van Ūden; g) gedood [?] door de Franse koning Lowijs; *Aiol*: r. 377.

[Garijn] 3 e) **Gherijn** – kruisvaarder; g) deelnemer aan het beleg van Antiochien; *Antiochië*: r. 58.

[Garijn] 4 a) [Moisan I, 1: GARIN(S) 69 DE SAINT OMER] – poortwachter van Brandis – mogelijk dezelfde als **Geerwijn**; b) neef van Huon de Bordeaux; e) **Gerijn** – Frans; g) reisgezel van Huge van Bordeeus naar Babylon; *Huge B*: r. 82; e) **Gherijn** – Frans scheepskapitein en stuurman – ook genoemd: die bastaert; g) reisgezel [?] van Huge van Bordeeus naar Babylon <Gerijn> *Huge K*: r. 2, 35; e) **Gherijn** – Frans ridder; f) neef van koning Oydon – neef van Hughe van Bourdeus; g) reisgezel van Hughe van Bourdeus naar Babilonien – sterft bij Palernen als Hughe c.s. Astermant bevrijdt <Gerijn,

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/53>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bergama.kmz

3. <http://www.cnrtl.fr/definition/dmf/jargon>

Gerin, Gheriju > *Hughe Prz*: p. 25, 28, 32, 33, 42-44, 47, 48, 53-55, 67, 68, 70, 72.

[Garijn] 5 a) [Moisan I, 1: GARINET 2]; e) **Gherijn** – schuilnaam van **Hughe van Bourdeus**; g) waarneer Hughe zich voordoet als koopman uit Affriken, als Hughe met Astermant door Saraceens gebied trekt – speelt schaak tegen de dochter van koning Yvorijn van Mombrant en wint, maar weigert de beloning (haar hand) – verslaat tijdens het beleg van Palernen koning Sorberijn in de tweekamp om Claramonde <Gerijn, Gerijns> *Hughe Prz*: p. 59, 61-63, 66, 69, 71.

Garijn 6 a) [Moisan I, 1: GARIN 45 (LE) LOHERANT] – hertog van Lotharingen; b) oudste zoon van Hervil de Mez en Aélis de Cologne – broer van Begon de Belin en zeven zusters – echtgenoot van Aélis de Blaives – vader van Gerbert de Mez – neef van Gerin de Cologne; e) **Gerin van Lotrin**; g) bondgenoot van Karll Meynet in de strijd tegen Agolant; *Karl Meinet*: r. A358, 4; e) **Garijn** – hertog, wonend te Mes; f) broer van Begge – vader van Girbeert – oom van Ouri die Aleman, Auberi die Borghenioen, Hughe van Camerike, Wouter van Henegouwe en Gherart van Ludeke [?] – verwant van koning Pippijn; g) stuurt zijn zoon Girbeert naar Parijs om geridderd te worden, zodat die de dood van Begge kan wreken <Garijns, Garine, Gerine> *Lorreinen*: fragm. II, r. 212, 312, 356; fragm. III, r. 492, 508, 512, 520, 545, 579; e) **[Garijn]** – hertog; g) verblijft te Mes <Garine> *Lorreinen H*: r. 127; e) **[Garijn]**; f) vader van Gyrbert – grootvader van Garijn <Garine> *Lorreinen O*: r. 2423.

Garijn 7 a) [Moisan I, 1: GARIN(S) 22]; b) kleinzoon van Garin le Loherain – zoon van Gerbert de Mez en een dochter van Aimeri de Narbonne – jongere (half)broer van Yon de Mez; e) **Garijn**; f) vader van Gyrbert en Ermengart – schoonvader van Aymerijn – schoonvader van Alijs – grootvader van Willeke en Aymerijn en van Wanfreit <Garijns> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 32, 34, 38, 53; e) **Garijn** <Garine> *Lorreinen Be*: r. 232, 267, 300, 360; e) **Garijn** – hertog – leenman van keizer Karel; f) broer van Yoen – vader van Girbert – oom van Ritsart en Judit; g) brengt samen met Ritsart Judit naar Parijs voor haar huwelijk met Lodewijc – krijgt bij het huwelijk van Lodewijc en Judit Nerboene als leen <Garijns, Garine, Gerine> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 15, 279, 989, 1099, 1115, 1125, 1150, 1154, 1183, 1231, 1328, 1330, 1403, 1643, 1645, 1674, 1759, 1965; e) **Garijn** – hertog, verblijft te Medeborch – leenman van Karel de Grote; f) zoon van Gyrbert – broer van Yoen – vader van Girbert – oom van Ritsart en Judit; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant – door Gelloen namens Otte beschuldigd van verzaking, waardoor Yoen heeft Helene kunnen schaken <Garijns, Garine> *Lorreinen O*: r. 400, 407, 419, 463, 505, 542, 645, 702, 729, 847, 864, 887, 919, 973, 1035, 1075, 1084, 1093, 1111, 1395, 1419, 1441, 1451, 1476, 1482, 1502, 1516, 1549, 1581, 1584, 2201, 2221, 2245, 2255, 2366, 2374, 2397, 2412, 2425, 2433, 2447,

2489, 2511, 2555, 2573, 2585, 2590, 2595, 2663, 2681, 2699, 2718, 2729, 2761, 2768, 2796, 2907, 2956, 2961, 2980, 3001, 3006, 3029, 3113, 3179, 3185, 3237, 3270, 3392, 3457, 3534, 3545, 3592, 3597, 3613, 3628, 3664, 3837, 3871, 3877, 3917, 3932, 3946, 3961, 3992, 4035, 4042, 4174, 4385, 4395, 4397, 4407, 4566, 4604, 4617; e) **Garijn**; *Lorreinen V*: fragm. D, r. 324; e) **Garijn** – hertog – leenman van Karel de Grote; f) oom van Ritsart <Garine> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 29, 81, 83; fragm. V, r. 263.

[Garijn] 8 a) [Moisan I, 1: GERIN(S) 14] – koning van Cologne; b) zoon van Begon de Belin en Biautris de Blaives – broer van Hernaut de Gironville – neef van Garin le Loherain en Gerbert de Mez; e) **Gerijn**; f) zoon van Begge en Beatrijs – broer van Hernaut – neef van Girbeert – verwant van koning Pippijn; g) verblijft met zijn broer aan het hof te Parijs – mee terug met Girbeert <Gerine> *Lorreinen*: fragm. II, r. 344; fragm. III, r. 599, 722, 789; e) **Gerijn** – koning; f) vader van Otte – broer van Ernaut; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1103; e) **Gerijn**; f) vader van Otte – broer van Ernaut <Garijns, Gerine> *Lorreinen O*: r. 2424, 2755.

[Garijn] 9 e) **Gerin** – toegenaamd: “der Noerman”; g) draagt na Bertram de Oliflamme – gedood door Rodwant <Garine> *Ogyer*: r. 9970, 10030, 10058.

Garijn 10 a) [West VR: Garin 1]; e) **Garijn** (hs. garnns.); g) gastheer van Walewein; *Perchevael*: r. 16; e) **Garijn** – herbergier te Tyntavel – leenman van Tybaut van Tyntavel; f) vader van Herbaut; g) bij wie Walewein logeert tijdens het toernooi te Tyntavel <Garijns, Garine> *Perchevael J*: boek II, r. 37346, 37374, 37375, 37379, 37542, 37563, 42445, 42475.

[Garijn] 11 e) **Gherijn** – ridder; g) vecht tegen de Saracenen; *Ridder metten Zwane*: r. 67.

Garijn 12 a) [Moisan I, 1: GARIN 46 DE LOORAINE]; e) **Garinus** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Gelijk; *Roelant*: r. P1131; e) **Garijn** (or. Guarinus Lotharingie dux) – hertog in Lothrijcke; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Belijn <Garinus> *Turpijn*: V, r. 39; XIII, r. 45.

Garijn 13 e) **Garijn** (or. Garin); g) gedood door Willem van Monghen tijdens de greep naar de macht door koning Artus van Bertangien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 60.

Garijn zie **Garijn van Monglanen**

[Garijn] van Dentifelle e) **Geryn van Dentifelle** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A229, 48.

[Garijn] van Mamirale e) **Garine van Mamirale** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A251, 67.

Garijn van Monglanen a) [Moisan I, 1: GARIN(S) 52 DE MONGLANE] – mogelijk dezelfde als **Eggerin** – zie ook **Geleae**; b) tweede zoon van Savari – broer van Antiaume en Gerin – echtgenoot van Mabile – vader van Hernaut de Beaulande, Renier

de Gennes, Girart de Vienne en Milon de Puille; d) gelet op de opsomming in *Den droefliken strijt van Roncevale* één van de Twaalf Genoten van koning Karel de Grote; e) **Garijn** – hertog; f) vader van Eernaud van Beulant, Mile en Reiniere van Geneven; g) gezelschap van Robaster – doodt de souden Morgat[ijn] <Garin> *Garijn*: r. 4, 20, 57, 70, 78, 95, 109, 138; e) **Garyn** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A269, 65; e) **Garijn van Monglanen**; g) in dezelfde nacht geboren als Karel de Grote en Dolijn van Mayansen; *Malegijs*: p. 2; e) [**Garijn**]; g) met wiens hulp Karel de Grote de vader en grootvader van Galifer versloeg <Garin> *Ogyer*: r. 9441; e) **Gharijn**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 68; e) **Gheerijn van Mongelanen** – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje; *Roelant*: r. P191.

Garyn zie **Garijn van Monglanen**

Garin van Mamirale zie [**Garijn**] van Mamirale

Garinus zie **Garijn 12**

[**Garit**] zie **Gaheret**

Garlot h) [West PR: **Garlot**, (de)] – koninkrijk van [West PR: Neutre]; i) **Garlot** – koninkrijk en kasteel van koning Ventres van Garlot – toenaam van **Dodinas van Garloth** – aangevallen door de Sennen – ontzet door het leger van koning Artur c.s. <Garloth, Garlott> *Merlijn*: r. 10441, 13406, 24897, 27210, 31686, 32567, 32579, 32618, 32664, 32691, 32738, 32867, 32900.

Garmania zie **Germania**

Garmans zie **Germans**

Garmatis zie **Garmentis**

Garnaten n) vermoedelijk niet de “Benaming van eene soort *witten, zoeten wijn*, uit granaatappelen verkregen?, òf *wijn uit Grenada*?” [MNW s.v. GARNATE IV]¹ – waarschijnlijker lijkt dat het om de Middelnederlandse vertaling van het Franse ‘grenache’² gaat, waarmee de Spaanse ‘garnacha’ druif aangeduid wordt, die een zeer zoete wijn geeft³; o) **Garnaten** – door Moenen bestelde wijn in Inden Guldenen Boom: “Een pintken Garnaten, /Ende een pintken Ypocras om mijn wijf, /Ende een pintken Romenien [...]”; *Mariken van Nieumeghen*: fol. C4r.

Garnaten zie **Granaten**

Garner van Antzmyne a) bedoeld lijkt [Moisan I, 2: GARIN(S) 26 D’ANSEÜNE]; e) **Garner van Antzmyne**; f) vader van Morant van Ryvere; g) gelooft heilig in de onschuld van de van overspel beschuldigde Morant en Galya <van Antzmyne Garnere, Garner, Garner van Antzhyn, Garnir> *Karl Meinet*: r. A240, 41; A243, 66; A244, 11, 17, 30, 45.

1. <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=10207&lemma=garnate>

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Grenache>

3. <https://www.cnrtl.fr/definition/dmf/grenache?str=1>

[Garnier] 1 e) **[Garnier]** – drossaard; g) gedood door Disdier die naar de Saracenen is overgelopen <Ga[...]ier> *Flovent*: r. 413.

Garnier 2 b) in de *Enfance d'Ogier* heten de halfbroers van Ogier: Corras, Hues en Giboués; e) **Garnier**; f) stiefzoon van Gottfried von Dennemarck met een niet met name genoemde vrouw, met wie hij hertrouwde – broer van Falkus; g) verrader, moet in opdracht van zijn moeder Ogier doden als die na de dood van zijn vader terugkeert naar Dennemarck – door Ogier gedood <Garniers> *Ogyer*: r. 4586, 4675, 4681, 4690, 4705, 4713, 4735.

Garnier 3 e) **Garnier** (or. Guernier) – deurwachter van de slaapkamer van koning Pepijn van Vrancrijk; f) zoon van de oudste dochter van koning Pepijn bij een andere vrouw dan Barthem – broer van Florens – neef van Hanefroy en Hendrick; g) verrader – tracht op ingeven van Hanefroy en Hendrick koning Pepijn in zijn bed te doden – in een juridische tweekamp overwonnen door Oursson en gedood door Hanefroy; *Valentijn ende Oursson*: cap. 33-34.

Garnier zie **Garniers**

Garniers a) or. Gerva(i)z – graaf van Wandomme; b) zoon van Sanson d'Orleans; e) **Garniers** – graaf van Vendomme; f) zoon van Sampson d'Orleans; g) één van de belangrijkste onder de Twaelf Genooten – vooraanstaand legeraanvoerder in de strijd voor Angorien <Garnier> *Valentijn ende Oursson*: cap. 50-51, 67.

Garniers zie **Garnier 2**

Garnir zie **Garner van Antzmyne**

Garsadonen h) [Graesse: Calcedonia]¹ — Chalcedon, verdwenen stad in Bythinië, vermoedelijk gelegen iets ten zuiden van het huidige Üsküdar,² een kleinaziatische voorstad van Istanbul – vooral bekend door zijn concilie (AD 451); i) **Garsadonen** – rijke stad – door Pippyn op Bremunt veroverd; *Karl Meinet*: r. A90, 20.

Garsioen a) Yaghiâ Siyan³ († 1098); c) Seltsjoekse emir van Antiochië ten tijde van de belegering door de kruisvaarders (1097-1098); e) **Garsioen** – koning van Antiochien; g) tegenstander van de kruisvaarders bij het beleg van Antiochien – beraamt de uitval; *Antiochië*: r. 123.

Gasa h) [Graesse: Gaza]⁴ — Gaza⁵ in Palestina [*Genesis* 10, 19]⁶ – door Alexander de Grote veroverd in 322 v.C. – hetzelfde als **Gadres**; i) **Gasa** – stad – veroverd door

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Calcedonia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Üsküdar.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Yaghi-Siyan>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Gaza>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gaza.kmz

6. http://vulgate.org/ot/genesis_10.htm

Alexander de Grote – verdedigd door Samsoen <Gazen> *Alexanders geesten*: boek III, r. 848, 898, 1027; boek IV, r. 711.

Gaschoengien zie **Gascoengen**

Gaschonge zie **Gasconge, die**

Gascoengen h) [Moisan I, 2: GASCOIGNE] [West PR: Gascoigne] [West VR: Gascoi(n)gne] — Gascogne,¹ regio in Aquitanië, Frankrijk, gelegen tussen de rivier de Garonne² en de Pyreneeën³; i) **Gascoengen** – land van koning Yewyn; *Heemskinderen*: p. 64, 66, 126, 147, 148; i) **Gascongen** – hertogdom; *Jan uut den Vergiere*: cap. 29; i) **Gaskonyen** – hertogdom van Engeliers <Castonyen, Gaskonien lant, Gasskonien lant> *Karl Meinet*: r. A137, 36; A337, 24; A343, 32; A348, 27; A357, 45; A361, 53; A496, 53; i) **Gascoengien** – toenaam van **Inghelram van Gascoengien**; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 402, 441; i) **Gaschoengien** – toenaam van **Ingelram van Gaschoengien**; *Malegijs*: p. 343; i) **Gascongrien**; *Meluzine*: fol. F6vb; i) **Gasscoenge** <Gasscoengen> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 27, 96; i) **Gasscoenge** – maakt deel uit van het koninkrijk van Yoen – een deel van Gasscoenge wordt door Yoen bij het huwelijk van Judit met Lodewijc gegeven aan Lodewijc <Gasscoene, Gasscoengen> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 277, 1327, 1401, 1423; i) **Gasscoenge** – koninkrijk van Gyrbert, de vader van Garijn <Gascoengen, Gasscoene, Gasscoengen> *Lorreinen O*: r. 1803, 2241, 2438, 2476, 2775, 2909, 3287; i) **Gascongen** – koninkrijk van Yve <Gaschonien, Gascone, Gasconien, Gasconigen, Gasconyen, Gassconien, Gasschonyen> *Reinolt von Montelban*: r. 2651, 2829, 2913, 2952, 2987, 3000, 7399, 7416, 7572, 9703, 9707, 9713, 9715, 12043, 12119; i) **Galsongen** – corrupte toenaam van **Reymar von Galsongen**; *Reinolt von Montelban*: r. 2705; i) **Gasscoengen** – koninkrijk van Yewe <Gasscongen, Gasscoingen> *Renout*: r. 484, 563, 707, 729, 964, 1111, 1117; i) **Gascoengien** – toenaam van **Ingeleer van Gasscoen/Inghel van Gascoengien** <Gascoengye, Gasscoen> *Roelant*: r. 572, 683, 1657; i) **Gascoengien** (or. Guasconia) – met daarin de stad Agenes <Gascoingnien, Gasconien, Gascoyngyen> *Turpijn*: II, r. 76; IV, r. 10; V, r. 68; XI, r. 61; XIII, r. 67.

Gascoengien zie **Gascoengen**

Gascoense zie **Gasconge, die**

Gascoingnien zie **Gascoengen**

Gasconge, die a) [Moisan I, 1: GASCON(S) 1] — de Gascongers; e) **Gascoense** – inwoners van Gascoengen – Reynouts leger dat bij Montalbaen vecht tegen het leger van Karel de Grote; *Heemskinderen*: p. 172; e) **die Gasscoene** – inwoners van Gasscoenge; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant;

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Gascogne>

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Garonne>

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Pyrenees>

Lorreinen O: r. 234; e) **die Gasconge** – volk; g) nemen als bondgenoot van Vrankerike deel aan het toernooi om Melioers hand <Gaschonge, Gas[conge]> *Parthonopeus*: r. [3765]; fragm. Gr, r. 3765.

Gasconge(n) zie **Gascoengen**

Gascongrien zie **Gascoengen**

Gasconien zie **Gascoengen**

[**Gaselin**] zie **Gazelijn**

Gaskonien (lant) zie **Gascoengen**

Gasschonyen zie **Gascoengen**

Gasscoen(e) zie **Gascoengen**

Gasscoene zie **Gasconge, die**

Gasscoenge(n) zie **Gascoengen**

Gassconien zie **Gascoengen**

Gasskonien lant zie **Gascoengen**

[**Gastinel**] zie **Gaydoen 2**

[**Gastolus vanden Groenen Dale**] e) ridder; e) **Gastolus vanden Gronen Dale**; g) leed veel liefdesverdriet om Clarette; *Mouwen*: r. 720.

Gastomont de Gastre e) **Gastomont de Gastre** (or. Gastomons de Gastre); f) broer van de graaf van Foye; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*: cap. [6].

Gastre i) **Gastre** (or. Gastre) – toenaam van **Gastomont de Gastre**; *Paris ende Vienne*: cap. [6].

Gat van Gibalter h) [Graesse: *Gaditanum fretum*]¹ or. destroit de Gibalthar — de Straat van Gibraltar² – Gibraltar is de afgesleten vorm van het Arabische “Berg van Tariq”³; i) **Gat van Gibalter** – waar de burcht van koning Athlas boven op een hoge berg ligt – waar Hercules doorheen vaart op zijn zeereis van Licien naar Gades; *Hercules*: cap. [14], [18].

Gaude e) **Gaude** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Segheliyn de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Gande, Gaudise> *Segheliyn*: r. 4076, 4574, 4612, 4721, 4941, 4957, 5130.

Gaudebaut die Vriese zie **Goudebuef die Vriese**

Gaudefier a) correspondeert met [Moisan I, 1: GRAUNDER 1]; b) neef van Bradmond; e) **Gaudefier** – Saraceense koning; f) broer [?] van sultan Brandimant – vader [?] van koning Sadony; g) bondgenoot van sultan Brandimant tegen koning Ermenijn – gedood door Bueviyn van Austoen; *Bueviyn*: fol. B6v, C2r.

Gaudefier zie [**Gadifier**] 1

Gaudefrot zie **Gaufort**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Gaditanum-fretum>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/D%C3%A9troit_de_Gibraltar

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gibraltar#Name>

Gaudeosa j) [Moisan I, 1: JOIEUSE 2]¹ – lett. ‘vreugdevol’ – zwaard van Karel de Grote – hetzelfde als [Joyeuse]; k) **Gaudeosa** – zwaard van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A347, 22.

Gaudes zie **Gaudijs 2**

Gaudes von Persij e) **Gaudes von Persij** (or. Gaudise(s)) – Saraceense koning; f) neef/verwant van Agrepart; g) bemiddelt met Karahen von Perthij in de strijd tussen Samerion en Brodumont – geholpen door drie neven – begeert de dochter van de koning van Engellant – laat de reuzin Gelant, aan wie hij Cordes beloofd heeft, voor zich strijden, wordt dan zelf door Ogier gedood <Gaudes, Gaudessen> *Ogyer*: r. 19348, 19354, 19362, 19372, 19381, 19396, 19408, 19415, 19420, 19512, 19551, 19561, 19642, 19665, 19674, 19703, 19745, 19855, 19865, 19869, 23523-23524.

Gaudestroet zie **Gandestroet**

Gaudianen h) [Graesse: Anas (fluvius), Odiana]² or. Gaudyane — de Guadiana³ – grensrivier die Alentejo en Algarve in het huidige Portugal scheidt van Extremadura en Andalucia in het huidige Spanje; i) **Gaudianen** – rivier in Hesperien met daaraan gelegen de stad Megida; *Hercules*: cap. [18]-[19].

Gaudijn 1 a) [West PR: Gaudins 2]; b) neef van koning [West PR: Artu]; e) **Gaudijn** – ridder; f) neef van koning Artur; g) komt koning Clarioen te hulp in de strijd tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 20131.

Gaudijn 2 e) **Gaudijn** (or. Gaudin) – toegenaamd: “metten Rooden Baerde” – geboren in Spaenghen; g) als heiden opgegroeid maar later bekeerd – gedoopt in Sinte Martijns kerke te Tours – ontmoet Parthonopeus op weg naar het toernooi om Melioers hand en vraagt hem zijn metgezel te worden – wordt door de rechters als één van de beste ridders van het toernooi aangewezen, maar draagt de eer over aan Parthonopeus <Gaudijs, Gaudin, Gaudine, Gaudyne> *Parthonopeus*: r. 4283, 4371, 4405, 4410, [4507], 4590, 4601, 4622, 4655, 4665, 4672, 4676, 4677, 4682, 4688, 4715, 4719, 4844, 5036, 5097, 5109, 5139, 5156, 5171, 5189, 5203, 5236, 5249, 5346, 5364, 5499, 5610, 5612, 5718, 5730, 5843, 5940, 6196, 6328, 6348, 7824, 7938, 7945; fragm. F I, r. 25, 52, 62, 66; fragm. F II, r. 47, 54; fragm. T, r. 98, 168; e) **Gaudijn de Reuse** – Moors ridder, later oppermaarschalk; g) metgezel van graaf Partinoples van Bleys – reist met Partinoples naar het toernooi in Constantinopel en steunt hem in zijn gevecht met de sultan van Persen – na Partinoples’ huwelijk wordt hij Christen genaamd **Juliaen** en oppermaarschalk van het keizerrijk; *Partinoples*: p. 49-59, 61-63.

Gaudijn de Reuse zie **Gaudijn 2**

1. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Joyeuse_\(%C3%A9p%C3%A9e\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Joyeuse_(%C3%A9p%C3%A9e))

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Anas-fluvius-Odian>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Guadiana>

[Gaudijn van Walefroi] a) [West PR: Gaudin 1], toegenamd: ‘de Val Esffroi’; b) neef van [West PR: Aguisant]; e) **Gandijn van Walefroi** – ridder; f) neef van koning Anguissant; g) legeraanvoerder in dienst van koning Anguissant – begeerde ooit vrouwe Lorien van Brulant – strijdt met koning Anguissant tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 19489, 19496, 19498.

Gaudijs 1 a) [Moisan I, 1: GAUDISE(S) 2] – emir/koning van Babylon; b) zoon van de reuzin Murgale – broer van Yvorin de Monbranc en Agrapart – vader van Esclarmonde; d) gedood door Huon de Bordeaux; e) **Gaudijs** – Saraceense sultan van Babylon; *Huge M*: r. 361; e) **Gaudijs van Babilonien** – Saraceense emir van Babilonien – leenman van de Saraceense tiran Dagayant; f) broer van koning Yvorijn van Mombrant – vader van Claramonde; g) gefingeerde oom van Tryakel/Aliames – wiens baard en hoektanden Hughe van Bourdeus mee terug moet nemen – neemt Hughe gevangen – laat hem in ruil voor vrijheid vechten tegen de Saraceense koning Agapaert – onthoofd door Hughe zoals hem opgedragen was; *Hughe Prz*: p. 14-17, 19, 20, 27, 30, 35, 36, 43-45, 48, 49, 54, 58-60, 73, 75, 77, 78, 81.

Gaudijs 2 e) **Gaudijs** – Saraceense koning/sultan van Persie; f) zoon van Karahen von Perthij – broer van Gloriant – neef/verwant van Broyer der Junge; g) gaat met Namels von Bavier en Barestier Ogier in Babilonien bevrijden – bekeert zich met zijn broer tot het Christendom na het verlies/vlucht van Broyer der Junge <Gaudes, Gaudijse, Gaudijsen, Gaudise> *Ogyer*: r. 21832, 21854, 21866, 21877, 21886, 21927, 21949, 22230, 22587, 22772, 22789, 22807, 22816, 22821, 22827, 22838, 22843, 22865, 22869, 22931, 22937, 22945, 22947, 22962, 22968, 22997, 23043, 23096, 23019, 23059, 23129, 23144, 23165, 23169, 23177, 23221, 23296, 23450, 23614.

Gaudijs van Babilonien zie **Gaudijs 1**

Gaudin e) **Gaudin**; f) broer van Broyer en Samerion; g) gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 19245.

Gaudin zie **Gaudijn 2**

Gaudir, den Orgeloensen zie **Gautier d’Orghelieuse**

Gaudise zie **Gaude**

Gaudrijs a) or. Gaudisse/Godisse – Saraceense reus met een lengte van 13 voet, koning van Salorie; b) vader van Sadoine – oudste broer van Qualefrin/Calefrain, Marbrin/Mabrum, Rabadors/Capanor, Escorfau(l)t, Clariant/Clariam, Erenquault/Eranquost, Ocrusse/Otrusse en Pinart; d) tracht met hulp van zijn broers Gadres/Gaders te heroveren; e) **Gaudrijs** – Saraceense reus (want hij vecht met een ‘colve’); g) tegenstander van Jourdein; *Jourdein*: r. 142.

Gaufort a) [Moisan I, 1: GAUFROI(S) 7 DE FRISE] – seneschalk van Ernoul de Biauvais; d) verrader; e) **Gaufort** – afkomstig uit Vrieselant – hoogste hofbeambte van Arnout van Nimagen; f) neef van Hendri; g) verrader – bemint tevergeefs

Rose – bezet Nimagen, waar hij door Esmereit wordt belegerd – verraadt Arnout aan de Saracenen <Gaudefrot, Gaufoort, Gaufroet, Gaufroot, Gaufrot, Gaufrote, Gaufroy> *Boudewijn*: r. 5, 12, 17, 39, 100, 122, 140, 254, 267, 271, 296, 321, 343, 381, 382, 387, 412, 419, 422.

Gaule h) [West PR: Gaul(l)e, (de)] — ruwweg het huidige Frankrijk – soms verward met **Gales**; i) **Gaule** – koninkrijk/land waarin Trebes, Coninclijke Monster en Lac liggen – gelegen in Vrancrike – bezet door koning Claudas – waar Lanceloet van Lac heen gaat om koning Claudas te bevechten – valt na de nederlaag van koning Claudas toe aan Lyoneel; *Lanceloet*: boek II, r. 11370, 15935, 26087, 26480, 31567, 31581, 31892, 32006, 32782, 32785, 32802, 34938, 35414, 35421, 35426; i) **Gaule** – land van herkomst van Claudijn; *Lanceloet*: boek III, r. 5438, 10311, 10604, 10613; i) **Gaule** – koninkrijk – door Artur aan Lanceloet van Lac gegeven – waar Lanceloet zich terugtrekt nadat Genoevre naar koning Artur teruggekeerd is; *Lanceloet*: boek IV, r. 1915, 6853, 6943, 7112, 7408, 8321, 9658, 11435; i) **Gaule** – land dat koning Artur aan Lancelot wil geven, wat betwist wordt door koning Claudas en Froles; *Lancelot W*: r. (verso) 41; i) **Gaules** – toenaam van **Randoen van Gaules** <Gales, Gaule> *Merlijn*: r. 21760, 21821, 21887, 21921, 25025, 25263, 25461, 25575, 25966, 26223, 27075, 33307, 34708, 35119.

Gaules zie **Gaule**

Gauloen zie **Guwelloen**

Gautier van Parijs zie [**Gautier van Parijs**]

Gaunes h) [West PR: Gaunes] [West VR: Gausnes, de] – koninkrijk en stad van [West PR: Bo(h)ort 1] [West VR: Boort] – mogelijk Vannes (zie **Vannes**) in Bretagne, Frankrijk; i) **Gaunes** – stad in Vrancrike, waar koning Claudas zijn mannen verzamelt in de oorlog tegen Lanceloet van Lac – toenaam van **Bohort van Gaunes** en **Bohort van Gaunes** (jr.) <Gannes> *Lanceloet*: boek II, r. 15756, 17802, 26079, 26445, 26446, 26494, 26522, 29274, 30520, 31984, 32089, 32105, 32109, 32197, 32261, 32320, 32357, 33225, 33293, 33504, 33787, 33880, 34270, 34586, 34741, 34835, 34884, 35302, 35312, 35352, 35422, 35428, 35461, 35616, 35805; i) **Gaunes** – koninkrijk – door Lanceloet van Lac aan Lyoneel in leen gegeven – waarheen koning Artur optrekt in zijn oorlog tegen Lanceloet <Gannes> *Lanceloet*: boek IV, r. 2848, 5528, 7402, 7427, 7512, 7642, 7672, 7674, 7675, 7722, 8335, 8342, 8361, 8367, 8408, 8420, 8488, 8880, 9619, 9662, 12372, 12383, 12398, 12412, 12418, 12984; i) **Gaunes** – koninkrijk (van de overleden koning Boerd); *Lantsloot*: r. 210; i) **Gaunes** – koninkrijk in Clene Bertanien van koning Bohort van Gaunes <Gannes> *Merlijn*: r. 11502, 12027, 13116, 13187, 13210, 13460, 13842, 14705, 21767, 21780, 22656, 25232, 26377, 31515, 33679, 34191.

Gaures e) **Gaures**; f) neef van Galles en Gallijn; g) verrader – vermoordt de zeven prinsessen – hangt Florette aan een boom – gemarteld en gedood door de

Zeven Vroeden <Gauries, Gaurise, Gaurijs, Gaurys> *Seghelijs*: r. 8756, 8758, 8778, 8784, 8796, 8810, 8828, 8849, 8865, 8875, 8911, 11307, 11312, 11484, 11491, 11498, 11586, 11607, 11689.

[Gautier] 1 a) bedoeld kan/zal zijn [Moisan I, 1: GAUTIER(S) 120 DE L'HUM]; e) **Welter**; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale; *Karl Meinet*: r. A455, 43; e) **Gautier** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) sterft te Roncevale <Gautiere> *Roelant*: r. 1508, 1509, 1528, 1554, 1558, 1565, 1572.

Gautier 2 a) mogelijk dezelfde als **Gautier van Lyons**; e) **Gautier** – ridder in dienst van koning Karel de Grote; g) aanwezig bij het huwelijksfeest van Spiet en Ysane; *Malegijs*: p. 224.

Gautier 3 a) or. Gautier; b) vierde zoon van Ernol; e) **Gautier**; f) zoon van Ernout van Marberoen en Beatrijs – broer van Alijs, Marcioen, Dunas en Supplices <Gautiere> *Parthonopeus*: r. 6320, 6330, 6468, 6504, 6787, 6963, 6990, 6996, 7004, 7826, 8100.

[Gautier] 4 a) bedoeld kan/zal zijn [Moisan I, 1: GAUTIER(S) 120 DE L'HUM]; e) **Gantier** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; *Renout*: r. 2070.

[Gautier] 5 a) bedoeld kan/zal zijn [Moisan I, 1: GAUTIER(S) 120 DE L'HUM]; e) **[Gautier]**; g) ridder aan het hof van koning Karle <Gautiere> *Reinolt von Montelban*: r. 10775.

Gautier zie **Wouter Mape**

Gautier die Havelose a) [Moisan I, 1: GAUTIER L'AVALOIS] – zie ook **die Aveloyse**; d) gelet op de opsomming in *Den droefliken strijt van Roncevale* één van de Twaalf Genoten van koning Karel de Grote; e) **die Havelose Gautier** – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje; f) neef van Ogier van Denemercken; g) gewond te Roncevale <den haveloosen Gautier, den havelosen Gautier, die haveloose Gautier, die havelose Gautier, die havelose Geutier, Gautier> *Roelant*: r. P194, P495, P651, P666, P673, P677, P681, P689, P690, P899, P907, P911, P918, P971, P973.

Gautier d'Orghelieuse e) **Gautier d'Orghelieuse**; f) neef van Ritchier – neef en peetvader van Ogier die Danois; g) bevrijder van Ogier die Danois; *Ogier A-D*: r. 56, 62, 85, 98, 110, 114, 129, 136, 143; e) **Gautier** – toegenamd: “den Orgeliensen Gautier”; f) zoon van Bovoën sonder Bart – neef van Naymes von Bavier – petekind van Karel de Grote – verwant van Ritsier – neef van Ogier von Dennemarck; g) raakt zwaar gewond bij de poging Ogier te bevrijden bij Karel de Grote – doodt Plantamor, sterft na de strijd met Butram <den Orgeloensen Gaudir, den Orgeliensen Gautier, der Orgeliense Gautier, die Orgeliense Gautier, Gautiere, Gautieren, Gautiers, Gautir, Orgelienss Gautier, Orgelionss Gautier> *Ogyer*: r. 347, 372, 407, 426, 438, 458, 466, 471, 575, 582, 644, 647, 663, 673, 680, 700, 706, 717, 734, 742, 748, 757, 766, 770, 771, 781, 810, 814, 818, 824, 833, 836, 844, 849, 853, 855, 857, 870, 873, 878, 929, 957, 972, 982, 990, 996, 1008, 1025, 1045, 1049, 1070,

1076, 1086, 1103, 1109, 1127, 1141, 1145, 1156, 1166, 1169, 1207, 1394, 1825, 1834, 1843, 1864, 1871, 1882, 1897, 1904, 1912, 1920, 1929, 1940, 1941, 1949, 1982, 1998, 2011, 2032, 2040, 2042, 2044, 2065, 2069.

[Gautier] la dure a) or. Gaultier la dure, wat een verminking zal zijn van l'aduré, wat geen toenaam was, maar een positieve kwalificatie, zoals in het chanson de geste *Raoul de Cambrai*, laisse CCIV: "Gautiers parole a l'aduré coraige" (Gautier sprak als een wijs man) – bedoeld kan/zal zijn [Moisan I, 1: GAUTIER 12] of [Moisan I, 1: GAUTIER(S) 120 DE L'HUM], één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; e) **Goutier la dure** – "Nyemant van den Kerstenen en hadde tente noch pauweloen dan alleen Roelant, in wiens tente menich edele baroen was, te wetene: Olivier, Turpijn, dye goede eerts[b]isschop, Sampsoen, Berangier, Gouweloens neve, Godebeuf van Vrieslant, Goutier la dure, Yvon, Bernaert van Mondidier met meer andere, de welcke wy hier niet en noemen."; *Galien Rethore*: cap. [21].

Gautier van Castelloen a) [Moisan I, 1: GAU(L)TIER 105 DE CHASTILLON]; d) kruisvaarder; e) **Gautier van Castelloen**; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 543.

[Gautier van Glorette] e) **Gantier van Glorette** – hertog; f) broer van Antidotes; g) redt Florette die door Gaures aan een boom is gehangen – verjaagt haar na de moord op zijn broer Antidotes van zijn hof <Gantier, Gantier van Lorette, Gantier van Loriken, Gautier> *Segbelijn*: r. 8885, 8890, 8945, 9100, 9315, 11487, 11520.

Gautier van Lyons a) mogelijk dezelfde als **Gautier 2**; e) **Gautier van Lyons** – graaf van Lyons – ridder in dienst van koning Karel de Grote; g) op reis naar Jerusalem gevangengenomen door koning Putiblas van Turckien – kerstent diens zuster, schaakt haar vervolgens en stuurt haar naar Lyons – gaat als bode naar koning Karel de Grote met de oproep tot een kruistocht om Malegijs in Turckien te bevrijden – bondgenoot van de Eggermont-clan tegen de Saracenen <Gautier van Lions> *Malegijs*: p. 283, 294, 295, 303, 305, 309, 313, 314, 316, 335, 336, 342, 345.

[Gautier van Munbardun] e) **Galtier van Munbardun** – ridder; g) gedood door Bertram van Sessune; *Aiol*: r. 495.

[Gautier van Parijs] a) [Moisan I, 1: GAUTIER 149 DE PARIS]; e) **Gaultier van Parijs** – 'ridder'; g) vergezelt Galien Rethore op zijn reis naar Constantinob(e)len; *Galien Rethore*: cap. [60].

Gautier van Salabren e) **Gautier van Salabren** – hertog – raadsman van keizer Sigmundes van Romen; g) vriend en helper van joncker Jan – met Alphonsus van Spaengien peetvader van joncker Jan jr., de buitenechtelijke zoon van heer Jan uut den Vergiere en Gloriande van Romen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 7, 10-11, 13-16, 20, 29.

Gautier van Turmen a) [Moisan I, 1: GAUTIER(S) 177 DE TERMES]; e) **Gautier van Turmen** (or. Gualterus de Turmis); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof <Gautyer> *Turpijn*: V, r. 39; XIII, r. 48.

Gautir zie **Gautier d’Orghelieuse**

Gavelee a) correspondeert met “coninc **Atile**” in *Limborch Frg* H53 – de naam Gavelee moet evenals Atile corrupt zijn – mogelijk luidde de naam oorspronkelijk *Panthile, naar ‘Pantholus’, een rivier in het westen van klein-Azië, beroemd om zijn goudzand [*Spiegel historiael* I¹, 23, 23]¹, die hier als bron voor de opsomming van koningen en hun landen gebruikt werd,² en rijmde dat op *Panphile (zie **Pamfilia**); e) **Gavelee** – Saraceense koning; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 911.

[Gaveloen] a) correspondeert met [Moisan I, 1: GIBOIN(S) 1] in *Chanson de Roland* [Oxford-versie, r. 2432] – hoewel Gaveloen een exemplarische verradersnaam lijkt, afgeleid van de aartsverrader Ganelon (zie **Guwelloen**), en passend in het rijtje: **Gaveron**, **Gelloen**, **Guwel(l)oen** en **Guwels**, in de bewaard gebleven versie van het Middelnederlandse *Roelantslied* is Gaveloen een positief personage – zie ook **Guweloen 2**; e) **[Gaveloen]** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) samen met Tibaud schildwacht van de doden <Gaveloene> *Roelant*: r. 1818.

Gavelon zie **Guwelloen**

Gaver h) [Graesse: **Gavara**]³ — Gavere⁴ aan de rivier de Schelde⁵ in Vlaanderen, België, gelegen halverwege Gent en Oudenaarde – gedurende de Middeleeuwen bekend om haar inmiddels spoorloos verdwenen waterburcht; i) **Gaver** – heerlijkheid van de jonkheer van Gaver <Gavere> *Gaver Capeel*: r. 2, 6, 37, 42, 50, 103, 117, 125, 142, 148.

Gaver Capeel! o) **Gaver Capeel!** – strijdkreet van de jonkheer van Gaver; *Gaver Capeel*: r. 10, 170.

Gaveron a) exemplarische verradersnaam, afgeleid van de aartsverrader Ganelon (zie **Guwelloen**), passend in het rijtje: **Gaveloen**, **Gelloen**, **Guwel(l)oen** en **Guwels**; e) **Gouweron** – voornaamste raadsman van keizer Sigmundes van Romen; g) verrader – in een tweegevecht door graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys verslagen – door Robrecht gedood nadat hij zijn verraad heeft

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

2. Zie diss. Lieve de Wachter, hoofdstuk IX: De *Spiegel historiael* van Jacob van Maerlant http://www.dbnl.org/tekst/wach015lite01_01/wach015lite01_01_0010.php

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Gavara>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gavere.kmz

5. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Schelde_\(rivier\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Schelde_(rivier))

bekend <Gouwerons> *Jan uut den Vergiere*: cap. 2-5, 7-13, 15-16, 20, 22-24; e) **Gaveron**; g) verrader – vijand van Johan – gedood door Ruprecht van Artois, Angeris en Bolois <Gaverone, Gaverones, Gaverons> *Johan uz dem Virgiere*: r. 1116, 1125, 1129, 1133, 1137, 1151, 1155, 1194, 1506, 1532, 1550, 1584, 1588, 1617, 1678, 1684, 1686, 1773, 1792, 1810, 1815, 1935, 1946, 1952, 1959, 2022, 2199, 2290, 2324, 2345, 2370, 2375, 2433, 2560, 2565, 2579, 2601, 2642, 2643, 2654, 2662, 2667, 2671, 2695, 2722, 2859, 3013.

Gavloye zie **Galvoye**

Gawa(e)n zie **Walewein**

Gawein zie **Walewein**

Gawelo(e)n zie **Guwelloen**

Gawijn zie **Walewein**

Gawin a) correspondeert met **Glutes** in de Mnl. fragmenten; e) **Gawin** – verraderlijke kamerheer van de koning van Araby – begeert de ontheemde Phila – doodt de koningsdochter en beschuldigt Phila daar valselyk van – vecht een tweekamp hierover met Valentin – wordt door Blandemer gedwongen de waarheid te bekennen – wordt gesleept, in een ketel gedood en daarna op een rad gezet <Gawyn, Gawyne, Gawynes, Ghawyn> *Valentin und Namelos*: r. H651, 1202, 1214, 1229, 1246, 1250, 1253, 1265, 1268, 1302, H1559, H1564, H1573, H1603, 1329, 1334, 1386.

Gawin zie **Walewein**

Gawine, [**Boec van**] zie [**Boec van**] **Gawine**

Gazelijn a) [Moisan I, 1: GASCELIN 2]; e) **Gazelijn** – ridder, toegenaamd: “de Vrie”; f) zoon van Rauwel – broer van Amaurijs – neef van Aubri den Borgengoen <Gazeline, Gazelün> *Aubri*: r. 11, 55, 82, 88, 90, 100, 103, 109, 117, 121, 132, 147, 157, 158, 164, 166, 200, 207, 232, 239, 244, 275, 280, 317, 326, 343, 345, 349; e) [**Gaselin**]; f) vader van Naymes von Bavier en een dochter, de eerste echtgenote van Gottfried von Dennemarck – grootvader van Ogier von Dennemarck <Gaselins> *Ogyer*: r. 499.

Gazelün zie **Gazelijn**

Gazen zie **Gasa**

Gazion a) door Jonckbloet in de Lanceloet-compilatie *Grazion* genoemd; e) **Gazion** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3390.

[**Gebaerde Gallia**] h) onduidelijk is waar Jacob van M(a)erlant gevonden heeft dat Gallia Barbata een alias is van Gallia Narbonensis (zie **Gallen van Nerbone**), in elk geval niet in zijn (hoofd)bron Honorius Augustodunensis’ [*Imago mundi* I, 27]¹ – onduidelijk is ook of Gallia Barbata, d.i. Gallië waar men

1. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

een baard draagt, geen verminking is van Gallia Bracata, d.i. Gallië waar men een ‘broek’ draagt, waarmee Gallia Narbonensis ook wordt aangeduid om het te onderscheiden van Gallia Cisalpina, dat eerder gekolonialiseerd werd en dat men Gallia Togata noemde – noordelijker lag Gallia Comata (het gehaarde Gallië, d.i. het Keltische Gallië), waar men het haar lang draagt – bedoeld is Gallia Narbonensis: dat deel van Gallië met als belangrijkste stad Narbonne (zie **Narbone**), ruwweg het zuiden van Frankrijk – zie ook **Gallen**; i) **Ghebaerde Gallia** alias **Gallen van Nerbone** – één van de drie delen van Gallen, tussen de Recordane en de Rhône – met de stad Narbonne – zo genoemd omdat de inwoners baarden dragen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1579; i) **Gebaerda Gallia** alias **Galle van Nerbone** – één van de drie delen van Gallen, verder als boven; *Troyen*: r. 29147.

Gebewyn a) bedoeld lijkt [Moisan: I, 1: GIBOIN(S) 1]; e) **Gebewyn**; g) vecht in het leger van Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A470, 25.

Gebidamor a) or. “cum rege Gebidanorum” – bedoeld is koning Cunimund († 567)¹ van de Gepiden; e) **Gebidamor** – koning; f) vader van Rosamunde; g) verslagen door koning Albinus van de Langobarden, die van zijn schedel een drinkbeker liet maken; *Pelagius-legende*: fol. 72v.

[Gebloede Berch] i) **Ghebloeyden Berch** (or. Florimont alias Elineos) alias **Elineos** – berg op tVerloren Eylant – vanaf de top is heel Hybernien te overzien; *Meluzine*: fol. A5ra.

[Geboomte] h) [West PR: Arbroie, I]; i) **Geboomte** – woud waar Gaheret een jonkvrouw ontmoet die op zoek is naar Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 8547.

[Gebroken Swert, dat] j) [West PR: Espee Brisiee, I]; k) **dat Gebroken Swaerd** – zwaard te Corbenijc – zal alleen gehanteerd kunnen worden door de ridder die dat waard is (d.i. Galaat) – door Galaat aan Bohort gegeven; *Lanceloet*: boek III, r. 10223.

Gebuseen, die a) de Jebusieten² – Kanaänitische volk [*Genesis* 10, 16]³; e) **die Gebuseen** – volk; g) tegen wie Moyses vecht; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 659.

Gecien a) geen equivalent in de Ofr. brontekst – volgens Verwijs mogelijk een verminking van “li cignes Socratés”: de zwaan van Socrates (ed. Lecoy r. 5395) – ontbreekt in *Rose C*; e) **Gecien** – auctoritas – “vroeder dan Tulus was/ochte Gecien ochte Ypocras”; *Rose V*: r. 5218.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kunimund>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jebusite>

3. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=0&b=1&c=10>

Gedeon a) [A-Z 3: **Gideon**]¹ — Gideon,² vijfde rechter van Israël [*Rechters* 6, 11]³;
 d) veroverd met slechts 300 man gewapend met onder andere trompetten het kamp van de Midjanieten [*Rechters* 7, 16]⁴; e) **Gedeon**; g) blies de trompet;
Stijvoort: refr. 101, r. 38; 111, r. 13.

Gedoechsamhede zie [**Gedoochsaemheit**] 2

[**Gedoochsaemheit**] 1 j) Lijdzaamheid/Geduld – deze allegorie⁵ lijkt of kan ontleend zijn aan het Oudtestamentische Bijbelboek *Spreuken*, in welk boek [*Proverbia* 9]⁶ Wijsheid een huis voor zichzelf gebouwd heeft dat staat op zeven zuilen (heilig getal), die weliswaar niet opgesomd worden, maar min of meer uit de context te deduceren zijn; k) **Ghedoochsamhede** (hs. gedoechsamhede) – derde van de vier pilaren waarop het paleis van vrouwe Victoria staat; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1437.

[**Gedoochsaemheit**] 2 a) or. Pacience, lett. ‘geduld’, allegorie⁷;

e) **Gedoechsamhede** – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1061.

[**Geef mi**] a) lett. ‘Geef hier!’ – contaminatie [?] van “Ghif mi een greep volle”

(*Reynaert Prz*) en “Geeft my greep snel” (*Reynaerts Hst*) – zie ook [**Grepe snel**]; e) **Ghif mi** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentont, Luuster vele, Scalck Vont, Greep volle en Reynaert 1; g) zal Mertijn helpen Reynaert te absolveren; *Reynaert Prz*: r. 3430; e) **Geeft my** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentout, Luyster wel, Scalcvont, Greep snel en Reynaert 1; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4552.

Geeft my zie [**Geef mi**]

Geera(e)rd zie [**Geraert**] 3

Geeraert zie [**Geraert**] 3 en [**Geraert van Jeneven**]

Geeraert van Parijs zie [**Geraert van Parijs**]

Geeraert zie [**Geraert van Viane**]

Geeraert den Jenevoys zie [**Geraert van Jeneven**]

Geerart zie [**Geraert**] 3

Geermanen zie **Germania**

Geernoet zie [**Gernoet**]

Geernout zie **Gernout**

1. https://dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0018.php#a017

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gideon>

3. http://vulgate.org/ot/judges_6.htm

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gideon>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. http://vulgate.org/ot/proverbs_9.htm

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Geertruyts, [sent] a) [A-Z 4: Gertrudis van Nijvel]¹ — de heilige Gertrudis van Nijvel² (ca. 626-659), abdis van het klooster van Nijvel; b) dochter van Pepijn de Oudere en de heilige Ida; d) patrones van de reizigers en naamgeefster van een heildronk bij het afscheid: ‘sinte Geerde(n) minne’/‘sinte Geertruden minne’ – daarnaast aangeropen tegen veldmuizen, waaraan zij haar alias ‘Trui muis’ dankte – feestdag 17 maart; e) **sint Geertruyts** – aangeropen bij het nemen van afscheid: “sinte Bernaerts geleye moet bi u sijn, sint Jans vrientschap ende sint Geertruyts minne”; *Margrieta van Limborch*: cap. 3.

Geerwijn a) [Moisan I, 1: GARIN(S) 69 DE SAINT OMER] – mogelijk dezelfde als **Gerijn** (d.i. [Garijn] 4); b) neef van Huon de Bordeaux; e) **Geerwijn** – ridder; f) broer van hertog Sanguijn – oom van Hughe van Bourdeus en Gheraert – neef van Aliames die Grijse; g) heimelijk vertrokken uit Vrancrijc – leeft in Saraceens gebied – eigenaar van het schip de Drachmon <Geerwyn, Gerwijn, Gheerwijn> *Hughe Prz*: p. 15-17, 23.

Geest, Heilige zie **Heilige Geest, die**

Gehaerde Gallia h) Lat. Gallia Comaga/Comata – ‘comatus’ betekent: ‘(met) lang haar’ — ongeveer het huidige midden van Frankrijk, inclusief Bretagne – zie ook **Gallen**; i) **Gehaerde Gallia** – tussen Bretagne, de Loire en de Rhône – zo genoemd omdat de inwoners lang haar dragen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1564; i) **Geharde Gaflia** – één van de drie delen van Gallen, verder als boven; *Troyen*: r. 29132.

Geharde Gaflia zie **Gehaerde Gallia**

Geirwalt van Sante a) bedoeld lijkt [Moisan I, 1: GERVAIS 7 DE SAINT MARTIN]; e) **Geirwalt van Sante** – baron van Vrankrich; *Karl Meinet*: r. A18, 7.

[Geclede Galle, (wel)] h) Lat. Gallia Togata — ongeveer het huidige noord(oost)en van Frankrijk, inclusief Normandië – zie ook **Gallen**; i) **(wel) Gheclede Gallen** – één van de drie delen van Gallen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1561; i) **(wel) Gheclede Galle** – één van de drie delen van Gallen; *Troyen*: r. 29129.

Gelaen zie **Geleaan**

Gelant e) **Gelant** – Saraceense reuzin in het gevolg van Agrepart; g) strijdt (in drie lagen harnas gekleed) met een zeis tegen Ogier omdat Gaudes von Persij haar Cordes beloofd heeft: verliest en wordt gedood door Ogier <Gabante> *Ogyer*: r. 19677, 19716, 19761.

Gelboë h) Gilboa³ – gebergte in Israël [1 Samuel 28, 4]⁴; i) **Gelboë** – berg waar Jonatas en Saul sneuvelen tegen de heidenen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 780.

1. https://dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0075.php#a074

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Gertrude_de_Nivelles

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Gilboa

4. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=0&b=9&c=28>

Gelderlan(d)t zie **Gelre**

Geldre zie **Gelre**

Geleae zie **Geleae**

Gelehout zie **Galehoud**

Gelemer e) **Gelemer**; g) aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 10775.

[**Geleran**] zie **Galeran 1**

Gelerius zie **Galerius**

Gelijn zie **Belijn 3**

Gelijs e) **Gelijs** – correspondeert met **Jufroet** (in *Reynaert A en F*) – magister; g) autoriteit op het gebied van kerkelijke zaken – koning Nobel beroept zich op hem om Belijn de geëxcommuniceerde Reynaert wél te laten helpen; *Reynaert A en F*: r. [F2918]; e) **Gelijs** – magister; g) verder als boven <Dielis> *Reynaert Prz*: r. 2172; e) **Gelis** – magister; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2944.

Gelinus a) [Moisan I, 1: GERIN(S) 1]; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – strijdmakker van Gerier – gedood te Roncesvalles en begraven in de Saint-Seurin in Bordeaux; e) **Jerin**; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale; *Karl Meinet*: r. A455, 28, 41; e) **Gelinus**; g) begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof; *Roelant*: r. P1134; e) **Gelinus** (or. Gerinus); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof; *Turpijn*: V r. 34; XIII, r. 48.

Gelis zie **Gelijs**

Gelloen a) exemplarische verradersnaam, afgeleid van de aartsverrader Ganelon (*Chanson de Roland*), passend in het rijtje: **Gaveloen**, **Gaveron**, **Guwel(l)oen** en **Guwels**; e) **Gelloen** – graaf; f) vader van Beligant en Marcirijn – vader van Yrene, Fromondijn en Haerdreit – vader van de bastaard Pyroen; g) verrader <Gelloens> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 16, 57, 67, 83, 92, 201; fragm. VII, verso, r. 16; e) **Gelloen**; f) vader van de bastaard Pyroen <Gelloens> *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 36; e) **Gelloen** – graaf van Bordeas, later heer van Sweden; f) zoon van Ernaut – vader van Yrene – neef van Otte – (achter)neef van Yoen – neef van Garijn – neef van Ritsart en Judit; g) verrader – raadsheer van Karel de Grote – ontvlucht Bordeas als Karel de Grote dit verovert en zoekt zijn toevlucht bij Otte in Coelne – beschuldigt Yoen van overspel met Helene, de vrouw van Otte – laat Judit opsluiten in een bordeel om het huwelijk met Lodewijc te beletten – vlucht naar Sweden <Gelloene, Gelloens> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 3, 6, 51, 71, 92, 93, 123, 151, 165, 195, 197, 205, 231, 266, 393, 441, 444, 482, 489, 500, 504, 513, 521, 621, 632, 636, 639, 672, 676, 685, 692, 695, 737, 746, 750, 764, 776, 791, 799, 826, 1016, 1116, 1121, 1134, 1136, 1145, 1152, 1172, 1205, 1249, 1255, 1336, 1789, 1813, 1815, 1822, 1839, 1854, 1898, 1915, 2107; e) **Gelloen**;

g) verrader – deed zijn vijanden de belofte van eeuwige vrede maar brak deze; *Lorreinen K*: r. 208, 211; e) **Gelloen** – graaf van Bordeas – leenman van Karel de Grote; f) zoon van Ernaut – vader van Yrene – vader van Beligant en Marcilijs (bij de dochter van Desrames) – vader van Robbeert (bij de zuster van koning Karel) – neef van Otte – (achter)neef van Yoen – neef van Garijn – neef van Gyoet van Cremoene – neef van Ritsart en Judit; g) verrader – valse raadgever van Karel de Grote – doodt Doon, zoon van Manosijn – komt Agulant te hulp in diens strijd tegen Desrames, maar verraadt Agulant aan Desrames – huwt de dochter van Desrames – probeert tevergeefs weer bij Agulant in de gunst te komen – slaagt erin in de gunst van Karel de Grote te herwinnen en huwt diens zuster, de weduwe van Mile van Mantes – beschuldigt de Loreinen onder leiding van Garijn van verzaking omdat Yoen Helene heeft kunnen schaken <Gelloene, Gelloens> *Lorreinen O*: r. 15, 64, 87, 92, 99, 101, 107, 141, 169, 177, 247, 249, 268, 1055, 1119, 1137, 1143, 1159, 1200, 1210, 1258, 1300, 1311, 1318, 1331, 1336, 1346, 1356, 1361, 1365, 1452, 1455, 1484, 1539, 1544, 1558, 1566, 1591, 1595, 1649, 1656, 1660, 1672, 1691, 1738, 1741, 1743, 1749, 1754, 1759, 1764, 2195, 2204, 2208, 2235, 2253, 2383, 2407, 2833, 2853, 2857, 2884, 2937, 2955, 2965, 2967, 3030, 3036, 3095, 3177, 3186, 3191, 3206, 3210, 3213, 3231, 3276, 3283, 3296, 3305, 3323, 3343, 3348, 3359, 3371, 3381, 3385, 3389, 3501, 3521, 3619, 3658, 3759, 3825, 3856, 3859, 3997, 4058, 4163, 4188, 4192, 4205, 4232, 4378, 4431, 4449, 4461, 4466, 4475, 4492, 4494, 4517, 4519, 4535, 4540, 4602, 4608, 4655, 4669; e) **Gelloen** – graaf; f) vader van Yrene, Fromondijn en Haerdreit – oom (broer van de moeder) van Robbrecht van Meilaen – oom van Ogieve; g) verrader – maakt dat Helene gaat zwerven – bewerkstelligt verzoening door Karel de Grote om te praten – zegt dat Yrene c.s. de oorlog tegen Yoen moet stoppen <Gelloene, Gelloens> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 31, 209, 233, 273, 275, 350; fragm. C, r. 18, 39, 50, 79; fragm. D: 229, 285, 296, 300, 326, 328, [336], [352]; e) **Gelloen** – graaf; f) oom (broer van de moeder) van Robbrecht van Meilaen – neef van Ritsart; g) verrader – heeft tijdens zijn bedevaart Yoen en Helene bezocht – gaat samen met Robbrecht van Meilaen naar Karel de Grote, die hij met cadeau's goedgunstig hoopt te stemmen; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 7, 25, 41, 78, 105, 122, 129, 143, 149, 185, 207, 220, 235, 251, 254, 331, 335, 342.

Gelove a) Geloof, allegorie¹; e) **Gelove** – “Neen vrouwe, ons es af gegaen/gelove alsoe v wel es cont”; *Limborch Frg*: H54, r. 285.

[**Gelove, Vast**] zie [**Vast Gelove**]

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Gelre h) [Graesse: **Geldria**]¹ — het hertogdom Gelre,² bestaande uit vier delen: 1) de Veluwe met als hoofdstad Arnhem³ aan de rivier de Rijn, 2) de Betuwe met als hoofdstad Nijmegen⁴ aan de rivier de Waal, 3) de Achterhoek met als hoofdstad Zutphen⁵ aan de rivier de IJssel, en 4) het noorden van Limburg met als hoofdstad Montfort⁶; i) **Ghelre** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Limborch *Limborch*: boek II, r. 1925; boek V, r. 585; i) **Gelre** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 1918; boek V, r. 585; i) **Geldre** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Gheldre** – hertogdom <Ghelre> *Mariken van Nieumeghen*: fol. A2r, D2v; i) **Gelderlandt** – waar Nimmeghen ligt – waar Helias vecht met de graaf van Franckenborch <Gelderlant> *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [21]; i) **Ghelder** – “landt van Ghelder”; *Ridder metter Swane*: cap. [23].

Gemangierde Coninc, die a) [West PR: **Roi/Roy Mahaignié, le**] alias [West PR: **Pellehan**, var. **Parlan**] – één van de Visserkoningen (zie [**die Rike Visscher**] 1 en 2) – zie ook **Coninc Vischer**; b) zoon van [West PR: **Lambor**] – vader van koning [West PR: **Pelles 1**]; d) de aan zijn dijbeen (lees: genitaliën) gewonde koning die de Graal en de lans in zijn bezit heeft; e) **die Gemangierde Coninc** – toenaam van **Pelles 2**; f) zoon van koning Lembray; g) genezen door Galaat die zijn been bestrijkt met de bloedende lans – trekt zich terug in een klooster [?] <Gemangierden Coninc, Gemangirde Coninc, Gemangirden Coninc, Gemangirs Conincs, Gemangirt Coninc, Gemangirts Conincs> *Lanceloet*: boek III, r. 8045, 8242, 9067, 9294, 10174, 10524, 10654; e) **die Gewondede Koninck** – toenaam van **Alein van den Foreinen Lande** alias **Broen 2** – (corrupte passage); *Merlijn*: r. 19106.

Gemeine k) **Gemeine** – paard [?] van Ogier die Danois; *Ogier H*: r. 15.

Gemelon a) contaminatie [?] – zie ook **Hemeloen** en **Emelyoen van Bayviere** [?]; e) **Gemelon** – burggraaf van Mont Leherys – baron; *Karl Meinet*: r. A284, 53.

Genade, (Felle) Wout sonder zie **Felle Wout, dat Gendebant** zie **Goudebuef die Vriese**

Geneason e) **Geneason** – heidense koning; g) bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet <Genease> *Karl Meinet*: r. A463, 64; A483, 18.

Genes zie **Gennes**

Geneve zie **Geneven**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Geldria>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hertogdom_Gelre

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arnhem.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nijmegen.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Zutphen.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montfort.kmz

- Geneven** h) [Moisan I, 2: GENNES] — toponiem waarmee twee verschillende, maar moeilijk van elkaar te onderscheiden steden aangeduid worden: 1) meestal de havenstad Genua¹ [Graesse: Janua]² aan de Middellandse Zee in Ligurië,³ Italië (zie ook **Gennes**), en 2) daarnaast de havenstad Genève⁴ [Graesse: Genava]⁵ in Zwitserland, waar het Lac Léman/Meer van Genève⁶ overgaat in de rivier de Rhône⁷ – erfgoed van [Moisan I, 2: OL(L)IVIER(S) 1 de Gennes] via zijn vader [Moisan I, 2: RENIER(S) 87 DE GENNES] – zie ook [**die Genevoise**]; i) **Jenes** (or. Gennes) – stad en hertogdom van Reynier, vader van Olivier van Viennoys; *Galien Rethore*: cap. [13]-[15], [17]-[19]; i) **Jeneven** (or. de Genevois) – toenaam van **Gheraert van Jeneven**; *Galien Rethore*: cap. [50]-[51]; i) **Geneven** – toenaam van **Reiniere van Geneven**; *Garijn*: r. 90; i) **Geneven** – toenaam van **Olivier van Geneven**; *Heemskinderen*: p. 105; i) **Geneve** – graafschap van Olivier <Geneven> *Lorreinen O*: r. 1728, 2913; i) **Gengeven** – toenaam van **Reynier van Gengeven**; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 398, 435; i) **Geneven** – toenaam van **Reynier van Geneven**; *Malegijs*: p. 343; i) **Geneven**; *Ogier A-D*: r. 253; i) **Geneven** – toenaam van **Reynier von Geneven** <Jeneven> *Ogyer*: r. 1496, 3806; i) **Geneven** (or. Genes) – havenstad waarheen Paris vanuit Aiguemoirte reist, aldaar een kasteel huurt en geruime tijd in een vrijwillige ballingschap verblijft; *Paris ende Vienne*: cap. [16], [18]-[20], [23], [25]; i) **Geneven** – troepen uit Geneven komen Vrankerike te hulp in de strijd tegen de Saracenen; *Parthonopeus*: r. 1434; i) **Jeneven** – graafschap van Olyvier von Jeneven <Geneven> *Reinolt von Montelban*: r. 3675, 5744; i) **Geneven** – graafschap van Olivier van Geneven – woonplaats van Oede la Belle – waar Olivier begraven werd <Genever> *Roelant*: r. 1340; r. P300, P304, P1076, P1118; i) **Genevere** (or. Gebennenses – land van comes Rainerus) – graafschap van Olivier; *Turpijn*: V, r. 23; XIII, r. 6, 43.
- Genevere** 1 a) [West PR: Genievre 1] [West VR: Guenievre] — Guenièvre⁸/Guinevere⁹;
 b) dochter van [West PR: Leodegan(t)], koning van Carmelide – halfzuster (zelfde vader) van [West PR: Genievre 2] – echtgenote van [West PR: Artu] [West VR: Artu], koning van Brittannië – geliefde van [West PR: Lancelot 2] [West VR: Lancelot] del Lac; d) uiteindelijk door de verrader Mordred tot vrouw genomen;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Genua.kmz
 2. <http://tinyurl.com/Graesse-Janua>
 3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Liguria>
 4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Genève.kmz
 5. <http://tinyurl.com/Graesse-Genava>
 6. https://en.wikipedia.org/wiki/Lake_Geneva
 7. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Rh%C3%B4ne>
 8. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Gueni%C3%A8vre>
 9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Guinevere>

e) **Genoevere** <Genoeveren> *Ferguut*: r. 4330, 4976, 5035, 5058, 5169, 5330, 5441, 5530, 5571, 5573; e) **Genevre** – koningin – meestal “die coninginne” genoemd; f) echtgenote van koning van Artur – tante [?] van Helibeel; g) meent bij de Elvinnen fonteine Griffioen vanden Quaden Passe met het hoofd van Lanceloet te zien, valt flauw en wordt ziek, wordt verpleegd door Helibeel – vraagt koning Artur een toernooi te organiseren, in de hoop dat Lanceloet daar komt – ontmoet Lanceloet met hulp van Bohort van Gaunes, geeft hem een wapenrusting – stuurt Lanceloet weg als zij ontdekt dat hij met de dochter van koning Pelles heeft geslapen <Genevren, Genovre, Ginovren, Jeneveren> *Lanceloet*: boek II, r. 1564, 1573, 15088, 16220, 18234, 31168; e) **Genoevre** – koningin – meestal “die coninginne” genoemd; f) echtgenote van koning Artur – minnares van Lanceloet van Lac; g) bedroog haar man <Genoevren> *Lanceloet*: boek III, r. 5032; e) **Genoevre** – koningin – meestal “die coninginne” genoemd; f) echtgenote van koning Artur; g) wegens overspel met Lanceloet van Lac door koning Artur ter dood veroordeeld – van de brandstapel gered en meegevoerd naar Joyosegaerde door Lanceloet – keert op aandringen van de bisschop van Loefceestre terug naar koning Artur – als koning Artur tegen Lanceloet in Gaule wil optrekken achtergelaten bij Mordret, die met haar wil trouwen – trekt zich terug in de Tor van Lonne – ontbiedt Lanceloet na de dood van koning Artur maar sterft voordat hij aankomt <Genoevren, Jenovren> *Lanceloet*: boek IV, r. 2535, 6713, 6726, 7866; e) **Genievre** – meestal “die coninginne” genoemd; f) echtgenote van koning Artur – minnares van Lantsloot vander Haghedochte; g) verliefd op Lantsloot – ziet tijdens haar verblijf bij koning Badagamus de tweekampen tussen Lantsloot en Meliagant; *Lantsloot*: r. 1655; e) **Jenover** – koningin – toegenamd: “die Scone” – meestal “die koninginne” genoemd; f) enige (wettelijke) dochter van koning Leodegan van Carmelide en zijn echtgenote – halfzuster (zelfde vader) van ‘die valsce’ Jenover – echtgenote van koning Artur van Bertanien – geliefde van Lancelot van den Lac; g) heeft een kroon op haar schouder – erfdochter van haar vaders koninkrijk – verliefd op koning Artur om zijn riddermoed – geeft hem zijn wapenrusting aan voor de definitieve veldslag tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide – later drie jaar verbannen door koning Artur om haar liefde voor Lancelot <Jenoveren, Jenovre, Jenovren> *Merlijn*: r. 13011, 16340, 17676, 17756, 17810, 18011, 18055, 18442, 18603, 18760a, 18842, 18849, 18936, 22294, 22297a, 22460, 22744, 22754, 22764, 24262, 24422, 27329, 27449a, 27475, 27498, 27500, 27562, 27784, 28470, 29941, 31854, 33189, 33672, 33683, 34353; e) **Genevre** – koningin – meestal “die coninginne” genoemd; f) echtgenote van koning Artur – minnares van Lanceloet van Lac – nicht van Keye – verwant van Galyas <Genevren, Jenevre> *Mouwen*: r. 297, 719, 1634; e) **Genevre** – koningin – meestal “die coninginne” genoemd; f) echtgenote van koning Artur; g) gaat

met koning Artur naar Roche van Sangwijn en ontmoet daar Arturs doodgewaande moeder <Genevren> *Perchevael J*: boek II, r. 40476; e) **Genevere** – koningin; f) echtgenote van koning Artur – nicht van Keye – geliefde van Lanceloet van Lac; g) wiens ontrouw door de ‘krimpemde mantel’ bewezen werd <Geneveren, Genovre, Genovren, Jenoveren> *Ragisel*: r. 1354, 1720, 2357; fragm. Ac, r. 870.

[Genevere] 2 a) [West PR: **Genievre 2**] — de ‘Onechte Guinevere’; b) natuurlijke dochter van [West PR: **Leodegan(t)**], koning van Carmelide, en de echtgenote van [West PR: **Cleodalis**], de seneschalk van Carmelide – halfzuster van [West PR: **Genievre 1**]; e) **Jenover** – wordt ‘die valsce Jenover’ genoemd; f) dochter van koning Leodegan van Carmelide en de echtgenote van de drossaard Cleodales van Coronasse – halfzuster (zelfde vader) van koningin Jenover; g) heeft geen kroon op haar schouder, in alles wat minder dan haar halfzuster – als koningin Jenover verbannen is drie jaar lang koning Arturs echtgenote <Jenoveren, Jenovre, Jenovren> *Merlijn*: r. 18055, 18838, 22744, 22750, 27480, 27492, 27508, 27788, 27804, 27825, 27908, 27921, 28024.

Genevere zie **Geneven**

Genevois a) [Moisan I, 1: **GENEVOIS**] – inwoner van Genua in het huidige Italië, maar Genève in het huidige Zwitserland is ook mogelijk – zie ook **Geneven** en **Gennes**; e) **de Jenevoys** (or. de **Gennevoys**) – toenaam van **Gheraert van Jeneven**; *Galien Rethore*: cap. [57]; e) **Genevois**; *Ogier A-D*: r. 324.

Genevre zie **Genevere 1**

[Genezus] n) het bijbelboek *Genesis*¹; o) **[Genezus]** – één van de bijbelboeken van Moyses, waarin beschreven staat dat de mens niet ingenomen is met de goddelijke ordening <Genezie> *Minnen loep*: boek III, r. 8.

Gengeven zie **Geneven**

Genievre zie **Genevere 1**

Gennes h) [Graesse: **Janua**]² [Moisan I, 2: **GENNES**] — de havenstad Genua³ aan de Middellandse Zee in Ligurië,⁴ Italië – zie ook **Geneven**; i) **Genue** – stad – bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5125; i) **Geneven** – waar [in Italië] de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Geneven** – stad [in Italië] waarheen Paris vlucht en enige tijd verblijft; *Paris ende Vienne*: cap. [16], [18]-[20], [23], [25]; i) **Gennes** – “in Italien” – waarheen Rijckaert zonder Vreese afdrijft, nadat hij op weg naar Enghelandt de duivel Burgifer in de gedaante van de dochter van de koning van

1. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Genesis_\(boek\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Genesis_(boek))

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Janua>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Genua.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Liguria>

Spaengien gered had; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 15; i) **Gennes** – havenstad [in Italië] – waarnaar de patroon/scheepskapitein terugkeert met zijn deel van de door Blanditio verdeelde buit – waarheen Lucesse en Urbaen (als broer en zus) naar toe op weg zouden zijn <Genes, Genuen> *Urbaen*: cap. [6], [8], [17], [19].

Gennes zie **Geneven**

Genoechlicheit a) or. Soffisance, lett. ‘voldaanheid’, allegorie¹; e) **Genoechlicheit**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 294.

[Genoechte van Dranc ende van Ate] a) Gulzigheid, allegorie² – dezelfde als **Leckerheit**; e) **Ghenuechte van Drancke ende van Ate** – woont in het kasteel van Avonture; f) dochter van vrouwe Hoverde – zuster van Ledicheit en Luxurie; *Limborch*: boek X, r. 383; e) **Genüchde van Drancke ind van Äte** – woont in het kasteel van Aventüre; f) dochter van Hoverde – zuster van Ledicheit en Luxurie; *Lymburch*: boek X, r. 385.

Genoev(e)re zie **Genevere 1**

Genors e) **Genors** (or. Genors) – koning van de Moren; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <Genois> *Parthonopeus*: r. 3841, 4363, 6259.

Genovre zie **Genevere 1**

Gent zie **Ghent**

Gente a) or. de leeuw Fièrè³ – lett. ‘de edele’ – in elk geval bedoeld als pendant van de naam van de koning: ‘nobel’, maar mogelijk ook bedoeld als eerbewijs aan de stad Gent; e) **Gente** – leeuw – koningin; f) echtgenote van koning Nobel – verwant van Fyrapeel; g) zéér geïnteresseerd in de goudschat, zoals verteld door Reynaert aan koning Nobel – pleit voor Reynaerts ‘eerlijkheid’ <Gentel [?], Genten, Gherne> *Reynaert A en F*: r. [2528], F2617, 2865.

Genu(e)n zie **Gennes**

Genüchde van Drancke ind van Äte zie **[Genoechte van Dranc ende van Ate]**

Geoen zie **Geon van der Roder See**

Geomatras a) niet in Vergilius’ *Aeneis* – als sprekende naam begrepen/bedoeld, maar niet uitgesloten mag worden dat het hier om een onjuiste vertaling gaat en dat de brontekst bedoelde te zeggen dat er met gebruikmaking van geometrie gebouwd is en niet met nigromantie/tovenarij; e) **Geomatras** – (Italisch) bouwmeester; g) bouwde de tempel voor Chamille, waarin zij werd begraven – deskundig in de geometrie <Geometras> *Eneide*: r. 9404, 9427, 9523.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

[Geon, die] h) [Graesse: *Nilus fluvius*, *Geon*]¹ — Gi(c)hon,² lett. ‘de bruisende’ – één van de vier rivieren die in het Aards Paradijs ontspringen maar elders bovengronds komen – bijbelse naam van de Nijl [*Genesis* 2, 13]³ – de variant “Roede Zee” kan teruggaan op een niet vertaalde passage in Honorius’ [*Imago mundi*, cap. 9]:⁴ “Geon qui et Nilus iuxta montem Atlantem surgens/mox a terra absorbetur/per quam occulto meatu currens/in litore Rubri Maris denuo funditur/Ethiopiam circuiens/per Egiptum labitur/in septem ostia divisus magnum mare iuxta Alexandriam ingreditur”; i) **Geon** alias **Nilus** – Paradijs-rivier, stroomt door Egypten, deelt zich op in zeven delen en mondt uit in (hs.) de Roede Zee bij Alexandrien <[Ganges]> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 862, [1217]; i) **Ghion** alias **Nylus** – Paradijs-rivier, stroomt door Egypten, deelt zich op in acht delen en mondt uit in de Grote See bij Alexandrien <[Ganges]> *Troyen*: r. 28361, [28708].

Geon van der Roder See a) “Geon, maris incola Rubri” [*Alexandreis* V, 39]⁵; e) **Geon van der Roder See** – strijder aan de kant van de Perzen – afzichtelijke en angstaanjagende reus; g) zoon van een reuzin en een Moor met de lengte van zijn moeder en de zwarte huidskleur van zijn vader – noemt zich een afstammeling van de giganten die de hemel wilden veroveren – heeft wel vijftien Grieken gedood – Alexander treft hem met zijn speer in de mond en fixeert zijn tong aan zijn gehemelte – rijdt hem met zijn paard tegen de grond, waarna hij door de toesnellende Grieken wordt afgemaakt <Geoen> *Alexanders geesten*: boek V, r. 83, 106, 121.

Ger** zie **Gar****

Geraerd zie [Geraert] 4, 6, 7, 9 en 13

[Geraert] 1 e) **Gerard**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 213.

[Geraert] 2 a) bedoeld lijkt [Moisan I, 1: GIRART 96 DE FRAITE/D’EUFRA(I)TE]; e) **[Gerart]** – hertog; g) verwondt Makabere <G[era]rt> *Aspremont*: fol. [1vb, 12].

[Geraert] 3 a) [Moisan I, 1: GYRAUD 3] dezelfde als [Moisan I, 1; GIRART 54] – schuilnaam van Beuve de Hantone; e) **Geeraert** – schuilnaam van **Buevijn van Austoen**; g) als Buevijn zich voordoet als Frans kapitein als hij terugkeert uit Damast en zich op Doyoen van Mayanson wil wreken <Geeraerde, Geeraerts, Geerarde, Geerart, Geraert, Gheeraerde, Gheeraert, Gheraert, Gheraerts> *Buevijn*: fol. E5v, F1r-F6v, G2v, G3v, H1v, H2r.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Nilus-fluvius-Geon>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gihon>

3. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=0&b=1&c=2>

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

- [Geraert] 4 e) Geraerd; f) neef (zoon van een oom) van Flovent; g) gedood door Ritsier <Geraerde, Gerarde> *Flovent*: r. 516, 634.
- [Geraert] 5 a) [Moisan I, 1: GIRART 141 DE SEZILLE]; e) Gheeraert (or. Girard de Secille) – jonge ridder afkomstig uit Cecilien; g) door koning Huyghe van Constantinobelen aangewezen als leermeester en gouverneur van de jonge Galien Rethore <Geeraert, Gheerairt, Gheerraert> *Galien Rethore*: cap. [10], [12]-[15], [18]
- [Geraert] 6 a) [Moisan I, 1: GIRART 27]; b) Zoon van [Moisan I, 2: SEGUIN(S) 18 DE BORDELE] – jongste broer van [Moisan I, 1: HUE(S) 99 DE BO(U)RDIAUS] – schoonzoon van [Moisan I, 1: GIBOARS 1]; e) Gheraert – ridder; f) zoon van Saiwine – broer van Huge – schoonzoon van Ghibewaert – vader van Gadifiere; g) slecht karakter – heeft zichzelf wederrechtelijk heer van Bordeeus gemaakt <Geraerde, Gheraerde, Gheraerdijn> *Huge M*: r. 433, 446, 488, 492, 567, 589, 668, 747; e) Gheraert – ridder; f) jongste zoon van Sanguijn – broer van Hughe van Bourdeus – neef van de abt van Cloengi – neef van Geerwijn – neef van Aliames die Grijse – neef van koning Oydon – schoonzoon van hertog Gubewaert; g) slecht karakter – wederrechtelijk hertog van Bourdeus tijdens Hughes afwezigheid – laat Hughe in een hinderlaag van hertog Gubewaert lopen, in de hoop dat koning Karel de Grote Hughe ter dood veroordeelt – uiteindelijk zelf gehangen aan de galg <Geraert, Gheeraert, Gheraerden> *Hughe Prz*: p. 7-10, 14, 16, 17, 25, 29, 30, 72-79, 81, 82.
- [Geraert] 7 e) Geraerd; f) zoon van koning Ansays – (jongere) broer van Gwyoen; g) legeraanvoerder in dienst van Malaert – strijdt mee tegen Constantinopel om keizer Oursares te straffen; *Loybier I*: r. 546.
- [Geraert] 8 e) Gerart – stadsvoogd [?] van Parijs; g) scheidsrechter bij de gerechtelijke tweekampen te Parijs van de Loreinen tegen Otte en Gelloen <Gerarde> *Lorreinen O*: r. 4413, 4443, 4444, 4445, 4453.
- [Geraert] 9 e) Geraerd (or. Girard); f) neef van Gweryn van Valbruyant; g) woont in Monfrijn <Geraert, Gerairde, Gheraerd> *Meluzine*: fol. P6rb, P6va, Q1vb.
- [Geraert] 10 e) Gerhart – leenman van Tulpin; g) door Tulpin als bode naar Aymerin von Narbone gestuurd; *Ogyer*: r. 13412.
- [Geraert] 11 e) Gheraert (or. Gerard filz du marquis de Monferrant); f) zoon van de markgraaf van Montferrat; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*: cap. [4]
- [Geraert] 12 e) Gerhart; f) zoon van Bertram den Palasyn – broer van Ganelin; *Reinolt von Montelban*: r. 3693, 3942.
- [Geraert] 13 a) [Moisan I, 1: GERART 73 LE BEL ARMÉ(T)]; b) zoon van Huon de Tabarie en Synamonde – broer van Seguin de Mélide – jongere halfbroer van le Bastart de Buillon; e) Gheeraert – sultan van Babilone door zijn huwelijk met Salatrien – toegenaamd: “le Beel Armeyt”, omdat zijn wapenrusting hem zo goed stond; f) zoon van Hughe van Tabarien – broer van Seghin van

Meliden – (half [?])broer van de Bastaert van Builloen – echtgenoot van Salatrien; g) verwondt Saladijn dodelijk <Gheeraerd, Gheeraerde, Gheeraerds, Gheraert> *Saladijn*: r. 306, 1016, 1017, 1066, 1118, 1149, 1155, 1454, 1461, 1497, 1642, 1647; e) **Geraerd**; f) zoon van Huge van Tabarien – broer van Seghin; g) strijdt tegen de Saracenen <Geraerde> *Saladin*: r. 6, 19, 81, 86, 142.

[Geraert] 14 e) **Gheeraert** (or. Girard) – scheepskapitein; g) heeft Lucesse en Urbaen van het onbewoonde eiland gered – verkoopt het van Lucesse gekregen ‘pavilioen’ te Roomen, maar verdeelt het geld niet – wordt aangeklaagd door zijn ontevreden bootslieden en gevangengezet – vertelt over zijn redding van Lucesse en Urbaen – gerehabiliteerd door de keizer <Gheerraert> *Urbaen*: cap. [23], [26]-[29].

[Geraert de Mascoen] a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: GERARS DE MASCON 108]; e) **Gheeraert de Mascoen**; *Ogier E-G*: r. 195.

[Geraert sonder Lant] e) **Gheeraert sonder Land** – Frans ridder; f) zoon van Dolijn van Mayansen – broer van Godefroot, Buevijn van Eggermont, Straelderengier en Buevijn sonder Baert; *Malegijs*: p. 2.

Geraert van Ardennen e) **Geraert van Ardennen**; f) vader van Arnout van Ardennen; *Margrieta van Limborch*: cap. 48.

[Geraert van Jeneven] a) or. Girard de Gennevois; e) **Gheraert van Jeneven**; g) wordt er door koning Kaerle op uit gestuurd om de hulp van Galien Rethore in te roepen in de strijd tegen de Sarazijnse koningen Belligant en Marchille <Geeraert, Geeraert den Jenevoys, Gheeraert de Jenevoys, Gheeraert van Jeneven> *Galien Rethore*: cap. [50]-[51], [57].

[Geraert van Ludeke] a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: GIRART DE LIEGE 104]; b) neef (zoon van een zuster) van Garin le Loherain en Begon de Belin; e) **Gherart van Ludeke**; f) verwant van Garijn en Girbeert; g) mee naar Parijs voor Girbeerts ridderslag; *Lorreinen*: fragm. III, r. 539.

[Geraert van Noermandien] e) **Gheraert van Noermandien**; f) oom van Gloriant van Bruuyswijc; g) doodde de vader van Roede Lioen; *Gloriant*: r. 38, 52, 55, 62, 90, 96, 109, 138, 166, 172, 382, 440, 452, 495, 519, 802, 992.

[Geraert van Parijs] e) **Geeraert van Parijs** (or. Ginrat de Paris) – ridder in het leger van koning Pepijn van Vranckrijk voor Angorien; g) gedood voor Angorien door Brulant; *Valentijn ende Oursson*: cap. 45.

[Geraert van Rosselone] a) [A-Z 6: Girart de Roussillon]¹ [Moisan I, 1: GIRART 136 DE ROUSSILLON] — Girart de Roussillon – graaf/hertog van Roussillon, Frankrijk; b) twaalfde zoon van [Moisan I, 1: DOON 21 DE MAIENCE] en [Moisan I, 1: FLANDRINE 1] –

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0032.php#a031

echtgenoot van [Moisan I, 1: BERTE 3] of [Moisan I, 1: AVICE 1]; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – gedood te Roncesvalles; e) **Gheraert van Rosselioen**; g) verdreven door Karel Martel <Gheraerde> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 29-30; e) **Gerhart von Roussilion**; g) aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 10773; e) **Gherarde van Rosseboene** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; *Renout*: r. 2069; e) **Gheeraert van Rosselone** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) gedood door koning Marcelijs; *Roelant*: r. 1244.

[Geraert van Viane] a) [A-Z 6: Girart de Vienne]¹ [Moisan I, 1: GIRART 149 DE VIANE] — Girard de Vienne – graaf van Vienne – personage geënt op een ‘opstandige leenman’ van koning Karel de Kale van Frankrijk, toen die zich in 870 met geweld meester maakte van Vienne²; b) zoon van Garin de Monglane (zie **Garijn van Monglanen**) en [Moisan I, 1: MABILE 1] – broer van Hernaut de Beulande (zie **Arnout van Beulande**), Renier de Gennes (zie **Reynier van Geneven**) en Milon de Puille (zie **Mile [van Poelgen]**) – echtgenoot van [Moisan I, 1: GUIBOR(C) 2] (zie **Wyburg**) – vader van Beuve (zie **Bennes**) en Savari (zie **[Savari 1]**); e) **Gheeraert van Viennen** – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Grote; f) oom van Galien Rethore; g) medestrijder van Galien in Spaengnen en in Constantinobelen – door Galien gered uit de handen van de Sarazijnse koning Belligant <Geerairt, Gheeraerden van Viennen, Gheeraert, Gheeraert van Vyennen, Gheerairt, Gheerairt van Viennen, Gheerraert, Gheerraert van Viennen, Giraert> *Galien Rethore*: cap. [21], [36]-[39], [43]-[47], [50]-[52], [55], [59]-[60], [66]-[67]; e) **Gheraerd [van Vianen]** – hertog; f) zoon van Garijn – broer van Eernaud van Beulant, Mile [van Poelgien] en Reiniere van Geneven; *Garijn*: r. 90-91; e) **Gheraert** – leenman van koning Karel de Grote; f) broer van Arnout van Beulant – oom van Aymerijn – oom [?] van Olivier; g) heeft eerder per ongeluk de voet van de koningin in plaats van die van koning Karel gekust, welke belediging wordt ‘gewroken’ door zijn neef Aymerijn – in Viane belegerd door koning Karel <Gheraerde> *Geraert*: r. 8, 15, 80, 182; e) **Gheraert van Vyane** – Franse held – leenman van Karel de Grote; f) vader van Sauri en diens broer <Gheraerts> *Gwidekijn*: r. 21; e) **Gerarde van Viane** – graaf; f) oom van Alde <Gerart, Gerartz> *Karl Meinet*: r. A496, 46; A497, 20, 39; A498, 45, 51; A499, 18, 35, 57; A500, 59; A501, 13, 27, 37; A505, 70; A506, 14, 46, 54, 59; A507, 10, 13, 39, 55, 59; A509, 15; A510, 36; A511, 28; A520, 19; A531, 24; e) **Geraert von Vyane** – in r. 2534 (weesrijm) corrupt Gerhart [...] von Reynier genoemd; f) broer van Arnolt von Beulant, Mile [von Poelgen] en Reynier von Jeneven; g) legeraanvoerder van Karel de Grote voor Rome <Geraert, Geraert von Vyanen, Gerhart, [Gerhart von

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0033.php#a032

2. <https://tinyurl.com/Wikipedia-fr-GdR-870>

Reynier]> *Ogyer*: r. 1492, 1612, 1999, 2534, 3806; e) **Gerhart von Vyane**; g) aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 4933.

Geraert von Vyane zie [**Geraert van Viane**]

Geraines a) [Moisan I, 1: GEREIME 9 DE MONGRAIL(L)E]; b) vader van Bérenger, Jofrois, Haste en Nevelon; e) **Geraines** – burggraaf; g) bevrijdt met zijn vier zoons Aiol van de roofridders; *Aiol*: r. 237, 280.

[**Geraird**] zie [**Geraert**] 9

Geramatis zie **Garamentis**

Gerard zie [**Geraert**] 1, 4 en 8

Gerardus a) [Moisan I, 1: GIRARS 38] abt van [Moisan I, 2: SAINT TRONC]; e) **Gerardus** – abt van Sint Truyen – afkomstig “uuten Walschen lande van Billoen”; g) verblijft in Jerusalem als Poncius daar naar Helias zoekt – reizen daarna samen; *Ridder metter Swane*: cap. [29].

[**Gerard van Viane**] zie [**Geraert van Viane**]

[**Gerart**] zie [**Geraert**] 2 en 8

Gerart zie [**Geraert van Viane**]

Gerart van Anschauwen zie **Junffrid van Anyo**

Gerbe(e)rt zie **Girbert**

Gerbrecht e) **Gerbrecht** – knecht, in dienst van Gernout; *Wisselau*: r. 378.

Gerechteheiden, Foreeste der zie **Foreeste van Gherechticheide**

[**Gerechtigheit**] 1 j) Gerechtigheit/Rechtvaardigheid – deze allegorie¹ lijkt of kan ontleend zijn aan het Oudtestamentische Bijbelboek *Spreuken*, in welk boek [*Proverbia* 9]² Wijsheid een huis voor zichzelf gebouwd heeft dat staat op zeven zuilen (heilig getal), die weliswaar niet opgesomd worden, maar min of meer uit de context te deduceren zijn; k) **Gherechtechede** (hs. Gerechteheit) – tweede van de vier pilaren waarop het paleis van vrouwe Victoria staat; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1433.

[**Gerechtigheit**] 2 a) Justicia [*Alexandreis*, boek IV, r. 419]³ — Rechtvaardigheid, allegorie⁴; e) [**Gherechteheit**]; f) zuster van achtereenvolgens Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijkeit (or. Pecunia), Eendrachtichede (or. Concordia), Bliscap (or. Applausus), Smekinghe (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus) <Gherechtechede> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1480.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://vulgate.org/ot/proverbs_9.htm

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Gerechtigheit 3 a) Rechtvaardigheid, allegorie¹; e) **Gerechtigheit** – advocaat van de duivel Mascheroen; f) zuster van Ontfarmherticheit en Vrede en van Waerheit; g) steunt samen met Waerheit Mascheroens pleidooi tegen de Heilige Maagd Maria <Gerechtighede, Gerechtigheiden> *Graal & Merlijn*: r. 2387, 2399a, 2405, 2413, 2420, 2433, 2460, 2498, 2508, 2528, 2563.

Gerechtigheit 4 a) Rechtvaardigheid, allegorie²; e) **Gherechtigheit** – vrouwe, woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van God en Wijsheit – zuster van Oetmoedicheit – moeder van Trouwe en Hope; *Limborch*: boek X, r. 302, 633; e) **Gerechtigheit** – vrouwe, woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van Got en Wijsheit – zuster van Oitmüdicheit – moeder van Trouwe en Hoepe; *Lymburch*: boek X, r. 305, [455], 644.

Gerffin van Termis e) **Gerffin van Termis** – één van de belangrijkste baronnen – vaandeldrager van Karll Meynet; f) oom van Godin – echtgenoot van Myralde; g) bondgenoot van David – doet zich voor als speelman van de koning van Galissien <Gerfein, Gerffen, Gerffein, Gerffene, Gerffens, Gerffine, Girffin, Gerffyn, Gerffyne, Gerffyns> *Karl Meinet*: r. A10, 1, 15, 18, 20, 27; A12, 28, 35; A13, 40; A15, 15, 19, 30, 33, 49; A17, 58; A23, 51, 56, 60; A24, 12, 22, 45; A104, 58, 62; A104, 6, 24, 56, 60, 63, 68; A105, 15, 20, 24; A106, 31, 34, 37, 57, 58, 65; A107, 9, 19, 24, 31; A108, 12, 14, 25, 40, 45, 57, 61, 64; A109, 1, 30, 31, 34, 41, 45, 54, 57; A110, 2, 4, 13, 16, 32, 38, 59, 68; A111, 22, 26, 28, 31, 34, 46, 53, 60; A112, 15; A114, 11, 17; A115, 38, 48; A117, 10, 13, 48, 55; A118, 1, 19, 32, 38; A119, 3, A127, 38, 42, 45, 50, 64; A159, 9, 32; A167, 36; A170, 28, 32; A171, 4, 14; A172, 51; A173, 4; A175, 51; A176, 1, 9, 25, 36, 46; A177, 10; A178, 41; A179, 8, 30, 31, 36, 40, 52; A180, 19, 61, 64; A181, 1; A183, 54, 61; A189, 66; A190, 33; A191, 69; A195, 68; A199, 9, 15, 20, 27; A206, 21, 67; A207, 3; A209, 6; A213, 57; A214, 66; A215, 2, 5, 9, 17, 36, 46.

Gerhart zie [Geraert] 10 en 12

Gerhart zie [Geraert van Viane]

[Gerhart von Reynier] zie [Geraert van Viane]

Gerhart von Roussilion zie [Geraert van Rosselone]

Gerhart von Vyane zie [Geraert van Viane]

Geriet zie Gaheret

Gerijn zie [Garijn] 4, 5, 6, 7 en 8

Gerin zie [Garijn] 4, 8 en 9

Geryn van Dentifelle zie [Garijn] van Dentifelle

Gerin van Lotrin zie Garijn 6

Gerineus zie Grineus

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Gerioen a) de reus Geryon,¹ met drie koppen en drie lijven; d) bezat een enorme kudde runderen – één van de Twaalf Werken van Hercules; e) **Gerioen**; g) met twee grote hoofden – verslagen en gedood door Hercules, die ook zijn beesten meenam; *Troyen*: r. 37847; e) **Gherioen**; g) met twee hoofden – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 147rb.

Gerion a) or. Gerion – personage geënt op de reus Geryon² – zie **Gerioen**; e) **Gerion** – reus, tyran en koning van Dandelourie, Estremaduren, Galissien en Portugael, alle gelegen in Hesperien; f) de slechtste van drie broers, en niet, zoals de poëten zeggen iemand met drie hoofden; g) wiens slechte naam Hercules ter ore komt, waarna hij besluit naar hem toe te reizen <Gereon, Gerions, Gherion> *Hercules*: cap. [18]-[19].

Gerion! o) **Gerion!** (or. Gerion) – strijdkreet van koning Gerion; *Hercules*: cap. [19].

Germaengen h) bedoeld wordt Armenië (zie [**Ermenie**] 1) en niet Germanië (zie **Germania**); i) **Germaengen** – correspondeert met **Ermenije** (in *Alexanders geesten*); *Troyen*: r. 28372.

Germaengen zie **Germania**

Germane, die 1 a) “India habet .xliiii. regiones populos multos, Garmanos, Orestas, Coatras quorum silvae tangunt aethera.” [*Imago mundi*]³ — Garmanos, volk uit Carmania,⁴ het zuidoosten van het huidige Iran; e) **die Germane** – volk in één van de 44 koninkrijken in Endi; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 917; e) **die Germane** – volk in één van de 44 koninkrijken in India; *Troyen*: r. 28416.

[**Germane, die**] 2 a) Lat. Germani⁵ — de Germanen – verzamelnaam voor volkeren die woonden ten oosten van de Rijn en ten zuiden van de Oostzee; d) hun pogingen om de Rijn over te steken en Gallië in bezit te nemen vormden in combinatie met andere motieven een aanleiding voor Julius Caesar om Gallië binnen te trekken en van de Rijn de grens(rivier) van het Romeinse Rijk te maken – wat leidde tot assimilatie van en confrontatie met Germanen in door de Romeinen gepacificeerd gebied; e) **die Germanen** (or. Condronii, Adubes, Eburones, Caeresi, Cenomanni, qui uno nomine Germani vocabantur) alias **die Duutzen**; g) wier hoofdstad Trier is <Germani> *Caesar Prz*: fol. 6r-6v, 29v; e) **die Ghermanne** – volk onder keizer Ottoen; *Couchi*: fragm. VII, r. 2331.

Germanen zie [**Germane, die**] 2

Germani zie [**Germane, die**] 2

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Geryon>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Geryon>

3. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Carmania_\(region\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Carmania_(region))

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Germanic_peoples

Germania h) [Graesse: **Theutonia, Germania**]¹ [Moisan I, 2: GERMENIE] ook wel Magna Germania² genoemd — de Romeinse aanduiding voor al het voor hen onbekende land ten oosten van de rivier de Rijn³ en ten noorden van de rivier de Donau,⁴ waar mensen woonden die zij Germani⁵ noemden – later in het westen deels door hen gekolonialiseerd en opgedeeld in Germania Superior⁶ (stroomopwaarts) en Germania Inferior⁷ (stroomafwaarts) – zie ook [**die Germane**] 2; i) **Germania** – in het midden van Europa, tussen Monju, de Dunauwe, de Elve en de Rijn – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Geermanen, Germaengen, Germanien> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1420; boek X, r. 336, 1071; i) **Germania** – land aan de overzijde van de Rijn nabij het koninkrijk België; *Caesar Prz*: fol. 6v; i) **Garmania** – land in Europa, begrensd door Monju, de Dunouwe, de Ryne en de Elve; *Troyen*: r. 28991.

Germans e) **Germans** (or. Gervais – Verdussen: Germanus) – hertog en vertrouweling van koning Pepijn van Vrankrijk; g) één van de peetvaders van de Wildeman Oursson – staat borg voor Oursson bij diens gerechtelijke tweekamp met Florens en Garnier <Garmans> *Valentijn ende Oursson*: cap. 13, 15, 34.

Germein e) **Germein**; f) zoon van Sebastiaen; g) zestien jaar oud – verdedigt Florette aan het hof van Gantier van Glorette – overwint Fortier in een tweekamp <Germeine, Germeyn> *Seghelijn*: r. 9276, 9289, 9293, 9298, 9307, 9356, 9365, 9371, 9387, 9394, 9411, 9416, 9431, 9446, 9450, 9456, 9459, 9461, 9467, 9471, 9480, 9489, 9497.

Germeyn zie **Germijn, sent**

[**Germijn**] e) [**Germijn**]; f) zoon van koning Clovijs van Vrankerike en koningin Claude – broer van Flovent van Vrankerike, Severijn en Disdier <[...]ijn> *Flovent*: r. 306.

[**Germijn, sent**] a) het meest waarschijnlijk de heilige Germain de Paris⁸ (ca. 496-576); c) bisschop van Parijs (555-576); d) feestdag 28 mei; e) **Germeyn**; g) aangeropen door hertog Tybaut van Loreyn; *Limborch*: boek II, r. 1270; e) **sint Germijn**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 1268.

Gernade zie **Granaten**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Theutonia-Germania>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Germania>

3. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Rijn_\(rivier\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Rijn_(rivier))

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Donau>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Germanic_peoples

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Germania_Superior

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Germania_Inferior

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Germain_of_Paris

- Gernas** e) **Gernas** – bisschop van Remys; g) verovert Oriette <Gernande, Girnas, Girnase, Gyrnas, Iernes> *Karl Meinet*: r. A196, 1, 32; A197, 57; A205, 5, 12, 35; A206, 11, 23; A209, 23; A424, 41.
- Gernier** e) **Gernier** – ridder; g) reisgezel van Huge van Bordeeus naar Babylon; *Huge K*: r. 3.
- Gernobe** h) gelet op de context kan met deze hapax onmogelijk Grenoble (in Frankrijk) bedoeld zijn, zoals jongere herdrukken lezen, maar moet veeleer gedacht worden aan een contaminatie van **Griecken** en **Andernobe**, waarmee vermoedelijk Hadrianopolis, het huidige Edirne, bedoeld wordt; i) **Gernobe** – “inden iersten den gouvernuer van constantinobe. die pallatyn van gernobe. daer nae die markijs van griecken. ende veel ander edelingen”; *Margrieta van Limborch*: cap. 63.
- [Gernoet]** a) or. Gernot – koning van Burgunden¹ aan de Rijn; b) zoon van Dankrad en Ute – broer van Gunther, Giselher en Kriemhild; e) **Geernoet**; f) broer van koning Guntheer, Ghiseleer en van Crimelt; g) rouwt om de dode Zegevrijt; *Nevelingen*: r. 108, 112.
- Gernout** e) **Gernout** – ‘kleine’ eigenaar van de ‘grote’ beer Wisselau; g) gaat in gezelschap van onder anderen de aangeklede beer Wisselau de burcht van de reuzenkoning Espriaen binnen en brengt daar alles in rep en roer – imponeert de koning door in een schijngevecht de beer Wisselau te verslaan <Geernoude, Geernout, Geernouts, Gernoude, Ghernout> *Wisselau*: r. 106, 206, 243, 282, 304, 342, 377, 379, 404, 452, 459, 507, 514, 525, 533, 538, 542, 548, 552, 557, 567, 604, 663, 684.
- Geronde, die** h) [Graesse: **Gerunda fluvius**]² [Moisan I, 2: GIRONDE] — de Gironde,³ een zee-arm in Aquitanië, Frankrijk, waar de rivieren de Garonne⁴ en de Dordogne⁵ even voorbij Bordeaux⁶ samenvloeien en uitmonden in de Atlantische Oceaan; i) **Geronde** – “tusschen Elve ende der Geronde” d.i. in heel Europa; *Beatrijs*: r. 611; i) **Gronde** – met een rots die koning Yewyn aan Reinout schenkt en waarop de Heemskinderen de burcht Montalbaen bouwen; *Heemskinderen*: p. 63-65; i) **die Geronde** – waar (volgens Gheraert en Ghibewaert) het zogenaamde lijk van Huge van Bordeeus wordt gevonden – toenaam van **Gontier vander Geronden** <Geronden> *Huge M*: r. 535, 561; i) **Geronde** – de westelijke kant van Arturs rijk; *Lanceloet*:

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Burgunden>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Gerunda-fluvius>

3. [https://de.wikipedia.org/wiki/Gironde_\(%C3%84stuar\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Gironde_(%C3%84stuar))

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Garonne>

5. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Dordogne_\(cours_d%27eau\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Dordogne_(cours_d%27eau))

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

boek IV, r. 9689; i) **Geronde** – rivier bij Bleves; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 355;
i) **Geronde** – rivier bij Bleves; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 133.

Geronde(n) zie **Geronna, die**

Geronna, die h) [Graesse: **Garonna fluvius**]¹ [Moisan I, 2: GARONE] — de Garonne² – de langste rivier van Aquitanië, Frankrijk, die ontspringt in de Spaanse Pyreneeën en via Toulouse (zie [**Toulouse**]) en Agen (zie **Agènes**) naar Bordeaux (zie **Bordeus**) stroomt, waar zij overgaat in de Gironde (zie **die Geronde**) – Montauban³ is gelegen aan de rivier de Tärne,⁴ die nabij Boudou⁵ uitmondt in de Garonne; i) **Geronna** – grensrivier van Aquitaengen; *Caesar Prz*: fol. 7r; i) **Geronde** – rivier waarin de rots staat die Reynolt van Yve krijgt en waarop hij de burcht Montelban bouwt; *Reinolt von Montelban*: r. 2777, 2812, 2825, 2842; i) **Geronde** – rivier, verder als boven; *Renout*: r. 642, 696, 728, 785, 795, 801, 825, 829; i) **Geronden** (or. fluvium Garona) – rivier waaraan Agènes gelegen is <Gyronde> *Turpijn*: IV, r. 35, 37;.

Gerweloën zie **Guwelloën**

Gerwijn zie **Geerwijn**

[**Geselschap**] a) or. Compaignie, lett. ‘gezelschap’, allegorie⁶; e) **Gheselschap** – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1061.

Gethulien zie **Getulia**

Getulën zie **Getulia**

Getulia h) [Graesse: **Gaetulia (regio)**]⁷ — Gaetulia,⁸ historische regio in Noord-Afrika, dat de zuidelijke delen van het huidige Marokko, Algerije, Tunesië en Libië beslaat; i) **Getulia** – land in Affrica; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1637; i) **Gethulien** – koninkrijk en bondgenoot van koning Antheon van Libien; *Hercules*: cap. [14]-[15]; i) **Getulën** – koninkrijk van Anfors; *Parthonopeus*: r. 3843; i) **Getulia** – land in Affrycke; *Troyen*: r. 29204.

Geutier, Havelose zie **Gautier die Havelose**

Geven, te Vele zie **Vele Geven, te**

Gevilde, Helysie zie [**Elysie Gevelde**]

[**Gewade, Ridder vanden**] zie [**Ridder vanden Gewade, die**]

Gewat van Aventuren, dat i) **dat Gewat van Aventuren** – waar Torec op avontuur gaat <der Aventuren Gewat> *Torec*: r. 1394, 1398.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Garonna-fluvius>

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Garonne>

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Montauban>

4. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Tarn_\(rivi%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Tarn_(rivi%C3%A8re))

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boudou.kmz

6. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Gaetulia-regio>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gaetuli>

Gewat, Felle zie **Sorgelijcste Gewat, dat**
 Gewat, **Sorgelijcste** zie **Sorgelijcste Gewat, dat**
 [Gewat, **Vreesselike**] zie **Sorgelijcste Gewat, dat**
 Gewondede **Koninck** zie **Gemangierde Coninc, die**
 Gezes, Die zie [Diegezes]
 Gh** zie G**

Ghaleaen e) **Ghaleaen** – koning <Ghaleane> *Ongeïdentificeerd 2*: r. 27, 39, 63, 89.

Ghalerant van Damas zie [Galerant van Damas]
Ghalifer zie Galifier 3
Ghardepont zie Gardepont
Gharijn zie **Garijn van Monglanen**
Ghawyn zie Gawin
Ghebaerde Gallia zie [Gebaerde Gallia]
Ghebloeyden Berch zie [Gebloeide Berch]
Ghedoochsamede zie [Gedoochsaemheit] 1
Gheeraerd zie [Geraert] 3 en 13
Gheeraert zie [Geraert] 3, 5, 6, 13, 14 en [Geraert van Viane]
Gheeraert de Jenevoys zie [Geraert van Jeneven]
Gheeraert de Mascoen zie [Geraert de Mascoen]
Gheeraert sonder Land zie [Geraert sonder Lant]
Gheeraert van Jeneven zie [Geraert van Jeneven]
Gheeraert van Rosselone zie [Geraert van Rosselone]
Gheeraert van Viennen zie [Geraert van Viane]
Gheerairt (van Viennen) zie [Geraert van Viane]
Gheerijn van Monglanen zie **Garijn van Monglanen**
Gheerraert zie [Geraert] 14 en [Geraert van Viane]
Gheerraert van Viennen zie [Geraert van Viane]
Gheerwijn zie **Geerwijn**

[**Gheile**] l) onbekende vrouw aan wie Jacob van M(a)erlant door middel van een onduidelijk acrostichon in de eerste zes [?] (van de tien) boeken van zijn debuut *Alexanders geesten* opdroeg; m) [**Gheile**] (hs. GTEILE); *Alexanders geesten*: I, 31; II, 1; III, 1; IV, 1; V, 1; VI, 1.

Gheclede Galle, (wel) zie [Geaclede Galle, (wel)]
Ghel(d)re zie Gelre
Ghend zie Ghent

Ghent h) [Graesse: **Gandavum**]¹ [Moisan I, 2: **GANT**] — Gent,² stad gelegen in Rijks-Vlaanderen,³ waar de rivier de Leie⁴ uitmondt in de rivier de Schelde⁵ – voor middeleeuwse begrippen een wereldstad – vermaard door zijn abdijen Sint Baafs en Sint Pieters, en de op Engeland georiënteerde wolindustrie;
 i) **Gent** – zeer goed versterkte vestingstad; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 174; i) **Ghint** – (in de nabijheid) waar(van) het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: XIX, r. 11; i) **Ghent** – stad gesticht door Gayus Julius Cesar – naar hemzelf (Gayus) vernoemd; *Caesar Prz*: fol. 10r, 59r; i) **Ghent** – waar de grondwerkers vandaan komen die Brunenstene funderen; *Denensage*: r. 484, 677; i) **Ghent** – stad; *Ferguut*: r. 2552; i) **Ghent** – waar een goede vrouw haar eer verloor, omdat zij wilde weten wat haar man uitspookte; *Minnen loep*: boek IV, r. 1919; i) **Ghent** – stad, vermaard om zijn laken-productie – gelegen in Vlaendren c.q. het “soete” land van Waes, waar bij Hijfte de samenzweerders (d.w.z. Bruun, Tybeert, Ysengrijn, Grimbeert en Reynaerts vader) tegen koning Nobel samenkomen <Ghend> *Reynaert A en F*: r. 92, 2263; i) **Ghent** – stad, verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1664; i) **Ghent** – stad, verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 102, 2284.

Ghenuchte van Drancke ende van Ate zie [**Genoechte van Dranc ende van Ate**]

[**Gheraerd**] zie [**Geraert**] 6

[**Gheraerd**] zie [**Geraert van Rosselone**]

[**Gheraerd**] zie [**Geraert van Viane**]

Gheraerd [van Vianen] zie [**Geraert van Viane**]

Gheraerdijn zie [**Geraert**] 6

Gheraerdt zie [**Geraert**] 9

Gheraert zie **Geraert** 3, 6, 11 en 13

Gheraert zie [**Geraert van Viane**]

Gheraert van Jeneven zie [**Geraert van Jeneven**]

Gheraert van Noermantien zie [**Geraert van Noermantien**]

Gheraert van Rosseloen zie [**Geraert van Rosselone**]

Gheraert van Vyane zie [**Geraert van Viane**]

Gheraet zie **Baraet**

[**Gherard van Rosseboene**] zie [**Geraert van Rosselone**]

Gherart van Ludeke zie [**Geraert van Ludeke**]

[**Gherart van Rosseboene**] zie [**Geraert van Rosselone**]

Gherdiflant zie [**Gardiflant**]

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Gandavum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gent.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Rijks-Vlaanderen>

4. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Leie_\(rivier\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Leie_(rivier))

5. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Schelde_\(rivier\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Schelde_(rivier))

Gherechtehede zie [Gerechtigheit] 1 en 2

Gherechteheit zie Gerechtigheit 2 en 4

Gherechticheide, Foreeste van zie Foreeste van Gherechticheide

Gherechtigheit zie Gerechtigheit 4

Gherijn zie [Garijn] 3, 4, 5 en 11

Gherijn zie Gueri

Gherijn van Valbruyant zie Gweryn van Valbruyant

Gherin zie Gweryn van Valbruyant

Gherioen zie Gerioen

Gherion zie Gerion

Ghermanne zie [Germane, die] 2

Gherne zie Gente

Ghernout zie Gernout

Gheselschap zie [Geselschap]

Ghibewaert zie [Gibewaert]

Ghibrecht zie [Gibrecht]

Ghiderijs a) Childeric I¹ († 481); b) zoon van Merovech – vader van Chlodovech; c) koning van het Frankische Rijk (457-481); e) **Ghiderijs** – koning van Vrankerike – onrechtvaardig vorst; f) zoon van Maroveus – vader van Claudes; *Parthonopeus*: r. 309.

Ghienne zie [Gienne]

Ghif mi zie [Geef mi]

Ghijs zie [Gijs]

Ghilse zie [Gilse]

Ghincestre zie Wincester

Ghion zie [Geon, die]

Ghiereheit zie [Giericheit] 1 en 2

Ghiericheit zie [Giericheit] 3

Ghijsbrecht e) **Ghijsbrecht** – priester, exorcist en kenner van nigromantie – woont drie mijlen van Nieuweghen; f) broer van de overleden moeder van Mariken en Marikens moeye – oom en pleegvader van Mariken; g) gaat Mariken zoeken in Nieuweghen als zij niet terugkeert van boodschappen doen – hoort van zijn zuster liederlijke verhalen over Mariken – herkent Mariken, nadat zij door Moenen tijdens tSpel van Masscheroen hoog in de lucht wordt opgenomen en naar beneden op het marktplein gegooid is – gaat met Mariken na Nijmegen via Colen naar Rome om daar absolutie te verkrijgen voor haar zonden – leeft nog 24 jaar terwijl Mariken in het klooster te Maastricht verblijft; *Mariken van Nieuweghen*: fol. A2r-A2v, B4v, C1r, C2v, E2v-E3r, F1v-F2r.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Childerik_I

Ghijsbrecht zie [Gijsbrecht]

Ghint zie Ghent

[Ghirecheit] zie [Giericheit] 3

Ghiseleer zie [Giseleer]

Ghisors zie [Gisors] 1

Ghoten zie Goten 2

Ghringolet zie Gringalet

Ghuse h) onvindbaar als toponiem, maar wel bekend als toenaam “Van Ghuse” in de Oudenaardse oorkonden *C.G.* I, 0184 en 1040; i) **Ghuse** – waar de burggraaf van Couchi over het gedrag van Mazebrouc kan klagen – waarvan hij het wapenteken voor een kwart in zijn wapen heeft staan; *Couchi*: fragm. VII, r. 1243, 2271, 2707.

Gyas a) Gyas [*Aeneis* XII, 460]¹; e) [**Gias**] – Trojaan; g) gaat met Eneas van Troyen c.s. mee op zijn zwerftocht na de val van Troje – in Carthago met Eneas herenigd – strijdt mee met Eneas tegen Turnus c.s. <Gian, Gigan> *Troyen*: r. 36801, 40419, 40453; e) **Gyas** – Trojaan; g) verder als boven <Gyan, Gygam, Gygan> *Troyen Prz*: fol. 141ra, fol. 153ra, 162ra, 162rb.

Gibaltar zie Gat van Gibalter

Gyberijc e) **Gyberijc** – Saraceense emir; f) zoon van Tempiers – broer van Comijs, Ybor, Corineus en Kagani; g) vecht in het leger van Agulant tegen Karel de Grote – bezit het paard Fyauwe – gedood door Girbert <Gyberic, Gyberike> *Lorreinen O*: r. 349, 385, 491, 511, 525, 647, 661, 667, 675.

[**Gibewaert**] a) [Moisan I, 1: GIBOARS 1], toegenaamd: ‘de Viés Mes’ – hertog van Sicile; b) schoonvader van Gérard, de broer van Huon de Bordeaux; e) **Ghibewaert** – Frans ridder; f) schoonvader van Gheraert – grootvader van Gadifiere; g) slecht karakter – steunt Gheraert tegen Hüge van Bourdeus <Ghibewaerde, [...]waert> *Hüge M*: r. 434, 590, [658], 748; e) **Gubewaert** – hertog – leenman van koning Karel van Vrancrijc; f) schoonvader van Gheraert; g) verrader – lokt Hughe van Bourdeus c.s. op weg van Cloengi naar Bourdeus in een hinderlaag en berooft Aliames van emir Gaudijs’ baard en hoektanden – eindigt aan de galg <Gubewaerts> *Hughe Prz*: p. 72-78, 81, 82.

[**Gibrecht**] e) **Ghibrecht**; f) neef van Guweloën; *Hüge M*: r. 293, 396.

[**Gienne**] h) [Graesse: **Guienna (provincia)**]² — Guyenne³ in Aquitanië, Frankrijk – gedurende de Middeleeuwen een hertogdom dat zijn naam ontleende aan de wijze waarop ‘(l’A)quitaine’ uitgesproken werd door de Engelsen, die van 1188 tot aan het einde van de Honderdjarige Oorlog (1346-1453) het westen

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen12.shtml>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Guienna-provincia>

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Guyenne>

van Gascogne als koninklijk domein bezaten – zie ook [**die Porte van Guyennois**]; i) **Ghienne** – hertogdom; *Meluzine*: fol. F6vb, G2vb.

Gierbe(e)rt zie **Girbeert**

Giere e) **Giere**; g) aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 3935.

[**Giericheit**] **1** a) Lat. *Ambitio* – bedoeld is Eerzucht, allegorie¹; e) **Ghierecheit**; g) zit op de drempel van het paleis van Victoria <Ghierechede> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1453.

[**Giericheit**] **2** a) Hebzucht, allegorie²; e) **Ghierecheit** – één van de zonden die in de onderwereld wonen – burchtvrouwe bij de hel; *Alexanders geesten*: boek X, r. 69.

[**Giericheit**] **3** a) Hebzucht, allegorie³; e) **Ghiericheit** – hetzelfde als **Avaricia**; f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer/zuster van *Discordia*, Roem, Diefte en Achterspraken; *Limborch*: boek III, r. 1290; e) **Ghiericheit** – woont in het kasteel van *Aventure*; f) moeder van *Dienst*, *Comenscap*, *Meynheet*, *Loesheit*, *Diefte* en *Roef*; *Limborch*: boek X, r. 453, 501; e) **Gierecheit** – in het kasteel van *Avonture*; f) moeder van *Dienst*, *Comenscape*, *Meinheet*, *Loecheide*, *Diefte*, *Roef* en *Hope* en *Trouwe* <Ghirecheide> *Limborch Frg*: H54, r. 241, 291; e) **Giricheit** – woont in het kasteel van *Aventüre*; f) moeder van *Dienst*, *Coümenschaff*, *Meynheit*, *Loesheit*, *Diefde* en *Roüff*; *Lymburch*: boek X, r. [455], 505.

Giermeus zie **Grineus**

Giffles zie **Griflet**

Giffoene zie **Gryffoen, die**

Gyfroyt e) **Gyfroyt**; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 12181.

Giganbrisiel zie **Ginganbrisel**

Gigande(n) zie [**Giganten, die**] **2**

Gigant, die a) ten onrechte als eigennaam begrepen in de editie-Van Vloten – Rioen is weliswaar een reus, maar stamt niet af van de **Giganten** (zie **die Giganten 2**) e) **die Gigant** – synoniem voor koning **Rioen van Denemarke** <Gigante> *Merlijn*: r. 23111, 23501, 23505, 23593, 23652, 23663.

Giganten, die a) [Sommer II, p. 92, r. 22: des iaiaens]⁴ – door Lodewijc van Velthem en Van Vloten ten onrechte als eigennaam begrepen (zie **die Giganten 2**), terwijl het om ‘gewone’ reuzen gaat; e) **die Giganten** – bewoners van land van koning Rioen van Denemarke <Gigante> *Merlijn*: r. 10907, 13018, 13031, 13045, 23267, 23498, 23501, 23505, 23593, 23652, 23663, 35096.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/92>

[Giganten, die] 1 a) [A-Z 1: **Giganten**]¹ — de Giganten²; b) nazaten van de Titanen; d) reusachtige monsters geboren uit het bloed/zaad van de (door zijn zoon Saturnus/Kronos) ontmande Uranus/Uranos – overwonnen in de strijd tegen de goden; e) **die Gygantten**; g) overwonnen door Jupiter; *Troyen*: r. 6475.

[Giganten, die] 2 a) lett. reuzen; e) **Gygan**den – heidens volk, afkomstig uit Malprose – groot en slecht – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karl Meynet <Gigande> *Karl Meinet*: r. A477, 41; A479, 23; A484, 26, 32; e) **die Gigant** (or. le Jaiant) – toenaam van **Rioen van Denemarke** <Gigante> *Merlijn*: r. 23111, 23501, 23505, 23593, 23652, 23663, 35096.

Gigantinne zie **[Schone Gaiande, die]**

Gygantioen a) [West VR: **Guengasouain**]; b) neef van [West VR: **A(n)gui(s)el**], koning van Escoce – vader van [West VR: **Trevilonete**]; e) **Gygantioen** – ridder – woonachtig in Scollant; f) vader van “van Scollant Belinette”; g) onoverwinnelijk door het gebruik van betoverde wapens – heeft een woeste beer als beschermer – doodde Ragisel – door Walewein onthoofd om de dood van Ragisel te wreken <Gygantioens, Gygantion, Gygantione> *Ragisel*: r. 2426a, 2485, 2491, 2547, 2562, 2578, 2605, 2627, 2634, 2639, 2659, 2672, 2676, 2684, 2693, 2704, 2709, 2714, 2721, 2728, 2757, 2760, 2770, 2777, 2807, 2825, 2830, 2883.

Gigants, Cruce des zie **Cruce des Gigants, dat**

Gygantten zie **[Giganten, die] 1**

[Gygas] a) niet dezelfde als **Gyas**; e) **[Gygas]**; g) bondgenoot van Turnus – verslagen door Eneas <Gygan> *Troyen*: r. 38869; e) **[Gygas]**; g) idem <Gygam> *Troyen Prz*: fol. 153ra.

[Gigas] zie **Gyas**

Gijnganbrisiel zie **Ginganbrisel**

[Gijs] a) or. Gui; b) zoon van Boefs van Hamtone; e) **Ghijs**; f) zoon van Buevijn van Austoen en Susiane – tweelingbroer van Buevijn jr. – halfbroer (zelfde vader) van Boudewijn en Goddaert – kleinzoon van koning Ermenijn; g) heeft een kruis tussen zijn schouders staan – door zijn vader in een sloopje achtergelaten – opgevoed door een vissersechtpaar te Colene – door Diederick gevonden en naar zijn ouders in Ermenien gebracht – volgt zijn vader op als koning van Ermenien <Ghijsse, Ghijsen> *Buevijn*: fol. M2r-M3v, M4v.

[Gijsbrecht] e) **Ghijsbrecht** – “begheven Willemijn” [broeder van de (kluizenaars)orde gesticht door navolgingen van Willem van Malaval(le)³]; g) auctoritas – indirecte bron van de auteur van de *Beatrijs*; *Beatrijs*: r. 14.

1. https://dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0048.php#a047

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Gigant>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_van_Maleval

Gilem a) vermoedelijk geen vorm van Guilhem (Willem), eerder van Gil(l)es; e) **Gilem**; f) peetvader van Ridsaert; *Heemskinderen*: p. 19; e) **Gyllyn** – graaf – raadsman van Heyme; g) peetvader van Ritzart; *Reinolt von Montelban*: r. 233, 370.

Gilijs, Sent zie **Sent Gilijs**

Gilla a) geënt op Gisela¹ (781 [?]- na 800 [?]) [Moisan I, 1: GILLE 3]; b) dochter van Karel de Grote en Hildegard – (half)zuster van Pépin, Charles, Adélaïde, Rotrude, Pépin, Louis, Lothaire, Berthe, Hildegarde, Théodrade, Hiltrude, Ruotilde, Adeltrude, Drogon, Hugues en Thierry; e) **Gilla**; f) dochter van koning Karel van Vrancrijc en koningin Hildegart – zuster van Charlot, Pippijn, Lodewijc, Rotruyt en Berga; *Hugbe Prz*: p. 4; e) **Gilla**; f) jongste dochter van Karl Meynet en Hildegart; *Karl Meinet*: r. A302, 46.

Gilleken a) lett. ‘kleine Egidius’, mogelijk (ook) dubbelzinnig bedoeld als sprekende naam, afgeleid van ‘gilen’, in de betekenis van ‘bedriegen’,² ‘begeren’,³ ‘geilen op’; e) **Gilleken** – “Ke, nichte, te lande waert, Cleyken ende Gilleken/Connen alte wel dese meyskens int coren leyden” (r. 84-85); *Mariken van Nieuweghen*: fol. A4v.

Gillimir a) [Moisan I, 1: GUILLEMER(S) 10 L’ESCOT] [?]; d) baron van Karel de Grote; e) **Gillimir** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; *Renout*: r. 2071.

Gyllyn zie **Gilem**

Gilodagus a) [Constans: GILOR D’AGLUZ]⁴; e) **Gilodagus** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Gylogadus> *Troyen*: r. 9585, 11332.

[Gilse] h) [Graesse: Gilisa]⁵ — Gilze⁶ ten oosten van Breda in Noord-Brabant; i) **Ghilse** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 617.

Gymgambrisiel zie **Ginganbrisel**

Gymgambrisijl zie **Ginganbrisel**

[Gymnosofisten, die] a) Gymnosofisten,⁷ naaktlopende wijsgeren uit India – zie ook **Bragmannen lant der**; e) **Gymnosofisten** – volk [?] in Endi – hun Griekse naam betekent: ‘naakte wijsgeer’; g) vermaard om hun wijsheid; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1219.

1. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Gis%C3%A8le_\(fille_de_Charlemagne\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Gis%C3%A8le_(fille_de_Charlemagne))

2. <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?wdb=MNW&actie=article&uitvoer=HTML&id=14132>

3. <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?wdb=MNW&actie=article&uitvoer=HTML&id=14133>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/54>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Gilisa>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gilze.kmz

7. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Gymnosofisten>

Gindan a) [West PR: **Guidam**]; b) schoonzoon van de dochter van de graaf van [West PR: **Valingues**]; e) **Gindan**; f) schoonzoon van de dochter van de heer van Malings; g) heeft de dochter van de heer van Malings haar erfdeel land afgenomen – vecht aan het hof van de vrouwe van Rostoc tegen Gaheret – verdrinkt zichzelf als hij ziet dat hij gaat verliezen; *Lanceloet*: boek II, r. 9375, 9386, 9397, 9402, 9439, 9443, 9462, 9484, 9489, 9504, 9535, 9536, 9543, 9559, 9563, 9567.

Gindeloen zie **Guideloen**

Ginellus zie **Willem 9**

Ginganbrisel a) [West PR: **Guinganbresil(l)**] [West VR: **Gui(n)ganbresil**]; b) broer/ neef van [West PR: **Giromelant**] [West VR: **Guiromelant**]; e) **Ginganbrisel** – ridder in dienst van koning Amant; g) weigert na koning Amants dood leenman van koning Artur te worden – ook genoemd in het boek *Gawine* <Ginganbrysiel> *Merlijn*: r. 24539, 24648, 24657; e) **Ginganbrisiel** – ridder, later in dienst van koning Artur; f) neef van koning Ban (van Scaveloen); g) komt aan het hof van koning Artur met een gouden schild – daagt Walewein uit voor een tweekamp op Scaveloen – vecht tegelijk met Dyandras tegen Walewein, het gevecht wordt uiteindelijk gestaakt door koning Ban en koning Artur <Giganbrisiel, Gijnganbrisile, Gingambrisile, Ginganbrisijl, Ginganbrisil, Ginganbrisile, Ginganbrisilen, Gymgambrisijl, Gymgambrisile, Gyngambriesiels, Gynganbrisile> *Perchevael J*: boek II, r. 37031, 37046, 37060, 38448, 38475, 38496, 38535, 38580, 38600, 38649, 41870, 41898, 41918, 41961, 42027, 42072, 42085, 42090, 42096, 42104, 42128, 42165, 42234, 42344, 42363, 42377, 42510.

Ginganbrisiel zie **Ginganbrisel**

Ginganbrisi(j)l zie **Ginganbrisel**

Gynon zie **Guyon van Lusignen**

Ginor e) **Ginor**; f) vader van Heynriche; *Karl Meinet*: r. A248, 23.

Ginovre zie **Genevere 1**

Gyoet van Cremoene e) **Gyoet van Cremoene** – graaf; f) zoon van Bouden (van Cremoene) – neef van Gelloen; g) bondgenoot van Gelloen – vecht tweekamp met Girbert – verliest <Gyoet, Gyoets, Gyote, Gyotte> *Lorreinen O*: r. 2944, 3223, 3475, 3681, 3731, 3738, 3743, 3754, 3763, 3766, 3769, 3822, 3829, 3843, 3853, 3861, 3867, 3925, 4068.

Gyon van Mirebel a) [Moisan I, 1: GYON DE MIRABEL]; e) **Gyon de Mirebel**; g) brengt koning Kaerle, ondanks dat hij met een lans doorstoken is, het bericht dat de Sarazinen in aantocht zijn <Guyon, Guyon van Mirabel> *Galien Rethore*: cap. [53].

Gyot zie **Gyoet van Cremoene**

Gyot van Lorine a) [Moisan I, 1: GUI 123 DE LOORAINE]; d) vecht tegen Agolant; e) **Gyot van Lorine**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette veroverst;
Karl Meinet: r. A198, 22.

Giraert zie [Geraert van Viane]

Girbeert zie **Girbert**

Girbeert a) [Moisan I, 1: GIRBERS 12 DE MEZ] – later koning van Gascogne; b) zoon van Garin le Loherain en Aélis de Blaives – neef van Begon de Belin – neef van Hernaut de Gironville en Gerin de Cologne – vader van Yon de Mez (bij de dochter van Yon de Gascogne) – vader van Garin (bij de dochter van Aimeri de Narbonne); d) aanvoerder van de Lotharingers; e) **Girbeert** – (aanstaand) hertog, leenman van koning Pippijn; f) zoon van Garijn en Aalys – neef van Begge en Beatrijs 2 – neef van Hernaut en Gerijn – verwant van Ouri die Aleman, Auberi die Borghenioen, Hughe van Camerike, Wouter van Henegouwe en Gherart van Ludeke [?] – verwant van koning Pippijn; g) gaat onder escorte naar Parijs om door koning Pippijn geridderd te worden, zodat hij de dood van zijn oom Begge kan wreken <Gierbeert, Gierbeerte, Gierbert, Gierberte> *Lorreinen*: fragm. III, r. 481, 545, 559, 575, 596, 604, 612, 625, 627, 646, 660, 673, 687, 706, 718, 735, 754, 762, 766, 787; e) **Gyrbert** – koning van Gasscoengen; f) vader van Yoen en Garijn – grootvader [?] van Gelloen en Otte; g) verbant Gelloen naar niet-Christen gebied nadat deze Doon, de zoon van Mavosijn, heeft vermoord <Girbert, Gyrberte, Gyrberts> *Lorreinen O*: r. 70, 2424, 2774, 4482.

Girbert e) **Gyrbert**; f) zoon van Garijn – echtgenoot van Alijs – vader van Wanfreit <Gyrbeert> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 33, 48; e) **Gyrbert** – hertog; f) neef van Ritsart; g) steunt Ritsart in de strijd om Alternaest; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 90, 95, 161, 209; e) **Girbert** – leenman van keizer Karel; f) zoon van Garijn – kleinzoon van Gyrbeert – neef van Yoen; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Gerberte, Gerbeerten, Girberte, Girberts, Gyrbeert> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 15, 278, 1404, 1645, 1964; e) **Girbert**; f) zoon van Garijn – kleinzoon van Gyrbert – neef van Yoen; g) veroverst het paard Fyauwe op Gyberijc – veroverst Emonts paard Byart en geeft het aan Karel de Grote – wint een tweekamp tegen Gyoet van Cremoene <Girbeert, Girbeerte, Girberte, Gyrbeert, Gyrbeerte, Gyrbert> *Lorreinen O*: r. 405, 443, 455, 463, 468, 470, 477, 480, 486, 493, 509, 526, 531, 532, 536, 645, 654, 660, 664, 671, 676, 692, 724, 848, 871, 887, 892, 898, 974, 991, 996, 1397, 1454, 1554, 1584, 2202, 2246, 2371, 2512, 2586, 2623, 3183, 3251, 3475, 3598, 3603, 3636, 3639, 3659, 3669, 3675, 3683, 3713, 3731, 3744, 3766, 3810, 3813, 3815, 3823, 4143; e) **Gyrbert** – leenman van Karel de Grote; f) neef van Ritsart; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 5, 12; fragm. V, r. 248.

Girbert zie **Girbeert**

Girecheit zie [Giericheit] 3

Girffin zie **Gerffin van Termis**

Giricheit zie [**Giericheit**] 3

Gyrin a) mogelijk dezelfde als **Gerin van Lotrin** of **Geryn van Dentifelle**; e) **Gyrin** – hertog; *Karl Meinet*: r. A396, 3.

Girnas zie **Gernas**

Giromelant a) [West PR: **Giromelant**]; b) broer/ neef van [West PR: **Guinganbresil(1)**]; e) **Giromelant** – ridder in dienst van koning Amant; g) weigert na koning Amants dood leenman van koning Artur te worden <Gwinebant> *Merlijn*: r. 24547, 24649, 24655.

Gyronde zie **Geronde, die**

Gironvile h) [Moisan I, 2: GIRONVIL(L)E] — inmiddels verdwenen kasteel(stad) nabij Bordeaux in Aquitanië, Frankrijk – vernoemd naar de Gironde (zie **die Geronde**); i) **Gyronvile** – erfgoed, later van Pyroen <Gyronville> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 217, 235; i) **Gyronvile**; *Lorreinen Be*: r. 66; i) **Gironvile** – toenaam van **Hervijn van Gironvile** – waar Yoen belegerd wordt door Gelloen <Gyronvile> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 14, 1023, 1430, 1812; i) **Gyronvile** – stad van Gelloen, bezet door Garijn en Girbert; *Lorreinen O*: r. 1587; i) **Gyronvile** – stad, gelegen bij Bordeas – belegerd en bezet door Robbrecht van Meilaen; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 30; fragm. V, r. 22.

[Giseleer] a) Giselher¹; b) jongste broer van koning Gunther van Burgunden²; e) **Ghiseleer**; f) broer van koning Guntheer, Geernoet en van Crimelt; g) jong – rouwt om de dode Zegevrijt; *Nevelingen*: r. 108, 112.

Gyseleren e) **Gyseleren** – graaf – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A526, 70.

Gisemast a) contaminatie van Dysmas (de goede moordenaar) en Gestas (de slechte moordenaar) [A-Z 5: **Dismas & Gestas**],³ wier namen genoemd worden in het deuterocanonieke [*Evangelie van Nicodemus IX, 5*]⁴ – het verhaal van de ‘goede moordenaar’ wordt verteld in [*Lucas 23, 33-43*]⁵; e) **Gisemast** – één van de twee moordenaars die samen met Jezus gekruisigd werden – kreeg genade toen hij daarom vroeg; *Beatrijs* r. 654.

[Gisors] 1 h) [Graesse: **Gisorium**]⁶ [Moisan I, 2: GISORT] — Gisors⁷ in Normandië (op de grens met Ile-de-France) in Frankrijk – waar een deel van het Chateau de

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Giselher>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Burgunden>

3. https://dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0008.php#a007

4. <http://12koerbe.de/euangeleion/nikodem2.htm#Caput%20IX>.

5. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_23.htm

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Gisorium>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gisors.kmz

Gisors¹ nog altijd overeind staat; i) **Ghisors** – stad in Vrankerike – waar Sornagur zich voorbereidt op de strijd met Vrankerike <Gisors>
Parthonopeus: r. 1460; fragm. M I, fol. 1va, 24; 2ra, 9, 16.

Gisors 2 h) bedoeld is Nantes² (zie **Nantes**), havenstad aan de rivier de Loire in Anjou, Frankrijk; i) **Gisors** – waar Parthonopeus in Vrankerike aankomt en vanwaar hij naar Bloys gaat; *Parthonopeus*: r. 1901.

Gitsart zie [**Ritsaert**] 1

Gyuaynert a) verminking van Geyrnaert [?]; e) **Gyuaynert** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A508, 5.

Glacedoen h) [West PR: **Glocedon**, (de)] – kasteel van vrouwe [West PR: **Benigne**];
i) **Glacedoen** – stad met een kasteel van koning Lot – waar koning Lot met vrouw en kind (d.i. de kleine Mordred) naartoe vlucht – belegerd door de Sennen; *Merlijn*: r. 21402, 21419, 21526, 21545, 30235.

Glacia zie **Gallacia**

Gladone h) hs. P: “la forest de Glascou” [West VR: **Gla(s)cou**] (hs. A: “la forest de Gladon”) — bedoeld lijkt Glasgow³ in Schotland; i) **Gladone** – woud waar Pertsevale op het Witte Hert jaagt; *Ferguut*: r. 171.

Glandelijs e) **Glandelijs** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3371.

Glaude van Syon e) **Glaude van Syon** (or. Claude/Glaude de Syon) – opstandeling in Yerlant; f) broer van Guyon en Clarenbout – neef van Gweryn van Valbruyant; g) door Godefroy metten Grooten Tande verslagen en samen met zijn broers voor het kasteel van zijn neef opgehangen <Glaude, Glaudes> *Meluzine*: fol. P3va, P4ra-P6vb, Q1vb, Q2ra.

Glaucaer a) [Constans: **GLAUCA**]⁴; b) moeder van Eantidès met Ajax-Telamon als vader; e) **Glaucaer**; f) moeder van Enthides met Thelamon van Salomynen als vader; *Troyen*: r. 33292.

Glaucoen a) [Constans: **GLAUCON 1**]⁵; b) vader van Sarpedon; e) **Glaucoen** – koning – afkomstig uit Lite; f) broer of neef van koning Sarpedoen – verwant van koning Prianus van Troyen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Clautus, Galatoen, Glaucus> *Troyen*: r. 8185, 9171, 9845, 9853, 18624.

Glaucus 1 a) Glaucus [*Alexandreis* IX, 212]⁶; e) **Glaucus** (hs. Claucus) – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen,

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Ch%C3%A2teau_de_Gisors

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nantes.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Glasgow.kmz

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/54>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/54>

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

Armolaus, Cymeus, Eufetio, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten <Claucus> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1086, 1173; boek IX, r. 376.

Glaucus 2 a) [Constans: GLAUCUS 2]¹; b) zoon van Antenor; e) **Glaucus** – Trojaan; f) zoon van Antenor – halfbroer (zelfde vader) van Polidamas; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Pirrus <Calcoen, Calcus> *Troyen*: r. 30070, 30866, 30910, 31122.

Glaucus zie **Glaucoen**

Gliales a) [West PR: Cliaclés], toegenaamd: ‘l’Orphenin’; e) **Gliales** – ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; *Merlijn*: r. 13833.

Glicia zie **Cilicia**

Glimas zie **Wigans**

Glorette h) [Moisan I, 2: GLORIETE] [?] – paleis c.q. toren in Orange,² (in Vaucluse in het zuiden van Frankrijk) – bekend uit meerdere chansons de geste; i) **Glorette** – hertogdom van Gantier van Glorette <Lorette, Loriken> *Segbelijn*: r. 8885, 8945.

[**Glorian, de stoute**] e) **den stouten Glorian** (or. le hardy Gloriam); f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de strijd tegen de reus Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Gloriande 1 a) [Moisan I, 1; GLORIANDE 1] – sprekende naam afgeleid van ‘gloria’; b) dochter van Corsubles – zuster van Danemon – verloofde van Karaheu; e) **Gloriande** – Saraceense prinses; f) zuster van Danimont; *Ogier A-D*: r. 333; e) **Gloriande** – wordt koningin genoemd; f) dochter van Cursabel – zuster van Davimont – nicht van Sadoni – geliefde en later echtgenote van Karahen von Perthij; g) heeft geneeskrachtige balsem, waarmee zij (zowel heiden als Christen) ridders geneest – sterft, terwijl Karahen met Broyers leger mee is <Gloriand, Glorianden> *Ogyer*: r. 2438, 2496, 2552, 2844, 2872, 2907, 2980, 3059, 3103, 3152, 3272, 3285, 3298, 3312, 3362, 3395, 3401, 3441, 3453, 3505, 3513, 3529, 3574, 3591, 3654, 3684, 3688, 3711, 3730, 3755, 3906, 3921, 3952, 3963, 4034, 4057, 4083, 4086, 14078, 14236, 20950.

Gloriande 2 e) **Gloriande** (or. Gloriande) – één van “twee aerdsche Goddinnen”, woonachtig in een “bosch van Normandien met locht ende wolcken omcinghelt” – wier lelieblank everzwijn ontsnapt; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13.

Gloriande van Romen a) sprekende naam afgeleid van Lat. ‘gloria’ (roem); e) **Gloriande van Romen**; f) dochter en enig kind van keizer Sigmundes van Romen – heimelijke geliefde en latere echtgenote van haar pleegbroer Jan

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/54>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orange.kmz

uut den Vergiere – moeder van (joncker) Jan jr. en Sigismundus; *Jan uut den Vergiere*: cap. 2, 5-9, 11, 14-16, 20, 24, 29-30; e) **Clarie**; f) dochter van keizer Sigemunt – pseudo-tweelingbroer van Johan – ongehuwde moeder van Johan (jr.) <Clarisse> *Johan uz dem Virgiere*: r. 148, 353, 2309.

Gloriant 1 a) [Moisan I, 1: GLORIAN 12 DE CHIPRE] – koning van Cyprus – sprekende naam afgeleid van Lat. ‘gloria’ (roem) – vooral gebruikt voor Saracenen; b) tweede zoon van Ernoul de Biauvais en Rose de Nimaie – broer van Esméré, Alixandre en Bauduin de Sebourc; e) **Gloriant**; f) zoon van Arnout en Rose – broer van Esmereit, Alexander en Baudewijn; *Boudewijn*: r. 105.

Gloriant 2 a) [West PR: **Gloriant**] – Saksische koning – sprekende naam afgeleid van Lat. ‘gloria’ (roem) – vooral gebruikt voor Saracenen; e) **Gloriant** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; f) verwant van koning Rioen van Denemarke; g) van Deneblase verjaagd door koning Leodegan van Carmelide – gedood in Carmelide door Artur c.s. <Glorinate, Golirans> *Merlijn*: r. 23477, 23810.

Gloriant 3 a) or. **Gloriant** – sprekende naam afgeleid van Lat. ‘gloria’ (roem) – vooral gebruikt voor Saracenen; e) **Gloriant**; f) zoon van Karahen von Perthij – broer van Gaudijs; g) bekeert zich tot het Christendom met zijn broer na de nederlaag/vlucht van Broyer der Junge; *Ogyer*: r. 23545.

Gloriant van Bruuyswijn a) sprekende naam afgeleid van Lat. ‘gloria’ (roem) – vooral gebruikt voor Saracenen; e) **Gloriant van Bruuyswijn** – hertog van Bruuyswijn; f) neef van Gheraert – minnaar en latere echtgenoot van Florentijne van Abelant; *Gloriant*: r. 92, 128, 184, 223, 353, 386, 433, 470, 504, 524, 538, 564, 630, 644, 664, 684, 881, 902, 981, 990, 1014, 1042, 1076, 1094, 1118.

Glorifier j) lett. ‘geroemd/geprezen’; k) **Glorifier** – wonderbaarlijk paard van Seghelijn – doodt Gloricaudes <Gloriefier, Glorifiere> *Seghelijn*: r. 2165, 2194, 2197, 2503, 2894, 2914, 2936, 3011, 3101, 3128, 3135, 3148, 4193, 4498, 5176, 5248, 5763, 5891, 5977, 5983, 5997, 6022, 6039, 6043, 6098, 6131, 6164, 6402, 6543, 7259, 7295, 7724, 7751, 8258, 8270, 8299, 8403, 8407, 10910, 10974, 10982.

Gloricaudes e) **Gloricaudes** – heidense reus; g) in het bezit van de balsem waarmee het lijk van Christus gezalfd werd – gedood door Seghelijns paard Glorifier; *Seghelijn*: r. 10708, 10728, 10744, 10762, 10778, 10848, 10859, 10872, 10938, 10972, 11033.

Glorinate zie **Gloriant 2**

Gloucestre h) [Graesse: **Glocestria**]¹ [Moisan I, 2: CLOCESTRE] [West PR: **Glocestre**] [West VR: **Gloëcestre**] — Gloucester,² stad en regio aan de monding van de rivier

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Glocestria>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gloucester.kmz

de Severn,¹ of (het graafschap) Gloucestershire in het zuidwesten van Engeland; i) **Gloucestre** – hertogdom in Engeland <Glowcestre> *Buevijs*: fol. M2r, M2v, M3v; i) **Cloucestre** – hertogdom – door de koning van Engeland (in combinatie met de hand van zijn dochter en enig kind Clarisse) beloofd aan degene die de reus zal verslaan – komt op verzoek van heer Jan, als die de reus verslagen heeft, samen met Clarisse in bezit van zijn vriend Guido; *Jan uut den Vergiere*: cap. 17, 19-20; i) **Clocestre** (or. Clocestre) – hertogdom – de hertog van Clocestre is één van de belangrijkste deelnemers aan het toernooi te Lonnen met als prijs de hand van de koningsdochter Helena – de hertog van Clocestre roept zichzelf tot koning uit na dood van de oude koning van Engeland, waarna hij door koning Artus van Castillen en Algarbe onttroond en levenslang opgesloten wordt <Clocestrem> *Olyvier van Castillen*: cap. 26, 76.

Glutes a) mogelijk bedoeld als sprekende naam: ‘glouton’ (veelvraat) – zie ook **Gawin**; d) mogelijk is ‘glouton’ de mannelijke tegenhanger van (de onverzadigbare) ‘lupa’ (hoer); e) **Glutes** – kamerdienaar in dienst van koning Saluber; g) belaagt koningin Phyla – krijgt van haar een klap waarbij hij drie tanden verliest – steekt Lica in haar slaap dood en geeft de slapende Phyla het mes in handen zodat zij beschuldigd wordt van de moord; *Valentijn en Nameloos*: fragm. I, r. 7, 16, 30, 40, 50, 56, 74, 84, 87, 94, 100, 122, 144, 168.

Glutifax van Alexandrien e) **Glutifax van Alexandrien** – Saraceense koning van Alexandrien; f) zoon van Bertelute van Perssen (en de sultan van Persen) – broer van koning Antenor van Spaengien, Jolente en de reus Makebeer – vader van koning Putiblas van Turckien; g) wrekt met een Saraceens leger de dood van zijn broer koning Antenor en belegert Rotsefluer – tijdens de bruiloft van Synageel en Jolente gedood door Malegijs <Glutifax> *Malegijs*: p. 121-124, 127, 128, 130, 131, 299, 305, 317, 334.

Gobert e) **Gobert** (or. Gombert) – “goede man”; g) biedt onderdak aan twee clercken op thuisreis, die zijn vrouw en dochter bedriegen; *Boerden*: VII, r. 48, 101, 115, 141, 144, 158, 160, 163, 179, 196, 212, 218, 221.

Goch a) Gog² – begonnen als heidense grootvorst van Mosoch en Thubal in het land Magog [*Ezechiël* 38, 2]³ werd hij een twee-eenheid met Magog als personage: Gog en Magog; d) het volk van Gog en Magog maakt deel uit van een apocalyptische dreiging [*Openbaring* 20, 7]⁴ – om die althans voorlopig te bezweren sloot Alexander de Grote hen op in een berglandschap achter een ijzeren poort; e) **Goch**; g) de nakomelingen van het geslacht van Goch en

1. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Severn

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Gog_and_Magog

3. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=0&b=31&c=38>

4. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=1&b=27&c=20>

Mogoch, mensenetende reuzen en dwergen, werden door Alexander opgesloten in de bergen tussen Caspia en India <Gochs> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 909; e) **Goch**; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28408.

God a) [A-Z 5: Drieëenheid]¹ — de God van de Christenen, één God in drie personen: Vader, Zoon en Heilige Geest, tezamen vormend de Heilige Drie-Eenheid,² zoals vastgelegd op het Concilie van Nicea³ in 325 – strikt genomen een soortnaam en geen eigennaam; d) in de volkstalige literaire praktijk is niet altijd even duidelijk wie van de drie (of alle drie?) bedoeld wordt als men het over God heeft – als vuistregel moge gelden: hoe ouder een tekst des te groter de kans dat met God Jezus bedoeld wordt – hoewel Jezus pas mens wordt 5199 jaar na de schepping van de wereld, staat Hij als God daarvan aan het begin, omdat Hij Adam,⁴ de eerste mens, geschapen heeft naar Zijn beeld en gelijkenis door zichzelf in aarde te boetseren en leven in te blazen – door de zondeval⁵ van Adam en Eva, het eerste mensenpaar, raakte hun verhouding met God duurzaam verstoord en zouden zij en hun nakomelingen door de erfzonde⁶ evenals de gevallen engelen tot in de eeuwigheid in de Hel⁷ moeten verblijven, een exemplarische onderaardse folterkelder waar men God niet kan zien noch ervaren – echter dankzij de moedermaagd Maria⁸ liet God voor de mens genade voor recht gelden en kon Jezus door Zijn kruisdood en verrijzenis Adam en Eva en al hun nakomelingen (op een aantal notoire booswichten na) met God verzoenen, uit de Hel verlossen en meenemen naar de Hemel⁹ – hoe jonger een tekst des te groter de kans dat met God de Vader bedoeld wordt, God als wetgever, bestuurder, opperrechter, straffer en wreker – van de God Jezus kan en mag een mens houden, maar God de Vader dient de mens te vrezen – het fenomeen Heilige Drie-Eenheid was voor middeleeuwers een heikel onderwerp dat door niet theologisch geschoolde mensen maar beter gemeden kon worden, omdat het moeilijk te begrijpen is dat de Vader gelijk is aan de Zoon, wat door de Alexandrijnse priester Arius¹⁰ ook voor onmogelijk gehouden werd – voor de middeleeuwse mens is ook de rol van

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0009.php#a008

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Drie-eeenheid>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Eerste_Concilie_van_Nicea

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Adam>

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Zondeval>

6. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Erfzonde>

7. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Hel_\(mythologie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Hel_(mythologie))

8. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Maria_\(moeder_van_Jezus\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Maria_(moeder_van_Jezus))

9. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hemel>

10. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Arianisme>

de Heilige Geest,¹ de intellectueel in het gezelschap, hiërarchisch onduidelijk, omdat de middeleeuwse mens denkt in termen van ‘kracht’ en ‘macht’: geen woorden maar daden – Maria is weliswaar de moeder van God (Jezus), maar zij is door haar moederschap geen God of goddelijk geworden, wel maagd gebleven en met lichaam en ziel ten Hemel opgenomen – God is qualitate qua almachtig en alwetend maar in de praktijk van alledag en vooral allenacht ontgaat Hem het nodige door de listen en lagen van de Duivel, oorspronkelijk een grote groep dissidente engelen die het niet pikten dat de in anciënniteit jongere mens in het goddelijk heilsplan boven hen verheven zou worden, maar die ook dualistische trekken vertoont en in de strijd tussen goed en kwaad allesbehalve machteloos en kansloos is – cruciaal in het middeleeuwse christendom is het geloof dat er vergeving mogelijk is voor elke zonde alsook dat elke mens zich, wat hem of haar ook overkomen is, vergevingsgezind moet tonen ten opzichte van zijn medemens – geen enkel mens mag zijn eigen lijden uitvergroten omdat het in het niets verdwijnt vergeleken met het lijden van Jezus, die onschuldig stierf om de zondige mens te verlossen – anders dan in de Joodse exegese had de middeleeuwse mens absoluut niet de behoefte aan God gelijk te willen zijn – de zondeval in de Hof van Eden heeft in de ogen van de middeleeuwer niets met hoogmoed of zucht naar kennis te maken maar alles met wellust, en vandaar de cultus van maagdelijkheid en reinheid als hoogste deugden voor de mens (leven als een engel) en de totale afkeuring van alles wat naar de vleeselijke liefde (amor) neigt (leven als een beest) – om God te behagen moet een mens naastenliefde (caritas) praktiseren, aalmoezen geven en indien mogelijk uit dankbaarheid voor zijn verlossing een bedevaart naar Jeruzalem maken om daar op het Heilig Graf te bidden – hierbij behoort het elke christen een doorn in het oog te zijn dat de Heilige Plaatsen aldaar niet onder kerkelijk gezag vallen, maar worden uitgebaat door de Saracenen – aan het einde van de Middeleeuwen ontstaat er een kloof tussen leken en geestelijken als de laatsten zich op het standpunt gaan stellen dat geloof in God alleen niet voldoende is om in de Hemel te komen – persoonlijk devotieel contact met God zou aan dovemansoren gericht zijn zonder de kracht van de sacramenten die alleen een gewijd priester kan toedienen, en vandaar dat deze opvatting ‘sacramentalisme’ genoemd wordt – met name de moedermaagd Maria staat er in de exempel literatuur om bekend dat zij wél bereikbaar is voor elke mens, inclusief de simpele en ongeschoolde, die een oprecht beroep op haar doet – God duldt geen concurrentie van andere goden en verwacht van hen die in Hem geloven geen intieme omgang met mensen die er een ander geloof op na houden – zij die in God geloven noemen zich ‘Christenen’ (Kerstenen in het Middelnederlands) naar de

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Heilige_Geest

toenaam van Jezus (zie **Jhesus Kerst van Nazarene**) die Hem gegeven werd door de naar eigen zeggen door Hemzelf bekeerde christenvervolger Saulus/Paulus,¹ die dankzij een verschijning van de verrezen Jezus wist dat hij de Christus c.q. de Messias was; e) **God** <Gode, Godes, Gods, Godt, Got, Gots> passim.

God der Minnen zie [**God van Minnen, die**]

[God van Minnen, die] a) or. Dieu d'Amors/Amo(u)rs — de god van de veredelende 'hoofse' liefde – vaak voorgesteld als een leenheer bij wie de minnaar dienst neemt om uiteindelijk zijn beloning te ontvangen – in de Oudfranse literatuur strikt gescheiden van de oppervlakkige en wellustige liefde, die het domein is van Venus en haar zoon Cupido, die in den blinde liefdespijlen afschiet op jonge mannen en vrouwen in de gevoelige leeftijd – in de Middelnederlandse situatie is de status van Venus gelijk aan die van Amours in Frankrijk – zie ook **Amor**, **Cupido** en **die Minne**; e) **der Minnen God** (or. le dieu damours); g) door Olyvier van Castillen vervloekt als zijn liefde voor Helena hem doodziek maakt; *Olyvier van Castillen*: cap. 38; e) **die God der Minnen** alias **Cupido** <Minne, van der minnen gode> *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 108 [?], 140 [?], 155 [?]; fragm. Bj, r. 113, 127; fragm. Al, r. 967, 1033 [?].

Godaert e) **Godaert** (or. Godart) – veehoeder uit de buurt van Lusignen; g) beweert de geest van Melusine dikwijls bij een put te hebben gezien; *Meluzine*: fol. Z5rb.

Goddaert e) **Goddaert**; f) zoon van Buevijn van Austoen en Macadose – tweelingbroer van Boudewijn – halfbroer (zelfde vader) van Buevijn jr. en Ghijs; g) opgevoed door zijn moeder en Diederick – koning van Siviliën na voogdijschap van Diederick <Goddaerden, Goddaerts> *Buevijn*: fol. M2v-M3v.

Godebeuf de Vriese zie **Goudebuef die Vriese**

Godebeuf van Vrieslant zie **Goudebuef die Vriese**

Godebrant, Heer zie **Hargodabrant**

Godef** zie **Godev****

Godefert van Bulioen zie [**Godevaert van Bulioen**]

Godefr** zie **Godev****

Godefryt e) **Godefryt** – hertog – neemt het vaandel van Karll Meynet in de hand; *Karl Meinet*: r. A404, 55.

Godefroed zie [**Godevaert van Bulioen**]

Godefroet zie **Godefroot**

Godefroy zie **Godevaert van Picaerdien**

1. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Paulus_\(apostel\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Paulus_(apostel))

Godefroy met den Groten Tande e) Godefroy metten Groten Tande

(or. Godefroy van Lusignen) – koning van Lusigne; f) zesde zoon van Meluzine en Raymondyn – broer van Urian, Odon, Guyon, Anthonis, Reynout, Froymont, Raymont, Dierick, en Horrible – opvolger van Raymondijn; g) met een tand die een duim uit zijn mond steekt – zeer sterk en onbevreesd, dapperder dan al zijn broers – verslaat in Yerlant de opstandige edelen Glauce, Guyon en Clarenbout – bevecht met zijn broers Urian en Guyon de Saracenen, verovert en verwoest Jaffe – steekt het klooster van Mailliers in brand zodat de monniken, waaronder zijn broer Froymont, omkomen – moet als boetedoening het klooster herbouwen en onderhouden – hervindt zijn vader in Monserrat en volgt hem na zijn dood op als koning van Lusignen – wordt ziek tijdens voorbereidingen voor een reis naar Palestine en sterft te Lusignen <Godeuaert metten Grooten Tande, Godefroy, Godefroy metten Grooten Tande, Godefroys, Godefroit, Godefroy van Lusignen, Godefroyt, Godefroy metten Tande, Godefroy metten Groten Tande, Godefroye, Godefroyde, Godefroyen> *Meluzine*: fol. A2va, A2vb, A6rb, G1ra, P2va-P6vb, Q1ra-Q1vb, Q2rb-Q2vb, Q3va-Q6vb, R1ra-R1va, R2ra-R2vb, R3rb-R5va, R6ra, R6vb, S1ra, S1va, S1vb, S4va-S6vb, T1ra-T3rb, T4ra, T5ra, V1va-V5va, V6ra-V6va, X1ra, X2ra, X2vb-X5vb, X6rb-X6vb, Y1ra-Y6ra, Z4ra-Z4vb.

Godefroy van Billoen zie [Godevaert van Bulioen]

Godefroy van Lusignen zie **Godefroy met den Grote Tande**

Godefroy van Picardyn zie **Godevaert van Picaerdien**

Godefroy van Vrieslandt e) Godefroy van Vrieslandt (or. Godefroy de Frise) –

leenman van Carel de Groote; g) gaat met Carel de Groote als kruisvaarder naar Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen;

Rijckaert zonder Vreese: cap. 14.

Godfredes zie **Godefroot**

Godefroot a) or. Gaufroi de Danemarche, hertog/heer van Danemarche; b) oudste

zoon van Doon de Maience en Flandrine – echtgenoot van Passerose – vader van Ogier en Flandrine; e) [**Gadifier**]; f) vader van Ogier – verwant van Vrederijc de Denois <Gadifiere> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 355;

e) **Godefroot** – koning van Denemerken; f) oudste zoon van Dolijn van Mayansen – broer van Buevijn van Eggermont, Gheeraert sonder Land, Straelderengier en Buevijn sonder Baert – vader van Ogier van

Dennemercken/die Danoys; g) verrader; *Malegijs*: p. 2; e) **Godefroot**;

f) vader van Ogier die Danois <Godefrote> *Ogier A-D*: r. 2, 6, 12, 33, 43, 80;

e) [**Gottfried von Dennemarck**]; f) vader van Ogier von Dennemarck – echtgenoot (eerste huwelijk) van de dochter van Gaselin, de zuster van Naymes von Bavier – vader van Falkus en Garnier (in zijn tweede huwelijk);

g) onderwerpt zich aan Karel de Grote, geeft Ogier als gijzelaar, maar houdt zich toch niet aan de afspraken – helpt koning Roduwant tegen koning Blanckard van Sachsen – heiden genoemd door Karel de Grote <Godefroet, Godfrid, Godfrids, Godfrid von Denmarck, Godfroit, Gotfrid, Gotfrids von Denmarcken, Gotfried, Gotfrieden, Gottfried, Gottfrieden von Dennemarck, Jung Gotfrid> *Ogyer*: r. 56, 62, 65, 74, 489, 508, 519, 523, 554, 565, 604, 1200, 4240, 4315-4316, 4329, 4567, 4628, 8674, 8697; e) **Gotfryt**; f) vader van Ogyer von Dennemark <Godfrides, Godfriedes, Gotfritz, Gotfryts> *Reinolt von Montelban*: r. 5803, 9145, 9216, 10797; e) **Godfredes**; f) vader van Ogier van Denenmerken; *Renout*: r. 2093.

Godefroot zie [**Godevaert van Bulioen**]

Godert van Sante Dionise e) **Godert van Sante Dionise** – ridder in dienst van Karl Meinet; g) gedood door Marselis; *Karl Meinet*: A423, 5.

Godevaert 1 a) typisch Brabantse naam, mogelijk refererend aan Godfried van Bouillon (zie [**Godevaert van Bulioen**]); e) **Godevaert** – vriend en raadsman van Gheraert van Noermantien <Godevaerde> *Gloriant*: r. 37, 40, 58, 70, 76, 89, 118, 414.

Godevaert 2 e) **Godevaert** – Saraceen, van geboorte Frans; g) bekeerd tot het heidense geloof – bij belegering van Rotsefluer gevangengenomen door de Fransen – als bode naar het Saraceense kamp gestuurd om de gevangenschap van vele Saracenen over te brengen; *Malegijts*: p. 333-335.

Godevaert Dallenson a) or. Godefroy Da(l)lenson [Catalaans: Godoffre de Lançon – Spaans: Godofre de Alanson] wat waarschijnlijk begrepen moet worden als Godefroy d'Alençon; c) daulphin de Viennois; e) **Godevaert Dallenson** – “rijc baenrehere dolfyn” – heer van Dolfinie/dolfyn van Viennois; f) echtgenoot van Dyane – vader van Vienne – verwant van de koning van Frankrijk; g) tijdens een kruistocht door de sultan gevangengenomen – bevrijd door Paris <Godevaert, Godevaert Dalenson, Godevaerts Dalenson> *Paris ende Vienne*: cap. [1], [6], [26], [28].

Godevaert metten Grooten Tande zie **Godefroy met den Grote Tande**

Godevaert van Billoen zie [**Godevaert van Bulioen**]

Godevaert van Billoen, Historie van zie **Historie van Godevaert van Billoen**

[Godevaert [van Brusewijc]] e) **Godevert** – hertog van Brusewijc – zo genoemd vanwege zijn edel karakter, zijn hoofsheid en vrijgevigheid; *Ayoel*: r. 1139.

[Godevaert van Bulioen] a) [A-Z 6: **Godfried van Bouillon**]¹ [Moisan I, 1: GODEFROI(S) 30 DE BUILL(I)ON] — Godfried van Bouillon (ca. 1059-1100)²; b) tweede zoon van Eustachius II van Boulogne en Ida van Neder-Lotharingen – broer van Eustachius III van Boulogne en Boudewijn I van Jeruzalem; c) hertog van

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0034.php#a033

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Godfried_van_Bouillon

Neder-Lotharingen (1089-1100) – koning van Jeruzalem (1099-1100); d) één van de leiders van de Eerste Kruistocht¹ (1096-1099) – exemplarische vorst – één van de Negen Besten² – zie ook **Historie van Godevaert van Billoen**; e) **Godefert van Bulioen**; f) zoon van Ide; *Boudewijn*: r. 196; e) [**Godefroit van Bulgoene**]; g) exemplarische kruisvaarder <Godefroits> *Lande over zee*: r. 219; e) **Godevaert van Billoen** (or. Godeffroy de Boulion) – latere veroveraar en koning van Jerusalem; f) zoon van Yda [van Billoen] en Eustachius van Boenen – oudste broer van Boudewijn en Eustachius – kleinzoon van Helias en de dochter van Clarisse, hertogin van Billoen <Godefroot, Godefroy, Godefroy van Billoen, Godevaert, Godevert van Billoen> *Ridder metter Swane*: cap. [12], [20], [23], [28], [32]; e) **Godefroed**; g) exemplarische kruisvaarder <Godefroeds> *Saladijn*: r. 568, 1320; e) **Govart van Bulioen**; g) veroverde Ascoloen op de Saracenen; *Troyen*: r. 28643.

Godevaert van Denemerke e) **Godevaert van Denemerke**; f) jongere broer van Magnus, koning van Deenmerke(n) – oudere broer van Eraert; g) aan wie de dochter van koning Magnus wordt toevertrouwd om haar naar Aberdane te varen voor een huwelijk met koning David den Bruys van Scotlant – wijkt uit naar Brabant als zij onderweg sterft en bouwt daar bij Breda een burcht Brunenstein <Godevaert, Godevaert van Denoys, Godevaerts> *Denensage*: r. 143, 152, 158, 165, 181, 227, 237, 277, 297, 322, 406, 425, 439, 444, 462, 472, 512.

Godevaert van Denoys zie **Godevaert van Denemerke**

Godevaert van Picaerdien e) **Godevaert van Picaerdien** (or. Geoffroy de Picardie) – hertog van Picaerdien; g) toernooiridder – verslagen door Paris <Godefroy van Picardien, Godefroy, Godefroye> *Paris ende Vienne*: cap. [7].

Godevert zie [**Godevaert [van Brusewijn]**]

Godevert van Billoen zie [**Godevaert van Bulioen**]

Godfr** zie **Godev****

Godfredes zie **Godefroot**

Godfrid (von Denmarcken) zie **Godefroot**

[**Godfried**] zie **Godefroot**

Godfroit zie **Godefroot**

Godin e) **Godin** – ridder; f) neef van Gerffin van Termis – latere echtgenoot van Orie; g) bezit het paard Lyarde <Godyn, Godyne, Gudyn> *Karl Meinet*: r. A105, 35, 39; A106, 22; A111, 36, 45; A117, 47; A118, 26, 42, 50, 57, 61; A119, 4, 12, 25, 27, 35; A120, 20, 32, 36; A173, 4, 19, 28, 42, 45, 53, 58, 60, 64; A174,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/First_Crusade

2. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

9, 30, 57; A177, 61, 69; A178, 2, 34, 42, 47, 52, 56, 62; A180, 25; A184, 54, 59, 66; A185, 9, 16, 28, 35, 50, 54; A189, 55; A190, 33; A191, 69; A192, 14, 20, 29, 31, 44; A199, 50, 54, 59, 65; A200, 3, 10, 16, 22; A201, 44, 59, 62; A202, 9, 16, 24; A206, 67; A207, 36; A210, 58; A211, 2, 22, 40, 46, 49; A212, 1, 18, 20, 29, 33; A213, 16, 24, 29, 53; A214, 69; A215, 2, 12, 19, 34, 44, 69; A216, 4, 11.

Godoles a) [Constans: GODELÈS]¹; e) **Godoles** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Godules> *Troyen*: r. 9586, 11336.

Godolias zie **Goliath**

Godt zie **God**

Godules zie **Godoles**

Goede Joncfrouwe, die e) **die Goede Joncfrouwe** – de nieuwe naam van **die Quade Joncfrouwe** die zij krijgt door haar radicale verandering van gedrag na de dood van haar vriend Orgeleos van Yrlant – alias van **Orgeliose**; g) wier vriend Orgeleos van Yrlant door Perchevael gedood wordt <Gude Joncfrouwe> *Perchevael O*: r. 4197, 4200.

Goede Coopman, die e) **die goede Coopman** (or. Guygard); g) schiet Belesante en Blandemijn te hulp als zij worden belaagd door de Valsche Ridder <Coopman, Koopman> *Valentijn ende Oursson*: cap. 4, 8, 32.

[Goede Ridder, die] a) [West PR: Bon Chevalier 1, 1e] – de gebruikelijk naam voor de Graal-ridder [West PR: Galaad 3]; e) **die Goede Riddere** alias **die Witte Ridder** – toenaam van **Galaat**; f) zoon van Lanceloet van Lac (die nog geboren moet worden); g) zal, zoals voorspeld door Josep(h), het witte schild met het rode kruis voeren; *Lanceloet*: boek III, r. 1601, 1606, 3428, 3612, 3666, 4257, 5498, 10043.

Goedertierenheit a) Clementia [*Alexandreis*, boek IV, r. 420]² — Welwillendheid, allegorie³; e) **Goedertierenheit**; f) zuster van achtereenvolgens Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gerechticheit (or. Justicia), Rijcheit (or. Pecunia), Eendrachtichede (or. Concordia), Bliscap (or. Applausus), Smekinghe (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1481.

Goerlemant zie **Gorleman**

[Goet Dal] h) [Graesse: Bonavallis, s. Florentini monast.]⁴ [Moisan I, 2: BON(N)EVAL (abbaye de)] — de abdij Saint-Florentin de Bonneval⁵ nabij Chartres in de Beauce,

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/54>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-s-Florentini-monast>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Abbaye_Saint-Florentin_de_Bonneval

Frankrijk – nu gelegen in de stad Bonneval¹ (goed dal), die zich gedurende de Middeleeuwen rond deze abdij gevormd heeft – zie ook **Bonneval**;

i) **Guet Dal** – “Hey quam zo Bone Val/Dat spricht zo duytschen Guet Dal” – abdij bij Schartres, waar Karel Meinet de nacht doorbrengt; *Karl Meinet*: r. A513, 37.

Goeten, Neder- zie **Neder [Goten]**

Gogogoes zie **Gosengoes**

Goliath a) [Moisan I, 1: GOLIAT 1] [West PR: Goliath] — de Filistijnse reus en voorvechter Goliath² [*1 Samuel* 17, 4]³; e) **Golyas** alias **die Philistee**; g) zeer groot – verslagen door Davit <Golyase> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 775; e) **Golyas** <Goliath> *Buevijn*: fol. B4r, E3v, G4r; e) **Goliath**; g) exemplarische grote en sterke reus – met Gods hulp door (de kleine) Davit verslagen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 17; e) **Godolias** – reus; g) tegen wie Davit door God werd beschermd <Godoliase> *Lanceloet*: boek III, r. 21139; e) **Goliam**; g) reus door David overwonnen, die zelf nog maar een kind was; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 8.

[Golifer] a) [West PR: Calufer] – Saksische koning; e) **[Golifer]** – heidense koning in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in gezelschap van de koningen Gloriant en Mynados van Deneblase verjaagd door koning Leodegan van Carmelide <Golifere> *Merlijn*: r. 23477.

Golirans zie **Gloriant 2**

Goltmale j) lett. ‘verguld’ [?]; k) **Goltmale** – zwaard van koning Ryoen; *Ogyer*: r. 1741.

Golosebele zie **Gosobel**

Gomora zie **Gomorra**

Gomorra h) Gomorra [*Genesis* 13, 10],⁴ waterrijke, welvarende stad aan de oever van de rivier de Jordaan – werd samen met Sodom door de God van het Oude Testament vernietigd wegens het perverse tegennatuurlijke gedrag van de mannelijke bevolking; i) **Gomorra** – stad waar nu de Dode See is – wegens haar zonden door God verwoest met zwavel en vuur; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1170; i) **Gomorre** – grote en sterke stad die in de aarde verzonk en onder water verdween; *Brandaen*: r. 1291; i) **Gomora** – één van de dertig steden in het koninkrijk Synai; *Limborch*: boek V, r. 2119; i) **Gamorra** – één van de dertig steden in het koninkrijk Synay; *Lymburch*: boek V, r. 2112; i) **Gomorra** – stad waar nu de Dode Zee is – wegens haar zonden door God verwoest met zwavel en vuur; *Troyen*: r. 28663; i) **Gomorra** – verzonken stad

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bonneval.kmz

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Goliath_\(Bijbel\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Goliath_(Bijbel))

3. http://vulgate.org/ot/1samuel_17.htm

4. <http://www.latinvulgate.com/lv/verse.aspx?t=0&b=1&c=13>

op de bodem van de Duyvels Vloet, gelegen op een halve dagtocht van Jherusalem; *Wrake Vb*: fol. C2v, C3r.

Gomorre zie **Gomorra**

Gondebant zie **Goudebuef die Vriese**

Gondebres a) or. Gondrede – in hs. Goradredes; e) **Gondebres** – koning van Nomedes; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <[Go]ndredes> *Parthonopeus*: r. 3847, [4364].

Gondofiles a) [West PR: *Gondeflé*] – Saksische koning; e) **Gondofiles** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van Hargodabrant; g) legeraanvoerder in de strijd om Clarence, vlucht; *Merlijn*: r. 32870, 32883, 32897, 32958.

[**Gondredes**] zie **Gondebres**

Gongier a) de naam Gongier komt niet voor in de editie [Sommer II, p. 148]¹ in de opsomming van de 42 ridders die koning Leodegan te hulp schieten – de toenaam “die Cale” is gekaapt van [West PR: *Gales* 3], toegenaamd: ‘li Chaus’, die een plaats eerder inneemt (zie **Galet**); e) **Gongier** – toegenaamd: “die Cale” – Tafelronde-ridder; g) 40ste in de opsomming van 43 ridders die koning Leodegan te hulp schieten *Merlijn*: r. 17940.

Gonnart e) **Gonnart** – roverhoofdman; g) overvalt Willem van Oringen en zijn schildknaap; *Willem van Oringen*: r. 62, 79, 125, 200.

Gont** zie **Gaut****

Gontier e) **Gontier** – kampvechter aan het hof van Karel de Grote; g) krijgt van Karel de opdracht in Roelants plaats een duel aan te gaan met Ogier, die door Roelant voor verrader is uitgemaakt – wordt in dit duel door Ogier gedood; *Heemskinderen*: p. 144-147; e) **Goutyre** – kampvechter van Karle; g) vecht tweekamp met Ogyer – gedood door Ogyer <Gouter, Gouthier, Gouthier, Goutire> *Reinolt von Montelban*: r. 9521, 9525, 9532, 9566, 9571, 9576, 9586, 9643, 9655, 9660, 9662, 9666; e) **Gontier**; g) verder als boven; *Renout*: r. 1025, 1034, 1038, 1061.

Gontier vander Geronden e) **Gontier vander Geronden** – ridder; g) metgezel van Huge van Bordeeus – samen met Claroen van Gournay, Omaer vander Havene, Steven en Vulcanuut in vermomming in Bordeeus aangekomen <Gontiere> *Huge M*: r. 561, 647.

Gopinas e) **Gopinas** – Saraceense emir; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20107.

Goradredes zie **Gondebres**

Goras a) or. Jor(r)a(n)s – hertog van Montoire; b) echtgenoot van Sebille – oom van Floire; e) **Goras** – hertog van Montorie; f) echtgenoot van Sante – vader van Sibilie; g) aan wiens hof Floris te Montorie verblijft; *Floris ende Blancefloer*:

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/148>

r. 505; e) **Choras** – hertog van Montorien; f) echtgenoot van Sybijle/Sente – oom van Floris; g) verder als boven; *Floris ende Blancefleur*: cap. [2].

Gordes e) **Gordes** – drossaard; g) verrader – door wiens toedoen Seghelijn zijn ouders doodt; *Seghelijn*: r. 11867, 11891, 11936.

Gordia h) Gordium, de historische hoofdstad van Phrygië en zetel van de Frygische koningen – eertijds gelegen ter hoogte van het huidige Yassihöyük¹ in het westen van Turkije – vooral bekend door de zogeheten ‘Gordiaanse Knoop’²; i) **Gordia** – oude naam van **Sardis** – burcht van wijlen koning Midas, gelegen aan de rand van Asia, dichtbij Europen – waar de wagen van Midas staat met een vreemde knoop, die door Alexander de Grote met zijn zwaard wordt doorkliefd; *Alexanders geesten*: boek II, r. 179.

Gorgades h) Lat. Gorgades³ – “Gorgones insulae in oceano iuxta Athlantem. In his olim habitaverunt Gorgones. Iuxta has Hesperide, ab Hesperide civitate dictae.” [Honorius Augustodunensis, *Imago mundi*: cap. 35]⁴ (De Gorgones eilanden liggen in de Oceaan naast Athlantis. Op deze eilanden woonden vroeger de Gorgones [A-Z 1: **Gorgonen**].⁵ Naast deze eilanden liggen de Hesperide(n), zo genoemd naar de stad Hesperide) — doorgaans geïdentificeerd als de Kaapverdische Eilanden⁶ in de Atlantische Oceaan voor de westkust van Afrika ter hoogte van Senegal, maar minstens zo waarschijnlijk is de identificatie met de Canarische Eilanden voor de kust van Marokko (zie ook **Fortunata**); i) **Gorgades** – eilanden bij de Atlas; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1710; i) **Torcades** – eiland in Affrica, met drie Saraceense koninkrijken – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – waar een draak de gouden appel bewaakt; *Limborch*: boek VIII, r. 959; i) [**Gorgales**] – eiland met 3 heidense koninkrijken <G[o]rgales> *Limborch Frg*: H53, r.109; i) **Gorgades** – eiland, verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 949; i) **Gorgores** – eilanden gelegen bij de berg Athlas; *Troyen*: r. 29278.

[**Gorgales**] zie **Gorgades**

Gorge a) **Gorge**⁷; e) **Gorge**; f) dochter van koning Oeneus van Calcedonien – zuster van Dyanira – schoonzuster van Hercules; *Hercules*: cap. [16].

Gorgophon van Darges e) **Gorgophon van Darges** (or. Gorgophon, roy d’Arges); g) een van de drie rechters bij de door Hercules georganiseerde spelen op de berg Olimpius; *Hercules*: cap. [3].

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Yassihöyük.kmz

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Gordiaanse_knoop

3. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Cape_Verde

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

5. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0049.php#a048

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kaapverdië.kmz

7. [https://de.wikipedia.org/wiki/Gorge_\(Mythologie\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Gorge_(Mythologie))

Goriant van Mombrant a) geen verschrijving van Gloriant, maar een vertaling van Gor(h)ant; e) **Goriant van Mombrant** – Saraceense koning van Mombrant; f) zoon van koning Yvorijn van Mombrant – broer van koning Yvorijn jr. van Mombrant; g) volgt zijn door Aymijn van Eggermont gedode broer op als koning – bondgenoot van Turckien – belegert Rotsefluer met de reuzen Gardifort, Gardimant en Morgalien – belegert vervolgens ook Eggermont en doodt hertog Buevijn – gedood door Aymijn van Eggermont; *Malegijs*: p. 324-327, 329, 330, 334, 335, 339, 340.

Goriende h) [West VR: Gorriende, la Forest de] – hs. P: “la forest/glorionde kest les carduel” – hs. A: “la forest/de goriende les cardol”; i) **Goriende** – woud in de buurt van Cardoel in Galen, waar koning Artur en zijn ridders op het Witte Hert jagen; *Ferguut*: r. 41.

Gorleman e) **Gorleman** – ridder; g) eist van iedere langskomende ridder die om onderdak vraagt, een gevecht – vecht tegen Walewein, verliest pas op de derde dag, vraagt genade en wordt naar Kardoel gestuurd <Goerleman, Goerlemant, Gorlemanne, Gorlemans, Gorlemant, Gorreman, Guerleman> *Keye*: VIII, r. 2224, 2252, 2259, 2298, 2329, 2342, 2348, 2354, 2389, 2404, 2420, 2438, 2446, 2455, 2464, 3413, [3535], 3581, 3615.

Gormida e) **Gormida** – koningin, woont in Selena; f) echtgenote van koning Ados – moeder van Floreta – grootmoeder van Canamor jr. en Turias jr.; *Turias ende Floreta*: p. 17.

Gorre h) [West PR: Gorre] [West VR: Gorre], alwaar diverse voorstellen voor identificatie te vinden zijn – waaraan toegevoegd kan worden Gorrion¹ in Normandië, dat een rol speelt in de hagiografie rond de heilige Bohamodus,² wiens leven zou interfereren met dat van Ba(u)demagu, koning van Gorre; i) **Gorre** – koninkrijk van koning Bandemagus van Gorre; *Lanceloet*: boek II, r. 14379, 14395, 14409, 14453, 14513, 22593, 34313; i) **Gorre** – graafschap van Brandelijs – bondgenoot van Mordrets zonen in hun strijd tegen Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek IV, r. 12344a, 12585; i) **Gorre** – koninkrijk van koning Badagamus <Gorren> *Lantsloot*: r. 3809; i) **Gorre** – soms verward met **Astragorre** – koninkrijk, deels van koning Uriens, deels van koning Bandemagus – koninkrijk van Brangores van Estragorre – toenaam van **Calogrinas van Gorre** – aangevallen door de Sennen; *Merlijn*: r. 10436, 12518, 13334, 13370, 13402, 13834, 19548.

Gorreman e) **Gorreman** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3369.

Gorselet e) **Gorselet** – heidense hertog <Gorsolet> *Karl Meinet*: r. A79, 49; A84, 27.

Gosebele zie **Gosobel**

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Gorrion>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bagdemagus#Appearances>

Gosengoes a) [West PR: Gosengos] [West VR: Gosengos]; b) Zoon van [West PR: Amant 5], koning van Lambale; e) **Gosengoet** – Arturridder; g) wordt tijdens het (twaalfdaagse) slottoernooi op de tiende dag door Ferguut verslagen <Gosengote> *Ferguut*: r. 5583, 5405; e) **Gosengoes** – heer [?] van Windeberes, heer van Lambale; f) zoon van koning Amant en zijn echtgenote (de weduwe van koning Norgans); g) verdedigt Windesberes tegen de Sennen om zijn halfzuster (de dochter van koning Norgans) te helpen – ooit tevergeefs verliefd op koningin Jenover <Gosegoes, Gosegose, Gosegosen> *Merlijn*: r. 15588, 31734, 31846, 31850, 31865, 31913; e) **Gosengoes** – Tafelronde-ridder; g) metgezel van Maggelwijn – gaat mee Spangen bevrijden; *Mouwen*: r. 2915; e) **Gogogoes** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3366.

Gosengoet zie **Gosengoes**

Gosennes van Strangeloet a) [West PR: Gosenain 1], toegenaamd: ‘d’Estrangort’; b) verwant van koning [West PR: Loth 1] en koning [West PR: Brangoire 1]; e) **Gosennes van Strangeloet** – ridder; g) redt een jonkvrouw, die echter overlijdt aan de gevolgen van mishandeling – gevangen door Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste – door Lanceloet van Lac bevrijd <Gosennoes, Gosenoms van Strangeloet, Gosenoyts van Strangloet> *Lanceloet*: boek II, r. 9116, 9121, 13512, 22192; e) **Gossemaer** – ridder in dienst van koning Artur; g) verdedigt Arondeel tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 21297.

Gosobel k) **Gosobel** – zwaard door koning Karll Meynet aan Dederich de Schencken geschonken <Golosebele, Gosebele, Gosobelen> *Karl Meinet*: r. A54, 20; A55, 29; A62, 46; A103, 28; A134, 70; A138, 50; A152, 25.

Gossemaer zie **Gosennes van Strangeloet**

Got a) [Constans: GOT/BROT]¹; e) **Got** – geneesheer – afkomstig uit Orient; g) verzorgt de Trojaanse gewonden m.n. Hector – vergeleken met Galieen en Ypocras <Bori> *Troyen*: r. 11632, 17579.

Got zie **God**

Goten 1 h) het rijk van de (Ostro- en Visi-)Goten² – dat was aanvankelijk het zuiden van het huidige Zweden [Graesse: Gothia (regio)],³ maar vanaf ongeveer het begin van onze jaartelling staken zij over naar de Baltische kust en trokken in de loop van enkele eeuwen verder richting de Zwarte Zee (waarna zij zich opsplitten in Ostro- en Visi-Goten) – gedurende de Middeleeuwen werd het ‘Aziatische’ deel Hoge Goten (zie [**Hoge**] **Goten**) genoemd, het ‘Europese’ deel Neder Goten (zie **Neder** [**Goten**]) – zie ook **Gotlant**; i) **Guten** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Edinc – neemt deel aan de

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/54>

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Goten>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Gothia-regio>

belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 873; i) **Goten** – heidens koninkrijk van Edrinc; *Limburch Frg*: H53, r. 37; i) **Goten** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Corijnt – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 872.

Goten 2 i) **Goten** – graafschap van de grootvader van Mazebrouc <Ghoten> *Couchi*: fragm. VII, r. 611, 2321, 2618.

Goten(, [Hoge]) zie [Hoge] **Goten**

[**Goten**], **Neder** zie **Neder [Goten]**

Gotfrid (von Denmarcken) zie **Godefroot**

Gotfrid, Jung zie **Godefroot**

Gotfried zie **Godefroot**

Gotfrit zie **Godefroot**

Gotlant h) zowel het zuiden van Zweden [Graesse: **Gothia (regio)**],¹ dat gedurende de Middeleeuwen nog lang als een eiland beschouwd werd, als ook het huidige eiland Gotland² [Graesse: **Gotlandia (insula)**]³ in de Oostzee, waarmee het zuiden van Zweden destijds vermoedelijk vereenzelvigd werd – land van herkomst [?] van de Goten voordat zij vanaf ongeveer het begin van onze jaartelling de Baltische Zee overstaken en migreerden richting de Zwarte Zee – in de *Spiegel historiael* wordt Gotland niet genoemd, maar weer wél Scandimania [Spiegel historiael III¹, 29, 14]⁴: een eiland bij het koninkrijk Zweden, en het eiland Scantia [Spiegel historiael III¹, 24, 21]⁵ dat in Scyten gelokaliseerd wordt – zie ook **Goten 1**; i) **Gotlant** – land in het noord(oost)en van Europa – in één adem genoemd met: Alania, Hongarië, Lijfland, Pruisen en Rusen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1411; i) **Scotlant** [lees: Gotlant] – zie verder als boven; *Troyen*, r. 28982.

Gottfried (von Dennemarck) zie **Godefroot**

Goude h) mogelijk Gouda⁶ [Graesse: **Guda**],⁷ gelegen aan de samenvloeiing van de rivieren de Gouwe en Hollandse IJssel en evenals Breda moeiteloos via de Noordzee bereikbaar per schip; i) **Goude** – “Tusschen Mudén ende der Goude” – de noordelijke grens van de strooptochten van de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 631.

Goudebuef die Vriese a) [Moisan I, 1: GONDE(L)BUEF 1, (LI) LE, FRISON(S), LI FRIS] – koning van de Friezen; d) leenman van Karel de Grote; e) **Godebeuf de Vriese** (or. Godebeuf de Frise) alias Godebeuf van Vrieslant – één van de Twaalf

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Gothia-regio>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gotland.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Gotlandia-insula>

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0002.php

5. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0002.php

6. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Gouda>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Guda>

Genoten van koning Kaerle die Grote – verlaat zwaar gewond de Ronchevale om Karel te waarschuwen dat hij door Gouwelon en de Sarazijnen verraden is – sterft na zijn boodschap gebracht te hebben; f) zoon van Odon <Godebeuf de Vryese, Godebeuf van Vrieslant> *Galien Rethore*: cap. [20]-[23], [34]; e) **Gundeluff** alias **der Vrese** – koning van Vreyslant; g) bezit het paard Mantalint – bondgenoot van Karll Meynet in de strijd tegen Agolant <Gundelaff, Gundelhuff, Hundebolt> *Karl Meinet*: r. A357, 54; A516, 47; A517, 22, 26, 50; A518, 42, 53; A519, 21, 31, 57, 63; e) **Gondebant** – koning – leenman van keizer Karel; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Gondebande> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 666, 1322, 1642; e) **Gendebant** – (hs. Gondebant) – koning; g) bondgenoot van Garijn; *Lorreinen O*: r. 2919; e) **Gondebant** – koning; g) bondgenoot van Garijn <Gondebande> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 263; e) **Gaudebaut die Vriese** – ridder in dienst van koning Karel de Grote; g) aanwezig op het toernooi in Eggermont; *Malegijs*: p. 118; e) **Goudebuef die Vriese**; *Ogier A-D*: r. 39; e) **Gandelbodus**; g) begraven te Gelijn; *Roelant*: r. P1129; e) **Gandellodus** (or. Gandeboldus rex Frisie) – koning van Vrieslant; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Belijn <Gandelbodus> *Turpijn*: V, r. 34, 52; VI, r. 43; XIII, r. 43.

Gouloen zie **Guwelloen**

Goulon zie **Guwelloen**

Gournay h) ofwel Gournay-sur-Marne¹ [Graesse: *Gornacum ad Matronum*]² in Ile-de-France (nabij Parijs), ofwel Gournay-en-Bray³ [Graesse: *Gornacum*]⁴ in Normandië (op de grens met Picardië) in Frankrijk; i) **Gournay** – land van herkomst van Claroen van Gournay; *Huge M*: r. 650.

Gout(h)er zie **Gontier**

Gouthier zie **Gontier**

Goutier la dure zie [**Gautier**] **la dure**

Goutire zie **Gontier**

Gouweloen zie **Guwelloen**

Gouweloin zie **Guwelloen**

Gouwelon zie **Guwelloen**

Gouweron zie **Gaveron**

Gouwilon zie **Guwelloen**

Govaert e) **Govaert** (or. Gobart) – schildknaap van de Groenen Ridder; *Valentijn ende Oursson*: cap. 19.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gournay-sur-Marne.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Gornacum-ad-Matronum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gournay-en-Bray.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Gornacum>

Govaert van Bordeloy e) **Govaert van Bordeloy** (or. Geoffray de Bourdeloy) – leenman van Carel de Groote; g) gaat met Carel de Groote als kruisvaarder naar Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Govart van Bulioen zie [**Godevaert van Bulioen**]

Gracia i) **Gracia** – stad, aan zee gelegen – bezit van heer Tiban, later graafschap van Turias jr. <Gratia> *Turias ende Floreta*: p. 64, 65, 67, 79.

Graciaen van Trebes a) [West PR: **Gracien** 1], toegenaamd: ‘de Trebes’; b) vader van [West PR: **Banin**]; e) **Graciaen van Trebes** – drossaard van Trebes, in dienst van koning Ban van Bonewijc – burggraaf en ridder in dienst van koning Artur; f) vader van Banijn – oom (eig. vader) van Banys; g) verdedigt/beheert Bonewick – legeraanvoerder in Trebes – legeraanvoerder uit Clene Bertanien in Salesbiere <Graciaen, Graciaens, Gracian, Graciane, Gracianes> *Merlijn*: r. 11661, 12484, 12587, 13218, 13223, 13826, [14647], [14659], [14664], [14666], 14999, 15173, 21927, 25284, 25410, 25800, 31821, 31823, 31871.

Gracien zie [**Gratian, sent**]

Gracien zie **Gratien**

Graciette a) sprekende naam, afgeleid van ‘gracia’ dat is ‘genade’; e) **Graciette** – Saraceense; f) dochter van sultan Ghalerant van Damas; g) mooi – begeerd door Lapedant; *Florigout*: r. 4354, 4365.

Grael, dat j) [West PR: **Graal, Ie/lou**] [West VR: **Graal, Ie**] — de Heilige Graal,¹ bij Chrétien de Troyes een niet exact omschreven schotel, maar door Robert de Boron geïdentificeerd als een schotel die gebruikt werd tijdens het Laatste Avondmaal² – nadat Joseph van Arimathea (die gedurende de Middeleeuwen Pylatus als ridder gediend had en hem daarom om een gunst kon vragen) toestemming gekregen had om het lichaam van Jezus van het Kruis af te nemen, waste hij het bloed van Zijn lichaam en deponeerde dat in de Graal, die hij meegenomen had uit de zaal van het Laatste Avondmaal – in de iconografie echter wordt Joseph van Arimathea vaak afgebeeld zittend onder het Kruis, terwijl hij het bloed van de nog levende gekruisigde Christus in de Graal opvangt – zeer waarschijnlijk moet het geheim van de Graal in verband gebracht worden met het wonder van de transsubstantiatie³ – zie ook **Grote boeck van den Grale, Historie vanden Grale, [H]ystorie vanden heilige Grale en Queste vanden Grale**; k) **de (hilge) Grael** – “vat” waaruit Jezus Christus zijn Laatste Avondmaal nuttigde – in het bezit van Joseph van Aramathia, later van de Rijke Vischer <Grael, Grale> *Graal & Merlijn*: r. 2,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_Grail

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Het_Laatste_Avondmaal_\(Jezus\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Het_Laatste_Avondmaal_(Jezus))

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Transubstantiation>

[14], 781, 789, 797, 798, [803], 808, 876, 885, 924, 972, 1110, 1415a, 1451, 1465, 1492, 1496, 1500, 1574, [1587], [1591], 4108, 4146, 4806, 6988, 7002, 7129, 7130; k) **dat (heilege) Grale** – waar de ridders van koning Artur naar op zoek gaan – bevindt zich in het land van Coninc Vesscher – door Walewein gezien in Cambonoyc – door Bohort van Gaunes gezien in het Paleys van Aventuren <Grael> *Lanceloet*: boek II, r. 1944, 2270, 2298, 3374, 4156, 10776, [15226], [15240], 15246, 17728, 17732, 17742, 17747, 21248, 21260, 21358, 21385, 21420, 24394, 25455, 25724, 29226, 29428, 29460, 29563, 29656, 29680, 32522, 36008, 36534, 36540, 36556; k) **dat (heilege) Grale** – doel van de queeste van de Tafelronde-ridders – aan Bohort, Perchevael en Galaet getoond <Grael> *Lanceloet*: boek III, r. 213, 311, 363, 443, 464, 537, 546, 639, 653, 694, 790, 837, 856, 1010, 1099, 2018, 2020, 2042, 2050, 2138, 2610a, 2712, 2749, 2755, 2766, 2774, 2780, 2783, 2795, 2798, 2854, 3097, 3171, 3181, 3244, 3267, 3269, [3306], 3327, 3382, 3421, 3582, 3589, 3615, 4047, 4633, 4698, 4964, 5058, 5285, 5345, 5679, 5710, 5820, 5846, 5982, 6237, 6310, 6318, 6361, 6438, 6488, 6495, 6500, 7353, 9161, 9382, 9694, 9762, 9824, 9953, 9972, 10032a, 10357, 10373, 10396, 10539, 10656, 10664, 10794, 10800, 10821, 10898, 10983, 11075, [11148], 11154; k) **dat (heilege) Grale** – waarover eerder door Wouter Mappe is verteld <Grael> *Lanceloet*: boek IV, r. 298, 325, 1531, 1883; k) **dat Grael** <den Grale, den heiligen Grale, dat heilegrael> *Lanceloet B*: r. 100, 138, 225, 258; k) **die Grael** – in het bezit van de nakomelingen van Broen n.l. koning Alein, de Visserkoning – bevindt zich in het land (van) Logres <Grale> *Merlijn*: r. 15625, 15632, 19113, 19115, 19125, 19128, 19131, 21848, 22972, 22993, 29623, 29630, 29644, 30481, 30488; k) **dat (heilige) Grael** – ‘gevonden’ door Percheval en Galaet <Grael, Grale> *Moriaen*: r. 13, 232, 3063, 3073, 3079, 3840, 3842, 3878, 4669, 4706; k) **dat Grael** <Grale> *Perchevael*: r. 613, 625, 642, 662, 676, 678, 681, 688, 691; k) **dat (heilege) Grael** – waarnaar Walewein op zoek is gegaan – door hem aanschouwd; *Perchevael J*: boek II, r. 39113, 39139, 41437, 41509, 41532; k) **dat Grael** – gevonden door Galaet en Perchevale; *Ragisel*: r. 34; k) **Grale** – “boerde vanden Grale” – onwaarachtig verhaal over de Graal; *Spiegel historiael*: I¹ 1, 56.

Grael, Heilege zie **Grael, dat**

Graen h) vermoedelijk wordt Graz¹ [Graesse: *Gracia*]² in Stiermarken, Oostenrijk bedoeld; i) **Graen** – stad, gelegen tussen Schieren en Hongheryen; *Minnen loep*: boek II, r. 3307, 3313, 3318.

Graffes h) or. Castres/Treperel: Graffes – Saraceens koninkrijk van Hurtaut/Hurtault – door Moisan [Moisan I, 2: CASTRES] abusievelijk

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Graz.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Gracia>

geïdentificeerd als Castres¹ in Tarn, Frankrijk, terwijl het chanson de geste *La belle Elaine de Constantinoble* expliciet meedeelt dat deze stad in Lombardije ligt – na diens nederlaag en dood Plaisance geheten (zie ook **Plasence**); i) **Graffes** – Saraceens koninkrijk van Hurtam en stad in Lombaerdien – waar de zieke Helena haar intrek neemt in een gasthuis voor vrouwen dat geleid wordt door koningin Playsante – door de Christenen onder leiding van de koningen Anthonis van Constantinopolen en Henrick van Engelant veroverd op de Turcken van koning Hurtam – waar voor de door Hurtam doodgemartelde koning Amaris van Schotlant een grafkerk gebouwd wordt; *Helena van Constantinopolen*: cap. [21]-[22], [24].

Grakenlant h) [West PR: Guindoel, de] – kasteel/titel van [West PR: Orvale], dame de Guindoel, hetzelfde als Radigel (zie **Ragidel**); i) **Grakenlant** – toenaam van **Orgale van Grakenlant**; *Lanceloet*: boek II, r. 4650.

Grale zie **Grael, dat**

Grale, Avonturen vanden zie **Queste vanden Grale**

Grale, Grote boeck van den zie **Grote boeck van den Grale**

Grale, Historie vanden zie **Historie vanden Grale**

Grale, [H]ystorie vanden heilige zie **[H]ystorie vanden heilige Grale**

Grale, Queste vanden zie **Queste vanden Grale**

Gramdioen e) **Gramdioen**; g) na zijn dood opgevolgd door Dunas; *Caesar*: r. 582.

Grammont h) mogelijk Geraardsbergen² [Graesse: Gerardimons]³ in Oost-Vlaanderen in België; i) **Grammont** – burchtstad van hertog Florant in Lottrike – waar Florant door Pepijn ‘de Bastaard’ gevangengehouden wordt – waarin de vrouwen van Lottrike grootschalig verkracht worden; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 29, 71, 268, 342, 360.

Gramscap 1 a) Boosheid, allegorie⁴; e) **Gramscap** – burchtvrouwe bij de hel; *Alexanders geesten*: boek X, r. 65.

Gramscap 2 a) Boosheid, allegorie⁵; e) **Gramscap**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 298.

Granada zie **Granaten**

Granaten h) [Graesse: Granata]⁶ — Granada⁷ in Andalusië, Spanje – Moors-Arabische stad die pas in 1492 als laatste Iberische stad capituleerde, waarmee een eind kwam aan de Reconquista⁸; i) **Granaten** – Saraceens koninkrijk met

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Castres>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Geraardsbergen.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Gerardimons>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Granata>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Granada.kmz

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Reconquista>

agressieve bedoelingen jegens het koninkrijk Spaengien; *Jan van Parijs*: cap. [1]; i) **Granaten** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van koning Antenor van Spaengien bij de belegering van Rotsefluer <Garnaten> *Malegijs*: p. 51, 52; i) **Gernade** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. [3795]; i) **Granada** (or. Granada) – stad in Spaengien – bondgenoot van de koningen Ebrahim en Altumaior in de strijd tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IX, r. 9.

[Grandaen] a) [West PR: Ralidol, var. Randol 2] – Saksische standaarddrager; e) **[Grandaen]** – standaarddrager van koning Rioen van Denemarke en de Sennen; g) strijdt mee met de Sennen in Carmelide – door koning Ban van Bonewijc een arm (die met de standaard) afgeslagen <Grandane> *Merlijn*: r. 18669.

Grande Pont j) [Moisan I, 2: NOTRE DAME (pont) 10] — de Pont Notre-Dame¹ te Parijs, destijds de ‘Grote Brug’ geheten; k) **Grande Pont** – waar Hoderich op last van een dwerg een ontmoeting heeft met een geldwisselaar; *Karl Meinet*: r. A2b, 55.

Grandeloen e) **Grandeloen** – reus; g) gedood door die Rode Galeaen; *Roelant*: r. P332, P335.

Grandones a) [Moisan I, 1: GRANDOINE 1] – Saraceense koning; d) gedood door Roland; e) **Grandones** – Saraceense ridder; *Roelant*: r. 660; r. P508.

Grandonies a) [West PR: Grandomes]; e) **Grandonies** – Tafelronde-ridder; g) tijdens toernooi te Logres verslagen; *Merlijn*: r. 28848.

Grangolis a) [West PR: Brangor] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Brangores**; e) **Grangolis** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; g) legeraanvoerder in de strijd om Clarence; *Merlijn*: r. 32893.

[Granike, die] h) de Granicus, rivier in Mysië die ontspringt op de berg (Phrygia) Ida en uitmondt in de Zee van Marmora, in Turkije, nu Biga Çayı² geheten – de veldslag³ zal hebben plaatsgevonden ter hoogte van het huidige Biga⁴; i) **Granike** – rivier in Klein-Azië – waar de eerste veldslag tussen de Grieken onder leiding van Alexander de Grote tegen de Perzen onder leiding van Mennoen plaatsvindt; *Alexanders geesten*: boek II, r. 117, 747; boek IV, r. 1667; boek V, r. 321.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Pont_Notre-Dame

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Biga_%C3%87ay%C4%B1

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_the_Granicus

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Biga.kmz

Grantpreit h) [Graesse: *Grandepratum*]¹ [Moisan I, 2: GRAND PRÉ] — Grandpré² in de Franse Ardennen; i) **Grantpreit** – graafschap van Heinerijc; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 144.

Grantuer a) de Lapith³ Crantor [*Metamorphoses* XII, 361]⁴; e) **Grantuer** – schildknaap van Peleus 1; g) door koning Amictor aan Peleus gegeven – gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen – gedood <Grantuere> *Troyen*: r. 27338, 27344.

Granus a) Grannus,⁵ Keltische watergod, die in Germanië vereerd werd, vooral op plaatsen met warmwaterbronnen die als geneeskrachtig ervaren werden, zoals te Aken (Lat. Aquisgranum – zie **Aken**); e) **Granus** – die ooit de burcht Ache bouwde; *Karl Meinet*: r. A318, 45.

Grapaert a) lijkt geënt op de reus [Moisan I, 1: AGRAPART 4]; e) **Grapaert** – centaur – heiden; g) wiens broer door Seghelijn gedood werd – gedood door Seghelijn <Grappaert, Grappart, Grapaerde> *Seghelijn*: r. 4373, 4397, 4403, 4408, 4426, 4444, 4453, 4509, 4521, 4548.

Gratia zie **Gracia**

[Gratian, sent] a) zeer moeilijk te identificeren heilige, mogelijk Gratianus,⁶ wapenbroeder van de heilige Felinus, soldaten die zich tot het christendom bekeerd zouden hebben en als martelaren gestorven zouden zijn onder keizer Decius (249-251); d) patroonheiligen van Arona bij Milaan – feestdag 1 juni; e) **[sant Gratian]**; g) op/in de helm van Butram zit het bloed van sant Gratian, waardoor zijn hoofd onkwetsbaar is – Ogier schenkt na Butrams dood de helm aan Karel de Grote <Graciens, Gratians, Gratien, Gratiens> *Ogyer*: r. 2157, 2162, 2171, 2181, 2184, 2300, 6064, 12421.

Gratien a) [Moisan I, 1: GRASSIEN 3] – koning van Venetië; b) echtgenoot van Orclare; e) **Gratien** – koning van Venissien; f) vader van Florente; g) bij wie Ayoels kinderen Tumas en Manassier opgroeien <Gracien, Graciene, Gratiene, Gratien> *Ayoel*: r. 755, 768, 784, 788, 802, 806, 840, 862, 874, 881, 892, 898, 918, 920, 958, 978, 999, 1082, 1143, 1157; e) **Gratien** – christen koning (van Venetië), later koning van Salanice; g) beschermer van de tweeling Thomas en Manassier – met hulp van Aiol ook koning van Salanice geworden; *Aiol*: r. 772.

Gratien zie **[Gratian, sent]**

Grauweele j) lett. ‘grauw(tje)’; k) **Grauweele** – paard van Ferguut, dat hij van zijn vader Somilet gekregen heeft; *Ferguut*: r. 879.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Grandepratum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Grandpré.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Grannus>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Felinus_and_Gratian

Gravains zie Agravein

- Grave 1** h) or. Grée – Graide [?] ¹ [Graesse: Grades] ² in de Belgische Ardennen;
 i) **Grave** – toenaam van **Wernier van Graven** <Graven> *Lorreinen Be*: r. 84;
 i) **Grave** – toenaam van **Wernier van Graven** <Graven> *Lorreinen V*:
 fragm. B, r. 255; i) **Grave** – toenaam van **Wernier van Graven** <Graven>
Lorreinen W: fragm. III, r. 66; fragm. IV, r. 87.

- Grave 2** h) [Graesse: Caruo, var. Gravia] ³ — Grave, ⁴ middeleeuwse vestingstad ⁵ in
 Brabant, gelegen aan de rivier de Maas nabij Nijmegen; i) **Grave** – waar
 hertog Arent van Gheldre gevangen zat – de “casteleyn vanden Grave” liet
 hertog Arent ontsnappen; *Mariken van Nieumeghen*: fol. A2r, A4r, C2v-C3r.

- [Gravein, sent]** a) exemplarisch voorbeeld van een betekenisloze rijmnaam:
 Walewein/Gravein – praktisch onidentificeerbare en misschien wel niet
 bestaande heilige – het [MNW s.v. GRAVEIN] ⁶ suggereert ‘Gervin’, waarmee saint
 Gervin ⁷ bedoeld wordt, de abt van het klooster Saint-Riquier – evenzeer
 (on)mogelijk is het wellicht iets te ver gezochte saint Gravier [Merceron, p. 426];
 d) feestdag 3 maart; e) **sinte Gravein** – heilige; *Walewein*: r. 1810.

Grawels zie Guwels

Grazion zie Gazion

Gre zie Ger****

Grec zie Grieken, die

Greep volle zie [Grepe snel]

- Gregorias** a) [West PR: Greor(e)as] [West VR: Greore(r)as]; e) **Gregorias**; g) verrader – ooit
 als straf voor een verkrachting door Walewein gedwongen met de handen op
 zijn rug gebonden met de honden te eten – heeft vervolgens koning Artur
 trouw gezworen op Carmeloet – bode in Galoye – komt Acglavael tegen, die
 hem een verrader van koning Artur noemt en hem doodt <Gregoriase>
Perchevael J: boek II, r. 39371, 39442, 41252, 41268, 41285, 41295, 41317,
 41324, 41340, 41353, 41390, 41416.

Gregorijs zie [Gregorius, sent]

- [Gregorius, sent]** a) [A-Z 4: Gregorius de Grote] ⁸ [*Legenda aurea* XLVI: De sancto Gregorio]
 [*Gulden Legende*: Van sente Gregorise paus [46]] [Moisan I, 1: GREGOIRE (saint) 1] —
 Gregorius I alias Gregorius de Grote ⁹ (ca. 540-604); c) paus (590-604);

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Graide.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Grades>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Caruo>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Grave.kmz

5. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Grave_\(plaats\)#Geschiedenis](https://nl.wikipedia.org/wiki/Grave_(plaats)#Geschiedenis)

6. <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=14760&lemma=gravein>

7. https://fr.wikipedia.org/wiki/Gervin_abb%C3%A9_de_Saint-Riquier

8. https://dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0077.php#a076

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Gregory_I

d) kerkvader – bekend om zijn hervorming van de gezongen liturgie (het gregoriaans) en de invoering van het godsdienstonderwijs – wiens zweep, waarmee hij het geloof erin sloeg bij de kinderen, gedurende de Middeleeuwen als relikwie bewaard werd [*Gulden legende*, deel 1, [46] Van sente Gregorise paus, p. 252] – feestdagen 12 maart (sterfdag) en 3 september (pauwijdung); e) **Gregorijs** – gezaghebbend auteur; g) schreef over de verschrikkingen van de Hel; *Leven ons Heren*: r. 4059; e) **sinte Gregorius**; g) schreef een tractaat tegen hovaardij; *Minnen loop*: boek II, r. 2239.

Greicken zie **Grieken**

Greken zie **Grieken**

Gre(c)ken zie **Grieken, die**

[Grepe snel] a) lett. ‘graaier’ [?] – contaminatie [?] van “Ghif mi een greep volle” (*Reynaert Prz*) en “Geeft my greep snel” (*Reynaerts Hst*) – zie ook **[Geef mi]**; e) **Greep volle** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentont, Luuster vele, Scalck Vont, Ghif my en Reynaert 1; g) zal Mertijn helpen Reynaert te absolveren; *Reynaert Prz*: r. 3430; e) **Greep snel** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentout, Luyster wel, Scalcvont, Geeft my en Reynaert 1; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4552.

Greve h) [Moisan I, 2: GREVE] — de Place de Grève¹ in Parijs – gedurende de Middeleeuwen nog een voorstad van Parijs; i) **Greve** – stad waar de Sent Pauwels-kerk staat, waar Jan van Mes wordt begraven <Greven> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1220; i) **Greve** – voorstad van Parijs, waar de ridders overnachten die Garijn in Parijs te hulp komen tegen Otte <Greven> *Lorreinen O*: r. 2931.

Grevoen e) **Grevoen** – Tafelronde-ridder [?]; f) zoon van Keye; g) wil op de eerste toernooidag zijn vader wreken die door Torec verslagen is – zelf ook verslagen; *Torec*: r. 3335, 3343.

Grexe zie **Griecsche**

Griehsc zie **[Griesc, dat]**

Griec zie **Grieken, die**

Griek zie **Grieken, die**

Grieke zie **Grieken**

Grieke(heren) zie **Grieken, die**

Grieken h) [Moisan I, 2: GRECE] [West PR: Grece] [West VR: Grece] — Griekenland² – verzamelnaam voor het conglomeraat van antieke stadstaten³ in Europa en Klein-Azië, zowel op het vaste land als op de eilanden in met name de

1. <http://tinyurl.com/Place-de-Greve>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Griekenland

Egeïsche Zee¹ – later het oostelijk deel van het aanvankelijk heidense en onder keizer Constantijn de Grote² (324-337) christen geworden Romeinse Rijk,³ inclusief het Nabije Oosten met de voor het Christendom heilige plaatsen in Galilea en Judea, tot de val van Jeruzalem⁴ in de loop van de zevende eeuw toen de gehele oostkust van de Middellandse Zee ingelijfd werd in het Rashidun kalifaat⁵ – het Latijnse keizerrijk⁶ (1204-1261), dat volgde op de Vierde Kruistocht met de inname en plundering van Constantinopel⁷ door de kruisvaarders – na de breuk met Rome in 395 het Oostromeinse Rijk c.q. het Byzantijnse Rijk⁸ tot de inname van de hoofdstad Constantinopel⁹ in 1453 door de Ottomanen – zie ook **Romanien 2**;

i) **Grieken** – nieuwe/huidige naam van **Cetin** – gelegen tussen die Braes en die Dunouwen – door Alexander de Grote als eerste bedwongen – tegenstander van koning Daris van Percen c.s. en van koning Porus van Endi c.s. – herkomstland van Patroen <Griekenlant, Grieken lant> *Alexanders geesten*: boek I, r. 74, 91, 95, 167, 419, 424, 767, 769, 989, 1049, 1057, 1330; boek II, r. 387, 518, 638, 977, 1088; boek III, r. 1062, 1073, 1310; boek IV, r. 1367, 1680; boek VI, r. 494, 501, 602, 1103, 1125; boek VII, r. 1072, 1231, 1355, 1467; boek VIII, r. 1093; boek IX, r. 95, 102, 111, 117, 227; boek X, r. 289, 339, 739; i) **Grieken** – erfgoed van Tyberius – waar de strijd tussen Brutus en Crassus tegen Tyberius plaats heeft; *Caesar*: r. 268; i) **Grieken** – land van herkomst van Alemantine; *Ferguut*: r. 5174; i) **Grieken** – zie ook **Macedonie** – bezit/léén van Madian van Babilonie – erfdeel (van moederszijde) van Philip van Macedoene; *Florimont*: r. 154, 163, 165, 182, 188, 204, 207, 257, 294, 308, 323; i) **Grieken** – rijk van Menelaus – tegenstander van Troje; *Floris ende Blancefloer*: r. 2216, 2226; i) **Grieken** – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben; *Heemskinderen*: p. 62; i) **Grieken** – ontwikkeld land; *Heimelicheit der beimelicheden*: r. 1327; i) **Grieken** (or. Grece) – het land waar de Grieken wonen – waarheen Jason het Gulden Vlies bracht; *Hercules*: cap. [3]-[5], [7]-[9], [11], [14], [18], [22]-[23]; i) **Grieken** – koninkrijk, onder anderen van Peleus – geboorteland van koning Apollo van Jacomte – land van herkomst van Jason c.s.; *Jason*: fol. 48r, 52v, 57v, 58v, 59r, 60v, 64v, 66r, 68v,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Aegean_Sea

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Constantine_the_Great

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0018>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Jerusalem_during_the_Middle_Ages

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Rashidun_Caliphate

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Latin_Empire

7. [https://en.wikipedia.org/wiki/Sack_of_Constantinople_\(1204\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Sack_of_Constantinople_(1204))

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Byzantine_Empire

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Fall_of_Constantinople

86r, 86v, 88r, 92v, 93v, 94r, 95r, 95v, 98r, 105r, 105v, 109v, 118v, 122r, 126r, 129r, 129v, 148v, 152v, 154r; i) **Griecken** – waar graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys zijn toevlucht zoekt voor de woede van koning Lodewijk van Vranckrijck; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21; i) **Krechen lant** – heidens land tot waar Durendarts roem reikt; *Karl Meinet*: r. A81, 2; i) **Grikenlant** – rijk land; *Lanceloet*: boek III, r. 19018; i) **Grieken** alias **dat Griexe Rike** – keizerrijk, later van keizerin Eusebia – land van herkomst van Evax en Jonas van der Ferraken <Griekent> *Limborch*: boek I, r. 784, 1274, 1344, 1964, 2138, 2171, 2559, 2566, 2683; boek II, r. 36, 144, 146; boek III, r. 711, 716, 815, 1117; boek IV, r. 52, 56, 101, 414, 1273, 1662, 2078; boek V, r. 602, 635, 644, 2041, 2099, 2162, 2171; boek VI, r. 20, 41, 112, 117, 279, 405, 453, 2599, 2799; boek VII, r. 63, 66, 442; boek VIII, r. 96, 379, 906, 1614, 1643, 1674, 1689, 1703, 1723, 1739; boek X, r. 1153, 1218, 1246, 1306, 1377; boek XI, r. 1126; i) **Griekenlant** – het koninkrijk Atica met het graafschap Athenen is het echte Griekenlant; *Limborch*: boek VIII, r. 1067; i) **dat Griexe Rike** alias **Grieken** – keizerrijk van keizerin Eusebia en Heinrijc van Limborch; *Limborch*: boek XII, r. 1244; i) **Grieken** – [keizerrijk]; *Limborch Frg*: H49, r. 122, 283, 361, 473, 475; H52, r. 98; H53, r. 61; i) **Grieken** alias **dat Griexsche Rijch** – keizerrijk, later van keizerin Eusebia – land van herkomst van Collette, Evax en Jonas van der Forraken <Greken, Grieken, Grieken, Gryeken> *Lymburch*: boek I, r. 776, 1262, 1336, 1976, 2013, 2187, 2220, 2607, 2614, 2732; boek II, r. 36, 146; boek III, r. 697, 702, 801, 1109; boek IV, r. 47, 94, 407, 1274, 1663, 2072; boek V, r. 602, 635, 640, 644, 2038, 2096, 2159, 2168; boek VI, r. 20, 41, 111, 114, 275, 407, 454, 2578, 2782; boek VII, r. 62, 63, 65, 440, 1199; boek VIII, r. 95, 381, 905, 1601, 1630, 1660, 1675, 1689, 1707, 1723; boek X, r. 1259, 1323, 1353, 1413, 1483, 1486; boek XI, r. 1624, 1709; boek XII, r. 1761; i) **Grieken-lant** – het koninkrijk Atica met het graafschap Athenen is het echte Griekenlant; *Lymburch*: boek VIII, r. 1057; i) **dat Griexsche Rijch** alias **Grieken** – keizerrijk van keizerin Eusebia en Heinrijc van Limborch; *Lymburch*: boek XII, r. 1699; i) **Grieken** – keizerrijk van keizer Oursares; *Loybier I*: r. 601; i) **Grieken** – keizerrijk van Yrene – strijdt tegen Yoen; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 297, 310; fragm. VI, r. 68; i) **Grieken**; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 143; i) **Grieken** – keizerrijk van Constantijn van Grieken, zijn zoon Leo, en diens zoon Constantijn; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 748, 1360; i) **Grieken** – keizerrijk van Leo en Yrene, later van Constantijn – belegert Gardeterre in Siten – valt Bulgerie aan; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 143, 283; fragm. D, r. 202, 287, 303; i) **Griecken** alias **dat [Griexsche] Rijcke** – keizerrijk van keizer Outsarijs van Griecken, later onder voogdij van Heyndrick van Lymborch – tenslotte van keizerin Eresebia van Griecken en keizer Heyndrick van Lymborch – herhaaldelijk aangevallen door de Saracenen; *Margrieta van Limborch*: cap. 26-29, 35, 41, 56-57, 59-61, 63, 67, 69, 72-73, 80-85, 87, 95, 97, 101-102,

108-112, 117; i) **dat [Griecxsche] Rijke** alias **Griecken** – keizerrijk van keizerin Eusebia en Heinrijc van Limborch <Griecxschen rijke> *Margrieta van Limborch*: cap. 102; i) **Grieken** – koninkrijk van koning Adrastes ten tijde van de Argonautentocht onder leiding van Jason; *Merlijn*: r. 23556; i) **Griecken** – keizerrijk van keizer Adrianus van Constantinople – léén van Rome <Greken> *Merlijn*: r. 27122; i) **Griecken** – door Parijs in rep en roer gebracht – koninkrijk van Henedorius – koninkrijk van Enomaus – waarheen Neptanabus vluchtte <Griecken lant> *Minnen loep*: boek I, r. 2048; boek II, r. 1355, 2705, 3080, 3089, 3167; boek IV, r. 1441, 1691; i) **Griecke**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 60; i) **Grieken** – koninkrijk van Menelaus – door Paris’ schaking van Menelaus’ vrouw in oorlog met Troyen – koninkrijk van Melioer; *Parthonopeus*: r. 54, 72, 92, 3149, 6042; i) **Grieken** – koninkrijk van Menelaus (en Helena); *Reynaert Prz*: r. 4271; i) **Grieken** – Koninkrijk van Menalus (en Helena); *Reynaerts Hst*: r. 5549; i) **Kriechen lant** – waar Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt bondgenoten hebben; *Reinolt von Montelban*: r. 2721; i) **Grieken** – verder als boven; *Renout*: r. 579; i) **Griecken** – keizerrijk van keizerin Erena; *Roelant*: r. P243, P262, P777, P797, P830, P888; i) **Griecken** – hetzelfde als **Europen** – nieuwe/huidige naam van **Cetin** – koninkrijk – strijdt met zijn bondgenoten tegen Troje – geboorteland van Symeoen <[Agenors lant], Greicken, Grieckenlant, Griecken lant, Grieken> *Troyen*: r. 95, 112, 150, 152, 391, 649, 842, 848, 990, 1014, 1116, 1909, 1935, 1988, 2123, 2239, 2670, 2684, 3117, 3214, 3357, 3447, 3705, 3710, 3769, 3810, 3821, 3887, 3909, 3956, 3997, 4001, 4005, 4024, 4067, 4071, 4101, 4593, 4642, 4654, 4671, 4837, 5139, 5356, 5492, 5753, 6193, 6317, 6320, 6505, 7137, 7230, 7314, 7372, 7706, 7813, 9117, 10768, 10870, 11306, 11518, 14723 (E-141), 16589, 16782, 17177, 17222, 17937, 22036, 22059, 26340, 26501, 26549, 26604, 26858, 28565, [28722], 29035, 29435, 30500, 30641, 31412, 31416, 31458, 31614, 31627, 31708, 31720, 31829, 32073, 33297, 33486, 34067, 34201, 35595, 36041, 37428, 37723, 37756, 40874; fragm. M, r. 72; i) **Grieken** – waar Paris Helena schaakte – waar Trojanen vandaan komen om zich te herenigen met Eneas <Griecken, Gryecken> *Troyen Prz*: fol. 138vb, 141ra, 146vb, 165ra; **Griecken** (or. Grece) – keizerrijk van Alexander met als hoofdstad Constantinopolen – later van Valentijn, Oursson en de Groenen Ridder; *Valentijn ende Oursson*: titelpagina, cap. 1, 9, 21-25, 27, 31-32, 34, 37, 43, 47, 50, 53, 56-57, 63-64, 66-69, 71, 74.

Grieken! n) Griekenland!; o) **Grieken!** – strijdkreet van het leger uit Grieken; *Limborch*: boek VII, 1163; boek VIII, r. 585; o) **Grieken!** – strijdkreet, verder als boven <Griecken> *Lymburch*: boek VII, r. 1183; boek VIII, r. 585; o) **Griecken!** – strijdkreet, verder als boven; *Margrieta van Limborch*: cap. 81, 96.

Grieken, die a) [Moisan I, 1: GREGOIS 1] — de heidense Grieken uit de klassieke oudheid – de christen Grieken tussen het Concilie van Nicea¹ (325) tot het Grote Schisma in 1054² – de Grieks-orthodoxe Grieken uit de late Middeleeuwen – zie ook **die Athenien**; d) de Grieken hadden gedurende de Middeleeuwen een zeer slechte reputatie als gevolg het historische ‘feit’ dat de Romeinen en in hun kielzog ook andere West-Europese volkeren meenden dat zij afstammelingen waren van de door de Grieken listig verslagen Trojanen, alsook omdat de Grieken anders dachten over de verhouding tussen de Vader, de Zoon³ en de Heilige Geest; e) **die Grieken** – volk/leger uit Grieken; g) vechten onder leiding van Alexander de Grote tegen onder anderen de Perzen, de Scythen en de Indiërs tijdens Alexanders veldtochten <Griec, Grieke, Griekeheren, Griken> *Alexanders geesten*: boek I, r. 946, 1099, 1241, 1317; boek II, r. 161, 457, 462, 647, 654, 661, 869, 875, 964; boek III, r. 48, 77, 123, 172, 174, 187, 190, 237, 242, 392, 401, 438, 457, 994, 1094, 1307; boek IV, r. 362, 1142, 1158, 1647; boek V, r. 26, 49, 72, 99, 128, 272, 309, 357, 368, 398, 497, 506, 511, 631, 640, 667, 674, 757; boek VI, r. 64, 235, 245, 249, 423, 474, 905, 917, 1189; boek VII, r. 122, 335, 344, 352, 371, 427, 431, 456, 515; boek VIII, r. 377, 564, 804, 1160, 1237, 1244, 1251, 1254; boek IX, r. 149, 154, 163, 202, 260, 334, 354, 379, 389, 392, 395, 402, 407, 409, 412, 422, 432, 634, 656, 678, 786, 833, 973, 1059, 1246, 1263; boek X, r. 350; e) **Griek**; *Beerte*: r. 335; e) **die Griken** – volk/leger uit Grieken; g) vechten onder leiding van Brutus en Crassus tegen de Romeinen onder leiding van Tyberius <Griec, Grieke, Griec, Grike> *Caesar*: r. 553, 561, 584, 606, 610, 835, 862, 866, 869; e) **die Grieken** – het leger van Alexander de Grote; g) bondgenoten van Cassamus van Larijs, Gadifeer van Pheson en Betijs; *Cassamus*: r. 1085; e) **die Criecken** – inwoners van c.q. het leger uit Griekenland; g) belegeren Troje, veroveren de stad en leggen haar in de as <Chrieche, Chriecken, Chriehen, Crichen, Crieche, Criecken> *Eneide*: r. 28, 111, 124, 936, 1017, 1034, 1037, 1103, 2086, 3340, 3353, 4459, 9522; e) **die Grieken** – inwoners van Grieken; g) vechten tegen Troje; *Floris ende Blancefloer*: r. 638; e) **die Grieken** – leger dat onder leiding van Agamennon Troyen belegerde; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]; e) **die Grieken** – (geleerd) volk – de onderdanen c.q. landgenoten van Alexander; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 874, 1332; e) **die Grieken** (or. les Grecs/Gregoyts); g) landgenoten c.q. medestrijders van Hercules <Griec> *Hercules*: cap. [3], [5], [8], [14]-[16], [19]-[20], [22]; e) **de Grieken** – volk/leger uit Grieken – m.n. Jason van Mirmidonien en zijn metgezellen; *Jason*: fol. 59r, 90v, 96v, 100v, 113v, 114r, 118r, 119r, 120v,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/First_Council_of_Nicaea

2. https://en.wikipedia.org/wiki/East%E2%80%93West_Schism

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Filioque>

121v, 148v, 154v; e) **die Griecken** – volk/leger uit Griecken; *Jan uut den Vergiere*: cap. 8; e) **die Griec** – bedoeld is Caulus; *Cassamus L*: fol. 2va, 18; e) **die Griexsche** – toenames van Echites van Athenen en Evax; *Limborch*: boek V, r. 488; e) **die Grieken** – volk/leger uit Grieken; g) overwinnen sultan Karados van Babilonien die met zijn Saraceense leger Constantinopel belegerd; *Limborch*: boek V, r. 645; boek VII, r. 892, 1127, 1131, 1151, 1154, 1179; boek VIII, r. 596; boek IX, r. 635; e) **die Griexschen** – toenames van Echites van Athenen en Evax; *Lymburch*: boek V, r. 485; e) **die Grieken** – volk/leger uit Grieken; g) vechten tegen sultan Karodoes van Babelonien <Greken, Griexsche> *Lymburch*: boek V, r. 645; boek VII, r. 693, 1147, 1151, 1171, 1174, 1233; boek VIII, r. 596; boek IX, r. 626; e) **die Grieken** – volk; g) onderdanen van Yrene – vallen Siten en Gardeterre aan <Griec, Griek> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 55, 65, 193, 211, 333, 336; e) **die Grieken** – volk <Griek> *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 163, 65, 212; e) **die Grieken** – volk; g) belegeren Gardeterre in Siten <Griek> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 313; fragm. D, r. 36, 64, 105, 171; e) **die Griecken** – volk/leger uit Griecken; g) strijden tegen sultan Carodos van Babilonien c.s. – strijden tegen de kalief van Baldac c.s. <Griek> *Margrieta van Limborch*: cap. 108, 114; e) **die Griecken** – de inwoners van Griecken <Gryecken> *Minnen loep*: boek IV, r. 288, 1718; e) **die Grieken** – volk; g) belegert Troyen – nemen deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 34, 134, 149, 5070; e) **die Griecken**; g) tegen wie Hector streed, geïnspireerd door het gelaat van de schone Helena; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 8; e) **Griecten** – volk/leger uit het keizerrijk Griecten; *Roelant*: r. P798, P861; e) **de Griecten** – volk/leger uit het Griekse keizerrijk Constantinobelen; g) roepen onder leiding van hun keizer (d.i. Sibilla's vader) koning Karel tot de orde – dit leidt tot eerherstel voor Sibilla en Loys; *Sibilla*: r. 915, 937, 939, 976; e) **die Griecten** – dezelfde als **die Athenien** alias **die Gryffoen** – volk/leger uit Griecten; g) strijden onder leiding van Hercules tegen de Trojanen omdat koning Lamedon Jason en de Argonauten geweigerd en verjaagd had – strijden onder leiding van Aghamennon met hun bondgenoten tegen de Trojanen om de schaking van Helena – bewerkstelligen na tien jaar strijd de val en totale verwoesting van Troje <Grecken, Grec, Griec, Griek, Griekke, Grieken> *Troyen*: r. 218, 237, 252, 265, 270, 285, 293, 359, 404, 472, 485, 488, 496, 1026, 1207, 1888 (A-794), 1954, 1965, 2226, 2277, 2287, 2305, 2388, 2394, 2452, 2500, 2505, 2541, 2611, 2635, 2724, 2769, 2849, 3075, 3166, 3506, 3517, 3790, 3926, 4009, 4413, 4623, 5567, 5570, 5823, 5947, 5985, 6023, 6044, 6051, 6624, 7083, 7331, 7388, 7491, 7800, 7876, 8038, 8051, 8073, 8194, 8387, 8408, 8439, 8445, 8643, 8649, 8658, 8675, 8718, 8750, 8879, 8901, 8910, 8962, 8993, 9004, 9016, 9036, 9056, 9061, 9168, 9432, 9444, 9523, 9622, 9628, 9686, 9765, 9949, 9960, 9964, 10093, 10252, 10303, 10346, 10453, 10464, 10559, 10601, 10604, 10608, 10649, 10666, 10670,

10683, 10714, 10736, 10750, 10757, 10762, 10836, 10894, 10921, 10991, 11023, 11096, 11114, 11194, 11220, 11229, 11270, 11288, 11384, 11396, 11401, 11417, 11435, 11498, 11502, 11509, 11532, 11567, 11854, 11941, 12164, 12187, 12209, 12236, 12250, 12262, 12271, 12275, 12278, 12294, 12303, 12304, 12312, 12330, 12344, 12568, 12682, 12906, 12952, 12979, 13196, 13233, 13380, 13387, 13421, 13479, 13605, 13660, 13665, 13679, 13683, 13828, 13847, 13855, 13865, 13869, 13876, 13888, 13932, 13935, 13938, 13940, 14033, 14101, 14182, 14214, 14256, 14316, 14342, 14434, 14517, 14561, 14617, 15188 (E-606), 15384a (E-805), 15480, 15491, 15537, 15542, 15579, 15584, 15610, 15850, 15919, 16355, 16438, 16492b (G-2), 16670, 16792, 16813, 16963, 16964, 16974, 17233, 17467, 17552, 17554, 17934, 18136, 18160, 18264, 18293, 18307, 18416, 18425, 18483, 18645, 18797, 18857, 18922, 18934, 18951, 19016, 19026, 19033, 19059, 19077, 19084, 19110, 19182, 19219, 19226, 19230a (J-768), 19321, 19351, 19356, 19477, 19625, 19638, 19878, 19883, 19887, 19927, 19934, 19955, 20135, 20350, 20401, 20444, 20485, 20496, 20502, 20539, 20546, 20562, 20571, 20621, 20688, 20791, 20846, 21030, 21214, 21802, 21832, 21887, 21934, 22005, 22078, 22080, 22089, 22099, 22125, 22200, 22311, 22319, 22476, 22482, 22510, 22511, 22591, 22613, 22621, 22641, 23186, 23255, 23266, 23295, 23371, 23401, 23718, 23934, 23994, 24048, 24252, 24313, 24355, 24555, 24616, 24656, 24693, 24701, 24719, 24792, 24973, 24988, 25090, 25176, 25572, 25601, 25606, 25635, 25904, 27880, 27911, 27927, 28062, 28240, 28281, 28284, 28928, 29365, 29385, 29461, 29531, 29547, 29592, 29637, 29651, 29673, 29689, 29694, 29735, 29890, 29902, 29977, 29999, 30034, 30095, 30105, 30113, 30147, 30213, 30220, 30228 (N-532), 30245, 30290, 30305, 30335, 30390, 30629, 30713, 30842, 30905, 30925, 30930, 31019, 31110, 31166, 31190, 31325, 31345, 31600, 31622, 31658, 31668, 31689, 31694, 31726, 31752, 31762, 31851, 31894, 31903, 31969, 32046, 32067, 32097, 32099, 32124, 32126, 32173, 32197, 32395, 32918, 32939, 33060, 33270, 33305, 33324, 33413, 33574, 33640, 33786, 33837, 34269, 35103, 36196, 36296, 36352, 36413; fragm. E I (Pauw), fol. 1, r. 287, fol. 2, r. 35; fragm. E II (Pauw), fol. 1, r. 287; e) **die Griecken** – tegenstanders van de Trojanen; f) voorouders van koning Latijn en zijn echtgenote <Gryeck, Gryecken, Gryeken> *Troyen Prz*: fol. 136rb, 137va, 138rb, 138va, 144vb; e) **die Griecken** (or. Greci); g) aan wie Karel de Grote de steden Nagrea ende Sarragossen gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX r. 45; e) **die Grieken**; g) tegenstanders van de Trojanen; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. 75.

Griekenlant zie **Grieken**

Griekent zie **Grieken**

Griek(e) zie **Grieken, die**

Griecken zie **Grieken**

Griecten! zie **Grieken!**

Griecken zie **Grieken**, **die**
Grieckenlant zie **Grieken**

[Griecsc, dat] n) het Grieks; o) **Griex** – taal <Griexe, Griexen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1368; boek VI, r. 87, 92, 1181, 1188; boek VII, r. 700, 704; boek X, r. 564, 689, 693; o) **Griex** – moedertaal van de inwoners van België en de Herecinen <Griexen> *Caesar Prz*: fol. 20v, 34v, 59v-60r; o) **Griex** – taal; *Flandrijs*: r. 1298; o) **[Griehsc]** – taal <[Grie]hscen> *Florimont*: r. 42; o) **Griecx** – taal die joncker Jan van zijn zevende tot zijn vijftiende jaar leert van de orator Lucianus <Griecxe> *Jan uut den Vergiere*: cap. 2; o) **[Griecxsch]** – taal <Griecxschen> *Meluzine*: fol. D5va; o) **Griexe** – taal; *Minnen loep*: boek I, r. 2213; o) **[Griex]** – brontaal “Dichtent van Griexen in Latynen” <Griexen> *Troyen*: r. 42.

Griecsche n) [Moisan I, 1: GREGOIS 2] — Griekse, van/uit Griekenland; o) **Griexe** <Griexen, Griexer> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1040, 1162; boek II, r. 157, 435, 787, 797; boek III, r. 500, 649, 684, 687, 903, 1118, 1129, 1139; boek IV, r. 7, 62, 381, 1102, 1538; boek V, r. 396, 680; boek VI, r. 70, 401, 1173; boek VII, r. 308, 354, 489, 512, 750; boek VIII, r. 549, 554, 616, 870, 874; boek IX, r. 384, 1219; boek X, r. 750, 801; o) **Griecsche** – gezegd van taal <Griecscher> *Florimont*: r. 9; o) **Griexe** – gezegd van de ‘kroon’ (van Alexander), pars pro toto voor de Griekse wereldheerschappij dankzij “clergie”; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 744; o) **Griecssche** – gezegd van “heeren” <Griecxssche, Griecxsschen, Griexsche> *Hercules*: Proloog, cap. [7], [14], [19]; o) **Griecsche** <Griecs, Griecse, Griecssche, Griecsscher> *Jason*: fol. 63r, 65r, 68v, 92r, 106r, 111r, 118v, 121r; o) **Griexe** – gezegd van taal; *Limborch*: boek I, r. 998; o) **Gryxsche** – gezegd van taal; *Lymburch*: boek I, r. 991; o) **Griexe**; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 140; o) **Griexe**; *Lorreinen V*: fragm. D, r. 43, 55; o) **Griecxsche** – gezegd van prinsen en van mode <Griecxschen> *Margrieta van Limborch*: cap. 101; o) **Griecxe** – gezegd van taal <Grexe> *Merlijn*: r. 13483; o) **Griecsche** – afkomstig uit/behorend bij Griecken <Griecx, Griexe, Griexscher, Gri[e]xscher> *Minnen loep*: boek II, r. 2707, 2887; boek IV, r. 305, 459, 1387; o) **[Kriechische]** – Grieks vuur (Mnl. watervuur), ‘napalm’-achtig wapen dat met groot succes zowel te land als ter zee gebruikt werd – Broyer dreigt Karel de Grote om Parijs hiermee te verwoesten <Kriechischem> *Ogyer*: r. 16366; o) **Griecse** – gezegd over het Griekse leger – gezegd van taal <Griecser, Gricxer> *Parthonopeus*: r. 130, 5096; o) **Griecxsche** – gezegd van de keizerin Erena; *Roelant*: r. P860; o) **Griexe** – gezegd van ambacht, heren, kant, (leger)scharen, man(nen), mark, paard, perken, schepen, schild(en), taal, volk en vuur <Griecse, Griecser, Griecx, Griex, Griexen, Griexer, Griexsce, Griexse, Grixe> *Troyen*: r. 331, 426, 448, 4862, 7142, 9739, 9854, 13497, 14191, 14560, 17181, 18157, 18232, 18276, 18407, 18760 (J-289), 19293 (J-828), 19555, 20069, 20142, 20440, 20451, 21404, 24930, 31390,

31760, 32117, 32130, 32192, 32203, 32420, 32933, 33544, 33566, 35985, 36507, 37425; o) **Griexsche** – gezegd van man en legerscharen
 <Griexschen> *Troyen Prz*: fol. 138vb, 139ra; o) **Griexsche** – gezegd van het keizerrijk dat Valentijn en Oursson bezitten na de dood van keizer Alexander; *Valentijn ende Oursson*: cap. 70; o) **Krekeschen** – gezegd van rood goud; *Valentin und Namelos*: p. 72, 154.

[Griecsche See, die] h) [Graesse: *Aegaeum mare*]¹ — de Egeïsche Zee [?] bij Griekenland – zie ook **die Atheensche Zee**; i) **die Griexce Zee** – zee bij de stad Avereë; *Limborch*: boek I, r. 2508; i) **die Griexse See** – zee, verder als boven; *Lymburch*: boek I, r. 2556.

Griecs(sch)e zie **Griecsche**

Griecx zie [**Griecsc, dat**]

Griecx(e) zie **Griecsche**

Griexsch zie [**Griecsc, dat**]

Griexsche zie **Griecsche**

Griexsche Rijke zie **Grieken**

Griexsche zie **Griecsche**

Grietken a) Griet(je) – neutrale meisjes- c.q. vrouwen naam, afgeleid van margriet, dat is Grieks voor parel [MNW s.v. MARGARIETE]² – margriet als naam voor de bloem madelief via het Frans is jong [MNW s.v. MATELIEVE]³; e) **Grietken**; g) door Moenen voorgesteld alternatief voor de naam Mariken, die hij niet verdragen kan; *Mariken van Nieumeghen*: fol. B3v.

Griex zie [**Griecsc, dat**]

Griexce Zee zie [**Griecsche See, die**]

Griexe zie **Griecsche**

Griexe Rike zie **Grieken**

Griexen zie [**Griecsc, dat**]

Griexsce zie **Griecsche**

Griexsche zie **Grieken, die**

Griexsche zie **Griecsche**

Griexsche Rijn zie **Grieken**

Griexse See zie [**Griecsche See, die**]

Griexse zie **Griecsche**

Grifelet zie **Griflet**

Grifflet zie **Griflet**

Griffoen a) in de wereld van het chanson de geste komt de naam ‘Grif(f)on’ voor als eigen naam voor zowel Christenen als Saracenen, die opvallend vaak de rol

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Aegaeum-mare>

2. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=28055&lemmodern=margriet>

3. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=28287&lemmodern=madelief>

van verrader spelen – hiermee kan/zal samenhangen de betekenis ‘Griek’ [Moisan I, 1: GRIFON(S) 1] (zie **die Gryffoen**) – gedurende de Middeleeuwen de benaming van zowel de gier [MNW s.v. GRIFFOEN]¹ als de griffioen² alias (vogel)grijp [MNW s.v. GRIJP]³ en [MNW s.v. VOGELGRIJP],⁴ een hybride dier, deels gier/arend, deels leeuw, en (opper)koning van alles dat vliegt in de lucht en op aarde loopt – de Griffioens hieronder kunnen niet geïdentificeerd worden en zijn daarom samengevoegd; e) **Gryffoen** – hertog; f) zoon van Aguloen – vader van Gwyndelon; g) bondgenoot van de verrader Doyoen van Mayanson – borg voor Doyoen bij de tweekamp – gehangen na het verlies van Doyoen <Griffioen> *Buevijn*: fol. B5r, G4v, H2v; e) **Griffioen** – raadsman van Karel de Grote – krijgt van Karel de Grote de opdracht samen met Aloreyt een galg op te richten voor Maeldegij; *Heemskinderen*: p. 173, 176; e) **Griffioen** – hertog – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) in conflict Karel-Hughe anti Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 78, 79; e) **Gryffone**; g) verrader aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 14567.

Gryffoen, die a) [Moisan I, 1: GRIFON(S) 1] – (scheld)naam voor Byzantijnse Grieken (zie [Moisan I, 2: GRIF(F)ONIE 1] [West VR: Grifonie]) alsook voor Saracenen (zie [Moisan I, 2: GRIFONNIE 2]) – lett. de gieren c.q. griffioenen (zie **Griffioen**) – zie ook **die Grieken**; e) **die Griffone** – soldaten van emir Gadoffel; g) in het leger van Broyer; *Ogyer*: r. 20112; e) **die Gryffoen** – scheldnaam voor **die Grieken** <Giffoene, Griffioen, Griffone, Gryffoen, Gryfoen> *Troyen*: r. 2516, 2532, 3493, 6844, 7415, 9107, 19174, 19180, 20056 (M-163), 22528, 29898, 30206, 31631, 31702, 32718, 33651; fragm. E III (Vreese), fol. 2Vb, 3.

Griffioen vanden Quaden Passe a) [West PR: Griffon], toegenamd: ‘del Mal Pas’ – naam met een negatieve uitstraling (zie **Griffioen**); e) **Griffioen vanden Quaden Passe** – ridder; g) draagt een zwarte wapenrusting – kreeg Lanceloets wapens in ruil voor een eerder uitgeleende wapenrusting – door Genevre ten onrechte verdacht van het doden van Lanceloet – neemt Keye gevangen op Rongedom <Griffone, Griffone, Griffone> *Lanceloet*: boek II, r. 1340, 1345, 1378, 1427, 1430, 2465-2466, 2489, 2497, 2506, 2519, 2520, 2538, 21136.

Griffone zie **Gryffoen, die**

Grifles zie **Griflet**

Griflet a) [West PR: Girflet] [West VR: Gif(f)let]; b) Zoon van [West PR: Do] [West VR: Do] – neef van [West PR: Lucan 1]; d) vertrouweling van koning Artur – de laatste man die koning Artur in leven ziet; e) **Giffles** – Tafelronde-ridder; g) zat gevangen in

1. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=14879&lemma=griffioen>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Griffin>

3. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=14885&lemma=grijp>

4. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=67192&lemma=vogelgrijp>

Verbodene Berch; *Lanceloet*: boek II, r. 24599; e) **Griflet** – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal <Griflette> *Lanceloet*: boek III, r. 2605; e) **Griflet** – ridder van koning Artur; g) legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – gooit op dringend verzoek van de stervende koning Artur Escalabuer in het water – vindt Arturs graf in Swerte Capelle – sterft als kluizenaar achttien dagen na Arturs dood en wordt ook in Swerte Capelle begraven <Grifles> *Lanceloet*: boek IV, r. 507, 511, 527, 531, 1589, 1605, 10986, 11861, 11894, 11936, 12019, 12031, 12033, 12043, 12069, 12070, 12079, 12085, 12097, 12112, 12127, 12135, 12157, 12174, 12177, 12185, 12201, 12216, 12218, 12226, 12230, 12247, 12251, 12257, 12268, 12272, 12286, 12306, 12313, 12317, 12325, 12339, 12717; e) **Griflet** – Tafelronde-ridder – geboren in Caredol; f) zoon van Does van Caredol – neef van Lucas die Bottelgier; g) scheidt samen met Ywen die Grote en Keye de in het bos vechtende ridders Aggravadein, Morian en Signoras tegen Sagrimor, Dodinas en Galescins <Grifflet, Grifflette, Griflete, Grifletes, Griflette, Gryflet, Gryflette> *Merlijn*: r. 12314, 12354, 12405, 12430, 12452, 12475, 12634, 12644, 12661, 12668, 12675, 12773, 13137, 13791, 14208, 14225, 14280, 14298, 14300, 14325, 14334, 14361, 14447, 14469, 14473, 14507, 14535, 15143, 15148, 17913, 18106, 18120, 18238, 18275, 18510, 23951, 24553, 27571, 28475, 28721, 28827, 28960, 29692, 31951, 32022, 32051; e) **Griflet** – ridder van koning Artur; g) gaat op avontuur met Mordret naar Montesclae om een jonkvrouw te bevrijden en het Swert metten Vremden Ringen te bemachtigen – gevangengenomen en later bevrijd door Walewein – neemt deel aan de zoekactie naar Walewein – helpt Hestor en Gariet te vluchten <Grifelet, Griflette> *Perchevael J*: boek II, r. 37016, 37077, 37093, 38006, 38011, 38055, [38075], 38110, 38126, 38131, 38767, 38789, 38795, 38805, 38840, 38975, 38999, 39004, 39015, 39118, 40417, 40772, 41662, 41668, 41702, 41732, 41748, 41826; e) **Grifles** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3367.

Gryfoen i) **Gryfoen** – toenaam van **Wilhelm von Gryfoen**; *Reinolt von Montelban*: r. 4944.

Gryfoen zie **Gryffoen**, **die**

Gryfone zie **Griffoen**

Grigalet zie **Gringalet**

Grijc zie **Grieken**, **die**

Grij(e)ken zie **Grieken**

Grike zie **Grieken**, **die**

Griken zie **Grieken**

Griken zie **Grieken**, **die**

Grikenlant zie **Grieken**

Gricolart a) aan zijn wapen te zien een reus; e) **Gricolart** – Saraceen; g) in het leger van Broyer – vecht met een met ijzer omklede boom tegen Karel de Grote,

gedood door Ogier <Gricolaert, Grycolarde, Grycolarden> *Ogyer*: r. 20694, 20710, 20716, 20730, 20741.

Gricxe zie **Griecsche**

Grymalt a) vrijwel zeker een sprekende naam, omdat “grym” correspondeert met het Middelnederlands ‘gram’: boos, vertoornd, woedend; e) **Grymalt** – beul [?] van Karll Meynet <Grymalde, Grymant> *Karl Meinet*: r. A277, 66; A283, 39, 44; A284, 25; A285, 56.

Grymant zie **Grymalt**

Grymaut e) **Grymaut** (or. Grimault) – reus; f) neef van de reus Gwedon; g) woont op de berg Brumbelio in Noertthobelande – zeventien voet lang en zeer wreed – terroriseerde de omgeving; *Meluzine*: fol. S6vb, V1va, V1vb.

Grymba(e)rt zie **Grimbeert**

Grimbeert a) or. Grimbert le blaureau¹ — Grimbert de das; e) **Grimbeert** – das – toegenaamd: “die Wijse”; f) neef (zoon van de broer) van Reynaert en Hermeline; g) verdedigt Reynaert tegen Ysengrijn en de beschuldigingen van de anderen – bode van koning Nobel, brengt de derde dagvaarding (na Tybeerts mishandeling) naar Reynaert – luistert naar Reynaerts ‘biecht’ – verlaat omdat hij familielid is het hof na Reynaerts veroordeling tot de galg – volgens Reynaert één van de samenzweerdere tegen koning Nobel, verraaft het plan aan Hermeline <Grimbaert, Grimbeerde, Grimbeerte, Grimbeerts, Grimberde, Grimbert, Grimberte, Grimberts, Grinbert> *Reynaert A en F*: r. 177, 283, 421, 1335, 1346, 1352, 1356, 1358, 1359, 1364, 1394, 1421, 1432, 1433, 1442, 1448, 1452, 1457, 1479, 1656, 1664, 1670, 1674, 1689, 1705, 1714, 1733, 1745, 1755, 1762, 1887, 1897, 2231, 2259, 2286; e) **Grymbert** – das – toegenaamd: “die Wise”; f) neef (zoon van de zuster/broer) van Reynaert en Ermelijn – echtgenoot van Slopecade; g) verder als boven – volgens Reynaert één van de samenzweerdere tegen koning Nobel, verraaft het plan aan zijn echtgenote – waarschuwt Reynaert voor de aanstaande aanval/gevangenneming, zoals besloten op de verlengde hofdag, gaat met Reynaert naar het hof, luistert opnieuw naar een ‘biecht’ – staat borg voor Reynaert bij de tweekamp – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp <Grimbaert, Grimbart, Grimbert, Grinbaert, Grinbert, Grymbaert, Grymbart> *Reynaert Prz*: r. 121a, 122, 220, 972, 981, 985, 988a, 989, 991, 993, 997, 1062, 1070, 1073, 1076, 1205, 1210, 1217, 1230, 1253, 1267, 1277, 1286, 1391, 1640, 1662, 1682, 2787a, 2788, 2815, 2879, 2913, 2924, 2928, 2946, 3070, 3203, 3311, 5311, 5871; e) **Grymbaert** – das – toegenaamd: “die Wise”; f) neef (zoon van de broer) van Reynaert 1 en Ermelijn – echtgenoot van Sloppeel Kaerde; g) verder als boven <Grimbaert, Grimbert, Grymbart, Grymbeert, Grymbert>

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

Reynaerts Hst: r. 185, 311, 1351, 1362, 1368, 1372, 1376, 1377, 1473, 1486, 1492, 1497, 1678, 1688, 1704, 1734, 1753, 1765, 1775, 1918, 2252, 2280, 2304, 3755, 3790, 3872, 3912, 3925, 3931, 4117, 4407, 6771, 7388.

Grymbert zie **Grimbeert**

Grymmerstoel h) onbekend bij Moisan en West – gelet op de context een toponiem in Engeland nabij de (oost)kust – zie ook **Grimmestoen**;
i) **Grymmerstoel** – graafschap, stad, kasteel en toenaam van **Seghebalt van Grymmerstoel** – heroverd op Doyoen van Mayanson door Seghebalt en Geerart/Buevijn <Grimmerstoel> *Buevijn*: fol. A5r, A5v, B1v-B2v, E2r, E5v, F1r-F2r, F3r-F4r, F5r, G2r, G2v, G4v, H1r, H2r, I6v, M1v.

Grimmestoen h) gebruikt als rijmnaam – onbekend bij Moisan en West – gelet op de context een toponiem in Engeland nabij de (oost)kust; i) **Grimmestoen** – kasteel/land van herkomst van Autefluer; *Florigout*: r. 3657.

Grimuwaert e) **Grimuwaert** – roverhoofdman en tovenaer; g) overvalt Guweloen en zijn metgezellen <Grimuwaerde> *Huge M*: r. 7, 19, 35, 92, 98, 105, 109, 132, 166.

Grinb(a)ert zie **Grimbeert**

Grincolet zie **Gringalet**

Grindemont mitten Langen Vingren zie [**Ludolf metter Crommen Vingeren**]

Grineus a) de centaur¹ Gryneus [*Metamorphoses* XII, 260]²; e) **Grineus** – centaur; g) één van de honderd op de bruiloft van Pirithons en Ypodanie aanwezige centauren, die door overmatig drankgebruik gewelddadig werd – doodgeschoten door Hercules; *Hercules*: cap. [11]; e) **Gerineus** – een centaur/reus; g) gedood door Hercules; *Jason*: fol. 10r; e) **Giermeus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verslagen door Exadius; *Troyen*: r. 27167, 27178.

Gringaert e) **Gringaert** (or. Grigar); f) neef van Hanefroy en Hendrick; g) zit in het complot om Valentijn en Oursson in het bos te overvallen om hen te doden – wordt in een gerechtelijke tweekamp door Oursson verslagen en <Gringaerts> *Valentijn ende Oursson*: cap. 17-19.

Gringalet j) [West PR: **Gringalet**] [West VR: **Gringalet**] — het paard Gringalet³ van Gauvain – in het Welsh Kein Calet, lett. ‘de harde rug’ – één van de weinige paarden in de wereld van de Arturroman met een eigenaam⁴;
k) **Gringalet** – paard van Walewein <Gringalette> *Lanceloet*: boek III r. 18902, 18970, 19263, 19393, 19401, 19407, 19531, 19568, 21109, 21125;
k) **Gringalet** – paard – eerst van koning Ysores, vervolgens van koning

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Gringalet_\(cheval\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Gringalet_(cheval))

4. <https://tinyurl.com/Ende-ic-ware-op-Grauwele>

Clarioen, van de laatste afgenomen door Gawyn – snel en sterk; *Merlijn*: r. 29998, 30110, 30114, 30131, 30143, 31016; k) **Gringalet** – paard van Walewein <Gringalette> *Moriaen*: r. 1493, 1533, 2287, 2619, 2622, 2639; k) **Gringolet** – paard van Walewein <Grincolet, Gringoletten> *Perchevael*: r. 127, 421; k) **Gringalet** – paard van Walewein – hem afgenomen door Gregorias, maar weer heroverd <Grigalet, Gringolet> *Perchevael J*: boek II, r. 38675, 39226, 39379; k) **Gringalet** – paard van Walewein; *Ragisel*: Wr, r. 377, 392; k) **Gringolet** – paard van Walewein – door Walewein uitgeleend aan een jongeman die aan het hof van koning Amadijs een tweekamp moet vechten met de ridder die zijn broer heeft gedood <Ghringolet, Ghringoletten, Gringelet, Gringholet, Gringholetten, Gringolette, Gringoletten> *Walewein*: r. 137, 171, 306, 314, 367, 369, 380, 467, 609, 636, 664, 705, 708, 720, 726, 744, 763, 839, 843, 1337, 1712, 2010, 2188, 2202, 2466, 3636, 3646, 3738, 3769, 4109, 4701, 4747, 5082, 5130, 5133, 5228, 6021, 6036, 8492, 8607, 9378, 9404, 9635.

Gring(h)olet zie **Gringalet**

Griromelant a) [West VR: **Guiromelant**] — Guiromelant¹; e) **Griromelant** – heer van Orcani; f) geliefde en latere echtgenoot van Clariane; g) koestert wrok jegens Walewein – verliefd op Waleweins zuster Clariane – heeft de minnaar van Orgeliose gedood en haar negen maanden vastgehouden – vecht een tweekamp met Walewein, die door koning Artur op verzoek van Clariane voortijdig wordt beëindigd – trouwt met Clariane en gaat terug naar Orcani <Griromelande, Griromelants> *Perchevael J*: boek II, r. 40060, 40078, 40097, 40110, 40119, 40139, 40181, 40203, 40207, 40216, 40227, 40260, 40339, 40408, 40540, 40561, 40566, 40569, 40575, 40578, 40591, 40609, 40611, 40633, 40635, 40639, 40646, 40681, 40696, 40704, 40721, 40731, 40783.

Grisalus a) mogelijk [West PR: **Agusale**], toegenaamd: ‘le Desiré’ [Sommer II, p. 148, p. 16]²; e) **Grisalus** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur <Crifalus, Crisalus, Grisolant> *Merlijn*: r. 12519, 13835, 15003, 17930.

Grisandoles a) [West PR: **Grisandoles** alias **Avenable**]; b) dochter van [West PR: **Mathem**]; e) **Grisandoles** – schuilnaam van **Avengnable**; g) waaronder Avengnable zich voordoet als schildknaap en later ridder – wordt drossaard van de keizer van Rome – vangt de als ‘wilde man’ vermomde Merlijn, die aan de keizer haar ware identiteit onthult <Grisandelise, Grisandolese, Grisandolise> *Merlijn*: r. 26365a, 26443, 26542, 26567, 26574, 26600, 26616, 26617, 26626, 26633,

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_personnages_du_cycle_arthurien#Guiromelant

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/148>

26638, 26641, 26666, 26685, 26690, 26698, 26704, 26740, 26818, 26864, 26875, 27020, 27022, 27097.

Griselidis a) Griselda/Griseldis¹; d) exemplarisch geduldige vrouw – personage uit Boccaccio's *Decamerone*,² dag 10, verhaal 10³ – (opnieuw) in het Latijn bewerkt door Petrarca, welke redactie in het Middelnederlands vertaald werd als *Hystorie van Griseldis*⁴ en opgenomen werd in de bundel *Der vrouwen peerle*⁵; e) **Griselidis**; g) exemplarisch voorbeeld van 'reine liefde'; *Stijvevoort*: refr. 15, r. 33.

Grisolant zie **Grisalus**

Grivalien h) or. Rivelain, var. Grivelain — Crevillent⁶ in Murcia, Spanje;

i) **Grivalien** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3794.

Grixe zie **Griecsche**

Gryxsche zie **Griecsche**

Grixschen zie **Grieken, die**

[Groene Dale, die] i) **[die Gronen Dale]** – toenaam van **Gastolus vanden Gronen Dale** <Gronen Dale> *Mouwen*: r. 720.

Groene Gebergte, dat i) **dat Groene Gebergte** (or. la verde montaigne) – koninkrijk van de Groenen Ridder <Groene Gheberghte> *Valentijn ende Oursson*: cap. 15, 20.

Groenen Ridder, die e) **die Groenen Ridder** (or. le Chevalier Verd, seigneur de Tartarie) – koning van dat Groene Gheberghte en heer van Tartaryen; f) broer van de reus Faragus en Escleremonde; g) onoverwinbaar behalve door iemand die een koningszoon is en die nooit een vrouwenborst gezogen heeft – door Oursson overwonnen waarna hij zich tot het christendom bekeert – krijgt als doopnaam Pepijn – trouwe vriend en bondgenoot van Valentijn en Oursson – wordt samen met keizer Alexander van Grieken gevangen genomen nabij Cretophe door de Sarazijnse koning Brandesier – gekroond tot koning van Angorien – verraden door koning Hugo van Hongarijen en samen met Oursson in Jeruzalem gevangengenomen door koning Rabastum van Surien – dwingt koning Hugo in een tweekamp tot een bekentenis en laat de verrader nadat die aan zijn verwondingen overleden is netjes begraven in een abdij, waarvoor hij zeer geprezen wordt – volgt Oursson op als keizer van Grieken en als voogd van diens zonen <Groene

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Griselda_\(folklore\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Griselda_(folklore))

2. https://en.wikipedia.org/wiki/The_Decameron

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Summary_of_Decameron_tales#Tenth_day

4. http://www.dbnl.org/tekst/deba001nede01_01/deba001nede01_01_0012.php

5. http://www.dbnl.org/tekst/_vro002vrou02_01/

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Crevillent.kmz

Ridder> *Valentijn ende Oursson*: cap. 15-16, 19-29, 31-32, 37, 47, 50, 54, 56, 60, 63-64, 66, 69, 72-74.

Groeninghe h) het Groeningeveld, ten oosten van het middeleeuwse, maar inmiddels opgenomen in het huidige Kortrijk¹ in België, waar in 1302 de Guldensporenslag² plaatsvond; i) **Groeninghe** – waar Seghin vocht tegen de Vlamingen; *Saladijn*: r. 1022.

Groes-Assia zie **Asia 1**

Groet Alexander zie **Alexander die Grote**

Groet Bertanien zie **Bertaengie**

Groete Zee zie **Grote See, die 2**

Grohan van Persen a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: GROHAN(S) 3 DE VALONNI]; e) **Grohan van Persen** (or. Grohan de Perse) – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; g) sneuvelt te Ronchevale; *Galien Rethore*: cap. [54].

Groine Plettenere a) [West PR: Groing Poire Mele]; e) **Groine Plettenere** – heer in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22726.

Grommemare zie **Guimar**

Gronde zie **Geronde**

Grone Dale zie [Groene, Dale, die]

Groot Armeni(e)en zie [Ermenie] 1

Groot India zie **India 1**

Groot Indien zie **India 1**

Groot Judia zie **Groot India**

Groote Caire zie **Caire**

Groote Chaen zie [Grote Chaen, die]

Groote Karel zie **Karel die Grote**

Grooten Turck, den a) or. le grant Turcq – zie ook **die Turcken**; e) **den grooten Turck** – de sultan van Turckijen; g) aartsvijand van de grote soudaen van groot Caire <Turck, Turckx, Turk> *Meliadus*: cap. 8-11, 13-17.

[Grote Asia] zie **Asia 1**

Grote Assya zie **Asia 1**

Grote Berta(e)ngen zie **Bertaengie**

Grote Bertanien zie **Bertaengie**

Grote boeck vanden Grale l) or. “la grant estoire dou graal” (ed. Nitze, r. 3493) — de volledige geschiedenis van de Graal die Robert de Boron,³ werkzaam rond de overgang van de twaalfde naar de dertiende

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kortrijk.kmz

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Guldensporenslag>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Robert_de_Boron

eeuw, voor “Gautier de Mont Belyal” (Gautier de Montbéliard,¹ ‘in het harnas’ gestorven in 1212 in het Heilig Land tijdens de Vierde Kruistocht) in de epiloog van het ‘eerste boek’ *Joseph (d’Arimathie)* van (*le roman de l’Estoire dou Graal* beweert te zullen willen schrijven, waarin hij in drie afzonderlijke boeken leven en werken zou willen beschrijven van 1) Alain, de zoon van le Roi Pécheur Hebron (zie **Aleyn de Grote**), 2) Petrus (zie **Peter**), en 3) Moyses (zie **Moyses 3**), waarmee uiteindelijk een tetralogie zou zijn ontstaan – omstreeks of kort na 1260 vertaald door Jacob van M(a)erlant² als de *Historie vanden Grale* – aan het slot waarvan hij de literaire plannen van Robert de Boron nagenoeg woordelijk vertaalt en aanduidt als “dat grote boeck vanden grale” – zie ook **dat Grael** en **Historie vanden Grale**;
 m) **Grote boeck van den Grale** – “Mijn her robrecht van barioen/De in dat walsch screyff al dit doen/Vnde sonder rime al gader dichte” (r. 1560-1562) – “Desse redene vnde desse dinck/Hevet he al in viuen [lees: vieren] gedeelt/Vnde to enen boke al verheelt” (r. 1581-1583); *Graal & Merlijn*: r. 1587, 1591.

Grote Brandarus zie **Pandarus van Cicilie**

Grote Britanien zie **Bertaengie**

[**Grote India**] zie **India 1**

Grote Kan a) or. Carmen/le Grand Caraman — de Chan/Khan, Mongoolse titel³ van de soeverein heerser van een gebied in Klein-Azië ten noorden van het Taurusgebergte – zie ook [**die Grote Chaen**]; d) samen met de Egyptenaren werd de Chan de belangrijkste vijand van het koninkrijk Klein-Armenië in de 14e eeuw; e) **Grote Kan**; *Meluzine*: fol. Q2va.

[**Grote Chaen, die**] a) Mongoolse vorstentitel, mogelijk wordt bedoeld Djingiz Chan/Gengis Khan⁴ (ca. 1162-1227) – zie ook **Grote Kan**; d) in Europa bekend geworden door reisverslagen van Willem van Rubroek en ‘Marco Polo’; e) **die Groote Chaen** – heerser over Cathay; *Huge D*: r. 25.

Grote Karel zie **Karel die Grote**

Grote Karel zie **Karel van Parijs**

Grote Creoen zie **Creon**

Grote See, die 1 h) maximus Oceanus [*Imago mundi*: I, 32. Ethiopia]⁵ — bedoeld lijkt de zee die ook nog op middeleeuwse wereldkaarten⁶ de drie (bekende) werelddelen Afrika, Azië en Europa omringde – hetzelfde als **die Hete See** en **Oceanus**; i) **die Grote See** – zee ten westen van Affrica – zee ten noorden

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Gautier_de_Montb%C3%A9liard

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_van_Maerlant

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Khan_\(title\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Khan_(title))

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Genghis_Khan

5. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Early_world_maps

van Noortwegen – zee bij Endi c.q. Oost-Etyopen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1665, 1772; boek X, r. 507, 867; i) **die Grote Zee** – met vele wonderen – voorbij Noerweghen altijd koud en bevroren; *Troyen*: r. 29231, 29280, 29340.

Grote See, die 2 h) magnum mare [*Imago mundi*: I, 9. de .iiii. fluminibus]¹ — bedoeld is de Middellandse Zee – zie ook **die Grote See 1** – hetzelfde als **die Suutsee**; i) **die Grote See** – zee bij Alexandrie waar de Nilus in uitmondt; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 868; i) **die Groete Zee** – zee tussen Babilonie (d.i. Cairo) en Grieken; *Florimont*: r. 189; i) **die Grote See** – waar de Ghion c.q. Nylus in uitmondt bij Alexandrien; *Troyen*: r. 28367.

Grote Zee zie **Grote See, die 1**

Grueneuille i) **Grueneuille** – met Bleys gezagsgebied voor Gheraert in ruil voor Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 76.

Gubelij e) **Gubelij** – graaf, leenman van Robbracht van Meilaen <[.]ubelin> *Lorreinen Be*: r. 201, 270; e) **Guillij** – leenman van Robbrecht; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 107; e) **Gubelij** – graaf, leenman van Robbrecht van Meilaen; f) neef van Lucas van Naisel; g) verslagen door Rigaut bij Molheri, wat door Lucas wordt ontkend <Gubelin> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 13, 37; fragm. IV, r. 47, 70, 81, 91.

Guben i) **Guben** – Saraceense stad – verblijfplaats van Mahaut van Ysrahel; *Florigout*: r. 5272.

Gubewaert zie **[Gibewaert]**

Gude Joncfrouwe zie **Goede Joncfrouwe, die**

Gudyn zie **Godin**

Guedon zie **Gwedon**

Guel(1)oen zie **Guwelloen**

Guendisam h) [West PR: **Huidesanc**] – stad aan of bij de zee, gelegen in Groot-Brittannië – zeker niet Wissant in Pas-de-Calais, Frankrijk (zie **Wyssant**) – hetzelfde als **Viscant**; i) **Guendisam** – (in Brittannië) met kasteel van koning Badagamus; *Lantsloot*: r. 4877.

Guerende h) [Graesse: **Garrandia**]² — Guérande³ in Bretagne, Frankrijk; i) **Guerende** – oud bezit van de voorvaderen van Raymondijn in Bretaignien <Gurrende, Guerrende> *Meluzine*: fol. D6ra, F2ra, F5ra, F5vb, R4vb, S1ra-S1va, S3va, T1ra, V2vb, V5va, X4rb.

Gueri e) **Gherij**; *Ogier A-D*: r. 115; e) **Gueri**; g) verklaart zich bereid Ogier op te hangen <Gweri> *Ogyer*: r. 380, 414, 474.

Guericus zie **Euritus**

1. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Garrandia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Guérande.kmz

Guerin van Lothringen e) **Guerin van Lothringen** (or. Guerin de Lorraine) – hertog en leenman (van Carel de Grootte); g) gaat met Carel de Grootte als kruisvaarder naar Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Guerin van Tusse e) **Guerin van Tusse** (or. Garin de Cussés) – ridder uit Maine; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Guerleman zie **Gorleman**

Guerrende zie **Guerende**

Guerries zie **Gaheries**

Guet Dal zie **[Goet Dal]**

Guheries zie **Gaheries**

Guy van Bourgoignen e) **Guy van Bourgoignen** (or. Guy de Bourgogne) – hertog – deelnemer aan het toernooi dat Carel de Grootte te Parijs geeft op de laatste dag van april – door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14.

Guy van Laval a) or. Guy de Laval – mogelijk geënt op een historische Guy de Laval¹; e) **Guy van Laval**; g) trekt samen met Ponthus ten strijde tegen de ketters en de Saracenen in Spaenien; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 61.

Gui** zie **Gwi****

Guiborch a) [Moisan I, 1: GUIBO(U)R 3]; b) zuster van [Moisan I, 1: CHARLE(S) 10 MARTEL(S)] – echtgenote van koning [Moisan I, 2: ORRI 3 DE BAIVIER(E)] – moeder van [Moisan I, 1: CONGRÉS], [Moisan I, 1: MALAS(S)IS] en [Moisan I, 2: SENEHEUS]; e) **Guiborch** – koningin [van Baiviere]; f) moeder van Sornahaut; g) verliefd op Aubri – ontvoerd door de Saracenen – bevrijd door Aubri c.s. <Guiborgen> *Aubri*: r. 35, 45, 241.

Guideloen a) [Moisan I, 1: HUIDELON 3 LE BAIV(I)ER] – graaf en vazal van Charlemagne; e) **Gwideloen** – koning; *Ogier A-D*: r. 63; e) **Guideloen** – koning van Almanien – in r. 20130 abusievelijk koning van Ungerien genoemd, maar dat is van zijn broer Bovoën sonder Bart; f) broer van Naymes von Bavier en Bovoën sonder Bart – neef van Ogier; g) legeraanvoerder van Karel de Grote voor Rome – ontvangt van Karel de Grote land (Naymes gunt het zijn broer die nog geen leenman is van Karel de Grote) na de overwinning op Blanckard – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs <Gindeloen, Guideloen von Ungerien, Gwideloen, Gyndeloen, Wýdeloen, Wydeloen> *Ogyer*: r. 109, 128, 132, 179, 229, 348, 1158, 1192, 1246, 1255, 1284, 1289, 1398, 1482, 1606, 1630, 1756, 2204, 2692, 5478-5479, 9811, 10124, 10366, 11151, 11157, 13552, 13727, 14325, 14700, 14897, 20129.

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Guy_de_Laval_\(disambiguation\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Guy_de_Laval_(disambiguation))

Guido e) **Guido** – jonge Franse ridder aan het hof van de koning van Enghelant; g) vriend van heer Jan – wordt op voorspraak van heer Jan hertog van Cloucestre en echtgenoot van de Engelse koningsdochter Clarisse <Guydo> *Jan uut den Vergiere*: cap. 16-20.

[**Guyennois, Porte van**] zie [**Porte van Guyennois**]

Guigo h) or. Guigo/Canigou — de berg Mont Canigou¹ (of Mont Perdu) in Roussillon, Frankrijk; i) **Guigo** – gebergte, waar Palestine naartoe verbannen wordt door haar moeder en waar zij de schat van haar vader moet bewaken; *Meluzine*: fol. A6ra.

Guylke zie **Gulke**

Guillem die Wise e) **Guillem die Wise** (or. Guillaume du Saiges) – ridder uit Maine; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Guillijn zie **Gubelijn**

Guimande a) [Moisan I, 1; GU(I)MARDE]; e) **Guimande** (or. Guymande) – Saraceense prinses – vrouwe van Montsureyn; f) dochter van de Sarazijnse koning Marchille – nicht van de koningen Batran, Belligant, Corsuble en Pinaert; g) wordt verliefd op Galien, die haar kasteel Montsureyn inneemt – laat zich dopen met behoud van haar naam, huwt met Galien Rethore en kiest de kant van de Fransen tegen haar vader en oom <Guymande, Guimanden> *Galien Rethore*: cap. [36]-[40], [42]-[43], [45]-[47], [52], [57]-[59], [66]-[67].

Guimar a) [Moisan I, 1: GUIMER 7]; b) vader van [Moisan I, 1: BEATRIS 9] – grootvader van [Moisan I, 1: BAUDOUYN 4]; e) **Grommemare** – slotvoogd te Sint Omaers; f) pleegvader van Ogier die Danois; *Ogier A-D*: r. 76; e) **Guimar** – slotvoogd van Sant Omer, ook wel (abusievelijk [?]) van Sant Amand; f) vader van de dochter bij wie Ogier zijn zoon Baldewin verwekt; g) bij wie de jonge Ogier als gijzelaar van Karel de Grote verblijft; *Ogyer*: r. 599.

Guynaert e) **Guynaert** (or. Wirnardus); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf; *Turpijn*: V, r. 40.

Guinas de Bloy zie **Gwinas van Blois**

Guiomar e) **Guiomar** (or. Guiomar) – rover; g) één van de twaalf straatrovers die Baroquel, Loys en Sibilla overvallen – verwijst hen, nadat hij verslagen is, naar een kluizenaar, die Sibilla's oom blijkt te zijn; *Sibilla*: r. 712, 720.

Guiomer zie **Gwinemar**

Guyon 1 a) or. Guyon; b) broer van Claude de Syon; e) **Guyon**; f) broer van Glaude en Clarenbout – neef van Gweryn van Valbruyant; g) door Godefroy metten Grooten Tande verslagen en samen met zijn broers voor het kasteel van zijn neef opgehangen <Guion, Guyons> *Meluzine*: fol. P3vb-P4rb, P5vb.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Canigo.kmz

Guion 2 e) Guion (or. Guy, marechal de France) – maarschalk; g) aan wie koning Pepijn van Vrancrijk de stad in Morenmarsen geeft die hij veroverde op de Sarazijnse koning Lampatris; *Valentijn ende Oursson*: cap. 16.

Guyon van Lusignen e) Guyon van Lusignen (or. Guion d'Armanie/Guyon d'Arménie) – koning van Armenien; f) derde zoon van Meluzine en Raymondin – broer van Urian, Edon, Anthonis, Reynout, Godefroy metten Grooten Tande, Froymont, Raymont, Diederic en Horrible – echtgenoot van Florie; g) met scheve ogen – door de koning van Cypers tot ridder geslagen – versloeg koning Brandimont van Tharsen – door de koning van Armenien benoemd tot zijn opvolger – bevocht met zijn broers Urian en Godefroy de Saracenen <Gynon, Guion, Guyons, Gwyon, Gwyons> *Meluzine*: fol. A2va, F6vb, G1rb, G1va, G2ra, G2rb, G3vb, G4rb, G5va, H1vb, H2vb, H3ra, H3vb, H6vb, I1va, I4ra, I4vb, I5vb, I6va, K1ra-K2vb, K3rb-K4ra, K4vb, K5rb, K5va, K6ra, K6rb, L1va, L2va-L3va, L4ra, L4rb, L5rb, M1rb, Q2va-Q3ra, Q4rb-Q5rb, Q5vb, Q6ra, R1ra, R2ra, R2va, R4rb, R5va, R6va, R6vb, S1ra, Y1ra, Y3vb, Y6ra, Z1vb.

Guyon van Mirabel zie **Gyon van Mirebel**

Guionet zie **Gwinemar**

[Gulden Hooft, dat] j) or. Chief d'Oire – hetzelfde als **Chiefdore** en **Cifdore**; k) 't **Gulden Hooft** – wonderbaarlijk kasteel van de keizerlijke familie (in Constantinopel [?]) – woonplaats van Melioer; *Partinoples*: p. 2, 7, 8, 15, 41, 50.

Gulden Vlies, dat j) het Gulden Vlies,¹ de gouden vacht van een gevleugelde ram waarop Phrixus en Helle naar Colchis zijn gevlucht (zie **Affrixus** en **Helles**) – veroverd door Jason (en de Argonauten); k) **Gulden Vlies** – waarvoor Jason naar het eiland Colcos reisde om het te bemachtigen <tVlies> *Hercules*: Proloog, cap. [14]; k) **dat Guldin Vlies** – de gouden vacht van een schaap, dat de godin Juno naar Affrixus en Helles zond om te vluchten – met Medea's hulp door Jason van Mirmidonien bemachtigd <Gulden Vliese, Guldin Vlies, tGuldin Vlies> *Jason*: fol. 2v, 55v, 57r, 68v, 69v, 71r-71v, 72v, 77v, 85v, 86v, 87v, 90r, 92v, 93v, 95v, 97v, 99r, 102r-103r, 107v, 110v, 128r-128v, 139r, 145r, 153r; k) **dat Guldene Vlies** – door Jason van Colchas gehaald <Guldene Vlues> *Merlijn*: r. 23551; o) **dat Gulden Vlies** – door Jason te Colcos bemachtigd <Gulden Vlies> *Minnen loep*: boek I, r. [568], 596, 669, 702, 1338, 2137; k) **dat Gulden Vlies** – de (rood)gouden vacht van een ram – geholpen door Medea's toverkunst door Jason veroverd, wat hem veel ellende bracht <Gulden Vluy> *Troyen*: r. 19, 726, 846, 4885, 5036, 25834, 29257; k) **dat Gulden Vlies** – veroverd door Jason; *Urbaen*: cap. [7].

Guldene Vlies zie **Gulden Vlies, dat**

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Goldenes_Vlies

Guldene Vlues zie **Gulden Vlies, dat**

Guldin Vlies zie **Gulden Vlies, dat**

Gulge zie **Gulke**

Gulke h) [Graesse: **Juliacum**]¹ — het hertogdom Gulik² in het dal van de rivier de Rur/Roer³ in Nordrhein-Westfalen in het westen van Duitsland met als hoofdstad Jülich⁴; i) **Gulke** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1926; i) **Gulge** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 1919; i) **lant van Gylke** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14.

Gulseheit 1 a) Gulzigheid, allegorie⁵; e) **Gulseheit** – burchtvrouwe bij de hel; *Alexanders geesten*: boek X, r. 61.

Gulseheit 2 a) Gulzigheid, allegorie⁶; e) **Gulseheit** <Gulsechede> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 299.

Gunbaut e) **Gunbaut** (or. Gonbaus) – roofridder en verspieder; g) één van de twaalf rovers die verkleed als monniken Aiol overvallen <Gumbaut> *Aiol*: r. 207, 220, 222.

Gundelaff zie **Goudebuef die Vriese**

Gundel(h)uff zie **Goudebuef die Vriese**

Guntheer a) or. Gunther – Bourgondische koning, geënt op de historische Bourgondische koning Gundahar⁷ († ca. 436); e) **Guntheer** – koning; f) broer van Crimelt en van Geernoet en Ghiseleer – zwager van Zegevrijt; g) door Crimelt beschuldigd van betrokkenheid bij de dood van Zegevrijt; *Nevelingen*: r. 3, 61, 86, 100, 104.

Gurre(h)es zie **Gaheries**

Gurrende zie **Guerende**

Guten zie **Goten 1**

Guwa[...]e**** e) **Guwa[...]**e**** – Saraceen [?]; g) gedood [?] door Ogier die Danois; *Ogier H*: r. 19.

Guweles zie **Guweloen 1**

Guwelles zie **Guwels**

Guwelloen a) [Moisan I, 1: GANEL(L)ON] – in de wereld van het Oudfranse chanson de Geste is er sprake van één Ganelon, de exemplarische verrader, maar dat lijkt

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Juliacum>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hertogdom_Gulik

3. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Roer_\(rivier\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Roer_(rivier))

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jülich.kmz

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Gundahar>

niet te gelden voor de Guwel(l)oen in de Middelnederlandse Karelepiek, waar de naam op meer dan één verrader slaat – zie ook **Gaveloen**, **Gaveron**, **Gelloen**, **Guwel(l)oen** en **Guwels**; b) kleinzoon van Doon de Maience – zoon van Grifon d’Autefeulle en Fauqueite – getrouwd met een zus van Karel de Grote (Berte/Gile), de weduwe van Milon d’Aiglent en moeder van Roland; d) verrader van Karels leger te Roncesvalles; e) **Gouwelon** – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; f) verwant van Berangier – neef van Pinabel; g) exemplarische verrader van de Kerstenen op de Ronchevale – verraadt Roelant en de achterhoede bij de Sarazijnse koning Marchille – weerhoudt koning Kaerle ervan Roelant te hulp te komen – doorzien door Galien Rethore – gevangengenomen na de vondst van de doden op de berg Ronchevale en gespeelde rouw – tevergeefs vrijgepleit door Pinabel en gevierendeeld <Gouloen, Goulon, Gouwelloen, Gouweloen, Gouweloens, Gouwelon, Gouwelons, Gouwilon, Guweloen, Gouweloin, Guwelon> *Galien Rethore*: cap. [1], [16], [19]-[23], [31], [35]-[36], [41], [57], [59]; e) **Gwelloen** – raadsman van koning Lodewijc; g) verrader – stookt samen met Macharijs Lodewijc op tot de schaakpartij op leven en dood met Adelaert – beweert ten onrechte dat Amerijn plannen maakt om zijn vader Reynout te wreken; *Heemskinderen*: p. 44, 46-48, 197, 198; e) **Guwelloen** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) afgunstig op de Eggermont-clan – raadt steeds aan om leden van de Eggermont-clan níet te helpen en wijst hun vriendschappelijke uitnodigingen af; *Malegijs*: p. 18, 20, 23, 24, 86-88, 114, 121, 319, 329; e) **Guweloen**; f) vader van Guwels – verwant van Macharijs von der Losane en Belsiss von Montisclaer; g) verraadde ooit Roelande <Gerweloen, Guwelon, Guwelone> *Ogyer*: r. 5091, 5256, 6140, 6144, 6356, 6690, 6697, 9823; e) **Gavelon** – samen met Hardrich raadsman van Ludwigh – raadsman van Karle; f) neef van Galeran von Bea[u]care; g) verrader <Gavelone, Gavelonen, Gawelone> *Reinolt von Montelban*: r. 1504, 1506, 1529, 1600, 1635, 1772, 1805, 12238, 14614, 14640, 14677, 14673, 14690, 14703; e) **Guwelloen** – ridder, in dienst van Karel de Grote; g) draagt een baard – verrader van de achterhoede van Karel de Grotes leger te Roncevale <Guelloen, Gueloen> *Roelant*: r. 5, 1104, 1106, 1143, 1145, 1434; e) **Guwelloen** – hertog, ridder, in dienst van Karel de Grote – natuurlijke vader van de Saracenen Marcelijs en Baligant – vader van Hugo, Henrick en Erena – zwager van Karel de Grote; g) door zijn verraad aan de Saracenen wordt de voorhoede onder leiding van Roelant te Roncevale verslagen – gevangen en terechtgesteld wegens zijn verraad <Guweloen, Guwelloene, Guwelloens> *Roelant* [VbA proza]: r. P4, P12, P21, P24, P53, P78, P123, P128, P132, P137, P140, P143, P150, P151, P153, P158, P160, P163, P167, P176, P182, P186, P214, P224, P234, P242, P253, P259, P270, P281, P289, P317, P327, P345, P409, P410, P519, P665, P706, P707, P711, P738, P746, P757, P758, P760, P802, P807, P811, P835, P844, P850,

P853, P856, P865, P896, P921, P930, P1157, P1161, P1164; e) **Gaweloen** (or. Ganalonus); g) raadsman en aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – verrader – gevierendeeld <Gauloen, Gauloene, Guweloen, Guweloens> *Turpijn*: V, r. 41; X, r. 1, 10, 13-15, 20, 21, 25, 29; XI r. 63, 65; XIII r. 20, 22, 24.

Guweloen 1 a) or. Ganelon – mogelijk dezelfde als **Guwelloen**; e) **Guweloen** – ridder, hertog; f) oom van Ghibrecht; g) slecht karakter, dwerg – verraadt Huge van Bordeus – overvallen door rovers onder leiding van Grimuwaert <Guweloene, Guweloens, Guweles> *Huge M*: r. 9, 29, 41, 65, 84, 95, 99, 102, 107, 118, 216, 238, 267, 284, 309, 316, 376, 383, 394, 400, 403, 598.

Guweloen 2 a) mogelijk dezelfde als **Gaveloen** en **Guwelloen**, maar hier een positief personage; e) **Guweloen** – “tvrome diet”; g) naar Aragoen gezonden; *Ogier E-G*: r. 95.

Guweloen zie **Guwelloen**

Guwelon zie **Guwelloen**

Guwels e) **Guwels** (or. Guenles) – hertog; f) zoon van Guweloen; g) verrader – met Berengier, Macharijs en Herdreit behorend tot de groep samenzweerders rond Charloet tegen Ogiers zoon Baldewin – in Parijs gedood door Ogier <Grawels, Guwelles, Guwelsen> *Ogyer*: r. 5090, 5105, 5870, 5959, 6147, 6157, 6158, 6165, 6276, 6281, 6602.

Guwijdt zie **Gwijde van Austoen**

Guwijner e) **Guwijner** – ridder – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) kiest in het conflict Karel-Hughe partij voor Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 79.

Guwijt zie **Gwijde van Austoen**

Gwedon e) **Gwedon** (or. Gardon) – reus in Guerende; f) moordenaar van Henric van Leon; g) huisde in het kasteel Momiret en terroriseerde het land van Guerende – in een gevecht door Godefroy metten Groten Tande overwonnen en gedood – zijn afgeslagen hoofd gaat als trofee door heel het land tot aan de Poerten van Guyennois, waar het op palen wordt gestoken <Gwedo, Guedon> *Meluzine*: fol. S1rb-S1vb, S4vb, S6vb, V2vb.

Gwelloen a) mogelijk dezelfde als **Guwelloen**; e) **Gwelloen** – hertog; g) verrader – handlanger van Pepijn; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 338, 362.

Gwelloen zie **Guwelloen**

Gwenrecke zie **Gwerriet van Lambele**

Gweri zie **Gueri**

Gweryn van Valbruyant e) **Gweryn van Valbruyant** (or. Guerin de Valbruiant); f) neef van Glaude, Guyon en Clarenbout – oom van Geraerd <Gherijn van Valbruyant, Gwerin, Gherin> *Meluzine*: fol. P5vb, P6rb, Q1ra-Q1vb.

Gwerr(i)es zie **Gaheries**

Gwerriet van Lambele a) [West PR: Guivret 1], toegenaamd: ‘de Lambale’;

e) **Gwerriet van Lambele** – Tafelronde-ridder [?] in dienst van koning

Bohort van Gaunes en van koning Artur; g) bode van koning Bohort
<Gwinrecke, Winemers> *Merlijn*: r. 18521, 24553, 28917.

Gwi** zie **Gui****

Gwyd a) correspondeert met (or.) Gui de Bourgogne [?] – mogelijk dezelfde als **Gwide van Borgoengien**; e) **Gwyd** – Franse held in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 18.

Gwide van Borgoengien a) [Moisan I, 1: GUI(S) 98 DE BORGOIGNE] – graaf – mogelijk dezelfde als **Gwyd**; b) echtgenoot van [Moisan I, 1: FLORIPAS 2]; d) leenman van Karel de Grote; e) **Gwide van Borgoengien** – ridder, heer van Borgoengien – leenman van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen; *Madelgij*: fragm. XIV, r. 401, 434.

Gwide zie **Gwioen van Almaengien**

Gwidekijn a) [A-Z 6: Widukind]¹ [Moisan I, 1: GUTECLIN 1] — Widukind/Wittekind, een literaire vervorming van de historische Widukind² († na 785) – dezelfde als **Blanckard**; c) Saksische edelman; d) leider van de Saksische opstanden tegen Karel de Grote in 778 (772-785) – in 785 tot het Christendom gedwongen; e) **Gwidekijn** – heidense koning van de Saksen; f) broer van Fledric – vader van Gwineman; g) belegerd door van Karel Grote om zijn heidense geloof – wacht met zijn zoon en een leger in Bacham; *Gwidekijn*: r. 171, 178, 196; e) **Wytgin** – hertog van Sassen, Westvalen en Brunswich; g) verzet zich tegen Karll Meynets koningschap in Duitsland – overwonnen door Karll Meynet <Weitgine, Witgin, Wygin, Wytgins> *Karl Meinet*: r. A294, 63; A295, 8, 29; A298, 62; A303, 10, 20, 49, 55, 60, 62; A304, 5, 12, 21, 37, 39, 61; A305, 11, 18, 27, 28, 40.

Gwideloen zie **Guideloen**

Gwido zie **Gwijde avn Austoen**

Gwijde e) **Gwijde** – ridder; f) (tweede) zoon van Seghebalt van Grymmerstoel – broer van Diederick; g) gedood bij de tweede veldslag om Austoen <Gwijdt> *Buevijn*: fol. A5v, G3v, G4r.

Gwijde zie **Gwijde van Austoen**

Gwijde van Austoen a) [Moisan I, 1: GUI 118 DE HAUMTONE] – graaf; b) vader van [Moisan I, 1: BOEFS 26 DE HANTON(N)E]; e) **Gwijde van Austoen** – graaf; f) vader van Buevijn van Austoen – echtgenoot van de gravin van Austoen – broer van de koning van Scotlant, van de koning van Yerlant en van bisschop Fermijn; g) op hoge leeftijd getrouwd met de zuster van koning Ritsaert van Yngelant om een nakomeling te verwekken – later in opdracht van zijn eigen vrouw vermoord (in de rug doorstoken) door Doyoen van Mayanson <Guwijdt>

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0082.php#a081

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Widukind_%28Sachsen%29

Guwijts, Gwido, Gwijden, Gwijdt, Gwijds, Gwydo > *Buevijn*: fol. A3r, A3v, B1r, F2v-F3v, F5v, H2v, H3v, M1v.

Gwijdt zie **Gwijde**

Gwijdt zie **Gwijde van Austoen**

Gwinadan a) correspondeert met [West PR: **Jesmeladant** (or **Iesmeladant**)] – door Sommer beschouwd als een corruptie van ‘Aladan li Crespes’ [Sommer VIII, p. 51, n. 2],¹ d.i. [West PR: **Amadant**], toegenaamd: ‘de le Crespe’; e) **Gwinadan** – Tafelronde-ridder; g) 22e van de 42 met name genoemde strijders tegen de Giganten; *Merlijn*: r. 17922.

Gwinas van Blois a) [West PR: **Guina(n)s**], toegenaamd: ‘li Blois’; e) **Gwinas van Blois** – Tafelronde-ridder <Guinas de Bloy, Gwinans, Gwinase, Gwinnan> *Merlijn*: r. 12475, 13793, 14344, 14513, 14993, 17914, 18518.

Gwyndelon e) **Gwyndelon**; f) zoon van Gryffoen; g) bondgenoot van de verrader Doyoen van Mayanson; *Buevijn*: fol. B5r.

[**Gwineban**] zie **Gwinebant 2**

Gwinebant 1 a) [West PR: **Guinebaut 1**], toegenaamd: ‘li Clers’; b) broer van [West PR: **Ban**], koning van Benoïc en [West PR: **Bo(h)ort 1**], koning van Gaunes; e) **Gwinebant** – cleric; f) broer van koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes; g) leert allerlei kunsten van Merlijn – raakt in het Wout sonder Keren in de ban van de Vrouwe van den Woude sonder Keren – moet voor altijd dansen en schaak spelen totdat hij afgelost wordt door de beste ridder ter wereld, tevens koningskind (d.i. Lancelot van Lac) <Gwinebande> *Merlijn*: r. 12778, 12841, 12855, 12925, 15393, 24033, 24210a, 24287, 24295, 24319, 24328, 24345, 24347, 24357, 24391, 24396, 24402, 24719.

Gwinebant 2 a) [West PR: **Guinebaut 2**] [?] – Saksische koning – zie ook **Gwinebant 3**; e) **Gwinebant** – heidense koning – één van de Sennen; g) bij Logres verslagen door de ‘vijf neven’ van koning Artur – gedood door Galescins <Gwinebande, Gwinebanden, Gwinebannes, Gwinebante> *Merlijn*: r. 16601, 16761, 16770, 16779, 16787, 16804, 16994, 16999, 17028, 17084, 17090, 17104, 17129.

Gwinebant 3 a) [West PR: **Guinemant**] [?] – Saksische koning – zie ook **Gwinebant 2**; e) **Gwinebant** – ridder, één van de Sennen; g) bij Logres gedood door Garies <Gwinebanden> *Merlijn*: r. 20536.

Gwinebant zie **Giromelant**

Gwinemaer zie **Gwinemar**

Gwineman e) **Gwineman** – Saksische strijder; f) zoon van Gwidekijn – neef van Fledric; g) met zijn vader gelegerd in Bacham; *Gwidekijn*: r. 197.

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/50>

Gwinemar a) [West PR: *Guiomar*]; b) jongere broer van [West PR: *Sadoine*] – neef van [West PR: *Leodegan(t)*], koning van Carmelide – neef van [West PR: *Genievre 1*] – neef van [West PR: *Synados 1*] – minnaar van [West PR: *Morgain*], toegenaamd: ‘le Fay’; e) **Gwinemar** – Tafelronde-ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; f) jongere broer van Sydonies – neef van koningin Jenover – verwant van koning Leodegan van Carmelide – minnaar van Morgeine; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide – vergezelt koningin Jenover naar koning Arturs hof – verliefd op Morgeine, maar dwarsgezeten door koningin Jenover <Guiomer, Guionet, Gwinemaer, Gwinemaren, Gwinemor> *Merlijn*: r. 22456, 22704, 23353, 23464, 23938, 23969, 24078, 27992, 28120, 28482, 28917, 29863, 29906, 33896.

Gwineot a) [Moisan I, 1: *GUINEHOT 1*]; d) boodschapper van Macaire; e) **Gwineot** alias **die Lombart** – geboren in Lombardije – ridder in dienst van de Bourgondische hertog Makaris; g) bode – verslagen door Hellewijn; *Aiol*: r. 446.

Gwinerei e) **Gwinerei** – Frans ridder; g) gedood door hertog Makaris; *Aiol*: r. 487, 492.

Gwinnan zie **Gwinas van Blois**

Gwinreck zie **Gwerriet van Lambele**

Gwyoen e) **Gwyoen**; f) oudste zoon van koning Ansays – broer van Geraerd; g) legeraanvoerder in dienst van Malaert – strijdt mee tegen Constantinopel om keizer Oursares te straffen; *Loybier I*: r. 544.

Gwioen van Almaengien e) **Gwioen van Almaengien**; g) verrader – beraamt met de bisschoppen van Cuelne, Mens en Trier een samenzwering tegen Lodewike – belegert Andernaken <Gwide> *Wybeert*: fol. 1rb, 11; 2va, 18.

[Gwion] a) [West PR: *Guivrez 3*]; e) **[Gwion]**; g) legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret <Gwione> *Lanceloet*: boek IV, r. 10989.

Gwyon zie **Guyon van Lusignen**

H

[laatste update H: 17-04-2024]¹

Ha** zie **A****

He** zie **E****

Hi** zie **I****

Hy** zie **Y****

Ho** zie **O****

Hu** zie **U****

Habigant a) [Moisan I, 1: AUBIGANT] – heidense koning van Vauclère in Saksen; b) echtgenoot van Héliissent – vader van Flandrine; e) **Habigant** – Saraceense koning [?]; g) bedrogen door Elegast, Fierabras en Myle – bespot als vogelaar – later door hen in zijn kamp overvallen en geplunderd <Habigante> *Fierabras*: r. 70, 141, 145.

Haden van Stampes zie [Haten van Stampes]

Haenffrait a) [Moisan I, 2: RAINFROI(S) 1, var. HAINF(F)ROI]; b) bastaardzoon van koning [Moisan I, 2: PEPIN(S) 1] “le Bref”, verwekt bij [Moisan I, 1: Aliste 3] “la Serve”, dochter van de valse min [Moisan I, 1: MARGISTE] van [Moisan I, 1: BERTE, BERT(H)AIN 1] “au grand Piés” – broer van [Moisan I, 1: HEUDRI(S) 2] – halfbroer van [Moisan I, 1: CHARLE(S) 1] alias Karel de Grote; e) **Haenffrait** – akkerbouwer, uit Balduch; f) zoon van koning Pippyn – jongere broer van Hoderich; g) voedt met zijn broer de jonge Karll op – verliest de machtsstrijd met Karll Meynet – vlucht met Hoderich naar de burcht Monregart – opgehangen <Haenffrade, Haenffraid, Haenffraide, Haenffraits, Haenfrait, Haenfrayd, Haffrait, Hanffraid, Hanffraide, Hanffrait, Hanffrode> *Karl Meinet*: r. A1, 31; A3, 41, 51; A4, 19, 35, 62; A5, 18, 33, 62; A6, 5, 29; A7, 6; A8, 7, 31, 49; A9, 22; A11, 11, 60; A12, 58; A13, 20, 29, 38, 51; A14, 16; A16, 1, 17, 45, 62; A18, 57, 63; A19, 13, 60; A21, 2, A23, 47; A24, 2; A29, 22; A31, 53; A109, 21; A112, 11, 34, 60; A113, 36; A114, 2; A115, 1, 30; A121, 8; A123, 56; A125, 23, 33, 38, 59; A126, 54; A127, 20, 34, 66; A128, 62; A129, 1, 63; A130, 13; A224, 24, 39; A239, 47; e) **Hanefroy** (or. Hauffroy) – koningszoon; f) zoon van koning Pepijn van Vranckrijck bij een dochter van een oude verraadster – oudere broer van Hendrick – (half)broer van Engletijne en Carolus alias Carel de

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

Groote – oom van Florens en Garnier; g) exemplarische verrader – tracht Valentijn en Oursson te doden – verraadt zijn vader koning Pepijn van Vranckrijck met de Twaelf Genooten van Vranckrijck aan koning Brandesier in ruil voor een huwelijk met diens dochter Galasie – door Galasie in opdracht van haar vader in de kerker van het Casteel Fort opgesloten – treitert met Hendrick hun oude vader, koning Pepijn, dood en laten koningin Barthem door haar jonkvrouw (in bed) doden; *Valentijn ende Oursson*: cap. 1, 11, 13-14, 16-19, 21, 33-34, 48-51, 54, 56, 64-65, [68].

Haerdreit zie **Hardreit**

Haerdrijt zie **Hardreit**

Haerle h) Aarle (Rixtel) [?] ¹ in Noord-Brabant; i) **Haerle** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 618.

Haer Neet zie **Hatenet**

Haersint a) de wolvin Hersent / Hersinde ² – vrijwel zeker (ook) bedoeld als sprekende naam: aars + wenden = die met haar kont draait [?] (W.Gs Hellinga) maar aars + wind lijkt ook mogelijk – zal wel in verband staan met haar soortnaam ‘lupa’ (wolvin), het gebruikelijke Latijnse woord voor ‘hoer’ (om de materiële onverzadigbaarheid van deze beroepsgroep aan te duiden); b) echtgenote van de wolf Ysengrimus – geen tante van Reynaert al wordt zij zo door de vos aangesproken; d) in de (Latijnse) *Ysengrimus* door Reynaert verkracht, welke gebeurtenis doorklinkt in het begin van *Vanden vos Reynaerde*; e) **Haersint** – wolvin; f) echtgenote van Ysengrijn; g) verminkt om Reynaert aan ‘schoenen’ te helpen <Arsenden, Erswinden, Erswine, Erswinen, Haersenden, Harsenden, Harsinden, Hersenden, Hersuinden, Hersuint, Yswenden> *Reynaert A en F*: r. 242, 1651, 1977, 2123, 2861, 2892, 2913, 2930, 3414; e) **Eerswijnde** – wolvin; f) echtgenote van Ysegrym – moeder van Ydelbalch en Nymmer Sat – tante van Reynaert 1; g) ‘verleid’ door Reynaert, tot ergernis van de steeds weer bedrogen Ysegrym – van haar vel / poten worden twee schoenen (ook twee van Ysegrym) voor Reynaert gemaakt – aanwezig tijdens de verlenging van de hofdag, klaagt Reynaert ook aan <Eerswijn, Eerswyne, Erswynde, Serswijn> *Reynaert Prz*: r. 1201, 2109, 2122a, 2132, 2144, 2156, 2525, 4987, 5024, 5815, 6091; e) **Eerswijn** – wolvin; f) echtgenote van Ysegrim – moeder van Ydenbalch en Selden Sat – tante van Reynaert 1; g) verder als boven <Eerswijnde, Eerswijnden, Eerswind, Eerswinde, Eerszwijnde, Ersswijn, Erswijnde> *Reynaerts Hst*: r. 246, 1666, [2857], 2886, 2905, 2922, 3424, 6405, 6446, 7328, 7615.

Haestinc e) **Hastinc** (or. Hastinc) – genoemd naar de lans (or. (h)aste) waarmee zijn vader hem uit zee viste kort na zijn geboorte op een schip samen met zijn

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aarle_Rixtel.kmz

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

‘kindermeisje’ door de storm overboord gevallen was; f) zoon van Yoen en Helene – broer van Ysaude <Haestinc> *Lorreinen O*: r. 2083, 2151; e) [Haestinc]; f) zoon van Yoen en Helene – broer van Ysaude; g) na zijn vaders vertrek heer van Siten <Haestinge> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 111.

[Haetneet] zie Hatenet

Haetscap a) or. Haine, lett. ‘haat’ / ‘nijd’, allegorie¹; k) **Hatie** – één van de tien afbeeldingen op de muur van de vergier; *Vl. Rose*: fragm. Ab 1, r. 295; e) **Haetscap**; *Vl. Rose*: fragm. Al, r. 297.

Haetsepa(e)rt zie Aetsepaert

Haetsepert zie Aetsepaert

Haffrait zie Haenffrait

Hage, Hermitage vander zie **Hermitage vander Hage, die**

[**Hagedochte**] h) lett. ‘spelonk’ – hetzelfde als **Lac 1**; i) **Hagedochte** – toenaam van **Lantsloot vander Hagedochte** en jonkvrouw **Ymeine**; *Lantsloot*: r. 3647, 3902, 4000, 4377, 4808, 4880, 5422, 5682, 5716, 5732; i) **Hagedoht** – toenaam van **Lancelott von der Hagedoht**; *Ogyer*: r. 5.

Hagelos a) deze naam kan taalkundig niet teruggaan op een bestaande Arabische naam of titel, maar kan wel begrepen worden als een ‘Franse’ naam: Hage + het verkleinwoord ‘los’; e) **Hagelos** – Saraceense sultan; g) belegert Rome – vermoord door Johan; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1885, 2117.

[**Hagen**] a) Hagen²; e) [**Hagen**] – leenman van koning Guntheer; g) door Crimelt beschuldigd van de dood van Zegevrijt – in wiens aanwezigheid de wonden van de dode Zegevrijt opnieuw gaan bloeden <Hagene> *Nevelingen*: r. 87, 97, 104.

Hagedochte zie [**Hagedochte**]

Hagedochte, Joncfrou vander zie [**Joncfrouwe vander Hagedochte, die**]

Haghen h) (’s-)Princenhage [?] ³ – destijds ten westen van Breda, in Noord-Brabant, inmiddels opgeslokt binnen de stadsgrenzen; i) **Haghen** – toenaam van **Aert Haghen**; *Denensage*: r. 360, 370, 389, 394.

Haye zie **Aye**

Haymi(j)n zie **Aymijn van Dordoene**

Hayne h) [Graesse: **Ania fluvius**, var. **Haina**] ⁴ — de rivier de Hene / Haine, ⁵ die ontspringt nabij Anderlues ⁶ (ten westen van Charleroi) en die bij Condé-sur-l’Escaut ⁷

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Hagen_von_Tronje

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Princenhage.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Ania-fluvius>

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Haine>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Anderlues.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Conde_sur_l'Escaut.kmz

uitmondt in de Schelde – naamgeefster van Hainaut / Henegouwen,¹ – met daaraan gelegen het legerkamp Carus-Locus; i) **Hayne** – rivier, waarbij het kasteel Cariloci ligt; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Haiwidis a) or. Hanwidus, de legendarische ‘dux’ van Fanum-Martis – twee keer om onduidelijke redenen Iennyn genoemd; e) **Haiwidis** alias **Iennyn** – hertog van Fanumartis – strijdt met Ariopatras tegen Julius Cesar – wordt door Cesar als enige van Fanumartis niet in genade aangenomen, maar onthoofd op het ‘stats danshuis’ <Haywidis> *Caesar Prz*: fol. 46r-47r, 49v, 55v-56v, 57v-58r.

Haywits Berch h) or. Mons Hanwidi, de grafheuvel van Hanwidus (zie **Haiwidis**) in Fanum-Martis (zie **Marsenkerck**), gelegen op de plaats waar hij in het stadstheater terechtgesteld werd; i) **Haywits Berch** – zogenoemd omdat hertog Haiwidis daar begraven werd; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Haken zie **Aken**

Haco zie **Haten 2**

Halena zie **Helena 1**

Hales zie **Cales**

Halesus a) Halaesus²; e) [**Halesus**] – koning [?]; f) neef van Aghamennon; g) haat de Trojanen – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Pallant <Halesuse, Haseluse, Kalesus> *Troyen*: r. 37614, 38903, 38948, 38952, 38957, 38961, 38983; fragm. E I (Willems), fol. 1, r. 19; e) **Halesus**; f) neef / verwant van Agamenon; g) idem als boven <Helasus> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 153rb, 153va.

Haltecler zie **Hautecleir**

Halverstat h) [Graesse: **Halberstadium**]³ — Halberstadt⁴ aan de rivieren de Holtemme⁵ en de Goldbach⁶ in Saksen-Anhalt in het noorden van Duitsland; i) **Halverstat** – bisdom; *Karl Meinet*: r. A312, 42.

Hamburch h) [Graesse: **Hamburgum**]⁷ — Hamburg,⁸ havenstad en regio aan de rivier de Elbe⁹ in het noorden van Duitsland – ten tijde van Karel de Grote tot een bisschopsstad gemaakt; i) **Hamburch** – bisdom van Eridagus; *Karl Meinet*: r. A312, 28.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Henegouwen

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Halaesus>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Halberstadium>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Halberstadt.kmz

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Holtemme>

6. https://de.wikipedia.org/wiki/Goldbach_%28Bode%29

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Hamburgum>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hamburg.kmz

9. <https://de.wikipedia.org/wiki/Elbe>

Hamtone h) [Graesse: **Hamptonia**] ¹ [Moisan I, 1: HAMTON(N)E] — Southampton ² in Hampshire, ³ Engeland; i) **Hamtone** – land van herkomst van Boeve – onder heerschappij van Dous van Magenchen; *Boeve*: r. 28, 39, 49; i) **Austoen** – graafschap, stad en kasteel in Engeland, eerst van graaf Gwijde van Austoen, dan (wederrechtelijk) van Doyoen van Mayanson, later van Buevijn van Austoen <Hampton> *Buevijn*: fol. A2r-A4r, A5v, B1r-B2r, B3r, B4r, B5r, C4v, E2r, E6v, F1r, F2v, F3r-F4r, F5v-F6v, G2v-G3v, G4v, H1r, H3v, H4r, I4r, M1v; i) [**Hantonne**] (or. Hantonne) – havenstad in Engeland waar Ponthus van boord gaat richting Londres – graafschap <Danthonne, Dantonne, Houotone> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 29, 31.

Han zie **Hannen**

Hanefroy zie **Haenffrait**

Hanffraid zie **Haenffrait**

Hanffrait zie **Haenffrait**

[**Hanffroet**] zie **Haenffrait**

Hangijs a) [A-Z 6: Hengest & Horsa] ⁴ [West PR: Hanguis 2] [West VR: Henguist] — Hengist / Hengest, ⁵ legendarisch aanvoerder van de Saksen (5e eeuw) – lett. ‘hengst’; b) broer van Horsa – vader van Ronwen / Renwein; d) samen met zijn broer Horsa geldt Hengest als de leider van de Saksische invasie in Engeland omstreeks het midden van de 5e eeuw; e) **Hangijs** – Saksisch heer – heiden; g) legeraanvoerder in dienst van koning Utegier – komt koning Utegier te hulp tegen diens opstandige leenmannen en volk – huwelijk zijn dochter uit aan de Christen koning Utegier – gedood door Uter Pandragoen <Angijs, Angijse, Angwis, Hangijse> *Graal & Merlijn*: r. 4412, 4422, 4424, 5411, 5472, 5513, 5592, 5611, 5619, 5683, 5692, 5695, 5699, 5707, 5771, 5781, 5787, 6021, 6036, 6108, 6137, 6495, 6496, 6902; e) **Hangys** – heidense koning van de Sennen; g) door koning Uter-Pandragoen gedood <Angis, Angwise, Hangins> *Merlijn*: r. 13876, 15570, 19793, 23614; e) **Angis van Denemercke** – Saraceense koning; f) vader van Sarasine – schoonvader van koning Vortigher van Enghelant <Angis> *Merlijn Prz*: fol. B1a, B1b, B2a, B2b, B3a, B4a, B4b.

Hanibal van Carthagen a) [A-Z 2: Hannibal] ⁶ — Hannibal Barca, ⁷ Carthaags veldheer (ca. 246-183 v.C.); b) zoon van Hamilcar Barca; d) verraste en

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Hamptonia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Southampton.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hampshire>

4. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0042.php#a041

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hengist>

6. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0048.php#a047

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hannibal>

bedreigde tijdens de Tweede Punische oorlog¹ (218-202 v.C.) de Romeinen door met een leger, dat onder andere uit olifanten bestond, via de Alpen Italië binnen te trekken; e) **[Hanibal]**; f) voorvader van Farssan c.q. Sarffan <Hanibals> *Minnen loep*: boek III, r. 271; e) **Hanibal van Carthagen** – afkomstig uit Carthago; g) wreekt zich op de Romeinen omdat Eneas van Troyen Dydo had verlaten; *Troyen*: r. 37060; e) **Hanybal** – geboren in Cartago; g) idem als boven; *Troyen Prz*: fol. 142vb.

Hannen a) roepnaam afgeleid van Johan(nes Baptist) – zie **[sent Jan Baptist]** – in theorie zou deze naam natuurlijk ook afgeleid kunnen zijn van Johannes de Evangelist, maar deze was gedurende de Middeleeuwen in populariteit veruit de mindere van Johannes de Doper; e) **Hannen** – gangbare jongensnaam; *Mariken van Nieuweghen*: fol. A4v; e) **Hannen**; g) spreekwoordelijke volksnaam <UB Leiden Ltk. 205: Hanne, Hannijnng> *Minnen loep*: boek I, r. 772, 774, 775; e) **Han**; g) spreekwoordelijke volksnaam; *Minnen loep*: boek II, r. 1817.

Hant** zie **Haut****

Hanteclere j) afgeleid van [Moisan I, 1: HAUTECLERE] – zie **Hauteclair**; k) **Hanteclere** – zwaard van Evax – gekregen van koning Lodewijk van Vranckerike als Evax naar Arragoen vertrekt <Anteclere> *Limborch*: boek V, r. 946, 1079, 1113, 1703; boek VI, r. 1063, 1147, 1166, 1204, 1260, 2001; k) **Hanteclere** – zwaard van Euax; *Limborch Frg*: H51A, r. 8; k) **Hauteclair** – zwaard, verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 944, 1079, 1113, 1699; boek VI, r. 1063, 1145, 1164, 1202, 1255, 1982.

[Hantonne] zie **Hamtone**

Hantwerpen zie **Antwerpen**

[Hardreit] e) **[Hardreit]**; f) zoon van Gelloen en de dochter van koning Desrames – broer van Fromondijn en Yrene <Hardreide> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 70; e) **Haerdrijt**; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 200; e) **[Haerdreit]**; f) zoon van Gelloen en de dochter van koning Desrames – broer van Yrene en Fromondijn; g) helpt Yrene in de strijd om Gardeterre tegen Yoen – voogd van Constantijn en regent over Grieken <Haerdreide, Hardreide> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 270; fragm. D, r. 26, 29, 59, 261.

Hardreyt zie **Hardrich**

Hardrich a) [Moisan I, 1: HARDRÉ(S) 1]; b) broer of neef (neveu / cousin) van [Moisan I, 1: GANEL(L)ON]; d) telg uit een geslacht van exemplarische verraders; e) **Harderic** (or. Hardericus) – graaf; g) verrader – beschuldigt Amijs (valselijk) van het stelen van de schat van de koning – beschuldigt Amelis (terecht) van intimiteit met Belicent, dochter van koning Karel de Grote – wordt door koning Karel beschuldigd van smaad – aanvaardt de tweekamp

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Tweede_Punische_Oorlog

met Amelis – verliest van Amijs die voor allen ongemerkt zich voordoet als Amelis en wordt onthoofd <Ardereits, Arderic, Arderike, Haerderike, Harderike> *Amijs ende Amelis*: r. LXXVII, 11; LXXVII, 20; LXXVII, 37; LXXVII, 55; LXXVII, 79; LXXVIII, 16; LXXVIII, 21; LXXVIII, 26; LXXVIII, 32; LXXVIII, 44; LXXVIII, 47; LXXVIII, 60; LXXIX, 82; e) **Heredreyt** – samen met Macharijs en Gwelloen raadsman van Lodewijc, zoon van koning Karel de Grote; g) verrader <here Derode> *Heemskinderen*: p. 44, 48; e) **Herdreit** – hertog; g) verrader – met Berengier, Guwels en Macharijs behorend tot de samenzweerdersgroep rond Charloet tegen Ogiers zoon Baldwin – in Parijs gedood door Wilhelm <Hartdreyt, Herdreyt, Herdreyde, Herdreiden> *Ogyer*: r. 5096, 5870, 5960, 6276, 6505, 6519; e) **Hardrich** – raadsman van Ludwigh en Karle; f) neef van Vyen von Orlyon; g) verrader <Hardreyt, Hardriet, Hardrik, Hardryk> *Reinolt von Montelban*: r. 1505, 1530, 1601, 1635, 1773, 1809, 1811, 1815, 12236, 12950, 12963.

Harenet zie **Hatenet**

Hargodabrant a) [West PR: **Hargadabran(t)**] – lelijke en reusachtige Saksisch koning en strijder; b) broer van [West PR: **Camille 2**] – oom / neef van [West PR: **Brandon**]; e) **Argos** – heidense koning – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys van de Sennen; *Merlijn*: r. 13869a, 13873; e) **Hargodabrant** – heidense koning; f) broer van Carnele – verwant van koning Brangores; g) bondgenoot van de Sennen – leidt de belegering van Clarence door de Sennen – in de strijd tegen het leger van koning Artur c.s. verslagen – vlucht <Hargodabran, Hargodabrande, Hargodabrant, Heer Godebrandes, Heer Godebrant, Heren Godebrandes> *Merlijn*: r. 16066, 20081, 20819, 20821, 27230, 30027, 30909, 32192, 32561, 32692, 32822, 32865, 32877, 33064, 33081, 33146, 33150.

Harhans zie **Aroans**

Harlebeke h) [Graesse: **Arlabeca**]¹ — Harelbeke² aan de rivier de Leie³ in West-Vlaanderen; i) **Harlebeke** – correspondeert met **Arkeloos** (in *Reynaerts Hst*) – “tusschen Harlebeke ende Drongen”; *Reynaert Prz*: r. 4090.

Harleblanc zie [**Arleblanc**]

Harm** zie **Herm****

[**Harman**] zie **Herman 6**

Harpijn van Berges a) [Moisan 1, 1: HARPIN(S) 12 DE BO(O)RGES] — Eudes Harpin⁴ († 1103 [?]); c) burggraaf van Bourges; d) deelnemer aan de mislukte

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Arlabeca>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Harelbeke.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Leie_%28rivier%29

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dun-sur-Auron>

kruistocht van 1101; e) **Harpijn van Berges** – kruisvaarder; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 179.

Harragoen zie **Arragoen 1**

[**Harsent**] zie **Haersint**

[**Harsint**] zie **Haersint**

Hartdreyt zie **Hardrich**

Hartvel a) correspondeert met [West *PR*: **Hoel 5**], toegenaamd: ‘de la Petite Bertaigne’; d) medestrijder van Gauvain in Arturs oorlog tegen de Romeinen; e) **Hartvel** – ridder in dienst van koning Artur; g) strijdt mee tegen de Romeinen; *Merlijn*: r. 34869.

[**Haselus**] zie **Halesus**

Haspegouwen h) [Graesse: **Hasbania**]¹ — Haspengouw / Hesbaie,² gelegen ten westen van Luik, tussen de rivieren de Jeker³ en de Maas⁴ in België;

i) **Haspegouwen** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1556;

i) **Haspegouwe** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29124.

Hastinc zie **Haestinc**

[**Haten**] **1** a) [Moisan I, 1: **HATES 8**]; e) **Hates** alias **die Alemant** – ridder, leenman van Dous van Magenchen <Hatone> *Boeve*: r. 10, 51, 54; e) **Ate** – ridder; f) neef van Doyoen van Mayanson; g) metgezel van Fromont – verrader – helpt Doyoen bij de moord op graaf Gwijde van Austoen – heeft opdracht Buevijn van Austoen te doden maar verkoopt hem aan de Saracenen – gevangengenomen door Seghebalt van Grymmerstoel en Geeraert / Buevijn: zwaar gestraft en gedood <Aten, Athoen, Athoene, Atoen, Atoene, Atone> *Buevijn*: fol. A4v, B2r-B3r, B4v, F1v, F2v-F4r, F5r, F5v, H2r, H2v, H3v.

Haten 2 a) [Moisan I, 1: **HATES 1**]; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]⁵ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders) – strijdmakker van Roland en Bérengier – gestorven te Roncesvalles; e) **Haten**; f) oom van Haden van Stampes; *Karl Meinet*: r. A496, 10; e) **Haco** (or. Ato); g) begraven op het heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: XIII, r. 73.

[**Haten van Stampes**] a) [Moisan I, 2: **OTON 52 D’ESTAMPEZ**]; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Haden van Stampes** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A496, 8.

Hatenet a) lett. ‘zij die neten haat’ – de varianten Haer Neet en Harenet hoeven niet per se verlezingen te zijn, maar kunnen eveneens grappig bedoeld zijn: ‘netenhaar’; e) **Hatenete** – apin; f) dochter (derde kind) van Mertijn en

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Hasbania>

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Haspengouw>

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Jeker>

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Maas>

5. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

Rukenauwe – zuster van Biteluys en Vuylromp – nicht van Reynaert 1; g) nogal handig met vlooiën – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp; *Reynaert Prz*: r. 3933, 3945, 5874; e) **Hatenet** – apin; f) dochter (derde kind) van Mertijn en Rukenau – zuster van Biteluus en Vuyl Romp – nicht van Reynaert 1; g) idem als boven <Haer Neet, [Haet Neet], Harenet> *Reynaerts Hst*: r. 5145, 5160, 7392.

Haterive zie **Hauterive**

Hates zie [**Haten**] 1

Hatie zie **Haetscap**

[**Haton**] zie [**Haten**] 1

Haulte Foille zie **Haute Foille**

Hauptont i) **Hauptont** – heerlijkheid van [?]; *Garijn*: r. 51.

Haustun h) [Graesse: **Augustodunum**]¹ — Autun² aan de rivier de Arroux³ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Hostun** – stad opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 296; i) **Ostume** – graafschap – toenaam van graaf **Heinric van Ostume**; *Aubri*: r. 193, 299, 303, 319; i) **Hostien** – sterke stad in Burgongen – toenaam van **Diviciacus van Ostum** / **Divitiacus van Ostien** – belegerd door de Herecinen alias Lukenairs – nemen mannen uit Beieren in hun midden op en geven hen vruchtbaar land <Ostien, Ostum> *Caesar Prz*: fol. 12r, 14r, 15r, 20r; i) **Haustun** – waarheen koning Artur vertrekt vanuit Parijs; *Lanceloet*: boek IV, r. 9880.

[**Hautefluer**] zie **Autefluer**

Haute Foille h) [Moisan I, 2: HAUTEFOILLE]: “château [...] au-dessus de Troyes en Champagne” – lett. ‘hoog gebladerte’ (zie ook **Dentifelle**) – in *Jehan de Lanson* is Autefeille een ‘paleis’ buiten Parijs langs de weg naar Orleans, en familiebezit van Ganelon; i) **Antefolge** – toenaam van **Wyck von Antefolge** – land waarmee Karel de Grote oorlog voert <Antolyen> *Reinolt von Montelban*: r. 12307, 14564; i) **Haute Foille** (Sp. Altafoja) – stad (in Frankrijk) – vluchtplaats voor koning Karel en zijn leger als de Grieken aanvallen <Haulte Foille> *Sibilla*: r. 931, 963.

Hautecleir j) [Moisan I, 1: HAUTECLERE] — Hauteclere,⁴ zwaard van Olivier – lett. ‘helder (hard) klinkend’ – volgens de redactie Oxford, was de “helz” (handgreep) van goud en de “punz” (appel) van kristal [*Chanson de Roland*, CVI, r. 1363-1364]⁵ – volgens Jehan Bagnyon⁶ vervaardigd door Galanz, de derde van drie broers,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Augustodunum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Autun.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Arroux>

4. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Hauteclaire_\(%C3%A9p%C3%A9e\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Hauteclaire_(%C3%A9p%C3%A9e))

5. <http://tinyurl.com/y2bxjw9g>

6. https://www.arlima.net/il/jean_bagnyon.html

alle drie makers van drie beroemde zwaarden, die ook Flamberge (zie **Floberge**) en Joyeuse (zie [**Joyeuse**]) smeedde [*L'bistoire de Charlemagne*, ed. Hans-Erich Keller, p. 46] – zie ook **Alackin** en **Hanteclere**; k) **Haltecleirer** – beroemd zwaard; *Eneide*: r. 5731; k) **Houteclere** (or. Haulte clere) – zwaard van Olivier van Viennoys – later van zijn zoon Galien Rethore <Houte clere> *Galien Rethore*: cap. [31], [44]; k) **Hautecleir** – zwaard van Olyvere <Haltecler> *Karl Meinet*: r. A414, 64; A420, 57; A456, 42; k) **Antecleer** – zwaard van Olivier <Hautecleet> *Roelant*: r. 715, 874, 1334.

Hauterive h) lett. ‘de hoge oever’ / ‘hoge wal’ [?] – correspondeert met

[West PR: **Orcanie** 1] in Loenois – in *Lestoire de Merlin* [Sommer II, p. 128, r. 14-18]:¹ “li rois lot sen ala a vne cite a .iiij^m. combatans qui li furent remes de la bataille ou il auoit este descomfit & sen vint a la cite dorcanie ou il fu receus a moult grant ioie car moult auoient este esfrae des sesnes qui chascun ior couroient par le pais & ardoient les villes.” EN [Sommer II, p. 133, r. 17-22]:² “Ore dist li contes que quant galescins ot aprises les noueles del roy artu si comme li contes a deuse & quil ot enuoiet . j . message a gauainet son cousin quil venist a lui parler al plus celement quil porroit & quil amenast ses freres od lui & gardast quil i fust al tierch ior de pasques & li messages erra tant par ses iornees quil vint en gales en la marce dorcanie [...]” – zie ook **Orcanie**; i) **Hauterive** – stad van koning Lot, gelegen in Leonois – belegerd door de Sennen <Haterive> *Merlijn*: r. 15931, 16429.

Hautmayer h) correspondeert met “Tere Major” (ed. Segre, r. 1784)

[Moisan I, 2: TERE MAJOR 1], waarmee Frankrijk bedoeld wordt, maar zoals het er in het Middelnederlands staat, is het onduidelijk of het om een toponiem *Lant mayoer [?] gaat, of om een antroponiem, bijvoorbeeld de Middelnederlandse vertaling van de naam van de Saraceense koning Altumaior (zie **Altumaior van Corduba**), bekend uit de *Pseudo-Turpijn*; i) **Hautmayer** – “Twi, seiti, ghi en waert [lees: vaert] / Hets quaet dat gi iet spaert; / Hautmayer es verre vore.”; *Roelant*: r. 1083.

Havelose zie **Aveloyse, die**

Havelose, Gautier die zie **Gautier die Havelose**

[**Havene, die**] h) mogelijk gaat het hier om [Moisan I, 1: GARIN 69 DE SAINT OMER], die fungeert als de bewaker van de haven van Brandis / Brindes (zie **Brandijs**);

i) [**die Havene**] – toenaam van **Omaer vander Havene** <der Havene> *Huge M*: r. 560.

[**Haven, Vreselike**] zie [**Vreselike Haven, die**]

Ha Wy a) in de *Roman de Renart*, branche VII, r. 604,³ is Moce de vrouw van de ram Belin – lett. ‘ah oui’ (ja graag!); e) **Ha Wy** – ooi – dame; f) echtgenote van Belijn <Awi> *Reynaert A en F*: r. 1849; e) **Olewy** – ooi – vrouwe;

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/128>

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/132>

3. <http://tinyurl.com/Vita-e-morte-di-Renart-la-volp>

f) echtgenote van Bellijn; *Reynaert Prz*: r. 1357; e) **Olewi** – ooi – vrouwe;
f) echtgenote van Bellijn <Olewij> *Reynaerts Hst*: r. 1871.

He** zie **E****

Hebe a) Hebe¹ – Griekse godin van de jeugd; e) **Hebe** – godin van de jeugd; *Jason*: fol. 133r.

Hebenus h) or. Hebenus – de naam doet sterk denken aan de rivier Evenos,² maar die stroomt door Aetolië en niet door Thessalië; i) **Hebenus** – rivier in een “hoeck van Thessalien” – zeer wild en snelstromend – waar de centaur Nessus een veerdienst onderhoudt; *Hercules*: cap. [17].

Heber van Trachien a) or. de zoon van [Constans: HEBER]³, roi de Thrace; e) **Heber van Trachien**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – verwijt Achilles dat hij zijn leger in de steek laat als deze uit liefde voor Polixina de strijd staakt – raakt in de strijd gewond en sterft voor Achilles’ ogen <Eerbaer> *Troyen*: r. 476, 22228, 22243, 22293.

Hebreesch zie [Hebreusc, dat]

Hebree(u)sche zie [Hebreusce]

[**Hebreusc, dat**] n) [Moisan I, 1: EBRIEU 2] — het Hebreeuws⁴ – taal; o) **Ebreus**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 703; o) **Hebreesch** <Ebreescer, Ebreisch> *Merlijn*: r. 11180, 27090.

[**Hebreusce**] n) Hebreeuwse, Joodse – binnen het middeleeuwse Christendom is de benaming ‘Joods’ in se zeer pejoratief, aangezien het Joodse volk door de Christenen verantwoordelijk gehouden werd voor de kruisdood van Jezus, in de ogen van de Christenen de Zoon van God, reden waarom door middeleeuwse wetenschappers bij voorkeur het woord Hebreeuws gebruikt werd, dat géén negatieve lading had – zie ook [Ebreusche] 1 en 2;

o) **Ebreusce** – gezegd van schrift; *Alexanders geesten*: boek III, r. 691;

o) **Hebreussche** – gezegd van taal <Hebreusscher> *Jason*: fol. 73r;

o) **Hebreesche** – gezegd van namen; *Reynaert Prz*: r. 4085;

o) **Hebreeusche** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5326.

Hebreussche zie [Hebreusce]

Heelena zie **Helena 1**

Heelghen Gheest zie **Heilige Geest, die**

[**Heemskinderen, die**] a) les quatre fils Aymon⁵; b) de vier zonen van [Moisan I, 1: AÏE 1] (zie **Aye**) en [Moisan I, 1: AIME(S) 17 DE DORDON(NE)] (zie **Aymijn van Dordoene**): [Moisan I, 1: ALART 1] (zie **Adelaert 1**), [Moisan I, 1: GUICHARS 10]

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hebe_%28mythology%29

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89v%C3%A9nos>

3. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/54>

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hebreeuws>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Quatre_fils_Aymon

(zie **Writsaert**), [Moisan I, 2: RENAUS 29 DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**) en [Moisan I, 2: RICHARS 16] (zie **[Ritsaert] 1**); d) de volgorde in het chanson de geste wijkt af van de Middelnederlandse bewerking(en): in het Frans is Renaus de oudste zoon, in het Middelnederlands Reinout de jongste zoon – legendarische ridders / vazallen uit de Karel-epiek; e) **die Vier Aymijns Kindren**; g) exemplarisch sterke ridders; *Bueviijn*: fol. B4r; e) **de Heemskinderen** – de vier zonen van Aymyn van Dordoen: **Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout**; *Heemskinderen*: p. 5, 169, 183, 206; e) **de vier Aymijns kinderen**; g) aanwezig op het toernooi dat koning Carel de Groote hield te Parijs op de laatste dag van april; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10.

Heer Godebrant zie **Hargodabrant**

Heer Jan zie **Jan uut den Vergiere**

Heerec zie **Erec**

Hey, Ancem zie **Ancem Hey**

Heyden Tongeren h) [Graesse: *Atuaticum*]¹ — Tongeren² in Belgisch Limburg (zie **Tongeren**) – de toevoeging ‘heyden’ kan ‘heidens’ betekenen, waarmee bedoeld zou kunnen zijn: Tongeren voordat de bevolking van de stad christen werd en Tongeren een bisschopsstad; i) **Heyden Tongeren** <Heiden Tongheren, Heyden Tongheren> *Caesar Prz*: fol. 6v, 13r, 39v.

Heiden Tongheren zie **Heyden Tongeren**

Heilegeest zie **Heilige Geest, die**

Heilich Graf zie **Heilige Graf, dat**

Heylich Graf zie **Heilige Graf, dat**

Heilich Lant zie **[Heilige Lant, dat]**

Heylich Lant zie **[Heilige Lant, dat]**

Heylichs Cruys kercke zie **[Heilige Cruce kerke, die]**

Heilige Geest, die a) [A-Z 5: Drieëenheid]³ — de Heilige Geest⁴ [*Mattheus* 1, 18]⁵ [*Marcus* 1, 8]⁶ [*Lucas* 1, 15]⁷ [*Johannes* 14, 26]⁸ [*Handelingen* 1, 2],⁹ die samen met God de Vader en God de Zoon de Heilige Drie-eenheid vormt – door de vergoddelijking van Jezus (van Nazareth), met name door Saulus / Paulus, werd een bom gelegd onder de (orthodoxe) Joodse theologie, die streng

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Atuaticum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tongeren.kmz

3. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0009.php#a008

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_Spirit

5. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

6. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_1.htm

7. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/john_14.htm

9. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_1.htm

monotheïstisch was – in plaats van één God waren er nu drie goden, die samen weer één God zouden zijn: 1) de oude God, die nu als God de Vader de functie van rechter ging vervullen, 2) de nieuwe God Jezus, de verlosser van de mensheid, omdat Adam en Eva door hun zondeval zichzelf en hun nakomelingen van God afgekeerd hadden en zo in handen van de duivel gevallen waren, en 3) de geest van God, die nu als trooster en inspirator optrad om het gemis van de verrezen God-mens Jezus te compenseren – tijdens het eerste Concilie van Nicea¹ (325) werd dit concept leidend en werden de aanhangers van bisschop Arius van Alexandria en alle anderen verketterd, die van mening waren dat zowel de Zoon als de Geest ondergeschikt waren aan de Vader; d) feestdag Pinksteren (de zondag die 50 dagen na Pasen en 10 dagen na Hemelvaartsdag valt), toen de Heilige Geest in de gedaante van een vlam de depressieve apostelen inspireerde en aanzette tot prediking in alle talen en windstreken; e) **die Heilige Geest** <Heelghen Gheest, Heilegeest, Heylige Geest, Heylighe Gheest, Heilichs Gheests, Heleghe Gheest> passim.

Heilige Grael zie **Grael, dat**

Heilige Graf, dat j) Sanctum Sepulchrum² te Jeruzalem, de meest heilige plek in het middeleeuwse christendom en het ultieme bedevaartsoord voor vrome pelgrims en zware zondaars – het in een rots uitgehouwen graf was eigendom van Jozef van Arimathea, [Marcus 15, 43]³ de man die aan Pilatus om het dode lichaam van de gekruisigde Jezus vroeg en dat ook kreeg – in dit maagdelijke graf verbleef Jezus van zijn sterfdag (Goede Vrijdag) drie dagen tot Hij op zondagochtend (Pasen) verrees – het Heilig Graf werd samen met het Heilig Kruis gevonden en aangewezen door Helena van Constantinopel⁴ toen zij in opdracht van haar zoon, keizer Constantijn de Grote, Jeruzalem bezocht *Legenda aurea* [LXIV: De inventione sancte crucis] *Gulden legende*: Vanden Vindene sente Cruus [63] – en passant reconstrueerde zij de Kruisweg – boven op het graf werd een kerk gebouwd: de Kerk van het Heilig Graf⁵; k) **Heilige Graf** <Heilich Graf, Heylich Graf> passim.

Heilige Grale, [Hystorie] vanden zie [Hystorie] **vanden heilige Grale**

[Heilige Cruce kerke, die] k) **die Heylichs Cruys kercke** – kerk in Pruyssen; *Malegijs*: p. 167.

[Heilige Lant, dat] h) [Moisan I, 2: OUTREMER], in het Middelnederlands: dat land van overzee — het Heilige land,⁶ d.i. het huidige Israël / Palestina, waar Jezus

1. https://en.wikipedia.org/wiki/First_Council_of_Nicaea

2. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/49/1715_Sanctum_Sepulchrum.jpg

3. https://vulgate.org/nt/gospel/mark_15.htm

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Helena_van_Constantinopel

5. [https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89glise_du_Saint-S%C3%A9pulcre_\(J%C3%A9rusalem\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89glise_du_Saint-S%C3%A9pulcre_(J%C3%A9rusalem))

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_land

(van Nazareth) leefde, predikte, wonderen verrichtte, verraden werd en onschuldig de marteldood aan het kruis stierf – waar zich te Jeruzalem de Kerk van het Heilig Graf bevindt, vanuit welk graf Jezus verrezen zou zijn, de heiligste plaats van het Christendom – gelegen binnen de grenzen van het Grieks- c.q. Oost-Romeinse Rijk tot de verovering door de Omar ibn al-Chattab (636-637)¹ – herovering van het Heilig Land en de heilige plaatsen om ongehinderde pelgrimage mogelijk te maken, was één van de hoofddoelen van de Kruistochten – uitiem bedevaartsoord, ook voor justitiële doeleinden (boetedoening) – hetzelfde als **Israel 3** en [**Over See, Land van**]; i) **Heylighen Lande** (or. saint sepulcre) – waar de koningen Amaris, Anthonis en Henric naar toe willen; *Helena van Constantinopolen*: cap. [20]; i) **Heilich Lant**; *Paris ende Vienne*: cap. [25]-[26], [28]; i) **dat Heylighe Land** – Reynaert biedt aan voor Ysegrym naar het Heilige Land te gaan (als Reynaert aan de verliezende hand is in de tweekamp) <Heylighen Land> *Reynaert Prz*: r. 5679-5680; i) **dat Heylige Lant** – verder als boven <Heilige Lant> *Reynaerts Hst*: r. 7186; i) **Heylich Lant** – zal uit de handen der ongelovigen bevrijd worden door Godevaert van Billoen en diens jongere broers Boudewijn en Eustachius; *Ridder metter Swane*: cap. [28]; i) **Heylighe Landt** – ingenomen door de Sarazijnen, waarna de patriarke van Jerusalem Carel de Groote om hulp vraagt – heroverd op de Sarazijnen door Carel de Groote dankzij “de vromicheyt van Rijckaert zonder Vreese ende d’ander ridders / alzomen breeder bevint inde *Historie van Fierabras* ende andere oude chronijcken” <Heylich Landt> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; i) **dat Heylighen Lande** – bezocht door Karel de Grote; *Turpijn*: II, r. 2-3; i) **dat Heylich Lant** (or. saint sepulchre) <Heylighen Lande> *Valentijn ende Oursson*: cap. 21, 48, 67.

Heylighe Lande zie [**Heilige Lant, dat**]

Heym zie **Aymijn van Dordoene**

Heyman e) **Heyman** – held in het leger van Karll Meynet – genoemd samen met **Jozhelme**; *Karl Meinet*: r. A471, 42.

Heymans Berch h) or. Haimonis-Quarcetus – Le Quesnoi, het huidige Quesnoy-sur-Deûle,² gelegen aan de rivier de Deûle³ in Frans Vlaanderen; i) **Heymans Berch** – gelegen ten zuiden van de berg Pan; *Caesar Prz*: fol. 46r.

Heyme (von Narbone) zie **Aymijn van Dordoene**

Heimen zie **Aymijn van Dordoene**

Heimeric zie **Ermeric**

Heymyn zie **Aymijn van Dordoene**

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Omar_ibn_al-Chattab

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Quesnoy-sur-Deûle.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/De%C3%BBle>

- Hein** a) roepnaam afgeleid van Heinric; e) **Hein**; g) spreekwoordelijke volkse mannennaam; *Minnen loep*: boek II, r. 1817, 3580.
- Hein van Aken** l) [Bork & Verkruijsse]¹ — Hein van Aken² († ca. 1330) – vermoedelijk dezelfde als de Brusselaar Hein van Aken die door Jan [van] Boendale genoemd wordt in *Der Lekenspiegel*, in het hoofdstuk over vriendschap [boek III, cap. 17, r. 91]; m) **Hein van Aken** – auteur van *Van den coninc Saladijn ende van Hughen van Tabaryen*; *Hughe van Tabaryen*: r. 296.
- Heindric** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndric van Griecken** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndric van Limborch** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndrick** e) **Heyndrick** – ridder; f) broer van Huyghe; g) aanwezig op het toernooi te Eggermont; *Malegijs*: p. 118.
- Heyndrick (van Lymborch)** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndricken** zie [Heinric van Limborch]
- Heynewier** zie [Henewiere, die] 1
- Heinreich von Veldiche** zie [Heinric van Veldeke]
- Heinrich** zie [Heinric] 3, [Heinric] 8, [Heinric] 11, [Heinric] 12 en [Heinric van Limborch]
- Heinrich van Lymburch** zie [Heinric van Limborch]
- Heinriet** e) **Heinriet** – dief; *Huge M*: r. 783.
- Heinrijc** zie [Heinric] 6, [Heinric] 7, [Heinric] 9, **Heynric van Leon** en **Heinric van Ostume**
- [Heinrijc] zie [Heinric van Limborch]
- Heinrijc van Limborch** zie [Heinric van Limborch]
- Heynric 1** a) Hendrik van Gent [?]³ († 1293) te Doornik – kanunnik te Doornik; d) vermaard filosoof en theoloog; e) **Heynric** – kanunnik te Dornec; g) vooraanstaand geschiedschrijver; *Caesar Prz*: fol. 58v.
- Heinric 2** e) **Heinric**; f) zoon van een meester smid te Breda – broer van Hilleken; g) getuige van een wonder dankzij het heilige kruis van Breda; *Denensage*: r. 579.
- [Heinric] 3** a) waarschijnlijk graaf Heinrich Raspe III⁴ († 1180) – eventueel graaf Heinrich I von Schwarzburg († 1184); b) tweede zoon van landgraaf Ludwig II van Thüringen; d) heeft het onvoltooide manuscript van de *Eneas-roman* van Hendrik van Veldeke gestolen; e) **Heinrich** – graaf van Duringen; g) heeft te Chleve ten tijde van het huwelijk van de gravin van Chleve de *Eneas-roman*

1. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_0021.php#a0021

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hein_van_Aken

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_of_Ghent

4. https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Raspe

van Heinrich von Veldiche gestolen – geeft het na negen jaar terug om te voltooiën; *Eneïde*: r. 13458.

[Heinric] 4 e) **[Heinrick]** – aan wie Jourdein de zorg voor Tintageul opdraagt <He[inri]ke> *Jourdein*: r. 213.

Heinric 5 a) [West PR: Henri 4] — Hendrik II Plantagenet¹ (1133-1189); b) echtgenoot van Eleonora van Aquitanië; c) koning van Engeland (1154-1189) – hertog van Normandië (1150-1189); d) opdrachtgever [?] voor de Oudfranse *Lancelot-en-prose*, geschreven volgens de tekst zelf door Gautier Map; e) **[Heinric]**; g) heeft Wouter Mape gevraagd de geschriften uit Salesbiren, die de avonturen van de Graal vertellen, in het Walsch om te zetten <Heinrics> *Lanceloet*: boek III, r. 11149; e) **[Heinric]** – koning; g) voor wie Wouter Mape de Graalqueeste vertelde <Heinrike> *Lanceloet*: boek IV, r. 300.

[Heinric] 6 l) auteur van de *Roman van Heinrich ende Margriete van Limborch* – vermeld in de epiloog van het Leidse handschrift, niet in het Brusselse (Ripuarische) handschrift; m) **Heinrijc** – auteur van de tekst; *Limborch*: boek XII, r. 1387.

[Heinric] 7 a) [Moisan I, 1: HENRI 106 DE GRANT PRÉ]; e) **Heinrijc** – graaf van Grantpreit; f) neef [?] van Lancelijn van Verdoen; g) samen met Lancelijn van Verdoen als bode van Fromont naar koning Puppijn gestuurd; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 143.

[Heinric] 8 e) **[Heynrich]**; f) zoon van Ginor; g) exemplarische verrader [?] <Heynriche> *Karl Meinet*: r. A248, 22.

Heinric 9 e) **Heinric** (or. Aimery / Emery) – graaf van Poitiers; f) vader van Bertram 3 en Blancke / Swane – grootvader van sint Willem – zwager van Heinric van Leon, graaf van Foret – oom en stiefvader van Raymondijn; g) beste astronoom sinds Aristoteles – wordt tijdens de jacht op ongelukkige wijze gedood door Raymondijn <Heynric, Heinrijc, Henric van Poitiers> *Meluzine*: fol. B1ra, B1rb, Y4va.

Heinric 10 e) **Heinric** (or. Hervy) – ridder; f) jongste zoon van Alain van Quemenigant – broer van Alain – neef van Raymondijn; g) aan wie Raymondijn het land van Leon schenkt, dat voordien ten onrechte in handen was van Joesselijn du Pont de Leon <Henric, Heiricken, Henriche> *Meluzine*: fol. E1va, E5ra, F1rb, F2va, F2vb, F3rb, F4ra, F4rb, F5ra, F5rb.

[Heinric] 11 e) **Heinrich** – koning van Engellant; g) valt Dennemarck binnen waarna Gottfried von Dennemarck Karel de Grotes hulp inroept – moet zich aan Karel de Grote onderwerpen; *Ogyer*: r. 505.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_Plantagenet

[Heinric] 12 e) **Heinrich**; f) zoon van Arnold van Beulant; *Reinolt von Montelban*: r. 4914.

Heinric zie **Heinric van Breda** en **[Heinric van Limborch]**

[Heinric] zie **Heinric van Ostume**

Heynric zie **Heynric van Leon** en **Henrick 3**

Heinric van Breda e) **Heinric van Breda** – heer van Breda; g) laat zich door het geld van Godevaert van Deenmerke verleiden Ancem Hey te ‘verraden’ en verleent de Denen toestemming een burcht bij Breda te bouwen, van waaruit zij dertig jaar lang de wijde omgeving terroriseren <Heinric> *Denensage*: r. 293, 360, 404.

Heynric van Leon e) **Heynric van Leon** (or. Henry / Hervy de Leon) – graaf van Foret; f) echtgenoot van de zuster van de gravin van Poitau – broer van Alain van Quemenigant – vader van Raymondijn – grootvader van Urian en Guyon <Heinrijc, Henric van Leon, Henric, Heinric van Leon, Heinricx van Leons, Heynric, Henrijcken, Henrycke van Leon> *Meluzine*: fol. D6rb, D6va, E3rb-E4ra, E4va, F1rb, F2rb, F5va, L2ra, S1rb.

[Heinric van Limborch] a) **[A-Z 6: Heinric & Margriete van Limborch]**¹ — hoofdpersoon van de oorspronkelijk Middelnederlandse vroeg veertiende-eeuwse roman in verzen *Heinric en(de) Margriete van Limborch*, die in de loop van de vijftiende eeuw [?] ontrijmd werd en gedrukt als: *Die schoone historie van Margarieten van Lymborch ende van haer broeder Heyndrick*, Willem Vorsterman, Antwerpen 1516; e) **Heinrijc van Limborch** alias **Riddre metter Manen en die Limborchere** – ridder – later keizer van Grieken; f) zoon van hertog Otte van Limborch en hertogin Margriete – broer van Margriete – verwant van de hertog van Brabant – (buitenechtelijk) vader van Olivier van Spaengen bij gravin Europa (van Meylaen) – echtgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; g) gaat op zestienjarige leeftijd zijn zuster zoeken in Grieken – reisgezel van Arnout van Ardenen – met Echites van Athenen naar het door sultan Karados van Babilonien c.s. belegerde Constantinopel – na de dood van de Griekse keizer voogd van Eusebia en regent over Grieken – bevrijdt Constantinopel <Heinric, Heinrichs, Heinrike> *Limborch*: boek I, r. 59, 102, 104, 2533; boek II, r. 27, 43, 173, 241, 249, 255, 256, 289, 299, 319, 333, 341, 352, 356, 360, 368, 377, 388, 407, 421, 461, 474, 482, 495, 502, 536, 550, 552, 573, 590, 603, 628, 661, 674, 686, 722, 727, 771, 826, 863, 912, 924, 1020, 1110, 1133, 1136, 1148, 1183, 1192, 1204, 1218, 1221, 1276, 1501, 1584, 1738, 1751, 1759, 1801, 1807, 1814, 1832, 1841, 1848, 1861, 1868, 1900; boek III, r. 16, 30, 81, 245, 248, 273, 285, 316, 323, 331, 346, 360, 373, 393, 476, 758, 776, 881, 918, 944, 1025, 1159, 1190, 1194, 1213, 1239, 1358; boek IV, r. 31, 1342, 1354,

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0040.php#a039

1365, 1540; boek V, r. 2141, 2176; boek VI, r. 2796; boek VII, r. 74, 79, 204, 210, 312, 327, 467, 513, 560, 598, 625, 629, 631, 635, 684, 711, 729, 744, 761, 783, 802, 918, 1010, 1029, 1159, 1164, 1183, 1195, 1205, 1323, 1331, 1341, 1371, 1386, 1462, 1469, 1485, 1768, 1774, 1794; boek VIII, r. 157, 229, 374, 414, 443, 479, 529, 538, 583, 602, 618, 625, 632, 648, 667, 690, 734, 1339, 1373, 1411, 1529, 1551, 1557, 1698, 1710, 1751; IX, r. 62, 477, 568, 575, 592, 597, 620, 642, 709, 897, 923, 938, 959; boek XI, r. 83; boek XII, r. 108, 265, 274, 517, 542, 566, 632, 639, 806, 894, 986, 1021, 1032, 1043, 1063, 1111, 1121, 1153, 1203, 1221, 1245, 1325, 1349; e) **Heinric** – Limburgs ridder; f) zoon van de hertog en hertogin van Lemborch – broer van Margriete – neef van de hertog van Brabant – geliefde van Eusebia <[.e]nrike, Hei[n...], Heinrec, Heinriic, Heinrijc, Heinrike, Heynric, Henric> *Limborch Frg*: H49, r. 352, 368, 502, 572, 580, 586, 587, 619, 629, 649, 663; H50, r. 89, 91; H53, r. 273, 298, 428, 450, 519; H54, r. 83, 109, 124, 145; H55, r. 42; H56, r. 26, 59; MF, r. 89, 220; e) **Heinrich van Lymburch** alias **Ridder mit der Manen en die Lymborgere** – ridder – later keizer van Grieken; f) zoon van hertog Otte van Lymborch en hertogin Margriete – broer van Magriete – verwant van de hertog van Brabant – (buitenechtelijk) vader van Olyvier van Spangen bij gravin Europa (van Meylaen) – echtgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; g) gaat op zeventienjarige leeftijd zijn zuster zoeken in Grieken – reisgezel van Arnout van Ardennen – helpt gravin Europa van Meylaen – redt de van overspel beschuldigde koningin van Kalabre – met Echites van Athenen naar het door sultan Karodoes van Babelonien c.s. belegerde Constantinopel – na de dood van de Griekse keizer voogd van Eusebia en regent over Grieken – verliefd op Eusebia – ontzet uiteindelijk Constantinopel <Heinrichs, Heynrich, Heynriche> *Lymburch*: boek I, r. 59, 101, 103, 2581; boek II, r. 27, 43, 175, 242, 250, 256, 257, 289, 298, 318, 332, 342, 351, 355, 359, 365, 374, 385, 404, 417, 459, 472, 480, 493, 500, 534, 548, 550, 570, 586, 599, 605, 624, 656, 669, 681, 717, 722, 766, 821, 860, 909, 921, 1016, 1105, 1128, 1131, 1143, 1178, 1187, 1193, 1203, 1216, 1219, 1274, 1499, 1581, 1731, 1744, 1752, 1794, 1800, 1807, 1825, 1834, 1841, 1854, 1861, 1893; boek III, r. 16, 30, 81, 245, 248, 273, 303, 310, 318, 333, 346, 359, 379, 462, 744, 762, 763, 867, 908, 934, 1017, 1151, 1182, 1186, 1205, 1351; boek IV, r. 26, 1343, 1355, 1541; boek V, r. 2138, 2173; boek VI, r. 2779; boek VII, r. 73, 78, 203, 209, 311, 326, 465, 511, 560, 598, 629, 633, 635, 639, 687, 713, 731, 746, 763, 785, 803, 909, 1015, 1035, 1179, 1184, 1203, 1215, 1225, 1344, 1352, 1353, 1363, 1392, 1407, 1487, 1494, 1510, 1791, 1797, 1817; boek VIII, r. 156, 225, 376, 416, 445, 481, 540, 583, 602, 619, 626, 633, 649, 668, 691, 735, 1326, 1360, 1398, 1516, 1538, 1544, 1684, 1696, 1735; boek IX: 62, 473, 564, 571, 587, 592, 615, 633, 806, 808, 996, 1022, 1037, 1058; boek XI, r. 97, 1614; boek XII, r. [104], 193, 203, 214, 255, 273, 277, 403, 414, 426, 692, 776, 800, 824, 909, 940, 1107, 1129, 1242,

1354, 1378, 1415, 1434, 1447, 1465, 1467, 1537, 1548, 1602, 1648, 1674, 1702, 1807, 1837, 1849; e) **Heyndrick van Lymborch** alias **Heyndric van Griecken** – ridder – later landvoogd van Griecken en vervolgens keizer van Griecken en Constantinopel; f) zoon van hertog Otto van Lymborch en hertogin Ysabeele van Lymborch – broer van Margrieta van Lymborch – echtgenoot van keizerin Eresebia van Griecken; g) verder als boven – door de stervende keizer Outsarijs van Griecken benoemd tot regent van Griecken en voogd van Eresebia – met Etsijtes mee naar Armenien – trouwt tijdens een wapenstilstand met keizerin Eresebia en wordt tot keizer gekroond – weerstaat de belegering van de kalief van Baldac c.s. <Heindric, Heyndric, Heyndric van Limborch, Heyndrick, Heyndricx, Heyndrick van Lymborch> *Margrieta van Limborch*: cap. 1-6, 8, 10, 14, 16, 18, 37, 39-40, 42, 44, 46-56, 65, 68-69, 71, 73, 78, 82, 84, 86-107, 109-116; e) **Heyndric van Griecken**; g) zo genoemd als **Heyndrick van Lymborch** keizer van Griecken is; *Margrieta van Limborch*: cap. 117.

Heinric van Ostume a) [Moisan I, 1: HENRI 120 D'OSTERIC(H)E, var. D'OSTEÛNE]; b) oom van [Moisan I, 1: AUBERI 10 LE BO(U)RGOING] – vader van [Moisan I, 2: RENIER 29] en [Moisan I, 1: ELINANT 16]; e) **Heinric van Ostume** – graaf; f) oom (van vaderskant) van Aubri den Borgengoen; g) heeft twee zoons – verrader – tegenstander van Aubri <Heinrics, Heinrijc, Heinrike, van Ostume Heinric> *Aubri*: r. 193, 303, 312, 319, 336.

[Heinric van Veldeke] l) Heinric / Hendrik van Veldeke¹ – auteur² van de *Eneide*,³ een vertaling / bewerking van de *Roman d'Eneas*,⁴ die op zijn beurt weer een bewerking is van de *Aeneis*⁵ van Vergilius, van een onbekende auteur aan het Anglo-Normandische hof (ca. 1150-1155) – zoals destijds gebruikelijk moet zijn geweest, las Veldeke voor uit zijn roman in staat van wording, mogelijk ook om zijn opdrachtgever(s) (m/v) inspraak te geven in de loop van het verhaal – omstreeks 1175, na afloop van zo'n voorleessessie aan het grafelijk hof te Kleef, werd zijn manuscript ontvreemd, en er verstreken bijna tien jaren voordat hij het handschrift weer terugkreeg uit handen van landgraaf Hermann von Thüringen (ca. 1155-1217) met het dringende verzoek de roman te voltooien; m) **Heinreich von Veldiche** – “meester”, auteur van deze tekst <Hainreich, Hainrich, von Veldiche Heinreich> *Eneide*: r. 13433, 13465, 13480, 13490, 13506, 13515.

[Heinrick] zie **[Heinric]** 4 en **[Heinric]** 10

Heynrick zie **Henric van Castillen**

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_von_Veldeke

2. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_1346.php#a1345

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Eneasroman>

4. https://www.arlima.net/eh/eneas_roman_d.html

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aeneid>

Heinsone a) lett. ‘zoon van Hein’, gangbare mannennaam; e) **Heinsone**; *Mariken van Nieuweghen*: fol. C4r.

Hekates a) [A-Z 1: **Hekate**]¹ — Hekate / Hecate,² Griekse / Romeinse maangodin en godin van de aarde; e) **Hekates** – godin van de bezweringen; *Jason*: fol. 133r.

Hector 1 a) [A-Z 1: **Hektor**]³ [A-Z 6: **Hector**]⁴[Moisan I, 1: ECTOR 1] [West PR: **Hector 1**] [West VR: **Hector 1**] — Hector / Hektor⁵; b) oudste zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba – echtgenoot van Andromache – broer van Deïphebus, Helenus, Paris, Troilus, Cassandra, Creusa en Polixena; d) Hector is de aanvoerder van de Trojanen in de Trojaanse Oorlog – vermaard strijder, exemplarische held – één van de Negen Besten⁶; e) [**Hector**] – Trojaanse held in de Trojaanse Oorlog; f) broer van Helenus; g) gedood door Achilles <Ectors, Hectore> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1281, 1296; boek VII 1481; e) **Hector van Troyaens**; f) neef van Bavo, de stichter van de stad België; *Caesar Prz*: fol. 6v; e) **Hector** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien <Ector> *Eneide*: r. 3325, 6972; e) [**Hector**]; g) exemplarische strijder <Hectoren> *Florent ende Durant*: kol. 1a, r. 15; e) **Hector van Troyen**; g) verslagen bij de derde destructie van Troyen; *Hercules*: Proloog; e) [**Hector van Troyen**] – Trojaanse ridder; g) zal Patroclus doden <Hectors> *Jason*: fol. 158r; e) **Hector**; g) in de strijd tegen de Grieken geïnspireerd door de schoonheid van Helena’s gezicht; *Jan uut den Vergiere*: cap. 8; e) **Hector**; g) stierf ten gevolge van de schaking van Helene door Parijs; *Lanceloet*: boek IV, r. 3037; e) **Hector** – exemplarische held; *Lanseloet*: r. 750; e) **Hector**; g) geliefd door Pentissileine; *Limborch Frg*: H51C, r. 588; e) [**Hector**]; g) tevergeefs geliefd door Petenselie <Hectore> *Lymburch*: boek XI, r. 1444; e) **Hector**; f) broer van Paris en Pollexina; g) slachtoffer van de dwaasheid van Paris – gedood door Achilles – gewroken door zijn moeder Hecuba middels Paris <Hectors> *Minnen loep*: boek I, r. 906, 3045, 3051, 3094, 3111; e) **Ector**; f) zoon van Ecubene en Priamus, koning van Troyen – broer van Parise, Troylus, Heleine en Marcomirise; g) meest voortreffelijke van de vijf koningskinderen – na tien jaar Trojaanse oorlog gedood <Ectore, Hector> *Partbonopeus*: r. 5, 8, 124, 131, 220; e) **Hector**; g) werd door het aangezicht van de schone Helena geïnspireerd om tegen de Grieken te strijden; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 8; e) **Hector**; f) zoon van Priamus en Ecuba – broer van Parijs; *Reynaert Prz*: r. 4249; e) **Hector**; f) zoon van Priamus en Ecuba – broer van Parijs;

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0053.php#a052

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hecate>

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0054.php#a053

4. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0039.php#a038

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hector>

6. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

Reynaerts Hst: r. 5524; e) **Hector**; g) exemplarische strijder – “Roeland de Grave van Mans / kloec ende sterc als eenen tweeden Hector”; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10; e) **Hector van Troyen**; g) explarisch om zijn “heerscapye”; *Stijevoort*: refr. 1: 14; e) **Hector** – aanvoerder van de Trojanen; f) oudste zoon van koning Priamus van Troyen en Ecuba – broer van Paris, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – halfbroer (zelfde vader) van Cicilator en Pictagoras 1 – halfbroer (zelfde vader) van Odineel, Anthonis, Dolon, Esdras 2, Cicilloen, Quincilloen, Romederus, Cassibilan, Dimas van Darioen, Doroquallis en Menelaus 2 – echtgenoot van Andromata – vader van Landomanta en Astionacta – zwager van Eneas van Troyen – oom van Aschanius – neef (van vaderskant) van Ajax van Salomyne; g) de beste ridder van Troje – lispelt en kijkt een beetje scheel – legeraanvoerder van de Trojanen tegen de Grieken onder leiding van Aghamennon – doodt Patroclus en vele andere Grieken – vecht tegen Ajax van Salomyne – negeert Andromata’s droom waarin zijn dood wordt voorspeld – tijdens een gevecht met Achilles in de rug gestoken en zo gedood, waarna Achilles het lichaam achter zijn paard meesleept – uiteindelijk gebalsemd begraven in de Apollo-tempel <Hector, Hectore, Hectoren, Hectors> *Troyen*: r. 90, 259, 267, 287, 296, 323, 344, 356, 372, 387, 393, 400, 405, 415, 429, 450, 640, 2795, 3063, 3609, 3625, 3850, 3992, 4785, 4922, 5483, 6007, 6801, 6815, 6928, 8409, 8980, 9007, 9014, 9015, 9136, 9163, 9167, 9185, 9203, 9224, 9230, 9265, 9286, 9294, 9305, 9329, 9378, 9388, 9409, 9447, 9453, 9491, 9500, 9521, 9779, 9787, 9793, 9801, 9814, 9818, 9841, 9885, 9902, 9904, 9919, 9955, 9963, 10013, 10071, 10083, 10089, 10307, 10333, 10358, 10360, 10364, 10377, 10392, 10399, 10415, 10418, 10434, 10435, 10457, 10473, 10498, 10535, 10567, 10578, 10590, 10637, 10700, 10722, 10737, 10747, 10858, 10861, 10992, 11012, 11025, 11087, 11113, 11122, 11192, 11205, 11210, 11231, 11264, 11276, 11281, 11378, 11397, 11436, 11446, 11452, 11468, 11485, 11512, 11526, 11528, 11539, 11576, 11590, 11672, 11745, 11960, 11985, 12010, 12022, 12030, 12061, 12082, 12086, 12089, 12092, 12181, 12210, 12222, 12225, 12235, 12284, 12287, 12289, 12296, 12329, 12348, 12454, 12497, 12515, 12517, 12570, 12581, 12589, 12594, 12626, 12652, 12657, 12663, 12936, 12946, 12962, 12968, 13028, 13064, 13078, 13082, 13119, 13136, 13162, 13216, 13502, 13506, 13526, 13528, 13535, 13557, 13565, 13573, 13596, 13614, 13633, 13635, 13662, 13706, 13843, 13955, 13969, 13986, 13992, 14015, 14126, 14243, 14249, 14379, 14420, 14455, 14657, 14697, 14818, 14829, 14856, 14885, 15038, 15113, 15187, 15374, 15444, 15477, 15490, 15495, 15502, 15503, 15514, 15533, 15556, 15558, 15585, 15587, 15592, 15600, 15611, 15613, 15614, 15617, 15638, 15664, 15694, 15760, 15820, 15848, 15851, 16535, 16556 (G-70), 16668, 16684, 16688, 16698, 16709, 16728, 16743, 16753 (G-267), 16755, 16777, 16784, 16795, 16799, 16802, 16807,

16828, 16833, 16839, 16848, 16851, 16859, 16878, 16886, 16890, 16898, 16906, 16907, 16923, 16926, 16947, 16979, 17022, 17025, 17028, 17176, 17370 (H-311), 17433, 17511, 17543, 17583, 17903, 17922, 17961, 18166, 18207, 18286, 18289, 18305, 18403, 18420, 18424, 18436, 18440, 18453, 18478, 18481, 18545, 18551, 18575, 18592q (J-91), 18605, 18611, 18647, 18710, 18735, 18755, 18793, 18830, 18936, 19106, 19111, 19127, 19143, 19151, 19253, 19273, 19280, 19302, 19311, 19319, 19333, 19339, 19353, 19361, 19373, 19380, [19382] (J-917), 19400, 19432, 19445, 19451, 19471, 19478, 19481, 19487, 19488, 19491, 19494, 19497, 19511, 19522, 19524, 19533, 19538, 19539, 19550, 19574, 19632, 19651, 19806, 19822, 19891, 19946, 20055, 20064, 20070, 20140, 20310, 20402, 20595, 20750, 20780, 20783, 20851, 20931, 21020, 21149, 22350, 22707, 23075, 23134, 24808, 25039, 25366, 25548, 25780, 26155, 26173, 26487, 26740, 26747, 26756, 26763, 27009, 27017, 27661, 27876, 29049, 29355, 29379, 29450, 29453, 29591, 29593, 29649, 29949, 30048, 31377, 31813, 31999, 32009, 32043, 32180, 32247, 32283, 32432, 32434, 32436, 32884, 33237, 34977, 35038, 35137, 35145, 36017, 36035, 36043, 36063, 36070, 36279, 36514, 36709, 36716, 37163, 38143, 39626, 40401, fragm. F, r. 327, fragm. M, r. 3, 162, 176; fragm. E III (Vreese), fol. 2Vb, 1; e) **Hector van Troyen** – Trojaanse held; f) echtgenoot van Andromata – broer van Pollexina – oom van Ascanius; g) gestorven in de Trojaanse Oorlog – zijn as is begraven bij Chaoene door Andromata – afgebeeld in Cartago <Hector, Hectors> *Troyen Prz*: fol. 136rb, 136va, 139rb, 140rb, 143rb, 149ra, 157rb, 162ra.

Hector 2 a) Hector [*Alexandreis* VIII, 175]¹; e) **Hector** – Griekse ridder; f) zoon van Permenio – broer van Philotas en Nichanor; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – in de strijd om Tyren gedood; *Alexanders geesten*: boek II, r. 885; boek VIII, r. 451.

Hector van Brigale a) correspondeert in [*Chanson de Roland*, ed. Segre, r. 889-890] met [Moisan I, 1: MALPRIME(S) 3 DE BRIGAL] (zie **Malprise van Brigale**); e) **Hector van Brigale** – Saraceense ridder; g) kan harder lopen dan een Spaans paard <Esloer van Burga[...]> *Roelant*: r. 148.

Hector van Troyaens zie **Hector 1**

Hector van Troyen zie **Hector 1**

Hecuba a) [A-Z 1: **Hekabe**]² [Moisan I, 1: ECUBA] [West VR: **Ecuba**] — Hekabe / Hecuba³; b) dochter van de Phrygische koning Dymas – echtgenote van koning Priamus van Troje – moeder van de zonen Deïphebus, Hector, Helenus, Paris, Polydorus en Troïlus en van de dochters Cassandra, Creüsa en Polyxena;

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al08.html

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0052.php#a051

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hecuba>

e) **Ecuba** – koningin (van Troje); *Eneide*: r. 794; e) **Hecuba**; f) echtgenote van koning Priamus van Troyen – moeder van Alexander / Paris – moeder van Pollexina; g) weigert ondanks de voorspelling dat hij Troyen verderven zal haar pasgeboren zoon, die zij Alexander noemt, door de wilde beesten te laten opeten, maar staat hem af als vondeling – dwingt Paris de ongewapende Achilles, die een vrijgeleide van haar zélf gekregen heeft, te doden in de tempel van Jupiter om zich zo te wreken voor de dood van Hector – exemplarische moordenaar <Ecuba> *Minnen loep*: boek I, r. 1909, 3064, 3080, 3087, 3142, 3239; boek II, r. 1967; e) [**Ecuba**]; f) echtgenote van Priamus – moeder van Ectore, Heleine, Marcomirise, Parise en Troylus <Ecubene> *Parthonopeus*: r. 4; e) **Hettuba**; f) echtgenote van Priamus – moeder van Parijs en Hector; *Reynaert Prz*: r. 4250; e) **Ecuba**; f) echtgenote van Priamus – moeder van Parijs en Hector; *Reynaerts Hst*: r. 5526; e) **Eruba** – koningin van Troje; f) moeder van Hector en Parijs; g) exemplarisch beklagenswaardige vrouw; *Rose C*: r. 6273; e) **Ecuba** – idem; *Rose V*: r. 6327; e) **Ecuba** – Trojaanse koningin; f) dochter van koning Dynas – echtgenote van koning Priamus van Troyen – moeder van Hector, Paris, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – moeder van Polidorus – schoonmoeder van Andromata – tante van Thelamon van Salomynen; g) droomt tijdens haar zwangerschap van Paris dat zij de fakkel zal baren die Troje in brand zal zetten – in diepe rouw na Hectors dood – bemiddelt tussen Achilles en koning Priamus i.v.m. Polixina en lokt Achilles listig naar de Apollo-tempel in Troje, waar Paris hem doodt – in het brandende Troje door de Grieken gevangengenomen – wordt waanzinnig van verdriet en wordt gedood <Ecubene> *Troyen*: r. 552, 2790, 2822, 4745, 6222, 6999, 11608, 13270, 14018, 14883, 15243, 16643, 18675, 19724, 19743, 21010, 21070, 21091, 21141, 21240, 21247, 21968, 22364, 24022, 24535, 25128, 25144, 25168, 25253, 25356, 28109, 28164, 28172, 32240, 32307, 32392, 32580, 32583, 32589, 32758, 36046; e) **Hettuba** – koningin; f) moeder van Hector; g) bewaarde eerst de as van Hector; *Troyen Prz*: fol. 136va.

Helaine zie **Helena 1**

Helasus zie **Halesus**

Heleen zie **Helena 1**

Helegast zie **Elegast**

Heleghe Gheest zie **Heilige Geest, die**

Heleye j) [Constans: HELEE]¹; k) **Heleye** – burcht op het eiland Citeren – veroverd door Paris van Troyen c.s. bij de schaking van Helena <Eleye> *Troyen*: r. 4374, 4400, 4434.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/56>

Heleyna zie [Helena] 2

Helein zie Helenus 1

Helen, Wel zie Wel Helen

Helena 1 a) [A-Z 1: Helena]¹ [Moisan I, 1: ELAINE 2] [West PR: Helene 1] [West VR: Elain(n)e]
 — Helena van Sparta² – in Ovidius’ *Heroïdes*³ schrijfster van brief XVII⁴ aan Paris; b) dochter van Jupiter en Leda, echtgenote van koning Tyndareus van Sparta – (half)zuster van Clytaemnestra en van Castor en Pollux – echtgenote van koning Menelaus van Sparta – echtgenote van Paris – echtgenote van Deïphebus; d) volgens de legende verwekt door Jupiter/Zeus bij Leda (of bij Nemesis) – vermaard om haar schoonheid – als echtgenote van Menelaus door Paris geschaakt, wat leidde tot de Trojaanse Oorlog – in *De secretis mulierum* wordt Helena in één adem genoemd met “meretrices” en “docte mulieres” waar het gaat om het afdrijven van een vrucht door zich bovengemiddeld in te spannen en zeer frequent met mannen om te gaan; e) [Elena]; g) geschaakt door Paris, wat leidt tot de Trojaanse Oorlog <Elenam> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1249; e) **Helena**; g) exemplarisch mooie geliefde van Parys; *Buevijn*: fol. A3r; e) **Elena** – Griekse; f) echtgenote van Menelaus – geliefde van Paris; g) wordt met hulp van Venus door Paris geschaakt en naar Troje gebracht – wordt [na afloop van de oorlog] door de Grieken uit Troje gehaald en teruggegeven aan Menelaus <Elenam> *Eneide*: r. 30, 167, 1397, 11693; e) [Helena] – exemplarische geliefde – exemplarisch mooie vrouw <Helenam, Helene, Helenen> *Floris ende Blancefloer*: r. 60, 633, 2216, 2227; e) [Helena] <Helenam> *Floris ende Blancefleure*: cap. [3]-[4]; e) **Helena**; g) wier schoonheid Hector inspireert in de strijd tegen de Grieken; *Jan uut den Vergiere*: cap. 8; e) [Helene]; g) door Parijs geschaakt, als gevolg waarvan Hector en Anchilles stierven <Helenen> *Lanceloet*: boek IV, r. 3046; e) **Helene** – toegenaamd: “die Scone / Scoen”; g) geschaakt door Parijs / Parys uit Lanendone / Lacedoen <Helenen> *Limburch Frg*: H51C, r. 581; Exc.1, r. 158; e) **Helena** – toegenaamd: “die Schone” – woont in Lacedomone; f) later echtgenote van Parijs; g) lokt Parijs naar haar woonplaats en laat zich door hem schaken; *Lymburch*: boek XI, r. 1437; e) **Helena**; f) echtgenote van Menelaus; g) begeerd en geschaakt door Paris <Helenen> *Minnen loep*: boek I, r. 902, 912, 2065, 2067, 2098; boek II, r. 1366, 2589; e) **Helena** (or. Helaine); g) “om wies wille dat dye groote stadt van Troyen alsoe veel plaghen ontfinck”; *Olyvier van Castillen*: cap. 31; e) **Helena**; g) door haar schoonheid een grote bron van inspiratie voor Hector in de strijd tegen de Grieken; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 8;

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0055.php#a054

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Helen_of_Sparta

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroïdes>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her17.shtml>

e) **Helena**; f) echtgenote van Menelaus (van Grieken); g) de schoonste vrouw op aarde – door Venus beloofd aan Parijs <Halena> *Reynaert Prz*: r. 4271, 4275; e) **Helene**; f) echtgenote van Menelaus (van Grieken); g) verder als boven <Helenen> *Reynaerts Hst*: r. 5549, 5554; e) **Helena** – Griekse; f) dochter van Leda – echtgenote van Menelaus 1 – moeder van Ermiona – zuster van de tweeling Castor en Pollux – echtgenote van Paris van Troyen – schoondochter van koning Priamus van Troyen en Ecuba – nicht van Merioen 3 – tante van Dorias; g) de mooiste vrouw ter wereld – wordt verliefd op Paris, die haar schaakt – aanbeden door Polidamas – in diepe rouw na Hectors dood – rouwt hevig om de dode Paris en vervloekt haar lot – gaat na de val van Troje terug naar Menelaus – vindt de dood in het noodweer op het Egtherische Meer tijdens de terugtocht van de Grieken <Elenen, Heelena, Heleen, Helen, Helenam, Helene, Helenen> *Troyen*: r. 98, 113, 575, 4093, 4095, 4165, 4180, 4223, 4352, 4483, 4510, 4542, 4620, 4684, 4689, 4708, 4717, 4731, 4789, 5493, 6118, 6321, 6543, 6601, 7680, 7703, 7811, 9442, 9549, 10217, 11828, 11974, 11982, 12553, 12747, 13126, 13254, 13308, 13337, 14023, 14626, 14641, 14664, 14887, 14907, 14925, 14934 (E-354), 14944, 14960, 14980, 15019, 16023, 17318, 17592, 17598, 17913, 17930, 18273, 18694, 18732, 18767, 19725, 19793, 20777, 21458, 22835, 25045, 26543, 28021, 28117, 28266, 29435, 30347, 30432, 30517, 30939, 31153, 31180, 31515, 31563, 33064, 33480, 34315, 34317, 35002, 35127, 36088, 36821; e) **Helena** – koningin; f) dochter van Leeda – moeder van Hermonya – echtgenote van Menelaus – daarna echtgenote van Paris; g) geschaakt door Paris <Helenen> *Troyen Prz*: fol. 136vb, 141ra, 144vb; e) **Helaine**; f) geliefde van Paris; g) Paris was volgens Urbaen niet zo blij met Helaine als hij met zijn Lucesse; *Urbaen*: cap. [15]; e) **Helena**; f) geliefde van Parijs; *Vergi Prz*: r. 962; e) **[Elene]**; g) oorzaak van de Trojaanse Oorlog <Elenen> *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. 72; e) **Elene**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3437.

[Helena] 2 a) [A-Z 4: **Helena & Constantijn**]¹ [Moisan I, 1: ELAINE 1 (sainte)] — Flavia Helena van Constantinopel² (ca. 255-330); b) echtgenote van Flavius Valerius Constantius – moeder van Constantijn de Grote; d) legendarisch vindster van het Heilig Kruis *Legenda aurea* [LXIV: De inventione sancte crucis] *Gulden legende*: Vanden Vindene sente Cruus [63] – in sommige streken vereerd als patrones tegen onweer en aangeropen ter ontdekking van diefstallen – feestdag 18 augustus; e) **Helene** – keizerin en heilige; f) echtgenote van Constantijn, keizer van Rome – moeder van Florette en Constantijn; g) veroverd met Seghelijc het kruis van Christus en brengt het naar Rome <Aleen, Aleene, Alleen, Helena, Helenen, Heleyna> *Seghelijc*: r. 45, 6906, 7020, 7024, 7034,

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0080.php#a079

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Helen_of_Constantinople

7091, 7124, 7434, 7513, 8327, 8711, 8749, 9093, 9968, 9971, 10023, 10034, 10041, 10058, 10255, 10422, 10474, 10516, 10527, 10533, 10547, 10553, 10568, 10579, 10616, 10627, 10635, 10651, 10656, 10748, 10924, 10964, 10991, 11251, 11266, 11270, 11274, 11292, 11309, 11354, 11374, 11399, 11770.

Helena 3 e) **Helena** (or. Helaine) – latere koningin van Castillen; f) dochter en enig kind van de koning van Enghelant – verloofde en latere echtgenote van Olyvier van Castillen – moeder van Henric en Clarissa; g) zo mooi als een godin – door haar vader als bruid beloofd aan de winnaar van een door hem georganiseerd toernooi – trouwt (een jaar later) met Olyvier van Castillen – heeft een voorspellende droom over een fatale jachtpartij van Olyvier, maar wordt niet geloofd – ontvangt Artus van Algarbe als haar man, denkend dat hij Olyvier is – gaat mee met Olyvier naar Castille – sterft van verdriet na de dood van haar echtgenoot; *Olyvier van Castillen*: cap. 23-28, 30-40, 45, 47-52, 56, 58-59, 61-64, 66-68, 70-75.

Helena van Constantinopolen a) [Moisan I, 1: HELAINE 3]; d) in *Der vrouwen peerle* Helena de Verduldighe geheten; e) **Helena van Constantinopolen**; f) dochter van koning Anthonis van Constantinopolen – nicht van de paus van Romen; g) wordt op 15-jarige leeftijd door haar vader als vrouw begeerd na de dood van zijn echtgenote, de moeder van Helena, waarin zij weigert toe te stemmen – belandt via een klooster in (de) Sluys in Engelant, waar zij gevonden wordt door koning Henrick, die haar zeer tegen de zin van diens moeder tot vrouw neemt – wier zegel door de koningin-moeder gestolen en nagmaakt wordt – de koningin-moeder tracht haar door vervalste brieven te laten ombrengen met haar kinderen, maar Marie de Cloestre laat zich in haar plaats verbranden, waarna Helena in een bootje kan uitwijken naar Brittangien – waar haar kinderen haar ontstolen worden door een wolf en een leeuw, maar uiteindelijk gered door de heremiet Felix <Helenaes, [Helenam], Helenen> *Helena van Constantinopolen*: cap. [1]-[15], [17]-[18], [20]-[23].

Helene e) **Helene** (or. Helene) – koningin; f) echtgenote van Otte, koning van Coelne – geliefde van Yoen – moeder van Hastinc en Ysaude (met Yoen); g) door Gelloen beschuldigd van overspel met Yoen – door Otte verbannen naar Berine in Norwegen <Helenen> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 838, 1457, 1465, 1694; e) **Helene** <Helenen> *Lorreinen O*: r. 1786, 1927, 1935, 2019, 2121, 2131, 2185, 2265, 2271, 2309, 2325, 2390, 2457, 2470, 2549, 2607, 2674, 2859, 2984, 2992, 3049, 3105, 3123, 3170; e) **Elene**; f) echtgenote van Otte – geliefde van Yoen – moeder van Segenfrijt en Rollo; g) is door toedoen van Gelloen gaan zwerven – biecht bij de patriarch van Jeruzalem; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 100; e) [**Helene**] <Helenen> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 287, 337.

Helene zie **Eleyne**, **Helena 1** en **Helena 2**

Helenor a) Helenor [*Aeneis* IX, 544]¹; e) **Elenor** – Trojaan in het gevolg van Eneas; f) verwant van Licus; g) door Aschanius in een toren gezet om de brug van Albane te verdedigen – wordt gedood door de mannen van Turnus
<Helenor> *Eneide*: r. 6971, 6975, 6979, 7027, 7032; e) **Helenor** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood; *Troyen*: r. 38447, 38451; e) **Helenor**; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 150vb.

Helenus 1 a) Helenus / Helenos,² de waarzegger; b) zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba – broer van onder anderen Hector; e) **Helenus**; f) broer van onder anderen Hector; g) vernoemde Caonia naar Caoen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1481; e) [**Helein**] – koning van Troyen; f) zoon van Ecube en Priamus – broer van Ector, Parise, Troylus en Marcomirise
<Heleine> *Parthonopeus*: r. 6, 171; e) **Helenus** – Trojaanse profeet – later koning van Mirmidoen; f) vierde zoon van koning Priamus van Troyen en Ecuba – broer van Hector, Paris, Deiphebus, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – derde echtgenoot van Andromata – broer van Chaon – zwager van Eneas van Troyen; g) voorspelt de ondergang van Troje als Paris van Troyen naar Grieken zal gaan – gevangengenomen door de Grieken in het brandende Troje – meegenomen door Pirrus – sticht Nuwe Troyen 1 en Chaone – trouwt na de dood van Pirrus Andromata en wordt koning; *Troyen*: r. 2802, 3797, 3841, 3881, 4015, 6869, 6878, 14660 (E-70), 19739, 25610, 29049, 30363, 32309, 32436, 33235, 34979, 34985, 34992, 35171, 36011, 36090, 36093, 36115, 36134, 36144, 36162, 36225, 36248, 36305, 36310, 36466, 36936, 37704; e) **Helenus** – nu (na Pirrus' dood) koning van Epyeren, profeet; f) zoon van Priamus van Troeyen – (derde) echtgenoot van Andromata – zwager van Eneas van Troeyen; g) voorspelt Eneas zijn verdere reis naar Ytaliën; *Troyen Prz*: fol. 136rb, 136vb-138ra, 141vb, 146va.

Helenus 2 a) [Constans: CUNEÛS],³ koning van Cipe; e) **Helenus** – koning – afkomstig van Cypre 2; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7177, 9743.

Helenus zie **Stelenus**

Heles zie **Helles**

Helia zie **Elias 1**

[Helyades] a) [West PR: **Heliadés**] – heer van [West PR: **Escoc(h)e**] (Schotland);
e) **Elyades** – leider / legeraanvoerder van de Scotten; g) bondgenoot van

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Helenus>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/44>

Mordret in diens strijd tegen koning Artur – gedood door Karados; *Lanceloet*: boek IV, r. 11333, 11360, 11362.

Helyan a) [West PR: Helain 3], toegenaamd: ‘le Blanc’; b) natuurlijke zoon van [West PR: Bo(h)ort 2] en de dochter van koning [West PR: Brangoire 1]; d) wordt later keizer van Constantinopel; e) **Helyan** – toegenaamd: “die Witte”; f) zoon van Bohort van Gaunes; g) hield Hestor van Mares gevangen; *Lanceloet*: boek II, r. 30498, 32672, 32674.

Helyas 1 a) [West PR: Ysaies 2]; b) zoon van [West PR: Helains 6], toegenaamd: ‘li Gros’ – vader van [West PR: Jonaans] – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Helyas** – vierde koning van Scollant; f) zoon van Cham – vader van Jonas – voorvader van Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek III, r. 5429.

Helias 2 a) or. Helias / Helyas – niet in Moisan; e) **Helias** – kluizenaar in een bos nabij Lillefoort; g) vindt de daar gedumpte pasgeboren zevenling van koningin Beatris, die hij met behulp van een door God gezonden witte geit grootbrengt – naar wie de zwaanridder Helias vernoemd is; *Ridder metter Swane*: cap. [5], [14].

Helias 3 a) [A-Z 6: Zwaanridder]¹ [Moisan I, 1: ELIAS 1] — Helias / Elias alias de Zwaanridder²; b) (volgens Pierre Desrey, de bron van de Middelnederlandse vertaling / bewerking, de oudste) zoon van koning [Moisan I, 2: ORIANS 1] en koningin [Moisan I, 1: BEATRIS 11] – broer van [Moisan I, 1: ESMERÉ 5], [Moisan I, 2: ROSE] en nog vier anderen van de zevenling zwaankinderen; e) **Helias** alias **die Ridder metter Swane** – koning van Lillefoort – later door zijn huwelijk met de dochter van hertogin Clarisse hertog van Billoen; f) zoon van koning Oriant en koningin Beatris – kleinzoon van koning Pyrion en koninginmoeder Matabrune – broer van Esmeri, nog vier broers en Rosse / Roose – vader van Yda – grootvader van Godevaert, Boudewijn en Eustachius; g) met zijn vijf broers en een zuster als zuigelingen in een bos nabij Lillefoort gedumpt en daar door de kluizenaar Helias gevonden en grootbracht met behulp van een door God gezonden witte geit en gegeven brood door dorpelingen – lieveling van de kluizenaar die hem daarom naar zichzelf vernoemde – als enige van de zeven kinderen niet in een zwaan veranderd door het afpakken van de zilveren halskettingen waarmee zij geboren waren – verslaat als 15-jarige de verrader Macharis, rehabiliteert zijn moeder en maakt de metamorfose van 5 van de 6 zwaankinderen ongedaan – wordt door het overgebleven zwaankind naar Nimmeghen gevaren, doodt daar in een tweekamp de graaf van Franckenborch en huwt de erfdochter van Billoen – verbreekt zijn huwelijk en doet afstand van Billoen en zijn dochter Yda als zijn echtgenote hem ondanks zijn verbod opnieuw naar zijn afkomst

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0091.php#a090

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Chevalier_au_cygne

vraagt – maakt de metamorfose van zijn overgebleven zwaanbroer ongedaan – neemt zijn intrek in het klooster dat zijn vader uit dankbaarheid heeft laten bouwen in het bos bij Lillefoort en sterft daar <[...]ias, [...]lias, Elias, Heliam, Helyas> *Ridder metter Swane*: cap. [7]-[8], [10], [12], [14]-[32].

Helias zie **Elias 1**

Helibeel a) [West PR: Elyzabel] – [Sommer VIII s.v. Elyzabel, vermeldt als varianten: Elibes, Elibe, Helibe, Alibe, Elysiabel]¹; b) nicht van [West PR: Genievre] [West VR: Guenievre]; e) **Helibeel** – jonkvrouwe in dienst van Genevre – afkomstig uit Logres; f) nicht van Genevre; g) zorgt voor Genevre als die ziek is van verdriet om Lanceloet – door Genevre naar de vrouwe van Lac gestuurd – door koning Claudas gevangengenomen; *Lanceloet*: boek II, r. 11200.

Helie zie **Elye**

Helijn e) **Helijn** – ridder – later heer van Montesclaer; f) neef (zoon van de broer) van Melions – echtgenoot van Mabilie; g) gaat met Melions op avontuur – aan wie Mabilie uiteindelijk door koning Morligant wordt uitgehuwelijkt <Heline> *Torec*: r. 1041, 1128, 1152, 1165, 1188, 1848, 1888, 1894.

[Helim] a) Helis [*Alexandreis* III, 95]²; b) zoon van Actor; e) **[Helim]** (hs. Helme) – Griekse strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – door Negusar met een speer gedood <Helime> *Alexanders geesten*: boek III, r. 181.

Helynan a) [West PR: Helains 10], toegenaamd: ‘li Blans’; e) **Helynan** – toegenaamd: “die Witte” – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal; *Lanceloet*: boek III, r. 1016.

Helinandus l) Helinandus van Froidmont³ (ca. 1160-na 1229) – cisterziënzer monnik – geschiedschrijver en een belangrijke bron voor Vincent van Beauvais, de eindredacteur van het *Speculum historiale* – het gerucht gaat dat Helinand voordat hij in het klooster intrad een wereldlijk leven leidde als verhalenverteller, en dat hij een deel van zijn volkstalig (Frans) repertoire, zoals de pelgrimage van Karel de Grote naar Jeruzalem, in het Latijn als waargebeurde geschiedenis in zijn *Chronicon* opgenomen heeft; m) **Helinandus** – “doctoer is in der heyligher scripture” – in één adem genoemd met: Suetonius, Julius Celsus, Hughho Tullensis, Heynric (canonic to Dornec) en meister Jacob van Velencijn – belangrijke bron van meester Jacob van Velencijn <Helyinandus> *Caesar Prz*: fol. 29r, 58v.

Helynon a) [West PR: Balynor]; b) zoon van de koning van de Illes Estranges; e) **Helynon** – Tafelronde-ridder; f) koningszoon; g) neemt de plaats van Bohort in aan de Ronde Tafel; *Lanceloet*: boek IV, r. 5635.

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/32>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Hélinand_of_Froidmont

Helions e) **Helions** (or. Elios) – “camerier” van Sidonie; g) bedrogen door Gannelet <Elions, Elyons, Helion, Helyons, Hellyons> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 6, 19, 35, 41, 50.

Helis e) **Helis** – baron van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A396, 8.

Heliser zie **Eliser**

Helysie Gevilde h) de Elysische velden¹ in de antieke onderwereld: Elysion c.q. Elysium, vlakke in het uiterste westen waar de gelukzaligen zich ophouden; i) **Helysie Gevilde** – velden in de Hel waar Anchises zijn zoon Eneas de toekomst voorzegt; *Eneide*: r. 3585.

Helizeers a) [West PR: **Helisier**] – koning van la marche d’Escoche; b) broer van [West PR: **Macabrés**] – vader van [West PR: **Lenvarlet**]; e) **Helizeers** – koning; f) vader van Lanvales – broer van Makalijs – oom van de hertog van Branchen; g) door Joseph van Aramathien bekeerd – reist naar Groten Bertangen en Scollant – gaf de abdij Celice, vanwege de kleine aalmoes die hij er kreeg, de bijnaam Cleine Aelmosene; *Lanceloet*: boek II, r. 24319, 24326, 24399.

Helle, die 1 h) de Hel² – de nieuwe verblijfplaats van die engelen die na de schepping van de wereld en de mens onder leiding van de aartsengel Lucifer (zie **Lucifer**) in opstand kwamen tegen God, die in Zijn heilsplan de mens boven de engelen geplaatst had, wat haaks stond op hun gevoel van anciënniteit – na de Zondeval van Adam en Eva de donkere en onaangename gevangenis van de zielen van alle mensen tot de komst van de Verlosser, Jezus, de Zoon van God – deze brak³ op de zaterdag na Zijn kruisdood (op Goede Vrijdag), de dag voor Zijn verrijzenis (op Pasen), de bronzen, met ijzeren staven versterkte poorten van de Hel en verlost daaruit alle zielen van het Oude Testament [*Evangelie van Nicodemus/Acti Pilati*]⁴ – sindsdien enkel nog de eeuwige en uitzichtloze verblijfplaats annex folterkelder van de zielen van verdoemde mensen – de middeleeuwse literatuur kent enkele gedetailleerde beschrijvingen van de Hel en haar kwellingen, de bekendste *Tondalus visioen*⁵ – ook gebruikt als synoniem voor de Onderwereld van de antieke Grieken en Romeinen – in de ogen van de middeleeuwers gelokaliseerd ergens onder de grond in de buurt van vulkanen, die als uitlaatpijpen van de Hel beschouwd werden – al dan niet grappig bedoeld verwerkt in plaatsnamen als: **Donkerdale**, **Helre Broeck** en **Mortuwale** – zie ook **Dal der Droefheyt**; i) **die Helle**; passim.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Elysion>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hell>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Harrowing_of_Hell

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Gospel_of_Nicodemus

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Visio_Tnugdali

Helle, die 2 i) **die Helle** (or. enfer) – laaggelegen stad in het koninkrijk Molosen van Pluto – bewaakt door Cerberus – waarheen Pluto Proserpine ontvoerde – waar Orpheus haar kwam zoeken, herkreeg maar weer verloor omdat hij tijdens de terugtocht omkeek – waar Pirithons en Theseus een nieuwe poging doen om Proserpine naar haar moeder Sceres terug te brengen, waarbij Pirithons het leven laat – waar Hercules Pluto verslaat en Proserpine mee naar huis neemt <Hellen> *Hercules*: cap. [12]-[13].

Hellekijn a) or. Hellequin – in Moisan geen eigennaam maar een benaming voor de Saraceense troepen van de aumaçour, d.i. emir van Cordres: [Moisan I, 1: HELQUIN, HERLEQUIN (maisnie)]; e) **Hellekijn**; g) ooit een dapper ridder maar bankroet gegaan in de oorlog van Carel Martel tegen de Sarazijnen die Vrancrijc binnengevallen waren, waarna hij een bestaan als roofridder leidde – omdat hij de goede zaak gediend had, werd hij niet verdoemd, maar moest hij na zijn dood voor straf 's nacht op aarde dansend ronddwalen – schenkt Rijckaert zonder Vreese een kostbaar kleed van een onbekende stof, waarvan Rijckaert vermoedt dat het uit de Hel afkomstig zou kunnen zijn, en dat hij als altaarkleed schenkt aan de kapel van zijn kasteel <Hellekijns> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 2-4.

Helles a) Helle¹; b) zuster van Phrixus; d) naar wie de Hellespont is vernoemd; e) **Helles**; f) zuster van Affrixus; g) verdronken in de Helles Pontus <Heles> *Jason*: fol. 72v.

Helles Pontus h) [Graesse: **Hellespontus**]² — de Hellespont,³ de huidige Dardanellen,⁴ de zeestraat die de Egeïsche Zee verbindt met de Zee van Marmara in Turkije – vernoemd naar Helle (zie **Helles**); i) **Helles Pontus** – zee waarin Helles verdronk; *Jason*: fol. 72v; i) **Ellespontus** – oude naam van **Sent Jorijs Arme**; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 126; i) **Ellespont** – zee waaraan de koninkrijken Abiden en Sestoën liggen; *Minnen loep*: boek II, r. 120.

Hellewijn a) correspondeert met [Moisan I, 1: HERVIEU 9] – boodschapper van koning Louis (van Frankrijk); e) **Hellewijn** – ridder in dienst van de Franse koning Lowijs; g) boodschapper van de Franse koning Lowijs – verslaat Gwineot – doodt Morise van Plasence; *Aiol*: r. 445, 454, 501.

Hellijn zie **Elye**

[Helmscaert] j) lett. 'helmkliever' – Moisan geeft als naam van het zwaard van (onder anderen) Fierabras [Moisan I, 1: FLOBERGE]; k) **[Helmscaert]** – zwaard van Fierabras <Helmstaert> *Fierabras*: r. 324.

Helmstaert zie **[Helmscaert]**

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Helle_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Helle_(mythology))

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Hellespontus>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hellespont>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dardanellen.kmz

Helpe van dien Armen Liedén, die j) [West PR: Secors as Povres (Gens), 1e] – de oude naam van de abdij [West PR: Celique] – maar na een voor hem teleurstellende bedelervaring van de tot het christendom bekeerde koning [West PR: Helisier] door hem spottend de abdij [West PR: Povre Secors, 1e] (zie **die Arme Helpe**) of [West PR: Petite Aumosne, 1a] (zie **die Cleine Aelmosene**) genoemd; k) **die Helpe van dien Armen Liedén** – de oude naam van de abdij **Celice**, die volgens een koning ten tijde van Joseph van Aramathien, die zich tot christen bekeerd had en bedelaar geworden was, beter die Arme Helpe zou kunnen heten, omdat de door hem gevraagde hulp nogal tegenviel, of nog beter die Cleine Aelmosene of die Cleine Helpe in Scollant <der Armer Liede Helpe, der Armer Liede Hulpe> *Lanceloet*: boek II, r. 24203, 24417, 24443.

Helre Broeck h) door Jan Frans Willems (1793-1846) geïdentificeerd als het Broek van Hoecke, dat gelegen zal hebben nabij het huidige Hoeke,¹ gelegen aan de waterweg van Damme naar Sluis in West-Vlaanderen, België; i) **Helre Broeck** – correspondeert met **Hoekenbrooc** (in *Reynaert Prz*) – “bij Helre Broeck recht aen den dam” aan een water [?] gelegen, waar de otter (Bruneel) voor Reynaert een eend (“entvogel”) van een vogelaar geroofd had <Hoelre Broec> *Reynaerts Hst*: r. 6882.

Hemel zie **Hemelrike**

Hemelijchede der hemelijcheit l) de *Heimelicheit der heimelicheden*, de Middelnederlandse vertaling/bewerking van de *Secretum secretorum*² – het verhaal gaat dat deze tekst als vorstenspiegel door Jacob van M(a)erlant aan de veertienjarige Florens V als huwelijksgeschenk zou zijn aangeboden, omdat in de proloog van het (jongere) Haagse en het Comburgse handschrift iemand als “lieve neve” wordt aangesproken door “mi Iacoppe van merlant” maar in de proloog van het (oudste) Leidse handschrift ontbreekt deze passage, wat zou kunnen betekenen dat het hier om een interpolatie gaat – exemplarische middeleeuwse schooltekst van een brief die leermeester Aristotiles aan zijn leerling Alexander de Grote geschreven zou hebben; m) **Hemelijchede der hemelijcheit** – titel van het boek; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 24.

Hemelyoen van Bayviere a) [Moisan I, 1: EMELON(S) 2 DE BAVIERE] — hertog van Beieren – zie ook **Hemeloen**; e) **Hemelyoen van Bayviere** – hertog van Bayvier; f) oom van Ritsier; g) bondgenoot van Flovent tegen de Saracenen – bij Lodine gedood door koning Postamast <Hemelioen van Bayvier, Hemelioen van Bayviere, Hemelyoen, Hemelyoene, Hemelyoene van Bayviere> *Flovent*: r. 13, 34, 73, 144, 145, 485, 623.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoeke.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Secretum_Secretorum

Hemeloen a) mogelijk dezelfde als **Hemelyoen van Bayviere**; e) **Hemeloen**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 45.

Hemelrike h) het paleis van God, waar Hij de zielen van de mensen die in Hem geloven na hun dood ontvangt en eeuwig gelukkig maakt – middeleeuwse mensen, die geocentrisch¹ dachten, lokaliseerden de hemel² in de bovenste van de negen sferen³ – terwijl de middeleeuwse literatuur grossiert in soms zeer gedetailleerde beschrijvingen van (de verschrikkingen van) de Hel, bevat deze praktisch geen concrete beschrijvingen van wat de menselijke ziel in de Hemel te wachten staat anders dan een verheerlijkt lichaam, wat doet veronderstellen dat men aldaar voor zichzelf en anderen herkenbaar aanwezig is – vandaar dat de Hemel in de ogen van de meeste middeleeuwse stervelingen min of meer gelijk staat met een familiereünie, terwijl voor anderen het verblijf in de Hemel een eindeloze balkonscène is, waar men God en Zijn entourage (de moedermaagd Maria, Zijn apostelen, martelaren en belijders) kan aanschouwen – de Hemel is in alle opzichten het tegenovergestelde van de Hel (zie **die Helle**), het onderaardse rijk van opperduivel Lucifer, het eindstation van ongelovigen of mensen die in staat van doodzonde stierven; i) **Hemelrike**; passim.

Hendri a) [Moisan I, 1: HENRI 44] – châtelain de Frise; b) neef van Gaufroït; e) **Hendri**; f) neef van Gaufort; g) verrader – neemt deel aan de strijd om Nimagen; *Boudewijn*: r. 389.

Hendric zie **Henrick 2**

Hendrick zie **Henrick 2** en **Hoderich**

Hendrik zie **Hoderich**

Heneas zie **Eneas van Trojen**

Henedorius e) **Henedorius** – koning van Griecken; f) echtgenoot van Pernella – oom van Folkas; g) neemt de uit Rome verdreven Paulucius en diens zoon Quintiliaen in zijn koninkrijk op – laat zijn vrouw en haar minnaar Quintiliaen door Folkas doodsteken als die hen in bed betrapt; *Minnen loep*: boek II, r. 1360.

Henegauwe zie **Henegouwen**

Henegouwe zie **Henegouwen**

Henegouwen h) [Graesse: **Hannonia**]⁴ [Moisan I, 2: HAINAU(T)] — Henegouwen / Hainaut,⁵ regio in het zuiden van België met als hoofdstad Bergen / Mons⁶ – waarvan

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Geocentrisme>

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hemel>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Geocentric_model#/media/File:Bartolomeu_Velho_1568.jpg

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Hannonia>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comté_de_Hainaut

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bergen.kmz

de geschiedenis uitvoerig beschreven werd door Jacques de Guyse¹ († 1399) in diens *Annales historiae illustrium principum Hannoniae*, een zeer vrije bewerking van de *Commentarii de bello gallico* van Julius Caesar (ca. 100-44 v.C.), aangevuld met middeleeuwse kronieken, dat op zijn beurt weer een belangrijke bron vormde voor de *Die historie van Belgies* (1574) van de Gentenaar Marcus van Vaernewyck (1518-1569) en de anonieme *Jeeste van Julius Cesar*, Schiedam, ca. 1500; i) **Henegouwen** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1555; i) **Henegouwen** – waar vroeger de stad Belgies nabij het huidige Bergen (Mons) lag; *Caesar Prz*: fol. 6v, 20r-20v, 27v-28r, 40r, 44v, 58v; i) **Henegouwe** – waar Guweloen zijn toevlucht zoekt; *Huge M*: r. 413; i) **Henegouwe** – toenaam van **Wouter van Henegouwe**; *Lorreinen*: fragm. III, r. 543; i) **Henengouwe** – met Vlaendren door de Loreinen heroverd voor koning Puppijn; *Lorreinen H*: r. 85; i) **Henegouwe**; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 381; i) **Henegouwe** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Henegouwen** – land van herkomst van Aernout van Henegouwen, één van de 52 vooraanstaande ridders die het in de loop van één jaar opnemen tegen de Zwarte Ridder met de Witte Wapenen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 22; i) **Henegauwe** – land van herkomst van één van de deelnemers aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 539; i) **Henegouwe** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29123; i) **Henegouwe** – de heren van Henegouwe ontkennen de samenzwering tegen Lodewike; *Wybeert*: fol. 2va, 11.

Henengouwe zie **Henegouwen**

Henewir zie [**Henewiere, die**] 1

[**Henewiere, die**] 1 a) [Moisan I, 1: HAIN(N)UIER] — de Henegouwers – in *Commentarii de bello gallico* Aduatici geheten [*Spiegel historiael* I⁶, 2, 34]² – volk woonachtig aan de rivier de Maas tussen Luik en Namen; e) **Henewir**; g) huursoldaten; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 4; e) **Heynewier**; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc – gewond door Soyhier; *Saladijn*: r. 622.

[**Henewiere, die**] 2 a) or. Huinici — de inwoners van [Moisan I, 2: HUI], het huidige Hoi / Huy³ in Wallonië, België; e) **Henewieren**; g) willen na de val van Liugonis net als die van Beyeren en Durynghe niet terug naar hun geboorteland – spraken ooit ‘pure Griex’; *Caesar Prz*: fol. 20r-20v.

Henewieren zie [**Henewiere, die**] 2

Henne van Vranckrich e) **Henne van Vranckrich** – ridder [?]; *Karl Meinet*: r. A27, 12.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guyse

2. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0014.php

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hoi>

Hennos zie **Hermos**

[**Henrijck**] zie **Heynric van Leon**

Henrijck zie **Henrick 1**

Henric e) **Henric** – heer van Normandye; f) neef van Melantwier; g) strijdt zeven jaar tegen de koning van Mec – bekeert diens dochter Claredamye tot het Christendom en verwerft haar tot echtgenote; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 74, 78, 113.

Henric zie [**Heinric**] **10**, **Heynric van Leon**, [**Heinric van Limborch**] en **Henrick 2**

Henric van Castillen e) **Henric van Castillen** (or. Henry de Castille) – later koning van Castille; f) zoon en oudste kind van Olyvier van Castillen en Helena van Enghelant – broer van Clarissa; g) samen met Clarissa als onnozel kind door haar vader gedood om met haar bloed Artus van Algarbe te genezen, maar overleeft dat – sterft jong in de strijd tegen de Sarasinen in het land der Turcken, waar hij alvorens te sterven drie koninkrijken veroverde <Henric, Heynrick> *Olyvier van Castillen*: cap. 50, 76.

Henric van Leon zie **Heynric van Leon**

Henric van Lyone zie [**Herven van Leun**]

Henric van Poitiers zie [**Heinric**] **9**

Henrick 1 a) [Moisan I, 1: HENRI(S) 51]; b) Zoon van [Moisan I, 1: HUGUE(S) 53], roi de Constantinople; e) **Henrick** (or. Henry); f) zoon van koning Huyghe van Constantinobelen – broer van Thibert alias Thierry en Jaqueline – oom van Galien Rethore; g) vergiftigt samen met Thibert alias Thierry hun vader koning Huyghe en beschuldigt Jaqueline van die moord – uiteindelijk overwonnen door Galien Rethore en opgehangen <Henrijck, Henricx> *Galien Rethore*: cap. [10], [12]-[13], [60]-[62], [64]-[65].

Henrick 2 a) [Moisan I, 1: HENRI 37] – koning van Angleterre; b) echtgenoot van la belle Helaine de Constantinoble [Moisan I, 1: HELAINE 3] – vader van de tweeling zonen: Lion [Moisan I, 1: LION 3] alias saint Martin de Tours en Touraine [Moisan I, 1: MARTIN 4] en Bras [Moisan I, 1: BRAC] alias saint Brice [Moisan I, 1: BRICE 2]; d) het wapenteken dat in de roman beschreven wordt: drie luipaarden ‘passant, gardant’, komt overeen met het zegel van Richard Cœur-de-Lion,¹ koning van Engeland en hertog van Normandië (1189-1199); e) **Henrick** – koning van Enghelandt; f) vader van de tweeling zonen Erm alias Brixius en Lion alias Martijn; g) vindt de schipbreukelinge Helena van Constantinopolen in een boomgaard en neemt haar mee naar London – huwt haar zeer tegen de zin van zijn moeder – verslaat koning Butor te Romen en maakt van diens wapenteken met drie luipaarden het Engelse wapenteken – gaat samen met

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Armoiries_royales_du_Royaume-Uni#Royaumes_d'Angleterre_et_d%C3%89cosse

de koningen Amarijs van Schotlant en Anthonijs van Constantinopolen op zoek naar Helena, vindt zijn zonen terug te Tours, neemt Jerusalem in, ontzet Roomen, neemt Graffes in en vindt daar Helena terug, wordt gevangen genomen tijdens het beleg van Brugge maar bevrijd door zijn twee zonen en de bisschop van Tours, en samen met haar slijt hij zijn laatste jaren in Roomen <Hendric, Hendric van Engelandt, Hendrick, Henric, Henric van Engelant, Henrick van Engelant, Henricks, Henricx> *Helena van Constantinopolen*: cap. [8], [10]-[12], [15]-[17], [20]-[21], [24]-[31].

Henrick 3 e) **Henrick** (or. Henry / Hervy); f) zoon van Urian van Cyprus en Hermine – achterkleinzoon van Heynric van Leon <Heynric> *Meluzine*: fol. L2ra, Q3rb, Q3vb.

Henrick 4 e) **Henrick** – ridder in dienst van Karel de Grote; f) zoon van Guwelloen – broer van Hugo; g) sterft te Roncevale; *Roelant*: r. P711, P773.

Henrick zie **[Heinric] 10** en **Hoderich**

[Henryck van Leon] zie **Heynric van Leon**

Her** zie **Ar****

Heranone zie **Ermiona**

[Herbaut] a) [West VR: *Bertranz 2*, var. **Hermans**]; b) Zoon van [West VR: *Garin 1*]; e) **[Herbaut]**; f) zoon van Garijn <Herbaude> *Perchevael J*: boek II, r. 37377.

Herbolt e) **Herbolt**; g) verrader aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 14568.

Herbort van Schampanien e) **Herbort van Schampanien**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verovert <Herbot> *Karl Meinet*: r. A198, 23; A201, 30.

Herbrecht e) **Herbrecht** – graaf van Vermendoys; f) broer van graaf Robbrecht van Sessoen; g) verslagen door Evax – geruild voor de gevangengenomen Echites van Athenen <Herbrechte> *Limborch*: boek V, r. 233, 270, 323, 395; e) **Herbrecht** – graaf van Vermendoes / Vermendoys; f) broer van de graaf van Sessoen <Herbrechte, [Robbrecht]> *Limborch Frg*: H51B, r. [11], 64, 136; H52, r. 290, 327, 380; e) **Herbrecht**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 230, 267, 320, 392.

[Herde lant, dat] h) [West PR: *Terre des Pastures, (de) la*] – koninkrijk van Rion; i) **[dat Herde lant]** – maakt deel uit van het koninkrijk van Rion van Denemarke <der herden lande> *Merlijn*: r. 10908.

Herdreit zie **Hardrich**

Here Derode zie **Hardrich**

Herec zie **Erec**

Herecijn zie **Herecinen, die**

Herecinen, die a) or. Hericyni – [*De bello gallico*, VI, XXIV]¹ — de bewoners van Hercynia silva,² een oerbos gelegen ten oosten van de rivier de Rijn en ten noorden van de rivier de Donau, dat zich ten tijde van Julius Caesar uitstreckte van het Zwarte Woud³ tot aan de Karpaten⁴; d) door Jacques de Guyse in zijn Jacques de Guyse⁵ († 1399) in zijn *Annales historiae illustrium principum Hannoniae*, een zeer vrije bewerking van de *Commentarii de bello gallico* van Julius Caesar (ca. 100-44 v.C.), voorgesteld als ‘Belgen’ c.q. Walen (in plaats van Helvetiërs), die leefden in een Belgisch oerbos, waarvoor de Ardennen model gestaan zullen hebben; e) **die Herecinen** alias **die Lukenairs** – inwoners van het land van hertog Dunco – versloegen ooit Lucius Cassius en Lucius Piso, “raetsmannen” van Roem <Herecijn, Hircijn, Hircinen> *Caesar Prz*: fol. 7v, 11v-12r, 13v, 15v-16r, 17r, 18r-20v, 23v.

Heredrejt zie **Hardrich**

[**Heremite, Peter die** zie [**Peter die Heremite**]

Heremijn e) **Heremijn**; g) verrader – steunt de valse bewering van Gwelloen, dat Amerijn plannen maakt om zijn vader Reynout te wreken; *Heemskinderen*: p. 198.

Heremont zie **Emont**

[**Heren Wrake, Van Ons**] zie [**Van Ons Heren Wrake**]

Herffen van Leun zie [**Herven van Leun**]

Herijn e) **Herijn** – koning van Mersaelien en Eggermort; f) zwager van Gratien – oom van Florette; g) begeert Florette <Herri, Herrioen> *Ayoel*: r. 82, 1132, 1145.

Herimis zie **Hermus**

Herimones zie **Ermiona**

Hercules a) [*A-Z* 1: **Herakles**]⁶ [*A-Z* 9: **Hercules**]⁷ [*Moisan I, 1: HERCULE* 1] [*West PR: Herculés*] — Herakles⁸ bij de Grieken, Hercules⁹ bij de Romeinen – zie ook [**Hercules Palen**] en **Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules**; b) buitenechtelijke zoon van Jupiter en Alcmene, de echtgenote van Amphitryon van Thebe – vader van Aventinus bij Rhea; d) Hercules is de sterkste man uit de klassieke mythologie en vermaard om zijn Twaalf Werken – één van de Argonauten¹⁰ – in Rome stond een Hercules-altaar als

1. <http://www.thelatinlibrary.com/caesar/gallic/gall6.shtml#24>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Hercynian_Forest

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Schwarzwald>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Karpaten>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guyse

6. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0058.php#a057

7. https://www.dbnl.org/tekst/verm064vana01_01/verm064vana01_01_0031.php#a028

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heraclès>

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hercules>

10. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

dank voor het verslaan van Cacus, de reus van de Palatinus – frappant zijn de gelijkenissen (die gedurende de Middeleeuwen alleen maar toenemen) tussen Hercules en Samson (zie **Samsoen**), de gewelddenaar uit het Oudtestamentische Bijbelboek *Rechters*; e) **Hercules** – sterke reus; g) versloeg ooit Antheus <Ercules> *Alexanders geesten*: boek I, r. 449, 459, 1021; boek III, r. 1104, 1108, 1113, 1121; boek VII, r. 1598; boek IX, r. 609, 1162, 1188; boek X, r. 484, 968; e) **Hercules** – Romeinse god; g) in wiens tempel Brutus zijn leven wil beteren; *Caesar*: r. 408; e) **Ercules**; f) vader van Aventinus; g) heeft vele heldendaden verricht – versloeg het monster Caccus <Erchules, Hercules> *Eneide*: r. 5047, 5058, 6044, 6054; e) **Hercules** – koning van Licien; f) zoon van koning Jupiter van Creten (op wie hij sprekend lijkt: groot en sterk) en Alcumena, echtgenote van koning Amphitrion van Thebes – tweelinghalfbroer van de tengere Ypicleus – echtgenoot van Megera – echtgenoot van Echee, dochter van koning Affer van Egypten; g) bedenker van de Olympische spelen – bemachtigde de schapen van Hesperien – overwinnaar van Philotes – overwinnaar van het zeemonster dat Troje terroriseerde – verwoeste uit wraak op koning Laomedon de stad Troje voor de eerste keer – overwon de leeuwen in het bos van Nemeen – overwon de tyran Busire in Memphen – gekozen tot koning van Iconien – gaat naar de Helle om Pirithons en Theseus te helpen Proserpine aan haar moeder Sceres terug te geven – doodt Cerberus – verslaat Pluto – doodt zijn vrouw Megera omdat de centaur Lincus zegt dat zij zijn concubine geweest is, en dat hij nog nooit zo'n wellustige vrouw bekend heeft – overwint koning Antheon van Libien – overwint koning Athlas, neemt hem zijn boeken af en dwingt hem zijn wijsheid te leren – overwint koning Antheon van Libien, brengt het onder de Griekse wet, hernoemt het tot Affrike en geeft het aan Affer – verovert heel Affriquen – gaat naar Calcedonien om Dyanira te zien, wordt verliefd op haar, helpt haar vader in de strijd tegen koning Achelous van Achayen en krijgt Dyanira als vrouw – doodt met een pijlschot de centaur Nessus als die Dyanira ontvoert – trekt op verzoek van Affer met een legermacht naar Hesperien om daar de tyrannieke koning Gerion mores te leren – verslaat ook de tyran koning Cacus en verovert zo heel Hesperien dat hij toevertrouwt aan Hispan, waaraan het zijn naam Spaengien dankt – reist vervolgens naar Cremonen, waar hij de elf reuzen verslaat en op één na doodt – vindt en doodt koning Cacus nabij de berg Adventijn – heeft een liefdesverhouding met koningin Facua – doodt koning Pricus van Calidonen – wordt verliefd op Pricus' dochter Yole – vertrekt uit Italië en arriveert in Traetsen, waar hij de tyrannieke koning Dyomedes doodt en het land goed bestuur geeft – laat zich inpakken door Yole en brengt zijn dagen door in ledigheid – realiseert zich door een brief van Dyanira dat hij liefdesziek is – zoekt genezing in de tempel van Appollo op de berg Othea – trekt daar het vergiftigde hemd aan dat Dyanira hem toestuurt – als hij beseft

dat hij zal sterven werpt hij zich op de brandstapel die voor het offerdier bedoeld was, en sterft – zijn as wordt door Philotes naar de tempel gebracht die Euander voor hem liet bouwen; *Hercules*: titelpagina, proloog, cap. [1]-[24]; e) **Hercules** – Griekse ridder; f) zoon van de koning van Thebes; g) sterkste man ter wereld – vriend van Jason van Mirmidonien – doodt enkele centauren – vergezelt Jason op zijn reis naar Colcos – bevrijdt koning Furius van de Arpien – strijdt met koning Eson van Mirmidonien tegen koning Leomedon van Troyen; *Jason*: fol. 6r-11r, 54v, 56r, 56v, 57v, 58v-60r, 63r, 65r-66r, 68v, 69r, 91v, 92v, 93r, 96r-97r, 98r, 100v, 101r, 106r, 109v, 110r, 114r, 114v, 116v, 117r, 119r, 119v, 122v, 125v, 126r, 127r, 128r, 129v, 152v, [152v]; e) **Ercules** – heidense god; g) geboren in Achasia; *Limburch*: boek VIII, r. 1075; e) **Ercüles** – heidense god; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1065; e) **Hercules**; f) voorvader van koning Rioen van Denemarke; g) vriend van Jason – versloeg menige reus – één van de bezitters van het zwaard Malmiadorse; *Merlijn*: r. 23549, 23552, 23563; e) **Hercules**; g) verbrandde door Dianijra; *Stijevoort*: refr. 5: 55; e) **Hercules** – Griek; f) vader van Telapus van Misia en van Tricolomus – verwant van Jason – zwager van Celeus van Taledoen – zwager [?] van Tydeus – vader van Aventyn met Avereas als moeder; g) droeg ooit vrouwenkleden – reisde, als vriend van Jason, mee om het Gulden Vlies te bemachtigen – leidt de wraakactie tegen Troje en doodt koning Lamedon en Vulcoen – vermaard om de Twaalf Werken – doodt zichzelf als zijn eigen vrouw hem wil vergiftigen – richtte de Zuilen van Hercules op bij Gibraltar – versloeg Cacus – versloeg Gerioen <Herculus> *Troyen*: r. 72, 225, 735, 862, 887, 900, 917, 996, 1046, 1075, 1202, 1707, 1839, 1961, 1983, 2002, 2017, 2035, 2051, 2133, 2200, 2557, 2569, 2582, 2597, 2601, 2657, 5037, 5097, 5213, 5603, 6332, 8013, 8027, 8083, 8088, 25839, 26014, 26046, 26051, 27247, 27635, 27695, 29166, 30730, 37570, 37578, 37725, 37839, 37846, 37857, 37862, 37869, 37874, 37879, 39268, 39271; e) **Hercules** – ‘leenheer’ van Auctor; f) vader van Aventijn bij Rea; g) reus – vereerd in Pallante omdat hij Gherioen en Cakis had verslagen / gedood; *Troyen Prz*: fol. 145vb, 146va, 147rb, 147va, 155rb.

**Hercules, Historie vanden Twaelf Arbeyden des Vrome zie
Historie vanden Twaelf Arbeyden des Vrome Hercules**

Hercules! o) **Hercules!** – strijdkreet van koning Menelaus; *Troyen*: r. 10174.

[Hercules Palen] j) [Graesse: *Columnae Herculis*]¹ — de Zuilen van Hercules,² aan weerszijden van de Straat van Gibraltar tussen Spanje en Marokko – zie ook **Hercules**; k) **Ercules Palen** – tussen Affrica en Spanien, door Hercules

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Columnae-Herculis>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Pillars_of_Hercules

neergezet om een brug tussen Europeanen en Affrike te slaan <Ercules calommen, Ercules columnen, Ercules pale> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1796; X, r. 330, 972.

Herculus zie **Hercules**

Herm** zie **Erm**** en **Harm****

Herman 1 e) **Herman** – bisschop van Ludeke; f) oom van Mazebrouc; g) schrijft een charter om daarmee Mazebrouc van bastaard tot echte zoon van Adelaen te maken – komt Mazebrouc te hulp in de strijd tegen Dominicus, de borchgraaf van Couchi; *Couchi*: fragm. VII, r. 356, 387, 638, 2491.

Herman 2 a) paltsgraaf Hermann von Thüringen¹ († 1217); b) broer van landgraaf Ludwig III van Thüringen en graaf Friedrich von Ziegenhain; c) paltsgraaf (1182-1190), landgraaf (1190-1217); d) belangrijkste maecenas tijdens de Middelhoogduitse bloeitijd; e) **Herman** – paltsgraaf van Niwe Burch aan de rivier de Unstrut in Düringen; f) volle broer (zelfde vader, zelfde moeder) van landgraaf Ludwig; g) is opdrachtgever voor de voltooiing van de gestolen en bij hem ondergebrachte [?] *Eneas-roman* van Heinrich von Veldiche; *Eneide*: r. 13476, 13486.

Herman 3 a) [Moisan I, 1: HERMENT 1] – aartsbisschop; e) **Herman** (or. Herment) – bisschop van koning Huyghe van Constantinoblen; g) doopt op bevel van de koningin de buitenechtelijke zoon van haar dochter Jaqueline als Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [3].

Herman 4 a) [West PR: Hermans] – graaf van Triple; e) **Herman** – heer van Tryple – ridder in dienst van koning Artur; g) strijdt in Frankrijk tegen de Romeinen; *Merlijn*: r. 34867.

Herman 5 e) **Herman** (or. Armant / Hermanz) – tiran; g) heerst over het eiland Tenedoen – neemt Parthonopeus gevangen, die na een storm is aangespoeld op Tenedoen – neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – laat zijn vrouw Parthonopeus bewaken, die medelijden met hem krijgt en hem naar het toernooi laat gaan – wordt in het toernooi gedood <Hermanne, Hermans> *Parthonopeus*: r. 4104, 4145, 4153, 4161, 4190, 4209, [4552], 4557, 4602, 5176, 5287; fragm. F I, r. 19; fragm. F II, r. 5, 20, 33, 34; e) **Herman** – Moors koning van Damasco (en Mooren lant [?]) – leenman van de sultan van Persen; f) echtgenoot van koningin Ansies; g) neemt (de verdwaalde) graaf Partinoples van Bleyes gevangen – steunt de sultan van Persen in diens gevecht met Partinoples tijdens het toernooi te Constantinopel – wordt gedood door Partinoples <Hermans> *Partinoples*: p. 43-45, 56, 57.

Herman 6 e) **Herman** – deken; g) zou in een voltallige kerkelijke vergadering Reynaerts excommunicatie hebben uitgesproken <Harmanne, Hermanne>

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Hermann_I._%28Thüringen%29

Reynaert A en F: r. 2733; e) **Herman** – “provisoor” (groot-vicaris); g) had Reynaert in de ban gedaan; *Reynaerts Hst*: r. 4511.

Herman van Yfenijs e) **Herman van Yfenijs** (or. Riof de Fenis) – Turk; g) gedood door Ernout van Marberoen <Hermanne> *Parthonopeus*: r. 6596, 6600.

Hermelijne zie **Hermeline**

Hermelik zie **Ermeric**

Hermeline a) or. Hermeline¹ — de vossin Hermeline; e) **Hermeline** – vossin; f) echtgenote van Reynaert – moeder van Reynaerdijn en Rossel – tante van Grimbeert – ‘tante’ van Cuwaert; g) blijft met de kleine vosjes achter als Reynaert voor de derde keer gedagvaard wordt – verheugd en verbaasd over Reynaerts behouden thuiskomst – vertrekt met Reynaert en de vosjes <Ermelijn, Ermelijnen, Ermeline, Ermelinen, Erminen, Hermelijne, Hermelijnen, Hermelinen> *Reynaert A en F*: r. 1361, 1407, 1425, 2282, 2415, 3080, 3092, 3112, 3133, 3144, 3159, 3166, [F3136], [F3138], 3218, 3231, 3321, 3327; e) **Ermelijn** – vossin, togenaamd: “die Wijse”; f) echtgenote van Reynaert 1 – moeder van Reynken, Roesel en Reynerdijn – ‘tante’ van Kywaert – tante van Grymbert; g) verder als boven – blij met Reynaerts terugkeer na de veroordeling en de tweekamp <Armeline, Ermelijne, Ermeline> *Reynaert Prz*: r. 995, 1048, 1058, 1784, 2274, 2280, 2310, 2353, 2402, 2853, 2877, 2925, 6220; e) **Ermelijn** – vossin, togenaamd: “die Wijse”; f) echtgenote van Reynaert 1 – moeder van Reynaerdijn, Rossel en Reynaert 2 – ‘tante’ van Kuwaert – tante van Grymbaert; g) verder als boven <Armelijn, Ermelinen, Ermelyne, Ermelynen> *Reynaerts Hst*: r. 1379, 1449, 1467, 2436, 3080, 3090, 3112, 3133, 3184, 3240, 3253, 3838, 3868, 3927, 7749, 7754.

[Hermengert] e) **[Hermengert]**; f) echtgenote van Macharijs; g) raadt Macharijs af de tweelingzonen van Ayoel en Mirabele te verdrinken <Hermengerde> *Ayoel*: r. 642.

Hermenie(n) zie **Ermenie 2**

[Hermenijn] zie **Ermenijn**

Hermerien h) ‘rijmnaam’, de rijmgever is “prayerien” – de twee meest voor de hand liggende identificaties voor dit toponiem zijn 1) een verminking van het Spaanse Almeria² (zie **Almerien**) en 2) een verminking van het koninkrijk Armenien (zie **Ermenie 2**); i) **Hermerien** – koninkrijk en toenaam van **Flore van Hermerien**; *Jourdein*: r. 342.

Hermerik zie **Ermeric**

Hermine e) **Hermine** – koningin van Cypers; f) dochter van de koning van Cypers – echtgenote van Urian <Hermijne, Hermijnen, Herminen, Hermynen,

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Almeria.kmz

Hermynne > *Meluzine*: fol. H1va, H2ra, H2vb, H4vb, H5ra, I3va, I3vb, I5va, I5vb, I6va, I6vb, K1ra, K1rb, K2ra, L2ra, L3ra, L4ra, Q3rb.

Herminette van Ermenyen e) **Herminette van Ermenyen** – koningin van Ermenyen – toegenaamd: “de Scone”; *Cassant*: r. 11, 55.

[Hermitage vanden Berge, die] h) [West PR: Ermitage del Mont, I’]; i) **die Ermitage vanden Berge** – kluizenaarswoning waar Ywein van zijn wonden geneest; *Lanceloet*: boek II, r. 5063.

Hermitage vander Hage, die h) [West PR: Ermitage de la Haie, I’]; i) **die Hermitage vander Hage** – kluizenaarswoning waar Acglovel volgens de belofte van Griffioen vanden Quaden Passe de gevangengenomen Keye kan ophalen <Hermitagen vander Hage> *Lanceloet*: boek II, r. 2511, 2523-2524.

Hermogenes a) or. Hermogenis/Hermogenes — Hermes Trismegistos,¹ de Griekse benaming voor de Egyptische god Thoth – zijn voorname aanwezigheid in de brontekst *Secretum secretorum*² vindt zijn oorzaak in de Arabische oerversie van deze tekst – zie ook **Tervogant**; e) **Hermogenes** – exemplarisch wijs man; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 146, 653, 695.

Hermos h) bedoeld lijkt de stad/berg Nysa,³ waarvan de ligging in nevelen gehuld is, alwaar de jonge god Dionysos (zie **Bachus**) in veiligheid gebracht werd door ofwel Zeus zelf ofwel door Hermes om het te beschermen tegen de moordlustige jaloezie van Hera – Herodotus situeert Nysa in Aethiopia en Solinus⁴ lijkt hem daarin te volgen – Nysa wordt ook wel in India gelokaliseerd, wat hiermee niet in tegenspraak is, omdat gedurende de Middeleeuwen er sprake was van drie India’s, waarvan er twee in Azië lagen en één aan de oostkust van Afrika – onduidelijk is of de naam Hermos in plaats van Nysa samenhangt met Hermes; i) **Hermos** [Hs. Gent, KANTL: 7 bis d]/**Hennos** [Hs. München: BSB Cgm 41] – (groot) gebergte in “Oost-Etyopen” – waar volgens Solinus het hol van Liber Bacus is; *Alexander E*: boek X, r. 511; *Alexanders geesten*: boek X, r. 511.

Hermus h) [Graesse: **Hermus fluvius**]⁵ or. Hermi fluvius [*Imago mundi*: I, 20]⁶ — de rivier de Hermos/Hermus⁷ in Lydië, de huidige rivier Gediz⁸ in Turkije; i) **Hermus** – rivier in Licaone in Minder Asia, met goudzand; *Alexanders*

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hermes_Trismegistus

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Secretum_Secretorum

3. [https://de.wikipedia.org/wiki/Nysa_\(Mythos\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Nysa_(Mythos))

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Gaius_Julius_Solinus

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Hermus-fluvius>

6. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hermus>

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Gediz_River

geesten: boek VII, r. 1359; i) **Herimis** – rivier in Lichaone in Mynder Asya – verder als boven; *Troyen*: r. 28932.

[**Hernas**] zie **Ernaut**

Hernaut zie **Ernaut**

Hero a) [A-Z 1: **Hero & Leandros**]¹ — Hero,² priesteres van Aphrodite/Venus in Sestus (zie **Sestoen**) – in Ovidius *Heroïdes*³ schrijfster van brief XIX⁴ aan Leander – zie ook **Adonis van Zesten**; b) geliefde van Leander; d) pleegde zelfmoord nadat Leander verdronken was; e) **Hero**; g) schonk haar liefde aan Leandere; *Stijevoort*: refr. 5: 65; e) **Horea**; g) exemplarisch slachtoffer van de liefde <Neroos> *Vergi Prz*: r. 469, 564.

Herodes 1 a) [A-Z 5: **Herodes de Grote**]⁵ [Moisan I, 1: HERODE(S) 1] [West PR: **Herode 2**] — Herodes de Grote⁶ (73-4 v.C.) [Mattheus 2, 1]⁷ [Lucas 1, 5]⁸ alias Herodes Ascalonita [Noordnederlandse historische bijbel, 3 Koningen, cap. 2; Makkabeeën, Van Antipater, die rechter van Jherusalem, Herodes Ascaloniten vader' e.v.] alias Herodes van Ascaloen [Spiegel historiael II¹, 2, 6]⁹, omdat Ascalon (zie **Ascaloen**), de grootste havenstad in het land van de Filistijnen, zijn geboorteplaats zou zijn; b) zoon van de Idumeër Antipater en de Arabische Cyprus – gehuwd met in totaal 10 vrouwen bij wie hij de nodige kinderen verwekte, de bekendsten: Antipater (bij Doris), Alexander, Aristobulus (bij Mariamme 1), Herodes Philippus (bij Mariamme 2), Herodes Archelaüs, Herodes Antipas (bij Malthace) en Philippus (bij Cleopatra); c) begonnen als generaal in Romeinse dienst werd hij eerst stadhouder van Galilea (47 v.C.) en later koning van Judea (37-4 v.C.); d) hoewel hij er eigen agenda op na hield, gold hij voor de Romeinen als een loyale dienaar van het Romeinse keizerrijk – voor de Joden was hij een 'vreemdeling' en vooral gehaat om zijn Hellenistische levenswandel en wurgende belastingheffing – volgens de Christenen is hij de opdrachtgever van de legendarische kindermoord te Bethlehem¹⁰ (*Legenda aurea* [X: De innocentibus] *Gulden legende*: Vanden Onnoselen Kinderen [10]), waarmee hij de pasgeboren Jezus (van Nazareth) als zijn geprofeteerde troonopvolger hoopte uit te schakelen, nadat hij van de Drie Koningen (zie **die Drie coninghen**) gehoord had dat de nieuwe koning der Joden geboren was –

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0061.php#a060

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Hero_and_Leander

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroïdes>

4. <https://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her19.shtml>

5. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0017.php#a016

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Herod_the_Great

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

9. https://www.dbnl.org/tekst/uten001twee01_01/uten001twee01_01_0002.php

10. https://nl.wikipedia.org/wiki/Kindermoord_van_Bethlehem

zeker is wel dat Herodes, gevoed door ambitie, jaloezie, leugens, machtwellust, rancune en verdachtmakingen, dermate paranoia werd dat hij er niet voor terugschrok onder anderen zijn tweede echtgenote Mariamme 1 en zijn zoons Alexander, Antipater en Aristobulus te laten doden – verbouwer van de Tempel en de Toren van David; e) **Herodes**; g) in Surien aangevallen door de Persine <Heroden> *Caesar*: r. 985, 989, 995, 997, 1000, 1004, 1018, 1021, 1026, 1033; e) **Herodes**; *Graal & Merlijn*: r. 593, 603; e) **Herodes Ascalonita**; g) koning der Joden ten tijde van Jezus' geboorte – uitmoordenaar van de Onnozele Kinderen van Bethlehem <Herodes> *Gulden legende*: I, p. 82-86, 111, 113, 116-117, 175; e) **Herodes**; *Hughe Prz*: p. 39; e) **Herodes**; *Karl Meinet*: r. A158, 4; A337, 44; e) **Herodes** – exemplarisch slechte vorst – raakt in paniek als hij van de Drie Koningen hoort dat te Bethlehem een kind geboren is dat de verloren zielen zal verlossen en de macht zal krijgen over de aarde en de Hel – neemt eigenhandig deel aan de moord op de 100.040 Onnozele Kinderen van Bethlehem onder wie hij Jezus van Nazareth vermoedt – dwingt de Heilige Familie op bevel van een engel Gods naar Egypten te vluchten totdat het bericht komt van zijn onsmakelijke dood waarna zij terugkeren – opgevolgd door de voorbeeldige Archelaus (zie **Archelaus 1**) <Herodesse> *Leven Ons Heren*: r. 516, 536, 593, 608, 612, 617, 620, 652, 663, 664, 687, 694, 730, 743, 746, 757, 782, 802, 815, 818, 3338; e) **Herodes** – koning van Galileen; f) vader van Archilaus; g) liet 4460 kinderen doden – nam vóór Titus met hulp van de Romeinen Jherusalem in; *Wrake Vb*: fol. C1v, E1r, F4r.

Herodes 2 a) or. Herodes – hier vermoedelijk gebruikt als exemplarische koningsnaam; e) **Herodes** – koning; g) hoofdpersoon in een exempel ['Septem sapientes'] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] van verkrachting beschuldigd had: Herodes verloor het licht in beide ogen, vroeg daarom zijn zeven wijzen om raad, die hem niet konden helpen, maar werd genezen door het kind Merlijn, die vervolgens deze zeven wijzen liet onthoofden; *7 Vroeden*: r. 2785, 2800, 2801, 2814, 3021.

Herodes 3 a) Herodes Antipas¹ [*Mattheus* 14, 1]²; b) zoon van Herodes de Grote en Malthace – halfbroer van Herodes Filippus – echtgenoot van Aretha, dochter van de koning van Damascus, die hij verstootte en verruilde voor Herodias, de vrouw van zijn broer Philippus – stiefvader van Salome; c) tetrarch van Galilea en Perea (4 v.C.-39); d) werd door Johannes de Doper ernstig berispt om zijn huwelijkspolitiek – omdat Johannes' populariteit zo groot was, bedacht Herodias een list: zij liet haar dochter voor Herodes dansen, die haar

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Herod_Antipas

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_14.htm

hiervoor beloonde met een bede, waarop zij om het hoofd van Johannes vroeg, dat kreeg en aan haar moeder gaf; e) **Herodes**; g) stuurt Jezus als een “sot” terug naar Pylatus; *Hughe Prz*: p. 40; e) **Herodes**; g) verantwoordelijk voor de moord op sint J(oh)an, daartoe aangezet door zijn concubine en schoonzuster Herodyadis; *Minnen loep*: boek III, r. 869; e) **Herodes** (or. Herode); g) zijn wil om zijn belofte aan zijn dochter te houden was (nog) groter dan zijn genegenheid voor Jan Baptiste; *Olyvier van Castillen*: epiloog; e) **Herodes** (or. Herodes); g) door wie de apostel Jacob die Meerder gedood werd; *Turpijn*: I, r. 5; II, r. 16.

Herodes 4 a) Herodes – hier gebruikt als exemplarische naam en niet als verwijzing naar een historische Herodes; e) **Herodes**; g) heerser toen Rubem geboren werd; *Judas*: r. 1.

Herodyadis a) Herodias¹ [*Mattheus* 14, 3]² [*Marcus* 6, 17]³ [*Lucas* 3, 19]⁴; b) dochter van Aristobulus en Berenice – kleindochter van Herodes de Grote – echtgenote van 1) Herodes Filippus en 2) Herodes Antipas – moeder van Salome bij Herodes Filippus; d) ergerde zich dermate aan de kritiek van Johannes de Doper op haar buitenechtelijke relatie met haar zwager Herodes Antipas dat zij hem door Herodes Antipas liet onthoofden; e) **Herodyadis**; g) spoorde haar dochter aan het hoofd van sint J(oh)an te vragen van Herodes <Herodyadesse> *Minnen loep*: boek I, r. 508; boek III, r. 962.

[**Herpen, Casteel van**] zie [**Casteel van Herpen, dat**]

Herpin a) [*Moisan I, 1: HARPIN* 6] – gént sarrasin; e) **Herpin** – Saraceens monster; g) metgezel van Cordragoen – voedt zich met kindervlees – gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 18441, 18471, 18483, 18489, 18554, 18566, 18573, 18596, 18597.

Herpoen zie **Arpoen**

Herri a) mogelijk corrupt, lees: Tierri [?]; e) **Herri** – correspondeert met **Boudewijn 8** (in *Reynaert Prz*) – (ezel); g) aanklager van Reynaert <Boudwin> *Reynaerts Hst*: r. 1881.

Herri(oen) zie **Herijn**

[**Hersent**] zie **Haersint**

Hersint a) [*Moisan I, 1: HERSENT*]; b) echtgenote van Hagenel, slager in Orléans; e) **Hersint** – wanstaltige pensverkoopster te Urliens; g) bespot Aiol; *Aiol*: r. 90.

Hersuint zie **Haersint**

Hert, Witte zie **Witte Hert, die**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Herodias>
 2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_14.htm
 3. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_6.htm
 4. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_3.htm

Hert metten Witten Voet zie **Witte Hert, die**

[Hertegebrec] a) or. Queur Faillez, lett. ‘hartzeer’, allegorie¹; e) **Hertegebreke**;
f) vader van Scalc; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 309.

[Hertrant] a) [West PR: Arrant, var. Hertant]; b) neef van [West PR: Aminaduc];
e) **[Hertrant]** – ridder, één van de Sennen; f) neef van koning Amades; g) valt
Leonois en Orcanie aan <Hertrante> *Merlijn*: r. 20035.

Hertwich e) **Hertwich** – toegenaamd: “der Kale”; g) verrader – bondgenoot van
Rohart <Herttwichs> *Karl Meinet*: r. A218, 12, 59; A237, 16; A242, 60; A243,
24; A245, 64; A255, 21; A267, 32, 46; A284, 30.

[Herven van Leun] a) [Moisan I, 1: HERVI(S) 19 DE LION] – heer van Lyon; d) verrader;
e) **Henric van Lyone**; g) verrader; *Heemskinderen*: p. 197; e) **Herffen van
Leun** – graaf; f) zoon van Pynabels oom – neef van Wellis van Nanantensis;
Karl Meinet: r. A520, 57; e) **Emmerich von Lyon**; g) verrader aan het hof van
Karle <Emmeryn> *Reinolt von Montelban*: r. 14566, 14666.

Hervi zie **Hervy van Riveel**

Hervy van Riveel a) [West PR: Hervi 2], toegenaamd: ‘de Rivel’; e) **Hervy van Riveel** –
standaarddrager van koning Leodegan van Carmelide – Tafelronde-ridder [?],
in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) strijdt
in Carmelide tegen de Sennen – wijst Gawyn op zijn onhoofse gedrag in een
uit de hand gelopen toernooi te Logres <Hervi, Herviel, Herviele, Hervine,
Hervis, Hervy, Hervy van Rivel> *Merlijn*: r. 17450, 17471, 17476, 17481,
18328, 18345, 18351, 18357, 18506, 18911, 18922, 18929, 23121, 23139,
23173, 23187, 23670, 25354, 27992, 28710, 29338, 29340, 29353, 29363,
29369, 29384, 29395, 29489, 29498, 29593, 29605, 33896.

Hervi van Rivel zie **Hervy van Riveel**

Herviel zie **Hervy van Riveel**

[Hervijn] zie **[Hervijn van Gironvile]**

[Hervijn van Gironvile] e) **[Hervijn van Gironvile]** – ruwaard van Narbone
<Hervine van Gironvile> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1101, 1430; e) **[Hervijn]**;
g) ter dood veroordeeld door Karel de Grote <Her[...]e> *Lorreinen V*:
fragm. B, r. 16; e) **[Hervijn]** <Hervine> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 37.

Hesperia h) [Graesse: Italia, var. Hesperia]² — Hesperia,³ volgens Vergilius [*Aeneis* III, 163]⁴
de / een oude Griekse naam voor het land in het westen, dat later naar
koning Italus Italia genoemd werd – geboorteland van Dardanus – zie ook
Esperus; i) **Hesperia** – oude naam van **Ytalia** – geboorteland van Dardanus;
Troyen: r. 35815, 35835.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Italia-var-Hesperia>

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Hesperia_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Hesperia_(mythology))

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

Hesperien h) [Graesse: **Hispania**, var. **Hesperia**]¹ — Hesperia,² de oude naam voor het Iberische schiereiland; i) **Hesperien** (or. Esperie) – paradisijselijk land in het westen met in de directe omgeving gelukzalige eilanden, waaronder dat van koning Philotes, waar zich bijzondere schapen bevinden, waarvan Hercules er 60 meeneemt, evenveel rammen als ooien – met daarin de landen Dandelourie, Estremaduren, Galissien en Portugael van koning Gerion – veroverd door Hercules op de tyrannieke koningen Gerion en Cacus en daarna toevertrouwd aan Hispan, naar wie het Spaengien geheten werd; *Hercules*: cap. [5], [18]-[19], [21].

Hessen h) [Graesse: **Hassia**]³ — Hessen,⁴ regio in het midden van Duitsland met als hoofdstad Kassel⁵; i) **Esser** – in Germania; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1437; i) **Hessen** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29005; i) **Hessen** – waarheen Ulenspiegel uitwijkt als de grond in Sassen hem te heet onder de voeten wordt – waar Ulenspiegel zich aan het hof van de graaf uitgeeft voor kunstschilder; *Ulenspiegel*: H 18.

Hester a) [A-Z 3: Ester]⁶ — Ester⁷/Hester in de *Vulgaat* [*Esther* 2, 7]⁸; b) tweede echtgenote van koning Ahasverus (Xerxes I) van Perzië; c) koningin van Perzië; d) één van de ‘Neuf Preuses’⁹; e) **Ester** (hs. “tierst”) – Jodinne, koningin; f) nicht van Mardocheus – tweede echtgenote van koning Asswerus; g) door Asswerus tot vrouw gekozen na de verstoting van Vasti – beschermt de Joden in het rijk van haar man tegen Aman <Hester> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 919; boek VI, r. 131; e) **Hester**; g) verkozen door koning Asswerus om haar deugdzaamheid, nadat de hoogmoedige Festa verstoten was; *Margrieta van Limborch*: cap. 57; e) **Hester**; g) werd na de verstoting van koningin Vasti door koning Asswerus tot de nieuwe koningin gekroond – exemplarisch goede vrouw <Hesters> *Minnen loep*: boek I, r. 2487; boek IV, r. 842, 848, 963, 2297.

Hestoer zie **Hestor van Mares**

Hestor a) [West PR: Sestor] – koning van Libe; e) **Hestor** – koning, in dienst van keizer Lucet van Rome; g) gedood door koning Artur <Cestor> *Merlijn*: r. 34896.

Hestor zie **Hestor van Mares**

Hestor van Maras zie **Hestor van Mares**

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Hispania-var-Hesperia>

2. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Hesp%C3%A9rie_\(contr%C3%A9e\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Hesp%C3%A9rie_(contr%C3%A9e))

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Hassia>

4. https://de.wikipedia.org/wiki/Landgrafschaft_Hessen

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kassel.kmz

6. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0015.php#a014

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Book_of_Esther

8. http://vulgate.org/ot/esther_2.htm

9. https://fr.wikipedia.org/wiki/Neuf_Preux#Les_Neuf_Preuses

Hestor van Mares a) [West PR: Hector 3, var. Hestor], toegenaamd: ‘des Mares’;
 b) natuurlijke zoon van [West PR: Ban], koning van Benoïc en de dochter van [West PR: Agravadein 2], de heer van Les Mares – halfbroer (zelfde vader) van Lancelot du Lac; d) één van de ridders die, op zoek naar Lancelot, de Graal te zien krijgt – wreekt de dood van koning Lac; e) **Hestor van Mares** – Tafelronde-ridder op verzoek van koning Artur; f) zoon van Ban van Benewijc en de dochter van de hertog van Mares – halfbroer van Lanceloet van Lac – neef van Lyoneel en Bohort van Gaunes; g) door Walewein als één van de tien metgezellen gekozen om Lanceloet op te sporen <Estor, Estor van Mares, Hestoer, Hestore, Hestore van Mares, Hestorre, Hestors, Hestors van Mares, Hetstor> *Lanceloet*: boek II, r. 1723, 2287, 2688, 2690, 2729, 2736, 2738, 2743, 2754, 2762, 2765, 2775, 2799, 2813, 2818, 2823, 2826, 2830, 2867, 2870, 2887, 3277, 3279, 3285, 3307, 3322, 3361, 3384, 3398, 3411, 3434, 3457, 3467, 3471, 3482, 3495, 3521, 3530, 3535, 3541, 4261, 4264, 4271, 4275, 4305, 4337, 4338, 4344, 4357, 4361, 4407, 4430, 4431, 4433, 4435, 4445, 4458, 4466, 4487, 4503, 4521, 4527, 4536, 4542, 4545, 4561, 4573, 4583, 4584, 4586, 4596, 4599, 4603, 4607, 4621, 4636, 4647, 4728, 4738, 4740, 4754, 4765, 4778, 4785, 4805, 13442, 13444, 13463, 13482, 13490, 13536, 13554, 13555, 13556, 13559, 13562, 13601, 13629, 15721, 15766, 15796, 15821, 15895, 15916, 15969, 15984, 15993, 16879, 21192, 21215, 21217, 21256, 22090, 22436, 22473, 22480, 22523, 22546, 22549, 22558, 22655, 22663, 24598, 25018, 25058, 27358, 27360, 27375, 27380, 27399, 27415, 28509, 28526, 28639, 28648, 28660, 28663, 28668, 28672, 28858, 28920, 30234, 30267, 30344, 30624, 30639, 30852, 30888, 31155, 31308, 31624, 31791, 31835, 31903, 32555, 32672, 32675, 32729, 32925, 32936, 32939, 32960, 32970, 33002, 33056, 33069, 33078, 33081, 33084, 33089, 33121, 33147, 33150, 33163, 33168, 33186, 33191, 33193, 33199, 33202, 33206, 33207, 33262, 33267, 33269, 33312, 33339, 33368, 33402, 33424, 33426, 33429, 33445, 33807, 33978, 34180, 34194, 34265, 34398, 34409, 34434, 34465, 34476, 34499, 34507, 34513, 34519, 34541, 34590, 34599, 34602, 34619, 34629, 34665, 34672, 34687, 35420, 35423, 35561, 35767, 35779, 35808, 35823, 36286, 36303, 36324, 36330, 36360, 36367, 36374, 36383, 36389, 36401, 36420, 36434, 36446, 36459, 36474, 36508, 36533, 36541, 36576, 36591, 36602, 36612, 36682, 36693; e) **Hestor** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lanceloet van Lac; g) gaat op queeste naar de Graal <Hestore, Hestors> *Lanceloet*: boek III, r. 5802a, 5824, 5832, 5915, 5935, 5939, 5951, 5952, 5962, 6022, 6105, 6131, 6246, 7753, 7767, 7781, 7785, 7789, 7803, 9976, 9981, 10000; e) **Hestor** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Brandesion naar het door Keye belegerde kasteel om voor hem te vechten; *Lanceloet*: boek III, r. 19926, 19987, 20000, 20102, 20114; e) **Hestor van Maras** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lanceloet van Lac; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – volgt Lanceloet naar

Joyosegaerde – staat Lanceloet bij in diens strijd tegen koning Artur – gaat met Lanceloet naar Grote Bertangen om tegen Mordrets zonen te strijden – wordt na afloop van de strijd kluizenaar en sterft vier jaar later <Hestore, Hestore van Maras, Hestors, Hestors van Maras> *Lanceloet*: boek IV r. 365, 845, 847, 863, 923, 943, 1102, 1634, 1899, 1922, 2388, 3482, 3536, 3552, 3742, 3756, 3846, 4655, 4661, 4701, 4705, 5484, 5510, 5636, 5727, 6126, 6210, 6217, 6222, 6239, 6250, 6321, 6397, 6552, 6604, 6613, 6622, 6627, 6687, 6770, 6874, 6956, 7645, 7752, 7808, 8767, 8869, 8966, 9195, 9537, 9547, 9553, 9569, 9573, 12416, 12752a, 12777, 12787, 12798, 12820, 12831, 12845; e) **Hestor** – Tafelronde-ridder; g) gaat op zoek naar Walewein – wordt na de overwinning op de Ieren en de Saksen Tafelronde-ridder – op zoek naar Lantsloot – bevrijdt Doedineel <Estor, Hestore, Hestors> *Lantsloot*: r. 1285, 1348, 1363, 1366, 1370, 1517, 1575, 1578, 1689, 2056, 5831, 5832, 5836, 5846, 5857, 5860, 5869, 5879, 5881, 5894; e) **Hestor**; f) zoon van koning Ban van Bonewijc en de dochter van Aggravadein; *Merlijn*: r. 33166a; e) **Hestor van Maras** – ridder van koning Artur; f) broer van Lanceloet van Lac; g) weet door de tussenkomst van Gariet en Griflet te vluchten uit zijn gevangenschap <Hestore, Hestors> *Perchevael J*: boek II, r. 41680, 41713, 41725, 41733, 41734, 41741, 41768; e) **Hestor** – koning, Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3388; e) **Estor** alias **die Swarte Ridder** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lanceloot; g) ontvoert Ysabele terwijl Walewein slaapt – pas ná een hevig gevecht herkend door Walewein <Estore> *Walewein*: r. 10005, 10015, 10021, 10032, 10043, 10047, 10096, 10181, 10188, 10201, 11152.

Hestoran zie **Estoran**

Hesturea zie **Ystria**

Hete See, die h) bedoeld zal zijn de Atlantische Oceaan voor de kust van Afrika ter hoogte van de evenaar, waar het zeewater door de tropische zon aan de kook gebracht wordt (*Alexanders geesten*, boek VII, r. 1665-1669) – waar Atlantis gelegen zou hebben (*Alexanders geesten*, boek VII, r. 1709-1720), zoals beschreven door Plato in zijn *Timaeus*¹ – mogelijk hetzelfde als **die Grote See 1** en **Oceanus**; i) **die Hete See** – zee waarin het grote eiland lag dat, bij Plato, met zijn bewoners ten onder gegaan is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1712.

Hetolus h) [Graesse: **Aetolia (regio)**]² — Aetolia,³ regio in centraal Griekenland, gelegen boven Achaia – levert als bondgenoot van koning Menelaus infanterie (“dat

1. <http://www.arsfloreat.nl/documents/Plato-Timaios.pdf>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Aetolia-regio>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aetolia>

bello pedites Aetolus”) [*Achilleis* I, 418]¹ – zie ook **Cholias**; i) **Hetolus** (or. Aetolus) – bondgenoot van koning Menelaus; *Troyen*: r. 5451.

Hetstor zie **Hestor van Mares**

Hettel die Brune zie **Ettel die Brune**

Hettuba zie **Hecuba**

HFFLPG a) verraadselde naam van de auteur / vertaler van de *Karl Meinet*;

e) **HFFLPG** – lees: [?] ; *Karl Meinet*: r. A1, 17-19.

Hi** zie **I****

Hyamont zie **Emont**

Hybernien h) [Graesse: **Hibernia**]² — Hibernia,³ klassieke benaming voor het huidige Ierland (zie **Irlant**); i) **Yberne** – geboorteland van sente Brandaen; *Brandaen*: r. 25, 113; i) **Hybernien**; *Meluzine*: fol. A5ra.

Hybria zie **Yberia**

Hyenis zie **Hymes**

Hije zie **Lya**

Hijfte h) Hijfte⁴ in Vlaanderen, in het Land van Waas,⁵ België; i) **Hijfte** – dorp in Vlaendren, “in Waes int soete lant” nabij Ghend – waar de samenzweerders (Bruun, Grimbeert, Tybeert, Ysengrijn en Reynaerts vader) tegen koning Nobel bijeen kwamen <Hyfte, Ijste> *Reynaert A en F*: r. 2262, 2263; i) **Yfte** – “Doe dese viue quamen tusschen ghent. ende den dorpe dat heit yfte” – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1665; i) **Hijfte** – gelegen in Vlaenderen, tussen Risel en Ghent – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2283.

Hijspaengen zie **Spaengen**

[**Hylarius kerke, Sent**] zie [**Sent Hylarius kerke**]

Hildebalde e) **Hildebalde** – biechtvader van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A535, 61.

Hildegarsberch, Willem van zie **Willem van Hildegarsberch**

Hildegart e) **Hildegart**; f) echtgenote van Adelaen – tante van Dominicus, de borchgraaf van Couchi; *Couchi*: fragm. VII, r. 437.

Hildegart zie **Hildegart**

Hildegart a) [Moisan I, 1: HILDEGARDE], dochter van een hertog van Souabe — Hildegard⁶ († 783); b) dochter van Gerold von Anglachgau,⁷ een Frankisch edelman – derde echtgenote van Karel de Grote – moeder van [Moisan I, 1: CHARLOS 1], Adelhaid, Rotrud, Karllman, Lotharius, [Moisan I, 1: LOEÏ(S) 1], Bertha, Gisela en

1. <https://www.thelatinlibrary.com/status/theb7.shtml>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Hibernia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ireland>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hijfte.kmz

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Waasland>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Hildegard_of_Vinzgouw

7. https://de.wikipedia.org/wiki/Gerold_von_Anglachgau

Hildegard; e) **Hildegart** (or. Hildegard) – koningin; f) echtgenote van koning Karel – [moeder van Belicent]; g) staat borg voor de door de verrader Harderic van ‘ontering’ van Belicent beschuldigde Amelis – stichtte Sente Pieters Kerke in Pavia om aldaar Amelis te begraven <Hildegart, Hildegarden> *Amijs ende Amelis*: r. LXXV, 81; LXXVII, 65; LXXXIII, 60; e) **Hildegart** – koningin van Vrancrijc; f) echtgenote van koning Karel van Vrancrijc – moeder van de zoons Charlot, Pippijn en Lodewijc en de dochters Rotruyt, Berga en Gilla; *Hughe Prz*: p. 4; e) **Hildegart** – geboren in Swaven; f) tweede echtgenote van Karll Meynet – moeder van Ludwich, Pippyn, Karlle, Rotrude, Bergas en Gilla <Hyldegarde, Hyldegart> *Karl Meinet*: r. A302, 19; A308, 62; A309, 13; A314, 41; A315, 28.

Hildernissen h) [Graesse: **Hildeshemium**]¹ — Hildesheim² in Niedersachsen, Duitsland – Hilmessen³ in het niederdeutsch; i) **Hildernissen** – “int lant van Hildernissen”; *Ulenpieghel*: H 12.

Hildrie zie **Hildric**

Hildric e) **Hildric** – keizer van Romen; f) minnaar en latere echtgenoot van Salamine van Tracien; g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – neemt deel aan het Koningspel in Constantinopel; *Limborch*: boek IX, r. 103; e) **Hildric** – keizer van Romen; f) minnaar en latere echtgenoot van Salemine van Traicia; *Limborch Frg*: H53, r. 551; e) **Hildrie** – keizer van Romen; f) minnaar en latere echtgenoot van Salamine van Tracie; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IX, r. 102.

Hille zie **Hilleken**

Hilleken e) **Hilleken**; f) dochter van een meester smid te Breda – zus van Heinric; g) wordt dood in bed gevonden, maar dankzij het heilige kruis van Breda weer levend <Hille> *Denensage*: r. 569, 572, 575.

Hymeneus a) Hymen / Hymenaeus⁴ – Griekse / Romeinse god van het huwelijk; e) **Hymeneus** – heidense god; g) aan wie de dankbare Urbaen offers zegt te zullen brengen zodra hij weer aan land is; *Urbaen*: cap. [15].

Hymes a) [Constans: HUNERIUS],⁵ koning van li Essimieis — koning Nireus⁶ van het Griekse eiland Symi / Simi⁷ met een gelijknamige hoofdstad,⁸ gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rhodos – dezelfde als **Merioen 1** – zie ook **die Asemosen en Centois**; e) **Hymes** – koning van Amoyse en van Asia;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Hildeshemium>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hildesheim.kmz

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Hildesheim>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hymenaios>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/58>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Nireus>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Hunes, Hyenis> *Troyen*: r. 9697, 10900, 11203.

Hynus a) [A-Z 1: Danaïden]¹ — Lynceus²; b) één van de vijftig zonen van Aegyptus – neef van Danaüs – echtgenoot en neef van Hypermetra; d) wordt samen met zijn broers gedwongen uitgehuwelijkt aan de vijftig dochters van zijn oom Danaüs – wordt als enige van die vijftig zonen tijdens de huwelijksnacht niet door zijn echtgenote gedood, zoals Danaüs zijn dochters bevolen had te doen; e) **Hynus**; f) één van de vijftig zonen van Egistus – neef van Danaus – echtgenoot en neef van Ypermetra; g) maakt deel uit van een verzoenend huwelijk tussen de zonen van Egistus en de dochters van Danaus – als enige tijdens de huwelijksnacht niet gedood door zijn echtgenote, zoals door Danaüs aan zijn dochters bevolen op straffe des doods – vlucht in den vreemde; *Minnen loep*: boek IV, r. 1051.

Hiponien h) Fr. Hyponie, Sp. Hipona, waarmee, gelet op het Spaans, Hippo Regius (zie **Ypone**) bedoeld zal / kan zijn, ook al ligt dat niet 30 mijl van Cairo; i) **Hiponien** – geboortestad van de weduwe van de koopman Arfaxat, waarnaar zij terugkeert na de dood van haar man met medeneming van haar slavin Platiene – waarheen Alphonce en de Ridder met dat Kruyce reizen om haar te vrij te maken <Hyponien> *Meliadus*: cap. 12-13.

Hircane zie **Hircanie** 2

Hircanie 1 h) [Graesse: Hyrcania (regio)]³ — Hyrcanië⁴ in Azië, gelegen aan de zuidkust van de Kaspische Zee, in het huidige Iran – Oud-Perzisch ‘Virkana’: Wolfsland – in *Troyen* mogelijk hetzelfde als **Orcomenien**; i) **Yrcanie** – in het noorden van Asia – vernoemd naar een bos waarin vogels met lichtgevende veren wonen – bondgenoot van koning Daris van Percen – toevluchtsoord van Narbesines – land van herkomst van de Siten en de Hunen <Hircanie, Yrcane, Yrcani, Yrcanien> *Alexanders geesten*: boek III, r. 86; boek V, r. 273, 1036; boek VII, r. 411, 1281, 1285; boek VIII, r. 15, 22, 64, 218; boek X, r. 1231; i) **Yrcania** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Asscap – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – waarvan de inwoners hun overleden ouders opeten; *Limborch*: boek VIII, r. 885; i) **Yrcanien** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Astap – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 884; i) **Hircanie** – land in het noorden van Asia, gelegen naast Bracten lant – land van herkomst van Ascalaphus 1 en Alcius – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Hircanien> *Troyen*: r. 7110, 9652, 28816, 28820.

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0030.php#a029

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lynceus>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Hyrcania-regio>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hyrcania>

Hircanie 2 h) [Constans: ORCOMENIE 2]¹ — bedoeld lijkt de legendarische stad Ormenium,² waarvan men denkt dat zij lag in Magnesia,³ een schiereiland aan de oostzijde van Thessalia, ongeveer ter hoogte van Volos⁴; i) **Hircanie** – toenaam van **Euripolus van Hirtanie** – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Cortanie, Hircane, Hirtanie> *Troyen*: r. 7157, 9718, 19308.

Hircanie 3 h) correspondeert met “ceus de Perse” [*Roman de Troie*, ed. Constans, r. 11126]⁵; i) **Hircanie** – “Parys voer uyt, scoen ende vrie, / Mitten volcke van Hircanie” – bondgenoten van de Trojanen; *Troyen*: r. 12527.

Hircanien zie **Hircanie 1**

[Hyrcanoise] n) van / uit Hyrcanië – zie ook **Hircanie 1**; o) **Yrconoise** – van / uit Yrcanie; *Alexanders geesten*: boek III, r. 95.

[Hyrcanoise, die] a) de Hyrcaniërs, volk uit Hyrcanië – zie ook **Hircanie 1**; e) **die Yrcanoise** – volk / leger uit Yrcanie; g) bondgenoten van de Perzen; *Alexanders geesten*: boek V, r. 354; boek VIII, r. 454.

Hircijn zie **Herecinen, die**

Hircijn, Wout zie **Wout Hircijn**

Hircinen zie **Herecinen, die**

[Hyrconoise] zie **[Hyrcanoise]**

Hirlant zie **Irlant**

Hirtanie zie **Hircanie 2**

Hisike zie **Ysike**

Hismahel zie **Ismaël**

Hismalite zie **[Ismaëlite, die]**

Hismarus zie **Ismarus**

Hispaen, Peter zie **Peter Hispaen**

Hispaengien zie **Spaengen**

Hispan a) Hispan⁶ – mythologisch personage naar wie het Iberisch schiereiland vernoemd werd als Hispania; e) **Hispan** (or. Hispan); g) vergezelt Hercules op diens reis van Licien naar Hesperien om de tirannieke koning Gerion mores te leren – krijgt van Hercules het koninklijk gezag over Hesperien, nadat hij het veroverd heeft – naar wie het Spaengien geheten werd <Hyspan> *Hercules*: cap. [18]-[20].

Hispania zie **Spaengen**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/68>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ormenium>

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Volos.kmz

5. <https://archive.org/details/leromandetroie02benouoft/page/158>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hispan>

Hispanien zie **Spaengen**

Hyspanyen zie **Spaengen**

Hispanienlant zie **Spaengen**

Hystor zie **Ystor**

Histori ** zie [**Historie ****]

Historia Scolastica 1) *Historia Scholastica*¹ (lett. ‘geschiedenis voor schoolgebruik’) – exegetische navertelling en samenvatting van de bijbelse geschiedenis van zowel het *Oude* als het *Nieuwe Testament (Vulgaat)*,² gelardeerd met contemporaine feiten, gebeurtenissen, personen en zaken – tussen ca. 1169 en 1173 samengesteld door Pierre le Mangeur alias Petrus Comestor³ alias Petrus Manducator († 1178) voor de theologiestudenten van de Parijse universiteit – opgedragen aan Willem van Champagne, aartsbisschop van Reims – gedurende de hoge Middeleeuwen hét referentiekader voor kennis van de Heilige Schrift – vertaald en bewerkt door Jacob van M(a)erlant (voltooid 25 maart 1271) – al in de vijftiende eeuw aangeduid als een berijmde bijbel met als gevolg de ingeburgerde maar strikt genomen onjuiste ‘titel’ *Rijmbijbel*⁴ – de voorstelling van heilshistorische feiten, gebeurtenissen, personen en zaken, alsook de spelling van eigennamen in Jacobs *Scolastica / Rijmbijbel* kan sterk verschillen van die in de *Nieuwe Bijbelvertaling*,⁵ het huidige referentiekader voor Bijbelkennis; m) **Scolastica**; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1016, 1429; m) **Scolastica historia** – waarin Petrus Comesor de dood van Julius Cesar voorspelde; *Caesar Prz*: fol. 60v.

Historie ende dat leven van Jason, die 1) bedoeld is een in het Middelnederlands vertaalde redactie van de *Histoire de Jason* van Raoul le Fèvre⁶; m) **die Historie ende dat leven van Jason** <Jasons leven> *Hercules*: Proloog, cap. [14].

Historie van Fierabras 1) *l’Histoire de Fierabras*⁷; m) **Historie van Fierabras** – waarin, evenals in andere oude kronieken, de verovering van Jerusalem door koning Carel de Groote uitvoerig beschreven staat; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Historie van Godevaert van Billoen 1) de Middelnederlandse vertaling / bewerking van de *Historia de itineris contra Turcos* van pseudo-Robertus de Sancto Remigio alias Robertus Monachus alias Robert van Reims

1. https://la.wikisource.org/wiki/Historia_Scholastica

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vulgaat>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Petrus_Comestor

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Rijmbijbel>

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Nieuwe_Bijbelvertaling

6. https://www.arlima.net/qt/raoul_le_fevre.html#

7. https://www.arlima.net/eh/fierabras_chanson_de.html

(ca. 1055-1122), een compilatie van de *Historia Hierosolymitana*¹ van Robert van Reims, de *Historia Hierosolymitana*² van Fulkert van Chartres en andere, nog niet geïdentificeerde bronnen; m) **Historie van Godevaert van Billoen** – tekst waarin de wederwaardigheden van Helias' kleinzonen Godevaert van Billoen, Boudewijn en Eustachius, beschreven worden; *Riddere metter Swane*: cap. [32].

Historie van Julius Cesar l) sterk verkorte Nederlandse vertaling / bewerking van de *Annales historiae illustrium principum Hanoniae* van de Henegouwse Franciscan Jacobus de Guisia / Jacques de Guyse³ († 1399), een zeer vrije en creatieve bewerking van de *Commentarii de bello gallico* van Julius Caesar, met name de 'Belgische' veldtocht – zie **Jacob van Velencijn**; m) **Historie van Julius Cesar alias Die jeeste van Julius Cesar** – “die famose gesten van Iulius cesar die een van die neghen die beste is gherekent” <Julius Cesars historien> *Caesar Prz*: fol. 2r-2v.

Histori[e] van Tongheren l) de *Historia Tungrorum* van ene Rethmoldus, een (mogelijk legendarische) geschiedschrijver, wiens werk blijkbaar gekend en gebruikt werd door Jacobus de Guisia / Jacques de Guyse⁴ († 1399) voor diens *Annales historiae illustrium principum Hanoniae*; m) **Histori van Tongheren** – geschreven door Rechinoldus – bron gebruikt door meester Jacob van Velencijn; *Caesar Prz*: fol. 31r.

Hystorie van Troyen l) de geschiedenis van en de oorlogen gevoerd om Troje, zoals Raoul Lefèvre⁵ die na zijn *Histoire de Jason*⁶ zou navertellen in zijn *Le recueil des histoires de Troyes* (1464/1467-1469), in het Middelnederlands vertaald als *Die vergaderinge der historien van Troyen*; m) **Hystorie van Troyen** – verhaal over de Trojaanse oorlog; *Jason*: fol. 158v.

Histori[e] van Vrancrijck l) (nog) niet identificeerbare Latijnse historia, geschreven door ene Richardus – welk werk blijkbaar gekend en gebruikt werd door Jacobus de Guisia / Jacques de Guyse⁷ († 1399) voor diens *Annales historiae illustrium principum Hanoniae*; m) **Histori van Vrancrijck** – waarin de dood van Julius Cesar beschreven wordt door Richardus – waaruit geput wordt door meester Jacob van Velencijn; *Caesar Prz*: fol. 61r.

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Historia_Hierosolymitana_\(Robert_the_Monk\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Historia_Hierosolymitana_(Robert_the_Monk))

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Historia_Hierosolymitana_\(Fulcher_van_Chartres\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Historia_Hierosolymitana_(Fulcher_van_Chartres))

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guise

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guise

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Raoul_Lef%C3%A8vre

6. https://www.arlima.net/qt/raoul_le_fevre.html

7. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guise

Historie vanden Grale l) *l'Estoire del saint Graäl*, geschreven door Robert de Boron¹ in verzen,² kort daarop omgezet in proza en vervolgens aangevuld, uitgebreid en opgenomen in de zogeheten *Vulgaat*³ – omstreeks of kort na 1260 vertaald door Jacob van M(a)erlant naar een vroeg dertiende-eeuwse prozaversie van Robert de Borons *Joseph (d'Armatie)*, het eerste boek van wat had moeten worden “la grant estoire dou graal” [ed. W.A. Nitze (1927), r. 3493] – zie ook **dat Grael** en **dat Grote boeck van den Grale**; m) **Historie vanden Grale** – geschreven door “her robrecht van barioen / De in dat walsch screyff al dit doen / vnde sonder rime al gader dichte” (r. 1560-1562) ter ere van heer Alabrechte van Vorne (r. 15) en in rijmende verzen vertaald door “Jacob de coster van merlant” (r. 37); *Graal & Merlijn*: r. 14, 803; m) **in Merline** – “Daer Jacob van Maerlant ierst dat maken / Af began” (r. 10414-415); *Merlijn*: r. [10417].

[H]ystorie vanden heilige Grale l) or. *Aventures del Saint Graal* – bedoeld wordt de Oudfranse *La Queste del Saint Graal*,⁴ die deel uitmaakt van de Lancelot-Graal-cyclus alias de *Vulgaat*⁵ – zie ook **dat Grael**; m) **die Ystorie vanden heilige Grale** – in epiloog; *Lanceloet*: boek III, r. 11148.

Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules l) bedoeld zal zijn het *Livre du fort Hercules*,⁶ een afsplitsing van *Le recueil des histoires de Troye* – zie verder **Hercules**; m) **Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules** – verhaal over de Twaalf Werken van Hercules; *Jason*: fol. 152v.

Historie vander destruxien ende belec[h] van Troyen l) de Middelnederlandse vertaling van de *Historia destructionis Troiae*⁷ (1272-1287) van Guido de Columnis (It. Guido delle Colonne) uit Messina, gedrukt in 1479 door Gheraert Leeu; m) **die Historie vander destruxien ende belec van Troyen** – titel van de voorafgaande tekst; *Troyen Prz*: fol. 134rb.

[Historie] van die vier Aymijns Kinderen l) *De historie van de vier Heemskinderen*; m) **van die vier Aymijns Kinderen** – geschiedenis van de kinderen van Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont, met name over Renout van Montalbaen; *Malegijs*: p. 346.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Robert_de_Boron

2. https://www.arlima.net/qt/robert_de_boron.html

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lancelot-Graal>

4. https://www.arlima.net/qt/queste_del_saint_graal.html

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lancelot-Graal>

6. https://www.arlima.net/qt/raoul_le_fevre.html

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Historia_destructionis_Troiae

Hystorien van Britaengen l) de *Historia regum Britanni(a)e*¹ van Galfridus Arturus Monemutensis alias Geoffrey of Monmouth² – geschreven ca. 1136 voor het Anglo-Normandische vorstenhuis – door Jacob van M(a)erlant gedeeltelijk vertaald en als feuilleton opgenomen in de Derde Partie van zijn *Spiegel historiael*³ – zie ook **Bertaengie**; m) **de Hystorien van Britaengen; Graal & Merlijn**: r. 4185.

Ho zie O****

Hoderich a) [Moisan I, 1: HEUDRI(S) 2]; b) bastaardzoon van koning [Moisan I, 2: PEPIN(S) 1] ‘le Bref’, door hem verwekt bij [Moisan I, 1: ALISTE 3] ‘la Serve’, een dochter van [Moisan I, 1: MARGISTE], de valse zoogmoeder van [Moisan I, 1: BERTE, BERT(H)AIN 1] ‘au grand Piés’ – broer van [Moisan I, 1: RAINFROI(S) 1] – halfbroer van [Moisan I, 1: CHARLE(S) 1] alias Charlemagne; d) samen met Rainfroi vermoordt hij Berte en Pippijn; e) **Hoderich** – akkerbouwer uit Balduch; f) zoon van koning Pippyn – oudere broer van Haenffrait; g) voedt met zijn broer de jonge Karll op – wederrechtelijk koning – verliest machtsstrijd met Karll Meynet – vlucht met Haenffrait naar de burcht Monregart – opgehangen <Hoderiche, Hoderichs> *Karl Meinet*: r. A1, 30, 47, 52, 59; A2, 2, 3, 9, 14, 19, 22, 23, 29, 32, 38, 42, 45, 48, 50; A3, 16, 26, 29, 38, 59; A4, 18, 35, 62; A5, 18, 33, 62; A6, 5, 29; A7, 6; A8, 7, 31, 49; A9, 22; A11, 11, 60; A12, 58; A13, 20, 29, 38, 51; A14, 16; A16, 1 17, 45, 62; A18, 57, 63; A19, 13, 59; A21, 2, 38, A22, 56, 63; A23, 3, 10, 47; A24, 2, 56, 64; A25, 11, 16, 20, 37, 46; A29, 22; A31, 53, 59; A109, 21; A112, 11, 34, 48, 59; A113, 16, 26, 36; A114, 2; A115, 1, 29; A120, 40; A121, 8, 38, 58; A122, 7; A123, 56; A125, 22, 33, 38, 59; A126, 54; A127, 20, 34, 66; A128, 62; A129, 1, 16, 62; A130, 13; A224, 24, 39; A228, 51; A239, 47; e) **Hendrick** (or. Henry) – koningszoon; f) zoon van koning Pepijn van Vranckrijck bij een dochter van een oude verraadster – jongere broer van Hanefroy – (half)broer van Engletijne en Carolus alias Carel de Groote – oom van Florens en Garnier; g) exemplarische verrader – tracht Valentijn en Oursson te doden – weigert zich uit te geven voor koning van Vranckrijck om koning Pepijn te beschermen – treitert met Hanefroy hun oude vader, koning Pepijn, dood en laten koningin Barthem door haar jonkvrouw (in bed) doden <Hendrik, Henrick> *Valentijn ende Oursson*: cap. 1, 11, 13-14, 16-19, 21, 33-34, 48, 51-52, 54, 56-57, 64-65, [68].

Hoehstraten zie **Hoochstraten**

Hoeft Endi zie [**Hooft**] **Endi**

Hoegen-Sijten zie [**Hoge**] **Sijten**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Historia_Regum_Britanniae

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_of_Monmouth

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/

- Hoekenbrooc** h) het Broek van Hoeke dat gelegen zal hebben nabij het huidige Hoeke¹ aan de waterweg van Damme naar Sluis in Vlaanderen;
- i) **Hoekenbrooc** – correspondeert met **Helre Broeck** (in *Reynaerts Hst*) – “bi Hoekenbrooc recht an den damme”, waar de otter Bruneel voor Reynaert een eend van een vogelaar geroofd had; *Reynaert Prz*: r. 5413.
- Hoel van Nantes** a) [Moisan I, 1: HOËL 3 DE NANTES] – zie ook **Oellus**; e) **Hoel van Nantes** – graaf; g) gaat met Carel de Grootte als kruisvaarder naar Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.
- Hoelre Broec** zie **Helre Broeck**
- Hoene, [die]** a) vrijwel zeker corrupt – bedoeld is een volk – lees “Hoene” als behorend tot het eraan voorafgaande “Brabant” tot Brabant[s]oene [?] – zie **die Brabantsoene**; e) **Hoene** – “Er hatt Burgundyen und Vlemynge beyde, / Brabant, Hoene, Schotten und Vryesen mede.” (r. 115-116); *Reinolt von Montelban*: r. 116.
- Hoep, vrou** zie [Hope] 1
- Hoepe** zie Hope 2
- Hoescheit** zie [Hovescheit] 1
- Hoeverde** zie Hoverde 1
- Hoff** zie Hope 2
- [Hoge] Goten** h) land van de (Oost- en West-)Goten,² door Jacob van M(a)erlant “in Azia ane die nortzide” gelokaliseerd [*Spiegel historiael* III¹, 21, 45]³, waarmee hij het huidige Wit-Rusland en Oekraïne bedoelde, met als zuidgrens de Zwarte Zee – zie ook **Goten 1** en **Neder Goten**; i) **Hogen Goten** – gelegen bij Caucasus – land waar Yoen en Helene aankomen, nadat hij haar uit Norwegen geschaakt heeft – waar Yoen de stad Ays bouwt <Goten> *Lorreinen O*: r. 2159, 2185; i) **Hogen Goten** – land van Yoen; *Lorreinen V*: fragm. D, r. 233.
- [Hoge] Sijten** h) dat deel van Scythia⁴ dat in Azië ligt [*Spiegel historiael* III¹, 21, 43]⁵ – zie ook **Neder Zijten** en **Siten**; i) **Hogen-Sijten** – Saraceens koninkrijk – de inwoners eten mensenvlees – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Hoegen-Sijten> *Lymburch*: boek XII, r. 222, 243.
- Hogerne** zie **Ogerne**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoeke.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/East_Germanic_tribes

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0002.php

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scythia>

5. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0002.php

Hoghe Pannonia h) het noorden van Pannonia,¹ een van oorsprong een Romeinse provincie,² gelegen in het huidige Hongarije, Roemenië en Servië ten zuiden van de rivier de Donau³ – zie ook **Neder Pannonia** en **Penous**; i) **Hoghe Pannonia** – in het oosten van Europa – waar sente Mertijn geboren was; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1509; i) **Hoghe Pannonia** – land in Europa – verder als boven; *Troyen*: r. 29077.

Hoghe Rijck, dat h) of Dirc Potter hier een bestaande uitdrukking gebruikt dan wel een zelf bedachte is onduidelijk, maar zeker is dat met Hoge Rijk Rome (en omgeving) bedoeld wordt; i) **dat Hoghe Rijck** – waar de auteur Dirc Potter een geheime missie moet volbrengen; *Minnen loep*: boek I, r. 80.

Hoy h) [Graesse: **Hoium**]⁴ [Moisan I, 2: HUI] – Hoei / Huy⁵ aan de rivier de Maas⁶ in Wallonië, België; i) **Hoy** – gebied dat onder de bescherming van Mazebrouc staat; *Couchi*: fragm. VII, r. 600; i) **Hoy** – stad, door Karel de Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen von Perthij; *Ogyer*: r. 4032.

Holisa zie **Donusa**

Hollandt h) [Moisan I, 2: HOLLANDE] – de wijze waarop in de wereld van het chanson de geste verwezen wordt naar Holland, Friesland en de Lage Landen getuigt van weinig historische en topografische kennis van zaken, maar dat is verre van ongebruikelijk in middeleeuwse epische teksten; i) **Hollandt** (or. Hollande) – samen met Vrieslant bezit van de Sarajijnse koning Lampatris; *Valentijn ende Oursson*: cap. 16.

Hollant h) [Graesse: **Hollandia**]⁷ — het historische graafschap Holland⁸: het huidige Noord- en Zuid-Holland inclusief de Zuid-Hollandse eilanden, al dan niet in combinatie met het (voormalige) graafschap Zeeland,⁹ de eilanden ten oosten en ten westen van de Oosterschelde – de Zeeuwse eilanden ten oosten van de Oosterschelde zijn Hollands, die ten westen van de Oosterschelde werden in leen gehouden van de graaf van Vlaanderen – lett. ‘hol’ d.i. laag (?) land – de verklaring ‘houtland’ uit ‘holtland’ is zowel taalkundig (‘holt’ is Saksisch) als bodemkundig (boomloos veenlandschap) onwaarschijnlijk; i) **Hollant** – samen met Vrieslant overheerst door het volk van Sicamber – waarheen Julius Cesar zich op weg begeeft om het land onder de “Roemsche wette” te brengen; *Caesar Prz*: fol. 9v; i) **Hollant** –

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pannonia>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0017>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danube>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Hoium>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoei.kmz

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Hollandia>

8. https://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Holland

9. https://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Zeeland

graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1924; i) **Hollant** – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymborch*: boek II, r. 1917; i) **Hollant** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Hollant** – mark, veroverd door Oliphart; *Meluzine*: fol. P1rb, P2rb; i) **Hollant** – graafschap van Florijs; *Minnen loep*: boek II, r. 831; i) **Hollant** – “tusschen Hollant ende Ardennen”; *Reynaert Prz*: r. 233; i) **Hollant** – “tusschen Hollant ende Ordanen”; *Reynaerts Hst*: r. 329.

Hollantsce n) afkomstig uit Holland; o) **Hollantscen** – gezegd van een vorst; *Minnen loep*: boek II, r. 909.

Holophernes a) [Moisan I, 2: OLOFERNÈS] — Holofernes¹ [*Judith* 2, 4]² – Perzische legeraanvoerder die zich door een Joodse weduwe, woonachtig in de door hem belegerde stad Bethulia, zou hebben laten bedriegen met een voor hem dodelijke afloop; d) naar wie de fictieve Saraceense stad Oliferne (zie **Oliferne**) genoemd zal zijn; e) **Olifernes**; g) legeraanvoerder van koning Nabugodonosor – door Judit dronken gevoerd en onthoofd; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 997, 999, 1026, 1040, 1051; e) **Holophernes**; g) legeraanvoerder die door de weduwe Judith in zijn slaap onthoofd werd – exemplarisch slachtoffer van vrouwenbedrog <Holophernem> *Bedroch der vrouwen*: fol. D1v-D2v.

Holte, Verwornen zie [Verwornen Hout]

Homerus l) [Moisan I, 2: OMER 2] — Homeros/Homerus,³ legendarische blinde Griekse auteur van de *Ilias* en de *Odysee* (ca. 800 [?] v.C.), wiens naam wél, maar wiens werk gedurende de Middeleeuwen niet gekend werd anders dan in de sterk verkorte *Ilias Latina*⁴ – auctoritas; m) **Omerus** – cleric-auteur over de Trojaanse Oorlog – Alexander de Grote wenst bij het graf van Achilles dat ook hij zo’n beroemde biograaf krijgt; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1293, 1298; m) **Homerus** – klassiek auteur – schreef ook een versie van de ‘Historie van Troje’; *Troyen*: r. 43, 7188.

Hondert Ridders, Coninc van [den] zie **Coninc van [den] Hondert Ridders, die**

Hongarie(n) zie **Hongerie**

Hongarijen zie **Hongerie**

Honger a) **Honger**, allegorie⁵; e) **Hongher** – lelijk beest – woont in het kasteel van Aventure; *Limborch*: boek X, r. 459, 578; e) **Honger** – lelijk beest, verder als

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Holofernes>

2. http://vulgate.org/ot/judith_2.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Homer>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Ilias_Latina

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

boven; *Limborch Frg*: H54, r. 247, 368; e) **Honger** – lelijk beest, verder als boven; *Lymburch*: boek X, r. 461, 582.

[Hongeren, die] a) [Moisan I, 1: HONGRE(S)] [Moisan I, 1: HONGROIS] — de Hongaren¹; e) **Ungeren** – huidige bewoners van Oisterich, het voormalige land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A316, 14; e) **die Ungerer** – volk / leger van Galifer; *Ogyer*: r. 8888.

Hongeri zie **Hongerie**

Hongerie h) [Graesse: **Hungaria**]² [Moisan I, 2: HONGRIE] [West PR: **Hong(ue)rie**] [West VR: **Hong(ue)rie**] — het historische koninkrijk Hongarije,³ een land met wisselende grenzen dat beduidend groter was dan het huidige Hongarije en dat ook Kroatië, Slowakije en Transsylvanië omvatte – door welk land de rivier de Donau⁴ (zie **die Dunouwe**) stroomt, die gedurende de Middeleeuwen in navolging van het Romeinse Rijk beschouwd werd als een exemplarische grensrivier tussen beschaving en barbarij – in de middeleeuwse epische literatuur heeft het Christen koninkrijk Hongarije een uitgesproken goede naam (met uitzondering van *Valentijn en Nameloos* en vooral *Valentyn en Oursson*); i) **Hongerien** – genoemd in het exempel [‘Medicus’] verteld door de tweede vroege Anxillas – de koning van Hongerien vroeg Ypocras zijn zoon te genezen, waarna de neef van Ypocras ontdekte dat de koningszoon een ‘onecht’ kind was, verwekt door de graaf van Naveers; 7 *Vroeden*: r. 1029; i) **Hongerien** – in het oosten van Europa <[Bulgerie]> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1412, [1415]; i) **[Hongherie]** – koninkrijk van Florijs <Hongherien> *Beerte*: r. 175; i) **[Hongherie]** – koninkrijk van de vader van Esmoreits moeder <Hongherien> *Esmoreit*: r. 193, 666, 780; i) **Hongerie** – erfgoed van Floris; *Floris ende Blancefloer*: r. 3956; i) **Hongerien** – erfgoed van Floris; *Floris ende Blancefleure*: cap. [4]; i) **Hongerien** – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben – waaruit troepen de heidenen die Jerusalem bezetten te hulp komen in de strijd tegen het Christen leger <Hongherien> *Heemskinderen*: p. 62, 188, 194; i) **Ungarie** – land van herkomst van het excellente paard dat de jonkheer van Gaver van de koningin ontvangen had; *Gaver Capeel*: r. 14; i) **Ungerlant** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1528; i) **Hongarien** – koninkrijk – bondgenoot van keizer Sigmundes van Rome tegen de Saracenen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 11; i) **Ungere** – koninkrijk – de koning van Ungeren wordt door Rolant gedood <Ungarien, Ungeren> *Karl Meinet*: r. A422, 34, 46, 58; i) **Hongerien** – koninkrijk – land van herkomst van

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hungary#Medieval_Hungary_895%E2%80%931526

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Hungaria>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Hungary

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danube>

Bertrada / Berta Ganpiet; *Malegijs*: p. 2; i) **Hongerijen** – koninkrijk – land van herkomst van Selyadone; *Margrieta van Limborch*: cap. 107; i) **Ongeryen** – waar “seer vrome ridders” vandaan komen; *Meluzine*: fol. O1ra; i) **Hongerie** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke; *Merlijn*: r. 18705; i) **Hongheryen** – de stad Graen ligt tussen Schieren en Hongheryen; *Minnen loep*: boek II, r. 3317; i) **Ungerie** – land dat Ogier veroverd voor Blanckard van Sahssen door Galifer te verslaan – koninkrijk van Bovoën sonder Bart (in r.20130 abusievelijk van Guideloën) <Ungerien, Ungerigen, Ungerij, Ungern> *Ogyer*: r. 1392, 5479, 8801, 8807, 8828, 8836, 8857, 8970, 9497, 9864, 13553, 20130; i) **Hongerien** – koninkrijk in combinatie met Poellen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 19, 22, 24; i) **Ungern** – koninkrijk van Steffan – toenaam van **Philips von Ungern** – waar Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt bondgenoten hebben <Ungarn, Ungeryen> *Reinolt von Montelban*: r. 426, 2721, 12410, 13612, 13613; i) **Ongerie** – verder als boven; *Renout*: r. 579; i) **Ongherien** – waarheen de moeder van de vermiste Sibeli zich (samen met haar zoon Betune[n] [?]) begeeft; *Sibeli H*: r. 114; i) **Hongherien** – koninkrijk – ballingsoord van koningin Sibilla, Loys en Baroquel voor ruim vijftien jaar; *Sibilla*: r. 530, 532, 546, 574, 591, 776; i) **Ongheren** – land in European; *Troyen*: r. 28983; i) **Ungherie** – correspondeert met **Bulgerie** (in *Alexanders geesten*) – land in European; *Troyen*: r. 28986; i) **Hongherien** – koninkrijk van koning Diacolo van Hongherien; *Turias ende Floreta*: p. 33; i) **Hongeri** – koninkrijk van Crissostomus van Hongeri <Ongerien> *Valentijn en Nameloos*: fragm. de Vreese, r. 158, 371; i) **Hongarijen** – koninkrijk van Hugo – komt in handen van Oursson na het verraad van Hugo en diens nederlaag in een tweegevecht met Oursson – later vermoedelijk van Ourssons zoon Morant <[Angorien], Hungarijen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 71, 73-74.

Hongerien zie **Hongerie**

Hongerijen zie **Hongerie**

[Hongersche Porte] h) [Graesse: *Porta Hungarica*]¹ — de *Porta Hungarica* / Hainburger Pforte² – bergpas tussen de Kleine Karpaten en de Hainburger bergen, beginnend ter hoogte van Hainburg an der Donau³ in Oostenrijk en Devín⁴ in Slowakije; i) **Ungersse Portze** – begrenzing van het land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A316, 3.

Hongher zie **Honger**

Hongherie(n) zie **Hongerie**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Porta-Hungarica>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Hainburger_Pforte

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hainburg_an_der_Donau.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Devin.kmz

Honthorst h) Honthorst in het grensgebied van Zuid-Holland en Utrecht, vermoedelijk in de omgeving van Woerden¹ – nu alleen nog maar als familienaam bekend; i) **Honthorst** – correspondeert met **Houthulst** (in *Reynaert Prz*) – “tusschen Honthorst en Everdingen” waar Reynaert en Ysegrim een veulen proberen te verschalken; *Reynaerts Hst*: r. 3997.

Hooft, Gulden zie [**Gulden Hooft, dat**]

[**Hooft**] **Endi** h) or. Inde la Superior – bedoeld is (een deel van) Indië, m.n. het noordoosten van Azië: Siberië en Mantsjoerije – zie ook **India 1**; i) **Hoeft Endi** <Overste Eynde> *Troyen*: r. 7743, 15947.

Hoochstraten h) Hoogstraten² in Belgisch Brabant, gelegen aan een van oorsprong Romeinse handelsroute van Antwerpen via Breda naar 's-Hertogenbosch; i) **Hoechstraten** – waarlangs de Denen met hun met buit gevulde kar trekken richting Breda; *Denensage*: r. 700; i) **Hoochstraten** – plaats gelegen onderweg van Shertoghen bossche naar Antwerpen; *Mariken van Nieumeghen*: fol. C5r.

Hoogduytsche, die a) [Moisan I, 1: ALEMANS] – de inwoners van dat deel van het huidige Duitsland ten zuiden van de Benrather linie:³ Hagenau, Heidelberg, Würzburg, Bamberg en Plauen – zie ook **die Duytsche**; e) **die Hoogduytsche** (or. les Alemaignes) – vallen de stad Lions aan; *Valentijn ende Oursson*: cap. 15.

Hooveerdigen Ridder zie **Hoveerdigen Ridder, die**

[**Hope**] **1** a) Hoop, allegorie⁴; e) **vrouw Hoep** – vrouwe; *Jason*: fol. 66v.

Hope 2 a) Hoop, allegorie⁵; e) **Hope** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van vrouwe Gherechticheit – zuster van Trouwe; *Limborch*: boek X, r. 305, 310, 338, 598, 614, 634, 689, 739; e) **Hope** – woont in het kasteel van Aventure; *Limborch Frg*: H54, r. 388; H55, r. 106; e) **Hoepe** – woont in het kasteel van Aventure <Hoff> *Lymburch*: boek X, r. 308, 313, 340, [601], 617, 623, 645, 700, 756.

Hopor zie **Hupor**

Horea zie **Hero**

Hor(r)estis zie **Orestes 3**

Horrible a) or. Lorraine / Oruble – lett. ‘de verschrikkelijke’; e) **Horrible**; f) tiende zoon van Melusine en Raymondijn; g) had drie ogen – doodde op driejarige leeftijd twee voedsters door hen de borsten af te bijten – doodde op zijn zevende twee jonkheren – wegens zijn agressieve karakter op bevel van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Woerden.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoogstraten.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Benrather_linie

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Melusine door Raymondijn in een brandend hol verstikt <Horryble>
Meluzine: fol. T2vb, T5rb, T6ra, T6va, T6vb.

Hospinel zie **Ospinel van Babilonien**

Hostien zie **Haustun**

Hostûn zie **Haustun**

[Hout, Verworven] zie **[Verworven Hout, dat]**

Houteclere zie **Hautecleir**

Houthulst h) Houthulst¹ in West-Vlaanderen in België; i) **Houthulst** – correspondeert met **Honthorst** (in *Reynaerts Hst*) – “tusschen Houthulst en Elverdinghe” waar Reynaert en Ysegrym een veulen proberen te verschalken; *Reynaert Prz*: r. 2977.

Hoveerdigen Ridder, die e) **die Hoveerdigen Ridder** (or. l'orgueilleux chevalier); f) neef van hertog Savorijn van Aquitanien – mishandelt Oursson en wordt daarom door Valentijn gedood <die Hooveerdigen Ridder> *Valentijn ende Oursson*: cap. 19.

Hoveerdigen Ridder zie **Hooveerdigen Ridder, die**

Hoverde 1 a) Fr. orgueil, Lat. superbia — Hoogmoed, allegorie²; e) **[Hoeverde]**; f) echtgenote van Nidicheit – moeder van Discordia, Ghiericheit, Roem, Diefte en Achterspraken <Hoeverden> *Limborch*: boek III, r. 1286.

Hoverde 2 a) Fr. orgueil, Lat. superbia — Hoogmoed, allegorie³; e) **Hoverde** – vrouwe, woont in het kasteel van Aventure; f) moeder van Ledicheit, Luxurie en Leckerheit <Hoverde groet> *Limborch*: boek X, r. 369, 481, 719, 745; e) **[Hoverde]** – woont in het kasteel van Avonture; f) moeder van Ledecheit en Luxure <Hoverde groet, Ho[u]erden> *Limborch Frg*: H54, r. 269; H55, r. 137; e) **Hoverde** – vrouwe, woont in het kasteel van Aventure; f) moeder van Ledicheit, Luxurie en Leckerheit <Hoverde groet> *Lymburch*: boek X, r. 371, 483, 730, 762, 780.

Hoverde 3 a) Fr. orgueil, Lat. superbia — Hoogmoed, allegorie⁴; e) **Hoverde**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 295.

Hoverde groet zie **Hoverde 2**

[Hoverdecheit] a) Fr. orgueil, Lat. superbia — Hoogmoed, allegorie⁵; e) **[Hoverdecheit]** – koningin, burchtvrouwe bij de hel <Hoverdechede> *Alexanders geesten*: boek X, r. 53.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Houthulst.kmz

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

[Hovescheit] 1 a) Hoofsheid, allegorie¹; e) **Hovessceit** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Scamelheit, Miltheit, Wijsheit, Wel Helen, Simpelheit en Mate; *Limborch*: boek III, r. 1326; e) **Hoescheit** – jonkvrouw van Venus samen met Truwe, Schemlicheit, Miltheit, Wysheit, Wael-helen, Sympelheit en Mäte; *Lymburch*: boek III, r. 1317.

Hovescheit 2 a) Hoofsheid, allegorie²; e) **Hovescheit** (or. Courtoisie) – baron van Cupido <Hoveschede> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1059, 1170.

Hovessceit zie **[Hovescheit] 1**

[Hovet, Sent Andries] zie **[Sent Andries Hovet]**

Hubrecht e) **Hubrecht** – heer – ridder, in dienst van hertog Buevijn van Eggermont; g) bevelhebber tijdens de strijd tegen de Saraceense graaf van Palerne c.s. – standaarddrager van hertog Buevijn – doodt koning Anfradis; *Malegijs*: p. 6-8.

Hug zie **Huge van Dordone**

Huge 1 a) or. Hus / Hugh – hier bedoeld als een exemplarisch gangbare doopnaam; e) **Huge**; g) in een adem genoemd met Thomas; *Cassamus*: r. 1404.

[Huge] 2 e) **Huyghe** – ridder; f) broer van Heyndrick; g) aanwezig op het toernooi te Eggermont; *Malegijs*: p. 118.

Huge zie **Huge van Bourdeus** en **[Huge] van Constantinoblen**

Huge Avernaes zie **[Huge] van Avernaes**

Huge Avernois zie **[Huge] van Avernaes**

Huge Daubemerles e) **Huge Daubemerles** (or. Huon Daubemarles); g) aan wie samen met zijn broer, Dierick en Menelon door koning Kaerle de bewaking van Gouwelon opgedragen wordt; *Galien Rethore*: cap. [35].

Huge dAvernaes zie **[Huge] van Avernaes**

Huge mitten Crommen Been zie **[Hugelij]** **mitten Crommen Beene**

[Huge] van Avernaes a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: HUG(U)ES 84 D'AUVER(G)NE] – graaf; d) leenman van Karel de Grote; e) **Hughe van Avernaes**; g) adviseert koning Yewyn de Heemskinderen niet aan Karel de Grote uit te leveren – doodt Ancel, die de koning aanraadt dit wel te doen <Huge, Huge Avernaes> *Heemskinderen*: p. 62, 63; e) **Huge Avernois**; g) adviseert Yve om Reynolt en zijn broers niet aan Karle uit te leveren – doodt Lambert <Huge> *Reinolt von Montelban*: r. 2689, 2704; e) **Huge dAvernaes** – raadsman van koning Yewe; g) verder als boven <Huge> *Renout*: r. 543, 545, 562, 773.

Huge van Berny a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: HUGUE(S) 90 DE BERRI] – graaf; e) **Huge van Berny** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A243, 62.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Huge van Bourbon e) **Huge van Bourbon** (or. Hugo filz du duc de Bourbon);
 f) zoon van de hertog van Bourboen; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*:
 cap. [6].

Huge van Bourdeus a) [A-Z 6: **Huon de Bordeaux**]¹ [Moisan I, 1: HUE(S) 99 DE BO(U)RDIAUS]
 — Huon de Bordeaux, graaf / hertog van Bordeaux; b) zoon van
 [Moisan I, 2: SEGUIN(S) 18 DE BORDELE] – broer van [Moisan I, 1: GIRART 27] – geliefde
 van [Moisan I, 1: CALISSE] – later echtgenoot van [Moisan I, 1: ESCLARMONDE 2];
 e) [**Huge**] – ridder; f) neef / verwant van Aliamus; g) door Karel de Grote met
 een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van Babylon
 gestuurd – met Aliamus, Gerijn en abt Elegast bij emir [?] Sathanas
 aangekomen <Hugelij, Hugen, Hughe> *Huge B*: r. 2, 10, 14, 56, 116, 123,
 139, 164, 187, 216; e) [**Huge**] – ridder; g) door Karel de Grote met een
 vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd
 <Hugen, Hughelij> *Huge D*: r. 37, 40; e) **Huge** alias **Saywijn** – ridder;
 g) door Karel de Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan
 Gaudijs van Babylon gestuurd – tweegevecht met Agrapaert – brengt sultan
 Gaudijs als gevangene naar koning Karel <Hugelij, Hughe> *Huge K*: r. 13,
 19, 78, 85; e) [**Huge**] – ridder, beoogd hertog van Bordeus, later [?] koning
 van Aragoen; f) zoon van Saiwijn – broer van Gheraert; g) door Karel de
 Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van
 Babylon gestuurd – bij zijn terugkeer gevangengenomen door zijn broer
 Gheraert en Ghibewaert <Hugelij, Hugeline, Hugen> *Huge M*: r. 351, 409,
 454, 494, 529, 548, 553, 568, 606, 616, 620, 626, 628, 631, 656, 659, 665,
 693, 709, 715, 718, 729, 745; e) **Huge** – ridder; f) neef van Maleproen;
 g) door Karel de Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan
 Gaudijs van Babylon gestuurd – na de storm naakt aangespoeld op een
 eiland – is Claremonde kwijtgeraakt – gaat verkleed als Saraceen genaamd
Fortunant met Astramant mee naar Monbrant <Hugelij, Hugoen> *Huge L*:
 r. 100, 104, 120, 140, 143, 147, 157, 176, 210, 219, 243, 254, 275, 330, 346;
 e) **Huge van Bourdeus** alias **die Fransoys** – ridder, later koning van
 Bulgherie – leenman van koning Karel van Vrancrijc; f) oudste zoon van
 Sanguijn – broer van Gheraert – neef van de abt van Cloengi – neef van
 Geerwijn – neef van Aliames die Grijsse – neef van koning Oydon – later
 echtgenoot van Claramonde; g) doodt Charlot zonder zijn identiteit te
 kennen – door Karel de Grote met een drieledige, vrijwel onvervulbare
 opdracht naar Babilonien gestuurd – door emir Gaudijs van Babilonien
 gevangengenomen – bevrijd door de verliefde Claramonde – trekt vermomd
 als koopman genaamd **Gherijn** (zie **Garijn 5**) rond in Saraceens gebied met
 Astermant – op weg naar Bourdeus gevangengenomen en beroofd door zijn

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0043.php#a042

broer Gheraert en hertog Gubewaert – door koning Karel ter dood veroordeeld – gered en in ere hersteld door koning Abroen – volgt met Claramonde koning Abroen op <Hugen, Hugens, Hughe van Bourdeus, Hughen, Hughens, van Bourdeus Hughelijn, Hugije, Huige, Huigen, Huighe, Huyge, Huygens, Huyghe, Huyghen, Huyghens, Slughe> *Hughe Prz*: p. 6-17, 19-38, 41-48, 50-63, 65-83; e) **Húgelin**; f) zoon van Sawyn von Bourdeaus; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20134.

Huge van Dordo zie **Huge van Dordone**

Huge van Dordone e) **Huge van Dordone**; f) neef van Heyme – neef van Eymrich von Narbone; g) gedood door Karle <Hug> *Reinolt von Montelban*: r. 30, 51, 88, 95, 131, 153; e) **Huge van Dordo** – heer van Dordo; f) zoon van een zuster van Aymyn van Dordo; g) vermaard om zijn schoonheid en welsprekendheid <Hugen, Hughe> *Heemskinderen*: p. 10-13, 15.

[Huge] van Camerike e) **Hughe van Camerike**; f) verwant van Garijn en Girbeert; g) mee naar Parijs om Girbeert te laten ridderen; *Lorreinen*: fragm. III, r. 542; e) **[Huge van Camerike]**; f) verwant [?] van koningin Blanchefleur; g) behoort tot de Loreinen <Hugen van Ca[...]> *Lorreinen H*: r. 125.

[Huge] van Constantinoblen a) [Moisan I, 1: HUGUE(S) 53], roy de Constantinoble; e) **Huyghe van Constantinoblen** (or. Hugues de Constantinoble) – koning van Constantinobelen; f) vader van Henrick, Thibeert alias Thierry en Jaqueline – grootvader van Galien Rethore; g) exemplarisch rijk – vergiftigd door Henrick en Thibert alias Thierry, van welke moord zij hun zuster Jaqueline beschuldigen <Huge, Hughe, Huyghen, Huyghens> *Galien Rethore*: cap. [1]-[2], [6]-[8], [10]-[13], [16], [60]-[61], [64]-[65].

Huge van Marnoet e) **Huge van Marnoet**; g) bode van Karel de Grote – vraagt Robbrecht van Meilaen en Gelloen naar Parijs te komen voor een geding <Huge, Hugen> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 87, 117, 121, 126, 139, 148.

[Huge] van Nantes a) [Moisan I, 1: HUE(S) 153 DE NANTES] – zie ook **Oellus**; e) **Huyghe van Nantes** (or. Huon de Nantes) – hertog van Kaerle die Groote <Huyghe> *Galien Rethore*: cap. [41].

Huge van Tabarien a) [Moisan I, 1: HUE(S) 116 DODEQUIN(S) DE TABARIE] – een epische samensmelting van vijf historische figuren: 1) Hugues Fauquembergus,¹ deelnemer aan de Eerste Kruistocht, beleend met de Tibériade; 2) Hugues de Tibériade² († 1204), klein- of achterkleinzoon van Hugues 1, die in 1175 tegen Salah al-Din (Saladin) streed; 3) Honfroi IV de Toron († 1198); 4) Tughtekîn,³ Turk, van 1104 tot 1128 luitenant van Seltsjoekenkoning

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Hugues_de_Fauquembergues

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Hugues_II_de_Saint-Omer

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Tughtekin>

Duqâq, vocht in 1115 met de Franken tegen de sultan; en 5) (Fakhr al-Dîn Tûranshâh [?]) Tughtekîn, broer van Salah al-Din (Saladin), na 1174 gouverneur van Damascus – dezelfde als **D[o]dekijn van Taberien**; e) **Hughe van Tabaryen** – ridder; g) gevangengenomen door koning Saladijn in de strijd om Galylea – wijdt Saladijn in in het christen-ridderschap, waarna hij met de ‘helm’ rond mag en zich zo kan vrijkopen en vertrekken <Hughe, Hughen> *Hughe van Tabaryen*: r. 25, 39, 67, 87, 97, 101, 115, 123, [128], [198], 237, 249, 265, 273, 291; e) **Hughen van Tabarien** alias **Hughen van Damast**; f) echtgenoot van Sinamonde – vader van Seghin en Gheeraert; g) door Baudewijn te hulp geroepen in de strijd tegen de Saracenen – gevangengenomen door Saladijn – vecht tweekamp met de koning van de Moriaen – belegert Babilonie <Hughe, Hughen van Damast, Hugoen, Hugoene, Huugs> *Saladijn*: r. 30, 91, 210, 213, 261, 288, 290, 293, 305, 310, 315, 355, 417, 430, 436, 437, 442, 453, 509, 547, 589, 597, 673, 772, 773, 829, 925, 955, 960, 962, 965, 970, 977, 990, 997, 1000, 1010, 1029, 1038, 1041, 1049, 1064, 1085, 1096, 1102, 1109, 1114, 1133, 1141, 1145, 1182, 1188, 1273, 1284, 1293, 1301, 1354, 1401, 1416, 1424; e) **Huge van Tabarien**; f) vader van Geraerd en Seghin; *Saladin*: r. 58, 76, 137.

Hugelij a) lett. ‘kleine Huge’; e) **Hugelij** – graaf, leenman van koning Yoën; g) stadhouder van Gardeterre – legeraanvoerder – verdedigt de stad tegen de Grieken <Hugelin, Hugeline> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 154, 177, 184, 189, 203, 214, 221, 292; fragm. D, r. 17.

Hugelij zie **Huge van Bourdeus**

[Hugelij] metten Crommen Beene a) lett. ‘kleine Huge met de kromme benen’ c.q. botten; e) **Hughelij metten Crommen Beene** – geboren te Abstale; f) echtgenoot [?] van vrouwe Ogerne – vader van Ludolf metten crommen vingheren [?] (of van Lamfroyt [?]); g) neemt deel aan de afranseling van Bruun <Hughelij mitten crommen bene> *Reynaert A en F*: r. 800; e) **Hugelij mitten Crommen Been** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 589; e) **Huge mitten Crommen Been** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 818.

Húgelin zie **Huge van Bourdeus**

Hugelin zie **Hugelij**

Huge mitten Crommen Been zie **[Hugelij] metten Crommen Beene**

Hughe zie **Huge van Bourdeus**, **Huge van Dordone**, **[Huge] van Constantinoblen** en **Huge van Tabarien**

Hughe van Avernaes zie **[Huge] van Avernaes**

Hughe van Bourdeus zie **Huge van Bourdeus**

[Hughe] van Damast zie **Huge van Tabarien**

Hughe van Camerike zie **[Huge] van Camerike**

[Hughe] van Tabarien zie **Huge van Tabarien**

Hughelij zie **Huge van Bourdeus**

Hughelijc metten Crommen Beene zie [Hugelijc] metten Crommen Beene

Hughelijc van Bourdeus zie Huce van Bourdeus

Hugo Tullensis zie [Hugo Tullensis]

Hugije zie Huce van Bourdeus

Hugo 1 e) Hugo – ridder in dienst van Karel de Grote; f) zoon van Guwelloen – broer van Henrick; g) sterft te Roncevale; *Roelant*: r. P710, P773.

Hugo 2 e) Hugo (or. Hugon) – koning van Hongarijen; f) oom van Galeram 2; g) wil zich meester maken van keizerin Escleremonde van Grieken als haar echtgenoot keizer Valentijn doodgewaand wordt – verraadt Oursson en de Groenen Ridder aan Rabastum, koning van Surien – wordt nadat dankzij Valentijn zijn verraad uitgekomen is in een tweegevecht door de Groenen Ridder gedwongen zijn verraad te bekennen, waarna hij aan zijn verwondingen sterft <Hugo van Hongarijen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 71-74.

[Hugo] Tullensis l) (legendarische) auteur van een Latijnse historia over (onder andere) de veldtocht van Julius Caesar in ‘België’, die blijkbaar gekend en gebruikt werd door Jacobus de Guisia / Jacques de Guyse¹ († 1399) voor diens *Annales historiae illustrium principum Hanoniae*; m) **Hugho Tullensis** – doctor – in één adem genoemd met: Helinandus, Suetonius, Julius Celsus, Heynric (canonic to Dornec) en meester Jacob van Velencijn; *Caesar Prz*: fol. 31r, 53v, 58v.

Hugoen zie Huce van Bourdeus en Huce van Tabarien

Hugon e) Hugon – bondgenoot van Hoderich en Haenffrait [?]; *Karl Meinet*: r. A228, 50.

Huguet e) Huguet (or. Huguel) – koning van Britanigen; f) vader van Sidonie; g) lichtgelovig <Hughet, Huguet> *Pontbus ende Sidonie*: cap. 5.

Hugun van Daupespyne a) correspondeert met [Moisan I, 1: HUON 81 D’AUBESPIN]; d) ridder aan het hof van Pippijn; e) **Hugun van Daupespyne** – baron en raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A251, 67; A253, 19, 51.

Huige zie Huce van Bourdeus

Huygen zie [Huce] van Constantinoblen

Huighe zie Huce van Bourdeus

Huyghe zie [Huce] 2

Huyghe van Constantinoblen zie [Huce] van Constantinoblen

Huyghe van Nantes zie [Huce] van Nantes

Hulant vande Foreest e) Hulant vande Foreest (or. Hubault de La Forest) – Poitevijs ridder; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Karodos; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 13.

Hulster Lo zie Hulsterloe

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guise

Hulsterloe h) Hulsterlo, vermoedelijk gelegen ergens tussen / bij het huidige Nieuw Namen¹ en Kieldrecht² in het Land van Waas, (Zeeuws-)Vlaanderen – locus horribilis; i) **Hulsterloe** – wildernis in het oosten van Vlaendren, waar in Kriekepit de verborgen schat ligt, vertelt Reynaert aan koning Nobel <Hulsterlo> *Reynaert A en F*: r. 2575, 2660; i) **Hulsterloe** – bos in het oosten van Vlaanderen, verder als boven <Hulsterloe> *Reynaert Prz*: r. 1914, 1973, 2762, 5276; i) **Hulster Lo** – bos in het oosten van Vlaanderen, verder als boven <Hulsteloo> *Reynaerts Hst*: r. 2598, 2677, 3723, 6725.

Humberlant h) [Graesse: Northumbria]³ [West PR: Norhombel(l)ande] [West VR: Norhombe(r)lande] – het land aan weerszijden van de rivier de Humber,⁴ het huidige Humber side (?) in het noord(oost)en van Engeland – zie ook [die Hombren] en Nortomberlant; i) **Humberlant** – graafschap van een Tafelronde-ridder; *Torec*: r. 3392.

Hundebolt zie **Goudebuef die Vriese**

Hunen, die a) [Moisan I, 1: HUM] — de Hunnen⁵ – Mongools nomadisch ruitervolk; d) vestigden zich in de loop van de 4e eeuw in Hongarije – veroverden c.q. plunderden onder leiding van Attila de Hun, die beschouwd werd als een ‘gesel Gods’, grote delen van West-Europa; e) **die Hunen** – volk, afkomstig uit Yrcanie; g) veroveren onder leiding van Ettel die Brune de landen tussen Spanien en de Rijn; *Alexanders geesten*: boek I, r. 55; boek VII, r. 1289; e) **de Hunen** – bondgenoten van Tessalon in diens strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A313, 15, 29, 43, 47; A314, 15; A315, 34, 55, 64; A316, 9, 11, 22; e) **die Hunen** – heidens / Saraceens volk; g) belegeren mede Ermenie; *Limborch*: boek VIII, r. 35, 689, 718; e) **die Hünen**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 37, 690, 719; e) **die Hunen** (or. Hongre) – volk; g) vallen het land van Karel Martel binnen; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 35; e) **die Hunen** – genoemd als exemplarische profane literaire helden; *Sielen troest*: [Proloog]; e) **die Hunen** – volk uit het noorden van Asia; g) veroverden onder leiding van Hettel die Brune heel West-Europa; *Troyen*: r. 28824.

Hunes zie **Hymes**

Hungarijen zie **Hongerie**

Hunol van Pontave e) **Hunol van Pontave**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verovert; *Karl Meinet*: r. A198, 12.

Hunolt van Angone e) **Hunolt van Angone** – baron van de koning van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verovert – gedood in de slag om

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nieuw_Namen.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kieldrecht.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Northumbria>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Humber>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Huns>

Oriette <Hunolde van Antzauwen, Hunolt van Antzaue, Huwalde van Antzawen> *Karl Meinet*: r. A17, 64; A198, 11, 57; A199, 8.

[Hupor] a) [Constans: HUPOT]¹; e) **[Hupor]** – koning – afkomstig uit Laryse 2 – toegenaamd: “die Grote”; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Hopor, Hupore, Huporre> *Troyen*: r. 8204, 9253, 10122, 13451, 13464, 14106.

Hurepois, die a) [Moisan I, 1: HERUPOIS] – or. les Hurpois: “ce sont les Angevins”; e) **die Hurepois**; g) bondgenoten van koning Huguet in de strijd tegen de Saracenen onder koning Karodos – bondgenoten van Ponthus in zijn strijd tegen koning Broadas <Hupoys, Hurepoys, Hurpoys> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 13, 18, 47.

Hurtam a) or. Hurtaux de Castres / Treperel: Hurtault de Graffes – Saraceen – dezelfde als [Moisan I, 1: HERTAUS 5] de Castres; e) **Hurtam** – Turckse koning van Graffes; f) broer van de admiraal van Salernen; g) belegert Romen, maar wordt verdreven en trekt zich terug in zijn stad Graffes – kruisigt Amaris van Schotlant omdat die zijn broer doodde – wordt door een bede van Amaris door een goddelijke bliksem getroffen en tot as gereduceerd <Hurtams> *Helena van Constantinopolen*: cap. [24].

Huug zie **Huge van Tabarien**

[Huwalt] zie **Hunolt van Angone**

Huwel van Pictone a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: UGE 158 DE PEITERS], zie ook: [Moisan I, 2: POITIERS (DE)] – met Pictone zal [Graesse: **Pictavia (provincia)**]² bedoeld zijn, Poitou in Frankrijk – Huwel zou etymologische verwant kunnen zijn aan **Hoel, Oellus, Olles, Olleus en Wellis**; e) **Huwel van Pictone** – baron van de koning van Vrankrich <Huwel, Vuel (Wel) van Pictone> *Karl Meinet*: r. A17, 65; A19, 28, 41, 46.

Huwet a) mogelijk is de naam voluit Huwet van Berges [?]: “Van ber[g]es den here huwet”; e) **Huwet** – Franse [?] graaf – woont in / op de Zwarte Berghe [?]; g) te hulp geroepen? door Hughe van Bordeeus c.s.; *Huge K*: r. 22, 46.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/58>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Pictavia-provincia>

I / Y

[laatste update: 17-04-2024] ¹

I** zie Hi**

I** zie Hy**

I** zie J**

I** zie Y**

Yacus zie **Eachus**

Ibadalle van Libia zie **Ybodalle van Hybria**

Yberia h) [Graesse: **Georgia (terra), Iberia**]² — Iberië,³ voormalig Georgisch koninkrijk in de Kaukasus, met als hoofdstad Mtskheta⁴ – zie ook **Libia 1** en **Lybra**;
i) **Yberia** – in Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1311; i) **Yberia** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Ibadalle van Libia – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <[Libia]> *Limborch*: boek VIII, r. 895; [boek IX, r. 693]; i) **Yberia** – Saraceens koninkrijk van Ybodalle; *Limborch Frg*: H53, r. 50; i) **Yberia** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Ybodalle van Hybria – verder als boven <Hybria> *Lymburch*: boek VIII, r. 894; boek IX, r. 683; i) **Yberia** – in Asia; *Troyen*: r. 28846.

Yberne zie **Hybernien**

[**Ybodale**] zie **Ybodalle van Hybria**

Ybodalle van Hybria e) **Ibadalle van Libia** – Saraceense koning van Yberia – afkomstig uit Libie [?]; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door de graaf van Athenen <Bodal, van Libia Ibadalle> *Limborch*: boek VIII, r. 895; boek IX, r. 693; e) [**Ybodale**] – Saraceense koning van Yberia <Ybodall[.]> *Limborch Frg*: H53, r. 50; e) **Ybodalle van Hybria** – Saraceense koning van Yberia; g) verder als boven <van Hybria Ybodalle, Ybodall> *Lymburch*: boek VIII, r. 894; boek IX, r. 683.

Ybor a) hs. “Worre”, lees: Uvorre; e) **Ybor** – Saraceense emir; f) zoon van Tempiers – broer van Comijs, Gyberijc, Corineus en Kagani; g) vecht in het leger van

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Georgia-Iberia>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Caucasian_Iberia

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mtskheta.kmz

Agulant tegen Karel de Grote – gedood door een ridder uit Nerboene
<[Uvorre], Ybore, [Worre]> *Lorreinen O*: r. 349, 364, 368.

Ichthiofagiten, de a) de Ichthyofagi,¹ lett. ‘de viseters’ – exotisch (monster)volk – dezelfde als **die Faunone**; e) **de Ichthiofagiten** (hs. “.x. xiofagiten”) – volk dat woont aan de rivier Ebigmaris in Endi; g) “Liede die wel vessce verbiten”; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1215.

[Ida] 1 a) [Moisan I, 1: YDE 1] — Ida van Neder-Lotharingen² († 1113); b) dochter van Godfried met de Baard, hertog van Neder-Lotharingen – echtgenote van Eustatius II van Boulogne – moeder van Eustatius III van Boulogne, Godfried van Bouillon en Boudewijn I van Jeruzalem; e) **[Ida]**; f) moeder van Godefert van Bulioen <Iden> *Boudewijn*: r. 197; e) **Yda** (or. Ydain) – gravin van Boenen; f) dochter van Helias en de dochter van hertogin Clarisse van Billoen – echtgenote van Eustachius van Boenen – moeder van Godevaert, Boudewijn en Eustachius; *Ridder metter Swane*: cap. [23], [25], [28], [31]-[32].

Yda 2 h) [Graesse: **Ida (montes)**]³ — de berg (Phrygia) Ida⁴ bij Troje, de huidige Kazdagi⁵ in het noordwesten van Turkije – waar Paris zijn (corrupt) oordeel uitsprak over Juno, Minerva en Venus – zie ook **Ydensche** en **Ydeus 3**; i) **Yda** – bos (bij Troje); *Troyen*: r. 26856.

Ydaine zie **Ydeine**

Ydas zie **Ydras**

Ydaspes, die h) [Graesse: **Hydaspes fluvius**]⁶ — de Hydaspes,⁷ rivier in India en Pakistan, zijrivier van de Indus – de huidige Jehlum / Jehlam; i) **Ydaspes** – rivier in Endi, diep en met eilanden erin – waar de veldslag tussen de Grieken onder leiding van Alexander de Grote en de Indiërs onder leiding van koning Porus van Endi plaatsvindt; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 125.

Ydeine a) [West VR: **Idain 2**] – damsel of le Castiel de l’Angarde; e) **Ydeine** – jonkvrouwe – bezit het kasteel Lantgarde; f) echtgenote van Druidein; g) geliefd door Walewein – is Walewein ontrouw o.a. met een in een dwerg veranderde ridder – geliefd door Druidein – door Walewein aan Druidein tot echtgenote geschonken <Ydaine, Ydainen, Ydeinen> *Ragisel*: r. 1108a, 1218, 1224, 1230, 1240, 1250, 1276, 1295, 1307, 1312, 1339, 1378, 1399, 1427, 1446, 1454, 1463, 1491, 1721, 1775, 1831, 1869, 1886, 1894a, 1898, 1905,

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Ichthyophagen>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Ida_of_Lorraine

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Ida-montes>

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ida_\(Turkey\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ida_(Turkey))

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kazdagi.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Hydaspes-fluvius>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hydaspes>

1926, 1932, 1950, 1952, 1975, 1982, 1986, 1992, 1997, 2012, 2018;
 fragm. Ab, r. 504, 505, 547, 632, 644, 653, 659, 665; fragm. Ac, r. 690;
 fragm. Ad, r. 915.

Ydel j) [West VR: Lidel] — Liddel Castle¹ in Roxburghshire, Schotland, (vermoedelijk) gelegen iets ten noorden van Newcastleton,² waar de fundamenten van een kasteel bewaard gebleven zijn – deze ‘motte-and-bailey’-burcht zou tussen 1115 en 1118 gebouwd zijn op de plaats waar de rivier de Liddel samenvloeit met de rivier de Esk door de Normandiër Ranulf I de Soules, een succesvol ridder uit de entourage van prins David van Schotland; k) **Ydel** (or. Idel) – kasteel waar Ferguut overnacht op weg naar de Zwarte Rots en waar hij kennis maakt met Galiene; *Ferguut*: r. 1158.

Ydelbalch a) lett. ‘leegbuik’; e) **Ydelbalch** – wolfje; f) zoon van Ysegrym en Eerswijnde – broer van Nymmer Sat; *Reynaert Prz*: r. 3764; e) **Ydenbalch** – wolfje; f) zoon van Ysegrim en Eerswijn – broer van Selden Sat; *Reynaerts Hst*: r. 4959.

Ydelheit a) or. Oiseuse, lett. ‘niets doen’, allegorie³ – gebruikelijker in het Middelnederlands lijkt de vertaling ‘Ledigheid’ (Vgl. Heinrichs vertaling *Die Rose*, ed. Verwijs, r. 564: “Ic doe mi heten Ledicheide”); e) **Ydelhede** – vrouwe, baron van Cupido: “Ver ydelhede die gardeniere / quam voren metter meester baniere”; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1055.

Ydenbalch zie **Ydelbalch**

Ydensche n) afgeleid van de Ida, berg bij Troje (zie **Yda 2**); o) **Ydensche** – gezegd van een onderaardse schuilplaats; *Troyen*: r. 32804.

Ydeus 1 e) **Ydeus** – kluizenaar; *Cassant*: r. 20.

Ydeus 2 e) **Ydeus** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3391.

Ydeus 3 h) [Graesse: **Ida (mons)**]⁴ — de berg Ida⁵ (Psiloritis)⁶ op het Griekse eiland Kreta – waar Zeus / Jupiter zou zijn opgevoed – zie ook **Yda 2**; i) **Ydeus** – berg op Crete; *Troyen*: r. 35756; i) **Ydeus** – berg op Creten; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Ydia j) de Hydra van Lerna⁷ – waarschijnlijk als eigennaam en niet als soortnaam geïnterpreteerd – één van de Twaalf Werken van Hercules; k) **Ydia** – “enen worm” (draak) – verslagen door Hercules in Lema; *Troyen*: r. 26053.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Ranulf_I_de_Soules

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Newcastleton.kmz

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Ida-mons>

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ida_\(Crete\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ida_(Crete))

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ida_Psiloritis.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Lernaean_Hydra

Ydier 1 a) [A-Z 6: Yder]¹ [West PR: Yder 2] [West VR: Yder 2]; b) Zoon van [West PR: Nut] [West VR: Nu] – echtgenoot van [West VR: Guenlöie]; e) **Ydier** – koning, Tafelronde-ridder; g) aanwezig op Kamaloet als de dag van het toernooi nadert – onder wiens aanvoering de Tafelronde-ridders Lanceloet van Lac bespotten; *Lanceloet*: boek II, r. 19657, 19669, 19677, 20521, 20594, 20603, 21536; e) **Ydier** – ridder van koning Artur; f) zoon van koning Verminc <Ydiers> *Mouwen*: r. 23, 27; e) **Ydier** – ridder, in dienst van koning Artur <Ydiere> *Walewein*: r. 3198.

Ydier 2 e) **Ydier**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 72.

Ydier 3 a) door het inlassen van een bekorte bewerking van de Middelnederlandse vertaling van de *Vengeance Raguidel* in de Lancelot-roman kreeg ‘Yder li mescins’ eerst de naam Ydier van Scollant, vermoedelijk door zijn huwelijk met Belinette (van Scollant), en werd hij vervolgens gecontamineerd met de (over)bekende Artur-ridder [West PR: Yder 2] [West VR: Yder 2], zodat hij in het vervolg op de *Wrake van Ragisel* opeens een ridder van de Ronde Tafel genoemd wordt; e) **Ydier** – Tafelronde-ridder; g) vecht met Lanceloet van Lac, tot zij erachter komen beiden ridder van de Tafelronde te zijn <van Scollant Ydier, Ydiere, Ydire> *Lanceloet*: boek III, r. 14136a, 14138, 14157, 14173, 14175, 14185, 14195, 14198, 14200, 14208, 14229, 14256, 14296; e) **Ydier van Scollant** – ridder, later Tafelronde-ridder – woont in Scollant; f) geliefde en later echtgenoot van Belinette; g) als enige in staat de vijf ringen van het lichaam van de dode Ragisel af te nemen – helpt Walewein in diens strijd tegen Gygantioen en doodt de beer – vecht tegen de boze Lanceloet van Lac, gesust door Bohord <Ydier, Ydiers, Ydir, Ydire> *Ragisel*: r. 2426a, 2535, 2568, 2586, 2595, 2608, 2620, 2724, 2732, 2741, 2746, 2748, 2752, 2768, 2775, 2787, 2844, 2867, 2879, 2902, 2915, 2940, 2949, 2956, 2976, 2976a, 2978, 2997, 3013, 3015, 3025, 3035, 3038, 3040, 3048, 3064, 3069, 3096, 3136.

Ydier zie **Ydier van Cornuale**

Ydier van Cornuale a) [West PR: Yder 1] [West VR: Yder 1] – koning van Cornoaille; e) **Ydier van Cornuale** – koning van Cornuale, leenman van koning Artur; g) één van de ‘tien koningen’ die strijden tegen koning Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later [?] in koning Arturs dienst <Ydier, Ydiers, Ydier van Cornualge, Ydire> *Merlijn*: r. 10452-10453, 11253, 11312, 11317, 11321, 11337, 13409, 14273, 14343, 14509, 14617, 14649, 14657, 14968, 15733, 15762, 15990, 20027, 20179, 20847, 20868, 20881, 20898, 20934, 20974, 20975a, 20977, 20981, 27194.

[Ydier van Noyors] a) [West PR: Yder 3] – getiteld: ‘de la Terre as Morois / Norois’; e) **[Ydier van Noyors]** – ridder, in dienst van koning Leodegan van

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0086.php#a085

Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide <Ydiers van Noyors> *Merlijn*: r. 22716.

Ydier van Scollant zie **Ydier 3**

Ydipus a) [A-Z 1: Oidipous]¹ — Oidipous / Oedipus,² koning van Thebe; b) zoon van koning Laius van Thebe en Iocaste – echtgenoot van Iocaste – vader van Polynices en Eteocles; d) toen zijn ouders het Orakel van Delphi raadpleegden in verband met hun kinderloosheid, voorspelde het orakel dat als zij een zoon zouden krijgen, deze zijn vader zou doden en zijn moeder zou huwen; e) **Ydipus**; f) vader van Etiocles en Polinices; g) doodt zijn vader, huwt zijn moeder, verwekt bij haar twee tweelingen en steekt zichzelf de ogen uit als hij zijn afkomst ontdekt; *Alexanders geesten*: boek I, r. 950.

Ydir zie **Ydier 3**

Ydir zie **Ydier van Cornuale**

Idis a) or. Isis — de Egyptische godin Isis,³ zoals zij door de Grieken genoemd werd – haar Egyptische naam luidde A(u)set; b) zuster en echtgenoot van Osiris; d) verzamelde de lichaamsdelen van de door zijn broer Set(h) vermoorde Osiris,⁴ wekte hem tot leven en ontving van hem een zoon, Horus geheten, die eenmaal volwassen zijn vader zou wreken; e) **Idis**; g) geliefde van Osiris, die zij na zijn dood op exemplarische wijze beweede; *Meliadus*: cap. 1.

Ydome zie **Dido**

Ydomeneus a) [Constans: IDOMENEUS]⁵ — Idomeneus,⁶ koning van Kreta; d) met wie Dictys de Kretenzer,⁷ een Griekse pseudo-auteur (over de Trojaanse Oorlog), meekomt; e) **Ydomeneus** – afkomstig uit Crete; f) echtgenoot van Therasy – vader van Climena; g) bondgenoot van de Grieken in de oorlog tegen de Trojanen om Helena – vlucht vanuit Nithene na de val van Troje naar zijn eigen land Crete en neemt na de moord op Aghamennon diens zoon Orestes 1 mee – bij wie Ulixes tijdelijk verblijft op Crete bij de terugtocht van de Grieken na de val van Troje – verdreven uit zijn land <Dyomedes, Ydomeus, Ydomenus> *Troyen*: r. 7135, 9875, 26922, 33924, 33934, 33940, 34093, 34098, 34309, 34347, 34685, 35767.

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0101.php#a100

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Oidipous>

3. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Isis_\(godin\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Isis_(godin))

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Osiris_myth

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/59>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Idomeneus_of_Crete

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Dictys_Cretensis

Ydomeus a) [A-Z 1: *Idomeneus*]¹ [Constans: *IPOMENÈS*]²; e) **Ydomeus**; g) bondgenoot van de Grieken in de oorlog tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 9647.

Ydomeus zie **Ydomeneus**

[Ydonas] a) [West PR: *Ydonas* 1]; e) **[Ydonas]** – ridder in dienst van koning Artur; g) tijdens een uit de hand gelopen toernooi te Logres zwaar verwond door Gawyn <Ydonase> *Merlijn*: r. 29331.

Ydonie a) vermoedelijk een sprekende naam: ‘idoine’ betekent in deze context zoveel als ‘plezierig’; e) **Ydonie** – Saraceense prinses; f) dochter van koning Yvorijn; *Huge L*: r. 300, 319.

Ydonie zie **Dido**

Ydor vander Baser Rivire e) **Ydor vander Baser Rivire** – koning in het land van de Baser Rivire; f) echtgenoot van Tristoise – vader van Torec; g) vindt een meisje in een ton aan zee, doopt haar en trouwt haar als zij opgegroeid is – aanwezig bij het huwelijk van Torec en Miraude – sterft <Ydor, Ydors, Ydors vander Baser Rivire, Ydor van Baser Rivire> *Torec*: r. 157, 182, 205, 271, 369, 455, 1436, 1518, 2161, 2277, 2871, 3076, 3746, 3748, 3763, 3778.

[Ydoras] a) [West PR: *Zydras*] – [Sommer VIII: *Zidras, Ydras, Ysdras* en *Ydraus*, VII]³ – Saksische koning; e) **[Ydoras]** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen <Ydorasse> *Merlijn*: r. 23907.

Ydoris zie **Ydorus**

Ydorus e) **Ydorus** (or. *Ydorus*) – jonkvrouw aan het hof van Gadifeer van Pheson; g) verliefd op Betijs – doet mee aan het Koningsspel <Ydorse> *Cassamus*: r. 481, 1151, 1292, 1305, 1439, 1518, 1651, 1747; e) **Ydoris**; *Cassamus L*: fol. 1Vb, 17.

Ydras e) **Ydras** – kasteelheer; g) vertelt Torec over het Scep van Aventuren <Ydas> *Torec*: r. 2261, 2283, 2301, 2633, 2634.

Ydüme zie **Idumee**

Idumee h) [Graesse: *Idumaea (regio)*]⁴ — Idumea / Edom,⁵ het land van de nakomelingen van Esau, de stamvader van de Edomieten, gelegen ten zuiden van de Dode Zee ter hoogte van de berg Seir⁶ [*Genesis* 36, 8]⁷; i) **Ydümeen** – land van herkomst van hulptroepen “ruters mit ghescut” en “clovers die stenen worpen” van Julius Cesar; *Caesar Prz*: fol. 30v, 32r; i) **Idumee** –

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0065.php#a064

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/59>

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/84>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Idumaea-regio>

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Idumea>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Seir

7. http://vulgate.org/ot/genesis_36.htm

woestenij; *Limburch*: boek XII, r. 2; i) **Ydüme** – woestenij; *Lymburch*: boek XII, r. 2.

Ydumeen zie **Idumee**

Ydumeen, die a) de Edomieten,¹ de nakomelingen van Esau [*Genesis* 36]²; d) leven ten zuiden van de Dode Zee; e) **die Ydumeen** – volk in Arabia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1112.

Iechemas zie **Jechemas**

Iechemias zie **Jechemas**

Iedars a) gelet op de toenaam “die brune” zou bedoeld kunnen zijn Amores li bruns, maar eigenlijk is het onmogelijk om met voldoende zekerheid deze ridder te identificeren in de opsomming in [Sommer II, p. 148, r. 9]³; e) **Iedars** – ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur – toegenaamd: “die Brune”; *Merlijn*: r. 13832.

Yeheritos zie **Eritos**

Iennyn zie **Haiwidis**

Yerapolyn h) [Graesse: **Hierapolis**]⁴ — Hierapolis,⁵ stad in Phrygië, ruïnestad bij het huidige Pamukkale,⁶ Turkije; i) **Yerapolyn** – veroverd door Achilles; *Troyen*: r. 32853.

Yerlandt zie **Irlant**

Ierlant zie **Irlant**

Yerlant zie **Irlant**

Iernes zie **Gernas**

Yersche(n) zie [**Yrschen, die**]

Yersike h) [Graesse: **Gersecha**]⁷ — Yerseke⁸ (Zeeuws: Yese)⁹ op het huidige schiereiland Zuid-Beveland in Zeeland; i) **Yersike** – geplunderd door de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 626.

Yersschen zie [**Yrschen, die**]

Yesegrym zie **Ysengrijn**

Yeve zie **Eva**

Yewe a) correspondeert met [Moisan I, 2: YON(S) 6 DE GASCOIGNE] – koning van Gascogne; b) broer van [Moisan I, 1: CLARISSE 8] (zie **Clarisse 1**) – zwager van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Edomites>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_36.htm

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/148>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Hierapolis>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hierapolis>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pamukkale.kmz

7. <https://tinyurl.com/Graesse-Gersecha>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Yerseke.kmz

9. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Yerseke>

[Moisan I, 2: RENAUS DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**); e) **Yewyn** – koning van (onder andere) Gascoengen – verrader; f) vader van Clarisse – schoonvader van Reynout; g) door Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout bijgestaan in de strijd tegen Spangen – weigert aanvankelijk de vier Heemskinderen uit te leveren aan Karel de Grote en schenkt Reynout zijn dochter Clarisse tot vrouw – verradt de Heemskinderen aan Karel de Grote door hen onder een vals voorwendsel naar Vaucoloen te sturen – trekt zich na zijn verraad terug in het klooster Beurepaer – door Roelant gevangengenomen maar op voorspraak Clarisse door Reynout van de galg gered <Yewijn, Yewyns, Ywijn> *Heemskinderen*: p. 59-62, 64-68, 124-131, 137, 138, 142, 144, 147-152; e) **Yve** – koning van Gascongen; f) vader van Claradys – schoonvader van Reynolt; g) wiens vader en broers door Safforet gedood zijn – verradt Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt aan Karle – trekt zich terug in het klooster Beurepar <Ive, Yven, Ywen> *Reinolt von Montelban*: r. 2529, 2532, 2535, 2539, 2541, 2545, 2561, 2562, 2572, 2594, 2598, 2609, 2614, 2628, 2757, 2787, 2792, 2823, 2839, 2877, 2925, 2928, 2987, 7399, 7416, 7422, 7430, 7446, 7447, 7465, 7489, 7493, 7495, 7592, 7629, 7631, 7633, 7667, 7684, 7744, 8041, 8729, 8739, 9363, 9380, 9388, 9416, 9470, 9694, 9697, 9709, 9717, 9732, 9734, 9752, 9694, 9697, 9709, 9717, 9732, 9734, 9752, 9756, 9761, 9806, 9860, 9908, 10026, 10040, 12043; e) **Yewe** – koning van Gasscoengen; f) vader van Clarissie – grootvader van Adelaert; g) verder als boven <Yewen, Yewes, Yve, Yven, Ywe, Ywen> *Renout*: r. 308, 311, 314, 322, [326], 330, 356, 371, 387, 393, 405, 411, 319, 428, 435, 453, 458, 473, 509, 515, 617, 653, 664, 667, 677, 704, 721, 725, 755, 762, 781, 789, 860, 865, 876, [881], [885], 887, [984], 1070, 1081, 1113, 1121, 1134, 1136, 1159, 1231, 1234, 1264, 1268, 1273, 1302, 1309, 1327, 1331, 1336, 1427, 1527.

Yewein zie **Ywein 1**

Yfenijs zie **Fenicen**

Yfte zie **Hijfte**

Ygerne a) [A-Z 6: Artur]¹ [West PR: **Ygerne**] [West VR: **Yg(u)erne**] — Ygerne (Welsh: Eigr); b) echtgenote van [West PR: **Goloé**] [West PR: **Hoel 4**] [West VR: **Gorloys**], graaf / hertog van Cornwall – graaf / koning van Tintaguel – in de *Historia regum Britannie* wordt met geen woord over een kind gerept – bij Robert de Boron heeft zij aanvankelijk één dochter (van Gorlois) die met koning Loth van Orcanie huwt, maar later worden haar meer dochters toegedicht, die huwen met respectievelijk Neutre (Mnl. Ventre), Urien en Karadan – moeder van Morgain de Fee – na de dood van Gorlois echtgenote van koning Uter Pendragon van Britannië – moeder van Artur; e) **Ygerne** – hertogin van

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0006.php#a005

Tintaniel, later koningin; f) echtgenote van de hertog van Tintaniel – moeder van drie [?] dochters – grootmoeder van Gawin, Garies, Guheries en Acgraweyn en Mordres – moeder van koning Artur met koning Uter Pandragoen als vader – echtgenote van koning Uter Pandragoen; g) ziekelijk begeerd (amor hereos) door koning Uter Pandragoen – weigert zijn liefde te beantwoorden – met hulp van Merlijn bedrogen door Uter Pandragoen in de gedaante van haar echtgenoot, die Artur bij haar verwekt in de nacht dat haar man sterft – op gunstige voorwaarden getrouwd met koning Uter Pandragoen, maar weet tot haar schaamte niet wie de vader is van haar kind <Ygernen> *Graal & Merlijn*: r. 7339, 7366, 7376, 7395, 7400, 7437, 7453, 7550, 7561, 7568, 7573, 7579, 7591, 7600, 7609, 7629, 7632, 7741, 7857, 7880, 8045, 8069, 8182, 8223, 8256a, 8377, 8550, 8663, 8676, 8928, 9185; e) **Yguerne** – hertogin van Tintageel, later koningin van Engeland; g) begeert [?] Uterpandragoen; *Lantsloot*: r. 20; e) **Ygerne**; f) echtgenote van de hertog van Tintavel – moeder van Ermesint en nog een dochter uit haar eerste huwelijk – moeder van koning Artur van Bertanien met Uter-Pandragoen als vader – later echtgenote van koning Uter-Pandragoen; g) bedrogen door Uter-Pandragoen, die de gedaante van haar echtgenoot heeft aangenomen – trouwt met Uter-Pandragoen als blijkt dat haar echtgenoot dood is – moeder van vijf dochters <Ygernen> *Merlijn*: r. 10627, 10637, 10648, 12952, 16393.

Ignores zie **Pignores**

Yguerne zie **Ygerne**

IHC zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

IHS zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Ijsane zie **Ysane**

Ysbrant e) **Ysbrant** – doopnaam van de tot het christendom bekeerde Saraceen Corborijn; *Malegijs*: p. 140.

Ijste zie **Hijfte**

Ijvorijn zie **Yvorijn van Mombrant 3**

Ykya zie **Yla**

Ycris h) or. Icris / Duras – Duras¹ in Gascogne, Frankrijk; i) **Ycris** – plaats van herkomst van Nathas' echtgenote; *Meluzine*: fol. A5ra.

Yla h) [Graesse: *Aetalia insula*, var. **Ylba**]² – in de Oudheid [*Aeneis* X, 173]³ bekend om zijn ijzermijnen⁴ — Elba,⁵ Italiaans eiland in de Ligurische Zee ter hoogte van Toscane; i) **Yla** – koninkrijk van koning Abas van Pepulone – bondgenoot van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Duras.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Aetalia-insula-Ylba>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Elba#Geschiedenis>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Elba.kmz

Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38765; i) **Ykya** – eiland – koninkrijk van koning Alijs van Pepuloene – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152va.

Yle h) het Île de la cité,¹ alias het Île du Palais, het grootste van de twee eilanden in de rivier de Seine, die samen het historische hart vormen van Lutetia,² de huidige Franse hoofdstad Parijs; i) **Yle** – eiland in de Seine – waar een tweekamp plaatsvindt tussen Fellon en koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9874; i) **die Yle** – eiland – waar de tweekampen naar aanleiding van de vete tussen Garijn c.s. namens Yoen en Gelloen c.s. namens Otte plaatsvinden; *Lorreinen O*: r. 3560.

Ylia j) [Constans: YLIA]³; k) **Ylia** – de derde van de zes stadspoorten van Troje; *Troyen*: r. 3013.

Yliericom h) [Graesse: *Illyricum Orientale (regio)*]⁴ — Illyria / Illyricum,⁵ Griekse/Romeinse benaming voor de gehele Adriatische kuststreek; i) **Yliericom** – land, aan zee gelegen – waar Antenor c.s. de stad Corchiere sticht na de vlucht uit het verwoeste Troje; *Troyen*: r. 33334.

Ylioën 1 h) [Constans: YLION]⁶ [Graesse: *Ilium*]⁷ — Ilion / Ilium⁸ – strikt genomen de ‘akropolis’ (burcht) van de stad Troje, maar vaak gebruikt als pars pro toto voor de stad zelve – poëtische benaming voor Troje,⁹ een legendarische stad in Phrygië, Klein-Azië (zie **Troje**); i) **Ylioën** – burcht op een hoge rots in Troyen van koning Priamus <Ilioën, Ilion, Ylion> *Troyen*: r. 2905, 2919, 2953, 3037, 3825, 11811, 23581, 25774, 31682, 31947, 32326, 33165, 35761; i) **Ylion** – burcht (het latere Troeyen); *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Ylioën 2 h) naamloos in [*Aeneis* II, 460]¹⁰; i) **Ylioën** – toren in Nuwe Troyen (in Epierius) waar Astionacta vanaf geworpen werd (tijdens het kijken naar een toernooi); *Troyen*: r. 36095; i) **Ylion** – toren in Nieuwe Troeyen (in Eyperen) – door een steen waarvan Astronacca gedood wordt tijdens de bouw; *Troyen Prz*: fol. 136vb.

Ylioën 3 h) [*Aeneis* V, 756]¹¹; i) **Ylioën** – stad / burcht op het Cecile (van koning Achistes) – gesticht door Eneas van Troyen (bij Anchises’ graf) in de (nieuwe)

1. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Île de la Cité.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Île_de_la_Cité.kmz)

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lut%C3%A8ce>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/92>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Illyricum-Orientale>

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Illyri%C3%AB>

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/92>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Ilium>

8. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Ilion>

9. http://en.wikipedia.org/wiki/Troy_%28Asia_Minor%29

10. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

11. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen5.shtml>

stad Achista, waar een deel van Eneas' volgelingen achterblijft; *Troyen*: r. 37117; i) **Ylion** – burcht op Cecylien, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 143ra.

Ilion zie **Ylioen 1**

Ylion zie **Ylioen 1**, **Ylioen 2** en **Ylioen 3**

Ylionix zie **Yloneus**

Ilomene zie **Ylonomee**

Ylomeus zie **Yloneus**

Ylonomee a) de vrouwelijke centaur Hylonome¹ [*Metamorphoses* XII, 405]²; e) **Ylonomee** – een vrouwelijke Centauroen; f) echtgenote van Cillarius; g) “Engheen en hadder scoenre lyf / Onder alle die halfwyf” (r. 27435-27436) – door Cillarius als vrouw uitverkoren – aanwezig op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – doodt zichzelf met de pijl die Cillarius heeft gedood <Ilomene> *Troyen*: r. 27434, 27459.

Yloneus a) Ilioneus [*Aeneis* I, 521]³; e) **Ylionix** – Trojaans ridder, bode in dienst van Eneas; g) gaat voor Eneas op zoek naar proviand op de kust van Libia en komt zo in Karthago bij Dido, waar zij mogen blijven – in Italië geland, gaat hij voor Eneas als bode naar koning Latinus; *Eneide*: r. 270, 464, 3888, 3897, 3910; e) **Yloneus** – Trojaan; g) gaat met Eneas van Troyen c.s. mee op zijn zwerftocht na de val van Troje – herenigd met Eneas in Carthago – als bode naar koning Latyn van Lacie voor het eerste bezoek – strijdt mee tegen Turnus c.s. <Eleonus, Ylomeus> *Troyen*: r. 36744, 36800, 37327, 38476; e) **Yloneus** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 140va, 141ra, 144rb, 150vb.

Ylus 1 i) **Ylus** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 210.

Ylus 2 a) [Constans: YLUS]⁴ — Ilos / Ilus – bedoeld is Ilus, de zoon van Tros,⁵ broer van Assaracus en stichter van Troje, maar gelet op: “Hy was een langhe stonde / Voer den coninc Assaratus.” (r. 23582-23583), waarmee zijn gelijknamige voorvader Ilos / Ilus,⁶ de zoon van Dardanus, bedoeld zal zijn, lijkt er sprake van contaminatie; b) voorvader van Laomedon en Priamus; d) legendarisch stichter van Ilium / Troje; e) **Ylus** – koning; f) nakomeling van Dardanus – voorvader van koning Lamedon en koning Priamus; g) heeft Ylium c.q. Troye

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Hylonome>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen1.shtml>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/92>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Ilus_of_Troy

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Ilus_of_Dardania

gesticht – heeft een Pallas-tempel gebouwd <Ilus> *Troyen*: r. 23579, 23587, 25860.

Ylus 3 a) Ilos / Ilus¹ [*Aeneis* IX, 258 e.v.],² zoon van Tros; b) broer van Assaracus en Ganymedes – voorvader van Laomedon en Priamus; d) legendarisch stichter van Ilium / Troje; e) **Luse** – “Oec swoer Aschanius / By Luse, by Assocratus, / By Ganimedese, by Lamedoen, / By Prianus, by synen doen, / Brenct my weder mynen vader!” (38234-38238); *Troyen*: r. 38235; e) **Ylus** – “Ende doe swoer asnius [lees: ascanius] eneas soon selue bi ylus ende bi assaratus Is dat sake dat ghi minen vader brenghet”; *Troyen Prz*: fol. 149vb.

Ymantzen i) **Ymantzen** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 48.

Immanuel a) Emmanuel / Immanuel, lett. ‘God met ons’ [*Jesaja* 7, 14]³ [*Mattheus* 1, 23]⁴ – als synoniem gebruikt voor zowel God als Jezus (Christus); e) **Immanuel**; *Florigout*: r. 5396.

Ymbreus a) de centaur⁵ Imbreus [*Metamorphoses* XII, 310]⁶; e) **Ymbreus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Drias; *Troyen*: r. 27250.

Ymeine zie **Nymiane**

Ymmag(h)en zie **Nimagen**

Imme e) **Imme** – vrouwennaam; g) naam die een “warmoesdeerne” zich grappend aanmeet bij de intocht van Alexander de Grote in Babilonien, vermoedelijk omdat hij (te) chic is; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1012.

Ympirus zie **Empurius**

Inde ?) **Inde** – “Olyuer hant sy syne wapen bracht. / Vur waer sy uch dat gesacht, / Dat sy eme Alackin ind Inde gaff / Durch den wylle ind ouch dar aff, / Dat hey mit Rolande vacht.” (r. 50-54); *Karl Meinet*: r. A414, 52.

Inde zie **India 1**

Inde zie **Inden, die**

Inde zie [**Indus, die**]

Indegale h) [West VR: Ingeval] – mogelijk een fantasienaam – gebruikelijk is de duiding Galloway (zie **Galvoye**), de regio rond het huidige Dumfries⁷ in het westen van Schotland, op basis van het tekstgegeven dat Indegale aan de Ierse Zee

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ilus_of_Troy

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

3. http://vulgate.org/ot/isaiah_7.htm

4. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

5. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dumfries.kmz

ligt; i) **Indegale** (or. Ingegal) – land waar Pertsevale terecht komt tijdens de jacht op het Witte Hert; *Ferguut*: r. 177.

Indegge Esti h) r. 2115 ontbreekt in hs. Brussel, wat de identificatie extra bemoeilijkt; i) **Indegge Esti** – “Die coninc van Makabeusden sande, / Die coninc van Indegge Esti, / Entie coninc van Synay” – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2115.

Inden zie **India 1**

Inden zie [Indus, die]

Inden, die a) [Moisan I, 1: INDOIS] — eerst en vooral de bewoners van het vruchtbare laagland rond de benedenloop van de rivier de Indus,¹ maar gedurende de Middeleeuwen was er meer dan één India (zie **India 1**); e) **die Inden** – volk / leger uit Endi onder leiding van koning Porus van Endi; g) bondgenoten van koning Daris van Percen – vechten gezeten op olifanten – tegenstanders van het Griekse leger onder leiding van Alexander de Grote – uiteindelijk verslagen <Dindij, Inde, Indenheren> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1197; boek IX, r. 201, 378, 390, 393, 398, 431, 545, 699, 708, 953; boek X, r. [598], [671], 866, 886; fragm. E II, r. 414; e) **die Inde** – toenaam van **Aristomines die Inde**; *Alexanders geesten*: boek V, r. 29; e) **die Insce** – volk / leger uit Indie d.w.z. het leger van Claris van Indie; *Cassamus*: r. 1103; e) **die Inden** – de inwoners van Yndien; *Heimelicheit der beimelicheden*: r. 1469; e) **die Inden** – volk/leger uit India; g) belegeren mede Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 473; e) **Indien** – inwoner uit India 1 of Hoeft Endi; g) een Indisch dichter [?] heeft Briseida een zeer fraai kleed gegeven; *Troyen*: r. 15959.

Inden Guldenen Boom i) **Inden Guldenen Boom** – herberg aan de markt te Antwerpen, waar Moenen en Emmeke ongeveer zes jaar verblijven <Inden Boom, Inden Gulden Boom> *Mariken van Nieumeghen*: fol. C3v, D2v, D3r.

In den Inganc zie **Levanganc**

Indi zie **India 1**

[**Indi, Minder**] zie [**Minder Indi**]

Indi, Zee van zie [**Indsche See, die**]

India 1 h) [Graesse: **India (terra)**]² [Moisan I, 2: INDE] [West PR: **Inde, (I')**] [West VR: **Inde**] — India, een benaming die gedurende de Middeleeuwen van toepassing is op drie verschillende India's: het eerste en belangrijkste India aan weerszijden van de benedenloop van de rivier de Indus,³ het tweede gelegen ten oosten van de rivier de Ganges⁴ en een derde India aan de oostkust van Afrika, ter

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Indus_River

2. <https://tinyurl.com/Graesse-India-terra>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Indus_River

4. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

hoogte van Ethiopia – land vol wonderen, goud en edelstenen
 [Herodotos, *Historiën* III, 98-105]¹ [*Imago mundi*: I, 9-10]² – vooral bekend geworden door de reizen van Alexander de Grote, Jan van Mandeville en Marco Polo – zie ook [Hooft] **Endi** en [Minder Indi] – zie ook [Clein India]; i) **Endi** – wonderbaarlijk en rijk werelddeel, vernoemd naar de rivier de Indus – gelegen tussen de Caucasus, de Rode See en Oceanus, tussen de rivieren Indus en Ganges – met 44 koninkrijken en 5000 steden – waar de zon opkomt – koninkrijk, o.a. van koning Porus van Endi <Inden, Indi, India, Indien> *Alexanders geesten*: boek I, r. 145, 1017, 1151; boek III, r. 794; boek IV, r. 267; boek V, r. 820; boek VI, r. 983, 1127; boek VII, r. 861, 884, 889, 904, 913, [1011], 1649; boek VIII, r. 977; boek IX, r. 4, 21, 38, 85, 212, 358, 789, 1057; X: 322, 343, 347, 965, 1232; i) **Ynden** – Saraceens koninkrijk; *Buevijs*: fol. L3v; i) **Indie** – rijk van koning / sultan Claris van Indie <Inden> *Cassamus*: r. 173, 193, 768, 944, 1107; i) **Yndien** (or. Indi) – “Die van Yndien” – voorbeeldig land qua (koopman vriendelijk) bestuur – de koningin van Indi stuurt haar beeldschone giftige dochter als moorddadig geschenk naar Alexander – ontwikkeld land <Inden, Indi> *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 43, 396, 471, 873, 1327, 1647; i) **India** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Indus, later van koning Pellijs van India – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – bij de crematie van de man worden de weduwen meeverbrand – land geregeerd door een koning die goed is voor het volk en zichzelf niet verrijkt <Inden> *Limborch*: boek V, r. 2106; boek VII, r. 978, 1365, 1370, 1849; boek VIII, r. 815; boek IX, r. 580, 792; boek X, r. 809, 856, 881, 889; boek XII, r. 97, 300; i) **India** – (voorbeeldig [?]) koninkrijk <Indie> *Limborch Frg*: H51C, r. 5, 30, 38; i) **India** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Indius, later van Pelias van India – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – bij de crematie van de man worden de weduwen meeverbrand – land dat geregeerd wordt door een koning die goed is voor het volk en zichzelf niet verrijkt <Endie, Indie, Indien> *Lymburch*: boek VII, r. 987, 1386, 1391, 1872; boek VIII, r. 816, 1020; boek IX, r. 576, 891; boek X, r. 836, 960, 985, 993; boek XII, r. 93, 460; i) **Indien** – mogelijk hetzelfde als **Cleyn India** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta van Limborch*: cap. 96-97; i) **Indie** – toenaam van **Morant von Indie**; *Ogyer*: r. 1533; i) **Indien** (or. Inde) – land waarheen Paris trekt en vandaar verder naar Pape Jans lant; *Paris ende Vienne*: cap. [25]; i) **Indie** – behorend bij het rijk van Priamus van Troyen – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Inden> *Parthonopeus*: r. 114, 3723; i) **Grote India** – “tusschen dat Grote India ende dat Aertschen

1. <http://www.sacred-texts.com/cla/hh/hh3090.htm>

2. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

Paradyse” waarvandaan het bot (van de panthera) kwam waarvan de kam (één van de drie ‘gestolen’ juwelen van Reynaert) is gemaakt; *Reynaert Prz*: r. 4191; i) **Groot India** (de ed. Hellinga leest hyperdiplomatisch Groot Judia) – “tusschen dat Groot India ende dat Eerdsche Paradise” waarvandaan het bot van de ‘panthera’ kwam, waarvan een kam gemaakt is; *Reynaerts historie*: r. 5454; i) **India** – gelegen tussen Caucasus, de Rode See en Oceanus met 44 koninkrijken – vermaard om zijn bont, edelstenen en edelmetalen – land van herkomst van koning Orcomenis – koninkrijk (or. Lidiaïns, Lindiaïns) van koning Merioen 4 <Endi, Inde, Inden, [Indi], Indien, Indy> *Troyen*: r. 1134, 13495, 16873, 19417, 22635, 28360, 28383, 28388, 28403, 28412, [28508], 28518, 29215; i) **Groot Indien** – Sarazijns koninkrijk – waarheen Valentijn door koning Lucra gestuurd wordt om hem te sommeren zich over te geven – bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien – waar koning Trompaert verdwaalt en onthoofd wordt en Escleremonde gevangengenomen – waar Escleremonde waanzin voorwendt om niet met de koning van Groot Indien te hoeven huwen – waar koning Pepijn van Vranckrijck incognito als ‘dwerg’ verblijft – waar Valentijn verkleed als geneesheer Escleremonde ontvoert – Valentijn vervloekt het wapen van de koning van Indien als hij onwetend zijn vader doorsteekt, omdat de keizer van Grieken een Sarazijns schild draagt <Inde, Indien> *Valentijn ende Oursson*: cap. 30, 34, 38-44, 46-48, 51-54, 57-59, 61, 67-68, 71; i) **Endi** – Saraceens [?] koninkrijk van Assentijn, land van herkomst van Ysabele – gelegen aan een uitloper van het vagevuur – het einde van de wereld <Ende, Enden> *Walewein*: r. 3457, 4930, [5948], [5950].

India 2 h) lees: Iudia, d.i. Judea – onduidelijke toevoeging t.o.v. het Oudfrans door Lodewijc van Velthem – hetzelfde als **Judea**; i) **India** – land waar koning Pelles van Listenois en koning Alein van den Vasten Eylanden / Foreinen Lande en hun vader [?] Broen vandaan komen [?]; *Merlijn*: r. 19122.

India zie **Numidia**

India, Groot zie **India 1**

India, Clein zie **Clein India**

Indie(n) zie **India 1**

Indien zie **Inden, die**

Indius zie **Indus**

[Indsch, dat] n) het Indisch – taal; o) **Intsch**; *Alexanders geesten*: boek X, r. 564, 689, 693.

[Indsche] n) Indische, van / uit India; o) **Intsce** <Indsce, Inschen, Intscer> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 512; boek X, r. 589, 721; fragm. P II, r. 252; o) **Insce** <Inscen, Insche> *Cassamus*: r. 907, 1050; i) **Intsche** – “dat intsche conincrike”; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 430.

[Indsche See, die] h) [Graesse: *Indicus oceanus*, var. *Indicum mare*]¹ — bedoeld is de Indische Oceaan² – mogelijk hetzelfde als **Oceanus**; i) **die See van Endi** – gelegen bij Endi – met bijzondere zeedieren en stenen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1011; i) **[die Intsce See]** – zee bij Endi [?] <Intscer See> *Alexanders geesten*: boek X, r. 1229; i) **Zee van Indi** – gelegen bij India – met bijzondere zeedieren en stenen; *Troyen*: r. 28508.

Indus e) **Indus** – Saraceense koning van India; f) vader [?] van Pellijs van India; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door Heinrich van Limborch; *Limborch*: boek VIII, r. 815; e) **Indius** – Saraceense koning van India; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 816.

[Indus, die] h) [Graesse: *Calbis fluvius*, var. *Indus*]³ — de rivier de Indus,⁴ vroeger Sindhu geheten – ontspringt in het Himalaya gebergte, stroomt door het huidige Pakistan via de steden Gilgit en Hyderabad, en mondt ten zuiden van Karachi uit in de Arabische Zee c.q. de Golf van Oman; i) **Indus** – rivier in Endi, mondt uit in de Rode Zee – naamgever van Endi <Inden> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1021; boek IX, r. 31, 48; i) **die Inde** – tot waar Kerle voor Octaviaen / Augustus land veroverd heeft (na Meden en Persi) <Inden> *Caesar*: r. 1188.

Inganc, in den zie **Levanganc**

Ingelant zie **Engelant**

Ingelande, Zee van zie **Zee van Ingelande**

Ingelbeert e) **Ingelbeert** alias **de Zas** – hertog van Sassen; f) vader van Aleit <Ingelbeerd, Ingelbeerte, Ingelbert, Ingelberte> *Flandrijs*: r. 1613, 1618, 1622, 1632, 1686, 1692, 1699, 1708, 1721, 1745, 1784, 1845, 1862, 1909, 1917, 1929, 1942, 1959, 1962.

Ingeleer van Gasscoen zie **Ingelram van Gaschoengien**

Ingelheim h) [Graesse: *Ingelhemium*]⁵ — Ingelheim⁶ aan de linker oever van de rivier de Rijn⁷ nabij Mainz in Rheinland-Pfalz, Duitsland – volgens de Duitse *Weltchronik*, r. 21162 werd Ingelheim gesticht door Julius Caesar – volgens de Duitse *Kaiserchronik*, r. 14438 zoekt paus Leo (in de Duitse traditie de broer van Karel de Grote) hier zijn broer Karel op om te klagen over hoe hij door de Romeinen verminkt en verdreven is; i) **Ingelhem** – waar koning Karel zich bevindt als hij van een engel de goddelijke opdracht krijgt uit

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Indicus-oceanus>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Calbis-fluvius>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Indus_River

5. <https://tinyurl.com/Graesse-Ingelhemium>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ingelheim_am_Rhein.kmz

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

stelen te gaan <Ingelem> *Karel ende Elegast*: r. 5, 11, 1104; i) **Ingelheym** – burcht / stad, gelegen aan de Ryn – hertogdom van Mile van Ingelheym – verder als boven <Engelers, Ingelheim, Ingelhem, Yngelheyme>
Karl Meinet: r. A18, 3; A23, 27; A294, 30, 65; A295, 24; A320, 21; A324, 3; A344, 50; A373, 60; A374, 5, 9; A389, 43; i) **Ingelheim** – gelegen op de Rine – waar Gods liefde voor Karel de Grote bleek door hem uit stelen te sturen;
Reinolt von Montelban: r. 4257.

Ingelhem zie **Ingelheim**

Ingelram zie **Ingelramvan Gaschoengien**

Ingelram van Gaschoengien a) [Moisan I, 1: ENGELIER 14 LI GASCOIGN / DE BORDELLE];
d) één van de twaalf genoten van Karel de Grote – gedood bij Roncesvalles;
e) **Ingelram** – ridder in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 19;
e) **Inghelram van Gaschoengien** – ridder – heer van Gaschoengien – leenman van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen <Ingelrame van Gaschoengien> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 402, 440; e) **Ingelram van Gaschoengien** – ridder – leenman van koning Karel die Grote; g) naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd; *Malegijs*: p. 343; e) **Engelers** – hertog van Gaskonien;
g) bondgenoot van Karll Meynet in de strijd tegen Agolant – gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale <Engelere> *Karl Meinet*: r. A357, 45; A453, 63; A454, 20, 23; A455, 22, 42; e) **Engelier** – hertog;
g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20136;
e) **Englens**; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 12183;
e) **Inghel van Gaschoengien** – geboren te Bordeeus – ridder in dienst van Karel de Grote <Ingeleer van Gasscoen, Inghelen, Ingh[...]*r*> *Roelant*: r. 572, 683, 691, 1657, 1799; e) **Eugelerius** – hertog van Aquitanien – ridder in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Bourdeus; *Roelant*: r. P1132;
e) **Engelerius** (or. Engelerus, natione gasconicus, dux urbis Aquitanie) – hertog van Aquitanien en de gelijknamige verloren gegane stad <Engelerus> *Turpijn*: V, r. 32, 51; XIII, r. 47.

Ingelsce zie **Engelsche**

Ingelsce zie [Engelschen, die]

Yngelsche zie **Engelsche**

Yngelsche zie [Engelschen, die]

Inghel van Gaschoengien zie **Ingelram van Gaschoengien**

Inghelan(d)t zie **Engelant**

Inghelram van Gaschoengien zie **Ingelram van Gaschoengien**

Inghelsce zie [Engelschen, die]

Inghelsche(n) zie **Engelsche**

Inghelschen zie [Engelschen, die]

Inglan(dt) zie **Engelant**

Innocencius a) or. “vng moult saint pape / lequel on nommoit pape innocent” — bedoeld lijkt paus Innocentius III,¹ d.i. Lotario dei Conti di Segni (ca. 1160-1216); c) paus (1198-1216); d) instigator van de Vierde Kruistocht (1202-1204); e) **Innocencius**; g) heilig paus – riep op tot een kruistocht tegen de ongelovigen; *Paris ende Vienne*: cap. [25].

Innocent a) Innocentius IV,² d.i. Sinibaldo Fieschi (ca. 1195-1254); c) paus (1243-1254); d) geraakt in een machtsstrijd met keizer Frederik II, moest daardoor in 1245 naar Lyon vluchten, maar keerde zes jaar later als overwinnaar terug; e) **Innocent** – paus; g) verdreven door keizer Vrederic; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 659.

Ynre zie [Yure]

Insce zie **Inden, die**

Insc(h)e zie [Indsche]

[Ynse Roke, die] h) [West PR: Malruc], toegenaamd: ‘li Rous’ – abusievelijk als toponiem opgevat – de duiding ‘Indische’ [MNW s.v. ROTSE]³ is gelet op de ligging onwaarschijnlijk – lees [?]: Yrse) ; i) **[die Ynse Roke]** – “Hi seide dat hi Maroc hiet / Vander Ynsen roken, diemen seget / Dat tusschen Irlant ende Scollant leget.” (r. 1216-1218) – toenaam van **Maroc vander Ynsen Roken** <vander Ynsen Roken> *Lanceloet*: boek II, r. 1217.

Intsce zie [Indsche]

Intsce See zie [Indsche See, die]

Intsch zie [Indsch, dat]

Intsche zie [Indsche]

Ypander a) Griekse naam: hypo + andros, lett, ‘ondergeschikt aan een man’, in welke betekenis het door Paulus gebruikt wordt in diens brief aan de Romeinen [*Epistula ad Romanos*, 7, 2]⁴ – raadselachtig is waar Jacob van M(a)erlant, de auteur van de *Torec*, die in een door Lodewijc van Velthem verminkte en bewerkte versie bewaard bleef in de Lancelot-compilatie, deze naam vandaan heeft – om de eerste Hypander-passage te begrijpen, moet men ervan uitgaan dat Hypander en de gedode minnaar rivalen waren in de strijd om het hart en de hand van de jonkvrouw, een plot die doet denken aan ‘Het daghet inden oosten’⁵; e) **Ypander** – kasteelheer die zich schuldig maakt aan ‘raptus’, het roven van vrouwen; g) laat door 10 van zijn ridders de begrafenis van de minnaar van een door hem begeerde jonkvrouw verhinderen, zolang zij niet op zijn avances ingaat, maar deze ridders worden

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Paus_Innocentius_III

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Innocent_IV

3. <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=47336&lemma=rotse>

4. http://vulgate.org/nt/epistle/romans_7.htm

5. https://www.dbnl.org/tekst/_ant001antw01_01/_ant001antw01_01_0075.php

met hulp van de 5 ridders van de jonkvrouw verslagen door Torec – ontvoerder van Miraude, die hij na een tweegevecht met Torec moet vrijlaten en aan hem teruggeven – wordt uiteindelijk Torecs (leen)man <Ipandere, Ypandere> *Torec*: r. 2202, 2209, 3460a, 3463, 3478, 3510, 3514, 3516, 3524, 3534, 3562, 3570, 3573, 3594.

Ypanis a) Hypanis [*Aeneis* II, 340]¹; e) **Ypanis** – Trojaan; g) volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje – gedood bij de poging Cassandra te redden uit handen van de Grieken; *Troyen*: r. 32080, 32160.

Ypaschoen a) de centaur² Hippasus [*Metamorphoses* XII, 352]³; e) **Ypaschoen** – een Centauroen; g) heeft een baard – vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Theseus; *Troyen*: r. 27321.

Yperbori h) Hyperboraei,⁴ het uiterste noorden van Europa / Azië – oorspronkelijk mythisch volk op een eiland in het Hoge Noorden; i) **Yperbori** – gebergte in het noorden van Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1296; i) **Yperbory** – gebergte in het noorden van Asia; *Troyen*: r. 28831.

Ypermestra a) Hypermnestra,⁵ één van de [A-Z 1: Danaïden]⁶; b) één van de vijftig dochters van Danaüs – echtgenote en nicht van Lynceus; d) wordt samen met haar zusters gedwongen uitgehuwelijkt aan de vijftig zonen van haar oom Aegyptus – weigert als enige tijdens de huwelijksnacht haar echtgenoot te doden, zoals door Danaüs aan zijn dochters bevolen was; e) **Ypermestra**; f) dochter van Danaus – echtgenote en nicht van Hynus; g) maakt samen met haar zusters deel uit van een verzoenend huwelijk met de vijftig zonen van Egistus – weigert als ‘goede vrouw’ als enige haar echtgenoot tijdens de huwelijksnacht te doden, zoals door haar vader op straffe des doods bevolen was – door haar vader in een kerker gegooid, waar zij ellendig sterft <Ypermestren> *Minnen loep*: boek IV, r. 1040, 1051, 1062.

Yphicen h) or. Thesaille – de vorm Yphicen / Epychen (fragment O) is onverklaarbaar, omdat de Franse brontekst geen varianten heeft die hierop lijken – bedoeld is Thessalia⁷ (zie **Tessalie**); i) **Yphicen** – waar de hoogzwangere Andromata opgezocht wordt door Peleus en Thetis <Epychen> *Troyen*: r. 35131.

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hyperborea>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hypermnestra>

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0030.php#a029

7. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

Ypicleus a) Ypicleus¹; d) onbedoeld slachtoffer van de moordaanslag die Juno op Hercules beraamde; e) **Ypicleus**; f) zoon van Amphitrión en Alcúmena – tengere tweeling(half)broer van de zwaargebouwde Hercules – door Juno in zijn wieg gedood met giftige slangen <Ipicium, Ypicium> *Hercules*: cap. [1].

Ypyrus zie **Epiros**

Ypodamie 1 a) Hippodameia / Hippodame²; b) echtgenote van Peirithoüs³; d) werd op haar bruiloft ontvoerd door dronken en geile centauren⁴ [*Metamorphoses* XII, 210]⁵; e) **Ypodanie**; f) echtgenote van Peritheon van Thessalen; g) op haar bruiloft geroofd door de centaur Enricus – bevrijd door Jason en Hercules <Ypodanen> *Jason*: cap. [2]; e) **Ypodamie**; f) echtgenote van Pierocheus; g) hun bruiloft werd verstoord omdat de Centauroen Euritus haar wilde ontvoeren, wat leidde tot het gevecht tussen de centauren en de Lapithen <Ypodamien, Ypodomie> *Troyen*: r. 4956, 27087, 27105.

Ypodamie 2 a) [Constans: YPODAMIA]⁶ — Briseis⁷; b) dochter van Briseus / Brises⁸; e) **Ypodamie** alias **Brisis**; f) dochter van koning Bruses; g) begeerd door Patroclus en Achilles – buit en bijzit van Achilles – opgeëist door Aghamennon, maar door bemiddeling van Thelamon van Salomyne teruggegeven aan Achilles <Dyomeda, Ypodamien, Ypodamye, Ypodamyen, Ypodonien> *Troyen*: r. 12477, 15727a (E2-236, F223), 32915, 32936, 32978, 33015, 33025.

Ypodamie(n) zie **Ypodamie 1** en **Ypodamie 2**

Ypodanen zie **Ypodamie 1**

Ypodomya a) Hippodameia⁹; b) dochter van koning Oenomaus van Pisa; e) **Ypodomya** – vermaard wagenmenster; f) dochter van koning Enomaus; g) krijgt Pelops als echtgenoot nadat die door sabotage de door haar vader georganiseerde wagenwedren tegen haar gewonnen had <Ypodomia, Ypodomien> *Minnen loep*: boek II, r. 2714, 2765, 2769.

Ypodomie zie **Ypodamie 1**

Ypodomien zie **Ypodomya**

Ypodonien zie **Ypodamie 2**

1. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Iphiclès>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Hippodamia_%28wife_of_Pirithous%29

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pirithous>

4. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0074.php

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/93>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseis>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseus>

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hippodamia>

- Ypocras 1** a) de Griekse arts Hippokrates/Hippocrates¹ (ca. 460-ca. 370 v.C.); d) wiens mensbeeld, medisch denken, humorenleer en warmteleer (de koudste man is warmer dan de heetste vrouw) gedurende de Middeleeuwen algemeen geaccepteerd waren, ook omdat zij niet in tegenspraak waren met de heilsleer; e) **Ypocras** – arts; g) hoofdpersoon in het exempel [‘Medicus’] verteld door de tweede vroede Anxillas – stuurde zijn neef in plaats van zelf de zieke zoon van de koning van Hongerien te behandelen – doodde zijn neef omdat die hem in kennis voorbijgestreefd was – stierf aan een ongeneeslijke ziekte <Ypocrase, Ipocras> 7 *Vroeden*: r. 993, 1009, 1018, 1022, 1030, 1039, 1105, 1108, 1118, 1160, 1178; e) **Ypocras**; g) was exemplarisch sober in eten en drinken omdat hij dieet hield <Ypocrate> *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 922, 930, 1259; e) **Ypocras**; g) exemplarische geneesheer; *Troyen*: r. 11635.
- Ypocras 2** n) Hypocras,² aangezoete en gekruide middeleeuwse wijn drank vernoemd naar de Griekse arts Hippokrates/Hippocrates (zie **Ypocras 1**); o) **Ypocras** – door Moenen bestelde wijn in Inden Guldenen Boom: “Een pintken Garnaten, / Ende een pintken Ypocras om mijn wijf, / Ende een pintken Romenien [...]”; *Mariken van Nieumeghen*: fol. C4r.
- Ypocrisie 1** a) Hypocrisie / Schijnheiligheid, allegorie³; e) **Ypocrisie** – één van de zonden die bij de Hel wonen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 81.
- Ypocrisie 2** a) Hypocrisie / Schijnheiligheid, allegorie⁴; e) **Ypocrisie** – leenman van Cupido; f) vriendin van Valsch Samblant – moeder van Baraet; g) “valsch” <Ypocrisien> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1069.
- Ypolitus 1** a) [A-Z 1: Phaidra & Hippolytos]⁵ — Hippolytus⁶ – lett. ‘het paard(je)’; b) zoon van Theseus en de Amazone Antiope; d) zie ook **Byrbius** en **Virbioen**; e) **Ypolitus** alias **Byrbius** [lees: Virbius]; f) zoon van Theseus van Athenen en een “coninghinne van Amazone” – stiefzoon van Fedra; g) door Fedra valselijk beschuldigd van ongewenste intimiteiten – verbannen door Theseus – gered en gewroken door Dyana <Ypolitum> *Minnen loep*: boek III, r. 448, 461, 515, 520; boek IV, r. 220.
- Ypolitus 2** a) Hippolytus; b) vader van Virbius in Vergilius’ [*Aeneis* VII, 761]⁷; e) **Ypolitus**; f) vader van Virbioen; *Troyen*: r. 37640; e) **Ypolitus**; f) vader van Virbion; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Hippokrates>

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Hypocras>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0114.php#a113

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Hippolytus_%28mythology%29

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

- Ypomedon** a) Hippomedon,¹ één van de Zeven tegen Thebe; e) **Ypomedon** – Griekse ridder; g) als ridder bij Thebis gestorven – in de hel gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3315.
- Ypomie** h) mogelijk Hippo (zie **Ypone**), het huidige Annaba² in Algerije – zie ook **Benu**; i) **Ypomie** – Saraceense stad waar Agulant zich beraadt over zijn wraak op Gelloen; *Lorreinen O*: r. 110.
- Ypone** h) [Graesse: **Hippo Regius**]³ — Hippo Regius⁴ in Numidië, het huidige Annaba⁵ (Fra. Bône) in Algerije – zie ook **Benu** en **Ypomie** – zie ook **Hiponien**; i) **Ypone** – stad in Numidia waar sinte Augustijn bisschop was; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1642; i) **Ypone** – stad in India (d.i. Numidia), verder als boven; *Troyen*: r. 29208.
- Yprant** zie **Perant 2**
- Ipsim** h) [Constans: CEPsim]⁶; i) **Ipsim** – stad [?] bij Troje – veroverd door Thelamon van Salomynen; *Troyen*: r. 32791.
- Yracus** a) Hyrtacus⁷ [*Aeneis* IX, 177]⁸; e) **Jacus** – Trojaan – toegenaamd: “die Snelle”; f) vader van Nisus; *Troyen*: r. 38174; e) **Yracus** – Trojaan – toegenaamd: “die Snelle”; f) vader van Nysus; *Troyen Prz*: fol. 149rb.
- Yrene** a) geënt op Irene⁹ († 803); b) echtgenote van Leo IV de Chazaar – moeder van Constantijn VI; c) regentes voor Constantijn VI (780-790 en 792-797) – keizerin van het Byzantijnse rijk (797-802); d) liet haar zoon in 797 arresteren en de ogen uitsteken om zelf als keizerin over het Byzantijnse rijk te (blijven) heersen – leed diverse militaire nederlagen tegen onder anderen de Arabieren – moest toelaten dat Karel de Grote tot keizer van Rome gekroond werd; e) **Yrene** – keizerin van Grieken; f) zuster van Fromondijn; g) valt opnieuw Siten en Gardeterre aan <Irene, Yrenen> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 39, 85, 90, 113, 223, 243, 251, 273, 295, 301, 309, 362; fragm. VI, r. 71; e) **Yrene**; f) dochter van Gelloen – zuster van Fromondijn en Haerdreit; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 184; e) **Yrene** – door haar huwelijk met Leo keizerin van Grieken; f) dochter van Gelloen – moeder van Constantijn – echtgenote van Leo, zoon van keizer Constantijn van Grieken <Yrenen, Yreine> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 721, 756, 1359, 2107; e) **Yrene** – door haar

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hippomedon>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Annaba.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Hippo-Regius>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Hippo_Regius

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Annaba.kmz

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/41>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hyrtacus>

8. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Irene_of_Athens

huwelijk met Leo keizerin van Grieken; f) dochter van Gelloen – echtgenote van Leo, zoon van keizer Constantijn van Grieken; *Lorreinen O*: r. 3093; e) **Yrene** – keizerin van Grieken; f) dochter van Gelloen – zuster van Fromondijn en Haerdreit – moeder (bedoeld is echtgenote [?]) van Leo – moeder van Constantijn – moeder van Mechiel (bij de koning van Bulgerie); g) verraadster – belegert de stad Gardeterre in Siten – verliest – gehaat door haar onderdanen – verliefd op de koning van Bulgerie, maar valt hem later aan; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 168, 265, 271, 288; fragm. D, r. 108, 149, 164, 203, 260; e) **Erena** – keizerin van Grieken – zou bij een Saraceense overwinning mogelijk ook vrouwe van Affrijcken worden; f) dochter van Guwelloen; g) verraderlijk karakter – heeft haar man vermoord en haar twee kinderen de ogen uitgestoken – strijdt in Roncevale eerst aan Franse zijde maar steunt al snel (volgens plan) de andere partij – gevlucht maar uiteindelijk toch terechtgesteld voor haar verraad door Karel de Grote; *Roelant*: r. P759, P776, P812, P833, P860, P874, P889, P1158, P1168.

Yrcane zie **Hircanie 1**

Yrcani(a) zie **Hircanie 1**

Yrcanie(n) zie **Hircanie 1**

Yrcanoise zie [**Hyrcanoise, die**]

Yrconoise zie [**Hyrcanoise**]

Yrlanders zie [**Yrschen, die**]

Irlant h) [Graesse: **Hibernia**, var. **Irlanda**, **Irlandia**]¹ [Moisan I, 2: IRLANDE] [West PR: **Irlande**, (d')] [West VR: **Irlande**] — Hibernia,² het meest westelijke eiland³ van Europa en het einde van de middeleeuwse wereld totdat Amerika ontdekt werd – het huidige Ierland met als hoofdstad Dublin⁴ (zie **Duvelant**) – hetzelfde als **Hybernien** – zie ook **Yrsche** en [**die Yrschen**]; i) **Yrlant** – voorbij Bartanien – land van herkomst van Ysaude van Yrlant – onderworpen aan Alexander de Grote <Irlant> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1758; boek VIII, r. 109; boek X, r. 1167; i) **Yerlant** – waar sente Brandaen leefde; *Brandaen*: r. 2; i) **Yerlant** – koninkrijk; *Buevijn*: fol. A3r, A6r, B3r, H2r, H2v, H4v, H5v, M3v; i) **Yrlant** – koninkrijk – (uiteindelijk) van (Florigout en) Mahaut van Ysrahel; *Florigout*: r. 5276; i) **Irlant** – land waar de stenen voor het graf van koning Pandragoen vandaan komen, zoals bevolen door Merlijn; *Graal & Merlijn*: r. 6827; i) **Yerlandt** – “opde frontieren van Yerlandt gheleeghen” (het grensgebied tussen Enghelant en Yerlandt) – waar heer Jan een reus verslaat; *Jan uut den Vergiere*: cap. 17; i) **Irlant** – de Ynse Roke ligt tussen Irlant en Scollant – behoort tot koning Arturs gebied; *Lanceloet*:

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Hibernia>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ireland>

3. <http://www.columbia.edu/itc/mealac/pritchett/00maplinks/mughal/ruscelli1574/europe01.jpg>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dublin.kmz

boek II, r. 1218, 35484; i) **Yrlant** – koninkrijk, aan zee gelegen – waaruit drie ridders (op Corbenijc) afkomstig zijn; *Lanceloet*: boek III, r. 5442, 8255, 10313; i) **Yrlant** – koninkrijk – toenaam van **Lyam van Yrlant** – de koning neemt deel aan het toernooi van Winceestre – land van herkomst van Orcani – de koning is aanwezig bij de kroning van Bohort en Lyoneel – bisdom – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur <Irlant, Yrlande> *Lanceloet*: boek IV, r. 772, 5626, 7444, 7863, 9707, 11152, 11200, 11238, 11240, 11318, 11423; i) **Yrlant** – bondgenoot van de Saksen in de strijd tegen koning Artur – waarheen de Ieren de gevangengenomen koning Artur willen brengen; *Lantsloot*: r. 1741, 1745; i) **Ierlant** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1094; boek XII, r. 587; i) **Yrlant** – koninkrijk – verder als boven <Hirlant> *Lymburch*: boek VIII, r. 1084; boek XII, r. 170, 844; i) **Yerlant** – met de sinte Patricius valleey – bezocht tijdens Oriandes rondreis; *Malegijs*: p. 162; i) **Yrlant** – koninkrijk <Yrlande> *Karl Meinet*: r. A316, 41; i) **Yerlant**; *Meluzine*: fol. P2va; i) **Irlant** – met Scotlant herkomstland van de Sennen, o.a. van koning Barnagus en koning Malegans <Ierlant, Yrlant> *Merlijn*: r. 13868, 19982, 23010; i) **Yrlant** – koninkrijk, aan zee gelegen – bondgenoot [?] van Sassen; *Moriaen*: r. 2397, 4167, 4237, 4465, 4508, 4513, 4521; i) **Yrlant** – koninkrijk <Irlant> *Mouwen*: r. 2839, 2954, 2960, 3073, 3130, 3164, 3303, 3308, 3352, 3375; i) **Yerlant** (or. Irlande) – land met zeven koningen, onder wie Maquemor – die hun leenheer, de koning van Enghelant, de oorlog verklaren omdat één van hen dood gebleven is op het toernooiveld te Lonnen – later koninkrijk van Artus van Algarbe; *Olyvier van Castillen*: cap. 24, 26, 35, 39-41, 43-50, 52, 54, 56, 61, 64-65, 69-70, 76, epiloog; i) **Irlant** – Saraceens koninkrijk van Fursijn van Irlant – levert soldaten aan het leger van Sornagur <Yrlant> *Parthonopeus*: r. 1563, 1619; fragm. M I, fol. 1va, 28; i) **Yrlant** – land van herkomst van Orgeleos van Yrlant en van Ysaude van Yrlant; *Perchevael J*: boek II, r. 40065, 40539; i) **Yrlant** – koninkrijk – geboorteland [?] van Dromas; *Ragisel*: r. 1068; i) **Yerlant** – land voorbij Bertaengen; *Troyen*: r. 29326; i) **Irlant** – land van herkomst van de overleden echtgenote van koning Amoraen – land van herkomst van Ysaude van Yerlant <Yerlant> *Walewein*: r. 3149, 3441.

Yros a) exemplarische betekenisloze rijmnaam op “aldos” / “Abidos”; e) **Yros** – Saraceense koning van Lidimo; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 982; e) **Yros** – Saraceense koning van Sardis; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 971.

Yrsche n) [Moisan I, 1: IRLANDOIS] — Ierse, van / uit Ierland (zie **Irlant**); o) **Yrsche**; *Moriaen*: r. 2986.

[Yrschen, die] a) [Moisan I,1: IROIS] — de Ieren¹ – zie ook **Irlant**; e) **die Yrlanders** – volk / leger uit Yrlant – bondgenoten van Mordret in diens strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 11322; e) **Yerschen** (or. Irlandoys) – volk / leger uit Yerlant; g) gezegd van soldaten <Yersche, Yerssche, Yersschen> *Olyvier van Castillen*: cap. 41, 43, 64-65.

Irtus a) Aulus Hirtius² († 43 v.C.), Romeins consul, magistraat en schrijver – door Jacob van M(a)erlant toegevoegd en ontleend aan Orosius' [*Historiae adversus paganos*, liber VI, cap. 18]³; e) **Irtus** (hs. Yrcus) – Romein; g) legeraanvoerder [?] – achtervolgt Antonis naar Mutina <Irtuse (hs. yrtuse)> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1141, 1144.

[Is] zie **Ysis 3**

Isaac 1 a) [A-Z 3: **Isaak**]⁴ [Moisan I,1: ISAAC 1] — de aartsvader Isaak⁵ [*Genesis 21*]⁶ – betekenis: 'moge God toelachen'; b) zoon van Abraham en Sara – echtgenoot van Rebecca – vader van Jakob en Esau; c) tweede van de drie aartsvaders; d) toen zijn vrouw onvruchtbaar bleek, bad Isaak tot de Heer en zijn gebed werd verhoord in de vorm van de tweeling Esau en Jakob – de voorstelling van zaken die Dirc Potter in *Der minnen loep* geeft wijst op contaminatie met Abraham, Hagar en Sara, maar Abraham mankeerde niets aan zijn ogen toen hij Hagar bekende – blindheid speelde Isaak parten toen hij als gevolg van een wisseltruc van Rebekka Jakob zegende in plaats van Esau; e) **Ysaac**; f) zoon van Abraham en Sara – echtgenoot van Rebecca – vader van de tweeling Esau en Jacob <Ysaacs> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 533, 535, 540; e) **Isaac**; g) kwam door ongehoorzaamheid aan God in de Hel terecht; *Johan uz dem Virgiere*: r. 715; e) **Ysaac** (hs. Ysayas); g) verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven Ons Heren*: r. 4233; e) **Ysac**; f) echtgenoot van Rebecca; g) zijn oude en (mede daardoor) onvruchtbare echtgenote Rebecca maakt van de blindheid van haar man gebruik om hem bij een dienstmeid een kind te laten verwekken; *Minnen loep*: boek IV, r. 977; e) **Ysaac** (or. Ysaac); f) zoon van Abraham; g) wiens vader Abraham bereid was om hem aan God te offeren; *Olyvier van Castillen*: epiloog.

Ysaac 2 e) **Ysaac** – rijke Jood te Bagharac; g) bij wie de Joden van die stad jaarlijks bijeenkomen voor overleg en om hun Pasen te vieren, omdat hij de machtigste en rijkste van hen is – in wiens kelder de christen jongen Waerneer ritueel vermoord wordt <Ysaacs> *Waerneer*: r. 26, 161, 167, 213.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Irish_people

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Aulus_Hirtius

3. https://sites.google.com/site/demontortoise2000/orosius_book6

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0022.php#a021

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Isaac>

6. http://vulgate.org/ot/genesis_21.htm

- Ysabeele 1** a) variant van Elisabeth (de moeder van Johannes de Doper); e) **Ysabeele** – hertogin van Lymborch; f) echtgenote van hertog Otto van Lymborch – moeder van Heyndrick van Lymborch en Margrieta van Lymborch; g) heeft een voorspellende droom over de fatale jacht – zeer bedroefd over haar verdwenen dochter – ontvangt Etsijtes (van Athenen) en Evac waardig – reist per schip met haar man naar Constantinopel als Heyndrick keizer van Grieken is <Ysabele> *Margrieta van Limborch*: cap. [1], 6, 8, 39.
- Ysabeele 2** a) variant van Elisabeth (de moeder van Johannes de Doper); e) **Ysabeele** (or. Ysabeau); f) dochter van de voedster van Vienne – voedsterzuster van Vienne; g) boezemvriendin van Vienne – wordt samen met Vienne door Godevaert Dalenson gevangengezet – huwt met Eduwaert <Ysabeelen, Ysabelen, Yzabeele, Yzabeelen> *Paris ende Vienne*: cap. [1]-[2], [4]-[6], [8]-[10], [13]-[14], [16]-[17], [22]-[24], [32]-[34].
- Ysabele 1** a) variant van Elisabeth (de moeder van Johannes de Doper); e) **Ysabele**; f) dochter van Justiniaen – zuster van Fallax; g) door Flandrijs van verkrachting gered; *Flandrijs*: r. 347, 402.
- Ysabele 2** a) variant van Elisabeth (de moeder van Johannes de Doper); e) **Ysabele** – dienstmeid van Rosemont; g) reist mee met de als harpspeler vermomde Rosemont; *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 49, 126, 134, 153, 172.
- Ysabele 3** a) hoewel het gebruikelijk is de naam Isabel te herleiden tot Elisabeth, de moeder van Johannes de Doper (zie **Elizabeth**), kan deze naam ook afgeleid worden van Izebel (zie **Jezabel**), een Oudtestamentische koningin met een schoon uiterlijk en een even ongunstige reputatie, wat in de *Walewein* functioneel lijkt; e) **Ysabele** – jonkvrouw; f) dochter van koning Assentijn van Endi; g) verdrinkt de bouwmeester van haar geheime boudoir – om de roep van haar schoonheid begeerd door koning Amoraen – laat zich schaken door Walewein, op wie zij verliefd is, en verraadt zo haar vader <Ysabelen, Ysenbele, Ysenbelen> *Walewein*: r. 3423, 3443, 7838, 7841, 7921, G7930, 7936, 7950, 7966, 7971, 8010, 8076, 8080, 8096, 8388, 8468, 8504, 8518, 8713, 8719, 8795, 8956, 8994, 9004, 9043, 9097, 9118, 9126, 9159, 9166, 9275, 9517, 9651, 9832, 9978, 10145, 10268, 10652, 10839, 10914, 10922, 10995, 11105.
- Ysabele** zie **Ysabeele 1** en **Ysabeele 2**
- Isabella** a) vermoedelijk geënt op Isabella van Frankrijk¹ (1225-1270); b) dochter van Lodewijk VIII en Blanca – zuster van Lodewijk de Heilige; e) **Isabella**; f) “des coninx suster van Vrancrijck” – geliefde en latere echtgenote [?] van haar kamerling, graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys – buitenechtelijk moeder van “joncker Jan uut den Vergiere”; g) laat zich hoogzwanger ontvoeren door

1. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Isabella_van_Frankrijk_\(heilige\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Isabella_van_Frankrijk_(heilige))

Robrecht, bevalt in een herberg, waar zij bij toeval gevonden wordt door haar oom, de hertog van Borbon, die haar met Lodewijck verzoent – aan het hof te Parijs herenigd met haar inmiddels volwassen zoon “heer Jan” <Isabelle> *Jan uut den Vergiere*: cap. 21-22.

Ysaïas a) [A-Z 3: Jesaja]¹ — de profeet Jesaja² [2 *Koningen* 19, 2]³ [Jesaja]⁴; b) zoon van Amoz; d) belangrijkste van de vier grote profeten – werkzaam onder de koningen Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia; e) **Ysaïas**; g) voorspelt koning Achaz de komende geboorte van een kind bij een maagd; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 883; e) **Ysaïas** – verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt <Ysayas> *Leven Ons Heren*: r. 287, 4228.

Ysayas zie **Isaac 1**

Ysac zie **Isaac 1**

Ysacar e) **Ysacar** – ridder van Karll Meinet; g) verrader [?]; *Karl Meinet*: r. A248, 25.

Ysalde zie **Ysaude 1**

Ysamnes a) Ysannes [*Alexandreis* III, 65]⁵; e) **Ysamnes** – Perzische strijder; g) koningszoon – gedood door Orestes <Ysamnesse> *Alexanders geesten*: boek III, r. 117, 126.

Ysande zie **Ysaude 5**

Ysane a) [Moisan I, 2: YSANE]; e) **Ysane**; f) zuster van hertogin Druwane, meester Yverd en de graaf van Monclier – tante van Madelgijs en Vivien – echtgenote van Spyet; g) door de Saracenen ontvoerd naar Mayorcken waar zij om haar Christen geloof gefolterd wordt – bevrijd door Madelgijs, Spyet en Aymijn – trouwt daarna met Spyet <Ysanen> *Madelgijs*: fragm. I, r. 148, 152; fragm. X, r. 4, [18]; fragm. XII, r. 9, 12; e) **Ysane**; f) zuster van Druwane van Eggermont – schoonzuster van hertog Buevijn van Eggermont – tante van Malegijs en Vivien van Eggermont – echtgenote van Spiet – moeder van Spiet jr.; g) mooi – door de Saracenen ontvoerd naar Mayorcken – bevrijd door Malegijs en Spiet, op wie zij verliefd wordt – na 22 jaar herenigd met Druwane – huwt met Spiet en bevalt na diens dood van hun zoon Spiet <IJsane, Ysanen> *Malegijs*: p. 5, 6, 9, 10, 132, 140, 141, 143-149, 154, 155, 158, 159, 179, 197, 204, 216, 227, 228, 280-282; e) **Ysane** – vermomming van een duivel; g) waarmee Oriande van Rootsefluer wordt bedrogen; *Malegijs*: p. 203.

Ysaria zie **Ysauria**

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0028.php#a027

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Isaiah>

3. http://vulgate.org/ot/2kings_19.htm

4. http://vulgate.org/ot/isaiah_1.htm

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

Ysaude 1 a) [A-Z 6: **Tristan & Isoude**]¹ [Moisan I, 2: YSEUT 1] [West PR: **Yseu(l)t**] [West VR: **Yseut**], toegenaamd: ‘la Blonde’ — Isoude met het Gouden Haar²; b) dochter van de koning en koningin van Ierland – echtgenote van [West PR: **Marc**] [West VR: **Marc**], koning van Angletterre en Cornwall – minnares van Tristan; d) raakt als toekomstige bruid van koning Marc, door het drinken van een liefdesdrank, hopeloos verliefd op diens neef Tristan; e) **Ysaude**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 109; e) **Ysoude**; f) geliefde van Trustram, de neef van haar echtgenoot; g) exemplarische geliefde <Ysouden> *Floris ende Blancefloer*: r. 58; e) **Ysalde** – “coninghinne reyne”; g) onderhield een exemplarische buitenechtelijke relatie met Tristram – redt haar / hun eer op een voorbeeldige manier door listig haar in een boom verscholen echtgenoot te negeren; *Minnen loep*: boek I, r. 2499; boek II, r. 3618, 4206; e) **Ysaude**; f) echtgenote van koning Marcus – minnares van Tristram; g) heeft zichzelf gedood na Tristrams dood <Ysouden> *Mouwen*: r. 69; e) **Ysaude van Yrlant**; f) geliefde van Tristram <Ysouden> *Perchevael J*: boek II, r. 40539, 40767, 40999; e) **Ysolt**; g) bedreven in geneeskunde; *Tristant*: r. 143; e) **Isaude**; f) geliefde van Triestram; g) exemplarische geliefde <Isauden> *Vergi*: r. 890, 893; e) **Ysaude**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3437.

Ysaude 2 e) **Ysaude**; f) echtgenote van de koning van Spanie; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardoel, waaraan haar echtgenoot deelneemt <Ysauden> *Ferguut*: r. 5178, 5529.

[**Ysaude**] **3** e) **Yzaude** – Saraceense; f) kleindochter van Ysonas – nicht van Gardepont – achternicht van Florentine <Yzaudine> *Florigout*: r. 4215, 5273; e) **Yzaude** – Saraceense; f) achternicht van Florentine; *Florigout K*: fol. 2, r. 156.

Ysaude 4 e) **Ysaude**; f) dochter van Yoen en Helene – zuster van Hastinc; *Lorreinen O*: r. 2191.

Ysaude 5 e) **Ysaude** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Seghelijc de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Ysande, Ysauden> *Seghelijc*: r. 4075, 4226, 4252, 4263, 4268, 4275, 4558, 4569, 4588, 4596, 4602, 4605, 4623, 4627, 4630, 4644, 4676, 4688, 4724, 4742, 4756, 4760, 4769, 4779, 4996, 5146, 5530.

Ysaude metter Witter Hant a) [West PR: **Iseut 2**] [West VR: **Ysolt 2**], toegenaamd: ‘aux Blanches Mains’ — Isoude met de Witte Handen³; b) dochter van de hertog van Bretagne – zuster van [West PR: **Kahedin 1**] [West VR: **Kaherdin**]; d) met wie Tristan huwt na zijn vrijwillige verbanning, maar zij slaagt er niet in om

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0075.php#a074

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Tristan_et_Iseut

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Iseut_aux_blanches_mains

Tristan de andere Ysaude (zie **Ysaude 1**) met het Gouden Haar te doen vergeten – reden voor haar om zich te beklagen bij haar broer en zich te wreken door te liegen tegen Tristan over de levensreddende komst van de eerste Ysaude, waardoor hij sterft; e) [**Ysaude**] **metter Witter Hant**; g) exemplarisch mooie vrouw <die metter witten hant> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 110; e) **Ysaude metter Witter Hant**; g) verder als boven; *Walewein*: r. 3442.

Ysaude van Yerlant a) bedoeld lijkt de koningin-moeder van Ysaude (zie **Ysaude 1**) met het blonde / gouden haar, de geliefde van Tristan; e) **Ysaude van Yerlant**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3441.

Ysaude van Yrlant zie **Ysaude 1**

Isauria h) [Graesse: **Isauria (regio)**]¹ — Isauria,² historische regio in Klein-Azië ten noorden van Pamphylia (zie **Pamphylia**), met daarin de stad Isaura – volgens Isidorus van Sevilla [*Etymologiae* XIV, 3]³ dankt de regio haar naam aan het gegeven dat de wind daar uit alle richtingen waait – door Bartholomeus Anglicus ten onrechte begrepen als een synoniem van Pamphylia [*De Proprietatibus rerum*, XV s.v. Pamphylia]; i) **Ysauria** – land in Minder Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1366; i) **Ysauria** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Nilus / Vulpis van Ysauria – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Ysaria> *Limborch*: boek VIII, r. 913; boek XII, r. 614; i) **Asauria** – idem als in *Limborch*; *Limborch Frg*: H53, r. 72; i) **Ysauria** – Saraceens koninkrijk van koning Vulpus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 891; i) **Isauria** – land in Mynder Asya; *Troyen*: r. 28939.

Isegri(j)m zie **Ysengrijn**

Isegrin(n) zie **Ysengrijn**

Ysemgrijm zie **Ysengrijn**

Ysenbele zie **Ysabele 3**

Ysengrijn a) [A-Z 6: **Ysengrimus**]⁴ — de wolf Ysengrimus / Ysegrim, uit de Latijnse *Ysengrimus*,⁵ de Oudfranse *Roman de Renart*⁶ en de Middelnederlandse *Vanden vos Reynaerde*⁷ – zal ooit als sprekende naam: ‘ijzeren grijs’ [?] bedoeld zijn geweest; b) echtgenoot van de wolvin Hersent – geen familie van Reynaert, al wordt hij door de vos ‘oom’ genoemd; e) **Ysengrijn** – wolf – heer, toegenaamd: “die Grijs”; f) echtgenoot van Haersint – broer van Rume

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Isauria-regio>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Isauria>

3. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html

4. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0088.php#a087

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ysengrimus>

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

7. https://nl.wikipedia.org/wiki/Van_den_vos_Reynaerde

en Wijdelancken; g) aartsvijand van Reynaert, die zijn vrouw ‘verhoert’ heeft en zijn kinderen blind gepist <Isegrim, Isengrijn, Isingrijn, Ysegrim, Ysegrime, Ysegrims, Ysegrine, Ysengrijne, Ysengrijns, Ysengrim, Ysengrime, Ysingrijn, Ysingrijns, Ysingrine> *Reynaert A en F*: r. 62, 64, 98, 171, 180, 187, 197, 203, 231, 1222, [[F1469]], 1481, 1517, 1555, 1565, 1570, 1580, 1616, 1854, 1904, 1915, 1919, 1928, 1940, 1950, 1970, 1987, 1993, 2014, 2022, 2095, 2110, 2169, 2260, F2235, 2461, 2487, 2706, 2806, 2825, 2830, 2835, 2853, 2874, 2876, 2881, 2887, 2890, 2917, 2929, 2993, 3013, 3103, 3406, 3462; e) **Ysegrym** – wolf – heer, toegenaamd: “die Gryse”; f) echtgenoot van Eerswijnde – oom van Reynaert 1 – vader van Ydelbalch en Nymmer Sat; g) dient aanklacht tegen Reynaert in – diverse / vele keren door Reynaert bedrogen en in de val gelokt en daardoor mishandeld – maakt galg voor Reynaert gereed – volgens Reynaert één van de samenzweerders tegen koning Nobel – gevangengenomen, van zijn vel / poten worden twee schoenen (ook twee van Eerswijnde) voor Reynaert gemaakt – in ere hersteld – vertelt allerlei streken van Reynaert, waarbij hij het slachtoffer werd – daagt Reynaert uit voor een tweekamp: weigert genade te schenken, verliest uiteindelijk, is zwaar gewond en vernederd <Isegrym, Ysegrym, Ysegrim, Ysegrims, Ysegryms> *Reynaert Prz*: r. 44a, 45, 118, 124, 159, 169, 891, 1090, 1092, 1116, 1144, 1150, 1174, 1183, 1360, 1402, 1409, 1413, 1419, 1423, 1428, 1433, 1436, 1456, 1468, 1495, 1546, 1557, 1663, 1672, 1793, 1817, 1836, 2004, 2062, 2070, 2080a, 2081, 2085, 2101, 2119, 2122a, 2124, 2127, 2131, 2147, 2156, 2210, 2223, 2290, 2514, 2525, 2533a, 2561, 2567, 2715a, 2752, 2829, 2831, 2958, 2981, 2993, 2997, 3031, 3035, 3063, 3394, 3514, 3574, 3642, 3758, 3844, 4524, 4630, 4689, 4699, 4704, 4743, 4749, 4850, 4861a, 4941, 5028, 5097, 5145, 5171, 5212, 5261a, 5302, 5310, 5468a, 5485, 5491, 5528, 5545, 5559, 5565, 5621, 5632, 5639a, 5651, 5656, 5657, 5755, 5782, 5822, 5825, 5830, 5833a, 5843, 5925, 5927a, 5937, 6090; e) **Ysegrim** – wolf – heer, toegenaamd: “die Gryse”; f) echtgenoot van Eerswijn – broer van Rume en Wide Lancken – oom van Reynaert 1 – vader van Ydenbalch en Selden Sat; g) verder als boven <Isegrijm, Isegrim, Isegrinn, Isegrym, Ysegrijm, Ysegrims, Ysegrin, Ysegrine, Ysegrym, Ysegryms, Ysengrine> *Reynaerts historie*: r. 72, 74, 108, 179, 188, 194, 201, 237, 251, 1240, 1519, 1522, 1553, 1590, 1630, 1645, 1876, 1933, 1944, 1949, 1957, 1963, 1970, 1980, 2008, 2024, 2055, 2122, 2137, 2281, 2292, 2446, 2480, 2504, 2723, 2799, 2808, 2822, 2828, 2849, [2857], 2870, 2875, 2881, 2884, 2909, 2921, 2991, 3012, 3103, 3410, 3471, 3480, 3658, 3709, 3807, 3810, 3971, 4002, 4020, 4025, 4070, 4075, 4108, 4513, 4649, 4728, 4810, 4952, 5046, 5860, 5982, 6050, 6061, 6067, 6082, 6116, 6125, 6249, 6361, 6450, 6459, 6526, 6576, 6610, 6658, 6759, 6770, 6972, 6980, 7018, 7036, 7052, 7058, 7121, 7133, 7154, 7161, 7163, 7345, C7354, 7370, 7444, 7454, 7614; e) **Ysemgrijm** – verwijzend naar een fabel c.q. roman; *Walewein*: r. 8588.

Isenwit e) **Isenwit** – reus; f) broer van Reinwart; g) bedreigt met zijn broer Parijs – door Johan gedood; *Johan uz dem Virgiere*: r. 2788, 2812.

Ysoen zie **Esyoene van Salensen**

Isidia zie **Pisidia**

Ysidonie h) mogelijk hetzelfde als **Essedonie**; i) **Ecidonien** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek XII, r. 583; i) **Ysidonie** – Saraceens koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek XII, r. 840.

Isidorus, sint e) **sint Isidorus** (or. beatus Ysidorus episcopus) – bisschop; g) regelgever; *Turpijn*: II, r. 73.

Isidris zie **Sidus**

Ysidus a) or. Ifidus – doublure ten opzichte van **Sidus**; e) **Ysidus**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector; *Troyen*: r. 20097.

Ysike h) exemplarische rijmnaam; i) **Ysike** – koninkrijk van koning Roges, na diens dood van Roges <Hisike> *Walewein*: r. 5320, 5722, 11015, 11086, 11111.

Isingrijn zie **Ysengrijn**

Ysioen(e) van Salenten zie **Esyoene van Salensen**

Ysiona zie **Esioene**

Ysione zie **Esioene**

Ysione van Salenten zie **Esyoene van Salensen**

Ysiphile a) Hypsipyle,¹ koningin van het eiland Lemnos – in Ovidius' *Heroides*² schrijfster van brief VI³ aan Jason; e) **Ysiphile** – koningin van de stad Lenno; f) dochter van koning Thoas; g) verliefd op Jason van Mirmidonien – wordt zwanger en bevalt van een zoon – springt van een rots en verdrinkt zichzelf, omdat Jason op de terugweg (door een list van Medea) ondanks zijn belofte niet bij haar langskomt – haar lijk drijft tegen Jasons schip aan <Ysiphilen, Yziphile> *Jason*: fol. 58r, 61v, 62r, 63v, 64r-67r, 68r-70v, 96v, 104r, [117v], 122v-123v, 124v, 125v, 129r; e) **Ysiphile**; f) dochter van koning Thoas van Lempnes; g) ontving Jason allerliefst toen die door tegenwind gedwongen haar land aandeed – bleef zwanger achter met een trouwbelofte die Jason niet nakwam – vervloekte later Medea – stierf van verdriet <Isiphile> *Minnen loep*: boek I, r. 2133, 2161, 2171, 2192.

Ysis 1 e) **Ysis** – Saraceense koning van Garamentis; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Nifijs> *Limborch*: boek VIII, r. 942; boek XII, r. 285; e) **Ysis** – Saraceense koning van Geramatis; *Limborch Frg*: H53, r. 92;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hypsipyle>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her6.shtml>

e) **Ysis** – Saraceense koning van Garamentis; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 939; boek XII, r. 437.

Ysis 2 e) **Ysis** – “een jonck Romaen”; g) bemint Anazartes – verhangt zichzelf als zij vanwege zijn lage afkomst zijn liefde versmaadt <Isis, Ysus> *Minnen loep*: boek I, r. 1179, 1186, 1217; boek II, r. 4213.

Ysis 3 l) de vorm Ysis laat zich verklaren als een verlezing van d'Icis < Dicis < Ditis, de naam die Benoit de Sainte Maure geeft aan Dictys de Kretenzer, legendarisch Griekse pseudo-auteur – schreef de *Epbemeris belli Troiani* (Grieks origineel uit de 1e of 2e eeuw n.C., Latijnse bewerking uit de 4e eeuw) – komt met koning Idomeneus van Kreta mee naar de Trojaanse Oorlog – auctoritas; m) **Ysis** – aan Griekse zijde – wiens ooggetuigenverslag van de oorlog om Helena één van de bronnen is over de Trojaanse Oorlog <Ancise, [Is], Isis, Ysise> *Troyen*: r. 592, 7754, 30257, 30277, 30284, [30785], 30794, 32424, 32639, 33053, 33245, 33420, 33829, 33886, 34041, 35131, 35316.

Ismael a) Ismaël¹ [*Genesis* 16, 11]² – lett. ‘God hoort’; b) zoon van Abraham en Hagar – vader van onder anderen Nebajot – stamvader der Ismaëlieten en de Arabische moslims³; e) **Ismael**; f) stamvader van de Agarene en de Nabatiene, ook van de Tatre <Hismahel, Ismaels, Ysmaels> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1184, 1194; e) **Hismahel**; f) stamvader van de Hismaliete, de Agarene en de Nabatiene <Hismahels, Hysmahels> *Troyen*: r. 28677, 28687.

[Ismaelite, die] a) de Ismaëlieten,⁴ Arabisch herdersvolk [*Genesis* 37, 25]⁵; b) afstammelingen van Ismaël; e) **Ismaelite** – volk – dezelfde als **die Tatre**; f) afstammelingen van Ismael; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1199; e) **Hismalite** – volk; f) afstammelingen van Hismahel; *Troyen*: r. 28690.

[Ismarus] a) Ismarus [*Aeneis* X, 139]⁶; e) **Hismarus**; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – doopt de pijlen in gif; *Troyen*: r. 38725; e) **Hysmarus** – Trojaan; g) verder als boven *Troyen Prz*: fol. 152rb.

Ysmaton h) [Constans: ISMARON]⁷ [Constans: MIRNE]⁸ — Ismara,⁹ historische stad in Thracië, mogelijk gelegen in de omgeving van het huidige Maritsa¹⁰ in Bulgarije; i) **Ysmaton** – waarheen Ulixes vluchtte na de val van Troje en de

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ishmael>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_16.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ishmaelites>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ishmaelites>

5. http://vulgate.org/ot/genesis_37.htm

6. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

7. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/60>

8. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/66>

9. [https://en.wikipedia.org/wiki/Ismarus_\(Thrace\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ismarus_(Thrace))

10. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Maritsa.kmz

hinderlaag van koning Namplus – waar Ulixes het Palladium achterlaat bij zijn vertrek <Mynerve (or. Mirne)> *Troyen*: r. 33181, 34368.

Ysoloe h) Isole, eiland dat genoemd wordt door Honorius Augustodunensis [*Imago mundi*: I, 29 Britannia]:¹ “Contra Hispaniam versus occasum sunt in oceano heae insulae, Britannia, Anglia, Hibernia, Tanatos cuius terra quovis gentium portata serpentes perimit, insole [=Isole] in qua fit solstitium, Orcades .xxxiii., Scotia, Thile cuius arbores nunquam folia deponunt, et in qua .vi. mensibus videlicet estivis est continuus dies, .vi. hibernis continua nox.” – bedoeld lijkt IJsland dat ook (ultima) Thule genoemd² (zie **Tulus**);

i) **Ysoloe** – “Buten Noerweghes is Tilee / Ende een eylant, heit Ysoloe, / Daer die loveere bynnen (lees [?]: nie en) vallen / Van den lande al mit allen. / Daer ist dach den somer lanc / Ende nacht in des wynters bedwanc: / VJ maent nacht, VJ maent dach”; *Troyen*: r. 29332.

Ysolt zie **Ysaude 1**

Ysona i) **Ysona** – toenaam van **Pelles van Ysona** – stad gelegen op zeven mijl van Jherusalem – verdedigd door Judas – door Seghelijn met hulp van God veroverd; *Seghelijn*: r. 1488, 1536, 9982, 10016, 10022, 10065, 10558, 10806.

Ysonas e) **Ysonas** – Saraceense koning; f) vader van Gardepont en Lapedant – grootvader van Yzaude – oom van Florentine; g) honderd jaar oud, levensmoe en teleurgesteld in zijn slechte zoons <Yzonas> *Florigout*: r. 4217, 4274, 4679, 4757, 4762, 4778.

Ysoni(j)a van Salenten zie **Esyoene van Salensen**

Ysoni(j)e zie **Esyoene van Salensen**

Ysoreit 1 a) [Moisan I, 2: YSORÉ 33 DE BO(U)LOIGNE]; b) Zoon van [Moisan I, 1: FROMONT 11 DE BOLOIGNE] – neef van [Moisan I, 1: FROMONS 13 DE LENS]; e) **Ysoreit** – leenman van Fromont; f) neef [?] van Fromont; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 15.

Ysoreit 2 e) **Ysoreit**; g) raadt koning Yewyn aan de Heemskinderen niet aan Karel de Grote uit te leveren – vermoordt Lambert; *Heemskinderen*: p. 62-64; e) **Ysoreyt** – hertog – raadsman van Yve; g) raadt Yve aan Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt niet aan Karle uit te leveren <Ysoret> *Reinolt von Montelban*: r. 2703, 2746, 2855, 2863; e) **Ysoreit** – hertog – raadsman van koning Yewe; g) verder als boven; *Renout*: r. 561, 604, 746.

Ysores a) [West PR: Ysorés] – Saksische koning; d) in *Lestoire de Merlin* [Sommer II, p. 339, r. 34-35]³ niet de berijder van Gringalet, dat is koning Clarions (zie **Clarioen 1**); e) **Ysores** – heidense koning – één van de Sennen; g) berijdt het paard Gringalet; *Merlijn*: r. 29996, 29998, 30062.

Ysoret zie **Ysoreit 2**

1. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

2. <https://www.raremaps.com/gallery/detail/59704op/british-isles-tabula-i-europae-fries>

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/339>

Ysoude zie **Ysaude 1**

Yspangen zie **Spaengen**

Ispanien zie **Spaengen**

Ispanyen zie **Spaengen**

Yspanyen zie **Spaengen**

Israel 1 a) [Moisan I, 1: ISRAEL 1] — Israël, de naam die aartsvader Jacob / Jakob¹ krijgt van een onbekende ‘man’ met wie hij een nacht geworsteld heeft [Genesis 32, 28]² (zie **Jacob 1**) – lett. ‘strijder Gods’; b) zoon van Isaak en Rebekka – tweelingbroer van Esau; e) **Israhel** – nieuwe naam van **Jacob**; g) ontvangen na zijn gevecht met een engel / God; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 594; e) **Israel**; *Madelgijs*: fragm. XIII, r. 111.

Israel 2 a) de directe nazaten van Jacob / Jakob (zie **Israel 1**), maar ook en vooral gebruikt als aanduiding voor het Joodse volk in zijn geheel; e) **Israhel** – “tfolc van Israhel”; *Alexanders geesten*: boek III, r. 795, 801; boek IV, r. 603, 667, 672, 680, 736, 757, 760; e) **Israel** – volk dat in de woestijn door God werd gevoed; *Lanceloet*: boek III, r. 9627; e) **Ysrahel** – God gaf het volk Israëls in de woestijn te eten; *Karl Meinet*: r. A334, 13; i) **Israel** – (land van) het volk Gods <Israhel> *Ridder metter Swane*: cap. [6], [16].

Israel 3 h) [Graesse: Israel regnum]³ — Israël⁴ c.q. het Het Beloofde Land, c.q. het Heilige Land c.q. Het Land van Belofte – in Middelnederlandse teksten niet altijd even gemakkelijk te onderscheiden van ‘het volk van Israël’ – in het *Oude en Nieuwe Testament* is bijna altijd het volk bedoeld, maar gedurende de Middeleeuwen wordt Israël ook gebruikt als geografische aanduiding – zie ook [dat Heilige Lant], dat Joden lant, Judea, [dat Lant van Beloften], **Palestine 1** en **Premissione**; i) **Israel** – het heilige land; *Vergi Prz*: r. 1480.

Israelsche n) Israëlsche c.q. Joodse; o) **Israelsce** <Israhelsce, Israhelsche> *Alexanders geesten*: boek III, r. 827; boek X, r. 179; o) **Israelsche** – gezegd van volk; *Lantsloot*: r. 1134.

Ysrahel i) **Ysrahel** – toenaam van **Mahaut van Ysrahel**; *Florigout*: r. 5382, 5395.

Israhel zie **Israel 1** en **Israel 2**

Israhelsc(h)e zie **Israelsche**

Yssdier zie **Disdier 2**

Ysslant h) geen eigennaam, maar een (verzamel)naam voor (ei)land(en) in de buurt van Spanje; i) **Ysslant** – heidens land bij Spanigen, verslagen door Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 72.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob>

2. https://vulgate.org/ot/genesis_32.htm

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Israel-regnum>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Land_of_Israel

Yssoen h) [Graesse: *Issus*]¹ — Issos / Issus² in Cilicië, Klein-Azië – nabij het huidige Erzin³ in het zuidoosten van Turkije; i) **Yssoen** – havenstad in Cilicia waar Alexander de Grote koning Daris van Percen versloeg; *Alexanders geesten*: boek II, r. 530, 597, 621, 846.

[Yster, die] h) [Graesse: *Danubius fluvius*, var. *Ister*]⁴ — de rivier de (H)Ister,⁵ de Griekse naam voor de rivier de Donau,⁶ nu gebruikt voor de benedenloop van de Donau, in het huidige Roemenië; i) **Yster** – zijrivier van de Dunouwe – waarnaar Ystria genoemd is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1515; i) **Ysur** – zijrivier van de Dunouwe – naamgever van Hesturea; *Troyen*: r. 29083.

Ystor a) [Constans: *ISDOR*]⁷; e) **Ystor** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Hystor> *Troyen*: r. 9572, 11284.

Istorie vanden Grale zie **Queste vanden Grale, die**

Ystorie vanden Heilige Grale zie **[Historie] van den Heilige Grale, die**

Ystria h) het land rond het huidige Istria,⁸ gelegen aan de benedenloop van de rivier de Donau (Lat. *Danubius fluvius*, Gr. *Ister*) in het huidige Roemenië rond de stad Histria⁹ [Graesse: *Istropolis*]¹⁰; i) **Ystria** – in het oosten van Europaen “Bi enen watere, daert na / Was ghenant, dat Yster heet, / Dat uter Donouwen gheet.”; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1513; i) **Hesturea** – land in Europaen – genoemd naar de rivier Ysur; *Troyen*: r. 29081.

Ysur zie **Yster, die**

Ysus zie **Ysis 2**

[Yswent] zie **Haersint**

Ytale zie **Italien**

Italen zie **Italien**

Italia zie **Italien**

[Italiaens, dat] n) bedoeld is het Latijn (zie **dat Latijn**); o) **Ytaliaens** – de taal die Julius Cesar sprak en de bewoners van Bevaes niet; *Caesar Prz*: fol. 34v.

[Italianen, die] a) de Italianen; e) **Italiane** – correspondeert met **Ytalia** (in *Troyen*) – de inwoners van Italia, tussen de Suutsee en Monju – hun Latijnse

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Issus>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Kinet_H%C3%B6y%C3%BCK

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Erzin.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Danubius-fluvius>

5. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0017>

6. <https://de.wikipedia.org/wiki/Donau>

7. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/60>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Istria.kmz

9. [https://en.wikipedia.org/wiki/Histria_\(ancient_city\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Histria_(ancient_city))

10. <https://tinyurl.com/Graesse-Istropolis>

naam; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1517; e) **die Ytalianen** – volk; g) vermaard om hun leugenachtigheid; *Minnen loep*: boek II, r. 736.

Ytalie zie **Italien**

Italien h) [Graesse: **Italia**]¹ — Italië² c.q. het Italiaanse schiereiland – in engere zin het vroegere Latium d.i. het huidige Lazio (zie **Latie**) met als hoofdstad Rome³; i) **Italia** – in Europa, tussen de Suutsee en Monju – vernoemd naar de Siciliaanse koning Ytalus – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Italen, Italien> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1540, 1702; boek X, r. 1073, 1156; i) **Ytalien** – waarheen Julius Cesar teruggaat of bericht stuurt om legioenen te verzamelen, en waarvandaan ook inderdaad legioenen hem te hulp schieten – in 460 veroverd door Odeacrus: *Caesar Prz*: fol. 12r, 40r, 41r, 45v, 59r; i) **Italien** – land – waarheen Eneas vlucht na de val van Troje <Ytalien> *Eneide*: r. 59, 480, 1226, 1628, 2583, 3847; i) **Ytale** (or. Italic) – “die van Ytale”; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 39; i) **Italien** – koninkrijk van Pippijn; *Hughe Prz*: p. 4; i) **Italien** – land waaruit heer Jan zegt afkomstig te zijn; *Jan uut den Vergiere*: cap. 17; i) **Ytale** – land dat koning Artur na zijn overwinningen in Gallen van plan was te veroveren; *Lanceloet*: boek IV, r. 10110; i) [**Ytalie**] – land – het ‘tegenwoordige’ **Lombardien** – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Ytalien> *Limborch*: boek VIII, r. 1086; i) **Ytalie** – land – het ‘tegenwoordige’ **Lombardien** – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken ; *Lymburch*: boek VIII, r. 1076; i) **Ytalien** – land waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Ytalyen** – waarheen Eneas vertrekt vanuit Carthago – waar de tegennatuurlijke liefde dagelijks en in het openbaar gepraktiseerd wordt; *Minnen loep*: boek I, r. 1067, 1101; boek III, r. 99, 123; i) **Ytalie** – land veroverd door Eneas na zijn vertrek uit Troje <Ytalien> *Parthonopeus*: r. 255; i) **Italien** – waarheen het schip van Rijckaert zonder Vreese wegdrijft, nadat hij de duivel Burgifer in de gedaante van de dochter van de koning van Spaengien gered heeft en aan boord genomen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 15; i) **Ytalia** – nieuw / huidige naam van **Hesperia** – land in Europa, begrensd door Monju en de Zuytsee – genoemd naar koning Ytalus – waarheen Eneas van Troyen op bevel van de god Apollyn trekt – waar in het zuiden al een Griekse kolonie is – met vele koninkrijken <Italien, Ytale, Ytalia, Ytalien> *Troyen*: r. 29085, 29108, 29270, 35812, 35935, 36150, 36167, 36176, 36195, 36204, 36207, 36218, 36257, 36312, 36314, 36667, 36757, 36774, 36787, 36834, 36875, 36934, 37068, 37077, 37181, 37204, 37389, 37564, 37589, 37647, 38123, 40139, 40612;

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Italia>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Itali%C3%AB#Middelleeuwen_en_vroegmoderne_tijd

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roma.kmz

i) **Ytalien** – Eneas moet zich op weg begeven naar het westelijk deel van Ytalien, het geboorteland van Dardanus, maar het zuiden mijden, want daar wonen Grieken – waar Eneas zal strijden zoals voorspeld – met vele koninkrijken; *Troyen Prz*: fol. 135rb, 136ra, 137rb-137vb, 138ra, 139ra, 140ra, 140vb, 141va, 141vb, 142vb-143va, 144va, 145vb, 146ra, 149ra, 160rb, 163rb; i) **Italyen** (or. Italia) – waarvandaan vier markgraven met 4000 man Karel de Grote te hulp schieten in diens strijd tegen koning Aigolant; *Turpijn*: III, r. 61.

Italische n) Italisch (of Italiaans, van / uit Italië); o) **Italische** – “italische reiche” <Ytalische, Italischen> *Eneide*: r. 3629, 13309.

Ytalus a) Italus¹; b) vader van Sicelus – volgens de [*Spiegel historiael* I¹, 33, 1-3]² broer van koning Cyculus van Cycile; e) **Ytalus** – koning van Cicilien; g) naar wie Italia genoemd is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1523; e) **Ytalus** – koning van Cecile 1; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29091.

Ytannos e) **Ytannos** – ridder, heer van het Casteel der Campioens – leenman van hertog Marron, later leenman van Turias; g) getrouwd – sterk – al vijf jaar heer van het Casteel der Campioens – door Turias verslagen in een tweegevecht – wordt daardoor diens leenman; *Turias ende Floreta*: p. 25-27, 29-31, 37, 43.

Ivain e) **Ivain** (or. Ivain) – ridder uit Enghelandt; g) krijgt gratie van Rijckaert zonder Vreese op voorwaarde dat hij de gekwetste Amoureusen van Galles en de andere gewonden zal escorteren naar Enghelandt; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 11.

Yve zie Eva

Ive(n) zie Yewe

Yverd e) **Yverd** – meester, magister te Parijs; f) broer van Druwane, Ysane en de graaf van Monclier – oom van Madelgijs en Vivien; g) aanwezig bij de bevrijding van Rosefloer – mee op weg naar Eggermont, in gevecht met koning Karel de Grote bij Monclier – sterft op zee in de strijd met de Saracenen; *Madelgijs*: fragm. III, r. 60, 139; fragm. IV, r. 319; fragm. VII, r. 37, 52, 251, 264; e) **Jorck** – meester, tovenaars – woont nabij Parijs; f) broer van de graaf van Moncler en Druwane – zwager van hertog Buevijn van Eggermont – oom van Malegijs en Vivien; g) verblijft op Rotsefluer tijdens de belegering door koning Antenor van Spaengien – beledigt hem en wordt gevangengenomen – bevrijd door de toverende Malegijs – gaat mee naar Mayorcken – gedood in de strijd tegen koning Yvorijn jr. van Mombrant <Jorc, Jorcx> *Malegijs*: p. 3, 17-20, 22, 24, 51-54, 56, 57, 59, 61, 76, 122, 130, 140, 151, 152, 156, 157, 160, 194, 195, 198, 248, 254.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Italus>

2. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

- Yvoire** a) [Moisan I, 2: YVOIRE(S) 1]; d) compagnon van [Moisan I, 2: YVE 1]; e) **Yvoire** (or. Yvoire) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille; *Galien Rethore*: cap. [20]; e) **Voorne** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) gedood in Roncevale door de sultan Marcelijs <Vorne> *Roelant*: r. 1243, 1655; e) **Yvorius**; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 73.
- Yvon** a) [Moisan I, 2: YVE 1]; d) compagnon van [Moisan I, 2: YVOIRE(S) 1]; e) **Yvon** (or. Yvon) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille; *Galien Rethore*: cap. [20]-[21]; e) **Vueuoen**; *Ogier H*: r. 199; e) **Ivone** – ridder; g) gedood in Roncevale door de sultan Marcelijs <Noyone> *Roelant*: r. 1243, 1655.
- Yvon de Gales** e) **Yvon de Gales** (or. Yvon de Gales) – ridder; g) zag tot tweemaal toe Melusine in drakengedaante bij het slot Lusignen; *Meluzine*: fol. Z5rb.
- Ivone** zie **Yvon**
- Yvorijn** zie **Yvorijn van Mombrant 1**, **Yvorijn van Mombrant 2** en **Yvorijn van Mombrant 3**
- Yvorijn van Damast** a) mogelijk dezelfde als **Yvorijn van Monbrant**; e) **Yvorijn van Damast** – Saraceense sultan van Damast; g) bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen – gevangengenomen door Etsijtes (van Athenen) en Evac van Arragoen; *Margrieta van Limborch*: cap. 77.
- Yvorijn van Mombrant 1** e) **Yvorijn van Mombrant** (or. Yvori de Montbrant) – Saraceense koning / sultan van Mombrant; f) vader van (onder andere) Bellefleure – schoonvader van Buevijn jr. – eerste echtgenoot van Susiane; g) begeert Susiane van Ermenien, trouwt met haar op voorwaarden en wordt door haar toverring 's nachts onmachtig gemaakt – ontvoert de door Buevijn van Austoen geredde Susiane vlak na haar bevalling – belegert Ermenien nadat Susiane door Seghebalt van Grymmerstoel in Provencien bevrijd is – wordt gevangengenomen, bekeert zich en ontvangt als doopnaam Balam – door zijn schoonzoon Buevijn jr. opgevolgd als koning <Ivorijn, Ivorijs, Yvoryn, Yvorijn, Yvorijne, Yvorijs> *Buevijn*: fol. C5v, C6r, C6v, E1r, E1v, E3v, E4r, E5r, I1v, I2r, I6r, K2r, K3v, K4v-K6r, L1r, L1v, L2v, L3v, L4v, M1r, M3r.
- Yvorijn van Mombrant 2** a) [Moisan I, 2: YVORIN(S) 5 DE MONBRANC], koning van Monbranc; b) broer van [Moisan I, 1: GAUDISE(S) 2], toegenaamd: 'de Roches'; e) **Yvorijn van Mombrant** – Saraceense koning van Mombrant – later leenheer van koning Galefier van Palernen; f) broer van emir Gaudijs van Babilonien – oom van Claramonde; g) gefingeerde oom van Tryakel / Aliames – is Claramonde kwaadgezind – laat Gherijn / Hughe tegen

zijn dochter schaken – belegert Palernen om zijn nicht Claramonde te krijgen, maar keert zonder haar terug naar Mombrant – belegerd door koning Galefier van Palernen en Aliames c.s. – overwint <Yovrijn, Yvorijns> *Hughe Prz*: p. 43, 56, 57, 59-69, 71, 72; e) **Yvorijn** – Saraceense koning van Mombrant; f) vader van Ydonie; *Huge L*: r. 299, 315.

Yvorijn van Mombrant 3 a) correspondeert met [Moisan I, 2: SORGALAN(T) 1], heer van Mombrant; e) **Yvorijn** – Saraceense koning van Mombrant; f) vader van Beufloer – grootvader van Aymijn – pleegvader van Vivien; g) belegert Eggermont omdat de zwangere Beufloer naar Eggermont is gevluht – wordt uiteindelijk gevangengenomen door Aymijn – ontsnapt en neemt Aymijn en de hertogelijke familie gevangen <Yvorijns, Yvorine> *Madelgijs*: fragm. VII, r. 235; fragm. IX, r. 2, 11, 120, 160, 172, 177, 183, 185, [198], 219, 242; e) **Yvorijn van Mombrant** – Saraceense koning van Mombrant; f) vader van Benfluer en Yvorijn van Mombrant 4 – pleegvader van Vivien van Mombrant / van Eggermont – grootvader van Aymijn van Eggermont; g) draagt een baard – belegerd door de sultan van Persen om Benfluer – laat de zwangere Benfluer vertrekken naar Eggermont – belegert Eggermont om Benfluer – gevangengenomen door de toverende Spiet en Aymijn maar ontsnapt met hulp van Galaffer – neemt de hertogelijke familie van Eggermont gevangen – gedood door Vivien bij de bevrijding van Eggermont <Ijvorijn, Ijvorijns, Yvorijns, Yvorijns van Mombrants> *Malegijs*: p. 11, 24-26, 28, 30-34, 37, 41, 44, 46-49, 58, 59, 63, 68, 72-74, 90, 91, 93, 96-98, 102-105, 107, 111, 112, 115, 151.

Yvorijn van Mombrant 4 e) **Yvorijn van Mombrant** – ‘de jonge koning’ Yvorijn van Mombrant – Saraceense koning van Mombrant; f) zoon van koning Yvorijn van Mombrant 3 – broer van Benfluer en Goriant van Mombrant; g) volgt zijn vader op nadat die gedood is door Vivien van Eggermont – valt Vivien c.s. aan die op weg naar Mayorcken is afgedreven – bondgenoot van koning Putiblas van Turckien – gedood door Aymijn van Eggermont tijdens de bevrijding van Malegijs <Yvorijns> *Malegijs*: p. 151-153, 156, 194-195, 308, 309, 312, 317, 318, 320, 322, 324, 327.

Yvorijn van Monbrant a) mogelijk dezelfde als **Yvorijn van Damast**; e) **Yvorijn van Monbrant** – Saraceense sultan van Monbrant; g) bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen – gevangengenomen door Etsijtes (van Athenen) en Evac; *Margrieta van Limborch*: cap. 75-76.

Yvorijn Mombrant! o) **Yvorijn Mombrant!** – strijdkreet van het Saraceense leger van koning Yvorijn van Mombrant (bij de belegering van Eggermont); *Malegijs*: p. 97.

Yvoryn zie **Yvorijn van Mombrant 1**

Yvorijs zie **Yvoire**

Ywain zie **Ywein 1, Ywein 2 en Ywein 3**

Ywan (die Grote) zie Ywein 1

Ywe zie Yewe

Ywein 1 a) [A-Z 6: Yvain]¹ [West PR: Yvain 2] [West VR: Yvain 2] — Yvain le Grant / Ywein de Grote,² alias Le Chevalier au Lion c.q. Ywein met de leeuw, hoofdpersoon van Chrétien de Troyes' Arturroman *Le Chevalier au Lion*³ – als kind Yvonet geheten – mogelijk verwijzend naar de historische Owein⁴ (2e helft 6e eeuw), zoon van koning Urien van Rheged; b) zoon van [West PR: Urien 1] [West VR: Uri(i)en], koning van Gorre – halfbroer (zelfde vader) van [West PR: Yvain 1] [West VR: Yvain 1] (uit overspel) – neef (zoon van een halfzuster) van koning [West PR: Artu] [West VR: Artu] – neef van [West PR: Calogrenant] [West VR: Calogrenant] – echtgenoot van [West VR: Laudine]; d) sluit vriendschap met een leeuw – de naam Ywein was gedurende de Middeleeuwen in adellijke kringen als jongensnaam bijzonder geliefd en kwam veel frequenter voor dan andere Artur-namen; e) **Ywein** – dapper ridder – in r. 4318 abusievelijk toegenaamd: metten Witten Handen (zie **Ywen metten Witten Handen**) – in r. 5402-03 abusievelijk toegenaamd: “dien ridder metten Baerde” (lees: Liebaerde); g) boezemvriend van Gawein – tijdens het slottoernooi op de achtste dag (van de twaalf) door Ferguut verslagen <Yweine, Ywain> *Ferguut*: r. 12, 23, 82, 1105, 1772, 2992, 4318, 5248, 5403; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Urient – neef van Walewein; g) door Walewein als één van de tien metgezellen gekozen om Lanceloet op te sporen – gevangengenomen door de graaf van Trepas en bevrijd door Lanceloet, Bandemagus, Gaheret en Bohort van Gaunes – zat gevangen in Verbodene Berch – aanwezig op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt – vecht met Lanceloet bij Mellijn in de veronderstelling met Keye te vechten – vecht voor Lanceloet in diens oorlog tegen koning Claudas <Iwein, Ywain, Ywaine, Ywayn, Yweine, Yweyn> *Lanceloet*: boek II, r. 1718, 1922, 1937, 1957, 2303, 4812, 4814, 4876, 4879, 4887, 4891, 4898, 4902, 4907, 4913, 4933, 4937, 4953, 4991, 4997, 5002, 5009, 5019, 5023, 5039, 5048, 5055, 5071, 16260, 16262, 16284, 16294, 16306, 16314, 16336, 16355, 16368, 16386, 16399, 16416, 16449, 16458, 16483, 16495, 16502, 16536, 16588, 16592, 16605, 16641, 16661, 16713, 16751, 16769, 16897, 16909, 16920, 16933, 17056, 17060, 17066, 17081, 17093, 17114, 17122, 17136, 17140, 17150, 17153, 17176, 17193, 17311, 17340, 17342, 17366, 17370, 17396, 17404, 17437, 17440, 17464, 17472, 21745, 21806, 21810, 21823, 21850, 21852, 21947, 22085, 22097, 24595, 25017, 25747, 27134, 27249, 28698, 28704, 28990, 28997, 29010,

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0089.php#a088

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Yvain>

3. https://www.arlima.net/ad/chretien_de_troyes.html#lio

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Owain_mab_Urien

29012, 30233, 30239, 30285, 30343, 30614, 31896, 32425, 32555, 33086, 33094, 33112, 33488, 33975, 34340, 34359, 34378, 34379, 34385, 34389, 34765, 34819, 34825, 34837, 34855, 35816; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal <Yweine> *Lanceloet*: boek III, r. 2370, 2430; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Perchevale voor koning Artur op onderzoek uit als de door Walewein gestuurde ridders en koningen hun kamp bij Kardoel opslaan <Yweine> *Lanceloet*: boek III, r. 22052; e) **Ywein** – ridder van koning Artur; f) zoon van koning Urien; g) trekt met koning Artur op tegen Lanceloet van Lac in Gaule – legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – gedood door Mordret <Iwain, Ywain, Ywaine, Yweine> *Lanceloet*: boek IV, r. 7651, 7758, 7766, 7769, 8979, 9006, 9019, 10980, 11050, 11055, 11057, 11065, 11105, 11117, 11127, 11134, 11154, 11160, 11207, 11217, 11227, 11250, 11263, 11449, 11542, 11552, 11566, 11775, 11787, 11791, 11818; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: metten Liebaerde; g) (achter)volgt de van liefde waanzinnige Lantsloot – zoekt de verdwenen Walewein – gaat mee Lantsloot zoeken <Yweine, Yweins> *Lantsloot*: r. 654, 750, 768, 800, 814, 820, 840, 850, 875, 880, 2041, 2526, 2695, 2704, 2713, 2716, 2717, 2721, 3035, 3053, 3100, 3112, 3125, 3121, 3132, 3297, 3344; e) **Ywen die Grote** alias **Jonet** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Uriens en Ermesint, een halfzuster van koning Artur – halfbroer (zelfde vader) van Ywen Overdoem – neef van koning Artur van Bertanien – neef van Gawyn, Agrawein, Gaheries en Garies – neef van Galescins; g) aangevallen door koning Ydier van Cornuale en de Sennen, ontzet door Gawyn c.s. – door koning Artur geridderd – scheidt samen met Keye en Griflet de in het bos vechtende ridders: Aggravadein, Morian en Signoras tegen Sagrimor, Dodinas en Galescins – gaat mee Merlijn zoeken <Iwein, Ywan, Ywan die Grote, Ywane, Ywein, Ywein die Grote, Yweine, Ywen, Ywene, Ywene den Groten, Ywine> *Merlijn*: r. 11482, 16351, 19558, 19564, 19739, 20182, 20837a, 20919, 20924, 21000, 21002, 21034, 21045, 21138, 21228, 21693, 24900, 25054, 25071, 25141, 25490, 25707, 25956, 27708, 27991, 28474, 28721, 28787, 28831, 28909, 28958, 29599, 29601, 29693, 31951, 32019, 32022, 32026, 32029, 32032, 32046, 32057, 32064, 32085, 32381, 32492, 34217, 34737, 35389, 35616, 35616a, 35617, 35630, 35641, 35648, 35661, 35665, 35674, 35679, 35682, 35687, 35694, 35706, 36069, 36149, 36155; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: metten Lybaerde; g) heeft een leeuw die zo sterk als vier ridders is – gaat mee Spangen bevrijden – vecht mee tegen de koning van Yrlant – bevrijdt in Yrlant de in de strijd gevangengenomen Tafelronde-ridders <Ywain, Ywaine, Yweine> *Mouwen*: r. 637, 2911, 3125, 3301a, 3366, 3370, 3374, 3382, 3399, 3406, 3415, 3520, 3526, 3531, 3549, 3551, 3570, 4009; e) **Yewein**; *Ogyer*: r. 4; e) **Ywein** – ridder van koning Artur; g) gaat met Garriet naar Orglieus – wordt met hem gevangengenomen – bevrijd door Acgravein, Keye en

Perchevael – helpt Walewein in Montesclaer – gaat naar Scaveloen en vraagt namens koning Artur om uitstel van het gevecht van Walewein tegen Ginganbrisiel en Dyandras <Ywain, Ywaine, Yweine> *Perchevael J*: boek II, r. 37011, 37076, 37089, 37095, 37854, 37856, 37864, 37869, 37915, 37929, 37936, 37959, 37985, 38141, 38155, 38222, 38993, 39041, 39117, 40433, 41998, 42007; e) **Ywain** – Tafelronde-ridder – toegenamd: metten Libarde; f) zoon van koning Urien; g) mag als eerste, tegen Torec strijden – verliest uiteindelijk – vecht tegen Torec (bij Miraude), verslagen <Ywaine, Ywane, Yweine> *Torec*: r. 1905a, 1983, 2018, 2026, 2032, 2047, 2052, 2054, 2056, 2060, 2075, 2651, 3386; e) **Ywein** – ridder in dienst van koning Artur; g) boezemvriend van Walewein; *Walewein*: r. 39, 3203.

Ywein 2 a) [West PR: Yvain 1] [West VR: Yvain 1], toegenamd: ‘li Avoltres’ (Ywein uit overspel) – dezelfde als **Urien 2**; b) bastaardzoon van [West PR: Urien 1] [West VR: Uri(i)en], koning van Gorre, bij de echtgenote van de seneschalk van Gorre – halfbroer (zelfde vader) van [West PR: Yvain 2] [West VR: Yvain 2], toegenamd: ‘le Grant’ (Ywein de Grote); e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal – raakt bij een ‘joste’ met Walewein (zij herkennen elkaar niet) dodelijk gewond en sterft in een naburig klooster na de sacramenten ontvangen te hebben <Iweine, Ywain, Ywaine, Yweine> *Lanceloet*: boek III, r. 1220, 1272, 1301, 1403, 1419, 1425, 5802a, 6072, 6085; e) **Ywen Overdoem** – ridder in dienst van koning Artur; f) zoon van koning Uriens met de echtgenote van de drossaard van Gorre als moeder – halfbroer (zelfde vader) van Ywen die Grote; g) “Overdoem” geheten omdat hij in overspel is verwekt – verdedigt / beheert de stad Soerhant – aangevallen door koning Ydier van Cornuale en de Sennen, ontzet door Gawyn c.s. – door koning Artur geridderd <Ywein Overdoem, Ywen> *Merlijn*: r. 19545, 19563, 19728, 20183, 20928, 21007, 21138, 24901, 25491; e) **Ywain** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Urien; g) vecht tegen Torec – verslagen <Ywaine> *Torec*: r. 3385.

[Ywein] 3 e) **Ywain** – Tafelronde-ridder – toegenamd: die Blonde; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3366.

Ywein die Grote zie **Ywein 1**

Ywein metten Witten Handen zie **Ywein 1**

Ywein Overdoem zie **Ywein 2**

Ywen zie **Yewe**

Ywen zie **Ywein 1** en **Ywein 2**

Ywen zie **Ywen metten Witten Handen**

Ywen zie **Ywen van Lyoneel**

Ywen Declains a) [West PR: Yvain 4], toegenamd: ‘l’Esclains / li Dain’; b) verwant van [West PR: Loth 1] en [West PR: Brangoire 1] – neef van [West PR: Yvain 3], toegenamd: ‘de Lionel’, [West PR: Yvain 5], toegenamd: “as Blanches Mains”

en [West PR: Yvain 6], toegenaamd: ‘de Rivel’; e) **Ywen Declains** – ridder, in dienst van koning Artur; g) door koning Artur geridderd <Ywen van Stail> *Merlijn*: r. 24919, 28480.

Ywen die Grote zie **Ywein 1**

Ywen metten Witten Handen a) [West PR: Yvain 5], toegenaamd: ‘as Blanc(h)es Mains’; b) verwant van [West PR: Loth 1] en [West PR: Brangoire 1] – neef van [West PR: Yvain 3], toegenaamd: ‘de Lionel’, [West PR: Yvain 4], toegenaamd: ‘l’Esclains’ en [West PR: Yvain 6], toegenaamd: ‘de Rivel’; e) **Ywen metten Witten Handen** – ridder in dienst van koning Artur; g) verdedigt Arondeel tegen de Sennen – door koning Artur geridderd <Ywen, Ywene myt den witten handen, Ywen myt den witten handen, Ywin metten witten handen> *Merlijn*: r. 19365-19366, 21214, 21215a, 21298, 21346, 21354, 24915, 28481.

Ywen van Lyoneel a) [West PR: Yvain 3], toegenaamd: ‘de Lionel’; b) zoon van [West PR: Grandalis] – verwant van [West PR: Loth 1] en [West PR: Brangoire 1] – verwant van [West PR: Minoras 2] – neef van [West PR: Yvain 4], toegenaamd: ‘l’Esclains’, [West PR: Yvain 5], toegenaamd: ‘as Blanc(h)es Mains’ en [West PR: Yvain 6], toegenaamd: ‘de Rivel’; e) **Ywen van Lyoneel** – Tafelronde-ridder; f) zoon van de burggraaf van Crenfoert – neef van Minoras 2; g) verdedigt Arondeel tegen de Sennen – door koning Artur geridderd <Ywen, Ywen van Liones, Ywen van Lyoneel> *Merlijn*: r. 21297, 21319, 24918, 28479, 30397.

Ywen van Liones zie **Ywen van Lyoneel**

Ywen van Riveel a) [West PR: Yvain 6], toegenaamd: ‘de Rivel’; b) neef van [West PR: Yvain 3], toegenaamd: ‘de Lionel’, [West PR: Yvain 4], toegenaamd: ‘l’Esclains’ en [West PR: Yvain 5], toegenaamd: ‘as Blanc(h)es Mains’; e) **Ywen van Riveel** – ridder in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 24917.

Ywen van Stail zie **Ywen Declains**

Ywen Overdoem zie **Ywein 2**

Ywijn zie **Yewe**

Ywin zie **Ywein 1**

Ywin metten Witten Handen zie **Ywen metten Witten Handen**

Ixion a) [A-Z 1: Ixion]¹ — Ixion,² koning van de Lapithen [Metamorphoses XII, 210]³; b) vader van Peirithoüs; d) in het autograaf handschrift van *L’histore de Jason*⁴ van Raoul le Fevre is sprake van een koningin Yxione [P 1.6], evenzo in het handschrift Gruuthuse, dat vrijwel zeker gebruikt werd voor de oudste druk (Brugge / Gent 1476 [?]), waarin deze fout hersteld werd tot “le roy

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0069.php#a068

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ixion>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. https://www.arlima.net/qt/raoul_le_fevre.html#jas

Yxion”; e) **Yxion** – koning van Thessalen; f) vader van Peritheon van Thessalen <Ixion, Yxions> *Jason*: fol. 8r, 11r; e) **Ixion**; f) vader van Pierocheus <Ixions> *Troyen*: r. 27077, 27292.

Yzabeele zie **Ysabeele** 2

Yzaud(in)e zie [**Ysaude**] 3

Yziphile zie **Ysiphile**

Yzonas zie **Ysonas**

J / Y

[laatste update J: 10-04-2024] ¹

J** zie G**

J** zie H**

J** zie Hi**

J** zie I**

J** zie Y**

Jabyas a) [West PR: Nabins 1]; e) **Jabyas**; g) legeraanvoerder van koning Claudas in diens strijd tegen Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 33040.

Jachan zie **Litioen**

Jachenites h) [Constans: JACONITÈS] ² – zie ook **Jacomte**; i) **Jachenites** (hs. Iachonites) – havenstad op het eiland Colchos 1 van koning Certes <Jamenetes> *Troyen*: r. 1054, 1069.

Jacinctos h) [*Aeneis* III, 270] ³ [Graesse: **Zacynthus (insula)**] ⁴ — Zakyntos, ⁵ Grieks eiland ⁶ in de Ionische Zee; i) **Jacinctos** – waar Eneas van Troyen c.s. langs komt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 35962; i) **Jacinctos** – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 136ra.

Jafet zie **Japhet**

Jaffa h) [Graesse: **Joppe**] ⁷ [Moisan I, 2: JAFE(S)] [West PR: **Japhes**] [West VR: **Japhes**] — Jaffa ⁸ – nu een stadsdeel van Tel Aviv ⁹ in Israël – gedurende de Middeleeuwen wist men dat dit de oudste stad ter wereld was, immers gesticht vóór de Zondvloed [*Reis van Jan van Mandeville*], ¹⁰ door Japhet, zoon van Noë / Noach (zie **Japhet**) – gedurende de Oudheid en de Middeleeuwen dé havenstad om over zee naar het Heilig Land te reizen – verwarring met Caf(f)e, d.i. Haifa in

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/60>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Zacynthus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Zakyntos.kmz

6. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Zakyntos_\(eiland\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Zakyntos_(eiland))

7. <https://tinyurl.com/Graesse-Joppe>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jaffa>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jaffa.kmz

10. https://www.dbnl.org/tekst/_rei002reis01_01/_rei002reis01_01_0004.php

Israël, komt voor; i) **Jaffa** – Saraceense havenstad – vanwaar men naar Jherusalem reist <Jaffen> *Hugbe Prz*: p. 16; ; i) **Jaffen** (or. Jaffes) – havenstad niet ver van Jerusalem; *Meliadus*: cap. 4; i) **Jaffe** – havenstad, door Godefroy veroverd; *Meluzine*: fol. Q3rb, Q3va, Q4ra, Q5ra-Q6ra, Q6va, Q6vb, R1ra, R1rb, R1vb, R6vb; i) **Jaffe** (or. Joppon) – havenstad – waar Pontius en Gerardus na hun verblijf in Jerusalem sloop gaan naar Rome <Jaffa> *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Jaffa** – waar een reus van 16 voeten hoog alle christenen doodt [die daar aan land gaan voor hun pelgrimage naar Jerusalem] totdat hij door Rijckaert zonder Vreese verslagen wordt met een zwaard dat hem door een hemelse stem wordt aangewezen, vastgeketend aan het altaar van het Katharina klooster in de Sinay; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 15-16; i) **Jaffa** (or. Caffè) – toenaam van **Jaffet de Jaffa**; *Wrake Vb*: fol. B4v, C1r, C3r, C4r.

Jaffe zie **Jaffa**

Jaffet de Jaffa a) or. Jafet de Caffè d.i. Japhet van Haifa – fictief personage geënt op de historische Flavius Josephus / Josephus Flavius (zie **Josephus**); e) **Jaffet de Jaffa** – wijze Jood – heer van het sterke kasteel Altaphat; f) volle neef van Joseph van Aromathien; g) hield zich na de inname door Vespasiaen van Altaphat drie dagen schuil in de gewelven – gaf zich na de zelfdoding van zijn medestanders samen met Joseph van Aromathien over aan keizer Vespasiaen van Rome en werd dankzij Joseph samen met hem gespaard – gedoopt door paus Clement <Jaffet> *Wrake Vb*: fol. B4v, C1r, C3r, C4r, C4v, D1v, D3r, E2v, E4r, F1r, F1v.

Jacke e) **Jacke** – herbergier te Bordeeus; g) trouw aan Huge van Bordeeus – helpt Vulcanuut c.s. om Huge te bevrijden; *Huge M*: r. 635, 671.

Jacob 1 a) [A-Z 3: **Jakob**]¹ [Moisan I,1: JACOB] [West PR: **Jacob**] [West VR: **Jacob 2**] — de aartsvader Jakob² [*Genesis* 25, 25]³ – dezelfde als **Israel 1**; b) zoon van Isaac en Rebecca – jongere tweelingbroer van Esau – echtgenoot van Lea en Rachel – vader van twaalf zonen, de bekendsten: Jozef en Juda; c) derde van de drie aartsvaders; d) zijn twaalf zonen zijn de stamvaders van de Israëliëse stammen – ontfutselt met hulp van zijn moeder zijn broer Esau het eerstgeboorterecht; e) **Jacop** alias **Israhel**; f) zoon van Ysaac en Rebecca – tweelingbroer van Esau – echtgenoot van zijn nichten Lya en van Rachel – vader van onder anderen Joseph en Judas; g) ontnemt zijn broer de familierechten en vlucht naar zijn oom Laban in Mesopotamia – verzoent zich later met Esau – vindt zijn doodgewaande zoon Joseph terug in Egypten <Jacobs> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 538, 545, 547, 551, 563, 583, 587,

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0025.php#a024

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_25.htm

591; boek VII, r. 1155; e) **Jacob**; f) vader van twaalf zonen; g) verwelkomt Jhesus (in het bewaard gebleven handschrift abusievelijk tweemaal) als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven Ons Heren*: r. 4215, 4234; e) **Jacob** – “die heylighe patriarch”; f) vader van onder anderen Ruben, Dyna, Symeon en Levi; g) maakte toen hij zijn einde voelde naderen zijn testament op – vervloekte zijn zoon Ruben omdat die het bed gedeeld had met één van zijn vrouwen – ging in het land van de heidenen wonen – had (slechts) vier (2+2) vrouwen <Jacobs, Jacop> *Minnen loep*: boek III, r. 802, 824, 1114; boek IV, r. 971; e) **[Jacob]** – aartsvader; f) vader van Judes <Jacobs> *Troyen*: r. 28648.

[Jacob] 2 1) traditioneel geïdentificeerd als Jacob van M(a)erlant, maar deze identificatie is toch vooral gebaseerd op ‘wishful thinking’, aangezien Jacob van M(a)erlant in 1288 de pen neerlegde, omdat hij niet langer meer kon werken: “Ende verstaet dat Jacob moet / Van Merlant rusten terre stede / Vander vierder paertijen mede, / Ende beiden tote dats hem God jan / Dat hire weder coemet an, / Omme te dichtene in redene claer / Die dinghen diere volghen naer.” [*Spiegel historiael* IV³, 33, 32-38]¹ – ook inhoudelijk en qua woordgebruik past *Van den lande van over zee*, een geactualiseerde Middelnederlandse bewerking van *La Complainte d’Outre-Mer*² (vóór 1269) en / of *La Nouvele Complainte d’Outre-Mer*³ (ná 1273) van Rutebeuf († 1285), niet goed (genoeg) binnen het oeuvre van Jacob⁴ – de voornaamste redenen om dit tóch aan Jacob van M(a)erlant toe te schrijven is de behoefte een ‘dichter’ van hem te maken in plaats van een ‘rijmelaar’ en ook zijn beschuldigingen aan het adres van de Kerk van Rome en de adel vielen heel goed in de Nederlands Hervormde burgerlijke 19e eeuw; m) **[Jacob]** “Ghi heren, dit is iacobs vont” <Jacobs> *Lande over zee*: r. 235.

Jacob 3 e) **Jacob** (or. Jacques) – heer van Viennes, ridder en leenman van Godevaert Dallenson; f) vader van Paris; g) valt in ongenade bij zijn leenheer als hij voor zijn zoon om de hand van Vienne vraagt – later weer in ere hersteld <Jacobs> *Paris ende Vienne*: cap. [1], [6], [9]-[12], [17], [19].

Jacob 4 a) Jacob, geen bijbels personage, maar het resultaat van een (re)constructie van de middeleeuwse auteur van de *Wrake*: Maria Jacobi zou op basis van haar toenaam de echtgenote geweest moeten zijn van een zekere Jacob – volgens het *Leven van sinte Annen* (ca. 1500) echter was Maria Jacobi

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie04_01/maer002spie04_01_0004.php

2. <https://www.arlima.net/qt/rutebeuf.html#com1>

3. <https://www.arlima.net/qt/rutebeuf.html#com2>

4. In *Van den lande van over zee* wordt Jezus aan het kruis met een speer door zijn hart gestoken (r. 6), wat flagrant in strijd is met Jacobs *Scolastica (Rijmbijbel)*: Mar van den ridders een. / Stackene in die rechter side. / Met eere sperren een gat wide. (ed. Gysseling, *CD-ROM Middelnederlands*, r. 26641-26643).

(dochter van Anna en haar tweede echtgenoot Cleophas, en echtgenote van Alpheus) de moeder van de apostel Jacobus de Mindere (en de minder bekende apostelen Simon de Zeloot, Judas Thaddeus en Jozef de Rechtvaardige); e) **Jacob** – goede en wijze Jood; f) vader van Maria Jacobi; g) gastheer en raadsman van Gay in Jherusalem – zoekt en vindt Veronica (van Galileen) voor hem – door Pylatus gevangen gezet omdat hij de Roomse vijand hielp – door een engel Gods uit zijn gevangenis bevrijd en naar het Romeinse kamp gebracht, waar hij door Gay werd herkend en door Vespasiaen welkom wordt geheten – informeert Vespasiaen over de situatie in Jherusalem, helpt bij de inname en leidt hem na afloop rond langs de heilige plaatsen <Jacobi, Jacobs, Jacop> *Wrake Vb*: fol. A3v, B1r, C3v, C4r, C4v, D1v, D3r, E2v, E4r, F1r, F1v.

Jacob zie [**Jacob die Meerder, sent**]

[**Jacob, Sent**] zie [**Sent Jacob**]

Jacob de coster van Merlant zie **Jacob van Merlant**

[**Jacob die Meerder, sent**] a) [A-Z 5: **Jakobus de meerdere**]¹ [*Legenda aurea* XCV: De sancto Iacobo apostolo] [*Gulden Legende*: Van sinte Jacobbe apostel [93]] [Moisan I, 1: JAQUE(S) 1] [West PR: **Jaque, Saint**] [West VR: **Jaque(s), Saint**] — **Jakobus de Meerdere**² [*Mattheus* 4, 21]³ – één van de twaalf apostelen⁴ van Jezus (van Nazareth) – zie ook [**Wech van sent Jacops**]; b) zoon van Zebedeus en Maria Salomas – oudere broer van Johannes de Evangelist – neef van Jezus (van Nazareth); d) auteur van een deuterocanoniek dan wel apocrief evangelie – schutspatroon van Spanje met als pelgrimsoord Santiago de Compostela (zie [**Sent Jacob**]) in Galicië, waar volgens de legende zijn beenderen begraven liggen – sterfdag 25 maart, feestdag (aankomst van zijn lichaam te Compostela) 25 juli; e) [**Jacob**] – visser in de Viver van Genesareth alias de Zee van Galilea <Jacobbe> *Gulden legende*: [2]; e) **sant Jacob**; f) zoon van Zebedeus – broer van Johan – meester van sente Torquait; g) begraven te Kompostelle – verscheen drie achtereenvolgende nachten aan Karll Meynet – ter ere van hem laat Karll Meynet kerken bouwen in Biteremsen, Tollosen, Panconien, Parys en Ache <Jacobs, Jacobes> *Karl Meinet*: r. A337, 27, 31, 36; A338, 12, 34; A339, 38, 61; A340, 29, 49, 52, 54; A341, 7; A342, 41; A373, 19, 42; A537, 15; e) **sente Jacop**; g) aangeroepen door de gewonde Laidoen; *Lorreinen K*: r. 137, 185; e) **sint Jacob**; *Malegijs*: p. 329; e) **sinte Jacop** (or. saint Jaques); g) aan wie Artus van Algarbe, die zich uitgeeft voor Olyvier van Castillen, zegt een bedevaart beloofd te hebben <sint Jacob, sint Jacop> *Olyvier van Castillen*: cap. 58, 62; e) **sinte Jacob**; g) beschermt Hispanien

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0018.php#a017

2. https://en.wikipedia.org/wiki/James,_son_of_Zebedee

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_4.htm

4. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

tegen de heidenen – klaagt bij Karel de Grote dat zijn graf verstoord / onteerd is; *Roelant*: r. P75, P89; e) **sint Jacob die Meerder** (or. Jacobus) alias **die Galyssiaen** – apostel en martelaar; f) zoon van Sebedeus – broer van Johannes Ewangeliste; g) verschijnt drie maal aan Karel de Grote om hem te bewegen tot een inval in Spaengien om zijn graf te bevrijden <sint Jacob, sint Jacop> *Turpijn*: titel; I, 4, 7; II, r. 13, 15, 29, 33, 35, 44, 53, 66; IX, r. 52; X, r. 5; XIV, r. 25.

Jacob van Maerlant zie **Jacob van Merlant**

Jacob van Merlant 1) Jacob (in *Alexanders geesten*), vanaf *Die historie van den Grale*: Jacob (die coster) van M(a)erlant¹ († 1288 [?])² – op basis van zijn verondersteld auteurschap (“Ghi heren, dit is Jacobs vont, r. 235) van *Van den lande van over zee* (zie **[Jacob]** 2), een ‘klacht’ geschreven naar aanleiding van de val van Saint Jehan d’Acres (1291) met als voorbeeld een ‘complainte’ van de Franse auteur Rutebeuf³ († ca. 1285 [?]), wordt ook een latere sterfdatum aangehangen – auteur/vertaler van: *Alexanders geesten* (ca. 1260, opgedragen aan een vrouw, geheten Gheile, en mogelijk bedoeld als sollicitatie voor een aanstelling in Brabant); *Die historie van den Grale* c.q. *Merlijns Boec* (ca. 1261, in opdracht van Albrecht van Voorne, burggraaf van Zeeland, en in 1326 door Lodewijc van Velthem aangevuld met de *Merlijn-continuatie / Boec van coninc Artur*), waarmee Lodewijk niet de derde Graal-roman *Perceval* vertaalde, maar een bewerking daarvan die aangepast was aan de *Lancelot-en-prose; Torec* (wederom in opdracht van Albrecht van Voorne [?]); *Die historie van Troyen* (vermoedelijk een nieuwe poging om in Brabant een betrekking te krijgen), waarin zeer respectvol, als ware hij een Latijnse ‘auctor’ vergelijkbaar met Statius,⁴ bestaand werk van (de Brabantse hofauteur [?]) Segher Diengotgaf geïncorporeerd werd; *Der naturen bloeme* (opgedragen aan de Zeeuw Claes van Cats); *Scolastica-Wrake van Jherusalem* (1271, opdrachtgever onbekend), het *Leven van sinte Fransois* (in opdracht van de Utrechtse minderbroeders – een *Leven van sinte Clara* ging verloren); en de *Spiegel historiael* (1283-1288, in opdracht van graaf Florens V van Holland en Zeeland, vermoedelijk in samenwerking met Philip Utenbroeke, en na zijn dood voltooid en van een vervolg voorzien door Lodewijc van Velthem) – zijn verondersteld auteurschap van de *Heimelicheit der beimelicheden* is gebaseerd op het noemen van zijn naam in de proloog van twee van de drie bewaard gebleven handschriften, maar ontbreekt in het oudste (ook de these dat het boek een huwelijksgeschenk was voor Florens V is droomdenken) –

1. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_1346.php#a1345

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_van_Maerlant

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Rutebeuf>

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Publius_Papinius_Statius

zijn toenaam “(van) Merlant” nam Jacob aan door zijn aanstelling als ‘coster’ (d.i. conservator) van de Sint Pieterskerk te Merlant, een destijds belangrijke havenplaats op Oostvoorne voor de oversteek naar Engeland, later opgegaan in Brielle – de authentieke spelling ‘Merlant’ (zie **Merlant**) wordt vanaf de (late) vijftiende eeuw, zo te zien voor het eerst in de *Noordnederlandse historiebijbel* [AD 1458], verdrongen door de nu (nog) gangbare spelling ‘Maerlant’ met als gevolg dat in de loop van de negentiende eeuw de link met het Oostvoornse Merlant in de vergetelheid raakte en men op zoek ging naar een Vlaams toponiem Maerlant / Marelant; m) **Maer** (“Maer seide dat hi noit en vant / Also groet lant alse Brurambacht”) – [door Joh. Franck geëmendeerd in: “Maerlant seide dat hi noit en vant / Also goet lant, alse Bruxambocht”, wat hoogst dubieus is, aangezien Jacob de toenaam ‘(van) Merlant’ pas later ging gebruiken, na zijn aanstelling te Merlant op Oost-Voorne, en elders noemt hij zich twee keer “Jacob” (boek VII, r. 694 en boek X, r. 1526)]; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1094; m) **Jacob** – auteur van *Alexanders Geesten* <Jacop> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 694; boek X, r. 1526; m) **Jacob (de coster) van Merlant** – vertaler van de / een proza-redactie van de Oudfranse *Histoire del saint Graal* van Robrecht van Barioen (Robert de Boron) als *Die historie vanden Grale*; *Graal & Merlijn*: r. 37, 1601; m) **[Jacob van Merlant]** – “Nu ontfaet dit lieve neve / Van mi Jacoppe van Merlant” (hss. Comburg en Den Haag, niet in hs. Leiden) <Jacoppe van Merlant> *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 9; m) **Jacob van Maerlant** (hs. iacop van merlant) – auteur van het voorgaande deel (d.i. de *Historie van den Grale*); *Merlijn*: r. 10414; m) **Maerlant** – “Ende maerlant heefet geset vuten la[t]ijn in dietscer talen” (*Noordnederlandse Historiebijbel*, Ltk 231, fol. 197vb); m) **Jacop van Merlant** – de *Istorie van Troyen* is zijn vertaling in het Diets (van het Oudfrans) <Jacob, Jacop> *Troyen*: r. 53-54, 1927, 1932, 6579, 27736.

Jacob van Velencijn l) Jacobus de Guisia / Jacques de Guise / Guyse¹ (1334-1399) – theoloog – Franciscaan te Valenciennes – biechtvader van Guillaume d’Ostrevant (Willem van Oostervant), zoon van Albrecht van Beieren, graaf van Henegouwen – auteur van *Annales historiae illustrium principum Hanoniae*, dat in de vijftiende eeuw vertaald werd als *Illustrations de la Gaule belgique, annales du Hainaut*, welke tekst omstreeks 1486 gedeeltelijk vertaald werd als *Die Ieeste van Iulius Cesar*; m) meester **Jacob van Velencijn** – “doctoir in der gotheit die tot hartoech Aelbert alle dese dinghen heft bescreven”; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Jacome zie **Lauconie**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guyse

Jacomte h) or. Jacointe – fictionele plaatsnaam ontleend aan de *Roman de Troie* [Constans: JACONITÈS]¹ – zie **Jachenites**; i) **Jacomte** – stad op een eiland nabij Colcos – koninkrijk van Apollo van Jacomte – gesticht door inwoners van Pirren, die door Apollo op bevel van de god Mars daarheen geleid zijn <Jacomten> *Jason*: fol. 76r, 88r, 91v, 92r.

Jacop zie **Jacob 1** en **4**

Jacop zie [**Jacob die Meerder, sent**]

Jacop (van Merlant) zie **Jacob van Merlant**

Jacop, sent zie [**Jacob die Meerder, sent**]

Jacops, Wech van sent zie [**Wech van sent Jacops**]

Jacus zie [**Hyracus**]

Jalensi i) **Jalensi** (or. ialensi) – oude naam van **Marchellis**; *Meluzine*: fol. V5vb.

[**Jaloesie**] a) or. Jalousie – lett. ‘afgunst’, allegorie²; e) [**Jalousie**]; g) bewaakster van Florentine die in een ‘prisoen’ zit <Jalousien> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1011, 1086, 1172; fragm. Bl 3, r. 277.

Jalousie zie [**Jaloesie**]

Jambersant van Cecilien e) **Jambersant van Cecilien** – koning van Cecilien;

f) vader van Aurora; g) Christen – weigert Aurora uit te huwen aan de Saraceen / heiden Absolon – gevangengezet door diens vader sultan Ferdelant in Damast, bevrijd door Crisiole – gaat akkoord met het huwelijk van Aurora en Jan – bevrijdt en herstelt Cecilien <Jambaersant> *Malegijs*: p. 214, 219.

Jamenetes zie **Jachenites**

[**Jamer**] a) or. Pitiez – lett. ‘smart’, allegorie³; e) **Jammer** – baron van Cupido, toegenamd: “die Goedertiere”; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1195.

James e) **James** (or. Jaynies / Jamies) – hertog; g) belangrijke goede raadgever van koning Karel – beschermt de hond van Auberijn van Mondiser tegen de verrader Macharis <Yames> *Sibilla*: r. 131, 154, 359, 367, 369, 374, 377, 429, 445, 504, 914, 929, 974.

Jammer zie [**Jamer**]

Jamphes a) or. Iamphes, bedoeld zijn: nimfen – door de Middelnederlandse vertaler abusievelijk als eigennaam geïnterpreteerd; e) **Jamphes**; *Meluzine*: fol. A5vb.

Jan ** zie **Jehan ****

Jan ** zie **Johan ****

Jan 1 e) (**joncker**) **Jan**; f) oudste (buitenechtelijke) zoon van Jan uut den Vergiere en Gloriande van Romen – broer van Sigismundus – kleinzoon van keizer Sigmundes van Romen; g) volgt zijn vader, Jan uut den Vergiere, op als keizer van Romen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 30; e) **Johan**; f) buitenechtelijke zoon

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/60>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

van Johan ûz dem Virgiere en Clarie – kleinzoon van keizer Sigemunt; *Johan uz dem Virgiere*: r. 2441, 2721, 2723.

Jan 2 e) **Jan** – heer, bisschop van Cuelen; g) te gast bij koning Fragijs van Pruysen; *Malegijs*: p. 166.

Jan 3 e) **Jan** – doopnaam van de edele ‘wilde man’; f) later echtgenoot van Aurora; g) door Oriande van Rootsefluer gevonden op een eiland – eerst behaard en stom – blijkt, nadat hij is geschoren en zijn tongriem is doorgesneden, een knappe, welsprekende man – door Oriande aan de fee Crisiole gegeven, die hem huwt met de koningsdochter Aurora van Cecilien; *Malegijs*: p. 219.

[Jan] 4 a) naam van een abt van de Benedictijner abdij Sint Salvator¹ te Ename; e) **[Jan]** – abt <Ianne> *Marie Egyptiake*: r. 397.

Jan 5 a) Jan, roepnaam afgeleid van de Nieuwtestamentische eigennaam Johannes, waarvan de bekendste dragers waren **Jan Baptist** en **Jan Evangelist**; e) **Jan** – spreekwoordelijke volkse mannennaam; *Minnen loep*: boek II, r. 3580.

Jan 6 e) **Jan** (or. Jehan, filz du conte darmaignat); f) zoon van de graaf van [Armagnat]; g) deelnemer aan het steekspel te Vienne; *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Jan zie **[Jan Baptist, sent]**

Jan zie **[Jan Evangelist, sent]**

Jan zie **Jan van Breuves**

Jan zie **Jan van Mes**

Jan zie **Jan van Pontieu**

Jan zie **Jan (sone) van Vranckerijcke**

Jan zie **Jehan de Parijs**

Jan, heer zie **Jan uut den Vergiere**

[Jan Baptist, sent] a) [A-Z 5: Johannes de Doper]² [*Legenda aurea* LXXXI: De sancto Johanne Baptista] [*Gulden Legende*: Vander gheboorten sinte Jans Baptisten [80]] [*Legenda aurea* CXXI: De decollatione sancti Johannis Baptiste] [*Gulden Legende*: Vanden onthoofdenne sinte Jans Baptisten [119]] [Moisan I, 1: JEHAN(S) 1] [West PR: **Jehan 4, Saint/Seint**] [West VR: **Jehan 2, Sain(t), Seint**] — Johannes de Doper,³ asceet, prediker en martelaar [Mattheus 3]⁴ [Marcus 1]⁵ [Lucas 1, 60]⁶ – zie ook **[Sent Jans dach] 1** en **[Sent Jans kerke]**; b) zoon van Zacharias en Elisabet – neef van Jezus van Nazareth; d) wegbereider en doper van Jezus van Nazareth in de Jordaan – onthoofd door Herodes Antipas omdat hij bezwaar gemaakt zou hebben tegen diens

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Sint-Salvatorabdij>

2. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0022.php#a021

3. https://en.wikipedia.org/wiki/John_the_baptist

4. https://vulgate.org/nt/gospel/matthew_3.htm

5. https://vulgate.org/nt/gospel/mark_1.htm

6. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

tweede huwelijk met Herodias, de vrouw van zijn halfbroer Herodes Philippus en de dochter van zijn halfbroer Aristobulus – aangeroepen voor een pijnloze dood en beschermer van de reizigers – gedurende de Middeleeuwen patroon van de grauwbontwerkers – feestdagen 24 juni (geboorte) en 29 september (onthoofding) – doorgaans is, met name bij aanroepingen, niet duidelijk of Jan de Doper of de veel minder populaire Jan de Evangelist (zie [Jan Evangelist, sent]) bedoeld wordt; e) **sente Jan**; g) aangeroepen; 7 *Vroeden*: r. 3092; e) **sente Jan**; *Boeve*: r. 84; e) [**sint Jan**] <Janne> *Buevijn*: fol. H6v; e) **sente Jan** – gebruikt in een ‘vrome’ krachtterm: bi sente Jan!; *Denensage*: r. 405; e) **sunte Johanne Babtisten**; g) doopte Jezus van Nazareth in de Jordane; *Graal & Merlijn*: r. 123; [**Jan**] **Baptisten** – herkent in Jezus “dlam Gods” <Jan, Janne Baptisten> *Gulden legende*: [2]; e) **sint Jan**; g) wordt samen met God, Maria en alle heiligen door Reynout aangeroepen om zijn door Karel de Grote gevangen broers te redden; *Heemskinderen*: p. 89; e) **sanct Johannes**; g) beschermheilige van Johan in diens gevecht tegen de reus; *Johan*: r. 1192; e) **sente Johan** <Johann, Johanne> *Karl Meinet*: r. A9, 36; A13, 36; A26, 3; A69, 7; A179, 8; A194, 56; A262, 35; A267, 51; A270, 70; A342, 46; A473, 4; e) **sente Jan** – heilige; *Lanceloet*: boek III, r. 14266; e) **sente Jan** – heilige; *Lanceloet*: boek III, r. 20000, 21668; e) **Jhan** – “Dien hi [sc. Jezus van Nazareth] minde voer alle man” <Baptista Johan, Baptisten Johan, Jan, Jans, Jhanne> *Leven Ons Heren*: r. 233, 930, 934, 937, 940, 942, 948, 952, 956, 959; e) **sente Jan**; *Limborch*: boek II, r. 1476; e) **sint Johan**; g) aangeroepen door de bisschop van Triere; *Lymburch*: boek II, r. 1474; e) **sente Jan**; *Loybier I*: r. 224; e) **sente Jhan**; *Madelgijs*: fragm. VII, r. 172; fragm. VIII, r. 192; fragm. XIV, r. 41; e) **sinte Johan**; g) op ingeven van de kwade Herodyades door Herodes gedood <Jans> *Minnen loep*: boek III, r. 965, 968, 975; e) **sint Jan**; *Ogier A-D*: r. 110; e) **sant Johan** <Johann> *Ogyer*: r. 66, 257, 414, 509, 597, 742, 906, 935, 1138, 1208, 1287, 1816, 2303, 3370, 4359, 4382, 5484, 5857, 5908, 6975, 7407, 7603, 7943, 8247, 11155, 11930, 12477, 12723, 13175, 13324, 13346, 13513, 13738, 14707, 15021, 15109, 15188, 15374, 15521, 15624, 15697, 16420, 18418, 19001, 20800, 21923, 22366, 22669; e) **sinte Jan Baptiste**; g) leefde in de wildernis en at daar wortelen – werd zeer bemind door koning Herodes, maar toch onthoofd door hem omdat hij zijn belofte aan zijn dochter wilde te houden; *Olyvier van Castillen*: cap. 55, epiloog; e) **sente Jan** – heilige; *Perchevael J*: boek II, r. 39580, 39952, 41644; e) **sente Jan**; *Ragisel*: r. 1602, 1960, 3106; e) **sante Johann** <Johanns> *Reinolt von Montelban*: r. 794, 3995, 4919, 4922, 4951, 6136, 7161, 7253, 8886, 9540, 9546, 9852, 9907, 9932, 10142, 10523, 10614, 10678, 10685, 10760, 10790, 10926, 11554, 12785, 12987, 13262, 13391, 13683, 14749, 14871, 15011, 15153; e) **sente Jan** <Jhan, Johan> *Renout*: r. 636, 831, 861, 1063, 1103, 1267, 1328, 1373, 1507, 1894, 1977, 2052, 2086, 2359, 2581;

e) **sinte Johan**; g) in een adem aangeroepen met God <Jan> *Roelant*: r. 479, 1314; e) **sinte Jan**; *Torec*: r. 653; e) **sente Jan**; *Valentijn en Nameloos*: fragm. de Vreese, r. 211, 256; e) **sente Jan**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 612.

Jan Bocace l) or. Jehan Boccace — Giovanni Boccaccio¹ (1313-1375), Italiaans auteur – schreef onder andere *Il Decamerone*, in het Middelfrans vertaald als *Les cent nouvelles, Il filostrato*, waarvan een Middelnederlandse vertaling (via het Frans) bewaard bleef in *Die historie vander amouresbeyt van Troylus ende van Briseda* (Rolant vanden Dorpe, Antwerpen ca. 1500) en een encyclopedie van Griekse en Romeinse goden en godinnen: *Genealogia deorum gentilium* – aan wie (om commerciële redenen) het auteurschap van *Urbano* is toegeschreven, welke roman in het Frans vertaald werd als *Urbain le mescongneu*; m) **Bocacius**; g) auteur van het boek *Vander goden geslacht*, dat als bron gebruikt werd; *Hercules*: cap. [3], [6]; m) **Jan Bocace** – auteur van de Franse brontekst; *Urbaen*: titelpagina.

Jan Duyt a) manspersoon met de spreekwoordelijke waarde van een duit,² het kleinste muntstuk in omloop, dat in alle zegswijzen een uitgesproken negatieve gevoelswaarde heeft; e) **Jan Duyt**; g) zoals Marikens tante haar broer Ghijsbrecht, Marikens oom, bij wie Mariken inwoont, noemt; *Mariken van Nieuweghen*: fol. C1r.

[Jan Evangelist, sent] a) [A-Z 5: **Johannes, Apostel & Evangelist**]³ [*Legenda aurea* IX: De sancto Johanne evangelista] [*Gulden Legende*: Van sente Janne apostel ende ewangeliste [9]] [Moisan I, 1: JEHAN(S) 2] [West PR: **Jehan 5, Saint**] [West VR: **Jehan 4, Saint**] — de evangelist Johannes⁴ [*Mattheus* 10, 3]⁵ – één van de twaalf apostelen⁶ van Jezus (van Nazareth) – volgens de *Historia scholastica* van Petrus Comestor de adonis onder de apostelen en verloofde van Maria Magdalena – gedurende de Middeleeuwen in populariteit de mindere van Johannes de Doper (zie [**sent Jan Baptist**]) – zie ook [**Sent Jans dach**] 2; b) zoon van Zebedeüs en Maria Salomas – jongere broer van Jacobus de Meerdere – volle neef van Jezus (van Nazareth); d) Jezus' meest geliefde apostel – gezien als de auteur van het Nieuwtestamentische *Evangelie volgens Johannes* en de *Apocalyps* – pleegzoon van Maria, en gedurende de Middeleeuwen de auteur van haar biografie, waaraan gerefereerd wordt in de *Legenda aurea* [CXV. De assumptione beate virginis Marie] *Gulden legende*: Vander opvaart onser Vrouwen [113] en die als bron gebruikt werd door de auteur van de toneelcyclus *De zeven bliscapen*

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Giovanni_Boccaccio

2. <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=07931&lemmodern=duit>

3. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0021.php#a020

4. https://en.wikipedia.org/wiki/John_the_Evangelist

5. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_10.htm

6. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

*van Maria*¹ – feestdagen 6 mei (marteling) en 27 december; e) [**sente Jan**]; g) door de auteur van het heiligenleven van sente Aeghte aangeroepen als getuige dat hij de waarheid geschreven heeft <sente Ian> *Aeghte*: r. 771; e) **sinte Jan Ewangeliste**; g) begraven in Effesus; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1329; e) **sente Jan** – evangelist; g) beschreef hoe de apostel Thomas aanvankelijk weigerde te geloven in de opstanding van Jezus; *Brandaen*: r. 1923; e) **sancte Johan** – evangelist, auctoritas <sunte Johan> *Graal & Merlijn*: r. 184, 205, 211; e) **Jan** – visser in de Viver van Genesareth alias de Zee van Galilea <Janne> *Gulden legende*: [2]; e) **Johan** – evangelist; f) zoon van Zebedeus – broer van sent Jacob; *Karl Meinet*: r. A327, 40; e) **Jan Ewangeliste**; f) pleegzoon van Maria; g) aanwezig bij de kruisiging van Jezus van Nazareth <Jan, sente Jan, sente Janne> *Leven Ons Heren*: r. 3269, 3515, 3554, 3557, 3573, 3597, 3609, 3619, 3622, 3804, 3811, 3825, 3844, 3854, 4583, 4630, 4636; e) [**sint Jan**] – aangeroepen bij het nemen van afscheid: “sinte Bernaerts geleye moet bi u sijn sint Jans vrientschap ende sint Geertruyts minne”² <sint Jans> *Margrieta van Limborch*: cap. 3; e) **sinte Johan**; g) onder anderen aangeroepen door Bretel en Ulfijn <Sente Jan, Sunte Johan> *Merlijn*: r. 12108, 31528; e) **sinte Jan Ewangeliste** <Jan, sente> *Seghelijn*: r. 1861, 1872, 6408, 7717, 9647; e) **sente Johan Ewangeliste** – zegsman; g) beschreef het Hemels Jeruzalem – ligt begraven in Ephesus <Jhan Ewangeliste, Johan Ewangeliste> *Troyen*: r. 17614, 28902; e) **Johannes Ewangeliste** (or. Iohannes evangelista); f) zoon van Sebedeus – broer van Jacob die Meerder; *Turpijn*: II, r. 16; e) **Johannes** – discipel; g) stond met Maria naast het kruis, waaraan de “Heilige Propheet” hing; *Wrake Vb*: fol. A4v.

Jan Ewangeliste zie [**Jan Evangelist, sent**]

Jan Perilleux e) **Jan Perilleux** (or. Jehan Perilleux) – hertog van Normandien; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Jan Talbot a) or. sire Jehan Talbot — refereert mogelijk aan sir John Talbot³ (1384-1453), Engels legeraanvoerder, gesneuveld te Castillon, Dordogne; e) **Jan Talbot** alias **Witte Ridder** – Engels ridder, afkomstig uit Cantelberghe en reisgezel van Olyvier van Castillen – na zijn dood een ‘dankbare dode’ in de gedaante van een oude ridder of een witte ridder; g) die zich in de schulden gestoken heeft bij een stadgenoot en na zijn dood niet in gewijde aarde begraven mag worden vooraleer zijn verwanten de schuld hebben

1. https://www.dbnl.org/tekst/_bli001whbe01_01/

2. De naam van Bernaert komt hier uit de lucht vallen, gebruikelijk(er [?]) lijkt J(oh)ans geleide en Geertruis minne [MNW s.v. GELEIDE en MINNE] – volgens Jacob Grimm [*Deutsche Mythologie* I, p. 54] was Johannes de Evangelist de favoriete heilige van Geertrui, en had Johannes een keer vergiftigde wijn opgedronken zonder daar ziek van te worden.

3. https://en.wikipedia.org/wiki/John_Talbot,_1st_Earl_of_Shrewsbury

ingelost – dankzij een gift van Olyvier van Castillen alsnog in gewijde aarde begraven – helpt na zijn dood Olyvier van Castillen in de gedaante van een rijke ridder in ruil voor de helft van wat hij met zijn hulp verkrijgt; *Olyvier van Castillen*: cap. 17, 74.

Jan de Parijs zie **Jehan de Parijs**

Jan de Vondelick zie **Jan uut den Vergiere**

Jan uut den Vergiere e) (joncker) **Jan uut den Vergiere** – vondeling;

f) buitenechtelijke zoon van graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys en Isabella van Vranckrijck, zuster van koning Lodewijck van Vranckrijck – door keizer Sigmundes van Romen opgevoed als ware hij zijn eigen zoon – geliefde en latere echtgenoot van zijn pleegzuster Gloriande – vader van joncker Jan (jr.) en Sigismundis; g) te vondeling gelegd in de sierboomgaard van keizer Sigmundes van Romen – door Gouweron voor vondeling uitgescholden – redt het leven van de keizer tijdens een jachtpartij, de stad Romen van een Sarraceense reus en de hongerdood, maar krijgt door verraad van Gouweron zijn beloning niet: de hand van Gloriande – verlaat Romen nadat hij bij Gloriande een zoon verwekt heeft – blijft haar trouw in Enghelant, waar hij een reus verslaat, maar de zuster van koning als bruid afwijst – ontmoet zijn vader die hem inlicht over de identiteit van zijn moeder – neemt dienst aan het Franse hof en ziet zijn bede verhoord na het verslaan van een reus: het huwelijk van zijn vader en moeder – keert terug naar Romen, waar zijn vader Gouweron gedood heeft en wordt ingehaald als echtgenoot en toekomstige keizer van Romen <Heer Jan, Heer Jans, Jan de Vondelinck, Jan uyt den Vergiere, Jan wt den Vergiere> *Jan uut den Vergiere*: cap. 1-26, 29-30; e) **Johan ûz dem Virgiere** – vondeling; f) buitenechtelijke zoon van graaf Ruprecht van Artois, Angeris en Bolois en de zuster van de koning van Frankrich – geliefde en latere echtgenoot van Clarie – vader van Johan; g) ooit te vondeling gelegd in de boomgaard van keizer Sigemunt van Rome, die hem opvoedt als zijn eigen zoon – krijgt door een woedeaanval van de keizerin te horen dat hij een vondeling is – doodt de reus die Rome bedreigt, redt de stad van de hongerdood, maar ontvangt daarvoor niet zijn beloning: de hand van Clarie en de keizerskroon – verlaat de stad en doolt vier jaar rond – vindt zo zijn vader en moeder – gaat in dienst van de koning van Frankrijk, redt Parijs van de reuzen Isenwit en Reinwart – verzoent zijn ouders met de koning en laat hen huwen – ontvangt de kroon van Frankrijk – reist naar Rome, waar de keizer inmiddels dankzij een droom tot inzicht gekomen is – huwt Clarie en krijgt de keizerskroon; *Johan uz dem Virgiere*: r. 134, 274, 300, 367, 374, 447, 457, 472, 525, 738, 817, 882, 897, 956, 1017, 1033, 1041, 1080, 1089, 1129, 1145, 1173, 1198, 1221, 1248, 1251, 1276, 1288, 1289, 1307, 1346, 1351, 1355, 1364, 1367, 1380, 1395, 1404, 1416, 1537, 1551, 1601, 1632, 1637, 1655, 1695, 1725, 1734, 1744, 1757, 1817, 1823, 1837, 1841, 1850, 1944, 1953, 1963, 1971, 2004, 2009, 2025, 2046,

2101, 2111, 2139, 2179, 2192, 2195, 2218, 2221, 2238, 2271, 2282, 2319, 2322, 2326, 2346, 2373, 2385, 2404, 2427, 2446, 2458, 2459, 2475, 2483, 2504, 2525, 2527, 2536, 2553, 2587, 2599, 2608, 2629, 2632, 2702, 2715, 2728, 2736, 2753, 2797, 2815, 2824, 2857, 2861, 2665, 2874, 2883, 2913, 2915, 2927, 2930, 2965, 2976, 3012, 3018, 3023, 3034, 3048, 3054, 3058, 3063, 3073, 3080;

Jan van Berry a) Jean, duc de Berry¹ (1340-1416); b) derde zoon van koning Jan de Goede van Frankrijk en Bonne van Luxemburg – echtgenoot van Jeanne II van Auvergne; c) hertog van Berry (1360) en Auvergne (1389) – graaf van Poitou (1357) en Auvergne (1389); e) **Jan van Berry** alias **Jan (sone) van Vranckerijcke** – hertog – in wiens handen de burcht Lusignen valt; *Meluzine*: fol. Z4vb.

Jan van Bourboen e) **Jan van Bourboen** (or. Jehan de Bourbon); f) neef van de koning van Vranckrijcke; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*: cap. [4].

Jan van Brabant a) refereert aan Jan I² van Brabant (ca. 1253-1294); b) zoon van Hendrik III van Brabant en Aleida van Bourgondië; c) hertog van Brabant (1267-1294); e) **Jan van Brabant** (or. le honnouré Jehan de Brabant); g) toernooiridder – “die gepresen Jan van Brabant”; *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Jan van Breuves e) **Jan van Breuves** (or. Iehan le filz du duc de Breueuz); f) zoon van de hertog van Breuves; g) toernooiridder <Jan, Jan van Breuvez, Johan> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Jan van Lacviden a) door J. Te Winkel [*Ontwikkelingsgang*, deel I², p. 239] zonder argument(en en vrijwel zeker ten onrechte) geïdentificeerd als hertog Jehan de Lanson, hoofdpersoon in het gelijknamige chanson de geste – mogelijk is Lacviden een verbastering van l’Aquitain, vgl. Hughe dAvernaes die enkele regels verder genoemd wordt – zie verder **Lansoen**; e) **Jan van Lacviden**; g) exemplarische opstandeling tegen Karel de Grote; *Renout*: r. 600.

Jan van Mes e) **Jan van Mes** – ridder; g) bevrijdt in Coelne Judit uit een bordeel en brengt haar naar Aken – gaat naar Parijs om Yoen over zijn dochter te berichten, maar wordt ziek en sterft voordat hij Yoen gesproken heeft – begraven in de Sent Pauwels-kerk te Greven <Jan, Janne, Jan van Mets, van Mes Jan> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 274, 384, 404, 413, 423, 479, 492, 1059-1060, 1177, 1202-1203, 1207, 1274, 1890-1891.

Jan van Parijs zie **Jehan de Parijs**

Jan van Pontieu a) [Moisan I, 1: JEHAN(S) DE PONT(H)IEU] – hertog van Ponthieu; b) broer van ‘la dame de Ponthieu’, de moeder van Saladijn; e) **Jan van Pontieu** – hertog, later koning van Akers; f) broer van de hertogin van Pontieu – oom

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jean_Ier_de_Berry

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Johann_I._%28Brabant%29

(broer van de moeder) van Saladijn; g) op beschuldiging van een samenzwering tegen de koning uit Vrankeric verbannen – neemt deel aan het toernooi te Camerijc – door Saladijn tot koning van Akers benoemd <Janne> *Saladijn*: r. 337, 393, 396, 466, 493, 502, 547, 589, 679, 704, 772, 785, 972, 1166, 1192.

[**Jan van Rodes!**, **Sent**] zie [**Sent Jan van Rodes!**]

Jan van Triere e) **Jan van Triere** – bisschop van Triere; g) eerst belegerd door de hertog van Loreynen c.s. – laat door verraad Heyndrick van Lymborch gevangennemen door de Lotharingers – uit wraak belegerd door hertog Otto van Lymborch – geeft zich over en sluit een kostbare vrede; *Margrieta van Limborch*: cap. 52-53.

Jan van Vlaenderen e) **Jan van Vlaenderen** (or. Jehan filz du conte de Flandres); f) zoon van de graaf van Vlaenderen; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Jan (sone) van Vranckerijcke a) or. Jehan filz du roy de France, duc de Berry et d’Auvergne – Jean, duc de Berry (1340-1416) – de Middelnederlandse vertaler lijkt koningszoon Jan te verwarren met zijn vader koning Jan, omdat hij in de proloog “Coninck Jan van Vranckerijcke” genoemd wordt en in de epiloog “Janne sone van Vranckerijck”; b) derde zoon van koning Jan de Goede van Frankrijk en Bonne van Luxemburg – echtgenoot van Jeanne II van Auvergne; c) hertog van Berry (1360) en Auvergne (1389) – graaf van Poitou (1357) en Auvergne (1389); e) **Jan (sone) van Vranckerijcke** alias **Jan van Berry** – hertog van Berry en Avergnen, graaf van Poytau, Stampes en Bouloingnen; g) in wiens opdracht de gedenkwaardige historie van Meluzine werd opgetekend – eerste bewoner van het slot Lusignen die niet tot het geslacht van Lusignen behoort <Janne van Vranckerijck, Jans> *Meluzine*: fol. A2ra, Z4vb, Z5rb.

Jan van Vranckerijcke zie **Jan (sone) van Vranckerijcke**

Jan wt den Vergiere zie **Jan uut den Vergiere**

Janijn a) or. Janon (lett. ‘de Genuees’) “por ce que il fu nes en Genuier”; e) **Janijn**; g) hoofdpersoon in het exempel [‘Roma’] verteld door de keizerin om haar echtgenoot te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] beschuldigt van verkrachting: oude, wijze man in Rome construeerde een ‘engijn’ waarmee hij de onnozele Serrasine op de vlucht joeg; 7 *Vroeden*: r. 3425, 3428, 3439, 3459.

Janiclus zie **Janiculus**

Janiculus j) Mons Janiculus / Janiculum,¹ [*Aeneis* VIII, 358]² – één van de heuvels waarop Rome gebouwd werd, gelegen op de linkeroever van de rivier de

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Janicule>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen8.shtml>

Tiber – lett. ‘Janusberg’ – *niet één van de zeven heuvels*,¹ waarop Rome gebouwd werd, die op de rechteroever liggen; k) **Janiculus** – oudste burcht in Pallante, gebouwd door koning Janus; *Troyen*: r. 37917; k) **Janiclus** – tweede burcht, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 147vb.

Janus a) Janus² [*Aeneis* VIII, 357]³ – gedurende de Middeleeuwen in eerste instantie de eerste koning van Rome, en pas in tweede instantie de Oud-Italische god van de in- en uitgang en van het begin van het jaar en de dag; b) volgens de [*Spiegel historiael* I², 20, 8]⁴ de vader van koning Saturnus; d) afgebeeld als een kop met twee gezichten; e) **Janus**; g) bouwde in Lacie de burcht Janiculus; *Troyen*: r. 37912; e) **Janus**; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 147vb.

Jans avonde, Sint zie [**Sent Jans dach**] 1 en 2

[**Jans dach, Sent**] zie [**Sent Jans dach**] 1 en 2

[**Jans kerke, Sent**] zie [**Sent Jans kerke**]

Jans Messe, Sente zie [**Sent Jans dach**] 1

Japhet a) Jafet⁵ [*Genesis* 5, 32]⁶; b) zoon van Noë / Noach – jongere broer van Sem en Cham – vader van onder anderen Magog, Thiras en Tubal (zie **Magog, Tyras en Tubal**) – stamvader van de Indo-Europese volkeren [*Scolastica*: r. 1362]⁷ [*Spiegel historiael* I¹, 15, 15-17]⁸; d) gedurende de Middeleeuwen geloofde men dat Japhet de stichter was van de stad Jaffa (zie **Jaffa**); e) **Japhet**; f) (tweede) zoon van Noë – broer van Sem en Cham – vader van Tyras; g) bespote niet zoals Cham zijn door de onverwachte kracht van de wijn dronken in slaap gevallen vader die “was ontteect tusscen die been,” maar dekte hem samen met Sem beschaamd toe <Jafets> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 520; boek VII, r. 1461; e) **Jafet**; f) vader van Sieras <Jafets> *Troyen*: r. 29029.

[**Japix**] a) de geneesheer Iapyx⁹ [*Aeneis* XII, 391]¹⁰; e) **Lapis** – (Trojaans) geneesheer; g) geneest Eneas nadat deze door een vergiftigde pijl in zijn arm getroffen is; *Eneide*: r. 11896; e) [**Japix**] – geneesheer, in dienst van Eneas van Troyen; g) behandelt de door een speer gewonde Eneas vlak voor de tweekamp <Japixe> *Troyen*: r. 40320; e) [**Japix**] – meester / geneesheer van Eneas van Troeyen; g) verder als boven <Japixse> *Troyen Prz*: fol. 161va.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Zeven_heuvels_van_Rome

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Janus>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen8.shtml>

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0010.php

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Japhet>

6. http://vulgate.org/ot/genesis_5.htm

7. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

8. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Iapyx>

10. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen12.shtml>

- Jaqueline** a) [Moisan I, 1: JA(C)QUELINE]; e) **Jaqueline**; f) dochter van koning Huyghe van Constantinobelen – zuster van Henrick en Thibeert alias Thierry – nicht van Richart – buitenechtelijke moeder van Galien Rethore met Olivier van Viennen als vader; g) wordt door haar vader verstoten als zij zwanger is van Olivier – wordt tijdens haar bevalling in ballingschap bijgestaan door twee alvinnen, Eglentine en Galienne – wordt door haar broers beschuldigd van het vergiftigen van haar / hun vader – gered en gerehabiliteerd door Galien Rethore – eindigt haar leven als non <Jaquelyne, Jaquelinen, Jaquelinens, Yaqueline, Yaquelinen, Yaquelinens> *Galien Rethore*: cap. [1], [3]-[10], [12], [60]-[65].
- Jarba** a) koning Iarbas¹ [*Aeneis* IV, 36],² koning van Gaetulia (het zuiden van het huidige Algerije); d) in een andere versie van het verhaal over Dido / Elissa eist koning Iarbas van Mauretanië Elissa als vrouw op nadat zij Carthago tot bloei heeft gebracht op een stuk land dat zij van de bewoners ter plaatse ontvangen had; e) **Serbas** – koning van Affrica; g) Dydo koopt voor een gering bedrag een stuk land van hem ter grootte van een ossenhuid; *Minnen loep*: boek I, r. 1043; e) **Jarba** – koning in Affrycke; g) beloofde de uit Tieren gevluchte Dydo zo veel land te verkopen als zij met een ossenhuid, die zij in reepjes snijdt, kan omspannen – begeert Dydo als bruid – jaloers op Eneas van Troyen, smeekt Jupiter hem te laten vertrekken; *Troyen*: r. 36644, 36841, 36918; e) **Alba** – koning van Affrica; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 140ra, 141rb.
- Jasius** a) Iasius [*Aeneis* III, 168],³ vader van Atalante⁴ – mogelijk corrupt [?], bedoeld wordt Tros,⁵ kleinzoon van Dardanus (zie **Troas**); d) volgens *Le Recoeil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Jasius een zoon van koning Chorinthus en Ellectra (zie **Electren**) en een jongere broer van Dardanus (zie **Dardanus**); e) **Jasius**; f) grootvader van de moeder van Anchises – afstammeling van Dardanus; *Troyen*: r. 35829; e) **Jasus**; f) grootvader van de moeder van Anchises; *Troyen Prz*: fol. 135rb.
- Jason 1** a) [A-Z 1: Iason]⁶ [Moisan I, 1: JASON 1] [West PR: Jason] — Jason / Iason⁷; b) zoon van Aeson van Iolkos – neef van Pelias – echtgenoot van Medea totdat hij haar kwijtraakt en dood waant – daarna echtgenoot van Creusa / Glauke; d) leider van de Argonauten⁸ en dankzij Medea's toverkunst de veroveraar van het

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Iarbas>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen4.shtml>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atalanta>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Tros_%28mythology%29

6. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0064.php#a063

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jason>

8. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

Gulden Vlies op het eiland Colchis; e) **Jason**; f) echtgenoot van Medea; g) wiens kind door de jaloerse Medea verscheurd wordt, nadat zij al eerder uit liefde voor Jason haar eigen broer in stukken gehakt had en haar vader verraden had <Jasons> *Buevijn*: fol. A2v, A3v; e) **Jason**; g) hoofdpersoon van een door Jan van Doesborch gedrukt boek – reisde naar Colcos voor het Gulden Vlies; *Hercules*: Proloog; e) **Jason van Mirmidonien** – Griekse ridder, prins, later koning van Mirmidonien; f) enige zoon van koning Eson van Mirmidonien – kleinzoon van koning Jupiter – neef van Peleus (in de Oudfranse traditie wordt Pelias, halfbroer van Aeson en oom van Jason, verward met Peleus, zoon van Aeacus en kleinzoon van Jupiter) – echtgenoot van Medea – vader van Jason en nog een zoon – echtgenoot van Creusa – echtgenoot van koningin Mirro; g) vriend van Hercules – verliefd op koningin Mirro – geliefde van koningin Ysiphile, bij wie hij een zoon verwekt – ontvoert Medea op haar uitdrukkelijk verzoek, in ruil voor haar onmisbare hulp bij het veroveren van het Gulden Vlies op de draak en andere vreselijke beesten op het eiland Colcos – trouwt in Chorinthen met Creusa, die daarop door Medea wordt gedood – trouwt met Mirro als haar dienstknecht genaamd Sambor – door valse informatie in Olifernen belegerd door koning Eson van Mirmidonien – vlucht na Mirro's dood en verzoent zich na vele omzwervingen met Medea in Thessalen – wordt koning van Mirmidonien en krijgt met Medea nog vele kinderen <Jasoen, Jasons> *Jason*: fol. 2v-3r, 4r-14v, 17r-23r, 25r-38r, 39r, 40r, 41r-53v, 54v-60r, 61r, 62r-70v, 75r, 90v-102r, 103r-120r, 121r-126r, 127r-130r, 131r-156r, 157r-158v, [158v], 159r-161r; e) **Jason**; f) minnaar van Media; g) vriend van Hercules – haalt dat Guldene Vlies van Colchas – schaakt Media; *Merlijn*: r. 23550, 23553; e) **Jason**; f) neef van Peleus – echtgenoot van Medea – echtgenoot van Creusa; g) door zijn oom Peleus valselijk op pad gestuurd om het Gulden Vlies te halen – belandt op weg naar Colcos door tegenwind bij Ysiphile, maakt haar zwanger, maar verlaat haar – verovert met hulp van Medea het Gulden Vlies, huwt haar en krijgt bij haar twee kinderen – huwt later met Creusa, op welke bruiloft Medea dood en verderf zaait <Jasons, Yason> *Minnen loep*: boek I, r. 602, 611, 616, 618, 624, 627, 629, 659, 668, 680, 684, 706, 2136, 2145, 2163, 3251; boek II, r. 1678; boek IV, r. 501, 503, 506, 529, 533, 543, 546, 552, 572, 1810; e) **Jason** – Griek, ridder; f) zoon van Eson – neef van koning Peleas 1 – echtgenoot van Medea – verwant van Hercules; g) vriend van Hercules – verovert met hulp van Medea's toverkunsten het Gulden Vlies – krijgt van haar een talisman, een zalf en een ring met steen om beschermd te zijn en een brief <Jasoen, Jasons, Jazoen> *Troyen*: r. 19, 67, 72, 660, 674, 683, 717, 723, 735, 745, 781, 844, 850, 868, 876, 888, 900, 916, 947, 971, 1037, 1045, 1075, 1157, 1202, 1211, 1219, 1231, 1273, 1279, 1315, 1343, 1421, 1460, 1463, 1487, 1495, 1499, 1508, 1519, 1531, 1580, 1602, 1631, 1645, 1647, 1663, 1670, 1706, 1712, 1715, 1726, 1743, 1757,

1789, 1814, 1819, 1840, 1843, 1861, 1867, 1892, 1893, 1917, 4885, 5037, 6332, 25833, 29257; e) **Jason**; g) veroverde het Gulden Vlies; *Urbaen*: cap. [7]; e) **Jason**; g) de eerste zeevaarder; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 271.

Jason 2 e) **Jason** (jr.); f) zoon van Jason van Mirmidonien en Medea; g) gedood door zijn moeder die zich op Jason sr. wil wreken; *Jason*: fol. 130r, 152r, 156r, 156v, 157v.

Jason, Historie ende dat leven van zie Historie ende dat leven van Jason, die Jason van Mirmidonien zie Jason 1

Jasons leven zie Historie ende dat leven van Jason, die

Jasus zie Jasius

Jean de Pari(j)s zie Jehan de Parijs

Jean van Parijs zie Jehan de Parijs

Jechemas a) de nu gangbare naam Iechemias berust op een vergissing: het handschrift leest Iechemas – mogelijk een referentie aan c.q. een verbastering van (Joachim) Jechonias [*1 Kronieken* 3, 16],¹ koning(en) ten tijde van de Babylonische ballingschap; e) **Jechemas**; g) exemplarisch ongelukkige man – ridder ten tijde van Judas Machabeus – ziet hoe een wolvenechtpaar zijn zonen wegdraagt naar hun hol om hen daar liefdevol groot te brengen – van ellende tot de bedelstaf vervallen; *Jechemas*: fragm. IV, r. 28.

Jeeries a) [West PR: Jervais Lanches], ook [West PR: Geroas] – mogelijk dezelfde als **Choles** en **Ursijn**; e) **Jeeries** – ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort; *Merlijn*: r. 12514.

Jeeste van Julius Cesar zie Historie van Julius Cesar

Jegoen zie Jeroen

Jehan Dalijs a) [Moisan I, 1: JEHAN(S) 19 D'ALIS] — Jehan d'Alis / d'Alie, kruisridder uit Berry, metgezel van Pieter de Heremiet en Boudewijn I van Bouillon – romanfiguur, maar mogelijk ook een referentie aan Jean d'Alie,² tweede abt (1028-1078) van het Benedictijner klooster van Fécamp, die tijdens een pelgrimage naar het Heilig Land gevangen werd genomen; e) **Jehan Dalijs** – kruisvaarder; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 180.

Jehan de Parijs a) Jehan de Paris,³ hoofdpersoon van de gelijknamige roman *Jehan de Paris*⁴; e) **Jehan de Parijs** / Jan van Parijs; f) zoon en enig kind van de (overleden) koning van Vranckrijck; g) schuilnaam van **Jehan van Vranckerijc** – reist incognito als koopmanszoon met de koning van Engelandt naar Spaengien om de Spaanse kroonprinses te keuren en zo

1. http://vulgate.org/ot/1chronicles_3.htm

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jean_de_F%C3%A9camp

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jehan_de_Paris

4. https://www.arlima.net/il/jean_de_paris_roman_de.html

nodig het voorgenomen huwelijk van de Engelse koning te saboteren <Jan, Jan de Parijs, Jan van Parijs, Janne van Parijs, Jean de Parijs, Jean de Paris, Jean van Parijs, Jehan, Jehan de Parys, Jehan de Parijs, Jehan van Parijs> *Jan van Parijs*: proloog, cap. [17]-[51].

Jehan van Vranckerijc e) **Jehan van Vranckerijc** (or. Jehan de France) – kroonprins van Vranckrijck; f) zoon en enig kind van de inmiddels overleden koning van Vranckerijc – latere echtgenoot van Anne van Spaengien – vader van een niet met name genoemde zoon en troonopvolger; g) reist incognito als koopmanszoon onder de schuilnaam **Jehan de Parijs** / Jan van Parijs met de koning van Enghelandt mee naar Spaengien om diens voorgenomen huwelijk met kroonprinses Anne van Spaengien te saboteren en om de kroonprinses te keuren – haar dankbare ouders hadden ooit de partnerkeuze aan zijn ouders overgelaten en die hadden hierbij aan hun zoon Jan gedacht – in Spaengien aangekomen is hij zo gecharmeerd van de Spaanse koningsdochter dat hij de Engelse koning kleineert en met immens vertoon van pracht en praal de kroonprinses huwt <Jan, Jans, Jehan, Jehan van Vranckrijck> *Jan van Parijs*: cap. [1], [10], [52]-[59].

Jelis a) [Moisan I, 1: GILIS 8] – leenman van Karel de Grote; d) gedood te Roncesvalles; e) **Jelis** – graaf; *Roelant*: r. 1582.

Jenes zie **Geneven**

Jeneven zie **Geneven**

Jenevere zie **Genevere 1**

Jenevoyse zie **Genevois**

Jenevre zie **Genevere 1**

Jenover(e) zie **Genevere 1 en 2**

Jenovre zie **Genevere 1 en 2**

Jeremias zie **Jheremias**

Jericho zie **Jhericho**

Jerin zie **Gelinus**

Jeroboam a) Jerobeam I¹ [1 *Koningen* 12, 2]² – koning van Israël / het Noordrijk³; d) wordt koning van de Israëlieten in het Noordrijk na de scheuring van het rijk onder Rechabeam; e) **Jeroboam** – koning van Israhel in Samarien; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 833.

Jeroen a) de heilige Jeroen van Noordwijk⁴ († 856) – onwaarschijnlijk is Sophronius Eusebius Hiëronymus⁵ (347-ca. 420) (zie [**sent Jheronimus**]); d) martelaar

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jeroboam>

2. http://vulgate.org/ot/1kings_12.htm

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Koninkrijk_Isra%C3%ABl

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Jeroen_van_Noordwijk

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hi%C3%ABronymus_van_Stridon

onder de Noormannen – herbegraven in 955 in het klooster te Egmond, nadat hij aan een boer verschenen was om over zijn graf te klagen – exemplarische Hollandse heilige – feestdag 17 augustus; e) **Jeroen** <Jegoen> *Florigout*: r. 3658, 4652.

Jeronimus zie [Jheronimus, sent]

Jerusalem zie Jherusalem

Jesse a) [A-Z 6: Zeven wijzen van Rome]¹ — Jesses, de zesde van de Sept Sages de Rome² – personage in de gelijknamige roman,³ gebaseerd op de veel gelezen ‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*⁴ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184 – het exemplar ‘vidua’ dat Jesse vertelt, is een lokale variant van ‘de weduwe van Efeze’, één van de meest vrouwonvriendelijke teksten uit de Oudheid en de Middeleeuwen; e) **Jesse** – de zesde van de Seven Vroeden; g) verdedigt de door zijn stiefmoeder valselijk van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exemplar ‘vidua’: de hertog van Lorreine verwondt per ongeluk zijn beeldschone echtgenote en sterft van wroeging – zijn weduwe maakt aanvankelijk veel rouwmisbaar, maar als zij een andere man ontmoet, is zij zelfs bereid het lichaam van haar overleden echtgenoot te verminken om haar nieuwe man te behagen; *7 Vroeden*: r. 152, 167, 3045, 3055, 3057, 3069, 3085, 3087, 3096, 3103, 3360, 3376.

Jesus zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jesus Christus (van Nasarenen) zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jesus Cristus zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jesus van Nazarene(n) zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jesus van Nazareth zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jezebel a) Izebel / Jezebel⁵ [1 Koningen 16, 31]⁶ [1 Koningen 21]⁷ [2 Koningen 9]⁸; b) Fenicische echtgenote van de Joodse koning A(c)hab van Israël; d) dwong haar man tot afgoderij – exemplarisch heerszuchtige vrouw; e) **Jezebel**; g) “strec die bose vedel”; *Minnen loep*: boek I, r. 2490.

Jezechiel zie Ezechiel

Jhan zie [Jan Baptist, sent]

Jhan Evangeliste zie [Jan Evangelist, sent]

Jhaphes zie Laryse 2

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

3. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Jezebel_%28Bible%29

6. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

7. https://vulgate.org/ot/1kings_21.htm

8. https://vulgate.org/ot/2kings_9.htm

Jheremias a) [A-Z 3: **Jeremia**]¹ [Moisan I, 1: JEREMIE 1] [West VR: **Jeremias** 2] — de profeet Jeremia / **Jeremias**² [*Jeremia* 1, 1]³; d) voorspeller van de komst van Nebukadnessar II, reden waarom hij door koning Jo(i)achim (Jechonias) in het gevang gegooid werd; e) **Jeremias** – profeet; g) door Alexander de Grote begraven in Alexandrie 1, zodat er sindsdien geen slangen meer in de stad komen – beweent de dood van Josias <Jeremien> *Alexanders geesten*: boek III, r. 924; boek IV, r. 870, 887; e) **Jheremias**; g) verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven Ons Heren*: r. 4238.

Jhericho h) [Graesse: **Jerichus**]⁴ [Moisan I, 2: JERICO] — Jericho⁵ in Palestina gelegen op de Westelijke Jordanoever nabij de rivier de Jordaan⁶ en de Dode Zee⁷ – in de Oudheid was Jericho⁸ stad in een exemplarisch vruchtbare regio, waar de uiterst zeldzame en kostbare balsemstruik groeide; i) **Jericho**; *Jechemas*: fragm. II, r. 2; i) **Jhericho** – waar, in Abrahams boomgaard, het hout van Roharts staf groeide; *Karl Meinet*: r. A260, 5; i) **Jherico** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta van Limborch*: cap. 102-103.

Jherico zie **Jhericho**

[Jheronimus, sent] a) [A-Z 4: **Hieronimus**]⁹ [*Legenda aurea* CXLII: De sancto Jeronimo] [*Gulden Legende*: Van sinte Jeronimo [140]] [Moisan I, 1: JEROSME (saint)] — Hiëronymus van Stridon¹⁰ (340/342-420) – lett. ‘heilige naam’; d) kerkvader – auteur van vele werken zoals *De viris illustribus* en het *Vitae sanctorum patrum sive Vitas Patrum* (in het Middelnederlands vertaald als ‘het Vaderboek’, maar vooral bekend als de vertaler uit het Hebreeuws in het Latijn van het Oude Testament, de *Biblia Vulgata*, welke bijbelvertaling gedurende de Middeleeuwen de eerdere ‘Vetus latina’¹¹ vertaling verving – stierf te Bethlehem – feestdag 30 september; e) **sinte Jeronimus**; g) vertaalde een niet nader genoemde tekst c.q. teksten vanuit het Grieks in het Latijn; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 698; e) **Jheronimus**; g) die de *Cronicis* van Eusebius uit het Grieks in het Latijn vertaalde – die de ouderdom van de

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0027.php#a026

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Jeremia_\(profeet\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Jeremia_(profeet))

3. http://vulgate.org/ot/jeremiah_1.htm

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Jerichus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jericho.kmz

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Jordan_River

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Dead_Sea

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jericho>

9. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0081.php#a080

10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jerome>

11. https://nl.wikipedia.org/wiki/Vetus_Latina

wereld uitgerekend heeft; *Caesar Prz*: fol. 60r; e) sentte **Jheronimus** – zegsman; g) schreef de *Vitas Patrum* en vertelt daarin de ontmoeting van sentte Anthonys met Centauroen; *Troyen*: r. 13774, 13821.

Jherulem zie **Jherusalem**

Jherusalen zie **Jherusalem**

Jherusalem h) [Graesse: **Hierosolyma**]¹ [Moisan I, 2: J(H)ERUSALEM] [West PR: **J(h)erusalem**] [West VR: **Jherusalem**] — Jeruzalem² in Judea,³ in het huidige Israël-Palestina – gedurende de Middeleeuwen Hierosolima / Ierosolima geheten, doorgaans afgekort als IHRLM – door koning David veroverd op de Jebusieten en tot hoofdstad van zijn koninkrijk gemaakt [2 *Samuël* 5, 6-7]⁴ – waar zijn zoon koning Salomo de Tempel bouwde – Eusebius van Caesarea (zie **Eusebius**) legt in zijn biografie van keizer Constantijn de Grote een etymologisch verband met het woord “ir” dat ‘stad’ betekent en “sjalom” dat ‘vrede’ betekent – stad waar Jezus van Nazareth (zie **Jhesus Kerst van Nazarene**) in of omstreeks het jaar 33 gekruisigd zou zijn – in het jaar 70 ingenomen door een Romeins expeditieleger onder aanvoering van Titus Flavius Vespasianus (zie **Titus**), waarbij de Tempel verwoest werd, en waarvan Flavius Josephus (zie **Josephus**) een ooggetuigeverslag schreef: *De bello judaico*⁵ – gedurende de Middeleeuwen en met name tijdens de Kruistochten sprak men van het koninkrijk Jeruzalem – heilige stad van Joden, Christenen en Mohammedanen – (de kerk van) het Heilig Graf, waarin Jezus van Nazareth vanaf Goede Vrijdag drie dagen gelegen zou hebben voordat Hij op Paaszondag verrees, was gedurende de Middeleeuwen het belangrijkste christen bedevaartsoord – de naam Jeruzalem wordt zowel letterlijk als figuurlijk gebruikt: 1) de stad (sensus literalis), 2) de ziel (sensus moralis), 3) de kerk (sensus typologicus), 4) de hemel (sensus anagogicus) – los hiervan fungeert Jeruzalem ook als pars pro toto voor het land Israël c.q. het Heilig Land c.q. het Beloofde Land – ook als het Hemels Jeruzalem, zoals voor het eerst beschreven door Johannes in [*Openbaringen* 21, 10]⁶;

i) **Jherusalem** – nieuwe naam van **Salem**, zo geheten vanaf koning Davit – Alexander de Grote erkent de goddelijke status van de stad (zoals hem al veel eerder in een droom was gezegd) en eerbiedigt de stad en haar Joodse inwoners; *Alexanders geesten*: boek II, r. 1029, 1036, 1166; boek III, r. 721, 732, 847, 1027; boek IV, r. 831, 844, 1061; boek VII, r. 1157; i) **Jherusalem** – Christen pelgrimsoord – reisdoel van de uit Damast vluchtende Buevijn van

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Hierosolyma>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Yerushalayim.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Judea#Judea_onder_de_Romeinen

4. http://vulgate.org/ot/2samuel_5.htm

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Joodse_oorlog

6. https://vulgate.org/nt/epistle/revelation_21.htm

Austoen – waar Buevijn biecht bij de patriarch <Jerusalem> *Buevijn*: fol. D3r, E1r, E1v, E6v, I6v; i) **Jherusalem**; *Caesar*: r. 149; i) **Jerusalem** – stad – waar Gods Zoon gemarteld werd om de mensheid van Adams schuld te verlossen; *Eneide*: r. 13414; i) **Jherusalem** (or. Hierusalem) – stad met daarin gelegen het Heilig Graf van Jhesus Cristus – reisdoel van een pelgrimage gedaan door koning Kaerle die Groote en zijn Twaalf Genoten; *Galien Rethore*: cap. [1], [9], [31]; i) **Jherusalem** – residentie van Pilatus, de Romeinse landvoogd ten tijde van Jezus van Nazareth; *Graal & Merlijn*: r. 153, 499, 623, 637; i) **Jerusalem** – patriarchaat – bedevaartsoord – door de heidenen bezet – waar Reynout en Maeldegijns in het Christen leger vechten – waar Maeldegijns door de heidenen gedood wordt <Jherusalem> *Heemskinderen*: p. 9, 38, 70, 88, 193, 195, 196; i) **Jherusalem** – bijbelse stad; *Huge L*: r. 242; i) **Jherusalem** – Christen koninkrijk – waar het geslacht Van den Swane, d.i. (het nageslacht van) de oudste zoon van Hughe van Bourdeus en Claramonde koning zal zijn <Jherusalemenn> *Hughe Prz*: p. 16, 83; i) **Jherusalem** – hoofdstad van het Heilig Land – waar met Gods hulp de heidenen verslagen werden; *Jan uut den Vergiere*: p. 197; i) **Jherusalem** – waar Pylatus baljuw was; *Judas*: r. 80, 82, 84; i) **Jherusalem** – het heilige land; *Karl Meinet*: r. A328, 18; A431, 6; i) **Jherusalem** – Joseph van Aromathien bracht de Graal uit Jherusalem weg; *Lanceloet*: boek III, r. 1444, 3539, 6289; i) **Jherusalem** – zowel gebruikt als pars pro toto voor het Beloofde Land als de stad waar Jezus van Nazareth Zijn passie onderging, gekruisigd werd en verrees, alsook het hemelse Jeruzalem <Jherulem> *Leven Ons Heren*: r. 1051, 1129, 1334, 1338, 1348, 1395, 1507, 1515, 1535, 1549, 1616, 4903; i) **Jherusalem**; *Limborch*: boek XII, r. 6; i) **Jherusalem**; *Lymburch*: boek XII, r. 6; i) **Jherusalem** – bedevaartsoord – waar Elene bij de patriarch biecht; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 1; i) **Jerusalem** – hoofdstad van het Joodse rijk – plaats van de kruisiging van Jhesus Christus – pelgrimsoord voor Christenen <Jherusalem> *Malegijns*: p. 30, 283; i) **Jerusalem** (or. Hierusalem) – niet ver gelegen van de havenstad Jaffen – waarheen Maximiliaen incognito met zijn echtgenote via Venetijen en Jaffen reist om daar het Heilig Graf en de andere heilige plaatsen te bezoeken, waarbij hij omwille van zijn bijzondere “phisionomie” wordt opgemerkt en door de patriarch zelf wordt rondgeleid; *Meliadus*: cap. 4, 7 i) **Jherusalem** – door Tytus en Vespasianus verwoest om de kruisiging van Jhesus; *Meluzine*: fol. G1rb, G1va, R6vb; i) **Jerusalem** – reisdoel van Merlijn, in handen van de Saraceense koning Flualis; *Merlijn*: r. 34409; i) **Jherusalem** – stad waarbinnen David de Ark Gods heeft gebracht; *Minnen loep*: boek IV, r. 668, 671, 708; i) **Jerusalem** – hoofdstad van het Heilige Land; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 93; i) **Jherusalem** – waar Ogier tijdens zijn pelgrimstocht het Heilige Graf bezoekt, zo ook Karahen / Atharijs tijdens zijn zoektocht naar Ogier; *Ogyer*: r. 21064, 21652; i) **Jherusalem** – reisdoel van

Godevaert Dalenson; *Paris ende Vienne*: cap. [25]-[27]; i) **Jerusalem** – heilige stad – Christen pelgrimsoord; *Partinoples*: p. 45; i) **Jherusalem** – bedevaartsoord – belegerd door de heidenen – veroverd door Reynolt en het Christen leger; *Reinolt von Montelban*: r. 6, 1178, 1220, 1234, 3122, 11988, 14092, 14095, 14105, 14121, 14134, 14141, 14147, 14448; i) **Jherusalem** – bedevaartsoord – ingenomen door de heidenen – waar Renout en Maleghijs tegen de heidenen vechten <Jherusalen> *Renout*: r. 1841, 2177, 2182, 2196, 2214, 2227, 2234, 2241, 2269; i) **Jerusalem** (or. iherusalem) – Sarazijns koninkrijk van Corbobas, door hem overgedragen aan zijn zoon Cormunerant <Jherusalem> *Ridder metter Swane*: cap. [12], [20], [28]-[30], [32]; i) **Jerusalem** – de patriarke van Jerusalem laat Carel de Groote weten dat de Sarazijnen Jerusalem en het Heylighe Landt hebben ingenomen en vraagt om hulp – heroverd door Carel de Groote dankzij Rijckaert zonder Vreese; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14-15; i) **Jherusalem** – bezet door de heidenen – belegerd door de Christenen – sterfplaats van Saladijn; *Saladijn*: r. 28, 49, 69, 89, 114, 328, 426, 668, 954, 986, 1090, 1180, 1360, 1368, 1652; i) **Jherusalem** – koninkrijk van Prides; *Segbelijn*: r. 56, 62, 276, 843, 1620, 1642, 2101, 2312, 2660, 2678, 3004, 3228, 3286, 3384, 3574, 3684, 4463, 4554, 4818, 5346, 5400, 6922, 6949, 7013, 7118, 7128, 7359, 7652, 7989, 8207, 8439, 8726, 10020, 11780, 11795, 11829, 11847; i) **Jherusalem** – Christen pelgrimsoord; *Sibilla*: r. 825; i) **Jherusalem** – “dat hemelsche Jherusalem” zoals beschreven door sentte Johan Ewangeliste – stad in Joden lant, veroverd door de Christenen op de Saracenen; *Troyen*: r. 17616, 28650; i) **Jherusalem** (or. Iherosolima) – waarheen Jacob de Meerder terugkeerde na in Galissien gepreekt te hebben en gedood werd door koning Herodes; *Turpijn*: I, r. 5; i) **Jerusalem** (or. Hierusalem) – met daarin het Heyligh Graf, de Thoren van David en de Tempel van Salamon – waarheen Valentijn en Oursson zeggen op bedevaart te willen gaan – waar koning Pepijn met de Twaelf Genooten van Vranckrijck als pelgrim het Heilig Graf bezoekt en na afloop gevangen genomen wordt door de koning van Surien – in bezit van Ravaster – koninkrijk van Rabastum <Jeruzalem> *Valentijn ende Oursson*: cap. 21, 36, 43, 48-52, 56-57, 59, 60, 62, 71-72; i) **Jherusalem** – stad in bezit van de opstandige Pylatus – ingenomen door keizer Vespasiaen van Romē als wraak voor Christus’ dood – waarna de Joden gedood of verkocht worden tegen de prijs van 30 voor één penning – en de hele stad verwoest wordt behalve Salomons Tempel en de Toren van Syon <Jerusalem, Jherusalen> *Wrake Vb*: fol. A1r, A1v, A2r, A3r, A3v, B4r, B4v, C1r, C1v, C2r, C2v, C3v, C4r, C4v, D1v, D2v, D3r, D3v, E1r, E1v, E2r, E2v, E3v, E4r, F1v, F2v, F4r.

Jherusalem! n) Jeruzalem!; o) **Jherusalem!** – strijdkreet van de Christenen; *Saladijn*: r. 253.

Jherusalemsche n) van / uit Jeruzalem; o) **Jherusalemsche** – afkomstig uit Jherusalem; *Saladijn*: r. 45.

Jherusalen zie Jherusalem

Jhesoen zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jhesus zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jhesus Christ(us) zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jhesus Christus van Nazarene(n) zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jhesus Karst zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jhesus Kerst zie Jhesus Kerst van Nazarene

Jhesus Kerst van Nazarene a) [A-Z 5: Jezus van Nazaret]¹ [Moisan I, 1: JESU(S)] — Jesus Nazarenus / Jezus van Nazareth – volgens de apostel Paulus en de evangeliën de mensgeworden Zoon van God, wiens geboortjaar het begin van ‘onze’ jaartelling is en die op 33-jarige leeftijd gestorven zou zijn om de zondige mens met zijn Schepper te verzoenen – Jezus betekent: Jahwe redt – Christus is de Griekse vertaling van het Hebreeuwse Messias, lett. ‘gezalfd’ [Lucas 4: 18]² – de namen Jhesus en C(h)ristus worden zelden voluit geschreven in handschrift en druk maar weergegeven met Griekse letters: ‘IHC’ later ‘IHS’ en ‘XPC’ later ‘XPS’ omdat in de ‘C’ geen letter sigma meer herkend werd – overeenkomstig het Romeinse gebruik werd XPC / XPS uitgesproken en vóór het Bijbels Humanisme voluit geschreven als ‘Cristus’ – dezelfde als **Dauids kint** – zie ook **Kersten** en **die Kerstinen**; b) Zoon van God – zoon van de heilige maagd Maria – (pleeg)zoon van Jozef – neef van Johannes de Doper, Johannes de Evangelist en enkele andere apostelen: de heilige maagschap van Jezus³; d) verwekt (te Nazareth) door de Heilige Geest in de gedaante van een duif via het oor van Maria, waardoor het Woord vlees werd [Johannes 1, 14]⁴ – geboren te Bethlehem in Judea – groeide op in Egypte en later in Nazareth in Galilea (waarschijnlijk is dat de toenaam ‘Nazarenus’ de Latijnse vertaling is van ‘Nazareër d.i. ‘heilige man’, de naam van één van de vele stromingen binnen de Joodse religie) – werd in de Jordaan gedoopt door Johannes de Doper – predikte vanaf zijn 30ste levensjaar het ‘ware geloof’ – op 33-jarige leeftijd te Jeruzalem op ‘Goede Vrijdag’ gekruisigd – volgens het apocriefe *Evangelie van Nicodemus*⁵ werd Zijn lichaam geborgen door Nicodemus en Jozef van Arimathea, in wiens maagdelijk graf Zijn lichaam werd bijgezet – wiens bloed bij de kruisafname in de Heilige Graal werd opgevangen – drie dagen na Zijn dood op Paaszondag verrezen – na veertig dagen ten hemel opgevaren – wonderdoener en Verlosser van de mensen die in Hem geloven – wiens geboorte als het eerste jaar van de christen kalender geldt, die in elk geval al ten tijde van het Concilie van Nicea

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0020.php#a019

2. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_4.htm

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Heilige_Maagschap

4. https://vulgate.org/nt/gospel/john_1.htm

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Gospel_of_Nicodemus

(325) voor het gehele Romeinse Rijk gold – gedurende de Middeleeuwen wordt Jezus vereenzelvigd met (de mensgeworden) God en is Hij veel ‘aanweziger’ dan God de Vader, die beschouwd wordt als de (Joodse) God van het *Oude Testament*, en de Heilige Geest, die toch vooral dienst doet als een intermediair tussen God en de mens op een hoger niveau dan dat van engel – frappant is gelijkenis van Zijn verwekking met die van Alexander de Grote (zie **Alexander die Grote**), over wie het gerucht de ronde deed dat hij door een god verwekt was; e) **Jhesus**; f) zoon van Marien; g) aangeroepen; 7 *Vroeden*: r. 1440; e) **Jhesus Kerst** <Ihesus, Ihesus Kerst, Jhesus K[erst], Kerst, Kerste> *Aeghte*: r. 116, [401], 463, 490, 494, 566, 571, 582; e) **Jhesus Christus** <Christus> *Alexanders geesten*: boek III, r. 844; boek IV, r. 896; e) **Jesus van Nazarene** <Jesuse van Nazarene, Kerst> *Aubri*: r. 159, 351; e) **Jhesus cristus**; g) <Jhesus> *Bariseel*: r. 91, 222; e) **Jhesus Kerst** – draagt Brandaen middels een engel Gods op 9 jaar uit varen te gaan om te zien wat waarheid en leugen is <[Christus], (die heleghe) Kerst> *Brandaen*: r. 68, 1941, 1947, [2283]; e) **Jhesus Christus** – de ware god <Christum, Christus, Cristi Jesu, Jesu Criste, Jesum, Jesum Christum, Jhesum> *Buevijn*: fol. A2r, C1v, D1r, G3r, G3v, H6r, K4v, M3v; e) **Jhesus**; g) aangeroepen als beloner van goede werken; *Denensage*: r. 550; e) **Jhesus Kerste van Nazarene** <Ihesuse van Nazarene> *Eustaes*: r. 258, 307, 339; e) **[Jhesus]** <Jhesum> *Flandrijs*: r. 82; e) **Jhesus van Nazarene** – wordt ‘koning der Joden’ genoemd; f) zoon van God – zoon van Maria – (pleeg)zoon van Josep; g) gekruisigd door Pilatus in opdracht van de Joden – begraven door Joseph van Aramathia – na drie dagen opgestaan uit Zijn graf – heeft alle zielen uit de Hel bevrijd <Cristus, Crustus, Jhesu Criste, Jhesum, Jhesum van Nazarene, Jhesus, Jhesus Crist, Jhesus Cristus> *Graal & Merlijn*: r. 147, 168, 177, 192a, 197, 278, 306, 333, 343, 346, 352, 357, 361, 398, 429, 438, 452, 458, 461, 470, 483, 495, 498, 505, 547, 621, 629, 1339, 1818, 1851, 2791, 2951, 2993, 3411, 4076, 4781, 9374, 9482, 9914; e) **Jesus Cristus** <Jesu, Jesu Cristi, Jesum van Nazarenen, Jhesus van Nazarenen> *Heemskinderen*: p. 22, 146, 168, 189; e) **Jhesus**; *Huge B*: r. 65, 166; e) **Jhesus**; *Huge K*: r. 90; e) **Jhesoen**; f) zoon van Marie; *Huge L*: r. 155, 212; e) **Jesus van Nazareth** <Criste Jhesu, Jesu, Jesum van Nazareth, Jesus, Jhesu, Jhesu Christe, Jhesu Christe, Jhesu Cristi> *Hughe Prz*: p. 11, 16, 27, 34, 38-41, 59, 70, 83; e) **Cristus**; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1978; e) **Jhesus Cristus**; *Jan uut den Vergiere*: passim; e) **Jhesus Kerste** – op wie men volgens Jourdein moet vertrouwen; *Jourdein*: r. 276; e) **Jhesus**; g) van wie Judaes Scariot bij wijze van penitentie een discipel wordt; *Judas*: r. 121; e) **[Jesus Christus]** <Crist, Cristen, Cristus, Jesus, Jhesus, Jhesu Criste, Jhesum Cristum> *Karl Meinet*: r. A130, 68; A154, 29; A177, 2, 26; A214, 15; A238, 11; A274, 15; A337, 36, 42, 64; A355, 54; A367, 42, 55; A368, 6; A401, 9; A433, 29; A444, 4; A446, 53; A469, 33; A488, 25; A536, 68; e) **Jhesus**; f) zoon van Maria; g) Joseph van Aramathien bidt tot

hem – Perchevael wordt zijn dienaar genoemd <Jhesus Kerst, Karst>
Lanceloet: boek II, r. 1972, 2131, 4158, 35988; e) **Jhesus Christus** <Jhesus Kerst, Jhesuse Christuse, Kerst> *Lanceloet*: boek III, r. 4119, 4138, 4456, 6273, 9140, 9826, 9907, 10277; e) **Jhesus Kerst**; g) Lanceloet van Lac bidt tot hem – aangeroepen door de auteur / kopiist <Jhesus Kerste> *Lanceloet*: boek IV, r. 7346, 12726; e) **Jhesus**; f) zoon van Maria; g) door Josep van Aramatien van het kruis gehaald; *Lanceloet B*: r. 256; e) **Jhesus** – “ic ben got marien sone”, “coninc der Joden”, “onse vader”, “onse here”; f) zoon van Maria; g) opgepakt door Pylatus, veroordeeld op voorspraak van de Joden, gekruisigd naast twee dieven, eenmaal gestorven door Longius met een speer gestoken, van het kruis gehaald en begraven, verrezen en herkend door Maria Magdalena, tijdens een samenzijn met zijn ‘jongeren’ ten hemel
gevaren <Jhesu, Jhesum, Jhesum van Paradijs, Jhesuse, Jhesus Nazarenus>
Leven Ons Heren: r. 182, 1244, 1323, 1373, 1720, 1724, 1745, 1944, 2689, 2728, 2814, 2834, 2847, 2852, 2860, 2864, 2868, 2878, 2882, 2883, 2915, 2942, 2966, 2976, 3052, 3056, 3064, 3069, 3071, 3080, 3098, 3100, 3271, 3533, 3555, 3614, 3637, 3648, 3651, 3677, 3749, 3768, 3781, 3814, 3819, 3824, 3834, 3860, 3862, 3926, 4151, 4159, 4161, 4172, 4178, 4222, 4224, 4231, 4244, 4247, 4265, 4270, 4275, 4278, 4294, 4326, 4373, 4484, 4492, 4496, 4505, 4511, 4521, 4522, 4527, 4539, 4555, 4567, 4570, 4575, 4589, 4591, 4610, 4612, 4618, 4625, 4632, 4641, 4651, 4668, 4673, 4677, 4680, 4685, 4688, 4698, 4706, 4707, 4728, 4734, 4740, 4749, 4761, 4762, 4771, 4772, 4793, 4814, 4846; e) **Kerst** <Kerste> *Leven Ons Heren*: r. 31, 228, 238, 354, 372, 959, 2265, 2830, 2880, 3092, 3123, 3237; e) **Kerst**; *Limborch*: boek III, r. 15; e) **Jesus Cristus van Nasarenen**; g) door de Joden veroordeeld tot de kruisdood – vergevingsgezind <Christus Jesus, Cristi, Cristus, Jhesu Cristi, Jhesum Cristum, Jhesus Cristus> *Margrieta van Limborch*: passim; e) **Kerst**; *Lymburch*: boek III, r. 15; e) **Jhesus**; f) nakomeling van koning David; *Lymburch*: boek XII, r. 4; e) **Jhesus Kerst** <Jhesus, Jhesus Kerste> *Madelgijs*: fragm. VIII, r. 90; fragm. XII, r. 111; e) **Jhesus Christus van Nazarenen** <Christi, Christus, Cristus, Jesu Christe, Jesu Christi, Jesus, Jesus Christe, Jesus Cristus, Jhesu, Jhesum, Jhesus, Jhesum Christum> *Malegijs*: p. 5, 8, 67, 135, 141, 151, 165, 177-180, 242, 243, 249, 252, 262, 279, 297; e) **[Jhesus Krijste]** <Ihesus Krijste> *Marie Egyptiake*: r. 120; e) **Christus** <Cristus> *Mariken van Nieuweghen*: fol. A4, F5r; e) **Jhesus Cristus** <Jhesu, Jhesu Christi, Jhesu Cristi, Jhesu Cristo, Jhesus Cristus> *Meluzine*: fol. H6rb, H6va, H6vb, I3ra, I4ra, I6vb, N6vb, R6vb; e) **Jhesus** <Jhesum> *Merlijn*: r. 29632; e) **Jesus Christus**; *Merlijn Prz*: fol. D1a; e) **[Jhesus Crist von Nazarene]** <Jhesu, Jhesu Crist, Jhesu Criste, Jhesu Crist von Nazarene, Jhesu Cristo von Nazarein, Jhesu von Nazarene, Jhesum, Jhesum von Nazarene, Jhesus> *Ogyer*: r. 197, 3386, 5053, 7319, 11481, 12125, 17895, 18034, 22155; e) **Jhesus Christus**; *Olyvier van*

Castillen: passim; e) **Jezoen**; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 97; e) **Jhesus Christus** <Jhesu Christi, Jhesu Cristi, Jhesu Cristo> *Paris ende Vienne*: cap. [9], [25]-[26], [29]; e) [**Christus**] <Christum> *Reynaert A en F*: r. 1820; e) [**Cristus**] <Criste> *Reynaert Prz*: r. 1334; e) [**Christus**] <Christe> *Reynaerts Hst*: r. 1838; e) **Jhesus von Nazaren** <Jhesu Christ> *Reinolt von Montelban*: r. 1844, 5180, 7208, 7534, 8648, 11020, 13678, 15359; e) **Jhesus** <Jhesuse> *Renout*: r. 868, 926; e) **Jesus** <Christe, Christum, Jesu, Jesu Christe, Jhesum, Jhesus> *Ridder metter Swane*: cap. [6], [11]-[12], [19]; e) **Christus** <Christi, Cristus> *Roelant*: r. 1180; r. P1127; e) **Christus**; *Saladijn*: r. 1107, 1576; e) **Jhesus van Nasarene** <Jhesu, Jhesum, Jhesumme, Jhesus Cristus> *Seghelijn*: r. 67, 846, 1316, 1323, 1642, 1779, 1802, 1807, 2198, 2542, 2640, 3325, 3347, 3798, 6810, 7022, 7485, 8718, 10519, 10571, 10576, 10582, 10602, 10620, 10648, 10682, 10688, 10720, 10750, 11391, 11774; e) **Cristus**; *Sibilla*: r. 825; e) [**Jhesus Christus**]; g) wiens geboorte als ijkpunt voor de (christelijke) tijdrekening geldt <Jhesum Christi> *Troyen Prz*: fol. 165rb; e) **Cristus**; *Turias ende Floreta*: p. 79; e) **Jhesus Cristus** (or. Jhesus Christus); f) (zoon van) God – zoon van de maagd Maria <Cristi, Cristus, Crysti, Jhesu Criste, Jhesu Cristi, Jhesum Cristum> *Turpijn*: I, r. 2; II, r. 33; IV, r. 46; V, r. 46, 85; VI, r. 19; VIII, r. 36, 37, 38, 52; XI, r. 80, 91, 98; XIII, r. 41, 87; e) **Jhesus Karst**; *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 11; e) **Jhesus**; g) aangeropen door Phila als zij er door haar valse schoonmoeder van beschuldigd wordt haar pasgeboren tweelingzonen te hebben gedood; *Valentin und Namelos*: p. 16; e) **Jesus**; g) verlosser van de zondige mens <Christus, Jesum> *Vergi Prz*: r. 89, 99, 187; e) **Jhesus kerst** <Ihesus kerste> *Waerneer*: r. 3, 9; e) **Jhesus Christus van Nazarene**; *Walewein*: r. 3631; passim.

Jhesus Kerste (van Nazarene) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

[**Jhesus Krijste**] zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhesus Crist (von Nazarene) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhesus Cristus (von Nazarein) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhesus Cristus (van Nazarene) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhesus Nazarenus zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhesus van Nasarene(n) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhesus van Nazarene(n) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

[**Jhesus van Paradijs**] zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhesus von Nazaren(e) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Jhoseph zie **Joseph van Aramathien**

Joab a) Joab,¹ legeroverste van koning David [2 *Samuël* 8, 16]²; b) zoon van Seruja – broer van Asaël; e) **Joab**; f) broer van Asael; g) wreekt de dood van zijn broer

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Joab>

2. http://vulgate.org/ot/2samuel_8.htm

door diens moordenaar, Sauls legeraanvoerder Abner, te doden – doodt koning Davids zoon Absalon – gedood door koning Salomoen [?]; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 794, 795, 807, 815; e) **Joab** – hoofdman in koning Davids leger; g) doodde de door hem opgejaagde Absolon met drie speren in zijn hart toen die met zijn haar verward in een boom hing; *Minnen loep*: boek III, r. 678, 684.

Job zie [Job, sent]

[Job, sent] a) [A-Z 3: Job]¹ [Moisan I, 1: JOB] [West PR: Job, (Saint)] — Job,²

Oudtestamentische personage en hoofdpersoon van het bijbelboek [Job]³; d) wiens loyaliteit aan de Heer de inzet is van een weddenschap tussen God, die vertrouwt op Jobs standvastigheid, en Satan, die de Verelendungstheorie aanhangt – blijft ondanks onmenselijk zware beproevingen trouw aan God; e) **Job**; g) exemplarisch om zijn tribulacien <Iobs> *Eustaes*: r. 93, 108; e) **sint Job** <Jobs> *Vergi Prz*: r. 135, 145.

Jocerant a) [Moisan I, 1: JOSERANT 35 DE PARIS], baron; e) **Jocerant** – ridder; g) gedood door Manasier; *Aiol*: r. 345.

Joceres zie Jotaras

Joden, die a) [Moisan I, 1: JUÏF, JUI(S)] — de Joden,⁴ strikt genomen de afstammelingen van Juda (zie [Judas] 1), levend in Judea, met als hoofdstad Jeruzalem – in de ruime zin van het woord de nazaten van alle twaalf stammen van Israël c.q. allen die de Joodse godsdienst belijden; d) volgens henzelf Gods uitverkoren volk, welke status zij volgens de Christenen verloren toen zij (volgens Saulus / Paulus) weigerden in Jezus van Nazareth de Messias te (h)erkennen en als (Zoon van) God te aanbidden – na de kerstening van het Romeinse Rijk, die min of meer officieel werd onder het bewind van keizer Constantijn de Grote (306-337) wasten de Romeinen (in navolging van Pontius Pilatus [Mattheus 27, 24]⁵) hun handen in onschuld en werden de Joden, en alleen zij, verantwoordelijk gehouden voor Zijn kruisdood – deze voorstelling van zaken vindt men ook in de canonieke en de gedurende de Middeleeuwen veel gelezen deuterocanonieke evangeliën (zoals het *Evangelie van Nicodemus*⁶) – onder middeleeuwse geleerden gewaardeerd om hun talenkennis, met name het Arabisch en het Grieks, talen die in West-Europa onverstaanbaar geworden waren (Graecum est non legitur) – vanaf de Eerste Kruistocht (1096-1099) het slachtoffer van groeiend anti-judaïsme en vaak zeer gewelddadige pogroms – in de Middelnederlandse

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0030.php#a029

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Job_%28Bible%29

3. http://vulgate.org/ot/job_1.htm

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Jewish_history

5. https://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Gospel_of_Nicodemus

literatuur wegens hun haarkleur vaak aangeduid als ‘vuile rode’ [Jacob van M(a)erlant, *Scolastica (Rijmbijbel)*, ed. Gysseling / CD-ROM *Middelnederlands*: Caym die bediet de jueden / die wle vaelsce rueden (r. 903-904)]; e) **die Joden** – het Joodse volk van Israhel; g) door Alexander de Grote opgesloten tussen de bergen van Caspi <Jode, Jodinne, Joeden, Jueden> *Alexanders geesten*: boek II, r. 1032, 1049; boek III, r. 739, 783, 788, 807; boek IV, r. 380, 832, 872, 892, 899, 927, 931, 940, 944, 1004, 1053, 1067; boek VII, r. 906; fragm. P I, r. 1224; e) **Jode** – Jhesus Kerst had genade voor de Jode die Hem Zijn hart doorstak (zie ook **Longinus**); e) **Joden**; g) onbetrouwbaar volk; *Buevijn*: fol. B3r; e) **die Joeden** – volk; g) strijden onder leiding van Herodes in Surien tegen de Persine; *Caesar*: r. 1045, 1061; e) **die Joden**; g) de moordenaars van God; *Gloriant*: r. 1021; e) **de Joden**; g) leefden ten tijde van Jezus Christus onder Romeins bestuur – veroordeelden Jezus van Nazareth tot de kruisdood <Jode> *Graal & Merlijn*: r. [151], 167, 172, 283, 288, 301, 309, 328, 334, 345, 367, 391, 448, 553, [482], [494], 519, 522, 531, 537, 544, 565, 584, 596, 627, 839; e) **die Joden**; *Hughe Prz*: p. 40; e) **die Juden**; *Joban uz dem Virgiere*: r. 1250, 1254; e) **die Joden**; g) wier ondergang bewerkstelligd werd door Judaes Scariot – aan wie hij Jhesus voor 30 zilveren penningen verkocht; *Judas*: r. 20, 128; e) **die Joden** – volk; g) hebben Christus gekruisigd; *Karel ende Elegast*: r. 177; e) **die Juden**; *Karl Meinet*: r. A280, 21; A376, 18; A466, 61; e) **die Joeden**; g) hebben Jezus Christus gevangengenomen en aan het kruis gehangen; *Lanceloet*: boek II, r. 2199; e) **die Joeden**; g) hebben Jezus Christus gekruisigd; *Lanceloet*: boek III, r. 1797; e) **die Joeden** – verwijst naar enkele personages uit het *Oude Testament*; *Lanceloet*: boek IV, r. 3021, 3030; e) **die Joden**; g) wantrouwen Jhesus – laten Judas (voor 30 zilveren penningen) Jhesus verraden – behandelen hem als een dief – krijgen van Pylatus de keuze tussen de dief Barnabas en Jhesus (“ic ben coninc ende God der Joden”): laten Jhesus kruisigen omdat hij het ware geloof loochent <Jode> *Leven ons Heren*: r. 1061, 1062, 1064, 1067, 1073, 1087, 1100, 1114, 1116, 1151, 1245, 1257, 1260, 1281, 1289, 1292, 1306, 1323, 1327, 1328, 1352, 1580, 1621, 1638, 1673, 1676, 1717, 1721, 1723, 1740, 1750, 1764, 1768, 1821, 1904, 2072, 2118, 2139, 2148, 2199, 2204, 2211, 2244, 2252, 2273, 2345, 2348, 2353, 2357, 2364, 2373, 2376, 2387, 2439, 2469, 2473, 2484, 2492, 2495, 2530, 2541, 2560, 2590, 2595, 2597, 2604, 2647, 2702, 2708, 2727, 2741, 2751, 2788, 2795, 2801, 2859, 2860, 2861, 2865, 2874, 2879, 2891, 2895, 2898, 2905, 2923, 2930, 2935, 2942 2945, 2950, 2973, 3027, 3040, 3042, 3049, 3072, 3073, 3083, 3362, 3374, 3381, 3406, 3568, 3643, 3692, 3736, 3746, 3753, 3785, 3868, 3871, 3899, 3909, 3915, 4653; e) **die Joden**; g) hebben Christus gekruisigd; *Lymburch*: boek II, r. 1702; e) **die Joden**; *Malegijs*: p. 133, 165; e) **die Joden**; *Margrieta van Limborch*: cap. 22; e) **die Joden**; g) “Ick soude noch eer alle die pijnne dobbel lijden, / Die mi die Joden

deden in voerleden tijden.”; *Mariken van Nieuweghen*: fol. E1r; e) **die Joden** (or. les Juifz; g) “hardnekkig” – hebben ten onrechte Jezus Christus gekruisigd; *Meliadus*: cap. 7; e) **die Yoden** – volk; g) “Voertijts inder Yueden gheslecht” (d.i. in Oudtestamentische tijden: het verhaal van Susanna) – een christen man die een Joodse vrouw bekennt, verdient het om in een vuur verbrand te worden <Yoeden, Yueden> *Minnen loep*: boek II, r. 2494; boek III, r. 1168, 1176; e) **die Joden** – volk; g) geloofden dat Moyses hoornen droeg (een beruchte vertaalfout in de *Bijbel*, bedoeld was: stralenkrans); *Olyvier van Castillen*: epiloog; e) **Jode**; g) gezegd van meester Abrioen van Tryer – exemplarisch wijs: “een dye vroetste Jode diemen in dye werelt vint”; *Reynaert Prz*: r. 4098; e) **Jode**; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5341; e) **Juden**; *Reinolt von Montelban*: r. 5822; e) **Jode**; g) exemplarische tegenpool van een Christen; *Robrecht*: r. 594, 777, 781, 786, 787, 790, 792; e) **die Joden**; g) hebben Christus doen lijden; *Roelant*: r. 363; e) **die Joden**; g) vermoordden Jhesus <Joeden> *Segbelijn*: r. 1318, 2682, 2830, 5852; e) **die Joden**; g) op wie wordt ingepraat door Elias en Enoch om hen te waarschuwen voor Antikerst en de weg naar het heilig doopsel te wijzen <Judei, Judeos> *Spel van Antikerst*: fol. Br-Bv; e) **Jode** (or. un chien); g) “Die Troyenen seiden dat Calcas [de ‘verrader’ die in het Griekse kamp verblijft] / Argar dan een Jode was”; *Troyen*: r. 14564; e) **die Joden**; g) door Alexander de Grote opgesloten in de bergen van Caspia; *Troyen*: r. 28405; e) **die Joden** (or. les Juifz); g) verraadden de Heer zonder recht en reden om hem ter dood te brengen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 14; e) **die Jueden**; g) moordenaars van het kind Waerneer ten huize van Ysaac <iuede, iueden> *Waerneer*: r. 26, 27, 32, 163, 180, 190, 208, 210, 236.

Joden lant, dat h) verzamelnaam voor het land dat ooit bewoond werd door de twaalf zonen van Jacob alias Israël (zie **Jacob 1**) en hun nazaten – in de loop der eeuwen gereduceerd tot Galilea (zie **Galilee**) in het noorden en Judea (zie **Judea**) in het zuiden – door de Joden ook wel aangeduid als het Beloofde Land (zie [**dat Lant van Beloften**] en **Premissione**) en door de Christenen als het Heilig Land (zie [**dat Heilige Lant**]) – zie ook **India 2** en **Israel 3**; i) **Joden lant** – in Asia, met de steden Jherusalem, Galilee, Nasaret, Montabur, Sodoma en Gomorra – vernoemd naar Judas <Jueden lant> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1153; i) **der Joden lant** – land van de Joden – onder Romeins bestuur ten tijde van Jezus van Nazareth; *Graal & Merlijn*: r. 151, 482, 494; i) **dat Joden lant** – genoemd naar Judes; *Troyen*: r. 28646.

Jodesche n) Joodse; o) **Joetsce** <Joetscen> *Alexanders geesten*: boek III, r. 812; o) **Jodesche** – gezegd van volk; *Graal & Merlijn*: r. 427, 560, 634; o) **Jodsche** <Jodscher> *Limborch*: boek I, r. 2018; o) **Yoedsch** – behorend bij de Yoeden; *Minnen loep*: boek III, r. 1169; o) [**Judynne**] – ‘Judynne ghelate’ (or. fait semblant) – “Du tones my Judynnen ghelate” [te begrijpen als: een

'Joods' d.i. verraderlijk gelaat – gezegd door de Mynne tegen de twijfelende Achilles die weigert tegen de Trojanen te vechten om zijn liefde voor Polixina] <Judynnen> *Troyen*: r. 24071.

Jodinne zie **Joden, die**

Jodsche zie **Jodesche**

Joeden zie **Joden, die**

Yoen a) [Moisan I, 2: YON(S) 4 (de Mez)]; b) Zoon van [Moisan I, 1: GIRBERS 12 DE MEZ] en [Moisan I, 1: CLARISSE 4], dochter van [Moisan I, 2: YON(S) 6 DE GASCOIGNE] – (half)broer van [Moisan I, 1: GARIN(S) 22] (bij een dochter van Aimeri de Narbonne); e) **Yoen** – koning van Siten; f) oom [?] van Vrederijc de Denois; g) opnieuw aangevallen door Yrene <Yoene, Yoens, Yon, Yons> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 23, 37, 53, 78, 99, 101, 234, 283, 299, 304, 311, 339, [347]; fragm. VII recto, r. 56; fragm. VI, r. 31, 73, 95, 108, [116], 136, 138, 167, 183, 197, 204, 229; fragm. VII verso, r. 5, 12; e) **Yoen** – koning van Gasscoengen [?] – leenman van keizer Karel; f) zoon van Gyrbeert – vader van Ritsart en Judit – vader van Hastinc en Ysaude (bij Helene) – broer van Garijn – oom van Girbert – neef van Otte – neef van Gelloen – geliefde van Helene, de echtgenote van Otte; g) beschuldigd van overspel met Helene, wat hij ontkent – verzoent zich met Otte op voorwaarde dat hij Helene niet meer zal zien – krijgt Mes (en Lorein) en wordt leenheer van Otte – keert terug naar Siten en bouwt Gardeterre <Yoene, Yoens> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 14, 21, 42, 112, 250, 344, 389, 530, 568, 664, 669, 807, 810, 825, 835, 841, 869, 883, 890, 905, 958, 1035, 1046, 1133, 1203, 1217, 1325, 1356, 1366, 1395, 1401, 1411, 1451, 1456, 1471, 1503, 1537, 1549, 1553, 1573, 1587, 1594, 1626, 1640, 1657, 1661, 1762, 1763, 1772, 1797, 1804, 1811, 1820, 1830, 1855, 1871, 1928, 1939, 1950, 1960, 1972, 1986, 1999, 2004, 2049, 2058, 2071, 2089, 2096, 2103, 2110, 2130; e) [**Voen**] – emendatie Kalff, in hs.: Yone; g) bondgenoot van Karel <Vone> *Lorreinen K*: r. 189; e) **Yoen** – koning van Gasscoengen [?]; f) zoon van Gyrbert – schoonzoon van Aspriaen – vader van Ritsart en Judit – broer van Garijn – oom van Girbert – oom van Aude – neef van Otte – neef van Gelloen – geliefde van Helene, de echtgenote van Otte – vader van Hastinc en Ysaude (bij Helene); g) beschuldigd van overspel met Helene, die verbannen wordt naar Berine in Norwegen – valt flauw bij het weerzien met Helene, schaakt haar en brengt haar naar Hogen Goten – aangeklaagd door Gelloen namens Otte <Yoene, Yoens, Yons> *Lorreinen O*: r. 27, 1078, 1091, 1103, 1379, 1408, 1415, 1422, 1456, 1479, 1507, 1537, 1546, 1614, 1631, 1696, 1712, 1722, 1767, 1775, 1799, 1805, 1817, 1829, 1835, 1849, 1869, 1876, 1909, 1958, 2015, 2056, 2062, 2077, 2081, 2087, 2105, 2115, 2147, 2154, 2162, 2176, 2184, 2187, 2192, 2197, 2257, 2272, 2278, 2285, 2291, 2310, 2410, 2458, 2469, 2482, 2497, 2535, 2547, 2548, 2601, 2606, 2643, 2646, 2655, 2674, 2713, 2802, 2858, 2876, 2949, 2972, 2977, 2983, 2991, 2999, 3037, 3048, 3057, 3081, 3085, 3103, 3131, 3134,

3169, 3235, 3273, 3345, 3692, 3898, 4082, 4480; e) **Yoen** – koning van Siten; f) vader van Ritsart; g) op zoek naar Elene – ontzet het door de Grieken belegerde Gardeterre <Yoene, Yons> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 97, 147, 163, 165, 171, 181, 206, 209, 213, 225, 227, 256, 262, 266, 289, 321, 322; fragm. D, r. 16, 26, 28, 52, 63, 127, 169, 200, 323; e) **Yoen**; f) geliefde / echtgenoot van Helene; g) bezocht door Gelloen; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 287, 336.

Yoen zie **Yon**

Joerdane zie **Jordane, die**

Joes(ken) vander Brugghen van Leon zie **Joesselijn du Pont van Leon**

Joesselijn du Pont van Leon e) **Joesselijn du Pont van Leon** (or. Jossel(l)in du Pont de Leon); f) vader van Olivier vander Brugghen van Leon – neef van koning van Bretanien; g) heerste ten onrechte over het land van Leon – met zijn zoon Olivier door de koning van Bretanien opgehangen <Joes vander Briggen, Joesken vander Brugghen van Leon, Joesselijn, Joesselijn de Pont van Leon, Joesselijn du Pont, Joesselijn du Pont van Leon, Joesselijn vander Brugghen, Joesselijns, Joesselins, Joesselyn, Joesselyns, Joosselijn> *Meluzine*: fol. D6va, E1ra, E2rb, E2vb, E3ra-E4rb, E4vb, E5vb, E6ra, E6va, E6vb, F1ra-F2vb, F3rb, F3vb, F4ra, F4va-F5ra, S1rb.

Joesselijn vander Brugghen zie **Joesselijn du Pont van Leon**

Joetsce zie **Jodesche**

Joffroet die Angevijn zie **Junffrid van Anyo**

Jofroit e) **Jofroit**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 211.

Johan ** zie **Jan** **

Johan a) mogelijk dezelfde als **Johan van Karkasone**; e) **Johan** – burggraaf – ridder van Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A243, 64.

Johan zie **Jan 1**

Johan zie **[Jan Baptist, sent]**

Johan zie **Jan van Breuves**

Johan zie **[Jan Evangelist, sent]**

Johan zie **Johannes**

Johan zie **Johan van Karkasone**

[Johan der Clerick] l) wordt als auctoritas aangehaald door de Duitstalige vertaler / bewerker van de Nederlandstalige *Ogier van Denemerken* – niet nader te identificeren, ook al wordt er wel aan Jan van Boendale alias Jan de Clerck¹ gedacht; m) **Johann der Clerick** – “Wenn es ist al verlorne pijn / Gu^t am anfang vnd am end quaet / Das ist alles ein verlorn staet / Daran nemme ein ieglicher sin gemerck / Dis lernet vns Johann wol der clerick / Der

1. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_0139.php#a0139

manige stund versleyß sine synne / Vmb gar einen cleynen gewynne”
(r. 11570-11576)¹; *Ogyer*: r. 11574.

Johan uz dem Virgiere zie **Jan uut den Vergiere**

Johan van Karkasone a) mogelijk dezelfde als **Johan**; e) **Johan van Karkasone** – aanvoerder van het christen leger; g) doodt Ortun in de slag om Termis <Johanne> *Karl Meinet*: r. A181, 53, 64, 65; A182, 8, 27; A188, 25; A190, 34; A191, 67; A199, 39, 42.

[Johan von Latine] e) **Johann von Latine**; g) kwam (eerder) in opstand tegen Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 2742.

Johan Babtiste zie **[Jan Baptist, sent]**

Johan, Baptisten zie **[Jan Baptist, sent]**

Johan Ewangeliste zie **[Jan Evangelist, sent]**

Johane e) **Johane** – doopnaam van Mirabele als zij zich tot het christendom bekeert; *Ayoel*: r. 509.

Johann zie **[Jan Baptist, sent]**

Johann der clerick zie **[Johan die cleric]**

Johann von Latine zie **[Johan von Latine]**

Johannes e) **Johannes** – bisschop – raadsman van Karll Meynet <Johan> *Karl Meinet*: r. A435, 17; A438, 16, 35.

Johannes zie **[Jan Baptist, sent]**

Johannes (Ewangeliste) zie **[Jan Evangelist, sent]**

Johansen zie **[Joyeuse]**

Johonsen zie **[Joyeuse]**

Yohuse zie **[Joyeuse]**

Joiant e) **Joiant** – ridder [?]; *Aiol*: p. 332, r. 2.

[Joyeuse] j) [Moisan I, 1: JOIEUSE 2] — Joyeuse,² lett. ‘vreugdevol’, zwaard van Karel de Grote – naam die Karlamagnus aan het zwaard van de heilige Mercurius geeft, dat hij van de Griekse keizer samen met andere relikwieën ontvangen had, nadat hij de handgreep verrijkt had met de speerpunt waarmee Jezus’ (rechter) zijde doorstoken werd – volgens Jehan Bagnyon³ vervaardigd door Galanz (zie **Wilant**), de derde van drie broers, alle drie makers van drie beroemde zwaarden, die ook Flamberge (zie **Floberge**) en Haulte Clere (zie **Hauteclair**) maakte [*L’histoire de Charlemagne*, ed. Hans-Erich Keller, p. 46] – hetzelfde als **Gaudeosa**; k) **[Joyouse]** – zwaard van Flovent van Vrankerike <Joyousen> *Flovent*: r. 461, 527; k) **Joyeuse** (or. Joyeuse) – zwaard van Kaerle die Groote; *Galien Rethore*: cap. [41]; k) **[Joyeuse]** – zwaard van Karel de Grote <Joyousen> *Heemskinderen*: p. 175; k) **[Joieuse]** – zwaard van

1. <https://ogier.huygens.knaw.nl/edition/entry/30071/transcriptie>

2. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Joyeuse_\(%C3%A9p%C3%A9e\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Joyeuse_(%C3%A9p%C3%A9e))

3. https://www.arlima.net/il/jean_bagnyon.html

Karel de Grote – door hem gebruikt om Ellonc te doden <Joiousen> *Lorreinen O*: r. 781; k) **Joyonse**; *Ogier A-D*: r. 147; o) **Johonsen** – zwaard van Karel de Grote <Johansen, Yohonsen, Yohuse> *Ogyer*: r. 1039, 2887, 6035, 10265, 10349, 12319, 20726.

Joyosegaerde j) [West PR: **Joieuse / Joieuse Garde, (de) la**] — Joieuse Garde (lett. ‘de vreugdevolle tuin’), de nieuwe naam van la Douloureuse Garde (lett. ‘de droeve tuin’) – hetzelfde als [**die Doloreuse Gaerde**]; k) **Joyosegaerde** – kasteel waar Lanceloet van Lac heengaat nadat hij Genoevre van het hof heeft meegenomen – waar Lanceloet wordt begraven bij Galyout <Joyoseregaerde, Joyosergaerde, Joyosergaerden, Joyosergarde, Joyoser garden, Joyosergarden, Joyouserregarde, Joyousergeraerde, Joyousergerarden> *Lanceloet*: boek IV, r. 4720, 4742, 5364, 5481, 5556, 5678, 6700, 7317, 12701, 12855, 12919, 13022.

[**Joieuse**] zie **Joyeuse**

Joyuserga(e)rde zie **Joyosegaerde**

Jolas 1 a) Yollas [*Alexandreis* III, 49]¹ – in de *Alexandreis* dezelfde als **Jolas 2**; d) wordt door Mazeus (zie **Macheus van Babylone**) naar een hoek van het slagveld gedreven; e) **Jolas** – Griekse strijder; g) gedood door Macheus <Jolase> *Alexanders geesten*: boek III, r. 77, 80.

Jolas 2 a) Yollas [*Alexandreis* III, 115]² – in de *Alexandreis* dezelfde als **Jolas 1**; d) samen met zijn paard gedood door Negusar; e) **Jolas** – Griekse strijder; g) gedood door Negusar; *Alexanders geesten*: boek III, r. 222, 223.

Jolente a) Yolanda, van oorsprong ‘Griekse’ bloemennaam, lett. ‘viooltje’³; e) **Jolente** – Saraceense, woont in Sormosane in Persen; f) dochter van de sultan van Persen en Bertelute van Persen – zuster van koning Antenor van Spaengien, koning Glutifax van Alexandrien en de reus Makebeer – tante van koning Putiblas van Turckien; g) doet huwelijksbelofte aan koning Synageel – verliefd op de bij Rotsefluer gevangengenomen Malegijs – bevrijdt in Persen de gevangen Malegijs en Vivien – wil Christen worden – ontvlucht op haar huwelijksfeest maar verongelukt op weg naar Vrancrijk; *Malegijs*: p. 121-124, 127-131, 305.

Joleus a) [Moisan I, 1: jangleu]; e) **Joleus** – raadsman van Baligain <Joleum> *Karl Meinet*: r. A483, 40, 45; A484, 7.

Jolie, Dame zie **Dame Jolie**

Jolijs a) lett. ‘vrolijk’; d) knipoog [?] naar Jacob in [*Genesis* 29, 20]⁴; e) **Jolijs** – jonkheer; f) minnaar van Florentine; g) diende (ruim) zeven jaar aan het hof van heer

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

3. <https://www.meertens.knaw.nl/nvb/verklaring/naam/Yolanda>

4. https://vulgate.org/ot/genesis_29.htm

Cupido alvorens jonkvrouw Florentine als beloning te ontvangen;
Vlaamse Rose: fragm. Ab 1, r. 93, 207.

Yon a) [West PR: Yon], koning van Irland; e) **Yoen** – koning; g) komt Lanceloet van Lac te hulp in diens oorlog tegen koning Claudas – wordt door de troepen van koning Claudas gevangengenomen <Yoens, Yone> *Lanceloet*: boek II, r. 31954, 32983, 32995, 34088; e) **Yon** – koning; g) raadt koning Artur aan geen oorlog te voeren tegen Lanceloet c.s. en wordt hierom laf genoemd door de anderen – legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – zijn dood wordt gewroken door Ywein <Yoen, Yoene, Yone, Yons> *Lanceloet*: boek IV, r. 5268, 5309, 5330, 5341, 6166, 10981, 11165, 11200, 11205, 11210, 11223, 11242, 11250, 11265, 11271, 11278, 11296, 11420.

Yon zie **Yoen**

Jonap a) [West PR: Jonap] – gigantische Saksische koning; e) **Jonap** – reus – in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) strijdt mee met de Sennen in Carmelide – verslagen door koning Artur en zijn ridders <Jonappe> *Merlijn*: r. 22914, 22921.

[Jonas] **1** a) [A-Z 3: Jona]¹ [Moisan I, 1: JONAS 1 (saint)] [West PR: Jonas] — de profeet Jona / Jonas,² hoofdpersoon van het gelijknamige Oudtestamentische bijbelboek *Jonas*³ – lett. ‘duif’; d) weerspannige dienaar Gods – werd daarom tijdens een boottocht overboord gegooid en door een grote vis verzwolgen om in de buik van het beest gedurende drie dagen en drie nachten tot inkeer te komen – gedurende de Middeleeuwen een schoolvoorbeeld van typologische Bijbel-exegese: Jonas als prefiguratie van Jezus, die drie dagen in het graf verbleef alvorens te verrijzen; e) **[Jonas]** <Jonam> *Hughe Prz*: p. 40; e) **[Jonas]**; g) door God verlost <Jonam> *Karl Meinet*: r. A472, 49; e) **Zonas**; g) kwam levend uit de buik van een vis; *Lanceloet*: boek III, r. 3837.

Jonas 2 a) [West PR: Jonaans]; b) Zoon van [West PR: Ysaïes 2] – vader van [West PR: Lancelot 1] – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Jonas** – vijfde koning (van Scollant); f) zoon van Helyas – vader van Lanceloet – voorvader van Lanceloet van Lac; g) vertrekt naar Gaule; *Lanceloet*: boek III, r. 5433.

Jonas zie **Jonas van der Ferraken**

Jonas van Cyvele zie **Jonas van der Ferraken**

Jonas van der Ferraken e) **Jonet** – Griek – alternatieve naam (als dienstknecht van Evax) van **Jonas van der Ferraken**; g) verzorgt en helpt Evax tijdens zijn liefdeswaanzin in Arragoen <Jonette> *Limborch*: boek VI, r. 306, 332, 368,

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0032.php#a031

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jonah>

3. https://vulgate.org/ot/jonah_1.htm

492, 509, 1383, 1398, 1435, 1446, 1453; boek VII, r. 1373; boek X, r. 1275; e) **Jonas van der Ferraken** – Griekse ridder, later koning van Civele; g) strijdt mee in Constantinopel – gaat Evax in Arragoen halen, verblijft onderweg een nacht in het kasteel van Aventure en ziet allerlei allegorische personages – bevrijdt in Civele de koningsdochter van de draak en trouwt met haar; *Limburch*: boek IX, r. 661, 917, 968, 983; boek X, r. 29, 60, 430, 515, 538, 693, 909, 1171, 1216-1217, 1240, 1273, 1312, 1315, 1329, 1361, 1371; boek XII, r. 651, 666, 671, 690, 709, 712, 752, 987, 1014; e) **Jonas** – Griekse ridder en vroegere schildknaap van Evax <Jonasse> *Limburch Frg*: H50, r. 72, 81; H51C, r. 62; H54, r. 103, 154, 169, 218, 305; e) **Jonas van der Forraken** alias **Jonas van Cyvele** – Griek – later ridder, later koning van Civele – in dienst van Evax; g) verzorgt en helpt Evax tijdens zijn liefdeswaanzin in Aregoen – verder als boven; *Lymburch*: boek VI, r. 308, 334, 370, 489, 506, 1380, 1395, 1426, 1440; boek VII, r. 1394; boek IX, r. 651, 786, 798, 1016, 1067, 1082; boek X, r. 30, 65, 432, 519, 704, 1017, 1277, 1321-1322, 1345, 1347, 1380, 1419, 1422, 1436, 1468, 1478; boek XII, r. 950, 965, 970, 989, 1008, 1011, 1051, 1379, 1408; e) **Jonet**; g) zoals **Jonas van der Forraken** genoemd wordt door Evax bij hun hereniging; *Lymburch*: boek X, r. 1382; e) **Jonas van Cyvele**; g) als **Jonas van der Forraken** koning van Civele is; *Lymburch*: boek XII, r. 1148.

Jonas van der Forraken zie **Jonas van der Ferraken**

Jonatas zie **Jonathas 1 en 2**

Jonathas 1 a) [Moisan I, 1: JONATHAS 3] — Jonatan / Jonathan¹ [1 Samuel 23, 16]²; b) zoon van koning Saul; d) bevriend met de latere koning David, de aartsvijand en opvolger van zijn vader – sterft bij een veldslag tegen de Filistijnen; e) **Jonatas**; f) zoon van koning Saul; g) na zijn dood op de berg Gelboë beweend door koning Davit; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 784; e) **Jonathas**; g) “Jonathas ende Absalone, die vromich waren ende coene”; *Jechemas*: fragm. I, r. 65; e) **Jonathas**; g) “Saul ende Jonathas in fortune gelijc” – “als David weende over Saul, Jonathas ende Absolon”; *Roelant*: r. P1054, P1065; e) **Jonatas**; g) werd in zijn jeugd bemind door Ebreanus [var. Doesborch: Ebreana]; *Stijevoort*: refr. 5: 70; e) **Jonathas** (or. Ionat(h)as); g) met wie Rolant vergeleken wordt – over wie David weende; *Turpijn*: XII, r. 51, 60.

Jonathas 2 a) hoofdpersoon van de curieuze ‘incest-roman’ *Jonathas ende Rosafiere*³; e) **Jonitas**; f) geliefde van Rosafiere – echtgenoot van de zuster van Rosafiere; g) in een visioen gewaarschuwd niet met Rosafiere te trouwen omdat zij zwanger zal worden van haar vader – trouwt met de zuster van

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_\(1_Samuel\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_(1_Samuel))

2. http://vulgate.org/ot/1samuel_13.htm

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Jonathas_ende_Rosafiere

Rosafië en plaatst Rosafië in een klooster – spoort haar op als zij zeven jaar ronddoelt <Jonathas> *Jonathas*: fragm. A, r. 51, 115; fragm. B, r. 159, 674, 1024, 1027; e) **Jonathas**; *Jonathas H*: z.r.; e) **Jonathas** – koning; f) geliefde van Rosefier; g) brengt de van haar vader zwangere Rosefier naar Venegien; *Jonathas M*: r. 82; e) **Jonitas** – koning (van Orienten); f) echtgenoot van Eglentine – minnaar van Rosafië; g) kon niet met Rosafië huwen wegens de voorspelling dat zij zwanger van haar vader zou worden; *Jonitas*: r. 159, 667, 1016, 1019; e) **Jonatas**; f) geliefde van Rosephier; g) exemplarische geliefde; *Vergi Prz*: r. 467.

Jonathas 3 e) **Jonathas**; f) zoon van Rosefier en haar vader; *Jonathas M*: r. 70.

Yone zie **Yoen**

Yone zie **Yon**

Jonet 1 a) [West PR: *Yvain 2*, var, *Yvonet*] [West VR: *Yvain 2*] — *Yvain le Grant*¹; b) zoon van koning [West PR: *Urien 1*] en [West PR: *Brimesent*], een halfzuster van koning Artur – neef van koning Artur – de familierelatie met Bandemagus is onduidelijk: de editie [Sommer II, p. 165, r. 18 e.v.]² is onduidelijk door de woorden “& .j. autre” die beter gemist kunnen worden: “Mais li rois vriers estoit al matin issus a chans entre lui & baudemagu son neveu qui moult estoit boins cheualiers seurs & hardis si eurent laisiet yuonet en la cyte qui moult estoit boins enfes & preus & . j . autre quil auoit engendre en brimesent la suer au roy artu qui moult fu boine dame.” – de editie Van Vloten is onduidelijk omdat r. 19539 een weesrijm is: “Dese Jonet was Arturs suster sone, / Hi was vrome ende herde scone, / Ermesint hiet sijn moeder met / Ende Bandemagus sone was / Van sinen lesten wive [...]” (r. 19537-19541); e) **Jonet** – naam van **Ywen die Grote** als kind; f) zoon van Ermesint en Bandemagus – neef (zoon van zijn halfzuster) van koning Artur van Bertanien; g) verdedigt / beheert de stad Soerhant <Jonette> *Merlijn*: r. 19534, 19537, 19670, 19703, 19726, 19738, 19741.

Jonet 2 a) [West VR: *Yonet 1*], schildknaap van Gauvain; e) **Jonet** – schildknaap van Walewein <Jonete> *Perchevael*: r. 159, 162, 166, 173, 422; e) **Jonet** – schildknaap van Walewein; g) bericht koning Artur dat Walewein op zoek gaat naar de bloedende speer; *Perchevael J*: boek II, r. 38676, 38687.

Jonet zie **Jonas van der Ferraken**

Jonffrode zie **Junffrid van Anyo**

Jonghe Troyen zie [Nieuwe Troje] 2

Jonitas zie **Jonathas 2**

Joncfrou vander Hagedochte zie [Joncfrouwe vander Hagedochte, die]

Joncfrouwe, Goede zie **Goede Joncfrouwe, die**

Joncfrouwe, Quade zie **Quade Joncfrouwe, die**

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Yvain>

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/164>

Joncfrouwe die noit ne loech, die a) [West PR: Mue Damoiselle, la] alias: la damoisele (muette) qui onques ne menti pour ce que elle n'avoit oncques dit voir ne mensonge – het Middelnederlands is onbedoeld dubbelzinnig, omdat het zowel 'het meisje dat nooit lachte' als 'het meisje dat nooit loog' kan betekenen — Celle-qui-jamais-ne-mentit¹; e) **die Joncfrouwe die noit ne loech** – hofmeisje van Genevre; g) spreekt nooit (behalve nu tegen Perchevael) – nodigt Perchevael uit om rechts van 'dat Vresselijc Sitten' te gaan zitten, en vraagt hem aan haar te denken en voor haar te bidden als hij de Graal zal zien; *Lanceloet*: boek II, r. 35978.

Joncfrouwe metten Cleinen Mouwen, die a) [West VR: Pucele 3 as Manc(h)es Petites / as Petites Manc(h)es, la]; b) jongste dochter van [West VR: Tiebaut 1]; e) **die Joncfrouwe metten Cleinen Mouwen**; f) dochter van Tibaut; *Perchevael*: r. 14; e) **die Joncfrouwe metten Clenen Mouwen** – eerder (nog) een 'kind' dan een 'meisje'; f) jongste dochter van Tybaut van Tintavel; g) prijst Walewein, waarna haar oudere zuster (geen 'kind' maar wél een 'meisje') haar slaat – vraagt Walewein op het toernooi te Tintavel voor haar te vechten tegen Meliandelijcs, de geliefde van haar zuster, en geeft hem een rode mouw als teken <Joncfrouwen metten cleinen mouwen, Joncfrouwen metten clenen mouwen, Joncfrouwen metter cleinre mouwen> *Perchevael J*: boek II, r. 37240, 37288, 37508, 37539-37540, 42453.

[Joncfrouwe vander Hagedochte, die] a) [West PR: Dame 3 del / dou / du Lac, la] alias [West PR: Niniane] — de fee Viviane² – dezelfde als Nymiane en [**die Vrouwe van Lac**]; d) heeft Lancelot du Lac, Bohort en Lionel opgevoed – leert van Merlin toveren en sluit hem vervolgens op; e) **Joncfrou vander Hagedochte**; g) voedt Lantsloot vander Hagedochte op – met Boerd en Lambegues op zoek naar Lantsloot <Joncfrouwe vander Hagh[...]> *Lantsloot*: r. 3902, 4808.

[Joncfrouwen, Casteel der] zie [**Casteel, der Joncfrouwen**]

[Joncfrouwen, Casteel vander] zie [**Casteel vander Joncfrouwen, dat**]

Joncfrouwen Tor, der j) or. la Tour des Puceles – harem³; k) **der Joncfrouwen Tor** – woontoren in de stad Babylonien, waarin de emir honderdveertig maagden houdt; *Floris ende Blancefloer*: r. 2463; k) **der Joncfrouwen Toren** alias **der Maechden Torren** – de bovenste etage van een woning binnen het slot van Babilonien, waarin de emir Blancefluer en 27 andere jonkvrouwen houdt <der Maechden Torren> *Floris Prz*: cap. [3]-[4].

Joncker Jan zie **Jan 1**

Joncker Jan uut den Vergiere zie **Jan uut den Vergiere**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Celle-qui-jamais-ne-mentit

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/F%C3%A9e_Viviane

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Harem>

Joosselijn zie **Joesselijn du Pont van Leon**

Jorabin e) **Jorabin** – Saraceen; g) legeraanvoerder in dienst van koning Goriant van Mombrant – adviseert om samen met de Turkse koningin Torele de dood van koning Putiblas van Turckien en koning Yvorijn jr. van Mombrant te wreken; *Malegijs*: p. 325, 326, 337, 338.

Joram e) **Joram** – ridder, slotvoogd in dienst van hertog Buevijn van Eggermont; g) weert zich dapper tijdens de belegering door de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne – bericht hertog Buevijn over de roof van de ongedoopte tweeling en Ysane door de Saracenen; *Malegijs*: p. 5, 6, 9.

Jorans e) **Jorans** – graaf; g) vecht in het leger van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A470, 26; A482, 66; A483, 4.

Jordaen 1 a) correspondeert met [Moisan I, 1: IOCERAM 6]; b) vader van Richier en Guineman; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Jordaen** – in dienst van koning Clovijs; *Flovent*: r. 136, 339.

Jordaen 2 a) [West PR: **Jordain 2**]; e) **Jordaen** – ridder in dienst van de hertog van Tintaniel <Jordaens, Jordane> *Graal & Merlijn*: r. 8113, 8115, 8151, 8159, 8718; e) **Jordaen** – wiens gedaante **Ulfijn** aanneemt; g) betovering door Merlijn om Uter Pandragoen binnen Tintaniel te krijgen; *Graal & Merlijn*: r. 8172.

Jordaen zie **Jordane, die**

Jordane, die h) [Graesse: **Iordanes fluvius**]¹ [Moisan I, 2: JORDAIN 1] [West PR: **Jorda(i)n 3**] — de Jordaan,² een bijbelse rivier die ontspringt op de berg Hermon³ en die via het Meer van Tiberias⁴ uitmondt in de Dode Zee⁵ [Genesis 13, 10]; i) **die Jordane** – rivier in Palestine, ontspringt op de berg Lybanus en eindigt in de Dode Zee – waar Josue zijn volk doorheen leidde – waarin Jezus Christus gedoopt is; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 668; boek VII, r. 1143, 1179; i) **Jordaen**; *Buevijn*: fol. H6v; i) **de Jordane** – waar Jezus van Nazareth gedoopt werd door sancte Johanne Babtisten; *Graal & Merlijn*: r. 122; i) **Jordane** – rivier waarin Jhesus gedoopt werd <Jordanen> *Karl Meinet*: r. A428, 42; i) **Jordane** – waarin God door Johan Baptist gedoopt wilde worden en gedoopt werd <Joerdane> *Leven Ons Heren*: r. 933, 958; i) **Jordane** – rivier – aan de overzijde is de woestijn <Iordane, Iordanen> *Marie Egyptiake*: r. 117, 214, 487, 488; i) **die Jordane** – door Reynaert in een toponymische metafoor genoemd om koning Nobel te overtuigen van het bestaan van Kriekepit; *Reynaert A en F*: r. 2641; i) **die Jordane** – verder als

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Iordanes-fluvius>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Jordan_River

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hermon.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Meer_van_Tiberias.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dode_Zee.kmz

boven; *Reynaert Prz*: r. 1955; i) **die Jordaen** – exemplarisch ver weg; *Reynaerts Hst*: r. 2654; i) **die Jordaen** – rivier in Fenicen – waarin Jezus van Nazareth gedoopt is – stroomt uit in de Dode Zee; *Troyen*: r. 28636, 28672.

Jordia h) Or. “Pervenimus deinde in vallem Jordeam, in qua serpentes gabitabant, habentes in colle lapides qui saragdi appellantur.” (*Alexandri Magni Epistola*, De situ India, p. 54)¹; i) **Jordia** – dal in Endi, vol serpentes met smaragden aan hun hals, waar peper groeit – bezocht door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 878.

Jorgen zie [**Joris, sent**]

Jorijs 1 e) [**Jorijs**] – burggraaf van Alternaest; g) verdreven door Ortewijn, in ere hersteld door Ritsart c.s. <Jorise> *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 135; e) **Jorijs** – burggraaf van Alternaest; g) bondgenoot van Yoen – legeraanvoerder tegen de Grieken <Jorise> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 242, 297, 324.

Jorijs 2 e) **Jorijs** (or. George) – vertrouweling van Paris; g) helpt Paris bij zijn vlucht naar Geneven – verdrinkt bij het oversteken van een rivier <Jorijs, Joris> *Paris ende Vienne*: cap. [13]-[14], [16].

Jorijs zie [**Joris, sent**]

[**Jorijs Braes, Sent**] zie [**Sent Jorijs Braes**]

[**Joris, sent**] a) [A-Z 4: **Georgios**]² [*Legenda aurea* LVI: De sancto Georgio] [*Gulden Legende*: Van sente Jorise martelere [56]] [Moisan I, 1: JORGE(S) 1, (saint)] [West PR: **Jorge, Saint**] [West VR: **Jorge, Saint**] — de heilige Georgios/sint Joris³ (2e helft 3e eeuw), officier uit Cappadocië – zie ook [**Sent Jorijs Braes**]; d) martelaar – legendarische drakendoder – één van de veertien noodhelpers – in het Oosten vereerd als aartsmartelaar – wiens cultus verspreid werd door de Kruisvaarders – beschermheilige van ridders, vooral van Kruisvaarders – feestdag 23 april; e) **sinte Jorijs**; *Heemskinderen*: p. 188; e) **sant Jorgen**; g) genoemd samen met sant Peters; *Johan uz dem Virgiere*: r. 675, 1005; e) **sente Joris**; g) Galya ontvangt stuk van zijn arm bij haar bekering – een stuk van zijn arm zit in het zwaard Durendart <Jorys> *Karl Meinet*: r. A208, 63; A415, 5; A422, 15; e) **sente Jorijs**; g) exemplarische drakendoder; *Limborch*: boek V, r. 225; e) [**Jorijs**]; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H52, r. 282; e) **sijn Jorijs**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 223; e) **sint Joris**; g) exemplarische drakendoder <sintt Joris> *Roelant*: r. 468.

Jorius a) corrupt [?] – mogelijk dezelfde als **Jorans**; e) **Jorius**; *Karl Meinet*: r. A494, 21.

Jorc(k) zie Yverd

Josaphat, Dal van zie **Dal van Josaphat**

1. <https://tinyurl.com/Alexandri-Magni-epistola>

2. https://dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0074.php#a073

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_George

Josaran e) **Josaran** (or. Josaran) – Hongaarse herbergier; f) vader van onder anderen Belisarte; g) woont in Nuega – bij wie koningin Sibilla, kroonprins Loys en Baroquel ruim vijftien jaar verblijven; *Sibilla*: r. 562, 565, 612, 623.

Josep a) [West PR: **Josephé** 1], de eerste bisschop in Sarras – al in het Oudfrans soms verward met zijn vader Joseph van Arimatea (zie **Joseph van Aromathien**); b) eerste zoon van [West PR: **Joseph** 1] d'Arimachie en [West PR: **Elyap**] – oudere broer van [West PR: **Galaad** 1]; d) bondgenoot van Nascien – zijn bloed kleurde een rood kruis op een wit schild dat volgens zijn voorspelling aan Galaad (de zoon van Lancelot) zou toebehoren; e) **Josep** – raadgever van Emalac; f) zoon van Joseph van Aromathien; g) hielp Emalac Tholomeus overwinnen – gaf op zijn sterfbed een schild aan Emalac / Naschien 1 en voorspelde dat Galaad het ooit zou dragen <Joseph, Joseppe> *Lanceloet*: boek III, r. 1457, 1490, 1497, 1509, 1522, 1531, 1538, 1543, 1546, 1555, 1565, 1602, 1610, 3277, 3281, 3293, 3524; e) **Joseph** – eerste bisschop van Sarras; g) door de Heer zelf gewijd, en nu al driehonderd jaar dood – spreekt tegen Galaad als die de Graal ziet (te Corbenijc) <Josep> *Lanceloet*: boek III, r. 10361, 10367, 10382, 10402, 10425, 10428, 10436, 10451.

Josep zie **Joseph 1 en 2**

Josep zie **Joseph van Aramathien**

Josepat zie **Dal van Josaphat**

Joseph 1 a) [A-Z 3: **Jozef**]¹ [Moisan I, 1: JOSEPH 3] — Joseph / Jozef² [*Genesis* 30, 24]³; b) zoon van Jacob / Jakob en Rahel / Rachel; e) **Joseph**; f) zoon van Jacop en Rachel; g) verkocht door zijn broers en naar Egypten gevoerd – belandt op valse beschuldiging van de 'koningin' in de gevangenis – bevrijd nadat hij de droom van Pharao heeft verklaard – teruggevonden door zijn broers <Josephs, Joseppe, Joseps> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 538, 559, 567, 572, 586, 590.

Joseph 2 a) [A-Z 5: **Jozef van Nazaret**]⁴ [Moisan I, 1: JOSEPH 1] [West PR: **Joseph** 4] [West VR: **Joseph** 2] — Joseph / Jozef⁵ “virum Mariae” (de man van Maria) [*Mattheus* 1, 16]⁶ – “desponsatam viro cui nomen erat Ioseph de domo David” (verloofd met een man, wiens naam was Joseph, uit het huis David) [*Lucas* 1, 27] – “invenimus Iesum filium Ioseph a Nazareth” (wij hebben gevonden Jezus, de zoon van Joseph, uit Nazareth) [*Jobannes* 1, 45]; b) pleegvader van Jezus van Nazareth; d) in het apocriefe evangelie *Nativitas*

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0033.php#a032

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Jozef_\(zoon_van_Jakob\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Jozef_(zoon_van_Jakob))

3. http://vulgate.org/ot/genesis_30.htm

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0024.php#a023

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Jozef_van_Nazareth

6. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

*Mariae*¹ door het wonder van de stok die bloeien ging (typologie van de *Numeri* 17: de bloeiende staf van Aäron), aangewezen als de verloofde van de maagd Maria – het voorgenomen huwelijk is nooit voltrokken noch geconsumeerd; e) **Josep**; f) echtgenoot van Maria – (stief [?])vader van Jhesus van Nazarene <Josepe> *Graal & Merlijn*: r. 2031; e) **Joseph**; f) voor de buitenwereld de vader van Jezus; g) aan Maria als ‘man’ gegeven om haar zwangerschap voor het oog van de wereld acceptabel te maken – door de engel Gabriël gerustgesteld over de Vader van Maria’s kind – vlucht met Maria en Jezus naar Egypte om terug te keren als Herodes gestorven is – gaat in Nazareth wonen en leidt daar een armelijk bestaan zonder zijn ‘vrouw’ te bekennen <Josephe> *Leven Ons Heren*: r. 250, 257, 269, 273, 276, 291, 305, 321, 323, 326, 327, 337, 356, 374, 647, 648, 670, 668, 672, 676, 682, 808, 812, 824, 829, 833, 842, 854, 1106.

Joseph zie **Josep**

Joseph zie **Joseph van Aramathien**

Joseph van Aramathien a) [A-Z 5: **Jozef van Arimatea**]² [A-Z 6: **Joseph van Arimatea**]³

[Moisan I, 1: JOSEPH 2] [West PR: **Joseph 1**] d’Arimachie [West VR: **Joseph(h) 1**] d’Arimacia — Joseph ab Arimathia⁴ in de *Vulgaat* [Mattheus 27, 57],⁵ [Marcus 15, 43],⁶ [Lucas 23, 50-51],⁷ [Johannes 19, 38]⁸ – Josef van Arimatea⁹ in de *NBV*, Jozef van Arimathea¹⁰ in Wikipedia NL – een personage uit het *Nieuwe Testament*, dat gedurende de Middeleeuwen een eigen leven ging leiden als hoofdrolspeler in de geschiedenis van de Graal; b) broer van [West PR: **Enigeus**] [West VR: **Enigeus**] – echtgenoot van [West PR: **Elyap**] – vader van [West PR: **Josephé 1**] en [West PR: **Galaad 1**] – zwager van [West PR: **Bron**] [West VR: **Bron**] – oom van [West PR: **Alain 1**]; d) volgens de evangeliën was hij (mogelijk) een lid van de Sanhedrin, de Joodse Hoge Raad, maar deze functie wordt genegeerd in de middeleeuwse literatuur, waarin hij een gepensioneerd ridder van Pontius Pylatus genoemd wordt – herkende in Jezus van Nazareth de Messias – rijke volgeling van Jezus van Nazareth – kreeg van Pontius Pilatus toestemming Jezus’ lichaam van het kruis te halen en in zijn eigen nog maagdelijk graf te begraven – heeft bij de kruisafname het bloed van Jezus’ lichaam afgewassen

1. <https://archive.org/details/apocryphalgospe00walkgoog/page/52>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0023.php#a022

3. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0045.php#a044

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_of_Arimathea

5. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

6. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_15.htm

7. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_23.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/john_19.htm

9. <https://www.debijbel.nl/zoeken?q=Josef%20van%20Arimatea>

10. https://nl.wikipedia.org/wiki/Jozef_van_Arimathea

en bewaard in een bij het Laatste Avondmaal gebruikte schotel, die in de loop van romanjaren vereenzelvigd wordt met de Graal – na Jezus' verrijzenis veertig jaar zonder eten en drinken eenzaam opgesloten, wat hij psychisch en fysiek overleeft dankzij diezelfde Graal – brengt na zijn vrijlating de Graal naar een ver land – sterft uiteindelijk in Arimatea; e) **Joseph van Aramathia** – Joods ridder; f) broer van Eugenie – zwager van Broen – oom van Aleyn de Grote; g) rijke volgeling van Jezus Christus – zorgt voor Jezus' begrafenis – bezit de Graal – leidt een gemeenschap van Christenen – adviseert Broen over diens kinderen en neemt zelf de jongste, Aleyn, onder zijn hoede <Josep, Josepe, Josepes, Josepe van Aramathien, Joseph, Josephus, Josep van Aromathia> *Graal & Merlijn*: r. 158, 167, 329, 350, 354, 359, 363, 397, 406, 429, 435, 439, 457, 691, 700, 703, 718, 726, 731, 751, 760, 773, 792, 793, 803a, 818, 823, 830, 833, 835, 853, 869, 878, 905, 917, 925, 937, 939, 949, 954, 962, 968, 972, 998, 1000, 1043, 1044, 1059, 1066, 1069, 1077, 1081, 1092, 1115, 1129, 1168, 1172, 1174, 1177, 1185, 1297, 1313, 1329, 1335, 1400, 1418, 1432, 1515, 1518, 1526, 1529, 1533, 1537, 1540, 1555, 4103, 4108, 4770, 4776, 4780, 4786, 6987; e) **Joseph van Aramathien**; g) heeft (via Jezus Christus) genezende krachten – bekeerde Agestes – haalde Jhesus van het kruis – trok door Brochen lant, wordt door Sarrasijnen gevangengenomen en bekeert hen – bekeerde Helizeers – stuurde Lanceloet naar Witte Lant – redetwistte met Orphei <Josephe, Josephs, Josep> *Lanceloet*: boek II, r. 1755, 1773, 1779, 1812, 1821, 1971, 1979, 1983, 1987, 1995, 2005, 2014, 2033, 2040, 2041, 2043, 2045, 2054, 2060, 2068, 2077, 2085, 2089, (2096), 2107, 2117, 2130, 2157, 2159, 2167, 2170, 2191, 2209, 2211, 2220, 2231, 2235, 2238, 2239, 2246, 2253, 2263, 2275, 24180, 24187, 25268, 29414, 29420, 36546; e) **Joseph van Aromathien** – mogelijk verward met **Josep**; f) vader van Josep; g) uit wiens geslacht een ridder aan het hof van koning Artur wordt gebracht (nl. Galaat) – bracht de Graal uit Jherusalem weg <Jhoseph, Joseppe, Josephs> *Lanceloet*: boek III, r. 300, 1441, 1457, 3247-3248, 3263, 3276, 3286, 3506, 3523, 3542, 3545, 3550, 3557, 3577, 3584, 5321, 5331, 5349, 10147, 10225, 10407, 10474, 10724, 10766, 10975; e) [**Josep van Aramatien**]; f) vader van Galaad <Joseps van Aramatien> *Lanceloet S*: r. 98, 255; e) **Joseph** – afkomstig uit Abaromatie; g) door God naar 'vreemde landen' gestuurd; *Lantsloot*: r. 1143; e) **Joseph**; g) welgestelde Jood in Jeruzalem die een vriendschappelijke relatie onderhoudt met Pylatus – krijgt van Pylatus toestemming om samen met Nichodemus het lichaam van Jezus van het Kruis af te nemen – hanteert de tang waarmee de nagels uit het kruishout getrokken worden <Joseppe> *Leven Ons Heren*: r. 3784, 3789, 3799, 3802, 3812, 3816, 3823, 3847, 3853; e) **Joseph van Aramathien**; f) broer van Eniscente – zwager van Broen; g) vangt het bloed van de gekruisigde Jezus van Nazareth op in de Graal – haalde samen met Nicodemus Jezus van het kruis <Josepes, Joseph van

Aremathien > *Merlijn*: r. 19117, 22964, 29633.

Joseph van Aremathien zie **Joseph van Aramathien**

Joseph van Aromathien zie **Joseph van Aramathien**

Josephus 1) [West PR: Josephés] — Flavius Josephus / Josephus Flavius¹ (37/38 - na 96) – telg uit een vooraanstaande familie van militante Joodse priesters – legeraanvoerder in Galilea toen Vespasianus het land in 66 binnenviel om de Joodse opstand neer te slaan – gevangen genomen na de val van Jotapata – verwierf de gunst en bescherming van Vespasianus, wiens keizerschap hij voorspelde, en vooral van diens zoon Titus, met wie hij vriendschap sloot – volgde Titus naar Rome, waar hij zijn in het Aramees geschreven geschiedenis van de Joodse Oorlog omstreeks 77 in het Grieks vertaalde: *De bello judaico*² – gedurende de Middeleeuwen echter baseerde men zich niet op deze Griekse vertaling (“Graecum est non legitur”) maar op twee Latijnse vertalingen daarvan: één van Pseudo-Hegesippus³ (4e eeuw [?]) en een andere, die wordt toegeschreven aan Rufinus van Aquileia⁴ (ca. 345 - 410), al zoekt men nu de vertaler in de school van Cassiodorus⁵ (ca. 490 - ca. 583) – Jacob van M(a)erlants *Wrake van Jherusalem* lijkt gebaseerd op de wijd verspreide Rufinus-redactie (er is nog altijd geen moderne editie van de middeleeuwse Latijnse Josephus-vertaling die Jacob gebruikte) – Joods historicus – ‘vijfde evangelist’ – auctoritas; m) **Josephus** – wél betrouwbare (derde) bron volgens Jacob van M(a)erlant (in tegenstelling tot de Walsche brontekst van de Dietse *Van Onses Heren Wrake*); *Graal & Merlijn*: r. 608, 622.

Josephus zie **Joseph van Aramathien**

Josep van Aramathien zie **Joseph van Aramathien**

Joseram a) mogelijk dezelfde als **Jotaras van Provente**; e) **Joseram** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A252, 5.

Josias 1 a) Josias / Josia⁶ [2 *Koningen* 22-23],⁷ koning van Judea / het Zuidrijk⁸; d) gedood door farao Necho; e) **Josias** – koning van Judea in Jherusalem; g) heilig en voorbeeldig koning – gedood door koning Sesac van Egypten – bij zijn dood beweend door Jeremias; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 863, 888.

Josias 2 e) **Josias** – heiden in Doecose; *Karl Meinet*: r. A402, 11.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Josephus>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/The_Jewish_War

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pseudo-Hegesippus>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Tyrannius_Rufinus

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cassiodorus#Works>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Josiah>

7. https://vulgate.org/ot/2kings_22.htm

8. https://nl.wikipedia.org/wiki/Koninkrijk_Juda

Jostamant zie [Justamont] 2

Jostamont zie [Justamont] 1

Josue a) [A-Z 3: Jozua]¹ [Moisan I, 1: JOSUÉ 1] [West PR: Josué 1] — Josue / Jozua² [Jozua 1, 1]³; b) zoon van Nun – (legendarisch) zwager van Salomon; d) één van de Negen Besten⁴; e) **Josue** – hertog van Israhel, opvolger van Moyses als leider van de Joden; g) leidde zijn volk door de Jordane – verdeelde het land onder de twaalf stammen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 664, 671, 679; e) **Josue** – ridder; f) zwager [?] van Salemon; g) exemplarische ridder; *Lanceloet*: boek III, r. 8565.

Josue van Palermen e) **Josue van Palermen** (or. Josue de Palerne) – Sarazijnse koning; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien – trekt zich na de dood van koning Brandesier terug in navolging van koning Brulant en de admiraal van Cordes <Josue> *Valentijn ende Oursson*: cap. 67-68.

Yosuett a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: JOSSÉS 1]; e) **Yosuett** – Saraceen; g) in het leger van Davimont; *Ogyer*: r. 3791.

Yota e) **Yota**; g) “was boes ende onghetrouwe”; *Minnen loep*: boek I, r. 2498.

Jotaphane h) Jotapata⁵ in Galilea in het noorden van het huidige Israël, nu van de aardbodem verdwenen, maar naar men denkt gelegen op één van de heuvels ten zuidoosten van het huidige Yodfat⁶ – zie ook **Altaphat**; i) **Jotaphane** – stad in Galilea in de vermoedelijke nabijheid van Tabarie; *Caesar*: r. 1082; i) **Jocapata** – stadje in Judea dat als eerste werd aangevallen door Vespasiaen; *Gulden legende*: I, p. 359.

Jotaras van Provente a) [Moisan I, 1: JOZERAN(S) 36 DE PROVENCE], graaf; d) gezet van Naimen, hertog van Beieren – baron van Karel de Grote; e) **Jotaras van Provente**; g) vecht in het leger van Karll Meynet <Joceres> *Karl Meinet*: r. A470, 27, 56.

Jourdein van Blaves a) [Moisan I, 1: JOURDAIN(S) 3 DE BLAIVIES]; b) zoon van [Moisan I, 1: GIRART 77 DE BLAIVES] en [Moisan I, 1: HERMENJART 1] – pleegzoon van [Moisan I, 1: RENIER(S) 99 DE VALTAMISE] en [Moisan I, 1: EREMBORC 1] – kleinzoon van [Moisan I, 1: AMIS 1]; e) **Jourdein van Blaves** – koning van Gaders; f) echtgenoot van Oriable; g) aartsvijand van Fromont <[.]urdein, Jourdein, Jourdeine, Jourdeins> *Jourdein*: r. 3, 17, 24, 29, 37, 42, [59], 70, 75, 86, 100, 110, 115, 134, 145, 159, 161, 223, 231, 236, 246, 248, 250, 253, 261, 266, 270, 301,

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0034.php#a033

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Jozua_\(persoon\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Jozua_(persoon))

3. https://vulgate.org/ot/joshua_1.htm

4. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Yodfat>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Yodfat.kmz

305, 349, [392], 401.

[Jovijn] a) genitief van Jupiter (zie **Jupiter 2**), mogelijk niet als zodanig begrepen en daarom als afzonderlijke heidense god opgevoerd; e) **[Jovijn]** – heidense god: “Here,” seit hi, “gebenedijt / So moetti sijn van Apolline, / Van Jupiterre ende van Jovine,” <Jovine> *Cassamus*: r. 118.

Jozhelme a) mogelijk [Moisan I, 1: IOSELMES 8]; e) **Jozhelme** – held in het leger van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A471, 42.

Juba a) Juba I¹ (1e eeuw v.C.), koning van Numidië; d) koos de zijde van Pompeius tijdens de burgeroorlog – vlucht na de slag bij Thapsus naar Zama, waar hij zelfmoord pleegt; e) **Juba** – koning in Affrica; g) bondgenoot van Pompeius – overwonnen door keizer Julius; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1111.

Jübal zie **Tubal**

Jubiter zie **Jupiter 1**

[Jucker] a) corrupt [?], lees: nicker [?]; e) **Jucker** – duivel; g) exemplarisch lelijk – op wiens jongen de lelijke apen-jongen (“mermot”) lijken <Juckers> *Reynaerts Hst*: r. 6651.

Judaes (Scariot) zie **[Judas Scariot]**

[Judas] 1 a) [A-Z 3: **Juda**]² — **Juda**³ [*Genesis* 29, 35]⁴ – koning van Judea / het Zuidrijk met als hoofdstad Jeruzalem⁵; b) zoon van Jakob en Lea – stamvader van de Joden – voorvader van koning David en Jezus Christus; e) **[Judas]**; f) zoon van de aartsvader Jacob; g) naar wie het Joden lant is genoemd <Judase> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1154; e) **Judea** – Joods stamvader; *Judas*: r. 5; e) **Judes**; f) zoon van de aartsvader Jacob; g) naamgever van het Joden lant; *Troyen*: r. 28647.

Judas 2 a) vrijwel zeker bedoeld als verwijzing naar de apostel-verrader Judas Iskariot (zie **Judas Scariot**); e) **Judas** – een duivel; *Madelgijs*: fragm. XII, r. 77, 81.

Judas 3 a) Judas – exemplarische Joodse naam, die door de naam van zijn vader tegenstrijdig refereert aan de Oudtestamentische verzetsheld **Judas Machabeus**; e) **Judas** – heiden; f) zoon van Macabeus; g) leidt de verdediging van het door Seghelijn en Helene bezette Ysona – brengt Helene bij het kruis – bekeerd nadat Helene het kruis heeft gevonden <Judase> *Seghelijn*: r. 10104, 10148, 10169, 10284, 10299, 10322, 10564, 10574, 10583, 10593, 10611, 10690, 10699, 10704, 10968, 10991.

Judas zie **Judas Machabeus**

Judas zie **[Judas Scariot]**

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Juba_I

2. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0035.php#a034

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Judah_%28Biblical_figure%29

4. http://vulgate.org/ot/genesis_29.htm

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Koninkrijk_Juda

Judas Machabeus a) [A-Z 3: Makkabeeën] [*Legenda aurea* CV: De sanctis Machabeis] [*Gulden Legende*: Vanden Sevennen Machabeeusen [103]] [Moisan I, 1: JUDA(S) 12 MAC(H)ABEU(S)] [West PR: Judas 3 (Mac(h)abeus)] [West PR: Judas 2 Macabee / Macabré] — Judas de Makkabeeër¹ († 161 v.C.) [1 Makkabeeën 2, 4]² – Makkabaïos betekent: ‘hamer’; b) zoon van de Joodse priester Mattatias – broer van Johannes, Sim(e)on, Eleazar en Jonathan / Jonathas; d) streed tegen de Hellenisering van Judea door de Seleuciden (en Ptolemaeën) en streefde naar een theocratisch Israël, vrij van buitenlanders en vreemde denkbeelden – stierf in de strijd tegen de Syrische koning Antiochus IV Epifanes – één van de Negen Besten³; e) **Judas Machabeus**; *Jechemas*: fragm. I, r. 73-74; e) **Judas Makabeus**; g) zegt dat de overwinning altijd in Gods handen ligt; *Limborch*: boek II, r. 115; e) **Judas Macabeus**; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H49, r. 442; e) **Judas Machabeus**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 115; e) **Judas** (or. Judas Maccabeus); g) “dat es een mer[c]steen, / Dien Judas warp, ende dat was / Dat hijt lant gewonnen hadde”; *Merlijn*: r. 23627; e) **Judas Machabeus** – exemplarische ridder; g) met wiens lot dat van Roelant wordt vergeleken; *Roelant*: r. P1052-1053; e) **Judas Machabeus** (or. Iudas Machabeus); g) met wie de gesneuvelde Rolant vergeleken wordt door Karel de Grote; *Turpijn*: XII, r. 50.

Judas Macabeus zie **Judas Machabeus**

Judas Makabeus zie **Judas Machabeus**

[Judas Scariot] a) [A-Z 5: Judas Iskariot]⁴ [Moisan I, 1: JUDA(S)] [West PR: Judas 1] [West VR: Judas 1] — Judas Scariotes/Judas Scariotis/Judas Scarioth/Judas Iskariot,⁵ de twaalfde apostel⁶ [*Mattheus* 10, 4]⁷ [*Marcus* 3, 19]⁸ [*Lucas* 6, 16]⁹ [*Johannes* 6, 72]¹⁰; b) volgens Johannes de zoon van Simon Iskariot [de Mathias-legende in de *Legenda aurea* [XIV: De sancto Mathia] *Gulden legende*: Van sente Mathise apostel [45] leidt de toenaam af van het eiland Scariot (zie **Scariot**) – waarschijnlijker echter is dat Iskariot een verminking is van Sicariër,¹¹ lett. ‘messetrekker’ (de Sicariërs waren fundamentalistische sluipmoordenaars in Jeruzalem ten tijde van de Joodse opstand in 66];

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Judas_Maccabeus

2. http://vulgate.org/ot/1machabees_2.htm

3. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0025.php#a024

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Judas_Iscariot

6. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_10.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_3.htm

9. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_6.htm

10. http://vulgate.org/nt/gospel/john_6.htm

11. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sicarii>

d) verried door middel van een kus Jezus van Nazareth voor dertig zilverlingen aan de priesters van de Tempel, kreeg daar spijt van en hing zichzelf uit wanhoop op – gedurende de Middeleeuwen was Judas Jezus' penningmeester [*Jobannes* 13, 29],¹ die tien procent van de aalmoezen bij wijze van 'administratiekosten' achteroverdrukte – toen Judas zag hoe Maria Magdalena voor 300 zilverlingen balsem over Jezus' voeten vermorste, besloot hij Jezus voor dertig zilverlingen te verkopen – exemplarische verrader; e) **Judaes**; g) de ridder met het bariseel denkt dat Judaes zijn vader had kunnen zijn, zo'n slecht en zondig mens was hij; *Bariseel*: r. 202; e) **Judaes** – toegenaamd: "die Aerme"; g) bezocht door Brandaen – verkocht Zijn Schepper, weigerde vervolgens te geloven dat er desondanks genade voor hem was en hing zich op ingeven van de Duivel op – zijn helse straf wordt enigszins verlicht gedurende de nacht van zaterdag op zondag en door een doek die hem enigszins beschermt tegen de hitte van het vuur, die hij ooit van Jezus stal, maar later aan een "crancken bode" gaf op wiens voorspraak Judas die doek in de Hel ontving <Judas, Judase> *Brandaen*: r. 48, 1351, 1421, 1459, 1462, 1494, 1499, 1502, 1519; e) **Judas**; g) exemplarische verrader; *Buevijn*: fol. A4v; e) **Judaes** – drossaard van Jezus Christus; g) exemplarische verrader en dief – verweet Maria Magdalena verspilling van dure zalf – verraadde Jezus met een kus – zoals verteld door sancte Johan en Thomas <Judas> *Graal & Merlijn*: r. 181, 192a, 194, 202, 231, 261, 274, 277, 676, 1005, 6976; e) **Judas**; *Hughe Prz*: p. 39; e) **Judaes Scariot**; f) zoon van Rubem en Cyboria; g) na zijn geboorte door zijn ouders in een mandje in zee gezet wegens een onheilspellende voorspelling – wordt geadopteerd door de koningin van het eiland Scariot – vermoord zijn pleegbroer – vlucht naar Jherusalem – treedt in dienst van Pylatus – doodt onwetend zijn vader Rubem en huwt onwetend zijn moeder Cyboria – tot inzicht gekomen wordt hij bij wijze van boetedoening leerling van Jhesus en drager van de beurs – verkoopt Jhesus aan de Joden voor 30 zilveren penningen – verhangt zichzelf uit spijt en wroeging <Judaes, Judas, Judase> *Judas*: r. 0, 49, 69, 72, 74, 75, 77, 81, 92, 94, 98, 99, 105, 110, 116; e) **Judas**; g) exemplarische verrader; *Karl Meinet*: r. A447, 30, 41; A531, 20; A532, 45; e) **Judas**; g) verried de Heer; *Lanceloet*: boek III, r. 8453, 8457; e) **Judas** – apostel; g) gierige en ongelovige verrader van Jezus, reden waarom hij naar de Hel ging <Judase> *Leven Ons Heren*: r. 1742, 1750, 1764, 1769, 1770, 1829, 1832, 1848, 1901, 1902, 2049, 2057, 2072, 2075, 2088, 2092, 2096, 2102, 2106, 2110, 2141, 2144, 2403, 2439, 2440, 2441, 2445, 2451, 2461, 2465, 2479; e) **Judas**; g) exemplarische verrader; *Limborch*: boek I, r. 249; e) **Judass**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek I, r. 240; e) **Judas**; g) doodde onwetend zijn vader en huwde onwetend zijn moeder; *Malegijs*: p. 22, 162;

1. http://vulgate.org/nt/gospel/john_13.htm

e) **Judas**; g) exemplarische verrader; *Margrieta van Limborch*: cap. 44;
 e) **Judas**; g) exemplarisch slecht mens <Judase> *Mouwen*: r. 1140, 2575;
 e) **Judas**; g) gebruikt in de uitdrukking: (nog) erger dan Judas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 54; e) **Judas**; g) exemplarische verrader; *Reinolt von Montelban*: r. 2343, 4038; e) **Judaes**; g) verder als boven; *Renout D*: r. 380;
 e) **Judas** (or. Judas); g) de verrader van Jhesus Cristus; *Turpijn*: XI, r. 67;
 e) **Judas** – verkocht de Heilige Profeet voor 30 penningen aan de Joden – verhing zich uit wanhoop en ging daarom naar de Hel; *Wrake Vb*: fol. A3r.

Judass zie [**Judas Scariot**]

Judea h) [Graesse: **Judaea (provincia)**]¹ [Moisan I, 2: JUDÉE] [West PR: **Judee**] [West VR: **Judee**] — Judea,² ten tijde van Jezus van Nazareth de zuidelijke van de twee etnisch Joodse provincies, met daarin de hoofdstad (en de Tempel) Jeruzalem³ – daarvoor het land van de nazaten van Juda (zie [**Judas**] 1) – hetzelfde als **India 2** – zie ook **Israel 3** en **dat Joden lant**; i) **Judea** – land van herkomst van Rubem, de vader van Judaes Scariot; *Judas*: r. 4.

Judea zie [**Judas**] 1

Judei zie **Joden, die**

Juden zie **Joden, die**

Judes zie [**Judas**] 1

Judia zie **India 2**

Judia, Groot zie **Groot Judia**

Judynne zie **Jodesche**

Judit 1 a) [A-Z 3: **Judit**]⁴ [Moisan I, 1: JUDITH] — Judit / Judith⁵ [*Judith*],⁶ heldin van het gelijknamige deuterocanonieke Oudtestamentische Bijbelboek – onthoofdt de door haar bedrogen Perzische legeraanvoerder Holofernes (zie **Holophernes**) met diens eigen zwaard; e) **Judit** – Joodse weduwe, woont te Betulia; g) gaat tijdens de belegering van Betulia naar Olifernes toe, voert hem dronken en onthoofdt hem in zijn slaap; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1012, 1034; e) **Judith**; g) exemplarisch goede vrouw; *Minnen loep*: boek IV, r. 2303.

Judit 2 a) refereert aan Judith van Bavaria⁷ / Beieren († 843), tweede echtgenote van Lodewijk I de Vrome en moeder van Karel de Kale en Gisela; d) aanvankelijk geroemd om haar schoonheid en heiligheid (met reminiscenties aan Judit en vooral Esther in de gelijknamige bijbelboeken), later verguisd om haar

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Judaea-Provincia>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Judea>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Yerushalayim.kmz

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0036.php#a035

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Judith>

6. http://vulgate.org/ot/judith_1.htm

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Judith,_daughter_of_Welf

lichtzinnigheid en verderfelijke invloed (met reminiscenties aan de Oudtestamentische Izebel [*1 Koningen* 16, 31]¹ (zie **Jezabel**); e) **Judit** alias **Basile**; f) dochter van Yoen – zuster van Ritsart – latere echtgenote van koning Lodewijk – nicht van Gelloen – nicht [?] van Otte; g) bij afwezigheid van haar vader eerst toevertrouwd aan Garijn, later aan Otte – op aanraden van Gelloen te Coelne in een bordeel geplaatst om haar huwelijk met Lodewijk te voorkomen – door Jan van Mes uit het bordeel bevrijd en naar Aken gebracht – gewroken door haar vader; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 118, 250, 389; e) **Judit** alias **Basile**; f) dochter van Yoen – zuster van Ritsart – echtgenote van Lodewijk – nicht van Gelloen; *Lorreinen O*: r. 1752; e) **Judit**; f) zuster van Ritsart; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 313.

Judith zie **Judit 1**

Jueden lant zie **Joden lant, dat**

Juede(n) zie **Joden, die**

Jufroet a) refereert volgens sommigen mogelijk of aan de Benedictijner abt Geoffroi de Vendôme († 1132)² of aan Geoffrey Ridel († 1189),³ bisschop van Ely en kerkelijk adviseur van Hendrik II van Engeland; e) **Jufroet** – correspondeert met **Gelijs** (in *Reynaert F, Prz en historie*) – magister; g) autoriteit op het gebied van kerkelijke zaken, koning Nobel beroept zich op hem om Belijn de geëxcommuniceerde Reynaert wél te laten helpen; *Reynaert A en F*: r. 2952.

Jugemente, Camere van zie **Camere van Wijsheiden, die**

Jugurta a) Jugurtha⁴ († 104 v.C.); b) natuurlijke zoon van Mastanabal; c) koning van Numidië (118-104 v.C.); e) **Jugurta** – heer van Numidia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1639; e) **Margurra** – heer van India (d.i. Numidia); *Troyen*: r. 29205.

Julia a) personage mogelijk ontleend aan (het verhaal van Felismena in) de Spaanse pastorale roman *Diana* van Jorge de Montemor⁵ (1520 [?]-1561); e) **Julia**; g) schonk haar liefde aan Protheus; *Stijevoort*: refr. 5: 73.

Juliaen 1 e) **Juliaen** – keizer van Constantinopel; f) vader van Melior en zijn bastaarddochter Uracla; g) wordt na zijn dood opgevolgd door keizerin Melior; *Partinoples*: p. 1.

Juliaen 2 e) **Juliaen** – doopnaam van de tot het christendom bekeerde Saraceen Gaudijn de Reuse; *Partinoples*: p. 63.

[Juliaen, sent] a) [A-Z 4: **Julianus Hospitator**]⁶ [*Legenda aurea* XXX: De sancto Juliano] [*Gulden*

1. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Geoffroi_de_Vend%C3%B4me

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_Ridel_\(bishop_of_Ely\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_Ridel_(bishop_of_Ely))

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jugurtha>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Jorge_de_Montemayor

6. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0104.php#a103

Legende: Van sente Juliane [30] [Moisan I, 1: JULIEN(S) (saint)] [West VR: **Juli(i)en 1, Saint**] — de heilige Julianus Hospitator¹; d) schutspatroon van pelgrims en reizigers – stichtte een gasthuis in Potenza bij Macerata in Italië, maar ook geclaimd in de Gard in de Provence – feestdag 29 januari; e) **sinte Juliaen** (or. saint Julien); g) tot wie Olyvier van Castillen beter had kunnen bidden voor een goed onderdak; *Olyvier van Castillen*: cap. 21.

[Juliane] 1 l) or. Dame Anulli [?] – mogelijk opdrachtgeefster [?] van de *Roman de Florimont* – reconstructie van de editeur; e) **[Ju]liane** <[..]lianen> *Florimont*: r. 35.

Juliane 2 a) [Moisan I, 1: JULIANE], doopnaam van [Moisan I, 1: BRAMIMUNDE]; e) **Juliane** – doopnaam van Pregmunda; *Karl Meinet*: r. A488, 20.

Juliane zie **Elyane van Elydanus**

Julien 1 e) **Julien** – leerling van meester Malegijs; g) verrader – levert de voortdurend spottende Malegijs uit aan koning Karel de Grote (in ruil voor de bisschopszetel van Parijs) – door Malegijs afgestraft en opgehangen te Montefacoen; *Malegijs*: p. 21-23.

[Julien] 2 e) **[Julien]** – ridder [?]; g) ontmoet graaf Willem <Julie[n]> *Willem van Oringen*: fragm. O, fol. 1r, 21.

Julien zie **Julius Cesar**

Julius 1 a) Julius / Ilus alias Ascanius²; b) zoon van Aeneas en Creusa – voorvader van Julius Caesar (het Julisch-Claudische geslacht); e) **Julius** alias **Aschanius**; *Eneide*: r. 13320, 13382.

Julius 2 a) Juliens, senator; e) **Julius** – ridder – senator van Rome; g) komt koning Claudas te hulp in diens strijd tegen Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 34048.

Julius zie **Julius Cesar**

Julius Cesar a) [A-Z 2: Gaius Iulius Caesar]³ [Moisan I, 1: CESAIRE 1, var. Julius Cesaire] [West PR: **Julius 2 C(h)esar**] [West VR: **Cesar 1**] — Gaius Julius Caesar⁴ (100-44 v.C.); b) zoon van Gaius Julius Caesar en Aurelia – echtgenoot van Cornelia – echtgenoot van Pompeia – minnaar van Cleopatra – oom en adoptiefvader van Octavianus / Augustus; c) consul van Rome (vanaf 59 v.C.) – lid van het triumviraat met Crassus en Pompeius – vanaf 45 v.C. alleenheerser; d) veroverde grote delen van West-Europa – verslaat Pompeius in 48 v.C. bij Pharsalus in Tessalië – wordt vermoord door samenzweerders waaronder Marcus Junius Brutus en Gaius Cassius Longinus – één van de Negen

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Julianus_Hospitator

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Ascanius>

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0016.php#a015

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Julius_Caesar

Besten¹; e) **Julius** – keizer van Rome; g) verovert vele landen over de Alpen – verjaagt Pompeius, verovert Egypten en Affrica en maakt Cleopatra daar landsvrouw – vermoord door samenzwerende senatoren onder leiding van Brutus en Cassius <Julius> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1060, 1066, 1072, 1073, 1082, 1086, 1101, 1102, 1119, 1205; e) **Julius** – keizer; f) oom van Octaviaen / Augustus; g) strijdt tegen Pompeius – vermoord door Crassus en Brutus <Julius> *Caesar*: r. 3, 48, 66, 77, 90, 103, 110, 148, 162, 205, 393, 643a, 797, 883, 887, 902; e) **Julius Cesar** – (Romeinse) keizer; f) afstammeling van Aschanius en Romulus – verwant (oom) van Augustus; g) heeft een groot deel van de wereld onderworpen – werd vermoord na verraad door Augustus, die van zijn geslacht was en zijn opvolger <Julius> *Eneide*: r. 13387, 13397; e) **Julius**; g) heeft ooit een schatting op Bertangen met geweld verkregen – Gallen en Spangen hoorden ooit onder hem <Julius Cesar> *Lanceloet*: boek IV, r. 9749, 9777, 9785; e) [**Sesar**] – ‘de’ keizer, al is associatie met Julius Caesar als gevolg van epische concentratie niet uitgesloten; g) volgens de Joden hun enige koning / keizer, en niet Jhesus <Sesare> *Leven ons Heren*: r. 2746; e) **Julius Cesar**; g) bouwde Der Enghels Torre in de buurt van Rochelle; *Meluzine*: fol. F6vb; e) **Julien**; g) verraden door de voorvaderen van Guwelloen en verslagen in het Capitolie <Juliene> *Roelant*: r. 1151, 1440; e) **Julius Cesar**; g) hoofd van de Romeynen – vermoord “by einvie”; *Stijevoort*: refr. 1: 15.

Julius Cesar, Historie van zie Historie van Julius Cesar

Julius Cesars historien zie Historie van Julius Cesar

Julo zie Nilo 1

Julocke a) ongetwijfeld een sprekende naam samengesteld uit ‘jou’ en ‘lokken’; e) **Julocke** – vrouw, dorpelinge; f) echtgenote van de pape – moeder van Martinet; g) neemt deel aan de mishandeling van Bruun – neemt deel aan de mishandeling van Tybert, betreurt de gedeeltelijk castratie van haar pape zeer <Julocken> *Reynaert A en F*: r. 731, 831, 1246, 1289, 1298; e) **Julocke** – vrouw, dorpelinge; f) echtgenote van de pape – moeder van Mertinet; g) verder als boven <Locken> *Reynaert Prz*: r. 563, 601, 627, 907, 922, 936, 944; e) **Julocke** – vrouw, dorpelinge; f) echtgenote van de pape – moeder van Mertynet; g) verder als boven <Julocken> *Reynaerts Hst*: r. 784, 833, 867, 1267, 1289, 1308, 1315.

Julocke vander After Poorten a) sprekende naam (‘jou’ en ‘lokken’) en anale [?] toenaam (‘achterdeur’); e) **Julocke vander After Poorten** – correspondeert met **Pogge van Cafpoerten** (in *Reynaert Prz*); f) echtgenote [?] van Macop die Stoppelmaker – moeder van Lanfreit; *Reynaerts Hst*: r. 844.

1. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

Jumeel, Brun van zie Brundegmel

Jumelles j) lett. 'tweeling' – de twee (gelijke) torens van het kasteel in Niort;
 k) **Jumelles** – door Melusine gebouwde torens van haar kasteel bij Moret;
Meluzine: fol. T3ra.

Junffrid van Anyo a) [Moisan I, 1: JOF(F)ROI 39] l'Angevin, hertog van Anjou; b) vader van [Moisan I, 1: GAIDON 10 D'ANGIERS] – broer of vader van [Moisan I, 2: T(H)IERRI(S) 68 L'ANGEVIN], de schildknaap van Roland; d) baron van Karel de Grote; e) **Junffrid van Anyo** – vaandeldrager in Karll Meynets leger – aanvoerder van de Vrantzosen; g) doodt Ambrosie <Jonffroden, Junffreit, Junffride, Junffrit> *Karl Meinet*: r. A472, 21, 33; A479, 67; A480, 9; A481, 27; A484, 22; e) **Ganffrid van Angewyn**; g) door Karll Meynet gestuurd om Gerarde van Viane en Alde te begroeten; *Karl Meinet*: r. A506, 5; e) **Gerart van Anschauwen**; f) vader van Dederich Lamp; *Karl Meinet*: r. A523, 11; e) **Joffroet die Angevijn**; g) behoort tot de familie van de Loreinen <Joffroete den An[...]> *Lorreinen H*: r. 124.

Jung Gotfrid zie Godefroot

Junius Solinus zie Solinus

Juno a) [A-Z 1: Hera]¹ [West PR: Juno] [West VR: Juno] — Hera² / Juno,³ Griekse / Romeinse godin van vruchtbaarheid en geboorte; b) dochter van Saturnus en Rhea – echtgenote van Zeus / Jupiter; d) beschermvrouwe van gehuwde vrouwen – exemplarisch jaloeze vrouw, maar niet zonder recht en reden, aangezien haar echtgenoot exemplarisch vrouwziek was en chronisch vreemd ging; e) **Juno**; g) één van de drie godinnen bij het Paris-oordeel; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1254; e) **Juno** – godin; g) is Eneas vijandig gezind omdat Paris de appel aan diens moeder Venus had gegeven, zorgt ervoor dat zijn overtocht zeven jaar duurt – wordt door Dido vereerd in Karthago <Juno, Junonem> *Eneide*: r. 156, 170, 195, 410, 414, 420, 494; e) **Juno**; g) één van de drie godinnen bij het Paris-oordeel; *Floris ende Blancefloer*: r. 642, 651; e) **Juno**; g) verder als boven; *Floris Prz*: cap. [4]; e) **Juno** – koningin van Creten; f) dochter van Saturnus – echtgenote van koning Jupiter van Creten; g) studeerde nigromancie en tovenarij – vat een ziekelijke jaloezie op jegens Alcumena, op wie Jupiter ziekelijk verliefd werd, en tracht de geboorte van haar door Jupiter verwekt kind te saboteren, en als dat mislukt de tweeling in de wieg te doden; *Hercules*: cap. [1], [2]; e) **Juno** – godin; g) gaf het schaap met het Gulden Vlies aan Affrixus en Helles om te vluchten naar Colcos; *Jason*: fol. 72v; e) **Juno**; f) zuster van Pallas en Venus en van Jupiter, Neptunus en Pluto; *Limborch*: boek III, r. 1249, 1330; e) **Jüno**; f) zuster van

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0057.php#a056

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hera>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Juno_%28mythology%29

Palas en Venus en van Jubiter, Neptunus en Pluto – bepaalt dat Echo (die bijna is bezweken aan haar liefdesverdriet om Narsisuse) alleen nog kan nagalmen; *Lymburch*: boek III, r. 1241, 1321; boek XI, r. 1345; e) **Juno** – godin; g) aangeropen door Fillis nadat Demofon haar verlaten heeft – belooft Paris tijdens de schoonheidswedstrijd met Pallas en Venus om de gouden appel “gheluc ende vrede ende voerspoet totten groten goede”; *Minnen loep*: boek I, r. 425, 2018, 2027; e) **Juno** – één van de drie godinnen van het Paris-oordeel; g) belooft Parijs rijkdom; *Reynaert Prz*: r. 4227, 4239; e) **Juno** – één van de drie godinnen van het Paris-oordeel; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5500, 5512; e) **Juno** – Griekse / heidense godin; g) betrokken bij het Paris-oordeel – betrokken bij de Twaalf Werken van Hercules – wreekt zich op de Trojanen omdat Paris niet háar de appel heeft gegeven maar Venus – vereerd in Carthago <Junons, Junonys> *Troyen*: r. 3729, 5098, 6266, 6279, 6291, 11794, 19943, 28098, 35635, 36703; e) **Juno** – afgodin; g) aangeropen door Eneas – kreeg de appel niet – met tempel in Cartago; *Troyen Prz*: fol. 134rb, 140rb; e) **Juno** – heidense godin; g) aan wie de dankbare Urbaen offers zegt te zullen brengen zodra hij weer aan land is; *Urbaen*: cap. [15].

Junonia h) normaliter Colonia Junonia¹ [Graesse: Carthago, var. Iunonia],² een stad die in 122 v.C. gesticht werd op de plaats van het in 146 v.C. verwoeste Carthago³ en in 29 v.C. hersticht als Colonia Julia Carthago – bedoeld lijkt hier echter de Romeinse provincie Germania, waar in 9 n.C. Quintilius Varus door de Germanen onder leiding van Arminius (zie **Negelaen**) vernietigend verslagen werd in het Teutoburgerwoud,⁴ waarna Drusus Germanicus in 14 n.C. een nieuw Romeins offensief leidde; i) **Junonia** – hertogdom van eerst Quintilius en later Drusus – waar Quintilius door Negelaen vermoord werd; *Caesar*: r. 1197, 1200, 1246, 1262, 1268, 1314, 1324.

Juipetine zie **Jupiter 2**

Jupetijn zie **Jupiter 2**

Jupiter 1 a) Jupiter⁵ (genitivus: Jovis) – de Romeinse versie van de Griekse oppergod Zeus⁶ – met name in het oosten van het Romeinse Rijk vereerd als zonnegod c.q. god van het licht en in die hoedanigheid (soms) dezelfde als de Egyptische god Ammon – gedurende de Middeleeuwen ook beschouwd als één van de Saraceense oppergoden die samen een pseudo- of anti-drie-eenheid vormen (zie **Jupiter 2**); b) vader van Mars (bij Juno) – vader

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Colonia_Junonia

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Carthago-Iunonia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cartago.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_the_Teutoburg_Forest

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Jupiter_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Jupiter_(mythology))

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Zeus>

van Aeacus met de nimf Aegina als moeder – voorvader van koning Priamus en van Hesione; d) de zesde van de zeven planeten (gerekend vanaf de aarde in het Ptolemaeïsche stelsel) – naar wie de eerste dag van de week genoemd werd, die als exemplarisch gelukkig gold, welk geloof nog altijd voortleeft in de uitdrukking ‘joviaal’ d.i. op zondag geboren (zie **die Sonne**) – volgens *Le Recoeil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Jupiter een zoon uit het huwelijk van Saturne en diens zuster Cybelle, werd hij heimelijk opgevoed door de Almachee en Mellise, dochters van koning Melliseus omdat zijn vader hem volgens afspraak met diens oudere broer Titan wilde doden in ruil voor het koningschap van Crete – nog baardeloos voert hij de Pellagines aan in hun geslaagde opstand tegen de wrede en tirannieke koning Lichaon, waarna hij diens dochter Calisto eerst ten huwelijk vraagt en als zij weigert haar later verkracht als zij in het klooster van Dyane verblijft – zie verder **Jupiter van Creten**; e) **Jupiter** – opperste god – geboren in Arcadia; f) vader van Perceus – vader van Dardanus; g) aanbeden door de Perzen – wiens zoon Alexander de Grote beweert te zijn <Jupiters> *Alexanders geesten*: boek II, r. 191, 268; boek III, r. 532, 953, 980, 1000, 1002, 1236; boek V, r. 113; boek VII, r. 45, 1049, 1353, 1392, 1504; boek VIII, r. 394, 674; boek X, r. 1394, 1405, 1411; e) **Jupiter** – koning van Creten; f) gehuwd met Juno; g) studeerde nigromancie en tovenarij met Vulcan en Juno – werd ziekelijk verliefd op Alcumena toen zij in Thebes huwde met Amphitriton – slaagde erin haar door middel van gedaanteverwisseling en tovenarij te bedriegen en verwekte zo bij haar Hercules, tweeling(half)broer van Amphitritions zoon Ypicleus; *Hercules*: cap. [1], [2]; e) **Jupiter** – dezelfde als **Jupiter van Creten** – god; f) zoon van Saturnus; *Jason*: fol. 71v; e) **Jupiter** – god van de hemel, afkomstig van Creten; f) broer van Juno, Pallas en Venus en van Neptunus en Pluto; *Limborch*: boek III, r. 1254, 1257; boek VIII, r. 977; e) **Jupiter** – tweede van de zeven planeten – “hovesch ende goet”; *Limborch*: boek XI, r. 698; e) **Jupiter** – tweede van de zeven planeten, verder als boven <Jupite[r]> *Limborch Frg*: H51C, r. 500, 541, 556; e) **Jubiter** – afkomstig van Creten, god van de hemel; f) broer van Jüno, Palas en Venus en van Neptunus en Pluto; *Lymburch*: boek III, r. 1246; boek VIII, r. 966; e) **Jubiter** – tweede van de zeven planeten – idem als in *Limborch*, boek XI; *Lymburch*: boek XI, r. 837, 880, 895; e) **Jupiter**; g) aangeroepen door Fillis – ontsteekt in grote toorn als hij door een chagrijnige Capaneus vervloekt wordt – doodt hem met een bliksemschicht <Jupitaer> *Minnen loep*: boek I, r. 424, 2612, 3072, 3141; boek IV: r. 1398, 1399; e) **Jupiter** – Griekse / heidense god, god van de zon, heer van de goden – geboren in Archadia; f) zoon van Saturnus – vader van Eachus met Egynen als moeder – grootvader van Peleus 1 – overgrootvader van Achilles – voorvader van Esiona – voorvader van Ulixes – (voor)vader van Acryssina – vader van Parseus – vader van Dardanus – voorvader van Eneas van Troyen; g) droeg

ooit vrouwenkleren – heeft Europa, de dochter van Athenor, geschaakt – overwint de Gygantten – verjaagt zijn vader Saturnus <Jupitere, Jupiters> *Troyen*: r. 1317, 1506, 1509, 2989, 3040, 4916, 5216, 5685, 6287, 6328, 6474, 25016, 25776, 25846, 25855, 25856, 26375, 26380, 28544, 28926, 28963, 29072, 32239, 32305, 32336, 32611, 33210, 33213, 36505, 36668, 36844, 37334, 37895, 37993, 38006; e) **Jupiter** – (af)god; f) zoon van Saturnus – voorvader van de Troeyanen; g) aangeroepen door Eneas – aangeroepen door koning Alba – verdreef Saturnus; *Troyen Prz*: fol. 139ra, 141rb, 144rb, 147va, 148rb.

Jupiter 2 a) [Moisan I, 1: JUPITER] [West PR: **Jupiter**] — Jupiter, oorspronkelijk de Griekse/Romeinse oppergod Zeus / Jupiter (zie **Jupiter 1**) – zie ook [**Jovijn**]; d) gedurende de Middeleeuwen beschouwd als een Saraceense (opper)god – vaak genoemd naast de Saraceense anti-drie-eenheid Apollijn, Mamet en Tervogant – de overgang afgod naar duivel en omgekeerd is naadloos; e) **Jupiter** – heidense god <Jupiterre> *Cassamus*: r. 118, 1416, 1441; e) **Jupiter** <Jupiters> *Cassamus L*: fol. 1Vb, 7; e) **Jupetijn** – Saraceense god; *Gloriant*: r. 338; e) **Jupiter** – heidense god; g) vereerd in het koninkrijk Spangen; *Heemskinderen*: p. 55; e) **Jupiter** – één van de vier goden van de Saracenen; *Lanceloet*: boek II, r. 2000; e) **Jupitrin** – één van de vele heidense goden; *Margrieta van Limborch*: cap. 111; e) **Jupiter**; *Meluzine*: fol. S3rb; e) **Jupetine** – Saraceense god <Juipetine> *Ogyer*: r. 4067, 9338; e) **Jupiter** – heidense god; g) aan wie de dankbare Urbaen offers zegt te zullen brengen zodra hij weer aan land is; *Urbaen*: cap. [15]; e) **Jupiter** (or. Iupiter/Jupin) – Sarazijnse god van de koning van Groot Indien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 41-42, 51, 61.

Jupiter 3 a) or. Jupiter, roy d’Athenés – in wezen dezelfde als **Jupiter 1**, maar dan vermenschlijkt door Boccaccio in diens *Genealogia deorum gentilium*,¹ welke tekst door Raoul le Fevre als bron gebruikt werd; e) **Jupiter** – eerste koning van Athenen; f) vader van Arropatreus / Mars, Apis en Apollo; *Jason*: fol. 71v, 73v.

Jupiter van Creten a) or. Jupiter, koning van Crete – zie ook **Jupiter 1**; e) **Jupiter van Creten** – koning van Creten; f) vader van Eacus – grootvader van Eson van Mirmidonien – voorvader van Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 2v.

Jupitrin zie **Jupiter 2**

[Yure] h) [Graesse: **Jurassus mons**]² [Moisan I, 2: JURA] — het Jura³ gebergte⁴; i) **Yurc** (or. “ad montem qui dicitur Jurae”) “over den berch Yurc” <Ynre>

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Genealogia_Deorum_Gentilium

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Jurassus-mons>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jura.kmz

4. [https://de.wikipedia.org/wiki/Jura_\(Gebirge\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Jura_(Gebirge))

Caesar Prz: fol. 11r-11v.

Justamon a) [Moisan I, 1: JUSTAMONT 7]; e) **Justamon** (or. Justamon) – samen met Fausaert bode van koning Belligant <Justimon> *Galien Rethore*: cap. [42], [48]-[49].

[Justamont] 1 a) exemplarische (Franse) Saraceense naam: Justamont; e) **Jostamont** – Saraceen; g) bondgenoot van emir Galien – gedood door Ritsier <Jostamonde> *Flovent*: r. 26, 60, 80, 91.

[Justamont] 2 a) exemplarische (Franse) Saraceense naam: Justamont; e) **Jostamant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 54.

Justamont 3 a) mogelijk [Moisan I, 1: JUSTAMONT 11]; e) **Justamont** – Saraceense koning; g) in het leger van Broyer – gedood door Ogier <Jüstamonden> *Ogyer*: r. 19903, 19929, 19932.

Justaris e) **Justaris**; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale; *Karl Meinet*: r. A454, 29; A455, 28, 41.

Justicie, Rechtverdighe zie **Rechtverdighe Justicie**

Justimon zie **Justamon**

Justiniaen a) lett. ‘de rechtvaardige’; e) **Justiniaen**; f) vader van Ysabele en Fallax; g) ‘rechtvaardige’ Saraceen in tegenstelling tot zijn ‘bedriegelijke’ zoon – woont tussen die Dunauwe en die Rijn <Justiniaene> *Flandrijs*: r. 112, 177, 191, 197, 202, 207, 219, 240, 252, 261, 284, 297, 301, 309, 312, 328, 344, 392, 402, 405, 418, 484, 496, 503, 513, 518, 523, 531, 535, 537, 563, 574.

Jutland h) [Graesse: *Jutlandia*]¹ — Jutland² in Denemarken³; i) **Jutland** – door Ogier aan zijn stiefmoeder in leen gegeven; *Ogyer*: r. 4862.

Juvenale a) Decimus Junius Juvenalis⁴ (ca. 60 - ca. 140), Romeinse auteur; d) schrijver van zestien satiren, die gedurende de Middeleeuwen in hoog intellectueel aanzien stonden door hun kritiek op de ‘heidense’ Romeinse samenleving en daarom ook op (de Latijnse) school gelezen werden; e) **Juvenale** – “Ende mense oec te lesene sette / in Juvenale ende in Panflette / Ende in Ovidio De arte amandi, / Daer si vele leerden bi” – één van de teksten die Floris en Blancefloer [in het Latijn] op school te lezen krijgen; *Floris ende Blancefloer*: r. 334.

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Jutlandia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Jutland#History_of_Jutland

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jutland.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Juvenal>

K / C

[laatste update K: 17-04-2024] ¹

K** zie **C****

C/K** zie **Ch****

C/K** zie **G****

C/K** zie **T****

Kabaheu zie **Karaeu**

Kabarantijn van Cornualge zie **Kabarantijn van Cornuwaelge**

Kabarantijn van Cornuwaelge a) [West *PR*: Cabarentins], koning van Cornouaille;

e) **Kabarantijn van Cornuwaelge** – koning van Cornuwaelge; g) is aanwezig bij het toernooi te Kamaloet – komt Lanceloet van Lac te hulp in diens oorlog tegen koning Claudas – legeraanvoerder <Kabarantijn, Karabantijn>

Lanceloet: boek II, r. 19963-19964, 31956, 32768, 33009; e) **Kabarantijn van Cornualge**; g) legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret <Karobannijn> *Lanceloet*: boek IV, r. 10983, 11469.

Cabenijn zie **Cambenick**

Cabenoyt zie **Corbenijc**

Cabiere i) **Cabiere** (or. Cabieres en Arragon) – koninkrijk in Aragoenien <Cabiers>

Meluzine: fol. Y3rb, Y3vb.

Caboetse zie **Thaboth**

Cacyllus a) Catillus² [*Aeneis* VII, 672]³; b) tweelingbroer van Coras – broer van

Messapus; e) **Tacillus** – koning – geboren in Tyburcia; g) met Coras bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37583;

e) **Cacyllus** – koning; f) broer van Coras; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Cadansche h) aangezien het om een stad in Saksen gaat, lijkt bedoeld de Hanze-stad

Danzig/Gdańsk⁴ [Graesse: **Gedanum**, var. **Dantiscum**]⁵ (zie **Dantse**);

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Catillus>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gdansk.kmz

5. <https://tinyurl.com/Graesse-Gedanum>

i) **Cadansche** – stad en kasteel van Blanckard, de koning van Sahssen; *Ogyer*: r. 8626.

Cadee zie **Caldee**

Cadmus a) [A-Z 1: **Kadmos**]¹ — Cadmus/Kadmos²; b) zoon van Agenor van Tyrus en Telephassa; d) stichter van het Egyptische Thebe; e) **Cadmus**; f) zoon van Agenor – broer van Fenix en Cilix en van Europa en Dido; g) gebruikte als eerste het Griekse schrift – stichtte Teben in Egypten én in Grieken [?]; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1026; boek III, r. 686; boek VII, r. 1229; e) **Caldmus**; f) zoon van Agenor; g) bouwde Theben in Egypten; *Troyen*: r. 28720.

Cadoer zie [**Cador**] 2

Cadol 1 a) de variante lezing Laduhel kán begrepen worden als een verbastering van Caduhel, waarvan ook Cado[he]l (het wordt namelijk geacht te rijmen op “wel”) een verbastering kan zijn – Caduhel is een toponiem dat eenmalig voorkomt in het deuterocanonieke Oudtestamentische Bijbelboek [3 *Esdra*s 5, 26]³; e) **Cadol** – Saraceense koning van Caspie; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 1001; e) **Laduhel** – heidense koning van Caspie; *Limborch Frg*: H53, r. 143.

Cadol 2 e) **Cadol** – koning; g) belegert samen met koning Etanos de stad Licia – gedood door koning Canamor en Turias; *Turias ende Floreta*: p. 62-64.

[**Cadop**] a) [West PR: **Sardup**]; e) [**Cadop**] – ridder, één van de Sennen; g) in Carmelide verslagen door Calogrinas van Gorre <Cadoppe> *Merlijn*: r. 18276.

Cador 1 a) [Moisan I, 1: **CADOR 1**]; e) **Cador** – Saraceense koning; *Aspremont*: fol. 2va, 13.

[**Cador**] 2 e) **Cadoer** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1540.

Cador 3 a) mogelijk ontleend aan of geënt op Cador [West PR: **Cador**]; e) **Cador** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3389.

Cadroke a) [West PR: **Cordant**]; e) **Cadroke** – ridder, één van de Sennen; g) in Carmelide gedood door Bretel van der Mesleye; *Merlijn*: r. 18272.

Cadulant e) **Cadulant** – Saraceense sultan; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 53, 68.

Caelons zie **Riolens**

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0070.php#a069

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cadmus>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost04/Hieronymus/hie_va03.html#05

Caen h) [Graesse: *Cadomum*]¹ — Caen,² aan de rivier de Orne³ in Basse-Normandie, Frankrijk; i) **Caen** (or. Caen) – graafschap; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 11, 14-16.

Kaerdine zie **Kardine**

Kaerel zie **Karel die Grote**

Kaerl(e) zie **Karel die Grote**

Kaerle zie **Karel die Caluwe 1**

Kaerle des Caluus zie **Karel die Caluwe 2**

Kaerle die Grote zie **Karel die Grote**

Kaerle van Vranckrijck zie **Karel die Grote**

Kaerle van Vranckrijcke zie **Karel die Grote**

Kaerle van Vrancrijc zie [**Karel van Vranckerike**]

Kaerle van Vrankerike zie **Karel die Grote**

Kaerle Marteel zie [**Karel Martel**]

Caerlioen zie **Carlioen**

Cafpoerten h) waarschijnlijk een bewust verbloemde verminking van de sprekende, grappig bedoelde, anale toenaam ‘achterdeur’; i) **Cafpoerten** – correspondeert met **After Poorten** (in *Reynaerts Hst*) – toenaam van **Pogge van Cafpoerten**; *Reynaert Prz*: r. 612.

Kagani e) **Kagani** – Saraceense emir; f) zoon van Tempiers – broer van Comijs, Ybor, Gyberijc en Corineus; g) vecht in het leger van Agulant tegen Karel de Grote – gedood door Reinaut van den Witten Dorne; *Lorreinen O*: r. 301, 310, 324, 331.

Kahenis a) [West PR: **Kahenin**] – hertog en heer van het kasteel [West PR: **Tinaguel**] – de *Lancelot* ed. Micha (1978-1983) [tome V (1980), LXXXVI, 11 (p. 45)] leest hier Terraguel met in een noot onder andere de variant Naguel [hs. Parijs BnF Nouv. Acqu. 1119]; e) **Kahenis** – hertog – heer van Vaguel [ed-Jonckbloet, r. 22814: Vagnet]; g) gedood door Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 22799.

Kahenni zie **Keye die Cleine**

Cayfas zie **Cayphas**

Caym a) [A-Z 3: **Kain & Abel**]⁴ [Moisan I,1: CAÏN(S) 1] [West PR: **Caïns**] [West VR: **Cain**] — Cain/Kain⁵ [*Genesis* 4, 1]⁶; b) oudste zoon van Adam en Eva – broer van Abel en gedurende de Middeleeuwen ook van hun respectievelijke tweelingzusters

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Caen>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Caen.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Orne_%28fleuve%29

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0037.php#a036

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Cain_and_Abel

6. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

Calmana en Delbora [*Scolastica*: r. 828, 831]¹ [*Spiegel historiael* 1¹, 10, 31-34]² – volgens de *Historie van Belgis* (1574), van Marcus van Vaernewijc, boek I, cap. VIII, kregen Adam en Eva na de geboorte van deze vier kinderen nog 30 tweelingen, telkens een jongen en een meisje, wier namen Josephus gekend zou hebben, maar die hij niet noemt in zijn *Antiquitates judaicae*³ – broer van Set; d) landbouwer – sloeg uit afgunst en frustratie Abel dood toen hij zag dat Jahwe wel het offer (een lam) van Abel accepteerde, maar niet het zijne (vruchten van het veld); e) **Caym** – landbouwer; f) oudste zoon van Adam en Yve – broer van Abel en Set – vader van Enoch; g) doodt zijn broer Abel – gedood door Enochs afstammeling, de blindgeworden Lamech <Caime> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 442, 445, 447, 451, 455, 465, 469, 473; e) **Chaym**; g) moordenaar van zijn onschuldige broer Abel; *Esopus*: p. 223; e) **Caym**; f) zoon van Adam en Yve – broer van Abel; g) doodde Abel <Cayme> *Lanceloet*: boek III, r. 8428, 8436, 8443, 8452, 8455, 8460.

Cainan a) Caynan [*Alexandreis* V, 36]⁴; e) **Cainan** – Perzische strijder; g) vecht met een handbijl – gedood door Philotas <Caynan> *Alexanders geesten*: boek V, r. 70, 75, 79.

Cayphas a) Caiaphas/Kajafas⁵ [*Mattheus* 26, 3]⁶ – lid van de Joodse Hoge Raad te Jeruzalem; d) veroordeelde Jezus Christus tot de kruisdood – gedurende de Middeleeuwen werd zijn naam in verband gebracht met de stad Caf(f)e in Galilea, Israël, het huidige Haifa; e) **Cayfas**; *Graal & Merlijn*: r. 428; e) **Cayphas**; *Hughe Prz*: p. 39; e) **Cayphas** – Joodse bisschop en schriftgeleerde; *Leven ons Heren*: r. 1306.

Kayphas e) **Kayphas** – Saraceense reus; f) neef van koning Bremunt van Affriche; g) in tweekamp gedood door Karl Meynet <Cayphas> *Karl Meinet*: r. A45, 58; A46, 14, 41, 53; A47, 53, 63; A48, 2, 20, 30, 33; A50, 3, 11, 25, 44, 56, 61; A51, 1, 8, 12, 16, 27, 54, 59, 62; A52, 11; A63, 36, 41, 46, 61; A64, 7, 38, 54; A65, 15, 30, 54; A66, 18, 23, 31, 35, 41, 46; A67, 2, 5, 10; A69, 35; A70, 9; A71, 59; A72, 61; A73: 9, 20, 34; A78, 45; A110, 36.

Caire h) [*Graesse: Cairum*]⁷ [*Moisan* I, 2; CAHAIRE (LE)] (al-kahira: ‘de overwinnende’) – Caïro,⁸ waar de rivier de Nijl zich vertakt tot de Nijldelta⁹ – in de loop der

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#1

2. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mvri01_01/maer002mvri01_01_0003.php

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Antiquities_of_the_Jews

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Caiaphas>

6. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_26.htm

7. <https://tinyurl.com/Graesse-Cairum>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cairo.kmz

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Nile_Delta

Middeleeuwen uitgegroeid tot de hoofdstad van het sultanaat Egypte¹ – zie verder **Babilone 2**; i) **Groote Caire** (Fr. grant Cayre, Sp. El Cairo/Cayro) – residentie van de Groote Soudaen <Caire> *Meliadus*: Voorrede, cap. 5, 8, 10-13, 15-24, 26-28, 38; i) **Caire** (or. Cayre) – havenstad in Babilonien/sultanaat van de vader van Lucesse; *Urbaen*: cap. [9]-[10].

Kairl zie **Karel die Grote**

Caitus a) Caicus [*Aeneis* IX, 35]²; e) **Caitus** – Trojaan; g) ziet als eerste dat Turnus c.s. Aschanius in Pallante gaat aanvallen/belegeren; *Troyen*: r. 38044; e) **Caytus** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 148va.

[Cacabus] h) Lat. cac(c)abus (lett. ‘kookpot’) – hier gebruikt als metafoor van de ‘helleketel’, die op zijn beurt weer een metafoor is van de Hel; i) **[Cacabus]** – “Oft ic draech u ghecoust, ghescoeyt in Cacabo!” <Cacabo> *Mariken van Nieumeghen*: fol. E2r.

Cakers zie **Cars**

Cakis zie **Cacus**

Cacus a) Cacus,³ een vuurspuwende reus of driekoppig monster; b) zoon van Vulcanus; d) na de diefstal van Hercules’ runderen in Italië door hem gedood; e) **Caccus** – monster; g) door Ercules gedood – wat als feest herdacht wordt in Spalant; *Eneide*: r. 6052; e) **[Calculus]** (or. Cacus); g) door Hercules verslagen <Calculuse; *Rose V*: Calcuse> *Rose C*: r. 14075; *Rose V*: r. 14263; e) **Tarus** (lees [?]: Cacus) – genoemd in een door Achilles gezongen lied over de heldendaden van Hercules “Ende Tarus niet en verdroech”; *Troyen*: r. 5104; e) **Cacus** – mens noch dier, vuurspuwend – woont in een hol bij de Tybre; g) gedood door Hercules, die ook zijn runderen meenam; *Troyen*: r. 37832, 37852, 37865, 37871, 37875, 37883; e) **Cakis** – mens noch dier, vuurspuwend; g) verder als boven <Kakis, Kakys> *Troyen Prz*: fol. 147rb, 147va.

Calabere(n) zie **Calabre**

Calabre h) [Graesse: Calabria]⁴ [Moisan I, 2: CALABRE 2] — Calabrië,⁵ regio gelegen in de voet van de laars van Italië; i) **Calabren** – in het zuiden van Italia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1538; i) **Calabrie** – stad – bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5124; i) **Calaberen** – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben – waar zij volgens koning Yewyn aan de wraak van Karel de Grote kunnen ontkomen; *Heemskinderen*: p. 62, 64; i) **Salabren** – hertogdom – toenaam van **Gautier**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Egypt_in_the_Middle_Ages

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Cacus>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Calabria>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Calabrië.kmz

van Salabren <Salaberen> *Jan uut den Vergiere*: cap. 11, 15, 29, 201, 228; i) **Calabre** – koninkrijk – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Calabren, Calabren lant> *Limborch*: boek III, r. 821, 831, 879, 1026; boek V, r. 1842, 1915; boek VIII, r. 1087; i) **Calabren** – koninkrijk; *Limborch Frg*: MF, r. 90; i) **Kalabre** – koninkrijk – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Kalebre, Kalenbre> *Lymburch*: boek III, r. 807, 817, 865, 1018; boek V, r. 1837, 1912; boek VIII, r. 1077; i) **Calaberen** – hertogdom – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – waar Heyndrick van Lymborch en later Etsijtes (van Athenen) de ten onrechte van overspel beschuldigde hertogin redden; *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 31-33, 54-56, 77-79, 82; i) **Calabre** – waar Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt bondgenoten hebben <Calcane> *Reinolt von Montelban*: r. 2713, 2803, 13093; i) **Calabren** – verder als boven; *Renout*: r. 572, 682; i) **Calabre** – bedwongen door Karel de Grote; *Roelant*: r. 848; i) **Calabere** – land in Italia; *Troyen*: r. 29106.

Calabren (lant) zie **Calabre**

Calabrie zie **Calabre**

Caladone zie **Calidoen 1**

Calafrine zie **Calefrijn**

Calcedoen zie **Calidoen 1**

Calchas zie **Calcas van Troyen**

Calchidone zie **Calidoen 1**

Calcidonien i) **Calcidonien** (or. Cassidoine) – Sarazijns land van herkomst van een admiraal die strijd en sneuvelt voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 58.

Calde zie **Caldee**

Caldee h) [Graesse: **Chaldae** (regio)]¹ [Moisan I, 2: CALDÉ(E) 1] — Chaldea,² strikt genomen het zuidelijk deel van Mesopotamië tot aan de Perzische golf, het huidige Irak en Kuwait, maar daarnaast ook gebruikt als synoniem voor (heel) Babylonië – met daarin de stad Ur,³ waar aartsvader Abraham geboren werd [*Genesis* 11, 28-31]⁴ – zie ook **Cassidonien**; i) **Caldee** – koninkrijk in Asia van koning Nabugodonosor – waar de Tygris doorheen stroomt – waar de astronomie is uitgevonden <Cadee, Calde> *Alexanders geesten*: boek II, r. 1026; boek VII, r. 874, 1091; i) **Caldee** – land van herkomst van Cassamus van Larijs en van Edea; *Cassamus*: r. 35; i) **Caldee** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Crisus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*:

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Chaldae>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chaldea>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ur.kmz

4. http://vulgate.org/ot/genesis_11.htm

boek VIII, r. 861; i) **Calde** – Saraceens koninkrijk van Cressus; *Limborch Frg*: H53, r. 25; i) **Calde** – Saraceens koninkrijk in Groess-Asia van koning Crissus – idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 860; i) **Calde** – land in Asia – waar de Tigris doorheen stroomt – waar de astronomie is uitgevonden <Caldeen> *Troyen*: r. 28373, 28584.

[Caldeus, dat] n) het Chaldeeus – taal; o) **Caldeus**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 704.

Caldeusce zie **[Caldeusche]**

[Caldeusche] n) Chaldeeuse, van/uit het land van de Chaldeeën; o) **[Caldeusce]** <Caldeuser> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1297; o) **Caldeuscher** – gezegd van taal; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 1477.

[Caldeusche, die] a) de Chaldeeuse; e) **die Caldiesche** – toenaam van Edea; *Cassamus*: r. 1838.

Caldiesche zie **[Caldeusche, die]**

Caldmus zie **Cadmus**

Kalobre zie **Calabre**

Calefrijn a) naam die in de wereld van het chanson de geste uitsluitend door Saracenen gedragen wordt; e) **Calefrijn** – Saraceense koning [?] <Calafrine> *Jourdein*: r. 163, 166.

Kalobre zie **Calabre**

Caleos van den Vremden Eylande zie **Galehoud**

Cales a) [West PR: Kallés]; b) oom van [West PR: Abilas], [West PR: Cassibilans], [West PR: Dyonis 1] en [West PR: Dyonz]; e) **Cales** – hertog; f) oom van Cassibiliaen, Abylas en Dyonele; g) vecht een vete uit met zijn zes zoons, waarbij zijn enige dochter het leven laat – wordt bijgestaan door zijn neven Cassibiliaen, Abylas, Dyonele en door de ridders Agraveyn, Gaheret en Gurrees – gedood door Lanceloet van Lac <Hales, Karles> *Lanceloet*: boek II, r. 9986, 13112, 18994, 21149, 21201.

Calesus zie **Galesus**

Kalesus zie **Halesus**

Calet j) [West PR: Kalec], kasteel nabij Camaalot; k) **Calet** – waar Lanceloet op weg naar Joyosegaerde verblijft met Genoevre, nadat hij haar aan Arturs hof van de brandstapel heeft gered; *Lanceloet*: boek IV, r. 4730.

Caliburnus zie **Escalabuer**

Calibur(n)e zie **Escalabuer**

Calidoen 1 h) [Constans: CALEDOINE, var. CALCEDOINE]¹ [Moisan I, 2; CALIDOINE] [West PR: Calcidoine] — de stad Kalydon/Calydon² in Aetolia, Griekenland – vermaard vanwege de Calydonische jacht op het wilde zwijn dat werd

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Calydon.kmz

gestuurd door de vertoornde Diana en gedood door Meleager;

i) **Calsedone** – koninkrijk van de vader van Chodidinnus; *Merlijn*: r. 23560;

i) **Calidoene** – toenaam van **Meleagher van Calidoene**; *Troyen*: r. 6476;

i) **Calcedoen** – toenaam van **Santipus van Caladone** en koninkrijk van koning Fenix 2 – land van herkomst van koning Anchilocus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Caladone, Calcedone, Calchidone, Cassedonie, Cassedonien, Cassidonien> *Troyen*: r. 7132, 9687, 10551, 10838, 12749, 12874, 16619, 16658, 16703; i) **Selidone** – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 9734; i) **Taledoen** – toenaam van **Celeus van Taledoen**; *Troyen*: r. 27693; i) **Calidoen** – toenaam van **Dyomedes van Calidoen** – weigert steun aan koning Latyn en Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Celidone> *Troyen*: r. 23918, 29997, [37676].

Calidoen 2 h) geen reëel toponiem zoals **Calidoen 1** maar het resultaat van een corruptie: “Daertoe seinden hy uyt synen huys/Synen bade Neneleus/Tot Dyomedes in Calidoen,/In Arpoenten synre steden scoen/om hulpe”, waar het gaat om Dyomedes *van* Calidoen, die om hulp gevraagd wordt, en niet om een tweede Calidoen gelegen in Arpoenten; i) **Calidoen**; *Troyen*: r. 37676.

Calidoene zie **Calidoen 1**

Calimachijs a) Callimachus¹ (ca. 305 - ca. 240 v.C.) – gevierd en invloedrijk Griekse dichter – (in)direct ontleend aan Ovidius’ catalogus van dichters [*Ars amatoria*, boek III, r. 329-340]²; e) **Calimachijs** – autoriteit op het gebied van de liefde <UB Leiden Ltk. 205: calmachus> *Minnen loep*: boek I, r. 151.

Caliope a) Chalchiope³; b) zuster van Medea; e) **Caliope** (or. Caliope) – Griekse; f) dochter van koning Oetes en koningin Ortis – zuster van Medea en Abserschius <Caliope, Caliope, Caliope> *Jason*: fol. 89r, 93r, 101r, 110r.

Calipsa a) [Constans: CALIPSA]⁴ — de nimf Kalypso/Calypso⁵; e) **Calipsa** – koningin – woont op Eoly; g) tovenares – zeer gevaarlijk voor mannen – bij wie Ulixes langere tijd verbleef; *Troyen*: r. 34471, 34545.

Calys h) [Graesse: Calesium]⁶ [Moisan I, 2: CALAIS] [West PR: Chalais] — Kales/Calais,⁷ zeehaven aan het Kanaal in Picardië, Frankrijk – van 1346 (Slag bij Crécy) tot 1558 een Engelse enclave onder de naam Pale of Calais⁸; i) **Calis** (Fr. Callaix,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Callimachus>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.artis3.shtml>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Chalkiope>

4. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/38>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Calypso_%28mythology%29

6. <https://tinyurl.com/Graesse-Calesium>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Calais.kmz

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Pale_of_Calais

Sp. Cales) – havenstad in Vranckrijck – waar de Ridder met dat Kruyce met Caristes en Platine aan land gaat op weg naar Parijs; *Meliadus*: cap. 29, 34, 36; i) Calys (or. Callais) – havenstad in Vranckrijck – waar Artus van Algarbe de boot naar Enghelant neemt, maar door tegenwind de (west)kust van Yerlant bereikt; *Olyvier van Castillen*: cap. 54.

Calistaen e) Calistaen – heidense paus; g) krijgt van de sultan van Parsijs, die het Heilige Land heeft bezet, de opdracht alle steden in het Lant van Suyden te overwinnen en te verwoesten; *Heemskinderen*: p. 190; e) Kalixtian – heidense priester; *Reinolt von Montelban*: r. 13851.

Calistyen e) Calistyen – Saraceense sultan van Persi; g) in zijn kamp overvallen en geplunderd door Elegast, Fierabras en Myle; *Fierabras*: r. 144.

Calistomus e) Calistomus; f) zoon van de koning van Philadelfen; g) doodsvijand van Odolyas – bemint Orfennes, die op haar beurt Odolyas bemint, en schrijft haar liefdesbrieven – wordt op ingeven van Odolyas door Orfennes uitgenodigd naar haar toe te komen, wat hij doet – wordt door Orfennes valselijk in haar bed gelokt en tijdens hun vrijpartij door Odolyas met een hamer doodgeslagen, waarna zijn lichaam in een rivier gedumpt wordt <Chalistomus> *Minnen loep*: boek I, r. 2780, 2870, 2875, 2890, 2898, 2943.

Calistones a) Kallisthenes/Callisthenes,¹ filosoof en historicus (ca. 370-327 v.C.); b) neef van Aristoteles; d) vergezeld Alexander de Grote naar Azië – vermeend auteur van de *Pseudo-Callisthenes* – zeer invloedrijk auctor gedurende de Middeleeuwen; e) Calistones – Grieks; g) werd ten onrechte gedood door de driftige Alexander de Grote <Calistonese> *Alexanders geesten*: boek I, r. 298, 301; boek IX, r. 13.

Kalixtian zie Calistaen

Calixto a) [A-Z 1: Kallisto]² — Kallisto/Callisto,³ Arcadische koningsdochter; d) volgens *Le Recueil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul le Fèvre was Calisto de dochter van koning Lichaon van de Pellagines, die later de Archadiens gingen heten, die om zijn wreed en tyranniek gedrag door de nog baardeloze Jupiter verdreven werd, waarna hij Calisto aanbood zijn echtgenote te worden – Calisto echter weigerde en zocht haar toevlucht in een klooster van Dyane, waar zij als maagd wilde leven – Jupiter echter verkleedde zich als maagd, slaagde erin in die vermomming het klooster binnen te dringen, een medezuster te worden en Calisto te verkrachten, waarna zij een zoon baarde die zij Archas noemde, die samen met haar in de wildernis opgroeide en op zevenjarige leeftijd tegen zijn moeder opstond – favoriet van de maagdelijke godin Artemis/Diana – verkracht door Zeus/Jupiter, waarna verstoten door

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Callisthenes>

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0071.php#a070

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Callisto_%28mythology%29

Diana; e) **Calixto** (or. Calixto) – bedriegster; g) zwanger en daarom bevreesd voor de eerwaardige Diane; *Urbaen*: cap. [4].

Calcabius van Creten a) [Constans: TALTIBIUS],¹ koning van Crete – vermoedelijk geënt op Talthybius²; e) **Calcabius van Creten** – koning; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – vlucht na de val van Troje vanuit Nithene naar koning Ydomeneus van Creten <Calcabeus> *Troyen*: r. 30783, 30830, 30852, 30864, 30874, 33923.

Calcane zie **Calabre**

Calcas zie **Calcas van Troyen**

Calcas van Troyen a) [Constans: CALCAS]³ — de ziener Kalchas/Calchas⁴; b) vader van Briseïs; d) volgens Dares geen Griek maar een Trojaan die op last van Apollo zich bij de Grieken aansluit – door Jacob van M(a)erlant omgevormd tot dé verrader van Troje; e) **Calcas van Troyen** – Trojaan – waarzegger; f) zoon van Testor – vader van Briseida – neef van Thean; g) verrader – verblijft in het Griekse kamp – adviseert tot de bouw van het Paard van Troje <Calcas, Calchas, Calchase, Calkas> *Troyen*: r. 155, 157, 217, 333, 351, 362, 367, 503, 560, 5490, 5501, 5521, 5548, 5569, 5728, 7309, 7341, 7365, 7417, 7429, 7457, 7493, 14229, 14546, 14551, 14564, 15549, 15863, 15867, 15960, 16335, 16340, 16403, 16444, 17099, 17993, 23155, 23181, 23313, 23429, 23448, 23566, 23613, 23643, 23647, 23692, 23697, 26047, 27789, 27796, 27808, 31346, 31434, 31507, 31521, 31539, 31748, 31758, 31786, 31870, 31880, 31882, 31906, 32453, 32469, 32573, 32965, 33793, 39613; e) **Calcas** – bisschop; g) dankzij wiens raad Troje werd veroverd; *Troyen Prz*: fol. 157rb.

Calcoen zie **Glaucus 2**

Calcus a) or. koning Caulus; e) **Calcus**; g) oud – schonk Gadifeer van Pheson de strijdkreet “Torton!”; *Cassamus*: r. 688.

[**Calculus**] zie **Cacus**

Calcus zie **Glaucus 2**

[**Calcus**] zie **Cacus**

Calmachus zie **Calimachijs**

Caloen e) **Caloen**; f) nicht van Thetis – moeder van Margaraoen met koning Prianus van Troyen als vader; *Troyen*: r. 37796.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/84>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Talthybius>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Calchas>

Caloes a) bedoeld lijkt Kalais/Calais¹; b) zoon van de windgod Boreas – broer van Zetes; d) één van de Argonauten²; e) **Caloes** – Griek; f) broer [?] van Serus; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen <Cholaes> *Troyen*: r. 1076, 1708.

Caloes zie **Gallacia**

Kalogramant zie **Calogrenant**

Calogranant zie **Calogrenant**

Calogremant zie **Calogrenant**

Calogrenant a) [West PR: Calogrenant] — Calogrenant³; e) **Calogremant** – Tafelronde-ridder; g) vecht in het toernooi op Kamaloet aan koning Arturs zijde en wordt door Lanceloet verslagen <Calogremante, Kalogramant> *Lanceloet*: boek II, r. 597, 20051; e) **Calogrenant** – Tafelronde-ridder; g) houdt Lyoneel tegen als deze Bohort het hoofd af wil slaan – wordt in gevecht met Lyoneel gedood <Calogranant, Calogrenante> *Lanceloet*: boek III, r. 7527, 7544, 7545, 7549, 7554, 7562, 7567, 7574, 7584, 7593, 7600, 7613; e) **Calogrinas van Gorre** – Tafelronde-ridder, ook in dienst van de koningen Ban en Bohort <Calogrenas, Calogrenant, Galagrenans, Galegrenes, Galegresante, Galogrenans> *Merlijn*: r. 12518, 13834, 15003, 17929, 18276, 23955, 28477.

Calogrinas van Gorre zie **Calogrenant**

Calon(s) zie **Chaloen**

Calopen h) [Constans: COLOPHON]⁴ — Colophon,⁵ stad in Lydië, gelegen ter hoogte van het huidige Kuşadasi⁶ in het westen van Turkije; i) **Calopen** – aan zee gelegen, land van herkomst van Carrus, Marcius, Nesteus 1 en Phimacus – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Calopoen> *Troyen*: r. 8175, 9604.

Calsedone zie **Calidoen 1**

Calvarie(n) zie [Berch van Calvarien, die]

Calvarien, Berch van zie [Berch van Calvarien, die]

Kamaloet zie **Carmeloet**

Cambenick a) [West PR: Cambenic], hertogdom van Escant, gelegen in het noorden van Engeland [?]; i) **Cabenijn** – (haven)stad waar Walewein aankomt; *Lantsloot*: r. 1243; i) **Cambenick** – hertogdom en stad van hertog Escans van Cambenick, gelegen nabij Nortomberlant [?] – aangevallen door de Sennen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Boreads>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Calogrenant>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Colophon_%28city%29

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kusadasi.kmz

<Cambenic, Cambenich, Cambenicke, Cambenijc, Cambenike, Cambenyck>
Merlijn: r. 13355, 14173, 14228, 14345, 14618, 14671, 16260, 16271, 20102,
 20634, 20641, 20782, 20787, 20789, 20793, 20814, 22269, 27178, 27214,
 29977, 31320, 31436, 31568, 32230.

Cambenoyt zie **Corbenijc**

Cambices a) [A-Z 2: **Kambyses**]¹ — Cambyses II² († 522 v.C.); b) zoon van Cyrus de Oude; c) koning van Perzië (530-522 v.C.); d) onderwerpt in 527 v.C. Egypte; e) **Cambices** – koning van Percen; g) overwint de Egyptenaren – sticht Babilone-Kaer <Cambises> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1243; e) **Cambites**; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28734.

Cambites zie **Cambices**

Cambonoyc zie **Corbenijc**

Kameloet zie **Carmeloet**

Camere van(den) Jugemente zie **Camere van Wijsheiden, die**

Camere van Wijsheiden, die k) **die Camere van Wijsheiden** – kamer in een marmeren burcht waar dames en heren debatteren over wijsheid en hoofsheid – waar Torec belandt na zijn reis met het Scep van Aventuren <Camere van Jugemente, Cameren vanden Jugemente> *Torec*: r. 2352, 2614, 3180.

Camerijc zie **Camerike**

Camerike h) [Graesse: **Cameracum**]³ [Moisan I, 2: CAMBRAI(S)/CAMBRESI(S)] — het bisdom Kamerijk/Cambrai,⁴ nu gelegen in het noorden van Frankrijk, maar gedurende de Middeleeuwen was Kamerijk⁵ een zelfstandig lapje in de ‘Vlaamse deken’; i) **Camerike** – toenaam van **Hughe van Camerike**; *Lorreinen*: fragm. III, r. 542; i) **Camerike** – toenaam van [**Huge van Camerike**] <Ca[...]> *Lorreinen H*: r. 125; i) **Camerike** – toenaam van **Gadifier van Camerike**; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1647; i) **Camerike** – toenaam van **Gadifier van Camerike**; *Lorreinen O*: r. 2914; i) **Cameric** – bisdom (de aap Mertijn was advocaat van de bisschop van C.); *Reynaert Prz*: r. 3321; i) **Camerike** – bisdom, verder als boven <Cameriken> *Reynaerts Hst*: r. 4416; i) **Camerijc** – toernooiplaats <Cameric, Camerike> *Saladijn*: r. 531, 688, 708, 1048.

Camersine, die a) [Moisan I, 1: CAMBRISIEN(S)] — de inwoners van Kamerijk/Cambrai; e) **die Camersine** – inwoners van Camerike; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 236.

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0052.php#a051

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Cambyses_II

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Cameracum>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cambrai.kmz

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Aartsbisdom_Kamerijk

Camilla a) [*Aeneis* VII, 803]¹ — Camilla² – door Vergilius aangeduid als Amazone³ (zie **die Amasonen**); b) dochter van Metabus, koning van de Volsci; d) in de strijd tegen Aeneas c.s. gedood door Arruns; e) **Chamille** – koningin van Volchane, aanvoerster van een vrouwenleger; g) zeer mooie vrouw – bondgenoot van Turnus met haar vrouwenleger in zijn strijd tegen Eneas en Albane – gedood door Arras met een speer als zij de helm van de dode Chores als buit wil losmaken – wordt eerst opgebaard in Laurente, daarna wordt haar lichaam door Turnus teruggestuurd naar Volchane en wordt zij begraven in de tempel die zij bij haar leven had laten bouwen <Camille, Chamillen, Kchamille, Khamille> *Eneide*: r. 5144, 5225, 5291, 8784, 8791, 8817, 8880, 8898, 8901, 8937, 8953, 8964, 8970, 9006, 9026, 9048, 9062, 9095, 9125, 9151, 9181, 9197, 9285, 9292, 9326, 9381, 9393, 9405, 9466, 9474, 9500, 9573; e) **Carmilla** – koningin van Nelosa; g) zeer vechtlustig – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Coras, in haar linker borst doorstoken <Carmillen, Tarmille> *Troyen*: r. 37654, 39793, 39841, 39867, 39874, 39879, 39885, 39910, 39928, 39972, 40000; e) **Camilla**; g) verder als boven <Camilia, Camille> *Troyen Prz*: fol. 158rb-159va.

Camille a) [West PR: Camille 2] – Saksische tovenaress en vrouwe van de Roche as Saisnes; b) zuster van [West PR: Hargadabran(t)]; e) **Camille** – Saksische tovenaress; g) houdt in haar kasteel koning Artur gevangen – doodt zichzelf door uit een raam te springen als haar toverspullen verbrand worden; *Lantsloot*: r. 1957, 2007; e) **Carnele** – tovenaress – één van de Sennen; f) zuster van koning Hargodabrant; g) verdedigt het kasteel die Roetsen der Sennen <Carnillen> *Merlijn*: r. 16067, 16081, 19271.

Camille zie **Camilla**

Campagnien zie **Sampaengen**

Campanien h) [Graesse: Campania (regio)]⁴ — Campania,⁵ de scheen van de laars van Italië, met als hoofdstad Napels⁶; i) **Campanien** – in het midden van Italia – vermaard om zijn goede wijn; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1528, 1801; i) **Compaengen** – land in Italia – vermaard om zijn goede wijn – genoemd naar Capis <Canpaenghien> *Troyen*: r. 29096, 38730; i) **Campaengien** – land (in Ytalien) – genoemd naar Capis; *Troyen Prz*: fol. 152va.

Campercorantijn h) [West PR: Campa(r)corentin], hoofdstad van Cornuaille – mogelijk Quimper (zie **Quinpecorentijn**) in Bretagne in het westen van Frankrijk;

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>
 2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Camilla_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Camilla_(mythology))
 3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amazons>
 4. <https://tinyurl.com/Graesse-Campania-regio>
 5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Campania>
 6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Napoli.kmz

i) **Campercorantijn** – waar in het nabijgelegen bos een ridder wordt getroffen door een betoverde pijl; *Lanceloet*: boek II, r. 23629.

Camphane zie **Tamprobane**

Camphares zie **Caphereus**

Campine h) gelet op de context zal Pavia,¹ Lat. Ticinum Papiæ (zie [**Pavie**]), de oude hoofdstad van Lombardije bedoeld zijn; i) **Campine** – stad in Lamparde, waarin koning Desiderius zich verschanst tegen het leger van Karle [de Grote] <Campinen> *Karl Meinet*: r. A307, 9, 16.

Campioens, Casteel der zie [**Casteel der Campioens, dat**]

Campodogle h) or. Campodogle – de middeleeuwse Italiaanse benaming voor de berg Capitolinus²; i) **Campodogle** – waar Urbaen en Lucesse een paleis kopen in de directe omgeving van het keizerlijk paleis; *Urbaen*: cap. [22].

Camprobane zie **Tamprobane**

Campus Dolentis zie **Droevighe Velt**

Kan, Grote zie **Grote Kan**

Canaant e) **Canaant** – Saraceense koning; g) in het gevolg van Brunamont; *Ogyer*: r. 3172.

Canabeus zie **Canebeus**

Canaces a) Canace,³ in Ovidius' *Heroides*⁴ schrijfster van brief XI⁵ aan Macareus; b) dochter van Aeolus; e) **Canaces**; f) dochter van koning Colus – zuster van Machareus – moeder van een zoon met Machareus als vader; g) als haar vader erachter komt dat uit de incestueuze liefde van Canaces en Machareus een kind geboren is, dwingt hij haar tot zelfmoord en laat hun kind doden – schrijft een ontroerende afscheidsbrief aan haar broer om hem te waarschuwen voor hun vader en hem te vragen haar samen met hun kind in één ton te begraven <Kanates> *Minnen loep*: boek II, r. 1685; boek III, r. 987, 995.

Canagin(n)is zie **Taganas**

Canamor 1 e) **Canamor** – koning van Persen; f) echtgenoot van koningin Leonella van Persen – vader van Turias – grootvader van Canamor jr. en Turias jr.; g) ontzet met Ados, Marron en Turias de door Cadol en Etanos belegerde stad Licia – doodt koning Cadol <Canamors> *Turias ende Floreta*: p. 2, 8, 9, 21, 38, 56-58, 61-65, 75, 78.

Canamor 2 e) **Canamor** – Perzisch van geboorte – later koning; f) oudste zoon van Turias en Floreta – broer van Turias jr. – kleinzoon van koning Canamor en

1. <https://la.wikipedia.org/wiki/Papia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Capitoline_Hill

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Canace>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

5. <https://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her11.shtml>

koningin Leonella van Persen – kleinzoon van koning Ados en koningin Gormida; g) vernoemd naar zijn grootvader – troonopvolger van koning Ados – strijdt later tegen de Afrikanen; *Turias ende Floreta*: p. 78, 79.

Kanart a) [West PR: Chanard, var. Canart]; b) broer van [West PR: Brumant] l'Orgueilleus, [West PR: Caltbody] en [West PR: Chadians] – neef van [West PR: Claudas]; e) **Kanart** – ridder; f) broer van Brumalt – neef van koning Claudas; g) één van Claudas' beste ridders – vecht voor koning Claudas in diens strijd tegen Lanceloet van Lac – wordt gevangengenomen <Kanarde> *Lanceloet*: boek II, r. 32136, 32350, 33064, 33106, 33118, 33122, 33185, 33200, 33208, 33210, 33584, 33596, 33615, 33626, 34545, 34550, 34601, 34607, 34649, 34655, 34661, 34784, 35357.

Canart de jonghe a) [Moisan I, 1: CANARS 2]; e) **Canart de yonghe** (or. Canart le jeune) – Sarazijn; f) zoon van koning Canart [sr.]; g) gedood door Galien <Canart de yonghe> *Galien Rethore*: cap. [28].

Canasien i) **Canasien** – aartsbisdom “Doe sende die coninc van Vrankerike/Sine letteren overal in sijn rike,/Den ertschenbisscop van Canasien,/Tallen bisscoppe[n], tallen abdien”; *Parthonopeus*: r. 1448.

Kanates zie **Canaces**

Candacen zie **Candacis**

Candaces zie **Candaceus**

Candaceus a) Candaceus [*Alexandreis* IX, 212]¹; b) zoon van Candacis – broer van Carator en schoonzoon van Porus; e) **Candaceus** – Indisch strijder; g) gedood door Glaucus <Candaces> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 374.

Candacis a) Candace/Candacis,² geen naam, maar een titel: koningin – koningin van Nubia met als hoofstad Meroe (zie **Meroc**); d) legendarische geliefde van Alexander de Grote; e) **Candacis** – koningin van het nabij Endi gelegen Etiopia; g) verliefd op Alexander de Grote – zendt de in Endi verblijvende Alexander geschenken, Moren en veel wilde dieren; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 791; e) **Candacen** – koningin van/in Tarsen; g) geliefd door Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 11.

Candaus a) [Constans: OENIDUS],³ koning van Geberne; e) **Candaus** – koning van Liburnia; g) verleent asiel aan de vluchtende Trojanen onder leiding van Antenor – leenheer van Antenor in Ylericom; *Troyen*: r. 33373.

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Candace_of_Mero%C3%AB

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/68>

Candie h) [Moisan I, 2: CANDIE] — Gandía,¹ stad aan de rivier de Serpis² in de provincie Valencia,³ Spanje – vrijwel zeker niet Candia alias Kreta (zie **Crete 2**) – de lezing ‘Caudie’ is gelet op andere Spaanse toponiemen en kennis van *Folques de Candie* vrijwel zeker onjuist; i) **Candie** – land van herkomst van Aglentine; *Ferguut*: r. 5173.

Candillat h) Cadillac,⁴ ‘bastide’⁵ aan de rivier de Garonne⁶ in Aquitanië, Frankrijk; i) **Candillat** – stad van herkomst van een vooraanstaande familie; *Meluzine*: fol. Y3vb.

Canebeus a) [Moisan I, 1: CANABEUS] – Saraceense koning; b) broer van [Moisan I, 1: BALIGAN(T) 2] (zie **Baligant**); e) **Canebeus**; f) broer van Baligain – oom van Malprimes; g) gedood door Karll Meynet <Canabeus> *Karl Meinet*: r. A478, 34; A482, 8, 19; A483, 23.

Caneborch j) [West PR: Taneborc], kasteel van Artur – mogelijk Edinburgh in Schotland; k) **Caneborch** – kasteel op de grens van Nort-Gales – waar een toernooi wordt gehouden <Canenborch> *Lanceloet*: boek IV, r. 1127, 2120, 2181, 2290, 2334, 2410.

Canes van Carmosijn a) [Sommer VIII: Canode, Canet de Carmurtin]⁷ [West PR: Canode]; e) **Canes van Carmosijn** – Tafelronde-ridder, ook in dienst van de koningen Ban en Bohort <Canet, van Carmosijn Canes> *Merlijn*: r. 13828, 17920.

Canon zie [Caoen]

Canopus a) [Constans: CANOPUS]⁸; e) **Canopus**; g) legeraanvoerder van koning Menelaus – gedood [?] door ‘serpenten’ voordat het leger na de val van Troje kan terugkeren in Parsen; *Troyen*: r. 34240 (O-10).

Canor e) **Canor** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Broyer – door Wilhelm gedood; *Ogyer*: r. 20064, 20211, 20234, 20249.

Canos e) **Canos** – Saraceense koning; g) in het leger van Broyer – gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 19150.

Canpaenghien zie **Campanien**

Canphane zie **Tamprobane**

Cantaert a) lett. ‘de zinger’; e) **Cantaert** – haan; f) zoon van Cantecleer en Roede – broer van Coppe, Crayant, Pinte en Sproete; g) begeleidt Coppes baar <Cantart> *Reynaert A en F*: r. 295; e) **Cantart** – haan; f) zoon van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gandía.kmz

2. https://es.wikipedia.org/wiki/R%C3%ADO_Serpis

3. https://es.wikipedia.org/wiki/Comunidad_Valenciana

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cadillac.kmz

5. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Bastide_\(ville\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Bastide_(ville))

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Garonne>

7. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/20>

8. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

Canteleer – broer van Coppe en Craeyant; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 230; e) **Canteleer** – haan; f) zoon van Canteleer en Coppe 2 – broer van Coppe 1, Craeyaert, Pijnte en Sproete; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 323.

Cantart zie **Cantaert**

Cantatus zie **Caucasus**

Canteleer a) de haan Chantecler¹ (lett. ‘hij die helder c.q. luid zingt’);

e) **Canteleer** – haan; f) echtgenoot van Roede – vader van Cantaert, Coppe, Crayant, Pinte en Sproete; g) brengt de dode Coppe naar het hof en beschuldigt Reynaert <Canteclere, Canticleer, Canticler> *Reynaert A en F*: r. 285, 291, 315, 375, 425, 1469, 1807, 1809, 1861; e) **Canteleer** – haan; f) vader van Cantart, Coppe en Craeyaert; g) verder als boven <Cantebleers, Canteclere, Cantekleer, Canteklers, Cantelcleer, Canteleer, Cantenkleer, Wantenkleer> *Reynaert Prz*: r. 222, 227, 244, 282, 315, 336, 1084, 1323, 1326, 1365; e) **Canteleer** – haan; f) echtgenoot van Coppe 2 – vader van Canteleer, Coppe 1, Craeyaert, Pijnte en Sproete; g) verder als boven <Canteclers, Cantecler> *Reynaerts Hst*: r. 313, 319, 343, 403, 453, 486, 1509, 1825, 1827, 1883.

Canteleer zie **Cantaert**

Cantecler zie **Canteleer**

Cantekler zie **Canteleer**

Cantelberch h) [Graesse: **Cantuaria**]² [Moisan I, 2; CANTORBIE] [West PR: **Cantorbie**]

[West VR: **Cantorbire**] — Kantelberg³/Canterbury⁴ aan de rivier de Stour⁵ in Kent, Engeland – aartsbisdom; i) **Cantelberch** – (aarts)bisdom; *Buevijn*: fol. M2r, M2v, M3v, M4v; i) **Cantorbie** – waar Galiene en Artur elkaar ontmoeten; *Ferguut*: r. 5027; i) [**Cantelberch**] – bisdom <Cantelberge> *Jan uut den Vergiere*: cap. 19; i) [**Cantelberch**] <Cantelberge> *Lanceloet*: boek IV, r. 12698; i) **Cantelberch** <Cantelberge, Cantelberghe> *Malegijs*: p. 193-196; i) **Cantelberghe** (or. Cantorbie) – stad van herkomst van Jan Talbot; *Olyvier van Castillen*: cap. 17-19.

Cantelberghe zie **Cantelberch**

Cantel(c)eer zie **Canteleer**

Cantenkleer zie **Canteleer**

Canticle(e)r zie **Canteleer**

Cantion e) **Cantion** – Moorse koning; g) belegert samen met koning Sornoguer en koning Ascon de koning van Vranckrijck te Parijs; *Partinoples*: p. 19.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Cantuaria>

3. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Canterbury_\(Verenigd_Koninkrijk\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Canterbury_(Verenigd_Koninkrijk))

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Canterbury.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Stour_%28Kent%29

Cantorbie zie Cantelberch

[Caoen] a) Chaon¹ [*Aeneis*: III, 335],² Trojaanse held; e) **[Caoen]**; g) naar wie de stad Caonia werd genoemd <Caoene> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1482; e) **Chaon**; f) zoon van koning Prianus van Troyen – broer (zelfde vader) van Helenus 1; g) gedood door de Grieken – naamgever van de door Helenus gestichte stad Chaone <Canon, Caoen, Caon, Eaonie, Thaon> *Troyen*: r. 29050, 29437, 32386, 34989.

Caonia h) Chaonia³ [*Aeneis*: III, 293],⁴ in Vergilius' *Aeneis*: de Chaonische haven,⁵ in Epirus (Griekenland); i) **Caonia** – havenstad in Epiros in Grieken – door Helenus vernoemd naar Caoen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1480; i) **Chaone** – havenstad in Epiros in Grieken – verder als boven <Caone, Eaonia, Thaon> *Troyen*: r. 29048, 34988, 36000; i) **Chaoene** – havenstad in Epyeren, gelegen achter de berg c.q. burcht Berote; *Troyen Prz*: fol. 136ra.

Capadochien zie Capadocia

Capadocia h) [Graesse: **Cappadocia (regio)**]⁶ [Moisan I, 2: CAPADOCE] [West VR: **Capadoce**] — Cappadocië⁷ in Klein-Azië, ten tijde van het Romeinse Rijk een grote provincie gelegen in hart van het huidige Turkije met als toenmalige hoofdstad Caesarea, het huidige Kayseri⁸; i) **Capadocia** – in Asia – waar de merries bevrucht worden door de wind <Capadocien, Cappadocien> *Alexanders geesten*: boek II, r. 223; boek VII, r. 1312, 1864; boek VIII, r. 974; i) **Capidocia** – land waar de koning van Pantifilia een vrouw huwt die zijn zuster is of blijkt te zijn; *Brandaen*: r. 556; i) **Capadocien** – landschap; *Esopus*: p. 74; i) **Capadochien** – Saraceens koninkrijk van koning Wreve – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 115, 141, 147, 985, 1071; i) **Capadocie** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Capadocien> *Lymburch*: boek VII, r. 114, 140, 146, 984, 1091; i) **Capadocien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien – bondgenoot van de kalief van Baldac <Capedocien, Cappedocien> *Margrieta van Limborch*: cap. 80, 82, 85, 93, 96-102, 108, 110-111, 113-114; i) **Capadocien** – behorend bij het rijk van Priamus van Troyen; *Parthonopeus*: r. 116; i) **Capodocien** – in Asia – waar de merries bevrucht worden door de wind – koninkrijk van koning

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chaon>

2. <https://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chaon>

4. <https://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chaonia>

6. <https://tinyurl.com/Graesse-Cappadocia>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Cappadocia_%28Roman_province%29

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kayseri.kmz

Capodorre – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Capodosia> *Troyen*: r. 9755, 28847.

Capadocie(n) zie **Capadocia**

Capaneus a) Capaneus,¹ één van de Zeven tegen Thebe; b) zoon van Hipponous – echtgenoot van Euadne/Evadne; d) toen Capaneus pochte dat zelfs Zeus (Jupiter) hem niet kon beletten de stad Thebe in te nemen reageerde deze met een dodelijke bliksemschicht; e) **Chanepus** – Griekse ridder; g) als ridder bij Thebis gestorven – in de Onderwereld gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3316; e) **Capaneus** – Griekse koning; f) echtgenoot van Enalve; g) werd op weg naar de oorlog om Troyen door het slechte weer gedwongen bij Thebe aan land te gaan – vervloekte Jupiter om deze tegenslag waarna hij door een bliksemschicht dodelijk getroffen werd – tijdens zijn crematie sprong zijn trouwe echtgenote in het vuur en volgde zo haar echtgenoot in de dood; *Minnen loep*: boek IV, r. 1387, 1400, 1402, 1415.

Capartz a) geen eigennaam, maar deel van een uitdrukking, die zoveel zal betekenen als ‘in gevangenschap’ – ‘cappaert’ betekent monnik; e) **Capartz** – “Der sere ontsah, das sin her Ogier/In Capartz lage were geracht.” *Ogyer*: r. 7751.

[**Capelle, Swarte**] zie [**Swarte Capelle, die**]

Capelle, Woeste zie **Woeste Capelle, die**

Capentis van Athica e) **Capentis van Athica** – correspondeert met **Venesia van Trapensis** (in *Limburch*) – jonkvrouw; g) verblijft aan het hof in Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 1167.

Caphareus zie **Caphereus**

Capharnaum h) or. Capharnaon – geënt op het Nieuwtestamentische Capharnaum² /Kapérnaum³ [*Marcus* 1, 21]⁴ [Graesse: **Capernaum**]⁵; i) **Capharnaum** – Sarazijns koninkrijk van Maragon; *Valentijn ende Oursson*: cap. 28.

Caphereus h) Kaap Caphereus⁶ [*Aeneis*: XI, 260]⁷ – voorgebergte van Euboea in het midden van Griekenland, nu bekend onder de naam Cava D’Oro; i) **Caphereus** – berg in Euboea – waar koning Namplus een vuur heeft onstoken om de Grieken (met name Ulixes en Dyomedes) in de val te laten lopen als wraak voor de moord op zijn zoon Palamedes <Camphares>

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Capaneus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kafarnaum.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Kafarna%C3%BCm>

4. https://vulgate.org/nt/gospel/mark_1.htm

5. <https://tinyurl.com/Graesse-Capernaum>

6. https://en.wikipedia.org/wiki>Returns_from_Troy

7. <https://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

Troyen: r. 33750, 39608; i) **Caphareus** – wreker (op de Grieken); *Troyen Prz*: fol. 157rb.

Capya zie **Capua**

Capidocia zie **Capadocia**

Capien zie **Capparra**

Capis a) Capys¹ [*Aeneis*: II, 35]²; e) **Capis** – Trojaan; g) vermoedt een list van de Grieken en adviseert om het houten paard in zee te gooien, in brand te steken of te perforeren om te zien wat erin zit – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – stichter van Capua en naamgever van Canpaenghien/Compaengen <Capus, Capys> *Troyen*: r. 31646, 38486, 38728, 39957, 40419; e) **Capis** – Trojaan; g) stichter van Capya en naamgever van Campaengien – bondgenoot van Eneas tegen Turnus <Capus> *Troyen Prz*: fol. 151ra, 152va, 159rb, 162ra.

Capitol(i)e zie [**Capitool, dat**]

[**Capitool, dat**] h) [Graesse: **Capitolinus mons**]³ [West VR: **Capitoile**] — het Capitool⁴ te Rome c.q. de Capitolinus mons,⁵ één van de zeven heuvels waarop Rome gebouwd werd – op deze tweetoppige heuvel stond op de ene top de belangrijkste tempel van Rome gewijd aan Jupiter Optimus Maximus⁶ en op de andere de ‘Burcht’ (Arx) van Rome; i) **dat Capitole** – ooit belegerd door Bremius en Brellijn, zodat Rome onder de Britten hoort en niet andersom; *Lanceloet*: boek IV, r. 9783; i) **Capitolie** – waar voorouders van Guwelloen keizer Juliene verrieden en versloegen <Cappittel> *Roelant*: r. 1153, 1442.

Capodocien zie **Capadocia**

Capodorre a) [Constans: AGAPENOR],⁷ koning van Capadie; e) **Capodorre** – koning van Capodocien; g) bondgenoot van de Grieken tegen de Trojanen in de oorlog om Helena; *Troyen*: r. 9754.

Capodosia zie **Capadocia**

Cappadocie zie **Capadocia**

Capparra h) Cáparra,⁸ van oorsprong Romeinse stad⁹ in de provincie Cáceres, een regio in Extramadura in het westen van Spanje; i) **Capien** – stad in Hispanien – veroverd door Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A340, 17;

1. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kapys_\(zoon_van_Assaracus\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kapys_(zoon_van_Assaracus))

2. <https://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Capitolinus-mons>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Capitoline_Hill

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons_Capitolinus.kmz

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Tempel_van_Jupiter_Optimus_Maximus

7. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/28>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cáparra.kmz

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/C%C3%A1parra>

i) **Capparra** (or. Caparra) – stad in Spaengien die door Karel de Grote veroverd en verwoest werd; *Turpijn*: II, r. 69.

Cappedocie zie **Capadocia**

Cappittel zie [**Capitool, dat**]

Capreel zie **Lampreel**

Capretane zie **Tamprobane**

Caprobanane zie **Tamprobane**

Caps zie **Capua**

Capturi a) bedoeld zijn de Bactrii, de inwoners van Bactria¹ [*Speculum historiale*, Douai II, 87],² maar in Jacobs [*Spiegel historiael* I¹, 35, 35]³ is dit dankzij een corrupte legger geworden tot Capturi – zie ook **die Bractane**; d) volk dat door Hiëronymus gegispt wordt, omdat het zijn ouderen laat opeten door speciaal hiervoor gefokte honden; e) **Capturi** – Saraceens volk van koning Laboram; g) nemen met 10.000 man deel aan de belegering van Constantinopel – de inwoners werpen hun ouderen voor de (wilde) dieren; *Limborch*: boek VIII, r. 1006; e) **Capturi** – Saraceens volk van koning Lobran; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 148.

Capua h) [Graesse: **Capua**]⁴ [Moisan I, 2: chapre(s)] — **Capua**⁵ in Campania⁶ in het zuiden van Italië; i) **Capua** – stad in Canpaenghien – gesticht door Capis <Caps> *Troyen*: r. 38729, 39958; i) **Capya** – stad, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152va.

Capus a) Capus/Kapys⁷; b) zoon van Assaracus – vader van Anchises; e) **Capus**; f) zoon van Assaracus – vader van Anchises; *Troyen*: r. 30271.

Capus zie **Capis**

Karaam h) [West PR: Karaheu, de]; i) **Karaam** – toenaam van **Gaherijs van Karaam** <Caraan> *Lanceloet*: boek IV, r. 3307, 3378, 3392.

Karabantijn zie **Kabarantijn van Cornuwaelge**

Caradigaen zie **Karadigan**

Karadigan h) [West PR: Caradigan] [West VR: Caradigan(t)] — Cardigan,⁸ (regio en) havenstad aan de rivier de Teifi,⁹ waar deze in de Ierse Zee uitmondt, in het westen van Wales – vandaar ook de ‘afwijkende’ Welsche naam voor de stad

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bactria>

2. <https://tinyurl.com/Speculum-II-87>

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01_01/maer002spie01_01_0009.php

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Capua>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Capua.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Campania>

7. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kapys_\(zoon_van_Assaracus\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kapys_(zoon_van_Assaracus))

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cardigan.kmz

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Teifi>

Cardigan: Aberteifi¹; i) **Caradigaen** – burchtstad – waar koning Artur hof houdt; *Ferguut*: r. 4; i) **Karadigan** – kasteel waarvandaan Perchevael van Gales vertrekt om Lanceloet van Lac te zoeken; *Lanceloet*: boek II, r. 36046.

Carados 1 e) **Carados** – ridder van koning Artur; g) wiens vriendin met goed gevolg de proef met de 'krimpemde mantel' aflegde <[Car...], Caradon> *Ragisel*: r. 1363; fragm. Ac, r. [887], 891;

Carados 2 e) **Carados** – Tafelronde-ridder; g) in het het gevecht tegen Torec bij Miraude verslagen; *Torec*: r. 3387.

Carados zie **Karados die Grote**

Carados zie **Karados Cort Arm**

Karados die Grote a) [West PR: **Karados 1**] le Grant, heer van de Douloureuse Tour; b) broer van [West PR: **Terrican**] de la Forest Desvoiable; e) **Karados die Grote** – heer van de Doloreuse Torre; f) broer van Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste; g) ooit door Lanceloet van Lac gedood in de Doloreuse Torre <Karados> *Lanceloet*: boek II, r. 13613, 22175, 22304; e) **Karados die Grote**; g) hield Walewein in de Doloreuse Tor gevangen – door Lanceloet van Lac gedood; *Lanceloet*: boek IV, r. 7220; e) **Carados** – heer van Doloreuse Tor; g) houdt Walewein gevangen – gedood door Lantsloot <Karadose> *Lantsloot*: r. 2539, 4150.

Karados [van Babilonien] a) mogelijk dezelfde als **Mergusius**; e) **Karados** – Saraceense sultan van Babilonien; f) broer van koning Demophon van Soloferne – oom (waarschijnlijk vader) van Armenius; g) belegert lange tijd met een zéér groot Saraceens leger Constantinopel om Eusebia van Grieken als echtgenote voor Armenius te veroveren – in de strijd verwond door Heinrijs van Limborch en gedood door koning Evax van Arragoen; *Limborch*: boek VII, r. 29, 84; e) **Karodoes** – Saraceense sultan van Babelonien; f) broer van Demophon van Louferne – oom (waarschijnlijk vader) van Armenius; g) belegert lange tijd met een zéér groot Saraceens leger Constantinopel om Eusebia van Grieken als echtgenote voor Armenius te veroveren – in de strijd verwond door Heinrijs van Limborch en gedood door koning Evax van Aregoen; *Lymburch*: boek VII, r. 28, 83; e) **Carodos van Babilonien** – sultan van Babilonien; f) broer van Demofoen – oom van Amynijus; g) draagt een baard – belegert c.s. Constantinopel omdat hij Eresebia van Grieken als echtgenote voor zijn neef Amynijus wil hebben – roept bij uitblijvend succes enkele bondgenoten op – in de strijd verslagen door Heyndrick van Lymborch en gedood, wat de nederlaag van de Saracenen betekent <Carodos> *Margrieta van Limborch*: cap. 80, 82-84, 97, 103, 105.

Carados vander Riviren e) **Carados vander Riviren** – ridder (van koning Artur [?]); g) sterft aan zijn liefdesverdriet om Clarette; *Mouwen*: r. 722.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Cardigan,_Ceredigion

Carados Britas zie **Karados Cort Arm**

Karados Cort Arm a) [West PR: Karados 2], koning van Estrangor, toegenamd: 'Brief Bras' (lett. 'Korte Arm') – zie ook **Cort Arm**; b) neef van koning Artur – oom van Keu (Keie); e) **Karodos** alias **Cort Arm** – koning; g) helpt Lanceloet van Lac in diens oorlog tegen koning Claudas – legeraanvoerder <Karados> *Lanceloet*: boek II, r. 31951, 32765, 32894, 33012, 33968, 34038; e) **Karados** – koning; g) geeft koning Artur raad en gaat met hem naar Gaunes om tegen Lanceloet van Lac te vechten – legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – doodt Elyades maar raakt zelf zwaar gewond – wil bij Walewein begraven worden; *Lanceloet*: boek IV, r. 4804, 4814, 8762, 10982, 11293, 11312, 11321, 11332, 11338, 11359, 11419; e) **Carados Britas** – koning van Astrogorre, leenman [?] van koning Brangores van Estragorre, Tafelronde-ridder; f) verwant van koning Brangores van Estragorre; g) één van de 'tien koningen', strijdt tegen koning Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning Artur, legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Carados, Caradus, Karados> *Merlijn*: r. 10445, 11245, [11456], 13387, 14546, 14590, 14712, 14718, 14752, 14762, 14967, 15709, 16165, 16187, 27188, 32245, 32927.

Karaeu a) [Moisan I, 1: CARAHEUS 1], Saraceense koning; b) zoon van [Moisan I, 1: GLORIAN 5] – verloofde van [Moisan I, 1: GLORIANDE 1]; d) vriend van [Moisan I, 2: OGIER(S) 4 DE DANEMARC(H)E]; e) **Karaeu** – sultan van Persie <Kabaheu> *Ogier A-D*: r. 288, 297, 330, 334; e) **Karahen von Perthij** alias **der Persant** – sultan van Persien; f) eerst verloofde, later echtgenoot van Gloriande – neef van Sadoni – vader van Gaudijs en Gloriant; g) vecht tweekamp tegen Ogier, geeft zich als gijzelaar (voor de door Cursabel gevangengenomen Ogier) aan Karel de Grote – neemt deel aan de oorlog van Broyer tegen Karel de Grote, als men Ogier dood waant – belangrijkste legeraanvoerder tegen Karel c.s. voor Parijs na Broyers dood – tot Christen gedoopt als **Atharijs** – krijgt na zijn doop Dennemarck van Ogier (die zelf koning van Engellant wordt door zijn huwelijk) – aan wie Ogier vrouw en kind toevertrouwt tijdens zijn pelgrimstocht naar Jeruzalem – zoekt en bevrijdt Ogier uit gevangenschap in Babilonien – ook zijn beide zonen worden Christen <Karahen, Karahen von Parthie, Karahen von Perthie, Karahen von Pertij, Karaheuwen, Karahyn, Kareen, Kareen von Persy, Karewen, Karewens, Karewens von Persij, Karewen von Perthyen, Karewen von Persie, Karewen von Persij> *Ogyer*: r. 1821, 2558, 2724, 2754, 2786, 2817, 2822, 2850, 2875, 2904, 2919, 2922, 2942, 2973, 3038, 3071, 3075, 3088, 3101, 3237, 3246, 3283, 3299, 3332, 3384, 3434, 3435, 3460, 3488, 3498, 3502, 3515, 3517, 3535, 3544, 3550, 3553, 3574, 3664, 3686, 3687, 3692, 3699, 3710, 3714, 3716, 3729, 3762, 3764, 3800, 3815, 3860, 3900, 3904, 3917, 3923, 3940, 3962, 4021, 4053, 4063, 4079, 4084, 4113, 4120, 4267, 14062, 14069, 14073, 14094, 14105, 14107,

14114, 14119, 14156, 14163, 14186, 14226, 14234, 14725, 14765, 14786, 14799, 14809, 14821, 14851, 14877, 14894, 14899, 14905, 14968, 15110, 19349, 19357, 19359, 20080, 20448, 20466, 20498, 20757, 20796, 20807, 20811, 20825, 20826, 20831, 20832, 20833, 20838, 20854, 20864, 20887, 20895, 20930, 20945, 21376, 21471, 21725, 21817, 21894, 22079, 22201, 22324, 22361, 22957; e) **Carahu van Perssy** – Saracéen van geboorte, sultan van Perssy; g) gezel van Ogier van Denemercken – Christen geworden – sterft te Roncevale; *Roelant*: r. P430, P655.

Carago h) [Constans: CARTAGE]¹ – exemplarische rijmnaam (ook in de Franse brontekst), aangezien hét Carthago (zie **Carthago**) nog door Dido gesticht moest worden; i) **Carago** – koninkrijk – land van herkomst van Eliachim – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Cartago> *Troyen*: r. 2466.

Karahen (von Parthie) zie **Karaeu**

Karahen von Perthij zie **Karaeu**

Karahen von Pert(h)ie zie **Karaeu**

Karaheuwen zie **Karaeu**

Karahyn zie **Karaeu**

Carahu van Perssy zie **Karaeu**

Caras e) **Caras** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3387.

Carbelioen e) **Carbelioen** – hertog van Machedone; g) legeraanvoerder onder Julius Caesar – vecht tweestrijd met Fiscon <Carbelio> *Caesar*: r. 81, 218.

Carbynen i) **Carbynen** – bondgenoot van Baligain tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 53.

Carbout zie **Corbout**

Carcheloes h) [West PR: Carcelois], kasteel in Schotland; i) **Carcheloes** – land waar het kasteel van graaf Arnout ligt <Corceloes> *Lanceloet*: boek III, r. 8800a, 8903.

Carda zie **Acar van Poetyers**

Karde zie **Karel die Grote**

Kardeloen zie **Carlioen**

Cardeloet zie **Cardelot**

Cardeloet zie **Cardoel**

Kardeloet zie **Cardelot**

Kardeloet zie **Cardoel**

Cardeloot zie **Cardelot**

Cardelot h) voor zover vergelijking met de Oudfranse brontekst, de *Lancelot en Prose*, dat toelaat lijkt Camaalot(h) (zie **Carmeloet**) bedoeld, maar in de oorspronkelijk Middelnederlandse *Riddere metter Mouwen en Walewein ende Keie* functioneert Cardeloet als een uitsluitend in rijmpositie

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

voorkomende variant van Cardoel (d.i. Carduel – zie **Cardoel**); i) **Cardelot** – waar koning Artur tegen de zin van Lancelot een immens leger verzamelt om koning Claudas en Froles aan te vallen en Lancelot van Lac heer van Gaule te maken; *Lancelot W*: r. (recto) 17; i) **Cardeloot** – met hof van koning Artur <[Carde]loot> *Lantsloot*: r. [560], 5403, 5413; i) **Kardeloet** – <Cardeloet> *Mouwen*: r. 4, 110, 361, 370, 1313; fragm., r. 179; i) **Kardeloet** – met een hof van koning Artur <Cardeloet> *Lanceloet*: boek III, r. 19659, 20419, 22263.

[Kardine] a) [West PR: Kahedin 1] [West VR: Kaherdin] — Kahedin¹; b) zoon van de hertog van Bretagne – broer van [West PR: Iseut 2] [West VR: Ysolt 2], as Blanches Mains – zwager en wapenbroeder van [West PR: Tristan 1] [West VR: Tristan 1]; e) **[Kardine]**; g) gezelschap van Tristant <Kaerdine, Kardinen> *Tristant*: r. 125, 130.

Cardoel h) [West PR: Cardoe(i)l] [West VR: Cardue(i)l] — Carlisle,² gelegen aan de rivier de Eden³ in Cumberland/Cumbria, in het noorden van Groot-Brittannië – residentie van koning Artur – curieus is de variante lezing Cardeloet (zie **Cardelot**) die in de oorspronkelijk Middelnederlandse *Riddere metter Mouwen en Walewein ende Keie* haast uitsluitend in rijmpositie voorkomt als variant (verkleinvorm [?]) van Cardoel, maar in de vertalingen van de *Lancelot en Prose* gebruikt wordt als vertaling van Camaalot(h) (zie **Carmeloet**) – soms verward met **Carlionen**; i) **Cardoel** – stad in Galen – waar Artur hof houdt en het slottoernooi plaatsvindt; *Ferguut*: r. 268, 533, 581, 2809, 2938, 5083, 5094, 5124; i) **Caredol** – stad in Walsch – met het hof van koning Uter Pandragoen <Cardol, Cardole, Caredole, Karedoel, Karedol, Karedole> *Graal & Merlijn*: r. 7028, 7037, 7159, 7228, 7318, 7384, 7431, 7739, 7756, 8313, 8391, 8396, 8413, 8488; i) **Carduel** – hof van koning Artur in Gales – eerder hof van Uterpandragoen – toenaam van **Melyan van Kardoel** <Cardol, Cardul, Kardoel, Karduel> *Lanceloet*: boek II, r. 16794, 23346, 26390, 26455, 33016, 35949, 36021; i) **Kardoel** – met een hof van koning Artur – waarheen Walewein de door hem overwonnen ridders en koningen stuurt <[Cardeloet], [Kardeloet], Kardole, [Karlionen], Kerdole> *Lanceloet*: boek III, r. 19076, 19095, 19305, 19333, [19659], 19672, 19883, 20268, [20419], 20726, 20752, 20780, 21030, 21052, [21289], 21931, 21963, 21977, 21984, 22034, 22040, 22113, 22173, 22191, [22263]; i) **Caredol** – kasteel van koning Artur, gelegen in Gales <Cardoel, Cardoele, Cardole, Cardoles> *Merlijn*: r. 10408a, 10428, 10514, 11361, 12310, 12355, 16964, 17153, 17184, 17207 20852, 25034, [33653], [33862], [33923], [34159], [34165], [34167], [34345], [34352], 35521, 35910, 35929, 36066; i) **Kardoel** <[Cardeloet], Cardoel, [Kardeloet], Kardole> *Mouwen*: r. [4], 104, [110],

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_personnages_du_cycle_arthurien#Kahedin

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Carlisle.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Eden,_Cumbria

296, 307, [361], 364, [370], 1256, [1313], 1464, 1782; [fragm., r. 179];
 i) **Kardoel** – stad waar koning Artur hof houdt <Cardoel, Cardole, Kardol, Kardole> *Ragisel*: r. 88, 1319, 1597, 1703, 2418, 2927, 2932, 3397;
 fragm. Ac, r. 754, 772, 813; i) **Kardoel** <Kardole> *Torec*: r. 3211, 3439;
 i) **Cardoel** – waar koning Artur hof houdt <Cardole> *Walewein*: r. 1586, 1709, 11055; i) **Kardole**; *Witte Voet*: r. 485.

Kardoel zie Carmeloet

Cardol zie Carmeloet

Kardol(e) zie Cardoel

Cardube zie Cordes

Carduel zie Cardoel

Karduel zie Cardoel

Cardul zie Cardoel

Kare zie Karel die Grote

Caredoel zie Cardoel

Karedoel zie Cardoel

Kareen (von Persy) zie Karaeu

Karel zie Karel die Caluwe 1

Carel zie Karel die Grote

Karel zie Karel die Grote

Karel, Grote zie Karel die Grote

Carel de Groote zie Karel die Grote

Karel die Grote a) [A-Z 4: Karel de Grote]¹ [A-Z 6: Karel de Grote]² [Moisan I, 1: CHARLE(S) 1, var. CHARLEMAINE(S)] [West PR: Charl(I)emainne] [West VR: Charlemaine] — Karel de Grote³ (742-814) – historische koning van het Frankische rijk én literaire koning van Vrancrijk, wiens leven en werken door fictie en epische concentratie sterk gekleurd werden – zie ook [**Karel van Vrancrijk**]; b) zoon van Pepijn III de Korte en Bertrada – echtgenoot van (achtereenvolgens) Himiltrud, Desiderata (de dochter van Desiderius), Hildegard, Fastrada en Luitgard – vader van onder anderen Pippijn, Karlot/Charlot, Lodewijk I de Vrome, Lotharius en Rotrud, Bertha en Gisela bij Hildegard – vader van Theodrada en Hiltrud bij Fastrada – vader van andere (bastaard)kinderen – grootvader van Lotharius I, de zoon van Lodewijk I de Vrome – in de Karelepiek wordt een andere voorstelling van familiezaken gegeven: zijn vader is [Moisan I, 2: PEPINS(S) 1] le Bref (zie **Pippijn 1**) de Cleyne, zijn moeder is [Moisan I, 1: BERTE 1] au grans piés (zie **Berte metten Breden Voeten**), de dochter van [Moisan I, 1: FLOIRE(S) 1] (zie **Floris 1**) en [Moisan I, 1: BLANCHEFLOR 1] (zie **Blancefloer 1**), en zijn ZOON [Moisan I, 1: LOEÏ(S) 1] (zie **Lodewijc de**

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0106.php#a105

2. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0046.php#a045

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Charlemagne>

Vrome); c) koning van het Frankische Rijk (768-814) en Rooms keizer (800-814); d) tijdens zijn jeugd in Spanje (Karel) Mainet genoemd – in 800 door paus Leo III te Rome tot keizer gekroond – breidde zijn rijk uit tot wat als een restauratie van het Romeinse (keizer)Rijk werd beschouwd – één van de Negen Besten¹ – zijn leven en werken zijn door Jacob van M(a)erlant beschreven in de *Spiegel historiael* [IV¹, 1-33] – in 1165 op instigatie van Frederik Barbarossa te Aken heilig verklaard door paus Pachalis III – de hele Middeleeuwen door beschouwd als dé ideale (wereldlijke) vorst; e) **Karlun** – voormalig koning van Vrancrike; f) vader van de Franse koning Lowijs <Karles> *Aiol*: r. 298, 367; e) **Karle**; g) wiens veroveringen worden overtroffen door die van Alexander de Grote <Karles> *Alexanders geesten*: boek I, r. 53; e) **Karel** – koning; *Aspremont*: fol. 1rb, 2; e) **Kaerle van Vrankerike** – koning van Vrankerike; f) zoon van Baerte metten Breden Voeten en Puppijn – kleinzoon van Floris en Blancefloer; *Floris ende Blancefloer*: r. 3966; e) **Kaerle**; f) zoon van Pupijn en Beerte – kleinzoon van Floris en Blancefleur; *Floris ende Blancefleur*: cap. [7]; e) **Karel** – “den groten coninc Karel”; *Floris ende Blanceflour*: fol. E?r; e) **Kaerle** – grote koning; g) gaat met zijn Twaalf Genoten op pelgrimsreis naar het Heilig Graf in Jherusalem – doet op de terugweg het sprookjesachtige Constantinoblen van koning Hugues aan; *Galien Rethore*: cap. [1]-[2], [5], [9], [16]-[23], [27], [31]-[32], [34]-[37], [40]-[43], [45], [48]-[59], [68]; e) **Karel** – koning van Vrankerike; *Geraert*: r. 6, 97, 103, 153; e) **Karel**; f) broer van Aye – vader van Lodewijc – oom van Roelant – oom (broer van de moeder) van Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout; g) heeft een vete met Aymyn van Dordoen – is getuige van de moord op zijn zoon Lodewijc door Reynout – houdt Ridsaert, Adelaert en Wridsaert gevangen nadat deze zich aan hem over hebben gegeven – verzoent zich uiteindelijk met de Heemskinderen op voorwaarde dat hij Beyaert krijgt – verdrinkt Beyaert in de Oyse <Karels, Kaerel, Karel die grote> *Heemskinderen*: p. 5, 9-23, 32-41, 49-54, 60-69, 71-77, 79, 81-84, 86 89, 92, 96-111, 114, 116, 122-128, 130, 132, 134, 135, 140, 144, 145, 151, 152, 155-159, 163-165, 167-184, 196, 200, 203, 204, 206; e) **Karle** – koning; f) vader van Charlot; g) heeft Huge van Bordeeus met drie vrijwel onvervulbare opdrachten naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd <Karel> *Huge K*: r. 72, 76; e) **Karel** – koning van Vrankerike; g) leeft in onmin met Huge van Bordeeus en diens getrouwen – heeft Huge met drie vrijwel onvervulbare opdrachten naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd <Kaerl, Karels> *Huge M*: r. 330, 350, 360, 387; e) **Karel van Vrancrijc** – koning van Vrancrijc en Parijs; f) echtgenoot van koningin Hildegaert – vader van de zoons Charlot, Pippijn en Lodewijc en de dochters Rotruyt, Berga en Gilla; g) sterk en godvruchtig – stuurt Hughe van Bourdeus, de moordenaar

1. https://www.dbnl.org/tekst/dela012alge01_01/dela012alge01_01_01422.php

van zijn zoon Charlot, met drie vrijwel onvervulbare opdrachten naar Babilonien: dood de grootste Saraceen aan het hof, kus Claramonde en neem emir Gaudijs' baard en vier hoektanden/kiezen [?] mee terug – veroordeelt Hughe ter dood nadat de bewijzen van diens succes hem zijn ontstolen, maar wordt door koning Abroen terechtgewezen <Kaerlen, Kaerle van Vrancrijk, Karel van Vrancricke, Karel van Vancrijck, Karel van Vrancrijcke, Karel van Vrancrijke, Karel van Vranrijc, Karels van Vrancrijcx> *Hughe Prz*: p. 4-7, 9-17, 19, 30, 31, 35, 45, 48-50, 52, 54, 59, 60, 73-75, 77-83; e) **Karel** – koning van Vrancrike; g) krijgt van een engel de opdracht uit stelen te gaan – ontmoet in het bos Elegast, aan wie hij zich bekend maakt als **Adelbrecht** – ontdekt door de inbraak bij zijn zwager Eggeric van Eggermonde het complot dat deze tegen hem smeedt – laat Elegast en Eggeric in tweekamp met elkaar strijden en geeft Elegast na diens overwinning zijn zuster tot vrouw <Kaerle, Karle> *Karel ende Elegast*: r. 4, 45, 99, 133, 169, 197, 456, 470, 520, 647, 786, 827, 848, 891, 1024, 1090, 1103; *Karel ende Elegast K*: r. 4, [37], 90, [160], [189], 307, 340; e) **Karll Meynet** alias **Karll van Vranckriche, Francke** en **Albrecht** – koning van Vrankriche – koning van het Duitse rijk – keizer van Rome; f) zoon van Pippyn – broer van Hoderich en Haenffrait – broer van Anfolose – broer van Berte – geliefde en latere echtgenoot van Galya – echtgenoot van Hildegart – echtgenoot van Vasterait – echtgenoot van Luckart – vader van Ludwich, Pippyn, Karlle, Rotrude, Bergas en Gilla (bij Hildegart) – vader van twee anonieme dochters (bij Vasterait) – vader van ettelijke bastaardkinderen – oom van Amelis; g) twaalf jaar als zijn vader sterft – opgevoed door Hoderich en Haenffrait – tot ridder geslagen door Galaffers van wie hij het zwaard Galosevele en het paard Affeleir krijgt – verovert het zwaard Durendart op Bremunt en schenkt Galosevele aan Dederich – op zijn zesentwintigste koning van het Duitse rijk – wordt door middel van een ring door een vrouw zo zeer betoverd dat hij haar na haar dood laat balsemen en bij haar slaapt totdat een kamerling de ring in haar gevlochten haar ontdekt en losmaakt, waarna Karel ziet dat er een lijk in zijn bed ligt – gaat onder de schuilnaam **Albrecht** met Eligast uit stelen – gestorven in 814 <[Karde], Karl, Karle, Karlle, Karllen, Karlles, Karlls, Karls, Karrlle> *Karl Meinet*: r. A5, 31, 47; A6, 8, 32, 42, 63; A7, 22, 44; A8, 24, 61; A9, 8, 31; A10, 62; A12, 32, 41, 56; A13, 59, 64; A14, 9, 22, 31, 53; A15, 39, 56; A16, 24, 58; A17, 24, 34, 41, 47; A18, 11, 25, 29, 37, 48, 59; A19, 9; A21, 22, 25, 30, 41, 44, 50; A22, 7, 13, 15, 20, 23, 29, 34, 39, 53; A23, 2, 8, 20, 41; A24, 57; A25, 36; A27, 14, 45; A28, 17, 67; A29, 18, 31, 45, 52; A30, 3, 13; A31, 16, 38, 48, 55; A32, 3; A33, 47, [48]; A34, [14], 21, 25; A35, 37, 41, 55, 59; A36, 8, 13, 35, 42, 55, 57; A37, 2, 27; A38, 22; A39, 17; A44, 17, 44, 57; A45, 5, 14; A48, 58; A49, 4, 11, 38, 51, 56, 59; A53, 14, 35; A54, 10, 24, 43, 53; A55, 2, 30, 44, 47, 50, 55; A56, 3, 33, 43, 59; A57, 5, 8, 13, 16, 26, 41, 42, 53; A58, 2, 17; A59, 3, 22, 29, 42, 56; A60, 4, 10, 41, 61; A61, 12, 22, 28, 36,

52; A 62, 3, 12, 24, 60; A63, 21, 25, 31, 33, 44, 51, 62; A64, 13, 16, 23, 31, 36, 41, 43, 52, 56; A65, 14, 18, 28, 31, 53; A66, 4, 19, 24, 29, 34, 45, 60; A67, 6, 9, 15, 20, 27, 35, 52, 61; A68, 4, 25, 40, 62; A69, 20, 32; A70, 7, 21, 30, 37; A71, 58; A72, 17, 30, 54, 63; A73, 51, 58, 59; A74, 12, 15, 18, 25, 32, 41, 56; A75, 3, 20, 28, 37, 43, 49, 53, 56, 63; A76, 7, 26, 35, 43, 53, 62; A77, 14, 28, 33, 57; A78, 12, 17, 29, 37, 51, 61; A79, 7, 11, 24, 39, 53; A80, 26, 47; A84, 28; A86, 17, 26, 29, 33, 34, 47; A87, 2, 10, 19, 43, A88, 2, 4, 13, 40, 45, 50, 59; A89, 11, 14, 38, 54; A90, 9, 33, 41, 51, 55, 60; A91, 5, 19, 33, 40, 48, 55, 59, 60; A92, 16, 18, 26, 30, 37, 43; A93, 3, 10, 16, 38, 53; A94, 4, 8, 15, 22, 26, 31, 34, 46, 52; A95, 9, 15, 18, 43, 60, 64; A96, 25, 28, 44, 52; A97, 16, 31, 38, 48, 55, 59, 62; a98, 1, 13, 17, 22, 26, 30, 48, 57, 61; A99, 7, 16, 25, 27, 41, 53; A101, 4, 26, 51, 60; A102, 10, 17, 21, 25, 28, 33, 47, 55; A103, 4, 12, 20, 24, 30, 33; A104, 1; A107, 43, 60, 63; A108, 15, 21, 23, 28, 33, 37, 41; A109, 11, 23, 28, 32, 52, 59; A110, 4, 7, 20, 33; A111, 3, 27, 44, 51; A112, 4, 35, 63; A113, 24, 33, 44, 48; A114, 11, 20, 31, 41; A115, 13, 41, 47, 54; A116, 27; A118, 65; A119, 32, 46, 58, 64; A120, 4, 12, 30, 37, 49, 57 63; A121, 17, 21; A122, 32; A123, 30, 41; A124, 58, 63; A125, 6, 8, 13, 15, 44; A126, 16, 27, 31, 41, 45, 52, 60, 65; A127, 2, 6, 9, 48, 50, 61, 63; A128, 12, 45, 51, 54, 59; A129, 4, 15, 20, 26, 33, 41, 57; A130, 33, 38, 46, 61, 66; A131, 7, 13, 18, 30, 42; A132, 14, 24, 28, 32, 50, 55, 59; A133, 16, 31, 67; A134, 9, 14, 20, 34, 45, 58; A135, 7, 11, 16, 25, 30, 39, 43, 56; A136, 13, 19, 28, 33, 44, 48, 54, 56, 61, 65; A137, 23, 37, 46, 54, 55, 62; A138, 7, 11, 13, 20, 28, 35, 48, 64; A139, 5, 12, 41, 54, 60; A140, 2, 6, 19, 27, 40, 42, 58; A141, 31, 38, 41, 59; A142, 6, 18, 23, 28, 43, 50, 60; A143, 12, 33; A144, 9, 22, 26, 31; A146, 58; A147, 28, 32, 66; A148, 17, 20, 28; A149, 14, 31, 35, 38; A150, 4, 19, 25, 28, 33, 37, 48, 53, 55, 57, 60; A151, 8, 20, 33, 54; A152, 7, 14, 22, 33, 35, 56, 58, 63; A153, 25, 31, 35, 46, 61; A154, 8, 17, 32, 45, 59, 64; A155, 10, 14, 22; A157, 5, 9, 14, 22, 29, 36, 54; A158, 14, 30, 38, 60; A159, 34, 38; A160, 33; A161, 42; A162, 56; A164, 39; A165, 61; A166, 2; A167, 15, 58; A168, 1; A169, 5, 23, 49; A170, 11, 18, 20, 23, 30; A171, 14, 35, 65; A172, 4, 15, 17, 31, 48; A177, 46, 55; A179, 29, 43, 52, A180, 11; A183, 8, 10, 24, 36, 54, 66; A184, 13, 17, 35; A187, 46, 52, 53, 63; A188, 52; A189, 43; A190, 31, 40, 43, 45, 53; A191, 28, 44, 47, 52, 60, 64; A192, 7, 46, 50, 54; A193, 4, 9, 17, 18, 37, 53; A194, 4, 32, 47, 50; A195, 33, 56, 60; A196, 2, 12, 31, 46, 48; A200, 34, 39, 47, 49, 52, 67; A201, 1, 3, 8, 11; A202, 44, 51; A203, 2, 4, 8, 11, 14, 21, 28, 32, 36, 45, 48, 67; A204, 2, 16, 20, 22, 26, 36, 59, 65; A205, 33, 45, 55, 61; A206, 14, 22, 33, 36, 49, 54, 56, 63; A207, 1, 9, 18, 21, 31, 48, 58, 62; A208, 3, 11, 14, 19, 31, 43, 66; A209, 30, 39, 45, 62, 68; A210, 9, 66; A214, 5, 33, 62; A215, 1, 62; A216, 10, 12; A217, 16, 42, 66; A218, 35, 58; A219, 6, 27, 37, 48, 60; A220, 3, 9, 16, 62; A221, 11, 35; A222, 18, 32, 59; A223, 6, 14; A224, 1, 7, 63, 68; A225, 40, 44, 51, 60, 63; A226, 2, 12, 22, 28, 33, 39; A227, 1, 22, 36; A228, 5; A229, 5, 39, 44; A230, 7, 15, 18, 20, 6; A231, 12, 25, 54, 67; A232, 48, 57; A233, 15, 21, 37; A234, 62;

A235, 32, 35, 61; A236, 13, 26, 45, 64; A237, 5, 50, 64; A238, 34, 57, 65; A239, 3, 18, 22; A240, 53, 63, 71; A241, 13, 23, 65, 67, 71; A242, 6, 42; A243, 37, 48, 56, 60, 65, 67; A244, 17, 28, 55; A246, 36, 43; A247, 5, 24, 34, 40, 44; A248, 15, 21, 56, 60, 62, 63; A249, 3, 6, 13, 18, 19, 33, 50, 59; A250, 5; A251, 27, 39, 57; A252, 7, 34, 60; A253, 18; A256, 35, 55; A257, 3, 25, 32, 40, 47, 51; A259, 53, 65, 67; A260, 18, 51; A262, 17, 31, 36, 49, 57; A263, 29; A264, 35, 66; A265, 7, 13, 33, 37, 44; A266, 23, 40, 50, 59; A267, 2, 16, 24, 44; A269, 16, 30; A270, 4, 29; A272, 12; A276, 44, 58; A277, 65, 68; A280, 27, 42, 49; A282, 12, 65; A283, 24, 38, 60; A284, 17, 24, 55, 62; A285, 6, 30, 42, 48; A286, 1, 18, 61; A287, 67; A288, 20, 41, 51, 66, 68; A289, 4, 15, 31, 35, 69; A290, 33, 46, 56; A291, [13] 25, 51, 69; A292, 11, 50, 58; A293, 14, 18, 39, 42, 54, 64; A294, 35, 61; A295, 5, 27, 47, 53; A297, 5, 9, 37; A298, 6; A299, 65; A300, 27, 47; A301, 8, 49, 55, 60, 66; A302, 8, 16, 24, 51, 57; A303, 3, 21, 36, 39, 54, 65; A304, 3, 8, 11, 22, 33, 62, 63; A305, 17, 21, 25, 37, 40, 44, 61; A306, 5, 31, 34, 54, 58; A307, 13, 28, 29; A308, 8, 22, 32, 36, 54, 60, 66; A309, 22, 53; A310, 11, 30, 39, 67; A311, 33, 44, 54, 62; A312, 15; A313, 8, 18, 28, 30, 42, 51, 60, 67; A314, 2; A315, 23, 32, 47, 50; A316, 16, 63; A317, 4, 9, 47, 59; A318, 26, 36, 58; A319, 4, 56; A320, 19, 27, 43, 56, 62; A321, 3, 11, 15, 30, 45; A322, 13, 55; A323, 29, 43, 46, 59; A324, 31, 33, 36, 42, 47, 60, 64; A325, 8, 11, 16, 31; A326, 40, 44, 48, 55; A327, 12, 38, 51, 59, 60; A328, 5, 43, 53, 59, 62; A329, 4, 18, 30, 64; A330, 28, 59; A331, 21; A331, 55; A332, 8, 18, 25, 29, 43, 47, 54, 60; A333, 17, 40, 54, 60, 66; A334, 47; A335, 7, 14, 23, 49; A336, 47, 63; A337, 30, 34, 35, 49; A338, 13, 44, 54, 57; A339, 15, 43, 49; A340, 19, 36, 51, 61; A341, 5, 22, 42; A342, 18, 45, 52, 60; A343, 6, 16, 20, 37; A344, 55, 57; A345, 40, 43, 50, 60; A346, 22, 67; A347, 15, 17, 42, 45, 67; A348, 18, 3, 50, 53, 66; A349, 24, 34, 35, 55, 65; A350, 22, 41, 59; A351, 1, 9, 67; A352, 15, 19, 20, 25, 29, 36, 48, 55, 56; A353, 5, 10, 20, 40, 56; A354, 4, 37; A355, 19, 28, 31, 52; A356, 22, 29, 58; A357, 4, 20, 25; A359, 2, 20, 38, 49, 66; A360, 3, 11, 28, 39; A361, 5, 54; A362, 1, 26, 34; A363, 17, 64; A364, 3, 16, 23, 34; A369, 39, 53, 61; A370, 13, 26, 31; A371, 21, 64; A372, 3, 17, 38, 49, 54, 63, 65; A373, 34; A374, 4, 40; A375, 10, 58; A376, 7, 39; A377, 48; A378, 36, 49; A379, 22, 58; A380, 28, 42; A381, 20, 53, 62; A382, 52; A383, 10, 32, 47, 55, 62; A384, 21, 38, 47, 63; A385, 7, 12, 35, 54; A386, 4, 31, 47; A387, 55; A388, 16, 34, 37, 64; A389, 1, 5, 29, 42; A390, 31, 56; A391, 2, 22; A392, 33, 46; A394, 12, 22, 44, 50; A395, 4, 10, 20; A397, 8; A399, 15, 27; A402, 48; A404, 24; A405, 58; A406, 34; A409, 32, 36; A410, 3, 27, 44, 56; A411, 2, 4, 24, 30, 33, 45; A412, 1, 19, 23, 38, 40, 42, 60; A413, 1, 17, 23, 35, 52, 65; A414, 6, 34, 36, 41; A416, 16; A417, 40, 42, 55; A418, 55; A421, 57; A422, 12, 30; A423, 13; A424, 39, 51, 55; A425, 22, 29, 35, 64; A426, 4, 10; A427, 50, 51, 64; A429, 27; A430, 43, 59; A431, 46; A438, 17; A440, 43; A442, 9; A442, 9; A448, 58; A449, 7, 32, 40; A450, 26, 55; A451, 11, 15, 23, 25, 41; A452, 44; A454, 40; A455, 37, 57; A456, 51; A458, 1, 35, 44, 53, 59; A459, 7, 64, 65; A460, 10,

25, 62, 54; A461, 32, 40, 48; A462, 69; A463, 6, 9, 16, 23, 51, 68; A464, 35, 66; A465, 12, 42, 67; A467, 1; A468, 18; A471, 60; A472, 38; A473, 30, 65; A475, 14, 51; A476, 52; A477, 39; A480, 42; A481, 28, 43, 60; A482, 4, 24; A483, 33, 54; A484, 14, 56; A485, 17, 29, 35, 37, 54; A486, 23, 25, 43; A487, 2, 27, 40, 43, 54; A488, 6, 22, 65; A489, 34, 40, 43, 46, 48; A490, 6, 17, 22, 45; A491, 11, 43; A492, 19, 21; A493, 19, 36; A494, 51, 65; A495, 64; A496, 3, 7, 12; A497, 6, 31, 42, 52; A498, 26, 52; A500, 24; A503, 4, 10, 67; A504, 8; A505, 20, 41, 52; A506, 11, 27, 36, 67; A507, 4, 8, 18, 33, 38, 60; A508, 6, 10, 13, 55; A509, 10, 39; A510, 61; A511, 1, 9, 14, 30, 49; A512, 16, 30, 57; A513, 22, 0, 40, 56; A514, 25, 33, 43, 67; A515, 1, 28, 55; A516, 4, 22, 23, 33, 51; A517, 24, 35, 47; A518, 33, 37, 43; A519, 60; A520, 11, 12, 17, 38, 50; A521, 19; A522, 4, 10, 11, 25, 36, 62; A523, 6, 21, 40; A524, 7, 45, 50, 53, 62; A525, 6, 11, 38, 44, 56, 61, 68; A526, 4, 10, 21, 60; A529, 17, 29, 58; A530, 2, 12, 25, 36, 48; A531, 12, 47; A532, 49, 51; A533, 14; A534, 8, 46, 68; A535, 16, 39; A536, 37, 60; A537, 31, 63; A538, 30, 60; A539, 10, 17; A540, 33; e) [**Carel**]; g) exemplarische kruisvaarder <Carle> *Lande over zee*: r. 220; e) **Kairl**; f) vader van Loyhier <Kairls> *Loybier I*: r. 107; e) **Karel**; *Lorreinen*: fragm. VII, verso r. 11; e) **Karel** – koning van Vrankerike, en keizer <Karlen> *Lorreinen Be*: r. 198, 220, 339; e) **Karel**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 127; e) **Karel** – koning van Vrankerike – keizer van Rome; f) vader van Lodewijc – schoonvader van Judit; g) bondgenoot van Yoen – komt de paus te hulp tegen Astolf – verzoent Otte en Yoen op voorwaarde dat Yoen Helene niet meer ziet – geeft Mes (en Lorein [?]) aan Yoen – geeft Covelense en Andernake aan Otte <Karle, Karlen> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 19, 652, 1133, 1405, 1441, 1449, 1545, 1991, 2065, 2100; e) **Karle**; *Lorreinen K*: r. 189; e) **Karle van Vrankerike** – koning van Vrankerike en keizer (van Rome); f) vader van Lodewijc – schoonvader van Judit – oom van Roelant – oom van Baudewijn; g) eigenaar van zwaard Joieuse – komt met zijn leger Spaengen te hulp tegen het leger van Agulant – berijdt het door Girbert veroverde paard Byart – geeft Gelloen zijn zuster, de weduwe van Mile van Mantes, tot vrouw <Karel, Karlen> *Lorreinen O*: r. 105, 260, 276, 280, 284, 286, 290, 393, 399, 436, 459, 547, 552, 558, 567, 571, 573, 604, 746, 759, 782, 803, 835, 865, 874, 884, 909, 933, 935, 1011, 1023, 1031, 1045, 1083, 1105, 1213, 1229, 1307, 1333, 1345, 1475, 1644, 1653, 1672, 1675, 2205, 2207, 2384, 3111, 3302, 3401, 3452, 3559, 3588, 3680, 3723, 3789, 3827, 3855, 3929, 3959, 3990, 4201, 4211, 4400, 4409, 4440, 4454, 4501, 4556, 4581, 4626, 4655; e) **Karel** – koning van Vrankerike, en keizer <Karle> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 106, 125, 259, 289; fragm. D, r. 193; e) **Karel** – koning van Vrankerike, en keizer; f) oom van Roelant; g) bemiddelt tussen Rigaut en Lucas van Naisel, laat onderzoeken of Gubelijn nog leeft – bemiddelt tussen Robbrecht van Meilaen en Garijn c.s. <Karels, Karle> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 109; fragm. IV, r. 23, 58, 108; fragm. V, r. 90, 119, 147, 212, 245, 321, 331; e) **Karel van Parijs** – koning van

Vrankerike; f) oom van Roelant; g) leeft in onmin met de clan van hertog Bueve van Eggermont – belegert Monclier, raakt in gevecht met het ros Beyaerd, Madelgijs en Vivien en wordt gevangengenomen – verzoent zich met Aymijn – tegenstander van het huwelijk van Spyet en Ysane – stuurt Symonet erop uit om Madelgijs te berichten over de nederlaag van Eggermont en Rosefloer tegen de Saracenen – stuurt zijn ridders om Rosefloer van de Saraceense reuzen Gafridamant, Gardefort en Morgalien te bevrijden <Grote Karel, Karle> *Madelgijs*: fragm. VII, r. 14, 135, 176, 199, 216, 244, 246, 255; fragm. XII, r. 5, 13, 26; fragm. XIV, r. 27, 222, 227, 394, 458, 470; e) **Kaerle van Vranckrijcke** alias **Karel die Grote**; *Malegijs*: p. 76; e) **Karel die Grote** alias **Karel Meynet** – koning van Vranckrijck en keizer van Rome; f) zoon van Puppijn die Cleyne en Bertrada/Berta Ganpiet – broer van Aye van Pierlepont – broer van paus Leo – oom van Roelant; g) geboren in dezelfde nacht als Dolijn van Mayansen en Garijn van Monglanen – draagt een baard – raakt verwickeld in een vete met de Eggermont clan – verzoent zich met Malegijs en huwt zijn zuster Aye uit aan Aymijn op voorwaarde dat Malegijs de draken bij Dordonne verslaat – wil Oriande beminnen en dreigt haar te verkrachten – gewroken door Malegijs, die hem bij de diefstal van een kelk laat betrappen – verhindert zijn ridders Malegijs in Turckien te bevrijden <Carel, die groote Karel, Kaerl, Kaerle, Kaerles, Kaerle van Vranckrijcke, Karel de Grote, Karels> *Malegijs*: p. 2, [3], 18-24, 63, 76-87, 89, 98-101, 112-114, 120, 121, 156, 157, 159, 165, 219, 221, 222, 224, 227-237, 240, 241, 247-249, 254, 255, 257, 259-261, 263, 265, 267-270, 272, 273, 275, 280, 282, 283, 291, 308, 309, 313-316, 319, 329, 341-345; e) **Karel Meynet** – (schuil)naam van **Karel die Grote**; g) zo genoemd door sultan Cornewant, die wraak wil voor de nederlaag van de Saracenen; *Malegijs*: p. 3; e) **Karel**; f) vader van Charloot; g) doodt Ritchier, wiens vrouw vergiftigd wordt <Karels> *Ogier A-D*: r. 102, 126, 139, 145, 158, 177, 181, 192, 203, 237, 279, 296, 309, 319, 343, 349; *Ogier E-G*: r. 93; *Ogier H*: r. 31, 120, 122, [127], 134, 164-165, 167; e) **Karle von Franckrich** – koning van Frankrijk en Parijs, keizer van Rome; f) vader van Charloet – oom (broer van de moeder) van Florense – peetvader van Gautier; g) wil de gegijzelde Ogier laten ophangen voor de vergrijpen van zijn vader – vergeeft Ogier wegens zijn heldendaden voor Rome – weigert zijn zoon Charloet uit te leveren aan Ogier nadat deze Ogiers zoon Baldewin heeft gedood met een schaakbord – wint de strijd tegen Blanckard en Ogier – laat Ogier gijzelen/gevangennemen door Tulpin – eist dat niemand meer over Ogier spreekt (waardoor men hem dood waant) <Karelo, Karle, Karle von Parijss, Karlen, Karlen von Franckrich, Karles, Karloes, Karole, Karolen, Karoles, Karolo, Karolo von Parijss, Karolum, Karolus> *Ogyer*: r. 33, 52, 60, 69, 89, 107, 131, 165, 193, 218, 251, 259, 265, 299, 304, 310, 315, 350, 377, 381, 382, 398, 412, 429, 450, 473, 480, 622, 731, 738, 745, 750, 763, 768, 778, 780, 795, 800, 808, 814, 819, 827, 839,

846, 866, 874, 899, 937, 964, 976, 984, 988, 994, 1003, 1015, 1019, 1033, 1044, 1072, 1085, 1094, 1107, 1115, 1133, 1140, 1189, 1198, 1208, 1219, 1231, 1245, 1265, 1286, 1295, 1297, 1315, 1317, 1327, 1348, 1354, 1363, 1378, 1412, 1434, 1455, 1477, 1497, 1503, 1514, 1564, 1582, 1603, 1614, 1624, 1633, 1671, 1677, 1777, 1785, 1796, 1802, 2202, 2237, 2262, 2276, 2283, 2295, 2303, 2317, 2324, 2328, 2337, 2345, 2364, 2370, 2376, 2480, 2570, 2624, 2630, 2645, 2647, 2691, 2715, 2732, 2733, 2742, 2773, 2783, 2831, 2886, 2899, 3054, 3065, 3079, 3130, 3142, 3145, 3202, 3253, 3326, 3368, 3425, 3429, 3702, 3720, 3735, 3763, 3772, 3776, 3790, 3832, 3858, 3888, 3892, 4002, 4020, 4059, 4071, 4080, 4095, 4106, 4116, 4119, 4237, 4241, 4243, 4250, 4262, 4266, 4276, 4292, 4309, 4322, 4325, 4338, 4356, 4433, 4442, 4448, 4533, 4865, 4889, 4896, 4911, 4917, 5047, 5053, 5059, 5069, 5079, 5278, 5290, 5307, 5319, 5390, 5405, 5413, 5447, 5460, 5480, 5484, 5486, 5488, 5505, 5533, 5555, 5575, 5584, 5592, 5637, 5641, 5643, 5649, 5660, 5663, 5682, 5688, 5721, 5759, 5762, 5767, 5775, 5805, 5850, 5884, 5893, 5900, 5903, 5918, 5926, 5938, 5950, 5971, 5979, 6012, 6022, 6030, 6051, 6062, 6068, 6070, 6086, 6099, 6175, 6181, 6196, 6198, 6228, 6265, 6451, 6471, 6474, 6632, 6775, 6778, 6789, 6798, 6810, 6821, 6832, 6867, 6873, 6880, 6885, 6888, 6897, 6901, 6909, 6922, 6935, 6955, 7012, 7037, 7049, 7057, 7113, 7151, 7155, 7175, 7186, 7191, 7199, 7203, 7310, 7322, 7635, 8594, 8599, 8675, 8719, 8722, 8726, 8996, 9428, 9439, 9443, 9470, 9600, 9606, 9626, 9646, 9656, 9671, 9677, 9686, 9739, 9742, 9770, 9773, 9787, 9817, 9825, 9829, 9846, 9875, 9887, 9897, 9919, 9924, 9926, 9939, 10025, 10127, 10134, 10167, 10171, 10179, 10185, 10188, 10202, 10204, 10232, 10257, 10335, 10346, 10355, 10372, 10407, 10426, 10432, 10683, 10713, 10846, 10850, 10869, 10881, 10895, 10901, 10939, 10953, 10959, 10978, 11142, 11155, 11159, 11169, 11193, 11205, 10214, 11217, 11219, 11223, 11327, 11330, 11334, 11335, 11355, 10358, 10364, 10430, 10949, 11340, 11659, 11688, 11700, 11913, 12023, 12030, 12034, 12038, 12045, 12082, 12124, 12128, 12131, 12200, 12227, 12245, 12283, 12301, 12304, 12329, 12338, 12344, 12363, 12364, 12369, 12391, 12394, 12429, 12434, 12454, 12475, 12529, 12533, 12537, 12543, 12546, 12569, 12610, 12633, 13214, 13248, 13263, 13289, 13302, 13317, 13346, 13373, 13383, 13417, 13439, 13455, 13461, 13537, 13573, 13577, 13581, 13590, 13622, 13651, 13655, 13672, 13676, 13711, 13723, 13746, 13755, 13768, 13784, 13830, 13914, 13920, 13922, 13977, 13994, 14008, 14014, 14021, 14153, 14243, 14255, 14291, 14295, 14313, 14318, 14334, 14337, 14345, 14351, 14361, 14365, 14397, 14432, 14445, 14449, 14477, 14489, 14494, 14501, 14521, 14528, 14532, 14555, 14560, 14679, 14688, 14711, 14714, 14824, 14902, 14948, 14954, 14958, 14977, 14989, 15000, 15011, 15041, 15043, 15046, 15089, 15098, 15106, 15137, 15147, 15152, 15154, 15222, 15225, 15253, 15260, 15279, 15289, 15294, 15313, 15323, 15325, 15327, 15338,

15247, 15353, 15360, 15369, 15400, 15412, 15429, 15472, 15484, 15533, 15542, 15559, 15568, 15569, 15595, 15617, 15626, 15677, 15683, 15792, 15798, 15820, 15826, 15832, 15869, 15884, 15900, 15902, 15920, 15925, 15936, 15941, 15984, 15989, 16010, 16016, 16044, 16050, 16076, 16098, 16252, 16275, 16355, 16361, 16378, 16388, 16419, 16427, 16438, 16440, 16460, 16475, 16484, 16495, 16592, 16611, 17961, 19951, 19982, 19983, 19995, 20147, 20157, 20699, 20707, 20713, 20718, 20724, 20729, 20731, 20734, 20744, 20750, 20845, 20851, 20857, 20860, 20931, 20937, 22057, 22244, 22383, 22388, 22391, 22394, 22407, 22409, 22413, 22420, 22638, 22641, 22669, 23425, 23429, 23437, 23539, 23543, 23548, 23551, 23554, 23619, 23666, 23681, 23716; e) **Kaerle** (or. Charles) – koning van Vrancrijcke, en keizer; g) veroverde en kerstende de Spaans/Portugese landen; *Olyvier van Castillen*: cap. 1; e) **Karel**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 61; e) **Karel**; f) vader van zijn bastaardzoon Pepijn; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 129, 170, 276, 278, 346, 352, 367; e) **Karle** – koning van Frankrich; f) vader van Ludwigh – broer van Aye – oom van Rolant – oom van Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt; g) doodt Huge von Dordone – verdrinkt Beyart – heeft vete met Reynolt en zijn broers maar verzoent zich met hen <Karles> *Reinolt von Montelban*: r. 2, 36, 145, 177, 191, 267, 271, 340, 418, 441, 455, 477, 491, 742, 925, 934, 943, 1237, 1284, 1564, 1911, 1914, 2066, 2072, 2100, 2179, 2636, 2656, 2659, 2669, 2678, 2733, 2744, 2763, 2783, 2794, 2818, 2848, 2863, 2940, 2948, 2958, 2986, 2994, 3011, 3012, 3133, 3145, 3230, 3250, 3254, 3259, 3268, 3280, 3282, 3285, 3332, 3417, 3438, 3449, 3486, 3501, 3513, 3659, 3701, 3737, 3753, 3793, 3803, 3839, 3873, 3921, 4007, 4017, 4034, 4046, 4093, 4101, 4105, 4113, 4156, 4196, 4237, 4250, 4310, 4401, 4620, 4630, 4707, 4895, 4982, 4992, 4994, 5008, 5062, 5074, 5094, 5118, 5172, 5212, 5244, 5260, 5283, 5288, 5371, 5495, 5503, 5507, 5514, 5559, 5577, 5579, 5585, 5601, 5625, 5635, 5641, 5754, 5816, 5828, 5916, 6020, 6043, 6106, 6128, 6228, 6304, 6538, 6658, 6723, 6814, 6836, 6868, 6990, 7028, 7198, 7255, 7321, 7353, 7398, 7409, 7415, 7421, 7425, 7445, 7456, 7475, 7621, 8189, 8194, 8306, 8337, 8346, 8488, 8494, 8518, 8583, 8981, 9125, 9270, 9341, 9349, 9462, 9520, 9524, 9534, 9542, 9551, 9601, 9684, 10115, 10121, 10127, 10493, 10496, 10531, 10549, 10569, 10581, 10583, 10634, 10644, 10658, 10670, 10676, 10694, 10698, 10706, 10710, 10716, 10720, 10728, 10732, 10742, 10760, 10762, 10788, 10794, 10798, 10806, 10854, 10860, 10911, 10914, 11208, 11218, 11289, 11388, 11451, 11503, 11518, 11523, 11552, 11563, 11584, 11590, 11723, 11760, 11771, 11800, 11819, 11842, 11862, 11865, 11895, 11933, 12055, 12113, 12121, 12125, 12203, 12221, 12321, 12327, 12375, 12453, 12468, 12506, 12557, 12576, 12612, 12626, 12672, 12689, 12695, 12753, 12762, 12768, 12784, 12786, 12997, 13014, 13021, 13071, 13102, 13115, 13164, 13171, 13191, 13206, 13224, 13332, 13400, 14554, 14590, 14601, 14606, 14608, 14723,

14737, 14893, 15184, 15226, 15237, 15321, 15324, 15333, 15346; e) **Karel**; f) zoon van Puppijn – vader van Lodewike; g) vraagt Yewe om Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout aan hem uit te leveren <Kaerle, Karl> *Renout*: r. 218, 219, 246, 249, 467, 471, 479, 492, 498, 505, 517, 539, 585, 591, 602, 625, 651, 670, 692, 701, 731, 739, 756, 757, 802, [1000], 1019, 1044, 1058, 1073, [1165], 1418, 1582, 1691, 1705, 1777, 1846, 1848, 1854, 1860, 1862, 1878, 1906, 1913, 1918, 1920, 1930, 1933, 1948, 1950, 1960, 1968, 1986, 1990, 1998, 2002, 2008, 2012, 2020, 2024, 2032, 2052, 2054, 2073, 2084, 2090, 2094, 2102, 2112, 2120, 2132, 2327, 2372, 2380, 2394; e) **Karel** – keizer van Rome; *Renout M*: r. 1; e) **Carel de Groote**; f) echtgenoot van Berthe met de Groote Voeten – vader van Alix – oom van Roeland van Mans en Olivier van Denemercken; g) geeft na terugkeer uit Rome, waar hij de paus in zijn macht hersteld heeft, te Parijs een groot toernooi op de laatste dag van april – gaat op verzoek van de patriarke van Jerusalem op kruistocht en bevrijdt het Heilig Land <Carele de Groote> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14-15; e) **Karel die Grote**; g) voor wie Rijcaert, zoon van Robrecht die Duvel, tegen de Saracenen vocht; *Robrecht*: r. 1253; e) **Karel** – koning van Vrancrijcke; f) oom van Roelant; g) draagt een grijze baard – tegenstander van koning Marcelijs – komt te laat de verraden achterhoede onder leiding van Roelant helpen <Kaerle, Kaerlen, Kaerls, Kare, Karele, Karels, Karke, Karle> *Roelant*: r. 1, 46, 52, 133, 136, 168, 253, 268, 430, 735, 845, 861, 885, 934, 939, 954, 958, 979, 984, 1016, 1021, 1040, 1043, 1045, 1118, 1141, 1167, 1212, 1263, 1394, 1432, 1486, 1603, 1608, 1622, 1648, 1673, 1790, 1796, 1824, 1828, 1838, 1842, 1862, 1869, 1881, 1897, 1904, 1977; e) **Kaerle die Grote** – hertog van Brabant en Lothrijck – markgraaf – koning van Vrancrijck – keizer van Rome en Almaengien – heer van heel het Christenrijk; f) zoon van Pyppijn die Cleyne – vader van Charloot – oom van Roelant – zwager van Guwelloen; g) draagt een grijze baard – tegenstander van koning Marcelijs van Saragosse – komt te laat de verraden voorhoede onder leiding van Rolant helpen – gestorven op “die vijfste kalende februarij” 814 (28 januari) en begraven te Aken <Kaerlen, Kaerls, Karel, Karels> *Roelant*: r. P14, P18, P57, P73, P80, P94, P109, P119, P128, P159, P170, P182, P188, P199, P215, P222, P229, P244, P247, P250, P252, P261, P265, P266, P272, P281, P290, P307, P313, P344, P361, P420, P424, P426, P460, P502, P563, P600, P624, P633, P646, P649, P709, P712, P736, P738, P743, P745, P751, P760, P793, P808, P813, P822, P825, P843, P852, P855, P863, P879, P885, P894, P896, P922, P929, P949, P1038, P1042, P1046, P1048, P1070, P1095, P1097, P1102, P1112, P1140, P1160, P1176; e) **Kaerle** – koning van Vranckrijck; f) echtgenoot van Sibilla – vader van Loys – schoonzoon van de keizer van Constantinobelen; g) heeft zijn hof te Parijs – verbant zijn zwangere vrouw, die vals beschuldigd is van overspel met een dwerg – berecht de dwerg en uiteindelijk ook de verrader Macharis – wordt door de

keizer van Constantinopel tot de orde geroepen – verzoent zich met Sibilla en zijn zoon Loys <Kaerlen, Karel, Karle> *Sibilla*: r. 2, 3, 7, 27, 57, 114, 132, 192, 271, 282, 294, 759, 761, 764, 789, 894, 913, 947, 956; e) **Karel den Grote** (or. Karolus magnus); g) aan wie de apostel Jacob de Meerder verscheen – trok op diens bevel naar Spaengien om het volk te kerstenen en Jacobs graf te bevrijden – vocht daar tegen de Saraceense koningen Aigolant, Altumaïor, Ebrahim en Marcirius – voor wie God de zon liet stilstaan <Kaerle, Kaerlen, Kaerlen den Groten, Karel, Karele, Karelen, Karels, Karles, Karolus> *Turpijn*: passim; e) **Carolus** alias **Carel de Groote** (or. Charlemaigne/Charlot); f) zoon van Pepijn en Barthem – (halfbroer) van Hanefroy, Hendrick en Engletijne – zwager van Milioen d’Angler; g) beoogde troonopvolger van koning Pepijn tot intense ergernis van zijn oudere halfbroers Hanefroy en Hendrick – door koningin Barthem naar Lions gebracht als koning Artus van Bertangien Vranckrijck binnenvalt – door Hanefroy en Hendrick na de dood van koning Pepijn als keukenknecht gebruikt – als hij hiertegen in opstand komt gered door zijn schoolmeester David van Lions <Carel, Karolus> *Valentijn ende Oursson*: cap. 1, 11, 21, 33, 48, 52, 60, 62, 64-65, [68]; e) **Karel**; g) aan boord bij Gernout en de beren – mee naar de burcht van koning Espriaen <Karle> *Wisselau*: r. 156, 288, 302, 336, 373, 380, 466, 618, 685.

Karel die Caluwe 1 a) [Moisan I, 1: CHARLE(S) 7] — Karel de Kale¹ (823-877) – zie ook [Karel die Caluwe 2]; b) ZOON van [Moisan I, 1: LOEÏ(S) 1]; c) koning van het West-Frankische Rijk (840-870); e) **Karel die Caluwe** – later koning van Vrankerike; f) zoon van koning Lodewijc die Vrome – vader van Loyhier – neef van Beatrijs; g) op Pinksterdag in Parijs tot ridder geslagen door zijn vader koning Lodewijc – wordt na zijn vaders dood koning door de zalving in Riemen – verliest gebied aan keizer Ottoen door toedoen van Rome – rust de borchgraaf van Couchi uit om Ardaen te heroveren op Mazebrouc, die weigert hem als leenheer te erkennen <Kaerle, Karel, Karel die Calewe, Karels> *Couchi*: fragm. VI, r. 698, 776, 781, 807; fragm. VII, r. 335, 1302, 1324, 1541, 1724, 1749, 1886, 1901, 1905, 1909, 2131, 2174, 2183, 2186.

[Karel die Caluwe 2] a) mogelijk geënt op Karel IV ‘le Bel’² die regeerde van 1322-1328 – dé Karel de Kale immers leefde van 823 tot 877 (zie **Karel die Caluwe 1**); e) **Kaerle des Caluus** – keizer; g) “Doemen screef duysent driehondert ende thiene, in des keysers Kaerle des Caluus tijde”; *Margrieta van Limborch*: cap. 1.

Carel van Alenson a) in de Franse brontekst draagt de graaf van Alencon, evenals de andere leenmannen van Richard sans Paour, geen voornaam – de naam

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Charles_II_le_Chauve

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Charles_IV_de_France

Carel moet daarom niet al te serieus genomen worden; e) **Carel** – graaf van Alenson – deelnemer aan het toernooi dat Carel de Groote te Parijs geeft op de laatste dag van april; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10.

Karel van Parijs zie **Karel die Grote**

[Karel van Vranckerike] a) pseudo-historische koning Karel van Frankrijk; e) **Karle van Vranckerike** – koning van Vranckerike; f) zoon van koning Lodewijc van Vranckerike – echtgenoot van Celidone van Dalmatia; g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – verliefd op Celidone van Dalmatia – neemt deel aan het Koningspel in Constantinopel; *Limborch*: boek IX, r. 107; e) **Karle van Vranckerike** – koning van Vranckerike; f) zoon van Lodewijc – geliefde van Orlidone; *Limborch Frg*: H53, r. 555; e) **Karl van Vranckerich** – koning van Vranckerich; f) zoon van koning Lodewijch van Vranckerich; g) echtgenoot van Celidoen van Dalmatien; g) idem als *Limborch*; *Lymburch*: boek IX, r. 106; e) **Kaerle van Vrancrijc** – koning van Frankrijk; f) vader van Loduwijc; g) “Ten tiden van coninc Kaerle van Vrancrijc int jair ons heren M.cc. lxxi.” – stuurt Godevaert Dalenson als verspieder naar het Heilige Land; *Parijs ende Vienne*: cap. [1].

Karel van Vrancrijc zie **Karel die Grote**

Karel Marteel zie **[Karel Martel]**

[Karel Martel] a) [Moisan I, 1: CHARLE(S) 10] — Charles Martel¹ (ca. 690-741), lett. ‘Karel (met de) Hamer’ – volgens Jan van Boendale wordt de naam Karel verklaard als zou hij bij een “dienstwijf” op een kar verwekt zijn [*Der leken spieghel*, III, 126],² ‘Hoe dichtren dichten selen ende wat si hanteren selen’, r. 136-156) – in het Vlaams betekent ‘karel’ zoveel als ‘kerel’ (boer, dorper), maar in het Brabants is Karel het equivalent van Charles; b) bastaardzoon van Pepijn II – vader van Karloman en Pepijn III de Korte – grootvader van Karel de Grote; c) hofmeier van het Frankische Rijk (716-741), dat vanaf 737 zonder koning was; d) versloeg de Arabieren bij Poitiers en Tours (732) – vond het leuker om koningen te dwingen dan zelf koning te zijn; e) **Karle Martel** – koning van Vranckerike; f) vader van Pippijn van Vranckerike; *Beerte*: r. 28; e) **Karle Marteel**; f) vader van koning Puppijn <Karle> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 27, 43; e) **Kaerle Marteel**; f) vader van Puppijn die Cleyne; *Malegijs*: p. 2; e) **Carel Martel** – koning van Vrancrijc; g) voerde oorlog tegen de Sarazijnen die Vrancrijc waren binnengevallen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 2; e) **Karel Marteel**; f) overgrootvader van Lodewike; g) ontvangt per brief een waarschuwing tegen de samenzwering door Gwioen van Almaengien <Karel Marteels> *Wybeert*: fol. 2vb, 4.

Karel Meynet zie **Karel de Grote**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Charles_Martel

2. https://www.dbnl.org/tekst/boen001derl02_01/boen001derl02_01_0003.php

Karels dale h) [Moisan I, 2: VAL CARLOS] — Vallis Karoli – nu Valcarlos¹ (Bask. Luzaide) in de Spaanse Pyreneeën – zie ook **Falckarde**; i) **Karels dale** – waar Turpijn tijdens een requiemmis een visioen krijgt; *Turpijn*: XII, r. 33.

[Karelus] zie **Karel die Grote**

Carepoen a) Charops [*Metamorphoses* XIII, 260]²; e) **Carepoen** – Trojaans soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26699.

Carette zie **Casteel vander Charette, dat**

Karewen (von Persy) zie **Karaeu**

Karewen von Persie zie **Karaeu**

Karewen von Persij zie **Karaeu**

Karewen von Perthyen zie **Karaeu**

Kargris e) **Kargris**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 212.

Carias zie **Carras**

Caribdis j) [Constans: CARIBDIN]³ [Graesse: **Charybdis**]⁴ — Charybdis,⁵ levensgevaarlijke draaikolk in een zee-engte in de directe nabijheid van het monster Scylla (zie **Cilla 2**), dat vanaf een rots passerende schepen aanviel, met als gevolg dat een schip dat erin slaagde het ene gevaar te ontwijken aan het andere ten onder ging – de oudste literaire vermelding is in de *Odyssee* van Homeros – later gelokaliseerd in de Straat van Messina, die Calabrië van Sicilië scheidt, in de directe omgeving van het huidige Scilla⁶ in Calabrië, Italië; k) **Caribdis** – verzwelgt de zee met alles wat er in zit – waar Ulixes de helft van zijn bemanning verliest <Caribdys> *Troyen*: r. 34624, 34631.

Carien h) [Graesse: **Cario Comitum**]⁷ [Moisan I, 2: CARION] — het huidige Carrión⁸ de los Condes⁹ in Castilië-León, Spanje, gelegen aan de rivier Carrión¹⁰ en aan de pelgrimsweg¹¹ naar Santiago de Compostella – zie ook **Quarion**; i) **Carien** – veroverd en ontvolkt door koning Karel dye Groote en zijn Twaalf Genoten; *Galien Rethore*: cap. [16].

Carin i) **Carin** – stad in het Heilige Land; *Saladijn*: r. 1194.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valcarlos.kmz

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Charybdis>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Charybdis>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Scilla,_Calabria

7. <https://tinyurl.com/Graesse-Cario-Comitum>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Carrión_de_los_Condes.kmz

9. https://es.wikipedia.org/wiki/Carri%C3%B3n_de_los_Condes

10. https://es.wikipedia.org/wiki/R%C3%ADO_Carri%C3%B3n

11. https://es.wikipedia.org/wiki/Camino_de_Santiago

Caringes a) [West PR: Camugnes, var. Camengues], kasteelheer van Camengues;
e) **Caringes** – ridder in dienst van koning Artur; g) steunt koning Clarioen van Nortomberlant tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 20131.

Carisman a) [West PR: Carismaus]; e) **Carisman** – Tafelronde-ridder; g) tijdens het toernooi te Logres verslagen; *Merlijn*: r. 28847.

Caristes a) Fr. Caristes, Sp. Carestes/Caristes; e) **Caristes**; f) zoon van Platine, zoogmoeder van Meliadus – zoogbroer van Meliadus; g) samen met Platine en Meliadus door de Mooren van het strand van Ostie ontvoerd – functioneert als schildknecht van de Ridder met dat Kruyce <Karistes> *Meliadus*: Voorrede, cap. 2-3, 5-6, 8, 12-13, 15, 23-25, 27-29, 36, 38-39.

Carixus a) de Lapith¹ Charaxus [*Metamorphoses* XII, 272]²; e) **Carixus** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – doodt tijdens het gevecht tegen de Centauroenen per ongeluk zijn compaan Cometes <Tarixus> *Troyen*: r. 27193, 27201.

Carcaengen zie [Bertaengie] 1

Carkart zie Cars

Karkasone h) [Graesse: Carcassona]³ [Moisan I, 2: CARCAS(S)ON(N)E] — Carcassonne,⁴ vestingstad⁵ aan de rivier de Aude⁶ in de Languedoc, Frankrijk;
i) **Karkasone** – emiraat van de vader van Bargone – toenaam van **Johan van Karstone** <Karstone> *Karl Meinet*: r. A144, 66; A175, 13; A181, 53; A188, 25; A190, 34; A199, 67.

Karke zie **Karel die Grote**

Karl zie **Karel die Grote**

Karl van Vranckerich zie [Karel van Vranckerike]

Karle zie **Karel die Grote**

Karle zie [Karel Martel]

Karle von Franckenrich zie **Karel die Grote**

Karle von Parijss zie **Karel die Grote**

Karle van Vranckerike zie **Karel die Grote**

Karle van Vranckerike zie [Karel van Vranckerike]

Karle Marte(e)l zie [Karel Martel]

Karles zie Cales

Carlicen zie Carlioen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Carcassona>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Carcassonne.kmz

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Carcassonne#Histoire>

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Aude_%28fleuve%29

Carlioen h) [West PR: **Carlion**] [West VR: **Carlion**] — Caerleon¹ aan de rivier de Usk² c.q. de Stad der Legioenen (Lat. Urbs Legionum) in Monmouthshire in Wales – residentie van koning Artur – de variant Kardeloen in de *Perchevael* lijkt zowel beïnvloed door Cardelo(e)t (zie **Cardelot** en **Cardoel**) als ook door het in de context veelvuldig voorkomende Scaveloen; i) **Carlioen** – plaats waar koning Artur hof houdt; *Ferguut*: r. 5446; i) **Karlioen** – waar Gurrees in het bos een jonkvrouw heeft gered, door wie hij later op der Keytiven Berch wordt verzorgd <Karlioene> *Lanceloet*: boek II, r. 8496, 13885, 19400; i) **Caerlioen** – met hof van koning Artur; *Lantsloot*: r. 4141; i) **Karlioen** – kasteel van koning Artur [?] – toenaam van **Dagenet van Carlioen** <Carlioen, Karlion> *Merlijn*: r. 12890, 13311, 13316, 13323, 28643; i) **Carlioen** – met hof van koning Artur <Karlioene> *Mouwen*: r. 2962, 3994; i) **Carlioen** – waar koning Artur hof wil houden na het gevecht te Scaveloen <Kardeloene> *Perchevael J*: boek II, r. 42409, 42492; i) **Karlioen** – waar koning Artur hof houdt <Carlion> *Ragisel*: r. 699, 2049; fragm. Ac, r. 815; i) **Carlioen** – met hof van koning Artur <Kerlion> *Torec*: r. 3442, 3572; i) **Carlicen** – waar koning Artur hof houdt; *Walewein*: r. 34, 101, 714.

Karlioen zie **Cardoel**

Karlioen zie **Carlioen**

Carlion zie **Carlioen**

Karlion zie **Carlioen**

Karll van Vranckriche zie **Karel de Grote**

Karll (Meynet) zie **Karel de Grote**

Karlle zie **Charloot**

Karlle zie **Karel de Grote**

Karloes zie **Karel die Grote**

Karloet zie **Charloot**

Karlun zie **Karel die Grote**

Karl van Vranckerich zie **Karle van Vranckerike**

Karmaloet zie **Carmeloet**

Carmelide h) [West PR: **Carmelide**, (de)]³ – koninkrijk van Leodegan – gelegen in Schotland [?]; i) **Carmelinde** – koninkrijk; *Lanceloet*: boek II, r. 24871; i) **Carmelide** – koninkrijk van koning Leodegan van Carmelide, met de steden Deneblase en Tornasse – land van herkomst van koningin Jenover – aangevallen en geplunderd door de Sennen <Carmeliden, Carmelike, Carmelyde, Carmelyden, Karmelike> *Merlijn*: r. 10897, 10929, 11538, 13021, 15125, 15172, 15461, 15507, 15610, 16274, 16331, 16354a, 16643, 17251, 17951, 17978, 20249, 21758, 21932, 22220, 22384, 24007, 24040, 25009,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Caerleon>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Usk

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Carm%C3%A9lide>

25033, 25154, 25330, 25347, 26387, 27314, 27430, 27612, 31730, 31838, 31915, 32926, 33778a, 33795, 33959, 34209, 35097.

Carmelinde zie **Carmelide**

Carmeloet j) [West PR: Camaalot¹] [West VR: Camaalot] — Camaalot/Camelot, ¹ kasteel en voornaamste residentie van Artur – soms verward met **Cardoel** – hoewel volstrekt onbewijsbaar wordt door sommigen de fictieve [?] burcht geïdentificeerd als de verdwenen burcht te Cadbury, ² waarvan alleen de motte nog rest; k) **Kamaloet** – kasteel/hof van koning Artur, met een jachtgebied in het bos – toenaam van **Amangin van Kamaloet** – waar door koning Artur een toernooi wordt georganiseerd in de hoop dat Lanceloet er komt opdagen <Carmeloet, Cramelot, Kameloet, Karmeloet> *Lanceloet*: boek II, r. 22, 1568, 10743, 11170, 11778, 12521, 15175, 15688, 16469, 18069, 18124, 18509, 18519, 19525, 19529, 19603, 19607, 19623, 19984, 20358, 20641, 20933, 21597, 23060, 23151, 23463, 25712, 25871, 25909, 26027, 26031, 26048, 26066, 26588, 28161, 28344, 28545, 29693, 30672, 30755, 31121, 31235, 31685, 31686, 33014, 34826, 35467, 35700, 35700, 35736; k) **Carmeloet** – met hof van koning Artur – waarvandaan de ridders op queeste naar de Graal gaan <Kardole, Karmeloet> *Lanceloet*: boek III, r. 14, 94, 552, 6017, 6325, 11050, 14557, 14563; k) **Karmeloet** – hof van koning Artur – waar zich de Sinte Stevenskerk bevindt <Carmeloet, Karmaloet> *Lanceloet*: boek IV, r. 378, 925, 1122, 1165, 1499, 1553, 2321, 2335, 2417, 2492, 2681, 2694, 2781, 2926, 3138, 3150, 3244, 3265, 3511, 3540, 4297, 4489, 5150, 5433, 5457, 5564, 5568, 7263, 7282, 10428a, 10432, 10465, 10583, 11396; k) **Carmeloet** – kasteel van koning Artur <Carmelot> *Merlijn*: r. 20260, 20270, 20279, 20495, 20498, 20511, 20519, 20583, 20622, 33187, 33601, 33639, [33653], 33835, [33862], [33923], [34159], [34165], [34167], [34345], [34352]; k) **Karmeloet** – hof en retraite van koning Artur; *Moriaen*: r. 4691; k) **Carmeloet** – met hof van koning Artur; *Mouwen*: r. 1641; k) **Carmeloet** – verblijfplaats van koning Artur <Cardol, Karmeloet> *Perchevael J*: boek II, r. 38681, 41310, 41840; k) **Karmeloet** – hof van koning Artur <Carmeloet> *Ragisel*: r. 657, 851, 873, 919, 2035, 2532, 3403; k) **Karmeloet** – met het hof van koning Artur; *Witte Voet*: r. 845.

Karmeloet zie **Carmeloet**

Carmentis a) Carmenta³/Carmentis [*Aeneis* VIII, 336], ⁴ Romeinse godin; e) **Carmentis** – Romeinse maagd; g) gebruikte als eerste het Latijnse schrift; *Alexanders geesten*: boek III, r. 693; e) **Carmentis** – afkomstig uit Archadia; f) moeder van koning Euander; g) verstandig – verder als boven; *Troyen*:

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Camelot>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/South_Cadbury

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Carmenta>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen8.shtml>

r. 37718, 37902; e) **Carmentis**; f) moeder van Euander; g) verder als boven <Caruentis> *Troyen Prz*: fol. 146va, 147vb.

Carmilla zie **Camilla**

Carmosijn h) [Sommer VIII: *Carmurtin, Canet de*]¹; i) **Carmosijn** – toenaam van **Canes van Carmosijn**; *Merlijn*: r. 13828.

Carnas h) Acarnania² – het westen van Aetolia in Griekenland, met als hoofdstad Stratos³ – levert als bondgenoot van koning Menelaus infanterie (“dat bello pedites Aetolus et asper Acarnan”) [*Achilleis* I, 418]⁴ – hetzelfde als **Atervaen**; i) **Carnas** (or. Acarnan) – stad [?] – bondgenoot van koning Menelaus; *Troyen*: r. 5451.

Carnele zie **Camille**

Carnille zie **Camille**

Karo zie **Charon**

Karobannijn zie **Kabarantijn van Cornuwaelge**

Karodoes zie **Karados [van Babilonien]**

Karodos a) or. Karadas; e) **Karodos** – Saraceen; f) zoon van de soudaen van Babilonien – broer van Broadas en Corboran – neef van Broalis – oomzegger van Courbaran; g) tracht het koninkrijk Britanigen te veroveren, maar wordt verslagen en gedood door Ponthus – wiens schat door Ponthus buitgemaakt wordt, waarna Ponthus over een eigen vermogen beschikt; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 8, 10-13.

Karodos zie **Karados Cort Arm**

Karodos zie **Karados die Grote**

Carodos van Babilonien zie **Karados [van Babilonien]**

Caroie j) [West *PR*: *Charroie*], kasteel; k) **Caroie** – kasteel, vroeger van koning Amant – veroverd door koning Uter-Pandrigoen – in leen gegeven aan de koningen Ban van Bonewijc en Bohort van Gaunes en hun broer Gwinebant; *Merlijn*: r. 24018, 24196, 24206, 24231, 24274, 24354, 24407.

Carolus zie **Karel die Grote**

Karolus (von Parijss) zie **Karel die Grote**

Carpide a) waarschijnlijk Tarpeia,⁵ personage in Vergilius’ [*Aeneis* XI, 656]⁶ – door Vergilius aangeduid als Amazone; e) **Carpide** – jonkvrouw in het vrouwenleger van Chamille; g) steekt één van de Trojanen neer die Darcon

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/20>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acarnania>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Stratos.kmz

4. <https://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Tarpeia>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

wil wreken – steekt Arras neer om Chamille te wreken <Carpite> *Eneide*: r. 9021, 9122.

Carras a) [Constans: CARAS],¹ afkomstig uit Colophon; e) **Carras** – koning – afkomstig uit Calopen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Carias, Carrus> *Troyen*: r. 8177, 12688, 12820, 12827, 12830.

Carratriten zie [Coacren, die]

Karrlle zie **Karel de Grote**

Carrus zie **Carras**

Cars h) Chars,² plaatsje³ gelegen aan de rivier de Viosne⁴ in het Val d'Oise, Frankrijk; i) **Cars** – waar de strijd tussen de Fransoysen en de Saracenen plaatsvindt <Cakers, Carkart> *Parthonopeus*: r. 1455, 1636; fragm. M I, fol. [2ra, 6]; 2ra, 36.

Karsone zie **Karkasone**

Karst zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Cartaengen h) bedoeld lijkt Cartagena⁵ [Graesse: **Carthago Nova**],⁶ havenstad⁷ in Murcia, Spanje; i) **Cartaengen** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <[C]artan[gen]> *Parthonopeus*: r. [3805], 5311.

Cartaengen zie **Carthago**

Cartage(n) zie **Carthago**

Cartagere zie **Carthago**

Cartago zie **Carago**

Cartago zie **Carthago**

Kartago zie **Carthago**

Cartaing h) or. un bois – rijmnaam zonder geografische betekenis die mogelijk appelleert aan Cartago (zie **Carthago**); i) **Cartaing** – landstreek (“in lantschap van Cartaing”) waarin Cyteroen/Chicéron ligt <*Rose B*: Cartange; *Rose V*: Cartaenge> *Rose C*: r. 13342; *Rose V*: r. 13526.

[C]artan[gen] zie **Cartaengen**

Cartangen zie **Carthago**

Cartanges h) [Constans: CARTAGE]⁸ – mogelijk hetzelfde als **Carthago**; i) **Cartanges** – koninkrijk – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 12867.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chars.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Chars>

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Viosne>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cartagena.kmz

6. <https://tinyurl.com/Graesse-Carthago-Nova>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Cartagena,_Spain

8. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

Cartanien zie [Bertaengie] 1

Carten zie [Cortein]

Carthage(n) zie Carthago

Carthago h) [Graesse: Carthago]¹ [Moisan I, 2: CARTAGE] — Karthago/Cartago,² ruïnestad in het huidige Tunesië met als strategisch centrum de burcht op de berg Byrsa – Cartago³ werd gesticht in 814 v.C. door de Feniciërs, in Vergilius' *Aeneis* door Dido; i) **Cartago** – stad in Ceucis in Affrica – gesticht door Dido – de beste stad van Affrica, hoofdstad – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Karthago> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1626, 1790; boek X, r. 1060, 1144; i) **Karthago** – rijke, sterke stad in Libia, gelegen tussen de zee en een rivier, door Dido gesticht – Ylionix vindt de stad als hij voor Eneas op zoek is naar proviand – Eneas c.s. verblijven er vervolgens enige tijd <Kartago, Karthagine> *Eneide*: r. 287, 372, 383, 421, 443, 610, 4223; i) **Carthagen** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Elfot – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 935; i) **Cartangen** – Saraceens koninkrijk van Elphot – verder als boven; *Limburch Frg*: H53, r. 85; i) **Carthagen** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Alphot – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 932; i) **Cartago** – stad in Affrica, gesticht en geregeerd door Dydo en waarheen Eneas gevaren komt – waar vroeger in de wildernis een familielid van Hanibal leefde geheten Farssan (of: Sarffan) – overwonnen door Semiramis <Cartagen, Carthage> *Minnen loep*: boek I, r. 1061, 1064; boek III, r. 269, 905; i) **Carthagen** – koninkrijk van Cursout <Cartagere> *Parthonopeus*: r. 3829; fragm. Gr, r. 3829; i) **Cartaengen** – koninkrijk van Dydo/Dido <*Rose B*: Cartago; *Rose V*: Cartage> *Rose C*: r. 11987; *Rose V*: r. 12167; i) **Carthago** – stad in Teutis – de beste stad van Affrycke – koninkrijk gesticht door de uit Tieren gevluchte Dydo, waar Eneas c.s. enige tijd verblijven – langdurig oorlog tussen Cartago en Rome omdat Eneas Dydo in de steek gelaten had – toenaam van **Hanibal van Carthagen** <Cartaengen, Carthagen> *Troyen*: r. 29194, 36653, 36679, 36719, 36817, 36873, 37011, 37058, 37060; i) **Cartago** – stad en koninkrijk in Affrica, gesticht door de uit Cyren Dydo – waar Eneas c.s. enige tijd verblijven – langdurig oorlog tussen Cartago en Rome omdat Eneas Dydo in de steek gelaten had; *Troyen Prz*: fol. 140ra-140va, 141ra-141va, 142rb-142vb.

Karthago zie Carthago

Carthone zie Tarcoen

Carturien zie Tarcacius

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Carthago>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cartago.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Carthage>

Kart von Napels e) **Kart von Napels**; g) bode van Reynolt – brengt aan Karle het verzoek om verzoening; *Reinolt von Montelban*: r. 3566, 3663, 3719.

Caruentis zie **Carmentis**

Carues h) or. Tanes (ed. Caxton: Carnes) – bedoeld zou kunnen zijn: Tarnès,¹ een regio rond de rivier de Tarn² in Aquitanië, Frankrijk; i) **Carues** – hertogdom van Antonis Alegre, Trois en Willem; *Paris ende Vienne*: cap. [4], [6]-[7].

Carus die Piereleye a) [Constans: CARRUT DE PIERRELEE]³; d) gedood door Dodaniët, de schildknaap van Hector; e) **Carus die Piereleye** – Griek; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – gedood door Mitenus; *Troyen*: r. 9942.

Case zie **Casse**

Kase zie **Casse**

Casewart e) **Casewart** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1539.

Casinure j) ‘rijmnaam’ – correspondeert met [West PR: Gazevilte]; k) **Casinure** – [Jenover ...] “was/De vrodeste unde de scoenste zijt zeker das/Unde de beste gemynnedeste mede/De do was in Cristenhede/Sonder Clarine de was ter ure/Des koninch Percides wijff van Casinure” (r. 19089-19094) – koninkrijk van Percides van Casinure en diens echtgenote Clarine; *Merlijn*: r. 19094.

Casmiri a) bedoeld zou kunnen zijn Casimir de Grote⁴ (1310-1370); b) koning van Polen (1333-1370); e) **Casmiri** – koning van Polen; g) met wiens zot Ulenspiegel in zotheid wedijvert; *Ulenspieghel*: H 16.

Caspia h) land van de Caspiërs,⁵ ongeveer het huidige Azerbeidjan aan de Kaspische Zee, gelegen tussen de Grote en de Kleine Kaukasus; i) **Caspia** – gebergte in Endi – waar het Joodse volk ten tijde van Salmanassar van Assuria door Alexander de Grote gevangen werd gehouden <Caspi, Caspien> *Alexanders geesten*: boek III, r. 793; boek VII, r. 903; boek X, r. 180, 931; i) **Caspie** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Cadol – neemt met 10.000 man deel aan de belegering van Constantinopel – waar de inwoners bij wijze van euthanasie hun ouden van dagen voor de wilde dieren gooien; *Limborch*: boek VIII, r. 1001; i) **Caspie** – Saraceens koninkrijk van Laduhel – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 143; i) **Caspia** – gebergte in India – waar Alexander de Grote de joden opsloot; *Troyen*: r. 28402.

Caspie(n) zie **Caspia**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tarnès.kmz

2. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Tarn_\(rivi%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Tarn_(rivi%C3%A8re))

3. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/40>

4. [https://de.wikipedia.org/wiki/Kasimir_III._\(Polen\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Kasimir_III._(Polen))

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Caspians>

Caspus a) or. “Trente et set en ot li vassaus/Oileius Aïaus” [*Roman de Troie*, ed. Constans, r. 5633-5634]¹ – waarin “en ot li vassaus” corrumpeerde tot “en ot capus” (var. “caphus” en “taphus”), wat leidde tot de ‘vertaling’ Caspius; e) **Caspus**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7129.

Caspus e) **Caspus** – “die jonghe coninc Caspus”; f) zoon van de Saraceense koning Caspus van Lybra; g) volgt zijn vader op als die zich tot het christendom bekeert – bondgenoot van de kalief van Baldac – verslagen door Demofoen en gedood; *Margrieta van Limborch*: cap. 115.

Caspus van Libie e) **Caspus van Libie** – Saraceense koning van Libie; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door Heinriyc van Limborch <van Libia Caspus> *Limborch*: boek VII, r. 99, 129, 137, 143, 195, 212, 264; e) **Caspus van Libie** – Saraceense koning van Libie; g) verder als boven <Caspuse, van Libie Caspus> *Lymburch*: boek VII, r. 98, 128, 136, 142, 194, 211, 263.

Caspus van Lybra e) **Caspus van Lybra** – Saraceense koning van Lybra; f) vader van Caspus; g) bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien – verslagen door Etsijtes (van Armenien) – Christen geworden, gedoopt met de naam **Lodewijc van Lybra** <Caspus van Libra> *Margrieta van Limborch*: cap. 80-82, 85-86, 106, 108, 110-111, 114.

Cassabilan zie **Cassibilan**

Cassalie h) mogelijk afgeleid van Thessalië [?] in Griekenland (zie **Tessalie**); i) **Cassalie** – correspondeert met **Tarsabee** (uit *Lymburch*) – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Assalus – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 919.

Cassamus zie **Cassamus van Larijs**

Cassamus van Larijs a) or. Cassamus de Larris; b) zoon van Mazonus; e) **Cassamus van Larijs** – Chaldeeus ridder – ook wel genoemd: “die oude vieliart”; f) broer van Gadefeer van Larijs – oom van Gadifeer van Pheson, Betijs en Phesonie; g) honderd jaar oud, met wit haar en een baard – organiseert het Koningspel – laat Phesonie en Casseel van Baudre tegen elkaar schaken <Cassamus, Cassamuse> *Cassamus*: r. 126-127, 162, 201, 259, 275, 280, 285, 356, 371, 419, 432, 451, 455, 469, 489, 523, 551, 585, 619, 635, 640, 778, 798, 822, 826, 828, 846, 860, 907, 923, 937, 959, 1029, 1055, 1104, 1123, 1157, 1167, 1176, 1184, 1227, 1249, 1266, 1281, 1306, 1311, 1328, 1341, 1365, 1680, 1691, 1728, 1883; e) **Cassamus**; *Cassamus L*: fol. 1Ra, 18; 2Vb, 2, 5.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie01benouoft/page/294>

Cassandra a) [A-Z 1: **Kassandra**]¹ [Constans: CASSANDRA]² — **Kassandra/Cassandra**,³ Trojaans profetes; b) dochter van koning Priamus van Troje en Hecuba – zuster van o.a. Hector; d) kreeg profetische gaven van Apollo, die toen zij hem als minnaar afwees, ervoor zorgde dat haar correcte voorspellingen niet geloofd werden – voorspelde o.a. de ondergang van Troje – werd na afloop van de Trojaanse Oorlog als bijzit weggevoerd door Agamemnon; e) **Cassandra**; f) dochter van Pryamus; g) goede vrouw – vroeg opperbevelhebber Aghemenoen om genade – werd door hem meegenomen; *Minnen loep*: boek I, r. 2493; boek IV, r. 313; e) **Cassandra** – profetes; f) dochter van koning Prianus van Troyen en Ecuba – zuster van Hector, Paris, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa en Polixina – bijvrouw van Aghamemnon; g) waarschuwt herhaaldelijk maar vergeefs voor de ondergang van Troje – bij de verwoesting van Troje bijna door Ajax Ovelius overweldigd – na de val van Troje aan Aghamemnon gegeven <Cassander, Cassandere, Cassandre, Cassandren> *Troyen*: r. 103, 273, 2816, 3995, 4015, 4723, 4771, 7019, 11800, 18534, 19738, 28059, 30363, 31362, 31593, 31953, 32084, 32133, 32421, 33193, 33519, 35832, 35840; e) **Cassandra** – wijze tempelmaagd; g) voorspelde Anchises dat Esperus hem goedgezind zou zijn; *Troyen Prz*: fol. 135rb.

Casse h) [West PR: Cassel, de(I)]; i) **Casse** – toenaam van **Blois van Casse** <Case, den Kase> *Merlijn*: r. 12485, 12617, 13826.

Cassebelans zie **Cassibilan**

Cassebrin zie **Cossedrin**

Cassedonie zie **Calidoen 1**

Casseel zie **Casseel van Baudre**

Casseel van Baudre a) or. Cassiel de Baudre alias Baudrain; e) **Casseel van Baudre** alias (**die**) **Baudrijn** – emir van Sydone en Cyopin – leenman van koning/sultan Claris van Indie; g) strijdt mee met Claris van Indie in de hoop jonkvrouw Edea te verwerven – neemt deel aan het Koningsspel – schaakt tegen Phesonie <Casseel, Casseel Baudrijn, Cassele, van Baudre Casseel> *Cassamus*: r. 999, 1109, 1116, 1128-1129, 1150, 1159, 1172, 1177, 1221, 1241, 1253, 1303, 1314, 1324, 1335, 1525, 1535, 1696, 1699, 1723, 1733, 1751, 1756, 1821; e) **Casseel** alias **die Baudrijn**; *Cassamus L*: fol. 2Vb, 6, 9, 12.

Cassibilan a) [Constans: CASSIBELANT]⁴; e) **Cassibilan** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0072.php#a071

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cassandra>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door koning Thoas – begraven in de Juno-tempel <Cassabilan, Cassebelans, Cassibalaus, Cassibelaus, Cassibelaus, Kassibilaus> *Troyen*: r. 263, 9475, 10471, 10566, 11062, 11653, 11796, 13375.

Cassibiliaen a) [West PR: Cassibilans]; b) jongste broer van [West PR: Abilas], [West PR: Dyonis 1] en [West PR: Dyonz] – neef van [West PR: Kallés]; e) **Cassibiliaen**; f) jongste neef van Cales – broer van Abylas en Dyonele; g) komt Cales te hulp in de strijd tegen diens zoons; *Lanceloet*: boek II, r. 10346.

Cassidonien h) [Graesse: Caledonia]¹ [West PR: Calidoine] – in [*La queste del saint graal*],² editie-Pauphilet (1923) geïdentificeerd als “la Calédonie” (Schotland) – West opteert voor Chaldea,³ in het huidige Irak (zie **Caldee**) – het heidense noorden van Schotland lijkt het meest aannemelijk; i) **Cassidonien** – habitat van een serpent “ende hetet papalustes”; *Lanceloet*: boek III, r. 7969.

Cassidonie zie **Calidoen 1**

Cassitus zie **Caucasus**

Cassius a) Gaius Cassius Longinus⁴ († 42 v.C.), Romeinse politicus en veldheer; e) **Cassius** – Romeinse senator; g) vermoordde keizer Julius met hulp van Brutus; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1133; e) **Crassus**; g) streed in Grieken tegen Tyberius (bedoeld lijkt Antonius) – verslagen <Crassuse> *Caesar*: r. 250, 461, 572, 579, 586, 699, 1092, 1177.

Castas zie **Cryses**

Casteel zie **Casteel Fort**

Casteel zie **Casteel van Parijs, dat**

[Casteel, der Joncfrouwen] j) niet afkomstig uit de *Vengeance Raguidel*, maar een ‘bruggetje’ van de compiler naar een eerder genoemd kasteel in de compilatie, nl. [West PR: Chastel 17 as Puceles, 1e] uit de *Queeste van den Grale* – zie **[Casteel vander Joncfrouwen, dat]** – kasteel zonder eigennaam van [West VR: Gaut Destroit 1, la Dame/la Pucele, Cele, de(1)]; k) **der Joncfrouwen Casteel** – oorspronkelijke naam van het kasteel van de jonkvrouwe van Galestroet – omgedoopt tot **Galestroet** nadat Galaet de zeven broers die het belegerden, verdreven had; *Ragisel*: r. 3, 29, 776.

Kasteel, der Keytiven zie **Keytiven Kasteel, der**

Casteel, Doloreuse zie **Doloreuse Casteel, dat**

[Casteel, Rode] zie **[Rode Casteel, dat]**

Casteel, Witte zie **Witte Casteel, dat**

Casteel Aiglon zie **[Casteel vanden Airne, dat]**

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Caledonia>

2. <https://archive.org/details/laquestedelsaint00paupuoft/page/292>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chaldea>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Gaius_Cassius_Longinus

- Casteel d'Angler** i) **Casteel d'Angler** (or. chasteau dangler) – woonburcht van Milioen d'Angler en zijn vrouw, een zuster van Carolus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 65.
- Casteel der Campioens, [dat]** k) **tCasteel der Campioens** – kasteel – leengoed van hertog Marron – de sterkste ridder zal heer zijn van dit kasteel – Turias wordt na het tweegevecht met Ytannos kasteelheer; *Turias ende Floreta*: p. 24, 27, 29, 30, 33-35, 44, 45, 76, 78.
- Casteel Fellon** j) lett. 'boosaardig kasteel' – sprekende naam voor een locus horribilis; k) **Fellon** – kasteel, in bezit van twaalf 'felle' ridders en hun vader – alle dertien door Torec verslagen; *Torec*: r. 272a, 302.
- Casteel Fort** h) or. Chasteau fort, gelegen in Falise; i) **Casteel Fort** – oninneembaar kasteel gelegen aan zee in de naaste omgeving van de havenstad Angorien dat noch door geweld noch door tovenarij kan worden ingenomen, enkel door verraad – namens haar vader koning Brandesier beheerd door diens beeldschone dochter Galasie – waar koning Pepijn, Hendrick en de Twaelf Genooten van Vranckrijck gevangen gehouden worden nadat zij na afloop van hun pelgrimage in Jerusalem door de koning van Surien gevangen zijn genomen – waar Hanefroy door Galasie in de kerker gegooid wordt als hij denkt haar tot vrouw te krijgen – op listige wijze veroverd door Valentijn – van een garnizoen voorzien – teruggegeven aan de koning van Surien in ruil voor de bevrijding van keizer Ourson en de Groenen Ridder uit diens gevangenis <Fort, Casteel, Kasteel Fort> *Valentijn ende Oursson*: cap. 37, 49-51, 54, 56-57, 63-64, 66, 73.
- [Casteel van Aventueren] zie [Berch van Aventuren, die]
- Casteel vanden Airne, het** j) Castrum of Castellum Julii, de verwoeste oude stad Aunis¹ aan de Franse westkust, d.i. Châtelailon ten zuiden van de havenstad La Rochelle (Poitou-Charente) – La Rochelle zou zijn gebouwd op resten van deze stad; k) **het Casteel vanden Airne** – door Melusine gesticht kasteel rondom der Enghels Torre – genoemd naar de arend in het wapen van Julius Caesar, de stichter van der Enghels Torre <Casteel Aiglon, Slot van Aiglon> *Meluzine*: fol. F6vb, G4rb, X1ra.
- [Casteel vanden Berge, dat]** j) [West PR: C(h)astel 66 del Tertre, 1e], kasteel van [West PR: Mauduit 1]; k) **[dat] Castele vanden Berge** – kasteel van Manduit die Gygant; *Lanceloet*: boek II, r. 17002, 17137, 17169.
- Casteel van den Marasse, die** j) [West PR: Mares 1, de/des/dez/1e/1es], kasteel van [West PR: Agravadain 1] – waar Hestor verwekt wordt door koning Ban bij de dochter van Agravadain; k) **die Casteel van den Marasse** – kasteel van Aggravadein <Maras> *Merlijn*: r. 33267, 34092.

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Aunis>

Casteel vanden Sperwaer, [dat] k) **Casteel vanden Sperwaer** (or. Chateau de l'esprevier) – slot in Groot Armenien, waarheen Melior verbannen was door haar moeder; *Meluzine*: fol. A6ra.

Casteel van den torre, dat j) [West PR: Chateau 5 del Cor, le/lo], kasteel van [West PR: Claudas], lett. ‘Kasteel van de Hoorn’ – mogelijk correct vertaald, maar in elk geval door de kopiist van dit deel van de [*Lancelot-compilatie*, fol. 89rc]¹ niet herkend als eigennaam, maar begrepen als: naar de toren van het kasteel; k) **dat Casteel van den torre** – kasteel van koning Claudas – aangevallen door de troepen van Lanceloet van Lac <ten castele wart van den torre> *Lanceloet*: boek II, r. 33024.

Casteel vanden Trepasse, dat j) [West PR: Chastel 32 de/du Trepas, le] van o.a. [West PR: Bertoullars] – vrijwel zeker bedoeld als sprekende naam: een ‘trepas’ is een passage waar men niet langs kan zonder gevecht met de ridder die dat trepas bewaakt; k) **dat Casteel vanden Trepasse** – kasteel van de graaf van Trepas, in de buurt van Gorre – waarheen Ywein op weg is als hij Manduit tegenkomt en door hem gevangen wordt genomen – waar de ridders afspreken die door Lanceloet van Lac uit de handen van Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste bevrijd zijn – vanwaar zij naar de inmiddels verdwenen Lanceloet op zoek gaan <Castele vanden Trepasse, Trepas> *Lanceloet*: boek II, r. 17410, 17453, 22592, 23212-23213, 23315-23316, 23770-23771.

Casteel van den Vier Stenen, dat j) [West PR: C(h)astel 83 des Quatres Pierres, le] in Gorre; k) **dat Casteel van den Vier Stenen** – kasteel – waar Meliagant door Lantsloot verslagen en gedood is – waar Meliagants nog onbegraven lichaam door zijn vader opgehaald wordt <Castele van den Vier Sten[.]> *Lantsloot*: r. 4910, 4937.

Casteel vanden Witten Dorne, dat j) [West PR: Blanche Espine, la], kasteel van [West PR: Maten], toegenaamd: ‘le felon’; k) **dat Casteel vanden Witten Dorne** – kasteel van Matheus – waar Lanceloet, Gaheret, Bohort van Gaunes 2 en Bandemagus van Gorre Mordret bevrijden <Castele vanden Witte Dorne> *Lanceloet*: boek II, r. 21612, 32418-32419.

Casteel vanden Wondere, dat j) [West VR: Chastel 5 de la Mervoille] alias [West VR: Roche 3 de Chanpguin/Canguin, la] – zie ook **Roche van Sangwijn**; k) **dat Casteel vanden Wondere** – kasteel (in Galoye) waarbij de tweekamp tussen Walewein en Griromelant plaatsvindt – met dat Bedde van Wondere <Castele vanden Wondere, vanden Wondere dat Casteel> *Perchevael J*: boek II, r. 40393, 40717.

Casteel vander Charette, dat j) [West PR: Chastel 42 de la Char(r)ete, le] van [West PR: Morgain], toegenaamd: ‘le Fay’, gelegen in Gorre; k) **dat Casteel**

1. <https://galerij.kb.nl/kb.html#/nl/lancelot/page/93/zoom/3/lat/-44.4023918290939/lng/13.886718749999998>

vander Charette – kasteel waarheen Morgueyn die Elvinne, Cybile en de koningin van Foreestan de betoverde Lanceloet van Lac voeren – waar het toernooi van Bandemagus van Gorre tegen de koning van Norgales plaatsvindt <Caretten, Chareitten, Charetten> *Lanceloet*: boek II, r. 13670, 13679, 13710, 16435, 19377, 19598, 21158.

[Casteel vander Joncfrouwen, dat] j) [West PR: Chastel 17 as Puceles, 1e], kasteel van [West PR: Lynor], gelegen aan de rivier de Severn – zie ook **[Casteel, der Joncfrouwen]**; k) **dat Castele vander Joncfrouwen** – kasteel waar Galaat op avontuur gaat – veroverd door Galaat <Casteel der Joncfrouwen, Castele ten Joncfrouwen, der Joncfrouwen Castele, vander Joncfrouwen Castele> *Lanceloet*: boek III, r. 1896a, 2162, 2175, 2435, 2454, 2535.

[Casteel van der Marsen, dat] j) [West PR: Marche 3, 1a], kasteel van [West PR: Claudas]; k) **dat Castele van der Marsen** – kasteel, gelegen in Bonewick [?] – verwoest door Gawyn; *Merlijn*: r. 35141, 35153.

Casteel vander Molen, dat j) [West PR: Castel 12 del Molin, 1e]; k) **dat Casteel vander Molen** – kasteel in Strangeloet waar een toernooi wordt gehouden – waar Walewein Taganas te hulp komt; *Lanceloet*: boek II, r. 2999.

Casteel vander Quassen, dat j) [West PR: C(h)astel 41 de la Casse, 1e], kasteel van [West PR: Pelles 1]; k) **dat Casteel vander Quassen** – kasteel waar Lanceloet van Lac, in de waan het bed te delen met Genevre, Galaad verwekt bij de dochter van koning Pelles; *Lanceloet*: boek II, r. 15116, 25733.

[Casteel van Herpen, dat] j) [West PR: C(h)astel de la Harpe], kasteel van [West PR: Ba(u)demagu]; k) **dat Castele van Herpen** – kasteel waar Bandemagus van Gorre verblijft voor het toernooi tegen de koning van Norgales als zijn dochter hem de boodschap stuurt dat Lanceloet van Lac hem zal helpen; *Lanceloet*: boek II, r. 14134.

Casteel van Parijs, dat k) **dat Casteel van Parijs** (or. chastellet a Paris) – waar de gevangen genomen Artus van Bertangien onthoofd wordt door koning Pepijn – waar hertog Milioen d'Angler wordt opgesloten door Hanefroy en Hendrick maar door Valentijn bevrijd <Casteel> *Valentijn ende Oursson*: cap. 62, 65.

Casteel van Toveryen, dat j) [West PR: Castel 15 des Encanteors, 1e], kasteel in Schotland van de tovenaer [West PR: Orfeu]; k) **dat Casteel van Toveryen** – kasteel in Scollant van de tovenaer Orphei – dat gezocht wordt door Joseph van Aramathien; *Lanceloet*: boek II, r. 29422.

Castele h) [Graesse: *Castella Antiqua* (regio, regnum)]¹ [Moisan I, 2: CASTELE] [West VR: Castele] — het middeleeuwse koninkrijk Castilië,² gelegen in het hart van Spanje – beroemd om zijn paarden – zie ook **[Castilan]** en **[die Castilianen]**;

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Castella-Antiqua>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Castile

i) **Castele** – in Spanien; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1607; i) **Castelen** – land, behorend bij Hispanien; *Karl Meinet*: r. A338, 63; i) **die Castele** – koninkrijk – samen met Arragoen en Provensen van koning Sorpine; *Merlijn*: r. 17966; i) **Castille** (or. Castille) – koninkrijk van de vader van Olyvier van Castillen – tijdelijk van Artus van Algarbe, later van Olyvier van Castillen <Castillen, Castyllen> *Olyvier van Castillen*: Proloog 1, cap. 1-7, 12-14, 16, 20, 22, 52-53, 56, 69-76, Epiloog; i) **Castele** – land in Spaengien; *Troyen*: r. 29175; i) **Castyllien** (or. Terra Castellorum) – land dat Karel de Grote aan de Franken schonk als zij in Spaengien wilden blijven wonen; *Turpijn*: IX, r. 4.

Castele ** zie **Casteel** **, dat

Castelein van Coetsi zie **Borchgraaf van Couchi, die**

Castelen zie **Castele**

Castelioen h) Châtillon in Frankrijk boven de Loire, maar welk van de tientallen Châtillon(s)? – het meest bekend en in aanmerking komend is Châtillon-sur-Seine¹ in Bourgondië; i) **Tsastelioen** – toenaam van **Wouter van Tsastelioen** <Castelioen> *Alexanders geesten*: boek V, r. 921; boek VII, r. 696; i) **C[hatyloen]** – waar Aymes zijn *Roman de Florimont* schreef; *Florimont*: r. 45; i) **Castelioen** – stad of land van herkomst van Tibaut; *Ogier E-G*: r. 194; i) **Castelloen** – toenaam van **Gautier van Castelloen**; *Saladijn*: r. 543; i) **Sastelioen** – burcht [?] – waar Gwioen van Almaengien Wybeerts broer en diens echtgenote gevangen hield; *Wybeert*: fol. 1vb, 17.

Castelloen zie **Castelioen**

[Castilan] n) [Moisan I, 1: C(H)ASTELAIN 2 (destrier)] — Castilliaans,² van/uit Castillië, Spanje – zie ook **Castele** en **[die Castilianen]**; o) **Chastilan** – paardenras (d.w.z. het beste ras: groot en sterk) <Chastilane> *Eneide*: r. 687, 7330, 8012, 12314.

[Castilianen, die] a) [Moisan I, 1: CASTELLAN 1] — de Castiliërs,³ uit Spanje – zie ook **Castele** en **[Castilan]**; e) **de Castilianen** – dezelfde als **de Spaengjaerden** – volk/leger uit het koninkrijk Castilië; g) partij in het toernooi te Constantinopel – strijden mee met graaf Partinoples van Bleys en Gaudiijn de Reuse; *Partinoples*: p. 62.

Castille(n) zie **Castele**

Castyllien zie **Castele**

Castonyen zie **Gascoengen**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Châtillon-sur-Seine.kmz

2. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Castillonnais_\(cheval\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Castillonnais_(cheval))

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Castilians>

Castor a) [A-Z 1: Dioskouren]¹ [Constans: CASTOR]² [Moisan I, 1: CASTORS 1] — Kastor/Castor,³ één van de Dioskouren; b) zoon van Leda – tweelingbroer van Pollux – (half)broer van Clytaemnestra en Helena; d) door Jupiter (in de gedaante van een zwaan) verwekt – opgevoed als zoon van Leda en haar echtgenoot Tyndareus van Sparta – één van de Argonauten; e) **Castor** – Griekse ridder; g) vriend van Jason van Mirmidonien – gast op de bruiloft van Jason en Medea; *Jason*: fol. 63r, 129r; e) **Castor** – Griek, koning; f) tweelingbroer van Pollux – broer van Helena – oom van Ermiona; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – deed mee met de wraakactie onder leiding van Hercules tegen Troje – streed mee met de Grieken tegen Troje om Helena – op zee in een storm gestorven en god geworden – beroemd om zijn paarden; *Troyen*: r. 203, 864, 1078, 1711, 1972, 2149, 2267, 2270, 2397, 2404, 2415, 2424, 2425, 2432, 2440, 2443, 2455, 2461, 2555, 3307, 3319, 3471, 4091, 4149, 6571, 6592, 27423.

Katarie zie **Tartarien**

Catelanen a) [Moisan I, 1: CATALAIN] — de Cataloniërs,⁴ de bewoners van de regio Catalonië⁵ (zie **Catheloingnen**); e) **Catelanen** (or. de Catelans) – gezegd van de bemanning van het schip dat Urbaen en Lucesse op het Verdoolde Eylant zou hebben afgezet; *Urbaen*: cap. [19].

Kateline zie [Katherine, sent]

Cateloingyen h) [Graesse: Catalonia]⁶ [Moisan I, 2: CATELOIGNE] — Catalonië,⁷ gedurende de Middeleeuwen een min of meer autonoom vorstendom op de grens van Frankrijk en het noordoosten van het huidige Spanje, met als belangrijke havenstad Barcelona (zie **Barselonne**); i) **Cateloingnen** – waar het nieuws zich verspreidt dat Raymondyn een heilig leven leidt; *Meluzine*: fol. X2vb; i) **Cateloingyen** – koninkrijk in Spaengien dat Karel de Grote onderwierp; *Turpijn*: II, r. 61; i) **Cathelongue** – waar de patroon zich terugtrekt, nadat hij door Blanditio beloofd is voor zijn aandeel in het bedrog; *Urbaen*: cap. [17].

Cathelongue zie **Cateloingyen**

[**Katherine, sent**] a) [A-Z 4: Catharina van Alexandrië]⁸ [*Legenda aurea* CLXVIII: De sancta Katherina] [*Gulden Legende*: Van sinte Kathelinen [165]] [Moisan: I, 1: CAT(H)ERINE 1, (sainte)] — Catharina/Katharina van Alexandrië,⁹ christen maagd die geleefd zou

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0038.php#a037

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/40>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Castor_and_Pollux

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Catalans>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Catalonia

6. <https://tinyurl.com/Graesse-Catalonia>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Catalonia

8. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0039.php#a038

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Catherine_of_Alexandria

hebben ten tijde van keizer Maxentius (ca. 278-312) – zie ook [Sent Catherijnen Klooster]; d) na de moedermaagd Maria de hoogstgeachte en meest vereerde vrouw uit de eerste eeuwen van het Christendom – naar wie één van de oudste kloosters genoemd werd, waar zij begraven zou zijn: het Catharina klooster¹ in de Sinai-woestijn – doorgaans afgebeeld met het rad waarop men haar wilde breken – beschermster van wetenschappers (door haar wijsheid) en beroepsgroepen die een rad als werktuig gebruiken – feestdag 25 november; e) **sente Kateline**; g) door engelen begraven op de berg Sinay; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1107; e) **Caterinen** – maagd; g) bekeerde Maxentius' echtgenote tot het christendom, wat hun beider marteldood betekende; *Caterinen*: r. 73; e) **sinte Catherijne**; g) wier klooster, met daarin een beeld van haar, gelegen is aan de voet van de berg Sinay; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 15; e) **sente Katherine** – martelares; g) exemplarisch standvastig/evenwichtig – door engelen begraven op de berg Sinay; *Troyen*: r. 16086, 28602.

Catherijnen klooster, Sinte zie [Sent Catherijnen Klooster]

Cathoen van Romen a) [A-Z 6: Zeven wijzen van Rome]² — Catons de Rome, de vijfde van de Sept Sages de Rome³ – personage in de gelijknamige roman,⁴ gebaseerd op de veel gelezen 'schooltekst' *Historia septem sapientum*⁵ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184 – geënt op de Romeinse wijsgeer Cato de Oude⁶ [Moisan I, 1: CATON]; e) **Cathoen van Romen** – de vijfde van de Seven Vroeden – “de wise/Die vroet was van groten prise”; g) verdedigt de ten onrechte door zijn stiefmoeder van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exempel ['Avis'] over een koopman, zijn sprekende ekster en zijn overspelige echtgenote <Cathoen, Catoen> *7 Vroeden*: r. 119, 137, 2553, 2558, 2561, 2565, 2575, 2586, 2594, 2598, 2746, 2751, 2768.

[Catillus] a) Catullus⁷ (87-54 v.C.), Romeinse dichter; e) **[Catillus]** (or. Catillus) – auctoritas <Catilluse; *Rose V*: Catillus> *Rose C*: r. 9719; *Rose V*: r. 9897.

Catoen a) Dionysius Cato (4e of 3e eeuw v.C.), schrijver van de *Disticha Catonis*,⁸ niet dezelfde als Cato de Oude⁹ (zie **Cathoen van Romen**), aan wie de

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Catherine's_Monastery,_Mount_Sinai

2. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

4. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Cato_the_Elder

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Catullus>

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Distichs_of_Cato

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Cato_the_Elder

disticha gedurende de Middeleeuwen toegeschreven werden; e) **Catoen** (or. Chaton) – auctoritas; *Rose C*: r. 6518; *Rose V*: r. 6578.

Catras h) mogelijk een gecorrumpeerd toponiem: Tatras [?], Patras [?] of Crato [?];
i) **Catras** – toenaam van **Lisus Catras**; *Caesar*: r. 666.

Catteloingnen zie **Cateloingyen**

Catten, Berch van der zie **Berch van der Catten, die**

Catthay h) [Graesse: *Sinarum terra*, var. *Cataya*]¹ — China en/of Mongolië, d.w.z. het (wereld)rijk² van Djingiz Chan/Gengis Khan; i) **Catthay** – rijk van die Grootte Chaen; *Huge D*: r. 25.

Caudas van Trebe a) zou deel uit moeten maken van de opsomming in [Sommer II, p. 148]³; e) **Caudas van Trebe** – ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort: “Met hem [Pharine] was Ladinus in dien doene/Ende Mares van Bonewijc/Ende Caudas van Trebe desgelijc/Ende Blois van Casse ende Graciaen” (13823-13826); *Merlijn*: r. 13825.

Caudie zie **Candie**

Caucasus h) [Graesse: *Caucasus mons*]⁴ [Moisan I, 2: CAUCASE] — de Kaukasus,⁵ gebergte in Georgië, gelegen tussen de Zwarte Zee en de Kaspische Zee; i) **Caucasus** – gebergte in het noorden van Asia <Cantanus> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 887, 1257; boek VIII, r. 136; boek IX, r. 27; i) **Caucasus** – gebergte in Hogen Goten – waarbij Yoen de stad Ays bouwt; *Lorreinen O*: r. 2161; i) **Caucasus** – gebergte in Asia, dat India in het noorden begrenst – land van herkomst van Polibetes <Cassitus, Caucesus> *Troyen*: r. 19416, 28386, 28748.

Caulant a) [Sommer VIII: *Caelenc*]⁶ – Saksische koning; e) **Caulant** – heidense koning, één van de Sennen; g) bondgenoot van koning Rioen van Denemarke in Carmelide – gedood door koning Artur <Caulans> *Merlijn*: r. 17793, 18150.

Caulas a) bedoeld kan zijn [West PR: *Caulas* 2], toegenaamd: ‘li Rous’; e) **Caulas**; *Merlijn*: r. 15000.

Caulus 1 e) **Caulus** (or. Caulus) – ridder van Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 593; e) **Caulus alias die Griec**; g) bezoekt de stad Pheson; *Cassamus L*: fol. 1Rb, 17; 2Va, 18.

Caulus 2 a) [West PR: *Caulus*] – Saksische koning; e) **Caulus** – heidense koning, één van de Sennen – in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen <Claulus> *Merlijn*: r. 23907.

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Sinarum-terra>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Dzjengiz_Khan#/media/Bestand:Weltreich-Mongolen.JPG

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/148>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Caucasus-mons>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Caucasus>

6. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/18>

Caumis a) Caunus¹ [*Metamorphoses* IX, 453]²; b) de zoon van Miletus en Cyanea – tweelingbroer van Byblis; d) vlucht voor zijn zuster uit angst voor een incestueuze relatie; e) **Caumis** (hs. LTK 205: canus, kanus); f) zoon van Miletus en Tyana – broer van Biblides; g) vlucht in paniek voor zijn zuster na het lezen van haar vurige liefdesverklaring, waarna zij in haar wanhoop zelfmoord pleegt door zichzelf op te hangen – door de verteller (Dirck Potter) kritisch aangesproken op zijn te ontwijkend gedrag: incest is minder erg dan zelfdoding; *Minnen loep*: boek III, r. 367, 380, 419.

Caüsen zie **Edissen**

Kchamille zie **Camilla**

Key zie **Keye 1**

Keyadijn zie **Keye die Cleine**

Keyadyn (die Clene) zie **Keye die Cleine**

Keie zie **Keye 1**

Keye 1 a) [A-Z 6: **Keye**]³ [West PR: **Keu 1**] [West VR: **Ke(u) 1**] — Caius dapifer, graaf van Anjou [*Historia regum Britanniae*, caput 11]⁴ / **Keu** / **Kex**⁵ – major domus / seneschal⁶ (hofmaarschalk) van koning Artus; b) zoon van [West PR: **Antor**] – zoogbroer van de latere koning [West PR: **Artu**] [West VR: **Artu**]; d) **Keye**'s moeder was de voedstermoeder van koning Artur zonder zijn ware identiteit te kennen – als dank voor het pleegouderschap werd **Keye** beloond met de functie van hofmaarschalk van koning Artur – berucht en gehaat om zijn spotzucht, zijn scherpe tong, zijn onbedwingbare behoefte om vreemdelingen te beledigen, zijn chronische zelfoverschatting, zijn afgunst jegens échte ridders als Walewein, en andere onhebbelijkheden, waarmee hij altijd wegstrekt omdat koning Artur hem de hand boven het hoofd houdt – in de romanwereld van koning Artur een negatief personage dat zich uitsluitend in de voor hem veilige wereld van het hof kan handhaven; e) **Keye**; g) beledigt **Ferguut** – op het slottoernooi door **Ferguut** verslagen <Keie, Keien, Key, Keyen, Keys> *Ferguut*: r. 14, 605, 657, 666, 669, 672, 1018, 1029, 1064, 1121, 1135, 1295, 1339, 1943, 2746, 2829, 2902, 2928, 2979, 2982, 3002, 3264, 4323, 4824, 4826, 4920, 4965, 5148, 5186, 5189, 5200, 5202, 5211, 5216, 5219, 5224, 5227, 5229, 5237, 5238, 5304, 5384, 5505; e) **Keye** – ridder – later drossaard van koning Artur; f) zoon van **Auttur** – pleegbroer van koning Artur; g) beweert het zwaard, dat Artur hem heeft gebracht, zelf uit de steen getrokken te hebben – zal op verzoek van zijn vader, ondanks zijn mogelijk

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Caunos_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Caunos_(mythology))

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met9.shtml>

3. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0047.php#a046

4. https://la.wikisource.org/wiki/Historia_Regum_Britanniae/Liber_IX

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Keu>

6. <https://fr.wikipedia.org/wiki/S%C3%A9n%C3%A9chal>

onbehouwen gedrag, levenslang drossaard van koning Artur zijn <Keyen> *Graal & Merlijn*: r. 8690a, 9434, 9439, 9680, 9689, 9704, 9721, 9730, 9748, 9755, 9783, 9788, 9800, 9907; e) **Keie**; g) exemplarisch grof in de mond; *Johan*: r. 1126; e) **Keye die drossate** – drossaard in dienst van koning Artur; g) draagt een rode wapenuitrusting – begeleidt de koningin op de jacht in een bos bij Kamaloet – volgt op last van de koningin Griffioen vanden Quaden Passe, valt hem aan en wordt gevangengenomen – gaat op queeste naar Lanceloet van Lac – gevangengenomen door Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste en door Lanceloet bevrijd – aanwezig bij het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Keyen, Keyes, Keys> *Lanceloet*: boek II, r. 39, 82, 85, 87, 90, 92, 101, 247, 252, 257, 267, 273, 287, 295, 302, 308, 309, 314, 327, 1273, 1363, 1377, 1387, 1638, 1651, 1678, 2501, 2507, 2521, 2534, 2537, 2550, 2556, 13511, 22191, 22465, 22516, 28557, 29981, 30003, 30005, 30006, 30010, 30034, 30048, 30050, 30065, 30081, 30084, 30093, 30113, 30126, 30157, 30167, 30216, 30217, 30220, 30224, 30241, 30248, 30268, 30284, 30823, 30899, 30913, 30928, 30934, 30960, 30969, 30972, 30983, 30993, 30997, 31012, 31046, 31082, 32532, 32537, 32700, 36056, 36061, 36221, 36245, 36261; e) **Keye die drossate** – drossaard van koning Artur <Keyes, Keys> *Lanceloet*: boek III, r. 153, 164, 14165, 14323; e) **Keye die drossate** – Tafelronde-ridder – drossaard van koning Artur; g) beschuldigt Walewein tegenover koning Artur, waarop Walewein van het hof vertrekt – vertrekt met twintig medestanders op zoek naar avonturen om Walewein de loef af te steken <Keyen, Keys> *Lanceloet*: boek III, r. 18602a, 18616, 18638, 18645, 18659, 18703, 18714, 18723, 18730, 18762, 18768, 18775, 18781, 18792, 18806, 18815, 19200, 19688, 19688a, 19691, 19695, 19702, 19707, 19721, 19730, 19743, 19759, 19775, 19778, 19792, 19798, 19800, 19804, 19816, 19821, 19822, 19829, 19833, 19836, 19847, 19854, 19874, 19886, 19899, 19901, 19931, 19934, 19937, 19948, 19948a, 19950, 19973, 20007, 20008, 20013, 20027, 20033, 20035, 20054, 20056, 20058, 20061, 20063, 20067, 20075, 20077, 20083, 20088, 20096, 20107, 20150, 20182, 20188a, 20270, 20321, 20329, 20350, 20360, 20367, 20391, 20401, 20420, 20424, 20425, 20427, 21972a, 22168, 22175, 22187, 22192, 22193, 22198, 22199, 22202, 22208, 22211, 22222, 22228, 22235, 22245, 22249, 22270a, 22340, 22347, 22351, 22365, 22370, 22376, 22382, 22387, 22398, 22405; e) **Keye** – ridder van koning Artur <Keyen> *Lanceloet*: boek IV, r. 2601, 2613; e) **Keie die drussate** – Tafelronde-ridder – drossaard in dienst van koning Artur – aanwezig bij de tweekamp tussen Lantsloot en Meliagant – beschuldigd van overspel met Genievre – moet Genievre beschermen tijdens de jacht – uit gevangenschap bevrijd door Aglovael – op zoek naar Lantsloot <Keie, Keien den drussate> *Lantsloot*: r. 1926, 1936, 1955, 2039, 3972, 3988, 5351, 5354, 5638, 5663, 5669, 5688, 5692, 5698, 5713; e) **Keye die drossate** – Tafelronde-ridder – drossaard in dienst van koning Artur; f) zoon

van Antor – pleegbroer van koning Artur van Bertanien; g) dankt zijn slechte karakter aan het gegeven dat hij niet door zijn adellijke moeder (die Artur zoogde) maar door een dorpere min gezoogd is – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’, standaarddrager <Keye, Keyen> *Merlijn*: r. 10539, 10687, 10689, 10846, 11016, 11232, 11237, 11261, 12307, 12320, 12454, 12461, 12471, 12473, 12538, 12550, 12571, 12579, 12603, 12606, 12607, 12611, 12635, 12638, 12639, 12658, 12666, 12675, 12676, 12704, 12771, 12983, 13136, 13786, 14142, 14145, 14165, 14183, 14201, 14279, 14290, 14297, 14302, 14311, 14317, 14319, 14325, 14335, 14416, 14429, 14506, 14536, 14552, 14992, 17912, 18105, 18110, 18237, 18273, 18520, 23951, 25358, 25366, 25581, 25755, 25895, 28242, 28244, 28474, 28685, 28690, 31951, 32022, 32067, 32093, 32177, 32380, 33739, 33924, 33929, 33930, 34586, 34632, 34637; e) **Keye** – ridder en drossaard van koning Artur; g) vermaard om zijn bravoure, spotzucht en scherpe tong – biedt aan Percheval te gaan zoeken, maar wordt door de anderen uitgelachen – sloeg Percheval ooit een gebroken kaak; *Moriaen*: r. 249, 260, 262, 287; e) **Keye** – ridder van koning Artur – drossaard; f) oom van Genevre – oom van Galyas; g) bespot de nieuw aangekomen Swerte Riddere – door koning Artur weggestuurd omdat de Riddere metter Mouwen weigert naar het hof terug te keren – vecht met de Riddere metter Mouwen maar wordt verslagen <Keyen, Keys> *Mouwen*: r. 141, 148, 169, 202, 215, 311, 330, 415, 417, 418, 427, 1561, 1573, 1576, 1584, 1591, 1596, 1598, 1601, 1606, 1612, 1615, 1622, 1626, 1629, 1642, 2239, 2248, 2266, 2273, 2284, 3203, 3233; e) **Keye** – ridder van koning Artur; g) gaat naar Doloreuse Casteel op avontuur met Acgravein, maar wordt onderweg gevangengenomen en later bevrijd door Perchevael – gaat mee om Walewein te zoeken <Keyen> *Perchevael J*: boek II, r. 37014, 37078, 37092, 37096, 37586, 37590, 37604, 37630, 37637, 37640, 37643, 37647, 37648, 37651, 37669, 37674, 37683, 37686, 37698, 37702, 37703, 37708, 37710, 37716, 37722, 37724, 37812, 37836, 38191, 38215, 38994, 39041, 39118, 40417, 40727, 40739, 40744, 40755, 40773, 40805, 40808, 40809, 40813, 40814, 40816, 40819, 40822, 40828, 40883, 40905, 40917, 40927, 40938, 40944, 40948, 41003, 41012; e) **Keye** – drossaard van koning Artur, Tafelronde-ridder; f) neef van Genevere; g) probeert tevergeefs de speer uit het lichaam van de dode Ragisel te trekken – gevangengezet door koning Artur omdat hij veinsde zelf de vijf ringen te kunnen afnemen – heeft de meest ontrouwe vriendin aan het hof van koning Artur zoals de proef met de krimpemde mantel onthult – vecht als **Bayneel vander Roetsen** een tweekamp met Maurus die Swerte voor de jonkvrouwe van Galestroet – verliest <[K.], Keie, Keyen, Keyes, Keys> *Ragisel*: r. 74a, 127, 134, 178, 181, 188, 194, 203, 205, 212, 217, 229, 234, 237, 1366, 1367, 1395, 1408, 1412, 1461, 1470, 2215, 2239, 2273, 2278, 2295, 2299, 2309, 2311, 2313, 2320, 2324, 2326, 2328, 2330, 2331, 2334, 2353, 2372, 2421, 2959, 2965, 2973,

3005, 3163; fragm. Ac, r. [897], 900; e) **Keye** – Tafelronde-ridder – drossaard van koning Artur; f) vader van Grevoen; g) mag op de eerste dag als eerste tegen Torec vechten maar wordt verslagen – eist dat Torec alle Tafelronde-ridders overwint <Keyen> *Torec*: r. 1373, 3295, 3300, 3302, 3311, 3317, 3319, 3323, 3329, 3336, 3423, 3450, 3456, 3460, 3575, 3588; e) **Keye die drussate** – ridder – drossaard van koning Artur; g) bespot Walewein die het zwevende schaakspel wil veroveren <Keye, Keyen, Keyes> *Walewein*: r. 43, 172, 173, 181, 186, 189, 193, 281, 1718, 1737, 1740, 1747, 5056; e) **Keye** – ridder van koning Artur; g) heeft een slechte reputatie aan het hof – probeert als eerste het Hert met de Witte Voet te veroveren, maar durft de rivier niet over te steken <Keyen> *Witte Voet*: r. 70, 77, 81, 95, 100, 106, 112, 117, 128, 135.

Keye 2 e) **Keye de drossate** – schuilnaam van **Walewein**; g) als Walewein het kasteel van de jonkvrouwe van Galestroet bezoekt <Keye> *Ragisel*: r. 673, 681, 692, 697, 747, 760, 765, 853.

Keye d(i)e drossate zie **Keye 1** en **2**

Keye die drussate zie **Keye 1**

[Keye die Cleine] a) [West PR: **Kehedin 2**], toegenaamd: ‘li Petis’; b) neef van [West PR: **Keu 2**], toegenaamd: ‘d’Etraus – verwant van [West PR: **Karados 2**] en [West PR: **Brangoire 1**]; e) **Keye die Clene** – Tafelronde-ridder in dienst van koning Artur – toegenaamd: “die Stoute”; f) neef van de koning (Brangores [?]) van Astragorre – oom/neef van de echtgenote van Minoras 2; g) geholpen door Gawyn c.s. bij Arondeel – door koning Artur geridderd <Kahenni, Keyadijn, Keyadijns, Keyadyn, Keyadyn die Clene, Keyedijn> *Merlijn*: r. 17933, 20187, 21269, 23956, 24911, 28476, 30396; e) **Keyadijn** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee Spangen bevrijden; *Mouwen*: r. 2917.

Keye die Clene zie **[Keye die Cleine]**

Keye van Strans a) [West PR: **Keu 2**], toegenaamd: ‘d’Etraus’; b) neef van [West PR: **Karados 2**] en [West PR: **Brangoire 1**] – oom van [West PR: **Kehedin 2**]; e) **Keye van Strans** – Tafelronde-ridder; f) neef/verwant van de koning (Brangores [?]) van Astragorre; g) geholpen door Gawyn c.s. bij Arondeel – door koning Artur geridderd <Keyen, Keyen van Strans> *Merlijn*: r. 20186, 21213, 21215a, 21268, 21313, 24910, 25087, 25970, 28476, 28960.

Keytiven Berch, der h) [West PR: **Tertres 4 as Caitis, li, var. Tertre 2 Agravain, li**]; i) **der Keytiven Berch** – oude naam van **Agraveins Berch** – berg met Der Keytiven Kasteel – waar Agraveyn Dryas doodslaat en door diens broer Sornahan vanden Nuwen Castele gevangen genomen wordt – waar Gurrees komt en met Sornahan vecht, die hem verslaat en hem zwaargewond bij Agraveyn gevangen zet – waar Gaheret Sornahan verslaat en Agraveyn en Gurrees bevrijdt <Berge vanden Keytiven> *Lanceloet*: boek II, r. 5626, 8334.

Keytiven Kasteel, der j) [West PR: Tor 5 des Tertre, Ia] – toren/kasteel op [West PR: Tertres 4 as Caitis, li]; k) **der Keytiven Kasteel** – kasteel gelegen op Der Keytiven Berch – waar Sornahan vanden Nuwen Castele Agraveyn en Gurrees gevangen houdt; *Lanceloet*: boek II, r. 9711.

Kerdoel zie **Cardoel**

Keren, Vrouwe van den Woude sonder zie **Vrouwe van den Woude sonder Keren, die**

Keren, Wout sonder zie **Wout sonder Keren, dat**

Kerende j) or. versatilis [*Historia scolastica*, Genesis, 24]¹; k) **Kerende** – de naam van het vurige zwaard van (de engel) Cherubyn; *Scolastica*: r. 799, 802.

Kerle a) Karel [?]; e) **Kerle** – (Romeinse [?]) koning; g) legeraanvoerder onder Octaviaen/Augustus – verovert Meden – verovert (zonder strijd) Persi en trekt verder op tot aan de Inden <Kerlen> *Caesar*: r. 1138, 1150, 1152, 1184, 1185, 1187.

Kerlion zie **Carlioen**

Kerloet zie **Charloot**

Kernten h) [Graesse: **Karinthia**]² — Kärnten³/Karintië⁴ in het huidige Oostenrijk;

i) **Kernten** – stad en hertogdom van de vader van Rozemunt; *Valentin und Namelos*: p. 142, 182.

Kersbeke h) Kersbeek⁵ in Vlaams Brabant, België – toenaam van ridder **Wouter van Kersbeke**; *Niervaert*: p. 72, r. 184; r. 692.

Kersene! zie **Christus!**

Kerst zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Kerst! zie **Christus!**

Kersten n) christen – bijvoeglijk naamwoord afgeleid van Jezus Kerst, de middeleeuwse, volkstalige naam voor Iesus Nazarene (Jezus van Nazareth) [*Marcus* 10, 47],⁶ die volgens de apostel Paulus, de ideoloog van het Christendom, de Χριστός d.i. de ‘Gezalfde’ was – men doet er verstandig aan het moderne ‘christelijk’ te vermijden als het gaat om gebeurtenissen, personen en scheldwoorden van vóór de Reformatie(s) in de loop van de 16e eeuw (het is immers ‘christenhond’ en niet christelijke hond), toen het Duitse ‘christlich’ zijn intrede deed in het taalgebruik alhier – christelijk kan namelijk ook in tegenstelling staan tot ‘katholiek’, een woord dat nu ook gebruikt wordt voor het middeleeuwse Christendom, dat ten tijde van het

1. https://la.wikisource.org/wiki/Historia_Scholastica/Genesis#

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Karinthia>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Geschichte_K%C3%A4rntens#Mittelalter

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Karinthië.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kersbeek.kmz

6. https://vulgate.org/nt/gospel/mark_10.htm

Concilie van Nicea (325) zoveel betekende als ‘de (nieuwe) godsdienst van heel het volk’ ter onderscheid van de oude, heidense religie, die nog door gegoede Romeinen aangehangen werd, en dat ten tijde van de Reformatie gebruikt werd om het ‘oude’ laat-antieke en middeleeuwse Christendom met haar heiligen, traditie en rituelen aan te duiden – zie ook **Jhesus Kerst van Nazarene** en **die Kerstinen**; o) **Kersten**; passim.

Kerstine e) **Kerstine** (or. Cristienne) – hertogin van Lutzenborch; f) dochter van Asselin, hertog van Lutzenborch – echtgenote van Anthonis van Lusignen – moeder van Bertrant en Lochier; g) weigerde na de dood van haar vader met de koning van Anssay te trouwen – werd door hem en zijn troepen aangevallen, maar door die van Anthonis en Reynout ontzet <Cristine, Kerstinen> *Meluzine*: fol. L4vb, M5vb, N1ra, N3ra, P1va, P2ra, X6ra.

Kerstinen, die a) de Christenen, verzamelnaam voor allen die geloven in Iesus Nazareneus/Jhesus Kerst (Jezus van Nazareth), die volgens de apostel Paulus, de ideoloog van het Christendom, niet alleen de Χριστός (de Gezalfde) was, maar ook (de zoon van) God, wat leidde tot het concept van de Heilige Drie-eenheid (één God in drie personen): Vader, Zoon en Heilige Geest – in de West-Europese situatie verstaat men onder Kerstenen/Kerstinen de onderdanen van de keizer en de paus van Rome en de daaruit voortgekomen koning- en keizerrijken – Oosterse Christenen werden in het westen, zeker na het Oost-West Schisma (1054),¹ met groot wantrouwen bekeken en verdacht van ketterij, met name de Arianen² en Nestorianen³ – gedurende de Middeleeuwen ontwikkelde zich een confrontatie met de islam, niet zo zeer om religieuze als wel om militair-politieke redenen: de verovering door Umar ibn al-Khattab in 638 van het Heilig Land en de heilige stad Jeruzalem, waar zich het Heilig Graf bevond, de ultieme heilige plaats voor Christenen – de middeleeuwse Christenen konden in vreedzame coëxistentie leven met Sjiitische moslims en strekten soms zelfs samen met hen tegen Soennitische moslims, die veel minder verdraagzaam waren ten opzichte van anders gelovenden – middeleeuwse teksten, ook waarin heftig tegen de Saracenen gevochten wordt, getuigen van groot respect voor de superieure Arabische cultuur, zowel in moslim-Spanje als in het Midden-Oosten, ademen, terwijl met afgunst, haat en nijd gekeken werd naar de superieure Byzantijnse cultuur – zie ook **Jhesus Kerst van Nazarene** en **Kersten**; e) **die Kerstinen**; passim.

Ketelkijn, Bouden zie **Bouden Ketelkijn**

Keuperne zie [**Koperne, die**]

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Oosters_Schisma

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Arianisme>

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Nestorianisme>

[**Chaen, Grote**] zie [**Grote Chaen, die**]

Khamille zie **Camilla**

Chanaan h) [Graesse: **Canaan (terra)**]¹ [*Genesis* 11, 31]² — Kanaän,³ Oudtestamentisch land,⁴ gelegen aan de oostelijke oever van Middellandse Zee en begrensd door de rivier de Jordaan en de Dode Zee – bewoond door meerdere volkeren die Canaan [*Genesis* 9, 18],⁵ zoon van Ham/Cham, als stamvader gehad zouden hebben – waar de Israëlieten na hun verblijf in Egypte binnentrokken en dat zij gedeeltelijk veroverden, zoals beschreven in [*Numeri* 13-35]⁶; i) **Chanaan** – veroverd door de Joden; *Alexanders geesten*: boek III, r. 734; boek IV, r. 662.

Chananeen, die a) de Kaänieten – volgens het *Oude Testament* de nakomelingen van Canaan [*Genesis* 9, 18],⁷ zoon van Ham/Cham, en de bewoners van het land **Chanaan**; e) **die Chananeen**; g) verdreven “Gods pape” Melchisedech, de stichter van Jerusalem, uit die stad; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Chochicus zie [**Cocitus, die**]

Cholaes zie **Caloes**

Chorinten zie **Corinte**

Chorinthe(n) zie **Corinte**

Chosas zie **Cosas**

Christiaen k) **Christiaen** – naam van de gouden beker waaruit Maeldegij's Karel de Grote betoverde wijn laat drinken, zodat die hem moet gehoorzamen; *Heemskinderen*: p. 97; k) **Cristian** – naam van de gouden kop waar Malegys Karle toverdrank uit laat drinken; *Reinolt von Montelban*: r. 5043.

Christus! n) (strijd)kreet, verwijzend naar Jezus Christus (zie **Jhesus Kerst van Nazarene**); o) **Kersene!** – uitroep van Evax; *Limborch*: Boek VI, r. 182a; o) **Kürssen!** – uitroep van Evax; *Lymburch*: Boek VI, r. 179; o) **Christus!** – strijdkreet van hertog Buevijn van Eggermont en zijn leger; *Malegij's*: p. 7; o) **Cristus!** – strijdkreet van koning Lodewijc van Vrancrijc en van het leger uit Grieken <Cristus ende Vrancrijcke!> *Margrieta van Limborch*: cap. 85, 103; o) **Kerst!** – uitroep van koningin Jenover <Krist> *Merlijn*: r. 22812.

Christus(, Jesus) zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Canaan>

2. https://vulgate.org/ot/genesis_11.htm

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0004>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Canaan>

5. https://vulgate.org/ot/genesis_9.htm

6. https://vulgate.org/ot/numbers_13.htm

7. https://vulgate.org/ot/genesis_9.htm

- Cycrops** a) [A-Z 1: **Kekrops & zijn dochters**]¹ — Kekrops/Cecrops,² de legendarische eerste koning van Attica – niet in [*Alexandreis*, r. 268 e.v.]³; d) bouwde de burcht Cecropia, de latere Acropolis – zie ook **Frigia**; e) **Cycrops** – stichter van Athene; *Alexanders geesten*: boek I, r. 868; boek VII, r. 1488; e) **Ecrops** – koning; g) bouwde Athene; *Troyen*: r. 29058.
- Kyeve** e) **Slieve**; f) zuster van Quante; *Reynaert Prz*: r. 3979; e) **Kyeve**; f) zuster van Quantes; *Reynaerts Hst*: r. 5200.
- Kieveroet** h) [Moisan I, 2: CIVETOT] (Gr. Κιβωτός) — Civitot⁴ – in het *Chanson d'Antioche* [ed. Paris, 1848, p. 22]⁵ een berg: “Le pui de Civetot qui vers le ciel ombrie/Qui defors Nique [Nicea] siet plus de liue et demie.” – bij Jean de Mandeville [ed. Deluz 2000, p. 115] een havenstad: “De Constantinople qe voet aler par la terre de Turkie il vait vers la cité de Nike [Nicea] et passe homme par le port de Chievetout” – ook gebruikt als naam voor een versterkt legerkamp nabij de havenstad Helenopolis (olim Drepanum), gelegen ter hoogte van het huidige Hersek⁶ in Turkije; i) **Kieveroet** – waar Baudewijn van Biauvaes en andere Kruisvaarders door de Saracenen worden gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 168; i) **Chievecout** – “Van constantinoplen so gaetmen totter stat van nike, op datmen wil gaen door tlant van turken ende dan lijdt men door die hauene van chieuedout ende men siet rechte voor hem altoos tgheberchte van chieuecout, dat op anderhalue mile na is der stat van nike.” [ed. CD-ROM *Midelnederlands*]; *Jan van Mandeville*, fol. 11va.
- Kyeve, Quantes** zie **Quantes Kyeve**
- Kyewaert** zie **Cuwaert**
- Kiewen** h) [Graesse: **Chiovia**]⁷ — Kiev⁸ aan de rivier de Dnjeper,⁹ de hoofdstad van Oekraïne; i) **Kiewen** – Christen stad in Rusen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1413; i) **Kiewen** – Christen stad, verder als boven; *Troyen*: r. 28984.
- Kyewert** zie **Cuwaert**
- Kinderen, [Historie] van die vier Aymijns** zie **[Historie] van die vier Aymijns Kinderen**
- Kindren, Vier Aymijns** zie **[Heemskinderen, die]**

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0073.php#a072

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Cecrops_I

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al01.html

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Civitot>

5. <https://archive.org/details/lachansondantioc01pariuoft/page/22>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hersek.kmz

7. <https://tinyurl.com/Graesse-Chiovia>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kiev.kmz

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Dnieper_River

- Kinehante** e) **Kinehante** (hs. ki[u]ehante) – heidense koning, één van de Sennen; g) bij Logres verslagen door de ‘vijf neven’ van koning Artur; *Merlijn*: r. 16604.
- Kynneloit** i) **Kynneloit** – waarvandaan het heidense leger, aangevoerd door Angelie, komt; *Karl Meinet*: r. A456, 27.
- Kyrlingen** e) **Kyrlingen** – “Syne konynghe sullen alle komen vorn./Myne Kyrlingen/En sullen neit kunnen gedyngen./Der enkomt nummer en geyn weder.” (r. A468, 45-48) ; *Karl Meinet*: r. A468, 46.
- Kywaert** zie **Cuwaert**
- Kiwert** zie **Cuwaert**
- Cladijs** a) [West PR: Gornain Cadrus, var. Agornain] – dezelfde als **Arogans** – mogelijk dezelfde als **Agenans**; e) **Cladijs** – ridder, in dienst van koning Artur <Cladise> *Merlijn*: r. 23953.
- Claerdijne** e) **Claerdijne** (or. Claradine) – Sarazijnse prinses; g) ontvoerd en gekerstend door Reynier van Provencien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.
- Claerrijs van Indie** zie **Claris van Indie**
- Claerru(u)s** zie **Claris van Indie**
- Claeru(u)s** zie **Claris van Indie**
- Claerwijs** zie **Claris van Indie**
- Claes** a) populaire middeleeuwse mannennaam in de kuststreek afgeleid van (de heilige) Nicolaas (zie **sinte Claes**), patroon van onder anderen zeevaarders; e) **Claes** – gangbare mannennaam; g) opgesomd met Hein, Jan en Wouter – krijgt van zijn echtgenote Ermegaert een vuistslag tussen zijn ogen als hij “verbuyst” (aangeschoten) uit de kroeg thuiskomt; *Minnen loep*: boek II, r. 3581; boek IV, r. 946.
- Claes, sinte** a) [*Legenda aurea* III: De sancto Nicholao] [*Gulden Legende*: Van senter Clase bisscop [3]] — sint Nicolaas¹ [*Gulden legende* [3]], legendarische bisschop van Myra; e) **sinte Claes** (or. Sanct Niclaus) – helpt kooplieden hun waar verkopen als zij die goedkoop aanbieden; *Fortunatus borse*: cap. [30].
- Claes vanden Briele** zie **Cleas vanden Briele**
- Clais van Aservaen** zie **Claus van Atervaen**
- [Clamedijn van den Beslotenen Eylanden]** a) [West PR: Clamadeu], koning van les Lontaignes Illes; d) verslagen door Galehot; e) **[Clamedijn van den Beslotenen Eylanden]** – koning; g) bondgenoot van koning Artur – stuurt zijn drossaard Agigner naar Salesbiere <Clamadens, Clamadine van den Beslotenen Eylanden, Clamedine van den Beslotenen Eylanden> *Merlijn*: r. 15648-15649, 32275, 32930.
- Clamides** e) **Clamides** – in dienst van koning Uriens; g) beheert/verdedigt Sorhant samen met Bandemagus; *Merlijn*: r. 15494.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Nicolaas_van_Myra

- Klammen** i) **Klammen** – “De eichte sal syn gewysse/Van dem lande van Bernisse./De nuynde sal van Klammen wesen.” (r. A477, 18-20) – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 20.
- [**Clandijn**] zie **Claudijn**
- Klanckade** zie **Blancaert**
- Klans** i) **Klans** – “De veirde van Klans ind van Rois” – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 36.
- [**Clapemors**] a) [Moisan I, 1: DAPAMORT, var. CLAPAMORS]; e) [**Clapemors**] – koning van Turcken; g) bondgenoot van Baligain tegen Karll Meynet <Clapemor, Clapemorsen> *Karl Meinet*: r. A475, 62; A479, 13.
- [**Clara orde, Sent**] zie [**Sent Clara orde**]
- Claradijs** zie **Clarisse 1**
- Claradys** zie **Clarisse 1**
- Klaradys** zie **Clarisse 1**
- Claramonde** a) [Moisan I, 1: ESCLARMONDE 2]; b) dochter van [Moisan I, 1: GAUDISE(S) 2], emir de Roches – echtgenote van [Moisan I, 1: HUE(S), HUON 99 DE BO(U)RDIAUS] – moeder van [Moisan I, 2: CLARISSE 7], [Moisan I, 2: GODIN(S) 1] en [Moisan I, 2: JUDIC]; e) **Claremonde** – Saraceense van geboorte; g) verliefd op Huge van Bordeeus; *Huge K*: r. 95; e) **Claramonde** – Saraceense van geboorte – later koningin van Bulgherie; f) dochter van emir Gaudijs van Babilonien – nicht van koning Yvorijn van Mombrant; g) verliefd op Hughe – helpt de gevangen Hughe ontsnappen – gaat met hem mee naar Vrancrijk – ontvoerd door de Saracenen maar bevrijd door koning Galefier van Palernen, die met haar trouwt – na de hereniging met Hughe te Rome gedoopt en getrouwd – uiteindelijk gekroond tot koningin van Bulgherie <Claramonden, Claramondens, Claramunde, Claremonde> *Hughe Prz*: p. 14, 36-38, 41, 42, 44-50, 52, 54-57, 62-65, 67-71, 74, 77, 78, 80, 82, 83; e) **Claremonde** – Saraceense van geboorte; f) geliefde van Huge; g) al eerder door Maleproen over de Rode See gezet <Claremonden> *Huge L*: r. 196, 205, 216, 258.
- Claredamye** e) **Claredamye**; f) dochter van de koning van Mec – latere echtgenote van Henric; g) tot het Christendom bekeerd door Henric <Claredamyen> *Ongeïdentificeerd 1*: r. 47, 109, 117.
- Claredoen** i) **Claredoen** – stad in Meliden van koningin Morinde die door twees ooms van Morinde als hun eigendom bestuurd wordt; *Saladijn*: r. 1276.
- Clarele 1** a) [West PR: Clarion 2]; e) **Clarele** – ridder, één van de Sennen; f) verwant van Sapharijn; g) in Carmelide gedood door koning Bohort van Gaunes <Clariele> *Merlijn*: r. 18493, 18629.
- Clarele 2** a) [West PR: Clarel], Saksische koning; e) **Clarele** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen door koning Artur; *Merlijn*: r. 23411.

Claremonde zie **Claramonde**

Clarenbout e) **Clarenbout** (or. Clerevauld, var. Clarebault); f) broer van Glaude van Syon en Guyon – neef van Gweryn van Valbruyant; g) door Godefroy metten Grooten Tande verslagen en samen met zijn broers voor het kasteel van zijn neef opgehangen; *Meluzine*: fol. P4rb, P4vb, P5ra, P5rb, P5vb.

Clarence 1 h) [West PR: Clarence] – stad op de grens van Sorgales — mogelijk St. Clears¹ in Carmarthenshire, Wales; i) **Clarens** – hertogdom van Galescascin; *Lantsloot*: r. 2530; i) **Clarence** – stad in Garlot, vlakbij zee – langdurig belegerd door de Sennen – waar de definitieve veldslag plaatsvindt tussen het leger van koning Artur c.s. en de Sennen onder leiding van koning Hargodabrant <Clarencen, Clarencse> *Merlijn*: r. 20072, 20093, 20176, 20816, 27163, 27219, 27236, 30557, 30902, 30925, 32194, 32220, 32500, 32559, 32693, 32695, 32726, 32853, 32863, 32983, 33032.

Clarence 2 a) or. de stad Clarence (zie **Clarence 1**); e) **Clarence** – hertog – Tafelronde-ridder; g) zat gevangen in Verbodene berch – vecht op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Clarensen> *Lanceloet*: boek II, r. 24596, 28723.

Clarence! n) Clarence!; o) **Clarence!** – strijdkreet van koning Artur en zijn ridders <Clarencse> *Merlijn*: r. 12592, 21114, 23405.

Clarens(e) zie **Clarence 1**

Clarencse zie **Clarence 2**

Clarencse! zie **Clarence!**

Clarente h) or. Clarente [Constans IV, p. 400]² [Joly II, p. 184]³ – niet in de hoofdtekst van Constans maar in een toegevoegd fragment, wel in Joly — de Scamander⁴ c.q. Xanthus, rivier bij Troje (zie **Santi**) in Klein-Azië; i) **Clarente** – rivier bij Troje – Franse benaming van de rivier **Santi**; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1239; i) **Clarente** – rivier bij Troye – plaats van de ontmoeting van de Trojanen onder leiding van Hector en de Grieken onder leiding van Achilles/Aghamennon bij het aflopen van de wapenstilstand <Clarentte> *Troyen*: r. 15538, 15554.

Clarette van Spaengen e) **Clarette van Spaengen** – gravin van Spangen, jonkvrouwe aan het hof van koning Artur; f) nicht van Walewain – echtgenote van Miraudijs/Riddere metter Mouwen; g) volgens ‘sommigen’ geliefde van Lanceloet van Lac, wat volgens de verteller onjuist is – geeft de nieuwe ridder d.w.z. de Swerte Riddere (d.i. Miraudijs) een witte mouw – slaagt er door middel van een toernooi in, hem weer naar het hof te doen terugkeren –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint_Clears.kmz

2. <https://archive.org/details/leromandetroie00consgoog/page/n408>

3. https://archive.org/details/bub_gb_vr7Yj3a4UXUC/page/n189

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Karamenderes_River

trouwt met hem <Clarette, Claretten, Clarette van Spangen> *Mouwen*: r. 38, 175, 200, 210, 341, 440, 669, 671, 716, 736, 828, 877, 1020, 1023, 1050, 1176, 1359, 1412, 1534, 1542, 1547, 1558, 1732, 1768, 1787a, 1802, 1804, 1807, 1829, 1877, 2006, 2024, 2076, 2099, 2117a, 2227, 2244, 2837a, 2849, 2869, 2881, 2896, 2908, 2922, 2937, 2938, 3146, 3176, 3218, 4002; fragm., r. 155, 263, 273, 307.

Clarewijs zie **Clariss van Indie**

Clariane a) [West VR: Claris(s)ant] — Clarissant¹; b) dochter van [West VR: Lot 1] en [West VR: Morc(h)adés] – kleindochter van [West VR: Uterpandragon] en [West VR: Yg(u)erne] – zuster van [West VR: Gauvain 1], [West VR: Agrevain], [West VR: Gaheriet] en [West VR: Guer(r)ehés] – nicht van koning [West VR: Artu] – echtgenote van [West VR: Guiromelant]; e) **Clariane** – jonkvrouw; f) zuster van Walewein – nicht van koning Artur – echtgenote van Griromelant; g) verblijft op een kasteel in Galoye (d.i. Roche van Sangwijn/Casteel vanden Wondere) – geliefd door Griromelant die haar broer Walewein haat – valt voortdurend flauw tijdens de tweekamp tussen haar broer en haar geliefde, waarna zij koning Artur vraagt te bemiddelen – trouwt met Griromelant <Clarianen> *Perchevael J*: boek II, r. 39825, 40168, 40193, 40459, 40547, 40615, 40654, 40722, 40732, 40758, 40783.

Clariant e) **Clariant** – heidense koning; f) verwant van Sinamonde; g) samen met zijn zonen door Seghin en Gheeraert overwonnen; *Saladijn*: r. 1290, 1297; e) **Clariant** – Saraceen; g) tegenstander van Gerard en Seghin – verliest en bekeert zich tot het Christen geloof <Clariante> *Saladin*: r. 91, 95, 144, 146.

Clariaus, Madan zie **Madan Clariaus**

Clarie zie **Gloriande van Romen**

Clariele zie **Clarele 1**

Clariens a) [Moisan I, 1: CLARIEN(S) 5]; b) Zoon van koning [Moisan I, 1: MALTRAIEN] – broer van [Moisan I, 1: CLARIFAN]; e) **Clariens** – dienaar van Baligain; f) zoon van Maltrens – broer van Clarions; *Karl Meinet*: r. A462, 9.

Clarijn 1 e) **Clarijn** (or. Clarin) – koning van Bile; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand – wil sultan Margarijs van Persi als winnaar aanwijzen <Clarin, Clarine, Claryn> *Parthonopeus*: r. 3831, 4362, 4519, 4612, 4704, 4764, 4791, 5119, 5368, 5546, 5555, 5867, 5885, 5896, 5937, 6029, 6039, 6070, 6127; fragm. S, r. 6029, 6039, 6070; fragm. T, r. 7, 60.

Clarijn 2 e) **Clarijn** (or. Clarien) – Sarazijnse ridder; g) door soudaen Morandijn als verkenners naar het leger van koning Pepijn van Vranckrijck gestuurd – samen met zijn gezelschap doodgedood door de Groenen Ridder <Claryn> *Valentijn ende Oursson*: cap. 22.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Clarissant

Clarijn van Vrankerijc e) **Clarijn van Vrankerijc** – jonkvrouwe; f) zuster [?] of dochter [?] van de koning van Frankrijk; g) exemplarisch hoge en vermogende vrouw – door de vader van Jonathas van Orienten als echtgenote voor zijn zoon uitverkoren; *Jonathas*: fragm. A, r. 62.

Clarijs zie **Claris**

Claryn e) **Claryn** – Saraceense koning; g) in het gevolg van Davimonts vader Cursabel; *Ogyer*: r. 3864.

Clarín zie **Clarijn**

Clarina a) [A-Z 6: Valentijn & Nameloos]¹; e) **Clarina**; f) dochter van koning Pippink van Vrankrike – nichtje van Phila, de zuster van Pippink – later echtgenote van Blandemer; g) twaalf jaar oud als het verhaal begint – vindt het kistje met daarin Valentin, één van de tweelingzonen van Phila – wordt verliefd op deze ‘vondeling’ – neemt het voor hem op als hij een scheldende kamerheer doodslaat – jukt dat Valentin de koningszoon van Portegallen is – wordt koningin van Hyspanyen <Claryna, Clarinen, Clarynen, Klarina> *Valentin und Namelos*: p. 1, 18, 20, 48, 54, 58, 60, 64, 74, 82, 90, 138, 176.

Klarina zie **Clarina**

Clarine 1 a) correspondeert met [West PR: Heliene] sans Peir, echtgenote van [West PR: Persidés 1] le Rous, heer van Gazeville; e) **Clarine**; f) echtgenote van koning Percides van Casinure; g) exemplarisch mooie vrouw – samen met de dochter van koning Pelles van Listenois nóg mooier dan de oogverblindende jonge Jenover, de latere echtgenote van koning Artur; *Merlijn*: r. 19093.

Clarine 2 e) **Clarine** – “die scone Clarine”; g) vermoord; *Ogier E-G*: r. 92.

Clarinen zie **Clarina**

Clarynen zie **Clarina**

Clarioen 1 a) [West PR: Clarion 2] – Saksische koning – zie ook **Pharioen**; e) **Clarioen** – heidense koning, één van de Sennen; g) bij Rodestock verslagen door Gawyn die hem het paard Gringalet afneemt <Clarion> *Merlijn*: r. 29996, 30109, 30149, 30294.

Clarioen 2 e) **Clarioen** – Saraceen; f) broer van Broyer en Tenebre; g) mee naar Parijs met Tenebre, die in het woud de koning van Engellant overvalt en diens dochter rooft – door Ogier gedood <Clarion> *Ogyer*: r. 17936, 18158.

Clarioen van Nortomberlant a) [West PR: Clarion 1], Saksische koning van Northumberlande; e) **Clarioen van Nortomberlant** – koning van Nortomberlant; g) één van de ‘tien koningen’ die tegen koning Artur in opstand komen – aangevallen door de Sennen – zelf gesteund door hertog Escans van Cambenick – ontzet door de ridders van koning Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0078.php#a077

Artur legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Clarioen, Clarioene, Clarioens van Nortomberlant, Clarion, Clarione, Clarion van Northomberlant> *Merlijn*: r. 13373, 14229, 14243, 14545, 14638, 14969, 15671-15672, 15967, 19966, 19967a, 19969, 20100, 20110, 20123, 20179, 20640, 20641a, 20643, 20672, 20693, 20700, 20777, 20832, 27192, 30366, 30374, 30412, 30676, 30683, 31492, 32236, 32920.

Clarion zie **Clarioen 1 en 2**

Clarion zie **Clarioen van Nortomberlant**

Clarion zie **Clarisse 1**

Clarion van Northomberlant zie **Clarioen van Nortomberlant**

Clarions a) [Moisan I, 1: CLARIFAN]; b) Zoon van koning [Moisan I, 1: MALTRAIËN] – broer van [Moisan I, 1: CLARIËN(S) 5]; e) **Clarions** – dienaar van Baligain; f) zoon van Maltrens – broer van Clariens; *Karl Meinet*: r. A462, 9.

Clariont e) **Clariont** – Saraceen; f) zoon van Brodumont; g) verslaat Samerion om zo als eerste tegen Ogier te kunnen strijden; *Ogyer*: r. 19339, 19353.

Clariss a) or. Claris; b) dochter van een hertog van Alemaigne; e) **Cloyris**; f) vriendin van Blantseflur; g) helpt Blantseflur en Floyris <Cloris> *Floyris ende Blantseflur*: r. 157, 164, 170, 181, 186, 199, 327; e) **Clariss**; f) dochter van een hertog van Aelmaengen – vriendin van Blancefloer – later echtgenote van de emir van Babylonien; g) helpt Blancefloer tijdens hun gevangenschap in de harem <Clarise, Clarijs> *Floris ende Blancefloer*: r. 2968, 2996, 3051, 3072, 3078, 3146, 3197, 3207, 3217, 3228, 3239, 3248, 3254, 3268, 3276, 3290, 3298, 3306, 3449, 3454, 3827, 3857, 3876; e) **Clariss** – later koningin van Babilonien; g) verder als boven; *Floris ende Blancefleure*: cap. [6]-[7]; **Clarijs**; g) collega van Blanceflour in dienst van de amirael <Clariss> *Floris ende Blanceflour*: fol. E1r-E1v.

Clariss van Indie e) **Clariss van Indie** (or. Clarus, roi d'Inde) – koning/sultan van Indie – ook wel genoemd: die oude vieliart; f) vader van Porrus en nog twee kinderen/zoons – oom (broer van de moeder) van Martien; g) oud en ruw – begeert Phesonie, de dochter van Gadefeer van Larijs – belegert Pheson, omdat zij weigert zijn vrouw te worden <Claerrijs van Indie, Claerrus, Claerruse, Claerruus, Claerus, Claeruse, Claeruus, Claerwijs, Claerwise, Clarewijs, Clarewise, Claruus, Clerwise> *Cassamus*: r. 173, 193, 206, 240, 309, 393, 400, 460, 554, 575, 590, 693, 695, 719, 755, 759, 760, 776, 796, 797, 879, 893, 904, 909, 986, 997, 1061, 1111, 1219, 1457, 1485.

Clariss zie **Clarisse 1**

Clarissa e) **Clarissa** (or. Clarisse); f) dochter van Olyvier van Castillen en Helena van Enghelant – zuster van Henric – door haar vader als vrouw gegeven aan de ongehuwde gebleven Artus van Algarbe; g) samen met Henric als onnozel kind door haar vader gedood om met haar bloed Artus van Algarbe te genezen, maar overleeft dat; *Olyvier van Castillen*: cap. 50.

Clarisse 1 a) [Moisan I, 1: CLARISSE 8]; b) dochter van [Moisan I, 1: ANTIAUME(S) 18] – zuster van [Moisan I, 2: YON(S) 6 DE GASCOIGNE] (zie **Yewe**) – echtgenote van [Moisan I, 2: RENAUS DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**) – moeder van [Moisan I, 1: AYMUN 10] en [Moisan I, 2: YON(S) 3]; e) **Clarisse**; f) dochter van koning Yewyn – echtgenote van Reynout – moeder van Adelaert en Amerijn; g) doorziet het plan van haar vader Yewyn de Heemskinderen aan Karel de Grote uit te leveren en raadt Reynout tevergeefs af om op Karels (valse) verzoeningspoging in te gaan – gebruikt haar jongste zoon Adelaert om Reynout over te halen koning Yewyn niet te laten doden <Clarissen, Claradijs> *Heemskinderen*: p. 63, 64, 126, 127, 130, 142, 143, 152, 179, 180; e) **Claradys**; f) dochter van Yve – echtgenote van Reynolt – moeder van Adelhart en Emmerich; g) haalt Reynolt over Yve, die in Beaurepar door Karle belegerd wordt, te hulp te komen <Claradise, Claradisen, Claradyse, Clarion, Clarise, Claryse, Klaradyse> *Reinolt von Montelban*: r. 2775, 2780, 2856, 2887, 3050, 7559, 7680, 7682, 7707, 7826, 7978, 7996, 8231, 8855, 9118, 9409, 10027, 10066, 10271, 11922, 11955, 12828, 12844, 12940, 13275, 13305, 13337; e) **Clarissie**; f) dochter van Yewe – echtgenote van Reinout – moeder van Adelaert <Clarissien, Claradijs> *Renout*: r. 639, 750, [951], 1174, 1587, 1652.

Clarisse 2 e) **Clarisse**; f) zuster van de koning van Engeland; g) wordt samen met het hertogdom Cloucestre door haar broer beloofd aan degene die de reus zal verslaan – huwt echter op verzoek van Joncker Jan (aan wie zij toekomt) met Guido; *Jan uut den Vergiere*: cap. 17, 19.

Clarisse 3 a) [Moisan I, 1: CLARISSE 5]; e) **Clarisse**; f) weduwe van de hertog van Billoen – moeder van de echtgenote van Helias – grootmoeder van Yda – overgrootmoeder van Godevaert, Boudewijn en Eustachius; g) wordt door haar zwager, de graaf van Franckenborch, ten overstaan van keizer Otto I van Almanien ervan beschuldigd een buitenechtelijke dochter te hebben gebaard die daarom geen rechthebbend erfgename is – voor wie Helias een tweekamp vecht, die hij wint, waarna hij de dochter als vrouw en Billoen als leen van de keizer verwerft <Clarissen> *Ridder metter Swane*: cap. [21], [23].

Clarisse van Enghelant e) **Clarisse van Enghelant** (or. Clarice d'Angleterre); f) dochter van koning Astolpho van Enghelant; g) lijkt voorbestemd om te huwen met de Amoureusen van Galles, maar wordt met haar goedvinden geschaakt en zeer tegen de zin van haar vader gehuwd door Rijckaert zonder Vreese <Clarisse> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10-11.

Clarisse zie **Gloriande van Romem**

Clarissie zie **Clarisse 1**

Claroen e) **Claroen**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 46.

Claroen van Gournay e) **Claroen van Gournay** “Ende Claroen, den rudder fray,/Die men hiet van Gournay.” – Frans ridder; g) gezelschap van Huce van

Bordeeus – samen met Gontier vander Geronden, Omaer vander Havene, Steven en Vulcanuut in vermomming in Bordeeus aangekomen; *Huge M*: r. 649.

Clarot a) [West PR: Clariés], toegenaamd: ‘de Gaule’; e) **Clarot** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17937.

Clarus zie **Claris van Indie**

Claucus zie **Glaucus 1**

Claucus zie **Clitus**

Claudas zie **Claudas van Deserte**

Claudas zie **Claudes 2**

Claudas zie **Claudijn**

Claudas die Rode a) [West PR: Aucalec], toegenaamd: ‘li Rous’; e) **Claudas die Rode** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17917.

Claudas van Deserte a) [West PR: Claudas], heer van Bourges en koning van La (Terre) Deserte¹ [West VR: Claudas 1], koning, toegenaamd: ‘de la Deserte — Claudas²’; b) vader van [West PR: Dorin] (wettige zoon) en [West PR: Claudin] (bastaardzoon); d) belegerde koning Ban, verjoeg hem en stak zijn burcht in brand; e) **Claudas** – koning in Gaule en Gaunes; f) vader van Claudijn en Dorijn – oom van Brumalt; g) op koning Artur na de machtigste koning – van wie Ban van Benewijc ooit verloor – tegen wie Lanceloet oorlog voert – vlucht uiteindelijk naar Rome <Claudase> *Lanceloet*: boek II, r. 15494, 22564, 26080, 26086, 26123, 26145, 26150, 26331, 26351, 26376, 26420, 26464, 26471, 26487, 26491, 26508, 26521, 26532, 26537, 26597, 26618, 31525, 31532, 31578, 31717, 31721, 31774, 31779, 31669, 31895, 31914, 31923, 31929, 31939, 31959, 31997, 32014, 32029, 32038, 32041, 32047, 32077, 32080, 32102, 32122, 32132, 32142, 32151, 32167, 32176, 32178, 32232, 32235, 32257, 32293, 32306, 32319, 32359, 32360, 32368, 32384, 32390, 32395, 32788, 32814, 32816, 32818, 32824, 32829, 32849, 32914, 33026, 33029, 33031, 33041, 33090, 33104, 33126, 33130, 33134, 33146, 33164, 33180, 33184, 33185, 33199, 33216, 33219, 33228, 33247, 33347, 33367, 33390, 33458, 33462, 33464, 33484, 33497, 33502, 33565, 33583, 33628, 33631, 33659, 33667, 33673, 33688, 33689, 33715, 33745, 33751, 33759, 33759, 33788, 33790, 34013, 34225, 34311, 34330, 34333, 34351, 34436, 34699, 34753, 34798, 34802, 34841, 34845, 34858, 34867, 34879, 35222, 35224, 35226, 35227, 35233, 35267, 35295, 35300, 35301, 35315, 35318, 35322, 35379; e) **Claudas**; f) vader van Claudijn; *Lanceloet*: boek III, r. 10605; e) **Claudas** – koning die samen met Froles Lancelot van Lac de toegang tot en het bezit van Gaule wil ontzeggen <Claudase> *Lancelot W*:

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Claudas

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Claudas>

r. (recto) 1, 15, 23; e) **Claudás**; g) neemt de zonen van koning Boerd gevangen; *Lantsloot*: r. 208; e) **Claudás van Deserte** – koning van Deserte c.q. Berri – leenman [?] van de koning van Gales; g) in gevecht met koning Ban van Bonewijc om land – vraagt de keizer van Rome, de koning van Gales en hertog Frolles van Aelmanien om steun – strijdt in Trebes tegen koning Ban en koning Bohort van Gaunes c.s. – wordt verslagen <Claudas, Claudase, Claudes> *Merlijn*: r. 11629, 11633, 11637, 11640, 11643, 11678, 11681, 11687, 11693, 11699, 11707, 11758, 11794, 11879, 12102, 12104, 12490, 15176, 15869, 21759, 21885, 22002, 22352, 24769a, 25024, 25225, 25262, 25416a, 25444, 25457, 25501, 25508, 25512, 25526, 25615, 25622, 25628, 25633, 25635, 25639, 25665, 25682, 25686, 25687, 25698, 25745, 25830, 26017, 26021, 26027, 26040, 26042, 26055, 26218, 26220, 26345, 26347, 26358, 26367, 26372, 27166, 27381, 33205.

Claude a) Chlotilde¹ (474/475-ca. 545); b) dochter van Chilpéric II de Bourgondie en Carétène – echtgenote van koning Clovis I [Moisan I, 1: CLOVIS 1] – moeder van vier zoons en een dochter; d) door haar moeder als christen opgevoed – bekeerde haar echtgenoot Clovis tot het Christendom – kort na haar dood heilig verklaard – feestdag 3 (4) juni; e) **Claude** – koningin van Vrankerike; f) echtgenote van koning Clovijs van Vrankerike – moeder van Flovent van Vrankerike, Germijn, Severijn en Disdier; g) zeer bezorgd over haar verbannen zoon Flovent; *Flovent*: r. 325.

Claudes 1 a) zie ook **Clovijs van Vrankerike**; e) **Claudes** – koning van Vrankerike; f) zoon van Ghiderijs – kleinzoon van Maroveus; g) tot het Christendom bekeerd door sente Remijs – eerste Franse christen koning – rechtvaardig vorst; *Parthonopeus*: r. 314

Claudes 2 e) **Claudes** – heidense reus; g) gedood door Seghelijn <Claudas> *Seghelijn*: r. 8156, 8195, 8214, 8239, 8316, 8502, 8516, 8545, 8550.

Claudes zie **Claudás van Deserte**

Claudijn a) [Micha VI, p. 48: Claudins le Juesnes] [West PR: **Claudin**]²; b) bastaardzoon van koning [West PR: **Claudás**] – halfbroer (zelfde vader) van [West PR: **Dorin**]; e) **Claudijn** – ridder – ook genoemd: de jonge Claudas; f) zoon van koning Claudas; g) één van de beste ridders van koning Claudas – vecht voor hem in de oorlog tegen Lanceloet van Lac – raadt Claudas aan te vluchten, wordt daarna in de strijd bijgestaan door Esclamor en de Romeinen – geeft uiteindelijk Gaunes aan koning Artur persoonlijk over <Clandine, Claudas, Claudijns, Claudine> *Lanceloet*: boek II, r. 32347, 32968, 33064, 33106, 33110, 33205, 33211, 33230, 33255, 33275, 33288, 33301, 33333, 33408, 33423, 33595, 33668, 33715, 34449, 34467, 34480, 34494, 34501, 34507,

1. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Clotilde_\(%C3%A9pouse_de_Clovis_Ier\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Clotilde_(%C3%A9pouse_de_Clovis_Ier))

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Claudin

34509, 34516, 34528, 34535, 34590, 34600, 34622, 34647, 34651, 34656, 34661, 34701, 34723, 34731, 34735, 34784, 35241, 35244, 35323, 35342, 35347, 35357, 35362, 35364, 35373, 35375; e) **Claudijn** – afkomstig uit Gaule; f) zoon van koning Claudas; *Lanceloet*: boek III, r. 10605.

Claudij a) Claudius Claudianus¹ (laatste kwart 4e eeuw-begin 5e eeuw), Romeinse dichter – (zijn allegorisch werk) stond gedurende de Middeleeuwen in hoog aanzien; e) **Claudij** (or. Claudiens) – auctoritas <Rose V: Claudius> Rose C: r. 5985; Rose V: r. 6039.

Claudius a) Marcus Claudius (midden 5e eeuw v.C.); d) cliënt van de rechter Appius,² zoals beschreven in Livius' *Ab urbe condita* [boek III, caput 44 e.v.]³; e) **Claudius** (or. Claudius) – 'seriant' van rechter Apius; g) eist Virgine, de dochter van Virgilius/Virginus, op bij de corrupte rechter Apius – wordt na de zelfmoord van de rechter veroordeeld, maar krijgt genade op voorspraak van Virgilius/Virginus – zoals verteld door Tytus Liveus/Titus Livius; Rose C: r. 5383; Rose V: r. 5435.

Claudius zie **Claudij**

Claudius zie **Clausus**

Claucus zie **Glaucus 1**

Claulus zie **Caulus 2**

Claus van Atervaen a) Nicolaus, prins/koning van Acarnania,⁴ personage in de Pseudo-Callisthenes⁵ [*Pseudo-Callisthenes* I, 18]⁶; d) in een race met strijdwapens overreden en gedood door Alexander; e) **Claus van Atervaen** – Griekse koning; g) door Alexander overwonnen in een "prijchspel" (oorlogspel) <Claise van Aservaen, Clause> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1147; boek X, r. 161.

Clausa e) **Clausa** – koning – voogd van keizerin Melior; g) pleit voor de sultan van Persen als winnaar van het toernooi te Constantinopel <Clause> *Partinoples*: p. 1, 51-53, 57, 59, 60.

Clausus a) Appius Claudius Sabinus Regillensis⁷ – personage in Vergilius [*Aeneis* VII, r. 707]⁸ – aanvoerder van de Sabijnen – zijn naam in *Troyen* r. 40359/*Troyen Prz* fol. 161va correspondeert niet met de Latijnse brontekst [*Aeneis* VII, r. 707]⁹, terwijl dezelfde Clausus in *Aeneis* X, 345 door Jacob van

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Claudian>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Appius_Claudius_Crassus

3. <https://www.thelatinlibrary.com/livy/liv.3.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acarnania>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Romance

6. <https://www.attalus.org/translate/alexander1b.html>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Appius_Claudius_Sabinus_Regillensis

8. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

9. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen12.shtml>

M(a)erlant veranderd is in Lausus, zoon van koning Mezentius (zie **Lausus**); e) **Claudius** – (Italisch) graaf van Sabiane; g) bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5119, 7086; e) **Clausus** – “die coninc van Sabine”; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37610, 40359; e) **Clausus** – “die coninc van Sabinen”; g) verder als boven <Cyausus> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 161va.

Clautus zie **Glaucoen**

Claverdus e) **Claverdus** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3364.

Cleades a) Cleades [*Alexandreis* I, 326]¹ – zanger; d) doet al zingend voor de muren van het door Alexander belegerde Thebes een klemmend beroep op hem om zijn woede en vernielzucht te temperen; e) **Cleades** – Griekse zanger/harpspeler; g) richt zich zingend en spelend tot de jonge Alexander met het verzoek de stad Teben te sparen; *Alexanders geesten*: boek I, r. 997, 1034.

Cleaphas zie **Cleophus van Cossedrin**

Cleas vanden Briele a) Cleas vanden Briele, niet Claes vanden Briele, zoals hij gewoonlijk in de literatuurgeschiedenis genoemd wordt – mogelijk een anagram: Claes [?] evenals Torec: Ector [?]; e) **Cleas vanden Briele** – ridder; g) door een andere ridder op verdenking van echtbreuk betoverd, maar dankzij Torec van zijn waan genezen <vanden Briele Cleas> *Torec*: r. 732.

Cleeflant zie **Cleve**

Cleen ** zie **Clein ****

Cleen Bejach zie [**Clein Bejach**]

Cleen India zie [**Clein India**]

Cleene Bejach zie [**Clein Bejach**]

Cleermont 1 h) het huidige België en Frankrijk kennen tientallen toponiemen Clermont,² zodat het onmogelijk is om zelfs maar bij benadering het juiste Clermont aan te wijzen; i) **Cleermont** – toenaam van **Lacelijn van Cleermont**; *Lorreinen O*: r. 4534.

Cleermont 2 h) het oude graafschap Clermont³ in de Haspengouw dat in de loop der Middeleeuwen opging in het prinsbisdom Luik; i) **Cleermont** – graafschap waar op initiatief van de gravin een toernooi gehouden werd, waarvoor graaf Florijs van Hollant werd uitgenodigd; *Minnen loep*: boek II, r. 839, 879.

Cleyken a) bedoeld lijkt een verkleinvorm van de mannennaam Nicolaas/Klaas, maar “cleyken” zou ook een muntstuk van geringe waarde kunnen betekenen,⁴ wat

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al01.html

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Clermont>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Clermont.kmz

4. <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?wdb=MNW&actie=article&uitvoer=HTML&id=21700>

de interpretatie toelaat dat Mariken zich voor een klein bedrag door Klaasje laat bespelen; e) **Cleyken** – “Ke, nichte, te lande waert, Cleyken ende Gilleken/Connen alte wel dese meyskens int coren leyden” (r. 84-85); *Mariken van Nieumeghen*: fol. A4v.

[**Clein Asia**] zie **Asia 2**

[**Clein Bejach**] a) de fret Petitpurchas (lett. ‘kleine jachtbuit’); e) **Cleenebejach** – fret; g) klaagt Reynaert ook aan <Clenebejach> *Reynaert A en F*: r. 1863; e) **Cleyn Knoesel** – (fret); g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. [1367]; e) **Cleyn Bejach** – fret; g) verder als boven <Cleen Bejach> *Reynaerts Hst*: r. 1886.

Klein Bertanien zie [**Bertaengie**] **1**

Klein Britanien zie [**Bertaengie**] **1**

[**Clein**] **India** h) onduidelijk is welk (deel van) India bedoeld wordt (zie **India 1**); i) **Cleen India** – een gedeelte van **Indien** [?] of hetzelfde als **Affrijken** [?] – toenaam van de Saraceense koning **Salant van Cleen India** (d.i. Salant van Afrijken [?]); *Margrieta van Limborch*: cap. 80.

Cleyn Knoesel zie [**Clein Bejach**]

Cleyn Spiet zie **Spiet 1**

[**Cleine Aelmoesene, die**] j) [West PR: Petite Aumosne, la] één van de twee namen die de diep teleurgestelde koning [West PR: Helisier] gaf aan de abdij [West PR: Celique], beter bekend onder de naam [West PR: Secors as Povres (Gens), le] (zie **die Helpe van dien Armen Liederen**), nadat hij om een aalmoes gevraagd had en veel minder kreeg dan waarop hij hoopte – de andere naam die hij bedacht, luidde [West PR: Povre Secors, (le)] (zie **die Arme Helpe**); k) **die Cleine Aelmosene** – alias van de abdij Celice, waar Lancelot arriveert met de zieke Lionel, die hij kort daarvoor uit zijn gevangenis bevrijd heeft – spotnaam die koning Helizeers gaf aan de abdij die Helpe van dien Armen Liederen alias Celice in Scollant, omdat hij de aalmoes waarom hij vroeg veel te klein vond <Clene Aelmoese, Cleine Aelmoesene, Cleine Helpe> *Lanceloet*: boek II, r. 24177, 24397, 24447, 24448, 24452, 32489.

Cleine Aelmosene zie [**Cleine Aelmoesene, die**]

[**Cleine Ajax, die**] a) [Constans: AIAUS 2]¹ [West VR: Ajax] — de kleine Ajax,² afkomstig uit Locris – Jacob van M(a)erlant heeft twee ‘kleine Ajaxen’ gecreëerd om de conflicterende gegevens in zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Ovidius en Vergilius) met elkaar in overeenstemming te brengen: dus níet dezelfde als **Ayax Ovelius**; b) zoon van Oïleus; e) **die Clene Ayax** – toenaam van **Ayax van Logre** – Griek; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 13428-13429.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/30/mode/2up?view=theater>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ajax_the_Lesser

Cleyne-Asia zie **Asia 2**

Kleine Bertanien zie [**Bertaengie**] **1**

Cleyne Britanyen zie [**Bertaengie**] **1**

Kleine Britanien zie [**Bertaengie**] **1**

Cleine Helpe, die zie **Cleine Aelmoesene, die**

Cleyne Spiet zie **Spiet 1**

Cleinen Mouwen, Joncfrouwe metten zie **Joncfrouwe metten Cleinen**

Mouwen, die

Clemens zie **Clement, sent**

Clement 1 a) [Moisan I, 1: CLIMENS 15]; b) vader van [Moisan I, 1: GLADOUIN(S)] – pleegvader van [Moisan I, 1: FLORENS 2]; e) **Clement**; f) pleegvader van Florent; g) raadt Florent af het wonderpaard Cornueel te veroveren; *Florent ende Durant*: kol. 4b, r. 19.

Clement 2 a) volgens het oudste heiligenleven van sint Genevieve¹ zou dit paus Clemens I (zie **sent Clement**) geweest zijn, wat chronologisch onmogelijk is²; e) **Clement** – paus; g) gaf Vrancrijc aan sinte Denijse “tot sijnen apostelscape”; *Turpijn*: XIII, r. 84.

Clement 3 a) or. Clement IV – Clemens IV (Gui Faucoi le Gros³) was paus van 1265-1268 en speelde geen onbelangrijke rol in de Franse buitenlandse politiek in Italië en Sicilië – pausen ten tijde van de regering van Pepijn de Korte (751-768)⁴ waren: Zacharie (741-752), Étienne II (752-757), Paul I (757-767) en Étienne III (768-772)⁵; e) **Clement** – paus van Rome; g) kroont koning Pepijn van Vrancrijk bij acclamatie door de bevrijde inwoners van Rome tot keizer; *Valentijn ende Oursson*: cap. 10.

Clement, sent a) [*Legenda aurea* CLXVI: De sancto Clemente] [*Gulden Legende*: Van sinte Clemente [163]] [Moisan I, 1: CLIMENT (saint) 1] — Clemens I⁶ van Rome; c) derde bisschop/paus na Petrus (88-97); d) zou door keizer Trajanus verbannen zijn naar de Krim en later in de Zwarte Zee verdronken zijn – feestdag 23 november; e) **sinte Clement**; g) verbannen naar Ponten; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1383; e) **sent Clement**; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28956; e) **sinte Clement** – “één van Ons Heren discipulen”; g) overwint zijn angst om het heilig Evangelie in Rome te prediken en bekeert zo veel Romeynen, waaronder Gay, de seneschal van keizer Vespasiaen – geneest keizer Vespasiaen met de doek van Veronica – tot paus van Rome gemaakt door Vespasiaen – doopt Vespasiaen na diens terugkomst uit Jherusalem

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Genevieve>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Denis_of_Paris

3. http://fr.wikipedia.org/wiki/Cl%C3%A9ment_IV

4. http://fr.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9pin_le_Bref

5. http://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_papes

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Clement_I

<Clemens, Clementen> *Wrake Vb*: fol. A2r, B2r, B2v, B3r, B3v, B4r, E4v, F1r, F1v.

Clemoedes zie **Cleomedes**

Clene ** zie **Cleine****

Clene Aelmoese zie **Cleine Aelmoesene, die**

Clene Bartanien zie [**Bertaengie**] 1

Clenebejach zie [**Clein Bejach**]

Clene Bertaengen zie [**Bertaengie**] 1

Clene Bertanien zie [**Bertaengie**] 1

Clene Britanien zie [**Bertaengie**] 1

Clenen Mouwen, Joncfrouwe metten zie **Joncfrouwe metten Clenen Mouwen, die**

Cleodales van Coronasse a) [West PR: Cleodalis], toegenaamd ‘de Carohaise’, seneschalk van Carmelide; e) **Cleodales van Coronasse** – drossaard van koning Leodegan van Carmelide – de vroegere standaarddrager – ridder, in dienst van koning Artur; g) strijdt in Carmelide tegen de Sennen <Cleodales, Cleodalis, Cleodalise> *Merlijn*: r. 17466-17467, 17605, 17684, 17855, 17861, 18141, 18195, 18213, 18297, 18364, 18384, 18398, 22730, 23464, 23895, 23906, 23922, 23968, 24125, 24135, 24158, 27487, 27494, 31916, 32926, 33798, 33812, 33895, 33902, 33911.

Cleolas a) [West PR: Cleolas]; e) **Cleolas** – koning, in dienst van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere – raakt gewond in het gevecht bij Clarence <Cleoles, Elcolas> *Merlijn*: r. 32285, 33066, 33085.

Cleomedes a) Cléomadès, hoofdpersoon van de roman *Cleomadés*¹ die Adenet li Roi (ca. 1240-ca. 1300)² schreef voor Maria van Brabant³ (1254-1321); b) zoon van koning Marcadigas – geliefde en latere echtgenoot van Clarmondine, koningsdochter van Toscane – broer van drie zusters, die begeerd worden door drie Saraceense koningen: Baldigan, Crompart en Melocandis; e) **Cleomedes**; f) zoon van Morcadigas; g) wordt bedrogen door koning Crompaert die hem tegen zijn zin en tot zijn verbijstering laat wegvliegen op een ebbenhouten toverpaard, waarmee deze verliefde koning één van Cleomedes’ zusters hoopte te bemachtigen; *Reynaert Prz*: r. 4309, 4320; e) **Cleomedis**; f) zoon van Maradigas; g) verder als boven <Clemoedes> *Reynaerts Hst*: r. 5602, 5615.

Cleomedis zie **Cleomedes**

1. https://www.arlima.net/ad/adenet_le_roi/cleomades.html

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Adenet_le_Roi

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Marie_de_Brabant_%281254-1321%29

- Cleopatra** a) [A-Z 2: Kleopatra VII (69-31 v.C.) & Marcus Antonius (83-31)]¹ —
 Cleopatra/Kleopatra VII² (69-30/31 v.C.), Ptolemeïsche koningin van Egypte;
 b) dochter van Ptolemaeus XII, koning van Egypte – zuster van Ptolemaeus XIII en Ptolemaeus XIV – echtgenote van Ptolemaeus XIV – geliefde van Julius Caesar – moeder van Caesarius – geliefde van Marcus Antonius;
 e) **Cleopatra** – vrouw van Egypten; f) later echtgenote van Antonis;
 g) pleegt zelfmoord met slangegif nadat Antonis door Augustus/Octaviaen verslagen is <Cleopatren> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1105, 1151, 1157;
 e) **Cleopatra** – koningin van Egypte; f) geliefde van Anthonijs <Cleopatre> *Caesar*: r. 131, 898, 900, 1104, 1118.
- Cleopatrinn** e) **Cleopatrinn** – Saraceense reus, landvoogd van die Roode Zee;
 g) bondgenoot van de kalief van Baldac; *Margrieta van Limborch*: cap. 108, 110-114.
- Cleophus** e) **Cleophus** – bediende van Madelgijs; g) doodt de lastige priester die Oriande belaagt als zij Madelgijs terugvindt; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 38, 47, [60], 72.
- Cleophus van Cossedrin** e) **Cleophus van Cossedrin** – mogelijk dezelfde als **Lodewijc van Cosdrin** – Saraceense koning van Cossedrin; g) bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien <Cleophas, Cleophus van Cassebrin, Cleophus van Cosdrin> *Margrieta van Limborch*: cap. 80-82, 85, 87.
- Clerijn** e) **Clerijn** (or. Clarien) – Sarazijnse ridder, gedood door Valentijn in de strijd voor Constantinopolen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 32.
- Clerwijs** zie **Claris van Indie**
- Cleto(s)** zie **Cloto**
- Cleve** h) [Graesse: Clivia]³ [Moisan I, 1: CLERVES, var. CLEVES] — het graafschap en latere hertogdom Kleve⁴/Kleef,⁵ gelegen aan de Nederrijn in het westen van Duitsland – waar de autograaf van Heinric van Veldekes⁶ *Eneide*, de nog onvoltooide vertaling/bewerking van de *Roman d'Eneas*,⁷ uitgeleend werd aan de opdrachtgeefster Margarethe van Cleve bij gelegenheid van haar huwelijc in 1174 met landgraaf Ludwig III von Thüringen en daar ontvreemd werd, om pas negen jaar later weer teruggevonden te worden en voltooid in opdracht van landgraaf Hermann von Thüringen; i) **Chleve** – graafschap; *Eneide*: r. 13448, 13455; i) **Cleve** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0055.php#a054

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Cleopatra_VII

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Clivia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kleve.kmz

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Kleef

6. https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_von_Veldeke

7. https://www.arlima.net/eh/eneas_roman_d.html

van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1925; boek V, r. 583; i) **Cleeflant** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Cleve** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 1918; boek V, r. 583.

Climena a) [Constans: CLIMENA]¹ – mogelijk dezelfde als **Chimena**; e) **Climena**; f) dochter van koning Ydomeneus en Therasys; *Troyen*: r. 33947.

Clim(i)estra zie **Clitemestra**

Clinkaert zie **Clinckaert**

Clinker zie **Clincker**

Clinckaert e) **Clinckaert** – heidense reus; f) broer van Clincker en Prides – oom van Seghelijn; g) bezit de kruisnagels van Christus – gedood door Seghelijn <Clinckaerts, Clinckaerd, Clinckaerde, Clinkaert, Clynckaert> *Seghelijn*: r. 3217, 3389, 3400, 3412, 3421, 3464, 3481, 3485, 3487, 3501, 3525, 3533, 3545, 3576, 3589, 3857, 3868, 3904, 3911, 4001, 4099, 6609.

Clincker e) **Clincker** – heidense reus; f) broer van Clinckaert en Prides – oom van Seghelijn; g) bezit de doornenkroon van Christus – gedood door Seghelijn <Clinckere, Clinker, Clyncke> *Seghelijn*: r. 3217, 3389, 3609, 3620, 3628, 3667, 3719, 3726, 3754, 4001, 4099.

Clincon h) or. (Regnault de?) Glisson – Clisson,² destijds nog in Bretagne gelegen, nu in het Pays de Loire,³ Frankrijk; i) **Clincon** – de heer van Clinson of die van Vitre, die (als wapenteken) de(zelfde) leeuw draagt, wordt gedood door koning Karodos; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 12.

Clitemestra a) [Constans: CLITEMESTRA]⁴ — Klytaimnestra/Clitemnestra⁵; b) dochter van Tyndareus van Sparta en Leda – (half)zuster van Helena en van Castor en Pollux – echtgenote van Agamemnon; e) **Clitemestra**; f) echtgenote van Aghamenoen – geliefde van Egistus; g) “was van onghelove” – zet Egistus aan tot de moord op Aghamenoen na diens terugkeer uit Troyen en gebruikt daarvoor als excuus het gegeven dat haar echtgenoot de Trojaanse Cassandra met zich meevoert, over wie hij zich ontfermd heeft <Clytemestra> *Minnen loep*: boek I, r. 2482; boek IV, r. 249, 260, 319, 344, 475, 491; e) **Clitemestra**; g) was er de oorzaak van dat Agamemnon gedood werd door Egistus; *Stijevoort*: refr. 5: 58; e) **Clitemestra**; f) echtgenote van Aghamennon – moeder van Efegenia en van Orestes 1 – minnares van Egistus – moeder van Erigona; g) heeft tijdens Aghamennons afwezigheid

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Clisson.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Clisson>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Clytemnestra>

haar minnaar Egistus tot heer van Nithene benoemd – vermoordt Aghamennon na zijn terugkeer uit Troje – door haar zoon Orestes gedood om zijn vader te wreken – wordt niet begraven <Cemestram, Climestra, Climiestram, Clitemestram> *Troyen*: r. 7452, 26524, 33812, 33891, 33903, 33915, 34142, 34181.

Cliton zie **Clitus**

Clitus a) or. Clitus; b) broer van Alacrine/Alexcrine, de voedster van Alexander de Grote; e) **Clitus** – Griekse ridder; f) broer van de voedster van Alexander de Grote; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – wordt door de driftige Alexander de Grote gedood, omdat hij zich erop beroemt hem van de dood gered te hebben tegen de Scythen <Claucus, Clituse> *Alexanders geesten*: boek II, r. 888; boek III, r. 51, 57, 67; boek V, r. 132, 140, 145, 152, 187, 190, 193, 656; boek VII, r. 234, 435; boek VIII, r. 1097, 1186, 1189, 1198, 1228; boek IX, r. 5, 309; e) **Cliton** – ridder van Alexander de Grote <Clitone> *Cassamus*: r. 221, 303.

Cloant a) Cloanthus [*Aeneis* V, 245]¹; e) [**Cloant**] – Trojaan; g) vergezelt Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje – herenigd met Eneas in Carthago <Eloant, Cloante> *Troyen*: r. 36730, 36801, 36886; e) **Cloant** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 140va, 141ra, 141va.

Cloaphus zie **Colaphus**

Clocestre zie **Gloucestre**

Cloengi zie **Clongi**

Cloyris zie **Claris**

Clongi h) [Graesse: **Cluniacum**]² [Moisan I, 2: CLUGNI] — de beroemde Benedictijner abdij te Cluny³ in Bourgondië in het oosten van Frankrijk – het klooster van Cluny⁴ werd in 910 gesticht door Willem de Vrome, hertog van Aquitanië – vanwaaruit de Cluniacenser kloosterhervorming zich over Europa verspreidde; i) **Clongi** – klooster; *Huge M*: r. 357, 557; i) **Cloengi** – met de Sinte Peeters-abdij – waar een oom van Hughe van Bourdeus en Gheraert abt is <Cloengy, Clöngy> *Hughe Prz*: p. 7, 9, 10, 75, 76, 81, 82; i) **Lengi** (or. Clugni) – plaats met een klooster; *Lorreinen*: fragm. II, r. 457.

Klooster van Sinte Catherijnen zie **Catherijnen klooster, Sinte**

Cloris zie **Claris**

Closter, Coninclijs zie **Coninlike Monster**

Clote zie **Cloto**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen5.shtml>

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Cluniacum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cluny.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Abbaye_de_Cluny

Cloto a) [A-Z 1: Moiren]¹ — Klotho/Clotho² alias 'de spinster', één van de drie Schikgodinnen/Moiren³; b) dochter van de Nacht of dochter van Zeus en Themis – zuster van Atropos en Lachesis; e) **Cleto**; f) dochter van Pluto – zuster van Bachus en van Lauchesis en Antrepos – moeder van Nidicheit; g) helpt bij de geboorte en begint de levensdraad <Cletos> *Limburch*: boek III, r. 1272, 1276, 1281, 1297, 1299; e) **Cloto**; f) dochter van Pluto – zuster van Latesis en Antropos en van Bachus – grootmoeder van Discordia, Avaricia, Lecker, Dieffde en Achtersprechen; g) verder als boven; *Lymburch*: boek III, r. 1264, 1268, 1273, 1289, 1291; e) **Clote** – [vrouw]; g) heeft de mens het leven gegeven <Rose V: Cloto> *Rose C*: r. 9558; *Rose V*: r. 9734.

Cloucestre zie **Gloucestre**

Cloudus e) **Cloudus** – koning van Armenien; f) oom (broer van de vader) van Etsijtes van Armenien – verwant van de Saraceense reus Polijphenus van Barberijen; g) helpt zijn broer en schoonzuster (de graaf en gravin van Athenen) om hun zoon Etsijtes bij Margrieta van Lymborch weg te houden door hem naar Armenien te halen – wordt na zijn dood opgevolgd als koning door Etsijtes (van Athenen); *Margrieta van Limborch*: cap. 87.

Clovijs van Vrankerike a) [Moisan I, 1: CLOVIS 1] literaire koning van Frankrijk, geënt op Clovis I⁴ (ca. 465-511) [Moisan I, 1: CLOEVI(S) 3], de eerste christen koning van het Frankische rijk – zie ook **Claudes 1**; b) vader van [Moisan I, 1: FLOOVAN(S) 1]; b) zoon van Childeric I – kleinzoon van Merovech – echtgenoot van Chlotilde – vader van Theoderik I en Chlotarius I; c) koning van alle Salische Franken (vanaf 468) c.q. Merovingisch koning van het Frankische Rijk; d) in 496 tot het Christendom bekeerd – veroverde grote delen van West-Europa op de Romeinen en de Germanen; e) **Clovijs van Vrankerike** – koning van Vrankerike; f) echtgenoot van koningin Claude – vader van Flovent van Vrankerike, Germijn, Severijn en Disdier; g) heeft Flovent verbannen – in Lodine belegerd door de Saracenen onder leiding van emir Galien <Clovijs, Clovijse, Clovise> *Flovent*: r. 221, 227, 232, 283, 294, 304, 348, 361, 379, 392, 425, 532, 604.

[Kluse, die] i) **de Kluse** – stad in Lamparde; *Karl Meinet*: r. A306, 48.

Knetlinge h) Kneitlingen⁵ in Niedersachsen, Duitsland; i) **Knetlinge** – dorp in Sassen – waar Thiel Ulespieghel geboren werd; *Ulespieghel*: H 1.

Cnisente zie **Enisente**

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0091.php#a090

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Clotho>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Moirae>

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Clovis_Ier

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kneitlingen.kmz

[Coacren, die] a) “India habet .xliiii. regiones populos multos, Garmanos, Orestas, Coatras quorum silvae tangunt aethera.” [*Imago mundi*: I, 10 De India]¹;
 e) **Coacren** – volk in één van de 44 koninkrijken in Endi; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 918; e) **Carratriten** – volk, verder als boven; *Troyen*: r. 28417.

Coaers a) [West VR: Biaus/Biaux/Biax Coarz, li], lett. ‘de mooie lafaard’; e) **Coaers** – Tafelronde-ridder – toegenaamd ‘die Scone’; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3368.

Cobuut zie **Colant 2**

Coeas zie **Coras**

[Cocitus, die] h) Cocytus,² de Rivier van Klachten – in de Griekse mythologie één van de vijf rivieren³ die rond de Onderwereld stromen; i) **Cocitus** (hs. Chochicus) – één van de vijf rivieren die om de hel lopen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 219.

Kockaert zie **Botsaert**

Cocobaces h) Orcobares [*Imago mundi*: I, De .iiii. Fluminibus]⁴; i) **Cocobaces** – berg (in Endi) waar de Phison c.q. Ganges ontspringt; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 860; i) **Tetobares** – berg (in India) waar de Physon c.q. Ganges ontspringt; *Troyen*: r. 28360.

Cocomenie zie **Orcomenien**

Cocores e) **Cocores** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3369.

Koekaert zie **Botsaert**

Coelen zie **Colen**

Coelne zie **Colen**

Coene, Blide zie **Blide Coene, die**

Coenheit a) or. Hardement, lett. ‘moed’, allegorie⁵; e) **Coenheit** – [man]; g) neemt deel aan het leger van de God van Minnen – strijdt tegen Vreese/Zorghe c.q. Vrese/Sorge <Coenhede; *Rose V*: Coenheiden> *Rose C*: r. 9644, 9900, 13251, 13253, 13277; *Rose V*: r. 9822, 10074, 13435, 13437, 13461;
 e) **Coenheit** – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1059, 1189.

Coenistuer i) **Coenistuer** – land in Italia [?], in handen van de Atheners [?] – welk land Eneas van Troyen c.s. moet vermijden; *Troyen*: r. 36198.

Coenradine a) Conradin⁶ (1252-1268); b) zoon van Conrad IV (1228-1254) [Rooms-koning (1250-1254), opvolger van Frederik II] – halfbroer van

1. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cocytus>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_underworld#Rivers

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Conradin>

Manfred van Tarente (zie **Mainfrote**); d) na de dood van Conrad IV eigende Manfred zich als voogd van zijn tweejarig halfbroertje de heerschappij over Sicilië toe en riep zichzelf in 1258 uit tot koning, waarna de paus Sicilië toewees aan Charles d'Anjou (zie **Karel [van Agyon]**), die ten strijde trok tegen Manfred en hem in 1266 versloeg in de Slag bij Benevento – Conradin trok met een Duits leger op naar Rome tegen paus Clemens IV, maar werd door Charles d'Anjou in 1268 verslagen in de Slag bij Tagliacozzo, en later in dat jaar onthoofd; e) **Coenradine** (or. Corradin) – [vorst]; g) onthoofd door graaf Karel/Karle <Rose V: Coradine> *Rose C*: r. 6228, 6259; *Rose V*: r. 6282, 6313.

Coenraert zie **Coenraet 2**

Coenraet 1 e) **Coenraet** – graaf – raadsman van koning Otte; g) verrader – raadt Otte aan zijn van overspel beschuldigde vrouw Helene naar Norwegen te verbannen – raadt Otte aan zich in Aken met Yoen te verzoenen – woordvoerder van Otte bij het proces van Otte en Yoen in Aken onder leiding van keizer Karel <Coenraets, Conraet> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 877, 894, 941, 1566, 1629, 1636, 1751, 1841, 2040; e) **Coenraet** – graaf – raadsman van koning Otte; g) raadt Otte aan de schande van Yoens schaking van Helene te wreken op Yoens familie, de Loreinen onder leiding van Garijn <Coenrade> *Lorreinen O*: r. 2267, 2269, 2275, 2479, 2532, 2560, 2562, 2749, 2817.

Coenraet 2 e) **Coenraet** – ridder aan het hof van hertog Otto van Lymborch; g) gezel van Everaert, met wie hij door heel Europa Margrieta van Lymborch gaat zoeken in ruil voor een geldelijke beloning <Coenra[et]> *Margrieta van Limborch*: cap. 10, 14.

[Coenraet] 3 e) **Conrat**; g) aan het hof van Heyme in Pierlepont; *Reinolt von Montelban*: r. 2188.

Coerdes zie **Cordes**

Coetchi zie **Couchi**

Coeten zie **Crete 2**

Coetsi zie **Couchi**

Coetsi, Castelein van zie **Castelein van Coetsi, die**

Coewaert zie **Cuwaert**

Cohaes zie **Thoas 2**

Cohars a) [West PR: Cooars], Saksische koning; e) **Cohars** – heidense koning – één van de Sennen – in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) vlucht; *Merlijn*: r. 23675.

Cohart zie **Cuwaert**

Cohas a) [West PR: Thoas 2], Saksische koning; e) **Cohas** – heidense koning – één van de Sennen; *Merlijn*: r. 20084.

Colant 1 e) **Colant** – Saraceen; g) legeraanvoerder in dienst van koning Yvorijn van Mombrant – aanwezig bij de belegering van Eggermont – bevrijdt koning Yvorijn met de hulp van Galaffer en de poortwachter; *Malegijs*: p. 97.

Colant 2 e) **Colant**; g) bondgenoot van Turnus – doodt Mesapus; *Troyen*: r. 39971; e) **Cobuut**; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 159rb.

Colaphus e) **Colaphus** – Saraceense koning van die Roede Zee; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 157; e) **Cloaphus** – Saraceense koning van die Dode See; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 156.

Colchas zie **Colchos 1**

Colchos 1 h) Kolchis/Colchis¹ – traditioneel gesitueerd aan de oostkust van de Zwarte Zee, nabij het huidige Poti² in Georgië – koninkrijk van Aeëtes,³ waar zich de ram met het Gouden Vlies bevond – echter volgens de *Histoire de Jason* (ca. 1460) van Raoul le Fèvre een tweeling-eiland in een niet nader bepaalde zee – aangezien Jason met zijn vrienden Argos (bouwer en schipper van hun schip Argine), Hercules, Mopsius en Theseus en honderd Griekse ridders uit Mirmidonien vertrekken en onderweg Bisance (Byzantium), Thenedon (Tenedos), Troyen en Lenos (Lemnos) aandoen, lijkt de Zee van Marmara het meest voor de hand liggend als de zee waarin het eiland Colcos gelegen zou kunnen zijn – de lokalisering van Colchos in *Alexanders geesten* is problematisch, mogelijk omdat het handschrift van [*Imago mundi*: 1, 33 De Insulis]⁴ dat Jacob van M(a)erlant voor de ‘geografie’ in *Alexanders geesten* gebruikte, abusievelijk Colcos las in plaats van Cohos (Kos) of Colos (Rodos), wat mogelijk tot gevolg had dat Dirc Potter in *Der minnen loep* beweert dat Colchis de oude naam is van het eiland Rodos (zie **Rodes**); i) **Colchos** (hs. colcos) – eiland in de Suutsee, gelegen tussen de eilanden Abidos en de 54 (hs. 43) Cyclades; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1690; i) **Colcos** – waarheen Jason reisde om het Gulden Vlies te bemachtigen; *Hercules*: cap. [1]; i) **Colcos** – eiland, vernoemd naar de vogelsoort Colcu (or. cocq) – waar het schaap met het Gulden Vlies (een gouden vacht) in een Mars-tempel door een draak en andere vreselijke beesten bewaakt wordt; *Jason*: fol. 2v, 70r-71r, 78v-79r, 80r-80v, 82r, 86v, 88v-90r, 91r-91v, 92v, 93v-94r, 95v-96r, 97r-97v, 98v, 102v, 105v-106r, 107v, 110r, 114v, 122r, 125r, 126r, 128r-128v, 132r, 134r-135r, 140v, 145r, 150v; i) **Colchas** – waar Jason dat Guldene Vlies gehaald heeft <Colcas> *Merlijn*: r. 23550; i) **Colcos** – koninkrijk van Oetes – aan zee gelegen en tegenwoordig **Rodes** geheten – waarheen Jason voer om

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Colchis>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Poti.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89%C3%A9t%C3%A8s>

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

het Gulden Vlies; *Minnen loep*: boek I, r. 552, 669, 2137; i) **Colchos** – eiland van koning Certes, waar zich het Gulden Vlies bevindt – “Bet oest leghet Avidos/Ende daer na leghet Colchos/Daer Jason voer om tguld[en] vlies/Dies dien van Troyen synt verwies” (r. 29255-29258) <Colcos> *Troyen*: r. 697, 766, 845, 860, 878, 1043, 25836, 29256.

Colchos 2 h) [Constans: ETHIOPE]¹ – mogelijk hetzelfde als **Persi**; i) **Colchos** – land van herkomst van koning Certes en Mennoen – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8340.

Colefus van Ganges zie **Colosus van Ganges**

Colen h) [Graesse: Colonia Agrippina]² [Moisan I, 2: COLOIGNE] [West PR: Coloigne, (de)] [West VR: Coloi(n)gne] — Keulen³ aan de westoever van de Rijn⁴ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland – door de Romeinen Colonia Agrippina (zie [Agrippina]) genoemd – gedurende de Middeleeuwen een machtig aartsbisdom met de aan Petrus gewijde grootste kathedraal van Duitsland: de Dom van Keulen⁵; i) **Colen** – aan de Rijn – zetel van bisschop Fermijn – woonplaats van Ghijs <Colene, Colone> *Buevijn*: fol. A3r-A4r, B3r, B4r, E5v, E6r, F6v, G1v, G2v, H2r, H2v, H5v, M1r, M1v; i) **Cuelne** – heidens koninkrijk van Aligorant; *Flandrijs*: r. 244, 582, 657, 1269, 1496, 1820, 1831, 1881, 1885; i) **Coelen** – bisschopszetel – stad van koning Ansays – belegerd door de heidense koning Corfan en ontzet door Roelant met hulp van Olivier, Ogier en Dunay van Bamere – waar Reynout meewerkt aan de bouw van een kerk ter ere van sint Pieter en door zijn collega’s wordt vermoord en in de Rijn geworpen – belegerd door Karel de Grote die Reynouts dood wil wreken <Colen> *Heemskinderen*: p. 110, 111, 113, 201-204; i) **Colene** – (noordelijke) hoofdstad van Karels rijk; *Karel ende Elegast*: r. 66; i) **Collen** – waar Karll Meynet twee bruggen over de Ryn laat bouwen – toenaam van **Berenger van Collen** <Kollen> *Karl Meinet*: r. A320, 25; A431, 43; i) **Colne** – handelsstad; *Limborch*: boek I, r. 2499, 2505, 2510, 2525; boek V, r. 487, 509; i) **Colen** – sticht – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Collen** – handelsstad; *Lymburch*: boek I, r. 2547, 2553, 2558, 2573; boek V, r. 484, 506; i) **Coelne** – stad en koninkrijk van Otte – waar Judit door Otte in een bordeel wordt opgesloten <Colne> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 579, 613, 690, 715, 821, 981, 990, 995, 998, 1009, 1018, 1258, 1377, 1481, 1500, 1557, 1700, 1787, 1795, 1833; i) **Coelne** – koninkrijk van Otte; *Lorreinen O*: r. 2466, 2741, 2743; i) **Cuelen** – stad – zetel van bisschop Jan; *Malegijs*:

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Colonia-Agrippina>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Köln.kmz

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Rhein>

5. https://de.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6lner_Dom

p. 166; i) **Colen** – bisschopsstad, waarheen Ghijsbrecht met zijn nicht Mariken gaat om absolutie/penitentie te verkrijgen <Cuelen> *Mariken van Nieumeghen*: fol. F2r (2x), F2v, F3r; i) **Colene** – stad aan de Rijn <Colen> *Meluzine*: fol. N5ra-N5vb, P1vb; i) **Cöllen** – waarlangs Ogier komt op weg naar Sahssen – waar het Saraceense leger van Blanckard over de Rijn trekt naar Frankrijk – waar de Sant Peters kirch gebouwd wordt, waarvoor Broyfort stenen sleept tijdens Ogiers gevangenschap bij Tulpin <Cölle, Kölen> *Ogyer*: r. 8613, 9578, 13924, 15488; i) **Colne** – door Reynaert genoemd om koning Nobel te overdonderen (i.v.m. Kriekepit) <Coelne> *Reynaert A en F*: r. 2639; i) **Colen** – in tegenstelling tot Kriekenput wél bekend bij koning Nobel <Cuelen> *Reynaert Prz*: r. 1947, 3274; i) **Kolen** – verder als boven <Colen> *Reynaerts Hst*: r. 2644, 4364; i) **Kolen** – koninkrijk – belegerd door de heidenen – waar Reynolt werkt aan de bouw van Sante Peters Kerke <Colen> *Reinolt von Montelban*: r. 6119, 6121, 6122, 6130, 6135, 6144, 6193, 6195, 6217, 6222, 6233, 14935, 14938, 15116, 15139, 15186, 15236, 15238, 15246; i) **Colne** – stad aan de Rijn – waar Renout werkt aan de bouw van de Sente Pieters <Colene> *Renout*: r. 2426, 2431, 2433; i) **Colne** – heette eerst Agrippijne – gelegen aan de Rijn <Colen, Colene> *Servaes*: boek I, r. 974, 1007, 1015, 1211, 1259, 1291, 1419, 2161, 2181, 2187, 2220, 2331, 2338; i) **Coelne** – in de nabijheid waarvan Bagharac ligt; *Waerneer*: r. 25; i) **Cuelne** – bisschopszetel – de bisschop zweert met Gwioen van Almaengien samen tegen Lodewike; *Wybeert*: fol. 1va, 14.

Kolen zie **Colen**

Colene zie **Colen**

Coleras a) Chloereus [*Aeneis* XI, 768]¹; d) doodt Camilla; e) **Chores** – ridder en priester, in het gevolg van Eneas; g) gedood door Chamille omdat zij zijn helm wil bezitten, en gewroken door Arras; *Eneide*: r. 9064; e) **Coleras**; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – doodt Carmilla; *Troyen*: r. 39932; e) **Coloras** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 159ra.

Coles h) or. Coles – op moderne kaarten niet terug te vinden eiland in de Middellandse Zee, mogelijk het nabij Rodos gelegen Kos² of Tilos³; i) **Coles** – eiland tussen Rodos en Cyprus; *Meluzine*: fol. G5ra, G6va.

Colesus zie **Colosus van Ganges**

Colette e) **Colette** – Griekse jonkvrouw, in dienst van koningin Sibille van Arragoene; g) bemiddelt tussen de aanvankelijk afwerende koningin Sibille en de liefdeszieke Evax; *Limborch*: boek VI, r. 113, 505, 547, 573, 617, 1595, 1606, 1642, 1649; e) **Collette** – Griekse jonkvrouw, in dienst van koningin Sibillie

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kos.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tilos.kmz

van Arregoen; g) verder als boven <Colette> *Lymburch*: boek VI, r. 502, 526, 544, 570, 614, 1582, 1592, 1627, 1634.

Colken, die a) de Colchi, de inwoners van Colchis (zie **Colchos 1**); e) **die Colken** – volk in het noorden van Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1265.

Collette zie **Colette**

Colcos h) mogelijk ontleend aan Kolchis (zie **Colchos 1**); i) **Colcos** – heidens koninkrijk en toenaam van **Rabanus van Colcos** – bondgenoot van Yrene; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 327, 351.

Colcos zie **Colchos 1**

Cölle(n) zie **Colen**

Collen zie **Colen**

Kollen zie **Colen**

Collette zie **Colette**

Colne zie **Colen**

Colobrant b) Zoon van [Moisan I, 1: MARBRUN 5 D'OLIFIERNE]; e) **Colobrant** (or. Corbarant); f) zoon van Matabrune van Oliphernen; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jerusalem <Colobrandt> *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Coloe zie **Eoly**

Colombiers h) [Graesse: **Colomberia**]¹ — Coulombiers² in Poitou in het westen van Frankrijk; i) **Colombiers** – dorpje nabij woud en gebergte <Colombiere> *Meluzine*: fol. B1rb, B5va, C1va, C3va, C4ra, D4ra.

Colone zie **Colen**

Colone zie **Tolone**

Coloras zie **Coleras**

Colossus zie **Colosus van Ganges**

Colosus a) de naam zal ontleend zijn aan de Colossus van R(h)odos,³ die genoemd wordt in *Scolastica* (Rijmbijbel) van Jacob van M(a)erlant: “Jn een eiland dat rodos heet./Stont een wonder oec godeweet./Een beilde ghemaect van metale./Na eenen gygante ghegoten wale./Colosus hiet die deghen grod.” (ed. *CD-ROM Middelnederlands*, r. 18602-606)⁴; e) **Colosus** – reus van 20 voet groot en “geselle” van de tovenaer Tarcacius; g) bewoont het kasteel Berch van Aventuren – heeft van een jonkvrouw een spiegel gestolen – neemt Flandrijs gevangen als die de spiegel wil terughalen <Colosuse> *Flandrijs*: r. 628, 630, 640, 661, 672, 694, 720, 738, 1079, 1094, 1105, 1129, 1221, 1253.

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Colomberia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Coulombiers.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Colossus_of_Rhodes

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002mgys01_01/maer002mgys01_01_0001.php#443

Colosus zie **Colosus van Ganges**

Colosus van Ganges e) **Colosus van Ganges** – Saraceense koning van Ganges; f) echtgenoot van Elyane van Elydanus; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft olifanten in zijn leger – verliefd op de Griekse Elyane van Elydanus – deelnemer aan het Koningspel in Constantinopel – wordt Christen na de Saraceense nederlaag <Colesus, Colossus, van Ganges Colefus> *Limborch*: boek VIII, r. 829; boek IX, r. 439, 446, 555, 834; boek XI, r. 251, 679; boek XII, r. 63, 191, 835, 863, 875, 890, 1034, 1269; e) **Colosus** – Saraceense koning; g) schaart zich aan de zijde der Christenen; *Limborch Frg*: H51C, r. 481; H54, r. 20; e) **Colosus** – Saraceense koning van Ganges; f) echtgenoot van Elyane van Eliadis; g) idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 830; boek IX, r. 435, 442, 551, 933; boek XI, r. 284, 819; boek XII, r. 60, 328, 330, 661, 1170, 1210, 1223, 1238, 1436, 1736.

Kolt, Toren van zie **Toren van Clot**

Colus zie **Eolus**

Comane h) het land van de Cumani,¹ [Moisan I, 1: COMAIN(S) 2, (li)], een Turks nomadisch volk – in de wereld van het chanson de geste bewoond door Saracenen, dat volgens Jacob van M(a)erlants bron(nen) ruwweg overeenkwam met het huidige Moldavië; i) **Comane** – land in het oosten van Europa: “Bulgerie ende Polane/Behem ende ooc Comane”; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1416; i) **Comane** – land in Europa – verder als boven; *Troyen*: r. 28987.

Comenscap zie [**Coopmanscap**]

Cometes a) de Lapith² Cometes [*Metamorphoses* XII, 284]³; e) **Cometes**; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – per ongeluk gedood door zijn compaan Carixus/Tarixus; *Troyen*: r. 27205.

Comijs e) **Comijs** – Saraceense emir; f) zoon van Tempiers – broer van Ybor, Gyberijc, Corineus en Kagani; g) vecht in het leger van Agulant tegen Karel de Grote <Comise> *Lorreinen O*: r. 348, 363.

Compaengen zie **Campanien**

Compaengen zie **Sampaengen**

Compastelle zie **Compostele**

Compestelle zie **Compostele**

Compostele h) [Graesse: s. *Iacobus de Compostella*]⁴ [Moisan I, 2: COMPOSTEL(L)E] — Santiago de Compostela⁵ in Galicia in het noordwesten van Spanje – (Santiago de)

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cumans>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-JacobusdeCompostella>

5. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Santiago de Compostela.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Santiago%20de%20Compostela.kmz)

Compostela¹ alias [**Sent Jacob**] is voor de middeleeuwse Christenen na Jeruzalem en Rome het belangrijkste het pelgrimsoord – waar zich het graf bevindt van de apostel Jacobus de Meerdere (zie [**Jacob die Meerder, sent**]) – hetzelfde als [**Sent Jacob**] – de bevrijding van Galicië en het graf van Jacobus is volgens de *Kroniek van Pseudo-Turpijn*² de laatste heldendaad van Karel de Grote, die hiertoe driemaal in zijn slaap werd opgeroepen door sint Jacob zélf; i) **Compestelle** – stad in Galitzen, waar sant Jacob begraven ligt – bezet door de heidenen maar veroverd door Karll Meynet – waar Karll Meynet ter ere van sant Jacob een kerk laat bouwen <Compastelle, Compestellen, Compostellen, Kompostelle> *Karl Meinet*: r. A337, 46; A340, 48; A373, 14, 22, 30, 46; i) **Conpostelle**; *Limborch*: boek VI, r. 1549; i) **Compostele** – pelgrimsoord voor Malegijs en Oriande van Rootsefluer <Compostelen, Compostellen> *Malegijs*: p. 329, 342; i) **Compostelle** (or. Compostella) – stad met daarin Sint Jacobs kercke; *Turpijn*: II, r. 72.

Compostelle zie **Compostele**

Kompestelle zie **Compostele**

Conain a) mogelijk dezelfde als of geënt op Conoans li Hardis [*West PR*: Conoains]; e) **Conain** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3365.

Conforbius a) [*Constans*: EÜFORBIUS 2],³ heer van Chastel Clus; e) **Conforbius** – Trojaan, geboren in Troye; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Cersubelus> *Troyen*: r. 16836.

[**Koning des Visscers**] zie [**Rike Visscher, die**] 2

Coninghen, Drie zie **Drie Coninghen, die**

Coninc, Gemangierde zie **Gemangierde Coninc, die**

Coninc, Vischer zie [**Coninc Visscher**]

[**Coninc**] metten **Hondert Ridders** zie **Coninc van [den] Hondert Ridders, die**

Coninc van [den] Hondert Ridders, die a) [*West PR*: Roi 5/Roy 1 des/dez C(h)ent Chevaliers, le] toenaam van [*West PR*: Aguiniez]; e) **die Coninc van Hondert Ridders** – koning; g) heeft ooit Lanceloet van Lac verwond – vecht op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Coninc vanden Hondert Ridders, van Hondert Ridders den Coninc> *Lanceloet*: boek II, r. 23143, 28466, 28502, 28507, 28756, 28955, 29761; e) **die Koninck van den Hondert Ridders** – toenaam van **Agingmers** – koning, leenman van koning Artur; g) één van de ‘tien koningen’ die strijden tegen koning Artur – bondgenoot van koning Tradelians van Norgales als die aangevallen wordt door de Sennen en naar Arondeel vlucht – legeraanvoerder tegen de Sennen

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Santiago_de_Compostela

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Historia_Caroli_Magni

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/52>

in Clarence – later in dienst van koning Artur legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Coninck metten Hondert Riddren, Koninck van den Hondert Ridders, Koninck metten Hondert Ridders, Koninck metten Hondert Riddren, Koninck van den Hondert Ridders, Koninck van den Hondert Ridders, Koninge van den Hondert Ridders, Koninges van den Hondert Ridders> *Merlijn*: r. 13377-13378, 13933, 14306, 14330, 14337, 14403, 14435, 14547, 14586, 14615, 14701, 14707, 14753, 14763, 14808, 14813-14814, 14824, 14845-14846, 14859-14860, 14969-14970, 15815, 16025-16026, 19218a, 19312, 19338-19339, 19355, 19386-19387, 19397, 19433-19434, 19765, 22223, 22242, 27182, 27277, 31308, 31493, 31660, 32241-32242, 32913.

Coninc van Hondert Ridders zie **Coninc van [den] Hondert Ridders, die Coninc Vesscher** zie **[Coninc Visscher]**

Coninc Vischer zie **[Coninc Visscher]**

[Coninc Visscher] a) [West PR: Roi 14/Roy 3 Pescheeur, Ie] [West VR: Roi 3 Pescheo(u)r, Ie] alias [West PR: Roi 9/Roy 2 Mahaignié, Ie] – de Visserkoning,¹ d.i. [West PR: Pellehan]; d) de aan zijn dij (lees: genitaliën) gewonde koning die de Graal en de (bloedende) lans in zijn bezit heeft – zie ook **die Gemangierde Coninc** en **[die Rike Visscher] 1** en **2**; e) **Coninc Vesscher** – koning; f) vader van Eliser en Pelles; g) in wiens land zich de Graal bevindt – gewond aan zijn (dij)been <Conincs Veschers, Conincs Vesschers, Conincs Visschers, Coninc Visschere> *Lanceloet*: boek II, r. 2330, 2336, 18023, 21173, 25728, 29645; e) **Coninc Vischer** – koning; f) voorvader van Galaat; g) heeft de Graal in zijn bezit <Coninc Vischere, Conincs Vischers> *Lanceloet*: boek III, r. 342, 686, 2711; e) **Coninc Vischer** – koning; g) wiens paleis ooit door Walewein is bezocht <Conincs Vischer, Coninc Vischere> *Lanceloet*: boek IV, r. 5947, 7705; e) **Vischer Coninc**; *Perchevael*: r. 604.

Koninck van den Hondert Ridders zie **Coninc van [den] Hondert Ridders, die Konincklike Bosch, het** h) or. la forest royale – het huidige Bois de Vincennes² ten zuidoosten van Parijs (Frankrijk) – dat door koning Philippe II Auguste (1165-1223) in de dertiende eeuw als een ommuurde koninklijke jachttuin ingericht werd; i) **het Konincklike Bosch** – de oude naam van **het Bosch van Vincennes** – bos nabij Parijs waar Rijckaert zonder Vreese aan de vooravond van de kruistocht naar Jerusalem incognito als de Ridder mette Gulde Wapenen al Carels leenmannen uitdaagt tot een steekspel en overwint; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Conincklike Closter zie **Conincklike Monster**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Fisher_King

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vincennes.kmz

Coninlike Monster j) [West PR: Moustier Roial, (le)], gelegen nabij Trebes; k) **Mostier Royale** – Franse naam van de abdij **Coninlike Monster** – in Gaule, nabij Trebes en Lac – gesticht ter ere van koning Ban van Benewijc, die er ook verbleef <Monstijr Roal, Royal Mostier> *Lanceloet*: boek II, r. 11374, 11471, 15936; k) **Coninlike Monster** – Dietse naam van de abdij **Mostier Royale**; *Lanceloet*: boek II, r. 11376; k) **Coninlike Closter** – klooster – waar de weduwen van koning Ban en koning Boerd verblijven; *Lantsloot*: r. 213.

[Conincs Arturs Doot, des] l) [Bork & Verkruijsse]¹ — *La mort (le roi) Artu*, onderdeel van de *Lancelot-en-prose (Lancelot-Queste-Mort Artu)*,² volgens de tekst zelf door Gautier Map vertaald uit het Latijn in het Anglo-Normandisch, aan welk auteurschap nu getwijfeld wordt – vertaald als *Arturs Doet*, het sluitstuk van de Lancelot-compilatie, ca. 1320 geschreven te Antwerpen, mogelijk door/voor Lodewijc van Velthem; m) **des Conincs Arturs Doet** – laatste deel van de Lancelot-cyclus; *Lanceloet*: boek IV, r. 309.

[Coninginne, Dro(e)ve] zie **[Droeve Coninginne, die]**

Conpostelle zie **Compostele**

Conraet zie **Coenraet 1**

Conrat zie **[Coenraet] 3**

Constance a) [Moisan I, 1: CONSTANCE 1]; b) echtgenote van [Moisan I, 2: SIMON(S) 39] le voyer – moeder van [Moisan I, 1: AIGLENTE 1] en [Moisan I, 2: YSABEL 2]; e) **Constance**; f) echtgenote van Symoen – pleegmoeder van Beerte; *Beerte*: r. 60.

Constance zie **Constancie van Enghelant**

Constancie van Enghelant e) **Constancie van Enghelant** (or. Constance la seur du roy dAngleterre); f) zuster van de koning van Enghelant; g) geroemd om haar schoonheid – neemt deel aan een schoonheidswedstrijd met Vienne en Florije <Constance, Constancye> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Constans a) [West PR: Co(n)stant] — koning Constantinus,³ legendarisch Brits koning; b) vader van [West PR: Moine], [West PR: Pandragon], doopnaam [West PR: Aurelius Ambroisius], en [West PR: Uterpandragon]; e) **Constans** – koning van Brytanigen/Engelant; f) vader van Moynes, Pandragoen en Uter Pandragoen; g) krijgt op late leeftijd kinderen – zijn dood ontketent een twist over de troonsopvolging – ook in: “Constans lant” <Constante> *Graal & Merlijn*: r. 4191, 4197, 4201, 4319, 4390, 4433, 5243, 5254, 5329, 5342, 5347, 5353.

Constant e) **Constant** – doopnaam van de tot het christendom bekeerde Saraceense koning van Capadocien; g) vernoemd naar de stad Constantinopel; *Margrieta van Limborch*: cap. 101-103.

1. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_0055.php#a0055

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lancelot-Grail>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Constantine_III_%28usurper%29#The_legend

Constantenoble zie **Constantinopel**

Constantenople zie **Constantinopel**

Constantijn 1 a) [A-Z 4: **Helena & Constantijn**]¹ [Moisan I, 1: CONSTANTIN 1] [West VR:

Costentin 1, var. **Constantins**] — Constantijn I de Grote,² geboren tussen 274 en 288, gestorven 337; b) zoon van Flavius Valerius Constantius c.q. Constantius Chlorus en Flavia Helena; c) Romeinse keizer (306-337), vanaf 324 alleenheerser; d) zijn ‘wonderbaarlijke’ overwinning op zijn rivaal Maxentius bij de slag om de Pons Milvius³ (312) markeert het begin van zijn bekering tot het Christendom en de emancipatie van de Christenen in het Romeinse Rijk, die tot dan in beginsel als staatsgevaarlijk beschouwd werden omdat zij niet loyaal waren aan de goden die Rome groot gemaakt hadden – zijn naam is verbonden aan het Edict van Milaan (313), waarin de Christenen vrijheid van godsdienst kregen – verhuisde vanaf 320 het complete regeringsapparaat van Rome naar Byzantium, dat eerst Nova Roma (het Nieuwe Rome) geheten werd, en na zijn dood Constantinopel (zie **Constantinopel**), dat de hoofdstad werd van het Oostromeinse Rijk dat voortduurde tot de stad in 1453 veroverd werd door de Turken; e) **Constantijn**; g) stichter en naamgever van Constantenoble; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1464; e) **Constantijn** – keizer van Rome; f) zoon van Constantijn en Helene – broer van Florette; g) door de kluizenaar Seghelijn tot keizer van Rome benoemd; *Seghelijn*: r. 7064, 7744, 11776, 11962; e) **Constantyn**; g) stichter en naamgever van Constantenoble; *Troyen*: r. 29032.

Constantijn 2 a) Gaius Flavius Valerius Constantius Augustus c.q. Constantius Chlorus⁴ (lett. ‘de Bleke’) (ca. 250-306); b) echtgenoot van Flavia Helena – vader van Constantijn de Grote; c) keizer Constantius I van Rome (305-306); d) voerde de eretitel Britannicus Maximus na een geslaagde veldtocht tegen de Picten – stierf te York (Lat. Eboracensis); e) **Constantijn** – keizer; g) geboren te Everwijn; *Lanceloet*: boek IV, r. 9786; e) **Constantijn**; f) echtgenoot van Helene – vader van Constantijn en Florette; *Seghelijn*: r. 6852, 6863, 6986, 6995, 7035, 7065, 7350, 7357, 7365, 7434, 7513, 7518, 7577, 7580, 7595, 7609, 7636, 7644, 7651, 7692, 7774, 7799, 7818, 7831, 8049, 8070, 8327, 8655, 8699, 8728, 8731, 9092, 11370, 11388, 11400, 11768, 11947, 11949.

Constantijn 3 a) [Moisan I, 1: CONSTANTINUS 2], prefect van Rome; d) vocht in het leger van Karel de Grote tegen de Saracenen in Spanje; e) **Constantijn** – ridder in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 19; e) **Constantin van Rome** –

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0080.php#a079

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Constantine_the_Great

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_de_Milvische_Brug

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Constantius_Chlorus

ridder van Karlle Meynet; *Karl Meinet*: r. A363, 11, 25; e) **Constantijn** – prefect, ridder [?], in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Rome; *Roelant*: r. P1138; e) **Constantijn** (or. Constantinus prefectus c.q. rex romanus) – prefect van Rome; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – verliest kansloos van de reus Ferracuyt – wordt begraven te Rome: *Turpijn*: V, r. 38, 53; VI, r. 44; VII, r. 18, XIII, r. 75.

Constantijn 4 a) mogelijk geënt op Constantijn V Copronymus¹ (718-775); b) vader van Leo IV; c) Byzantijnse keizer (741-775); e) **Constantijn van Grieken** – keizer van Grieken; f) vader van Leo <Constantijns> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 747, 2109; e) **Constantijn** – keizer; f) vader van Leo – schoonvader van Yrene <Constantijns> *Lorreinen O*: r. 3094.

Constantijn 5 a) mogelijk geënt op Constantijn VI² (771-797); b) zoon van Leo IV en Irene; c) Byzantijnse keizer (780-797); d) zijn heerschappij stond grotendeels onder regentschap van zijn moeder Irene, die hem in 797 liet arresteren en de ogen uitsteken om vervolgens zelf de troon te bestijgen; e) **Constantijn** – opvolger van zijn vader Leo als keizer van Grieken – leenman van keizer Karel [?]; f) zoon van Leo en Yrene; g) aanwezig [?] bij het proces tussen Yoen en Otte <Constantine> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 784, 1644; e) **Constantijn**; f) zoon van Yrene – neef van Haerdreit en Fromondijn; g) als kind met zijn moeder al keizer van Grieken onder voogdij van zijn ooms; *Lorreinen V*: fragm. D, r. 123, 165.

[Constantijn] 6 e) **[Constantijn]**; g) bondgenoot van Garijn <Constantine> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 264.

Constantijn 7 a) or. Costentin, Constantin – niet identificeerbaar met een historische Constantijn; e) **Constantijn** – ‘de’ keizer van Rome; *Ogier A-D*: r. 350; e) **Constantin** – keizer van Rome <Constantyn> *Ogyer*: r. 2740, 2838.

[Constantijn] 8 a) niet identificeerbaar met een historische Constantijn; e) **Constantin** – keizer van Constantinobel <Constatin> *Karl Meinet*: r. A327, 50, 55, 64; A328, 24, 26, 29, 36, 40, 52, 56, 61; A329, 6, 25; A332, 19, 24, 33, 41; A335, 18.

Constantijn van Grieken zie **Constantijn 4**

Constantyn zie **Constantijn 1**

Constantin zie **Constantijn 7** en **8**

Constantin van Rome zie **Constantijn 3**

Constantinobe(n) zie **Constantinopel**

Constantinobile zie **Constantinopel**

Constantinoble(e) zie **Constantinopel**

Constantinoblen zie **Constantinopel**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Constantine_V_Copronymus

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Constantine_VI

Constantinopel h) [Graesse: **Constantinopolis**]¹ [Moisan I, 2; CO(N)STANTINOBLE] — Constantinopel² – het huidige Istanbul³ in Europees-Turkije, het vroegere Byzantium (zie **Bisance**) – genoemd naar Constantijn I de Grote (zie **Constantijn 1**), die het regeringsapparaat van Rome de stad in 326 herstichtte en in 330 tot residentie van het Oostromeinse Rijk maakte – hoofdstad van het christen Oostromeinse Rijk tot de verovering door de Turken in 1453 – tussen 1204 en 1261 de hoofdstad van een Latijns keizerrijk met als eerste keizer de Vlaamse graaf Boudewijn (van Constantinopel); i) **Constantenoble** – stad in Tracia – vernoemd naar Constantijn; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1463; i) **Constantinobelen** – koninkrijk van Huyghe van Constantinoblen – bisschopdom van Herman – met heel andere monarchale en ridderlijke normen en waarden dan in Vranckerijcke – koninkrijk van Galien Rethore <Constantinoble, Constantinoblen, Constantynoblen> *Galien Rethore*: cap. [1]-[3], [6]-[8], [10], [12]-[13], [15]-[16], [19], [31], [60], [64], [66]-[68]; i) **Constantinopole** – waar het lichaam van de apostel Andries nu begraven ligt, nadat het uit Patras overgebracht werd; *Gulden legende*: [2]; i) **Constantinoble** – havenstad in het koninkrijk Traetsen – eerder **Bisance** genaamd <Constantinoblen> *Jason*: fol. 42r; i) **Constantinopelen** – patriarchaat – de patriarch van Constantinopel is aanwezig op de hofdag van keizer Sigismundus van Romem; *Jan uut den Vergiere*: cap. 5; i) **Constantinobel** – hoofdstad van het keizerrijk van Constantin <Constantinobelen> *Karl Meinet*: r. A322, 17; A325, 29; A327, 48, 64; A330, 64; A334, 28; i) **Constantinople** – hoofdstad van het keizerrijk Grieken – aan zee gelegen havenstad – verblijfplaats van Margriete van Limborch – belegerd door een zéér groot Saraceens leger onder leiding van sultan Karados van Babilonien om Eusebia van Grieken <Constantinoble> *Limborch*: boek I, r. 2251, 2283; boek III, r. 1384; boek IV, r. 35, 136, 179, 274, 292, 1237, 1512, 1912, 1925, 2033, 2054; boek V, r. 687; boek VI, r. 2806; boek VII, r. 31, 73, 549; boek VIII, r. 399, 791, 1634, 1706, 1732, 1761; boek X, r. 1181, 1383; boek XI, r. 37, 1214; boek XII, r. 1302, 1350; i) **Constantenople** – idem als in *Limborch* <Constantinopel, Const[...]> *Limborch Frg*: H52, r. 426; H56, r. 36; i) **Constantinoble** – hoofdstad van het keizerrijk Grieken – aan zee gelegen havenstad – verblijfplaats van Margriete van Limborch – belegerd door een zéér groot Saraceens leger onder leiding van sultan Karados van Babilonien om Eusebia van Grieken <Constantinobele, Constantinoble> *Lymburch*: boek I, r. 2300, 2331; boek III, r. 1381; boek IV, r. 30, 128, 171, 267, 285, 1238, 1513, 1907, 1920, 2027, 2048; boek V, r. 686; boek VI, r. 2789; boek VII, r. 30, 72, 549;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Constantinopolis>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Constantinople>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Istanbul.kmz

boek VIII, r. 401, 792, 1621, 1692, 1716, 1745; boek X, r. 1286, 1492; boek XI, r. 37; boek XII, r. 1784, 1838; i) **Constantinoble** – stad van keizer Oursares – om Sormarinde belegerd door de Saracenen onder leiding van koning Pinnaert – aangevallen door Malaert en Loyhier c.s. om keizer Oursares te straffen; *Loyhier I*: r. 473, 520; i) **Constantinople** – hoofdstad van Grieken – waar het huwelijk tussen Leo en Yrene gesloten wordt; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 760, 778; i) **Constantinobelen** – hoofdstad van Grieken, havenstad – met het hof van keizer Outsarijs van Grieken – belegerd door sultan Carodos van Babilonien om Eresebia van Grieken – belegerd door de kalief van Baldac c.s. <Constantinobele, Constantinobile, Constantinoble> *Margrieta van Limborch*: cap. 26, 29, 33, 60-61, 63, 72-73, 80-81, 83-89, 91-93, 95, 97, 101-106, 108-113; i) **Constantinople** – hoofdstad van keizerrijk Grieken – land van herkomst van Sagrimor <Constantinopele> *Merlijn*: r. 16111, 16134, 19173, 19197, 20352, 20475, 24923, 25070; i) **Constantinopolen** (or. Constantinoble) – waarheen het schip wil varen, waarmee Olyvier zijn vaderland Castillen ontvlucht; *Olyvier van Castillen*: cap. 12; i) **Constantinoble** – keizerrijk van Melioer <Constentenoble> *Parthonopeus*: r. 2165; fragm. Tr, r. 2165; i) **Constantinopole** – hoofdstad van het keizerrijk van Melior <Constantinopolen> *Partinoples*: p. 1, 34, 44, 51, 59; i) **Constaninobele** – hoofdstad van het Griekse Keizerrijk – land van herkomst van koningin Sibilla <Constantinobelen> *Sibilla*: r. 301, 650, 659, 723, 757, 758, 786, 793, 798, 799, 830, 917; i) **Constantenoble** – keizerrijk, genoemd naar Constantyn; *Troyen*: r. 28881, 29031; i) **Constantinopolen** (or. Constantinoble) – hoofdstad van keizer Alexander van Grieken – belegerd door de Sarazijnse soudaen Morandijn – na de dood van keizer Alexander geërfd door zijn zonen Valentijn en Oursson die het om het jaar zullen gaan regeren, omdat Belesante niet weet wie de oudste van de twee is – na Ourssons vertrek beheerd door de Groenen Ridder als gouverneur van de zonen van Oursson die het rijk later overnemen <Konstantinopolen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 1-3, 5, 7-10, 19, 21-22, 24-25, 27-29, 31-33, 37, 47, 50, 63, 67-69, 70-71, 73-74.

Constantinople zie **Constantinopel**

Constantinopole(n) zie **Constantinopel**

Konstantinopolen zie **Constantinopel**

Constatin zie **[Constantijn] 8**

Constentenoble zie **Constantinopel**

Coopman, die goede zie **Goede Coopman, die**

[Coopmanscap] a) Koopmanschap, allegorie¹; e) **[Comenscap]** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van Ghiericheit – zuster van Dienst,

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Meynheit, Loesheit, Diefte en Roef <Comenscape, Comenscep> *Limburch*: boek X, r. 485, 567; e) **Coümenschaff** – woont in het kasteel van Aventüre; f) dochter van Giricheit – zuster van Dienst, Meynheit, Loesheit, Diefde en Roüff <Koumenschaff> *Lymburch*: boek X, r. 487, 571.

Copegule zie **Coupe Geule**

[Koperne, die] i) **Koperne** – rivier bij het kasteel Mongla – met koperwinning <Keuperne> *Merlijn*: r. 16005.

Coppe 1 a) de kip Coupee¹ (lett. ‘afgehakt’); e) **Coppe** – hen; f) dochter van Canteleer en Roede – zuster van Cantaert, Crayant, Pinte en Sproete; g) gedood door Reynaert, door de kippen op een baar naar de hofdag gebracht, in een mooi graf begraven <Coppen> *Reynaert A en F*: r. 287, 305, 307, [[F319]], 417, 451, 461, 465; e) **Coppe** – hen; f) dochter van Canteleer – zuster van Cantart en Craeyant – moeder van twee jonge ‘hoenre’; g) verder als boven <Coppen> *Reynaert Prz*: r. 224, 236, 239, 241, 307, 336; e) **Coppe** – hen; f) dochter van Canteleer en Coppe 2 – zuster van Canteleer (zie **Cantaert**), Craeyaert, Pijnte en Sproete; g) verder als boven <Coppen, Coppens> *Reynaerts Hst*: r. 315, 335, 339, 445, [485].

Coppe 2 a) dezelfde als **Roede**; e) **Coppe** – kip; f) echtgenote van Canteleer – moeder van vijftien kuikens o.a. Canteleer (zie **Cantaert**), Coppe 1, Craeyaert, Pijnte en Sproete <Coppen> *Reynaerts Hst*: r. 359, [485].

Coppe zie **Roede**

Cor** zie **Cur****

Corabene zie **Torabene**

Corade zie **Cuwaert**

Coradine zie **Coenradine**

Corandes zie **[Cerannos]**

Coratinos zie **[Cerannos]**

Coras a) Coras² [*Aeneis* VII, 672]³; b) tweelingbroer van Catillus – broer van Messapus; e) **Coras** – koning, geboren in Tyburcia; f) broer van koning Mesapus; g) met Tacillus bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – prominent aanwezig bij de tweekamp, gedood door Eneas <Cosas> *Troyen*: r. 37583, 39822, 40164, 40285, 40291, 40433, 40438; e) **Coras** – koning; f) broer van Cacyllus - broer van Mesophus van Venegen; g) verder als boven <Coeas> *Troyen Prz*: fol. 145vb, 158va, 160va, 161rb, 162rb.

Corbabas zie **Corbobas**

Corbant zie **Corbout**

Corbarant zie **Corobrant**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Catillus>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

Corbaut zie **Corbout**

Corbenijc j) [West PR: **Corbenic**] [West VR: **Corbierec**] — **Corbenic**,¹ het kasteel van de Graal; k) **Cambonoyc** – kasteel – waar aan Walewein de Graal is getoond en waar ook Lanceloet van Lac de Graal te zien krijgt – waar Lanceloet van Lac een jonkvrouw uit een kuip met heet water bevrijdt – waar hij een graftombe optilt en de slang/draak doodt die daaronder schuilt <Cabenoyt, Cambenoyt> *Lanceloet*: boek II, r. 4107, 14809, 14824; k) **Corbenyc** – kasteel dat Bohort van Gaunes voor de vrouwe van Galvoye terugwint in een gevecht tegen Morales – waar Bohort Brinol van Pleiche heeft overwonnen <Corbenijc, Corbenike> *Lanceloet*: boek II, r. 17593, 18109, 29096, 31980; k) **Corbenijc** – kasteel van koning Pelles – waar Perchevael naar nieuws moet informeren tijdens zijn queeste naar de Grale – waar Lanceloet van Lac bijkomt na de Graal gezien te hebben – waar Perchevael, Bohort en Galaat samenkomen <Corbonijc> *Lanceloet*: boek III, r. 3399, 7807, 9930, 10202.

Corbenyc zie **Corbenijc**

Corbijn a) [Moisan I, 1: CORBRIN]; e) **Corbijn** (or. Corbin) – Sarazijnse koning in het leger van Belligant – sneuvelt te Ronchevale; *Galien Rethore*: cap. [54].

Corbobas a) [Moisan I, 1: CORBADAS], Saraceense koning van Jeruzalem; b) vader van Cornumarant; e) **Corbobas** (or. Corbadas) – koning van Jherusalem; f) vader van Cormunerant; g) kroont bij leven zijn zoon tot koning van Jerusalem <Corbabas> *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Corboen a) bedoeld lijkt de amiral Co(u)rbin in de brontekst *Florent et Octavien*²; e) **Corboen** – Saraceen; g) verrader – legeraanvoerder – vecht met Florent – wordt door een koning onthoofd <Corboene> *Florent ende Durant*: kol. 3a, r. 19; kol. 4b, r. 9.

Corbonijc zie **Corbenijc**

Corborant van Tateren e) **Corborant van Tateren** – Saraceense koning van Tateren; g) bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen – neemt Etsijtes (van Athenen) gevangen – bij de bevrijding van Etsijtes gevangengenomen door Evac (van Arragoen) <Corborant, Corborants> *Margrieta van Limborch*: cap. 75-77.

Corborijn e) **Corborijn** – Saraceense admiraal, in dienst van koning Weroen; g) raadgever en bevelhebber – gevangengenomen door Malegijs – wordt gedoopt als **Ysbrant** en redt zo zijn leven; *Malegijs*: p. 138-140.

Corbout a) de roek Corbant³; b) echtgenoot van Sharpebek; e) **Corbant** – roek; f) echtgenoot van Scerpenebbe – vader van Slijnde Pier; g) aanwezig tijdens de verlenging van de hofdag, klaagt Reynaert aan omdat die zijn echtgenote

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Corbenic>

2. https://www.arlima.net/eh/florent_et_octavien.html

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

voor zijn ogen heeft gedood en opgegeten – vertrekt omdat Reynaert geloofd wordt en niet hij <Corbande> *Reynaert Prz*: r. 2631a, 2633, 2835, 3266, 3374, 3522, 3722; e) **Corbout** – roek; f) echtgenoot van Scerpe Nebbe – vader van Slijndepier; g) verder als boven <Carbout, Corbaut> *Reynaerts Hst*: r. 3556, 3559, 3814, 4355, 4485, 4659, 4910.

Corbrant zie **Corobrant**

Corceloes zie **Carcheloes**

Corcheron a) [Moisan I, 1: CORCHERON]; e) **Corcheron** – Sarrazijnse koning in het leger van Belligant; g) sneuvelt te Ronchevale; *Galien Rethore*: cap. [54].

Corchiere h) [Graesse: *Corcyra insula*]¹ — Kerkyra/Corcyra,² het huidige Corfu,³ Grieks eiland in de Ionische Zee – zie ook **Peathom**; i) **Corchiere** – stad in Yliericom bij de rivier Cymane – gesticht door Antenor c.s. na hun vlucht uit het verwoeste Troje; *Troyen*: r. 33388.

Corden zie **Cordes**

Korders zie **Cordes**

Cordes h) [Graesse: *Corduba*]⁴ [Moisan I, 2: CORDRE(S)] [West PR: *Cordes*] — het kalifaat/emiraat Córdoba⁵ (8e eeuw-1235) in het Moors-Arabisch Andalusië⁶ in het zuiden van Spanje; i) **Corden** – Saraceens koninkrijk met Affrike – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 172; i) **Cordes** – Sarazijs emiraat – de zoon van de emir van Cordes wordt door Galien Rethore gedood – de emir van Cordes belegert Montsureyn als Galien Rethore in Constantinobelen is om zijn moeder te redden <Coerdes> *Galien Rethore*: cap. [28], [66], [68]; i) **Cordes** – heidens land waar de als pelgrim verklede Rohart beweert gevangengenomen te zijn; *Karl Meinet*: r. A260, 66; i) **Corduba** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant <Carduben, Cordulen> *Karl Meinet*: r. A347, 61; A358, 64; A370, 3, 9, 20; A372, 49; i) **Korders** – hoofdstad; *Karl Meinet*: r. A427, 64; i) **Cordes** – Saraceens emiraat – bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta van Limborch*: cap. 75, 77, 81; i) **Cordes** – emiraat <Coerdes> *Meluzine*: fol. K3va, Q2vb, Q4rb, Q4vb, Q6va, Q6vb, R3va, R5rb, R5va; i) **Cordes** – land, door koning Gaudes beloofd aan de reuzin Gelant als zij Ogier verslaat en hem helpt de koningsdochter van Engellant te winnen; *Ogyer*: r. 19670, 19708; i) **Cordes** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Bordes> *Parthonopeus*: r. [3799]; fragm. Gr, r. 3799; i) **Corduba** (or. Corduba) – Saraceens koninkrijk van

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Corcyra-insula>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Corcyra>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Corfu.kmz

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Corduba>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cordoba.kmz

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Al-Andalus#The_Emirate_and_Caliphate_of_C.C3.B3rdoba

Altumaior <Cordubia> *Turpijn*: IV, r. 9; VI, r. 50; IX, r. 2, 11; i) **Cordes** (or. Cordes) – Sarazijns emiraat; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67-68.

Cordes! n) Córdoba!; o) **Cordes!** – strijdkreet van de Saracenen; *Meluzine*: Q4va, R5vb.

Cordewane zie [Corduaen]

Cordrages e) **Cordrages** – Saraceense koning uit Affrich; g) raadt na de gevangename van Ogier Broyer der Junge aan om de zoons van Karahen von Perthij te raadplegen – bekeert zich later -met Karahens zoons- tot het Christendom <Cordragoen> *Ogyer*: r. 21352, 21360, 22261, 22279, 22291, 22749, 22755, 22759, 22779, 22797, 22802, 22803, 23652.

Cordragoen a) [Moisan I, 1: CORDAGLON, LE PERSANT]; e) **Cordragoen** – Saraceens monster met drie kinnen, twee neuzen, vier armen en vier handen, in het leger van Broyer; g) metgezel van Herpin – gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 18421, 18468, 18487, 18662, 18786, 18847, 18862, 18893, 18919, 18922, 18937, 18949, 18957, 18961, 18972.

Cordragoen zie **Cordrages**

Cordrijn zie **Cosdrijn**

[**Corduaen**] n) Cordovaans/Corduaans, van/uit Córdoba [Moisan I, 1: CORDRE(S)] – bekend om zijn (geiten)leer productie; o) **Cordewane** – waarvan de schoenen gemaakt zijn; *Beatrijs*: 278; o) **Corduan** – leersoort; *Eneide*: r. 5770; o) **Corduwane** – waarmee de binnenkant van de borstriem gevoerd is, die deel uitmaakt van een kostbare zadeltuig; *Floris ende Blancefloer*: r. 1523; o) **Corduwane** – gezegd van twee witte schoenen; *Merlijn*: r. 33752; o) **Cordewane** – waarvan de zwarte ‘roc’ van de jager Zegevrijt gemaakt is; *Nevelingen*: r. 44.

Corduan zie [Corduaen]

Cordub(i)a zie **Cordes**

Cordule zie **Cordes**

Corduwane zie [Corduaen]

Corebus a) Coroebus¹ [*Aeneis* II, 424]²; b) zoon van koning Mygdon; e) **Corebus**; f) zoon van de koning van Migdoen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – verliefd op Cassandra – volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje – gedood bij de poging Cassandra te redden uit handen van de Grieken <Correbus> *Troyen*: r. 31585, 32081, 32114, 32134, 32156.

1. [https://de.wikipedia.org/wiki/Koroibos_\(Mythologie\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Koroibos_(Mythologie))

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

- Corenges** h) [West PR: Corente, var. Coranges], stad in Escoche van [West PR: Aguisant];
 i) **Corenges** – stad van koning Anguissant, gelegen in Scotlant – belegerd door de Sennen <Toringen> *Merlijn*: r. 16223, 16238, 19465.
- Corfan** e) **Corfan** – heidense koning; g) belegert de stad Coelen van koning Ansays – wordt door Roelant gedood; *Heemskinderen*: p. 110, 112.
- [Corfant]** e) **Corfante** – Saraceense koning; g) in het leger van Davimont – gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 3041.
- Corfus** e) **Corfus** (or. Corfus) – reus – geboren in Toscanen; g) aan wie de verheven liefde niet besteed is – in zijn gezicht behaard als een beer (or. ours) – kampvechter voor de koning van Slavenien – door Jason van Mirmidonien in een tweegevecht gedood; *Jason*: fol. 23r-30r, 31v, 33r, 54r.
- Corijnc** zie **Edrinc**
- Corineus 1** a) de Trojaan Corynaeus¹ – personage in Vergilius' [*Aeneis* VI, 228]² – zie ook **Cornius**; e) **Corineus**; f) neef [?] van Brutus; g) vlucht uit Grieken; *Florimont*: r. 171.
- Corineus 2** e) **Corineus** – Saraceense koning; f) zoon van Tempiers – broer van Comijs, Ybor, Gyberijc en Kagani; g) vecht in het leger van Agulant tegen Karel de Grote <Corineuse> *Lorreinen O*: r. 413, 445.
- Corinte** h) [Graesse: Corinthus]³ — Korinthe,⁴ een stadstaat op de Peloponessus in Griekenland met als hoofdstad Corinthus⁵ – mogelijk hetzelfde als **Thoringhe**; i) **Corinte** – hoofdstad van Grieken – waar Alexander gekroond werd <Corinten> *Alexanders geesten*: boek I, r. 768; boek VII, r. 1501;
 i) **Chorinthe** – koninkrijk en stad van koning Creon – verblijfplaats van Jason van Mirmidonien na de dood van zijn oom Peleus <Chorinten, Chorinthen> *Jason*: fol. 136r, 138r-139r, 143r, 143v, 144r, 145v, 153r; i) **Corintten** – in Grieken – waar Alexander de Grote gekroond werd; *Troyen*: r. 29069.
- Corint(t)en** zie **Corinte**
- Coris** zie **Cous**
- Coritus** a) de Lapith⁶ Corythus [*Metamorphoses* XII, 292]⁷; e) **Coritus**; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen – gedood door Rethus; *Troyen*: r. 27217.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Corynaeus>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen6.shtml>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Corinthus>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Korinthe.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Corinth>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Cormanous a) bedoeld lijkt Rhadamanthus¹ (zie **Radamantus**); b) zoon van Jupiter en Europa – broer van Minos en Sarpedon; d) met zijn broer Minos en Aeacus na zijn dood aangesteld als rechter in de onderwereld; e) **Cormanous** – genoemd samen met Minocorus: “dat vonnisse wijsen Minocorus ende Cormanous”; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3].

Cormarant a) [Moisan I, 1: CORBARAN(S) 2 D’OLIFERNE], Saraceense koning van Oliferne – refereert aan Kherbogha, atabeg van Mosoel² († 1102) – zie ook **Corobrant**; b) zoon van koning Calabre – broer van Florie, de echtgenote van Godfried van Bouillon; e) **Cormarant** – Saraceense koning van Jeruzalem; g) bondgenoot van Solomant van Nikes – bestrijdt de Christenen tijdens de kruistocht onder leiding van Peter den Ermite; *Boudewijn*: r. 171, 177.

Cormunerant a) [Moisan I, 1: CORNUMARAN(S)], Saraceense koning van Jeruzalem; b) Zoon van [Moisan I, 1: CORBADAS]; e) **Cormunerant** (or. Cornumarant) – koning van Jherusalem; f) zoon van Corbobas; g) op vijftienjarige leeftijd door Corbobas tot koning van Jerusalem gekroond <Cornumerant> *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Cornelius l) Cornelius Nepos³ (1e eeuw v.C.) – Romeinse biograaf – aan wie gedurende de Middeleeuwen de rond AD 600 [?] geschreven *De excidio Troiae historia* als een door hem vervaardigde vertaling uit het Grieks van het ooggetuigeverslag van Dares de Phrygiër⁴ werd toegeschreven – auctoritas; m) **Cornelius** – vertaalde het door hem in Athene gevonden ooggetuigeverslag van Dares van de Trojaanse Oorlog in het Latijn; *Troyen*: r. 41.

Cornewalie zie **Cornuwaelge**

Cornewant e) **Cornewant** – Saraceense sultan; g) bondgenoot van de graaf van Palerne bij de belegering van Eggermont – wil wraak nemen op Karel Meynet/Karel de Grote <Cornuwant> *Malegijs*: p. 3, 4, 7.

Cornius a) Corineus⁵ – geënt op de Trojaan Corynaeus in Vergilius’ [*Aeneis* VI, 228]⁶ – niet in *West Prose Romances* en *West Verse Romances*, maar wel in Sommer VIII, *Index of Names and Places* s.v. **Cormeus**⁷; b) broer van [West PR: **Bruthus**] [West VR: **Brutus**]; d) legendarisch stichter van Cornwall – verslaat de laatst overgebleven (Britse) reus; e) **Cornius**; f) telg uit het geslacht der Giganten – broer van Brutus – stamvader van de (Britse) reuzen;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhadamanthus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kerbogha>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Cornelius_Nepos

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Dares_Phrygius

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Corineus>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen6.shtml>

7. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/26>

g) met zijn broer uit het verwoeste Troje gevlucht – stichtte Cornuale;
Merlijn: r. 13531, 13537, 13542.

Cornuaelg(i)e zie **Cornuwaelge**

Cornuale zie **Cornuwaelge**

Cornualg(i)e zie **Cornuwaelge**

Cornub(a)rant zie **Corobrant**

[Cornueel] j) [Moisan I, 1: CORNUEL 1], het paard van sultan Acarius – lett. ‘hoorn(tje)’ – gestolen door Climent; k) **[Cornueel]** – wonderpaard – Florent wil het veroveren, wat Clement hem uit zijn hoofd lijkt te willen praten <Cornuele> *Florent ende Durant*: kol. 4b, r. 16.

Cornumerant zie **Cormunerant**

Cornus 1 a) het verband met de brontekst is zoek – in [Sommer II, p. 102, r. 19] wordt enkel meegedeeld dat Lucans li boutteliers de zoon is van een “chastelain” – de in dezelfde zin genoemde Girflet is de zoon van Do van Carduel, die boswachter van Uterpendragon was; e) **Cornus** – burggraaf van Cardoel, toegenaamd: “die wyse”; f) vader van Lucas die Bottelgier; *Merlijn*: r. 12312.

[Cornus] 2 a) Chromius [*Metamorphoses* XIII, 257]¹; e) **[Cornus]** – Trojaans soldaat; g) gedood door Ulixes <Cornum> *Troyen*: r. 26696.

Cornus 3 a) de centaur² Chromis [*Metamorphoses* XII, 333]³; e) **Cornus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Pierocheus; *Troyen*: r. 27283.

Cornuwaelge h) [Graesse: Cornubia]⁴ [Moisan I, 1 : CORNUAILLE] [West VR: Cornoaille] [West PR: Corno(u)aille] — Cornwall⁵ in het zuidwesten van Groot-Brittannië, met als legendarische stichter de (Trojaan) Corineus (zie **Corinus**) – soms ook La Cornouaille⁶ in Bretagne, Frankrijk; i) **Cornuwaelge** – land van herkomst van het paard van de Indiër Martien; *Cassamus*: r. 1063; i) **Cornualgie** <Cornuaelgie> *Ferguut*: r. 444, 1615, 4059; i) **Cornuwaelge** – met een hof van koning Artur – toenaam van **Kabarantijn van Cornuwaelge** <Cornuwaelgen> *Lanceloet*: boek II, r. 31, 19964, 31956; i) **Cornualge** – toenaam van **Kabarantijn van Cornualge**; *Lanceloet*: boek IV, r. 11495; i) **Cornuaelge** – waar Merlijn in een woud werd opgesloten door Ymeine <Cornualge> *Lantsloot*: r. 132, 138; i) **Cornuale** – koninkrijk van koning Ydier van Cornuale – gesticht door de uit Troje gevluchte Cornius – met de stad Windeberes [?], aangevallen door de Sennen – toenaam van **Tradeliant**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Cornubia>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Cornwall

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/La_Cornouaille.kmz

van Norgales/**Cornuale** <Cornualge, Cornuwale> *Merlijn*: r. 10453, 13409, 13538, 15508, 15575, [32234]; i) **Cornuwalge** – koninkrijk – de koning wordt verslagen in een tweekamp met de vader van de Ridder metter Mouwen <Cornuwaelge, Cornuwalgen> *Mouwen*: r. 3496, 3539, 4015; i) **Cornewalie** – koninkrijk van Marc; *Tristant*: r. 157.

Cornuwalge zie **Cornuwaelge**

Cornuwant zie **Cornewant**

Corobrant a) geënt op Kherbogha,¹ atabeg van Mosoel († 1102) – zie ook **Cormarant**; d) wordt tijdens de Eerste Kruistocht (1096-1099) door de Kruisvaarders bij Antiochië verslagen; e) **Corobrant** (hs. Corbrant) – Saraceense koning van Anthiocien; g) ooit verdreven door de Christenen <Corbarant, [Corbrant]> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1125; e) **Cornubrant** – Saraceense koning; g) reist incognito naar Europa om een aanslag te plegen op Godfried van Bouillon; *Godevaert*: r. 50; e) **Cornubrant** – Saraceense koning; g) ziet anoniem een wapenschouw van Godfrieds leenmannen, waarvan hij zeer onder de indruk is; *Helias*: r. 18; e) **Cornubarant** – heidense koning; g) kwam als spion naar Vrankeric; *Saladijn*: r. 562; e) **Corobrant**; g) verslagen door de Christenen bij Anthiocia; *Troyen*: r. 28620.

Coronasse zie **Tornasse**

Correbus zie **Corebus**

Corrus e) **Corrus** – Griekse koning van Macidonien; g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limburch*: boek VIII, r. 1069; e) **Corus** – Griekse koning van Machedonien; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1059.

Corsabers e) **Corsabers** (or. Corsabre) – koning van Manabre; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <Cursabre, Cursabers, Cursabres, Oirsabers, Sursabre> *Parthonopeus*: r. 3845, 4362, 6259; fragm. Gr, r. 3845.

Corsabrin e) **Corsabrin** – Saraceen; f) neef van koning Flauskus van Galileen; g) bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien – gevangengenomen; *Margrieta van Limburch*: cap. 81.

[Corsant] e) **[Corsant]** – heidense koning; g) gedood door Rolant <Corsanden> *Reinolt von Montelban*: r. 6215.

Corsant van Taberne a) [Moisan I, 1: CORSAUT 9 DE TABARIE], Saraceense koning; e) **Corsant van Taberne** – koning; f) oom van Bremunt <Corsande> *Karl Meinet*: r. A92, 51; A93, 6.

Corsel e) **Corsel** – koning – voogd van keizerin Melior; g) pleit voor de Witte Ridder/Partinoples van Bleys als winnaar van het toernooi te Constantinopel; *Partinoples*: p. 1, 51-54, 56, 57, 59-61.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kerbogha>

Corsilian e) **Corsilian** – Saraceense koning; g) in het leger van Broyer der Junge – door Wilhelm gedood; *Ogyer*: r. 22433, 22437, 22450, 22457.

Corsolant e) **Corsolant** (or. Orchillant) – Sarazijnse hertog; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien – trekt zich na de dood van koning Brandesier samen met koning Brulant terug uit de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67-68.

Corsubel a) [Moisan I, 1: CORSUBLE 14], Saraceense vorst; b) broer of oom van [Moisan I, 2: SALEHADIN(S) 5] Salah al-Din¹; e) **Corsubel** – heidense koning; f) neef van Saladijn; g) legeraanvoerder <Corsublen> *Saladijn*: r. 249, 769, 883, 919, 1098, 1137, 1181, 1190.

Corsuble a) [Moisan I, 1: CORSUBLE 15]; b) volle neef van [Moisan I, 2: PINARS 8 DE BOURSEULE]; e) **Corsuble** – Saraceense koning; f) broer van Mauprijn – neef van Pinaert – verwant van Batran – oom van Guimande – vader van Martigaux – verslagen en gedood door Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [30]-[31], [37]-[39]

Cort Arm a) [West PR: Brief Bras] [West VR: Briebras] (lett. ‘Korte Arm’), toenaam van [West PR: Karados 2] [West VR: Caradoc 2] – zie ook **Brabais**; e) **Cort Arm** – toenaam van **Karodos Cort Arm** <Cort-aerm> *Lanceloet*: boek II, r. 31952, 32765, 32894; e) **Britas** – toenaam van **Carados Britas**; *Merlijn*: r. 10445.

Cortanie zie **Hircanie 2**

Corte zie **Crete 1**

[**Corte Lapydarys, die**] zie [**Lapydarys corte, die**]

[**Cortein**] j) [Moisan I, 1: CORTAIN] — **Cortein**,² zwaard van de Saraceense koning [Moisan I, 1: CARAHEUS 1], later van [Moisan I, 2: OGIER(S) 4 DE DANEMARC(H)E] – de naam refereert waarschijnlijk aan een zwaardgevecht waarin het brak, maar hoewel ‘kort’ toch lang genoeg was om ermee te kunnen vechten en overwinnen – volgens Jehan Bagnyon³ vervaardigd door Munificans, de tweede van drie broers, alle drie makers van drie beroemde zwaarden [*L’histoire de Charlemagne*, ed. Hans-Erich Keller, p. 45]; k) **Kurtain** – zwaard van Oytger – gebruikt door Dederich Lamp in het gevecht tegen Pynabel <Kurtan> *Karl Meinet*: r. A525, 67; A528, 12, 31; A529, 15; k) [**Cortein**] – zwaard van Ogier die Danois <Corteine, Corteinen> *Ogier H*: r. 16, 150; k) [**Cortein**] – zwaard van Karahen von Perthij, door hem aan Ogier geschonken voor de tweekamp tegen Brunamont <Corteine, Corteinen, Corteme, Cortemen, Corteyme, Corteymmen, Corteyn, Corteyne, Corteynen, Cortine, Cortinen, Cortyne, Cortynen> *Ogyer*: r. 27, 2842, 2950, 3040, 3568, 3908, 3937, 3958, 4788, 6050, 6166, 6679, 6711, 7566, 7638, 7699, 8115, 8368, 8405, 8543, 9310, 10148, 10814, 11448, 11492, 11751, 11934, 12279, 12303, 12412, 13008,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Saladin>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Curtana>

3. https://www.arlima.net/il/jean_bagnyon.html

13048, 13181, 13276, 16106, 17203, 17550, 17909, 17916, 18087, 18099, 18326, 18605, 18657, 18733, 18816, 18925, 18959, 18976, 19298, 19788, 19818, 19827, 19928, 20270, 20739, 20803, 20816, 22125, 23278, 23588;

k) **Corten** – zwaard van Ogyer von Dennemark <Carten> *Reinolt von Montelban*: r. 11782, 11793.

Corten zie [Cortein]

Corten blisse a) mogelijk een corruptie, anders een variant van Tortelblisse/Torterblesse, een duivelnaam, mogelijk etymologisch verwant met Tartarus (zie **Tortelblisse**) – “melcflessen” kan een grappig bedoelde verminking van ‘maleficia’¹ zijn; e) **Corten blisse** – “melcflessen van corten blisse”; *Mariken van Nieumeghen*: fol. E3v.

Cortisanen i) **Cortisanen** – stad in het Saraceense graafschap Palerne; *Malegijs*: p. 46.

Cortoys a) Courtois,² (schoot)hondje – lett. ‘de hoofse’ (wat hier pejoratief en ‘homo-erotisch’ bedoeld lijkt); e) **Cortoys** – hondje; g) dient een aanklacht tegen Reynaert in wegens diefstal van een worst, spreekt Frans; *Reynaert A en F*: r. 99, 114, 122, 125, 253; e) **Cortois** – hondje; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 69a, 71, 81, 86, 179, 190; e) **Cortoys** – hondje; g) verder als boven <Corttoys> *Reynaerts Hst*: r. 109, 122, 130, 133, 264, 279.

Corto(y)se zie **Turcksche**

Cortte Lapydarys zie [Corte Lapidarijs, die]

Corttoys zie **Cortoys**

Corus zie **Corrus**

Corvelin e) **Corvelin**; f) zoon van keizer Tybas – broer van Exceleonesa <Corvelins> *Turias ende Floreta*: p. 44-48, 55, 56, 59, 60.

Cosas h) Cosa³ [*Aeneis* X, 168]⁴, ruïnestad⁵ in het huidige Toscane, Italië; i) **Chosas** – geboortestad van koning Mesicus – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38758; i) **Cosas** – stad/koninkrijk van koning Assicus – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152va.

Cosas zie **Coras**

Cosdrijn i) **Cosdrijn** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Cordrijn, Costrijn> *Limborch*: boek V, r. 2110; boek VII, r. 158, 989, 1078, 1087, 1310; i) **Cosdrijn** – idem als in *Limborch* <Costrijn> *Limborch Frg*: H50, r. 47, 82; i) **Cosdrijn** – Saraceens koninkrijk van koning

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Maleficia>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cosa>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cosa.kmz

Falant – verder als boven <Cosdrien> *Lymburch*: boek V, r. 2105; boek VII, r. 157, 990, 1098, 1107, 1331; boek IX, r. 761, 799.

Cossedrin i) **Cossedrin** – Saraceens koninkrijk van koning Cleophus van Cossedrin <Cassebrin, Cosdrin, Costrin> *Margrieta van Limborch*: cap. 80-82, 85, 96, 104, 106.

Costin e) **Costin** – senator van Rome; *Karl Meinet*: r. A358, 2.

Costrijn zie **Cosdrijn**

Costrin zie **Cossedrin**

Couchi h) [Graesse: Cociacum]¹ — Coucy-le-Château² in Picardië, Frankrijk, nabij het huidige Coucy-le-Château-Auffrique³ – zie ook **die Borchgraaf van Couchi en mi Vrouwe van Coetchi**; i) **Couchi** – burggraafschap van Dominicus <Coetchi, Coetsi, Couchie> *Couchi*: fragm. PI, r. 39, 40, 85, 112, 175, 243, 266, 272; fragm. PII, r. 223, 280; fragm. VI, r. 10, 76, 159, 222, 306, 357, 394, 447, 457, 459, 511, 655; fragm. KT, r. 16; fragm. VII, r. 24, 34, 188, 200, 214, 269, 292, 297, 326, 395, 402, 426, 449, 477, 531, 546, 592, 618, 717, 739, 745, 757, 1237, 1276, 1288, 1306, 1349, 1432, 1438, 1465, 1508, 1518, 1551, 1776, 1795, 1817, 1841, 2025, 2134, 2249, 2264, 2269, 2271, 2312, 2343, 2351, 2396, 2435, 2448, 2494, 2557, 2566, 2589, 2625, 2646, 2679, 2688, 2706, 2732, 2737, 2783, 2797, 2849.

Couchi, Van den Borchgraven van zie **Van den Borchgraven van Couchi**

Coümenschaff zie [**Coopmanscap**]

Koumenschaff zie [**Coopmanscap**]

Coupe Geule h) or. Coupe Gorge, smederij geheten: ‘Snijd ze de keel af!’, allegorie⁴; i) **Coupe Geule** – smederij waar het scheermes gesmeed is, waarmee Valsch Ghelaet Quade Tonghe doodt; *Rose C*: r. 11050; i) **Copegule** – smederij waar het scheermes gesmeed is, waarmee Valsch Gelaet Quade Tonge doodt; *Rose V*: r. 11220.

Coursabel a) [Moisan I, 1: CORSABRIN(S) 12 DE BARBARIE] – dezelfde als **Cursubles** – zie ook **Cursael**; e) **Coursabel** (or. Corsablix) – Sarasijns koning van Barbarien; g) berijdt het paard Samparduck – doodt Inghelen van Gascoengye – gedood door Olivier; *Droefliken strijt*: cap. 8; *Roelant*: r. 517.

Cous a) aldus handschrift UB Leiden Ltk. 205 – het door Leendertz uitgegeven ‘Haagse’ handschrift leest hier “Coris”, wat veel minder zin geeft dan “Cous” – bedoeld lijkt de Griekse dichter Philetas/Philitas van Kos⁵ (4e eeuw v.C.) – (in)direct ontleend aan Ovidius’ catalogus van dichters [*Ars*

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Cociacum>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Ch%C3%A2teau_de_Coucy

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Coucy-le-Chateau.kmz

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Philetas_of_Cos

amatoria, boek III, r. 329-340]¹; e) **Cous** – dichter en autoriteit op het gebied van de liefde <KB Den Haag 128 E 6: Coris> *Minnen loep*: boek I, r. 151.

Covelense h) [Graesse: Confluentes]² [Moisan I, 2: COUVELANCE(S)], lett. ‘samenstromend’ — Koblenz³ in Rijnland-Palts, Duitsland, waar de rivier de Moezel⁴ in de Rijn stroomt; i) **Covelense** – in bezit van Otte, veroverd door Yoen – als leen toegewezen aan Otte <Covelensen> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1516, 1942, 2090.

Cracerus zie **Craterus**

Crachouwe(n) zie **Crackouwen**

Cracht j) Kracht/Macht – deze allegorie⁵ lijkt of kan ontleend zijn aan het Oudtestamentische Bijbelboek *Spreuken*, in welk boek [Proverbia 9]⁶ Wijsheid een huis voor zichzelf gebouwd heeft dat staat op zeven zuilen (heilig getal), die weliswaar niet opgesomd worden, maar min of meer uit de context te deduceren zijn; k) **Cracht** – vierde van de vier pilaren waarop het paleis van vrouwe Victoria staat; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1441.

Craeyaert zie **Craeyant**

Craeyant a) lett. ‘kraaier’; e) **Crayant** – haan – toegenaamd: “die scoenste [...] tusschen Portaengen/Bartanghen ende Polane”; f) zoon van Canteleer en Roede – broer van Cantaert, Coppe, Pinte en Sproete; g) begeleidt Coppes baar <Craiant> *Reynaert A en F*: r. 299; e) **Craeyant** – haan, “twee die scoenste hanen [...] tusschen Hollant ende Ardennen”; f) zoon van Canteleer – broer van Cantart en Coppe; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 231; e) **Craeyaert** – haan, toegenaamd: “die stoutste [...] tusschen Hollant ende Ordanen”; f) zoon van Canteleer en Coppe 2 – broer van Canteleer (zie **Cantaert**), Coppe 1, Pijnte en Sproete; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 327.

Crayant zie **Craeyant**

Crackouwen h) [Graesse: Cracovia]⁷ — het koninkrijk Krakau,⁸ het huidige Kraków⁹ aan de rivier de Wisla¹⁰ in het zuiden van Polen – zie ook **Drakouwen**; i) **Crackouwen** – koninkrijk van één van de deelnemers op toernooi in Constantinopel – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta*

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.artis3.shtml>

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Confluentes>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Koblenz.kmz

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Mosel>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. http://vulgate.org/ot/proverbs_9.htm

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Cracovia>

8. <https://de.wikipedia.org/wiki/Krakau#Geschichte>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Krakow.kmz

10. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Wis%C5%82a_\(rivier\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Wis%C5%82a_(rivier))

van Limborch: cap. 31-34, 36, 100; i) **Crachouwe** – koninkrijk van Zelodus <Crachouwen, Crakouwen> *Meluzine*: fol. N3va, N5ra, N6ra, N6vb, O1ra-O1va, O2ra, O2rb, O3rb-O3vb.

Cramelot zie **Carmeloet**

Crassus 1 a) mogelijk geënt op Crassus Dives (zie **Crassus 2**); e) **Crassus** (or. Crassus); g) hoofdpersoon in een exempel ['Virgilius'] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] van verkrachting beschuldigt – de keizer van Rome, wiens stad beschermd wordt door een magische spiegel vervaardigd door Virgilius, laat zich door zijn hebzucht bedriegen door twee broers uit Poelgen, waardoor de spiegel verloren gaat en hijzelf voor straf wordt volgegoten met gesmolten goud en zilver; 7 *Vroeden*: r. 2233, 2356, 2433, 2490.

Crassus 2 a) Marcus Licinius Crassus¹ (115-53 v.C.), toegenamd 'Dives' (de Rijke), Romeinse bankier, consul, legeraanvoerder, multimiljonair en politicus; d) lid van het driemanschap met Julius Caesar en Pompeius; e) **Crassus** – koning; g) exemplarisch gierig; *Alexanders geesten*: boek I, r. 675.

Crassus zie **Cassius**

Crassus zie **Cresseus**

Crate zie **Trachia**

Craterus a) Craterus² [*Alexandreis* II, 431]³ – Macedonische generaal van Alexander de Grote; e) **Craterus** – Griekse ridder; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – na Ende tegen verdere veroveringen <Cracerus> *Alexanders geesten*: boek II, r. 897; boek III, r. 92, 100, 109; boek V, r. 463; boek VII, r. 436; boek IX, r. 309, 1062, 1102, 1105.

Crea h) onvindbaar in de opsomming in [Sommer II, *Lestoire de Merlin*, p. 103]⁴; i) **Crea** – toenaam van **Plantalis de Crea**; *Merlijn*: r. 12513.

Krechen lant zie **Grieken**

Credouet zie **Tredovet**

Krekeschen zie **Griecsche**

Cremonen h) [Graesse: **Tremonia**]⁵ [Moisan I, 2: TREMOI(N)GNE] — Dortmund⁶ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland – hetzelfde als **Dormonde** – mogelijk begrepen als Cremona (zie **Cremonihe**) in Lombardije, Italië; i) **Cremonen** – graafschap van Bouden – later van zijn zoon Gyoet van Cremonen; *Lorreinen J*:

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Marcus_Licinius_Crassus

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Craterus>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al02.html

4. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/102>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Tremonia>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dortmund.kmz

fragm. I, r. 678; i) **Cremoen** – graafschap, verder als boven <Cremoene> *Lorreinen O*: r. 2944, 3223.

Cremonihe h) [Graesse: **Cremona**]¹ [Moisan I, 2: CREMOIGNE] — Cremona² in Lombardije, Italië (gelet op het in één adem genoemde “Plasence” d.i. Piacenza) en niet Dortmund (zie **Cremoen**) in Nordrhein-Westfalen, Duitsland – stad en provincie³ gelegen aan de rivier de Po⁴; i) **Cremonihe** – stad opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 294.

Crenefoert j) [West PR: **Crenefort**], kasteel; k) **Crenefoert** – kasteel – waarvan de burggraaf een verwant is van Minoras 2 <Crenefort> *Merlijn*: r. 30399.

Krensa zie **Creusa**

Creoen, grote zie **Creon**

Creon a) Kreon/Creon⁵ – koning van Korinthe; b) vader van Glauke/Creüsa; e) **Creon** – koning van Thebes; g) strijdt tegen en overwint de koning van Telleboyen; *Hercules*: cap. [1]; e) **Creon** – koning van Chorinthen; f) vader van Creusa; g) sterft op de door Medea verstoorde bruiloft van Creusa en Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 136r, 136v; e) **grote Creoen** – rijke koning; f) vader van Creusa; g) organiseert een zo rijke bruiloft voor Jason en Creusa dat het nieuws ook (Jasons vrouw in ballingschap) Medea bereikt; *Minnen loep*: boek IV, r. 39.

Crepeus a) [Constans: STEROPEUS],⁶ uit Peoine – mogelijk dezelfde als **Astro**; e) **Crepeus** – afkomstig uit Penous; f) verwant/neef van koning Pretermisus; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Crepus, [Potoplex], [Remus]> *Troyen*: r. 8241, 9320, 10514, [12695], [18627].

[Cresidamant] a) Chersidamas [*Metamorphoses* XIII, 259]⁷; e) **[Cresidamant]** – Trojaans soldaat; g) gedood door Ulixes <Cresidamante> *Troyen*: r. 26699.

Cresoen zie **Cyros**

Crespi h) bedoeld lijkt [Moisan I, 2: CRESPI] d.i. Crépy-en-Valois,⁸ Frankrijk – residentie⁹ van de graven van Valois; i) **Crespi** – waarlangs Rigaut komt om de dood van graaf Begge te melden in Parijs; *Lorreinen*: fragm. II, r. 379, 388.

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Cremona>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cremona.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cremona>

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Po_\(river\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Po_(river))

5. https://de.wikipedia.org/wiki/Kreon_%28K%C3%B6nig_von_Korinth%29

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/84>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Crepy-en-Valois.kmz

9. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Cr%C3%A9py-en-Valois#Histoire>

Cresseus e) **Cresseus** – Saraceense reus; f) broer van Fortuneus – oom van Spyet; g) gedood door Spyet om zijn heidens geloof <Cresseuse> *Madelgijs*: fragm. XI, r. 7, 12, 21, 25, 128, 189; e) **Crassus** – Saraceense reus, koning [?]; f) broer van Fortunus, koning Weroen en de koning van Mayorcken – oom van Spiet; g) gefingeerde vader van Touperdout – gedood door Spiet omdat hij weigert zijn heidens geloof op te geven; *Malegijs*: p. 133-136, 138, 139, 142-144.

Cressus zie **Crisus**

Cresus 1 a) Croesus¹ – koning van Lydië († 547 v.C.); c) laatste koning van Lydië (560-547 v.C.); d) puissant rijk – wiens rijk in 549 v.C. door koning Cyrus II de Grote (zie **Cyrus van Percen**) te gronde gericht werd; e) **Cresus** – koning van Lidia; g) zeer rijk – overwonnen door Cyrus van Percen; *Alexanders geesten*: boek II, r. 760, 1230; boek V, r. 699; e) **Cresus** – koning van Indien; g) eiste tribuut van de inwoners van de stad Samyen, wat door hem op advies van Esopus geweigerd wordt, waarna Cresus Esopus ontbood om hem te elimineren en zo het verzet te breken; *Esopus*: p. 128, 130; e) **Cresus** – koning; g) exemplarisch rijk; *Lorreinen O*: r. 1796; e) **Cresus** – koning “van vele lieden” [lees: van heel Lydië]; f) vader van Phanie; g) heeft een door zijn dochter uitgelegde voorspellende droom over zijn ondergang, gelooft echter niet dat dromen waar zijn <Cresuse> *Rose C*: r. 6078, 6082, 6088, 6195, 6263, 6270; e) **Cresus** – koning van “al Liden” [dat is: heel Lydië]; f) vader van Phanie; g) verder als boven; *Rose V*: r. 6132, 6136, 6142, 6249, 6317, 6324.

Cresus 2 i) **Cresus** – correspondeert met **Abidos 2** (in *Lymburch*) – Saraceens koninkrijk in Affrica – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 981.

Crete 1 a) “Creta a Creto rege dicitur.” [*Imago mundi*: I, 33 De Insulis]² — in aanmerking komt Katreus/Catreus,³ oudste zoon van koning Minos van Kreta en Pasiphaë; e) **Crete** – koning; g) naar wie Cretenlant genoemd is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1688; e) **Corte** – koning; g) naamgever van Cryteylant/Crete; *Troyen*: r. 29254.

Crete 2 h) [Graesse: **Candia (insula)**, var. Creta]⁴ — Kreta,⁵ Grieks eiland in de Middellandse Zee met als hoofdstad Heraklion/Candia⁶ – waar Zeus/Jupiter opgroeide – zie ook **Curete**; i) **Cretenlant** – eiland in de Suutsee, ten oosten

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Croesus>

2. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Catr%C3%A9>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Candia>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Crete

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Heraklion.kmz

van Cypren – vernoemd naar koning Crete; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1687; i) **Creten** – heerlijkheid van Pastus; *Caesar*: r. 576; i) **Creten** – koninkrijk van Jupiter en Juno; *Hercules*: cap. [1]; i) **Creten** – koninkrijk van koning Jupiter van Creten; *Jason*: fol. 2v; i) **Creten** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Anas van Creten – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – land van herkomst van de god Jupiter; *Limburch*: boek VIII, r. 977; boek XII, r. 188; i) **Creten** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Anas van Coeten – verder als boven <Coeten> *Lymburch*: boek VIII, r. 966; boek XII, r. 317; i) **Creten** (Fr. Crete, Sp. Creta) – eiland van de reus en tovenaer Trasilion – waarheen hij door middel van nigromatie de soudaen en diens vrouw en dochter ontvoert, maar waar zij door de Ridder met dat Kruyce bevrijd worden; *Meliadus*: cap. 21-22; i) **Creten** – koninkrijk van Minos van Creten – waar Mynothaurus is <Creten lant> *Minnen loep*: boek I, r. 1358, 1360, 1409, 1433, 1445, 2216; boek III, r. 172, 453; i) [**Cretenlant**] – koninkrijk van Bernaert, één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <Cretenlande, Criteilant> *Parthonopeus*: r. [2802], 3836; i) **Crete** – land van herkomst van Ydomeneus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – eiland in de Zuytsee, oostelijk van Cypre 1 – genoemd naar koning Corte – koninkrijk [?] van Mynos, genoemd in verband met de Minotaurus – toenaam van **Calcabius van Creten** – waar diverse Grieken na de val van Troje na hun terugkeer stranden of heen vluchten – met de bergen Ydeus en Curete – geboorteland van koning Centrus, stamvader van de Trojanen <Creten, Cretenlant, Cryteylant> *Troyen*: r. 9877, 10610, 10642, 29253, 30540, 30783, 33924, 33928, 34215, 34323, 35788, 40873; i) **Creten** – met de bergen Ydeus en Curete – geboorteland van koning Seuerus – waar Trojanen vandaan komen om zich met Eneas te herenigen; *Troyen Prz*: fol. 135ra, 165ra.

Creten zie **Crete**

Creten, die a) de Krenzers/inwoners van Kreta (zie **Crete 2**); e) **die Creten** – volk / leger uit Crete; g) bondgenoten van de Alexandrinen; *Caesar*: r. 189.

Cretenlant zie **Crete 2**

Cretophe h) or. Cretophe – vrijwel zeker Christopolis¹ [Graesse: **Christopolis**],² dat is het huidige Kavála³; i) **Cretophe** – waar de keizer van Grieken en de Groenen Ridder bij toeval gevangen genomen worden door de Sarazijnse koning Brandesier en meegenomen naar het Casteel Fort <Cretophen> *Valentijn ende Oursson*: cap. 37.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kavala>

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Christopolis>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kavala.kmz

Creusa 1 a) Kreousa/Creusa,¹ ook Glauke genoemd; b) dochter van koning Creon van Korinthe; d) door haar vader uitgehuwelijkt aan Jason – gedood door de jaloerse Medea; e) **Creusa**; f) dochter van koning Creon – tweede echtgenote van Jason van Mirmidonien; g) sterft op de door Medea verstoorde bruiloft <Creuse> *Jason*: fol. 136r, 137r-139v, 141v, 142r, 143r, 143v; e) **Creusa**; f) dochter van grote Creoen; g) ontving als huwelijksgeschenk van de jaloerse Medea een hemd, waarin zij levend verbrandde toen zij het aantrok – door Dirc Potter vrijgepleit van enige schuld, omdat zij onwetend was van het feit dat Jason al een bedgenote had; *Minnen loep*; boek IV, r. 537, 569, 1809.

Creusa 2 a) Kreousa/Creusa²; b) oudste dochter van koning Priamus van Troje en Hecuba – zuster van o.a. Hector – echtgenote van Aeneas; e) **Creusa** – Trojaanse; f) dochter van koning Priamus van Troyen en Ecuba – zuster van Hector, Paris, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Cassandra en Polixina – echtgenote van Eneas van Troyen – moeder van Aschanius; g) tijdens de vlucht uit het brandende Troje zoekgeraakt; *Troyen*: r. 2812, [7009], 32319, 32341, 32348, 32366, 32372, 36109, 38264; e) **Krensa**; f) echtgenote van Eneas van Troeyen – (moeder van Ascanius); *Troyen Prz*: fol. 136vb.

Crichen zie **Grieken, die**

Cridus zie **Cydrus van Bactrie**

Crieche(n) zie **Grieken, die**

Kriechen lant zie **Grieken**

[**Kriechische**] zie [**Griecsche**]

Criehen zie **Grieken, die**

Krieken Pit zie **Kriekepit**

Kriekenput zie **Kriekepit**

Kriekepit h) Kriekeputte (lett. 'kreekput' [?]); i) **Kriekepit** – bron bij Hulsterloe in Vlaendren, waar volgens Reynaert de schat van koning Ermelijnc onder twee jonge berken verborgen ligt <Crieepit, Crieepit, Criekeput, Criekeputte, Crikenpit, Crikenputte, Kriekeputte> *Reynaert A en F*: r. 2578, 2596, 2634, 2657, 2665; i) **Kriekenput** – water bij Hulsterloe, in Vlaenderen, verder als boven <Criekenput, Cryekenput, Kryekenput, Kryekenputte> *Reynaert Prz*: r. 1915, 1920, 1926, 1950, 1970, 2027, 2338, 2763; i) **Krieken Pit** – water bij Hulsteloo, in Vlaenderen, verder als boven <Kryeken Pit> *Reynaerts Hst*: r. 2601, 2608, 2615, 2647, 2674, 3168, 3723.

Crifalus zie **Grisalus**

Crifdore zie **Cifdore 1**

Crikenpit zie **Kriekepit**

Crikenput zie **Kriekepit**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Creusa>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Kr%C3%ABusa_%28Troja%29

Crimelt a) Kriemhild¹; b) zuster van de Bourgondische koningen Gunther, Gernot en Giselher – echtgenote van Siegfried; e) **Crimelt**; f) zuster van koning Guntheer, Geernoet en Ghiseleer – echtgenote van Zegevrijt; g) beschuldigt Hagene en de koning van Zegevrijts dood – rouwt om haar echtgenoot en bewaakt zijn zieleheil <Crimelden> *Nevelingen*: r. 75, 102, 126, 132.

Crinule, die a) or. Armenie/Ermenie – waarschijnlijk corrupt; e) **die Crinule** – volk behorend tot het rijk van Priamus van Troyen; *Parthonopeus*: r. 115.

Crisa h) het mythische (ei)land Chrysa² bij India (zie ook **Argere**), door Droysens³ gelokaliseerd ten oosten van de Ganges-delta (India trans Gangem) in het huidige westen van Thailand; i) **Crisa** – eiland bij Endi – met roodgouden bergen, draken en griffioenen (of basiliken) – bezocht door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 898; boek IX, r. 1211; i) **Crisa** – eiland bij India – verder als boven; *Troyen*: r. 28397.

Crisalus zie **Grisalus**

Cryses a) [Constans: CRISÈS]⁴ — Chryses,⁵ priester van de god Apollo; b) vader van Chryseïs; e) **Cryses** – koning (van Armenie); f) vader van Affriniona alias Crysis; g) oud – overwonnen door Achilles – krijgt pas na bemiddeling van de goden zijn dochter terug van Aghamennon <Castas, Crysis, Nises> *Troyen*: r. 32875, 32932, 32942, 32962, 32967, 33010, 33023.

Crisiole e) **Crisiole** – fee; f) moeder van Spyet; *Madelgijs*: fragm. X, r. 164; e) **Crisiole** – fee, bewoont de Alvenberch; f) moeder van Spiet; g) verkracht door de Saraceense reus Fortunus – leert Spiet, haar eerder afgenomen door Oriande van Rootsefluer, een aantal toverkunsten – spoort Vivien van Eggermont in zijn droom aan om hertogin Druwane c.s. te hulp te komen – redt Aurora uit handen van sultan Ferdelant van Damast – bevrijdt koning Jambersant van Cecilien <Crysiolle> *Malegijs*: p. 75, 102, 133, 215-219, 221, 224, 279.

Crysis a) [Constans: ASTINOMEN]⁶ — Chryseïs⁷ (lett. ‘dochter van Chryses’) in de *Ilias* – latere auteurs noemden haar Astynome; b) dochter van de priester Chryses; d) als oorlogsbuit en seksslavin meegenomen door Agamemnon, maar door ingrijpen van Apollo bevrijd; e) **Crysis** alias **Affriniona**; f) dochter van Chryses; g) door de Grieken vernoemd naar haar vader Cryses – wordt bijzit van

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Kriemhild_%28Sage%29

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argyre>

3. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/44>

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Chryses>

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chryseis>

Aghamennon – pas aan haar vader teruggegeven nadat de goden dit geëist hebben; *Troyen*: r. 33023.

Crysis zie **Cryses**

Crisosmus zie **Crissostomus van Hongeri**

Crisostimus a) [A-Z 4: **Johannes Chrysostomus**] ¹ [*Legenda aurea* CXXXII: De sancto Johanne Chrysostomo] [*Gulden Legende*: Van sinte Janne Guldemont [13049]] — de heilige Johannes Chrysostomus ² alias Jan Guldemont (ca. 345-407), geboren te Antiochië; c) aartsbisschop van Constantinopel; d) één van de kerkvaders; e) **Crisostimus** - g) één van de steunpilaren van de orthodoxe moederkerk in de strijd tegen de ketterij; *Servaes*: boek I, r. 836.

Crissostomus van Hongeri e) **Crissostomus van Hongeri** – koning; f) echtgenoot van koningin Phyla – zwager van koning Pippijn van Vrankerike – vader van Valentin en Nameloos; g) uiteindelijk herenigd met zijn zoons en echtgenote <Crissostomus> *Valentijn en Nameloos*: fragm. I, r. 23; fragm. de Vreese, r. 158; e) **Crisosmus** – koning van Ungerlant; f) echtgenoot van koningin Phyla – zwager van koning Pippijn van Vrankerike – vader van Valentin en Nameloos; g) vraagt Phyla (van Vrankrike) tegen de zin van zijn moeder en bisschop Vrankart ten huwelijk <Crisostimus, Crizosmus, Cryzosmus> *Valentin und Namelos*: p. 1, 4, 8, 10, 12, 16, 26, 160, 186.

Crissus zie **Crisus**

Crist zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Krist! zie **Christus!**

Cristian zie **Christiaen**

Cristine zie **Kerstine**

Cristobolus a) Critobulus [*Alexandreis* IX, 456] ³; e) **Cristobolus** – Griekse lijfarts van Alexander de Grote; g) verzorgt/geneest de in de strijd om Subdraken gewondgeraakte Alexander goed <Cristobole, Cristobulus, Cristolobus> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 991, 1004, 1010, 1017, 1024, 1034.

Cristofeles zie **Cristofles van der Valeyen**

[Cristoffel, sent] a) [A-Z 4: **Christoffel**] ⁴ [*Legenda aurea* XCVI: De sancto Christophoro] [*Gulden Legende*: Van sinte Kerstoffelse [94]] — de heilige Christoffel/Christophoros ⁵ (lett. ‘Christusdrager’); d) oorspronkelijk een reusachtige menseneter met hondekop (kynokefalos), maar in de *Legenda aurea*/*Gulden legende* beschreven als een reus van 12 cubiti (el) met een angstaanjagend gelaat, die

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0097.php#a096
 2. https://en.wikipedia.org/wiki/John_Chrysostom
 3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html
 4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0040.php#a039
 5. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Christopher

bekeerd en gedoopt werd en vervolgens prediker en martelaar werd – patroon van pelgrims en reizigers – feestdag 27 juli; e) **sinte Cristoffel**; g) naar wie de heidense reus Broadas (even lang als Cristoffel) bij zijn doop genoemd wordt; *Margrieta van Limborch*: cap. 72.

Cristoffele e) **Cristoffele** – doopnaam van de door Etsijtes verslagen Saraceense reus Broadas; g) “Ende hi was om sijn grootheit geheten Cristoffele nae sinte Cristoffel”; *Margrieta van Limborch*: cap. 72.

Cristofles van der Valeyen a) [West PR: Cristofles 2], toegenaamd ‘de la Roche Bise’; e) **Cristofles van der Valeyen** – Tafelronde-ridder, ook in dienst van de koningen Ban en Bohort – toegenaamd: “die Vraye”; g) steunt koning Clarioen van Nortomberlant tegen de Sennen <Cristofeles, Cristofles> *Merlijn*: r. 12515, 13832, 15002, 17924, 20128.

Cristolobus zie **Cristobolus**

Cristus zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Cristus! zie **Christus!**

Cristus Jhesus zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Crisus a) mogelijk geënt op Chrysa (zie **Crisa**), een mythisch eiland nabij India; e) **Crisus** – Saraceense koning van Caldee; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 861; e) **Cressus** – Saraceense koning van Calde; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 25; e) **Crissus** – Saraceense koning van Calde; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 860.

Criteilant zie **Crete 2**

Critolomee zie **Tricolomus**

Crizosmus zie **Crissostomus van Hongeri**

Crodel a) [West PR: Crudel], heidense koning van Norgales; b) zoon van [West PR: Lidelz 1]; e) **Crodel** – Saraceense koning; g) werd verslagen door Mordran; *Lanceloet*: boek III, r. 3513, 3555, 3561, 3565.

Crompaert a) Crompart/Trompart, romanpersonage (Roi de Bougie) in *Cleomadés*¹ van Adenet li Roi² (ca. 1240-ca. 1300), naar wie de auteur van *Reinaerts historie* verwijst – Saraceense koning van Esclardie in *Valentin et Orson* (zie **Trompaert**) – in beide teksten een sprekende naam: bedrieger; d) in *Cleomadés* de maker en schenker van een ebbenhouten toverpaard, waarmee hij (zelf lelijk en gebocheld) Marine, de jongste dochter van koning Marcadigas hoopte te verkrijgen, in *Valentin et Orson* de onhandige berijder van het houten toverpaard van Pacolet, waarmee hij Esclarmondine tracht te schaken; e) **Crompaert** – koning; g) verliefd op de dochter van koning Morcadigas, maakte voor haar een wonderbaarlijk houten paard

1. https://www.arlima.net/ad/adenet_le_roi/cleomades.html

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Adenet_le_Roi

<[Crompert]> *Reynaert Prz*: r. 4302, [4315]; e) **Crompaert** – koning; g) verder als boven <Trompaert> *Reynaerts Hst*: r. 5592, 5609.

Crompert j) de (spreekende [?]: ‘krom’ paard) naam die door de zetter [?] van de prozaroman *Reinaerts historie* abusievelijk gegeven werd aan het ebbenhouten toverpaard van koning Crompaert: “Ende hi trat op dat paert Crompert, ende dreyde ter stont enen wervel om, die voor in des paerts borste stont.” waar de versredactie de juiste lezing biedt: Cleomedis gaat op het paard van Crompaert zitten, waarna Crompaert een wervel in de borst van het paard omdraait, met als gevolg dat het paard wegvliegt (r. 5605-5610); k) **Crompert** – naam van het paard van koning Crompaert; *Reynaert Prz*: r. 4315.

Cronamie h) [Constans: CHERRONESE]¹ – vermoedelijk Chersonesus Thracica,² het Gallipoli-schiereiland bij de Dardanellen, met als hoofdstad het huidige Gelibolu³ in Europees-Turkije; i) **Cronamie** – koninkrijk van Polinestre van Trachia – veroverd door Thelamon van Salomynen voor proviand; *Troyen*: r. 32756.

Croniken van Enghelant, die l) or. “les croniques dangleterre” — bedoeld lijkt *Recueil des croniques et anchiennes istories de la Grant Bretagne, a present nommé Angleterre*,⁴ geschreven door Jehan de Wavrin en prachtig geillustreerd door de Meester van Jean de Wavrin; m) **die Croniken van Enghelant** – “also als die *Croniken van Enghelant* int langhe bat daer af spreken ende verclaren”; *Olyvier van Castillen*: cap. 49.

Crotheyt i) **Crotheyt** – door de rondzwerfende Trojanen gestichte stad: “want si quamen daer tot enneas vanden lande van achesten. van crotheyt. van creten. van pargamena ende vten lande van grieken”; *Troyen Prz*: fol. 165ra.

[Cruce, Swarte] zie [Swarte Cruce, dat]

Cruce, Witte zie Witte Cruce, dat

Cruce des Gigants, dat h) [West PR: Crois 2 au Jaiant, la] nabij het kasteel [West PR: Montiguet]; i) **dat Cruce des Gigants** – kruis bij een wegscheiding waar Lanceloet van Lac wordt opgewacht door een jonkvrouwe van Genevre; *Lanceloet*: boek II, r. 19745.

[Cruce kerke, Heilige] zie [Heilige Cruce kerke, die]

Crudus van Bactrie zie Cydrus van Bactrie

Cruys kercke, Heylichs zie [Heilige Cruce kerke, die]

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/42>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gallipoli>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Gelibolu.kmz

4. <https://tinyurl.com/Wikipedia-Croniques-GB>

Cruli h) [Graesse: Corycus]¹ – de havenstad Corycus²/Courc in de voormalige Romeinse provincie Cilicia, het latere Klein Armenië, het huidige Kizkalesi³ in het zuidoosten van Turkije; i) **Cruli** (or. Cruli) – havenstad, hoofdstad van Armenien <Crulli> *Meluzine*: fol. K1va-K2ra, K3va, L3ra.

Crunighen h) Kruiningen⁴ op het huidige Zuid-Beveland; i) **Crunighen** – geplunderd door de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 625.

Crupano a) Cupavo [*Aeneis* X, 186]⁵; e) **Crupano** – koning van Liguere; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Turnus vlak voor de tweekamp <Enpano> *Troyen*: r. 38778, 40377, 40382; e) **Epano van Lygure** – koning van Lygure; g) verder als boven <Cupano> *Troyen Prz*: fol. 152va, 161vb.

Crustus zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Cua(e)rt zie **Cuwaert**

[**Cuboea**] zie [**Eubea**]

Cuelen zie **Colen**

Cuelne zie **Colen**

Cuymea] zie **Cumea**

Cula a) gelet op ‘puta’, dat middeleeuws Latijn voor ‘hoer’ is, zou hier aan het Franse ‘cul’ d.i. ‘kont’ gedacht kunnen worden, maar de context verzet zich tegen deze negatieve interpretaties; e) **Cula**; f) zuster van Alijs, Palas en Puta; g) reist met Salamine van Tracien mee naar het hof in Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 1140; e) **Eura**; f) zuster van Alijs, Palas en Püta; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1130.

Culbaston h) het dorpje Quillebaston/Collbató⁶ in Catalonië in het noordoosten van Spanje, aan een uitloper van het Montserratgebergte; i) **Culbaston** (or. culbaston) – dorp, behorende bij de abdij van Monserrat bij de berg Salize; *Meluzine*: fol. X2va, X4ra, X4va, X5rb.

Culpi(j)n zie **Tulpijn**

[**Cumea**] h) het Euboïsche Cumae [*Aeneis* VI, 2]⁷ – Kumè/Cumae⁸ – stadje bij Napels⁹ in Campania, Italië, ca. 750-725 v.C. gesticht als kolonie door Grieken uit

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Corycus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Corycus>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kizkalesi.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kruiningen.kmz

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Collbató.kmz

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen6.shtml>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cumae>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Napels.kmz

Euboea – zie ook [Eubea]; i) **Chonien** – woonplaats van Sybille; *Eneide*: r. 2601; i) [Cumea] – “So coemstu aen Cuboeam [te Ytalien], /Aen een wech, heet Cumeam /Daer souttu sien te dynen wille /Een maghet hiet Sibille” – havenstad waar Sibille Eneas van Troyen ontvangt <Cumeam> *Troyen*: r. 36214, 37133, 37147; i) [Cumea] – berg in Eubeam (waar de maagd Sibilla woont), verder als boven <Cumeam, Cuymeam, Thuymeam> *Troyen Prz*: fol. 137va, 143ra.

Cupesus van Laryse a) [Constans: CUPESUS],¹ koning van Larise; e) **Cupesus van Laryse** – koning – afkomstig uit Laryse 2; g) bondgenoot van de Trojanen in de oorlog tegen de Grieken om Helena <Cupesus> *Troyen*: r. 8204, 9255, 10122, 12690, 18625.

Cupido a) [A-Z 1: Eros]² — Eros/Cupido,³ Griekse/Romeinse liefdesgod – in de Middelnederlandse letterkunde (anders dan in de Oudfranse bronteksten) dezelfde als of verward met **die God der Minnen** – zie ook **Amor** en **die Minne**; b) zoon van Venus en Mercurius of Mars – soms (tweeling)broer van Amor; e) **Cupido** – god van de liefde; *Buevijn*: fol. A3v; e) **Cupido** – god van de liefde; f) zoon van Venus – broer van Amor – broer van Eneas der Trojan; g) zorgt ervoor dat Dido verliefd blijft op Eneas <Cupidon> *Eneide*: r. 48, 743, 864, 1364, 2369, 10156, 10242, 10706, 11060, 11179; e) **Cupido**; f) zoon van Venus; g) een naakt en blind kind, met toorts en speer, gekroond en gevleugeld; *Limburch*: boek V, r. 1328; e) [Cupido]; f) zoon van Venus; g) een naakt en blind kind, met toorts en speer, gekroond en gevleugeld <Cupide> *Lymburch*: boek V, r. 1328; e) **Cupido** – god en jager; f) zoon van de godin Venus; *Margrieta van Limburch*: cap. 56, 76, 78, 82, 84; e) **Cupido** alias **die God van Minnen** – god; f) zoon van Venus; g) heeft Liefdeszaad in de fontein van de Vergier gestrooid/gezaaid, om zo mannen en vrouwen te strikken; *Rose C*: r. 1495, 1505; *Rose V*: r. 1505, 1515; e) **Cupido**; g) schiet met zijn boog liefdespijlen af; *Vergi Prz*: r. 913, 1224; e) **Cupido** – god en koning van de liefde, met name van de mannen, toegenaamd: “die god van minnen” – burchtheer van Mongeroen; f) zoon van Venus; g) leraar in liefdeszaken; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 107, 139, 155; fragm. Ab 2, r. 163, 247; fragm. Al, r. 999, 1033, 1077.

Cupoen zie **Lyoen**

Curen, die a) de Koeren – volk levend in Koerland⁴ [Graesse: **Curlandia (regio)**],⁵ het huidige westen van Letland; e) **die Curen** – volk; g) het rijk van de koning

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/44>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0043.php#a042

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cupid>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kurland>

5. <https://tinyurl.com/Graesse-Curlandia>

van Sweden bevindt zich tussen dat van de Curen en de Denen;
Parthonopeus: r. 3693.

Curete h) in wezen gaat het om de Curetes,¹ een groep van 9 jonge, lawaaierige, krijgsdansende lagere goden, wier taak het was het babygeschrei van de jonge Zeus te overstemmen – Vergilius' [*Aeneis* III, 131]² is onduidelijk is zijn éénmalige verwijzing: "Een wind in de rug begeleidde onze reis en eindelijk gleden wij op de oude kusten van de Cureten." (vert. M.A. Schwartz) – door Jacob van M(a)erlant (abusievelijk) begrepen als de naam van de berg op Kreta (zie **Crete 2**), waarin de jonge Zeus verborgen opgroeide; i) **Curete** – berg (op Creten), waar Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje de stad Pargamea sticht; *Troyen*: r. 35780; i) **Curete** – berg (op Creten), verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

[**Curipulus**] zie **Euripolus van Hirtanie**

Curs** zie **Cors****

Cursabel a) [Moisan I, 1: CORSUBLE(S) 6]; e) **Cursabel** – Saraceense koning – meestal "der ammirael" genoemd; f) vader van Davimont en Gloriande; g) houdt Ogier gevangen na de tweekamp <Cursael, Sobels> *Ogyer*: r. 212, 2495, 2839.

Cursabers zie **Corsabers**

Cursabre(s) zie **Corsabers**

Cursael zie **Cursabel**

Cursael a) or. Corsalis, door Moisan geïdentificeerd als [Moisan I, 1: CORSABRIN(S) 12 DE BARBARIE] – dezelfde als **Borsabels** – zie ook **Coursabel**; e) **Cursael** – Sarasijn; *Droefliken strijt*: cap. 5; *Roelant*: r. 75.

Cursi h) [Graesse: **Cirra**]³ — Kirra/Cirra,⁴ havenstad in Fokida/Phocis in centraal Griekenland, opgegaan in het huidige Itéa⁵ – levert als bondgenoot van koning Menelaus goed gevulde pijlenkokers ("Cirra sagittiferas certat stipare pharetras") [*Achilleis* I, 416]⁶; i) **Cursi** (or. Cirra) – levert pijlen als bondgenoot van koning Menelaus; *Troyen*: r. 5446.

Cursin zie [**Fursijn van Barbarien**]

Cursout 1 a) [Moisan I, 1: CURSAUT 11 DE VALRAHIER], leider van de roversbende; e) **Cursout** – roofridder; g) hoofdman van de twaalf rovers die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 214, 221.

Cursout 2 e) **Cursout** (or. Corsolt) – koning van Carthagen; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand – wil Parthonopeus als winnaar

1. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Cur%C3%A8tes_\(mythologie\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Cur%C3%A8tes_(mythologie))

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Cirra>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cirra>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Itéa.kmz

6. <https://www.thelatinlibrary.com/stattus/achilleid1.shtml>

van het toernooi aanwijzen <Coursoude, Kursult> *Parthonopeus*: r. 3829, [4362], 4431, 4438, 4523, 4525, [4530], 4609, 4695, 4703, 4705, 4763, 4790, 5119, 5369, 5541, 5547, 5556, 5858, 6103, 6111, 6152, 6258; fragm. F II, r. 58.

Cursout van Orcastroen e) **Cursout van Orcastroen** – heer van Orcastroen; g) bondgenoot van Yoen – legeraanvoerder tegen de Grieken <Coursoude, Cursout> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 244, 297, 323, 338, 357.

Kürssen! zie **Christus!**

Cursubles a) or. Corsablix, door Moisan geïdentificeerd als [Moisan I, 1: CORSABRIN(S) 12 DE BARBARIE] – dezelfde als **Coursabel** – zie ook **Borsabels**; e) **Cursubles** alias **die Barbarijn** – Saraceense koning van Barbarien/Berberien; g) wreed – gedood door bisschop Tulpijn; *Roelant*: r. 517.

Kursult zie **Cursout 2**

Kurta(i)n zie [Cortein]

Cuse zie **Escuse**

Cusebant zie **Tradelians van Norgales**

Cuwaert a) de haas Couart¹ (lett. ‘lafaard’); e) **Cuwart** <Cuwert> *Ogyer*: r. 7643, 18073, 22899; e) **Cuwaert** – haas; f) ‘neef’ van Reynaert en Hermeline; g) bijna gedood door Reynaert, gered door Pancer – moet van Reynaert bevestigen voor koning Nobel dat Kriekepit wel degelijk bestaat: en dus de daar verborgen schat – reist mee naar Reynaerts huis, daar gedood en opgegeten – zijn kop wordt door Reynaert als ‘brief’ meegeven aan Belijn voor koning Nobel <Coewaerde, Coewaert, Cohar[.], Cohart, Corade, Cuaerde, Cuaert, Cuarde, Cuart, Cuwaerde, Cuwaerts, Cuwarde, Cuwart, Ochart> *Reynaert A en F*: r. 138, 158, [F159], 164, 247, [F1850], 2644, 2645, 2648, 2650, [F2619], 2658, 2685, 2688, 2738, 3053, 3054, 3078, 3089, 3091, 3106, 3109, 3113, 3115, 3121, 3132, 3201, 3204, 3211, 3214, 3224, 3235, 3242, 3247, 3275, 3307, 3313, 3378, 3419; e) **Kywaert** – haas; f) ‘neef’ van Reynaert 1 en Ermelijn; g) verder als boven – Reynaert ontkent Kywaert gedood te hebben – had volgens Reynaert samen met Bellijn drie juwelen naar het hof moeten brengen voor de koning en koningin: ring, kam en spiegel: Kywaert gedood [?] en de juwelen gestolen [?] <Cuwaert, Cuwert, Kiwert, Kyewaert, Kyewert, Kyewerts, Kywaerts, Kywert, Kywerts> *Reynaert Prz*: r. 96, 98, 109, 111, 173, 1361, 1957, 1961, 1966, 1971, 1989, 1991, 2026, 2254, 2269a, 2272, 2273, 2279, 2292, 2294, 2296, 2297, 2309, 2382, 2384, 2389, 2391, 2398, 2404, 2409, 2412, 2415a, 2435, 2455, 2459, 2494, 2529, 2964, 2965, 3077, 3550, 4012, 4028a, 4030, 4037, 4560, 4573, 4794, 4796; e) **Kuwaert** – haas; f) ‘neef’ van Reynaert 1 en Ermelijn; g) verder als boven <Cuwert, Kuwaerts, Kuwart, Kuwarts, Kuweerd, Kuwert, Kuwerts>

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

REPERTORIUM VAN EIGENNAMEN IN MIDDELNEDERLANDSE LITERAIRE TEKSTEN

Reynaerts Hst: r. 146, 166, 171, 255, 2657, 2658, 2661, 2672, 2676, 2702, 2705, 2747, 3053, 3054, 3078, 3088, 3106, 3109, 3113, 3115, 3132, 3223, 3226, 3233, 3236, 3246, 3257, 3264, 3269, 3299, 3328, 3333, 3382, 3429, 3981, 4125, 4698, 5241, 5261, 5270, 5900, 5914, 6180, 6190.

Kuwaert zie **Cuwaert**

Cuwart zie **Cuwaert**

Kuwart zie **Cuwaert**

Kuweerd zie **Cuwaert**

Cuwert zie **Cuwaert**

Kuwert zie **Cuwaert**

L

[laatste update L: 24-04-2024] ¹

Laartes zie **Laertes**

Laban a) [West PR: **Libran**]; e) **Laban** – koning; g) door wiens toedoen de nicht/tante van Perchevael in haar kluis terecht kwam; *Lanceloet*: boek III, r. 3431.

Labor a) [West PR: **Labor**]; b) neef van [West PR: **Genievre 1**]; e) **Labor** – ridder, in dienst van Genoevre; f) neef van Genoevre; g) aan wie Genoevre raad vraagt als Mordret met haar wil trouwen – raadt haar aan Lanceloet van Lac te laten komen – organiseert de verdediging van de Tor van Lonne <Laborre> *Lanceloet*: boek IV, r. 8093, 8095, 8099, 8104, 8105, 8107, 8145, 8176.

Laboram zie **Lobran**

Lacedoen zie **Lacedomone**

Lacedomone h) [Graesse: **Sparta**, var. **Lacedaemonia**]² — Lakedaimon/Lacedaemon,³ alternatieve naam van Sparta⁴ in Laconië,⁵ Griekenland – hetzelfde als **Parse**; i) **Lanendone** – Griekse stad, woonplaats van Helene; *Limborch Frg*: H51C, r. 582; i) **Lacedoen** – Griekse stad, woonplaats van Helenen; *Limborch Frg*: VM, r. 159; i) **Lacedomone** – woonplaats van Helena; *Lymburch*: boek XI, r. 1438.

Lacelijn van Cleermont zie [**Lancelijn van Cleermont**]

Lachia zie **Achaya**

Lachidas a) de centaur⁶ Aphidas [*Metamorphoses* XII, 317]⁷; e) **Lachidas** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Forcas; *Troyen*: r. 27259.

Lacia zie **Latie**

Lacie zie **Latie**

Lacis zie **Latie**

Lacys zie **Limcys**

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Sparta>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Sparta

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sparta.kmz

5. <https://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

6. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

- Ladinas** a) [West PR: *Ladinas* 1], toegenaamd: ‘de Benoïc’; e) **Ladinas** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; *Merlijn*: r. 12360, 12481, 12575, 12584, 13823, 14999, 17916, 20186.
- Ladinel** a) [West PR: *Ladinel*]; e) **Ladinel** – Tafelronde-ridder; g) tijdens een toernooi te Logres verslagen; *Merlijn*: r. 28848.
- Ladynus** a) [West PR: *Ladinus*], uit Norgales; e) **Ladynus** – Tafelronde-ridder; g) tijdens een toernooi te Logres verslagen; *Merlijn*: r. 28847.
- Ladomya** zie **Laodomia**
- Laduhel** zie **Cadol 1**
- Laec** zie **Lac 1**
- Laertes** a) Laërtes, ¹ koning van Ithaca [*Metamorphoses* XIII, 144]² – dezelfde als **Parces**; b) echtgenoot van Anticlea – vader van Odysseus; e) **Laertes**; f) vader van Ulixes – zoon van Acryssina – nakomeling van Jupiter <Laarces, Laartes> *Troyen*: r. 5791, 7728, 26003, 26062, 26378.
- Laghens** zie **Laryse 2**
- Lagre** zie **Logre**
- Laidoen** e) **Laidoen** – ridder, graaf; f) verwant [?] van Gelloen; g) verrader – verloor op de vlucht voor de Siten zijn linkerarm aan een griffioen – zoekt hulp bij de kluizenaar Serpio <Laidoens> *Lorreinen K*: r. 32, 90, 122, 143, 147, 156, 178, 199, 209, 219, 267, 275.
- Lac 1** h) [West PR: *Lac 4*, *del/dou/du*] [West VR: *Lac 2*, *del/do(u)/du*] – fictief meer in Frankrijk – waar Lancelot du Lac met zijn neven Bohort en Lionel grootgebracht en opgevoed werd door de Dame du Lac – hetzelfde als [**Hagedochte**] – zie ook **die Vrouwe van Lac**; i) **Lac** – meer in Gaule, dat ligt bij Trebes en Conincklike Monster – toenaam van de **Vrouwe van Lac** en **Lanceloet van Lac** <Laec, Lake> *Lanceloet*: boek II, r. 43, 51, 1410, 1644, 2323, 4739, 6649, 8017, 8302, 9969, 11398, 11487, 11519, 12267, 13658, 15623, 15831, 15900, 18866, 19575, 19897, 20146, 22300, 22443, 23058, 23834, 26044, 26498, 26821, 27124, 28226, 30734, 30823, 31049, 31115, 31127, 31259, 31527, 31560, 31735, 32396, 32772, 33840, 33908, 34838, 34965, 35399, 36033; i) **Lac**; *Lanceloet*: boek III, r. 9523, 9655, 9977; i) **Lac**; *Lanceloet*: boek IV, r. 985, 12968; i) **Lac**; *Moriaen*: r. 349; i) **Lac**; *Mouwen*: r. 717, 1374, 1395; i) **Lac** – de vrouwe van Lac laat naar Lanceloet zoeken; *Perchevael J*: boek II, r. 40983, 40990, 42895; i) **Lac**; *Ragisel*: r. 141; i) [**die Lac**] <van den Lac> *Merlijn*: r. 24419.
- Lac 2** a) [West PR: *Lac 3*], koning van Grant Ynde; e) **Lac** – koning van Driende; g) bondgenoot van koning Artur tegen de Sennen – stuurt zijn drossaard Minoras naar Salesbiere <Lacs> *Merlijn*: r. 32256, 32935.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Laertes>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

- Lac 3** a) [West PR: Lac 1] [West VR: Lac 1], koning; b) vader van [West PR: Erec] [West VR: Erec]; e) Lac – koning; f) vader van Erec; *Mouwen*: r. 28.
Lac, Vrouwe van zie [Vrouwe van Lac, die]
Lacoen zie **Laocoen**
Lacome zie **Lauconie**
Lacrus zie **Latreus**
- Lacviden** h) door J. Te Winkel [*Ontwikkelingsgang*, deel I², p. 239] zonder argument(en, en vrijwel zeker onterecht) geïdentificeerd als Lanson (zie **Lansoen**), toenaam van hertog Jehan de Lanson, hoofdpersoon van het gelijknamige chanson de geste – waarschijnlijker is dat Lacviden een verbastering is van: l'Aquitain; i) **Lacviden** – toenaam van **Jan van Lacviden**; *Renout*: r. 600.
- [Lamathour]** a) [West PR: Caulas 5 Laumacour] – ‘Laumacour’ is geen eigennaam maar een Arabische titel: almanzor¹; e) **[Lamathour]** – heidens ridder – één van de Sennen in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen <Lamathoure> *Merlijn*: r. 23908.
- Lambale** h) [West PR: Lambal(l)e, (de)] – mogelijk Lamballe² in Normandië, Frankrijk; i) **Lambale** – koninkrijk van koning Amant – toenaam van **Gwerriet van Lambele** <Lambane, Lambele> *Merlijn*: r. 28917, 31732, 31834, 31910.
- Lambalet** a) onvindbaar in de opsomming in [Sommer II, *Lestoire de Merlin*, p. 148]³; e) **Lambalet** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17932.
- Lambane** zie **Lambale**
Lambegijs zie **[Lambegues]**
Lambegnes zie **[Lambegues]**
- [Lambegues]** a) [West PR: Lambegue, -s 1] [West VR: Lambegués]; b) neef van [West PR: Pharien] – pleegvader van [West PR: Bo(h)ort 2]; e) **Lambegnes**; g) vecht voor Lanceloet van Lac in diens strijd tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 32926; e) **[Lambegues]**; g) gaat met Boerd en de Joncfrouwe vander Hagedochte op zoek naar Lantsloot <Lambegnes, Lambeguesse, Lambeguse> *Lantsloot*: r. 4720, 4724, 4798, 4837, 4847; e) **Lambegijs** – ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort; f) neef van Pharien; g) verdedigt/beheert Gaunes <Lambiges> *Merlijn*: r. 13207, 31819.
- Lambele** zie **Lambale**
- Lambert** e) **Lambert** – verrader; f) neef van Ancel; g) raadt koning Yewyn aan de Heemskinderen aan Karel de Grote uit te leveren – wordt vermoord door Ysoreit <Lamberti> *Heemskinderen*: p. 63; e) **Lambert**; f) neef van Anceline; g) gedood door Huge Avernois <Lambrecht, Lamprecht> *Reinolt von Montelban*: r. 2735, 2745, 2770, 2861, 2867; e) **[Lambert]** – raadsman van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Almanzor>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lamballe.kmz

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/148>

koning Yewe; f) neef van Anceel van Ribemont; g) raadt Yewe aan Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout aan Karel de Grote uit te leveren – gedood door Huge Davernaes <Lamberte> *Renout*: r. 592, 603, 632, 754, 765.

Lambiges zie **Lambegues**

Lambor j) [West PR: Lamborc], kasteel; k) **Lambor** – kasteel waar koning Artur overnacht op weg naar Joyosegaerde; *Lanceloet*: boek IV, r. 5673.

Lambrecht 1 e) [**Lambrecht**] – leenman van keizer Karel; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Lambrechte> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1644;

e) [**Lambrecht**]; g) bondgenoot van Garijn <Lambrechte> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 266.

Lambrecht 2 a) [Moisan I, 1: LAMBERS 12 LI BER(R)UIER(S)], graaf van Berry; d) leenman van Karel de Grote; e) **Lamprecht** – baron; g) bondgenoot van Karll Meynet in de strijd tegen Agolant; *Karl Meinet*: r. A357, 60; e) **Lambrecht** – prins van Berry – ridder in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Bourdeus; *Roelant*: r. P1133; e) **Lambrecht** (or. Lambertus princeps bituricensis) – prins van Berry; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof; *Turpijn*: V, r. 37; XIII, r. 48.

Lambrecht zie **Lambert**

Lambrecht van Brussel e) **Lambrecht van Brussel** (or. Lambert, prince de Bruxelles) – prince van Brussel; g) gaat met Carel de Groote mee als kruisvaarder naar Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Lamech a) Lamech¹ [*Genesis* 4, 18]²; b) zoon van Methusaël – echtgenoot van Ada en Silla; e) **Lamech**; f) afstammeling van Caym; g) eerste bigamist – van ouderdom blind geworden – doodde zijn voorvader Caym; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 458, 459, 469, 474; e) **Lamech**; *Jan van Stijevoort*: refr. 111, r. 43; e) [**Lamet**]; g) gezegd van zijn vrouw <Lamets> *Jan van Stijevoort*: refr. 40, r. 18.

Lamedoire zie **Lamedore**

Lamedon zie **Laomedon**

Lamedore h) or. Elmondoire — bedoeld kan zijn Almodóvar-del-Río³ bij Córdoba⁴ in Andalusië, Spanje; i) **Lamedore** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <hs. Lamedoire> *Parthonopeus*: r. 3802.

Lamet zie **Lamech**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lamech>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

3. http://es.wikipedia.org/wiki/Almodóvar_del_Río

4. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Almodóvar del Río.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Almodóvar%20del%20Río.kmz)

Lamfroyt a) de boswachter/houtvester Lanfroi; e) **Lamfroyt** – timmerman; g) heeft een eikenboomstam die met wiggen geopend is, waarin volgens Reynaert honingraten zitten, waarheen Reynaert de gretige Bruun brengt met de bedoeling dat die beklemd raakt en gedood kan worden – gaat voor in de mishandeling van Bruun door de dorpelingen <Lamfreide, Lamfreids, Lamfreit, Lamfreits, Lamfret, Lamfreyde, Lamfroit, Lamfroits, Lamfroy, Lamfroyts> *Reynaert A en F*: r. 602, 646, 647, 699, 705, 710, 735, 760, 784, 799, 815, 860, 879, 901, 917, 919, 925, F1810; e) **Lantfert** – timmerman; f) zoon van Pogge van Cafpoerten en Macob die Stoppelmader; g) verder als boven <Lantfer, Lantferts> *Reynaert Prz*: r. 460, 493, 495, 533, 541, 546, 550, 580, 595, 610, 617, 645, 655, 672, 677, 686, 1337; e) **Lanfreit** – timmerman; f) zoon van Julocke vander After poorten en Macop die Stoppel maker; g) verder als boven <Lantfreit, Lantfreits, Lantfreyt> *Reynaerts Hst*: r. 653, 694, 698, 747, 757, 761, 766, 775, 807, 825, 842, 851, 897, 912, 940, 946, 960, 1842.

Lamine zie **Lavine**

Laminos zie **Lemmos**

Lammelot a) in de Amsterdamse prozaroman draagt dit personage de Saraceense naam Sorborijn (zie **Sorborijn** en [Moisan I, 2 s.v. SORBRIN]) en ontvangt deze bij zijn doop de naam Lanceloot; e) **Lammelot** (ed. Prietsch: Lamelot) – Saraceense ridder, afkomstig uit Ispanien; f) broer van Ferreon; g) na zijn bekering vriend en helper van Johan – belaagt keizer Sigemunt van Rome bij de jacht op het everzwijn – geeft zich over aan Johan, die zijn broer Ferreon vermoord heeft – bekeert zich tot het Christendom <Lamelot> *Johan uz dem Virgiere*: r. 259, 286, 321, 875, 1604, 1621, 1634, 1695, 1836, 1843, 2148, 2173.

Lammos zie **Lemmos**

Lamoen zie **Sulmoen**

Lamp a) onduidelijke toenaam met meerdere betekenis mogelijkheden, variërend van jong schaap, invalide, kandelaar tot Lombardijer; e) **Lamp** – toenaam van **Dederich Lamp**, geboren in Anschauwen (Anjou); *Karl Meinet*: r. A522, 67.

Lampaert zie **Lampatris**

Lamparde zie **Lombardie**

Lamparte zie **Lombardie**

Lampartz zie **Lombarden, die**

Lampater zie **Lampatris**

Lampatricx a) Fr. le duc Lampatrix, Sp. Lupercio – zie ook **Lampatris**;

e) **Lampatricx**; f) bastaardbroer van keizer Maximiliaen van Duytslandt;

g) door hem aangesteld als zijn plaatsvervanger tijdens zijn bedevaartsreis naar Jerusalem – ontpopt zich als een verrader als de keizer te lang wegblijft; *Meliadus*: cap. 4, 7.

Lampatris a) or. Lempatris, roy de Saines, de Hollande, de Frise et le pays de Monemarche – geen eigennaam maar een Saraceense titel:¹
[Moisan I, 1: AUPATRI(S)] (zie **Aupatrijs**); e) **Lampatris** – Sarazijnse koning van Hollandt, Vrieslant en Morenmarssen; g) valt met de Hooghduytsche[n] Lions aan, maar wordt verslagen door koning Pepijn van Vranckrijck en bekeert zich tot het christendom <Lampaert, Lampater> *Valentijn ende Oursson*: cap. 16.

Lampinon e) **Lampinon** – graaf; f) overleden echtgenoot van Ortaleza; *Turias ende Floreta*: p. 16.

Lamprecht zie **Lambert**

Lamprecht zie **Lambrecht 1**

Lampreel a) vrijwel zeker een verbastering van het Franse ‘laperel’ – sprekende naam: ‘konijntje’² – in de Oudfranse *Roman de Renart* komen wel konijnen voor, maar die zijn naamloos; e) **Lapreel** – konijn; g) aanklager van Reynaert – aanwezig tijdens de verlenging van de hofdag, klaagt Reynaert ook aan – aangevallen door Reynaert, gewond en mist een oor, volgens Reynaert echter door zijn zóons verwond – vertrekt omdat Reynaert geloofd wordt en niet hij <Capreel, Lampreel, Lepreel> *Reynaert Prz*: r. 1363, 2569a, 2591, [2835], [2967], 3337, 3361, 3365, 3369, 3501, 3522; e) **Lampreel** – konijn; g) verder als boven <Lapeel> *Reynaerts Hst*: r. [1880], 3505, 4440, 4465, [4475], 4659.

Lamwijck h) [West PR: Lanverniss], stad in Escoche – mogelijk Inverness³ aan de rivier de Ness in Schotland; i) **Lamwijck** – stad in Scotlant – waar de Sennen proviand halen [?]; *Merlijn*: r. 19466.

Lancelijn zie **Lancelijn van Verdun**

[Lancelijn] van Cleermont e) **[Lacelijn] van Cleermont** (hs.: Lanceline) – graaf; f) verwant van Gelloen; g) gedood door Ritsart als wraak op Gelloen <van Cleermont Laceline> *Lorreinen O*: r. 4534.

Lancelijn van Verdoen zie **Lancelijn van Verdun**

Lancelijn van Verdun a) Lancelin, bisschop van Verdun; b) verwant van Fromont de Lenz; e) **Lancelijn van Verdun** – bisschop van Verdun; g) probeert met Bernaert van Naisel de uit Parijs terugkerende Girbeert c.s. te overvallen <Lancelijn, van Verdun Lanceline> *Lorreinen*: fragm. III, r. 752, 783; e) **Lancelijn van Verdoen**; f) oom [?] van Heinrijc van Grantpreit – oom [?] van Fromont; g) met Heinrijc als bode van Fromont naar koning Puppijn gestuurd <Lancelijn, van Verdoen Lancelijn> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 142, 148, 158, 184.

1. <https://www.cnrtl.fr/definition/dmf/AUPATRIS>

2. WNT s.v. LAMPREI (I)

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Inverness.kmz

Lanceloet a) [West PR: Lancelot 1], koning van [West PR: Blance Terre, la]; b) zoon van [West PR: Jonaans] en de dochter van [West PR: Marinoux] – echtgenoot van de dochter van de koning van [West PR: Irlande] – vader van [West PR: Ban], koning van [West PR: Benoïc(h)], en [West PR: Bo(h)ort 1], koning [West PR: Gaunes] – grootvader van [West PR: Lancelot 2] del Lac; e) **Lanceloet** – koning van dat Witte Lant; f) voorvader van Lanceloet van Lac; g) gestuurd door Joseph van Aramathien – kreeg dat Witte Lant en verdreef er de Saracenen – door een hertog gedood wegens overspel – zijn lichaam wordt na een droom door Lanceloet van Lac herbegraven; *Lanceloet*: boek II, r. 25091, 25285, 25379, 25394; e) **Lanceloet** – koning; f) echtgenoot van de dochter van de koning van Yrlant – grootvader van Lanceloet van Lac – vader van koning Ban; *Lanceloet*: boek III, r. 5439.

Lanceloet zie **Lanceloet van Lac**

Lanceloet van Lac a) [A-Z 6: Lancelot]¹ [West PR: Lancelot 2, del Lac] [West VR: Lancelot, del/do(u)/du Lac] — Lancelot (du Lac)² – als kind [West PR: Galaad 2] geheten – zie ook **Boec van Lancelote 1** en [**Boec van**] **Lancelote 2**; b) zoon van koning [West PR: Ban], koning van [West PR: Benoïc(h)], en [West PR: Helaine 2] – kleinzoon van koning [West PR: Lancelot 1] – halfbroer (zelfde vader) van [West PR: Hector 3] des Mares – neef van [West PR: Bo(h)ort 2] en [West PR: Lionel 1] – vader van [West PR: Galaad 3] bij [West PR: Helizabel], de dochter van koning [West PR: Pelles 1] – minnaar van [West PR: Genievre 1]; d) ontvoerd en samen met zijn neven Bohort en Lionel opgevoed door de [West PR: Dame 3 del/dou /du Lac, la] – op wie [West PR: Galehot 1] onuitgesproken ‘verliefd’ is – samen met Gauvain/Walewein de beroemdste Tafelronde-ridder – wiens reputatie in oorspronkelijk Middelnederlandse Arturromans in de schaduw van Walewein staat, omdat hij een echtbreker is – in de uit het Frans vertaalde Arturromans is het precies andersom, omdat het huwelijk daar een feodaal contract is en niets met ‘liefde’ te maken heeft; e) [**Lanceloot**] – legendarisch Tafelronde-ridder; g) exemplarische minnaar <Lanceloots> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 113; e) [**Lanceloet**]; g) op het slottoernooi door Ferguut verslagen <Lancelot, Lancelote> *Ferguut*: r. 13, 1083, 1772, 2994, 4320, 5244, 5406, 5584; e) [**Lanceloet van Lac**] alias **die Rode riddere** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Ban van Benewijc – neef van Bohort van Gaunes en Lyoneel – (half)broer van Hestor van Mares – nakomeling van Lanceloet – minnaar van Genevre; g) heeft een lichtbruine huidskleur draagt een witte wapenuitrusting – ziet in betovering de dochter van koning Pelles voor Genevre aan en verwekt bij haar Galaad – verblijft twee jaar in gevangenschap van Morgueyn, waarin hij afbeeldingen maakt van zijn leven

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0049.php#a048

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Lancelot_du_Lac

en zijn liefde voor Genevre <Lancloet, Lanceloet, Lanceloete, Lanceloets, Lanceloets van Lac, Lanceloet van Laec, Lancelot, Lancelot van Lac, Lancelote, Lancelote van Lac, Lancelots, Lancheloet, Lansloet> *Lanceloet*: boek II, r. 43, 148, 164, 165, 167, 179, 187, 205, 225, 233, 239, 248, 257, 259, 261, 265, 270, 273, 278, 289, 296, 301, 307, 313, 321, 323, 581, 1269, 1272, 1286, 1288, 1292, 1294, 1297, 1303, 1306, 1323, 1325, 1327, 1330, 1341, 1350, 1354, 1357, 1402, 1410, 1427, 1429, 1441, 1461, 1463, 1466, 1469, 1477, 1572, 1574, 1577, 1578, 1589, 1594, 1602, 1617, 1644, 1647, 1667, 1672, 1674, 1690, 1846, 2323, 2475, 2478, 2493, 2497, 2505, 2547, 2551, 2698, 2873, 2875, 2904, 2933, 2970, 4262, 4739, 4762, 4766, 4786, 4790, 4805, 5167, 5537, 5540, 6025, 6305, 6649, 6661, 6758, 8017, 8302, 8326, 8557, 8571, 8649, 9153, 9969, 10152, 10747, 10819, 10837, 10846, 10934, 10938, 10940, 10992, 11014, 11059, 11079, 11130, 11163, 11207, 11215, 11222, 11223, 11225, 11243, 11271, 11287, 11296, 11485, 11496, 11519, 11521, 11568, 11608, 11621, 11627, 11640, 11661, 11665, 11683, 11692, 11703, 11734, 11744, 11752, 11777, 11791, 11801, 11817, 11871, 11874, 11900, 11927, 11949, 12014, 12025, 12042, 12112, 12227, 12246, 12267, 12269, 12275, 12287, 12307, 12351, 12360, 12366, 12382, 12383, 12414, 12417, 12474, 12512, 12522, 12540, 12558, 12559, 12574, 12616, 12618, 12645, 12676, 12718, 12749, 12764, 12779, 12805, 12807, 12811, 12827, 12856, 12860, 12879, 12897, 12922, 13054, 13066, 13091, 13117, 13124, 13131, 13163, 13191, 13197, 13204, 13217, 13221, 13230, 13245, 13249, 13288, 13289, 13291, 13350, 13352, 13369, 13411, 13415, 13466, 13602, 13611, 13614, 13620, 13632, 13636, 13648, 13661, 13684, 13787, 13816, 13827, 13842, 13844, 13925, 13942, 13945, 13972, 14012, 14016, 14025, 14031, 14035, 14040, 14043, 14045, 14062, 14069, 14073, 14090, 14111, 14130, 14136, 14147, 14197, 14198, 14207, 14221, 14255, 14259, 14290, 14292, 14339, 14356, 14411, 14478, 14481, 14493, 14494, 14498, 14508, 14515, 14561, 14589, 14592, 14707, 14767, 14780, 14783, 14833, 14836, 14848, 14871, 14885, 14894, 14903, 14913, 14920, 14930, 14942, 14947, 14965, 15000, 15003, 15008, 15029, 15040, 15049, 15059, 15070, 15075, 15080, 15082, 15085, 15092, 15122, 15136, 15147, 15149, 15155, 15176, 15227, 15251, 15337, 15339, 15344, 15353, 15362, 15375, 15388, 15413, 15419, 15481, 15537, 15546, 15550, 15562, 15567, 15577, 15581, 15611, 15623, 15639, 15643, 15646, 15658, 15672, 15686, 15689, 15695, 15707, 15722, 15740, 15778, 15789, 15792, 15811, 15812, 15827, 15831, 15837, 15847, 15851, 15855, 15866, 15871, 15872, 15877, 15878, 15883, 15887, 15892, 15900, 15914, 15960, 15966, 15972, 15976, 15979, 15994, 16016, 16022, 16040, 16044, 16070, 16077, 16080, 16091, 16094, 16103, 16110, 16119, 16129, 16171, 16186, 16230, 16233, 16237, 16248, 16261, 16270, 16277, 16279, 16385, 16391, 16411, 16412, 16431, 16440, 16878, 17610, 17615, 17622, 17626, 17628, 17827, 18015, 18016, 18053, 18087, 18097, 18099,

18128, 18133, 18137, 18143, 18145, 18184, 18205, 18217, 18465, 18500, 18532, 18536, 18543, 18586, 18593, 18599, 18614, 18622, 18626, 18630, 18635, 18637, 18638, 18641, 18643, 18700, 18712, 18717, 18834, 18866, 18893, 18909, 18921, 18922, 18933, 18952, 18962, 18971, 18973, 19017, 19027, 19046, 19060, 19070, 19072, 19083, 19089, 19095, 19097, 19109, 19113, 19118, 19155, 19157, 19164, 19168, 19174, 19180, 19182, 19185, 19191, 19201, 19203, 19218, 19228, 19271, 19272, 19302, 19312, 19318, 19325, 19335, 19346, 19385, 19387, 19390, 19407, 19416, 19429, 19456, 19463, 19470, 19479, 19481, 19490, 19501, 19506, 19514, 19524, 19528, 19550, 19575, 19588, 19595, 19597, 19606, 19609, 19622, 19628, 19633, 19652, 19663, 19667, 19670, 19692, 19697, 19705, 19709, 19717, 19721, 19742, 19750, 19774, 19796, 19813, 19832, 19836, 19843, 19849, 19865, 19874, 19897, 19900, 19908, 19924, 19989, 20044, 20049, 20064, 20065, 20114, 20132, 20146, 20157, 20159, 20181, 20186, 20263, 20273, 20278, 20290, 20323, 20326, 20344, 20384, 20438, 20469, 20520, 20523, 20551, 20574, 20595, 20602, 20613, 20615, 20662, 20669, 20673, 20679, 20686, 20707, 20714, 20717, 20730, 20732, 20738, 20748, 20751, 20846, 20849, 20857, 20870, 20886, 20908, 20932, 20942, 20945, 20946, 20950, 20953, 20967, 20970, 20975, 20984, 20989, 20993, 21013, 21030, 21036, 21059, 21085, 21092, 21096, 21114, 21116, 21132, 21225, 21231, 21232, 21291, 21294, 21309, 21313, 21324, 21342, 21346, 21365, 21410, 21423, 21465, 21472, 21496, 21513, 21532, 21535, 21538, 21542, 21555, 21563, 21571, 21587, 21589, 21596, 21674, 21676, 21690, 21701, 21712, 21726, 21733, 21737, 21766, 21768, 21778, 21811, 21819, 21828, 21832, 21846, 21849, 21872, 21886, 21899, 21913, 21918, 21925, 21929, 21930, 21950, 21962, 21987, 22005, 22027, 22033, 22052, 22086, 22100, 22122, 22148, 22149, 22160, 22204, 22215, 22219, 22231, 22232, 22249, 22268, 22275, 22294, 22299, 22300, 22310, 22314, 22320, 22321, 22324, 22335, 22337, 22363, 22369, 22372, 22378, 22383, 22385, 22386, 22393, 22399, 22402, 22443, 22450, 22469, 22475, 22511, 22515, 22517, 22524, 22563, 22583, 22589, 22594, 22601, 22603, 22623, 22625, 22632, 22637, 22640, 22644, 22669, 22673, 22702, 22714, 22717, 22726, 22741, 22745, 22761, 22765, 22769, 22774, 22785, 22788, 22796, 22798, 22812, 22817, 22828, 22835, 22849, 22864, 22868, 22870, 22876, 22884, 22890, 22895, 22899, 22913, 22944, 22976, 22980, 23011, 23029, 23052, 23066, 23087, 23104, 23107, 23121, 23124, 23141, 23148, 23150, 23156, 23161, 23169, 23170, 23175, 23203, 23205, 23216, 23250, 23259, 23262, 23279, 23284, 23338, 23350, 23359, 23390, 23395, 23410, 23453, 23456, 23506, 23510, 23517, 23523, 23525, 23539, 23542, 23555, 23557, 23560, 23584, 23589, 23601, 23602, 23615, 23618, 23623, 23690, 23703, 23718, 23721, 23728, 23732, 23737, 23748, 23758, 23760, 23766, 23777, 23800, 23811, 23816, 23834, 23851, 23857, 23867, 23872, 23886, 23890, 23898, 23903, 23968, 23970, 23976, 23980,

23985, 23988, 23993, 24000, 24003, 24022, 24030, 24044, 24046, 24068, 24073, 24095, 24108, 24120, 24156, 24163, 24165, 24455, 24458, 24464, 24477, 24488, 24582, 24593, 24611, 24619, 24632, 24648, 24661, 24665, 24675, 24692, 24696, 24711, 24714, 24717, 24720, 24724, 24732, 24750, 24760, 24765, 24772, 24775, 24780, 24795, 24805, 24836, 24845, 24846, 24855, 24858, 24862, 24872, 24887, 24888, 24890, 24896, 24910, 24917, 24921, 24930, 24992, 25009, 25024, 25042, 25053, 25060, 25066, 25080, 25093, 25118, 25134, 25147, 25149, 25156, 25170, 25172, 25187, 25214, 25225, 25228, 25235, 25241, 25245, 25247, 25248, 25261, 25362, 25368, 25371, 25444, 25478, 25481, 25485, 25502, 25510, 25512, 25516, 25526, 25544, 25601, 25608, 25612, 25614, 25624, 25641, 25651, 25666, 25683, 25689, 25692, 25698, 25700, 25706, 25708, 25714, 25730, 25759, 25765, 25771, 25834, 25840, 25844, 25855, 25860, 25864, 25874, 25875, 25886, 25891, 25929, 25970, 25982, 25991, 26005, 26012, 26070, 26099, 26162, 26378, 26408, 26456, 26604, 26628, 26631, 26635, 26637, 26643, 26660, 26663, 26664, 26670, 26676, 26682, 26688, 26689, 26708, 26712, 26721, 26733, 26779, 26782, 26784, 26812, 26818, 26821, 26826, 26836, 26852, 26868, 26877, 26895, 26905, 26914, 26920, 26930, 26934, 26944, 27034, 27057, 27059, 27069, 27094, 27105, 27121, 27124, 27157, 27164, 27172, 27257, 27260, 27279, 27533, 27534, 27560, 27563, 27689, 27754, 27760, 27761, 27772, 27786, 27792, 27801, 27806, 27822, 27848, 27873, 27912, 27919, 27928, 27947, 27982, 28056, 28063, 28075, 28090, 28101, 28109, 28115, 28126, 28140, 28157, 28159, 28182, 28191, 28208, 28226, 28256, 28377, 28386, 28398, 28408, 28415, 28436, 28449, 28460, 28478, 28539, 28566, 28574, 28575, 28583, 28590, 28594, 28599, 28604, 28614, 28621, 28642, 28648, 28657, 28667, 28680, 28682, 28689, 28697, 28703, 28716, 28725, 28728, 28754, 28766, 28775, 28777, 28782, 28793, 28804, 28817, 28891, 28893, 28896, 28927, 28936, 28945, 28952, 28964, 28968, 29017, 29019, 29036, 29087, 29504, 29697, 29699, 29716, 29748, 29754, 29771, 29782, 29792, 29800, 29806, 29830, 29837, 29847, 29850, 29852, 29859, 29864, 29872, 29878, 29899, 29907, 29910, 29912, 29914, 29931, 29940, 29942, 29946, 29985, 29999, 30002, 30011, 30013, 30019, 30022, 30023, 30050, 30056, 30076, 30080, 30084, 30088, 30121, 30152, 30156, 30161, 30183, 30198, 30204, 30213, 30226, 30255, 30257, 30261, 30264, 30272, 30274, 30288, 30292, 30305, 30307, 30317, 30318, 30325, 30328, 30335, 30347, 30370, 30385, 30417, 30440, 30476, 30477, 30488, 30489, 30507, 30513, 30517, 30527, 30535, 30550, 30576, 30583, 30588, 30591, 30596, 30625, 30658, 30667, 30734, 30767, 30775, 30779, 30781, 30823, 30830, 30855, 30898, 30918, 30933, 30957, 31049, 31057, 31062, 31072, 31078, 31092, 31105, 31115, 31125, 31127, 31131, 31135, 31142, 31168, 31174, 31193, 31218, 31221, 31246, 31249, 31251, 31252, 31259, 31260, 31264, 31265, 31278, 31298, 31304, 31308, 31313, 31322, 31342, 31387, 31395,

31402, 31445, 31454, 31469, 31504, 31517, 31518, 31527, 31560, 31568, 31621, 31631, 31634, 31637, 31640, 31660, 31698, 31703, 31798, 31819, 31833, 31852, 31926, 31930, 31942, 31969, 31981, 31983, 31985, 31992, 32008, 32032, 32039, 32046, 32048, 32396, 32409, 32412, 32496, 32588, 32597, 32599, 32619, 32626, 32719, 32733, 32736, 32772, 33821, 33824, 33849, 33860, 34065, 34345, 34355, 34395, 34403, 34422, 34424, 34431, 34435, 34440, 34765, 34770, 34790, 34820, 34829, 34838, 34854, 34855, 34860, 34873, 34884, 34887, 34889, 34929, 34965, 35003, 35020, 35053, 35077, 35109, 35212, 35230, 35250, 35256, 35311, 35339, 35343, 35355, 35369, 35390, 35402, 35403, 35411, 35412, 35417, 35460, 35461, 35492, 35525, 35547, 35563, 35570, 35580, 35583, 35602, 35609, 35610, 35612, 35618, 35619, 35621, 35641, 35654, 35671, 35735, 35737, 35764, 35794, 35806, 35825, 36033, 36070, 36075, 36233, 36296, 36405, 36478, 36580, 36662, 36667, 36692, 36704, 36706, 36724, 36735, 36739, 36748, 36761, 36767, 36770, 36777, 36785, 36871, 36873, 36895, 36911, 36927, 36931, 36936, 36947; e) [**Lanceloet van Lac**] – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Ban – vader van Galaat – minnaar van Genoevre – (half)broer van Hestor – kleinzoon van Lanceloet; g) riddert Galaat – gaat op queeste naar de Graal – door zijn overspel met Genoevre zal de queeste voor hem tevergeefs zijn – krijgt de Grale te zien en komt daarna, veertien dagen later, bij op Corbenijc <Lanceloet, Lanceloets, Lanceloets van Lac, Lancelote> *Lanceloet*: boek III, r. 15, 25, 37, 77, 81, 86, 92, 102, 104, 110, 113, 132, 142, 168, 194, 197, 203, 215, 221, 233, 250, 373, 382, 417, 425, 512, 513, 515, 578, 589, 760, 766, 779, 803, 806, 862, 894, 919, 950, 952, 956, 980, 1013, 1035, 1039, 1051, 1073, 2610, 2610a, 2616, 2621, 2649, 2691, 2701, 2740, 2776, 2789, 2797, 2802, 2811, 2841, 2872, 2907, 2955, 2972, 3007, 3014, 3079, 3124, 3137, 3145, 3413, 4608, 4612a, 4615, 4618, 4675, 4691, 4695, 4724, 4739, 4742, 4761, 4777, 4794, 4930, 4936, 4949, 4950, 4961, 4990, 5087, 5110, 5111, 5127, 5133, 5161, 5205, 5243, 5259, 5263, 5269, 5281, 5292, 5293, 5296, 5298, 5311, 5471, 5497, 5505, 5521, 5529, 5531, 5555, 5582, 5593, 5655, 5666, 5757, 5778, 5781, 5785, 5801, 5839, 5917, 5925, 5927, 5964, 6247, 6267, 6273, 7020, 7047, 7050, 7884, 9523, 9524a, 9525, 9543, 9545, 9567, 9597, 9600, 9605, 9607, 9613, 9615, 9617, 9621, 9644, 9645, 9655, 9662, 9671, 9675, 9680, 9729, 9737, 9755, 9779, 9785, 9821, 9841, 9855, 9871, 9894, 9913, 9918, 9937, 9940, 9950, 9977, 9980, 10000, 10009, 10017, 10020, 10021, 10035, [10100], 10106, 10628, 10830, 10992, 14136a, 14155, 14158, 14183, 14197, 14198, 14205, 14218, 14252, 14265, 14274, 14281, 14300, 14302a, 14304, 14307, 14331, 14362, 14403, 14412, 14416, 14436, 14462, 14482, 14486, 14488, 14498, 14510, 14520, 14526, 14528, 14536, 14538, 14567, 14569; e) **Lanceloet van Lac** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Ban – (half)broer van Hestor van Maras – neef van Bohort en Lyoneel – vader van Galaad; g) de beste ridder ter wereld – pleegt overspel

met Genoevre, wat uiteindelijk via de tekeningen die hij in Morgeyns zaal maakte door koning Artur wordt ontdekt – redt Genoevre van de brandstapel en neemt haar mee naar Joyosegaerde – probeert tevergeefs vrede te bereiken als koning Artur tegen hem ten oorlog trekt – weigert gebruik te maken van de mogelijkheid om Artur en later Walewein in het gevecht te doden – wordt na Genoevres dood kluizenaar – sterft vier jaar later in het bijzijn van Bleobleherijs en de bisschop van Cantelberg en wordt op Joyosegaerde begraven bij Galyout <Lanceloet, Lanceloets, Lancelote>

Lanceloet: boek IV, r. 296a, 323, 342, 344, 350, 357, 369, 381, 397, 402, 419, 439, 460, 463, 482, 493, 499, 502, 506, 509, 516, 524, 526, 529, 538, 547, 553, 561, 585, 587, 588, 600, 615, 617, 624, 647, 655, 679, 681, 693, 705, 741, 747, 750, 755, 777, 783, 797, 808, 809, 811, 815, 821, 827, 838, 844, 851, 853, 860, 879, 888, 896, 897, 911, 924, 926, 929, 935, 952, 955, 965, 985, 986, 993, 1003, 1005, 1014, 1016, 1017, 1023, 1046a, 1132, 1138, 1140, 1152, 1350, 1355, 1386, 1401, 1423, 1426, 1475, 1493, 1498, 1509, 1514, 1520, 1523, 1534, 1544, 1562, 1572, 1576, 1591, 1623, 1625, 1629, 1637, 1640, 1646, 1670, 1727, 1738, 1756, 1759, 1770, 1788, 1812, 1829, 1855, 1882, 1907, 1927, 1938, 1954, 1982, 1984a, 1986, 1994, 2001, 2006, 2019, 2022, 2046, 2096, 2116, 2117, 2123, 2133, 2197, 2199, 2217, 2222, 2257, 2276, 2279, 2312, 2331, 2341, 2359, 2383, 2386, 2406, 2408a, 2437, 2440, 2446, 2517, 2523, 2532, 2534, 2544, 2551, 2584, 2670, 2674, 2675, 2686, 2689, 2741, 2770, 2774, 2796, 2796a, 2799, 2815, 2826, 2850, 2853, 2865, 2870, 2873, 2922, 2923, 2930, 2933, 2942, 2966, 3102, 3106, 3110, 3114, 3121, 3137, 3149, 3151, 3163, 3181, 3206, 3233, 3241, 3266, 3272, 3469, 3488, 3510, 3521, 3532, 3534, 3536a, 3538, 3765, 3832, 3881, 3884, 3886, 3941, 3954, 3958, 3961, 3965, 3984, 3986, 4000, 4002, 4004, 4005, 4018, 4025, 4028, 4038a, 4041, 4123, 4125, 4156, 4162, 4184, 4197, 4205, 4209, 4229, 4230, 4249, 4254, 4271, 4279, 4290, 4294, 4298, 4301, 4307, 4319, 4321, 4334, 4363, 4364, 4368, 4374, 4381, 4397, 4403, 4423, 4432, 4477, 4494a, 4500, 4502, 4554, 4560, 4566, 4580, 4598, 4601, 4605, 4667, 4677, 4685, 4703, 4707, 4715, 4734, 4739, 4745, 4778, 4780, 4789, 4807, 4819, 4843, 4853, 4898, 5192, 5349, 5357, 5370, 5375, 5380, 5464, 5482, 5487, 5517, 5534, 5551, 5558, 5560a, 5560a, 5617, 5624, 5664, 5747, 5757, 5765, 5852, 5857, 5874, 5877, 5881, 5979, 6002, 6019, 6036, 6042, 6057, 6082, 6097, 6160, 6280, 6319, 6349, 6353, 6364, 6393, 6413, [6452], 6485, 6551, 6570, 6572, 6577, 6582, 6585, 6596, 6599, 6601, 6620, 6621, 6623, 6627, 6645, 664, 6655, 6680, 6681, 6708a, 6741, 6758, 6768, 6809, 6843, 6845, 6885, 6893, 6903, 6910, 6913, 6921, 6927, 6942, 6957, 6962, 6997, 7032, 7033, 7053, 7059, 7063, 7071, 7081, 7164, 7169, 7227, 7227, 7241, 7253, 7257, 7283, 7286, 7292, 7303, 7308, 7308a, 7310, 7314, 7326, 7378, 7432, 7452, 7461, 7467, 7491, 7492a, 7504, 7509, 7637, 7645, 7714, 7727, 7732, 7737, 7750, 7752, 7760, 7765, 7773, 7807, 7824, 7869, 7884, 7893, 7920,

8152, 8161, 8337, 8361, 8364a, 8409, 8439, 8476, 8489, 8521, 8582, 8584, 8585, 8605, 8615, 8624, 8630, 8647, 8654, 8659, 8670, 8717, 8727, 8732, 8753, 8758, 8766, 8769, 8771, 8780, 8809, 8815, 8821, 8843, 8909, 8913, 8917, 8937, 8953, 8976, 9009, 9031, 9037, 9066, 9076, 9078, 9080a, 9086, 9102, 9108, 9134, 9143, 9147, 9189, 9192, 9215, 9220, 9221, 9234, 9241, 9370, 9376, 9381, 9394, 9413, 9427, 9434, 9456, 9464, 9492, 9495, 9505, 9513, 9515, 9518, 9521, 9529, 9535, 9547, 9553, 9557, 9563, 9620, 9627, 10211, 10213, 10240, 10247, 10254, 10604, 10667, 10789, 11596, 11606, 11610, 12059, 12061, 12344a, 12371, 12379, 12385, 12404, 12409, 12415, 12431, 12436, 12441, 12455, 12462, 12467, 12468, 12483, 12548, 12553, 12557, 12559, 12564, 12580, 12583, 12594, 12599, 12605, 12612, 12626, 12639, 12643, 12656, 12657, 12669, 12686, 12704, 12705, 12733, 12749, 12752a, 12774, 12805, 12807, 12838, 12844, 12848, 12851, 12861, 12864, 12898, 12903, 12905, 12929, 12941, 12946, 12959, 12967-12968, 12975, 12982, 12989, 13000, 13001, 13044, [13055]; e) **Lanceloet**; f) kleinzoon van koning Lanceloet; g) hoort de stem van Josep van Aramatien en opent het graf van koning Galaad – wordt door twee ridders uitgescholden voor ‘karretier’ <Lancelote> *Lanceloet B*: r. 10, 26-27, 37, 54, 56, 75, 105, 118, 121, 139, 151, 171, 175, 238, 241, 245, 295, 313, 330, 332, 342, 352-353, 360, 389, 394; e) [**Lancelot**] – Arturridder <Lancelote> *Lancelot R*: fragm. II, r. 3, 6, 14, 16, 26, 27, 37, 56; e) **Lancelot van Lac**; g) maakt zich op voor de strijd tegen koning Claudas en Froles, en wordt daarbij tegen zijn zin geholpen door koning Artur <Lancelot, Lancelote> *Lancelot W*: r. (recto) 3, 7-8, 9-10, 33, 38; (verso) 10-11; e) **Lantsloot vander Haghedochte** alias **die Witte Ridder** – Tafelronde-ridder; f) minnaar van Genievre; g) vriend/gezel van Galioot – door Ymeine opgevoed in een spelonk – doodgewaand door zijn moeder – verliefd op koningin Genievre – verblijft bij Galioot in Sorlois – bevrijdt koning Artur uit handen van Camille – wordt Tafelronde-ridder – zoekt, vindt en bevrijdt de verdwenen Walewein – gevangengenomen door Morgaine delvinne – passeert de zwaardbrug om zo Genievre te bevrijden [?] uit Gaioen – vecht tegen Meliagant – vindt het graf van Galioot <Lantsloot, Lantsloots, Lantsloots vander Haghedochte, Lantslote, Lantslote van der Haghedochte> *Lantsloot*: r. 142, 151, 170, 204, 207, 250, 359, 375, 723, 1528, 1551, 1586, 1599, 1616, 1667, 1690, 1709, 1800, 1803, 1809, 1821, 1826, 1865, 1906, 1923, 2028, 2054, 2078, 2087, 2090, 2095, 2117, 2126, 2153, 2154, 2167, 2171, 2181, 2217, 2230, 2287, 2306, 2519, 2537, 2565, 2575, 2580, 2597, 2609, 2623, 2625, 2689, 2693, 2697, 2702, 2714, 3033, 3044, 3045, 3048, 3072, 3086, 3105, 3109, 3111, 3130, 3150, 3201, 3226, 3277, 3303, 3313, 3319, 3323, 3340, 3349, 3381, 3407, 3419, 3460, 3581, 3583, 3602, 3647, 3693, 3703, 3711, 3733, 3753, 3762, 3765, 3776, 3782, 3794, 3802, 3815, 3825, 3847, 3908, 3912, 3945, 3959, 4000, 4010, 4035, 4045, 4052, 4060, 4066, 4083, 4094, 4102, 4117, 4121, 4144, 4164, 4171,

4180, 4232, 4355, 4372, 4374, 4377, 4381, 4400, 4416, 4419, 4425, 4428, 4443, 4459, 4478, 4485, 4489, 4495, 4496, 4568, 4573, 4595, 4599, 4603, 4609, 4613, 4635, 4643, 4649, 4651, 4653, 4658, 4676, 4683, 4815, 4841, 4853, 4855, 4859, 4880, [4996], 5389, 5422, 5424, 5428, 5431, 5434, 5462, 5474, 5478, 5617, 5652, 5659, 5682, 5707, 5716, 5724, 5732, 5815, 5885, 5908, 5931; e) **Lancelot van den Lac** – Tafelronde-ridder; f) minnaar van (koningin) Jenover; g) de beste ridder ter wereld <Lancelots, Laver> *Merlijn*: r. 24419, 27919, 334950; e) **Lanceloet van Lac** – ridder van koning Artur; f) neef van koning Artur – vader van Galaet – minnaar van koning Arturs echtgenote; g) vergezelt Walewein op diens zoektocht naar Percheval, waarbij zij Moriaen ontmoeten – kiest bij een kruispunt het pad linksaf, dat leidt naar een land dat door een monster wordt geteisterd – doodt het monster – wordt overvallen door een slechte ridder, maar gered door Walewein – verslaat met Walewein, Percheval, Gariet en Moriaen de koning van Yrlant en bevrijdt koning Artur van de Sassen – gaat mee naar het huwelijksfeest in Moriane <Lanceloets, Lancelote> *Moriaen*: r. 21, [23], 316, 349, 364, 375, 390, 407, 408a, 433, 449, 461, 488, 491, 514, 550, 563, 568, 576, 611, 672, 678, 747, 756, 764, 867, 896, 903, 1089, 1125, 2349, 2821, 2891, 3001, 3009, 3048, 3094, 3273, 3282, 3294, 3301, 3319, 3570, 3587, 3969, 3970a, 3972, 3993, 3997, 4002, 4008, 4011, 4015, 4018, 4020, 4028, 4033, 4038, 4039, 4051, 4059, 4075, 4079, 4081, 4084, 4099, 4102, 4111, 4119, 4129, 4144, 4152, 4244, 4295, 4310, 4396, 4433, 4473, 4482, 4564, 4597, 4646, 4658, 4665, 4681, 4693; e) **Lanceloet van Lac** – Tafelronde-ridder; f) minnaar van Genevre; g) volgens sommigen minnaar van Clarette, wat volgens de auteur niet waar is – gaat tevergeefs op pad om de Ridder metter Mouwen te halen – gaat mee Spangen bevrijden – vecht mee tegen de koning van Yrlant <Lanceloet, Lancelote> *Mouwen*: r. 37, 538, 638, 717, 921, 1374, 1395, 1539, 1543, 1565, 1569, 2891, 2911, 2923, 2929, 3125, 3278, 3284, 3301a, 3321; e) **Lancelott von der Hagedoht**; *Ogyer*: r. 5; e) **[Lanceloet van Lac]** – ridder van koning Artur; f) (half)broer van Hestor van Maras; g) vecht tegen Keye, Dodineel en Tristram – de Vrouwe van Lac laat hem zoeken <Lanceloet, Lanceloets, Lancelote, Lancelote van Lac> *Perchevael J*: boek II, r. 40983, 40985, 41000, 41681; e) **Lanceloet van Lac** – Tafelronde-ridder; f) neef van Bohord – geliefde van Genevere; g) probeert tevergeefs de speer uit het lichaam van de dode Ragisel te trekken – vecht tegen Ydier van Scollant naar aanleiding van de belediging die Genevere door middel van de ‘krimpende mantel’ is aangedaan <Lanceloet, Lancelote> *Ragisel*: r. 141, 2976a, 2995, 2998, 3023, 3037, 3038, 3045, 3058, 3092, 3105, 3114, 3121, 3140, 3142a, 3144, 3147, 3171, 3202, 3243, 3252, 3256, 3276, 3302, 3322, 3326, 3328, 3338, 3350, 3360, 3366, 3368, 3376, 3378, 3407, 3409, 3413; e) **[Lancelot]** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – wordt verslagen <Lancelote> *Torec*: r. 3383, 3689; e) **Lanceloot** – ridder, in

dienst van koning Artur; f) broer van Estor/die Swarte Ridder <Lanceloet, Lanceloets, Lancheloot> *Walewein*: r. 40, 1759, 3199, 10004, 10008;

e) **Lanceloet** – ridder van koning Artur; g) vangt het Hert met de Witte Voet – geeft, gewond en uitgeput, de witte voet mee aan een ridder, die echter aan het hof van de koningin zelf met de eer gaat strijken – in ere hersteld door Walewein die de ridder overwint en doodt – weigert echter uit liefde voor zijn koningin (d.i. Genovere) de jonkvrouwe te trouwen <Lancelote> *Witte Voet*: r. 136, 138, 166, 170, 198, 242, 245, 258, 281, 481, 502, 509, 518, 520, 525, 551, 557, 699, 823, 834.

Lanceloets Fonteine h) de naam ‘Lanceloets fonteine’ komt niet voor in de brontekst: “Lors perdi le nom que ele avoit devant et fu des lors en avant apelee la Fontaine Galaad”; i) **Lanceloets Fonteine** – oude naam van **Galaats Fonteine** – hete bron in dat Vresselike Foreest; *Lanceloet*: boek III, r. 10100.

Lanceloot a) anders dan in het abele spel *Lanseloet van Deenmerken* lijkt de naam Lanceloot, mede gelet op de Umschreibung *Johan uz dem Virgiere*, wél generiek intertekstueel en mogelijk parodistisch bedoeld te zijn; e) **Lanceloot** – doopnaam van de Saraceense aanvoerder Sorborijn; g) vriend en helper van Joncker Jan – doodt de Saraceense koning Sijnobrant – gedood door Brandyment van Egypten <Lancelot> *Jan uut den Vergiere*: cap. 4, 9-11, 13-14; e) **Lanzelot** – ridder; g) vriend en helper van Johan – doodt de Saraceense koning van Pulgerie; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1703, 1712, 1729, 1733, 1738, 1759, 1837, 1844, 2149.

Lanceloot zie **Lanceloet van Lac**

Lancelot zie **Lanceloot**

Lancelot (van (den) Lac) zie **Lanceloet van Lac**

Lancelote, Boec van zie **Boec van Lancelote 1**

Lancelote, [Boec van] zie **[Boec van] Lancelote 2**

Lancelott von der Hagedoht zie **Lanceloet van Lac**

Lancheloet zie **Lanceloet van Lac**

Lancheloot zie **Lanceloet van Lac**

Lanchparten zie **Lombardie**

Lancloet zie **Lanceloet van Lac**

Lancolie zie **Lauconie**

Lanconie zie **Lauconie**

Landamanta zie **Landomanta**

Landan a) [West PR: Laudon 1], toegenaamd: ‘de Tamelide’; e) **Landan** – ridder in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22723.

Lande van over zee, Van den l) strofisch gedicht over de val van Akko in 1291, geschreven door iemand die zich Jacob (zie [Jacob] 2) noemt: “Ghi heren, dit is iacobs vont” (r. 235),¹ traditioneel geïdentificeerd als Jacob van M(a)erlant, wat toch vooral op ‘wishful thinking’ gebaseerd is; m) **Van den lande van over zee; Lande over zee:** titel.

Landomanta a) [Constans: LAUDAMANTA]² — Laodamas, vermeld door Dictys Cretensis³ in diens [*Ephemeridos belli Trojani*, VI, 12]⁴; b) zoon van Hector en Andromache – broer van Astyanax; d) overleeft de Trojaanse Oorlog; e) **Landomanta**; f) oudste zoon van Hector en Andromata – broer van Astionacta – halfbroer (zelfde moeder) van Molosus; g) vijf jaar oud ten tijde van Hectors dood – krijgt dankzij zijn halfbroer Molosus de heerschappij over koning Acastus’ land <Landamanta, Landomaca, Landomante, Landomantta, Landoniaca> *Troyen*: r. 640, 18552, 35037, 35046, 35137, 35165, 36101, 36265; e) **Laumedonca**; f) zoon van Andromata (en Hector van Troyen) – halfbroer (zelfde moeder) van Molosus <Laumedon> *Troyen Prz*: fol. 136vb, 137vb.

Landri a) [Moisan I, 1: LANDRI 17], ‘li timoniers’; b) neef van [Moisan I, 1: GUILLAUME(S) 66 D’ORANGE]; e) **Landri alias li Timonier** – ridder, zogenaamd koopman; f) verwant van Willem van Oringen; g) bevrijdt Willem van Oringen uit de handen van koning Synagoen <Landridus> *Willem van Oringen*: r. 240, 370, 377.

Lanendone zie **Lacedomone**

Langarde zie **Lantgarde**

Langedoc h) [Graesse: Languedocia (provincia)]⁵ [Moisan I, 2: LANGUEDOCH] — de Languedoc⁶ in het zuiden van Frankrijk, met als ‘hoofdstad’ Toulouse⁷ aan de rivier de Garonne⁸; i) **Langedoc; Meluzine**: fol. X2vb.

[Langer Bruggen, ter] k) **ter Langer Brugghen** – kasteel [?] van Crassus en/of Fortunus (in/op Mayorcken [?]) – dat belegerd wordt door Malegijs en Spiet c.s. <Langher brugghen, ter> *Malegijs*: p. 138, 143.

Langers zie **Langres**

Langher Brugghen, ter zie **[Langer Bruggen, ter]**

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002jvan02_01/index.php

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/61>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Dictys_Cretensis

4. <http://www.theoi.com/Text/DictysCretensis6.html>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Languedocia>

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Languedoc>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Toulouse.kmz

8. <http://en.wikipedia.org/wiki/Garonne>

Langres h) [Graesse: *Lingona civ.*] ¹ [Moisan I, 2: LENGRES] [West PR: *Lengres*] [West VR: *Lengres*] — Langres ² in Champagne in het oosten van Frankrijk; i) **Langers** – waar Ayoel en Mirabele door Macharijs ontvoerd worden <Lengijs> *Ayoel*: r. 513, 604; i) **Lengiers** – stad opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 296; i) **Lengers** – toenaam van **Oden van Lengers** <Langers> *Aubri*: r. 191, 301, 310, 338; i) **Lengers** – gelegen in Borgonien – waarheen Lucius optrekt, die daar door koning Artur wordt verslagen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9949, 9968, 9972; i) **Lengres** – hertogdom; *Reinolt von Montelban*: r. 12382; i) **Langres** – graafschap van Estulus; *Roelant*: r. P1136; i) **Langres** (or. Linensis) – graafschap van Estultus <Langre> *Turpijn*: V, r. 31: XIII, r. 72.

Lanine zie **Lavine**

[**Lanken, Wide**] zie [**Wide Lanken**]

Lanreys, Sent zie [**Sent Laureys**]

Lanseloet van Deenmerken a) de naam Lanseloet lijkt (anders dan in *Joncker Jan uut den Vergiere*) niet intertekstueel bedoeld, maar is slechts een ‘hoge naam’, vermoedelijk een variatie op één van de teksten waardoor de auteur van de abele spelen zich liet inspireren: *Baudouin de Sebourc*, waarin een Perceval de Danemarche uit de lucht vallen – vergelijk **Lanceloot**;
e) **Lanseloet van Deenmerken** – ‘ridder’; f) zoon van de landsvrouw van Deenmerken; g) bemint zeer tegen de wil van zijn moeder haar dienaress Sanderijn – laat zich door zijn moeder verleiden tot het voorwenden van ‘amor hereos’ en dwingt daarmee Sanderijn hem ter wille te zijn, waarna zij wegvlucht – sterft uiteindelijk van wroeging; *Lanseloet*: r. 0, 100, 105, 124, 148, 178, [180], 196, 224, 236, 262, 296, 307, 323, 330, 346, 616, 720, 728, 749, 764, 782, 850, 862; e) **Lanslot**; g) sprak Sandryn beschimpend toe: “Tffy ick bin v sat” <Lantsloot> *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 41; 101, r. 44.

Lansgarde zie **Lantgarde**

Lansloet zie **Lanceloet van Lac**

Lanslot zie **Lanseloet van Deenmerken**

Lansoen h) [Moisan I, 2: LANSON 1] – niet nader te identificeren toponiem dat zowel in het noorden (Champagne [?]) als in het zuiden (Lançon-Provence ³ [?]) van het huidige Frankrijk gezocht moet worden, en dat al gedurende de late Middeleeuwen contamineert met Alençon (zie **Alenson**) in Normandië, Frankrijk – zie ook **Lacviden**; i) **Lansoen** – “Der beraerd reet met *groter* spoot/Te lansoen w[er]t hi hem doet”; *Garijn*: r. 59, 103, 105.

Lant van den Berge zie [**Berg**]

Lant, Heilige zie **Heilige Lant, dat**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Lingona>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Langres.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Lan%C3%A7on-Provence#Moyen_%C3%82ge

Lant, Verloren zie **Verloren Lant, dat**

Lant, Verwoeste zie **Verwoeste Lant, dat**

Lant, Witte zie **Witte Lant, dat**

Lant, Woeste zie **Woeste Lant, dat**

[Lant van Avonturen, dat] i) **Lant van Avonturen** – waarheen koning Artur en zijn ridders op avontuur gaan; *Perchevael J*: boek II, r. 41990.

Lant van(der) Base(r) Rivire zie **Baser Rivire, die**

[Lant van Beloften, dat] h) or. la Terre de Promission – het Beloofde Land,¹ d.i. Israël, dat God aan Abraham en zijn nageslacht beloofde – zie ook **Premissione** – hetzelfde als **Israel 3**; i) **Lant van Beloften** – zal worden overwonnen door de ridder die Palestine bevrijdt; *Meluzine*: fol. A6ra.

Lant vander Baser Rivire zie **[Base Riviere, die]**

[Lant van dier Siden, dat] h) [*West PR*: Terre 2 as Pastures, la], koninkrijk van de Saksische koning [*West PR*: Galaad 4]; i) **[Lant van dier Syden]** – koninkrijk van Galaät <Lande van de Syden, Lande van dier Syden> *Merlijn*: r. 23991.

[Lant van] Over See zie **[Over See, Land van]**

Lant van Romeynen zie **Romanien 1**

[Lant van Suden, dat] h) het Zuiden; i) **[dat Lant van Suyden]** – waar de heidense paus Calistaen van de sultan alle steden moet plunderen en verwoesten <lande van Suyden> *Heemskinderen*: p. 190.

Lantfer(t) zie **Lanfroyt**

Lantfreit zie **Lanfroyt**

Lantgarde j) [*West VR*: Castiel 2 de l'Angarde, le/dou], kasteel van [*West VR*: Idain 2]; k) **Lantgarde** – kasteel van Ydeine – de naam betekent: bewaker van het land <Langarde, Langarde> *Ragisel*: r. 1241, 1276, 1294; fragm. Ab, r. 605, 611.

Lantoene zie **Lauconie**

Lantoles a) onvindbaar in de opsomming in [Sommer II, *Lestoire de Merlin*, p. 148]²; e) **Lantoles** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17926.

Lantsloot zie **Lanseloet van Deenmerken**

Lantsloot vander Hagedochte zie **Lanceloet van Lac**

Lanvales a) [*West PR*: Lenvarlet]; b) Zoon van [*West PR*: Helisier] – neef van [*West PR*: Macabrés]; e) **Lanvales** – “Ende Lanvales [...] bediet ‘vaste int gelove’” (ed. Postma: r. 24280-24281); f) zoon van Helizeers – neef (zoon van de broer) van Makalijs; g) zijn afkomst en positie werden door Makalijs betwist – ontmoet zijn vader, die hem vertelt dat zijn moeder de vroomste vrouw van Bertangen is geweest <Lavales> *Lanceloet*: boek II, r. 24273, 24277, 24411.

Lanzelot zie **Lanceloot**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Promised_land

2. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/148>

- Laocoen** a) [A-Z 1: Laokoön]¹ — de Trojaanse priester Laocoön²; e) [**Laocoen**] – Trojaan, priester van Neptunus; g) schiet een pijl op het houten paard af omdat hij een list van de Grieken verwacht – met zijn twee zoons gedood door twee zeeslangen, volgens de Trojanen een straf van de goden <Lacoen, Laocoene> *Troyen*: r. 31654, 31681, 31909, 31916.
- Laodomia** a) Laodamia³ – in Ovidius' *Heroides*⁴ schrijfster van brief XIII⁵ aan Protesilaus; b) echtgenote van Protesilaus, afkomstig uit Phylake; d) bezit een wassen beeld c.q. portret van haar echtgenoot, dat hij achterliet toen hij naar Troje voer; e) **Laodomia**; f) echtgenote van Protheselaus, koning van Philasse; g) exemplarisch eerzame vrouw – sluit zich na het bericht van de dood van haar man op in een kamer met daarin een gelijkend beeld (of afbeelding) van hem en sterft zo van verdriet <Ladomya> *Minnen loep*: boek I, r. 2477; boek IV, r. 1378.
- Laoemedoen** a) Laomedon⁶ [*Alexandreis* V, 37]⁷; e) [**Laoemedoen**] – Griekse strijder; g) gedood door Cainan <Laoemedoene> *Alexanders geesten*: boek V, r. 75, 77.
- Laomedon** a) [Constans: LAOMEDON]⁸ [Moisan I, 1: laumedon] — Laomedon,⁹ koning van Troje; b) nakomeling van Jupiter, Dardanus, Ilus II – verwant van Assaracus – vader van koning Priamus van Troje en van Hesione; e) **Laomedon** – koning van Troyen; g) weigerde Jason, toen die naar Colcos voer, en de andere Grieken levensmiddelen toen zij door storm en onweer uit koers geraakt waren en in de haven van Troyen wilden aanleggen; *Hercules*: Proloog; e) **Leomedon van Troyen** – koning van Troyen; g) tegenstander van Jason van Mirmidonien – weigert Jason c.s. aan land te laten komen voor voedsel en water – verslagen door het leger van koning Eson van Mirmidonien <Leomedons> *Jason*: fol. 58r-60v, 129v, 148v, 151v, 152v; e) [**Lamedon**] – koning van Troye; f) nakomeling van koning Assaracus – broer van Cyton – vader van Vulcoen, Esiona en koning Prianus van Troyen – oom (broer van de moeder) van Eliachim – oom (broer van de vader) van Mennon; g) weigert Jason en de Argonauten aan land te laten gaan – hiervoor gestraft door de Grieken en gedood door Hercules <Lamedoen, Lamedons, Laoemedoen> *Troyen*: r. 81, 915, 927, 999, 1038, 1949, 1951, 2237, 2303, 2324, 2335, 2343,

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0080.php#a079

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Laocoön>

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Laodamia_\(daughter_of_Acastus\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Laodamia_(daughter_of_Acastus))

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her13.shtml>

6. R. Telfryn Pritchard, *Walter of Châtillon. The Alexandreis*. Toronto 1986, p. 123: Lauromedon

7. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

8. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/61>

9. <http://en.wikipedia.org/wiki/Laomedon>

2379, 2468, 2497, 2516 (A-1424), 2531, 2559, 2590, 2608, 2725, 2747, 3322, 3330, 7665, 23586, 24783, 25861, 30732, 38236.

Lapedant e) **Lapedant** – Saraceense reus; f) zoon van Ysonas – broer van Gardepont; g) kwaadaardig – begeert Graciette en belegert Monbrant; *Florigout*: r. 4371, 5983; e) [**Lapedant**] – Saraceen; f) broer van Gardepont <Lapedante> *Florigout K*: fol. 1, r. 154.

Lapeel zie **Lampreel**

[**Lapydarys, die corte**] l) de (beknopte) *Lapidarijs*, een Lapidarium¹ (boek over edelstenen) vertaald/bewerkt door Jacob van M(a)erlant naar een (nog) niet geïdentificeerde brontekst – ook tijd, plaats en doel van vervaardiging zijn onbekend – mogelijk (fragmentarisch) bewaard gebleven in UB Leiden, hs. LTK 1753 – voorzover het verantwoord is om op basis van zijn literaire werk een profiel van Jacob te (re)construeren, dan kan met grote zekerheid verondersteld worden dat Jacob ‘gek’ was van edelstenen en daar veel van geweten moet hebben; m) [**die corte Lapydarys**] – werk van Jacop van M(a)erlant – na de *Sompniarys* als laatste opgesomd in de catalogus van zijn werken in de proloog van de *Historie van Troyen* <cortten Lapydarys> *Troyen*: r. 60.

Lapis zie [**Japix**]

Lapreel zie **Lampreel**

Lapsatenen, die a) or. Lapsatenus — de Lampsakenen, inwoners van de stad Lampsakos² [Graesse: **Lampsacus**]³ aan de Hellespont – het huidige Lapseki⁴ in het noordwesten van Turkije; d) volgens de overlevering werd Lampsacus door Priapus gesticht; e) **die Lapsatenen**; g) exemplarisch volk dat Priapus aanbidt <Lapsateen> *Appollonius van Thyro*: cap. [17].

Laquis van Portegale a) [West VR: **Laquis**] de Lampagrés – gecontamineerd met [West VR: **Meraugis**] de Portlesguez; e) **Laquis van Portegale** – Arturridder; g) op het slottoernooi door Ferguut verslagen; *Ferguut*: r. 4324, 5248, 5399.

Lareine a) Larina, personage in Vergilius’ [*Aeneis* XI, 655]⁵ – door Vergilius aangeduid als Amazone⁶; e) **Lareine** – jonkvrouw in het vrouwenleger van Chamille; g) gedood door Oriolus; *Eneide*: r. 8918.

Larene zie **Loreine**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lapidary>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lampsakos>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Lampsacus>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lapseki.kmz

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

6. <http://de.wikipedia.org/wiki/Amazonen>

- Larence** h) [Constans: LAURIËNTEL]¹; i) **Larence** – stad horend bij Troje – ingenomen en geplunderd door de Grieken op weg naar Troje; *Troyen*: r. 7521.
- Larer** e) **Larer** (or. Larer); f) neef van de hertog van Bourgondien; g) toernooiridder; *Paris ende Vienne*: cap. [6].
- Largus** a) Scribonius Largus [?]²; e) **Largus** – rederijker [?]; g) droeg verdiend een lauwerkroon; *Jan van Stijevoort*: refr. 57, r. 43.
- Larijs** h) mogelijk de havenstad El-Arish³ aan de Middellandse Zee in Egypte, bekend omdat Boudewijn I van Jeruzalem⁴ daar in 1118 overleed; i) **Larijs** (or. Laurris) – in Caldee [?] – toenaam van **Gadefeer van Larijs** en **Cassamus van Larijs**; *Cassamus*: r. 56, 127, 1029.
- Larys** zie **Laryse 2**
- Larisam** h) [Constans: LARISAN]⁵; i) **Larisam** – stad [?] bij Troje veroverd door Thelamon van Salomynen; *Troyen*: r. 32791.
- Laryse 1** h) [Constans: LARISE 2]⁶ — mogelijk Larissa⁷ [Graesse: **Larissa Thessala**],⁸ de hoofdstad van Thessalië in het midden van Griekenland; i) **Laryse** – koninkrijk – land van herkomst van Ochim en Polibetes – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Larysen> *Troyen*: r. 312, 7166, 9725, 11418.
- Laryse 2** h) [Constans: LARISE 1]⁹; i) **Laryse** – land van herkomst van koning Hupor en van koning Cupesus van Laryse – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Jhaphes, Laghens, Larys> *Troyen*: r. 8204, 9252, 10119, 10141, 12690, 13451, 13474, 18626.
- Laryse 3** h) correspondeert met [Constans]: “Paris lor trait, bien i avise/Ocis lor a un rei de Frise” (r. 9553-9554), met als var. [Constans: PISE],¹⁰ de oude hoofdstad van Elis¹¹; i) **Laryse** – koninkrijk; *Troyen*: r. 10957.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/61>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Scribonius_Largus

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/El-arish.kmz

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Boudewijn_I_van_Jeruzalem

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/61>

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/61>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Larisa.kmz

8. <http://tinyurl.com/Graesse-Larissa>

9. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/61>

10. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/76>

11. https://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_Elis

Larnesia h) Lyrnesia [*Metamorphoses* XIII, 176]¹ — Lyrnessus,² stad in Troas in Klein-Azië – mogelijk hetzelfde als **Lerioen**, **Libia 2** en **Albonien**;
i) **Larnesia** – stad – overwonnen door Achilles; *Troyen*: r. 26479.

[**Laser**, **Symon die**] zie [**Symon die Laser**]

[**Laserus**] a) [A-Z 5: **Lazarus van Betanië**]³ [Moisan I, 1: LAZARE] [West PR: **Lazare**] — Lazarus⁴ [*Jobannes* 11, 1]⁵ uit Betanië; b) broer van Maria en Martha; d) op de vierde dag na zijn overlijden door Jezus uit de dood opgewekt – schutspatroon van zieken en ziekenhuizen – feestdag 17 december; e) [**Lazarus**]; g) door keizer Sigemunt van Rome genoemd als voorbeeld van Jezus' macht <Lazarum> *Johan uz dem Virgiere*: r. 651; e) [**Laserus**] <Laseruse, Lazarus[e]> *Karel ende Elegast*: r. 184; fragm. K, [r. 175]; e) [**Laserus**] <Laseruse> *Karl Meinet*: r. A376, 25.

Latein zie [**Latijn**, **dat**]

Lateraen j) [Graesse: **Lateranense palatium**]⁶ [Moisan I, 2: LATRAN] — de basiliek San Giovanni in Laterano⁷ te Rome – gedurende de Middeleeuwen in gebruik als pauselijk paleis – in de Duitse Karelepiek wordt Lateran vaak in een adem met Rome genoemd – in de *Legenda aurea* [LXXXIV: De sancto Petro apostolo] *Gulden legende*: Vander passien sinte Peters apostels [83] wordt de naam verklaard als 'a latente rana/a rana latente' d.i. waar de kikker zich schuil hield, waarbij de kikker de onvoldragen vrucht van de door zijn lijfartsen zwanger gemaakte Romeinse keizer Nero is; k) **Latran** (ed. Priebisch: Lateran); *Johan uz dem Virgiere*: r. 1161; k) **Latterain** – met Rome veroveringsdoel van Baligain; *Karl Meinet*: r. A463, 2; k) **Lateraen** – waar aan de “weghe van Lateraen” een Jupiter-tempel staat; *Minnen loep*: boek I, r. 2611.

Latesis zie **Lauchesis**

Latewaert, Loy zie **Loy Latewaert**

Latidas 1 a) de centaur⁸ Lycabas [*Metamorphoses* XII, 302]⁹; e) **Latidas** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27229.

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lyrnessus>

3. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0028.php#a027

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Lazarus_of_Bethany

5. http://vulgate.org/nt/gospel/john_11.htm

6. <https://tinyurl.com/Graesse-LateransePalatium>

7. http://en.wikipedia.org/wiki/San_Giovanni_in_Laterano

8. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

9. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

- Latidas** 2 a) de centaur¹ Lycidas [*Metamorphoses* XII, 310]²; e) **Latidas** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Drias; *Troyen*: r. 27249.
- Latie** h) [Graesse: **Latium**]³ — Latium,⁴ het huidige Lazio,⁵ de regio rond Rome in het midden van Italië – zie ook **Latine**; i) **Latie** – in het midden van Italia – met Rome, de hoofdstad van Europeanen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1531; i) **Lacie** – land in Italia, van koning Latyn – later onder heerschappij van Eneas van Troyen – kreeg de naam Lacia “omdat men hier liet vry”, namelijk omdat de door Jupiter verjaagde Saturnus zich in Italia kon vestigen <Lacia, Lacien, Lacis> *Troyen*: r. 29099, 30016, 37207, 37548, 37679, 37896, 37898, 39713, 40201, 40852; i) **Lacya** – koninkrijk van Latijn, in Ytalien <Lacien, Lacyen, Lucyen> *Troyen Prz*: fol. 139va, 143rb, 145va, 146rb, 157vb, 160vb, 165ra.
- Latijn** a) koning Latinus⁶ van Latium [*Aeneis* VII, 46]⁷; b) zoon van Faunus en Marica – echtgenoot van Amata – vader van Lavinia; e) **Latinus** – koning in Italien, woonachtig te Laurente; f) vader van Lavina – schoonvader van Eneas der Trojan; g) Eneas stuurt hem geschenken om te kunnen blijven waar hij geland is – Latinus is daarmee verguld en wil tegen de zin van zijn echtgenote hun aan Turnus beloofde dochter aan Eneas tot vrouw geven – als Turnus gevechten begint en zijn land verwoest, roept hij zijn leenmannen in Laurente bijeen en probeert tot vrede te komen – stelt Turnus en Eneas een tweekamp voor om Lavina, land en eer – als deze tweekamp uiteindelijk plaats heeft gevonden huwelijkt hij Lavina uit aan de winnaar Eneas <Latin, Latine, Latinum> *Eneide*: r. 3651, 3852, 3908, 3913, 3936, 4009, 4110, 4119, 4145, 4159, 4258, 4295, 4366, 4472, 4901, 4942, 5352, 5389, 5425, 8429, 8451, 8454, 8541, 8735, 9272, 9580, 9585, 9613, 11616, 11626, 11635, 11646, 11658, 11661, 11665, 11707, 11838, 12155, 12184, 12207, 12775, 12785, 12792, 12878, 13287, 13305; e) **Latyn** – koning van Lacie – leenheer van twaalf koningen; f) vader van Lavine – zoon van Famius – kleinzoon van Pitus – achterkleinzoon van Saturnus – afstammend [?] van de Grieken Yacus en koning Atrisius – schoonvader van Eneas van Troyen; g) ontvangt Eneas van Troyen c.s. welwillend vanwege de voorspelling dat zijn dochter met een vreemdeling zal trouwen – neemt een weifelende houding aan tijdens de oorlog tussen Turnus c.s. en Eneas c.s. – blijft koning nadat Eneas de

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Latium>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Latium>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lazio.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Latinus>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

tweekamp met Turnus heeft gewonnen en dus Lavine als vrouw krijgt <Latijn, Latijns, Latine, Latinus, Latyne, Latynus> *Troyen*: r. 37196, 37201, 37215, 37224, 37294, 37305, 37373, 37410, 37433, 37442, 37456, 37504, 37531, 37549, 39402, 39582, 39589, 39639, 39642, 39773, 39804, 39826, 39894, 40049, 40083, 40145, 40171, 40210, 40216, 40283, 40466, 40514, 40543, 40544, 40598, 40797, 40825, 40832; fragm. E I (Willems), fol. 2, r. 315; e) **Latijn** – koning van Lacya, in Ytalien – leenheer van twaalf koningen; f) zoon van Faucius – kleinzoon van Pytus – achterkleinzoon van Saturnus – vader van Lavine – schoonvader van Eneas van Troeyen; g) hoort van de goden dat niet Turnus maar een vreemdeling zijn dochter zal trouwen, ontvangt Eneas welwillend – geeft Eneas c.s. een stuk land om te leven en zo vrede te verkrijgen – verkiest de vreemdeling Eneas boven Turnus als man voor zijn dochter Lavine <Latijns, Latinen, Latinus, Latynus> *Troyen Prz*: fol. 143rb, 143va, 144ra, 144va-145ra, 145va, 146rb, 151vb, 154vb, 156ra, 156rb, 157ra, 157va, 158ra, 158va, 159vb, 160ra-160vb, 162rb, 162vb, 163rb, 163va, 164va, 164vb.

Latijn zie **Latinen, die**

[Latijn, dat] n) [Moisan I, 1: LATIN] — het Latijn,¹ taal – ook figuurlijk gebruikt voor (onbegrijpelijke) taal van mensen en dieren (zie ook **[dat Romeinsch]**); o) **Latijn** – taal van de wetenschap – ook gebruikt als aanduiding voor vogeltaal <Latine> 7 *Vroeden*: r. 259, 4136; o) **Latine** – taal van de brontekst; *Aeghte*: r. 68; o) **[Latijn]** <Latine> *Ayoel*: r. 1030; o) **[Latijn]** <Latine> *Alexanders geesten*: boek III, r. 694; boek IV, r. 1533; boek V, r. 5; boek VII, r. 697, 700, 705, 1375, 1420, 1517, 1642; o) **Latijn** – de taal van de bron; *Bariseel*: r. 6; o) **Lattijne** – taal van de brontekst – Brandaens avonturen zijn geen leugens want ze zijn beschreven in het Latijn; *Brandaen*: r. 2269; o) **Latijn** – taal waarin belangrijke stukken geschreven zijn; *Couchi*: fragm. PI, r. 140, fragm. VII, r. 2508; o) **Latein** – taal waarin Lavina aan Eneas een liefdesbrief schrijft – taal van de bron van het Welsche voorbeeld waarnaar Heinrich von Veldiche zijn *Eneas-roman* dichtte <Latine> *Eneide*: r. 10793, 13508, 13526; o) **Latijn** – taal van een boek over complexien; *Feesten*: r. 468; o) **Latijn** – waarin Floris en Blancefleur elkaar liefdesbrieven schrijven <Latijne> *Floris ende Blancefleur*: cap. [2], [4]; o) **Latijn** – waarin Floris en Blancefleur heimelijk met elkaar communiceren; *Floris ende Blancefloer*: r. 351, 353, 1169; o) **[Latijn]** – taal van de bijbel <Latijne> *Graal & Merlijn*: r. 187, 4188; o) **Latyn** – taal gesproken door monniken in Vrancrijk; *Heemskinderen*: p. 91; n) **Latijn** – de taal van de brontekst, het *Secretum secretorum* <Latine> *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 10, 23; o) **Latijn** – taal die Joncker Jan van zijn zevende tot zijn vijftiende jaar

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Latijn>

geleerd wordt door de orator Lucianus; *Jan uut den Vergiere*: cap. 2; o) **Latijn**; *Jason*: fol. 71v; o) **Latijn** – taal van de brontekst; *Jechemas*: fragm. I, r. 7; fragm. III, r. 42; o) **Latin** – taal die Johan vanaf zijn zevende leert; *Johan uz dem Virgiere*: r. 191; o) **Latin**; <Latine, Lattin> *Karl Meinet*: r. A216, 66; A302, 30; A308, 36; A311, 29; A314, 46; A316, 40; A323, 35; A341, 6; A344, 61; A355, 26; A385, 32; o) **[Latijn]** – taal waarin de geschriften uit Salesbiren zijn gesteld die door Wouter Mappede werden vertaald in het Walsch <Latine> *Lanceloet*: boek III, r. 11151; o) **Latijn** – taal waarin de bron van de *Spiegel historiael* van Jacob van M(a)erlant is geschreven; *Lanceloet*: boek IV, r. 9710, 9731; o) **Latijn** – (schrijf)taal <Latine> *Leven ons Heren*: r. 39, 72, 912, 919; o) **Latijn**; *Limborch*: boek III, r. 1254; o) **Latijn**; *Lymburch*: boek III, r. 1246; o) **[Latijn]** <Latine> *Lorreinen O*: r. 43; o) **Latijn** – taal; *Minnen loep*: boek I, r. 26, 39; boek II, r. 1594; o) **[Latijn]** – “in haren latine” <Latine> *Parthonopeus*: r. 1564, 6349, 7517, 7518; fragm. M I, fol. 2vb, 25; o) **Latijn**; *Reynaert Prz*: r. 3008; o) **Latijn**; *Reynaerts Hst*: r. 4039; o) **Latijn**; *Segbelijn*: r. 8100; o) **[Latyn]** <Latine, Latyne, Latynen> *Troyen*: r. 42, 51, 58, 108, 110, 28948, 28991, 29085, 29208, 30250, 37720; o) **Latijne** – taal van de brontekst; *Turpijn*: titel; colofon; o) **Latin** – onverstaanbare taal – taal van de wetenschap <Latine> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 141; fragm. Bl 2, r. 20.

Latijnen zie **Latinen, die**

Latijnsche 1 n) Latijnse; o) **Latijnsche** – gezegd van taal; *Jan uur den Vergiere*: cap. 2; o) **Latijnsche** – gezegd van taal; *Leven ons Heren*: r. 42; o) **Latine** – m.b.t. (de taal van) boeken; *Lorreinen O*: r. 57.

Latijnsche 2 n) Latijnse, van de Latijnen c.q. Latium; o) **Latynsche**; *Troyen*: r. 37903, 40232; o) **Latijnsche**; *Troyen Prz*: fol. 146va, 147vb.

Latin zie **Latijn**

Latin zie **[Latijn, dat]**

Latyn zie **Latinen, die**

Latine h) Latium [?] (zie **Latie**); i) **Latine** – toenaam van **Johann von Latine**; *Reinolt von Montelban*: r. 2742.

Latine zie **[Latijn, dat]**

Latine zie **Latijnsche 1**

Latine zie **Latinen, die**

Latyne zie **Latinen, die**

Latine, die a) rijmnaam, bedoeld zijn de antieke Romeinen – zie ook **die Latinen** en **die Romeinen**; e) **die Latine** – (geleerd) volk: Van dien [sc. Aristotiles] begonstent eerst horen/Die van Inden entie Persine/Die Grieken entie Latine/In welker boeke dat men ne vint/Van onwareden niet een twint. (r. 872-876); *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 874.

Latinen zie **Latijn**

Latinen, die a) de Latijnen,¹ Italisch volk nabij de Tiber²; e) **die Latine** – volk (in Italië); g) bondgenoten van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5122; e) **die Latyne** – volk uit Lacie, onderdanen van koning Latyn; g) tegenstanders van koning Euander – bondgenoten van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – sluiten vrede met Eneas van Troyen c.s. bij het huwelijk van Eneas met Lavine <Latine, Latyn, Latynen> *Troyen*: r. 37692, 37744, 37779, 37931, 38125, 38216, 38575, 38814, 38860, 38895, 38906, 38972, 39050, 39374, 39467, 39472, 39484, 39863, 39900, 39954, 39996, 39998, 40020, 40035, 40152, 40162, 40205, 40247, 40260, 40296, 40311, 40352, 40422, 40565, 40632, 40741, 40768, 40844, 40860; e) **die Latinen** – volk/onderdanen van koning Latijn; g) verder als boven <Latijn, Latijnen, Latine, Latynen> *Troyen Prz*: fol. 137va, 146rb, 146vb, 149va, 151va, 153ra-153va, 154ra, 156ra, 156va, 158ra, 158vb, 159ra, 159rb, 159vb, 160rb-161va, 162ra, 163va, 164ra, 164va, 165ra.

Latynsche zie **Latijnsche 2**

Latinus zie **Latijn**

Latiten, die a) de Lapithen,³ onderdanen van koning Peirithoüs; e) **die Latiten** – volk; g) vechten tegen de centauren op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – winnen; *Troyen*: r. 4953.

Latoene zie **Lauconie**

Latran zie **Lateraen**

Latreus a) de centaur⁴ Latreus [*Metamorphoses* XII, 463]⁵; e) **Latreus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – doodt Achelase en neemt hem zijn wapenuitrusting af – gedood door Teneus <Lacreus> *Troyen*: r. 27518, 27543, 27552, 27565.

Latterain zie **Lateraen**

Latti(j)n zie [**Latijn, dat**]

Lauchesis a) [A-Z 1: Moiren]⁶ — Lachesis⁷ alias 'de verdeelster', één van de drie Schikgodinnen/Moiren⁸; b) dochter van de Nacht of dochter van Zeus en Themis – zuster van Clotho en Atropos; d) Lachesis spint de levensdraad; e) **Lauchesis**; f) dochter van Pluto – zuster van Bachus en van Cleto en Atrepos; g) geeft het leven zolang het zal duren <Laucheis> *Limborch*: boek III, r. 1272, 1300; e) **Latesis**; f) zuster van Cloto en Antropos en van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Latins>

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Tiber>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0091.php#a090

7. http://en.wikipedia.org/wiki/Lachesis_%28mythology%29

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Moirae>

Bachus; g) verder als boven; *Lymburch*: boek III, r. 1264, 1292; e) **Lachesis** – tweede van de drie Schikgodinnen of Moirae – zij bepaalde de lengte van de levensdraad van elke mens; *Jan van Stijevoort*: refr. 84, r. 40.

Laudate e) **Laudate** – vieze oude vrouw; g) huwt Robijn; *Jan van Stijevoort*: refr. 55, r. 8.

Lauine zie **Lavine**

Laucagus zie **Lutagus**

Lauconie h) [Constans: LICOINE]¹ [Graesse: **Lycaonia (regio)**]² — Lycaonië³ [?] in Klein-Azië – mogelijk hetzelfde als **Licaone**; i) **Lauconie** – toenaam van **Eufemius van Lauconie** – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Jacome, Lacomem, Lancolie, Lanconie, Lantoene, Latoene, Laucolie> *Troyen*: r. 8195, 9391, 10740, 12693, 18623, 30012d (N-476).

Laumedon(ca) zie **Landomanta**

Laurante zie **Laurente**

Laureys, Sent zie [**Sent Laureys**]

Laurencien, sent a) [A-Z 4: **Laurentius van Rome**]⁴ [*Legenda aurea* CXIII: De sancto Laurentio martyre] [*Gulden Legende*: Van sinte Lauwereise [111]] — Laurentius⁵ († 258) – zie ook [**Sent Laureys**]; c) diaken van Rome; d) onder de keizers Decius en Valerianus de marteldood gestorven door verbranding op een rooster – schutspatroun van armen, bibliothecarissen, maar vooral van koks, omdat hij tijdens zijn marteldood de woorden uitsprak: “Sich, catijf, du heefs een side ghebraden, keer omme dandere ende et!” – feestdag 10 augustus; e) **sent Laurencien**; g) bij een processie ter ere van hem worden paus Leo de ogen uitgestoken; *Karl Meinet*: r. A323, 1.

Laurente h) Laurentum⁶ [*Aeneis* VII, 171]⁷ in Latium, inmiddels van de aardbodem verdwenen, maar het moet gelegen hebben aan de kust ergens tussen het oude Ostia⁸ en Ardea⁹ bij Rome in het midden van Italië; i) **Laurente** – woonplaats van koning Latinus in Italië – Turnus bevecht Eneas vanuit deze plaats, wordt kortstondig door Eneas belegerd; *Eneide*: r. 3906, 4146, 4571, 4844, 5011, 5091, 5290, 5304, 6695, 8434, 8939, 9147, 9160, 9183, 9246, 9509, 9581, 9992, 10010, 11123, 11491, 11611, 12121, 12139, 12199, 12766,

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/62>

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Lycaonia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lycaonia>

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0109.php#a108

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Lawrence_of_Rome

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Laurentum>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ostia_antica.kmz

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Marina_di_Ardea-Tor_San_Lorenzo.kmz

12784, 12846, 13009; i) [**Laurente**] – stad in Lacie (in Ytalia), woonplaats van koning Latyn en zijn gezin – verzamelplaats van Turnus en zijn bondgenoten <Lauranten, Laurenten, Laurentte> *Troyen*: r. 37285, 37514, 37663, 37668, 38309, 38389, 39320, 39514, 39583, 39599, 40032, 40451, 40535;

i) **Laurente** – stad in Lacya/Ytaliën van koning Latijn, verder als boven <Laurenten> *Troyen Prz*: fol. 143vb, 145rb, 146rb, 150ra, 155va, 162rb, 162va, 163ra, 163va.

Laurina a) verkleinvorm van Laura, kort voor Laurentia, die authentiek Italiaans klinkt; e) **Laurina** – vertrouweling van de weduwe Samyte en haar minnaar [?] Astenborch; g) slaagt erin Samyte, die door rechter Oldegheer valselijk van overspel beschuldigd is, uit de gevangenis te bevrijden door haar plaats in te nemen – verklaart ter rechtszitting dat zij door Maria gezonden is om de door Samyte afgewezen rechter te ontmaskeren <Laurine, Laurijn> *Minnen loep*: boek II, r. 3366, 3398, 3415, 3422, 3455, 3640, 4121.

Lausus a) Lausus¹ [*Aeneis* VII, r. 649]² – [nota bene: de Lausus in *Troyen* r. 38898, 38901/*Troyen Prz* fol. 153rb is in Vergilius' [*Aeneis* X, r. 345]³ niet de zoon van Mezentius (zie **Mensencius van Tieren**), maar de Sabijnse legeraanvoerder Clausus (zie **Clausus**)]; b) Zoon van Mezentius; e) **Lausus** – (Italisch ridder); f) zoon van Mesentius; g) dient in het leger van zijn vader in dienst van Turnus – wil wraak nemen op Eneas omdat die zijn vader verwond heeft, maar wordt door Eneas gedood <Laus, Lausum> *Eneide*: r. 5032, 7082, 7816, 7838, 7855, 7865, 7868; e) **Lausus** – afkomstig uit Agilline; f) zoon van koning Mensencius van Tieren; g) jong – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Eneas als hij zijn vader te hulp komt die daardoor kan ontsnappen; *Troyen*: r. 37562, [38897, 38898, 38901, 38915], 38974, 38978, 39262, 39282, 39325; e) **Lausus**; f) zoon van Messencius; g) bondgenoot van Turnus – steunt zijn vader in de strijd tegen Eneas, gedood door Eneas <Nausus> *Troyen Prz*: fol. 145vb, [153rb], 153rb, 153va, 155rb, 155va.

Lautagus zie **Lutagus**

Lauwen zie **Louwen**

Lavael h) Laval⁴ aan de rivier de Mayenne⁵ in Bretagne, Frankrijk; i) **Lavael** – graafschap; *Gaver Capeel*: r. 62, 131, 148, 149, 163; i) **Laval** – de heer van Laval is de pleegvader van Polides – heerlijkheid onder de koning van Britanigen – de heer van Laval is één van de legeraanvoerders van de koning van Britanigen in de strijd tegen koning Karodos – toenaam van **Guy de Laval**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 6, 9, 11, 61.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lausus>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Laval.kmz

5. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Mayenne_\(rivi%C3%A8re\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Mayenne_(rivi%C3%A8re))

Lavales zie **Lanvales**

Lavanten h) de Levant,¹ d.i. Klein-Azië en het Midden-Oosten; i) **Lavanten** (or. Levant) – heidens gebied – waar Gheeraert volgens zijn ontevreden bootslieden wapens aan de vijand heeft verkocht; *Urbaen*: cap. [6], [23], [26].

Lavarnaet zie **Lavernaet**

Lavendoen j) [Moisan I, 2: VAUDONE 5] la Vaudone, kasteel (nabij Bordeaux); k) **Lavendoen** – erfgoed, later van Pyroen; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 217.

Laver zie **Lanceloet van Lac**

Lavernaet a) Leonnatus [*Alexandreis* IX, 433]²; e) **Lavernaet** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen, Armolaus, Cymeus, Eufetio, Claucus, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten – gedood [?] door koning Abysari van Subdraken <Lavernaet> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1088, 1170; boek IX, r. 312, 951, 959.

Lavina zie **Lavine**

Lavine a) [Moisan I, 1: LAVINE DE LAURENTE] [West VR: **Lavine**] — Lavinia³ [*Aeneis* VII, 72]⁴; b) dochter van koning Latinus van Laurentum en Amata – aan Turnus als echtgenote beloofd – tweede echtgenote van Aeneas – moeder van Silvius; e) **Lavina** – (Italisch), later koningin; f) dochter van koning Latinus – aan Turnus als echtgenote beloofd – echtgenote van Eneas der Trojan – moeder van Silvius; g) volgens de voorzegging van Anchises zal zij Eneas een zoon baren die hij Silvius moet noemen – door haar vader koning Latinus eerst aan Turnus beloofd, maar daarna wil hij haar tegen de wil van haar moeder aan Eneas geven omdat de goden dat volgens hem voorbeschikt hebben – wordt verliefd op Eneas en stuurt hem een brief in het Latijn door deze om een pijl te binden – trouwt na de tweekamp met de winnaar Eneas <Lavine, Lavinen> *Eneide*: r. 3647, 4174, 4389, 7684, 9749, 10016, 10497, 10716, 10794, 10892, 11173, 11235, 11268, 11286, 11326, 11334, 11368, 11423, 11494, 11554, 12004, 12208, 12430, 12550, 12640, 12663, 12712, 12717, 12786, 12886, 12892, 12995, 13059, 13096, 13128, 13277, 13440; e) **Lavine**; f) enig kind/dochter van koning Latyn – tweede echtgenote van Eneas van Troyen – moeder [?] van Sisanus; g) als echtgenote begeerd door verschillende plaatselijke koningen, waaronder Turnus – door haar vader echter toegezegd aan Eneas van Troyen, de voorspelde vreemdeling – aldus

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Levant>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lavinia>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

inzet van de oorlog tussen Turnus c.s. en Eneas c.s. <Laminen, Lamyn, Lamynen, Lanine, Laninen, Lavinen> *Troyen*: r. 37202, 37206, 37435, 37444, 37550, 38631, 39167, 39725, 39831, 39837, 40011, 40061, 40103, 40186, 40214, 40511, 40599, 40634, 40667, 40701, 40705, 40711, 40723, 40769, 40801, 40826, 40843; e) [**Lavine**]; f) dochter van koning Latijn – verloofde van Turnus – (tweede) echtgenote van Eneas – moeder van Silvius; g) om wie Turnus en Eneas zullen kampen – heimelijk verliefd op Eneas – rouwt om haar moeders zelfmoord (omdat Turnus dreigt te verliezen) – opgelucht dat Eneas de tweekamp wint <Lanine, Laninen, Lanyne, Lauine, Lauinen, Lauynen> *Troyen Prz*: fol. 143rb, 143va, 144vb, 145ra, 158ra-158va, 159va-160ra, 160va, 160vb, 162vb, 163ra-165ra.

Lavoer a) [West PR: Lanor] – Saksische hertog; e) **Lavoer** – heidens hertog – één van de Sennen in dienst van koning Hargodabrant; g) legeraanvoerder in de strijd om Clarence; *Merlijn*: r. 32891.

Lazarus zie **Laserus**

Lazurus zie **Laserus**

Leander a) [A-Z 1: Hero & Leandros]¹ — Leandros/Leander,² wonend in Abidus – in Ovidius' *Heroïdes*³ schrijver van brief XVIII⁴ aan Hero; b) geliefde van Hero, in Ovidius' *Heroïdes* schrijfster van brief XIX⁵ aan Leander; d) zwemt iedere nacht de Hellespont over om Hero te ontmoeten – verdrinkt tijdens een storm; e) **Leander**; f) zoon van de koning van Abiden; g) geliefde van Adonis van Zesten, de dochter van de koning van Sestoen – verdronken tijdens het overzwemmen van de zee van Ellespont op weg naar zijn geliefde; *Minnen loep*: boek II, r. 127, 140, 151, 202, 238, 257, 275, 332, 338, 340; e) [**Leander**]; g) aan wie Hero haar liefde schonk <Leandere> *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 65; e) **Leander** – geliefde van Horea; g) exemplarisch slachtoffer van de liefde <Leandra> *Vergi Prz*: r. 468, 565.

Leandra zie **Leander**

Leda a) [A-Z 1: Leda]⁶ — Leda⁷; b) echtgenote van koning Tyndareus van Sparta – moeder/pleegmoeder van Klytaimnestra en Helena en van de tweeling Castor en Pollux; d) werd met enig geweld bezwangerd door Zeus in de gedaante van een zwaan nadat zij zijn avances eerder afgewezen had; e) **Leda**; g) vrouw die exemplarisch “licht ende onghestadich” was; *Minnen loep*:

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0061.php#a060

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hero_en_Leander

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroïdes>

4. <https://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her18.shtml>

5. <https://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her19.shtml>

6. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0081.php#a080

7. [https://en.wikipedia.org/wiki/Leda_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Leda_(mythology))

boek I, r. 2500; e) **Leda**; f) moeder van Helena; *Troyen*: r. 36824; e) **Leeda** – koningin; f) moeder van Helena; *Troyen Prz*: fol. 141ra.

Ledecheit zie **Ledicheit**

Ledicheit a) Ledigheid – allegorie¹; e) [**Ledicheit**] – woont in het kasteel van Avonture; f) dochter van vrouwe Hoverde – zuster van Luxurie en Leckerheit <Ledichede> *Limburch*: boek X, r. 373, 723, 740; e) **Ledecheit** – woont in het kasteel van Avonture; f) dochter van “Hoverde groet”; *Limburch Frg*: H55, r. 141; e) **Ledicheit** – woont in het kasteel van Aventüre; f) dochter van Hoverde – zuster van Luxurie en Leckerheit; *Lymburch*: boek X, r. 375, 734, 757; e) **Ledecheit**; g) “onsuver” <Ledichede> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 300.

Leeda zie **Leda**

Leeuwe, Ridder met den zie **Ridder met den Leeuwe, die**

Leffe h) or. (la) **Leffe** – bedoeld is de regio rond Dinant² en Namen³ in het middeleeuwse Brabant; i) **Leffe** – niet nader aangeduide regio <Leisse> *Meluzine*: fol. N4rb.

Legymodo i) **Legymodo** – stadje – waar Karll Meynet met behulp van Christus’ passierelike wien doden tot leven wekt <Legymedo> *Karl Meinet*: r. A335, 26, 39, 50.

Legousa i) **Legousa** – stad in Ermenien met het kasteel van koning Ambertus; *Malegijs*: p. 170, 173, 193.

Leye, die h) de Lys/Leie,⁴ rivier die in het noorden van Frankrijk ontspringt nabij Lisbourg⁵ en die via Armentières, Kortrijk en Deinze uitmondt in de Schelde in Gent, Vlaanderen; i) **die Leye** – rivier, waar Blanckards leger aan weerszijden kampementen opzet, komend uit het woud van Ardanen <Ley> *Ogyer*: r. 9746, 9844; i) **die Leye** – door Reynaert genoemd om koning Nobel te overdonderen (i.v.m. Kiekepit) <Lere> *Reynaert A en F*: r. 2640; i) **die Leye** – exemplarisch dichtbij; *Reynaerts Hst*: r. 2653.

Leisse zie **Leffe**

Leyvale a) bedoeld zou kunnen zijn [West PR: Lanval], een Ronde Tafel-ridder in de *Tristan en prose* – mogelijk dezelfde als **Lynvael**; e) **Leyvale** – Arturridder; *Ferguut*: r. 4323.

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dinant.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Namen.kmz

4. http://nl.wikipedia.org/wiki/Leie_%28rivier%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lisbourg.kmz

- Lecker** a) Gulzigheid [?] – allegorie¹; e) **Lecker** – correspondeert met **Roem** (in *Limborch*); f) kleinkind van Cloto – broer/zuster van Discordia, Avaricia, Dieffde en Achterspreken; *Lymburch*: boek III, r. 1283.
- Leckerheit** a) Gulzigheid – allegorie² – dezelfde als [**Genoechte van Dranc ende van Ate**]; e) **Leckerheit** – woont in het kasteel van Avonture; f) dochter van vrouwe Hoverde – zuster van Ledicheit en Luxurie; *Limborch*: boek X, r. 725, 738; e) **Leckerheit** – woont in het kasteel van Aventüre; f) dochter van Hoverde – zuster van Ledicheit en Luxurie; *Lymburch*: boek X, r. 736, 755.
- Lecolaus** a) Lecolaüs [*Alexandreis* VIII, 107]³; e) **Lecolaus** – Griekse strijder; g) beraamt samen met Dimus en Demetrius een samenzwering tegen Alexander de Grote – gevangengenomen; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 290, 345.
- Lema** zie **Lerna**
- Lemborch** zie **Limborch**
- Lemborger(e)** zie **Limborchere, die**
- Lemborghere** zie **Limborchere, die**
- Lembray** a) [West PR: **Lambor**], heer van Terre Foraine – één van de Visserkoningen; b) vader van Pellehan alias le Roi Mehaignié – grootvader van koning Pelles; e) **Lembray** – koning; f) vader van die Gemangirde Coninc; g) gedood door Orbaen; *Lanceloet*: boek III, r. 8043, 8055.
- Lemmos** h) Lemnos⁴/Limnos,⁵ Grieks eiland in het noordoosten van de Egeïsche Zee – bewoond door uitsluitend vrouwen, nadat de godin Venus hen gestraft had met een adembenemende stank, zodat alle mannen van hen walgden; i) **Lenno** – koninkrijk en stad met een nabijgelegen haven – ooit onder bestuur van koning Thoas – nu onder bestuur van koningin Ysiphile – uitsluitend bevolkt met vrouwen nadat zij alle mannen (behalve koning Thoas) om hun krijglust vermoord hebben; *Jason*: fol. 61r, 61v, 65v, 68v, 70v, 91r, 122v-123v, 125r, 125v, 127r; i) **Lempnes** – koninkrijk van Isiphile – “der vrouwen lant” [hier vermoedelijk te begrijpen als het land van de vorstin] – waar Jason door tegenwind gedwongen afmeert op zijn reis naar Colcos; *Minnen loep*: boek I, r. 2134, 2160; i) **Lemmos** – eiland – één van de Cyclade – waar Philotetes gewond is achtergebleven <Laminos, Lammos> *Troyen*: r. 5148, 5723, 25991, 26032, 26042, 26833, 27004.

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al08.html

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lemnos>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Limnos.kmz

Lemnes a) Blemyes,¹ monstervolk [Strabo, *Geography*, XVII, 53]²; e) **Lemnes** – volk, wonend in Argere bij Endi; g) zonder hoofd en met een borstelige vacht als een everzwijn; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1203.

Lempnes zie **Lemmos**

Lengers zie **Langres**

Lengi zie **Clongi**

Lengiers zie **Langres**

Lengijs zie **Langres**

Lengres zie **Langres**

Lenos zie **Lemmos**

Leno a) sprekende naam: Lat. leno betekent zoveel als koppelaar/pooier; e) **Leno** – “roffiaen” – bordeelhouder te Mithele; g) koopt Tharsia van de zeerovers – na de hereniging van Appollonius en Tharsia tot de brandstapel veroordeeld; *Appollonius*: fol. A3v, E4v, E6v, F4r, G3r, G4r-G5v.

Lenor h) waarschijnlijk vertaalfout van or. ‘de l’onor’ – abusievelijk opgevat als toponiem; i) **Lenor** – met Bote land van herkomst van Archelaus en Prothenor – land van herkomst van Dyomedes, Stelenus en Eurialus 1 – met Nithene koninkrijk van Aghamennon – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Lonoere> *Troyen*: r. 7103, 7171, 20265.

Lens h) Lens³ in Artois in het noorden van Frankrijk; i) **Lens** – stad en kasteel [?] van Fromont <Lense> *Lorreinen*: fragm. I, r. 31, 43, 127, 129; fragm. II, r. 271, 288.

Lentroen e) **Lentroen** alias **de Zas** – kampvechter van Seraphioen; g) vecht tweekamp met Flandrijs om Aleit <Lentroene, Lettroen> *Flandrijs*: r. 1890, 1903, 1907.

Leo 1 a) Leo II († 474); b) zoon van keizer Zeno van Byzantium en Ariadne, de dochter van keizer Leo I; c) keizer van Byzantium c.q. het Oost-Romeinse Keizerrijk (474); d) slechts enkele maanden keizer, opgevolgd door zijn vader; e) **Leo** – Romeins keizer; g) vecht aan de kant van de Romeinen tegen koning Artur – sterft in de strijd en wordt opgevolgd door Zenoen <Lyon, Lyoen> *Lanceloet*: boek IV, r. 9746, 9883, 10085.

[Leo] 2 a) Leo IV (de Chazaar) (750-780); b) zoon en opvolger van Constantijn V – echtgenoot van Irene – vader van Constantijn VI; c) Byzantijns keizer (775-780); e) **[Leo]** – opvolger van zijn vader Constantijn als keizer van Grieken; f) zoon van keizer Constantijn van Grieken – vader van Constantijn – echtgenoot van Yrene <Leone, Lyoene> *Lorreinen J*: fragm. I,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Blemmyes>

2. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Strabo/17A3*.html

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lens.kmz

r. 749, 768, 783, 2109; e) [Leo] – opvolger van zijn vader Constantijn als keizer van Grieken; f) zoon van keizer Constantijn van Grieken – echtgenoot van Yrene <Leone> *Lorreinen O*: r. 3093; e) [Leo] – keizer van Grieken; f) zoon [?] van Yrene – vader van Constantijn; g) legeraanvoerder in de strijd om Gardeterre tegen Yoen – gedood <Leone, Lyoene> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 285; fragm. D, r. 101.

Leo 3 a) Leo III († 816); c) paus (795-816); d) vluchtte in 799 voor de aanhangers van zijn voorganger Hadrianus I naar Karel de Grote – kroont Karel in ruil / als dank voor diens bescherming met Kerstmis 800 tot keizer van het Westen; e) Leo – paus van Rome; g) opvolger van Adrianus – door de inwoners van Rome de ogen uitgestoken en tong afgesneden – kan door een wonder weer zien en spreken; *Karl Meinet*: r. A322, 11, 45, 67; A323, 30; A325, 15, 59; A326, 5, 17, 39, 50; A327, 14; A336, 15, 33; A337, 6; A537, 35; A538, 25; e) Leo – paus te Rome; f) broer van koning Karel die Grote; g) bij wie Malegijs biecht en van wie hij zeven jaar penitentie als kluizenaar opgelegd krijgt; *Malegijs*: p. 291.

Leobius a) Leobius alias Theobitus – de Griekse *De Joodse Oorlog* van Flavius Josephus noemt hier [*De bello judaico* VI, 10]¹ koning David, en in dat geval zou er gerefereerd worden aan de verovering van Jeruzalem zoals (ook) beschreven in *2 Samuel 5* – de Latijnse *De bello judaeico* echter noemt hier Leobius (vel Theobitus), die alleen teruggevonden kan worden in een additio bij hoofdstuk 42 (op *Genesis*) van de *Historia Scolastica* van Petrus Comestor; e) Leobius – Joods koning; g) maakte van Jherusalem de hoofdstad van zijn rijk; *Wrake Vb*: fol. F4r.

[Leodegan van Carmelide] a) [West PR: Leodegan(t)] – koning van Carmelide; b) vader van Genievre – vader van (de valse) Genievre bij de echtgenote van Cleodalis, de seneschalk van Carmelide; e) [Leodegan van Carmelide] – koning (eerst hertog [?]) van Carmelide – wordt later de 43e Tafelronde-ridder; f) echtgenoot van de dochter van koning Sorpine – vader van koningin Jenover (bij zijn echtgenote) – vader van ‘die valsce’ Jenover (bij de echtgenote van zijn drossaard Cleodales van Coronasse) – schoonvader van koning Artur van Bertanien – oom van Sydonies – verwant van Gwinemar; g) heeft sinds Uter-Pandragoens dood de Ronde Tafel in zijn bezit – aangevallen door koning Rioen en de Sennen – ontzet door koning Artur c.s. – huwelijkt zijn dochter uit aan koning Artur om zijn verdiensten en hoge status <Leodegan, Leodeganne, Leodeganne van Carmelide, Leodegans, Leodegant, Liegende> *Merlijn*: r. 10899, 10928, 10931, 11539, 13005, 15610, 16275, 16335, 17246, 17246a, 17259, 17265, 17270, 17311, 17325, 17362, 17387, 17394, 17413, 17425, 17479, 17520, 17596, 17621, 17643,

1. https://en.wikisource.org/wiki/The_War_of_the_Jews/Book_VI

17699, 17715, 17728, 17754, 17841, 17872, 17944, 17957, 17959, 17977, 18008, 18159, 18335, 18443, 18533, 18692, 18718, 18748, 18774, 18791, 18814, 18823, 18831, 18843, 18870, 18883, 19027, 19040, 19070, 19080, 19211, 19218, 19659, 20159, 22308, 22322, 22470, 22475, 22480, 22544, 22607, 22634, 22664, 22674, 22682, 22694, 22704, 22728, 22734, 23009, 23321, 23349, 23445, 23461, 23476, 23607, 23888, 23888a, 23891, 23894, 23899, 23905, 23920, 23968, 23978, 24059, 24123, 24135, 24157, 24173, 24244, 24255, 27316, 27328, 27344, 27353, 27390, 27412, 27481, 27483, 27547, 27554, 27579, 27939, 27944, 27955, 27971, 28026, 28030, 28070, 28116, 28125, 31917, 33782, 33787, 33799, 33811, 33824, 33839, 33895, 34008, 34039, 34188, 34347, 35180.

Leomedon van Troyen zie **Laomedon**

Leon h) Le pays de Léon, regio met als hoofdstad Saint-Pol-de-Léon¹ in het noordwesten van Bretagne in Frankrijk; i) **Leon** – toenaam van **Heynric van Leon** en **Alain van Leon**; *Meluzine*: fol. D6vb, E1ra, F1rb, F2va, F2vb, S1rb.

Leon, Pont van zie **Pont van Leon**

Leonce zie **Loete**

Leonce(s) van Parne zie **Leonse van Parne**

Leonella van Persen e) **Leonella van Persen** – koningin van Persen – woont in Percia; f) echtgenote van koning Canamor – moeder van Turias – grootmoeder van Canamor jr. en Turias jr.; g) later weduwe <Leonellen> *Turias ende Floreta*: p. 2, 8, 21, 38, 64, 78.

Leones zie **Leonois**

Leonides a) Leonidas [Plutarchus, *Vitae Parallelae*, 1 Alexander]²; e) **Leonides** – leraar lichamelijke opvoeding/‘personal trainer’ van Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek I, r. 363.

Leonois h) [West PR: Loenois, var. Leonois] — gewoonlijk geïdentificeerd als Lothian, een landstreek in ten zuiden van Edinburgh³ in Schotland – zie ook **Lyoneel 2**; i) **Leonois** – koninkrijk van koning Lot – aangevallen door de Sennen <Leones, Loenes, Leonois> *Merlijn*: r. 10431, 13383, 15509, 15932, 20037, 21262, 24887.

[Leonse van Parne] a) or. Leonce de Paerne; b) neef van Ban de Benoïc en Bohort de Gaunes – oom van Placidés; e) **[Leonse van Parne]** – ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; f) oom [?] van Placides – verwant van Banijn – verwant van koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes; g) verdedigt / beheert Bonewick en Gaunes – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – strijdt met Pharien in Trebes

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Pol-de-Léon.kmz

2. <http://www.koxkollum.nl/plutarchus/Alexander%20en%20Caesar.htm>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Edinburgh.kmz

tegen koning Claudas van Deserte en de Romeinen c.s. – geholpen door koning Artur en zijn ridders – legeraanvoerder uit Clene Bertanien in Salesbiere <Leonce, Leoncen, Leoncen van Parne, Leonces, Leonces van Parne, Leonse, Leonsen, Leonsen van Parne, Leonse van Paerne, Leonse van Parnen, [Leontes, hs. “leonse”], Lionse van Parne> *Merlijn*: r. 12035, [12061], 12163, 12174, 12185, 12194, 13143, 13153, 13188, 13203, 13231, 13462, 13838, 14568, 14646, 14665, 14991, 15143, 15145, 15173, 21858, 21862, 21866, 21873, 21931, 22023, 22356, 25220, 25227, 25235, 25238, 25240, 25291, 25292, 25306, 25314, 25319, 25395, 25401, 25412, 25801, 31794, 31815, 31817, 31869, 31905, 32724, 34156, 35137.

Leopholus zie **Thiopolus**

Lepreel zie **Lampreel**

Leorettes a) or. Leotetès; e) **Leorettes** – Griek, admiraal; f) neef van Dyomedes van Calidoen; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Bocetetus, Loecetes> *Troyen*: r. 19357, 20096.

Lere zie **Leye, die**

Lerioen h) [Constans: LEGERON]¹ — Lyrnessus,² legendarische stad in Dardania alias Troas, Klein-Azië – geboorteplaats van Briseis/Hippodamia – mogelijk hetzelfde als **Larnesia**, **Albonien** en **Libia 2**; i) **Lerioen** – koninkrijk van Brusés – stad in het land Pedafon – veroverd en geplunderd door Achilles <Verion> *Troyen*: r. 12474, 32898.

Lerna h) Lerna³ – op de Peloponnesus in het zuiden van Griekenland – levert als bondgenoot van koning Menelaus met ossehuid overtrokken schilden (“Lerna gravis clipeos caesis vestire iuvenicis”) [*Achilleis* I, 417]⁴ – stad van de Hydra van Lerna, één van de Twaalf Werken van Hercules; i) **Lerna** – levert schilden als bondgenoot van koning Menelaus – stad waar Hercules de Ydia doodde <Lema> *Troyen*: r. 5101, 5450, 26052.

Lesboen h) Lesbos, het huidige Lesvos,⁵ Grieks eiland in de Egeïsche Zee;

i) **Lesboen** – overwonnen door Achilles; *Troyen*: r. 26476, 32841.

Lessester h) Leicestershire⁶ met als hoofdstad Leicester⁷ aan de rivier de Soar in het midden van Engeland – zie ook **Licestre**; i) **Lessester** – landstreek – waar een hofdag van koning Artur wordt gehouden; *Merlijn*: r. 22234.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/63>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lyrnessus>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lerna.kmz

4. <https://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lesbos.kmz

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Leicestershire>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Leicester.kmz

Lestrigonam a) or. Lestrigonain, koning van Sezile; e) **Lestrigonam** – koning van Cecile; f) vader van Estrigona; g) bij wie Ulixes terecht kwam bij de terugtocht na de val van Troje – neemt Ulixes al zijn goud en goederen af; *Troyen*: r. 34382.

[Lete, die] h) de Lethe,¹ de Rivier van het Vergeten – één van de vijf rivieren² die rond de Onderwereld stromen – waaruit de schimmen dronken om het verleden te vergeten – hetzelfde als **Oblivio**; i) **Lete** (hs. Liete) – één van de vijf rivieren die om de Hel lopen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 218.

Letrijs a) or. Liétris, abt van Saint-Amant de Puelle, d.i. Mons-en-Pévèle; b) broer van Aubri – neef van Garin le Loherain; e) **Letrijs** – abt van Sinte Amans; f) neef van graaf Begge; g) aan wie Fromont vraagt om het lichaam van graaf Begge op te halen en naar zijn familie te brengen; *Lorreinen*: fragm. II, r. 179.

Letterus e) **Letterus**; *Wybeert*: fol. 2vb, 7.

Lettroen zie **Lentroen**

Leuchate h) Leukas, het huidige Lefkada, Grieks eiland in de Ionische Zee met als belangrijkste (haven)stad Lefkas³; i) **Leuchate** – land – waar Eneas van Troyen c.s. strandt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 35973.

Leun zie **Lyon**

Leuwen, die a) bedoeld zouden kunnen zijn de mannen uit Leuven (zie **Loeveene**); e) **die Leuwen** – volk; g) komen Karle te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 112.

Levenganc h) vermoedelijk Lévigien⁴ halverwege Parijs en Soissons in het noorden van Frankrijk – correspondeert met “in den inganc” (*Limborch* boek V, r. 185) dat mogelijk als de naam van een herberg begrepen werd; i) **Levenganc** – waar Evax overnacht als hij van Parijs naar Sesoën reist; *Lymburch*: boek V, r. 183.

Lever Meere zie **Lever Zee, die**

Lever Zee, die h) het Middelnederlandse equivalent van het Oudfranse la Mer Betee (Duits: Lebirmer, Engels: Liver Sea) – zowel gebruikt voor de Adriatische zee, de Dode Zee, de Noordelijke IJszee alsook de Rode Zee, in alle gevallen een levensbedreigende omgeving – soms gebruikt als synoniem voor het einde van de wereld; i) **dat Lever Meere** – noordelijk gelegen zee die Brandaen moet vermijden, omdat daar al vele schepen zijn vergaan door de (zeil)stenen (d.w.z. magneten) onder water die ijzer aantrekken <Lever Zee> *Brandaen*: r. 427, 434; i) **Lever Zee** – zee die helder is en wonderlijk overvol aan vis en andere zeedieren; *Brandaen*: r. 1165; i) **Lever Zee** – hier

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lethe>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_underworld#Rivers

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lefkas.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lévignen.kmz

de Rode Zee; *Leven ons Heren*: r. 1130; i) **die Lever Zee** – onbegaanbaar water rond Endi, vermoedelijk de Rode Zee; *Walewein*: r. 5955.

Levi a) Levi [*Genesis* 29, 34]¹; b) derde zoon van Jakob en Lea – broer van onder anderen Ruben, Symeon en Juda; d) wreker van zijn zuster Dina; e) **Levi**; f) zoon van Jacob – broer van Ruben, Dyna en Symeon; g) doodt met Symeon alle mannelijke Sychemiten als wraak voor de verkrachting van Dyna; *Minnen loep*: boek III, r. 1129, 1135; e) [**Levi**] – gerechtig; f) zoon van Lya <Levits> *Jan van Stijevoort*: refr. 104, r. 23.

Leviathan, Lucifer zie **Lucifer**

Lya a) Lea [*Genesis* 29, 16]²; b) dochter van Laban – oudere zuster van Rachel; d) ooglijdstster en onappetijtelijke vrouw – door haar vader als bruid gegeven aan Jakob die denkt met Rachel van doen te hebben – ondergaat de verstoting door Jakob ten gunste van haar jongere en knappere zuster Rachel gelaten, daartoe gesteund door God zelf die Lea zoon op zoon schonk terwijl Rachel kinderloos bleef; e) **Lya**; f) eerste echtgenote van haar neef Jacob; g) aan Jacob uitgehuwelijkt, nadat hij zeven jaar haar vader had gediend om Rachel te mogen huwen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 554; e) **Hije**; g) exemplarisch goede en geduldige vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2485; e) **Lya**; f) moeder van de gerechtige Levi; g) exemplarisch zachtaardige vrouw; *Jan van Stijevoort*: refr. 104, r. 22.

[Liaert] j) or. (cheval) liart, lett. grijs/appelgrauw (paard) – abusievelijk als eigennaam opgevat; k) [**Lyart**] – paard van Godin <Lyarder> *Karl Meinet*: r. A177, 63; k) **Byart** (contaminatie met **Beyaert** [?]) – paard van koning Emont, door Girbert veroverd en aan Karel de Grote gegeven <[Lyart]> *Lorreinen O*: r. 741; k) **Lybaert** (lett. leeuw) – paard van Griflet; *Merlijn*: r. 12357; k) **Lyaert** – paard van een door Walewein verslagen roofridder – tijdelijk bereden door Walewein nadat hij Gringolet heeft uitgeleend aan een jongeman; *Walewein*: r. 1641, 2176.

Lyam van Yrlant a) or. Elianz; b) zoon van de koning van Irland; e) **Lyam van Yrlant** – Tafelronde-ridder; g) koningszoon – neemt de plaats in van Lanceloet van Lac aan de Ronde Tafel; *Lanceloet*: boek IV, r. 5626.

Lyameryn zie **Lyamyn**

Lyamyn a) brontekst onbekend – gelet op de Zweedse *Namnlös och Valentin* kan dit een verminking zijn van Samari; e) **Lyamyn** – Saraceens koning en legeraanvoerder; g) wordt door Valentin van zijn paard geplukt en overgeleverd aan de Christenkoning van Hyspanyen <Lyameryn> *Valentin und Namelos*: p. 68, 72.

Lyart zie [**Liaert**]

1. http://vulgate.org/ot/genesis_29.htm

2. http://vulgate.org/ot/genesis_29.htm

Lias die Rode a) or. Belias, toegenaamd: ‘li Vermeil’; b) broer van Agravadain des Vals de Galore; e) **Lias die Rode** – ridder; f) broer van Aggravadein; g) zal later tegen koning Artur strijden [?] <Lias des Roden> *Merlijn*: r. 31701-31702.

Lybaert zie [**Liaert**]

Libano zie **Libanus**

Libanor i) **Libanor** – land van herkomst van koning Alpinor – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 13715.

Libanus h) de Libanon, bergketen in Libanon, waar de rivier de Jordaan ontspringt [*Deuteronomium* 1, 7]¹; i) **Lybanus** – berg in Fenicen, waar de rivier de Jordane ontspringt <Libanus> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1139; e) **Libano**; g) in de uitdrukking “cedare van libano” – Maria-typologie; *Jan van Stijevoort*: refr. 45, r. 16; i) **Libanus** – berg in Fenicen, verder als boven; *Troyen*: r. 28632.

Lybe h) or. Libe/Lide – mogelijk Lydië in Klein-Azië (zie **Lidia**), minder waarschijnlijk Libië in Noord-Afrika (zie **Libia 1**) – zie ook **Bile** en **Libiaert**; i) **Lybe** – koninkrijk; *Parthonopeus*: r. 5268.

Liber zie **Liber Bacus**

Lybera zie **Lybra**

Liber Baccus zie **Bachus**

Liber Bac(h)us zie **Bachus**

Liber Barcus zie **Bachus**

Liberum a) de centaur² Lycopos; e) **Liberum** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Theseus; *Troyen*: r. 27319.

Libet i) **Libet** – stadje in Armenie, vier mijl van Terannos – bijna bezet door koning Polifemus van Barberien c.s.; *Limburch*: boek VIII, r. 199, 207, 215, 331, 528; i) **Libiet** – stadje in Armenie, vier mijl van Certannos – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 195, 203, 211, 333, 530.

Libia 1 h) Libia – Latijnse benaming voor het noorden van Afrika, ruwweg gelegen tussen het Atlasgebergte en Egypte, veel groter dus dan het huidige Libië – zie ook **Yberia**, **Lybra** en **Lubien** – zie ook **Cyrensis Libie**; i) **Libia** – het grootste land in Affrica – het beste graanland ter wereld – heet, droog, zanderig en arm <Libien, Lybien> *Alexanders geesten*: boek I, r. 195; boek III, r. 930, 937, 950, 1013; boek V, r. 459; boek VII, r. 1621, 1785; boek X, r. 176, 1227; i) **Libia** – land – waar Dido heerst – waar Eneas en zijn metgezellen stranden na de val van Troje op weg naar Italië <Lybia> *Eneide*: r. 228, 309, 347, 4222; i) **Libia** – land van herkomst van koning

1. http://vulgate.org/ot/deuteronomy_1.htm

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

Fursin; *Johan uz dem Virgiere*: r. 638; i) **Libie** – Saraceens koninkrijk van Caspus van Libie – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – toenaam van koning **Ibadalle van Libia** <Libia> *Limborch*: boek VII, r. 99, 129, 150, 160, 264; [boek IX, r. 693]; boek XII, r. 280, 692; i) **Libie** – Saraceens koninkrijk van koning Caspus van Libie – land van herkomst [?] van koning Ybodalle van Hybria; *Lymburch*: boek V, r. 2115; boek VII, r. 98, 128, 149, 159, 263; boek XII, r. 432; i) **Libien** – land van herkomst van Neptanabus; *Minnen loep*: boek II, r. 3079; i) **Libien lant** – Saraceens koninkrijk van Lutegaen; *Ogyer*: r. 20068; i) **Libia** – het grootste land in Affrycke – het beste graanland ter wereld; *Troyen*: r. 29189.

Libia 2 h) [Constans: LEGERON],¹ koninkrijk van koning Brisès – bedoeld wordt Lyrnessus, stad in Troas in Klein-Azië – geboorteplaats van Briseis/Hippodamia – mogelijk hetzelfde als **Lerioen** en **Larnesia**; i) **Libia** – correspondeert met **Albonien** (in *Troyen* fragm. E) – koninkrijk – land van herkomst van Dyomeda/Ypodamie; *Troyen*: fragm. F, r. 15726b (F-224).

Libiaert h) mogelijk Lydië in Klein-Azië (zie **Lidia**), minder waarschijnlijk Libië in Noord-Afrika (zie **Libia 1**) – zie ook **Bile** en **Lybe**; i) **Libiaert** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Biliart> *Parthonopeus*: r. 3721; fragm. Gr, r. 3721.

Libie(n) zie **Libia 1**

Libiene, die a) bedoeld lijken de Lydiërs (zie **Lidia**), volk in Klein-Azië, en niet de Libiërs (zie **Libia 1**) – zie ook **Bile** en **Lybe**; e) **die Libiene**; g) onderdanen van Priamus van Troyen; *Parthonopeus*: r. 116.

Libien lant zie **Libia 1**

Libiet zie **Libet**

Lybra h) fictief Saraceens land – waarschijnlijk niet hetzelfde als **Libia 1** – zie ook **Yberia**; i) **Lybra** – Saraceens koninkrijk van Caspus van Lybra c.q. Lodewijk van Lybra – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien – later van koning Caspus – dan bondgenoot van de kalief van Baldac <Lybera, Libra> *Margrieta van Limborch*: cap. 80, 82, 85, 96-100, 102, 108, 110-111.

Liburnia h) Liburnië, historische regio in het huidige Kroatië; i) **Liburnia** – koninkrijk in Yliericom van koning Candeus; *Troyen*: r. 33374.

Licestre h) or. Vicestre [Moisan I, 2: VINCESTRE / WINCESTRE] – Winchester,² stad in Hampshire, Engeland; i) **Licestre** – Leicester, in Leicestershire, Engeland (zie **Lessester**) – graafschap – de graaf van Licestre is één van de belangrijkste legeroversten van koning Astolpho van Enghelandt in diens strijd tegen Rijckaert zonder Vreese, die zijn dochter Clarisse geschaakt en gehuwd heeft; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 12.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/62>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Winchester.kmz

Lichanor e) **Lichanor** – Tafelronde-ridder; g) metgezel van Keye – vecht samen met Keye tegen Brandesion <Lichaorre> *Lanceloet*: boek III, r. 19836, 19843.

Lichaone zie **Licaone**

Lichaor zie **Lichanor**

Liche zie **Licus**

[**Lichtmisse, Sent Maria**] zie [**Sent Maria Lichtmisse**]

Lichtvoet a) geen typische duivelsnaam, betekenis: ‘snel ter been’; e) **Lichtvoet** – duivel; g) vormt een team met de duivel Raepallop [Raep (’t) al op]; *Spel van Antikerst*: fol. Cr.

Licia h) Lycië¹ in Klein-Azië; i) **Licia** – in Minder Asia <Lycia> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1379; i) **Licia** – land in Mynder Asya – land van herkomst van koning Glaucoen en koning Sarpedoen – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – geboorteland van Oroen <Cite, Lite, Lyssien, Lyte> *Troyen*: r. 8185, 9174, 20431, 28952, 36524; i) **Lycien** – geboorteland van koning Nereoen; *Troyen Prz*: fol. 139rb; i) **Licia** – grensstad in Persen – bezit van koning Canamor – belegerd door de koningen Cadol en Etanos – ontzet met de hulp van koning Ados, hertog Marron en Turias; *Turias ende Floreta*: p. 62.

Lycien zie **Licia**

Licina zie **Bitinia**

Lide h) [Constans: ELIDE]² – mogelijk Elis, gen. Elidis (zie **Elim**) op de Peloponnesus in Griekenland; i) **Lide** – land van herkomst van koning Amphimas en Sandippus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Lyde> *Troyen*: r. 7161, 9721, 11406.

Liden zie **Lidia**

Lydewaert i) **Lydewaert** – dal waar Joncker Jan de heidense reus die Romein bedreigt overwint; *Jan uut den Vergiere*: cap. 6; i) **Ludewert** – woud [?] waar keizer Sigemunt op het everzwijn gaat jagen – waar Johan met de reus strijdt <Ludewerde> *Johan uz dem Virgiere*: r. 240, 249, 627, 1034, 2512, 2734.

Lidia h) Lydië in Klein-Azië – Hellenistische staat met als hoofdstad Sardes / Sardis³ ten westen van het huidige Salihli in Turkije – de laatste Lydische koning was Croesus; i) **Lidia** – land in Minder Asia – vernoemd naar Lidus – koninkrijk van koning Cresus – veroverd door Cyrus <Lidien, Lydia> *Alexanders geesten*: boek II, r. 759, 1228; boek V, r. 702; boek VII, r. 1361, 1864; boek VIII, r. 974; i) **Lidia** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Lijt – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 909; i) **Sidia** – Saraceens koninkrijk van koning Lijt;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lycia>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/48>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sardis.kmz

Limborch Frg: H53, r. 68; i) **Sidra** – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Lijt – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 912; i) **Lidia** – land in Mynder Asya – genoemd naar Lidus; *Troyen*: r. 28934; i) **Lyden** – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. <Liden> *Troyen*: r. 38745, 38946; i) **Liden** – bondgenoot van Eneas tegen Turnus; *Troyen Prz*: fol. 152va.

Lidimo i) **Lidimo** – correspondeert met **Sardis 2** (in *Lymburch*) – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Yros – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 982.

Lidonas a) or. Lidonas; e) **Lidonas** – schildknaap van Elisier; g) met Elisier op weg naar het hof van koning Artur – tegengehouden door de Sennen bij de Borne van den Pyne – bevrijd door koning Lot en zijn vier zoons <Lydonase> *Merlijn*: r. 30695, 30737, 30740, 30938.

Lidone e) **Lidone** – afkomstig uit Almanie; g) voornaam toeschouwster bij het slottoernooi; *Ferguut*: r. 5177.

Lidus a) or. Lydius; b) broer van Tyrrhenus; e) [**Lidus**]; f) broer van Tirrenis; g) naamgever van Lidia <Liduse> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1362; e) **Lidus**; f) broer van Sierenus; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28935.

Liede Helpe, der Armer zie **Helpe van dien Armen Liedn, die**

Liedn, Helpe van dien Armen zie **Helpe van dien Armen Liedn, die**

Liedrijc van Vlaendren a) vrijwel zeker een knipoog naar Liederic de Bucq alias Liederic van Harelbeke, de legendarische eerste graaf van Vlaanderen, door Karel de Grote als ‘forestier’ aangesteld om Vlaanderen van zijn rovers te bevrijden; e) **Liedrijc van Vlaendren** – machtige en rijke vorst; f) verwant van Otte; g) bondgenoot van Otte <Liedrike> *Lorreinen O*: r. 2903, 2935-2936.

Liegende zie **Leodegan van Carmelide**

Lieger zie **Liger**

Lyens i) **Lyens** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 51.

[**Lieve Vrouwe kercke, Onse**] zie [**Onse Lieve Vrouwe kercke**]

Liffie die verloren es h) or. Lisle / l’Ille Perdue, mogelijk het mythische eiland Avalon [?] – mogelijk hetzelfde als [**dat Verloren Eilant**] 1; i) **Liffie die verloren es**; *Meluzine*: fol. A4vb.

Liffie die verloren es, Vrouwe van zie **Vrouwe van Liffie die verloren es**

Lyflant zie **Lijflant**

Liganor a) correspondeert met (or.) Licanor de Mormonde; d) één van de twaalf ‘genoten’ van Alexander; e) **Liganor** – ridder van Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 222, 226.

Liger a) or. Liger; e) **Liger** – afkomstig uit Prenestine; f) broer van Lutagus; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Eneas <Lieger, Ligier, Ligiers, Ligras> *Troyen*: r. 39122, 39125, 39141, 39153; e) **Ligier** –

afkomstig uit Preuestinen; f) broer van Laucagus; g) verder als boven;
Troyen Prz: fol. 154rb.

[Lignum Vitae] j) de Levensboom, door God geplant in het Paradijs [*Genesis* 2, 9]¹;
k) **Lignum Vite** – boom in het Eertsce Paradijs – wie er van eet blijft zonder
ongeluk en gaat niet dood; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 851; k) **Lignum
Vite** – boom in het Paradys, verder als boven; *Troyen*: r. 28350.

Lignum Vite zie **[Lignum Vitae]**

Ligor van Limcys a) or. Fegor, koning van Leütiz; e) **Ligor van Limcys** – koning;
g) heeft koning Priamus een hoornen boog gestuurd, welke wordt
gehanteerd door Paris van Troyen; *Troyen*: r. 21986.

Ligore zie **Liguere**

Ligosidem a) or. Lycoris; e) **Ligosidem** – min / voedster van Tharsia; g) blijft bij het
meisje in Tharsie aan het hof van prins Stranguilio en Dyonisiades – sterft als
Tharsia veertien jaar jong is, nadat zij haar het geheim over haar werkelijke
afkomst heeft onthuld; *Appollonius*: fol. E1r.

Ligras zie **Liger**

Liguere h) Ligurië in het noordwesten van Italië met als hoofdstad Genua²;
i) **Liguere** – koninkrijk van koning Crupano – bondgenoot van Eneas van
Troyen tegen Turnus c.s. <Ligore> *Troyen*: r. 38778, 40382; i) **Lygure** –
koninkrijk van Epano van Lygure; *Troyen Prz*: fol. 152va, 161vb.

Liguere zie **Logre**

Lygure zie **Liguere**

Lijflant h) Lijfland of Livland – gelegen aan de Baltische kust in het noorden van
Letland en zuiden van Estland met als belangrijkste (haven)stad Riga³ aan de
rivier de Dvina – zie ook **[Wendenlant]**; i) **Lijflant** – in het noordoosten van
Europen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1411; i) **Lyflant** – land in Europen;
Troyen: r. 28982.

Lijlefo(o)rt zie **Lillefoort**

Lijnken a) verkleinvorm van Lina, een afleiding van ofwel Carolina ofwel Paulina;
e) **Lijnken**; g) door Moenen voorgesteld alternatief voor de naam Mariken,
die hij niet verdragen kan; *Mariken van Nieumeghen*: fol. B3v.

Lijse a) verkleinvorm van Lisa, een afleiding van Elisabeth; e) **Lijse**; g) gangbare
meisjesnaam; *Mariken van Nieumeghen*: fol. A4v.

Lijsken a) verkleinvorm van Lisa, een afleiding van Elisabeth; e) **Lijsken**; g) door
Moenen voorgesteld alternatief voor de naam Mariken, die hij niet verdragen
kan; *Mariken van Nieumeghen*: fol. B3v.

1. http://vulgate.org/ot/genesis_2.htm

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Genua.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Riga.kmz

Lijt a) afgeleid van Lydius (zie **Lidus**); e) **Lijt** – Saraceens koning van Lidia; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 909; e) [**Lijt**] – heidens koning van Sidia <L[ij]t> *Limburch Frg*: H53, r. 68; e) **Lijt** – Saraceens koning van Sidra; *Lymburch*: boek VIII, r. 912.

Lica e) **Lica**; f) dochter van koning Saluber; g) vriendin van koningin Phyla – steunt Phyla tegen de opdringerige Glutes – door Glutes in haar slaap met een mes gedood; *Valentijn en Nameloos*: fragm. I, r. 38, 64, 67, 78, 96, 104, 117, 133.

Lycan zie [**Lycas**]

Licanor zie **Lycoridon**

Licaone h) gelet op de context “Huic adiacent Licaonia et Caria, ubi fuit Hermi fluvius, aureis harenis famosus. Inde est Lidia” [*Imago mundi*: I, 20]¹ lijkt een andere regio dan Lycaonië in Klein-Azië bedoeld – zie ook **Lauconie**; i) **Licaone** – land in Minder Asia, met de rivier Hermus; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1357; i) **Lichaone** – land in Mynder Asya – verder als boven; *Troyen*: r. 28930.

[**Lycas**] a) or. Lichas; e) **Lycan**; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – verslagen door Eneas; *Troyen*: r. 38868; e) [**Lycas**]; g) verder als boven <Lycam> *Troyen Prz*: fol. 153ra.

Like, die h) or. Lycus – bedoeld is de Grote Zab (Zab al-Khabir), rivier in het huidige Irak; i) **die Like** – waarover de verslagen Perzen onder leiding van koning Daris van Perzen in wanorde vluchten naar Arbele; *Alexanders geesten*: boek V, r. 576, 613, 671.

Licomedes a) Lykomedes, koning van Skyros²; b) vader van een uitsluitend dochters onder wie Deidamia; d) in wiens paleis Achilles zich vermomd als meisje schuil houdt; e) **Licomedes** – koning; g) bij wie Achilles zich in vrouwenkleren schuilhield; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 557, 608; e) **Lycomedis**; f) vader van Dydamya; g) legt onwetend de als meisje verklede Achilles bij Dydamya te slapen en wordt zo ongewenst opa <Lycomedis> *Minnen loep*: boek II, r. 2859, 2867, 2891, 2905; e) **Licomedes** – koning, woont op Cyros; f) vader van Deidamia – schoonvader van Achilles – grootvader van Pirrus; g) heeft alleen dochters – bij wie Achilles (in de gedaante van **Pelegia**) door Thetis wordt gebracht en onderduikt – accepteert na de ontmaskering Achilles’ trouwbelofte aan de zwangere Deidamia <Licodemes, Lycomedes> *Troyen*: r. 134, 5154, 5244, 5331, 5540, 5800, 5807, 5835, 6020, 6054, 6077, 6497, 26437, 27812, 29703.

Lycomedis zie **Licomedes**

1. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

2. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Lycom%C3%A8de>

Licomite e) **Licomite** – Trojaan in het gevolg van Eneas – legeraanvoerder; g) voert het hulpleger aan dat Aschanius naar Eneas stuurt, als deze net buiten de poort van Albane in moeilijkheden geraakt is; *Eneide*: r. 7433.

Lycoridon a) or. Licoridon; e) **Lycoridon** – ridder; g) houdt Ydeine gevangen – verslagen door Walewein <Licanor, Licoridoen, Licoridon, Licoridone> *Ragisel*: r. 1184, 1190, 1263, 1266; fragm. Ab, r. 441; fragm. Bh, r. 102. Ab 545, 671.

Licoris a) or. Licoris; e) **Licoris** – waardin bij wie Floris in Monfolis verblijft; f) echtgenote van Daris; *Floris ende Blancefleur*: cap. [6]; e) **Licoris**; f) echtgenote van Dari(e)s; g) gastvrouw van Floris tijdens diens verblijf in Babylonien; *Floris ende Blancefloer*: r. 2189.

Lycurius zie **Lycurus**

Lycurus a) or. Macho: Licure / Licurius – legendarische koning van een niet nader gespecificeerd Babilonia; e) **Lycurus** – koning van Babilonyen <Lycurio, Lycurius> *Esopus*: p. 134, 136, 148.

Licus 1 a) de centaur¹ Lycus; e) **Licus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Pierocheus; *Troyen*: r. 27283.

Licus 2 a) or. Lycus; e) **Licus** – Trojaan in het gevolg van Eneas; f) verwant van Elenor; g) door Aschanius in een toren gezet om de brug van Albane te verdedigen – gedood door de mannen van Turnus <Liche> *Eneide*: r. 6970, 6975, 6979, 7027, 7030, 7044; e) **Licus** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Turnus; *Troyen*: r. 38448, 38458; e) **Lycus** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 150vb.

Lilefo(o)rt zie **Lillefoort**

Lylefort zie **Lillefoort**

Lyliobe a) correspondeert met (or.) Lionel [?]; e) **Lyliobe** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3384.

Lillefoort h) [Moisan I, 2: ILLE FORT (L')] lett. 'het sterke eiland' – door de Middelnederlandse vertaler / bewerker (Jan van Doesborch?) van *La genealogie auecques les gestes et nobles faitz darmes du trespreux et renomme prince Godeffroy de Boulion et de ses cheualereux freres Baudouin et Eustace* [...] los van zijn brontekst geïdentificeerd als Lille (zie **Rijssel**) in Frans-Vlaanderen: "ende zoo sommighen segghen, zoo wast een lant in Vlaenderen, waer van de steden zijn Rijssel, Duway ende Orchy", vermoedelijk om het verhaal dichter bij de lezers te brengen; i) **Lillefoort** – koninkrijk van Pyrion en na hem van zijn zoon Oriant – met de steden Rijssel, Duway en Orchy <[...]fort, Lijlefoort, Lijlefort, Lilefoort, Lilefort, Lillefoordt,

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

Lylefort > *Ridder metter Swane*: cap. Voorrede, [1]-[2], [5], [8], [12], [19]-[20], [25]-[26], [30].

Limassen h) Limassol,¹ havenstad op Cyprus; i) **Limassen** – havenstad <Lymasson, Limasson> *Meluzine*: fol. G5rb, G5va, H6vb, I2va, I4ra, K1ra, K3rb, K4ra, K4va, K4vb, K5va, L2vb, L3ra, Q3rb, Q3va.

Limborch h) het hertogdom Limburg, genoemd naar een door Walram van Arlon (ca. 985-1032), de eerste graaf van Limburg, gestichte burcht(stad), gelegen aan de Vesdre ten zuidwesten van Eupen² in het oosten van het huidige België; i) **Limborch** – hertogdom van hertog Otte – land van herkomst van Heinrijs van Limborch en Margriete <Lemborch> *Limborch*: boek I, r. 33, 35, 253, 276, 296, 475, 548, 805, 811, 1021, 1765, 2294, 2487, 2531, 2657; boek II, r. 27, 413, 553, 1519, 1898; boek III, r. 685, 708, 776; boek IV, r. 301, 460, 533, 584, 785, 1310, 1319, 1320, 1339, 1353, 1540, 2059; boek V, r. 493, 512; boek VII, r. 325; boek XI, r. 1111; boek XII, r. 1279, 1293; i) **Lemborch** – hertogdom; *Limborch Frg*: H49, r. 143, 149, 352; i) **Lymburch** – hertogdom van hertog Otte van Lymborch – land van herkomst van Heinrich van Lymburch en Magriete <Limborch, Lymburch, Lymborch, Lymbürch> *Lymburch*: boek I, r. 33, 35, 244, 267, 287, 466, 539, 797, 803, 1014, 1812, 2342, 2535, 2579, 2706; boek II, r. 27, 410, 551, 1517, 1891; boek III, r. 671, 762; boek IV, r. 294, 453, 526, 575, 776, 1311, 1320, 1321, 1340, 1354, 1541, 2053; boek V, r. 490, 509; boek VII, r. 324; boek XI, r. 1609; boek XII, r. 1761, 1762, 1776; i) **Lymborch** – hertogdom/stad van hertog Otto van Lymborch – land van herkomst van Heyndrick van Lymborch en Margrieta van Lymborch <Limborch, Lymborchs> *Margrieta van Limborch*: cap. 1-2, 5-8, 10, 12-15, 18-23, 25, 27-33, 35-37, 39-42, 44, 46-60, 62-66, 68-69, 71-74, 76-78, 81, 84, 86-89, 92, 94-98, 100-107, 109-113, 115-117.

Limborch! n) Limburg!; o) **Limborch!** – strijdkreet van Heinrijs van Limborch; *Limborch*: boek VII, r. 219, 281; o) **Lymburch!** – strijdkreet, verder als boven <Limborch> *Lymburch*: boek VII, 218, 280; o) **Lymborch!** – strijdkreet, verder als boven <Limborch> *Margrieta van Limborch*: cap. 40, 42, 96.

Limborchere, die a) de Limburger(s); e) **die Limborchere** – toenaam van **Heinrijs van Limborch** <Lemborghere, Limborchghere, Limborgere, Limborghere> *Limborch*: boek III, r. 313, 359, 405; boek V, r. 2141; boek VII, r. 639, 786, 864, 1566, 1881; boek VIII, r. 229, 685, 735, 1318; boek IX, r. 79, 261, 477, 582; boek XII, r. 913, 1161, 1203, 1245; e) **die Limborgere** – toenaam van **Heinric**; *Limborch Frg*: H50, r. 89; e) **die Limborchere** – toenaam (van **Heinric van Limborch**) <[...]>(o)rchere > *Limborch Frg*: H53, r. 252, 536;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Limassol.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Eupen.kmz

e) **die Lymborgers** – volk / leger uit Lymborch; g) belegeren c.s. als straf / wraak Triere – overwinnen; *Margrieta van Limborch*: cap. 51; e) **die Lymborgere** – toenaam van **Heinrich van Lymburch** <Lemborger, Lemborgere, Limborchere, Limborgere, Lymborgeir, Lymborger, Lymburgere> *Lymburch*: boek III, r. 301, 345, 391; boek V, r. 2138; boek VII, r. 642, 788, 857, 1591, 1904; boek VIII, 225, 686, 736, 1306; boek IX, r. 79, 257, 473, 578, 806; boek XII, r. 151, 200, 1267, 1594, 1648, 1702.

[**Limborchsche**] n) Limburgse; o) [**Limborghere**] <Limborgheren> *Limborch*: boek I, r. 638; o) [**Lymborge**] <Lymborgen> *Lymburch*: boek I, r. 628; o) [**Lymborchsche**] <Lymborchschen> *Margrieta van Limborch*: cap. 37.

Limborger zie **Limborchere, die**
Limborg(h)ere zie **Limborchere, die**
[Limborghere] zie **[Limborchsche]**
Lymborgeir zie **Limborchere, die**
Limburch zie **Limborch**
Lymbürch zie **Limborch**
Lymburch! zie **Limborch!**
Lymburgere zie **Limborchere, die**

Limcys h) or. Leütiz, koninkrijk van koning Fegor; i) **Lacys** – waar het paard van Achilles vandaan komt; *Troyen*: r. 13439; i) **Limcys** – toenaam van koning **Ligor van Limcys**; *Troyen*: r. 21986.

Lymogien h) or. lemovicenses – Limoges¹ in de Limousin in het midden van Frankrijk – zie ook **Limosine**; i) **Lymogien** – toenaam van sinte **Marciael van Lymogien**; *Turpijn*: XIII, r. 36.

Limoyssijn zie **Limosine**
Limokine zie **Limosine**

Limosine h) de Limousin in het midden van Frankrijk- zie ook **Lymogien**;
 i) **Limosine** – in het midden van Gallen c.q. Gehaerde Gallia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1574; i) **Limoyssijn** – gebied waarop Jourdein van Blaves aanspraak maakt; *Jourdein*: r. 351; i) **Limokine** – land in Gallen; *Troyen*: r. 29142.

Lympiose a) de naam oogt als een sprekende naam: wat zoveel als ‘de goddeloze’ zou kunnen betekenen, maar dat misstaat absoluut in de tekst – een mogelijke afleiding van limpidus (Latijn voor ‘helder’) komt wat dat betreft meer in de richting maar niet meer dan dat; e) **Lympiose**; f) enige dochter van de arme weduwnaar Arlamoen; g) exemplarisch nederige en gehoorzame maagd – wordt door Orphaen als echtgenote opgeëist en vervolgens extreem zwaar op de proef gesteld <Limpiose, Limpyose> *Minnen loep*: boek IV, r. 1121, 1137, 1169, 1194, 1225, 1236, 1241, 1244, 1255.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Limoges.kmz

- [Linde, die]** i) **[die Linde]** – land / heerlijkheid van Marchelijs <Linden> *Mouwen*: r. 729.
- Linges** h) or. Linges – Saintes¹ in Saintonge (Poitou) in het westen van Frankrijk;
i) **Linges** – oude naam van **Paintes** – door Melusine gestichte stad; *Meluzine*: fol. F6vb.
- Lynoy** a) or. Lynor, hertog van het Chastel as Puceles; e) **Lynoy** – hertog; g) vroeger heer van het Castele vander Joncfrouwen – gedood door de zeven broers omdat hij weigerde hen zijn dochter te geven; *Lanceloet*: boek III, r. 2315.
- Lynvael** a) bedoeld zou kunnen zijn [West PR: Lanval], een Ronde Tafel-ridder in de *Tristan en prose* – mogelijk dezelfde als **Leyvale**; e) **Lynvael** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee Spangen bevrijden; *Mouwen*: r. 2913.
- Lyoen** a) lett. leeuw; e) **Lyoen** – toenaam van koning **Nobel** <Lioen> *Reynaert A en F*: r. 1833, 3393, 3459; e) **Cupoen** – toenaam van koning **Nobel** <Lupen> *Reynaert Prz*: r. 748; e) **Lyoen** – toenaam van koning **Nobel** <Lioen, Lyon> *Reynaerts Hst*: r. 1037, 1855, 3398, 3749.
- Lyoen** zie **Leo 1**
- Lioen** zie **Lyon**
- Lyoen** zie **Lyoeneel 1**
- Lioen, Rode** zie **Rode Lioen**
- Lyoen, Rode** zie **Rode Lyoen, die**
- Lyoene** a) or. Lyone; e) **Lyoene** – ridder van Alexander de Grote; g) bezoekt de stad Pheson; *Cassamus L*: fol. 1Rb, 20.
- Lyoene** zie **Leo 2**
- Lyon** h) Lyon² in Lyonnais in het zuidoosten van Frankrijk, waar de rivier de Saône³ uitmondt in de rivier de Rhône⁴ – zie ook **Lions**; i) **Lyons** – stad aan de Rone; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1063; o) **Lyoen**; *Ferguut*: r. 1886;
i) **Leun** – toenaam van **Herffen van Leun**; *Karl Meinet*: r. A520, 57; A524, 47;
i) **Lyons** – graafschap – toenaam van **Gautier van Lyons** – belaagd door het leger van de Turkse koningin Torele – in het nabij Lyons gelegen bos vestigt Malegijs zich voor zeven jaar als kluizenaar – plaats van de begrafenis van Oriande van Rootsefluer <Lions> *Malegijs*: p. 283, 292, 294, 297, 303-305, 308, 309, 313, 314, 316, 323, 335, 336, 342, 345, 346; i) **Lyon** – toenaam van **Emmerich von Lyon**; *Reinolt von Montelban*: r. 14566; i) **Lioen** – hertogdom; *Renout van Montalbaen*: r. 1098; i) **Lions** (or. Lyon) – aangevallen door de Hooghduytschen – ontzet door koning Pepijn van Vranckrijck <Lyons> *Valentijn ende Oursson*: cap. 16.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saintes.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lyon.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sa%C3%B4ne>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhone>

Lyon zie **Leo 1**

Lyon zie **Lyoen**

[**Lyon, Sent**] zie [**Sent Lyon**]

Lyoneel 1 a) or. Lionel; b) oudste zoon van Bohort van Gaunes en Evaine – broer van Bohort – neef van Lancelot du Lac; d) wordt samen met Lancelot en Bohort opgevoed door de Dame du Lac; e) **Lyonel** – Arturridder; g) deelnemer aan het slottoernooi; *Ferguut*: r. 5247; e) **Lyoneel** – koning – Tafelronde-ridder; f) zoon van Bohort van Gaunes – oudere broer van Bohort van Gaunes jr. – neef van Lanceloet van Lac en Hestor van Mares; g) gaat met Bohort jr. mee op zoek naar Lanceloet – is boodschapper tussen Genevre en Lanceloet – aanwezig op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt – door de troepen van koning Claudas gevangengenomen in diens oorlog tegen Lanceloet, nadat hij Dorijn in de strijd heeft gedood – wordt koning van Gaule na de nederlaag van koning Claudas <Lione, Lyoneel, Lyoneels, Lionel, Lyonele, Lyoen, Lyone, Lyonel, Lyonele> *Lanceloet*: boek II, r. 8303, 10780, 10782, 10805, 10808, 10811, 10821, 10848, 10855, 10865, 10873, 10900, 10920, 11071, 11081, 12286, 12381, 12390, 12396, 12405, 12408, 12438, 12460, 12470, 12532, 12571, 12575, 12578, 12591, 12603, 12616, 12623, 12627, 12665, 12681, 12731, 12741, 12751, 12760, 12771, 12778, 12796, 12809, 12854, 12862, 12875, 13105, 13136, 13175, 13193, 13203, 13352, 13373, 13377, 13381, 13407, 13421, 13425, 13430, 13436, 13441, 13466, 13535, 13618, 13633, 13637, 13717, 13730, 15356, 16043, 19843, 21153, 21574, 22090, 22127, 22144, 22168, 22194, 22197, 22199, 22436, 22544, 22558, 22974, 23566, 23878, 23884, 23897, 23906, 23982, 23993, 24002, 24111, 24113, 24169, 24459, 24461, 25067, 25125, 26180, 26264, 28569, 28600, 28858, 28892, 28898, 30818, 30852, 30889, 31156, 31625, 31835, 32443, 32486, 32925, 32950, 32985, 33631, 33632, 33648, 33754, 33761, 33842, 34399, 35331, 35396, 35421, 35425, 35561, 35767, 35772, 35808, 35822; e) **Lyoneel** – Tafelronde-ridder; f) broer van Bohort – neef van Lanceloet van Lac; g) gaat op queeste naar de Graal – probeert Bohort te doden omdat die hem eerder niet wilde helpen – dit wordt echter door een bliksem verhinderd <Lyonele> *Lanceloet*: boek III, r. 41, 108, 143, 148, 383, 1015, 6818, 7360, 7441, 7467, 7493, 7501, 7512, 7520, 7533, 7535, 7543, 7547, 7553, 7560, 7563, 7583, 7598, 7611, 7614, 14544, 14558; e) **Lyoneel** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Brandesion naar het door Keye belegerde kasteel om voor hem te vechten; *Lanceloet*: boek III, r. 19926, 19985, 20101, 20117, 20162, 20381; e) **Lyoneel** – Tafelronde-ridder – later koning van Gaunes; f) broer van Bohort – neef van Lanceloet van Lac; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – volgt Lanceloet naar Joyosegaerde, raakt gewond in de strijd tegen koning Artur – krijgt Gaunes in leen en wordt te Benewijc tot koning gekroond – gaat met Lanceloet naar Grote Bertangen om tegen Mordrets zonen te strijden – gedood door Melian

en gewroken door Bohort – begraven te Winceestre <Lyoen, Lyoene, Lyone, Lyoneels, Lyonele> *Lanceloet*: boek IV, r. 365, 766, 1634, 1922, 5643, 6321, 6323, 6418, 6771, 6874, 6956, 7308a, 7380, 7399, 7423, 7644, 7735, 7784, 7794, 8575, 8721, 8728, 9578, 12415, 12504, 12535, 12638, 12640, 12764; e) **Lyoneel** – Arturridder <Lioneel> *Lancelot Prz*: fragm. II, r. 4, 24, 34; e) **Lyoneel** – Tafelronde-ridder; f) broer van Boerd jr.; g) gaat mee Lantsloot zoeken; *Lantsloot*: r. 3331, 3393, 3398; e) [**Lyoneel**] – Tafelronde-ridder; g) helpt Dodineel <Lyonele> *Ragisel*: r. 3335, 3384, 3398.

Lyoneel 2 h) or. Lionel – bedoeld lijkt Lothian (zie **Leonois**); i) **Lyoneel** – toenaam van **Ywen van Lyoneel** <Lioneel, Liones> *Merlijn*: r. 24918, 28479, 30397.

Lionel a) or. Leonele; b) echtgenote van de herbergier Blaires; e) **Lionel** – woont te Deneblase; f) echtgenote van de herbergier Bliaris <Lionne> *Merlijn*: r. 17373.

Lionel zie **Lyoneel 1**

Liones zie **Lyoneel 2**

Lionne zie **Lionel**

Lions h) mogelijk een geval van contaminatie van Laon (zie **Louwen**), de oude hoofdstad van het Karolingische Frankrijk,¹ en het al eerder in de roman genoemde Lyon (zie **Lyon**), tevens de stad waar het Franse boek gedrukt werd dat door de Middelnederlandse auteur vertaald werd; i) **Lions** (or. Lyon) – waar koningin Barthem met de kleine Carolus haar toevlucht zoekt als koning Artus van Bertangien Vranckrijck binnenvalt – toenaam van **David van Lions** (or. David Delloys) <Lyons> *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Lions zie **Lyon**

Lionse van Parne zie **Leonse van Parne**

Lysanor a) or. Lisanor; b) moeder van Loholt (met koning Artur als vader); e) **Lysanor** – woont in kasteel Quinpecorentijn; f) dochter van de overleden graaf Severin – geliefde van koning Artur van Bertanien – moeder van Loete; g) houdt na haar vaders dood haar land in leen van koning Artur <Bisianor> *Merlijn*: r. 15423.

Lisconois zie **Listenois**

Lisengloen van Bloys e) **Lisengloen van Bloys** – graaf; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 542-543.

Lisias a) or. Lysias; e) **Lisias** – Perzisch strijder – heer van de Siten en koning van nog zes koninkrijken; g) gedood door Amictas <Lisiase> *Alexanders geesten*: boek V, r. 468, 470.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Laon#%C3%89poque_carolingienne

- Lisiboene** h) Lissabon¹ aan de rivier de Taag, hoofdstad van Portugal – Lat. Ulixi-Bona; i) **Lisiboene** – in Spanien – waar Ulixes heerste; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1608; i) **Lissiboene** – stad in Spaengien – verder als boven; *Troyen*: r. 29176.
- Lysimachus** a) Lysimachus (ca. 355-281 v.C.); c) koning van het door hem gestichte Lysimachia; e) **Lysimachus** – Griekse ridder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten; *Alexanders geesten*: boek V, r. 655.
- Lisonie** h) or. Alizonie, in Klein-Azië; i) **Lisonie** – gelegen naast dat Megheden lant – land van herkomst van koning Protoplex – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Lysonie> *Troyen*: r. 8380, 9613, 13728.
- Lysoniene, die** a) or. li Alizoniëns; e) **die Lysoniene** – volk / leger uit Lisonie; g) bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Lisoniene> *Troyen*: r. 13833.
- Lissiboene** zie **Lisiboene**
- Lyssien** zie **Licia**
- Listenois** h) or. Listenois, koninkrijk van Pelles – mogelijk gelegen in / bij Terre Foraine – zie ook **Terre Foreine** en [**die Vaste Eilanden**]; i) **Listenois** – koninkrijk van koning Pelles van Listenois – land van herkomst van Elisier en Lidonas <Lisconois, Listonas, Listones, Lystonois> *Merlijn*: r. 15618, 19096, 19102, 19120, 30729, 30731, 30967, 34578.
- Lisus Catras** e) **Lisus Catras** – graaf; g) vecht in Grieken in het leger van Brutus en Crassus tegen Tyberius <Lisus> *Caesar*: r. 666, 867.
- Lite** zie **Licia**
- Litioen** a) or. Licaon de Porte Cee; e) **Litioen** – Trojaan; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Jachan> *Troyen*: r. 16836.
- Lixus** e) **Lixus** – in dienst van koning Signus; g) vaandeldrager – strijdt aan Trojaanse zijde in de oorlog om Helena; *Troyen*: r. 18192.
- [**Lizabet**] zie **Elizabeth**
- Lize, Schoon** zie [**Schoon Lize**]
- Lobam** a) mogelijk dezelfde als **Lobran** – zie ook **Lümbran**; e) **Lobam** – Saraceens koning; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door de koning van Ierlant; *Limborch*: boek XII, r. 589.
- Lobran** a) mogelijk dezelfde als **Lobam** – zie ook **Lümbran**; e) **Lobram** – Saraceens koning van Capturi; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 1008; e) **Lobran** – Saraceens koning van Capturi; *Limborch Frg*: H53, r. 150.
- Lochier** a) or. Lochier / Lothier; e) **Lochier** – hertog van Lutzenborch; f) tweede zoon van Anthonis van Lusignen en Kerstine van Lutzenborch – broer van Bertrant;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lisboa.kmz

g) verloste Ardennen van rovers – bouwde de brug over de Maze bij Masieres en kastelen in Hollant – succesvol veroveraar samen met zijn neef Oliphart van Bemen <Lothier> *Meluzine*: fol. P2ra, P2rb, X6ra.

Lode a) bastaardvloek, vermoedelijk een contaminatie van Gode en Lode(wijc); e) **Lode** – in de uitroep “bi Lode”; *Ferguut*: r. 4970; e) **Lode** – “by lode”; *Karl Meinet*: r. A534, 40; e) **Lode** – “bi lode”; *Reynaerts Hst*: r. 1853.

Lodenrene zie **Loreine**

Lodewich zie **Lodewijc van Vrancrijk**

Lodewich zie **Ludewich van Vlanderen**

Lodewi(j)ch zie **Lodewijc van Vrancrijk**

Lodewijch van Velchem zie **Lodewijc van Velthem**

Lodewijc zie **Lodewijc de Vrome**

Lodewijc zie **Lodewijc van Vrancrijk**

Lodewijc de Vrome a) [A-Z 6: **Lodewijk de Vrome**]¹ [Moisan I, 1: LOEÏ(S) 1] — Louis I, dit le Pieux ou le Débonnaire/Lodewijk I de Vrome² (778-840); b) zoon van Karel de Grote en Hildegard – tweelingbroer van de jonggestorven Lotharius en broer van Charlot, Adelheid, Rotrud, Karloman, Bertha, Gisela en Hildegard – echtgenoot van Ermengarde – vader van onder anderen Lotharius, Pippijn en Lodewijk de Duitser – echtgenoot van Judith van Bavaria – vader van onder anderen Karel de Kale; c) koning van Aquitanië (781-814) – medekeizer (vanaf 813) en keizer (vanaf 816) van het Frankische Rijk; d) na zijn dood in Ingelheim werd het Frankische Rijk in drieën gedeeld – Lodewijk de Vrome is een pseudo-historisch personage in diverse chansons de gestes en vertalingen/bewerkingen daarvan, dat een doorgaans minder verheffende rol speelt – zijn toenaam ‘de Vrome’ moet dus niet begrepen worden in de middeleeuwse zin van het woord: vroom, d.i. sterk/dapper; e) [**Lodewijc**] – koning van Vrankerike; f) broer van Anflise – oom van Ayoel – oom van Lusiene – leenheer van Ayoel; g) verzoent zich met Hellijn – als peter aanwezig bij de doop van Mirabele <Lodewike> *Ayoel*: r. 268, 353, 478, 486, 553; e) **Lowijs** – koning van Vrancrike en Parijs; f) zoon van Karlun – zwager van Elye – oom van Aiol; g) tijdelijk verblijvend te Uriens – biedt Aiol kastelen in Alverne aan, maar Aiol eist andere en meer steden / kastelen op – verslaat de opstandige Bourgondiërs <Loewijs> *Aiol*: r. 422, 572, 734; e) **Lodewijc de Vrome** – koning van Vrankerike – heer van Dominicus, de borchgraaf van Couchi; f) vader van Karel die Caluwe – neef van Batrijs; g) slaat zijn zoon en anderen in Parijs tot ridder op Pinksterdag – sterft en wordt begraven in het klooster van Sente Denijs <Lodewijc, Lodewike> *Couchi*: fragm. VI, r. 25, 773, 792, fragm. KT, r. 22;

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0051.php#a050

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Louis_the_Pious

fragm. VII, r. 43, 131, 337, 495, 568, 589, 1257, 1275, 1529, 1790, 1870, 1901, 2128, 2183; e) **Lodewijc**; g) leeftijdgenoot van Reynout – speelt schaak op leven en dood met Adelaert – door Reynout gedood in aanwezigheid van Karel de Grote aan het slot van zijn kroning tot koning van Vrancrijk <Lodewijck, Lodewijcke, Lodewijcken, Lodewijcx, Lodowijc>
Heemskinderen: p. 20-22, 24, 32-50, 52, 54, 55, 57, 61, 62, 68, 73, 78, 79, 81, 82, 106, 107, 173, 186; e) **Lodewijc** – koning van Aquitaniën, later keizer; f) zoon van koning Karel van Vrancrijk en koningin Hildegaert – broer van Charlot, Pippijn, Rotruyt, Berga en Gilla; *Hugbe Prz*: p. 4; e) **Ludwich** – koning van Equitanten; f) oudste zoon van Karll Meynet en Hildegart <Ludewich> *Karl Meinet*: r. A302, 33; A535, 12; e) [**Lodewijc**] – Lodewijk de Vrome [?] <Lodewike> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 200; e) [**Lodewijc**]; f) zoon van keizer Karel – echtgenoot van Basile / Judit <Lodewike> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 22, 81, 105, 171, 515, 703, 1033, 1238, 1323, 1828, 2101, 1635; e) [**Lodewijc**]; f) echtgenoot van Basile / Judit <Lodewike> *Lorreinen O*: r. 1635, 2616, 2978; e) [**Lodewijc**]; f) zoon van Karel <Lodewike>
Ongeïdentificeerd 3: r. 355; e) **Ludwich** – koning van Frankrich; f) zoon van Karle; g) leeftijdgenoot van Reynolt – jaloers op Reynolt – speelt schaak op leven en dood met Adelhart – gedood door Reynolt <Lodwich, Lodwichs, Ludewig, Ludewich, Ludwich, Ludwig, Ludwigen> *Reinolt von Montelban*: r. 411, 415, 431, 436, 585, 604, 927, 935, 939, 947, 948, 957, 963, 975, 986, 1006, 1058, 1081, 1087, 1123, 1126, 1153, 1164, 1175, 1181, 1185, 1195, 1199, 1221, 1241, 1255, 1287, 1335, 1337, 1347, 1364, 1371, 1380, 1413, 1428, 1429, 1447, 1456, 1457, 1465, 1483, 1501, 1553, 1557, 1562, 1565, 1577, 1595, 1597, 1615, 1641, 1649, 1672, 1675, 1731, 1764, 1767, 1822, 1870, 1881, 1868, 1894, 1895, 1901, 1946, 2095, 2168, 2277, 2650, 2662, 2680, 3277, 3591, 3596, 3641, 3834, 3837, 3988, 5603, 5655, 12245, 12294, 12680, 13399; e) **Lodewijc** – koning van Vrancrike; f) zoon van Karel de Grote – neef van Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout; g) gedood door Renout <Lodewike> *Renout*: r. 74, 96, 231, 263, 482, 508, [534]; e) [**Lodewijc**]; f) zoon van Karel de Grote; g) gedood door Renout <Lodewike, Lodewijcs> *Renout D*: r. 43, 47, 123, 128, 129, 140, 151, 171, 182, 183, 184, 296; e) **Loodewijck**; f) zoon van Karel de Grote <Loodewijcke, Loodewijke> *Renout M*: r. 10, 40, 53; e) **Lois** – (or. el infante Luis) Franse koningszoon; f) zoon van koning Kaerle en koningin Sibilla – kleinzoon van de keizer van Constantinobelen – pleegzoon van Baroquel; g) in ballingschap geboren – vernoemd naar zijn peter, de koning van Hongherien – heeft op zijn schouder een bloedrode ster staan – aan het Hongaarse hof opgevoed door Alman – verslaat samen met Baroquel twaalf straatrovers op weg naar Constantinopel – verzoent zich met zijn vader en wordt in ere hersteld na een aanval van de Griecken <Loys> *Sibilla*: r. 566, 591, 621, 625, 633, 644, 657, 704, 713, 735, 739, 745, 805, 808, 839, 861,

875, 891, 909, 916, 950, 953, 965; e) **Lodewike** – koning; *Wybeert*: fol. 1ra, 4; 1ra, 19; 1rb, 3; 2rb, 9.

Lodewijc van Cosdrin a) mogelijk een contaminatie van **Lodewijc van Lybra** en **Cleophus van Cossdrin**; e) **Lodewijc van Cosdrin**; *Margrieta van Limborch*: cap. 106.

Lodewijc van Lybra e) **Lodewijc van Lybra** – doopnaam van Caspus van Lybra; g) gedoopt in de Sinte Soffijen kercke – vernoemd naar zijn peter, koning Lodewijc van Vrancrijk – heeft zich tot het christendom bekeerd nadat hij door koning Lodewijc in een tweekamp verslagen was <Lodewijc, Lodewijck van Lybra> *Margrieta van Limborch*: cap. 99-100, 102-103, 105.

Lodewijc van Velthem l) Lodewijk van Velthem¹ (13e-14e eeuw),² vanaf 1312 pastoor te Velthem – voltooid in 1315 voor Maria van Berlaar de vierde Partie van Jacob van M(a)erlants *Spiegel historiael* en voegde er in 1316 een vijfde Partie aan toe – daarna in dienst getreden bij Gheraert van Voorne, waar hij de literaire nalatenschap van Jacob van M(a)erlant i.c. de (on)voltooid *Historie van den Grale* en de *Torec* in handen kreeg – mogelijk het brein achter, maar in elk geval de oorspronkelijke bezitter van de Lancelot-compilatie³ [KB Den Haag 129 A 10]⁴ – auteur/vertaler van de *Merlijn-continuatie* (ook *Boec van coninc Artur* geheten), voltooid in 1326 naar het Oudfranse voorbeeld *Suite-Vulgate du Merlin* (geschreven ca. 1230); m) **Lodewijc van Velthem** – “Hier indet boec van Lancelote, / dat heren Lodewijcs es van Velthem.” <Lodewijcs van Velthem> *Lanceloet*: boek IV, r. 13056; m) **Lodewyck van Velthem** – vervolgt het door Jacob van M(a)erlant begonnen verhaal <Lodewijch van Velchem> *Merlijn*: r. 10418-10419.

[Lodewijc van Vlanderen] e) **Ludewich van Vlanderen** – baron van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette veroverd <Lodewich> *Karl Meinet*: r. A17, 66; A198, 13.

Lodewijc van Vrancrijk a) pseudo-historisch personage dat refereert aan de Lodewijken die koning van Frankrijk waren, waarvan de bekendste zijn: Lodewijk I de Vrome⁵ (778-840), zoon van Karel de Grote (zie **Lodewijc de Vrome**), Lodewijk VII⁶ (1120-1180), en de exemplarische Kruisvaarder Lodewijk IX de Heilige⁷ (1214-1270); e) **Lodewijck van Vrankrijck** –

1. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_1347.php#a1346

2. http://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Haagse_Lancelotcompilatie

4. <http://tinyurl.com/KB-Den-Haag-129-A-10>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Louis_the_Pious

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Louis_VII_of_France

7. http://en.wikipedia.org/wiki/Louis_IX

koning van Vranckrijck; f) broer van Isabella van Vranckrijck – (uiteindelijk) zwager van graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys – oom van Joncker Jan; g) verjaagt graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys uit zijn land – verzoent zich door de bemiddeling van de hertog van Borbon met zijn zuster Isabella; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21; e) [**Lodewijc**] – koning van Vranckerike; f) vader van Karle van Vranckerike; g) herovert delen van zijn land met hulp van Echites van Athenen en Evax <Lodewijcs, Lodewike> *Limborch*: boek V, r. 459, 480, 871, 929; boek IX, r. 107; e) **Lodewijc** – koning van Vranckerike; f) (vader van) Karle van Vranckerike <Lodewij[c]> *Limborch Frg*: H51B. r. 200; H53, r. 555; e) **Lodewijch** – koning van Vranckerich; f) vader van Karl van Vranckerich; g) herovert delen van zijn land met hulp van Echites van Athenen en Evax <Lodewich, Lodewijchs> *Lymburch*: boek V, r. 456, 477, 927; boek IX, r. 106; e) **Lodewijc van Vrancrijc** alias ('koning van') **Fluerdelijs** – koning van Vrancrijc; g) stuurt Etsijtes (van Armenien) en Evac (van Arragoen) met geld en mannen naar het door koning Alant van Arabien/Barbarijen c.s. belegerde Arragoen – bondgenoot van Griecken, vecht mee tegen sultan Carodos van Babilonien c.s. – neemt deel aan het Koningsspel – verliefd op Selyadone van Hongerijen – wint een tweekamp met koning Caspus van Lybra – vecht mee tegen de kalief van Baldac c.s. <Lodewijc, Lodewijc van Vrancrijck, Lodewijc van Vrancrijcke, Lodewijck, Lodewijck van Vrancrijcke, Lodewijcx> *Margrieta van Limborch*: cap. 74-75, 83, 85-86, 89, 94-99, 101, 103, 105, 107, 112-114, 117; e) **Loduwijc** (or. Loys); f) zoon van koning Kaerle van Vrancrijc; *Paris ende Vienne*: cap. [9].

Lodewijck zie **Lodewijc de Vrome**

Lodewijck zie **Lodewijc van Vrancrijc**

Lodewijck van Lybra zie **Lodewijc van Lybra**

Lodewijck van Vranckrijck zie **Lodewijc van Vrancrijc**

Lodewyck van Velthem zie **Lodewijc van Velthem**

Lodine zie **Louwen**

Lodowijc zie **Lodewijc de Vrome**

Loduwijc zie **Lodewijc van Vrancrijc**

Lodwich zie **Lodewijc de Vrome**

Loecetes zie **Leoretas**

Loecheide zie **Loosheit**

Loefceestre h) Rochester¹ aan de rivier de Medway² in Kent in het zuidoosten van Engeland; i) **Loefceestre** – bisdom <Loncestre> *Lanceloet*: boek IV, r. 6745, 6888.

Loen zie **Loon**

Loenes zie **Leonois**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rochester.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Medway

Loenois zie **Leonois**

Loere(i)n zie **Loreine**

Loesheit zie **Loosheit**

Loesvont zie **Losevont**

Loet zie **Lot**

Loete a) or. Loholt¹; b) zoon van koning Artur met Lisanor als moeder; e) **Loete** – Tafelronde-ridder; f) natuurlijke zoon van koning Artur van Bertanien en Lysanor; *Merlijn*: r. 15450; e) [**Leonce**]; f) zoon van koning Artur van Bertanien; g) door Keye uit afgunst gedood in het Forest Perilleuse <Leoncen> *Merlijn*: r. 28254.

Loevene h) [Graesse: **Lovania**]² [Moisan I, 2: LOUVAIN] — Leuven³/Louvain,⁴ voormalige hoofdstad van het middeleeuwse hertogdom Brabant⁵; i) **Loevene** – universiteitsstad: “Si [Mariken] soude derren staen teghen den alder stoutste/Clerck die in Parijs oft in Loevene studeert.”; *Mariken van Nieumeghen*: fol. C5r.

Loewijs zie **Lodewijc de Vrome**

Lof ende prijs ende werelt ere a) or. Gloria [*Alexandreis*, boek IV, r. 415]⁶ – Roem, allegorie⁷; e) **Lof ende prijs ende werelt ere**; f) zuster van Victoria (or. Victoria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gherechteheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijcheit (or. Pecunia), Eenradicheit (or. Concordia), Blijscap (or. Applausus), Smekinge (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus adulator); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1493.

Lofen zie **Louwen**

Logers zie **Logres 2**

Logre h) Locris,⁸ regio aan de Golf van Korinthe in het zuiden van het Griekse vasteland ruwweg ten noorden van Patras⁹ op de Peloponnesus; i) **Logre** – toenaam van **Ayax van Logre** <Lagre, Liguere, Logres, Lorre, Lotre> *Troyen*: r. 9685, 10552, 25736, 27859, 27964, 27977, 33483.

Logres 1 a) or. Logres; b) zoon van Brutus – broer van Alben en Camber; e) **Logres** – koning; g) naamgever van de stad Logres; *Merlijn*: r. 13495.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Loholt>

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Lovania>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Leuven.kmz

4. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Leuven>

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hertogdom_Brabant

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

8. <http://en.wikipedia.org/wiki/Locris>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Patras.kmz

Logres 2 h) or. Logres,¹ koninkrijk / stad in Engeland, d.i. het huidige (gebied rond) Londen – koninkrijk van Artur; i) **Logres** alias **Lonne** – land en stad in Brytanigen / Engeland, met het hof van koning Uter Pandragoen; *Graal & Merlijn*: r. 9254, 9425, 9440, 10008, 10081; i) **Logres** – koninkrijk van koning Artur – waar op een groot toernooi Artur de kroon heeft gekregen – toenaam van **Sarras van Logres** – land van herkomst van sommige Tafelronde-ridders <Logers> *Lanceloet*: boek II, r. 5621, 10759, 15484, 18505, 22508, 25707, 26153, 27198, 27488, 32108, 32140, 32201, 32392, 32847, 32884, 32916, 32974, 33020, 33066, 33363, 33531, 33541, 33663, 33793, 34138, 34220, 34227, 34260, 34266, 34276, 34344, 34353, 34361, 34384, 35351, 36536, 36547; i) **Logers** – koninkrijk van koning Artur – land van herkomst van sommige van zijn ridders <Logres> *Lanceloet*: boek III, r. 1766, 2784, 8039, 9718, 10012, 10104, 10178, 10514, 11048; i) **Logres** – koninkrijk van koning Artur <Logers> *Lanceloet*: boek IV, r. 316, 590, 1186, 1525, 1774, 1934, 2127, 3144, 3718, 4839, 5361, 5508, 7368, 7445, 7495, 7530, 7585, 7701, 7880, 8650, 10198, 10134, [10895], 11088, 11141, 11153, 11409, 12628, 12789, 12797, 12971; i) **Logres** – koninkrijk dat Lancelot van Lac in de ogen van koning Artur zou verdienen en dan nóg zou hij hem onvoldoende beloond hebben voor de helft van wat hij allemaal voor hem gedaan had; *Lancelot W*: r. (recto) 14; i) **Logers** – land van herkomst van Hestor; *Lantsloot*: r. 1374; i) **Logres** – oude naam van **Lonnen** – hetzelfde als **Nieuwe Troyen** en **Trinoicint** – koninkrijk in Bertanie van koning Artur, havenstad en aartsbisdom, met het hof van koning Artur – vernoemd naar koning Logres – waar een toernooi gehouden wordt tussen de Tafelronde-ridders en Gawyn c.s.; *Merlijn*: r. 10470, 10559, 10754, 11383, 12436, 12578, 12956, 13253, 13460a, 13498, 13628, 16126, 16565, 16599, 16605, 16743, 16922, 17152, 17173, 17178, 17188, 17220, 17241, 19143, 19655, 20166, 20189, 20223, 20253, 20256, 20315, 21670, 21680, 21733, 21747, 22410, 23631, 24743, 24780, 24948, 24949, 25924, 27371, 27415, 27630, 27722, 28040, 28054, 28076, 28137, 28156, 28409, 28410, 29630, 29638, 31206, 32071, 32374, 33000, 34363, 34398, 34531, 34720, 34729, 34730, 35191, 35378, 35392, 35736, 35749; i) **Logers** – ver, ooit heidens koninkrijk dat “biden spere” verwoest zal worden; *Perchevael*: r. 373; i) **Logres** – koninkrijk waar Walewein een bloedende speer gaat zoeken; *Perchevael J*: boek II, r. 38617.

Logres zie **Logre**

Loy Latewaert m) **Loy Latewaert** – volgens de tekst auteur van de *Seghelijn van Jherusalem*; *Seghelijn*: r. 11981.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Logres>

Loye i) **Loye** – de “felle van Loye” (d.i. verrader [?]) is een handlanger van Gwioen van Almaengien; *Wybeert*: fol. 1rb, 15.

[Loyer] 1 e) **Loyere**; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 356.

Loyer 2 a) or. Lohier; e) **Loyer** – koning van Vrankerike; f) neef van Parthonopeus; g) neemt deel aan het toernooi om Melioers hand om zich te wreken op Melioer die Parthonopeus te gronde heeft gericht – door de rechters aangewezen als één van de beste ridders; *Parthonopeus*: r. 5668.

Loyere zie **Loyhier 2**

Loyhier 1 a) mogelijk wordt gerefereerd aan Lodewijk de Stamelaar¹ (846-879), zoon van Karel de Kale en Ermentrudis; e) **Loyhier** – koning [?] van Vrankerike; f) zoon van Karel die Calewe; *Couchi*: fragm. VII, r. 1905.

Loyhier 2 e) **[Loyhier]** – ridder; f) zoon van Karel <Loyhiere> *Loybier D*: r. 5; e) **[Loyhier]** – ridder; f) zoon van koning Kairl – neef van Otte ‘die Lombart’ – echtgenoot van Sormarinde; g) vriend van Malaert – door zijn vader verbannen – heeft identiteit gewisseld met zijn neef – bewijst zijn moed in het toernooi dat voor de op hem verliefde Sormarinde is georganiseerd – gevangengezet door koning Otte – met list bevrijd door Sumaglore en Malaert <Loyere, Loyhiere> *Loybier I*: fragm. M, r. 1, 11, 35, 46, 107, 172, 186, 192, 397, 413, 434, 437, 442, 454, 530, 581.

Loire, die h) de Loire,² rivier in Frankrijk die ontspringt in de Cévennes in het zuiden van het Centraal Massief en naar het noorden stroomt richting Orléans om dan in westelijke richting via Tours, Angers en Nantes bij Saint-Nazaire uit te monden in de Atlantische Oceaan; i) **die Loren** – rivier in Gallen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1568; i) **die Lore** – het land “beneden” de Lore behoort tot koning Arturs rijk; *Lanceloet*: boek IV, r. 9699; i) **die Loire** – rivier <Lovre> *Merlijn*: r. 21919, 25425; i) **Oire** (or. Loire / Oire) – rivier in Blois, het graafschap waar Parthonopeus vandaan komt – waar het schip met de slapende Parthonopeus voor anker gaat; *Parthonopeus*: r. 1317, 1335; i) **die Lore** – rivier in Gallen, begrenst Geharde Gaflia in het zuiden; *Troyen*: r. 29136.

Loirrein zie **Loreine**

Lois zie **Lodewijk de Vrome**

Lokefeer a) Saraceense reus Loquifer, een goede bekende uit de Oudfranse epiek – mogelijk een verbastering van Lucifer; e) **Lokefeer** – reus; f) echtgenoot van reuzin Pantasale – vader van Sagiants; g) bezit het wonderpaard Pennevare – door Ferguut gedood; *Ferguut*: r. 3607.

Locke zie **Julocke**

1. http://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig_II._%28Frankreich%29

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Loire_%28river%29

Loloys a) gelet op vergelijkbare plaatsen mogelijk een verschrijving van Aveloys – zie **die Aveloyse**; e) **Loloys** – gezegd van een ridder; g) gedood door Davimont; *Ogyer*: r. 3813.

Lombaerd(e) zie **Lombarden, die**

Lombaerdie(n) zie **Lombardie**

Lombaert zie **Lombarden, die**

Lombarden, die a) de Lombarden, uit Lombardije; e) **die Lombart** – toenaam van **Gwineot**; *Aiol*: r. 451; e) **die Lombaerde** – de inwoners van Lombaerdie; g) gierig van aard; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1807; e) **Lombaert** – “Noyt mijn leefdaghe en beminde ick Lombaert. Sy en doen altijd niet dan beroemelicke hooghe woerden spreken.”; *Galien Rethore*: cap. [19]; e) **die Lampartze** – volk / leger uit Lamparde; *Karl Meinet*: r. A308, 12; e) **die Lombaert** – toenaam van koning **Otte**; f) neef van Loyhier; g) laf – reist met zijn neef Loyhier mee naar Constantinopel – wisselt met hem van identiteit – wordt verslagen in het toernooi – zet Loyhier gevangen en wil Sormarinde tot echtgenote nemen, waarmee keizer Oursares instemt <Lombaerd, Lombaert> *Loyhier I*: fragm. M, r. 6, 9, 21, 85, 445, 509; e) **die Lombarden** – inwoners van Lombardien – onderdanen van Astolf; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1435; e) **die Lombaert** – volk; g) houden er samen met de Engelsche en de Wael een inferieure liefdesmoraal op na en onderscheiden zich daardoor van “den gueden int Duutssche lant”; *Minnen loep*: boek II, r. 723; e) **Lombaert**; *Ogier H*: r. 186; e) **die Lombarden** – manschappen uit Lombardien, bondgenoten van Karel de Grote – toenaam van **Alori der Lombard** <Lombart, Lombarten, Lombard, Lomberd, Lomberden, Lombard> *Ogyer*: r. 1458, 1568, 1570, 1577, 1594, 1596, 1641, 1643, 1648, 1666, 1679, 1687, 2333.

Lombardie h) Lombardije – het vroeg-middeleeuwse koninkrijk Lombardije¹ (568-774), met als hoofdstad Pavia² (zie **Pavie**), dat zijn naam ontleende aan de Germaanse Langobarden,³ was de opvolger van het rijk van de Ostrogoten, en besloeg in zijn hoogtijdagen bijna het gehele Italiaanse schiereiland – in 774 veroverd door Karel de Grote op koning Desiderius – nu een regio in Italië ten noorden van de rivier de Po en ten zuiden van de Alpen met als hoofdstad Milaan⁴; i) **Lombardien** – land van herkomst van een cleric die dankzij zijn ‘geleerdheid’ een altijd brandend vuur dooft dat de tovenaars Virgilius voor de armen gemaakt had; 7 *Vroeden*: r. 2287; i) **Lombaerdie** – in het noorden van Italia – onderwerpt zich zonder strijd

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Royaume_lombard

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pavia.kmz

3. http://de.wikipedia.org/wiki/Langobarden#K.C3.B6nige_der_Langobarden

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Milano.kmz

aan Alexander de Grote <Lombaerdien, Lombardien> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1087; boek VII, r. 787, 1525; boek X, r. 338, 1072; i) **Lombardien** – landstreek; *Buevijn*: fol. I6v; i) **Lombardie** – valt toe aan keizer Ottoen in plaats van aan koning Karel <Lombardien> *Couchi*: fragm. VII, r. 1881, 2333; i) **Lanchparten** – landstreek in Italië; *Eneide*: r. 8383; i) **Lombardien**; *Ferguut*: r. 2000; i) **Lombardien** – waar Eneas verbleef na zijn vlucht uit Troje, met de gouden kop waarmee onder andere Blancefleur wordt gekocht; *Floris ende Blancefleur*: r. 676; i) **Lombaerdien** – waar Eneas de door Vulcanus gemaakte gouden kop naartoe bracht, waarmee Blancefleur in Nicheen gekocht wordt; *Floris ende Blancefleur*: [3]; i) **Lamparde** – koninkrijk van Desiderius <Lamparden, Lamparten> *Karl Meinet*: r. A305, 48; A306, 1, 39; A308, 24; A313, 7; A337, 23; A347, 40; i) **Lombardien** – heette vroeger **Ytalien** – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1086; i) **Lombardien** – land, heette vroeger **Ytalie** – leenplichtig aan Rome; *Lymburch*: boek VIII, r. 1076; i) **Lombardie** – waar keizer Karel Astolf gevangen neemt <Lombardien> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 20, 1450; i) **Lombardijen** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Lomberdyen** – landstreek; *Merlijn*: r. 34720; i) **Lombardie** – land van Karel; *Ogier A-D*: r. 345; i) **Lumbardien** <Lombardien, Lombardij, Lumbardien, Lumbardij> *Ogyer*: r. 237, 424, 2744, 2833, 2836, 11244; i) **Lumberdyen** – behorend bij het rijk van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 1932; i) **Lombardye** – land in Italia; *Troyen*: r. 29093; i) **Lombardien** – exemplarisch ver weg; *Valckenborch*: r. 93; i) **Lombaerdien** – land van keizer Vespasiaen van Rome; *Wrake Vb*: fol. A1v, C2r.

Lombardien zie **Lombardie**

Lombardij zie **Lombardie**

Lombart(en) zie **Lombarden, die**

Lomberd(en) zie **Lombarden, die**

Lomberdye zie **Lombardie**

Lomeer van Norwegen a) or. Loomer; e) **Lomeer van Norwegen** – koning van Norwegen – bondgenoot van Sornagur; g) ontraadt Sornagur de oorlog tegen Vrankerike; *Parthonopeus*: r. 1477, 1516, 1542.

Loncestre zie **Loefceestre**

Londen zie **Lonnen**

Londers zie **Lonnen**

Londres zie **Lonnen**

Lone zie **Loon**

Longinus a) [A-Z 5: Longinus]¹ [*Evangelie van Nicodemus* XVI, 7]² [*Legenda aurea* XLVII: De sancto Longino] [*Gulden Legende*: Van sente Longino [47]] — Longinus³ – de naam kan ontleend zijn aan een Romeinse ruiter uit het leger van Titus, die in de strijd om Jeruzalem⁴ als lansier een heldhaftige uitval doet [Flavius Josephus, *De bello judaico* V, 7]⁵; d) in het evangelie van Johannes wordt de gekruisigde Jezus door een anonieme soldaat in zijn zijde gestoken om te zien of hij nog leeft [Johannes 19, 34]⁶ – in de nieuwtestamentische apocriefen de (blinde) soldaat die de gestorven gekruisigde Jezus met een lans in zijn zijde stak en zo zijn gezichtsvermogen terugkreeg – volgens Petrus Comestor was dat de rechter zijde: “«Sed unus militum lancea latus ejus dextrum perforavit” [*Historia scholastica*, caput 179] – in de *Brandaen*, r. 1367-1369,⁷ is sprake van een “Jode” die Hem in Zijn hart “ontwee” stak – ook in *Vanden lande van Overzee*, r. 6, dat traditioneel toegedicht wordt aan Jacob van M(a)erlant, wordt Jezus in Zijn hart gestoken: “Peins, doghedehi dordi enich verdriet / Doe Hi Hem vanghen ende cruce liet, / Int herte steken metten spere?”⁸; e) **Longinus**; g) opende Jezus’ zijde en doorstak Zijn hart; *Hugbe Prz*: p. 40; e) **Longius** – soldaat van Pylatus; g) steekt de nog levende Jezus met een lans in Zijn zijde – haalt na afloop de kruisen uit de grond; *Leven ons Heren*: r. 3757, 3773, 3780; e) **Longius** – Romeins soldaat; g) verwondde de gekruisigde Christus met een speer in Zijn zijde; *Seghelijn*: r. 11429.

Longius zie **Longinus**

Lonne zie **Lonnen**

Lonnen h) Londen⁹ [Moisan I, 2: LONDRE(S)] aan de rivier de Thames,¹⁰ hoofdstad van Engeland en Groot-Brittannië – op gezag van Galfredus Artur (Geoffrey of Monmouth), auteur van de deels fictionele *Historia regum Britannie*, zou de stad door Brutus gesticht zijn en Troja Nova genoemd zijn, wat toen Julius Caesar Britannia binnenviel verbasterd was tot Trinovantum (zie [**Trinovant**]) – de naam London is kort voor Londinium, volgens Galfredus Artur de Latijnse vorm van Kaerlundein, wat weer teruggaat op Kaer Lud, d.i. Stad van Lud, één van de leiders van het verzet tegen de Romeinen – zie ook

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0029.php#a028

2. [https://en.m.wikisource.org/wiki/The_Apocryphal_New_Testament_\(1924\)/Passion_Gospels/The_Gospel_of_Nicodemus](https://en.m.wikisource.org/wiki/The_Apocryphal_New_Testament_(1924)/Passion_Gospels/The_Gospel_of_Nicodemus)

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Longinus

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Joodse_Oorlog#Verwoesting_van_Jeruzalem

5. https://en.wikisource.org/wiki/The_War_of_the_Jews/Book_V#Chapter_7

6. http://vulgate.org/nt/gospel/john_19.htm

7. http://www.dbnl.org/tekst/wilm003reis02_01/wilm003reis02_01_0005.php

8. http://www.dbnl.org/tekst/maer002maer01_01/maer002maer01_01_0052.php

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/London.kmz

10. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Thames

[**die Toren van Lonnen**]; i) **Lonnen** – stad in Engelant met het hof van koning Ritsaert van Yngelant – plaats van de gerechtelijke tweekamp tussen Buevijn van Austoen en Doyoen van Mayanson – waar de paardenrace wordt gehouden – waar de kroningsplechtigheid van Buevijn van Austoen tot koning van Engelant plaatsvindt <Londen> *Buevijn*: fol. H3r, H4v, H5v, M3r; i) **Lonnen** – stad waar koning Artur hof houdt; *Ferguut*: r. 3259, 3704, 4821, 4931; i) **Lonne** alias **Logres** – stad in Brytanigen / Engelant, met het hof van koning Uter Pandragoen <Lonnen> *Graal & Merlijn*: r. 6773, 9237, 9910, 10006, 10008; i) **Lonnen** – waar de koning van Enghelant bij voorkeur verblijft; *Jan uut den Vergiere*: cap. 16-18; i) **Lonnen** – residentie van koning Artur – stad waarvandaan Lanceloet van Lac en zijn medestrijders vertrekken om oorlog te voeren tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 31974; i) **Lonnen** – met de Tor van Lonne, waarin Genoevre zich terugtrekt omdat zij weigert met Mordret te trouwen – waar Mordret hof houdt <Londers, Londres, Lonne> *Lanceloet*: boek IV, r. 7818a, 8180, 8313, 10144, 10298, 10389, 10394, 10423; i) **Lonnen** – nieuwe naam van **Logres** – hetzelfde als **Nieuwe Troyen** en **Trinoicint** – havenstad en aartsbisdom, met het hof van koning Artur; *Merlijn*: r. 11384, 11463, 11519, 11522, 11590, 11618, 12202; i) **Lonnen** (or. Londres) – hoofdstad en residentie van de koning van Enghelant – waar een driedaags toernooi gehouden wordt met als prijs de hand van de kroonprinses Helena; *Olyvier van Castillen*: cap. 19-20, 22, 25, 29, 41-42, 45, 52, 56-57, 61-63, 71; i) **Lonnen** – welke stad gekocht zou kunnen worden met de schat die door Reynarts vader verborgen is, zoals verteld aan koning Nobel; *Reynaert A en F*: r. 2438; i) **Londen** – waar koning Astolpho van Enghelant een leger verzamelt om Normandië binnen te vallen – waarheen de duivel Burgifer Rijckaert zonder Vreese vervoert om de troon van diens overleden schoonvader Astolpho van Enghelandt op te eisen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 12, 16.

[**Lonnen, Toren van**] zie [**Toren van Lonnen, die**]

Lonoere zie **Lenor**

Lonnoys h) mogelijk Laonais, de regio rond Laon¹ in Picardië in het noorden van Frankrijk (zie **Louwen**); i) **Lonnoys** – waar Aymes van Arames zijn *Roman de Florimont* schreef; *Florimont*: r. 33.

Loodewijck zie **Lodewijc de Vrome**

Loon h) het graafschap Loon² (Fra. Looz), ruwweg de huidige provincie Limburg in het oosten van België met als hoofdstad Borgloon³ (Fra. Looz) – in de *Karl Meinet* is het onzeker of er aan Loon of aan Laon (zie **Louwen**) gerefereerd wordt; i) **Loon** – hertogdom van Symon van Loon; *Karl Meinet*:

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Laon.kmz

2. http://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Loon

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Borgloon.kmz

r. A275, 52; i) **Loen** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1926; i) **Lone** – graafschap – verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 1919.

Loös e) **Loös** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3389.

Loosheit a) Valsheid – allegorie¹; e) **Loosheit**; f) dochter [?] van Nidecheit – zuster van Verranese; *Alexanders geesten*: boek X, r. 75; e) [**Loesheit**] – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van Ghiericheit – broer van Dienst, Comenscap, Meynheit, Diefte en Roef <Loesheide> *Limborch*: boek X, r. 494; e) **Loecheide** – woont in het kasteel van Avonture; f) kind / zoon van Girecheit; *Limborch Frg*: H54, r. 282; e) [**Loesheit**] – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van Giricheit – broer van Dienst, Coümenschaff, Meynheit, Diefde en Roüff <Loesheide> *Lymburch*: boek X, r. 496.

Lorraine zie **Loreine**

Lore zie **Loire, die**

Lorein zie **Loreine**

Loreine h) het hertogdom Lorraine / Lotharingen² met als hoofdstad Metz³ aan de rivier de Moezel,⁴ dat destijds gedeelten van het huidige Frankrijk, België en Duitsland en geheel Luxemburg besloeg; i) **Lorreine** – de hertog van Lorreine verwondt per ongeluk zijn beeldschone echtgenote en sterft vervolgens van wroeging; 7 *Vroeden*: r. 3104; i) **Lodenrene** – opgeëist door door Aiol <[L]odenrene> *Aiol*: r. 298; i) **Loreine** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1067; boek VII, r. 1553; i) **Lotrin** – toenaam van **Gyot van Lorine** en van **Gerin van Lotrin** – gelegen tussen die Ryn en Vrankriche <Loirrein, Lorine, Lotrynge, Lotrynnge, Lottryngen> *Karl Meinet*: r. A18, 1; A198, 22; A358, 4; A471, 57; A525, 29; A526, 66; A536, 51; i) **Loreine** – hertogdom van hertog Tybaut van Loreyn – belegert c.s. de bisschopsstad Triere <Loreyn> *Limborch*: boek II, r. 430, 753, 970, 1233, 1269, 1371, 1524, 1530; i) **Loeren** – hertogdom van Dybolt van Loreem – belegert c.s. de bisschopsstad Triere <Loerein, Loreem, Loreyn> *Lymburch*: boek II, r. 426, 748, 966, 1231, 1267, 1369, 1522, 1528; i) **Lorraine** – hertogdom van Garijn – waarheen het lichaam van graaf Begge wordt gebracht [?]; *Lorreinen*: fragm. II, r. 402; i) **Lorein** – koninkrijk [?] van Yoen; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1375, 1831; i) **Loreine**; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 19; i) **Loreynen** – hertogdom – belegert c.s. de stad Triere van bisschop Jan van Triere <Loreynnen, Loreyns> *Margrieta van Limborch*: cap. 39-40, 42, 44, 46-48, 51; i) **Loreynen** <Loraynen> *Meluzine*: fol. L4va, L5vb, Y1rb; i) **Lottrike** –

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://nl.wikipedia.org/wiki/Hertogdom_Lotharingen

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Metz.kmz

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Mosel>

waarin de steden Grammont, Oudenarde, Ryviere en Tornay liggen – vanwaaruit de opstand van Gwelloen en Pepijn ‘de Bastaard’ tegen Karel de Grote geleid wordt; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 3, 15, 85, 142, 255, 322, 339, 342; i) **Lothringen** – hertogdom van Guerin (van Lothringen); *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; i) **Lothrijck** – hertogdom van Garinus – hertogdom van Karel de Grote; *Roelant*: r. P81, P1131, P1179; i) **Larene** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29121; i) **Lothrijcke** (or. Lotharingia) – heette vroeger **Neder Oostrijcke** of **Oost Vrancrijcke** – waarin Brabant ligt – gelegen tussen de Mase en de Schelt – waarin Aken ligt – hertogdom van Garijn <Lothrijke> *Turpijn*: II, r. 8; XIII, r. 45; XIV, r. 4, 14.

Loreine zie **Loreinen, die**

Loreynen zie **Loreine**

Loreynen! n) Lotharingen!; o) **Loreynen!** – strijdkreet van het leger van de hertog van Loreynen; *Margrieta van Limborch*: cap. 40.

Loreinen, die a) de Lotharingers c.q. de Lorreinen, zowel de ‘echte’ inwoners van het voormalige hertogdom Lotharingen alsook de ‘factie’ uit de Lorreinen-cyclus [A-Z 6: **Lorreinen**]¹; e) **die Lottrynck** – volk, inwoners van Lotrynge; *Karl Meinet*: r. A521, 39; e) **die Loreine** – volk / leger uit Loreine; g) belegeren c.s. Triere <Loreyne> *Limborch*: boek II, r. 1545; e) **die Lorrain** – toenaam van **Begge**; *Lorreinen*: fragm. I, r. 23; e) **die Loreine**; g) hebben vete met de Bordelosen; *Lorreinen Be*: r. 343; e) **die Loreinen** – inwoners van Lorein; g) verder als boven; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 382; e) **die Loreinen** – inwoners van Lorein; g) verder als boven – geleid door Garijn tegen Gelloen <Lorein, Loreine, Lorenen> *Lorreinen O*: r. 8, 401, 631, 654, 1593, 2946, 4504; e) **die Loreynsche** – volk / leger uit Loreynen; g) verder als boven <Loreynschen> *Margrieta van Limborch*: cap. 40, 42, 48; e) **die Lottroze** – inwoners van Lottrike; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 149.

Loreynne zie **Loreine**

Lorenen zie **Loreinen, die**

Lorette zie **Glorette**

Lorien a) or. damsel Lore, toegenaamd: ‘de Branlant’; e) **Lorien** – vrouwe van kasteel Brulant; g) ooit begeerd door Gandijn van Walefroi; *Merlijn*: r. 19502.

Loriken zie **Glorette**

Loryn a) mogelijk geen doopnaam maar een toenaam: de Lorein (zie **Loreine**); e) **Loryn**; f) bondgenoot van Haenffrait en Hoderich; g) gevangen door Karll Meynet <Loryne> *Karl Meinet*: r. A115, 24; A117, 36, 41; A124, 17, 36, 45, 52; A125, 7, 12, 17, 24.

Lorine zie **Loreine**

Lorrain zie **Loreinen, die**

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0052.php#a051

Lorre zie Logre

[Losane] h) Lausanne¹ – havenstad aan het Lac Léman / Meer van Genève in Vaud in Zwitserland – zie ook **die Berch van der Losanen**; i) **[Lozane]** – burchtstad van Macharijs, gelegen aan de Rone – waar Mirabele in gevangenschap de tweeling Tumas en Manassier ter wereld brengt <Losane, Lozanen> *Ayoel*: r. 416, 566, 569, 593, 596, 655, 1170; i) **die Losane** – gebruikt in de uitdrukking: “Tusscen hier en die Losane”; *Alexanders geesten*: boek V, r. 85; i) **[die Losane]** – toenaam van **Macharijs vander Losane**; *Heemskinderen*: p. 198; i) **[Losane]** – stad bij een meer en bergen – plaats waar ooit een wonderlijke visvangst werd gedaan, nl. een duivelse kat die uiteindelijk werd gedood door koning Artur <Losanen> *Merlijn*: r. 34955, [35126]; i) **die Losane** – toenaam van **Macharijs von der Losane** <Losaen, Losaene, Losan> *Ogyer*: r. 5093, 5869, 6785, 9816, 10135, 10913, 12817, 13011, 15890, 20139; i) **[die Losane]** – toenaam van **Macharius von der Losane**; *Reinolt von Montelban*: r. 14562, 14663.

Losanen zie **[Losane]**

Losanen, die a) verwijzend naar Lausanne in Zwitserland (zie **[Losane]**) – herkomststad van verschillende verraders; e) **die Losanen** – geslachtsnaam van Guwelloen <Lozanen> *Roelant*: r. P198, P792.

Losanen, Berch van der zie **Berch van der Losanen, die**

Losevont a) lett. sluw plan; e) **Loesvont** – “provisoor” d.i. groot-vicaris, kerkelijke beambte hoger dan Bellijn; g) tegen wie Bellijn koning Nobels bescherming vraagt nu hij de kerkelijke regels overtreedt door de geëxcommuniceerde Reynaert te helpen; *Reynaert Prz*: r. 2185; e) **Losevont** – groot-vicaris, kerkelijke beambte hoger dan Bellijn; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2958.

Lot a) or. Loth,² koning van Orcanie en Lothian; b) bastaardzoon van Hector en de dochter van de koning van Norgales – echtgenoot van een halfzuster van koning Artur, dochter van hertog Gorlois van Cornwall en Ygerne – vader van Gauvain, Agravain, Guerrehet en Gariët en van Elaine – stiefvader van Mordred; e) **Loth** – koning van Orcanie; f) schoonzoon van Ygerne – vader van Mordres, Guheries, Garies, Gawin en Acgraweyn; g) trouwt met de oudste dochter van Ygerne <Lot> *Graal & Merlijn*: r. 8602, 8639, 8641, 8665, 8671; e) **Loth van Orcanye** – koning; f) vader van Walewein – stiefvader van Mordret; *Lanceloet*: boek II, r. 27654, 28317-28318, 28423; e) **Lot** – koning; f) vader van Walewein; *Lanceloet*: boek III, r. 21943; e) **Loet** – koning; f) zwager van koning Artur; g) wiens nicht door koning Artur wordt geholpen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9826; e) **[Lot]** – koning van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lausanne.kmz

2. [http://en.wikipedia.org/wiki/Lot_\(Arthurian_legend\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Lot_(Arthurian_legend))

‘heel’ Leonois en een ‘deel’ van Orcanie, leenman van koning Artur;
 f) verwant van koning Ventres van Garlot – vader van Gawyn, Agrawein, Gaheries en Garies – stiefvader van Mordret; g) getrouwd met een halfzuster van koning Artur – aanvoerder [?] van de ‘tien koningen’ die strijden tegen koning Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – probeert koningin Jenover te ontvoeren en te verwisselen met “die valsce” Jenover, omdat zijn zoons ridder van koning Artur zijn geworden – in de strijd met koning Artur c.s. in het bos Serpine bijna gedood door Gawyn – wordt na aandringen van Gawyn leenman van koning Artur <Lots, Loth, Loths, Lotte, Lottes, Otten> *Merlijn*: r. 10430, 11134, 11143, 11151, 11159, 11255, 11258, 11265, 11453, 11461, 13382, 13936, 14302, 14310, 14322, 14338, 14508, 14531, 14578, 14593, 14614, 14626, 14688, 14702, 14710, 14787, 14809, 14850, 14856, 14861, 14965, 14983, 15685, 15911, 15922, 15926, 15946, 16402, 19188, 20037, 20043, 20178, 20251, 20478, 21074, 21398, 21399, 21403, 21424, 21437, 21439, 21523, 21528, 21544, 22344, 24886, 25600, 27200, 27369, 27405, 27422, 27426, 27439, 27736, 28040a, 28151, 28165, 28182, 28194, 28195, 28197, 28209, 28211, 28214, 28221, 28233, 28302, 28307, 28313, 28364, 28374, 28404, 28424, 28774, 28814, 29020, 29250, 29425, 29690, 29748a, 29750, 29776, 29783, 29800, 29819, 29828, 29870, 29951, 30005, 30014, 30039, 30040, 30063, 30064, 30091, 30185, 30215, 30240, 30258, 30283, 30302, 30325, 30353, 30362, 30373, 30388, 30390, 30404, 30408, 30419, 30420, 30458a, 30495, 30657, 30674, 30687, 30705, 30744, 30760, 30773, 30779, 30793, 30848, 30862, 30917, 30927, 30935, 30958, 31218, 31230, 31272, 31273, 31309, 31314, 31316, 31337, 31342, 31390, 31414, 31417, 31422, 31447, 31461, 31479, 31519, 31530, 31551, 31567, 31607, 31609, 31624, 31677, 31893, 32389, 32393, 32427, 32451, 32459, 32460, 32480, 32790, 32911, 33184, 33673, 34998; e) Lot – koning; g) wiens echtgenote zich (met haar moeder en haar dochter) schuilhoudt in Roche van Sangwijn, sinds de strijd in Bertangen om de opvolging van Uterpendragon; *Perchevael J*: boek II, r. 40148.

Lot zie **Loth 2**

Lotefagos h) (land van) de Lotophagos, de Lotus-eters; i) **Lotefagos** – waar Ulixes terecht kwam vanuit Mynerve op de terugtocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 34373.

Loth 1 a) or. Loth; e) **Loth** – afkomstig uit Pirren, burger van Jacomte; g) leider van het volk – steunt koning Apollo van Jacomte bij de opstand van Zethephius; *Jason*: fol. 73r, 74v, 75r, 76v, 77r, 78v, 79r, 85r, 85v.

Loth 2 a) [A-Z 3: Lot]¹ — Lot² [Genesis 11, 27]³; d) zijn vrouw overtrad het verbod om te kijken naar het verwoestte Sodom en veranderde daarom voor straf in een zoutpilaar – dronken gevoerd door zijn dochters die zwanger van hem wilden worden omdat zij dachten dat hij de enig overgebleven man in hun leven was; e) **Loth**; g) verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven ons Heren*: r. 4233; e) **Loth**; g) exemplarisch bedrogen door vrouwen <Lots> *Minnen loep*: boek I, r. 3205; boek III, r. 930; e) **Lot** – “Lots wijf”; g) werd veranderd in een zoutpilaar om haar ongehoorzaamheid; *Jan van Stijevoort*: refr. 105, r. 8.

Loth (van Orcanye) zie **Lot**

Lothrijke zie **Loreine**

Lothrijck(e) zie **Loreine**

Lotiste zie **Boteus**

Lothier zie **Lochier**

Lotre zie **Logre**

Lotrin zie **Loreine**

Lotry(n)ge zie **Loreine**

Lottram Lancvoet e) **Lottram Lancvoet** – dorpeling; g) neemt deel aan de afranseling van Bruun <Otram, Otram Lanc voet> *Reynaert A en F*: r. 785, [F798]; e) **Ottram die Lange** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 596; e) **Oterum Lang Tee** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 825.

Lottrike zie **Loreine**

Lottrynck zie **Loreinen, die**

Lottroze zie **Loreinen, die**

Lottrynge zie **Loreine**

Louferne zie **Soloferne**

Louwen h) Laon⁴ in Picardië in het noorden van Frankrijk, alsook het land eromheen – zie ook **Lions**, **Lonoys**, **Loon** en **Munleon**; i) **Lodine** – stad waar koning Clovijs van Vrankerike en koningin Claude hof houden – belegerd door de Saracenen onder leiding van emir Galien; *Flovent*: r. 191, 204, 210; i) **Louwen** – vanwaar troepen Karel de Grote te hulp komen bij zijn strijd tegen Aymyn en Amerijn – het land tussen Parijs en Louwen is door Karel aan Wridsaert geschonken <Lauwen> *Heemskinderen*: p. 12, 40; i) **Lofen** – de reuzen Reinwart en Isenwit hebben het land van Lofen tot aan Paris verwoest; *Johan uz dem Virgiere*: r. 2789; i) **Louwen** – waar Karll Meynet een paleis

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0039.php#a038

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Lot_%28Bible%29

3. http://vulgate.org/ot/genesis_11.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Laon.kmz

heeft; *Karl Meinet*: r. A515, 54; i) **Louwen** – waar koning Lodewijk van Vranckerike hof houdt; *Limborch*: boek V, r. 457, 460, 813; i) **Louwen** – stad in Vranckerike waar (koning Lodewijk) hof houdt; *Limborch Frg*: H51B, r. 198, 201; H52, r. 472; i) **Louwen** – stad in Vranckerich waar koning Lodewijch van Vranckerich hof houdt <Loüwen> *Lymburch*: boek V, r. 454, 457, 812; i) **Lodine**; *Ogier A-D*: r. 31; i) **Lauwen** – waar Karel de Grote hofdag houdt als hij de zaak van Gottfried von Dennemarck (huwelijk en leen) behandelt en later diens opstandigheid <Loven> *Ogyer*: r. 484, 526, 539, 557, 605; i) **Louwen** – bij de kroning van Ludwigh geeft Karle Fritzhart het land tussen Parys en Louwen; *Reinolt von Montelban*: r. 1320; i) **Lauwen** – Karel de Grote geeft bij de kroning van Lodewijk het land tussen Parijs en Lauwen aan Ridsaert; *Renout D*: r. 92.

Louzech zie **Loveseph**

Loven zie **Louwen**

Lovenden h) or. Lovedon, ‘praerie’; i) **Lovenden** – veld waar koning Artur overnacht; *Lanceloet*: boek IV, r. 10720.

Loveseph j) or. Leverserp, kasteel in het bos Bresqueham – zie ook **Suret** [?]; k) **Louzech** – kasteel dat koning Artur schenkt aan een jonkvrouw die de boodschap overbrengt dat Lanceloet van Lac leeft; *Lanceloet*: boek II, r. 11846; i) **Loveseph** – landstreek, tussen twee zeearmen, bij de monding van de rivier de Saverne 1 en het bos Briskeham – plaats waar de ‘tien koningen’ samenkomen om tegen de Sennen te strijden; *Merlijn*: r. 22279.

Lovre zie **Loire, die**

Lowijs zie **Lodewijk de Vrome**

Lozane(n) zie **Losane**

Lozanen zie **Losanen, die**

Lubeke h) Liubice¹/Lübeck,² Hanze-stad aan (de monding van) de rivier de Trave³ in Sleswijk-Holstein in het noorden van Duitsland; i) **Lubeke** – waar bier gebrouwen wordt; *Denensage*: r. 107.

Lubien h) Libië [?] (zie **Libia 1 & 2**); i) **Lubien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien <Lubie, Lubyen> *Margrieta van Limborch*: cap. 96-98, 100-101, 104.

Lucemborch zie **Lutzenborch**

Lucernen h) or. Lucerna ventosa – één van de drie steden in Spanje die Karel de Grote volgens de (*Pseudo-*)*Turpijn* veroverde en vervolgens verwoeste omdat de inname zo moeizaam verliep – zie ook **Ventosa**; i) **Lucernen** – Saraceense stad in Hyspanien, gelegen in een groen dal – veroverd door Karll Meynet

1. http://de.wikipedia.org/wiki/Geschichte_der_Hansestadt_Lübeck

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lübeck.kmz

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Trave>

<Luternen> *Karl Meinet*: r. A339, 46, 59; A340, 2, 22; i) **Lucernen** (or. *Lucerna ventosa, que dicitur Carcensa, que est in Valle Viridi*) – stad in Spaengien door Karel veroverd en daarna in de grond verzonken; *Turpijn*: II, r. 61, 68.

Lucet zie **Lucius 1**

Luciane zie **Lusiene**

Lucianus e) **Lucianus** – orator aan het hof van Sigmundes van Romen; g) leert

Grieks, Latijn en andere vakken aan Joncker Jan; *Jan uut den Vergiere*: cap. 2.

Lucias zie **Bycias**

Lucyen zie **Lacie**

Lucifeer zie **Lucifer**

Lucifer a) [A-Z 5: Lucifer]¹ — Lucifer,² lett. drager van het licht – de Latijnse benaming van de morgenster (de planeet Venus) – dezelfde als **Sathanas** – zie ook **die Duvel**; d) binnen het middeleeuwse referentiekader de schoonste onder de engelen, wat hem met hoogmoed vervulde – werd uitgeroepen tot de leider van opstandige engelen die het onacceptabel vonden dat zij ondanks hun anciënniteit in de Hemel aan de (zielen van de) mensen dienstbaar zouden moeten zijn, omdat die geschapen waren naar Gods, d.i. Jezus' beeld en gelijkenis – na de verloren strijd tegen de aan God loyale engelen, onder aanvoering van de aartsengel Michaël, uit de Hemel gegooid en als gevallen engelen veranderd in exemplarische zwarte en lelijke gedaanten – nam na zijn val wraak op de mens(en) door Eva te bedriegen, die op haar beurt Adam verleidde om ongehoorzaam te zijn aan Gods gebod, waarmee hij de zondeval van de mens bewerkstelligde – heerst als vorst en opperduivel over de Hel, alias 'Lucifers schoot' (zie ook [**Abrahams schoot**]), waarin hij de zielen van de door de zondeval sterfelijk geworden mensen op onaangename wijze gevangen hield, totdat zij op Paaszaterdag door Jezus van Nazareth verlost werden – sindsdien alleen nog gevangenbewaarder en folteraar van zielen van ongelovigen, kettters, Joden, Saracenen en allen die in staat van doodzonde sterven – minder ernstige gevallen gaan naar het Vagevuur voordat zij uiteindelijk in de Hemel worden opgenomen – Lucifer (en alle andere duivels) beschikt evenals de Griekse en Romeinse goden over het vermogen tot metamorfose en kan daarom van gedaante wisselen en elk gewenst uiterlijk aannemen zonder dat hij als duivel ook maar ergens aan herkenbaar is, tenzij aan de vraag die hij stelt of het aanbod dat hij doet; e) **Lucifer** – duivel; g) bedroog Adam – helpt met zijn duivels en zijn helse vuur Nature die de succesvolle Alexander de Grote wil tegenwerken <Lucifer Leviathan> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1218; boek X, r. 129, 208, 274;

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0031.php#a030

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lucifer>

- e) **Lucifer** – gevallen (aarts)engel; g) om zijn hoogmoed door God uit de hemel verdreven <Lucifers> *Brandaen*: r. 1870, 1953, 1961, 1993;
- e) [**Lucifeer**] – vijand van God <Lucifeere> *Couchi*: fragm. VI, r. 472;
- e) [**Lucifeer**] <Lucifeers> *Flandrijs*: r. 1192; e) [**Lucifer**] – leider van de duivels <Lucifers, Luciffer> *Graal & Merlijn*: r. 111, 133, 1816, 1908;
- e) **Lucifer**; g) door Jezus Christus voor eeuwig verdoemd; *Hugbe Prz*: p. 40;
- e) [**Lucifeer**] – een duivel; g) brengt als jonkvrouw verkleed Oriande in verzoeking <Lucifere> *Madelgijs*: fragm. XIII, r. 5, 40, 48, 60, 159;
- e) [**Lucifer**] – aanvoerder van de opstandige engelen, een duivel, heerser van de Hel; g) bedenkt een valstrik met draken bij Dordoene, onder andere om Malegijs te vangen <Lucifers> *Malegijs*: p. 13, 186, 195, 196, 198, 229, 230, 243, 245-247, 263, 264; e) **Lucifer**; g) exemplarisch opstandig en hoogmoedig; *Margrieta van Limborch*: cap. 57; e) **Lucifer**; g) aangeropen door Moenen – personage in tSpel van Masscheroen <Luciferre, Lucifers, Luycefer, Luycifer, Lusifers> *Mariken van Nieumeghen*: fol. B1v, B2r, C3v, D1r, D2r (2x), D4v (3x), D5r (2x), D6v (2x), E1v; e) [**Lucifer**] – “Lucifers schoit”, (de Hel) waarheen de ziel van de Saraceense koning Corsilian gaat nadat hij door Wilhelm Firenbrase gedood is <Lucifers> *Ogyer*: r. 22449;
- e) [**Lucifer**] <Lucifers> *Reinolt von Montelban*: r. 4579; e) [**Lucifer**] <Lucife, Lucifers> *Seghelijn*: r. 5365, 7904, 7909, 7920, 7925, 7927, 10633;
- e) **Lucifer** – opperduivel; *Spel van Antikerst*: fol. Bv-Cv; e) **Lucifer**; g) verloor zijn positie door het kwaad; *Jan van Stijevoort*: refr. 113, r. 33; e) [**Lucifer**] <Luciferre> *Troyen*: r. 13074.
- Lucina** e) **Lucina** – meestal “Altistratus dochter” genoemd; f) dochter van koning Altistratus van Penthapolianen – echtgenote van koning Appollonius van Thyro – moeder van Tharsia; g) verliefd op de schipbreukeling Appollonius van Thyro, trouwt hem – op weg naar Anthiochia na Tharsia’s geboorte schijndood in een kist in zee gelaten – gevonden in Ephesie, waar zij in de Appollo-tempel intreedt – uiteindelijk herenigd met Appollonius en Tharsia; *Appollonius*: fol. E1r.
- Lucius** 1 a) Lucius Hiberius,¹ procurator; d) Romeins legeraanvoerder in de strijd tegen koning Artur in Gallië; e) [**Lucius**]; g) legeraanvoerder – vecht c.s. aan de kant van de Romeinen in hun strijd tegen koning Artur – trekt op naar Lengers – door koning Artur aangevallen en verslagen – gedood door Walewein – zijn gebalsemde lichaam wordt als schatting / tribuut naar Rome gezonden <Luciuse> *Lanceloet*: boek IV, r. 9883, 9943, 10021, 10031, 10044, 10060; e) **Lucet** – keizer van Rome – meestal “die Keyser” genoemd; g) eist onderwerping van koning Artur – gedood door Gawyn <Lucius> *Merlijn*: r. 34700a, 34717.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Lucius_Hiberius

Lucius 2 a) or. Lucios l'Amourous; b) neef van de koning van Mekka; e) [**Lucius**] – raadgever van Margarijs – ook genoemd: der minnen bode; g) raadt Margarijs aan Ernout van Marberoen vrij te laten om Melioer gunstig te stemmen – boodschapper aan Melioer over Margarijs' liefde voor haar <Lucium, Luciuse> *Parthonopeus*: r. 7122, 7148, 7197, 7205, 7218, 7234, 7239, 7251, 7328, 7337, 7342, 7350, 7356, 7375, 7379, 7385, 7387, 7421, 7424, 7576, 7642, 7713, 7742, 7756, 7761, 7783, 7786, 7790, 7794, 7800, 7814, 7822, 7827, 7866, 7886, 7957, 7998, 8077, 8084, 8107.

Ludeke h) [Graesse: **Leodium**]¹ [Moisan I, 2: LIEGE] — Luik² / Liège,³ stad en regio aan de rivier de Maas⁴ in het oosten van België – prinsbisdom,⁵ waarvan de macht zich uitstrekte tot onder de grote rivieren in het huidige Nederland; i) **Ludeke** – stad waar Herman bisschop is; *Couchi*: fragm. VII, r. 356, 2319, 2491, 2511; i) **Ludeke** – bisschopsstad – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1927; i) **Ludich** – bisschopsstad – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 1920; i) **Ludeke** – toenaam van **Gherart van Ludeke**; *Lorreinen*: fragm. III, r. 539; i) **Ludeck** – stad, door Karel de Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen von Perthij; *Ogyer*: r. 4030; i) **Ludick** – bisschopszetel – behorend bij het keizerrijk van Otto van Almanien <Luyc> *Ridder metter Swane*: cap. [21], [28].

Ludeck zie **Ludeke**

Ludewert zie **Lydewaert**

Ludewich zie **Lodewijc de Vrome**

Ludewich van Vlanderen zie [**Lodewijc van Vlanderen**]

Ludewig zie **Lodewijc de Vrome**

Ludich zie **Ludeke**

Ludick zie **Ludeke**

Ludmoer metter Langher Nese zie [**Ludolf metter Breder Langer Nosen**]

[Ludoen] 1 a) or. Ludon; e) [**Ludoen**] – koning van Vrankerike – onrechtvaardig vorst; f) zoon van Farramont – nakomeling van Marcomiris; g) wordt opgevolgd door (zijn zoon [?]) Maroveus <Ludoene> *Parthonopeus*: r. 289.

Ludoen 2 e) **Ludoen** – Saraceense koning van Tartarien; g) gedood door Gautier van Salabren; *Jan uut den Vergiere*: cap. 10.

[Ludolf metten Crommen Vingeren] e) **Ludolf metter Crommen**

Vingheren – correspondeert met [**Bertout metten Langen Vingeren**] (in

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Leodium>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Luik.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Li%C3%A8ge>

4. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Maas>

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Bisdom_Luik

Reynaerts Hst en Prz) – dorpeling; f) zoon van [?] Hughelij n metten Crommen Vingheren en vrouwe Ogerne; g) neemt deel aan de afranseling van Bruun <Grindemont mitten Langen Vingren> *Reynaert A en F*: r. 796.

[Ludolf metter Breder Langer Nosen] e) **Ludmoer metter Langher Nese** – dorpeling; g) neemt deel aan de afranseling van Bruun <Ludolf mitter Langer Nese> *Reynaert A en F*: r. 793; e) **Ludolf mitter Breder Langer Noesen** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 589-590; e) **Ludolf mitter Breder Nese** – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 819.

Ludolf mitter Breder Nese zie **[Ludolf metter Breder Langer Nosen]**

Ludolf mitter Langer Nese zie **[Ludolf metter Breder Langer Nosen]**

Ludmoer metter Langher Nese zie **[Ludolf metter Breder Langer Nosen]**

Ludwich zie **Lodewijc de Vrome**

Ludwig a) landgraaf Ludwig III van Thüringen¹; b) broer van paltsgraaf Hermann von Thüringen – kinderloos gestorven; e) **Ludwig**; f) broer (zelfde vader, zelfde moeder) van paltsgraaf Herman – vader van een zoon; g) “lantgraues Ludwiges sun” is (met paltsgraaf Herman) opdrachtgever voor de voltooiing van de gestolen *Eneas-roman* van Heinrich von Veldiche; <Ludwiges> *Eneide*: r. 13474, 13487.

Ludwig(h) zie **Lodewijc de Vrome**

[Ludwicus Flúgel] m) **[Ludwicus Flúgel]** – kopiist van het bewaard gebleven Heidelbergse handschrift <Ludwicum Flúgel> *Ogyer*: r. [23732].

[Lugan] a) or. Lugan; e) **[Lugan]** – Saraceen; g) door Parthonopeus verslagen <Luganne> *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2vb, 36.

Luycefer zie **Lucifer**

Luycifer zie **Lucifer**

Luyc zie **Ludeke**

[Luister wel] a) lett. luister goed; e) **Luuster vele** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentont, Scalck Vont, Ghif mi, Greep volle en Reynaert 1; g) zal Mertijn helpen Reynaert te absolveren; *Reynaert Prz*: r. 3429; e) **Luyster wel** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentout, Scalcvont, Geeft my, Greep snel en Reynaert 1; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4551.

Lucaen e) **Lucaen** – dienaar van Dominicus, de burggraaf van Couchi; f) neef van Dominicus; g) reist met Dominicus naar Parijs – verblijft later op Brunestein <Luuc> *Couchi*: fragm. VI, r. 36, 45, 48, 105, 113, 131, 140, 152, 192, 197, 213, 226, 237, 245, 250, 257, 285, 291, 298, 389, 399, 409, 414, 434, 444, 497, 501, 509, 522, 542, 552, 574, 577, 591, 680, 731, 745; fragm. VII, r. 1234.

Lucan die Bottelgier a) or. Lucan ‘li Bouteilliers’; b) neef van Girflet; e) **Lucan die Bottelgier** – in dienst van koning Artur op Kamaloet; *Lanceloet*: boek II,

1. http://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig_III._%28Thüringen%29

r. 10959, 10967, 10977, 10982; e) **Lucan die Bottelgier** – in dienst van koning Artur; g) legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – wordt door de stervende koning Artur zo stevig vastgehouden dat hij ook sterft – begraven in Swerte Capelle <Lucam> *Lanceloet*: boek IV, r. 10987, 11860, 11935, 11998, 12012, 12018, 12019, 12026, 12029, 12286, 12290, 12717; e) **Lucas die Bottelgier** – Tafelronde-ridder – opperschenker; f) zoon van Cornus – neef van Griflet <Lncam, Lucam, Lucan, Lucanas, Lucane, Lucas> *Merlijn*: r. 12311, 12401, 12407, 12415, 12432, 12452, 12474, 12610, 12774, 13138, 13791, 14271, 14326, 14444, 14475, 14483, 14512, 15144, 15147, 17913, 18105, 18120, 18238, 18274, 18517, 23952, 27571, 28474, 29692.

Lucari e) **Lucari** – kluizenaar; f) oom van Ritsier; g) strijdt met Flovent mee tegen de Saracenen – bij Lodine gedood door koning Boudefeer; *Flovent*: r. 38, 84, 145, 544, 558.

Lucas (die Bottelgier) zie **Lucan die Bottelgier**

Lucas van Naisel e) **Lucas van Naisel** – heer van Naisel; f) oom van Gubelijn; g) kreupel – beweert (anders dan Rigaut) dat Gubelijn nog leeft – blijft in gevangenschap bij Karel de Grote <Lucase> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 2, 11, 23, 37, 81, 111; fragm. IV, r. 80.

Luken 1 h) Lucca¹ in Toscane in het midden van Italië; i) **Luken** – bedwongen door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 167.

Luken 2 h) or. Lucre / Lurce – bedoeld kan zijn Lorca² [Graesse: Ilorcum]³ in Murcia, Spanje; i) **Luken** – correspondeert met **Bare** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: fragm. Gr, r. 3806.

Luckart a) Lutgard⁴ († 800); b) vijfde echtgenote van Karel de Grote; e) **Luckart**; f) vierde echtgenote van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A327, 34; A342, 30.

Lucra e) **Lucra** (or. Lucar) – Sarazijnse koning; f) zoon van koning Trompaert – tweede echtgenoot van Rosemonde – daarna gehuwd met de dochter van de califfe van Baldack; g) stuurt de gevangengenomen Valentijn naar Groot Indien om de koning tot overgave te sommeren in de hoop hem daarmee te elimineren – bondgenoot van koning Brandesier – gevangengenomen door Pacolet, die hij doodt – door Valentijn geruild tegen Milioen d'Angler in de veronderstelling dat die de koning van Vranckrijck is – gedood door Milioen van Digioen in de strijd voor Angorien <Lucro> *Valentijn ende Oursson*: cap. 39, 40-44, 46-49, 51, 54-58, 67, 71.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lucca.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lorca.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Ilorcum>

4. http://de.wikipedia.org/wiki/Luitgard_%28Franken%29

Lucrecia e) **Lucrecia**; f) geliefde van Berthamas; g) begeerd door Virgilius – zij bedriegt Virgilius door de mand waarmee zij hem ophijst naar haar slaapkamerraam halverwege te laten hangen – de aldus vernederde Virgilius neemt wraak door alle vuren in de stad te doven, waarna er alleen nog maar vuur gehaald kan worden uit de ‘lenden’ van Lucrecia; *Minnen loep*: boek I, r. 2484, 2530, 2547, 2588, 2640, 2670, 3240.

Lucretia a) Lucretia, hoofdpersoon uit *Historia de duobus amantibus*,¹ een erotische roman in brieven, geschreven in 1444 door Aeneas Silvius Piccolomini (1405-1464), de latere paus Pius II (1458-1464)²;
d) exemplarisch mooie vrouw, echtgenote van Menalaus, die stormachtig verliefd wordt op de ‘vreemdeling’ Euryalus, een edelman in het gevolg van keizer Sigismund, als die Siena bezoekt; e) **Lucretia**; g) exemplarisch mooie vrouw die zich rijk gekleed aan keizer Sigismundo toont; *Buevijn*: fol. A3r;
e) **Lucretia**; g) schonk haar liefde aan Eurialus; *Jan van Stijevoort*: refr. 5, r. 68; e) **Lucretia**; f) geliefde van Euryalus <Lucretia> *Vergi Prz*: r. 475, 1271.

Lucretia zie **Lucretia**

Lucretia zie **Lucretia**

Lucretia e) **Lucretia** (or. Lucretia); f) (enige) dochter van de sultan van Caire/Babylonien; g) vijftien jaar jong, zo mooi als een godin en zeer begaafd – door haar vader uitgehuwelijkt aan Speculo/Urbaen – met Urbaen en haar voedster door de verrader Blanditio achtergelaten op een onbewoond eiland – vertrekt na hun redding samen met Urbaen als pelgrim naar Roomen en verkoopt daar haar edelstenen – verkeert met Urbaen aan het keizerlijk hof – vertelt de keizer haar ware afkomst <Lucretia> *Urbaen*: cap. [9], [13]-[29].

Lucro zie **Lucra**

Lumbard zie **Lombarden, die**

Lombardien zie **Lombardie**

Lombardij zie **Lombardie**

Lumberdye zie **Lombardie**

Lümbran h) zie ook **Lobam** en **Lobran**; i) **Lümbran** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 846.

Lunenborch h) het vorstendom Lüneburg,³ voortgekomen uit de opsplitsing van het hertogdom Braunschweig-Lüneburg in 1269, met eerst Lüneburg en vanaf 1378 Celle als hoofdstad; e) Lunenborch – hertogdom met daarin de stad Zelle; *Ulenpieghel*: H 17.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/The_Tale_of_the_Two_Lovers

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Pius_II

3. https://de.wikipedia.org/wiki/F%C3%BCrsten_tum_L%C3%BCneburg

[Lunette] e) **[Lunette]** – jonkvrouw in dienst van Galiene; g) gaat naar het hof van koning Artur op zoek naar een ridder die het op zal moeten nemen tegen koning Galarant en diens neef Macedone – vertelt de haar onbekende Ferguut (zonder zich dat te realiseren) dat Galiene nog altijd van hem houdt <Lunetten> *Ferguut*: r. 4338, 4344, 4348, 4354, 4383, 4386, 4402, 4416, 4448, 4458, 4528, 4533, 4536, 4542, 4552, 4571, 4578, 4585.

Lunette van Brabais e) **Lunette van Brabais**; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardoel; *Ferguut*: r. 5181.

Lupa a) bedoeld lijkt Lupa, een boosaardige koningin in Galicië, Spanje, die aanvankelijk een zeer negatieve rol speelt in de legende van de apostel Jacobus de Meerdere, totdat zij zich uiteindelijk bekeert – lupa betekent letterlijk wolvin, maar was daarnaast het gebruikelijke Latijnse (scheld)woord voor ‘hoer’ (vanwege de materiële onverzadigbaarheid); e) **Lupa**; g) “was ontrou ende hoveerdich”; *Minnen loep*: boek I, r. 2506.

Lupelkaerde zie **Slopecade**

Lupen zie **Lyoen**

Lusa h) Luz,¹ door Jakob Bethel² geheten [*Genesis* 28, 19]³ – stad ten noorden van Jeruzalem in Israël; i) **Lusa** – plaats waar Jacob met de engel worstelde; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 564.

Luse zie **Ylus 3**

Lus(el)enborch zie **Lutzenborch**

Lusiene a) or. Lusiane; b) dochter van Isabel – nicht van Aiol; e) **Lusiene**; f) nicht van Ayoel – nicht van Lodewijk; g) vanwege haar liefde voor Ayoel afgunstig op Mirabele – gaat het klooster in nadat zij heeft ontdekt dat Ayoel haar neef is <Luziene> *Ayoel*: r. 226, 250, 263, 306, 328, 332, 388; e) **Luciane** – jonkvrouw te Urliens; f) nicht van Aiol; *Aiol*: r. 310.

Lusifer zie **Lucifer**

Lusignen h) Lusignan⁴ in Poitou, Frankrijk – met aldaar het stamslot⁵ van het geslacht Lusignan; i) **Lusignen** – plaats in Petauwe, gesticht door Melusine – herkomststad van het geslacht van Lusignen – toenaam van Anthonis van Lusignen <Lusigne, Luzigne> *Meluzine*: fol. A2ra, A2va, A6rb, D5ra, D5va, F1vb, F6ra-F6va, H1rb, H1vb, I2vb, L4ra, L4rb, L5ra-L5va, L6rb, L6va, M2rb-M2vb, M3vb, M5ra, M6ra, M6rb, N6va, O5rb, P2va, Q2va, Q3va, Q5va, R2rb, T3ra, T3va, T4va, T5rb, T6rb, V1ra, V2va, X1rb, X2vb, X3rb, X4rb, X5rb,

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Luz>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Bethel>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_28.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lusignan.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Château_de_Lusignan

X6vb, Y1rb, Y1va, Y2va, Y3ra, Y3va, Y3vb, Y4va, Y4vb, Y6ra, Z4ra, Z4va, Z4vb, Z5rb, Z5vb.

Lusignen! n) Lusignan!; o) **Lusignen!** – strijdkreet van de Christenen; *Meluzine*: fol. H3vb, L1rb, M3vb, M4ra, M5rb, O3ra, Q4va, Q5ra, Q5va, R3ra, R3va, R5vb, Y2va.

Lutagus a) or. Lucagus / Lycagus; e) **Lutagus** – afkomstig uit Prenestine; f) broer van Liger; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Eneas <Lautagus> *Troyen*: r. 39121, 39135; e) **Laucagus** – afkomstig uit Preuestinen; f) broer van Liger; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 154rb, 154va.

Lutegaen a) dezelfde als **Plutegaen**; e) **Lutegaen** – Saraceens koning van Libien lant; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20067.

Luternen zie **Lucernen**

Lutselborch zie **Lutzenborch**

Lutsenborch zie **Lutzenborch**

Luttijs van Tarteryen e) **Luttijs van Tarteryen** – Saraceens emir; g) bondgenoot van sultan Brudilant – gedood door Buevijn van Austoen; *Buevijn*: fol. I3v.

Lutzelburch zie **Lutzenborch**

Lutzenborch h) het voormalige graafschap en latere hertogdom Luxemburg¹ dat gedurende de Middeleeuwen (veel) groter van omvang was dan het huidige Groothertogdom, met als hoofdstad Luxemburg²; i) **Luselenborch** – graafschap – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn – bondgenoot van hertog Otte van Limborch <Lusenborch, Lutselborch> *Limborch*: boek II, r. 446, 597, 645, 689, 695, 705, 733, 758, 794, 867, 896, 969, 1011, 1383, 1929; i) **Lutzelburch** – graafschap – bondgenoot van hertog Dybolt van Loreem – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch <Lützelburch> *Lymburch*: boek II, r. 442, 593, 640, 684, 690, 700, 728, 753, 789, 864, 893, 933, 965, 1007, 1381, 1922; i) **Lutzenborch** – landstreek; *Margrieta van Limborch*: cap. 12; i) **Lutzenborch** – nieuwe naam van **Duche** – graafschap in het Duytschen land, tussen Loreynen en Ardennen <Lutsenborch> *Meluzine*: fol. A2va, L4va-L5ra, L5va-L6va, M1rb, M2ra-M2va, M3ra-M3va, M4rb, M6vb, N2va, N3ra-N3va, N4va, N5rb, N6va, O1vb, O2rb, O6ra, P1va, P2ra, P2rb, X5va, X6ra, X6va, Y1va, Y1vb, Y2vb, Y3vb; i) **Lucemborch** – vorstendom van één van de deelnemers aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 542.

Luuc zie **Lucaen**

Luuster vele zie [**Luister wel**]

Luxure zie **Luxurie**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Luxembourg

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Luxembourg.kmz

Luxurie a) Wellust¹ – allegorie²; e) **Luxurie** alias [**Onsuverheit**] – burchtvrouwe bij de Hel; *Alexanders geesten*: boek X, r. 57; e) [**Luxurie**] – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van vrouwe Hoverde – zuster van Ledicheit en Leckerheit <Luxure, Luxurien> *Limborch*: boek X, r. 377, 725, 736, 907; e) **Luxure** – woont in het kasteel van Avonture; f) dochter van “Hoverde groet”; *Limborch Frg*: H55, r. 145; e) **Luxurie** – woont in het kasteel van Aventüre; f) dochter van Hoverde – zuster van Ledicheit en Leckerheit <Luxürie, Lûxurie, Lûxürie> *Lymburch*: boek X, r. 379, 736, 753, 1011.

Luziene zie **Lusiene**

Luzigne zie **Lusignen**

1. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Luxure>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

M

[laatste update M: 17-04-2024] ¹

M** zie N**

Mabbaert, Plaetse zie **Plaetse Mabbaert, die**

Mabilette e) **Mabilette**; f) dochter van Beraerd [?] – zuster van vijf broers [?]; *Garijn*: r. 22, 29, 67, 69.

Mabilie a) zeer waarschijnlijk een knipoog naar de gelijknamige dochter van Albrecht van Voorne² (ca. 1245-1287), de vrijwel zekere opdrachtgever van Jacob van M(a)erlants *Torec* – in de Oudfranse Arturroman is de jonkvrouwe van Montesclare naamloos; e) **Mabilie** – jonkvrouwe – vrouwe van Montesclaer; f) echtgenote van Helijn; g) door Torec verlost van twee graven die haar belagen – omdat Torec haar zijn liefde weigert, sluit zij hem beledigd op en zet hem een tijd lang gevangen – gevangengenomen door een dwerg – samen met meer dan veertig andere jonkvrouwen bevrijd door Melions en Raguel – wijst Melions aan als haar echte redder, moet echter met Helijn trouwen <Mabilien> *Torec*: r. 796, 1238, 1705, 1714, 1873, 1895.

[**Mabisen lant**] zie **Makabien**

Maboas zie **Marbouart**

Maboen e) **Maboen** – Saraceense hertog, in dienst [?] van de vorst Aucotijn; g) is Baivier binnen gevallen – gedood door Tierijn; *Aubri*: r. 126, 131.

Mabon a) correspondeert met (or.) Meliadus [?] – zie ook **Meliadus** [?]; e) **Mabon**; g) voorziet de Sennen van proviand; *Merlijn*: r. 19468.

Mabonars zie **Marbouart**

Mabragenie j) Mabregon c.q. Maubergeon, één van de torens van het kasteel te Lusignan³ – dit veritas-topos komt *niet* uit de door Leeu gevolgde brontekst van Jean d'Arras, maar is ontleend aan de kroniek-traditie die bewaard bleef in de versie van Cou(l)drette; k) **Mabragenie** – kasteel, waar twee van de drie eensluidende kronieken gevonden zijn die de geschiedenis van Melusine en het geslacht van Lusignen beschrijven – het derde handschrift lag in het kasteel Portenach; *Meluzine*: fol. Z5vb.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Albrecht_van_Voorne

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Ch%C3%A2teau_de_Lusignan

Macedo a) de Macedoniër, d.i. Alexander de Grote (zie **Alexander die Grote**), koning van Macedonië; e) **Macedo** – toenaam van **Alexander**; *Alexanders geesten*: boek I, r. 483, 871, 1222; boek II, r. 381, 1273; boek III, r. 15, 599, 757; boek IV, r. 33, 275, 1138, 1399; boek V, r. 501; boek VI, r. 5, 400; boek VIII, r. 63; boek IX, r. 77, 181, 270, 456, 710, 767, 1001, 1222; boek X, r. 1091, 1372; e) **Macedo** – toenaam van **Alexanders**; *Cassamus*: r. 295, 1455.

Macedoene zie **Macedonie**

Macedone a) correspondeert met or. Arthofilous, een figurant in de wereld van Alexander de Grote alias Alexander Macedo – zie **Ardofilon**; e) **Macedone**; f) neef (zoon van de zuster) van koning Galarant; g) beledigt Ferguut – vecht samen met Galarant een twee-tegen-een-gevecht tegen Ferguut om Galiene – door Ferguut gedood <Macedoene> *Ferguut*: r. 4279, 4290, 4368, 4601, 4693, 4720, 4726, 4734, 4738, 4743, 4747, 4946.

Mac[ed]one zie **Matone**

Macedone zie **Macedonie**

Macedonie h) [Moisan I, 2: MACEDOINE] — Macedonië¹ – deels gelegen in het noorden van huidige Griekenland deels gelegen in de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië met als hoofdstad Skopje² – zie ook **Matone**;
 i) **Macedonie** – in Grieken, met de berg Olympus – koninkrijk van Philip 1, later van Alexander de Grote <Macedonije> *Alexanders geesten*: boek I, r. 163; boek VI, r. 16; boek VII, r. 1495; i) **Macedone** – hertogdom van Carbelioen; *Caesar*: r. 219; i) **Macedonie** – land in Grieken, vernoemd naar Philips Macenus – onder andere geregeerd door Philips en diens zoon Alexandre <Macedoene> *Florimont*: r. 37, 160; i) **Macidonien** – koninkrijk, van koning Corrus – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – waar Alexander geboren was – toenaam van **Palladia van Macidonien** <Macidone> *Limborch*: boek VIII, r. 1068, 1177; boek IX, r. 418; boek XI, r. 237, 670; i) **Macidonien** – toenaam van **Palladia van Macidonien**; *Limborch Frg*: H51C, r. 460; i) **Machedonien** – Grieks koninkrijk van koning Corus – verder als boven <Macedone, Macedonia, Machidonia, Macidoen, Macidonie, Macidonien> *Lymburch*: boek VIII, r. 1058, 1166; boek IX, r. 262, 414; boek XI, r. 798, 1413; boek XII, r. 412; i) **Machedone** – koninkrijk (de koning van Machedone is Olympia's echtgenoot); *Minnen loep*: boek II, r. 3082; i) **Maghedonie** – volgens Thetis geen geschikte schuilplaats voor Achilles: te wreed – geboorteland van Alexander de Grote <Machedonie> *Troyen*: r. 5138, 29063.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Macedonia_%28region%29#History

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Skopje.kmz

Macenus a) or. Macemus/Malcenus; e) **Macenus** – toenaam van **Philip van Macedoene**; g) vernoemd naar zijn vader Madian omdat hij op diens verjaardag geboren werd – naamgever van Macedonie; *Florimont*: r. 157, 216, 228.

Maceus van Babylone zie **Macheus van Babylone**

Machabeus 1 l) het Oudtestamentische bijbelboek *Makkabeeën I*¹ dat opent met de mededeling: “Ende het gheviel na dien, dat die coninc Alexander, Philippus sone van Macedo, die eerst in Grieken regneerde [...]” [*Bijbelvertaling van 1360*] – auctoritas; m) **Machabeus** – ontkent dat Neptanabus de verwekker van Alexander de Grote is; *Alexanders geesten*: boek I, r. 331.

Machabeus 2 a) fictief personage dat refereert aan het strijdbare priestergeslacht der Makkabeeërs bekend uit het oudtestamentische bijbelboek *Makkabeeën I* (zie **Machabeus 1**) – zie ook **Judas Machabeus**; e) **Machabeus**; f) vader van Judas <Macabeus, Makabeus> *Segbelijn*: r. 1010⁴, 10148, 1028⁴, 1056⁴, 1057⁴, 10691, 1070⁴, 10968.

Machabeus danse n) de Dodendans² oftewel Danse Macabre oftewel Macchabeorum chorea – allegorische voorstelling van de Dood, waarvan de oudste voorstelling dateert uit 1424 in een fresco op het Parijse *Cimetière des Innocents* – de relatie met het bijbelboek *Makkabeeën I* (zie **Machabeus 1**) is onduidelijk, mogelijk wordt gerefereerd aan de marteldood van de zeven zonen in het zevende hoofdstuk; o) **Machabeus danse** – aangehaald door Susiane op haar sterfbed; *Buevijn*: fol. M4v.

Machabeus, Judas zie **Judas Machabeus**

Machamet zie **Mamet**

Machaoen a) [Constans: MACHAON]³ — Machaon⁴; b) zoon van Ascalaphus; e) **Machaoen** – Grieks koning – afkomstig uit Trachien 1; f) zoon van koning Astalaphy – broer van Polidarius; g) strijdt mee met de Grieken tegen de Trojanen om Helena – zit in het houten paard <Machaon, Machoen, Machon, Mathoon> *Troyen*: r. 6753, 7145, 9712, 13671, 31551, 31633, 31981.

Machaon zie **Machaoen**

Machaon zie **Mamet**

Machareus a) Macareus⁵ – aan wie in Ovidius’ *Heroïdes*⁶ Canace brief XI⁷ schrijft; b) zoon van Aeolus; e) **Machareus**; f) zoon van Colus – broer van Canaces;

1. https://en.wikipedia.org/wiki/1_Maccabees

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Danse_Macabre

3. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/62>

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Machaon_\(physician\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Machaon_(physician))

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Macareus_\(son_of_Aeolus\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Macareus_(son_of_Aeolus))

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Heroïdes>

7. <https://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her11.shtml>

g) heeft een incestueuze liefdesrelatie met zijn zuster Canaces bij wie hij een kind verwekt – vlucht het land uit voor zijn woedende vader – ontvangt een ontroerende brief van zijn zuster om haar na haar door haar vader afgedwongen zelfmoord samen met hun in opdracht van hun vader gedode kind in één ton te begraven; *Minnen loep*: boek III, r. 990, 1007.

Macharijs zie **Macharijs van der Losane**

Macharijs van der Losane a) [Moisan I, 1: MACAIRE DE LOSANE]; d) exemplarische verrader in de wereld van het chanson de geste; e) **Macharijs**; f) echtgenoot van Hermengerde – oom van Alori; g) doodsvijand van Ayoel – ontvoert Ayoel en Mirabele in hun huwelijksnacht naar Lozanen – werpt de tweelingzonen van Ayoel en Mirabele in de rivier de Rone <Macharise> *Ayoel*: r. 14, 406, 416, 481, 523, 541, 566, 573, 599, 606, 622, 637, 684, 690, 717, 723; e) **Makarīs** – hertog van Burgunien; g) metgezel van Manasier – doodt Gwinerei – heeft Aiol en Mirabel gevangengenomen en heeft geprobeerd hun pasgeboren tweeling Thomas en Manassier te verdrinken in de rivier de Roden – verslagen door Elye <Mak[...] [?]> *Aiol*: r. 338, 481, 509, 523, 531, 533, 604, 685 [?]; e) **Macharijs vander Losane** – verrader – samen met Gwelloen en Heredreyt raadsman van Lodewijk, zoon van koning Karel de Grote; g) stelt Lodewijk voor op leven en dood te schaken met Adelaert – steunt de valse bewering van Gwelloen, dat Amerijn plannen maakt om zijn vader Reynout te wreken; *Heemskinderen*: p. 44-46, 48, 197, 198; e) **Macharis** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) gaat niet mee naar Turckien om Malegijs te bevrijden; *Malegijs*: p. 319; e) **Macharijs von der Losane** – hertog, baron van Karel de Grote; f) verwant van Guweloen – vader van Antymaloen; g) verrader – met Berengier, Guwels en Herdreit behorend tot de samenzweerdersgroep rond Charloet tegen Ogiers zoon Baldewin – legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Blanckard en Ogier – draagt de Oliflamme als hij door Ogier wordt gedood (r. 10452-10462), leeft echter weer vanaf r. 10913 – legeraanvoerder tegen Broyer, en later voor Parijs <Macarise, Macharijs von der Losaen, Macharijs von der Losan, Macharijsen, Macharijss, Macharijss von der Losane, Macharisen> *Ogyer*: r. 5094, 5123, 5153, 5194, 5199, 5869, 6602, 6785, 6788, 6790, 6812, 6816, 6902, 6916, 6995, 7109, 9816, 10135, 10452, 10913, 10915, 12050, 12058, 12233, 12817, 12844, 12997, 13575, 13626, 13655, 13668, 13674, 13697, 13705, 14706, 15890, 20139; e) **Macharius von der Losane** – raadsman van Ludwigh en Karle; g) verrader – vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 1554, 1600, 1773, 1810, 1813, 12183, 12236, 14562, 14663; e) **Macharis** – ridder; g) kwaadaardig – valse raadgever van koning Karel – doodt Auberijn van Mondiser die de verbannen koningin Sibilla begeleidt – Auberijns hond wijst hem later aan het koninklijk hof te Parijs aan als de moordenaar – verliest het gerechtelijk tweegevecht met de hond – wordt na zijn bekentenis gesleept en gehangen <Macharijs> *Sibilla*: r. 103, 105, 109,

116, 189, 194, 217, 246, 289, 344, 347, 362, 366, 381, 386, 388, 399, 414, 421, 425, 427, 434, 436, 440, 441, 447, 449, 452, 454, 455, 457, 465, 470, 473, 478, 479, 483, 486, 493, 506, 767.

Macharios a) or. Macareus; e) **Macharios** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27493.

Macharis a) [Moisan I, 1; MALQUARRÉ(S)], forestier de Matabrune; e) **Macharis** (or. Mauquare) – “valsche ridder” van koningin-moeder Matabrune van Lillefoort; g) beschuldigt koningin Beatris ervan dat zij “hadde bekend gheweest van eenen hont” – in een juridisch tweegevecht overwonnen door Helias, waarna hij zijn verraad bekend en wordt opgehangen <Macharius> *Ridder metter Swane*: cap. [11]-[16]; e) **Marcus** – [zoals zijn naam abusievelijk luidt in de Zuid-Nederlandse redactie]; *Ridder metter Swane*: cap. [13]-[16].

Macharis zie **Macharijs van der Losane**

Macharius zie **Macharis**

Macharius von der Losane zie **Macharijs van der Losane**

Machedone zie **Macedonie**

Machedonie(n) zie **Macedonie**

Machemet(t) zie **Mamet**

Macheus van Babylone a) Mazaeus, literair personage geënt op de Perzische gouverneur van Babylon¹; e) **Macheus van Babylone** – sultan van Babilone; g) Perzisch legeraanvoerder – bondgenoot van koning Daris van Percen – vlucht bij verlies voor de Grieken – moet uiteindelijk Babilone aan Alexander de Grote overdragen <Maceus van Babylone, Macheuse> *Alexanders geesten*: boek III, r. 74, 81, 431, 1133; boek IV, r. 355, 370, 1093, 1096; boek V, r. 362, 397, 866, 875, 888, 904; boek VI, r. 890.

Machidonia zie **Macedonie**

Machiel(e) zie [Michael, sent]

[Machiels capelle, Sent] zie [Sent Michiels capelle]

Machmed zie **Mamet**

Machmet(t) zie **Mamet**

Machoen zie **Mamet**

Macho(e)n zie **Machaoen**

[**Machticheit**] a) Macht, allegorie² – zie ook **Mogentheit**; e) [**Mechtigeit**] – woont in het kasteel van Aventure <Mechtigeide> *Lymburch*: boek X, r. 780.

Machomet zie **Mamet**

Machun zie **Mascons**

Machume(d)t zie **Mamet**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Mazaeus>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Macidoen zie **Macedonie**

Macidone zie **Macedonie**

Macidonie(n) zie **Macedonie**

Macidonien Palladia [van] zie **Palladia van Macidonien**

Madageer e) **Madageer** – Saraceense reus; g) bezit een magische, geneeskrachtige ring <Madagere, Madagers, Madaghere> *Valentijn en Nameloos*: fragm. de Vreese, r. 7, 15, 48, 52, 62, 66, 77, 82, 98, 101, 112, 175.

Madagere e) **Madagere** – Saraceense sultan; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20085.

Madaghere zie **Madageer**

Madan zie **Madan Clariaus**

Madan zie **Mathan 3**

Madanis die Blonde a) [West PR: Medians], toegenaamd: ‘li Crespes’; e) **Madanis die Blonde** – ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur <Madeans, Madian die blonde> *Merlijn*: r. 12510, 13829, 15001.

Madan Clariaus a) [Constans: MAUDAN, var. MAUDAN CLARUEIL]¹; e) **Madan Clariaus** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – doodt koning Cedius <Madan> *Troyen*: r. 9575, 11300.

Madeans zie **Madanis die Blonde**

Madelant a) [West PR: Medelanc] – Saksische koning; e) **Madelant** – heidens koning – één van de Sennen; g) bij Logres verslagen door de ‘vijf neven’ van koning Artur – gedood door Gawyn <Madelans, Modelant, Modelante> *Merlijn*: r. 16602, 16993, 17133, 17143, 17182, 17196, 17198, 17200.

Madelg(h)ijs zie **Malegijs 1**

Madian zie **Almadran**

Madian zie **Madian van Babilonie**

Madian die Blonde zie **Madanis die Blonde**

Madian van Babilonie a) or. Madian, emir van Babilone – de naam Madian is een variant van Midjan,² zoon van Abraham en Ketura [*Genesis* 25, 2]³; e) **Madian van Babilonie** – emir van Babilonie (in Egypte) en koning van Grieken; f) vader van Seloc en Philip van Macedoene; g) getrouwd met een Griekse koningsdochter – hield zeer veel van zijn zoons <Madian> *Florimont*: r. 179, 202, 207, 215, 221, 243, 269.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/64>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Midian>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_25.htm

Madianiten, die a) de nakomelingen van Midjan,¹ een zoon van Abraham en Ketura [Genesis 25, 2],² wiens nakomelingen het land ten oosten van de rivier de Jordaan en de Sinaï bewoonden – later keerden zij zich tegen het volk van Israël en werden uiteindelijk door Gideon verslagen en uitgemoord [Rechters 6-8]³; e) **die Madianiten** – volk, woont in Arabia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1112.

Madint zie **Manduit**

Madinus die Swarte a) correspondeert met (or.) Males li Bruns [?] – zie ook **Brune, Mares 3** en **Triales die Brune**; e) **Madinus die Swarte** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide; g) vecht in Carmelide tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 17451.

[Madoc] 1 a) Madoc, hoofdpersoon uit een niet-overgeleverd droomverhaal (zie **[Madoc] 2**) van Willem, de auteur van *Van den vos Reynaerde*, dat Jacob van M(a)erlant gekend moet hebben, en niet heeft kunnen waarderen, gelet op zijn sneer aan het slot van zijn *Wrake van Jberusalem*: “Want dit nes niet madox droem./Noch reinard noch arturs boerden.” [ed. CD-ROM *Middelnederlands, Rijmbijbel*, r. 34813-34814]; e) **[Madoc]**; g) “in Madox drome” <Madox> *Couchi*: fragm. PII, r. 74.

[Madoc] 2 1) *Madoc*, verloren gegaan werk van Willem, auteur van *Van den vos Reynaerde*, met als hoofdpersoon ene Madoc (zie **[Madoc] 1**), één van ‘oorsprong’ Brits-Keltisch [?] droomverhaal⁴; m) **[Madoc]** – “Willam die madocke makede” in F (in A op rasuur “vele bouke”) <Madocke> *Reynaert A en F*: r. 1; m) **Madock** – “Willam die Madock maecte”; *Reynaerts Hst*: r. 1.

Mador vander Porten a) [West PR: Mador¹], toegenaamd: ‘de la Porte’; b) broer van Gaheris de Karaheu; e) **Mador vander Porten** – Tafelronde-ridder; g) neemt deel aan het toernooi tussen Bandemagus van Gorre en Norgales en vecht aan de kant van Norgales – wordt door Lanceloet van Lac verslagen – zat gevangen in Verbodene Berch <Madorre, Madors> *Lanceloet*: boek II, r. 14328, 14330, 14333, 14389, 14492, 24606; e) **Mador vander Porten** – ridder van koning Artur; f) broer van Gaherijs van Karaam; g) vraagt na de dood van Gaherijs gerechtigheid aan koning Artur en klaagt Genoevre aan – verliest het gevecht tegen Lanceloet van Lac – verraadt aan koning Artur de verblijfplaats van Lanceloet en Genoevre – doet niet mee aan de belegering van Joyosegaerde <Madore, Madorre, Madors, Mador vander Porte> *Lanceloet*: boek IV, r. 3379, 3384, 3409, 3422, 3431, 3434, 3462, 3468, 3504, 3596, 3620, 3686, 3688, 3701, 3797, 3802, 3814, 3874, 3883, 3889, 3933,

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Midian>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_25.htm

3. http://vulgate.org/ot/judges_6.htm

4. https://en.wikipedia.org/wiki/The_Dream_of_Rhonabwy

3948, 3950, 3953, 3971, 3972, 3983, 3997, 4015, 5351, 5377, 5398, 5399, 6098.

Maechden lant, der zie [Magedenlant, dat]

Maechden Torren, der zie Joncfrouwen Tor, der

Maeldeg(h)ijs zie Malegijs 1

Maeldegys zie Malegijs 1

Maelperduys zie Maupertuus

Maelpertuus zie Maupertuus

Maelquida(e)rt zie Malequidart

Maen zie Mane, die

Maer zie Jacob van Merlant

Maerchille zie Marcille

Maerlant zie Jacob van Merlant

Maerlant zie Merlant

Maers zie Mars

Maerten zie [Martijn, sent]

Maeschons zie Mascons

Maescoen zie Mascons

Maeumet zie Mamet

Magalant zie Malegans

Magdalen zie Magdalena

Magdalena h) Magdala¹ – plaats vermoedelijk gelegen aan de westoever van het Meer van Gennesaret alias het Meer van Galilea alias het Meer van Tiberias, mogelijk ter hoogte van het huidige Migdal² – in de *Legenda aurea* Magdalum, de burcht waaraan de familie van Maria Magdalena haar (toe)naam ontleende – toenaam gebruikt om haar te onderscheiden van de andere Maria's: de moedermaagd Maria en haar halfzusters Maria Cleophas en Maria Salome; i) **Magdalene** – toevoegsel aan **sancta Maria**; *Graal & Merlijn*: r. 199; i) **Magdalena** – toenaam van **Maria Magdalena**; *Heemskinderen*: p. 97, 161; i) [**Magdalena**] – toenaam van [**Maria Magdalena**] <Magdalenen> *Lanceloet*: boek II, r. 15291; i) **Magdalene** – toenaam van **Maria Magdalene**; *Leven ons Heren*: r. 4547, 4554, 4717; e) **Magdalen** – toenaam van **Maria Magdalen**; *Reinolt von Montelban*: r. 5057, 11021.

[**Magdalena dach, Sent Maria**] zie [**Sent Maria Magdalena dach**]

Magdalene zie **Magdalena**

Magdalye e) **Magdalye**; f) dochter van Marselis en Pregmunda – geliefde van Ospinel van Babilonien; g) bemint Rolant – bekeerd tot het Christendom – door Alde

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Magdala>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Migdal.kmz

bestemd om Olyveres echtgenote te worden <Magdalia, Magdalie, Magdalien> *Karl Meinet*: r. A409, 50; A418, 1, 13; A421, 25; A424, 14, 45, 47.

[Magedenlant, dat] h) het land van de Maagden, d.i. het land van de Amazonen,¹ het mythische krijgshaftige Scythische vrouwenfolk, gelegen in Centraal-Azië – hetzelfde als **Amasonia** – mogelijk hetzelfde als **Femenie**; i) **der Maechden lant** – in het noorden van Asia, tussen de Caucasus en de rivier Fasis – koninkrijk onder andere van koningin Talrestis en Thamaris <Maechde lant, Magden lant, Magheden lant, Maghede lant> *Alexanders geesten*: boek II, r. 1239; boek III, r. 1317; boek V, r. 714; boek VII, r. 1267; boek VIII, r. 67; i) **dat Megheden lant** – gelegen naast Lisonie <Magedelande, Maghdenlant, Maghedenlande> *Troyen*: r. 8379, 15220e (E2-23), 30302.

Magenchen zie **Mens**

Maggelwijn a) correspondeert met (or.) Malaquin [?]; e) **Maggelwijn** – hertog, Tafelronde-ridder; g) vriend van Gosengoes – gaat mee om Spangen te bevrijden; *Mouwen*: r. 2914.

Maghdenlant zie **[Magedenlant, dat]**

Magheden lant, der zie **[Magedenlant, dat]**

[Maghedenlant] zie **[Magedenlant, dat]**

Maghedonie zie **Macedonie**

Maglans zie **Malegans**

Magloras a) [West PR: **Margoras**] – Saksische koning; e) **Magloras** – heidens koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood door koning Ban van Bonewijc; *Merlijn*: r. 23782.

Maglores a) [West PR: **Magloras**] – Saksische koning; b) neef van Hargodabrant; e) **Maglores** – heidens koning – één van de Sennen; g) voorziet de Sennen van proviand – valt Garlot aan; *Merlijn*: r. 19469, 32666.

Magnus 1 a) refereert mogelijk aan Magnus II/IV Eriksson² (1316-1374), koning van Zweden vanaf 1319 en koning van Noorwegen van 1319 tot 1343; e) **Magnus** – koning van Deenmerke; f) oudste broer van Godevaert en Eraert; g) wiens dochter en enig kind ten huwelijk gevraagd wordt door koning David den Bruys van Scotlant; *Denensage*: r. 29.

Magnus 2 e) **Magnus** – meester, kapelaan; g) droomduider; *Karl Meinet*: r. A501, 34, 65; A505, 37.

Mago a) or. Magus; e) **Mago**; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Eneas; *Troyen*: r. 39064, 39070; e) **Mago** – ridder; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 154ra.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amazons>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Magnus_IV_of_Sweden

Magoch h) het land Magog [*Ezechiël* 38, 2]¹ dat in [*Openbaringen* 20, 7]² een apocalyptisch volk geworden is met als stamvader Magog, dat een twee-eenheid vormt met het volk van Gog (zie **Goch**); e) [**Magoch**]; g) tot wiens geslacht de mensenetende reuzen en dwergen in Endi behoren die door Alexander de Grote worden opgesloten in de bergen tussen Caspia en India <Magochs> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 909; e) **Magoch**; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28408.

Magolant zie **Malegans**

Magondres a) [West PR: *Margondre*] – Saksische koning; b) neef van Hanguis; e) **Magondres** – heidens koning – één van de Sennen; g) strijdt tegen koning Ventres van Garlot c.s. – vlucht; *Merlijn*: r. 19792, 19907, 19912, 20066, 20082.

Magos a) [West PR: *Margaris*] – Saksische koning; b) neef van Aminaduc; e) **Magos** – heidens koning – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys van de Sennen; *Merlijn*: r. 13869a, 13872.

Magre, de a) or. (Sansón) de Magros – ‘de’ suggereert een toponiem, maar dat lijkt niet te bestaan, terwijl ‘magro’ inderdaad ‘dun’ of ‘mager’ betekent; e) **de Magre** – toenaam van **Sampson de Magre**; *Sibilla*: r. 103.

Magrete zie **Margrieta van Lymborch**

Magriete, sinte zie [**Margriete, sent**]

Magri(j)ete zie **Margrieta van Lymborch**

Magron a) or. Magron; e) **Magron** – Sarazijnse koning; f) uitverkoren om de echtgenoot van Guimande te worden als zij daar in toestemt; *Galien Rethore*: cap. [43].

Magros e) **Magros** – Saraceense reus; g) valt Blandemer en Phila aan als die onwetend door zijn land reizen – is verliefd op Rosylya, een jonkvrouw met een sprekend serpent, die hem echter afwijst – houdt daarom ridders en (jonk)vrouwen gevangen – gedood door Valentin en Namelos; *Valentin und Namelos*: p. 128, 158, 172.

Magrijten zie [**Margriete, sent**]

Magumeth zie **Mamet**

Mahaut van Ysrahel e) **Mahaut van Ysrahel** – Saraceense – koningin van Yrlant; f) echtgenote van Florigout; g) mooi – begeerd door Gardepont <Mahaude> *Florigout*: r. 4360, 5275, 5382, 5395; e) **Mahaut** – Saraceense; f) toekomstig schoondochter van koningin Florentine; g) mooi – verliefd op Florigout; *Florigout K*: fol. 2, r. 151.

Mahemett zie **Mamet**

1. http://vulgate.org/ot/ezeziel_38.htm

2. http://vulgate.org/nt/epistle/revelation_20.htm

Mahes a) [Constans: MAHEZ]¹; e) **Mahes**; f) bijvrouw van koning Priamus – moeder van Doroquallis (met koning Priamus van Troyen als vader); g) gestorven in het kraambed; *Troyen*: r. 9477, 9479.

Mahidrant a) or. Maidrap, Saksische koning; e) **Mahidrant** – heidens koning – één van de Sennen in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) verslagen in Carmelide – vlucht; *Merlijn*: r. 23675.

Mahoen zie **Mamet**

Mahomet zie **Mamet**

Mahon zie **Mamet**

Mahmed zie **Mamet**

Mahmet(t) zie **Mamet**

Mahoen zie **Mamet**

Mahonet zie **Mamet**

Mahumet zie **Mamet**

Mailliers h) [Graesse: Malleacum]² — Maillezais³ in de Poitou, Frankrijk; i) **Mailliers** (or. Maillieres/Maleres) – plaats en klooster; *Meluzine*: fol. A2vb, F5vb, G1rb, P2rb, S6va, T1rb, T2va, T2vb, T3rb, X3ra, X3va, X4rb, X5va, Y3vb.

Maya a) or. Maia; e) **Melia**; f) dochter van koning Athlas – moeder van Marcurius – voorouder van koning Euander; *Troyen*: r. 37771; e) **Maya**; f) dochter van Athlas – moeder van Marcurius – voorvader van Euander; *Troyen Prz*: fol. 146vb.

Mayansen zie **Mens**

Mayanson zie **Mens**

Mäin zie **Mane, die**

Mayne h) [Graesse: Cenomannensis ager]⁴ — Maine⁵ in het noordwesten van Frankrijk met als hoofdstad Le Mans⁶ – zie ook **Mans**; i) **Mayne** – graafschap van Rolant; *Turpijn*: V, r. 21.

Mairchille zie **Marcille**

Majorke h) [Graesse: Maiorica insula]⁷ — Majorca/Mallorca,⁸ eiland in de Middellandse Zee, één van de Balearen – lett. ‘het grotere’ ten opzichte van het kleinere Menorca (zie **Minorke**); – Mallorca⁹ werd in 903 veroverd door de

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/62>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Malleacum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Maillezais.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Cenomannensis-ager>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Maine_%28France%29

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Le_Mans.kmz

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Maiorica-insula>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mallorca.kmz

9. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Majorque>

Omajjaden, die eerder Spanje veroverden, waarna het onder Moors-Arabisch gezag bleef totdat het in 1229 door een leger van Christen ridders onder aanvoering van koning Jacobus van Aragón (1208-1276) werd veroverd en uitgemoord; i) **Majorke** – eiland voorbij Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1753 (de CD-ROM *Middelnederlands* leest hier ‘Malorke’); i) **Malgorcken** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 62; i) **Mayorcken** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Palerne – plaats van gevangenschap van Ysane; *Madelgijs*: fragm. I, r. 110; i) **Mayorcken** – eiland, Saraceens koninkrijk – zowel over land als over zee te bereiken – bondgenoot van de graaf van Palerne tijdens de belegering van Eggermont – plaats van gevangenschap van Ysane, aangevallen door Malegijs c.s. om Ysane te bevrijden <Majorcken, Majorken, Mayorcken> *Malegijs*: p. 5-8, 132, 133, 140-142, 147, 153, 154; i) **Mallegies** (or. Mallegres/Mallorgnes) – waar de echtgenotes van de koningen van Armenien en Cypers vandaan komen; *Meluzine*: fol. K2ra; i) **Majorke** – eiland voorbij Europa; *Troyen*: r. 29321; i) **Maiorken** (or. Maiorica, koninkrijk van Aphinorgius) – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Agolant in de strijd tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IV, r. 8.

Maiorken zie **Majorke**

Mayorcken zie **Majorke**

Makabere a) bedoeld lijkt [Moisan I, 1: MACABRÉS 7]; e) **Makabere** – Saraceense vorst [?]; g) verwond door Gwyt; *Aspremont*: fol. 1vb, 15.

Macabeus zie **Machabeus 2**

Makabeus zie **Machabeus 2**

Makabeus, Judas zie **Judas Machabeus**

[**Makabeusce sant**] zie **Makabien**

Makabien h) fictief Saraceens koninkrijk dat mogelijk refereert aan het oudtestamentische strijdbare priestergeslacht de Makkabeeërs dat in Judea leefde – zie ook **Machabeus**; i) **Makabien** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Makabeusce lande, Makebeusce lande> *Limborch*: boek V, r. 2114; boek VII, r. 720, 820, 829; i) **Macübien** – Saraceens koninkrijk – verder als boven <Mabisen lande, Macübiesien lande> *Lymburch*: boek V, r. 2108; boek VII, r. 722, 813, 822.

Macabrien a) or. Mibrien, Saraceense koning; b) vader van Mirabel; e) **Macabrien** – Saraceense koning van Panpelunen; f) vader van Mirabele; g) overwonnen door Ayoel; *Ayoel*: r. 292.

Macadose e) **Macadose**; f) dochter van de koning van Sivilien – tweede echtgenote van Buevijn van Austoen – moeder van de tweeling Boudewijn en Goddaert – later echtgenote van Diederick; g) begeerd en belegerd door sultan Brudilant – bevrijd door Buevijn van Austoen – laat Buevijn gaan als hij

Susiane terugvindt <Macadosen, Makadose, Makadosen> *Buevijn*: fol. I2v, I3r, I5v, I6r, K1r, K5r, M2r, M3r, M3v.

Makalijn e) **Makalijn** – Saraceen [?]; *Ogier H*: r. 35.

Makalijs a) or. Macabrés; b) broer van Helisier – oom van Lanvarlet; e) **Makalijs** – koning; f) broer van Helizeers – oom van Lanvales; g) geloofde niet dat Lanvales de echte zoon van Helizeers was en betwistte diens positie; *Lanceloet*: boek II, r. 24291.

Makaris zie **Macharijs van der Losane**

Macarise zie **Macharijs van der Losane**

Makebeer a) Macabré(s)/Macaber is een typische Saracenen-naam in het *Chanson de Geste*; e) **Makebeer** – Saraceense reus, woont in Sormosane in Persen; f) zoon van de sultan van Persen en Bertelute van Persen – broer van koning Antenor van Spaengien, koning Glutifax van Alexandrien en Jolente; g) woont bij zijn moeder – aanwezig bij de belegering van Rotsefluer – gedood tijdens het huwelijksfeest van Synageel en Jolente; *Malegijs*: p. 122, 123.

[**Makebeesce lant**] zie **Makabien**

Macob die Stoppelmader a) lett. stoppelmaaier; e) **Macob die Stoppelmader**; f) echtgenoot [?] van Pogge van Cafpoerten – vader van Lantfert <Macob ende Stoppelmader, Macop ende Stoppelmader> *Reynaert Prz*: r. 612; e) **Macop die Stoppelmaker**; f) echtgenoot [?] van Julocke vander After Poorten – vader van Lanfreit; *Reynaerts Hst*: r. 846.

Makomet zie **Mamet**

Maconia i) **Maconia** – paradijselijk eiland, waar alleen mooie vrouwen en lelijke mannen wonen – bezocht tijdens Oriandes rondreis; *Malegijs*: p. 185.

Macop die Stoppelmaker zie **Macob die Stoppelmader**

Macribia zie **Marubia**

[**Macrobiene, die**] a) bij Plinius de Oude op gezag van Isigonus “Aethiopas Macrobios”: Langlevende Ethiopiërs, en wel omdat zij slangenvlees eten en dus immuun zijn voor ziektes – bij Honorius “Macrobios” (grote levende wezens) – 12 ellen lange reuzen die voortdurend strijd leveren tegen griffioenen – woonachtig in India; e) **Macrobiene** (hs. inne acrobine) – volk in Endi; g) reuzen – vechten tegen griffioenen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 935; e) **Macrobiene** – volk in India; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28434.

Macrobienen lant i) **Macrobienen lant** – land gelegen achter het eiland Tamprobana, met een bron waarvan het water een olieachtige glans geeft – bezocht door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1247.

Macübien zie **Makabien**

[**Macübiesien lant**] zie **Makabien**

Mal** zie **Mau****

Malaänt zie **Malegans**

Malachias zie **Malachiel**

Malachiel a) *Malachias*¹ – bijbelboek, gedurende de Middeleeuwen begrepen als de naam van een profeet² – de vorm Malachiel is corrupt als gevolg van een omkering binnen het vers, waardoor het op Jezechiel moest rijmen in plaats van op Jheremias – lees: Malachias; e) **Malachiel**; g) verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Levens Heren*: r. 4237.

Malaert a) or. Mallart; b) zoon van Galyen, koning van Moncion; e) **Malaert** – leenman; g) boodschapper <Malaerd, Malarde> *Loyhier D*: r. 10, 17, 23; e) **Malaert** – ridder; f) zoon van koning Galyen en koningin Rosemonde – echtgenoot van Gayette; g) trouwe vriend van Loyhier – reist met de verbannen Loyhier mee naar Constantinopel – wordt verliefd op Gayette, terwijl zij hem zijn wapenrusting aan doet – alleen en anoniem in zijn geboorteland aangekomen – wint het toernooi dat daar gehouden wordt – vertrekt met zijn vader en koning Ansays c.s. naar Constantinopel om keizer Oursares te straffen <Malaerd, Malard, Malarde, Malart> *Loyhier I*: fragm. M, r. [2], 5, 80, 90, 95, 112, 125, 185, 239, 240, 268, 288, 298, 389, 394, 452, 458, 529, 571.

Malagys(s) zie **Malegijs 1**

Malant zie **Malohaut**

Malane zie **Meilaen**

Malapijn zie **Mauprijn 2**

Malaprijss e) **Malaprijss** – clerc uit Surien; g) als bode door Karahen naar Gloriande gestuurd; *Ogyer*: r. 3903, 3942.

Mala prise zie **Malprise van Brigale**

[Malaproen] a) [Moisan I, 1; MAL(L)ABRON(S)]; b) zoon van Mantanor en een fee – broer van Gloriant; e) **Maleproen**; f) neef van Saisvijn van Boerdeus – oom van Huge; g) ziet eruit als een duivel, draagt in het water een zwart (duik)pak – doet penitentie in opdracht van koning Ebroen in de Rode See – zet Huge over; *Huge L*: r. 118, 139, 156, 211, 250; e) **Maleproen** – boeteling van koning Abroen, leeft in Saraceens gebied; g) Christen en mooi, maar draagt in het water een lelijk zwart (duik)pak – zet Hughe van Bourdeus over naar de andere oever van de Roode Zee – zijn penitentie wordt verlengd omdat hij toch Hughe helpt na diens overtreding van Abroens gebod <Malproen> *Hughe Prz*: p. 33, 34, 57, 58.

Malaquijn 1 a) or. Monaclin, Saksische koning; e) **Malaquijn** – heidens koning – één van de Sennen; g) valt bij Rodestock koning Lot aan – gedood door Gawyn <Monadine> *Merlijn*: r. 29997, 30069.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Malachi>

2. http://vulgate.org/ot/malachi_1.htm

[Malaquijn] 2 a) or. Monaquins, Saksische koning; b) broer van Pignoras – neef van Hargodabrant; e) **Malaquyn** – heidens koning – één van de Sennen in dienst van koning Clarioen; f) broer van koning Pinoras; g) bij de Borne van den Pyne [?] gedood door Gawyn <Malaquyne> *Merlijn*: r. 30554, 30631, 30830.

Malaquijn 3 a) or. Malakins; e) **Malaquijn** – drossaard – één van de Sennen in dienst van koning Hargodabrant; g) legeraanvoerder in de strijd om Clarence; *Merlijn*: r. 32896.

Malard zie **Malaert**

Malart zie **Malaert**

Malasijs j) sprekende naam [?]: ‘ongunstig gelegen’; k) **Malasijs** – kasteel van Gardepont <Malasize> *Florigout*: r. 3256, 3271, 4605.

Malchus a) Malchus¹ [*Jobannes* 18, 10]²; d) dienaar van de hogepriester Kajafas, wiens (rechter) oor door Petrus met een zwaard van zijn hoofd geslagen wordt (waarna het er in [*Lucas* 22, 51]³ door Jezus weer aangezet wordt) – de andere evangelisten vermelden het voorval wel, maar noemen zijn naam niet – de naam zou geleend kunnen zijn van de koning van Arabië (‘malchus’ betekent koning in het semitisch), die een rivaal van koning Herodes was; e) **Malcuse** – “enen knecht”; g) wiens rechter oor door Petrus met een zwaard wordt afgeslagen; *Leven ons Heren*: r. 2182; e) **Malchus**; g) door Petrus een oor afgeslagen met het zwaard Rosenbrant, dat Seghelijn van zijn opvoeder krijgt; *Seghelijn*: r. 859.

Male h) Mâle⁴ in Normandië, Frankrijk; i) **Male** – hof- en toernooiplaats; *Saladijn*: r. 620, 633, 861.

Maleager zie **Meleager**

Malegans a) or. Maaglans d’Yerlande, Saksische koning; b) oom of vader van Soriondes; e) **Malegans** – een heidens koning van Irlant – één van de Sennen; f) oom [?] van Soriondes; g) strijdt tegen koning Ydier van Cornuale c.s. <Magalant, Maglans, Magolant, Malaänt, Margolant> *Merlijn*: r. 19981, 20018, 20070, 20842, 21082, 21128, 21186.

Maleghijs zie **Malegijs 1**

Malegijs 1 a) [Moisan I, 1; MAUGIS 5 (D’AIGREMONT)]; b) kleinzoon van Doon de Maience – zoon van Beuve d’Aigremont en Avise – tweelingbroer van Vivien de Monbrant – echtgenoot van de fee Oriande; d) vermaard en gevreesd als tovenaars en dief; e) **Maeldegijis** – ridder; f) neef van Aymyn van Dordoen – oom van de Heemskinderen; g) vermaard om zijn toverkunst – helpt Aymyn en later de Heemskinderen in hun strijd tegen Karel de Grote – bezit de

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Malchus>

2. http://vulgate.org/nt/gospel/john_18.htm

3. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_22.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mâle.kmz

gouden beker Christiaen – vecht met Reynout in het Christenleger in de strijd tegen de heidenen in Akers en Jerusalem – wordt gedood in de strijd om Jerusalem <Maeldegys, Maeldeghijs> *Heemskinderen*: p. 14, 16, 69, 84, 87-103, 107-109, 114-121, 123, 124, 137-142, 145-147, 152, 154-162, 165-169, 172-178, 188, 190-194, 199; e) **Madelgijs** – ridder en tovenaar; f) zoon van hertog Bueve van Eggermont en hertogin Druwane – tweelingbroer van Vivien – oom van Aymijn – neef (van moederskant) van Ysane, meester Yverd en de graaf van Monclier – echtgenoot van Oriande van Rosefloer; g) draagt het zwaard Florsberghe, berijdt het paard Beyaerd na het geroofd te hebben – als baby gevonden en daarna opgevoed door Baldarijs en Oriande – bemind door en verliefd op Oriande – bevrijdt het belegerde Rosefloer na tweegevecht met Vivien – gaat met Vivien op zoek naar hun ouders en bevrijdt samen met hem hun vader te Parijs – trouwt met Oriande op haar sterfbed – verlost Rosefloer uiteindelijk van de Saracenen met de hulp van duivels <Madelghijs, Madelghise, Madelgise, Malegijs> *Madelgijs*: fragm. II, r. 25, 32, 37, 42, 58; fragm. III, r. 4, 17, 59, 80, 87, 90, 95; fragm. IV, r.: 318; fragm. V, r. 6; fragm. VI, r. 150, 165; fragm. VII, r. 15, 19, 34, 38, 45, 54, 58, 68, 100, 108, 116, 136, 143, 226, 243, 252, 278; fragm. VIII, r. 5, 10, 78, 89, 115, 126, [144], 152, 166, 176, 186, 194, 205, 216, 218, 222, 242, 248, 257; fragm. XI, r. 142, 178, 201, 211, 225, 235, 246, 253, 263, 269, 281, 291; fragm. XII, r. 21, 29, 56, 88; fragm. XIII, r. 179; fragm. XIV, r. 20, 31, 77, 82, 88, 92, 105, 109, 116, 127, 132, 141, 167, 175, 188, 191, 194, 199, 207, 230, 242, 246, 253, 257, 274, 278, 282, 289, 304, 317, 323, 325, 438, 447, 455, 464, 480, 492, 511, 516, 525, 540, 550, 559, 560. e) **Malegijs** alias **Touperdout** – meester-tovenaar en ridder; f) zoon van hertog Buevijn van Eggermont en Druwane van Eggermont – tweelingbroer van Vivien van Eggermont – oom van Aymijn van Eggermont – neef (van moederskant) van Ysane, meester Jorck en de graaf van Moncler – neef (van vaderskant) van Ogier van Dennemercken/die Danoy; g) opgevoed door Baldaris en Oriande van Rootsefluer – verliefd op en bemind door Oriande – leert op twaalfjarige leeftijd toveren van een kluizenaar – door koning Karel de Grote verbannen – herkent zijn broer Vivien in een tweekamp – bevrijdt samen met hem hun vader te Parijs – bevrijdt Eggermont van koning Yvorijn van Mombrant – geeft zijn paard Beyaert aan Aymijn in bewaring – gaat naar de paus in Rome om penitentie vragen en vestigt zich als kluizenaar in het bos bij Lyons <Maleghijs, Malegis> *Malegijs*: p. 2, 10-24, 30, 49-51, 55-71, 73, 75-89, 98-102, 104-108, 112-115, 117, 119, 121, 123, 125-132, 136-140, 142-150, 154-162, 168-170, 178, 179, 181, 194, 196-199, 202, 203, 205, 206, 209, 214, 216, 221-225, 227-240, 242-287, 289-292, 294-302, 304-324, 326-329, 333, 334, 342, 345, 346; e) **Malegijs** – vermomming van de duivel **Belial**; g) waarmee hij Oriande van Rootsefluer bedriegt; *Malegijs*: p. 203-207; e) **Malegys**; f) oom van Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt; g) beheerst

zwarte kunst – helpt Reynolt de door Karle gevangen Beyart terug te veroveren – bevrijdt zichzelf met toverij uit de handen van Olyvier en steelt de zwaarden van Karles genoten – neemt door middel van toverij Karle gevangen en brengt hem naar Montelban – vecht met Reynolt in het Heilige Land tegen de heidenen – gedood in de strijd om Jherusalem <Malagys, Malagyse, Malagyss, Malegis, Malegise, Malegisen, Malegiss, Malegyss, Malegyse, Malegysen> *Reinolt von Montelban*: r. 196, 252, 3051, 3057, 3530, 4279, 4283, 4297, 4318, 4327, 4353, 4356, 4358, 4370, 4379, 4384, 4404, 4413, 4414, 4430, 4432, 4435, 4436, 4446, 4467, 4470, 4475, 4493, 4500, 4508, 4521, 4534, 4540, 4544, 4554, 4566, 4570, 4576, 4602, 4608, 4617, 4624, 4634, 4636, 4648, 4650, 4658, 4668, 4675, 4682, 4689, 4711, 4719, 4724, 4729, 4742, 4766, 4784, 4786, 4796, 4809, 4810, 4814, 4820, 4826, 4854, 4860, 4972, 5020, 5036, 5071, 5076, 5082, 5091, 5102, 5124, 5141, 5146, 5158, 5176, 5184, 5194, 5200, 5205, 5216, 5219, 5231, 5275, 5305, 5321, 5359, 5369, 5424, 5426, 5435, 5475, 5475, 5561, 5597, 5921, 5924, 5929, 5945, 5949, 5954, 5974, 5978, 5982, 5986, 6016, 6019, 6026, 6045, 6075, 6085, 6338, 6345, 6375, 6382, 6396, 6410, 6418, 6432, 6437, 6458, 6486, 6534, 6559, 6562, 6569, 6583, 6585, 6597, 6606, 6689, 6693, 6716, 6755, 6847, 6848, 6850, 6854, 6859, 6871, 6878, 6895, 6901, 6913, 6935, 6937, 6939, 6940, 6953, 6981, 7014, 7025, 7042, 7094, 7113, 7119, 7297, 7305, 7308, 7318, 7322, 7335, 7342, 7360, 7560, 8233, 8696, 8714, 8722, 8738, 8740, 8756, 8758, 8765, 8770, 8773, 8778, 8786, 8854, 8856, 8862, 8866, 8874, 8881, 8884, 8900, 8925, 8934, 8935, 8942, 8948, 8954, 8962, 8989, 8990, 8995, 8999, 9005, 9008, 9014, 9024, 9046, 9070, 9082, 9092, 9111, 9248, 9257, 9293, 9299, 9311, 9318, 9372, 9379, 9389, 9491, 9502, 9603, 10067, 10272, 10276, 10308, 10311, 10370, 10381, 10387, 10395, 10410, 10441, 10443, 10465, 10475, 10480, 10483, 10491, 10498, 10500, 10507, 10513, 10517, 10535, 10547, 10558, 10571, 10573, 10585, 10592, 10595, 10601, 10607, 10835, 10839, 10853, 10867, 10874, 10877, 10880, 10888, 10903, 10906, 10917, 10922, 10930, 10936, 10941, 10946, 10950, 10953, 10957, 10975, 11053, 11059, 11090, 11116, 11124, 11129, 11132, 11174, 11348, 11368, 11407, 11413, 11415, 11418, 11419, 11421, 11425, 11427, 11430, 11431, 11433, 11448, 11452, 11467, 11473, 11479, 11485, 11491, 11493, 11496, 11498, 11522, 11529, 11534, 11538, 11541, 11546, 11549, 11553, 11569, 11572, 11580, 11586, 11603, 11614, 11618, 11632, 11643, 11656, 11661, 11665, 11696, 11707, 11737, 11750, 11761, 11766, 11768, 11774, 11784, 12042, 12143, 12147, 12148, 12151, 12153, 12157, 12165, 12173, 12186, 12198, 12331, 12364, 12368, 12376, 12377, 12379, 12380, 12441, 12446, 12461, 12464, 12474, 12477, 12478, 12480, 12486, 12492, 12509, 12515, 12626, 12634, 12716, 13067, 13882, 13884, 13922, 13938, 13943, 13961, 13981, 13987, 13990, 14002, 14009, 14023, 14024, 14060, 14077, 14112, 14149, 14156, 14168, 14194, 14199, 14201, 14233,

14740, 14746; e) **Maleghijs**; f) oom van Renout; g) vecht met Renout in het Heilige Land tegen de heidenen – gedood door de heidenen <Malegijs, Malegise> *Renout*: r. [952], 1590, 1658, 1676, 1721, 1726, 1794, 1818, 1820, 1826, 1849, 1866, 1870, 1877, 1886, 2133, 2137, 2160, 2205, 2244, 2254, 2267, 2299, 2304, 2306, 2309, 2313, 2323, 2325.

Malegijs 2 e) **Malegijs**; f) zoon van koning Ambertus van Ermenien en diens eenvoudige echtgenote – kleinzoon van Galiose; g) na de geboorte ontvoerd door zijn oom Flocario om op bevel van Galiose verdronken te worden – blijft in leven omdat Flocario zelf verdrinkt – door Oriande van Rootsefluer gedoopt met de naam Malegijs; *Malegijs*: p. 192.

Malegijs 3 k) **Malegijs** – duif – door koningin Ampliora gegeven aan Oriande van Rootsefluer – speelt een rol in het poppenspel dat Oriande incognito opvoert voor Malegijs en de gasten op het bruiloftsfeest van Spiet en Ysane; *Malegijs*: p. 223.

Malegis(s) zie **Malegijs 1**

Maleproen zie [Malaproen]

Male Pucele, die a) la Male Pucele, personage uit de *Conte du Graal*; e) **die Male Pucele**; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardoel; *Ferguut*: r. 5180.

Malepaert a) or. Malapart; e) **Malepaert** – Sarazijnse koning; g) krijgt van Belligant opdracht om samen met koning Mathibe de 80 gevangengenomen christen ridders op te hangen in het Bosch van Brifueille – verslagen en gedood door Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [47].

Malequidart a) [A-Z 6: Zeven wijzen van Rome]¹ — Malquidars li rous, de vierde van de Sept Sages de Rome² – personage in de gelijknamige roman,³ gebaseerd op de veel gelezen ‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*⁴ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184 – Malquidars zal ongetwijfeld als sprekende naam bedoeld zijn en zoveel betekenen als: ‘kwaaddenker’, wat in volledige (middeleeuwse) overeenstemming is met zijn rode haar (en wat er ook op zou kunnen duiden dat hij een Jood was); e) **Malequidart**, toegenaamd: “de lustege [listige/vrolijke] rode” – de vierde van de Seven Vroeden, “die wel spotten conste ende sceren”; g) verdedigt de valselijk door zijn stiefmoeder van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exempl [‘Tentamina’] over hoe een oude wijze man zijn behaagzike jonge vrouw verdraagt en straft <Maelquidaert, Maelquidart> 7 *Vroeden*: r. 97, 109, 1838, 1847, 1861, 1873, 1885, 2194, 2219.

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

3. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

Maleure a) or. Malore; b) neef van Freelenc; e) **Maleure** – ridder – één van de Sennen; f) verwant van Sapharijn – verwant van Ferant; g) in Carmelide gedood door koning Artur <Malore> *Merlijn*: r. 18496, 18637, 18644.

Malgorcken zie **Majorke**

Malygers e) **Malygers**; g) verrader aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 14568.

Malings h) or. Vali(n)gues, graafschap; i) **Malings** – land/heerlijkheid; *Lanceloet*: boek II, r. 8582.

Malcroys j) or. Malcreus – lett. slecht hol [?] – zie ook **Maupertuus**; k) **Malcroys** – één van Reynaerts “casteelen”; *Reynaert A en F*: r. 273.

Malcus zie **Malchus**

Mallegies zie **Majorke**

Malloch zie **Maroch**

Mallostrou a) or. Mallestrou; e) **Mallostrou** – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; g) sneuvelt te Ronchevale; *Galien Retbore*: cap. [54].

Malmiadorse j) [West PR: Marmiadoise] – zwaard, gesmeed door Vulcanus – ooit van Hercules, Tideus e.a.; k) **Malmiadorse** – zwaard – ooit van Hercules, Adrastes en Chodidinnus, nu van koning Rioen van Denemarke – later door koning Artur veroverd – een beter zwaard dan Caliburnus <Malminadorse> *Merlijn*: r. 23565, 24083.

Malohaut h) or. Malehaut, stad nabij de Humber – stad, gelegen op de grens van het rijk van de Roi des Cent Chevaliers; i) **Malohaut** – de vrouwe van Malohaut is Galioots geliefde en de vertrouweling van Guinevere; *Lantsloot*: r. 1646, 1661, 2616; i) **Malant** – stad van de Koninck van den Hondert Ridders – (eerder) van een weduwe die geholpen werd [?] door koning Agingmers/Koning van den Hondert Ridders – belegerd door de Sennen <Maloant> *Merlijn*: r. 16029, 16037, 19451.

Malore zie **Maleure**

Malorke zie **Majorke**

Mal(p)perduys zie **Maupertuus**

Malprimen van Narbune a) bedoeld lijkt [Moisan I, 1: MALPALIN DE NERBONE]; d) gedood door Karel de Grote; e) **Malprimen van Narbune**; g) verslagen door Karll Meynet, die zijn paard Encherchador veroverd; *Karl Meinet*: r. A469, 53.

Malprimes a) [Moisan I, 1: MALPRIMES 1]; b) zoon van Baligant (zie **Baligant**); d) gedood door Naimes; e) **Malprimes**; f) zoon van Baligain – neef van Canebeus; g) gedood door Nayme van Beyern <Malprin, Malprines, Malprynes> *Karl Meinet*: r. A461, 64; A475, 7, 36, 54; A476, 24, 31; A481, 38, 56, 64; A482, 10, 35; A483, 24, 43.

Malprise van Brigale a) [Moisan I, 1: MALPRIME(S) DE BRIGAL], Saraceen – mogelijk dezelfde als **Hector van Brigale**; d) gedood door Garin; e) **Malprise van Brigale** – Saraceense ridder; g) gedood door Eggerin <Mala prise> *Roelant*: r. 549.

Malproen zie [Malaproen]

Malprose i) **Malprose** – herkomstland van de Gyganden; *Karl Meinet*: r. A477, 42.

Maltan a) or. Mauran; e) **Maltan**; f) tweelingbroer van Marcabers <Maltanne> *Parthonopeus*: r. 6602, 6605, 6610, 6633, 6644, 6886; e) **Maurin** – raadsman van Margarijs; *Parthonopeus*: r. 7189.

Maltrens a) [Moisan I, 1: MALTRAIËN], Saraceense koning; b) vader van Clarifan en Clariën; e) **Maltrens** – koning; f) vader van Clariens en Clarions; *Karl Meinet*: r. A462, 10.

Mambrant zie **Mombrant 2**

Mambrioen zie **Marberoen**

Mameloze zie **Namelos**

Mamet a) de profeet Mohammed¹ (ca. 570-632); b) zoon van Abdallah ibn Abd al-Muttalib en Aminah bint Wahb; d) grondlegger van de islam (Mnl. mamett(e)rie) – gedurende de Middeleeuwen in de ogen van de Christenen door de Saracenen vereerd als god, die samen met de (af)goden Apolijn en Tervogant een duivelse anti-drie-eenheid vormde – de afleidingen Mahoen en Mahomet worden soms als twee verschillende (af)goden c.q. personages opgevat – hoewel het binnen de Islam verboden is om de profeet af te beelden, heeft er volgens de [*Spiegel historiael* IV¹, 12, 7]² in Andalusië een beeld van hem gestaan, Salancadis (lett. ‘de god van Cadis’) geheten in de Latijnse brontekst [*Speculum historiale*, Douai XXV, 7],³ dat door Mamet gemaakt zou zijn tijdens diens legendarisch verblijf in Spanje, en dat vermoedelijk als een ‘zelfportret’ begrepen moet worden – ook suggereren sommige teksten dan wel miniaturisten van de handschriften waarin die teksten overgeleverd zijn, dat Saracenen soms met afbeeldingen/portretten van Mamet op hun schild vochten; e) **Maeumet** – (af)god van koning Quintiaen van Scielien <Mamet> *Aeghte*: r. 353, 525; e) **Mahon** – god van de Saracenen; g) met Mahumette is een gouden beeld van Mahon bedoeld <Mahumette> *Aiol*: r. 751, 760; e) **Mamet** – heidense god <Mamette> *Antiochië*: r. 41, 122, 146; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Mamets> *Buevijn*: fol. C1v, D1r, E4r, K6r; e) **Mahoen** – Saraceense god; *Esmoreit*: r. 259, 595, 749, 952; e) **Mamet** – Saraceense god <Mamette> *Esmoreit*: r. 114, 208, 265, 276, 282, 418, 510, 565, 594, 628, 690, 749, 812, 926; e) [**Mamet**] – god van de Saracenen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Muhammad>

2. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie04_01/maer002spie04_01_0002.php

3. <https://tinyurl.com/Speculum-XXV-7>

<Mamette> *Fierabras*: r. 66; e) [**Mamet**] – heidens god <Mamette> *Flandrijs*: r. 78, 211, 1503, 1648, 1737; e) **Mamet** – Saraceense god; *Florent ende Durant*: kol. 4a, r. 12; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Mamette> *Florigout*: r. 3268, 3366; e) **Mamet** – god van de Saracenen; *Florigout K*: fol. 1, r. 158; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Mamette> *Flovent*: r. 103, 388, 535, 539; e) **Mahon** – (opper)god van de Sarazijnen; g) wiens gouden beeld met een stok geslagen wordt door de vrouw van de Sarazijnse koning Marchille als die zwaargewond en verminkt terugkeert uit de strijd met Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [20], [24]-[25], [27], [29]-[31] [38], [41]-[44], [47]-[49], [66]; e) **Mamet** – Saraceense god; *Gloriant*: r. 247, 337, 616, 711, 934, 976, 1054; e) **Mahoen** – Saraceense god; *Gloriant*: r. 218, 338, 824, 862, 977; e) **Mamet** – Saraceense god <Mamette> *Godevaert*: r. 10, 27, 50; e) **Mamet** – god van de Sassenaren; g) exemplarisch heidense god; *Gwidekijn*: r. 70; e) **Mamet** – heidense god; g) wordt vereerd in het koninkrijk Spangen – Reynout weigert hem te vereren; *Heemskinderen*: p. 55, 57, 194; e) **Mamet** Saraceense god <Mamette> *Huge B*: r. 46; e) **Mamet** – god van de Saracenen; g) ook in uitdrukkingen als: “bi Mamet ende op sinen tant”, “bi Mamets billen” <Machamet, Mamets> *Hugbe Prz*: p. 18, 24, 25, 30, 32, 34, 35, 37, 42-45, 47, 51, 52, 56, 58-62, 65, 66, 71; e) **Machmet** – heidense god; g) vereerd door de reus die Rome bedreigt; *Johan*: r. 599, 610, 791, 1040, 1354, 1865, 2108, 2318; e) **Mahon** – god van de Saracenen <Machumedt, Machumet, Mahumet> *Joncker Jan*: p. 178-182, 185, 186, 194, 195, 227; e) **Machumet** – heidense god <Machmet, Machumete, Machumett, Machumette, Machumetten, Machumetz> *Karl Meinet*: r. A33, 34, 64; A35, 23, 44, 47; A39, 1; A51, 18; A52, 46; A59, 10; A68, 47; A73, 25; A85, 52; A88, 63; A106, 50; A155, 38; A159, 50; A161, 3; A162, 38; A175, 10, 29; A177, 15; A187, 66; A190, 67; A195, 10; A203, 50; A205, 2; A214, 8, 44; A218, 50; A227, 57; A238, 8; A261, 51; A262, 1; A263, 30, 50; A266, 6; A270, 65; A281, 50; A341, 28, 44; A354, 64; A401, 67; A421, 54; A423, 36; A430, 49; A432, 62; A434, 62; A448, 44, A462, 46; A463, 31; A464, 33; A478, 17, 41; A483, 29; e) **Mamet** – in een adem genoemd met de andere Saraceense (af)goden Apolin en Tervogan; *Jourdein*: r. 138; e) **Mahomet** – één van de vier goden van de Saracenen <Mahomette> *Lanceloet*: boek II, r. 1999, 2112; e) **Mamet** – synoniem voor Joodse afgod <Maumet> *Leven ons Heren*: r. 1179, 1269, 2396; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Mamets, Mamette, Memet> *Limborch*: boek VI, r. 799, 830, 850, 865, 893, 970, 1191, 2315; boek VII, r. 739, 956, 996, 1191, 1337, 1345, 1404, 1406, 1421, 1425, 1431, 1435, 1482, 1579, 1708, 1790, 1823, 1875; boek VIII, r. 81, 89, 261, 388, 578, 611, 635, 803, 1258, 1367, 1400, 1405, 1520, 1568, 1645, 1653; boek IX, r. 51, 134, 136, 158, 194, 235, 290, 390, 750; boek XII, r. 88, 420, 438, 451, 773, 837; e) **Mamet** – god van de Saracenen <[...et], [Mam]et, Mamette> *Limborch Frg*: H50, r. 63, 130; H51A,

r. 419; H53, r. 292, 325, 419, 458, 508, 595, 622; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Mamette, Mametten, Mametz, Mammet, Mammetten>
Lymburch: boek VI, r. 793, 824, 844, 859, 887, 968, 1189, 2292; boek VII, r. 217, 659, 741, 957, 985, 995, 1211, 1358, 1366, 1425, 1427, 1442, 1446, 1452, 1456, 1507, 1604, 1733, 1813, 1846, 1898; boek VIII, r. 80, 88, 263, 390, 578, 612, 636, 804, 1247, 1343, 1354, 1387, 1392, 1507, 1555, 1632, 1640; boek IX, r. 51, 132, 154, 190, 231, 286, 386, 777, 851; boek XII, r. 84, 598, 616, 630, 641, 662, 698, 710, 1075, 1172; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Mamette> *Loybier I*: r. 171; e) **Mamet** – Saraceense god; g) “op die tonge van Mamette” zweren <Mamets, Mamette> *Lorreinen O*: r. 127, 1182, 1234; e) **Mamet** – Saraceense god <Mahoen, Mahoene, Mamette>
Madelgijs: fragm. III, r. 165; fragm. V, r. 155, 162; fragm. VI, r. 3, 34, 70, 77; fragm. IX, r. 182, 221, 243; fragm. X, r. 126; fragm. XI, r. 11, 115, 119, 230; e) **Mamet** – Saraceense god <Mamets> *Malegijs*: p. 3, 4, 6, 26, 27, 33, 34, 38, 60, 61, 62, 69, 92, 94, 103, 104, 133, 135-137, 142, 143, 146, 151, 294, 303-305, 320, 322, 338, 339, 341; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Makomet, Mamets> *Margrieta van Limborch*: cap. 67, 74, 77, 80, 88, 91, 96-97, 99, 103, 108-112; e) **Machumet** – god van de Saracenen <Machumette, Mamet> *Meluzine*: fol. I1rb, K4rb, K5ra, Q5va, R1ra, R1rb, R1vb, R3rb, R4ra, R4rb, R4vb, R5rb; e) **[Mahomet]** – god van de Sennen; g) aangeroepen door koning Oriens <Mahomete> *Merlijn*: r. 20525; e) **Mamet**; *Merlijn Prz*: fol. B3a; e) **Mamet** – Saraceense god <Mahoen> *Ogier E-G*: r. 175; *Ogier H*: r. 2, 8, 36, 64; e) **Machmet** – Saraceense god <Machaon, Machemet, Machemett, Machemette, Machmede, Machmeden, Machmeten, Machmets, Machmett, Machmetten, Machmetts, Machoen, Mahemett, Mahmet, Mahmete, Mahmeten, Mahmets, Mahmett, Mahmed, Mahmede, Mahmeden, Mahoen, Mahonet, Mamet, Mamete, Mameten, Mamets, Mamett, Mamette> *Ogyer*: r. 1509, 1519, 1709, 1891, 1975, 1978, 2029, 2036, 2419, 2428, 2483, 2754, 2758, 2799, 2804, 2855, 2990, 3096, 3149, 3257, 3320, 3382, 3470, 3479, 3503, 3508, 3696, 3735, 3745, 3864, 3866, 3950, 3975, 4066, 8620, 8660, 8685, 8728, 8820, 8915, 8927, 8930, 8938, 8952, 8956, 8999, 9032, 9059, 9069, 9076, 9082, 9089, 9162, 9167, 9337, 9343, 9370, 9374, 9421, 9430, 9550, 10066, 10313, 10517, 14016, 14018, 14056, 14066, 14071, 14131, 14343, 14409, 14799, 14833, 14835, 14846, 15302, 15675, 15686, 15732, 15784, 15805, 16364, 16410, 16415, 16448, 16542, 16584, 16591, 16628, 16709, 16712, 16723, 16778, 16795, 16819, 16925, 16927, 16934, 16937, 17099, 17279, 17298, 17432, 17439, 17448, 17483, 17494, 17546, 17605, 17685, 18121, 18129, 18141, 18272, 18488, 18640, 18663, 18743, 18749, 18885, 19071, 19126, 19131, 19270, 19281, 19359, 19373, 19379, 19397, 19407, 19418, 19481, 19513, 19518, 19667, 19689, 19699, 19709, 19717, 20276, 20457, 20540, 20656, 20873, 21036, 21088, 21194, 21374, 21432, 21464, 21638, 21664, 21667, 21676,

21701, 21754, 21765, 21855, 21865, 21872, 22159, 22459, 22793, 22857, 22860, 22872, 22901, 22911, 23564, 23585; e) **Maumet**; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 18; e) **Mamet** – Saraceense god <Maumet> *Parthonopeus*: r. 5581, 6053, 8352; fragm. S, r. 6053; fragm. T, r. 176; e) **Magumeth** – “valsch prophete ende een toeverare” ten tijde van [paus] Bonifacius III en tijdens de regering van [keizer] Eraclius in het jaar DCX; f) gehuwd met de weduwe Tadigan, vrouwe van Corosanea; g) slaagde erin met behulp van de gewezen monnik Sergius zijn landgenoten te bedriegen en de status van profeet te verwerven <Maghumeeths, Maghumeets, Magumechte, Magumeeth, Magumette> *Pelagius-legende*: fol. 73v-74r; e) **Machmet** – Saraceense god; *Reinolt von Montelban*: r. 2233, 13749, 13752, 13753, 13855, 13867, 14040, 14287, 14295, 14303, 14356; e) **[Mamet]** – Saraceense god <Mamette> *Renout D*: r. 231; e) **Mamet** – god van de Saracenen <Mamette> *Ridder metten Zwane*: r. 18, 38, 54; e) **Mameth** – god van de Saracenen <Mamet> *Roelant*: r. 21, 88, 843, 1260, 1348, 1858; e) **[Mamet]** – Saraceense god <Mamets> *Saladijn*: r. 1318, 1575; e) **[Mamet]** – Saraceense god <Mamette> *Saladin*: r. 32, 94; e) **Mamet** – Saraceense god <Mahomet, Mamette, Mammet> *Segbelijn*: r. 399, 438, 466, 1639, 2068, 2290, 2897, 3513, 3587, 3751, 3790, 3829, 4415, 6291, 6359, 8181, 8204, 8230, 8353, 8509, 8522, 8359, 10278, 11807; e) **Mamet** – Saraceense godheid; *Sibeli F*: r. 13; e) **Mamet** – heidense god; g) aangeropen door de Grieken; *Troyen*: r. 21786; e) **Mahumet** (or. Mahumeth); g) door de Saracenen als god vereerd en aangeropen – in de ogen van de Christenen “eenen verkeerden, ongevallighen mensche” <Machomet> *Turpijn*: V, r. 89, 92; VIII, r. 55; e) **Mamet** – god van de Saracenen; *Valentijn*: fragm. Vr, r. 6.

Mamet! o) **Mamet!** – strijdkreet van koning Yvorijn jr. van Mombrant en zijn leger; *Malegijs*: p. 152.

Mamet en Elbore! n) verwijzend naar de Saraceense goden Mamet en Elbore;
o) **Mamet en Elbore!** – strijdkreet/wachtwoord van de Saracenen die Arragoen belegeren; *Margrieta van Limborch*: cap. 77.

Mameth zie **Mamet**

Mamett(rien) zie **Mamet**

Mamirale h) [Graesse: *Mons Mirabilis*]¹ — Montmirail,² gedurende de Middeleeuwen een niet onbelangrijk stadje in de Brie (champenoise) in Frankrijk;

i) **Marimale** – toenaam van **Garine van Mamirale**; *Karl Meinet*: r. A252, 1.

Mammet zie **Mamet**

Mamproin e) **Mamproin** – Saraceense sultan; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20091.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Mons-Mirabilis>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montmirail.kmz

Mamucet e) **Mamucet** – kamenier van de heerseres over Damast, nicht van Saladijn; g) met haar meesteres gevangengenomen en beschuldigd van verraad nadat Chavengy uit Damast is gevlucht; *Saladijn*: r. 1574, 1610.

Man** zie **Mau****

Manabre h) or. Natabre; i) **Manabre** – koninkrijk van Corsabers, één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3846.

Manasier a) [Moisan I, 1: MANESIER 8] – zie ook **Manessier**; b) broer van Beuve de Vienne; d) kameraad van Makaire; e) **Manasier** – Bourgondische ridder; g) doodt Jocerant omdat die zijn broer gedood heeft <[Ma]nasier, Manasi[er]> *Aiol*: r. 341, 349, 360.

Manasse h) [Constans: MANESE]¹ — Magnesia,² schiereiland gelegen naast Thessalië in Griekenland met als huidige hoofdstad Volos³ – koninkrijk van Peleus; i) **Manasse** – land van herkomst en stad van Peleus 1 – land van herkomst van Patroclus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Manassen, Monesse> *Troyen*: r. 3147, 7179, 9747.

Manasses a) Manasse⁴ [*II Kronieken* 33, 1-20]⁵ – koning van Juda; e) **Manasses**; g) werd gestraft voor zijn zware zonden; *Stijevoort*: refr. 1: 35.

Manassier a) [Moisan I, 1: MANESIER 7] – zie ook **Manessier**; b) (oudste) zoon van Aiol en Mirabel – tweelingbroer van Tumas; e) **Manassier**; f) zoon van Ayoel en Mirabele – tweelingbroer van Tumas – kleinzoon van Helliijn en Anflise; g) door Macharijs in de Rone gegooïd – gered door Tierijn – groeit op aan het hof van koning Gratien in Venissien <Manesier, Manessiere> *Ayoel*: r. 794, 830, 868, 1027, 1062, 1160; e) **Manassier**; f) zoon van Aiol en Mirabel – tweelingbroer van Thomas – pleegzoon van Tierri en Aihe; g) door hertog Makaris van Bourgondië in de Roden gegooïd – opgevoed bij koning Gratien <Manassiere> *Aiol*: r. 728.

Manbyt j) lett. mannenbijter [?]; k) **Manbyt** – zwaard van Adelhart; *Reinolt von Montelban*: r. 7994.

[**Mancheroen**] a) or. Malsarun, Saraceen; d) gedood door Olivier; e) [**Mancheroen**] – Saraceense ridder, reus <Mancheroene> *Roelant*: r. 628.

Mandreas e) **Mandreas** – verrader; g) steunt de valse bewering van Gwelloen, dat Amerijn plannen maakt om zijn vader Reynout te wreken; *Heemskinderen*: p. 198; e) **Mandraes**; g) verrader aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 14566, 14666.

Mandrion zie **Mondidier**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/62>

2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Magnesia_\(regional_unit\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Magnesia_(regional_unit))

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Volos.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Manasseh_of_Judah

5.

- Manduit** a) or. Mauduit ‘li Jaianz’; e) **Manduit**, toegenaamd: die Gygant – reus; g) zeer gewelddadig – heeft zijn beide ouders doodgeslagen en is zo in het bezit van land gekomen – door Ywein van zijn schild en helm beroofd – slaat Tridan vanden Plessiet een hand af als die hem komt berichten over het afgenomen zwaard – verslagen door Bohort van Gaunes jr. <Madint, Manduite, Mandure> *Lanceloet*: boek II, r. 16908, 17428, 23773, 32430.
- Mane, die** a) de Maan – de eerste van de zeven planeten (gerekend vanaf de aarde in het Ptolemaeïsche stelsel¹) – waarnaar de tweede dag van de week genoemd werd, die als een ongeluksdag te boek stond; e) **die Mane** – zevende van de zeven planeten – “dapper ende snel”; *Limborch*: boek XI, r. 703; e) **die Mane** – zevende van de zeven planeten, verder als boven; *Limborch Frg*: H51C, r. 505, 545; e) **der Mäin** – zevende van de zeven planeten, verder als boven <Maen> *Lymburch*: boek XI, r. 842, 884.
- Manen boom, die** n) or. de bomen van zon en maan – zie ook **die Sonnen boom**; o) **die Manen boom** – één van de twee heilige bomen in het orakel in Oost-Etyopen c.q. Endi, die zowel Indisch als Grieks spreken; *Alexanders geesten*: boek X, r. 635, 692, 731.
- [**Manen, Ridder metter**] zie [**Ridder metter Manen, die**]
Manesier zie **Manassier**
- [**Manessier**] e) [**Manessier**]; g) verrader – gevild door koning Saudone van Scotlant <Manessiere> *Jourdein*: r. 424.
Manessier zie **Manassier**
Manfaucon zie **Montfaucon**
- Manfisoen** e) **Manfisoen** – Saraceense sultan; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20092.
Mangart zie **Margarijs 1**
Manmarters zie **Montmarters**
Manore zie **More, die**
Manpertu(u)s zie **Maupertuus**
- Manquareit** e) **Manquareit** – Saraceense sultan; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20088.
- Mans** h) [Graesse: **Cenomanum**]² [Moisan I, 2: MANS (LE)] — Le Mans³ in Maine, Frankrijk – zie ook **Mayne** en **Mantes**; i) **Mans** – stad waarnaar Symoen op weg is als hij Beerte vindt; *Beerte*: r. 36; i) **Mans** – graafschap van Roeland – toenaam van Riol van Mans; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Mans** (or. Cenomannensis – Maine in Frankrijk of de stad Le Mans) – graafschap van Rolant; *Turpijn*: X, r. 22.

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Geocentrisme>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Cenomanum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Le_Mans.kmz

- Mansijs** a) correspondeert met (or.) Mauduiz [?]; e) **Mansijs** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3384.
- Mansnidere** a) or. Maruc ‘li gros’ – naam die je eerder voor een zwaard dan voor een (raads)man zou verwachten; e) **Mansnidere** – raadsman van Margarijs – toegenaamd: die Grove; g) zegt tegen Margarijs dat de tweekamp tussen Aupatrijs en Marcabers onvermijdelijk is, maar dringt aan op uitstel; *Parthonopeus*: r. 7159.
- Mantalint** j) [Moisan I, 1; MALTALANT], lett. ‘(zeer) slecht gehumeurd’ – het paard van Gonde(l)buuf de Frise (zie **Godebeuf de Vriese**); k) **Mantalint** – paard van Gundeluff; *Karl Meinet*: r. A518, 55.
- Mantas** zie **Mantos**
- Mante** h) [Graesse: **Mantua**]¹ — Mantua,² het huidige Mantova,³ in Lombardije, Italië – gesticht door de Etruriërs; i) **Mante** – havenstad [?] – gebouwd door koning Mantas – geboortestad van Virgilius – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38784; i) **Manten** – stad – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152vb.
- Mantel** e) **Mantel** – Romein; g) gaf ooit het paard Taschbrun aan Karl Meynet, die het weer aan Wellis van Nanantensis geeft; *Karl Meinet*: r. A443, 38.
- Mantes** h) [Moisan I, 1] kent noch een Dolin de Mantes noch een Mile de Mantes; i) **Mantes** – toenaam van **Mile van Mantes**; *Lorreinen O*: r. 243, 1665; i) **Mantes** – graafschap van Dolin von Mantes; *Ogyer*: r. 15630, 15671, 15711.
- Mantho** a) bedoeld lijkt Manto⁴ – zie ook **Mantos**; b) dochter van de blinde ziener Teiresias e) **Mantho**; g) slechte vrouw [?] refr. 93, r. 37.
- Mantos** a) in Vergilius’ *Aeneis*: de profetes Manto – zie **Mantho**; b) moeder van Ocnus met de Etrurische stroomgod als vader; d) haar zoon Ocnus heeft de stad Mantua gebouwd en deze genoemd naar zijn moeder; e) **Mantas** – koning; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – bouwde/stichtte Mante <Mantos> *Troyen*: r. 38783, 40377; e) **Mantos** – koning; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152vb, 161vb.
- Maperthu(u)s** zie **Maupertuus**
- Mapertuus** zie **Maupertuus**
- Mappe, Wouter** zie **Wouter Mappe**
- Maprijn** zie **Mauprijn 1**
- Maquemor van Yerlant** e) **Maquemor van Yerlant** – één van de zeven koningen van Yerlant; g) verslagen door Olyvier van Castillen tijdens het toernooi te

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Mantua>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Mantua.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Mantua>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Manto>

Lonnen – verliest later ook de veldslag tegen Olyvier van Castillen en het Engelse leger; *Olivier*: fol. D2r, D3r, E4v, F5r.

Marabron zie **Marbaroen**

Maradigas a) koning Marcadigas, christen koning van Espagne – personage in de roman *Cleomadés* van Adenet li Roi (ca. 1240-ca. 1300); b) vader van Cleomadés en drie dochters: Elyador, Feniadisse en Marine; e) **Morcadigas** – koning; f) vader van Cleomedes (en een dochter); g) voor wiens dochter koning Crompaert een ebbenhouten toverpaard maakte; *Reynaert Prz*: r. 4304; e) **Maradigas**; f) vader van Cleomedis (en een dochter); g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5594.

Maragni zie **Miranges van Porlegues**

Maras zie **Casteel van den Marassen, dat**

Maras zie **Mares 1**

Maras van de Roetsen zie **Mares van der Roetsen**

Marassen, Casteel van den zie **Casteel van den Marassen, dat**

Marathien zie **Aramathia**

Maraton a) or. Maraton; e) **Maraton** – Saraceense god; *Galien Rethore*: cap. 30.

Maratram a) or. Maratram; e) **Maratram** – Sarazijnse koning; g) verslagen en gedood door Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. 38.

Marbaroen a) or. Marabron; b) zoon van Vagor; e) **Marbaroen**; f) zoon van Vagaor; g) heeft Lyoneel gevangengenomen – vecht tegen Lanceloet van Lac op het kasteel te Vremde Eylant van Vagaor – verliest <Marabrons, Marbarone> *Lanceloet*: boek II, r. 23910, 23944, 23974, 23997, 24025, 24042, 24048.

Marbero h) or. Marberon; i) **Marbero** – stad aan de rivier de Ore – toenaam van **Ernout van Marbero** <[Mambrioen/Membrioen]> *Parthonopeus*: r. 1066, [3109], 6277, 6352, 6375, 6469, 6950, 7025, 7182, 7225, 7372.

Marbero! o) **Marbero!** – strijdkreet van Ernout van Marbero in de strijd tegen de Turken; *Parthonopeus*: r. 6592.

Marboer zie **Marbouart**

Marbouart a) or. Marbouars; b) verwant van Galehot; e) **Mabonars** – koning; f) verwant van Galehoet; g) organiseert een toernooi bij het Casteel vander Molen <Maboas> *Lanceloet*: boek II, r. 3002, 3074; e) **Marbovert** (hs. Marbouart) – koning; *Lancelot Prz*: fragm. I, 27; e) **Marboer** – koning; g) heeft een toernooi uitgeschreven waarop Walewein voor hem zal vechten; *Lantsloot*: r. 6013.

Marbovert zie **Marbouart**

Marcelijs zie **Marcille**

[Marcellen, sent] a) mogelijk paus Marcellinus¹ († 304) [*Legenda aurea* LVIII: De sancto Marcellino] [*Gulden Legende*: Van sente Marcelline [58]]; d) zou samen met de exorcist Petrus onder Diocletianus als martelaar gestorven zijn – feestdag 26 april; e) **sente Marcellen** – aan wie de kapel is gewijd waaraan de graaf van Fundrall het erfdeel van diens neef, de gesneuvelde Olivier, schenkt; *Karl Meinet*: r. A492, 52.

Marcepijn j) or. Marchepin, het wonderpaard van de reus Godisse – zie ook **Marchepijn**; k) **Marcepijn** – Saraceens paard <Marcepine> *Jourdein*: r. 105, 162.

Marcesus zie **Narciscus**

Marcharijs zie **Margarijs 2**

Marchelijns vander Linden e) **Marchelijns** – ridder; g) vruchteloos bewonderaar van Clarette; *Mouwen*: r. 728.

Marchellis j) or. (tour de) Marcellly le Chastel – mogelijk Marcilly-la-Gueurce² in Saône-et-Loire, Frankrijk; k) **Marchellis** – nieuwe naam van **Jalensi** – kasteel van de graaf van Foretz – gebouwd op een rots – waar de graaf van Foretz, opgejaagd door zijn neef Godefroy, van de toren springt en doodvalt <Marchelles> *Meluzine*: fol. V5vb, X3ra.

Marchepijn j) [Moisan I, 1: MARCHEPUI] – volgens de druk voor Anthoine Vérard, Parijs 1500, door Olivier de Vienne veroverd op de Saraceense koning Corroborond en daarna aan zijn vader gegeven – zie ook **Marcepijn**; k) **Marchepijn** (or. Marchepin) – paard van Reynier van Jenes en later van Galien Rethore <Maerchepijn Marchepin> *Galien Rethore*: cap. [16]-[19], [23]-[24], [28], [30]-[31], [33]-[34], [44].

Marchia i) **Marchia** – land van Alquijn, na zijn dood van Alijt – verworven door Robbrecht, bezet door Rigaut; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 3, 28, 61, 148, 160; i) **Marchia** – graafschap van Alquijn, na zijn dood van zijn nicht Aylijt; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 73, 163, 175, 346.

Marchille h) or. Marcille, waarmee mogelijk/vermoedelijk [Moisan I, 2: MARSEILLE] (zie **Marsaelgen**) bedoeld is – blijkbaar legt Vérard een etymologisch verband tussen enerzijds de Sarazijnse koning Marcille van Sarragosse en anderzijds deze Zuid-Franse havenstad; i) **Marchille** – stad waarheen koning Kaerle die Groote de vrouw van de door hem verslagen koning Marchille van Saragossen heen zendt zonder haar te doden of een haar te krenken, waarschijnlijk om dat zij zo mooi is; *Galien Rethore*: cap. [58].

Marchylle zie **Marcille**

Marchille(n) zie **Marcille**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Marcellinus

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Marcilly-la-Gueurce.kmz

[Marciael van Lymogien, sent] a) or. Marcialis lemovicensis; e) **sinte Marciael van Lymogien**; g) één van de zeven heilige bisschoppen die de heldenbegraafplaatsen te Arle en Bourdeaus wijdden; *Turpijn*: XIII, r. 36.

Marciele zie **Marcille**

Marci(e)lijs zie **Marcille**

Marcille a) [Moisan I, 1: MARS(S)IL(L)E(S) 1] – Saraceense koning van [Moisan I, 2: SAR(R)AGOCE] (zie **Saragosse**); b) echtgenoot van [Moisan I, 1: BRAMIMUNDE] (zie **Braymonde**); d) wiens stad jarenlang vruchteloos door Karel de Grote belegerd wordt – sluit een pact met de verrader Ganelon om Roelant (en Olivier) te doden – biedt Karel de Grote aan zich over te geven en tot het Christendom te bekeren in ruil voor Karels aftocht – overvalt bij Roncevale de achterhoede van het leger van Karel de Grote onder leiding van Roelant en Olivier – wordt door de terugkerende Karel de Grote uiteindelijk verslagen als God op Karels verzoek de dag laat voortduren; e) **Marchille** – koning van Saragossen; f) broer van Belligant – vader van Guimande; g) machtigste koning onder de Sarazijnen – mist een hand die Roelant eraf geslagen heeft in de strijd voor Angoire en draagt (daarom) een gouden prothese – spant samen met Gouwelon tegen Kaerle die Groote en Roelant – strijdt tegen koning Kaerle die Groote en diens Twaalf Genoten in Spaengnen en zou uiteindelijk gewonnen hebben als Galien Rethore niet te hulp gekomen was <Maerchille, Mairchille, Marchylle, Marchillen, Marcille, Marcyllle> *Galien Rethore*: cap. [16], [20]-[22], [24], [28], [31], [36]-[37], [41]-[42], [48]-[49], [52], [54]-[58]; e) **Marselis** – koning van Sarragotzen; f) vader van Magdalye – echtgenoot van Pregmunda; g) doodt Basilie en Basantzin, bodes van Karll Meynet <Marsilius> *Karl Meinet*: r. A405, 66; A406, 9, 21; A407, 41; A409, 8, 14, 30, 46, 56; A419, 49; A422, 54; A423, 34; A424, 4; A425, 31; A426, 3, 11; A429, 35; A430, 3, 31, 60; A431, 16, 38, 50; A432, 24, 50, 66; A433, 42; A434, 26, 53; A436, 36, 46; A437, 47, 62; A438, 58, 61; A441, 35; A442, 27, 49; A446, 10; A448, 39; A449, 58; A450, 7, 24, 38; A451, 8; A452, 64; A455, 66; A456, 8; A460, 32, 47, 60, A461, 43; A462, 14, 44; A463, 34; A464, 11, 14, 39, 61; A465, 34; A476, 59; A477, 38; A498, 12; A530, 57; e) **Marcirijn**; f) zoon van Gelloen – broer van Beligant; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 62; e) **Marcilijs**; f) zoon van Gelloen en de dochter van de araceense koning Desrames – broer van Beligant; *Lorreinen O*: r. 90; e) **Marcelijs** – Saraceense koning (van Zaragoza); f) echtgenoot van Braymonde – oom van Franseroen; g) wreed – tegenstander van Karel de Grote – verslagen en vernederd door zijn volk <Marciele, Marcielijs> *Roelant*: r. 9, 19, 43, 53, 146, 646, 778, 988, 1237, 1258, 1301, 1464, 1923, 1958; e) **Marcelijs** – Saraceense koning van Saragosse, sultan; f) natuurlijke zoon van Guwelloen en een Saraceense weduwe (d.i. de schoonzuster van sultan Synagoen) – broer van Baligant – ‘neef’ van sultan Synagoen; g) verraderlijk karakter, wreed – tegenstander van Karel de Grote – verslagen en gedood door Rolant; *Roelant*: r. P15, P78,

P102, P111, P121, P178, P200, P218, P226, P293, P341, P347, P351, P373, P388, P389, P418, P438, P442, P452, P456, P536, P541, P555, P593, P713, P727, P783, P827, P943, P1094, P1101; e) **Marcirius** (or. Marsirius) – Saraceense koning van Sarragossen; f) broer van Beligandis; g) veinst Christen te willen worden – complotteert met Gaweloen tegen Karel de Grote en Rolant – tijdens de strijd te Roncevale herkenbaar aan zijn “bayen paerde” en een “ronden scilde” – gedood door Rolant – wiens ziel Turpijn door duivels naar de Hel vervoerd ziet worden <Marcelijs> *Turpijn*: X, r. 7, 16, 29; XI, r. 3, 15, 17, 26, 29; XII, r. 38, 42.

Marcioen a) or. Marsion; b) tweede zoon van Ernol; e) **Marcioen**; f) zoon van Ernout van Marberoen en Beatrijs – broer van Alijs, Dunas, Gautier en Supplices; *Parthonopeus*: r. 6492, 7825.

Marcirijn zie **Marcille**

Marcirius zie **Marcille**

Marcius a) [Constans: MASIUS]¹; e) **Marcius** – koning – afkomstig uit Calopen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8177.

Mardocheus a) Mordekai² [*Esther* 2, 5]³; d) komt op voor de Joden in het rijk van koning Ahasverus van Perzië en verzet zich daarmee tegen Haman; e) **Mardocheus** – Jood; f) oom van Hester; g) bestrijdt Aman en overwint; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 920, 932, 944, 948.

[**Mareel**] zie **Moreel**

Mares 1 j) or. Les Mares, kasteel; k) **Mares** – hertogdom – toenaam van **Hestor van Mares**; *Lanceloet*: boek II, r. 1723, 15721, 15760, 16879, 21215, 22523, 24598, 28526, 30235, 30344, 31155, 32672, 34265, 34409, 34672, 36286, 36374; k) **Mares** – toenaam van **Hestor van Maras** <Maras> *Lanceloet*: boek IV, r. 845, 5484; k) **Maras** – toenaam van **Hestor van Maras**; *Percbevael J*: boek II, r. 41741.

Mares 2 a) or. Mares, heer van Rostoc; e) **Mares** – ridder, in dienst van koning Artur; g) steunt koning Clarioen van Nortomberlant tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 20129.

Mares 3 a) or. Males, toegenaamd ‘li Bruns’ – abusievelijk tot twee namen geworden: zie ook **Brune** – zie ook **Madinus die Swarte** en **Triaes die Brune** [?]; e) **Mares** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide; g) strijdt in Carmelide tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 33896.

Mares 4 e) **Mares** – Saraceen [?]; *Ogier H*: r. 132.

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/64>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Mordechai>

3. http://vulgate.org/ot/esther_2.htm

Mares 5 a) or. Marés; e) **Mares** – boerenzoon, door koning Sornagur tot paltsgraaf gemaakt – voornaamste raadsman van koning Sornagur; g) raadt koning Sornagur af de oorlog met Vrankerike te beginnen, wat Sornagur in gewetensnood brengt – neemt Parthonopeus gevangen <Marese> *Parthonopeus*: r. 1603, 1652, 1698, 1731, 1765, 1777, 2408; fragm. V, r. 50, 64, 69, 76, 91, 105, 235.

Mares zie **Mares van der Roetsen**

Mares van Bonewick a) or. Moret de Benoïc, toegenaamd ‘de la Voie’; e) **Mares van Bonewick** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur <Maret, Mores> *Merlijn*: r. 12483, 13824, 17918.

Mares van der Roetsen a) or. Mauruc/Mares de la Roce, hertog; e) **Mares van der Roetsen** – Tafelronde-ridder <Maras van der Roetsen, Mares, Maret, Marets, Mores, van der Roetsen Maras> *Merlijn*: r. 12476, 13792, 14272, 14342, 14481, 14489, 14512, 14999, 17914.

Maret zie **Mares van Bonewick**

Maret zie **Mares van der Roetsen**

Margalie a) [Moisan I, 1: MAUGALIE 1]; b) dochter van emir Galien – zus van Fernagu – echtgenote van Floovant – moeder van Héluis; e) **Margalie** – Saraceense van geboorte, koningin; f) dochter van emir Galien – echtgenote van Flovent van Vrankerike; g) verliefd geworden op Flovent tijdens een eerdere [?] aanval – trouwt met hem na haar ‘bevrijding’ door Flovent c.s. <Margalien> *Flovent*: r. 50, 54, 121, 138, 160, 633.

Marganor a) or. Marganor, seneschalk; e) **Marganor** – drossaard van koning Agingmers/Koninck van den Hondert Ridders; g) verslagen door koning Ban van Bonewijk <Marganore, Margaras> *Merlijn*: r. 14434, 14809, 14851, 14852, 14854, 14864, 14880, 14976.

Marganores a) or. Margondes, seneschalk; e) **Marganores** – drossaard van de koning van Sorelois – in dienst van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere; *Merlijn*: r. 32289.

Margaraoen a) mogelijk dezelfde als **Margarietoen**; e) **Margaraoen**; f) (bastaard)zoon van Caloen met Prianus van Troyen als vader; *Troyen*: r. 37797.

Margaras zie **Marganor**

Margarieta van Lymborch zie **Margrieta van Lymborch**

Margarietoen a) or. Margariton – mogelijk dezelfde als **Margaraoen**; e) **Margarietoen** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen (en een koningsdochter) – verwant van Achilles; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Margarion, Margariten, Margariton, Margrietoen, Metgarioen> *Troyen*: r. 9577, 11308, 19088, 19128.

Margarijs 1 a) or. Marigart, toegenaamd ‘le Rous’; e) **Margarijs** – toegenaamd: die Rode; g) draagt een rode wapenuitrusting – verkrachtte Orgale van

Grakenlant/Ragidel en hield haar gevangen – door Hestor van Mares gedood <Mangart> *Lanceloet*: boek II, r. 4655, 4687, 13447.

Margarijs 2 a) dezelfde als **Mordarijs**; e) **Margarijs** – Saraceen; f) broer van Broyer; g) gedood door Wilhems paard Ferrant <Marcharijs, Margarijss, Margarijsen> *Ogyer*: r. 20532, 20544, 20556, 20570, 20576, 20586, 20598, 20601, 20612, 20614, 20654, 20657, 20676.

Margarijs 3 a) or. Margaris; e) **Margarijs** – sultan van Persi; g) neemt deel aan het toernooi om Melioers hand en wordt door de rechters als één van de besten aangewezen – belegert Marberoen om te wreken dat Parthonopeus de hand van Melioer kreeg – ziet bij een bezoek aan Chiefdore Urake voor Melioer aan en wordt verliefd op haar – wordt door de aanblik van haar schoonheid tot het Christendom bekeerd; *Parthonopeus*: r. 5813, 6916, 7204.

Margarijs 4 a) bedoeld lijkt [Moisan I, 1: MARGARIZ DE SIBILIE] – Saraceense koning; e) **Margarijs** – Saraceense ridder, heer van Sabelye; g) door vrouwen geliefd om zijn schoonheid; *Roelant*: r. 122, 585, 774.

Margaryse a) or. Marganant, Saks; e) **Margaryse** – heidens koning – één van de Sennen; g) bondgenoot van koning Rioen van Denemarke in Carmelide – gedood door koning Bohort van Gaunes; *Merlijn*: r. 18260.

Margarijss zie **Margarijs 2**

Margarion zie **Margarietoen**

Margariten zie **Margarietoen**

Margariton zie **Margarietoen**

Margieta zie **Margrieta van Lymborch**

Margilans vanden Boegarde a) correspondeert met (or.) Malaugis, cil de Porlesgués – zie ook **Miranges van Porlegues**; e) **Margilans vanden Boegarde** – ridder; g) leek tijdens een toernooi de jonkvrouwe van Galestroet voor zich te winnen, maar werd verslagen door de Swerte Ridder (d.i. Maurus die Swerte); *Ragisel*: r. 502.

Margiste a) [Moisan I, 1: MARGISTE], toegenaamd: ‘le serve’; b) moeder van Aliste; e) **Margiste** – min van Beerte; g) verraadster; *Beerte*: r. 198.

Margoen e) **Margoen** – ridder – één van de Sennen in dienst van koning Hargodabrant; g) legeraanvoerder in de strijd om Clarence; *Merlijn*: r. 32889.

Margoete e) **Margoete** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Seghelijs de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Margroet, Mergriet> *Seghelijs*: r. 4078, 4956.

Margolant zie **Malegans**

Margoles a) or. Madolas, Saks; b) verwant van Rion; e) **Margoles** – heidens koning [?] in dienst van koning Rioen van Denemarke; f) verwant van koning Rioen van Denemarke; g) gedood in Carmelide door Artur c.s.; *Merlijn*: r. 23810.

Margondes a) or. Margon, dienaar van Pignoras; e) **Margondes** – drossaard van koning Pignores 2 – één van de Sennen; g) bericht koning Hargodabrant over de nederlaag bij Garlot – vraagt om wraak; *Merlijn*: r. 32769, 32784, 32856, 32858a, 32860.

Margore h) or. Estrangort, stad van Karados – zie ook **Astragorre**; i) **Margore** – stad van koning Carados, gelegen bij een moeras in Astragorre en Nortomberlant – belegerd door de Sennen; *Merlijn*: r. 16167.

Margot h) or. la Roche Margot, bij de Saverne; i) **Margot** – rots – ter hoogte waarvan koning Clarioen van Nortomberlant en Escans van Cambenick met hun legers samenkomen om te strijden tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 20104.

Margrieta van Lymborch a) [A-Z 6: **Heinric & Margriete van Lymborch**]¹ — hoofdpersoon van de oorspronkelijk Middelnederlandse vroeg veertiende-eeuwse roman in verzen *Heinric en(de) Margriete van Lymborch*, die in de loop van de vijftiende eeuw [?] ontrijmd werd en gedrukt als: *Die schoone historie van Margarieten van Lymborch ende van haer broeder Heyndrick*, Willem Vorsterman, Antwerpen 1516 – de naam gaat terug op die van de heilige Margareta van Antiochië (zie [sent **Margriete**]) en betekent zowel ‘parel’ [MNW s.v. MARGARIETE]² alsook (gedurende de late Middeleeuwen) ‘madeliefje’ [MNW s.v. MATELIEVE]³; e) **Margriete** – ‘zogenaamd’ geboren in Almaengen – later koningin van Armenie; f) dochter van hertog Otte van Lymborch en hertogin Margriete – zuster van Heinrijc van Lymborch – echtgenote van Echites van Athenen/Armenien; g) dertien jaar jong en zeer mooi – verdwaalt tijdens een jachtpartij – geschaakt door zeerovers – incognito verkocht als hofmeisje aan gravin Nichia van Athene – wordt zeer tegen de zin van de gravin bemind door de gravenzoon Echites – door de gravin als ‘heks’ op de brandstapel gezet – door Echites van de brandstapel gered – blijft in Constantinopel achter als gezelschapsdame en vriendin van Eusebia – geeft Echites, op wie zij heimelijk verliefd is, zijn wapenuitrusting – leidt het Koningsspel in Constantinopel tijdens een wapenstilstand <Margrete, Margrieten, Mergriete, Mergrieten> *Lymborch*: boek I, r. 75, 568, 978, 979, 2166; boek II, r. 1598; boek III, r. 1205, 1385; boek IV, r. 37, 180, 365, 444, 1242, 1309, 1374, 1679, 1950, 1956; boek V, r. 495, 552, 638, 800, 1678; boek VII, r. 60, 175, 186, 289, 338, 371, 417, 436, 555, 1672; boek VIII, r. 1189; boek IX, r. 39, 41, 94; boek XI, r. 90, 112, 136, 143, 329, 956; boek XII, r. 744, 870, 1017, 1295, 1320, 1331, 1340, 1344, 1361; e) **Mergrieten** – Limburgse jonkvrouw; f) geliefde van Echites <Margrieten, Marg(r)[...], Margrite, Margriten> *Lymborch Frg*: H51C, r. 596; H52, r. 77,

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0040.php#a039

2. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=28055&lemmodern=margriet>

3. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=28287&lemmodern=madelief>

115; H53, r. 496, 498, 542; e) **Magriete** – later koningin van Ermenie; f) dochter van hertog Otte van Lymborch en hertogin Margriete – zuster van Heinrich van Lymburch – echtgenote van Echites van Athenen/Ermenien; g) zestien jaar oud en zeer mooi – verdwaalt en komt uiteindelijk in Athenen – van de brandstapel gered door Echites van Athenen – blijft in Constantinopel achter als gezelschapsdame en vriendin van Eusebia – geeft Echites, op wie zij heimelijk verliefd is, zijn wapenuitrusting – leidt het Koningspel in Constantinopel tijdens een wapenstilstand <Magrete, Magrieten, Magrijete, Margrete, Margriete, Margrieten> *Lymburch*: boek I, r. 75, 559, 971, 972, 2215; boek II, r. 1595; boek III, r. 1197, 1382; boek IV, r. 32, 172, 358, 437, 1243, 1310, 1375, 1679, 1945, 1950; boek V, r. 492, 552, 638, 1674; boek VII, r. 59, 174, 185, 288, 337, 370, 415, 434, 555, 1697; boek VIII, r. 1178; boek IX, r. 39, 41, 93; boek XI, r. 104, 126, 150, 157, 376, 398; boek XII, r. 1043, 1152, 1218, 1411, 1778, 1802, 1815, 1826, 1851; e) **Margrieta van Lymborch** – later koningin van Armenien; f) dochter van hertog Otto van Lymborch en hertogin Ysabeele van Lymborch – zuster van Heyndrick van Lymborch – schoonzuster van keizerin Eresebia van Griecken – echtgenote van koning Etsijtes van Armenien; g) zeer mooi – verdwaalt tijdens een jachtpartij en arriveert uiteindelijk aan het hof van de graaf van Athenen – bemind door Etsijtes van Athenen/Armenien – door de gravin van Athene als ‘heks’ op de brandstapel gezet omdat haar zoon Etsijtes verliefd op haar is – door Etsijtes van de brandstapel gered – gaat mee naar een toernooi in Constantinopel, blijft daar als gezelschapsdame en vriendin van Eresebia – geeft Etsijtes zijn wapenuitrusting (met het Limburgse wapenteken) – leidt tijdens een wapenstilstand het Koningspel – reikt de prijs van het derde toernooi uit aan koning Etsijtes van Armenien – trouwt met toestemming van beider ouders met Etsijtes <Margarieta, Margarieten, Margrieta, Margrieta van Lymborch, Margriete, Margrieten, Margrieten van Limborch, Margrieten van Lymborch, Margrietens, Margrietkens, Margriten> *Margrieta van Limborch*: cap. 1-25, 27-37, 39, 41-43, 45, 54, 56-66, 68-69, 71-74, 76-77, 80-87, 89, 92, 94-96, 98-99, 101-103, 105-107, 110, 112, 115-117.

Margriete a) gedurende de Middeleeuwen een zeer gangbare vrouwennaam die teruggaat op de heilige Margareta van Antiochië (zie [sent Margriete]) en die in het Grieks ‘parel’ betekent [MNW s.v. MARGARIETE] – margriet als bloemennaam lijkt op zijn vroegst zestiende-eeuws [MNW s.v. MATELIEVE]; e) **Margriete** – vrouwennaam; g) naam die een “warmoesindeerne” zich grappend aanmeet bij de intocht van Alexander de Grote in Babilonien, vermoedelijk omdat hij (te) chic is; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1012; e) **Margrieten**; g) “Al claechment Margrieten of Katryne”; *Stijevoort*: refr. 71: 13.

Margriete zie **Margrieta van Lymborch**

[Margriete, sent] a) [*Legenda aurea* LXXXIX: De sancta Margarita] [*Gulden Legende*: Van sinte Magrieten [87]] — de heilige Margareta van Antiochië¹ († 305 [?]) – haar naam is geen bloemennaam maar betekent ‘parel’; d) martelares onder Diocletianus – beschermster van kraamvrouwen – feestdag 20 juli; e) **sinte Magriete** – martelares; f) “Theodosijs, der heidennen patriarche vander stede Anthiochien, dochter”; g) overwon de duivel; *Gulden legende*: II, p. 86-88, 570; e) **sente Mergrieten**; g) weerstaat door haar geloof de duivel; *Limborch*: boek I, r. 693; e) **sinte Margriete**; *Limborch Frg*: H49, r. 28; e) **sente Magrijten**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek I, r. 683.

Margrietoen zie **Margarietoen**

Margrite zie **Margrieta van Lymborch**

Margroet zie **Margoete**

Marguein zie **Morgeine**

Margurra zie **Jugurta**

Marguse zie **Mergusius**

Maria 1 a) [*Legenda aurea* CXXVII: De nativitate sancte Marie virginis] [*Gulden Legende*: Vander Gheboorten onser Vrouwen [125]] — de heilige moedermaagd Maria² – dezelfde als **[Davids nichte]** – gedurende de Middeleeuwen uitgesproken met de klemtoon op de eerste lettergreep, zoals nu nog in oude plaatsnamen als bijvoorbeeld Marienberg – zie ook **Onser Vrouwen dach** en **[Sent Maria Lichtmisse]**; b) dochter van Joachim en Anna – moeder van Gods Zoon Jezus (van Nazareth) – verloofde van Jozef; d) hulp en voorspraak voor de gelovige mens bij God – feestdagen (in de volgorde van haar leven): 8 december (Maria Onbevleete Ontvangenis), 8 september (Maria Geboorte), 2 februari (Maria Lichtmis), 25 maart (Maria Boodschap), 15 augustus (Maria ten Hemelopneming); e) **Marien**; f) moeder van Jhesus; 7 *Vroeden*: r. 1441; e) **Maria** – “die maghet soete”; *Bariseel*: r. 254; e) **sente Marie**; g) aan wie Brandaen na afloop van zijn reis het boek opdraagt <Marien> *Brandaen*: r. 1195, 2214; e) **Maria**; g) aangeropen door Buevijn van Austoen bij de bevalling in het woud van Susianes tweeling – aangeropen door Susiane bij haar sterven <Marie, Marien> *Buevijn*: fol. A2r, B3r, C5r, D1r, H6r, H6v, M3v, M4v, M5r; e) **Marie** – in strijd met de chronologie, nl. ten tijde van Julius C(a)esar, aangeropen door graaf Trupart; *Caesar*: r. 692; e) **Marie** – maagd; f) moeder van God <Marien> *Couchi*: fragm. VII, r. 128, 490, 1450; e) **[sente Marie]** <sente Marien> *Ferguut*: r. 3284, 3493, 4709; e) **Maria** – koningin <Marien> *Florigout*: r. 4724, 5248, 5473, 5477; e) **[Maria]** <Marien> *Florigout K*: fol. 1, r. 152; e) **Maria** – de moedermaagd; *Galien Rethore*: cap. [2], [12], [56], [64]; e) **Maria** <Mari, Marie, Marien> *Gloriant*:

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Margaret_the_Virgin

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Blessed_Virgin_Mary

r. 35, 496, 674, 846; e) **Maria** – hemelse koningin; f) moeder van Jhesus van Nazarene/God – echtgenote van Josep; g) advocate van de mensheid in het geding na de aanklacht van de duivels – wint van Mascheroen <Marien, Sancta Marie, Sancta Marien, Santa Marien> *Graal & Merlijn*: r. 70, 84, 89, 115, 980, 2174, 2198, 2265, 2305, 3104, 3108, 4102, 4115, 9373, 10051; e) **Maria**; g) Lodewijk wordt bij zijn kroning naar haar altaar geleid – wordt aangeroepen door Christenen in nood <Marien, sinte Marien> *Heemskinderen*: p. 38, 73, 81, 101, 126, 161, 175; e) **Marie**; *Huge B*: r. 117; e) **Marie**; *Huge M*: r. 587; e) **Marie**; f) moeder van Jhesoen; g) wiens afbeelding in Monseraet staat <Mariën> *Huge L*: r. 209, 212; e) **Maria** <Mariam, Marien> *Hugbe Prz*: p. 11, 12, 23, 24, 29, 38, 40, 55, 83; e) **Maria** <Marien> *Jechemas*: fragm. I, r. 40, 45; e) **Maria** <Marie, sant Marie, Marien> *Joban*: r. 648, 1429, 1480, 1557, 2034, 2050; e) **Maria**; g) neemt als poortwachster de plaats in van Rosafiere, die zeven jaar ronddooit in zonde; *Jonathas*: fragm. A, r. 135; fragm. B, r. 3, 13, 82, 87, 162, 255, 286, 289, 292, 344, 348, 350, 354, 428, 575, 611, 707, 772, 1011, 1030, 1049, 1069, 1142, 1150, 1156, 1174, 1195, 1203; e) **Maria** <Marien> *Jonathas H*: passim; e) **Maria**; g) aangeroepen door Rosefier <Marien> *Jonathas M*: r. 58, 62, 65, 79; e) **Maria**; g) keizer Sigismundus van Romen geeft Joncker Jan bij zijn ridderslag de raad omwille van de maagd Maria alle vrouwen te eren; *Joncker Jan*: p. 182; e) **Marie** – die Jezus zoogde; *Jourdein*: r. 277; e) **Maria**; *Karel ende Elegast*: r. 1242, 1357; e) **sante Marie** <Maria (santa), Marien (sente)> *Karl Meinet*: r. A4, 8; A13, 32; A61, 62; A65, 10; A76, 36; A95, 44; A101, 29; A102, 58; A131, 1; A133, 4, 63; A139, 46; A146, 20; A147, 11; A154, 35; A157, 55; A158, 1, 11, 16; A164, 43; A176, 61; A208, 44; A214, 13; A220, 66; A222, 33; A225, 14; A227, 4; A237, 52; A239, 32; A243, 1; A256, 64; A265, 19; A273, 13; A281, 52; A286, 50; A291, 42; A301, 43; A304, 54; A319, 58; A367, 44; A388, 38; A391, 38; A393, 12; A421, 27; e) **sinte Marie** – moeder-maagd; f) moeder van Jhesus; g) aan wie de auteur bijstand vraagt <Maria, Marien> *Lanceloet*: boek II, r. 4, 1972, 2197, 3608, 8966, 11973, 13404, 13688, 13712, 14846, 19037; e) **Marie**; g) maakte goed wat Yve had misdaan <Marien> *Lanceloet*: boek III, r. 8349, 8554, 9176; e) **sente Marie**; g) aangeroepen door Lanceloet van Lac – aangeroepen door de auteur <Marien> *Lanceloet*: boek IV, r. 4695, 13051; e) [**Maria**]; f) moeder van Jhesus <Marien> *Lanceloet B*: r. 256; e) **Maria** <Marien> *Lanseloet*: r. 2, 6, 108, [180], 368, 612; e) **sente Marie** <Marien> *Lantsloot*: r. 956, 997, 2603; e) **Maria** – maagdelijke jonkvrouwe, door God uitverkoren boven alle andere vrouwen om Zijn Zoon te dragen; f) moeder van God – nicht van Elizabeth – krijgt als ongehuwde moeder Jozef als “man”; g) blijft ondanks zwangerschap en geboorte maagd – vlucht voor koning Herodes naar Egypte – is samen met Jan Ewangeliste ooggetuige van Jezus’ kruisiging <Marie, Marien, sente Marien> *Leven ons Heren*: r. 156, 165, 173, 175, 177, 183, 187, 203, 207,

218, 219, 221, 227, 237, 241, 249, 259, 283, 293, 305, 308, 321, 323, 325, 327, 337, 357, 364, 366, 434, 450, 462, 474, 576, 591, 637, 642, 655, 676, 680, 804, 831, 834, 842, 854, 860, 872, 876, 883, 1108, 1188, 1192, 1286, 1332, 1453, 1488, 1494, 1500, 1664, 2029, 2034, 2098, 2987, 3233, 3267, 3273, 3351, 3514, 3517, 3519, 3523, 3541, 3656, 3805, 3811, 3835, 3839, 4185, 4230, 4447, 4451, 4455, 4531, 4698; e) **Maria** <Marie, Marien, sente Maria> *Limborch*: boek I, r. 1883, 1903; boek II, r. 252, 1696, 1742; boek III, r. 94, 926; boek VI, r. 2695; boek VII, r. 178; boek IX, r. 15; boek XII, r. 4, 1396; e) [**sente Maria**] <Marien> *Limborch Frg*: H49, r. 583; e) **Maria** <Marien, sent Marien, sente Marien, sijnt Marien> *Lymburch*: boek I, r. 1930, 1951; boek II, r. 253, 1533, 1735; boek III, r. 94, 916; boek VI, r. 2673; boek IX, r. 15; e) [**Maria**] <Marien> *Lorreinen O*: r. 201; e) **Maria**; *Madelgijs*: fragm. II, r. 56; e) **Maria**; g) beschermt Oriande van Rootsefluer tegen de valstrikken van de duivels Bleccas en Belial – met vaste beeldspraak: moeder Gods, troosteres, leidsterre, fontein, (rode) roos (zonder doornen), bloem <Mariam, Marie, Marien> *Malegijs*: p. 56, 141, 199, 200, 206-208, 237, 239, 240, 246, 256, 262, 265, 273, 285, 286, 288, 293, 295-299, 301; e) **Maria**; g) met vaste beeldspraak: overvloeiende fontein, leidster; *Margrieta van Limborch*: cap. 4-5, 9, 11, 13, 25, 87; e) [**Maria**] – maagd; f) moeder van Christus <Marien> *Meluzine*: fol. A2ra; e) **Maria** <Marie, sancta Maria, sante Marie, sente Marie> *Merlijn*: r. 16845, 22858, 30701, 31041, 31055; e) **Maria**; *Merlijn Prz*: fol. D1a; e) [**Maria**] <Marien> *Minnen loep*: boek II, r. 3430; e) **Maria**; *Moriaen*: r. 3043; e) [**sente Marie**] <Sente Marien> *Mouwen*: r. 3890; e) **Maria**; g) troosteres, voorspraak bij God/Jezus Christus; *Olivier*: fol. A5r, B2v, C5v, E6v, F1r, G5r, H1v, I1v, I2r, K2v, K4v, K5v; e) **sant Maria**; g) aangeropen <Maria, Marie, Marien> *Ogyer*: r. 112, 335, 1004, 1393, 1633, 2251, 2816, 3360, 4137, 4423, 4559, 5829, 6026, 7546, 8441, 10796, 15574, 16602, 17603, 20356, 20770, 22165, 23313; e) [**Maria**] <Marien> *Parijs & Vienne*: cap. [21], [25]; e) **sente Marie**; *Parthonopeus*: r. 2475; e) **sant Marie** <Maria, Marien> *Reinolt von Montelban*: r. 5588, 6253, 6683, 6894, 6976, 10415, 11012, 11640, 12444, 13501, 15358; e) **sente Marie**; *Renout*: r. 1462; e) **Marie**; g) bemiddelaar bij God/Christus <sente Marie, sintte Marien> *Roelant*: r. 1142, 1433, 1990; e) **Maria** <Marien> *Saladijn*: r. 511; e) **Maria** <Marien> *Saladin*: r. 77; e) **Maria** <Mari, Marie, Marien, sinte Marie, sente Marie, Marten, sente Mary> *Seghelijn*: r. 1, 54, 1916, 2199, 2749, 2802, 2829, 2869, 3595, 3665, 6453, 6895, 7348, 7463, 8116, 8425, 11028, 11245; e) **Maria**; g) troosteres van de godvruchtigen; *Sibilla*: r. 538; e) [**Maria**] <Marien> *Troyen*: r. 16088; e) [**Maria**] – moeder van Jhesus Cristus <Marien> *Turpijn*: VIII, r. 39, 52; XI, r. 84, 92; XIV, r. 39; e) **sente Marie** <sente Marien> *Waerneer*: r. 56, 127; e) **Maria** <Marie, Marien, sinte Marie, sinte Marien> *Walewein*: r. 248, 4194, 4268, 4964, 5011, 7334, 9939; e) **sente Marie**; *Willem van Oringen*: r. 158;

e) **Maria**; g) legt de hoofddoek van de melaatse Veronica op het gezicht van de gekruisigde Heilige Profet, waarna Zijn gezicht erin afgedrukt staat; *Wrake Vb*: fol. A4v, B2r.

Maria 2 a) gedurende de Middeleeuwen zeer gangbare meisjesnaam, vernoeming naar de moedermaagd Maria, maar niet gebruikelijk als literaire eigenaam; d) mogelijk refereert de *Malegijs* aan de alom zichtbare voorstelling van Maria Lactans en kan de draak als duivels geduid worden; e) **Maria** – naam van twee koningsdochter(s); g) van wie Malegijs de melk nodig heeft om de draken te verslaan bij de valstrik van Lucifer <Marie> *Malegijs*: p. 230, 234, 235, 245.

Maria zie **Maria Magdalena**

[Maria Egyptiake] a) [*Legenda aurea* LIV: De sancta Maria Egyptiaca] [*Gulden Legende*: Van sente Marien van Egypten [54]] — Maria Egyptiaca¹ – legendarische heilige Alexandrijnse vrouw die geleefd zou hebben van ca. 344 tot ca. 421; d) Maria Egyptiaca lijkt een geconstrueerde kopie van Maria Magdalena – beschermster van boetelingen – feestdag 1 (of 2 of 3) april; e) **Marie Egyptiake**; g) in haar kluizenaarsverblijf in de woestijn bezocht door Zosimus <Marie Egyptiaka> *Marie Egyptiake*: r. 641, 699.

Maria Jacobi a) Maria Jacobi alias Maria Cleophas²; b) volgens het *Leven van de heilige Anna* dochter en enig kind uit Anna's tweede huwelijk (met Cleophas) – gehuwd met Alpheus – moeder van de apostelen Jacobus de Mindere, Simon de Zeloot, Judas Thadeus en Jozef de Rechtvaardige; d) in afwijking van wat gebruikelijk was niet naar haar vader Cleophas of man Alpheus, maar naar haar beroemde zoon Jacob (de Mindere) vernoemd – één van de drie Maria's die op Paasochtend het Heilig Graf bezoeken en dat leeg vinden; e) **Maria Jacobi**; f) dochter van Jacob; *Wrake Vb*: fol. A3v.

[Maria Lichtmisse, Sent] zie **[Sent Maria Lichtmisse]**

Maria Magdalen zie **Maria Magdalena**

Maria Magdalena a) [*Legenda aurea* XCII: De sancta Maria Magdalena] [*Gulden Legende*: Van sinte Marien Magdalenen [90]] — Maria Magdalena alias Maria van Magdala³ [*Mattheus* 27, 56]⁴ – zie ook **Magdalene** en **[Sent Maria Magdalene dach]**; d) in deuterocanonieke en apokriefe evangeliën en als gevolg daarvan ook in Petrus Comestors *Historia scolastica* beschreven als de rijkste en mooiste vrouw van Jeruzalem, en de verloofde van de latere evangelist Johannes, een volle neef van Jezus – door Johannes tijdens de huwelijksluiting verlaten omdat Jezus hem opdroeg Hem te volgen – als gevolg van deze traumatische

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Mary_of_Egypt
 2. https://en.wikipedia.org/wiki/Mary_of_Clophas
 3. https://en.wikipedia.org/wiki/Maria_Magdalen
 4. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

ervaring stortte Maria zich in een leven vol wellust en veelvuldig wisselende contacten – door Jezus tot inkeer gebracht waarna zij met balsem ter waarde van 300 zilverlingen Zijn voeten waste en met haar lange haren (exemplarisch voor haar wereldlijke levensstijl) afdroogde – één van de drie Maria's die op Paasochtend Zijn graf leeg vonden – aan wie Jezus na Zijn verrijzenis als eerste verscheen – in de traditie geïdentificeerd met Maria, zuster van Marta en Lazarus, en met Maria, zondares in het huis van Simon de Farizeër [*Lucas* 7, 36-50]¹ – beschermster van boetelingen en gevangenen – feestdag 22 juli; e) **sancta Maria Magdalene**; g) stortte kostbare “zalve” uit over Jezus' hoofd; *Graal & Merlijn*: r. 198; e) **Maria Magdalena**; g) door Jezus vergeven in het huis van Simeon – door Ritsaert genoemd in het gebed voor zijn ophanging; *Heemskinderen*: p. 97, 161; e) [**Maria Magdalena**]; g) kreeg genade van God <Marien Magdalenen> *Lanceloet*: boek II, r. 15291; e) **Maria Magdalene**; g) noemt zichzelf een groot zondares omdat zij in “ledicheit” leefde – is één van de Maria's die het Heilig Graf leeg vindt – blijft bij het Heilig Graf wachten totdat Jezus zich aan haar openbaart in de gedaante van een “scone man [...] bloeyende harde scone” en haar een boodschap meegeeft voor zijn “jongeren” <Maria, Marien> *Leven ons Heren*: r. 1398, 4534, 4546, 4602, 4665, 4675, 4679, 4684, 4690, 4706, 4714, 4728, 4734; e) **Maria Magdalen**; *Reinolt von Montelban*: r. 5057, 11021; e) **Magdalena**; g) kreeg genade (zelfs zij); *Stijevoort*: refr. 1: 39.

[**Maria Magdalena dach, Sent**] zie [**Sent Maria Magdalena dach**]

Maria Magdalene zie **Maria Magdalena**

Marie zie **Maria 1**

Marie Egyptiake zie [**Maria Egyptiake**]

Marien a) de drie of vier of vijf Maria's: de moedermaagd Maria (zie **Maria 1**) en haar (half)zusters Maria Cleophas (zie **Maria Jacobi**) en Maria Salome (zie **Salomee**) alsook Maria Magdalena (zie **Maria Magdalena**) en Maria, de zuster van Martha en Lazarus; e) **Marien**; *Leven ons Heren*: r. 4532, 4542, 4562, 4595, 4620.

Marijsche n) twijfelgeval, mogelijk geen toponiem – lett. bij de zee [?];

o) **Marijsche** – gezegd van ‘dalen’; *Saladijn*: r. 1167.

Marine van Dares a) or. Morins d'Aresse; e) **Marine van Dares**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door de bastaard Menelaus <van Dares Marine> *Troyen*: r. 11282.

[**Marioen**] zie **Merioen 2**

Mariole e) **Mariole** – jonkvrouwe; f) echtgenote van koning Briant – moeder van Tristoise – grootmoeder van Torec; g) door haar vader met een gouden diadeem in een boom gezet om ten huwelijk gegeven te worden aan de

1. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_7.htm

ridder die het eerst voorbijkomt – haar diadeem wordt door de Rode Lyoen gestolen – baart na de dood van haar man een dochter, die zij in een ton in zee te vondeling legt; *Torec*: r. 39.

[Marion] a) Marion, herderin uit Adam de la Halle's toneelstuk *Li Gieus de Robin et de Marion*¹; e) **[Marion]** <Marioene> *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2; r. 16.

Maryon zie **Naxon**

Marix h) Meaux² aan de rivier de Marne³ in het Ile-de-France in het noorden van Frankrijk; i) **Marix** – stad (in Gaule) waar koning Artur verblijft tot Walewein hersteld is van de ernstige verwondingen die hij heeft opgelopen in zijn tweekamp met Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek IV, r. 9671.

Marc a) koning Marc⁴ van Angletterre en Cornwall; b) echtgenoot van Isolde – oom van Tristan; e) **Marcus** – koning; g) treurt om de dood van zowel Tristram als Ysaude; *Mouwen*: r. 72; e) **Marc** – koning; f) oom van Tristram <Marcs> *Perchevael J*: boek II, r. 40537.

Marcabers van Waldaloen a) or. Macabré; e) **Marcabers van Waldaloen**; f) tweelingbroer van Maltan; g) belegert Marberoen – raadt Margarijs aan Ernout van Marberoen ter dood te veroordelen <Marcaberse, Marcabersse> *Parthonopeus*: r. 6602, 6613, 6785, 6808, 6827, 6830, 6851, 6954, 7061, 7071, 7155, 7201, 7380.

Markaris van Monfraet zie **Montferrat**

Market h) Marquette, het huidige Marquette-lez-Lille⁵ nabij Lille/Rijsel, waar de rivier de Marque/Marke⁶ uitmondt in de rivier de Deule, in Frans-Vlaanderen – gedurende de Middeleeuwen overbekend in Vlaanderen om zijn Cisterciënzer abdij, waarin meerdere Vlaamse graven begraven lagen; i) **Market** – Ferguut zegt over het paard dat hij van zijn vader Somilet heeft gekregen: “En es geen beter tote Market”; *Ferguut*: r. 872.

[Marcke, die] h) het voormalige graafschap La Marche⁷ in Frankrijk, nu opgegaan in het departement la Nièvre⁸ in de regio Bourgogne, Frankrijk; i) **[die Marcke]** – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch <der Marcken> *Lymburch*: boek II, r. 1922; i) **Marcke** – graafschap van Odon; *Meluzine*: fol. F6va, X5va, Y1va, Y3rb, Y3va, Y3vb; i) **[die Marck]** – graafschap <der

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Jeu_de_Robin_et_Marion

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Meaux.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Marne_%28river%29

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Mark_of_Cornwall

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Marquette-lez-Lille.kmz

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Marque_%28rivi%C3%A8re%29

7. https://fr.wikipedia.org/wiki/La_Marche#Histoire

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nièvre.kmz

Marck, der Mercke > *Parijs & Vienne*: cap. [6]-[7]; i) **der Mercke** – graafschap; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7.

Marcomiris a) Marcomir I¹ (ca. 347- ca. 404), Oostfrankische koning; b) vader van de vermoedelijk fictieve Faramond; d) viel in 388 het geromaniseerde land ten westen van de Rijn binnen en roofde dat leeg, welke plundertocht later beschreven werd als een poging daar een Frankische staat te creëren onder leiding van zijn zoon Faramond – in *Spiegel historiael* [III⁴, 1, r. 73-74] wordt Marcomeris ten onrechte leider der “Wandelen” genoemd; e) **Marcomiris** – stamvader van Parthonopeus; f) zoon van Ecube en Priamus, koning van Troyen – broer van Ector, Paris, Troylus en Heleine – voorvader van Farramont en Ludoene; g) door Anchises en Eneas weggevoerd uit Troyen en naar Romenie gebracht, waar hij wordt grootgebracht door een voedster – vlucht voor Anchises en komt terecht in Vrankerike – zijn nakomeling Farramont wordt de eerste koning van Vrankerike <Marcomirise> *Parthonopeus*: r. 6, 243, 265.

Mercurius a) [A-Z 1: Hermes]² — Mercurius,³ de Romeinse versie van de Griekse godenbode Hermes; b) zoon van Jupiter en Maia; d) ook vereerd als god van de handel, men denke aan woorden als markt, mercator (Lat. voor koopman) en merx (Lat. voor koopwaar) – ten tijde van de Angelsaksische missionering (Bonifatius, Willibrordus) hier te lande vereerd als Germaans (opper)god, en in die functie synoniem aan Wodan – (naamgever van de) tweede van de zeven planeten (gerekend vanaf de aarde in het Ptolemaeïsche stelsel),⁴ naar wie de vierde dag van de week genoemd werd: woensdag (Wodansdag, Fra. mercredi); e) **Mercurius** – vijfde van de zeven planeten – “simpel ende wijs”; *Limborch*: boek XI, r. 701; e) **Mercurius** – vijfde van de zeven planeten, verder als boven; *Limborch Frg*: H51C, r. 503; e) **Mercurius** – vijfde van de zeven planeten, verder als boven; *Lymburch*: boek XI, r. 840; e) **Mercurius** – Griekse/heidense god; f) grootvader (moederskant) van Ulixes – zoon van Melia – kleinzoon van koning Athlas – voorvader van koning Euander; g) betrokken bij het Paris-oordeel <Marcueryse, Mercuryse> *Troyen*: r. 3728, 26387, 37770; e) **Mercurius**; f) zoon van Maya – kleinzoon van Athlas – voorvader van Euander; *Troyen Prz*: fol. 146vb.

Marcus a) [Moisan I, 1: MARKES 4], dienaar van Matabrune; e) **Marcus** (or. Marques) – dienaar van koningin-moeder Matabrune van Lillefoort; g) krijgt van Matabrune de opdracht de zevenling van Oriant en Beatris in het bos te doden – krijgt medelijden met hen en laat hen levend achter – wiens ogen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Marcomer>

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0060.php#a059

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Mercury_%28mythology%29

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Geocentrisme>

door Matabrune uitgestoken worden als zij daarachter komt – maar met Gods hulp door Helias volledig genezen; *Ridder metter Swane*: cap. [5], [16]-[17].

Marcus zie **Macharis**

Marcus zie **Marc**

Marcus zie **Mars**

Marmorin a) or. Marmorin; e) **Marmorin** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20070.

Marmorine e) **Marmorine** – jonkvrouwe; f) latere echtgenote van Fuckelmet <Marmorindyn, Marmorinen> *Karl Meinet*: r. A262, 55; A273, 67; A290, 20.

Marnoet i) **Marnoet** – toenaam van **Huge van Marnoet**; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 126.

Maroch h) Marokko¹ in het noordwesten van Afrika, een veel minder duidelijk afgegrensd gebied dan het huidige koninkrijk Marokko met als hoofdstad Rabat²; i) **Maroch** – eiland voorbij Europa (genoemd na Majorke en Minorke), met vele steden; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1754; i) [**die Maroken**] – Saraceens land – toenaam van **Boudewijn van der Maroken** <der Maroken> *Aubri*: r. 138; i) **Maroch** – koninkrijk; *Eneide*: r. 7333; i) **Malloch** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 63; i) **Maroch** – eiland voorbij Europa (genoemd na Majorke en Mynorke), met vele steden; *Troyen*: r. 29322; i) **Marroch** (or. Maroch – koninkrijk van Alis) – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 7.

Maroen a) or. Maroés; d) bondgenoot van Sornegur; e) **Maroen** – Saraceen; g) verslagen door Parthonopeus <Maroene> *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2vb, 17.

Maroen zie **Wairoen**

Maroijn a) or. Maru(ch)in; e) **Maroijn** – koning van Orcanien – bondgenoot van Sornagur; g) raadt Sornagur af de oorlog tegen Vrankerike te beginnen; *Parthonopeus*: r. 1537, 1565, 1575, 1600.

Maroc vander Ynsen Roken a) or. Ma(l)ruc li Rous; e) **Maroc vander Ynsen Roken** – ridder; g) verliest het gevecht tegen Dodineel om een jonkvrouw – door Dodineel in gevangenschap naar Genevre gestuurd; *Lanceloet*: boek II, r. 1216-1217, 1253.

Maroken zie **Maroch**

Maronce zie **Mercoyse, die**

Maronier e) **Maronier** alias **die Scot**; g) koopt Florette van Rohaert en Erkenbaert – probeert tevergeefs Florette te verkrachten – gemarteld en opgehangen door Seghelijn <Maroniere, Memonier, Meronier, Meroniert> *Segbelijn*: r. 9937, 9957, 11168, 11210, 11556.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Morocco

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rabat.kmz

Maroveus a) Meroveus/Merovech¹ (415 - ca. 458), legendarische koning van de Salische Franken; b) vader van Childeric – grootvader van Clovis; d) eerste der Merovingers; e) **Maroveus** – koning van Vrankerike; f) opvolger (en zoon [?]) van Ludoene – vader van Ghiderijs – grootvader van Claudes <Miroveus> *Parthonopeus*: r. 307, 814.

Marpus a) or. Narpus; b) zoon van Celidoine – vader van Nascien – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Marpus** – eerste koning van Scollant; f) zoon van Cylidoen – vader van Naschien 2 – voorvader van Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek III, r. 5413.

Marrein j) or. Marain, kasteel nabij Camaalot; k) **Marrein** – kasteel waar Bohort van Gaunes jr., Lyoneel en Hestor van Mares afspreken om samen te komen tijdens hun zoektocht naar Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 35789.

Marroch zie **Maroch**

Marron e) **Marron** – hertog, heer van het Casteel der Campioens – leenheer van Turias; f) verwant van koning Ados; g) steunt koning Canamor in de strijd; *Turias ende Floreta*: p. 23, 25-27, 30, 31, 33-35, 37, 43, 61, 62, 64, 66, 78.

Mars a) [A-Z 1: Ares]² — Mars³ – de Romeinse versie van de Griekse oorlogsgod Ares; b) zoon van Jupiter en Juno; d) koos als Ares tijdens de Trojaanse oorlog partij voor de Trojanen – had een verhouding met Venus, de godin van de liefde en echtgenote van de oude en lelijke Vulcanus, die door de overspeligen geheimgehouden werd, maar door Vulcanus publiek gemaakt werd, nadat hij hen in een door hem vervaardigd hi-tech net gevangen had – vijfde van de zeven planeten (gerekend vanaf de aarde in het Ptolemaeïsche stelsel), naar wie de derde maand van het jaar genoemd werd: maart, en de derde dag van de week: mardi (Fra. voor dinsdag); e) **Mars** – god; g) helpt Buevijn van Austoen winnen in een tweekamp; *Buevijn*: fol. B3v; e) **Mars**; f) geliefde van Venus; *Caesar*: r. 847; e) **Mars** – heidense (opper)god; g) van wie Alexander de Grote in een tempel nabij Pheson in een visioen een gunstig teken voor de strijd ontvangt <Marcus, Marse> *Cassamus*: r. 43, 119, 362, 381, 390, 1095, 1271, 1390, 1594, 1627, 1654; e) **Mars** – god van de oorlog; g) deelde het bed met Venus en werd daarbij op heterdaad betrapt door haar echtgenoot Wlchan en samen met haar in een net gevangen; *Eneide*: r. 5626, 5642; e) **Mars**; in wiens tempel te Athenen Amphitrión zijn ‘zoon’ Hercules presenteert als dank voor diens wonderbaarlijke overwinning op de twee giftige wurgslangen die Juno op hem afstuurde toen hij nog maar net geboren was en in de wieg lag; *Hercules*: cap. [2]; e) **Mars** – Latijnse naam van **Arropatrus**; f) zoon van koning Jupiter (van Athenen) – broer van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Merovech>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0018.php#a017

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Mars_%28mythology%29

Apis en Apollo; g) wordt na zijn dood god (van de oorlog), voor wie een tempel te Athenen wordt opgericht – stuurt als god koning Apollo met een groep burgers naar Colcos – voor wie koning Apollo te Jacomte een tempel sticht – aan wie de tempel op Colcos is gewijd, waarin de draak woont die het schaap met het Gulden Vlies bewaakt <Maers> *Jason*: fol. 71r-73v, 74v, 75r, 76r, 77v, 78r, 81r, 86v, 87v, 88r, 88v, 97r, 107v, 108r-109r, 110v, 112v, 113v, 114r; e) **Mars** – derde van de zeven planeten – “verloepen ende wreet”; *Limborch*: boek XI, r. 699; e) **Mars** – derde van de zeven planeten, verder als boven; *Limborch Frg*: H51C, r. 501, 543; e) **Mars** – derde van de zeven planeten, verder als boven; *Lymburch*: boek XI, r. 838, 882; e) **Maers** – god van de oorlog, aangeropen door de kalief van Baldac; *Margrieta van Limborch*: cap. 108; e) **Mars** – Griekse/heidense god van de oorlog; g) heeft twee vuurspuwende ossen en een slang neergezet om het Gulden Vlies te bewaken <Maers> *Troyen*: r. 1248, 1260; e) [**Mars**]; f) geliefde van Venus; g) betraapt door Venus’ echtgenoot Vulcanus – emendatie Verwijs; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. [222].

Marsabile a) or. Marsabile; b) dochter van Acarin, de sultan van Babylon – zus van Corsabrun en Margalie – echtgenote van Florent; e) **Marsabile** – Saraceense sultansdochter; f) geliefde van Florent; g) raadt haar vader aan Florent na zijn tweegevecht met Durant een vrijgeleide te geven; *Florent ende Durant*: kol. 2a, r. 3, 19.

Marsaelgen h) Marseille,¹ havenstad aan de Middellandse Zee in de Provence in het zuiden van Frankrijk – als Massalia² door de Grieken gesticht, welke kolonie later in Romeinse handen overging – zie ook **Marchille**; i) **Mersaelien** – koninkrijk van Herijn; *Ayoel*: r. 978; i) **Marsaelgen** – stad in het zuiden van Gallen c.q. Ghebaerde Gallen/Gallen van Nerbone; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1584; i) **Marsylien** – havenstad – waar Reynolt aankomt na zijn verblijf in het Heilige Land; *Reinolt von Montelban*: r. 14531, 14545; i) **Mersaelgien** – stad in Gallen; *Troyen*: r. 29152.

Marsalat e) **Marsalat** – koning van Tornamant; g) wil in ruil voor Magdalya’s liefde de dood van Ospinel wreken – verslagen door Rolant; *Karl Meinet*: r. A418, 21; A419, 5.

Marselis zie **Marcille**

[**Marsen, Casteel van den**] zie [**Casteel van den Marsen, dat**]

Marsylien zie **Marsaelgen**

Marsilius zie **Marcille**

Marsune i) **Marsune** – waar Karll Meynet het paard Encherchador veroverde op Malprimen van Narbone; *Karl Meinet*: r. A469, 52.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Marseille.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Marseille>

Martaille zie **Matailes**

[**Marte**] zie **Maria 1**

Martien a) or. Marcien/Martien; e) **Martien**; f) neef (zoon van de zuster) van Claris van Indie; g) strijdt mee met Claris van Indie – vecht tegen Gadifeer van Pheson; *Cassamus*: r. 1061, 1078.

Martigaux a) [Moisan I, 1; MARTIGNAUT]; e) **Martigaux** (or. Martigau(l)x) – koning van Torckien; f) zoon van Corsuble – neef van Pinaert; g) gedood te Ronchevale door Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [24], [30].

[**Martijn**] e) **Mertijn** – aap – was advocaat van de bisschop van Cameric; f) oom van Reynaert 1 – neef van Simon – echtgenoot van Rukenuwe – vader van Biteluys en Vuylromp en van Hateneete – verwant van Prentont, Luuster vele, Scalck Vont, Ghif mi en Greep volle; g) wijs, adviseert Reynaert in kerkelijk-juridische zaken, zal naar Rome gaan i.p.v. Reynaert om de excommunicatie te laten opheffen <Martijn> *Reynaert Prz*: r. 3318, 3419, 5386; e) **Mertijn** – aap – was advocaat van de bisschop van Camerike; f) oom van Reynaert 1 – neef van Symoen – echtgenoot van Rukenuwe – vader van Biteluus en Vuyl Romp en van Hatenet – verwant van Prentout, Luuster wel, Scalcvont, Geeft my en Greep snel; g) verder als boven <Meertijn> *Reynaerts Hst*: r. 4413, 4540, 6851.

[**Martijn, sent**] a) [*Legenda aurea* CLXII: De sancto Martino] [*Gulden Legende*: Van sinte Mertenne [159]] — Martinus van Tours¹ (ca. 316-ca. 397) oftewel Sint Maarten – zie ook [**Sent Martijns kerke**]; b) geboren in Sabaria, Pannonia (Szombathely in Hongarije); c) bisschop van Tours (372-397); d) missionaris in de Donaulanden – kluizenaar – duiveluitdrijver – sneed met zijn zwaard zijn mantel doormidden en gaf de helft aan een bedelaar, in wie hij later in een droom Jezus herkende – eerste schutspatroom van Frankrijk – feestdag 11 november – de naam Martijn zou een veelgebruikte naam voor vondelingen geweest zijn – naar wie (opvallend) vele kerken genoemd werden²; e) **sente Mertijn** – heilige, geboren in Hoghe Pannonia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1511; e) **sente Martijn**; *Ferguut*: r. 2508; e) [**sente Mertijn**]; g) wordt geassocieerd met gastvrijheid <Sente Mertijns> *Floris*: r. 1646; e) [**Maerten**] – emendatie van Kalff – bisschop; g) in dienst [?] van koning Clovijs <[...]n> *Flovent*: r. 341; e) [**sancte Mertijn**] <sancte Mertijns> *Graal & Merlijn*: r. 9364; e) **sant Martin**; g) aangeropen; *Ogyer*: r. 1368; e) **sente Martin** – naar wie de vogel circus cyaneus, alias de Busard Saint-Martin, alias de Blauwe kiekendief³ vernoemd werd – Tybeert roept “sente Martins voghel” (tevergeefs) toe hem rechts te passeren, wat een goed

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Martin_of_Tours

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Sint_Maartenskerk

3. <https://neerlandistiek.nl/2023/08/sint-maartensvogel-in-de-reynaert-historie/>

voorteken zou zijn <Sente Martins voghel, Sinte Martijns vogel> *Reynaert A en F*: r. 1047, 1049; e) **sinte Martijn** – verder als boven <sinte Martijns voegelen> *Reynaert Prz*: r. 772; e) **sinte Merten** – verder als boven <sinte Mertens vogel> *Reynaerts Hst*: r. 1070; e) **sant Martin**; *Reinolt von Montelban*: r. 5019, 7450; e) **sentte Martyn** – geboren in Hoghe Pannonia; *Troyen*: r. 29079.

[**Martijns kerke, Sent**] zie [**Sent Martijns kerke**]

Martin zie [**Martijn, sent**]

Martinet a) kleine Martin, (volgens de auteur/verteller) de zoon van de priester; d) de naam Martin zou een veelgebruikte naam voor vondelingen geweest zijn, zodat het lijkt dat de pape suggereert dat Martinet niet zijn eigen zoon is, terwijl de moeder haar ouderschap ontkent door hem met “neve” aan te spreken; e) **Martinet**; f) zoon van de pape en Julocke; g) zette een strik uit om de kippendief Reynaert te vangen, maar vangt Tybeert <Mertinet> *Reynaert A en F*: r. 1171, 1212, 1217, 1227, 1228, 1242, 1256, 1278; e) **Mertinet**; f) zoon van de pastoor en Julocke; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 888, 896, 906, 911, 928; e) **Mertynet**; f) zoon van de pastoor en Julocke; g) verder als boven <Martinet, Meertynet, Mertinet, Metynet> *Reynaerts Hst*: r. 1192, 1233, 1236, 1248, 1263, 1273, 1297.

Marubia h) Marruvium¹ [*Aeneis* VII, 750]² – hoofdstad van de Marsi, volk woonachtig in het midden van het huidige Italië, gelegen ter hoogte van het huidige Luco dei Marsi³; i) **Marubia** – land van herkomst van Agrippus van Macribia en bisschop Umbro – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Macribia> *Troyen*: r. 37630, 39096; i) **Marubia** – koninkrijk van Trippers van Marubia – bisdom van Umbro – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146ra, 154rb.

Maruc a) or. Maruc; e) **Maruc** – dienaar van Urake; g) maakt met toverij de wilde dieren die Parthonopeus in Ardenen belagen onschadelijk; *Parthonopeus*: r. 2611, 2645.

Marvel, Pont zie **Pont Marvel**

Mascensius zie **Mensencius van Tieren**

Mascheroen a) de naam zal zoveel betekenen als ‘de Zwarte’ vgl. het etymologisch verwante mascara (en masker); e) **Mascheroen** – duivel; g) zal als procureur van de hel de mensheid aanklagen in een geding – verliest van de heilige maagd Maria, die als advocate van de mensheid optreedt <Mascheron, Mascherone, Mascherons> *Graal & Merlijn*: r. 1700, 1737, 1803, 1825, 1835,

1. <https://it.wikipedia.org/wiki/Marruvio>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

3. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Luco dei Marsi.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Luco%20dei%20Marsi.kmz)

1847, 1865, 1870, 1872, 1879, 1893, 1905, 1961, 1973, 1987, 2000, 2019, 2054, 2063, 2066, 2135, 2582.

Mascons h) Mâcon¹ aan de rivier de Saône² in Bourgondië in het oosten van Frankrijk; i) **Machûn** – stad – opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 295; i) **Mascons** – graafschap – land van herkomst van twee ridders die door de reus Lokefeer werden verslagen <Maeschons> *Fergunt*: r. 3651, 5172; i) **Maschuyn** – verblijfplaats van Berte, Rolants moeder; *Karl Meinet*: r. A497, 1; i) **Maescoen** – toenaam van **Gheeraert de Maescoen**; *Ogier E-G*: r. 195.

Mascus e) **Mascus** – Perzisch ridder; g) vecht met de Grieken tegen de Scythen; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1105.

[Mase, die] h) [Moisan I, 2: MUESE] – de rivier de Maas³ die in Frankrijk ontspringt nabij Pouilly-en-Bassigny⁴ en via Verdun en Sedan naar België, en vervolgens via Dinant, Namur/Namen en Liège/Luik naar Nederland stroomt, om via Maastricht, Venlo, Cuijk, Heusden en Geertruidenberg op te gaan in andere waterwegen die in de loop der jaren in omvang en loop sterk veranderd zijn – gedurende de Middeleeuwen een belangrijke grensrivier; i) **[die Mase]** – aan de oever ervan werd Mazebrouc verwekt <Masen> *Couchi*: fragm. VII, r. 374; i) **Maze** – rivier in Champaignen <Meuze> *Meluzine*: fol. M2rb, P2rb, X5vb; i) **[die Mase]** – grensrivier van het hertogdom Brabant <Masen> *Turpijn*: II, r. 9.

Masebrouc zie **Mazebrouc**

Masieres h) Charlesville-Mézières⁵ aan de rivier de Maas⁶ in Champagne in het noorden van Frankrijk; i) **Masieres** – stad aan de Maze – waar Lochier een brug bouwde; *Meluzine*: fol. P2ra.

Masicus zie **Massicus**

Massageten h) het land van de Massageten⁷ – bedoeld is het gebied ten oosten van de Kaspische Zee rond het Aralmeer⁸ in Centraal-Azië – maakt deel uit van Scythia – onder anderen Herodotus en Strabo beschreven hun kannibalisme; i) **Massageten** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Elos – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – de inwoners eten hun ouders op als die oud zijn; *Limborch*: boek VIII, r. 984; i) **Massageten** – Saraceens koninkrijk van Elos – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 126;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mâcon.kmz

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Sa%C3%B4ne_%28rivier%29

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Meuse_%28fleuve%29

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pouilly-en-Bassigny.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Charleville-Mézières.kmz

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Meuse_%28fleuve%29

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Massagetae>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aralmeer.kmz

i) **Massagetten** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Elos – verder als boven <Messagetten> *Lymburch*: boek VIII, r. 973, boek IX, r. 710.

Massageten, die a) de Massageten,¹ een Scythisch volk; e) **die Massageten** – volk in het noorden van Asia; *Alexanders geesten*: boek II, r. 1238; boek VII, r. 1264; e) **die Merscagetten** (or. Macetae, d.z. Macedoniërs) – krijgshaftig volk; *Troyen*: r. 6422; e) **die Massageten** – volk in het noorden van Asia; *Troyen*: r. 28809.

Massagetten zie **Massageten**

Massagier a) or. (Bertram) le Messagier (zoon van Naimés de Baiviere) – als toponiem begrepen toenaam, lett. de boodschapper; i) **Massagier** – toenaam van **Bertram der Messagier** <Bertram von Massagier> *Reinolt von Montelban*: r. 4904.

Massicus a) or. Massicus; e) **Mesicus** – koning, geboren in Chosas; g) bondgenoot van Eneas van Troyen in de strijd tegen Turnus c.s. <Messitus> *Troyen*: r. 38756, 40376, 40420; e) **Massicus** – koning van Cosas; g) verder als boven <Assicus, Masicus> *Troyen Prz*: fol. 152va, 161vb, 162ra.

Matabrune a) [Moisan I, 1: MATABRUNE 1] – Saraceens klinkende naam met een negatieve gevoelswaarde; b) echtgenote van [Moisan I, 2: PERON 10] – moeder van [Moisan I, 2: ORIANS 1] – grootmoeder van [Moisan I, 1: ELIAS 1], [Moisan I, 1: ESMERÉ 5], [Moisan I, 2: ROSE] en nog vier anderen van de zevenling zwaankinderen; e) **Matabrune** – koningin-moeder van Lillefoort; f) weduwe van koning Pyrion – moeder van Oriant – grootmoeder van Helias, Esmeri, nog vier kleinzoons en Rosse/Roose; g) accepteert de partnerkeuze van haar zoon niet – verwisselt de pasgeboren zevenling van haar schoondochter Beatris voor zeven jonge hondjes en beschuldigt haar van bestialiteit met een hond – gedood op de brandstapel <Matabrunens> *Ridder metter Swane*: cap. [1]-[6], [8]-[9], [11]-[19].

Matabrune van Oliphernen a) [Moisan I, 1: MARBRUN 5 D'OLIFIERNE], Saraceense hotemetoot; e) **Matabrune van Oliphernen** (or. Mabrun de Oloferne); f) vader van Colobrant; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jerusalem <Matabrun van Oliphernen> *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Matacas a) or. Mataquas; e) **Matacas** – Albanese hertog, stamheer van Duras; f) vader van Florimont – overgrootvader van Alexandre; *Florimont*: r. 40.

Matagran zie **Mategran**

Matailes a) or. Maltailliés, Saksische koning – lett. slecht gevormd (zowel fysiek als psychisch); e) **Matailes** – heidens koning – één van de Sennen in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) verslagen in Carmelide – vlucht – gedood door koning Artur <Martaille> *Merlijn*: r. 23673, 23797.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Massagetae>

- Mate** a) Matigheid, allegorie¹; e) **Mate** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Scamelheit, Hovessceit, Miltheit, Wijsheit, Wel Helen en Simpelheit; *Limburch*: boek III, r. 1327; e) **Mate**; f) dochter van vrouwe Oetmoedicheit – zuster van Vorsienicheit en van Vrese; g) woont in het kasteel van Aventure <Maten> *Limburch*: boek X, r. 331, 671, 691, 737; e) **Mäte** – jonkvrouw van Venus samen met Schemlicheit, Hoescheit, Miltheit, Wysheit, Wael-helen, Sympelheit; *Lymburch*: boek III, r. 1318; boek XI, r. 1170; e) **Mäte** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van Oitmüdicheit – zuster van Vorsinnicheit en van Voert <Mäten> *Lymburch*: boek X, r. 333, 682, 702, 754.
- Mategran** a) or. Mategrant; b) broer van Argon; e) **Mategran** – Saraceen; g) bekeert zich tot het Christendom na zijn genezing door Joseph van Aramathien <Matagran, Matagrans> *Lanceloet*: boek II, r. 2167, 2183, 2192, 2242, 2246.
- Mathamas** a) or. Mathamas; e) **Mathamas** – ridder; g) heeft een kasteel in het bos waar de Elvinnen Fonteine staat – neemt Sagrimor gevangen als die om eten komt vragen – overwonnen door Walewein, die hem dwingt Sagrimor vrij te laten, en naar koning Arturs hof gestuurd <Mathamase, Mathamasse> *Lanceloet*: boek II, r. 357, 370, 443, 882, 890, 895, 901, 909, 913, 916, 945, 949, 957, 974, 1001, 1210, 1253, 2578, 2584, 2585, 2601, 2618, 2638, 2640, 2654, 2656, 2658, 2663, 2672, 2679; e) **Mathamas** – kasteelheer; g) heeft Sagremor gevangengenomen – door Walewein verslagen en naar koning Artur gestuurd <Mathamaes> *Lantsloot*: r. 5740, 5748, 5755, 5774, 5796, 5805.
- Mathan 1** a) or. Mat(h)an – mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1; MATAN(T) 4]; e) **Mathan** – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; g) één van de 10 koningen die met 10.000 man door Belligant naar het kasteel Montsureyn gestuurd worden om dat te beschermen – wordt door Guimande binnengelaten en door Galien Rethore gedood als hij weigert christen te worden – exemplarisch slachtoffer van vrouwenlist; *Galien Rethore*: cap. [43].
- Mathan 2** a) or. Matan; e) **Mathan** – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; g) sneuvelt te Ronchevale; *Galien Rethore*: cap. [54].
- Mathan 3** a) [Constans: MATHAN]²; e) **Mathan** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Madan> *Troyen*: r. 9583, 11324.
- Mathenes** a) or. Mathem, toegenaamd ‘de Soane’, hertog van Alemaigne; b) vader van Avenable en Patrices; e) **Mathenes** – hertog van Salerne; f) vader van Avengnable en Patriase; g) ontferd door hertog Frolles van Aelmanien – vlucht met zijn echtgenote en zoon naar Mompelier; *Merlijn*: r. 27041.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://archive.org/details/1eromandetroie05benouoft/page/64>

Matheus a) or. Maten, toegenaamd ‘le Felon’; e) **Matheus** – heer van het Casteel van den Witten Dorne – toegenaamd: die Felle; g) behandelt Mordret schandelijk tot die bevrijd wordt door Lanceloet van Lac, Gaheret, Bohort van Gaunes jr. en Bandemagus van Gorre – gedood door Lanceloet; *Lanceloet*: boek II, r. 21640.

Matheus, sint a) [A-Z 5: Evangelisten]¹ [A-Z 5: Matteüs]² [*Legenda aurea* CXXXVI: De sancto Matheo] [*Gulden Legende*: Van sinte Matheeuse apostel en ewangeliste [134]] — Mattheus³ [*Mattheus* 9, 9]⁴ alias Levi – was tollenaar, werd evangelist – één van de twaalf apostelen⁵ van Jezus (van Nazareth); e) **sint Matheus** – predikte na Jezus’ Hemelvaart in Murgundien, waar hem de ogen werden uitgestoken en waar hij gevangengenomen werd totdat hij bevrijd en genezen werd door de apostel Andries, waarna Matheus naar Antiochien ging; *Gulden legende*: [2].

Mathias van Triere a) [*Legenda aurea* XLV: De sancto Mathia] [*Gulden Legende*: Van sente Mathise apostel [45]] — de apostel⁶ Mattias⁷ [*Handelingen* 1, 23]⁸; d) plaatsvervanger van Judas Iskariot – wiens relikwieën in Trier bewaard worden – feestdag 24 of 25 februari; e) **Mathias van Triere** – apostel; g) volgeling van Jezus Christus en van Joseph van Aramathia – gekozen om de plaats van Judas in te nemen; *Graal & Merlijn*: r. 6982.

Mathibe a) or. Mathibee; e) **Mathibe** – Sarazijnse koning; g) krijgt van Belligant opdracht om samen met koning Malepaert de 80 gevangengenomen christen ridders op te hangen in het Bosch van Brifueille; *Galien Rethore*: cap. [47].

Mathonas a) or. Mathamas, Saksische koning; e) **Mathonas** – heidens koning – één van de Sennen; *Merlijn*: r. 20085.

Mathone zie **Matone**

Mathoon zie **Machaoen**

Matone h) mogelijk Marathon [?]⁹ in Attica in het oosten van Griekenland; i) **Matone** – stad [?] in Grieken [?] “Hi dwanc Athenen ende Matone (hs. Maroene), Hi drouch ooc Roomsce crone, Hi dwanc Luken (Lucca) ende Pise” – bedwongen door Alexander de Grote <Mathone> *Alexanders geesten*: boek X, r. 165.

Matroen zie **Metroen**

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0013.php#a012

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0036.php#a035

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Matthew_the_Apostle

4. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_9.htm

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

6. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Matthias

8. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_1.htm

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Marathonas.kmz

Matuselem a) Methusalem¹ [*Genesis* 5, 21]²; b) afstammeling van Seth; d) volgens het *Oude Testament* zeer oud (696 jaar) geworden; e) **Metalsus**; *Limborch*: boek VII, r. 16; e) **Metulans**; *Lymburch*: boek VII, r. 16; e) **Matuselem** – toegenaamd: die Oude; g) exemplarisch oud <Matusale> *Troyen*: r. 15432.

Mau** zie **Mal****

Maubrant zie **Mombrant 2**

Mauritcius zie [**Mauritius, sent**]

Maucoreit e) **Maucoreit** – Saraceense koning; g) in het leger van Davimont, gedood door Gautier <Maucoreyden, Maucoreyt> *Ogyer*: r. 1985, 1994, 2006.

Maumet zie **Mamet**

Maupertuus j) Malpertuis/Maupertuis – lett. kwaadaardig gat – epische benaming van één van Reinaerts holen – zie ook **Malcroys**; k) **Maupertuus** – “casteel” van Reynaert <Manpertus, Manpertuus, Maperthus, Maperthuus, Maupertus> *Reynaert A en F*: r. [F261], 512, 514, 519, 1064, 1359, 1377, 1427, 3073; k) **Malperduys** – “casteel” van Reynaert <Maelperduys, Malperduijs, Malpperduys> *Reynaert Prz*: r. 210, 372, 374, 377, 391, 771, 784, 993, 1059, 2269, 2599, 2783, 2791, 2804, 6112a, 6209; k) **Mapertuus** – “casteel” van Reynaert <Maelpertuus, Maperthuus> *Reynaerts Hst*: r. 301, 535, 537, 542, 564, 1067, 1088, 1377, 1396, 1469, 3073, 3516, 3747, 3759, 3775, 7738.

Mauprijn 1 a) or. Mauprin; e) **Mauprijn** – koning van Torckien en “generael capiteyn” van het leger dat Belligant als versterking naar Marchille stuurt –; f) broer van koning Corsuble – neef van koning Pinaert; g) spreekt “Affrijckaens” – overwonnen door Galien Rethore, aan wie hij zich overgeeft en christen wordt – helpt Galien bij de inname van het kasteel Montsureyn – bericht Galien dat Montsureyn belegerd wordt door de emir van Cordes – wordt door Galien tot koning van Montsureyn gekroond als hijzelf terugkeert naar Constantinobelen <Maprijn, Mauprin> *Galien Rethore*: cap. [37]-[39], [66]-[67].

Mauprijn 2 e) **Mauprijn** – heidens cipier; g) bewaakt voor Olifier de toren van de zeven prinsessen – gedood door Priadan <Malapijn> *Segbelijn*: r. 5592, 5598, 5601.

Mauprin zie **Mauprijn 1**

Mauras a) [*A-Z 6: Zeven wijzen van Rome*]³ — Mauras, de zevende van de Sept Sages de Rome⁴ – personage in de gelijknamige roman,⁵ gebaseerd op de veel gelezen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Methusalem>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_5.htm

3. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

5. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*¹ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184 – vermoedelijk bedoeld als sprekende naam: ‘de Moor (Zwarte)’; e) **Mauras** – de zevende van de Seven Vroeden; g) verdedigt de valselyk door zijn stiefmoeder van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exempel [‘Inclusa’] over een ridder uit Montogier die in een droom verliefd wordt op een vrouw, die dezelfde droom heeft, haar opgesloten vindt door haar jalouse echtgenoot, en door list en bedrog erin slaagt haar uit handen van haar man tot vrouw te krijgen, omdat deze zijn ogen weigert te geloven; 7 *Vroeden*: r. 169, 3523, 3537, 3554, 3573, 3591, 3603.

Mauregaert j) lett. Kwade Aanblik; k) **Mauregaert** – kasteel van vijf broers – waar de vader van de Riddere metter Mouwen e.a. gevangen zit – veroverd door de Riddere metter Mouwen <Mauregard> *Mouwen*: r. 2446, 3182.

Mauricius zie [Mauritius, sent]

Maurin zie Maltan

Maurys zie [Mauritius, sent]

[Mauritius, sent] a) [*Legenda aurea* CXXVII: De sancto Mauritio et sociis suis] [*Gulden Legende*: Van sinte Mauricio [135]] — de heilige Mauritius van Auggaunum² († 302); d) legendarische zwarte legeraanvoerder en martelaar – feestdag 22 september; e) **sente Mauricius** – geboren in Teben in Egypten; g) samen met zijn legioen gedood door Maximianus om hun christen geloof <sente Moricius> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1235; e) **sente Morissijs**; *Limborch*: boek V, r. 226; e) **sente Mauritius**; *Limborch Frg*: H52, r. 283; e) **sint Mauritcius**; *Lymburch*: boek V, r. 224; e) **sente Maurys** – geboren in Theben in Egypten; g) samen met zijn legioen gedood door Maximeaan om hun christen geloof; *Troyen*: r. 28726.

Maurus zie **Maurus van Moriane**

Maurus die Swerte a) or. Maduc, le Noir Chevalier – sprekende naam: ‘de Moor’ (zie: **die More**); e) **Maurus die Swerte** alias **die Swerte Ridder** – ridder; g) verliefd op de jonkvrouwe van Galestroet – wordt Waleweins man nadat hij in zijn eigen kasteel door hem is verslagen – valt met Gariet het kasteel Galestroet aan – verslaat Bayneel vander Roetsen (d.i. Keye) in een tweekamp om de jonkvrouwe van Galestroet – trouwt met de jonkvrouwe <Maurus den swerten, Mauruse> *Ragisel*: r. 961, 962, 967, 970, 975, 977, 980, 982, 1003, 1017, 1033, 1052, 1103, 1264a, 1272, 1281, 1290, 1305, 1327, 2022, 2024a, 2027, 2030, 2049, 2057, 2064, 2072, 2083, 2109, 2118, 2137, 2145, 2178, 2198, 2245, 2248, 2253, 2271, 2277, 2278, 2286, 2288, 2292, 2302, 2303, 2307, 2327, 2340, 2344, 2348, 2363, 2381, 2385, 2404, 2407, 2968; *fragm. Aa*, r. 94, 96.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Maurice

Maurus van Moriane e) **Maurus van Moriane** – Saraceense koning van Moriane – sprekende naam: ‘de Moor’; f) echtgenoot van Melieandre van Achatie; g) heeft een zwarte huidskleur – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – verliefd op de Griekse Melieandre van Achatie – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel – wordt Christen na de Saraceense nederlaag; *Limborch*: boek VIII, r. 938; boek IX, r. 431, 435, 447, 555, 834; boek XI, r. 310, 763; boek XII, r. 284, 863, 875, 889, 1039, 1379; e) **Maurus** – Saraceense koning van Moriane – kiest later de zijde der Christenen; *Limborch Frg*: H53, r. 88; H54, r. 20; e) **Maurus van Moriane** – Saraceense koning van Moriane; f) echtgenoot van Meliandra van Achatie; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 935; boek IX, r. 427, 431, 443, 551, 933; boek XI, r. 357, 1005; boek XII, r. 436, 1210, 1223, 1237, 1441.

Mautriple zie **Pont Mautriple**

Mavosijn a) or. Mauvoisin – lett. slechte buur – mogelijk is het ook een verwijzing naar de Griekse burchtstad Malvasia/Monemvasia¹ (Napoli di Malvasia in het Italiaans) in het zuidoosten van de Peloponnesus – zie ook **Esmorie**; b) zoon van Doon le Veneor/Venerre; e) **Mavosijn** – graaf; f) vader van Doon; g) partijgenoot van Gyrbert – verbant Gelloen naar heidens gebied, nadat deze zijn zoon Doon heeft vermoord <Movosijns> *Lorreinen O*: r. 65, 71.

Maximeaen zie **Maximianus**

[Maxentius, sent] a) de heilige Maxentius² (ca. 448-515); b) afkomstig uit Agde in het zuiden van Frankrijk; d) leerling van sint Severus – stichtte een klooster bij het huidige plaatsje Saint-Maixent-l'École³ in Poitou, Frankrijk – feestdag 26 juni; e) **sint [Maxentius]** – heilige; g) voor wie Melusine een kasteel, toren en abdij stichtte <Marentius> *Meluzine*: fol. F6va.

Maximianus 1 a) Maximianus Herculus⁴ (ca. 250-ca. 310), Romeins keizer met als voornaamste residentie Trier; c) aanvankelijk ‘caesar’ (285-286) onder Diocletianus, vervolgens ‘augustus’ (284-305) naast Diocletianus, waarna hij aftrad en zichzelf wederom tot augustus uitriep (306-310); e) **Maximianus**; g) laat sente Mauricius en zijn legioen om hun Christen geloof doden <Maximiaen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1236; e) **Maximeaen**; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28727.

Maximianus a) or. Maximian; e) **Maximianus** – keizer van Duytsland; f) echtgenoot van Diogene, dochter van de koning van Polen – vader van 5 kinderen (3 jongens en 2 meisjes), waarvan de eerste 3 (zeer) jong storven en de laatste 2 verwekt en geboren werden toen de moeder een Sara-achtige leeftijd bereikt

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Monemvasia.kmz

2. http://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=5011

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Maixent-l'École.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Maximian>

had – vader van de tweeling Meliadus en Melisse <Maximilianus> *Meliadus*: Titelpagina, Voorrede, cap. 1 [w.v.]

Maximilianus zie **Maximianus**

Maximilla a) Maximilla; e) **Maximilla**; f) echtgenote van Egeas, de heidense rechter van Achaya; g) tot het christendom bekeerd door de apostel Andries; *Gulden legende*: [2].

[Maximinus van Ays, sent] a) or. Maximinus aquensis; e) **sinte Maximinus van Ays**; g) één van de zeven heilige bisschoppen die de heldenbegraafplaatsen te Arle en Bourdeaus wijdden; *Turpijn*: XIII, r. 34.

Maze zie **Mase, die**

Mazebrouc e) **Mazebrouc** alias **Reinier**; f) bastaardzoon van Adelaen en de vrouwe van Bulioen – broer van Triestram – neef van Herman – neef van Dominicus, de borchgraaf van Couchi; g) door Adelaen op diens sterfbed als echte zoon erkend, zodat hij (en niet de borchgraaf van Couchi) Ardaen erft – gaat zich Reinier noemen – door koning Karel aan het hof geroepen – erkent keizer Ottoen als zijn leenheer en niet koning Karel, waarop deze de borchgraaf van Couchi uitrust om tegen hem ten strijde te trekken <Mazebrouc> *Couchi*: fragm. VII, r. 371, 379, 400, 406, 446, 475, 555, 596, 646, 670, 724, 777.

Meacreus zie **Exateus**

Mechiel zie **[Michiel]**

Medates a) or. Medates; e) **Medates** – sultan van Uxien; f) via zijn echtgenote verwant aan koningin Cisigambis van Percen; g) te Uxien belegerd en met de dood bedreigd door Alexander de Grote, maar op verzoek van Cicigambis gespaard; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 166, 255, 274, 332.

Mede zie **Meden**

Medea a) Medea/Medeia; b) dochter van koning Aeetes van Colchis – oudere zuster van Apsyrtus – echtgenote van Jason – nicht van Circe; d) exemplarisch slechte vrouw – laat (in onder andere de *Histoire de Jason*) koning Peleas tijdens een verjongingsritueel door zijn beide dochters gedood worden uit wraak voor diens poging Jason zichzelf uit de weg te laten ruimen; e) **Medea**; f) echtgenote van Jason; g) exemplarisch afgunstig/jaloers – steelt haar vaders schat, doodt haar broer en verscheurt haar eigen kind uit liefde voor Jason; *Buevijs*: fol. A2v, A3v; e) **Medea**; f) oudste dochter van koning Oetes en koningin Ortis – zuster van Caliope en Absarchius – eerste echtgenote van Jason van Mirmidonien – moeder van Jason jr. en nog een zoon – (tweede) echtgenote van koning Egeus van Athenen – moeder van Medeus; g) afgunstig karakter – kan toveren – verliefd op Jason, die zij helpt het Gulden Vlies te winnen – door Jason verstoten ten gunste van Creusa – doodt op de bruiloft van Jason en Creusa vrijwel alle aanwezigen en haar beide zonen – trouwt met koning Egeus van Athenen – wordt verbannen en leeft in afzondering in een woud in Thessalen – wordt na de hereniging met Jason

koningin van Mirmidonien en krijgt nog vele kinderen; *Jason*: fol. 2v, 75r, 85v, 89r, 90v, 92r, 93r, 93v, 94v, 96r-110r, 111r, 114r-123r, 125v, 126r, 127r-144r, 145r-147r, 148v, 152r-157v, 160r-161r; e) **Media**; f) geliefde van Jason; g) 'geschaakt' door Jason; *Merlijn*: r. 23554; e) **Medea**; f) dochter van Oetes; g) bedreven in de zwarte kunsten – hielp Jason het Gulden Vlies te bemachtigen – geliefde van Jason – vermoordde haar kinderen en dronk hun bloed <Medeen> *Minnen loep*: boek I, r. 574, 679, 2157, 2175, 2179, 2189; boek II, r. 1677; boek IV, r. 495, 519, 522, 530, 544, 561, 565, 1812, 1818; e) **Medea**; f) dochter van koning Certes – echtgenote van Jason; g) kan toveren – hevig verliefd op Jason – helpt hem met haar toverkunsten het Gulden Vlies te veroveren – door koning Peleas gedood uit wraak voor zijn beide dochters (corrupte aankondiging in de proloog van een episode die in *Troyen* ontbreekt) <Medeam, Media, Medya> *Troyen*: r. 67, 75, 1120, 1143, 1149, 1331, 1426, 1434, 1471, 1475, 1495, 1538, 1541, 1721, 1760, 1762, 1764, 1776, 1833, 1863, 1868, 1892, 1894, 6334; e) **Medea**; g) genoemd om haar toverijen; *Urbaen*: z.r.; e) **Medea**; g) exemplarische slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 568.

Medeborch h) Magdeburg [?] ¹ aan de rivier de Elbe ² in Sachsen-Anhalt in het noordoosten van Duitsland; i) **Medeborch** – burchtstad van Garijn; *Lorreinen*: r. fragm. VI: 49; i) **Medeborch** – burchtstad van Garijn (gelegen in Doringen); *Lorreinen O*: r. 2200, 2369, 2488, 2541, 2584, 2701.

Medeen zie **Meden**

Meden h) Medië, in het noorden van het huidige Iran met als hoofdstad Ecbatana, het huidige Hamadan ³ – machtigste van alle uit het Assyrische rijk voortgekomen staten – zie ook **die Mediene**; i) **Meden** – in Asia – koninkrijk van Daris van Meden, later van koning Daris van Percen – met de hoofdstad Ebractana <Media> *Alexanders geesten*: boek I, r. 413; boek II, r. 975, 1090, 1157, 1207, 1222; boek III, r. 515; boek IV, r. 267, 969, 1577; boek V, r. 25, 764, 789, 802; boek VI, r. 609, 806, 815; boek VII, r. 220, 223, 509, 739, 1043, 1815, 1863; boek VIII, r. 11, 367, 456, 783, 975, 1242; boek X, r. 955; i) **Meden** – Saraceens koninkrijk; *Buevijn*: fol. K4v, K5r, K6r, L3v, L4r; i) **Meden** – veroverd door Kerle; *Caesar*: r. 1138; i) **Meden** – land; *Cassamus W*: r. 62; i) **Meden** – ontwikkeld land; *Heimelicheit der beimelicheden*: r. 1327, 1339; i) **Meden** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van de sultan van Persen bij de belegering van Mombrant; *Malegijs*: p. 37; i) **Meden** – toenaam van koning **Polipliore van Meden**; *Merlijn*: r. 34899; i) **Mede** – Saraceens koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Meide, Meyde> *Parthonopeus*: r. 3713, 5268; fragm. F I,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Magdeburg.kmz

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Elbe>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hamadan.kmz

r. 1, 35; i) **Medeen** – Saraceens rijk – bondgenoot van de Saracenen; *Roelant*: r. P99; i) **Meden** – land in Asia – naamgever [?] van koning Medus; *Troyen*: r. 28540.

Meden zie **Mediene, die**

Medeus a) Medos/Medus; b) zoon van Aegeus en Medea; e) **Medeus**; f) zoon van koning Egeus van Athenen en Medea; *Jason*: fol. 156v.

Media zie **Medea**

Media zie **Meden**

Mediande zie **Modian**

Mediene, die a) de Meden, oud Iraans volk – zie ook **Meden**; d) stichtte ca. 700 v.C. Medië, in het noorden van het huidige Iran; e) **die Mediene** – de inwoners van Meden <Meden> *Alexanders geesten*: boek I, r. 149; boek II, r. 1086; boek IV, r. 1640; e) **die Medine** – volk/leger uit Meden; g) onderworpen door Kerle; *Caesar*: r. 1140, 1142; e) **die Mediene** – volk/leger uit Medië; g) bondgenoten van de Romeinen in hun strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9887; e) **Mediene** – (in hs. Merine) – de inwoners van het koninkrijk Mede, behorend bij het rijk van Priamus van Troyen; *Parthonopeus*: r. 115.

Medine zie **Mediene, die**

Medius a) afgeleid van Medus, zoon van Medea en koning Augeus van Athene (zie **Medeus**); e) **Medius** – Saraceense koning van Teres; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 867; e) **Medius** – Saraceense koning van Cires; *Limborch Frg*: H53, r. 31; e) **Medius** – Saraceense koning van Cires; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 866.

Medon a) or. de centaur Medon; e) **Medon** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27230.

[**Meduce**] zie [**Medusa**] 1

Medus a) or. Medus, naamgever van Media; e) **Medus** – koning; g) naar wie Meden is genoemd; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1045; e) [**Medus**]; g) die naar [?] (lees: naar wie) Meden is genoemd <Meduse> *Troyen*: r. 28540.

Medus zie [**Medusa**] 1

[**Medusa**] 1 a) Medusa¹/Medousa, één van de Gorgonen [A-Z 1: **Gorgonen**]²; b) dochter van de zeegoden Phorcys en Ceto [?]; d) listig onthoofd door Perseus die haar verstenende blik moest zien te ontwijken; e) [**Meduce**]; g) gedood door Perceus <Meducen> *Alexanders geesten*: boek VI, r. 445; e) **Medus**; g) gedood door Parseus; *Troyen*: r. 2577.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Medusa>

2. https://dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0049.php#a048

Medusa 2 a) gelet op de context “Medusa oft Danes elck weert een crone” kan onmogelijk [**Medusa**] 1 bedoeld zijn, mogelijk wordt bedoeld Metis, de moeder van Pallas Athena (met Zeus als vader); e) **Medusa**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Hugbe Prz*: p. 46.

Meec zie **Mec**

Meekes zie **Mec**

Meer, Egherische zie **Egherische Meer, dat**

Meerlijn zie **Merlijn 1 & 2**

Meerlin zie **Merlijn 1**

[**Meerminnen, die**] a) or. les sereines de mer – de Sirenen; e) **die Mermynnen**; g) verleiden met hun zang de bemanning van langskomende schepen, zodat zij vergaan – aan wie Ulixes ontkomt doordat hij zijn mannen hun oren laat dichtstoppen met pek en zichzelf aan de mast laat vastbinden <Merminnen> *Troyen*: r. 34580.

Meerre zie **Meroc**

Meerre Frigia zie [**Mere Frigia**]

Meertijn zie **Mertijn**

Meertynet zie **Martinet**

Megheden lant zie [**Magedenlant, dat**]

Meginze zie **Mens**

Mey zie **Meye, sente**

Meyborch h) Hermann Bote (vert.): “das magdeburgische Land an den Fluß Saale” – Magdeburg,¹ in het Niederdeutsch Meideborg² geheten – de stad Magdeburg zélf ligt aan de rivier de Elbe³ boven de monding van de Saale in de Elbe – het koorddansen over het water vindt in Hermann Bote (Historie 3) plaats over de Saale⁴; i) **Meyborch** – land van herkomst van Wybeke, de moeder van Thiel Ulespieghel – waarheen de ouders van Thiel verhuizen – waar graaf Bruno van Quecfer bisschop is; *Ulenspieghel*: H 3, 10, 11.

Meide zie **Meden**

Meye, sente a) de etymologie is niet onomstreden, maar het meest waarschijnlijk toch lijkt de duiding van Robrecht Lievens dat het gaat om een (vlei)vorm van de naam (sint) Remigius,⁵ (zie **sente Remijs**) de eerste bisschop van Reims (zie **Riemen**) die Clovis op Kerstavond van het jaar 496 gedoopt zou hebben – Meye als variant van Maria is onwaarschijnlijk al was het maar omdat deze dan veel vaker gevonden zou moeten worden – misschien moet

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Magdeburg.kmz

2. <https://nds.wikipedia.org/wiki/Meideborg>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Elbe>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Saale>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Remi_de_Reims

“meye” in de *Reynaert* ook in verband gebracht worden met Remigius, die immers *niet* de bisschop van Keulen was; e) **sinte Mey** – heilige; *Couchi*: fragm. VII, r. 483; e) **sente Meye**; *Ferguut*: r. [658], 2830; i) **Meye** – “Coninc ghi zijt also na/Alse van colne tote meye/Waendi dat ic hu die leye/Wille wijzen in die flume jordane”; *Reynaert A*: r. 2639; i) **Meye** – idem; *Reynaert Prz*: r. 1954.

Meilaen h) Milaan¹ in Lombardije in het noorden van Italië; i) **Melanen** – vanwaar troepen Karel te hulp komen bij zijn strijd tegen Aymyn en Amerijn; *Heemskinderen*: p. 12; i) **Meylaen** – graafschap en stad van gravin Europa van Meylaen; *Limborch*: boek III, r. 47, 103, 181, 353, 1343; boek IV, r. 1356, 1370, 1545, 1585; boek V, r. 735; i) **Meylaen** – graafschap en stad van gravin Europa van Meylaen <Meilaen, Meylä, Meyläen, Meyloen> *Lymburch*: boek III, r. 47, 103, 181, 339, 1334; boek IV, r. 1357, 1371, 1546, 1586; boek V, r. 734; i) **[Meilaen]** – toenaam van **Robbrecht van Meilaen** <Meilaens> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 18; i) **Meilaen** – graafschap van Robbrecht; *Lorreinen Be*: r. 35, 224, 264; i) **Meilaen** – graafschap van Robbrecht; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 74, 120, 204, 218, 219, 228; i) **Meilaen** – graafschap van Robbrecht van Meilaen; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 151, 315; i) **Meilaen** – toenaam van **Robbrecht van Meilaen**; *Lorreinen W*: fragm. III, r. 117; fragm. IV, r. 24, 34, 45, 61, 105; fragm. V, r. 142, 179, 234, 252; i) **Meylane** – Saraceens rijk – tegenstander van Palerne; *Madelgijs*: fragm. I, r. 48; i) **Melanen** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – hertogdom en stad van hertogin Europa van Melanen; *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 49-50, 53-54, 68-71, 73; i) **Milane** (in hs. Malane) – vanwaar troepen Vrankerike te hulp komen in de strijd tegen de Saracenen; *Parthonopeus*: r. 1433; i) **Meylan** – behorend bij het rijk van Karle – vanwaar troepen Karle te hulp komen in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 113, 1932.

Meylan(e) zie **Meilaen**

Meyliagant zie **Meliagant**

Meyloen zie **Meylaen**

[Meineet] a) Meined, allegorie²; e) **Meynheet** – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van Ghiericheit – broer van Dienst, Comenscap, Loesheit, Diefte en Roef; *Limborch*: boek X, r. 494; e) **Meinheet** – woont in het kasteel van Avonture; f) kind/zoon van Girecheit; *Limborch Frg*: H54, r. 282; e) **Meynheit** – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van Giricheit – broer van Dienst, Coümenschaff, Loesheit, Diefde en Roüff; *Lymburch*: boek X, r. 496.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Milano.kmz

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Meynerve a) [A-Z 1: Athena]¹ — Minerva, de Latijnse naam van Pallas Athena (zie **Pallas**); d) door Dirc Potter als zodanig niet herkend maar als een andere godin begrepen; e) **Meynerve**; g) aangeroepen door Fillis: “O Pallas, Jupiter ende Meynerve”; *Minnen loep*: boek I, r. 424.

Meynet, Karel zie **Karel Meynet**

Meynet, Karll zie **Karel Meynet**

Meinfroot e) **Meinfroot** – moordenaar; g) vertoeft in het gezelschap van de hertog van Borgenjoen en Amelieur; *Couchi*: fragm. VI, r. 738, 752.

Meinheet zie [Meineet]

Meynheit zie [Meineet]

Mec h) Mekka² in het huidige Saudi-Arabië, hoofdstad van de Islam; i) **Meec** – sultanaat van Moisant; *Ogier E-G*: r. 237, 244; i) **Mec** – Saraceens koninkrijk; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 45; i) **Meekes** – waar Hughe van Tabarien zich bevindt als Baudewijn van Sibborch zijn hulp inroept; *Saladijn*: r. 98, 210; i) **Meke** (or. Mecqua) – koninkrijk; *Turpijn*: IV, r. 8.

Meke zie **Mec**

Mekelenborch h) Mecklenburg, gedurende de Middeleeuwen een vorstendom en bisdom met als hoofdstad Schwerin³ in het noordoosten van Duitsland; i) **Mekelenborch** – bisdom <Mekelenburcht> *Malegijs*: p. 166.

Melachar zie **Meleagher van Calidoene**

Melades a) or. Melyadus, toegenaamd ‘le Noir’; e) **Melades** – toegenaamd: die Swerte; g) vecht aan Lanceloets kant om Genoevre te redden van de brandstapel – gedood [?] door Gariet nadat diens broers Acgravein en Guerries door Lanceloet zijn gedood; *Lanceloet*: boek IV, r. 4646.

Melaghar zie **Meleagher van Calidoene**

Melagher zie **Meleagher van Calidoene**

Melanen zie **Meilaen**

Melantwier e) **Melantwier**; f) neef van Henric (van Normandye); g) strijdt zeven jaar tegen de koning van Mec <Melantwieres> *Ongeïdentificeerd 1*: r. 76, 110.

Melaus zie **Menelaus 1**

Melchisedech a) Melchisedek, priester en koning van Salem [*Genesis* 14, 18]⁴; e) **Melchisedech** – koning van Salem; *Alexanders geesten*: boek III, r. 729; e) **Melchisedech** – priester Gods; g) stichter van Jerusalem, maar daaruit verdreven door de Chananeen; *Wrake Vb*: fol. F4r.

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0024.php#a023

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Makkah.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Schwerin.kmz

4. http://vulgate.org/ot/genesis_14.htm

Meldestorp a) or. Melon d'Orep; e) **Meldestorp**; f) neef van koning Thoas; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 11290.

Meleager a) or. Meleager; e) **Meleager** – Grieks ridder; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten <Maleager, Meliagar> *Alexanders geesten*: boek II, r. 887; boek III, r. 384; boek V, r. 488; boek VIII, r. 1098; boek IX, r. 311.

Meleager zie **Meleagher van Calidoene**

Meleagher van Calidoene a) Meleagros/Meleager; b) zoon van koning Oeneus van Calydon en Althaia; d) één van de Argonauten – deelnemer aan de Calydonische jacht, gaf kop en huid van het enorme (door Diana gestuurde) zwijn aan Atalante; e) **Meleagher van Calidoene** – Griek; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – doodde het wilde zwijn <Melachar, Melaghar, Melagher> *Troyen*: r. 866, 1079, 1709, 6476; e) **Meleager**; g) gaf een everzwijnskop aan Atalanta; *Urbaen*: z.r.

Meleaus zie **Menelaus 1**

Meleyne e) **Meleyne**; g) samen met de “Turcken” en “Gyganden” bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A479, 22.

Melia zie **Maya**

Meliadas a) [West PR: Meleaudon] – toegenaamd: ‘de Blois’ – in de Middelnederlandse vertaling/bewerking niet te onderscheiden van **Meliades de Bloys**; e) **Meliadas**; g) 21e van de 42 met name genoemde strijders tegen de Giganten; *Merlijn*: r. 17921.

Meliades de Bloys a) [West PR: Meliadus 3] toegenaamd: ‘li Blois’ – in de Middelnederlandse vertaling/bewerking niet te onderscheiden van **Meliadas**; e) **Meliades de Bloys** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur <Meliades, Meliadus de Blois> *Merlijn*: r. 12511, 13830, 15001.

Meliadus 1 a) or. Meliadus, le chevalier de la croix; e) **Meliadus, de Ridder met het Kruys**; f) (tweeling)zoon van keizer Maximilianus van Duytsland en Diogene, dochter van de koning van Polen – tweelingbroer van Melisse – zoogbroer van Caristes; g) op 3-jarige leeftijd met zijn zoogmoeder Platiene en zoogbroer Caristes door de Mooren ontvoerd naar Barbaryen, waar hij in Thunis aangekomen als slaaf gekocht wordt door een bakker – doorverkocht aan een rijke koopman uit Groote Caire, die hem aan de Groote Soudaen schenkt, die Meliadus zijn vrijheid teruggeeft – door zijn dappere daden voor de Soudaen tegen de Turcken wordt hij geridderd als de Ridder met het Kruis, omdat hij sinds zijn komst in Barbaryen gewoon was een rood kruid op zijn borst te dragen <Ridder met het Kruyce> *Meliadus*: Titelpagina, Voorrede, cap. 1 [w.v.]

Meliadus 2 a) or. Meliadus, Saksische koning; e) **Meliadus** – heidens koning – één van de Sennen in dienst van koning Hargodabrant; g) legeraanvoerder in de strijd om Clarence; *Merlijn*: r. 32893.

Meliadus de Blois zie **Meliades de Bloys**

Meliaen zie **Meliane**

Meliagant a) Meleagant; b) zoon van koning Baudemagu van Gorre; e) **Meliagant**; f) zoon van Bandemagus van Gorre; g) (eerder) gedood door Lanceloet van Lac <Meliagants, Meyliagant> *Lanceloet*: boek II, r. 18, 14085, 31875; e) **Meliagant** – ridder; f) zoon van koning Badagamus; g) haat Lantsloot – houdt c.s. Genievre vast op Gaioen – verliest een tweekamp tegen Lantsloot – eist opnieuw tweekamp na de beschuldiging (door Keie) van overspel – verliest – (gedood door Lantsloot) – begraven door zijn vader <Meliagants, [.]eliagant, [...]iagande, [...]iagants> *Lantsloot*: r. 3945, 4013, 4107, 4115, 4160, 4370, 4376, 4383, 4532, 4941, 4953, 4966; e) **Melogans** – ridder in dienst van koning Artur; f) zoon van koning Bandemagus; g) verdedigt/beheert de stad Soerhant <Meliogans> *Merlijn*: r. 10439, 19575.

Meliagar zie **Meleager**

Melian 1 a) or. Melyant; b) zoon van de koning van Danemarche; e) **Melian** – schildknecht, later ridder; f) zoon van de koning van Denemarken; g) wordt door Galaat tot ridder geslagen – gaat met Galaat op queeste naar de Graal maar raakt al bij zijn eerste avontuur gewond <Meliane, Melianne, Melians, Melyanne> *Lanceloet*: boek III, r. 1829, 1844, 1867, 1885, 1896, 1898, 1918, 1929, 1934, 1948, 1950, 1968, 1977, 1987, 2000, 2004, 2009, 2025, 2031, 2140, 2389.

Melian 2 a) or. Melehan; b) oudste zoon van Mordret; e) **Melian**; f) oudste zoon van Mordret; g) eist (met zijn broer) na Mordrets dood de heerschappij op – wordt op verzoek van Genoefre aangevallen door Lanceloet van Lac – doodt Lyoneel en wordt daarom gedood door Bohort <Melianne> *Lanceloet*: boek IV, r. 12502, 12515, 12517.

Melyan van Kardoel a) Melians/Meliagant de Cardoil; e) **Melyan van Kardoel**; g) legeraanvoerder voor Lanceloet van Lac in diens strijd tegen koning Claudas <Van Kardoel Melyan> *Lanceloet*: boek II, r. 33016.

Meliandeles e) **Meliandeles** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3364.

Meliandelijs 1 a) or. Melians de Lis; e) **Meliandelijs**; f) pleegzoon van Tybaut van Tyntavel; g) na zijn vaders dood opgevoed door Tybaut van Tintavel – is verliefd op Tybauts oudste dochter – vecht in een toernooi tegen Tybauts ridders om haar – uiteindelijk door Walewein verslagen <Meliandelise> *Perchevael J*: boek II, r. 37113, 37132, 37138, 37171, 37243, 37260, 37311, 37448, 37456, 37491, 37502, 37510, 37513.

Meliandelijs 2 a) or. Bliobliëris; e) **Meliandelijs** – Tafelronde-ridder; g) probeert tevergeefs de speer uit het lichaam van de gedode Ragisel te trekken; *Ragisel*: r. 139;

Meliandra van Achatie e) **Melieandre van Achatie** – jonkvrouw; f) echtgenote van koning Maurus van Moriane; g) mooi maar nogal simpel – verblijft aan het hof in Constantinopel – bemind door de Saraceense koning Maurus van Moriane – neemt deel aan het Koningspel in Constantinopel <Melieandre, van Achas Meliandren, van Achatie Melieandre> *Limborch*: boek VIII, r. 1170-1171; boek IX, r. 433; boek XI, r. 331, 785; e) **Meliandra van Achatie** – jonkvrouw; f) echtgenote van koning Maurus van Moriane; g) verder als boven <Melieandre, Nihandere, van Achia Aliandren, van Achatie Meliandra> *Lymburch*: boek VIII, r. 1159-1160; boek IX, r. 429; boek XI, r. 378, 1035.

Meliane e) **Meliane** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) de edelste van de zeven prinsessen bij wie Seghelijn de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Meliae> *Seghelijn*: r. 4080, 4790, 4804, 4912, 4972, 5131, 5134, 5147, 5158.

Melians zie **Melions**

Meliant a) or. Melyant, toegenaamd 'le Gai'; b) zoon van Trahant; e) **Meliant**; g) bode – gestuurd door Lantsloot om koning Artur te berichten over de zoektocht naar Walewein <Meliente, Meliants> *Lantsloot*: r. 2518, 2535, 2548, 2560, 2644, 2691.

Melide h) or. Mélide – het eiland Meleda, het huidige Kroatische eiland Mljet¹ in de Adriatische zee, of een fictief land in het Midden-Oosten [?]; i) **Melide** – koninkrijk van Morinde van Melide en, door zijn huwelijk met haar, van Seghin van Meliden – met daarin de stad Claredoen <Meliden> *Saladijn*: r. 29, 1076, 1081, 1275, 1278, 1354, 1497, 1642; i) **Melide** – Saraceens koninkrijk; *Saladin*: r. 109.

Melidee h) or. Melidee/Mellide; e) **Melidee**; f) dochter van koning van Anssay – echtgenote van Bertrant <Metidee> *Meluzine*: fol. L4vb, N4rb, P2rb, Y2vb.

Melieandre van Achatie zie **Meliandra van Achatie**

Melioer (van Ciefdore) zie **Melior 1**

Meliogans zie **Meliagant**

Melyone zie **Morlioen**

Melions e) **Melions** – ridder – toegenaamd: de Orghelious; f) oom van Helijn; g) vertelt Torec, die hem heeft verslagen, waar Bruant vander Montangen woont – vecht op een toernooi tegen Raguel – wordt zijn metgezel en bevrijdt met hem Mabilie en meer dan veertig andere jonkvrouwen uit een grot – door Raguel verraden maar uiteindelijk erkend als de echte redder van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Mljet.kmz

de jonkvrouwen – krijgt niet Mabilie, maar de dochter van koning Morligant als vrouw <Melians, Melione, Melionse, Melios> *Torec*: r. 376a, 488, 491, 1001, 1003a, 1005, 1035, 1038, 1044, 1050, 1057, 1083, 1086, 1109, 1112, 1127, 1130, 1133, 1143, 1155, 1157, 1207, 1215, 1218, 1616, 1619a, 1621, 1630, 1638, 1640, 1650, 1657, 1671, 1678, 1684, 1704, 1708, 1710, 1714, 1719, 1724, 1737, 1746, 1747, 1775, 1785, 1796, 1806, 1818, 1836, 1842, 1853, 1857, 1888, 1889, 1893.

Melior 1 a) or. Melior; e) **Melioer van Ciefdore**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 111; e) **Melioer** – keizerin van Constantinoble – door Lucius wordt haar naam etymologisch verklaard als een combinatie van ‘miel’ (honing) en ‘yor’ (goud); f) dochter van de keizer van Constantinoble – zuster van Urake – minnares en later echtgenote van Parthonopeus van Bloys; g) brengt met toverkunst de jonge en mooie Parthonopeus naar haar kasteel en beleeft met hem in het donker haar eerste liefdesnacht – laat Parthonopeus beloven dat hij tot aan de bruiloft niet zal proberen haar te zien – verstoot hem als hij zijn belofte breekt, maar krijgt hiervan spijt – herkent haar geliefde niet tijdens het toernooi om haar hand – huwt Parthonopeus die als winnaar van het toernooi wordt aangewezen – wordt door Margarijs belegerd – onderhandelt over een wapenstilstand <Melioere, Melioeren, Melioers, Melior, Melioren, Meliors, Melyore> *Parthonopeus*: r. 1336, 1355, 2033, 2091, 2119, 2130, 2517, 2785, 2855, 2902, 3280, 3339, 3374, 3412, 3449, 3467, 3521, 4132, 4138, [4353], 4455, [4510], 4533, 4830, 4897, [4959], 4986, 4993, 5065, [5076], 5125, 5143, 5354, 5382, 5538, 5552, 5915, [voor 6152], 6228, 6350, 6655, 7195, 7196, 7371, 7507, 7511, 7514, 7518, 7520, 7522, 7526, 7642, 7838, 8006, 8099, 8151, 8193; fragm. F II, r. 57, 62; fragm. M II, r. 4062:29; fragm. T, r. 161; e) **Melior** – keizerin van Constantinopel; f) dochter van keizer Juliaen – halfzuster (zelfde vader) van Uracla – echtgenote van graaf Partinoples; g) keizerin na haar vaders dood – verliefd op de Franse graaf Partinoples van Bleys, die zij met toverij naar Constantinopel ontvoert – heeft een nachtelijke liefdesrelatie met hem – veroordeelt Partinoples ter dood als hij tegen de afspraak haar naakte lichaam bekijkt – slaat Partinoples tot ridder zonder te weten wie hij is – wijst op een toernooi de Witte Ridder/Partinoples als winnaar aan en trouwt met hem; *Partinoples*: p. 1, 2, 4, 14, 22, 23, 31, 34, 35, 63.

Melior 2 a) or. Melior; e) **Melior**; f) dochter van Prissyne en Elinas – zuster van Meluzine en Palatijne – stiefzuster van Nathas; g) door haar moeder, als straf voor de ontvoering van haar vader, verbannen naar het Casteel vanden Sperwaer in Groot Armenien – mag alle ridders die er de dag en de nacht van de twintigste juni wilden waken, schenken wat zij wilden, behalve haar geestelijke en lichamelijke liefde; *Meluzine*: fol. A4va, A5rb, A5vb, A6ra, V3vb, Y6ra, Z2ra.

Meliore e) **Meliore**; f) broer [?] van Gahidor; *Cassant*: r. 53.

Melios zie **Melions**

Melle j) (kasteel in/bij) Melle¹ in Poitou in het westen van Frankrijk; k) **Melle** – kasteel – gesticht door Melusine; *Meluzine*: fol. F6va.

Mellijn j) or. le chastel Merlin; k) **Mellijn** – kasteel waar Lanceloet van Lac met de wapens van Keye vecht tegen verschillende Tafelronde-ridders; *Lanceloet*: boek II, r. 30237.

Melogans zie **Meliagant**

Melosen zie **Molosia**

Melusine van Albanien a) Melusine d'Albanie d.i. Melusine van Schotland (Albion); e) **Melusine van Albanien**; f) dochter van Prissyne en Elinas – zuster van Melior en Palatijne – stiefzuster van Nathas – echtgenote van Raymondin – moeder van Urian, Edon, Guyon, Anthonis, Reynout, Godevaert metten Grooten Tande, Froymont, Raymont, Dierick en Horrible; g) door haar moeder vervloekt als straf voor de ontvoering van haar vader – verandert beneden de navel elke zaterdag in een slang/draak – moet haar echtgenoot laten beloven nooit op zaterdag naar haar te kijken – trouwt met Raymondijn van Lusignen en bezorgt hem veel zonen en voorspoed, totdat hij zijn eed aan haar breekt – verlaat hem en hij wordt langzaam in het onheil gestort <Melusine van Albanien, Melusinen, Melusyne, Melusynen, Melusyns, Meluzine, Meluzinen> *Meluzine*: fol. A2ra, A2rb, A4va, A5rb-A6ra, B3vb, C3vb, C4vb, C5vb, C6rb, C6vb, D1ra, D3ra, D3rb, D3vb, D4ra, D4vb, D5ra-D6ra, D6vb, E1rb, E1va, F1rb, F1vb, F6ra-F6vb, G1ra, G1rb, G2ra-G3ra, G3vb, G4ra, G4rb, L4ra-L4va, L5ra, L5va, L6rb-L6vb, M1rb, M1va, P2rb, Q2va, Q2vb, S1vb, S2ra, S2va-S3va, S6vb, T3ra, T3va, T4ra, T4va, T4vb, T5ra-T5va, T6rb-T6vb, V1ra, V1rb, X1rb, Y3vb, Y6ra, Z1vb-Z2va, Z5rb-Z5vb.

Membrioen zie **Marberoen**

Memet zie **Mamet**

Memonier zie **Maronier**

Memroet zie **Nemroet**

Mena a) or. Mena; e) **Mena**; f) echtgenote van Zechius – later echtgenote van koning Apollo van Jacomte – moeder van Phavoles; g) als weduwe gehuwd door koning Apollo; *Jason*: fol. 82r, 82v, 86r.

[Menadop] a) or. Mendamp; e) **[Menadop]** – ridder – één van de Sennen; g) in Carmelide gedood [?] door Griflet <Menadoppe> *Merlijn*: r. 18275.

Menalepus a) or. Menalipus; e) **Menalepus**; f) zoon van koning Acastus – broer van Plitenes en van Thetis; g) gedood door Pirrus <Menalapus> *Troyen*: r. 34883.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Melle.kmz

[Menander] a) Meander, riviergod – personage in Ovidius' *Metamorphoses*, boek IX; b) vader van Cyanea; e) **[Menander]**; f) vader van Tyana – grootvader van Caumis en Biblides <Menanders> *Minnen loep*: boek III, r. 364.

Menelaus 1 a) Menelaus/Menelaos, koning van Sparta; b) zoon van Atreus – broer van Agamemnon – echtgenoot van Helena; d) wiens echtgenote zich door Paris liet schaken, wat de aanleiding was voor de Trojaanse Oorlog; e) **Menelaus**; f) broer van Agamemnon; g) bedreigde en verwoestte Troje; *Alexanders geesten*: boek III, r. 1073; e) **Menelaus** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog) – koning; f) echtgenoot van Elena; g) belegerde met de Grieken Troje omdat Paris zijn vrouw Elena geschaakt had – veroverde en verwoestte de stad en kreeg Elena terug – door Eneas in de Onderwereld gezien <Menelai, Menelao> *Eneide*: r. 2, 31, 50, 522, 921, 3345, 3865, 3868, 11694, 11695; e) **Menelaus** – aanvoerder van Grieken in de oorlog tegen Trojen; *Floris*: r. 635; e) **Menelaus**; *Floris Prz*: fol. A6v, 9; e) **Menelaus** – koning van Grieken; f) echtgenoot van Helena – vader van Herymones – pleegvader van Telemachus; g) wiens gastvrijheid door Paris werd misbruikt – huwlijkte zijn dochter uit aan Achilles' zoon Pyrrus, niet wetend dat zijn vader haar al aan Arestis gegeven had; *Minnen loep*: boek I, r. 912, 2049; boek IV, r. 1472, 1583; e) **Menelaus** – koning van Grieken; g) wiens mooie vrouw door Paris ontvoerd wordt, wat aanleiding is voor de strijd tussen Grieken en Troyen; *Parthonopeus*: r. 69; e) **Menelaus** – koning van Grieken; f) echtgenoot van Helene; *Reynaert Prz*: r. 4276; e) **Menelaus** – koning van Grieken; f) echtgenoot van Helene; *Reynaerts Hst*: r. 5555; e) **Menelaus** – Griek – afkomstig uit Parsen; f) broer van Aghamemnon – echtgenoot van Helena – vader van Ermiona – verwant van koning Euander; g) door Nestor die Oude naar Piere ontboden – tijdens zijn afwezigheid wordt zijn echtgenote Helena door Paris van Troyen c.s. geschaakt – tracht in de strijd tegen Troje hoe dan ook Paris te doden – zit in het houten paard – krijgt na de val van Troje zijn vrouw terug – probeert Landomanta en later Andromata te doden vanwege de verwaarlozing van Ermiona door Pirrus <Melaus, Meleaus, Menelaute, Meneleaus> *Troyen*: r. 147, 4073, 4077, 4275, 4624, 4629, 4814, 4889, 5366, 5474, 6635, 7101, 8137, 8818, 9663, 10169, 10211, 10227, 10264, 10383, 10408, 10715, 11952, 12169, 12670, 12736, 12738, 12982, 13030, 13040, 13052, 13128, 13146, 13428, 13666, 14531, 15385, 15547, 16592, 16972, 17005, 17011, 17045, 18862, 18913, 20505, 21499, 21586, 22103, 22815, 22848, 23045, 23122, 23152, 23209, 23363, 23419, 23574, 23916, 24288, 24966, 25739, 26923, 27835, 29680, 29698, 29707, 29711, 30412, 31550, 31980, 32152, 32221, 32405, 33115, 33261, 33475, 34214, 34227, 34256, 34305, 35023, 35041, 35052, 35063, 35077, 37759; e) **Menelaus**; f) echtgenoot van Helena – broer van Agamenon – verwant van Euander; g) wiens vrouw geschaakt werd; *Troyen Prz*: fol. 144vb, 146vb.

Menelaus 2 a) or. Menelus; e) **Menelaus** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – doodt Marine van Dares; *Troyen*: r. 9571, 11281.

Menelaut zie **Menelaus 1**

Meneleaus zie **Menelaus 1**

Meneleus a) or. de centaur Melaneus; e) **Meneleus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27232.

Menelon a) or. Nenelon de Vannes – bedoeld lijkt [Moisan I, 1: NEVELON 12], neef van Girart de Vienne; e) **Menelon**; g) aan wie samen met Dierick, Huge Daubemerles ende diens broeder de bewaking van Gouwelon door koning Kaerle opgedragen wordt; *Galien Rethore*: cap. [35].

Menesteus zie **Minesteus van Athenen**

Menfloers zie **Monfloers**

Menfroch zie **Nemroet**

Menfrot zie **Nemroet**

Menyaden, die a) de Minyaden, uit Ovidius' *Metamorphoses*; b) drie dochters: Alcithoë, Leuconoë (Leucippe) en een anonyma (Arsippe), van koning Minyas van Orchomenos in Boeotië; d) mogen van hun vader niet mee doen aan de Bacchusfeesten en worden daarom na de feesten door de bacchantes veranderd in vlermuizen; e) **die Menyaden** – volk; g) de vrouwen verlostendankzij hun grote wijsheid hun mannen uit de dood; *Minnen loep*: boek IV, r. 2300.

Menisteus zie **Minesteus van Athenen**

Menistius zie **Minesteus van Athenen**

Menne zie **Minne, die**

Mennoen 1 a) or. Memnon; e) **Mennoen** – koning; f) grootvader van Fiadas; g) Perzisch legeraanvoerder – tijdens de eerste grote veldslag bij Granike tussen de Grieken en de Perzen verslagen door Alexander de Grote – gedood door Alexander de Grote <Mennoene, Mennoens, Mennone> *Alexanders geesten*: boek II, r. 35, 115, 119, 122, 163, 171, 747; boek III, r. 1017; boek IV, r. 1668; boek V, r. 321; boek X, r. 169, 1237.

Mennoen 2 a) Memnon, koning van de Ethiopiërs; b) zoon van Thitonus en de godin Eos – neef (zoon van de broer) van koning Priamus van Troje; d) streed aan Trojaanse zijde; e) **Mennoen** – Trojaan – leenman van koning Certes van Parsen; f) zoon van Cyton – neef (zoon van de broer van de vader) van koning Prianus van Troyen – neef (zoon van de zuster) van koning Certes van Parsen – oom (broer van de moeder) van Antenor – oom van Troylus; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – verliefd op Polixina, maar moet zijn trouwbelofte aan een vrouw in zijn land van herkomst houden – vecht tegen Achilles – gedood door Achilles, die zijn lichaam in stukken hakt <Mennoens, Memnon, Mennone, Mennones,

Mennons, Monnoen> *Troyen*: r. 409, 6983, 8341, 8946, 12531, 13313, 13653, 14685, 14915, 15030, 15036, 15374, 15381, 15445, 15450, 15457, 16574, 16982, 16988, 17005, 18174, 18622, 19585, 19588, 19592, 19597, 19605, 20643, 20666, 24777, 24782, 24796, 24819, 24835, 24844, 24850, 24855, 24860, 24874, 24876, 24894, 24936, 24990, 24998, 25074, 25098, 39628; e) **Menon**; g) (aan Trojaanse zijde) gestorven in de Trojaanse Oorlog; *Troyen Prz*: fol. 139rb.

Mennon zie **Mennoen 1 & 2**

Menon zie **Mennoen 2**

Menragueel j) or. Meraugis; k) **Menragueel** – kasteel in de Stat sonder Name van de Vrouwe van den Wout sonder Keren; *Merlijn*: r. 24398.

Mens h) Ofra. Maience – Mainz¹ aan de rivier de Rijn² in Rheinland-Pfalz in het zuidwesten van Duitsland – in de *Eneide* wordt gerefereerd aan de hofdag die Frederik Barbarossa in 1184 tijdens Pinksteren te Mainz hield, waarbij zijn twee zoons tot ridder werden geslagen; i) **Magenchen** (or. Alemaine [?], keizerrijk van Doun) – in Duitsland – toenaam van **Dous van Magenchen**; *Boeve*: r. 78; i) **Mayanson** (or. Alemaine [?], keizerrijk van Doun) – hertogdom [?] – in Duitsland – toenaam van **Doyoen van Mayanson**; *Buevijn*: fol. A3r; i) **Meginze** – stad – waar de dichter (Heinric van Veldeke [?]) een overvloed aan geschenken zag toen de twee zonen van Fridereich het zwaard kregen; *Eneide*: r. 13226; i) **Mentze** – waar Karll Meynet paleis heeft – waar Vasterait in de Sant Albaen kerk begraven wordt <Mentz> *Karl Meinet*: r. A320, 27; A323, 64; A536, 38, 41; i) **Mayansen** – toenaam van **Dolijn van Mayansen** “(dat nu Utrecht heet)” [deze verwarring kan niet teruggaan op een Latijnse vorm als Trajectum ad Rhenum, aangezien Mainz in het Latijn Moguntiacum, Magontia of Maguntia geheten was]; *Malegij*s: p. 2; i) **Mens** (or. Maguntia) – waar de houten brug over de Rijn spontaan in brand vloog als voorteken van de aanstaande dood van Karel de Grote; *Turpijn*: XIV, r. 45; i) **Mens** – bisdom – de bisschop neemt deel aan de samenzwering van Gwioen van Almaengien tegen Lodewike; *Wybeert*: fol. 1va, 15.

Mensencius van Tieren a) Mezentius³ – koning – als tyran verdreven uit Etrurië; b) vader van Lausus; d) werd uit zijn land verdreven en steunde Turnus – gedood door Aeneas; e) **Mesentius** – (Italisch) vorst; f) vader van Lausus; g) bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane – verwond en later gedood door Eneas <Mesenzio, Mesenzius> *Eneide*: r. 5026, 5419, 5466, 7081, 7781, 7789, 7793, 7873, 7889, 7895; e) **Mensencius van**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Mainz.kmz

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Rhein>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Mezentius>

Tiereen – koning van Tierene – afkomstig uit Agilline; f) vader van Lausus; g) om zijn wreedheid verjaagd door zijn eigen onderdanen – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Eneas van Troyen (bij een poging de dood van zijn eigen zoon te wreken), die vervolgens een boom optuigt met zijn wapenrusting <Mensencius, Menseucius, Mesentius, Mesentiuse> *Troyen*: r. 37558, 37936, 37953, 38004, 38425, 38493, 38791, 38896, 39211, 39216, 39225, 39230, 39236, 39238, 39242, 39251, 39257, 39260, 39278, 39287, 39312, 39365, 39390, 39399, 39419, 39778; e) **Messencius van Cyrenen** – koning van Cyrenen; f) vader van Lausus; g) verder als boven <Mascencius, Mesecius, Messencius> *Troyen Prz*: fol. 145vb, 147vb-148rb, 150va, 151ra, 153rb, 153va, 155ra-156ra, 158rb.

Mentz(e) zie **Mens**

Meotides h) Lat. Maeotis Palus, het land rond de Zee van Azow,¹ ten noordoosten van de Krim; i) **Meotides** – (moeras)land in Europa, op de grens met Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1399; i) **Meotides** – vlakte te Siten waar Yoen de burcht Gardeterre bouwt; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 2124; i) **Meotides** – aan water gelegen land in Siten, bij de stad Gardeterre; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 255; i) **Methiodes** – (moeras)land in Europa, op de grens met Asia; *Troyen*: r. 28970.

Merangys zie **Miranges van Porlegues**

Merberijn a) or. Meurvin; b) zoon van Ogier de Danemarche en Morgain; e) **Merberijn** – koning – ridder in dienst van Karel de Grote; f) zoon van Ogier van Denemercken; g) sterft te Roncevale; *Roelant*: r. P64, P207, P429, P622, P652.

[**Mere, Wester**] zie [**Wester Mere, dat**]

[**Mere Frigia**] h) deel van Phrygië, in het huidige noordwesten van Turkije – vernoemd naar Frigia, de dochter van Europa – zie ook **Frigia** en **Minder Frigia**; i) **Meerre Frigia** – hetzelfde als **Bitinia**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1340; i) **Meerre Frigia** – hetzelfde als **Bunia**; *Troyen*: r. 28913.

[**Mere van Galilea, dat**] h) het Meer van Galilea² alias het Meer van Gennesaret alias het Meer van Tiberias in Israël [*Mattheus* 4, 18-22],³ [*Marcus* 1, 14-20],⁴ [*Lucas* 5, 1-11],⁵ het huidige Jam Kinneret⁶ – zie ook **Galilee**; i) **Zee van Galilea** alias **Viver van Genesareth** – waar Jezus zijn eerste apostelen Andries en Symon recruteerde; *Gulden Legende*: [2]; i) **Mer van Galilea** –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Azov.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Meer_van_Tiberias.kmz

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_4.htm

4. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_1.htm

5. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_5.htm

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Sea_of_Galilee

vanwaar Jezus Johannes opriep Zijn discipel te worden; *Karl Meinet*: r. A337, 43.

Mereagis zie **Miranges van Porlegues**

Mereoën zie **Merioën 1**

Merewout i) **Merewout** – graafschap – land [?] van herkomst van Aye, zuster van Karel de Grote en echtgenote van Aymyn van Dordoen – toenaam van Reynout; *Heemskinderen*: p. 83, 155; i) **Merewolt** – graafschap van Reynolt von Montelban <Merwolt> *Reinolt von Montelban*: r. 3322, 3516, 7005, 10087, 10173, 10542, 12242; i) **Merwout** – graafschap van Renout <Merewoude, Merwoude> *Renout*: r. 1502, 1546, 1607, 1797, 2453.

Mergheyne zie **Morgeine**

Mergriet zie **Margoete**

Mergriete zie **Margrieta van Lymborch**

Mergrieten zie [**Margriete, sent**]

[**Merguene**] zie **Morgeine**

Mergusius a) mogelijk dezelfde als **Karados 2**; e) **Nargusius**; g) belegert Constantinopel; *Limburch*: boek XII, r. 471; e) **Mergusius**; g) verder als boven <Marguse> *Lymburch*: boek VII, r. 1474; boek XII, r. 699.

Merine zie **Mediene, die**

Merioën 1 a) Hunerius, koning van li Essimieis: koning Nereus van Symi, het Griekse eiland Symi/Simi¹ met een gelijknamige hoofdstad,² gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – dezelfde als **Hymes** – zie ook **die Aemosen** en **Amoyse**; e) **Merioën** – afkomstig uit Centois; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7127.

Merioën 2 a) or. Merion; d) gedood door Hector; e) **Merioën** – koning; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – valt Hector aan nadat die Patroclus heeft gedood – gedood door Hector <Marioene, Mereoen> *Troyen*: r. 7135, 9643, 9816, 9831, 9839, 9879, 9895, 9913, 9971, 11436, 11784, 20090; fragm. M, r. 180.

Merioën 3 a) or. Merel de Biez; b) neef van Helena; e) **Merioën**; f) neef van Helena; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Polidamas; *Troyen*: r. 10216, 10227.

Merioën 4 a) or. Merionès, koning van de Lidiains; e) **Merioën** – koning van India; f) neef/verwant van Achilles; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Meriones, Meubles> *Troyen*: r. 16872, 16876, 20097, 26923.

Meriones zie **Merioën 4**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

[Merken, die] h) de rivier de Mark, die ter hoogte van Turnhout¹ in België ontspringt en via Hoogstraten, Minderhout en Breda overgaat in de Dintel; i) **Merken** – rivier die voert van Nieuwer Haven en Mercmonde via Anskerken tot aan Breda; *Denensage*: r. 245, 317.

Mercke zie **[Marcke, die]**

Mercmonde h) verdronken dorp ter hoogte van het huidige Numansdorp² in Zuid-Holland; i) **Mercmonde** – de toenmalige monding van de rivier de Merken; *Denensage*:r. 240.

Mercolfus e) **Mercolfus**; g) man met een exemplarisch onappetijtelijk voorkomen – op wie Robijn lijkt; *Stijevoort*: refr. 55, r. 35.

Mercoyse, die h) or. Marcoise, rivier in het Forest Gaste; i) **die Mercoyse** – rivier [?] waar Lanceloet van Lac een schip ziet, dat het gebalsemde lichaam van Perchevaels zuster blijkt te bevatten <Maronce> *Lanceloet*: boek III, r. 5770, 9527.

Mercurius zie **Marcurius**

Merlan a) or. Merlan, toegenaamd ‘le Simple’ en later ‘le Maleoiz/Dyable’; e) **Merlan** – koning in Scollant – toegenaamd: die Simple en (na zijn kroning) die Vermalendide; g) slecht man – door Lanceloet van Lac in een gevecht gedood toen hij Lanceloet niet wilde herbergen; *Lanceloet*: boek II, r. 28039, 28041.

Merlant h) Marlant/Merlant, Lat. Merlanda [*Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*, V (1291 tot 1299), p. 83],³ Lat. Merlandia [*Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*, V (1291 tot 1299), p. 704],⁴ Lat. Marlaundia, var. Marlaund [*Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*, V (1291 tot 1299), p. 382]⁵ – havenplaats op het Zuidhollandse eiland Oostvoorne, in de loop der tijd opgeslokt door Brielle/Den Briel⁶ – waar Jacob van M(a)erlant “coster” was en voor burggraaf Albrecht van Voorne de *Historie van den Grale* en vrijwel zeker ook de *Torec* schreef – waar Jacob de *Historie van Troyen* schreef, vermoedelijk om een Brabantse maecenas te vinden – zie ook **Jacob van Merlant**; i) **Meerlant** – “Dese vier cocghen als ic versta/Volgheden der spisen na/Al van meerlant dar sise vonden/Ende lieten hem nemen ten seluen stonden/Enen zeuschen cogghe een scip met bier” (r. 12496-12500); *Rijmkroniek van Holland*, red. A: r. 12498; i) **Maerlant** – “Dese vier coggen als ic versta/Volchden der spisen na/Al van maerlant daer sise vonden/Ende

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Turnhout.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Numansdorp.kmz

3. <https://tinyurl.com/OorkondenboekHZ-Merlanda>

4. <https://tinyurl.com/OorkondenboekHZ-Merlandia>

5. <https://tinyurl.com/OorkondenboekHZ-Marlaundia>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brielle.kmz

lieten hem nemen ten seluen stonden/Ene zeeusche cogge .i. scip met biere (r. 12496-12500); *Rijmkroniek van Holland*, red. C: r. 12498; i) **Merlant** – toenaam van **Jacob (de coster) van Merlant**; *Graal & Merlijn*: r. 37; i) **Merlant** – toenaam van **[Jacob van Merlant]**; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 9; i) **Maerlant** – toenaam van **Jacob van Maerlant**; *Merlijn*: r. 10414; i) **Marlant** (hs. m'lant) – toenaam van **Jacob van Merlant**: “Mar daers [*Liber rerum* van broeder Aelbrecht van Coelne] een diets af gemaect/Dat Jacop van Marlant dichte”; *Spiegel historiael*, partie V, boek I, cap. 20, r. 1362; i) **Merlant** – toenaam van **Jacop van Merlant**; *Troyen*: r. 54.

Merlant zie **Nortomberlant**

Merlijn 1 a) Merlin Ambrosius¹ (Welsh: Myrddin Emrys), de legendarische tovenaars, waarzegger en raadsman, een creatie van Galfredus Artur van Monmouth² in diens *Historia regum britannie*³ (ca. 1136), samengesteld uit een ‘woudman’ en een ‘ziener’, die zich een vaste plaats zou verwerven in de middeleeuwse Artur-wereld, en daarbuiten (zie **Merlijn 2**) – zie ook **Boe[c] van Merlijne** en **[Merlijns Prophecien]**; b) zoon van een maagd en een incubus; d) raadgever van koning Vortigern, koning Pendragon, koning Uter Pendragon en koning Artur – maakte voor koning Uter-Pendragon de ronde tafel in navolging van de tafel van het Laatste Avondmaal van Jezus van Nazareth en de tafel van Jozef van Arimatea en zijn volgelingen – wordt verliefd op Viviane aan wie hij zijn toverspreuken leert, waarna zij hem opsluit in het Caledonische Woud; e) **Merlijn** alias **Bretel** – ziener/waarzegger; f) zoon van een maagd en Sathanas; g) genoemd naar zijn grootvader – heeft zijn lichaam van de duivel en zijn ziel van God – weet van vaderskant alles over het verleden en van moederskant alles over de toekomst – kan zich in allerlei gedaantes omtoveren – bij de geboorte sterk behaard – kan met anderhalf jaar al spreken en pleit zijn moeder vrij – verklaart als zevenjarige aan koning Utegier waarom diens toren steeds wegzakt – adviseert koning Pandragoen en later koning Uter Pandragoen – initiatiefnemer van het grafmonument van Pandragoen te Salesbiere (Stonehenge) <Merlijne, Merlijns, Merlin, Merline> *Graal & Merlijn*: r. [1607a], 3093a, 3467, 3468, 3540, 3557, 3563a, 3575, 3594, 3597, 3617, 3664, 3708, 3726, 3752, 3763, 3769, 3775, 3788, 3797, 3801, 3804, 3817, 3824, 3839, 3845, 3850, 3854, 3881, 3929, 3966, 4000, 4005, 4010, 4015, 4020, 4031, 4090, 4097, 4101, 4120, 4125, [4127], 4132, 4136, 4443a, 4617, 4624, 4633, 4640, 4652, 4657, 4660, 4669, 4722, 4727, 4729, 4795, 4812, 4816, 4819, 4837, 4841, 4846, 4851, 4866, 4882, 4884, 4898, 4900, 4921, 4934, 4941, 4963, 4982a, 4983, 4985, 4991, 4993, 5006, 5014, 5022, 5036, 5049, 5051, 5073, 5078, 5082, 5090, 5093, 5095,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Merlin>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_of_Monmouth

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Historia_Regum_Britanniae

5100, 5112, 5119, 5121, 5123, 5130, 5135, 5137, 5141, 5158, 5180, 5185, 5188, 5202, 5220, 5225, 5236, 5241, 5245, 5251, 5284, 5289, 5292, 5307, 5316, 5318, 5322, 5323, 5327, 5332, 5333, 5341, 5344, 5396a, 5415, 5420, 5434, 5436, 5456, 5463, 5474, 5509, 5514, 5521, 5525, 5559, 5564, 5569, 5579, 5589, 5616, 5625, 5634, 5642, 5653, 5664, 5665, 5667, 5669, 5672, 5676, 5681, 5686, 5694, 5715, 5729, 5758, 5761, 5771, 5807, 5837, 5851, 5853, 5858, 5859, 5860, 5897, 5903, 5930, 5958, 5963, 6005, 6034, 6043, 6072, 6086, 6098, 6101, 6106, 6164, 6165, 6180, 6189, 6190a, 6191, 6218, 6234, 6246, 6255, 6258, 6259, 6262, 6272, 6274, 6277, 6281, 6284, 6300, 6303, 6307, 6314, 6317, 6331, 6342, 6369, 6372, 6390, 6399, 6406, 6411, 6415, 6425, 6433, 6436, 6443, [6448], 6452, 6455, 6464, 6468, 6474, 6476, 6483, 6510, 6548, 6561, 6614, 6633, 6641, 6650, 6652, 6680, 6689, 6695, 6725, 6783, 6785, 6786, 6792, 6800, 6807, 6812, 6818, 6826, 6837, 6844, 6849, 6851, 6858, 6870, 6877, 6883, 6889, 6918, 6925, 7012, 7016, 7022, 7023, 7028, 7039, 7043, 7050, 7062, 7069, 7076, 7077, 7089, 7109, 7113, 7120, 7139, 7151, 7156, 7157, 7165, 7183, 7185, 7196, 7199, 7205, 7218, 7223, 7226, 7241, 7269, 7275, 7283, 7291, 7298, 7315, 7868, 7872, 8017, 8021, 8028, 8031, 8038, 8050, 8053, 8057, 8066, 8072, 8081, 8083, 8088, 8091, 8099, 8103, 8128, 8131, 8133, 8135, 8139, 8142, 8160, 8166, 8178, 8221, 8316, 8321, 8327, 8331, 8341, 8374, 8388, 8392, 8690a, 8754, 8758, 8768, 8778, 8803, 8871, 8885, 8887, 902, 9080, 9084, 9094, 9099, 9196, 9202, 9210, 9216, 9235, 9245, 9250, 9260, 9273, 9278, 9279, 9283, 9291, 9305, 9307, 9311, 9315, 9329, 9335, 9346, 9355, 9372, 9411, 9412, 9419, 9447; e) **Merlijn**; g) gedurende enige tijd bewoner van het woud waarin de Zwarte Rots staat; *Ferguut*: r. 635; e) **Merlijn**; g) voorspelde de dood van Brumalt – ‘Merlijns bedde’ (or. le lit Merlin): betoverd bed (wie erop slaapt wordt waanzinnig) dat door Walewein op een eiland gevonden wordt <Merlijns> *Lanceloet*: boek II, r. 31401, 32640; e) **Merlijn**; g) maker van de Ronde Tafel <Merline> *Lanceloet*: boek III, r. 3304, 3326, 3330, 3342, 4654; e) **Merlijn**; g) voorspelde koning Artur dat hij tegen Mordret zou vechten op het veld van Salesbieren; *Lanceloet*: boek IV, r. 10819, 10859; e) **Merlijn** – tovenaar; g) genoemd naar zijn grootvader – vanaf zijn twaalfde jaar helderziend als gevolg van zijn duivelse verwekking – verliefd op Ymeine – leert haar toverkunsten, die zij vervolgens gebruikt om hem op te sluiten <Merlin, Merline, Merlins> *Lantsloot*: r. 1, 5, 19, 22, 36, 43, 49, 53, 71, 105; e) **Merlijn** – tovenaar, in dienst van koning Artur; f) minnaar van Nymiane; g) kan door duivelse krachten elk uiterlijk aannemen – vecht mee als standaarddrager in Carmelide tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen – leert Nymiane toveren om haar gunsten/liefde te verwerven – ontmaskert in Rome de overspelige keizerin en onthult de ware identiteit van Grisandoles – wordt door zijn geliefde Nymiane met toverkracht opgesloten in het bos Broceliande zodat alleen zij bij hem kan komen <Merlijns,

Merline, Merlyn, Merlyne > *Merlijn*: r. [10417], 10422, 10424, 10494, 10498, 10516, 10521, 10529, 10541, 10544, 10558, 10571, 10573, 10575, 10583, 10592, 10611, 10613, 10618, 10715, 10722, 10729, 10816, 10831, 10848, 10850, 10877, 10990, 10996a, 11002, 11051, 11062, 11353, 11354a, 11360, 11366, 11406, 11408, 11517, 11583, 11674a, 12086, 12092, 12109, 12115, 12210, 12214, 12216, 12221, 12227, 12231, 12239, 12245, 12263, 12340, 12341, 12791, 12806, 12820, 12832, 12834, 12838, 12842, 12847, 12851, 12857, 12868, 12879, 12883, 12907, 12913, 12920, 12925, 12930, 12940, 12948, 12978, 12978a, 12980, 13049, 13063, 13078, 13099, 13105, 13117, 13119, 13121, 13168, 13173, 13183, 13184, 13240, 13247, 13267, 13281, 13458, 13460a, 13462, 13549, 13554, 13559, 13577, 13587, 13611, 13627, 13632, 13644, 13657, 13681, 13686, 13700, 13702, 13703, 13717, 13753, 13770, 13814, 13983, 13992, 13994, 14030, 14100, 14102, 14121, 15056, 15126a, 15132, 15138, 15186, 15247, 15257, 15263, 15264, 15284, 15306, 15313, 15342, 15352, 15366, 15375, 15379, 15403, 15413, 15416, 15448, 15717, 15729, 15857, 16084, 17255, 17258, 17279, 17365, 17491, 17501, 17535, 17542, 17545, 17557, 17563, 17579, 17582, 17603, 17606, 17693, 17701, 17721, 17726, 17732, 17742, 17762, 17853, 17860, 17868, 17943, 18137, 18143, 18175, 18227, 18236, 18241, 18322, 18336, 18339, 18361, 18368, 18378, 18404, 18416, 18422, 18425, 18437, 18530, 18568, 18577, 18580, 18768, 18795, 18798, 18807, 18831, 19064, 19137, 19141, 19166, 19182, 19201, 19658, 20153, 20153a, 20164, 20196, 20199, 20206, 20213, 20220, 20277, 20837a, 21708, 21737, 21737a, 21744, 21786, 21790, 21812, 21856, 21862, 21864, 21868, 21876, 21945, 22019, 22022, 22035, 22074, 22084, 22093, 22106, 22110, 22153, 22162, 22190, 22192, 22207, 22219, 22222, 22292, [22297a], 22302, 22318, 22321, 22338, 22341, 22343, 22366, 22370, 22393, 22405, 22468, 22505, 22545, 22570, 22576, 22594, 22629, 22639, 22679, 22696, 22700, 22768, 22778, 22788, 22806, 22844, 22850, 22864, 22886, 22904, 22997, 23039, 23245, 23261, 23263, 23272, 23280, 23362, 23373, 23384, 23405, 23438, 23986, 23993, 24005, 24051, 24119, 24141, 24150, 24161, 24179, 24199, 24244, 24258, 24709, 24715, 24717, 24724, 24735, 24739, 24747, 24790, 24984, 25000, 25012, 25018, 25028, 25038, 25043, 25053, 25060, 25063, 25066, 25077, 25102, 25113, 25116, 25153, 25164, 25169, 25174, 25177, 25181, 25187, 25213, 25222, 25317, 25323, 25335, 25337, 25341, 25348, 25357, 25367, 25375, 25383, 25394, 25417, 25431, 25447, 25582, 25796, 25843, 25862, 25885, 25887, 25895, 25900, 25905, 25914, 25919, 26023, 26063, 26229, 26233, 26236, 26244, 26250, 26306, 26329, 26334, 26365, 26365a, 26369, 26384, 26391, 26393, 26483, 26583, 26745, 26769, 26858, 27034, 27038, 27092, 27100, 27102, 27132, 27137, 27148, 27155, 27354, 27367, 27435, 27473, 27476, 27517, 27522, 27538, 27665, 27686, 27688, 27734, 27735, 27817, 27912, 28130, 28138, 28143, 28147, 28620, 29880, 31672a, 31717, 31726, 31728, 31750,

31751, 31755, 31758, 31785, 31788, 31819, 31828, 31844, 31878, 31885, 31888, 31898, 31904, 31920, 31926, 31928, 31933, 31939, 31940, 31952, 31955, 32078, 32081, 32091, 32097, 32118, 32131, 32181, 32293, 32313, 32318, 32321, 32328, 32334, 32363, 32366, 32400, 32416, 32429, 32453, 32481, 32485, 32492, 32494, 32536, 32545, 32547, 32554, 32608, 32614, 32624, 32653, 32656, 32658, 32676, 32685, 32711, 32721, 32732, 32848, 32901, 32904, 32986, 33004, 33015, 33036, 33102, 33107, 33122, 33191, 33209, 33214, 33218, 33256, 33264, 33266, 33276, 33281, 33283, 33306, 33314, 33335, 33361, 33390, 33412, 33420, 33434, 33440, 33448, 33454, 33455, 33458, 33464, 33471, 33479, 33482, 33492, 33507, 33514, 33549, 33567, 33578, 33590, 33598a, 34091, 34094, 34111, 34123, 34146, 34166, 34175, 34190, 34206a, 34211, 34216, 34224 34230, 34368, 34369, 34379, 34383, 34386, 34390, 34394, 34406, 34406a, 34408, 34471, 34527, 34530, 34675, 34686, 34729, 34731, 34740, 34775, 34931, 34932, 34940, 34947, 34953, 34999, 35002, 35007, 35010, 35090, 35132, 35132a 35198, 35211, 35216, 35217, 35219, 35224, 35245, 35272, 35293, 35319, 35325, 35327, 35338, 35348, 35355, 35356a, 35359, 35370, 5379, 35393, 35616a, 35697, 35715, 35853, 35877, 35883, 35897, 35919, 35925, 35928, 36075, 36083, 36192, [36211]; e) **Merlijn** <Meerlijn, Merlijns> *Merlijn Prz*: fol. D1b, D2a, D2b, D3a, D3b, D4a, D4b; e) **Merlijn**; g) maker van het Casteel vanden Wondere; *Perchevael J*: boek II, r. 39595; e) **Meerlin** – “Josephus scriuet dat doe laghen/bi de vrouwen die quade gheeste/Ende daer af quamen die meeste/liede [nl. de gyganten] also wi leesen hoeren/aldus wart meerlin gheborn” (*Scolastica*: r. 1092-1096); *Scolastica*: r. 1096; e) **Merlijn**; *Torec*: r. 4.

Merlijn 2 a) or. Merlins – een literaire kopie van het kind Merlin Ambrosius (zie **Merlijn 1**), zoals beschreven door Galfredus Artur van Monmouth in diens *Historia regum britannie* (ca. 1136), in de passage over koning Vortigern, die zijn wijzen tevergeefs raadpleegt om erachter te komen waarom zijn nieuw te bouwen burcht in de grond wegzakt; e) **Merlijn**; g) kind in Ingelant dat zonder vader geboren is – genoemd in een exempel [‘Septem sapientes’] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] van verkrachting beschuldigt – toont zich superieur aan de zeven wijzen van koning Herodes en kan diens oogkwaal wél verhelpen, waarna hij de zeven wijzen laat onthoofden, omdat zij slechts op eigen voordeel uit zijn <Meerlijn> 7 *Vroeden*: r. 2854, 2859, 2885, 2892, 2918, 2925, 2927, 2987, 2997, 3008, 3010, 3014.

Merlijne, Boek van zie Boe[c] van Merlijne
Merlijns Boeck zie Boe[c] van Merlijne

Merlijns Prophetien l) de *Prophetiae Merlini* van Galfredus Artur van Monmouth,¹ geschreven ca. 1136 – zie ook **Merlijn 1** en **Boe[c] van Merlijne**; m) **Merlijns Prophetien**; *Graal & Merlijn*: r. 6448.

Merlin zie **Merlijn 1**

Merline zie **Boe[c] van Merlijne**

Merlyne zie **Boe[c] van Merlijne**

Merlyne, Boec van zie **Boe[c] van Merlijne**

Merment zie **Mermont**

Mermynnen zie **[Meerminnen, die]**

Mermont j) or. Marment/Meuvent – het plaatsje Mervent in Poitou in het westen van Frankrijk – zie ook **Vernon**; k) **Mermont** – door Melusine gesticht kasteel <Merment, Mervant> *Meluzine*: fol. F6va, S1ra, S2ra, T2va, T3ra, T3rb, X1ra.

Meroc h) Meroë,² voormalige hoofdstad van het koninkrijk Kush, gelegen op de rechteroever van de rivier de Nijl nabij Shendi in het huidige Soedan – koninkrijk van Candace (zie **Candacis**) – Jacob van M(a)erlant(s bron) verwart de Nijlstad Meroë met het noordelijker gelegen eiland Elephantine dat is opgegaan in het huidige Aswan, door de oude Grieken Syene (zie **Sienee**) geheten; i) **Meroë** (ed. Franck, hs. Meroc) – eiland in de rivier Nilus, met de stad Sienee; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1722; i) **Meerre** – eiland in de Nylus, met de stad Cinee; *Troyen*: r. 29290.

Meronier(t) zie **Maronier**

Mersael(g)ien zie **Marsaelgen**

Mersberch h) Merseburg [?]³ aan de rivier de Saale⁴ in Sachsen-Anhalt in het noordoosten van Duitsland; i) **Mersberch** – stad – belegerd door Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A311, 50.

Merscagetten zie **Massageten, die**

Merten zie **[Martijn, sent]**

Merten achter bloot e) **Merten achter bloot**; g) inwoner van Dorth; *Stijevoort*: refr. 53, r. 25.

Mertijn zie **[Martijn]**

Mertijn zie **[Martijn, sent]**

Mertijn van Rore l) mogelijk is bedoeld de Normandiër Wace [?], auteur van de *Roman de Brut*; m) **Mertijn van Rore** – meester – vertaalde *Brutus Boeck* uit het Latijn in het Oudfrans; *Graal & Merlijn*: r. 4187-4188.

Mertinet zie **Martinet**

Mervant zie **Mermont**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_of_Monmouth

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Meroë.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Merseburg.kmz

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Saale>

Merwolt zie **Merewout**

Merwout zie **Merewout**

Mes h) de historische vestingstad¹ Metz² in Lotharingen, Frankrijk, gelegen aan de rivier de Moezel³; i) **Mets** – stad van herkomst van Alexander van Mets – waarheen de soudaen van Surien een jonge edele man stuurt om Florentine, de vrouw van Alexander van Mets, te verleiden – waar Florentine na Alexanders' thuiskomst van overspel beschuldigd wordt, maar zichzelf in de gedaante van haar vermomming, de monnik, rehabiliteert – waar het hemd en de monnikskap bewaard worden; *Mets*: cap. [1], [3], [5], conclusie; i) **Mes** – stad; *Limborch*: boek II, r. 1670; i) **Metze** – stad; *Lymburch*: boek II, r. 1667; i) **Mes** – stad van hertog Garijn; *Lorreinen*: fragm. II, r. 286, 356; i) **Mes** – verblijfplaats van hertog Garijn; *Lorreinen H*: r. 127; i) **Mes** – hoofdstad van Lorein – toenaam van **Jan van Mes** – in bezit van Otte, veroverd door Yoen – door Karel de Grote bij de verzoening tussen Yoen en Otte aan Yoen gegeven <Mets> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 275, 359, 370, 423, 479, 492, 992, 1060, 1085, 1177, 1203, 1274, 1507, 1540, 1715, 1891, 1941, 1962; i) **Mes** – (door Karel de Grote bij de verzoening tussen Yoen en Otte aan Yoen gegeven) – teruggeëist door Otte na de schaking van Helene; *Lorreinen O*: r. 2615, 2975, 2995.

Mesapus a) Messapus⁴; b) broer van de tweeling Catillus en Coras; e) **Mesapus** – (Italisch vorst); f) zoon van Neptunus; g) bondgenoot van Turnus in diens strijd tegen Eneas en Albane <Mesapum> *Eneide*: r. 5085, 5465, 6680, 6817, 6821, 7081, 7283, 8857, 8944, 8951; e) **Mesapus** – koning – afkomstig uit Foccenie; f) broer van Coras; g) bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood [?]; *Troyen*: r. 37606, 38039, 38102, 38151, 38305, 38432, 38904, 39791, 39821, 39862, 39955, 39959, 39968, 40164, 40285, 40433; e) **Mesophus van Venegen** – koning van de Agilline; f) neef/verwant van Agamenon; g) bondgenoot van Turnus – in de strijd gedood door Cobuut, maar door een begripsfout “Coras ende Mesaphus sijn broeder” i.p.v. ‘Coras, Mesaphus’ broeder’ even later weer springlevend <Mesaphus, Mesapus> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 148va-149ra, 150ra, 150va, 153rb, 158rb-158vb, 159rb, 160va, 162rb.

Mese zie **Misse**

Mesecius zie **Mensencius van Tieren**

Mesentius zie **Mensencius van Tieren**

Mesenzius zie **Mensencius van Tieren**

Mesicus zie **Massicus**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Metz>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Metz.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Moselle_\(rivi%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Moselle_(rivi%C3%A8re))

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Messapus>

[Mesleye, die] i) **[die Mesleye]** – toenaam van **Bretel van der Mesleye** <der Mesleye> *Merlijn*: r. 17911.

Mesophus van Venegen zie **Mesapus**

Mesopitonien zie **Mesopotamia**

Mesopotamia h) Mesopotamië oftewel het Tweestromenland – in het huidige Irak en Syrië, gelegen tussen de Eufraat en de Tigris; i) **Mesopotamia** – in Asia, tussen de Tygris en de Eufraate, met de steden Ninive en Babilone – zo geheten omdat het tussen (deze) twee rivieren in ligt – toevluchtsoord voor Jacop; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 552; boek VII, r. 1065; i) **Mesopitonien** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 1143; i) **Mesopotanie** – Saraceens koninkrijk – verder als boven <Mesopotonie> *Lymburch*: boek V, r. 2114; boek VII, r. 944, 978, 1163; i) **Mesopotania** – land in Asia, gelegen tussen de Tigris en de Eufraate – zo geheten omdat het tussen (deze) twee rivieren in ligt; *Troyen*: r. 28558.

Mesopotania zie **Mesopotamia**

Mesopotanie zie **Mesopotamia**

[Mesopotanien, die] a) de Mesopotamiërs; e) **Mesopotanien** – volk/leger uit Mesopotanië; g) vechten in het Saraceense leger onder leiding van koning Goriant van Mombrant; *Malegijs*: p. 333.

Mesopotonie zie **Mesopotamia**

Messagetten zie **Massageten**

Messagier zie **Bertram 1**

Messagier zie **Massagier**

Messe zie **Misse**

Messencius (van Cyrenen) zie **Mensencius van Tieren**

Messia h) Moesia, een Romeinse provincie gelegen ten zuiden van de rivier de Donau in het huidige Servië en Bulgarije, later horizontaal opgesplitst in Moesia Superior en Moesia Inferior, met als hoofdstad Viminacium, het huidige Kostolac¹; i) **Messia** – koninkrijk in het oosten van Europa, gelegen tussen die Dunouwe en de Narvelsee (naast Bulgarije); *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1458; i) **Messia** – koninkrijk van koning Est – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1081; i) **Messia** – koninkrijk van koning Est – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1071; i) **Messia** – koninkrijk in Europa, gelegen tussen de Dunouwe en de Noerwegher Zee (d.i. de Middellandse Zee) (naast Bulgarije); *Troyen*: r. 29026.

[Messis] a) or. Melcis; e) **[Messis]** – hertog van Dedefur; g) gedood door Alexander de Grote <Messise> *Cassamus*: r. 4.

Messitus zie **Massicus**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kostolac.kmz

Meta a) or. Mecha; e) **Mecha** – Perzisch strijder; f) vader van Sanga; g) oud, met lang grijs haar tot op zijn schouders – gedood door Clitus bij de poging de dood van zijn twee zoons te wreken; *Alexanders geesten*: boek V, r. 155, 188.

Metalsus zie **Matuselem**

Meteres zie **Miteres van Frygen**

Metgarioen zie **Margarietoen**

Methiodes zie **Meotides**

Metidee zie **Melidee**

Metynet zie **Martinet**

Metkijn a) verkleinvorm van Mette, dat weer een verkleinvorm van Machteld/Mathilda is; e) **Metkijn** – exemplarisch volkse naam voor vrouwen (van lichte zeden [?]); *Minnen loep*: boek II, r. 612, 1258.

Metroen a) or. Metron; e) **Metroen** – Grieks strijder; g) onthult aan Alexander de Grote de door Dimus, Lecolaus en Demetrius beraamde aanslag <Matroen, Metroene> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 304, 305, 350, 1099.

Mets zie **Mes**

Metulans zie **Matuselem**

Metze zie **Mes**

Meubles zie **Merioen 4**

Meuze zie **Mase, die**

Mewus die Bonte e) **Mewus die Bonte**; g) inwoner van Dorth; *Stijevoort*: refr. 53, r. 11.

Mibrien e) **Mibrien** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 53.

Mice zie **Mirce**

Miceus zie **Mitenus**

[Michael, sent] a) [*Legenda aurea* CXLI: De sancto Michael] [*Gulden Legende*: Van sinte Machiele archangel [139]] — de aartsengel Michaël¹ [*Openbaring* 12, 7]² – zie ook **[Sent Michiels Berch]**, **[Sent Michiels capelle]** en **[Sent Michiels dach]**; d) aanvoerder van de loyale engelen in de strijd tegen Lucifer – beschermer van de Kerk – volksheilige van de Duitsers, beschermheilige van Karel de Grotes keizerrijk – gedurende de Middeleeuwen werden vaak hooggelegen kapellen aan hem gewijd – feestdagen 8 mei en 29 september; e) **sente Michile**; g) draagt zorg voor de ziel van sente Aeghte en brengt deze naar Abrahams Scoet; *Aeghte*: r. 699; e) **sente Michiele**; g) “Gods bode”; *Bariseel*: r. 237; e) **sente Michael** – (aarts)engel; g) begeleider van de zielen naar de Hemel – wordt door God uitgezonden om Brandaens ziel op te halen <Michiele> *Brandaen*: r. 837, 2254; e) **sente Michiele** – tot wie gebeden wordt voor het zieleheil van de gedode Denen; *Denensage*: r. 734; e) **sinte**

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Michael_\(archangel\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Michael_(archangel))

2. http://vulgate.org/nt/epistle/revelation_12.htm

Michiel; g) in de Hemel gezien door Roelant vlak voor zijn dood; *Galien Rethore*: cap. [32]; e) **sinte Michiel**; g) Ridsaert wil tot hem bidden voor hij wordt opgehangen; *Heemskinderen*: p. 161; e) **sante Michaele**; g) aangeropen door de door de Saracenen bedreigde Johan; *Joban*: r. 1561; e) **sant Michaele**; *Karl Meinet*: r. A304, 56; A309, 60; A404, 41; A457, 57; A466, 64; A487, 48; A511, 56; e) **sinte Michiele** – engel; g) begeleider of hoeder van zielen – na God de baas van de Hemel <sinte Machiele, sinte Michele> *Leven ons Heren*: r. 3242, 4893, 4933; e) **sente Michiel**; g) aangeropen door hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek I, r. 2708; e) **synt Machiel**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek I, r. 2757; e) [**sant Michel**] – tot wie Karel de Grote een gebed richt voor de ziel van Ogiers zoon Baldewin <Micheln> *Ogyer*: r. 5329; e) **sant Michel**; *Reinolt von Montelban*: r. 5198; e) [**sintte Machiel**]; g) beoordelaar van de zielen <Machiele> *Roelant*: r. 1993; e) **sinte Mychiel** (or. Michael angelus) – engel; g) voert (de ziel van) de Trompetblaser (d.i. Rolant) ten Hemel <Machiel> *Turpijn*: XII, r. 39, 40; e) **sinte Michiel**; g) aan wie Walewein de dode Rode Ridder opdraagt <sente Michiele, sinte Michiele> *Walewein*: r. 4798, 4908, 6685.

Micha(h)ele zie [**Michael, sent**]

Michel zie [**Michael, sent**]

[**Michiel**] e) **Mechiel**; f) zoon van Yrene en de koning van Bulgerie; *Lorreinen V*: fragm. D, r. 143.

Michiel(e) zie [**Michael, sent**]

[**Michiels berch, Sent**] zie [**Sent Michiels berch**]

[**Michiels dach, Sent**] zie [**Sent Michiels dach**]

Michile zie [**Michael, sent**]

Midas a) Midas van Phrygië, mythisch koning; d) bekend om zijn fabelachtige rijkdom; e) **Midas** – koning van Gordia; g) men zegt dat alles wat hij aanraakte in goud veranderde – aan wiens wagen de Gordiaanse knoop vastzat; *Alexanders geesten*: boek II, r. 173, 175, 193.

Midicquen h) or. Mydique – mogelijk afgeleid van Medike, de Griekse benaming voor alfalfa; i) **Midicquen** – (Grieks) koninkrijk van een deelnemer, die tijdens een toernooi verslagen werd door de nog jonge Jason; *Jason*: fol. 7r.

Myduel a) mogelijk bedoeld als sprekende naam: ‘dat doet mij verdriet’; e) **Myduel** – kasteelheer; g) neemt Torec gevangen om hem te dwingen in Myduels wapenrusting een toernooi met duizend deelnemers te winnen met als hoofdprijs een door Myduel begeerde jonkvrouwe, met wie Myduel ook huwt <Myduelle, Myduels, Mydule> *Torec*: r. 2654, 2676, 2680, 2689, 2711, 2721, 2728, 2729, 2734, 2739, 2754, 2760, 2764, 2786, 2799.

Migdoen zie **Migdonia**

Migdonia h) or. Mygdonia, koninkrijk van koning Mygdon in Phrygië, in Klein-Azië;
 i) **Migdonia** – andere naam van **Bitinia** en **Berica** – land in Minder Asia;
Alexanders geesten: boek VII, r. 1331; i) **Migdonia** – andere naam van **Beona**
 en **Bunia** – land in Mynder Asya; *Troyen*: r. 28904; i) **Migdoen** (or. koning
 Mygdon, vader van Coroebus) – koninkrijk – land van herkomst van Correbus
 <Migdone> *Troyen*: r. 31586, 32083.

Migreel a) (de naam van) deze bediende komt niet voor in Franse edities van de
(Histoire de) Maugis d'Aigremont – de vorm Nigrieel zou geënt kunnen zijn
 op 'nigre' d.i. zwart – de naam Migreel zou Spaans kunnen zijn en in dat
 geval een variant van Miguel/Michaël – gelet op het gegeven dat Migreel het
 Saraceens machtig is, lijkt Migreel waarschijnlijker dan Nigr(i)eel;
 e) **Nigrieel** – bediende van Oriande; g) met haar mee op reis om Madelgijs te
 zoeken; *Madelgijs*: fragm. XII, r. 107, 108; fragm. XIII, r. 137, 163, 185;
 e) **Migreel** – Saraceen van geboorte [?]; g) spreekt ook de Saraceense taal –
 bode van Oriande van Rootsefluer – gaat met Oriande mee op haar zoektocht
 naar Malegijs – sterft op het voor mannen verboden Maconia <Mighreel>
Malegijs: p. 123, 125, 156, 157, 168, 181, 185.

Mijnne zie **Minne, die**

Micol a) Michal¹ [*1 Samuel* 18, 20]²; b) tweede dochter van Saul – eerste vrouw van
 David; e) Micol; g) uitverkoren door David; *Stijevoort*: refr. 116, r. 1

Milane zie **Meilaen**

Mile zie **Myle [van Bloes]**

Myle zie **Mile van Ingelheym**

Mile zie **Mile van Mantes**

Mile zie **Mile [van Poelgen]**

Myle [van Bloes] a) mogelijk dezelfde als **Mile van Ingelheym**, **Mile van Mantes**
 en **Milo van Anglere**; e) **Myle** – ridder – noemt zichzelf “de jonge grave van
 Bloes” en draagt de wapenrusting die zijn voorganger Partenoples veroverde
 op de Saraceense koning Noblioen – voert als wapenteken de rode leeuw
 rampant in het goud; f) vader van Roelant; g) metgezel van Elegast en
 Fierabras – plundert c.s. een Saraceens kamp <Mile, Mylen, Myloen>
Fierabras: r. 6, 26, 47, 202, 332;

Mile van Ingelheym a) mogelijk dezelfde als **Myle [van Bloes]**, **Mile van Mantes**
 en **Milo van Anglere**; e) **Mile van Ingelheym** – hertog van Ingelheym –
 baron van Vrankrich; f) echtgenoot van Karll Meynets zuster Berte – vader van
 Rolant en Baldewin <Milen, Myle, Mylen> *Karl Meinet*: r. A18, 3; A23, 26,
 33, 35, 43; A24, 1, 15, 39; A253, 48, 70; A264, 34; A344, 50; A346, 59; A347,
 11;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Michal>

2. http://vulgate.org/ot/1samuel_18.htm

Mile van Mantes a) mogelijk dezelfde als Myle [van Bloes], Mile van Ingelheym en Milo van Anglere;; e) Mile van Mantes – graaf; f) vader van Roelant en Baudewijn – echtgenoot van de zuster van koning Karel; g) maarschalk in het leger van Karel de Grote tegen Agulant – gedood door een Saraceen uit het leger van Agulant <Mile, Milen, van Mantes Mile> *Lorreinen O*: r. 243, 591, 808, 815, 820, 828, 838, 870, 1024, 1669, 1681.

Mile [van Poelgen] a) [Moisan I, 1: MILLES 70 DE PUILLE]; b) zoon van Garin de Monglane (zie **Garijn van Monglanen**) en [Moisan I, 1: MABILE 1] – broer van Hernaut de Beulande (zie **Arnout van Beulande**), Renier de Gennes (zie **Reynier van Geneven**) en Girart de Vienne (zie [**Geraert van Viane**]); e) Mile [van Poelgen]; f) zoon van Garijn – broer van Eernaud van Beulant, Gheraerd van Vianen en Reiniere van Geneven; *Garijn*: r. 88; e) Mile – graaf van Poelgen; f) broer van Arnolt von Beulant, Geraert von Vyane en Reynier von Jeneven; g) legeraanvoerder van Karel de Grote voor Rome <Milen> *Ogyer*: r. 1488, 1610; e) Mile; f) verwant van Landri/li Timonier; *Willem van Oringen*: r. 422.

Miletus a) Miletus,¹ stichter van Milete; b) zoon van Apollo – volgens Ovidius' *Metamorphoses*, boek IX, vader van de tweeling Byblis en Caunus bij de waternimf Cyanea; e) Miletus; f) zoon van Phebus – 'minnaar' van Tyana – vader van Caumis en Biblides; *Minnen loep*: boek III, r. 363.

Milian zie **Miloen**

Milicenen zie **Mithele**

Milion zie **Miloen**

Mylo a) Milon² uit Kroton (6e eeuw v.C.), legendarisch Grieks sportman; e) Mylo; g) droeg een levende os; *Buevijn*: fol. B4r.

Milo zie **Milo van Anglere**

Milo van Anglere a) Lat. Milo de Angulariis, dux [Moisan I, 1: MILES D'AIGLENT var. Miles d'Angler], hertog – mogelijk dezelfde als Myle [van Bloes], Mile van Ingelheym en Mile van Mantes; b) (eerste) echtgenoot van de/een zuster van Karel de Grote – (pleeg)vader van Roland; e) Milo van Anglere – hertog; f) vader van Roland; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – sterft in de strijd tegen Aigolant <Milo> *Turpijn*: III, r. 8, 55.

Miloen a) Milon, de secretaris en afgezant van paus Innocentius III; d) bekend door de confrontatie met de Kathaarse graaf Raymond VI van Toulouse in 1209; e) Miloen – paus, toegenaamd: der Böse; g) kan terugkeren naar Rome nadat Karel de Grote de heiden Cursabel c.s. verdreven heeft <Milian, Milion, Myloen> *Ogyer*: r. 216, 233, 1250, 1443, 4004, 4107.

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Mil%C3%A9tos>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Milo_of_Croton

Myloen zie **Myle** [van Bloes]

Milon van Normandie e) **Milon van Normandie** – ridder van Karll Meynet;
Karl Meinet: r. A229, 47.

Miltheit a) Goedheid, allegorie¹; e) **Miltheit** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Scamelheit, Hovessceit, Wijsheit, Wel Helen, Sempelheit en Mate;
Limborch: boek III, r. 1326; e) **Miltheit** – jonkvrouw van Venus samen met Schemlicheit, Hoescheit, Wysheit, Wael-helen, Sympelheit en Mäte;
Lymburch: boek III, r. 1317; boek XI, r. 1170; e) **Miltheit** (or. Franchise) – baron van Cupido <Milteit> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1058, 1170.

Mimmeninc zie **Mimminc**

Mimminge zie **Mimminc**

Mimminc j) **Mimminc**, zwaard van Witege/Vidga gesmeed door Wieland – bekend uit de *Dietrich van Bern-epen* (13e eeuw); k) **Mimninch** – beroemd zwaard;
Eneide: r. 5729; k) **Mimminc** – zwaard van Morant van den Woude, later van Echites van Athenen – door de smid Wilant gemaakt voor Wedege <Mimminge> *Limborch*: boek IV, r. 1058, 1065, 1177, 1788, 1807; boek V, r. 396, 1087; k) **Mimminge** – zwaard van Echites; *Limborch Frg*: H51B, r. 137; k) **Mynninck** – zwaard van Morant van den Waude, later van Echites van Athenen – verder als boven <Mimmeninc, Minninck, Mynninc, Mynnincge, Mynninge> *Lymburch*: boek IV, r. 1059, 1066, 1178, 1784, 1803; boek V, r. 393, 1087.

Mimninch zie **Mimminc**

Mimus zie **Minus**

Myn zie **Minne, die**

Mynades zie **Pynados**

Mynados a) or. Minados, Saksische koning; e) **Mynados** – heidense koning – in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verjaagd door koning Leodegan van Carmelide; *Merlijn*: r. 23477.

Mynappe a) or. Minap, Saksische koning; e) **Mynappe** – heidense koning – in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood door koning Ban van Bonewijc; *Merlijn*: r. 23295.

Minas a) or. Mimas; b) zoon van Amycus en de priesteres Theano; d) in dezelfde nacht geboren als Paris; e) **Mynas** – Trojaan; g) even oud als Parys van Troyen – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door koning Mensencius van Tieren <Minas> *Troyen*: r. 39223; e) **Minas** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 155ra.

Minder Asia zie **Asia 2**

Minder Frigia h) deel van Phrygië, in het huidige noordwesten van Turkije – vernoemd naar Frigia, de dochter van Europa – zie ook **Frigia** en [Mere

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Frigia]; i) **Minder Frigia** – in Minder Asia – genoemd naar een dochter van Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1347; i) **Mynder Frygia** – land in Mynder Asya – idem; *Troyen*: r. 28920.

Minderhout h) Minderhout¹ in Belgisch Brabant, in het stroomgebied van de rivier de Mark; i) **Minderhout** – waarheen de Brabanders een wagen sturen die als lokaas moet dienen om de Denen te verslaan; *Denensage*: r. 685, 706.

[Minder Indi] h) or. Inde la Menor – bedoeld is Voor-Indië [?] – zie ook **India 1**;
i) **Mynder Indy** – waar Parijs op een bijzonder hert jaagt; *Troyen*: r. 3714.

Mynerve zie Ysmaton

Minesteus van Athenen a) or. Menesteüs, duc d'Athenes; e) **Minesteus van Athenen** – hertog/graaf van Athenen – leenman van koning Thelamon van Salomynen; f) oom van Dorias; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – neemt Troylus gevangen <Menesteus, Menisteus, Menistius, Minesteus, Ministeus, Ministius, Monisteus, Mynesteus, Niemseus van Athenen, van Athenen Minesteus> *Troyen*: r. 7185, 9649, 9974, 9993, 10049, 10059, 10079, 10105, 10118, 11168, 11186, 11348, 11358, 11364, 11460, 12679, 13667, 14107, 16149-16150, 18254, 18271, 18281, 18414, 24298, 27933, 27944, 27957, 29512, 30415, 31264, 34278, 34296.

Minne zie **[God van Minnen, die]**

Minne, die a) de (god(in) van de) Liefde, allegorie² – zie ook **Amor, Cupido, [die God van Minnen]** en **Venus**; d) verbeelding van de abstractie Liefde; e) **die Minne** <Minnen> *Ferguut*: r. 1230, 1238, 1243, 1421, 1423, 1450, 1456, 2044, 2048, 2049, 2051, 2053, 2056, 2069, 2108, 2151; e) **die Minne**; *Limborch*: boek III, r. 580, 646; boek IV, r. 824, 834, 1276; boek VI, r. 33, 1251, 1488, 1534; boek VII, r. 1700, 1703; boek IX, r. 206, 207; e) **die Menne** <Mijnne, Mynne> *Lymburch*: boek III, r. 566, 632; boek IV, r. 815, 825, 1277; boek VI, r. 33, 39, 1246, 1475, 1521; boek VII, r. 1725, 1728; boek IX, r. 202, 203; e) **die Mynne** – ‘leenheer’ van de verliefden; g) veroorzaakt heftige gemoedstoestanden bij geliefden <Minne, Myn, Mynnen> *Troyen*: r. 1190, 4206, 4210, 5669, 6709, 14928, 15070, 15260, 15264, 15335, 15350, 15364, 15909, 16314, 17974, 17977, 17980, 20867, 20885, 20906, 20926, 20944, 21342, 21710, 24066, 24136, 24160; e) **Minne** (or. Amor); *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 289.

[Minnelijk Gesichte] a) Lieflijk Gezicht, allegorie³; e) **Minlic Ghesicht**; g) bode van de Minne/Liefde; *Jason*: fol. 21v.

Minnen, Fonteine vander zie **Fonteine vander Minnen, die**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Minderhout.kmz

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Minnen, God der zie [God van Minnen, die]

Minnen Loop, der l) titel van een weliswaar oorspronkelijk Middelnederlands, maar vooral op bestaande exemplarische antieke liefdesgeschiedenissen gebaseerd tractaat over de liefde (amor) in vier boeken, waarin achtereenvolgens beschreven worden 1) de gekke liefde, 2) de goede en oprechte liefde, 3) de ongeoorloofde, verkeerde en verboden liefde, en 4) de goede en geoorloofde liefde – geschreven omstreeks 1411-1412 door Dirc Potter¹ (ca. 1370-1428) – onduidelijk is waarom de editeur P. Leendertz. Wz. destijds gekozen heeft voor de spelling ‘loep’, immers het handschrift KB Den Haag 128 E 6, waarop hij zijn editie baseerde, leest overduidelijk: “loop”; m) **Der Minnen loop** – “Soe dat dit boeckskijn heten moet/Der minnen loop dat donct my guet” <UB Leiden Ltk. 205: der Minnen loept> *Minnen loep*: boek I, r. 252.

Minnengod zie [God van Minnen, die]

Mynnentlicke zie **Munelijc**

[Minnere met Groter Quale] a) lett. minnaar met groot verdriet/pijn; e) **Minre met Groter Quale** – cleric en ik-figuur, geboren te Vlaendren; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 76.

Mynninc zie **Mimminc**

Minninck zie **Mimminc**

Minocorus a) bedoeld lijkt koning Minos van Kreta (zie **Minos van Creten**) – mogelijk gecontamineerd met **Minotaurus**; d) Minos was na zijn dood samen met zijn broers Rhadamantus en Aeacus aangesteld als rechter in de onderwereld; e) **Minocorus** – genoemd samen met Cormanous: “dat vonnisse wijsen Minocorus ende Cormanous” (over zelfmoordenaars [?]); *Floris Prz*: fol. B3r, 29.

Minodalis a) or. Minodalés; e) **Minodalis** – Tafelronde-ridder op het toernooi ter ere van het huwelijk van koning Artur en (koningin) Jenover; *Merlijn*: r. 27675.

Minodap a) [West PR: **Minadap**] – Saksische koning; e) **Minodap** – strijder in dienst van koning Rioen van Denemarke; f) verwant van koning Rioen van Denemarken; g) gedood in Carmelide door Artur c.s.; *Merlijn*: r. 23809.

Mynoras 1 a) or. Minoras; e) **Mynoras** – Tafelronde-ridder; g) tijdens het toernooi te Logres verslagen <Mynores> *Merlijn*: r. 28694, 28845.

Minoras 2 a) or. Minoras, jagermeester; b) zwager (echtgenoot van de zuster) van Meraugis de Portlegues en nicht van Aiglin en Kehedin; e) **Minoras** – jagermeester in dienst van koning Clarioen van Nortomberlant; f) zwager van Miranges van Porlegues – verwant (via zijn echtgenote) van Eggelij van den Dale en Keye die Clene – neef (zoon van de oom) van Ywen van Lyoneel; g) herbergt koning Lot en zijn vier zoons – belooft zijn koning te vragen om

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Dirc_Potter

koning Artur c.s. te steunen tegen de Sennen <Mynoras> *Merlijn*: r. 30406, 30440, 30444, 30449, 30659, 30665, 30672, 30678, 30688, 30929, 30947, 30950, 30952, 31449.

Minoras 3 a) or. Minoras, seneschalk; e) **Minoras** – drossaard van koning Lac van Driende; g) legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere; *Merlijn*: r. 32255.

Mynores zie **Minoras 1**

Minorke h) Menorca/Minorca,¹ Spaans eiland in de Middellandse Zee, één van de Balearen – lett. ‘het kleinere’ ten opzichte van het grotere Majorca/Mallorca (zie **Majorke**); i) **Minorke** – eiland voorbij Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1753; i) **Mynorke** – eiland voorbij Europa; *Troyen*: r. 29321.

Mynos zie **Minos van Creten**

Minos van Creten a) Minos, koning van Kreta – zie ook **Minocorus**; b) zoon van Jupiter en Europa – broer van Rhadamanthus en Sarpedon – echtgenoot van Pasiphaë – vader van onder anderen Ariadne en Androgeus; d) met zijn broer Rhadamantus en Aeacus na zijn dood aangesteld als rechter in de onderwereld, exemplarisch wijs – naar wie de half mens-half stier genoemd werd die zijn echtgenote baarde na gemeenschap te hebben gehad met een stier die Poseidon als offerdier bedoeld had; e) **Minos**; g) bedenker van hellestraffen; *Eneide*: r. 3542; e) **Mynos**; g) door Floris aangeropen om de dood gewaande Blancefleur in de Onderwereld bij te staan; *Floris Prz*: fol. B1v, 10; e) **Minos van Creten** – koning van Creten; f) vader van een zoon Androgonus en de dochters Pasiphos/Pasip(h)eus, Adriana en Fedra; g) stuurt Androgonus naar school in Athene – belegert na de moord op Androgonus Athene – belegert Achaye – wijst de koningsdochter Silla af die uit liefde voor hem haar vader in zijn slaap onthoofde doodde en hem de stad aanbood – laat haar doden als zij hem wil volgen; *Minnen loep*: boek I, r. 1359, 1371, 1379, 1386, 1392, 1405, 1415, 2217, 2248, 2290; boek III, r. 172, 453; e) **Mynos** – koning van Creten; g) vecht tegen Athene – eiste van koning Egeus offers voor de Minotaurus; *Troyen*: r. 30529, 30536.

[**Mynotaraes**] zie **Minotaurus**

Minotauroen zie **Minotaurus**

Minotaurus a) Minotaurus – mensen verslindend monster met de romp en ledematen van een mens en de kop van een stier – vernoemd naar koning Minos van Kreta – zie ook **Minocorus**; b) ‘zoon’ van koning Minos’ echtgenote Pasiphaë en een door Poseidon aan Minos gezonden offerstier; d) opgesloten in het door Daedalus gebouwde Labyrinth – gedood door Theseus met hulp van Ariadne; e) **Minotaurus** – “een anxtelic dier” – van boven mens, van onder stier; f) nakomeling van koning Minos’ dochter

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Minorca.kmz

Pasiphos en een stier; g) overwonnen door Theseus <Minotauro, Minothaurus, Mynothaurum> *Minnen loep*: boek I, r. 1395, 1409, 1422, 1475, 1478, 1485; e) **Minotaurus** – “die half os was ende half man”; f) zoon van koningin Phasis met een stier als vader; g) overwonnen door Theseus 1 <Minotauroen, Mynotarase> *Troyen*: r. 5114, 30542, 30551; e) **Mynothaurus**; g) bedreigde Theseus; *Urbaen*: z.r.

Minothaurus zie **Minotaurus**

Minus e) **Minus** – Saraceense koning van Nabicee; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 865; e) **Mimus** – Saraceense koning van Nabathee; *Limborch Frg*: H53, r. 29; e) **Minus** – Saraceense koning van Nabache; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 864.

Minus zie **Ninus**

Mirabel 1 a) Mirabel, lett. wonderbaarlijk; b) dochter van de Saraceense koning Mibrien – geliefde en latere echtgenote van Aioli; e) **Mirabele**; f) dochter van Macabrien – geliefde (en latere echtgenote) van Ayoel – moeder van (de tweeling) Tumas en Manassier; g) in haar huwelijksnacht met Ayoel door Macharijs ontvoerd naar Lozanen – na haar kerstening **Johane** gedoopt <Mirabeele, Mirabeelen> *Ayoel*: r. 143, 309, 320, 323, 501; e) **Mirabel** – Saraceense van geboorte; f) dochter van de Saraceense koning Mibrien – echtgenote van Aioli – moeder van de tweeling Thomas en Manassier; g) nu Christen – in gevangenschap bevallen van een tweeling, die haar na de geboorte door hertog Makaris van Bourgondië wordt afgenomen om te worden verdronken <Mirabele> *Aiol*: r. 553, 563, 579, 581, 588, 596.

Mirabel 2 h) Mirebeau¹ in Poitou in het westen van Frankrijk; i) **Mirabel** – door Melusine gestichte versterkte stad aan een kleine rivier; *Meluzine*: fol. M1rb.

Mirabel zie **Mirebel**

Mirabele zie **Mirabel 1**

Myralde a) voluit Esmeralda, d.i. smaragd; e) **Myralde**; f) echtgenote van Gerffin van Termis; g) raadgeefster en vriendin van Galya, Florette en Orië – peetmoeder van Galya bij diens doop <Miralde> *Karl Meinet*: r. A172, 51, 57; A183, 63; A184, 45; A207, 2; A209, 6.

Miranges van Porlegues a) or. Meraugis de Portlesguez; b) zwager (broer van de echtgenote) van Minoras; e) **Mereagis** – Arturridder; g) op het slottoernooi door Ferguut verslagen; *Ferguut*: r. 4322, 5247, 5400; e) **Miranges van Porlegues** – Tafelronde-ridder; f) zwager van Minoras 2 <Amorasis, Maragni, Merangys> *Merlijn*: r. 17934, 18519, 23952, 30394.

Miraude a) voluit Esmeralda, d.i. smaragd,² samen met de robijn/carbonkel behorend tot de meest waardevolle edelstenen; e) **Miraude** – jonkvrouwe,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mirebeau.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Emerald>

bezit Blancemont, later koningin van het land van de Base Rivire;
 f) schoonzuster van Bruant vander Montangen – echtgenote van Torec;
 g) heeft de gouden diadeem in haar bezit – eist van Torec dat hij alle Tafelronde-ridders overwint, wat een onmogelijke opdracht is/lijkt, maar helpt hem met een magische ring met een “pantere” steen [*Der naturen bloeme, boek*, ed. Gysseling, r. 15978]¹ die hem onoverwinnelijk maakt – als dat Torec gelukt is, krijgt hij haar als vrouw – ontvoerd door Ypander, waarna zij weigert te eten en te drinken totdat zij door Torec bevrijd wordt <Mirauden, Myraude> *Torec*: r. 3231, 3282, 3410, 3453, 3459, 3460a, 3470, 3519, 3533, 3580, 3582a, 3595, 3603, 3613, 3679, 3726, 3729, 3757, 3782.

Miraudijs a) afleiding van ‘esmeralda’, d.i. smaragd²; e) **Miraudijs** alias **die Riddere metter Mouwen en die Swerte Riddere** – ridder van koning Artur – later koning van onder andere Spangen; f) echtgenoot van Clarette van Spaengen; g) door een koningin te vondeling gelegd in Doevre – nadat zijn moeder hem heeft herkend, trouwt hij met Clarette en wordt koning in zijn moederland en in Spangen; *Mouwen*: r. 2208.

Mirce h) or. Murce/Mirte – Murcia,³ stad (en regio) gelegen aan de rivier de Segura in het zuidoosten van Spanje; i) **Mirce** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Mice> *Parthonopeus*: r. 3795; fragm. Gr, r. 3795.

Mirebel i) **Mirebel** (or. Mirebel) – toenaam van **Gyon van Mirebel** <Mirabel> *Galien Rethore*: cap. [53].

Mirmidoen zie **Mirmidonie**

Mirmidoen, die a) de Myrmidonen, onderdanen van Achilles; e) **die Mirmidoen**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – meegekomen met Achilles – vechten toch mee als Achilles vanwege Polixina de strijd staakt <Mirmidoene, Mirmidone, Mirmidonoës, Mirmidonois, Mirmidonoise, Mirmidonose, Mirmidonoys> *Troyen*: r. 7150, 18314, 18393, 23780, 23890, 23943, 24372, 24464, 24619, 24705, 24898, 29878, 29895, 29985, 30067, 30205, 31631, 32206.

Mirmidonie h) het land van de Myrmidonen, een volk dat oorspronkelijk op het eiland Aegina⁴ (bij Athene) leefde, maar later in Thessalië; i) **Mirmidonie** – Grieks koninkrijk in Thessalen, eerst van koning Eacus, dan van Eson van Mirmidonien, daarna van Jason van Mirmidonien en Medea <Mirmidonen, Mirmidonien> *Jason*: fol. 2v, 5v, 13v, 49v, 52v, 53v, 55r, 55v, 59v, 60r, 113r, 125r, 127v, 152r, 152v, 161r; i) **Mirmidoen** – koninkrijk van Eachus, de vader

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002dern02_01/maer002dern02_01_0021.php

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Emerald>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Murcia.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Egina.kmz

van Peleus 1 en Thelamon van Salomine, later koninkrijk van Helenus 1
<Mirmidoene> *Troyen*: r. 25845, 35173.

Mirmidonoes zie **Mirmidoen, die**

Mirmidonois(e) zie **Mirmidoen, die**

Mirmidonose zie **Mirmidoen, die**

Mirmoros a) or. de centaur Mermerus; e) **Mirmoros** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27231.

Miroveus zie **Maroveus**

Mirra a) Myrrha, personage uit Ovidius' *Metamorphoses*, boek X; b) dochter van koning Cinyras van Cyprus – moeder van Adonis; d) werd ziekelijk verliefd op haar vader als straf van Aphrodite voor de bewering van haar moeder dat Myrrha nog mooier dan Aphrodite was – gestraft met verliefd te worden op haar vader – verandert op het moment van haar bevalling in een mirreboom; e) **Mirra**; f) dochter van koning Cynaran van Arabien – moeder van Adonius; g) wordt wanhopig verliefd op haar vader – om haar voor zelfmoord te behoeden loodst haar voedster haar incognito in het bed van haar vader – vlucht voor haar leven als haar vader haar na afloop herkent – bevalt van een zoon en legt hem te vondeling – sterft als publieke vrouw; *Minnen loep*: boek II, r. 1687; boek III, r. 699, 720, 747.

Mirro a) or. Mirro, koningin van Olyferne; e) **Mirro** – koningin van Olifernen – haar naam betekent: spiegel van schoonheid; f) verwant van Tollus – derde echtgenote van Jason/Sambor; g) zestien jaar jong en mooi – belegerd door de koning van Slavenien – verliefd op Jason van Mirmidonien, die belooft haar te trouwen – geeft Jason een ring met steen om de betovering van Medea te verbreken – trouwt met haar dienstknecht Sambor/Jason – tijdens het beleg door koning Eson van Mirmidonien gedood door de scherpschutter Patroclus; *Jason*: fol. 12r, 14r-15r, 16r, 17r-18r, 19v-21v, 24r, 25r, 25v, 28v, 29v-31r, 32r, 32v, 34v, 35v, 36v-38r, 39r, 40r-42r, 43r, 44r, 50r, 50v, 52r, 54r, 65v, 66r, 94v, 103r-104r, 128v, 143v, 144v, 145r, 146r-147v, 148v, 149r, 151v, 152r, 153v, 155r, 155v, 157r-159r.

Mirthous a) Myrtilus, wagenmenner van koning Oenomaus; b) zoon van Hermes; e) **Mirthous** – “waghenair” van Ypodomya; g) saboteert voor Pelops Ypodomya's renwagen zodat hij haar kan verslaan en daarmee als vrouw verwerven, op voorwaarde dat hij de 'eerste nacht' krijgt – omdat hij overvroeg door Pelops verdronken in wat daarna de Mirtoische zee ging heten <Myrthous> *Minnen loep*: boek II, r. 2740, 2752, 2758, 2761, 2779, 2785.

Mirtoische Zee, die h) deel van de Egeïsche Zee gelegen tussen de Peloponnesus en de Cycladen, in de Oudheid Mare Myrtoum geheten – genoemd naar Myrtilus, die er door Pelops in verdronken werd; i) **die Mirtoische Zee** – genoemd naar de daarin verdronken Mirthous – waar de verrader Alamides

en zijn valse dochter Orfennes wonen <Mirtoissche Zee> *Minnen loep*: boek I, r. 2760; boek II, r. 2790.

Miseresse e) **Miseresse** – ridder in dienst van koning Claudas van Deserte; g) bij Trebes gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 25636.

Misse h) Mysië in het het westen van het huidige Turkije met als belangrijke stad Pergamon, het huidige Bergama¹; i) **Misse** – stad en koninkrijk van koning Teuther, binnengevallen door Achilles en Telapus om proviand voor het Griekse leger te vergaren – waar Telapus (van Misia) heerst na de dood van koning Teuther – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Mese, Messe, Misia, Missen> *Troyen*: r. 227, 8023, 8031, 8046, 8069, 14041, 20713, 26468.

Mitele zie **Mithele**

Mitenus a) personage door Jacob van M(a)erlant geassembleerd uit Dodaniëz del Pui de Rir, schildknaap van Hector in Benoît de Saint-Maures *Roman de Troie* en de Trojaanse held Misenus in Vergilius' *Aeneis*, die zich tijdens de aanval van de harpijen op de Trojaanse vloot in ballinschap met een hoorn in het hoogst van de mast op de uitkijk gaat staan, en die later plechtig begraven wordt aan de voet van een hoge berg die sedertdien de Misenus heet; e) **Mitenus** – strijdmakker van Hector <Miceus> *Troyen*: r. 9932, 9947, 9951; e) **Mitenus** – zeeman; g) door Eneas van Troyen als uitkijk in het 'kraaiennest' gecommandeerd – gestorven in Cumea – op een berg kostbaar begraven <Nithenus> *Troyen*: r. 35904, 37162; e) **Nitheus** – Trojaan, "Eneas vriend die mit Hector van Troeyen langhe tijt hadde ghedient"; g) sterft te Cumea – op een hoge berg begraven; *Troyen Prz*: fol. 143ra.

Miteres van Frygen a) or. Mercerès; e) **Miteres van Frygen** – koning van Frygen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – bevrijdt Troylus uit de handen van Minesteus van Athenen – in diepe rouw na Hectors dood <Emiteres van Frigie, Meteres, Miteres, Miteres van Frughie> *Troyen*: r. 8256, 9216, 9981, 10007, 10025, 10042, 10110, 12689, 12866, 12871, 18915, 18920, 18930, 18960, 19769.

Mithele h) Mytilini,² havenstad op het Griekse eiland Lesbos; i) **Mithele** – havenstad aan zee – vorstendom van prins Athanagoras – waar Tharsia door de zeerovers verkocht wordt aan de bordeelhouder Leno <Mitelen, Mithelen, Mythelen> *Appollonius*: fol. A3r, A3v, E4r, F2v, F3r, G4r, G4v; i) **Milicenen** – koninkrijk van een deelnemer, die tijdens een toernooi verslagen werd door de nog jonge Jason; *Jason*: fol. 7r.

Mitridaet a) Mithridates VI Eupator, koning van Pontus (132-63 v.C.); e) **Mitridaet**; g) overwonnen door de Romeinen; *Caesar*: r. 1171.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bergama.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mytilini.kmz

Moabiten, die a) de Moabieten, nakomelingen van Moab¹ [*Genesis* 19, 37],² zoon van Lot, die hem onwetend verwekte bij zijn oudste dochter, nadat hij dronken was gevoerd; d) levend ten oosten van de Dode Zee – in de *Turpijn* op een hoop gegooid met de Almoraviden in het middeleeuwse Spanje, aartsvijanden van de Christenen; e) **die Moabiten** – volk; g) wonen in Arabia (nabij de berg Sinay); *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1111; e) **die Moabiten** – volk; g) wonen in Ethiopia 2 (nabij de berg Sinay); *Troyen*: r. 28607; e) **die Moabiten** (or. Moabiti); g) hebben het graf van sint Jacob in handen – bondgenoten van Aigolant <Moabyten> *Turpijn*: II, r. 21; IV, r. 6.

Modan a) or. Amadan, toegenaamd 'l'Orguellous'; e) **Modan** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17936.

Modelant zie **Madelant**

Modian a) correspondeert met (or.) Landon [?]; e) **Modian** – ridder – één van de Sennen; f) verwant van Sapharijn; g) in Carmelide gedood <Mediande, Modianne> *Merlijn*: r. 18494, 18633.

Modicac e) **Modicac** – een duivel; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1219; e) **Modicacke** – een duivel; g) door toverij gedwongen Madelgijs te helpen om Rosefloer van de drie Saraceense reuzen te verlossen; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 513; e) **Moedecack** – duivel; g) exemplarisch lelijk; *Reynaerts Hst*: r. 6647; e) [**Modicac**] – gebruikt in de krachtterm: "Hulp Modicacx cracht!"; *Sacrament Niervaert*: r. 1266.

Modicacke zie **Modicac**

Modret zie **Mordret**

Moedecack zie **Modicac**

Moeyses zie **Moyses 1**

Moene zie **More von Mone**

Moenen a) de naam zal een verkorte vorm zijn van Simon en refereren aan Simon de Tovernaar/Simon Magus (zie **Simon 4**), een tovenaer die voorkomt in het *Nieuwe Testament* [*Handelingen* 8, 9]³; d) in de *Passio sanctorum apostolorum Petri et Pauli*,⁴ die geparafraseerd wordt in de *Legenda aurea* in de legende "Vander passien sinte Peters, apostels [83]", kan Simon Magus met behulp van onzichtbare duivels vliegen als een vogel totdat Petrus met een gebed tot God de duivels dwingt hem los te laten, waarna hij als een steen naar beneden valt en in vier stukken breekt; e) **Moenen** – toegenaamd: "metter eender ooghe" omdat één oog eruit gezworen lijkt – duivel in mensengedaante en als zodanig aan dit gebrek herkenbaar; g) neemt de

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Moab>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_19.htm

3. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_8.htm

4. <http://webpages.ursinus.edu/jlionarons/wulfstan/PsMarcellus.html>

wanhopige Mariken mee van Nieumeghen via tShertoghen bossche naar Antwerpen, waar zij zeven jaar lang hun intrek nemen in herberg Inden Gulden(en) Boom – keert dan met Mariken terug naar Nieumeghen, waar zij bij het zien van *tSpel van Masscheroen* tot inkeer komt – neemt haar mee de lucht in en laat haar van grote hoogte vallen met de bedoeling haar zo te doden, maar Mariken overleeft de val en blijft ongedeerd <Moen> *Mariken*: fol. B2r, B4r, B4v (2x), C3v (3x), C4v, C6v (2x), D1r, D1v (5x), D2v (2x), D3r, D3v (3x), D4r (2x), D4v (3x), D6v, E2v (3x), F2r.

Moenster h) Münster¹ aan de rivier de Münsterse Aa in Nordrhein-Westfalen in het westen van Duitsland; i) **Moenster** – bisdom; *Karl Meinet*: r. A312, 50.

Moer zie **More von Mone**

Moer zie **More, die**

Moert zie **Nyort**

Mofilee h) Thermopylae,² bergpas bij de berg Oeta tussen Thessalië en Locris, Griekenland – waar Xerxes in 480 v.C. dagenlang door Leonidas, koning van Sparta, werd tegengehouden; i) **Mofilee** – aan zee gelegen stad – de inwoners van Mofilee verslaan Cerces van Percen in een zeeslag; *Alexanders geesten*: boek V, r. 719, 731.

[Mogentheit] a) or. Maiestas [*Alexandreis*, boek IV, r. 416]³ — Macht, allegorie⁴ – zie ook **[Machticheit]**; e) **[Mogentheit]**; f) zuster van achtereenvolgens Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gerechtigheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijcheit (or. Pecunia), Eendrachtichede (or. Concordia), Bliscap (or. Applausus), Smekinghe (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus) <Mogenthede> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1471.

Mogyn i) **Mogyn** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 51.

Moyant zie **[Morant van der Riviere]**

Moybeye zie **Molibete**

Moydas a) or. Moydas, Saksische koning; e) **Moydas** – heidens koning – één van de Sennen; g) in Cambenick gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 31382, 31395.

Moyn i) **Moyn** – stad of landstreek in Bulgherie [?] met kasteel van koning Abroen <Moyon> *Hughe Prz*: p. 26, 53, 80.

Moyn zie **Moynes**

Moynes a) or. Moines; e) **Moines** – koning van Brytanigen/Engelant; f) oudste zoon van koning Constans – broer van Pandragoen en Uter Pandragoen; g) volgde

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Münster.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Thermopylae.kmz

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

op jonge leeftijd zijn gestorven vader op – vermoord door twaalf van zijn leenmannen die liever Utegier als koning hebben; *Graal & Merlijn*: r. 4195, 4206, 4220, 4302, 4313, 4344, 5270, 5312; e) **Moyn**; *Merlijn Prz*: fol. B2a.

Moyon zie **Moyn**

Moionnet zie **Monionet**

Moisant e) **Moisant** – tot het Christendom bekeerde Saraceen – sultan van Meec; f) vader van Galijs <Moisanten> *Ogier E-G*: r. 201, 234, 247.

Moyses 1 a) [Moisan I, 1: MOÏSANT 1] — Mozes¹ – wetgever van het Joodse volk en auteur van de eerste vijf bijbelboeken: *Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri* en *Deuteronomium*; b) nakomeling van Levi – zoon van Amram en Jochebed – pleegzoon van de Egyptische faraadochter Termit – broer van Aäron en Mirjam; d) in de middeleeuwse ikonografie wordt Mozes afgebeeld met twee hoorns op zijn hoofd, dit als gevolg van een corruptie in de *Vulgaat*: “cornuta” [Exodus 34, 29]² in plaats van ‘coronata’ wat binnen de context zoveel als ‘met een stralenkrans’ rond het hoofd betekent; e) **Moyses** – profeet, later hertog van Israhel; g) leidt de Joden weg uit Egypten – ontvangt de wet op de berg Sinay – gebruikte als eerste het Hebreeuwse schrift; *Alexanders geesten*: boek III, r. 690; boek IV, r. 599, 604, 635, 641, 647, 663, 679; boek VII, r. 1109, 1210; e) **Moyses**; g) door de paus genoemd als voorbeeld van iemand die door de zonde van Adam in de hel terecht kwam; *Johan*: r. 716; e) **Moyses** – profeet en wetgever; g) verwelkomt als een der eersten Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Levens Heren*: r. 141, 287, 1142, 1183, 1680, 4219; e) **Moyses** – leider van de Joden uit Egypte; g) aan wie God zich manifesteerde door middel van het brandende braambos; *Malegijs*: p. 165; e) **Moyses**; g) auteur van Genezie, Deutronoom en andere bijbelboeken; *Minnen loep*: boek III, r. 9, 319; e) **Moyses**; g) van wie de Joden dachten dat hij horens droeg; *Olivier*: fol. K5v; e) **Moyses**; g) samen met Aaron door God uitverkoren om het volk van Israhel te regeren; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 49; e) **Moyses**; g) door wiens gebed er manna in de woestijn was; *Ridder metter Swane*: cap. [6]; e) **Moyses**; g) vocht met het zwaard Rosenbrant in Egypte tegen Pharaoen; *Segbelijn*: r. 914; e) **Moyses**; g) exemplarisch trouw aan God; *Sibilla*: r. 745; e) **Moyses**; g) ontving de wet op de berg Sinay – leidde zijn volk door de Rode See; *Troyen*: r. 28604, 28701; e) **Moyses**; g) spreekbuis van God; *Vergi Prz*: r. 64.

Moyses 2 e) **Moyses**; g) vecht in Surien in het leger van Herodes tegen de Persine; *Caesar*: r. 1055, 1065.

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Mozes>

2. http://vulgate.org/ot/exodus_34.htm

Moyses 3 a) [West PR: Moÿs, var. Moÿsses] [West VR: Moysés]; e) **Moyses**; g) wil volgeling worden van Jezus Christus en van Joseph van Aramathia – is door zijn zonden niet uitverkoren om op de lege zetel (tussen Joseph en Broen) van Judas plaats te nemen en verdwijnt in de (af)grond als hij dat toch probeert; *Graal & Merlijn*: r. 803a, 806, 830, 832, 844, 874, 883, 891, 897, 908, 914, 926, 934, 945, 957, 967, 1033, 1038, 1043, 1290, 1573, 1576.

Moyt lant, der h) lees: der Moyr lant – zie ook **die More**; i) **der Moyt lant** – land, deel uitmakend van Hispanien; *Karl Meinet*: r. A339, 3.

Molen, Casteel vander zie **Casteel vander Molen, dat**

Molheri h) Montlhéry¹ ten zuiden van Parijs in Ile-de-France in Frankrijk; i) **Mont Leherys** – burcht van Gemelon <Mont Leheris> *Karl Meinet*: r. A284, 50, 68; A285, 28; i) **Molheri** – tussen Sartre en Molheri beweert Rigaut Gubelijn gedood te hebben; *Lorreinen W*: fragm. III, r. 22, 35.

Molibete h) Meliboea, een mythische of niet meer te identificeren stad in Magnesia,² in Thessalië in het midden van Griekenland; i) **Molibete** – land van herkomst van Philoctetes – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Molobeye, Moybeye> *Troyen*: r. 7175, 9737, 36201.

Molion zie **Morlioen**

Molobeye zie **Molibete**

Molosia h) Molossia in Epirus in het noordwesten van Griekenland met als belangrijke stad Dodona ten zuidoosten van het huidige Dodoni³; i) **Molosia** – havenstad in Epiros in Grieken – genoemd naar Molosus; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1486; i) **Melosen** – stad in Thessalen – legerplaats van de centauren/reuzen; *Jason*: fol. 9v; i) **Molosia** – stad in Grieken – vernoemd naar de stichter Molosus; *Troyen*: r. 29056.

Molosus a) Molosus/Molosos; b) zoon van Pyrrhus en Andromache; e) **Molosus**; g) stichter van het naar hem genoemde Molosia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1484; e) **Molosus** – later koning van Tessalie [?]; f) zoon van Pirrus en Andromata – halfbroer (zelfde moeder) van Landomanta; g) stichtte het naar hem genoemde Molosia – schenkt Landomanta de heerschappij over koning Acastus' land <Molossus> *Troyen*: r. 29054, 35143, 35165, 36104; e) **Molosus**; f) zoon van Pirrus en Andromata – halfbroer (zelfde moeder) van Laumedonca; *Troyen Prz*: fol. 136vb.

Momartars zie **Montmartars**

Mombrandt zie **Mombrant 2**

Mombrant 1 h) [Moisan I, 2: MONBRANC 1] — Mon(t)brant, lett. Zwaardberg [?], Mesthoop [?]; i) **Mombrant** – Saraceens koninkrijk en stad van Yvorijn van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Monthlery.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Magnesia.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dodoni.kmz

Mombrant – later van Buevijn jr. en dan tevens gekerstend; *Buevijn*: fol. B3r, C6r, C6v, E1r, E1v, I6v, L3v, L4v, M1r, M3r, M3v; i) **Monbrant** – rijk van koning Yvorijn <Mombrant> *Huge L*: r. 193, 223; i) **Mombrant** – koninkrijk van Yvorijn van Mombrant; *Hugbe Prz*: p. 34, 59, 60, 64, 66-69, 71;

Mombrant 2 h) niet nader te identificeren Saraceense stad of koninkrijk in het Midden-Oosten – zie ook **Monbrant**; i) **Mombrant** – Saraceens koninkrijk; *Joncker Jan*: p. 193; i) **Mombrant** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Armenie <Monbrant> *Limborcb*: boek VII, r. 1551; boek VIII, r. 33, 1241; i) **Monbrant** – Saraceens koninkrijk; *Limborcb Frg*: H53, r. 193; i) **Mombrant** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Armenie; *Lymburch*: boek VII, r. 1576; boek VIII, r. 35, 1230; i) **Mombrant** – Saraceens koninkrijk van koning Yvorijn – bondgenoot van Palerne; *Madelgij*s: fragm. I, r. 46; i) **Mombrant** – koninkrijk van Yvorijn van Mombrant – circa vijf dagen reizen (over land) vanuit Turckien, te paard bereikbaar vanuit Akers – land van herkomst van Benfluer – waar Vivien van Eggermont wordt opgevoed – belegerd door de sultan van Persen om Benfluer – later rijk van koning Yvorijn jr. van Mombrant, belegerd door Vivien, Baldaris en meester Jorck – na de dood van koning Yvorijn jr. koninkrijk van diens broer Goriant van Mombrant <Mombrants, Monbrant> *Malegij*s: p. 8, 11, 24, 26, 31, 32, 34, 35, 46, 47, 49, 58, 59, 64, 68, 72, 73, 90, 96, 97, [97], 103, 111, 120, 151, 153, 156, 195, 317, 324-327, 329, 337, 341; i) **Monbrant** – Saraceens sultanaat van Yvorijn van Monbrant – bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta van Limborcb*: cap. 75-76, 97, 100; k) **Mombrant** – kasteel – toevluchtsoord van Matabrune nadat haar verraad uitgekomen is <Mambrant, Maubrant, Mombrandt> *Ridder metter Swane*: cap. [17]-[19].

Momiret zie **Monionet**

Mommertoers zie **Montmarters**

Mompelier h) [Graesse: *Monspessulanus*]¹ — Montpellier² aan de rivier de Lez³ in Languedoc, Frankrijk – gedurende de Middeleeuwen vermaard om zijn medische faculteit; i) **Mompellier** – stad in het zuiden van Gallen c.q. Ghebaerde Gallen/Gallen van Nerbone; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1585; i) **Mompoliere** – stad (genoemd samen met Salerne) waar Clarie artsen vandaan laat komen om de gewonde Johan en zijn medestrijders te laten behandelen; *Johan*: r. 1859; i) **Mompelier** – stad in Provensen – toevluchtsoord van hertog Mathenes van Salerne, zijn echtgenote en hun zoon Patriase; *Merlijn*: r. 27107; i) **Mompelier** – reisdoel ver weg; *Reynaert A*

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Monspessulanus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montpellier.kmz

3. [https://oc.wikipedia.org/wiki/Les_\(flume\)](https://oc.wikipedia.org/wiki/Les_(flume))

en F: r. 1156; i) **Mompelier** – reisdoel ver weg – universiteitsstad, met studie medicijnen; *Reynaert Prz*: r. 847, 4590; i) **Mompelier** – reisdoel ver weg – universiteitsstad, verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 1178, 5934; i) **Mompelier** – stad in Gallen; *Troyen*: r. 29153.

Mompellier zie **Mompelier**

Mompolier zie **Mompelier**

[**Monadijn**] zie **Malaquijn 1**

Monbaes i) **Monbaes** – hertogdom, in Grieken [?] – de hertog van Monbaes is de beschermer van keizerin Erena's blinde kinderen; *Roelant*: r. P888, P892, P1170.

Monbrant h) niet nader te identificeren Saraceense stad of koninkrijk in het Midden-Oosten – zie ook **Mombrant 1** en **2**; i) **Monbrant** – Saraceense stad – door de Christenen belegerd; *Cassant*: r. 7; i) **Monbrant** – stad in Saraceens gebied van de Christenkoning Buevoen – vermaard om zijn tovenaars – belegerd door Lapedant – tijdelijke verblijfplaats van Florigout; *Florigout*: r. 4352, 5286, 5329, 5425, 5996; i) **Monbrant** – Saraceens koninkrijk, bondgenoot van Davimont en Cursabel; *Ogyer*: r. 3747, 3974.

Monbrant zie **Mombrant 1** en **2**

Mönbrant h) bedoeld is het toponiem: zie **Monbrant**; e) **Mönbrant** – Saraceense koning in het leger van Davimonts vader Cursabel; *Ogyer*: r. 3872.

Monbrant zie **Mombrant**

Monchiops zie **Monju**

Moncionet zie **Monionet**

Monde Jou zie **Monju**

Mondidier h) Montdi(s)dier¹ in Picardië, Frankrijk; i) **Mondidier** – domein en toenaam van Bernaert de Mondidier – één van de genoten/baronnen van koning Kaerle de Groote die samen met Roelant en Olivier achter blijft op de Ronchevale en daar sneuvelt; *Galien Rethore*: cap. [21]; i) **Mundedir** – toenaam van **Droon van Mandrion** – toenaam van **Berant van Mundesteyr** <Mandrion, Mundesteyr, Mundistere> *Karl Meinet*: r. A229, 22; A235, 39; A240, 42; A242, 34; A409, 43; A455, 7; i) **Mondisdier** – toenaam van **Bernhart von Mondisdier**; *Ogyer*: r. 20135; i) **Mundisdier** – toenaam van **Bernhart von Mundisdier** <Mondenstier, Mondisdier, Mondisdiet, Mondisteyren, Mondisdier> *Reinolt von Montelban*: r. 3683, 4931, 10721, 10771, 11512, 12408; i) **Mondidier** – toenaam van **Belard van Mondidier** <Mondidier> *Renout*: r. 2013, 2067; i) **Mondiser** – toenaam van **Auberijn van Mondiser**; *Sibilla*: r. 171, 179, 288, 336, 381, 431, 765.

Mondisdier zie **Mondidier**

Mondisdiet zie **Mondidier**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montdidier.kmz

Mondiser zie **Mondidier**

Mondisteyren zie **Mondidier**

Mone i) **Mone** – toenaam van **More von Mone**; *Reinolt von Montelban*: r. 10772.

Monesse zie **Manasse**

Monfatoen zie **Montfaucon**

[**Monfauco(e)n**] zie **Montfaucon**

Monferaet zie **Montferrat**

Monfert j) or. Montfort – lett. sterke berg; k) **Monfert** – burcht, waar Ogier jarenlang de belegering van Karel de Grote en Charloet weerstaat <Monferten> *Ogyer*: r. 12060, 12638, 12654.

Monflijs h) or. Monfelis/Monfelix – lett. ‘Gelukkige Berg’; i) **Monflijs** – havenstad in het land van de emir van Babylonien, gelegen aan de zeearm Fire; *Floris*: r. 1961, 1964; i) **Monfolis** – stad in het land van de emir van Babilonien, gelegen aan de zeearm Ferie; *Floris Prz*: fol. B7r, 19; B7r, 21.

Monfloers a) or. Menfloers; e) **Monfloers**; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – verliefd op Andromata, de echtgenote van Hector <Menfloers> *Troyen*: r. 14697, 14916, 15173, 15186, 15190, 15220, 15374.

Monfolis zie **Monflijs**

Monfoort h) Montfort-l’Amaury¹ bij Parijs [?] in Ile-de-France in Frankrijk; i) **Monfoort** – toenaam van **Galerant van Monfoort**; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 5; i) **Monfoort** – waar een deelnemer aan het toernooi te Camerijc vandaan komt; *Saladijn*: r. 541.

Monfraet zie **Montferrat**

Monfraten zie **Montfaucon**

Monfrijn h) or. Montfrin; i) **Monfrijn** – stad in Yerlant – waar Geraerd woont <Monfryn> *Meluzine*: fol. P6rb, P6va, P6vb, Q1va, Q1vb.

Mongelane h) vermoedelijk een fantasienaam afgeleid van het Franse Mongla(n)ne (zie **Monglanen**); i) **Mongelane** – Saraceens land, door Ogier tijdens zijn pelgrimstocht in opdracht van de paus gekerstend; *Ogyer*: r. 21031, 21041.

Mongelanen zie **Monglanen**

Mongeroen j) mogelijk een sprekende naam opgebouwd uit ‘mont’ (berg) en ‘geroen’ (tot rust komen) – mogelijk is ook een knipoog richting de Monju/Mont Jovis (zie **Monju**); k) **Mongeroen** – burcht van Cupido, vermoedelijk genoemd naar de berg waarop hij staat, gelegen op een halve mijl van Chyteroen; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 152.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montfort-l'Amaury.kmz

- Mongla** k) **Mongla** – kasteel in Cornuale [?], het land van koning Ydier van Cornuale – gelegen op een hoge rots aan een bergpas – waar de rivier Koperne langsstroomt – belegerd door de Sennen; *Merlijn*: r. 15995.
- Monglanen** h) or. Monglane, kasteel en graafschap in (het zuiden van) Frankrijk; i) **Monglanen** – graafschap; *Buevijn*: fol. L2v, L3r, L4r; i) **Mumgelenne** – stad in Gaskonyen waar Karl Meynet, David en Dederich overnachten op weg naar Tollet; *Karl Meinet*: r. A137, 40; A138, 56; i) **Monglanen** – toenaam van **Garijn van Monglanen**; *Malegijs*: p. 2; i) **Mongelanen** – toenaam van **Gheerijn van Mongelanen**; *Roelant*: r. P191.
- Monicus** a) or. de centaur Monychus; e) **Monicus** – Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – doodt de vrouw-man Teneus <Monitus> *Troyen*: r. 27573, 27587, 27590.
- Monie** zie **Monju**
- Monis** zie **Monju**
- Monisteus** zie **Minesteus van Athenen**
- Monitus** zie **Monicus**
- Montjoye Sint Denis!** n) or. Mont joye saint Denis – de koninklijke Franse strijdkreet, waarmee de hulp werd ingeroepen van saint Denis (zie [**sent Denijs**] 1), de legendarische eerste bisschop en patroonheilige van Parijs, die onthoofd werd op de Mons Gaudii, Ofra. Mont (de) Joie, het latere Montmartre (zie **Montmarters**), lett. Martelaarsberg – daarnaast de benaming van de Oriflamme (zie **Oliflamme**) het rode, uit het klooster Saint Denis afkomstige vaandel, waaronder de Franse koningen ten strijde trokken; o) **Monyoie!** – strijdkreet van de Franse ridders; *Fierabras*: r. 126; o) **Montjoye Sint Denis** – strijdkreet van koning Kaerle die Groote <Montjo[ye]> *Galien Rethore*: cap. [30], [41]; o) **Monyoie!** – strijdkreet van de Franse ridders onder leiding van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 10; o) **Montzoy!** – strijdkreet van de Christenen <Monzoi> *Karl Meinet*: r. A479, 66; A484, 31; o) **Monjoye!** – hulpkreet van Madelgijs naar Aymijn en Spyet; *Madelgijs*: fragm. XI, r. 215; o) **Monjoie!** – strijdkreet van Karel de Grote; *Ogier H*: r. 32; o) **Monyoie!** – strijdkreet van Karel de Grote; *Ogyer*: r. 1750; o) **Monjoye!** – strijdkreet <Monyore, Monyoie> *Parthonopeus*: r. 5056, 5335, 5339; fragm. T, r. 148, 152; o) **Monjoye!** – strijdkreet van de Fransen <Monyoe, Monyoye> *Roelant*: r. 472, 543, 708, 736, 822, 1201, 1549, P582; o) **Monyoye!** – strijdkreet van Seghelijn; *Segbelijn*: r. 5101.
- Monionet** h) or. La Tour de Mont Jouet – de berg La Mongeioie bij Sibiville¹ in Artois in het noorden van Frankrijk; i) **Monionet** – berg met kasteel in Guerende met veel torens en twee valbruggen – woonplaats van de reus Gwedon

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sibiville.kmz

<Moionnet, Momiret, Moncionet, Monionnet> *Meluzine*: fol. S4vb, S6vb, T1rb, T2va, V5va.

Monjonet zie **Monju**

Monionnet zie **Monionet**

Monyore! zie **Monjoie!**

Monyouwen zie **Monju**

Monju h) Lat. Mons Jovis (lett. Berg van Jupiter) – de Grote Sint Bernard,¹ één van de belangrijkste noord-zuid Alpenpassen op de grens van het huidige Frankrijk en Italië, die zijn naam ontleent aan Bernard van Menthon (elfde eeuw), aartsbisschop van Aosta die in de pas een hospitiu[m] stichtte om veiligheid en geborgenheid aan pelgrims en reizigers te bieden – ook wel gebruikt als pars pro toto voor de Alpen, m.n. het gedeelte tussen de Sint-Bernhard en de Sint-Gothard; i) **Monju** – gebergte – de Rijn ontspringt onder Monju; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1076; boek VII, r. 784, 1417, 1519, 1541; boek X, r. 337, 1075; i) **Mungauwen** – exemplarisch groot; *Johan*: r. 939; i) **Monchiops** – natuurlijke grens van Vrankriche; *Karl Meinet*: r. A425, 39; i) **Montju** – berg; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 117; i) **Monjonet** – gebergte dat Raymondijn met zijn gezelschap passeert op weg naar Rome; *Meluzine*: fol. X1va; i) **Monyouwen** – waar Karel de Grote onderweg Ogier wil laten ophangen; *Ogyer*: r. 253; i) **Monde Jou** – via deze bergpas vlucht Marcomiris van Romonie naar Vrankerike/Galle; *Parthonopeus*: r. 223; i) **Monju** – Karel de Grote geeft bij de kroning van Lodewijc gebied [?] aan de voet van de Monju aan Ridsaert; *Renout D*: r. 93; i) **Monis** – bij de kroning van Ludwigh geeft Karle aan Fritzhart gebied [?] aan de voet van de Monis; *Reinolt von Montelban*: r. 1321; i) **Monju** – gebergte in Europa, dat Garmania in het zuiden begrenst – waar de Ryn ontspringt <Monie> *Troyen*: r. 28988, 29087, 29109.

Moncler h) or. Montpellier – lett. glimmende berg – vermoedelijk verwijzend naar Montpellier² in de Languedoc, Frankrijk (zie **Mompelier**); i) **Monclier** – graafschap (van Madelgijs' oom) – familiestad van hertogin Druwane (van Eggermont), bondgenoot van hertog Bueve van Eggermont en Druwane – belegerd door koning Karel de Grote, die daar gevangen wordt gezet <Moncleir> *Madelgijs*: fragm. VII, r. 56, 225; fragm. VIII, r. 18, 151; i) **Moncler** – graafschap van de broer van hertogin Druwane van Eggermont en meester Jorck – familiestad van de Eggermont-clan – belegerd door koning Karel de Grote – plaats waar koning Karel en Roelant een jaar gevangenzitten <Monclere> *Malegijs*: p. 3, 24, 63, 76, 78, 83-85, 88, 98, 100, 101, 104, 165, 313, 335, 337, 340, 342.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bourg-saint-Pierre.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montpellier.kmz

Monclier zie **Moncler**

Monmarters zie **Montmarters**

Monmartert zie **Montmarters**

Monnoen zie **Mennoen 2**

Monphaton zie **Montfaucon**

Monregart h) sprekende naam [?] – in dat geval ‘mijn blik (op de wereld)’; k) **Monregart** – burcht waar Hoderich en Haenffrait zich terugtrekken na hun vlucht uit Parys; *Karl Meinet*: r. A126, 8.

Monresat zie **Montferrat**

Monsdier zie **Mondidier**

Monseraet h) Montserrat¹ ten noordwesten van Barcelona in Catalonië in het noordoosten van Spanje – bekend door zijn klooster waarin de icoon van de Zwarte Madonna bewaard wordt, volgens de legende geschilderd door de apostel Lucas en daar omstreeks het jaar 50 door de apostel Petrus heen gebracht en omstreeks 880 weer teruggevonden nadat het door de invallen van de Moren tijdelijk zoekgeraakt was; i) **Monseraet** – met de afbeelding van Maria die Claremonde beschermt tegen de duivel; *Huge L*: r. 208; i) **Monserrat** – stad (klooster) in Arragoen; *Meluzine*: fol. X2ra, X2rb, X2vb, X3vb, X4ra, X5ra, Y2vb, Y3ra.

Monserrat zie **Monseraet**

Mons Syone h) berg die vermoedelijk zijn naam ontleent aan de bijbelse berg Sion, één van de bergen waarop Jeruzalem² gebouwd is – contaminatie met de hoge berg Sinai (zie **Sinay**) is niet onmogelijk; i) **Mons Syone** – hoge berg gelegen in het land Multum Bona Terre waarvan de top(pen) onzichtbaar hoog zijn – met daarop een bijzonder wonderlijke, ogenschijnlijk onbewoonde burcht; *Brandaen*: r. 1640.

Monster, Coninlike zie **Coninlike Monster**

Monstijr Roal zie **Coninlike Monster**

Monsuereyn zie **Montsureyn**

Monsurain zie **Montsureyn**

Monsureyn zie **Montsureyn**

Montabor zie **Montabur**

Montabur h) de berg Tabor³ in Galilea in Israël; i) **Montabur** – berg bij Nasaret – waar de veldslag tussen Saladine en koning Wijt plaatsvond <Montabuer> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1162; i) **Montabor** – berg bij Nazaret, verder als boven; *Troyen*: r. 28655.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montserrat.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jeruzalem.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Taborberg.kmz

Montaenge, die h) lett. (ge)berg(te) – zie ook **Montange**; i) **die Montaenge** – land/heerlijkheid van heer Amelant, gelegen in het Felle Wout <Montaengen, Montangen> *Mouwen*: r. 727, 1104.

Montagut h) vrijwel zeker een vorm van Ofra. Montaigu – lett. spitse berg;
i) **Montagut** – stad/kasteel [?] – door Aymyn van Dordoen aan zijn zoon Reynout geschonken bij diens ridderslag, samen met Pierlepont en Valkenstene; *Heemskinderen*: p. 29; i) **Montagut** – door Heyme aan Reynolt geschonken; *Reinolt von Montelban*: r. 754.

Montalbaen j) Montauban – rots, aan of in de rivier de Dordogne in het zuidwesten van Frankrijk, waarop Renaut zijn burcht bouwt – lett. witte berg;
k) **Montalbaen** – burcht, door Reynout en zijn broers gebouwd op de rots die Yewyn hem schonk – zo geheten omdat de rots waarop hij staat van marmer is – twee keer belegerd door Karel de Grote – door Reynout aan Karel de Grote aangeboden op voorwaarde dat deze zich met Reynout verzoent <Montelbaen> *Heemskinderen*: p. 66-69, 72, 77, 78, 81, 102, 108, 109, 114, 122, 123, 126, 129, 130, 137, 139-142, 145, 147-150, 152, 154, 155, 165, 168-178, 180, 185, 186, 196, 202, 206; k) **Montelban** – burcht die Reynolt bouwt op een rots in de Geronde – zo genoemd omdat de rots helemaal van marmer is <Montelbane, Montelbanen, Montewan> *Reinolt von Montelban*: r. 2935, 2947, 2982, 3001, 3013, 3058, 3227, 3257, 3418, 3465, 3525, 3608, 3849, 3877, 3922, 4660, 6010, 6039, 6083, 6265, 6300, 6742, 6776, 7235, 7494, 7496, 7550, 7552, 7556, 7717, 7765, 7901, 8038, 8237, 8514, 8664, 8695, 8968, 9023, 9051, 9316, 9360, 9362, 9378, 9387, 9408, 9449, 9493, 9501, 9736, 9759, 9789, 9823, 9835, 9956, 10025, 10268, 10309, 10387, 10411, 10485, 11390, 11631, 11754, 11810, 11825, 11828, 11834, 11879, 11898, 11925, 11961, 11971, 12016, 12018, 12021, 12039, 12117, 12134, 12192, 12202, 12227, 12249, 12350, 12363, 12485, 12491, 12494, 12519, 12536, 12546, 12592, 12642, 12702, 12720, 12724, 12731, 12741, 12756, 12879, 12825, 12890, 12898, 12933, 12938, 12995, 13009, 13215, 13258, 13267, 13273, 13307, 13336, 13350, 13357, 13886, 14362, 15176, 15260, 15363; k) **Montalbaen** – rots in de Geronde waarop Renout zijn burcht bouwt, zo genoemd omdat de rots helemaal van marmer is <Montelbaen> *Renout*: r. 875, [886], [888], [942], [944], [948], 1167, 1211, 1234, 1280, 1425, 1433, 1479, 1526, 1532, 1649, 1723; i) **Montauban** – toenaam van Regnaut c.q. Reynaut van Montauban; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 12, 14.

Montalba(e)ne zie **Mont Albane**

Mont Albane h) de ‘Albaanse berg’ (aan het ‘Albaanse meer’) nabij het huidige Nemi¹ in Lazio, Italië – Aeneas trouwde met Lavinia, de dochter van de

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nemi.kmz

plaatselijke koning Latinus, ter ere van haar stichtte hij in 1176 v.C. de stad Lavinium – Ascanius besloot in 1152 v.C. een nieuwe stad te bouwen onder de ‘Albaanse berg’ (nu Monte Cavo), hij noemde deze stad Alba Longa – zie ook **Albane**; i) **Mont Albane** – berg bij de plaats waar de Tiber in zee stroomt [eigenlijk bij Ostia] – Eneas bouwt hier een burcht, de latere stad Albane <Montalbaene, Montalbane, Monte Albane> *Eneide*: r. 3746, 4828, 5434, 5536, 5601, 6348, 7920, 8448, 8752.

Montange, die h) lett. (ge)berg(te) – zie ook **Montaenge**; i) **die Montange** – berg – toenaam van **Bruant vander Montangen** <Montangen> *Torec*: r. 89, 149.

Montange zie **Montaenge, die**

[**Montange, Swarte**] zie [**Swarte Montange, die**]

Montauwen h) gelet op de Via Francigena,¹ de oude pelgrimsweg van West-Europa naar Rome, de directe nabijheid van Sutri en het gegeven dat de naam in de Vlaamse brontekst met ‘Mont’ begonnen zal zijn en op ‘doen’ gerijmd zal hebben, lijkt hier oorspronkelijk gestaan te hebben *Montfiascoen, dat ook bekend is uit het tractaat *Den wech te Roeme*² [*Het Geraardsbergse handschrift*, tekst 22], het huidige Montefiasco³; i) **Montauwen** – waar Karel de Grote zijn leger verzamelt om vandaar naar Suters te trekken; *Ogyer*: r. 312.

Monte Albane zie **Mont Albane**

Montefacoen zie **Montfaucon**

Montefauco(e)n zie **Montfaucon**

Montelba(e)n zie **Montalbaen**

Montesclaer j) or. Montesclaire – kan als sprekende naam bedoeld zijn, in dat geval ‘blikseberg’ – zie ook **Montisclaer**; k) **Montesclaer** – kasteel (op een berg [?]) – waar een jonkvrouw door een tiran wordt belaagd en waar zich het Swert metten Vremden Ringen bevindt – waarheen Mordret en Griflet gaan, gevangengenomen worden en later door Walewein bevrijd <Montesclare, Montesclaren> *Perchevael J*: boek II, r. 36998, 37010, 37097, 38008, 38024, 38646, 38696, 38722, 38739, 38753, 39002, 39142;

k) **Montesclaer** – kasteel van Mabilie – waar Torec twee graven verslaat die haar belegeren – waar Torec opgesloten zit omdat hij haar liefde weigert – later ook van Helijn <Montesclar, Montesclare, Montesclaren> *Torec*: r. 755a, 1223, 1273, 1425, 1706, 1887, 1896.

Montesclavorijn j) or. Mont Esclavorin, kasteel nabij Bordeaux;

k) **Montesclavorijn** – erfgoed, later van Pyroen; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 219.

Montewan zie **Montalbaen**

1. https://la.wikipedia.org/wiki/Via_Francigena

2. <https://sites.google.com/site/wthjmkuiiper/home>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montefiascone.kmz

Montfacon zie **Montfaucon**

Montfarraet zie **Montferrat**

Montfaucon 1 h) **Montfaucon**¹ (lett. valkenberg), heuvel ten noordoosten van het middeleeuwse Parijs (Frankrijk) waar de grote zeshoekige en drie etages hoge galg stond – de exacte locatie is niet meer bekend maar zal ruwweg samenvallen met het huidige stadspark Buttes Chaumont; i) **Montefacoen** – galgenveld – waar Julien wordt opgehangen; *Malegijs*: p. 22; i) **Montefaucoen** – galgenberg – waar Karel de Grote de vier Heemskinderen wil ophangen – waar Ripe van Ripemonde in opdracht van Karel de Grote Ridsaert wil ophangen – waar Ripe van Ripemonde door Reynout wordt opgehangen; *Heemskinderen*: p. 77, 92, 104, 132, 134, 156, 158, 159, 160, 161, 163, 164, 168, 184; i) **Monfatoen** – waar Ogier in opdracht van Karel de Grote opgehangen moet worden <Monfraten, Monphaton> *Ogyer*: r. 169, 4238, 13349, 13613; i) **Montfaucon** – galg; *Renout*: r. 1922, 1989, 2117; i) [**Monfaucoen**] – galgenberg <Manfaucon, Monfaucoene, Monfaucon, Monfaucone, Montefaucon, Montefaucone, Montfacon> *Reinolt von Montelban*: r. 3290, 3517, 3534, 4238, 5450, 6835, 7878, 7938, 8156, 8333, 10637, 10697, 10871, 11206, 11322, 11805.

Montfaucon 2 i) **Montfaucon** – toenaam van **Savari Montfaucon**, een ridder uit Poitiers; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Montferraet zie **Montferrat**

Montferrat h) niet nader te identificeren markgraafschap, vermoedelijk gelegen in het zuidoosten van het huidige Frankrijk of het noordwesten van het huidige Italië; i) **Monferaet** – de markies van Monferaet [hs. Markaris van Monfraet] veroverde Surs <Monfraet, Montfarraet> *Alexanders geesten*: boek III, r. 714; boek VII, r. 1135; i) **Montferraet** – heerlijkheid van Vulquijn; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 94, 120, 222; i) **Montferraet** – erfdeel van Ogieve bij haar huwelijk met Rigaudijn; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 65, 159; i) **Montferrat** (or. Monferrant) – markgraafschap – toenaam van **Gheraert van Montferrat**; *Parijs & Vienne*: cap. [4]; i) **Montferant** (or. Montferrant) – markgraafschap – toenaam van **Dormande van Montferant**; *Parijs & Vienne*: cap. [6]; i) **Monferaet** – de markies van Monferaet vecht met Chavengy een twee-tegen-twee-kamp tegen Briant en Corsubel; *Saladijn*: r. 865; i) **Monferaet** – de markies van Monferaet veroverde Furus; *Troyen*: r. 28628; i) **Monresat** – heerlijkheid, genoemd samen met Savoye – de heer van Monresat is handlanger van Gwioen van Almaengien; *Wybeert*: fol. 1rb, 17.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montfaucon.kmz

- Monthin** h) München¹ aan de rivier de Isar² in Beieren in het zuiden van Duitsland;
i) **Monthin** – stad in Beyeren; *Meluzine*: fol. P1vb.
- Montiers** h) or. Montiers/Moustier – lett. klooster – abusievelijk als eigennaam opgevat [?]; i) **Montiers** – abdij (in Poitiers); *Meluzine*: fol. C3rb.
- Montiguit** j) or. Montiguet, kasteel nabij Camaalot; k) **Montiguit** – kasteel [?] waarheen Genevre een jonkvrouw stuurt met een brief voor Lanceloet; *Lanceloet*: boek II, r. 19747.
- Montisclaer** h) or. Montesclair, Saraceense stad in Spanje – zie ook **Montesclaer**;
i) **Montisclaer** – toenaam van **Belsiss von Montisclaer**; *Ogyer*: r. 6691.
- Montju** zie **Monju**
- Mont Leheris** zie **Molheri**
- Montlin** zie **Munleon**
- Mont Martere** zie **Montmarters**
- Montmarters** h) Montmartre³ (lett. berg van de martelaren), heuvel ten noorden van het middeleeuwse Parijs in Frankrijk; i) **Mommertoers** – tussen Mommertoers en de Seyne wordt door Karel een paardenrace gehouden om zijn kroon; *Heemskinderen*: p. 113, 114; i) **Mum Martyr** – galgenberg waar Hoderich en Haenffrait opgehangen worden <Mummartin> *Karl Meinet*: r. A130, 7; A226, 12; i) **Montmarters** – in Parijs – bedevaartsoord [?]; *Lorreinen O*: r. 1438; i) **Monmarters** – tussen Momarters en de Seyn wordt gestreden om Karles kroon <Manmarters, Momarters, Monmartert> *Reinolt von Montelban*: r. 6279, 6313, 6355, 6663, 6729, 7376, 11589; i) **Mont Martere** (or. Mons Martirum) – tussen Mont Martere en de Seyne bevindt zich de Parijse Sint Jacobs kercke; *Turpijn*: II, r. 77.
- Montmoret** h) or. Mommoret; i) **Montmoret** – plaats van herkomst van Philibert; *Meluzine*: fol. P3ra.
- Montogier** h) or. Montogier, Lat. miles Galicus; i) **Montogier** – koninkrijk – genoemd in het exempel [‘Inclusa’] verteld door de zevende wijze Mauras – waar een ridder woont die droomt van een mooie vrouw, en zij van hem, naar haar op zoek gaat, haar vindt en dankzij list en bedrog haar uit handen van haar jaloerse man als echtgenote krijgt en zo ontvoert; 7 *Vroeden*: r. 3606.
- Montone** h) Montoire-sur-le-Loir⁴ in Blois in het westen van Frankrijk; i) **Montone** – toenaam van **Aihe van Montone**; *Aiol*: r. 636.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/München.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Isar_River

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montmartre.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montoire-sur-le-Loir.kmz

- Montorie** h) or. Montoire – Montoro [?]¹ in Andalusië in het zuiden van Spanje;
 i) **Montorie** – heidense stad – hertogdom van Goras – waar Floris naar school gestuurd wordt en bij Goras verblijft <Montorien> *Floris*: r. 429, 454, 476, 498, 504, 575, 3116, 3648, 3803; i) **Montorie** – waarheen Floris door zijn vader koning Venus naar school wordt gestuurd – waar Floris verblijft bij Choras en Sybije/Sente <Montorien> *Floris Prz*: fol. A4r, 10; A4r, 17; A5r, 14; A5v, 14; C7v, 11.
- Montrubie** i) **Montrubie** – stad van koning Clarioen van Nortomberlant, gelegen in Nortomberlant [?] – belegerd door de Sennen; *Merlijn*: r. 15973.
- Montsureyn** h) [Moisan I, 2; MONFUSAIN]; i) **Montsureyn** (or. Monsurain) – praktisch oninneembaar kasteel met stad op een berg in Spaengnen, waarvan Guimande burchtvrouwe is – doet dienst als schatkamer voor de Sarazijnse koningen Marchille en Belligant – met hulp van koning Mauprijn listig ingenomen door Galien Rethore en als woonburcht in gebruik genomen – belegerd en aangevallen tijdens Galiens verblijf in Constantinobelen door de emir van Cordes – nog net op tijd ontzet door de teruggekeerde Galien Rethore – bij zijn definitieve terugkeer naar Constantinobelen door Galien Rethore overgedragen aan Mauprijn <Monsurain, Monsuereyn, Montsuereyn, Monsureyn> *Galien Rethore*: cap. [36]-[43], [45], [47]-[48], [50]-[51], [55], [57]-[60], [66]-[67].
- Montsureyn!** n) Monsurain[!]; o) **Montsureyn!** – strijdkreet van Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [44].
- Montzoy!** zie **Monjoie!**
- Mo[nuc.]e** k) Mo[nuc.]e – paard [?] van bisschop Turpijn; *Ogier H*: r. 162.
- Monzoen** zie **Munleon**
- Monzoi!** zie **Monjoie!**
- Moor** j) exemplarische paardennaam, lett. ‘zwartje’ – zie ook **Moreel**; k) **Moor** – naam van het paard van Etsijtes: *Margrieta van Limborch*: cap. 65.
- Moor** zie **More, die**
- Mooren** zie **More, die**
- Mooren lant** zie **Moriane**
- Mooryanen** zie **More, die**
- Mophus** zie **Mopsus**
- Mopsius** a) or. Mopsus, koning van Cilice; e) **Mopsius** – Grieks koning van Salichen; f) zoon van de god Apollo; g) zeer oud – vriend van Jason van Mirmidonien – veroverde het land Pamphilen – vergezelt Jason op zijn reis naar Colcos; *Jason*: fol. 49v, 50r, 52v-53v, 54v, 57v, 65v, 69r, 93v-94v, 95v, 103r, 103v, 104r, 106r, 109v, 110r, 114v, 115r, 116v, 117r, 122v, 127r, 128r, 129r.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montoro.kmz

- Mopsus** a) or. Mopsus; e) **Mopsus** – ridder en ziener/profeet; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27499, 27597; e) **Mopsus** – (niet in Vergilius' *Aeneis*) Griek – toegenaamd: die Vroede; g) door Dyomedes van Calidoen genoemd als één van de Grieken die ellendig uit de strijd met de Trojanen is gekomen; *Troyen*: r. 39615; e) **Mophus** – Griek [?]; *Troyen Prz*: fol. 157rb.
- Morael** h) correspondeert met (or.) (Mont) Morel [?]; i) **Morael** – waarheen Karel de Grote Sampson stuurt om versterking te vragen; *Ogyer*: r. 241.
- Morales** a) or. Mariale; b) zoon van Kahenin; e) **Morales**; f) zoon van Gahanus; g) nam Corbenyc af van de vrouwe van Galvoye – moet hierom vechten tegen Bohort van Gaunes jr. voor het hof van koning Pelles – verliest <Moralles, Moriales> *Lanceloet*: boek II, r. 17657, 17676, 17698.
- Morand (von der Rievier)** zie [Morant van der Riviere]
- Morand von der Riviere** zie [Morant van der Riviere]
- Morant 1** a) or. Morant; d) laat Berte ontsnappen als de valse Margiste de opdracht geeft haar te doden; e) **Morant**; *Beerte*: r. 391.
- Morant 2** e) **Morant** – ridder uit Vranckriche; g) vriend van Everhart – begeleidt Karll naar Galaffers – gedood door Bremunt <Morande, Morantz> *Karl Meinet*: r. A27, 42, 53; A28, 45; A30, 15; A38, 8, 34; A40, 13; A43, 12; A50, 30; A61, 3; A82, 23, 60; A83, 2, 3, 14, 20; A86, 38, 49, 58, 60, A87, 17; A95, 23, 65; A96, 6, 61; A219, 19.
- Morant** zie **Morant van den Woude**
- Morant** zie [Morant van der Riviere]
- Morant van den Waude** zie **Morant van den Woude**
- Morant van den Woude** e) **Morant van den Woude** – ridder; f) broer van Brodas; g) groot, ruw en kwaadaardig – berijdt het paard Ferrant, draagt het zwaard Mimminc – met zijn eigen zwaard gedood door Echites van Athenen <Morante, Morants> *Limborch*: boek IV, r. 993, 1006, 1009, 1023, 1053, 1088, 1097, 1120, 1145, 1209, 1215, 1875; e) **Morant** – heidense/Saraceense reus; f) oudere broer van Brodas; g) wreed, menseneter – verslagen door Etsijtes (van Athenen) en onthoofd; *Margrieta van Limborch*: cap. 66-67; e) **Morant van den Waude** – ridder; f) broer van Brodas; g) groot, ruw en kwaadaardig – berijdt het paard Ferant, draagt het zwaard Mynninck – met zijn eigen zwaard gedood door Echites van Athenen <Morantz> *Lymburch*: boek IV, r. 994, 1007, 1010, 1024, 1054, 1089, 1097, 1120, 1145, 1210, 1213, 1216, 1870.
- [Morant van der Riviere]** a) or. Morant de Rivier; b) tiende zoon van Doon de Maience – vader van Raimon de Saint-Gilles en Flandrine; d) baron van Karel de Grote; e) **Morante vander Rivieren**; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen de Heemskinderen in de strijd bij Montalbaen; *Heemskinderen*: p. 174; e) [Morant van Ryvere] – vaandeldrager van Karll Meynet; f) zoon

van Garner van Antzmyne – oom van Fuckelmet en Elinant – neef van Dederich van Ardanien – latere echtgenoot van Florette; g) bezit het paard Blantzet – valselijk beschuldigd van overspel met Galya <Morande van Ryvere, Morant, Morantz> *Karl Meinet*: r. A218, 30, 54, 69; A219, 5, 17, 31, 36, 38, 62; A220, 6, 11, 16, 52, 63; A221, 5, 10, 25, 36, 37, 50, 64; A222, 10, 38, 43, 44, 57, A223, 13, 19, 24, 28, 35, 39, 42, 48, 53, 65; A224, 5, 8, 30, 42, 44, 53, 56; A225, 1; A226, 26, 55; A227, 24; A228, 30, 36; A230, 5, 8, 13, 16, 36, 58; A231, 10, 28, 33, 40; A232, 7, 13, 17, 33, 49, 67; A233, 14, 32, 40; A234, 2, 15, 22, 42, 52, 59, 63; A235, 12, 50, 63, 69; A236, 3, 7, 28, 58, 66; A237, 23, 28; A238, 61; A239, 7, 11, 38, 63; A240, 61; A241, 10, 19, 25, 27, 47, 64, 68; A242, 47; A243, 11, 18, 27, 34, 68; A244, 58; A245, 14, 20, 54, 67; A246, 35, 40; A247, 18; A249, 8, 21, 32, 37, 39, 61; A250, 7, 23, 36, 47, 50, 61; A251, 21, 49; A252, 18, 32, 42; A253, 9, 21; A254, 3, 13, 52, 58; A255, 23, 53; A256, 7, 37, 65; A257, 13, 20, 44, 53, 64; A258, 64; A259, 13; A260, 11, 23, 34, 44; A262, 26, 51; A263, 12; A265, 20, 49, 67; A266, 34, 36, 47, 64; A269, 20, 25, 70; A270, 8, 27; A271, 4, 13, 36, 39, 51; A272, 10, 63; A273, 33, 38, 47, 58; A274, 6, 22, 34; A275, 6, 7, 37; A276, 3, 12, 15, 28, 32, 34; A277, 5, 31, 34, 46; A278, 11, 40, 43, 56, 66; A279, 12, 36; 48, 55, 65; A280, 28, 31, 48; A282, 54; A283, 18, 27, 50; A288, 24, 51; A290, 25, 47, 57; A291, 3; A293, 25;

e) **Morant** – baron van Karel de Grote; *Ogier A-D*: r. 200; e) **Morant von der Riviere** – hertog; g) weigert Ogier op te hangen – bericht Naymes von Bavier van Karel de Grotes aanslag op Ogier – legeraanvoerder van Karel de Grote voor Rome – draagt de Oliflamme bij de bevrijding van Ogier <Morand, Morand von der Rievier, Morand von der Riviere, Moranden von der Rievier, Moranden von der Riviere, Morant, Morant von der Rievier, Morant von der Rievieren, Morant von der Rivier, Morant von der Riviere> *Ogyer*: r. 316, 323, 1298, 1304, 1314, 1322, 1346, 1410, 1502, 1615, 2236, 2243, 2250, 2330, 2336, 2396, 2410, 2411, 2532, 3193, 3777, 3794, 3850; e) **Moyant**; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 12394.

[**Morant van Ryviere**] zie [**Morant van der Rivieren**]

[**Morant von Indie**] e) [**Morant von Indie**] – Saraceense koning;

g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome <von Indie Morant> *Ogyer*: r. 1533.

Morchie h) Morea,¹ de middeleeuwse benaming voor de Peloponnesus, met daarin Achaia (zie **Achaya**): “Achaya heetet vijfde deel, /dats nu Moreya al geheel” [*Spiegel historiael*. I¹, 25, 34] – zie ook **Esmorie**; i) **Morchie** - “Van Achaicie, datz nü geheissen/es Morchie, quam dar vermessen/der coninc”; *Lymburch*: boek VIII, r. 1062.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Morea>

Mordarijs a) dezelfde als **Margarijs 2**; e) **Mordarijs** – Saraceense koning; f) broer van Broyer en Galeran; g) legeraanvoerder; *Ogyer*: r. 20052, 20073.

Mordeaus a) or. Mordrain – oorspronkelijk dezelfde als **Mordran** – zie ook **Evalac/Emalac**; b) vader van Elyeser – zwager van Seraphe/Nascien; e) **Mordeaus** – doopnaam van Evalac (dus eigenlijk dezelfde als **Naschien 1**) – Saraceense koning; f) zwager van Naschien 1; g) bevrijdde Joseph van Aromathien [?] uit gevangenschap <Mordam, Mordanne> *Lanceloet*: boek III, r. 1533, 8152, 8189.

Mordereit zie **Mordret**

Mordran a) or. Mordrain – oorspronkelijk dezelfde als **Mordeaus**; b) vader van Elyeser – zwager van Seraphe/Nascien; e) **Mordran** – Saraceense koning; f) zwager van Seraphe; g) had zijn land verloren aan Tholomeus – versloeg Crodel – bekeerd door Joseph van Aromathien [?] – ligt in een abdij en sterft in Galaats armen <Mordram, Mordramme> *Lanceloet*: boek III, r. 3537, 3553, 3567, 10032a, 10039, 10042, 10048, 10077.

Mordres zie **Mordret**

Mordret a) Mordred¹; b) buitenechtelijke zoon van koning Artur bij zijn halfzuster (zelfde moeder), de echtgenote van koning Lot – (half)broer van Gauvain/Walewein, Agravain, Guerrehet en Gariët – stiefzoon van koning Lot van Orcanie – ‘neef’ van koning Artur; e) **Mordres**; f) zoon van koning Loth en de oudste dochter van Ygerne – broer van Guheries, Garies, Gawin en Acgraweyn – kleinzoon van Ygerne; *Graal & Merlijn*: r. 8672; e) **Mordret** – Tafelronde-ridder; f) broer van Walewein, Gaheret, Gurrees en Agraveyn – stiefzoon van Loth van Orcanye – neef en zoon van koning Artur; g) opgevoed als zoon van koning Loth – door Walewein als één van de tien metgezellen gekozen om Lanceloet op te sporen – vecht tijdens het toernooi tussen Bandemagus van Gorre en de koning van Norgales aan de kant van Norgales en wordt door Lanceloet verslagen – gevangengenomen door Matheus en later door Broadas – hoort in een voorspelling dat hij zijn vader zal doden en dat Loth zijn vader niet is – raakt gewond op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt <Modrette, Mordereide, Mordereit, Mordrec, Mordreit, Mordreite, Mordrette, Mordrets, Mordrette> *Lanceloet*: boek II, r. 1721, 5073, 5076, 5218, 5219, 5233, 5251, 5263, 5266, 5267, 5272, 5283, 5284, 5288, 5293, 5309, 5312, 5321, 5327, 5349, 5360, 5361, 5363, 5370, 5381, 5388, 5397, 5403, 5407, 5416, 5424, 5440, 5444, 5445, 5451, 5455, 5474, 5485, 5490, 5502, 5505, 5514, 5521, 14328, 14331, 14385, 14461, 14482, 21628, 21668, 21677, 23317, 23323, 23795, 26809, 26813, 26819, 26822, 26890, 26913, 26937, 27181, 27754, 27761, 27772, 27778, 27784, 27797, 27800, 27808, 27812, 27865, 27877, 27910, 28058, 28064,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Mordred>

28064, 28066, 28083, 28091, 28100, 28104, 28126, 28130, 28156, 28209, 28214, 28222, 28224, 28286, 28306, 28320, 28368, 28379, 28386, 28394, 28401, 28420, 28444, 28456, 28554, 28640, 28650, 28681, 28691, 28696, 28730, 28867, 28886, 28890, 28894, 28908, 28942, 28992, 30064, 30236, 30763, 30766, 31172, 31345, 31356, 31363, 32421, 32629, 32637, 32669, 32738, 32744, 32746, 36057, 36220, 36245, 36262; e) **Mordret** – ridder van koning Artur; f) (half)broer van Walewein, Acgravein, Gariet en Guerries – neef/zoon van koning Artur – vader van Melian; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – probeert met Acgravein en Guerries het overspel van Lanceloet en Genoevre aan het licht te brengen – bij wie Genoevre achterblijft als koning Artur in Gaule tegen Lanceloet optrekt – probeert tevergeefs Genoevre tot een huwelijk met hem te dwingen – laat zich tot koning kronen en vraagt verschillende edelen om hulp om tegen koning Artur te vechten – uiteindelijk in een tweegevecht door koning Artur gedood <Mordreit, Mordreite, Mordrete, Mordrets, Mordrette, [M...]> *Lanceloet*: boek IV, r. 1145, 1228, 4038a, 4136, 4442, 4509, 4682, 4759, 4775, 4786, 5329, 5341, 5341, 5365, 7536, 7545, 7548, 7557, 7565, 7567, 7576, 7817, 7818a, 7818a, 7822, 7827, 7841, 7850, 7877, 7888, 7901, 7930, 7938, 7944, 7945, 8035, 8059, 8071, 8160, 8172, 8182, 8194, 8207, 8211, 8211, 8224, 8227, 8245, 8254, 8270, 8332, 8351, 10132, 10143, 10155, 10166, 10188, 10212, 10236, 10287, 10296, 10296a, 10298, 10307, 10324, 10325, 10330, 10352, 10387, 10407, 10608a, 10616, 10648, 10669, 10697, 10710, 10717, 10792, 10800, 10809, 10824, 10875, 10896, 10922, 10942, 10950, 10956a, 10962, 10964, 10968, 11007, 11027, 11035, 11333, 11495, 11516, 11523, 11577, 11580, 11586, 11608, 11651, 11659, 11673, 11681, 11690, 11691, 11695, 11700, 11704, 11710, 11713, 11725, 11733, 11739, 11752, 11753, 11764, 11790, 11821, 11843, 11867, 11877, 11879, 11881, 11890, 11898, 11899, 11911, 11916, 11926, 11927, 12343, 12344a, 12346, 12363, 12377, 12389, 12401, 12430, 12502, [12549], 12755; e) **Mordret**; f) natuurlijke zoon (en neef) van koning Artur van Bertanien en de echtgenote van koning Lot – stiefkind van koning Lot – halfbroer (zelfde moeder) van Gawyn, Agrawein, Gaheries en Garies; g) geboren uit een incestueuze verhouding <Mordrete, Mordrette> *Merlijn*: r. 13503, 21416, 21426, 21632, 21649, 25597, 27372; e) **Mordret** – ridder van koning Artur; f) broer van Walewein, Gariet en Acgravein; g) gaat met Griflet naar Montesclaer om een jonkvrouw te bevrijden en het Swert metten Vremden Ringen te verkrijgen – wordt er gevangengenomen en later door Walewein bevrijd <Mordrette> *Perchevael J*: boek II, r. 37079, 38005, 38010, 38050, 38075, 38090, 38096, 38097, 38100, 38103, 38109, 38132, 38767, 38789, 38975, 38989, 39003, 39015, 39040, 39053.

More von Mone a) correspondeert met (or.) Morant – in de *Renout* abusievelijk als twee namen opgevat [?]; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote;

e) **More von Mone**; g) aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 10772; e) **Moene** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; *Renout*: r. 2068; e) **Moer** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; *Renout*: r. 2068.

More, die a) verzamelnaam voor zwarte (Afrikaanse) Saracenen – oorspronkelijk de inwoners van de Romeinse provincie Mauretania, maar ook gebruikt voor de exemplarisch zwarte Ethiopiërs – de variant ‘Manore’ is vrijwel zeker corrupt, lees: More – zie ook **Maurus** en **Moriane**; e) **die More** – de inwoners van Etiopia in Affrica; g) met een zwarte huid <Moor> *Alexanders geesten*: boek III, r. 1015; boek V, r. 88; boek VII, r. 1655; boek IX, r. 792, 799; e) **die Morianen** – volk/leger uit het land van de Moren; g) hebben een zwarte huidskleur – ruiters te paard onder leiding van koning Gadefir <Mooren, Moryanen> *Buevijn*: fol. L3v, L4v; e) **ein More** – (afkomstig uit Afrika); *Eneide*: r. 5247; e) **die More** – volk/leger uit Moriane; g) met een zwarte huidskleur – belegeren mede Constantinopel <Morien> *Limborch*: boek VIII, r. 939; boek XII, r. 272; e) **die Manore** – volk/leger uit Moriane; g) met een zwarte huidskleur; *Limborch Frg*: H53, r. 89; e) **die Manore** – volk/leger uit Moriane; g) met een zwarte huidskleur; *Lymburch*: boek VIII, r. 936; e) **Morianen**; g) hebben een zwarte huidskleur <Moriaen> *Malegij*: p. 117, 142; e) **[die] Moren** – Saraceens volk in koninkrijk; g) bondgenoten van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta van Limborch*: cap. 100; e) **die More** – de inwoners van Moriane; g) hun huid is pikzwart <Moer, Morinne> *Moriaen*: r. 18, 426, 768; e) **die Moren**; g) volk van koning Genors, één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3840, 4598; e) **de Mooren** – heidens volk/leger uit het Mooren lant van koning Herman (van Damasco); g) belegeren onder leiding van koning Sornoguer Parijs <Moor> *Partinoples*: p. 19-21, 43-46, 48, 49, 52; e) **Mooryanen** – volk/leger uit Ethiopien [?]; g) inktzwart en ruw – onder leiding van Galifier – bondgenoten van de Saracenen <Morianen> *Roelant*: r. 1289; r. P733; e) **die Moriaen**; g) hun koning verliest de tweekamp tegen Hughe; *Saladijn*: r. 956, 982; e) **Moren** – de inwoners van Ethiopia 1 in Affrycke; g) hebben een zwarte huid; *Troyen*: r. 29221; e) **die Mooren** (or. Mauri) – bondgenoten van Aigolant – moordenaars van Olivier; *Turpijn*: IV, r. 5; XI, r. 26, 30; e) **Moriaen** (or. Etiopi consimilis); g) zoals de duivel eruit ziet die door Turpijn wordt aangesproken; *Turpijn*: XIV, r. 15.

More, Suette zie **Suette More**

Moreel j) exemplarische paardennaam, lett. zwartje – zie ook **Moor**; k) **[Moreel]** – paard van de dwerg Fellon en na diens dood van zijn meester Amelant zelf <Morele> *Mouwen*: r. 1460; k) **[Moreel]** – paard van Namels van Bayvier <Morele> *Ogier A-D*: r. 267, 272; k) **[Moreel]** – paard van eerst koning Ryoen, later van Butram en uiteindelijk van (gegeven door Ogier) Naymes von Bavier <Marele, Morele> *Ogier*: r. 1738, 1746, 2096, 2198, 2210, 2674,

2679, 2696, 3203, 3213, 14376, 14412, 15018, 15033, 20471; k) **[Moreel]** – paard van Bertram <Morele, Morelen> *Ogyer*: r. 9972, 10059, 10641, 10661, 10663; k) **Moreel** – paard van Marcabers; *Parthonopeus*: r. 7009; k) **Moreel** – paard van Torec <Morele> *Torec*: r. 276, 523, 2631, 3498, 3506.

Moren zie **More, die**

Mores i) **Mores** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 46.

Mores zie **Mares van Bonewick**

Mores zie **Mares van der Roetsen**

Moret zie **Nyort**

Morgaen zie **Morgeine**

Morgaine delvinne zie **Morgeine**

Morgales zie **Norgales**

Morgalien a) mogelijk dezelfde als emir **Morgalin**; e) **Morgalien** – Saraceens/Turkse reus; f) broer van Gafridamant en Gardefort; g) belegert samen met zijn broers de verwoeste stad Rosefloer, vecht tegen Roelant; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 372, 390; e) **Morgalien** – Saraceens/Arabische reus, koning [?] – woont in Arabien; f) broer van koning Putiblas van Turckien, Gardimant en Gardifort; g) wreekt met zijn broers de dood van koning Putiblas en koning Yvorijn jr. van Mombrant – bouwt aan zee een rood kasteel bij het beleg van Rotsefluer – aanwezig bij de belegering van Eggermont, gedood door Spiet jr. <Morgalin> *Malegijs*: p. 324, 327, 330, 331, 340, 342, 343, 344.

Morgalin a) mogelijk dezelfde als de reus **Morgalien**; e) **Morgalin** – Saraceense emir; g) bondgenoot van de graaf van Palernen tijdens de belegering van Eggermont; *Malegijs*: p. 3, 5.

Morgalin zie **Morgalien**

Morgam lifeie a) or. Morgaine le Faye – corrupte passage: or. Bastarde is niet herkend als de naam van een andere dochter van Gorlois van Cornwall en Ygerne – zie ook **Morgeine**; b) (derde) dochter van hertog Gorlois van Cornwall en Ygerne – halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur; e) **Morgam lifeie** alias [?] **Organie** – kloosterlinge en astrologe; f) bastaarddochter van koning Loth van Orcanie; *Graal & Merlijn*: r. 8685.

Morgeyn die Feye zie **Morgeine**

Morgeine a) de tovenaars Morgaine de Fee¹ – zie ook **Morgam lifeie**; b) (derde [?]) dochter van hertog Gorlois van Cornwall en Ygerne – halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur; e) **Morgueyn die Elvinne**; f) zuster van koning Artur; g) neemt Lanceloet gevangen en betovert hem – met Lanceloets tekeningen die hij in gevangenschap maakte, wil zij koning Artur inlichten

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Morgaine>

over de overspelige verhouding tussen Lanceloet en Genevre <Marguein, Margueyn, Merguenen, Morguein, Morgueine, Morguyn, Morgueyne, Morgueynen, Morgueyns, Morguweyn, Morguyen> *Lanceloet*: boek II, r. 13667, 19472, 19520, 19599, 21436, 22881, 22942, 22954, 22968, 23006, 23026, 23071, 23089, 23148, 23264, 23391, 23396, 23408, 23515, 23558, 23759, 24676, 31639, 32457; e) **Morgeyn die Feye** – fee; f) zuster van koning Artur; g) ontvangt koning Artur en vertelt hem van het overspel van Lanceloet en Genevre en laat hem de bij haar gemaakte tekeningen van Lanceloet zien – komt de stervende koning Artur ophalen met een schip <Morgein, Morgeine, Morgeyne> *Lanceloet*: boek IV, r. 2408a, 2423, 2443, 2480, 2499, 2566, 2729, 2748, 2752, 2761, 2773, 2791, 3279, 12239, 12253; e) **Morgaine delvinne** – tovenaars; f) zuster van koning Artur; g) afgewezen in haar liefde – heeft een dal betoverd zodat elke ridder die in de liefde ontrouw is, erin opgesloten wordt – de betovering wordt door Lantsloot verbroken <Morgaen, Morgaine, Morgainen, Morgane> *Lantsloot*: r. 2765, 2777, 2779, 2785, 2795, 2820, 3045, 3165; e) **Morgeine** – tovenaars; f) (half)zuster (zelfde moeder) van koning Artur van Bertanien – geliefde van Gwinemar; g) leert van Merlijn toveren – verliefd op Gwinemar, maar dwarsgezeten door koningin Jenover – doet haar daarom allerlei kwaad <Morgane, Morgeinen, Morgeyne, Morgeynen> *Merlijn*: r. 16083, 22463, 24953, 25011, 29867, 29872, 29907, 29910, 29944; e) **Mergheyne** – fee/elf; g) zou Ogier van Denemercken in een (Avalon [?] achtige) berg verstopt hebben volgens sommige “spaensche historien”; *Roelant*: r. P695.

Morgueyn die Elvinne zie **Morgeine**

Moriaen a) lett. de Zwarte; b) in de Lancelot-compilatie de zoon van Acglavael, maar in de oorspronkelijke *Roman van Moriaen* zal hij de zoon zijn die Percheval tijdens zijn omzwervingen bij een Moorse prinses verwekte; e) **Moriaen** alias **die Swarte Riddere** – ridder; f) zoon van Acglavael met een Moorse jonkvrouwe als moeder – neef van Percheval die Waloes; g) 24 jaar oud, Christen – met een diepzwarte huid en een zwarte wapenrusting, lijkt wel een duivel – op zoek naar zijn vader Acglavael om hem te vragen zijn moeders eer (en daarmee de zijne) te herstellen – redt Walewein – rijdt met Gariet naar de kluizenaarswoning waar Percheval en Acglavael verblijven – bevrijdt met Walewein, Lanceloet, Percheval en Gariet koning Artur van de Sassen en zijn kasteel van de koning van Yrlant <Moriaens, Moriane> *Moriaen*: r. 3, 17, 26, 408a, 2345, 2348, 2353, 2354a, 2356, 2398, 2410, 2418, 2424, 2431, 2478, 2489, 2503, 2509, 2539, 2549, 2596, 2607, 2685, 2716, 2817, 2847, 2851, 2858, 2931, 2944, 3098, 3120, 3134, 3173, 3214, 3252, 3314, 3329, 3339, 3344, 3346, 3353, 3361, 3363, 3403, 3427, 3431, 3452, 3460, 3464, 3563, 3568, 3619, 3654, 3693, 3722, 3732, 3918, 3950, 3953, 4138, 4148, 4249, 4297, 4302, 4327, 4336, 4426, 4472, 4542, 4546, 4552, 4558, 4568, 4581, 4602, 4607, 4611, 4685, 4700.

Moriaen zie **More, die**

Moriales zie **Morales**

Morian zie **Moriaval**

Moriane h) land van de Moren waar de mensen zwart zijn of waar (de) Moren leven: in Spanje en Afrika – de naam Moriane gaat terug op de Romeinse provincie Mauretania in Africa minor – hoewel die naam Mauritanie in de *Spiegel historiael* genoemd wordt [I¹, 29, 1 en I¹, 31, 14], vindt men in epische teksten altijd de naam Moriane oftewel Morenlant – volgens het middeleeuwse referentiekader echter woonden de zwartste mensen in Ethiopia met verwarring tot gevolg – zie ook **die More**; i) **Morianen** – land in Saraceens gebied – waar Boeves helm gemaakt is; *Boeve*: r. 104; i) **Moriane** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Maurus van Moriane – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 938; boek IX, r. 431; boek XI, r. 310; boek XII, r. 284, 1039; i) **Moriane** – Saraceens koninkrijk van Maurus; *Limborch Frg*: H53, r. 88; i) **Moriane** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Maurus van Moriane – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 935; boek IX, r. 427; boek XI, r. 357; boek XII, r. 436, 1441; i) **Moriane** – land van herkomst van Moriaen – waar hij door Acglavael verwekt was bij een Moorse jonkvrouwe – waar Acglavael en de Moorse jonkvrouwe 24 jaar later alsnog trouwen <Morianen> *Moriaen*: r. 647, 2447, 3153, 3571, 3581, 3897, 4599; i) **Mooren lant** – het rijk [?] van koning Herman (van Damasco), leenplichtig aan de sultan van Persen – waar graaf Partinoples van Bleys per ongeluk per roeiboot aankomt; *Partinoples*: p. 42, 43; i) **Moorenlant** – het zuiden van Spaengien waar de Mooren leven; *Turpijn*: II, r. 61.

Morianen zie **More, die**

Morianen zie **Moriane**

Morias a) or. Moras; e) **Morias** – ridder – één van de Sennen; f) verwant van Sapharijn; g) in Carmelide gedood <Moriase, Morise> *Merlijn*: r. 18495, 18632.

Moriaval a) or. Moneval én or. Minoras ‘li Engres’ – contaminatie; e) **Moriaval** – Tafelronde-ridder; g) samen met Aggravadein en Signoras in het bos op zoek naar Gawyn c.s. om tegen hen te vechten – overvallen Sagrimor, Dodinas en Galescins, maar de strijdenden worden bijtijds gescheiden door Ywen die Grote, Keye en Griflet <Morian> *Merlijn*: r. 31706, 31942, 31989.

Moricus zie [Mauritius, sent]

Morien zie **More, die**

Morilegan e) **Morilegan** alias **die Swerte Riddere** – ridder; f) oom van de Witte Riddere en de Rode Riddere; g) draagt een zwarte wapenrusting – houdt in de Swerte Montanie een jonkvrouw van Normendie gevangen, die door Walewein wordt bevrijd – vecht tegen Walewein, verliest, vraagt genade en

wordt naar Kardeel gestuurd <Morilagan, Morilegant, Morilegante>
Lanceloet: boek III, r. 18994, 21979, 22137, 22178, 22217.

Moryn i) **Moryn** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 40.

Morynde h) [Moisan I, 2: MORINDE] – Morinde – correspondeert met Commibles [Moisan I, 2: CONNIMBRE(S)] in het *Chanson de Roland* (versie Oxford) – fictieve Saraceense stad in Spanje; i) **Morynde** – “Nables ind Morynde, Walterne ind Pyse”; *Karl Meinet*: r. A437, 39.

Morinde van Melide a) or. Morinde de Mélide; b) echtgenote van Seghin de Mélide; e) **Morinde van Melide** – koningin; f) geliefde en latere echtgenote van Seghin; g) wordt op grond van zijn roem verliefd op Seghin <Morinden> *Saladijn*: r. 1081, 1108, 1187, 1277; e) **Morinden**; f) (latere) echtgenote van Seghin; *Saladin*: r. 48, 107.

Morinden zie **Morinde van Melide**

Morinne zie **More, die**

Morise zie **Morias**

Morise van Plasence a) or. Morin de Plaisance, afkomstig uit Lombardije; e) **Morise van Plasence** – Bourgondische ridder; g) gedood door Hellewijn; *Aiol*: r. 503.

Morissijs zie [Mauritius, sent]

Morcadigas zie **Maradigas**

Morlanen h) or. Morlanum¹ – Morlaàs in de Franse Pyreneeën ten noordoosten van Pau; i) **Morlanen** – waarlangs de Bourgoingnoenen met hun doden richting Arles trekken; *Turpijn*: XIII, r. 69.

Morligant e) **Morligant** – koning van/op het Woeste Eylant; g) accepteert aanvankelijk tegen zijn zin Raguel als redder van zijn dochter – erkent Melions als de echte redder, trouwt Melions met zijn dochter en Helijn met Mabilie en veroordeelt Raguel ter dood; *Torec*: r. 1066.

Morlioen h) or. Morillon – mogelijk Morillon² in de Savoye, Frankrijk; i) **Morlioen** – toenaam van **Fouken van Morlioen** en van **Werrijn van Morlioen** <Morlione> *Heemskinderen*: p. 101, 102, 116, 129, 130, 132, 134, 144, 146; i) **Morlyon** – toenaam van **Fauken von Morlyon** en van **Weryn von Morlyon** <Melyone, Molion, Morlion, Morlyone> *Reinolt von Montelban*: r. 5442, 5506, 6539, 6598, 7858, 7982, 8140, 8170, 8315, 9479, 9608.

Morlyon zie **Morlioen**

Mort zie **Nyort**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Morlaàs.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Morillon.kmz

Mortaigne h) vrijwel zeker Mortain¹ in Basse-Normandie,² Frankrijk; i) **Mortaigne** - graafschap binnen het hertogdom Normandien; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 11-12, 14-15.

Mortarien h) Mortara³ (samensmelting van Mortis Ara, dat is: Altaar des doods) in Lombardije, Italië – bekend om de bloedige beleg van Ticinum⁴ (773-774) door Karel de Grote in zijn strijd tegen de Longobarden onder leiding van koning Desiderius; i) waar de twee vrome ridders, Amicus en Amelius, sneuvelden in de strijd van Karel tegen de Lombaerden; *Pelagius-legende*: fol. 74v.

Mortijn i) **Mortijn** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 410.

Mortuwale h) sprekende naam [?] voor een locus horribilis – in dat geval een associatie met Lat. mors/mortis – i) **Mortuwale** – het vagevuur – waar de duivel Bleccas Oriande van Rootsefluer laat kwellen <Mortuale, Mortuwalen> *Malegijs*: p. 195, 196, 198, 200, 201, 204, 209, 230.

Mosele, die h) [Moisan I, 2: MOSELE] – de Moezel⁵ (lett. kleine Maas), rivier die ontspringt nabij Bussang⁶ in de Vogezes in Frankrijk en die uitmondt in de rivier de Rijn bij Koblenz⁷ in Duitsland; i) **Moselen** – rivier bij Triere; *Limburch*: boek II, r. 1095; i) **die Mosele** – rivier waaraan Covelense ligt; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1515; i) **Mosel** – rivier bij Triere; *Lymburch*: boek II, r. 1090.

Moselen zie **Mosele, die**

Mostier Royale zie **Coninlike Monster**

Mouleer j) [West PR: Mont Lai/Loir]; k) **Mouleer** – kasteel in Gaunes van koning Bohort van Gaunes – beheerd/verdedigd door Placides; *Merlijn*: r. 13233.

Mouwen, Joncfrouwe metten Cleinen zie **Joncfrouwe metten Cleinen**

Mouwen, die

[**Mouwen, Ridder metter**] zie [**Ridder metter Mouwen, die**]

[**Movosijn**] zie **Mavosijn**

Mucereel a) onduidbaar mogelijk otterachtig (zoet)waterdier; e) **Mucereel** – “watermael”; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert A en F*: r. [F1852].

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mortain.kmz

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Mortagne-au-Perche>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mortara.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ticinum>

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Mosel>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bussang.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Koblenz.kmz

Muden h) Sint Anne ter Muiden¹ ten westen van Sluis in Zeeuws-Vlaanderen;
i) **Muden** – de zuidelijke grens van de strooptochten van de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 631.

Muelpas e) **Muelpas** – geboren in Tollet – baljuw van Bordeeus; g) wreed en afkomstig uit een verradersgeslacht – als baljuw aangesteld door Gheraert <Muelepas> *Huge M*: r. 481, 584.

Mulbrant zie [Wulprant]

Multum Bona Terre h) landmeters Latijn voor ‘heel/veel goed land’ – meer een aanduiding dan een eigennaam – vertoont zowel trekken van het bijbelse Land van Belofte [*Exodus* 3, 8]² als van Luilekkerland; i) **Multum Bona Terre** – voor gewone stervelingen onbereikbaar paradijselijk (ei)land – met daarop de berg Mons Syone – ‘bewoond’ door Walscherande; *Brandaen*: r. 1615.

Muluenn zie **Munleon**

Mungelenne zie **Monglanen**

Mummartir zie **Montmarters**

Munbardun h) [Moisan I, 2: MONBARDON] – Mombaldone³ in Lombardije, Italië;

i) **Munbardun** – toenaam van **Galtier van Munbardun**; *Aiol*: r. 495.

Mundedir zie **Mondidier**

Mundesteyr zie **Mondidier**

Mundisdiere zie **Mondidier**

Mundistere zie **Mondidier**

Munelijc h) de Numicus⁴ – rivier in Latium [*Metamorphoses* XIV, r. 328]⁵;

i) **Mynnentlicke** – moeras bij de Tybre, waar Eneas van Troyen c.s. eerst verblijven in Ytaliën; *Troyen*: r. 37265; i) **Munelijc** – moeras nabij de Tybert, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 143vb.

Mungauwen zie **Monju**

Münidia zie **Numidia**

Munleon h) Mont Laon, de (hoog)vlaakte waarop Laon⁶ ligt in Picardië, Frankrijk – zie ook **Louwen**; i) **Munleon** – toenaam van **Rauwelin van Muluenn** <Muluenn> *Karl Meinet*: r. A17, 61; A198, 5; i) **Monzoen** – waar Karll Meynet hof houdt; *Karl Meinet*: r. A514, 53; A515, 14; i) **Montlin** – bondgenoot van Karel de Grote tegen Blanckard en Ogier; *Ogyer*: r. 10447.

1. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sint Anna ter Muiden.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sint%20Anna%20ter%20Muiden.kmz)

2. http://vulgate.org/ot/exodus_3.htm

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mombaldone.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Numicus>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met14.shtml>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Laon.kmz

Murgundien h) Margundia/Murgundia – corruptie met een lange geschiedenis van Chersonesos¹ op de Krim²; i) **Murgundien** – waar de apostel Matheus predikte na de dood van Jezus – waar hem de ogen uitgestoken werden en waar hij vermoord werd; *Gulden legende*: [2].

Murise a) or. Meurisse/Menice – visser te Tieubron/Cibron nabij Gadres/Gaders; b) vader van een dochter Beatris/Bietrix en zeven zonen: Climent/Clement, Henriz/Henry, Raoul(t), Hurtau(l)t, Hermant/Harment, Morant en Roland; d) ontfermt zich over de schipbreukeling Jourdain en wordt daarvoor later beloond met het koninkrijk Pise; e) **Murise** – Christen [?] – koning; *Jourdein*: r. 220, 232, 264.

Mutina h) Mutina³ – het huidige Modena⁴ in Emilia-Romagna, Italië – zie ook **Matone**; i) **Mutina** – waarheen Brutus en Cassius vluchtten na de moordaanslag op Julius – waar Irtus en Pansa slag leveren met Antonis; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1135, 1142.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sebastopol.kmz
 2. https://en.wikipedia.org/wiki/Chersonesos_Taurica
 3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Modena>
 4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Modena.kmz

N

[laatste update N: 13-12-2023] ¹

N** zie M**

N** zie U**

N** zie V**

Naaman (van Beyeren) zie [Nayme van Beyeren]

Nabache zie **Nabathee**

Nabaciene zie [Nabatiene, die]

Nabathee h) de naam zal ontleend zijn aan Nabatea,² het land ten oosten van de rivier de Jordaan dat zich uitstreckte van de bronnen van de Eufraat in het noorden tot aan de Rode Zee in het zuiden, met als hoofdstad Petra nabij het huidige El-Gi³ (Jordanië), ten tijde van de Romeinen ook wel Arabia Petraea geheten (zie ook **Arabia**); i) **Nabicee** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Minus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 865; i) **Nabathee** – Saraceens koninkrijk van Mimus; *Limborch Frg*: H 53, r. 29; i) **Nabache** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Minus – idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 864.

[**Nabatiene, die**] a) de Nabateeërs⁴ – Arabisch-Aramees volk, vanaf 5e eeuw v.C. levend in het huidige zuiden van Syrië, Jordanië en noordwesten van Saoedi-Arabië (zie **Nabathee**); b) nakomelingen van Nebajot, de oudste zoon van Ismaël; e) **Nabatiene** – volk, woont in Joden lant; f) afstammend van Ismael <Nabaciene> *Alexanders geesten*: boek I, r. 150; boek VII, r. 1181; e) **Nabatiene** – volk, wonend in Joden lant; f) afstammend van Hismahel; *Troyen*: r. 28674.

Nabels zie **Nables**

Nabicee zie **Nabathee**

Nabius zie **Napinus**

Nables h) Nobles [Moisan I, 2: NOBLES] – fictieve Saraceense stad in Spanje – thuishaven van koning Felis in *Floire et Blanceflor*: “A Naples, a la cité bele” (r. 121);

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Nabataean_kingdom

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/El-Gi.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nabateans>

i) **Nables** – “Nables ind Morynde, Walterne ind Pyse”; *Karl Meinet*: r. A437, 39; i) **Nubles** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 34; i) **Nabels** – stad in Spanje; *Roelant*: r. 1074; i) **Nublis** – toenaam van **Berraert van Nublis** <Nublen> *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 73.

Nabot e) **Nabot** – Saraceens koning van Nubia; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Abot> *Limborch*: boek VIII, r. 936; boek XII, r. 476; e) **Rabot** – Saraceens koning van Numidie; *Limborch Frg*: H53, r. 86; e) **Nabot** – Saraceens koning van Mūnidia; g) idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 933; boek XII, r. 704.

Nabugodonosor a) Nabuchodonosor [2 *Koningen* 24, 1]¹ / Nebukadnessar II² (604–562 v.C.) – Chaldeïsche koning van Babel / Babylon; e) **Nabugodonosor** – heidens koning van Caldee en Babilone; f) voorvader van Baltasar van Babilone; g) verwoest Jherusalem – wiens dromen door Daniel verklaard zijn <Nabugodonosorre, Nabugodonosors> *Alexanders geesten*: boek II, r. 1027, 1053, 1107, 1149, 1161, 1166, 1184; boek IV, r. 1000, 1059, 1074; e) **Nabugodonosor**; g) exemplarisch rijk; *Limborch*: boek VII, r. 11; e) **Nabūgodonosor**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 11; e) **Nabugodonosor**; g) eerste veroveraar en verwoester van Jherusalem nadat het 1440 jaar, acht maanden en zes dagen gestaan had; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Nabunal a) Nabunal [West *PR*: Nabunal] – seneschalk; e) **Nabunal** – drossaard van Lambale, het land van koning Amant, later koning [?] – ridder in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 31844, 31865, 31909, 32922.

Nabusardan a) Nebuzaradan [2 *Koningen* 25, 8]³ – bevelhebber van de lijfwacht van Nebukadnessar (zie **Nabugodonosor**); d) voerde het bevel tijdens de verwoesting van Jeruzalem in 586 v.C. [*Jeremia* 39, 13]⁴; e) **Nabusardan** – maarschalk van koning Nabugodonosor; g) verwoestte Jeruzalem en verbrandde de heilige boeken; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1063.

[Nachieen die Heremite] zie [Naschien die Heremite]

Nachien zie Naschien 1

Nadabar i) **Nadabar** – hertogdom, leenplichtig aan Civele; *Limborch*: boek X, r. 1347; i) **Nadoborg** – hertogdom, verder als boven; *Lymburch*: boek X, r. 1454.

Nadoborg zie **Nadabar**

Naecks zie **Ayax van Salomyne**

1. http://vulgate.org/ot/2kings_24.htm

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Nebuchadnezzar_II

3. http://vulgate.org/ot/2kings_25.htm

4. http://vulgate.org/ot/jeremiah_39.htm

Naemess von Bavier zie [Nayme van Beyerem]

Naersisus zie Narciscus

Naeschien zie Naschien 1

Nagelrinch j) Nagring, het zwaard van de dwerg Alfrik / Alberich, veroverd door Dietrich / Thidrek, later van Heime / Heimir – bekend uit de *Dietrich van Bern*-epen (13e eeuw); k) **Nagelrinch** – beroemd zwaard; *Eneide*: r. 5730.

Nagrea h) [Moisan I, 2: NAÇARAN] – het huidige Nájera¹ in Rioja in Navarra, Spanje; i) **Vagere** – stad waar de strijd tussen Karll Meynet en Farracuc plaatsvindt; *Karl Meinet*: r. A361, 64; A362, 6, 28, 3; A369, 452; i) **Nazers** (or. Nazze / Naçeran) – waar Rolant Ferragute versloeg; *Reinolt von Montelban*: r. 10342; i) **Nagrea** (or. Nagera) – stad vanwaaruit de reus Ferracuyt Karel de Grote uitdaagt – door Karel e Grote samen met Sarragossen aan de Griecken gegeven als die daar wilden blijven; *Turpijn*: VII, r. 11; IX, r. 45.

[Nayme van Beyerem] a) [Moisan I, 1: NAIME(S) 2] — Naimes de Baiviere,² hertog van Beieren; b) vader van Bertran; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – belangrijkste raadsman van koning Karel; e) **Dunay van Bamere** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – raadsman van Karel de Grote; f) vader van Bertram – neef van Roelant; g) vermaard om zijn schoonheid – raadt Karel de Grote aan Aymyn van Dordoen niet te laten doden – vergezelt samen met Ogier en Olivier Roelant naar Coelen om het beleg van de heidense koning Corfan te breken – staat borg voor Ogier bij het duel tussen Ogier en Gontier – vecht in het leger van Karel de Grote in de strijd tegen de Heemskinderen bij Montalbaen – bode van Karel de Grote aan Reynout met het verzoek zich over te geven – bode van Reynout aan Karel de Grote met de boodschap dat de Heemskinderen zich overgeven als Karel hen laat leven <Dunamels, Naym> *Heemskinderen*: p. 52, 95, 100, 105, 111-113, 117-119, 145, [145], 146, 147, 151, 152, 159, 165, 172, 174, [178], 179, 180, 200; e) **Dumaels van Beyerem** – ridder, hertog van Beyerem, kanselier [?] van de koning – leenman van koning Karel van Vrancrijk; f) oom van Ogier van Denemercken; g) staat in het conflict Karel-Hughe aan de kant van Hughe van Bourdeus – kan aan het hof van koning Karel als enige uit de wondernap van koning Abroen drinken, waarmee hij bewijst vrij van zonden te zijn <Dumaels van Beieren, Dumay van Beyerem, Dunay van Beyerem> *Hughe Prz*: p. 5, 10, 12, 78, 79, 81-83; e) **Nayme van Beyern** – hertog <Name, Names, Nayman, Naymen, [Nawyn]> *Karl Meinet*: r. A358, 14; A396, 6; A434, 36; A451, 43; A458, 52; A470, 25, 55; A471, 15, 19; A473, 32; A481, [20], 55, 57, 62; A482, 5, 14; A489, 12, 16, 41; A506, 31, 39; A513, 46; A522, 22, 37, 65; A527, 3; e) **Naimes** – leenman van keizer Karel; g) aanwezig bij

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nájera.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Naimon>

het proces tussen Yoen en Otte; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 667, 1643; e) **Naimes** alias **die Beyere**; f) verwant van Garijn; g) bondgenoot van Garijn; *Lorreinen O*: r. 2911; e) **Dunaimes** – hertog; g) bondgenoot van Garijn <Dunaimen> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 267; e) **Dunamel van Bayvier** – ridder, hertog van Bayvier – leenman van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de belegering van Monclier – aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen <Dunamels van Ba[...], Namale van Bayvieren> *Madelgijs*: fragm. VII, r. 150; fragm. XIV, r. 397, 436; e) **Namals van Bavier** – ridder – leenman van koning Karel die Grote; g) aanwezig bij het toernooi in Dordoene – naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd; *Malegijs*: p. 19, 270, 272, 275, 343; e) **Namels van Bayvier** – heer van Beieren; f) oom van Ogier die Danois <Namelse> *Ogier A-D*: r. 26, 57, 61, 106, 252, 267, 276; e) **Naymes von Bavier** – hertog van Bavier, baron en raadgever van Karel de Grote; f) zoon van Gaselin – oom (broer van de moeder) van Ogier von Dennemarck – vader van Bertram – broer van Guideloen en Bovoën sonder Bart – oom van Gautier; g) legeraanvoerder van Karel voor Rome – familiehoofd / raadgever van Ogier, probeert te bemiddelen tussen Karel en Ogier na Baldewins dood, door Ogier weggestuurd – belangrijk strijder tegen Blanckard en Ogier, zeer geschokt als Ogier zijn zoon Bertram doorklieft / doodt – blijft toch zijn neef Ogier steunen tegen de haatdragende Karel (en Charloet) – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs – gaat met Gaudijs en Barestier Ogier in Babilonien bevrijden <[Bamels von Bavier], Dumanel, Dunamels, Dunamels von Bavier / Bayvier, Dunamelsen, Dunamelsen von Bavier, Dunamelss, Dunamelss von Bavier, Dunamelssen von Bavier, Naemessen von Bavier, Naimes, Namels, Namelsen, Namels von Bavier / Bayvier, Namelsen von Bavier, Namen von Bavier, Names, Names von Bavier, Naymels, Naymelsen, Naymels von Bavier, Naijmen von Bavier, Naymes, Naijmes, Naymessen, Naymes von Bayvier> *Ogyer*: r. 106, 110, 142, 180, 346, 373, 403, 408, [448], 451, 457, 463, 547, 549, 576, 581, 683, 713, 1030, 1046, 1050, 1136, 1144, 1180, 1182, 1186, 1193, 1196, 1206, 1218, 1223, 1229, 1246, 1254, 1260, 1284, 1289, 1326, 1340, 1365, 1369, 1376, 1379, 1386, 1424, 1436, 1481, 1608, 1629, 1733, 1747, 1787, 1820, 1831, 1848, 1878, 1905, 1918, 1946, 1983, 2010, 2019, 2043, 2054, 2063, 2081, 2203, 2211, 2217, 2269, 2315, 2674, 2692, 3066, 3069, 3199, 3212, 4111, 4281, 4284, 4302, 4307, 4622, 5473, 5494, 5513, 5519, 5552, 5585, 5793, 5797, 5809, 5845, 6245, 6405, 6889, 6892, 6934, 6967, 7105, 7115, 7117, 7147, 7195, 9658, 9791, 9795, 9891, 9921, 9931, 9957, 10115, 10227, 10276, 10363, 10373, 10381, 10669, 10678, 10683, 10688, 10714, 10829, 10881, 10886, 11149, 11177, 11182, 11187, 11216, 12335, 12439, 12516, 12800, 12819, 12826, 13079, 13431, 13549, 13726, 13960, 14134, 14244, 14256, 14323, 14353, 14389, 14395, 14411, 14695, 14751, 14774, 14787, 14794, 14807, 14814, 14843, 14866,

14868, 14881, 14883, 14893, 14904, 14965, 15006, 15016, 15094, 15102, 15108, 15156, 15182, 15271, 15444, 15466, 15940, 15944, 19993, 20124, 20450, 20455, 20470, 20499, 20800, 20809, 20933, 21532, 21542, 21582, 21596, 21623, [22151], 22216, 22590, 22619, 22629, 22645, 22670, 22673, 22680, 22696, 22706, 22828, 22842, 22898, 22907, 22917, 22953, 22959, 22963, 22966, 22994, 23001, 23011, 23039, 23051, 23067, 23131, 23139, 23185, 23220, 23265, 23295, 23331, 23337, 23450, 23614; e) **Dunamels von Bavier** – hertog – raadsman van Karle; f) vader van Bertram von Massagier en Rytschier; g) weigert Ritzart op te hangen – bode van Karle aan Reynolt <[Dunamel von Roynyer], Dunames, Dunaymels, Dunemals> *Reinolt von Montelban*: r. 2110, 5381, [5738], 6182, 6237, 6239, 6246, 6274, 6276, 6688, 6704, 6712, 6750, 6762, 6775, 6782, 6796, 6811, 6816, 9545, 9552, 9562, 9584, 9630, 9636, 9685, 9686, 9990, 10765, 11373, 11859, 12693, 12727, 12738, 12742, 12747, 12748, 12752, 12765, 12781, 12794, 12798, 12901, 12909, 14800, 14803, 14810; e) **Dunaymes van Bavier** – hertog – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) wijs man <Nay, Naymes> *Renout*: r. 1059, 1084, 1485, 2057; e) **Naimes van Beyereren** alias **Naimes van Bavieren** – hertog – deelnemer aan het toernooi dat Carel de Grootte te Parijs geeft op de laatste dag van april – aan de vooravond van Carel de Groottes kruistocht naar Jerusalem door Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen <Naimes van Bavieren> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; e) **Naaman** – hertog van Beyereren – ridder in dienst van Karel de Grote – meestal genoemd: die hertog(h)e van Bayvier <Naymes> *Roelant*: r. 1804; r. P843; e) **Naaman van Beyereren** (or. Naaman dux Baioarie) – hertog; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: V, r. 36; XIII, r. 74.

Naymen zie [Nayme van Beyereren]

Naymen zie Riemen

Naymes (von Bavier) zie [Nayme van Beyereren]

Naymes van Beyereren zie [Nayme van Beyereren]

Naisel h) Naix-aux-Forges¹ [Moisan I, 2: NAISIL] aan de rivier de Maas² in Lotharingen, Frankrijk; i) **Naisel** – toenaam van **Bernaert van Naisel**; *Lorreinen*: fragm. III, r. 750, 759, 783; i) **Naisel** – toenaam van **Barnaerd van Naisel**; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 22, 111, 173; i) **Naisel** – toenaam van **Lucas van Naisel**; *Lorreinen W*: fragm. III, r. 3, 111.

Namale van Bayvieren zie [Nayme van Beyereren]

Namals van Bavier zie [Nayme van Beyereren]

Name zie [Nayme van Beyereren]

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Naix-aux-Forges.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

Name, Stat sonder zie Stat sonder Name, die

Nameit e) **Nameit** – Saraceen [?]; *Ogier H*: r. 107.

Nameloos a) lett. ‘zonder naam’¹ – hoofdrolspeler in een verloren gegaan Oudfrans chanson de geste **Valentin et Sansnom*, waarvan fragmenten van een Middelnederlandse vertaling / bewerking bewaard bleven; e) **Nameloos**; f) zoon van koning Crissotosmus en koningin Phyla – tweelingbroer van Valentin – neef van koning Pippijn – echtgenoot van Rosemont; g) verlaat Rosemont om Valentijn te helpen bij hun succesvolle zoektocht naar hun ouders; *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 8, 45, 51, 150, 167, 173; fragm. Vr, r. 1, 3, 10, 14, 50, 58, 75, 84, 111, 117, 127, 194, 326, 358, 381; e) **Namelos** – naam die door Valentin gegeven wordt aan het door hem gevangen en getemde wilde dier dat zijn tweelingbroer blijkt te zijn; f) zoon van koning Crisosmus en koningin Phyla – tweelingbroer van Valentin – neef van koning Pippink; g) wordt als wild dier door Valentin gevangen en getemd, maar blijft zich desondanks tegenover vrouwen iets te spontaan en impulsief gedragen – blijkt evenals Valentin een kruis tussen de schouderbladen te hebben – onafscheidelijk van Valentin – vecht met een kolf – reuzendoder – ontvangt een ring die hem onzichtbaar maakt van de door hem bevrijde jonkvrouw Rozemunt, zijn latere echtgenote – zijn tongriem wordt op advies van jonkvrouw Rosylya losgesneden, waarna hij kan praten – wordt na de dood van Crisosmus koning van Ungerlant <Mamelos, Mameloze, Namelose, Nameloze den wylden man, Namelozes> *Valentin und Namelos*: p. 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 104, 112, 116, 120, 122, 134, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 156, 158, 160, 162, 164, 170, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186.

Namelos zie **Nameloos**

Namels (van Bayvier) zie [Nayme van Beyerem]

Namels von Ba(y)vier zie [Nayme van Beyerem]

Namen h) **Namen / Namur**,² [Moisan I, 2: NAMUR 1] [West VR / PR: **Namur**] – stad en regio aan de rivier de Maas³ in België; i) **Namen** – graafschap – behorend tot het keizerrijk van Otto van Almanien; *Ridder metter Swane*: cap. [21], [28]; i) **Namur** – stad, door Karel de Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen von Perthij; *Ogyer*: r. 4029.

Namen von Bavier zie [Nayme van Beyerem]

Names (von Bavier) zie [Nayme van Beyerem]

Namnetus zie **Ramates**

1. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=V&categorie=0&t=143>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Namen.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

Namplus a) Naupl(i)us¹; b) vader van Palamedes met Clymene als moeder; e) **Namplus** – koning; f) vader van Palamedes en Oeaus; g) honderd jaar oud – wrekt de verraderlijke moord op zijn zoon Palamedes door de Griekse schepen bij de terugtocht uit Troje in de val te lokken en op de rotsen van Euboea te laten vergaan <Nauplus> *Troyen*: r. 25931, 26064, 26073, 33537, 33546, 33716, 33761, 33779, 34336, 34540, 39609; e) **Naulus** – koning; g) wreker (op de Grieken); *Troyen Prz*: fol. 157rb.

Namur zie **Namen**

Nanantensis zie **Nantes**

Nantes h) [Graesse: **Nannetum**]² [Moisan I, 2: NANTES] [West PR: **Nantes 1, (de)**] [West VR : **Nantes, (de)**] — Nantes³ aan de rivier de Loire⁴ in Bretagne, Frankrijk – zie ook **Atens**; i) **Nantes** – toenaam van **Huyghe van Nantes**; *Galien Rethore*: cap. [41]; i) **Nanantensis** – graafschap van Wellis van Nanantensis; *Karl Meinet*: r. A363, 22; i) **Nantes** – waar Joesselijn, Olivier en de kastelein van Darval worden opgehangen; *Meluzine*: fol. E2va, E2vb, F1vb, F4vb; i) **Nantes** – waar Parthonopeus in opdracht van Urake per schip naartoe wordt gebracht, nadat Melioer hem heeft verstoet – vijftien dagen zeilen van Chiefdore verwijderd; *Parthonopeus*: r. 2348, [2367]; i) **Nantes** – graafschap van Hoel van Nantes; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; i) **Nantes** (or. Nantas) – graafschap van Oellus van Nantes; *Turpijn*: V, r. 36; XIII, r. 49.

Napels h) het koninkrijk⁵ Napels⁶ [Moisan I, 2: NAPLES 1] – havenstad in Campania, Italië – zie ook **Nables**; i) **Naplis** – stad – bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5123; i) **Napels** – toenaam van **Rigant van Napels** – waar het lichaam van Reynout vanuit Dormonde op wonderbaarlijke wijze naartoe is gegaan – laatste rustplaats van de vier Heemskinderen [?]; *Heemskinderen*: p. 78, 204; i) **Napels** – havenstad – op de zeeroute van Palernen naar Provencen – vanwaar Hughe over land naar Rome gaat; *Hughe Prz*: p. 74; i) **Napels** – bisdom van Daniel; *Karl Meinet*: r. A333, 6; i) **Napels** – koninkrijk en havenstad – bereikbaar over zee vanuit Andernobele – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – de koning van Napels is aanwezig op het toernooi in Constantinopel; *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 31-33, 36, 102; i) **Napels** – toenaam van **Kart von Napels** – waar volgens de overlevering het lichaam van Reynolt te zien is; *Reinolt von Montelban*: r. 3566, 3719, 15380; i) **Napels** – havenstad – waarheen de geredde Lucesse

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Nauplius_%28mythology%29

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Nannetum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nantes.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Loire_river

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Naples

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Napoli.kmz

en Urbaen gebracht worden door Gheeraert <Naples> *Urbaen*; z.r.;

i) **Napels** – vermaard om zijn gif “Napels fenijn, boven alle manslachtigh / U roep ik warachtich, coemt cort mijn pijn”; *Vergi Prz*: r. 533.

Napinus a) Nabins [West *PR*: Nabins], een Saks; e) **Napinus** – heidens heer – één van de Sennen in dienst van koning Oriens <Na by us, Nabius> *Merlijn*: r. 20807, 20811.

Naples zie **Napels**

Naplis zie **Napels**

Narbesines a) or. Narbazanes, legeraanvoerder van koning Darius (zie **Daris 1**) – dezelfde als of verward met Ariobarzanes¹; b) verwant van koning Darius III Codomannus, Barsaentes en Bessus; e) **Narbesines** – heer van Oscanie; g) Perzisch legeraanvoerder – één van de moordenaars van koning Daris van Percen – vlucht naar Yrcanie – na zijn gevangenneming door Alexander de Grote uitgeleverd aan Daris’ broer Exateus – opgehangen <Narbasines, Narbasones> *Alexanders geesten*: boek II, r. 615; boek V, r. 369, 552; boek VI, r. 939, 951, 1003, 1047, 1115; boek VII, r. 90, 105, 142, 367, 395, 410, 1283; boek VIII, r. 24, 30, 34, 41, 830.

Narboen zie **Narbone**

Narboen zie **Narbone**

[Narboen, die] a) man uit Narbonne (zie **Narbone**); e) een **Nerboen** – in het leger van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 373.

Narboene zie **Narbone**

Narbone h) Narbonne² [Moisan I, 2: NERBON(N)E] in de Languedoc, in Frankrijk – van oorsprong was Narbonne³ een havenstad aan de Middellandse Zee bereikbaar via de rivier de Aude,⁴ maar in de loop van de veertiende eeuw verzand – soms verward met **Dordoene** – zie ook **Galle van Nerbone**; i) **Nerbone** – stad in het zuiden van Gallen c.q. Ghebaerde Gallen / Gallen van Nerbone; *Alexanders geesten*: boek VII, r. [1578], 1583; i) **Nerboene** – toenaam van **Amerijn van Nerboen** – waar de hulptroepen van Aymyn van Dordoen vandaan komen <Nerboen> *Heemskinderen*: p. 10, 13, 16, 50; i) **Narbone** – toenaam van **Emerich van Narbone** en **Malprimen van Narbune** <Narbune> *Karl Meinet*: r. A269, 64; A469, 53; i) **Nerbone** – zuidgrens van koning Arturs rijk; *Lanceloet*: boek IV, r. 10093; i) **Nerboene** – graafschap van Ermengart en Aymerijn; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 35, 105; i) **Nerboene** – graafschap van Ermengart; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 16; i) **Nerboene** – toenaam van **Aymerine van Narboene** – door Yoen bij het

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Ariobarzanes,_Satrap_of_Persis

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Narbonne.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Narbonne>

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Aude_River

huwelijk van Judit en Lodewijk aan Garijn gegeven, die het weer overdraagt aan zijn schoonzoon Aymerijn van Narboene <Narboene, Narbone>
Lorreinen J: fragm. I, r. 1328, 1415, 1428, 1646; i) **Nerboene** – land van herkomst van Reimarijck – toenaam van **Aymerijn van Nerboene**;
Lorreinen O: r. 975, 2924; i) **Nerboene** – waar Aylijt veblijft; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 329, 354, 357; i) **Nerboene** – toenaam van **Aymerijn van Nerboene**; *Malegijs*: p. 114; i) **Nerbonne** <Nerbonnen> *Meluzine*: fol. X2ra, X4ra; i) **Nerbone** – land van herkomst van Aymerin von Narbone en zijn zoon Wilhelm Fyrenbraes / von Nerbone <[Barvone], Erbone, Narboen, Narbone, Nerboen, Nerboene, Nerbon, Nerbonen> *Ogyer*: r. 244, 1490, 6223, 6618, [6651], [6755], 7107, 7142, 7152, 7194, 9675, 9679, 9687, 9711, 9831, 10484, 10492, 10529, 10591, 10945, 11118, 11181, 13409, 13414, 13558, 13785, 14309, 14431, 14435, 14461, 14479, 14514, 15157, 20125, 20308, 22493; i) **Narbone** – land van herkomst van Eymrich von Narbone en hier abusievelijk ook van Heyme; *Reinolt von Montelban*: r. 30, 68, 97, 139, 231, 279, 1219, [1395], 1952; i) **Narbonen** – land van herkomst van Amerijck van Narbonen; *Sibilla*: r. 132; i) **Nerbone** – stad in Gallen; *Troyen*: r. 29146, 29151; i) **Narbone** (or. narbonensis) – bisdom van sinte Pauwels van Narbone; *Turpijn*: XIII, r. 35; i) **Nerbone** – toenaam van **Aymerijn van Nerbone**; *Willem van Oringen*: r. 417; i) **Nerbonen** – één van de drie plaatsen waar een niet bestuurd schip gevuld met driemaal dertig gespaarde Joden aanlandt; *Wrake Vb*: fol. E4v; e) **Narboen** – geslacht waaruit Wybeert van Andernaken afkomstig is; *Wybeert*: fol. 2ra, 10.

Narbone! n) Narbone!; o) **Nerboenen!** – strijdkreet gebruikt door de troepen die Aymyn van Dordoen te hulp komen bij zijn strijd tegen Karel de Grote; *Heemskinderen*: p. 12; o) **Narbone!** – strijdkreet van de troepen van Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 124.

Narbonen zie **Narbone**

Narbune zie **Narbone**

Narciscus a) Narcissus,¹ adolescent; d) exemplarisch slachtoffer van de kracht van de liefde – gestraft omdat hij zich te goed voelde om liefde te beantwoorden c.q. zich aan de liefde te onderwerpen; e) [**Narsisus**]; g) exemplarisch mooi – wijst de liefde van o.a. Echo af – door Venus gestraft met een hevige verliefdheid op zijn eigen waterspiegelbeeld [n.b. in de middeleeuwse literatuur kan het spiegelbeeld van een man een vrouwelijk uiterlijk krijgen] – verdrikt in de bron bij het lange kussen <Marcesuse, Narsisuse, Narsisüse> *Lymburch*: boek XI, r. 1317, 1336, 1357; e) **Narciscus**; g) stortte Equo in het verdriet; *Stijevoort*: refr. 5: 20; e) **Naersisus**; g) verliefd op zijn weerspiegeling en sterft hierdoor; *Troyen*: r. 20947, 20958, 20963;

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_%28mythology%29

e) **Narciscus**; g) verliefd op Equo; *Vergi Prz*: r. 471; e) **Narcysus** – jongeling – “lose amoer”; g) exemplarisch mooie jongeman – begeerd door de edelvrouw Equo, die hij hoogmoedig afwijst, wat haar dood tot gevolg heeft – door Cupido gestraft met verliefd worden op zichzelf en daaraan te overlijden <Narcysuse> *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 1, 21, 37, 53, 111, 134.

Narcysus zie **Narciscus**

Nargusius zie **Mergusius**

[**Narsisus**] zie **Narciscus**

Narvel(see) zie **Navelsee, die**

Nasareet zie **Nazarene**

Nasaren zie **Nazarene**

Nasarene(n) zie **Nazarene**

Nasaret zie **Nazarene**

***Nasari(j)n** zie **Vaserijn**

Naschien 1 a) **Nascien** alias Seraphe [West *PR*: **Nascien 1**] – zie ook **Evalac/Emalac**;

b) echtgenoot van Flegetine – vader van Celidoine – zwager van Evalac / Mordrain – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Naschien** – doopnaam van Emalac (dezelfde als **Mordeaus**); f) voorvader van Galaat en Naschien 2 – zwager van Mordeaus – vader van Cylidoen – voorvader van Lanceloet van Lac; g) bevrijdde Joseph van Aromathien [?] uit gevangenschap – kwam naar Scollant – op zijn graf zal Galaat het schild verwerven <Naschien, Nachiens, Naeschien, Naschiens, Nascien> *Lanceloet*: boek III, r. 1504, 1535, 1588, 1603, 1614, 5340, 5356, 5390, 5400, 5403, 8151, 8197, 8211, 8224; e) **Nascien**; f) vader van Celidonis <Nasciens> *Merlijn*: r. 22970.

Naschien 2 a) **Nascien** [West *PR*: **Nascien 2**] – in de brontekst dezelfde als de Franse pendant van [**Naschien die Heremite**] maar lijkt in het Middelnederlands te zijn begrepen als een ander personage; b) zoon van Narpus – vader van Helains li Gros – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Naschien** – tweede koning van Scollant; f) nakomeling van Naschien 1 – zoon van Marpus – vader van Cham – voorvader van Lanceloet van Lac; g) vernoemd naar zijn voorvader; *Lanceloet*: boek III, r. 5417.

[**Naschien die Heremite**] a) **Nascien**, toegenaamd ‘li Hermites’ [West *PR*: **Nascien 2**] – in de brontekst dezelfde als de Franse pendant van **Naschien 2** maar lijkt in het Middelnederlands te zijn begrepen als een ander personage; b) afstammend van Nascien en Flegentine – kleinzoon van Celidoine – zoon van Narpus; e) **Naschien die Hermite** – kluizenaar; g) roept op tot de queeste naar de Graal; *Lanceloet*: boek III, r. 532, 838.

Nascien a) **Nascien**, toegenaamd ‘li Hermites’ [West *PR*: **Nascien 3**]; b) verwant van Nascien en Celidoine – verwant van Pelles, Pellinor en Alain – zoon van Havingues [?]; e) **Nascien** – ridder in dienst van koning Leodegan van

Carmelide en koning Artur – later kluizenaar en priester; f) verwant van koning Pelles van Listenois en koning Alein van den Foreinen Lande; g) houdt Galaat gevangen [?] – beschuldigt Gawyn van onhoofs gedrag tijdens een uit de hand gelopen toernooi te Logres <Nasciene, Nasciène, Nasciens> *Merlijn*: r. 22975, 22976, 22979, 22987, 23014, 23227, 23239, 23243, 23669, 24824, 25354, 27991, 28518, 28520, 28523, 28536, 28993, 29073, 29084, 29112, 29131, 29141, 29489.

Nascien zie **Naschien 1**

[**Naso**] zie **Ovidius**

Natalis a) Matalie [West *PR*: Matalie]; e) **Natalis** – Tafelronde-ridder; g) tijdens toernooi te Logres verslagen <Natalie> *Merlijn*: r. 28846.

Nathas a) Mathathas – de naam kan ontleend zijn aan de geslachtslijst van Jozef, de voedstervader van Jezus, zoals vermeld in *Lucas* 3: 23-31; e) **Nathas**; f) zoon van koning Elinas van Albanyen – stiefzoon van Prissyne – stiefbroer van Meluzine, Melior en Palatijne – vader van Florimont; g) lokte zijn vader in de val, zodat deze zijn eed aan Prissyne brak; *Meluzine*: fol. A3ra, A4va, A4vb.

Natuer(e) zie **Nature, die**

Nature, die a) de Natuur, het scheppend vermogen op aarde dat vorm en inhoud geeft aan levende wezens en dode materie, daarnaast de allegorische¹ heerseres (Moeder Natuur)² over de natuur alsook de typische individualiteit van levende wezens en dode materie die dankzij de etymologie gekend en begrepen kan worden, waarvoor men met name het *Bestiarium*³ (wilde dieren, vogels en vissen) en het *Lapidarium* (edelstenen) raadpleegde; e) **die Nature**; g) wil met hulp van de duivels de succesvolle Alexander de Grote tegenwerken <Naturen> *Alexanders geesten*: boek X, r. 6, 11, 30, 94, 131, 143, 244; e) **Nature**; *Cassamus*: r. 63; e) **Nature**; g) besteedde zoveel aandacht aan de schoonheid van Galiene dat 100 andere vrouwen daaraan tekort kwamen; *Ferguut*: r. 296, 1165, 1198, 1216, 2099; e) **Natuer**; *Jason*: fol. 4v; e) **Nature** <Natuere, Naturen> *Limborch*: boek I, r. 72, 966, 2005; boek XI, r. 324; e) **Nature** <Naturen, Natüre> *Lymburch*: boek I, r. 72, 959, 2057; boek XI, r. 371; e) **Natuere** – zorgt ervoor dat Heyndric van Lymborch een kind verwekt bij Europa van Melanen; *Margrieta van Limborch*: cap. 50; e) **Nature**; g) laat niet toe dat een vader zijn kinderen doodt; *Olivier*: fol. I2v; e) **die Natuere** <Natuer, Nature> *Troyen*: r. 6806, 6895, 32484; e) **Nature**; g) zeer krachtig: ‘trekt meer dan honderd ossen’ <Naturen> *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. 15, 89, 135, 141, 218.

Naulus zie **Namplus**

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Mother_Nature

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Bestiary>

Nauperfont j) verbastering [?] – zie ook **Val Profont**; k) **Nauperfont** – kasteel [?] in Vansecuer; *Limborch*: boek V, r. 1759.

Nauplus zie **Namplus**

Nausica a) Nausikää / Nausicaa¹; b) dochter van koning Alkinoös; e) **Nausica**; f) dochter van koning Althenoen – echtgenote van Thelamacus – moeder van Pelliborbus – schoondochter van Ulixes; g) door haar vader uitgehuwelijkt aan Ulixes' zoon Thelamacus; *Troyen*: r. 34760.

Nausus zie **Lausus**

[**Nauwe Wege, Rotse metten**] zie [**Rotse metten Nauwe Wege**]

Navare h) [Graesse: *Navarria*]² [Moisan I, 2: NAVAR(R)E] — het middeleeuwse koninkrijk Navarra³ met als hoofdstad Pamplona⁴ in het noorden van Spanje – hetzelfde als **Averne 2**; i) **Navarre** – koninkrijk en buurland van Spaengien – de koning en koningin van Navarra zijn intieme gasten op het voorgenomen huwelijk van kroonprinses Anne van Spaengien met de koning van Enghelandt; *Jan van Parijs*: cap. [26], [32], [35], [41]-[42], [45]-[50], [52], [56]-[57]; i) **Naverne** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Joban*: r. 1533; i) **Navernen** – rijk van Furre; *Karl Meinet*: r. A337, 25; A359, 45; i) **Avare** – koninkrijk; *Limborch*: boek III, r. 847; i) **Avaren** – koninkrijk; *Limborch Frg*: H55, r. 1; i) **Navare** – koninkrijk; *Lymburch*: boek III, r. 833; i) **Navare** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. [3790]; i) **Navarre** – koninkrijk – prinsdom van Furre – waar de berg Gaysin ligt – land dat Karel aan de Britoenen gaf als die daar wilden blijven <Naverre> *Turpijn*: II, r. 55; III, r. 30; VI, r. 6, 63, 75; IX, r. 44.

Navarre zie **Navare**

Naveers h) Fr. Namur, Lat. de Burgundia – de ‘vertaling’ Naveers kan begrepen worden als het graafschap Auvergne (zie **Averne 1**); i) **Naveers** – graafschap – [in het exempel ‘Medicus’] de graaf van Naveers is de biologische vader van de zoon van de koning van Hongerien; 7 *Vroeden*: r. 1075.

Navelsee, die h) Lat. mare mediterraneum – de Navelzee, d.i. de Middellandse Zee,⁵ tussen Europa en Afrika; i) **die Navelsee** – correspondeert met [**die Norweger See**] (in *Troyen*) – zee in een hoek van Asia nabij European, die grenst aan Oceanus – waarin de rivier Sangarius uitmondt – tussen de Dunouwe en de Narvelsee liggen Neder-Pannonia en Messia <Narvel,

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nausicaa>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Navarria>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Navarre

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pamplona.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Mediterranean_Sea

Narvelsee > *Alexanders geesten*: boek II, r. 187; boek IV, r. 203, 260; boek VII, r. 1455.

Naverne(n) zie **Navare**

Naverre zie **Navare**

Nawyn a) vrijwel zeker corrupt – waarschijnlijk dezelfde als **Naymen** (zie **Nayme van Beyeren**) – mogelijk dezelfde als **Wyneman**; e) **Nawyn** – toegenaamd: der snel Degen; *Karl Meinet*: r. A481, 20.

Naxon h) Naxos,¹ Grieks eiland in de Egeïsche Zee behorend tot de Cycladen²;
i) **Naxon** – eiland, één van de Cicladen <Saxos> *Troyen*: r. 5723, 35774;
i) **Maryon** – eiland, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Nazareen(e) zie **Nazarene**

Nazare(i)n zie **Nazarene**

Nazarene h) Nazaret³ in Galilea, het huidige Nazerat⁴ in het noorden van Israël [*Lucas* 1, 26]⁵ [*Moisan I*, 2: NAZARET(H)] [*West VR*: Nazareth] [*West PR*: Nazarat;] – waar de maagd Maria in afwachting van haar voorgenomen huwelijk met Jozef (die naar Bethlehem was vertrokken om voorbereidselen daarvoor te treffen) verbleef toen haar op 25 maart door de aartsengel Gabriël geboodschapt werd dat zij de moeder van God zou worden – waarheen de Heilige Familie na de dood van koning Herodes terugkeerde uit hun Egyptische ballingschap – exemplarisch onaanzienlijk dorp (in vergelijking tot de heilige stad Jeruzalem) – waar Jezus geïsoleerd opgroeide als de (zoon van de) smid [Zuidmnl. vert.] of de (zoon van de) timmerman [Noordmnl. vert.] van *Marcus* 6, 3⁶ totdat Hij zich op 30-jarige leeftijd bewust werd van Zijn missie en naar buiten trad [gedurende de Middeleeuwen leefde in de volkstalige literatuur het vaste besef dat Jezus als (ongeboren) kind al wist dat Hij God was]; i) **Nasaret** – stad in Galilee, waar Jhesus Cristus was opgevoed <Nazaret> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1161; i) **Nazarene** – stad van herkomst van Jesus van Nazarene; *Aubri*: r. 351; i) **Nazarene**; *Buevijn*: fol. M4r; i) **Nazarene** – toenaam van **Jhesus (Kerste) van Nazarene**; *Eustaes*: r. 258, 307, 339; i) **Nasarene**; *Gloriant*: r. 638; i) **Nazarene** – stad van herkomst van Jhesus van Nazarene; *Graal*: r. 483; i) **Nazarenen** – stad van herkomst van Jezus van Nazareth – waar de heidenen naartoe vluchten nadat zij bij Akers door het Christenleger zijn verslagen <Nazareth> *Heemskinderen*: p. 146, 189, 192; i) **Nazareth** – plaats van herkomst van Jesus Christus van Nazareth; *Hugbe Prz*: p. 39; i) **Nazarene** – “Jhesus Kerst

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Naxos.kmz

2. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Cycladen>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nazareth>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nazerat.kmz

5. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

6. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_6.htm

van Nazarene”; *Lande over zee*: r. 24; i) **Nazareth** – waar Maria door de engel Gabriel geboodschapt werd – waar de heilige familie woont na de terugkomst uit Egypten; *Leven Ons Heren*: r. 153, 163, 242, 847, 4445; i) **Nazarenen** – stad van herkomst van Jhesus Christus van Nazarenen; *Malegijs*: p. 135; i) **Nasarenen** – plaats van herkomst van Jesus Christus van Nasarenen; *Margrieta van Limborch*: cap. 11; i) **Nazarene** – toenaam van **Jhesus Crist von Nazarene** <Nazarein> *Ogyer*: r. 197, 5053, 11481, 12125, 17895, 22155; i) **Nazarene** – stad van herkomst van Jezus Christus – waar Reynolt en Malegys tegen de heidenen vechten <Nazarein, Nazaren, Nazaret> *Reinolt von Montelban*: r. 228, 246, 304, 1792, 1844, 2524, 4081, 5180, 6707, 6757, 6979, 7208, 7534, 7555, 8236, 9892, 11020, 11985, 13015, 13678, 14083, 14086, 14217; i) **Nazarene** – stad van herkomst van Jhesus van Nazarenen – belegerd door de heidenen <Nasareet, Nasarene, Nazarenen, Nazeret> *Renout*: r. 303, 926, [947], 1069, 1295, 1356, 1610, 2166, 2171, 2476; i) **Nazarene** – plaats van herkomst van Christus; *Renout D*: r. 61; i) **Nasarene** – stad van herkomst van Jhesus van Nasarene <Nasaren, Nazareen, Nazarene> *Segbelijn*: r. 1807, 1993, 2198, 8244; i) **Nazaret** – stad in Galilee; *Troyen*: r. 28654; i) **Nazareene** – plaats van herkomst van Jezus van Nazareth; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 182; i) **Nazarene** – stad van herkomst van Jhesus Christus van Nazarene; *Walewein*: r. 3631.

Nazarenen zie **Nazarene**

Nazarenus a) de Nazarener – traditioneel geassocieerd met Nazareth in Galilea (zie **Nazarene**), maar waarschijnlijker is de betekenis ‘heilig man’, aangezien ‘Nazarener’¹ de aanduiding is voor een aanhanger van één van de (vele) toenmalige sekten; e) **Nazarenus** – “Dit was Jhesus / Der Joden coninc Nazarenus”; *Leven Ons Heren*: r. 3072.

Nazaret(h) zie **Nazarene**

Nazeret zie **Nazarene**

Nazers zie **Nagrea**

Necelijn zie **Tycelijn**

[Nectinus] a) de centaur² Nedymnus [*Metamorphoses* XII, 350]³; e) **Nectinum** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Theseus; *Troyen*: r. 27318.

Neder Egypten h) de Nijldelta in het noorden van Egypte (zie **Egypten**); i) **Neder Egypten** – heidens koninkrijk – bondgenoot van Yrene; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 327.

Neder Goeten zie **[Neder Goten]**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nazarite>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Neder Goeten zie **Neder Goten, die**

Neder [Goten] h) land van de (Oost- en West-)Goten,¹ door Jacob van M(a)erlant in Europa gelokaliseerd en met Zweden geïdentificeerd: Scandinavië en mogelijk ook de Baltische kust [*Spiegel historiael* III¹, 21, 47] – zie ook **Goten 1**, **Gotland** en **[Hoge] Goten**; i) **Neder-Goeten** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek XII, r. 161.

Neder Goten, die a) de (Oost- en West-)Goten² die in Scandinavië en rond de Baltische Zee woonachtig waren; e) **die Neder-Goten** – volk in koninkrijk; g) bondgenoten van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1079; e) **die Neder-Goeten** – volk / leger uit het koninkrijk Neder-Goeten; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1069.

Neder Oostrijcke zie **Oostrike**

Neder Pannonia h) het zuiden van Pannonia,³ een van oorsprong een Romeinse provincie, gelegen in het huidige Hongarije tussen de rivieren de Donau⁴ en de Drava⁵ – zie ook **Hoghe Pannonia** en **Penous**; i) **Neder-Pannonia** – koninkrijk in het oosten van Europa – gelegen tussen de Dunouwe en de Narvelsee (d.i. de Middellandse Zee); *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1457; i) **Neder Pannonia** – koninkrijk in Europa – gelegen tussen de Dunouwe en de Noerwegher Zee (d.i. de Middellandse Zee); *Troyen*: r. 29025.

Neder Sijten zie **Neder Siten, die**

Neder Siten, die a) de Europese Scythen,⁶ woonachtig ten noordoosten van de Zwarte Zee – zie ook **Neder Zijten** en **die Siten 1**; e) **die Neder-Siten** – volk; g) bondgenoten van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1079; e) **die Neder-Sijten** – volk / leger uit het koninkrijk Neder-Zijten; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1069.

Neder Zijten h) het Europese deel van Scythia,⁷ gelegen ten noordoosten van de Zwarte Zee – zie ook **[Hoge] Sijten, die Neder Siten** en **Siten**; i) **Nederste Citia** – land in Europa, tussen de rivieren Tanais en de Dunouwe; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1409; i) **Neder-Zijten** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Nydder-Sijten> *Lymburch*: boek XII, r. 220, 240; i) **Nederste Cichia** – land in Europa, gelegen tussen de rivieren de Tamnis en de Dunouwe; *Troyen*: r. 28980.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Goths>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Goths>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pannonia>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Danube>

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Drava>

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scythians>

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scythians>

Nederland h) bedoeld is Xanten¹ aan de rivier de Rijn² in Nordrhein-Westfalen, Duitsland – koninkrijk van koning Siegmund en koningin Sieglinde, de ouders van Siegfried – zie ook [Xanten]; i) **Nederland** – land van herkomst van Zegevrjijt; *Nevelingen*: r. 82.

Nederlandsche n) Nederlandse; o) **Nederlandsche** – “Die metten coninc van Vranckerike / Quamen uten Nederlandsche palen” d.i. uit ‘Nederland’; *Saladijn*: r. 1164; o) **Nederlantsche** – taal van de vertaling; *Valentijn ende Oursson*: titelpagina.

Nederste Cichia zie **Neder Zijten**

Nederste Citia zie **Neder Zijten**

Neemen, Bosch van zie **Bosch van Neemen**

Negelaen a) bedoeld lijkt de Germaan Arminius³ [A-Z 2: Arminius]⁴; d) versloeg in 9 n.C. de Romeinse legerleider Quintilius Varus in het Teutoburgerwoud; e) **Negelaen** – leider van de Svaven; g) vermoordt Quintilius in Junonia – wordt door Drusus aangevallen die wraak komt nemen – op de vlucht gedood door een visser om zijn geld <Negelane> *Caesar*: r. 1198, 1252, 1329, 1345, 1367, 1372, 1374, 1383, 1395, 1402.

Negusar a) or. Negusar; e) **Negusar** – prins van Ninivee, Perzisch strijder; g) doodt vele Grieken met speer, bijl of zwaard – uiteindelijk zelf gewond – wordt in een heldengevecht gedood door Jolas <Negusare, Negusars> *Alexanders geesten*: boek III, r. 175, 189, 194, 203, 214, 218, 226.

Nele h) Nesle [?]⁵ aan de rivier de Somme⁶ in Picardië, Frankrijk – door Franck geëmendeerd of verschlimmbeserd in Swene – zie ook **die Swene**; i) **Nele**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 484.

Neleus a) Neleus⁷; b) zoon van Poseidon – vader van Alastor, Chromius, Nestor (zie **Nestor die Oude**) en nog wat zonen en dochters bij meer dan één vrouw; e) **Neleus**; f) vader van Nestor die Oude en nog negentien kinderen; g) wiens kinderen allemaal op Nestor na door Hercules werden gedood; *Troyen*: r. 27670.

Neliachim zie **Eliachim**

Nelosa zie **Volchane**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Xanten.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Arminius>

4. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0009.php#a008

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nesle.kmz

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Somme_River

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Neleus>

Nemerus a) or. Emelius, koning van Pigris – mogelijk dezelfde als **Emelius**;
e) **Nemerus** – afkomstig uit Tygrys; g) bondgenoot van de Grieken in de
strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7139.

Nemfroch zie **Nemroet**

Nemfroet zie **Nemroet**

[Nemmer Sat] a) lett. nooit verzadigd; e) **Nymmer Sat** – wolfje; f) zoon van
Ysegrym en Eerswijnde – broer van Ydelbalch; *Reynaert Prz*: r. 3764;
e) **Selden Sat** – wolfje; f) zoon van Ysegrim en Eerswijn – broer van
Ydenbalch; *Reynaerts Hst*: r. 4959.

Nemroet a) Nimrod¹ [*Genesis* 10, 8]²; b) zoon van Kusch – kleinzoon van Cham;
e) **Nemroet** – reus; f) nakomeling van Cham – voorvader van koning Daris
van Percen; g) bouwde de vier mijl hoge toren van Babilone, wat God
afstrafte met spraakverwarring <Memroet, Menfrot, Nemfroet> *Alexanders
geesten*: boek II, r. 1007; boek V, r. 858; boek VII, r. 1076, 1089;
e) **Nemfroch**; g) bouwde de stad Babilone – bouwde de Toren van Babel
<Menfroch> *Troyen*: r. 28569, 28582.

Neneleus zie **Venulus**

Neoptolomus zie **Neptholomus**

Neptalimus zie **Thiopolus**

Neptanabus 1 a) Nectanabus / Neptanabus, pseudo-historisch personage geënt op
Nectanebo II,³; c) de laatste koning van de dertiende dynastie, die Egypte
regeerde van 360-343 v.C.; d) gedurende de Middeleeuwen vooral bekend als
de legendarische verwekker van Alexander de Grote⁴; e) **Neptanabus** –
koning van Egypten, sterrenkundige en tovenaarsleermeester in de
sterrenkunde van Alexander de Grote; g) bestuurt Egypten met tovenarij –
vlucht voor Indische troepen – doet aan Olympias de valse voorspelling dat
zij door Amon in de gedaante van een draak zal worden bezocht – neemt zelf
die gedaante aan en verwekt Alexander de Grote bij haar – gedood door de
nog jonge Alexander de Grote <Neptanabuse> *Alexanders geesten*: boek I,
r. 109, 111, 166, 172, 201, 221, 253, 261, 336, 374, 390, 398, 461; boek III,
r. 346, 913; e) **Neptanabus** – afkomstig uit Libien; g) zeer bedreven in zwarte
kunsten – verandert zich in een Victor & Rolf-achtige draak om gemeenschap
te hebben met Olimpia, de moeder van Alexander de Grote, voor wie hij lust
heeft opgevat – bedriegt haar door te doen alsof hij een god is, maar bewaart
zodoende wel haar eer en reputatie – voorspelt de geboorte van een zoon die

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nimrod>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_10.htm

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Nectanebo_II

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Romance

over de wereld zal heersen en zo geschiedt; *Minnen loep*: boek II, r. 3067, 3079, 3120, 3150.

Neptanabus 2 e) **Neptanabus** – Trojaan, in het gevolg van Eneas; g) spreekt Turnus aan op diens verraad net voor de tweekamp en valt hem aan – gedood door Turnus; *Eneide*: r. 11979, 12013.

Neptholomeus a) bedoeld is Neptunus,¹ god van de zee (zie **Neptunus**) – contaminatie; e) **Neptholomeus**; f) neef van Thetis; g) draagt een scepter in zijn rechterhand – door Thetis gevraagd de schaking van Helena door Paris te voorkomen, maar hij kan de Aventure niet beïnvloeden <Neptholomus> *Troyen*: r. 114, 4866, 4872, 4908.

Neptholomus a) Neoptolemus² alias Pyrrhus; b) zoon van Achilles en Deidameia; e) **Neptholomus** alias **Pirrus** en **Pirrus Neptholomus** – Griek; f) zoon van Achilles en Deidamia; g) vertrekt met de Grieken naar Troje voor de strijd om Helena – zit in het houten paard <Neoptolomus, Neptolomeus, Neptolomus> *Troyen*: r. 436, 6725, 34882.

Neptholomus zie **Neptholomeus**

Neptholomus, Pirrus zie **Pirrus (Neptholomus)**

Neptolom(e)us zie **Neptholomus**

Neptolomus zie **Thiopolus**

Neptolonus zie **Neptholomus**

Neptolonus, Pierus zie **Pirrus (Neptholomus)**

Neptunus a) Neptunus,³ de Romeinse god van de zee, dezelfde als de Griekse god Poseidon – zie ook **Neptholomeus**; b) zoon van Saturnus en Rhea – vader van Messapus; d) heeft met Apollo de muren van Troje gebouwd, keert zich later tegen de Trojanen; e) **Neptunus** – koning van de zee; f) vader van Mesapus; g) stuurt zijn zoon manschappen om mee te vechten als bondgenoot van Turnus tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5086; e) **Neptunus** – “och god vander zee end vanden Neptunus” (or. “dieux des mers et vous, dieux de vens”); *Jason*: fol. 123r; e) **Neptunus** – heer van het water; f) broer van Juno, Pallas en Venus en van Jupiter en Pluto; *Limburch*: boek III, r. 1255, 1259; e) **Neptunus** – heer van het water; f) broer van Jubiter en Pluto en van Jüno, Palas en Venus; *Lymburch*: boek III, r. 1247, 1251; e) **Neptunus** – Griekse / heidense god; g) vereerd in Troje; *Troyen*: r. 31655, 31937; e) **Neptunus**; g) begunstigt de reis van Urbaen c.s. vanuit Caire; *Urbaen*: z.r.

Nerboen zie [Narboen, die]

Nerboen(e) zie **Narbone**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Neptune_%28mythology%29

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Neoptolemus>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Neptune_%28mythology%29

Nerboenen! zie **Narbone!**

Nerbon(e) zie **Narbone**

Nerbone, Gallen van zie **Gallen van Nerbone**

Nerbonne zie **Narbone**

Nereoen zie **Oroen**

Nero a) Lucius Domitius Tiberius Claudius Nero¹ (37–68 n.C.); c) laatste Juliaanse keizer van het Romeinse Rijk (54–68 n.C.); d) veranderde (volgens zegslieden) van een aanvankelijk redelijk heerser in een tiran – vervolgde als eerste de Christenen nadat hij hen had aangewezen als schuldig aan de brand in 64, die een groot deel van de stad Rome in de as legde – dwong in 65 zijn leermeester Seneca zichzelf te doden ('se necare') – zou volgens de *Legenda aurea* [Petrus-legende] zijn moeder hebben laten opensnijden om te zien waar zij hem gedragen had – liet volgens de *Legenda aurea* [Petrus-legende] zich zwanger maken door zijn lijfartsen en beviel van een kikker; e) **Nero**; g) exemplarische brandstichter; *Buevijsn*: fol. A3v; e) **Nero**; g) exemplarisch kwaadaardig; *Stijevoort*: refr. 1: 19.

Neroos zie **Horea**

Nerschee h) Nersae,² volk / regio in Latium, rond het huidige Norcia³ in Umbria in Italië; i) **Nerschee** – land van herkomst en koninkrijk van koning Ufeus – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Versa> *Troyen*: r. 37624, 39056; i) **Versee** – toenaam van **Ufeus van Versee** <Versa> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 154ra.

Nesdamors a) or. Né d'Amors – lett. uit liefde geboren; e) **Nesdamors** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen – broer van Dulgias 1; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Nesdromas> *Troyen*: r. 9593, 11362.

Nessus a) de centaur Nessus⁴ [*Metamorphoses* XII, 308]⁵; e) **Nessus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gevlucht – verwond door Macharios <Nesseus> *Troyen*: r. 27243, 27497.

Nestenus zie **Nesteus 2**

Nesteus 1 a) or. Nesteus; e) **Nesteus** – koning – afkomstig uit Calopen – toegenaamd: die Starcke; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Nestus> *Troyen*: r. 8178, 12688.

Nesteus 2 a) or. Mnesteus; e) **Nesteus** – Trojaan; g) gaat mee op de zwerftocht van Eneas van Troyen c.s. na de val van Troje – herenigd met Eneas in Cartago –

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nero>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Aequi>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Norcia.kmz

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Nessos>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

adviseert Ascanius tijdens het beleg van Pallante door Turnus c.s. – vermaant de vluchtende Trojanen en verjaagt zelf Turnus c.s. – prominent aanwezig bij de tweekamp <Nestrus> *Troyen*: r. 36885, 38164, 38270, 38662, 38668, 38690, 38697, 38727, 40160, 40372, 40410, 40453; e) **Nesteus** – Trojaan; g) verder als boven <Nestenus> *Troyen Prz*: fol. 141va, 149rb, 149vb, 152ra-152va, 160va, 161vb, 162rb.

Nesto zie **Nestor die Oude**

Nestor zie **Anestor**

Nestor zie **Nestor die Oude**

Nestor die Oude a) Nestor,¹ koning van Pylos; d) één van de Argonauten²; e) **Nestor** – raadsman van koning Menelaus; *Parthonopeus*: r. 84; e) **Nestor die Oude** – Griek, koning van Piere; f) zoon van Neleus – broer van Periclomenus – vader van Antilogus; g) meer dan honderd jaar oud – reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – mee met de wraakactie onder leiding van Hercules tegen Troje – ontbiedt koning Menelaus naar Piere – gaat met de Grieken mee naar Troje voor de strijd om Helena – 250 jaar oud ten tijde van Antilogus' dood – gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen <Nesto, Nestor, Nestors> *Troyen*: r. 498, 863, 1039, 1077, 1707, 2026, 2150, 2261, 2268, 2315, 2334, 2341, 2344, 2355, 2370, 2382 (A-1288), 2398, 2555, 3355, 3363, 3371, 3480, 4075, 4633, 6711, 7123, 8715, 9077, 9689, 10611, 10641, 12675, 15548, 18419, 18421, 18426, 20505, 22389, 22647, 22909, 22967, 23010, 23737, 23786, 23866, 24330, 24332, 25404, 25616, 25623, 25741, 25835, 26091, 26102, 26108, 26112, 26116, 27052, 27059, 27070, 27376, 27380, 27482, 27629, 27636, 27647, 27742, 27744, 27748, 30414, 31262, 34018, 34039, 34089; fragm. E I (Pauw), fol. 1, r. 18.

Nestrus zie **Nesteus 2**

Nestus zie **Nesteus 1**

Netemons a) or. Noëmon; e) **Netemons** – Trojaans soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26697.

Neufrades e) **Neufrades**; g) verrader – bemint tevergeefs Siccola – zaait tweedracht tussen de gehuwde vrouw Siccola en haar geheime minnaar Amon van Damyaten – chanteert Siccola om hem ter wille te zijn; *Minnen loep*: boek II, r. 3901, 3905, 3921, 3942, 3946, 4037, 4046, 4056, 4092, 4116.

Neures zie **Ventres van Garlot**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Nestor_%28mythology%29

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

Neustre h) Neustria,¹ [West VR: Neüstrie] het westelijk deel van het Frankische Rijk ten tijde van de Merovingers, met als belangrijkste steden Parijs² (zie **Parijs 1**) en Soissons,³ (zie **Sessoen**) later benaming voor Normandië; i) **Neustre** – oude naam van **Normendie** – behoort tot koning Arturs rijk; *Lanceloet*: boek IV, r. 9697.

Neutres van Garloth a) [West PR: Neutre], koning van Garlot; b) echtgenoot van Blasine, een halfzuster van koning Artur – vader van Galescin – neef van koning Loth; e) **Neutres** – koning van Garloth, leenman van koning Artur; f) vader van Galescins – verwant van koning Lot – verwant van koning Artur (via zijn vrouw); g) getrouwd met een halfzuster van koning Artur – één van de ‘tien koningen’ die strijden tegen koning Artur – aangevallen door de Sennen – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning Artur legeraanvoerder tegen de Sennen in de strijd om Clarence <Neures, Neuter, Neutre, Venter, Ventres> *Merlijn*: r. 10440, 11095, 11104, 11121, 11127, 11160, 11249, 11454, 11485, 13405, 14283, 14340, 14507, 14637, 14965, 15802, 15950, 16350, 16397, 16411, 16933, 19192, 19744, 19745a, 19747, 19797, 19820, 19841, 19862, 19874, 19881, 19884, 19905, 19917, 19936, 19951, 19956, 24897, 27210, 31554, 32447, 32569, 32750, 32849, 32851, 32907, 33675.

Neuwe Casteel zie [**Nieuwe Casteel, dat 2**]

Neuwe Troye zie [**Nieuwe Troje**] 3

Nevelin e) **Nevelin** – ridder in het leger van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A471, 14; A473, 32.

Nezekijn a) verkleinvorm van Agnes – vermoedelijk niet bedoeld als sprekende naam: neusje; e) **Nezekijn**; g) exemplarisch volkse naam voor vrouwen (van lichte zeden [?]); *Minnen loep*: boek II, r. 1258.

Nicea h) Nicaea,⁴ havenstad en hoofdstad in Bithynië – het huidige Iznik⁵ in het noordwesten van Turkije – vooral bekend om het eerste concilie dat daar in 325 gehouden werd, waarin het fundament van het Romeinse christendom gelegd werd, dat intact bleef tot het Concilie van Trente (1545–1563) – hoewel de naam van de stad teruggaat op die van de echtgenote van de Macedonische generaal Lysimachus, Νίκαία, legt Eusebius van Caesarea in zijn biografie van keizer Constantijn de Grote een etymologisch verband met het Griekse woord Νίκη, dat overwinning betekent, waarmee hij op de overwinning op de Alexandrijnse priester Arius doelde, wiens interpretatie

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Neustria>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Paris.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Soissons.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/%C4%B0znik>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Iznik.kmz

van de relatie tussen God en Christus als ketterij¹ veroordeeld werd – in 1075 veroverd door de Seltsjoeken, waarna in 1077 het sultanaat Rûm werd uitgeroepen – één van de eerste grote veroveringen van de Kruisvaarders tijdens de Eerste Kruistocht; i) **Nicea** alias **Nich** – stad in Bitinia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1338; i) **Nich** alias **Nicea** – stad in Bitinia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1338; i) **Nikes** – koninkrijk van Solomant; *Boudewijn*: r. 173; i) **Nicle** – marktplaats – waar Blancefloer verkocht wordt aan de emir van Babylonien; *Floris*: r. 588, 604, 609, 683, 830, 3807; **Nicea** – stad waar de apostel Andries zeven duivels in de gedaante van een hond verdreef en een jongeman tot leven wekte die door zeven honden was doodgebeten; *Gulden legende*: [2]; i) **Niquea** – toenaam van **Salomon van Niquea** <Nicuca> *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Nith** alias **Vioena** – stad in Bunia; *Troyen*: r. 28911; i) **Vioena** alias **Nith** – stad in Bunia; *Troyen*: r. 28911.

Nich zie **Nicea**

Nichanor zie [**Nicanor**]

Nychea zie **Nichia**

Nichee h) geen vergelijkbare stad in *Floire et Blanceflor* – Nicle in het handschrift [UB Leiden, LTK 191-2], wat een verlezing zal / kan zijn van Niche – gelet op de context kan onmogelijk Nicea, dat geen zeehaven heeft, bedoeld zijn, veel eerder Antiochië, gelegen aan de rivier de Orontes (zie **Farfar**); i) **Nicle** – handelsstad waar Blancefloer ter verkoop aangeboden wordt en voor een fortuin gekocht door kooplieden die haar vervolgens doorverkopen in Babilonien aan de emir van Babylonien; *Floris*: r. 588, 604, 609, 683, 830, 3807; i) **Nichee** – stad waar Blancefleureur op de markt verkocht wordt <Nicheen, Nicheender stad> *Floris Prz*: fol. A5v, 22; A5v, 28; A6r, 4; A6r, 8; B5v, 11; C1r, 18.

Nichena zie **Nithene**

Nychene zie **Nithene**

Nichia e) **Nichia** – gravin van Athenen; f) echtgenote van de graaf van Athenen – moeder van Echites van Athenen – zuster van de koning van Armenie; g) is Margriete van Limborch kwaadgezind en probeert de liefde tussen Echites en Margriete te belemmeren <Nichita, Nicida, Nithida> *Limborch*: boek I, r. 2069, 2336, 2351; boek IV, r. 132, 285, 695, 1891; boek XII, r. 1285; e) **Nychea** – gravin van Athenen; f) echtgenote van de graaf van Athenen – moeder van Echites van Athenen; g) verder als boven <Nythea> *Lymburch*: boek I, r. 2119, 2384, 2399; boek IV, r. 124, 278, 686, 1886; boek XII, r. 1768; e) **Nychija** – gravin van Athenen; f) echtgenote van de graaf van Athenen – moeder van Etsijtes, de latere koning van Armenien – schoonzuster van de koning van Armenien – nicht van keizer Outsarijs van Grieken; g) afgunstig

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Arianism>

karakter en zeer standsbewust – verder als boven <Nychiam> *Margrieta van Limborch*: cap. 16, 22.

Nychija zie **Nichia**

Nichita zie **Nichia**

Nichodemus zie **Nicodemus**

Nicida zie **Nichia**

Nydder Sijten zie **Neder Zijten**

Nidecheit a) Afgunst / Nijd, allegorie¹; e) **Nidecheit** – burchtvrouwe bij de hel; f) moeder van Verranesse en Loosheit <Nidecheiden> *Alexanders geesten*: boek X, r. 73, 273; e) **Nidicheit**; f) zoon van Cleto – echtgenoot van Hoeverde – vader van Discordia, Ghiericheit, Roem, Diefte, Achterspraken; *Limborch*: boek III, r. 1282.

Nidicheit zie **Nidecheit**

Niemaer zie [**Nieumare**]

Niemseus van Athenen zie **Minesteus van Athenen**

Nierabraes zie **Fierabras**

[**Nieumare**] a) or. Renomee (lett. ‘roep’) – Fama,² oorspronkelijk Romeinse godin van het gerucht – Bericht, allegorie³; e) **Niemaer**; g) is zeer snel – verspreidt berichten over het overvloedige landbezit van Antenor <Nyemaere> *Troyen*: r. 30608, 33391.

[**Nieuwe Burch**] j) het slot Neuenburg,⁴ gelegen aan de oostoever van de rivier de Unstrut nabij Freyburg⁵ in het voormalige graafschap Thüringen, nu Sachsen-Anhalt in het oosten van Duitsland – burcht van paltsgraaf Hermann von Thüringen; k) **Niwe Burch** – burcht van paltsgraaf Herman, aan de Unstrut (in Düringen) <Niwen Burch> *Eneide*: r. 13477.

[**Nieuwe Casteel, dat**] **1** j) le Noef Chastel [West PR: Noef Castel]; k) [**dat Nuwe Casteel**] – kasteel – toenaam van **Sornahan vanden Nuwen Castele** <Nuwen Castele> *Lanceloet*: boek II, r. 6887.

[**Nieuwe Casteel, dat**] **2** h) le Noef Chastel [West PR: Noef Castel] – mogelijk Newcastle-upon-Tyne⁶ in Tyne and Wear in het noordoosten van Engeland; i) [**dat Nuwe Casteel**] – kasteel of stad [?] in Nortomberlant van Minoras 1 <Neuwen Casteel, Nuwen Casteel> *Merlijn*: r. 30407.

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pheme>

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. http://de.wikipedia.org/wiki/Schloss_Neuenburg_%28Freyburg%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Freyburg.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Newcastle_Upon_Tyne.kmz

[Nieuwe Testament] l) het *Nieuwe Testament*,¹ de Bijbel van de Christenen, waarin de vervulling beschreven wordt van de profetieën in het *Oude Testament* (zie **[Oude Testament]**) over Jezus, de Zoon van God, die de sinds de zondeval van Adam en Eva zondige mens verlost heeft van de eeuwige verdoemenis en toegang heeft geschonken tot het hemelse paleis van Zijn Vader; m) **Nyewen Testamente** – geschiedenissen uit het Nieuwe en Oude Testament liet Karel schilderen in de Onser Vrouwen kercke te Aken; *Turpijn*: XIV, r. 8.

[Nieuwe Troje] 1 h) “parvam Trojam” [*Aeneis* III, 349]² – Nieuw Pergama, burcht in Nieuw Troje, gelegen in Chaonia³ in Epirus⁴ – zie ook **Troje**; i) **Nuwe Troyen** – havenstad (in Epiërius) – gesticht door de Trojaan Helenus, nadat hij na de val van Troje door Pirrus meegenomen was naar Grieken / Tessalie <Troja, Troyen> *Troyen*: r. 34986, 36094, 36126, 36129, 36135; i) **Niewe Troeyen** – stad (in Epyeren), gesticht door Helenus <Nyewe Troyen, Troeyen> *Troyen Prz*: fol. 136vb, 137ra, 138ra.

[Nieuwe Troje] 2 h) ‘een nieuw Troje in Italia’ – zie ook **Troje**; i) **Nuwe Troyen** – stad aan zee in Lacie waar Eneas van Troyen c.s. zich heeft gevestigd na zijn zwerftocht <Troyen> *Troyen*: r. 38708, 38794, 38802, 39768; i) **Nyewe Troeyen** – “die nieuwe stat” (in Lacya / Ytalien) <Jonghe Troyen, Troeyen, Troyen> *Troyen Prz*: fol. 152rb, 152vb, 157vb, 158ra, 160rb.

[Nieuwe Troje] 3 h) or. la nueue Troie – zie ook **Troje**; i) **Niewe Troyen** alias **Trinoicint** – stad in Bertanie, door de uit Troje gevluchte Brutus gesticht – later **Logres** en vervolgens **Lonnen** geheten <Neuwe Troyen, Niewe Troyen, Troyen> *Merlijn*: r. 13484, 13491.

[Nieuwer Haven] h) verdronken dorp in het westen van Noord-Brabant, vermoedelijk gelegen daar waar de rivier de Dintel / Mark uitmondde in het Volkerak, vermoedelijk ter hoogte van het huidige Dinteloord⁵; i) **Niewer Haven** – nieuw gebouwde haven nabij de monding van de rivier de Merken; *Denensage*: r. 240.

Niewe Troeyen zie **[Nieuwe Troje] 1 & 2**

Nyewe Troyen zie **[Nieuwe Troje] 1**

Nyewen Testamente zie **[Nieuwe Testament]**

Niewer Haven zie **[Nieuwer Haven]**

Nifijs zie **Ysis 1**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/New_Testament

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Chaonia>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Epirus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dinteloord.kmz

[Nigevaerlinge, die] a) or. li Essimiëis, onderdanen van koning Hunerius: de bewoners van het Griekse eiland Symi / Simi met een gelijknamige hoofdstad,¹ gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – dezelfde als **die Asemosen**; e) **die Nighevaerlinghe** – volk, onderdanen van koning Hymes – afkomstig uit Asia; g) bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 11201.

Nigrieel zie **Migreel**

Nihandere zie **Meliandra van Achatie**

Nijt a) Envie – Wrok, allegorie²; e) **Nijt**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 297.

[Nicanor] a) Nicanor³; e) **Nichanor** – Grieks ridder; f) zoon van Permenio – broer van Philotas en Hector; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – gedood door Perzische strijders uit Yrcanie <Nicanor, Nicanore, Nichanore> *Alexanders geesten*: boek II, r. 883; boek III, r. 153, 160, 164; boek V, r. 208, 245, 257, 265, 277, 299, 305, 355; boek VIII, r. 453.

Nicanor van Traci a) Nicanor [*Alexandreis* IX, 78]⁴; e) **Nicanor van Traci** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen, Armolaus, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Pencestes, Polidamas en Sinacus; f) boezemvriend van Simacus; g) vertoont een grote uiterlijke gelijkenis met Simacus omdat zij op dezelfde dag geboren zijn – maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten – samen met zijn vriend gedood door een Indische reus; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1084, 1166, 1219; boek IX, r. 175, 179, 190, 207, 246.

Nykebus a) demonisering van Nike⁵ [?], de Griekse godin van de overwinning) **Nykebus** – god van de Saracenen; g) één van de vele heidense goden; *Margrieta van Limborch*: cap. 111.

Nikes zie **Nicea**

Nicker zie **[Jucker]**

[Niclais] a) kan de naam van een ridder zijn; e) **Niclaise**; *Huge M*: r. 652.

Niclaus a) or. Nicholaus; e) **Niclaus**; g) 70-jarige onkuise grijsaard die door de apostel Andries gered wordt; <Nicolaum> *Gulden legende*: [2].

Nicle zie **Nichee**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Nicanor_%28son_of_Parmenion%29

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Nik%C3%A8>

Nicodemus a) [A-Z 5: **Nikodemus van Jeruzalem**]¹ — Nikodemos / Nicodemus,² volgeling van Jezus van Nazareth [*Jobannes* 19, 39]³ [West PR: **Nicodemus**] [West VR: **Nic(h)odemus**]; c) Farizeeïsch schriftgeleerde en lid van de joodse Hoge Raad; d) pleitte voor een eerlijke berechting van Jezus van Nazareth – haalt met Joseph van Arimatea het lichaam van Jezus van het kruis om dat te begraven in het maagdelijke graf dat Jozef van Arimatea voor zichzelf had laten uithakken – auteur van het gedurende de Middeleeuwen wijd verspreide en goed gekende apocriefe *Evangelie van Nicodemus*; e) **Nycodemus**; g) volgeling van Jezus Christus en van Joseph van Aramathia; *Graal*: r. 351, 397, 405; e) **Nichodemus**; g) is behulpzaam bij het ontnagelen van Jezus lichaam van het kruis <Nychodemus> *Leven Ons Heren*: r. 3801, 3812, 3823; e) **Nicodemus**; g) haalde Jezus van het kruis; *Merlijn*: r. 29634.

Nycol a) Michal / Michol⁴ [*1 Samuel* 14, 49]⁵; f) dochter van Saul – echtgenote van David; e) **Nycol**; g) als dochter van Saul haatdragend jegens David – bespot David als hij ‘naakt’ voor de Ark uitdanst – daarvoor door David gestraft met eenzaamheid en kinderloosheid; *Minnen loep*: boek IV, r. 691, 710.

Nicomacus a) Nicomacus⁶; b) broer van Cebalinus; e) **Nicomacus** – schildknecht van Philotas; f) neef [?] van Cebalijn; g) medeplichtig aan de uiteindelijk vrijdelde samenzwering van Dimus, Demetrius en Lecolus tegen Alexander de Grote – gedood <Nicomacuse> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 282, 286, 294, 351, 533, 535.

Nicuca zie **Nicea**

Nilo 1 h) fictief (ei)land dat zijn naam ontleent aan de rivier de Nijl (zie **die Nilus**); i) **Nilo** – “Nilo der vloet” – Saraceens koninkrijk (van koning Nilo) – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2111; boek VII, r. 977; i) **Julo** – “Julo der vloet” – Saraceens koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 2106; boek VII, r. 986, 1206.

Nilo 2 a) bedoeld is eigenlijk het toponiem (zie **Nilo 1**); e) **Nilo** – Saraceens koning van Nilo; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 1186.

Nilus zie **Tulus**

Nilus zie **Vulpis van Ysauria**

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0039.php#a038

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nicodemus>

3. http://vulgate.org/nt/gospel/john_19.htm

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Michal>

5. http://vulgate.org/ot/1samuel_14.htm

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Nicomachus_of_Macedon

[Nilus, die] h) [Graesse: *Nilus fluvius, Geon*]¹ — de rivier de Nijl,² de levensader van Egypte – gedurende de Middeleeuwen beschouwd als één van de vier rivieren die in het Aards Paradijs ontspringen, maar elders bovengronds komen – zie ook **Nilo 1** en **Nilus 2**; i) **Nilus** alias **Geon** – Paradijs-rivier – stroomt door Egypten – mondt bij Alexandrie 1 via een delta in zee uit – met het eiland Meroë; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 863, 1216, 1223, 1648, 1721, 1789; boek X, r. 191; i) **Nylus** alias **Ghion** – Paradijs-rivier – stroomt door Egipten, mondt bij Alexandrien uit in de Grote See <Nilus> *Troyen*: r. 28361, 28707, 28714, 29214, 29289.

Nimagen h) [Moisan I, 2: NIMAIE] [West VR: *Nimaie*] — Nijmegen³ aan de rivier de Waal⁴ in het middeleeuwse graafschap / hertogdom Gelre; i) **Nimagen** – koninkrijk van Arnout en Rose – bezet door Gaufort – belegerd door Esmereit; *Boudewijn*: r. 65, 304; i) **Ymmagen** – stad aan de Rijn – gesticht door Julius Cesar – waar hij een brug over de Rijn liet slaan om de Germanen aan te vallen <Ymmaghen> *Caesar Prz*: fol. 6v, 9v; i) **Numegen** – waar Karll Meynet een paleis heeft; *Karl Meinet*: r. A320, 23; i) **Nimmeghen** – waar keizer Otto I van Almanien parlement houdt – waar Helias door de zwaan naartoe geleid wordt om de hertogin van Billoen te verdedigen tegen de graaf van Frankenborch <Nimmegen> *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [21], [23]-[25], [30].

Nymiane a) Niniane / Viviane,⁵ [West PR: *Niniane*] ook genoemd la Dame du Lac – dezelfde als **[die Joncfrouwe vander Hagedochte]** en **[die Vrouwe van Lac]**; b) geliefde van de tovenaer Merlijn; e) **Ymeine** – jonkvrouw, afkomstig uit Clene Bartanie; g) verliefd op Merlijn – leert van Merlijn toverspreuken, waarmee zij hem vervolgens opsluit – voedt Lantsloot vander Hagedochte op – met Boerd jr. en Lambegues op zoek naar Lantsloot; *Lantsloot*: r. 34; e) **Nymiane** – haar naam betekent in het Diets “in sals niet doen”; f) dochter van Dyonas en de nicht van de hertog van Borgonien – geliefde van Merlijn; g) leert van Merlijn al zijn toverkunsten – zet hem met toverkracht gevangen in het bos Broceliande zodat alleen zij bij hem kan komen <Nimiane, Nimianen, Viviane, Vivieyne> *Merlijn*: r. 16084, 22014, 22016, 22032, 31829, 33337.

Nimmeg(h)en zie **Nimagen**

Nymmer Sat zie **[Nemmer Sat]**

Nimus zie **Ninus**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Nilus-fluvius-Geon>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nile>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nijmegen.kmz

4. http://nl.wikipedia.org/wiki/Waal_%28rivier%29

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Merlin>

Ninive h) Ninive,¹ [Moisan I, 2: NINIVE] hoofdstad van het Assyrische rijk op de linkeroever van de Tigris² – nu een ruïnestad nabij Mosul³ in het noorden van Irak [Genesis 10, 11]⁴ – in 612 v.C. verwoest door Meden en Babyloniërs – in het Oudtestamentische Bijbelboek *Jonas*⁵ wordt de gelijknamige profeet door God naar Ninive gezonden om de bewoners tot inkeer te brengen, zo niet dan zal hun stad door God verwoest worden, maar zo ver komt het niet; i) **Ninive** – land van prins Negusar – stad in Mesopotamia <Ninivee> *Alexanders geesten*: boek III, r. 171; boek VII, r. 1069; i) **Nyniven** – door brand verwoeste stad; *Buevijn*: fol. A3v; i) **Nynyve** – koninkrijk; *Karl Meinet*: r. A472, 57; i) **Nynyve** – stad waarbuiten koning Asswerus schitterend hofhoudt; *Minnen loep*: boek IV, r. 789; i) **Ninive** – stad in Mesopotamia – gesticht door Ninus; *Troyen*: r. 28562.

Nyniven zie **Ninive**

Ninus a) Ninus,⁶ legendarisch Assyrisch koning; b) (tweede) echtgenoot van Semiramis; e) **Ninus** – koning; f) echtgenoot van Semiramis; g) bouwde Ninive <Minus, Nimus> *Alexanders geesten*: boek V, r. 851; boek VII, r. 1071, 1077; e) **Ninus** – afkomstig uit Grieken; f) echtgenoot van Funtamis; g) de eerste veldheer [?] – bouwde Ninive; *Troyen*: r. 28564, 28570.

Nyort h) Niort⁷ [Moisan I, 2: NIORT] aan de rivier de Sèvre Niortaise⁸ in Poitou, Frankrijk; i) **Nyort** – waar Melusine het kasteel met de twee torens (de Jumelles) heeft gebouwd <Moert, Moret, Mort> *Meluzine*: fol. S4va, S6vb, T3ra.

Niquea zie **Nicea**

Nise(n) zie **Nisus**

Nises zie **Cryses**

Nisis a) Nisos / Nisus⁹ – koning van Megara in Attica – personage uit Ovidius' *Metamorphoses*, boek VIII; b) vader van Scylla; d) is onkwetsbaar dankzij een purperen haarlok – die wordt hem in zijn slaap afgesneden door zijn dochter Scylla die verliefd is op zijn vijand koning Minos van Kreta – verandert in een zeearend en stort zich in die gedaante op Scylla die zich vastklampt aan het schip van Minos als hij weigert haar mee te nemen; e) **Nisis** – koning van Achaje; f) vader van Silla; g) wordt in zijn slaap onthoofd door zijn dochter

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ninive>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tigris>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nineveh.kmz

4. http://vulgate.org/ot/genesis_10.htm

5. http://vulgate.org/ot/jonah_1.htm

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ninus>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Niort.kmz

8. http://en.wikipedia.org/wiki/S%C3%A8vre_Niortaise

9. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nisos>

Silla, waarna zijn hoofd wordt aangeboden aan koning Minos <Nysus>
Minnen loep: boek I, r. 2211, 2311.

Nisus a) Nisus¹; b) zoon van Hyrtacus; d) zijn vriend Euryalus wordt door Volcens gedood; e) **Nisus** – Trojaans ridder, in het gevolg van Eneas; g) boezemvriend van Eurialus – gaat met Eurialus naar het kamp van de aanvallers van Albane en doodt daar vele slapende mannen – als Eurialus gedood wordt, hakt hij als een woesteling in op de mannen van graaf Volzam en wordt zelf gedood <Nise, Nisen, Niso> *Eneide*: r. 6542, 6559, 6595, 6618, 6662, 6666, 6682, 6716, 6735, 6755, 6829; e) **Nisus** – Trojaans soldaat – geboren in Troje; f) zoon van Jacus; g) ‘bemint’ zijn hartsvriend Eurialus 2 – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – doodt in het treffen met Volceus onbedoeld zijn vriend Eurialus – zelf dodelijk gewond door Volceus, op wie hij de dood van Eurialus wrekt; *Troyen*: r. 38170, 38182, 38199, 38214, 38246, 38271, 38281, 38291, 38301, 38324, 38327, 38330, 38353, 38361, 38364, 38371; e) **Nysus** – Trojaan; f) zoon van Yracus; g) gezel van Euryalus – doodt Voleus om zijn door hem gedode gezel te wreken <Nisus> *Troyen Prz*: fol. 149rb-150va.

Nysus zie **Nisis**

Nysus zie **Nisus**

Nytert van Ruwendael a) Neidhart von Reuental² (eerste helft 13e eeuw) – vermoedelijk geboren uit een adellijk Beiers geslacht – sprekende naam: Neidhart is een ‘duivelsnaam’ en Reuental zal ‘dal van rouw’ betekenen; d) belangrijke en productieve Duitse lyrische dichter (en toonzetter) – geldt als uitvinder van de ‘hoofse dorpspoëzie’; e) **Nytert van Ruwendael** – heer; g) exemplarische vertolker van de goede Duitse liefde die superieur is aan die van de Engelsen, de Fransen en de Lombarden; *Minnen loep*: boek II, r. 706.

Nith zie **Nicea**

Nythea zie **Nichia**

Nithena zie **Nithene**

Nithene h) [Moisan I, 2: MICAIN(N)E] — Mykene³ / Mycene⁴ in Argolis op de Peloponnesus, Griekenland – levert als bondgenoot van koning Menelaus ontelbare echo’s van het aambeeld (“innumera resonant incude Mycenae”) [Achilleis I, 414]⁵; i) **Nithene** – koninkrijk van Aghamennon – levert zwaarden als bondgenoot van koning Menelaus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – woonplaats van Aghamennon,

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Nisus_and_Euryalus

2. http://de.wikipedia.org/wiki/Neidhart_von_Reuental

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mykene.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Mycenae>

5. <https://www.thelatinlibrary.com/status/achilleid1.shtml>

Clitemestra en Efegenia – tijdens de afwezigheid van Aghamennon onder heerschappij van Clitemestra en Egistus, na hun gewelddadige dood onder die van Orestes <Nichena, Nithena, Nithenen, Nychene, Nychenen> *Troyen*: r. 5444, 7456, 9759, 20265, 33925, 34152, 34295, 34318, 35001, 35102.

Nithe(n)us zie **Mitenus**

Nithida zie **Nichia**

Nyvers h) Nevers¹ [Moisan I, 2: NEVERS] in Bourgondië, Frankrijk, waar de rivier de Nièvre² uitmondt in de rivier de Loire; i) **Nyvers** – de graaf van Nyvers vecht in het leger van Gernas dat Oriette veroverd en wordt in de slag om Oriette gedood; *Karl Meinet*: r. A198, 15, 65.

Niwe Burch zie [Nieuwe Burch]

Nobel a) de leeuw Noble – lett. de edele – in de Franse literatuur is het heel gebruikelijk om het woord ‘noble’ als epitheton ornans vooraf te laten gaan aan ‘roy’: le noble roy, en mogelijk maakt deze naam voor de koning deel uit van de mundus inversus thematiek; e) **Nobel** alias **Lyoen** – leeuw, koning der dieren – meestal “die coninc” genoemd; f) echtgenoot van koningin Gente – verwant van Fyrapeel; g) houdt hofdag en zal recht spreken – laat Reynaert tot drie keer toe dagvaarden – gelooft Reynaerts verzinsels over een (door Bruun, Ysengrijn, Tybeert, Grimbeert en Reynaerts vader) geplande moordaanslag en een goudschat – geeft mede op aandringen van de koningin gratie aan Reynaert – voelt zich ulthiem bedrogen bij het zien van Cuwaerts kop <Nobele> *Reynaert A en F*: r. 44, 1769, 2752; e) **Nobel** alias **Cupoen** – leeuw, koning der dieren – meestal “die coninc” genoemd; f) verwant van Fyrapeel; g) verder als boven – verlengt de hofdag met twaalf dagen – gelooft Reynaerts verhaal over drie door Bellijn ‘gestolen’ juwelen – accepteert Ysegryms uitdaging: tweekamp tussen Ysegrym en Reynaert, beeindigt de tweekamp om Ysegrym nog meer vernederingen en verwondingen te besparen – biedt Reynaert na zijn overwinning aan om raadgever en baljuw te worden; *Reynaert Prz*: r. 1297, 1471, 2036, 2683; e) **Nobel** alias **Lyoen** – leeuw, koning der dieren – meestal “die coninc” genoemd; f) verwant van Fyrapeel; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 53, 1788, 2028, 2759, 3618.

Noblioen a) ziet eruit als een samenstelling van ‘noble’ en ‘lioen’: edele leeuw – mogelijk is er een relatie met **Rode Lioen**; d) uit het verhaal kan men opmaken dat hij als wapenteken had een rode leeuw rampant op een gouden veld, welk wapenteken via Partenoples van Bloes en Myloen van Bloes graaf Roelant bereikte; e) **Noblioen** – Saraceens koning; g) verslagen en van zijn wapenrusting en wapenteken beroofd door Partenoples; *Fierabras*: r. 341.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nevers.kmz

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Ni%C3%A8vre_%28affluent_de_la_Loire%29

Nochant j) No(r)haut [West PR: Nohaut] – mogelijk hetzelfde als **Norant**; k) **Nochant** – kasteel van een door Lanceloet van Lac geholpen jonkvrouw; *Lanceloet*: boek II, r. 23065.

Nodoamine e) **Nodoamine** – koning; *Merlijn*: r. 15647.

Noe 1 a) Noach¹ [*Genesis* 5, 29]² bij de Protestanten, Noë bij de Katholieken [Moisan I, 1: NOÉ(S)] [West VR: Noé] [West PR: Noé] – gedurende de Middeleeuwen is het enkel Noë (var. Noël) en komt de vorm Noach nog niet voor; b) zoon van Lamech – vader van Sem, Cham en Jafet; d) bouwde op Gods bevel een Ark, die hij vulde met dieren (in paren) en zijn gezin om de Zondvloed³ te kunnen overleven – exemplarisch slachtoffer van de kracht van wijn; e) **Noë**; f) vader van Sem, Japhet en Cham – grootvader van Assur; g) bouwt op Gods bevel de ark, waarmee hij strandt op de berg Ararat – plant een wijngaard – wordt dronken en valt in slaap – door zijn zoon Cham bespot om zijn ontbloot geslacht – vervloekt Cham <Noe, Noes> *Alexanders geesten*: boek III, r. 723; boek IV, r. 487, 492, 512, 515, 523; boek VII, r. 1039, 1308; e) **Noe**; g) bouwde om de zondvloed te overleven een ark, die Brandaen als voorbeeld nam voor zijn eigen schip; *Brandaen*: r. 99; e) **Noe**; g) exemplarisch bespote man – exemplarische arkbouwer; *Jason*: fol. 45r, 72r; e) **Noe**; g) bouwer van de Ark – verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven Ons Heren*: r. 4207; e) **Noe**; g) door God bevolen een ark te bouwen; *Minnen loep*: boek III, r. 259; e) **Noe**; g) belandde met zijn ark in het koninkrijk Armenia <Noees, [Noels]> *Parthonopeus*: r. 3719; e) **Noe**; f) vader van Sem – grootvader van Assur; g) na de zondvloed met zijn ark gestrand op de berg Arrarat in Armenie <Noees> *Troyen*: r. 28534, 28841.

Noe 2 a) vernoemd naar de Oudtestamentische Noë (zie **Noe 1**); e) **Noe** – kapelaan van sente Brandaen; g) heeft voor sente Brandaen alle wonderen in een boek opgeschreven; *Brandaen*: r. 2208.

Noe 3 n) de beginwoorden van een motet van Jean Mouton⁴ (vóór 1459-1522), gebaseerd op [*Vulgaat*, psalm 23, r. 9-10],⁵ dat begint met: Noë, Noë, Psallite, Noë ...⁶; o) **Noe Noe** – “ende si [de aanwezige Armeniërs bij de kroning van Etsijtes tot hun koning] songhen van blijschappen ‘Noe, Noe’.”

Noel zie **Noe 1**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Noah>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_5.htm

3. http://de.wikipedia.org/wiki/Sintflut#Biblische_Darstellung

4. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Jean_Mouton_\(compositeur\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Jean_Mouton_(compositeur))

5. https://vulgate.org/ot/psalms_23.htm

6. [https://www.cpd.org/wiki/index.php/Noe,_noe_psallite_\(Jean_Mouton\)](https://www.cpd.org/wiki/index.php/Noe,_noe_psallite_(Jean_Mouton))

Noerantoen a) Mahmoed Nureddin¹ (1118-1174); c) heerser over Aleppo (1146-1174); d) heroverde Edessa op de Kruisvaarders (1144) – veroverde Damascus (1154) en Egypte (1169-1171) – effende het pad voor de latere veroveringen van Salah al-Din (Saladin); i) **Noerantoen** – hier abusievelijk als plaatsnaam opgevat [?]; *Saladijn*: r. 22, 694.

Noergales zie **Norgales**

Noerman zie **Normanne, die**

Noermandie(n) zie **Normandie**

Noerthobelant zie **Nortomberlant**

Noerthoboland zie **Nortomberlant**

Noerthomberlant zie **Nortomberlant**

Noertsee zie [**Nortsee, die**]

[**Noertthobelant**] zie **Nortomberlant**

Noerweghen zie **Norwegen**

Noerweghes zie **Norwegen**

Noerwegher Zee zie [**Norweger**] **Zee, die**

Noyael a) de identificatie Noyael als eigenaam en als de Middelnederlandse vertaling van het Oudfranse Noel (Kerstmis) is op zijn zachtst gezegd aanvechtbaar: Moisan kent de naam niet – bedoeld lijkt het bijvoeglijk naamwoord ‘noyael’ (edel, trouw enz.): “Reynier und sin bruder noyael” – de bedoelde broer is vermoedelijk Geraert von Vyane; e) **Noyael** – ‘ghost’; f) broer van Reynier; g) vecht met zijn broer mee in de strijd voor Rome; *Ogyer*: r. 1822.

Noioen e) **Noioen** – (Saraceense) duivel; *Ogier E-G*: r. 181.

Noyone zie **Yvon**

Noyors h) la Terre as Norois [West PR: Terre as Morois/Norois, de la] lett. het land van de Noren, waarbij niet Noorwegen (zie **Norwegen**) zelf bedoeld lijkt, maar door de Noormannen bezet land met name het huidige Argyll met als hoofdstad Lochgilphead² in Schotland; i) **Noyors** – toenaam van **Ydier van Noyors**; *Merlijn*: r. 22716.

Noirenberch h) de voormalige rijksstad Neurenberg / Nürnberg³ aan de rivier de Pegnitz⁴ in Beieren, Duitsland – zie ook **Norenberg**; i) **Noirenberch** – stad in Beieren; *Meluzine*: fol. N6ra, N6vb.

Nomede(s) zie **Numidia**

Noneboten zie **Bote**

Noorman zie **Normanne, die**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Nur_ad-Din

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lochgilphead.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nürnberg.kmz

4. http://de.wikipedia.org/wiki/Pegnitz_%28Fluss%29

Noortsee zie [Nortsee, die]

Noortwege(n) zie [Norwegen]

Noor(t)weghen zie [Norwegen]

Norant j) mogelijk hetzelfde als **Nochant** [West PR: Nohaut]; k) **Norant** – kasteel / landstreek; *Merlijn*: r. 20719.

Norenberch h) mogelijk het huidige Insko¹ in Polen, dat vroeger in Westpommern lag en Nörenberg² heette – de traditionele keuze voor (de voormalige rijksstad) Neurenberg,³ het huidige Nürnberg in Beieren, Duitsland, kan ingegeven zijn door de Hoogduitse drukgeschiedenis die de oorspronkelijke Nederduitse snel wegvaagde – zie ook **Noirenberch**; i) **Norenberch** – waar Ulenspiegel zich uitgeeft voor een groot geneesheer; *Ulenspiegel*: H 13.

Norgales h) Norgales [West VR: Norgales] [West PR: Norgales] – het noorden van Wales⁴ in Groot-Brittannië – eventueel Cumbria – zie ook **Gales**; i) **Morgales** – land, gelegen naast Foreestan en in de buurt van Soroles; *Lanceloet*: boek II, r. 13640; i) **Norgales** – koninkrijk – de koning van Norgales organiseert een toernooi tegen Bandemagus van Gorre; *Lanceloet*: boek II, r. 13958, 14075, 14109, 14121, 14313, 14353, 14361, 14370, 14410, 14444, 14478, 14507, 14512, 16438, 16447, 19140, 19581, 19962, 20771, 21076, 21162, 21164, 27320, 27485, 28466, 28500, 28611, 28700, 28956; i) **Nortgales** – land – waarvandaan Walewein c.s. zeggen te komen op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden zal worden <Nortgale> *Lanceloet*: boek II, r. 27320, 27485; i) **Nort-Gales** – koninkrijk – waarin Caneborch ligt – toenaam van **Gaherij van Nort-Gales** – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur <Norgales, Nortgales> *Lanceloet*: boek IV, r. 1128, 1955, 2212, 2293, 5645, 5650, [10895], 11033; i) **Norgales** – koninkrijk van Tradelians van Norgales – gelegen naast Astragorre – aangevallen door de Sennen <Noergales, Nortgales> *Merlijn*: r. 13362, 13391, 14367, 15840, 16048, [19218a], 19448, 19774, 27184, 29978, 31574, [32234], 35598.

Norgans e) **Norgans** – ooit koning van Windeberes, toen in dienst van koning Uter-Pandragoen; f) stiefvader [?] van Gosengoes; g) gedood in een eerdere strijd tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 15577.

Normadie zie **Normandie**

Norman zie **Normanne, die**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Insko.kmz

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/I%C5%84sko>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nürnberg.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Wales.kmz

Normandie h) [Graesse: **Normannia (provincia)**]¹ [Moisan I, 2: NORMANDIE]
 [West PR: **Normandie**] [West VR: **Normandie**] — het hertogdom Normandië² in Frankrijk met als hoofdstad Rouen³ – voorheen Neustrië (zie **Neustre**) – in de negende en tiende eeuw door de Noormannen op de Franken ‘veroverd’ door agressieve immigratie, waarna zij in ruil voor loyaliteit aan de Franse kroon en het Ware Geloof een permanente verblijfsvergunning kregen;
 i) **Normandie** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1559;
 i) **Noermandie** – toenaam van **Gheraert van Noermandien** <Noermandien, Normandien> *Gloriant*: r. 138, 383, 440, 495, 507, 802, 1089;
 i) **Normandien** – toenaam van **Ritsaert van Normandien** – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben <Noermandien> *Heemskinderen*: p. 62, 105, 151, 158; i) **Normendie** – landstreek; *Huge M*: r. 401; i) **Normandien** – hertogdom in het koninkrijk Vranckrijck – waar de koning van Enghelandt aan land gaat om via Parijs naar Spaengien te reizen – de hertog van Normandien behoort tot de intimi van Jan van Parijs; *Jan van Parijs*: cap. [13], [48]-[49]; i) **Normandie** – toenaam van **Pyrunet van Normandie** <Normadie, Normadien> *Karl Meinet*: r. A198, 20, 64; A218, 4, 17; A229, 47; A257, 16; A526, 64; i) **Normendie** – land van herkomst van de jonkvrouw die door Morilegan gevangen werd gehouden in de Swerte Montanie en door Walewein werd bevrijd; *Lanceloet*: boek III, r. 22140;
 i) **Normendie** – huidige naam van **Neustre**; *Lanceloet*: boek IV, r. 9697;
 i) **Normandien** – landstreek in Vranckerike <Normendien> *Limborch*: boek IV, r. 1845; boek V, r. 464; i) **Normendien** – leen van de Franse koning Lodewijk; *Limborch Frg*: H51B, r. 205; i) **Normenyen** – landstreek in Vranckerich <Normedijen> *Lymburch*: boek IV, r. 1840; boek V, r. 461;
 i) **Normendien** – toenaam van **Ridsart van Normendien**; *Lorreinen H*: r. 87;
 i) **Normendien** – toenaam van **Richerde van Normendien**; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 400, 439; i) **Normandien** – toenaam van **Ridtsaert van Normandien**; *Malegijs*: p. 343; i) **Normandie** – toenaam van **Ritsart von Normandie** <Normandie, Normandij, Normendie, Normendye, Normendyen> *Ogyer*: r. 238, 1500, 1632, 1758, 3834, 3854; i) **Normandye** – land van herkomst van Henric; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 47, 95, 102;
 i) **Normandien** – land nabij Britanigen <Normandijen> *Pontbus ende Sidonie*: cap. 9, 44, 55, 61; i) **Normandy** – hertogdom van Ryzart van Normanne – waar Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt bondgenoten hebben <Normandie, Normandy, Normandyen, Normanne, Normendy> *Reinolt von Montelban*: r. 2722, 3934, 4925, 5733, 9970, 10681, 10769, 11513; i) **Normendie** – waar Ridsaert, Wridsaert, Adelaert en Renout

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Normannia-provincia>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Duchy_of_Normandy

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rouen.kmz

bondgenoten hebben – toenaam van **Ritsaert van Normendie**
 <Normandien> *Renout*: r. 580, 1461, 1973, 2064; i) **Normandien** –
 hertogdom van Rijckaert zonder Vreese, diens vader Robrecht de Duyvel en
 daarvoor van Rollo en Willem metten Langhen Sweerde – met als
 belangrijkste stad Rouanen en als belangrijkste klooster dat van Fescamp –
 waar twee “aerdsche goddinnen” Gloriande en Eglentine verblijven in een
 bosch “met locht ende wolcken omcinghelt”, waar zij een lelieblank
 everzwijn houden <Normandiens> *Rijckaert zonder Vreese*: Voorrede,
 cap. 1, 5, 7, 9-12, 14-16; i) **Normandien** – land van hertog Oubeert;
Robrecht: r. 3, 9, 38, 39, 43, 239, 297, 374, 552, 1160, 1167, 1168, 1171,
 1208; i) **Normandien** – hertogdom – toenaam van **Florijs van Normandien**
 <Normandyen> *Parijs & Vienne*: cap. [6]; i) **Normendie** – hertogdom –
 waar de havenplaats Troyenbort ligt, waar Melioer in Vrankerike aankomt –
 de hertog neemt deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*:
 r. 824, 5299; i) **Normandien** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29127;
 i) **Normandien** – land van herkomst van een dappere joncker die de
 admiraal van Calcidonien voor de ogen van Milioen d’Angler doodslaet –
 toenaam van **Quintijn van Normandien**; *Valentijn ende Oursson*: cap. 58,
 67.

Normandien zie **Normandie**

Normandiers zie **Normanne, die**

Normandoys(en) zie **Normanne, die**

Normanen zie **Normanne, die**

Normanne zie **Normandie**

Normanne, die a) de Normandiërs, de geassimileerde nazaten van de Vikingen in
 Normandië¹; e) **die Noorman** – volk; g) exemplarisch arrogant; *Alexanders
 geesten*: boek VII, r. 1805; e) **die Normanne** – inwoners van Normandie
 <Norman, Normanen> *Karl Meinet*: r. A219, 69; A241, 30; A470, 58; A521,
 41; e) **die Normanne** – volk; g) hebben een vete met de Bertoene, die door
 Karel de Grote verzoend wordt; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1408; e) **der
 Noerman** – toenaam van **Gerin** (d.i. [Garijn] 10); *Ogyer*: r. 10030;
 e) **Normanne**; g) deelnemers aan het toernooi om Melioers hand;
Parthonopeus: r. 5067; e) **die Normans** (or. les Normans) – zij die afkomstig
 zijn uit Normandien <Noermannen, Noermans, Normannen> *Ponthus ende
 Sidonie*: cap. 9, 13, 18, 44, 47; e) **der Norman** – toenaam van **Ryzart von
 Normanne**; *Reinolt von Montelban*: r. 10684; e) **die Normanne** – inwoners
 van Normandye; g) vechten in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*:
 r. 12059; e) **die Norman** – toenaam van **Ritsaert van Normendie**; *Renout*:
 r. 1469, 1976; e) **Normandoysen, die** – de manschappen van Rijckaert

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Duchy_of_Normandy

zonder Vreese in diens strijd tegen koning Astolpho van Enghelandt met als leidsman de duivel Brudemor in zijn metamorfose als Swarten Ridder <Normandoys, Normans> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 12; e) **die Normans** – de onderdanen van de hertog van Normandien; *Robrecht*: r. 46; e) **die Normandiers** (or. les Normans); g) bondgenoten van koning Pepijn van Vranckrijck in de strijd tegen koning Artus van Bertangien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Normans zie **Normanne, die**

Normedijen zie **Normandie**

Normendy(e) zie **Normandie**

Normendie(n) zie **Normandie**

Normenyen zie **Normandie**

Nortgale(s) zie **Norgales**

Nortomberlant h) [West PR: Norhombel(l)ande] [West VR: Norhombe(r)lande] —

Northumberland¹ – bedoeld lijkt het ‘Romeinse’ Northumbria:² al het land ten noorden van de rivier de Humber³ tot aan Schotland toe, een veel groter gebied dan het huidige Northumberland (tegen de Schotse grens) in het noorden van Engeland – zie ook **Humberlant**; i) **Norttomberlant** –

landstreek in Brytanigen / Engeland, woest en onbekend – later verblijfplaats van Blasijs, en soms van Merlijn <Nortomberlant, Nort Tomberlant, [(omber omb) Merlant]> *Graal*: r. [4758], 5517, 5527, 5535, 6695;

i) **Nortomberland** – land – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur <Nort Omberlant> *Lanceloet*: boek IV, r. 11765, 11782;

i) **[Noertthobelant]** – landstreek met de berg Brunbeliois waarin Elinas is opgesloten <Noertthobelant, Noertthoboland, Noertthobolande,

Noertthobelande, Northobelan, Northobolant> *Meluzine*: fol. A5va, S6vb, T1ra, T1rb, T2va, V1va, X4rb, Z1ra; i) **Nortomberlant** – koninkrijk van

Clarioen van Northomberlant – aangevallen door de Sennen

<Northomberlant> *Merlijn*: r. 11411, 13376, 14229, 15549, 15672, 15980, 16170, 20001, 20098, 20635, 21743, 25175, 30366, 30407;

i) **Northomberlandt** – koning Astolpho van Enghelandt stelt als eerste de hertog van Northomberlandt aan als overste van het leger, waarmee hij Normandien wil binnenvallen om zijn door Rijckaert zonder Vreese geschaakte en gehuwde dochter Clarisse op te eisen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 12; i) **Noerthomberlant**; *Troyen*: r. 33461.

[Nortsee, die] h) de Noordzee,⁴ zee gelegen tussen Nederland, Engeland,

Schotland, Noorwegen en Denemarken; i) **die Noortsee** – zee waarin de Rijn

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Northumberland.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Northumbria>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Humber>

4. http://en.wikipedia.org/wiki/North_sea

uitmondt; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1543; i) **die Noertsee** – zee waarin de Ryn uitmondt; *Troyen*: r. 29111.

Nort-Spaengen zie **Spaengen**

Norttomberlant zie **Nortomberlant**

Nortwegen zie **Norwegen**

Nortwegers zie [**Norwegers, die**]

Norwegen h) Noorwegen¹ [Moisan I, 2: NOROEGHE] (en soms ook Denemarken) in

Scandinavië – zie ook **Noyors**; i) **Noortwegen** – ten noorden van Germania, het laatste land van Europa – onderworpen aan Alexander de Grote

<Noortweghen, Noorweghen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1451, 1763; boek X, r. 1161; i) **Noorweghen** – pars pro toto [?] voor Deenmerke;

Denensage: r. 101; i) **Nortwegen** – koninkrijk; *Lanceloet*: boek III, r. 19349;

i) **Nortwegen** – land – de inwoners heten Nortwegers; *Lanceloet*: boek IV,

r. 9705; i) **Norwegen** – met de stad Berine waarheen Otte zijn van overspel

beschuldigde echtgenote Helene verbant <Nortwegen> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 899, 910, 924, 972; i) **Norwegen** – verder als boven; *Lorreinen O*: r. 3117;

i) **Noortwege** – land naast Yerlant; *Malegijs*: p. 162; i) **Noerweghen** – mark,

veroverd door Oliphart; *Meluzine*: fol. P1rb; i) **Nortwegen** – toenaam van

koning **Amagijn van Nortwegen**; *Merlijn*: r. 15638; i) **Norwegen** –

koninkrijk – bondgenoot van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 14328,

14703; i) **Norwegen** – koninkrijk van Lomer van Norwegen <Norweghen,

Norwewen> *Parthonopeus*: r. 1477, 1610; i) **Noerweghen** – land in Europa

<Noerweghes> *Troyen*: r. 29019, 29331.

[**Norwegers, die**] a) de Noren; e) **die Nortwegers** – volk / leger uit Nortwegen;

g) bondgenoten van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9878.

[**Norweger**] **Zee, die** h) corruptie, bedoeld wordt de Navelzee, dat is de

Middellandse Zee; i) **die Noerwegher Zee** – correspondeert met **die**

Navelsee (in *Alexanders geesten*) – tussen de Dunouwe en de Noerwegher

Zee liggen Neder Pannonia en Messia; *Troyen*: r. 29023.

Norweghen zie **Norwegen**

Norwewen zie **Norwegen**

Nubia h) Nubia² [Moisan I, 2: NUBIE] – heidens koninkrijk aan de rivier de Nijl, ongeveer

gelegen in het huidige zuiden van Egypte en huidige noorden van Sudan –

ten tijde van Alexander de Grote bekend als het koninkrijk Kush met als

hoofdstad Meroë³ – zie ook **Numidia**; i) **Nubye** – met Egypte en Babilonie

erfdeel van Seloc <Nubie> *Florimont*: r. 254, 315; i) **Nubia** –

correspondeert met **Münidia** (in *Lymburch*) – Saraceens koninkrijk in Affrica

1. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_norway

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nubia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Meroë.kmz

van koning Nabot – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 936; i) **Nubien** – Saraceens koninkrijk van Plantamor; *Ogyer*: r. 1938; i) **Nubia** – koninkrijk van Aupatrijs <Nubie> *Parthonopeus*: r. 3715, 5832; i) **Nubie** – koninkrijk – de koning bemint Salatrien en vecht om haar een tweekamp met Picolet <Nubien> *Saladijn*: r. 1121, 1128; i) **Nubie** – vermaard om zijn paarden, o.a. dat van Achilles; *Troyen*: r. 12048.

Nubie(n) zie **Nubia**

Nublen zie **Nables**

Nubles zie **Nables**

Nublis zie **Nables**

Nuega h) or. Nuega – niet te identificeren stad in het middeleeuwse koninkrijk Hongarije¹; i) **Nuega** – stad in Hongherien – woonplaats van Josaran, verblijfplaats voor vijftien jaar van Sibilla, Lois en Baroquel; *Sibilla*: r. 533.

Nuysen h) or. Salize d.i. Falize(e) [Moisan I, 2: FALISE 2] – zie ook **Philee**; i) **Nuysen** – land van de Sarazijnse koning Brandesier, waar zijn oninneembaar **Casteel Fort** gelegen is, waarin hij zijn exemplarisch mooie dochters Rosemonde en Galasie opsluit totdat hij een geschikte echtgenoot voor hen gevonden heeft; *Valentijn ende Oursson*: cap. 37.

Numegen zie **Nimagen**

Numidia h) Numidia² – Romeinse provincie en Berbers koninkrijk gelegen in het noorden van Afrika ter hoogte van het huidige Algerije en Tunesië – zie ook **Nubia**; i) **Numidia** – in Affrica, met de stad Ypone – van Jugurta; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1638; i) **Numidie** – Saraceens koninkrijk van Rabot; *Limborch Frg*: H53, r. 86; i) **Münidia** – correspondeert met **Nubia** (in *Limborch*) – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Nabot – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 933; i) **Nomede** – toenaam van **Brahard von Nomede**; *Ogyer*: r. 1730; i) **Nomedes** (or. Mede / Nomede) – koninkrijk van Gondebres, rechter bij het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3848; i) **India** – corruptie (zie *Alexanders geesten*) – land in Affrycke, gelegen naast Getulia – met de stad Ypone; *Troyen*: r. 29204.

Numidie zie **Numidia**

Nummer h) Nemea³ in Argolis⁴ op de Peloponnesus in het zuiden van Griekenland – levert als bondgenoot van koning Menelaus dierenhuiden (“Nemeë dat terga

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Hungary

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Numidia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nemea.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Argolis>

ferarum”) [*Achilleis* I, 415] ¹; i) **Nummer** (or. Nemea) – levert kurassen als bondgenoot van koning Menelaus; *Troyen*: r. 5447.

Nuwe ** zie **Nieuwe ****

Nuwe Troyen zie [**Nieuwe Troje**] 1 & 2

1. <https://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

O

[laatste update O: 17-04-2024] ¹

O** zie Au**

O** zie Ho**

Oblivio h) Oblivio (Latijn: vergetelheid) – de Romeinse benaming van de Lethe² (zie **die Lete**), één van de vijf rivieren³ binnen de Onderwereld, waar de zielen vergetelheid zoeken en vinden; i) **Oblivio** – rivier of water waaruit de net door Charo over de Fleigeton gezette zielen gaan drinken om het verleden te vergeten; *Eneide*: r. 3159.

Oceanus h) Lat. (Indicus) Oceanus – in algemene zin de wereldomspannende Oceaan / Oceanus⁴ [Moisan I, 2: OCEANON] – Ptolemaeus kent een Oceanus Occidentalis ten westen van Europa en Afrika, en een Mare Indicum⁵ ten oosten van Afrika, een binnenzee die in het uiterste oosten begrensd werd door het zuidoosten van Azië en in het zuiden door Terra Incognita, de huidige Indische Oceaan⁶ – mogelijk hetzelfde als [**die Indsche See**], **die Grote See 1** en **die Hete See**; i) **Oceanus** – zee in een hoek van Asia dichtbij Europeanen, grenzend aan de Narvelsee – waarin de rivier Sangarius uitstroomt <Oceanus> *Alexanders geesten*: boek II, r. 187; boek VII, r. 888; i) **Occranus** [mogelijk hetzelfde als **die Oestzee**] – zee die om de wereld loopt – begrenst India in het westen <Occianimme> *Troyen*: r. 26793, 28387.

Ochart zie **Cuwaert**

Ochim a) correspondeert mogelijk met (or.) Leontin; b) neef van Polibetès; e) **Ochim** – afkomstig uit Laryse 1; f) verwant van Polibetes; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7167.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lethe>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_underworld#Rivers

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Oceanus>

5. <http://www.polona.pl/dlibra/doccontent?id=61>

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Indian_Ocean

Odaert e) **Odaert** – tweede slotvoogd van Rotsefluer; g) verdedigt Rotsefluer tijdens de belegering door het Saraceense leger onder leiding van koning Goriant van Mombrant; *Malegijs*: p. 332, 333.

Ode van Lengens zie **Oden van Lengens**

[Oden] a) Oedon [Moisan I, 2: OEDON LE BORGENGON]; b) broer van Garin de Montloon; e) **Ūden** – Bourgondische ridder; f) broer van Garijn; g) gezel van hertog Makaris van Bourgondië – gedood door de Franse koning Lowijs; *Aiol*: r. 368.

Oden van Langers zie **Oden van Lengens**

Oden van Lengens a) Huedon de Lengres [Moisan I, 2: O(E)DES 31]; e) **Oden van Lengens**; f) oom (van moederskant) van Aubri den Borgengoen; g) verrader – tegenstander van Aubri <Oden van Langers, Ode van Lengens> *Aubri*: r. 191, 301, 310, 338.

Oderijn zie **Odorijn**

Odyas zie **[Atlas] 1**

Odineel a) Odenel; e) **Odineel** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van de bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Odmeel, Odmelle> *Troyen*: r. 9462, 10445, 11142, 11154, 11170.

Odites a) de centaur¹ Hodites [*Metamorphoses* XII, 457]²; e) **[Odites]** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Mopsus <Oditese> *Troyen*: r. 27503.

Odmeel zie **Odineel**

Odolyas a) mogelijk bedoeld als sprekende naam: ‘dolos’ is Grieks voor list; e) **Odolyas** – ‘ridder’ van eenvoudige komaf; f) heimelijke minnaar van Orfennes; g) hoort van Orfennes dat zijn doodsvijand Calistomus liefde voor haar heeft opgevat – op zijn initiatief nodigt Orfennes Calistomus uit en lokt hem in haar slaapkamer – terwijl Calistomus en Orfennes de liefde bedrijven, slaat Odolyas hem onverhoeds dood met een hamer – vervolgens doodt hij Calistomus’ knecht door hem in een rivier te duwen en gooit Calistomus’ lichaam erachteraan <Odolias> *Minnen loep*: boek I, r. 2774, 2782, 2799, 2803, 2868, 2871, 2876, 2896, 2972, 2983, 2989, 3002.

Odom zie **Oydon**

[Odon] a) Oedes [Moisan I, 2: OEDES 4] – heer van Tormont; b) broer van hertog Seguin van Bordeaux – oom van Huge van Bordeaux; e) **Oydon** – Frans van geboorte, ridder – koning van de Saraceense stad Dormont; f) zwager van hertog Sanguijn – oom van Hughe van Bourdeus en Gheraert – oom van Aliames die Grijse; g) onrechtvaardig verbannen uit Vrancrijk – vestigt zich met enkele familieleden in Saraceens gebied – bekeert zich tot het Saraceense

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

geloof – verslagen door Hughe van Bourdeus en opgehangen door koning Abroen <Odom, Oydom> *Hughe Prz*: p. 15, 23, 24-27, 29, 76.

Odon van Lusignen a) Edon / Oeudes; e) **Odon van Lusignen** – graaf van de Marcke; f) tweede zoon van Raymondijn en Melusine – broer van Urian, Guyon, Anthonis, Reynaut, Godefroy metten Groten Tande, Froymond, Raymont, Diederic en Horrible – vader van Bernardt; g) heeft oren van ongelijke grootte – getrouwd met de dochter van de graaf van Marcke <Edon> *Meluzine*: fol. F6va, G1rb, L4rb, X5va, X5vb, X6va, X6vb, Y1va, Y3rb-Y3vb, Y4va.

Odorijn e) **Odorijn** – heidens koning aan het hof van Olifier; g) vecht tweekamp met Seghelijn – gedood door Seghelijn <Oderijn, Rodolijn> *Seghelijn*: r. 5051, 5064, 5076.

Oeaus a) Oëaus; e) **Oeaus** – Griek; f) zoon van koning Namplus – broer van Palamedes; g) waarschuwt Agial en Clitemestra voor wat hen te wachten staat als hun echtgenoten met bijzit terugkeren; *Troyen*: r. 33781, 33821.

Oede la Belle zie **Aude**

Oeger zie **Ogier van Denemercken**

Oelyaus a) Celinans / Belinan [West PR: **Belinan** 1]; b) broer van Bliant; e) **Oelyaus** – ridder, dwerg; f) broer van Bylaus; g) houdt met zijn broer de waanzinnig geworden Lanceloet van Lac vast in het Witte Casteel nadat hij door Genevre van het hof gestuurd is; *Lanceloet*: boek II, r. 36826, 36833.

Oellus a) [Moisan I, 1: HOËL 3 DE NANTES] – epische held, mogelijk geënt op Hoël I¹ († 981), hertog van Bretagne en graaf van Nantes – zie ook **Hoel van Nantes** en [**Huge**] **van Nantes** – mogelijk etymologisch verwant aan **Huwel**, **Olles**, **Olleus** en **Wellis**; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]² genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Oellus** (or. Oellus, comes urbis quae vulgo dicitur Nantas) – graaf van Nantes; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – kansloos verslagen door de reus Ferracuyt – met vele andere Brytoenen begraven nabij Nantes; *Turpin*: V, r. 35, VII, r. 18; XIII, r. 49.

Oemoedicheit zie [**Ootmoedicheit**]

Oenoene a) de nimf Oinone / Oenones³ van de berg Ida; d) (op)voedster van de te vondeling gelegde Paris van Troyen; e) **Ennones**; f) eerste geliefde van Paris; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1247; e) **Oenoene** – herderin; f) geliefde van Paris; g) voedt Paris op – later door Paris verlaten <Oenones> *Minnen loep*: boek I, r. 1895, 1943, 2002, 2037, 2041, 2062, 2095; boek II, r. 1683.

Oenones zie **Oenoene**

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Ho%C3%ABl_Ier_de_Bretagne

2. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Oenone>

Oerdegaele zie **Ordegale**

Oerdegole zie **Ordegale**

Oerdeus zie **Cedius**

Oestenrijc zie **Oostrike**

Oesteri(j)ch zie **Oostrike**

Oesterike zie **Oostrike**

Oesterlinge zie **Oostrike**

Oesterlinge zie [**Oostrike, die**]

Oesterlinghen zie [**Oostrike, die**]

Oestryc zie **Oostrike**

Oestrijc(k) zie **Oostrike**

Oestrijcsche zie [**Oostrike, die**]

Oestrike zie [**Oostrike**]

Oestrike zie [**Oostrike, die**]

Oestzee zie [**Oost zee, die**]

Oestzee zie **Oostersee, die**

Oetes a) [Constans: OËTÈS]¹ — Aietes / Aeëtes,² koning van Colchis; b) vader van Medea en Apsyrtus; e) **Oetes** – ridder, derde koning van Jacomte; f) echtgenoot van Ortis – vader van Medea en Caliope en van Abserchius; g) strijdt tegen de Sithien – vervloekt Medea als zij op de vlucht met Jason van Mirmidonien Abserchius in stukken gesneden in zee gooit – berust in het eervolle huwelijk van Medea met Jason <Oethes> *Jason*: fol. 88r-89r, 90v, 91v, 92r, 94v, 105v, 106r, 109v, 114r, 114v, 116v-118r, 119v, 120v, 121r, 122v, 130r; e) **Oetes** – koning van Colcos dat nu Rodes heet; f) vader van Medea; g) ontvangt Jason die het op zijn Gulden Vlies gemunt heeft gastvrij – wordt door zijn dochter Medea verraden <UB Leiden Ltk. 205: Thetis, Cethes> *Minnen loep*: boek I, r. 553, 673; e) **Certes** – koning van Colchos 1; f) vader van Medea; g) in wiens land zich het Gulden Vlies bevindt <Cerces> *Troyen*: r. 1070, 1095, 1108, 1645, 1664, 1842, 6331.

Oetinghen l) Oetingen³ in Vlaams-Brabant, België; m) **Oetinghen** –“Dit [handschrift] was gheint in jaersauende tOetinghen.Int jaer ons heren als men screef M. CCCC. ende xxxvij.”; *Leven ons Heren*: r. 4941.

Oetmoet zie [**Ootmoedicheit**]

Oetmüet zie [**Ootmoedicheit**]

Oevre zie **Doever**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/68>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Aeëtes>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Oetingen.kmz

Ofincum a) de centaur¹ Iphinoös [*Metamorphoses* XII, 379]; e) **Ofincum** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Peleus 1; *Troyen*: r. 27367.

Ofnam zie **Osenan**

Ofronides a) bedoeld wordt de centaur² Amycus, zoon van Ophion [*Metamorphoses* XII, 245]; e) **Ofronides** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Peleus 2; *Troyen*: r. 27156.

Oger zie **Ogier van Denemercken**

Ogerne a) lett. O graag! – grappig bedoelde verminking [?] van Ygerne, die in de *Merlijn* door koning Uterpendragoen bedrogen wordt in de gedaante van haar echtgenoot hertog Gorlois van Cornwall en zo tegen haar wil moeder van koning Artur wordt; e) **Ogerne** – vrouw – “outmakigghe (herstelster) van lanternen” (zal ook wel scabreus bedoeld zijn); f) echtgenote [?] van Hughelijn metten crommen beene – moeder van Ludolf metten crommen vingheren [?] (of van Lamfroyt [?]) <Hogernen, Ogernen> *Reynaert A en F*: r. 803.

Ogier 1 e) **Ogier**; f) zoon van koning Galyen en koningin Rosemonde – broer van Malaert; g) gaat mee naar Constantinopel om keizer Oursares te straffen <Ogiere> *Loybier I*: r. 370, 383, 481, 583.

Ogier 2 e) **Ogier** – burggraaf te Aken van keizer Karel; f) neef van Wouter van Henegouwe; g) bij wie Judit verblijft nadat zij door Jan van Mes uit het bordeel bevrijd is <Ogiere> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 378, 383, 386, 390, 411, 418, 424, 433, 511, 524, 552, 571, 574, 599, 607, 655, 1138, 1160, 1906, 1909, 4038.

Ogier zie **Ogier van Denemercken**

Ogier der Denois zie **Ogier van Denemercken**

Ogier die Danois zie **Ogier van Denemercken**

Ogier van Denemercken zie **Ogier van Denemercken**

Ogier van Denemercken a) Ogier le Danois / de Danemarche [*Moisan I*, 2: OGIER(S) DE DANEMARC(H)E] ook wel Ogier van Ardennen genoemd in de veronderstelling dat Danemarche een verminking is van *marche des ardanes – over de historische Oger le Danois (als die er al geweest is) verschillen de meningen: sinds Mabillon³ denken velen aan Autcharius,⁴ een vertrouweling van koning Pepijn de Korte,⁵ Ph.A. Becker dacht aan Audacar, een Beierse legeraanvoerder van Karel de Grote die tegen de Avaren in Hongarije vocht

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

3. http://fr.wikipedia.org/wiki/Jean_Mabillon

4. [http://www.prosopographie.eu/aud%20gair%20\(753\)%20P.htm](http://www.prosopographie.eu/aud%20gair%20(753)%20P.htm)

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Ogier_the_Dane

en daaraan de toenaam ‘de Dacia’ overhield, wat (destijds niet ongebruikelijk) als de Latijnse naam van Denemarken begrepen werd – zie ook **Denemercken**; b) kleinzoon van Doon de Maience – zoon van Gaufroï de Danemarche – broer van Flandrine en Guyon de Danemarche – vader van Meurvin en Baudinet; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]¹ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Ogier van Denemercken** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; f) neef van Roelant; g) sterk ridder – kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen – vecht in het leger van Karel de Grote in de strijd tegen de Heemskinderen bij Vaucoloen – durft de Heemskinderen niet gevangen te nemen noch te beschermen – gaat een duel aan met Gontier, de kampioen-vechter van Karel, nadat Roelant hem van verraad heeft beschuldigd – doodt Gontier <Ogiers> *Heemskinderen*: p. 80, 100, 101, 105, 106, 111, 112, 134-137, 139-142, 144-147, 150, 151, 154, 159, 160, 163-165, 169, 170, 174, 178, 180; e) **Ogier van Denemercken** – ridder – leenman van koning Karel van Vrancrijk; f) neef van Dumaels van Beyeren; g) in conflict Karel-Hughe pro Hughe van Bourdeus <Ogier van Denemercke> *Hughe Prz*: p. 10, 13, 79, 83; e) **Oytger van Denmarcken** alias **den Deynen** – ridder van Karll Meynet – koning van Denmarcken; g) bezit het zwaard Kurtain <Oeger, Oitger, Oyger, Oygere, Oytgere> *Karl Meinet*: r. A346, 64; A357, 34; A362, 47; A363, 8; A369, 54; A396, 6; A409, 42; A410, 14; A412, 37, 56; A415, 32, 35; A431, 42; A465, 31; A470, 34; A481, 4; A489, 12; A495, 66; A507, 34; A511, 13, 29, 36; A519, 53; A522, 41, 65; A525, 63; A526, 53; A527, 4; A532, 6; e) **[Ogier]** – exemplarische literaire held <Ogier> *Leven ons Heren*: r. 10; e) **Ogier** – koning; f) zoon van Gadifier – verwant van Vrederijc de Denois <Ogier> *Lorreinen*: fragm. VII recto, r. 19; fragm. VIII, r. 356; e) **Ogier** – koning van Denemarke – leenman van keizer Karel; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Ogier> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 667, 1322, 1641, 2084; e) **Ogier** – koning van Denemarke; f) verwant van Ritsart; g) bondgenoot van Garijn <Ogier> *Lorreinen O*: r. 2492, 2513, 2546, 2573, 2605, 2703, 2706, 2737, 2910, 2981, 3001, 3629, 4039; e) **Ogier** – koning; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 199; fragm. D, r. 324; e) **Ogier**; g) bondgenoot van Garijn <Ogier> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 265; e) **Ogier** – ridder, in dienst van koning Karel van Parijs; g) berijdt het paard Brayforte – aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen, vecht met de reus Gardafort <Ogier> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 389, 406, 409, 412, 417, 419, 422, 519; e) **Ogier van Dennemercken** alias **die Danoy**s – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; f) zoon van Godefroot – neef van Malegijs; g) versloeg (eerder) de Saraceen Broyer – wint op het toernooi in Eggermont de

1. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

toernooiprijs – gaat met Aymijn van Eggermont mee om Malegijs in Turckien te bevrijden – door koning Karel met de tweede groep naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd <Ogier die Danoys, Ogiers> *Malegijs*: p. 2, 84, 113, 117-121, 224, 274, 275, 308, 314-316, 318, 319, 321, 323, 343, 344; e) **Ogier die Danois**; f) zoon van Godefroot van Denemarken – vader van Baudewijn – neef van Namels van Bayvier, Gautier en Ritchier – petekind van Gautier d’Orghelieuse; g) als baby aan Karel de Grote gegeven als gijzelaar – van de galg bevrijd door Gautier en Ritchier <Ogier de Danois, Ogier> *Ogier A-D*: r. 73, 105, 116, 122, 181, 194, 206, 249, 250, 273, 278, 299, 346; *Ogier E-G*: r. 12, 24, 42, 112, 138; *Ogier H*: r. 13, 23, 26, 32, 149; e) **Ogier von Dennemarck** alias **der Denois**; f) zoon van Gottfried von Dennemarck – vader van Baldewin bij de dochter van slotvoogd Guimar – vader van Baldewin bij zijn echtgenote, de koningsdochter van Engellant – neef (zoon van de zuster) van Naymes von Bavier en van Bertram – kleinzoon (zoon van de dochter) van Gaselin – verwant (“schwere”) van Ritsier – neef van Gautier – verwant / neef van Aymerin von Narbone en Wilhelm Fyrenbraes / von Nerbone – neef van bisschop Tulpin; g) Karel de Grote wil hem ophangen, wat geweigerd wordt door de meeste baronnen – vecht zeer moedig mee tegen de Saracenen voor Rome, beslist de strijd – gevangengenomen door Cursabel na de tweekamp tegen Karahen von Perthij, vecht tweekamp met Brunamont om Gloriande / Karahen: wint – keert tijdelijk terug naar Dennemarck na zijn vaders dood en laat zijn zoon Baldewin achter bij Karel de Grote – eist Charloets leven en weigert Karels zoenaanbod na Baldewins dood, wordt verbannen – trekt met Reynier (en Broyfort) vechtend rond – komt bij koning Blanckard van Sahssen, strijdt voor hem tegen Rodwant, tegen Galifer – trekt met de heidense Blanckard c.s. op tegen Karel de Grote: verliezen, vertrekt als vechtende pelgrim naar Rome – verblijft langere tijd in het kasteel Monfert, daar belegerd door Karel en Charloet – door Tulpin gevangengezet in Riemen, voor zeven jaar, al die tijd mag er niet over hem gesproken worden – de Saracenen onder leiding van Broyer denken dat hij dood is en gaan Karel belegeren in Parijs, alleen Ogier echter kan de strijd beslissen: wordt vrijgelaten, eist de dood van Charloet als tegenprestatie: een engel verhindert echter dat hij Charloet doodt – terwijl hij de koningsdochter van Engellant bevrijdt uit Saraceense handen, doodt hij eigenhandig vele Saracenen, brengt haar Parijs binnen, waarna Karel c.s. de Saracenen aanvallen, wordt verwond door Plutegaen – na de doop van Karahen door Karel getrouwd met de koningsdochter van Engellant en wordt daar koning, geeft Dennemarck aan Karahen / Atharijs – gaat via Rome als pelgrim naar Jeruzalem – gevangengenomen (vooral door toverij van een vrouw / dievegge) in Babilonien door Broyer der Junge – bevrijd door Gaudijs, Naymes en Barestier <Ogern, Ogier, Ogier, Ogieren, Ogiern, Ogiers, Ogier von

Dennemarcken, Ogir, Ogyer> *Ogyer*: r. 14, 20, 81, 88, 95, 111, 114, 146, 157, 176, 184, 190, 250, 252, 270, 275, 276, 279, 283, 330, 342, 353, 360, 368, 433, 439, 476, 479, 482, 502, 596, 621, 625, 635, 643, 679, 712, 721, 1055, 1071, 1102, 1105, 1152, 1160, 1167, 1200, 1299, 1328, 1338, 1347, 1377, 1380, 1389, 1411, 1431, 1636, 1642, 1669, 1678, 1690, 1694, 1696, 1716, 1717, 1728, 1739, 1742, 1756, 1774, 1781, 1786, 1794, 1814, 2059, 2066, 2073, 2077, 2084, 2091, 2098, 2108, 2114, 2121, 2124, 2127, 2135, 2140, 2160, 2170, 2176, 2180, 2189, 2190, 2196, 2209, 2214, 2222, 2229, 2231, 2239, 2054, 2268, 2282, 2288, 2306, 2307, 2314, 2316, 2320, 2353, 2363, 2367, 2369, 2387, 2393, 2399, 2402, 2405, 2422, 2440, 2459, 2478, 2484, 2488, 2492, 2497, 2508, 2515, 2539, 2554, 2561, 2634, 2637, 2646, 2653, 2663, 2680, 2685, 2695, 2699, 2704, 2735, 2737, 2741, 2745, 2749, 2791, 2803, 2813, 2824, 2834, 2879, 2884, 2895, 2902, 2906, 2907, 2918, 2925, 2940, 2941, 2951, 2972, 2985, 3030, 3032, 3039, 3044, 3050, 3056, 3063, 3080, 3085, 3090, 3097, 3117, 3136, 3138, 3141, 3150, 3154, 3160, 3239, 3248, 3266, 3273, 3286, 3202, 3318, 3333, 3335, 3346, 3351, 3359, 3376, 3383, 3399, 3402, 3404, 3421, 3430, 3436, 3442, 3446, 3450, 3454, 3461, 3467, 3468, 3474, 3476, 3504, 3524, 3536, 3539, 3551, 3569, 3575, 3582, 3594, 3603, 3604, 3617, 3621, 3623, 3634, 3638, 3642, 3655, 3662, 3671, 3676, 3679, 3694, 3710, 3713, 3714, 3724, 3731, 3734, 3756, 3765, 3769, 3771, 3907, 3911, 3928, 3935, 3946, 3856, 3942, 4036, 4054, 4081, 4085, 4089, 4112, [4136], 4202, 4205, 4232, 4236, 4242, 4251, 4255, 4259, 4260, 4285, 4295, 4304, 4309, 4324, 4331, 4339, 4352, 4357, 4365, 4375, 4377, 4433, 4439, 4445, 4459, 4475, 4487, 4493, 4497, 4500, 4505, 4508, 4518, 4523, 4527, 4553, 4561, 4564, 4566, 4574, 4576, 4589, 4591, 4601, 4608, 4617, 4623, 4629, 4653, 4657, 4666, 4674, 4677, 4683, 4687, 4688, 4689, 4691, 4694, 4701, 4709, 4712, 4715, 4720, 4730, 4736, 4740, 4745, 4756, 4758, 4776, 4778, 4787, 4794, 4796, 4808, 4819, 4825, 4831, 4839, 4873, 4960, 5039, 5122, 5185, 5287, 5306, 5345, 5349, 5357, 5370, 5373, 5384, 5395, 5404, 5411, 5414, 5431, 5449, 5461, 5465, 5489, 5497, 5516, 5523, 5529, 5539, 5541, 5553, 5565, 5570, 5573, 5586, 5593, 5655, 5659, 5669, 5674, 5678, 5681, 5701, 5709, 5716, 5727, 5730, 5745, 5756, 5765, 5772, 5787, 5801, 5809, 5811, 5821, 5844, 5849, 5853, 5856, 5874, 5877, 5881, 5895, 5901, 5903, 5908, 5931, 5939, 5946, 5952, 5962, 5973, 6006, 6009, 6019, 6025, 6026, 6042, 6054, 6066, 6072, 6081, 6082, 6097, 6106, 6110, 6133, 6136, 6147, 6152, 6154, 6161, 6164, 6182, 6190, 6197, 6207, 6220, 6269, 6264, 6277, 6300, 6353, 6360, 6370, 6403, 6416, 6422, 6428, 6437, 6472, 6500, 6504, 6527, 6544, 6552, 6563, 6587, 6591, 6600, 6615, 6621, 6629, 6645, 6650, 6666, 6674, 6677, 6686, 6699, 6705, 6709, 6722, 6725, 6731, 6735, 6738, 6768, 6781, 6801, 6829, 6869, 6874, 6882, 6893, 6898, 7004, 7022, 7028, 7039, 7045, 7053, 7055, 7059, 7068, 7089, 7127, 7129, 7131, 7133, 7139, 7149, 7205, 7237, 7252, 7263, 7277, 7297, 7314, 7333,

7355, 7370, 7373, 7381, 7393, 7404, 7415, 7419, 7450, 7468, 7494, 7499,
 7543, 7562, 7566, 7582, 7587, 7608, 7613, 7623, 7627, 7630, 7644, 7647,
 7648, 7651, 7652, 7673, 7674, 7682, 7684, 7692, 7696, 7712, 7722, 7723,
 7731, 7745, 7750, 7752, 7756, 7758, 7765, 7775, 7780, 7796, 7810, 7826,
 7834, 7841, 7843, 7856, 7897, 7915, 7920, 7936, 7940, 7954, 7976, 7997,
 8009, 8034, 8056, 8070, 8081, 8082, 8090, 8100, 8108, 8114, 8155, 8196,
 8203, 8206, 8255, 8278, 8280, 8290, 8294, 8304, 8306, 8309, 8310, 8337,
 8339, 8344, 8366, 8367, 8372, 8375, 8419, 8422, 8433, 8445, 8465, 8473,
 8476, 8478, 8482, 8496, 8506, 8507, 8512, 8522, 8533, 8567, 8573, 8589,
 8649, 8683, 8687, 8705, 8709, 8733, 8735, 8740, 8755, 8761, 8776, 8787,
 8800, 8805, 8808, 8819, 8821, 8827, 8833, 8880, 8889, 8968, 8981, 8985,
 9002, 9011, 9014, 9018, 9022, 9042, 9048, 9063, 9109, 9110, 9114, 9124,
 9129, 9136, 9138, 9142, 9150, 9155, 9168, 9174, 9184, 9186, 9190, 9195,
 9200, 9210, 9212, 9230, 9236, 9246, 9248, 9254, 9289, 9298, 9300, 9306,
 9313, 9318, 9322, 9332, 9349, 9356, 9362, 9365, 9403, 9416, 9424, 9449,
 9465, 9478, 9492, 9500, 9504, 9510, 9519, 9554, 9580, 9609, 9622, 9633,
 9636, 9668, 9734, 9756, 9764, 9802, 9821, 9824, 9838, 9847, 9857, 9865,
 9867, 9880, 9892, 9897, 9899, 9905, 9911, 9947, 9960, 9987, 9992, 10002,
 10018, 10144, 10156, 10167, 10168, 10174, 10201, 10209, 10223, 10231,
 10243, 10297, 10308, 10441, 10455, 10459, 10469, 10579, 10588, 10599,
 10688, 10694, 10718, 10738, 10745, 10774, 10780, 10803, 10804, 10815,
 10821, 10873, 10884, 10892, 10907, 10911, 10919, 10920, 10937, 10942,
 10956, 10961, 10972, 10993, 11011, 11016, 11031, 11034, 11048, 11063,
 11069, 11085, 11097, 11178, 11197, 11201, 11211, 11234, 11239, 11243,
 11267, 11275, 11281, 11333, 11339, 11347, 11369, 11371, 11398, 11410,
 11415, 11423, 11440, 11448, 11456, 11467, 11475, 11488, 11497, 11498,
 11506, 11513, 11514, 11518, 11522, 11542, 11545, 11558, 11563, 11578,
 11612, 11632, 11638, 11667, 11692, 11718, 11728, 11733, 11742, 11754,
 11774, 11791, 11807, 11813, 11847, 11857, 11871, 11883, 11895, 11920,
 11931, 11951, 11955, 11963, 11973, 11987, 11997, 12003, 12007, 12013,
 12017, 12021, 12031, 12047, 12052, 12065, 12073, 12093, 12113, 12119,
 12133, 12147, 12165, 12182, 12184, 12188, 12197, 12201, 12219, 12230,
 12237, 12249, 12251, 12265, 12276, 12284, 12297, 12303, 12306, 12310,
 12321, 12330, 12334, 12338, 12345, 12347, 12351, 12361, 12370, 12373,
 12376, 12395, 12400, 12405, 12412, 12435, 12442, 12449, 12456, 12486,
 12491, 12495, 12503, 12509, 12518, 12522, 12557, 12567, 12572, 12577,
 12581, 12593, 12597, 12620, 12631, 12632, 12642, 12644, 12647, 12656,
 12662, 12701, 12702, 12704, 12714, 12723, 12770, 12780, 12789, 12790,
 12798, 12802, 12805, 12810, 12819, 12824, 12836, 12838, 12842, 12864,
 12866, 12880, 12885, 12886, 12890, 12893, 12898, 12906, 12909, 12946,
 12950, 12967, 12977, 12989, 12999, 13007, 13014, 13016, 13023, 13025,
 13041, 13045, 13059, 13062, 13066, 13082, 13091, 13107, 13140, 13161,

13176, 13187, 13207, 13217, 13227, 13230, 13236, 13245, 13255, 13261, 13269, 13275, 13289, 13292, 13322, 13325, 13417, 13432, 13489, 13529, 13547, 13562, 13567, 13578, 13580, 13596, 13599, 13602, 13612, 13619, 13621, 13628, 13634, 13636, 13647, 13657, 13680, 13682, 13690, 13699, 13761, 13773, 13810, 13825, 13843, 13848, 13852, 13872, 13878, 13880, 13888, 13892, 13899, 13913, 13965, 13976, 13988, 14006, 14011, 14058, 14059, 14069, 14075, 14079, 14081, 14112, 14116, 14130, 14135, 14143, 14162, 14166, 14195, 14209, 14248, 14728, 14791, 14827, 14836, 15853, 14863, 14865, 14962, 14975, 14978, 14995, 14999, 15008, 15015, 15038, 15057, 15064, 15088, 15092, 15101, 15104, 15113, 15118, 15133, 15136, 15140, 15153, 15155, 15161, 15169, 15172, 15183, 15192, 15238, 15252, 15257, 15264, 15276, 15305, 15306, 15314, 15326, 15329, 15330, 15351, 15354, 15362, 15375, 15402, 15408, 15410, 15414, 15420, 15424, 15435, 15468, 15475, 15480, 15506, 15510, 15526, 15535, 15541, 15543, 15547, 15553, 15557, 15561, 15562, 15738, 15741, 15749, 15794, 15799, 15808, 15830, 15837, 15839, 15849, 15887, 15894, 15902, 15910, 15921, 15938, 15956, 15963, 15973, 15974, 15978, 15992, 16008, 16020, 16046, 16052, 16057, 16078, 16086, 16092, 16104, 16110, 16115, 16119, 16122, 16125, 16146, 16154, 16183, 16185, 16228, 16232, 16239, 16248, 16262, 16290, 16314, 16316, 16320, 16323, 16339, 16348, 16477, 16480, 16500, 16507, 16528, 16537, 16576, 16578, 16624, 16632, 16645, 16649, 16671, 16676, 16679, 16689, 16692, 16696, 16704, 16722, 16731, 16749, 16754, 16759, 16760, 16781, [16783], 16787, 16797, 16799, 16812, 16829, 16841, 16855, 16861, 16875, 16901, 16913, 16924, 16927, 16939, 16944, 16945, 16952, 16979, 16983, 16984, 16994, 16999, 17002, 17014, 17032, 17039, 17040, 17053, 17054, 17066, 17067, 17072, 17094, 17096, 17102, 17107, 17138, 17140, 17155, 17160, 17173, 17174, 17191, 17193, 17197, 17202, 17213, 17218, 17223, 17229, 17231, 17242, 17243, 17246, 17249, 17255, 17263, 17265, 17273, 17282, 17307, 17323, 17325, 17329, 17340, 17347, 17353, 17361, 17369, 17371, 17385, 17405, 17407, 17411, 17415, 17447, 17453, 17455, 17462, 17464, 17469, 17472, 17487, 17496, 17499, 17507, 17514, 17519, 17523, 17539, 17547, 17559, 17568, 17572, 17583, 17589, 17603, 17617, 17630, 17636, 17649, 17655, 17658, 17667, 17673, 17683, 17689, 17695, 17717, 17726, 17729, 17745, 17751, 17764, 17766, 17774, 17776, 17779, 17781, 17788, 17789, 17796, 17803, 17812, 17815, 17817, 17823, 17830, 17834, 17839, 17843, 17857, 17880, 17896, 17927, 18037, 18046, 18057, 18061, 18065, 18081, 18090, 18097, 18138, 18151, 18164, 18169, 18183, 18187, 18191, 18196, 18199, 18221, 18251, 18252, 18275, 18290, 18298, 18300, 18301, 18307, 18325, 18343, 18358, 18364, 18365, 18370, 18373, 18379, 18405, 18410, 18412, 18466, 18470, 18498, 18539, 18541, 18545, 18554, 18559, 18570, 18593, 18602, 18608, 18609, 18615, 18631, 18637, 18645, 18653, 18669, 18675, 18701, 18703, 18711, 18719, 18725,

18730, 18731, 18739, 18755, 18760, 18771, 18782, 18788, 18791, 18800, 18807, 18813, 18822, 18829, 18837, 18859, 18863, 18868, 18887, 18895, 18898, 18917, 18921, 18926, 18928, 18931, 18933, 18939, 18943, 18950, 18951, 18959, 18966, 18973, 18981, 19023, 19025, 19029, 19043, 19046, 19051, 19054, 19059, 19063, 19068, 19081, 19092, 19099, 19105, 19109, 19122, 19124, 19137, 19141, 19143, 19157, 19162, 19165, 19172, 19176, 19182, 19188, 19196, 19226, 19252, 19258, 19280, 19299, 19302, 19321, 19422, 19428, 19432, 19434, 19442, 19448, 19453, 19454, 19458, 19462, 19466, 19479, 19485, 19486, 19489, 19494, 19507, 19532, 19536, 19549, 19552, 19557, 19562, 19576, 19588, 19595, 19603, 19611, 19733, 19739, 19747, 19763, 19768, 19775, 19781, 19783, 19797, 19804, 19808, 19822, 19823, 19835, 19840, 19851, 19854, 19857, 19859, 19866, 19867, 19873, 19875, 19881, 19887, 19891, 19895, 19906, 19911, 19917, 19921, 19927, 19934, 19935, 19941, 19947, 19960, 19999, 20043, 20123, 20252, 20266, 20268, 20305, 20310, 20314, 20329, 20361, 20370, 20424, 20431, 20436, 20437, 20521, 20738, 20751, 20760, 20768, 20779, 20782, 20786, 20791, 20794, 20805, 20810, 20812, 20820, 20828, 20834, 20836, 20839, 20853, 20932, 20937, 20946, 20953, 20977, 21000, 21005, 21006, 21019, 21025, 21026, 21038, 21054, 21061, 21076, 21079, 21080, 21086, 21089, 21097, 21106, 21107, 21115, 21116, 21128, 21138, 21144, 21153, 21157, 21209, 21218, 21221, 21225, 21234, 21253, 21265, 21267, 21284, 21319, 21326, 21389, 21402, 21418, 21435, 21450, 21455, 21457, 21475, 21498, 21505, 21511, 21517, 21520, 21527, 21531, 21534, 21537, 21546, 21586, 21647, 21672, 21678, 21938, 21944, 21950, 21962, 21972, 21996, 22023, 22032, 22035, 22041, 22045, 22053, 22071, 22089, 22103, 22111, 22118, 22134, 22232, 22239, 22301, 22322, 22338, 22341, 22411, 22568, 22617, 22659, 22681, 22782, 22836, 22964, 22974, 22982, 23099, 23145, 23261, 23271, 23274, 23284, 23296, 23312, 23333, 23335, 23339, 23404, 23433, 23436, 23451, 23455, 23469, 23476, 23485, 23491, 23494, 23497, 23503, 23521, 23558, 23567, 23577, 23587, 23595, 23609, 23660, 23672, 23677, 23682, 23691, 23695, 23697, 23704, 23708, 23709, 23714, 23717, 23721; e) **Ogyer von Dennemark** – graaf – raadsman van Karle; f) zoon van Gotfryt; g) bezit het paard Broyfort en het zwaard Carten – doodt Fauke von Parys – beschuldigd van verraad – doodt Goutyre in een tweekamp – weigert Ritzart op te hangen <Ogier, Ogiers, Ogyr, Ogyre> *Reinolt von Montelban*: r. 3784, 3790, 3931, 3991, 4917, 5373, 5415, 5417, 5802, 5808, 6140, 6168, 7340, 8358, 8481, 8504, 8509, 8520, 8523, 8532, 8535, 8548, 8555, 8565, 8574, 8579, 8603, 8618, 8622, 8623, 8626, 8628, 8631, 8638, 8641, 8653, 8670, 8903, 8925, 8930, 8933, 8940, 8942, 8952, 9102, 9106, 9112, 9114, 9127, 9133, 9144, 9146, 9152, 9154, 9182, 9194, 9198, 9211, 9215, 9224, 9231, 9243, 9250, 9254, 9256, 9264, 9267, 9274, 9287, 9292, 9295, 9321, 9331, 9335, 9338, 9339, 9352, 9353, 9357, 9457, 9458, 9460, 9463, 9468, 9484,

9497, 9515, 9516, 9519, 9522, 9526, 9531, 9533, 9535, 9577, 9591, 9592, 9632, 9637, 9643, 9654, 9657, 9661, 9665, 9670, 9674, 9688, 9690, 9702, 9918, 9926, 9931, 9932, 9965, 9968, 10237, 10245, 10254, 10259, 10711, 10712, 10796, 10799, 10800, 10807, 10810, 10819, 10822, 10825, 10836, 10844, 10845, 10849, 10937, 11191, 11198, 11209, 11220, 11225, 11228, 11230, 11239, 11241, 11246, 11252, 11259, 11260, 11262, 11268, 11271, 11274, 11279, 11372, 11510, 11736, 11744, 11746, 11781, 11791, 11797, 11803, 11851, 11860, 12258, 12278, 12287, 12302, 12431, 12693, 12901, 12907; e) **Ogier van Denenmerken** alias **die Dannoeis** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; f) zoon van Godfredes – neef van Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout; g) vecht een tweekamp met Gontier – doodt Gontier – weigert Ridsaert op te hangen <Ogiere, Ogyer, Ogire> *Renout*: r. 1013, 1024, 1033, 1037, 1042, 1045, 1046, 1062, [1064], 1066, 1088, 1388, 1400, 1405, 1448, 1458, 1620, 1630, 1633, 1638, 2003, 2004, 2092, 2095, 2096, 2103, 2108, 2113, 2118, 2121, 2131, 2134, 2138; e) **Ogier van Denemercken** – deelnemer aan het toernooi dat Carel de Grootte te Parijs geeft op de laatste dag van april – aan de vooravond van Carels kruistocht naar Jerusalem door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; e) **Ogier van Denemercken** – ridder, in dienst van Karel de Grote; f) vader van Boudewijn en Merberijn – oom van die Havelose Gautier; g) versloeg (eerder) zowel Broijer als diens kinderen – gewond te Roncevale – gedood of (?) verborgen door de fee Mergheyne <Ogiers> *Roelant*: r. P61, P64, P205, P414, P421, P427, P437, P469, P494, P604, P613, P621, P675, P678, P684, P691, P918; e) **Ogier van Denemercken** (or. Otgerius, rex Daciae) – koning; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – kansloos verslagen door de reus Ferracuyt – vecht zich dood tegen de Sarasynen van koning Marcirius – begraven te Belijn <Ogiere, Ogieren, Ogyer> *Turpijn*: V, r. 3, 36, 53; VI, r. 43; VII, r. 13, 14; X, r. 34; XIII, r. 44.

Ogier van Denenmerken zie **Ogier van Denemercken**

Ogier van Dennemercken zie **Ogier van Denemercken**

Ogyer von Dennemark zie **Ogier van Denemercken**

Ogier von Dennemarck(en) zie **Ogier van Denemercken**

Ogieve e) [Ogieve]; f) dochter van Robbrecht van Meilaen – echtgenote van Rigaut <Ogieven> *Lorreinen*: fragm. VII recto, r. 39; e) **Ogieve**; f) dochter van Robbrecht van Meilaen – nicht van Gelloen – echtgenote van Rigaudijn <Ogieven> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 59, 158.

Ogir zie **Ogier van Denemercken**

Oydom zie [Odon]

Oydon zie [Odon]

Oyger zie **Ogier van Denemercken**

Oire zie **Loire, die**

Oire zie [**Ore, die**]

Oirsabers zie **Corsabers**

[Oyse, die] h) de Oise¹ [Moisan I, 2: OISSE] [West VR: Oise] – rivier die ontspringt nabij Chimay² in Henegouwen, België en die via Guise,³ Ribemont,⁴ Pontoise⁵ (zie Pontouse) in het noorden van Frankrijk ter hoogte van Maurecourt⁶ uitmondt in de rivier de Seine; i) [**die Onse**] – diepe rivier in Vrankerike nabij Lodine <d'Onse> *Flovent*: r. 198; i) **Oyse** – rivier waarin Karel de Grote Beyaert verdrinkt; *Heemskinderen*: p. 184; i) **die Douse** – rivier waaraan de koning van Vrankerike het kasteel Pontouse heeft gesticht; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 22; [1vb, 3].

Oisterich zie **Oostrike**

Oitger (van Denmarcken) zie **Ogier van Denemercken**

Oytieren zie **Otyneir**

Oitmüdicheit zie [**Ootmoedicheit**]

Oceanus zie **Oceanus**

Occenefort h) Oxford⁷ [West PR: Ossenefort] [West VR: Os(s)enefort] – stad gelegen tussen de rivieren de Thames⁸ en de Cherwell⁹ in Oxfordshire in het zuiden van Engeland – lett. oversteekplaats voor 'oxes' – oudste middeleeuwse universiteitsstad van Engeland; i) **Occenefort** – stad waar koning Artur hof houdt <tote Senefort> *Ferguut*: r. 4898, 5522.

Occianimme zie **Oceanus**

Occident 1 h) “une isle d'occident”; i) **Occident** – eiland waar Naschien 1 een reus doodt; *Lanceloet*: boek III, r. 8167.

Occident 2 h) het Westen c.q. (West-)Europa [Moisan I, 2: OC(C)IDENT] [West PR: Occidant] [West VR: Oc(c)ident]; i) **Occident** – waarover koning Rioen van Denemarke zich heer waant / noemt; *Merlijn*: r. 33977.

Occranus zie **Oceanus**

Octart e) **Octart** – Saraceens emir; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20105.

Octavia a) Octavia¹⁰ (69–11 v.C.); b) zuster van Augustus Octavianus (zie **Octaviaen**) – vierde echtgenote van Marcus Antonius; d) verstoten omdat

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Oise_river

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chimay.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Guise.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ribemont.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pontoise.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Maurecourt.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Oxford.kmz

8. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Thames

9. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Cherwell

10. http://en.wikipedia.org/wiki/Octavia_Minor

Antonius met Cleopatra wilde huwen; e) **Octaviana van Romen**;
 g) exemplarisch mooie vrouw <Octavia> *Alexanders geesten*: boek V,
 r. 1149; boek VIII, r. 122; e) [**Octavia**]; f) eerste echtgenote van Anthonijs
 <Oct[...]> *Caesar*: r. 935.

Octaviaen a) [A-Z 2: **Gaius Iulius Caesar Octavianus Augustus**]¹ [West VR: Otevi(i)en] — Gaius Julius Caesar Octavianus Augustus² (63 v.C.–14 n.C.) – dezelfde als **Augustus**;
 b) zoon van Caesar Octavianus en Atia – achterneef, adoptiefzoon en erfgenaam van Julius Caesar – echtgenoot van Clodia, Scribonia en Livia – vader van Julia bij Scribonia – broer van Octavia – schoonvader van Agrippa – stiefvader van Tiberius; c) eerste keizer van Rome (27 v.C.–14 n.C.);
 d) machthebber vanaf 44 v.C. als opvolger van de vermoorde Julius Caesar, alleenheerser vanaf 27 v.C. – in de ogen van de middeleeuwen de grootste van de Romeinse keizers, en vandaar ook dat Jezus van Nazareth tijdens zijn heerschappij geboren werd; e) **Octaviaen** alias **Augustus** – Romeins keizer <Octaviane> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1057, 1139; e) **Octaviaen** alias **Augustus** – keizer van Rome; f) vader van Tyberius; g) wreekt de moord op Julius Caesar, laat Brutus en Crassus verslaan – laat Egypte veroveren, verslaat Cleopatra en Anthonijs – laat Meden en Persi veroveren <Octaviane> *Caesar*: r. 325, 398, 411, 421, 694, 879, 892, 932, 938, 982, 1096, 1120, 1193, 1209, 1238, 1261; e) **Octavianus** alias **Augustus** – Romeins keizer; f) verwant van Julius Cesar; g) verraadde Julius Cesar en volgde hem op als keizer Augustus in Rome – had zeer veel macht; *Eneide*: r. 13396.

Octaviana van Romen zie **Octavia**

Octavianus zie **Octaviaen**

Octavien a) or. Octiviens – keizer Octavianus, pseudo-historisch personage, verwijzend naar keizer Octavianus (zie **Octaviaen**), maar gelet op de manier waarop hij met geld omgaat, zou men eerder aan Vespasianus (zie **Vespasiaen**) denken – het vertelde exempel vertoont grote overeenkomst met een verloren gegaan Middelnederlands verhaal **De dief van Brugge*, dat in het Middelnederduits bewaard bleef als *De deif van Brugge*; e) **Octavien** – voormalig keizer van Rome; g) hoofdpersoon in een exempel [‘Gaza’, een verwaterde versie van ‘Rhampsinitos’] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] van verkrachting beschuldigde: Octavien geeft zijn schat in bewaring bij een uitieme vrek, maar wordt beroofd en bedrogen door de zoon van een geldsmijter; 7 *Vroeden*: r. 1231.

Octo zie **Otto van Almanien**

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0012.php#a011

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Augustus>

Oldegheer a) vermoedelijk bedoeld als sprekende naam: oude geilaard;
 e) **Oldegheer** – rechter te Graen; g) verliefd op de weduwe Samyte die hem resoluut afwijst – beschuldigt haar van overspel en zet haar gevangen – ter rechtszitting ontmaskerd door Laurina, uit zijn ambt gezet door de burgers en uit wraak door Astenborch gedood; *Minnen loep*: boek II, r. 3325.

Olegens zie **Orliens**

Olevier zie **Olivier van Geneven**

Olewi(j) zie **Ha Wy**

Olexioen zie **Palexioen**

Olifant j) de hoorn Olifant [Moisan I, 2: OLIFANS]¹ – samen met het zwaard Durendal (zie **Durendale**) en het paard Veillantif (zie **Valentijf**) door Roland veroverd op de heidense koningszoon Aumes tijdens een actie om Karel de Grote te redden; k) **Olyfant** – hoorn van Roelant; *Gwidekijn*: r. 48; k) **Olyvant** – hoorn – waarop Rolant blaast in de slag bij Runtzevale <Olyvanden, Olyvandes, Olyvantz> *Karl Meinet*: r. A473, 41; A474, 7; A475, 26; A476, 2; A480, 50; A482, 54; k) **Olifant** – hoorn van Roelant <[...]fant> *Roelant*: r. 290, 311, 941, 956, 1036, 1048, 1054, 1086, 1607, 1686, 1704, 1729.

Olifeernen zie **Oliferne**

Olifer zie **Olifier**

Oliferne h) [Moisan I, 2: OLIFERNE] — Oliferne, fictieve Saraceense stad in het Nabije Oosten, waarvan de naam vrijwel zeker afgeleid is van de overbekende Perzische legeraanvoerder Holofernes (zie **Holofernes**), die een hoofdrol speelt in het (deuterocononieke) Oudtestamentische Bijbelboek *Judith*;
 i) **Oliferne** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 369; i) **Oliferne** – koninkrijk en stad van koningin Mirro – belegerd door de koning van Slavenien, bevrijd door Jason van Mirmidonien en de Syriërs – belegerd door koning Eson van Mirmidonien, die (opgehitst door Medea) Jason en Mirro wil straffen – later koninkrijk van koning Eson <Olifeernen, Olifernen> *Jason*: fol. 12v-14r, 17v-18r, 19r, 24r, 25r, 26r-26v, 27v, 29r-29v, 30v-31r, 34v-35r, 37r-37v, 39v, 40v, 44r, 51r-52v, 53v-54r, 147r, 152r, 153v-155r, 157v-158r, 161r; i) **Oliphernen** (or. Oloferne) – toenaam van **Matabrun van Oliphernen**; *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Olifernen** – stad van koning Olifier – waar Seghelijs oom, “die goede naen”, belegerd wordt <Oliferre, Olifren> *Seghelijn*: r. 5759, 6531, 6828.

Olifernen zie **Oliferne**

Olifernen! o) **Olifernen!** – strijdkreet van Jason van Mirmidonien en het leger uit Oliferne; *Jason*: fol. 33r.

Olifernes zie **Holophernes**

Oliferre zie **Oliferne**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Olifant_%28instrument%29

Oliferre zie **Olifier**

Olifier a) ongebruikelijke naam voor een Saraceen, aangezien ‘Olivier’ normaal gesproken afgeleid wordt van de olijfboom, die gedurende de Middeleeuwen een sterke symbolische waarde bezat: vrede – daarom vermoedelijk te lezen als *Olifer; e) **Olifier** – heidens koning van Olifernen; g) heer van de zeven prinsessen – levert Seghelijn uit aan de sultan van Babylonien – gedood door Priadan <Olifiere, Oliferre, Olyfier> *Seghelijn*: r. 4306, 4319, 4480, 4526, 4653, 4858, 4866, 4879, 5097, 5113, 5246, 5430, 5453, 5509, 5555, 5637, 5656, 5957.

Oliflamme, die j) Oriflamme,¹ het strijdvaandel van de Franse koningen, oorspronkelijk blauw met goud en geassocieerd met het klooster van sint Maarten te Tours, later rood met goud en geassocieerd met het klooster Saint-Denis bij Parijs; k) **die Oliflamme** – banier van de Franse koning Karel de Grote <Olyflamme, Oliflammen, Olyflammen, Ölyflammen> *Ogyer*: r. 1456, 1466, 1571, 1604, 1640, 1681, 1699, 1707, 2350, 2359, 2646, 3778, 9801, 9922, 10032, 10057, 10063, 20043, 22410; k) **die Olijfbomen** [or. loriflamme de france]; *Valentijn ende Oursson*: cap. 10.

Olifren zie **Oliferne**

Olimphus zie **Olympus**

Olimpia zie **Olimpias 1**

Olimpias 1 a) Olympias² († 315 v.C.) [Moisan I, 2: OLINPIAIS]; b) dochter van Neoptolemus de Molosiër – echtgenote van Philippus II van Macedonië – moeder van Alexander de Grote; e) **Olimpias** – Griekse koningin; f) echtgenote van koning Philip – moeder van Alexander die Grote; g) volgens Aristotelis ‘verleid’ door de op haar verliefde Egyptische tovenaars Neptanabus, die dan de biologische vader van Alexander de Grote zou zijn <Olimpiase> *Alexanders geesten*: boek I, r. 104, 164, 249, 356, 745; boek II, r. 57; boek X, r. 799, 814; e) **Olimpias**; f) echtgenote van Philips – moeder van Alexandre; *Florimont*: r. 132; e) **Olimpia** – koningin van Machedone; f) moeder van Alexander de Grote; g) standvastige vrouw – wordt bedrogen door Neptanabus die zich in een draak verandert en doet voorkomen alsof hij een god is – wordt zodoende, zoals door Neptanabus voorspeld, zwanger van een kind dat over de wereld zal heersen <Olympia> *Minnen loep*: boek I, r. 2503; boek II, r. 3068, 3075, 3081.

Olympias 2 a) vermoedelijk een contaminatie Olympias, moeder van Alexander de Grote, en Octavia, zuster van keizer Octavianus van Rome – zie **Octavia van Romem** en **Olimpias 1**; e) **Olympias** – keizerin van Rome; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3427.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Oriflamme>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Olympias>

Olympius zie **Olympus**

Olympus h) de Olympus,¹ berg op de grens van Macedonië en Thessalië in het noorden van Griekenland; i) **Olympus** – berg in Macedonie – komt boven de wolken uit; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1499; i) **Olympius** – berg; *Hercules*: cap. [2]; i) **Olimphus** – berg in Machedonie – verder als boven; *Troyen*: r. 29067.

Olinde i) **Olinde** – toenaam van **Amelise van Olinde**; *Heemskinderen*: p. 107; e) **[der Olynde]** – toenaam van **[Amys]** <den Olynden> *Reinolt von Montelban*: r. 5892.

Oliphart a) or. Oliphart; e) **Oliphart** – koning van Bemen; f) zoon van Reynaut van Lusignen en Aiglentine van Bemen – neef van Lochier van Lutzenborch; g) veroverde Hollant, Zeelant, Dennemercke en Noerweghen; *Meluzine*: fol. P1rb, P2rb, X6ra.

Oliphernen zie **Oliferne**

Olyvant zie **Olifant**

Olive(i)r zie **Olivier van Geneven**

Olyvere zie **Olivier van Geneven**

Oliveteten, (Berch van) zie **[Berch van Oliveten, die]**

Olivier a) or. Olivier; e) Olivier; f) zoon van Herlant; g) door Sidonie naar Ingelant gezonden om daar Ponthus te vinden – door struikrovers overvallen en van alles beroofd – komt als bedelaar aan het hof, herkent Ponthus en ligt hem in over het verraad van Gannelet <Olivieren, Oliviers> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 36-37.

Olivier zie **Olivier van Geneven**

Olivier zie **Olivier van Castillen**

Olivier zie **Olivier vander Bruggen van Leon**

Olivier Doucelles a) or. Olivier de Doucelles; e) **Olivier Doucelles** – ba(e)nreheer uit Maine; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Olivier vander Bruggen van Leon a) or. Olivier du Pont de Leon; e) **Olivier vander Bruggen van Leon** – ridder; f) zoon van Joesselijn vander Bruggen van Leon; g) vocht in zijn vaders plaats een duel met Raymondijn – verloor en werd samen met zijn vader Joesselijn door de koning van Bretanien opgehangen <Olivier, Oliviere, Olivieren, Olivieren vander Bruggen van Leon, Oliviers, Olyvier> *Meluzine*: fol. E1ra, E2b, E4va, E4vb, E5rb-E6vb, F1ra, F3rb, F3vb, F4vb, S1rb.

Olivier van Geneven a) Olivier de Vienne / van Gennes [Moisan I, 2: OL(L)IVIER(S) DE GENNES]; b) kleinzoon van Garin de Monglane – zoon van Renier de Genvres / Gennes – broer van Aude (la Bele); d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Olympus.kmz

(1965), p. 53]¹ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders) – wapenbroeder van Roland – sterft te Roncesvalles; e) **Olivier**; f) verwant / neef [?] van Gheraert; g) bemiddelt als afgezant van Gheraert van Viane bij koning Karel <Oliviere> *Geraert*: r. 89, 105, 110, 113, 145, 154, 163; e) **Olyvier** – Franse held in het leger van Karel de Grote; g) strijdmakker van Roelant; *Gwidekijn*: r. 15, 59, 64, 123, 187; e) **Olivier van Geneven** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) vermaard om zijn schoonheid – kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen – vecht in het leger van Karel de Grote in de strijd tegen de Heemskinderen bij Vaucoloen – weigert Ridsaert op te hangen – neemt Maeldegisj gevangen en brengt hem bij Karel de Grote, die hem wil laten ophangen – staat borg voor Maeldegisj als de executie een dag wordt uitgesteld; *Heemskinderen*: p. 80, 95, 101, 105, 111, 112, 123, 134, 158, 159, 164-168, 172, 174, 178, 180; e) **Olyvere** – graaf – ridder van Karll Meynet; g) bezit het zwaard Hauteclair – vecht tweekamp met Ospinell van Babilonien – gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale – zijn ziel wordt door sante Michaele opgenomen <Oliveir, Oliver, Olivere, Olyver> *Karl Meinet*: r. A331, 23, 47, 57; A357, 30; A371, 61, 66; A372, 10; A396, 1; A403, 49, 53, 65; A409, 38; A410, 13, 36; A412, 36, 55; A413, 59, 64; A414, 8, 13, 17, 23, 28, 32, 40, 47, 50; A415, 16, 21, 22, 34, 37, 47, 63; A416, 25, 28, 49, 50, 63; A417, 2, 18, 32, 40, 45, 46, 57; A418, 31, 65; A420, 56; A422, 25, 29; A423, 13; A424, 18, 33, 37; A425, 10, 12; A431, 44; A433, 14; A439, 31, 43; A446, 23; A447, 59; A451, 26, 47; A455, 6, 10, 50; A456, 34, 37, 45, 47; A457, 7, 20, 21, 38, 39, 44, 59; A459, 38; A463, 48; A467, 54; A470, 12; A475, 41; A492, 11, 32; A497, 53; A498, 19, 42, 65; A499, 29; A501, 52; A502, 23; A503, 21, 59; A504, 12, 28, 45; A505, 1; A506, 59; A507, 25; A509, 22, 44; A512, 2; e) **[Olivier]**; g) exemplarische literaire held <Oliviere> *Leven ons Heren*: r. 9; e) **Olivier**; g) gezelschap van Roelant <Oliviere> *Limborch*: boek V, r. 374; boek VII, r. 1257; e) **Olivier**; g) gezelschap van Roelant; *Limborch Frg*: H51B, r. 115; e) **Olyvier**; g) gezelschap van Rulant; *Lymburch*: boek V, r. 371; boek VII, r. 1277; e) **Olivier**; g) vriend van Roelant; *Loybier I*: r. 59; e) **Olivier** – leenman van keizer Karel; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Oliviere> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 668, 1642; e) **Olivier van Geneven** – graaf van Geneven – leenman van Karel de Grote; f) verwant van Garijn – neef van Ritsart – zwager van Roelant; g) vecht met Roelant een exemplarische tweekamp te Vianen – pleit voor de Loreinen bij Karel de Grote <Oliviere> *Lorreinen O*: r. 1729, 2913, 2927, 3795, 3977, 4133, 4629, 4650; e) **Olivier** – graaf; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 145; e) **Olivier**; g) raadt Karel de Grote aan Lucas van Naisel in gevangenschap te houden; *Lorreinen W*: fragm. III, r. 114; fragm. V, r. 266; e) **Olivier** – ridder in dienst

1. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Sarceense reuzen, vecht met de reus Gafridamant <Oliviere> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 393, 518; e) **Olivier** – ridder in dienst van koning Karel de Grote; g) gaat met Aymijn van Eggermont mee om Malegijs in Turckien te bevrijden – door koning Karel met de tweede groep naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd – doodt de Saraceense reus Gardifort; *Malegijs*: p. 84, 113, 114, 118, 120, 224, 275, 308, 314-316, 318, 319, 321, 323, 329, 343, 344; e) **Olyvier von Jeneven** – graaf; g) weigert Ritzart op te hangen – neemt Malegys gevangen <Olevier, Olyviere> *Reinolt von Montelban*: r. 3676, 3763, 3768, 3929, 3992, 4898, 5745, 6134, 6154, 7340, 10677, 10764, 11340, 11372, 11396, 11403, 11417, 11423, 11435, 11447, 11486, 11489, 11499, 11509, 11708, 11718, 11779, 12090, 12692, 12902, 12911; e) **Olivier** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote <Olyvier> *Renout*: r. 1094, 1969, 2056; e) **Olivier van Viennen** – graaf van Viennen; f) neef van Carel de Groote – neef van Roeland van Mans; g) deelnemer aan het toernooi dat Carel de Groote te Parijs geeft op de laatste dag van april – aan de vooravond van de kruistocht naar Jerusalem door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; e) **Olivier van Geneven** – afkomstig uit Geneven – ridder in dienst van Karel de Grote; g) strijdmakker van Rolant – draagt het zwaard Antecleer – dapper en verstandig – adviseert Rolant om op tijd versterking te vragen, wat door Rolant wordt genegeerd – krijgt de doodsklap van de Saraceen Galifier en slaat verdoofd en verblind op Rolant in – sterft te Roncevale <Olilvier, Oliviere> *Roelant*: r. 104, 118, 130, 234, 255, 265, 287, 303, 306, 322, 326, 338, 382, 398, 406, 425, 435, 492, 499, 505, 508, 511, 515, 587, 645, 650, 692, 714, 722, 738, 766, 836, 858, 864, 870, 880, 925, 932, 937, 942, 970, 1002, 1175, 1190, 1191, 1286, 1310, 1325, 1333, 1340, 1346, 1352, 1367, 1374, 1388, 1401, 1408, 1412, 1414, 1416, 1417, 1418, 1421, 1425, 1430, 1446, 1470, 1479, 1493, 1507, 1662, 1669, 1798, [1996]; e) **Olivier** – graaf van Geneven – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje; f) broer van Oede la belle; g) strijdmakker van Roelant – heeft (eerder) Oede uit Arabien bevrijd – heeft (eerder) Fierenbras van Alexandrien overwonnen – dapper en verstandig – geeft Roelant de raad om op tijd versterking te vragen, wat deze negeert – sterft te Roncevale en wordt na zijn dood door de Saracenen gevild <Oliviers> *Roelant*: r. P2, P41, P52, P60, P69, P191, P209, P219, P285, P291, P296, P299, P305, P308, P309, P313, P321, P325, P336, P350, P357, P367, P384, P397, P459, P480, P494, P525, P589, P599, P601, P611, P734, P740, P898, P901, P1021, P1023, P1035, P1040, P1075, P1117; e) **[Olivier]** <Oliviere> *Saladijn*: r. 627; e) **Olivier** (or. Oliverus comes gebennensis) – graaf van Genevere; f) zoon van graaf Reyner (van Genevere) – broer van een beeldschone zuster, de verloofde

van Rolant – boezemvriend van Rolant; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – over wie veel verhalen verteld worden – sterft te Roncevale – gevild en gekruisigd door de Mooren uit wraak voor Galafer – begraven te Belijn <Oliver, Oliviere, Olyvier> *Turpijn*: V, r. 2, 22, 24, 29; X, r. 32; XI, r. 26, 31; XII, r. 28; XIII, r. 6, 43.

Olyvier von Jeneven zie **Olivier van Geneven**

Olyvier van Castillen a) hoofdpersoon van de anonieme Franse ridderroman *Olivier de Castille et Artus d'Algarbe* (vóór 1472); e) **Olyvier van Castillen** – later koning van Castille; f) enige zoon van de koning en koningin van Castille – stiefbroer van Artus van Algarbe – echtgenoot van Helena – vader van Henric en Clarissa; g) edel en bescheiden van karakter – lijkt sprekend op Artus van Algarbe – vertrekt heimelijk uit Castillen om de ongewenste liefde van zijn stiefmoeder te ontvluchten – wint anoniem het toernooi te Lonnen om Helena met hulp van de Witte Ridder, maar trouwt pas na een jaar met Helena – door Artus bevrijd uit zijn gevangenschap in Yerlant – geneest de doodzieke Artus met het bloed van zijn twee kinderen – keert met zijn gezin terug naar Castille en wordt daar gekroond – is daadwerkelijk bereid zijn belofte (om de helft van al zijn bezit (ook van zijn gezin) aan de Witte Ridder te geven) na te komen – sterft door ziekte <Olivier, Oliviers, Olivire, Olyviere, Olyviers, Olyvire> *Olivier*: fol. A1r, A5r-A6v, B1r-B6v, C1r-C6v, D1r-D6v, E1r-E6v, F1r-F6v, G1r-G6r, H1r-H2v, H3v-H6v, I1r-I4v, K1r-K4r, K5r, K5v, [K5v].

Olivier van Spaengen e) **Olivier van Spaengen** – later koning van Spaengen; f) buitenechtelijke zoon van Heinrijs van Limborch en gravin Europa van Meylaen¹; g) heeft een gouden kruis tussen zijn schouders – als kind bijna gedood door zijn stiefvader, maar door Echites van Athenen gered; *Limborch*: boek III, r. 800-801; e) **Olyvier van Spangen** – later koning van Spangen; f) buitenechtelijke zoon van Heinrich van Lymburch en gravin Europa van Meylaen – kleinzoon van hertog Otte van Lymborch; g) verder als boven; *Lymburch*: boek III, r. 786-787.

Olivier van Spangen zie **Olivier van Spaengen**

Olles a) mogelijk een variant van Hoel – mogelijk etymologisch verwant aan **Huwel**, **Oellus**, **Olleus** en **Wellis**; e) **Olles** – leenman van keizer Karel; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1643; e) **Olles**; g) bondgenoot van Garijn; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 265.

1. Het is (veel) te vergezocht om in deze Olivier van Spangen de latere romanheld Olivier van Castillen te willen zien, zoals gesuggereerd door Lieve de Wachter in *Een literair-historisch onderzoek naar de effecten van ontleningen op de compositie en de zingeving van de 'Roman van Heinric en Margriete van Limborch'*, Brussel 1998, p. 65.

- Olleus** a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: HOËL 3 DE NANTES] – zie **Hoel van Nantes** en **Oellus**; e) **Olleus** – Franse held in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 17.
- Ollijn** e) **Ollijn**; g) bode van Yoen – brengt een brief naar Helene – vergezelt Yoen naar Berine in Noorwegen, waar Helene gevangengehouden wordt <Olline> *Lorreinen O*: r. 1818, 1827, 1833, 1844, 1858, 1865, 1871, 1899, 2078.
- Olof** zie **Adolf**
- Olotos** h) Olearos [*Achilleis* I, 678]¹ – volgens Droysens² het huidige eiland Antiparos³ in de Egeïsche Zee, één van de Cycladen – hetzelfde als **Elearon**; i) **Olotos** – eiland – één van de Cycladen; *Troyen*: r. 5722.
- [Omaer, sent]** a) [Moisan I, 2: OMER 1] — de heilige Audomarus⁴ (ca. 600–ca. 670) – zie ook **Sent Omaers**; d) monnik te Luxeuil – missionaris-bisschop in Pas-de-Calais in het noorden van Frankrijk – feestdag 9 september; e) **sente Omaer**; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 3, r. 29.
- Omaers, Sent** zie **Sent Omaers**
- Omaer vander Havene** a) mogelijk dezelfde als [Moisan I, 1: GARIN 69 DE SAINT OMER], die fungeert als de bewaker van de haven van Brandis / Brindes (zie **Brandijs**); e) **Omaer vander Havene** – ridder; g) gezel van Huge van Bordeeus – samen met Claroen van Gournay, Gontier vander Geronden, Steven en Vulcanuut in vermomming in Bordeeus aangekomen; *Huge M*: r. 560, 648.
- Omber omb Merlant** zie **Nortomberlant**
- Ombren, die** h) [Graesse: Abus fluvius, var. **Humbra**]⁵ [West PR: **Hombre, (le / l')**] [West VR: **Hunbre, le**] — de Humber,⁶ rivier(monding) in het huidige Humber side in het noord(oost)en van Engeland – zie ook **Humberlant**; i) **die Ombren** – rivier in Nortomberlant; *Merlijn*: r. 20003.
- Omerus** zie **Homerus**
- Omoet** zie **[Ootmoedicheit]**
- Ompirus** zie **Emptus**
- Onelius Ajax** zie **Ayax Ovelius**
- Ongerie(n)** zie **Hongerien**
- Ongewegede Foreest** zie **Ontwegede Foreest, dat**
- Ongher(i)en** zie **Hongerien**
- Onnen, Wale** zie **Wale Onnen**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0006>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antiparos.kmz

4. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Audomar>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Abus-fluvius>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Humber>

Onopes zie **Dnopus van Troyen**

Onse zie [Oise, die]

Onser Liever Vrouwen Kercke zie **Onser Vrouwen Kercke**

Onser Sueter Vrouwen Kercke zie **Onser Vrouwen Kercke**

Onser Vrouwen zie **Onser Vrouwen Kercke**

[**Onser Vrouwen avont**] zie **Onser Vrouwen dach**

Onser Vrouwen dach n) een hoogfeestdag van de heilige moedermaagd Maria: 2 februari (Maria Lichtmis),¹ 25 maart (Maria Boodschap),² 15 augustus (Maria ten Hemel opneming),³ 8 september (Maria Geboorte),⁴ of 8 december (Maria Onbevleete Ontvangenis)⁵ – **Onser Vrouwen avond** is niet de avond van **Onser Vrouwen dach**, maar de avond die daaraan voorafgaat – zie ook **Maria 1** en [Sent Maria Lichtmisse]; o) **Onser Vrouwen dach** – in september / speltmaand <Onser Vrouwen dage> *Merlijn*: r. 11387, 31291, 31494, 31556; o) **Onser Vrouwen dach** – half augustus / oogstmaand <Onser Vrouwen avende, Onser Vrouwen dage> *Merlijn*: r. 33608, 33637, 33663, 33834, 33921.

Onser Vrouwen dach zie [Sent Maria Lichtmisse]

Onser Vrouwen Kercke j) kerk gewijd aan de moedermaagd Maria (zie **Maria 1**) – kerken met die naam zijn in menige (grote) middeleeuwse stad te vinden, bijvoorbeeld de Notre-Dame te Parijs en de achthoekige dom te Aken; k) **Onser Vrouwen Kercke** – kerk te Riemen – waar de kroningsplechtigheid van Charlot plaatsvindt; *Hughe Prz*: p. 6; k) **Onser Vrouwen** – kerk te Parijs; *Lorreinen*: fragm. II, r. 409; fragm. III, r. 636; k) **Onser Vrouwen** – kerk in Parijs; *Lorreinen O*: r. 3547; k) **Onser Vrouwen Kercke** – kerk in Pruysen; *Malegijs*: p. 167; k) **Onser Vrouwen Kercke** (or. Notre Dame de Lusignan) – door Melusine gestichte kerk te Lusignan; *Meluzine*: fol. L4rb, T4rb, Y3va; k) **Onser Vrouwen Kercke** (or. de Notre-Dame-la-Grande, kerk te Poitiers) – waar Aymeri wordt begraven; *Meluzine*: fol. B6vb; k) **Onse Vrouwen Kercke** – kerk te Lonnen; *Olivier*: fol. F4r; k) **Onser Vrouwen Kercke** – een ronde kerk te Aken – door Karel de Grote gesticht – waar Karel ook begraven ligt; *Roelant*: r. P1182; k) **Onser Liever Vrouwen Kercke** (or. la Iglesia de Santa María) – begraafplaats van Auberijn van Mondiser; *Sibilla*: r. 72, 417; k) **Onser Vrouwen Kercke** (or. Ecclesia beate virginis Marie) – kerk gelegen te Aken in Lothrijke <Onser Liever Vrouwen Kercke, Onser Sueter Vrouwen Kercke, die Ronde Kercke Onser Vrouwen> *Turpijn*: II, r. 70; XIV, r. 5-6, 39.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Presentation_of_Jesus_at_the_Temple

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Annunciation>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Assumption_of_Mary

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Nativity_of_Mary

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Immaculate_Conception

Onser Vrouwen Sterre, Tot zie Tot Onser Vrouwen Sterre

Onser Vrouwen vastene n) niet duidelijk is of hier gerefereerd wordt aan het vasten in verband met Onser Vrouwen avond of dat Maria Boodschap (25 maart)¹ bedoeld wordt dat in de vastentijd voor Pasen valt; o) **Onser Vrouwen vastene**; *Merlijn*: r. 33668.

Onse Vrouwen Kercke zie **Onser Vrouwen Kercke**

[**Ons Heren Wrake, (Van)**] zie [**Van Ons Heren Wrake**]

[**Onsuverheit**] a) Onkuisheid, allegorie²; e) [**Onsuverheit**] alias **Luxurie** <Onsuverhede> *Alexanders geesten*: boek X, r. 57.

Ontel von Ripemont zie **Anceel van Ribemont**

Ontfarmherticheit a) Barmhartigheid, allegorie³; e) **Ontfarmherticheit** – advocaat van de Heilige Maagd Maria; f) zuster van Vrede en van Gerechticheit en Waerheit; g) steunt samen met Vrede Maria's pleidooi tegen de duivel Mascheroen <Ontfarmichede, Ontfarmicheit> *Graal*: r. 2398, 2399a, 2403, 2409, 2417, 2423, 2435, 2449, 2459, 2499, 2547, 2558.

Ontfarmicheit zie **Ontfarmherticheit**

Ontsaris van Griecken zie **Outsarijs van Griecken**

Ontsiende Sitten, dat j) [West PR: li Sieges Redoutez] – zie ook [**dat Vreselike Sitten**]; k) **dat Ontsiende Sitten** – zetel aan de (ronde) tafel van Joseph van Aromathien waarin alleen een uitverkorene kan gaan zitten; *Lanceloet*: boek III, r. 3300.

Ontsienlicheit zie [**Ontsienlijcheit**]

[**Ontsienlijcheit**] a) or. Reverentia [*Alexandreis*, boek IV, r. 417]⁴ — Ontzag, allegorie⁵; e) **Ontsienlicheit**; f) zuster van achtereenvolgens Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Gerechticheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijcheit (or. Pecunia), Eendrachtichede (or. Concordia), Bliscap (or. Applausus), Smekinge (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus) <Ontsienlichede> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1475.

[**Ontwegede Foreest, dat**] h) [West PR: la Forest Desvoiable / Desvoyable, (de) la] – gelegen nabij Norgales; i) **dat Ontwegede Foreeste** – bos – toenaam van **Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste** <Foreeste, Ongewechede Foreest, Ongewegede Foreest> *Lanceloet*: boek II, r. 13523, 22173, 23164, 32441; i) [**dat Ongewegede Foreest**] – gelegen nabij Bredegan [?] – waar de schat

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Annunciation>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

5. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

met de twaalf zwaarden begraven ligt voor de neven van koning Artur <den Ongewegeden Foreeste> *Merlijn*: r. 22413.

Onwerde a) Minachting, allegorie¹; e) **Onwerde**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 296.

Oordelgole zie **Ordegale**

Oostenrijk(ke) zie **Oostrike**

Oostersee, die h) mogelijk hetzelfde als **die Donker See** – zie ook [**die Oost zee**];
i) **die Oostersee** – zee voorbij India <Oestzee> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1185; boek X, r. 432; fragm. P I, r. 1273.

Oostervale h) Oosterbant / Ostrevent² [Moisan I, 2: OSTREVANT] met als hoofdstad Bouchain,³ ruwweg gelegen tussen de Noordfranse steden Cambrai⁴ en Douai⁵ – van 973-977 het toneel van een reeks veldslagen met als uiteindelijke overwinnaar graaf Arnoud de Jonge van Vlaanderen;

i) **Oostervale** – waar een veldslag plaatsvond tussen het leger van Karel de Grote en een niet genoemde tegenstander; *Malegijs*: p. 319.

Oost-Etyopen h) een oostelijk Ethiopia dat volgens Droysens⁶ overeenkomt met het historische Gedrosia,⁷ het oosten van Iran en het westen van Pakistan – zie ook **Ethiopia 1**; i) **Oost-Etyopen** – één van de drie delen van Etiopia, in of bij Endi; *Alexanders geesten*: boek X, r. 509.

Oostraele zie **Ostrole**

Oostrijcke, Neder zie **Oostrike**

Oostrike h) [Moisan I, 2: OSTERICHE] – met het verdrag van Verdun in 843⁸ werd West-Europa verticaal in drieën gedeeld in een Westrijk (Karel de Kale), een Middenrijk (Lotharius I) en een Oostrijk (Lodewijk de Duitser) – het verschil tussen dit Oostrijk en het Merovingische koninkrijk Austrasia⁹ is in literaire teksten onherkenbaar evenals het onderscheid met het huidige Oostenrijk¹⁰ of het Oostromeinse Rijk¹¹ – zie ook **Oosterlant**; i) **Oostrike** – valt toe aan keizer Ottoen in plaats van aan koning Karel; *Couchi*: fragm. VII, r. 1883, 2333; i) **Oosterich** – huidige naam van het land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A316, 12; i) **Oestrike** – hertogdom, met de stad Weenen – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn <Oesterike> *Limborch*: boek II, r. 444, 1037,

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Ostrevant>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bouchain.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cambrai.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Douai.kmz

6. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Gedrosia>

8. http://nl.wikipedia.org/wiki/Verdrag_van_Verdun

9. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Austrasie>

10. <http://en.wikipedia.org/wiki/Austria#History>

11. http://en.wikipedia.org/wiki/Eastern_Roman_Empire

1073, 1106, 1230, 1306, 1581, 1616, 1626, 1664, 1713; i) **Oesterich** – hertogdom, met de stad Wenen – neemt deel aan de belegering van Triere <Oesterijch, Oesterlinge> *Lymburch*: boek II, r. 440, 1033, 1069, 1101, 1228, 1304, 1402, 1578, 1613, 1623, 1637, 1654, 1661, 1706, 1874; i) **Oestrike** – hertogdom – gefingeerd land van herkomst van Madelgijs; *Madelgijs*: fragm. VIII, r. 206; i) **Oostenrijc** – hertogdom – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – bondgenoot van de hertog van Loreynen <Oostenrijcke> *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 39-40, 48; i) **Oestryc** – hertogdom <Oestrijc, Oestrijck> *Meluzine*: fol. P2rb, X5va, X6ra, X6vb, Y1va, Y2rb, Y2va; i) **Oestrike** (or. Alemaigne) – keizerrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 5045; i) **Neder Oostrijcke** alias **Oost Vrancrijcke** – stamland van de voorvaderen van Karel de Grote – gelegen tussen de Rijn en de Schelde – later **Lothrijcke** geheten – van welk stamland Brabant deel uitmaakt; *Turpijn*: II, r. 7-8; i) **Oostenrijc** – hertogdom, waar de jonchere van Valckenborch zijn toevlucht zoekt; *Valckenborch*: r. 250, 261; i) **Oestrike** – de brief aan Lodewike draagt de zegels van Oestrike, Beyerem, Brandenborch en Andernaken; *Wybeert*: fol. 1ra, 15.

[Oostrike, die] a) de Oost(en)rijkers; e) **die Oestrike** – volk / leger uit Oestrike – belegeren mede Triere <Oesterlinghen> *Limborch*: boek II, r. 1605, 1640, 1881; e) **die Oesterlinge** – volk / leger uit Oesterich – verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 1602; e) **Oestrijcsche** – inwoners van Oestrijc; *Meluzine*: fol. Y2va.

[Oost] zee, die h) mogelijk de Kaspische Zee [?] – zie ook **die Oostersee**; i) **die Oest zee** – zee aan de oostflank van de Caucusus; *Troyen*: r. 28751.

Oost Vrancrijcke zie **Oostrike**

[Ootmoedicheit] a) Ootmoed oftewel Nederigheid, allegorie¹;

e) **Oetmoedicheit** – vrouwe, woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van God en Wijsheit – zuster van Gherechticheit – moeder van Vorsienicheit en van Mate en Vrese <Oemoedicheit, Oetmoet> *Limborch*: boek X, r. 327, 664, 741; e) **Oetmoet** – woont in het kasteel van Avonture; *Limborch Frg*: H55, r. 123; e) **Oitmüdicheit** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van Got en Wijsheit – zuster van Gerechticheit – moeder van Vorsinnicheit en van Mäte en Voert <Oetmüet, Oitmudicheit> *Lymburch*: boek X, r. 330, 675, 758; e) **Omoet** (or. Humilitez) – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1061.

Opiëren zie **Epiros**

Opimatus zie **[Amphimacus] 2**

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

- Ora** h) Lat. Osca,¹ het huidige Huesca² in Aragon, Spanje – geboorteplaats van de moeder van Vincentius van Zaragoza; i) **Ora** – stad in Hyspanien waar sant Vincencius geboren is – met negentig torens – veroverd door Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A339, 32.
- Orac** h) or. Yrac / Orac; i) **Orac** – stad aan de rivier de Ore; *Parthonopeus*: r. 1078.
Orades zie **Orodes**
- Orbaen** a) [West PR: Varlan] – koning van Gales; e) **Orbaen** – Saraceens koning; g) doodde Lembray; *Lanceloet*: boek III, r. 8047, 8052.
- Orbi** h) or. Derby³; i) **Orbi** – graafschap – de graaf van Orbi is legeraanvoerder van de Ingelsen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 39.
- Orbie** h) mogelijk [Moisan I, 2: ORBRIE] – zie ook **Arabien 2**, **Dorbie** en **Drombris**;
 i) **Orbie** – land van herkomst van Ospinel; *Karl Meinet*: r. A413, 6.
Orbie, d' zie **Dorbie**
Orbores zie **Sorbares**
Orchades zie **Orcades**
- Orchy** h) [Graesse: Orchesium]⁴ — Orchies⁵ in Frans-Vlaanderen – door (de vertaler van) Jan van Doesborch toegevoegd als één van de steden in dat deel van Vlaanderen, waar vroeger het koninkrijk L'isle fort / Lillefoort (zie **Lillefoort**) gelegen was; i) **Orchy** – stad in Vlaanderen – in één adem genoemd met de steden Duway en Rijssel; *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [1].
- Ordanen** h) corrupt – mogelijk een contaminatie van **Portaengen** / **Polanen** en **Ardennen** [?]; i) **Ordanen** – “tusschen Hollant ende Ordanen”; *Reynaerts Hst*: r. 329.
- Ordegale** a) sprekende naam zoveel betekenend als ‘vieze schurftlijder’;
 e) **Ordegale** – beverwijfje; f) echtgenote van Panther – verwant van Reynaert 1; g) ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp; *Reynaert Prz*: r. 3967, 5883; e) **Oerdegaelle** – beverwijfje; f) echtgenote van Panther – verwant van Reynaert 1; g) verder als boven <Oerdegole, Oordelgole> *Reynaerts Hst*: r. 5185, 7400.
- [Ore, die]** h) or. Oire; i) **Ore** – rivier in het rijk van Melioer, waaraan haar kasteel Chiefdore ligt <Oire, Orie, dOre> *Parthonopeus*: r. 997, 1000, 1078, 1086, 1088, 1090, 2093, 6512, 6586.
Oreant zie **Oriant**

1. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Huesca>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Huesca.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Derby>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Orchesium>

5. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Orchies>

- Orenus** a) de centaur¹ Orneius [*Metamorphoses* XII, 302]; e) **Orenus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27229.
- Oresten** e) **Oresten** – baron van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A396, 8.
Oresten zie **Orestes** 3
- Orestes** 1 a) or. Horestes; e) **Orestes** – Grieks strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – doodt in de strijd vele Perzen; *Alexanders geesten*: boek III, r. 123, 129.
- Orestes** 2 a) “India habet .xliiii. regiones populos multos, Garmanos, Orestas, Coatras quorum silvae tangunt aethera.” [*Imago mundi*: I, 10 De India]²; e) **Orestes** – volk in koninkrijk [?], één van de 44, in Endi; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 917; e) **Orestes** – volk in koninkrijk, één van de 44, in India; *Troyen*: r. 28416.
- Orestes** 3 a) Orestes³; b) zoon van Agamemnon en Clytaemnestra – broer van Electra en Iphigeneia; d) doodt zijn moeder en haar minnaar om de moord op zijn vader te wreken – doodt Pirrus te Delphi en eist Hermione op als zijn echtgenote – heerst over Argos (en Sparta); e) **Horrestis**; f) zoon van Aghamenoen en Clitemestra; g) overleefde zijn liefdesverdriet voor Herimones dankzij zijn troostende en hulpvaardige vriend Pallades – doodde zijn overspelige moeder en haar minnaar Egistus om zijn vader te wreken <Arestis> *Minnen loep*: boek II, r. 3872; boek IV, r. 467, 1577, 1598; e) **Orestes** – Griek; f) zoon van Agamemnon en Clitemestra – echtgenoot van Ermiona; g) gaat met koning Ydomeneus naar Crete – neemt, als hij oud genoeg is, wraak voor de moord op zijn vader – valt Nithene aan en doodt zijn moeder en Egistus – erkend als heer over Nithene – trouwt koning Menelaus’ dochter Ermiona om de verzoening te bestendigen – probeert Andromata te doden om de roof van Ermiona door Pirrus te vergelden – doodt Pirrus in Delphos en neemt zijn vrouw weer mee <Oresten, Oretus> *Troyen*: r. 635, 33922, 34096, 34104, 34113, 34127, 34144, 34169, 34187, 34197, 34253, 34264, 34290, 34306, 35001, 35007, 35059, 35073, 35081 (O-871), 35089, 35094, 35101, 35121, 35140, 36091; e) **Horestis** – koning; f) echtgenoot van Hermonya; g) versloeg Pirrus die hem zijn vrouw ontroofd / geschaakt had; *Troyen Prz*: fol. 136vb.
- Oretus** zie **Orestes** 3
- Orfennes** e) **Orfennes** – “besat eens conincx croen” – woonachtig “optie Mirtoische zee”; f) dochter van de verrader Alamides – heimelijke geliefde van Odolyas; g) ontvangt liefdesbrieven van Calistomus – schrijft hem op advies van

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Orestes>

Odolyas valse liefdesbrieven terug en nodigt hem uit naar haar toe te komen – lokt hem in haar bed waaronder Odolyas zich verborgen heeft <Orfenes> *Minnen loep*: boek I, r. 2496, 2760, 2786, 2922, 3241.

Orgale van Grakenlant a) or. Angale de Raguidel / Orvale de Guindoel [West PR: Orvale] – zie ook **Ragidel**; b) dochter van de zuster van Ban de Benoïc – nicht van Lancelot van Lac; e) **Orgale van Grakenlant**; f) nicht van Lanceloet van Lac – nicht (dochter van de zuster) van koning Ban van Benewijc – nicht van Walewein; g) door Margarijs verkracht en daarna gevangengehouden – door Hestor van Mares bevrijd; *Lanceloet*: boek II, r. 4650.

Organie a) bedoeld is Morgaine de Fee [West VR / PR: Morgain] – corrupte passage: or. Bastarde is niet herkend als de naam van een dochter van Gorlois van Cornwall en Ygerne – zie ook **Morgeine**; b) (derde) dochter van hertog Gorlois van Cornwall en Ygerne – halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur; e) **Organie** alias **Morgam lifeie** – kloosterlinge en astrologe; f) bastaarddochter van koning Loth van Orcanie [?]; *Graal*: r. 8678.

Orgeleos van Yrlant a) [West VR: Orguelleus 2, li] – in de brontekst dezelfde als [**die Overmoedige vander Montangen**]; e) **Orgeleos van Yrlant** – ridder; g) vriend van Orgeliose – bezit Roetse metten Nauwen Wege – gedood door Perchevael <Argeleosen, Orgelosen> *Perchevael O*: r. 3115, 4097, 4115, 4130, 4153, 4159, 4189.

Orgeliense Gautier zie **Gautier d’Orghelieuse**

Orgeliose a) [West VR: Orgue(i)lleuse, l’]; e) **Orgeliose** alias **die Quade Joncfrouwe** – verandert na de dood van haar vriend Orgeleos van Yrlant zo radicaal van gedrag dat zij sindsdien **die Goede Joncfrouwe** genoemd wordt; f) geliefde van Orgeleos van Yrlant; g) laat Walewein allerlei moeilijke opdrachten verrichten – heeft volgens Griromelant Walewein bedrogen – vertelt aan Walewein dat Griromelant haar geliefde heeft gedood; *Perchevael O*: r. 3114.

Orgelosen zie **Orgeleos van Yrlant**

Orglieus j) [West VR: Chastel Orgue(i)lleus, le / du]; k) **Orglieus** – kasteel waar men avontuur kan zoeken volgens het verhaal van een lelijke jonkvrouw aan koning Arturs hof – waar Ywein en Gariet heengaan, vechten en gevangen worden genomen – Perchevael, Keye en Acgravein bevrijden hen <Orglieusen, Orglious> *Perchevael O*: r. 34, 62, 141, 911, 917, 1193.

Oriabeel a) Oriabel [Moisan I, 2: ORIABEL 1] alias la belle Oriabel; b) enig kind en dochter van koning Richard de Gaders – echtgenote van Jourdain de Blaves – moeder van Gaudisce; e) **Oriabeel**; f) dochter van koning Ritsaert van Gaders [?] – echtgenote van Jourdein van Blaves; g) wordt op zee op gezag van een stem uit de hemel wegens haar ziekte in een wijnvat overboord gezet <Oriabelen> *Jourdein*: r. 22, 68, 94, 249.

Orianda zie **Oriande van Rosefloer**

Oriande j) zie ook **Oriande van Rosefloer**; k) **Oriande** – duif – door koningin Ampliora gegeven aan Oriande van Rootsefluer – speelt een rol in het poppenspel dat Oriande incognito opvoert voor Malegijs en de gasten op het bruiloftsfeest van Spiet en Ysane; *Malegijs*: p. 223.

Oriande zie **Oriande van Rosefloer**

Oriande van Rootsefluer zie **Oriande van Rosefloer**

Oriande van Rosefloer a) de fee Oriande [Moisan I, 2: ORIANDE 2] – vrouwe van Rocheflour; e) **Oriande van Rosefloer** – tovenares, vrouwe van Rosefloer; f) zuster van Baldarijs – pleegmoeder van Madelgijs; g) begeerd en belegerd door de Saraceense koning Athenor – verliefd op en bemind door Madelgijs – in verzoeking gebracht door Lucifeer – opgevangen in het sint Patric-klooster, waar zij hoort waar Madelgijs is – vindt hem uiteindelijk en trouwt op haar sterfbed met hem – sterft van verdriet om de verwoesting van Rosefloer door de Saracenen <Orianden, Oriande van Roecefloer, van Rosefloer Oriande> *Madelgijs*: fragm. III, r. 69, 84, 215; fragm. IV, r. 67, 76, 144, 206, 218; fragm. V, r. 17, 120; fragm. VI, r. 142; fragm. VII, r. 28, 35; fragm. XII, r. 35, 79, 86, 100, 111, 115; fragm. XIII, r. 3, 9, 32, 50, 80, 89, 106, 112, 134, [154], 181, 183, 218, 249, 257; fragm. XIV, r. 2, 34, 42, 76, 78, 101, 106, 110, 117, 175, 196, 209, 262, 304, 315, 322, 335, 467; e) **Oriande van Rootsefluer** – tovenares, vrouwe van Rotsefluer; f) zuster van Baldaris – pleegmoeder van Malegijs; g) vindt Malegijs als baby en laat hem dopen – verliefd op en bemind door Malegijs – belegerd door koning Antenor van Spaengien die haar als echtgenote wil – helpt Malegijs met kruiden tijdens zijn tweekamp met Vivien – belegerd door koning Glutifax van Alexandrien c.s. om de dood van koning Antenor te wreken – gevangengenomen maar door de toverkunst van Malegijs bevrijd – krijgt pas na zeven jaar weer bericht over Malegijs en gaat op zoek – geneest met gebeden in Pruysen het mismaaakte koningskind – gaat naar het klooster in Sinte Patricius valleje – zoekt in de vallei (een hel) naar Malegijs en hoort van sinte Patricius dat Malegijs in Eggermont is – redt het koningskind (Malegijs) van Ermenien van de dood – redt de bisschop van Cantelberch – bedrogen door de als Spiet verklede Bleccas: naar Mortuwale (een hel) gebracht maar gered door Maria, bedrogen door Belial die haar Eggermont en Malegijs voortovert maar gered door Maria – na een lange reis in Eggermont door haar poppenspel met duiven herkend door Malegijs – terwijl Malegijs in het vagevuur (zie Lucifer) verblijft lastig gevallen door Karel de Grote – herenigd met Malegijs en gewroken – terug naar Rotsefluer hoort zij van een engel / Maria dat Malegijs nabij Lyons penitentie doet – na weer 7 jaar herenigd met Malegijs – samen naar Sint Jacobs in Compostelen – bij terugkeer gestorven te Lyons van het bericht van de verwoesting van de stad Rotsefluer – begraven in Lyons <Orianden, Oriandens, Oriandes> *Malegijs*: p. 10, 11, 13-17, 22, 23, 49, 50-54, 56, 57, 60-63, 65, 66, 68, 69, 71, 121-123, 125-130, 145, 156, 157, 159-170, 174-181,

185-187, 190-214, 216-218, 221-225, 227, 229, 236, 237, 239-242, 247-250, 252, 254-266, 269, 271, 272, 279-281, 286, 287, 289, 290, 295, 297-299, 313, 328, 329, 345; e) **Oriande** – vermomming van de duivel **Balkare**; g) waarmee Malegijs wordt bedrogen; *Malegijs*: p. 248, 249, 251; e) **Orianda**; g) exemplarisch trouwe vrouw: “Orianda stont in trouwen vast”; *Minnen loep*: boek I, r. 2501.

Oriant a) [Moisan I, 2: ORIANS 1], koning van [Moisan I, 2: ILLE FORT (L')]; b) zoon van [Moisan, I, 2: PERON 10] en [Moisan I, 1: MATABRUNE 1] – echtgenoot van [Moisan I, 1: BEATRIS 11] – vader van de zevenling zwaankinderen, zes jongens en één meisje, onder anderen [Moisan I, 1: ELIAS 1], [Moisan I, 1: ESMERÉ 5] en [Moisan I, 2: ROSE]; e) **Oriant** – koning van Lillefoort; f) zoon van Pyrion en Matabrune – echtgenoot van Beatris – vader van Helias, Esmeri, nog vier zonen en Rosse / Roose, elk geboren met een zilveren ketting om hun hals; g) huwt zeer tegen de zin van zijn moeder een ‘onbekende’ vrouw die hij tijdens een jachtpartij in het bos gevonden heeft – vertrouwt zijn zwangere vrouw toe aan de zorgen van zijn moeder, die bij de geboorte haar zevenling verruilt voor zeven pas geboren hondjes – weigert zijn vrouw te doden als zij beschuldigd wordt van bestialiteit en poging tot gifmoord en volstaat met kamerarrest – draagt 15 jaar later zijn koninkrijk over aan zijn zoon Helias, die incognito en in ballingschap opgroeide bij een heremiet in het bos, nadat die de onschuld van zijn moeder bewezen heeft in een gerechtelijke tweekamp, en hijzelf (in)ziet dat Helias door God gezonden is <Oreant, Oriandt, Oriants, Orient> *Ridder metter Swane*: cap. [1]-[3], [5]-[8], [12], [14], [16]-[20], [26], [30]-[32].

Oriant zie [Orient]

Orias e) **Orias** – heerser over de stad Oriette; f) broer van Orië – neef van Galya – neef van Ortun; g) bezit het zwaard Blome – begeert tevergeefs Galya – verwondt in een ruzie Orië met een mes – in de slag om Termis door Karll Meynet verslagen <Oriase, Urias, [Vrias]> *Karl Meinet*: r. A155, 41; A156, 4, 39, 41, 50; A157, 2; A159, 44, 51, 53, 60; A160, 9, 12, 14, 39, 41, 49; A161, 17, 23; A162, 19, 55, 59; A163, 19; A164, 30, 36, 41, 51; A171, 38; A175, 1, 43; A176, 15, 49, 51; A177, 14, 32; A178, 1, 3, 32, 44; A179, 3, 61; A180, 41, 44, 47; A182, 20, 31; A183, 40; A186, 5, 23, 36, 39, 47, 53; A187, 3, 19, 61, 65; A188, 37, 64, 66; A189, 20, 39; A190, 11, 23, 51, 58, 62; A191, 34, 41, 53, 62, 65; A192, 15, 22, 35, 44, 49, 52; A193, 3, 15, 19, 25, 28, 36, 38, 65; A194, 16, 28, 66; A195, 2, 7, 64; A196, 59; A197, 9, 14, 15; A200, 29, 41, 50, 59, 64; A201, 10, 21, 34, 39, 44, 51, 61, 64; A202, 10, 17; A203, 42, 49, 64; A204, 9, 12, 23; A205, 46, 60; A213, 69; A214, 56.

Orië e) **Orië**; f) zuster van Orias – nicht van Galys – latere echtgenote van Godin; g) vlucht met Karll Meynet en Galya uit Oriette – bekeert zich tot het Christendom – door Orias in een ruzie met een mes verwond <Orien>

Karl Meinet: r. A155, 47; A156, 25, 53; A157, 3; A160, 51; A161, 2, 22; A163, 35, 54; A164, 2; A165, 4, 33; A166, 20, 26, 39, 62; A167, 4, 12, 50, 64; A168, 12, 17; A169, 2, 13, 21, 24, 52; A170, 8, 14, 37, 38; A171, 7, 16; A172, 12, 55, 58; A173, 26, 31, 37, 47, 53, 57; A174, 3, 8, 51, 54, 60; A175, 33; A176, 27, 34, 53; A177, 8, 33, 41, 52, 58; A178, 50, 62; A183, 67; A184, 46, 57, 63; A185, 23, 44, 49, 55; A186, 16, 45, 55; A187, 43, 48; A188, 56; A189, 3, 18, 23, 27, 34, 66; A190, 7, 18; A200, 21; A207, 38, 44; A209, 16; A210, 62; A211, 4, 13, 24, 29, 33, 41; A212, 38, 50, 54, 59; A213, 8, 17, 19, 65; A214, 27, 49; A215, 20, 25, 27, 28, 31, 33, 37, 44, 70; A216, 11; A220, 70; A227, 39.

Orie zie [Ore, die]

Oriens a) [West PR: Oriol(t)] – Saksische koning; b) zoon van Aminaduc – neef van Hargodabrant – neef van Arrant – neef van Bramangue; e) **Oriens** – heidens koning – één van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; f) neef van koning Barnagus – neef van Aglaant; g) voorziet de Sennen van proviand – valt Nortomberlant, het land van koning Clarioen, aan – vecht tegen Sagrimor en Gawyn c.s. – verslagen in de strijd om Clarence, vlucht <Orioen, Orioens> *Merlijn*: r. 19468, 20012, 20096, 20234, 20392, 20419, 20421, 20431, 20434, 20444, 20520, 20541, 20612, 20641a, 20646, 20753, 20774, 20784, 20804, 20820, 30028, 33147.

Orien zie **Urien 1**

Oriensce Rike, dat h) het oostelijk deel van het Romeinse Rijk onder Marcus Antonius; i) **dat Oriensce Rike** alias **Oriente**; *Caesar*: r. 928.

[Orient] h) het Oosten, d.w.z. het Midden-Oosten of (delen van) Arabië of Azië [Moisan I, 2: ORIENT 1] [West VR: Orient 2] [West PR: Orient 1] – mogelijk ook het Oostromeinse Rijk; i) **Oriente** – werelddeel <Orienten> *Alexanders geesten*: boek I, r. 151; boek IX, r. 785, 1184; i) **Oriente** alias **dat Oriensce Rike** – rijk van Anthonijs <Orienten> *Caesar*: r. 885, 930, 1099, 1103; i) **Orient** – land van herkomst van koning Fursin – waar de edelstenen op Clarie's bruidskleed vandaan komen <Oriente> *Johan*: r. 618, 638, 3094; i) **Oriënt** – koninkrijk van Jonithas <Oriënten> *Jonathas*: fragm. B, r. 136, 368; i) **Orienten** – koninkrijk van Jonitas en Eglentijn; *Jonitas*: r. 136, 364; i) **Orient** – waar de drie koningen woonden; *Leven ons Heren*: r. 478; i) **Orient** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Orienten> *Limborch*: boek V, r. 2105; boek VII, r. 987, 1277; i) **Orient** – Saraceens koninkrijk – verder als boven <Orienten> *Lymburch*: boek VII, r. 988, 1297; i) **Orienten** – exemplarisch ver gebied; *Minnen loep*: boek II, r. 2397; i) **Orienten** – vermaard om zijn stoffen en edelstenen; *Olivier*: fol. C6v; i) **Orienten** – waar Babylonien ligt; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 1; i) **Oriant** – land van herkomst van “die ridder van Oriant”; *Sibelie*: r. 26, 30, 83; i) **Oriant** – land van herkomst van een ridder die als echtgenoot wordt aangeboden aan de alleenstaande maagd [?]; *Sibeli F*: r. 26, 30, 83;

i) **Oriente(n)**; *Sibilla*: r. 278; i) **Orient** – land van herkomst van de geneesheer Got, in Trojaanse dienst <Oriente> *Troyen*: r. 2960, 11633, 19617, 37273.

Orient zie **Oriant**

[Orientael] n) oriëntaalse c.q. oosterse; o) **Orientale** – gezegd van de kleur van edelstenen; *Urbaen*: z.r.

Oriente(n) zie **[Orient]**

Orientes a) [West PR: **Oriance**] – Saksische koning; e) **Orientes** – heidens koning – één van de Sennen; g) in Cambenick gedood door Gaheries; *Merlijn*: r. 31381, 31401.

Oriet e) **Oriet** – Saraceens koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1535.

Oriette i) **Oriette** – heidense stad in handen van Orias – waar de zieke Galya verblijft <Orietten, Oryette> *Karl Meinet*: r. A155, 37; A159, 40; A169, 15; A171, 37; A172, 13; A175, 28; A187, 65; A203, 49; A205, 3, 10, 32, 36; A206, 19; A209, 16; A211, 13, 29; A213, 65; A214, 43; A215, 63.

Origena zie **Erigona**

Orilens zie **Orliens**

Oringen h) [Graesse: **Arausio**]¹ [Moisan I, 2: ORANGE(S)] — Orange,² stad³ en vorstendom in de Provence, Frankrijk; i) **Oringen** – toenaam van **Willem van Oringen**; *Heemskinderen*: p. 16, 23; i) **Oryngen** – toenaam van **Wilhelm von Oryngen** <[Orynpin]> *Reinolt von Montelban*: r. 231, [234], 586, 537, 628, 3689, 3938; i) **Oringen** – toenaam van **Willem van Oringen**; *Renout*: r. 8; i) **Oringen** – toenaam van **Willem van Oringen** – waar Willem [?] naartoe op weg is <tOringh[en]> *Willem van Oringen*: r. 426; fragm. O, fol. [1v, 6].

Orynpin zie **Oringen**

Orioen zie **Dorius**

Orioen(s) zie **Oriens**

Oriolus e) **Oriolus** – Trojaan, in het gevolg van Eneas; g) doodt Lareine, een jonkvrouw uit het vrouwenleger van Chamille; *Eneide*: r. 8914.

Orisius l) Paulus Orosius [?],⁴ theoloog en geschiedschrijver (5e eeuw); m) **Orisius** – auctoritas; *Caesar*: r. 1097.

Orcadas zie **Orcades**

Orcades h) de Orcades⁵ [West VR: **Orcanie**] [West PR: **Orcanie 1**] alias Orcani [Sp. *bist.* I¹, 30, 52] – de Orkney Eilanden⁶ in het noorden van Schotland –

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Arausio>

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Orange_%28Vaucluse%29#Histoire

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orange.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Orosius>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orkney_Islands.kmz

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Orkney_Islands

volgens Ysidorus 33 in getal, waarvan dertien bewoond – mogelijk verward met de **Gorgades** – hetzelfde als **Orcanie**; i) **Orcades** – groep van 33 eilanden buiten Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1756 ;

i) **Orcades** – Saraceens koninkrijk met meerdere (tenminste vier) koningen – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Ercades> *Limborch*: boek VIII, r. 948; boek XII, r. 635; i) **Orcadas** – correspondeert met [**die Cicladon**] (in *Lymburch*) – acht eilanden met zeven koningen – bondgenoten van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1095; i) **Ortadijs** – eilanden met dertien Saraceense koninkrijken; *Limborch Frg*: H53, r. 98; i) **Orcades** – eiland in Affrica met dertien Saraceense koninkrijken – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Orchades> *Lymburch*: boek VIII, r. 945, 1026; boek XII, r. 912; i) **Orchades** – 34 eilanden buiten Europa; *Troyen*: r. 29324.

Orcadijn i) **Orcadijn** – stad in Sweden, waar Gelloen verblijft; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 719, 745.

Orcadoen i) **Orcadoen** – stad (van Ritsart); *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 132.

Orcanen zie **Orcanien**

Orcani h) [West VR: Orquelenes] – stad van Guiromelant én Orquenie, stad waar Artur hof houdt – opgevat als Orcanie [?] (zie **Orcades**); i) **Orcani** – stad / land van Griromelant – stad waar koning Artur hof houdt <Orcanien> *Perchevael J*: boek II, r. 40056, 40232, 40331, 40357, 40785.

Orcani van Yrlant a) corrupt – lees met de *Sp. hist.* III⁵, 50, 28-29: “Ende mettem menich wilt seriant / Van Yrlant van Yrcanie [lees: Orcani]” in plaats van “van Yrlant quam Orcani” – zie ook **Orcanie**; e) **Orcani van Yrlant** – ‘koning’; g) kwam naar het hof van koning Artur in Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9707.

Orcanie h) [West VR: Orcanie] [West PR: Orcanie 1] – stad / koninkrijk van Loth – de Orkney Eilanden,¹ eilandengroep in het noorden van Schotland – hetzelfde als **Orcades** – zie ook **Hauterive**; i) **Orcanie** – koninkrijk van Loth <Orcanien> *Graal*: r. 8601, 8616, 8665; i) **Orcanye** – koninkrijk van Loth van Orcanye; *Lanceloet*: boek II, r. 27654, 28318, 28423; i) **Orcanie** – land – waar Walewein in Verdellone werd geboren; *Lanceloet*: boek IV, r. 9262; i) **Orcanie** – koninkrijk, (deels) van koning Lot – gelegen naast Astragorre – land van herkomst van Gawyn <Orcanien, Orkanien> *Merlijn*: r. 10432, 13384, 13389, 15509, 20038, 21392, 24887, 27737, 29311, 31274.

Orcanie zie **Orcomenien**

Orcanien h) [Moisan 1, 2: ORCANIE] – niet nader te identificeren Saraceens land; i) **Orcanien** – Saraceens koninkrijk van koning Putiblas van Turckien ende Orcanien <Orcanen> *Malegijs*: p. 308, 309, 312-315; i) **Dorcanien** – koninkrijk van Maroijn; *Parthonopeus*: r. 1538; i) **Ortanye** – land van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orkney_Islands.kmz

herkomst van het paard van Dunamels von Bavier; *Reinolt von Montelban*: r. 5382; i) **Dortanie** (or. dortainne) – koninkrijk van één van de aanwezigen bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem; *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Orcanien zie **Orcani**

Orcanien zie **Orcanie**

Orkanien zie **Orcanie**

Orcanien, d' zie **Orcanien**

Orcanis a) or. de Syriër Orcanus; e) **Orcanis** – Perzisch [?]; f) vader van Pharos; *Alexanders geesten*: boek V, r. 61.

Orcastroen i) **Orcastroen** – toenaam van **Cursout van Orcastroen**; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 243, 297.

Orckanes h) zie ook **Orcanie**; i) **Orckanes** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 2.

Orcomenien h) or. Orcomenie – mogelijk Orchomenus, een koninkrijk in Boeotia – mogelijk hetzelfde als **Hircanie 1**; i) **Orcomenien** – toenaam van **Achilles van Cocomenie / Ascalaphus** – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Cocomenie, Orcanie> *Troyen*: r. 10077, 10084, 11406.

Orcomenis a) or. Orcomenis; e) **Orcomenis** – koning – afkomstig uit India; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Orcomenius, Orcomenys> *Troyen*: r. 13494, 13500, 14119, 20094.

Orle(i)ns zie **Orliens**

Orlidoen zie **Celidone van Dalmatia**

Orlidone zie **Celidone van Dalmatia**

Orlieins zie **Orliens**

Orliens h) Orléans¹ [Moisan I, 2: ORLIENS] – strategisch gelegen stad aan de rivier de Loire² – de naam is afgeleid van die van keizer Aurelianus (ca. 254–275), die van Orléans (Lat. Cenabum) een hoofdstad maakte ten koste van Chartres (Lat. Carnotena urbs), dat daarvoor de hoofdstad was van de stam Carnutes – gedurende de Middeleeuwen was Orléans³ één van de belangrijkste Franse steden – zie ook **dat Bosch van Orliens**; i) **Orlieins** – stad in Vrankerike – door Lodewijk van Hellijn afgenomen, door Ayoel weer opgeëist samen met Sans, Sampoy, Boloys en Borgoenien; *Ayoel*: r. 222, 347; i) **Urliens** – land van herkomst (familiestad [?]) van Aiol – tijdelijke verblijfplaats van het hof van de Franse koning Lowijs – opgeëist door Aiol met andere steden /

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orléans.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Loire_%28river%29

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Orleans>

kastelen <Ūrl[iens]> *Aiol*: r. 273, 282, 292; i) **Orliens** – stad waar Maeldegijns met behulp van een kruidenmengsel Reynout en Beyaert van gedaante laat veranderen – belangrijke stad, genoemd samen met Senlis, Boloys en Amyens <Orliens, Orilens> *Heemskinderen*: p. 114, 116, 118; i) **Orleyns** – waar de gevangen Wellis van Nanantensis heen wordt gebracht; *Karl Meinet*: r. A459, 5; A519, 52; i) **Orleins** – stad in Vranckerike; *Limborch*: boek V, r. 22; i) **Orlens** – stad in Vranckerich; *Lymburch*: boek V, r. 22; i) **Orliens**; *Lorreinen Be*: r. 202; i) **Orligens** – stad in de buurt van Parys <Olegens, Oligenz, Orlyenz, Orrligens> *Reinolt von Montelban*: r. 6405, 6522, 6530, 6772, 6804, 10076; i) **Orlyon** – toenaam van **Vyen von Orlyon**; *Reinolt von Montelban*: r. 12949, 12951; i) **Orliens** – hertogdom – waar Pepijn soms hof houdt – toenaam van hertog Sampson van Orleans <Orleans> *Valentijn ende Oursson*: cap. 4, 5, 10-13.

Orligens zie **Orliens**

Orlyon zie **Orliens**

Ormalus a) [Moisan I, 2: ORMALEIS] – heidens volk; i) **Ormalus** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 12.

Orodes a) or. Orodes; e) **Orades** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door koning Mensencius van Tieren <Orodes> *Troyen*: r. 39240; e) **Orodes** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 155ra.

Oroen a) or. Orontes; e) **Oroen** – koning – geboren in Lyssien; g) mee met Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje – verdronken tijdens storm na het vertrek van Cecile; *Troyen*: r. 36520, 36585; e) **Nereoen** – koning – geboren in Lycien; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 139rb, 139va.

[Oron] zie **Cyeron van Cessalia**

Orphaen a) de naam oogt als een sprekende naam: wees(kind), maar functioneert zo niet in het verhaal, evenmin als de sprekende [?] naam van de vrouwelijke hoofdpersoon (zie **Lympiose**); e) **Orphaen** – machtig ridder uit Achayen; f) echtgenoot van Lympiose; g) huwt de dochter van zijn onderdaan Arlamoen – stelt zijn vrouw Lympiose extreem zwaar op de proef om haar onvoorwaardelijke gehoorzaamheid en trouw te testen – prijst deugd voor geboorte; *Minnen loep*: boek IV, r. 1098, 1145.

Orphei a) [West PR: Orfeu] – tovenaar en personage in *le Lai d'Orfei / Lais de Plors*; e) **Orphei** – tovenaar; g) wiens redetwist met Joseph van Aramathien in een lied wordt bezongen; *Lanceloet*: boek II, r. 29420.

Orpheus a) Orpheus,¹ Thracische zanger en dichter; d) mag zijn bruid Eurydice uit de Onderwereld halen, maar verliest haar alsnog; e) **Orpheus** – harpist;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Orpheus>

g) kwam als mens in de Onderwereld om zijn dode vrouw op te halen;
Eneide: r. 3107; e) **Orpheus** – muzikant; *Urbaen*: z.r.

Orrligens zie **Orliens**

Orssaire zie [**Ourssaire**]

Ortadijs zie **Orcades**

Ortaleza e) **Ortaleza** – kluizenares; f) echtgenote / weduwe van graaf Lampinon;
g) verblijvend in de kapel tot Onser Vrouwen Sterre; g) beschermt de
gedwongen achtergelaten Floreta totdat Turias haar ophaalt <Ortalesa>
Turias ende Floreta: p. 16, 17, 19, 21, 22.

Ortallen i) **Ortallen** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet;
Karl Meinet: r. A477, 22.

Ortanye zie **Orcanien**

Ortanie, d' zie **Orcanien**

Ortann a) mogelijk een corruptie van Otran, een naam die met enige regelmaat
voorkomt in de wereld van het chanson de geste; e) **Ortann**; g) door Ritzart
verslagen [?]; *Reinolt von Montelban*: r. 12351.

Ortewijn e) **Ortewijn** – hertog; g) heeft Alternaest bezet – vecht tegen Pyroen,
verliest <Ortewine, Ortuwijn> *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 21, 52, 56, 60, 104,
108, 167.

Ortis a) or. Ort(h)is; b) moeder van Medee; e) **Ortis**; f) dochter van koning Pheris van
Jacomte en koningin Phavoles – echtgenote van koning Oetes – moeder van
Medea en Caliope en van Abserchius; g) geeft de toverkunst en het geheim
van het veroveren van het Gulden Vlies door aan Medea – sterft in het
kraambed bij de geboorte van Abserchius; *Jason*: fol. 88r-89r.

Ortun e) **Ortun**; f) neef van Orias; g) bij de slag om Termis gedood door Johan van
Karkasone <Ortune> *Karl Meinet*: r. A170, 54; A175, 46; A180, 43, 48, 51,
54; A181, 4, 15, 48, 63, 67; A182, 33; A188, 18.

Ortuwijn zie **Ortewijn**

Osa zie **Asa van Caprobanane**

Oscanie h) geen bestaand land – bedoeld lijkt Hircanië (zie **Hircanie 1**) – zie ook
Orcanien; i) **Oscanie** – land (in Centraal-Azië) van Narbesines; *Alexanders*
geesten: boek II, r. 617.

Osenan a) [West PR: Osenain]; e) **Osenan** – Tafelronde-ridder <Ofnam> *Merlijn*:
r. 17938, 28482.

Osisis e) **Osisis** – Saraceens koning van Abidos; g) neemt deel aan de belegering van
Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 970.

Ospinel van Babilonien a) [Moisan I, 2: OSPINEL 1]; b) zoon van de koning van Orbrie;
e) **Ospinel van Babilonien** – afkomstig uit Orbrie – koning van Babilonien;
f) geliefde van Magdalye; g) vecht tweekamp met Olyvere <Hospinele,
Ospinele, Ospinels, Ospynel> *Karl Meinet*: r. A408, 62; A409, 16, 26, 46, 61,

66; A410, 35, 49; A411, 26; A412, 3, 11, 14; A413, 2, 5, 23, 25, 51; A414, 43, 47; A415, 24, 32, 39, 43, 53; A417, 39, 56, 62; A418, 2; A419, 2.

Ossa h) Ossa,¹ berg ten noordoosten van de stad Larisa² in het noordoosten van Thessalië, Griekenland; i) **Ossa** – gebergte; *Troyen*: r. 5025, 6402.

Osterlant h) Oostenrijk,³ met name de regio rond de stad Wenen⁴ – zie ook **Oostrike**; i) **Osterlant** – waardoorheen de reis van Ungerlant naar Vrankrike voert; *Valentin und Namelos*: p. 8.

Ostien zie **Haustun**

Ostum(e) zie **Haustun**

Ot zie **Lot**

Ot zie **Otte 2**

Oterum Lang Tee zie **Lottram Lancvoet**

Othis a) or. Ochus; b) zoon van Darius van Perzië; e) **Othis** – Perzisch strijder; g) gedood door Philotas <Othim> *Alexanders geesten*: boek III, r. 84.

Otyneir a) [Moisan I, 2: OTOER DE BOULOGNE] – heer van Boulogne-sur-Mer en Amiens; e) **Otyneir** – graaf van Ameys en Bone <Oytieren> *Karl Meinet*: r. A516, 1; A527, 1; e) **Otmer** – vrijwel zeker dezelfde als Otyneir; *Karl Meinet*: r. A532, 31.

Otmer zie **Otyneir**

Otram Lanc Voet zie **Lottram Lancvoet**

Otte 1 a) e) **Otte** alias **die Lombart** – koning van Lombardije; f) neef van Loyhier; g) bondgenoot van koning Oursares – houdt Loyhier gevangen en wil Sormarinde als echtgenote <Ottoen> *Loyhier I*: r. 425, 492, 507.

Otte 2 e) **Otte** – koning van Coelne; f) zoon van Gerijn – neef van Gelloen – neef van Yoen – neef van Berengier – echtgenoot van Helene – neef [?] van Judit; g) laat op voorstel van Gelloen Judit in een bordeel opsluiten om haar huwelijk met Lodewijc te voorkomen – belegert met Gelloen Aken, waar Judit met Jan van Mes naartoe is gevlucht – verbant zijn echtgenote Helene, die van overspel met Yoen is beschuldigd, naar Berine in Norwegen – verzoent zich met Yoen onder leiding van keizer Karel, krijgt Covelense en Andernake en wordt leenman van Yoen <Ottien, Otties, Otto> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 49, 60, 64, 67, 91, 109, 151, 195, 488, 519, 545, 622, 627, 633, 649, 661, 674, 681, 694, 707, 796, 817, 833, 857, 917, 937, 975, 1019, 1041, 1096, 1128, 1145, 1172, 1182, 1205, 1248, 1259, 1285, 1370, 1374, 1388, 1482, 1496, 1470, 1473, 1499, 1514, 1534, 1546, 1558, 1562, 1610, 1618, 1628, 1635, 1654, 1656, 1681, 1697, 1757, 1768, 1776, 1782, 1787, 2020, 2070, 2089,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mt_Ossa.kmz

2. [http://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ossa_\(Greece\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ossa_(Greece))

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Austria#History>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Wien.kmz

2096; e) **Otte** – koning van Coelne en van die Rine; f) zoon van Gerijn – neef van Gelloen – neef van Yoen – neef van Berengier – echtgenoot van Helene; g) verbant zijn echtgenote Helene, die van overspel met Yoen is beschuldigd, naar Berine in Norwegen – door Gelloen overgehaald om de Loreinen onder leiding van Garijn aan te klagen <Ots, Otten, Ottes> *Lorreinen O*: r. 1426, 1965, 1974, 2026, 2075, 2187, 2263, 2267, 2301, 2467, 2478, 2563, 2565, 2598, 2600, 2632, 2637, 2642, 2650, 2657, 2670, 2676, 2682, 2688, 2693, 2705, 2707, 2721, 2742, 2744, 2751, 2819, 2849, 2868, 2890, 2899, 2906, 2933, 2958, 2965, 2973, 2986, 2993, 2994, 3007, 3025, 3039, 3041, 3054, 3064, 3068, 3073, 3076, 3079, 3116, 3129, 3151, 3160, 3164, 3173, 3181, 3205, 3621; e) [**Otte**]; f) echtgenoot van Elene <Otten> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 85.

Otte zie **Otte van Beyer**

Otte zie **Otte van Lymborch**

[**Otte**] zie **Otto**

Otte van Beyer a) or. Ode / Oste de Baviere; e) **Otte van Beyer** – hertog van Beieren; f) neef van koning Frederick van Bemen <Otten> *Meluzine*: fol. N6ra-N6vb, O2rb, O2va, O3va, O3vb, O4va-O5ra, O6ra.

Otte van Lymborch e) **Otte** – hertog van Limborch; f) echtgenoot van hertogin Margriete – vader van Heinrijc van Limborch en Margriete – grootvader van Olivier van Spaengen – verwant van de graaf van Ghelre; g) raakt tijdens een jachtpartij zijn dochter kwijt – belegert c.s. Triere omdat de burgers Heinrijcs hulp niet gewaardeerd hebben – ontvangt Echites van Athenen en Evax hartelijk – met zijn echtgenote aanwezig bij de bruiloften in Constantinopel – begraven in de Sente Sophien Kerke; *Limborch*: boek I, r. 33; boek V, r. 567, 709; e) **Otte van Lymborch** – hertog van Lymburch; f) echtgenoot van hertogin Margriete – vader van Heinrich van Lymburch en Magriete – grootvader van Olyvier van Spangen – verwant van de hertog van Brabant en van de graaf van Gelre; g) raakt tijdens een jachtpartij zijn dochter kwijt – belegert c.s. Triere – ontvangt Echites van Athenen en Evax hartelijk – met zijn echtgenote aanwezig bij de bruiloften in Constantinopel – begraven in de Sint Sophien-kirch <Otten> *Lymburch*: boek I, r. 33, 81, 466; boek V, r. 567, 708; e) **Otto van Lymborch** – hertog van Lymborch; f) echtgenoot van hertogin Ysabeele van Lymborch – vader van Heyndrick van Lymborch en Margrieta van Lymborch; g) raakt tijdens een jachtpartij zijn dochter kwijt – looft een geldsom uit aan de vinder(s) van Margrieta – belegert Triere en overwint de stad – ontvangt Etsijtes (van Athenen) en Evac (van Arragoen) waardig – reist met zijn vrouw en gevolg naar Constantinopel als Heyndrick daar keizer geworden is – vecht mee tegen de kalief van Baldac c.s. – stemt toe in het huwelijk van Margrieta met koning Etsijtes van Armenien <Otte, Otte van Lymborch, Ottens, Otto, Otto van Limborch> *Margrieta van Limborch*: cap. 1-3, 6, 8, 14, 18, 23, 39, 51-52, 71, 73, 103, 105, 116.

[Otto] 1 a) niet nader te identificeren keizer van het Heilige Roomse Rijk; e) **[Otto]** – keizer van de Romeinen en Ghermannen, van Almaenge, Lombardie en Oostrike <Ottoen, Ottoene> *Couchi*: fragm. VII, r. 2328, 2334.

Otto 2 a) [Moisan I, 2: OTE(S)]; d) baron van Karel de Grote; e) **Otto** – markgraaf; g) neemt de ontsnapte Wellis van Nanantensis gevangen <Otten> *Karl Meinet*: r. A471, 7; A493, 23, 50, 51, 62; A494, 1, 13, 15, 24, 52, 60; A495, 1, 13, 15, 40; A530, 34.

Otto zie **Otte 2**

Otto van Almanien a) geënt op Otto I de Grote¹ (912–973); c) keizer van het Heilige Roomse Rijk (962–973); d) opgevoerd als een keizer met groot moreel gezag; e) **Otto van Almanien** “d’erste van dien name” – keizer van Almanien; g) houdt parlement te Nimmeghen waar de graaf van Frankenborch de hertogin van Billoen aanklaagt <Octo, Otto deerste, Otto van Almanien, d’eerste dies naems> *Ridder metter Swane*: cap. [21], [23], [28].

Otto van Limborch zie **Otte van Lymborch**

Ottoen zie **Otte 1**

Ottoen zie **Otto 1**

Ottoen zie **Otto van Almanien**

Ottram die Lange zie **Lottram Lancvoet**

Oubeert a) or. Aubert / Albert; e) **Oubeert** – hertog van Normandien; f) vader van Robrecht die Duvel; g) riep ten einde raad de hulp van de duivel in om een kind te krijgen; *Robrecht*: r. 4.

Oudenaarde h) Oudenaarde² in Oost-Vlaanderen aan de westoever van de rivier de Schelde³ in België – na de driedeling van het Karolingische rijk in 843 werd Oudenaarde⁴ samen met het aan de oostelijke oever gelegen Ename⁵ één van de belangrijkste steden binnen het middenrijk Lotharingen⁶; i) **Oudenaarde** – stad in Lottrike; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 343.

Oude Rijn, die h) grappig bedoelde [?] verlezing van “eenen coude rijm” (hs A, r. 2096) – de rivier de Oude Rijn,⁷ het laatste (overgebleven) stuk Rijn tussen Utrecht⁸ en Katwijk⁹; i) **die Oude Rijn** – waar Ysegrim en Reynaert

1. [https://de.wikipedia.org/wiki/Otto_I._\(HRR\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Otto_I._(HRR))

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Oudenaarde.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Scheldt_River

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Oudenaarde>

5. <http://de.wikipedia.org/wiki/Ename>

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lotharingia>

7. http://nl.wikipedia.org/wiki/Oude_Rijn_%28Harmelen-Noordzee%29

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Utrecht.kmz

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Katwijk.kmz

ontdekken / erkennen dat zij familie van elkaar zijn; *Reynaerts Hst*: r. 2123.

[Oude Testament] l) or. vetum testamentum – het *Oude Testament*,¹ de ‘Joodse’ voorloper van het Christen *Nieuwe Testament*, (zie **[Nieuwe Testament]**) waarmee het volgens Augustinus² een typologische³ twee-eenheid vormt: personen en gebeurtenissen in het *Oude Testament* worden door de Christenen begrepen en geduid als vooruitwijzingen naar het *Nieuwe Testament*; m) **Ouwen Testamente** – geschiedenissen uit het Nieuwe en Oude Testament liet Karel schilderen in de Onser Vrouwen Kercke te Aken; *Turpijn*: XIV, r. 8.

Ouri die Aleman a) [Moisan I, 2: ORRI 2]; b) neef (zoon van een zuster) van Garin le Loherain en Begon de Belin; e) **Ouri die Aleman**; f) neef van Garijn – verwant van Girbeert; g) biedt aan Girbeert te begeleiden als die koning Pippijn gaat bezoeken in Parijs <Ouri die Aelman> *Lorreinen*: fragm. III, r. 496, 540.

Oursares e) **Oursares** – koning / keizer van Constantinopel en Grieken; f) vader van Sormarinde; g) organiseert op verzoek van zijn dochter een toernooi, zodat de echte Loyhier zijn moed kan bewijzen – belegerd door de Saracenen onder leiding van koning Pinnaert – geeft koning Otte toestemming met zijn dochter te trouwen omdat Loyhier ‘verdwenen’ is – aangevallen door Malaert en Loyhier c.s.; *Loyhier I*: r. 61, 498, 521.

[Ourssaire] a) or. Orsaire; e) **Orssaire**; f) zoon van Oursson en Galasie – broer van Morant; g) buitenechtelijk kind; *Valentijn ende Oursson*: cap. 63.

Oursson a) or. Orson; e) **Oursson** alias **de Wildeman**; f) zoon van keizer Alexander van Griecken en Belesante – tweelingbroer van Valentijn – petekind van Milioen d’Angler, Pepijn van Vranckrijck, Sampson d’Orleans, Valentijn, koningin Berthe en de hertogin van Orliens – echtgenoot van Fesone van Aquitanien – minnaar van Galasie, bij wie hij twee zonen verwekt: Orssaire en Morant; g) direct na zijn geboorte gestolen door een beer die als berenjong opgevoed en opgegroeid in het Bosch van Orliens tot hij op vijftienjarige leeftijd overwonnen en getemd wordt door Valentijn – verslaat de verrader Gringaert in een gerechtelijke tweekamp – verslaat na van verraad te zijn beschuldigd de gebroeders Florens en Garnier – vergezelt koning Pepijn van Vranckrijck op diens pelgrimage naar Jerusalem en wordt samen met hem en de Twaelf Genooten gevangen gezet in het Casteel Fort, waar hij exemplarisch geduldig zijn lot ondergaat en de andere gevangenen moed inspreekt – begint een relatie met de Sarazijnse prinses Galasie – wil dat Valentijn keizer van Griecken wordt – huwt de zwangere Galasie als hij hoort

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Old_Testament

2. http://nl.wikipedia.org/wiki/Augustinus_van_Hippo#Augustinus_en_de_joden

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Typology_%28theology%29

dat Fesone gestorven is nadat die hoorde dat Oursson een kind bij een andere vrouw had – verraden door koning Hougo van Hongarijen en samen met de Groenen Ridder in Jeruzalem gevangengenomen door koning Rabastum van Surien – koopt zich vrij door astand van zijn veroveringen te doen – valt koning Hugo van Hongarijen aan en eigent zich stad [en land] toe nadat Hugo door de Groenen Ridder in een tweekamp tot een bekentenis gedwongen is <Oursson den Wildeman, Ourssons> *Valentijn ende Oursson*: titelpagina, cap. 1, 5-6, 10-34, 37, 44-46, 48, 50-51, 53-54, 56-57, 60-61, 63-64, 66, 68-74.

Outsarijs van Griecken a) vrijwel zeker een verminging van Oursaire en geen verzinsel – zie ook **Oursares** en [**Ourssaire**] – een keizer Oursaire de Constantinople komt ook voor in *Le premier livre de l'histoire et ancienne cronique de Gerard d'Euphrate, duc de Bourgongne, traitant, pour la plus part, son origine, jeunesse, amours et cheualereux faitz d'armes* [...] Paris 1549, een omwerking van een verloren gegaan Picardisch chanson de geste dat zich afspeelt ten tijde van koning Pepijn de Korte; e) **Outsarijs van Griecken** – keizer van Griecken, woont in Constantinopel; f) vader van Eresebia van Griecken – neef van gravin Nychija van Athenen; g) organiseert twee toernooien in Constantinopel – aan wiens hof Margrieta van Lymborch verblijft – belegerd door sultan Carodos van Babilonien c.s. om Eresebia – sterft in de strijd en benoemt Heyndrick van Lymborch tot regent van Griecken en voogd van Eresebia – gebalsemd en bijgezet in de Sinte Soffijen Kercke <Outsarijs, Outsaris> *Margrieta van Limborch*: cap. 35, 59, 73, 82.

Ouwe(n) Testamente zie [**Oude Testament**]

Ovelius, Ayax zie **Ayax Ovelius**

Ovelius Ayax zie **Ayax Ovelius**

Overdoem, Ywen zie **Ywein 2**

Overe zie **Doever**

Overlant h) het Overland komt als geografische aanduiding meer dan eens voor in met name de rijmkronieken zonder dat duidelijk wordt welk gebied exact bedoeld wordt, maar doorgaans wordt het in één adem uitgesproken met de (rivier de) Rijn – mogelijk op te vatten als de vertaling van Ripuaria, het gebied rond Aken, Bonn en Keulen¹ – daarnaast wordt Overland ook begrepen als 'bovenland' ten opzichte van 'nederland'; i) **Overlant** – wil Alexander de Grote samen met Vrancrike en nog meer landen in zijn macht krijgen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 782.

Over Meer zie [**Over See, Land van**]

Overmodege vander Montangen zie [**Overmoedige vander Montangen, die**]

[**Overmoedige vander Montangen, die**] a) [West VR: **Orguelleus 2**, li] – in de

1. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0020>

brontekst dezelfde als **Orgeleos van Yrlant**; e) **die Overmodege vander Montangen** – ridder; g) overwonnen door Walewein (in Galoye)

<Overmodegen vander Montagnen> *Perchevael J*: boek II, r. 40392.

[Over See, Land van] h) [Moisan I, 2: OUTREMER]¹ – het Land van Overzee, waarmee een veel grotere regio bedoeld wordt dan het Heilig Land (zie **[Heilige lant, dat]**) dat ruwweg overeenkomt met het huidige Israël / Palestina – het Land van Overzee maakte oorspronkelijk deel uit van het (Oost-)Romeinse Rijk, werd veroverd door de Saracenen, en het was de wil en de droom van de West-Europese Christenen om dit land met de daarin gelegen ‘heilige plaatsen’, met name Bethlehem, Jeruzalem en Nazareth, weer in de macht van Rome te brengen – het ultieme bedevaartsoord; i) **Over Zee**; *Boudewijn*: r. 294; i) **Over Zee** – na Rome moet Reynaert ook nog naar het Heilige Land om te boeten voor zijn zonden <Over Ze> *Reynaert A en F*: r. 2719, 2792, 2912, 2958, 3171, 3232; i) **Over Meer** – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 2016, [2059], [2143], [2178], 2367, 2402, [2699], 3549; i) **Overzee** – verder als boven <Over meer, Over zee> *Reynaerts Hst*: r. 2736, 2794, 2904, [2952], 3202, 3254, 3638, 4694; e) **Overtmeer**; g) waar de jonkheer van Valckenborch vecht om roem te vergaren; *Valckenborch*, r. 99.

Overste Eynde zie **[Hooft] Endi**

Overtmeer zie **[Over See, Land van]**

Over Ze(e) zie **[Over See, Land van]**

Over zee, Van den lande van zie **Lande van over zee, Van den**

Ovidius l) Publius Ovidius Naso² (lett. de Neus) (43 v.C.–17 n.C.), Romeins dichter [Moisan I, 2: OVIDEZ] [West VR: Ovide] – zou volgens eigen zeggen in het jaar 8 in ongenade gevallen zijn van keizer Augustus, die zich gestoord zou hebben aan zijn frivole verzen, en verbannen zijn naar Tomis,³ het huidige Constanta⁴ in Roemenië, waar hij in 17 zou zijn overleden – auteur van de *Amores*, *Heroïdes*, *Ars amandi / amatoria*, *Remedia amoris* en *Metamorphoses* – gedurende de Middeleeuwen dé antieke auctoritas op het gebied van ‘amor’, de ‘brandende liefde’ – zijn naam is verbonden aan de uiterlijke kenmerken van verliefdheid: blozen, bleek zien, wakker liggen, zuchten, hartkloppingen, afwijkende polsslag enzovoort – exemplarische schoolauteur – zie ook **Art van Minnen** en **De arte amandi**; m) **Ovidius** – dichter – verbannen naar Ponten; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1382, 1536; m) **[Ovidius]** – auteur van *De arte amandi* – “Ende mense oec te lesene sette / in Juvenale ende in Panflette / Ende in Ovidio de Arte Amandi, / Daer si vele leerden bi” – één van de teksten die Floris en Blancefloer [in het

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Outremer>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ovid>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Exile_of_Ovid

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Constanta.kmz

Latijn] op school te lezen krijgen <Ovidio> *Floris*: r. 335; m) **Ovidius**; *Limburch*: boek I, r. 1062; m) **Ovidius**; *Lymburch*: boek I, r. 1054; m) **Ovidius** – inspirerend en gezaghebbend auteur over de liefde – beschreef het verhaal van Leander – geciteerd met “Want Ovidius heeft bescreven / Die ghene die in minne leven / En connen houden [gheen] ghelaet” – auteur van “sijnre epistolen, daer ict sach” (de *Heroïdes*) <Ovidium> *Minnen loep*: boek I, r. 148; boek II, r. 204, 1227, 2811; boek III, r. 1023; boek IV, r. 1386; m) **[Naso]** – auctoritas in liefdeszaken <Nasone> *Parthonopeus*: r. 2824; m) **Ovidius** – klassiek auteur – schreef ook een versie van de ‘Historie van Troje’ – verbannen naar Ponten; *Troyen*: r. 43, 388, 566, 1521, 18152, 18488, 19571, 25713, 27508, 27719, 28955, 29104, 32459; m) **Ovidius** – autoriteit op het gebied van de liefde; *Vergi Prz*: r. 569.

Oxaertreus zie **Exateus**

Oxateus zie **Exateus**

[Oxien] h) Alexandria Oxiana, d.i. Alexandria aan de (rivier de) Oxus (zie **die Oxis**) in het voormalige Bactria, het huidige Ai-Khanoum¹ in Afghanistan, één van de vele Alexandria’s die Alexander de Grote op zijn reizen door het Oosten gesticht zou hebben – zie ook **[die Oxis]**; i) **Uxien** (hs. vrien, Vtien, vxie) – (haven)stad in Percen van sultan Medates, in / op de rotsen gebouwd – belegerd door Alexander de Grote, maar na een verzoek van Cisigambis gespaard; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 152, 153, 163, 247, 265, 330.

[Oxis, die] h) de rivier de Oxus, de huidige Amu Darja,² die ontspringt in het Pamirgebergte in Afghanistan, Turkmenistan en Oezbekistan doorloopt via de steden Termez,³ Kerki,⁴ Farab⁵ en Nukus⁶ en uitmondt in het Aralmeer – hetzelfde als **[die Bacteren]** – zie ook **[Oxien]**; i) **Axis** – rivier in Endi, tussen het Bragmannen lant en Seren; *Alexanders geesten*: boek X, r. 917.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ai-Khanoum.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Amu_Darya

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Termez.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kerki.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Farab.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nukus.kmz

P

[laatste update P: 24-04-2024] ¹

P** zie **B****

Ph** zie **F****

Pt** zie **T(h)****

Padarchus a) or. Potarcaus – Podarces² ex Phylaca bij Dares Phrygius; b) zoon van Iphicles – broer van Protesilaus; e) **Padarchus** – afkomstig uit Pelarche; g) vriend van Protheselaus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7143.

Padelborne h) [Graesse: **Paderborna**]³ — Paderborn,⁴ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland, waar de rivier de Pader⁵ ontspringt – bisdom⁶; i) **Padelborne** – bisdom; *Karl Meinet*: r. A312, 46; A323, 45.

Paerde, Ridder metten Witten zie **Ridder metten Witten Paerde, die**

Paerkenomeuse zie **Parthonopeus van Bloys**

Paerne zie **Parne**

Paersen zie **Parse**

Paerssen zie **Persi**

Paertsevael zie **Perchevael**

[Paertseval] zie **Perchevael**

Paflagoen h) [Constans: PAFLAGOINE], koninkrijk van Philemenis – Paflagonië⁷ – historische regio in het noorden van Klein-Azië met als hoofdstad Sinope, ruwweg de huidige provincie Sinop met als hoofdstad Sinop⁸ aan de Zwarte Zee-kust in Turkije; i) **Paflagoen** – land ver in het zuiden – toenaam van **Filomenys van Paflegoen** – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Paflaganie, Paflegoen, Paslagonie> *Troyen*: r. 8293, 18397, 19173.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Podarces>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Paderborna>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Paderborn.kmz

5. <http://de.wikipedia.org/wiki/Pader>

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Bishopric_of_Paderborn

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Paphlagonia>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sinop.kmz

Paflagoen, die a) de Paflagoniërs; e) **die Paflagoen** – volk / leger uit Paflagoen; g) bondgenoten van de Trojanen tegen de Grieken om Helena onder leiding van Filomenys van Paflegoen <Paflagoene, Paflegoene> *Troyen*: r. 9609, 19179, 23897, 27928, 27935, 27938, 29457, 29823, 29877, 29897.

Paflegoen zie **Paflagoen**

Paflegoene zie **Paflagoen, die**

Paghasus j) het gevleugelde paard Pegasos / Pegasus¹ – geboren uit de wond die ontstond toen Perseus Medusa onthoofde; k) **Paghasus** – moeder van het paard van Hercules, met een olifant als vader – waarmee Parseus ontvlucht; *Troyen*: r. 2575.

Payen van Rochtefort zie [**Pean van Rochefort**]

Paintes h) [Moisan I, 2: SAINTES] — Saintes² aan de rivier de Charente³ in Poitou-Charentes in het westen van Frankrijk; i) **Paintes** – nieuwe naam van **Linges** – door Melusine gestichte stad; *Meluzine*: fol. F6vb.

Pacolet a) or. Pacolet – zie [Moisan I, 2: PICOLET 1] en [Moisan I, 2: PICOULET 2] voor een gelijkend personage: dwerg, tovenaars, boodschapper – lett. ‘kleine Paco’, waarbij ‘Paco’ een Spaanse vleivorm van ‘Francisco’; e) **Pacolet** – dwerg van Escleremonde – tovenaars; g) vertrouweling van Escleremonde die hem naar school liet gaan om tovenaars te worden – maker en bezitter van een houten paardje waarmee door de lucht gereisd kan worden – bedrogen door Faragus – treedt meerdere malen dankzij zijn toverkunst op als bevrijder – bedrogen door zijn studievriend Adriaen Meyn – trouwe metgezel van Valentijn tijdens diens zoektocht naar zijn ontvoerde geliefde Escleremonde – dankzij wie (het leger van) Margalant in zijn slaap gedood wordt door koning Pepijn en Oursson – aan wie de duivel zelf vertelt dat het Casteel Fort alleen maar door verraad kan worden ingenomen – gedood door koning Lucra, waarna Valentijn zich ontfermt over zijn toverboek <Pacolets> *Valentijn ende Oursson*: cap. 24-33, 35, 38-39, 42-47, 50, 54-57, 59, 61, 65.

Paladioen zie **Palladium**

Paladium zie **Palladium**

Palagius zie **Pelagius**

Palais van Aventuren zie [**Paleis van Aventuren**]

Palamedes a) Palamedes⁴; b) zoon van Nauplius en Clymene; e) **Palamedes**; g) ontmaskerde Ulixes, die zich aan de Trojaanse Oorlog wilde onttrekken door krankzinnigheid voor te wenden; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 590; e) **Palamedes** – Griek, koning; g) legeraanvoerder – strijdt mee met de

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pegasus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saintes.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Charente_River

4. [http://en.wikipedia.org/wiki/Palamedes_\(Greek_mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Palamedes_(Greek_mythology))

Grieken tegen Troje om Helena, komt pas later in Tenedoen aan – eist het bevel op als hij vindt dat Aghamennon faalt, maar krijgt geen steun – eist na Hectors dood het bevel op en wordt gekozen als legeraanvoerder – gedood door Paris van Troyen <Palamides, Palemides, Pallamedes, Pallamides>
Troyen: r. 235, 277, 422, 486, 6739, 8441, 8484, 8906, 8909, 8921, 8939, 8952, 8958, 8963, 11862, 11930, 12673, 12788, 12792, 15549, 18863, 20144, 20197, 20202, 20276, 20300, 20359, 20395, 20422, 20692, 20699, 20722, 20735, 21739, 21809, 21908, 21917, 21941, 21981, 22003, 22034, 22046, 22064, 22081, 22091, 22375, 22385, 22395, 22613, 22851, 23757;
 e) **Palamedes**; f) zoon van koning Namplus – verwant van Symeoen – broer van Oeaus; g) ontmaskerde de waanzinnige Ulixes – vermoord na een list van Ulixes – gewroken door zijn vader die de Grieken bij de terugtocht uit Troje in de val lokt <Polidames> *Troyen*: r. 25932, 25955, 26076, 26078, 26822, 26826, 31725, 31736, 33540, 33572, 33586, 33602, 33629, 33681, 33685, 33687, 33701, 33711.

Palane zie **Polane**

Palante zie **Pallanten**

[**Palantijn**] zie **Pallanten**

Palas e) **Palas**; f) zuster van Alijs, Cula en Puta; g) reist met Salamine van Tracien naar het hof in Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 1140; e) **Palas**; f) zuster van Alijs, Eura en Püta; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1130.

Palas zie **Pallas**

Palasyn, Bertram den zie **Bertram den Palasyn**

Palatijne zie **Palestine 2**

Palatyn zie **Palestin**

Palatyne h) or. Palatine; i) **Palatyne** – land van herkomst van koning Philicas – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Pallatine> *Troyen*: r. 13949.

Palatine zie **Palestine 2**

Pale zie **Parke, die**

Paleerne zie **Palerne**

[**Paleis van Aventuren**] j) [West *PR*: Palais 1, **Aventureus**] – kasteel van koning Pelles in Corbenic; k) **Paleys van Aventuren** – kasteel waar Bohort van Gaunes sr. overnacht en de Graal ziet, net als Walewein eerder <Palaise van Aventuren> *Lanceloet*: boek II, r. 18047, 29105, 29141, 29149, 29642, 29689.

Palemides zie **Palamedes**

Palense h) or. Palence – Palencia¹ aan de rivier de Carrión² in Castilië in het noorden van Spanje; i) **Palense** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Plasense> *Parthonopeus*: r. [3791].

Palenstijn zie **Palestin**

Palermen zie **Palerne**

Palerne h) Palermo³ [Moisan I, 2: PALERNE] [West VR: **Palerne**] – havenstad aan de Tyrreense Zee – hoofdstad van het eiland Sicilië, dat gedurende de Middeleeuwen deel uitmaakte van het koninkrijk Napels⁴; i) **Palerne** (or. Aufalerne) – Saraceens koninkrijk van koning Galefier – belegerd door koning Yvorijn van Mombrant om Claramonde <Paleernen, Paleraen, Palernen> *Hughe Prz*: p. 56, 63-73; i) **Palerne** – Saraceens emiraat – de emir van Palerne doodt Fransiscus van Drakouwe <Palernen> *Joncker Jan*: p. 193, 197; i) **Palerne** – Saraceens graafschap; *Madelgijs*: fragm. I, r. 37, 50, 64, [142]; i) **Palerne** – Saraceens graafschap – land van herkomst van Rose – belegert Eggermont om Rose – plaats van gevangenschap van Vivien van Mombrant / van Eggermont – bondgenoot van koning Yvorijn van Mombrant bij de belegering van Eggermont om Benfluer; *Malegijs*: p. 3-8, 31, 38, 40, 42, 46, 48, 49, 58, 59, 63, 68, 72, 73, 95, 151, 153; i) **Palerne** – Saraceens rijk – bondgenoot van koning Alant van Arabijen/Barbarijen in de strijd om de stad Voucekuer in Arragoen – waar de avijstant [amustant]⁵ van Palerne gevangengenomen wordt – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta van Limborch*: cap. 75, 81; i) **Palermen** (or. Palerne) – Sarazijnse stad of land van herkomst van Josue van Palermen; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67, 68.

Paleste h) or. Palest(r)e – mogelijk Palestrina⁶ in Lazio⁷ in het midden van het huidige Italië; i) **Paleste** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3720, 5267.

Palestin h) Ascalon⁸ in Palestina, het huidige Ashqelon⁹ in Israël, gelegen aan de Middellandse Zee; i) **Palestin** – oude naam van **Ascaloen** – stad (in Asia) waarnaar Palestine genoemd is – veroverd op de Saracenen door de hertog van Bulioen <Palenstijn> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1147; i) **Palatyn** – oude naam van **Ascaloen** – verder als boven; *Troyen*: r. 28640.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Palencia.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Carrión_River

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Palermo.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Naples

5. <https://www.cnrtl.fr/definition/dmf/amustant>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Palestrina.kmz

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Lazio>

8. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ashkelon>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ashqelon.kmz

Palestine 1 h) Palestina¹ [Moisan I, 2: PALESTINE] – ruwweg het huidige Israël / Palestina met een deel van Jordanië en Libanon, en met als hoofdstad Jeruzalem² – hetzelfde als **Israël 3**; i) **Palestine** – land in Asia, gelegen nabij Fenicen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1145; i) **Palestine** – land in Asia, gelegen nabij Fenicen; *Troyen*: r. 28638.

Palestine 2 a) or. Palatine / Palestine; e) **Palestine** – bewaakster van de schat van Elynas van Albanien in Guigo; f) dochter van Prissyne en Elinas – zuster van Meluzine en Melior – stiefzuster van Nathan; g) als straf voor de ontvoering van haar vader door haar moeder naar het gebergte van Guigo in Aragonien verbannen, alwaar zij de schat van haar vader moet beheren – wacht op een ridder die met de schat en haar hulp het Lant van Beloften zal veroveren en de betovering zal verbreken <Palatijne, Palatine, Palestinen> *Meluzine*: fol. A4va, A5rb, A6ra, V3vb, Z2rb, Z2va, Z4rb.

Palexioen a) or. Polixenon; e) **Palexioen** – admiraal in dienst van koning Theuter; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Olexioen> *Troyen*: r. 9682, 10452.

Palidamas zie **Polidamas 2**

Palye zie **Poelien**

Pallada a) geen eigennaam maar een vertaalfout van (een mogelijk corrupte redactie van) “non pas la dame”: *nom Palladame [*La Queste del saint Graal*, ed. Pauphilet, p. 181]; e) **Pallada** – “die Pallada hiet”; g) één van de twaalf jonkvrouwen die samen met hun vorstin (allen duivels in mensengedaante) met zelfmoord dreigen als graalridder Bohort blijft weigeren hun vorstin in bed ter wille te zijn; *Lanceloet*: boek III, r. 7129.

Palladas van Macidone zie **Palladia van Macidonien**

Pallade zie **Palladium**

Pallade zie **Pallant**

Pallades a) Pylades³ – boezemvriend van Orestes; e) **Pallades**; g) exemplarisch trouwe en wijze vriend van Horrestis <Pylades> *Minnen loep*: boek II, r. 3874, 4115; boek IV, r. 1600.

Palladia van Macedonia zie **Palladia van Macidonien**

[**Palladia van Machidonia**] zie **Palladia van Macidonien**

Palladia van Macidonien a) vermoedelijk een vorm van Pallas, gen. Palladis, een toenaam van de Griekse godin Athene⁴; e) **Palladia van Macidonien** – jonkvrouw; f) echtgenote van koning Prasijs van Prassia; g) verblijft aan het hof te Constantinopel – bemind door de Saraceense koning Prasijs van

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Palestine>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jerusalem.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pylades>

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Pallas_Athena

Prassia – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel <Macidonien Palladia [van], Palladas van Macidone, van Macidonien Ralida, van Macidonien Palladia> *Limborch*: boek VIII, r. 1177; boek IX, r. 418; boek XI, r. 237, 670; e) **Palladia van Macidonien** – jonkvrouw; *Limborch Frg*: H51C, r. 460; e) **Palladia van Macedonia** – jonkvrouw; f) echtgenote van koning Prasijs van Prasia; g) verder als boven <Palladia van Macidoen, van Macedonia Palladia, van Macedonie Palladia, van Machidonia Pallidia> *Lymburch*: boek VIII, r. 1166; boek IX, r. 414; boek XI, r. 262, 798.

Palladio(e)n zie **Palladium**

Palladium j) het Palladium,¹ het beeld van de godin Pallas Athena (zie **Pallas**), dat de stad Troje tegen verovering beschermde; k) **Palladium** – beeld van de godin Pallas, dat de stad Troje beschermt – verraderlijk in handen van de Grieken gekomen – na de val van Troje door Aghamennon aan Ulixes gegeven – uiteindelijk in Rome terechtgekomen – moest bedekt blijven om te voorkomen dat het de mensen blind zou maken, zoals wel met Apius gebeurde <Paladioen, Paladium, Pallade, Palladioen, Palladiom, Palladion, Pallaede> *Troyen*: r. 540, 606, 23571, 23655, 23670, 23707, 26220, 26986, 31240, 31858, 32642, 32670, 32692, 32707, 32728, 32753, 32816, 32832, 33000, 33041, 33059, 33182.

Pallaede zie **Palladium**

Pallamedes zie **Palamedes**

Pallamenys a) or. Almenus – mogelijk dezelfde als **Alcius**; e) **Pallamenys** – hertog; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Pollimenis> *Troyen*: r. 13527, 13530, 14120.

Pallamides zie **Palamedes**

Pallant a) Pallas²; b) zoon van koning Euander; e) **Pallas** – kroonprins / koning (“junge chunich”), legeraanvoerder uit Spalant; f) enige zoon van koning Euander; g) 16 jaar jong – biedt met een leger hulp aan Eneas namens zijn vader – wordt door Turnus gedood en van zijn van Eneas gekregen ring beroofd – zijn lichaam wordt door Eneas met veel eerbetoon naar zijn vader teruggestuurd, die zijn enige zoon als een koning laat begraven – wiens graf door keizer Fridereich ontdekt wordt te Rome <Pallade, Palladem, Pallante, Pallantem, Pallanten, Pallase, Pallases, Pallasis> *Eneide*: r. 6081, 6099, 6109, 6113, 6163, 6238, 6271, 6289, 7292, 7306, 7327, 7338, 7347, 7440, 7453, 7455, 7462, 7499, 7519, 7527, 7544, 7556, 7561, 7566, 7571, 7574, 7600, 7603, 7743, 7748, 7967, 7981, 7995, 7999, 8015, 8027, 8090, 8101, 8119, 8136, 8154, 8160, 8179, 8271, 8275, 8295, 8303, 8315, 8336, 8351, 8375, 8385, 8391, 8396, 8399, 8409, 12575, 12579, 12592, 12604; e) **Pallant**;

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Palladium_\(mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Palladium_(mythology))

2. [http://en.wikipedia.org/wiki/Pallas_\(son_of_Evander\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Pallas_(son_of_Evander))

f) zoon van koning Euander; g) jong – door Sabine geweigerd als koning van (de) Tierene – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – tot ridder geslagen door Eneas – doodt Halesus, daarom gedood door Turnus, wat door alle Trojanen en Arcadiërs zeer wordt betreurd – wiens gordel door Turnus wordt gedragen tijdens de tweekamp met Eneas <Pallands, Pallante, Pallants> *Troyen*: r. 37728, 37734, 37814, 37969, 37990, 38018, 38911, 38920, 38923, 38947, 38952, 38962, 38974, 38987, 38994, 39010, 39030, 39040, 39059, 39085, 39164, 39169, 39410, 39426, 39528, 39540, 39572, 39974, 40776, 40783, 40786; e) **Pallant**; f) enige zoon van Euander; g) jong – door Sabine geweigerd als koning van (de) Cyrenen – geridderd door Eneas – bondgenoot van Eneas, strijdt mee tegen Turnus c.s., doodt Halesus, daarom gedood door Turnus in tweestrijd – hevig beweend door de Archaden en zijn vader – wiens geroofde gordel door Turnus wordt gedragen tijdens de tweekamp met Eneas <Pallants> *Troyen Prz*: fol. 146va-147ra, 148ra, 148rb, 153rb-154rb, 154vb, 156ra-156vb, 159rb, 164rb, 164va.

Pallante h) Dui. Pallante; i) **Pallante** – markgraafschap – bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5081.

Pallante zie **Pallanten**

Pallanten h) Pallantium,¹ stad op de Palatinus,² de belangrijkste van de zeven heuvels waarop Rome werd gebouwd; i) **Spalant** – koninkrijk en stad van koning Euander – waar ‘nu’ (eind 12e eeuw) Rome staat <Palante, Spalante, Spalnte> *Eneide*: r. 5853, 5859, 5907, 6024; i) **[Palantijn]** – oude naam van Rome <Palantine> *Florimont*: r. 145; i) **Pallante** – burcht / stad op een berg, woonplaats van koning Euander – later een deel van Rome <Pallanten> *Troyen*: r. 37715, 38193, 38212; i) **Pallanten** – stad van koning Euander, op een hoge berg; *Troyen Prz*: fol. 146va, 149va.

Pallas a) [A-Z 1: Athena]³ [Moisan I, 2: PALLAS] — (Pallas) Athena⁴ / Minerva⁵ bij de Romeinen – Griekse godin van ambacht, kunst en wetenschap alsook van de (verstandige, beheerste) oorlog – ‘pallein’ betekent: ‘de lans zwaaiend’ – zie ook **Meynerve** en **Palladium**; b) lievelingsdochter van Jupiter – uit zijn hoofd geboren; e) **Pallas**; g) heeft tempel / kerk in Athene – één van de drie godinnen bij het Paris-oordeel – wier beeld door Ulixes en Dyomedes uit Troje gestolen werd; *Alexanders geesten*: boek I, r. 882, 1253; boek VIII, r. 575; e) **Pallas** – godin; g) werd in Troje vereerd als beschermster van de stad – weefde het vaandel, dat Venus aan Eneas gaf, in de wedstrijd met Aragnes; *Eneide*: r. 1085, 1101, 5804, 5818; e) **Pallas**; g) streed met Juno en

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pallantium>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons_Palatinus.kmz

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0024.php#a023

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Pallas_Athena

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Minerva>

Venus om de gouden appel, die Paris aan de mooiste van hen zou geven; *Floris ende Blancefloer*: r. 642, 652; e) **Pallas**; g) verder als boven; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4]; e) **Pallas** – godin; g) beschermt [?] Jason van Mirmidonien op weg naar Colcos via het beeld dat hij gekregen heeft van Ysiphile – wier beeld Jason in de Diana-tempel bij Jacomte zet <Palas> *Jason*: fol. 70v, 96v, 104v, 105r, 108v, 114r; e) **Pallas**; f) zuster van Juno en Venus en van Jupiter, Neptunus en Pluto; *Limborch*: boek III, r. 1249, 1333; e) **Pallas**; f) zuster van Jüno en Venus en van Jubiter, Neptunus en Pluto <Palas> *Lymburch*: boek III, r. 1241, 1324; e) **Pallas** – godin; g) aangeroepen door Fillis – strijdt met Juno en Venus in een schoonheidswedstrijd om een gouden appel – biedt Parijs aan hem onoverwinnelijk te maken; *Minnen loep*: boek I, r. 424, 2017, 2019; e) **Pallas** – één van de drie godinnen van het Paris-oordeel; g) belooft Parijs macht; *Reynaert Prz*: r. 4227, 4242; e) **Pallas** – één van de drie godinnen van het Paris-oordeel; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5500, 5516; e) **Pallas** – Griekse / heidense (krijgs)godin; g) betrokken bij het Paris-oordeel – vereerd op Cyros – vereerd in Troje – de tempel ter ere van haar is al gebouwd door koning Ylus – veroorzaakt het noodweer op het Egtherische Meer bij de terugtocht van de Grieken, omdat Cassandra door Ajax Ovelius uit haar tempel is geroofd – vereerd in Lacie; *Troyen*: r. 3729, 5242, 5742, 5918, 6266, 6281, 6296, 23550, 23570, 23588, 23633, 23639, 23681, 23687, 26878, 26895, 28228, 31289, 31294, 31355, 31854, 31869, 31881, 31890, 32137, 32157, 33219, 33520, 39836; e) **Pallas** – godin; g) aanbeden door Lavines moeder (en Lavine); *Troyen Prz*: fol. 158va.

Pallas zie **Pallant**

Pallatine zie **Palatyne**

Pallidia van Machidonia zie **Palladia van Macidonien**

Palmurus a) or. de stuurman Palinurus¹; e) **Polumiere** – Trojaans

stuurman / aanvoerder onder Eneas van Troyen; g) vergezelt Eneas c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje, volgt de door Helenus aangegeven route – overboord geslagen tijdens de oversteek van Cecile naar Cumea <Polimuer, Polimuere, Polinitus, Polumieren, Polumieus> *Troyen*: r. 35703, 35955, 35965, 36309, 37007, 37071, 37139; e) **Palmurus** – (hoofd)stuurman; g) verder als boven <Palnyrus, Paluiner, Pulmurus> *Troyen Prz*: fol. 136ra, 138ra, 142rb, 142vb, 143ra.

Pamfilia h) Pamphylia,² de huidige provincie Antalya³ aan de Turkse zuidkust⁴ – door Bartholomeus Anglicus [*De Proprietatibus rerum*, XV s.v. Pamphylia] op basis van

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Palinurus>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pamphylia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antalya.kmz

4. <https://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0013>

Isidorus van Sevilla [*Etymologiae* XIV, 3, 44]¹ verkeerd begrepen als een synoniem van Ysauria (zie **Isauria**) – de legende dat de Pamphylicsche Zee zich (als de Rode Zee voor Mozes) opende voor Alexander de Grote op zijn tocht naar het oosten om met Gods hulp een einde te maken aan de Perzische heerschappij, is afkomstig uit Flavius Josephus' [*Antiquitates judaicae* II, 16]²; i) **Pamsilia** (hs.) – in Minder Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1380; i) **Pantifilia** – land waarvan de koning met zijn zuster huwt en bij haar twee zonen verwekt – nadat hij (in drift) zijn oudste zoon en vrouw gedood heeft en zijn jongste zoon door de bliksem getroffen is, wordt hij uiteindelijk kluizenaar op een onbewoond eiland; *Brandaen*: r. 555; i) **Pamphilen** – land – veroverd door koning Mopsius; *Jason*: fol. 49v; i) **Panphilia** – land in Mynder Asya; *Troyen*: r. 28953.

Pampelynen h) Pamplona³ [Moisan I, 2: PAMPELUNE] [West VR: Panpelune] aan de rivier de Arga⁴ in Navarra, Spanje – hoofdstad van Baskenland⁵; Iruñ(e)a (de stad); i) **Panpelunen** – koninkrijk van Macabrien; *Ayoel*: r. 312; i) **Panpilone** – stad in Hispanien waar een grote veldslag tussen heidenen en Christenen plaatsvindt – veroverd door Karll Meynet <Pampelone, Pampolonne, Panpeloin> *Karl Meinet*: r. A338, 20; A350, 58; A351, 2; A352, 17; A356, 26, 62; A359, 14, 66; A361, 10; A370, 7; i) **Pampelynen** – Saraceense stad; *Roelant*: r. P713; i) **Panpilonien** (or. Pampilona / Pampilonia) – stad in Spaengien – als eerste aangevallen door Karel de Grote – gelegen aan de rivier de Rune – na een vruchteloos beleg van drie maanden met hulp van God en sint Jacob ingenomen; *Turpijn*: II, r. 31; V, r. 5, 55; IX, r. 7; X, r. 6.

Panpelunen zie **Pampelynen**

Pamphilen zie **Pamfilia**

Pampolonne zie **Pampelynen**

Pancer a) de bever Pancer of Panter – ogenschijnlijk een verkeerde naam voor dit niet in de *Roman de Renart* voorkomende dier – mogelijk een verbastering van Poincet, de naam voor een das; e) **Pancer** – bever; g) beschuldigt Reynaert van een misdaad tegen Cuwaert – klaagt Reynaert ook aan <Panser> *Reynaert A en F*: r. 126, 170, 1857; e) **Panther** – bever; f) echtgenoot van Ordegale – verwant van Reynaert 1; g) verder als boven – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp; *Reynaert Prz*: r. 88, 118; e) **Panther** – bever; f) echtgenoot van Oerdegaelle – verwant van Reynaert 1; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 134, 178.

1. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html

2. https://en.wikisource.org/wiki/The_Antiquities_of_the_Jews/Book_II

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pamplona.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Arga_River

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Basque_Country_%28greater_region%29

Panconien h) bedoeld lijkt Dax¹ aan de rivier de Adour² in Gascogne, Frankrijk;
 i) **Panconien** – één van de vijf steden waar Karll Meynet ter ere van sent Jacob een kerk laat bouwen; *Karl Meinet*: r. A342, 43.

Pandaris zie **Pandarus van Cicilie**

Pandarus a) or. Pandarus; b) broer van Bitias; e) **Pandarus** – brugwachter [?], reus; f) broer van Becias; g) bewaakt samen met zijn broer de burcht Albane voor Eneas – gedood door de mannen van Turnus; *Eneide*: r. 7100, 7140, 7226; e) **Pandarus**; f) neef van de koning van Cecile 1 (d.i. Pandarus van Cicilie) – broer van Lucias; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Turnus <Pandrus> *Troyen*: r. 38487, 38566, 38581, 38602, 38617, 38641, 39764; e) **Pandarus** – Trojaan; f) broer van Bycias; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 151ra, 151va-152ra, 158rb.

Pandarus zie **Pandarus van Cicilie**

Pandarus van Cicilie a) or. Pandarus, uit Sezile; e) **Pandarus van Cicilie** – koning – afkomstig uit Cecile 1; f) oom van Pandarus; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Grote Brandarus, Pandaris, Pandarus, van Cicilie Pandarus, Pandrus, Pandrus van Cicileen, Placanus van Cisile> *Troyen*: r. 8167, 9601, 12686, 12732, 14701, 15458.

Pandragoen a) Pandragon [West PR: **Pandragon**] alias Ambrosius Aurelius³; b) zoon van koning Constantijn – oudere broer van Uter Pendragon; e) **Pandragoen** alias **Aurelius Ambrosius** – Brits ridder, later koning van Brytanigen / Engellant; f) tweede zoon van koning Constans – broer van Moynes en Uter Pandragoen; g) na de dood van koning Constans door diens leenmannen meegenomen ter bescherming tegen koning Uteger – neemt met zijn broer Uter Pandragoen wraak en herovert de troon – in de strijd tegen de Sennen gedood <Pandragoene, Pandragoens, Pandragon, Pandragone> *Graal*: r. 4195, 4310, 5388, 5396a, 5403, 5409, 5418, 5425, 5431, 5433, 5493, 5499, 5523, 5539, 5548, 5563, 5577, 5595, 5606, 5652, 5658, 5662, 5685, 5734, 5757, 5789, 5809, 5931, 5939, 6013, 6100, 6120, 6186, 6189, 6193, 6232, 6240, 6435, 6446, 6482a, 6529, 6554, 6591, 6643, 6650, 6652, 6678, 6709, 6730, 6744, 6753, 6793, 6799, [8816]; e) **Pandragoen** alias **Ambrosius** – koning (van Bertanie) – zo genoemd om zijn wapenteken, een (witte) draak; f) broer van Uter(-Pandragoen); g) gedood in de strijd tegen de Sennen <Pandragoene> *Merlijn*: r. 11427, 11429, 11434, 11436; e) **Pandragon**; f) broer van Uter; *Merlijn Prz*: fol. B1a.

Pandragoen zie **Uter Pandragoen**

Pandragon zie **Pandragoen**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dax.kmz
 2. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Adour
 3. http://en.wikipedia.org/wiki/Aurelius_Ambrosius

Pandrus zie **Pandarus**

Pandrus (van Cicileen) zie **Pandarus van Cicilie**

Panee zie **Dyepenee**

Panflette l) *Pamphilus seu De Amore*, in het Frans *Pamphilet* geheten –

twaalfde-eeuws Latijns minnedicht¹ van onbekende auteur dat op Latijnse scholen veel gelezen werd; m) **Panflette** – “Ende mense oec te lesene sette / in Juvenale ende in Panflette / Ende in Ovidio De arte amandi, / Daer si vele leerden bi” – één van de teksten die Floris en Blancefloer [in het Latijn] op school te lezen krijgen; *Floris ende Blancefloer*: r. 334.

Paningne zie **Peninge**

Pannonia, Hoghe zie **Hoghe Pannonia**

Pannonia, Neder zie **Neder Pannonia**

Panpeloin zie **Pampelynen**

Panpelunen zie **Pampelynen**

Panphilia zie **Pamfilia**

Panpilone zie **Pampelynen**

Panpilonien zie **Pampelynen**

Pansa a) Gaius Vibius Pansa,² Romeins veldheer en consul († 43 v.C.) – door Jacob van M(a)erlant toegevoegd en ontleend aan Orosius’ *[Historiae adversus paganos, liber VI, cap. 18]*³; e) **Pansa** – Romeins veldheer; g) achtervolgt Antonis naar Mutina, raakt daar gewond en sterft; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1141, 1145.

Panser zie **Pancer**

Pantaleon van Rome a) [West PR: **Pantelion**] – Romeins legeraanvoerder;

e) **Pantaleon van Rome** – ridder – consul in Rome; g) dapper – staat koning Claudas bij in diens strijd tegen Lanceloet van Lac <Pantalion, Panthaleon> *Lanceloet*: boek II, r. 34294, 34461, 34745.

Pantapolijn h) or. Pantapolin, lett. vijf steden(bond) – bedoeld lijkt Pattala, een nu verdwenen stad gelegen in de delta van de rivier de Indus, het zuiden van de huidige Pakistaanse provincie Sindh,⁴ mogelijk ter hoogte van het huidige Sujawal,⁵ maar ook het noordelijke gelegen Hyderabad⁶ is kandidaat – de grote veldslag tussen Alexander de Grote en Porus vond vermoedelijk plaats bij de rivier de Hydaspes (zie [**die Hydaspes**]), in India; i) **Pantapolijn** – plaats in Indie waar Porrus door “die vule bastart” (Alexander de Grote) schandelijk verslagen werd; *Cassamus*: r. 918.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Elegiac_comedy

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Gaius_Vibius_Pansa

3. https://sites.google.com/site/demontortoise2000/orosius_book6

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sindh>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sujawal.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hyderabad.kmz

Pantasale a) grappig bedoelde verwijzing naar de Amazone Penthesileia (zie **Penthiseleye van Amasonie**); e) **Pantasale** – reuzin; f) echtgenote van de reus Lokefeer – moeder van Sagiants; g) bewaakster van het Witte Scilt – exemplarisch lelijke vrouw – gedood door Ferguut; *Ferguut*: r. 3368, 3411, 3500.

Pantecroet a) mogelijk een sprekende naam: Pentacosta [?] (Pinksteren); e) **Pantecroet** – otterwifje; f) verwant van Reynaert 1; g) ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp <Pantecrote> *Reynaert Prz*: r. 3971, 5882; e) **Panthechrote** – otterwifje; f) echtgenote van Bruneel – verwant van Reynaert 1; g) verder als boven <Pantecroet, Panthechrote> *Reynaerts Hst*: r. 5191, 7400.

Panthaleon zie **Pantaleon van Rome**

Panthechrote zie **Pantecroet**

Pantheer zie **Panther**

Panthechrote zie **Pantecroet**

Panther a) ogenschijnlijk een verkeerde naam voor dit niet in de *Roman de Renart* voorkomende dier – zie ook **Pancer**; e) **Panther** – “kameel” d.i. kameel; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert Prz*: r. 1362; e) **Pantheer** – “kemel” d.i. kameel; g) verder als boven <Pantheel> *Reynaerts Hst*: r. 1879.

Panther zie **Pancer**

Panthiere h) [Moisan I, 2: VALTERNE 1] – het huidige Valtierra¹ in Navarra in het noorden van Spanje; i) **Panthiere** – toenaam van **Astromarijs van Panthiere**; *Roelant*: r. 574.

Panthus zie **Pantus 2**

Pantifilia zie **Pamfilia**

[Pantyn] a) [West PR: Alipansin] – Saksisch koning; e) **[Pantyn]** – heidens koning – één van de Sennen; g) verslagen in Carmelide <Pantyne> *Merlijn*: r. 23961.

Pantus 1 a) or. Panthus; e) **Pantus** – Trojaans geleerde; f) zoon van Esorbis; g) herinnert aan de door zijn vader voorspelde ondergang van Troje als Paris van Troyen naar Grieken zal gaan – probeert het Apollo-beeld weg te dragen uit het brandende Troje – gedood door de Grieken <Pautus> *Troyen*: r. 3935, 3976, 4016, 30364, 32057, 32063, 32077, 32162.

Pantus 2 a) in Vergilius' *Aeneis*: de Arcadiër Gylippus, vader van negen zonen bij een Etrurische echtgenote; e) **Pantus**; f) vader van negen zonen; g) wiens zonen gedood worden in de strijd tegen Turnus c.s., door toedoen van Tholominus, vlak voor de tweekamp; *Troyen*: r. 40275; e) **Panthus**; f) vader van negen zonen; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 161rb.

Papia zie **[Pavie]**

Paradijs zie **Bloeyende Paradijs**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valtierra.kmz

Paradijs, [dat] h) het (Aardse) Paradijs alias de Hof van Eden¹ alias het Paradisum voluptatis [*Genesis* 2, 8]² – waaruit Adam en Eva verjaagd werden – in de middeleeuwse geografie gesitueerd in het uiterste oosten, dat wil zeggen aan de bovenkant van de kaart³ – waar de vier ‘grote’ rivieren (Phison c.q. Ganges, Geon c.q. Nijl, Tigris en Eufraat) ontspringen en vervolgens ondergronds gaan om elders weer boven te komen – de benaming ‘Paradijs’ kan ook slaan op de hemel (hoghe paradijs, hemelsche paradijs enz. passim) of op de toestand van gelukzaligheid die de ware gelovigen te wachten staat in het hiernamaals (zie **Hemelriike**); i) **dat Eertsce Paradijs** – in Asia – waar de vier Paradijs-rivieren (Phison c.q. Ganges, Geon c.q. Nilus, Tygris en de Eufrate) ontspringen – ommuurd met vier gouden muren – bezocht door Alexander de Grote, die daar (van God) een wondersteen krijgt als bewijs <Eerdsce Paradijs, Paradijs, Paradise, Paradyse> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 12, 436, 439, 841; boek VII, r. 845, 877; boek IX, r. 1051, 1273, 1309; boek X, r. 193, 204; i) **Eertsche Paradijs** – een idyllisch eiland met daarop een wonderschone burcht dat door Brandaen c.s. bezocht is; *Brandaen*: r. 862; i) **dat Eertsche Paradijs** – de boomgaard van het slot van de emir van Babilonien lijkt op het Aards Paradijs; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4]; i) **d’Eertsche Paradijs** – waaruit Adam en Eva verdreven werden en waarin nooit meer een mens terugkeerde <Paradyse> *Leven Ons Heren*: r. 134, 142, 144, 4421; i) **Aertsche Paradijs** – metafoor voor ultiem geluk <erts paradijs, ertsche paradijs> *Margrieta van Limborch*: cap. 8, 84, 117; i) **Aertsche Paradijs** – exemplarisch gelukzalige plek <Aersche paradijs> *Peeter van Provencen*: fol. G4v, H2r; i) **dat Aertsche Paradyse** – “tusschen dat Grote India ende dat Aertschen Paradyse” waarvandaan het bot van de panthera kwam waarvan de kam (één van de drie ‘gestolen’ juwelen van Reynaert) is gemaakt <Aertschen Paradyse, Paradise> *Reynaert Prz*: r. 4103, 4191; i) **dat Eerdsche Paradise** – “tusschen dat Groot Judia ende dat Eerdsche Paradise”, verder als boven <Paradise> *Reynaerts Hst*: r. 5347, 5455; i) **dat Paradys** – gelegen in Asia, met de vier Paradijs-rivieren (Physon c.q. Ganges, Ghion c.q. Nylus, Tygrys en de Eufrate) – waar een boom staat met geneeskrachtige appelen, die zeven jaar rijpen voordat zij van de boom vallen <Eerdsche Paradys, Paradise, Paradyse> *Troyen*: r. 16004, 16112, 19997, 28344, 28376; i) **dat Paradijs** – waar de balsem-olie vandaan kwam waarmee de Groenen Ridder elke wond onmiddellijk genezen kon; *Valentijn ende Oursson*: cap. 19; i) **[dat Ardsche Paradijs]** – waar een ‘beekje’ in Endi ontspringt <Ardschen Paradise> *Walewein*: r. 3554.

Paradijs, Aertsche zie Paradijs, [dat]

-
1. http://en.wikipedia.org/wiki/Garden_of_eden
 2. http://vulgate.org/ot/genesis_2.htm
 3. http://en.wikipedia.org/wiki/Hereford_Mappa_Mundi

Paradijs, Ardsche zie **Paradijs, [dat]**
Paradijs, Bloeyende zie **Bloeyende Paradijs**
Paradijs, Eerdsche zie **Paradijs, [dat]**
Paradijs, Eertsc(h)e zie **Paradijs, [dat]**
Parasia zie **Prassia**
Parazis zie **[Parisijse]**
Parcen zie **Parten, die**

Parces a) bedoeld is Laërtes (zie **Laertes**), de vader van Odysseus – maar in de niet-Homerische traditie [*Metamorphoses* XIII, 32]¹ is Odysseus verwekt door Sisyphus, een man met een slechte reputatie, wat zich zou uiten in het perfide karakter van Odysseus ; e) **Parces**; g) volgens Ajax níet de vader van Ulixes, maar Sisyphus, die een jarenlange buitenechtelijke relatie met de moeder van Ulixes had; *Troyen*: r. 25907.

Parchevael zie **Perchevael**
Parchia zie **Partia**
Parchien zie **Parten, die**
Parcifal zie **Perchevael**
Parcys zie **[Parys] 1**
Parcis zie **Persies**

Parden h) Padrón,² stad gelegen aan de rivieren de Sar³ en de Ulla⁴ in Galicië in het noordwesten van Spanje; i) **Parden** – land, behorend bij Hyspanien; *Karl Meinet*: r. A338, 62.

Pargama! n) mogelijk afgeleid van de naam van de Trojaanse burcht Pergamum [?]; o) **Pargama!** – strijdkreet van Polidamas en de Trojanen – betekent: “ga alst ga”; *Troyen*: r. 10249, 11098.

Pargamea h) Pergamea – legendarische, door de Trojanen gestichte stad op het eiland Kreta, vernoemd naar de Trojaanse citadel Pergamon; i) **Pargamea** – stad bij de berg Curete op Crete – gesticht door Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje, op onvruchtbare grond – waar Trojanen vandaan komen om zich met Eneas te herenigen <Pargameam, Pargamena> *Troyen*: r. 35783, 35845, 40873; i) **Pargamena** – door Eneas gestichte stad op Creten – verder als boven <Pargania, Parganya> *Troyen Prz*: fol. 135ra, 135va, 165ra.

Pargamena zie **Pargamea**
Pargania zie **Pargamea**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>
2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Padrón.kmz
3. http://es.wikipedia.org/wiki/Rio_Sar
4. http://es.wikipedia.org/wiki/Rio_Ulla

- Paridaen** e) **Paridaen** – ridder; g) bode van Otte naar Siten om de verblijfplaats van Yoen en Helene te achterhalen – raadt Otte af de schaking van Helene te wreken op Yoens familie – bode van Otte aan Garijn en Ogier <Paridane> *Lorreinen O*: r. 2304, 2313, 2454, 2461, 2477, 2519, 2557, 2570, 2587, 2596, 2599, 2664, 2698, 2715, 2733, 2738, 2764, 2822.
- Parides** a) [West PR: *Patrides* 2]; e) **Parides**; g) door Lantsloot naar koning Badagamus gestuurd om de dood van Meliagant mee te delen <Pariden> *Lantsloot*: r. 4850, 4858, 4866, 4874.
- Parijs 1** h) [Graesse: *Lutetia Parisiorum*] ¹ [Moisan I, 2: PARIS 1] [West PR: *Paris* 2] [West VR: *Paris* 2] — Parijs, ² stad gelegen aan de rivier de Seine ³ – vanaf de regering van Louis VI (1108-1137) hoofdstad ⁴ van het laat-middeleeuwse koninkrijk Frankrijk ⁵ (daarvoor waren eerst Laon en daarna Orléans hoofdsteden), waarvan het zwaartepunt lag boven de rivier de Loire – universiteitsstad; i) **Parijs** – hoofdstad van het koninkrijk Vrancrike; *Aiol*: r. 735; i) **Parijs** – hoofdstad van koninkrijk; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1223; i) **Parijs** – hoofdstad van Vrancricje, met het hof van de Franse koning; *Buevijn*: fol. M1v; i) **Parijs** – stad waar Lodewijc die Vrome zijn zoon Karel tot ridder zal slaan – waar Florant en Beatrijs, de graaf en gravin van Fajuweel, een herberg hebben – met het klooster van Sente Denijs, waar Lodewijc die Vrome begraven wordt; *Couchi*: fragm. VI, r. 43, 142, 164, 211, 262, 556, 566, 571, 607, 684; fragm. KT, r. 7; fragm. VII, r. 291, 300, 452, 566, 1254, 1255, 1353, 1471, 1503, 1581, 1749, 1866, 1932, 2211; i) **Parijs** – hof / hoofdstad – genoemd samen met Lonnen; *Ferguut*: r. 3704; i) **Parijs** – koninkrijk en stad met het hof van koning Clovijs van Vrankerike en koningin Claude; *Flovent*: r. 183, 226; i) **Parijs** – stad waar Karel de Grote hof houdt – toenaam van **Foukijn van Parijs**; *Heemskinderen*: p. 9, 14, 16, 18, 24, 32, 33, 40, 47, 52, 75, 77, 79, 84-86, 91-94, 96, 99, 102-105, 107, 108, 111, 113-121, 141, 144, 151, 154-156, 163-166, 168, 176, 196-199, 205; i) **Parijs** – hoofdstad van Vrankerike, met het hof van koning Karel de Grote; *Huge M*: r. 353, 355; i) **Parijs** – met het hof van koning Karel van Vrancricje <Paris> *Hugbe Prz*: p. 7-9, 23, 50, 54, 59, 72-75, 77; i) **Paris** – hoofdstad van het koninkrijk Frankrich <Parise> *Johan*: r. 2599, 2729, 2782, 2789, 2808, 2888; i) **Parijs** – hoofdstad van het koninkrijk Vrancricje – waar Lodewijck van Vrancricje hof houdt; *Joncker Jan*: p. 218, 221, 227; i) **Parijs**; *Jonitas*: r. 48, 93; i) **Parys** – één van de vijf steden waar Karll Meynet ter ere van sent Jacob een kerk laat bouwen <Paryse> *Karl Meinet*: r. A1, 24, 54; A2, 4, 25, 34; A4, 32; A5, 45; A9,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Lutetia-Parisiorum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Paris.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Seine>

4. http://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_de_paris

5. http://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_de_France

19, 49; A10, 46; A15, 54, 62; A29, 28; A97, 50; A104, 9; A111, 38; A112, 7; A112, 35, 37; A113, 40, 55, 62; A114, 21; A117, 12; A120, 56; A121, 18; A122, 32; A123, 18; A124, 1, 13; A125, 32; A126, 3, 11; A135, 31; A172, 5, 29; A176, 65; A195, 19; A208, 15; A215, 60; A218, 5, 17; A220, 60; A221, 69; A222, 51; A223, 69; A224, 6, 63; A226, 5, 14; A227, 22, 56; A228, 42, 56; A229, 28; A231, 6, 49, 62; A232, 52; A233, 38, 48; A234, 10, 67; A235, 17, 42, 52; A238, 30; A251, 12, 57; A267, 47; A272, 17; A282, 41, 64; A283, 52; A284, 67; A285, 27; A286, 2; A287, 34; A288, 43; A289, 6; A293, 15; A294, 1; A299, 29, 37; A300, 56; A305, 47, 61; A329, 4; A334, 8; A342, 49; A413, 30; A449, 28; A450, 41; A461, 68; A533, 16; i) **Parijs** – stad in Gallen – waar Fellon de wet van Rome invoerde – waar de Seine doorheen stroomt; *Lanceloet*: boek IV, r. 9855, 9858, 9939; i) **Parijs** – exemplarische universiteitsstad; *Leven Ons Heren*: r. 481; i) **Parijs** – stad in Vranckerike; *Limborch*: boek V, r. 32, 63, 180; i) **Parijs** – stad in Vranckerich, verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 32, 63, 178, 830; i) **Parijs** – met hof van koning Pippijn – waarheen Rigaut gaat om de dood van graaf Begge te melden aan de koningin (d.i. Blanchefleur) – waarheen Girbeert c.s. gaat om zich te laten ridderen; *Lorreinen*: fragm. II, r. 391; fragm. III, r. 533, 754, 779; i) **Parijs** – met het hof van Karel de Grote <[.]arijs> *Lorreinen Be*: r. 282, 321; i) **Parijs** – met het hof van koning Pippijn; *Lorreinen H*: r. 129; i) **Parijs** – met het hof van keizer Karel de Grote; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 439, 658, 1189, 1201, 1208, 1210, 1230, 1340, 1406; i) **Parijs** – waar Karel de Grote hof houdt – waarvan Gerart stadsvoogd is – waar gerechtelijke tweekampen worden gehouden op het Yle; *Lorreinen O*: r. 196, 1438, 1699, 2915, 2921, 2929, 3560, 4413; i) **Parijs** – met het hof van Karel de Grote; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 95, 348, 352; i) **Parijs** – met het hof van Karel de Grote; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 92, 131, 137, 168; i) **Parijs** – hoofdstad van het koninkrijk Vranckerike, met het hof van koning Karel de Grote – waar hertog Bueve van Eggermont gevangen zit; *Madelgijs*: fragm. VII, r. 14; fragm. VIII, r. 169; i) **Parijs** – hoofdstad van Vrancrijck, met het hof van koning Karel de Grote – waar vlakbij de woonplaats van meester Jorck is – bisdom – plaats van gevangenschap van hertog Buevijn van Eggermont; *Malegijs*: p. 3, 17, 21, 80, 84, 85, 101, 112, 113, 120, 157, 275, 280, 310, 313, 314, 341, 345; i) **Parijs** – stad in Vrancrijc, met het hof van koning Lodewijc van Vrancrijc; *Margrieta van Limborch*: cap. 74; i) **Parijs** – universiteitsstad: “Si [Mariken] soude derren staen teghen den alder stoutste/Clerck die in Parijs oft in Loevene studeert.”; *Mariken*: fol. C5r; i) **Parijs** – waar net als in het oude Athenen alle kunsten onderwezen worden – waar de Plaetse Mabbart gelegen is; *Minnen loep*: boek I, r. 1355; boek II, r. 3527; i) **Parijs** – hoofdstad van het koninkrijk Franckenrich met het hof van Karel de Grote – belegerd door Broyer (van Babilonien) en Karahen von Perthij c.s. omdat zij denken dat Ogier dood is (gedood zou zijn door Karel en Naymes) – verzamelplaats van de legers tegen Broyer der Junge om Ogier in Babilonien

te bevrijden <Parijse, Parijss, Parijsse, Pariss> *Ogyer*: r. 389, 1520, 2244, 3260, 3263, 3326, 4108, 4279, 4283, 4392, 4432, 4450, 4465, 4885, 5056, 5060, 5326, 5381, 5440, 5445, 6379, 6468, 6616, 6737, 6849, 7193, 8719, 8996, 9470, 9656, 9705, 9712, 9714, 9770, 10446, 10580, 10850, 11170, 11184, 11664, 12316, 12621, 12625, 12636, 13273, 13281, 13430, 13546, 13555, 14008, 14254, 14289, 14317, 14500, 14532, 14557, 14654, 14667, 14677, 14689, 14740, 14916, 14930, 14935, 15106, 15474, 15521, 15797, 15929, 16079, 16085, 16250, 16294, 16300, 16359, 16372, 16617, 17313, 17940, 17984, 17996, 18222, 19205, 19231, 19943, 19970, 19998, 20531, 20927, 21311, 21316, 21448, 21458, 22235, 22246, 22252, 22254, 23667;

i) **Parijs** – waar de koning van Vrancrijk hof houdt – stad waar een toernooi wordt gehouden om uit te maken wie de schoonste van drie vrouwen is <Paris> *Parijs & Vienne*: cap. [6]-[7], [9], [11], [33]; i) **Parijs** – bisdom – de bisschop haalt Parthonopeus over zijn zonde te biechten; *Parthonopeus*: r. 1946, 1966; i) **Parijs** – hoofdstad van Vrancrijk – belegerd door de Moorse koningen Sornoguer, Cantion en Ascon – ontzet door graaf Partinoples van Bleys; *Partinoples*: p. 19-23, 25, 26; i) **Parijs** – in tegenstelling tot Kriekepit wél bekend bij koning Nobel; *Reynaert A en F*: r. 2631; i) **Parijs** – verder als boven – corrupte kerkelijke stad; *Reynaert Prz*: r. 1947, 6174; i) **Parijs** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2644, C7698; i) **Parys** – toenaam van **Fauke von Parys** – waar Karle hof houdt – bij de kroning van Ludwigh geeft Karle Fritzhart gebied [?] tussen Parys en Louwen <Parise, Pariss, Paryss, Paryse> *Reinolt von Montelban*: r. 11, 195, 251, 313, 909, 1161, 1320, 1638, 2131, 2862, 3426, 3520, 3569, 3667, 3674, 3724, 4187, 4192, 4211, 4525, 4605, 4688, 4773, 4775, 4779, 4785, 4979, 5560, 5652, 5670, 5775, 5919, 5925, 5957, 5961, 5973, 6003, 6123, 6191, 6339, 6349, 6376, 6387, 6401, 6487, 6504, 6513, 6521, 6560, 6570, 6592, 6584, 6605, 6769, 6785, 6803, 6806, 6831, 6845, 6849, 6873, 6936, 7024, 7118, 7123, 7391, 7395, 8610, 9356, 10078, 10382, 10470, 10476, 10481, 10484, 10489, 10492, 10514, 10675, 10881, 11159, 11186, 11189, 11319, 11392, 11397, 11438, 11444, 11681, 12015, 12144, 12365, 12479, 12508, 12514, 12930, 14555, 14580, 14585, 14900, 15327; i) **Parijs** – hoofdstad van Vrancrike; *Renout*: r. 756, 1494, 1965, 2063, 2393; i) **Parijs** – Karel de Grote geeft bij de kroning van Lodewijc gebied [?] tussen Parijs en Lauwen aan Ridsaert; *Renout D*: r. 92; i) **Parijs** – waar Carel de Groote na terugkomst uit Roomen, waar hij de paus in zijn macht herstelde, op de laatste dag van april een toernooi geeft – waar Carel de Groote zijn leenmannen verzamelt voor een kruistocht naar het Heilig Land – in de nabijheid waarvan het Konincklijke Bosch alias het Bosch van Vincennen ligt, waar Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen alle ridders van Carel de Groote één voor één verslaat; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10-11, 14; i) **Parijs** – hoofdstad van het koninkrijk Vrancrijk – waar (eerder) Ogier van Denemercken Broijer heeft

verslagen; *Roelant*: r. 145; r. P415, P641; i) **Parijs** – waar de koning van Vrankeric hof houdt – waar Saladijn met Hughe van Tabarien en Jan van Pontieu naartoe reist; *Saladijn*: r. 456, 940; i) **Parijs** – stad in Vranckerijck, met het hof van koning Karel de Grote; *Sibilla*: r. 23, 115, 342, 365, 413, 523, 579, 816, 820, 977; i) **Parijs** – stad in Vrancrijc, gesticht door Francio, vernoemd naar Paris; *Troyen Prz*: fol. 165rb; i) **Parijs** (or. urbs parisius / urbs parisiacam) – waar tussen de Seyne en Mont Martere een kerk staat gewijd aan sint Jacob – waar een kerk staat gewijd aan sinte Denijs; *Turpijn*: II, r. 77; XIII, r. 79, 80; i) **Parijs** – hoofdstad van Vranckerijcke – waarheen Blanditio vertrekt nadat hij Urbaen en Lucesse op het eiland voor dood heeft achtergelaten; *Urbaen*: z.r.; i) **Parijs** – hoofdstad van het koninkrijk Vranckrijck – waar koning Pepijn hof houdt – buiten de muren waarvan Oursson een godsoordeel uitvecht tegen Florens en Garnier – waar koning Pepijn koning Artus van Bertangien laat onthoofden in het Casteel van Parijs – waar hertog Milioen d'Angler wordt opgesloten in het Casteel van Parijs <Parys> *Valentijn ende Oursson*: cap. 4-5, 16-17, 19, 21, 24, 33-34, 62, 64-65; i) **Parijs** – exemplarisch rijke stad; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 216; i) **Parijs** – exemplarische universiteitsstad; *Walewein*: r. 712, 973; i) **Parijs** – toernooistad – waar samenzwering tegen Lodewike werd opgezet; *Wybeert*: fol. 2va, 4.

Parijs 2 a) or. Paris, roi de Bille; b) echtgenoot van Beatris / Bietrix – vader van Gracian; d) bondgenoot van koning Richard de Gadres / Gaders in de strijd tegen Gaudisse / Godisse; e) **Parijs**; g) bondgenoot van Jourdein van Blaves; *Jourdein*: r. 310.

Parijs zie **Paris 2**

Parijs zie **Paris van Troyen**

Parijsden n) vrijwel zeker corrupt – bedoeld lijkt ‘van imperiaalse (keizerlijke) sindale’ vgl. ed. *CD-Rom Middelnederlands*, r. 19860: “Van inperaetschen sindale” – in fragment M lijkt dit opgevat als: afkomstig uit Parijs (zie **Parisijse**); o) **Parijsden** – “Die tiken van Parijsden sindale”; *Troyen*: fragm. M, r. 19860 (M-60).

Parijss zie **Parijs 1**

[Parys] 1 a) [Moisan I, 2: PARIS 3]; b) vader van Floire; e) **Parcys**; f) vader van Vlorys; *Karl Meinet*: r. A500, 11.

Paris 2 a) or. Paris; e) **Parijs**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 196; e) **Paris** – ridder en leenman van Godevaert Dalenson; f) zoon van heer Jacob – minnaar en latere echtgenoot van Vienna, de dochter van Godevaert Dallenson; g) – vriend van Eduaert <Parijs, Parijse, Parise, Parys, Paryse> *Parijs & Vienne*: cap. [].

Paris zie **Parijs 1**

Paris zie **Paris van Troyen**

Paris van Tojen zie Paris van Troyen

Paris van Troyen a) Paris alias Alexander¹ [Moisan I, 2: PARIS 1] [West VR: Paris 1]

[West PR: Paris 1] – gedurende de Middeleeuwen een wezenlijk ander personage met een heel ander karakter dan zoals hij door Homerus in de *Ilias* geportretteerd wordt; b) zoon van Priamus, koning van Troje, en Hecuba – volle broer van Hector, Deïphobus, Helenus, Troilus, Creüsa, Cassandra en Polyxena, halfbroer van minstens dertig bastaardbroers en een onbekend aantal bastaardzusters – tweede echtgenoot van Helena; d) gedurende de Middeleeuwen was Paris een door het noodlot getekend kind, reden voor zijn vader om hem direct na zijn geboorte te laten doden – dit werd verijdeld, en zo groeide hij als de herdersknaap Alexander op – als jongvolwassene keert hij terug naar het hof en wordt door zijn vader om zijn schoonheid gespaard – door de godinnen Hera, Athene en Venus als rechter benoemd in de zaak ‘Wie is de mooiste godin?’ – laat zich door Venus omkopen met als beloning de mooiste vrouw op aarde – ontvoert met goedvinden van zijn vader Helena om haar te ruilen voor Priamus’ zuster Hesione – zie ook **Paris 2**; e) **Paris van Trojen**; f) minnaar van Ennonnes – minnaar van Elena; g) (op)gevoed door de nimf Ennonnes – verkiest Venus als de mooiste godin, wat leidt tot de Trojaanse Oorlog – wiens overspel door de Grieken wordt gewroken – doodt Achilles <Parijs, Parise> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1245, 1258; boek III, r. 1089; boek VIII, r. 551; e) **Parys**; f) minnaar van Helene; *Buevijn*: fol. A3r; e) **Paris** alias **Alexander Paris** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) gaf de appel aan Venus en maakte daarmee Juno boos – zijn schaking van Elena, met hulp van Venus, was de aanleiding voor de Trojaanse Oorlog – door Eneas gezien in de Onderwereld <Parise> *Eneide*: r. 6, 161, 167, 204, [920], 1397, 3325, 11693; e) **Parijs**; g) scheidsrechter in de schoonheidswedstrijd tussen Juno, Pallas en Venus – schaakte Helena, echtgenote van koning Menelaus van Grieken – exemplarische geliefde <Parise> *Floris ende Blancefleur*: r. 60, 632, 647, 2217, 2224; e) **Paris**; g) schaakte Helena, wat aanleiding was voor de Trojaanse Oorlog – wees Venus als mooiste godin aan in de schoonheidswedstrijd tussen Venus, Juno en Pallas; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3], [6]; e) **Parijs**; g) schaakte Helene, als gevolg waarvan Hector en Anchilles (en hijzelf) stierven; *Lanceloet*: boek IV, r. 3046; e) **Parijs**; g) schaakte Helene <Parys> *Limborch Frg*: H51C, r. 582; VM, r. 159; e) **Parijs**; f) later echtgenoot van Helena; g) door Helena naar haar woonplaats Lacedomone gelokt – schaakt haar; *Lymburch*: boek XI, r. 1438; e) **Parijs** alias **Alexander**; f) zoon van Pryamus en Ecuba; g) nog ongeboren voorspelt een profet dat hij Troyen te gronde zal richten – niet gedood bij zijn geboorte zoals bevolen was maar aan Oenoene gegeven –

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Paris_Alexander

wordt door haar ‘incestueus’ bemind zodra hij volgroeid is – wordt als rechter gevraagd in een schoonheidswedstrijd tussen Pallas, Juno en Venus – wijst Venus als de mooiste aan in ruil voor de mooiste vrouw ter wereld – verlaat Oenoene – ontvoert Helena naar Troyen – doodt Achilles in opdracht van zijn wraakzuchtige moeder op een verraderlijke wijze <Paris, Parys> *Minnen loep*: boek I, r. 899, 1956, 1970, 1998, 2014, 2039, 2042, 2075, 2084, 2098, 3065, 3091, 3105, 3146, 3159; boek II, r. 1366, 1684, 2169, 2589; e) **Parijs**; f) zoon van Priamus, koning van Troyen, en Ecube – broer van Ector, Troylus, Heleine en Marcomirise; g) schaakt de vrouw van koning Menelaus van Grieken, wat leidt tot de oorlog tussen Grieken en Troyen – gedood in de oorlog tussen Grieken en Troyen <Parise> *Parthonopeus*: r. 5, [52], 74, 170, 220, 244; e) **Parijs** – herder bij Troye; f) zoon van Priamus en Ecuba – broer van Hector; g) verkoos Venus als schoonste godin en verkreeg via haar Helene; *Reynaert Prz*: r. 4231, 4236, 4266, 4273; e) **Parijs** – herder bij Troye; f) zoon van Priamus en Ecuba – broer van Hector; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5506, 5510, 5544, 5552; e) **Paris van Troyen** – Trojaan – Paris genoemd omdat hij achtereenvolgens een stier en een leeuw die tegen elkaar vochten de “prys” geeft; f) tweede zoon van koning Prianus van Troyen en Ecuba – broer van Hector, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – neef van Esiona – echtgenoot van Helena – neef van Ajax van Salomyne; g) te vondeling gelegd en opgegroeid als herder, genaamd **Alexander** – later weer opgenomen in het gezin van koning Priamus – wijst Venus aan als mooiste godin, omdat zij hem de mooiste vrouw ter wereld belooft – wordt tijdens de zoektocht naar Esiona in Grieken verliefd op de Griekse Helena en schaakt haar – strijdt mee tegen de Grieken om Helena – vecht met pijl en boog – doodt Achilles (door hem op aanraden van Apollo in zijn voet te schieten) en Antilogus in de Apollo-tempel in Troje, en snijdt hen in stukken – gedood door Ajax van Logre, die hij ook doodt – volgens andere bronnen gedood door Dyomedes van Calidoen – gebalsemd begraven in de Juno-tempel <Parijs, Parys, Paryse> *Troyen*: r. 90, 98, 112, 413, 574, 578, 2799, 3699, 3732, 3799, 3809, 3836, 3880, 3891, 3924, 3955, 3997, 4001, 4028, 4045, 4127, 4129, 4155, 4163, 4179, 4192, 4195, 4220, 4233, 4307, 4371, 4426, 4440, 4451, 4466, 4473, 4482, 4509, 4562, 4580, 4613, 4619, 4626, 4645, 4669, 4707, 4714, 4721, 4783, 4796, 4812, 4820, 4831, 5423, 5989, 6223, 6238, 6257, 6288, 6293, 6309, 6813, 6935, 7681, 7706, 7813, 8413, 9049, 9423, 9434, 10936, 10956, 10963, 10968, 10994, 11172, 11389, 11961, 11984, 12173, 12270, 12526, [12529], 12700, 12736, 12741, 12746, 12968, 12978, 12992, 13018, 13020, 13035, 13039, 13041, 13046, 13048, 13058, 13063, 13124, 13135, 13145, 13148, 13162, 13360, 13646, 13719, 14024, 14380, 14660, 16562, 17207, 17913, 17925, 18169, 18620, 18633, 19024, 19068, 19222, 19691, 20346, 20523, 20596, 20648, 20667, 20672, 21026, 21110, 21454, 21882, 21921, 21925, 21929, 21938, 21951, 21988,

22070, 22077, 22143, 22336, 22339, 23872, 23898, 24288, 24776, 24945, 24953, 25058, 25139, 25164, 25201, 25216, 25332, 25348, 25360, 25429, 25433, 25463, 25497, 25504, 25506, 25525, 25537, 25545, 25595, 26542, 26547, 27662, 27879, 27909, 27963, 27997, 28010, 28011, 28026, 28049, 28097, 28186, 28219, 28247, 29434, 30434, 30519, 31069, 32500, 33487, 35015, 37423, 39222, 40141; e) **Paris**; f) zoon van Priamus van Troyen – echtgenoot van Helena; g) schaakte Helena uit Grieken – even oud als Minas – naar wie Francio de stad Parijs vernoemd; *Troyen Prz*: fol. 141ra, 144vb, 155ra, 160rb, 165rb; e) **Paris**; f) minnaar van Helaine; *Urbaen*: z.r.; e) **Parijs**; f) geliefde van Helena; g) exemplarische geliefde; *Vergi Prz*: r. 961.

[Parisijse] n) Parijse, uit Parijs – zie ook **Parijsden**; o) **Parisys** – gezegd van schellingen / geld; *Meluzine*: fol. C3va; o) **Parazis** (or. parizis) – uit Parijs, gezegd van ‘pont’ (geld); *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Parisius zie **[Perseus]**

Pariss zie **Parijs 1**

Parke, die h) [West PR: Parc, del / du] – graafschap; i) **die Parke** – graafschap <Pale> *Lanceloet*: boek II, r. 22571, 23168.

Parmenio(en) zie **Permenio**

Parne h) [West PR: Paerne, de]; i) **Parne** – toenaam van **Leonse van Parne** <Paerne, Parnen> *Merlijn*: r. 12035, 12163, 12174, 12178, 12194, 13143, 13839, 21858.

Parne zie **Salerne 3**

Parsarges zie **Pasarges**

Parse h) [Constans: PARTE]¹ [Moisan I, 2: SPARTE (de)] — Sparta² in Laconica³ op de Peloponnesus, Griekenland – hetzelfde als **Lacedomone**; i) **Parse** (or. Parte) – koninkrijk van koning Menelaus – land van herkomst van Castor en Pollux <Paersen, Parsen, Parsien, Percen, Persen, Sparchien> *Troyen*: r. 146, 1971, 4632, 5367, 5434, 9665, 34248, 35079.

Parse(n) zie **Persi**

Parsene zie **Persine, die**

Parseus zie **[Perseus]**

Parsy zie **Persi**

Parsia zie **Persi**

Parsiane zie **Persine, die**

Parsien zie **Parse**

Parsien zie **Persi**

Parsien zie **Persine, die**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/72>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sparta.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Laconia>

Parsij(s) zie **Persi**

Parsine zie **Persine, die**

Parsipolis zie [**Persepolis**]

Parte zie **Persi**

Parteclus zie **Patroclus**

Partegalien zie **Portegale 1**

Parte(n) zie **Partia**

Parten, die a) de Parthen¹ – Iraans ruitervolk uit Centraal-Azië – zie ook **Partia, die Persine** en **die Piersanden**; d) beheersten een gebied gelegen tussen de Kaspische Zee, de Indus en de Eufraat van ca. 250 v.C. tot ca. 226 n.C.; e) **die Parten** – oude naam van **die Siten** – volk; g) bondgenoten van koning Daris van Perce <Parce> *Alexanders geesten*: boek II, r. 359; boek VII, r. 1027; e) **die Parchien** – oude naam van **die Cyden**; *Troyen*: r. 28525.

Partenay zie **Pertinay**

Partenopeus zie **Parthonopeus van Bloys**

Partenoples zie **Parthonopeus van Bloys**

Parthia zie **Partia**

Parthie zie **Persi**

Parthij zie **Persi**

Parthonopeus van Bloys a) Partonopeu de Blois, hoofdpersoon van de gelijknamige roman²; e) [**Partonopeus**] – romanpersonage <Partonopeuse> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1212; e) **Partonopeus**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 193; e) **Partenoples** – graaf van Bloes; g) overwinnaar van de Saraceense koning Noblioen en drager van diens wapenrusting; *Fierabras*: r. 340; e) **Parthonopeus van Bloys**; f) neef van Loyer, koning van Vrankerike – minnaar en latere echtgenoot van Melioer; g) verdwaalt en raakt verzeild in het betoverde kasteel van Melioer – beleeft zijn eerste liefdesnacht met haar zonder haar te zien – belooft haar niet te bekijken voordat zij dat goedvindt – verlooft zich tijdens een bezoek aan zijn familie in Vrankerike onder invloed van een toverdrank met een nicht van de Franse koning – keert terug naar Chiefdore, waar Melioer hem vergeeft – verbreekt zijn belofte haar niet te bekijken en wordt door Melioer verstoten – keert terug naar Bloys en wil zich uit ellende in Ardenen aan de wilde dieren overgeven, maar wordt gevonden door Urake en door haar en haar nicht Persijs verzorgd op het eiland Salence – incognito door Melioer tot ridder geslagen – in een storm op het eiland Tenedoen aangespoeld en gevangengenomen door tiran Herman – door Hermans vrouw bewapend om naar het toernooi om Melioers hand te gaan – neemt deel aan het toernooi buiten medeweten van Melioer, maar

1. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Parthen>

2. http://www.arlima.net/mp/partonopeus_de_blois.html

wordt herkend door Urake, die zijn identiteit aan Melioer bekendmaakt – tot winnaar van het toernooi uitgeroepen <Partenopeus, Parthonopeuse, Partho .. Nopeus, Partonopeus> *Parthonopeus*: r. 367, 431, 572, 815, 1439, 1481, 1884, 1918, 1939, 2015, 2027, 2030, [2135], 2155, 2237, 2360, 2586, 2599, 2659, 2767, 2818, 2850, 2852, 2882, 2890, 2904, 2964, 2978, 2989, 3183, 3214, 3230, 3415, 3426, 3507, 3516, 3520, 3530, 3558, 3575, 3745, [3753], [3756], 3871, 3891, 3897, 3909, 3977, 4035, 4066, 4084, 4114, 4151, 4226, 4259, 4268, 4279, 4405, 4412, 4416, 4486, 4505, 4511, [4516], 4543, 4555, 4563, 4569, 4578, 4584, 4610, 4622, 4667, 4681, 4688, 4715, 4776, 4786, 4794, 4801, 4829, 4850, [4945], 4990, [5030], 5134, 5158, 5169, 5172, 5179, 5225, 5239, 5256, 5323, 5332, 5364, 5495, 5507, 5526, 5609, 5625, 5861, 5941, 6016, 6034, 6267, 6356, 6523, 6538, 7223, 7320, 7340, 7374, 7420, 7426, 7753, 7817, 7828, 7867, 7938, 7942, 8014, 8069, 8076, 8087, 8101; fragm. F I, r. 20, 27, 33, 43, 67; fragm. II, r. 14, 24, 27, 36, 47, 51, 59; fragm. M I, fol. 1vb, 14, 25; 2ra, 32; 2rb, 27, 43; 2va, 6, 41; 2vb, 7, 10, 28; fragm. M II, r. 3526c, 4062: 7; fragm. S, r. 6016, 6034; fragm. T, r. 5, 9, 25, 46, 101, 136, 145; fragm. V, r. 3, 16, 47, 53, 64, 106, 117, 129, 132, 156, 199, 281, 314; e) **Partinoples** alias **de Witte Ridder** – ridder, graaf van Bleys, later keizer van Constantinopel; f) neef (zoon van de zuster van) van de koning van Vranckrijck – later echtgenoot van keizerin Melior; g) twaalf jaar, maar lijkt wel twintig jaar oud – met toverij door de verliefde keizerin Melior naar haar kasteel 't Gulden hoofd gebracht – heeft liefdesrelatie met Melior op voorwaarde dat hij haar niet naakt zal zien voordat twee jaren voorbij zijn – gaat zijn oom helpen in Parijs, waar hij wordt gehuwd met een nicht van de paus – door Melior ter dood veroordeeld, als hij haar ontkleedt en bekijkt – Uracla helpt hem ontsnappen maar hij verwildert in de Ardennen – gevangengenomen in Damasco maar kan toch naar het toernooi in Constantinopel – anoniem door keizerin Melior tot ridder geslagen – geholpen door de Moorse ridder Gaudijn de Reuse – wint als de Witte Ridder het toernooi – keizerin Melior kiest de Witte Ridder / Partinoples tot echtgenoot zodat hij keizer wordt; *Partinoples*: p. 3, 5, 8, 11, 15, 16, 19-26, 34, 35, 37, 41, 42, 44, 49, 58, 60, 62, 63; e) **Pertelpeuse**; g) wiens “geesten” weinig profijt bevatten <Paerkenomeuse> *Sidrac*: proloog, r. 5; e) **Perthenopeus**; g) door Jacob van M(a)erlant een leugenaar genoemd – beweert dat Anchises een vondeling is <Perconopeus> *Troyen*: r. 30267.

Partia h) Parthia¹ – historisch rijk gelegen in Centraal-Azië met als centrum het huidige Iran – zie ook **die Parten**; i) **Partia** – tussen Endi en Tygris, met 33 koninkrijken – veroverd door koning Daris van Percen – land van herkomst van Dodone van Parten en van de Siten c.q. de Parten <Parten, Parchia,

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Parthia>

Parthia > *Alexanders geesten*: boek III, r. 55; boek VII, r. 740, 1023, 1025, 1865; i) **Parte** – koninkrijk (samen met Bede) van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3714; i) **Parchia** – land in Asia – gelegen tussen India en Tigris, met 33 koninkrijken; *Troyen*: r. 28520, 28522.

Partyen zie **Persine, die**

Partij zie **Persi**

Partinoples zie **Parthonopeus van Bloys**

Partis zie **Persies**

Partonopeius a) Parthenopaeus¹ – één van de Zeven tegen Thebe;

e) **Partonopeus** – Grieks ridder; g) als ridder bij Thebis gestorven – in de Onderwereld gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3315.

Partonopeus zie **Parthonopeus van Bloys**

Partseval zie [Perceval]

[**Pas, Quade**] zie [**Quade Pas, die**]

Pas van Portifers h) Lat. Portus Cisereos / Ofr. Port de Cize,² een bergpas van de Col de Cize nabij het huidige Saint-Jean-Pied-de-Port³ in de Franse Pyreneeën – Portifers riekt naar Porte du Fer d.i. IJzeren Poort (zie **Porte dou Feer**); i) **Pas van Portifers** – bergpas nabij Roncevale op de grens van Vrancrijc en Spaengien; *Turpijn*: V, r. 50; X, r. 20-21; XI, r. 34.

Pasarges a) or. Pasarges; e) **Pasarges** – Perzisch ridder; g) int belastingen – herkent Alexander de Grote als die incognito koning Daris van Percen bezoekt – vecht later met de Grieken tegen de Scythen <Parsarges> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1363; boek VIII, r. 1106.

Pasca e) **Pasca** – Saraceense koningin van Paura; f) echtgenote van de koning van Byhem; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel, heeft een leger van vrouwen – bemind door de Christen koning van Byhem – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel <Pauca> *Limborch*: boek VIII, r. 842; boek IX, r. 427, 629; boek XI, r. 545, 1025; boek XII, r. 1377; e) **Pasca** – Saraceense koningin van Paura; g) verblijft later aan de zijde der Christenen <Pascha> *Limborch Frg*: H51C: r. 325; H53, r. 6; e) **Pasca** – Saraceens koningin van Paura; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 842, 1021; boek IX, r. 423, 624; boek XI, r. 625, 1521.

Pascha zie **Pasca**

Paschalis e) **Paschalis** – vooraanstaand Grieks strijder; f) echtgenoot van Boecia; g) door zijn vrouw met vergiftigde wijn gedood, omdat zij, op vals ingeven van de landsheer Tholomanes die haar begeerde, in de veronderstelling verkeerde

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Parthenopaeus>

2. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Saint-Jean-Pied-de-Port>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Jean-Pied-de-Port.kmz

dat hij haar wegens vermeende ontrouw tijdens zijn verblijf voor Troyen zou verstoten en een meegebrachte prinsessemaagd zou huwen <Paschael, Paschail> *Minnen loep*: boek IV, r. 1696, 1723, 1755, 1761, 1783, 1797.

Pasiphos a) Pasiphaë¹; b) echtgenote van koning Minos van Kreta – moeder van de Minotaurus (met een door Poseidon gegeven stier als verwekker); d) door Poseidon gestraft met een tegennatuurlijke liefde voor de stier die Minos van de god had gekregen maar anders dan afgesproken niet had geofferd – Minos' architect Daedalus maakte voor Pasiphaë een pseudo-koe om zo gemeenschap met deze stier te kunnen hebben – bij Dirc Potter niet de echtgenote maar de dochter van koning Minos; e) **Pasiphos**; f) dochter van koning Minos van Creten; g) moeder van een kind, dat van boven een “menschelic dier” was “ende beneden ghelijc een stier”, dat zowel mensen als beesten at – dat zij Minotaurus noemde – bouwde om haar onnatuurlijke lusten voor een stier te bevredigen een kunstkoe, waar zij dan inkroop en zo dagelijks de stier ontving totdat zij zwanger werd – exemplarisch geval van bestialiteit <Pasipeus, Pasipheus, Pasypeus> *Minnen loep*: boek I, r. 1392, 2492; boek III, r. 171, 173, 199; e) **Phasis** – koningin van Crete; f) echtgenote van koning Mynos; g) baarde de Minotaurus met een stier als vader; *Troyen*: r. 30545.

Paslagonie zie **Paflagoen**

Passe, ten Stercken zie **Stercken Passe, ten**

Pastus e) **Pastus** – heer van Creten; f) oom van Dunas; g) legeraanvoerder – strijdt in Grieken in het leger van Brutus en Crassus tegen Tyberius; *Caesar*: r. 576, 598, 604, 612, 634.

Paton h) Paros,² Grieks eiland in de Egeïsche Zee, één van de Cycladen³; i) **Paton** – eiland, één van de Cicladen <Falos> *Troyen*: r. 5722, 35776.

Patras h) Patrai,⁴ Lat. Patrae,⁵ havenstad, in de Peloponnesos, Griekenland – gedurende de oudheid gelegen in de Romeinse provincie Achaea (zie **Achaya**); i) **Patras** – waar de apostel Andries de marteldood stierf onder de rechter Egeas; *Gulden legende*: [2].

Patriase a) [West *PR*: *Patrices* 1]; b) zoon van Mathem – broer van Avenable; e) **Patriase**; f) zoon van hertog Mathenes – broer van Avengnable; g) vlucht met zijn ouders naar Mompelier; *Merlijn*: r. 27106, 27116.

Patricius a) or. *Patrices*; e) **Patricius** – christen ridder uit Galissien; g) heeft zich om pragmatische redenen voor het oog bekeerd tot de wet van Mahon, maar is

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pasipha%C3%AB>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Paros.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Patrai.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Patras>

desondanks het Christendom in zijn hart trouw gebleven – redder van Ponthus en zijn dertien metgezellen door hen middels een schip te laten ontsnappen – zorgt ervoor dat de Kerstenen in het door de Saraceense koning Broadas veroverde Galissien in vrede kunnen leven in ruil voor tribuut – speelt een belangrijke rol in de bevrijding van Galissien – wordt daar later door Ponthus voor beloond met een aanstelling tot “connestable” en “regent”, en begiftigd met land, macht en goederen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 3-4, 46-49, 60.

[Patricius, sent] a) [*Legenda aurea* XLIX: De sancto Patricio heremita] [*Gulden Legende*: Van sente Patricio [49]] — de heilige Patricius¹ (ca. 385- ca. 492 of 461) alias saint Patrick; b) zoon van Calpurnius; c) de eerste bisschop-missionaris van Ierland; d) schutspatroon van Ierland – redt zielen uit het vagevuur, verjaagt ongedierte en beschermt het vee – feestdag 17 maart – zie ook **[Sent Patricius valleye]** en **[Sent Patrix]**; e) **sante Patricius**; g) op wiens gebeente door Dederich Lamp en Pynabel wordt gezworen; *Karl Meinet*: r. A526, 13; e) **sinte Patrijc**; g) dankzij wie Oriande haar geliefde Madelgijs terugvindt <Patrike, Patrix> *Madelgijs*: fragm. XIII, r. 83, 88, 113, 129, 132, 151; e) **sinte Patricius**; g) wiens stralende graf gelegen is aan het eind van de afgrijselijke sint Patricius valleye (een soort onderwereld / hel) – vertelt Oriande van Rootsefluer dat Malegijs in Eggermont is; *Malegijs*: p. 169, 174, 179, 180.

[Patricius valleye, Sent] zie **[Sent Patricius valleye]**

Patrides a) [West *PR*: *Patrides* 1]; b) neef van Baudemagu; e) **Patrides** – ridder; f) neef van Bandemagus van Gorre; g) aan wie Bandemagus zijn land in beheer geeft om zelf Lanceloet van Lac te volgen – komt Lanceloet te hulp in diens strijd tegen koning Claudas – Perchevael komt hem te hulp bij Galanton <Patridesse> *Lanceloet*: boek II, r. 21591, 32762, 32957, 33042, 34023, 34469, 34541, 34554, 36206, 36218, 36226, 36235, 36237.

Patrijc zie **[Patricius, sent]**

[Patrix, Sent] zie **[Sent Patrix]**

Patroclus a) Patroclus / Patroklos²; b) (oudere) vriend en minnaar van Achilles; d) in de ogen van de Middeleeuwen, die zeer pro-Troje waren, was Achilles geen tot de verbeelding sprekende held, en zijn ‘vriendschap’ met Patroclus werd als een verwerpelijke homoseksuele relatie veroordeeld – onduidelijk is uit welke bron Dirc Potter de nog levende Patroclus putte in de tempelscène, waarin Achilles door Paris gedood wordt; e) **Patroclus** – Grieks ridder; g) scherpschutter met pijl en boog – doodt koningin Mirro in opdracht van koning Eson van Mirmidonien – zal later de oorzaak zijn van de dood van Hector van Troyen; *Jason*: fol. 157r, 158r-159r; e) **Patroculus**;

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Patrick

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Patroclus>

g) exemplarisch intieme vriend en trooster van Achilles – sterft samen met Achilles in Jupiters tempel door het verraad van Parijs in opdracht van zijn wraakzuchtige moeder Ecuba <Pa[t]roculus, Patrokel> *Minnen loep*: boek I, r. 3082, 3139, 3153; boek II, r. 3870, 4115; e) **Patroclus** – Grieks koning; g) leeftijdgenoot en (harts)vriend van Achilles – strijdt mee met de Grieken in Troje om Helena – strijdend in Achilles' wapenuitrusting gedood door Hector – zijn dood wordt gewroken door Achilles, die Hector doodt <Partecluse, Patrocluse, Patrocluys, Pertocluse, [Polibus]> *Troyen*: r. 259, 272, 5068, 5656, 6465, 6655, 7283, 9633, 9782, 9787, 9796, 9800, 9808, 9865, 9880, 9973, 11443, 11452, 11716, 11780, 12472, 15659, 15725, 20089, 26732, [32850]; fragm. F, r. 334, 336.

Patroclus zie **Patrocluus**

Patrocluus a) or. Prothoïlus, koning van Manese – mogelijk dezelfde als **Protheselaus**; e) **Patrocluus** – afkomstig uit Manasse; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Patroclus> *Troyen*: r. 7181, 9750.

Patroculus zie **Patroclus**

Patroen a) or. Patron, de Griek; e) **Patroen** – Perzisch ridder, geboren in Grieken; g) legeraanvoerder – heeft zich na de val van Athene bij koning Daris van Percen aangesloten – wordt door Daris vertrouwd ondanks verdachtmakingen van Bessus <Patroene, Patroens> *Alexanders geesten*: boek VI, r. 1102, 1148, 1169, 1183, 1193, 1211, 1214, 1237.

Patrum, Vitas zie **Vitas Patrum**

Pauca zie **Pasca**

Pauca zie **Paura**

Paudrijn zie **Baudrijn, die**

Paulicius zie **Paulucius**

Paulina e) **Paulina** – Romeinse vrouw; g) bedriegt haar echtgenoot met Romanel, die een list verzint zodat zij veilig haar hand in de Steen des Tuuchs kan steken en zweren dat zij onschuldig is aan de beschuldiging van overspel; *Minnen loep*: boek II, r. 3229, 3237.

Pauls zie [**Paulus, sent**] 1

Paulucius e) **Paulucius** – rijke inwoner van Rome; f) vader van Quintilaen; g) verdreven uit Rome omdat hij een affaire met de keizerin (gehad) zou hebben – wordt met zijn zoon gastvrij opgenomen door koning Henedorius van Grieken <Paulicius> *Minnen loep*: boek II, r. 1348, 1367, 1386.

[**Paulus, sent**] 1 a) [*Legenda aurea* LXXXV: De sancto Paulo apostolo] [*Gulden Legende*: Van sinte Pauwelse apostel [84]] — de (zelfbenoemde) apostel Paulus¹ (gest. vermoedelijk

1. http://de.wikipedia.org/wiki/Paulus_von_Tarsus

kort na 60) [*Handelingen* 13, 9]¹ – zie ook **die Predicare**, **Sent Pauwels**, [**Sent Pauwels dach**] en [**Sent Pauwels kerke**]; d) als Saulus geboren in Tarsus, Cilicië – exemplarische bekeerling – niet door een mens bekeerd, maar door God zelf, wat hem in de ogen van hedendaagse seculiere wetenschappers verdacht maakt – hoewel hij Jezus nooit gezien of gesproken had, kon hij onder de naam Paulus dankzij Goddelijke inspiratie (de Heilige Geest) Zijn boodschap begrijpen, ontjoodsen, helleniseren en (met goedvinden van de overheid) verkondigen, en zo groeide hij uit tot dé apostel – als in een Middelnederlandse tekst staat “die apostel seghet” dan wordt daar doorgaans Paulus mee bedoeld – auteur van een aantal in het *Nieuwe Testament* opgenomen brieven – zou als martelaar onder keizer Nero in Rome onthoofd zijn – zou samen met de apostel Petrus (zie **sent Peter**) begraven zijn in de Sint Pieter te Rome – auctoritas – feestdagen 25 januari (beking), 29 juni (samen met Petrus) en 30 juni (sterfdag); e) **sinte Pauwels** – geboren in Tarcen, Cilicia; *Alexanders geesten*: boek II, r. 361; boek VII, r. 1378; e) **Paulus**; g) deed de uitspraak: “ledicheyt is dye moeder van alder quaetheyt”; *Floris ende Blancefleur*: proloog; e) **sant Pauls**; g) wiens relikwieën in Rome worden bewaard; *Karl Meinet*: r. A322, 59; e) **sinte Pouwels**; g) beschrijver van de Hel; *Leven Ons Heren*: r. 4124; e) **sente Pauwels** – geboren in Tarsem in Clenen Asia; *Limborch*: boek VIII, r. 920; boek XI, r. 17; e) **sinte Paulus** – geboren in Tarzen; *Limborch Frg*: H53, r. 79; e) **sint Pauwels** – geboren in Trasen <sijnt Pauwels> *Lymburch*: boek VIII, r. 917; boek XI, r. 17; e) **sinte Pouwels**; g) Sinte Pouwels seit int ghemeen: “Wilmens dan niet coken reen / So latet doch verholen sijn.” – waarmee Potter bedoelt te zeggen dat sex voor het huwelijk verborgen moet blijven; *Minnen loep*: boek II, r. 1805; e) **sant Paulus**; g) wiens relikwieën met die van sant Peter in Rome bewaard worden; *Ogyer*: r. 207, 4018; e) **Paulus**; g) verwijzing naar Paulus’ verlossings- en genadeleer; *Roelant*: r. P35; e) **sente Pauwels** – geboren in Tarsen in Glicia; *Troyen*: r. 28951; e) **sinte Paulus** – apostel; g) gaf (samen met paus Clement) sinte Denijs Vrancrijc als missiegebied; *Turpijn*: XIII, r. 84.

[Paulus, sent] 2 a) [*Legenda aurea* XV: De sancto Paulo heremita] [*Gulden Legende*: Van sente Pauwels, den iersten heremijt [15]] — Paulus van Thebe,² asceet († 341); d) bezocht door Antonius Abt in zijn hol in de Thebaïsche woestijn – feestdag 15 januari; e) **Paulus** – kluizenaar; g) bezocht door de heiden Famioen/Facierdon op aanwijzing van sentte Anthonys; *Troyen*: r. 13818, 27624.

1. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_13.htm

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Paul_of_Thebes

[Paulus van Narbone, sent] a) or. Paulus narbonensis¹; e) **sinte Pauwels van Narbone**; g) één van de zeven heilige bisschoppen die de heldenbegraafplaatsen te Arle en Bourdeaus wijdden; *Turpijn*: XIII, r. 35.

Paura i) **Paura** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koningin Pasca – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – waar de vrouwen de macht hebben en de mannen niet hoeven te werken <Pauca> *Limborch*: boek VIII, r. 843; boek XI, r. 545; i) **Paura** – Saraceens koninkrijk van koningin Pasca; *Limborch Frg*: H51C, r. 325; H53, r. 7; i) **Paura** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koningin Pasca – verder als boven <Pyra> *Lymburch*: boek VIII, r. 843; boek XI, r. 625.

Pausanias a) Pausanias²; b) zoon van Kerastos / Cerastus; d) moordenaar van Philippus II van Macedonië; e) **Pausanias** – koning; g) beledigde Olimpias en verwondde Philip (van Macedonie) dodelijk – als straf gedood door de nog jonge Alexander de Grote <Pausaniase> *Alexanders geesten*: boek I, r. 744, 761, 765; boek X, r. 163.

Pautus zie **Pantus 1**

Pauwels zie **[Paulus, sent] 1**

Pauwels van Narbone zie **[Paulus van Narbone, sent]**

Pauwels, Sent zie **Sent Pauwels**

[Pauwels dach, Sent] zie **[Sent Pauwels dach]**

Pauwels kerke, Sent zie **Sent Pauwels kerke**

[Pavie] h) Pavia³ (Lat. Ticinum Papiæ) [Moisan I, 2: PAVIE] [West VR: Pavie] – gelegen aan de rivier de Ticino⁴ in het noorden van het huidige Italië – hoofdstad⁵ van het vroeg-middeleeuwse koninkrijk Lombardije (568-774)⁶ – door Karel de Grote na een belegering in 774 veroverd op koning Desiderius – zie ook **Campine**; i) **Papia** – stad in Lamparde – belegerd door Karll Meynet – waar Karll Meynet twee kerken liet bouwen, gewijd aan sant Eusebius en sant Peters, waarin Amelis en Amis begraven werden; *Karl Meinet*: r. A308, 31, 64; i) **Pavye** (or. d’Espanie, var. Pavie) – heerlijkheid van Bernarde van Pavye; *Karl Meinet*: r. A501, 29; i) **Pavien** – koninkrijk van Disdier, gelegen in Lumbardien <Bavien, Pavie, Pa[v]yen> *Ogyer*: r. 236, 1397, 5481, 9661, 13548, 14326, 15376, 20143; i) **Pavien** – waarvandaan troepen Vrankerike te hulp komen in de strijd tegen de Saracenen; *Parthonopeus*: r. 1433; i) **Pavijen** –

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Paul_of_Narbonne

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Pausanias_of_Orestis

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pavia.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Ticino_River

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pavia>

6. http://fr.wikipedia.org/wiki/Royaume_lombard

exemplarisch ver weg gelegen stad; *Reynaerts Hst*: r. 23; i) **Pavye** – toenaam van *Anser von Pavye*; *Reinolt von Montelban*: r. 5727, 12416.

Pavien zie [Pavie]

Pavijen zie [Pavie]

[Pean van Rochefort] a) or. Pea(i)n de Rocheford; e) **[Pean van Rochefort]**; g) sneuvelt in Britaengien in de strijd tegen de Saraceense koning Karodos, maar vergezelt later Ponthus naar Galissien <Payen van Rochtefort, Pean van Rechefort> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 12, 45.

Peans a) P(h)oiias¹; b) vader van Philoctetes; e) **Peans**; f) vader van Philotetes; *Troyen*: r. 25990, 26832.

Peathom h) bedoeld wordt het land van de Phaeaken,² d.i. het eiland Scheria, soms geïdentificeerd met Kerkyra / Corcyra³ alias Corfu (zie **Corchiere**); i) **Peathom** – land, waar Eneas van Troyen c.s. langskomt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 35994; i) **Fracum** – land, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 136ra.

Pedafon h) [Constans: PEDASON]⁴ — Pedasos/Pedasus,⁵ legendarische stad in Dardania alias Troas, Klein-Azië; i) **Pedafon** – land met daarin de stad Verion – veroverd en geplunderd door Achilles; *Troyen*: r. 32897.

Peel e) **Peel** – zoals het er staat de naam van een dier dat “vischpute” (vishoer [?]) genoemd wordt; g) aanklager van Reynaert; *Reynaert A en F*: r. [F1848].

Peeter van Doue a) or. Pierres de Doué; e) **Peeter van Doue**; g) vergezelt Ponthus op diens veldtocht tegen de ketters en Saracenen in Spanien; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 61.

Peeters, Sinte zie [Sent Pieters kerke] 1

Pecant zie Perant 2

Peladry zie Polidarius

Pelaerche zie Philasse

Pelagia van Antiochien a) [*Legenda aurea* CLXVI: De sancta Pelagia] [*Gulden Legende*: Van sinte Pelagien [144]] — Pelagia van Anthiochië⁶ († ca. 311); d) exemplarische luxe prostituee die, na haar bekering door de bisschop Nonnus, vermomd als monnik en als heilige stierf – feestdag 9 juni; e) **Pelagia van Antiochien**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Hugbe Prz*: p. 46.

Pelagius a) [*Legenda aurea* CLXXVII: De sancto Pelagio papa] [*Gulden Legende*: Pelagius de paus [173a]] — Pelagius I († 561); c) paus (556-561); e) **Pelagius**; g) zeer goede

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Poetas>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Phaeacians>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kerkyra.kmz

4. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/73>

5. [http://fr.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9dase_\(Troade\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9dase_(Troade))

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Pelagia

paus – tijdens wiens pontificaat de Lumbaerden op bevel van Nasers van Panonien naar Ytalien trokken <Palagius, Pelagio, Pelagium> *Pelagius-legende* z.r.

Pelande h) [West VR: **Pelande**] – vrijwel zeker een fantasienaam en geen verminking van een bestaand toponiem, wat aanhangers van de Schotse These wensdenken – gebruikelijk is de duiding (Dumfries and) Galloway¹ (zie **Galvoye**) op basis van het tekstgegeven dat het aan de Ierse Zee ligt; i) **Pelande** – land van herkomst van Somilet – gelegen aan de Zee van Ingelande (or. Mer d’Illande); *Ferguut*: r. 271.

Pelarche zie **Philasse**

Peleas 1 a) or. Pel(l)eus resp. Peleüs – bedoeld is Pelias² [Moisan, I, 2: PELEUS] – zie ook **Peleus 1**; b) (oudere) halfbroer van Aeson – oom van Jason; d) in de Oudfranse traditie is Aeson (halfbroer van Pelias en vader van Jason) een zoon van Aeacus (de vader van Peleus) geworden; e) **Peleus** – prins van Grieken; f) broer van koning Eson van Mirmidonien – oom van Jason van Mirmidonien – echtgenoot van Cypriane; g) afgunstig karakter – voogd van Jason – wil zelf koning van Grieken worden en spoort daarom Jason aan om het schaap met het Gulden Vlies te gaan halen, in de hoop dat hij daarbij de dood vindt – via een list van Medea gedood door zijn twee dochters, die vervolgens zelfmoord plegen; *Jason*: fol. 5r-6r, 7r, 8r, 9r, 10v-13v, 52v, 53v, 54v-57v, 90v, 94r, 113r, 127v-130v, 133v-135r, 136r, 140r, 140v, 145v, 152v, 153r; e) **Peleus** – koning van Thesalyen; f) oom van Jason; g) tracht Jason uit de weg te ruimen door hem om het Gulden Vlies te vragen – Medea zint op manieren om hem met zwarte kunst uit de weg te ruimen zodat Jason alleenheerser wordt; *Minnen loep*: boek I, r. 593; boek IV, r. 502; e) **Peleas** – Griek, koning van / in Grieken; f) broer van Eson – oom van Jason; g) stuurt zijn neef Jason naar Colchos in de hoop dat hij het niet overleeft – leefde meer dan honderd jaar – doodde [?] (lees: gedood door) Medea <Peleasen> *Troyen*: r. 64, 647, 673, 681, 713, 730, 819, 843, 881.

Peleas 2 a) Pelias [*Aeneis* II, 435]³; e) **Peleas** – Trojaan; g) volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje; *Troyen*: r. 32167.

Peledri zie **Polidarius**

Pelegia a) correspondeert met Pyrrha (lett. rossige), de schuilnaam die Achilles aanneemt als hij verkleed als meisje ondergedoken is aan het hof van koning Lycomedes van Skyros⁴ – mogelijk een knipoog naar Pelagia van Antiochië (zie **Pelagia van Antiochien**), die zich als man verkleedde; e) **Pelegia** –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dumfries.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pelias>

3. <http://www.sacred-texts.com/cla/virgil/aen/aenl02.htm>

4. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Lycom%C3%A8de>

schuilnaam van **Achilles**; g) naam van Achilles als hij door zijn moeder Thetis onder de dochters van koning Licomedes als meisje verkleed op Cyros verborgen wordt en zich daar moet uitgeven als zijn eigen zusje; *Troyen*: r. 6008, 6019.

Peleon zie **Pelioen**

Peles van Listenois zie **Pelles van Listenois**

Peleus 1 a) Peleus,¹ koning van Phthia in Thessalia; b) zoon van Aeacus en Endeïs – broer van Telamon – halfbroer van Phocus – echtgenoot van achtereenvolgens Antigone en Thetis – vader van Achilles; d) één van de Argonauten; e) **Pelioen**; f) broer van Telamoen – vader van Achilles; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 562; e) **Peleus** – Griek – woonachtig in Manasse; f) zoon van Eachus – broer van Thelamon van Salomine – echtgenoot van Thetis – vader van Achilles – grootvader van Pirrus – kleinzoon van Jupiter – oom van Ajax van Salomyne – broer van Focus; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – neemt deel aan de wraakactie onder leiding van Hercules tegen Troje – bezit door Vulcanus gemaakte wapens – doodde zijn broer Focus, waarna hij uit het land verdreven werd – gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie, vecht tegen de Centauroen – aangevallen door Pirrus' andere grootvader Acastus – verjaagd uit zijn land – door Pirrus gewroken en in ere hersteld; *Troyen*: r. 865, 1710, 2004, 2011, 2078, 2207, 3148, 3151, 3159, 3189, 3449, 4861, 5461, 5684, 6027, 6071, 6259, 25716, 25878, 26253, 26384, 26390, 26401, 26411, 26415, 26470, 27072, 27339, 27340, 27355, 27364, 27386, 30505, 34796, 34801, 34818, 34862, 34872, 34932, 34941, 34960, 35106, 35132, 35169.

Peleus 2 a) Pelates van Pella [*Metamorphoses* XII, 254],² één van de Lapithen³; e) **Peleus**; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27163, 27168.

Peleus zie **Peleas 1**

Pelias van India e) **Pellijs van India** – Saraceens ridder, later koning van India; f) zoon van de koning van India; g) wil, hoewel nog (te) jong, meestrijden tegen Constantinopel – gedood door koningin Elionette van Amasonia <Pelias> *Limborch*: boek IX, r. 791; boek XII, r. 97, 299, 398; e) **Pelias van India** – Saraceens ridder, later koning van India; f) zoon van de koning van India; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IX, r. 890; boek XII, r. 93, 459, 576.

Pelidarius zie **Polidarius**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Peleus>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. [http://en.wikipedia.org/wiki/Lapithes_\(hero\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Lapithes_(hero))

Pelidoen e) **Pelidoen** – Griek, koning; g) strijdt mee met de Grieken in Troje om Helena; *Troyen*: r. 6761.

Pelioen h) Pelion / Pilio,¹ gebergte in Magnesia² (het zuidoosten van Thessalië) in Griekenland; i) **Pelioen** – berg in Tessalie – woonplaats van de centaur Cyeron van Cessalia <Peleon> *Troyen*: r. 4946, 5025, 5196, 5602, 5688, 27095.

Pelioen zie **Peleus 1**

Pelles 1 a) [West PR: **Pelles 1**] — Pelles,³ koning van Terre Foraine of Listenois – één van de Visserkoningen – hoeder van de Graal; b) zoon van Pellehan / Parlan (d.i. le Roi Mahaignié) – broer van Pellinor en Alain – vader van Helizabel en Eliezer – grootvader van Galaad; e) **Pelles** – koning van Tière Fonteine; f) zoon van Coninc Vesscher; g) bij wiens dochter de bedwelmde Lanceloet van Lac in het Casteel vander Quassen te bed gelegd wordt met de verwekking van Galaad tot gevolg – voor zijn hof vechten Bohort van Gaunes sr. en Morales om Corbenyc <Pellis> *Lanceloet*: boek II, r. 15004, 15265, 15335, 16121, 17563, 17583, 17592, 17726, 29621, 30048, 32606, 35490, 35635, 35649, 35739, 36550; e) **Pelles** – koning – heer van Corbenijc; f) vader van Elysar en een dochter – grootvader van Galaat; g) in wiens naam een jonkvrouw aan Lanceloet van Lac vraagt haar te vergezellen – ontvangt Bohort, Perchevael en Galaat op Corbenijc <Pellese, Pellise> *Lanceloet*: boek III, r. 18, 105, 340, 425, 3438, 5502, 9943, 9999, 10213, 10221, 10285, 10289, 10344; e) **Pelles van Listenois** – koning, komend uit India [= Judea] – de familierelaties zijn in het Middelnederlands onduidelijk geformuleerd; f) zoon van de Gewondede Koninck – broer van koning Alein van den Vasten Eylanden / Foreinen Lande en koning Pellinor – vader van Clarine en van Elisier – verwant van Nascien 2; g) kent de voorspellingen betreffende de Graal – bondgenoot van koning Artur tegen de Sennen – stuurt zijn drossaard naar Salesbiere <Peles van Listenois, Pelles, Pelles van Lystonois> *Merlijn*: r. 15617-15618, 19095, 19119, 19124, 22974, 30457, 30458a, 30459, 30478, 30503, 30535, 30730-30731, 30966-30967, 32262, 32511, 32931, 34577-34578.

Pelles 2 a) Pellehan,⁴ alias le Roi Mehaignié [West PR: **Pellehan**] – één van de Visserkoningen; b) zoon van Lambor – vader van koning Pelles; e) **Pelles** alias **die Gemangierde Coninc**; *Lanceloet*: boek III, r. 8242.

Pelles van Ysona e) **Pelles van Ysona** – ridder; g) leert Seghelijn het vechten te paard <Pellis> *Seghelijn*: r. 1536, 1548, 1562, 1573, 1579, 1596, 1598, 1608.

Pelles van Listenois zie **Pelles 1**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pilio.kmz

2. [http://en.wikipedia.org/wiki/Magnesia_\(regional_unit\)#Antiquity](http://en.wikipedia.org/wiki/Magnesia_(regional_unit)#Antiquity)

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Fisher_King

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Fisher_King

Pelles van Lystonois zie **Pelles 1**

Pelliborbus a) bedoeld lijkt Perseptolis / Ptoliporthus, de zoon van Nausicaa¹ en Telemachus; e) **Pelliborbus**; f) zoon van Thelamacus en Nausica – kleinzoon van Ulixes <Polliborbus> *Troyen*: r. 34768.

Pellijs van India zie **Pelias van India**

Pellinor a) Pellinor, koning van Terre Gaste [West PR: **Pellinor 2**]; b) zoon van Pellehan / Parlan (d.i. le Roi Mahaignié) – broer van Pelles en Alain – vader van veel zonen (en een dochter); e) **Pellinor** – koning; f) broer van koning Alein van den Foreinen Lande en koning Pelles van Listenois – vader van twaalf zonen – oom van Elisier; g) bondgenoot van koning Artur tegen de Sennen, stuurt zijn drossaard naar Salesbiere <Pellinors> *Merlijn*: r. 30970, 32265.

Pellis zie **Pelles 1**

Pellis zie **Pelles van Ysona**

Pelops a) Pelops²; b) zoon van Tantalus; d) naar wie de Peloponnesus³ genoemd is; e) **Pelops**; f) zoon van Tantalus; g) begeerde Ypodomya als vrouw en wist haar dankzij sabotage in een door haar vader georganiseerde wagenrace te verslaan – verdronk de saboteur Mirthous die hij aanvankelijk de als beloning gevraagde ‘eerste nacht’ had toegezegd; *Minnen loep*: boek II, r. 2729, 2741, 2751, 2756, 2770, 2775, 2780, 2781, 2783, 2786, 2791, 2805.

Pencestes zie **Peucestes**

Pendisen i) **Pendisen** – bedevaartsoord dat de vier Heemskinderen beweren te hebben bezocht; *Heemskinderen*: p. 71

Penebrot h) Pembroke,⁴ gelegen aan Pembroke River⁵ in Wales; i) **Penebrot** – plaats van herkomst van een voornaam geslacht uit Enghelant; *Meluzine*: fol. Y3vb.

Penegne zie **Peninge**

Penel h) or. Paynel⁶; i) **Penel** – graafschap in Normandien <Peonnel> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 9, 61.

Penella e) **Penella** – koningin van Grieken; f) echtgenote van koning Henedorius – geliefde van Quintiliaen; g) verraden door haar kamenierster Balotides – betrapt door Folkas, de neef van haar echtgenoot, die haar ook begeerde – samen met Quintiliaen door Folkas met goedvinden van Henedorius in bed doodgestoken <Pernella> *Minnen loep*: boek II, r. 1376, 1391, 1430, 1436, 1518, 4119.

Penelope zie **Penolope**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nausicaa>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pelops>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Peloponnesos.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pembroke.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Pembroke_River

6. http://fr.wikipedia.org/wiki/Famille_Paynel

Penicense h) or. Penicense – Penzance¹ in Cornwall, Engeland – al in de brontekst verward met Penthievre² in Bretagne (zie **Pothienne**), Frankrijk;

i) **Penicense**; *Meluzine*: fol. D6ra.

Peninge j) [West PR: **Peningue**]; k) **Peninge** – kasteel van Galahoudijn, waar deze een toernooi organiseert in de hoop dat Lanceloet van Lac komt – waar verschillende Tafelronde-ridders onder leiding van Walewein komen – waar Lanceloet veel ridders overwint en dan wegrijdt <Paningne, Penegne, Penigne, Peningne, Pingne> *Lanceloet*: boek II, r. 27289, 28146, 29764, 30751, 30782, 30843, 30915.

Penitencien, Boec der zie Boec der Penitencien

Pennevere j) correspondeert met Flori [*Fergus*, ed. Frescoln, r. 6450] in de Franse brontekst, die na *Ferguut* r. 2590 niet meer vertaald maar naverteld werd – naam ontleend aan *La chevalerie d'Ogier de Danemarque*, waarin Pennevaire [Moisan I, 2: PENNEVAIRE] het paard van Desiderius en Beliant is – lett. appelgrijs; k) **Pennevere** – wonderpaard met trekken van Bucifal, opgegroeid in Romenie – door een jonkvrouw ten geschenke gegeven aan de hertog van Denemerke – op hem veroverd door de reus Lokefeer en gestald in diens burcht – door *Ferguut* getemd en als rijdier in bezit genomen <Penneveren> *Ferguut*: r. 3707, 3726, 3796, 3800, 3804, 3809, 3887, 3932, 3936, 4037, 4064, 4135, 4139, 4668, 4793, 4842, 5149, 5521.

Penninc l) Penninc – Vlaams auteur van een (bewust [?]) onvoltooide *Roman van Walewein (en het zwevende schaakspel)* (r. 1-22; 33-7834) – de roman werd vermoedelijk zonder zijn instemming en medeweten van een slot voorzien door ene Pieter Vostaert, ook een Vlaming; m) **Penninc** – heeft zijn werk onvoltooid gelaten, het werd van een slot voorzien door Pieter Vostaert <Penninge> *Walewein*: r. 23, 11173, 11179.

Pennoene h) Paeonia / Paionia,³ historisch rijk gelegen in wat nu de voormalige Joegoslavische republiek Macedonia is, met als hoofdstad Bylazora, het huidige Veles⁴ aan de rivier de Vardar⁵ – dikwijls verward met Pannonia⁶ (zie **Penous**) – zie ook **die Ponoene**; i) **Pennoene** – land van herkomst van koning Pretermisus en Crepeus – bondgenoot van de Trojanen tegen de Grieken <Pennonen, Pennoene> *Troyen*: r. 8233, 9317, 10493.

Penolipe zie **Penolope**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Penzance.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Penthievre.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Paionia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Veles.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vardar>

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pannonia>

Penolope a) Penelope¹; b) echtgenote van Odysseus – moeder van Telemachus; e) **Penelope**; f) echtgenote van Ulexes / Ulixes; g) exemplarisch trouw <Penolpe> *Limborch Frg*: H51C, r. 573; VM, r. 150; e) **Penolope**; g) exemplarisch trouw – blijft van Ulixes houden terwijl hij voor Troyen gelegerd is; *Lymburch*: boek XI, r. 1429; e) **Penolope**; f) echtgenote van Ulixes – schoondochter van Lehartes – moeder van Thelematus; g) exemplarisch deugdzaam – blijft wachten op de thuiskomst van Ulixes en weigert in te gaan op het verzoek van haar schoonvader om opnieuw te huwen – rekt tijd door het “webbe” waaraan zij overdag werkt ’s nachts weer uit te halen <Penolipe, Penolopee, Penolopen> *Minnen loep*: boek I, r. 2471; boek IV, r. 1431, 1478, 1492, 1542; e) **Penolopee**; f) echtgenote van Ulixes – moeder van Thelamacus; g) tijdens Ulixes lange afwezigheid belaagd door diverse vrijers, blijft echter Ulixes trouw; *Troyen*: r. 34716, 34732.

Penolope zie **Penolope**

Penolopee h) or. Pelopene – fictieve stad op de Peloponnesus, Griekenland;

i) **Penolopee** – stad – woonplaats van Eson; *Troyen*: r. 658.

Penolopee zie **Penolope**

Penolpe zie **Penolope**

Penous h) bedoeld lijkt Pannonia,² een van oorsprong Romeinse provincie gelegen in het westen van het huidige Hongarije, ten zuiden van de rivier de Donau³ – dikwijls verward met Paeonia⁴ (zie **Pennoene**) – zie ook **Hoghe Pannonia** en **Neder Pannonia**; i) **Penous** – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Esiona; *Troyen*: r. 3891.

Pentecelleye zie **Penthiseleye van Amasonie**

Pentetelie zie **Penthiseleye van Amasonie**.

Penthapolianen zie **Penthapolim**

Penthapolim h) Pentapolis,⁵ d.i. vijfstedeland alias Cyrenaica, aan de Noordafrikaanse kust in het oosten van het huidige Libië, met daarin de steden Apollonia (het huidige Susah⁶), Arsinoë, Berenike, Cyrene (zie **Cyrensis Libie**) en Ptolemaïs⁷ – ook was er een bijbels Pentapolis ter hoogte van de Dode Zee; i) **Penthapolim** – stad en koninkrijk van koning Altistratus van Penthapolianen – waar Appollonius van Thyro na zijn schipbreuk aanspoelt <Penthapolianen, Penthapolitanen> *Appollonius*: fol. A2r, A3v, B4r, B4v, C1v, H2v.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Penelope>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pannonia>

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Donau>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Paionia>

5. [http://en.wikipedia.org/wiki/Pentapolis_\(North_Africa\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Pentapolis_(North_Africa))

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Susah.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ptolemais.kmz

Penthapolitanen zie **Penthapolim**

Penthesileya zie **Penthiseleye van Amasonie**

Penthiseleye van Amasonie a) Penthesileia,¹ koningin van de Amazonen – zie ook **Pantasale**; e) [**Pentissileine**] – vroegere koningin van Amasonia; g) verliefd op Hector <Pentis(s)ileine> *Limborch Frg*: H51C, r. 587; e) **Petenselie** – koningin van Amazonia; g) tevergeefs verliefd op (de gehuwde) Hector [?]; *Lymburch*: boek XI, r. 1443; e) **Pentecelie** [or. “Orva la fee” maar in hs. A¹ (Arsenal, 3340) dat geklasseerd is als “2^e famille, 2^e section”, staat de variant “Panthesilee”]; g) verliefd op Hector – schenkt hem het paard Galenteye <Pentiseleye> *Troyen*: r. 9492; e) **Penthiseleye van Amasonie** – koningin van Amasonia; g) verliefd op Hector – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena ná de dood van Hector – vecht tegen Pirrus en gedood – haar lichaam wordt op aanraden van Dyomedes in de rivier Sancti gegooid – later alsnog in Troje gebalsemd en in haar eigen land begraven <Pentetelie, Penthiseleye, Penthisileye, Penticelie, Pentiseleie, Pentiseleye, Pentisileye> *Troyen*: r. 583, 15220d (E2-22), 29349-29350, 29373, 29397, 29441, 29445, 29449, 29537, 29572, 29598, 29618, 29628, 29756, 29853, 29866, 29901, 29926, 29975, 30003, 30033, 30058, 30081, 30098, 30133, 30161, 30822, 31133, 31212, 31467, 36712; e) **Pentheselya** – koningin; g) bondgenoot van de Trojanen – afgebeeld in Cartago; *Troyen Prz*: fol. 140rb.

[**Pentissileine**] zie **Penthiseleye van Amasonie**

Peonnel zie **Penel**

Pepijn zie [**Pippijn**] 4 & 5

Pepijn van Vranckrijck zie **Pippijn 1**

Peppijn zie **Pippijn 1**

Pepulone h) Populonia,² ruïnestad³ stad in Etrurië; i) **Pepulone** – koninkrijk van koning Abas van Pepulone – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38762; i) **Pepuloene** – koninkrijk van Alijs van Pepuloene; *Troyen Prz*: fol. 152va.

Perant 1 i) **Perant** – Saraceens [?] koninkrijk – de koning van Perant helpt Audefluer in diens gevecht met Gardepont; *Florigout K*: fol. 2, r. 59.

Perant 2 h) exemplarische rijmnaam van een imaginair graafschap in Calabrië, Italië en vandaar ook de vele varianten; i) **Perant** – graafschap <Pecant> *Limborch*: boek III, r. 853, 1017; boek V, r. 1846, 1931, 1956, 1962; i) **Perrant** – graafschap; *Limborch Frg*: MF, r. 81; i) **Torant** – graafschap; *Limborch Frg*: H55, r. 7; i) **Pyrant** – graafschap <Yprant> *Lymburch*: boek III, r. 839, 1009;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Penthesilea>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Populonia.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Populonia>

boek V, r. 1841, 1928, 1953, 1959; i) **Prijsant** – graafschap in / bij Calaberen (van graaf Prijsant); *Margrieta van Limborch*: cap. 54-55, 78-79.

Perbijs i) **Perbijs** – koninkrijk; *Jonathas M*: fol. 8rb; i) **Prijsse** – koninkrijk; *Jonathas B*: r. 256.

Perce zie **Persi**

Percen zie **Parse**

Percen zie **Persi**

Percen zie **Persine, die**

Percepolis zie [**Persepolis**]

Perceus zie [**Perseus**]

[**Perceval**] a) or. Perceval de Cologne; e) **Partseval** – ridder uit Poitau – voorheen kamerheer van de koning van Cypren; g) beweerde dat de geest van Melusine zich dikwijls geopenbaard had aan de koning van Cypers; *Meluzine*: fol. Z5rb.

Perchevael a) Perceval,¹ toegenaamd ‘le Galois’ [West VR: Perceval] [West PR: Perceval 2] [Moisan I, 2: PERCEVAL 1]; b) zoon van Pellinor – broer van Agloval – in sommige verhalen kleinzoon van Bron en zoon van Alain; d) Graalridder – in de *Ridder metter mouwen* is sprake van een compilatiefout: Perceval is namelijk in de voorafgaande *Graalqueeste* reeds overleden; e) **Pertsevael** alias **die Walois** – Graalvinder – ‘wegbereider’ van Ferguut; g) doodt het witte hert – schenkt Ferguut bij zijn ridderslag een zwaard – op het slottoernooi te Cardoel door Ferguut verslagen (remise in het origineel) <Perchevael, Perchevale, Perchevals, Pertchevale, Pertseval, Pertsevale, Pertsevalen> *Ferguut*: r. 13, 78, 137, 145, 167, 170, 172, 178, 180, 182, 188, 209, 220, 222, 229, 243, 247, 1031, 1075, 1077, 1774, 2993, 4319, 5246, 5333, 5337, 5341, 5346, 5349, 5352, 5356, 5384, 5584; e) **Perchevael** – verzonnen naam en geen historisch personage; *Sinte Franciscus leven*: r. 34; e) **Perchevael van Gales** – Tafelronde-ridder; f) broer van Acglovel; g) gaat met Acglovel naar koning Arturs hof (waarmee hij zijn moeder zo’n verdriet doet dat zij eraan sterft) en wordt door de koning tot ridder geslagen – omdat Keye en Mordret aan zijn kwaliteiten als ridder twijfelen, gaat hij meteen avonturen zoeken – leidt een vroom en kuis leven – door Walewein als één van de tien metgezellen gekozen om Lanceloet op te sporen – vecht met Hestor van Mares zonder te weten dat hij het is, waarbij beiden zwaar gewond raken – met hem genezen door de Graal <Parchevaels, Perchevale, Perchevalen, Perschevale> *Lanceloet*: boek II, r. 1726, 35856, 35860, 35878, 35889, 35891, 35901, 35930, 35944, 35959, 35965, 35982, 35987, 35988, 35992, 36007, 36024, 36053, 36066, 36091, 36095, 36099, 36127, 36135, 36143, 36155, 36175, 36181, 36203, 36208, 36214, 36215, 36226, 36240, 36242, 36262, 36263, 36305, 36308, 36325, 36327, 36360, 36376, 36387, 36421, 36427, 36429, 36459, 36467, 36483,

1. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Perceval_\(légende_arthurienne\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Perceval_(légende_arthurienne))

36508, 36518, 36533, 36539, 36553, 36576, 36589, 36602, 36675;
 e) **Perchevael** – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal – doodt een slang / draak en komt daarmee een leeuw te hulp – laat zich na het drinken van wijn verleiden tot verregaande intimiteit met de duivel in de gedaante van een oogverblindende jonkvrouw, maar wordt door een kruisteken gered – gaat aan boord van het door koning Salemon gebouwde schip, met Galaat en Bohort – gaat met Bohort en Galaat naar Carcheloes – vaart met Bohort en Galaat naar Sarras, waar Estoran hen gevangen neemt en een jaar later weer vrijlaat – sterft in een kluis, een jaar na Galaats dood <Parchevaels, Perchale, Perchevaels, Perchevale> *Lanceloet*: boek III, r. 241, 245, 578, 1014, 2617, 2625, 2647, 3142, 3142a, 3144, 3150, 3164, 3201, 3211, 3402, 3441, 3448, 3490, 3500, 3667, 3680, 3684, 3688, 3699, 3714, 3715, 3721, 3729, 3737, 3743, 3744, 3745, 3749, 3753, 3763, 3772, 3775, 3788, 3791, 3800, 3807, 3859, 3875, 3882, 3884, 3901, 3920, 3921, 4014, 4015, 4071, 4078, 4084, 4087, 4092, 4097, 4153, 4183, 4193, 4203, 4209, 4215, 4226, 4227, 4243, 4381, 4386, 4403, 4425, 4465, 4475, 4497, 4548, 4569, 4589, 4607, 6184, 7655, 7675, 7704, 7707, 7716, 7720, 7722a, 7725, 7848, 7871, 7927, 8009, 8809, 8861, 8891, 9086, 9093, 9193, 9213, 9243, 9307, 9341, 9371, 9390, 9427, 9434a, 9466, 9524a, 9578, 9581, 10032a, 10175, 10234, 10520, 10578a, 10695, 10731, 10737, 10777, 10826a, 10988, 11016, 11025, 11034, 11067; e) **Perchevael** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Ywein voor koning Artur op onderzoek uit als de door Walewein gestuurde ridders en koningen hun kamp bij Kardoel opslaan <Perchevale> *Lanceloet*: boek III, r. 22053; e) **Persevael** alias **die Waloys** – Tafelronde-ridder; f) neef van Does van Caredol; g) heeft Keye aangeklaagd wegens de moord op Leonce, de zoon van koning Artur, op basis van de getuigenis van een kluizenaar <Persevalen, Persevolen> *Merlijn*: r. 22961, 28257; e) **Paertsevael** – vond de Graal na veel geleden te hebben; *Minnen loep*: boek I, r. 1296; e) **Percheval die Waloes** alias **die Rode Riddere** – ridder van koning Artur – Graalridder; f) broer van Acglavael – oom van Moriaen; g) hoofs en edel, maar ook driftig en opvliegend van aard – draagt een rode wapenuitrusting – heeft het hof van Artur verlaten om de speer en de Graal te zoeken – verblijft gewond met Acglavael bij hun oom, een kluizenaar – verslaat met Walewein, Lanceloet, Gariet en Moriaen de koning van Yrlant en bevrijdt koning Artur van de Sassen – gaat mee naar het huwelijksfeest in Moriane – als maagd gestorven <Perchevale, Perchevalen, Perchevals> *Moriaen*: r. 0, 5, 8, 9, 11, 14, 223, 228, 241, 250, 268, 294, 319, 330, 339, 347, 353, 360, 414, 619, 786, 2894, 3001, 3053, 3058, 3080, 3663, 3667, 3669, 3839, 3843, 3852, 3954, 3966, 4139, 4433, 4474, 4542, 4577, 4591, 4648, 4659, 4683, 4694; e) **Percheval** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee Spangen bevrijden – vecht mee tegen de koning van Yrlant <Perchevale> *Mouwen*: r. 36, 538, 638, 920, 1399, 2082, 2110, 2172, 2910, 2929, 3124, 3301a, 3319, 3789; e) **Parcifal**; *Ogyer*: r. 4; e) **Perchevael** – Graalridder

<Perchevale> *Perchevael*: r. 428, 429, 465, 476, 503, 514, 524, 542, 545, 549, 556, 560, 569, 573, 576, 590, 626, 630, 641, 647, 661, 672, 677, 687, 693, 698, 719, 724, 734; e) **Perchevael** alias **die Waloes** – ridder van koning Artur; f) broer van Acglavael; g) gaat op avontuur, komt langs Doloreuse Casteel en bevrijdt daar de gevangen Keye en Acgravein – valt met hen het kasteel aan – bevrijdt met Keye en Acgravein op Orglieus Ywein en Gariet, met wie hij naar Montesclaeer gaat om Walewein te helpen – gaat mee om Walewein te zoeken – doodt Orgeleos <Perchevale> *Perchevael J*: boek II, r. 36953, 37017, 37077, 37099, 37751, 37765, 37783, 37785, 37791, 37792, 37800, 37802, 37814, 37821, 37839, 37846, 37853, 38135, 38189, 38207, 38214, 38992, 39022, 39084, 39086, 39117, 39134, 40770, 41019, 41020, 41026, 41027, 41075, 41080, 41082, 41085, 41092, 41101, 41105, 41126, 41130, 41149, 41157, 41162, 41243, 41773, 41795, 41804, 41817, 42542, 42544; e) **[Percheval]** – ridder van koning Artur – Graalridder <Perchevale> *Ragisel*: r. 33; e) **[Paertseval]**; g) exemplarische profane literaire held – in één adem genoemd met [Derick] vanden Beerne en Tristram <Paertsevale> *Sielen troest*: [Proloog]; e) **Percheval** – Tafelronde-ridder <Perchevale> *Torec*: r. 3790; e) **Perchevael** – ridder in dienst van koning Artur; *Walewein*: r. 39.

Perchevael van Gales zie **Perchevael**

Percheval (die Waloes) zie **Perchevael**

Perci zie **Persi**

Percia zie **Persia**

Percides van Casinure a) [West *PR*: *Persidés* 1] – heer van het Castel de Gazewilte, toegenaamd ‘le Rous’; b) echtgenoot van Heliene sans Peir; d) de familierelaties zijn in het Middelnederlands onduidelijk geformuleerd; e) **Percides van Casinure** – koning; f) echtgenoot van Clarine – schoonzoon van koning Pelles van Listenois; *Merlijn*: r. 19094.

Percien zie **Persi**

Perci(e)ne zie **Persine, die**

Percis zie **Persies**

Perdiccas a) Perdiccas († 321 v.C.)¹ – generaal van Alexander de Grote en later regent; e) **Perdiccas** – Grieks ridder; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – verwondt in de strijd koning Daris van Percen – door Alexander aangewezen als zijn opvolger – deelt Alexanders rijk uiteindelijk met Tholomeus, Anthiocus en Emenidus <Perdica, Perdiccas> *Alexanders geesten*: boek II, r. 887; boek III, r. 410; boek V, r. 490; boek VIII, r. 1096; boek IX, r. 310; boek X, r. 737, 1425, 1428, 1449; e) **Perdiccas** – ridder van Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 221; e) **Perdiccas**; *Cassamus L*: fol. 2Va, 4.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Perdiccas>

Perelieuse Foreest zie [Vreselike Foreest, dat]

Perifas 1 a) Periphas [*Metamorphoses* XII, 449]¹, één van de Lapithen²; e) **Perifas**; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27491.

Perifas 2 a) or. Periphas; e) **Perifas** – Griek – schildknecht van Achilles; *Troyen*: r. 32203.

Perigort h) or. petragoricensis – de Périgord,³ historische regio in het zuidwesten van Frankrijk, ruwweg overeenkomend met het huidige departement Dordogne, met als hoofdstad Périgueux,⁴ gelegen aan de rivier de Isle⁵; i) **Perigort** – bisdom van sinte Frontinus van Perigort; *Turpijn*: XIII, r. 36.

Periclomenus a) Periclymenes⁶; b) zoon van Neleus; e) **Periclomenus**; f) zoon van Neleus – broer van Nestor die Oude; g) uiteindelijk gedood door Hercules; *Troyen*: r. 27677.

Perilleux, Jan zie **Jan Perilleux**

Perilleuse, Foreest zie **Foreest Perilleuse, dat**

Peritheon van Thessalen a) Peirithoös / Peirithoüs,⁷ koning van de Lapithen⁸; b) zoon van Ixion – echtgenoot van Hippodame; d) één van de Argonauten⁹; e) **Peritheon van Thessalen** – Grieks; f) echtgenoot van Ypodamie; g) nodigde de aanwezigen bij de ridderwijding van Hercules in Thebes uit als gasten op zijn aanstaande bruiloft in de stad Thessalen <Perithion> *Jason*: cap. [1]-[2]; fol. 53r; e) **Pierocheus** – Griek – koning [?] van de Latiten; f) zoon van Ixion – echtgenoot van Ypodamie 1; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – op zijn bruiloft probeert de centaur Euritus zijn bruid Ypodamie te ontvoeren, wat aanleiding is tot het gevecht tussen de centauren en de Lapithen <Piroteus, Pirothenus, Pyerocheus, Pyrochenus> *Troyen*: r. 866, 1709, 4955, 27077, 27084, 27086, 27098, 27107, 27278, 27282, 27294, 27304, 27643.

Perconopeus zie **Parthonopeus van Bloys**

Permenio a) Parmenion¹⁰ (ca. 400–330 v.C.) – zonder vorm van proces op zijn oude dag in opdracht van Alexander de Grote omgebracht, omdat hij daarvoor diens zoon Philotas op verdenking van samenzwering had laten doden;

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

2. [http://en.wikipedia.org/wiki/Lapithes_\(hero\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Lapithes_(hero))

3. http://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_P%C3%A9rigord

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Périgueux.kmz

5. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Isle_\(rivière\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Isle_(rivière))

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Periclymenus>

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pirithous>

8. [http://en.wikipedia.org/wiki/Lapithes_\(hero\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Lapithes_(hero))

9. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

10. <http://en.wikipedia.org/wiki/Parmenion>

b) vader van Philotas; c) Macedonisch generaal in dienst van Philippos II van Macedonië en Alexander de Grote; d) op verdenking van verraad door Alexander de Grote ter dood veroordeeld; e) **Permenio** – Grieks ridder, later heer van Meden; f) vader van Hector, Nichanor en Philotas; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – in Percepolis met zijn troepen gevangengenomen door koning Daris van Percen – bevrijd door Alexander de Grote, die hiervoor in één nacht de rivier de Araxes overbrugt <Parmenio, Parmenioen, Permenioen, Permenioene, Permenioens, Permenions> *Alexanders geesten*: boek II, r. 355, 528, 548, 599, 611, 883, 893; boek III, r. 93, 111, 539; boek IV, r. 238, 276, 278, 1184, 1264, 1562, 1571, 1591; boek V, r. 305, 360, 400, 626, 656; boek VI, r. 335, 344, 377, 804; boek VII, r. 234, 434; boek VIII, r. 9, 278, 339, 362, 389, 447, 449, 786; boek X, r. 951.

Perna a) mogelijk een sprekende naam: Lat. ‘bout’ / ‘ham’; e) **Perna**; g) woont in Tuskanen – denkt te kunnen spelen met de lompsterke zot Thirobinus, maar wordt vervolgens door hem verkracht en bezwangerd – doodt haar kind in het bos en pleegt daar zelfmoord <Perne> *Minnen loep*: boek I, r. 821, 830, 839, 841, 885, 3253.

Pernella zie **Penella**

Perpignen h) Perpignan,¹ gelegen aan de rivier de Têt² in de Roussillon, Frankrijk;

i) **Perpignen** <Perpignean> *Meluzine*: fol. X2rb, X4ra, Y3va.

Perrant zie **Perant 2**

Pers zie **Persi**

Persand zie **Persine, die**

Persant(e) zie **Persine, die**

Perschevael zie **Perchevael**

Perse zie **Persi**

Persen zie **Parse**

Persen zie **Persi**

Persen zie **Persine, die**

[Persepolis] h) Persepolis,³ ruïnestad⁴ in het zuidwesten van Iran – oude heilige stad van de Perzen, waar de grafkelders van de koningen waren – in 330 v.C. verwoest – volgens de legende stichtte Persès, de zoon van Perseus en Andromeda, de stad Persepolis; i) **Percepolis** – hoofdstad van Percen, aan de rivier de Araxes, zeer rijk – gesticht door Perceus – geboortestad van Cerces – veroverd en volledig verwoest door Alexander de Grote – vermaard om zijn

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Perpignan.kmz

2. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Têt_\(fleuve\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Têt_(fleuve))

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Persepolis.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Persepolis>

toverij; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 375, 398, 412, 443, 464, 468; boek VII, r. 1053; i) **Parsipolis** – stad in Parsy – gesticht door Parseus – waar men de toverkunst uitvond; *Troyen*: r. 28546.

[Perseus] a) Perseus;¹ b) zoon van Jupiter en Danaë – vader van Persès met Andromeda als moeder; d) volgens de legende werd Persepolis door zijn zoon Persès gesticht; e) **Perceus**; f) zoon van Jupiter; g) stichtte Percepolis – stichtte Tarcen <Perseuse> *Alexanders geesten*: boek VI, r. 444; boek VII, r. 1049, 1377; e) **Parseus**; f) zoon van Jupiter; g) ontvluchtte op het paard Paghasus nadat hij Medus[a] had gedood – naamgever van Parsy – stichtte Parsipolis en Tarsen <Parisius, Parseuse, Perseus> *Troyen*: r. 2576, 28544, 28950.

Persevael zie **Perchevael**

Persevol zie **Perchevael**

Persi h) Perzië c.q. het Perzische Rijk² [Moisan I, 2: PERSE] [West VR: Perse] [West PR: Perse 2] – ongeveer het huidige Iran – soms is het rijk van de Parthen bedoeld (zie **Partia**) – zie ook **die Persine**; i) **Percen** – in Asia, tussen de Narvelsee en de Eufraate – koninkrijk van koning Cyrus van Percen en van Cerces van Percen, later van koning Daris van Percen – strijdt langdurig tegen de Grieken onder leiding van Alexander de Grote, uiteindelijk overwonnen <Perci, Percien, Persen, Persi, Perssen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 78, 83, 96, 413, 437, 739; boek II, r. 265, 329, 711, 963, 1090, 1207; boek III, r. 53, 112, 239, 515, 1315, 1325; boek IV, r. 114, 1134, 1145, 1289, 1577; boek V, r. 25, 487, 789; boek VI, r. 347, 361, 367, 414, 458, 609, 855, 1053; boek VII, r. 221, 509, 741, 1046, 1047, 1815, 1861; boek VIII, r. 975, 1242; boek X, r. 955, 1227; fragm. P II, r. 418; i) **Perssen** – Saraceens koninkrijk / sultanaat <Paerssen, Persen, Perssy> *Buevijn*: fol. F5r, K4v, K5r, L2v, L3v-L4v; i) **Persi** – geeft zich zonder strijd over aan de Romeinen <Persen> *Caesar*: r. 1025, 1158; i) **Persi** – Saraceens sultanaat van Calistye; *Fierabras*: r. 147; i) **Persie** – Saraceens sultanaat – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 176; i) **Persen** (or. de Perse) – toenaam van **Grohan van Persen**; *Galien Rethore*: cap. [54]; i) **Parsijs** – sultanaat – het leger van de sultan vecht in Akers tegen Reynout en het Christen leger; *Heemskinderen*: p. 191; i) **Perse** – Saraceens sultanaat <Persen, Perssen> *Joncker Jan*: p. 179-181, 186, 192, 193, 195, 200; i) **Persen** – koninkrijk van Turiles – bondgenoot van Baligain <Parsia, Pers> *Karl Meinet*: r. A460, 55; A475, 61; A477, 6; i) **Persij** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Aregoen – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft een koning die goed is voor zichzelf en slecht voor het volk <Parsij, Persen, Persie> *Lymburch*: boek V, r. 860, 1549, 1606, 2104;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Perseus>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Persian_Empire

boek VII, r. 943, 974, 1143, 1349; boek X, r. 837; boek XII, r. 673, 701, 712, 722, 1054; i) **Persi** – Saraceens sultanaat – bondgenoot van Palerne; *Madelgijs*: fragm. I, r. 44; i) **Persen** – Saraceens sultanaat – met de stad Sormosane – geboorteland van koning Antenor van Spaengien en koning Glutifax van Alexandrien – toenaam van **Bertelute van Perssen** <Parsen, Perssen> *Malegijs*: p. 24, 25, 31, 32, 34, 37, 43, 46, 68, 72, 122, 124, 128, 305; i) **Persi** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Arragoen – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Persie> *Limborch*: boek V, r. 859, 1552, 1610, 2109; boek VII, r. 946, 973, 1123, 1328; boek XII, r. 472, 484, 755; i) **Persen** – Saraceense rijk van Ferant van Persen – bondgenoot van koning Alant van Arabien/Barbarijen; *Margrieta van Limborch*: cap. 75-76; i) **Persijs** (or. Perse) – sultanaat van Karaeu [?] <Persie> *Ogier A-D*: r. 262, 331; i) **Persij** – Saraceens sultanaat van Karahen von Perthij, later van Gaudijs <Parthie, Parthij, Partij, Persie, Persien, Persis, Persy, Perthi, Perthie, Perthij, Perthijs, Perthyen, Pertij> *Ogyer*: r. 1547, 1821, 2463, 2500, 2559, 2817, 2942, 3033, 3144, 3299, 3365, 3550, 3687, 3704, 3819, 3860, 3889, 3917, 3923, 3931, 3962, 4035, 4058, 4087, 4090, 4094, 4268, 14063, 14094, 14253, 14899, 15111, 15120, 20080, 20811, 20833, 20850, 21376, 21383, 21395, 21684, 21817, 22202, 22667, 22763, 22790, 22809, 22825, 22971, 23524; i) **Persi** – behorend bij het rijk van Priamus van Troyen – sultanaat van Margarijs – hield stand tegen Melioers vader, de keizer van Constantinoble <Perci, Persy> *Parthonopeus*: r. 114, 2170, 3657, 4452, 5246, 5785, 5902, [6001]; fragm. F I, r. 9; fragm. S, r. 6001; i) **Persen** – sultanaat – leenheer van Damasco; *Partinoples*: p. 43, 44, 51, 53; i) **Perssen** – de sultan van Perssen is aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jerusalem; *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Perssy** – rijk van sultan Carahu van Perssy; *Roelant*: r. P430, P655; i) **Persi** – de sultan van Persi wordt door Seghelijn gedood; *Segbelijn*: r. 6698, 6727; i) **Parsy** – [mogelijk hetzelfde als **Colchos 2**] – land in Asia, genoemd naar Parseus – koninkrijk van Certes van Parsen – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Parse, Parsen, Parsien, Parte, Perce, Persiene> *Troyen*: r. 440, 444, 9424, 10934, 11385, 20491, 20565, 20625, 23858, 28541, 28542; i) **Persen** – koninkrijk van Canamor en Leonella van Persen, later van Turias en Floreta; *Turias ende Floreta*: p. 2, 38.

Persia h) fictieve stad, afgeleid van Perzië (zie **Persi**); i) **Persia** – stad in Persen, aan zee gelegen – waar Turias en koning Canamor en familie woont <Percia> *Turias ende Floreta*: p. 61, 62, 78.

Persie(n) zie **Persi**

Persien zie **Persine, die**

Persiene zie **Persi**

Persiene zie **Persine, die**

Persies a) or. Persowis / Perseis; e) **Persijs**; f) nicht van Urake; g) verzorgt met Urake Parthonopeus op het eiland Salence tot hij weer op krachten gekomen is – wordt verliefd op Parthonopeus – vergezelt met Urake Parthonopeus naar Chiefdore als hij tot ridder gemaakt wordt – is samen met Urake aanwezig op het toernooi om Melioers hand <Parcise, Partise, Percis, Persis, Persise> *Parthonopeus*: r. 2812, 2877, 2885, 2890, 2895, 2910, 3274, 3311, 3319, 3328, 3384, 3397, 3417, 3867, 4121, 4355, 4929, 4933, [4939], [4949], 4984, 4988, 7747, 8118; fragm. Gr, r. 3867, 4121, 4355, 4929, 4933, [4939], 4949, 4984, 4988; e) **Persies** – in dienst van Uracla; g) verzorgt graaf Partinoples van Bleys als hij door Uracla opgehaald is uit de Ardennen; *Partinoples*: p. 36-38, 41, 42, 44.

Persij zie **Persi**

Persijn zie **Persine, die**

Persijs zie **Persi**

Persijs zie **Persies**

Persine, die a) de Perzen¹ [Moisan I, 2: PERSIS] – de inwoners van Perzië (zie **Persi**) – soms zijn de Parthen bedoeld (zie **die Parten**) – zie ook **die Piersanden** en **die Sarasine**; e) **die Percen** – volk / leger uit Percen; g) strijden onder leiding van Mennoen en later onder leiding van koning Darius langdurig (onder meer in drie grote veldslagen) tegen de Grieken onder leiding van Alexander de Grote – uiteindelijk verslagen <Perciene, Persen, Persiene, Perssen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 149; boek II, r. 102, 1085; boek III, r. 236, 245, 263, 1313; boek IV, r. 1127, 1163, 1249; boek V, r. 137, 228, 303, 402, 419, 483, 491, 534, 593, 629, 639, 666, 912; boek VI, r. 847; boek VII, r. 144, 155; boek VIII, r. 1100; boek IX, r. 418, 973; e) **die Persine** – volk / leger van Persi; g) vallen in Surien het leger van Herodes en de Joeden aan – geven zich over aan de Romeinen onder leiding van Kerle <Persen, Persijn> *Caesar*: r. 980, 1001, 1012, 1023, 1031, 1045, 1072, 1159; e) **Persant**; g) in dienst van Claris van Indie; *Cassamus*: r. 824; e) **die Persante** – Saraceens volk / leger uit Persi; *Fierabras*: r. 142; e) **Persant** – Saraceens volk / leger uit Persie; *Flovent*: r. 478; e) **die Persiene** (or. Perses) – (geleerd) volk <die Persine> *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 48, 873; e) **die Persiene** – volk / leger uit Perzië; g) bondgenoten van de Romeinen in hun strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9887; e) **die Persijn** – toenaam van de koning van Persi; g) neemt deel aan de belegering van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1555, 1566; e) **die Persine**; g) hebben een koning die goed is voor zichzelf en slecht voor het volk; *Limborch*: boek X, r. 810; e) **die Persijn** – toenaam van de koning van Persij; g) neemt deel aan de belegering van Arragoen; *Lymburch*: boek V, r. 1552, 1563; e) **die Persine** – volk; g) bondgenoten van Agulant;

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Persian_people

Lorreinen O: r. 731; e) **der Persant** – toenaam van **Karahen von Perthij** – volk / leger uit Persij <Partyen, Persand, Persien> *Ogyer*: r. 1518, 1528, 1754, 2218, 2443, 2685, 2843, 2875, 2939, 2975, 3071, 3094, 3119, 3703, 3789, 4033, 8826, 17669, 18533, 23629; e) **die Parsiane** – volk / leger uit Parsy; g) bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – boogschutters, strijden onder leiding van koning Mennoen <Parsene, Parsien, Parsine, Percine, Persiene, Persine, Persoyen> *Troyen*: r. 13647 (D-37), 19013, 22473, 23862, 24790; e) **die Persen**; g) bondgenoten van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 6.

Persis zie **Persi**

Persis zie **Persies**

Persoyen zie **Persine, die**

Persse(n) zie **Persi**

Perssen zie **Persine, die**

Perssy zie **Persi**

Pertchevael zie **Perchevael**

Pertelpeuse zie **Parthonopeus van Bloys**

Pertenay zie **Pertinay**

Perthenopeus zie **Parthonopeus van Bloys**

Perthi(e) zie **Persi**

Perthyen zie **Persi**

Perthij(s) zie **Persi**

Perthones a) or. Pheotonés – de centaur¹ Phaeocomes; e) **Perthones** – een centaur / reus; g) gedood door Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 10v.

Pertij zie **Persi**

Pertinay j) (kasteel in / bij) de stad Parthenay,² gelegen aan de rivier de Thouet³ in Poitou, Frankrijk; k) **Pertinay** – ongeëvenaard mooie en sterke burcht, door Melusine gesticht – aan Diederic geschonken heerlijkheid <Partenay, Pertenay> *Meluzine*: fol. A2va, F6vb, T5ra, X1ra, X3rb, Y1va, Y3vb.

Pertynus a) [West PR: Partreus]; e) **Pertynus** – Tafelronde-ridder; g) tijdens toernooi te Logres verslagen; *Merlijn*: r. 28848.

Pertoclus zie **Patroclus**

Pertsevael zie **Perchevael**

Perus(a) zie **Pirrus**

Pesselande j) [West VR: Passelande] – de naam lijkt ontleend aan de *Tristan (et Iseut)* van Béroul, waarin koning Artus in r. 3522 een paard berijdt geheten Passelande – mogelijk een sprekende naam, samengesteld uit ‘passer’ en

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Parthenay.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Thouet>

‘lande’ – onbewijsbaar maar voorstelbaar is dat “Pesselande” een anagram is van *Pascendale, vgl. *Torec* – Ector, een toponiem dat Jacob van M(a)erlant gekend moet hebben, omdat zijn wieg er niet ver vandaan gestaan moet hebben; k) **Pesselande** – paard van Troylus, eerst van Dyomedes; *Troyen*: r. 13905b (D-304), 17363, 18245, 18265.

Petauwe zie **Poitou**

Petenselie zie **Penthiseleye van Amasonie**

Peter a) [West PR: **Petrus**] [West VR: **Petrus**]; d) uitlegger van de betekenis van de Graal; e) **Peter**; g) volgeling van Jezus Christus en van Joseph van Aramathia – gaat prediken; *Graal*: r. 714, 749, 754, 961, 1045, 1274, 1337, 1345, 1353, 1418, 1424, 1429, 1437, 1489, 1528, 1571, 4107.

[Peter, sent] a) [*Legenda aurea* LXXXIV: De sancto Petro apostolo] [*Gulden Legende*: Vander passien sinte Peters apostels [83]] — Simon bar Jona alias Simon Petrus¹ [*Mattheus* 4, 18]² alias de heilige Petrus – voornaamste onder de twaalf apostelen³ van Jezus (van Nazareth) – Petrus is een Griekse toenaam met de betekenis ‘rots’ – vrijwel zeker niet dezelfde als **[sent Symon]** of **Symeon 1** – zie ook **[Sent Peters]** en **[Sent Pieters kerke] 1, 2, 3**; b) zoon van Jona – broer van de apostel Andreas; c) eerste bisschop/paus van Rome; d) gedurende de Middeleeuwen gold Petrus als een zeer positief, want dapper en loyaal, persoon die als enige bereid was voor zijn Heer te vechten, en die hem als enige incognito volgde na Zijn gevangenschap – zijn reputatie als ‘houwdegen’ sierde hem ook in de zeer invloedrijke *Legenda aurea* (ca. 1280), waarin Jezus zijn lieveling en volle neef Johannes Evangelist toefluistert dat Judas hem zal verraden, maar hem uitdrukkelijk verbiedt dat aan Petrus te vertellen: Judas zou het niet overleven! – hem werd door Jezus Christus de herderlijke macht toevertrouwd – sleuteldrager – zou onder keizer Nero te Rome de marteldood gestorven zijn (op eigen verzoek door ondersteboven) gekruisigd te worden – feestdagen 18 januari, 29 juni (met Paulus) en 1 augustus; e) **sente Peters**; g) zeven (geënt op de zeven Romeinse koningen van vóór de republiek [?]) heidense / Saraceense koningen wilden zich in het exempel [‘Roma’] meester maken van “sente Peters stoel” te Rome; 7 *Vroeden*: r. 3402; e) **sante Peter** – toegenaamd “den Vrijen”; *Graal*: r. 10052; e) **Symon** – visser in de Viver van Genesareth alias de Zee van Galilea; f) broer van de apostel Andries; g) samen met Andries als eerste apostelen door Jezus gerecruiteerd; *Gulden legende*: [2]; e) **sinte Pieter**; g) voor wie in Coelen een kerk gebouwd wordt <sinte Pieters> *Heemskinderen*: p. 201, 202; e) **sant Peters**; g) genoemd samen met sant Jorgen; *Johan*: r. 676, 1006; e) **sant Peters**; g) Karll Meynet bouwt ter zijner ere een kerk waar Amys wordt

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Peter

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_4.htm

3. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

begraven en waar Karl Meynet tot keizer wordt gekroond; *Karl Meinet*: r. A309, 19; A322, 59; A325, 9; A472, 35, 62; A479, 51; e) **Peter** – de meest loyale en strijdbare onder de apostelen; g) blijkt in de nacht van Witte Donderdag op Goede Vrijdag een zwaard te dragen, waarmee hij Malcus diens rechter oor afslaat tijdens de aanhouding van Jezus – loochende drie keer Jezus te kennen voordat een kraaiende haan de nieuwe dag aankondigde <Peteren, Peters, Petrem, Petern, sente Peter> *Leven Ons Heren*: r. 1370, 1386, 1870, 1872, 1884, 1886, 1888, 1946, 1952, 1956, 1961, 1963, 1966, 1970, 1972, 2176, 2186, 2190, 2191, 2197, 2198, 2202, 2207, 2218, 2234, 2240, 2243, 2245, 2252, 2270, 2274, 2278, 2288, 2292, 2297, 2306, 4582, 4630, 4636, 4722; e) **sente Peter**; *Limborch*: boek I, r. 1477; e) **sent Peter**; *Lymburch*: boek I, r. 1467; e) **sinte Peter**; g) gebruikt in de uitdrukking “bij sinte Peter”; *Minnen loep*: boek I, r. 2656; e) **sant Peter**; g) wiens relikwieën samen met die van sant Paulus in Rome bewaard worden <Petern> *Ogyer*: r. 207, 4018; e) **sinte Peters**; g) beheert de hemelpoort; *Roelant*: r. 422; e) **sinte Peters**; g) sloeg Malchus een oor af met het zwaard Rosenbrant, dat Seghelijn van een visser krijgt; *Segbelijn*: r. 857; e) **Petrus**; g) kreeg genade (zelfs hij); *Stijevoort*: refr. 1: 40; e) **sinte Simeon**; g) ter ere van wie keizer Vespasiaen van Rome een kerk laat stichten, die hij in handen geeft van paus Clement, waarin de doek van Veronica wordt opgehangen en een doopvont gemaakt; *Wrake Vb*: fol. B4r.

[Peter die Heremite] a) Petrus de Kluizenaar¹ oftewel Petrus van Amiens († 1115); c) kruistochtprediker; d) één van de leiders van de zogeheten Volkskruistocht (1096) die aan de Eerste Kruistocht vooraf ging; e) **[Peter die Ermite]**; g) verslagen bij Kieveroet – ontsnapt samen met de bisschop vanden Pitte <Peter den Ermite, Pieter Dermite> *Boudewijn*: r. 159, 183.

Peter Hispaen a) aldus het handschrift KB Den Haag 128 E 6 – het handschrift UB Leiden Ltk. 205 leest hier “Pieter Pysaen” – indien Peter Hispaen de juiste lezing is, zal Petrus Hispanus² (13e eeuw) bedoeld zijn – auteur van het wijd verbreide *Tractatus* – zie ook **Pieter Pysaen**; e) **Peter Hispaen**; g) door de auteur Dirc Potter als getuige aangeropen in de proloog op zijn werk; *Minnen loep*: boek I, r. 62.

Peter van Villers a) or. Pierres de Villiers; e) **Peter van Villers**; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Peterkijn a) apostelnaam (zie **[sent Peter]**); e) **Peterkijn** – exemplarisch volkse jongens- / mannennaam; *Minnen loep*: boek II, r. 1257.

[Peters, Sent] zie **[Sent Peters]**

[Peters, Sent] zie **[Sent Pieters kerke]** 2

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Peter_the_Hermit

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Peter_Hispanus

[Peters Kerke, Sent] zie [Sent Pieters Kerke] 1

Peteus zie Petreus

Petreus a) de centaur¹ Petraeus [*Metamorphoses* XII, 327]²; e) **Petreus** – een centaur / reus; g) gedood door Jason van Mirmidonien; *Jason*: fol. 10v; e) **Peteus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Pierocheus; *Troyen*: r. 27274.

Petrinus a) lett. ‘van steen’ – [West PR: **Petrinus**], mogelijk dezelfde als [West VR: **Petreius**]; e) **Petrinus** – een Romein, in dienst van keizer Lucet van Rome; g) in Rome gevangengenomen door de ridders van koning Artur; *Merlijn*: r. 34789, 34801, 34807, 34824.

Petulus zie Ceculus van Prenestine

Peucestes a) Peucestes [*Alexandreis* IX, 427]³ – geënt op het historische personage Peucestas⁴; e) **Peucestes** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen, Armolaus, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten – gedood [?] door koning Abysari van Subdraken <Pencestes, Peusestes> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1088, 1170; boek IX, r. 311, 943, 958.

Ph** zie F**

Pha[...] zie Philee

Phacis zie Fasis

Phaerdoen zie Pharao

Phalons zie Pharions

Phanoles zie Phavoles

Pharao a) Faraos⁵ [Moisan I, 2: PHARAON 1] [West PR: **Pharaon 1**] – van oorsprong geen eigennaam maar de / een titel van de heerser over Egypte [*Genesis* 12, 15]⁶ – ‘pero’ betekent: het grote huis; d) exemplarische onderdrukker van het Joodse volk; e) **Pharao** – koning van Egypten; g) krijgt door God tien plagen opgelegd – laat uiteindelijk Moyses en zijn volk naar Israhel gaan – verdrinkt met zijn leger in de Rode See tijdens de achtervolging van Moyses <Pharaoen, Pharaone, Pharo> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 577, 601, 607, 637, 639; boek VII, r. 1212; e) **Pharaone** – koning; g) wiens knechten verdronken in de Leverzee toen zij de Joden achtervolgden <Pharaons> *Leven Ons Heren*: r. 1126, 1131, 1167; e) **Pharao**; g) God beschermde de kinderen van Israel

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Peucestas>

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pharaoh>

6. http://vulgate.org/ot/genesis_12.htm

tegen Pharao – God gaf de kinderen van Israel de overwinning op Pharao; *Ridder metter Swane*: cap. [6], [16]; e) **Pharaoen**; g) door Moyses bevochten met het zwaard Rosenbrant <Phaerdoen> *Seghelijn*: r. 915; e) **Pharoen**; g) verdronken in de Rode See – wiens tent via de zwager van Calcas van Troyen in het bezit is gekomen van Dyomedes van Calidoen <Pharo> *Troyen*: r. 16442, 28703.

Pharaoen zie **Pharao**

Pharaon(e) zie **Pharao**

Pharaons zie **Pharions**

Pharat i) **Pharat** – stad – bondgenoot van Yoen – aangevallen door Yrene; *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 33, 84, 86, 223; i) **Pharat** – stad van graaf Bathias; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 238.

Pharien a) [West PR: Pharien] – toegenaamd ‘de Trebes’; b) oom van Lambegue; e) **Pharien** – ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en koning Artur; f) oom van Lambegijs; g) verdedigt en beheert Bonewick en Gaunes – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – strijdt met Leonse van Parne in Trebes tegen koning Claudas van Deserte en de Romeinen c.s. – legeraanvoerder uit Clene Bertanien in Salesbiere <Farien, Phariene, Phariens, Pharijn, Pharine, Pharyne> *Merlijn*: r. 12037, 12163, 12176, 12195, 13144, 13153, 13188, 13203, 13213, 13464, 13819, 14568, 14647, 14659, 14664, 14666, 14992, 15143, 15145, 15173, 21927, 25221, 25227, 25231, 25240, 25308, 25320, 25411, 25799, 31794, 31815, 31820, 31824, 31869, 31905, 34156, 35137.

Pharine zie **Pharien**

Pharine zie **Pharioen**

Pharioen a) [West PR: Pharaon 2] – Saksisch koning; e) **Pharioen** – heidens koning – in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) bij Tornasse gedood door Gawyn <Pharine> *Merlijn*: r. 34232.

Pharions a) [West PR: Plarions] – Saksisch koning van Ierlande, volgens Sommer dezelfde als Clarions (zie **Clarioen** 1); e) **Pharions** – heidens koning – één van de Sennen; g) bondgenoot van koning Rioen van Denemarke in Carmelide – gedood door koning Ban van Bonewijc <Phalons, Pharaons, Pharoen, Placiens> *Merlijn*: r. 17417, 17632, 17825, 18151.

Phariseen, die a) de Farizeeërs,¹ schriftgeleerden; d) de door de ‘Arabische’ en pro-Romeinse koning Herodes Antipas geprotegeerde Joodse priesterkaste, waartegen messiaanse opstandelingen als bijvoorbeeld Jezus de Nazareër (later vervormd tot Jezus van Nazareth) zich verzetten; e) **die Phariseen**; g) aan wie Rukenauwe impliciet refereert als zij Jezus citeert (over de door de Farizeeërs ter dood veroordeelde overspelige vrouw): “wie van u allen sonder

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pharisees>

sonde is die werp den eersten steen” [*Jobannes* 8, 7]¹; *Reynaert Prz*: r. 3620; e) **die Pharizeen**; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4785.

Pharizeen zie **Phariseen, die**

Pharo zie **Pharao**

[Pharoen] a) or. Pharaon, een Egyptenaar – zie ook **Pharao**; e) **[Pharoen]** – Egyptisch koning; f) vader van Elifas <Pharoens> *Alexanders geesten*: boek V, r. 58.

Pharoen zie **Pharao**

Pharoen zie **Pharions**

Pharon h) or. Faron; i) **Pharon** – zowel de wilde en diepe rivier als de hoge rots, bij de stad Pheson (in Azië); *Cassamus*: r. 203, 499, 503.

Pharos a) or. Pharos, een Syriër; e) **Pharos** – Perzisch strijder, afkomstig uit Surië; f) zoon van Orcanis; g) gedood door Alexander de Grote <Faros> *Alexanders geesten*: boek V, r. 61, 64.

Phasis zie **Pasiphos**

Phatmos a) Paphos² – mogelijk een contaminatie van Paphos en Patmos³; b) zoon van de Cypriotische beeldhouwer Pygmalion en een door hem uit ivoor gesneden beeld van zijn ideale vrouw [*Metamorphoses*, X], dat door Venus levend gemaakt wordt en later in de literaire traditie Galateia zal heten; e) **Phatmos**; f) zoon van Pigmales en het door de godin Venus tot leven gewekte ivoren vrouwenbeeld; g) naar wie het eiland Cyprus (Paphia) vernoemd is; *Lymburch*: boek XI, r. 1253.

Phavoles a) or. Phanolés; e) **Phavoles** – koningin van Jacomte; f) dochter van koning Apollo van Jacomte en Mena – echtgenote van Pheris – moeder van Ortis; g) leert het geheim van het veroveren van het Gulden Vlies van haar vader en geeft het door aan haar dochter – sterft <Favoles, Phanoles> *Jason*: fol. 82v, 86r, 87v-89r.

Phebus a) Phoibos / Phoebus (Apollo)⁴ – lett. ‘stralend’, vast epitheton ornans bij Apollo, god van de kunsten (zie **Apollo**); d) achtervolgde Daphne die aan hem ontkwam door in een laurierboom te veranderen; e) **Phebus** – god; *Eneide*: r. 1800; e) **Phebus**; f) vader van Miletus – grootvader van Caumis en Biblides; *Minnen loep*: boek III, r. 363; e) **Phebus** – toenaam van **Apollyn**; g) raadt Paris van Troyen aan om Achilles in zijn voet te schieten; *Troyen*: r. 25437; e) **Phebus**; g) deed Daphne in zijn armen veranderen; *Urbaen*: z.r.

1. http://vulgate.org/nt/gospel/john_8.htm

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Paphos>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Patmos>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Apollo>

- Phedra** a) bedoeld lijkt Phaedra¹ (zie **Fedra**); d) in de catalogus van afwisselend goede en slechte vrouwen wordt zij genoemd als slechte vrouw: “Phedra heeft veel verdoort” (d.i. heeft veel mannen voor de gek gehouden); e) **Phedra**; g) exemplarisch listige vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2476.
- Pheris** a) or. Pheris; e) **Pheris** – tweede koning van Jacomte; f) zoon van Zethephius – echtgenoot van Phavoles – vader van Ortis; g) huwt zijn dochter uit aan Oetes – sterft <Feris> *Jason*: fol. 83r, 86r, 88r, 88v, 89v.
- Pheson** h) or. Fezon; i) **Pheson** – stad (in Azië), gelegen aan de rivier Pharon [?] – onder heerschappij van Gadifeer van Pheson – woonplaats van Gadifeer, Betijs en Phesonie – belegerd door Claris van Indie om Phesonie <Phesone, Phisone, Physon> *Cassamus*: r. 184, 211, 244, 284, 293, 307, 399, 418, 423, 694, 716, 835, 842, 877, 963, 1002, 1018, 1106, 1120.
- Phesonie** a) or. Fesonie, ook Fezonas; e) **Phesonie** – jonkvrouw; f) dochter van Gadifeer van Larijs – zuster van Gadifeer van Pheson en Betijs – nicht (dochter van de broer) van Cassamus van Larijs – nicht van Edea; g) wordt samen met haar broers Gadifeer en Betijs belegerd in Pheson, omdat zij de avances van de oude koning / sultan Claris van Indie afwijst – doet mee aan het Koningsspel – speelt schaak tegen Casseel van Baudre en wint <Phesonas, Phesonien, Phisenien, Phisionie> *Cassamus*: r. 477, 568, 639, 897, 1005, 1143, 1151, 1261, 1292, 1304, 1383, 1399, 1403, 1599, 1625, 1694, 1698, 1714, 1737, 1766, 1772, 1778, 1795, 1809; e) **Phesonie** <Phesonien> *Cassamus L*: fol. 1Rb, 16; 1Vb, 12; 2Rb, 6; 2Vb, 7, 11.
- Phyla** e) **Phyla**; f) zuster van koning Pippijn – echtgenote van koning Crissostomus – moeder van de tweeling Valentijn en Nameloos; g) wordt verbannen en vindt onderdak bij koning Saluber – slaat de opdringerige kamerheer Glutes drie tanden uit zijn mond – door Glutes beschuldigd van de moord op Lica – uiteindelijk herenigd met haar zoons en echtgenoot <Phila> *Valentijn en Nameloos*: fragm. I, r. 3, 4, 9, 12, 15, 59, 63, 68, 71, 81, 105, 111, 114, 131, 134, 156, 158; fragm. II, r. 5, 42; fragm. Vr, r. 54, 65, 122, 141, 162, 165, 195, 201, 215, 239, 247, 255, 279, 316, 375, 380; e) **Phila**; f) (jongere [?]) zuster van koning Pippink van Vrankrike – tante van Clarina; g) twintig jaar oud als het verhaal begint – wordt ten huwelijk gevraagd door koning Crisomus van Ungerlant – huwt met hem, zeer tegen de zin van haar schoonmoeder – wordt er door haar schoonmoeder valselijk van beschuldigd dat zij haar tweeling zonen gedood heeft – wordt veroordeeld tot de brandstapel – bijt de valse bisschop Vrankart diens neus af – verbannen door Pippink – begeleid door Blandemer – verblijft 13 jaar aan het hof van de koning van Araby – slaat kamerheer Gawin van zich af, waarna die de koningsdochter doodt en Phila als dader aanwijst – wordt ontkleed van de brandstapel gered door

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Phaedra_\(mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Phaedra_(mythology))

Blandemer, Namelos en Valentin – is een jaar lang samen met Blandemer de gevangene van de reus Magros – wordt uiteindelijk gerehabiliteerd <Philan, Phyla, Phylan, Philen> *Valentin und Namelos*: p. 1, 4, 8, 10, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 40, 44, 46, 48, 102, 104, 106, 108, 112, 114, 126, 132, 158, 162, 166, 170.

Philadelfen h) mogelijk Philadelphia in Lydia in Klein-Azië; i) **Philadelfen** – koninkrijk van de vader van Calistomus aan de overkant van de Mirtoische zee; *Minnen loep*: boek I, r. 2776.

Phylamyn e) **Phylamyn**; g) krijgt van de valse moeder van koning Crisomus de opdracht om de pasgeboren tweelingzonen van Phila te verdrinken – legt het ene kind in een kistje in het (zee)water en het andere kind in het bos, waar een wolvin zich over hem ontfermt; *Valentin und Namelos*: p. 12.

Philasse h) Phylace¹ in Thessalië, het huidige Fylaki² in Griekenland – Phylaca bij Dares Phrygius; i) **Philasse** – koninkrijk van Protheselaus; *Minnen loep*: boek IV, r. 1369; i) **Pelarche** (or. Pilaca) – koninkrijk [?], gelegen nabij Grieken – land van herkomst van Padarchus en Protheselaus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Pelaerche> *Troyen*: r. 4795, 7141, 8609, 9705.

Philatenes zie **Philitenus**

Philee h) bedoeld kan zijn Falise(e) [Moisan I, 2: FALISE 2]: “ville d’Orient” – zie ook **Nuysen**; i) **Philee** – Saraceens koninkrijk van Gavelee gelegen in Clenen Asia – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 912; i) **Pha[...]** – Saraceens koninkrijk van Atile gelegen in Cleine Asya – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 71.

Philemeus van Paflaganie zie **Filomenys van Paflegoen**

Phileston a) [Moisan I, 1: FOLITON]; e) **Phileston** (or. Feliston) – koning; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jerusalem <Philiscou> *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Philete a) mogelijk dezelfde als **Philotas**; e) **Philete** – ridder van Alexander de Grote; *Cassamus*: r. 221.

Philetene zie **Philitenus**

Philibert van Montmoret a) or. Philibert de Mommoret / Montmoret; e) **Philibert van Montmoret** – ridder; g) ervaren en integer man – kwam Godefroy te hulp in zijn strijd tegen Glaude van Sion <Philibeert, Philibert, Philibert van Monmoret> *Meluzine*: fol. P3ra-P3va, P4ra-P4vb.

Philicas a) or. Phileüs, uit Palatine; e) **Philicas** – koning – afkomstig uit Palatyne; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Fillias, Pillicas> *Troyen*: r. 13947, 14107.

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Phylace_\(Magnesia\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Phylace_(Magnesia))

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Fylaki.kmz

Philimenis zie **Filomenys van Paflegoen**

Philip 1 a) [Moisan I, 2: FILIPON 7] — Philippus II van Macedonië¹ (ca. 382-336 v.C.); b) echtgenoot van Olympias – vader van Alexander de Grote; c) koning van Macedonië (359–336 v.C.); d) het gerucht dat niet Philippus de vader van Alexander was, maar dat deze door de god Amon verwekt werd, zal deel uitgemaakt hebben van de vroegste legenden rond Alexander, aangezien Alexander er zelf mee koketteerde; e) **Philip** – eerst graaf, later koning van Macedonie, geboren in Grieken – leenman van koning Daris van Percen; f) echtgenoot van Olimpias – vader van Alexander die Grote; g) volgens Aristotiles bedrogen door de koning-tovenaar Neptanabus die door misleiding in de gedaante van een draak Alexander de Grote bij Olimpias verwekte – dodelijk verwond door Pausanias <Philippus> *Alexanders geesten*: boek I, r. 94, 99, 169, 242, 250, 324, 330, 332, 494, 747, 919; boek II, r. 540; boek VI, r. 100; e) **Philips**; f) zoon van Florimont – echtgenoot van Olimpias – vader van Alexandre; *Florimont*: r. 133; e) **Philips**; f) echtgenoot van Olimpia – pleegvader van Alexander; g) aanvankelijk onaangenaam getroffen door de buitenechtelijke zwangerschap van zijn vrouw, maar nadat hij met eigen ogen de goddelijk verwekker aanschouwd had, voelde hij zich vereerd en gaf zijn vrouw in alles haar zin; *Minnen loep*: boek II, r. 3162, 3174.

Philip 2 a) or. Philip; e) **Philip** – Griekse lijfarts van Alexander de Grote; g) geneest Alexander nadat die ziek geworden is van een bad in de ijskoude rivier de Signus <Pilippe> *Alexanders geesten*: boek II, r. 523, 532, 585.

Philip van Macedoene a) or. Phelipon de Masidone; e) **Philip van Macedoene** alias **Macenus** – koning van Grieken c.q. Macedonie – geboren in Babilonie; f) tweede zoon van Madian van Babilonie (en een Griekse moeder) – broer van Seloc – schoonvader van Florimont – overgrootvader van Alexandre; g) naamgever van Macedonie – ontvangt Grieken na zijn ridderslag – vertrekt ondanks smeekbeden van zijn geliefde broer toch naar Grieken <Philippe, Philips Macenus, Philips, Philippe, P[...]> *Florimont*: r. 37, 157, 212, 214, 216, 227-228, 257, 293, 317.

Philipople h) or. Felipople – Philippopolis,² het huidige Plovdiv,³ aan de Marica in Bulgarije – genoemd naar Philippus van Macedonië, de vader van Alexander de Grote; i) **Philipople** – plaats in Macedoene – waar Aymes van Arames verbleven heeft en het verhaal van Florimont hoorde; *Florimont*: r. 50.

Philippus a) Marcus Julius Philippus⁴ (ca. 204-249); c) Romeins keizer (244-249); e) **Philippus** – eerste Christen keizer van het Romeinse Rijk; *Graal*: r. 581.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Philip_II_of_Macedon

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Plowdiv>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Plovdiv.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Philip_the_Arab

Philippus zie **Philip 1**

Philippus van Beyeren a) or. Philippe de Bavieres; e) **Philippus van Beyeren**; f) neef van de koning van Vrancrijk; g) toernooiridder <Philips van Beyeren> *Parijs & Vienne*: cap. [6]-[7].

Philips a) Filips III de Goede¹ (1396-1467); b) zoon van Jan zonder Vrees en Margareta van Beieren – vader van Karel de Stoute; c) hertog van Bourgondië (1419-1467) – markgraaf van Namen, hertog van Brabant, graaf van Henegouwen, Holland en Zeeland, graaf van Luxemburg; d) in 1430 stichter van de ridderorde van het Gulden Vlies – de opdracht aan hertog Philips van Bourgondië in *De historie van Jason* is een letterlijke vertaling van de Oudfranse brontekst; e) **Philips** – hertog van Borgoengen en Brabant; g) aan wie *De historie van Jason* is opgedragen; *Jason*: fol. 2v.

Philips zie **Philip 1**

Philips zie **Philip van Macedoene**

Philips van Beyeren zie **Philippus van Beyeren**

Philips von Ungern e) **Philips von Ungern**; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 12410.

Philips Macenus zie **Philip van Macedoene**

Philis zie **[Phillis] 2**

Philiscou zie **Phileston**

Philiste h) or. Filitis – zie ook **die Philistine**; i) **Philiste** – land van herkomst van Phinas, Forcius en Sanias – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Philisteus, Philistius> *Troyen*: r. 8267, 18630.

Philistee zie **Philisteen, die**

Philisteen, die a) de Filistijnen² [*Genesis* 10, 14]³; e) **die Philisteen** – heidens volk (in het Midden-Oosten); g) voortdurend in gevecht met de Joden <Philistee> *Alexanders geesten*: boek III, r. 850; boek IV, r. 688, 691, 739; e) **die Philistee** – toenaam van **Golyas**; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 775.

Philisteus zie **Philiste**

Philistyn a) or. Plistenidas; e) **Philistyn** – koning; g) volgens sommige Grieken vader van Aghamennon en Menelaus (en niet Atreus) <Phylitiximis> *Troyen*: r. 5786, 33266.

Philistine, die a) zie ook **Philiste**; e) **die Philistine** – volk – onderdanen van koning Forcaus / Forcius; *Troyen*: fragm. J, r. 18630 (J-152).

Philistius zie **Philiste**

Philitenus a) or. Philitenes, koning van Pirre; e) **Philitenus** – koning van Pirren; f) vader van Serath; g) laat een deel van zijn burgers met koning Apollo

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Philip_the_Good

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Philistines>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_10.htm

vertrekken – sterft na het koninkrijk overgedragen te hebben aan zijn zoon
<Philatenes, Philetenus> *Jason*: fol. 73r, 89v.

Phylixtimis zie **Philistyn**

Phillis 1 a) Phyllis – bedoeld lijkt de courtisane van Alexander de Grote uit het vroegdertiende-eeuwse *Lai d'Aristote*¹ die Aristoteles² belachelijk maakte door op diens rug paardje te rijden als wraak voor Aristoteles' reprimande aan het adres van Alexander, dat die zijn studie niet serieus (genoeg) nam, maar in plaats daarvan achter de meiden aanzat – mogelijk maar veel minder waarschijnlijk is Phyllis (zie **Phillis 2**); e) **Phillis**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 119; e) **Fillis** – “was van goeden speel”; *Minnen loep*: boek I, r. 2473.

Phillis 2 a) Phyllis,³ Thracische koningsdochter en koningin van Rhodope – in Ovidius' *Heroides*⁴ schrijfster van brief II⁵ aan Demophoön; d) pleegde zelfmoord omdat de vreemdeling op wie zij verliefd werd haar bedroog; e) **Fillis** – koningin van Rodopee; g) ontving de uit de koers geraakte koningszoon Demofon liefdevol totdat het weer gunstig werd – pleegde zelfmoord toen Demofon zijn belofte om na vier manen terug te keren niet na kwam <KB Den Haag 128 E 6: Fillis> *Minnen loep*: boek I, r. 328, 356, 400, 408, 532, 536, 1019; boek II, r. 1675; e) **Philis**; g) exemplarische slachtoffer van de (dwaze) liefde – zeer bedroefd als haar verloofde Demophon niet op de afgesproken (huwelijks)dag verschijnt; *Urbaen*: z.r.

Philocetes a) Philoktetes/Philoctetes⁶; b) zoon van Poias – geboren in Meliboea (in Thessalië); e) **Philocetes** – Griek – afkomstig uit Molibete; f) zoon van Peans; g) gaat mee op weg naar Troje voor de strijd om Helena – raakt gewond en moet van Ulixes achterblijven op Lemmos met de pijl en boog van Hercules – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Philochetes, Philotetes, Policetes, Polidarius, Politetes> *Troyen*: r. 7173, 7511, 9736, 25989, 26025, 26040, 26832, 26864, 27004, 36200; e) **Philotetes** – woont in het (Griekse) zuiden van Ytalien; *Troyen Prz*: fol. 137va.

Philomasia a) or. Philomusia; e) **Philomasia**; f) dochter van prins Stranguilio en Dyonisiades; g) met wie Tharsia, de dochter van Appollonius van Thyro en Lucina, opgroeit – duidelijk lelijker dan Tharsia; *Appollonius*: fol. D4v, E1r, E2r.

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Lai_d'Aristote

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Utilisateur:BeatrixBelibaste/Brouillons/Lai_d'Aristote

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Phyllis>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

5. <https://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her2.shtml>

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Philoctetes>

Philomena a) or. Philomena, Atheens koningsdochter; b) zuster van Procne; d) door haar zwager, koning Tereus, ontvoerd en verkracht; e) **Philomena**; g) door koning Theseus op zijn schip meegenomen; *Urbaen*: z.r.

Philomene e) **Philomene**; f) echtgenote van de koning van Avalons; g) toeschouwster tijdens het slottoernooi te Cardoel; *Ferguut*: r. 5170, 5528.

Philomenys zie **Filomenys van Paflegoen**

Philomenus zie **Filomenys van Paflegoen**

Philotas a) Philotas – mogelijk dezelfde als **Philete**; b) zoon van Parmenion; d) op verdenking van samenzwering tegen Alexander de Grote ter dood veroordeeld; e) **Philotas** – Grieks ridder; f) zoon van Permenio – broer van Hector en Nichanor; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – op de hoogte van de uiteindelijk vrijdelde samenzwering van Dimus, Demetrius en Lecolaus tegen Alexander de Grote – medeplichtig bevonden en gestenigd <Philote, Philoten> *Alexanders geesten*: boek II, r. 896; boek III, r. 78, 82, 87, 189, 195, 208, 212; boek V, r. 78; boek VII, r. 434; boek VIII, r. 278, 281, 297, 300, 311, 342, 371, 382, 425, 432, 448, 467, 471, 524, 615, 747, 751, 757, 761, 782, 798.

Philotetes zie **Philocetes**

Philotine e) **Philotine** – Grieks strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten; *Alexanders geesten*: boek X, r. 737.

Phimacus a) or. Fimacus; e) **Phimacus** – koning – afkomstig uit Calopen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8178.

Phinas a) or. Asimas, uit Boëce; e) **Phinas** – graaf – afkomstig uit Philiste; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8267.

Phisenie zie **Phesonie**

Phison h) Phison / Fison alias Pis(h)on,¹ één van de vier rivieren die in het Aards Paradijs ontspringen maar elders bovengronds komen – Pison, bijbelse naam voor de Ganges [*Genesis* 2, 11]²; i) **Phison** alias **Ganges** – Paradijs-rivier – ontspringt op de berg Cocobaces en stroomt door India <Phisoen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 859; boek IX, r. 37; i) **Physon** alias **Ganges** – Paradijs-rivier – ontspringt op de berg Tetobares en stroomt door India; *Troyen*: r. 28358.

Phison zie **Pheson**

Phisonie zie **Phesonie**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pishon>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_2.htm

Phisont i) **Prisont** – Saraceens emiraat – neemt deel aan de belegering van Arragoen <Pisont> *Limburch*: boek V, r. 1665, 1707; i) **Phisont** – Saraceens emiraat – verder als boven <Plusont> *Lymburch*: boek V, r. 1661, 1703.

Phocus a) Phocus / Phokos¹; b) jongste zoon van Aeacus – (half [?])broer van Peleus en Telamon; d) gedood door Peleus met hulp van Telamon uit jaloezie om zijn atletische gaven – het aan Phocus toegeschreven verhaal is in wezen het laatste van de Twaalf Werken van Hercules²; e) **Phocus**; g) nam de poortwachter van de Onderwereld gevangen om als levend mens in de Onderwereld te kunnen doordringen; *Eneide*: r. 3099.

Pianor a) de centaur³ Biënor [*Metamorphoses* XII, 345]⁴; e) **Pianor** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Theseus; *Troyen*: r. 27314.

Pieramon a) de centaur Pyracmus [?] [*Metamorphoses* XII, 460]⁵; e) **Pieramon** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Teneus; *Troyen*: r. 27515.

Piere [de] Doul a) or. Pierres de Dueil; e) **Piere [de] Doul** – ridder uit Britanigen; g) gesneuveld in de strijd tegen koning Karodos; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 13.

Piere zie **Pilos**

Piereleye, die a) or. (Carrut de) Pierrelee; e) **die Piereleye** – toenaam van **Carus die Piereleye**; *Troyen*: r. 9942.

Pierlepont j) Fra. Pierrepont, lett. ‘stenen brug’ – er zijn meerdere toponiemen Pierrepont, alle (vanzelfsprekend) gelegen aan een rivier – Moisan vermeldt slechts één vindplaats: Pierrepont⁶ aan de rivier de Souche⁷ nabij Laon (zie **Louwen**) in Champagne, Frankrijk; k) **Pierlepont** – kasteel vier mijl van Lodine van emir Galien, gebouwd door de emir – later in handen van Flovent en Ritsier c.s. <Piersepont, Pirllepont, Purlepont> *Flovent*: r. 209, 338, 354, 432, 445, 470; k) **Pierlepont** – burcht van Aymyn van Dordoen – door Aymyn aan zijn zoon Reynout geschonken bij diens ridderslag, samen met Montagut en Valkenstene; *Heemskinderen*: p. 15, 17, 18, 23, 29, 33, 53, 69, 70; k) **Pierlepont** – toenaam van **Aye van Pierlepont**; *Malegijs*: p. 228, 229, 233, 236, 241, 267, 268, 314; k) **Pierlepont** – waar Heyme hof houdt – door

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Phokos>

2. [http://nl.wikipedia.org/wiki/Herakles_\(mythologie\)#De_12_werken](http://nl.wikipedia.org/wiki/Herakles_(mythologie)#De_12_werken)

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pierrepont.kmz

7. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Souche_\(rivière\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Souche_(rivière))

Heyme aan Reynolt geschonken <Pyerlepont> *Reinolt von Montelban*: r. 218, 476, 524, 753, 2071, 2093, 2149, 3263, 3460, 3562, 13027.

Pierocheus zie **Peritheon van Thessalen**

Pieroet van To(u)lo(u)se zie **Pyroet van Tolose**

Pierote zie **Berote**

Pierre de [Doucelles] a) or. Pierre de Doucelles; e) **Pierre de [Doucelles]** – ridder; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Karodos <Pierre de Doncellas> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 11.

Piersanden, die a) rijmnaam – de Parthen / Perzen [?], in elk geval Saracenen – zie ook **die Parten** en **die Persine**; e) **die Piersanden**; g) Saraceense belegeraars van de stad Rome, genoemd in het exempel [‘Roma’] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] beschuldigt van verkrachting; 7 *Vroeden*; r. 3437.

Piersepont zie **Pierlepont**

Pierus zie **Pirrus**

Pierus Nephtholomus zie **Pirrus (Nephtholomus)**

Pierus Neptolonus zie **Pirrus (Nephtholomus)**

Pieter a) [Moisan I, 2: PIERES 4]; e) **Pieter** – ambachtsman te Urliens; *Aiol*: r. 41.

Pieter zie [**Peter, sent**]

Pieter zie **Pieter Vostaert**

Pieter Dermite zie [**Peter die Heremite**]

[**Pieters, Sent**] zie [**Sent Pieters kerke**] 1

[**Pieters kerke, Sent**] zie [**Sent Pieters kerke**] 1 & 2

Pieter Pysaen a) aldus het handschrift UB Leiden Ltk. 205 – het handschrift KB Den Haag 128 E 6 leest hier “Peter Hispaen” – indien Pieter Pysaen de juiste lezing is dan zal Petrus Pisanus grammaticus¹ (8e eeuw) bedoeld zijn, leermeester van Karel de Grote – zie ook **Peter Hispaen**; e) **Pieter Pysaen**; g) door de auteur Dirc Potter als getuige aangeropen in de proloog op zijn werk; *Minnen loep*: boek I, r. 62.

Pieter Vostaert l) Pieter Vostaert – auteur van een deel van de proloog (r. 23-32) en van het vervolg (vanaf r. 7835) van de *Roman van Walewein (en het zwevende schaakspel)* – traditioneel wordt Pieter Vostaert in één adem genoemd met Penninc, de auteur van het de versregels 33-7834, als ware hij een co-auteur en in samenspraak de roman van een slot voorzag – gelet op de manier waarop de roman ‘voltooid’ werd, is dit allerm minst waarschijnlijk en moet er serieus rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat Penninc bewust een ‘onvoltooid’ roman schreef, een fenomeen dat in de contemporaine Franse literatuur wel vaker voorkwam; m) **Pieter Vostaert** – heeft het

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Petrus_von_Pisa

onvoltooide werk van Penninc afgemaakt met ongeveer 3300 verzen <Pieter> *Walewein*: r. 11177, 11187.

Pigen zie **Pys**

Pigmales a) Pygmalion¹ – beeldhouwer op het eiland Cyprus; b) vader van Paphos; d) maker van een uit ivoor gesneden beeld van zijn ideale vrouw, dat later door Venus levend gemaakt werd [*Metamorphoses*, X], die later in de literaire traditie Galateia zal heten; e) **Pigmales** – beeldhouwer; f) vader van Phatmos; g) wordt verliefd op het mooiste van zijn ivoeren vrouwenbeelden, dat vervolgens door Venus tot leven wordt gewekt – krijgt bij haar een zoon; *Lymburch*: boek XI, r. 1191.

Pigmalion a) Pygmalion²; b) broer van Dido; e) **Pymalion**; f) broer van Dydo; g) vermoordde verraderlijk Dydo's echtgenoot, waarna zij voor hem vluchtte; *Minnen loep*: boek I, r. 1031; e) **Pigmalion** – heer van Tieren; f) broer van Dydo – zwager van Sitheus; g) vermoordde zijn rijke zwager Sitheus waarna zijn zus Dydo naar Affrica vluchtte <Pigmalion> *Troyen*: r. 36630, 36916; e) **Pigmalion** – heerst over Cyren; f) broer van Dydo – zwager van Sycheus; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 139vb, 141vb.

Pigmene a) Lat. Pygmaei³ – de Pygmeeën, negroïde dwergvolk woonachtig in Centraal-Afrika; d) exemplarisch kleine mensen; e) **Pigmene** – volk in Endi; g) bergbewoners, zeer klein, geblakerd door het vuur, met drie jaar geslachtsrijp en met acht jaar oud – verbouwen graan en peper en verdedigen zich tegen kraanvogels en slangen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 921; e) **Pigmene** – volk in India; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28420.

Pignoras zie **Pignores**

Pignores a) [West PR: **Pignoras** 2]; e) **Pignores** – heidens koning – één van de Sennen; g) strijdt tegen koning Ventres van Garlot c.s. – gedood door koning Ventres <Pinogres> *Merlijn*: r. 19794, 19870, 19877; e) **Pignores** – heidens koning – één van de Sennen; g) strijdt tegen koning Ydier van Cornuale c.s. – bij Garlot gedood door Gawyn <Ignores, Pignoras> *Merlijn*: r. 20086, 21082, 21128, 21190, 21200, 32665, 32688, 32696, 32708, 32769.

Pigrotsen, die a) or. li Pigreis – zie ook **Tygrys** 2; e) **die Pigrotsen** – onderdanen [?] van koning Emelius; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 10904.

Pijnstrijn zie **Putrijn**

Pijnte zie **Pinte**

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Pygmalion_\(mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Pygmalion_(mythology))

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Pygmalion_of_Tyre

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pygmaioi>

Picaerdien h) [Moisan I, 2: PICARDIE] [West PR: **Pichardie**] — Picardië¹ in Frankrijk;
 i) **Picaerdien** – hertogdom van Godevaert van Picaerdien; i) **Picardijen** – land en toenaam van Samson (van Picardijen); *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14;
 i) **Picka[er]dien**; *Valckenborch*: r. 94.

Picardijen zie **Picaerdien**

[Pickardye, dat] n) het Picardisch – taal; o) **Pickardye** – gesproken in Frankrich;
Reinolt von Montelban: r. 6681.

Pickaerdien zie **Picaerdien**

[Pickart, die] a) volk uit Picardië [Moisan I, 2: PICARS]; e) **Bickart** – in Karel de Grotes leger <Pickardij> *Ogyer*: r. 308, 3186; e) **die Piekers** (or. Picquars);
 g) bondgenoten van koning Pepijn van Vranckrijck in de strijd tegen koning Artus van Bertangien <Pickies> *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Pickies zie **[Pickart, die]**

Picolet e) **Picolet** – kamerling van koningin Salatrien van Babilone; g) bode – vecht een tweekamp met de koning van Nubie om Salatrien <Picolette> *Saladijn*: r. 779, 1105, 1125, 1127, 1129, 1151.

Pictagoras zie **Pittagoras 1 & 2**

Pictone h) bedoeld zal zijn het graafschap Poitou² [Graesse: **Pictavia (provincia)**]³ in Frankrijk, met als hoofdstad Poitiers⁴ [Graesse: **Pictavium**, var. **Pictonum**]⁵ – de vorm Plantone (in rijmpositie) is een hapax, maar gelet op de context komt Poitou het meest in aanmerking; i) **Pictone** – toenaam van **Huwel van Pictone**; *Karl Meinet*: r. A17, 65; A19, 28; i) **Plantone** – “[...] Ich sol uch geben Artöss / und Angers und Bloys / und dat gut lant von Plantone, / auch geben ich uch, ritter kone [...]” – bij de kroning van Ludwigh door Karle aan Reynolt geschonken; *Reinolt von Montelban*: r. 1327.

Pylades zie **Pallades**

Pilatus a) Pontius Pilatus⁶ [*Mattheus* 27, 2]⁷, [Moisan I, 2: PILATE(S) 1], [West VR: **Pilate**], [West PR: **Pilate**]; c) zou ten tijde van Jezus' lijden en sterven procurator van Judea geweest zijn; d) probeerde volgens de canonieke evangeliën tevergeefs de in zijn ogen onschuldige, maar door de Joden van hoogverraad en heiligschennis beschuldigde, Jezus van Nazareth vrij te laten, maar bezweek uiteindelijk voor hun druk en waste zijn handen in onschuld – een middeleeuwse legende over Pylatus, waarvan een Middelnederlandse

1. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Picardie>

2. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Poitou>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Pictavia-provincia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Poitiers.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Pictavium>

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Pontius_Pilate

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

vertaling / bewerking bewaard bleef in het Comburgse handschrift IV, 4: *Van Pylatus gheborste ende sine doot*, vertelt dat zijn vader koning Tyrus heette en dat deze in de sterren zag dat, als hij die avond een zoon zou verwekken, dat kind tot grote hoogte zou stijgen, maar omdat zijn eigen vrouw niet in de buurt was, bezwangerde hij een meisje geheten Pyla (Lat. vijzel), dochter van de molenaar Atus; e) **Pilatus** – heidens / Romeins stadhouder in der Joden lant; g) veroordeelt Jezus van Nazareth in opdracht van de Joden ter dood <Pilaet, Pilate, Pilaten, Pilatuse, Pylatus> *Graal*: r. 153, 163, 291, 293, 297, 304, 315, 330, 336, 338, 344, 374, 470, 500, 504, 509, 517; e) **Pylatus** <Pylatum> *Hughe Prz*: p. 39, 40; e) **Pylatus** – baljuw in Jherusalem ten tijde van Herodes; g) neemt Judaes Scariot in dienst en huwlijkt hem uit aan zijn moeder Cyboria nadat Judaes onwetend zijn vader Rubem heeft doodgeslagen; *Judas*: r. 2, 83, 85, 87, 88, 104; e) **Pylatus**; *Karl Meinet*: r. A367, 45; e) **Pylatus** – Romeins landvoogd en rechter te Judea; g) volgens wie Jezus onschuldig is – wiens echtgenote om vrijlating vraagt nadat zij een visioen gehad heeft – probeert tevergeefs Jezus uit te ruilen tegen Barnabas – geeft uiteindelijk toe als de Joden dreigen hem aan te geven bij de keizer – schrijft in een “brief” die hij boven aan het kruis bevestigt “Dit was Jhesus der Joden coninc Nazarenus” <Pylatuse> *Leven Ons Heren*: r. 2383, 2387, 2494, 2496, 2497, 2519, 2523, 2539, 2541, 2559, 2571, 2575, 2587, 2597, 2619, 2625, 2633, 2635, 2644, 2651, 2663, 2673, 2687, 2705, 2713, 2723, 2727, 2753, 2761, 2767, 2831, 2842, 3067, 3074, 3077, 3713, 3721, 3736, 3737, 3745, 3774, 3790, 3791, 3795, 3800, 3807, 3871, 3869, 3899; e) **Pylatus** – “Ic slachte Pylatus. Ic soude ha[r]de noy scheeden van mijn vette brocken.”¹; *Margrieta van Limborch*: cap. 22; e) **Pylatus**; *Segbelijn*: r. 838; e) **Pylatus** – provoost te Jherusalem van keizer Vespasiaen van Romen; g) veroordeelde de Heilige Profeet Jezus van Nazarenen onverdiend ter dood – weigert al zeven c.q. acht jaar tribuut te betalen aan keizer Vespasiaen, wat hij wel deed aan diens vader Augustus Cesar – gaat mede op advies van koning Archilaus van Galileen een gewapend conflict aan met Vespasiaen, dat hij verliest – is herkenbaar aan zijn witte staf – adviseert de inwoners van Jherusalem hun goud en edelstenen tot voedsel te vermalen en zodoende de buit van Vespasiaen te verminderen – vraagt Vespasiaen om genade, wat hem geweigerd wordt wegens zijn veroordeling van Jezus – na zijn overgave tot een 22 dagen durende marteldood te Viennen veroordeeld – maar met gevangenis en al door duivels in de Rone gegooid en in de diepte verdwenen <Pilatum, Pilatus, Pylate, Pylato, Pylatum> *Wrake Vb*: fol. A2v, A3v, B1r, B4r-B4v, C1v-C4v, D1r-D4v, E1r-E2r, E3r-E4r, F1v-F4r.

Pilip zie **Philip 2**

1. Dit is niet de Pilatus uit de canonieke evangeliën, maar de apocriefe Pylatus uit de *Vengeance nostre Seigneur*-traditie.

Pillicas zie **Philicas**

Pilos h) [Constans: PILE 1, var. PIRE] [Graesse: **Pylus**]¹ — Pylus / Pylos² – havenstad aan de Baai van Navarino³ in Messenia⁴ op de Peloponnesus in Griekenland – levert als bondgenoot van koning Menelaus artillerie (“murorum tormenta”) [Achilleis I, 422]⁵ – zie ook **Apulien**; i) **Pilos** – land van herkomst en koninkrijk van koning Nestor die Oude – waarheen koning Menelaus ontboden wordt door Nestor, waarbij Helena alleen achterblijft en wordt geschaakt – levert als bondgenoot van koning Menelaus stenenwerpes – overwonnen door Hercules <Piere, Pilum, Pire> *Troyen*: r. 3354, 3401, 4074, 5453, 8716, 9691, 10610, 27665.

Pymabel zie **Pinabel 1**

Pymalion zie **Pigmalion**

Pinabeel zie **Pinabel 2**

Pinabel 1 a) [Moisan I, 2: PINABEL(S) DE SORENCE] – zie ook **Pinabel 2**; b) verwant van Ganelon; d) gedood door Thierry d’Anjou; e) **Pinabel** – verrader; g) steunt de valse bewering van Gwelloen, dat Amerijn plannen maakt om zijn vader Reynout te wreken <Pinabele> *Heemskinderen*: p. 197, 198; e) **Pynabel**; f) neef van Wellis van Nanantensis; g) vecht om Wellis te verdedigen een tweekamp met Dederich Lamp – verslagen door Dederich Lamp <Pynabele, Pynabels> *Karl Meinet*: r. A444, 14; A520, 52, 58, 65; A521, 5, 51, 61; A522, 2, 13, 27, 48, 56; A524, 8, 25, 46, 60; A525, 3, 32, 52; A526, 6, 24, 42; A527, 35, 42, 54; A528, 1, 36, 64; A529, 7, 10, 16, 41, 51, 65; e) **Pinabel** – in dienst van de Franse koningin te Parijs; *Malegijs*: p. 88; e) [**Pymabel**]; f) vader van Galeran van Bea[u]care [?]; g) aan het hof van Karle <Pymabels, Pynapel> *Reinolt von Montelban*: r. 14665, 14771; e) **Pynabellus** (or. Pinabellus); g) vecht tegen Tydricus een godsoordeel uit voor Gauloen – verliest <Pynabellum> *Turpijn*: XIII, r. 22, 23.

Pinabel 2 a) correspondeert met [Moisan I, 2: PINABEL 5] – zie ook **Pinabel 1**; e) **Pynabel** – leenman [?] van Robbrecht; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 107; e) **Pinabeel** – ridder, graaf; g) verrader – evenals Laidoen op de vlucht voor de Siten; *Lorreinen K*: r. 72; e) **Pinabel**; f) verwant van Gelloen; g) bondgenoot van Otte; *Lorreinen O*: r. 2940; e) **Pynabel** – graaf, leenman [?] van Robbrecht van Meilaen; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 47.

Pynabellus zie **Pinabel 1**

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Pylus>
 2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pylos.kmz
 3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pylos>
 4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Messenia>
 5. <https://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

- Pynados** a) or. Pinados – zie ook **Synados** [?]; e) **Pynados** – Tafelronde-ridder; g) tijdens toernooi te Logres verslagen <Mynades, Synados> *Merlijn*: r. 28481, 28699, 28746, 28846, [29490].
Pynapel zie **Pinabel 1**
- Pincenas** a) [West PR: Pinc(h)enars]; e) **Pincenas** – heidens koning – één van de Sennen; g) bij Garlot gedood door koning Ban van Bonewijc; *Merlijn*: r. 32666, 32720.
- Pinchier** e) **Pinchier** – Saraceen; f) neef van koning Alubni van Tubele; *Ogier A-D*: r. 268; e) **Sansier**; f) neef van Alubri; *Ogyer*: r. 2675.
- [Pindolus]** a) [West PR: Pindolus]; e) **[Pindolus]** – ridder in dienst van koning Artur; g) tijdens een uit de hand gelopen toernooi te Logres ernstig verwond door Gawyn <Pindoluse> *Merlijn*: r. 29327.
- Pyne, Borne van den** zie **Borne van den Pyne, die**
- Pingmalioen** zie **Pigmalion**
- Pingne** zie **Peninge**
- Pinnaert** a) or. (His)Pinart; e) **Pinnaert** – Saraceens koning; g) belegert c.s. Constantinopel om Sormarinde; *Loybier I*: r. 165.
- Pinogres** zie **Pignores**
- Pinoras** a) [West PR: Pignoras 3] – zie ook **Pignores**; b) broer van Monaquins – neef van Hargodabrant; e) **Pinoras** – heidens koning – één van de Sennen, in dienst van koning Clarioen; f) broer van koning Malaquyn; g) bij de Borne van den Pyne [?] gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 30554, 30631, 30643, 30804, 30844, 30855.
- Pintadeel** j) [West PR: Pintadol] – kasteel veroverd door Galescin; k) **Pintadeel** – kasteel – leen van Galescascin; *Lantsloot*: r. 2392.
- Pintaquo** j) or. Pintaquo, burcht van Eson; k) **Pintaquo** – stad en kasteel in Mirmidonien [?] met jachtgebied van koning Eson van Mirmidonien – plaats van het huwelijk van Jason van Mirmidonien en Medea; *Jason*: fol. 128v, 129r, 130r, 133v, 135v, 156r, 157v.
- Pinte** a) de kip Pinte – lett. de gekleurde; e) **Pinte** – kip; f) dochter van Canteleer en Roede – zuster van Cantaert, Coppe, Crayant en Sproete; g) draagt samen met Sproete Coppes baar; *Reynaert A en F*: r. 309; e) **Pijnte** – kip; f) dochter van Canteleer sr. en Coppe 2 – zuster van Canteleer jr., Coppe 1, Craeyaert en Sproete; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 337.
- Pintrin** zie **Putrijn**
- Pypin** zie **Pippijn 1**
- Pippijn 1** a) Pepijn III, toegenaamd ‘de Korte’¹ (714–768) [Moisan I, 2: PEPIN(S) 1] [West VR: Pepins] – Pepin is een exemplarische naam voor kleine mannen met als letterlijke betekenis ‘pitje’ (van een vrucht); b) bastaardzoon van Karel

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Pepin_the_Short

Martel – echtgenoot van Bertrada – vader van Karel de Grote; c) hofmeier van Austrasië (741–768), later koning van het Frankische Rijk (751–768); d) zette de Merovingische koning Childerik af en benoemde zichzelf met steun van de paus tot koning; e) **Pippijn van Vranckerike** – koning van Vranckerike – opvolger van Karle Martel; f) zoon van Karle Martel – echtgenoot van Beerte; g) vindt Beerte terug bij haar pleegouders Symoen en Constance <Pippine> *Beerte*: r. 57, 167, 188, 255, 263; e) **Puppijn** – koning; f) echtgenoot van Baerte metten brede voeten – vader van koning Kaerle van Vranckerike; *Floris ende Blancefloer*: r. 3963; e) **Pippijn**; f) echtgenoot van Beerte – vader van Kaerle; *Floris ende Blancefleur*: cap. [7]; e) **Pippijn**; f) vader van “de grote coninc Karel”; *Floris ende Blanceflour*: fol. E?r; e) **Puppijn**; f) vader van Karel van Vrancrijc; g) dwerg; *Hughe Prz*: p. 80; e) **Pippyn** – koning van Vrankrich; f) echtgenoot van Berte – vader van Hoderich en Haenffrait – vader van Karl Meynet; g) dwerg <Pippyne, Pippyns, Pypin, Pypine, Pyppyns> *Karl Meinet*: r. A1, 34; A4, 58; A5, 10, 21; A6, 41, 48; A8, 40; A26, 12; A33, 46, 58; A90, 16, 24; A109, 7; A125, 48; A196, 28; A490, 45; A531, 47; A532, 49; e) **Pippijn**; f) (echtgenoot van Blanchefleur) – verwant van Garijn en Girbeert <Peppijn, Peppine, Pippine> *Lorreinen*: fragm. III, r. 476, 488, 536, 557, 560, 753; e) **Puppijn** – koning; *Lorreinen H*: r. 1, 47; e) **[Puppijn]** – koning, soms keizer genoemd; f) zoon van Karle Marteel <P[...]> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 82, 157; e) **Puppijn die Cleyne** – koning van Vrancrijck; f) zoon van Kaerle Marteel – echtgenoot van Bertrada / Berta Ganpiet – vader van Karel die Grote; g) in het jaar 750 tot koning van Vrancrijcke gekroond <die cleyne Puppijn> *Malegijs*: p. 2; e) **[Puppin]**; f) vader van Karel de Grote <Puppins> *Renout*: r. 652; e) **Pyppijn die Cleyne**; f) vader van Karel de Grote <des cleynen Pyppijs> *Roelant*: r. P80; e) **Pepijn van Vranckrijck** (or. Pepin de France) – koning; f) broer van Belesante – echtgenoot van Barthem – vader van Hanefroy, Hendrick, Engletijne en Carolus – oom van Florens en Garnier – schoonvader van Milioen d’Angler – pleegvader van Valentijn – peetvader van Oursson – zwager van keizer Alexander van Griecken; g) verstootte zijn echtgenote Barthem, maar nam haar later onder druk van God en zijn heren weer in genade aan – valt samen met Oursson de stad Angorien aan – weerstaat koning Artus van Bertangien als die Vranckrijck binnenvalt en laat hem in het Casteel van Parijs onthoofden – op zijn oude dag getreiterd [en vergiftigd] door Hanefroy en Hendrick met de dood tot gevolg <Pepyn, Pepijn, Pepijns> *Valentijn ende Oursson*: titelpagina, cap. 1, 3-5, 8-11, 13-24, 27-29, 31-34, 43-57, 59-62, 64-65, 71.

[Pippijn] 2 a) een exemplarische naam voor een kleine man (zie **Pippijn 1**); e) **Puppijn** – goedaardige ‘naen’; g) ontzet de maagd Frinasint die werd aangerand door twee Saragoene; *Florigout*: r. 1709.

Pippijn 3 a) Pippijn,¹ ook wel Karloman († 810); b) (tweede) zoon van Karel de Grote en diens derde echtgenote Hildegard – broer van Charlot, Adelheid, Rotrud, Lodewijk de Vrome, Lotharius, Bertha, Gisela en Hildegard; c) koning van Italië (781-810); e) **Pippijn** – koning van Italië; f) zoon van koning Karel van Vrancric en koningin Hildegart – broer van Charlot, Lodewijk, Rotruyt, Berga en Gilla; *Hughe Prz*: p. 4; e) **Pippyn** – koning van Lamparde; f) middelste zoon van Karll Meynet en Hildegart <Pyppin> *Karl Meinet*: r. A302, 35; A310, 21, 24.

[Pippijn] 4 a) vermoedelijk geënt op Pepijn de Gebochelde² (ca. 769-811) [Moisan I, 2: PEPIN(S) 3]; b) eerstgeboren zoon van Karel de Grote en zijn voorechtelijke jeugdliefde Himiltrude; e) **Pepijn** – dwerg; f) bastaardzoon van koning Karel van Vrankerike – halfneef van Berte; g) bemint tevergeefs Berte; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 95, 264.

[Pippijn] 5 a) or. Pepin – geënt op **Pippijn 1**; e) **Pepijn** – doopnaam van de Groenen Ridder, die hem door Valentijn gegeven wordt als hommage aan Valentijns pleegvader, koning Pepijn van Vrankrijck; *Valentijn ende Oursson*: cap. 21.

Pippijn 6 a) Pepijn, koning van Frankrijk – geënt op **Pippijn 1**; e) **Pippijn** – koning van Vrankerike; f) broer van koningin Phyla – oom van de tweeling Valentin en Nameloos – zwager van koning Crissostomus; g) ontvangt Valentin en Nameloos na de hereniging met hun ouders; *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 6, 16; e) **Pippink** – koning van Vrankrike; f) vader van Clarina – (oudere [?]) broer van Phyla – oom van Valentin en Namelos; g) laat zich bedriegen door de verraderlijke bisschop Vrankart en verbant zijn zuster Phyla – opgevolgd als koning van Vrankerike door Valentin <Pippinges, Pippingh, Pippinghe, Pippinghes, Pyppynk> *Valentin und Namelos*: p. 1, 8, 18, 24, 56, 58, 68, 70, 176, 178.

Pyppijn die Cleyne zie **Pippijn 1**

Pippijn van Vranckerike zie **Pippijn 1**

Pippyn zie **Pippijn 1 & 3**

Pyppin zie **Pippijn 3**

Pyppyn zie **Pippijn 1**

Pippinges zie **Pippijn 6**

Pippingh zie **Pippijn 6**

Pippinghe(s) zie **Pippijn 6**

Pippink zie **Pippijn 6**

Pyppynk zie **Pippijn 6**

Pippo Scarino a) or. Pippo Scarino; e) **Pippo Scarino**; f) broer van Blanditio en Piroto; *Urbaen*: z.r.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Pepin_of_Italy

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Pepin_the_Hunchback

Pyra zie **Paura**

[Pyramont] i) **[Pyramont]** – Saraceense stad [?] <Pyramonde> *Cassant*: r. 4.

Pyramus a) Pyramus¹; b) geliefde van Thisbe; d) pleegde zelfmoord in de veronderstelling dat Thisbe dood was; e) **Piramus**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 194; e) **Pyramus**; g) exemplarische zelfmoordenaar; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4]; e) **Pyramuse**; g) die door de liefde zijn leven verloor; *Leven Ons Heren*: r. 15; e) **Pyramus**; f) geliefde van Tysbe; g) uit liefde gestorven; *Limborch*: boek VIII, r. 9; e) **Pyramus**; f) geliefde van Tyspe; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 9; e) **Pyramus**; g) pleegde zelfmoord in de veronderstelling dat zijn geliefde Tisbes door leeuwin was gedood <Piramus> *Minnen loep*: boek II, r. 971, 1019, 1058, 1103; e) **Pyrannes**; g) werd bemind door Tisbe – werd een slachtoffer van Tisbe <Priamus> *Stijevoort*: refr. 5: 66;.

Pyrannes zie **Pyramus**

Pyrant zie **Perant 2**

Pircus zie **Pirrus**

Pire zie **Pilos**

Pyrion a) [Moisan I, 2: PERON 10]; b) negende zoon van [Moisan I, 1: DOON 21 DE MAIENCE] – echtgenoot van [Moisan I, 1: MATABRUNE 1] – vader van [Moisan I, 2: ORIAN 1] – grootvader van [Moisan I, 1: ELIAS 1], de zwaanridder; e) **Pyrion** (or. Pieron de lisle fort) – koning van Lillefoort; f) echtgenoot van Matabrune – vader van Oriant <Pirion> *Ridder metter Swane*: cap. [1].

Piripheus zie **Ripheus**

Pirlepont zie **Pierlepont**

Pyrochenus zie **Peritheon van Thessalen**

Pyroen e) **Pyroen**; f) bastaardzoon van Gelloen; g) steunt Yoen – gaat mee naar Vrankerike – wordt leenman van Yoen en Ritsart en krijgt diverse lenen <Pyroene> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 201, 204, 223, 230; fragm. VII verso, r. 6, 14; e) **Pyroen**; f) bastaardzoon van Gelloen; g) bondgenoot van Ritsart in de strijd om Alternaest – wint het vecht tegen Ortewijn; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 36, 55, 58, 70, 78, 99, 166.

Pyroen zie **Pyroet van Tolose**

Pyroet van Tolose e) **Pyroet van Tolose** – graaf – vermaard om zijn kracht; f) (zoon van graaf Agathoen); g) bondgenoot van Gelloen – vecht samen met Berengier een twee-tegen-een-kamp tegen Ritsart – verliest en wordt direct na de strijd gedood <Pieroet van Tolose, Pieroet van Toulouse, Pyroen, Pyroet, Pyroets, Pyrote, Pyrotte, van Tolose Pyroet> *Lorreinen O*: r. 2943, 3259, 3375, 3432, 3473, 3481, 3483, 3689, 3724, 3905, 4080, 4219, 4225, 4249, 4251, 4255, 4273, 4290, 4319, 4328, 4339, 4351, 4371, 4377, 4423, 4430, 4434.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Pyramus_and_Thisbe

- Piron** a) or. Priam; e) **Piron**; g) tegenstander van de Grieken onder leiding van Alexander de Grote – gesneuveld in de slag bij Gadres <Pirone> *Cassamus*: r. 53, 77.
- [Pyronet van Normandie]** e) **Pyrunet van Normandie**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette veroverd – gedood in de slag om Oriette; *Karl Meinet*: r. A198, 20, 64.
- Pyrot** zie **Pyroet van Tolose**
- Piroteus** zie **Peritheon van Thessalen**
- Pirothenus** zie **Peritheon van Thessalen**
- Pirotto** a) or. Pirotto; e) **Pirotto**; f) broer van Blanditio en Pippo Scarino; *Urbaen*: z.r.
- Pirre** h) or. Pirre; i) **Pirre** – koninkrijk van koning Philitenus met de stad Salathiel en de havenstad Destarrellen – een aantal burgers uit Pirren sticht onder leiding van koning Apollo van Jacomte op bevel van de god Mars de stad Jacomte op een eiland nabij Colcos <Pirren> *Jason*: fol. 72r, 72v, 73v, 74r, 75v, 89v.
- Pyrreus** e) **Pyrreus** alias **die Arabijn** – Saraceens koning van Arabie; f) zoon van de koning van Arabie; g) gaat zijn in Arragoen gedode vader wreken – belegert opnieuw Arragoen – vecht met een bijl – in een tweekamp gedood door Evax <Pirreus, Pirus, Pyrus> *Limborch*: [boek V, r. 977]; boek VI, r. 788, 864, 909, 2247, 2267, 2276; e) **Pyrrus** – Saraceen; f) neef / verwant van de koning van Arabie <Pirrus> *Limborch Frg*: H51A, r. 351, 371, 380; e) **Pyrus** alias **die Sarasijn** – Saraceens koning van Arabie; f) zoon van de koning van Arabie; g) idem als in *Limborch* <Pyrus> *Lymburch*: boek VI, r. 782, 858, 902, 2244, 2244, 2253.
- Pirrus** a) Pyrrhos / Pyrrhus alias Neoptolemus¹; b) zoon van Achilles en Deidameia; e) **Pirrus**; f) zoon van Achilles – vader van Molosus; g) naamgever van Epiros; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1475, 1485; e) **Pyrrus**; f) zoon van Achilles; g) kreeg van Menelaus diens dochter Herimones tot vrouw, maar zij weigerde hem want haar grootvader had haar al eerder aan Arestis gegeven <Pirrus> *Minnen loep*: boek IV, r. 1585, 1590, 1597; e) **Pirrus** alias **Neptholomus** en **Pirrus Neptholomus** – Grieks koning van Epierius; f) zoon van Achilles en Deidamia – kleinzoon van koning Licomedes – kleinzoon van Peleus 1 – tweede echtgenoot van Andromata – vader van Molosus – echtgenoot [?] van Ermiona – neef van Thelamon van Salomynen; g) naamgever van Epierius – geboren uit de verkrachting van Deidamia – naar Troje gehaald om de dood van zijn vader te wreken – doodt Penthiseleye van Amasonie – doodt Pollites – doodt koning Priamus – krijgt na de val van Troje Andromata en haar twee zoons – onthoofd Polixina op het graf van Achilles op aanraden van Calcas van Troyen – wreekt zijn grootvader Peleus, die door zijn andere grootvader Acastus is aangevallen – wordt na de verzoening koning in het land van

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Neoptolemus>

Acastus – rooft Orestes' vrouw Ermiona – door Orestes in Delphos gedood en daar begraven <Perus, Perusa, Pierus, Pircus, Pirus> *Troyen*: r. 561, 615, 635, 5719, 6164, 26412, 27815, 29043, 29055, 29681, 29701, 29713, 29730, 29786, 29805, 29808, 29821, 29829, 29958, 29972, 29978, 29986, 30039, 30047, 30061, 30066, 30069, 30074, 30134, 30135, 30159, 30169, 30176, 30181, 30185, 30190, 30318, 30334, [30416], [31553], 31980, 32200, 32207, 32215, 32219, 32258, 32264, 32266, 32273, 32286, 32288, 32346, 32431, 32578, 33137, 33152, [33236], 33249, [33481], 34780, 34831, 34850, 34863b (O-650), 34869, 34873, 34875, 34931, 34949, 34954, 34964, 34975, [34980], 34991, 35000, 35011, 35024, 35029, 35061, 35074, 35086, 35112, 35168, 35998, 36010, 36071, 36084, 36091, 36092, 36103, 36237; e) **Pirrus Nephtholomus** <Pierus Nephtholomus, Pierus Neptolonus, Pirrus Neptolonus> *Troyen*: r. 30416, 31553, 33236, 33481, 34980; e) **Pirrus** – ooit koning in Epyeren; f) (tweede) echtgenoot van Andromata – vader van Molosus; g) 'verover' / schaakt Hermonya, verslagen / gedood door haar echtgenoot Horestis; *Troyen Prz*: fol. 136ra-136vb, 137vb.

Pyrrus zie **Empurius**

Pyrrus zie **Pyrreus**

Pirrus Nephtholomus zie **Pirrus**

Pyrunet van Normandie zie [**Pyronet van Normandie**]

Pirus zie **Pirrus**

Pirus zie **Pyrreus**

Pys h) gelet op de context: "Ackers" (13939, 14102), "Nazaret" (14083) en "Jherusalem" (14092) gelegen in het Midden-Oosten; i) **Pys** – sultanaat – de sultan van Pys wordt door Reynolt gedood; *Reinolt von Montelban*: r. 14003.

Pisa h) Pisa¹ in Elis² op de Peloponnesus in het zuiden van Griekenland – levert als bondgenoot van koning Menelaus nieuwe strijdwagens ("novat currus") [*Achilleis* I, 415]³; i) **Pisa** – land van herkomst van Tenedus – levert als bondgenoot van koning Menelaus wapens en paarden – bondgenoot van de Grieken tegen de Trojanen om Helena <Pise> *Troyen*: r. 5445, 7184.

Pisane, die a) volk uit Pisa (zie **Pisen**); e) **die Pisane** – volk (in Italië); g) bondgenoten van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5125.

Pyse h) bedoeld lijkt Pine [Moisan I, 2: PINE], d.i. Piña de Ebro⁴ in Saragossa, Spanje; i) **Pyse** – "Nables ind Morynde, Walterne ind Pyse"; *Karl Meinet*: r. A437, 40.

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Pisa_\(Greece\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Pisa_(Greece))

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Elis.kmz

3. <https://www.thelatinlibrary.com/staius/achilleid1.shtml>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pina.kmz

Pise zie **Pisa**

Pyse zie **Pisen**

Pisen h) Pisa¹ aan de rivier de Arno² in Toscane, Italië [Moisan I, 2: PISEN]; i) **Pisen** – stad [?] – bedwongen door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 167; i) **Pisen** – koninkrijk; *Jourdein*: r. 201, 202, 345; i) **Pisen** (hs. Pigen) – troepen uit Pisen komen Vrankerike te hulp in de strijd tegen de Saracenen; *Parthonopeus*: r. 1434; i) **Pyse** – stad, land van herkomst van Afilas – bondgenoot van Eneas van Troyen in de strijd tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38769; i) **Pisen** – koninkrijk van Asylas; *Troyen Prz*: fol. 152va.

Pisidia h) Pisidia,³ historische regio in Klein-Azië die ruwweg overeenkomt met de provincie Antalya⁴ in het zuiden van het huidige Turkije; i) **Pisidia** – in Minder Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1380; i) **Isidia** – land in Mynder Asya; *Troyen*: r. 28953.

Pisont zie **Phisont**

[Pitanus] a) or. Prytanis; e) **[Pitanus]** – Trojaans soldaat; g) gedood door Ulixes <Pitanum> *Troyen*: r. 26698.

Pytoplex zie **Protoplex**

Pittagoras 1 a) de Griekse filosoof Pythagoras⁵ (ca. 570–ca. 500 v.C.) [Moisan I, 2: PITAGORAS]; d) zeer invloedrijk: ontwikkelde de leer der harmonie in de macrokosmos en de getalsymboliek (ook in de muziek); e) **Pittagoras** – geboren op het eiland Samos; g) uitvinder van de harmonieleer (muziek); *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1697; e) **Pictagoras** – geboren op het eiland Samos; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29265.

[Pittagoras] 2 a) or. Pitagoras; e) **Pictagoras** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9378, 9387 (B-23), 10637, 10674.

Pitte, die h) Le Puy⁶ in Auvergne in het midden van Frankrijk – bisdom⁷; i) **die Pitte** – bisdom; *Boudewijn*: r. 182.

Pitus a) Picus⁸; b) vader van Faunus; e) **Pitus**; f) zoon van Saturnus – vader van Famius – grootvader van koning Latyn; *Troyen*: r. 37199; e) **Pytus**; f) zoon van Saturnus – vader van Faucius – grootvader van koning Latijn; *Troyen Prz*: fol. 143rb.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pisa.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Arno>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pisidia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antalya.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Pythagoras>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Le_Puy-en-Velay.kmz

7. http://en.wikipedia.org/wiki/Roman_Catholic_Diocese_of_Le_Puy-en-Velay

8. [http://de.wikipedia.org/wiki/Picus_\(Mythologie\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Picus_(Mythologie))

Placidas zie **Placides**

Placides a) Placidés, toegenaamd ‘li Gais’ [West PR: Placidés 1] én Placidés, neef van Leonce [West PR: Placidés 2]; e) **Placides** – Tafelronde-ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur – toegenaamd “die Grote”; f) neef van Leonse van Parne; g) beheert het kasteel Mouleer van koning Bohort van Gaunes <Bladite die Gaye, Placidas, Placidase, Placiduse> *Merlijn*: r. 12512, 12641, 12653, 13230, 13829, 15001, 17923.

Placidus a) Placidés [West PR: Placidés 3]; e) **Placidus** – ridder – één van de Sennen; g) bij Logres gedood door Galescins; *Merlijn*: r. 20534.

Placidus zie **Placides**

Placiens zie **Pharions**

Placijs a) *Legenda aurea*: Placidus (lett. vriendelijk) – de naam die Eustachius (lett. de standvastige) droeg voordat hij zich bekeerde tot het Christendom en een nieuwe (doop)naam ontving – zie verder **Eustaes**; e) **Placijs**; g) trouwe helper van keizer van Roeme <Placise> *Eustaes*: r. 191, 200, 212, 227.

Plaen van Salesbiere zie **Plein van Salesbiere, dat**

Plaetse Mabbart, die h) la Place Maubert,¹ plein in het Quartier Latin in de Franse hoofdstad Parijs; i) **die Plaetse Mabbart** – plein te Parijs – waar het verhaal zich afspeelt; *Minnen loep*: boek II, r. 3527.

Placalifer van der Benote e) **Placalifer van der Benote** – ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; *Merlijn*: r. 13831.

Placanus van Cisile zie **Pandarus van Cicilie**

Plamen h) des Plains [West PR: Plains, des]; i) **Plamen** – graafschap; *Lanceloet*: boek III, r. 7434.

[Plankise, die] j) [Moisan I, 2: PLAIS(S)EIS 1] – kasteel (nabij Bordeaux) – Roque-Plisseau² [?] bij Blaye in Aquitaine, Frankrijk; k) **[die Plankise]** – toenaam van **Tybaut van den Plankisen** <Plankisen> *Lorreinen*: fragm. II, r. 435.

Plantales a) onvindbaar in de opsomming in [Sommer II, *Lestoire de Merlin*, p. 148]³; e) **Plantales** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; *Merlijn*: r. 17925.

Plantalis a) onvindbaar in de opsomming in [Sommer II, *Lestoire de Merlin*, p. 112]⁴; e) **Plantalis** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; *Merlijn*: r. 15002.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Place_Maubert.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roque_Plisseau.kmz

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/148>

4. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/112>

Plantalis de Crea a) onvindbaar in de opsomming in [Sommer II, *Lestoire de Merlin*, p. 103]¹; e) **Plantalis de Crea** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; *Merlijn*: r. 12513.

Plantamor a) in het *Chanson de Jérusalem* komt een paard voor, geheten Plantamor (de Nubie), dat bereden wordt door Cornumaran(s), de Saraceense koning van Jeruzalem; e) **Plantamor** – Saraceens koning van Nubien; g) legeraanvoerder van Davimont – gedood door Gautier <Platenoer> *Ogyer*: r. 1541, 1937.

Plantone zie **Pictone**

Plantor a) [West PR: **Plantamor** 1] – Saksisch koning; e) **Plantor** – heidens koning – één van de Sennen; *Merlijn*: r. 20085.

Plantzet zie **Blancaert**

Plasence h) [Moisan I, 2: PLAISANC(H)E 1] – Piacenza² in het huidige Emilia-Romagna,³ Italië – gedurende de Middeleeuwen gelegen in Lombardije (zie ook **Graffes**); i) **Plasence** – toenaam van **Morise van Plasence** – samen met andere steden / kastelen opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 295, 503.

Plasense zie **Palense**

Plasis zie **Fasis**

Platenoer zie **Plantamor**

Plato a) [Moisan I, 2: PLATON] – de Griekse filosoof Plato⁴ (ca. 429/423–348/347 v.C.) – leerling van Socrates, leermeester van Aristotiles – grondlegger van het academisch onderwijs; d) gedurende de Middeleeuwen nauwelijks gelezen “Graecum est, non legitur” en veel minder bekend dan Aristotiles – behalve als filosoof ook bekend als grondlegger van de wetenschappelijke astrologie – auctoritas; e) **Plato**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1718; e) **Platoen** – exemplarisch kundige “astronomien”; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 789; e) **Plato** – filosoof; *Troyen*: r. 19853, 29286.

Platoen zie **Plato**

Platus a) personage afgeleid van de Griekse filosoof Plato (zie **Plato**); e) **Platus** – meester, astroloog van de koning van Damast; g) koopt Esmoreit van Robbrecht voor duizend pond en brengt hem naar Damast; *Esmoreit*: r. 62, 95, 130, 252, 851, 868, 902.

Pleiche h) [West PR: **Plaissié, du**]; i) **Pleiche** – toenaam van **Brinol van Pleiche**; *Lanceloet*: boek II, r. 31977.

1. <https://archive.org/details/vulgateversionof02sommuoft/page/102>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Piacenza.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Emilia-Romagna>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Plato>

Plein van Salesbiere, dat h) Salisbury Plain¹ in Wiltshire in het zuiden van Engeland [West PR: (Plains of) Sale(s)bieres] – waar Stonehenge² ligt, een prehistorisch bouwwerk met een vermoedelijk religieus-astrologische functie – zie ook Salesbiere; i) **dat Dal van Salesbire** – veld of vallei bij Salesbiere – waar de strijd tussen de Sennen en de Britten plaatsvindt – waar het graf van koning Pandragoen wordt gebouwd (d.i. Stonehenge); *Graal*: r. 6525, 6636, 6861; i) **dat Plein van Salesbiere** – veld bij Salesbiere – waar de veldslag plaatsvond waar Pandragoen gedood werd – waar de Christenen onder leiding van koning Artur samenkomen voor de laatste veldslag tegen de heidense Sennen onder leiding van koning Hargodabrant <Plaen van Salesbiere, Plein van Salesbire> *Merlijn*: r. 31644, 31724, 31740, 31868, 32127, 32166, 32197, 32226; i) **Plein van Salsburch** – vlakte waarop door Vortigher het kasteel Salsburch gesticht wordt; *Merlijn Prz*: fol. B4b.

Plein van Salsburch zie **Plein van Salesbiere, dat**

Plessiet, die h) [West PR: Plaissiet, del]; i) **die Plessiet** – toenaam van **Tridan van den Plessiet**; *Lanceloet*: boek II, r. 17167.

Plitenes a) or. Plistenès; e) **Plitenes**; f) zoon van koning Acastus – broer van Menalepus en van Thetis; g) gedood door Pirrus <Plistenese> *Troyen*: r. 34884.

Plusont zie **Phisont**

Plutegaen a) dezelfde als **Lutegaen**; e) **Plutegaen** – Saraceens koning; g) in het leger van Broyer, stelt Ogier met een bijl buiten gevecht, gedood door Wilhelm <Plutigaen> *Ogyer*: r. 20274, 20280, 20285, 20288, 20298, 20328, 20351, 20429.

Pluto a) [A-Z 1: Hades]³ [Moisan I, 2: PLUTO] — Pluto,⁴ Romeinse god van de Onderwereld, equivalent van Hades,⁵ de Griekse god van de Onderwereld; b) zoon van Saturnus en Opis – broer van Jupiter en Neptunus – echtgenoot van Proserpina; d) mogelijk (in de *Limborch* / *Lymburch*) verward met Zeus / Jupiter, vader van de Moiren (d.z. Clotho, Lachesis en Atropos) en van Dionysos / Bacchus; e) **Pluto** – meester over de Onderwereld; f) echtgenoot van Proserpine; *Eneide*: r. 2928; e) **Pluto** – koning van de Onderwereld; g) aangeroepen door Floris; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4]; e) **Pluto** – koning van de Onderwereld; f) broer van Jupiter en Neptunus en van Juno, Pallas en Venus – vader van Bachus en van Cleto, Lauchesis en Antrepos; *Limborch*: boek III, r. 1255, 1260, 1262; e) **Pluto** – koning van de

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Salisbury_Plain

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Stonehenge.kmz

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0050.php#a049

4. [http://en.wikipedia.org/wiki/Pluto_\(mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Pluto_(mythology))

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Hades>

Onderwereld; f) broer van Jubiter en Neptunus en van Jüno, Palas en Venus – vader van Bachus en van Cloto, Latesis en Antropos <Plüto> *Lymburch*: boek III, r. 1247, 1252, 1254; e) **Pluto** – god van de Onderwereld; f) echtgenoot van Proserpine; *Troyen*: r. 16376, 25017, 36461.

Poelg(i)en zie Poelien

Poelien h) Ofr. Puisse / Lat. Puglia¹ [Moisan I, 2: PUILLE] – Apulië, de ‘hak’ van de laars van Italië met als hoofdstad Bari²; i) **Poelgen** – koninkrijk van een koning die sodomiet is en zich wil laten genezen door met een vrouw te slapen – genoemd in het exempel [‘Senescalculus’] – twee broers uit Poelgen bedriegen de hebzuchtige keizer Crassus – genoemd in het exempel [‘Virgilius’]; 7 *Vroeden*: r. 1699, 2328, 2408; i) **Poelien** – in het zuiden van Italia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 787, 1537; i) **Poelien** – waar de buikriemen zijn gemaakt van het zadel dat Floris van zijn vader koning Fenus krijgt bij zijn vertrek op zoek naar Blancefloer; *Floris ende Blancefloer*: r. 1513; i) **Poelgen** – land van Mile [van Poelgen]; *Garijn*: r. 89; i) **Poelgen** – gebied waarvan Karel de Grote Adelaert markgraaf maakt – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben – waar zij volgens koning Yewyn aan de wraak van Karel de Grote kunnen ontkomen; *Heemskinderen*: p. 40, 62, 64; i) **Poelgen** – land van herkomst van Ghibrecht <[.]oelgen> *Huge M*: r. [293]; i) **Poelgen** – land – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1087; i) **Polen** – land – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek VIII, r. 1077; i) **Poelgen** – landstreek nabij Calaberen, waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – hertogdom, op toernooi in Constantinopel <Polen> *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 31-33; i) **Poelgen** – graafschap van Mile; *Ogyer*: r. 1489; i) **Polye** (hs. Palye) – koninkrijk (samen met Sicile) van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3702; i) **Poelien** – waar Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout bondgenoten hebben; *Renout*: r. 571, 615, 682; i) **Poelien** – door Karel bij de kroning van Lodewijc aan Adelaert gegeven; *Renout D*: r. 88; i) **Polgen** – door Karle bij Ludwigs kroning aan Adelhart geschonken – waar Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt bondgenoten hebben <Polegen> *Reinolt von Montelban*: r. 1316, 2713, 2755, 2802, 13093; i) **Poelgien** – bedwongen door Karel de Grote; *Roelant*: r. 848; i) **Poelgen** – land in Italia; *Troyen*: r. 29105; i) **Polien** – toenaam van **Reinier van Polien**; *Willem van Oringen*: r. 418.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Apulia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bari.kmz

Poellen h) or. Poullaine – het historische koninkrijk Polen¹; i) **Poellen** – koninkrijk in combinatie met Hongerijen <Poelen, Polen> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 19, 22.

Poelsche, die a) de Apuliërs (zie **Poelien**) [Moisan I, 2: PULLAN(T)]; e) **die Pulloise** – volk (in Italië); g) bondgenoten van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5122; e) **Poelsche** – volk / leger uit Poelgien; g) bondgenoten van Karel de Grote – begraven te Rome; *Roelant*: r. P1139; e) **die Poelsche** (or. Apules); g) werden met prefect Constantijn en veel andere Romeynen te Roome begraven; *Turpijn*: XIII, r. 75.

Poertegale zie **Portegale 3**

Pogge van Cafpoerten e) **Pogge van Cafpoerten** – correspondeert met **Julocke vander After Poorten** (in *Reynaerts Hst*) – vrouwe; f) echtgenote [?] van Macob die Stoppelmader – moeder van Lantfert; *Reynaert Prz*: r. 612.

Poitau zie **Poitou**

[Poitevijnen, die] a) [Moisan I, 2: POITEVIN(S)] — de Poitevins, de inwoners van Poitou (zie **Poitou**); e) **die Pontevine** – soldaten die op advies van Names onder het gezag van graaf Roland gesteld moeten worden; *Karl Meinet*: r. A471, 21; e) **Poitevijs** – de inwoners van Poitou <Poitievins, Poytevin, Poyteusche> *Meluzine*: fol. H1vb, H3vb, I2va, K1vb; e) **die Poytevine** – volk; g) nemen als bondgenoot van Vrankerike deel aan het toernooi om Melioers hand <Po[tevijs]> *Parthonopeus*: r. [3767], 5069.

Poitevijs zie **[Poitevijnen, die]**

Poytevine zie **[Poitevijnen, die]**

Poitiers h) [Graesse: Pictavium]² [Moisan I, 2: POITIER(S)] [West VR: Peitiers] — Poitiers,³ de hoofdstad van het graafschap Poitou,⁴ Frankrijk – zie ook **Pictone**; i) **Poytiers** – toenaam van **Vyons van Poytiers**; *Hughe Prz*: p. 7; i) **Poitiers** – waar het kasteel van graaf Heinric staat – waar een klooster is gevestigd <Poytiers> *Meluzine*: fol. A6vb, B1ra-B1va, B5va, B6ra-B6vb, C2ra, C2va, C3va, C4ra, C5rb, C5vb, C6rb, C6vb, D1ra, D2ra-D2vb, D3rb, D3va, D4va, D4vb, D5rb, D5va, F6va, G1rb, L1rb, M5va, T6vb, Y4va, Y5va.

Poytieu zie **Poitou**

Poitievins zie **[Poitevijnen, die]**

Poitou h) [Graesse: Pictavia (provincia)]⁵ [Moisan I, 2: POITOU(Z)] [West PR: Poito[u]] [West VR: Peito(u)] — het graafschap Poitou⁶ in Frankrijk met als hoofdstad

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Pologne#Du_Xe.C2.A0si.C3.A8cle_au_XIVe.C2.A0si.C3.A8cle

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Pictavium>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Poitiers.kmz

4. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Poitou>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Pictavia-provincia>

6. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Poitou>

Poitiers (zie **Poitiers**) – niet te verwarren met het noordelijker gelegen graafschap Ponthieu (zie **Pontieu**); i) **Poitou** – in het westen van Gallen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1592; i) **Poytau** – waar één van de deelnemers aan het slottoernooi vandaan komt; *Ferguut*: r. 5254; i) **Poitau** – graafschap – waar het kasteel van Lusignen staat <Petauwe, Potauwe, Poytau> *Meluzine*: fol. A6rb, A6vb, D2rb, D6vb, F5vb, F6vb, G1rb, G2vb, I6va, L2ra, L2rb, L2vb, L3vb-L4rb, L5ra, L6rb, L6va, M1rb, M3ra, M3rb, M4rb, M5rb, M6ra, N4va, O2vb, Q2va, R2vb, X6ra, Z4vb, Z5rb; i) **Poytau** – aan zee gelegen landstreek; *Merlijn*: r. 13466; i) **Pontoen** – land in Gallen; *Troyen*: r. 29160; i) **Poytieu** (or. Pictaves) – aan inwoners ervan gaf Karel de Grote Arragon als beloning als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 46.

Pocalisen zie [Apocalips]

Pocoplex zie **Protoplex**

Pocris a) Procris¹ – personage uit Ovidius' *Metamorphoses*, boek VII; b) dochter van Erechtheus – echtgenote van Cephalus; d) laat zich door haar incognito man verleiden tot overspel – vlucht uit schaamte en treedt in dienst van Diana – geeft Cephalus na hun verzoening de jachthond Lelaps en een werpspies die zij van Diana gekregen heeft – verdenkt haar man van overspel op basis van het relaas van een verklikker – wordt door Cephalus onwetend gedood als hij haar voor een wild dier houdt; e) **Pocris**; f) dochter van Ericheus – echtgenote van Chephalus; g) laat zich uiteindelijk door haar incognito man (op instigatie van de jaloerse godin Aurora) toch verleiden tot overspel – vlucht uit schaamte en treedt in dienst van de godin Diana – geeft Chephalus na hun verzoening een (jacht)hond en een werpspies die zij van Diana gekregen heeft – verdenkt haar man van overspel op basis van het relaas van een verklikker – wordt door Chephalus per ongeluk gedood als hij haar voor een wild dier houdt; *Minnen loep*: boek IV, r. 2041, 2065, 2089, 2107, 2110, 2159, 2161, 2165, 2170.

Polamidas zie **Polidamas 2**

Polane h) Polen² [Moisan I, 2: POULAIN] – geen land met een duidelijke hoofdstad en duidelijke grenzen, meer gebruikt om de Europese oostgrens van de christen wereld aan te geven – in specifiek Hollandse teksten zou ook Polanen in Utrecht bedoeld kunnen zijn; i) **Polane** – in het oosten van Europa – nabij Bulgarië, Behem en Comane; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1415; i) **Polanen** – koninkrijk – bondgenoot van de Slaven; *Jason*: fol. 33v; i) **Polane** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke; *Merlijn*: r. 18704; i) **Polane** – “tusschen Portaengen ende Polanen” – “tusschen Pollanen ende Scouden” – geografische beeldspraak voor ‘overal’ <Palanen, Polanen,

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Céphale_et_Procris

2. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Poland

Pollanen > *Reynaert A*: r. 301, 3018; i) **Polane** – land in Europa – nabij Ungherien, Behem en Comane; *Troyen*: r. 28986.

Polanen zie **Polane**

Poledamas zie **Polidamas 2**

Polefemus zie **Polifemus 2**

Polegen zie **Poelien**

Polen h) or. Poullaine; i) **Poellen** – koninkrijk in combinatie met Hongarië <Poelen, Poellen> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 19, 22; i) **Polen** – koninkrijk van Casmiri; *Ulenpieghel*: H 16.

Polen zie **Poelien**

Polexena zie **Polixina**

Polexina zie **Polixina**

Polgen zie **Poelien**

Polibetes a) or. Polibetès; e) **Polibetes** – heer van Laryse 1 – geboren voorbij Caucasus; f) verwant van Ochim; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Policetes, Politeres, Pollicetes, Polopites> *Troyen*: r. 7167, 9727, 11422, 11427, 12671, 19415, 20096.

Polibus a) or. Patroclus, var. Polibus – dezelfde als **Patroclus**; e) **Polibus**; g) liefdesziek om Diomedia, dochter van koning Famaba; *Troyen*: r. 32850.

Policetes a) or. Polimenès; e) **Policetes**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Arpoen; *Troyen*: r. 12772.

Policetes zie **Philocetes**

Policetes zie **Polibetes**

Polidamas 1 a) Polidamas [*Alexandreis IX*, 209]¹; e) **Polidamas** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoën, Armolaus, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten <Polidamase> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1086, 1174; boek IX, r. 308, 369, 375.

Polidamas 2 a) or. Polidamas; e) **Polidamas** – Trojaan – heer van Damasse; f) zoon van Antenor – halfbroer (zelfde vader) van Glaucus; g) mee met Paris naar Grieken op zoek naar Esiona – strijdt mee tegen de Grieken om Helena – doodt Merioen en Celidys – uit de handen van koning Menelaus bevrijd – verliefd op Helena – in diepe rouw na Hectors dood – medestander van de verrader Antenor – vlucht uit het brandende Troje <Palidamas, Polamidias, Poledamas, Polidamase, Polidames, Polidomas, Pollidamas, Pollidemas> *Troyen*: r. 300, 4050, 4229, 6971, 8415, 9285, 9289, 10150, 10215, 10247, 10253, 10281, 10289, 10304, 10384, 10713, 11000, 11677, 11986, 12272,

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

[12529], 12704, 12788, 12794, 12798, 12801, 12816, 13164, 13255, 13308, 13314, 13342, 13652, 14000, 14133, 14252, 14676, 14680, 14906, 14925, 14946, 14982, 16702, 17261, 17268, 17292, 17322, 18171, 18622, 18927, 18932, 18957, 18997, 19007, 19062, 19193, 19229, 19323, 19338, 19347, 19721, 21882, 23847, 23899, 24290, 24777, 24945, 25064, 27661, 27887, 27947, 27953, 27958, 27962, 28112, 29487, 29799, 29804, 29806, 30011, 30072, 30090, 30232, 30253, 30344, 30614, 30875, 31127, 32381, 39627;
e) **Polidamas** – Trojaanse held; *Troyen Prz*: fol. 157rb.

Polidames zie **Palamedes**

Polidames zie **Polidamas 2**

Polidarius a) Polidarius (var. Polidri)¹; b) zoon van Ascalaphus; e) **Polidarius** – koning – afkomstig uit Trachien 1; f) zoon van koning Astalaphy – broer van Machaon; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Peladry, Peledri, Pelidarius> *Troyen*: r. 6745, 7145, 9712, 12674.

Polidarius zie **Philocetes**

Poliderus zie **Polidorus**

Polidoer zie **Polidorus**

Polidomas zie **Polidamas 2**

Polidorus a) Polydorus²; b) zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba; e) **Polidorus** – Trojaan; f) zoon van Ecuba (en koning Priamus van Troye); g) door Ecuba gered uit handen van de Grieken en gegeven aan haar neef Polinestre van Trachia – gedood door Polinestre toen Troje definitief verwoest werd – waarschuwt vanuit zijn graf Eneas van Troyen c.s. voor Polinestor en gebiedt hen verder te trekken <Poliderus, Polidoer> *Troyen*: r. 32592, 32614, 35677; e) **Polidorus**; g) door Pollinestor vermoord – wiens stem vanuit het graf Eneas waarschuwt; *Troyen Prz*: fol. 134va.

Polye zie **Poelien**

Polien zie **Poelien**

Polifemus 1 a) de cycloop Polyphemus³ – zie ook **die Ciclopen**; b) zoon van de zeegod Neptunus; d) bij wie Odysseus tijdens zijn zwerftocht op bezoek komt – door Odysseus blind gemaakt; e) **Polifemus** – cycloop; g) dronken gevoerd door Ulixes om de Grieken te laten ontsnappen – ook steekt Ulixes hem zijn oog uit <Polifemius, Pollifemus> *Troyen*: r. 34448, 36384, 36400, 36417; e) **Polifenius** – cycloop, heer van de cyclopen; g) zeer groot en sterk – wiens ene oog door Ulixes was uitgestoken <Pollifenius> *Troyen Prz*: fol. 138va, 138vb.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Polidarius>

2. [http://en.wikipedia.org/wiki/Polydorus_\(son_of_Priam\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Polydorus_(son_of_Priam))

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Polyphemus>

Polifemus 2 a) verwijzing naar de cycloop Polyphemus (zie **Polifemus 1**), romanpersonage uit Vergilius' *Aeneis*; e) **Polifemus** alias **die Barberijn** – cycloop – Saraceens koning van Barbarien; g) zeer groot en sterk en met één oog – belegert c.s. Ermenie – vecht zittend op een dromedaris een tweekamp met koning Demophon van Soloferne – wordt gedood <Poliphemus> *Limborch*: boek VIII, r. 78, 568, 591, 655, 671, 682, 1491, 1550; e) **Pollefemus** – Saraceens koning van Barbarien <[...] (fem)us> *Limborch Frg*: H53, r. 398, 449; e) **Polifemus** alias **die Barbarijn** – cycloop – Saraceens koning van Barbarien; g) zeer groot en zeer sterk en met één oog – belegert c.s. Ermenie – vecht zittend op een dromedaris een tweekamp met koning Demophon van Louferne – wordt gedood <Polefemus, Polifinus, Polofemus> *Lymburch*: boek VIII, r. 77, 568, 591, 656, 672, 683, 1478, 1537; e) **Polijphenus van Barberijen** – Saraceense reus uit Barberijen – ook genoemd: die reuse van Arabijen; f) verwant van koning Cloudus; g) wil zich na de dood van koning Cloudus meester maken van het koninkrijk Armenien – stuit op verzet van Etsijtes (van Athenen) c.s. – in tweekamp met Demofoen verslagen en onthoofd <Polijphenis, Polyphenus> *Margrieta van Limborch*: cap. 87-89, 91.

Polifenius zie **Polifemus 1**

Polifinus zie **Polifemus 2**

Polijphenis zie **Polifemus 2**

Polijphenus van Barberijen zie **Polifemus 2**

Polimuer(e) zie **Palmurus**

Polinestor zie [**Polinestor van Trachia**]

[**Polinestor van Trachia**] a) Polimestor (roi de Thrace)¹; e) **Polinestre van Trachia** – koning van Trachia en Cronamie; f) verwant van Ecuba; g) doodt Polidorus, die aan hem door diens moeder Ecuba ter bescherming was toevertrouwd – gedood door Ecuba <Polinestor, Polinestore, Polinestors, Polinestre van Trachia, Polisue, Pollinestors> *Troyen*: r. 32595, 32598, 32607, 32757, 35662, 35680, 35702; e) [**Polinestor**] – koning; g) vermoordde Polidorus <Polinestors, Pollinestor, Polyuestros> *Troyen Prz*: fol. 134va, 134vb.

Polinestre van Trachia zie [**Polinestor van Trachia**]

Polinices a) Polyneikes / Polynices,² één van de Zeven tegen Thebe [West VR: **Polinicsés**] [West PR: **Pollinécés**]; b) zoon van Oedipus en Iocaste – broer van Eteocles en Antigone en Ismene; e) **Polinices**; f) zoon van Ydipus – tweelingbroer van Etiocles; g) strijdt tegen zijn broer om de heerschappij van het Griekse Teben; *Alexanders geesten*: boek I, r. 959; e) **Pollinices** – Grieks ridder; g) als ridder

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Polymestor>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Polynices>

bij Thebis gestorven – in de Onderwereld gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3314;
e) **Polinicijs** – Grieks koning; f) vader van Agial; *Troyen*: r. 33830.

Polinicijs zie **Polinices**

Polinitus zie **Palmurus**

Polipercoen a) Polyperchon,¹ veldheer onder Alexander de Grote; b) zoon van Simmias; e) **Polipercoen** – Grieks strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1215, 1224; boek V, r. 493; boek VII, r. 437.

Poliphemus zie **Polifemus 2**

Polyphenus zie **Polifemus 2**

Poliplioer van Meden a) [West PR: **Poliplités**] – koning van Mede ; e) **Poliplioer van Meden** – koning van Meden – in dienst van keizer Lucet van Rome; g) gedood door koning Artur <Polipliore> *Merlijn*: r. 34899.

Polistratus a) or. Polystratus; e) **Polistratus** – Grieks strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – meldt aan Alexander de Grote de dood van koning Daris van Percen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 437, 489, 511, 709.

Polisue zie [**Polinestor van Trachia**]

Polit zie **Spolit**

Politenax zie **Polixmart van Dyne**

Politeres zie **Polibetes**

Politetes zie **Philocetes**

Polyestros zie [**Polinestor van Trachia**]

Polixina a) Polyxena² [Moisan I, 2: POLIXÈNE]; b) jongste dochter van koning Priamus van Troje en Hecuba – zuster van onder anderen Hector; e) **Pollexena**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Buevijn*: fol. A3r; e) **Polexena**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Hughe Prz*: p. 46; e) **Pollexina**; f) dochter van Hecuba – zuster van Hector; g) begeerd door Achilles – wordt door haar wraakzuchtige moeder als lokaas gebruikt om Achilles door Parijs verraderlijk te laten doden; *Minnen loep*: boek I, r. 2469, 3049, 3060, 3073; e) **Polixena**; g) was er de oorzaak van dat Achilles werd doorschoten <Polluxenam> *Stijevoort*: refr. 5: 57; e) **Polixina** – Trojaanse; f) jongste dochter van koning Priamus van Troyen en Ecuba – zuster van Hector, Paris, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa en Cassandra – zuster (zelfde vader) van Armogaras; g) net zo mooi als Helena – met blond haar tot op haar voeten – aanbeden door Mennoen – in diepe rouw na Hectors dood – bemind door de Griekse Achilles – door haar moeder gebruikt om Achilles in de val te lokken en te laten doden door Paris – gevangengenomen door de Grieken in het brandende Troje – op aanraden van Calcas van Troyen door Pirrus onthoofd

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Polyperchon>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Polyxena>

op Achilles' graf als mensenoffer voor de Grieken <Polexina, Polixinam, Pollexima, Pollexina> *Troyen*: r. 453, 613, 2817, 6119, 7033, 7064, 11609, 11981, 13313, 14021, 14637, 14655, 14686, 14884, 15038, 15087, 15139, 17591, 18694, 18767, 19807, 20775, 20802, 20855, 21025, 21044, 21077, 21161, 21242, 24564, 25263, 25676, 32308, 32391, 32471, 33197, 36075; e) **Pollexina**; f) zuster van Hector van Troyen; g) onthoofd op Achilles' graf; *Troyen Prz*: fol. 136va.

Polixmart van Dyne a) or. Polixenart de la Gaudine; e) **Polixmart van Dyne** – Grieks hertog van Salomyne 1; f) neef van Thelamon van Salomine; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Politenax, Polixmart, Pollexinaert van Dine, Pollixinaert van Vaudine> *Troyen*: r. 7121, 13840, 14123, 20095.

Pollane zie **Polane**

Polle i) **Polle** – stad van koning Ventres van Garlot, gelegen in Garlot [?] – belegerd door de Sennen <Polles> *Merlijn*: r. 15951, 19941.

Pollefemus zie **Polifemus 2**

Pollexena zie **Polixina**

Pollexima zie **Polixina**

Pollexina zie **Polixina**

Pollexinaert van Dine zie **Polixmart van Dyne**

Polliborbus zie **Pelliborbus**

Pollices zie **Pollites**

Pollicetes zie **Polibetes**

Pollidamas zie **Polidamas 2**

Pollidemas a) [West PR: Pol(l)idamas]; b) neef van Tradelmant; e) **Pollidemas**; f) neef van koning Tradelians van Norgales; g) legeraanvoerder in dienst van koning Tradelians van Norgales – verjaagt de Sennen uit Scotlant [?]; *Merlijn*: r. 19242, 19247, 19253, 19259, 19268, 19287, 19356.

Pollidemas zie **Polidamas 2**

Pollifemus zie **Polifemus 1**

Pollifenius zie **Polifemus 1**

Pollimenis zie **Pallamenys**

Pollinestor zie [**Polinestor van Trachia**]

Pollinices zie **Polinices**

Pollites a) Polites¹ – personage ontleend aan Vergilius' *Aeneis*, maar door Jacob van M(a)erlant aangepast aan zijn liefdesconcept in de *Historie van Troyen* door Pollites verliefd te laten worden op de Amazone-koningin Penthesileia; b) (bastaard)zoon van koning Priamus van Troje; e) **Pollites**; f) zoon van koning Prianus van Troyen – vader van Prianus (jr.); g) vijftien jaar jong door

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Polites>

Penthiseleye van Amasonie tot ridder geslagen, waarbij hij Hectors wapenrusting en diens paard Galenteye ontvangt – in diepe rouw na Penthiseleyes dood – gedood door Pirrus in het brandende Troje – (desondanks) één van de tien ridders die de 36 uit Troyen gevluchte kinderen beschermt [?] <Pollices> *Troyen*: r. 29437, 29440, 29452, 29589, 29604, 29626, 30014, 30037, 30055, 30060, 30131, 30152, 30170, 30182, 30209, 30231, 30397, 30449, 31211, 32254, 32265, 32295, 39921; e) **Pollices** – Trojaan; f) vader van Priamus (jr.); *Troyen Prz*: fol. 159ra.

Pollixinaert van Vaudine zie **Polixmart van Dyne**

Pollux a) [A-Z 1: Dioskouren]¹ [Moisan I, 2: POLUS] — Pollux / Polydeukes² – één van de Dioskouren; b) zoon van Leda – tweelingbroer van Castor – (half)broer van Clytaemnestra en Helena; d) door Jupiter in de gedaante van een zwaan verwekt – opgevoed als zoon van Leda en haar echtgenoot Tyndareus van Sparta – één van de Argonauten; e) **Polux** – Grieks; g) gast op huwelijk Jason van Mirmidonien en Medea; *Jason*: fol. 129r; e) **Pollux** – Griek, koning; f) tweelingbroer van Castor – broer van Helena – oom van Ermiona; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – neemt deel aan de wraakactie onder leiding van Hercules tegen Troje – gaat mee met de Grieken naar Troje voor de strijd om Helena – op zee in een storm gestorven en god geworden <Pollucs, Polux> *Troyen*: r. 864, 1078, 1711, 1972, 2151, 2267, 2285, 2445, 2465, 2555, 3307, 3319, 3471, 4092, 4149, 6571, 6592.

Polofemus zie **Polifemus 2**

Polopites zie **Polibetes**

Polumiere zie **Palmurus**

Polumieus zie **Palmurus**

Polux zie **Pollux**

Pompeya a) Pompeia Paulina³ (ca. 25–65); b) vermoedelijk de dochter van de legeraanvoerder Pompeius Paulinus – echtgenote van de filosoof Lucius Annaeus Seneca; d) wenste samen met haar door keizer Nero van hoogverraad beschuldigde en tot zelfdoding veroordeelde echtgenoot te sterven – Nero echter was niet van haar zelfmoord gediend en liet haar opengesneden aderen verbinden, waarna zij nog enkele jaren lijkbleek verder leefde; e) **Pompeya**; f) echtgenote van Seneca; g) exemplarisch goede vrouw omdat zij samen met haar echtgenoot wilde sterven; *Minnen loep*: boek IV, r. 2292.

Pompeius a) Gnaeus Pompeius Magnus⁴ (106–48 v.C.); b) zoon van Gnaeus Pompeius Strabo – echtgenoot van Julia, de dochter van Julius Caesar;

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0038.php#a037

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Castor_and_Pollux

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Pompeia_Paulina

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Gnaeus_Pompeius_Magnus

c) Romeins veldheer en staatsman; d) lid van het eerste Romeinse driemanschap met Crassus en Gaius Julius Caesar – nam in 63 v.C. Jeruzalem in; e) **Pompeius**; g) vlucht voor keizer Julius – in Spanien gedood door Fontinus, Tholomeus' knecht <Pompeius> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1078, 1084, 1090, 1094, 1097, 1099, 1109, 1115; e) **Pompeius**; g) door Julius Caesar verslagen <Pompeium, Pompeius> *Caesar*: r. 1, 4, 45, 59, 63, 68, 75, 84, 101, 108, 112, 143, 153, 396; e) **Pompeius**; g) strijder zonder succes – verkreeg oneerlijk voorspoed <Pompeus> *Stijevoort*: refr. 1: 17; e) **Pompeius van Romein**; g) nam Jherusalem in; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Pompeius van Romein zie **Pompeius**

Pompins e) **Pompins** – ridder – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys van de Sennen; g) strijdt tegen koning Ventres van Garlot c.s. – vlucht <Popims> *Merlijn*: r. 19792, 19879, 19903.

Ponces Anthonis zie **Pontes Antonys**

Poncius a) [Moisan I, 2: PONCHON 15 DE BULLON]; e) **Poncius** (or. Ponce) – dienaar van de hertogin van Billoen; g) door de hertogin van Billoen uitgezonden om haar schoonzoon Helias te zoeken <Pontius, Poucium, Poucius, Poutius> *Ridder metter Swane*: cap. [29]-[32].

Ponioene, die a) de Paeones, Tracisch volk wonend in Paionia¹ – zie ook **Pennoene**; e) **die Ponioene** – krijgshaftig volk; *Troyen*: r. 6420.

Pons h) Pons² aan de rivier de Seugne³ in Poitou, Frankrijk – bekend als halteplaats voor pelgrims naar Santiago de Compostella⁴; i) **Pons** – stad in Potauwe – gesticht door Melusine; *Meluzine*: fol. F6vb.

Pont van Leon h) Saint Pol de Léon⁵ in Bretagne, Frankrijk; i) **Pont van Leon** – plaats van herkomst van Joesselijn en Olivier; *Meluzine*: fol. E2rb, E2vb, E3ra, E3rb, E4rb, F1va.

Pont Marvel j) [West PR: Pont Maruel (or Marvel), 1e]; k) **Pont Marvel** – brug waar Lanceloet van Lac in Keye's wapenuitrusting vocht en vanwaar hij de overwonnen ridders naar Genevre heeft gestuurd; *Lanceloet*: boek II, r. 30958, 30983, 30999.

Pont Mautriple h) [Moisan I, 2: MAUTRIBLE(S)]: “ville et pont (gardé par Agolafre) sur le Flagot, passage nécessaire pour se rendre à Aigremore” in de chansons de geste *Doon de la Roche*⁶ en *Fierabras*⁷; i) **Pont Mautriple** – “Die scone

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Paionia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pons.kmz

3. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Seugne>

4. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Pons_\(Charente-Maritime\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Pons_(Charente-Maritime))

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Pol-de-Léon.kmz

6. https://www.arlima.net/ad/doon_de_la_roche.html

7. https://www.arlima.net/eh/fierabras_chanson_de.html

Walsche valsche poeten, / Die meer rimen dan si weten, / Beliegen groten Karle vele, / In sconen worden, in bispele, / Van Fierabrase van Alisandre, / Van Pont Mautriple een andre”; *Spiegel hist.* IV, 3, 29, r. 27-32.

Pontarge j) or. pons Arge via iacobitana – een brug over de rivier de Arga¹ in Navarra ten zuiden van Pamplona – zie ook **die Rune**; k) **Pontarge** – waar Karel de Grote met zijn leger uitrust na de strijd tegen Aigolant – waar een deel van Karels troepen uit hebzucht de doden op het slagveld plundert; *Turpijn*: VI, r. 54.

Pontauwe zie **Pontieu**

Pontave zie **Pontieu**

Ponten h) Pontus,² historische regio in het noorden van Klein-Azië aan de Zwarte Zee – ook wel het gebied rond de Zwarte Zee (Lat. Mare Pontum); i) **Ponten** – aan zee gelegen gebied in Minder Asia – verbanningsoord van Ovidius – verbanningsoord van sinte Clement; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1381; i) **Ponten** – land in Mynder Asya, gelegen aan zee – verder als boven; *Troyen*: r. 28954; i) **Pontis** – hertogdom van Turias jr.; *Turias ende Floreta*: p. 79.

Ponten zie **Pontes Antonys**

Pontere j) brug over de rivier de Oise³ bij Laon⁴ in het noorden van Frankrijk; k) **Pontere** – brug over de rivier d’Onse (nabij Lodine); *Flovent*: r. 201.

Pontes Antonys a) [West PR: Poince Antoine, var. Ponc(h)e Antiaume / Antoine] – Romeins consul – in de editie-Van Vloten is meestal ‘ende’ toegevoegd: Antonys en Pontes (d.z. twee personen) op basis van *Le Morte d’Arthur*, de Engelse navertelling door Thomas Malory; e) **Pontes Antonys** – consul te Rome – ridder in dienst van koning Claudas van Deserte; f) verwant van hertog Frolles van Aelmanien; g) strijdt in Trebes tegen koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes c.s. – verslagen <Antonys Pontes, Ponces Anthonis, Ponces Anthonys, Ponten, Pontes, Pontes Anthonijs, Pontes Anthonys, Pontes Antones, Pontes Antonijs> *Merlijn*: r. 21771, 21777, 22352, 25021, 25224, 25259, 25440, 25459, 25534, 25555, 25580, 25604, 25609, 25743, 25923, 25972, 25985, 25993, 26010, 26039, 26056, 26222, 26348, 27167, 27382.

Pontevine zie [Poitevijnen, die]

Ponthauwen zie **Pontieu**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Arga_river

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pontus>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Oise_river

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Laon.kmz

Pontieu h) [Graesse: **Pontivum**]¹ [Moisan I, 2: PONTI(S)] [West VR: **Pontiu**] — Ponthieu² – middeleeuws graafschap rondom de monding van de rivier de Somme³ in het Nauw van Calais met als hoofdstad Abbeville, Frankrijk – niet te verwarren met het zuidelijker gelegen graafschap Poitou⁴ (zie **Poitou**); i) **Pontave** – toenaam van **Hunol van Pontave** – door Karll Meynet aan Elinant geschonken bij diens huwelijk met Blancandine <Pontauwe, Ponthauwen, Potauwen> *Karl Meinet*: r. A198, 12; A233, 28; A290, 30; A513, 33; i) **Pontieu** – hertogdom van Jan van Pontieu en zijn zuster, de hertogin van Pontieu; *Saladijn*: r. 337, 454, 465, 547; i) **Pontieu** – de heren van Pontieu ontkennen samenzwering tegen Lodewike; *Wybeert*: fol. 2va, 11.

Pontis zie **Ponten**

Pontius zie **Poncius**

Pontoen zie **Poitou**

Pontouse j) verwijzend naar Pontoise⁵ [Moisan I, 2: PONTOISE] gelegen aan de rivier de Oise⁶ ten noordwesten van Parijs in Frankrijk; k) **Pontouse** – kasteel van de Franse koning aan die Douse <Pontoise, Pontose, Pontousen> *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 23; 1vb, 40; 2ra, 12, 14, 37; [2rb, 10]; fragm. V, r. 128, 136, 318.

Popims zie **Pompins**

Porfirius a) Porphyrius – legendarische generaal van keizer Maxentius⁷ (ca. 278–312); d) zou zich volgens de Griekse versie van de legende van de heilige Catharina samen met 200 van zijn soldaten door haar tot het Christendom hebben laten bekeren; e) **Porfirius**; *Caterinen*: r. 121.

Porias zie **Porijas**

Porijas e) **Porijas**; f) broer van Boecia; g) wreekt de dood van zijn zuster op de bedrieger Tholomanes <Porias> *Minnen loep*: boek IV, r. 1793, 1803.

Porlegues h) [West VR: **Portlesguez**, de] [West PR: **Portle(s)gués**, de] volgens *La Vengeance Raguidel* gelegen in Gales (zie **Gales 1**) d.i. Wales – toenaam van [West VR: **Meraugis**] [West PR: **Meraugis**]; i) **Porlegues** – toenaam van **Miranges van Porlegues**; *Merlijn*: r. 30394.

Porphirias 1 a) Porphirias – personage uit de Oudfranse roman *Athis et Prophelias*; b) zoon van de Romein Evas; d) ziekelijk verliefd (amor hereos) op Cardiones,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Pontivum>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Ponthieu>

3. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Somme_\(rivier\)#/media/File:Bassin_de_la_Somme.svg](https://nl.wikipedia.org/wiki/Somme_(rivier)#/media/File:Bassin_de_la_Somme.svg)

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Poitou>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pontoise.kmz

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Oise_river

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Maxentius>

de echtgenote van zijn boezemvriend Athis; e) **Porphirias**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 195.

Porphirias 2 a) bedoeld lijkt Porphyrius¹ (ca. 234–305); g) neoplatonist en auteur van een gezaghebbende inleiding in de logica, die een grote bekendheid genoot gedurende de late Oudheid en de Middeleeuwen; e) **Porphirius**; g) beschreef de zeven vrije kunsten; *Hildegarsberch*: XXI, r. 251.

Porrus zie **Porus van Endi**

Port, der h) vrijwel zeker geen toponiem, maar een substantief: ‘stad’; i) **der Port** – “Ind van Antiochen Teosilus, / Der patriarch van der Port”; *Karl Meinet*: r. A336, 41.

Portaenge zie [**Bertaengie**] 1

Porte, die h) [West *PR*: *Porte, de la*]; i) **die Porten** – toenaam van **Mador vander Porten**; *Lanceloet*: boek II, r. 14328, 14330, 14389, 14492, 24606; i) **die Porte** – toenaam van **Mador vander Porten** <Porten> *Lanceloet*: boek IV, r. 3379, 3384, 5351.

Porte Vermaledijt j) *Turris maledicta*, lett. de verdoemde toren, één van de torens in de stadsmuur van Akers, die volgens Gauthier Vinisauw, die de kruistocht van Richard Leeuwenhart beschreef, zijn naam zou danken aan het ‘feit’ dat de zilverlingen waarmee Jezus door Judas verraden werd, erin verwerkt waren – een minder geïnspireerde verklaring luidt dat dit de poort is, waardoor heen de Saracenen de stad binnendrongen; k) **Porte Vermaledijt** – stadspoort van Akers – ontving haar naam van Jhesus Cristus van Nazarene – viel als eerste tijdens de verovering door de Sarracine; *Lande over zee*: r. 54.

Porte, Ungersche zie **Ungersche Porte**

Porte dou Feer j) lett. de IJzeren Poort – stadspoort in het (zuid)oostelijke deel van de stadsmuur van Antiochia,² het huidige Antakya,³ ter hoogte van de rivier de Parmenius (een zijrivier van de Orontes), aangelegd door keizer Justinianus († 565) – om de verwarring compleet te maken is er ook een Pont du Fer over de rivier de Orontes,⁴ gelegen ten oosten van de stad, waar in 637 een veldslag plaatsvond tussen de (verliezende) Byzantijnen en een moslim leger⁵ – zie ook **Fire**; k) **Porte dou Feer** – poort bij Antiochien <Port de Feer> *Antiochië*: r. 4, 98.

[Porte van Guyennois, die] j) La Porte Guiennoise, in de havenstad La Rochelle⁶ in het westen van Frankrijk – zie ook **Gienne**; k) **Poerten van Guyennois** –

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Porphyry_\(philosopher\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Porphyry_(philosopher))

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Antioch>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antakya.kmz

4. http://de.wikipedia.org/wiki/Nahr_al-Asi

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Iron_bridge

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/La_Rochelle.kmz

stadspoort in Rochelle – waar het hoofd van de gigant wordt tentoongesteld;
Meluzine: fol. S6vb.

Portegael zie **Portegale 3**

Portegale 1 h) [Graesse: **Portugalia**]¹ [Moisan I, 2: porti(n)gal] — Portugal² – gedurende de Middeleeuwen vermaard om zijn honing-export – in het vrij bewerkte tweede deel van de *Ferguut* gebruikt als verkeerde vertaling van het Welshe Portlesguez (zie **Porlegues**); i) **Portigale** – in Spanien – koninkrijk; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1606; i) **Portegale** – toenaam van **Laquis van Portegale**; *Ferguut*: r. 4324; i) **Portugael** (or. Portingal) – de koning en koningin van Portugael zijn genode gasten op de voorgenomen bruiloft van de Spaanse kroonprinses met de koning van Enghelandt te Burgos in Spaengien <Portegael, Portugal> *Jan van Parijs*: cap. [26], [28], [33], [37], [46]-[50], [52], [56]-[57]; i) **Portegale** <Partegalien> *Karl Meinet*: r. A338, 65; A373, 24; i) **Portegale** – koninkrijk – de koning van Portegale vecht met zijn leger tegen dat van de koning van Arragoen; *Lanceloet*: boek III, r. 21320, 21329, 21334, 21340, 21387, 21536, 21536, 21539, 21552, 21553, 21621, 21633, 21686, 21720, 21758, 21764, 21787, [21842], 21879, 21895, 22030; i) **Portingale** – koninkrijk – later leenheer van Algarbe <Portigale> *Olivier*: fol. G6r, K4v; i) **Portigael** – land in Spaengien; *Troyen*: r. 29174; i) **Portegale** (or. tellus Portugallorum) – land binnen Spaengien dat in handen van Karel de Grote kwam – land dat koning Karel als beloning aan de Denen gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: II, r. 60; IX, r. 46; i) **Portugael** (or. Portingal) – koninkrijk van de reus Faragus – waar Belesante anoniem 20 jaar lang als gezelschapsdame van de koningin verblijft – de koningin van Portugael wordt begeerd door de soudaen Morandijn; *Valentijn ende Oursson*: cap. 6, 15, 21, 24-29; i) **Portegallen** – volgens Clarina (van Vrankrike) het koninkrijk van de vader van Valentin; *Valentin und Namelos*: p. 54.

Portegale 2 h) Poortugaal³ op het eiland IJsselmonde⁴ aan de noordoever van de rivier de Oude Maas⁵ ten zuiden van Rotterdam – het is gelet op andere Hollandse toponiemen in *Reinaerts Historie* zoals Arkeloos [?], Drongelen, Everdingen en Honthorst niet onmogelijk dat in *Reinaerts Historie* óók aan dit Portegale gedacht moet worden; i) **Portegale** – geplunderd door de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 625.

Portegale 3 h) in de *Reynaert* gebruikt als anale woordgrap – in *Reinaerts historie* mogelijk (ook) te begrijpen als **Portegale 2**; i) **Portegale** – “tusschen hier ende Portegale” (waarbij de voordrager vermoedelijk eerst naar zijn mond en

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Portugalia>

2. http://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Portugal#Middelleeuwen

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Poortugaal.kmz

4. [http://nl.wikipedia.org/wiki/IJsselmonde_\(eiland\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/IJsselmonde_(eiland))

5. http://nl.wikipedia.org/wiki/Oude_Maas

vervolgens naar zijn kont wees) – figuurlijk aars(gat); *Reynaert A en F*: r. 599; i) **Poertegale** – “tusschen hier ende Poertegale” – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 457; i) **Portegael** – “tusschen hier ende Portegael” – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 650.

Portegale! n) Portugal! (zie **Portegale 1**); o) **Portegale!** – strijdkreet van het leger van de koning van Portegale; *Lanceloet*: boek III, r. 21842; o) **Portugael** – “Portugael de beste!”; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Portegallen zie **Portegale 1**

Portelin zie **Protheselaus**

Porten zie **Porte, die**

Portenach j) Port Manec’h [?] ¹ aan de monding van de rivier de Aven ² in de Atlantische Oceaan in Bretagne in het noordwesten van Frankrijk – toenaam van William de Portenach, de auteur / compiler van een verloren gegane kroniek over Meluzine, die door Jean d’Arras gebruikt werd voor diens prozaroman; k) **Portenach** – kasteel, waar een kroniek gevonden is die de geschiedenis van Melusine en het geslacht van Lusignen bevat <Porttenach> *Meluzine*: fol. Z5vb.

Portifers, Pas van zie **Pas van Portifers**

Portigael zie **Portegale 1**

Porti(n)gale zie **Portegale 1**

Porttenach zie **Portenach**

Portugael zie **Portegale!**

Porus van Endi a) Poros / Porus ³ [Moisan I, 2: PORUS] – Indisch vorst (4e eeuw v.C.), heerser over het gebied tussen de rivieren Hydaspes en Acesines; d) verslagen door Alexander de Grote bij de rivier de Hydaspes; e) **Porus van Endi** – koning van Endi – leenman van koning Daris van Percen; f) jongere broer van Taxilles; g) heer over een wonderbaarlijk en rijk land – vecht zittend op een olifant – strijdt tegen Alexander de Grote, die zijn land binnenvalt – wordt Alexanders leenman nadat die hem in een tweekamp heeft verslagen door hem in de ‘onderrug’ te raken – vecht met de Grieken tegen Subdraken <Poruse> *Alexanders geesten*: boek V, r. 820, 821; boek IX, r. 75, 81, 85, 92, 105, 109, 121, 126, 128, 129, 150, 155, 261, 275, 284, 318, 355, 367, 382, 403, 458, 459, 481, 483, 487, 507, 518, 519, 532, 537, 543, 547, 549, 558, 566, 589, 614, 616, 622, 624, 629, 637, 641, 646, 655, 657, 666, 674, 679, 694, 696, 700, 705, 707, 722, 730, 736, 740, 768, 778, 825, 834, 973, 1057, 1160; boek X, r. 182, 345, 389, 392, 583, 826, 854, 876, 930, 950, 1127, 1198, 1238;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Port-Manech.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Aven_River

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Porus>

e) **Porrus**; f) (zoon van Claris van Indie); g) bij Pantapolijn door Alexander de Grote op een gênante manier verslagen; *Cassamus*: r. 917.

Postamast a) mogelijk is er een verband met de heidense koning Postamon in *Beuve de Hantone* [Moisan I, 2: POSTAMON D'ORGUERRIS] met als variant Potamar;

e) **Postamast** – Saraceens koning; g) bondgenoot van emir Galien – uit wraak gedood door Ritsier <Postamont> *Flovent*: r. 28, 489, 505.

Potauwe zie **Pontieu**

Po[tevin] zie **Poytevine, die**

Pothiëne h) Penthievre¹ in het zuiden van Bretagne, Frankrijk – hetzelfde als

Penicense; i) **Pothiëne** – graafschap in Bretaignien; *Meluzine*: fol. S1rb.

Potoplex a) or. Steropeus² – mogelijk contaminatie met **Protoplex** [?] – dezelfde als **Crepeus**; e) **Potoplex**; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 12695.

Poucius zie **Poncius**

Pourencreu j) Porrentruy³ in het noordwesten van Zwitserland; k) **Pourencreu** – burcht van de koning van Anssay <Prorencreu> *Meluzine*: fol. X6ra, X6vb, Y2rb.

Poutius zie **Poncius**

Pouwels zie **[Paulus, sent] 1**

Pragen h) Praag⁴ aan de rivier de Vlatava,⁵ hoofdstad van het middeleeuwse koninkrijk Bohemen,⁶ nu de hoofdstad van de republiek Tsjechië; i) **Pragen** – hoofdstad van Bemen <Praghen> *Meluzine*: fol. N3va, N4ra, N4va, N5ra, N6va, O2rb, O3rb.

[Pryeel van Troyen, dat] l) het *Prieel van Troyen* van Segher Diengotgaf, een omstreeks 1250 geschreven pro-Trojaanse bewerking van een (vroeg) passage (toen de Trojanen nog aan de winnende hand waren) uit de Oudfranse *Roman de Troie* van Benoît de Sainte-Maure; m) **dat Pryeel van Troyen** – werk van Segher die Got gaf – opgenomen door Jacop van Merlant in zijn *Istorie van Troyen* <Pryeel, van Troyen dat Pryeel> *Troyen*: r. 14, 16.

Prasia zie **Prassia**

Prasijs zie **Prasijs van Prassia**

Prasijs van Prassia a) mogelijk dezelfde als **Asijs van Sassia**; e) **Prasijs van Prassia** – Saraceens koning van Prassia; f) echtgenoot van Palladia van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Penthievre.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Asteropaios>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Porrentruy.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Praag.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Vlatava_River

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Bohemia>

Macidonien; g) heeft een leger met ook olifanten – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – verliefd op de Griekse Palladia van Macidonien – neemt deel aan het Koningspel in Constantinopel – wordt na de Saraceense nederlaag Christen <Prasis, Prassijs, Prassise, Prassus> *Limborch*: boek VIII, r. 837; boek IX, r. 417, 555, 713, 728; boek XII, r. 64, 863, 877, 890, 1269; e) **Prasijs** – Saraceens koning van Prassia; *Limborch Frg*: H50, r. 95; H53, r. 1; e) **Prasijs van Prasia** – Saraceens koning van Prasia; f) echtgenoot van Palladia van Macedonia; g) verder als boven <Prassise, Prasijs, Prassijs> *Lymburch*: boek VIII, r. 837; boek IX, r. 413, 551, 812, 829; boek XI, r. 226, 759; boek XII, r. 61, 329, 331, 1194, 1210, 1225, 1238, 1736.

Prasi(u)s zie **Prasijs van Prassia**

Prassia h) afgeleid van Prasii,¹ volk uit India dat leefde aan de oevers van de rivier de Ganges² met als hoofdstad Palibothra,³ vrijwel zeker het huidige Patna,⁴ de hoofdstad van de Indiase deelstaat Bihar – mogelijk hetzelfde als **Sassia**;

i) **Prassia** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Prasijs van Prassia – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Prasia> *Limborch*: boek VIII, r. 837; boek IX, r. 417, 713; boek XI, r. 212, 717; boek XII, r. 877, 1035; i) **Prassia** – Saraceens koninkrijk van Prasijs; *Limborch Frg*: H50, r. 95; H53, r. 1; i) **Prasia** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Prasijs van Prasia – idem als in *Limborch* <Parasia, Prassia> *Lymburch*: boek VIII, r. 837; boek IX, r. 413, 812; boek XI, r. 226; boek XII, r. 1225, 1437.

Prassijs zie **Prasijs van Prassia**

Prassus zie **Prasijs van Prassia**

Praven i) **Praven**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 44.

Preciosa j) [Moisan I, 2: PRECIOSE 1]; k) **Preciosa** – zwaard van de Saraceen Baligain; *Karl Meinet*: r. A474, 47.

Preciosa! o) **Preciosa!** – strijdkreet van de heidenen, naar het zwaard van Baligain; *Karl Meinet*: r. A474, 52, 62; A479, 47; A483, 10; A485, 33.

Predicare, die a) lett. de prediker – bedoeld lijkt de apostel Paulus (zie [**Paulus, sent**] 1) die in *Kolossenzen 3*, 18⁵ schrijft dat vrouwen onderdanig moeten zijn aan hun mannen – gebruikelijk echter voor Paulus is de aanduiding: de Apostel; e) **die Predicare**; g) zei tot de vrouwen dat zij schuldig zijn hun mannen ootmoedig te volgen; *Minnen loep*: boek 4, r. 429.

Pregmunda zie **Braymonde**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Races_as_described_by_Megasthenes

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Ganges_river

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Palibothra>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Patna.kmz

5. http://vulgate.org/nt/epistle/colossians_3.htm

Premissione h) het Beloofde Land,¹ d.i. Israël, dat God aan Abraham en zijn nageslacht beloofde – zie ook [**dat Lant van Beloften**] – hetzelfde als **Israel 3**; i) **Premissione** – vanwaaruit Joseph (van Abaromatie) op Gods bevel vertrekt naar ‘vreemde landen’; *Lantsloot*: r. 1148.

Prencipaet zie **Principaet**

Prendeloir zie **Prendeloor**

Prendeloor a) lett. prend de l’or, d.i. pakt het goud; e) **Prendeloir** – bisschop, kerkelijke beambte, hoger dan Bellijn; g) tegen wie Bellijn koning Nobels bescherming vraagt nu hij de kerkelijke regels overtreedt door de geëxcommuniceerde Reynaert te helpen; *Reynaert Prz*: r. 2184; e) **Prendeloor** – bisschop, kerkelijke beambte, hoger dan Bellijn; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2959.

Preneistine h) Praeneste² – het huidige Palestrina³ in Lazio, Italië; i) **Preneistine** – hertogdom (in Italië) – bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5069; i) **Preneistine** – land en koninkrijk van koning Ceculus van Preneistine, eerder van koning Erukise – land van herkomst van Lutagus en Liger – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Preneistyne, Pronestine> *Troyen*: r. 37591, 37998, 39094, 39119, 39123, 40355, 40368; i) **Preuestinen** – toenaam van **Seculus van Preuestinen** – land van herkomst van Laucagus en Ligier <Priuestine> *Troyen Prz*: fol. 145vb, 148rb, 154rb, 161va.

Prentont zie **Prentout**

Prentout a) lett. prend tout, d.i. neemt alles; e) **Prentont** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Luuster vele, Scalck Vont, Ghif mi, Greep volle en Reynaert 1; g) zal Mertijn helpen Reynaert te absolveren; *Reynaert Prz*: r. 3429; e) **Prentout** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Luyster wel, Scalcvont, Geeft my, Greep snel en Reynaert 1; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4551.

Pretermisus a) or. Pretemesus, var. Pretermisus; e) **Pretermisus** – koning – afkomstig uit Penous; f) oom van Crepeus; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8240, 9319, 10516.

Preuestinen zie **Preneistine**

Priadan a) de naam Priadan komt voor in de *Tristan en Prose* [West PR: **Priadan**]; e) **Priadan**; f) oudste zoon van Blansefluers broer, de dwerg – neef van Seghelijn – echtgenoot van Clinckaerts weduwe – stiefvader van Talifier; g) doodt de heidense cipier Mauprijn <Priadaen, Priadane, Prian> *Seghelijn*: r. 3942, 3945, 5600, 5604, 5616, 5629, 5648, 5652, 5657, 5658.

1. http://de.wikipedia.org/wiki/Gelobtes_Land

2. <http://la.wikipedia.org/wiki/Praeneste>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Palestrina.kmz

Priaep, een j) beeld(je) van Priapos / Priapus,¹ de zoon van Aphrodite en Dionysos – Klein-Aziatische god van de vruchtbaarheid – Priapus wordt meestal uitgebeeld met een extreem groot mannelijk lid; k) een **Priaep** – beeld (van Priapus) dat vrouwen aanbidden (hier in een bordeel); *Appollonius*: fol. E4v.

Priam (van Troyen) zie **Priamus van Troyen**

Priamis zie **Priamus van Troyen**

Priamus a) niet in Vergilius' *Aeneis*; e) **Prianus** – Trojaan; f) zoon van Pollites – kleinzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. <Prianuse> *Troyen*: r. 39922, 40397; e) **Priamus**; f) zoon van Pollices – kleinzoon van koning Priamus van Troeyen; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 159ra, 161vb.

Priamus zie **Priamus van Troyen**

Priamus van Troyen a) Priamus / Priamos² [Moisan I, 2: PRIANT DE TROIES]

[West VR: Priant] [West PR: Priam] – koning van Troje; b) zoon van Laomedon – echtgenoot van Hecuba – vader van Hector, Paris, Deiphebus, Helenus, Troilus en van Creüsa, Cassandra en Polixena en veel andere buitenechtelijke zonen en dochters³ – nakomeling van Jupiter, Dardanus, Ilus I en Ilus II – verwant van Assaracus; d) in de Trojaanse Oorlog definitief verslagen door de Grieken; e) **Priam**; g) wiens stad verwoest werd; *Cassamus*: r. 1528; e) **Priamus** – koning van Troje – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) werd in Troje gedood evenals vier van zijn zonen – door Eneas gezien in de Onderwereld <Priam, Priamo> *Eneide*: r. 20, 207, 990, 3323; e) **Priam van Troyen**; g) exemplarisch rijke vorst; *Floris ende Blancefleur*: cap. [7]; e) **Priamus**; *Hughe Prz*: p. 46; e) **Pryamus** – koning van Troyen; f) echtgenoot van Ecuba – vader van Cassandra; g) gebiedt zijn vrouw het kind (Parijs) te (laten) doden waarvan zij zwanger is, omdat het volgens een voorspelling Troje te gronde zal richten; *Minnen loep*: boek I, r. 1908, 1918; boek IV, r. 314; e) **Priamus** – koning van Troyen – heerser over Asyen – onrechtvaardige vorst; f) echtgenoot van Ecubene – vader van Ectore, Parise, Troylus, Heleine en Marcomirise; g) gedood in de oorlog tussen Troyen en Grieken <Priamuse> *Parthonopeus*: r. 1, 13, 59, 117, 143, 169, 5676; e) **Priamus**; f) echtgenoot van Ecuba – vader van Parijs en Hector; *Reynaert Prz*: r. 4248; e) **Priamus**; f) echtgenoot van Ecuba – vader van Parijs en Hector; *Reynaerts Hst*: r. 5523; e) **Prianus van Troyen** – koning van Troye, door sommigen koning van Fryghen genoemd; f) nakomeling van Dardanus, koning Ylus en koning Assaracus – zoon van koning Lamedon – broer van Vulcoen en van Esiona – echtgenoot van Ecuba – vader van Hector, Paris,

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Priapus>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Priamus>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_children_of_Priam

Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – vader van de bastaarden Cicilator en Pictagoras – vader van de bastaarden (bij zijn bijvrouwen) Odineel, Anthonis, Dolon, Esdras 2, Cicilloen, Quincilloen, Romederus, Cassibilan, Dimas van Darioen en Doroquallis – vader van de bastaarden Menelaus 2, Ystor, Cyrus, Celidomas, Armogaras, Madan Clariaus, Sadmas, Margarietoen, Famiel, Brundegmel, Mathan, Almadran, Gilodagus, Godoles, Anglas / Dulgas 1, Nesdamors en Tharee – vader van de bastaarden [?] Esacus, Chaon, Pollites en Amphimacus 1 – schoonvader van Eneas van Troyen – schoonvader van Andromata – oom van Mennoen – verwant van Eufemius van Lauconie – verwant van koning Glaucoen en koning Sarpedoen – verwant van koning Theseus 3 en Archilogus 1; g) herbouwde Troje, dat door de Grieken in de strijd tegen koning Lamedon was verwoest – geloofde Cassandra's profetie niet – trouwt Paris en Helena in Troje – in diepe rouw na Hector's dood – legeraanvoerder [?] na Hector's dood – na tien jaar strijd en veel doden verraden – in het brandende Troje gedood in zijn paleis door Pirrus <Priam, Priame, Priamis, Priamnse, Priamus, Priam, Prianne, Prians, Prianus, Pryame, Pryams, Pryamus, Pryan, Pryans, Pryanus> *Troyen*: r. 85, 104, 264, 273, 297, 355, 399, 428, 574, 593, 598, 2727, 2788, 2824, 2842, 2867, 2907, 2963, 2990, 3049, 3069, 3110, 3165, 3252, 3311, 3320, 3369, 3404, 3505, 3577, 3798, 3842, 3890, 3898, 4035, 4147, 4660, 4681, 4687, 4707, 4774, 5403, 6222, 6304, 6313, 6318, 6785, 6968, 7219, 7320, 7669, 7701, 7798, 7805, 7831, 8161, 8183, 8363, 9185, 9458, 9554, 9561, 9595, 10498, 10567, 11063, 11252, 11517, 11644, 11652, 11797, 11800, 11848, 12120, 12210, 12257, 12646, 12911, 13161, 13167, 13232, 13253, 13374, 13700, 14028, 14068, 14343, 14377, 14400, 14403, 14464, 14527, 14553, 14569, 14609, 14708, 14757, 14766, 14773, 14844, 15371, 15503, 15844, 15866, 17544, 17549, 17914, 18504, 18609, 18641, 18749, 18776, 18814, 18845, 18852, 19284, 19582, 19682, 19758, 19923 (M-86), 20109, 20309, 20347, 20390, 20394, 20520, 20526, 20541, 20583, 20665, 20759, 21011, 21027, 21181, 21249, 21372, 21507, 21921, 21987, 22361, 22608, 23394, 23884, 23969, 24218, 24527, 24623, 24991, 25000, 25084, 25107, 25593, 25630, 25638, 25861, 26545, 28106, 28108, 28159, 28226, 28232, 28238, 28251, 28279, 28308, 28317, 29367, 29371, 29374, 29390, 29431, 29439, 29662, 29948, 30013, 30351, 30365, 30379, 30445, 30490, 30559, 30634, 30683, 30708, 30737, 30809, 30873, 30881, 30915, 31042, 31053, 31106, 31235, 31251, 31272, 31279, 31449, 31824, 32022, 32180, 32223, 32271, 32298, 32339, 32385, 32442, 32518, 32837, 33148, 33162, 33193, 33209, 33428, 33568, 34979, 35097, 35678, 36012, 36466, 37366, 37791, 37793, 37804, 38237, 38638; fragm. M, 86, 194; fragm. E I (Pauw), fol. 2, r. 283; fragm. E II (Pauw), fol. 2, r. 283; e) **Priamus van Troeyen**; f) vader van Paris en Helenus; g) afgebeeld in Cartago <Priamus> *Troyen Prz*: fol. 134va, 136rb, 140rb, 141ra, 144va, 147ra, 155ra, 160rb, 165rb.

Priamus zie **Pyramus**

Prian zie **Priadan**

Prian zie **Priamus van Troyen**

Prianus zie **Priamus**

Prianus (van Troyen) zie **Priamus van Troyen**

Prides van Jherusalem a) in de Duitse epische tekst *Rennewart* is Prides de naam van een (aanzienlijk) Saraceens land – vergelijk **Baldarijs**; e) **Prides van Jherusalem** – heidens koning van Jherusalem; f) echtgenoot van Blensefluer – vader van Seghelijn – broer van Clinckaert en Clincker; g) maakt met Blensefluer een pelgrimstocht naar Rome – gedood door Seghelijn <Prydes> *Seghelijn*: r. 55, 107, 150, 508, 668, 747, 1006, 1062, 1084, 1554, 1615, 1834, 1882, 2054, 2058, 2077, 2082, 2087, 2267, 2278, 2412, 2493, 2575, 2622, 3234, 3286, 3574, 3578, 3724, 3728, 3906, 11795, 11874, 11878, 11881, 11888, 11906.

Prijsant a) vermoedelijk bedoeld als sprekende naam: iemand die zichzelf (aan)prijst – de naam zal afgeleid zijn van het pseudo-toponiem **Perant 2** in de versroman *Heinric ende Margriete van Limborch*, maar door de onbekendheid van deze naam was onduidelijk of het een antroponiem of een toponiem was, en ging in de prozaroman zowel het graafschap als de graaf Prijsant heten; e) **Prijsant** – graaf van Prijsant; g) afgunstig en verraderlijk karakter – beschuldigt de hertogin van Calaberen ten onrechte van overspel omdat hijzelf door haar is afgewezen – door Heyndrick van Lymborch uitgedaagd, later wordt door Etsijtes (van Athenen) de uitdaging ingelost – verliest de tweekamp en wordt verbrand; *Margrieta van Limborch*: cap. 78-79.

Prijsant zie **Perant 2**

Prijsse zie **Perbijs**

Primidus e) **Prisius** – Saraceens koning van Siten; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 877; e) **Primidus** – Saraceens koning van Siten; g) verder als boven – gedood door Heinrich van Lymburch <Prymedus> *Lymburch*: boek VIII, r. 876; boek XII, r. 259.

Principaet h) lett. vorstendom [Moisan I, 2: PRINCIPAT (DE)] – een deel van het zuiden van Italië, met name de gebieden rond Benevento (zie **Bonivente**), Salerno (zie **Salerne 1**) en Capua; i) **Principaet** – land – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1087; i) **Prencipaet** – land – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1077.

Pryse zie **Frigia**

Prisi(g)ne zie **Prissyne**

Prisius zie **Primidus**

Prisont zie **Phisont**

Prissyne a) or. Pressine; e) **Prissyne** – fee; f) echtgenote van koning Elinas – moeder van Meluzine, Melior en Palatijne – stiefmoeder van Nathas – zuster van de

Vrouw van Liffie die verloren es; g) verliet met haar drie dochters Elinas, nadat hij zijn eed brak <Prisignen, Prisine, Prisinin, Prissine, Pryssigne, Prysigen> *Meluzine*: fol. A4va-A5ra, A5va, A6rb, T6ra, V3vb, X1ra, Z1ra.

Priuestinen zie **Prenestine**

Proband zie **Brabant**

Procheleaus zie **Protheselaus**

Procheus a) de zeegod Proteus¹ – volgens Ovidius' *Metamorphoses* XI afkomstig van het eiland Karpathos² – voorspelde Peleus dat hij Thetis als vrouw zou krijgen en Achilles als zoon – vermoedelijk werd de voorspelling van Proteus aan Peleus verward met die van Prometheus aan Thetis; e) **Procheus** – waarzegger; g) voorspelde Thetis dat haar zoon Achilles dapperder zou zijn dan zijn vader Peleus, maar in Troje zou sterven – in wiens land koning Menelaus strandt na het noodweer op het Eggerische Meer bij de terugtocht van de Grieken <Protheus> *Troyen*: r. 4824, 5003, 26431, 33477.

Profont, Val zie **Val Profont**

Proyeel (van Troyen) zie [**Prayeel van Troyen, dat**]

[**Proyer**] zie **Broyer**

Prometheus a) de titan Prometheus³; b) zoon van Iapetus en Clymene of Themis – broer van onde anderen Atlas; d) in de klassieke literatuur schepper van de mens, die hij maakte van klei en bezielde met hemels vuur; e) **Prometheus**; f) broer van Adlas; g) wekte een beeld tot leven; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1677; e) **Prometheus**; f) broer van Athlas; g) evenals Theseus (or. David ni Salemon) niet slim genoeg om de liefde te weerstaan – wekte een beeld tot leven <Promotheus> *Troyen*: r. 21304, 29243.

Pronestine zie **Prenestine**

Prophetien, Merlijns zie **Merlijns Prophetien**

Prorencru zie **Pourrencru**

Proserpine a) Persephone⁴ bij de Grieken, door de Romeinen Proserpina⁵ genoemd – van oorsprong een Ouditalische vruchtbaarheidsgodin, later godin van de Onderwereld; b) dochter van Jupiter en Ceres – echtgenote van Pluto; e) **Proserpine** – heerseres van de Onderwereld; f) echtgenote van Pluto; *Eneide*: r. 2931; e) **Proserpine**; f) echtgenote van Pluto; *Troyen*: r. 16375.

Protenor zie **Prothenor**

Protesilaus zie **Protheselaus**

Prothe(ce)laus zie **Protheselaus**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Proteus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Karpathos.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Prometheus>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Persephone>

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Proserpina>

Prothenor a) Prothenor¹; e) **Prothenor** – koning – afkomstig uit Bote – toegenaamd “die Stoute”; f) neef (zoon van de oom) van koning Archelaus; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector, omdat hij Hectors paard Galenteye wilde roven <Protenore, Prothenors> *Troyen*: r. 7104, 8702, 8733, 9660, 10130, 11316, 11321, 12280, 12297, 12305, 20091.

Protheselaus a) Protesilaus / Protesilaos,² afkomstig uit Phylake; b) echtgenoot van Laodamia; d) liet een wassen portret, afgietsel of beeld van zichzelf achter voor zijn pasgehuwde jonge vrouw toen hij naar Troje voer – zette als eerste Griek voet aan land bij Troje, ondanks dat hij wist dat diegene de eerste Griekse dode zou zijn; e) **Protesilaus** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) als eerste gesneuveld voor Troje – door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3348; e) **Protheselaus** – koning van Philasse; f) echtgenoot van Laodomia; g) van wie een wassen beeld (of afbeelding) thuis achterbleef toen hij naar Troje voer, waarmee zijn vrouw zich opsloot toen zij zijn dood vernam – durfde als eerste bij Troyen aan land te springen – sterft op het strand; *Minnen loep*: boek IV, r. 1363; e) **Protheselaus** – Grieks koning – afkomstig uit Pelarche; g) vriend van Padarchus – mee met de Grieken naar Troje om Helena – als eerste Griek aan land na de overtocht naar Troje – gedood door Hector <Portelin, Procheleaus, Prothecelaus, Prothelaus> *Troyen*: r. 247, 5499, 6721, 7144, 8607, 8652, 8668, 8845, 8986, 8994, 8995, 11784, 20087; fragm. M, 178.

Protheus a) personage mogelijk ontleend aan (het verhaal van Felismena in) de Spaanse pastorale roman *Diana* van Jorge de Montemor³ (1520 [?]-1561); e) **Protheus**; g) aan wie Julia haar liefde schonk; *Stijevoort*: refr. 5: 73.

Protheus zie **Procheus**

Protholomeus zie **Tholomeus 1**

Protoplex a) or. Pistropleus; e) **Protoplex** – koning – afkomstig uit Lisonie; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Pocoplex, Pytoplex> *Troyen*: r. 8383, 13732, 13827.

Proveyncien zie **Provence**

Provence h) de Provence,⁴ Frankrijk [Moisan I, 2: PRO(U)VENCE] [West VR: **Provence**] [West PR: **Provance**]; i) **Provence** – in het zuiden van Gallen c.q. Ghebaerde Gallen / Gallen van Nerbone; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1586; i) **Provencien** – landstreek waar koning Yvorijn van Mombrant met Susiane terecht komt <Provincen> *Buevijn*: fol. I6r, K4v, K5r; i) **Proventse** – land van

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Prothoenor>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Protesilaus>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Jorge_de_Montemayor

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Provence>

herkomst van ridders die deelnemen aan het slottoernooi; *Ferguut*: r. 5259; i) **Provensen** – land waar het bedevaartsoord van sint Gillis gelegen is; *Heemskinderen*: p. 71, 88; i) **Provencen** – landstreek; *Hughe Prz*: p. 74; i) **Provincien** – grenst aan Vranckrich – toenaam van **Jotaras van Proventen** <Proventen> *Karl Meinet*: r. A112, 2; A470, 27; i) **Provence** – koninkrijk van koning Sorpine – met de stad Mompelier <Provensen, Provincen> *Merlijn*: r. 17966, 17985, 27046; i) **Proventsen**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 65; i) **Provencen** – graafschap – toenaam van **Anthonis (van Provencen)**; *Parijs & Vienne*: cap. [4], [6]; i) **Provencen** [emendatie van Bormans] – graafschap van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand – zie **Balancen**; *Parthonopeus*: r. [5309]; i) **Proventsen** – waar het bedevaartsoord Sente Gilijs ligt; *Renout*: r. 1837; i) **Provinchien** – land in Gallen; *Troyen*: r. 29154; i) **Proveyncien** – waarvan een deel binnen Spaengien ligt en in handen van Karel de Grote kwam; *Turpijn*: II, r. 61; i) **Provencien** (or. Prouvence) – heerlijkheid c.q. land van herkomst van Reynier van Provencien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67-68.

Provenc(i)en zie **Provence**

[Provensale, die] a) een Provençaal [Moisan I, 2: PRO(U)VENCEL (LE)] ; e) **Provensale** – een inwoner van Provence; g) trots; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1587; e) **Provinciael** – de inwoners uit Provinchien; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29155.

Provence(n) zie **Provence**

Proventen zie **Provence**

Proventse(n) zie **Provence**

Provijn h) Provins¹ in Champagne, Frankrijk [Moisan I, 2: PROVINS] – door welke stad de reis van Parijs naar Rome voert; i) **Provijn** – genoemd met Vestvalen, waar Ysegrim school heeft gegaan; *Reynaerts Hst*: r. 4040.

Provincen zie **Provence**

Provinciael zie **Provensale, die**

Provinc(h)ien zie **Provence**

Pruychen zie **Prusen**

Pruys(s)(ch)en zie **Prusen**

[Prumtis, sent] a) de heilige Primitivus,² (ca. 300) [Moisan I, 2: PRIMITIF (saint)] – metgezel van de heilige Facundus (zie **[sent Facunden]**); d) zou omstreeks het jaar 300 de marteldood gestorven zijn in Sahagún,³ gelegen aan de rivier de Cea in León, Spanje – feestdag 27 november – het klooster dat in de tekst wordt vermeld werd waarschijnlijk al in de 4e eeuw gebouwd ter ere van sint

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Provins.kmz

2. http://es.wikipedia.org/wiki/Facundo_y_Primitivo_mártires

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sahagun.kmz

Claudius, die samen met zijn broers in Galicië de marteldood stierf; e) **sente Prumtis**; g) genoemd samen met sente Facunden – Karl Meinet sticht ter ere van deze twee heiligen in Hyspanien een klooster op de plaats waar een bos ontsproot uit de lansen van zijn ridders; *Karl Meinet*: r. A346, 24.

Prusen h) Pruisen,¹ in het huidige noordoosten van Duitsland en in het westen van het huidige Polen met als historische hoofdstad Königsberg² aan de rivier de Pregel,³ het huidige Kaliningrad⁴ – gedurende de veertiende eeuw vormden ‘kruistochten’ naar het nog niet gekerstende Pruisen en Lijfland een geliefd militair tijdverdrijf; i) **Prusen** – in het oosten van Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1411; i) **Pruuschen** – koninkrijk van de heidense koning Eufragius – bezocht door Oriande – het volk wordt gekerstend nadat Oriande het koningskind door middel van gebed heeft genezen <Pruuschen> *Madelgijs*: fragm. XII, r. 109, 114; i) **Pruyssen** – koninkrijk van de heidense koning Fragijs – gekerstend na de gebedsgenezing door Oriande van Rootsefluer – bondgenoot van koning Jambersant van Cecilien <Pruyssen> *Malegijs*: p. 160, 162, 166, 168, 215, 224, 225; i) **Pruysschen** – waar ridder Wouter van Kersbeke (var. Roosbeke) strijdt tegen en verliest van de Zarazijnen; *Sacrament Niervaert*: p. 72, r. 183-184; p. 159, r. [601], p. 165, r. 692; i) **Prusen** – land in Europa; *Troyen*: r. 28982.

Prusius a) or. Prusus; e) **Prusius**; f) broer van de koning van Damas; g) bondgenoot van koningin Mirro en Jason van Mirmidonien – komt hen te hulp met een leger van tweeduizend Syriërs <Prusus> *Jason*: fol. 21r, 21v, 33r, 33v.

Pruusc(h)en zie **Prusen**

Pulgerie h) mogelijk een contaminatie van ‘Bulgerie’ (Bulgarije) en ‘Pulgie’ (Apulië) – zie verder **Bulgerie** en **Poelge**; i) **Pulgerie** – Saraceens koninkrijk – de koning van Pulgerie wordt door Lancelot vermoord; *Joban*: r. 1740.

Pullose zie **Poelsche**, **die**

Pulmurus zie **Palmurus**

Puppijn (die Cleyne) zie **Pippijn 1**

Puppijn! zie **[Pippijn]!**

[Puppijn] zie **Pippijn 1**

Purlepont zie **Pierlepont**

Putta a) ‘puta’ (Mnl. pute) is middeleeuws Latijn voor ‘hoer’, maar uit niets blijkt dat deze betekenis bedoeld wordt, evenmin dat Cula negatief begrepen moet worden, terwijl de associatie met het Franse ‘cul’ d.i. ‘kont’ zich opdringt; e) **Putta**; f) zuster van Alijs, Cula en Palas; g) reist met Salamine van Tracien

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Prussia_\(region\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Prussia_(region))

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Königsberg>

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Pregel>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kaliningrad.kmz

naar het hof in Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 1141; e) **Püta**;
f) zuster van Alijs, Eura en Palas; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII,
r. 1131.

Putafar a) mogelijk geënt op Potifar¹ [*Genesis* 37, 36],² de echtgenoot van de vrouw die trachtte Jozef te verleiden – gedurende de Middeleeuwen dacht men dat Potifar homoseksueel was; e) **Putafar** – een duivel; g) door toverij gedwongen om Malegijs te helpen; *Malegijs*: p. 15.

Putagor e) **Putagor** – heiden; f) broer van Solimant; *Saladin*: r. 26, 40.

Putagor van Antioetsen e) **Putagor van Antioetsen** – Saraceens koning van Antioetsen; *Fierabras*: r. 43-44.

Putiblas van Orcanien zie **Putiblas van Turckien**

Putiblas van Turckien e) **Putiblas van Turckien** alias **Putiblas van Orcanien** en **Putiblas van Turckien ende Orcanien** – Saraceens koning van Turckien en van Orcanien; f) zoon van koning Glutifax van Alexandrien – broer van Gardimant en Gardifort en Morgalien – kleinzoon van Bertelute van Perssen – neef van koning Antenor van Spaengien en Jolente – echtgenoot van koningin Torele; g) laat een leger naar Lyons optrekken nadat Gautier van Lyons zijn zuster heeft gekerstend en geschaakt – in Turckien bij de bevrijding van Malegijs op de voor Malegijs gebouwde brandstapel gezet <Putiblas van Torckien> *Malegijs*: p. 283, 294, 299, 303, 304, 306-308, 312, 317, 318, 320-322, 324, 325, 327; e) **Putiblas van Orcanien**; *Malegijs*: p. 309, 314, 315; e) **Putiblas van Turckien ende Orcanien**; *Malegijs*: p. 313.

Putiblas van Turckien ende Orcanien zie **Putiblas van Turckien**

Putriijn i) **Putriijn** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2109; boek VII, r. 965, 990, 1042; boek IX, r. 686; i) **Putriijn** – Saraceens koninkrijk – verder als boven <Pijnstriijn, Pintrin, Pütriijn> *Lymburch*: boek V, r. 2104; boek VII, r. 966, 991, 1062; boek IX, r. 676.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Potiphar>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_37.htm

Q

[laatste update Q: 06-09-2023] ¹

Q** zie G**

Q** zie C/K**

Quade Joncfrouwe, die a) [West VR: *La Male Pucele*]; e) **die Quade Joncfrouwe** – na de dood van haar vriend Orgeleos van Yrlant verandert zij radicaal van gedrag en wordt dan **die Goede Joncfrouwe** geheten – toenaam van **Orgeliose**; g) laat Walewein (in Galoye) allerlei gevaarlijke en onmogelijke opdrachten uitvoeren om hem te vernederen <Quader Joncfrouwen> *Perchevael O*: r. 2432, 2933, 2957, 3013, 3066, 4090, 4105, 4186, 4199.

[Quade Pas, die] h) [West PR: *Mal Pas, del*] [West VR: *Mal Pas, le*] – mogelijk in Cornwall [?] (zie **Cornuwaelge**); i) **[die Quade Pas]** – toenaam van **Griffoen vanden Quaden Passe** <Quaden Passe> *Lanceloet*: boek II, r. 1340, 2466.

Quade Tonge a) or. Male Bouche – Laster, allegorie ²; e) **Quade Tonge**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 954, 1165.

Quantes Kyeve a) mogelijk corrupt; e) **Slieve** – apin; f) zuster van Rukenuwe en Atrote Quante – (tante van Biteluys, Vuylromp en Hatenete); *Reynaert Prz*: r. 3979; e) **Quantes Kyeve** – apin; f) zuster van Rukenuwe en Aelcrotte – (tante van Biteluus, Vuyl Romp en Hatenet); *Reynaerts Hst*: r. 5200.

Quarensi j) [West PR: *Carnisin*] – kasteel; k) **Quarensi** – kasteel – waarvan Lanceloet van Lac de kasteelheer/koning heeft gedood – waar Lanceloet Sarras van Logres ontmoet; *Lanceloet*: boek II, r. 25662.

Quarion h) [Graesse: *Cario Comitum*] ³ [Moisan I, 2: *CARION*] — het huidige Carrión ⁴ de los Condes ⁵ in Castilië-León, Spanje, gelegen aan de rivier Carrión ⁶ en aan de pelgrimsweg ⁷ naar Santiago de Compostella – zie ook **Carien**; i) **Quarion** (or. Quarion) – graafschap in Spaengien – de graaf van Quarion wordt op verzoek

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Cario-Comitum>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Carrión_de_los_Condes.kmz

5. https://es.wikipedia.org/wiki/Carri%C3%B3n_de_los_Condes

6. https://es.wikipedia.org/wiki/R%C3%ADo_Carri%C3%B3n

7. https://es.wikipedia.org/wiki/Camino_de_Santiago

van de dames aan het hof door de koning van Spaengien naar Jan van Parijs gestuurd; *Jan van Parijs*: cap. [42]-[44].

Quarloens e) **Quarloens** – koning, Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3363.

Quassen, Casteel vander zie **Casteel vander Quassen, dat**

Quemenigant j) (kasteel in/bij) Guéméné-sur-Scorff¹ in Bretagne, Frankrijk;

k) **Quemenigant** – kasteel van Alain van Leon <Quemenighant> *Meluzine*: fol. D6ra, E1va, F2vb, F3ra, F5ra.

Quecfer h) [Graesse: *Quernofurtum*]² — Querfurt³ in Nedersachsen, Duitsland;

i) **Quecfer** – toenaam en plaats van herkomst van graaf Bruno van Quecfer; *Ulenspieghel*: H 11.

Queste vanden Grale l) bedoeld wordt de Middelnederlandse vertaling/bewerking van de Oudfranse *La Queste del Saint Graal*,⁴ die verderop in de Lancelot-compilatie volgt – zie ook **dat Grael, Grote boeck van den Grale** en **Historie vanden Grale** en **[H]ystorie van den heilige Grale**; m) **Queste vanden Grale** – vooruitwijzing in de tekst <Davonturen vanden grale, Boec vanden Grale, Istorie vanden Grale> *Lanceloet*: boek II, r. 15226, 15240, 15246, 24394; m) **Boec vanden Grale** – terugverwijzing in de tekst <Boec vanden heilige Grale> *Lanceloet*: boek III, r. 3306; m) **Queste vanden Grale** – terugverwijzing in de tekst; *Lanceloet*: boek IV, r. 325.

Quierijn e) **Quierijn** – graaf; f) vader van Diomana; g) heeft ook nog vier zoons – laat zijn bezit na aan zijn dochter; *Turias ende Floreta*: p. 73.

Quincilloen a) [Constans: [QUINTILIËN]]; e) **Quincilloen** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn vele bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Quinciloen, Quintilloen> *Troyen*: r. 9468, 9469, 10463, 10521, 11137, 11156, 11176.

Quinctilius zie **Quintilius**

Quinpecorentijn j) [West PR: *Campa(r)corentin*] — Campercorentin/Quincparcorentin, hoofdstad van Cornouaille – mogelijk Quimper⁵ in Bretagne [?] (zie **Campercorantijn**); k) **Quinpecorentijn** – kasteel van graaf Severin (in Engeland [?]), na zijn dood van zijn dochter Lysanor – leen van koning Artur; *Merlijn*: r. 15427.

Quintefeulie h) [Moisan I, 2: QUINTEFEULLE] – bos op een dagreis van Orleans op de weg naar Spanje, of: Hautefeuille⁶ [Moisan I, 2: HAUTEFOILLE], een gehucht in de Brie

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Guéméné-sur-Scorff.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Quernofurtum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Querfurt.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Queste_del_Saint-Graal

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Quimper.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hautefeuille.kmz

champenoise nabij het uit de Karel-epiek bekende Montmirail (zie **Mamirale**);

i) **Quintefeulie** – woud waar Ayoel verwanten van Alori heeft opgehangen <Autefeulien> *Ayoel*: r. 10, 36, 164.

Quintiaen a) wordt wel geïdentificeerd als Tiberius Claudius Quintianus,¹ een Romeins staatsman die omstreeks 250 gouverneur van Sicilië zou zijn geweest; e) **Quintiaen** – Saraceense koning van Scieliën; g) begeert sente Aeghte tot vrouw en wil dat zij (Jezus) Kerst afzweert <Quintiane, Quintianus, Qvintianus> *Aeghte*: r. 60, 66, 87, 124, 172, 213, 231, 243, 508, 554.

Quintijn van Normandien a) or. Quentin de Normandie; e) **Quintijn van Normandien**; g) vooraanstaand legeraanvoerder in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

[**Quintijn, Sent**] zie [**Sent Quintijn**]

Quintiliaen e) **Quintiliaen** – twintig jaar oud; f) zoon van Paulucius; g) wordt met zijn vader uit Rome verdreven omdat zijn vader ervan verdacht werd een affaire met de keizerin te hebben – wordt verliefd op koningin Penella van Grieken – verraden door Penella's kamenierster Balotides – in bed met Penella betrapt en met goedvinden van koning Henedorius doodgestoken door zijn rivaal Folkas <Quintillaen, Quintilliaen> *Minnen loep*: boek II, r. 1368, 1395, 1502, 1508, 1515, 4119.

Quintilius a) Publius Quintillius Varus,² Romeins politicus en generaal († 9 n.C.); d) in het Teutoburgerwoud³ met drie legioenen vernietigend verslagen door Germanen (de Cherusci) onder leiding van Arminius, waarna hij zelfmoord pleegde; e) **Quintilius** – hertog van Junonia; g) in Junonia door Negelaen vermoord <Quinctilius, Quintiliuse> *Caesar*: r. 1196, 1216, 1248, 1263, 1288.

Quintilliaen zie **Quintiliaen**

Quintilloen zie **Quincilloen**

Quintus Fabius a) vermoedelijk een referentie aan Quintus Fabius Cunctator [A-Z 2: **Quintus Fabius Maximus Verrucosus Cunctator**],⁴ die tijdens de Tweede Punische oorlog (218–201 v.C.) furore maakte als legeraanvoerder; e) **Quintus Fabius** - legeraanvoerder; g) bracht Vrancrijk, de Vlamingen en de Nerviërs onder Romeins gezag; *Caesar Prz*: fol. 26r.

1. http://nl.wikipedia.org/wiki/Tiberius_Claudius_Quintianus

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Publius_Quinctilius_Varus

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_the_Teutoburg_Forest

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0042.php#a041

R

[laatste update R: 10-04-2024] ¹

- Rabanus van Colcos** e) **Rabanus van Colcos** – heidens koning van Colcos;
g) bondgenoot van Yrene <Rabanus> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 351, 359.
- Rabastum** a) or. Rabaste; e) **Rabastum** – koning van Surien; f) broer van de koning van Indien; g) neemt door verraad van koning Hugo van Hongarijen keizer Oursson van Griecken en de Groenen Ridder gevangen – laat hen vrij in ruil voor de stad Angorien en 30 andere sterke plaatsen; *Valentijn*: cap. 71.
- Rabion** a) or. Rubion, mogelijk [Moisan I, 2: RUBION 8]; e) **Rabion** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1543.
- Rabis** zie **Arabi**
- Rabiz** zie **Arabi**
- Rabode** a) or. Rabel, graaf; e) **Rabode** – baron van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A470, 8.
- Rabolijn** zie **Robbolijn**
- Rabon** e) **Rabon** – reus en kasteelheer van de Slaven; g) sneuvelt in de strijd tegen Cesar; *Caesar Prz*: fol. 9v.
- Rabot** zie **Nabot**
- Rachel** a) Rachel² [*Genesis* 29, 6]³ [Moisan I, 2: RACHEL]; b) dochter van Laban – zuster van Lea – tweede echtgenote van Jacob – moeder van Jozef; e) **Rachel**; f) zuster van Lya – tweede echtgenote van haar neef Jacob – moeder van Joseph; g) aan Jacob beloofd bij diens huwelijk met Lya – voor wie Jacob nogmaals zeven jaar haar vader dient; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 556; e) **Rachel**; g) exemplarisch deugdzame vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2491.
- Rachevael** j) lett. ‘vaal (paard)’ [?]; k) **Rachevael** – paard van Valentijn <Rachevale> *Valentijn en Nameloos*: fragm. Vr, r. 45, 182.
- Rechinoldus** a) or. Rethmoldus, de auteur van een *Historia Tungrorum*;
e) **Rechinoldus** – de auteur van een *Histori van Tongheren*; *Caesar Prz*: fol. 31r.
- Radamantus** a) Rhadamanthus / Rhadamanthys,⁴ rechter in de Onderwereld – mogelijk dezelfde als **Cormanous**; b) zoon van Jupiter en Europa – broer van

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rachel>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_29.htm

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Radamanthus>

Minos en Sarpedon; e) **Radamantus**; g) pijnigt zielen in de Onderwereld <Radamant> *Eneide*: r. 3402, 3476, 3483, 3522, 3556.

Raepallop a) zeer waarschijnlijk een sprekende naam: 'Raap ('t) al op'; e) **Raepallop** – duivel; g) die de onmetelijke hoeveelheid zielen die Antikerst voor de Hel gewonnen heeft, verwerken moet <Rapallop> *Spel van Antikerst*: fol. Cr-Cv.

Ragidel j) [West PR: Radigel], mogelijk hetzelfde als Guindoel (zie **Grakenlant**), kasteel van Orvale de Guindoel; k) **Ragidel** – kasteel van Orgale van Grakenlant – waar Hestor van Mares Orgale bevrijdt en Margarijs doodt; *Lanceloet*: boek II, r. 13445.

Ragisel a) [West VR: Raguidel 1]; e) **Ragisel** – ridder; g) gedood door Gygantioen – wiens dode lichaam met een speer en vijf ringen middels een schip arriveert aan het hof van koning Artur met een schriftelijke uitnodiging tot wraak – uiteindelijk gewroken door Walewein en Ydier <Raguëlle, Raguëls, Ragiselle> *Ragisel*: r. 2483, 2504, 2696, 2706, 2824, 2917.

Ragoer zie **Vagaor**

Raguel 1 a) Raguël / Raguhel [*Tobit* 3, 7]¹; b) vader van Sara – neef van Tobias / Tobit; e) **Raguël** – woont in Meden; f) verwant van Tobias 1 en 2; g) huwt zijn dochter uit aan Tobias jr.; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 971.

Raguel 2 e) **Raguel** – ridder; g) terroriseert het land omdat de dochter van koning Morligant zijn liefde heeft geweigerd – wordt na een onbeslist gevecht tegen Melions diens gezelschap – bevrijdt samen met hem Mabilie en veel jonkvrouwen uit een grot, maar laat Melions daar achter – uiteindelijk gedood om zijn verraad <Raguëlle, Raguëls, Ragusel> *Torec*: r. 1003a, 1074, 1106, 1142, 1150, 1156, 1169, 1199, 1212, 1218, 1617, 1622, 1632, 1637, 1644, 1651, 1660, 1677, 1755, 1768, 1833, 1891.

Raguel zie **Ragisel**

Ragusel zie **Raguel 2**

Rahel a) afgeleid van Argyra, mythisch eiland bij India (zie **Argere**); e) **Rahel** – Saraceens koning van Assura; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 863; e) **Ryaele** – Saraceens koning van Asiria; *Limborch Frg*: H53, r. 27; e) **Riael** – Saraceens koning van Assiria; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 862.

Raymen zie **Riemen**

Raymondyn van Lusignen a) or. Raimondin; e) **Raymondyn van Lusignen** – heer van Lusignen; f) derde zoon van de graaf van Foret en zuster van de graaf van Poitiers – stiefzoon van graaf Heinric van Poitiers – stiefbroer van Bertrand en Swane – echtgenoot van Melusine – vader van Urian, Edon, Guyon, Anthonis, Renout, Godefroy metten Groten Tand, Froymond,

1. http://vulgate.org/ot/tobias_3.htm

Raymont, Dieric en Horrible; g) doodde zijn agressieve zoon Horrible op verzoek van Melusine – brak uit jaloezie de eed die hij Melusine gezworen had, waarna zij hem verliet en aan zijn geluk en voorspoed een einde kwam – gaat wegens zijn meened te biecht bij de paus in Rome en wordt kluizenaar in Monserrat in Aragoen – krijgt eens per jaar bezoek van zijn zonen Godefroy en Dierick – op de dag dat hij sterft, spookt Melusine in de gedaante van een draak driemaal rond het slot Lusignen – zijn stoffelijk overschot wordt van Monserrat naar Lusignen gebracht, waar het in Onser Vrouwe Kercke wordt begraven <Raimondijn, Raimondijnen, Raimondijns, Raimondinen, Raimondyn, Raimondynen, Raimondyns, Raymond, Raymondijn, Raymondijne, Raymondijnen, Raymondijnen van Lusignen, Raymondijns, Raymondinen, Raymondine, Raymondynen, Raymondyns> *Meluzine*: fol. A2ra, A2rb, A6vb, B1ra-B3vb, B5ra-B5va, B6ra, B6va, C1ra-C4rb, C4vb-C6ra, C6va, C6vb, D1ra, D2ra, D2rb, D2vb-D3va, D4ra-D4vb, D5rb, D5vb, D6ra, E1rb-E3va, E4ra, E4va-E5ra, E5va-E6vb, F1ra-F5rb, F5vb-F6vb, G2rb, G2vb, G3vb, G4rb, L4ra-L4va, L5ra, L5va, L6rb, L6va, M1rb, P2rb-P2vb, P6rb, Q2va, Q2vb, S1ra-S3va, S6va, S6vb, T1ra, T2va-T3va, T4ra-T5va, T6ra-T6vb, V1ra-V2va, V6rb-V6vb, X1ra-X3ra, X4ra, X4vb-X5rb, Y2vb, Y3ra, Y3vb.

Raymonnet a) or. Raimond; e) **Raymonnet** – graaf van Foret; f) achtste zoon van Melusine en Raymondyn – broer van Uriam, Edon, Guyon, Anthonis, Reynout, Godevaert metten Grooten Tande, Froymont, Diederic en Horrible <Raimonnet, Raymonet, Raymont> *Meluzine*: fol. A2va, T5ra, V1ra, V5va, V5vb, V6rb, X5va, X5vb, X6va, X6vb, Y1va, Y3vb, Y4va.

Raymont e) **Raymont**; f) verwant van Gelloen; g) bondgenoot van Otte; *Lorreinen O*: r. 2940.

Raymont zie **Raymondyn van Lusignen**

Raymunt e) **Raymunt** – baron van Karll Meynet <Raymund, Raymuntz> *Karl Meinet*: r. A254, 45, 61; A255, 6, 8.

Raynout van Albespine zie [**Reinout van den Witten Dorne**]

Ralida van Macidonien zie **Palladia van Macidonien**

Ralotides zie **Balotides**

Ramas e) **Ramas** – een duivel; f) broer van Sathan; g) laat het ros Beyaert op het eiland van Vulcanus bewaken door onder andere draken – van Beyaert beroofd door Malegijs in de gedaante van Sathan; *Malegijs*: p. 50, 51, 55, 242, 245, 264.

Ramata h) Rama / Ramatha in Israël [*I Samuel* 1, 19]¹ [*Moisan I*, 2: RAMES 2] – mogelijk het huidige Ramathaim-Zophim² – woonplaats van de profeet Samuël – zou

1. http://vulgate.org/ot/1samuel_1.htm

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ramathaim-Zophim.kmz

hetzelfde zijn als **Arimatea**; i) **Ramata** – waar de rechter en profeet Samuel woont; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 763.

Ramates a) or. Rhamnes, de meest geliefde ziener van Turnus; e) **Anes** – (Italisch) waarzegger (“wissage”) in dienst van Turnus; g) gedood door Nisus; *Eneide*: r. 6660; e) **Namnetus** – koning en waarzegger; f) zwager van Turnus, welke familierelatie het gevolg is van een corruptie: w’sager (waarzegger) > swager (zwager); g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood in het treffen met Nisus en Eurialus <Ramurce> *Troyen*: r. 38287, 38387; e) **Ramates**; f) zwager van Turnus, idem als in *Troyen*; g) verder als boven <Ramere> *Troyen Prz*: fol. 150ra, 150va.

Ramon e) **Ramon** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A229, 46.

Ramurce zie **Namnetus**

Randoen van Gaules a) [West PR: Randol 1] – seneschalk; e) **Randoen van Gaules** – drossaard van Gaules, in dienst van koning Claudas van Deserte; g) legeraanvoerder – strijdt in Trebes tegen koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes c.s. – verslagen <Randoen, Randone, Rodoen, Rondoens, Rondoil, Rondone, Rondone van Gaules> *Merlijn*: r. 25265, 25443, 25461, 25575, 25603, 25744, 25965-25966, 26013, 26039, 26056, 26348, 27167, 27382.

[Raoul van Reux] a) or. Raoul de Reux; e) **[Raoul van Reux]**; g) één van de Britonen die sneuvelt in de strijd tegen de Saraceense koning Karodos <Raeuol van Rep> *Pontbus ende Sidonie*: cap. 13.

Rapallop zie **Raepallop**

Rapas e) **Rapas** – Saraceen, in dienst van koning Yvorijn van Mombrant; g) verraadt samen met Ferret de liefde van Vivien en Benfluer – onthoofd door de woedende koning Yvorijn; *Malegijs*: p. 40, 41.

Raphael a) de aartsengel Rafaël¹ [*Tobit* 12, 15]² [*Moisan* I, 2: RAFAEL]; e) **Raphael** – engel; g) vergezelt en helpt Tobias 2 naar Meden – bemiddelt in de genezing van de blind geworden Tobias 1; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 973.

Raphay i) **Raphay** – (haven)stad in Ermenie – met het hof [?] van de koning van Ermenie <Raphi> *Limborch*: boek I, r. 1685, 1701, 1833; boek VIII, r. 1742; i) **Raphay** – (haven)stad in Ermenien – verder als boven; *Lymburch*: boek I, r. 1732, 1748, 1880; boek VIII, r. 1726.

Rapiamus a) sprekende naam: Lat. ‘laat ons roven’; e) **Rapiamus** – deken, kerkelijke beambte hoger dan Bellijn; g) tegen wie Bellijn koning Nobels bescherming vraagt nu hij de kerkelijke regels overtreedt door de geëxcommuniceerde Reynaert te helpen; *Reynaert Prz*: r. 2186; e) **Rapiamus** – deken, kerkelijke beambte hoger dan Bellijn; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2960.

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Raphael_\(archangel\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Raphael_(archangel))

2. http://vulgate.org/ot/tobias_12.htm

Rasse zie **Rose 1**

Raumoen zie **Faunone, die**

Rauwel a) [Moisan I, 2: RAOL D'ERMENAL MESNIL]; e) **Rauwel**; f) vader van Gazelijn en Amaurijs – (zwager van Aubri den Borgengoen); *Aubri*: r. 222.

Rauwelin van Muluenn e) **Rauwelin van Muluenn** – baron van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verover; *Karl Meinet*: r. A17, 61; A198, 5.

Ravaster a) or. Rabaste / Rabastre, wat een variant c.q. verminking is van Robastre (zie **Robaster**) – verslagen door Renyer Montabay, wat een verminking zal zijn van Renaut de Montauban (zie **Reynout van Montalbaen**); e) **Ravaster** – Sarazijnse koning van Jeruzalem; f) zoon van de koning van Groot Indien en Rozemonde; *Valentijn*: cap. 43.

Ravenna h) Ravenna¹ in Emilia-Romagna,² Italië [Moisan I, 2: RAVANE] – bisdom; i) **Ravenna** – bisdom – de bisschop (onder[?]) trouwt Joncker Jan en Gloriande van Romem; *Joncker Jan*: p. 230; i) **Ravennen** – waar marmer wordt gevonden; *Karl Meinet*: r. A319, 66.

Ravennen zie **Ravenna**

[Ravensteen] j) mogelijk refererend aan Mont-Saint-Michel³ (zie **[Sent Michiels berch]**) in Normandië, Frankrijk [West VR: **Mont Saint Michiel, (le)**] [West PR: **Mont Saint Mikiel, le**] of het gelijknamige St. Michael's Mount⁴ in Cornwall, Engeland; k) **Ravenstene** – op een rots in zee gelegen kasteel van koning Amoraen <Ravenste> *Walewein*: r. 2874, 3014, 3632, 9477, 9507, 9543, 9585, 9897.

Ravit zie **Arabi**

Rawast h) vrijwel zeker een 'rijmnaam', geen verminkte naam, maar een fictief toponiem – de (traditionele) identificatie Rabat⁵ in Marokko is onbewijsbaar bij gebrek aan vindplaats(en) en evenmin is "rawast" een Arabisch woord – de digitale Pégrier vermeldt "Ravast" als een naam voor "terrain inculte" geattesteerd in Alpes-Maritimes; i) **Rawast** – stad in Afrika waar Sanderijn zich zou bevinden volgens Reinouts verslag aan Lanseloet; *Lanseloet*: r. 847.

Rea a) de priesteres Rhea⁶; b) moeder van Aventinus met Hercules als vader; e) **Averea**; f) moeder van Aventyn met Hercules als vader; *Troyen*: r. 37844; e) **Rea**; f) moeder van Aventijn met Hercules als vader; *Troyen Prz*: fol. 147rb.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ravenna.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Emilia-Romagna>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mont-Saint-Michel.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/St_Michael's_Mount.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rabat.kmz

6. [http://en.wikipedia.org/wiki/Rhea_\(mother_of_Aventinus\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Rhea_(mother_of_Aventinus))

Rebecca a) Rebecca / Rebekka¹ [*Genesis* 24, 15]² [Moisan I, 2: REBECA]; b) dochter van Betuël – zuster van Laban – echtgenote van Isaak – moeder van Esau en Jakob; d) aanvankelijk onvruchtbaar werd zij nadat Isaak tot God gebeden had zwanger van een tweeling die elkaar al in de moederschoot bevocht – maakte misbruik van Isaaks blindheid om haar lievelingszoon Jakob te bevoordelen ten nadele van zijn oudere broer Esau, de lievelingszoon van zijn vader – de voorstelling van zaken bij Dirc Potter is een contaminatie met Abraham, Sara en Hagar; e) **Rebecca**; f) echtgenote van Ysaac – moeder van Esau en Jacop; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 535; e) **Rebecca**; g) exemplarisch ootmoedige vrouw; *Malegij*s: p. 297; e) **Rebecca**; f) echtgenote van Ysac; g) maakte gebruik van de blindheid van Ysac door hem (onwetend en dus onschuldig aan overspel) haar dienstmaagd, die zij hiervoor betaalde, zwanger te laten maken omdat zijzelf (te) oud was (en dus onvruchtbaar); *Minnen loep*: boek IV, r. 975.

Rebla i) **Rebla** – woud; *Lorreinen Be*: r. 121; i) **Robla** – woud nabij Marchia [?] – vanwaaruit Rigaut een aanval op Robbrecht had ingezet [?]; *Lorreinen Bo*: r. 147.

Rechefort zie [**Rochefort**]

Rechte Vranken h) het vroegere Francia³ [Moisan I, 2: FRANCE 1] – het ‘koninkrijk’ rondom Parijs in Frankrijk – het huidige Ile-de-France; i) **Rechte Vranken** – in Vrancrike, nabij Vermendoos en Artoos; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1558; i) **Rechte Vrancrycke** – land in Vrancryck, verder als boven; *Troyen*: r. 29126.

Rechte Vrancrycke zie **Rechte Vranken**

Rechtverdigher Justicie j) lett. ‘rechtvaardig oordeel’; k) **Rechtverdigher Justicie** – de naam van de scepter die Etsijtes (van Athenen) overhandigd krijgt bij zijn kroning tot koning van Armenien; *Margrieta van Limborch*: cap. 91.

Refine zie **Resijne**

Regnaut van Montauban zie **Reynout van Montalbaen**

[**Reye**] zie **Reynaert 1**

Reyer(t) zie **Reynaert 1**

Reijnaer(t) zie **Reynaert 1**

Reijner zie **Reynaert 1**

Reijnout zie **Reynout van Montalbaen**

Reymar von Galsongen zie [**Reinier van Gasscoengen**]

Reimarijck zie **Romarycus**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rebecca>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_24.htm

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Francia>

Reymbaut a) [Moisan I, 2: RAIMBAUS CRETON] – legendarische kruisvaarder;
 e) **Reymbaut** – kruisvaarder; g) neemt deel aan de belegering van
 Antiochien; *Antiochië*: r. 28, 44.

[Reymbolt] e) **Reynbolt** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A471, 14; A481,
 11.

Reymen zie **Riemen**

Reymerijc zie **Romarycus**

Reymerswale h) Reimerswaal¹ – verdronken havenstad op het toenmalige eiland
 Zuid-Beveland² – niet te identificeren met de huidige gemeente Reimerswaal;
 i) **Reymerswale** – geplunderd door de Noormannen onder leiding van
 Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 626.

Reymont zie **Reynout van Montalbaen**

Reinaer zie **Reynaert 1**

Reynaer zie **Reynaert 3**

Reynaerdijn a) or. het vosje Renardin – lett. ‘kleine Reynaert’; e) **Reynaerdijn** –
 vosje; f) zoon van Reynaert en Hermeline – broer van Rossel <Reynaerdine>
Reynaert A en F: r. 1411, [[F1917]]; e) **Reynken** – vosje; f) jongste zoon van
 Reynaert 1 en Ermelijn – broer van Roesel en Reynerdijn; g) lijkt uiterlijk op
 zijn vader; *Reynaert Prz*: r. 1049; e) **Reynaerdijn** – vosje; f) jongste zoon van
 Reynaert 1 en Ermelijn – broer van Rossel en Reynaert 2; g) verder als boven;
Reynaerts Hst: r. 1453, 3882.

Reynaerdijn zie **Rume**

Reynaert 1 a) de vos Renart / Reynaert³ [Moisan I, 2: RENART 1] – ten tijde van de
 vervaardiging van de *Reinaert* zal de etymologie ‘Reginhart’: ‘goede
 raadgever’ niet meer begrepen zijn; d) exemplarisch roodharig en (dus)
 boosaardig en listig dier, wiens strijdwijze ten opzichte van (grotere) dieren
 hieruit bestaat dat hij het dier in een situatie lokt waarin het dier zichzelf
 ‘fixeert’ – exemplarisch welbespraakt, welk talent systematisch *misbruikt*
 wordt om anderen, familie of geen familie, te bedriegen; e) **Reinaert**;
 g) gevreesd en berucht om zijn “spel”; *Boerden*: XIX: r. 6, 130; e) **Reynaert**;
 g) exemplarisch leugenaar; *Minnen loep*: boek I, r. 1841; e) **Reynaert** alias
die Felle mitten Roden Baerde (F) alias **die Felle metten Grijsen Baerde**
 (A) – vos; f) oom van Grimbeert – echtgenoot van Hermeline – vader van
 Reynaerdijn en Rossel; g) zogenaamd wegens ziekte afwezig op een hofdag
 waarop door verschillende dieren diverse aanklachten worden ingediend,
 waaronder de verkrachting van Hersint – ontkomt tweemaal listig aan zijn
 indagers Bruun en Tybeert, maar laat zich tenslotte door Grimbeert naar het

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Reimerswaal.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/REMLT/Zeeland_in_de_Middeleeuwen.jpg

3. http://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart

hof meevoeren – wordt daar veroordeeld tot de galg zonder dat de verteller verantwoordt waarom – praat koning Nobel om met een biecht over een aanslag op diens leven door Bruun en Ysengrijm – overtuigt koning Nobel met behulp van de onnozele haas Cuwaert van het bestaan van de schat waarmee de staatsgreep gefinancierd wordt – krijgt gratie en toestemming om op pelgrimage te gaan – wordt naar huis vergezeld door Bellijn en Cuwaert – eet thuis met vrouw en kinderen Cuwaert op (om hen medeplichtig te maken) en geeft Bellijn Cuwaerts kop als afscheidsbrief mee, waarmee hij aangeeft dat zijn verhaal een grote leugen was <Reinaer, Reinaerde, Reinaers, Reinaert, Reinaerts, Reinarde, Reynaer, Reynaerd, Reynaerde, Reynaerds, Reynaerts> *Reynaert A en F*: r. 4, 7, 31, 50, 54, 59, 69, 81, [F84], 88, 105, 111, 128, 154, 172, 178, [F179], 220, 223, 226, 236, 241, 244, 250, 260, 263, 288, 319, 340, 344, 357, 395, 400, 407, 415, 437, 463, [F455], [F458], 484, 491, 501, 504, 513, 521, 524, 532, 534, 539, 547, 562, 575, 580, 581, 584, 586, 588, 596, 601, 609, 614, [[F601]], 623, 627, 638, 641, 645, 656, 670, 673, [A676], 680, 698, 702, 707, 857, 876, 877, 909, 929, 935, 938, 993, 1008, 1012, 1017, 1019, 1029, 1065, [F1054], 1071, 1075, 1081, 1103, 1110, 1118, 1121, 1129, 1133, 1142, 1143, 1146, 1148, 1155, 1158, 1160, 1166, 1175, 1191, 1200, 1208, 1224, 1284, 1298, 1304, 1327, 1331, 1333, 1336, 1369, 1393, 1423, 1427, 1430, 1447, 1460, 1664, 1689, 1701, 1708, 1712, 1720, 1726, 1736, 1745, 1749, 1754, 1759, 1764, 1796, 1797, 1811, [F1806], 1821, 1833, 1867, 1871, 1880, 1883, 1885, 1886, 1888, 1891, 1898, 1901, 1905, 1907, 1921, [F1922], 1933, 1943, 1954, 1959, F1958, 1976, 1979, 1985, 2028, 2031, 2051, 2052, 2062, 2071, 2140, 2141, 2142, 2152, 2153, 2154, 2156, 2164, 2174, 2180, 2200, 2201, 2208, 2214, 2217, 2218, 2228, 2233, 2239, 2490, 2493, 2496, 2500, 2506, 2515, 2519, 2533, 2538, 2543, 2546, 2549, 2561, 2566, 2568, 2572, 2619, 2624, 2626, 2633, 2636, 2650, 2656, 2675, 2685, 2690, 2691, 2694, 2698, 2730, 2731, [A2735], 2737, 2740, 2743, 2749, 2759, 2768, 2777, 2781, 2786, 2789, 2801, 2824, 2828, 2842, 2847, 2866, 2898, 2915, 2928, 2939, 2949, [F2927], [F2945], 3004, 3010, 3012, 3021, 3029, 3049, 3070, 3074, 3085, 3091, 3095, 3101, E3068, 3118, 3125, 3127, 3133, 3139, 3145, 3151, 3152, 3166, 3173, 3179, 3190, 3205, 3207, 3223, 3227, 3244, 3248, 3256, 3261, 3272, 3296, 3306, 3309, 3315, 3317, 3327, 3339, 3343, 3351, 3373, 3379, 3422, 3449;

e) **Reynaert** – vos – toegenaamd: dat Felle Dier, die Roode; f) oom van Grymbert – ‘neef’ van Bruyn – ‘neef’ van Tybert – echtgenoot van Ermelijn – vader van Reynken, Roesel en Reynerdijn – neef van Ysegrym en Eerswijnde – ‘neef / oom’ van Kywaert – ‘neef / oom’ van Bellijn – ‘neef’ van Mertijn en Rukenuwe – ‘neef’ van Biteluys, Vuylromp en Hatenete – zoon van Reynaert 3; g) verder als boven – gewaarschuwd door Grymbert voor de aanval / gevangenneming, zoals besloten op de verlengde hofdag, ontkent alle beschuldigingen en praat zich eruit – laat (zogenaamd) zijn oom Mertijn

naar Rome gaan en zijn tante Rukenauwe pleit voor hem bij de koning – beschuldigt Bellijn en Kywaert (valselijk) dat zij drie kostbare juwelen achterovergedrukt hebben – uitgedaagd door Ysegrym voor een tweekamp: vecht met smerige trucs, dreigt te verliezen, vraagt genade, wint uiteindelijk – gevraagd om in dienst van koning Nobel als raadgever en baljuw te komen – vertrekt <Reijnaer, Reijnaert, Reijner, Reinaer, Reinaers, Reinaert, Reinaerts, Reinarts, Reiner, Reinert, Reynaer, Reynaerden, Reynaers, Reynaerts, Reynaett, Reynair, Reynar, Reyner, Reynere, Reyners, Reynerdus, Reynert, Reynerts> *Reynaert* Prz: r. 2, 38, 43, 44a, 50, 57, 59, 75, 79, 90, 106, 121a, 122, 127, 150, 151, 158, 162, 166, 175, 185, 189, 197, 224, 226a, 247, 260, 270, 289, 295, 323, 337, 343, 345, 354, 359, 363a, 366, 368, 373, 380, 387, 388, 390, 403, 407, 430, 439, 442, 448, 450, 454, 459, 468, 474, 477, 488, 490, 492, 503, 513, 515, 520, 540, 541, 549, 643, 654, 667, 670, 679, 682, 683, 703, 728a, 731, 735, 740, 747a, 749, 762, 785, 787, 789, 792, 794, 808, 814, 821, 826, 829, 837, 841, 842, 846, 850, 853, 860, 870, 879, 884, 932, 943, 949, 951, 961, 966, 968, 973, 987, 988a, 990, 994, 998, 1021, 1033, 1047, 1057, 1061a, 1062, 1063, 1072, 1078, 1177, 1229, 1236, 1243, 1249, 1257, 1261, 1270, 1278, 1281, 1284a, 1286, 1289, 1315, 1335, 1369, 1370a, 1372, 1377, 1381, 1383, 1388, 1392, 1398, 1400, 1404, 1418a, 1422, 1434, 1436, 1438, 1442, 1460, 1466, 1470, 1474, 1496, 1507, 1520a, 1522, 1525, 1574, 1582, 1589, 1601, 1616, 1617, 1623, 1628, 1631, 1632, 1638a, 1639, 1839, 1841, 1846, 1847, 1854, 1857, 1867, 1879, 1885, 1890, 1891, 1908, 1909, 1910, 1940, 1943, 1948, 1951, 1960, 1988, 1992, 1993, 1995, 1997, 2028, 2031, 2040, 2043, 2052, 2055, 2065, 2075, 2080, 2080a, 2084, 2092, 2097, 2113, 2122a, 2135, 2145, 2155, 2162, 2167, 2178, 2182, 2196, 2200, 2202, 2213, 2216, 2222, 2226, 2252, 2266, 2269a, 2270, 2282, 2287, 2299, 2304, 2310, 2313, 2316, 2353, 2385, 2387, 2397, 2399, 2411, 2415a, 2416, 2421, 2424, 2433, 2448, 2455, 2456, 2461, 2469, 2472, 2491, 2495, 2530, 2548, 2569a, 2583, 2597, 2630, 2631a, 2638, 2649, 2716, 2730, 2756, 2783, 2787a, 2794, 2805, 2812, 2839, 2844a, 2872, 2882, 2886, 2906, 2917, 2919, 2934, 2948, 2987, 3016, 3044, 3198, 3204, 3209, 3210, 3219, 3221a, 3255a, 3257, 3259, 3272, 3342, 3500, 3519, 3538, 3560, 3570, 3575a, 3576, 3579, 3607, 3637, 3645, 3792, 3796, 3800, 3809, 3813, 3816, 3817, 3838, 3840, 3866, 3872, 3889, 3902a, 3959, 3961, 3962, 3969, 3973, 3978, 3987, 3989, 3996, 4015, 4019, 4028a, 4029, 4054, 4078, 4140, 4734, 4744, 4791, 4807, 4822, 4838, 4842, 4861a, 4873, 4889, 4923, 4988, 5023a, 5031, 5035, 5123, 5261a, 5263, 5289, 5293a, 5311, 5312a, 5313, 5332, 5415, 5420, 5426a, 5442, 5449, 5468a, 5473, 5474, 5480, 5483, 5488, 5498, 5533, 5539, 5542, 5546, 5550, 5562, 5567, 5568, 5584, 5586, 5589, 5612, 5618, 5619, 5622, 5629, 5639a, 5640, 5648, 5653, 5667, 5744, 5823, 5829, 5831, 5833a, 5838, 5860, 5878, 5902, 5906, 5914, 5916, 5918, 5927a, 5928, 6032, 6036, 6037, 6044a, 6045, 6069, 6081, 6112a, 6112, 6133, 6134, 6142, 6145, 6150, 6153,

6176, 6193, 6196, 6207, 6211, 6220, 6228, 6231; e) **Reynaert** – vos – toegenaamd: die Felle, die Rode; f) oom (broer van de vader) van Grymbaert – ‘neef’ van Bruun – ‘neef / oom’ van Tybert – echtgenoot van Ermelijn – vader van Reynaerdijn, Rossel en Reynaert 2 – neef van Ysegrim en Eerswijn – ‘neef / oom’ van Kuwaert – ‘neef / oom’ van Bellijn – neef van Mertijn en Rukenau – neef van Biteluus, Vuyl Romp en Hatenet – zoon van Reynaert 3; g) verder als boven <Reinaert, Rernaert, Reyer, Reyers, Reyerts, Reyes, Reynaer, Reynaerd, Reynaerde, Reynaerts, Reynaet, Reynairde, Reynart, Reyneerde, Reyneert, Reyner, Reynerde, Reynert, Reynerts, Reynet, Reynnaert, Rynert> *Reynaerts Hst*: r. 4, 33, 60, 65, 69, 79, 91, 94, 98, 115, 119, 136, 162, 180, 186, 191, 224, 227, 230, 237, 242, 248, 258, 272, 287, 316, 347, 368, 371, 385, 423, 435, 443, 465, 490, 497, 500, 512, 519, 526, 529, 536, 544, 547, 555, 557, 562, 580, 615, 628, 634, 647, 652, 665, 671, 674, 687, 690, 707, 721, 724, 731, 756, 764, 895, 911, 932, 950, 953, 957, 1015, 1020, 1027, 1035, 1039, 1055, 1068, 1089, 1095, 1099, 1103, 1125, 1133, 1143, 1151, 1155, 1164, 1168, 1170, 1177, 1180, 1187, 1196, 1212, 1221, 1229, 1303, 1315, 1320, 1339, 1343, 1345, 1349, 1352, 1370, 1374, 1378, 1411, 1427, 1449, 1465, 1473, 1474, 1491, 1500, 1638, D1655a, 1702, 1713, 1721, 1728, 1732, 1740, 1746, 1756, 1765, 1770, D1772a, 1774, 1779, 1814, D1828a, 1829, 1839, 1890, D1890a, 1892, 1907, 1919, 1927, 1930, 1936, 1951, 1960, 1962, 1979, 1982, 1990, 2012, 2017, 2022, 2025, 2032, 2057, 2072, 2094, 2160, 2171, 2172, 2173, 2174, 2183, 2197, 2218, 2227, 2233, 2237, 2239, 2248, 2507, 2514, 2517, 2523, 2529, 2540, 2557, 2563, 2568, 2571, 2574, 2591, 2634, 2639, 2649, 2661, 2702, 2707, 2708, 2711, 2715, 2746, 2749, 2755, 2764, 2770, 2783, 2788, 2791, 2803, 2818, 2821, 2826, 2838, 2843, 2862, 2892, 2907, 2920, 2923, 2931, 2937, 2952, 2955, 2972, 2977, 3003, 3010, 3017, 3049, 3070, 3074, 3085, 3092, 3098, 3118, 3125, 3133, 3137, 3140, 3227, 3229, 3245, 3249, 3266, 3270, 3277, 3283, 3295, 3316, 3327, 3329, 3335, 3337, 3347, 3351, 3377, 3383, 3432, 3455, 3495, 3514, 3555, 3566, 3661, 3680, 3712, 3748, 3763, 3776, 3786, 3820, 3862, 3875, 3880, 3904, 3918, 3919, 3940, 3955, 3957, 4010, 4050, 4084, 4278, 4285, 4290, 4304, 4345, 4347, 4362, 4446, 4633, 4655, 4678, 4711, 4730, 4733, 4767, 4806, 4995, 4999, 5003, 5012, 5019, 5020, 5022, 5041, 5044, 5068, 5074, 5093, 5175, 5177, 5188, 5193, 5199, 5210, 5213, 5220, 5243, 5317, 6105, 6119, 6177, 6196, 6214, 6233, 6239, 6278, 6296, 6336, 6406, 6554, 6712, 6742, 6772, 6794, [6798], 6884, 6888, 6898, 6914, 6922, 6940, 6959, 6960, 6966, 6969, 6976, 6987, 7023, 7028, 7032, 7037, 7042, C7048, 7061, 7079, 7082, 7085, 7111, 711, 7122, 7130, 7143, 7151, 7157, 7173, 7251, 7335, 7343, 7346, 7355, 7367, 7377, 7383, 7395, 7423, 7431, 7434, 7436, 7446, 7557, 7566, 7592, 7604, C7607, 7638, 7656, 7659, 7660, 7666, 7674, 7676, 7703, C7700, 7721, 7725, 7736, 7741, 7749, 7758, 7759, [7792], 7795, 7800, 7801.

Reynaert 2 e) **Reynerdijn** – vosje; f) oudste zoon van Reynaert 1 en Ermelijm – broer van Reynken en Roesel; g) Reynaert vertelt: mijn zóons hebben Lapreel verwond en niet ik <Reynardijn> *Reynaert Prz*: r. 2888, 3364; e) **Reynaert** – vosje; f) oudste zoon van Reynaert 1 en Ermelijm – broer van Reynaerdijn en Rossel; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4473.

Reynaert 3 e) **Reynaert** – vos – later magister; f) vader van Reynaert 1 – ‘neef’ van Tybert; g) samen met Tybert opgejaagd door jachthonden, verraden / in de steek gelaten door Tybert – heeft medicijnen gestudeerd in Mompellier, ‘piskijker’, geneest een zieke koning (d.w.z. de vader van koning Nobel): adviseert het eten van een wolfslever, van Ysegrym dus <Reynaer> *Reynaert Prz*: r. 4445, 4454, 4465, 4605, 4645; e) **Reynaert** – vos – later magister; f) vader van Reynaert 1 – ‘oom’ van Tybert; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5764, 5777, 5790, 5953, 6000.

Reynaerts historie l) de veertiende-eeuwse anonieme bewerking van Willems *Vanden vos Reynaerde*, aangevuld met nieuwe episoden – vormde de basis van de prozabewerking; m) **Reynaerts historie** – “Hier neemt eynde reynaerts hystorie” [ed. *Cd-rom Middelnederlands*, r. 7792] <Reynerts historie> *Reynaerts Hst*: r. 7792.

Reynair(t) zie **Reynaert 1**

Reinald zie **Reynout van Montalbaen**

Reinalt zie **Reynout van Montalbaen**

Reynar zie **Reynaert 1**

Reynardijn zie **Reynaert 2**

[Reynart] a) verwijzend naar de vos Renart / Reinaert (zie **Reynaert 1**);

e) **[Reynart]** – toenaam van **Rohart** <Reynarde, Reynharde> *Karl Meinet*: r. A255, 31; A257, 67.

Reinart zie **Reynaert 1**

Reynaten die Rowerde zie **[Reynaut die Rowerde]**

Reynault zie **Reynaut van Lusignen**

[Reynaut die Rowerde] a) lees: Reynaut de ruwaard [?]; e) **[Reynaut die Rowerde]** – ridder in dienst van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen <Reynaten die Rowerde> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 399.

Reinaut van den Dorne Wit zie **[Reinout van den Witten Dorne]**

Reinaut van den Witten Dorne zie **[Reinout van den Witten Dorne]**

Reynaut van Lusignen a) or. Regnault; e) **Reynaut van Lusignen** – koning van Bemen; f) vijfde zoon van Melusine en Raymondyn – broer van Vriam, Edon, Guyon, Anthonis, Godefroy metten Grooten Tande, Froymont, Raymond, Diederic en Horrible – echtgenoot van Aigentine van Bemen – vader van Oliphart – neef van de koning van Anssay; g) heeft maar een oog, maar kan daarmee wel 21 mijlen ver zien – beleeft samen met zijn broer Anthonis veel

avonturen – verslaat en doodt koning Zelodus van Crachouwen bij het beleg van Pragen <Reinaude, Reinaut, Reinaut van Lusignen, Reynaude, Reynaulde, Reynault, Reynauts, Reynout> *Meluzine*: fol. A2va, G1ra, L4rb, L5ra-L5va, L6rb, M1va, M2va, M3rb, M3va, M4ra, M5ra, M6vb, N3va, N4ra, N4rb, N4vb, N6va, O2rb, O2va, O3va, O3vb, O4vb, O5vb-O6vb, P1ra-P2rb, X5rb, X6ra-X6vb, Y1rb, Y1va, Y2rb, Y2vb, Y3vb.

Reynaut van Montalbaen zie **Reynout van Montalbaen**

Reynbolt zie [Reymbolt]

Reyneert zie **Reynaert 1**

Reiner zie **Reynaert 1**

Reynerdijn zie **Reynaert 2**

Reynerdus zie **Reynaert 1**

Reinert zie **Reynaert 1**

Reynerts historie zie **Reynaerts historie**

Reynet zie **Reynaert 1**

[Reynhart] zie [Reynart]

Reinier 1 e) **Reinier**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 210.

Reinier 2 e) **Reinier** alias **Mazebrouc**; f) bastaardzoon van Adelaen en de vrouwe van Bulioen – broer van Triestram – neef van Herman – neef van Dominicus, de borchgraaf van Couchi <Reiniere, Reiniers> *Couchi*: fragm. VII, r. 676, 694, 709, 772, 774, 778, 2261, 2309, 2323, 2341, 2423, 2437, 2453, 2529, 2543.

Reynier 3 e) **Reynier** – schildknecht van Ogier; g) heeft bij Baldewins dood Ogier al veertien jaar gediend – staat Ogier na Baldewins dood bij de gevechten in Parijs trouw ter zijde – vergezelt Ogier op diens rondzwervingen – staat Ogier trouw ter zijde in de veldslag tussen Blanckard en Karel de Grote – door Ogiers neef Bertram lafhartig gedood (hoewel hij weigert tegen Ogiers verwanten te vechten) <Reinier, Reyniere, Reynieren, Reyniern, Reyniers> *Ogyer*: r. 5725, 5898, 6085, 6094, 6098, 6174, 6185, 6188, 6204, 6212, 6533, 6681, 6717, 6722, 6724, 6727, 6735, 6738, 7206, 7239, 7241, 7247, 7254, 7271, 7280, 7299, 7303, 7325, 7333, 7334, 7356, 7361, 7364, 7367, 7372, 7374, 7377, 7385, 7469, 7473, 7749, 7753, 7761, 7827, 7836, 7842, 7898, 7899, 7909, 7915, 8072, 8104, 8120, 8156, 8200, 8203, 8293, 8571, 8575, 8637, 8762, 8777, 8834, 9156, 9172, 9178, 9182, 9298, 9555, 9562, 9759, 9906, 9908, 9947, 9977, 9993, 10003, 10006, 10008, 10174, 10183, 10186, 10191, 10193, 10202, 10221, 10238, 10243, 10308, 10463, 10469, 10581, 10600, 10612, 10613, 10621, 10626, 10629, 10640, 10642, 10645, 10651, 10654, 10656, 10667, 10674, 10689, 10701, 10703, 10707, 10715, 10740, 10744, 10755, 10762, 10767, 10789, 10828, 11070, 11668, 15454, 15460.

Reynier 4 e) **Reynier** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) gedood door Grandones; *Roelant*: r. P510.

Reinier zie [**Reinier van Gasscoengen**]

Reinier zie **Reynier van Geneven**

[**Reinier van Gasscoengen**] e) **Reinier** – raadsman van koning Yewyn; g) raadt koning Yewyn aan Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout niet aan Karel de Grote uit te leveren; *Heemskinderen*: p. 62; e) **Reymar von Galsongen** – ridder – raadsman van Yve; g) verder als boven; *Reinolt von Montelban*: r. 2706; e) **Renier van Gasscoengen** – ridder – raadsman van koning Yewe; g) verder als boven; *Renout*: r. 563.

Reynier van Geneven a) [Moisan I, 2: RENIER(S) DE GEN(N)ES, var. DE JEN(N)ES] – hertog van ofwel Genua ofwel Genève; b) zoon van Garin de Monglane (zie **Garijn van Monglanen**) en Mabile – broer van Hernaut de Beulande, Milon de Puille en Girart de Vienne (zie [**Geraert van Viane**]) – echtgenoot van Olive – vader van Olivier en Aude; e) **Reynier** – hertog van Jenes; f) vader van Olivier van Viennoys en Bellaude; g) oud en bedlegerig – schenkt Galien zijn halberch, zijn helm met carbonkel, een zwaard en het paard Marchepin als hij hoort dat die naar Spaengnen wil reizen – biedt Galien Rethore aan om hem tot ridder te slaan, wat deze weigert omdat hij alleen door koning Kaerle tot ridder gemaakt wil worden; *Galien*: cap. [15]-[19], [31]; e) **Reiniere van Geneven**; f) zoon van Garijn – broer van Eernaud van Beulant en Mile; *Garijn*: r. 90; e) **Reynout** – Franse held in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 17; e) **Reynier** – ridder – leenman van koning Karel van Vrancrijc <Reyniere> *Hughe Prz*: p. 10, 13; e) **Reners** – hertog; *Karl Meinet*: r. A509, 46; e) **Reynier van Gengeven** – ridder, heer / graaf van Gengeven – leenman van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen <van Gengeven Reynieren, van Gengeven Reni[...]> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 398, [435]; e) **Reynier van Geneven** – ridder – leenman van koning Karel die Grote; g) naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd; *Malegijs*: p. 343; e) **Reynier** – graaf; *Ogier A-D*: r. 202; e) **Reynier von Jeneven** – graaf – in “Gerhart sin brüder von Reynier” (r. 2534 – weesrijm) lijkt “von Reynier” corrupt voor ‘von der Riviere’; f) broer van Arnolt von Beulant, Geraert von Vyane en Mile [von Poelgen]; g) legeraanvoerder van Karel de Grote voor Rome <Reynier, Reyniere, Reynier von Geneven> *Ogyer*: r. 1496, 1609, 1822, [2534], 3806, 3849; e) **Reynier** – baron van Karle <Reniere> *Reinolt von Montelban*: r. 3936, 4935; e) **Reinier** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote <Reynier> *Renout*: r. 2071; e) **Reinout** – graaf; f) vader van Olivier <Reinouts> *Roelant*: r. 1672; e) [**Reynyer van Genevere**] (or. Rainerus comes gebennensis); f) vader van Olivier van Genevere <Reynyers> *Turpijn*: V, r. 23.

[Reynyer van Genevere] zie **Reynier van Geneven**

Reynier van Gegeven zie **Reynier van Geneven**

Reynier von Jeneven zie **Reynier van Geneven**

Reinier van Polien a) mogelijk een contaminatie van or. Renier de Gennes (zie **Reynier van Geneven**) en zijn broer or. Milon de Puille (zie **Mile**); e) **Reinier van Polien**; f) verwant van Landri / li Timonier <van Polien Reinier> *Willem van Oringen*: r. 418.

Reynier van Provencien a) or. Regnyer, seigneur de Prouvence – “per de France” naar zijn zeggen; d) in de brontekst wordt meegedeeld dat God hem en Millon de Dijon laat ontsnappen opdat zij kunnen terugkeren naar Frankrijk om Charlot te bevrijden uit de handen van de verraders Hauffroy en Henry; e) **Reynier van Provencien** – Frans ridder; g) ontvoerder van de Sarazijnse prinses Claerdine – schiet samen met Milioen van Digioen de Kerstenen te hulp in de strijd voor Angorien – met Milioen van Digioen gevangen genomen door de Sarazijnen in de strijd voor Angorien <Reynier, Reynier uyt Provencien> *Valentijn*: cap. 67, 68.

Reynier von Geneven zie **Reynier van Geneven**

Reynier von Jeneven zie **Reynier van Geneven**

Reynken zie **Reynaerdijn**

Reynnaert zie **Reynaert 1**

Reinolt zie **Reynout van Montalbaen**

Reynolt von Montelban zie **Reynout van Montalbaen**

Reinoud zie **Reynout van Montalbaen**

Reynout van Sulli a) or. Regnault de Sully; e) **Reynout van Sulli**; g) schiet samen met Agret vanden Bosse en Robrecht Savingrijs en 3000 gewapende mannen koning Huguet van Britanigen te hulp in diens strijd tegen koning Karodos; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 9.

Reinout 1 a) gelet op andere persoonsnamen in de *Abele Spelen* mogelijk geïnspireerd op de spraakmakende kruisvaarder Raymond de St. Gilis¹ (Reinout van Sint Gelijs in de *Brabantsche Yeesten* en *Die alder excellenste cronymke van Brabant*), die na de verovering van Jeruzalem de zorg kreeg over het Heilig Graf; e) **Reinout** – dienaar van Lanseloet van Denemerken; g) bode van Lanseloet aan Sanderijn – verzwijgt voor Lanseloet dat Sanderijn nog leeft en getrouwd is; *Lanseloet*: r. 542, 556, 560, 574, 716, 726, 744, 781, 790, 817, 840, 856, 891.

Reinout 2 e) **Reinout**; f) vader van Berengier – neef van Ritsart; g) in zijn slaap [?] door zijn zoon Berengier gedood – gewroken door Ritsart <Reinoude, Reinouts> *Lorreinen O*: r. 3405, 3411, 3604, 4097, 4120, 4285.

Reynout zie **Reynaut van Lusignen**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Raymond_IV,_Count_of_Toulouse

Reinout zie **Reynier van Geneven**

Reinout zie **Reynout van Montalbaen**

Reynout de Ries a) lett. ‘Doldwaze Reynout’ tenzij men ‘ries’ wil interpreteren als de vernederlandsing van het Franse ‘riche’ (vgl. B: “Symonet die rike vriess”) – de alliteratie Reynout de Ries kan moeilijk op toeval berusten, tenzij men aanneemt dat de oorspronkelijke lezing Reynout de Sies onder invloed van alliteratie veranderde in Reynout de Ries – zie ook de corresponderende namen **Symon die Sies** en [**Symonet die (Rike) Vries**]; e) **Reynout de Ries**; g) valsemunter te Krieken putte; *Reynaert A*: r. 2668.

[Reinout van den Witten Dorne] a) [Moisan I, 2: RENAUS D’AUBESPIN(E)] – markgraaf – zie ook **Arnolt van Dorne**; e) **Reinaut**; g) als bode van Karel de Grote naar Robbrecht van Meilaen gestuurd – door hem opgesloten; *Lorreinen Be*: r. 210; e) **Reinaut van den Witten Dorne** – leenman van Karel de Grote; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant – doodt Kagani – scheidsrechter bij de tweekamp te Parijs <Reinaut, Reynaude van den Dorne Wit> *Lorreinen O*: r. 292, 318, 329, 923, 3461, 3566; e) **Reinaut van den Dorne Wit**; g) bode van Karel – moet achterhalen of Gubelij nóg leeft <Reinaude, Reinoude van den Witten Dorne> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 67, 116; fragm. IV, r. 39, 73; fragm. V, r. 158; e) **Raynout van Albespine** (or. Reinaldus de Albaspina / Rainaldus de Bellaspina); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – kansloos verslagen door de reus Ferracuyt – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof <Raynaut van Albespine> *Turpijn*: V, r. 39; VII, r. 16; XIII, r. 48.

Reynout van Montalbaen a) [A-Z 6: **Renout van Montalbaen**]¹ [Moisan I, 2: RENAUS DE MONTAUBAN] — Reinout van Montelbaen²; b) Zoon van [Moisan I, 1: AÏE 1] (zie **Aye**) en [Moisan I, 1: AIME(S) 17 DE DORDON(NE)] (zie **Aymijn van Dordoene**) – broer van: [Moisan I, 1: ALART 1] (zie **Adelaert 1**), [Moisan I, 1: GUICHARS 10] (zie **Writsaert**) en [Moisan I, 2: RICHARS 16] (zie [**Ritsaert**] **1**) – echtgenoot van [Moisan I, 1: CLARISSE 8] (zie **Clarisse 1**) – vader van [Moisan I, 1: AYMUN 10] en [Moisan I, 2: YON(S) 3]; d) één van de Vier Heemskinderen (zie [**die Heemskinderen**]) – in het chanson de geste is Renaus de oudste van de vier zonen, maar in de Middelnederlandse vertaling / bewerking is hij de jongste van de vier; e) **Reynout van Montalbaen** – graaf van Merewout; f) jongste zoon van Aymyn van Dordoene en Aye van Merewout – broer van Ridsaert, Adelaert en Wridsaert – echtgenoot van Clarisse – vader van Adelaert en Amerijn; g) bezit het ros Beyaert en het zwaard Florenberge – vermaard om zijn schoonheid, kracht, moed en postuur – onthoofdt koning Lodewijc na afloop van een schaaktweekamp met Adelaert – dient met zijn broers drie jaar

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0062.php#a061

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Renaud_de_Montauban

koning Saforet van Spangen – dient met zijn broers vier jaar koning Yewyn – bouwt de burcht Montalbaen op de rots die hem door Yewyn wordt geschonken – bevrijdt met hulp van Maeldegij's zijn broers uit hun gevangenschap in Parijs – vecht met zijn broers in de strijd bij Vaucoloen tegen het leger van Karel de Grote – hangt Ripe van Ripemonde op bij Montefaucoen – staat aan Karel de Grote zijn paard Beyaert af om tot een verzoening tussen Karel en de Heemskinderen te komen – is gedurende drie jaar kluzenaar – vecht in Akers en Jerusalem tegen de heidenen – werkt als onvermoeibaar opperman aan de bouw van de Sint Pieter in Coelen – wordt door zijn minder werklustige collega's vermoord en in de Rijn geworpen – voor wie in Dormonde een kerk wordt gebouwd <Reijnout, Reinout, Reinouts, Renout, Reymont, Reynouts> *Heemskinderen*: p. 17, 20, 26-40, 42-46, 48-61, 63-79, 81-102, 104, 107-109, 113-144, 146, 148-155, [155], 156, 157, 160-165, 168-206; e) **Reynout**; f) jongste zoon van Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont – broer van Ridtsaert, Wridtsaert en Adelaert; *Malegij's*: p. 346; e) **Reynolt von Montelban** – graaf van Merewolt – heer van Montelban; f) zoon van Heyme en Aye – broer van Ritzart, Fritzart en Adelhart – echtgenoot van Claradys – vader van Adelhart en Emmerich; g) bezit het paard Beyart en het zwaard Florsberg – leeftijdgenoot van Ludwigh – doodt Ludwigh – doodt Safforet en Ryant – doodt Fauke von Morlyon en diens schildknaap – doodt Weryn von Morlyon – geeft Beyart over aan Karle om de verzoening te bewerkstelligen – wordt na de dood van Beyart kluzenaar – krijgt van God de opdracht in het Heilig Land in het christen leger te vechten – werkt bij de bouw van de Sante Peters te Kolen – door jaloerse collega's gedood en in de Rijn geworpen <Reinald, Reinalde, Reinalt, Reinolden, Reinolt, Reinolten, Reinoltes, Rennolt, Renolt, Reynalde, Reynalt, Reynolts> *Reinolt von Montelban*: r. 409, 415, 743, 749, 753, 761, 763, 776, 780, 802, 808, 814, 821, 842, 846, 847, 851, 869, 877, 881, 885, 888, 895, 910, 914, 951, 959, 960, 974, 976, 978, 982, 988, 993, 1017, 1026, 1028, 1030, 1036, 1052, 1066, 1074, 1075, 1077, 1086, 1091, 1097, 1103, 1111, 1144, 1156, 1165, 1183, 1184, 1189, 1244, 1324, 1389, 1409, 1427, 1435, 1441, 1451, 1454, 1460, 1463, 1469, 1471, 1475, 1480, 1482, 1493, 1510, 1513, 1517, 1550, 1585, 1699, 1705, 1717, 1739, 1760, 1841, 1847, 1856, 1874, 1890, 1907, 1922, 1928, 1935, 1945, 1954, 1964, 1971, 1986, 2016, 2026, 2040, 2067, 2116, 2135, 2142, 2152, 2166, 2225, 2234, 2254, 2270, 2273, 2280, 2282, 2293, 2319, 2322, 2328, 2332, 2334, 2341, 2345, 2358, 2368, 2374, 2380, 2386, 2397, 2399, 2406, 2423, 2430, 2436, 2448, 2458, 2464, 2466, 2475, 2501, 2508, 2521, 2526, 2528, 2536, 2546, 2559, 2581, 2586, 2592, 2750, 2750, 2759, 2774, 2781, 2785, 2787, 2789, 2791, 2801, 2807, 2824, 2841, 2850, 2865, 2880, 2883, 2891, 2896, 2904, 2907, 2912, 2916, 2920, 2924, 2927, 2929, 2931, 2932, 2974, 2980, 2992, 2999, 3002, 3004, 3008, 3017, 3031, 3038, 3063, 3064, 3071, 3079, 3084, 3093,

3111, 3115, 3137, 3141, 3151, 3159, 3165, 3169, 3193, 3195, 3203, 3205,
 3213, 3220, 3221, 3227, 3231, 3238, 3243, 3248, 3255, 3315, 3321, 3347,
 3349, 3361, 3376, 3379, 3386, 3396, 3401, 3413, 3418, 3420, 3424, 3453,
 3459, 3475, 3483, 3515, 3522, 3537, 3543, 3551, 3563, 3567, 3576, 3643,
 3663, 3713, 3720, 3821, 3827, 3838, 3874, 3877, 3881, 3892, 3908, 3922,
 3955, 3960, 3968, 3972, 3977, 3980, 3988, 4004, 4009, 4018, 4019, 4027,
 4031, 4042, 4043, 4052, 4061, 4065, 4071, 4082, 4124, 4157, 4219, 4232,
 4248, 4260, 4264, 4272, 4289, 4290, 4306, 4325, 4338, 4348, 4360, 4364,
 4374, 4382, 4390, 4407, 4411, 4412, 4419, 4433, 4448, 4471, 4472, 4476,
 4485, 4488, 4490, 4511, 4516, 4534, 4540, 4543, 4544, 4548, 4582, 4586,
 4595, 4629, 4660, 4672, 4677, 4689, 4695, 4701, 4704, 4709, 4713, 4718,
 4722, 4725, 4726, 4728, 4732, 4738, 4743, 4745, 4749, 4757, 4760, 4762,
 4784, 4802, 4807, 4808, 4829, 4852, 4856, 4957, 4971, 4973, 4978, 5012,
 5061, 5136, 5243, 5294, 5301, 5323, 5334, 5343, 5386, 5410, 5414, 5416,
 5418, 5423, 5427, 5437, 5446, 5451, 5459, 5463, 5469, 5479, 5608, 5660,
 5940, 5943, 6035, 6036, 6258, 6273, 6294, 6296, 6299, 6301, 6302, 6326,
 6336, 6346, 6394, 6398, 6432, 6442, 6444, 6476, 6481, 6484, 6488, 6513,
 6520, 6545, 6559, 6566, 6571, 6583, 6595, 6596, 6607, 6626, 6637, 6646,
 6672, 6742, 6753, 6754, 6756, 6766, 6769, 6776, 6793, 6800, 6803, 6812,
 6826, 6830, 6847, 6848, 6875, 6879, 6888, 6890, 6893, 6924, 6935, 6986,
 6996, 6999, 7004, 7025, 7042, 7053, 7063, 7064, 7090, 7109, 7114, 7124,
 7126, 7134, 7143, 7176, 7187, 7219, 7226, 7230, 7240, 7265, 7283, 7302,
 7323, 7359, 7365, 7375, 7411, 7420, 7423, 7467, 7470, 7492, 7497, 7501,
 7509, 7515, 7519, 7525, 7530, 7547, 7552, 7563, 7570, 7589, 7596, 7597,
 7611, 7613, 7619, 7630, 7634, 7637, 7648, 7677, 7726, 7741, 7744, 7747,
 7755, 7756, 7767, 7773, 7777, 7783, 7805, 7807, 7813, 7828, 7835, 7839,
 7843, 7845, 7867, 7871, 7879, 7892, 7893, 7895, 7932, 7940, 7953, 7956,
 7958, 7968, 7970, 7972, 7975, 7979, 7988, 7992, 8000, 8001, 8005, 8031,
 8038, 8075, 8093, 8097, 8111, 8118, 8121, 8129, 8148, 8163, 8169, 8171,
 8174, 8183, 8198, 8199, 8221, 8239, 8251, 8271, 8278, 8283, 8289, 8297,
 8301, 8311, 8317, 8319, 8329, 8344, 8359, 8367, 8373, 8375, 8403, 8482,
 8483, 8514, 8539, 8545, 8570, 8573, 8580, 8585, 8590, 8605, 8615, 8635,
 8657, 8676, 8682, 8688, 8691, 8703, 8707, 8708, 8711, 8734, 8747, 8857,
 8868, 8873, 8876, 8878, 8888, 8893, 8894, 8898, 8914, 8921, 8936, 8957,
 8963, 8971, 8977, 8979, 8985, 8988, 8998, 9020, 9021, 9035, 9036, 9040,
 9072, 9096, 9105, 9107, 9113, 9123, 9126, 9132, 9147, 9148, 9156, 9191,
 9192, 9197, 9205, 9213, 9218, 9233, 9247, 9252, 9262, 9266, 9275, 9278,
 9290, 9301, 9304, 9306, 9319, 9324, 9329, 9359, 9361, 9376, 9383, 9397,
 9399, 9407, 9411, 9415, 9423, 9429, 9434, 9450, 9454, 9465, 9473, 9475,
 9495, 9496, 9581, 9598, 9618, 9695, 9735, 9753, 9756, 9759, 9760, 9762,
 9768, 9781, 9782, 9792, 9796, 9799, 9801, 9819, 9827, 9831, 9839, 9852,
 9862, 9866, 9868, 9870, 9879, 9884, 9890, 9911, 9914, 9919, 9946, 9948,

9956, 9959, 9969, 9973, 9975, 9994, 9999, 10003, 10005, 10009, 10022, 10025, 10035, 10038, 10043, 10049, 10058, 10061, 10071, 10083, 10086, 10090, 10094, 10097, 10129, 10138, 10155, 10164, 10166, 10172, 10182, 10204, 10222, 10226, 10232, 10235, 10238, 10247, 10257, 10261, 10268, 10273, 10312, 10316, 10320, 10325, 10329, 10334, 10343, 10345, 10361, 10364, 10365, 10377, 10380, 10383, 10385, 10411, 10425, 10434, 10435, 10444, 10455, 10462, 10466, 10467, 10469, 10474, 10479, 10541, 10642, 10869, 10874, 10884, 10890, 10893, 10902, 10926, 10947, 10953, 10954, 10972, 10974, 10984, 11047, 11052, 11058, 11069, 11073, 11076, 11080, 11084, 11095, 11100, 11182, 11310, 11316, 11320, 11328, 11333, 11375, 11379, 11633, 11663, 11673, 11684, 11690, 11694, 11697, 11698, 11700, 11732, 11735, 11739, 11744, 11749, 11751, 11830, 11831, 11837, 11847, 11864, 11889, 11900, 11915, 11927, 11929, 11936, 11937, 11957, 11995, 12007, 12011, 12019, 12023, 12027, 12035, 12044, 12047, 12050, 12056, 12060, 12061, 12068, 12069, 12092, 12095, 12097, 12100, 12101, 12103, 12111, 12112, 12113, 12117, 12126, 12133, 12137, 12187, 12189, 12200, 12207, 12217, 12219, 12224, 12229, 12233, 12241, 12271, 12290, 12310, 12314, 12316, 12323, 12341, 12343, 12348, 12417, 12419, 12432, 12439, 12443, 12449, 12457, 12459, 12467, 12469, 12473, 12495, 12501, 12585, 12550, 12560, 12579, 12586, 12605, 12613, 12621, 12628, 12644, 12648, 12659, 12677, 12696, 12701, 12709, 12723, 12728, 12742, 12750, 12760, 12766, 12780, 12785, 12798, 12800, 12804, 12814, 12830, 12837, 12838, 12848, 12850, 12852, 12870, 12893, 12899, 12915, 12919, 12927, 12929, 12939, 12945, 12948, 12952, 12954, 12966, 12970, 12971, 12974, 12979, 12984, 12986, 12989, 12995, 12998, 13005, 13009, 13018, 13026, 13040, 13052, 13054, 13062, 13066, 13078, 13087, 13094, 13105, 13110, 13118, 13148, 13155, 13165, 13167, 13169, 13172, 13189, 13192, 13194, 13198, 13207, 13210, 13214, 13225, 13236, 13242, 13272, 13292, 13304, 13343, 13348, 13351, 13381, 13385, 13391, 13423, 13439, 13449, 13451, 13463, 13469, 13489, 13493, 13523, 13545, 13585, 13604, 13643, 13666, 13671, 13693, 13707, 13713, 13728, 13733, 13744, 13746, 13763, 13785, 13790, 13793, 13805, 13812, 13816, 13882, 13919, 13940, 13945, 13946, 13982, 13986, 13990, 14011, 14020, 14027, 14033, 14063, 14066, 14079, 14110, 14149, 14156, 14167, 14195, 14200, 14214, 14222, 14234, 14276, 14280, 14311, 14316, 14320, 14333, 14336, 14341, 14348, 14359, 14362, 14373, 14379, 14381, 14385, 14388, 14390, 14392, 14398, 14422, 14428, 14438, 14454, 14495, 14500, 14506, 14510, 14513, 14516, 14535, 14542, 14548, 14558, 14573, 14579, 14584, 14589, 14594, 14602, 14617, 14680, 14718, 14740, 14748, 14753, 14755, 14765, 14773, 14779, 14851, 14857, 14887, 14906, 14916, 14917, 14925, 14929, 14937, 14944, 14953, 14960, 14962, 14968, 14973, 14976, 14980, 15007, 15013, 15018, 15087, 15144, 15172, 15176, 15188, 15220, 15228, 15234, 15260, 15310, 15312, 15318, 15326,

15338, 15340, 15346, 15362, 15363, 15368, 15375, 15382; e) **Renout** – graaf van Merwoude – heer van Montalbaen; f) zoon van Aymijn van Dordoene en Haye – broer van Writsaert, Ridsaert en Adelaert – echtgenoot van Clarissie – vader van Adelaert en Aymerijn; g) bezit het paard Beyart en het zwaard Floberge – vecht met Maleghijs in het Heilig Land tegen de heidenen – geeft zijn zwaard Floberge aan zijn zoon Aymerijn die een tweekamp vecht met Galeran – werkt in Colne mee aan de bouw van de Sente Pieterre <Reinoud, Reinoude, Reinouts, Renoude, Renoud> *Renout*: r. 202, 225, 237, 239, 241, 247, 255, 283, 300, 305, 318, 331, 354, 391, 395, 403, 409, 524, 609, 620, 638, 646, 649, 657, 659, 665, 668, 681, 689, 695, 726, 743, 747, 759, 763, 778, 784, 789, 791, 806, [812], 820, 834, 839, 843, [847], 856, 866, 870, 871, 884, [889], [893], [901], [907], [911], [917], [939], [943], [946], [950], [955], 962, [981], [985], [988], [989], 1003, [1005], 1011, 1074, 1137, 1156, 1163, 1167, 1171, 1178, 1180, 1195, 1196, 1217, 1223, 1226, 1239, 1252, 1256, 1277, 1278, 1285, 1289, 1298, 1305, 1318, [1328], 1335, 1338, 1346, 1339, 1354, 1380, 1389, 1424, 1433, 1443, 1453, 1464, 1466, 1479, 1489, 1496, 1501, 1508, 1509, 1525, 1529, 1531, 1545, 1553, 1556, 1563, 1565, 1572, 1583, 1589, 1591, 1594, 1606, 1624, 1636, 1641, [1649], 1654, 1724, 1726, 1731, 1737, 1739, 1748, 1753, 1754, 1762, 1764, 1781, 1786, 1796, 1803, 1814, 1816, 2142, 2147, 2162, 2204, 2244, 2254, 2266, 2300, 2305, 2332, 2334, 2342, 2375, 2399, 2409, 2420, 2422, 2424, 2432, 2440, 2451, 2462, 2475, 2514, 2520; e) **Reijnout**; g) doodt Loodewijcks / Karels kok en hofmeester <Reijnoude> *Renout M*: r. 4, 14, [19], [26], [34], [46], 48, 59; e) **Renout**; f) zoon van Aymijn – broer van Adelaert, Ridsaert en Wridsarde; g) ontvangt bij de kroning van Lodewijc van Karel de Grote in leen: Artoys, Angiers, Bloys en Blatoene – doodt Lodewijc <Renoude, Renoudijn> *Renout D*: r. 13, 37, 96, 104, 105, 114, 191, 225, 232, 242, 259, 265, 285, 288, 290, 299, 301, 351, 358, 361, 367, 374, 382, 391, 398; e) **Reynaut van Montauban**; f) neef van Roelandt; g) deelnemer samen met zijn drie broers aan het toernooi dat Carel de Groote na zijn terugkomst uit Roome, waar hij de paus opnieuw op zijn stoel gezet heeft, organiseerde op de laatste dag van april – strijdt samen met Carel de Groote en Roelandt tegen de Seynen die Vrancrijc zijn binnengevallen en kan dus geen hulp bieden aan Rijckaert zonder Vreese die wordt aangevallen door koning Astolpho van Enghelandt, omdat hij diens dochter Clarisse geschaakt en gehuwd had – in het Bosch van Vincennen verslagen door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen <Regnaut van Montauban> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 12, 14.

Reinwart e) **Reinwart** – reus; f) broer van Isenwit; g) bedreigt met zijn broer Parijs; *Johan*: r. 2788.

Recordane h) [West VR: **Ricordane**] – de Cévennes¹ in het Centraal Massief te Frankrijk met daarin de *Voie Recordane* oftewel *Voie Régordane*, een bergpad dat al bekend is uit de Romeinse tijd en dat leidt van Le Puy-en-Velay² naar Saint-Gilles-du-Gard³; i) **Recordane** – uitgestrekt gebergte in Gallen c.q. *Gehaerde Gallia*; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1575; i) **Recordane** – gebergte in Gallen; *Troyen*: r. 29143.

Remen zie **Riemen**

Remere a) lees: Re(i)niere [?] – in dat geval zie **Reynier van Geneven**; e) **Remere**; g) aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 10774.

Remijs, sente a) [*Legenda aurea* XVI & CXLIII: De sancto Remigio] [*Gulden Legende*: Van sente Remigius [16] & Van sinte Remise [141]] [Moisan I, 2: REMI (SAINT)] [West VR: **Remi, Saint**] [West PR: **Remi, Saint**] — Remigius⁴ (ca. 438-533), de eerste bisschop van Reims; b) zoon van Aemilius, graaf van Laon, en de heilige Cilinia; c) bisschop van Reims (ca. 460-533); d) schutspatroon en naamgever van de stad Reims – ‘apostel der Franken’ genoemd – doopte koning Clovis op Kerstavond van het jaar 496 – feestdagen 13 januari en 1 oktober – zie ook **sente Meye**; e) **sente Remijs**; g) onderwijst en bekeert koning Claudes van Vrankerike; *Parthonopeus*: r. 317.

Remis zie **Riemen**

Remnoen van Arabia a) or. Remnon Arabites, d.i. de Arabier Remnon; e) **Remnoen van Arabia** – Perzisch strijder; g) gedood door Nichanor <Remnoene> *Alexanders geesten*: boek V, r. 225, 250, 256, 266.

Remulus a) or. Numanus, bijgenaamd Remulus; e) **Romulus**; f) zwager (echtgenoot van de zuster) van Turnus; g) bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane – gedood door Aschanius; *Eneide*: r. 7052; e) **Remulus** – een Ruseliene; f) zwager (man van de zuster) van Turnus; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Aschanius; *Troyen*: r. 38504; e) **Remulus**; f) zwager (man van de zuster) van Turnus; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 151ra.

Remus a) Remus⁵ – zie ook **die Romeinen**; b) zoon van Rea Silvia en Mars – tweelingbroer van Romulus – afstammeling van Aeneas; d) stichter van Rome; e) **Remus** – Romein; f) nakomeling van Eneas der Trojan – nakomeling / kleinzoon [?] van Silvius Eneas – broer van Romulus; g) stichtte samen met Romulus Rome en was heerser over een groot koninkrijk; *Eneide*: r. 13365; e) **Romus**; f) broer van Romulus; g) vermoord; *Florimont*: r. 148.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cévennes>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Le_Puy-en-Velay.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Gilles.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Remigius

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Remus_and_romulus

Remus zie **Remus van Cisonie**

Remus van Cisonie a) or. Remus de Cisonie (bij Dares: “de Ciconia Euphemus”); e) **Remus van Cisonie** – koning – afkomstig uit Cisonie; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Fennis, Remus, Remus van Cifone, Remus van Cisonien> *Troyen*: r. 8213, 9271, 10145, 10211, 10232, 10259, 12692, 12879, 18170, 18398, 18627, 30012c (N-475).

Reners zie **Reynier van Geneven**

[**Renier**] zie **Reynier van Geneven**

Renier van Gasscoengen zie [**Reinier van Gasscoengen**]

[**Renier van Gengeven**] zie **Reynier van Geneven**

Rennes h) [Graesse: **Redonum**]¹ [Moisan I, 2: **RENNES**] – or. “Renes, qui paravant avoit à nom Ville Rouge” — Rennes² in Bretagne, Frankrijk, waar de rivier de Ille³ uitmondt in de rivier de Vilaine⁴; i) **Rennes** – “dat voren gheuoemt was Ville Rouge”; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 18, 23.

Ren(n)olt zie **Reynout van Montalbaen**

Renoud(ijn) zie **Reynout van Montalbaen**

Renout zie **Reynout van Montalbaen**

Rens(e) zie **Riemen**

Rep zie [**Reux**]

Reperich van Burbon e) **Reperich van Burbon** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A496, 1.

Rerogaes e) **Rerogaes** – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 15002.

Resijne i) **Refine** – land van herkomst van Ductulas; *Limburch*: boek IV, r. 529;

i) **Resijne** – land van herkomst van Düctelas; *Lymburch*: boek IV, r. 522.

Restoreit, die a) lett. ‘de goedmaker’ – (toe)naam die Richart le Restoré, de broer van Richart de Chaumont, verdient door zijn door de Saracenen gevangengenomen broer te wreken [Moisan I, 2: **RICHARS** 48] – de toenaam is vooral bekend door Galien le Restoré, de held van een gelijknamig chanson de geste, en de vader van Maillart; e) **die Restoreit** – toenaam (van de broer van Malaert); g) legeraanvoerder in dienst van Malaert – strijdt mee tegen Constantinopel om keizer Oursares te straffen; *Loybier I*: r. 540.

Resus a) or. koning Rhesus,⁵ bekend uit Boek XIII van Ovidius’ *Metamorphoses*.; d) vermoord door Odysseus; e) **Resus** – koning; g) bondgenoot van de

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=241>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rennes.kmz

3. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Ille>

4. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Vilaine>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Rhesus_of_Thrace

Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – door Ulixes gedood;
Troyen: r. 26209, 26663, 26689.

Rethus a) or. de centaur¹ Rhoetus, bekend uit Boek XII van Ovidius' *Metamorphoses*;
e) **Rethus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en
Ypodamie – vlucht; *Troyen*: r. 27187, 27203, 27208, 27221, 27223, 27228.

[Reux] h) or. Reux – Rieux² in Bretagne, Frankrijk – gelegen aan de rivier de Vilaine³;
[Reux] – toenaam van **[Raoul van Reux]** <Rep> *Ponthus ende Sidonie*:
cap. 13.

Reuse, Gaudijn de zie **Gaudijn 2**

Reviere zie **Riviere**

Riael zie **Rahel**

Ryaele zie **Rahel**

Ryant 1 a) etymologisch zou Riant (in het Oudfrans) een sprekende naam kunnen
zijn: 'lachend', maar die naam komt niet in Moisan voor, en de mogelijke
betekenis 'lachend' functioneert niet binnen de context; e) **Ryant** – hertog en
legeraanvoerder; f) broer van koning Saforet van Spangen; g) gedood door
Reynout; *Heemskinderen*: p. 58; e) **Ryant**; f) broer van Safforet; g) verder als
boven; *Reinolt von Montelban*: r. 2450, 2463.

Ryant 2 a) gelet op het feit dat de naam Riant niet voor lijkt te komen in de
contemporaine Duitse en Franse epiek zouden **Ryant 1 & 2** dezelfde kunnen
zijn; e) **Ryant** – Saraceens koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor
Rome; *Ogyer*: r. 1532.

Ribemont h) Ribemont⁴ (lett. 'berg aan de oever') aan de rivier de Oise⁵ in Picardië,
Frankrijk [Moisan I, 2: RIBEMONT] – zie ook **Beaumont**; i) **Ribemont** –
hertogdom; *Heemskinderen*: p. 62; i) **Ripemont** – toenaam van **Ripe van**
Ripemonde – door Ripe aan Reynout beloofd op voorwaarde dat deze hem
niet ophangt <Ripemonde> *Heemskinderen*: p. 159, 160, 162, 164;
i) **Rippemont** – toenaam van **Ontel von Rippemont** <Ripemont,
Rippenmont, Rypermont, Ryppefont> *Reinolt von Montelban*: r. 2675,
11042, 11151, 11181, 11245, 12383; i) **Ribemont** – toenaam van **Anceel van**
Ribemont; *Renout*: r. 527.

Rich** zie **Rits****

Rychaert a) verwijzend naar Richard I 'Cœur de Lion' (Leeuwenhart)⁶ (1157–1199)
[Moisan I, 2: RICHARS 28 D'ENGLETERRE] [West PR: **Richard**]; b) tweede zoon van Henry

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rieux.kmz

3. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Vilaine>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ribemont.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Oise_River

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Richard_I_of_England

II Plantagenet en Eleonora van Aquitanië; c) hertog van Aquitanië (vanaf 1172) – koning van Engeland (1189–1199); d) van 1190 tot 1192 op kruistocht naar het Heilig Land; e) **Rychaert** – koning van Inghelant; f) vader van Soyhier; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc <Richaert> *Saladijn*: r. 537, 697, 827, 1530, 1534, 1585.

[Richaert van Chamont] a) mogelijk verwijzend naar Richard van Chaumont-de-Quitry (11e eeuw) [Moisan I, 2: RIC(H)ARS DE C(H)AUMONT]; d) deelnemer aan de Eerste Kruistocht; e) **Ritchaert van Chamont** – kruisvaarder; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 178.

Richard a) or. (le cheualier) Richard (l')Angloys; e) **Richard alias den Engelschen Ridder** – zeer sterk ridder en een machtig vijand van de Francoysen; g) houdt in naam van de koning van Engeland een stad bezet nabij Calis – strijdt met de Ridder met dat Kruyce om deze stad, verliest en sneuvelt <Richardt> *Meliadus*: cap. 29-30.

Richart zie [Ritsaert] 1

[Richart] zie **Ritsaert van Normandien**

Richart van Alvernen e) **Richart van Alvernen** – baron van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat de stad Oriette veroverd <Rytzart> *Karl Meinet*: r. A17, 62; A198, 9.

Richart van Birdon e) **Richart van Birdon** – graaf; g) neemt Wellis van Nanantensis gevangen; *Karl Meinet*: r. A519, 49, 56.

[Richert van Normendien] zie **Ritsaert van Normandien**

Richoen zie **Rioen van Denemarke**

Ridder, Goede zie **Goede Ridder, die**

Ridder, Hooveerdigen zie **Hooveerdigen Ridder, die**

Ridder, Rode zie **Rode Ridder, die**

Ridder, Swarte zie **Swarte Ridder, die**

Ridder, Witte zie **Witte Ridder, die**

[Ridder met den Leeuwe, die] e) **Ridder met den Leeuwe** – toenaam van **Echites van Athenen**; g) verwijzend naar Echites' wapen, een zilveren veld met een rode leeuw met een gespleten staart; *Limborch*: boek V, r. 1149; e) **Ridder mit den Lewe** – toenaam van **Echites van Athenen**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 1149.

Ridder metten Baerde, die a) lees: Ridder metten liebaerde [West VR: Chevalier au Lion, le] [West PR: Chevalier au Lyon, le] – bedoeld wordt “her Yweine” in r. 5403 (zie **Ywein 1**) en niet “Heerecke” in r. 5402 (zie **Erec**); e) **die Ridder metten Baerde**; *Ferguut*: r. 5402.

[Ridder metten Gulde Wapenen] a) or. Le chevalier doré – waarvoor model stond Richard de Beauchamp¹ (1382-1439), earl of Warwick (1401-1439), die tijdens de Honderdjarige Oorlog in een goudkleurige wapenrusting Franse ridders uitdaagde voor een tweekamp en versloeg; e) **Ridder mette Gulde Wapenen**; g) de vermomming door middel van een vergulde wapenrusting waarin Rijckaert zonder Vreese alle ridders van Carel de Grootte uitdaagt om met hem in het Bosch van Vincennen een lans te breken; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Ridder metten Witten Paerde, die e) **die Ridder metten Witten Paerde** – schuilnaam van **Robrecht die Duvel**; g) als Robrecht incognito vecht in de strijd tussen de Romeinen en de Saracenen; *Robrecht*: r. 916, 950, 955, 972.

[Ridder metten Witten Schilde, die] a) or. li chevalier au biel (var. blanc) escu; e) **die Ridder metten Witten Scilde** alias **Witte Ridder** – alias van **Ferguut**; g) als Ferguut het Witte Scilt op de reuzin Pantasale veroverd heeft; *Ferguut*: r. 3885, 3947, 4961.

Ridder metten Witten Wapenen zie **Witte Ridder, die 4**

Ridder metten Zwane zie **Ridder metter Swane, die**

[Ridder metter Manen, die] e) **Riddre metter Manen** – toenaam van **Heinrijc van Limborch**; g) verwijzend naar Heinrijcs wapen, een rood veld met een zilveren halve maan; *Limborch*: boek II, r. 349; boek VII, r. 657; e) **Ridder mit der Manen** – toenaam van **Heinrich van Lymburch**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 348; boek VII, r. 660.

[Ridder metter Mouwen, die] e) **Ridder metter Mouwen**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 197; e) **die Riddere metter Mouwen** alias **die Swerte Riddere** – toenaam van **Miraudijs** – ridder van koning Artur; f) echtgenoot van Clarette van Spaengen; g) als nieuwkomer aan het hof van Artur bespot door Keye – draagt een zwarte wapenuitrusting en de witte mouw die hij van Clarette heeft gekregen – verslaat de Rode Riddere – verslaat Elyconas en Amelant – verslaat een tiran en wordt monnik – wint als monnik het toernooi om Clarette – wordt teruggevonden door zijn moeder – verslaat de vijf broers van Mauregaert en vindt daar zijn gevangengehouden vader – beslist de strijd tegen de koning van Yrlant – brengt zijn ouders bij elkaar, die alsnog trouwen <Riddere metter Mouwe, Riddere metter Mowen, Riddere metter Witter Mouwen, Ridders metter Mouwen, Ridders metter Mowen> *Mouwen*: r. 0, 335, 358-359, 444-445, 445a, 517, 548, 556, 621, 640, 654, 733, 758, 803, 938, 943, 1019, 1082, 1109, 1178, 1295, 1356, 1411-1412, 1470, 1556, 1643a, 1690, 1787a, 1812, 2004, 2028, 2117a, 2120, 2131-2132, 2137, 2168, 2194, 2239a, 2286, 2307-2308, 2334, 2341a, 2392, 2409, 2502, 2530, 2610, 2639, 2666, 2678, 2693, 2700, 2775, 2780, 2837a, 2967-2968, 2990, 3105,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Beauchamp,_13th_Earl_of_Warwick

3149, 3174, 3193a, 3196-3197, 3212, 3225, 3256, 3261, 3301a, 3311, 3320, 3344, 3469, 3469a, 3476, 3487-3488, 3604, 3631, 3645, 3673, 3734, 3742, 3749, 3781, 3851, 3889, 3915, 3984, 4013.

Ridder metter Swane, die a) [A-Z 6: Zwaanridder]¹ [Moisan I, 1: CHEVALIER LE (OU) C(H)ISNE] — Le Chevalier au Cygne² oftewel de Zwaanridder, hoofdpersoon van de gelijknamige roman³; b) zoon van Elixo en koning Lothaire van Hongarije of van Beatrix en koning Oriant – broer van Rose en de vijf zwaankinderen – echtgenoot van Béatrix, hertogin van Bouillon; d) legendarisch grootvader (van moederskant) van Godfried van Bouillon, Boudewijn van Boulogne en Eustatius III van Boulogne; e) **die Ridder metten Zwane**; f) de voorouder(s) van Arnout en zijn vier zonen <Ridders metten Zwane> *Boudewijn*: r. 118; e) **die Ridder metter Swane** – toenaam van **Helias 3**; g) als Helias door zijn in een zwaan veranderde broer Esmeri naar Nimmeghen geleid wordt <Ridder met de Swaen, Ridder met de Swaene, Ridder met den Swaen, Ridder me[t] den Swaene, Ridder mette Swaen, Ridder metten Swaen, Ridder metten Swane, Ridder metten Zwaen, Ridder metter Swaen> *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [21]-[23].

Ridder mit den Lewe zie [**Ridder met den Leeuwe, die**]

Ridder mit der Manen zie [**Ridder metter Manen, die**]

[**Ridder vanden Gewade, die**] e) **Riddere vanden Gewade** alias **die Rode Riddere** – ridder; g) heeft twee zoons van Rogard gedood – moet een tweekamp vechten tegen de door Rogard gevangengenomen Torec – verliest en wordt gedood <die vanden Gewaden, vanden Gewade Riddere> *Torec*: r. 2927, 2945, 2987, 3015-3016.

Ridder vander Swarter Roken, die a) or. le Chevalier de la Noire Montaigne alias le Noir Chevalier – onduidelijk is of de maar één keer gebruikte lange vorm bedoeld is als de volledige naam – de verkorte vorm die als taboenaam functioneert is de gebruikelijke; e) **die Ridder vander Swarter Roken** alias **Swarte Ridder**; g) daagt koning Artur uit – bezit de hoorn en sluier – door Ferguut overwonnen en naar het hof gestuurd <die ridder [...] dien men heet vander roken zwert> *Ferguut*: r. 1131, 1506-1507.

[**Ridder Roet**] zie [**Rode Ridder, die**] 8

Riddere vanden Gewade zie [**Ridder vanden Gewade, die**]

Ridders, Coninc van (den) Hondert zie **Coninc van [den] Hondert Ridders, die**

Ridsaerd zie [**Ritsaert**] 1

Ridsaert zie [**Ritsaert**] 1

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0091.php#a090

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Chevalier_au_cygne

3. https://www.arlima.net/ad/chevalier_au_cygne.html

Ridsaert zie **Ritsaert van Yngelant**

Ridsaert zie **Ritsaert van Normandien**

Ridsaert zie [Ritsaert] 1

Ridsart zie **Ritsaert van Yngelant**

Ridsart van Normandien zie **Ritsaert van Normandien**

Ridsert zie [Ritsaert] 1

Ridsier zie [Ritsier] 2

Ridtsaert zie [Ritsaert] 1

Ridtsaert (van Normandien) zie **Ritsaert van Normandien**

[**Ridtsart van Normandien**] zie **Ritsaert van Normandien**

Rieme zie **Riemen**

Riemen h) Reims¹ in Champagne,² Frankrijk [Moisan I, 2: RAINS] – aartsbisdom met als eerste bisschop Remigius (zie **sente Remijs**) – gedurende de Middeleeuwen deed de mare de ronde dat Reims (Lat. Durocortorum Remorum) haar naam ontleende aan Remus, de tweelingbroer van Romulus, die zijn naam aan Rome gegeven had – in werkelijkheid werd de regio ten tijde van de komst van de Romeinen bewoond door een stam die zij de Remi noemden;
 i) **Rieme** – waar de koning gekroond wordt <Riemen> *Couchi*: fragm. VII, r. 1759, 1928, 1938, 1945, 2003, 2028, 2097, 2105, 2165; i) **Riemen** – zetel van bisschop Tulpijn – vanwaar troepen Karel te hulp komen bij zijn strijd tegen Aymyn van Dordoen en Amerijn van Nerboen; *Heemskinderen*: p. 12, 105; i) **Riemen** – plaats van de hofdagen van koning Karel van Vrancrijc waarop de troonsopvolging van Charlot geregeld wordt; *Hughe Prz*: p. 5, 6, 79; i) **Remis** – bisdom van Gernas – bisdom van Turpin <Remys, Rens> *Karl Meinet*: r. A196, 1; A197, 57; A209, 23; A373, 44; A398, 10; A410, 43; i) **Rieme** – bisdom van Tulpijn – door Yoen bij het huwelijk van Judit met Lodewijc gegeven aan Lodewijc <Riemen> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1312, 1326; i) [**Rieme**] – veroverd door de Hunen en Wandelen ten tijde van Karel Martel <Riemen> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 36; h) **Riemen** – bisdom van bisschop Tulpin, waar Ogier gevangengehouden wordt <[Naymen], Raymen, Rense> *Ogyer*: r. 9666, 13225, [13252], 13837, 13949, 13970, 15027, 15141, 15159, 15164, 15269; i) **Riemen** – (aarts)bisdom van Turpyn – vanwaar troepen Karle te hulp komen in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone <Remen, Reymen> *Reinolt von Montelban*: r. 113, 369, 3694, 5438, 5702, 7947, 7950; i) **Riemen** – zetel van (aarts)bisschop Tulpijn van Riemen <[.]iemen> *Roelant*: r. 1508; P756, P781, P793; i) **Riemen** (or. remensis) – aartsbisschoppelijke zetel van Turpijn van Riemen <Ryemen> *Turpijn*: titel; V, r. 18; IX, r. 55; XIV, r. 51; i) **Riemen** (or. Rains) – bisschopsdom; *Valentijn*: cap. 15.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Reims.kmz

2. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Champagne_\(province\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Champagne_(province))

Riene h) bedoeld is een (fictieve [?]) stad aan de rivier de Rijn (zie **die Rijn**) – de ligging in Junonia (bedoeld lijkt Germania) maakt de identificatie alleen maar moeilijker; i) **Riene** – stad in Junonia <Rienen> *Caesar*: r. 1213, 1221, 1227, 1273.

Rietsart (von Normandij) zie **Ritsaert van Normandien**

Rietsart von Normendye(n) zie **Ritsaert van Normandien**

Riets(i)er zie [Ritsier] 3

Rievier(e) zie **Riviere**

Rievieren zie **Riviere**

Rifei h) Lat. R(h)ipaei montes, een gebergte waarvan de exacte ligging niet bekend was¹ bij de antieken behalve dan dat het ten noord(oost)en van de Zwarte Zee lag in het huidige Rusland; i) **Rifei** – gebergte in Europa, op de grens met Asia – bij de rivier Tanais en het (moeras)land Meotides; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1396; i) **Aphei** – gebergte in Europa, op de grens met Asia – verder als boven; *Troyen*: r. 28967.

Rigant 1 e) **Rigant** – burger, later ridder – in dienst van koning Clovijs; g) met zijn zestien [?] zonen geridderd door koning Clovijs – legeraanvoerder van koning Clovijs in de strijd bij Lodine tegen de Saracenen <Rigande, Rigants, Rigaut, Rig[...], [...]gaute> *Flovent*: r. 238, 260, 266, [269], 272, 280, 298, 303, 310, 357, 365, 373, 405, 421.

Rigant 2 a) or. Rigaut; e) **Rigant** – Saraceens emir; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1550.

Rigant van Napels e) **Rigant van Napels**; f) knecht van Reynout; g) heeft als wapen een zware ijzeren staf – brengt Reynouts verzoek om verzoening over aan Karel de Grote – krijgt van Karel achtereenvolgens Roelant, Olivier, aartsbisschop Tulpijn en Ogier als geleide aangeboden – weigert dezen en vraagt de geleide van Karel zelf; *Heemskinderen*: p. 78.

Rigaudes zie **Rigaut 2**

Rigaudijn zie **Rigaut 1 & 2**

Rigaut 1 a) [Moisan I, 2: RIGAUS 1]; b) zoon van Hervis le Vilain en Audegon – broer van onder anderen Morant – achterneef (kleinzoon van een zuster) van Garin le Loherain en Begon de Belin; e) **Rigaut**; f) neef van graaf Begge; g) nog jong – gaat op zoek naar graaf Begge – meldt de dood van Begge in Parijs aan de Franse koningin <Rigaudijn, Rygaut> *Lorreinen*: fragm. II, r. 245, 318, 348, 360, 373, 384, 389, 401, 411, 420, 431, 439, 459, 460; fragm. VI, r. 7, 23, 100, 102, 198; fragm. VII verso, r. 5, [14], 54.

Rigaut 2 e) **Rigaut**; g) heeft drie graven, leenmannen van Robbrecht van Meilaen, gedood <Rigaudijn, Rigaudine, R[...], Rigau[.]> *Lorreinen Be*: r. [97], 124, 191, 196, 211, 228, 299; e) **Rigaut** – heer van Bajoen; g) ontvoert Alijt en

1. *A Dictionary of ancient geography* [...] by Alexander Macbean. London 1773, s.v. RHIPAEI MONTES.

brengt haar naar Nerboene – strijdt tegen Robbrecht c.s. om Marchia <Rigaudes, Rigaudijn> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 2, 26, 42, 59, 97, 145, 162, 163, 225; e) **Rigaudijn**; f) echtgenoot van Ogieve; g) weigert na zijn huwelijk leenman van Robbrecht van Meilaen te worden <Rigaudine> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 58, 69, 112, 132, 136, 141, 182, 270, 287, 333; e) **Rigaut**; g) versloeg drie graven, leenmannen van Robbrecht van Meilaen, bij Molheri <Rigaudijn, Rigaudine> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 1, 17, 33, 50; fragm. V, r. 38, 247.

Rigaut zie **Rigant 1**

Rijcaert zie **Rijckaert zonder Vreese**

Rijke ** zie **Rike** **

Rijchborch, bosch van zie **Bosch van Rijchborch**

Rijcheit 1 a) or. Pecunia [*Alexandreis*, boek IV, r. 423]¹ — Rijkdom, allegorie²; e) **Rijcheit** – ‘moeder aller zonden’; f) zuster van achtereenvolgens Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gerechtigheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Eendrachtichede (or. Concordia), Bliscap (or. Applausus), Smekinghe (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1485.

Rijcheit 2 a) or. Richece — Rijkdom, allegorie³; e) **Rijcheit** – vrouwe – dezelfde als **Verweende Rikeit**; g) beheert het pad Te Vele Geven, waar zij de minaar niet op toe laat <Rijchede, Rikeden> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1058, 1131.

[**Rijcheit, Verwaende**] zie [**Verwaende Rijcheit**]

Rijkemont a) vermoedelijk de Middelnederlandse vertaling van Richemont, een literaire, symbolische of sprekende naam vergelijkbaar met Aigremont of Kalenberg – het toponiem Richemont bestaat nog in zowel België als Frankrijk⁴; e) **Rijkemont** – hertog; g) met wie Ogier een partijtje schaak speelt; *Ogyer*: r. 2489.

Rijck, Hoghe zie **Hoghe Rijck, dat**

Rijckaert zonder Vreese a) Richard sans Peur – geënt op Richard I ‘sans Peur’⁵ (ca. 930–996); b) zoon van Willem I ‘longue Espee’; c) hertog van Normandië (943–996); e) **Rijckaert zonder Vreese**; f) zoon van Robrecht de Duyvel, hertog van Normandien en de dochter van de keizer van Roomen – gehuwd met de duivel Brudemor in de gedaante van een meisje van 7 jaar oud dat Rijckaert als baby vond en groot liet brengen, maar dat eruit ziet als of zij 14

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Richemont>

5. http://fr.wikipedia.org/wiki/Richard_Ier_de_Normandie

is, welk huwelijk zeven jaar duurde, en vervolgens met Clarisse, dochter [en enig kind] van koning Astolpho van Enghelandt; g) dankt zijn toenaam aan zijn gedrag dat geen angst verraadt, waardoor de duivel Brudemor zich uitgedaagd voelt om Rijckaert angst aan te jagen – nadat Rijckaert een herenackoord gesloten heeft met Brudemor, nadat hij voor hem gevochten heeft tegen de duivel Burgifer, wordt hij nu lastig gevallen door Burgifer – beste ridder van Vrancrije wat hij demonstreert tijdens toernooien te Rouanen ter gelegenheid van zijn eerste huwelijk, te Parijs als Carel de Groote teruggekeerd is uit Roomen, waar hij de pauselijke macht hersteld heeft, tijdens de schaking van Clarisse als hij een gezelschap van elf ridders onder leiding van de Amoureusen van Galles overwint, maar vooral in het Bosch van Vincennen aan de vooravond van Carels kruistocht naar Jerusalem, waar hij al Carels ridders één voor één verslaat – arbitreert in een verschil van mening tussen de duivel en een engel over de ziel van een monnik die op weg naar zijn geliefde verdronk – naamgever van een appelboom en een appel – verslaat de reus van Jaffa die alle christenen doodde die daar aan land kwamen – wordt koning van Enghelandt als zijn schoonvader overlijdt en hij de troon opeist <Rijckaert, Rijckaerts, Rijkaert, Ryckaert> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 1-16; e) **Rijkaert**; f) zoon en enig kind van Robrecht die Duvel en de dochter van de keizer van Romen; *Robrecht*: r. 1252.

Rijckaerts appelen n) or. pommes de Richard; o) **Rijckaerts appelen** – naam van appelen van een boom die Rijckaert zonder Vreese in het bos van Normandien vond, met de pitten waarvan hij nakomelingen kweekte, omdat de boom zelf niet teruggevonden kon worden; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 4.

Rijckaerts appelen-boom n) or. pommiers de Richard; o) **Rijckaerts appelen-boom** – naam van de appelbomen die Rijckaert zonder Vreese kweekte uit de pitten van de appels die hij plukte van een boom die hij vond in het bos van Normandien, die daarna onvindbaar bleek; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 4.

Rijn e) **Rijn** – hond(je); g) bevriend met Cuwaert, zou verhaal over Kriekepit kunnen bevestigen, ‘helaas’ niet aanwezig op de hofdag <Rijne, Rime, Rin, Rine> *Reynaert A en F*: r. 2672, 2675; e) **Rijn** – hond; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1980, 1981; e) **Rijn** – hond; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2689, 2692.

Rijn, die h) de Rijn,¹ rivier die achtereenvolgens door Zwitserland, Duitsland en Nederland stroomt [Moisan I, 2: RIM] [West VR: **Rin**]; i) **die Rijn** – ontspringt onder Monju, stroomt door Germania en mondt uit in de Noortsee <Rine> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1292, 1421, 1541, 1545, 1549; i) **Rijn** – rivier bij Colene – geboortestreek van Doyoen van Mayanson <Rijne> *Buevijn*:

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

fol. A3v, B4r, C1r, E6v; i) **Rijn**; *Ferguut*: r. 357; i) **die Rijn** – Justiniaen woont tussen de Dunauwe en de Rijn; *Flandrijs*: r. 111; i) **Rijn** – rivier waarin het lichaam van Reynout wordt gegooid door zijn moordenaars – waar het door een vrome vrouw naar aanleiding van een visioen wordt gevonden <Rijne> *Heemskinderen*: p. 201-203; i) **die Rijn** – waaraan de burcht Ingelhem ligt; *Karel ende Elegast*: r. 5, 66, 122, 495, 735, 770, 1160; i) **Ryn** – rivier waaraan Ingelheim ligt – rivier waaraan Kollen ligt <Ryne> *Karl Meinet*: r. A294, 30; A420, 25; A373, 60; A374, 5; A375, 33; A380, 65; A383, 13; A384, 48; A390, 26; A471, 58; i) **die Rine** – de oostelijke grens van Arturs rijk, na de verovering van Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9693; i) **Rijn** – rivier in de omgeving van Triere <Rine> *Limborch*: boek II, r. 442, 1877; boek III, r. 18; i) **Rijn** – rivier, verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 438, 1870; boek III, r. 18; i) **die Rine** – Otte, koning van Coelne en die Rine; *Lorreinen O*: r. 2906; i) **Rijn** – zeer grote rivier <Ryn> *Meluzine*: fol. N4vb, N5vb, P1vb, X6vb; i) **der Rijn** – rivier bij Cöllen, welke Ogier op weg naar Sahssen oversteekt – grensrivier van het gebied dat Ogier voor Blanckard herovert – Blanckards leger passeert de rivier op weg naar Franckenrich <Rijne> *Ogyer*: r. 8613, 8618, 8694, 9578, 11161, 12602; i) **Rin** – waarin Reynolts moordenaars zijn lijk werpen en waar het door een oude vrouw gevonden wordt <Rine, Ryne> *Reinolt von Montelban*: r. 381, 4257, 15050, 15062, 15066, 15106, 15133, 15229; i) **Rijn** – rivier waaraan de stad Colne ligt; *Renout*: r. 2426; i) **die Ryn** – noordgrens van het door Hettel die Brune veroverde gebied – begrenst Garmania in het westen – ontspringt in Monju <Ryne> *Troyen*: r. 28827, 28992, 29109, 29113, 29117, 32400, 40880; i) **die Rijn** – rivier waarlangs Francio Vrancrijc stichtte; *Troyen Prz*: fol. 165ra; i) **die Rijn** (or. Renum) – oostelijke grensrivier van het patrimonium van Karel de Grote – waaraan Mens ligt <Rijne> *Turpijn*: II, r. 7; XIV, r. 45; i) **Rijn** – waaraan de stad Cuelne gelegen is; *Wybeert*: fol. 1va, 14; 2vb, 9.

Rijn, Oude zie **Oude Rijn, die**

Rijoen zie **Rioen van Spaengen**

Rijpe zie **Ripe van Ripemonde**

Rijssel h) [Graesse: *Insula*]¹ [Moisan I, 2: LISLE] — Rijsel² / Lille³ in Frans-Vlaanderen, gelegen aan de rivier de Deule⁴ – gedurende de Middeleeuwen behorend tot het graafschap Vlaanderen – in de *Ridder metter Swane* door (de vertaler van) Jan van Doesborch toegevoegd als één van de steden in dat deel van Vlaanderen, waar vroeger het koninkrijk L'isle fort / Lillefoort (zie **Lillefoort**) gelegen was – in het chanson de geste *Le Chevalier au Cygne et Godefroid de*

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Insula>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rijsel.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lille>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Deûle>

Bouillon: “une riche contrée / Chieus royalmes-chy est viers Sausonne, la lée” (r. 29-30 en noot 30), waarmee het ‘grote’ Saksen bedoeld wordt; i) **Risel** – tussen Risel en Ghent bij Hijfte komen de samenzweerders (d.z. Bruun, Tybert, Ysegrim, Grymbaert en Reynaerts vader) tegen koning Nobel bijeen; *Reynaerts Hst*: r. 2284; i) **Rijssel** – stad in Vlaenderen – in één adem genoemd met de steden Duway en Orchy; *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [1].

Rijtsaert zie [Ritsaert] 1

Rijtsard zie [Ritsaert] 1

[Rike, Ermenische] zie [Ermenische Rike, dat]

[Rike, Griecsche] zie [Griecsche Rike, dat]

[Rike, Oriëntsche] zie [Oriëntsche Rike, dat]

[Rike, Roomsche] zie [Roomsche Rike, dat]

[Rike Visscher, die] 1 a) [West VR: Roi Pescheo(u)r, Ie] – de Visserkoning¹ alias Bron – zie ook [die Rike Visscher] 2; e) **de Rijke Vischer** – toenaam van **Broen** – de Visserkoning <Rijken Vischer, Riken Vischer, Vischer> *Graal*: r. 1415a, 1470, 1493, 1495, 1522, 1538, 1551, 1580.

[Rike Visscher, die] 2 a) [West PR: Roi/Roy Pescheeur, Ie] – de Visserkoning, bedoeld is zowel Alain li Gros, zoon van Bron, als sommigen van zijn nakomelingen: Pellehan, Alain, Pelles of Pellinor – oorspronkelijk Bron, vader van Alain – zie ook [die Rike Visscher] 1; e) **die Rike Visscher** – toenaam van **Alein van den Foreinen Lande** alias **Broen 2**; f) vader van Pelles van Listenois en Alein van den Vasten Eylanden / Foreinen Lande (de passage is corrupt, de familierelaties zijn in het Middelnederlands niet altijd even duidelijk); g) gewond aan zijn dijbeen (= genitaliën) – zo genoemd omdat hij de vis gevangen had voor de Graal-tafel van Joseph van Aramathien <Koninges des Visscers> *Merlijn*: r. 19097, 19105, 19110, 19115.

Rike Vriess zie **Vriesen, die**

Rikenstene h) or. Richeborc [West VR: Roceborc] – literaire vervorming van de stad Roxburgh² in Schotland; i) **Rikenstene** – burchtstad van Galiene, hoofdstad van haar koninkrijk – waarin zij door koning Galarant belegerd wordt <Riken Stene> *Ferguut*: r. 3861, 3874, 3877, 3889, 4036, 4039, 4044, 4178, 4213, 4283, 4357, 4501, 4538, 4619, 4670, 4813, 4859, 4890, 4952, 5079, 5156, 5197, 5534, 5585.

Rickart zie **Ritsaert van Normandien**

Rime zie **Rijn**

Rin zie **Rijn**

Rin(e) zie **Rijn, die**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Fisher_King

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roxburgh.kmz

Rynert zie **Reynaert 1**

Ringen, Swaerd metten (Vremden) zie **Swert metten Vremden Ringen, dat Ringen, Swert metten Twee** zie **Swert metten Twee Ringen, dat**

Ryoen 1 e) **Ryoen**; f) zoon van Roelant en Aude – kleinzoon van Mile van Mantes <Ryone> *Lorreinen O*: r. 1714.

Ryoen 2 e) **Ryoen** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 55, 63.

[Ryoen] 3 e) **Ryon** – legeraanvoerder van Karel de Grote in de strijd om Rome; *Ogyer*: r. 1498.

Ryoen 4 e) **Ryoen** – Saraceens koning; f) neef van Karahen von Perthij; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – rijdt op Morele, draagt het zwaard Goltmale – gedood door *Ogier*; *Ogyer*: r. 1736.

[Ryoen] 5 e) **Ryon** – Saraceens koning; g) in het gevolg van Brunamont; *Ogyer*: r. 3173.

Rioen zie **Cyton**

Rioen zie **Rioen van Denemarke**

Ryoen zie **Rioen van Spaengen**

Rioen van Denemarke a) [West PR: **Rion 1**] – koning van Danemarke en Irlande – een amplificatio van de reus Rit(h)o [West VR: **Ri(th)on**] in de *Historia regum britannie*; e) **Richoen** – reus; g) nog sterker dan de reus die koning Artur bij Sint Michiels Berch versloeg – had een overkleed gemaakt met de baarden van de door hem verslagen koningen <Richone> *Lanceloet*: boek IV, r. 9843; e) **Rioen van Denemarke** alias **die Gigant** – koning van Denemarken c.q. koning van de Giganten (d.z. de Sennen) c.q. koning van “der herden lande”; f) verwant van Solinas – verwant van Minodap, Bafirmes, Golirans en Margoles – nakomeling van Hercules; g) noemt zich koning van de gehele christen c.q. westelijke wereld – heeft de baarden van zijn leenmannen afgesneden en aan een overkleed laten naaien om te imponeren – strijdt tegen koning Leodegan van Carmelide – verslagen door koning Artur en zijn ridders – vecht als 42-jarige (met het zwaard Malmiadorse) een tweegevecht tegen koning Artur tijdens de slag om Deneblase – raakt gewond en wordt verslagen – in de laatste veldslag bij Tornasse tegen het leger van koning Artur c.s. gedood door Artur <Rioen, Rioene, Rioens, Rione> *Merlijn*: r. 10906, 10911, 13016, 15613, 16337, 17246a, 17262, 17646, 18685, 18690, 18723, 18741, 18757, 19043, 22297a, 22315, 22496, 22508, 22836, 22840, 22843, 22876, 22888, 23007a, 23010, 23029, 23044, 23054, 23075, 23103, 23145, 23163, 23171, 23181, 23184, 23197, 23208, 23224, 23232, 23253, 23299, 23313, 23413, 23454, 23462, 23469, 23491, 23492a, 23495, 23535, 23562, 23571, 23611, 23617, 23677, 23694, 23724, 23767, 23794, 23802, 23811, 23820, 23825, 23838, 23857, 24009, 27388, 33598a, 33778, 33778a, 33780, 33807, 33821, 33830, 33836, 33851, 33864, 33898, 33916, 33957,

33976, 34034, 34037, 34138, 34206a, 34214, 34228, 34241, 34257, 34298, 34301, 34318, 34329.

Rioen van Spaengen e) **Rioen van Spaengen** – koning van Spaengen; f) echtgenoot van koningin Elionette van Amasonia; g) bij wie Olivier van Spaengen verblijft [?] – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – verliefd op koningin Elionette van Amasonia – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel <Rioene, Ryoen, Ryoene, van Spaengen Rioen> *Limborch*: boek III, r. 802; boek IX, r. 111, 415, 701, 947; boek XI, r. 486, 931; boek XII, r. 325, 628, 647, 1374; e) **Ryoen** – koning van Spaengen; f) geliefde van Elidonen <Rioen, Rio(e)[ne], Ryoene> *Limborch Frg*: H50, r. 50, 53; H51C, r. 256; H53, r. 559; H54, r. 133; e) **Ryoen van Spangen** – koning van Spangen; g) idem als in *Limborch* <Rijoen, van Spangen Ryoen> *Lymburch*: boek IX, r. 110, 411, 691, 764, 767, 1046; boek XI, r. 556, 1379, 1409; boek XII, r. 159, 322, 489, 905.

Ryoen van Spangen zie **Rioen van Spaengen**

Riol van Mans a) Riol du Mans [Moisan I, 2: RIOL(S) 2]; e) **Riol van Mans** – ridder van Carel de Groote; g) wordt in het Bosch van Vincennen door Rijckaert zonder Vreese verslagen in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Riolens a) [West PR: Roolans] – Saksische koning; e) **Riolens** – heidens koning – één van de Sennen; g) bondgenoot van koning Rioen van Denemarke in Carmelide <Caelons, Galeont> *Merlijn*: r. 17416, 17631.

Ryon zie **Ryoen 3 & 5**

[Rion] zie **Rioen van Denemarke**

Rype van Beamont zie **Ripe van Ripemont**

Ripe van Ripemont a) [Moisan I, 2: RI(S)PEU DE RIBEMONT]; b) neef van Fouques de Morillon; e) **Ripe van Ripemont**; g) is als enige aan het hof van Karel de Grote bereid om Ridsaert op te hangen – door Reynout opgehangen aan de voor Ridsaert bestemde galg bij Montefaucoen <Rijpe, Ripen, Ripe van Ripemont, Ripen> *Heemskinderen*: p. 159-164, 166; e) **Rype von Beaumont**; g) als enige aan Karle's hof bereid Ritzart op te hangen – opgehangen door Reynolt <Rypp, Ryppen, Ryppes> *Reinolt von Montelban*: r. 10747, 10761, 10781, 10789, 10795, 10804, 10814, 10831, 10847, 10855, 10856, 10861, 10931, 10949, 10965, 10981, 10992, 11038, 11041, 11042, 11062, 11094, 11107, 11112, 11126, 11132, 11137, 11147, 11169, 11181, 11185, 11192, 11193, 11211, 11214, 11245, 11267, 11272, 11285, 11323, 11466, 12383; e) **Rype van Beamont**; g) biedt Karel de Grote aan Ridsaert op te hangen <Ripe, Ripen, Ryphen> *Renout*: r. 2039, 2053, 2059, 2060, 2076, 2078, 2082, 2085, 2091, 2100, 2109, 2127, 2131.

Ripemont zie **Ribemont**

Ripen h) Ribe,¹ havenstad in het westen van Jutland,² Denemarken; i) **Ripen** – waar koning Magnus een feest geeft ter gelegenheid van het huwelijk van zijn dochter met koning David de Bruys van Scotlant; *Denensage*: r. 94, 110.

Rypermont zie **Ribemont**

Ripheus a) Ripheus³; e) **Ripheus** – Trojaan; g) volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje – gedood bij de poging Cassandra te redden uit handen van de Grieken <Piripheus, Riphios> *Troyen*: r. 32079, 32142, 32158.

Rypp(e) von Beaumont zie **Ripe van Ripemont**

Rippelmonde h) Rupelmonde⁴ aan de westoever van de rivier de Schelde,⁵ waar gedurende de Middeleeuwen de graaf van Vlaanderen een dwangburcht annex tolplaats bezat; i) **Rippelmonde** – roversnest en tolplaats aan de Scelde; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1231.

Rippe(n)mont zie **Ribemont**

Rysa van Aresse a) or. Resa, koning van Aresse – in het Middelnederlands mogelijk niet begrepen als eigennaam: ‘die rysa’ – zie ook **Theseus 4**; e) **Rysa van Aresse** – afkomstig uit Aresse; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Deiphebus <van Aresse die rysa> *Troyen*: r. 469.

Risel zie **Rijssel**

Ritchaert van Chamont zie [**Richaert van Chamont**]

Ritchier zie [**Ritsier**] 3

Rits** zie **Rich****

[Ritsaert] 1 a) [Moisan I, 2: RICHARS 16]; b) Zoon van [Moisan I, 1: AÏE 1] (zie **Aye**) en [Moisan I, 1: AIME(S) 17 DE DORDON(NE)] (zie **Aymijn van Dordoene**) – broer van [Moisan I, 1: ALART 1] (zie **Adelaert 1**), [Moisan I, 1: GUICHARS 10] (zie **Writsaert**) en [Moisan I, 2: RENAUS 29 DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**); d) één van de Vier Heemskinderen (zie [**die Heemskinderen**]); e) **Ridsaert** – markgraaf van Spangen; f) oudste zoon van Aymyn van Dordoen en Aye van Merewout – broer van Adelaert, Wridsaert en Reynout; g) wordt bij gelegenheid van de kroning van Lodewijk door Karel de Grote markgraaf van Spangen gemaakt – raakt in vete met Karel de Grote en moet vluchten – dient met zijn broers drie jaar koning Saforet van Spangen – dient met zijn broers vier jaar koning Yewyn – bouwt en bewoont met zijn broers de burcht Montalbaen – geeft zich uiteindelijk met Adelaert en Wridsaert over aan Karel de Grote – met zijn broers Adelaert en Wridsaert door hun oom Maeldegis uit hun

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ribe.kmz

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Jütland>

3. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Riph%C3%A9>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rupelmonde.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scheldt>

gevangenschap bevrijd – met zijn broers door koning Yewyn naar Vaucoloen gestuurd om aan Karel de Grote te worden uitgeleverd – raakt gewond in de strijd bij Vaucoloen – gevangengenomen door Roelant – in opdracht van Karel de Grote door Ripe van Ripemonde naar de galg te Montefaucoen geleid – gered door Reynout en Maeldegij – probeert Karel de Grote te doden als deze zich in gevangenschap van de Heemskinderen bevindt, maar wordt door Reynout tegengehouden <Ridsaerd, Ridsaert, Ridsairt, Ridsert, Ridtsaert, Rijtsaert, Ritsaert, Ritsairt> *Heemskinderen*: p. 17, 19, 27, 28, 37, 39, 40, 44, 46, 56, 57, 59, 61, 62, 71, 108, 115, 122, 129-134, [134], [135], 139, 143, 154-156, [156], 158-166, 172, 174, 177-179, 185; e) **Ridtsaert**; f) oudste zoon van Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont – broer van Wridtsaert, Adelaert en Reynout; *Malegijs*: p. 346; e) **Ritzart**; f) oudste zoon van Heymen en Aye – broer van Fritzart, Adelhart en Reynolt; g) gevangengenomen door Rolant <Richart, Rizart, Rizhart, Ryzhart> *Reinolt von Montelban*: r. 367, 703, 1146, 1147, 1154, 1247, 1311, 1583, 2036, 2346, 2522, 2526, 2542, 2590, 2976, 3062, 3357, 5942, 6455, 6474, 6533, 7258, 7749, 7761, 7841, 7967, 7969, 7973, 7977, 7993, 8079, 8152, 8157, 8165, 8204, 8210, 8217, 8225, 8247, 8260, 8268, 8275, 8284, 8423, 8443, 8475, 8564, 8870, 9289, 9294, 9310, 9312, 9433, 9442, 10089, 10280, 10286, 10295, 10301, 10305, 10314, 10359, 10362, 10374, 10438, 10544, 10618, 10627, 10639, 10647, 10648, 10671, 10672, 10682, 10695, 10729, 10745, 10756, 10782, 10821, 10835, 10836, 10842, 10844, 10847, 10864, 10879, 10921, 10967, 10974, 10982, 10993, 10994, 11056, 11058, 11061, 11068, 11071, 11097, 11106, 11109, 11118, 11120, 11127, 11130, 11145, 11156, 11163, 11165, 11166, 11173, 11176, 11178, 11194, 11238, 11250, 11253, 11256, 11263, 11269, 11293, 11302, 11305, 11344, 11360, 11364, 11454, 11465, 11670, 12038, 12197, 12351, 12385, 12388, 12389, 12391, 12395, 12600, 12604, 12622, 12836, 13104, 13151, 13195; e) **Ridsaert**; f) zoon van Aymijn van Dordoene en Haye – broer van Wridsaert, Adelaert en Renout; g) door Roelant gevangengenomen <Gitsart, Rijtsard, Rijtsarde, Ritsaerde, Ritsaert, Ritsarde, Ritsard> *Renout*: r. 305, 315, 319, 327, 399, 554, 1250, 1604, 1659, 1667, 1674, 1677, 1683, 1686, 1688, 1694, 1710, 1718, 1729, 1767, 1770, 1780, 1783, 1798, 1804, 1811, 1897, 1900, 1911, 1925, 1935, 1936, 1961, 1975, 1987, 2021, 2035, 2037, 2047, 2051, 2078, 2082, 2109, 2130, 2133; e) **Ridsaert**; f) zoon van Aymijn – broer van Writsarde, Adelaert en Renout; g) krijgt van Karel de Grote gebied [?] tussen Parijs en Lauwen en aan de voet van de Monju; *Renout D*: r. 91, 383.

Ritsaert 2 a) or. Richard de Gardes / Ricart de Gadres – koning van Gardes / Gadres (d.i. Cádiz) – b) vader van Oriabel; d) laat de anonieme en ‘stomme’ Jourdain de Blaves in de gevangenis gooien omdat hij de treiterende senescal van de koning van Pisa dood sloeg – berispt door zijn dochter omdat hij weigert te geloven dat de anonieme helpende ridder niemand anders is dan de ‘zot’ die

hij heeft doen opsluiten; e) **Ritsaert** – koning van Gaders; f) vader van Oriabeel; g) heeft de grote liefde van zijn dochter in de gevangenis gegooïd – wordt door zijn woedende dochter vergeleken met een exemplarische woekeraar <Ritsaerde> *Jourdein*: r. 15, 31, z.r.

Ritsaert zie **Ritsart**

Ritsaert zie **Writsaert**

Ritsaert van Normandien a) [Moisan I, 2: RICHARS DE NORMANDIE] – hertog van Normandië – dezelfde als **Rijckaert zonder Vreese** – geënt op Richard I van Normandië (932-996)¹; b) zoon van Guillaume Longue-Épée – kleinzoon van Rollo; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Ritsaert van Normandien** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) steunt Tulpijn als deze zich verzet tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen – weigert Ridsaert op te hangen <Ridsaert> *Heemskinderen*: p. 105, 151, 158; e) **Ridtsaert** – ridder – leenman van koning Karel van Vrancrijk – toegenaamd: dye Vrye; g) in conflict Karel-Hughe pro Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 79; e) **Rickart** – graaf; g) aanvoerder van het leger van Normandien <Richarden> *Karl Meinet*: r. A470, 64; A526, 63; e) [**Ridsart van Normendien**]; g) erkende koning Puppijn als leenheer dankzij de Loreinen <Ridsarde van Normendien> *Lorreinen H*: r. 87; e) [**Richert van Normendien**] – ridder, heer van Normendien – leenman van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen <van Normendien Richerde, van Normendien Rits[...]> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 400, [439]; e) **Ridtsaert van Normandien** – ridder – leenman van koning Karel die Grote; g) naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd; *Malegijs*: p. 343; e) **Ritsart von Normandie** – hertog van Normandie; g) vecht mee in het leger van Karel de Grote voor Rome <Rietsarde von Normendyden, Rietsart, Rietsart von Normandij, Rietsart von Normendye, Ritsart, Ritsart von Normendie> *Ogyer*: r. 238, 1500, 1632, 1758, 1820, 3834, 3845, 3854; e) **Ryzart von Normandy** alias **die Norman**; g) aan het hof van Karle – weigert Ritzart op te hangen – liet in Vischamp een abdij bouwen <Rizhart, Ryzhart> *Reinolt von Montelban*: r. 3679, 3934, 4925, 5732, 9970, 10681, 10769, 11513; e) **Ritsaert van Normendie** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) weigert Ridsaert op te hangen <Ritsarde> *Renout*: r. 1461, 1972, 1976, 2064.

Ritsaert van Normendie zie **Ritsaert van Normandien**

Ritsaert van Yngelant e) **Ritsaert van Yngelant** – koning van Engellant; f) broer van de gravin van Austoen – zwager van graaf Gwijde van Austoen – oom van Buevijn van Austoen – (oud)oom van Boudewijn en Goddaert en van Buevijn

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_I_of_Normandy

jr. en Ghijs; g) huwt zijn zuster uit aan graaf Gwijde van Austoen – spreekt recht en bemiddelt, maar is omkoopbaar – verbant de valselijk beschuldigde Buevijn van Austoen en Diederick nadat zijn zoon door het paard Arondeel is doodgetrapt – na zijn dood opgevolgd door zijn neef Buevijn <Ridsaert, Ridsart, Ritsaert, Ritsaert van Engelant> *Buevijn*: fol. A3r, A5r, B1r, B4v, B5r, H3v, K5r, M1r-M2v.

Ritsairt zie [Ritsaert] 1

Ritsard zie [Ritsaert] 1

Ritsart e) **Ritsart**; f) zoon van Yoen <Ritsaert, Ritsarde> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 38, 353; fragm. VI, r. 8, 73, 95, 109; fragm. VII verso, r. 13, 41; e) **Ritsart** <Ritsarde> *Lorreinen Be*: r. 190; e) **Ritsart** – hertog – heer van Siten; f) neef van Gyrbert; g) herstelt de orde in Siten [?], door met hulp van Pyroen Alternaest te ontzetten en Jorijs in ere te herstellen <Ritsaerde, Ritsaert, Ritsarde, Ritsarts> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 20, 110, 169; fragm. II, r. 7, 23, 85, 100, 101, 109, 129, 131, 174, 203, 208; e) **Ritsart** – hertog – leenman van keizer Karel; f) zoon van Yoen – broer van Judit – neef van Garijn – neef van Gelloen; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Ritsarde, Ritsarts> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 991, 1125, 1334, 1402, 1413, 1645, 2103; e) **Ritsart** – hertog van Bordeas [?]; f) zoon van Yoen – broer van Judit – neef van Garijn – neef van Reinout – neef van Olivier – neef van Gelloen – verwant van Ogier; g) heeft Siten op zijn vader Yoen veroverd, omdat hij diens schaking van Helene veroordeelt, en stelt graaf Elijn aan als drossaard en voogd – leent het paard Fyauwe van Girbert voor zijn twee-tegen-een-kamp tegen Berengier en Pyroet van Tolose – wint het gevecht, verwondt Berengier ernstig en doodt Pyroet direct na de strijd – ontvlucht Parijs <Ritsarde, Ritsardes, Ritsarts, Rytsart> *Lorreinen O*: r. 27, 1800, 1806, 1809, 1815, 2199, 2213, 2239, 2259, 2321, 2330, 2350, 2351, 2363, 2372, 2385, 2428, 2435, 2449, 2451, 2475, 2513, 3272, 3275, 3279, 3298, 3387, 3395, 3397, 3404, 3440, 3467, 3469, 3488, 3503, 3515, 3519, 3537, 3555, 3598, 3604, 3617, 3633, 3640, 3645, 3653, 3660, 3667, 3676, 3690, 3693, 3697, 3725, 3811, 3884, 3902, 3921, 3966, 3981, 3993, 4002, 4028, 4041, 4073, 4144, 4153, 4197, 4215, 4223, 4228, 4233, 4239, 4242, 4250, 4256, 4264, 4277, 4296, 4315, 4323, 4326, 4329, 4340, 4343, 4349, 4353, 4357, 4369, 4375, 4393, 4399, 4407, 4419, 4444, 4446, 4447, 4457, 4460, 4465, 4468, 4493, 4505, 4537, 4545, 4549, 4619, 4636, 4660; e) **Ritsart** – hertog; f) zoon van Yoen – echtgenoot van Aylit; g) door zijn vader te hulp geroepen naar Siten <Ritsarde> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 23, 75, 84, 108, 118, 130, 171, 179, 213, 233, 261, 266, 287, 289, 293, 301, 338, 343; fragm. C, r. 235; fragm. D, r. 184, 195, 217, 251, 258, 271, 293; e) **Ritsart** – hertog – leenman van Karel de Grote; f) broer van Judit – neef van Garijn – neef van Gyrbert – neef van Gelloen; g) wiens land door Robbrecht van Meilaen is aangevallen <Ritsarde, Ritsarts>

Lorreinen W: fragm. IV, r. 3, 84; fragm. V, r. 1, 15, 110, 169, 247, 261, 278, 315, 341.

Ritsart von Normandie zie **Ritsaert van Normandien**

Rytschier zie **[Ritsier] 2**

[Ritsert van Normendien] zie **Ritsaert van Normandien**

Ritsier 1 a) [Moisan I, 2: RICHIER(S) 9] – schildknaap van Floovant; b) zoon van hertog Joceranz; e) **Ritsier** – schildknaap van Flovent van Vrankerike; f) neef van hertog Hemelyoen van Bayviere – neef van Lucari – verloofde / echtgenoot van Fluier die Rose – schoonzoon van koning Fluere van Antsay; g) volgt zijn schoonvader op als koning van Antsay – vecht in de strijd tegen de Saracenen onder leiding van emir Galien zeer fel en doodt velen <Ritsiere> *Flovent*: r. 11, 17, 32, 72, 90, 97, 100, 104, 106, 134, 151, 162, 235, 449, 457, 498, 550, 554, 569, 574, 578, 580, 584, 586, 594, 620, 628.

[Ritsier] 2 a) [Moisan I, 2: RICHIER(S) 11]; e) **Ridsier**; f) zoon van Dunay van Bamere – broer van Bartram; g) kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen; *Heemskinderen*: p. 105; e) **Rytschier**; f) zoon van Dunamels von Bavier – broer van Bertram von Massagier <Rizier> *Reinolt von Montelban*: r. 4907, 5739.

[Ritsier] 3 a) or. Richier; e) **Ritchier**; f) zoon van Droyoen – neef van Gautier d'Orghelieuse – neef van Ogier die Danois; g) bevrijder van Ogier die Danois – gedood door Karel de Grote <Ritchiere> *Ogier A-D*: r. 81, 94, 134, 148; e) **Rietsier**; f) zoon van Dryon – neef van Ogier – neef van Gautier; g) bij de poging het ophangen van Ogier te verhinderen gedood door Karel de Grote <Rietsern, Ritsier, Rittsier> *Ogyer*: r. 633, 646, 659, 669, 672, 678, 681, 689, 701, 739, 753, 757.

Rittsart von Normendie zie **Ritsaert van Normandien**

Rittsier zie **[Ritsier] 3**

Ritzart zie **[Ritsaert] 1**

Rytzart zie **Richart van Alvernen**

Riveel h) [West PR: Rivel]; i) **Riveel** – toenaam van **Hervy van Riveel** en van **Ywen van Riveel** <Rivel> *Merlijn*: r. 17450, 18328, 18911, 23121, 24917, 29338.

Riviere h) [Moisan I, 2: RIVIER en/of RIVIER(S)] – vaak gebruikte toenaam, die zowel kan slaan op een kasteel als op een stad (Riviere is de 'oude' naam voor Douai) als op een (rivier)dal als op een regio – zie ook **die Ruviere**; i) **Riviere** – toenaam van **Morante vander Rivieren** <Rivieren> *Heemskinderen*: p. 174; i) **Ryvere** – toenaam van **Morande van Ryvere** <Rivere, Ryver> *Karl Meinet*: r. A218, 31; A219, 18, 38, 57, 63, A220, 6, 52; A221, 64; A222, 10, 38; A223, 23, 53; A224, 5, 10, 30, 51; A226, 55; A228, 30; A229, 2, 52, 59; A233, 40; A235, 12, 50; A236, 62; A238, 61; A239, 7; 38, 63; A240, 61; A241, 19; A244, 58; A245, 54; A249, 21; A250, 7; A260, 23, 34; A262, 26, 51; A265, 48; A266,

70; A269, 20; A275, 7; A290, 25, 47; i) **Riviren** – toenaam van **Carados vanden Riviren**; *Mouwen*: r. 722; i) **Riviere** – toenaam van **Morant von der Riviere** <Rivier, Rievier, Rieviere, Rievieren> *Ogyer*: r. 1298, 1346, 1410, 1502, 1615, 2236, 2330, 3193, 3777, 3794, 3850; i) **Ryviere** – stad in Lottrike [?]; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 327; i) **Reviere** – de opsomming van baronnen is corrupt en meerdere conjecturen zijn mogelijk zoals: Sampson und Reniere – toenaam van **Sampson von Reviere** <Beyeren, Berengier> *Reinolt von Montelban*: r. 3684, 10770, 11511; i) **Ryvieren** – mogelijk corrupt: bedoeld lijkt Ribemont – leen van Anceline; *Reinolt von Montelban*: r. 3686.

Riviere, Duyvels zie **Duyvels Riviere**

Rivire, Base(r) zie **Baser Rivire, die**

Riviren zie **Riviere**

Rixcolien a) onduidelijk is waar Jacob van M(a)erlant de namen vandaan heeft, waarmee de stervende Daris zijn zuster, zoon en dochter aanduidt; e) **Rixcolien**; f) dochter van koning Daris van Percen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 541.

Rizart zie **[Ritsaert] 1**

Ryzart von Normandy zie **Ritsaert van Normandien**

Rizhart zie **[Ritsaert] 1**

Rizhart zie **Ritsaert van Normandien**

Rizier zie **[Ritsier] 2**

Robaster a) [Moisan I, 2: ROBASTRE] – reus; d) beschermer van Garin – hielp hem Monglane te veroveren; e) **Robaster**; g) gezel van Garijn; *Garijn*: r. 10, 43, 75, 138.

Robbrecht zie **[Robrecht] 2 & 4**

Robbetsoen zie **Robetsoen 1**

Robbolijn e) **Robbolijn**; g) verrader – tracht Seghelijs zwart te maken bij Prides – beschuldigt Blensefluer van overspel met Seghelijs – gedood door Seghelijs <Rabolijn, Robolijn> *Seghelijs*: r. 1742, 2081, 2320, 2322, 2332, 2374, 2418, 2444.

Robbrecht zie **Herbrecht**

Robbrecht zie **Robrecht 2 & 3 & 5**

Robbrecht (van Meilaen) zie **[Robrecht van Meilaen]**

Robbrecht van Vriesen zie **[Robrecht van Vriesen]**

Robeert e) **Robeert**; f) zoon van Gelloen en de zuster van koning Karel (d.i. de weduwe van Mile van Mantes) <Robeerte> *Lorreinen O*: r. 1745.

Robert van Breedensteene a) or. Cobir de Piedralada; e) **Robert van Breedensteene** – ridder; g) valse raadgever van koning Karel; *Sibilla*: r. 102.

Robert van Normandien a) or. Robert de Normendie; e) **Robert van Normandien** – ridder in het leger van koning Pepijn van Vranckrijk voor

Angorien; g) wiens rechter been eraf geslagen wordt door de admiraal Brulant; *Valentijn*: cap. 45.

Robert zie **Robrecht van Barioen**

Robetsoen 1 e) **Robetscoen**; f) zoon van Robbrecht; g) (door zijn vader gehuwd met Alijt om Marchia te verwerven) <Robetscoene> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 19; e) **Robbetsoen** <Robbetsoene> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 77; e) **Robetsoen** – graaf; f) zoon van Robbrecht van Meilaen <Robbetsoen> *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 48, 93.

[Robetsoen] 2 a) Robichon, herder uit Adam de la Halle's toneelstuk *Li Gieus de Robin et de Marion*; e) **[Robetsoen]** <Robetsoene> *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. 17.

Robla zie **Rebla**

Roboam a) Rechabeam¹ [*I Koningen* 11: 43]² – koning van Judea / het Zuidrijk³; b) zoon van Salomo; e) **Roboam** – koning van Judea in Jherusalem; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 820, 823; e) **Roboam**; g) wroette in zonden als een varken in het slijk modder <Roboams> *Jan van Stijevoort*: refr. 111: 53; e) **Roboan**; f) zoon van koning Salomon; g) luistert niet naar de oude wijze mannen, belast zij volk te zwaar, wordt verdreven door Jeroboan, verliest Hisraël en eindigt als koning van enkel de stammen van Juda en Benyamin <Roboam> *Negen Quaetsten*: cap. [I, 1]-[I, 4].

Robolijn zie **Robbolijn**

Robrecht 1 e) **Robrecht** – hertog, afkomstig uit Sivilien; g) bondgenoot van Buevijn van Austoen en koning Ermenijn in de strijd tegen koning Yvorijn van Mombrant; *Buevijn*: fol. L3r, L4v.

[Robrecht] 2 e) **Robbrecht**; f) oom van Esmoreit; g) verrader – beraamt uit jaloezie de moord op Esmoreit – verkoopt hem in plaats daarvan voor duizend pond goud aan Platus – uiteindelijk door Platus ontmaskerd – opgehangen <Robberecht, Robrecht> *Esmoreit*: r. 13, 18, 22, 29, 292, 339, 381, 712, 967, 992, 1011.

[Robrecht] 3 a) correspondeert met [Moisan I, 2: ROBERT LE NORMANT] – hertog; e) **Robbrecht** – ridder; g) hanteert in de strijd een stalen bijl; *Fierabras*: r. 10.

[Robrecht] 4 e) **Robberecht** – schildknecht van de koning van Averne; f) vader van Sanderijn; *Lanseloet*: r. 461.

Robrecht 5 e) **Robbrecht** – graaf van Sessoen; f) broer van graaf Herbrecht van Vermendoys; g) tegenstander van de koning Lodewijk van Vranckerike – ruilt Echites van Athenen tegen zijn door de andere partij gevangengenomen

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rehoboam>

2. http://vulgate.org/ot/1kings_11.htm

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Koninkrijk_Juda

broer <Robbrechte> *Limborch*: boek V, r. 27; e) **Robbrecht** – lees: **Herbrecht**; *Limborch Frg*: H51B, r. 11; e) **Robrecht** – graaf van Sessoen; f) broer van graaf Herbrecht van Vermedoes; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 27.

Robrecht Savingrijs e) **Robrecht Savingrijs**; g) schiet samen met Agret vanden Bosse en Reynoult van Sulli en 3000 gewapende mannen koning Huguet van Britanigen te hulp in diens strijd tegen koning Karodos; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 9.

Robrecht die Duvel a) Robert le Diable – legendarische Normandische ridder die zijn toenaam dankt aan zijn extreem agressief gedrag in zijn kinder- en tienertijd als gevolg van het feit dat zijn moeder zich (onwetend) bereid verklaarde zelfs de hulp van de duivel te accepteren om zwanger te worden, hetgeen geschiedde; e) **Robrecht de Duyvel** – hertog van Normandien; f) vader van Rijckaert zonder Vreese; *Rijckaert zonder Vreese*: Voorreden, cap. 1; e) **Robrecht die Duvel** alias **die Ridder metten Witten Paerde** – hertog van Normandien; f) zoon en enig kind van hertog Oubeert van Normandien en de dochter van de hertog van Bourgondien – vader van Rijckaert; g) gewelddadig en moordzuchtig kind – komt tot inkeer nadat hij zeven heremieten gedood heeft – biecht zijn zonden bij de (biechtvader van de) paus in Rome en krijgt als penitentie dat hij zich als een waanzinnige aan het hof van de keizer van Rome moet gedragen – strijdt soms incognito tegen de Saracenen – krijgt uiteindelijk vergeving – huwt met de stomme dochter van de keizer van Rome die haar spraak terugkrijgt <Robbrechte, Robbrechten, Robbrechts> *Robrecht*: r. 1, 76, 103, 115, 126, 144, 152, 153, 154, 156, 166, 167, 169, 171, 175, 194, 196, 201, 206, 212, 215, 217, 223, 226, 231, 239, 242, 248, 249, 250, 252, 259, 266, 267, 271, 278, 279, 282, 289, 291, 295, 298, 303, 312, 314, 316, 320, 323, 326, 329, 331, 335, 338, 340, 341, 345, 352, 354, 361, 363, 366, 371, 374, 377, 380, 383, 388, 391, 398, 400, 406, 419, 421, 428, 431, 432, 445, 447, 449, 542, 455, 456, 459, 463, 465, 467, 482, 484, 490, 498, 499, 509, 514, 516, 518, 521, 523, 524, 525, 537, 548, 553, 557, 559, 561, 565, 566, 568, 573, 574, 578, 580, 595, 596, 598, 601, 602, 606, 610, 613, 617, 620, 621, 623, 629, 642, 643, 646, 651, 656, 658, 662, 666, 675, 677, 678, 690, 693, 701, 704, 712, 719, 724, 725, 729, 731, 732, 735, 738, 739, 746, 753, 754, 756, 757, 760, 764, 767, 772, 774, 775, 777, 783, 789, 793, 796, 799, 803, 812, 818, 851, 853, 858, 861, 864, 869, 872, 874, 876, 882, 883, 886, 890, 893, 896, 901, 904, 918, 945, 961, 962, 966, 969, 976, 981, 983, 984, 991, 992, 996, 998, 1033, 1037, 1040, 1042, 1046, 1048, 1068, 1086, 1088, 1104, 1106, 1107, 1110, 1112, 1114, 1116, 1119, 1121, 1122, 1124, 1128, 1133, 1138, 1144, 1146, 1151, 1156, 1157, 1160, 1166, 1168, 1170, 1174, 1178, 1182, 1187, 1189, 1192, 1197, 1200, 1202, 1206, 1212, 1214, 1221, 1224, 1225, 1231, 1233, 1237, 1240, 1247, 1257, 1261.

Robrecht van Artoys en Bollonoys e) **Ruprecht** – graaf van Artois, Angeris en Bolois; f) later echtgenoot van de zuster van de koning van Frankrich – vader van Johan ûz dem Virgiere; g) aanvankelijk kamenier en geliefde van de zuster van de koning van Frankrich; *Johan*: r. 2529, 2567, 2645, 2651, 2659; e) **Robrecht van Artoys en Bollonoys** – graaf van Artoys en Bollonoys; f) later echtgenoot van Isabella van Vranckrijck, zuster van koning Lodewijck van Vranckrijck – vader van Joncker Jan uut den Vergiere – neef van de hertog van Aquitanien; g) aanvankelijk kamenier en geliefde van Isabella van Vranckrijck – legt zijn zoon te vondeling – vecht in Antiochia tegen de heidenen – herenigd met zijn volwassen zoon – verslaat de verrader Gouweron in tweegevecht en doodt hem; *Joncker Jan*: p. 216, 220-222, 225, 226.

Robrecht van Barioen l) Robert de Boron¹ [West VR: Robers 5] [West PR: Robert 1] – Bourgondische dichter – auteur van *Joseph d'Arimathie*, *Merlin* en *Perceval* (ca. 1200), een driedelige cyclus in verzen die al in de 13e eeuw (anoniem) in proza werd omgezet (de *Prose-Joseph d'Arimathie*, *Prose-Merlin* en *Didot-Perceval*); m) **Robrecht van Barioen** – door Jacob van M(a)erlant genoemd als bron van zijn vertaling / bewerking in verzen van een Oudfranse prozaredactie <Robert, Robrecht, Robrecht van Borioen> *Graal*: r. 1300, 1559, 1560, 1577, 5283, 9032.

[Robrecht van Meilaen] e) **Robbrecht van Meilaen** <Robbrechts van Meilaens> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 18; e) **Robbrecht van Meilaen** – graaf van Meilaen; g) heeft de boden van Karel de Grote, d.z. Roelant, Reinaut en Wernier opgesloten <Robbrecht, Robbrechts, [...]bbrecht van Meilaen> *Lorreinen Be*: r. 7, 35, 205, 218, 224, 230, 236, 264, 303, 307, 317; e) **Robbrecht** – graaf van Meilaen; f) zoon van Beatrijs 2 – vader van Robetscoen en Desier (en Ogieve) – neef van Alart – neef van Vulquijn; g) door Rigaut verjaagd uit Marchia – strijdt tegen Rigaut <Robbrechts> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 13, 60, 80, 96, 101, 108, 135, 137, 143, 149, 165, 176, 205; e) **Robbrecht van Meilaen** – graaf van Meilaen; g) verrader – huwt zijn dochter om politieke redenen met Rigaudijn <Robbrecht, Robbrechte van Meilaen, Robbrechts> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 34, 45, 57, 66, 70, 79, 151, 188, 193, 209, 214, 220, 265, 270, 315, 350; e) **Robbrecht van Meilaen** – graaf van Meilaen; f) vader van Robetsoen – neef (zoon van de zuster) van Gelloen; g) is het land van Ritsart binnengevallen – ontvangt de boden van Karel de Grote eervol – door Karel de Grote ontboden voor een geding <Robbrechte> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 63, 117, 120; fragm. IV, r. 24, 29, 36, 41, 45, 61, 83, 95, 101, 105, 115; fragm. V, r. 10, 12, 71, 91, 106, 112, 128, 142, 144, 152, 167, 179, 199, 221, 234, 252.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_de_Boron

[Robrecht van Vriesen] a) gerefereerd wordt aan Robrecht II van Vlaanderen¹ (ca. 1065–1111) [Moisan I, 2: ROBERS DE FLANDRES]; b) zoon van Robrecht I de Fries en Geertruida van Saksen – gehuwd met Clémence van Bourgondië, zuster van de latere paus Callixtus II – vader van Boudewijn (VII) met de Bijl; c) graaf van Vlaanderen (1093–1111); d) één van de aanvoerders tijdens de Eerste Kruistocht (1096–1099) waaraan hij de naam Robrecht II van Jeruzalem overhield; e) **Robbrecht van Vriesen** – graaf; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc – gevangengenomen door Briant; *Saladijn*: r. 1237.

Rochart zie **Rohart**

Roche** zie **Roke****

Roche** zie **Rotse****

Roche h) de stad La Rochefoucauld² in Poitou³ in het westen van Frankrijk; i) **Roche** – plaats van herkomst van een voornaam geslacht; *Meluzine*: fol. Y3vb.

Roche van Sangwijn j) [West VR: Roche de Chanpguin / Changuin, la]; k) **Roche van Sangwijn** – kasteel (in Galoye) waar de moeder van koning Artur en de moeder en de zuster van Walewein zich schuil houden – waar het Bedde van Wondere is; *Perchevael J*: boek II, r. 40208.

Rochedon h) [West PR: Rochedon, de]; i) **Rochedon** – hertogdom – land dat door de koningin van Foreestan is afgenomen van de dochter van de hertog van Rochedon, die het terugkrijgt dankzij Lanceloet van Lac <Rochedoen, Roechedan> *Lanceloet*: boek II, r. 13866, 19381, 19466.

Rochefier j) mogelijk bedoeld als sprekende naam: stoere rots; k) **Rochefier** – kasteel waar Andries van Chavengy verblijft – belegerd door Saladijn; *Saladijn*: r. 1373.

[Rochefort] h) or. Rocheford; i) **[Rochefort]** – toenaam van **[Pean van Rochefort]** <Rechfort, Rochtefort> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 12, 45.

Rocheflo(e)r zie **Rotsefluer**

Rochelle h) La Rochelle⁴ in Poitou,⁵ Frankrijk [Moisan: I, 2: ROCHELLE (LA)] [West PR: Roc(h)ele, la] – havenstad aan de Golf van Biskaye / Atlantische Oceaan; i) **Rochelle** – (haven)stad en kasteel, door Melusine gesticht <Rochellen, Rochelles, Roussielle> *Meluzine*: fol. F6vb, G2va, L4ra, L4rb, Q2vb, S1ra, S1rb, S6vb, T5ra, X1ra; i) **Rotsele** – havenstad <Roetsele> *Merlijn*: r. 25167, 25206, 25209, 26382, 27312.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_II_of_Flanders

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/La_Rochefoucauld.kmz

3. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Poitou>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/La_Rochelle.kmz

5. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Poitou>

Rocher van Roussel Castele a) or. Rocher du Chasteau Roussel / Rogier du Chastel de Rousset; e) **Rocher van Roussel Castele** – ridder – afkomstig uit de provincie Aix; g) trouwde met een fee op voorwaarde dat hij haar nooit naakt zou mogen zien – na geruime tijd brak hij zijn eed, waarna de fee in een serpent veranderde en verdween, en het met zijn voorspoed voorgoed gedaan was; *Meluzine*: fol. A2rb.

Rochtefort zie [Rochefort]

[Rode Acker, die] i) **[die Rode Acker]** – veld in Armenien, waar de tweekamp tussen de Saraceense reus Polijphenus van Barberien en de voor Etsijtes (van Athenen) uitkomende Demofoen plaatsvindt <Roden acker, Rooden ackere> *Margrieta van Limborch*: cap. 89-90.

[Rode Eilant, dat] i) **dat Rode Eylant** – eiland [?], koninkrijk van koning Briant; *Torec*: r. 4.

Rode Galeaen zie **Geleaen**

Rode Geleaen zie **Geleaen**

[Rode Casteel, dat] j) [West PR: Vermeil Castiel, del] kasteel van koning Cersés; k) **[dat Rode Casteel]** – kasteel van koning Cerces <Roden Castele> *Lanceloet*: boek II, r. 17883.

Rode Lioen a) [Moisan I, 2: RO(U)GE(S) LION(S) (LI, LE) 1] lett. ‘rode leeuw’ – koning van Abilant – zie ook **Noblioen**; e) **Roede Lioen** – Saraceens heer van Abelant; f) zoon van de sultan van Babeloen – vader van Florentijn van Abelant – oom van Eysenbaert en Floerant <Rode Lioen, Rodelioen, Roeden Lioen, Roedenlioen> *Gloriant*: r. 0, 240, 278, 444, 474, 490, 528, 650, 681, 726, 928, 946, 952, 1010; e) **Rode Lioen** – heer van Abilant; *Ogier E-G*: r. 180, 186.

Rode Lyoen, die e) **die Rode Lyoen** – taboenaam van **Bruant vander Montangen** – ridder; g) draagt een wapenrusting met een rode leeuw op zijn schild – berooft Mariole van haar gouden diadeem – ontsnapt; *Torec*: r. 54.

[Rode Ridder, die] 1 a) [West VR: Chevalier Vermeil, 1e] – ridder uit Chrétien de Troyes’ *Conte du Graal*¹ die door Perceval gedood werd; e) **[die Rode Ridder]**; g) vorige bezitter van het paard dat Pertsevale tijdens de jacht op het Witte Hert berijdt <Roden Ridder> *Ferguut*: r. 139.

Rode Ridder, die 2 e) **die Rode Ridder**; g) op verzoek van een (oudere) jonkvrouwe verslagen door Lanceloet van Lac <Roden Riddre, Roeden Ridder> *Lanceloet*: boek II, r. 174, 1314.

Rode Ridder, die 3 e) **die Rode Ridder**; g) vecht op het toernooi bij het Casteel vander Molen tegen Walewein – verwondt Walewein – wordt niet verslagen

1. https://www.arlima.net/ad/chretien_de_troyes/perceval_ou_le_contes_du_graal.html

en verdwijnt in het bos <Rode, Roeden, Roeden Riddre, Roeden> *Lanceloet*: boek II, r. 3193, 3207, 3230, 3235, 3245.

[Rode Ridder, die] 4 e) **die Rode Riddere** – schuilnaam van **Lanceloet van Lac**; g) draagt op het toernooi van Kamaloet in eerste instantie een rode wapenuitrusting om niet herkend te worden – draagt op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt een rode wapenuitrusting om niet herkend te worden <Roden Riddere> *Lanceloet*: boek II, r. 20135, 20179, 20516, 20542, 20576, 20656, 20979, 30911.

[Rode Ridder, die] 5 e) **die Rode Riddere**; f) neef van Morilegan – broer van de Witte Riddere; g) draagt een rode wapenuitrusting – vecht tegen Walewein om de dood van zijn broer te wreken – gedood door Walewein <Roden Riddere> *Lanceloet*: boek III, r. 18953, 18963, 18972, [19051].

Rode Ridder, die 6 e) **die Rode Ridder**; g) wil de dood van zijn broer wreken – uiteindelijk door Lantsloot in een tweegevecht verslagen; *Lantsloot*: r. 4698, 4704.

[Rode Ridder, die] 7 e) **die Rode Riddere** – toenaam van **Percheval die Waloes**; *Moriaen*: r. 2711.

[Rode Ridder, die] 8 e) **die Rode Riddere**; g) mishandelt een jonkvrouwe – door de Swerte Riddere / Riddere metter Mouwen verslagen en naar Kardoel gestuurd <Riddere Roet, Rode, Roden, Roden Riddere> *Mouwen*: r. 206, 244, 252, 262, 265, 268, 270, 283, 360, 361a, 402, 426, 435, 448.

[Rode Ridder, die] 9 e) **die Rode Riddere** – toenaam van **Elyconas**; g) valt de Riddere metter Mouwen aan – verslagen en gedood <Rode, Roden Riddere> *Mouwen*: r. 767, 774, 814, 834.

[Rode Ridder, die] 10 e) **die Rode Riddere**; g) heeft de sperwer van een jonkvrouwe in zijn bezit – vecht tegen Torec en verliest <Rode, Roden, Roden Riddere> *Torec*: r. 2107a, 2121, 2134, 2141, 2147, 2151, 2158, 2174.

[Rode Ridder, die] 11 e) **die Rode Riddere** alias **die Riddere vanden Gewade**; g) heeft twee zoons van Rogard gedood – moet een tweekamp vechten tegen Torec, die Rogards gevangene is – verliest en wordt gedood <Roden, Roden Riddere> *Torec*: r. 2811a, 2919, 2928.

[Rode Ridder, die] 12 e) **die Rode Rudder** – roofridder; g) draagt een rode wapenuitrusting – houdt een jonkvrouwe gevangen – door Walewein gedood – biecht voordat hij sterft zijn zonden aan Walewein – door Walewein begraven – zijn geest komt Walewein en Ysabele te hulp als zij door koning Assentijn zijn opgesloten <Rode, Roden, Roden Ridder, Roden Rudder> *Walewein*: r. 3696, 3756, 3862, 3880, 3890, 3898, 3928, 3940, 3976, 4115, 4528, 8337, 8346, 8351, 8372.

Rode See, die 1 h) de Rode Zee,¹ [Moisan I, 2: RO(U)GE MER] [West PR: Rouge Mer, la] binnensee tussen het noordoosten van Afrika en het Arabisch schiereiland² – soms ook wel gebruikt voor dan wel verward met de Arabische Zee, de Perzische Golf of de Indische Oceaan; i) **die Rode See** – zee tussen Etyopia en Endi – toenaam van **Geon van der Roder See** <Rode zee, Roder see> *Alexanders geesten*: boek V, r. 83; boek VII, r. [868], 885, 1209; boek IX, r. 47; [fragm. P I, r. 1176]; i) **die Roode Zee** – waarin Maleproen verblijft om penitentie te doen <Rode Zee, Roode Meer> *Hughe Prz*: p. 18, 33; i) **die Rode See** – zee, rood geheten om de weerschijn van de rode stenen op de bodem – waarin Maleproen penitentie doet en waar hij Huge van Boerdeus overheen zet; *Huge L*: r. 190, 233; i) **die Rode See** – zee – waarin Pharoen verdronken is – begrenst India in het zuiden <Roder See, Rode Zee> *Troyen*: r. 16443, 28384, 28700.

Rode See, die 2 h) verwijzend naar de Rode Zee (zie **die Rode See 1**); i) **die Roede Zee** – Saraceens koninkrijk van koning Colaphus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Roeder See, Roeder Zee> *Limborch*: boek V, r. 2107; boek VII, r. 156, 1368; i) **die Rode See** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Roder See> *Lymburch*: boek V, r. 2102; boek VII, r. 945, 976, 1187, 1389; i) **[die Roode] Zee** – Saraceens rijk dat geregeerd wordt door de reus Cleopatrín – bondgenoot van de kalief van Baldac <Rooder zee> *Margrieta van Limborch*: cap. 108.

[Rode See, die] 3 h) bedoeld is de Dode Zee (zie **die Dode See 1**), tussen Israël en Jordanië – de spelling Rode See hoeft geen corruptie te zijn (óók het teksthandschrift spelt Rode See!) aangezien deze aanduiding voor de Dode See vaker voorkomt en gebaseerd is op de rode kleur van het water als gevolg van het rode zand(steen); i) **die Rode Zee** – waarin de Jordane uitstroomt; *Alexander P*: fragm. P I, r. 1176.

Rode Zee zie **Rode See, die 1 & 3**

Roden zie **Rodes**

Roden zie **Rone, die**

Rodes h) het Griekse eiland Rodos³ [Moisan I, 2: RODE(S)] – gedurende de veertiende en vijftiende eeuw in bezit⁴ van de Hospitaalridders⁵ (zie ook **Stadie**) – onduidelijk is waar Dirc Potter vandaan heeft dat Colcos (zie **Colchos 1**) hetzelfde is als Rodes – in het reisverslag van de Bossche Dominicaan Jan

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Red_Sea.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Red_Sea

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rhodos.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhodes>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Knights_Hospitaller

Want die in 1532 een pelgrimsreis naar Jeruzalem maakte wordt Rodos geïdentificeerd met het eiland van de Colosensis, aan wie de apostel Paulus een brief schreef; i) **Rodes** – eiland met daarop het Johannierklooster Sint Jan van Rodes; *Meluzine*: fol. G2ra, G4va-G5ra, G5va-G6rb, G6vb, H2rb, H3vb, H6rb, H6vb, I1va, I3va, I4ra, K1ra-K1vb, K2rb, K3ra-K4ra, K4vb, K5rb, K6ra, K6rb, K6vb, L1vb, L2ra, L2vb, L3vb, Q3ra, Q3rb, Q4rb, Q4va, Q5ra, Q5rb, Q6ra, R1rb-R1vb, R3rb-R3vb, R5va, R5vb, R6rb-R6vb, S1ra; i) **Rodes** – de huidige naam van het voormalige **Colcos**; *Minnen loep*: boek I, r. 553; i) **Rodes** – eiland – koninkrijk van Thiopolus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Roden, Rodus, Todoen> *Troyen*: r. 7154, 9716, 11407, 20449.

Rodestoc(k) zie **Rostoc**

Rodetock zie **Rostoc**

Rodie e) **Rodie** – Saraceens koning; g) legeraanvoerder van Broyer – gedood door Wilhelm <Rodien, Rodiene, Rodyen> *Ogyer*: r. 19326, 19410, 20061, 20169, 20176, 20180.

Rodoen zie **Randoen van Gaules**

Rodolijn zie **Odorijn**

Rodopee h) Rhodope,¹ gebergte² op de grens van Griekenland en Bulgarije; i) **Rodopee** – stad “opter wilden zee” – koninkrijk van Fillis; *Minnen loep*: boek I, r. 325.

Rodopeyssche n) afgeleid van Rhodope, gebergte op de grens van Griekenland en Bulgarije; o) **Rodopeyssche** – afkomstig uit / behorend bij Rodopee; *Minnen loep*: boek I, r. 332.

Roduant a) [Moisan I, 2: RODOANS 3]; e) **Roduant** – Saraceens koning; g) in het leger van Davimont; *Ogyer*: r. 3788.

Rodus zie **Rodes**

Roduwant zie **Rodwant**

Roduweit e) **Roduweit** – Saraceens koning; g) in het gevolg van Brunamont; *Ogyer*: r. 3174.

Rodwant a) or. Rodoant; e) **Rodwant** – koning; g) heeft land bezet van Blanckard van Sahssen, dat door Ogier heroverd wordt, wordt leenman van Blanckard – vecht mee tegen het leger van Karel de Grote, doodt de Franse standaarddrager Gerin, ontarmd door Bertram <Roduwant> *Ogyer*: r. 8690, 8700, 8711, 8774, 8779, 8830, 9859, 10019, 10065.

Rodyen zie **Rodie**

Roe** zie **Ro****

Roecefloer zie **Rotsefluer**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rhodope_Mountains.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Rhodope_Mountains

Rochedan zie **Rochedon**

Roede a) or. de kip Rouse of Roussette – lett. ‘de rode’ – dezelfde als **Coppe 2**;
 e) **Roede** – kip; f) echtgenote van Cantecleer – moeder van vijftien kuikens
 onder andere Cantaert, Coppe, Crayant, Pinte en Sproete <Coppe>
Reynaert A en F: r. 331.

Roede Lioen zie **Rode Lioen**

[**Roede Ridder**] zie **Rode Ridder, die 2 & 3**

Roede Zee zie **Rode See, die 2**

Roef zie [**Roof**]

Roegier zie **Rogier**

Roehaert zie **Rohaert 2**

Roeland(ijn) zie **Rolant**

Roelandt zie **Rolant**

Roelant zie **Rolant**

Roem a) Trots, allegorie¹; e) **Roem** – correspondeert met **Lecker** (in *Lymburch*);
 f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer / zuster van Discordia, Ghiericheit,
 Diefte en Achterspraken; *Limborch*: boek III, r. 1291.

Roemadis zie **Romadis**

Roeme zie **Rome**

Roemenien zie **Romanien 1**

Roemsc(h)e zie [**Roomsche**]

Roemsc(h)e Rike zie [**Roomsche Rike, dat**]

Roesevloer zie **Rotsefluer**

Roesel zie **Rossel**

[**Roesenbrant**] zie **Rosenbrant**

Roestoc zie **Rostoc**

Roetcefloer zie **Rotsefluer**

Roetse zie [**Rotse, die**]

Roetse der Sennen zie [**Rotse, der Sennen, die**]

Roetse metten Nauwe Wege zie [**Rotse metten Nauwen Wege**]

[**Roetsebise**] zie [**Rotsebise, die**]

Roetsele zie **Rochelle**

Roetsen zie [**Rotse, die**]

Rogard a) vermoedelijk een variant van Rogier met een negatieve lading, mogelijk
 een sprekende naam met dezelfde betekenis als het huidige Engelse ‘rogue’
 (schurk) – vreemd genoeg komt de naam Rogars / Rogart / Rogard niet voor
 in de repertoria van Flûtre, Moisan en West; e) **Rogard** – kasteelheer,
 jagermeester in dienst van Miraude; g) wiens reuzen door Torec zijn
 gedood – kan Torec, die zijn gast is, niet gevangennemen – laat Torec bij

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

diens vertrek alsnog gevangennemen door zijn vier [?] zoons – laat Torec de tweekamp tegen de Rode Riddere / Riddere vanden Gewade vechten <Rogarde, Rogards, Rogart, Rogarts> *Torec*: r. 2824, 2850, 2868, 2882, 2883, 2920, 2933, 2954, 2983, 3000, 3007.

Roges a) vrijwel zeker (ook) bedoeld als sprekende naam: afleiding van rouges d.i. rood, de exemplarische kleur van een vos – de naam Roges wordt niet vermeld in de repertoria van Moisan en West, maar Flûtre geeft Roget als de naam van een roodbonte koe in *Aucassin et Nicolette* – de plot rond Roges zal ontleend zijn aan de bekende schooltekst *Historia septem sapientum*; e) **Roges** – meestal “die vos” genoemd; f) zoon van Roges van Ysike – neef van Alene; g) door zijn wellustige stiefmoeder voor straf in een vos omgetoverd omdat hij weigerde op haar avances in te gaan, welke betovering pas verbroken zal worden als hij koning Wonder, Alidrisonder, Walewein en Ysabele tezamen ziet – wacht daarom Walewein op in de zekere overtuiging dat die eens de weg naar Endi zal zoeken – weet als ‘vos’ van het bestaan van een ondergrondse doorgang en helpt zo Walewein naar de overkant van de rivier die een uitloper is van het Vagevuur – wordt na zijn vaders dood koning van Ysike; *Walewein*: r. 5158, 5316, 5434, 5745, 5818, 5885, 5959, 6009, 6025, 6151, 11049, [11087], 11121, 11125.

Roges van Ysike e) **Roges van Ysike** – koning van Ysike; f) vader van Roges; g) hertrouwt op aanraden van zijn leenmannen met een jonge vrouw, die tevergeefs tracht haar stiefzoon Roges te verleiden, waarna zij verkrachting voorwendt en door haar echtgenoot geloofd wordt; *Walewein*: r. 5320, 11087, 11111.

Rogier e) **Rogier** – Saraceen; g) vertrouweling van Florentijne van Abelant, nadat zij hem eens in bescherming nam tegen de toorn van haar vader, Roede Lioen – als bode naar Bruuyswijn gestuurd – bewaker van de kerker in Abelant waarin Gloriant gevangen is <Roegier> *Gloriant*: r. 216, 220, 308, 313, 315, 330, 340, 356, 366, 380, 854, 858, 860, 870, 880, 884, 907, 942, 970, 980, 1000, 1075, 1079.

Rogier zie Rozier****

Rohaert 1 a) exemplarisch ongunstige naam gedragen door Saracenen en verraders; e) **Rohaert**; g) bode van Damistant; *Ogier H*: r. 136.

Rohaert 2 e) **Rohaert** – dief; g) maat van Erkenbaert – door Florette van de galg gered – verkoopt samen met Erkenbaert Florette aan de Schot Maronier – gemarteld en opgehangen door Seghelijn <Roehaerde, Roehaert, Rohaerde> *Seghelijn*: r. 9750, 9751, 9758, 9764, 9767, 9771, 9802, 9814, 9823, 9841, 9904, 9908, 9916, 9921, 9933, 9935, 11489, 11540, 11589.

Rohart a) or. Rohars – zie ook **Rohaert 1**; b) zoon van Fouques de Morillon; e) **Rohart** – ridder – toegenaamd: der Swartze – verrader; g) beschuldigt Galya valselyk van overspel met Morande van Ryvere – opgehangen

<Rochart, Rohard, Roharde, Rohartt, Rohartz> *Karl Meinet*: r. A217, 50, 60; A218, 16, 61; A225, 11; A237, 16; A242, 60; A243, 23; A244, 27; A245, 62; A247, 8; A249, 56; A251, 19, 29, 40, 41, 52; A253, 3; A255, 13, 21; A257, 66; A258, 24, 35, 54; A259, 18; A265, 63; A266, 53, 57; A267, 3, 32, 40; A268, 39, 42; A273, 1, 38, 53; A274, 21, 45, 63; A275, 26; A276, 7, 29; A277, 20; A278, 12, 36, 53; A279, 16, 45, 63, 67; A280, 35; A282, 47, 50; A285, 53.

Royal Mostier zie **Coninclike Monster**

Roynyer h) corrupt, lees: Bayvyer, d.i. Baivier / Beieren (zie **Beieren**); i) **Roynyer** – toenaam van **Dunamel von Roynyer** (zie [**Nayme van Beyerem**]); *Reinolt von Montelban*: r. 5738.

Rois i) **Rois** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 36.

Roke** zie **Rotse****

Roke, Swarte zie **Swarte Roke, die**

Roland(t) zie **Rolant**

Rolant a) Roland¹ [Moisan I, 2: ROL(L)AN(S) 1] [West VR: Rollant] [West PR: Roland] – mogelijk de historische Hruodlandus, markgraaf van Bretagne (8e eeuw); b) zoon van Milon d'Aiglent en een zuster van Karel de Grote (in de Duitse traditie en in de *Karlamagnussaga* de zoon die Karel de Grote bij zijn zuster verwekte) – neef van Karel de Grote – stiefzoon van Ganelon – halfbroer van Bauduin – verloofde van Aude la Belle, de zuster van Olivier; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – strijdmakker van Olivier – gestorven te Roncesvalles; e) **Rolant** – ridder; *Aspremont*: fol. 1rb, 15; e) **Roelant** – graaf – ridder in dienst van koning Karel de Grote; f) zoon van Myle; *Fierabras*: r. 348; e) **Rolant** – graaf – ridder in dienst van koning Karel de Grote; *Geraert*: r. 98, 107; e) **Roelant** – graaf – ridder in dienst van koning Karel de Grote; f) broer van Fransoys (Boudewijn) – neef van Karel de Grote; g) gezelschap / vriend van Olyvier – bezit het paard Volative en de hoorn Olyfant <Roelandijn> *Gwidekijn*: r. 14, 44, 58, 63, 108, 114, 166, 187; e) **Roelant** – één van Twaalf Genoten van Karel de Grote; f) neef van Karel de Grote – neef van Aye van Merewout – neef van Dunay van Bamere – neef van Ogier; g) bezit het paard Volentijn en het zwaard Durendael – vermaard om zijn schoonheid – samen met Bernaert, Bertram en Willem van Oringen door Karel de Grote naar Pierlepont gestuurd om Aymyn van Dordoen te vragen Lodewijc tot koning te kronen – raadt Karel de Grote aan Aymyn van Dordoen niet te laten doden – door Karel de Grote naar Montalbaen gestuurd met het verzoek aan Reynout om zich over te geven – krijgt van Karel het paard Beyaert nadat dit Reynout ontstolen is – kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel die Ridsaert, Adelaert en

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Roland>

Wridsaert wil laten ophangen – doodt in Coelen de heidense koning Corfan – vecht in het leger van Karel de Grote in de strijd tegen de Heemskinderen bij Vaucoloen – gaat een duel aan met Reynout, dat door de genoten van Karel de Grote afgebroken wordt <Rolant> *Heemskinderen*: p. 18, 23-25, 32, 52, 66-68, 80, 83-86, 92, 94-97, 99-103, 105-107, 109-114, 118, 121-123, 134, 144, 145, 147-156, 158-160, 164-167, 169-172, 174-176, 178, 180;

e) **Roelant**; g) exemplarisch heldhaftige ridder; *Hugbe Prz*: p. 63; e) **Rolant** – graaf; f) zoon van Mile van Ingelheym en Berte – stiefzoon van Wellis van Nanantensis – broer van Baldewin – neef van Karll Meynet; g) bezit het paard Velatine en het zwaard Durendart – doodt Farracuc – bemint Magdalya – door de heidenen gedood in de slag bij Runtzevale <Rolande, Rolantz, Rulande, Rulandine, Rulant> *Karl Meinet*: r. A264, 33; A266, 8, 24, 30, 35; A269, 23, 41; A331, 22, 27, 41, 56; A344, 52; A346, 63; A351, 55; A357, 26; A363, 60; A364, 3, 15, 35, 50, 51, 59, 66; A365, 11, 28, 29, 38, 40, 47, 56; A366, 5, 13, 22, 28, 32, 51, 56, 65, 67; A367, 4, 8, 18, 23, 28, 33; A368, 2, 31, 40, 43, 49, 57, 61; A369, 8, 24; A371, 61, 66; A372, 6; A395, 68; A396, 30; A399, 15; A401, 63; A403, 21, 43; A409, 40; A410, 13, 36; A411, 36, 55; A413, 59, 63; A414, 19, 21, 26, 54; A415, 11, 13, 32, 36; A416, 13, 27, 44; A417, 50; A418, 31, 46, 57; A419, 8, 11, 25, 39, 54, 63; A420, 2, 17, 19, 23, 35, 39, 48, 52, 60, 63; A421, 5, 23, 51, 56, 64; A422, 20, 25, 29, 40, 56; A423, 8, 26, 41, 53; A424, 8, 12, 29; A425, 3, 15; A431, 44; A432, 36, 49; A436, 24, 32, 33, 35; A439, 13, 24, 30, 51; A440, 1, 26, 27, 46, 61, 68; A441, 23, 43, 49; A442, 43; A443, 7; A446, 1, 23; A447, 61; A449, 35, 49, 66; A450, 23; A450, 62, 64; A451, 24, 26, 47, 55; A452, 2, 12, 25, 28, 40; A453, 8, 26, 36, 42; A454, 7, 28, 55, 64; A455, 49, 53; A456, 5, 48, 62, 66; A457, 9, 20, 21, 27, 38, 41, 60, 62; A458, 8, 16, 40, 48, 56; A459, 9, 40, 46, 53, 60, 63; A463, 48; A465, 70; A466, 21, 39, 45; A467, 54; A469, 66; A470, 12, 16; A471, 20; A473, 42, 45; A474, 14; A475, 38; A481, 17; A485, 4; A489, 4; A492, 8; A496, 55; A497, 5, 56; A498, 19, 42, 50; A499, 29; A500, 33, 48; A501, 52; A502, 23, 42, 46, 48; A503, 21, 59; A504, 11, 28, 45; A505, 1, 29; A506, 51; A507, 25; A508, 9, 21, 27; A509, 22, 48; A510, 20; A511, 65; A516, 58; A523, 15; A526, 22; A530, 53; A532, 29;

e) [**Roelant**]; g) exemplarische literaire held <Roelande> *Leven ons Heren*: r. 9; e) **Roelant**; g) gezelschap van Olivier <Roelande> *Limborch*: boek V, r. 374; boek VII, r. 1257; e) [**Roelant**]; g) gezelschap van Olivier <(R)oelant> *Limborch Frg*: H51B, r. 115; e) **Rulant**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 371; boek VII, r. 1277; e) **Roelant** – graaf; g) vriend van Olivier; *Loybier I*: r. 59, 367; e) **Roelant** – graaf; g) als bode van Karel de Grote naar Robbrecht van Meilaen gestuurd – door Robbrecht opgesloten; *Lorreinen Be*: r. 193, 359; e) **Roelant** – graaf – leenman van keizer Karel; f) verloofde van Aude; g) zeer dapper – aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Roelande> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1650; e) **Roelant** – graaf – leenman van Karel de Grote; f) zoon van Mile van Mantes en de zuster van koning Karel –

broer van Baudewijn – echtgenoot van Aude – vader van Ryoen – zwager van Olivier; g) vocht met Olivier een exemplarische tweekamp te Vianen – scheidsrechter bij de tweekamp te Parijs <Roelande, Roelants> *Lorreinen O*: r. 242, 591, 808, 1667, 1709, 1727, 2188, 2928, 3563, 3795; e) **Roelant** – als bode van Karel de Grote naar Robbrecht van Meilaen gestuurd <Roelande> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 7; e) **Roelant** – graaf; f) neef van Karel de Grote; g) bode van Karel – moet achterhalen of Gubelijn nog leeft <Roelande> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 71, 116; fragm. IV, r. 38, 67, 102; e) **Roelant** – ridder in dienst van koning Karel van Parijs; f) neef (zoon van de zuster) van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de belegering van Monclier – aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen, vecht met de reus Morgalien <Roelande> *Madelgijs*: fragm. VII, r. 12, 182, 206, 222; fragm. XIV, r. 391; e) **Roelant** – graaf – ridder in dienst van koning Karel de Grote; f) neef van koning Karel die Grote; g) onthoofd de falende tovenaars Abbacuc – weigert na de nederlaag bij Moncler nog langer de onschuldige Eggermont-clan te bevechten – met koning Karel gevangengezet door Malegijs te Moncler – wint in Eggermont een toernooiprijs – gaat met Aymijn van Eggermont mee om Malegijs in Turckien te bevrijden – vecht in Eggermont tegen de Saracenen en doodt de reus Gardimant; *Malegijs*: p. 19, 23, 24, 77, 78, 81, 83-87, 89, 98, 100, 101, 113-115, 117-121, 224, 228, 229, 256, 257, 270, 271, 274, 276, 278, 308, 314-316, 318, 319, 321, 323, 329, 343, 344; e) **Roelant** – baron; g) gaat naar Spaengen; *Ogier E-G*: r. 97; e) **Roeland**; g) verraden door Guweloen; *Ogyer*: r. 5092; e) **Roelant**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 80; e) **[Roelant]** <Roelande> *Ongeïdentificeerd 3*: r. 353; e) **Rolant** – graaf; f) neef van Aye – neef van Karle; g) versloeg Ferragute – bezit het paard Volatyn en het zwaard Durendart – met Wilhelm van Oryngen, Bertram en Bernhart bode van Karle aan Heyme – doodt de heidense koning Corsand – neemt Ritzart gevangen – weigert Ritzart op te hangen <Roland, Rolande, Rulant> *Reinolt von Montelban*: r. 291, 485, 536, 545, 581, 599, 614, 627, 697, 906, 945, 2084, 2096, 2101, 2102, 2941, 2949, 2954, 2960, 2964, 2966, 2977, 3669, 3754, 3756, 3760, 3928, 3973, 3978, 3986, 4097, 4102, 4107, 4114, 4118, 4119, 4152, 4162, 4188, 4197, 4200, 4204, 4206, 4615, 4621, 4778, 4894, 4983, 4995, 5002, 5063, 5068, 5239, 5263, 5266, 5284, 5291, 5304, 5375, 5409, 5425, 5429, 5433, 5467, 5486, 5493, 5497, 5499, 5501, 5505, 5509, 5512, 5513, 5540, 5545, 5550, 5750, 5755, 5760, 5766, 5842, 5852, 5906, 5917, 6063, 6098, 6107, 6114, 6129, 6132, 6138, 6142, 6148, 6161, 6162, 6177, 6190, 6198, 6214, 6216, 6220, 6224, 6226, 6235, 6244, 6248, 6271, 6292, 6322, 6364, 6670, 6740, 7169, 7174, 7180, 8357, 9507, 9514, 9518, 9696, 9729, 9733, 9738, 9746, 9804, 9807, 9808, 9816, 9818, 9820, 9826, 9838, 9846, 9856, 9872, 9880, 9897, 9907, 9909, 9911, 9916, 9919, 9920, 9922, 9927, 9930, 9933, 9935, 9944, 9955, 9958, 9966, 9972, 9979, 9986, 9991, 10000, 10012, 10018, 10024,

10047, 10050, 10052, 10074, 10093, 10097, 10115, 10128, 10132, 10139, 10145, 10154, 10156, 10174, 10176, 10178, 10187, 10197, 10201, 10206, 10221, 10223, 10236, 10243, 10245, 10253, 10260, 10262, 10263, 10274, 10275, 10279, 10285, 10292, 10297, 10301, 10306, 10314, 10322, 10324, 10326, 10333, 10339, 10346, 10349, 10360, 10363, 10367, 10368, 10374, 10379, 10384, 10473, 10492, 10617, 10623, 10626, 10630, 10652, 10659, 10661, 10662, 10666, 10757, 10764, 10921, 10924, 11327, 11340, 11370, 11494, 11509, 11540, 11547, 11566, 11582, 11717, 11747, 11772, 11775, 11789, 11835, 11843, 11873, 11909, 11913, 11923, 11925, 11929, 11935, 11965, 12001, 12003, 12005, 12010, 12090, 12429, 12517, 12522, 12527, 12692, 12871, 12875, 12885, 12900, 12913; e) **Roelant** – graaf; f) neef van Haye – neef van Writsaert, Ridsaert, Adelaert en Renout; g) bezit het zwaard Durendale – met Willem van Oringen, Bertram en Bernaert bode van Karel de Grote aan Aymijn van Dordoene <Roelande, Rolant, Roolant> *Renout*: r. 6, 22, 71, 112, 135, 1080, 1084, 1095, 1131, 1132, 1135, 1140, 1150, 1230, 1262, 1265, 1266, 1276, 1284, 1292, 1297, 1306, 1312, 1322, 1324, 1329, 1334, 1342, 1351, 1373, 1379, 1381, 1386, 1389, 1394, 1396, 1401, 1404, 1407, 1409, 1452, 1457, 1463, 1467, [1471], 1481, 1486, 1488, 1498, 1517, 1568, 1573, 1598, 1611, 1621, 1623, 1632, 1639, 1641, 1643, 1645, 1655, 1664, 1678, 1680, 1685, 1689, 1696, 1702, 1712, 1716, 1719, 1729, 1744, [1746], 1749, 1752, [1758], 1765, 1768, 1776, 1781, 1784, 1789, 1790, 1800, 1808, 1813, 1896, 1899, 1907, 1914, 1940, 1949, 1952, 1956, 2056; e) **Roeland** – graaf van Mans (or. comte de Blayes / comte du Mans); f) neef van keizer Carel de Groote, Olivier van Viennen en Reynaut van Montauban; g) wint de prijs van die van binnen op het toernooi te Parijs dat Carel de Groote houdt op de laatste dag van april – strijdt met Carel de Groote tegen de Seynen die Vrancrijk zijn binnengevallen – strijdt in het Bosch van Vincennen tegen Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als Ridder mette Gulde Wapenen en verliest <Roelanden, Roelands, Roelandt, Roelant> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 12, 14; e) **Roelant** – graaf – ridder in dienst van Karel de Grote; f) neef van Karel de Grote – neef van Sampson; g) gezelschap / vriend van Olivier – dapper maar te trots – bezit het zwaard Duerendale en de hoorn Olifant en het paard Valentijf – leider van de verraden achterhoede – blaast te laat op zijn hoorn voor hulp – sterft te Roncevale <[.]elant, [...]l[...], Roel[...], Roelande, Roelandt, Roland, Rolande, Rolanden, Rolans, Rolant, Rolants, Rroelant> *Roelant*: r. 3, 40, 93, 104, 118, 130, 139, 155, 164, 176, 181, 196, 235, 238, 248, 250, 255, 271, 287, 293, 302, 307, 310, 322, 325, 334, 338, 382, 386, 394, 408, 425, 433, 435, 448, 453, 463, 472, 610, 622, 645, 650, 706, 714, 718, 723, 729, 730, 738, 766, 802, 813, 816, 836, 856, 862, 870, 878, 880a, 894, 924, 932, 943, 954, 955, 961, 969, 971, 989, 996, 1005, 1033, 1035, 1047, 1052, 1053, 1063, 1069, 1085, 1092, 1094, 1124, 1157, 1160, 1189, 1197, 1207, 1245, 1260, 1286,

1300, 1350, 1351, 1353, 1369, 1379, 1397, 1411, 1414, 1416, 1417, 1418, 1420, 1424, 1430, 1445, 1448, 1463, 1466, 1489, 1494, 1501, 1511, 1512, 1525, 1534, 1547, 1556, 1564, 1588, 1605, 1609, 1616, 1625, 1629, 1631, 1633, 1645, 1653, 1659, 1669, 1677, 1693, 1699, 1724, 1728, 1740, 1752, 1762, 1775, 1788, 1797, 1894, 1928, [1996]; e) **Rolant** – graaf en “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje; f) neef van Karel de Grote; g) gezelschap / vriend van Olivier – dapper maar te trots – bezit het paard Volentijf – verliefd op Oede la Belle – leider van de verraden voorhoede – blaast te laat op zijn hoorn om hulp – sterft op 38-jarige leeftijd – begraven in Blaye <Rolande, Rolandt, Rolants> *Roelant*: r. P2, P15, P41, P51, P59, P68, P180, P190, P196, P204, P212, P216, P219, P221, P284, P291, P295, P299, P307, P313, P315, P321, P325, P336, P343, P345, P350, P352, P356, P357, P367, P370, P384, P390, P396, P408, P441, P457, P459, P462, P480, P494, P504, P513, P588, P599, P611, P683, P710, P726, P729, P735, P737, P739, P740, P745, P747, P750, P752, P768, P770, P773, P782, P803, P811, P898, P901, P910, P912, P919, P927, P936, P946, P950, P954, P958, P959, P962, P964, P968, P969, P972, P974, P977, P979, P983, P987, P990, P992, P999, P1001, P1008, P1010, P1020, P1021, P1023, P1039, P1041, P1043, P1047, P1061, P1066, P1070, P1072, P1094, P1103, P1117, P1121, P1125, P1142; e) **Rolant** (or. Rodlandus) alias **die Trompetblaser** – graaf van Mans / Mayne – heer van Blaie; f) zoon van Milo van Anglere – broer van Boudewijn – neef van Karel de Grote – onafscheidelijke vriend van Olivier – verloofd met de zuster van Olivier; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – verslaat de reus Ferracuyt – verraden door Gauloen – sterft op 38-jarige leeftijd de heldendood te Roncevale in de strijd tegen koning Marcirius – door Karel de Grote vergeleken met Judas Machabeus – wiens ziel door sinte Mychiel ten hemel gevoerd wordt – begraven in Sinte Romanus kercke <Rolande, Rolandt, Rolants> *Turpijn*: III, r. 9, 55; V, r. 2, 20, 27, 34; VII, r. 2; VIII, r. 1, 2, 5, 7, 10, 12, 13, 15, 21, 24, 25, 29, 31, 33, 34, 35, 38, 42, 47, 48, 49, 50, 51, 56; X, r. 22, 24, 29, 32, 37; XI, r. 1, 4, 6, 7, 9, 16, 18, 24, 27, 28, 33, 53, 58, 62, 63, 66, 68, 72, 74, 75, 76, 79, 90, 109; XII, r. 1, 4, 32, 40, 43, 44, 46, 60, 64, 65; XIII, r. 19, 38, 40, 54, 59.

Rolants Eylant h) or. Ille Rolant, eig. Ille Frollant [West PR: Ille Frollant, 1']; i) **Rolants Eylant** – eiland gelegen bij kasteel Bestoc – waar de tweekamp tussen Frole en koning Artur plaatsvindt – waar Frole wordt gedood; *Lanceloet*: boek II, r. 35106.

Rollel zie **Rossel**

Rollo 1 e) **Rollo**; f) zoon van Helene – halfbroer van Segenfrijt; g) verwekt door de broer van een koning bij wie Helene onderdak vond; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 17.

Rollo 2 a) Rollo / Rou / Robert¹ († tussen 928 en 933) – ‘jarl’ van de Noormannen die zich in Frankrijk gevestigd hadden; b) gehuwd met Poppa van Bayeux en later met Gisela, buitenechtelijke dochter van Karel de Simpele – vader van Guillaume ‘Longue-Épée’ bij Poppa; c) verwierf in 911 van de Franse koning Karel de Simpele als leen Rouen en omstreken dat in de loop van een eeuw werd uitgebouwd tot het hertogdom Normandië²; e) **Rollo** – Sarazijn uit Denemercken; f) vader van Willem metten langhen Sweerde bij een christen dochter van een hertog; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13.

Rom(a) zie **Rome**

Romadis e) **Romadis**; g) voedster van Adonis, de dochter van de koning van Sestoen – bewaart het geheim van Adonis’ liefde voor Leander <Roemadis> *Minnen loep*: boek II, r. 279, 349.

Romaen zie **Romeinen, die**

Romaere zie **Romeinen, die**

Romanel e) **Romanel**; g) buitenechtelijke geliefde van Paulina – verzint voor haar een list zodat zij straffeloos op de Steen des Tuuchs kan zweren dat zij haar man niet bedriegt <Romanelle> *Minnen loep*: boek II, r. 3224, 3242, 3264.

Romanien 1 h) de stad Rome en het gebied daaromheen [Moisan I, 2: ROM(M)ENIE, province de Rome] [West PR: **Romenie**] – de kern van het Romeinse Rijk³ en later de Kerkelijke Staat⁴; i) **Romanien**; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1088; boek VII, r. 788; i) **Romenien** <lant van Romeynen> *Buevijn*: fol. E5v, I6v; i) **Romenien** – valt toe aan keizer Ottoen in plaats van aan koning Karel; *Couchi*: fragm. VII, r. 1882; i) **Romenie** – land waar het wonderpaard Pennevare opgroeide – koninkrijk van één van de deelnemers aan het slottoernooi te Cardoel; *Ferguut*: r. 3729, 5257; i) **Romenie** (or. Puille) – waar het goud vandaan komt, waarmee de spits van de grote toren in Babylonien gemaakt is; *Floris ende Blancefloer*: r. 2395; i) **Romanien** – toenaam van **Tiberius de vijfde van Romanien**; *Joncker Jan*: p. 192; i) **Roemenien**; *Limborch*: boek IV, r. 1530; i) **Romenyen**; *Lymburch*: boek IV, r. 1531; i) **Romenijen**; *Margrieta van Limborch*: cap. 82; i) **Romenie** – land van Karel; *Ogier A-D*: r. 344; i) **Romanij** – gelegen bij Lombardien <Romanye> *Ogyer*: r. 1870, 2743, 2832; i) **Romenie** – waar Anchises, Eneas en Marcomiris na hun vlucht uit Troyen na veel omzwervingen aankomen; *Parthonopeus*: r. 201, 204.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rollo>

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Duch%C3%A9_de_Normandie

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Roman_Empire

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Papal_States

Romanien 2 h) het Oostromeinse Rijk,¹ met name Klein-Azië [Moisan I, 2: ROM(M)ENIE, Asie Mineure] – maar ook een niet nader te definiëren regio in het (nabije) oosten; i) **Romanyen** – heidens land tot waar Durendarts roem reikt; *Karl Meinet*: r. A81, 2; i) **Romonie** – waar de welriekende “eblie”-huid (d.i. van een sabeldier) vandaan komt waarmee het dekbed is afgezet in de slaapkamer op Chiefdore; *Parthonopeus*: r. 653; i) **Romanien** – rijk van Constantijn – bedreigd door de Barbaren <Romanijen, Romonien> *Segbelijn*: r. 6862, 6884.

Romanij zie **Romanien 1**

Romanijen zie **Romanien 2**

Romanis zie [Romansch, dat]

Romans(c) zie [Romansch, dat]

[**Romansch, dat**] n) d.w.z. het Oudfrans – taal – zie ook [dat Fransois] en dat **Walsch**; o) **Romansc**; *Alexanders geesten*: boek I, r. 965; o) **dat Romans** – taal van het voorbeeld van de *Historie van den Grale* en het *Boek van Merline* <Romanse> *Graal*: r. 238, 253, 339, 362, 407, 413, 609, 4189, 6742, 10009; o) **dat Romanis**; *Torec*: r. 2878; o) **dat Romans** – taal van de Troje-roman van Bonoot van Suette More, het voorbeeld van Jacop van Maerlant <Tronians> *Troyen*: r. 51, 2661, 4070, 4782, 14595, 17500 (H-441), 20050, 23555.

[**Romanus kerke, Sent**] zie [Sent Romanus kerke]

Romarycus a) or. Romaricus; e) **Reimarijc** – Loreins ridder – afkomstig uit Nerboene; g) gedood door Emont – verschijnt na zijn dood als duivel aan zijn neef – doodt zijn neef omdat die zich niet heeft gehouden aan de afspraak om de opbrengst van Reimarijcs paard aan de kerk te geven <Reymerijc> *Lorreinen O*: r. 629, 643, 941; e) **Romarycus** (or. miles quidam nomine Romaricus) – ridder; g) gaf op zijn sterfbed een neef opdracht zijn paard te verkopen en het geld te besteden aan aalmoezen (wat hij niet deed en daarom naar de Hel ging); *Turpijn*: III, r. 10.

Rome h) [Graesse: Roma]² [Moisan I, 2: ROM(M)E] [West VR: Rome] [West VR: Rome] — Rome,³ aan de rivier de Tiber⁴ – hoofdstad en regeringscentrum⁵ vanaf de stichting door Romulus en Remus 753 v.C. tot de verhuizing van het keizerlijk bestuur naar Byzantium vanaf 320⁶ door keizer Constantijn de Grote, dat eerst Roma nova en later Constantinopel ging heten – na de val van het Romeinse Rijk

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Byzantine_Empire

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Roma>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roma.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tiber>

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rome>

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Fall_of_the_Western_Roman_Empire

hoofdstad van het Patrimonium Petri c.q. de Kerk van Rome, die niet alleen het geestelijk gezag over de stad en de ommelanden uitoefende maar ook het wereldlijk gezag: de Kerkelijke Staat ¹ (zie ook **Romanien 1**) – hoofdstad van het huidige Italië – ook gebruikt als pars pro toto voor het Romeinse (keizer)rijk, het latere Heilige Roomse Rijk ² en de Kerkelijke Staat – volgens de legende gesticht door Remus (zie **Remus**) en Romulus (zie **Romulus**) – waar de belangrijkste apostelen Petrus (zie **sent Peter**) en Paulus (zie **sent Paulus**) (nu) in de sint Pieterskerk (zie [**Sent Pieters kerke**] **2**) begraven liggen – na Jeruzalem (zie **Jerusalem**) het belangrijkste pelgrimsoord binnen het christendom – zetel van de paus – waar de keizer gekroond wordt – zie ook [**dat Roomsche Rike**]; i) **Rome** – waar keizer Dyoclesiyen woont – toenaam van **Cathoen van Romen** – genoemd in de exempelen [‘Virgilius’, ‘Septem Sapientes’ en ‘Roma’] <Romen> *7 Vroeden*: r. 0, 7, 119, 213, 2319, 2329, 2337, 2355, 2357, 2365, 2789, 2911, 3397; i) **Rome** – aan de rivier de Tyberis – hoofdstad van het Romeinse (keizer)Rijk – toenaam van **Octaviana van Romen** – heeft zich onderworpen aan Alexander de Grote <Roma, Romen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1044; boek IV, r. 1416; boek V, r. 1055, 1074, 1077, 1087, 1091, 1118, 1120, 1125, 1129, 1138, 1165, 1169, 1176, 1207; boek VII, r. 789, 1533, 1794; boek VIII, r. 122; boek X, r. 339, 1267, 1273, 1481; i) **Roeme** – [waar de vader van Alexius woont]; *Alexius*: r. 27; i) **Rome** – hoofdstad van het christendom; *Boerden*: XVI, r. 77; i) **Rome** alias **dat Romsce Rike** – keizerrijk eerst van Julius Caesar, later van Octaviaen / Augustus; *Caesar*: r. 32, 52, 319, 1173; i) **Roeme** – waar de keizer woont; *Caterinen*: r. 43; i) **Rome** – stad waar de keizers gekroond worden; *Couchi*: fragm. VII, r. 1874; i) **Rome** – stad, waar wereldmacht zal heersen, die zal worden gesticht door Remus en Romulus, genoemd naar de laatste, op de plaats waar ooit Spalant was – Julius Cesar en Augustus waren daar keizer – keizer Fridereich wordt er gewijd <Roma> *Eneide*: r. 427, 3678, 3681, 6025, 6243, 8379, 13370, 13373, 13395, 13399; i) **Roeme** – hoofdstad van het Romeinse Rijk; *Eustaes*: r. 183, 273; i) **Rome** – toenaam van **Sibilie van Rome**; *Ferguut*: r. 5175; i) **Rome** – vernoemd naar Romulus – zie ook [**Palantijn**]; *Florimont*: r. 144, 147; i) **Rome** – hoofdstad van het keizerrijk – pelgrimsoord – waar de gouden kop van Vulcanus verbleef <Roeme> *Floris*: r. 147, 678, 1504, 2381; i) **Rome** – hoofdstad van het keizerrijk <Romen> *Graal*: r. 24, 148, 502, 516, 569; i) **Rome** – hoofdstad van het Romeinse rijk – pauszetel – bedevaartsoord <Romen> *Heemskinderen*: p. 9, 10, 71, 87, 97, 157; i) **Rome** – opvolger van het rijk van Alexander – verwierf de wereldheerschappij dankzij “clergie” – daarin opgevolgd door Vrancrike; *Heimelicheit der beimelicheden*: r. 745; i) **Rome** – waar de doopplechtigheid

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Papal_States

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Holy_roman_empire

van Claramonde en Astermant door de paus plaatsheeft <Romen, Roomen> *Hughe Prz*: p. 14, 15, 55, 74, 75, 77; i) **Rome** – keizerrijk van keizer Sigemunt <Rom, Romen, Romer> *Johan*: r. 81, 329, 489, 565, 791, 1069, 1094, 1161, 1486, 1511, 1870, 1964, 2061, 2107, 2143, 2255, 2401, 2604, 2942, 2954, 2997, 2999, 3002, 3075; i) **Rome** alias **Roemsche Rijck** – keizerrijk van Sigismundus van Romen, vader van Gloriande van Romen en schoonvader van Joncker Jan – later keizerrijk van Joncker Jan uut den Vergiere en na hem van diens zoon Joncker Jan <Romen, Roomen> *Joncker Jan*: p. 170, 178-180, 187, 213-216, 220, 221, 226, 228, 229, 232; i) **Rome** – (zuidelijke) hoofdstad van Karels rijk; *Karel ende Elegast*: r. 67; i) **Rome** – pauszetel van succesievelijk Adrianus en Leo – stad waar Constantin van Rome prefect is; *Karl Meinet*: r. A305, 52; A306, 15; A310, 11; A319, 65; A322, 7, 32; A323, 14, 52; A324, 5, 39, 42, 44, 50; A326, 53; A327, 20; A336, 26; A337, 8; A358, 2; A363, 11; A446, 15; A462, 2; A463, 2; A468, 21; A538, 25; i) **Rome** – keizerrijk – de inwoners heten Romeine – bondgenoot van koning Claudas in diens strijd tegen Lanceloet – Julius is senator in Rome – toenaam van Pantaleon van Rome – waarvan Tybere keizer is; *Lanceloet*: boek II, r. 26085, 32072, 32359, 32361, 32371, 32391, 33554, 33801, 33879, 33884, 33893, 33912, 34049, 34056, 34146, 34151, 34164, 34294, 34295, 34349, 34366, 34459, 34462, 34745, 34842, 34859, 35304; i) **Rome** – stad waaruit de inwoners naar koning Arturs hof in Gallen komen – behoort tot het rijk van koning Artur (en niet andersom); *Lanceloet*: boek IV, r. 9739, 9744, 9751, 9775, 9782, 9789, 9801, 9860; i) **Rome** – nog onwetend dat de afgoden duivels zijn; *Gulden legende*: II, 10, 22, 30, 40-41, 50-51, 53-55, 57-60, 62, 64, 69, 76, 79, 89-93, 102, 110, 122, 136-137, 139-141, 147-148, 157-158, 160, 167-168, 171, 173-175, 178-179, 191, 198-200, 203-206, 208, 248, 256, 263-264, 273, 282, 284, 296, 302, 304-305, 323, 327, 331, 333, 338, 363-365, 372, 375, 382, 396-397, 399, 409, 415, 433, 436-438, 440, 460-463, 467, 472-474, 483, 514, 546, 548, 554, 558, 570, 601; i) **Rome** – “Kerke van Rome”; *Lande over zee*: r. 92, 111; i) **Rome** – keizerrijk dat Pylatus in Palestina als landvoogd benoemd had; *Leven ons Heren*: r. 2385; i) **Roeme** alias **dat Roemsche Rike** – keizerrijk van Hildric <Rome> *Limborch*: boek IV, r. 612; boek VIII, r. 1084; boek IX, r. 103, 297, 409; boek XI, r. 891; boek XII, r. 152, 155, 537; i) **[Rome]** – keizerrijk van Hildrie <Ro(m)[e]> *Limborch Frg*: H53, r. 551; i) **Rome** alias **dat Roemsche rijch** – keizerrijk van Hildrie – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Romen> *Lymburch*: boek IV, r. 603; boek VIII, r. 1074; boek IX, r. 102; boek XI, r. 1260; boek XII, r. 135, 189, 284, 795, 869, 1723; i) **Rome** – keizerrijk van Karel de Grote – pauszetel; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1157, 1438; i) **Roome** – keizerrijk van Karel de Grote – zetel van paus Leo <Rome, Romen, Roomen> *Malegijs*: p. 165, 270, 284, 287-291; i) **Rome** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van*

Limborch: cap. 14; i) **Rome** – zetel van de paus <Romen, Roomen>
Meluzine: fol. X1rb, X1va, X3rb, X3va, X5ra; i) **Rome** – leenheer van
 Grieken – strijden onder leiding van keizer Lucet tegen koning Artur en zijn
 bondgenoten – verslagen <Romen> *Merlijn*: r. 21762, 21768, 21773, 21888,
 26365a, 26398, 26485, 26492, 26550, 26701, 26922, 27066, 27101a, 27108,
 27111, 27128, 27159, 29285, 34699, 34702, 34710, 34918, 35172, 35175;
 i) **Rome** – woonplaats van Virgilius en Lucrecia – woonplaats van Paulucius
 en Quintilliaen – exemplarisch ver weg – waar zich een ronde ‘Steen des
 Getuigenis’ bevindt in de vorm van een hoofd, die de hand van meinedigen
 afbijt <Romen> *Minnen loep*: boek I, r. 2525, 2529, 2629; boek II, r. 1345,
 2237, 3207; i) **Rome** – geboorteplaats van Galyas; *Mouwen*: r. 2249;
 i) **Rome** – hoofdstad van het Heilige Roomse Rijk – belegerd door de
 Saracenen (onder leiding van Corsuble); *Ogier A-D*: r. 243, 261, 293, 348;
 i) **Rome** – stad gelegen aan de Tyber – meermaals door de Saracenen
 veroverd – pauszetel, doel van Ogiers pelgrimstocht <Romen> *Ogyer*: r. 195,
 206, 1470, 1523, 1557, 1766, 2273, 2342, 2408, 2416, 2549, 2569, 2628,
 2669, 2711, 2729, 2819, 2837, 2997, 3216, 3438, 3492, 3683, 3780, 3905,
 4019, 4264, 6066, 11087, 11246, 13060, 13100, 13223, 14270, 14276, 14287,
 14293, 14959, 15897, 15931, 21021; i) **Rome** (or. Alemaigne) – keizerrijk van
 één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*:
 r. 3690; i) **Roeme** – bedevaartsoord, waarheen Reynaert volgens zijn zeggen
 heen moet voor een aflaat <Rome, Romen> *Reynaert A en F*: r. 2718, 2719,
 2744, 2791, 2792; i) **Rome** – door Reynaert genoemd om koning Nobel te
 overdonderen (in verband met Kriekenput) – verder als boven <Roemen,
 Romen> *Reynaert Prz*: r. 1954, 2014, 2016, 2029, 2058, 2122a, 2698, 3407,
 3418, 3442, 6175; i) **Rome** – verder als boven <Romen> *Reynaerts Hst*:
 r. 2652, 2735, 2736, 2752, 2793, 3637, 4525, 4538, 4542, 7702; i) **Rome** –
 pauszetel; *Reinolt von Montelban*: r. 7, 920, 5049, 7241, 11795; i) **Rome** –
 bedevaartsoord <Romen> *Renout*: r. 1027, 1831; i) **Romen** –
 bedevaartsoord, bezocht door Poncius en Gerardus <Roomen> *Ridder
 metter Swane*: cap. [30]; i) **Roome** – Rijckaert zonder Vreese, zoon van
 Robrecht de Duyvel, hertog van Normandien, heeft als moeder de dochter
 van de keizer van Roomen – waar Carel de Groote de paus opnieuw in zijn
 zetel zette; *Rijckaert zonder Vreese*: Voorreden, cap. 1, 10; i) **Rome** – waar de
 paus zetelt <Romen> *Robrecht*: r. 442, 444, 464, 480, 515, 518, 551, 554,
 557, 559, 562, 610, 620, 702, 779, 815, 818, 827, 934, 947, 1020, 1040, 1046,
 1051, 1144, 1147, 1149, 1152, 1206, 1209, 1212, 1224, 1233; i) **Rome** –
 keizerrijk van Karel de Grote – waar prefect Constantijn, de Romeynen en de
 Poelsche begraven worden <Romen> *Roelant*: r. 846, 1153; P83, P1138;
 i) **Rome** – belegerd door de Barbaren <Romen> *Segbelijn*: r. 3223, 4754,
 4836, 5690, 5692, 6852, 6855, 6871, 6877, 6892, 6953, 6961, 6970, 6971,
 6985, 6987, 7019, 7064, 7083, 7150, 7350, 7357, 7500, 7521, 7595, 7841,

8155, 8177, 9752, 9907, 10014, 10190, 10701, 10715, 10809, 11013, 11161, 11339, 11357, 11361, 11366, 11403, 11408, 11417, 11473, 11779, 11781, 11801, 11805, 11816, 11821; i) **Rome** – pauszetel <Roomen> *Sibilla*: r. 172, 784; i) **Rome** – latere naam van **Alba** – stad in Italia, hoofdstad van heel Europa, gesticht door Romulus en genoemd naar hem – waar het Palladium (het geroofde Trojaanse beeld van de godin Pallas) uiteindelijk is terechtgekomen – toenaam van **Stachius van Romen** – langdurig oorlog tussen Rome en Cartago omdat Eneas Dydo in de steek gelaten had <Romen> *Troyen*: r. 44, 23708, 28880, 29101, 30259, 35618, 37233, 37716, 38322, 40859, 40863; i) **Rome** – langdurig oorlog tussen Rome en Cartago omdat Eneas Dydo in de steek gelaten had – door Romulus gegeven nieuwe naam van de door Ascanius gestichte stad **Alba** – later keizerrijk <Roemen, Romen> *Troyen Prz*: fol. 134rb, 134vb, 142va, 143va, 165ra; i) **Rome** – van welke stad Constantijn prefect was – waar Constantijn met veel andere Romeynen en Poelsche begraven werd – hoofdstad van het christendom <Roome> *Turpijn*: V, r. 38; XIII, r. 75, 88; i) **Roomen** – hoofdstad van het keizerrijk van Frederick Barberousse – pelgrimsstad – na keizer Fredericks dood keizerrijk van Urbaen; *Urbaen*: z.r.; i) **Romen** – keizerrijk – waar de paus zetelt – belaagd en ingenomen door de Sarazijnen, maar bevrijd door koning Pepijn van Vranckrijck dankzij Valentijn <Roomen> *Valentijn*: cap. 8, 10, 11, 22; i) **Rome** – keizerrijk van Olympias; *Walewein*: r. 3428, 3431.

Rome, Seven Vroeden van zie **Seven Vroeden van Rome, die**

Romederus a) or. Rodomorus; e) **Romederus** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Romedereus, Romederius> *Troyen*: r. 9471, 10469, 10530, 11148.

Romein(e) zie **Romeinen, die**

Romeinen, die a) de Romeinen [Moisan I, 2: ROM(M)AIN(S)] – de (christen) inwoners van (het keizerrijk) Rome c.q. het Heilige Roomse Rijk – zie ook **Rome** en **[dat Roomsche Rike]**; e) **de Romeine**; g) genoemd in het exempel ['Roma'] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] beschuldigt van verkrachting: door Janijn listig verlost van de Serrasine; 7 *Vroeden*: r. 3476; e) **die Romeine** – de inwoners van het Romeinse Rijk; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1085; e) **die Romeine** – volk / leger uit Rome; g) strijden onder leiding van Julius Caesar tegen de Alexandrinen onder leiding van Fiscon – strijden onder leiding van Tyberius tegen de Grieken onder leiding van Brutus en Crassus – veroveren onder leiding van Kerle Meden en Persi – onder leiding van Drusus naar Junonia gestuurd <Romein, Romeinen> *Caesar*: r. 167, 517, 531, 560, 562, 588, 594, 599, 638, 732, 741, 769, 801, 863, 1143, 1163, 1245, 1266; e) **die Romeine** – volk onder keizer Ottoen <Romeinen> *Couchi*: fragm. VII, r. 2330; e) **die Romaere**; g) de naam die **Remus** en **Romulus** zichzelf geven

wanneer zij in de door hen gestichte stad Rome zeer machtig geworden zijn; *Eneide*: r. 13375; e) **die Romeren** <Romer, Romern> *Johan*: r. 1169, 1771, 1994, 1871, 1917; e) **de Romer** – inwoner van Rome – toenaam van **Mantel** <Romere, Romeren> *Karl Meinet*: r. A310, 28; A322, 40, 47, 64; A323, 2, 51; A324, 52, 65; A325, 21; A326, 23, 34, 47; A443, 38; A537, 43; A538, 19; e) **die Romeine** – volk / leger uit Rome; g) bondgenoten van koning Claudas in diens strijd tegen Lanceloet van Lac <Romein, Romeinen> *Lanceloet*: boek II, r. 33914, 33927, 33983, 34000, 34029, 34094, 34143, 34160, 34183, 34185, 34216, 34225, 34354, 34822, 35262, 35263; e) **die Romeine** – volk / leger uit Rome; g) verslagen door koning Artur als zij naar Gallen komen <Romein, Romeinen> *Lanceloet*: boek IV, r. 9682a, 9766, 9784, 9799, 9904, 9911, 9919, 9921, 9973, 9975, 9997, 10021, 10029, 10052, 10105; e) **die Romeine**; g) hebben een koning die goed is voor het volk en voor zichzelf; *Limborch*: boek X, r. 811; e) **die Romeinen**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek X, r. 838; e) **die Romeine** – volk / leger uit het keizerrijk Rome; g) strijden onder leiding van keizer Lucet tegen koning Artur en zijn bondgenoten – verslagen <Romeyn, Romeyne, Romeynen> *Merlijn*: r. 21921, 25564, 34725, 34769, 34787, 34789, 34792, 34817, 34823, 34871, 34889, 34892, 34905, 34919, 35135; e) **een Romaen** – inwoner van Rome; *Minnen loep*: boek I, r. 1179; boek II, r. 1367; e) **Romere** – volk / leger uit het Romeinse Rijk <Romer, Romern> *Reinolt von Montelban*: r. 8043, 8089, 8257, 8347, 8396; e) **die Romeynen** – de inwoners van Rome; *Robrecht*: r. 852, 855, 857, 933, 934, 939, 1154, 1217, 1226; e) **Romeynen** – volk / leger uit Rome / het Heilige Roomse Rijk; g) begraven te Rome; *Roelant*: r. P1139; e) **Romeinen** – inwoners van Rome; *Seghelijn*: r. 6885, 7052, 7059, 10800; e) **die Romeynen**; g) onderdanen van Julius Cesar; *Jan van Stijevoort*: refr. 1: 16; e) **die Romeynnen** – inwoners van het Romeinse Rijk; f) afstammend van Eneas van Troyen – afstammend van Aschanius; g) vijanden van Carthago omdat Eneas Dydo had verlaten <Romyne> *Troyen*: r. 37057, 37061, 40181; e) **die Romeynen**; f) afstammelingen van Eneas van Troeyen; g) bestreden door Hanybal (om Dydo); *Troyen Prz*: fol. 142vb; e) **die Romeinen** (or. Romani) – de Romeinse onderdanen van Karel de Grote <Romeynen> *Turpijn*: V, r. 45; XIII, r. 75; e) **die Romeynen** (or. gent rommaine) – de inwoners van Rome – vergezellen en helpen koning Pepijn van Vranckrijck om Constantinopolen te beschermen tegen de soudaen Morandijn; *Valentijn*: cap. 22.

Romeynen, Lant van zie Romanien 1

Romeynnen zie Romeinen, die

[Romeinsch, dat] n) het Latijn (zie ook [dat Latijn]) – taal; o) **Romeyns**;

Appollonius: fol. E4v.

Romelion i) **Romelion** – toenaam van **Wilhelm von Romelion**; *Reinolt von Montelban*: r. 14557.

Romenye n) vermoedelijk niet de “Benaming van een zoeten griekschen wijn, genoemd naar de stad Napoli di Romania op Morea”¹ – waarschijnlijk de Middelnederlandse vertaling van het Franse ‘Romain’,² de naam die gegeven werd aan de door de Romeinen in Bourgondië geïntroduceerde druif, waarmee men wijn van hoge kwaliteit kon maken; o) **Romenye** – door Moenen bestelde wijn in Inden Guldenen Boom: “Een pintken Garnaten, / Ende een pintken Ypocras om mijn wijf, / Ende een pintken Romenien [...]” <Romenien> *Mariken van Nieumeghen*: fol. C3v, C4r.

Romenie zie **Romanien 1**

Romenien zie **Romanien 1**

Romenijen zie **Romanien 1**

Romer zie **Romeinen, die**

Romer(e)n zie **Romeinen, die**

Romesche zie [Roomsche]

Romyne zie **Romeinen, die**

Romische zie [Roomsche]

Romische Riche zie [Roomsche Rike, dat]

Romonie(n) zie **Romanien 2**

Romsce zie [Roomsche]

Romsce Rike zie [Roomsche Rike, dat]

Romsche zie [Roomsche]

Romulus a) [Moisan I, 2: ROMULUS] [West VR: Romulus] — Romulus³; b) zoon van Rea Silvia en Mars – tweelingbroer van Remus – afstammeling van Aeneas – stamvader van de Romeinen; d) als kind door een wolvin gezoogd nadat hij samen met Remus in een rieten mand in de Tiber was gezet om zo om te komen, welk legendarisch verhaal gedurende de Middeleeuwen ook anders geïnterpreteerd werd: kinderen van een lupa, d.i. hoer – stichter van Rome – zie ook **die Romeinen**; e) **Romulus**; g) stichtte Rome; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1535; e) **Romulus** – Romein; f) nakomeling van Eneas der Trojan – nakomeling / kleinzoon [?] van Silvius Eneas – broer van Remus; g) stichtte samen met Remus Rome en was heerser over een groot koninkrijk <Romuli, Romulo> *Eneide*: r. 3674, 13366, 13372, 13381; e) **Romulus**; f) broer van Romus; g) naamgever van Rome; *Florimont*: r. 143, 147; e) **Romulus**; g) stichtte Rome – gaf Alba de nieuwe naam Rome; *Troyen*: r. 29103, 40858; e) **Romulus**; g) gaf Alba de nieuwe naam Rome; *Troyen Prz*: fol. 165ra.

Romulus zie **Remulus**

Romus zie **Remus**

1. *MNW* s.v. ROMANIE

2. [https://fr.wikipedia.org/wiki/C%C3%A9sar_\(c%C3%A9page\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/C%C3%A9sar_(c%C3%A9page))

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Romulus>

Roncevale h) Roncesvalles¹ [Moisan I, 2: RENCESVALS] [West VR: **Roncevaus**] – Orreaga in het Baskisch, bergpas in de Spaanse Pyreneeën waar in 778 de achterhoede van het leger van Karel de Grote in een Baskische hinderlaag liep,² welk fiasco eind elfde eeuw gesublimeerd werd in het *Chanson de Roland* en de *Pseudo-Turpin*, waarin de Franse achterhoede onder leiding van Roland en Olivier door de Saracenen verslagen werd door een combinatie van drank, vrouwen en het verraad van Ganelon – de naam kan begrepen worden als een combinatie van ‘ronces’ (doornen) en ‘val’ (dal), waarmee de naam de status van een locus horribilis krijgt en er tevens een verband ontstaat met Durendale, de naam van het zwaard van Roelant; i) **Ronsevale** – waar (later) de genoten van Karel de Grote sneuvelden; *Heemskinderen*: p. 173; i) **Runtzevale** – waar een grote veldslag tussen heidenen en christenen plaatsvindt – waar (onder anderen) Olyvere en Rolant omkomen <Runtzeval, Runtzevalen> *Karl Meinet*: r. A426, 1, 37, 58; A428, 1; A449, 36, 66; A465, 66; A487, 57; A491, 49; A492, 23; A532, 29; i) **Roncevale** – beruchte veldslag; *Loybier I*: r. 364, 368, 386; i) **Ronsevale** – exemplarisch strijdtoneel; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 79; i) **Roncevale** – waar door verraad van Guwelloen de achterhoede van Karel de Grote onder aanvoering van Roelant verslagen wordt door de Saracenen onder leiding van koning Marcelijs <Rontsevale> *Roelant*: r. 18, 155, 164, 262, 1790, 1871; i) **Roncevale** – berg waar door verraad van Guwelloen de voorhoede van Karel de Grote onder aanvoering van Roelant verslagen wordt door de Saracenen onder leiding van koning Marcelijs; *Roelant*: r. P2, P11, P72, P213, P220, P288, P346, P349, P414, P433, P563, P695, P733, P810, P816, P897, P942, P945, P1001, P1038, P1045, P1114; i) **Ronchevale** – exemplarisch strijdtoneel; *Saladijn*: r. 265; i) **Roncevale** (or. Runciavallis) – berg in Spaengien waar Rolant en veel christen prinsen dankzij het verraad van Gaweloen stierven, maar niet zonder 90.000 heidenen gedood te hebben; *Turpijn*: X, r. 2, 23; XI, r. 10, 36; XIII, r. 4, 18.

Ronchevale zie **Roncevale**

Ronde Kercke Onser Vrouwen zie **Onser Vrouwen kercke**

Rondoën van Gaules zie **Randoën van Gaules**

Rondoil zie **Randoën van Gaules**

Rone, die h) de Rhône³ [Moisan I, 2: RO(S)NE] [West VR: **Rosne, le**] – rivier die in Zwitserland als Rotten begint en via het Lac Léman / Meer van Genève, met daaraan gelegen de steden Lausanne (zie [**Losane**]) en Genève (zie **Geneven**), in westelijke richting loopt, bij Lyon samenstroomt met de

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roncesvalles.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Roncevaux_Pass

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhone>

Saône,¹ en via Vienne (zie **Viane**), **Valence**, Avignon (zie **Avyoen**) en voorbij Arles (zie **Arle**) uitmondt in de Middellandse Zee – zie ook **die Ronne**; i) **die Rone** – rivier waaraan Lozanen ligt; *Ayoel*: r. 600, 744; i) **die Roden** – waarin hertog Makaris van Bourgondië de tweeling Thomas en Manassier tracht te verdrinken; *Aiol*: r. 615; i) **die Rone** – rivier in Gallen – begrenst Gehaerde Gallia – begrenst Ghebaerde Gallia / Gallen van Nerbone; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1063; boek VII, r. 1569, 1577; i) **Roden** – rivier waaraan Vyane ligt; *Karl Meinet*: r. A399, 7; A497, 18; i) **die Ronen**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 118; i) **die Rone** – rivier in Gallen – begrenst Geharde Gaflia – begrenst Gebaerda Gallia / Galle van Nerbone; *Troyen*: r. 29137, 29145; i) **Rone** – waaraan Vyennen ligt – waarin Pylatus' as geworpen had moeten worden – waarin Pylatus met gevangenis en al door de duivels in het diepe water gegooid wordt; *Wrake Vb*: fol. F3r, F3v.

Rongedom j) [West PR: **Roguedon**] – kasteel; k) **Rongedom** – kasteel van Griffioen vanden Quaden Passe – waar hij Acglovel onderdak biedt na door hem overwonnen te zijn – waar hij Keye gevangen houdt; *Lanceloet*: boek II, r. 2437.

Ronne, die h) correspondeert met respectievelijk **die Zomme** (*Reynaert A*), **der Som** (*Reynaerts Hst*) en **der Sommen** (*Reynaert Prz*), wat erop zou kunnen wijzen dat “die Ronne” corrupt is, ook omdat in de beeldspraak de rivier de Somme wél functioneert en de Rhône² (zie **die Rone**) c.q. de Ronne / Rhônelle³ (een zijriviertje van de Schelde) absoluut niet – zie ook **die Somme** – de verandering van Somme (een grensrivier, die met enige Vlaamse overdrijving vergeleken kan worden met de Elbe) in Ronne zou het creatieve gevolg kunnen zijn van (het gebrek aan referentiekader van) de / een Hollandse bewerker; i) **die Ronne** – rivier: “Tusschen die Elve entie Ronne” d.i. 'overal'; *Reynaert A en F*: r. [F2405].

Ron(t)sevale zie **Roncevale**

Roo** zie **Ro****

Roode Meer zie **Rode See, die 1**

Roode Zee zie **Rode See, die 1 & 2**

[Roof] a) Roof, allegorie⁴; e) **Roef** – woont in het kasteel van Avonture; f) kind van Ghiericheit – broer / zuster van Dienst, Comenscap, Meynheet, Loesheit en Diefte; *Limborch*: boek X, r. 505, 555; e) **Roef** – woont in het kasteel van Avonture; f) kind van Girecheit; *Limborch Frg*: H54, r. 295, 345; e) **Rouff** – woont in het kasteel van Aventüre; f) kind van Giricheit – broer / zuster van

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sa%C3%B4ne>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhone>

3. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Rh%C3%B4nelle>

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Dienst, Coümenschaff, Meynheit, Loesheit en Diefde <Roüff> *Lymburch*: boek X, r. 509, 559.

Roolant zie **Rolant**

Roome zie **Rome**

Roomsce zie [**Roomsche**]

Roomsch zie [**Roomsche**]

[Roomsche] n) Romeinse, ook Roomse – afkomstig uit / behorend bij (het keizerrijk) Rome of het Heilige Roomse Rijk; o) **Roomsce** <Romsche> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1047; boek X, r. 166; o) **Roemsce** <Roemscer, Romsce, Romschen> *Caesar*: r. 674, 677, 1170, 1191; o) **Romesche** <Romescher> *Graal*: r. 534, 595, 625; o) **[Romesche]** <Romesch, Romescher, Romisch, Romischer> *Johan*: r. 176, 629, 1496, 2067, 3083; o) **Romsche** <Romsch, Romschen, Romscher> *Karl Meinet*: r. A322, 31, 37; A434, 59; A448, 58; A513, 64; A519, 59; A537, 54; o) **Roemsce** <Roemscen, Romschen, Roomsce> *Lanceloet*: boek IV, r. 9747, 9792, 9882, 10025; o) **[Roemsce]** <Roemscen> *Limborch*: boek XII, r. 629; o) **Roemsche** <Roemschen> *Lymburch*: boek IX, r. 292; boek XII, r. 906; o) **Roemsce**; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1357; o) **Roomsch** – gezegd van Carel de Groote: “Roomsch keyser”; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10; o) **Roemsche** <Roemsce> *Segbelijn*: r. 7654, 9974, 10416, 10789, 11016, 11109; o) **Roomsch** (or. romanus) – romeins; *Turpijn*: VII, r. 18.

Roomsche Rijk zie [**Roomsche Rike, dat**]

Roomsche Rijck(e) zie [**Roomsche Rike, dat**]

[Roomsche Rike, dat] h) het Romeinse (keizer)Rijk c.q. het Heilige Roomse Rijk¹ – zie ook **Rome**; i) **dat Roomsce Rike**; *Alexanders geesten*: boek II, r. 1092, 1095; i) **dat Romsce Rike** alias **Rome**; *Caesar*: r. 1182; i) **Roemsche Rike** – exemplarisch goed keizerrijk; *Denensage*: r. 15; i) **Romische Riche** – wereldrijk <Romischem riche> *Eneide*: r. 3690; i) **Roomsche Rijck** alias **Rome**; *Joncker Jan*: p. 195; i) **dat Roemsche Rike** alias **Roeme** – het keizerrijk Rome van keizer Hildric – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Roemscen Rike, Roemschen Rike> *Limborch*: boek XII, r. 974, 998; i) **dat Roemsche Rijch** alias **Rome** – het keizerrijk Rome van keizer Hildrie – verder als boven <Roemschen rijch> *Lymburch*: boek XII, r. 1366, 1390; i) **[dat Roemsce Rike]** – keizerrijk van Karel de Grote <Roemscen Rike> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 259; i) **[dat Roomsche Rijcke]** – exemplarisch groot rijk <Roomschen Rijcke> *Turias ende Floreta*: p. 67; i) **Roomsche Rijk** – waarheen de jonkheer van Valckenborch reist om zich een naam en faam te verwerven; *Valckenborch*: r. 94.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Holy_roman_empire

Roosbeke h) Roosbeek¹ in Vlaams Brabant, België – toenaam (variant) van ridder **Wouter van Kersbeke**; *Niervaert*: p. 159, r. 601.

Roose zie **Rose 1 en 3**

Roosteel zie **Rossel**

Rootsefluer zie **Rotsefluer**

Rore i) **Rore** – toenaam van meester **Mertijn van Rore**; *Graal*: r. 4188.

Roricoff i) **Roricoff** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 41.

Rosa zie **Rose 2**

Rosafiere a) edelsteennaam [?], afgeleid van ‘rosa’ en ‘saffier’; e) **Rosafiere** – poortwachster in een klooster; f) geliefde van Jonitas – zuster van de echtgenote van Jonitas; g) verkracht door en zwanger van haar vader – zwerft zeven jaar in zonde rond – haar plaats in het klooster wordt door Maria ingenomen <Rosafieren, Rosefier, Rosefir, Rossafiere> *Jonathas*: fragm. A, r. 54, 114, 120; fragm. B, r. 11, 29, 40, 74, 127, 134, 185, 207, 210, 224, 265, 309, 338, 357, 372, 478, 547, 557, 595, 625, 729, 837, 1035, 1098; e) **Rosefier**; f) geliefde van Jonathas; g) zwanger van een kind van haar vader naar Venegien gebracht door Jonathas; *Jonathas M*: r. 50; e) **Rosafiere** – jonkvrouw; f) zuster van Eglentijn – geliefde van Jonitas; g) door Jonitas geweigerd als bruid, vanwege de voorspelling dat zij door haar vader zal worden onteerd – tracht als non tevergeefs aan haar noodlot te ontkomen – leeft na de verkrachting door haar vader zeven jaar in een bordeel in Venegen – eindigt als abdis van haar klooster, waar Maria al die tijd haar plaats heeft ingenomen <Rosafier, Rosafieren, Rossafiere> *Jonitas*: r. 11, 29, 40, 74, 127, 134, 185, 207, 210, 223, 273, 307, 335, 354, 368, 474, 542, 552, 590, 619, 722, 830, 1027, 1090; e) **Rosephier**; f) geliefde van Jonatas; g) exemplarische geliefde; *Vergi Prz*: r. 468.

Rosbeiaert zie **Beyaert**

Rosbeyart zie **Beyaert**

Rose 1 a) [Moisan I, 2: ROSE] — Rose de Nimaie, vrouwe / koningin van Nijmegen – één van de zwaankinderen; b) dochter van koning [Moisan I, 2: ORIANS 1] en [Moisan I, 1: BEATRIS 11] – zuster van [Moisan I, 1: ELIAS 1] en de zwaankinderen – echtgenote van [Moisan I, 1: (H)ERNOUL 6 DE BIAUVAIS] – moeder van [Moisan I, 1: ESMERÉ(S) 11], [Moisan I, 1: GLORIANS 12], [Moisan I, 1: ALIXANDRE 7 D’ESCOCE] en [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 59 DE SEBOUR(C)]; e) **Rose** – koningin van Nijmegen; f) echtgenote van Arnout – moeder van Esmereit, Alexander, Gloriant en Baudewijn; g) tevergeefs bemind door Gaufort; *Boudewijn*: r. 11, 16, 37, 98; e) **Rosse**; f) dochter van Oriant en Beatris – zuster van Helias, Esmeri en nog

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roosbeek.kmz

vier broers – kleindochter van Matabrune <Roose> *Ridder metter Swane*: cap. [17].

Rose 2 e) **Rose** – Saraceense van geboorte – dienstmaagd van hertogin Druwane; f) dochter van de graaf van Palerne; g) werd verkocht aan hertog Bueve van Eggermont – redt de pasgeboren baby Madelgijs uit handen van de Saracenen onder leiding van haar vader; *Madelgijs*: fragm. I, r. 146, 153; e) **Rose** – Saraceense van geboorte, woont in Eggermont – dienstmaagd van hertogin Druwane van Eggermont; f) dochter van de graaf van Palerne; g) geschaakt door hertog Buevijn van Eggermont – bekeerd tot het christen geloof – vlucht weg met de baby Malegijs tijdens de belegering van Eggermont door de Sarcenen onder leiding van haar vader – in het bos verscheurd door een leeuw en een leeuwin, haar hoofd wordt begraven door Oriande van Rootsefluer <Rosa> *Malegijs*: p. 3-5, 9, 11, 46.

Rose 3 e) **Rose** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Seghelijn de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Roose> *Seghelijn*: r. 4077, 4921.

Rose, Fluer die zie Fluer die Rose

Roseboem a) vermoedelijk de ‘achternaam’ van de echtgenoot; e) **Roseboem** – inwoner van Schydam; g) onteert zijn ‘listige’ echtgenote onwetend als hij een intieme vriend na hem het bed met haar laat delen in de veronderstelling dat daarin zijn dienstmeisje ligt; *Minnen loep*: boek IV, r. 1975.

Rosebrant zie Rosenbrant

Roseel zie Rossel

Rosefi(e)r zie Rosafiere

Rosefloer zie Rotsefluer

Rosemonde 1 a) sprekende naam: ‘roemrijke beschermster’ in het Germaans, ‘reine roos’ in het Latijn en in de volksetymologie is mogelijk: rode mond die aan een rode roos doet denken; e) **Rosemonde**; f) echtgenote van koning Galyen – moeder van Malaert en Ogier; *Loyhier I*: r. 374.

Rosemonde 2 a) [A-Z 7: **Alboin & Rosamunde**]¹ — Rosemunda² († 572/573) [Paulus Diaconus, *Historia Langobardorum*, boek II, cap. 28-30]³; b) dochter van de Gippidische koning Cunimund – tot vrouw genomen door diens overwinnaar, de Langobard Albuin – na diens gewelddadige dood gehuwd met diens moordenaar; d) gedwongen uit de schedel van haar vader te drinken liet zij haar echtgenoot vermoorden – trachtte daarna haar volgende echtgenoot te vergiften om een nog machtiger man te huwen, maar deze had haar door en dwong haar dezelfde gifbeker leeg te drinken, waarna zij

1. http://dbnl.org/tekst/stap019vana01_01/stap019vana01_01_0004.php#a003

2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Rosamund_\(Gepid\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Rosamund_(Gepid))

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost08/PaulusDiaconus/pau_lan2.html

beiden stierven; e) **Rosamunde**; f) dochter van koning Gebidamor; g) laat zich in plaats van haar kamenierster beslapen door de onwetende “leetsman” van haar echtgenoot, koning Albinus, om hem zo te dwingen die te doden, wat ook gebeurt – huwt de moordenaar, maar vergiftigt hem voor de provoost van Ravennen – wordt gedwongen ook uit de gifbeker te drinken, waarna beiden sterven <[Rosamunda]> *Pelagius-legende*: fol. 72v-73r.

Rosemonde 3 a) or. Rozemonde; e) **Rosemonde**; f) dochter van de Sarazijnse koning Brandesier – zuster van Galasie – echtgenote van achtereenvolgens de koning van Antiochien, Lucra en de koning van Groot Indien – moeder van Ravaster met de koning van Groot Indien als vader; g) temperamentvolle vrouw die tegen haar zin door haar vader wordt uitgehuwelijkt aan mannen die haar niet behagen en daarom zeer voortvarend op zoek gaat naar een man van haar hart – probeert Valentijn te verleiden en haar echtgenoot de koning van Antiochien te vergiftigen – verraadt Valentijn, maar zorgt er ook voor dat hij ontkomt – zorgt ervoor dat de gevangengenomen Valentijn niet gedood wordt door haar echtgenoot koning Lucra, die zij bedriegt met de koning van Groot Indien – slaagt er uiteindelijk in de koning van Indien als echtgenoot te krijgen, maar sterft kort daarop na een ziekbed van negen dagen; *Valentijn*: cap. 35-37, 39-43, 47, 49, 52, 54.

Rosemont a) sprekende naam: ‘roemrijke beschermster’ in het Germaans, ‘reine roos’ in het Latijn en in de volksetymologie is mogelijk: rode mond die aan een roos doet denken; e) **Rosemont**; f) echtgenote van Nameloos; g) verkleed als harpspeelster op zoek naar haar echtgenoot, die samen met zijn broer zijn ouders is gaan zoeken <Rosemonde, Rozemonden, Rozemont> *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 13, 48, 97, 120, 124, 154, 157, 170; fragm. Vr, r. 346, 355, 363, 387.

[Rosenborch] k) **Rozenborch** – kasteel van Sansun – staat via een onderaardse gang in verbinding met Vauclere; *Fierabras*: r. 19.

Rosenbrant j) vrijwel zeker bedoeld als sprekende naam: ‘brant’ d.i. zwaard, waarmee men reuzen kan verslaan [?]; k) **Rosenbrant** – zwaard waarmee Petrus Malchus een oor afsloeg – waarmee Moyses in Egypte tegen Pharaoen vocht – door de visser aan Segheliyn gegeven <Roesenbrande, Rosebrande, Rosebrant, Rosenbrande> *Segheliyn*: r. 913, 1949, 3837, 4421, 4431, 5088, 6003, 6353, 6637, 6717, 8255, 8501, 8540, 8567.

Rosephier zie **Rosafiere**

Rossafiere zie **Rosafiere**

Rosse zie **Rose 1**

Rosseboene zie **Rosselioen**

Rosseel 1 j) lett. ‘rood(je)’; k) **Rosseel** – paard van Flandrijs – door hem buitgemaakt op de overvallers van Ysabele <Rossele> *Flandrijs*: r. 158, 419, 828, 926, 959, 975, 982, 1349, 1402.

Rosseel 2 a) or. de eekhoorn Rousseau – lett. ‘de rode / rood(je)’; e) **Rosseel** – eekhoorn; g) klaagt Reynaert ook aan <Ruceel, Troeseel> *Reynaert A en F*: r. 1859.

Rossel a) or. het vosje Rovel – lett. ‘kleine rode’; e) **Rossel** – vosje; f) zoon van Reynaert en Hermeline – broer van Reynaerdijn; g) net zo’n goede dief als zijn vader <Rollel, Roseel> *Reynaert A en F*: r. 1415; e) **Roesel** – vosje; f) (jongste [?]) zoon van Reynaert 1 en Ermelijn – broer van Reynken en Reynerdijn; g) verder als boven – Reynaert vertelt: mijn zóons hebben Lapreel verwond en niet ik <Rossel, Rossele> *Reynaert Prz*: r. 1052, 2887, 3358, 3361; e) **Rossel** – vosje; f) zoon van Reynaert 1 en Ermelijn – broer van Reynaerdijn en Reynaert 2; g) verder als boven <Roosteel> *Reynaerts Hst*: r. 1457, 3882.

Rosselioen h) [Moisan I, 2: RO(U)SSILLON 1] – kasteel in de omgeving van Pothières¹ in Bourgondië, Frankrijk, en niet Roussillon in het zuiden van Frankrijk; i) **Rosselioen** – toenaam van **Gheraert van Rosselioen**; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 30; i) **Rossilion** – toenaam van **Gerhart von Rossilion**; *Reinolt von Montelban*: r. 10773; i) **Rosseboene** – toenaam van **Gherarde van Rosseboene**; *Renout*: r. 2069; i) **Rosselone** – toenaam van **Gheeraert van Rosselone**; *Roelant*: r. 1244.

Rosselone zie **Rosselioen**

Rossien zie **Rusen**

Rossilion zie **Rosselioen**

Rostoc h) [West PR: Roestoc, (de)] – stad en kasteel bij Cambenic Roestoc, bij de Severn; i) **Rostoc** – land / kasteel van de vrouwe van Rostoc <Roestoc, Rostocke> *Lanceloet*: boek II, r. 8625, 9349, 9612, 9615, 9922, 9935; i) **Rostoc** – land / kasteel van de vrouwe van Rostoc; *Lantsloot*: r. 1171, 1194, 1222; i) **Rodestock** – stad / kasteel waar koning Lot en Gawyn c.s. strijden tegen de Sennen <Rodestoc, Rodetock> *Merlijn*: r. 29989, 30549, 30693, 30943, 30957, 31178, 31183, 31247.

Rotlant i) **Rotlant** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek XII, r. 169.

Rotrude zie **Rotruyt**

Rotruyt a) Rotrud² († 810); b) dochter van Karel de Grote en Hildegard – zuster van Charlot, Adelheid, Karloman, Lodewijk (de Vrome), Lotharius, Bertha, Gisela en Hildegard; e) **Rotruyt**; f) dochter van koning Karel van Vrancrijk en koningin Hildegaert – zuster van Charlot, Pippijn, Lodewijk, Berga en Gilla; *Hughe Prz*: p. 4; e) **Rotrude**; f) oudste dochter van Karll Meynet en Hildegart; *Karl Meinet*: r. A302, 43.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pothi%E8res.kmz

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Rotrud>

Rotse zie Roche****

Rotse zie Roke****

[Rotse, die] h) or. de la Roche; i) **[die Roetse]** – toenaam van **Mares van der Roetsen** <Roetsen> *Merlijn*: r. 12476, 13792, 14481; i) **[die Roetse]** – toenaam van **Bayneel vander Roetsen** (d.i. Keye); *Ragisel*: r. 2219.

[Rotse der Sennen, die] j) [West PR: Roche a/as/aus/aux/des Saisnes/Sennes/Sesnes, la] – burcht van Camille nabij Arestuel in Escoche; k) **die Roetse der Sennen** – kasteel van de Sennen <der Roetsen, Roetsen der Sennen, ter Roetsen> *Merlijn*: r. 16101, 16272, 19233, 19270, 19353, 19985.

[Rotse metten Nauwen Wege] j) [West VR: Roche a l'Estroite Voie, de la]; k) **Roetse metten Nauwe Wege** – kasteel (in Galoye) van Orgeleos van Yrlant; *Perchevael J*: boek II, r. 40067.

[Rotsebise, die] j) 'de la Roche bise' (lett. van de grauwe rots) komt in de wereld van de Arturroman maar één keer voor als toenaam van Cristofles [*L'estoire de Merlin*, ed. Sommer, vol. II, p. 148], maar lijkt gebruikelijker in de wereld van het chanson de geste [Moisan I, 2: ROCHEBISE]; k) **[die Roetsebise]** – kasteel – toenaam van **Druant vander Roetsebisen** <Roetsebisen> *Torec*: r. 1495, 1508, 1512.

Rotsefluer h) [Moisan I, 2: ROCHEFLO(U)R 1] Rocheflo(u)r op Sicile – in het Middelnederlands ergens op het vaste land in Zuid-Europa gelegen; i) **Rosefloer** – kasteel en stad van Baldarijs en Oriande – belegerd door de Saraceense koning Athenor om Oriande – belegerd door koning Karel de Grote – verwoest door de Saracenen – belegerd door de Saraceense reuzen Gafridamant, Gardefort en Morgalien, ontzet door de ridders van koning Karel <Rochefloer, Rocheflor, Roecefloer, Roesefloere, Roetcefloer, Roucheflor> *Madelgij's*: fragm. III, r. 69, 82, 94, 129; fragm. IV, r. 206; fragm. V, r. 17, 89, 145, 169; fragm. VI, r. 30, 44, [60], [84]; fragm. VII, r. 27, [53], 265; fragm. XII, r. 86; fragm. XIII, r. 116; fragm. XIV, r. 180, 223, 264, 294, 430, 466; i) **Rotsefluer** – kasteel en stad bij Moncler van Baldaris en Oriande van Rootsefluer – waar Malegij's wordt opgevoed – belegerd door koning Antenor van Spaengien om Oriande – belegerd door koning Glutifax van Alexandrien c.s. om de dood van koning Antenor te wreken – belegerd door koning Goriant van Mombrant samen met de reuzen Gardifort, Gardimant en Morgalien om de dood van koning Yvorijn jr. van Mombrant en koning Putiblas van Turckien te wreken – de stad wordt verwoest maar het kasteel is te sterk <Rootsefluer, Rootsefluere> *Malegij's*: p. 10, 11, 15, 16, 22, 23, 50-52, 55-57, 61, 73, 75, 121-123, 125, 126, 145, 165, 166, 197, 204, 223, 276, 279, 280, 286, 287, 290, 292, 299, 305, 328-330, 335, 336, 342, 345.

Rotsele zie Rochelle

Rouanen h) Rouen¹ [Moisan I, 2: ROUEN] – havenstad² aan de rivier de Seine³ in Normandië, Frankrijk; i) **Rouanen** – hoofdstad van Normandien en residentie van Rijckaert zonder Vreese – koning Astolpho van Enghelandt dreigt Rouanen te verwoesten en uit te moorden als zijn door Rijckaert geschaakte dochter Clarisse niet wordt teruggegeven <Roanen, Rouwanen> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 4-5, 7-8, 9, 11-14; i) **Rouwaen** – (hoofd)stad in / van Normandien – waar het huwelijk van hertog Oubeert met de dochter van de hertog van Bourgondien plaatsheeft <Ruwaen> *Robrecht*: r. 39, 44, 1168, 1172, 1176, 1182, 1201, 1231, 1234.

Rouchefflor zie **Rotsefluer**

Rouff zie [Roof]

Roussiele zie **Rochelle**

Rouwaen(en) zie **Rouanen**

Rowerde, die a) vermoedelijk te begrijpen als: de ruwaard – gelet op de context kan Reinout van Montalbaen bedoeld zijn, wat de toenaam c.q. het epitheton er niet minder raadselachtig op maakt; e) **die Rowerde** – toenaam van **Reynaten die Rowerde**; *Madelgij*s: fragm. XIV, r. 399.

Rozemont zie **Rosemont**

Rozenborch zie [Rosenborch]

Rozier a) vermoedelijk een variant van Rogier; e) **Rozier**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 211.

Rubem a) or. Ruben (*Legenda aurea*, Matthias-legende) alias Symon, geboren uit de stam van Juda of Issachar (volgens Hiëronymus); b) echtgenoot van Cyborea; e) **Rubem**; f) echtgenoot van Cyboria – vader van Judaes Scariot; g) schrok na een onheilspellende droom, die zijn echtgenote na de conceptie kreeg, ervoor terug om zijn pasgeboren zoon te doden, maar legde het kind in een mandje en zette dat mandje in zee opdat Gods wil zou geschieden – wordt onwetend door zijn eigen zoon doodgeslagen <Rubems> *Judas*: r. 5, 21, 26, 97, 99, 102, 105.

Ruben a) Ruben⁴ [*Genesis* 29: 32]⁵; b) oudste zoon van Jakob en Lea; d) sliep met Bilha, een bijvrouw van zijn vader; e) **Ruben**; f) oudste zoon van Jacob; g) bezoedelde het bed van zijn vader – exemplarisch incestueus; *Minnen loep*: boek III, r. 812, 821.

Rubicoen a) or. Rubricus; e) **Rubicoen** – Indisch strijder; g) gedood door Aristoen <Rubicoene> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 371.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rouen.kmz

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Rouen#Moyen_.C3.82ge

3. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Seine>

4. [http://en.wikipedia.org/wiki/Reuben_\(Bible\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Reuben_(Bible))

5. http://vulgate.org/ot/genesis_29.htm

Rubus a) or. Rubras, vrijwel zeker dezelfde als Dubias; e) **Rubus** – Sarazijns koning; g) gedood door Milioen van Digioen in de strijd voor Angorien; *Valentijn*: cap. 67.

Ruceel zie **Rosseel 2**

Rudolf von Stadekke l) mogelijk Rudolf von Stadeck [?] ¹ (midden 13e eeuw); m) **Rudolf von Stadekke** – opdrachtgever voor het afschrijven van deze tekst (hs. M [?] van Veldekes *Eneas-roman*); *Eneide*: r. 13528g [E7].

Ruesche Zee zie [**Rusche**] **Zee, die**

Ruesen zie **Rusen**

Ruyteleen zie **Ruseliene, die**

Ruytelienen zie **Ruseliene, die**

Ruytilienen zie **Ruseliene, die**

Rukenau a) ongetwijfeld een sprekende naam waarin gespeeld wordt met 'stinken'; e) **Rukenauwe** – apin – vrouwe, meester in de rechten; f) echtgenote van Mertijn – tante van Reynaert 1 – moeder van Biteluys en Vuylromp en van Hatene – zuster van Atrote Quante en Slieve; g) bevriend met de koningin – op de hoogte van juridische zaken, pleit voor Reynaert in een lang betoog – adviseert Reynaert voor de tweekamp: met olie insmeren, staart met urine bevuild en ermee slaan enz. – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp <Rukennauwe> *Reynaert Prz*: r. 3448, 3575a, 3576, 3954, 3958, 3974, 3989, 5137, 5312a, 5334, 5448, 5872, 6075; e) **Rukenau** – apin – vrouwe, meester in de rechten; f) echtgenote van Mertijn – tante van Reynaert 1 – moeder van Biteluus en Vuyl Romp en van Hatenet – zuster van Aelcrotte en Quantes Kyeve; g) verder als boven <Rukenauwe, Rukenouwe> *Reynaerts Hst*: r. 4573, 4729, 5170, 5195, 5211, 5291, 6568, 6796, 6921, 7389, 7598.

Rukenauwe zie **Rukenau**

Rucwaert e) **Rucwaert** – bisschop; g) verrader; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 114.

[**Rulandijn**] zie **Rolant**

Rulant zie **Rolant**

Rume a) sprekende naam waarin gerefereerd wordt aan de onverzadigbare wolvenmaag; e) **Rume** – wolf; f) broer van Ysengrijn en Wijdelancken; g) door toedoen van Reynaert ooit opgehangen <Reynaerdijn, Rumen> *Reynaert A en F*: r. 1924; e) **Rume** – wolf; f) broer van Ysegrim en Wide Lancken; g) verder als boven <Rumen> *Reynaerts Hst*: r. 1953.

[**Rune, die**] h) or. Runa, waarmee de rivier de Arga ² (zie ook **Pontarge**) bedoeld zal zijn, waaraan Pamplona gelegen is – de naam Runa zal verband houden met

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Stadeck>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Arga>

de Baskische naam voor Pamplona: Iruñ(e)a (de stad); i) **[die Rune]** – rivier in de onmiddellijke omgeving van Panpilonien <Runen> *Turpijn*: V, r. 54.

[Runior] a) lezing onzeker; e) **[Runior]** – “[Runior] dede ghebieden dat”; *Sibeli F*: r. 80.

Runtzeval(e) zie **Roncevale**

Ruprecht zie **Robrecht van Artoys en Bollonoys**

[Rusche] Zee, die h) bedoeld lijkt de Oostzee¹ die tot aan Rusland reikt – zie ook **Rusen**; i) **die Ruesche Zee** – oostelijke grens van Arturs rijk; *Lanceloet*: boek IV, r. 9691.

Ruseliene, die a) de Rutuliërs² van koning Turnus³; e) **die Ruseliene** – onderdanen van koning Turnus; g) strijden mee tegen Eneas van Troyen c.s. – verliezen hun koning en de strijd en worden onder dwang leenmannen van Eneas <Ruselien, Ruselienen, Ruteliene, Rutiliene> *Troyen*: r. 37450, 37649, 37743, 38183, 38216, 38344, 38420, 38474, 38484, 38508, 38550, 38568, 38576, 38895, 38949, 38972, 39038, 39050, 39091, 39553, 39950, 39976, 39996, 40124, 40352, 40422, 40559, 40564, 40847; e) **die Ruytilienen** – volk / onderdanen van Turnus; g) strijden tegen Eneas c.s. – verder als boven <Ruteliënen, Rutiliënen, Ruyliënen, Ruyteleen, Ruytelienen> *Troyen Prz*: fol. 145ra, 146ra, 146vb, 149rb, 149va, 150rb, 150va, 151ra, 151va, 154ra, 154rb, 159rb, 161va, 162ra, 165ra.

Rusen h) [Graesse: Russia (terra)]⁴ [Moisan I, 2: RO(U)SSIE] [West VR: **Rous(s)ie**] — het Kievse Rusland,⁵ de middeleeuwse voorloper van het huidige Rusland met als hoofdstad Kiev – zie ook **die [Rusche] Zee**; i) **Rusen** – in het oosten van Europa, met de stad Kiewen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1412; i) **Rossien** – land vermaard om zijn textiel; *Ferguut*: r. 5023; i) **Ruesen** – de landsheer van Ruesen komt naar koning Arturs hof in Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9703; i) **Rusen** – land in Europa, met de stad Kiewen; *Troyen*: r. 28983.

Rutelyen e) **Rutelyen** – Saraceens koning; g) legeraanvoerder van Broyer – gedood door Ogier <Ruteliën, Ruteline> *Ogyer*: r. 20065, 20257, 20261.

Ruteliene(n) zie **Ruseliene, die**

Rutiliene(n) zie **Ruseliene, die**

Ruwaen zie **Rouanen**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Baltic_Sea

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rutuli>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Turnus>

4. <https://tinyurl.com/Graesse-Russia>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Kievan_Rus

Ruwendael h) Hollands voor Reuental – geen bestaande plaats maar een allegorie: jammerdal; i) **Ruwendael** – toenaam van **Nytert van Ruwendael**; *Minnen loep*: boek II, r. 706.

Ruwiere, die a) de Ripuariërs c.q. Ripuarische Franken,¹ woonachtig tussen de Maas en de Rijn (tot aan de Moezel) – zie ook **Riviere**; e) **die Ruwiere** – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 234.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Ripuarian_Franks

S

[laatste update S: 10-04-2024] ¹

S** zie C**

S** zie Ch**

S** zie T**

S** zie Z**

Saba 1 a) de koningin Saba² die met groot gevolg koning Salomo (zie **Salomon 1**) in Jeruzalem komt bezoeken om zijn wijsheid op de proef te stellen [1 *Koningen* 10]³ – dat Saba de naam van de koningin is en niet van haar koninkrijk (zie **Saba 2**) wordt gesuggereerd door de *Vulgaat*: “sed et regina Saba audita fama Salomonis in nomine Domini venit temptare eum in enigmatibus” [1 *regum* 10, 1] en zo ook door sommige middeleeuwse auteurs begrepen; e) **Sabba** (or. Du. Saba; Fra. Sabba) – koningin; g) kwam uit Oriënten naar Jherusalem om koning Salomon raad te vragen over een belangrijke zaak – “die coninghinne Saba seyt dat het ghesichte deerste teeken der liefden es”; *Spiegel der duecht*: cap. [87], [111]; e) **Saba**; g) exemplarisch wijze vrouw – Maria-typologie; *Stijevoort*: refr. 45: r. 23; 104: r. 37.

Saba 2 h) Saba in Ethiopia (Soedan)⁴ in het midden van Affrica [*Imago mundi*: I, 32 Ethiopia]:⁵ “Versus meridiem vero est Ethiopia, ab Etham dicta, una in oriente in qua est urbs Saba de qua fuit illa regina” – Honorius [*Imago mundi*: I, 14: De Mesopotamia]⁶ onderscheidt dit Saba in Ethiopia van Saba alias Arabia, dat haar naam ontleende aan Saba, de zoon van Chus [*Genesis* 10, 7]⁷ – onduidelijk is op basis van wat het bijbelse Saba/Seba⁸ [1 *Koningen* 10]⁹ vandaag de dag

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Koningin_van_Seba

3. http://vulgate.org/ot/1kings_10.htm

4. [https://la.wikipedia.org/wiki/Saba_\(Sudania\)](https://la.wikipedia.org/wiki/Saba_(Sudania))

5. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

6. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

7. https://vulgate.org/ot/genesis_10.htm

8. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Seba>

9. http://vulgate.org/ot/1kings_10.htm

geïdentificeerd wordt als het Arabische Saba, met name het huidige Sana'a¹ in Jemen – zie ook **Saba 1** – onduidelijk ook is aan welke auteur(s) of tekst(en) Jacob van M(a)erlant de naam Sibilla ontleend heeft; i) **Sabba** – “Daer bi dat lant was arabia/Daer bi die gode stat van sabba/Daer sibilla was geboren/Die *versochte* hier teuoren/Salomone dien *coninc* here/Want hi conste wijsheiden mere/Dan iemant conste verre oft nae/Die stat steet in etyopia” [hs. fol. 70 recto, kolom b] (ed. Franck, r. VII, 1104: Int lant van Arabia) – “Die *ander* [ethiopiën] sta<+e>t bat indien na/Daer staet die stat hiet sabba/Daer sibilla vrouwe af was” [hs. fol. 74 recto, kolom b] – “Saba die stont *daer* oec/Daermen vint dien wiroec” [hs. fol. 75 recto, kolom b] <Saba> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1098, 1650, 1797; i) **Saba** – de koningin van Saba schenkt koning Salomon goud en edelstenen om het (latere) kruishout mee te versieren; *Boec van den boute*: r. 706; i) **Saba** – “de coninghinghe van Saba” (or. a regina Saba/regina autem Saba etc.); *Gulden legende* [63], dl. I, p. 364-365; i) **Saba** – “Daerna so is Arabia;/Daerna die goede stat Saba,/Daer Sabilla was gheboren,/Die besochste hier to voren/Salomon, den wysen heer,/Omdat hy cond wysheit meer/Dan yemant verre ofte na :/Die stat steet in Ethiopia” [Ed. De Pauw en Gaillard, dl. 3, Gent 1891, r. 28590-28597] – “Dander [Ethiopiën] staet Inden bet naer:/Daer staet in die stat een Sabaer,/Daer Sibilla vrouwe was,” [idem, r. 29215-29217] <Sabaer> *Troyen*: r. 28591, 29216.

Saba 3 h) Saba – rivier die stroomt door Sabea; i) **Saba** – “Want alsomen in *Scolastica historia* leest, so quamen dese conighe vanden indden van Persen ende Caldeen, daer de vloet Saba loopt, ende daer heet ‘dlant van Sabeen’” (or. “isti enim, ut dicitur in hystoria scholastica, uenerunt a finibus Persarum et Chaldeorum ubi est fluuius Saba a quo et Sabea dicitur regio”); *Gulden legende* [14], dl. I, p. 117; i) Aba – “Si quamen van Parsen ende Chaldeen, daer die vloet is Aba, ende dat lant hiet <Sabea>.” *Tafel van den kersten gbelove*, dl. 2: Winterstuc.²

Sabba zie **Saba 1** en **2**

Sabelye zie **Sebilien**

Sabiane zie **Sabine**

Sabijn zie **Sabine**

Sabilla zie **Sibilla 1**

Sabina e) **Sabina** – weduwe; g) geliefde van Floridamas – tijdens de verbouwing van haar huis overkomt een bouwvakker een dodelijk ongeluk waarop zij ter dood veroordeeld wordt – als Floridamas bereid is als gijzelaar twee weken haar plaats in de gevangenis in te nemen en zij terugkeert, worden beiden om hun trouw door koning Demetrius vrijgelaten <Sabine> *Minnen loep*:

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sana'a.kmz

2. https://dbnl.org/tekst/dirc001lmfd02_01/dirc001lmfd02_01_0043.php

boek II, r. 1835, 1866, 1893, 1966, 1979, 2003; e) **Sabina**; g) exemplarisch standvastige vrouw in de liefde; *Stijvevoort*: refr. 15: r. 12.

Sabine h) land van de Sabijnen,¹ middenitalische volksstam, wonend in het bergland ten noordoosten van Rome in het huidige Italië; i) **Sabiane** – land (van herkomst) (in Italië) van graaf Claudius; *Eneide*: r. 5120; i) **Sabine** – koninkrijk van Clausus – is tegen het koningschap van Pallant over (de) Tierene – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Sabyne> *Troyen*: r. 37610, 37964, 40359; i) **Sabine** – koninkrijk van Clausus – verder als boven <Sabijn, Sabinen> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 148ra, 161va.

Sabolyne zie **Salaminen**

[Sadan] e) **[Sadan]**; g) deelnemer aan het toernooi om Melioers hand <Sadanne> *Parthonopeus*: r. 4558.

Sadanie zie **Sadony**

Sades a) or. Sades; e) **Sades** – koning van Siere; g) deelnemer aan het toernooi om Melioers hand – door de rechters als één van de besten aangewezen; *Parthonopeus*: r. 5815, 6003.

Sadmas zie **Sardinas**

Sadony a) or. Sadoine (de Surie) – in de *Reis van Jan van Mandeville*, ed. *CD-rom Middelnederlands*, fol. 78ra wordt melding gemaakt van een stad Sadonie in Persien, waar de Perzische keizer 's zomers verblijft wegens het gematigde klimaat; b) vriend van Carahuel; e) **Sadony** – koning; f) neef van Gloriande; *Ogier A-D*: r. 187; e) **Sadoni** – Saraceen, afkomstig uit Persij; f) neef van Karahen von Perthij – neef van Gloriande; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – brengt de uitdaging voor de tweekamp met Karahen om Gloriande over aan Ogier, maar Charloet eist de tweekamp zelf op – strijdt tegen Charloet (terwijl Karahen tegen Ogier vecht): ontvlucht gewond het gevecht <Sadani, Sadom, Sadome, Sadomi, Sadonien> *Ogyer*: r. 1546, 2442, 2446, 2493, 2523, 2547, 2761, 2798, 2851, 2862, 2876, 2928, 2932, 2935, 2937, 2963, 2966, 2989, 3003, 3015, 3062.

Sadony zie **Sadonye**

Sadonye e) **Sadonye** – Saraceense koning/sultan; f) zoon [?] van koning Gaudefier – neef van sultan Brandimant; g) achtervolgt de uit Damast ontsnapte Buevijn van Austoen – wordt in een tweegevecht met zijn eigen, hem ontstolen, wapens gedood door Buevijn <Sadony> *Buevijn*: fol. D1v-D2v.

[Sadonie] zie **Sadony**

Saforet e) **Saforet** – heidense koning van Spangen; g) vijand van koning Yewyn – heeft de vader en broers van koning Yewyn vermoord – bij wie Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout drie jaar in dienst zijn zonder zich aan zijn goden te onderwerpen – door Reynout onthoofd als hij weigert diens

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sabine>

eigendommen terug te geven – wiens hoofd door Reynout en zijn broers als trofee naar koning Yewyn wordt gebracht <Saforette, Saforetten, Saphoret> *Heemskinderen*: p. 53-55, 59-61; e) **Safforet** – heidens koning van Spangien; f) broer van Ryant; g) verder als boven <Safforets> *Reinolt von Montelban*: r. 2198, 2232, 2240, 2252, 2285, 2326, 2437, 2450, 2618, 2624; e) **Saforet**; g) verder als boven <Saforette> *Renout*: r. 304, 350, 441, 448; e) **Saforet** – koning; g) verder als boven; *Renout D*: r. 229, 243, 263, 306, 355.

Safforet zie **Saforet**

Saghés a) or. Saces; e) **Saghés**; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – hoewel zelf gewond, bericht hij Turnus de definitieve nederlaag van de Latijnen c.s. en de inname van Laurente door Eneas c.s. <Sages> *Troyen*: r. 40534; e) **Saghés**; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 162vb.

Saghura zie [Segura]

Sagiants a) waarschijnlijk corrupt, lees: (den sone) des gigants [?]; e) **Sagiants**; f) zoon van het reuzen echtpaar Lokefeer en Pantasale; g) door twee gevangen jonkvrouwen gevoed – door Ferguut in de slotgracht verdronken; *Ferguut*: r. 3615.

Sagittaer h) or. li Saietaire – in het Middelnederlands gebruikt als toponiem d.w.z. land van de Sagittaer/Sagittarys; i) **Sagittaer** – land; *Troyen*: r. 8386.

[**Sagittare, die**] a) or. li Saietaire – lett. de Boogschutters, alias de Centauren¹; e) **Sagittarys** alias **die Centauroen** – volk, wonend in het zuiden – in dienst van koning Protoplex; g) half mens, half paard – bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 4986.

Sagremor(t) zie **Sagrimor**

Sagrimor a) Sa(i)gremor,² toegenamd 'li Desrées' (d.i. 'de impulsieve') [West VR: Sa(i)gremor] [West PR: Sa(i)gremor 1]; b) zoon van de koning van Hungrie en Blasque en de dochter van de keizer van Constantinopel; e) **Sagremort** – Arturridder; g) tijdens het slottoernooi op de vierde dag (van de twaalf) door Ferguut verslagen <Sagramort, Sagrimort> *Ferguut*: r. 14, 1773, 2993, 4319, 5245, 5398; e) **Sagrimor** – ridder van koning Artur – toegenamd: die Wonderlike; g) begeleider van de koningin tijdens de jacht in een bos bij Kamaloet – zat gevangen in Verbodene Berch – vecht bij Mellijn tegen Lanceloet in de veronderstelling met Keye te vechten <Sagramoer, Sagramor, Sagramore, Sagramoren, Sagramorre, Sagramors, Sagrimoer, Sagrimore, Sagrimorre, Sagrimors, Zageremor> *Lanceloet*: boek II, r. 39, 105, 114, 319, 352, 365, 368, 383, 389, 393, 395, 423, 426, 430, 433, 449, 455, 460, 465, 471, 479, 484, 487, 490, 495, 500, 514, 518, 539, 541, 545, 547, 555, 557, 579, 586, 600, 622, 637, 646, 655, 658, 665, 674, 683, 699, 703, 708, 710,

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sagramore>

718, 721, 728, 735, 741, 747, 769, 777, 801, 802, 815, 819, 822, 839, 847, 876, 879, 887, 902, 912, 919, 923, 946, 959, 988, 1000, 1004, 1007, 1022, 1040, 1051, 1641, 1658, 2502, 2579, 2641, 2648, 2664, 2667, 2675, 2678, 7477, 7479, 7563, 7581, 7594, 7597, 7606, 7611, 7621, 7627, 7630, 7640, 7654, 7687, 7688, 7693, 7741, 7743, 7745, 7747, 7748, 7757, 7759, 7766, 7768, 7770, 7791, 7822, 8801, 13511, 13598, 22191, 24599, 25074, 30235, 30243, 30330, 30345, 30643, 31083, 32556, 35817; e) **Sagrimor** – ridder van koning Artur; g) legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – gedood door Mordret <Sagrimorre> *Lanceloet*: boek IV, r. 10988, 11805, 11862, 11868; e) **Sagremor** – Tafelronde-ridder; g) moet Genievre beschermen tijdens de jacht – gevangengenomen door Mathamas – bevrijd door Walewein <Sagremoer, Sagremore, Sagremors> *Lantsloot*: r. 5036, 5050, 5086, 5089, 5100, 5103, 5106, 5118, 5142, 5146, 5150, 5157, 5173, 5191, 5723, 5798, 5813; e) **Sagrimor** – Tafelronde-ridder; f) zoon van de dochter van keizer Adrianus van Constantinople en de koning van Blakie en Bulgerie – stiefzoon van koning Brangores van Estragorre; g) vertrekt op zijn vijftiende naar Bertanie om ridder van koning Artur te worden – verslaat de Sennen onder leiding van koning Oriens om Carmeloet te bereiken – door koning Artur geridderd – samen met Dodinas en Galescins door Aggravadein, Morian en Signoras in het bos overvallen – gaat mee om Merlijn te zoeken <Sagrimore> *Merlijn*: r. 16124, 16133, 19195, 20153, 20153a, 20221, 20247, 20262, 20293, 20352, 20375, 20378, 20381, 20402, 20469, 20471, 20494, 20512, 20532, 20540, 20563, 20629, 20911, 20965, 21105, 21495, 21506, 21692, 24924, 25463, 25470, 25481, 25706, 27991, 28475, 28689, 28793, 28816, 28819, 28908, 28958, 29464, 29598, 29613, 31684, 31982, 32001, 32029, 32036, 32380, 34217, 34738, 34810, 34822, 35388, 36069; e) **Sagrimor** – Tafelronde-ridder; g) mag op de eerste dag als tweede tegen Torec vechten – wordt verslagen <Segemort> *Torec*: r. 1974, 3350.

Sahsen zie **Sassen**

Sahsenair zie **Sassen, die**

Sahssen zie **Sassen**

Sahssen(ar) zie **Sassen, die**

Sahssener(s) zie **Sassen, die**

Sayne zie **Seine, die**

Sainlies zie **Senlis**

Saisvijn van Boerdeus zie [**Saiwijn**] 1

Saytiroen zie **Facierdon**

[**Saiwijn**] 1 a) [Moisan I, 2: SEGUIN(S) DE BORDELLE] – zie ook **Segewijn**; b) (achtste) zoon van Doon de Maience en Flandrine – vader van Huon de Bordeaux en Gérard; d) leenman/baron van Karel de Grote; e) [**Saiwijn**] – hertog van Bordeeus; f) vader van Huge en Gheraert <Saiwine> *Huge* <: r. 375; e) **Saisvijn van Boerdeus**; f) oom [?] van Maleproen; *Huge L*: r. 163; e) **Sanguijn** – hertog

van Bourdeus – leenman van koning Karel van Vrancrijk; f) vader van Hughe van Bourdeus en Gheraert – broer van Geerwijn – oom van Aliames die Grijsse – zwager van koning Oydon <Sanguijns> *Hughe Prz*: p. 6, 7, 15-17, 23, 25, 29, 30, 73; e) **Saywin** – hertog van Bordens, baron van Karel de Grote; f) vader van Húgelin; g) legeraanvoerder van Karel tegen Blanckard en Ogier, en tegen Broyer <Sawijn, Sawyn> *Ogyer*: r. 9813, 10133, 20133.

Saywijn 2 a) bedoeld is Huon de Bordeaux,¹ zoon van Seguin de Bordeaux (zie [Saiwijn] 1); e) **Saywijn** – toenaam van **Hughe** – wordt genoemd “die jonge Saywijn”; f) zoon van Sanguijn; *Huge K*: r. 1, 7.

Saywin zie [Saiwijn] 1

Sajet h) Saida,² havenstad aan de Middellandse Zee in Libanon, het vroegere Sidon³ [Moisan I, 2: SAIETE] – hetzelfde als [Sydon]; i) **Sajet** – havenstad in Fenicen – veroverd door Alexander de Grote <Sajette> *Alexanders geesten*: boek III, r. 582, 587, 1026; boek VII, r. 1138; i) **Sajet** – stad in Fenicen; *Troyen*: r. 28631.

Salaberen zie Calabre

Salabren zie Calabre

Salabruyn zie Salebruen

Saladijn a) Salah al-Din Yusuf ibn Ayub⁴ (Saladin), mohammedaans legeraanvoerder (1138-1193) [Moisan I, 2: SALEHADIN(S) 5]; b) zoon van Ayub; d) veroverde Egypte, Syrië en Mesopotamië – bij mohammedanen en christenen vermaard om zijn dapperheid en edelmoedigheid; e) **Saladijn** – Saraceen; g) legeraanvoerder – was in gevecht met de markies van Monfraet en de heer van Tabarie bij Tyren/Surs – versloeg vele christenen uit het leger van koning Wijt in de strijd bij Montabur <Saladine, Salladine> *Alexanders geesten*: boek III, r. 717; boek VII, r. 1168; e) **Saladijn** – Saraceens koning en sultan; g) exemplarisch deugdzaame heiden – door Hughe van Tabaryen ingewijd in het christen-ridderschap <Saladijne> *Hughe van Tabaryen*: r. 9, [178], 241, 273; e) [..I]adijn; *Ogier H*: r. 104; e) **Saladijn** – sultan van Babilone; f) broer van Salatrien – neef van Jan van Pontieu – neef van Corsubel; g) valt Jherusalem aan – verovert Suryen – reist met Hughe van Tabarien en Jan van Pontieu naar Parijs – verslaat de hertog van Berri in een tweekamp om de hertogin van Pontieu – neemt incognito deel aan het toernooi te Camerijc – bemind door de koningin van Vrankerik – doopt zichzelf nadat hij door Gheeraert dodelijk is verwond <Saladine, Saladijns> *Saladijn*: r. 16, 25, 31, 44, 100, 125, 136, 139, 148, 151, 159, 163, 168, 176, 177, 201, 224, 239, 304,

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Huon_de_Bordeaux

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saida.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sidon>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Saladin>

367, 383, 389, 405, 442, 493, 501, 504, 517, 532, 546, 555, 586, 593, 614, 658, 673, 686, 695, 735, 770, 777, 791, 832, 833, 920, 923, 937, 944, 971, 989, 1094, 1180, 1183, 1189, 1220, 1267, 1306, 1315, 1326, 1332, 1335, 1353, 1369, 1377, 1381, 1385, 1391, 1413, 1422, 1431, 1437, 1443, 1448, 1453, 1464, 1537, 1543, 1570, 1589, 1605, 1633, 1643, 1650, 1663, 1667, 1690; e) **Saladyn**; g) vocht tegen koning Wyt bij de Montabor; *Troyen*: r. 28661.

Saladyn zie **Saladijn**

Salacandis a) Salancadis [Moisan II, 4: SALAN CADIS] – volgens (*Pseudo-*)*Turpijn* Arabisch voor ‘God (van) Cadis’ – een koperen standbeeld op een hoge zuil van een man met zijn gezicht naar het zuiden en in zijn rechterhand een sleutel, dat door Mohammed (van zichzelf [?]) in zijn naam vervaardigd (en geplaatst) werd in Cádiz,¹ (zie **Gaders**) in Andalusia, Spanje, aan de oever van de rivier (de Guadalquivir) en waarin hij een legioen (6000) demonen opsloot om op die manier de christenen op afstand te houden [*Spiegel historiael*, IV¹ 12], wat uiteindelijk niet zou lukken, en als het zo ver was zou het beeld die sleutel laten vallen – gelet op de Fenicische wortels van Cádiz is de vertaling ‘vrede voor Cadis’ minder onwaarschijnlijk; e) **Salacandis** – heidense godheid; *Karl Meinet*: r. A341, 27.

Salamijne zie **Salamine van Tracien**

Salamine h) or. Salamis² op Cyprus – ruïnestad ten noorden van het huidige Famagusta³ op Cyprus; i) **Salamine** – stad in Cypre – gesticht door Theuter nadat die verdreven was uit zijn land na de val van Troje <Salomyne> *Troyen*: r. 34236.

Salamine zie **Salaminen**

Salamine van Tracien e) **Salamine van Tracien** – jonkvrouw; f) dochter van de koning van Tracie – echtgenote van keizer Hildric van Rome; g) reist met Alijs, Cula, Palas en Puta naar het hof in Constantinopel – bemind door keizer Hildric van Rome – neemt deel aan het Koningsspel in Constantinopel <Salaminen, van Tracie Salamine, van Tracien Salamine> *Limborch*: boek VIII, r. 1135; boek IX, r. 105, 409; boek XI, r. 411-412, 468, 586, 911; boek XII, r. 1000; e) [**Salemijne van Traicia**] – jonkvrouw; g) bemind door keizer Hildrie <Salamine, Salaminen, Sale(m)[...] van Traicia> *Limborch Frg*: H51C, r. 234, 366; H53, r. 553; e) **Salamine van Tracie** – jonkvrouw; f) echtgenote van keizer Hildrie van Rome; g) verder als boven <Salamijne, Salaminen van Tracie, Salemijne, Salemijnen, Salmijnen, van Traicia

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/C%C3%A1diz>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Salamis,_Cyprus

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Famagusta.kmz

Salminen, van Trane Salmine > *Lymburch*: boek VIII, r. 1125; boek IX, r. 104, 405; boek XI, r. 467-468, 534, 666, 1298; boek XII, r. 1392.

Salaminen h) Salamina,¹ havenstad op en hoofdstad van het gelijknamige eiland Salamina, vroeger Salamis² geheten, één van de Saronische Eilanden,³ gelegen ten westen van Attica; i) **Salomyne** – aan zee gelegen stad in Grieken, gelegen nabij Bote, waar Thelamon sr. van Salomine heerst – land van herkomst van Ajax van Salomyne en Thelamon van Salomyne – hertogdom van Polixmart van Dyne – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – waar Anchises en Priamus verbleven hebben <Salamine, Salomyne, Salomine, Salomyne> *Troyen*: r. 1986, 3217, 7118, 9675, 10313, 10760, 13839, 18405, 21845, 30743, 32154, 33957, 33962, 33981, 34231, 34539, 37792; i) **Sabolyne** – toenaam van de Trojaanse bode **Dares van Sabolyne**; *Troyen*: r. 2512; i) **Salaminen** – koninkrijk (in Grieken) – waar Anchises en Priamus verbleven hebben; *Troyen Prz*: fol. 147ra.

Salamo(e)n zie **Salomon 1**

Salanice zie **Salencen**

Salant van Afrijken a) mogelijk dezelfde als **Salant van Cleen India**; e) **Salant van Afrijken** – Saraceense koning; g) bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Margrieta van Limborch*: cap. 85.

Salant van Cleen India a) mogelijk dezelfde als **Salant van Afrijken**; e) **Salant van Cleen India** – Saraceense koning; g) bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien <Salant> *Margrieta van Limborch*: cap. 80, 82.

Salateye h) or. Satelee – volgens de *Table analytique des noms propres* in de editie-Constans (1909) “sans doute Satalie, l’ancienne Attalia en Mysie” in Klein-Azië – het huidige Antalya⁴ in het zuiden van Turkije; i) **Salateye** – land van herkomst van koning Dorius – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 13717.

Salathien h) or. Salathie; i) **Salathien** – stad in het koninkrijk Pirren – gesticht door Salathiel; *Jason*: fol. 72v.

Salathiel a) or. Salathiel – bedoeld lijkt Salathiel/Salathiel⁵ [*1 Kronieken 3, 17*]⁶ [*Matthaeus 1, 12*]⁷; b) zoon van Jechonias en vader van Zorobabel – voorvader

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Salamina.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Salamis_Island

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Saronic_Islands

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antalya.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Shealtiel>

6. http://vulgate.org/ot/1chronicles_3.htm

7. https://vulgate.org/nt/gospel/matthew_1.htm

van Jezus van Nazareth; e) **Salathiel** – Jood; g) stichter van de stad Salathien; *Jason*: fol. 72v.

Salatyl a) [Moisan I, 2: SALATIËL 1] – koning van Valorie; e) **Salatyl** – Saraceens koning <Salaty[1]> *Aspremont*: fol. [2va, 12].

Salatrien a) [Moisan I, 2: SALATIE]; b) dochter van Salehadin en de vrouwe van Ponthieu – zuster van Sala(ha)din; e) **Salatrien** – koningin van Babilone; f) zuster van Saladijn – geliefde en latere echtgenote van Gheeraert; g) helpt de gevangengenomen Gheeraert uit Babilone te ontsnappen; *Saladijn*: r. 1079, 1106, 1123, 1186.

Salatrijs a) or. Salatr e; e) **Salatrijs** – Saraceens koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 1552, 1714.

Salebruen a) [West PR: Salebrun] – Saksisch koning; e) **Salebruen** – heidens koning –  e n van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; g) legeraanvoerder in de strijd om Clarence <Salabruyn, Salibruen> *Merlijn*: r. 29997, 32889, 32943.

Salem h) Salem, oude naam voor Jeruzalem¹ [*Genesis* 14: 18]²; i) **Salem** – oude naam van **Jherusalem** – koninkrijk, gesticht door Sem, die de eerste koning werd; *Alexanders geesten*: boek III, r. 722, 727; boek VII, r. 1042; i) **Salem** – koninkrijk, gesticht door Sem, die de eerste koning werd; *Troyen*: r. 28537.

Salemijne zie **Salamine van Tracien**

[**Salemine van Traicia**] zie **Salamine van Tracien**

Salemoen zie **Salomon 1 & 2**

Salemon zie **Salomon 1**

Salencen h) Salonika³ [Moisan I, 2: SALENIQUE] [West VR: **Salenique, de**] – het huidige Thessaloniki,⁴ havenstad in Grieks Macedonië – tijdens de Vierde Kruistocht in 1204 op de Byzantijnen veroverd en als koninkrijk in handen gegeven van Boniface de Montferrat – vanaf 1224 weer Grieks bezit; i) **Salanice** – veroverd door koning Gratiën; *Aiol*: r. 771; i) **Salencen** – Grieks koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – toenaam van **Esyoene van Salensen** <Salensen, Salentien, Salentsen> *Limborch*: boek VII, r. 584, 680, 703, 723, 1097, 1099, 1145, 1180, 1212, 1665, 1697, 1777, 1884; boek VIII, r. 1115, 1603, 1708; boek IX, r. 93, 574; boek XI, r. 85, 187; boek XII, r. 899, 917, 931, 1186, 1198, 1225; i) [**Salenchen**] – toenaam van [**Esyonen van Salenchen**] <Sal(enchen), Salench(e)[.]> *Limborch Frg*: H53, r. 493, 541; i) **Salenten** – toenaam van **Ysione van Salenten** <Salencie> *Lymburch*: boek VII, r. 584, 683, 705, 725, 1045, 1117, 1119, 1165, 1200, 1232, 1690,

1. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Jeruzalem>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_14.htm

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Thessaloniki>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Thessaloniki.kmz

1722, 1800, 1907; boek VIII, r. 1105, 1590, 1694; boek IX, r. 92, 570; boek XI, r. 99, 201; boek XII, r. 1247, 1271, 1293, 1307, 1358, 1625, 1643, 1680; i) **Salenten** – toenaam van **Ysonia van Salenten**; *Margrieta van Limborch*: cap. 88, 91-92, 95-96, 100, 104; i) **Salencen** – eiland, door Melioer aan Urake geschonken – waar Parthonopeus door de liefderijke verzorging van Urake en Persijs weer op krachten komt; *Parthonopeus*: r. 3270.

Salenchen zie **Salencen**

Salencie zie **Salencen**

Salensen zie **Salencen**

Salent(i)en zie **Salencen**

Salentsen zie **Salencen**

[**Saleran**] zie **Galeran 1**

Salerne 1 h) Salerno¹ [Moisan I, 2: SALERNE] [West VR: **Salerne**] [West PR: **Salerne 3**] – havenstad² aan de Tyrreense Zee (eig. Golf van Salerno) in Campania, Italië – gedurende de Middeleeuwen vermaard om zijn in 1173 gestichte medische universiteit³; i) **Salerne** – stad (in Italië) – bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5123; i) **Salerne** – stad (genoemd samen met Mompolier) waar Clarie artsen vandaan laat komen om de gewonde Johan en zijn medestrijders te behandelen; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1860.

Salerne 2 h) Saverne⁴ [Moisan I, 2: SAVERNE] aan de rivier de Zorn⁵ in de Elzas, Frankrijk; i) **Salerne** – graafschap; *Meluzine*: fol. X6vb.

Salerne 3 h) [West PR: **Falerne, (la/le)** (var. **Palerne, Salerne**)]; i) **Salerne** – heerlijkheid <Parne> *Merlijn*: r. 20130, 20739, 20831.

Salernen h) [West PR: **Soane, de**] – toenaam van Mathem, de hertog van Alemaigne; i) **Salernen** – hertogdom van Mathenes; *Merlijn*: r. 27042.

Salesbiere h) Salisbury⁶ aan de rivier de Avon⁷ in Wiltshire, Engeland [Moisan I, 2: SALEBIERE] [West VR: **Salibere**] [West PR: **Sale(s)bieres**] – ten noorden van Salisbury, in Salisbury Plain⁸ (zie **dat Plein van Salesbiere**), ligt Stonehenge⁹; i) **Salesbiere** – stad in de nabijheid waarvan de strijd tussen de Sennen en de Britten plaatsvindt – waar het graf van koning Pandragoen wordt gebouwd (d.i. Stonehenge) <Salesbier, Salesbire> *Graal*: r. 6597,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Salerno.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Salerno>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Schola_Medica_Salernitana

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saverne.kmz

5. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Zorn>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Salisbury.kmz

7. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Avon_%28Hampshire%29

8. http://en.wikipedia.org/wiki/Salisbury_Plain

9. <http://en.wikipedia.org/wiki/Stonehenge>

6625, 6752, 6815; i) **Salesbiren** – met een abdij waar de geschriften liggen die de avonturen van de queeste naar de Graal bevatten, vertaald door Wouter Mappe voor koning Heinric; *Lanceloet*: boek III, r. 11142;
 i) **Salesbiere** – waar, volgens de voorspelling van Merlijn en andere wijzen, koning Artur Mordret zal bevechten <Salesbieren, Salesbire, Salesbiren, Salesbrie> *Lanceloet*: boek IV, r. 7583, 10816, 10822, 10834, 10846, 11038, 11086, 12711; i) **Salesbiere** – in de nabijheid waarvan de veldslag plaatsvond waarbij Pandragoen gedood werd – plaats van samenkomst van de christenen onder leiding van koning Artur voor de laatste veldslag tegen de heidense Sennen onder leiding van koning Hargodabrant <Salesbire> *Merlijn*: r. 11435, 31664, 31798, 31849, 31875, 32174, 32188, 32224a, 32392;
 i) **Salsburch** – kasteel en stad gebouwd door Vortigher; *Merlijn Prz*: fol. B2b, [B4b].

Salesbiere, Plein van zie **Plein van Salesbiere, dat**

Salesbire, Dal van zie **Dal van Salesbire, dat**

Salesbire(n) zie **Salesbiere**

Salesbrie zie **Salesbiere**

Salibruen zie **Salebruen**

Salichen zie **Cilicia**

Saligot e) **Saligot** – Saraceense reus; f) neef van sultan Brandimant; g) vecht mee in het leger van sultan Brandimant – gedood door Buevijn van Austoen <Saligoten> *Buevijn*: fol. C1v, C2r, D1v.

Salize h) or. la falize – lett. steile rotswand; i) **Salize** – zeer steile berg; *Meluzine*: fol. X2va, X2vb.

[**Salladijn**] zie [**Saladijn**]

Salles h) or. Sables – Les Sables-d’Olonne¹ in Poitou, Frankrijk; i) **Salles** – havenstad in Poitouwe – waar de Torn Dorbandelle staat – verzamelplaats voor het leger waarmee Ponthus zijn vaderland Galissien wil bevrijden; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 44-45.

Salmanassar a) Salmanassar V,² koning van Assyrië [2 *Koningen* 18: 9]³;

e) **Salmanassar** – koning van Assuria; g) verbant het Joodse volk naar Caspi – heeft Tobias 1 gevangengezet <Salmanassare> *Alexanders geesten*: boek III, r. 797; boek IV, r. 955.

Salmijne zie **Salamine van Tracien**

Salmine van Traicia zie **Salamine van Tracien**

Salmine van Trane zie **Salamine van Tracien**

Salmon zie **Salomon 1**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Les_Sables-d'Olonne.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Shalmaneser_V

3. http://vulgate.org/ot/2kings_18.htm

Salmon von Brytangen zie **Salomon van Bartangen**

Saloen zie **Chaloen**

Saloy(ne) zie **Chaloen**

Salome zie **Salomee**

Salomee a) Salome¹ [*Marcus* 15: 40]²; b) jongere (half)zuster van de moedermaagd Maria – echtgenote van Zebedeüs – moeder van de apostelen Jacobus de Meerdere en Johannes; d) één van de drie Maria's die op Paaszondag het (lege) graf van Jezus bezoeken; e) **Salomee** <Solome> *Jonathas*: fragm. B, r. 589, 1077; e) **Salome**; g) tot wie Maria klaagde <Solome> *Jonitas*: r. 699, 1135.

Salomyne zie **Salamine**

Salomine zie **Salaminen**

Salomyne(n) zie **Salaminen**

Salomoen zie **Salomon 1**

Salomoen zie **Salomon van Bartangen**

Salomon 1 a) Salomo³ [*1 Koningen* 1-11]⁴ [Moisan I, 2: SALEMEN(S) 1] [West VR: **Salemon**] [West PR: **Salemon**] – legendarische Joodse koning, wiens naam 'vrede' betekent; b) zoon van koning David en Batseba – vader van Rechabeam; c) derde koning van Israël; d) exemplarisch machtig, rijk en wijs – bouwer van de Tempel – in de loop van zijn leven werd Salomo zo vrouwziek dat hij zijn harem aanvulde met heidense vrouwen, die hij, om hen te behagen, niet alleen toestond om hun eigen godsdienst te praktiseren, maar daaraan meedeed en zo tot afgoderij verviel – gedurende de Middeleeuwen staat Salomo samen met Aristoteles (zie **Aristotiles**) en Vergilius (zie **Virgilius**) bekend als een deerniswekkend slachtoffer van vrouwenlist, en dat ondanks hun superieure intelligentie – zie ook **Salomons Tempel**; e) **Salomoen** – koning van Israhel; f) zoon van koning Davit; g) zeer wijs – bezocht door Sibilla, de vrouwe van Sabba <Salomoene, Salomone> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 812, 819; boek VII, r. 1101; e) **Salomon**; g) exemplarisch wijs; *Buevijs*: fol. A2v; e) **Salemoen**; g) exemplarisch rijke koning <Salemoens> *Flandrijs*: r. 1003; e) **Salomoen** <Salomoene> *Floris*: r. 78, 910; e) **Salomoen**; g) exemplarisch door de liefde bedrogen; *Gloriant*: r. 132; e) **Salomon**; g) vermaard om zijn wijsheid <Salomone> *Jechemas*: fragm. I, r. 63; e) **Salomon**; g) exemplarisch rijke en machtige vorst; *Karl Meinet*: r. A427, 46; e) **Salemon** – zeer wijze koning; f) zwager of schoonvader van Josue – voorvader [?] van Galaat; g) werd door een vrouw bedrogen <Salemoen, Salemone, Salemons, Salomone> *Lanceloet*: boek III, r. 5025,

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Salome_%28disciple%29

2. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_15.htm

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Solomon>

4. http://vulgate.org/ot/1kings_1.htm

8298a, 8506, 8525, 8532, 8541, 8567, 8597, 8608, 8615, 8623, 8626, 8671, 8737, 8755, 8786, 8791; e) **Salemon**; g) exemplarisch wijs – werd door vrouwen bedrogen; *Lanceloet*: boek IV, r. 3032; e) **Salamoen**; g) exemplarisch wijs <Salamon> *Limburch*: boek VII, r. 13; boek X, r. 770; e) **Salmon**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 13; boek X, r. 791; e) **Salomon**; g) bedwinger van Sathan; *Malegijs*: p. 55; e) **Salomon**; f) zoon van David en Barsabee; g) bedrogen door een vrouw <Salomone> *Minnen loep*: boek I, r. 3204; boek II, r. 3792; e) **Salomon** – koning; f) zoon van David; g) viel in ongenade bij God door het aanbidden van de afgoden Astherten, Chamos en Moloch; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 1]; e) **Salomon**; g) auctoritas, exemplarisch wijs – aangehaald door Rukenauwe; *Reynaert Prz*: r. 3855, 4298; e) **Salomon**; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5053, 5586; e) **Salomon**; g) exemplarisch wijs – liet zich door aardse godinnen [var. Doesborch: van eender morinnen] overwinnen – offerde aan afgoden <Salomons> *Stijevoort*: refr. 1: r. 13; 5: r. 52; e) **Salomon**; g) beklagde zich over de wuftheid van vrouwen – bezocht door koningin Sabilla <Salamoen, Salamon> *Troyen*: r. 16097, 21704, 28594, 31492; e) **Salomon**; g) vermaard om zijn rijkdom en wijsheid; *Vergi Prz*: r. 1482; e) [**Salomon**]; g) exemplarisch wijze man <Salomone> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 139.

[**Salomon**] 2 e) **Salemoen** – herbergier; g) heeft Loyhier onderdak gegeven – strijdt in dienst van keizer Oursares <Salemoene> *Loyhier I*: r. 580.

Salomon zie **Salomon van Bartangen**

Salomon zie **Tempel van Salamon, die**

Salomon Dalenson a) or. Salomon Dalonson; b) broer van de graaf de la Marche; e) **Salomon Dalenson**; f) broer van de graaf van Der Mercke; g) toernooiridder; *Parijs & Vienne*: cap. [6]-[7].

Salomon van Bartangen a) [Moisan I, 2: SALEM(S) DE BRET(A)GNE] – hertog; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Salomon van Bartangen** – raadsman van Karel de Grote; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen de Heemskinderen bij Montalbaen; *Heemskinderen*: p. 174, 175; e) **Salomon** – hertog – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) in conflict Karel-Hughe pro Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 79; e) **Salomon van Britanyen** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A514, 40; A531, 58; e) **Salomon**; g) bondgenoot van Karel de Grote; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 668; e) **Salomon** – hertog; g) bode van Karel de Grote naar Brytannien – in de strijd om Rome gevangengenomen door de Saracenen, bevrijd door Ogier <Salomoen> *Ogyer*: r. 235, 1631, 1757; e) **Salomon van Bretanien** – koning; g) deelnemer aan het toernooi dat Carel de Groote te Parijs houdt op de laatste dag van april – aldaar verslagen door Olivier [van Viennen] – in het Bosch van Vincennen verslagen door Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen <Salomon van

Bretaignen> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; e) **Salmon von Brytangen**; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 12401; e) **Salomon** – hertog van Bourgondien (vermoedelijk corrupt voor ‘Bretagne’) – ridder in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Alre; *Roelant*: r. P1136.

Salomon van Britanyen zie **Salomon van Bartangen**

Salomon van Niquea a) [Moisan I, 2: SOLIMAN(S) 6 DE NIXE] – Saraceens sultan van Nicaea; e) **Salomon van Niquea** (or. Soliment de Niques); g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jherusalem <Salamon van Nicuca> *Ridder metter Swane*: cap. [29].

Salomons Tempel h) de Tempel¹ te Jeruzalem op de Tempelberg, het centrum van de Joodse godsdienst – gebouwd door Salomo (zie **Salomon 1**) [1 *Koningen* 6-8]² – verwoest door Nabugodonosor in 587 v.C. – herbouwd na de Babylonische ballingschap – verbouwd door Herodes de Grote tijdens zijn koningschap (37 v.C.–4 n.C.) – geplunderd en verwoest door Titus bij de inname van Jeruzalem in 70; i) **Salomons Tempel** – hoofdkwartier van de opstandige Pylatus – samen met de Toren van Syon door keizer Vespasiaen gespaard bij de verwoesting van Jherusalem <Salomons tempele> *Wrake Vb*: fol. B1r, C2v, D1r, E3r, E4r.

Salonss zie **Chaloen**

Salsburch zie **Salesbiere**

Saluber e) **Saluber** – koning; f) vader van Lica; g) geeft de verbannen koningin Phyla onderdak – heeft een voorspellende droom en vindt de gedode Lica – gelooft de valse beschuldiging van Glutes, dat Lica door Phyla is gedood; *Valentijn en Nameloos*: fragm. I, r. 88, 97, 112, 153.

Salus a) bedoeld zal zijn de Griekse filosoof Thales van Miletus,³ één van de zeven wijzen van Griekenland; d) één van de filosofen wier leven en werk beschreven werden door Diogenes Laertius⁴ – dezelfde anekdote, maar zonder het noemen van zijn naam, wordt verteld door Valerius Maximus,⁵ in diens *Factorum et dictorum memorabilium librorum IX*, boek IV, ext. 7; e) **Salus** – de wijste man van zijn tijd; g) aan wie op aanraden van de god Appollo de omstreden uit de zee opgeviste gouden “disch” (tafel) aangeboden wordt; *Sielen troest*: [Proloog].

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Solomon's_Temple

2. http://vulgate.org/ot/1kings_6.htm

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Thales_of_Miletus

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Diogenes_La%C3%ABrtius

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Valerius_Maximus

Saluse h) [Graesse: **Salucia**]¹ [Moisan I, 2: SALUZ] — Saluces/Saluzzo,² markizaat in de Frans-Italiaanse Alpen met de gelijknamige hoofdstad Saluzzo³; i) **Saluse** – markgraafschap – land van herkomst van de toernooiridders Balaxo en Galaxus <Saluce> *Parijs & Vienne*: cap. [6]-[7].

[**Salvaert**] a) or. Senechaul de Dijon, hertog van Bourgondië; d) opvoeder van Floovant – wiens baard door Floovant wordt afgesneden; e) [**Salvaert**] <Salvaerde> *Flovent*: r. 230.

Samadan zie **Sarmadan**

Samanien h) vrijwel zeker een verbastering, maar waarvan [?] – mogelijk corrupt voor het Italiaanse Campania (zie **Campanien**) of het Franse Champagne (zie **Sampaengen**); i) **Samanien** – waarheen Nameloos gaat om Rozemont te hulp te komen <Zamanien> *Valentijn en Nameloos*: fragm. Vr, r. 378, 395.

Samareyt e) **Samareyt** – Saraceens sultan; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20087.

Samari zie **Savari 3**

Samaria h) Samaria,⁴ hoofdstad van het Noordrijk⁵ oftewel Tienstammenrijk [1 *Koningen* 13, 32]⁶ [Moisan I, 2: SAMAIRE] – door Herodes de Grote gerenoveerd tot Sebastia als hommage aan de Romeinse keizer Augustus – een ruïnestad nabij het huidige Sebastia⁷ op de Westelijke Jordaanoever in Palestina; i) **Samaria** – koninkrijk van Jeroboam, met afgodische cultus <Samarieren> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 834, 836.

Samarieren zie **Samaria**

Samarion zie **Samerion**

Samblant, Valsch zie **Valsch Samblant**

Sambor a) or. Sambor; e) **Sambor** – schuilnaam van **Jason van Mirmidonien** als bediende van koningin Mirro; f) later echtgenoot van koningin Mirro; g) als Jason voor de tweede keer bij koningin Mirro is en met haar meegaat naar Olifernen – trouwt met haar – in een hinderlaag overvallen door zijn rivaal Butorus; *Jason*: fol. 147r-148r, 150r-151r.

Sameriaen a) dezelfde als **Saveraen**; e) **Sameriaen** – Saraceen; g) gedood door Ogier <Samerianen> *Ogyer*: r. 20262, 20275, 20278.

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=314>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Marquifat_de_Saluces

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saluzzo.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Samaria>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Israel_%28Samaria%29

6. http://vulgate.org/ot/1kings_13.htm

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sebastia.kmz

- Samerion** e) **Samerion** – Saraceens koning; f) broer van Broyer en Gaudin; g) strijdt mee met Brodumont, gedood door Ogier <Samarion, Samarionen, Samerioen, Samerionen, Samerions> *Ogyer*: r. 19245, 19316, 19330, 19342, 19351, 19367, 19383, 19390, 19412, 19416, 19423, 19430, 19482, 19493, 19515, 19697.
- Samyte** a) lett. fluweel; e) **Samyte** – weduwe uit Graen; g) onderhoudt een liefdesrelatie met Astenborch – begeerd door rechter Oldegheer, maar wijst hem af – door Oldegheer beschuldigd van overspel en gevangengezet – door middel van persoonsverwisseling bevrijd door haar vertrouweling Laurina <Samiten, Samitte, Samyten> *Minnen loep*: boek II, r. 3314, 3327, 3404, 3425, 3432, 3456, 4122.
- Samos 1** h) Samos¹ [Moisan I, 2: SAMIS] – Grieks eiland in het oosten van de Egeïsche Zee onder de kust van Turkije, dat volgens moderne kaarten niet (meer) tot de Cycladen² gerekend wordt; i) **Samos** – één van de Cyclades, gelegen in de Suutsee – waar Pittagoras geboren werd – waar het pottenbakken is uitgevonden; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1696; i) **Samos** – één van de Ciclade, verder als boven; *Troyen*: r. 5724, 29264.
- Samos 2** h) Same,³ havenstad op het eiland Cephallenia⁴ in de Ionische Zee (gelegen naast Ithaca); i) **Samos** – land van Ulixes – waar Eneas van Troyen c.s. langs komt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 35964; i) **Samos** – land van Ulixes – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 136ra.
- Sampaengen** h) Champagne⁵ (Lat. Campania Remensis) [Moisan I, 2: CHAMPAIGNE 1] [West VR: Chanpai(n)gne] [West PR: Champagne] in Frankrijk met als hoofdstad Reims⁶ – zie ook [die Sampanoise]; i) **Sampoys** – in Vrankerike – door Lodewijc van Hellijn afgenomen, door Ayoel weer opgeëist samen met Orlieinis, Sans, Boloys en Borgoenien; *Ayoel*: r. 348; i) **Tsampanien** – in Vrancrike <Champaengen, [Sampangen]> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1088; boek VII, r. 1559; [fragm. E II, r. 336]; i) **Zampaengelant** – waar Florant vaak heengaat en dat hij behouden heeft met behulp van Dominicus, de borchgraaf van Couchi <Zampaengelant> *Couchi*: fragm. VII, r. 261, 1444, 2278; i) **Schampanien** – toenaam van **Herbort van Schampanien** <Stampanien> *Karl Meinet*: r. A198, 23; A201, 30; A496, 4; i) **Sampaengen** – landstreek in Vranckerike; *Limborch*: boek V, r. 465; i) **Tsampaengen** – leen van de Franse koning Lodewijc; *Limborch Frg*: H51B, r. 106; i) **Spangen** –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kefalonia.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cyclades>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Same_%28ancient_Greece%29

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cephallenia>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Champagne,_France

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Reims.kmz

landstreek in Vranckerich; *Lymburch*: boek V, r. 462; i) **Champaignen** <Champaignen> *Meluzine*: fol. M1va, X5vb; i) **Champaignen** – graafschap; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7; i) **Compaengen** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29127; i) **Campagnien** (or. Champagne) – graafschap – de graaf van Campagnien speelt een vooraanstaande rol in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Sampangen h) bedoeld wordt het Franse Champagne [?] (zie **Sampaengen**) – mogelijk corrupt; i) **Sampangen** – correspondeert met **Almanien** (in *Alexanders geesten*); *Alexander E*: fragm. E II, r. 336.

Sampangen zie **Sampaengen**

Sampanoyse, die a) [Moisan I, 1: CHAMPENOIS 1] inwoner van Champagne (zie **Sampaengen**); e) **Tsampanoise** – een inwoner van Tsampanien; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1088; e) **die Sampanoyse** – volk; g) deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 5067.

Samparduck j) [Moisan I, 2: SAUS PERDUZ, var. Sancperdu]; k) **Samparduck** – paard van Borijn; *Droeflijken strijt*: cap. 8; *Roelant*: r. 680.

Sampanoyse zie [**Sampanoise, die**]

Sampoys zie **Sampaengen**

Sampsoen zie **Samsoen**

Sampsoen zie **Sampson 3**

Sampson 1 e) **Sampson** – doopnaam van (de reus [?]) Aetsepaert; g) als Aetsepaert door bisschop Fermijn te Colene gedoopt wordt; *Buevijn*: fol. G2r.

[**Sampson 2**] e) **Sansun** – ridder, heer van de Rozenborch; *Fierabras*: r. 20.

Sampson 3 a) [Moisan I, 2: SANSE(S) 29 en/of SANSE(S) DE BO(U)RGOINE] – graaf/hertog; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – metgezel van Anseis – gedood in Roncesvalles; e) **Sampson** (or. Sanson) – één van de Twaalf Genoten – sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille <Sampsoen, Samson> *Galien Rethore*: cap. [21], [23], [31]-[32]; e) **Sampson** – hertog; g) weigert Ridsaert op te hangen; *Heemskinderen*: p. 100, 147, 159; e) **Sampson** – hertog; g) bondgenoot van Karll Meynet in de strijd tegen Agolant <Samson> *Karl Meinet*: r. A357, 62; A396, 8; A494, 20; A495, 66; e) **Samsoen** – leenman van keizer Karel; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Samsoene> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1644; e) **Samsoen**; g) bondgenoot van Garijn <Samsoene> *Lorreinen W*: fragm. V, 265; e) **Sampson**; g) bode van Karel de Grote naar Burgundien; *Ogyer*: r. 246; e) **Sampsoen** – hertog – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) weigert Ridsaert op te hangen <Samsoene, Samsone> *Renout*: r. 1050, 1991, 2066; e) **Sampsoen** – hertog, ridder in dienst van Karel de Grote; f) neef van Roelant; g) gedood door Walbrune <Sampson, Sampsoene, Samsoene> *Roelant*: r. 557, 791, 795, 799, 1656, 1799.

Sampson 4 a) [Moisan I, 2: SANSON 46]; b) broer van Huon de Troyes; e) **Sampson**;
g) met Wijgant bode van Karel de Grote naar Morael; *Ogyer*: r. 241.

Sampson zie **Sampson von Reviere**

Sampson zie **Samsoen**

Sampson de Magre a) or. Sansón de Magros; e) **Sampson de Magre** – ridder;
g) valse raadgever van koning Karel – steunt Macharis; *Sibilla*: r. 102.

Sampson von Beyeren zie **Sampson von Reviere**

Sampson von Berengier zie **Sampson von Reviere**

Sampson von Reviere a) de opsomming van baronnen is corrupt en meerdere conjecturen zijn mogelijk zoals Sampson und Reniere [*Reinolt*, r. 3684] – vgl. “Sampson von Berengier” [*Reinolt*, r. 11511] waar ‘Sampson und Berengier’ bedoeld zou kunnen zijn – zie ook **Sampson 3**; e) **Sampson von Reviere** – hertog; g) bezit het paard Farron – aan het hof van Karle <Sampson, Sampson von Beyeren (r. 10770), Sampson von Berengier (r. 11511)> *Reinolt von Montelban*: r. 3684, 3937, 4939, 5383, 9678, 10699, 10770, 11511.

Samsoen a) Simson/Samson¹ [*Rechters* 13, 24]² [Moisan I, 2: SANSON 2] [West VR: **Sanson** 1] [West PR: **Sanson (Fortin)**] – betekent ‘zonnetje’ – zie ook **Sanset**; b) zoon van Manoach (stam van Dan); d) had een zwak voor Filistijnse vrouwen, waardoor hij zichzelf kwetsbaar maakte voor list en bedrog – de sterkste man uit het *Oude Testament* – ontleende zijn kracht aan zijn door geen scheermes aangeraakte hoofdhaar; e) **Samsoen** – rechter in Israhel; f) echtgenoot van Dalida; g) exemplarisch sterke man – vecht met een ezelskaak, waaruit later water vloeit – strijdt vanuit het belegerde Gasa in zijn eentje tegen de Philisteen – Dalida ontfutselt hem het geheim van zijn kracht en scheert zijn haren af, zodat hij overmeesterd kan worden door de Philisteen <Samsoene, Samson> *Alexanders geesten*: boek III, r. 849; boek IV, r. 684, 728, 735; e) **Sampson**; g) exemplarisch sterk; *Buevijn*: fol. B4r; e) **Samsoen**; g) exemplarisch sterke man <Samsoene> *Flandrijs*: r. 777; e) **Samsoen**; g) exemplarisch door een vrouw bedrogen, ondanks zijn kracht; *Gloriant*: r. 129; e) **Samson**; g) werd door een vrouw bedrogen; *Lanceloet*: boek III, r. 5027; e) **Samson**; g) sterkste mens – werd door een vrouw bedrogen en liet er het leven bij; *Lanceloet*: boek IV, r. 3035; e) **Sampson**; g) exemplarisch sterk; *Malegij*s: p. 50; e) **Sampson**; g) bedrogen door een vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 3205; e) **Sampson**; g) exemplarisch sterk maar toch verslagen; *Roelant*: r. P1053; e) **Sampson**; g) exemplarisch sterk – verloor zijn ogen door Dalida – stierf uit liefde (voor Dalida) <Samsons> *Stijevoort*: refr. 1: r. 12; 5: r. 54; e) **Sampson**; g) exemplarisch sterke man <Samsons>

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Samson>

2. http://vulgate.org/ot/judges_13.htm

Vergi Prz: r. 978; e) [**Sampsoen**]; f) echtgenoot van Dalida; g) slachtoffer van loslippigheid tegenover zijn vrouw <Sampsoene> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 104.

Samso(e)n zie **Sampson 3**

Samson zie **Samsoen**

Samson van Picardijen a) or. Samson de Picardie; e) **Samson van Picardijen**; g) strijdt in het Bosch van Vincennen tegen Rijckaert zonder Vreese in diens vermomming als de Ridder met de Gulde Wapenen en verliest; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Samuel 1 a) Samuël¹ [*1 Samuël*]²; b) zoon van Elkana en Hanna; d) laatste van de rechters en eerste profeet na Mozes; e) **Samuel** – profeet en rechter in Israhel – woont in Ramata – als opvolger van Eli de laatste bestuurder van Israhel; g) maakt Saul koning van Israhel op verzoek van het volk – kiest later Davit tot koning; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 755, 765, 771.

Samuel 2 i) **Samuel** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 17.

Sanalle e) **Sanalle** – een duivel; g) door toverij gedwongen Madelgijs te helpen om Rosefloer van de drie Saraceense reuzen te verlossen; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 514.

Sanderijn a) verkorte vorm van Alexandrine; e) **Sanderijn** – dienaars van de moeder van Lanseloet van Denemerken; f) dochter van Robberecht, schildknecht van de koning van Averno; g) bemind door Lanseloet, wat vanwege het standsverschil niet wordt getolereerd door Lanseloets moeder – vlucht van het hof nadat Lanseloet haar op aandringen van zijn moeder onteerd en verstoet heeft – huwt een ridder <Sanderijne> *Lanseloet*: r. 25, 38, 64, 68, 86, 108, 114, 137, 143, 147, 161, [180], 201, 225, 238, 241, 254, 290, 294, 304, 306, 460, 521, 549, 600, 615, 667, 701, 715, 758, 842, 894; e) **Sandryn**; g) werd beledigend toegesproken door Lanslot; *Stijevoort*: refr. 5: r. 42; 101: r. 45.

Sanders e) **Sanders** – graaf; g) één van de samenzweerders tegen Julius Caesar – strijdt in Grieken in het leger van Brutus en Crassus tegen Tyberius – verslagen door Tyberius; *Caesar*: r. 316, 323, 515, 524, 540.

Sandippus zie **Santipus 1 & 2**

Sandippus zie **Santipus van Caladone**

Sandispus zie **Santipus 1**

Sandispus zie **Santipus van Caladone**

Sandrijne h) verwijzing naar één van de vele (elf) door Alexander de Grote gestichte stadstaten die hij naar zichzelf Alexandrië noemde, waarvan de meest

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Samuel_%28Bible%29

2. http://vulgate.org/ot/1samuel_1.htm

bekende Alexandria in Egypte is; i) **Sandrijne** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek XII, r. 167.

Sandryn zie **Sanderijn**

[Sandrine] a) or. Alixandre; e) **Zandrine**; f) echtgenote van Servelle; *Meluzine*: fol. Z5ra.

Sanga a) or. Sanga; e) **Sanga** – Perzisch strijder, afkomstig uit Damasch; f) zoon van Meta; g) bij zijn poging de dood van zijn broer te wreken zelf door Clitus gedood; *Alexanders geesten*: boek V, r. 139.

Sangarius h) de Sangarius,¹ de huidige Sakarya, rivier in het noord(west)en van Turkije die uitmondt in de Zwarte Zee; i) **Sangarius** – rivier op de grens van European en Asia, bij de Narvelse en Oceanus; *Alexanders geesten*: boek II, r. 188.

Sanguijn zie **[Saiwijn] 1**

Sanias a) or. Sanias, uit Boëce; e) **Sanias** – graaf, koning – afkomstig uit Philiste; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8268, 12689

Sancli zie **Santi**

Sanct ** zie **Sent ****

Sancti zie **Santi**

Sans h) Sens² [Moisan I, 2: SENS] [West VR: Sens] – stad aan de rivier de Yonne³ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Sans** – stad in Vrankerike – door Lodewijc van Hellijn afgenomen – door Ayoel weer opgeëist samen met Orleinis, Samploys, Boloys en Borgoenien; *Ayoel*: r. 348.

Sanseron a) or. Sanseron; e) **Sanseron** – Sarazijnse koning in het leger van Belligant; g) sneuvelt te Ronchevale; *Galien Rethore*: cap. [54].

Sanset a) or. Samson – mogelijk ook op te vatten als verkleinvorm ‘kleine Samson’; e) **Sanset** – tegenstander van de Grieken onder leiding van Alexander de Grote; g) gesneuveld in de slag bij Gadres <Sansette> *Cassamus*: r. 51, 77.

Sansidones a) [West PR: Sansadonies]; e) **Sansidones** – ridder in dienst van koning Artur; g) steunt koning Clarioen van Nortomberlant tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 20128.

Sansier zie **Pinchier**

Sansun zie **[Sampson] 2**

Sant(*) ** zie **Sent ****

Sant Peters Kirche zie **[Sent Pieters Kerke] 1**

Sant Thoman zie **Sent Omaers**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Sakarya_River

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sens.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Yonne_%28river%29

Sante a) or. “s(a) ante”, d.i.: ‘zijn tante’ (zuster van de vader) – abusievelijk opgevat als eigennaam – in de brontekst heet zij Sebile – zie ook **Sibilie**; e) **Sante** – hertogin van Montorie; f) echtgenote van Goras – moeder van Sibilie; *Floris*: r. 433, 507; e) **Sente**; f) zuster van koning Venus – tante van Floris – echtgenote van Choras; g) bij wie Floris logeert als hij in Montorien naar school wordt gestuurd om Blancefleur te vergeten; *Floris Prz*: fol. A5r, 17.

Sante(n) zie [Xanten]

Santi h) or. Eschandre – de Scamander¹ oftewel Xanthus, rivier bij Troje, de huidige Karamenderes, rivier in het noordwesten van Turkije; i) **Santi** alias **Clarente** – rivier bij Troje; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1238; i) **Sancti** – rivier bij Troje – waar de eerste grote veldslag plaatsvindt tussen de Grieken en de Trojanen – waarin het lichaam van de door Pirrus gedode koningin Penthiseleye wordt gegooid op aanraden van Dyomedes – naamgever van de stad [?] Sason <Sancli, Sancty> *Troyen*: r. 9066, 26854, 30330; i) **Santy** – rivier bij Troeyen – genoemd samen met de Simesse; *Troyen Prz*: fol. 138ra.

Santibus zie **Santipus van Caladone**

Santijne i) **Santijne** – ondergrondse [?] rivier in Damast; *Buevijs*: fol. C5v.

Santipus 1 a) or. Antipus, koning van Frise; e) **Santipus** – koning – afkomstig uit Frygen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Dyomedes <Fetys, Sandippus, Sandispus, Sarpedoen van Trachien, Sentippus> *Troyen*: r. 8255, 9217, 9981, 10040, 12695, 13520-13521, 14106.

[**Santipus**] **2** a) or. Antipus d’Elide; e) **Sandippus** – afkomstig uit Lide; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 9723.

Santipus van Caladone a) or. Antipus de Caledoine; e) **Santipus van Caladone** – koning – afkomstig uit Calcedoen; f) neef van Fenix 2; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Anchilocus, Antiopus, Sandippus, Sandispus, Santibus, Santipus> *Troyen*: r. 7133, 12681, 12749, 12750, 12754, 12760, 15766, 16617, 16735, 16776, 20092, fragm. M, 182.

Sapharijn a) [West PR: Sapharin 2] – Saksisch koning; d) gedood door koning Artur; e) **Sapharijn** – heidens koning, één van de Sennen – in dienst van koning Rioen van Denemarke; f) verwant van Clarele 1, Sortibant, Gaydoen, Modian, Tenebant, Morias en Maleure; g) bondgenoot van koning Rioen van Denemarke in Carmelide – verwondt diverse Tafelronde-ridders – gedood door koning Artur <Sapharin, Sapharins, Sapharnis, Sarphanes> *Merlijn*: r. 17859, 18095, 18153, 18199, 18296, 18488, 18506, 18531, 18585, 18593.

Sapharin(s) zie **Sapharijn**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scamander>

Sapharys a) [West PR: Sapharin 1] – Saksisch koning; d) gedood door Gosengos;
e) **Sapharys** – heidens koning – één van de Sennen; *Merlijn*: r. 20084.

Sapharnis zie **Sapharijn**

Sapho a) de Griekse dichteres Sappho¹ van Lesbos (zevende eeuw v.C.) – (in)direct ontleend aan Ovidius' catalogus van dichters [*Ars amatoria*, boek III, r. 329-340]²;
e) **Sapho** – “edel joncfrou goet” – autoriteit op het gebied van de liefde; *Minnen loep*: boek I, r. 154.

Saphoret zie **Saforet**

Sara a) Sara³ [*Genesis* 11, 29]⁴; b) echtgenote van Abraham – moeder van Isaak; e) **Sara**;
f) echtgenote van Abraham – moeder van Ysaac; g) werd pas als negentigjarige moeder; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 531; e) **Sara**;
g) exemplarisch geduldige vrouw; *Malegijs*: p. 297; e) **Sara**; g) exemplarisch goede vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2481.

Saraazyn zie **Sarasine, die**

Saraci(j)nsce zie **Sarasijnsche**

Saragoen(e) zie **Sarasine, die**

Saragoengien h) fictief (?) land van de Saracenen – vermoedelijk is er geen enkel verband met de Spaanse stad Zaragoza (zie **Saragosse**); i) **Saragoengien** – Saraceense stad – land van herkomst van Borijn; *Roelant*: r. 677.

Saragoyse(n) zie **Saragosse**

Saragosse h) [Graesse: Caesaraugusta]⁵ [Moisan I, 2: SAR(R)AGOCE] — Zaragoza,⁶ stad (en regio) aan de rivier de Ebro⁷ in Aragón, Spanje; i) **Saragossen** – (hoofd)stad in Spaengnen van de Sarazijnse koning Marchille <Saragoscen, Sarragosse, Sarragossen> *Galien Rethore*: cap. [19]-[20], [28], [38], [42];
i) **Sarragotzen** – Saraceens rijk van Marselis <Sarragois, Zarragoet, Zarragotzen> *Karl Meinet*: r. A405, 50; A406, 19; A425, 1, 30, 46; A432, 34; A442, 50; A449, 8; A460, 34; A462, 27; A498, 3, 6; A503, 26; A523, 22; A530, 58; i) **Saragoyse** – waar de paarden vandaan komen die Gelloen meeneemt voor Karel de Grote; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 210; i) **Serragoyse** – Saraceens koninkrijk; *Ogyer*: r. 3496; i) **Saragosse** – stad van de Saraceense koning Marcelijs – belegerd door Karel de Grote <Saragossen, Saragoyse, Saragoysen, Sarragoesen> *Roelant*: r. 1850, 1925, 1967; r. P98, P1090.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sappho>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.artis3.shtml>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sarah>

4. http://vulgate.org/ot/genesis_11.htm

5. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=377>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Zaragoza.kmz

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ebro>

Saragosse! n) or. Sarragosse; o) **Saragosse!** – strijdkreet van Belligant;

Galien Rethore: cap. [21].

Saraschijnsche zie **Sarasijnsche**

Sarasijn zie **Sarasine, die**

Sarasijne(n) zie **Sarasine, die**

Sarasijns zie [Sarasinoys, dat]

Sarasijnsche n) Saraceense [Moisan I, 2: SARRASIN 3] – verzamelnaam voor alles wat islamitisch c.q. heidens is of woonachtig dan wel afkomstig uit het Midden- en Nabije Oosten, het Middellandse Zee-gebied, Noord-Afrika en Spanje, maar soms ook uit Denemarken, Saksen, Schotland, Vlaanderen en elders in (Oost-)Europa als de bewoners aldaar geen Christenen zijn; o) **Sarrasine** – afkomst; *Aeghte*: r. 69; o) **Sarzijsche**; *Buevijn*: fol. L1v; o) **Sarrazine** – een soort zijde; *Eneide*: r. 9310; o) **Sarazijn**; *Florigout*: r. 1710; o) **Sarasijnsche** <Saracijnschen, Saraschijnscher> *Hughe Prz*: p. 42, 43, 57, 62, 69, 77; o) **Sarracijnsce** – “dat Sarracijnsce diet”; *Lande over zee*: r. 10; o) **Sarrasijnsche** <Sarasijnschen> *Limborch*: boek V, r. 1674; boek VI, r. 1208; boek VIII, r. 324; o) **Sarasijnsche** <Sarasijnscher> *Margrieta van Limborch*: cap. 101, 109; o) **Sarasijnsche** <Sarasijnschen> *Lymburch*: boek V, r. 1670; boek VIII, r. 326; o) **[Saracijnsce]** <Saracijnschen> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 301; o) **Sarasijnsche** <Saracijnsce, Sarasinsce> *Malegijs*: p. 137, 301, 333, 338; o) **Sarasynsce** <Sarasynsden, Sarasynsche, Sarasynschen, Zaraschynscher> *Meluzine*: fol. K2rb, 4vb, K5ra, K6ra, Q4va, Q4rb, R6vb; o) **[Sarraseens]**; *Ogier A-D*: r. [215]; o) **Sarrazenische** <Sarrazenischen, Sarrazenischer> *Ogyer*: r. 9642, 14030, 15031, 22657; o) **Sarasynsche** – gezegd van taal <Sarasynschen, Sarazijnscher> *Parijs & Vienne*: cap. [28], [32]; o) **Sarazijnsche** – gezegd van helmen en tamborijnen <Sarazijnsche, Sarazijnsce, Sarazijnschen, Sarragoensche, Sarragosse> *Roelant*: r. 20, 212, 225, 486, 517, 636, 809, 879, 1206, 1415; r. P500, P571, P688, P821, P839, P847, P972; o) **Sarasijnsche** <Sarazijns, Sarazijnsche> *Saladijn*: r. 289, 711, 1088, 1100, 1231, 1295, 1665; o) **Sarasinsse** – gezegd van textiel <Sarrasijnsche, Sarrasinsse> *Troyen*: r. 1454, 21871; o) **[Sarasijnsce]** – gezegd van de mantel die Walewein van koning Wonder krijgt <Sarasijnschen> *Walewein*: r. 10992.

Sarasine a) Rowena¹ in de *Historia regum britannie* – Sard(o)ine² in *Le roman des fils du rois Constant*; b) dochter van de Saks Hengest/Hengist – echtgenote van de Britse koning Vortigern; e) **Sarasine**; f) dochter van de Saraceense koning Angis van Denemercke; g) tot vrouw gevraagd en gekregen door koning Vortigher van Enghelant; *Merlijn Prz*: fol. B3a, B4a, B4b.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rowena>

2. <http://www.sites.univ-rennes2.fr/celam/ias/actes/pdf/berthelot.pdf>

Sarasine, die a) de Saracenen,¹ verzamelnaam voor alle islamitische c.q. heidense Arabische, Noordafrikaanse, Spaanse of Turkse volkeren, zowel in het Midden- en Nabije Oosten en rond de Middellandse Zee alsook in Denemarken, Saksen, Schotland en elders in (Oost-)Europa als de bewoners geen Christenen zijn – Isidorus van Sevilla identificeert hen als de nazaten van Abrahams zoon Ismael “qui nunc corrupto nomine Saraceni, quasi a Sarra, et Agareni ab Agar.” [*Etymologiae* IX, 2, 6]² die voorwenden uit Sara geboren te zijn in plaats van uit Agar/Hagar [*Genesis* 16, 1]³ (zie [**die Hagarene**]) – Honorius Augustodunensis noemt de Sarraceni nakomelingen van Sara [*Imago mundi*: I, 16 De Palestina]:⁴ “Sarraceni a Sarra dicta” en situeert hen in de Sinai “in ea sunt gentes multe Moabite, Ammonite, Idumei, Sarraceni, Madianite et alie multe” [*Imago mundi*: I, 14 De Mesopotamia]⁵ – in de *Estoire del Saint Graal* wordt een etymologisch verband gelegd tussen Saracenen en de (fictieve) stad **Sarras** – zie ook **die Barbarijn**;

d) exemplarische tegenstanders van de Christenen die geacht worden praktizerend te geloven in een duivelse anti-drie-eenheid Apolijn, Mamet en Tervogant; e) **de Serrasine**; g) genoemd in het exempel [‘Roma’] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] beschuldigt van verkrachting: proberen de christen stad Rome te veroveren, maar door een list van de Romein Janijn ‘bangelijk’ verjaagd; 7 *Vroeden*: r. 3413, 3420, 3437, 3465, 3469; e) **die Sarrasine** – heidenen; g) aanbidden stenen, zilveren of gouden kalveren; *Aeghte*: r. 81; e) **die Sarrasine**; g) vechten tegen het leger van Gratien <Sarracijnen, Sarracinen, Sarrasijn> *Ayoel*: r. 844, 863, 887, 916, 1012; e) **Sarrasijn** <Serrasijn> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1151; e) **Serrasine** (Lat. Sarraceni, volk in de Sinai) – volk in de Synay; *Alexander P*: fragm. P I, r. 1113; e) **die Saragoene**; g) tegenstanders van de kruisvaarders in de strijd om Antiochien; *Antiochië*: r. 6, 107; e) **die Sarasinen**; *Aspremont*: fol. 1va, 10; e) **die Sarrasine**; g) zijn Baivier binnengevallen en hebben koningin Guiborch en (prinses) Sornahaut ontvoerd – verslagen en verdreven door Aubri c.s. <Sarrasijn, Sarrasinen> *Aubri*: r. 15, 28, 48, 71, 107, 114, 137, 145, 161, 182, 307; e) **die Sarasine**; g) bezetten Jeruzalem – nemen Baudewijn van Biauvaes en andere kruisvaarders bij Kieveroet gevangen; *Boudewijn*: r. 115, 263; e) **die Sarasinen** – leger van sultan Brandimant van Damast – leger van sultan Brudilant – leger van koning Yvorijn van Mombrant <Sarasijn, Sarasijnen, Sarasine, Sarasynen, Sarazijn, Sarazijnen> *Buevijn*:

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Saracen>

2. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/9*.html

3. http://vulgate.org/ot/genesis_16.htm

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

5. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

fol. B3r, B5r, B6v, C1r-C2v, C4r, D1v, D2r, D3r-D4r, E3v, E5r, E5v, F5r, I3r-I6r, K4v, K5r, K6r, L1r-L2r, L3v, L4r; e) **Sarrasijn**; *Esmoreit*: r. 23, 764; e) **die Sarrasijn** – bedoeld is meester Platus; *Esmoreit*: r. 711; e) **die Sarasine** <Saragoen, Saragoene, Sarasinen, Sarazine> *Fierabras*: r. 102, 211, 295, 358; e) **Sarrasijn**; *Flandrijs*: r. 110, 1905; e) **die Sarrasine** <Sarragoen> *Florent ende Durant*: kol. 2b, r. 18; kol. 4a, r. 18; e) **die Sarazijn** <Saragoene> *Florigout*: r. 1656, 1710, 3314, 5976; e) **die Sarrasine**; g) strijden onder leiding van emir Galien tegen Flovent en later tegen koning Clovijs <Sarrasin, Sarrasinen> *Flovent*: r. 20, 30, 83, 211, 289, 303, 309, 531, 581, 596, 603, 606; e) **die Sarrasine** – de vijanden van Beraerd c.s.; *Garijn*: r. 72, 119, 144; e) **Serrasijn** <Sarrasijn> *Gloriant*: r. 752, 777; e) **de Sarasinen**; g) tegen wie Reynout in het christen leger vecht in het Heilige Land, achtereenvolgens in Akers en in Jerusalem <Sarasijn, Sarasijnse, Sarrasijn, Sarrasinen> *Heemskinderen*: p. 106, 174, 189-196; e) **Sarazijn**; *Huge B*: r. 92; e) **die Sarasinen** – onder andere het leger uit Mombrant <Sarasijn, Sarasine, Sarazijn, Sarazijnen> *Hughe Prz*: p. 18, 23-25, 27, 34, 36-38, 42, 51-53, 56-58, 60, 63, 68, 70, 72, 77, 81; e) **Sarrasijn** – gezegd van Saladijn; *Hughe van Tabaryen*: r. 11; e) **die Sarrazine** <Sarracin, Sarrazin> *Johan uz dem Virgiere*: r. 238, 304, 1555, 1727, 1798, 1849, 2243; e) **die Sarasinen**; g) tegen wie de vader van Rosafiere heeft gevochten; *Jonathas*: fragm. B, r. 67, 505; e) **die Sarasiijnen**; g) belegeren het keizerrijk Rome van Sigismundes – belegeren het koninkrijk Vranckrijk van Lodewijck <Sarazijn, Sarazijnen> *Jan uut den Vergiere*: cap. 5-6, 9, 11-15, 26; e) **die Sarasinen**; g) tegen wie de vader van Eglentijn en Rosafiere ten strijde trok; *Jonitas*: r. 67, 501; e) **Sarasijn**; *Jourdein*: r. 104; e) **Zarasyne** <Zarrazene, Zarrazeyn, Zarrazyn, Zarrazyne> *Karl Meinet*: r. A34, 27; A51, 38; A55, 58; A57, 14; A65, 5, 15; A66, 6; A71, 31; A78, 50; A84, 20; A107, 13; A115, 43; A117, 22; A123, 52; A124, 53; A125, 8; A180, 12; A197, 7, 37, 51; A199, 49, 63; A204, 43; A209, 2; A339, 6; A341, 58; A358, 17; A371, 51; A418, 7, 19; A455, 29; A490, 41; e) **Sarrasijn** – heidens volk; g) geloven aan meerdere goden (Apollijn, Jupiter, Mahomet en Tervagaen) – bekeerd door Joseph van Aramathien – door Lanceloet, de grootvader van Lanceloet van Lac, verdreven uit Witte Lant <Sarrasijns, Serrasine> *Lanceloet*: boek II, r. 1976, 1997, 2005, 2011, 2023, 2027, 2056, 2064, 2083, 2087, 2091, 2104, 2111, 2159, 2171, 25275; e) **Serrasijn** – Emalac en Orbaen waren Saraceen <Sarrasijn, Serrasine> *Lanceloet*: boek III, r. 1449, 8047, 8996, 9030; e) **Serrasinen** – verwijst naar enkele personages uit de klassieke mythologie; *Lanceloet*: boek IV, r. 3021; e) **die Sarracine** – “die Sarracine onrene” – verkrachters van nonnen; *Lande over zee*: r. 62, 81; e) **die Sarrasine**; g) belegeren Arragoen, Constantinopel en Ermenie – cremeren hun doden en brengen de as in een aan Mamet gewijd heiligdom <Sarrasinen, Sarrasijn> *Limborch*: boek V, r. 1083, 1090, 1127, 1667, 1681, 1711, 1722; boek VI, r. 1050, 1057, 1069,

2409; boek VII, r. 43, 616, 714, 716, 721, 821, 1005, 1324, 1414, 1822; boek VIII, r. 514, 584, 717, 786, 811, 1251; boek XII, r. 275, 521; e) **die Sarrasine** – heidens volk <Serrasine> *Limborch Frg*: H51A, r. 14, 22; H53, r. 203; e) **die Sarasijne**; g) belegeren Aregoen, Constantinopel en Ermenie – cremeren hun doden <Sarasijn, Sarasijnen, Saresijne> *Lymburch*: boek V, r. 1083, 1090, 1127, 1663, 1677, 1707; boek VI, r. 1050, 1057, 1069, 2040, 2386; boek VII, r. 42, 620, 716, 718, 723, 814, 1010, 1197, 1345, 1435, 1845; boek VIII, r. 516, 584, 718, 787, 812, 1240; boek XII, r. 780; e) **die Sarasijn** – correspondeert met **die Arabijn** (in *Limborch*) – toenaam van **Pyrus**, koning van Arabie; g) belegert Aregoen; *Lymburch*: boek VI, r. 966; e) **die Sarasine** – d.w.z. het leger van Agulant; g) tegen wie het leger van Karel de Grote in Spaengen vecht <Sarasijn, Sarrasijn, Sarrasinen> *Lorreinen O*: r. 420, 464, 612, 728, 737; e) **die Sarrasinen**; g) vallen het land van Karel Martel aan <Sar[...]> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 41, 73; e) **de Sarasinen** – heidens leger – ook: de drie Turkse reuzen en hun bondgenoten; g) belegeren Eggermont en Rosefloer – tegenstanders van Madelgijs c.s. <Sarrasijn, Sarrasine, Zarrasine, Zarrasinen> *Madelgijs*: fragm. I, r. 71, 79, 84, 92, 98, 128, 144, 171, 181; fragm. III, r. 63; fragm. XI, r. 114, 150, 156, 191, 203, 230, 245, 265; fragm. XIV, r. 538; e) **die Sarrasijn** – bedoeld is koning Yvorijn van Mombrant; *Madelgijs*: fragm. IX, r. 26; e) **die Sarrasijn** – bedoeld is de reus Fortuneus; *Madelgijs*: fragm. X, r. 75, 113, 132, 139; e) **die Sarasinen**; g) met een zwarte/donkere huidskleur – belegeren diverse keren Eggermont en Rootsefluer – leveren strijd met de Franse ridders <Sarasijn, Sarazijn, Sarezijn> *Malegijs*: p. 4-6, 8-11, 45, 56, 60, 71, 72, 75, 91, 93, 105, 106, 123, 126, 137, 142, 145, 154, 216, 217, 279, 286, 287, 313, 320, 322, 330, 331, 333, 336, 337, 340; e) **die Sarasinen**; g) ‘heidense honden’ genoemd – belegeren Arragoen onder leiding van koning Alant van Arabien/Barbarijen – belegeren Constantinopel onder leiding van sultan Carodos van Babilonien – belegeren Constantinopel onder leiding van de kalief van Baldac <Sarasijn, Sarasijnsche, Sarazijnen> *Margrieta van Limborch*: cap. 75-77, 81-82, 84, 86-87, 96-97, 103, 105, 108-116; e) **Sarazijnen** <Sarasijnen, Sarasinen, Sarasyn, Sarasynen, Sarazijn, Sarazinen, Sarazynen, Zarasijnen, Zarasinen, Zarasynen, Zarazijnen> *Meluzine*: fol. G1va-G1vb, G2va, G4va-G4vb, G5rb, G5vb, G6rb-G6va, H1ra-H1va, H2ra, H2va, H3rb-H3vb, H4ra-H5vb, H6vb, I1rb-I2ra, I2va-I3ra, I4rb, I6va, K1ra-K1va, K3ra-K4ra, K4va-K6ra, K6va-L1va, L3ra, L5ra, N3va, N4ra, N5ra, N6rb-N6va, O1ra, O2ra-O4va, O5rb, P1rb, Q2va, Q3ra-Q3va, Q4va-Q6rb, R1rb-R1va, R2va, R3ra-R4vb, R5rb-R5vb, R6rb-R6vb; e) **die Sarrasijn** – bedoeld is koning Flualis van Jeruzalem; *Merlijn*: r. 34412; e) **Sarasinen** – het volk van Angis; *Merlijn Prz*; fol. B1a; e) **die Sarrasenen** – toenaam van **Butram** <Sarragoes, Sarraseen> *Ogier A-D*: r. 27, 185, 211, [215], 257, 285, 307, [337]; *Ogier E-G*: r. 156; *Ogier H*: r. 29, 84, 105, 155, 190; e) **die Sarrazinen**; g) tegenstanders van Karel de Grote c.s., zowel uit

Sahssen als uit het (Midden)Oosten <Sarragoen, Sarragone, Sarragonen, Sarrascenen, Sarrasenen, Sarrassijn, Sarrassin, Sarrassine, Sarrasinen, Sarrazen, Sarrazene, Sarrazenen, Sarrazijn, Sarrazijnen, Sarrazin, Sarrazine, Sarrazynen, Sarrezen, Sarrezenen, Sarrezine, Sarrezinen, Sazrazijne, Zarrazinen> *Ogyer*: r. 214, 223, 548, 1091, 1096, 1402, 1451, 1472, 1569, 1579, 1754, 1762, 1789, 1792, 1812, 1899, 1926, 2055, 2062, 2092, 2207, 2240, 2259, 2275, 2415, 2482, 2521, 2550, 2606, 2709, 2721, 2771, 2839, 3281, 3296, 3475, 3584, 3659, 3728, 3819, 3843, 3857, 3884, 3899, 3939, 3992, 4000, 4043, 4100, 4265, 4277, 5616, 5619, 7079, 7085, 7133, 7180, 7140, 7322, 8587, 8767, 8813, 9064, 9255, 9403, 9417, 9455, 9476, 9549, 9566, 9577, 9591, 9605, 9610, 9623, 9644, 9676, 9693, 9726, 9733, 9828, 9835, 9951, 10044, 10082, 10141, 10147, 10282, 10289, 10305, 10336, 10415, 10437, 10479, 10506, 10528, 10537, 10542, 10723, 10904, 10917, 10944, 10954, 10961, 10967, 11091, 11100, 11126, 11134, 11141, 11148, 11167, 14109, 14182, 14231, 14272, 14439, 14455, 14460, 14469, 14515, 14522, 14594, 14647, 14672, 14907, 14929, 14985, 15116, 15236, 15299, 16353, 16450, 16562, 16588, 16606, 16938, 17341, 17365, 17423, 17485, 17754, 17860, 17998, 18014, 18170, 18207, 18226, 18313, 18324, 18440, 18451, 18460, 18490, 18780, 18799, 18818, 18835, 18892, 18995, 19072, 19246, 19308, 19374, 19399, 19571, 19586, 19638, 19646, 19886, 19899, 19909, 20002, 20032, 20198, 20214, 20515, 20691, 20753, 20771, 20912, 20923, 20924, 21169, 21229, 21282, 21582, 21710, 21764, 21794, 21862, 21902, 22037, 22055, 22257, 22386, 22395, 22402, 22492, 22540, 22562, 22571, 22619, 22627, 22688, 22697, 22710, 22856, 23014, 23037, 23090, 23120, 23173, 23191, 23207, 23319, 23328, 23472, 23501, 23513, 23530, 23536, 23547, 23553, 23555, 23655; e) **die Sarasinen**; g) tegenstanders van Henric van Castillen; *Olivier*: fol. K4r; e) **Sarrasine**; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 127; e) **Sarasijnen**; g) Parijs doet zich voor als Saraceen <Sarasijn, Sarasijne, Sarazijn, Sarazijnen, Sarrazijn> *Parijs & Vienne*: cap. [26], [29]-[30], [32]; e) **die Sarrasine** <Sarrasinen, Sarrassijn, Sarrazine, Sarrazyne> *Parthonopeus*: r. 327, 1453, 1512, 1617, [voor 3662], 3706, [3780], [3800], 4675, 4792, 5202, 5220, 5579, 5783, 5815; fragm. F I, r. 65, 68; fragm. M I, fol. 2rb, 11, 37, 41; 2vb, 6, 15, 24, 34, 38; fragm. T, r. 97; fragm. V, r. 85, 96, 223; e) **die Sarracynen**; g) tegen wie Reynolt in het Heilige Land vecht <Saraazyn, Sarratzyn, Sarrazen, Sarrazin, Sarrazine, Sarrazyn, Sarrazynen> *Reinolt von Montelban*: r. 248, 3672, 5822, 6197, 6208, 6211, 13653, 13657, 13699, 13702, 13726, 13745, 13758, 13799, 13817, 13824, 13899, 13985, 14035, 14045, 14061, 14076, 14081, 14084, 14384, 14403; e) **die Sarrasine**; g) tegen wie Renout en Maleghijs vechten in het Heilige Land <Sarrasinen> *Renout*: r. 2151, 2159, 2164, 2167; e) **die Sarrasine**; g) vechten tegen de christenen; *Ridder metten Zwane*: r. 115; e) **Sarazijnen** – heersen over het koninkrijk Jerusalem; *Ridder metter Swane*:

cap. [28]; e) **de Sarazijnen**; g) waren tijdens de regering van Carel Martel Vrancrijc binnengevallen – Rollo uit Denemercken wordt een Sarazijn genoemd – tijdens de regering van Carel de Groote nemen de Sarazijnen Jerusalem in, waarna Carel door de patriarch om hulp en bijstand wordt gevraagd, waarop Carel met 100.000 man inclusief Rijckaert zonder Vreese naar Jerusalem reist en de stad herovert, zoals te lezen is in de “*Historie van Fierabras* ende andere oude chronijcken”; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 2, 13-14; e) **die Sarazijnen**; g) belegeraars van Rome; *Robrecht*: r. 814, 827, 844, 856, 858, 881, 887, 900, 932, 938, 947, 960, 963, 965, 1024, 1093, 1100, 1158, 1205, 1255; e) **die Sarasinen**; g) wreed – bezetten gebied in Spanje – tegenstanders van het leger van Karel de Grote – uiteindelijk verslagen <Sarasijn, Sarasijne, Sarasiijnen, Sarasine, Sarazijn, Sarragoen, Sarrasiijnen, Sarrasine, Sarrasinen> *Roelant*: r. 9, 75, 150, 200, 233, 236, 281, 412, 424, 436, 462, 488, 497, 521, 559, 608, 613, 615, 634, 676, 716, 743, 812, 823, 831, 842, 921, 986, 1075, 1181, 1202, 1259, 1283, 1316, 1409, 1415, 1546, 1560, 1569, 1621, 1627, 1713, 1725, 1759, 1848, 1857; r. P77, P87, P90, P186, P201, P324, P338, P347, P353, P358, P364, P365, P386, P406, P407, P417, P434, P446, P450, P453, P458, P473, P477, P484, P485, P505, P506, P512, P515, P526, P530, P533, P541, P568, P577, P583, P586, P587, P591, P592, P594, P675, P690, P706, P707, P721, P730, P733, P785, P790, P822, P862, P904, P906, P933, P958, P961, P978, P986, P1006, P1010, P1012, P1097, P1100, P1107, P1113; e) **die Sarasine** – het leger van Saladin; g) vechten tegen de christenen <Saragoen, Saragoene, Sarasijn, Sarazijnen> *Saladijn*: r. 14, 74, 142, 153, 254, 260, 445, 451, 504, 567, 761, 773, 826, 843, 1138, 1152, 1159, 1193, 1634, 1683; e) **die Saragoene** <Sarasijn> *Saladin*: r. 88, 90; e) **die Sarrasine** <Sarasinen, Sarrasiijn, Sarrasinen, Zarrasiijn, Zarrasine, Zarrasinen, Zarasinen> *Segbelijn*: r. 1818, 1972, 2015, 2207, 2227, 3438, 3450, 3511, 3656, 4186, 4196, 4316, 4340, 4360, 4464, 4516, 4520, 4875, 5249, 5253, 5668, 5961, 6162, 6206, 6302, 6392, 6413, 6539, 6547, 6665, 6680, 7218, 7298, 7312, 8195, 8480, 8542, 8554, 8586, 8602, 10486, 10590, 10763, 10771, 10837, 10855, 11100; e) **die Sarrasine**; *Sibeli F*: r. 73; e) **die Barrasinen** (Lat. Sarraceni, volk in de Sinai) – volk in de Sinai; *Troyen*: r. 28607; e) **Sarrasyn**; g) verslagen door de christenen in het Heilige Land; *Troyen*: r. 28644 e) **Sarrasiijn** – bedoeld wordt Madageer; *Valentijn*: fragm. Vr, r. 12, 19, 188; e) **Sarrasiijn**; *Walewein*: r. 5312; e) **Saragoen** <Saricijn> *Wybeert*: fol. 1rb, 12; 2rb, 17; e) **Serrasine** – onderdanen van koning Synagoen <Serrasinen> *Willem van Oringen*: r. 227, 256.

Sarasinen zie **Sarasine**, **die**

Sarasinoy, [dat] n) in beginsel het Arabisch, maar bij (verre) uitbreiding elke

heidense taal; o) **Sarrasinois**; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 1188;

o) **Sarasijs**; *Margrieta van Limborch*: cap. 109; o) **Sarasynnoys**; *Margrieta*

van Limborch: cap. 109; o) **Sarrazenoys**; *Ogyer*: r. 14185; o) **Sarasiuoys**; *Renout D*: r. 337; o) **Sarazijns**; *Parijs ende Vienne*: cap. [29].

Sarasinse zie **Sarasijsche**

Sarazijn zie **Sarasijsche**

Sarazijn(en) zie **Sarasine, die**

Sarazijns zie **Sarasiuoys, [dat]**

Sarazijns zie **Sarasijsche**

Sarazijns(h)e zie **Sarasijsche**

Sarazine(e) zie **Sarasine, die**

Sarazynen zie **Sarasine, die**

Sardanien zie **Sardine**

Sardinas a) or. Sarde; e) **Sardinas** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Sadmas> *Troyen*: r. 9576, 11304.

Sardine h) Sardinië,¹ nu een Italiaans eiland in de Middellandse Zee – Sardinië² is wel aangevallen door Saracenen i.c. Noordafrikaanse Berbers, maar werd nooit door hen veroverd – volgens Jacob van M(a)erlant dankt het eiland zijn naam aan Sardus, een zoon van Hercules: “Sardeine leget sekerlike/Indie zee bi Afferike./Ghenoemt so es dat ghone/Van Sardus, Hercules sone,/Die uut Affrike daer quam,/Ende tlant in sinen handen nam.” [*Sp. hist.* 1¹, 33, 31-36]; i) **Sardanien** – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1078; i) **Sardine** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek XII, r. 637; i) **Sardinen** – Saraceens koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek XII, r. 914.

Sardinen zie **Sardine**

Sardis 1 h) Sardis/Sardes,³ de vroegere hoofdstad van Lydië in Klein-Azië, het huidige Sart in het westen van Turkije – Jacob contamineert de hoofdstad Sardis van koning Croesus,⁴ de laatste koning van Lydië, met Gordion, de hoofdstad van koning Midas⁵ van Phrygië; i) **Sardis** – nieuwe/huidige naam van **Gordia**; *Alexanders geesten*: boek II, r. 181.

Sardis 2 h) mogelijk afgeleid van Sardus, zoon van Hercules, naamgever van Sardinië; i) **Sardis** – correspondeert met **Lidimo** (in *Limborch*) – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Yros – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 971.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sardinië.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Sardinia#Medieval_history

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sardis>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Croesus>

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Midas>

Sardone zie **Sydonies**

Saresijne zie **Sarasine, die**

Sarezijn zie **Sarasine, die**

Sarffan a) onidentificeerbaar; e) **Sarffan** c.q. **Farssan**; f) nakomeling van Hanibal; g) leefde in de bossen rond Cartagen samen met een hinde die hij tot zijn geliefde gemaakt had – op heterdaad verrast en verscheurd door jagershonden – exemplarisch slachtoffer van bestialiteit <Farssan> *Minnen loep*: boek III, r. 265, 272.

Sargius a) or. Sagaris; e) **Sargius** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38486.

Saricijn zie **Sarasine, die**

Sarmadan a) or. Sarmedon; e) **Sarmadan** – standaarddrager van koning Rioen van Denemarke en de Sennen; g) verwond door koning Bohort van Gaunes, die hem de arm afslaat waarmee hij de standaard voert <Samadanne> *Merlijn*: r. 17837.

Sarmaden zie **Sarmaten, die**

Sarmaten, die a) de Sarmaten,¹ een Scythisch volk, levend tussen de Zee van Azov en de Kaukasus – waarvan volgens Herodotus de vrouwen jagen en vechten als mannen (zie [**die Amasonen**]); d) omstreeks 375 door de Hunnen van de kaart geveegd; e) **die Sarmaten** – volk in het noorden van Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1265; e) **die Sarmaten** – krijgshaftig volk, verder als boven <Sarmaden> *Troyen*: r. 6423, 28810.

Sarnagut zie **Sornagris**

Sarnagut zie **Sornagut**

Sarpedoen a) Sarpedon,² koning van Lycië; b) zoon van Zeus – vriend en neef van koning Glaucus; e) **Sarpedoen** – koning van Lite – afkomstig uit Lite; f) broer of neef [?] van koning Glaucoen – verwant van koning Prianus van Troyen – vader van Anchipates – broer van Velarus en Themeoen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Palamedes <Sarpadoene, Sarpedon, Serpedoen, Serpedons> *Troyen*: r. 435, 483, 8186, 9172, 12696, 12915, 18625, 20431, 20467, 20472, 20486, 20497, 20528, 22024, 22057, 22369, 22636, 26693, 36515, 38592, 38719; e) **Serpedon**; f) vader van Amphimates; g) (aan Trojaanse zijde) gestorven in de Trojaanse Oorlog <Serpedons> *Troyen Prz*: fol. 139rb, 151va.

Sarpedoen van Trachien zie **Santipus 1**

Sarpedon zie **Sarpedoen**

Sarpenie h) or. Sarpenic/Sarpine, in het land van Gaut Destroit; i) **Sarpenie** – woud waar Lantsloot komt <[...]enie> *Lantsloot*: r. 4356; i) **Serpine** – bos met een

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sarmatians>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sarpedon>

kasteel – waar koning Lot c.s. koning Artur, koningin Jenover en de ridders opwacht om te strijden; *Merlijn*: r. 28153, 28163, 29974.

Sarphanes zie **Sapharijn**

Sarracijnen zie **Sarasine, die**

Sarracin(en) zie **Sarasine, die**

Sarragenen zie **Sarasine, die**

Sarragoen zie **Sarasine, die**

Sarragoensche zie **Sarasijnsche**

Sarragois zie **Saragosse**

Sarragoes zie **Sarasine, die**

Sarragoese zie **Saragosse**

Sarragone(n) zie **Sarasine, die**

Sarragosse zie **Sarasijnsche**

Sarragosse(n) zie **Saragosse**

Sarragotzen zie **Saragosse**

Sarras h) or. Sarras – fictieve stad in het Midden-Oosten, nabij Egypte – in de *Queste del Saint Graal* wordt een etymologisch verband gelegd tussen Sarras en Saracenen, en wordt een verband met Sarah, Abrahams echtgenote ontkend – zie **die Sarasine**; i) **Sarras** – havenstad, waar Emalac koning was en waar Joseph bisschop was – waar Perchevaels zuster begraven wil worden – gelegen aan die zijde van de zee waar ook Babilone ligt – waarheen Galaat, Perchevael en Bohort de Graal terugbrengen – koninkrijk van de heidense koning Estoran, na zijn dood van Galaat <Serras> *Lanceloet*: boek III, r. 1447, 1501, 1522, 3540, 5325, 9380, 10362, 10509, 10710, 10718, 10769, 11044.

Sarras van Logres a) or. Sarras de Logres; e) **Sarras van Logres** – ridder van koning Artur; g) wil Tafelronde-ridder worden – verliest een gevecht met Belyas, wat door Lanceloet van Lac wordt gewroken – door Lanceloet naar het hof van koning Artur gestuurd om te berichten dat de gezellen naar het hof zullen terugkeren <Sarrase> *Lanceloet*: boek II, r. 25707, 25796, 25815, 25818, 25820, 25836, 25860, 25861, 25874, 25876, 25886, 25889, 25896, 25907, 25912, 25924, 25933, 25945, 25955, 25963, 25965, 26007, 26011, 26632, 26634, 26650.

Sarrascenen zie **Sarasine, die**

Sarraseen zie **Sarasine, die**

Sarraseens zie **Sarasijnsche**

Sarrasenen zie **Sarasine, die**

Sarrasijn zie **Sarasine, die**

Sarrasijne(n), die zie **Sarasine, die**

Sarrasijnsche zie **Sarasijnsche**

Sarrasin zie **Sarasine, die**

Sarrasine(n), die zie **Sarasine, die**

Sarrasinois zie **Sarasi노ys**, [dat]

Sarrassinsse zie **Sarasijsche**

Sarratzyn zie **Sarasine**, die

Sarrazen zie **Sarasine**, die

Sarrazene(n) zie **Sarasine**, die

Sarrazenische zie **Sarasijsche**

Sarrazenoys zie **Sarasi노ys**, [dat]

Sarrazijn(en) zie **Sarasine**, die

Sarrazin(e) zie **Sarasine**, die

Sarrazyn zie **Sarasine**, die

Sarrazine zie **Sarasijsche**

Sarrazyne(n) zie **Sarasine**, die

Sarrezen(en) zie **Sarasine**, die

Sarrezine(n) zie **Sarasine**, die

Sarsien h) waarschijnlijk afgeleid van ‘Saraceens’ – zie ook **die Sarasine** en **Sarras**;

i) **Sarsien** – Saraceense stad; *Huge B*: r. 213.

Sartes van Parsien zie **Certes van Parsen**

Sartis zie **Sartre**

Sartre h) Chartres¹ [Moisan I, 2: CHARTRE(S)] Lat. Carnotena (urbs) – stad gelegen aan de

rivier de Eure² in de Beauce, Frankrijk; i) **Sartis** – waar Gerarde van Viane en

Alde door Ganffrid van Amgewyn begroet worden; *Karl Meinet*: r. A506, 4;

i) **Schartres** – hoort bij het rijk van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A513, 35;

i) **Sartre** – tussen Sartre en Molheri beweert Rigaut Gubelijngedood te hebben; *Lorreinen W*: fragm. III, r. 22.

Sarzijsche zie **Sarasijsche**

Sas zie **Sassen**, die

Sason i) **Sason** – stad [?] die haar naam dankt aan de rivier Sancti; *Troyen*: r. 30331.

Sasse zie **Sassen**, die

Sassen h) Saksen³ in het noorden en oosten van Duitsland, soms/vaak ook gebruikt

voor al het (heidense) land aan de overzijde van de Rijn, de oude grens van

het Romeinse Rijk, met als gevolg dat de Saksen vaak Saracenen genoemd

worden – land van herkomst van Hengest/Hengist (5e eeuw) en de

migranten die zich onder zijn leiding in het Keltische Brittannië vestigden en

daar (samen met Angelen en Vikingen) de macht overnamen totdat zij in

1066 door de Normandiërs overwonnen werden – soms identiek aan

Friesland (zie **Vrieslant**) – zie ook **die Sassen** en **die Sennen**; i) **Sassen** – in

Germania; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1439; i) **Sassen** – hertogdom;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chartres.kmz

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Eure_%28river%29

3. http://de.wikipedia.org/wiki/Geschichte_Sachsens

Buevijn: fol. F6v, G1r, G1v, G2r; i) **Sahsen** – land met het graafschap Duringen; *Eneide*: r. 13469; i) **Sassen** – hertogdom van Ingelbeert; *Flandrijs*: r. 1888; i) **Sassen** – hertogdom van Wytgin; *Karl Meinet*: r. A294, 62, 69; A297, 17, 51, 57; A305, 41; A310, 69; A466, 49; A497, 32; A525, 26; i) **Sassen** – koninkrijk – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur <Zassen> *Lanceloet*: boek IV, r. 10965, 11028, 11048, 11068, 11074, 11121, 11423; i) **Sassen** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Sassen** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke – koninkrijk van koning Brangores; *Merlijn*: r. 18704, 32820; i) **Sassen** – koninkrijk – de inwoners van Sassen nemen koning Artur gevangen – bondgenoot [?] van Yrlant; *Moriaen*: r. 2964; i) **Sahssen** – koninkrijk van Blanckard waarheen Ogier vertrekt na de verbanning door Karel de Grote na de twist (om de uitlevering/dood van Charloet) naar aanleiding van Baldewins dood; *Ogyer*: r. 8585, 8622, 8982, 10534; i) **Sassen** – hertogdom van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3696, 5282; i) **Sassen** – waar Reynaerts vader veel geleden heeft door de jagers – bondgenoot van de samenzweerders; *Reynaert A en F*: r. 2453, 2466; i) **Zassen** – verder als boven <Sassen> *Reynaert Prz*: r. 1811, 1820; i) **Zassen** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2472, 2485; i) **Sassen** – door Karel de Grote gekerstend; *Roelant*: r. P86; i) **Sassen** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29007.

Sassen! n) Saksen!; o) **Sassen!** – strijdkreet van het Saksische leger <Zassen> *Gwidekijn*: r. 7.

Sassen, die a) de Saksen¹ [Moisan I, 2: SAI(S)NE(S)] – Germaans volk woonachtig in het noorden en oosten van Duitsland – emigreerden onder leiding van Hengest/Hengist (5e eeuw) naar het Keltische Brittannië en namen daar samen met Angelen en Vikingen de macht over tot zij in 1066 door de Normandiërs onderworpen werden; d) kwamen eind 8e eeuw onder aanvoering van Widukind in opstand tegen Karel de Grote – exemplarische heidenen met als gevolg dat zij ook als Saracenen aangeduid worden (zie **die Sarasine**) – gelden als verwant aan de Friezen (zie **die Vriesen**); e) **die Zas** – toenaam van **Ingelbeert**; *Flandrijs*: r. 1845; e) **de Sas** – toenaam van **Lentroen** <Zas> *Flandrijs*: r. 1903, 1907; e) **de Sennen** – heidens volk; g) vallen het christen Brytanigen/Engelant herhaaldelijk aan – bondgenoten van koning Utegier – na de dood van Hangijs verjaagd door koning Pandragoen – keren terug om wraak te nemen en doden Pandragoen – strijden tegen de oude en zieke koning Uter Pandragoen <Senne, Sennes> *Graal*: r. 4214, 4247, 4409, 4412, 4423, 5406, 6108, 6128, 6181, 6192, 6482a,

1. [http://de.wikipedia.org/wiki/Sachsen_\(Volk\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Sachsen_(Volk))

6494, 9030a, 9037, 9068; e) **die Sassen** – de inwoners van Sassine en/of Sassen; g) door het leger van de Franse koning Karel de Grote belegerd <Sassenaren, Zassen> *Gwidekijn*: r. 24, 36, 53, 62, 67, 73, 110, 134, 176; e) **die Sassen** – inwoners van Sassen <Sasse> *Karl Meinet*: r. A219, 71; A297, 30, 41, 45, 70; A298, 12, 21, 32; A302, 9, 5; A303, 37, 38, 46; A311, 18, 24; A312, 38, 61; A313, 36; e) **die Sassen** – volk/leger uit Sassen; g) bondgenoten van Mordret in diens strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 11108, 11119, 11139, 11146, 11151; e) **die Sennen** – heidense (reuzen)volkeren uit m.n. Irlant en Scotlant; g) vallen de landen van de ‘tien koningen’ binnen terwijl die tegen koning Artur c.s. vechten – bondgenoten van koning Rioen van Denemarke in Carmelide – trekken meermalen en met verschillende bondgenoten ten strijde tegen koning Artur c.s. – uiteindelijk verslagen en verdreven <Seinen, Senen, Senne, Seyne, Seynen, Seyneu, Zeynen> *Merlijn*: r. 13867, 13875, 15080, 15117, 15466a, 15513, 15517, 15568, 15600, 15659, 15743, 15791, 15797, 15893, 15934, 15947, 15953, 15963, 15976, 15988, 15998, 16016, 16022, 16035, 16043, 16052, 16064, 16070, 16091, 16107, 16180, 16195, 16206, 16210, 16227, 16250, 16254, 16256, 16268, [16272], 16281, 16299, 16301, 16318, 16430, 16592, 16625, 16633, 16649, 16675, 16679, 16802, 16814, 16837, 16886, 16916, 16925, 16941, 16981, 16992, 17025, 17043, 17050, 17058, 17083, 17120, 17125, 17128, 17144, 17162, 17203, 17208, 17212, 17218, 17483, 17525, 17559, 17818, 17820, 17847, 18004, 18079, 18089, 18093, 18123, 18129, 18148, 18165, 18209, 18230, 18278, 18308, 18310, 18316, 18321, 18399, 18405, 18434, 18471, 18486, 18665, 18681, 18712, 18763, 19145, 19218a, 19225, 19240, 19248, 19265, 19294, 19332, 19347, 19348, 19363, 19376, 19377, 19404, 19420, 19458a, 19464, 19481, 19493, 19497, 19511, 19520, 19589, 19602, 19606, 19614, 19618, 19634, 19668, 19745, 19745a, 19763, 19784, 19811, 19837, 19855, 19861, 19878, 19897, 19908, 19921, 19930, 19934, 19967, 19967a, 19979, 20096, 20113, 20116, 20117, 20122, 20137, 20170, 20231, 20234, 20243, 20258, 20264, 20356, 20383, 20415, 20443, 20483, 20492, 20499, 20509, 20517, 20543, 20598, 20625, 20632, 20636, 20738, 20743, 20751, 20764, 20769, 20784, 20802, 20815, 20850, 20853, 20861, 20872, 20880, 20891, 20900, 20931, 20975, 20978, 21037, 21038, 21042, 21047, 21107, 21116, 21122, 21130, 21222, 21272, 21288, 21290, 21294, 21310, 21329, 21340, 21356, 21364, 21397, 21434, 21524, 21524, 21548, 21592, 21599, 21636, 21661, 21734, 21822, 21828, 21935, 22237, 22250, 22256, 22406, 22520, 22948, 22953, 23298, 23368, 23381, 23671, 23890, 23893, 23933, 23940, 23951, 23957, 23962, 23987, 24041, 24050, 24086, 24101, 24108, 25091, 27162, 27175a, 27243, 27268, 27286, 27297, 27299, 29554, 29754, 29763, 29963, 29981, 29990, 30006, 30017, 30060, 30075, 30084, 30089, 30147, 30188, 30192, 30206, 30217, 30227, 30245, 30248, 30292, 30402, 30439, 30506, 30556, 30581, 30590, 30595, 30604, 30641,

30697, 30714, 30752, 30800, 30802, 30805, 30810, 30811, 30816, 30865, 30867, 30883, 30920, 30922, 30924, 31281, 31326, 31338, 31349, 31361, 31368, 31407, 31480, 31500, 31506, 31595, 31615, 31645, 31725, 31748, 31974, 32119, 32186, 32213, 32406, 32438, 32476, 32501, 32518, 32571, 32601, 32621, 32635, 32643, 32661, 32671, 32717, 32722, 32726, 32735, 32737, 32780, 32838, 32858a, 32942, 32967, 33033, 33037, 33041, 33057, 33062, 33079, 33082, 33113, 33115, 33142, 33167, 33193, 33832; e) **die Sahssen** – volk/leger uit Sahssen – toenaam van koning **Blanckard** (van Sahssen) <Sahsenair, Sahssenar, Sahssener, Sahsseners> *Ogyer*: r. 8912, 8929, 8940, 8947, 8951, 8965, 9073; e) **Sassen** – volk; g) komen Karle te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 117; e) **de Seynen**; g) vallen Vrancrijc binnen op hetzelfde moment dat Rijckaert zonder Vreese wordt aangevallen door koning Astolpho van Enghelandt, met als gevolg dat hij geen hulp kan ontvangen van Roelandt en diens neef Reynaut van Montauban; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 12.

Sassia h) mogelijk hetzelfde als **Prassia**; i) **Sassia** – Saraceens koninkrijk van koning Asijs van Sassia – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek XII, r. 192.

Sassine h) fictieve stad, waarschijnlijk een afleiding van (de) Saksen – zie ook **Sassen** en **die Sassen**; i) **Sassine** – (Saksische) stad – door het leger van Karel de Grote belegerd; *Gwidekijn*: r. 78, 92.

Sassine! o) **Sassine!** – strijdkreet van het volk/leger uit Sassine; *Gwidekijn*: r. 7.

Sassoen zie **Sessoen**

Sastelioen zie **Castelioen**

Satanas zie **Sathanas 1**

Sathan(aes) zie **Sathanas 1**

Sathanas 1 a) [A-Z 5: Duivel]¹ — Satan,² de duivel (zie ook **die Duvel**) – van ‘ha satan’: de aanklager/lasteraar [Job 1, 6]³ [Zacharia 3, 1]⁴ – dezelfde als **Lucifer**; e) **Sathanas** – duivel; g) helpt de Nature die de succesvolle Alexander de Grote wil tegenwerken; *Alexanders geesten*: boek X, r. 240; e) **Sathanaes** – benaming van de duivel; g) aangeroepen in krachtterm; *Antiochië*: r. 151; e) **Sathan**; *Florigout*: r. 4712; e) **Sathanas** – duivel; f) verwekker van Merlijn bij een maagd; g) kan de mensen allerlei ellende bezorgen en hen doen zondigen – kan op aarde als incubus vrouwen van duivelse kinderen zwanger maken <Sathan> *Graal*: r. 2650, 2651, 2661, 2673, 2692, 2724, 2733, 2770, 2976, 3122, 3129, 3853; e) **Satanas** – “Satanas kinder” alias “dat Sarracijsce

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0010.php#a009

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Satan>

3. http://vulgate.org/ot/job_1.htm

4. http://vulgate.org/ot/zechariah_3.htm

diet”; *Lande over zee*: r. 20; e) **Sathanas** – een duivel; g) neemt de zielen mee van de Saraceense doden; *Limborch*: boek V, r. 1118; e) **Sathanas** – een duivel; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H51A, r. 13; e) **Sathenas** – een duivel; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 1118; e) [**Sathanas**] – een duivel <Sathanase> *Madelgijs*: fragm. XIII, r. 226; e) **Sathan** – een duivel; f) broer van Ramas; g) door toverij gedwongen om Spiet te helpen – bedriegt Spiet als die Malegijs in het vagevuur zoekt; *Malegijs*: p. 13, 50, 51, 55, 252, 253, 255; e) **Sathanie**; *Merlijn*: r. 23636; e) **Satanas**; *Roelant*: r. 555; e) **Sathanas** – duivel; *Torec*: r. 394.

Sathanas 2 a) mogelijk dezelfde als **Oydon**; e) **Sathanas** – Saraceens emir [?]; g) ontvangt Huge van Bordeeus c.s. – probeert tevergeefs uit de wondernap te drinken; *Huge B*: r. 88, 105, 111.

Sathanie zie **Sathanas 1**

Sathenas zie **Sathanas 1**

[**Satyroen**] zie **Facierdon**

Saturnia j) or. Saturnia; k) **Saturnia** – tweede burcht in Pallante, gebouwd door Saturnus; *Troyen*: r. 37916; k) **Saturnya** – oudste burcht, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 147vb.

Saturnus a) Saturnus,¹ de Romeinse versie van de Griekse god Kronos² – de zevende van de zeven planeten (gerekend vanaf de aarde in het Ptolemaïsche stelsel); b) vader van onder andere Jupiter – legendarische voorvader van de koningen van Latium; d) volgens *Le Recueil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre was Saturne een zoon van Uranus en Vesta, de jongere broer van Titan, de echtgenoot van zijn zuster Cybelle, vader van onder andere Jupiter en tegen de erfopvolging in koning van Crete; e) **Saturnus**; f) koninklijke (voor)vader van Juno; *Hercules*: cap. [2]; e) **Saturnus** – god; f) vader van de god Jupiter; *Jason*: fol. 71v; e) **Saturnus** – eerste van de zeven planeten – “fel ende quaet gemoet” <Saturn(us)> *Limborch Frg*: H51C, r. 499, 530, 535, 543; e) **Saturnus** – de planeet [astrologie]³; g) genoemd door de kalief van Baldac; *Margrieta van Limborch*: cap. 100, 108; e) **Saturnus**; f) vader van Jupiter – vader van Pitus – grootvader van Famius – overgrootvader van koning Latyn; g) verjaagd door Jupiter heeft zijn toevlucht gezocht in Lacie, waar hij de burcht Saturnia bouwde in Pallante; *Troyen*: r. 36504, 37200, 37891, 37893, 37914, 37918; e) **Saturnus**; f) vader van Jupiter – vader van Pytus – grootvader van Faucius – overgrootvader van koning Latijn; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 139ra, 143rb, 147va, 147vb.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Saturn_%28mythology%29

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cronus>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Westerse_astrologie

Saudone van Scollant e) **Saudone van Scollant** – koning van Scollant; g) laat Manessier en Savary levend villen; *Jourdein*: r. 341, 418, 422, 429.

Saul a) Saul¹ [*1 Samuël* 9, 2]²; b) zoon van Kis – vader van onder andere Jonatan en Michal; c) eerste koning van Israël; e) **Saul** – koning van Israhel; f) vader van Jonatas; g) eerst een goede, later een slechte koning – na zijn dood op de berg Gelboë beweend door zijn opvolger koning Davit <Sauls> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 767, 779, 785, 791; e) **Saul** – koning; f) vader van Nycol; *Minnen loep*: boek IV, r. 690; e) **Saul**; g) genoemd bij Karels weklacht om Roelant e.a.; *Roelant*: r. P1054, P1065.

Sauri zie [Savari 1]

Savage h) rijmnaam, geen Frans equivalent in de brontekst – lett. woest – zie ook **Woeste** **; i) **Savage** – land – waar Meliagant door zijn vader begraven wordt bij een kluizenarij; *Lantsloot*: r. 4959.

[**Savari 1**] a) [Moisan I, 2: SAVARI 4]; b) zoon van Girart de Vienne (zie [Geraert van Viane]) en [Moisan I, 1: GUIBOR(C) 2] – jongere broer van Bueves (zie **Bennes**); e) **Savary** – medestrijder van Galien Rethore in Spaengnen en in Constantinobelen; f) zoon van Gheeraert van Viennen – broer van Bennes – neef van Galien Rethore <Savari, Savarry> *Galien Rethore*: cap. [38]-[39], [44]-[45], [50], [59], [61]-[62], [64], [66]-[67]; e) **Sauri** – Franse held in het leger van Karel de Grote; f) zoon van Gheraert van Vyane; *Gwidekijn*: r. 19-20.

Savary 2 e) **Savary**; g) verrader – gevild door koning Saudone van Scotlant en daarna met honing ingesmeerd <Savarien> *Jourdein*: r. 355, 423.

Savari 3 a) [Moisan I, 2: SAVARY 34] – geen ridder van roi Oriant, maar van dame Beatris; e) **Savari** (or. Savery) – oude ridder van Beatris; g) treedt sussend en verzoenend op om een hiërarchisch conflict tussen zijn landsvrouwe en koning Oriant in de kiem te smoren <Samari> *Ridder metter Swane*: cap. [1].

Savari 4 a) [Moisan I, 2; SAVARY 33] – “braquenier” (jachthondengeleider); e) **Savari** – jager van Matabrune; g) vindt zeven kleine kinderen met een zilveren halsketting in het bos nabij Lillefoort – rapporteert dit aan Matabrune, die hierin de zevenling van Oriant en Beatris herkent, die zij aan Marcus meegegeven had om te doden – door Matabrune het bos in gestuurd om hen alsnog te doden – vindt daar zes van de zeven kinderen, die ook hij in leven laat, maar pakt hun halskettingen af en geeft die aan Matabrune als bewijs dat hij hen gedood heeft; *Ridder metter Swane*: cap. [8]-[9], [12].

[**Savari de Mailli**] a) or. Savari de La Haye; e) **Savari de Mailli**; g) gedood door koning Karodos <Sauaride de mailli> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 11.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Saul>

2. http://vulgate.org/ot/1samuel_9.htm

- Savari Montfaucon** e) **Savari Montfaucon**; g) één van de ridders uit Poitiers die sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.
- Saveraen** a) dezelfde als **Sameriaen**; e) **Saveraen** – Saraceen; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20066.
- Saveret** a) or. Sauret; e) **Saveret** – Saraceen; f) neef van Sornagur; g) door Parthonopeus verslagen <Saverette> *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2vb, 19, 30.
- Saverne, die 1** h) de Severn,¹ rivier die in Wales ontspringt en uitmondt in het Kanaal van Bristol; i) **die Saverne** – rivier – mondt uit in zee bij Loveseph, in de buurt van het bos Briskeham <Saverire, Savernen> *Merlijn*: r. 20002, 20661, 22284, 29976.
- Saverne, die 2** h) or. Aisurne, rivier bij de stad Estrangort; i) **die Saverne** – rivier bij Brysolande; *Merlijn*: r. 19788.
- Savingrijs** i) **Savingrijs** – toenaam van **Robrecht Savingrijs**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 9.
- Savoie** h) Savoy/Savoie,² regio in het zuidoosten van Frankrijk, grenzend aan Italië; i) **Savoie** – heerlijkheid, genoemd samen met Monresat – de heer is handlangers van Gwioen van Almaengien; *Wybeert*: fol. 1rb, 16; 2rb, 3.
- Sawijn** zie [Saiwijn] 1
- Sawyn** zie [Saiwijn] 1
- Saxos** zie Naxon
- Sazrazijne** zie Sarasine, die
- Scabon** zie Ascaloen
- Scabou** zie Ascaloen
- Scaerdelijn** j) lett. ‘hakkertje’ [?]; k) **Scaerdelijn** – zwaard van Valentijn; *Valentijn*: fragm. Vr, r. 34.
- Scardeline** j) lett. ‘hakkertje’ [?]; k) **Scardeline** – zwaard van Ayoel; *Ayoel*: r. 184.
- Sch**** zie Sc/Sk**
- [Schalc]** a) or. Larrecin d.i. diefstal, allegorie – de betekenis van ‘schalc’ centreert zich rond ‘onverbeterlijke (zwarte) crimineel’ en heeft gedurende de Middeleeuwen niets ‘schalks’; e) **Scalc**; f) zoon van vader Hertegebreke en moeder Armoede; g) ‘dankzij’ zijn moeder opgehangen; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 306.
- [Schalcvont]** a) lett. listige intrigant; e) **Scalck Vont** – aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentont, Luuster vele, Ghif mi, Greep volle en Reynaert 1; g) zal Mertijn helpen Reynaert te absolveren; *Reynaert Prz*: r. 3429; e) **Scalcvont** –

1. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Severn

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Savoy>

aap te Rome; f) verwant van Mertijn, Prentout, Luyster wel, Geeft my, Greep snel en Reynaert 1; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4552.

[Schamelheit] a) Schaamte, allegorie; e) **Scamelheit** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Hovessceit, Miltheit, Wijsheit, Wel Helen, Simpelheit en Mate; *Limborch*: boek III, r. 1325; e) **Scamelheit** – woont in het kasteel van Aventure; *Limborch*: boek X, r. 581; e) **Scamen** – woont in het kasteel van Avonture; *Limborch Frg*: H54, r. 371; e) **Schemlicheit** – jonkvrouw van Venus samen met Truwe, Hoescheit, Miltheit, Wysheit, Wael-helen, Sympelheit en Mäte; *Lymburch*: boek III, r. 1316; e) **Schamen** – woont in het kasteel van Aventure; *Lymburch*: boek X, r. 585; e) **[Scamelheit]** (or. Honte); g) hindert de minnaar <Scamelhede, Scamelheden> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1182; fragm. Bl 3, r. 146.

Schamen zie **[Schamelheit]**

Schampanien zie **Sampaengen**

Schamps zie **Stampes**

[Scharpenebbe] a) or. Sharpebek,¹ lett. ‘scherpe snavel’; e) **Scerpenebbe** – roek-vrouwtje; f) echtgenote van Corbout – (moeder van Slijnde Pier); g) opgegeten door Reynaert, Corbout beschuldigt Reynaert – was al dood volgens Reynaert <Scarpenebbe, Scarpenelle> *Reynaert Prz*: r. 2637, 2671, 2972; e) **Scerpe Nebbe** – roek-vrouwtje; f) echtgenote van Corbout – (moeder van Slijndepier); g) verder als boven <Scerpenebbe, Scerpe Nebben, Scerpen Neb> *Reynaerts Hst*: r. 3556, 3564, 3609, 3989.

Schartres zie **Sartre**

[Schelt, die] h) de Schelde,² rivier die in het noorden van Frankrijk ontspringt en via België en de Westerschelde uitmondt in de Noordzee – grensrivier tussen het graafschap Vlaanderen en het hertogdom Brabant – de oude monding van de Schelde, de Oosterschelde, scheidde de Zeeuwse eilanden in Zeeland bewesten Schelde en Zeeland beoosten Schelde – eerstgenoemde eilanden, waarvan Walcheren het belangrijkste was, vormden een voortdurende bron van territoriale conflicten tussen het graafschap Vlaanderen en het graafschap Holland, dat ook Zeeland tot zijn territorium rekende, terwijl de Zeeuwen zelf het liefst onafhankelijk waren van zowel de Vlamingen als de Hollanders; i) **die Scelt** – rivier bij Rippelmonde; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1234; i) **de Scelt** – waaraan Lokere ligt; *Boerden*: X: r. 5; i) **Sceld** – rivier waaraan Dornike ligt <Schelde> *Denensage*: r. 453, 457.

Schemlicheit zie **[Schamelheit]**

Scherpe wrake op u vianden j) lett. ‘ongnadige wraak op uw vijanden’;
k) **Scherpe wrake op u vianden** alias **Scherpelic snydende** – de naam van

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Schelde_%28rivier%29

het zwaard dat Etsijtes (van Athenen) omgegord krijgt bij zijn kroning tot koning van Armenien <Scherpe wrake> *Margrieta van Limborch*: cap. 91.

Scherpelijcken snijdende j) lett. ‘scherp snijdend’; k) **Scherpelijcken snijdende** – naam die de paus van Rome geeft aan het zwaard dat Joncker Jan ontvangt als hij door keizer Sigismundes tot ridder wordt geslagen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 7.

Scherpelic snydende j) lett. ‘scherp snijdend’; k) **Scherpelic snydende** alias **Scherpe wrake op u vianden** – de naam van het zwaard dat Etsijtes (van Athenen) omgegord krijgt bij zijn kroning tot koning van Armenien; *Margrieta van Limborch*: cap. 91.

Schyedam h) Schiedam¹ aan de monding van de ‘rivier’ de Schie,² in de Nieuwe Maas in Zuid-Holland; i) **Schyedam** – waar zich de anekdote over het echtpaar Roseboem afspeelde; *Minnen loep*: boek IV, r. 1971.

Schieren h) bedoeld lijkt (het hertogdom) Stiermarken³ in Oostenrijk, met als hoofdstad Graz⁴; i) **Schieren** – de stad Graen ligt tussen Schieren en Hongheryen; *Minnen loep*: boek II, r. 3317.

[**Schilde, Ridder metten Witten**] zie [**Ridder metten Witten Schilde, die**]

[**Schilt, Witte**] zie [**Witte Schilt, die**]

[**Schip van Aventuren, dat**] k) **dat Scip van Aventuren** – sneeuwwit magisch schip – komt één keer per jaar langs en wie erin stapt, keert nooit meer terug – brengt Torec naar de marmeren burcht met de Camere van Wijsheiden <Scep van Aventuren> *Torec*: r. 2245a, 2286.

Scolastica(, **Historia**) zie **Historia Scolastica**

[**Schone Gaiande, die**] a) or. la Bele Jaiande, lett. de mooie reuzin – alleen de *Lantsloot*-vertaler lijkt de eigennaam te hebben doorzien, wat niet verwonderlijk is aangezien reuzinnen in de literatuur exemplarisch lelijk zijn, immers onmatig groot; b) echtgenote van Brunor – moeder van Galehot; e) **Gygantinne**; f) moeder van Galehoud; *Lanceloet*: boek II, r. 24868; e) [**die Scone Gaiande**]; f) moeder van Galioot <Scoenre Gaiande, Scoenre Gaianden> *Lantsloot*: r. 576, 4491; e) **die Gigantinne**; f) moeder van Caleos van den Vremden Eylande/Galaät van den Verren Eilande <Gigantinnen> *Merlijn*: r. 15640, 32272.

[**Schoneberch**] h) or. Biaumont – lett. mooie/schitterende berg – zie ook **Beaumont**; i) **Sconenberge** – toenaam van **Aches van Sconenberge**; *Merlijn*: r. 21049.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Schiedam.kmz

2. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Schie>

3. http://de.wikipedia.org/wiki/Geschichte_der_Steiermark

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Graz.kmz

Schonebuch h) zie ook [**Schoneberch**]; i) **Schonebuch** – veld bij Campine in Lamparde; *Karl Meinet*: r. A307, 26.

[**Schoon Lize**] a) ‘mooi Liesje’ – niet zozeer een eigennaam alswel een soortnaam voor een mooi meisje/vrouw – afgeleid van Elisabeth, de moeder van Johannes de Doper; e) [**Schoon Lize**]; g) exemplarisch mooie prostituee <Schoonre Lize> *Minnen loep*: boek I, r. 1580.

[**Schoonheit**] j) or. Biautez – Schoonheid, allegorie; k) **Sconeit** – pijl door Cupido via het oog in het hart van de cleric geschoten <Sconede> *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 260, 274.

Schotlant zie **Scotlant**

Schotten zie **Scotlant**

Schotten zie **Scotten, die**

[**Schouden**] h) het voormalige eiland Schouwen,¹ gelegen in Zeeland (beoosten Schelde), met destijds als belangrijkste plaats Renesse²; i) **Scouden** – geplunderd door de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 624; i) **Scouden** – “tusschen Pollanen ende Scouden” – geografische beeldspraak voor ‘overal’ – onduidelijk is of hier gerefereerd wordt aan het eiland dan wel (waarschijnlijker) aan de rivier de Schelde (zie [**die Schelt**]); *Reynaert A en F*: r. 3018.

Sebastiaen e) **Sebastiaen** – raadsman van hertog Gantier van Glorette; f) vader van Germein; g) vermaard om zijn ouderdom en wijsheid – verdedigt Florette aan het hof van Gantier van Glorette <Sebastiaens> *Segbelijn*: r. 9209, 9216, 9224, 9252, 9269, 9277, 9280, 9312, 9394, 9453, 9501.

Sebastiaens dach, Sente zie **Sente Sebastiaens dach**

Sebeen zie **Elsebee**

Sebelin zie **Sybelin**

Sebile zie **Sibille van Arragoene**

Sebilien h) Sevilla³ aan de rivier de Guadalquivir⁴ in Andalusië in het zuiden van Spanje; i) **Sebilien** – in Spanien; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1608; i) **Sivilien** – koninkrijk en stad van de vader van Macadose, later van Buevijn van Austoen en daarna van Goddaert – belegerd door sultan Brudilant omwille van Macadose – bevrijd door Buevijn van Austoen <Sivilyen, Syvilien> *Buevijn*: fol. I2v, I3r, I4v, I5r, I6r, K3v, K4v-K5v, L2v-L3v, L4v, M1r-M3v; i) **Sebylien** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant <Sibilien, Sibylien> *Karl Meinet*: r. A347, 59; A358, 65; A370, 4; i) **Cibile** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Sibilie>

1. http://nl.wikipedia.org/wiki/Schouwen_%28voormalig_eiland%29

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Renesse.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sevilla.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Guadalquivir>

Parthonopeus: r. [3803]; fragm. Gr, r. 3803; i) **Sabelye** – Saraceense stad van Margarijs; *Roelant*: r. 123; i) **Sibilien** – stad [?] in Spaengien; *Troyen*: r. 29176.

Sebille zie **Sibille**

Sebren zie [Ebra, die]

Sedrus zie **Cedius**

See ** zie **Zee ****

See, Dode zie **Dode See, die 1 & 2**

See, Donker zie **Donker See, die**

[**See, Griecsche**] zie [**Griecsche See, die**]

See, Grote zie **Grote See, die 1 & 2**

See, Hete zie **Hete See, die**

[**See, Indsche**] zie [**Indsche See, die**]

See, Over zie [**Over See, Land van**]

See, Rode zie **Rode See, die**

See van Endi zie [**Indsche See, die**]

[Segebalt van Grymmerstoel] a) [Moisan I, 2: SOIBAUT 3]; b) vader van

[Moisan I, 2: TERRI(S) 41] en [Moisan I, 2: ROB(E)ANT]; e) [**Soibaut**] – ridder van Boeve <Soibaude> *Boeve*: r. 31; e) **Seghebalt van Grymmerstoel** – burggraaf van Grymmerstoel – leenman van Gwijde van Austoen; f) vader van Diederick en Gwijde; g) trouw – zweert wraak na de moord op zijn heer en redt het kind Buevijn van Austoen – sticht de stad Stapels nabij Bonen in Bollennois – herovert Grymmerstoel met hulp van Geeraert/Buevijn – treft in Provencien koning Yvorijn van Mombrant met Susiane en bevrijdt haar – gaat als tachtigjarige mee om koning Ermenijn te ontzetten van de belegering door koning Yvorijn <Segebalde, Segebalden, Segebals, Segebalt, Seghebald, Seghebalde, Seghebalden, Seghebals, Seghebalt, Sehebals, Soghebalt> *Buevijn*: fol. A2v, A5r-A6v, B1v-B3r, B4v-B5v, C4v, E5v E6v, F1r-F6v, G2r-G4r, H1r-H2v, H3v-H4v, H5v, I6r, I6v, K1r, K1v, K3v, K5r-K6v, L1r, L3r-L4r, M1r, M1v.

[Segelaert] e) **Seghelaert**; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9265.

[Segelij] e) **Seghelijn** (jr.); f) zoon van Seghelijn van Jherusalem en Florette; g) sterft dadelijk na de geboorte; *Seghelijn*: r. 9548.

[Segelij van Jherusalem] a) Seghelijn van Jeruzalem¹ – vermoedelijk bedoeld als vertaling van Benedictus, de naam die hij later als paus aanneemt; e) **Seghelijn van Jherusalem** – ridder – door zijn huwelijk met Florette keizer van Rome; f) zoon van Prides en Blensefluer – echtgenoot van

1. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=S&categorie=0&t=135>

Florette – vader van de Zeven Vroeden (bij zeven prinsessen) – vader van Seghelijn (bij Florette) – neef van Clinckaert en Clincker; g) bij zijn geboorte afgestaan door Blensefluer vanwege de voorspelling dat hij zijn ouders zal vermoorden – groeit op bij een visser – doodt Robbolijn – doodt Clinckaert en Clincker – veroverd de passierelieken: doornenkroon, gesel, nagelen, balsem, de speer waarmee Jezus verwond werd, azijnvat en kruis – doodt de centaur Grapaert – door de sultan van Babylonien vijftien jaar gevangengehouden maar uiteindelijk door een engel bevrijd – doodt Bonacroy – doodt de sultan van Persi – veroverd met hulp van God Ysona – brengt de passierelieken naar Rome – doodt (onwetend) zijn ouders – wordt kluizenaar – na vijftien jaar door Celestinus benoemd tot paus **Benedictus** <Seghelijn, Segheline, Zeghelijn> *Seghelijn*: r. 48, 230, 363, 369, 477, 479, 492, 503, 508, 512, 516, 525, 531, 540, 545, 586, 591, 612, 628, 634, 640, 648, 654, 675, 679, 686, 698, 704, 711, 712, 724, 742, 766, 774, 777, 786, 812, 822, 829, 832, 850, 854, 860, 863, 868, 882, 890, 922, 935, 942, 957, 962, 963, 976, 980, 990, 1047, 1065, 1074, 1100, 1126, 1130, 1137, 1141, 1162, 1166, 1175, 1181, 1188, 1220, 1227, 1273, 1295, 1299, 1311, 1346, 1356, 1363, 1381, 1405, 1411, 1414, 1422, 1426, 1436, 1440, 1450, 1455, 1470, 1494, 1505, 1510, 1520, 1526, 1534, 1540, 1545, 1549, 1552, 1554, 1565, 1568, 1578, 1582, 1604, 1608, 1616, 1623, 1640, 1656, 1664, 1668, 1676, 1687, 1694, 1707, 1709, 1714, 1716, 1721, 1731, 1745, 1754, 1758, 1762, 1792, 1801, 1814, 1822, 1825, 1851, 1878, 1883, 1890, 1898, 1910, 1917, 1932, 1934, 1940, 1967, 1970, 1988, 2010, 2030, 2036, 2052, 2059, 2082, 2088, 2117, 2121, 2160, 2166, 2179, 2184, 2190, 2192, 2196, 2205, 2211, 2220, 2225, 2242, 2263, 2268, 2269, 2276, 2280, 2287, 2289, 2297, 2301, 2313, 2318, 2321, 2331, 2338, 2339, 2354, 2358, 2379, 2385, 2399, 2406, 2429, 2438, 2447, 2462, 2474, 2481, 2492, 2498, 2502, 2508, 2510, 2521, 2526, 2573, 2578, 2586, 2590, 2622, 2642, 2697, 2702, 2717, 2876, 2887, 2923, 2926, 2934, 2947, 2957, 2975, 2996, 3004, 3026, 3036, 3053, 3061, 3067, 3075, 3082, 3086, 3095, 3100, 3130, 3134, 3138, 3147, 3172, 3176, 3183, 3198, 3206, 3226, 3247, 3268, 3278, 3288, 3293, 3295, 3301, 3310, 3335, 3363, 3372, 3376, 3379, 3384, 3403, 3406, 3418, 3420, 3426, 3434, 3456, 3482, 3491, 3496, 3503, 3508, 3512, 3520, 3527, 3530, 3542, 3548, 3550, 3563, 3586, 3591, 3606, 3616, 3623, 3624, 3627, 3631, 3633, 3639, 3655, 3670, 3684, 3710, 3717, 3726, 3737, 3742, 3748, 3767, 3772, 3775, 3777, 3793, 3798, 3812, 3814, 3820, 3832, 3836, 3840, 3841, 3862, 3866, 3871, 3880, 3902, 3907, 3920, 3922, 3926, 3939, 3945, 3951, 3959, 3996, 4010, 4037, 4063, 4082, 4113, 4120, 4133, 4140, 4152, 4164, 4171, 4180, 4189, 4192, 4198, 4211, 4222, 4250, 4273, 4295, 4303, 4324, 4334, 4339, 4346, 4350, 4351, 4359, 4365, 4370, 4394, 4404, 4416, 4425, 4428, 4434, 4450, 4463, 4482, 4501, 4508, 4510, 4515, 4524, 4528, 4538, 4542, 4554, 4582, 4594, 4651, 4670, 4703, 4715, 4728, 4759, 4756, 4773, 4784,

4788, 4798, 4808, 4818, 4837, 4861, 4871, 4890, 4893, 4900, 4903, 4918, 5058, 5060, 5075, 5086, 5090, 5102, 5116, 5118, 5166, 5118, 5166, 5191, 5196, 5206, 5215, 5223, 5229, 5232, 5239, 5254, 5267, 5280, 5286, 5306, 5344, 5346, 5384, 5400, 5407, 5428, 5433, 5441, 5447, 5450, 5464, 5479, 5484, 5510, 5516, 5523, 5548, 5650, 5716, 5755, 5762, 5769, 5783, 5804, 5811, 5890, 5902, 5906, 5911, 5939, 5962, 6001, 6007, 6016, 6026, 6042, 6059, 6090, 6094, 6113, 6118, 6125, 6131, 6143, 6155, 6175, 6180, 6268, 6272, 6292, 6301, 6321, 6324, 6333, 6349, 6352, 6372, 6382, 6386, 6396, 6400, 6408, 6417, 6436, 6438, 6456, 6457, 6474, 6480, 6483, 6486, 6491, 6522, 6524, 6530, 6540, 6580, 6583, 6597, 6604, 6609, 6614, 6621, 6656, 6667, 6675, 6692, 6703, 6707, 6710, 6720, 6742, 6745, 6754, 6759, 6774, 6780, 6796, 6808, 6815, 6823, 6826, 6832, 6842, 6888, 6910, 6924, 6934, 6949, 6953, 6959, 6963, 6969, 6980, 6985, 7024, 7032, 7099, 7118, 7128, 7147, 7155, 7164, 7179, 7185, 7196, 7197, 7207, 7217, 7222, 7227, 7238, 7250, 7257, 7271, 7283, 7293, 7318, 7338, 7349, 7358, 7363, 7372, 7374, 7387, 7406, 7437, 7438, 7469, 7483, 7489, 7514, 7522, 7535, 7537, 7541, 7547, 7554, 7572, 7578, 7582, 7602, 7606, 7610, 7630, 7635, 7640, 7647, 7652, 7655, 7658, 7665, 7668, 7676, 7690, 7696, 7701, 7704, 7722, 7747, 7751, 7754, 7758, 7761, 7763, 7765, 7775, 7791, 7802, 7810, 7819, 7838, 7851, 7856, 7864, 7879, 7975, 7982, 7989, 8007, 8012, 8028, 8033, 8043, 8056, 8058, 8068, 8073, 8076, 8080, 8099, 8116, 8122, 8132, 8135, 8149, 8192, 8208, 8219, 8237, 8242, 8245, 8248, 8250, 8254, 8263, 8288, 8307, 8313, 8319, 8332, 8350, 8355, 8362, 8366, 8385, 8388, 8406, 8413, 8423, 8472, 8486, 8526, 8535, 8537, 8541, 8547, 8555, 8566, 8579, 8581, 8582, 8585, 8594, 8596, 8601, 8611, 8613, 8634, 8656, 8700, 8715, 8722, 8730, 8732, 8736, 8748, 8753, 8758, 8763, 8766, 8781, 8783, 8806, 8837, 8851, 8856, 8862, 8920, 8940, 8984, 9084, 9094, 9970, 9979, 10023, 10028, 10035, 10037, 10042, 10046, 10059, 10071, 10090, 10130, 10178, 10183, 10186, 10201, 10208, 10229, 10236, 10242, 10247, 10254, 10258, 10263, 10267, 10269, 10273, 10319, 10348, 10354, 10391, 10393, 10395, 10398, 10401, 10403, 10416, 10487, 10491, 10502, 10507, 10516, 10517, 10521, 10529, 10532, 10547, 10557, 10562, 10589, 10692, 10699, 10734, 10751, 10786, 10818, 10822, 10832, 10840, 10846, 10854, 10872, 10886, 10893, 10896, 10901, 10904, 10910, 10919, 10925, 10927, 10959, 10962, 10965, 10973, 10987, 10993, 11022, 11026, 11038, 11060, 11064, 11068, 11073, 11109, 11118, 11126, 11145, 11164, 11190, 11203, 11240, 11246, 11251, 11258, 11265, 11278, 11288, 11298, 11306, 11310, 11316, 11329, 11353, 11374, 11478, 11585, 11604, 11775, 11778, 11813, 11822, 11824, 11870, 11873, 11879, 11890, 11894, 11914, 11924, 11935, 11938, 11948, 11971, 11974.

Segemort zie **Sagrimor**

[Segevrijt] a) Siegfried – typisch Germaanse naam, lett. beschermer van de overwinning (dat is: onoverwinnelijk); b) zoon van koning Siegmund en

koningin Sieglinde van Xanten aan de Nederrijn; e) **Zegevrijt** – heer van Nederland; f) echtgenoot van Crimelt – zwager van koning Guntheer (en van Geernoet en Ghiseleer); g) vangt tijdens de jacht een beer – in opdracht van de echtgenote van koning Guntheer gedood door Hagene, onder het voorwendsel dat hij door rovers is gedood – zijn echtgenote Crimelt vermoedt bedrog en beschuldigt Hagene en koning Guntheer <Zegevrijts, Zegevrite> *Nevelingen*: r. 7, 11, 20, 49, 72, 82, 84, 109, 121, 133.

Segenfrijt a) lett. beschermer van de overwinning (dat is: onoverwinnelijk); e) **Segenfrijt**; f) zoon van Helene – halfbroer van Rollo; g) verwekt door een koning bij wie Helene onderdak vond; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 15.

Seger den Got gaf zie **Segher die Got gaf**

[Segewijn] a) zie ook **[Saiwijn]** 1; e) **[Segewijn]**; g) trouw aan Huge van Bordeeus <Segewine> *Huge M*: r. 655.

Seghebal(d) zie **[Segebalt van Grymmerstoel]**

Seghebalt (van Grymmerstoel) zie **[Segebalt van Grymmerstoel]**

Seghelaert zie **[Segelaert]**

Seghelijn zie **[Segelij]**

Seghelijn (van Jherusalem) zie **[Segelij van Jerusalem]**

Segher die Got gaf l) Segher Diengotgaf,¹ lett. ‘door God gegeven overwinnaar’ – ‘Diengotgaf’ is Middelnederlands voor (het Griekse) Theodorus/(het Latijnse) (A)Deodatus – Brabants auteur van een drietal vrij bewerkte passages (volgens sommigen een ‘Roman’ van Troje) uit de *Roman de Troie*² (1160–1170) van Benoît de Saint-Maure,³ de bekendste het *Prieel van Troyen* (ca. 1250), die zich afspelen in de beginjaren van de Trojaanse Oorlog toen Troje nog oppermachtig was, en waarin hij een hoofs-positieve draai gaf aan deze Moeder van Alle Oorlogen – zijn werk werd met expliciete bronvermelding door Jacob van M(a)erlant opgenomen in diens *Historie van Troyen*, waarmee Jacob Segher als een auctoritas opvoert vergelijkbaar met Ovidius, Statius en Vergilius, wier werk hij ook in zijn *Historie* vervlocht; m) **Segher die Got gaf** – schreef in het Duyts het *Proyeel van Troyen* – opgenomen door Jacop van M(a)erlant in zijn *Istorie van Troyen* <Seger den Got gaf, Segher, Segher die Got gaf, Seghers> *Troyen*: r. 12, 357, 366, 371, 374, 14587, 15859, 16489, 17501, 32236.

Seghin zie **Seghin van Melide**

Seghin van Meliden a) [Moisan I, 2: SEGHIN DE MELIDE] – koning van Melide; b) zoon van Huon Dodequin (de Tabarie) en Synamonde – broer van Gerart le Bel Armé – neef [?] van le Bastart de Buillon – echtgenoot van Morinde;

1. http://nl.wikipedia.org/wiki/Segher_Diengotgaf

2. https://www.arlima.net/ad/benoit_de_sainte-maure.html

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Beno%C3%AEt_de_Sainte-Maure

e) **Seghin van Meliden** – koning van Melide door zijn huwelijk met Morinde – toegenamd: Orguilleus, omdat hij zo hoogmoedig en wreed was; f) zoon van Hughe van Tabarien – broer van Gheeraert – (half [?])broer van de Bastaert van Builloen – echtgenoot van Morinde van Melide <Zeghin, Zeghine> *Saladijn*: r. 29, 1016, 1019, 1021, 1026, 1053, 1082, 1087, 1102, 1114, 1126, 1131, 1154, 1430, 1436, 1442, 1497, 1642; e) **Seghin**; f) zoon van Huga van Tabarien – broer van Geraerde – echtgenoot van Morinde van Melide <Seghine> *Saladin*: r. 23, 34, 37, 43, 46, 66, 81, 87.

Seghura zie [Segura]

Segrestus a) waarschijnlijk contaminatie/samenvoeging van or. Sergestus én or. Serestus, beiden vrienden van Aeneas; e) **Segrestus** – Trojaan; g) mee met Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje – herenigd met Eneas in Carthago – adviseert Ascanius tijdens het beleg van Pallante door Turnus c.s. – strijdt mee met Eneas tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 36729, 36801, 36886, 38090, 38164, 38662, 40364, 40419, 40453; e) **Segrestus van Troeyen** – Trojaan; g) verder als boven <Segrestis, Segrestus> *Troyen Prz*: fol. 140va, 141ra, 141va, 148vb, 149rb, 151ra, 152ra, 161vb-162rb.

Segrestus van Troeyen zie **Segrestus**

[**Segura**] a) or. Seguradon; e) **Seghura** – Trojaan; f) verwant van Cedar; g) strijdt mee tegen de Grieken onder leiding van Hercules – gedood door Castor 1 <Saghura, Seguradan> *Troyen*: r. 2409, 2421.

Segurades a) or. Seguradés; b) zoon van Tarsin; e) **Segurades**; g) tegen wie Walewein voor de vrouwe van Rostoc heeft gevochten; *Lanceloet*: boek II, r. 9359; e) **Segurades** – ridder; g) door Walewein overwonnen voor de vrouwe van Rostoc <Seguradese, Seguradesse> *Lantsloot*: r. 1276, 1291.

Seye e) **Seye** – meestersmid; g) smeedde in zeven jaar het wonderpantser dat elke godvruchtige ridder past en onkwetsbaarheid verleent; *Hughe Prz*: p. 30.

Seyn zie **Seine, die**

Seine, die h) [Graesse: *Sequana fluvius*]¹ [Moisan I, 2: SEINE 1] — de Seine,² rivier in Frankrijk, stroomt vanaf het Plateau van Langres via Troyes,³ Parijs⁴ en Rouen⁵ naar het Kanaal, waar zij bij Le Havre⁶ uitmondt; i) **Seyne** – de rivier <Seynen> *Boerden*: XVII: r. 90, 110; i) **die Sayne** – rivier in Vrankerike <Saynen> *Flovent*: r. 184; i) **Seyne** – tussen Mommertoers en de Seyne organiseert Karel de Grote een wedstrijd, waarbij hij zijn kroon inzet om het

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=368>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Seine>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Troyes.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Paris.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rouen.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Le_Havre.kmz

beste paard (nl. Beyaert) te bemachtigen <Seyn, Seynen> *Heemskinderen*: p. 113, 114, 121-123; i) **Seyne** <Seynen> *Karl Meinet*: r. A121, 61; i) **die Seine** – stroomt door Parijs – waarin het eiland Yle ligt; *Lanceloet*: boek IV, r. 9871; i) **die Seyne** – rivier, welke Ogier met de koningsdochter van Engellant oversteekt op weg naar Parijs; *Ogyer*: r. 19213; i) **Seyn** – op een veld tussen Momarters en de Seyn wordt gestreden om Karles kroon <Seyne> *Reinolt von Montelban*: r. 6279, 6313, 6355, 6663, 6729, 7120, 7276, 7356; i) **Seyne** – rivier waaraan Averno opter Seyne ligt; *Robrecht*: z.r.; i) **die Seine** – exemplarisch grote rivier; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 244.

Seyne(n), **die** zie **Sassen**, **die**

Seinen, **die** zie **Sassen**, **die**

Seyre zie **Surie**

[Seiren, die] e) **[de Seiren]** – volk [?]; *Parthonopeus*: [fragm. T, r. 159].

Seca zie **Ceca**

Seculus van Preuestinen zie **Ceculus van Prenestine**

Selden Sat zie **[Nemmer Sat]**

Selena h) mogelijk geënt op Silena, een stad of regio in Lybië, waar de heilige Georgios/Georgius alias sint Joris een draak versloeg, zoals wordt medegedeeld in de *Legenda aurea*, De sancto Georgio LVI – Silena in Lybië is onvindbaar en vandaar dat men denkt aan Cyrene,¹ het huidige Shahat,² de officieuze hoofdstad van Cyrenaica, met als haven de huidige ruïnestad Apollonia³; i) **Selena** – welvarende havenstad (in het Midden-Oosten [?]) – waar Floreta, haar vader koning Ados en hun familie wonen <Sesena> *Turias ende Floreta*: p. 2, 5, 6, 17, 60.

Selyado(e)ne zie **Zelyadone**

Selidone zie **Calidoen 1**

Seloes h) or. Pholoe, gebergte in Arcadia; i) **Seloes** – rots in Tessalie; *Troyen*: r. 5057.

Seloc a) or. Seloc; e) **Seloc**; f) oudste zoon van Madian van Babilonie – broer van Philip van Macedoene; g) krijgt na zijn ridderslag Egypte, Nubye en Babilonie – smeekt tevergeefs zijn geliefde broer om bij hem in Babilone te blijven; *Florimont*: r. 211, 252, 277, 301, 321.

Sem a) Sem⁴ [*Genesis* 5: 32]⁵; b) oudste zoon van Noach – broer van Cham en Jafet – stamvader van de Semieten [*Spiegel historiael* I¹, 15, 15-17]; e) **Sem** – stichter en eerste koning van Salem c.q. Jherusalem; f) (oudste) zoon van Noë – vader van Assur; g) bespote niet zoals Cham zijn door de onverwachte kracht van

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Cyrene,_Libya

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cyrene.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Apollonia,_Cyrenaica

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Shem>

5. http://vulgate.org/ot/genesis_5.htm

de wijn dronken in slaap gevallen vader die “was ontteect tusschen die been,” maar dekte hem samen met Japhet beschaamd toe <Zem> *Alexanders geesten*: boek III, r. 723; IV: 520; VII: 1041; e) **Sem** – eerste koning van Salem; f) zoon van Noe – vader van Assur; *Troyen*: r. 28536.

Semeiam a) Semeia¹ [*Regum I*, 12, 22]²; e) **Semeiam** – profeet; g) weerhoudt Roboan van oorlog met Israhel; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 2].

Semele a) bedoeld lijkt Semele³ al past de negatieve kwalificatie niet goed; b) dochter van het Thebaanse koningspaar Kadmos en Harmonia – moeder van Dionysos met Zeus als vader; d) nadat Hera erachter gekomen was dat Zeus op Semele verliefd geworden was en bij haar een kind had verwekt, suggereerde zij Semele om Zeus te vragen zich in zijn goddelijke gestalte te manifesteren, wat Semele niet overleefde maar haar ongeboren zoon wel; e) **Semele**; g) exemplarisch “loze” vrouw; *Minnen loep*: boek I, r. 2494.

Semiramis a) Semiramis,⁴ historisch/mythische verbeelding van Sammuamat (9e eeuw v.C.); b) echtgenote van koning Ninus van Assyrië; d) gedurende de Middeleeuwen bekend als vrouw die zich als man verkleedde, uitvindster van de broek voor mannen, uitvindster van de kuisheidsgordel voor mannen, moeder die incest pleegde met haar zoon Ninia(s), nymfomane die haar slachtoffers na afloop doodde, bouwster van de rode muren van Babylon omdat er bloed in verwerkt werd, en (soms) als één van de Neuf Preuses⁵; e) **Semiramis** – koningin; f) echtgenote van koning Ninus van Assuria; g) bouwde Babilone 1; *Alexanders geesten*: boek V, r. 849; boek VII, r. 1077; e) **Semiramis** – koningin van Babilone; g) regeerde in haar eentje het rijk van Babilone, ommuurde de stad en veroverde onder andere Carthage – voor wie geen man veilig was – doodde haar minnaars na afloop – vatte als gevolg van haar ongetemperde emoties een incestueuze liefde op voor haar jonge zoon, die zij een kuisheidsgordel aandeed om anderen te beletten met hem te verkeren – achtervolgde haar inmiddels volwassen en weigerachtige geworden zoon toen die naar Thrier vluchtte, waar hij haar tijdens hun intiem samenzijn met een zwaard doorstak <Simiramis> *Minnen loep*: boek I, r. 2478; boek III, r. 834, 878; e) **Funtamis**; f) echtgenote van Ninus; g) versterkte de muren van de stad Babilone 1; *Troyen*: r. 28570.

Senberis a) correspondeert met (or.) Simbrius – mogelijk dezelfde als **Sulc**; e) **Senberis** – Griek; g) helper van Antypater – mede verdacht van de gifmoord op Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1347.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Shemaiah_%28prophet%29

2. https://vulgate.org/ot/1kings_12.htm

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Semele>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Semiramis>

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Neuf_Preux#Les_Neuf_Preuses

Seneca a) Lucius Annaeus Seneca Minor¹ (ca. 4 v.C.–65 n.C.), Romeins filosoof en tragedieschrijver; b) echtgenoot van Pompeia Paulina; d) gedurende de Middeleeuwen vooral bekend als leermeester van keizer Nero – viel echter in ongenade en moest daarom zichzelf doden – exemplarisch voorbeeld van *nomen est omen*: se necare (zichzelf doden); e) **Seneca**; f) echtgenoot van Pompeya; g) toen hij gedwongen werd een eind aan zijn leven te maken, wilde zij dat ook en samen met hem doen; *Minnen loep*: boek IV, r. 2293; e) **Seneca**; g) auctoritas – aangehaald door Rukenauwe <Senica> *Reynaert Prz*: r. 3599; e) **Senica**; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4757.

Senefort zie **Occenefort**

Senen zie **Sassen, die**

Senica zie **Seneca**

Senixos zie **Sestoen**

Senlijs zie **Senlis**

Senlis h) Senlis² (Lat. Civitas Silvanectium) aan de rivier de Nonette,³ gelegen aan de weg van Parijs naar Lille en Valenciennes in Frankrijk; i) **Senlijs** – graafschap; *Aiol*: r. 356; i) **Sainlies** – waar Florijs en Blancefloer overnachten; *Beerte*: r. [251]; i) **Senlis** – stad waar Karel en Aymyn vrede sluiten – belangrijke stad, genoemd samen met Boloys, Amyens en Orliens <Senlys> *Heemskinderen*: p. 16-18, 32, 118; i) **Senlys** – toenaam van **Arnold van Senlys**; *Karl Meinet*: r. A112, 8; i) **Cellijs** – waarlangs Rigaut komt op weg naar Parijs om de dood van graaf Begge te melden; *Lorreinen*: fragm. II, r. 376; i) **Cenlijs** – geboorteplaats van een soldaat in het leger van Karel de Grote; *Lorreinen O*: r. 663; i) **Senlyss** – waar Karle en Heyme zich verzoenen <Cenlys, Senlys> *Reinolt von Montelban*: r. 261, 266, 908, 6522, 6771, 6807, 7950.

Senlys(s) zie **Senlis**

Senconis h) mogelijk wordt Soissons (zie **Sessoen**) in Picardië in het noorden van Frankrijk bedoeld ; i) **Senconis**; *Reinolt von Montelban*: r. 7944.

Sennacherib a) Sanherib⁴/Sennacherib [2 *Koningen* 18, 13]⁵; c) koning van Assur/Assyrië (ca. 705-681 v.C.); e) **Sennacherib** – koning van Assyrië; g) werd “onder Jesu Christo ende onder zijn banier” [ondanks zijn overweldigende overmacht] vernietigend verslagen voor de muren van Jherusalem; *Jan uut den Vergiere*: cap. 14.

Sennen zie **Sassen, die**

[**Sennen, Rotse der**] zie [**Rotse der Sennen, die**]

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Seneca>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Senlis.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Nonette_River

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Sanherib>

5. http://vulgate.org/ot/2kings_18.htm

- [Sent Albaen]** j) bedoeld lijkt het inmiddels verdwenen Stift St. Alban vor Mainz¹ gelegen ten zuiden van Mainz, genoemd naar de in 406 door de Vandalen tijdens het gebed onthoofde Albanus²; k) **Sant Albaen** – kerk te Mentz waar koningin Vasterait begraven werd; *Karl Meinet*: r. A323, 63.
- [Sent Amant]** j) het huidige Saint-Amand-les-Eaux³ bij Valenciennes in Frans-Vlaanderen, waar een groot, aan de heilige Amand gewijd, klooster staat – zie ook **Amant, sent**; k) **Sinte Amant** – waar het klooster staat waarvan Letrijs abt is <Sinte Amande, Sinte Amans> *Lorreinen*: fragm. II, r. 180, 206; k) **Sant Amand** – kasselrij van Guimar – bedoeld echter lijkt **Sent Omaers**; *Ogyer*: r. 601, 4390.
- Sent() Andrese** zie **[Sent Andries]**
- [Sent Andries]** h) S[ain]t Andrews⁴ aan de oostkust van Schotland – waar volgens de legende de relikwieën van de apostel Andreas worden bewaard – zie ook **[Andries, sent]**; i) **Sinte Andries** – bedevaartsoord – dat de als pelgrims verklede Heemskinderen en Maeldegij's beweren te hebben bezocht; *Heemskinderen*: p. 71, 88; i) **Sente Andrese** – bedevaartsoord <Andries> *Renout*: r. 1843.
- [Sent Andries Hovet]** h) Kaap Apostel Andreas⁵ op het schiereiland Karpasia⁶ in het uiterste noordoosten van Cyprus – zie ook **[Andries, sent]**; i) **Sinte Andries Hoode** – havenplaats <Sinte Andries Hoofde, Sinte Andries ten Hoode, Sinte Andries Hoode> *Meluzine*: fol. K4va, K4vb, K5rb, L1vb, Q2vb.
- [Sent Anna Kerke]** j) kerk gewijd aan de heilige Anna,⁷ de moeder van de moedermaagd Maria – zie ook **[Anna, sent]**; k) **Sint Annen Kercke** – kerk in Pruysen; *Malegij's*: p. 167.
- [Sent Barnabas dach]** n) 11 juni, feestdag van Barnabas,⁸ medewerker van de apostel Paulus; o) **Sante Barnabas dach**; *Graal*: r. 6642.
- [Sent Bartholomeus dach]** n) 24 augustus, feestdag van de apostel Bartolomeüs⁹; o) **Sente Bartholomeus dage** <Sancte Bartholomeus dage> *Merlijn*: r. 30448.

1. http://de.wikipedia.org/wiki/Stift_St._Alban_vor_Mainz

2. http://de.wikipedia.org/wiki/Alban_von_Mainz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Amand-les-Eaux.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/St_Andrews.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Cape_Apostolos_Andreas

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Karpasia.kmz

7. http://en.wikipedia.org/wiki/St_Anna

8. <http://en.wikipedia.org/wiki/Barnabas>

9. http://en.wikipedia.org/wiki/Bartholomew_the_Apostle

[Sent Bertins] j) Saint-Bertins,¹ Benedictijner klooster bij Saint-Omer in Pas-de-Calais in het noorden van Frankrijk – zie ook **[Bertijn, sent]**; k) **Sente Bertins** – klooster – waar Bancelijn die oude wil intreden <Sente Bertens, Sinte Bertins> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 125, 136, 189.

Sent Denijs j) Saint-Denis,² Benedictijner klooster³ nabij het middeleeuwse Parijs – zie ook **Denijs, sent 1**; k) **Sente Denijs** – klooster waar koning Lodewijk die Vrome begraven wordt – verblijfplaats van Dominicus, de burggraaf van Couchi, en Lucaen; *Couchi*: fragm. VI, r. 44, 572, 683; fragm. VII, r. 1582, 1614; k) **Sente Dyonise** – klooster te Parys, genoemd naar de martelaar sente Dyonise – waar een grote lindeboom staat – toenaam van **Godert van Sante Dionise** <Sant Dyonisy, Sante Dionise, Sent Dionys, Sent Dyonis, Sent Dyonys, Sent Dionisien, Sent Dyonisien, Sent Dionisse, Sente Dionise, Sente Dionyse, Sente Dyonisen, Sente Dyonisy, Sente Dyonisien> *Karl Meinet*: r. A29, 15; A208, 2, 58; A220, 65; A221, 36, 70; A224, 66; A234, 69; A251, 11; A272, 23; A286, 37; A289, 7, 17; A334, 7; A413, 30; A423, 5; A449, 28; A450, 41; A458, 1; A515, 4; A533, 15, 39; k) **Sente Denijs** – klooster bij Parijs; *Lorreinen*: fragm. VII verso, r. 8; k) **Sent Denijs** – klooster bij Parijs; *Lorreinen Be*: r. 341; k) **Sent Denijs** – klooster bij Parijs; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 96; k) **Sent Denijs** – klooster bij Parijs; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 39; k) **Sint Denijs**; *Ogier A-D*: r. 70; i) **Sant Denoys kirche** – waar de Franse koningen begraven liggen – waar Ogiers zoon Baldewin begraven wordt <Sant Dyonisien, Sent Denijss> *Ogyer*: r. 594, 3264, 5697.

Sent Dionys zie **Sent Denijs**

[Sent Eusebius Kerke] j) de Chiesa di Sant'Eusebio⁴ te Pavia in Lombardije, Italië – zie ook **Eusebius, sent**; k) **Sente Eusebius [kerke]** (or. ecclesia beati Eusebii) – waar Amijs begraven wordt; *Amijs & Amelis*: r. LXXXIII, 83; k) **Sente Eusebius Kirche** – kerk te Pavia gebouwd door Karll Meynet, waar Amelis begraven wordt <Kirch sant Eusebius> *Karl Meinet*: r. A309, 32, 41.

Sent Gilijs h) Saint-Gilles⁵ – havenstad bij Nîmes in de Languedoc in het zuiden van Frankrijk – van oorsprong een Benedictijner abdij⁶ gesticht door de heilige Egidius († 721/725) – zie ook **Egidius, sent**; i) **Sinte Gillis** – bedevaartsoord – dat Maeldegijns en de vier Heemskinderen beweren te hebben bezocht; *Heemskinderen*: p. 71, 88; i) **Sent Gilijs** – havenstad – ingenomen door Yoen; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1419; i) **Sent Gillijs** – één van

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Abbey_of_Saint_Bertin

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Denis.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Basilica_of_St_Denis

4. [https://it.wikipedia.org/wiki/Chiesa_di_Sant%27Eusebio_\(Pavia\)](https://it.wikipedia.org/wiki/Chiesa_di_Sant%27Eusebio_(Pavia))

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Gilles.kmz

6. http://fr.wikipedia.org/wiki/Abbaye_de_Saint-Gilles_%28Gard%29

de plaatsen waar Otte Berengier meent te kunnen vinden; *Lorreinen O*: r. 2843; i) **Sente Gilijs** – bedevaartsoord; *Renout*: r. 1837.

[Sent Hylarius Kerke] j) Saint-Hilaire le Grand,¹ abdijkerk te Poitiers,² Frankrijk – gewijd aan de heilige Hilarius³ van Poitiers [A-Z 4: **Hilarius van Poitiers**],⁴ gelegen aan de pelgrimsweg van Parijs naar Santiago de Compostella; k) **Sinte Hylarius Kercke** – kerk te Poitiers waar de opvolgingsplechtigheid van graaf Bertram gehouden werd; *Meluzine*: fol. C2va.

[Sent Jacob] h) [Graesse: s. **Iacobus de Compostella**]⁵ — Santiago de Compostela⁶ in Galicië,⁷ Spanje – volgens de legende de begraafplaats van Jakobus de Meerdere⁸ – na Jeruzalem en Rome het belangrijkste christen bedevaartsoord – hetzelfde als **Compostele** – zie ook **[Jacob die Meerder, sent]** en **[Wech van sent Jacops]**; i) **Sinte Jacobs** – bedevaartsoord – waar Karel naar op weg is als hij Montalbaen ziet liggen – waar Roelant vandaan komt als hij Ridsaert tegenkomt en gevangen neemt <Sint Jacobs> *Heemskinderen*: p. 66, 68, 71, 87-88, 154; i) **Sente Jacop** – bedevaartsoord – bezocht door Jonitas; *Jonathas*: fragm. B, r. 885, 911, 915; i) **Sinte Jacop** – waar Jonitas voorwendt naartoe te gaan als hij Rosafiere op gaat halen <Sente Jacop, Sintte Jacop> *Jonitas*: r. 878, 904, 908; i) **Sente Jacob** – bedevaartsoord genoemd naar sente Jacob, wiens lichaam er begraven ligt <Sente Jacobe> *Karl Meinet*: r. A7, 60; A10, 38; i) **Sente Jacops** – in Galissien – waar de geliefden Evax en Sibille van Arragoene elkaar heimelijk ontmoeten en samen verder leven <Sente Jacops in Conpostelle> *Limborch*: boek VI, r. 1357, 1471, 1549, 1599, 1718, 1751; i) **Sint Jacob** – in Galissien – verder als boven <Sijnt Jacob> *Lymburch*: boek VI, r. 1354, 1458, 1586, 1703, 1736; e) **Sint Jacob** – “Sint Jacob apostel” – correspondeert met **Sente Jacobs [in Conpostelle]** (in *Limborch*); *Lymburch*: boek VI, r. 1536; i) **Sint Jacobs** – in Compostelen – pelgrimsoord voor Malegijs en Oriande van Rootsefluer <Sinte Jacobs> *Malegijs*: p. 329, 334, 342, 345; i) **Sinte Jacops** (or. saint Jaques) – bedevaartsoord dat Artur zegt te gaan bezoeken <Sint Jacops> *Olyvier van Castillen*: cap. 59, 61-62; i) **Sant Jacob** – bedevaartsoord; *Reinolt von Montelban*: r. 10275; i) **Sente Jacob** – bedevaartsoord <Sente Jacope> *Renout*: r. 1657, 1665, 1833.

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89glise_Saint-Hilaire_le_Grand

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Poitiers.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hilarius_van_Poitiers

4. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0082.php#a081

5. <https://tinyurl.com/Graesse-JacobusdeCompostella>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Santiago_de_Compostella.kmz

7. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Galicia

8. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Jacob

Sent() **Jacops** zie [**Sent Jacob**]

[**Sent Jans avont**] zie [**Sent Jans dach**] 1 & 2

[**Sent Jans dach**] 1 n) 24 juni, de feestdag van (de geboorte van) Johannes de Doper¹ – midzomerdag, want gedurende de Middeleeuwen de langste dag van het jaar – Sint-Jansavond is niet de avond van Sint-Jansdag maar de avond (en nacht) die aan Sint-Jansdag voorafgaat – zie ook [**Jan Baptist, sent**]; o) **Sint Jansmesse** (or. la saint iehan) – markante dag; *Galien Rethore*: cap. [20]; o) **Sint Jans dach** – midden in de zomer – dag waarop de Saracenen een feest vieren zoals de christenen dat met Pasen doen <Jans> *Hughe Prz*: p. 34, 49; o) **Sente Jans dach** – keizer Tybere is op Sente Jans dage gestorven <Sente Jans avonde, Sente Jans dage, Sente Jans dage, Sinte Jans dage, Sinte Jhans messe> *Lanceloet*: boek II, r. 10946, 11890, 32089, 32196, 32362, 35788; o) **Sente Jans dach** – dag waarop de ridders die door Walewein zijn overwonnen te Kardoel arriveren <Sent Jans dach, Sente Jans messe, Sente Jans nacht, Sint Jans misse> *Lanceloet*: boek III, r. 19077, 19306, 20731, 21035, 21292, 21932, 21954, 21978; o) **Sint Jans avonde** – in de zomer; *Meluzine*: fol. Y6rb; o) **Sente Jans Messe** – dag waarop het leger dat Sornagur heeft ontboden zal arriveren; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2ra, 28.

[**Sent Jans dach**] 2 n) 6 mei, feestdag van Johannes de Evangelist² – Sint-Jansavond is niet de avond van Sint-Jansdag maar de avond (en nacht) die aan Sint-Jansdag voorafgaat – zie ook **Jan Evangelist, sent**; o) **Sinte Jans dach** – voor Pinksteren [?] <Sinte Jans avende, Sinte Jans dage, Sunte Johans avende, Sunte Johans dach, Sunte Johans dage> *Merlijn*: r. 18001, 21916, 22217, 25322, 26294.

[**Sent Jans Kerke**] j) kerk gewijd aan Johannes de Doper³ – zie ook [**Jan Baptist, sent**]; k) **Sint Jans Kercke** – kerk in Pruysen; *Malegijs*: p. 167.

Sent(e) Jans Messe zie [**Sent Jans dach**] 1

[**Sent Jan van Rodes!**] n) verwijzend naar Saint-Jehan-de-Rodes,⁴ klooster van de Johanniterorde op Rodos – gesticht ca. 1310; o) **Sint Jan van Rodes!** – strijdkreet; *Meluzine*: fol. Q4va.

Sent Jorijs aerm zie [**Sent Jorijs Braes**]

Sent Jorijs arme zie [**Sent Jorijs Braes**]

1. http://en.wikipedia.org/wiki/John_the_baptist

2. http://en.wikipedia.org/wiki/John_evangelist

3. http://en.wikipedia.org/wiki/John_the_baptist

4. http://fr.wikipedia.org/wiki/Ordre_de_Saint-Jean_de_J%C3%A9rusalem_%C3%A0_Rhodes

[Sent Jorijs Braes] h) Ofra. Bras-Saint-Georges, d.i. de Bosporus,¹ de arm-vormige zeestraat die Byzantium/Constantinopel/Istanbul² doorsnijdt, de Zwarte Zee verbindt met de Zee van Marmora, en die Europa van Azië scheidt – hét oversteekpunt op de landroute van Europa naar het Heilig Land – zie ook **Joris, sent**; i) **die Braes** – water gelegen nabij Constantinopel; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1468; i) **Sent Jorijs aerm** – zee aan de landroute van Babilonie naar Grieken; *Florimont*: r. 194, 197; **Sint Joris Arm** – haven bij Constantinobelen; *Galien Rethore*: cap. [68]; i) **Sinte Jorijs Braes** – waar Reynout oversteekt om in het Heilige Land te komen; *Heemskinderen*: p. 188; i) **Sent Jorijs arme** – contemporaine naam van de **Ellespontus** – zee; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 125; i) **Bares** – tussen Bares en de Dunouwe ligt Grieken; *Troyen*: r. 29036.

[Sent Catherijnen Klooster] j) het Katharina-klooster³ bij de berg Sinai⁴ (zie **Sinay**) waar zij door engelen heengebracht en begraven zou zijn – zie ook **[Katherine, sent]**; k) **Sinte Catherijnen Klooster** (or. le monastere de Sainte Catherine du mont de Sinay) – het klooster van de heilige Catharina van Alexandrië aan de voet van de berg Sinai, waarheen de slapende Rijckaert zonder Vreese door de duivel Burgifer gevoerd wordt om tegen de reus van Jaffa te vechten in de hoop dat de reus hem zal verslaan – waar Rijckaert een zwaard naast het altaar vindt dat hij als enige kan losmaken en uit de schede halen <Klooster van S. Catherijnen> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 15-16.

[Sent Clara orde] n) [A-Z 4: **Franciscus & Clara van Assisi**]⁵ — de Clarissen: kloosterorde gesticht door Clara van Assisi⁶ (1194-1253), kloosterlinge vanaf 1212 – in 1253 bekrachtigd door paus Innocentius IV; o) **Sinte Claren orde** – waar de weduwe van koning Cloudus van Armenien intreedt <Sinte Claren orden> *Margrieta van Limborch*: cap. 87.

[Sent Laureys] j) zie ook **sent Laurencius**; k) **Sinte Laureys** – bisschopskerk gewijd aan de heilige Laurentius <Sinte Lanreys>

[Sent Lyon] j) or. el monasterio de San Leonis de Francia, d.i. Saint-Léon-sur Vézère [?] in Dordogne in het zuidwesten van Frankrijk; k) **Sinte Lyon** – klooster waar Karel de Grote een groot feest geeft; *Sibilla*: r. 4.

[Sent Machiels capelle] zie **[Sent Michiels capelle]**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Bosporus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Istanbul.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Catherine%27s_Monastery

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/St_Catherine.kmz

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0071.php#a070

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Clare_of_Assisi

[Sent Maria Lichtmisse] n) 2 februari, Maria-Lichtmis,¹ de aanbidding van Jezus in de Tempel, feestdag van de moedermaagd Maria – zie ook **Maria 1**;

o) **Sante Maria Lechtmisse** – feestdag waarop men kaarsen draagt <Sante Marien Lechtmisse, Sante Marien Lechtmysse, Onser Vrouwen dach, Onser Vrouwen dage> *Merlijn*: r. 13110, 13295, 13764, 15100, 15187.

[Sent Maria Magdalena dach] n) 22 juli, feestdag van de heilige Maria Magdalena² – zie ook **Maria Magdalena**; o) **Sinte Marie Magdalene dach** <Sinte Marie Magdalenen dach, Sinte Marie Magdalenen dage, Sinte Marien Magdalenen dach, Sinte Marien Magdalenen dage, Sinte Marien Magdalenen daghe> *Lanceloet*: boek II, r. 12494, 12520, 16471, 23290, 23790, 31973, 32313, 32758; o) **Sinte Marie Magdalene dage**; *Lanceloet*: boek III, r. 5816; o) **[Maria Magdalena dach]** <Marien Magdalenen dach> *Merlijn*: r. 22271.

[Sent Martijns Kerke] j) de basiliek Saint-Martin³ in Tours, Frankrijk – zie ook **[Martijn, sent]**; k) **Sinte Martijns Kerke** – te Toers – waar de heiden Gaudijn is gedoopt; *Parthonopeus*: r. 4292.

[Sent Martinus avent] n) Hermann Bote (vert.): mit Sankt Martin zu Abend – de vooravond van het feest van sint Maarten van Tours (11 november), waarbij er kennelijk allerminst gevestigd wordt – zie ook **[Martijn, sent]**; o) **Sinte Martinus avent** – op welke dag een arme man moet eten als hij te eten heeft; *Ulenspieghel*: H 5.

[Sent Michiels avont] zie **[Sent Michiels dach]**

[Sent Michiels mis] zie **[Sent Michiels dach]**

[Sent Michiels berch] h) de Mont-Saint-Michel,⁴ rotseiland in een baai op de grens van Bretagne en Normandië in het noorden van Frankrijk – zie ook **[Michael, sent]**; i) **Sint Michiels berch** – gelegen in Bertangen – waar koning Artur tegen de reus Richoen vecht; *Lanceloet*: boek IV, r. 9821.

[Sent Michiels dach] n) 8 mei (verschijning op de berg Gargano in Apulië in Italië) of 29 september (kerkwijding op de Gargano), feestdagen van de aartsengel Michaël⁵ – Sint-Michielsavond is niet de avond van Sint-Michielsdag maar de avond (en nacht) die aan Sint-Michielsdag voorafgaat – zie ook **[Michael, sent]**; o) **Sent Michels mysse**; *Karl Meinet*: r. A408, 37; A435, 50; o) **Sinte Mischiels dach** – na de zomer <Sente Mischiels dach, Sinte Mischiel avonde, Sinte Mischiel dach, Sinte Mischiels daghe> *Lanceloet*: boek II, r. 33873, 33877, 33887, 33894.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Presentation_of_Jesus_at_the_Temple

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Mary_Magdalene

3. http://fr.wikipedia.org/wiki/Basilique_Saint-Martin_de_Tours

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mont-Saint-Michel.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Michael_%28archangel%29

[Sent Michiels capelle] j) verwijzend naar de aartsengel Michaël¹ – zie ook **Michael, sent**; k) **Sinte Machiels capelle** – waar de vijfde kluizenaarskolonie te Monserrat gevestigd is; *Meluzine*: fol. X4vb.

[Sent Michiels mis] zie **[Sent Michiels dach]**

[Sent More] h) ofwel Sainte-Maure² ten noorden van Troyes in Champagne, Frankrijk ofwel Sainte-Maure-de-Touraine³ ten zuiden van Tours in het midden van Frankrijk; i) **Sentte More** – toenaam van **Benoit van Sentte More** <[Svette More]> *Troyen*: r. 50.

Sent Omaers h) Saint-Omer/Sint-Omaars⁴ aan de rivier de Aa⁵ in Artois in het noorden van Frankrijk – zie ook **[Sent Amand]** en **[Omaer, sent]**; i) **Sint Omaers** – waar het kasteel van slotvoogd Grommemare staat; *Ogier A-D*: r. 78; i) **Sant Omaers** – waar een hofdag van Karel de Grote wordt gehouden – waar de jonge Ogier als gijzelaar van Karel de Grote verblijft onder de hoede van slotvoogd Guimar <Sant Thoman> *Ogyer*: r. 35, 4248, 5032; i) **Sent Omaers** – waar de hertogin van Pontieu een kapel laat bouwen ter nagedachtenis aan de tweekamp die de hertog van Berri en Saladijn daar om haar vochten; *Saladijn*: r. 459, 497, 528, 687.

[Sent Patricius gat] zie **[Sent Patricius valeye]**

[Sent Patricius valeye] h) referentie aan Sint Patricius Vagevuur,⁶ een grot op Saint Patrick's Island/Station Island⁷ in het graafschap Donegal in Ierland, waar de heilige zich tijdens zijn leven regelmatig terugtrok en die na zijn dood een pelgrimsoord werd – in de middeleeuwse literatuur wordt Sinte Patricius Vagevuur beschreven als een “put” waarin men vergeving van zonden kan verkrijgen – zie ook **Patricius, sent**; i) **Sinte Patricius valleie** – vallei in Yerlant met een klooster van witte monniken met een toegang naar de onderwereld, waar zich het graf van Sinte Patricius bevindt <die valleie ... Sinte Patricius, Sinte Patricius gat, Sinte Patricius gate, Sinte Patricius vaeleye, Sint Patricius gate> *Malegijs*: p. 162, 169, 170, 174, 197, 204, 216, 225.

[Sent Patrix] j) klooster – zie ook **Patricius, sent**; k) **Sijnte Patrix** – klooster van sinte Patrijc – waar de duivel Bleckas gevangen zit; *Madelgijs*: fragm. XII, r. 64.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Michael_%28archangel%29

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sainte-Maure.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sainte-Maure-de-Touraine.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sint-Omaars.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Aa_%28France%29

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Patrick%27s_Purgatory

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Station_Island.kmz

Sent Pauwels j) de Saint Paul, een aan de heilige heremiet Paulus [?] ¹ gewijde kerk, nu verdwenen maar mogelijk vervangen door de huidige Église Saint-Paul - Saint-Louis ² waaraan de Rue saint-Paul in de wijk Le Marais (nabij de Place de Grèves) te Parijs haar naam dankt – zie ook [**Paulus, sente**] 1; k) **Sent Pauwels** – kerk in Greven – waar Jan van Mes begraven wordt; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1219.

[**Sent Pauwels dach**] n) 25 januari, feestdag van de bekering van de heilige Paulus ³ – zie ook [**Paulus, sente**] 1; o) **sente Pauwels dach** – op welke dag de kerk te Breda, waarin het heilig kruis bewaard werd, tijdens een storm instortte; *Denensage*: r. 559.

[**Sent Pauwels Kerke**] j) een nu verdwenen kerk gewijd aan de apostel Paulus, ⁴ die voortleeft in de huidige Saint Pauls Cathedral ⁵ te Londen in Engeland – zie ook [**Paulus, sente**] 1; k) **Sinte Pauwels Kercke** – kerk in Lonnen, Engeland – begraafplaats van Susiane; *Buevijn*: fol. M5r.

[**Sent Peters**] j) or. abdij van St.-Maurice-es-prés bij Bordeaux, waarmee mogelijk de voormalige priorij Saint-Maurice ⁶ bedoeld wordt in Échallat ⁷ in Charentes (ruim) ten noorden van Bordeaux – om onduidelijke reden vervangen door het vermaarde Benedictijner klooster te Cluny (in Bourgondië in Frankrijk) met een Petrus en Paulus Kerk – zie ook **Peter, sent**; k) **Sinte Peeters** – abdij te Cloengi – waar een oom van Hughe van Bourdeus en Gheraert abt is; *Hughe Prz*: p. 75.

[**Sent Pieters Kerke**] 1 j) bedoeld lijkt de Basilica di San Pietro in Ciel d'Oro ⁸ te Pavia in Lombardije, Italië – zie ook **Peter, sent**; k) **Sente Pieters Kerke** (or. ecclesia beati Petri) – kerk te Pavie gesticht door koningin Hildegart om daarin Amelis te begraven; *Amijs & Amelis*: r. LXXXIII, 80; k) **Sant Peters Kirche** – kerk te Papia gebouwd door Karll Meynet, waar Amis begraven wordt; *Karl Meinet*: r. A309, 33.

[**Sent Pieters Kerke**] 2 j) de dom van Keulen ⁹ in Duitsland, waarvan de bouw in 1248 werd begonnen, maar die pas ruim na de Middeleeuwen voltooid werd – zie ook **Peter, sent**; k) **Sinte Pieters Kercke** – kerk te Colene <Kercke van sinte Pieters, Kercken van sinte Pieters, Sinte Peeters, Sinte

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Paul_de_Th%C3%A8bes

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89glise_Saint-Paul-Saint-Louis

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Paul_of_Tarsus

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Paul_of_Tarsus

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Paul%27s_Cathedral

6. <http://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89challat>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Échallat.kmz

8. https://it.wikipedia.org/wiki/Basilica_di_San_Pietro_in_Ciel_d%27Oro

9. http://en.wikipedia.org/wiki/Cologne_Cathedral

Peters, Sinte Pieters Kerc, Sint Pieters Kercke> *Buevijn*: fol. G1r, G1v, K2v; i) **Sant Peters Kirch** – kerk in Cöllen, waarvoor tijdens de bouw Broyfort stenen sleept <Sant Peters Kirchen> *Ogyer*: r. 13925, 15489; k) **Sante Peters** – kerk die in Kolen gebouwd wordt; *Reinolt von Montelban*: r. 15012, 15150, 15154; k) **Sente Pieters** – kerk die in Colne wordt gebouwd; *Renout*: r. [2519].

[Sent Pieters Kerke] 3 j) de Sint-Pieter¹ te Rome/Vaticaanstad in Italië – waar de apostelen Petrus en Paulus begraven (zouden) liggen – moederkerk van het Romeinse christendom – zie ook **Peter, sent**; k) **Sinte Peeters Kercke** – kerk te Rome – zetel van paus Leo; *Malegijs*: p. 291; k) **Sente Petere** – bedevaartsoord; *Renout*: r. 1831; k) **Sinte Pieters Kercke** – waar de paus zich bevindt; *Robrecht*: r. 564; k) **Sinte Peters Kerke** – kerk waar Seghelij n de passierelieken naartoe brengt; *Seghelijn*: r. 7441.

[Sent Quintijn] h) Saint-Quentin/Sint-Kwintens² aan de rivier de Somme in Picardië in het noorden van Frankrijk; i) **Sinte Quintijn** – waar Fromont eerder belegerd was <Sinte Quintijns> *Lorreinen*: fragm. I, r. 162.

[Sent Romanus Kerke] j) de basiliek Saint-Romain te Blaye,³ nu een ruïnekerk, gewijd aan de heilige Romanus van Le Mans,⁴ die in of omstreeks 385 in Blaye (de marteldood [?]) gestorven zou zijn; k) **Sinte Romanus Kercke** – kerk te Blaye – gesticht door Roelant, waar Roelant ook begraven ligt en waar zijn zwaard en hoorn zijn <Sinte Romaens Kercke> *Roelant*: r. P1123, P1143.

[Sent Sebastiaens dach] n) 20 januari, feestdag van de heilige Sebastianus,⁵ martelaar en beschermer tegen de pest; o) **Sente Sebastiaens dach** – in de epiloog vermeld als de dag waarop Heinrijc het boek voltooide; *Limborch*: boek XII, r. 1399.

[Sent Severijn Abbedie] j) bedoeld zal zijn de basiliek Saint Seurin⁶ te Bordeaux in Frankrijk, gewijd aan de heilige Severinus⁷ († 420), bisschop van Bordeaux (405–420); k) **Sente Severijn Abbie** – abdij in Bordeas waar de verhalen over de vete tussen Bordeas en Lorein opgetekend zijn; *Lorreinen O*: r. 35.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/St._Peter%27s_Basilica

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saint-Quentin.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Blaye.kmz

4. http://nl.wikipedia.org/wiki/Romanus_van_Le_Mans

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Sebastian

6. http://fr.wikipedia.org/wiki/Bordeaux#.C3.89glise_Saint-Seurin_avec_site_pal.C3.A9ochr.C3.A9tien

7. http://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=2522

[Sent Severinus Kerke] j) bedoeld zal zijn de basiliek Saint Seurin¹ te Bordeaux in Frankrijk, gewijd aan de heilige Severinus² († 420), bisschop van Bordeaux (405–420); k) **Sinte Severinus Kercke** – kerk waar later ten onrechte Roelants hoorn bewaard wordt; *Roelant*: r. P1128.

[Sent Sophien Kerke] j) de Hagia Sophia³ te Constantinopel, door keizer Justinianus I van Constantinopel in 537 herbouwd op de resten van een oudere stadskerk – na de val van Constantinopel in 1453 als Aya Sofia moskee in gebruik genomen – de Griekse naam Hagia Sophia betekent ‘Heilige wijsheid’ – bovendien gewijd aan de heilige Sophia van Rome – zie ook **Sophie, sent**; k) **Sinte Sophie** (or. l’eglise de sainte Sophie) – grote kerk van Constantinobelen, waar Galien Rethore tot koning gekroond wordt; *Galien Rethore*: cap. [66]; k) **Sente Sophien Kerke** – kerk in Constantinopel waar hertog Otte van Limborch en zijn vrouw begraven worden; *Limborch*: boek XII, r. 1355; k) **Sint Sophien-kirch** – kerk in Constantinopel waar hertog Otte van Lymborch en zijn vrouw begraven worden; *Lymburch*: boek XII, r. 1843; k) **Sinte Soffijen Kercke** – kerk in Constantinopel – waar keizer Outsarijs van Griecken begraven wordt – waar de Saraceense koning Caspus van Lybra gedoopt wordt, genaamd Lodewijc – waar het huwelijk van keizerin Eresebia van Griecken en Heyndrick van Lymborch plaatsvindt, met aansluitend de kroning van Heyndrick tot keizer van Griecken en Constantinopel; *Margrieta van Limborch*: cap. 87, 98-99, 101, 106.

[Sent Stevens Kerke] j) kerk in Camaalot gewijd aan de martelaar Stefanus⁴ – mogelijk een referentie aan de St. Stephen’s Chapel⁵ in Westminster in Engeland – zie ook **Steffan, sent**; k) **Sinte Stevens Kerke** – de belangrijkste kerk op Karmeloet, waar koning Artur op belangrijke dagen de mis gaat horen <Sente Stevens> *Lanceloet*: boek II, r. 28344, 30810, 31337; k) **Sinte Stevens Kerke** – de belangrijkste kerk op Karmeloet; *Lanceloet*: boek IV, r. 3371, 5165, 7262; k) **Sinte Stevens Kerke** – kerk waar het huwelijk van koning Artur en (koningin) Jenover plaatsvindt – kerk aan het hof van koning Artur <Sente Stevens Kerke, Sinte Stevene, Sunte Steff, Sunte Stevens Kerke> *Merlijn*: r. 27771, 29238, 29248, 29308, 33665, 33701.

[Sent Truyen] j) [Moisan I, 2: SAINT TRONC] — de abdij van Sint-Truiden⁶ in Belgisch Limburg; k) **Sint Truyen** (or. Saincteron) – klooster in het “Walschen lande

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Bordeaux#.C3.89glise_Saint-Seurin_avec_site_pal.C3.A9ochr.C3.A9tien

2. http://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=2522

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Hagia_Sophia

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Stephanus>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/St_Stephen%27s_Chapel

6. http://nl.wikipedia.org/wiki/Abdij_van_Sint-Truiden

van Billoen”, waarvan Gerardus abt is; *Ridder metter Swane*: cap. [29], [31]-[32].

Sente zie **Sante**

Sentippus zie **Santipus 1**

Sentis h) bedoeld zou kunnen zijn Saintes¹ in Saintonge in het westen van Frankrijk, dat ten noorden van Agen ligt, al zou men verwachten dat Agolant zich in zuidelijke richting terugtrekt; i) **Sentis** – stad in of nabij Gasskonien lant, in de buurt van Agune – veroverd door Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A349, 63; A350, 4, 6.

Sente More zie [**Sent More**]

Sephalus zie **Cephalus 2**

Serahioen zie **Seraphioen**

Serain h) or. sur le serain (lett. op het vallen van de avond) – door de vertaler, die mogelijk een gelijknamige rivier kende, abusievelijk als plaataanduiding begrepen; i) **Serain** – rivier in A[c]y waar Rocher van Roussel Castele zijn fee voor het eerst ontmoet; *Meluzine*: fol. A2rb.

Seraphe a) or. Seraphe alias Nascien – dezelfde als **Naschien 1**; b) echtgenoot van Flegetine – vader van Celidoine – zwager van Evalac/Mordrain – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Seraphe**; f) zwager van Mordran; g) reisgenoot van Joseph van Aromathien <Seraphen> *Lanceloet*: boek III, r. 3525, 3552.

Seraphioen e) **Seraphioen** – hertog; g) beschuldigt Aleit valselijk van moord op zijn zoon – laat zijn kampioenvechter Lentroen tegen Flandrijs vechten <Serahioen, Seraphioene> *Flandrijs*: r. 1867, 1876, 1908, 1914, 1921, 1944.

Serath a) or. Serath; e) **Serath** – koning van Pirren; f) zoon van koning Philetenus; g) wordt na zijn vaders dood koning van Pirren – ontdekt de godwording van koning Apollo van Jacomte en sticht bij diens graf een Apollo-tempel <Zarath, Zerath> *Jason*: fol. 89r-90v.

Serbas zie **Jarba**

Seren zie [**Seres**]

Serenus a) Teukros/Teucer² – door Jacob van M(a)erlant gesplitst in twee personen – zie ook **Theuter**; b) (half)broer van Ajax; e) **Serenus** – woont in Salomyne; f) zoon van Thelamon van Salomynen, de broer van Ajax van Salomyne; g) wreekt de dood van zijn vader door Dyomedes van Calidoen te verjagen uit Salomyne; *Troyen*: r. 33957, 33968.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saintes.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Teucer>

[Seres] h) [Graesse: *Sinarum terra*, var. *Serica*]¹ — *Serica*,² land in de Oriënt, dat volgens [Bartholomeus Anglicus, *De proprietatibus rerum*, boek XV]³ zijn naam ontleent aan een gelijknamige stad: “De Sere Ca. CXLII: S^Eres est prouincia in oriente. nomen sortita est a quodam opido quod seres etiam nominatur. ibi de arboribus lana colligitur et inde sericum preparatur.” – vermaard om zijn zijde: “Pollicitus præmia his qui nos periti regionum ducebant per ignota Indiæ loca: si me cum incolumi exercitu in Bactriacem perduxissent, adque penitus abditos Seres: quae gens arborum foliis decerpendo lanuginem, ex sylvestri vellere vestes detexunt.”⁴ (*Alexandri Magni Epistola*, De situ India, p. 24-25)⁵ – zie ook **[die Seres]**; i) **Seren** – koninkrijk in Endi, waar de Seres wonen <hs. Ceren> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 243; i) **Teres** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Medius – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 867; i) **Cires** – Saraceens koninkrijk in Groten Assya van koning Medius – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 31; i) **Cires** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Medius – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 866; i) **Serres** – in welk land aan bomen ruwe vruchten groeien, waarmee men zijn leven verlengen kan – over welk land Alexander aan Aristotiles schreef, dat de mensen daar heel oud worden; *Scolastica*: r. 773.

[Seres, die] a) de inwoners van Seres⁶; d) door Isidorus van Sevilla [*Etymologiae* XIX, 22, 14]⁷ genoemd om hun zijdeproductie: “Serica a serico dicta, vel quod eam Seres primi miserunt.”; e) **Seres** – volk in Endi, wonend in Seren; g) vredelievende zijdebewerkers – bezocht door Alexander de Grote <Ceres> *Alexanders geesten*: boek I, r. 148; boek X, r. 913.

[Seroen] zie **Ferrant**

Serpedo(e)n zie **Sarpedoen**

Serpine zie **Sarpenie**

Serpio e) **Serpio** – kluizenaar; g) oud en eenzaam – leeft al meer dan veertig jaar in een kluis in het woud in Siten; *Lorreinen K*: r. 235, 303.

Serras zie **Sarras**

Serragoyse zie **Saragosse**

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Sinarum-terra>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Serica>

3. <https://www.digitale-sammlungen.de/en/view/bsb11191896?page=342,343>

4. Nadat ik dus 150 gidsen had aangenomen die de korte routes kenden, ben ik in de maand augustus over zandvlaktes die zinderden van de zon en kurkdroge platsen vertrokken. Ik beloofde de mannen die de streek goed kenden en ons door de onbekende streken van India leidden, beloningen, als ze mij met mijn leger ongedeerd naar Bactrië zouden hebben geleid en naar de verre, afgesloten Chinezen, een volk dat door vlas uit boombladeren te plukken van een bosvacht kleren weefden. (vert. Jan Bloemendal, Huygens ING).

5. <https://tinyurl.com/Alexandri-Magni-epistola>

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Seres>

7. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/19*.html

Serrasijn zie **Sarasine, die**

Serrasine(n) zie **Sarasine, die**

Serres zie [Seres]

Serswijn zie **Haersint**

Serus a) bedoeld wordt Zetes¹ [?]; b) zoon van de windgod Boreas – broer van Kalaïs; d) één van de Argonauten²; e) **Serus** – Griek; f) broer [?] van Caloes; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen <Berus> *Troyen*: r. 1076, 1708.

Servaes, sinte a) sint Servaas³ – patroonheilige van Maastricht; e) **sinte Servaes**; g) wiens graf in Maastricht is – vereerd door oom Ghijsbrecht; *Mariken*: fol. C2r.

Servelle a) or. Sersvella; e) **Servelle** – van Engelse afkomst; f) echtgenoot van Sandrine; g) bewoner van het slot Lusignen – zag, korte tijd voordat hij het slot moest opgeven, de geest van Melusine verschijnen <Zervelle> *Meluzine*: fol. Z4vb, Z5ra.

[Sesac van Egyptenlant] a) Sesac I van Egypte⁴ [*1 Koningen* 14: 25]⁵; e) **Sesac van Egyptenlant** – koning van Egypten; g) doodt koning Josias; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 868; e) **Sesack** – koning van Egypten; g) bij wie Jeroboan zijn toevlucht zoekt omdat koning Salomon hem doden wil; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 1].

Sesaeren h) or. Seseire; i) **Sesaeren** – havenstad in Mirmidonien; *Jason*: fol. 128r.

[Sesar] zie **Julius Cesar**

Sesena zie **Selena**

Sesilie(n) zie **Cecile 1**

Sessabet e) **Sessabet** – correspondeert met **Assalus** (in *Lymburch*) – Saraceens koning van Tarsabee; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 923.

Sessoen h) Soissons⁶ aan de rivier de Aisne⁷ in Picardië in het noorden van Frankrijk; i) **Sessun** – stad of landstreek – toenaam van **Bertram van Sessune** <Sessune> *Aiol*: r. 465, 467, 490; i) **Sessoen** – graafschap in Vranckerike van Robbrecht – belegerd en veroverd door koning Lodewijk van Vranckerike met hulp van Echites van Athenen en later Evax; *Limburch*: boek V, r. 26, 184, 236, 307, 330, 413, 445; i) **Sessoen** – graafschap

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Zetes>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

3. http://nl.wikipedia.org/wiki/Servaas_van_Maastricht

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Shishaq>

5. http://vulgate.org/ot/1kings_14.htm

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Soissons.kmz

7. http://en.wikipedia.org/wiki/Aisne_River

<Se(s[...])n> *Limborch Frg*: H51B, r. 48, 71, 154, 186; H52, r. 293, 364, 387;
 i) **Sessoen** – idem als in *Limborch* <Cessoen, Sassoen> *Lymburch*: boek V,
 r. 26, 182, 233, 304, 327, 410, 442.

Sestoen h) Sestos/Sestus,¹ legendarische havenstad aan de oostkant van het Gallipoli(s) schiereiland (in het huidige Europees-Turkije) tegenover het eveneens legendarische Abydos² (zie **Abidos 1**) – waar Hero priesteres van Aphrodite is; i) **Sestoen** – koninkrijk aan de zee van Ellespont van de vader van Adonis <Zesten lant, Zesten rijck> *Minnen loep*: boek II, r. 123, 150, 209; i) **Senixos** – volgens Thetis geen geschikte schuilplaats voor Achilles, omdat er te veel schepen zijn; *Troyen*: r. 5140.

Seth zie **Set**

Set a) Set/Seth³ [*Genesis* 4, 25]⁴; b) derde zoon van Adam en Eva – broer van Kaïn en Abel, en gedurende de Middeleeuwen ook van hun respectievelijke tweelingzusters Calmana en Delbora [*Sp. hist.* I¹ 10, 31-34]; e) **Set**; f) derde zoon van Adam en Yeve – broer van Caym en Abel; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 476; e) [**Set**]; g) bracht uit het Paradijs de Olie der Ontferming voor zijn (stervende) vader Adam alsook drie (Hebreeuwse) namen die in de ring gegraveerd stonden en hem daardoor toverkracht gaven, die Reynaert zegt verloren te hebben <Sette> *Reynaert Prz*: r. 4104; e) **Seth**; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5348.

Setulus van Prenestine zie **Ceculus van Prenestine**

Seuerus zie **Centrus**

[Seven Strijt, die] l) bedoeld is (een bewerking van) de *Thebais* van Statius⁵ (ca. 45 - ca. 96), die vertelt over de broedertwist tussen Eteocles en Polynices (de ‘Zeven tegen Thebe’) – tekst die Jacob van M(a)erlant gebruikte om zijn *Historie van Troyen* mee te verrijken; m) [**die Seven Stryt**] – volgt na “van Troyen dat proyeel”; *Troyen*: r. 16.

Seven Vroede van binnen Rome, die a) [A-Z 6: Zeven wijzen van Rome]⁶ — li Sept Sages de Rome⁷: (1) Bancillas, (2) Anxilles, (3) Lentullus, (4) Malquidars li Rous, (5) Catons de Rome, (6) Jesses en (7) Mauras – hoofdpersonen in de gelijknamige roman,⁸ gebaseerd op de veel gelezen ‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*⁹ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sestos.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Abydos.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Seth>

4. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Statius>

6. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

7. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

8. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

d) voor een pastiche hiervan zie *Seghelijn van Jherusalem*, waarin Seghelijn in zeven nachten bij zeven Saraceense prinsessen zeven zonen verwekt, die in deze roman zullen opgroeien als **die Seven Vroeden van Rome**; e) **die Seven Vroede van binnen Rome**: Anxillas, Banxillas, Jesse, Cathoen van Romén, Malequidart, Mauras en Tintillus; g) aan wie keizer Dyoclesiyen van Rome zijn zoon toevertrouwt om te scholen – die hem eerst de zeven vrije kunsten en vervolgens andere kennis leren in een ‘vrijthof’ buiten de stad – zien in de sterren dat de keizerszoon zal sterven als hij tegen zijn vader zal spreken [om zich te verdedigen tegen een valse aanklacht van verkrachting door de nieuwe keizerin, die hem tevergeefs tracht te verleiden] – vertellen zeven dagen lang één voor één een exempel om tijd te rekken, want hun leerling heeft in de sterren gezien dat hij zal overleven als hij zeven dagen zwijgt <.vij. Vroeden> 7 *Vroeden*: r. 0, [4507].

Seven Vroeden van Rome, die a) refereert aan de Zeven Wijzen van Rome¹ (zie **die Seven Vroede van binnen Rome**), personages uit de veel gelezen ‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*² van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184; e) **die Seven Vroeden van Rome**; f) de zeven zoons van Seghelijn van Jherusalem en de prinsessen Ysaude, Beli, Gaude, Rose, Soete, Margoete en Meliane; g) verwekt in zeven achtereenvolgende nachten; *Seghelijn*: r. 4754, 4836, 8001, 8477, 8737.

Severijn e) **Severijn**; f) zoon van koning Clovijs van Vrankerike en koningin Claude – broer van Flovent van Vrankerike, Germijn en Disdier; g) verslagen door zijn broer Disdier die naar de Saracenen is overgelopen; *Flovent*: r. 307, 406, 410, 420.

[**Severijn Abbedie, Sent**] zie [**Sent Severijn Abbedie**]

Severin a) or. Sevain, graaf; b) vader van Lisanor; e) **Severin** – graaf – bewoont het kasteel Quinpecorentijn; f) overleden vader van Lysanor; g) leenman van koning Artur; *Merlijn*: r. 15425.

[**Severinus Kerke, Sent**] zie [**Sent Severinus Kerke**]

Sibborch h) Sebourg³ in Frans-Vlaanderen – gedurende de Middeleeuwen bekend om zijn verering van de heilige Druon van Sebourg⁴; i) **Sibborch** – toenaam van **Baudewijn van Sibborch**; *Saladijn*: r. 46.

Sibelie zie **Sibille van Arragoene**

[**Sybelye van Sweden**] a) Sibeli (van Zweden), hoofdpersoon van een (oorspronkelijk Middelnederlandse [?]) liefdesroman over haar en Aetsert;

1. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=Z&categorie=0&t=150>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sebourg.kmz

4. http://fr.wikipedia.org/wiki/Saint_Druon

e) **Zybelye van Zweden**; g) geliefde van Aetsert – exemplarische minnares <Sybelye> *Minnen loep*: boek II, r. 4209; boek IV, r. 2295.

Sybelin e) **Sybelin** – koning; g) bemint tevergeefs Magdalya <Sebelin> *Karl Meinet*: r. A419, 52; A420, 47; A421, 44.

Sybijle zie **Sibilie**

Sibile zie **Sibille van Arragoene**

Sibilia e) **Sibilia** – voedster en vertrouweling van de zwangere Gloriande (van Romen); *Jan uut den Vergiere*: cap. 16.

Sibilie a) or. Sebile – ‘stadsnaam’ afgeleid van de Franse benaming voor het Spaanse Sevilla (zie **Sebilien**); b) zuster van de echtgenote van koning Fenix “issuz d’Espagne” – echtgenote van hertog Jorrans van Montoire – tante van Floire; d) door de Middelnederlandse vertaler Diederic van Assenede werd “s(a) ante” abusievelijk als een eigennaam begrepen, met als gevolg dat Sebile “vrouwe Sante” (zie **Sante**) werd en Sibilie de rol van dochter c.q. hofdame kreeg toebedeeld; e) **Sibilie**; f) dochter van Sante en hertog Goras; g) door wie Floris geacht wordt Blanchefleur te vergeten <Sibilien> *Floris*: r. 438, 509; e) **Sybijle** – vrouw aan het hof van Montorien; f) zuster van koning Venus – tante van Floris – echtgenote van Choras; g) bij wie Floris logeert als hij in Montorien naar school gaat om Blancefleur te vergeten <[Sibille]> *Floris Prz*: fol. A5r, 18.

Sibilie zie **Sebilien**

Sibilie (van Arregoen) zie **Sibille van Arragoene**

Sibilie van Romen e) **Sibilie van Romen**; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardeel dat gehouden wordt om Ferguut naar het hof te lokken; *Ferguut*: r. 5175.

Sibilien zie **Sebilien**

Sibilla 1 a) bedoeld wordt de koningin van Seba¹ [*1 Koningen* 10: 1]²; d) bezocht de zeer wijze koning Salomo; e) **Sibilla** – vrouwe van Sabba; g) bezocht koning Salomoen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1099, 1651; e) **Sabilla** – vrouwe van Saba; g) verder als boven <Sibilla> *Troyen*: r. 28592, 29217.

Sibilla 2 a) Sebile³ in het Oudfranse chanson de geste, Sevilla in de Spaanse prozabewerking die ten grondslag ligt aan de laat-Middelnederlandse vertaling; b) dochter van keizer Ricardo van Constantinopel in de Spaanse prozabewerking; d) in de Oudfranse ‘oerversie’ weerstaat zij de verleidingspogingen van de ‘schone verrader’ Macaire (zie **Macharijs vander Losane**), waarna deze haar compromitteert met een foielelijke dwerg in het koninklijk bed; e) **Sibilla**; g) “Sibilla was een salighe vrouwe”; *Minnen loep*:

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Queen_of_Sheba

2. http://vulgate.org/ot/1kings_10.htm

3. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=S&categorie=0&t=136>

boek I, r. 2497; e) **Sibilla** – koningin van Vranckerijck; f) dochter van de Griekse keizer van Constantinobelen – echtgenote van koning Kaerle – moeder van Loys; g) wordt lastig gevallen door een geile naen met wie zij slapend en dus onwetend en onschuldig in het echtelijk bed wordt aangetroffen – daarom door Macharijs en andere ‘verraders’ van overspel beschuldigd en ter dood veroordeeld – op advies van hertog James c.s. wegens haar zwangerschap van de brandstapel gered en verbannen – aanvankelijk geëscorteerd door Auberijn van Mondiser en na diens verraderlijke dood door de hand van Macharijs door de boer Baroquel – bevalt op weg naar Constantinopel in Nuega in Hongherien van haar zoon Loys en verblijft daar vijftien jaar voordat zij de reis hervat – ontmoet een heremiet die haar oom blijkt te zijn – na een Griekse invasie in Vranckerijck door haar vader volgt uiteindelijk een verzoening met haar echtgenoot en eerherstel; *Sibilla*: r. 114, 127, 270, 529, 531, 726, 876.

Sibilla zie **Sibille**

Sybilla zie **Sibille van Arragoene**

Sibille a) de Sibylle¹ van Cumae in Italië, maagdelijke priesteres van Apollo; d) vroeg aan en kreeg van Apollo evenveel levensjaren als zij stofkorrels in haar hand kon houden, maar omdat zij vergat er jeugdigheid bij te vragen leed zij onder de gebreken van de ouderdom; e) **Sybille** – profetes, woont in een tempel te Chonien – toegenaamd “die wise”; g) zeer lelijke en afschrikwekkende vrouw – zal Eneas helpen met de afdaling in de hel om de voorzegging van de dode Anchises te horen <Sebillen, Sibillen, Sybillen> *Eneide*: r. 2600, 2688, 2758, 2778, 2837, 2842, 2852, 2894, 2907, 2933, 2975, 2977, 2993, 3034, 3079, 3117, 3156, 3167, 3216, 3259, 3269, 3274, 3370, 3558, 3560, 3730; e) **Sibille** – maagd en profetes in Cumea; g) zal Eneas van Troyen zijn verdere zwerftocht in Italia vertellen; *Troyen*: r. 36216, 37149; e) **Sibilla** – maagd/profetes, wonend in Cumea (in Eubeam); g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 137va, 143ra.

Sibille zie **Sibille**

Sibille van Arragoene e) **Sibille van Arragoene** – koningin van Arragoen; f) dochter van de koning van Cecile – echtgenote van koning Therus van Arragoen – later echtgenote van koning Evax van Arragoen; g) zeer mooi – begeerd en belegerd door de koning van Arabie – bemind door Evax van Arragoen – trouwt na de dood van koning Therus van Arragoen met Evax <Sebile, Sibellie, Sibellien, Sibille, Sibillie, Sibillen> *Limborch*: boek V, r. 846, 1351, 1379, 1615, 1834; boek VI, r. 109, 157, 160, 197, 230, 474, 1184, 1311, 1588, 2435, 2437, 2488, 2516, 2571, 2655, 2689, 2724, 2748, 2784; e) **Sibillie van Arregoen** – koningin van Aregoen; f) dochter van de koning van

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Sibyl#Cumaeen_Sibyl

Cecilien – echtgenote van koning Tereus van Arragoen – later echtgenote van koning Evax van Arragoen; g) verder als boven <Sibilien, Sibillie> *Lymburch*: boek V, r. 847, 1351, 1378, 1611, 1829; boek VI, r. 108, 154, 157, 194, 226, 472, 1182, 1306, 1575, 2412, 2414, 2465, 2493, 2550, 2633, 2667, 2707, 2731, 2767; e) **Sybilla** – koningin van Arragoen; f) echtgenote van koning Terus van Arragoen – later echtgenote van koning Evax van Arragoen; g) verder als boven; *Margrieta van Limborch*: cap. 74-77, 83.

Sibois zie **Euboea**

Sybotes a) Eumaeus,¹ de zwijnenhoeder van Odysseus; e) **Sybotes** – veehoeder van Ulixes; g) in wiens huis Ulixes kennis maakt met zijn zoon Thelematus, waarna zij gezamenlijk de vrijers doden; *Minnen loep*: boek IV, r. 1532, 1535.

Sychea zie **Siten**

Sichem 1 h) Sichem,² [*Genesis* 12: 6],³ stad in het vroegere Samaria, talloze malen verwoest en uiteindelijk herbouwd als Neapolis, het huidige Nablus⁴ op de Westelijke Jordanoever; i) **Sichem** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2122; i) **Sicie** – Saraceens koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 2117.

Sychem 2 h) de Oudtestamentische stad Sichem (zie **Sichem 1**) – door Dirc Potter in *Der minnen loep* verward met Sichem, de zoon van Chamor [*Genesis* 34: 2],⁵ de verkrachter van Dina; i) **Sychem** – stad waar Dyna verkracht werd; *Minnen loep*: boek III, r. 1117, 1121, 1131.

Sychemiten, die a) de (mannelijke) inwoners van Salem [*Genesis* 33: 18],⁶ door Dirc Potter verward met de inwoners van Sichem (zie **Sichem 1**); e) **die Sychemiten** – inwoners van Sychem; g) verkrachters van Dyna; *Minnen loep*: boek III, r. 1137.

Sycheus a) Sychaeus⁷ alias Sicharbas; b) oom en echtgenoot van Dido; e) **Sicheus** – woonachtig in Tyre; f) echtgenoot van Dido; g) gedood door de hebzuchtige broer van Dido (d.i. Pygmalion) waarna Dido uit Tyre naar Libia vlucht <Sicheo> *Eneide*: r. 298, 1487; e) **Sitheus**; f) echtgenoot van Dydo – zwager van Pigmalion; g) rijk – vermoord door Dydo's broer Pigmalion, waarna Dydo Tieren ontvluchtte en Carthago stichtte; *Troyen*: r. 36626, 36637; e) **Sycheus**; f) echtgenoot van Dydo – zwager van Pigmalion; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 139vb.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Eumaeus>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sichem>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_12.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nablus.kmz

5. http://vulgate.org/ot/genesis_34.htm

6. http://vulgate.org/ot/genesis_33.htm

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sychaeus>

Sicie zie **Sichem 1**

Sicile zie **Cecile 1**

[Siden, Lant van dier] zie **[Lant van dier Siden, dat]**

Sidia zie **Lidia**

Sidias a) or. Carantès; i) **Sidias** – land waar de Grieken foerageren; *Troyen*: r. 20709.

[Sydon] h) Sidon¹ in Libanon, het huidige Sayda,² havenstad aan de Middellandse Zee – hetzelfde als **Sajet**; i) **[Cydoen]** – havenstad in Fenicen <Cydoenen> *Alexanders geesten*: boek III, r. 604; i) **Zydon** – waar de god Ahamroth aanbeden wordt; *Bedroch der vrouwen*: fol. G4v; i) **[Sydon]** – stad of land onder heerschappij van Casseel van Baudre <Sydone> *Cassamus*: r. 1000.

Sydonies a) [West PR: Sadoine]; b) oudere broer van Guimar – neef van koning Leodegan; e) **Sydonies** – burggraaf van Deneblase – ridder in dienst van koning Leodegan van Carmelide; f) neef van koning Leodegan van Carmelide – oudere broer van Gwinemar; g) verdedigt Deneblase tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen – gaat met koningin Jenover mee naar koning Arturs hof <Sardone, Sidonies> *Merlijn*: r. 23319, 23351, 23445, 23463, 28122.

Sidra zie **Lidia**

Sidus a) or. Ifidus – hoewel minder gelijkend op Ifidus dan **Ysidus**, op basis van de opsomming de juiste(re) vertaling; e) **Sidus** – koning; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Isidris, Sydus> *Troyen*: r. 19309, 20095.

Sienee h) Syene,³ stad aan de Nijl – de oude Griekse naam voor het huidige Aswan⁴ in Egypte, in welke stad het voormalige eiland Elephantine opging – door Jacob van M(a)erlant(s bron) ten onrechte geïdentificeerd als de Nijlstad Meroë (zie **Meroc**) in Soedan; i) **Sienee** – stad op Meroë, eiland in Nilus – vermaard om zijn waterput, waar de zon op zijn hoogste punt gekomen loodrecht in schijnt; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1727; i) **Cinee** – stad op Meerre in de Nylus – verder als boven; *Troyen*: r. 29295.

Sierapeel zie **Fyrapeel**

Sieras zie **Tyras**

Siere zie **Surie**

Sierenus zie **Tirrenis**

Sieriene zie **Syrien, die**

Sieriene zie **Tieren, die**

Sigemunt zie **Sigismundus 2**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Sidon#History>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sidon.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Aswan>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aswan.kmz

Sigeren h) or. (le val de) Sigré; i) **Sigeren** – dal; *Willem van Oringen*: r. 7.

Sigimundes zie [Sigismundus] 2

Sigismonda a) Sigismunda [?] – mogelijk een personage uit de *Decamerone* van Boccaccio, die een tragische liefdesgeschiedenis tussen Guiscardo en Ghismonda beschreef (Dag vier, verhaal 1); e) **Sigismonda**; g) exemplarische slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 570.

Sigismundes zie [Sigismundus] 2

[Sigismundus] 1 a) vermoedelijk geënt op Sigismundus van Luxemburg¹ (1368-1437), in 1410 gekozen tot Rooms keizer, die in 1433 een veldtocht ondernam tegen de Milanese Visconti-clan en in datzelfde jaar door paus Eugenius IV tot Rooms keizer gekroond werd; d) personage uit de roman *Historia de duobus amantibus* (1441)² van Aeneas Silvius Piccolomini (1405-1464), de latere paus Pius II (1458-1464),³ waarin hij als keizer van het Roomse Rijk zijn intrede maakt in Siena, Italië; e) **[Sigismundus]** – keizer; g) de valse gravin van Austoen toonde zich nog rijker gekleed aan haar echtgenoot (om hem te bedriegen) dan Lucrezia zich destijds vertoonde aan Sigismundo <Sigismundo> *Buevijn*: fol. A3r.

[Sigismundus] 2 e) **Sigemunt** – keizer van Rome; f) vader van Clarie/Clarisse; g) voedt de in zijn boomgaard gevonden vondeling op als zijn eigen zoon en noemt hem Johan uz dem Virgiere <Sigemunds> *Johan uz dem Virgiere*: r. 43, 465, 538, 1136, 1384, 2284, 2507; e) **Sigismundes** – bejaarde en zoonloze keizer van Rome; f) vader van Gloriande – schoonvader van Jan uut den Vergiere – grootvader van Joncker Jan en Sigismundus 3; g) vindt in zijn boomgaard een vondeling, die hij opvoedt als zijn eigen zoon en Joncker Jan uut den Vergiere noemt – belooft zijn dochter Gloriande aan degene die de reus verslaat die Rome bedreigt – weigert onder druk van de verrader Gouweron om Gloriande te laten trouwen met heer Jan als die de reus verslagen heeft – stemt alsnog in met het huwelijk nadat graaf Robrecht, Jans vader, Gouweron in een tweekamp verslagen heeft <Sigimundes, Sigimundes> *Jan uut den Vergiere*: cap. 1, 4, 7.

Sigismundus 3 e) **Sigismundus**; f) jongste van de twee zonen van Jan uut den Vergiere en Gloriande, dochter van keizer Sigismundes van Romen – broer van Joncker Jan; g) vernoemd naar zijn grootvader van moederszijde – door zijn vader, zoon van de zuster van koning Lodewijck van Vranckrijck, aangesteld als koning van Vranckrijck; *Jan uut den Vergiere*: cap. 30.

Sigimundes zie [Sigismundus] 2

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Sigismund,_Holy_Roman_Emperor

2. http://en.wikipedia.org/wiki/The_Tale_of_the_Two_Lovers

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Paus_Pius_II

Signoras a) or. Madoras/Sinorandes; e) **Signoras** – Tafelronde-ridder; g) samen met Aggravadein en Morian in het bos op zoek naar Gawyn c.s. om tegen hen te vechten – overvallen Sagrimor, Dodinas en Galescins, maar de strijdenden worden bijtijds gescheiden door Ywen die Grote, Keye en Griflet; *Merlijn*: r. 31707, 31942.

Signus a) mogelijk geënt op Kyknos/Cycnus,¹ vooral bekend uit Ovidius' *Metamorphoses*; b) zoon van Neptunus; d) werd bijna gedood door Achilles, maar door zijn goddelijke vader gered, die hem in een zwaan veranderde; e) **Signus** – koning van Bractiane – geboren in Bractenlant; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – kon zichzelf dagelijks door middel van een toverspreuk voor één dag onkwetsbaar maken – verslagen door Achilles en verdronken <Siguse> *Troyen*: r. 389, 18178, 18321, 18327, 18332, 18336, 18346, 18353, 18360, 18380.

Signus, die h) de rivier Cydnus,² rivier bij Tarsus in Cilicië in het zuidoosten van Turkije – nu Tarsus Çay geheten; i) **die Signus** alias **die Swane** – 'Signus' (Ofra. cygne) betekent (in het Diets) zwaan – witte en zeer zuivere rivier die door Tarcen stroomt, waarin de verhitte Alexander de Grote tijdens een ijskoud bad flauwvalt; *Alexanders geesten*: boek II, r. 371.

Sigonie h) [Graesse: Segobia]³ — Segovia,⁴ hoofdstad in het middeleeuwse koninkrijk Castilië⁵ (zie **Castele**); i) **Sigonie** (hs. seguonye) – stad in het koninkrijk Spaengien, waarin de koningin en haar drie maanden oude dochter Anne door opstandige adel belegerd wordt – ontzet door de koning van Vranckrijck <Sigoui> *Jan van Parijs*: cap. [1], [3]-[7].

Sigonna a) Sigûne (lett. 'de vrouw uit Segovia' [?]) – personage uit de *Titurel*⁶; b) dochter van Willehalm/Kyot en Schoysiane; d) exemplarisch trouwe geliefde van Schionatulander; e) **Sigonna** – doorluchtige maagd; g) troosteres van haar geliefde Symiatelander <Sigonne> *Minnen loep*: boek I, r. 2505; boek II, r. 4202.

[**Sigus**] zie **Signus**

Sijnobrant e) **Sijnobrant** – Saraceense koning; g) gedood in de strijd voor Rome door Sorborijn/Lanceloot; *Jan uut den Vergiere*: cap. 9.

Sijnt** zie **Sent****

Sijnte Patrix zie [**Sent Patrix**]

Sijten, [Hoge] zie [**Hoge**] **Sijten**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cycnus>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kydnos>

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Segobia>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Segovia.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Castile

6. <http://de.wikipedia.org/wiki/Titurel>

Sycamoer zie **Sictamoer**

[**Sicamoren, Fonteine vanden Twee**] zie [**Fonteine vanden Twee Sicamoren, die**]

Siccola e) **Siccola**; g) getrouwde vrouw maar heeft een geheime liefde met Amon van Damyaten – gechanteerd door haar buurman Neufrades die ook naar haar lust; *Minnen loep*: boek II: 3919, 3935, 3953, 3980, 3998, 4002, 4075, 4086.

Sictamoer a) or. Sicamor; e) **Sictamoer** – leenman van koning Certes van Parsen; f) neef (zoon van de zuster) van Mennoen – verwant van koning Certes van Parsen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – door Palamedes gedood <Athenor, Sycamoer> *Troyen*: r. 8945, 9426.

Silenus zie **Stelenus**

Siliadone zie **Zelyadone**

Silicia zie **Cilicia**

Silla a) Scylla¹ – personage uit Ovidius' *Metamorphoses*; b) dochter van koning Nisus van Megara; d) verliefd op diens vijand koning Minos van Kreta die de stad belegert – sneed haar vader in diens slaap de purperen haarlok af die hem onkwetsbaar maakte en verraadde zo haar vaderstad – Minos echter wees haar af – klampte zich vast aan Minos' schip toen die het ruime sop koos – aangevallen door haar vader in de gedaante van een zeearend – veranderde in een vogel; e) **Silla**; f) dochter van koning Nisis van Achaye; g) bemint Minos van Creten – doodt haar vader Nisis en brengt diens hoofd naar Minos – klampt zich vast aan Minos' schip als die zonder haar vertrekt, waarna haar handen worden afgehakt en zij verdrinkt <Sille> *Minnen loep*: boek I, r. 2213, 2222, 2234, 2250, 2273, 2298, 2304, 2326, 2330.

Sylo 1 e) **Sylo**; g) bode van Octaviaen/Augustus – meldt de dood van Quintilius; *Caesar*: r. 1212, 1218.

Sylo 2 h) Shilo² – bijbelse stad in Samaria, Palestina; i) **Sylo** – plaats van herkomst/toenaam van de profeet Achias; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 4].

Silus zie **Cilus**

Silvestre a) or. Silvestre – lett. 'in het bos levend'; e) **Silvestre** – later keizerin; f) moeder van Urbaen (met Frederick Barberousse als vader) – later (tweede) echtgenote van keizer Frederick Barberousse; g) arm maar van goede komaf, vijftien jaar jong, zeer mooi en begaafd – ontvangt de in het bos verdwaalde Frederick Barberousse, keizer van Roomen, in haar huisje en wordt door hem onder het mom van een huwelijksaanzoek verkracht – helpt de (als pelgrims) naar Roomen terugkerende Urbaen en Lucesse – vertelt uiteindelijk in bijzijn

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Scylla_%28princess%29

2. [https://en.wikipedia.org/wiki/Shiloh_\(biblical_city\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Shiloh_(biblical_city))

van de keizer wie de echte vader van Urbaen is – trouwt met de keizer
<Sylvester, Sylvestre> *Urbaen*: z.r.

Silviane a) or. Silvia; b) dochter van Tyrrhus – zuster van Almo en nog een broer;
e) **Silviane**; f) dochter van Cyrus; g) als Aschanius tijdens de jacht haar
tamme hert doodt neemt haar broer wraak, waarna de Trojanen aanvallen en
de burcht van Cyrus verwoesten; *Eneide*: r. 4584.

Silvius a) Silvius¹ [*Aeneis* VI, 763]²; b) laatst geboren zoon van Aeneas en Lavinia – vader
van Aeneas Silvius; d) stichter van Alba Longa; e) **Silvius**; f) zoon van Eneas
der Trojan en Lavina – vader van Silvius Eneas; g) wiens geboorte en naam
voorgezegd werden door Anchises in de hel – krijgt zelf een zoon die Silvius
Eneas wordt genoemd <Silvio, Sylvius> *Eneide*: r. 3652, 3658, 13333, 13341;
e) **Sisanus**; f) zoon van Eneas van Troyen; g) door Eneas op hoge leeftijd
verwekt; *Troyen*: r. 40855; e) **Silvius**; f) zoon van Eneas en Lavine; g) verder
als boven; *Troyen Prz*: fol. 165ra.

Silvius Eneas a) Aeneas Silvius; b) zoon van Silvius – kleinzoon van Aeneas en
Lavinia; e) **Silvius Eneas**; f) kleinzoon van Eneas der Trojan – zoon van
Silvius – vader van Eneas – voorvader/grootvader [?] van Remus en Romulus;
g) wiens geboorte en naam voorzeggd werden door Anchises in de hel – zal
sprekend lijken op (zijn grootvader) Eneas <Silvio Enea> *Eneide*: r. 3659,
13346, 13359.

Simacus a) Symachus [*Alexandreis* IX, 79]³; e) **Simacus** (hs. Sinacus) – één van de
ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen,
Armolaus, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes
en Polidamas; f) boezemvriend van Nicanor; g) vertoont een grote uiterlijke
gelijkenis met Nicanor omdat zij op dezelfde dag geboren zijn – maakt deel
uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten –
samen met zijn vriend gedood door een Indische reus <Symacus>
Alexanders geesten: boek VIII, r. 1085, 1166, 1216; boek IX, r. 175, 178, 192,
205, 245.

[Sym]agoen zie [Synagoen] 1

Simarus a) or. Sinarus; e) **Simarus** – ridder – één van de Sennen; *Merlijn*: r. 32873.

Symeoën zie **Symeon 1**

Symeoën zie **Synon**

Symeon 1 a) Simeon⁴ [*Lucas* 2: 25]⁵; d) herkende in het kind Jezus de Messias – nam
Jezus in zijn armen bij diens opdracht in de tempel te Jeruzalem – feestdag 8

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Silvius_%28mythology%29

2. <http://www.sacred-texts.com/cla/virgil/aen/aenl06.htm>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Simeon_the_Righteous

5. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_2.htm

oktober – contaminatie met de apostel Simon Petrus (zie [sent Peter]) is heel wel mogelijk – zie ook **sent Symon**; e) **sant Symeon**; g) zijn relikwieën (armen) zijn in het bezit van Karl Meynet <sant Symeons> *Karl Meinet*: r. A335, 13; e) **Symon** (or. Symeon li Vielz); g) die de Heer ontving; *Lanceloet*: boek III, r. 3641; e) **Symeon**; g) oude blinde man die God bad voor zijn dood de Messias te mogen aanschouwen – werd ziende toen hij het kind van Maria naar het altaar droeg; *Leven Ons Heren*: r. 455, 3349; e) [**Symoën**]; <Symoene> *Limborch*: boek I, r. 1880; e) **Symeon**; *Lymburch*: boek I, r. 1927; e) **sinte Symeon** <Symeoen, Symon> *Segbelijn*: r. 8431, 11640.

Symeon 2 a) Simeon¹ [*Genesis* 29: 33]²; b) tweede zoon van Jakob en Lea; e) **Symeon**; f) zoon van Jacob – broer van Ruben, Dyna en Levi; g) doodt samen met Levi alle Sychemiten als wraak voor Dyna's verkrachting; *Minnen loep*: boek III, r. 1129, 1135.

Simeon, sinte zie [**Peter, sent**]

[**Simeon**] zie [**Symon die Laser**]

[**Simesse, die**] h) de Simoïs,³ rivier bij Troje, bekend uit Vergilius' *Aeneis*, boek V, r. 634, 803; VI, r. 88 en X, r. 60, waar zij in een adem met de Xanthus genoemd wordt; i) **Simesse** – rivier bij Troeyen – genoemd samen met de Santy; *Troyen Prz*: fol. 138ra.

Symiatelander a) Schionatulander, ridder – personage uit de *Titurel*⁴; d) tot in de dood bemind door Sigûne; e) **Symiatelander**; g) getroost door de doorluchtige maagd Sigonna <Symiate lander> *Minnen loep*: boek II, r. 4204.

Simiramis zie **Semiramis**

[**Symoën**] zie **Symeon 1**

Symoën zie [**Symon**] 1

Symoën zie **Simon 4**

Symoën, sent zie [**Symon, sent**]

[**Symoën die Laser**] zie [**Symon die Laser**]

[**Symon**] 1 a) or. Symon, toegenaamd 'le Voyer'; b) echtgenoot van Constance – vader van twee dochters; e) **Symoën** – boswachter; f) echtgenoot van Constance – pleegvader van Beerte <Symoene> *Beerte*: r. 20, 104, 156, 355, 362, 368, 371, 400.

Symon 2 a) or. Symeu; b) vader van Moys – verwant van Joseph van Arimatea; e) **Symon**; f) uit het geslacht van Galaat; g) wiens lichaam in de brandende

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Simeon_%28Hebrew_Bible%29

2. http://vulgate.org/ot/genesis_29.htm

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Simo%C3%AFs>

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Titurel>

tombe ligt als straf voor een vergrijp jegens Joseph van Aromathien – uit de hel verlost door Galaat; *Lanceloet*: boek III, r. 10139.

Simon 3 a) Simon van Cyrene¹ [*Mattheus* 27: 32]² [*Marcus* 15: 21]³); d) droeg het kruis voor Jezus op weg naar diens terechtstelling op de **Berch van Calvarien**; e) **Symon**; g) toevallige passant die door de ‘Joden’ gedwongen wordt Jezus te helpen bij het dragen van Zijn kruis naar Calvarien; *Leven Ons Heren*: r. 2934, 2935, 2937.

Simon 4 a) verwijzing naar Simon de Tovenaar/Simon Magus⁴ [*Handelingen* 8, 9],⁵ een inwoner van de stad Samaria, die, nadat de stad bekeerd was door de apostel Filippus, de apostel Petrus geld aanbood in ruil voor het vermogen om via handoplegging de Heilige Geest in te stralen, en zo de naamgever werd van de zonde simonie, d.i. het te gelde maken van kerkelijke diensten en goederen – zie ook **Moenen**; e) **Symon**; g) staat op het “voorchasteel” (versterkte voorstevan) van een schip met Reynaert aan het roer; *Hildegasberch*: XVII: r. 25; e) **Simon** – aap te Rome; f) oom van Mertijn; g) kan volgens Mertijn na betaling wel een goed woordje doen bij de paus i.v.m. Reynaerts excommunicatie; *Reynaert Prz*: r. 3426; e) **Symoen** – aap te Rome; f) oom van Mertijn; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 4548.

Symon zie [**Peter, sent**]

Symon zie **Symeon 1**

Symon zie [**Symon die Laser**]

[**Symon, sent**] a) [*Legenda aurea* CLV: De sanctis Symone et Juda] [*Gulden Legende*: Van sinte Symone ende Juden [153]] — Simon⁶ togenaamd ‘Cananeus’ [*Mattheus* 10: 4]⁷ [*Marcus* 3: 18]⁸ alias Simon togenaamd ‘Zelotes’ [*Lucas* 6: 15]⁹ – één van de twaalf apostelen¹⁰ van Jezus (van Nazareth) – gedurende de Middeleeuwen werd dit ‘Cananeus’ begrepen als Simon uit Cana/Kana (waar Jezus tijdens een bruiloft water in wijn veranderde [*Jobannes* 2: 1-11]¹¹), terwijl Zelotes begrepen werd als een afleiding van ‘zelus’ d.i. toren, wat ook de betekenis van Cana zou zijn – nu beter bekend als Simon de IJveraar – zie ook

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Simon_of_Cyrene

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

3. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_15.htm

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Simon_Magus

5. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_8.htm

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Simon_the_Zealot

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_10.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_3.htm

9. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_6.htm

10. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

11. http://vulgate.org/nt/gospel/john_2.htm

Symeon 1 – contaminatie met de apostel Simon Petrus [*Mattheus* 10, 2]¹ [*Marcus* 3, 16]² [*Lucas* 6, 14]³ (zie [**sent Peter**]) is mogelijk, maar kan niet geverifieerd noch gefalsificeerd worden aangezien de naam vooral gebruikt wordt als ‘rijmnaam’; b) gedurende de Middeleeuwen de zoon van Maria Cleophas en Alpheus – broer van sint Jacob die Mindere, Joseph de rechtverdige en sint Judas Thadeus, allen apostelen; d) volgens sommige legenden bij zijn terechtstelling doormidden gezaagd – patroon van houthakkers – feestdag 28 oktober; e) **sente Symoen**; g) bij wie de ridder zweert in het exempel [‘Inclusa’]; 7 *Vroeden*: r. 3332; e) **sente Symoen**; g) aangeroepen door Tierijn; *Ayoel*: r. 761; e) **sente Symoen**; *Aubri*: r. 163; e) **sente Symoen**; *Ferguut*: r. 2908; e) **sente Symoen** – heilige; *Lanseloet*: r. 232; e) **sant Symon**; g) aangeroepen <Symoen> *Ogyer*: r. 255, 337, 437, 466, 535, 1704, 4645, 5571, 6295, 6307, 6996, 7090, 7362, 12584, 13618, 13660, 13684, 16062, 18308, 20805, 21569, 21591, 22656; e) **sant Symon** <Symeon> *Reinolt von Montelban*: r. 9330, 9478, 11536, 14704; e) **sente Simoen**; *Renout*: r. 1099, 1310; e) **sente Symoen**; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 3, r. 2.

[Symon die Laser] a) Simon⁴ ‘de Melaatse’ [*Mattheus* 26, 6]⁵ [*Marcus* 14, 3]⁶ alias Simon ‘de Farizeeër’ [*Lucas* 7, 40]⁷ – gedurende de Middeleeuwen geïdentificeerd als de anonieme melaatse man die door Jezus genezen wordt [*Mattheus* 8: 2],⁸ maar die zijn toenaam ‘de Melaatse’ bleef houden; d) woonachtig te Betanië – ontving als ‘de Melaatse’ Jezus en diens discipelen in zijn huis om zijn dankbaarheid voor zijn genezing te tonen – ontving als ‘de Farizeeër’ Jezus in zijn huis om Jezus op de proef te stellen – in wiens huis de ‘zondares’ Maria Magdalena met een bus balsem ter waarde van driehonderd zilverlingen binnendrong, die uitgoot over Jezus’ voeten, waarna zij die afdroogde met haar haar – over welk optreden door de aanwezigen in de bovengenoemde drie evangeliën verschillend gereageerd wordt variërend van volledig negeren tot scherpe afwijzing – Jacob van M(a)erlant spreekt er in het begin van de *Historie van den Graal* (r. 241-251) schande van dat het ‘Romans’ beweert dat het Laatste Avondmaal ten huize van ‘Simon de Melaatse’ plaats vond, welke vergissing in de Lancelot-compilatie uit de mond van Hestor komt [*Queeste van den Graal*,

1. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_10.htm

2. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_3.htm

3. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_6.htm

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Simon_the_Leper

5. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_26.htm

6. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_14.htm

7. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_7.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_8.htm

r. 36544] – het kan de middeleeuwer verbaasd hebben dat Johannes, die in de *Historia scholastica* de verloofde van Maria Magdalena was, deze gebeurtenis ‘verzwijgt’, zijn navolging van Christus immers was de oorzaak van Maria’s zondig leven; e) **Symon** – woont te Bethania; g) leed aan melaatsheid <Symons> *Graal*: r. 241, 243, 248, 249; e) [**Simeon**]; g) in wiens huis Maria Magdalena door Jezus werd vergeven <Simeons> *Heemskinderen*: p. 161; e) [**Symoens die Laser**]; g) bij wie Jezus met zijn discipelen uit de Graal at <Symoens des lasers> *Lanceloet*: boek II, r. 36544; e) **Symon**; g) in wiens huis Jezus predikte en waar de boetvaardige Maria Magdalena een bus ‘zalf over Zijn voeten uitstortte, die zij vervolgens met heur haar afdroogde – spreekt er schande van dat Jezus deze zondige vrouw te woord staat maar wordt door Jezus publiekelijk gecorrigeerd <Symeon, Symoene, Symons> *Leven Ons Heren*: r. 1401, 1458, 1460, 1468, 1470, 1473, 1482, 1484, 1503.

Symon die Sies a) lett. Simon de (grote) Jachthond – het is onmogelijk uit te maken of Reynout de Ries dan wel *Reynout de Sies dan wel Symon de Sies de oorspronkelijk lezing is – voor Reynout de Ries/Sies pleit dat het (hoewel jongere) Comburgse handschrift dichter bij het origineel staat – voor Symon die Sies dat hierin het begrip ‘simonie’ doorklinkt (in *Reynaert Prz* wordt hier veelbetekenend “pater” aan toegevoegd) – zie ook de corresponderende namen **Reynout de Ries** en [**Symonet die (Rike) Vries**]; e) **Symon die Sies** (correspondeert met L Tibundus catulus sagax (het schrandere hondje Tibaut) en E [...]munt die sies); g) valsemunter te Criekeput; *Reynaert F*: r. 2639.

Symon van Loon e) **Symon van Loon** – hertog; f) vader van Beatis; *Karl Meinet*: r. A275, 51.

Symonet a) or. Simon de Paris; b) leenman van Beuve d’Aigremont; e) **Symonet** – ridder in dienst van koning Karel van Parijs – leenman van hertog Bueve van Eggermont; g) bode van Karel van Parijs – zoekt Madelgijs om hem de nederlaag van Eggermont en Rosefloer tegen de Saracenen te berichten; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 213, 244, 248, 266.

[**Symonet die (Rike) Vries**] a) contaminatie [?] van Reynout de Ries en Symon die Sies al dan niet in combinatie met een aanpassing van het antropomorfe karakter van de tekst of een grappig bedoelde steek onder water jegens de Friezen – zie ook de corresponderende namen **Reynout de Ries** en **Symon die Sies**; e) **Simonet die Vriese** – “pater” (vermoedelijk als indicator voor simonie); g) valsemunter te Kriekenput; *Reynaert Prz*: r. 1977; e) **Symonet die Rike Vriess**; g) valsemunter; *Reynaerts Hst*: r. 2685.

Simpelheit a) Eenvoud, allegorie; e) **Simpelheit** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Scamelheit, Hovessceit, Miltheit, Wijsheit, Wel Helen en Mate; *Limborch*: boek III, r. 1327; e) **Sympelheit** – jonkvrouw van Venus samen met Truwe, Schemlicheit, Hoescheit, Miltheit, Wysheit, Wael-helen en Mäte;

Lymburch: boek III, r. 1318; e) [**Simpelheit**] (or. Simplece) – baron van Cupido <Simpelhede> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1060.

Synados a) or. Synados – zie ook **Pynados** [?]; b) neef van Sadoine en Guiomar; e) **Synados** – Tafelronde-ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide en koning Artur; *Merlijn*: r. 23938, 23970, 24078, 29490.

Synados zie **Pynados**

Synageel e) **Synageel** – Saraceens koning; g) begeert Jolente – helpt koning Glutifax van Alexandrien bij de belegering van Rootsefluer om de dood van diens broer koning Antenor van Spaengien te wreken – doet huwelijksbelofte aan Jolente – tijdens het huwelijksfeest gedood door Vivien <Sinageel, Sinagheel, Synagel, Synagheel> *Malegijs*: p. 121-124, 126, 128-131, 334.

[Synagoen] 1 a) exemplarische Saraceense vorstennaam in het Oudfranse chansons de geste; e) [**Synagoen**] – Saraceens koning <[Sym]agoens, Synagoens> *Ogier A-D*: r. [231]; *Ogier H*: r.[9].

Synagoen 2 e) **Synagoen** – Saraceens sultan van Arabien; f) ‘oom’ (zwager van de verweduwde moeder) van de bastaarden Marcelijs en Baligant; g) oud – gedood [?] door Roelant <Synagoene, Synagoens> *Roelant*: r. P104, P112, P129, P130, P135, P141, P143, P148, P155, P160, P177, P178, P232, P455.

Synagoen 3 e) **Synagoen** – Saraceens koning; g) heeft Willem van Oringen gevangengenomen <Synagoene> *Willem van Oringen*: r. 252, 367, 412.

[Synagoen] zie **Synagoen**

Synagone von Ammirant e) **Synagone von Ammirant** – Saraceens koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – gedood door Charloet <Synagone, Synagonen, Synagons> *Ogyer*: r. 1536, 2593, 2595, 2602, 2613.

Sinay h) de Sinai¹ [Moisan I, 2: SINAI] – woestijn en gebergte in Egypte, tussen de golf van Suez en golf van Akaba [*Exodus* 16: 1]²; i) **Sinay** – berg in Arabia – waar Moyses de wet ontving – waar sente Kateline door de engelen begraven is <Synay> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 648; boek VII, r. 1105; i) **Synai** – Saraceens koninkrijk – met dertig steden, waaronder Sodoma en Gomora – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Synay> *Limburch*: boek V, r. 2116; boek VII, r. 974, 1124, 1367, 1377, 1417; i) **Synay** – Saraceens koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 2109; boek VII, r. 944, 975, 1144, 1388, 1398, 1438; i) **Synay** – berg waar het klooster van Sinte Catherijnen staat – waarheen Rijckaert zonder Vreese door de duivel Burgifer gebracht wordt met de bedoeling dat hij zal vechten tegen een reus, die de haven van Jaffa bezet houdt en alle christen pelgrims doodt, en die naar Burgifer hoopt ook Rijckaert zal overwinnen; *Rijckaert zonder Vreese*:

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Sinai_Peninsula#History

2. http://vulgate.org/ot/exodus_16.htm

cap. 15; i) **Synay**; *Sibeli F*: r. 86; i) **Sinay** – gebergte in Ethiopia 2 – met het graf van sentte Katherine – waar Moyses de wet ontving; *Troyen*: r. 28600.

Sinacus zie **Simacus**

Sinamonde a) or. Sinamonde; b) minnares van koning Baudouin de Boulogne/Bouillon – moeder van de “Bastart de Buillon” – later echtgenote van Huon Dodequin (de Tabarie) – moeder van Gerart le Bel Armé en Seghin de Mélide; e) **Sinamonde**; f) echtgenote van Hughe – moeder van Seghin en Gheeraert – moeder van de Bastaert van Builloen <Sinamonden, Synamonden> *Saladijn*: r. 217, 996, 1009, 1290.

Sinatoes a) or. Synagloires, Saksisch koning; e) **Sinatoes** – heidens koning – één van de Sennen; *Merlijn*: r. 20083.

Syneo zie **Synon**

Sincabrijs zie **Cisigambis**

Sincfal h) het voormalige Zwin¹ bij Brugge, een zee-arm van de Noordzee als gevolg van meerdere duindoorsneden vanaf de 2e eeuw, die tot aan Brugge reikte, maar in de late Middeleeuwen dichtslibde en verzandde – vormde de zuidgrens van het Friese rechtsgebied – zie ook **die Swene**; i) **Sincfal** – water waaraan Vrieslant grenst; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1445; i) **Swytval** – water, verder als boven; *Troyen*: r. 29013.

Synon a) or. de Griekse (dubbel)spion Sinon; e) **Synon** – Griek (uit de Trojaanse Oorlog); g) leugenaar – zogenaamd gevlucht uit het Griekse kamp, vertelt koning Priamus dat de Grieken weggegaan zijn en vertelt over het houten paard, dat een Griekse valstrik blijkt te zijn waardoor Troje ingenomen zal worden <Sinon> *Eneide*: r. 1033, 1140; e) **Syneo** – geboren in Grieken; f) verwant van Palamedes; g) verrader – raadt de Trojanen aan het grote houten paard binnen te halen – vertelt dat hij zijn verwant Palamedes wil wreken door Ulixes te verraden aan de Trojanen – ontvluchtte zijn lot als offer van de Grieken aan Apollon – laat ’s nachts de Griekse manschappen uit het paard <Syneo> *Troyen*: r. 31717, 31821, 31835, 31899, 31948, 31975, 32070.

Sint(*) ** zie **Sent** **

Sinte Sophie zie [**Sent Sophien Kerke**]

Syoen zie **Fyoen**

Syon h) or. Syon; i) **Syon** – plaats/kasteel in Yerlant; *Meluzine*: fol. P2vb, P3rb, P4ra, P5ra, P5vb, P6va.

Syon zie **Toren van Syon**

Syone, Mons zie **Mons Syone**

Sypers n) afkomstig van het eiland Cyprus (zie **Cypre 1**); **Sypers** – “met Sypers goud”; *Jan van Parijs*: cap. [34].

1. http://nl.wikipedia.org/wiki/Zwin_%28zee-arm%29

Sypioen zie **Cyproen**

Sirapeel zie **Fyrapeel**

Syrapel zie **Fyrapeel**

Syre zie **Surie**

[Syrien, die] a) de Syriërs c.q. Assyriërs – zie ook **Assuria** en **Surie**; e) **de Syrien** – leger uit het koninkrijk Damas; g) onder leiding van Prusius – bondgenoten van koningin Mirro en Jason van Mirmidonien <Assieren, Assirien> *Jason*: fol. 21r-21v, 31v, 33r; e) **die Sieriene** – leger uit Syrië; g) bondgenoten van de Romeinen in hun strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9888; e) **die Assirien** – inwoners van het sultanaat en koninkrijk Surien; *Mets*: cap. [2]; e) die Sirien; g) vereerders van de afgodin Astherten; *Negen Quaetsten*: cap. [I, 1].

Sisanus zie **Silvius**

Sisi(e)le zie **Cecile 1**

Sysiphus a) Sisyphos/Sisyphus,¹ eerste koning van Korinthe; d) een man met een bedenkelijke reputatie; e) **Sysiphus**; f) de natuurlijke vader van Ulixes – jarenlang minnaar van de moeder van Ulixes; g) valse dief – volgens Ajax de echte vader van Ulixes, en niet Laertes/Parces; *Troyen*: r. 25898.

Sissia h) mogelijk een verbastering van **Cilicia**, want in één adem genoemd met **Edissen**; i) **Sissia** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VII, r. 621; i) **Cicie** – Saraceens koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 625.

Site zie **Siten, die**

Siten h) Scythia,² het land van de Scythen – de regio ten noord(oost)en van de Zwarte Zee – gedurende de Middeleeuwen werd het ‘Aziatische’ deel Hoge Syten (zie **[Hoge] Sijten**) genoemd, het ‘Europese’ deel Neder Syten (zie **Neder Zijten**); i) **Sitenlant** – koninkrijk in Asia, van Bacteren gescheiden door de rivier de Tanais – rijk van koning Baradach <Siten, Siten lant> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 844, 850, 871, 998, 1212; boek X, r. 1225; i) **Sithie** (Ofra. Sich(y)e) – land bewoond door een vrouwenvolk, dat de stad Jacomte tevergeefs aanvalt en de Diana-tempel bij Jacomte opnieuw inwijdt <Sithien> *Jason*: fol. 88r, 96v; i) **Sychea** (or. Scythia) – waar de apostel Andries predikte; *Gulden legende*: [2]; i) **Siten** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Prisius – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – bewoond door kannibalen – de inwoners geven hun doden giften mee in het graf; *Limburch*: boek VIII, r. 877; i) **Siten** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Primidus – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 876; i) **Siten** – koninkrijk van Yoën; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 72;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sisyphus>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scythia>

i) **Siten** – land van Ritsart; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 162, 203; i) **Siten** – gelegen nabij Grieken – waar Yoen na het proces en de verzoening met Otte naartoe gaat en op de vlakte van Meotides de burcht Gardeterre bouwt; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 2105; i) **Siten** – verder als boven; *Lorreinen O*: r. 2186, 2260, 2283, 2306, 2317, 2322, 2328, 2351, 2455; i) **Siten** – koninkrijk [?] van Yoen – aangevallen door Grieken; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 98, 110, 228; fragm. D, r. 133, 160, 169, 179, 182, 198, 235, 321, [341].

Siten, die 1 a) de Scythen,¹ Centraal-Aziatische nomadenstammen waaronder ook de mythische Amazonen – zie ook [**die Amasonen**] en **die Neder-Siten**;
 d) leefden ten noorden van de Zwarte Zee van de 7e tot de 2e eeuw v.C.;
 e) **die Siten** – huidige naam van **die Parten** – vrijwel onoverwinnelijk volk, afkomstig uit Yrcanie; g) nomadisch volk – vechten te paard – bondgenoten van koning Daris van Percen – onder koning Baradach door Alexander de Grote verslagen/onderworpen <Citen, Site, Ziten> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1195; boek V, r. 473; boek VII, r. 1027, 1289; boek VIII, r. 226, 856, 942, 946, 963, 1014, 1070, 1074, 1116, 1122, 1124, 1154, 1160, 1176, 1181, 1188, 1193, 1200, 1206, 1235, 1240, 1250; boek IX, r. 1; boek X, r. 178;
 e) [**die Siten**] (or. regni Caldeorum – regni Heubaiorum et Cytarum) – wier rijk te gronde ging omdat de heren te veel geld uitgaven <der Siten> *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 156, 712; e) **die Zijten** – volk/leger uit Siten [?]; g) nemen deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 274; e) **die Siten** – heidens volk; g) nemen de verraders Laidoen en Pinabeel hun buit af en verjagen hen <Site> *Lorreinen K*: r. 21, 27, 44;
 e) **die Siten** – volk uit Siten; g) strijden tegen de Grieken om Gardeterre; *Lorreinen V*: fragm. D, r. 51, 69; e) **die Cyden** – huidige naam van **die Parchien** <Citen> *Troyen*: r. 28524, 28824.

[Syten, die] 2 a) corrupt, lees: “die sijn” – contaminatie met **die Siten**; e) [**die Syten**] – onderdanen [?] van de Saraceense koning Demophon van Soloferne – bondgenoten van Echites van Athenen/Ermenien; *Limborch*: boek VIII, r. 153.

Sitenlant zie **Siten**

Sitheus zie **Sycheus**

Sithie(n) zie **Siten**

[Sitten, Vreselike] zie [**Vreselike Sitten, dat**]

Sivilien zie **Sebilien**

Sc/Sk** zie **Sch****

Scaerdelijn zie [**Schaerdelijn**]

Scaerles zie **Scarles**

Scaerloet zie **Esclaroet**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scythians>

Scaye e) **Scaye**; g) gezel van Agaye; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 59.

Scalc zie [Schalc]

Scalck Vont zie [Schalcvont]

Scamelheit zie [Schamelheit]

Scamen zie [Schamelheit]

Scardeline zie [Schaerdelij]

Scariot h) het eiland en koninkrijk Scariot – waaraan Judas Iskarioth (zie [Judas Scariot]) volgens de Mathias-legende in de *Legenda aurea* zijn toenaam dankt – Iskarioth is vrijwel zeker een verminking van Sicariër, lett. messetrekker, één van de militante sectes in de eerste eeuw n.C.; i) **Scariot** – eiland waar Judaes als baby aanspoelt en door de op dat moment kinderloze koningin geadopteerd wordt <Scarioot> *Judas*: r. 47-48, 49.

Scarles e) **Scarles** – bediende van Malegijs; g) knaap – gaat mee naar Rome om de paus te bezoeken – blijft bij de als kluizenaar levende Malegijs in het bos bij Lyons – ook gevangengenomen door de Turkse koningin Torele – als bode naar de familie van Malegijs gestuurd <Scaerles> *Malegijs*: p. 289, 309, 312, 313, 318.

Scarloet zie Esclaroet

Scarpenebbe zie [Scharpenebbe]

Scarpnelle zie [Scharpenebbe]

Scat zie Scotten, die

Scaveloen h) or. Escavalon; i) **Scaveloen** – koninkrijk, gelegen in het gebied van koning Ban – waar Walewein vecht tegen Ginganbrisiel en Dyandras, wat door koning Artur en koning Ban wordt beëindigd <Scavelon> *Perchevael J*: boek II, r. 37042, 37056, 37104, 37357, 37411, 38689, 39115, 41584, 41651, 41849, 41853, 41995, 42001, 42049, 42056, 42151, 42155, 42368, 42381, 42388, 42399, 42405, 42414, 42481, 42500.

Scefdore zie Chiefdore

Scelenus zie Stelenus

Sceld zie [Schelt, die]

Scelt zie [Schelt, die]

Scep van Aventuren zie [Schip van Aventuren, dat]

Scerpenebbe zie [Scharpenebbe]

Scielien zie Cecile 1

Scilde, Ridder metten Witten zie [Ridder metten Witten Schilde, die]

Scilt, Witte zie [Witte Schilt, die]

Scip van Aventuren zie [Schip van Aventuren, dat]

Scipion zie Cyproen

Scitia h) bedoeld moet zijn Phthia¹ [*Metamorphoses*, boek XIII, r. 156]² in het zuiden van Thessalië (zie **Tessalie**), legendarische stad en koninkrijk van Peleus, in werkelijkheid een regio, Phthia/Phthiotis geheten, met als hoofdstad Lamia³ – gelet op de context niet Scythia (zie **Siten**); i) **Scitia** – woonplaats van Peleus 1; *Troyen*: r. 26414.

Scod zie **Scotten, die**

Scolant zie **Scotlant**

Scolastica, (Historia) zie [**Historia Scholastica**]

Scollant zie **Scotlant**

Scone Gaiande zie [**Schone Gaiande, die**]

Sconede zie [**Schoonheit**]

Sconeit zie [**Schoonheit**]

Sconen h) Scania⁴ in het middeleeuws Latijn, het huidige Skâne,⁵ het zuiden en de zuidwestelijke kuststreek van Zweden; i) **Sconen** – waar allerlei levensmiddelen vandaan komen voor het feest dat koning Magnus van Deenmerke geeft ter gelegenheid van het huwelijk van zijn dochter met koning David de Bruys van Scotlant; *Denensage*: r. 118.

Sconenberge zie [**Schoneberch**]

Scoot, Abrahams zie **Abrahams Scoot**

Scorpio a) het sterrenbeeld Schorpioen [astrologie]⁶; e) **Scorpio**; g) genoemd door de kalief van Baldac; *Margrieta van Limborch*: cap. 100, 108.

Scot zie **Scotten, die**

Scotland(t) zie **Scotlant**

Scotlant h) [Moisan I, 2: ESCO(S)E] – het koninkrijk Schotland⁷ nu (nog) deel uitmakend van het huidige Groot-Brittannië, met name het gebied ten noorden van de Firth of Forth – vaak aangeduid als een heidens land met een (daarom) Saraceense bevolking – zie ook **Albanyen**; i) **Scotlant** – voorbij Bartanien – onderworpen aan Alexander de Grote <Scollant> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1758; boek X, r. 1166; i) **Scotlant** – koninkrijk <Scotlandt> *Buevijn*: fol. A3r, A6r, B2v, B3r, B4r-B5v, H2r-H2v, H4v, H5v, M3v; i) **Scotlant** – koninkrijk van David de Bruys; *Denensage*: r. 31, 223; i) **Scollant**; *Ferguut*: r. 2000; i) **Scollant** – land van herkomst van Florigout; *Florigout*: r. 5285; i) **Scotlant** – land waar het bedevaartsoord Sint Andries gelegen is; *Heemskinderen*: p. 71, 88; i) **Schotten** – koninkrijk – bondgenoot

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Phthia>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lamia.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Scania

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Skane.kmz

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Westerse_astrologie

7. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_scotland

van Rome; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1529; i) **Scotlant** – koninkrijk van Saudone <Scollant> *Jourdein*: r. 252, 340; i) **Schotlant** – koninkrijk; *Karl Meinet*: r. A316, 37; i) **Scollant** – in het gebied van koning Artur – de Ynsen Roken liggen tussen Irlant en Scollant – toenaam van **Ganor van Scollant** – waar de abdij Celice alias die Helpe van dien Armen Liederen alias die Cleine Aelmosene gelegen is; *Lanceloet*: boek II, r. 1218, 21460, 24175, 24182, 24195, 28016, 29432, 35484; i) **Scollant** – koninkrijk – waarheen Naschien 1 kwam om het christen geloof te verspreiden – koninkrijk van achtereenvolgens Marpus, Naschien 2, Cham, Helyas en Jonas – toenaam van **Ydier van Scollant**; *Lanceloet*: boek III, r. 5400, 14145, 14256; i) **Scollant** – koninkrijk van Vadaan – toenaam van **Angiusel van Scollant** – de inwoners heten Scotten – bisdom – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 771, 5637, 7861, 9709, 10309, 11030, 11326; i) **Scotlant**; *Lantsloot*: r. 2633; i) **Scotlant** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1093; i) **Schotlant** – koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1083; i) **Scotlant** – koninkrijk, van koning Anguissant – toenaam van koning **Tradelians van Norgales/Scotlant** – aangevallen door de Sennen – met Irlant land van herkomst van de Sennen; *Merlijn*: r. 10450, 13335, 13396, 13868, 14479, 15832, 16214, [19218a], 19458, 19460, 21247, 29965, 30442, 31286, 31578; i) **Schotlant** – koninkrijk – partij in het toernooi te Lonnen <Scotlandt, Scotlant> *Olivier*: fol. D1v, D3r, D4v, E2r, E4v; i) **Scollant** – aan zee gelegen – gefingeerd land van herkomst van Bayneel vander Roetsen (d.i. Keye) – toenaam van **Ydier van Scollant** – waar ook Gygantioen en Belinette (en Ragisel [?]) wonen; *Ragisel*: r. 2218, 2453, 2574, 2835, 2879, 2949, 2985, 3096; i) **Schotlant** – koninkrijk – de duivel Burgifer heeft de metamorfose aangenomen van een jonkvrouw die zegt dat zij de dochter van de koning van Spaengien is en zal huwen met de koning van Schotlant; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 15; i) **Schotlant** – toenaam van **Willem van Schotlant**; *Sibilla*: r. 131; i) **Scotlant** – land voorbij Bertaengen; *Troyen*: r. 29326.

Scotlant zie **Gotlant**

Scotte zie **Scotten, die**

Scotten, die a) de Schotten; e) **die Scotte** – een inwoner van Scotlant; *Alexanders geesten*: boek III, r. 180; e) **Scotte** – onderdanen van koning David de Bruys van Scotlant <Scotten> *Denensage*: r. 43, 74; e) **die Scotten** – volk/leger uit Scollant – bondgenoten van Mordret in diens strijd tegen koning Artur – aangevoerd door Elyades; *Lanceloet*: boek IV, r. 7443, 11334, 11422; e) **Schotten**; g) samen met Friesen, Engelsch en Britoene mee met Charloet uit Engellant om Karel de Grote te hulp te komen; *Ogyer*: r. 2380; e) **die Scotten**; g) bondgenoten van Sornagur; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 28; e) **Schotten** – volk; g) komen Karle te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 116; e) **die Scot** – toenaam

van **Maronier** <Scat, Scod> *Segheliyn*: r. 9937, 9957, 9962, 11168, 11210, 11238, 11324, 11341, 11348, 11490, 11556, 11560, 11589.

Scottese n) Schotse; o) **Scottese** – gezegd van mijlen; *Merlijn*: r. 19523.

Scouden zie [Schouden]

Slaep, die a) de Slaep, allegorie; e) **die Slaep**; g) door Victoria naar Alexander de Grote gestuurd om ervoor te zorgen dat hij succesvol verder kan strijden tegen de Perzen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1520, 1529.

Slappelcaerde zie **Slopecade**

Slave zie **Slaven 1, die**

Slaven zie **Slavenie**

Slaven, die 1 a) de Slaven,¹ volk op de Balkan; e) **die Slaven** – volk/leger uit het koninkrijk Slavenien; g) belegeren koningin Mirro van Olifernen – verslagen door Jason van Mirmidonien c.s. <Slave> *Jason*: fol. 18r, 19r, 20r, 29r, 29v, 31v, 32r, 33v-35r, 54r, [154v].

Slavenie h) Slavonia,² lett. land van de Slaven, traditioneel gelokaliseerd als het land tussen de rivieren Drava³ en Donau⁴ in het noorden en de Sava⁵ in het zuiden; i) **Slavenie** – koninkrijk van Brutus; *Caesar*: r. 839; i) **Slavenyden** – Saraceens koninkrijk (van Susas [?]); *Fierabras*: r. 41; i) **Slavenie** – koninkrijk van de Slaven <Slaven, Slavenien> *Jason*: fol. 12r-13r, 14v, 15r, 17r, 18r-20r, 22v, 26v, 29v, 31r, 33v, 34r, 35r, 54r, 158r; i) **Slavonien** – door Reynout bezocht op weg naar het Heilige Land; *Heemskinderen*: p. 188; i) **Slavonijen** – Saraceens rijk – waar de bij Constantinopel verslagen Saracenen (onder leiding van sultan Carodos van Babilonien) per schip heen vluchten; *Margrieta van Limborch*: cap. 103; i) **Slavenyden** – vanwaar Reynolt sloop naar Trypen; *Reinolt von Montelban*: r. 13614.

Slavenyden zie **Slavenie**

Slavoni(j)en zie **Slavenie**

Slieve zie **Kyeve**

Slijndepier a) lett. pieren (wormen) verslinder; e) **Slijnde Pier** – roek; f) zoon van Corbaut (en Scerpenebbe); *Reynaert Prz*: r. 3721; e) **Slijndepier** – roek; f) zoon van Corbaut (en Scerpe Nebbe); *Reynaerts Hst*: r. 4908.

Slopecade a) ongetwijfeld een grappig bedoelde sprekende naam, mogelijk een combinatie van 'slop' dat schuilplaats of uitweg kan betekenen (Reinaert maakt wel eens gebruik van een dassenhol om aan zijn achtervolgers te ontkomen) en 'cade' zoals we dat kennen in 'predicade' d.i. preek;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Slavs>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Slavonia>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Drava>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Danube>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Sava_%28river%29

e) **Slopecade** – dassen-vrouwtje; f) echtgenote van Grymbert – verwant van Reynaert 1; g) vertelt het geheim (gehoord van de dronken Grymbert) van de samenzwering aan Ermelijn, Reynaerts vrouw – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp <Sloepecade, Sloppecade> *Reynaert Prz*: r. 1683, 3965, 5871, 5910; e) **Sloppel Kaerde** – dassen-vrouwtje; f) echtgenote van Grymbaert – verwant van Reynaert 1; g) verder als boven <Lupelkaerde, Slappelcaerde, Sloppel Cade, Slupecade> *Reynaerts Hst*: r. 2306, 5182, 7387, 7427.

Slot van Aiglon zie **Casteel vanden Airne**

Slughe zie **Huge van Bourdeus**

Slupecade zie **Slopecade**

Smekinge 1 a) or. Favor [*Alexandreis*, boek IV, r. 429]¹ — Vleierij, allegorie²;

e) **Smekinge**; f) zuster van achtereenvolgens Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gerechtigheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijkeit (or. Pecunia), Eendrachtichede (or. Concordia), Bliscap (or. Applausus) en Wale Onnen (or. Risus); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1495.

Smekinge 2 a) or. “Pestis adulandi” [*Alexandreis*, boek X, r. 51]³ — Vleierij, (hoofd)zonde /allegorie⁴; d) Jacob [van M(a)erlant] heeft de meer dan tien, niet alle door Gautier met name genoemde zonden, geordend in de overbekende zeven hoofd-/doodzonden en in navolging van zijn brontekst sommige vrouwen kinderen gegeven; e) **Smekinge** – één van zeven vrouwen, woonachtig in één van de zeven burchten onder de muren van de Hel; *Alexanders geesten*: boek X, r. 83.

Smirna h) Smyrna⁵ in Lydia in Klein-Azië, het huidige Izmir,⁶ havenstad aan de Egeïsche Zee in Turkije; i) **Smirna** – stad in Bitinia/Meerre Frigia – gesticht door Teseus; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1341; i) **Smirna** – stad in Meerre Frigia – verder als boven; *Troyen*: r. 28914.

Snellaert a) ongetwijfeld bedoeld als sprekende naam: ‘vluggerd’ [?]; e) **Snellaert** – een duivel; g) ontvoert c.s. Margrieta van Lymborch en de koopman – tovert een kasteel om hen daarin te ontvangen en te bedriegen; *Margrieta van Limborch*: cap. 8.

Snyryen zie **Surie**

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al10.html

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Smyrna>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Izmir.kmz

Sobels zie **Cursabel**

Sodoma h) Sodom¹ [*Genesis* 13: 10]² – waterrijke, welvarende stad aan de oever van de rivier de Jordaan die samen met Gomorra door de God van het Oude Testament vernietigd werd wegens het tegennatuurlijke ontuchtige gedrag van de mannelijke bevolking; i) **Sodoma** – wegens haar zonden door God verwoest met zwavel en vuur – waar nu de Dode See is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1169; i) **Sodoma** – grote en sterke stad die in de aarde verzonk en onder water verdween; *Brandaen*: r. 1291; i) **Sodoma** – één van de dertig steden in het koninkrijk Synai; *Limborch*: boek V, r. 2119; i) **Sodoma** – één van de dertig steden in het koninkrijk Synay; *Lymburch*: boek V, r. 2112; i) **Zodoma** – land van Loth en zijn exemplarisch ongehoorzame vrouw; *Minnen loep*: boek IV, r. 1312; i) **Zodoma** – wegens haar zonden door God verwoest met zwavel en vuur – waar nu de Dode Zee is; *Troyen*: r. 28662; i) **Sodoma** – verzonken stad op de bodem van de Duyvels Vloet, gelegen op een halve dagtocht van Jherusalem; *Wrake Vb*: fol. C2v, C3r.

Soerhan(t) zie **Sorhant**

Soete e) **Soete** – heidens prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Seghelijn de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Soet> *Seghelijn*: r. 4077, 4932.

Soffisant a) lett. notabel; e) **Soffisant** – sterrenkundige en tovenaars, woont in Monbrant; g) leermeester van Florigout; *Florigout*: r. 5330.

Sohant zie **Sorhant**

[**Soibaut**] zie [**Segebalt van Grymmerstoel**]

Soyhier e) **Soyhier**; f) zoon van Rychaert, koning van Inghelant; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc <Soyhiere> *Saladijn*: r. 538, 600, 624, 653, 697, 717, 720.

Sockart zie **Fuckart van Berrien**

[**Soliman**] a) or. Solunant; e) [**Soliman**] – ridder – één van de Sennen; g) bij Logres gedood door Garies <Solimanne> *Merlijn*: r. 20442.

Solimant a) mogelijk dezelfde als **Solomant**; e) **Solimant** – heiden <Solimande> *Saladin*: r. 8, 11, 35.

Solinas a) or. Solinas/Solimas; e) **Solinas** – ridder – één van de Sennen; f) verwant van koning Rioen van Denemarke; g) legeraanvoerder van de Sennen in Carmelide <Celidas> *Merlijn*: r. 22898, 22902, 23207, 33815.

Solinus l) Caius Julius Solinus³ (3e eeuw) – auteur van *De mirabilibus mundi* (Over de wonderen van de wereld),⁴ waarin in IX, 18 wordt meegedeeld dat

1. http://nl.wikipedia.org/wiki/Sodom_%28Bijbelse_plaats%29

2. http://vulgate.org/ot/genesis_13.htm

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Gaius_Julius_Solinus

4. <http://www.thelatinlibrary.com/solinus.html>

Philippus de verwekker van ‘de Grote’ was, en dat de paring met een draak een verzinsel van Olympias was – auctoritas gedurende de Middeleeuwen; m) **Solinus** – ontkent dat Neptanabus de verwekker van Alexander de Grote is – beschrijver van Indi <Solinuse> *Alexanders geesten*: boek I, r. 333; boek IX, r. [44]; boek X, r. 516.

Soloferne h) vermoedelijk een variatie op Holofernes – zie ook **Holifernes** en **Oliferne**; i) **Soloferne** – toenaam van koning **Demophon van Soloferne**; *Limborch*: boek VII, r. 1798; i) **Louferne** – toenaam van koning **Demophon van Louferne**; *Lymburch*: boek VII, r. 1821.

Solomant a) or. Soliman li Enfes, dat is Soliman jr. alias Qilij Arslan I¹; b) zoon van Sulaiman, koning van Nicaea; c) sultan van de Seltsjoeken (1092–1107); e) **Solomant** – koning van Nikes; g) verslaat de kruisvaarders bij Kieveroet; *Boudewijn*: r. 172.

Solome zie **Salomee**

Somberset h) Somerset² in het zuidwesten van Engeland; i) **Somberset** – graafschap – partij in het toernooi te Lonnen; *Olivier*: fol. D3r, D6r.

Som zie **Somme, die**

Somilet a) or. Soumilloit – lett. ‘dommelaar’; b) vader van Fergus en nog twee zonen; e) **Somilet** – rijke boer uit Pelande; f) vader van Ferguut; g) getrouwd met een edelvrouw; *Ferguut*: r. 289, 871, 924, 2102.

[**Somme, die**] h) de Somme,³ rivier in het noorden van Frankrijk met daaraan gelegen de steden Saint-Quentin (zie [**Sent Quintijn**]) en Amiens – gedurende de Middeleeuwen fungeerde de Somme als de grensrivier naar tussen ‘Vlaanderen’ en ‘Frankrijk’; i) **die Zomme** – correspondeert met **die Ronne** (in *Reynaert F*) – westelijke grensrivier, genoemd met die Elve; *Reynaert A en F*: r. 2442; i) **die Somme** – verder als boven <Sommen> *Reynaert Prz*: r. 1805; i) **die Som** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2461.

Somoguer zie **Sornagur**

Sompniarys, die l) de *Sompniarijs* – boek over dromen vertaald/bewerkt naar een niet nader genoemd *Somniarium*,⁴ mogelijk het wijd en zijd verspreide *Somnia Danielis*, een alfabetisch geordende lijst van wezens. voorwerpen, gebeurtenissen enz. die in een droom kunnen voorkomen, met daaraan tegevoegd hun positieve of negatieve duiding – jaar van vervaardiging en (eventuele) opdrachtgever dan wel de man of vrouw aan wie deze *Sompniarijs* werd aangeboden zijn onbekend; m) **die Sompniarys** – werk van Jacop van M(a)erlant – als één na laatste opgesomd in de catalogus van

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Kilij_Arslan_I

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Somerset>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Somme_River

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Losbuch>

zijn werken in de proloog van de *Historie van Troyen* tussen *Toerecke* en de *cortten Lapydarys*; *Troyen*: r. 59.

Sone, die zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

Sonne, die a) de Zon – de vierde van de zeven planeten (gerekend vanaf de aarde in het Ptolemaeïsche stelsel¹) – waarnaar de eerste dag van de week genoemd werd, die als exemplarisch gelukkig gold, welk geloof nog altijd voortleeft in de uitdrukking ‘zondagskind’ – zie ook **Jupiter 1**; e) **die Sonne** – vierde van de zeven planeten – “behagel ende heet”; *Limborch Frg*: H51C, r. 502.

Sonnen boom, die n) de bomen van zon en maan – zie ook **die Manen boom**;
o) **die Sonnen boom** – één van de twee heilige bomen in het orakel in Oost-Etyopen c.q. Endi, die zowel Indisch als Grieks spreken
<Sonnenboom> *Alexanders geesten*: boek X, r. 631, 691, 699, 714, 773, 795.

Sophie, sent a) [*Legenda aurea* XLVII add: De sancta Sophia et tribus filiabus eius] — de heilige Sophia van Rome,² legendarische martelares – haar naam betekent: ‘wijsheid’ – zie ook [**Sent Sophien Kerke**]; b) moeder van Pistis/Fides, Elpis/Spes en Agape/Caritas (Geloof, Hoop en Liefde); d) feestdag 30 september; e) **sente Sophie**; g) aangeroepen door Evax <sente Sophien> *Limborch*: boek V, r. 197; e) **sente Sophien**; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H52, r. 254; e) **sent Sophie**; g) verder als boven <sijnt Soffijen> *Lymburch*: boek V, r. 195; boek VII, r. 177.

[**Sophien Kerke, Sent**] zie [**Sent Sophien Kerke**]

Sorant zie **Sorhant**

Sorbares a) or. Sorbarés, Saksisch koning; e) **Sorbares** – heidens koning – één van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; g) voorziet de Sennen van proviand – legeraanvoerder in de strijd om Clarence <Orbores, Sorbores> *Merlijn*: r. 19469, 20083, 29995, 32891.

Sorberijn a) or. Sorbrin; e) **Sorberijn** – Saraceens koning; f) neef van koning Galefier van Palernen; g) zeer sterk – bezit het paard Blansadijn – vecht in de tweekamp met Gherijn/Hughe om Claramonde – doorkliefd door Gherijn/Hughe, waarna zijn paard en wapenuitrusting door Gherijn/Hughe worden meegenomen; *Hughe Prz*: p. 64-68, 70.

Sorbes i) **Sorbes** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 37.

[**Sorbitaen**] a) or. Sortibrin; e) [**Sorbitaen**]; g) heeft met zijn gezellen een ridder en een jonkvrouw mishandeld – gedood door Gawyn <Sorbitane> *Merlijn*: r. 31102.

Sorbores zie **Sorbares**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Ptolemaic_system

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Sophia_of_Rome

- Sorborijn** e) **Sorborijn** – Saraceense prins en kapitein; g) door de verrader Gouweron getipt om keizer Sigismundes en joncker Jan tijdens een jachtpartij gevangen te nemen en te doden – welk plan mislukt met de dood van zijn (naamloze) broers tot gevolg – geeft zich over aan joncker Jan – bekeert zich tot het christendom en ontvangt als doopnaam Lanceloot – redt joncker Jans leven na nieuw verraad van Gouweron <Sorborijns, Sorborijs> *Jan uut den Vergiere*: cap. 3-4, 23.
- Sorelois** h) or. Sorelois, koninkrijk – gelegen in (Noord-)Wales [?]; i) **Soroles** – land, gelegen in de buurt van Foreestan en Morgales; *Lanceloet*: boek II, r. 13641; i) **Soroloes** – land – met het hertogdom Ayoel – de landsheer van Soroloes woont de kroning van Bohort en Lyoneel bij; *Lanceloet*: boek IV, r. 6405, 7445; i) **Sorlois** – koninkrijk van Galioot – in een woud tussen Cornuaelge en Sorlois is Merlijn opgesloten door Ymeine <Sorloos> *Lantsloot*: r. 138, 1518, 1525, 4492; i) **Sorelois** – koninkrijk <Soreloes, Sorlois> *Merlijn*: r. 15639, 19774, 32290.
- Sorgales** h) or. Sorgales – het zuiden van Wales in Groot-Brittannië – zie ook **Gales**; i) **Sorgales** – toenaam van koning **Belinan van Sorgales**; *Merlijn*: r. 27186.
- Sorganes** zie **Sornagris**
- Sorganis** zie **Sornagris**
- Sorganus** zie **Sornagris**
- Sorgelijcste Gewat, dat** h) or. li Guez Perillous; i) **dat Sorgelijcste Gewat** – (plek in) een rivier met steile oevers, waar Walewein moet oversteken om bloemen te plukken voor een jonkvrouw (d.i. Orgeliose) <Felle Gewat, Vreesseliken Gewade> *Perchevael J*: boek II, r. 39987, 40000, 40398.
- Sorgelike Foreest, dat** h) or. la Forest Perilleuse; i) **dat Sorgelike Foreest** – woud – oude naam van **dat Wout sonder Keren**; *Merlijn*: r. 24290.
- Sorhant** h) or. Sorhaut, hoofdstad van Gorre; i) **Sorhant** – stad in Gorre [?] van koning Uriens, beheerd door Bandemagus en Clamides – belegerd door de Sennen <Soerhan, Soerhant, Sohant, Sorant> *Merlijn*: r. 15487, 15949, 16047, 16163, 16222, 19533, 19601, 19644, 20016, 20236, 20839.
- Soridane** zie **Sorionde**
- Soringant** a) or. Senigran, Saksisch koning – mogelijk dezelfde als **Sornagris**; e) [**Soringant**] – heidens koning – één van de Sennen; g) bij Logres verslagen door de ‘vijf neven’ van koning Artur – gedood door Galescins <Soringanne, Soringante> *Merlijn*: r. 16603, 16757.
- Sorionde** h) or. Sorionde(s), de zoon/neef van Maglaant (zie **Soriondes**) – vertaalfout, bedoeld is de stad Arondel (zie **Arondeel**); i) **Sorionde** – stad <Soridane, Sorionden> *Merlijn*: r. 20841, 20930.
- Soriondes** a) or. Sorionde(s), Saksisch koning – zie ook **Sorionde**; b) zoon/neef van Maglaant – neef van Hargodabrant; e) **Soriondes** – ridder – één van de Sennen; f) neef [?] van koning Malegans; g) valt Cornuale, het koninkrijk van

Ydier van Cornuale, aan <Sorionder> *Merlijn*: r. 20021, 20902, 20986, 21018, 21093, 21162, 21183, 21202.

Sorlois zie **Sorelois**

Sorloos zie **Sorelois**

Sormarinde e) **Sormarinde**; *Loyhier D*: r. 4; e) **Sormarinde** – koningin; f) dochter van koning/keizer Oursares – echtgenote van Loyhier; g) verliefd op Loyhier – trouwt met hem – zoekt verkleed als lierspeler de verdwenen Loyhier – bevrijdt hem uit gevangenschap – weigert te trouwen met koning Otte; *Loyhier I*: fragm. M, r. 16, 38, 67, 106, 140, 395, 400, 467.

Sormosane h) Sormasane, bekend in de wereld van het chanson de geste als de stad in Orient van koning Cornumaran – vermoedelijk het tegenwoordige Kermanshah¹ in Iraans Koerdistan; i) **Sormosane** – stad in Persen – woonplaats van Bertelute van Perssen, Jolente en Makebeer; *Malegijis*: p. 122.

Sornagris a) or. Sornigrieu/Sarnagut, Saksisch koning, toegenaamd ‘de la Terre as Yrois’ – mogelijk dezelfde als **Sornagut**; e) **Sornagris** – heidens koning – één van de Sennen; g) bondgenoot van koning Rioen van Denemarke in Carmelide <Barnagut, Sarnagut, Sorganes, Sorganis, Sorganus, Sornagins, Sornagu, Sornagus, Sornagwine> *Merlijn*: r. 16884, 17858, 18094, 18102, 18111, 18123, 18133, 18152, 18166, 18220, 18249, 20086.

Sornagur a) or. Sornagur, Saraceens koning; e) [**Sornagur**] – romanpersonage <Sornagure> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1212; e) **Sornagur** – Saraceens koning; g) aanvoerder van de Saracenen in de strijd tegen de Fransoysen – dapper, hoofs en bewonderenswaardig vorst – vastbesloten Vrankerike te veroveren – zijn baronnen deinzen echter terug voor Parthonopeus en zijn aanhang – uiteindelijk door zijn raadsman Mares verraden in de tweekamp met Parthonopeus <Sornagure, Sornagurs, Surnag[ur], Surnagure> *Parthonopeus*: r. 1460, 1620; fragm. M I, fol. 1vb, 19, 45; [2ra, 18]; 2rb, 7; 2vb, 20, 30; fragm. V, r. 48, 68, 112, 131, 174, 181. 286, 294, 299, 307, 316; e) **Sornoguer** – Moors koning; g) belegert samen met de koningen Cantion en Ascon de koning van Vrankrijk te Parijs – overwonnen door graaf Partinoples van Bleys <Somoguer> *Partinoples*: p. 19, 21.

Sornagus zie **Sornagris**

Sornagut a) or. Servagat, Saksisch koning, toegenaamd ‘de la Terre as Irois’ – mogelijk dezelfde als **Sornagris**; e) **Sornagut** – heidens koning – één van de Sennen; g) bij Logres verslagen door de ‘vijf neven’ van koning Artur <Sarnagut> *Merlijn*: r. 16603, 16829.

[**Sornagwijn**] zie **Sornagris**

Sornahan vanden Nuwen Castele a) or. Sornehan del Nuef Chastel; b) broer van Druas le Felon; e) **Sornahan vanden Nuwen Castele**; f) broer van Dryas;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kermanshah.kmz

g) neemt Agraveyn en Gurrees gevangen op der Keytiven Berch – door Gaheret verslagen en naar de vrouwe van Rostoc gestuurd <Sornahanne, Sornahans, Sornehan> *Lanceloet*: boek II, r. 5833, 5855, 5918, 5945, 5949, 5967, 5979, 6003, 6004, 6029, 6039, 6065, 6067, 6086-6087, 8338, 8363, 8385, 8395, 8407, 8419, 9708-9709, 9734, 9748, 9780, 9784, 9787, 9791, 9801, 9803, 9822, 9868, 9883, 9885, 9896, 9916, 9921, 9930.

Sornahaut a) [Moisan I, 2: SENEHEUS]; b) dochter van koning [Moisan I, 2: ORRI 3 DE BAIVIER(E)] en [Moisan I, 1: GUIBO(U)R 3] – moeder van [Moisan I, 1: NAIME(S) 2 DE BA(I)VIERE]; e) **Sornahaut**; f) dochter van koningin Guiborch; g) verliefd op Gazelijn – ontvoerd door de Saracenen – bevrijd door Aubri c.s. <Sornahauden> *Aubri*: r. 36, 53, 76, 94, 243.

Sornehan zie **Sornahan vanden Nuwen Castele**

Sornoguer zie **Sornagur**

Soroas a) or. Zoroas, uit Memphis; e) **Soroas** – Egyptisch sterrenkundige, afkomstig uit Damiette – ridder in dienst van koning Daris van Percen; g) voorziet zijn eigen dood – door Meleager dodelijk verwond; *Alexanders geesten*: boek III, r. 275, 325, 375, 389.

Sorol(o)es zie **Sorelois**

Sorpine e) **Sorpine** – koning van Arragoen, den Castele en Provensen; f) schoonvader van koning Leodegan van Carmelide; g) heeft zijn enige dochter uitgehuwelijkt aan koning Leodegan van Carmelide om diens verdiensten; *Merlijn*: r. 17964.

[Sortiban] a) or. Senebaut – waarschijnlijk contaminatie met or. Sortibran – zie ook **Sortibant** en **Tenebant**; e) **[Sortiban]** – ridder – één van de Sennen; g) in Carmelide gedood <Sortibanne> *Merlijn*: r. 18634.

Sortibant a) or. Sortibran; e) **Sortibant** – ridder – één van de Sennen; f) verwant van Sapharijn; g) strijdt mee met de Sennen in Carmelide – gedood door koning Ban van Bonewijc <Sortibande> *Merlijn*: r. 18493, 18625.

Sosimas zie **Zozimas**

Soter a) Ptolemeus I Soter¹ (ca. 367-ca. 283 v.C.); c) Macedonisch heerser over Egypte; e) **Soter** alias **Tholomeus 1** – koning van Egypten; g) stichter van Achers; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1499.

Sottighem h) Zottegem² in Oost-Vlaanderen, België – de naam wordt naar zich laat raden graag en vaak gebruikt als metafoor voor (ultieme) dwaasheid; i) **Sottighem** – “een heel ghesel/Die van Sottighem is gheboren” d.i. een zeer loslippige vriend <UB Leiden Ltk. 205: sottegom> *Minnen loep*: boek I, r. 751.

Spaench zie **Spaensche**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Ptolemy_I_Soter

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Zottegem.kmz

Spaenge zie **Spaengen**

Spaengen h) [Graesse: **Hispania**]¹ [Graesse: **Sicania (peninsula)**]² [Moisan I, 2: ESPAGNE] — Spanje³ – het Iberisch schiereiland – bij Ptolemaeus alleen het noordelijke deel ervan – omstreeks 711 begon de verovering van het toen Visigotische Spanje door de ‘Moren’ (Omajjaden), aan welke islamitische expansie naar het noorden een eind kwam toen Karel Martel 732 bij Poitiers de ‘Saracenen’ versloeg – waar de achterhoede van het leger van Karel de Grote in 778 bij Roncesvalles (zie **Roncevale**) in een Baskische hinderlaag liep – ten tijde van het *Chanson de Roland* was het noorden van Spanje met daarin onder andere de koninkrijken Aragón (zie **Arragoen 1**), Castilië (zie **Castele**) en Navarra (zie **Navare** en **Averne 2**) bevrijd gebied – de Reconquista (herovering) van Spanje door de Christenen zou duren tot 1492 toen Granada (zie **Granaten**) viel – de strijd in Spanje tegen de Saracenen gold als Kruistocht en was een bijzonder geliefd en vaak bezongen thema in het chanson de geste c.q. de Karelepiek; i) **Spanien** – in het uiterste westen van Europa – strijdtoneel bij keizer Julius – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote – land van herkomst van Blancefloer 1 <Spaengen, Spaengenlant, Spangen, Spanjen> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1093, 1113; boek VII, r. 785, 1292, 1597, 1605, 1618, 1795; boek VIII, r. 103; boek X, r. 329, 1064, 1152; i) **Spaengie** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het slottoernooi te Cardoel <Spanie> *Ferguut*: r. 5178, 5255; i) **Spaenge** – heidens koninkrijk van Fenus en zijn opvolger Floris <Spaengen, Spaengien> *Floris*: r. 91, 122, 172, 773, 1576, 1825, 1827, 1882, 1884, 1999, 2316, 2732, 2812, 2948, 2966, 3945; i) **Spaengie** – heidens koninkrijk van Venus en later van Floris – door Floris gekerstend <Spaengien> *Floris Prz*: fol. A2r, A2v, B6v, C1v, C6r, D4v; i) **Spanien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van emir Galien <Spanyien> *Flovent*: r. 447, 466; i) **Spaengnen** – met daarin de steden Borges, Carien en Pampeloenen – waar koning Kaerle die Groote oorlog voert tegen de Sarazijnse koning Marchille < Spaingnen, Spaengnien> *Galien Rethore*: cap. [2], [16], [18], [23], [36], [42], [58]; i) **Spangen** – koninkrijk van koning Saforet – gebied waarvan Ridsaert door Karel de Grote markgraaf wordt gemaakt – waar de Heemskinderen drie jaar koning Saforet dienen <Spaengen> *Heemskinderen*: p. 40, 53, 54; i) **Spaengen** – koninkrijk; *Huge M*: r. 418; i) **Spaengien** (or. Espagne) – koninkrijk van de ouders van de kroonprinses Anne, dat als beloning middels een huwelijk wordt toegezegd aan de

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=247>

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=378>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Spain

kroonprins van de koning van Vranckrijck, en uiteindelijk ook verkregen <Spaengen, Spaenghien, Spanien> *Jan van Parijs*: cap. [1]-[14], [16], [20], [23], [25]-[32], [35]-[37], [41], [43]-[54], [56]-[59]; i) **Spaengen** – gebruikt in de uitdrukking “casteelen in Spaengen”, d.w.z. luchtkastelen; *Jason*: fol. 22r; i) **Spaengien** – koninkrijk van Alphonsus van Spaengien, die heer Jan goed gezind is – waar Joncker Jan enige tijd logeert na zijn verblijf in Enghelant <Spaenghien, Spangien, Spanien> *Jan uut den Vergiere*: cap. 11, 14-15, 20, 23-24, 29; i) **Ispanien** – koninkrijk – land van herkomst van de Saracenen Lammelot en Ferreon – bondgenoot van Rome <Hispanien> *Johan uz dem Virgiere*: r. 262, 1525; i) **Spaengen** – door Karel de Grote veroverd en gekerstend <Spanien lant> *Karel ende Elegast*: r. 73; fragm. K, r. 65; i) **Hyspanien** – land van de heidense koning Galaffers – veroverd door Karll Meynet <Hyspania, Hyspaniam, Hyspanienlant> *Karl Meinet*: r. A26, 25; A30, 34; A31, 50; A32, 5; A45, 46, 55; A46, 19, 61; A47, 33; A71, 5; A110, 64; A114, 51, 64; A117, 38; A130, 60; A137, 65; A138, 4; A145, 55; A165, 43; A166, 29; A172, 25, 35; A214, 7; A234, 65; A261, 41; A337, 25; A338, 18, 55, 59; A339, 10, 30, 36, 42; A340, 62; A341, 3; A342, 26, 61; A343, 1; A373, 1, 25, 36; A394, 51; A395, 13; A405, 45; A419, 52; A421, 12; A425, 23; A434, 45; A441, 44; A442, 40; A446, 46; A461, 66; A463, 40; A475, 22; A495, 39; A512, 24; A533, 66; A534, 14, 55; A540, 24; i) **Spangen** – hoorde ooit onder Julius; *Lanceloet*: boek IV, r. 9750; i) **Spaengen** – koninkrijk van Rioen van Spaengen, later van Olivier van Spaengen – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek III, r. 799, 801; boek VIII, r. 1090; boek IX, r. 111, 415, 701, 947; boek XI, r. 931; boek XII, r. 605; i) **Nort-Spaengen** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 979; i) **Spaengen** – koninkrijk van Ryoen; *Limborch Frg*: H50, r. 50; H53, r. 559; H54, r. 133; i) **Spangen** – koninkrijk van Ryoen van Spangen, later van Olyvier van Spangen – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Spangen lant> *Lymburch*: boek III, r. 785, 787; boek VIII, r. 1080; boek IX, r. 110, 411, 691, 764, 1046; boek XI, r. 1379; boek XII, r. 159, 864; i) **Spaengen**; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 66; i) **Spaenien**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 116; i) **Spaenge** – met de stad Bajoen – door Agulant uit wraak over Gelloens verraad verwoest <Spaengen> *Lorreinen O*: r. 137, 153, 185, 204, 211, 239, 277; i) **Spaenge** – zuidwestelijke grens van het rijk van Karel de Grote – waar Karel de Grote wordt aangevallen door de Saracenen <Spaengen> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 117, 176; i) **Spaengien** (or. Esclavonie) – Saraceens koninkrijk van koning Antenor van Spaengien <Spaenghien, Spangen> *Malegijs*: p. 49-53, 57, 60, 62, 64, 66, 68-70, 73, 118, 121-123, 290; i) **Spaengien** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Spangen** – koninkrijk van (gravin) Clarette van Spaengen, later van haar echtgenoot Miraudijs/Riddere metter Mouwen – aangevallen door de koning

van Arragoen – bevrijd door de Tafelronde-ridders <Spaengen, Spaengen lant, Spangelant> *Mouwen*: r. 341, 2235, 2837a, 2848, 2908; fragm., r. 307; i) **Spaengen** – waar Roelant heen gaat; *Ogier E-G*: r. 98; i) **Hispanien** (or. Espaignes) – land veroverd en gekerstend door koning Kaerle; *Olyvier van Castillen*: cap. 1; i) **Spaengien** (or. Espaigne) – uit welk land Olyvier zegt afkomstig te zijn – door welk land Artus van Algarbe tevergeefs trekt om Olyvier van Castillen te vinden <Spaengen> *Olyvier van Castillen*: cap. 32, 54, 71; i) **Spaengen**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 77; i) **Spaengien** – land van herkomst van enkele toernooiridders; *Parijs & Vienne*: cap. [6]; i) **Spaenghen** – koninkrijk – land van herkomst van Gaudijn – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Spaengen, Spanyen> *Parthonopeus*: r. 3097, 3782, 4286, 4628, 4633, 5303, 5308, 5731; fragm. T, r. 15, 22; i) **Spangien** – koninkrijk van Safforet – markgraafschap, door Karle bij de kroning van Ludwigh aan Ritzart toebedeeld <Spanigen, Yspangen> *Reinolt von Montelban*: r. 72, 421, 1314, 2204; i) **Spaingen** – graafschap – door Karel de Grote bij de kroning van Lodewijc aan Writsarde gegeven; *Renout D*: r. 86; i) **Spaengien** – koninkrijk – de duivel Burgifer neemt de metamorfose aan van een jonkvrouw die beweert dat zij de dochter van de koning van Spaengien is, die zal huwen met de koning van Schotlant <Spaengiens> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 15; i) **Spaengien** – koninkrijk – door de Saracenen bezet gebied, waar Karel de Grote Zaragoza beleget <Hispaengien, Hispanien, Spa[...], Spaengyen, Spangien lant> *Roelant*: r. 4, 45, 174, 851, 1626, 1706, 1772; r. P58, P75, P88, P108, P120, P171, P283, P292, P315, P327, P419, P424, P427, P829, P1093, P1153; i) **Spaengien** – koninkrijk in het uiterste westen van Europeen, met de Zuilen van Hercules – grenst aan Affrycke – vermaard om zijn bonte paarden <Spaenge, Spaenghien, Spaengienlant, Spaenyen, Spaghien, Spagien, Spagienlande, Spagienlant, Spaingien> *Troyen*: r. 2319, 2403, 8941, 8981, 9542, 10330, 12836, 16673, 20052, 28827, 29165, 29173, 29186, 29788; i) **Hyspanyen** – koninkrijk – vraagt koning Pippink om hulp in de strijd tegen de Sarrassynen – later koninkrijk van Blandemer en Clarina <Ispanyen, Yspanyen, Spanyen, Spannyen, Spannyghen> *Valentin*: p. 54, 58, 60, 64, 68, 74.

Spaenghen zie **Spaengen**

Spaengiaerden, die a) de Spanjaarden – zowel de christen als de Saraceense inwoners van Spanje – zie ook **die Sarasine**; e) **die Spaenyarden** – volk/leger uit Spanje; g) bondgenoten van koning Galyen – vallen onder leiding van koning Ansays Constantinopel aan om keizer Oursares te straffen; *Loybier I*: r. 514, 603; e) **die Spaengiaerden** – dezelfde als **die Sarasinen** – volk/leger uit Spaengien; g) verslagen bij Rootsefluer; *Malegijs*: p. 71; e) **de Spaengjaerden** – dezelfde als **de Castilianen** – volk/leger uit het koninkrijk Spanje; g) partij in het toernooi te Constantinopel – strijden mee

met graaf Partinoples van Bleys en Gaudiyn de Reuse tegen de sultan van Persen c.s. <Spaengjaerts, Spangaerts, Spanjaerts> *Partinoples*: p. 52, 53, 55.

Spaengie(n) zie **Spaengen**

Spaengjaerden zie **Spaengiaerden, die**

Spaengjaerts zie **Spaengiaerden, die**

Spaenien zie **Spaengen**

Spaenyarden zie **Spaengiaerden, die**

Spaens zie **Spaensche**

Spaens(c)e zie **Spaensche**

Spaensche n) Spaanse, van/uit Spanje; o) **Spaense** – gezegd van kappen;

Appollonius: fol. E5r; o) **Spaensce** – gezegd van het linnen waarvan een paardendek gemaakt is <Spaenscen> *Floris*: r. 1500; o) **Spaensche** – gezegd van het land; *Jan van Parijs*: cap. [25]; o) **Spaensche**; *Malegijs*: p. 193; o) **Spaensce** – gezegd van de muildieren, die met andere schatten door de koning van Vrankerike aan Sornagur worden aangeboden op voorwaarde dat hij naar zijn land terugkeert; *Parthonopeus*: r. 1496; o) **Spaensche** – gezegd van zeer snelle paarden <Spaench, Spaens> *Roelant*: r. 152; r. P693; o) **Spaens** – gezegd van paarden <Spaensche, Spaensschen, Spayns> *Troyen*: r. 15557, 16570, 19165.

Spaghien zie **Spaengen**

Spagien(lant) zie **Spaengen**

Spaing(i)en zie **Spaengen**

Spayns zie **Spaensche**

Spalant(e) zie **Pallanten**

Spalnte zie **Pallanten**

Spangaerts zie **Spaengiaerden, die**

Spangelant zie **Spaengen**

Spangen zie **Sampaengen**

Spangen(lant) zie **Spaengen**

Spangie(n) zie **Spaengen**

Spangien lant zie **Spaengen**

Spanie(n) zie **Spaengen**

Spanyen zie **Spaengen**

Spanienlant zie **Spaengen**

Spanigen zie **Spaengen**

Spanjaerts zie **Spaengiaerden, die**

Spanjen zie **Spaengen**

Spanyie(n) zie **Spaengen**

Spannyen zie **Spaengen**

Spannyghen zie **Spaengen**

Sparaos zie **Sparnas**

Sparchien zie **Parse**

Sparnas h) de Sperchius,¹ rivier door de regio's Aenania en Malis in het midden van Griekenland; i) **Sparnas** – rivier in Tessalie – met zoet water en zeer wild stromend <Sparaos> *Troyen*: r. 4938, 6439.

Speculo a) or. Speculo – lett. spiegel; e) **Speculo**; f) zoon van keizer Frederick Barberousse en Esmerande – halfbroer (zelfde vader) van Urbaen; g) lijkt sprekend op zijn halfbroer – [pleit bij zijn vader voor vrede met de sultan] – gestorven vlak voor Urbaen en Lucesse terugkeren naar Roomen; *Urbaen*: z.r.; e) **Speculo** – vermomming van Urbaen; g) als Urbaen zich in Caire voordoet als zijn halfbroer om zo de sultansdochter Lucesse te kunnen trouwen; *Urbaen*: z.r.

[Spere, die] i) **Spere** – rivier bij Ludewert, waar Johan met de reus vecht; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1036, 1208.

Sperwaer, Casteel vanden zie **Casteel vanden Sperwaer, dat**

[Spiegel, die] l) het beroep door de auteur/verteller van de *Brandaen* op de *Spiegel* is geen concrete referentie aan het *Speculum historiale* van Vincent van Beauvais of de Middelnederlandse vertaling/bewerking daarvan door Jacob van M(a)erlant, het functioneert hier enkel als een waarheidstopos – het [*Speculum historiale*, Douai XXII, 81]² noemt sanctus Brandanus, maar veroordeelt zijn reis als 'apocrifa' – ook Jacob verwijst in zijn [*Spiegel historiael* III⁶, 56]³ Brandaens reis naar het rijk der fabelen; m) **[die Spiegel]** – boek waarin ook verteld wordt over sente Brandaens belevenissen/reis <Spieghele> *Brandaen*: r. 2275.

[Spiegel van Vresen, die] j) or. li Miroërs Perilleus – de Gevaarlijke Spiegel, allegorie – verhaaltechnisch hetzelfde als **die Fonteine vander Minnen**; k) **die Spiegel van Vreesen** – fontein waarin Narcysus zich gespiegeld heeft, en waar de vergier in weerspiegeld wordt; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 2, r. 137.

Spiet 1 a) or. Espiet, dwerg – in Shakespeares' *Two Gentlemen of Verona*, dat gebaseerd is op de Spaanstalige roman *Diana Enamorada* van Jorge de Montemayor (1559), komt een komische knecht voor die luistert naar de naam Speed, wat het niet onmogelijk maakt dat de naam Spiet (ook) een sprekende naam kan zijn: snelheid; b) neef van Oriande; d) spion en vriend van Maugis d'Aigremont; e) **Spyet**; f) zoon van de Saraceense reus Fortuneus en de fee Crisiolle – neef van Cresseus – echtgenoot van Ysane; g) dwerg met een zwarte huid – bode van Oriande – doodt zowel zijn vader als zijn oom wegens hun heidens geloof – gaat samen met Madelgijs c.s. naar Mayorcken om Ysane te bevrijden en trouwt met haar <Spiet, Spiette, Spyyette>

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Spercheios_River

2. <https://tinyurl.com/Speculum-XXII-81>

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0007.php

Madelgijs: fragm. III, r. 10, 39, 55, 81, 149; fragm. IV, r. 64; fragm. IX, r. [209], 224 fragm. X, r. 19, 29, 33, [40], 53, [100], [123], 129, 130, 135, 162; fragm. XI, r. 1, 8, 9, 20, 22, 23, 36, 38, 62, 70, 113, 121, 138, 143, 145, 149, 151, 152, 158, 174, 175, 193, 200, 216, 221, 226, 234, 248, 257, 279, 291; fragm. XII, r. 9; e) **Spiet** – bediende van Oriande van Rootsefluer en later ook van Malegijs; f) zoon van de Saraceense reus Fortunus en de fee Crisiolle – neef van Crassus – echtgenoot van Ysane – vader van Spiet 2; g) klein en met een Saraceens uiterlijk, loopt zo snel als een hert – leert toverkunsten van zijn moeder Crisiolle – bode van Oriande van Rootsefluer – doodt zijn heidense vader Fortunus en oom Crassus – bevrijdt Ysane, wordt verliefd en huwt haar – in een race gedood door een trap van het ros Beyaert – begraven te Dordoene <Cleyne Spiet, Cleyn Spiet, Spiete, Spieten, Spietken, Spiets> *Malegijs*: p. 10, 11, 56-60, 72-75, 90, 92-95, 97, 102-107, 110, 111, 115, 117, 126, 127, 130-137, 139, 140, 142-150, 154, 156-159, 179, 196, 197, 199, 201, 204, 205, 215-222, 224, 225, 228, 247-249, 252-256, 262, 264, 265, 269, 270, 274-276, 278-282, 328; e) **Spiet** – vermomming van een duivel; g) om Oriande van Rootsefluer te bedriegen; *Malegijs*: p. 196, 197, 199, 204.

Spiet 2 e) **Spiet** (jr.) – in dienst van koning Karel de Grote; f) zoon van Spiet (sr.) en Ysane; g) klein – geboren na de dood van zijn vader – met de tweede groep naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd – heeft een ring van zijn vader, waarmee hij zich onzichtbaar kan maken – verslaat met behulp van de ring en een knots de Saraceense reus Morgalien; *Malegijs*: p. 282, 328, 343, 344.

Spietken zie **Spiet 1**

Spolit h) het hertogdom Spoleto¹ met de gelijknamige hoofdstad in het midden van Italië; i) **Spolit** – hertogdom – waar paus Leo weer ziende en sprekende wordt <Polit> *Karl Meinet*: r. A323, 12, 17, 18, 34.

Sproete a) lett. de gevlekte; e) **Sproete** – kip; f) dochter van Canteleer en Roede – zuster van Cantaert, Coppe, Crayant en Pinte; g) draagt samen met Pinte Coppes baar <Sprote> *Reynaert A en F*: r. 309; e) **Sproete** – kip; f) dochter van Canteleer 1 en Coppe 2 – zuster van Canteleer 2, Coppe 1, Craeyaert en Pijnte; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 337.

Sprundel h) Sprundel² ten zuidwesten van Breda in Noord-Brabant; i) **Sprundel** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 615.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Duchy_of_Spoleto

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sprundel.kmz

Stachius van Romen l) Publius Papinius Statius¹ (ca. 40–ca. 96) – Romeins episch dichter – geboren te Napels – auteur van de *Thebais* (12 boeken) en de onvoltooide *Achilleis*, die door Jacob van M(a)erlant zijn opgenomen in de *Istorie van Troyen* – auctoritas; m) **Stachius van Romen** – klassiek auteur – beschreef ook de Trojaanse Oorlog <Ataschius, Stachius, Stacius, Stathius, van Romen Stachius> *Troyen*: r. 44, 107, 198, 4780, 5440, 6506.

Stadekke h) Stadecken,² het huidige Stadecken-Elsheim³ aan de rivier de Selz,⁴ in Rheinland-Pfalz in het westen van Duitsland; i) **Stadekke** – toenaam van **Rudolf von Stadekke**; *Eneide*: r. 13528g [E7].

Stail zie **Declains**

Stainpoys zie **Stampoys**

Stampanien zie **Sampaengen**

Stampes h) [Moisan I, 2; ESTAMPES] — Étampes⁵ aan de rivier de Juine⁶ in de Beauce (Ile-de-France) in Frankrijk; i) **Estampes** – plaats in de Beaulse die Jan van Parijs en de koning van Engelandt aandoen op hun reis naar Spaengien; *Jan van Parijs*: cap. [17]; i) **Stampes** – toenaam van **Haden van Stampes**; *Karl Meinet*: r. A496, 8; i) **Stamps** – stad tussen Orleins en Parijs; *Limborch*: boek V, r. 31, 66, 154, 167, 318; i) **Stamps** – stad, verder als boven; *Limborch Frg*: H51B, r. 59; H52, r. 375; i) **Schamps** – stad, verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 31, 66, 153, 165, 315; i) **Stamps** <Stams> *Reinolt von Montelban*: r. 6522, 6772, 6805.

Stampoys h) [Moisan I, 2; ESTAMPEIS 1] — het land rondom de stad Étampes (zie **Stampes**) in Frankrijk; i) **Stampes** – graafschap; *Meluzine*: fol. Z4vb; i) **Stampoys** – leen van Karel de Grote, aangeboden aan wie Gautier kan gevangennemen <Stainpoys [lees: Stampoys]> *Ogyer*: r. 915, 953.

Stamps zie **Stampes**

Stams zie **Stampes**

Stanfoort h) één van de vele Stanfords in Engeland – het dichtstbijzijnde Stanford,⁷ ligt in de borough of Ashford in Kent, Engeland, maar minstens zo waarschijnlijk is Stanford-on-Soar⁸ in Nottinghamshire; i) **Stanfoort** – plaats van herkomst van een deelnemer aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 541.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Statius>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Stadecken>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Stadecken-Elsheim.kmz

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Selz>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Étampes.kmz

6. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Juine>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Stanford.kmz

8. http://en.wikipedia.org/wiki/Stanford_on_Soar

Stapels h) Étapes,¹ havenstad in Boulonnais in het noorden van Frankrijk nabij het Nauw van Calais; i) **Stapels** – stad door Seghebalt van Grymmerstoel na diens conflict met Doyoen van Mayanson gesticht nabij Bonen in Bollennois, waar hij bewoners aantrekt door hen 40 jaar vrijheid (van belastingen [?]) te geven ongeacht het beroep dat men uitoefent; *Buevijn*: fol. B5v.

[Starcken Passe, ten] j) lett. versterkte passage, exemplarische naam voor een tolplaats; k) **ten Stercken Passe** – tolplaats/kasteel [?] van Crassus en/of Fortunus – wordt belegerd door Malegijs en Spiet c.s.; *Malegijs*: p. 138.

Stat sonder Name, die h) or. la Cité sans Non; i) **die Stat sonder Name** – met het kasteel Menragueel van de Vrouwe van den Woude sonder Keren; *Merlijn*: r. 24399.

Stat van Vrouden, die i) **die Stat van Vrouden** – lusthof, door Merlijn getoverd voor Nymiane <Stede van Vrouden> *Merlijn*: r. 22189.

Stathius zie **Stachius van Romén**

Statis a) or. Eurisacis; e) **Statis**; f) zoon van Temisse (en Thelamon van Salomyne); *Troyen*: r. 33293.

Steen des Tuuchs j) La Bocca della Verità² (De mond van de Waarheid), de gebeeldhouwde afbeelding van een menselijk hoofd in Rome (sinds de 17e eeuw in het voorportaal van de kerk Santa Maria in Cosmedin) die gedurende de Middeleeuwen dienst deed als leugendetector; k) **Steen des Tuuchs** – groot rond stenen hoofd met scherpe tanden – als iemand zijn/haar hand in die mond stak en een meened zwoer dan werd de hand afgebeten – dankzij een list van Romanel kan Paulina straffeloos dit ‘godsoordeel’ doorstaan; *Minnen loep*: boek II, r. 3212.

Steffan a) pseudo-historisch personage geënt op Stephanus,³ doopnaam van Vaik (ca. 975-1038), koning der Magyaren (997-1038) en grondlegger van het Hongaars koninkrijk; e) **Steffan** – koning van Ungarn; *Reinolt von Montelban*: r. 426.

[Steffan, sent] a) [*Legenda aurea* CVIII: De inventione corporis sancti Stephani] [*Gulden Legende*: Vanden vindenne sinte Stevens, des irsts marteleren [106]] — Stefanus, de eerste christen martelaar [*Handelingen* 6, 5]⁴; d) één van de zeven diakenen in de oudste christen gemeente in Jeruzalem – gestenigd door de Joden – feestdag 26 december – zie ook **[Sent Stevens Kerke]**; e) **sint Steven** (or. saint Estienne) – Bellaude schenkt Galien Rethore een beschermende ring die ooit door sint Steven gedragen is; *Galien Rethore*: cap. [17]; e) **sant Steffan**; *Reinolt von Montelban*: r. 8668.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Étaples.kmz
 2. http://en.wikipedia.org/wiki/La_Bocca_della_Verit%C3%A0
 3. http://en.wikipedia.org/wiki/Stephen_I_of_Hungary
 4. http://vulgate.org/nt/gospel/acts_6.htm

Stelenus a) or. Sthenelus; e) **Stelenus** – afkomstig uit Lonoere; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – zit in het houten paard <Helenus, Scelenus, Silenus, Theseus> *Troyen*: r. 7169, 9731, 12673, 12820, 12828, 31549, 31979.

Stenen, Casteel van den Vier zie **Casteel van den Vier Stenen, dat Stercken Passe,ten** zie [Starcken Passe, ten]

Sterre, Tot Onser Vrouwe zie **Tot Onser Vrouwen Sterre**

Steven 1 e) **Steven** – ridder – drossaard in dienst van Huge van Bordeeus; g) samen met Claroen van Gournay, Gontier vander Geronden, Omaer vander Havene en Vulcanuut in vermomming in Bordeeus aangekomen; *Huge M*: r. 548, 647.

Steven 2 e) **Steven**; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale; *Karl Meinet*: r. A455, 42.

Steven, sint zie [Steffan, sent]

[Stevens Kerke, Sent] zie [Sent Stevens Kerke]

Stochem h) [Graesse: Stockemium]¹ — Stokkem² aan de rivier de Maas in Belgisch Limburg, het huidige Dilsen-Stokkem³ – havenplaats; i) **Stochem** – waarheen Lucifer de duivel Berit stuurt om zout te halen om de zielen die zij buitgemaakt hebben in de pekel te zetten; *Spel van Antikerst*: fol. Cv.

Stolte zie [Stoute, die]

Stoppelmader zie **Macob die Stoppelmader**

Stoppelmaker zie **Macob die Stoppelmader**

Stoudt Wederstaen j) lett. ‘moedig verdedigen’; k) **Stoudt Wederstaen** – naam die de paus van Rome geeft aan het schild dat joncker/heer Jan ontvangt als hij door keizer Sigismundes van Rome tot ridder wordt geslagen; *Jan uut den Vergiere*: cap. 7.

Stout Wederstaen j) lett. ‘moedig verdedigen’; k) **Stout Wederstaen** alias **Vaste Getrouwicheit** – de naam van het schild dat Etsijtes (van Athenen) omgehangen kreeg bij zijn kroning tot koning van Armenien; *Margrieta van Limborch*: cap. 91.

[**Stoute, die**] a) or. Estolt/Estult (li Orgillus) van Castel Fer – de Franse eigennaam is in een toenaam veranderd: de Dappere; e) **di Stolte** – heer van de Verwornen Holte – ontvoerder van de echtgenote van Tristant (de Naen); *Tristant*: r. 15.

Strack e) **Strack** – heidense emir; *Karl Meinet*: r. A195, 1.

Straelberrengier zie **Berengier 1**

Straelderengier zie **Berengier 1**

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati-veno=423>

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Stokkem>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Stokkem.kmz

Strang(e)loet zie **Strangore**

Strangore h) or. Estrangort/Estrangorre, ook Estranglot, land nabij Norgales en Cambenic – mogelijk hetzelfde als **Astragorre**; i) **Strangore** – waar Lanceloet van Lac door een jonkvrouw verwelkomd wordt als Walewein; *Lanceloet*: boek II, r. 1453; i) **Strangeloet** – koninkrijk – waar Walewein heenreist op zoek naar Lanceloet van Lac – toenaam van **Gosennes van Strangeloet** <Strangloet> *Lanceloet*: boek II, r. 2948, 9116, 13512, 22192; i) **Strangorre** – waar Walewein op zoek is naar Lantsloot; *Lantsloot*: r. 5449, 5939.

Strangorre zie **Strangore**

Stranguilio a) or. Stranguilio; e) **Stranguilio** – prins van Tharsie; f) echtgenoot van Dyonisiades – vader van Philomasia – pleegvader van Tharsia; g) biedt Appollonius van Thyro een schuilplaats in Tharsie in ruil voor graan – zelf goedwillend, maar getrouwd met een haatdragende vrouw – uiteindelijk gestenigd als medeplichtige aan Tharsia's ongeluk <Stranguilion, Stranguiliones, Stranguilionis, Stranguylio> *Appollonius*: fol. A2r-A3v, B1v, B2v-B3v, D4r, E1r, E1v, E3r, F1v, F2r, G3r, H1v-H2v.

Strans h) or. Estraus/Estrans; i) **Strans** – toenaam van **Keye van Strans**; *Merlijn*: r. 20186, 21213, 21215a, 21268, 24910, 25087, 25970, 28476, 28960.

Strien h) Strijen¹ in de Hoeksche Waard in Zuid-Holland; i) **Strien** – waarvan de inwoners, evenals van Wieldrecht, van Deense afkomst zijn; *Denensage*: r. 287.

Strijt a) Strijd, allegorie; e) **Strijt**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 298.

[**Strijt, Seven**] zie [**Seven Strijt, die**]

Strofodom zie **Strophadom**

Strofschon zie **Strophadom**

Strophadom h) de Strophaden,² Griekse eilandengroep in de Ionische Zee; i) **Strophadom** – eiland waar de Aripen wonen – waar Eneas van Troyen c.s. strandt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 35853; i) **Strofodom** – eiland waar de Apyen wonen, verder als boven <Strofschon of Strofodom> *Troyen Prz*: fol. 135va.

Strophium h) or. Trofion; i) **Strophium** – stad van Forenses – bondgenoot van Orestes tegen Egistus en Clitemestra; *Troyen*: r. 34133.

Sturphalen h) or. Stinphale – bedoeld worden de Symplegaden [?], de beruchte 'blauwe rotsen', waar Jason en de Argonauten tussendoor moesten varen na hun ontmoeting met koning Phineus – blijkbaar in de brontekst al gecontamineerd met het Stymphalus-meer, één van de Twaalf Werken van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Strijen.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Strofades>

Hercules; i) **Sturphalen** – rivier waarheen de Arpien worden verjaagd door Hercules; *Jason*: fol. 65v.

Subdraken h) mogelijk een verbastering van Drapsaka,¹ een stad in Bactrië, het huidige Konduz² in het noordoosten van Afghanistan – waar Jacob van M(a)erlant deze naam en passage vandaan heeft (die hij ook noemt in de *Sp. hist.* I⁴, 41, 47: Subdracas) is een raadsel; i) **Subdraken** – stad van koning Abysari, ten oosten van Endi – belegerd door Alexander de Grote met hulp van koning Porus van Endi en Exateus van Percen; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 829, 903, 985; boek X, r. 183.

[**Suden, Lant van**] zie [**Lant van Suden, dat**]

Sueden zie **Sweden**

Suerien zie **Surie**

Suers zie **Surs**

Suette More zie [**Sent More**]

Sufflier e) **Sufflier** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 51, 65.

Suffock h) Suffolk³ in het oosten van Engeland; i) **Suffock** – hertogdom – de hertog van Suffock is een raadsman van de koning van Enghelant; *Jan uut den Vergiere*: cap. 19.

Suytsee zie **Suutsee, die**

Sulc a) waarschijnlijk corrupt [?], in hs. Sulcus – mogelijk dezelfde als **Senberis**;
e) **Sulc** – Griek – helper van Antypater; g) mede verdacht van de gifmoord op Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1003.

Sulcus zie **Sulc**

Sulli h) or. Sully – mogelijk Sillé-le-Guillaume,⁴ in het historische graafschap Maine, Frankrijk, waar een kasteel gesticht werd door Guillaume de Sillé⁵; i) **Sulli** – toenaam van **Reynoult van Sulli**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 9.

Sulmoen a) or. Sulmo; e) **Sulmoen** – een Ruselien; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – van zijn paard gestoten door Nisus; *Troyen*: r. 38341;
e) **Lamoen**; g) verder als boven – gedood door Nysus; *Troyen Prz*: fol. 150rb.

Sumaglore a) or. Sinagloire; e) **Sumaglore** – Saraceense prinses; f) dochter van koning Pinnaert; g) verliefd op Loyhier – wordt christen en komt in dienst bij Sormarinde – bevrijdt, samen met Malaert, Loyhier; *Loyhier I*: r. 175, 398.

Sunt(*) ** zie **Sent ****

Supplices a) or. Supplice; b) jongste zoon van Ernol; e) **Supplices**; f) zoon van Ernout van Marberoen en Beatrijs – broer van Alijs, Marcioen, Dunas en

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Kunduz>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Konduz.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Suffolk>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sille_le_Guillaume.kmz

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Sill%C3%A9-le-Guillaume>

Gautier; g) boodschapper (met Anceloot) aan Margarijs van Persi;
Parthonopeus: r. 6357, 6449, 6501.

Sures i) **Sures** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet;
Karl Meinet: r. A477, 44.

Suret j) or. Suret, kasteel nabij het bos Bresqueham – mogelijk hetzelfde als **Loveseph**; k) **Suret** – kasteel [?] van hertog Escans van Cambenick – plaats waar de ‘tien koningen’ samenkomen om tegen de Sennen te strijden;
Merlijn: r. 22268.

Surie h) [Graesse: **Syria (provincia)**]¹ [Moisan I, 2: **SURIE 1**] [West *PR*: **Sire**] [West *VR*: **Surie**] — het huidige Syrië² inclusief het land rond Antiochië, het huidige Libanon en Israël/Palestina – in 332 v.C. door Alexander de Grote veroverd – na de dood van Alexander de Grote (323 v.C.) een koninkrijk van de Seleuciden – in 63 v.C. als de provincie Syria door Gnaeus Pompeius Magnus ingelijfd binnen het Romeinse Rijk – vanaf ca. 750 een Abbasidisch kalifaat – vanaf de Eerste Kruistocht (1096–1099) gedeeltelijk en kortstondig bezet en onderling betwist door de aanvoerders van de Kruisvaarders – vanaf 1144 heroverd door islamitische krijgsheren waarvan Salah al-Din (Saladin) de bekendste is – belangrijkste steden: Antiochië (zie **Antiochia**), Damascus (zie **Damas**), Sidon (zie **Sydon**), Tyrus (zie **Tyren**) en Tripolis (zie **Triple 1**) – zie ook **Assuria** en **die Syrien** ; i) **Surije** – in Asia, tussen de Eufraate en de Suutsee – genoemd naar koning Urien – met de steden Damasch en Anthiocien – rijk van sultan Arethas – land van herkomst van Pharos – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Suerien, Surie, Surien> *Alexanders geesten*: boek III, r. 29; boek V, r. 64, 838; boek VII, r. 1115, 1686, 1862; boek VIII, r. 975; boek X, r. 341; i) **Surie** – verblijfplaats van Julius Caesar – waar Herodes en de Joeden worden aangevallen door de Persine <Surien> *Caesar*: r. 24, 993, 1003; i) **Surien** – gelegen aan de landroute van Babilonie naar Grieken; *Florimont*: r. 190; i) **Surien** – waarheen keizer Tiberius een bode stuurt om in “der Joden lant” Jezus van Nazareth te zoeken; *Graal*: r. 497; i) **Surien** – Saraceens gebied; *Meluzine*: fol. K1rb, K4vb, Q6vb; i) **Suryen** – koninkrijk van Demetrius; *Minnen loep*: boek II, r. 1824; i) **Surien** – waar de cleric Malaprijss vandaan komt; *Ogyer*: r. 3901; i) **Syrien** – land waar de dolfijn van Viennois doorheen reist op weg naar Jherusalem; *Parijs & Vienne*: cap. [27]; i) **Siere** – koninkrijk van Sades <Seyre, Syre> *Parthonopeus*: r. 4662, 4668, 4674, 5265, 5817, 5946, 6003; fragm. F I, r. 41, 44; fragm. F II, r. 67; i) **Snyryen** – bedevaartsoord – genoemd met Galile; *Reinolt von Montelban*: r. 3087; i) **Surien** – in handen van de christenen

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati-veno=445>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Syria

<Suryen, Zuriën> *Reinolt von Montelban*: r. 13861, 13874, 13877, 14127, 14150, 14172, 14446; i) **Surie** – vanwaar troepen de christenen te hulp komen in de strijd tegen de heidenen <Surien> *Renout*: r. 2220, 2245, 2271; i) **Suryen** – koninkrijk van Baudewijn van Sibborch <Surien> *Saladijn*: r. 60, 178, 242, 378, 450, 534, 689; i) **Zuriën** – land waardoorheen Servaes reist om van Ermenyen in Jherusalem te komen; *Servaes*: boek I, r. 314; i) **Suerien** – land in Asia, tussen de Euftrate en ‘die zee’ – genoemd naar koning Urien; *Troyen*: r. 28610, 29252.

Surien zie **Surie**

[Suriensche] n) Syrische; o) **Surriensche** – afkomstig uit Suryen; *Saladijn*: r. 374.

Surije zie **Surie**

Surnagur zie **Sornagur**

Surre zie **Furre**

Surriensche zie **[Suriensche]**

Surs h) Sur(ri),¹ havenstad aan de Middellandse Zee in het zuiden van Libanon, het huidige Sour² – het vroegere Tyrus, handelsstad van de Phoeniciërs (zie **Tyren**); i) **Surs** – (haven)stad in Fenicen – in handen van de christenen <Suers> *Alexanders geesten*: boek III, r. 709; boek VII, r. 1133; i) **Furus** – stad in Fenicen; *Troyen*: r. 28626.

Sursabre zie **Corsabers**

Susa h) in hs.: Fusa; i) **Susa** – stad van Alardijn; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 248.

Susanna a) [Moisan I, 2: SUSAN(N)E 1] — Susanna³ [*Daniël* 13: 2]⁴; b) echtgenote van Joachim van Babylon; d) begeerd door twee Joodse priesters/rechters, en als zij weigert hen ter wille te zijn, door hen valselijk beschuldigd van overspel – in opdracht van God vrijgepleit door Daniël; e) **Susanna**; g) door Jezus Christus verlost van de valse rechters; *Hughe Prz*: p. 40; e) **Sussanne**; g) bevrijd van twee slechte mannen <Sussannen> *Limborch*: boek I, r. 451; e) **Susanne**; g) bevrijd van twee slechte mannen <Susannen> *Lymburch*: boek I, r. 442; e) **Sussanna**; g) wier onschuld bewezen werd door Daniel; *Margrieta van Limborch*: cap. 25; e) **Suzanna** – “juffrou”; g) exemplarisch kuise vrouw – wordt als zij heur haar in een boomgaard wil wassen door twee “valsche papen” tot gemeenschap gedwongen, wat zij resoluut weigert – daarna door dezelfde valselijk van overspel beschuldigd en ter dood veroordeeld – vrijgepleit door Daniel <Suzanne, Suzannen, Suzande, Zuzanna> *Minnen loep*: boek I, r. 2495; boek II, r. 2496, 2502, 2515, 2527, 2531, 2542, 2544, 2551, 2572, 2581, 3034; e) **Susanna** – door Daniel verlost

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Tyre_%28Lebanon%29

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tyros.kmz

3. http://de.wikipedia.org/wiki/Susanna_im_Bade

4. http://vulgate.org/ot/daniel_13.htm

terwijl hij nog maar een kind was; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 8; e) **Susanna**; g) exemplarisch vals beschuldigde kuise vrouw; *Ridder metter Swane*: cap. [11].

Susanne zie **Susanna**

Susas e) **Susas** – Saraceens koning (van Slavenyen [?]) – vooraanstaand legerbevelhebber; g) bedrogen en later in het legerkamp overvallen door Fierabras, Elegast en Myle; *Fierabras*: r. 56, 123.

[Suscis] h) or. Susic; i) **S[uscis]** – stad aan de rivier de Ore [?] <S[...]> *Parthonopeus*: r. [1079]

Susen h) Susa¹ in Perzië, nu een ruïnestad nabij het huidige Shush² in Iran – onder de naam Soes nog in de Middeleeuwen bekend door het graf van Daniël; i) **Susen** – stad in Percen van koning Asswerus van Percen – zeer rijk – zonder strijd veroverd door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 128, 133, 409; i) **Susen** – stad van koning Assuerus; *Cassamus L*: fol. 2ra, 8.

Susiane a) or. Josiane; e) **Susiane** – geboren in Ermenien – later koningin (van Engelant); f) dochter van koning Ermenijn – echtgenote van koning Yvorijn van Mombrant – echtgenote van Buevijn van Austoen – moeder van de tweeling Buevijn jr. en Ghijs; g) christen – mooie vrouw – begeerd en belegerd door sultan Brandimant van Damast, maar verliefd op Buevijn van Austoen – trouwt met koning Yvorijn van Mombrant, maar bezorgt hem iedere avond met een toverring een algehele verlamming om haar kuisheid te bewaren – hervindt Buevijn en ontsnapt met hem naar Colene – trouwt na de herovering van Grymmerstoel en Austoen met Buevijn – bevalt van een tweeling die door koning Yvorijn wordt geroofd en door Seghebalt van Grymmerstoel wordt teruggevonden in Provencien – sterft door ziekte tijdens Buevijns koningschap van Engelant – begraven in de Sinte Pauwels Kercke <Susianen> *Buevijn*: fol. B3v-B4v, B5v, B6r, B6v, C1r, C2r-C4r, C5r-C6v, E1r-E6v, F6v, G1r-G2v, G3v, H2v-H6v, I1r-I3r, I5v, I6r, I6v, K1r-K2r, K3v-K5r, L2r-L3v, M1r-M2r, M3r-M5v.

Sussanna zie **Susanna**

Sussanne zie **Susanna**

Sussuion h) (Chateau de) Suscinio/Sucinio [?], in Sarzeau, op het schiereiland Ruis/Rhuys (bij de stad Vannes) in Bretagne in het westen van Frankrijk – hetzelfde als **Estorien**; i) **Sussuion** – plaats nabij Vannes; *Meluzine*: fol. F5rb.

Suters h) Sutri³ in Lazio in het midden van Italië, ten noorden van Rome – gelegen aan de Via Francigena,⁴ de pelgrimsroute naar Rome; i) **Suters** – legerkamp

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Susa>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Susa.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sutri.kmz

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Via_Francigena

van Karel de Grote bij de strijd tegen de Saracenen voor Rome – toevluchtsoord van de paus; *Ogyer*: r. 314, 428, 470, 1249, 1264, 1367, 1826, 2327, 2332, 4004.

Suutsee, die h) de Middellandse Zee¹ – mogelijk hetzelfde als **die Grote See 2**;
i) **die Suutsee** – zee – begrenst het land van de Italianen in het zuiden – met een aantal eilanden onder andere Cypren; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1519, 1685; i) **de Suytsee** – die Reynout en zijn broers volgens de raad van koning Yewyn moeten oversteken om aan de wraak van Karel de Grote te ontkomen; *Heemskinderen*: p. 64; i) **die Zuytsee** – zee die Ytalia in het zuiden begrenst – met een aantal eilanden onder andere Cypre; *Troyen*: r. 29087, 29251.

Suzanna zie **Susanna**

Suzann(d)e zie **Susanna**

Svarte Riddre zie **Swerte Riddere, die 3**

Svaven zie [**Swaven, die**]

Swaerd ** zie **Swert ****

Swaerd metten Ringen zie **Swert metten Vremden Ringen, dat**

Swaerd metten Vremden Ringen zie **Swert metten Vremden Ringen, dat**

Swaerd metten Wonderliken Ringen zie **Swert metten Vremden Ringen, dat**

Swaert ** zie **Swert ****

Swaert metten Twee Ring(h)en zie **Swaert metten Twee Ringen, dat**

Swaerte zie **Swarte Ridder, die 8**

Swane a) or. Blanche; e) **Swane** alias **Blancke**; f) dochter van graaf Heinric van Poitiers – zuster van Bertram – nicht en stiefzuster van Raymondyn <Zwane> *Meluzine*: fol. B1ra, D1va; e) **Blancke**; *Meluzine*: fol. B5vb.

Swane, die h) de Cydnus,² rivier bij Tarsus in Cilicië in het zuidoosten van Turkije – nu Tarsus Çay geheten; i) **die Swane** – Dietse naam voor **die Signus** – zo genoemd vanwege haar witte kleur; *Alexanders geesten*: boek II, r. 374, 398.

Swane, Ridder metten zie **Ridder metter Swane, die**

Swane, van den a) verwijzend naar de Zwaanridder (zie **Helias 3** en **die Ridder metter Swane**); e) **van den Swane** – geslachtsnaam van de nakomelingen van de oudste zoon van Hughe van Bourdeus en Claramonde, van wie er twee koning van Jeruzalem zullen worden; *Hughe Prz*: p. 83.

Sward Ridder zie **Swerte Riddere, die 3**

Swart metten Ring(h)en zie **Swaert metten Twee Ringen, dat**

Swarte zie **Swerte Riddere, die 4**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Mediterranean>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Kydnos>

- [Swarte Berch, die] 1** h) de Zwarte Berg(en) – mogelijk een referentie aan Montenegro¹ op de Balkan; i) **[die Zwarte Berghe]** – gebergte (op de Balkan [?]) <ten Swarten berghe> *Huge K*: r. 20.
- [Swarte Berch, die] 2** h) or. La Montaigne Noire; i) **die Swarten Berge** – op Cypren – waar een kasteel staat <Swartten Berghe> *Meluzine*: fol. G6va, H4va, Q2vb.
- [Swarte Capelle]** h) or. Noire Chapele – mogelijk Glastonbury²; i) **Swerte Capelle** – waar de stervende koning Artur na de strijd tegen Mordret zijn gebed gaat doen – waar Griflet het graf van koning Artur vindt – waar ook Lucan die Bottelgier en Griflet worden begraven <Swertes capellen> *Lanceloet*: boek IV, r. 11976, 12279, 12327, 12341.
- Swarte Cruce, dat** h) or. la Crois Noire, bij Camaalot, opgericht door Josephé; i) **dat Swerte Cruce** – kruis bij een wegscheiding gelegen in het bos bij Kameloet – waar de tien ridders, die onder leiding van Walewein op zoek gaan naar Lanceloet van Lac, naartoe rijden – zwart gekleurd door het bloed van de twaalf verwanten van Joseph van Aramathien die door Agestes aan het kruis werden genageld; *Lanceloet*: boek II, r. 1750, 1752, 1832; i) **dat Swarte Cruce** – waar ridders die naar Lantsloot op zoek zijn elkaar weer ontmoeten <Swarten Cruce> *Lantsloot*: r. 5903.
- [Swarte Montange, die]** i) **die Swerte Montanie** – land van Morilegan – waar Walewein een jonkvrouw bevrijdt, twee ridders doodt en tegen Morilegan en diens broer vecht; *Lanceloet*: boek III, r. 18854.
- [Swarte Ridder, die] 1** a) or. le Noir Chevalier alias le Chevalier de la Noire Montaigne – de gebruikelijk aanduiding is le Noir Chevalier, maar le Chevalier de la Noire Montaigne lijkt de volledige naam; e) **Swarte Ridder** alias **die Ridder vander Swarter Roken**; g) daagt koning Artur uit – bezit de hoorn en sluier – door Ferguut overwonnen en naar het hof gestuurd <Ridder Swart, Swerte, Swerte Ridder, Swerten Here, Swerten Ridder> *Ferguut*: r. 642, [651], 1051, 1300, 1321, 1720, [1724], 1785, [1795], [1803], [1841], 1945, 2795.
- [Swarte Ridder, die] 2** e) **die Swerte Riddere** – toenaam van **Morilegan**; g) draagt een pikzwarte wapenuitrusting – vecht tegen Walewein, vraagt genade en wordt naar Kardeel gestuurd <[Roden Riddere], Swerds Ridders, Swerte> *Lanceloet*: boek III, r. 19020, 19021, 19032, 19037, 19047, [19051], 19066, 19086, 19105.
- [Swarte Ridder, die] 3** e) **die Swarte Riddere** – toenaam van **Moriaen**; f) zoon van Acglavael – neef van Percheval die Waloes; g) ontmoet Walewein en Lanceloet van Lac, die op zoek zijn naar Percheval – vindt samen met Gariët

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Montenegro>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Glastonbury>

zijn oom Perchevael en zijn vader Acglavael – bewerkstelligt een huwelijk tussen zijn vader en zijn moeder <Swarde, Swards Ridders, Swarte, Swarten, Swarte Riddere> *Moriaen*: r. 460, 531, 544, 595, 606, 635, 640, 763, 847, 881, 889, 891, 904, 934, 1164, 1210.

[Swarte Ridder, die] 4 e) **die Swerte Riddere** – toenaam van **Miraudijs** c.q. **die Riddere metter Mouwen** – ridder van koning Artur; g) draagt een zwarte wapenrusting met een witte mouw die hem door Clarette is gegeven – verslaat de Rode Riddere – verslaat Elyconas en Amelant – verslaat een tiran – wordt monnik – verslaat de vijf broers van Mauregaert en vindt daar zijn gevangen vader <Swerte, Swerten, Swerten Ridder, Swerte Ridder> *Mouwen*: r. 248, 257, 263, 264, 266, 267, 283, 289, 382, 395, 715, 812, 813, 827, 837, 957, 1017, 1137, 1224, 1491, 2706, 2713, 2728, 2998, 3032, 3084, 3240.

[Swarte Ridder, die] 5 a) or. le Noir Chevalier; e) **die Swerte Riddere** – toenaam van **Maurus die Swerte**; g) terroriseert het land van de jonkvrouwe van Galestroet – heeft zijn kasteel getooid met de afgeslagen hoofden van overwonnen ridders – verslagen door Walewein – wordt diens man <Svarte Riddre, Swarten Riddre, Swards Ridders, Swerte, Swerten, Swerten Riddere> *Ragisel*: r. 246a, 273, 351, 364, 390, 421, 425, 433, 447, 455, 466, 606-607, 618, 619, 635, 685, 783, 930, 948, 949, 955, 1052, 1059, 1061, 1063, 1070, 1085, 2312, 2322; fragm. Aa, r. 21, 94, 123; fragm. Ac, r. 777.

Swarte Ridder, die 6 a) or. Chevalier noir; e) **Swarten Ridder** – de metamorfose die de duivel Brudemor aanneemt om Rijckaert zonder Vreese te helpen als koning Astolpho van Enghelandt Normandien binnenvalt om zijn dochter Clarisse op te eisen, die door Rijckaert ontvoerd en gehuwd is <Swarten Ridder, Swerten Ridder> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 12-13.

[Swarte Ridder, die] 7 e) **de Zwarte Rudder** – schuilnaam van **Andries van Chavengy**; g) als Andries zich tijdens zijn verbanning met een zwarte wapenrusting vermomt; *Saladijn*: r. 1208.

[Swarte Ridder, die] 8 e) **die Swerte [Riddere]**; g) draagt een zwarte wapenrusting – vecht tegen Torec bij het Gewat van Aventuren – wint het eerste maar verliest het tweede gevecht, waarbij hij dodelijk gewond raakt <Swarte, Swerten> *Torec*: r. 1404, 1408, 1419, 1423, 1467, 1477, 1482.

Swarte Ridder, die 9 e) **die Swarte Ridder** – toenaam van **Estor**; g) ontvoert Ysabele terwijl Walewein slaapt – in een hevig gevecht uiteindelijk verslagen <Riddere Swert, Swaerte, Swarten, Swarten Ridder, Swarten Ridder, Swarten Ruddere, Swarte Riddre, Swerte, Swerte Ridder> *Walewein*: r. [9688], 9702, 9705, [9726], 9769, 9798, 9817, 9820, 9842, 9901, 9904, 9912, 9921, 9930, 9956, 9961, 9964, 9973.

Swarte Roke, die h) or. Nouquetren [West VR: Noquetran(t), la] alias la Noire Montaigne [West VR: Noire Monta(i)gne, la]; i) **die Swarte Roke** – waar Merlijn

jaren lang gewoond heeft – rots waarop de kapel staat met daarin de hoorn en sluier die eigendom zijn van de Swarte Ridder en door een leeuw bewaakt worden <Swarter Roken, Swerter Roken, [Roken zwert]> *Ferguut*: r. 634, 1131, [1507], 1561.

Swarter Roken, Ridder vanden zie Ridder vander Swarter Roken, die

Swaven h) [Graesse: *Suuabia*]¹ — Schwaben² in het zuiden van Duitsland – landstreek in Germania waar Julius Caesar ca. 58 v.C. Ariovistus, de koning van de Zwaben, versloeg; i) **Swaven** – hertogdom in Germania, door Julius Caesar verslagen – waar de Dunouwe ontspringt; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1061; boek VII, r. 1424; i) **Swaven** – geboorteland van Hildegart <Swoven> *Karl Meinet*: r. A302, 20; A466, 49; A525, 23; i) **Swaven landt** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – land van de heidense reuzen Broadas en Morant – gekerstend door de doop van Broadas <Swaverlant> *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 72; i) **Swaven** – hertogdom van een deelnemer aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3697; i) **Swaven** – in Garmania – waar de Dunouwe ontspringt; *Troyen*: r. 28995.

[Swaven, die] a) de Sueven³ of Zwaben, een groep Germaanse stammen; d) oorspronkelijk levend tussen Elbe, Weichsel en Donau – trokken in de 2e en 3e eeuw vanuit het noorden van Duitsland naar het zuiden (zie **die Alemanne**), en vestigden zich in de 5e eeuw in het zuidwesten van Duitsland; e) **die Svaven**; g) Negelaen kleedt zich volgens hun dracht; *Caesar*: r. 1355; e) **die Zwaven** – volk/leger uit Zwaben; g) bondgenoten van de Saksen <Zwawe> *Gwidekijn*: r. 25, 177; e) **Swaven** – inwoners van Swaven; *Karl Meinet*: r. A470, 41.

Swaven landt zie Swaven

Swaverlant zie Swaven

Sweden h) het koninkrijk Zweden⁴; i) **Sweden** – ten noordoosten van Germania, met vele steden; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1449; i) **Sweden** – graafschap van Alaen van Sueden – land waar Gelloen, op de vlucht voor Otte, naartoe gaat en waar zijn vrouw en kinderen zich bevinden <Sueden> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 717, 737, 1792; i) **Sueden** – land waar Gelloen, op de vlucht voor Otte, verbleef; *Lorreinen O*: r. 177, 1386; i) **Sweden** – koninkrijk – op toernooi in Constantinopel; *Margrieta van Limborch*: cap. 31; i) **Zweden** – land van herkomst van Zybelye van Zweden; *Minnen loep*: boek II, r. 4209; i) **Sweden** (or. Esclavons [?]) – koninkrijk van één van de deelnemers aan het

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Suuabia>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Schwaben>

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Sueben>

4. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_sweden

toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3692; i) **Sueden** – koninkrijk (van (de vader van) Sibelië); *Sibeli F*: r. 66; i) **Sweden** – ten noordoosten van Germania, met vele steden; *Troyen*: r. 29017.

[Sweden, die] a) de Zweden,¹ een Germaans volk in Scandinavië; e) **die Zweden** – volk/leger uit Zweden; g) bondgenoten van de Saksen; *Gwidekijn*: r. 25.

Swene, die h) emendatie van Franck van het door hem als corrupt bestempelde “Nele” (het stadje Nesle [?] aan de rivier de Ingon in het noorden van Frankrijk – zie **Nele**) en door hem begrepen als het Zwin bij Brugge (zie **Sincfal**); i) **die Swene** – rivier; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 484.

Sword metten Vremden Ringen zie **Swert metten Vremden Ringen, dat [Swert, Gebroken]** zie **[Gebroken Swert, dat]**

Swert metten Twee Ringen, dat j) mogelijk geënt op het ‘Espee as estranges renges’ uit de *Conte du Graal*; k) **dat Swert metten Twee Ringen** – wonderzwaard in bezit van koning Amoraen – kan alleen door de beste ridder gehanteerd worden – door Walewein gebruikt om Ysabele te veroveren – aan koning Wonder gegeven in ruil voor het zwevende schaakspel <metten Twee Ringhen, metten Twee Ringhen tSwaert, Swaert metten Ringhen, Swaert metten Twee Ringen, Swaert metten Twee Ringhen, Swaert metten Tween Ringhen, Swaert met Twee Ringhen, Swart metten Ringen, Swart metten Ringhen, Swert met Twee Ringhen, Swert met Tween Ringhen, Zwaert metten Ringhen, Zwaert metten Twee Ringhen, Zwaert metten Twee Ringhen> *Walewein*: r. 1264-1265, 3243, 3265, 3382, 3390, 3653, 3872, 4222-4223, 4258, 5166, 6126, 6192, 8126, 8433, 8692, 8959, 9260-9261, 9418, 9445, 9463, 9601, 9892, 10941, 10964.

Swert metten Vremden Ringen, dat j) or. l’Espee as estranges renges – het zwaard van David, door Salomon geplaatst op Salomons Schip – later van Galaad; k) **dat Swert metten Vremden Ringen** – zwaard – zal alleen gehanteerd kunnen worden door een ridder die het waard is, anders breekt het in tweeën <Swaerd metten Ringen, Swaerd metten Wonderliken Ringen> *Lanceloet*: boek III, r. 8853, 10518-10519, 10640; k) **dat Swert metten Vremden Ringen** – zwaard, in het bezit van een jonkvrouw op het kasteel te Montesclaer – dat eerst Mordret en Griflet en later Walewein proberen te winnen – zal alleen gehanteerd kunnen worden door een ridder die het waard is <Swaerd metten Vremden Ringen> *Percbevael J*: boek II, r. 37004, 38036, 38854, 39069.

Swerte ** zie **Swarte ****

Swerte Capelle zie **[Swarte Capelle]**

Swerte Cruce zie **[Swarte Cruce, dat]**

Swerte Montanie zie **[Swarte Montange, die]**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Swedes_%28Germanic_tribe%29

Swerte Ridder(e) zie [Swarte Ridder, die] 1, 2, 4, 5, 7 en 8

Swerte Roke zie Swarte Roke, die

Switserlant h) het eedgenootschap Zwitserland¹; i) **Switserlant** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14.

Switsers n) or. de suysse — afkomstig uit of naar de mode van Zwitserland;
o) **Switsers** – gezegd van “trommelen”, waarmee zowel de trommels als de trommelaars bedoeld kunnen zijn; *Jan van Parijs*: cap. [32].

Swytval zie Sincfal

Swoven zie Swaven

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Early_history_of_Switzerland

T

[laatste update T: 06-03-2024] ¹

T** zie C**

T** zie S**

Tabarie h) [Graesse: **Tiberias**]² [Moisan I, 2: TABARIE] — **Tabarie/Tiberias**³ – het huidige Teverya,⁴ stad aan het Meer van Genezareth/Kinneret⁵ in Galilea, in het huidige Israël – gesticht in het jaar 17 door Herodes Antipas (zie **Herodes 3**) ter ere van keizer Tiberius (zie **Tybere**) – tijdens de Eerste Kruistocht (1096-1099) door de Christenen veroverd, waarna het de status van heerlijkheid binnen het koninkrijk Jeruzalem kreeg – in 1187 heroverd door Salah al-Din⁶ (Saladin); i) **Tabarie**; *Alexanders geesten*: boek III, r. 715; i) **Tabarijen** – Saraceens sultanaat van de broer van Brandimant <Tabarien> *Buevijs*: fol. C1v; i) **Taberie** – stad in Surien – veroverd door de Persine op Herodes en de Joeden; *Caesar*: r. 1075; i) **Tabarie** – door de heidenen belegerd; *Heemskinderen*: p. 188; i) **Tabaryen** – toenaam van **Hughe van Tabaryen**; *Hughe van Tabaryen*: r. 25; i) **Taberne** – toenaam van **Corsant van Taberne**; *Karl Meinet*: r. A92, 51; i) **Tabren** – stad in het Heilige Land – belegerd door de heidenen <Taberyen> *Reinolt von Montelban*: r. 13092, 13622, 13634; i) **Taberien** (or. Thabarie) – toenaam van **Dedekijn van Taberien** <Taberitu> *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Tabarien** – toenaam van **Hughen van Tabarien**; *Saladijn*: r. 30, 453, 509, 1109, 1188, 1416; i) **Tabarien** – toenaam van **Huge van Tabarien**; *Saladin*: r. 58, 76.

Tabarien zie **Tabarie**

Tabarijen zie **Tabarie**

Taberie(n) zie **Tabarie**

Taberitu zie **Tabarie**

Taberne zie **Tabarie**

Tabers zie **Akers**

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Tiberias>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tiberias>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Teverya.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Sea_of_Galilee

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Saladin>

Tabor i) **Thabor** – stad in Calabre – met het hof van de koning en koningin van Calabre <Tabor> *Limborch*: boek III, r. 833; boek V, r. 1843, 1924;
 i) **Tabor** – stad in Kalabre, waar het koninklijk hof is gevestigd <Thabor> *Lymburch*: boek III, r. 819; boek V, r. 1838, 1921; i) **Tabor** – (hoofd)stad in Calaberen, waar het hertogelijk hof is gevestigd <Thabor> *Margrieta van Limborch*: cap. 54, 78-79.

Tabren zie **Tabarie**

Tacillus zie **Cacyllus**

Taelgefe(e)r zie **Talifier**

Taelifeer zie **Talifier**

Tafelronde, die j) de Ronde Tafel,¹ vervaardigd door de tovenaer Merlin voor koning Uter Pandragon (zie **Uter Pandragoen**), zodat zijn ridders als gelijken naast elkaar konden zitten in plaats van in een hiërarchische volgorde zoals gebruikelijk aan een tafel in de vorm van een rechthoek of een hoefijzer, die een 'hoofd' hebben – de Ronde Tafel is geïnspireerd op de tafel waaraan het Laatste Avondmaal gehouden werd, die in de iconografie niet rond is, terwijl Jezus niet aan het hoofd van de tafel maar in het midden gezeten c.q. gelegen is – Uter Pandragon en Artur zaten niet aan aan de Ronde Tafel, maar hadden een eigen tafel – ook gebruikt als benaming voor het genootschap van Arturs ridders – gedurende de Late Middeleeuwen ook gebruikt als synoniem voor een steekspel of toernooi; k) **de Tafelronde** – de door Merlijn bedachte ronde tafel van koning Uter Pandragoen, later van koning Artur – waaraan de vijftig beste ridders van het land zitten <Tafelronden, Tavelronden> *Graal*: r. 6750a, 7040, 7070, 7110, 7385, 9301; k) **die Tafelronde** – tafel van koning Artur, waaraan de beste ridders van het land zitten <Tafelronden, Tavelronde> *Lanceloet*: boek II, r. 598, 1693, 1710, 4730, 6024, 7137, 7485, 8814, 8854, 8975, 8987, 9162, 9679, 9687, 9897, 10151, 15248, 15704, 15720, 16420, 16753, 16758, 16766, 16774, 16808, 16823, 16853, 16864, 16872, 16881, 16887, 17439, 17609, 18013, 18034, 18803, 19655, 19659, 19683, 10701, 19735, 19765, 19789, 19944, 20089, 20106, 20162, 20268, 20584, 20636, 20777, 20782, 20804, 20836, 20907, 20909, 20922, 21024, 21106, 21220, 21285, 21295, 21422, 21470, 21489, 21506, 21511, 21545, 21682, 22435, 22512, 22518, 22521, 22969, 23691, 23763, 24579, 24583, 24965, 25703, 25789, 26161, 26213, 26409, 26461, 26959, 27004, 27016, 27490, 27659, 27718, 27842, 28135, 28292, 28547, 30757, 30955, 31281, 31442, 31523, 31618, 31768, 31904, 31938, 31995, 32033, 32120, 32971, 32979, 33460, 34482, 35961, 35990, 36027, 36211, 36375, 36379, 36384, 36454; k) **die Tavelronde** – tafel van koning Artur, verder als boven <Tafelronde, Tafelronden, Tavelronden> *Lanceloet*: boek III, r. 116, 263,

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Round_table

269, 372, 437, 540, 574, 617, 711, 733, 795, 809, 1017, 1155, 1218, 2866, 3303, 3307, 3322, 3326, 3387, 3426, 3645, 4045, 4374, 6073, 6142, 6145, 6153, 6166, 6178, 6206, 6233, 6254, 7528, 10117, 10629, 10826, 10995, 14141, 14237, 14258, 14545; k) **die Tavelronde** – tafel van koning Artur, verder als boven <Tavelronden> *Lanceloet*: boek III, r. 18610, 20165, 20299, 21936; k) **die Tavelronde** – tafel van koning Artur, verder als boven <Tafelronden, Tavelronden> *Lanceloet*: boek IV, r. 763, 769, 2026, 2292, 2301, 2683, 3306, 3373, 3390, 4684, 5582, 5602, 5656, 11257, 11620, 11854; k) [**die Tavelronde**] – tafel van koning Artur, verder als boven <Tavelronden> *Lanceloet B*: r. 133; k) **die Tafelronde** – van koning Artur; *Lantsloot*: r. 5408; k) **die Tafelronde** – eerst in het bezit van koning Leodegan van Carmelide, later van koning Artur – gemaakt door koning Uter-Pandragoen op aanraden van Merlijn, naar het voorbeeld van de tafel van Jezus van Nazareth en die van Joseph van Aramathien en Broen – waar allen als gelijken aanzitten, met 42 (oorspronkelijk twaalf) en later meer ridders <Tafelronden> *Merlijn*: r. 10447, 10884, 10934, 13029, 13501, 15452, 17273, 17315, 17447, 17469, 17619, 17623, 17688, 17735, 17765, 17795, 17817, 18182, 18218, 18291, 18312, 18330, 18475, 18770, 18820, 18880, 22337, 22458, 22670, 22680, 22701, 22943, 23011, 23248, 23365, 23374, 23401, 23439, 23451, 23465, 23901, 23971, 24154, 24816, 25158, 25352, 25577, 25741, 25948, 25981, 26020, 26074, 27614, 27628, 27643, 27657, 27670, 27700, 27725, 27742, 27753, 27757, 28114, 28230, 28492a, 28514, 28524, 28630, 28653, 28682a, 28746, 28764, 28767, 28780, 28832, 28841, 28865, 28886, 28887, 28919, 28930, 28963, 28986, 29021, 29028, 29039, 29049, 29124, 29146, 29158, 29237, 29258, 29266, 29271, 29309, 29317, 29333, 29482, 29502, 29594, 29603, 29607, 29618, 29645, 29669, 29673, 29688, 31694, 31932, 31979, 31996, 32007, 32011, 32020, 32023, 32049, 32060, 32068, 32108, 32117, 32171, 32246, 32936, 33139, 33185, 34240, 34366, 36188; k) **die Tafelronde** – waaraan de beste ridders aanzitten <Tafelronden, Tavelronden> *Moriaen*: r. 150, 797, 4671; k) **die Tavelronde** – genootschap met twaalf ridders <Tafelronden, Tavelronden> *Mouwen*: r. 1378, 1956, 2885, 2930, 2958, 3127, 3137; k) **die Tafelronde** <Tafelronden, Tavelronden> *Perchevael J*: boek II, r. 36962, 42522, 42537; k) **die Tavelronde** <Tavelronden> *Ragisel*: r. 84, 2366, 2981, 3077, 3098, 3385; k) **die Tavelronde** – genootschap waarvan Torec weigert lid te worden <Tafelronde, Tafelronden, Tavelronden> *Torec*: r. 45, 646, 1277, 2081, 3008a, 3109, 3144, 3250, 3258, 3847; k) **die Tafelronde** <Tafelronden> *Walewein*: r. 11149, 11154.

Taganas a) or. Tanaguins li Blons – zie ook **Tamagus**; e) **Taganas** – ridder; g) op verzoek van zijn vriendin door Walewein geholpen op het toernooi bij het Casteel vander Molen <Taganase, Tagonas> *Lanceloet*: boek II, r. 3042, 3089, 3094, 3108; e) **Canaginnis** – ridder <Canaginis> *Lancelot Prz*:

fragm. I, r. 12, 32, 34, 41.

[Tage, die] h) [Graesse: *Tagus fluvius*]¹ — de Taag² – rivier die ontspringt in Spanje en via Portugal ten zuiden van Lissabon (zie **Lisiboene**) uitmondt in de Atlantische Oceaan; i) **Tage** – waar Karll Meynet de reus Kayphas verslaat <Daghen, Tahge, Tahgen, Talgen> *Karl Meinet*: r. A47, 44, 61; A63, 4, 26, 30, 39; A68, 59, 60, 63; A69, 55; A87, 60.

Talans a) or. Taulas; e) **Talans** – Tafelronde-ridder; g) in gevecht tegen Torec verslagen; *Torec*: r. 3370.

Talbot, Jan zie **Jan Talbot**

Taledoen zie **Calidoen 1**

Talge zie **[Tage, die]**

Talifier e) **Talifier** – schildknaap van Seghelijn; f) zoon van Clinckaert – stiefzoon van Priadan – (achter)neef van Seghelijn; g) gedood in de strijd om Ysona <Taelgefeer, Taelgefer, Taelifeere, Talgefeer, Talifeer, Talifeere, Talifere, Talifiers, Tilifier> *Seghelijn*: r. 3916, 3936, 3943, 3953, 6608, 6684, 6740, 6822, 6840, 6972, 7156, 7182, 7200, 7208, 7214, 7226, 7287, 7299, 7314, 7338, 7435, 7666, 7679, 7700, 7711, 7748, 7756, 7798, 7846, 8733, 10352, 10358, 10369, 10388, 10410.

Talmondois h) [Graesse: *Talmoncium*]³ — Talmondais,⁴ het gebied waarin het kasteel Talmont (zie **Talmont**) gelegen is in Poitou, Frankrijk; i) **Talmondois** – door Meluzine gesticht kasteel; *Meluzine*: fol. F6vb.

Talmont j) (kasteel in/bij) het dorpje Talmont-Saint-Hilaire⁵ in Poitou, Frankrijk;

k) **Talmont** – door Meluzine gesticht kasteel; *Meluzine*: fol. F6vb.

Tamor zie **Thamar**

Talrestis a) T(h)alestris,⁶ koningin der Amazonen – sterft voordat zij geboorte kan geven aan het kind dat Alexander de Grote op haar verzoek bij haar verwekt heeft; e) **Talrestis** – koningin van dat Maechden lant/Amasonia – heerseres over “alt volc [...] dat Caucasus die berch lanca die noortoostside heeft bevaen, al toter flumen sonder waen, die Phacis gheheten es”; g) exemplarisch mooie vrouw ondanks haar geamputeerde rechterborst om beter met pijl en boog te kunnen schieten – opvallend verder is haar luchtige kledij en haar nonchalante coiffure – vat liefde op voor Alexander de Grote op basis van wat zij over hem hoort vertellen – zoekt hem in gezelschap van 200 maagden op in Yrcanie – verbaast zich over zijn bescheiden lengte –

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Tagus-fluvius>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tagus>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Talmoncium>

4. http://fr.wikipedia.org/wiki/Communaut%C3%A9_de_communes_du_Talmondais

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Talmont-Saint-Hilaire.kmz

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Thalestris>

vraagt hem bij haar een kind te verwekken; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 69, 169, 219; boek IX, r. 586.

Tamagius a) or. Tanaguins – zie ook **Taganas**; e) **Tamagius** – ridder van koning Artur; g) haat Lanceloet – gaat de kamer waar Genoevre en Lanceloet (in overspel) samen zijn als eerste binnen en wordt door Lanceloet gedood; *Lanceloet*: boek IV, r. 4394.

Tambrobane zie **Tamprobane**

Tamnis zie **Tanais**

Tamprobane h) [Graesse: **Taprobane insula**]¹ — Taprobana,² eiland ten zuiden van India – het vroegere Ceylon, het huidige Sri Lanka, met als hoofdstad Colombo³; i) **Tamprobane** – eiland bij Endi, met tien steden – heeft twee winters en twee zomers per jaar en is zeer vruchtbaar – koninkrijk, rijk aan edelstenen, door de koning vrijwillig aan Alexander de Grote overgedragen <Tambrobane> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 890; boek IX, r. 1233; i) **Caprobanane** – eiland in Affrica met Saraceens koninkrijk van koning Asa van Caprobanane – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – de inwoners hebben grote gele ogen <Capretane> *Limborch*: boek VIII, r. 969; boek XII, r. 181; i) **Camprobane** – eiland in Affrica met Saraceens koninkrijk van koning Asa – verder als boven <Canphane> *Lymburch*: boek VIII, r. 959; boek XII, r. 310; i) **Timperbaen** – eiland bij India, met tien steden – heeft twee winters en twee zomers per jaar en is zeer vruchtbaar; *Troyen*: r. 28389.

Tanados zie **Tanathos**

Tanais h) [Graesse: **Tanais fluvius**]⁴ — de rivier de Don⁵ in Oekraïne en Rusland – in de brontekst(en) soms verward met de rivier Iaxartes (de huidige Syr Darja⁶ in Kazachstan in Centraal-Azië) – zie ook **Anays**; i) **Tanais** – rivier in Europa, op de grens met Asia – tussen Siten en Bacteren – nabij het gebergte Rifeï en het moeras Meotides – vernoemd naar een koning <Tanaïs> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1397, 1405; boek VIII, r. 848, 996, 1076; i) **Tamnis** – rivier in Europa, vlakbij Asia – bij de bergen Apei en het moeras Methiodes; *Troyen*: r. 28968.

Tanathos h) [Graesse: **Tanatis insula**]⁷ — bedoeld lijkt het Isle of Thanet⁸ – gedurende de Middeleeuwen nog een eiland voor de monding van de rivier de Thames in Engeland – nu een landtong in Kent, Engeland, met als hoofddorp

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Taprobane-insula>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Tamraparni>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Colombo.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Tanais-fluvius>

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Don_River_%28Russia%29

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Syr_Darya

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Tanatis-insula>

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Isle_of_Thanet

Minster-in-Thamet¹ – Isidorus van Sevilla verklaart de naam etymologisch als: dood (voor slangen); i) **Tanados** – eiland voorbij Baertanien – waarvan de grond een antidotum tegen slangen/draken bevat <hs. Tanatos> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1759; i) **Tanathos** – land voorbij Bertaengen – verder als boven; *Troyen*: r. 29327.

Tanatos zie **Tanathos**

Tanderbonel zie **Andernobele**

[**Tanghereide**] zie **Tangreide**

Tangreide a) Tancred de Hauteville² c.q. Tancreid van Apulië (ca. 1072-1112); b) zoon van Ode Bonmarchis en Emma de Hauteville – neef (van moederskant) van Bohemond I van Tarente – kleinzoon (van moederskant) van Robert Guiscard; c) prins van Tiberias en Galilea (1099 -1100) – bestuurder/koning van Antiochië (1101/1105-1112) en bestuurder van Edessa (1104-1112); d) één van de leiders van de Eerste Kruistocht; e) **Tangreide** – kruisvaarder; g) neemt deel aan het beleg van Antiochien; *Antiochië*: r. 56; e) **Tangreide** – ridder; g) vecht tegen de Saracenen; *Ridder metten Zwane*: r. 65; e) [**Tanghereide**]; g) op bevel van Yden gedood <Tanghereids> *Saladijn*: r. 52.

Tantalis a) Tantalos/Tantalus,³ koning van Lydië of Phrygië; b) zoon van Zeus en de oceaanmif Pluto – vader van Pelops; d) schotelde de goden zijn zoon Pelops als maaltijd voor en werd hiervoor eeuwig gestraft in de Tartarus; e) **Thantalus**; g) zit voor straf tot aan zijn nek in het water en wordt door dorst gekweld, maar kan niet drinken – ziet vruchten hangen voor zijn mond en heeft honger, maar kan deze niet opeten; *Eneide*: r. 3484; e) **Tantalis** – edelman; f) vader van Pelops; *Minnen loep*: boek II, r. 2729.

Taracon zie **Tarcoen**

Taraes i) **Taraes** – bezit van Triestram <Tarase> *Couchi*: fragm. VII, r. 616, 2323.

Taraninus zie **Tarquicus**

Tarc(h)en zie **Tarsen**

Tarixus zie **Carixus**

Tarcacius a) vermoedelijk: ‘de Tartaar’ – Moisan vermeldt zowel een Saraceense reus genaamd Tartaire(s) als een heidense god Tartarin als een Saraceens volk li Tartaire(s) alsook een land Tartarie – mogelijk is er sprake van contaminatie Tartaren-Turken – K. de Graaf (ed.) conjectureert *Tarcarus en vermoedt een verband met de Griekse onderwereld Tartarus⁴; e) **Tarcacius** – tovenaars uit D[alt]a[tien] en “geselle” van Colosus; g) bouwde met behulp van duivels uit

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Minster-in-Thamet.kmz

2. <http://tinyurl.com/Wiki-Tancred-de-Hauteville>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tantalus>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Tartarus>

zeven metalen het kasteel Berch van Aventuren <[...]arus, Carturien, Turcarien> *Flandrijs*: r. 631, 682, 1020, 1130.

Tarcarus zie **Tarcacius**

Tarcoen a) Tarchon,¹ Etruskisch koning; d) bondgenoot van Aeneas; e) **Darcon** – Trojaans ridder in het gevolg van Eneas; f) neef van Flemin; g) bondgenoot van Eneas tegen Turnus – gedood door Chamille omdat hij haar hoont <Darcone, Darchun, Tarchon, Tarcun> *Eneide*: r. 8966, 8972, 9005, 9009, 9029; e) **Tarcoen**; g) legeraanvoerder van de Tierene – bood koning Euander de heerschappij over het land van de Tierene aan – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Carmilla <Carthone, Taracon, Tarcoene, Trachon, Traton> *Troyen*: r. 37958, 38737, 38848, 38910, 38913, 39871, 39889, 39902, 39909, 39912, 39949; e) **Trakoen** – koning van (de) Cyrenen; g) adviseert om Euander tot koning van (de) Cyrenen te kiezen nadat de tiran Messencius van Cyrenen was verdreven: Euander weigert wegens zijn ouderdom – bondgenoot van Eneas tegen Turnus – in de strijd gedood door Camilla <Tarcoen, Tracoen> *Troyen Prz*: fol. 148ra, 152va, 153ra, 153rb, 158vb, 159ra, 159rb.

Tarmille zie **Carmilla**

Tarnes zie **Carues**

Tarquijn a) or. Tarquin; e) **Tarquijn** – (schild)knaap in dienst van koning Claudas; g) naar het hof van koning Artur gestuurd om informatie in te winnen – prefereert het hof van koning Artur en brengt een brief vol dreigementen naar koning Claudas <Tarquine> *Lanceloet*: boek II, r. 26558, 26590

Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste a) or. Terrican de la Forest Desvoiable; b) broer van Karados le Grant; e) **Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste** – ridder; f) broer van Karados die Grote; g) draagt een zwarte wapenrusting – heeft in Terique Lyoneel verslagen en meegevoerd – heeft ook Acglovel, Sagrimor, Keye, Gosennes van Strangeloet, Brandalis en andere ridders verslagen – verslaat Hestor van Mares en neemt ook hem gevangen – door Lanceloet van Lac, die op zoek is naar Lyoneel, bevochten en gedood <Tarquijn, Tarquine, Terquijn vanden Foreeste, Terquijns, Terquin, Terquine, Terquins, Torquins> *Lanceloet*: boek II, r. 13469, 13523, 13577, 22173, 22572, 22580, 22605, 23137, 23167, 23170.

Tarquicus a) or. Tarquitus; e) **Tarquicus** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. <Daerquicus, Taraninus, Tarquinius> *Troyen*: r. 39098, 39120; e) **Torquirius** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 154rb.

Tarquinus zie **Tarquicus**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tarchon>

Tarsabee h) mogelijk contaminatie met Tarsus¹ in Cilicië in Klein-Azië (zie **Tarsen**);
 i) **Tarsabee** – correspondeert met **Cassalie** (uit *Lymburch*) – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Sessabet – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek VIII, r. 922.

Tarsem zie **Tarsen**

Tarsen h) [Graesse: Tarsus]² — Tarsus³ in Cilicië in Klein-Azië, het huidige Tersous,⁴ gelegen aan de weg van Adana naar Mersin, in het zuiden van Turkije – geboortestad van de apostel Paulus – onherkenbaar gecontamineerd met Tracien (zie **Tracia**); i) **Tarcen** – stad in Cilicia in Minder Asia – gesticht door Perceus – waar sinte Pauwels geboren was <Tarchen> *Alexanders geesten*: boek II, r. 358, 360, 367, 597; boek VII, r. 1376; i) **Tharsie** – land van herkomst van prins Stranguilio – van de hongersnood verlost door de korengift van Appollonius van Thyro – land waar Tharsia naar is genoemd <Tarsien, Tharsien> *Appollonius*: fol. A2r-A3v, B1v, B2r, B3r, B3v, D4r, E1r, E4r, F1r, F1v, G3v, G5v, G6r, H1r, H1v, H2v; i) **Tarsen** – koninkrijk van Candace; *Cassamus*: r. 9; i) **Tarsem** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Alloren – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – geboorteplaats van sente Pauwels; *Limburch*: boek VIII, r. 919; i) **Tarzen** – Saraceens koninkrijk van Alloren – geboorteplaats van Paulus; *Limburch Frg*: H53, r. 78; i) **Trasen** – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Alloren – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 916; i) **Tarsen** – heidens koninkrijk – bondgenoot van Yrene; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 328; i) **Tharsen** – Saraceens gebied; *Meluzine*: fol. K3ra, K4vb; i) **Tarsen** – in Glicia – gebouwd door Perseus – geboorteplaats van sentte Pauwels; *Troyen*: r. 28949.

Tarsia zie **Tharsia**

[Tarsianaers, die] a) de inwoners van Tarsus; e) **Tharsianaers** – de inwoners van Tharsie; *Appollonius*: fol. B3r.

Tarsie zie **Tarsen**

Tartarien h) land van de Tataren⁵ in Centraal-Azië – zie ook **die Tatre**; i) **dier Taters lant** – land in het noorden van Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1301; i) **Tarteryen** – toenaam van **Luttijs van Tarteryen**; *Buevijs*: fol. I3v; i) **Tarteryen** – Saraceens koninkrijk van Susas [?] of van Gherdiflant [?]; *Fierabras*: r. 42; i) **Tartarien** – Sarazijns koninkrijk – de zoon van de koning van Tartarien wordt door Galien gedood; *Galien Rethore*: cap. [28];

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Tarsus_%28city%29

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Tarsus>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Tarsus_%28city%29

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tarsus.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tatar>

i) **Tartariën** – Saraceens koninkrijk van koning Agapaert; *Hughe Prz*: p. 48; i) **Tartariën** – Saraceens koninkrijk van Ludoen van Tartariën; *Joncker Jan*: p. 191; i) **Tartarijen** – Saraceens koninkrijk <Tartariën> *Margrieta van Limborch*: cap. 102-103, 115; i) **Tateren** – toenaam van de Saraceense koning **Corborant van Tateren**; *Margrieta van Limborch*: cap. 75, 77; i) **dier Terteres lant** – land in het noorden van Asia; *Troyen*: r. 28836; i) **Katarie** – Sarraceens keizerrijk; *Valentijn en Nameloos*: p. 150; i) **Tartaryen** (or. Tartarie) – heerlijkheid van de Groenen Ridder; *Valentijn ende Oursson*: cap. 23.

Tartarijen zie **Tartariën**

Tarteryen zie **Tartariën**

Tarters a) het signalement stemt overeen met dat van Chernubles de Munigre in de Version Oxford, r. 975, van *La Chanson de Roland* – mogelijk dezelfde als **Turzabelin**; e) **Tarters** – Saraceens ridder; g) wiens zwarte haar tot op de grond hing; *Roelant*: r. 114.

Tartren zie **Tatre, die**

Tarus zie **Cacus**

Tarzen zie **Tarsen**

Taschbrun j) or. het paard Tachebrun – lett. bruinevlekte; k) **Taschbrun** – paard van Wellis van Nanantensis; *Karl Meinet*: r. A443, 57.

Tassandrus zie **Tessandrus**

Tateren zie **Tartariën**

Taterensche zie **Tatre, die**

Taters lant, dier zie **Tartariën**

Tatre, die a) de Tataren¹ – verzamelnaam voor diverse (islamitische) Centraalaziatische volkeren – zie ook [**die Ismaelite**], **die Sarasine** en **Tartariën**; e) **die Tatre** – volk; f) afstammelingen van Ismael; g) hebben Asia bedwongen <Tartren> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1197; fragm. P I, r. 1211; e) **die Taterensche** – het krijgsvolk van de jonge koning Corborant van Tateren; g) bondgenoten van koning Alant van Arabien/Barbariën; *Margrieta van Limborch*: cap. 75.

Tauroen a) or. Tauron; e) **Tauroen** – Grieks ridder; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 182, 243; boek VIII, r. 1098, 1216; boek IX, r. 308.

Tauros j) or. Tauroc, kasteel nabij Taneborc; k) **Tauros** – kasteel van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 2414.

Taurus 1 h) het Taurusgebergte² in Cilicië in het zuidoosten van Turkije; i) **Taurus** – Latijnse naam van een berg in Cilicia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1375;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tatar>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Taurus_Mountains

i) **Taurus** – Latijnse naam van een berg in Glicia; *Troyen*: r. 28948.

Taurus 2 a) or. Taurus; e) **Taurus** – ridder – één van de Sennen; g) bij Logres gedood door Gaheries; *Merlijn*: r. 20537.

Taurus 3 a) or. Taurus, Saksisch koning; e) **Taurus** – heidens koning – één van de Sennen; g) belegert Glacedoen, waarheen koning Lot met zijn vrouw en de kleine Mordret is gevlucht – gedood door Gawyn om de mishandeling van zijn moeder te wreken <Tauruse> *Merlijn*: r. 21433, 21553, 21580.

Tavelronde zie **Tafelronde, die**

Taverges h) or. Taningues, kasteel nabij Roestoc; i) **Taverges** – bos in de buurt van Rodestock; *Merlijn*: r. 31182.

Taverne a) or. Laverne, de Romeinse beschermgodin van de dieven: Laverna – in sommige Oudfranse handschriften veranderd in ‘dameisele Taverne’: Herberg – allegorie; e) **Taverne** – vrouwe en abdis (van criminelen); *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 311.

[**Tavernos**] zie **Certannos**

Taxilis zie **Taxilles 2**

Taxilles 1 a) Taxiles,¹ heerser over het gebied tussen de rivieren Indus en Hydaspes in de Punjab ten tijde van Alexander de Grote (4e eeuw v.C.) – door Jacob van M(a)erlant is de Taxiles in de *Alexandreis* gesplitst in twee personen (zie ook **Taxilles 2**); e) **Taxilles** – Indisch koning; f) oudste broer van koning Porus van Endi; g) heeft zich onderworpen aan Alexander de Grote – gedood door zijn broer na een nederlaag van de Indiërs tegen de Grieken onder leiding van Alexander de Grote <Taxillis> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 146, 482, 490.

Taxilles 2 a) or. Taxiles – door Jacob van M(a)erlant is de Taxiles in de *Alexandreis* gesplitst gesplitst in twee personen (zie ook **Taxilles 1**) – in de *Lapidarijs*, r. 136 koning Daxillis van Albundine geheten; e) **Taxilles** – Indisch koning van Alabodine; g) bondgenoot van koning Porus van Endi <Taxilis> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 1054; boek X, r. 185, 1239.

Taxillis zie **Taxilles 1**

Te Berghen h) or. Mons Castrorum; i) **Te Berghen** – waar de Romeinen een kasteel bouwden; *Caesar Prz*: fol. 48r.

Teben zie **Theben 1 & 2**

Tedeus zie **Cedius**

[**Teemse, die**] **1** h) [Graesse: Tamisia fluvius]² — de Thames/Theems,³ rivier in Engeland die ontspringt nabij Kemble en via Oxford (zie **Occenefort**), Reading en Londen (zie **Lonnen**) uitmondt in de Noordzee; i) **Teemse** –

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Taxiles>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Tamisia-fluvius>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Thames

rivier (bij Lonnen); *Merlijn*: r. 12419, 12783.

[Teemse, die] 2 h) or. ‘le riviere’ – geografisch natte-vinger-werk van de Middelnederlandse vertaler/bewerker, die niet wist dat niet de Theems¹ (zie **[die Teemse] 1**) maar de Avon² door Salisbury stroomt; i) **de Teemse** – rivier bij Salesbiere waar de veldslag tussen de Sennen en de Britten plaatsvindt; *Graal*: r. 6626.

Teypolt van Troys a) bekend uit het *Chanson de Roland* is de ‘baron de Charlemagne’ Tedbald de Reins, ook wel Tibaut de Troies genoemd (Moisan: Tome I, p. 921) – mogelijk dezelfde als **[Tibaut] 3**; e) **Teypolt van Troys** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A496, 2.

Telac Agulta h) bedoeld is Lat. Cesar Augusta,³ d.i. Zaragoza⁴ in Aragón in het noorden van Spanje (zie **Saragosse**); i) **Telac Agulta** – Saraceense stad – waar Gelloens zonen Beligant en Marcirijn verblijven; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 60.

Telamacus zie **Thelematus**

Telamoen zie **Thelamon van Salomine**

Telamo(e)n zie **Thelamon van Salomynen**

Telapus van Misia a) Telephos/Telephus⁵; b) zoon van Hercules en Auge; e) **Telapus van Misia** – Griek – later koning van Misse; f) zoon van Hercules; g) gaat samen met Achilles naar Misse om proviand voor het Griekse leger te verzorgen – vraagt Achilles het leven van koning Teuther te sparen omdat die hem eerder onderdak verleende – volgt de aan zijn verwondingen gestorven koning op <Thelaphus, Thelapus, Thelephus, Thelophus, Theseus, Thesus> *Troyen*: r. 225, 230, 8027, 8058, 8081, 8103, 8115, 8148, 20714, 20723, 26468.

Teldis a) zoals Potter het formuleert moet het om een bekende naam gaan, die echter alleen op deze plaats in *Der minnen loep* wordt aangetroffen – de naam is vermoedelijk verminkt: lees [?]: Celdis – mogelijk wordt de vrouw bedoeld die in Boccaccio’s *Il Filostrato* Criseida (zie **Briseida**) geheten is; b) dochter van de verrader Calc(h)as; d) exemplarisch opportunistische ‘minnares’ die eerst haar overleden echtgenoot vergat en zich door Troiolo liet beminnen, maar tijdelijk van hem gescheiden zonder hartzeer bij Diomedes in bed stapte; e) **Teldis**; g) “Teldis wandelde menighen gast”; *Minnen loep*: boek I, r. 2502.

Telico a) bedoeld wordt Stateira,⁶ zuster-echtgenote van Darius III Codomannus –

1. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Thames

2. http://en.wikipedia.org/wiki/River_Avon,_Hampshire

3. <http://ca.wikipedia.org/wiki/CaesarAugusta>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saragossa.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Telephos>

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Stateira_I

waar Jacob van M(a)erlant de naam Telico vandaan gehaald heeft, is (nog) een raadsel; d) bij de slag bij Issus in handen van Alexander de Grote gevallen; e) **Telico**; f) echtgenote van Daris van Percen; g) sterft in Griekse gevangenschap van verdriet om de Perzische nederlagen – door Alexander de Grote beweend en uiterst eervol begraven in een door meester Apelles gebeeldhouwd praalgraf; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 375; boek VII, r. 593.

Telleboyen h) de Tilevoides,¹ alias de Taphise eilanden,² een eilandengroep in de Ionische Zee; i) **Telleboyen** – koninkrijk – de koning van Telleboyen valt koning Creon aan, die koning Jupiter van Creten om hulp vraagt en die ook krijgt; *Hercules*: cap. [1].

Telogonus zie **Thelogonus**

Temisse a) Tekmessa/Tecmissa,³ bijzit van Ajax; b) dochter van koning Teuther van Phrygië/Mysië; e) **Temisse**; f) dochter [?] van de koning van Frigi/Frygen – moeder van Stasis met Thelamon van Salomynen als vader; g) als oorlogsbuit verkregen door Thelamon van Salomynen <Teniessen> *Troyen*: r. 32777, 33294.

Temoen zie **Themeoen**

Tempel van Salamon, die j) or. le temple de Salomon; k) **die Tempel van Salamon** – in handen van de koning van Surien; *Valentijn*: cap. 51.

Tempiers e) **Tempiers** – Saraceens koning – leenman van Agulant; f) vader van Comise, Ybor, Gyberijc, Corineus en Kagani; *Lorreinen O*: r. 302, 306, 351, 412, 682, 689.

Tenebant a) or. Senebaut – mogelijk dezelfde als **Sortiban**; e) **Tenebant** – ridder, één van de Sennen; f) verwant van Sapharijn; g) in Carmelide gedood <Tenebande> *Merlijn*: r. 18495.

Tenebre a) or. Tenebre; e) **Tenebre**; f) broer van Broyer en Clarioen; g) mee naar Parijs, overvalt in het woud de koning van Engellant en rooft diens dochter, door Ogier gedood; *Ogyer*: r. 17935, 18027, 18113, 18123, 18178, 18181.

Tenedoen h) het eiland Tenedos⁴ in de Egeïsche Zee – het huidige Bozcaada⁵ voor de westkust van Turkije; i) **Thenodon** – havenstad in Frigien, nabij Troyen <Thenedon> *Jason*: fol. 58r, 58v; i) **Tenedoen** – eiland, van de tiran Herman – waar Parthonopeus na een boottocht in een storm aanspoelt en door Herman gevangen wordt genomen; *Parthonopeus*: r. 4102, 4193, 4275; i) **Tenedon** – kasteel van Uracla; *Partinoples*: p. 37, 39, 40, 42, 44;

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Tilevoides>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Taphians>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tecmessa>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tenedos>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bozcaada.kmz

i) **Tenedoen** – burcht, gelegen aan zee op zeven mijlen van Troje – waar Paris van Troyen c.s. met Helena op de terugweg verblijft – na strijd ingenomen en geplunderd door de Grieken onder leiding van Aghamennon op weg naar Troje <Tenendoen, Tenen doen, Thenedon, Thenedoen, Thenendoen> *Troyen*: r. 244, 4453, 4455, 4474, 4481, 4645, 7530, 8440, 26477, 26536, 31617, [31910], 31970.

Tenedon zie **Tenedoen**

Tenedus a) or. Crenos de Pise; e) **Tenedus** – afkomstig uit Pisa; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7183.

Tenendoen zie **Tenedoen**

Teneus a) Karneus/Caeneus¹; b) geboren als Caenis, dochter van koning Elatus; d) verkracht door de zeegod Neptunus en daarna een onkwetsbare man (soms: reus) geworden; e) **Teneus** – ridder – toegenaamd: die Grote; g) als vrouw geboren maar door het gebruik van kruiden man geworden, echter zonder mannelijke geslachtsdelen [?] – gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen en doodt er velen – uiteindelijk gedood door Monicus <Ceneus> *Troyen*: r. 5218, 27507, 27530, 27541, 27548, 27558, 27588.

Teniesse zie **Temisse**

Tentheus zie [Theseus] 5

Tentillus zie **Tintillus**

Teophilus zie **Theophilus**

Teoslius zie [Theosilus]

Terannos zie [Cerannos]

Teraste zie **Ceraste**

Terberus zie **Cerberus**

Tere Foreine zie **Terre Foreine**

Teres zie [Seres]

Tereus a) vermoedelijk een verbastering van T(h)ieris (Diederik) – de naam lijkt willekeurig gekozen; e) **Therus** – koning van Arragoen; f) eerste echtgenoot van koningin Sibille van Arragoene; g) oud – belegerd door de Saracenen – ontzet door Echites van Athenen en Evax – opnieuw belegerd door koning Pyrreus van Arabie – sterft van ouderdom nadat de op Evax verliefde Sibille is weggegaan; *Limborch*: [boek V, r. 977]; boek VI, r. 421, 2589; e) **Tereus** – koning van Arregoen; f) eerste echtgenoot van koningin Sibilie van Arregoen; g) oud – belegerd door de Saracenen – ontzet door Echites van Athenen en Evax – opnieuw belegerd door koning Pyrus van Arabie – sterft van ouderdom nadat de op Evax verliefde Sibilie is weggegaan <Torens, Torüs> *Limborch*: boek V, r. 975; boek VI, r. 423, 2568; e) **Terus van Arragoen** –

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Caeneus>

koning van Arragoen; f) echtgenoot van koningin Sybilla; g) oud – belegerd door de Saraceense koning Alant van Arabien/Barbarijen c.s. om Sybilla – sterft enige tijd na de overwinning op de Saracenen; *Margrieta van Limborch*: cap. 74, 75-77.

Terique h) or. Terique, bos; i) **Terique** – bos waar Lyoneel en Lanceloet van Lac uitrusten – waar Lyoneel door Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste wordt overmeesterd en weggevoerd; *Lanceloet*: boek II, r. 13357.

[**Tercoese**] zie **Turcksche**

Tercre Devee h) or. Tertre Deveé, lett. Verboden Heuvel – hetzelfde als **die Verboden berch**; i) **Tercre Devee** – door Bohort van Gaunes jr. veroverd; *Lanceloet*: boek II, r. 23309.

[**Termant**] zie **Tervogant**

Termis j) Termes, kasteel in de Haute Corbières, gelegen in de Provence in het zuiden van Frankrijk – bekend in de wereld van het chanson de geste – in 1210 na een beleg¹ van vier maanden op de Albigenzen veroverd door Simon de Montfort; k) **Termis** – burcht van Gerffin van Termis – belegerd door Gallaffers <Termus, Termys, Tirmis> *Karl Meinet*: r. A17, 58; A103, 58, A104, 41, 65; A107, 20; A108, 60, 64; A109, 41; A118, 14; A159, 7, 15, 31; A167, 29; A168, 35; A169, 18, 64; A170, 28; A171, 31; A172, 48; A173, 27; A174, 55, 63; A175, 40, 43, 50; A182, 25, 44, 47; A189 68; A190, 27; A194, 7, 42; A195, 53; A205, 66; A206, 21, 29; A207, 6; A214, 61.

Ternigan zie **Tervogant**

Ternog(h)ant zie **Tervogant**

Terple zie **Triple 1**

Terquijn (vanden Foreeste) zie **Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste**

Terquin zie **Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste**

Terre, Multum Bona zie **Multum Bona Terre**

Terre Foreine h) [West PR: Terre Forain(n)e, (de) (la)] – koninkrijk van koning Pelles in Schotland – zie ook **Listenois** en [**die Vaste Eilanden**]; i) **Terre Foreine** – Walsche naam van een koninkrijk, grenzend aan dat Witte Lant <Tere Foreine, Terre Foraine, Tiere Foreine> *Lanceloet*: boek II, r. 14884, 15006, 22478, 25273; i) **Dele Derefonteine** – Walsche naam – toenaam van een ridder die Lanceloet van Lac steunt in de strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 6484; i) **la Tere Foreine** – Walsche naam van een land; *Lanceloet*: boek IV, r. 7447; i) [**die Foreine Lande**] – toenaam van **Alein van den Foreinen Lande** <van den Foreinen Lande> *Merlijn*: r. 30969.

Terrine e) **Terrine** – ridder, één van de Sennen; g) in Carmelide gedood [?] door Lucas die Bottelgier; *Merlijn*: r. 18274.

Terteres lant, dier zie **Tartarien**

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Si%C3%A8ge_de_Termes

Tertides zie **Tyrides**

Terus van Arragoen zie **Tereus**

Tervagaen zie **Tervogant**

Tervoga(e)n zie **Tervogant**

Tervogand zie **Tervogant**

Tervogant a) Tervagant — Saraceense (af)god in de ogen van de middeleeuwse Christenen, vaak in één adem genoemd met **Apolijn** en **Mamet** (soms ook andere antieke (af)goden als **Jupiter 2**), alsof het om een anti-drie-eenheid¹ ging ten opzichte van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest – sommigen zien een relatie met Hermes Trismegistos² (lett. ‘driemaal grote Hermes’ zie **Hermogenes**) – anderen denken dat de naam betekent: hij die driemaal dwaalt³ – onze voorkeur gaat uit naar de verklaring van M. Zink,⁴ die Tervagant interpreteert als een toenaam bij Apolin, met welke Apolin bedoeld zou zijn Apollonius van Tyana⁵ (ca. 15- ca. 100), een goede bekende in de moslimwereld – deze Apollonius was een rondtrekkende asceet annex geleerde annex wonderdoener, zoals er in die dagen wel meer rondliepen, en dat zou een goede verklaring vormen voor zijn naam: Apolin ter(re)vagant (Apollonius de Globetrotter) – opmerkelijk is dat in de prozaromans de spelling ‘Ternogant’ voorkomt, alsof de naam inmiddels zo onbekend geworden was dat hij verlezen kon worden; e) **Tiervogan** – heidense god; *Antiochië*: r. 118; e) **Tervogant** – Saraceense god <Tervogant> *Esmoreit*: r. 252, 274, 406, 412, 467, 545, 581, 595, 954; e) **Tervogant** – Saraceense god <Tervoganden> *Fierabras*: r. 87, 103, 212; e) **Tervogant** – Saraceense god <Tervogante> *Flandrijs*: r. 1882; e) **Tervogan** – Saraceense god <Tervogant> *Gloriant*: r. 212, 244, 342, 665, 722, 758, 964, 977, 1032; e) **Tiervogan** – Saraceense god; *Godevaert*: r. 54; e) **Ternogant** – Saraceense god; *Hughe Prz*: p. 24, 37, 43, 59, 62, 64, 68; e) **[Termant]** – Saraceense god <Termante> *Johan*: r. 1866; e) **Tervogan** – in een adem genoemd met Apolin en Mamet; *Jourdein*: r. 133; e) **Dervagant** – Saraceense god<Dervaganden, Zervogant> *Karl Meinet*: r. A262, 2; A462, 46; A478, 18, 39; A483, 28; A486, 9, 26; e) **Tervagaen** – één van de vier goden van de Saracenen; *Lanceloet*: boek II, r. 1999; e) **Tervogant** – Saraceense god; *Loybier I*: r. 160; e) **Tervogant** – Saraceense god <Ter[...], [...]rvogant> *Madelgijs*: fragm. V, r. [160]; fragm. VI, r. [89]; e) **Ternogant** – Saraceense

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Termagant>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Hermès_Trismégiste

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Tervogant>

4. *Le roman d'Apollonius de Tyr : version française du XVe siècle de l'histoire d'Apollonius de Tyr*, publiée et traduite par Michel Zink d'après le manuscrit Vienne, Nationalbibliothek 3428, avec une introduction, des notes et des extraits d'autres versions du même roman, ed. Michel Zink 2006.

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Apollonius_of_Tyana

god <Ternoghant> *Margrieta van Limborch*: cap. 67, 74, 80, 96-97, 112; e) **Tervogant** – Saraceense god <Dervogand, Tervogaen, Tervogan, Tervogand, Tervogande, Tervoganden> *Ogyer*: r. 1519, 1993, 2146, 3093, 3342, 3873, 4067, 8896, 8980, 9103, 9338, 9343, 9391, 9414, 9479, 9856, 10545, 15804, 16453, 16542, 17104, 17436, 17553, 17635, 17652, 17685, 18095, 18141, 18478, 18488, 18519, 18532, 18663, 18867, 18873, 19071, 19127, 19386, 19518, 19662, 19690, 19709, 19717, 19762, 20540, 20656, 20873, 21088, 21099, 21181, 21200, 21304, 21638, 21708, 21757, 21847, 22009, 22102, 22159, 22318, 22456, 22692, 22773, 22909; e) **Ternigan** – Saraceense god; *Reinolt von Montelban*: r. 13868; e) **Tiervogan** – Saraceense god; *Ridder metter Zwane*: r. 22; e) **Tervogant** – Saraceense god <Tervogante, Tervygant> *Roelant*: r. 1264, 1952; e) **Tervogant** – Saraceense god; *Saladin*: r. 29.

Tesalia zie **Tessalie**

Teseus zie **Theseus 1**

Tessalie h) Thessalië,¹ met als hoofdstad Larissa² in het midden van Griekenland – zie ook **Yphicen**; i) **Tesalia** – in Grieken – vernoemd naar Tessalus <Tessalien> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1493; boek X, r. 383; i) **Tessalien** – waar Hercules de veerman Nessum dodelijk verwont als die er met zijn geliefde Dianyra vandoor wil gaan; *Bedroch der vrouwen*: fol. F4v; i) **Thessale** – koninkrijk en stad van koning Yxion, en van koning Anestor – toenaam van **Peritheon van Thessalen** en geboorteland van Jason van Mirmidonien – waar Medea in afzondering in een woud leeft – waar zij uiteindelijk Jason ontmoet en zich met hem verzoent <Thessalen> *Jason*: fol. 7v, 8r, 9r, 12r, 49v, 144v, 156v, 160r; i) **Tessalie** – Saraceens koninkrijk van Tessalus van Tessalie; *Limborch*: boek XII, r. 279; i) **Tesselaen** – Saraceens koninkrijk van Tessalus van Tesselaen; *Lymburch*: boek XII, r. 431; i) **Thesalyen** – stad en koninkrijk van Peleus – koninkrijk van Ametus <Thessalijen> *Minnen loep*: boek I, r. 591; boek IV, r. 1350; i) **Tessalie** – land in Grieken, genoemd naar Tessalus – aan zee gelegen, met de bergen Pelioen en Ossa – woonplaats van de centaur Cyeron van Cessalia, bij wie Achilles opgroeit – land van herkomst van de Centauroen – land van herkomst van Peleus 1 en Thetis – woonplaats van Pirrus en Andromata <Cessalia, Tessale, Tessalien, Thessale> *Troyen*: r. 120, 1444, 4847, 4934, 4939, 5027, 5058, 5279, 5460, 5487, 27437, 27618, 29061, 34807, 34962, 35170.

Tessalon a) Tassilo III³ († ca. 796); b) neef van Karel de Grote – schoonzoon van Desiderius; c) hertog van Beieren (748); e) **Tessalon** – hertog (van

1. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Thessaly

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Larissa.kmz

3. http://de.wikipedia.org/wiki/Tassilo_III.

Beyeren [?]); f) echtgenoot van Desiderata, de dochter van Desiderius;
g) verslagen door Karl Meynet <Tessolon> *Karl Meinet*: r. A313, 3, 11, 32, 41; A314, 7.

Tessalus a) Thessalus¹; b) zoon van Medea – stamvader van de Thessaliërs;
e) **Tessalus**; g) naamgever van Tesalia <Tessaluse> *Alexanders geesten*:
boek VII, r. 1494; e) **Tessalus**; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29062.

Tessalus van Tesselaen zie **Tessalus van Tessalie**

Tessalus van Tessalie a) zie ook **Tessalus**; e) **Tessalus van Tessalie** – Saraceens
koning van Tessalie; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel;
Limburch: boek XII, r. 279; e) **Tessalus van Tesselaen** – Saraceens koning
van Tesselaen; g) verder als boven; *Lymburch*: boek XII, r. 431.

Tessandrus a) bedoeld lijkt Thersander²; e) **Tessandrus** – Griek; g) zit in het
houten paard <Tassandrus> *Troyen*: r. 31549, 31979, 32222.

Tesselaen zie **Tessalie**

Tessolon zie **Tessalon**

Tesson h) or. Tesson (lett. (de) das) – “le viconte [...] Tesson”; i) **Tesson** – toenaam
van de Normandier **Richart Tesson** – graafschap; *Pontbus ende Sidonie*:
cap. 47, 61.

[Testor] a) or. T(h)estor; e) **[Testor]** – Trojaan; f) vader van Calcas van Troyen
<Testors> *Troyen*: r. 7311.

Tetis zie **Thetis**

Tetobares zie **Cocobaces**

Teucrus zie **Centrus**

Teuses zie **Theseus 3**

Teuses zie **[Theseus] 5**

Teutes zie **Ceucis**

Teuther a) or. Teütrans; e) **Teuther** – koning van Misse; g) heeft dankzij Hercules
zijn land teruggekregen – wiens land door Achilles en Telapus wordt
binnengevallen op zoek naar proviand voor het Griekse leger – in de strijd
door Telapus van de dood gered – benoemt Telapus van Misia tot zijn
opvolger voor hij aan zijn verwondingen sterft <Teutter> *Troyen*: r. 229,
8037, 8063, 8146.

Teutter zie **Theuter**

Teutus zie **Theuter**

Th** zie **T****

Thabo(o)r zie **Tabor**

Thaboth e) **Caboetse** – roverhoofdman; g) werkend rond Stamps –
gevangengenomen door Evax <Caboetsen> *Limburch*: boek V, r. 158,

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Thessalos_fils_de_Jason

2. http://de.wikipedia.org/wiki/Thersandros_%28K%C3%B6nig_von_Theben%29

164-165; e) **Thaboth** – roverhoofdman; g) verder als boven <Thaboth> *Lymburch*: boek V, r. 157, 162, 163.

Thays a) [*Legenda aurea* CLXVIII: De sancta Thaysi] [*Gulden Legende*: Van sinte Thais lichtwif [146]] — vrijwel zeker wordt hier gerefereerd aan de heilige Thais¹; d) een exemplarische, chique Egyptische prostituée, die door abt Panuftius bekeerd werd tot een heilig leven; e) **Thays**; g) “So vintmen Thays over al” wat zoveel zal betekenen als: hoeren heb je overal; *Minnen loep*: boek I, r. 2470.

Thaliarchus a) or. Thaliarchus; e) **Thaliarchus** – hofmeester van koning Anthiochus; g) krijgt opdracht Appollonius van Thyro te doden – kan zijn opdracht niet uitvoeren omdat Appollonius op voorhand uit Thyro gevlucht is <Thaliarche, Thaliarchum> *Appollonius*: fol. A6v, B1r, B1v.

Thalons zie **Chaloen**

Thamar a) Tamar [2 *Samuël* 13, 1]²; b) dochter van David en Maäka – zuster van Absalon; d) verkracht door haar liefdeszieke halfbroer Amnon (zie **Ammon**), waarna zijn ‘liefde’ omsloeg in haat – gewroken door haar broer Absalom; e) **Thamar**; f) zuster van Absalon; g) exemplarisch mooie en deugdzame vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 123; e) **Thamer** – reine maagd; f) dochter van koning David – natuurlijke zuster van Amon – zuster van Absolon; g) verkracht door Amon – gewroken door Absolon; *Minnen loep*: boek I, r. 2507; boek III, r. 1052, 1073; e) **Tamor**; g) door Amon valselijk toegesproken; *Stijevoort*: refr. 5: 32.

Thamaris a) Tamiris/Tomyris, legendarische koningin van de Massageten (en de Amazonen) (6e eeuw v.C.); b) moeder van Spargapises; d) wreekt haar door Cyrus gevangengenomen en inmiddels dode zoon – één van de Neuf Preuses³; e) **Thamaris** – koningin van Amasonia/der Maechden lant en van de Massageten; g) leidt een krijgshaftig vrouwenvolk – neemt Cyrus van Percen gevangen en onthoofd hem; *Alexanders geesten*: boek II, r. 1235; boek III, r. 1319; boek V, r. 713; boek VII, r. 1271.

Thamer zie **Thamar**

Thamnata h) Thamnata [*Rechters* 14, 5]⁴ – wordt wel geïdentificeerd als Timna⁵ (Tel Batash)⁶ in het huidige Israël; i) **Thamnata** – stad in Philistijns gebied waar Sampson een jonge leeuw doodt, een raadsel opgeeft, een vrouw trouwt en door haar tranen ertoe verleid wordt een geheim te verklappen; *Bedroch der vrouwen*: fol. F1r.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Tha%C3%AFs_van_Alexandri%C3%AB

2. http://vulgate.org/ot/2samuel_13.htm

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Neuf_Preux#Les_Neuf_Preuses

4. http://vulgate.org/ot/judges_14.htm

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Timna.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Timnah>

Thantalus zie **Tantalus**

Thaoen zie **Caonia**

Thaon zie [**Caoen**]

Tharee a) or. Tharé; e) **Tharee** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen; g) de jongste van de bastaarden – strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Charee> *Troyen*: r. 9593, 11374.

Tharsen zie **Tarsen**

Tharsia a) or. Tarsia; e) **Tharsia**; f) dochter van Appollonius van Thyro en Lucina – kleindochter van koning Altistratus van Penthapolianen – echtgenote van Athanagoras; g) na haar moeders (schijn)dood door haar vader achtergelaten bij prins Stranguilio en Dyonisiades in Tharsie – dood gewenst door Dyonisiades – geroofd door zeerovers en verkocht aan Leno, bordeelhouder te Mithele – weet in het bordeel haar maagdelijkheid te behouden – door prins Athanagoras herenigd met haar vader en tot echtgenote aanvaard – in Ephesie herenigd met haar moeder <Tarsia, Tharsiam, Tharsien> *Appollonius*: fol. A2v-A3v, D4v, E1r-E6r, F2v-F3v, F4v, G2v, G3v-G5v, H1v-H2v.

Tharsianaers zie [**Tarsianaers, die**]

Tharsie zie **Tarsen**

Thean a) oorspronkelijk Theano, priesteres van Pallas Athena te Troje – al bij Benoît de Sainte-Maure priester i.p.v. priesteres; b) echtgenote van Antenor; e) **Thean** – priester; f) neef van Calcas van Troyen; g) in ruil voor de rijkdom die Ulixes hem belooft, sluit hij zijn ogen als Ulixes het Palladium uit de tempel rooft; *Troyen*: r. 23615, 23638, 23644, 23646, 23667, 23674, 23686.

Thebaen zie **Theben 1**

Theben 1 h) Thebe¹ in Boeotië in Griekenland, het huidige Thívai; i) **Teben** – oude havenstad in Grieken – veroverd en verwoest door Alexander de Grote – stad van koning Ydipus – waarvan de muren werden gebouwd door Anfioen – geboortestad van Liber Bacus en Hercules <Theben> *Alexanders geesten*: boek I, r. 921, 935, 971, 986, 999, 1041; boek II, r. 930; boek III, r. 756; boek VII, r. 1490; boek X, r. 164; i) **Teben** – hertogdom van Dunas; *Caesar*: r. 578; i) **Thebis** – stad waar de Griekse ridders (te weten de Zeven tegen Thebe) Adorastus, Amphioras, Chanepus, Partonopeus, Pollinices, Tydeus en Ypomedon gestorven zijn; *Eneide*: r. 3317; i) **Teben** – exemplarisch rijke stad; *Floris*: r. 3388; i) **Thebes** – hoofdstad van het rijk van koning Creon; *Hercules*: cap. [1]; i) **Thebes** – hoofdstad van een koninkrijk – land van herkomst van Hercules – plaats van een toernooi; *Jason*: fol. 5v, 6r, 8r; i) **Thebaen** – stad waar Capaneus wegens slecht weer zijn reis naar de oorlog om Troyen moest onderbreken, daarom (de goden en) Jupiter vervloekte,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Thebe.kmz

waarna hij door de god met een bliksemschicht gedood werd; *Minnen loep*: boek IV, r. 1393; i) **Theben** – stad in Grieken – verwoest door Alexander de Grote – overwonnen door Tydeus <Teben> *Troyen*: r. 22997, 29060.

Theben 2 h) Thebe, historische stad aan de rivier de Nijl¹ in Egypte, het huidige Luxor; i) **Tebe** – stad in Egypten – gesticht door Cadmus – vernoemd naar Teben in Grieken – waar sente Mauricius geboren was <Theben> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1228, 1230; i) **Theben** – stad in Egipten – verder als boven; *Troyen*: r. 28719, 28721.

Theben 3 h) Thebe in Cilicië in Klein-Azië, historische (legendarische) stad nabij Troje – stad/koninkrijk van Eëtion, de vader van Andromache; i) **Theben** – overwonnen door Achilles; *Troyen*: r. 26476.

Theben, die e) **die Theben** – de inwoners van Thebe; *Minnen loep*: boek IV, r. 2115, 2120.

Thebes zie **Theben 1**

Thebis zie **Theben 1**

Thelamacus zie **Thelematus**

Thelamon van Salomine a) Telamon, koning van Salamis; b) zoon van Aeacus – vader van Ajax; d) één van de Argonauten²; e) **Telamoen**; f) broer van Pelioen – vader van Ajax; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 561; e) **Thelamon van Salomine** – koning van Salomyne 1 en koning van de Mirmidoen [?] – ook genoemd: doude Thelamon; f) zoon van Eachus – broer van Peleus 1 – echtgenoot van Esiona – vader van Ayax van Salomyne en Thelamon van Salomyne en Theuter – zwager van Thetis – oom van Achilles; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – neemt deel aan de wraakactie onder leiding van Hercules tegen Troje – schaakt na de nederlaag van Troje Esiona, de dochter van koning Lamedon van Troye, en weigert haar terug te geven aan de Trojanen <Telamoen, Thelamans, Thelamoen, Thelamoene, Thelamone, Thelamons, Thelemon, Thelemons> *Troyen*: r. 266, 865, 867, 1046, 1077, 1668, 1707, 1987, 1992, 2139, 2203, 2656, 3101, 3222, 3238, 3246, 3247, 3265, 3461, 5038, 6333, 11380, 11520, 18449, 18969, 21456, 25831, 25877, 26401, 30743.

Thelamon van Salomyne a) or. Telamon(ius) Aïaus – door Jacob van M(a)erlant is ‘Ajax Telamonius’ (lett. Ajax (zoon) van Telamon) gesplitst in twee personen: de broers Ayax en Thelamon, om de conflicterende gegevens in zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Statius en Ovidius) in overeenstemming te brengen (zie ook **Ayax van Salomyne**); e) **Thelamon van Salomyne** alias **Theuter** – Grieks koning – ook genoemd: die jonghe Thelamon; f) zoon van Thelamon van Salomine en Esiona – broer van Ayax

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Nile>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

van Salomyne en Theuter – neef van Pirrus – neef van Ecuba – vader van Enthides met Glaucæer als moeder – vader van Statis (bij Temisse) – vader van Serenus; g) vriend van Ulixes – strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – krijgt na zijn vaders dood de naam Thelamon (aanvankelijk vernoemd naar de oude koning Theutter) – zeer bedroefd over de zelfmoord van zijn broer Ajax – wordt dood gevonden na het twistgesprek om het Palladium, mogelijk door Ulixes vermoord <Telamoen, Telamoene, Telamon, Telamons, Thelamoen, Thelamoene, Thelamon, Thelamons, [van] Salamyne Thelamoen> *Troyen*: r. 473, 605, 607, 611, 5476, 5506, 6671, 7115, 8138, 8817, 9076, 9673, 10314, 10317, 10385, 10407, 10449, 10716, 11309, 11313, 11522, 12450, 12676, 12916, 12950, 12973, 13382, 13666, 13841, 14532, 14552, 15546, 16148, 17452, 18452, 18861, 18982, 18996, 19087, 20504, 21845, 21852, 21873, 22104, 22156, 22201, 22277, 22284, 22313, 23203, 23916, 23945, 24311, 24318, 24966, 25740, 25884, 26418, 27040, 27051, 27725, 27867, 29513, 29549, 29570, 29723, 29845, 29866, 30012a (N-473), 30108, 30412, 31263, 31634, 31756, 32154, 32410, 32647, 32675, 32679, 32725, 32801, 33011, 33049, 33068, 33087, 33111, 33125, 33250, 33285, 33955, 34229, 34329.

Thelamon(i)us, Ajax zie **Ajax Thelamoni**us

Thelap(h)us zie **Telapus van Misia**

Thelematus a) Telemachos¹/Telemachus; b) zoon van Odysseus en Penelope; e) **Thelematus**; f) zoon van Ulixes en Penelopee – kleinzoon van Leartes, de vader van Ulixes; g) op aanraden van zijn grootvader door zijn moeder naar het hof van koning Menelaus gestuurd als leerschool/opvoeding – keert op zijn 20e terug naar huis; *Minnen loep*: boek IV, r. 1476; e) **Thelamacus**; f) zoon van Ulixes en Penelopee – echtgenoot van Nausica – vader van Pelliborbus – halfbroer (zelfde vader) van Thelogonus; g) door Palamedes ingezet om Ulixes' voorgewende waanzinnigheid te ontmaskeren – door zijn vader gehuwd met koning Althenoens' dochter Nausica <Telamacus> *Troyen*: r. 25941, 34727, 34762, 34767, 35257, 35273, 35412, 35451, 35491, 35557.

Thelemon zie **Thelamon van Salomine**

Thelephus zie **Telapus van Misia**

Thelogonus a) Telegonos²/Telegonus; b) zoon van Circe en Odysseus; e) **Thelogonus** – later koning; f) zoon van Cirtes met Ulixes als vader – halfbroer (zelfde vader) van Thelamacus; g) eist op zijn vijftiende van Cirtes uitleg omtrent zijn vader en gaat op zoek – wordt geweigerd aan de poort te Achaye – doodt velen en verwondt, onbekend met diens identiteit, zijn vader

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Telemachos>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Telegonus>

Ulixes dodelijk – door de stervende Ulixes als zoon erkend <Telogonus>
Troyen: r. 35319, 35333, 35371, 35398, 35417, 35473, 35519, 35561, 35581, 35583.

Thelomeus Ajax zie **Ajax Thelamonius**

Thelophus zie **Telapus van Misia**

Themeoen a) or. Thaemon; b) broer van Sarpedon en Clarius; e) **Themeoen**; f) broer van Sarpedoen en Velarus; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38718; e) **Temoen**; f) (broer van Valerius); g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152rb.

Themese h) Temesa, stad van de Bruttii, het huidige Cosenza in Calabria in het zuiden van Italië – levert als bondgenoot van koning Menelaus brons (“aera domat Temese”) [*Achilleis* I, 413]¹; i) **Themese** – stad – levert pantsers als bondgenoot van koning Menelaus; *Troyen*: r. 5442.

Themis a) Themis, Griekse godin van de goddelijke gerechtigheid; e) **Themis** – godin; g) stuurde een onbekend en vijandig dier naar Thebe om de wijn- en graanoogst te laten mislukken omdat men haar daar versmaadde; *Minnen loep*: boek IV, r. 2113.

Thenedo(e)n zie **Tenedoen**

Thenendoen zie **Tenedoen**

Thenodon zie **Tenedoen**

Thenor zie **Theuter**

Theodosia h) Theodosia, het huidige Feodosia op de Krim in Oekraïne; i) **Theodosia** – stad in Europa, bij het moeras Meotides; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1402; i) **Theodosia** – stad in Europa, verder als boven; *Troyen*: r. 28973.

Theophilus a) or. Theophilus – lett. vriend van God; e) **Theophilus** – boer uit Tharsie; g) krijgt van Dyonisiades opdracht om Tharsia te doden – aarzelt bij de executie iets te lang, waardoor Tharsia door zeerovers wordt meegenomen – uiteindelijk gespaard op voorspraak van Tharsia <Teophilus, Theophile, Theophilum> *Appollonius*: fol. E2r-E3r, H2r, H2v.

Theophrasius a) bedoeld zal zijn de Atheense filosoof Theophrastus² (ca. 371–ca. 287 v.C.); d) genoemd in *Le livre de la cité des femmes* van Christine de Pizan als een groot filosoof, maar tevens zeer vrouwonvriendelijk auteur – mogelijk was hij opgenomen in één of meer aforismenbundels die door rondtrekkende predikers gebruikt werden om hun soms uren durende preken te kruiden met pikante one-liners; e) **Theophrasius**; g) auctoritas op het onderwerp vrouwen; *Bedroch der vrouwen*: fol. A3v.

1. <https://www.thelatinlibrary.com/staius/achilleid1.shtml>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Theophrastus>

[Theosilus] a) Theophilus van Antiochia¹ (2e eeuw) – bisschop van Antiochia;
e) **Teosilus** – patriarch van Anthiochen; *Karl Meinet*: r. A336, 40.

Theramus zie **[Cerannos]**

Therannos zie **[Cerannos]**

Therasys a) or. Therasis; e) **Therasys**; f) echtgenote van koning Ydomeneus – moeder van Climena; *Troyen*: r. 33946.

There a) or. de centaur Thereus; e) **There** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Theseus 1; *Troyen*: r. 27323.

Thereon a) or. Theron; e) **Thereon** – een Latyn; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s., gedood door Eneas; *Troyen*: r. 38860; e) **Ceroen** – een Latijn; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 153ra.

Therus zie **Tereus**

Thesalyen zie **Tessalie**

Theseus 1 a) Theseus, koning van Athene; b) zoon van koning Aegeus van Athene en Aithra – vader van Hyppolitus (met Hyppolite als moeder) – echtgenoot van Phaedra – vader van Acamas en Demophon (met Phaedra als moeder); d) kan met hulp van Ariadne, in ruil voor de belofte haar mee te nemen naar Athene en haar daar te huwen, de Minotaurus verslaan – één van de Argonauten; e) **Teseus**; g) stichtte Smirna; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1342; e) **Theseus** – Grieks; f) zoon van koning Egeus van Athenen; g) vriend van Jason van Mirmidonien – vergezelt Jason op zijn reis naar Colcos – belasterd door (zijn stiefmoeder) Medea, waarop zij wordt verbannen; *Jason*: fol. 53r, 53v, 54v, 55v, 57v, 63r, 69r, 91v, 92v, 96v, 97r, 101r, 106r, 109v, 110r, 114r, 114v, 116v, 117r, 122v, 126r, 127r-128r, 129r, 156v; e) **Theseus** – latere koning van Athene; f) zoon van de koning van Athene – geliefde van Adriana – vader van Ypolitus (bij de “coninghinne van Amazone”) – echtgenoot van Fedra – vader van Demofon (bij Fedra); g) versloeg met hulp van Adriana de Minotaurus – verlaat Adriana die hem daarom vervloekt – verbant zijn zoon Ypolitus omdat hij de valse beschuldiging (van verkrachting) van Fedra gelooft <Thezeus> *Minnen loep*: boek I, r. 360, 1431, 1454, 1535, 1587, 3251; boek II, r. 1680; boek III, r. 219, 443, 451; e) **Theseus**; f) zoon van Egeus; g) reisde mee met Jason om het Gulden Vlies te bemachtigen – overwint de Minotaurus – evenals Prometheus (or. David ni Salemon) niet sterk genoeg om de liefde te weerstaan – gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen en doodt Euritus – stichtte Smirna <Teseus> *Troyen*: r. 863, 1079, 1708, 5112, 21303, 27076, 27083, 27129, 27142, 27306, 27328, 27331, 27332, 28915, 30548, 30555; e) **Theseus**; g) ervaart de gevaren van de Mynothaurus; *Urbaen*: z.r.

Theseus 2 a) or. Theteus/Theaetetus; e) **Theseus** – Grieks veldheer, geboren te

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Theophilus_of_Antioch

Athene; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – debatteert met Eutecioen; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 578, 783, 789.

Theseus 3 a) or. Heseüs, koning van Therace; e) **Theseus** – koning van Trachia; f) vader van Archilogus 1 – verwant van koning Prianus van Troyen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Efeus, Ensius, Ephesus, Teuses, Theuseus> *Troyen*: r. 8361, 9199, 9846, 10352, 12696, 18629.

Theseus 4 a) or. reis d'Aresse, mogelijk contaminatie met Heseüs, roi de Therace (zie **Theseus 3**) – mogelijk dezelfde als **Rysa van Aresse**; e) **Theseus** – koning; g) bondgenoot van de Grieken [?] in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 21902.

[Theseus] 5 a) or. Theseüs; b) verwant van Ajax; e) **Teuses** – admiraal in dienst van koning Theuter; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – in de strijd gevangengenomen maar beschermd door Hector <Chenseus, Tentheus, Teuse, Theseus> *Troyen*: r. 7121, 9679, 10445, 10518, 10531, 10547, 12681.

Theseus 6 a) or. Thorreus [?] – bedoeld is Tereus, Thracisch koning; b) echtgenoot van Procne; d) ontvoert en verkracht zijn schoonzuster Philomena; e) **Theseus** – koning; g) vervoerde Philomena in zijn schip; *Urbaen*: z.r.

Theseus zie **Stelenus**

Theseus zie **Telapus van Misia**

Thessale zie **Tessalie**

Thessalijen zie **Tessalie**

Thesus zie **Telapus van Misia**

Thetis a) de zeegodin Thetis; b) dochter van Nereus en Dorit – echtgenote van Peleus – moeder van Achilles; e) **Thetis**; f) dochter van koning Acastus – echtgenote van Peleus 1 – moeder van Achilles – schoonzuster van Thelamon van Salomine – grootmoeder van Pirrus – zuster van Menalepus en Plitenes – nicht [?] van Caloen; g) tracht Achilles voor zijn noodlot (zijn voorspelde dood in Troje) te behoeden door hem als vrouw verkleed, onder de naam Pelegia, bij koning Licomedes op Cyros te verbergen – grijpt in als Pirrus koning Acastus wil doden, die Peleus had verjaagd <Tetis> *Troyen*: r. 111, 129, 141, 4799, 4815, 4878, 4929, 4976, 4990, 5009, 5042, 5124, 5131, 5186, 5343, 5363, 5732, 6057, 6071, 6260, 11481, 25725, 26395, 26785, 34803, 34819, 34874, 34897, 34960, 35107, 35132, 36236, 37796; e) **Thetis**; g) had de wapens (van Achilles) laten maken, die Helenus nu aan Eneas meegeeft; *Troyen Prz*: fol. 137va.

Thetis zie **Oetes**

Theuser zie **Theuter**

Theuseus zie **Theseus 2**

Theuter a) Teukros/Teucer – door Jacob van M(a)erlant ook geïdentificeerd met

Thelamon, de broer van Ajax (zie **Thelamon van Salomynen**) – zie ook **Serenus**; b) zoon van Telamon en Hesione – halfbroer (zelfde vader) van Ajax; e) **Theuter** alias **Thelamon van Salomynen** – koning van Salomyne 2 [?]; f) zoon van Thelamon van Salomine en Esiona – broer van Ayax van Salomyne en Thelamon van Salomynen; g) genoemd naar de oude koning Theutter, krijgt na zijn vaders dood de naam Thelamon – strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – voedt de twee zoons van Thelamon van Salomynen op in Grieken – na de val van Troje [?] verdreven uit zijn land – stichtte de stad Salomyne op het eiland Cypre <Teutter, Teutus, Thenor, Theuser, Theutere, Theutters> *Troyen*: r. 6671, 7119, 9678, 10324, 10329, 10341, 10344, 10508, 10511, 11342, 11345, 11347, 11376, 25888, 26421, 33295, 34228.

Theutter e) **Theutter** – koning; g) naar wie Theuter, broer van Ayax van Salomyne, genoemd is; *Troyen*: r. 26422.

Theutter zie **Theuter**

Thezeus zie **Theseus 1**

Thibert a) [Moisan I, 2; T(H)IBERT 2]; e) **Thibert** alias **Thierry**; f) zoon van koning Huyghe van Constantinobelen – broer van Henrick en Jaqueline – oom van Galien Rethore; g) verliest met schaken van de jonge Galien Rethore en mishandelt hem daarom – g) vergiftigt samen met Henrick hun vader koning Huyghe en beschuldigt Jaqueline van die moord – uiteindelijk overwonnen door Galien Rethore en opgehangen <Thibeert, Thybeert, Thybert, Thiberts, Thyberts, Thiery, Thierry> *Galien Rethore*: cap. [8]-[13], [60]-[62], [64]-[65].

Thier(r)y zie **Thibert**

Thierrion a) or. Thierrion; e) **Thierrion**, escuyr; g) vergezelt koning Kaerle naar Ronchevale, want hij weet van het verraad van Gouwelon; *Galien Rethore*: cap. [59].

Thijro zie **Tyren**

Thiopolus a) or. Telepolon/Neptolemus, koning van Rode; e) **Thiopolus** – koning – afkomstig uit Roden; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Sarpedoen <Leopholus, Neptalimus, Neptolomus> *Troyen*: r. 7151, 9715, 12672, 12780, 20448, 20466, 20471, 20474, 20482.

Thyri a) or. Thierry – “le bon chevalier”; e) **Thyri** – “die vrome ridder”; g) strijdt samen met koning Kaerle die Groote en hertog Naymes tegen de Sarazijnse koning Belligant; *Galien Rethore*: cap. [54]

Thiri zie **Tyren**

Thyrius Appollonius zie **Appollonius van Thyro**

Thircus zie **Tiereus**

Thiro zie **Tyren**

Thiobinus a) ongetwijfeld een sprekende naam: Middeleeuws Latijn voor

knechtje [?] – te ver gezocht lijkt het veronderstelde verband met de namen ‘Tielebuys’, een exemplarische zot, onder andere bekend uit de *Cluyt van Tielebuys* (ca. 1541), en ‘Tierebus’, var. ‘Kierebus’¹; e) **Thirobinus** – “gheck”; g) wordt voor de grap door Perna haar “boel” (minnaar) genoemd, wat hij serieus neemt, waarna hij haar verkracht zwanger maakt <Thirobuus> *Minnen loep*: boek I, r. 833, 882, 3252.

Thirobuus zie **Thirobinus**

[**Thyrsi Appollonius**] zie **Appollonius van Thyro**

Thirus Appollonius zie **Appollonius van Thyro**

Thisbes zie **Tysbe**

Thoas 1 a) or. Thoas, koning van het eiland Lemnos; e) **Thoas** – koning van de stad Lenos; f) vader van koningin Ysiphile; g) trekt met alle mannen uit Lenos, tegen de zin van de vrouwen, ten strijde tegen de Argiens – blijft als enige man in leven als de vrouwen van Lenos de mannen om hun krijgslust doden; *Jason*: fol. 61v, 62r; e) **Thoas** – koning van Lemnos; f) natuurlijke vader van Isiphile; *Minnen loep*: boek I, r. 2134.

Thoas 2 a) or. Thoas, koning van Tolia; e) **Thoas** – Grieks koning – afkomstig uit Cholia; f) oom van Meldestorp – neef/verwant van Achilles; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – snijdt een deel van Hector's neus af – gewond gevangengenomen door de Trojanen en geruild voor Antenor – roept de op Polixina verliefde Achilles tot de orde – zit in het houten paard <Bochas, Choas, Cohaes, Tonas> *Troyen*: r. 295, 349, 457, 7125, 8816, 9683, 10548, 10561, 10570, 11132, 11150, 11178, 11290, 12675, 12934, 12944, 12955, 13172, 13248, 13390, 14077, 14541, 14545, 15547, 21514, 22105, 23848, 24968, 25739, 26922, 31551, 31982.

Thobias zie [**Tobias**] 3

Tholoboas a) or. de centaur Teleboas; e) **Tholoboas** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Nestor; *Troyen*: r. 27485.

Tholomanes e) **Tholomanes** – landsheer; g) begeert Boecia, de deugdzame echtgenote van Paschalis, maar slaagt er niet in haar omver te praten – liegt haar vervolgens voor dat haar man haar na thuiskomst uit Troyen van ontrouw zal beschuldigen en verstoten, en een meegebrachte prinsessemagd zal huwen – om zijn bedrog met fatale gevolgen gedood door Boecia's broer Porijas; *Minnen loep*: boek IV, r. 1692, 1701, 1719, 1759.

Tholomeus 1 a) Ptolemaeus I Soter (ca. 368–283 v.C.); b) zoon van Lagus; c) satraap van Egypte (323–304 v.C.), daarna koning (304–283 v.C.); e) **Tholomeus** alias **Soter** – Grieks ridder – later koning van Egypten; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – wil na de verovering van

1. Zie *WNT* s.v. TIELEBUIJS en TIAREBUS

Endi de veroveringstocht staken – stichtte Achers – één van de vier uiteindelijke opvolgers van Alexander – maakt te Alexandrie (in Egypte) Alexanders graf <Protholomeus> *Alexanders geesten*: boek II, r. 886; boek III, r. 51, 54; boek V, r. 481; boek VII, r. 439; boek VIII, r. 1094, 1178, 1204; boek IX, r. 307, 1103; boek X, r. 1447, 1498; e) **Tholomeus** – ridder van Alexander de Grote <Tholomeuse> *Cassamus*: r. 303.

Tholomeus 2 a) Ptolemaeus XIII (1e eeuw v.C.); b) zoon van Ptolemaeus XII – broer van Cleopatra – broer van Ptolemaeus XIV; d) besteeg in 51 v.C. de troon; e) **Tholomeus** – heer/werkgever van Fontinus; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1098.

Tholomeus 3 a) Ptolemaeus XIV (1e eeuw v.C.) – zie ook **Caesarion**; b) zoon van Ptolemaeus XII – broer van Cleopatra – broer van Ptolemaeus XIII; d) treedt in schijnhuwelijk met zijn zuster, nadat Julius Caesar Ptolemaeus XIII had verdreven en Cleopatra op de troon had geholpen; e) **Tholomeus**; f) zoon van Cleopatra; g) aan de macht gekomen (met zijn moeder) nadat zijn broer afgezet was <Tholomeum, Tholomeuse> *Caesar*: r. 141, 151, 155.

Tholomeus 4 a) or. Tholomers, koning van Egypte; e) **Tholomeus** – Saraceens koning; g) overwonnen door Emalac – overwon het land van Mordran <Tholomeuse> *Lanceloet*: boek III, r. 1454, 1456, 1473, 1558, 3547.

Tholomeus zie **Fiscus Tholomeus**

Tholomeus zie **Tholominus**

Tholominus a) or. de vogelprofeet Tolumnius; e) **Tholominus** – een Latyn, vogelprofeet; g) interpreteert het vogelteken (een arend [Eneas] die een zwaan [Turnus] grijpt, maar die hij moet laten vallen omdat de zwaan te zwaar is) vlak voor de tweekamp tussen Turnus en Eneas van Troyen en denkt daarin Turnus' overwinning te zien – gedood door Eneas (bij de tweekamp) als vergelding voor ontketenen van het gevecht vlak voor de tweekamp); *Troyen*: r. 40261, 40271, 40415; e) **Tholomeus** – een Latijn, vogelprofeet; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 161ra, 162ra.

Tholouzen zie [Toulouse]

Thomaes, (sent) zie **Thomas 3**

Thoman, Sant zie [Sent Thoman]

Thomaring a) geen afleiding van de naam van de apostel Tomas (zie **Thomas 1**) of Saint-Omers (zie **Sent Omaers**), maar 'tonharing' (A. Berteloot); d) vergeleken met verse haring een inferieure vis en vandaar het gebruik als scheldwoord; e) **Thomaring** – "herr Thomaring", scheldnaam door Charloet gebruikt om naar Baldwins vader Ogier te verwijzen; *Ogyer*: r. 5031.

Thomas 1 a) or. Tumas; b) zoon van Aiol en Mirabel – tweelingbroer van Manesier – kleinzoon van Elie de Saint-Gilles; e) **Tumas**; f) zoon van Ayoel en Mirabele – tweelingbroer van Manassier – kleinzoon van Hellijn en Anflise – pleegzoon van Tierijn; g) door Macharijs in de Rone gegooid – gered door Tierijn –

groeit op aan het hof van koning Gratien in Venissien <Thumas, Thomas, Tumase> *Ayoel*: r. 793, 830, 868, 1027, 1061, 1154, 1189, 1193; e) **Thomas**; f) zoon van Aiol en Mirabel – tweelingbroer van Manassier – pleegzoon van Tierri en Aihe; g) verder als boven; *Aiol*: r. 728.

Thomas 2 a) synoniem voor een gangbare doopnaam; e) **Thomas**; g) in een adem genoemd met Huge; *Cassamus*: r. 1404.

Thomas 3 a) [*Legenda aurea* V: De sancto Thoma apostolo] [*Gulden Legende*: Van sente Thomase apostel [5]] — Thomas/Tomas¹ alias Didymos, [*Mattheus* 10, 3]² één van de twaalf apostelen³ van Jezus (van Nazareth); d) auteur van een deuterocanoniek/apocrief evangelie – feestdag 21 december; e) **Thomaes**; g) exemplarische twijfelaar – wilde de opstanding van Jezus Christus niet geloven, totdat hij Zijn wonden zelf gevoeld had <Thomase> *Brandaen*: r. 1924, 1935; e) **Thomas**; g) auctoritas <Thomaes> *Graal*: r. 193, 217; e) **sente Thomaes**; *Ferguut*: r. 4749; e) **sinte Thomas**; g) exemplarische twijfelaar; *Leven Ons Heren*: r. 4658; e) **sente Thomas**; g) gestenigd en begraven in Groot Indien – wiens tempel aldaar door Valentijn bezocht wordt; *Valentijn*: cap. 40.

Thomas zie **Achamas**

Thomas Branxton a) or. Thomas Brampton; e) **Thomas Branxton** – schenker en proever van de kardinaal van Wincestre – ongeveer 27 jaar oud; g) verleidt tijdens een verblijf in Caleys de Hollandse vrouw van de waard Ritsaert Feri; *Bedroch der vrouwen*: fol. K2r, K3r-K3v.

Thoringhe h) bedoeld wordt Korinthië [?] in Griekenland (zie **Corinte**);

i) **Thoringhe** – waarheen koning Ydomeneus met Orestes 1 afdreef op weg naar Crete uit Nithene – waarheen koning Demephon en Achamas vluchten nadat zij uit hun land zijn verdreven na de val van Troje <Thornichen> *Troyen*: r. 33949, 33994.

Thorus i) **Chorus** – Grieks koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek IX, r. 574; i) **Thorus** – Grieks koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek IX, r. 570.

Thoulouzen zie [Toulouse]

Thrier zie **Triere**

[**Thuymea**] zie **Cumea**

Thumas zie **Thomas 2**

Thuneates a) or. Thymoetes; e) **Thuneates** – Trojaan; g) raadt aan het houten paard wel binnen de muren van Troje te halen; *Troyen*: r. 31641.

Tyana a) Cyanea, waternimf – personage in Ovidius' *Metamorphoses*, boek IX;

1. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Tomas_\(apostel\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Tomas_(apostel))

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_10.htm

3. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

b) dochter van de riviergod Meander; d) bij wie Miletus de tweeling Byblis en Caunus verwekte; e) **Tyana**; f) dochter van Menanders – ‘bemind’ door Miletus – moeder van Caumis en Biblides; *Minnen loep*: boek III, r. 365.

Tiatira h) Thyatira, stad in Lydië in Klein-Azië, het huidige Akhisar in het midden van Turkije; i) **Tiatira** – havenstad in Lidia in Minder Asia – vernoemd naar Tirrenis; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1365; i) **Chietra** – havenstad in Lidia – genoemd naar Sierenus; *Troyen*: r. 28938.

Tibaert zie **Tybeert**

Tybalt zie [**Tybaut**] 2

Tiban e) **Tiban** – ridder, heer van Gracia; f) broer van Angote en Anquibor – echtgenoot van Diomana; g) rooft Floreta uit een kerk (in Persia [?]) – verslagen door Turias – verwerft met hulp van zijn broers en Turias zijn geliefde Diomana door tegen haar vier broers te vechten <Tibants, Tyban> *Turias ende Floreta*: p. 64-67, 69-78.

Tibant zie **Tiban**

Tibant zie [**Tibaut**] 3

Tybant zie **Tybout van Aspermonde**

Tibar e) **Tibar** – Saraceens koning van Tibarindi; g) neemt met 20.000 man deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 995; e) **Cybaer** – koning van Cybaraden; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 137; e) **Cyber** – Saraceens koning; g) josteert met koning Ryoen; *Lymburch*: boek XII, r. 321.

Tibarindi h) land van de Tibarenen, door Herodotus [*Historiën*, III, 94]¹ gelokaliseerd ten zuidoosten van de Zwarte Zee – heten de Thibareni bij Vincent van Beauvais [*Speculum historiale*, Douai II, 87],² die zich op Hiëronymus van Strido baseert, waar deze de abjecte gewoonten van heidense volkeren opsomt; i) **Tibarindi** – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Tibar – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – de inwoners hebben de gewoonte “haren vader ouden” bij wijze van euthanasie op te hangen; *Limborch*: boek VIII, r. 995; i) **Cybaraden** – land van koning Cybaer; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 137.

Tibart zie **Tybeert**

Tybas e) **Tybas** – keizer van Duytslant – leenheer van koning Ados en koning Diacolo van Hongherien; f) vader van Corvelin en Exceleonesa; *Turias ende Floreta*: p. 33.

Tibaut 1 e) **Tibaut** – heer van Castelioen; *Ogier E-G*: r. 194; e) **Tyberd** – Saraceen; g) in het leger van Broyer, gedood door Ogier <Tyberde> *Ogyer*: r. 19152, 19195.

1. http://ancienthistory.about.com/library/bl/bl_text_herodotus_3.htm

2. <https://tinyurl.com/Speculum-II-87>

[**Tybaut**] 2 e) **Tybalt** – verrader; g) ontmaskert de vermomde Reynolt – gedood door Beyart; *Reinolt von Montelban*: r. 6887.

[**Tibaut**] 3 a) correspondeert met (or.) Tedbald de Reins [?] – het *Chanson de Roland* (versie Oxford, r. 2432) leest hier: “Li reis cumandet Gebuin (Mnl. Gaveloen) e Otun” – mogelijk dezelfde als **Teypolt van Troys**; e) [**Tibaut**] – schildwacht van de doden, in dienst van Karel de Grote <Tibande, Tibaude> *Roelant*: r. [1820].

Tibaut zie **Tybaut van Tintavel**

[**Tybaut de Mateflon**] a) or. Thibault de Mateflon; e) **Thybaut de Mateflon**; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Karodos; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 11.

Tybaut van Arabye a) mogelijk geënt op Thiebaut d’Arabe, een bekend personage in de wereld van het chanson de geste; e) **Tybaut van Arabye**; g) exemplarisch rijke koning; *Godevaert*: r. 13; e) **Tybaut van Arabye** – Saraceens koning; g) bezit een goudberg; *Ridder metten Zwane*: r. 41.

[**Tybaut van Aspermonde**] 1 e) [**Tybout van Aspermonde**] – ridder; g) bondgenoot van Doyoen van Mayanson bij de tweede veldslag om Austoen – borg voor Doyoen bij de tweekamp <Tuebant, Tybant, Tybouten van Aspermonde, Tyebant> *Buevijn*: fol. B5r, G3v, H2v.

Tybaut van Aspermonde 2 a) or. Thiébaud d’Aspremonde; e) **Tybaut van Aspermonde** – ridder – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) steunt Karel in diens conflict met Hughe; *Hughe Prz*: p. 79.

Tybaut van Baren e) **Tybaut van Baren**; g) bondgenoot van Otte; *Lorreinen O*: r. 2935.

[**Tibaut van Bloys**] a) or. Thibault de Blois; e) **Thibault van Bloys**, graaf van Mortaigne, de beste ridder van de Normans; g) als vierde ridder verslagen door Ponthus in zijn vermomming als de Zwarte Ridder met de Witte Wapenen <Thibaut van Blois> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 22.

[**Tibaut van Brisse**] a) or. Thibault de Bresse; e) **Thibout van Brisse**; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Tybaut van den Plankisen a) [Moisan I, 2: TIEBAUT DU PLAISSEÏS]; e) **Tybaut van den Plankisen** – leenman van Fromont; g) heeft graaf Begge gedood; *Lorreinen*: fragm. I, r. 435.

Tybaut van Loreyn e) **Tybaut van Loreyn** – hertog van Loreine; f) broer van Abroen; g) belegert c.s. Triere – gedood door Heinrijc van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1269; e) **Dybolt van Loreem** – hertog van Loeren; f) broer van Aberon; g) verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 1267.

Tybaut van Tintavel a) [West VR: **Tiebaut** ¹], heer van Tintagel; b) vader van twee dochters; e) **Tibaut**; f) vader van de Joncfrouwe metten Cleinen Mouwen; *Perchevael*: r. 66, 76; e) **Tybaut van Tintavel**; f) vader van de Joncfrouwe metten Clenen Mouwen en nog een dochter – pleegvader van Meliandelijcs;

g) organiseert een toernooi omdat Meliandelijs met zijn oudste dochter wil trouwen <Tybaude, Tybauts> *Perchevael J*: boek II, r. 37121, 37128, 37133, 37140, 37142, 37145, 37162, 37166, 37185, 37194, 37207, 37233, 37368, 37378, 37382, 37388, 37394, 37400, 37405, 37412, 37442, 37459, 37464, 37474, 42432, 42479.

Tybeert a) or. de kater Tibert¹ – zal ooit als sprekende naam bedoeld zijn geweest, vgl. Grimbeert en Isengrim; d) exemplarische kat in nood die rare sprongen maakt; e) **Tybeert** – kater – heer; g) zie hieronder <Tibaert, Tibeert, Tiberde, Tibert, Tiberts, Tybaert, Tybeerde, Tybeerte, Tybeerts, Tyberte> *Reynaert A en F*: r. 107, 127, 1011, 1015, 1025, 1026, 1031, 1038, 1043, 1048, 1053, 1055, 1067, 1071, 1078, 1086, 1095, 1109, 1117, 1122, 1131, 1144, 1147, 1151, 1160, 1176, 1186, 1194, 1196, 1201, 1204, 1211, 1218, 1221, 1225, 1226, 1243, 1248, 1250, 1254, 1257, 1260, 1306, 1308, 1321, 1465, 1815, 1826, 1853, 1918, 1928, 1935, 1945, [F1937], 1948, 1957, 1964, 1967, 1995, 2017, 2023, 2248, [[F2223]], 2261, 2813, 2922; e) **Tybert** – kater – heer; f) ‘neef’ van Reynaert 1 – ‘neef’ van Reynaert 3; g) beschuldigt de klagende Cortois zelf van diefstal (van zijn worst) – brengt als bode van koning Nobel de tweede dagvaarding naar Reynaert – door zijn zwak voor muizen misleid door Reynaert, gevangen in de strik van Mertinet en bijna dood geslagen, verliest een oog – levert de strop voor Reynaerts galg – keert niet terug naar het hof na deze beschuldiging – volgens Reynaert één van de samenzweerders tegen koning Nobel – heeft volgens Reynaert zijn vader Reynaert in de steek gelaten – staat borg voor Ysegrym bij de tweekamp <Tibaert, Tibert, Tybaert, Tybart, Tybeet> *Reynaert Prz*: r. 76a, 77, 89, 745, 747a, 748, 756, 763, 766, 770, 776, 776a, 777, 786, 790, 805, 813, 817, 828, 839, 841, 845, 861, 867, 874, 875, 880, 886, 889, 894, 906, 909, 910, 912, 914, 950, 952, 964, 1081, 1331, 1341, 1360, 1401, 1412, 1420, 1424, 1451, 1462, 1468, 1499, 1654, 1663, 2063, 2073, 2150, 2485, 4435, 4444, 4450, 4453, 4463, 4482, 4484, 6091; e) **Tybert** – kater – heer; f) ‘neef’ van Reynaert 1 – ‘neef’ van Reynaert 3; g) verder als boven <Tibart, Tybaert, Tybart, Tybeert> *Reynaerts Hst*: r. 116, 135, 1034, 1037, 1057, 1062, 1066, 1076, 1077, 1091, 1096, 1108, 1118, 1131, 1138, 1139, 1144, 1153, 1166, 1169, 1173, 1207, 1215, 1217, 1222, 1225, 1231, 1237, 1245, 1264, 1269, 1271, 1274, 1277, 1322, 1343, 1505, 1833, 1848, 1875, 1932, 1947, 1948, 1959, 1964, 1976, 2001, 2016, 2024, 2061, 2269, 2282, 2800, 2813, 2914, 3371, 5754, 5764, 5771, 5776, 5788, 5810, 5815, 7615.

Tyber, die h) [Moisan I, 2: TOIVRE] — de Tiber², rivier die ontspringt op de Monte Fumaiolo³ en via Umbria en Lazio door Rome stroomt en bij Ostia uitmondt

1. http://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Tibre>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Monte_Fumaiolo.kmz

in de Tyrreense Zee – zie ook **die Doverne**; i) **die Tyberis** – rivier bij Rome; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1415, 1418; i) **die Tiber** – rivier die bij Mont Albane in zee stroomt <Tyber> *Eneide*: r. 3745, 3829, 5999, 6009, 6026, 6039, 6475; i) **die Tyber** – rivier bij Rome <Tybern> *Ogyer*: r. 2267, 2279, [2649], 2731, 3491; i) **Tiber** – rivier in Italië; *Segbelijn*: r. [9952]; i) **die Tybre** – rivier in Italia waaraan Eneas van Troyen een stad zal stichten – waar Eneas van Troyen c.s. landt na zijn zwerftocht na de val van Troje <Tyber, Tybris> *Troyen*: r. 36298, 37188, 37264, 37696, 37851, 38694, 38799, 39313, 39657, 39758, 39813, 40073; i) **die Tybert** – rivier in Ytalien, verder als boven <Tyber, Tybere, Tyberis> *Troyen Prz*: fol. 138ra, 143rb, 143vb, 146rb, 147rb, 152rb, 152vb, 155va, 157va, 158ra, 158va, 159vb.

Tyberd zie **Tibaut 1**

Tybere a) Tiberius Claudius Caesar Augustus Germanicus¹ (10 v.C.–54 n.C.); c) keizer van Rome (41–54); d) veroveraar van Britannia (43 n.C.); e) **Tybere** – keizer van Rome; g) door koning Claudas om hulp gevraagd in diens strijd tegen Lanceloet van Lac – sterft op Sente Jans dach, waardoor de Romeinen koning Claudas niet direct te hulp kunnen komen; *Lanceloet*: boek II, r. 32073.

Tyberie zie **Timbereye**

Tyberis zie **Tyber, die**

Tiberius a) Tiberius Claudius Nero (42 v.C.–37 n.C.) – zijn voornaam wordt wel in verband gebracht met de rivier de Tiber die door Rome stroomt; b) zoon van Livia – stiefzoon van Octavianus/Augustus; c) keizer van Rome (14–37 n.C.), opvolger van Augustus; d) regeerde ten tijde van Pontius Pilatus en de kruisiging van Jezus van Nazareth – over wie gedurende de Middeleeuwen de legende de ronde doet dat hij, toen hij ernstig ziek was, zijn vertrouweling Volusianus naar Judea zond om daar een object te verkrijgen van de gekruisigde Wonderdoener – Volusianus keerde terug met in zijn gezelschap de latere paus Clemens en de vrouw die Jezus van haar bloedvloeiingen genas [*Mattheus* 9, 20],² Berenice c.q. Veronica geheten, die een zweetdoek bezat met daarin een afdruk van Jezus' gelaat; e) **Tyberius**; f) (zoon van Octaviaen) – oom van Triton; g) legeraanvoerder van Octaviaen (bedoeld lijkt Antonius) – overwint Brutus en Crassus (bedoeld lijkt Cassius) in Grieken – verovert Egypte <Tiberius, Tiberiuse> *Caesar*: r. 253, 270, 277, 291, 470, 484, 526, 539, 565, 596, 643a, 1129; e) **Tiberius** – keizer van Rome – heer van Pilatus; g) is ziek – laat een bode navraag doen naar de inmiddels gekruisigde Jezus Christus, over wie verhalen rondgaan van wonderbaarlijke genezingen – wordt genezen door een afbeelding van Jezus Christus in een doek die bezit was van de vrouw die Hij van haar bloedingen genas

1. http://nl.wikipedia.org/wiki/Claudius_I

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_9.htm

(r. 554-55); *Graal*: r. 303, 472, 488.

Tiberius de vijfde van Romanien e) **Tiberius de vijfde van Romanien** – hertog; g) legeraanvoerder – vecht in het leger van Sigismundus van Romén tegen de Saracenen; *Joncker Jan*: p. 192.

Tybern zie **Tyber, die**

Tibert zie **Tybeert**

Tybert zie **Tyber, die**

Tybour a) Tybour (or. T(h)iber); e) **Tybour** – koning van Galissien; f) gehuwd met de zuster van koning van Arragoengen – vader van Ponthus; g) vecht zich dood als zijn stad Couloygne wordt overvallen door de Saracenen onder leiding van koning Broadas <Tybours, Tybur> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 1-2.

Tybout van Aspermonde zie [**Tybaut van Aspermonde**] 1

Tybre zie **Tyber, die**

Tybris zie **Tyber, die**

Tibullus a) Albius Tibullus (ca. 50–19 v.C.) – Romeins elegisch dichter – (in)direct ontleend aan Ovidius' catalogus van dichters in [*Ars amatoria*, boek III, r. 329-340]¹; e) **Tibullus** – autoriteit op het gebied van de liefde; *Minnen loop*: boek I, r. 152.

Tyburcia h) Tibur, stad in Latium, het huidige Tivoli in Lazio in Italië, ten oosten van Rome; i) **Tyburcia** – geboorteland van Tacillus en Coras; *Troyen*: r. 37585; i) **Tyburcyen** – waar Cacyllus en Coeas geboren werden; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Tyburcyen zie **Tyburcia**

Tycelijn a) or. de raaf/kraai Tiécelin; e) **Tycelijn** – raaf; g) klaagt Reynaert ook aan – vertelt Ysengrijn, Bruun en Tybeert dat Reynaert gratie heeft gekregen en zij nu beschuldigd zijn <Cirlin, Necelijn, Neceline, Tielceline, Tiselijn, Tyocelijn> *Reynaert A en F*: r. 1856, 2796, 2807; e) **Tyselijn** – raaf; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 2061, 2071; e) **Tyselijn** – raaf; g) verder als boven <Tyselijn> *Reynaerts Hst*: r. 2798, 2809.

Ticius a) or. de reus Tytius; d) wilde de godin Latona, de moeder van Diana, verkrachten – hiervoor gestraft in de Onderwereld: gieren pikken voortdurend zijn lever uit; e) **Ticius**; g) wordt in de Onderwereld gestraft omdat hij Diane begeerde: gieren pikken onophoudelijk in zijn borst; *Eneide*: r. 3521.

Tyclopidant j) lees: Cyclopidant, wat bedoeld zal zijn als 'reuzendoder';

k) **Tyclopidant** – zwaard van Flandrijs; *Flandrijs*: r. 467.

Tydeus a) Tydeus,² één van de Zeven tegen Thebe – dezelfde als **Chodidinnus**; b) zoon van Oineus – echtgenoot van Deïpyle – vader van Diomedes;

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.artis3.shtml>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tydeus>

e) **Tydeus** – Grieks ridder; g) als ridder bij Thebis gestorven – in de Onderwereld gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3314; e) **Tydeus** – Griek; f) vader van Dyomedes van Calidoen – zwager van Celeus van Taledoen – verwant (via zijn echtgenote) van Hercules; g) heeft het Griekse Theben overwonnen – werd daar gedood – eerder betrokken bij de verzoening van Nestor die Oude en Hercules; *Troyen*: r. 154, 5507, 5759, 5788, 7727, 12104, 12648, 13903, 13937, 22994, 23302, 27691, 27694, 27698, 31188.

Tido zie **Dido**

Tidricus zie **Diederick van Brietsewout**

Tiecelijn zie **Tycelijn**

Tiedsch zie [**Dietsc, dat**]

Tierache h) Thiérache,¹ regio in het uiterste zuiden van België (prov. Namen) en het noorden van Frankrijk (dep. Aisne) met als hoofdstad Guise²; i) **Tiraten** – in Vrancrike – nabij Ardeine en Henegouwen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1555; i) **Tierache** – land in Vrancryck – nabij Ardene en Henegouwe; *Troyen*: r. 29123.

Tiere h) or. Sire in Phrygië [?]; i) **Tiere** – stad [?] veroverd door Achilles; *Troyen*: r. 32853.

Tiere Foreine zie **Terre Foreine**

Tiereen zie **Tierene**

Tieren zie **Tyren**

Tieren, die a) de Tyriërs, inwoners en hun nakomelingen uit Tyrus (zie **Tyren**); e) **die Tironensen** – de inwoners van Thyro; *Appollonius*: fol. H3v; e) **die Tierene** – de uit Tieren afkomstige bewoners van Carthago <Sieriene> *Troyen*: r. 36689, 36784; e) **die Tieren** – onderdanen van koningin Dydo <Cyrienen, Tyeren> *Troyen Prz*: fol. 139vb, 140rb, 140vb.

Tierene h) bedoeld is Etrurië³ (zie **Etruris**), ruwweg het huidige Toscane in Italië – verbond van stadstaten (700–300 v.C.) gelegen boven de rivier de Tiber in het huidige Toscane – zie ook **die Tierene**; i) **Tierene** – koninkrijk in Italia van koning Mensencius van Tierene – onder koning Mensencius bondgenoot van Turnus – later (zónder Mensencius) bondgenoot van Eneas van Troyen <Tierene, Tierenen, Tierenen lant, Tirene> *Troyen*: r. 37558, 37935, 37988, 38022, 38030, 38736, 38742, 38946, 39399, 39848, 39878, 39927; fragm. E I (Willems), fol. 1, r. 102; i) **Cyrenen** – toenaam/koninkrijk van de verdreven koning **Messencius van Cyrenen** – koninkrijk van koning Tracoen, dan bondgenoot van Eneas tegen Turnus; *Troyen Prz*: fol. 145vb, 147vb, 148va, 152va, 156ra, 158vb.

1. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Thiérache>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Guise.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Etruria>

Tierene zie **Tieren, die**

Tierene, die a) de Etruriërs/Etrusken – waarschijnlijk oorspronkelijk afkomstig uit Klein-Azië – zie ook **Tierene**; d) vestigden zich in 9e/8e eeuw v.C. in het huidige Toscane in Italië; e) **die Tierene** – volk uit Tierene, onderdanen van koning Mensencius van Tieren; g) hebben hun wrede koning verjaagd – haten Turnus, die Mensencius onderdak heeft verleend en worden bondgenoten van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. <Tierenen, Tir[ene]> *Troyen*: r. 37944, 38970, 39042, 39090, 39216, 39815, 39861, 39871, 39887, 39913, 39948, 40153, 40239, 40351, 40457; e) **die Cyrenen** – volk/onderdanen van de wrede en verdreven koning Messencius van Cyrenen en later van koning Trakoen; g) onder Trakoen bondgenoten van Eneas – strijden tegen Turnus c.s. <Cirenen> *Troyen Prz*: fol. 148ra, 153va, 154ra, 155ra, 158va-159rb, 160rb, 162rb.

Tiereus a) or. de herder Tyrrhus – zie ook **Veste Ziri**; b) vader van Silvia, Almo en nog een zoon; e) **Cyrus** – (Italisch) edelman; f) vader van Silviane en van twee zoons; g) bezit de burcht Ziri bij Laurente – als het tamme hert van zijn dochter Silviane wordt dood geschoten door Aschanus neemt zijn oudste zoon wraak, wat leidt tot een aanval op en vernietiging van zijn burcht door de Trojanen <Cirius, Ciro, Zirus> *Eneide*: r. 4567, 4596, 4706, 4783, 4798, 4863, 5432; e) **Tiereus** – veehoeder in dienst van koning Latyn; f) vader van Tertides en Almoen; g) strijdt tegen Ascanius c.s. om het (gedode [?]) hert van Tertides <Tiernus> *Troyen*: r. 37460, 37479, 34796; e) **Thircus** – een Latijn; f) vader van Tyrides en Almoen; g) verder als boven <Thyrus, Tyrcus> *Troyen Prz*: fol. 145ra, 145rb.

Tierijn a) or. Thiébelin, burchtheer van Aufais in de Ardennen; e) **Tierijn** – ridder; g) bondgenoot van Aubri den Borgengoen tegen de Saracenen in Baivier; *Aubri*: r. 84, 99, 120, 124, 155, 159, 163.

Tierijn zie **Tierri**

Tiernus zie **Tiereus**

Tierri a) or. Terri de Lossane, graaf; b) echtgenoot van Aie de Montoirie; d) redt de kinderen van Aiol en Mirabel; e) **Tierijn**; g) gaat in opdracht van God vissen en redt de beide kinderen van Ayoel en Mirabele uit de Rone waarin zij door Macharijs zijn gegooid – brengt de kinderen naar koning Gratien van Venissien <Tyerijn, Tyrijn> *Ayoel*: r. 656, 672, 706, 740, 754, 778, 938, 1173; e) **Tierri**; f) echtgenoot van Aihe van Montone – pleegvader van de tweeling Thomas en Manassier; g) verder als boven; *Aiol*: r. 621, 631, 642, 680.

Tiervogan zie **Tervogant**

Tyeselijn zie **Tycelijn**

Tifoëus a) Typhoeus¹; b) zoon van Gaea en Tartarus; e) **Tifoëus** – reus; g) in de

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Typhoeus>

Gigantenstrijd door Jupiter overwonnen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1401.

Tifone zie **Tisiphon**

Tigris 1 k) **Tigris** – serpent – bewaakt de door Colosus gestolen spiegel in het kasteel Berch van Aventueren – verslagen door Flandrijs <Tigre> *Flandrijs*: 1047, 1051, 1063, 1072.

Tygrys 2 h) or. Pigris – zie ook **die Pigrotsen**; i) **Tygrys** – land van herkomst van Nemerus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7140.

[Tigris, die] h) de Tigris,¹ rivier in het huidige Turkije en Irak – één van de vier rivieren die in het Aards Paradijs ontspringen maar elders bovengronds komen; i) **Tygris** – Paradijs-rivier – ontspringt in Armenije en stroomt door Caldee <Tigris> *Alexanders geesten*: boek III, r. 1145; boek IV, r. 13; boek VII, r. 871, 1021, 1063; i) **Tigris** – Paradijs-rivier – ontspringt in Germaengen (d.i. Armenië) en stroomt door Calde <Tygrys> *Troyen*: r. 28370, 28518, 28556.

Tyle zie **Tulus**

[Tilenrijs] a) bedoeld lijkt Rivalen, heer van Armenie (in Bretagne); b) minnaar van Blancheflor, zuster van koning Marc van Cornwall – vader van Tristan; d) op wie Blancheflor verliefd werd tijdens diens verblijf te Tintagel – verwekte daar zwaargewond Tristan – moest terugkeren naar zijn vaderland, op welke tocht hij door de zwangere Blancheflor vergezeld werd; e) **[Tilenrijs]**; g) “Blancefloer die in Baertanien met Tilenrise was ontfaen” <Tilenrise> *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 105.

Tilifier zie **Talifier**

Tylus zie **Tulus**

Timberbaen zie **Tamprobane**

Timbereye j) [Constans: TIMBREE]²; k) **Timbereye** – de vijfde van de zes stadspoorten van Troje <[M...], Tyberie> *Troyen*: r. 3015, 19954, [29365].

Timeus a) or. Timaeus; e) **Timeus** – Grieks ridder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – gedood [?] door koning Abysari van Subdraken; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 950, 957.

Timodes a) or. Timodes; b) neef van Memnon; d) leider van de huurlingen aan Griekse zijde; e) **Timodes** – ridder; g) door Alexander de Grote verbannen – overgelopen naar koning Daris van Percen; *Alexanders geesten*: boek II, r. 639.

Timonier, li a) or. li timoniers Landris – lett. roerganger; b) neef van Willem van Oringen; e) **li Timonier** – toenaam van **Landri** – ridder aan het hof van Karel

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tigris>

2. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/88>

de Grote; f) verwant van Willem van Oringen; g) bevrijdt de door koning Synagoen gevangengenomen Willem van Oringen <Timoier> *Willem van Oringen*: r. 239, 407.

Tintageel j) de burcht Tintag(u)el¹ van hertog Gorlois van Cornwall; k) **Tintaniel** – hertogdom – woonplaats van Ygerne <Tintanieel, Tintaniele> *Graal*: r. 7320a, 7338, 7373, 7575, 7663, 7719, 7789, 7818, 7900, 8118, 8138, 8162, 8165, 8211, 8257, 8295, 8404, 8411, 8430, 8479, 8670; k) **Tintageul** – sterke burcht die wordt toevertrouwd aan ene He[inri]ke; *Jourdein*: r. 212; k) **Tintaguel** – kasteel waar Bohort van Gaunes jr. het bericht hoorde dat Lanceloet in Verbodene Berch zou zijn; *Lanceloet*: boek II, r. 24928; k) **Tintageel** – hertogdom; *Lantsloot*: r. 17; k) **Tintavel** – kasteel van een hertog en zijn echtgenote Ygerne – waar de door Merlijn betoverde Uter-Pandragoen Artur verwekt bij Ygerne <Tintaniel> *Merlijn*: r. 11440; k) **Tintageel** – sterk kasteel waar koning Angis van Denemercke zijn toevlucht zoekt; *Merlijn Prz*: fol. B1a; k) **Tyntavel** – stad – toenaam van **Tybaut van Tintavel** – waar Walewein voor de Joncfrouwe metten clenen mouwen vecht tegen Meliandelis – waar koning Artur overnacht onderweg van Scaveloen naar Carlioen <Tintavel, Tyntaveel> *Perchevael J*: boek II, r. 37121, 37161, 38232, 38236, 42427; k) **Tyntageel** – stad met hof van koning Artur; *Torec*: r. 1949.

Tintageul zie **Tintageel**

Tintaguel zie **Tintageel**

Tintanie(e)l zie **Tintageel**

Tyntave(e)l zie **Tintageel**

Tintillus a) [A-Z 6: *Zeven wijzen van Rome*]² — Lentullus, de derde van de Sept Sages de Rome³ – personage in de gelijknamige roman,⁴ gebaseerd op de veel gelezen ‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*⁵ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184 – mogelijk geënt op Publius Lentulus,⁶ pseudo-auteur van een brief aangaande Jezus van Nazareth; e) **Tintillus** – de derde van de Seven Vroeden; g) verdedigt de ten onrechte door zijn stiefmoeder van verkrachting beschuldigde keizerszoon met het exempel [‘Puteus’]: oude man wordt te schande gemaakt door zijn jonge echtgenote en haar minnaar <Tentillus> *7 Vroeden*: r. 77, 87, 1436, 1439, 1447, 1487, 1634.

Tyocelijn zie **Tycelijn**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tintagel>

2. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

4. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Publius_Lentulus

Typeus a) or. de centaur Ripheus; e) **Typeus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Theseus; *Troyen*: r. 27323.

Tiple zie **Triple 1**

Tyradus e) **Tyradus** – Saraceense koning; g) vecht in het leger van Agulant tegen Karel de Grote; *Lorreinen O*: r. 414, 466, 501.

Tyran e) **Tyran** – ridder van Gelloen; g) vecht met Ritsart; *Lorreinen O*: r. 4491.

Tirannos zie [**Cerannos**]

Tirant van den Wilden Foreste zie **Drians van den Wilden Foreste**

Tyras a) Thiras¹ [*Genesis* 10, 2]² – naamgever van Thracia [*Imago mundi*: I, 24 De Germania Inferiore]³; b) zevende en jongste zoon van Japhet; e) **Tyras**; f) zoon van Japhet; g) naar wie Tracia genoemd is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1461; e) **Sieras**; f) zoon van Jafet; g) naamgever van Trachie; *Troyen*: r. 29029.

Tiraten zie **Tierache**

Tyre zie **Tyren**

Tyren h) Tyrus,⁴ handelsstad van de Phoeniciërs, de huidige havenstad Sour⁵ aan de Middellandse Zee in het zuiden van Libanon (zie **Surs**) – zie ook **die Tieren**; i) **Tyren** – aan zee gelegen havenstad in Fenicen, gesticht door Agenor – tijdens de heerschappij van Appollonis veroverd en verwoest door Alexander de Grote <Tiren> *Alexanders geesten*: boek III, r. 590, 605, 678, 681, 683, 695, 703, 719, 1026; boek VII, r. 1130, 1390, 1636; boek VIII, r. 451; boek X, r. 174; i) **Thyro** – havenstad aan zee – toenaam/stad (van herkomst) van **Appollonius van Thyro** en van Tharsia <Thiro, Thijro, Tiro, Tyren, Tyro> *Appollonius*: fol. [A1r], A3r, A4r, A5v, A6v, B1v, B3r-B4v, C2v, D1r, D1v, E1r, E3v, E4r, F2r, F2v, G5v, G6v, H1r, H1v, H3r, H3v, [H3v]; i) **Tyre** – stad, waaruit Dido verdreven is; *Eneide*: r. 294, 533; i) **Thiri** – aan zee gelegen – koninkrijk van Dydo's echtgenoot; *Minnen loep*: boek I, r. 1024; i) **Tieren** – stad in Fenicen, geregeerd door Pigmalion – waarvandaan Dydo c.s. vluchtte na de moord op haar man <Tyron> *Troyen*: r. 28961, 29202, 36621, 36631; i) **Cyren** – stad/land, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 139vb.

Tyren zie **Tyrioet**

Tirene zie **Tierene**

Tirene zie **Tierene, die**

Tyrides a) Lat. Tyrrhidae pueri, lett. (jonge) zoons van Tyrrhus; e) **Tertides** – in dienst van koning Latyn; f) zoon van Tiercus – broer [?] van Almoen; g) heeft

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tiras>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_10.htm

3. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Tyre_%28Lebanon%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sour.kmz

een hert getemd en opgevoed, dat door Ascanius (dodelijk [?]) geraakt wordt, wat leidt tot een gevecht tussen de Latijnen en de Trojanen; *Troyen*: r. 37462; e) **Tyrides** – een Latijn; f) zoon van Thircus – broer van Almoen; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145ra.

Tyrijn zie **Tierri**

Tyrrioet a) or. Tyriotes; e) **Tyrrioet** (ed. Franck Tyrioot) – Perzisch hofdienaar van koningin Telico – eunuch; g) weeklaagt en bericht koning Daris van Percen de dood van diens echtgenote Telico <[Cyren], [Tyren], Tyriote> *Alexanders geesten*: boek IV, r. [60a]. 63, [80a], 81, 88, 98.

Tyrius Appollonius zie **Thyrus Appollonius**

Tyrcus zie **Tiereus**

Tirmis zie **Termis**

Tiro zie **Tyren**

Tyrobus zie **Thirobuus**

Tyron zie **Tyren**

Tironensen zie **Tieren, die**

Tirrenis a) or. Tyrrhenus; b) broer van Lydius; e) **Tirrenis**; f) broer van Lidus; g) naar wie Tiatira genoemd is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1363; e) **Sierenus**; f) broer van Lidus; g) naamgever van Chietra; *Troyen*: r. 28936.

Tisbe a) Thisbe¹; b) geliefde van Pyramus; d) pleegde zelfmoord uit liefde; e) **Tisbe**; g) exemplarische zelfmoordenaarster; *Floris Prz*: fol. B3r, 25; e) **Tysbe**; f) geliefde van Pyramus; g) uit liefde gestorven; *Limburch*: boek VIII, r. 9; e) **Tyspe**; f) geliefde van Pyramus; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 9; e) **Tisbes**; g) geliefde van Pyramus – pleegt zelfmoord nadat Pyramus, in de veronderstelling dat Tisbes door een leeuw gedood was, zelfmoord had gepleegd <Thisbes, Thysbes> *Minnen loep*: boek I, r. 2483; boek II, r. 976, 1013, 1053, 1075, 1100; e) **Tisbe**; g) schonk haar liefde aan Pyrannes – maakte een slachtoffer van Priamus; *Stijevoort*: refr. 5: 66.

Tisbes zie **Tysbe**

Tiselijn zie **Tycelijn**

Tisiphon a) de wraakgodin Tisiphone,² één van de drie Furiën oftewel Erinyen [A-Z 1: **Erinyen**]³; e) **Tisiphon** – verblijft in de hel; *Alexanders geesten*: boek II, r. 423; e) **Tifone**; g) heeft Sybille naar een deel van de Onderwereld gevoerd en weer teruggebracht naar de bovenwereld; *Eneide*: r. 3465.

Tisonie zie **Cisonie**

Tyspe zie **Tysbe**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Thisbe>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tisiphone>

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0042.php#a041

Titemos h) bedoeld wordt Mykonos,¹ Grieks eiland in de Egeïsche Zee, één van de Cycladen; i) **Titemos** – eiland [?] – één van de Ciclade; *Troyen*: r. 5147.

Tytides a) Tytides (lett. zoon van Tydeus) alias Diomedes (zie **Dyomedes van Calidoen**); b) zoon van Tydeus; d) stal met Odysseus het Palladium uit Troje; e) **Tytides** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de hel gezien; *Eneide*: r. 3345.

Titus a) Titus Flavius Vespasianus² (39–81); b) zoon van keizer (Titus Flavius Sabinus) Vespasianus; c) Romeins keizer (79–81); d) nam in 70 Jeruzalem in en verwoestte de Tempel (terwijl zijn vader Vespasianus keizer te Rome was) – volgens Flavius Josephus (zie **Josephus**) was de gewelddadige dood van Jacob(us de Mindere) de feitelijke aanleiding voor de val van Jeruzalem en de verwoesting van de Tempel – later werd deze gebeurtenis door de Kerk geduid als een door Jezus geprofeteerde en door God gewilde wraakactie voor de kruisdood van Zijn mensgeworden Zoon – werd (volgens één van de legenden) van lepra genezen door aanraking met de doek van Veronica met daarin de afbeelding van het gelaat van Jezus van Nazareth, waarna hij besloot zich op de Joden te wreken; e) **Titus**; f) zoon van Vaspasianus; g) genezen door een afbeelding van Jezus Christus <Tytus> *Graal*: r. 589, 616, 618a, 624; e) **Tytus** g) verwoestte samen met Vespasianus Jherusalem om de dood van Jezus Christus te wreken; *Meluzine*: fol. R6vb.

Tiusche zie [Dietsc, dat]

Tobias 1 a) Tobias/Tobit³ [*Tobit* 1, 1]⁴; b) vader van Tobias; e) **Tobias**; f) vader van Tobias 2 – verwant van Raguël; g) blind geworden doordat een zwaluw in zijn ogen scheet – weer genezen door zijn zoon, die zijn ogen met vissegal insmeerde – sterft na een zeer godvruchtig leven op 102-jarige leeftijd <Tobias> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 951, 964.

Tobias 2 a) Tobias/Tobit⁵ [*Tobit* 1, 9]⁶; b) zoon van Tobias/Tobit – echtgenoot van (zijn nicht) Sara; e) **Tobias**; f) zoon van Tobias 1 – verwant van Raguël; g) reist naar Meden en wordt geholpen door de engel Raphaël – trouwt met de dochter van Raguël – geneest zijn blind geworden vader met een vis – sterft na een godvruchtig leven op 99-jarige leeftijd <Tobias> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 968, 978, 991; e) [**Tobias**] <Tobyam> *Karl Meinet*: r. A442, 67.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mykonos.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Titus>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Book_of_Tobit

4. http://vulgate.org/ot/tobias_1.htm

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Book_of_Tobit

6. http://vulgate.org/ot/tobias_1.htm

[Tobias] 3 a) Tobias¹ [*Tobit* 1, 9]² – vermoedelijk onjuist uit het hoofd geciteerd: niet Tobias de zoon van de oude Tobit spreekt vergelijkbare woorden als door Dirc Potter aangehaald, maar zijn schoonvader Raguël, als die zijn dochter Sara naar het land van zijn schoonzoon Tobias laat vertrekken [*Tobit* 10, 13]³; b) zoon van Tobit en Anna – gehuwd met Sara, dochter van Raguël en Edna; e) **Thobias** – “die heylighe oude”; g) drukt zijn dochter op het hart onderdanig te zijn aan de mannen in haar nieuwe omgeving; *Minnen loep*: boek IV, r. 893.

Todoen zie **Rodes**

Toerecke, [**Boec van**] zie [**Boec van**] **Torecke**

Toerkien zie **Turckie**

Toerlebacke e) **Toerlebacke** – een duivel; g) door toverij gedwongen om Madelgijs te helpen Rosefloer van de drie Saraceense reuzen te verlossen; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 512.

Toers zie **Tours**

Tolet h) Toledo⁴ aan de rivier de Taag⁵ in Castilië in het midden van Spanje – gedurende de Middeleeuwen vermaard om de wetenschappelijke beoefening van zwarte kunsten als nigromantie en tovenarij; i) **Tolet** (or. Naples) – havenstad in Spaengen; *Floris*: r. 172; i) **Tollet** – geboortestad van de wrede Muelpas – stad met een slechte reputatie; *Huge M*: r. 582; i) **Tollet** – stad van Gallaffers – door koning Bremunt van Affrichen belegerd <Toletten, Tollett, Tollette> *Karl Meinet*: r. A32, 7; A34, 45; A37, 37-63; A43, 47; A45, 33, 56; A47, 43; A48, 41; A52, 25; A59, 11; A62, 37; A70, 13; A71, 5; A73, 43; A79, 50; A84, 26; A90, 44; A94, 27; A96, 50, 54; A110, 21; A131, 49; A138, 63, 64; A139, 38; A146, 25, 39; A171, 36; A190, 54; A191, 4; A218, 49; A219, 29; A221, 47; A223, 65; A227, 56; A238, 7; A239, 61; A261, 26-50; A263, 29; A266, 7; A269, 38; A270, 66; A275, 10; A281, 49; A352, 52; i) **Tolet** – vermaard om zijn tovenaars; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 14; i) **Toleten** – Saraceense stad – verder als boven; *Malegijs*: p. 17.

Toleten zie **Tolet**

Tollet(t) zie **Tolet**

[Tollettere, die] a) de inwoners van Toledo; e) **Tollettere** – uit Tollet in Spanje – volk/leger van koning Galaffers <Tolletter, Tolletteren> *Karl Meinet*: r. A38, 59; A39, 60; A40, 48, 51; A41, 26-58; A42, 5, 22; A43, 2, 56; A46, 34; A48, 36, 50; A50, 4; A51, 22; A57, 20; A79, 9; A81, 52; A87, 21, 62.

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Book_of_Tobit

2. http://vulgate.org/ot/tobias_1.htm

3. http://vulgate.org/ot/tobias_10.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Toledo.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tagus>

Tollosen zie [Toulouse]

Tollus van Sebeen a) or. Polus d'Elsebee; e) **Tollus van Sebeen** – koning van Sebeen; f) verwant van Jason van Mirmidonien – verwant van koningin Mirro; g) trouwt met de dochter van koning Anestor van Thessalen; *Jason*: fol. 144v.

Tolone h) Lat. Colonia Aquensis [?], d.i. of Aix-en-Provence [?]¹ of Toulon [?]² in de Provence, beide steden in het zuiden van Frankrijk; i) **Tolone** – stad in het zuiden van Gallen c.q. Ghebaerde Gallen/Gallen van Nerbone; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1584; i) **Colone** – stad in Gallen; *Troyen*: r. 29152.

Tolose zie [Toulouse]

Tonas zie **Thoas 2**

Tonge, Quade zie **Quade Tonge**

Tongeren, Heyden zie **Heyden Tongeren**

Tongheren, Histori[e] van zie **Histori[e]** van **Tongheren**

Tonius a) or. de centaur Chthonius; e) **Tonius** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Nestor die Oude; *Troyen*: r. 27485.

Tontonoyts a) zie ook **die Denen**; e) **Tontonoyts** – scheldnaam voor **Ogier der Denois**; *Ogyer*: r. 18579.

Tor ** zie **Toren ****

Tor, der Joncfrouwen zie **Joncfrouwen Tor, der**

Tor, Casteel vanden zie **Casteel vanden Tor, dat**

Tor van Lonne zie [Toren van Lonnen, die]

Torabene a) ook wel gelezen als Corabene wat er vrijwel zeker niet staat – de naam is een 'ghost' en alleen als achternaam bewaard gebleven, waarbij zich het curieuze feit aandient dat de achternaam Tornabene vooral voorkomt in het département Isère met als bekendste literaire stad Vienne (zie **Viane**); e) **Torabene** – jonkvrouw; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3438.

Torant zie **Perant 2**

Torec a) **Torec** – zie ook [Boec van] **Torecke** – vermoedelijk een anagram van Ector (zie **Hector 1**), vergelijkbaar met het anagram [?] Cleas, d.i. Claes [?] (zie **Cleas vanden Briele**); e) **Torec** – ridder, later koning van het land van de Base Rivire; f) zoon van Ydor vander Baser Rivire en Tristoise – kleinzoon van koning Briant en Mariole – echtgenoot van Miraude; g) vernoemd naar zijn grootvader – belooft de gouden diadeem die Mariole ontstolen werd terug te brengen – wordt op afstand verliefd op Miraude – weigert, na een overwinning op Ywein, het aanbod van koning Artur om ridder van de Tavelronde te worden – reist met het vliegende Scep van Aventuren en komt in de Camere van Wijsheiden – arriveert bij Miraude die de gouden diadeem

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aix-en-Provence.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Toulon.kmz

bezit en Torec een magische ring geeft met een “pantere” steen [*Der naturen bloeme, boek*, ed. Gysseling, r. 15978]¹ – verslaat alle veertig Tafelronde-ridders en krijgt Miraude als vrouw – wint Miraude terug in een gevecht tegen haar ontvoerder Ypander – vecht tegen alle andere Tafelronde-ridders en verslaat allen behalve koning Artur – wordt na de dood van zijn ouders koning in het land van de Base Rivire <Torecke, Torecs> *Torec*: r. 3, 132a, 200, 215, 222, 225, 229, 236, 272, 272a, 274, 287, 292, 298, 319, 329, 335, 337, 351, 365, 368, 376, 376a, 378, 385, 389, 399, 406, 411, 423, 425, 428, 431, 439, 445, 452, 453, 463, 483, 487, 497, 500, 510, 514, 516, 534, 537, 543, 547, 555, 569, 588, 592, 594, 603, 605, 611, 628, 634, 653, 662, 667, 674, 683, 685, 690, 693, 700, 702, 703, 708, 710, 714, 718, 720, 721, 723, 730, 735, 736, 744, 749, 752, 754, 755a, 757, 772, 780, 792, 798, 811, 824, 835, 844, 847, 849, 856, 902, 910, 917, 918, 920, 923, 926, 933, 939, 956, 969, 978, 987, 996, 1000, 1007, 1222, 1223a, 1225, 1259, 1295, 1297, 1308, 1316, 1318, 1320, 1331, 1334, 1337, 1346, 1349, 1355, 1357, 1359, 1366, 1384, 1390, 1402, 1408, 1411, 1413, 1417, 1422, 1426, 1432, 1434, 1438, 1448, 1449, 1456, 1461, 1466, 1476, 1483, 1485, 1487, 1488, 1490, 1496, 1502, 1511, 1517, 1520, 1527, 1531, 1534, 1544, 1552, 1556, 1560, 1568, 1573, 1576, 1602, 1614, 1903, 1905a, 1907, 1914, 1915, 1916, 1918, 1920, 1928, 1930, 1940, 1946, 1951, 1965, 1968, 1984, 1985, 1989, 1992, 1993, 1995, 2016, 2022, 2023, 2028, 2031, 2035, 2041, 2049, 2054, 2059, 2067, 2069, 2077, 2083, 2098, 2104, 2106, 2107a, 2109, 2114, 2138, 2144, 2148, 2151, 2155, 2160, 2173, 2180, 2196, 2198, 2212, 2218, 2225, 2238, 2244, 2245a, 2247, 2259, 2265, 2275, 2279, 2281, 2292, 2299, 2319, 2345, 2349, 2356, 2359, 2364, 2368, 2386, 2601, 2607, 2612, 2621, 2636, 2638, 2657, 2661, 2662, 2679, 2682, 2685, 2690, 2704, 2708, 2710, 2722, 2727, 2730, 2741, 2758, 2762, 2765, 2768, 2773, 2776, 2785, 2798, 2807, 2811, 2811a, 2813, 2828, 2837, 2842, 2844, 2852, 2854, 2860, 2865, 2867, 2870, 2878, 2893, 2900, 2931, 2934, 2936, 2940, 2950, 2952, 2958, 2964, 2969, 2971, 2974, 2983, 2986, 2996, 3002, 3008, 3008a, 3010, 3023, 3026, 3039, 3049, 3059, 3072, 3074, 3075, 3083, 3095, 3123, 3129, 3131, 3149, 3153, 3161, 3169, 3171, 3188, 3200, 3201, 3209, 3227, 3232, 3289, 3322, 3327, 3328, 3332, 3340, 3345, 3347, 3353, 3354, 3379, 3406, 3409, 3415, 3428, 3435, 3441, 3445, 3448, 3451, 3452, 3460a, 3462, 3464, 3474, 349, 3495, 3499, 3515, 3519, 3526, 3530, 3535, 3541, 3555, 3557, 3571, 3574, 3577, 3582a, 3585, 3592, 3604, 3611, 3619, 3622, 3635, 3644, 3649, 3651, 3652, 3661, 3663, 3665, 3667, 3671, 3673, 3675, 3725, 3735, 3767, 3780, 3785, 3793, 3805, 3807, 3812, 3815, 3819, 3830, 3837, 3839, 3841.

Torecke, [Boec van] zie [Boec van] Torecke

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002dern02_01/maer002dern02_01_0021.php

Torele e) **Torele** – Saraceense koningin; f) echtgenote van koning Putiblas van Turckien; g) trekt op naar Lyons met twee reuzen en een leger – wordt verliefd op de gevangengenomen Malegijs – wil samen met koning Goriant van Mombrant de dood van koning Putiblas en koning Yvorijn jr. van Mombrant wreken; *Malegijs*: p. 283, 294, 299, 301, 303, 304, 324, 325.

Toren, der Joncfrouwen zie **Joncfrouwen Tor, der**

[**Toren, Doloreuse**] zie [**Doloreuse Toren, die**]

[**Toren, Engelsche**] zie [**Engelsche Toren, die**]

[**Toren, Trompers**] zie [**Trompers Toren, die**]

Thoren van David j) or. la tour David¹; k) **Thoren van David** – waar de koning van Surien, die over Jerusalem heerst, zijn residentie heeft; *Valentijn*: cap. 51.

[**Toren van Lonnen, die**] j) de Tower in Londen² – gebouwd ca. 1078 door Willem de Veroveraar – tot 1509 residentie van de Engelse koningen; k) **die Tor van Lonne** – burcht in Lonnen waar Genoevre zich terugtrekt als Mordret haar wil trouwen <Tor van Londers> *Lanceloet*: boek IV, r. 8180, 8313, 10144.

Toren van Syon h) or. Tour de Syon – bedoeld lijkt de Toren van David d.i. de citadel van de Bovenstad, door Herodes de Grote verbouwd tot paleis;

i) **Toren van Syon** – samen met Salomons Tempel door Titus onbeschadigd gelaten bij de inname van Jherusalem; *Wrake Vb*: fol. E4r.

Torenasse zie **Tornasse**

Torens zie **Tereus**

Torgijs van Torteloose a) or. Torgis de Tortelose, Saraceens graaf – zie ook **Torny**; d) gedood door Anseis; e) **Torgijs van Torteloose** – Saraceens ridder – graaf; g) gedood door Anser <Torgijse, Torgise> *Roelant*: r. 185, 567.

Toringen zie **Corenges**

Torc zie **Turcken, die**

Torcados zie **Gorgades**

Torcamyen h) ongetwijfeld corrupt, het dichtst in de buurt komt **Orcomenien**;

i) **Torcamyen** – Saraceens koninkrijk (op Mayorcken [?]) – waar Ysane en een Franse ridder gevangenzitten; *Malegijs*: p. 132.

Torke(n) zie **Turcken, die**

Torkenie zie **Turckie**

Torkie(n) zie **Turckie**

Torkiene zie **Turcken, die**

Torck(en) zie **Turcken, die**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Phasael_tower

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Tower_of_London

Torckien zie **Turckie**

Torcoise zie **Turcksche**

Torn Dorbandelle j) or. la tour d'Orbendelle, prez Talmont – volgens de *Histoire de Charles VII, roy de France* van Jean Chartier, met daarin de belangrijkste gebeurtenissen in Frankrijk tussen 1422 en 1461, stond deze toren niet in Sables, d.i. Les Sables-d'Olonne, maar in Le Mans; k) **Torn Dorbandelle** – verzamelplaats voor het leger waarmee Ponthus zijn vaderland Galissien wil bevrijden <Torn Darbandelle> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 44-45.

Tornay h) [Graese: **Tornacum**]¹ — Tournai/Doornik² aan de rivier de Schelde³ in Henegouwen, België – bisdom – zie ook **Dornike**; i) **Tornay** – stad in Lottrike; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 343.

Tornamant h) zie ook **Dormont**; i) **Tornamant** – koninkrijk van Marsalat; *Karl Meinet*: r. A418, 21; A419, 5.

Tornasse h) or. Caroise/Carohase, stad in Carmelide; i) **Tornasse** – stad in Carmelide, het land van koning Leodegan van Carmelide – gelegen bij een moeras – bisdom – toenaam van **Cleodales van Coronasse** <Coronasse, Torenasse, Tornas> *Merlijn*: r. 17253, 17403, 17423, 17467, 18478, 20155, 22304, 22626, 27315, 27320, 33794, 33805, 33865, 33958, 33982, 34033, 34215, 34333.

Torny a) correspondeert met (or.) Torquin (de Tortelose) – zie ook **Torgijs van Torteloose**; e) **Torny** – Saraceens ridder; g) gedood door Roelant; *Roelant*: r. 633.

Tornicans a) or. Cornicans, Saksisch koning; e) **Tornicans** – heidens koning – één van de Sennen, in dienst van koning Har godabrant; g) verslagen in de strijd om Clarence – vlucht; *Merlijn*: r. 33148.

Tornius zie **Turnus**

Tornoyant h) or. Isle Tornoiant, eiland in de westelijke zee; i) **Tornoyant** – eiland waar Mordran heen gaat en een zwaard vindt; *Lanceloet*: boek III, r. 8157.

Torone h) bedoeld is A Coruña⁴ in Galicië in het noorden van Spanje; i) **Torone** – land van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A513, 34.

[Torquait, sent] a) Torquatus⁵ (1e eeuw); d) martelaar – volgens de legende één van de zeven zendelingen die door Petrus en Paulus naar Spanje werden gestuurd – werkzaam rond Granada – gestorven in Cadiz – feestdag 15 mei;

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&native no=501>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Doornik.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scheldt>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/A_Coruña.kmz

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Torquatus

e) **sente Torquait** – dienaar van sint Jacob; g) begraven in een onbekende stad in Hispanien – jaarlijks bloeit op zijn feestdag een olijfbom op zijn graf; *Karl Meinet*: r. A339, 37.

Torquie zie **Turckie**

Torquin zie **Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste**

Torquirius zie **Tarquicus**

Torre ** zie **Toren ****

Torren, der Maechden zie **Joncfrouwen Tor, der**

Tortelblisse a) mogelijk etymologisch verwant met Tartarus (onderwereld) [*Die dietsche Lucidarius*, r. 857-860]: “Tartarus so heet soe [de Hel] mede, /Dat bediet rouwe en serichede, /Weninge ende wringhinghe van handen, /Hellende ende krijskijn van tanden.” – vgl. Jan van Hout, *Loterijspel* (1596), r. 449: “O Torterblesse en Bleccas, comt, ruct my van deser aerden” – zie ook **Corten blisse**; e) **Tortelblisse** – een duivel; g) tracht Malegijs te bedriegen in het vagevuur <Tortelblisse, Tortelblisse> *Malegijs*: p. 229, 248, 249, 263, 265.

Torteloose h) or. Tortelose – Tortosa¹ aan de rivier de Ebro² in Catalonië in het noordoosten van Spanje; i) **Torteloose** – Saraceens graafschap – toenaam van **Torgijs van Torteloose**; *Roelant*: r. 185, 568.

Tortnäte zie **Fortunata**

Torton! n) Tourton! – verwijzend naar Torton, stad in het (Midden-)Oosten;

o) **Torton!** – strijdkreet van Gadifeer van Pheson, gekregen van “die oude Calcus”; *Cassamus*: r. 687.

Torüs zie **Tereus**

Toscane h) Toscane³ in het midden-westen van Italië, met als hoofdstad Florence⁴;

i) **Tuscane** – in het midden van Italia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1527;

i) **Toscane** – valt aan keizer Ottoen toe in plaats van aan koning Karel; *Couchi*: fragm. VII, r. 1882; i) **Tuschane** – land (in Italië) dat koning Latinus aan Eneas en zijn metgezellen als leen wil geven; *Eneide*: r. 8482;

i) **Toscanen** – koninkrijk – land van herkomst van de reus Corfus – bondgenoot van de Slaven <Toschanen> *Jason*: fol. 23v, 33r; i) **Toscane** – koninkrijk; *Jourdein*: r. 344; i) **Tuscanien** – land – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Tuscanen> *Limburch*: boek VIII, r. 1085; boek XII, r. 1282; i) **Tuscanien** – land – verder als boven <Tuschalven> *Lymburch*: boek VIII, r. 1075; boek XII, r. 1765;

i) **Tuskanen** – woonstreek van Perna; *Minnen loep*: boek I, r. 828;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tortosa.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ebro>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tuscany>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Firenze.kmz

i) **Tuscanen** – door de Saracenen veroverd; *Ogyer*: r. 198; i) **Toscane** – waar Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout bondgenoten hebben; *Renout*: r. [571]; i) **Tuskane** – land in Italia; *Troyen*: r. 29095.

Toscanen zie **Toscane**

Tosschanen zie **Toscane**

Tot Onser Vrouwen Sterre j) Lat. Stella Maris, ¹ lett. ster(re) der zee – epitheton van Maria; k) **Tot Onser Vrouwen Sterre** – kapel op een rotseiland waar de kluizenares Ortaleza woont – symbool voor de heilige maagd Maria; *Turias ende Floreta*: p. 15.

Totcoes zie **Turcksche**

Toulousaen, die a) man uit Toulouse; e) **die Toulousaen** – toenaam van **Agathoen**; f) vader van Pyroet van Tolose; g) door Yoen bij Bordeas opgehangen; *Lorreinen O*: r. 3394.

[Toulouse] h) [Graesse: Tolosa]² — Toulouse³ aan de rivier de Garonne⁴ in Gascogne, Frankrijk – middeleeuwse hoofdstad van de Languedoc; i) **Tollosen** – één van de vijf steden waar Karll Meynet ter ere van sant Jacob een kerk laat bouwen; *Karl Meinet*: r. A342, 43; i) **Tolose** – toenaam van **Pyroet van Tolose** <Toulouse> *Lorreinen O*: r. 2943, 3259, 3375, 3432; i) **Thoulouzen** <Tholouzen> *Meluzine*: fol. X2ra, X3vb.

Touperdout a) lett. alles verloren; e) **Touperdout** – schuilnaam van **Malegijs**; g) zo noemt Malegijs zich in Mayorcken, als hij verkleed als Moor zich voordoet als zoon van Crassus en neef van Fortunus en de koning van Mayorcken; *Malegijs*: p. 143, 146, 150.

Tours h) [Graesse: Turonum]⁵ [Moisan I, 2: TORS] — Tours⁶ aan de rivier de Loire⁷ in Touraine, Frankrijk; i) **Tours** – waar het verhaal zich afspeelt; *Bedroch der vrouwen*: fol. G2r; i) **Tours** – plaats van herkomst van een riddersgeslacht uit Poitau; *Meluzine*: fol. Q2va; i) **Toers** – waar de heiden Gaudijn in de Sinte Martijns kerke gedoopt is; *Partbonopeus*: r. 4290; e) **die van Toers** (or. Les Tourengaulx) – medestrijders van Ponthus in Galissien; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 53.

Toveryen, Casteel van zie **Casteel van Toveryen, dat**

Trache zie **Tracia**

Trachia zie **Tracia**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Our_Lady,_Star_of_the_Sea

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Tolosa>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Toulouse.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Garonne>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Turonum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tours.kmz

7. http://en.wikipedia.org/wiki/Loire_River

Trachie zie **Tracia**

Trachien 1 h) or. Tricios, in Thessalië – zie ook **die Trasynne**; i) **Trachien** – land van herkomst van koning Machaoen en koning Polidarius – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7148.

Trachien 2 h) or. Frise – opgevat als Thracië (zie **Tracia**); i) **Trachien** – toenaam van koning **Sarpedoen van Trachien** – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 13521.

Trachien zie **Tracia**

Trachon zie **Tarcoen**

Tracia h) Thracië¹ in het huidige oosten van Griekenland, in Bulgarije en Europees-Turkije – onherkenbaar gecontamineerd met **Tarsen**; i) **Tracia** – in het oosten van Europa, naast Bulgarije – vernoemd naar Tyras – met de stad Constantinoble – toenaam van **Nicanor van Traci** <Traci, Tracien, Traicien> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1460; boek VIII, r. 1084; boek IX, r. 417; boek X, r. 162; i) **Traetse** – koninkrijk van koning Diomedes met de havenstad Bisancen <Traetsen> *Jason*: fol. 42r, 43v; i) **Tracie** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – toenaam van **Salamine van Tracien** <Tracien, Trasiën> *Limborch*: boek VIII, r. 1061, 1135; boek IX, r. 105, 573, 601, 610, 637; boek XI, r. 412; boek XII, r. 1001; i) **Traicia** – toenaam van **Salemine van Traicia**; *Limborch Frg*: H53, r. 553; i) **Tracie** – idem als in *Limborch* <Traicia, Trane, Tratie> *Lymburch*: boek VIII, r. 1051, 1125; boek IX, r. 104, 569, 595, 605, 628; boek XI, r. 468; boek XII, r. 208, 1393; i) **Tracien** – vanwege de oorlog volgens Thetis geen geschikte schuilplaats voor Achilles – toenaam van **Heber van Trachien** – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Trachien> *Troyen*: r. 5136, 22228; i) **Trachia** – land in Europa, genoemd naar Sieras – land van herkomst van koning Theseus 2 en Archilogus – koninkrijk van Alcamus/Althamus – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – land van herkomst en toenaam/koninkrijk [?] van **Polinestre van Trachia** – veroverd door Thelamon van Salomynen voor proviand – vermaard om zijn bonte paarden <Crate, Trache, Trachie, Trachien> *Troyen*: r. 8361, 12694, 29028, 32595, 32756, 33071, 38066; i) **Trachien** – waar het “bonte” paard van Turnus vandaan komt; *Troyen Prz*: fol. 148va.

Tracie(n) zie **Tracia**

Tradelians van Norgales a) or. Tradelinant, koning van Norgales; b) broer van Belinant – oom van Pollidamas; e) **Tradelians van Norgales** – koning van Norgales en/of Scotlant [?] – leenman van koning Artur [?]; f) broer van Belinan van Norgales; g) één van de ‘tien koningen’, strijdend tegen koning

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Thrace>

Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence en later vanuit Salesbiere <Cusebant, Tradebant, Tradelian, Tradelians, Tradeliant, Tradeliante, Tradeliant van Cornuale, Tradeliant van Nortgales, Tradeliant van Scotlant> *Merlijn*: r. 13362, 14366-14367, 14404, 14413, 14419, 14543, 14639, 14967, 15839-15840, 16048, 16069, 19218a, 19220, 19292, 19315, 19319, 19335, 19356, 19385, 19413, 19426, 19438, 19448, 19762, 27184-27185, 29979, 31554, 32233-32234, 32908.

Tradeliant a) or. Tradeliant; b) zoon van Evadeam – petekind van koning Tradeliant; e) **Tradeliant**; f) petekind van koning Tradelians van Norgales; *Merlijn*: r. 35597.

Tradeliant van Cornuale zie **Tradelians van Norgales**

Tradeliant van Nortgales zie **Tradelians van Norgales**

Tradeliant van Scotlant zie **Tradelians van Norgales**

Traecheit a) Traagheid, allegorie; e) **Traecheit**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 299.

Traetse(n) zie **Tracia**

Trahelus a) or. Traelus; e) **Trahelus** – Tafelronde-ridder; g) tijdens het toernooi te Logres verslagen; *Merlijn*: r. 28849.

Traicia zie **Tracia**

Traicien zie **Tracia**

Trajaen a) Marcus Ulpius Nerva Traianus¹ (53–117); c) keizer van Rome (98–117); d) opgevolgd door Hadrianus; e) **Trajaen** – keizer van Roeme; g) in wiens dienst Placijs was voordat hij zich [tot het Christendom] bekeerde en de naam Eustaes aannam – opgevolgd door Adriaen – minder fel dan Adriaen <Traiaen> *Eustaes*: r. 266.

Tracoen zie **Tarcoen**

Trakoen zie **Tarcoen**

Trances zie **Drances**

Trane zie **Tracia**

Trapensis h) mogelijk verbastering van Trapani² op Sicilië [?]; i) **Trapensis** – correspondeert met **Capentis van Athica** (in *Lymburch*) – toenaam van **Venesia van Trapensis**; *Limborch*: boek VIII, r. 1178.

Trapixes a) or. Napins l'amiraus, Saks; e) **Trapixes** – heidens koning – één van de Sennen in dienst van koning Hargodabrant – toegenaamd: d'Ammirael; g) verslagen in de strijd om Clarence – vlucht; *Merlijn*: r. 33148-33149.

Trapurt i) **Trapurt** – graafschap van graaf Trupart; *Caesar*: r. 691.

Trasen zie **Tarsen**

Trasien zie **Tracia**

Trasynne, die a) or. li Triciaine, uit Tricios – zie ook **Trachien 1**; e) **die Trasynne** –

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Trajan>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Trapani.kmz

volk/leger uit Trachien 1; g) bondgenoten van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 9709.

Tratie zie **Tracia**

Traton zie **Tarcoen**

Trebe zie **Trebes**

Trebehan a) or. (Murgalant de) Trebeham; e) **Trebehan** – heidens koning – één van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; g) verslagen in de strijd om Clarence – vlucht; *Merlijn*: r. 33149.

Trebes j) or. Trèbe – mogelijk te identificeren met Trèves-Cunault¹ aan de rivier de Loire in het westen van Frankrijk; k) **Trebes** – kasteel in Gaule, gelegen nabij Conincklike Monster en Lac – behoorde aan koning Ban van Benewijc, later aan koning Claudas – waar Lanceloet van Lac door een kluizenaar gedoopt is; *Lanceloet*: boek II, r. 11372, 17849, 32184; k) **Trebes** – kasteel in Bonewick [?] van koning Ban van Bonewijc, gelegen tussen de Loire en Arsonne – betwist en aangevallen door koning Claudas van Deserte – toenaam van **Caudas van Trebe**, **Gandijn van Trebe** en **Graciaen van Trebes** <Trebe> *Merlijn*: r. 11719, 11736, 12483, 12587, 13222, 13825, 21918, 25196a, 25251, 25267, 25369, 25399, 25413, 25749, 25927, 26075, 27165, 27384.

Trecht h) Maastricht² aan de rivier de Maas³ in Limburg; i) **Trecht** – waar Godevaert van Deenmerke een timmerman vandaan laat halen; *Denensage*: r. 463.

Tredovet a) [West VR: Traé, var. Dröés] d'Anet/d'Avés; e) **Tredovet**; g) vergezelt Meliandelijs als die naar Tyntavel rijdt – zal volgens een schildknaap deelnemen aan een toernooi te Tintagel <ed-Jonckbloet: Credouet> *Perchevael O*: boek II, r. 37115.

Treckaes h) Trecae,⁴ voluit Augustobona Tricassium, de hoofdstad van de Gallische stam Tricassi, de oude naam van Troyes in Champagne, Frankrijk (zie **Troys 2**); i) **Treckaes** – de oude naam van **Troys**; *Servaes*: boek I, r. 1109.

Trenselijn j) lett. doorsnijdertje; k) **Trenselijn** – zwaard van Florigout; *Florigout*: r. 5731, 5817.

Trepas(se, Casteel vanden) zie **Casteel vanden Trepasse, dat**

Tryakel a) or. Tyacre – zie ook **Bengentijn**; b) zoon van Yvorin van Monbranc; d) schuilnaam van Geriaume, waarmee hij zich als Saraceen voordoet; e) **Tryakel** – schuilnaam van **Aliames die Grijse** – zogenaamd Saraceens; g) als Aliames, dankzij een kruid zwart als een Saraceen, zich bij aankomst in Babilonien uitgeeft voor de neef van emir Gaudijs van Babilonien en van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Trèves-Cunault.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Maastricht.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

4. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Troyes>

koning Yvorijn van Mombrant – ontdekt Hughe van Bourdeus bij Claramonde – verslaat met hem de Saracenen <Triakel, Tryackel, Tryakele> *Hughe Prz*: p. 43-47, 49.

Triales die Brune a) correspondeert met (or.) Males li Bruns [?] – zie ook **Brune**, **Madinus die Swarte** en **Mares 3**; e) **Triales die Brune** – ridder in dienst van koning Leodegan van Carmelide; g) vecht in Carmelide tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 17452.

Triamodes a) or. Triamodes; b) oom van Aumon; e) **Triamodes** – Saraceens koning <Triam[odes]> *Aspremont*: fol. [2va, 14].

Triballe h) or. (land van de) ‘immortales’, in een glosse de Trivallenses genoemd; i) **Triballe** – land waar de inwoners zeer oud worden, en bij gebrek aan een natuurlijke dood door hun zoons gedood worden; *Alexanders geesten*: boek II, r. 276.

Tribueit a) or. Tribué; e) **Tribueit** – Saraceens koning; g) in het leger van Davimont; *Ogyer*: r. 3736, 3738, 3742, 3759.

Tricolomus a) or. Tlepolemus; b) zoon van Hercules; e) **Tricolomus**; f) zoon van Hercules – neef (van moederskant) van Dyomedes van Calidoen; g) vraagt Nestor die Oude waarom de heldendaden die zijn vader verrichtte tijdens de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie niet vermeld zijn op het graf van Ajax van Salomyne <Critolomee, Tritolomus> *Troyen*: r. 27635, 27647, 27716.

Tridan van den Plessiet a) or. Tri(a)dan del Plaissié; e) **Tridan van den Plessiet**; g) wordt overwonnen door Ywein, die hem naar Manduit stuurt om deze te vertellen dat Ywein zijn schild heeft genomen – zijn hand wordt door Manduit afgeslagen; *Lanceloet*: boek II, r. 17167.

Tryer zie **Triere**

Triere h) [Graesse: *Augusta Treverorum*]¹ — Trier,² zowel de stad als het bisdom aan de rivier de Moezel³ in Rijnland-Palts, Duitsland – zogenaamd gesticht door de Assyrisch-Babylonische koningszoon Trebeta ten tijde van Abraham – in 16 v.C. door de Romeinen gesticht als *Augusta Treverorum* – waar de relikwieën van de apostel Mattias bewaard worden; i) **Triere** – toenaam van de apostel **Mathias van Triere**; *Graal*: r. 6982; i) **Triere** – bisschopsstad – belegerd door hertog Tybaut van Loreyn c.s. – uit wraak belegerd door hertog Otte van Limborch c.s.; *Limborch*: boek II, r. 427, 464, 538, 566, 586, 772, 1579, 1887, 1900, 1919; i) **Triere** – bisschopsstad – belegerd door hertog Dybolt van Loreem c.s. – uit wraak belegerd door hertog Otte van Lymborch c.s.; *Lymburch*: boek II, r. 423, 536, 563, 767, 1880, 1893, 1912; i) **Triere** – waar Garijn hoort dat Judit in Keulen door Otte in een bordeel is gezet

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Augusta-Treverorum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Trier.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Moselle_River

<Trieren> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1000, 1092; i) **Triere** – stad van bisschop Jan van Triere – belegerd door de hertog van Loreynen, de koning van Beemen, de hertog van Beyeren, de hertog van Oostenrijke en de graaf vanden Baren <Trier> *Margrieta van Limborch*: cap. 39-40, 42, 47-48, 50-52; i) **Thrier** – “drie ende twintich hondert milen” verwijderd van Babylone – waarheen Semiramis’ zoon vlucht om aan zijn incestueuze moeder te ontkomen; *Minnen loep*: boek III, r. 877, 883; i) **Tryer** – toenaam van **Abrioen van Tryer**; *Reynaert Prz*: r. 4088; i) **Tryer** – toenaam van **Abrioen van Tryer**; *Reynaerts Hst*: r. 5330; i) **Trieren** – bisschopszetel – de bisschop van Trier zweert met Gwioen van Almaengien samen tegen Lodewike; *Wybeert*: fol. 1va, 15.

[Triersche] o) **[Triersche]** – “ende sloeghen met des Trierschen bisscops volc in haren hoop” <Trierschen> *Margrieta van Limborch*: cap. 40.

Triersche, die a) de inwoners van de stad Trier (zie **Triere**); e) **die Triersche** – de inwoners van de bisschopsstad Triere; g) strijden tegen de hertog van Loreynen c.s. – verslagen bij de wraakactie van hertog Otto van Lymborch; *Margrieta van Limborch*: cap. 51-52.

Triestram zie **[Tristram] 1**

Triestram zie **Tristram 2**

Trijstram zie **Tristram 2**

Trinoicint zie **[Trinovant]**

[Trinovant] h) Lat. Troja Nova – de volgens Galfredus Artur (Geoffrey of Monmouth), auteur van de deels fictionele *Historia regum Britannie*, door Brutus gestichte hoofdstad van zijn nieuwe rijk Britannia – dat toen Julius Caesar Britannia binnenviel verbasterd was tot Trinovantum¹ – d.i. het huidige Londen (zie **Lonnen**); i) **Trinoicint** – Griekse naam van **Nieuwe Troyen**, de door Brutus gestichte stad in Bertanie – later **Logres** en vervolgens **Lonnen** geheten; *Merlijn*: r. 13482.

Trypen zie **Triple 1**

Triple 1 h) Tripoli,² opgegaan in het huidige Tarabulus,³ havenstad aan de Middellandse Zee in het noorden van Libanon – Christen graafschap van 1109-1289; i) **Triple** – havenstad waar Reynout aankomt in het Heilige land en vanwaaruit hij meegaat met het Christen leger om te vechten in Akers en Tabarie <Tripe> *Heemskinderen*: p. 188, 189; i) **Tryple** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Terple> *Lymburch*: boek VIII, r. 1082; boek XII, r. 169; i) **Tripolis** – havenstad <Tupple> *Meluzine*: fol. K1rb, R1va; i) **Trypen** – waar Reynolt aankomt in het Heilige

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Trinovantes>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Tripoli,_Lebanon

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tarabulus.kmz

Land <Trypeln> *Reinolt von Montelban*: r. 13618, 13621, 13646, 14128, 14173; i) **Triple** – vanwaar troepen de Christenen te hulp komen in de strijd tegen de heidenen <Tiple> *Renout*: r. 2221, 2272.

Tryple 2 h) or. Triple, graafschap in Engeland [?]; i) **Tryple** – land van herkomst van heer Herman; *Merlijn*: r. 34867.

Tripolis zie **Triple 1**

Trippers van Marubia zie **Agrippus van Macribia**

Trisouse zie **Tristoise**

Tristand zie **Tristram 2**

Tristant zie [**Tristram**] 3

Tristant zie **Tristram 2**

Tristoise a) lett. bedroefde; e) **Tristoise**; f) dochter van koning Briant en Mariole – echtgenote van Ydor vander Baser Rivire – moeder van Torec; g) geboren na de dood van haar vader en door haar moeder te vondeling gelegd in een ton op zee – gevonden door koning Ydor en alsnog gedoopt – trouwt met koning Ydor – lacht slechts drie keer in haar leven: bij de geboorte van Torec, als Torec wraak gaat nemen voor de diefstal van de diadeem en bij het huwelijk van Torec en Miraude, waarbij deze de gouden diadeem draagt <Trisouse, Trisouse> *Torec*: r. 170, 236, 264, 371, 3749, 3759.

Tristous e) **Tristous** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3391.

Trisouse zie **Tristoise**

[**Tristram**] 1 e) **Triestram** – heer van Taraes; f) broeder van Mazebrouc; *Couchi*: fragm. VII, r. 616.

Tristram 2 a) Tristan¹ – lett. ‘triste homme’, bedroefde man; b) in de Franse traditie zoon van Rivalen van Loonnois en Blanchefleur, de zuster van koning Marc van Angleterre en Cornwall – in de Duitse traditie de zoon van Kanelangres van Armenie en Blensinbil, zuster van koning Marc – minnaar van Yseut (la blonde, met het Gouden Haar), de echtgenote van koning Marc – echtgenoot van Yseut (as blanches mains, met de Witte Handen), de dochter van de hertog van Bretagne; d) exemplarische (ongehuwde) buitenechtelijke minnaar; e) **Triestram**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 196; e) **Trustram**; f) geliefde van Ysoude; g) exemplarische minnaar; *Floris*: r. 59; e) **Tristram**; g) geliefde van Ysalde – speelt het spel van de listige Ysalde mee als die haar echtgenoot in een boom betrapt <Trijstram> *Minnen loep*: boek II, r. 3619, 3621, 3630, 3636, 4207; e) **Tristram** – ridder van koning Artur; f) minnaar van Ysaude – neef van (Ysaudes echtgenoot) koning Marcus; g) pleegde zelfmoord, evenals Ysaude; *Mouwen*: r. 66; e) **Tristram** – ridder van koning Artur; f) neef van een koning; g) is verliefd op Ysaude van

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tristan>

Yrlant – gordt Walewein het zwaard om in diens gevecht met Griromelant – gaat mee om Walewein te zoeken <Triestram, Tristramme> *Perchevael J*: boek II, r. 40536, 40767, 40845, 40849, 40853, 40857, 40889, 40894, 40915, 40956, 40975, 40979, 40999, 41003, 41011, 41014; e) **Tristram** – Tafelronde-ridder; g) probeert tevergeefs de speer uit het lichaam van de dode Ragisel te trekken; *Ragisel*: r. 146; e) **Tristram**; g) exemplarische profane literaire held – in één adem genoemd met [Derick] vanden Beerne en Paertsevale; *Sielen troest*: [Proloog]; e) **Tristant** – toegenaamd: di Held van Armonye; g) helpt Tristant (de naen) <Tristand> *Tristant*: r. 1, 34, [43], 48, 53, [78], 101, 101, 112; e) **Triestram**; f) geliefde van Isaude; g) exemplarische geliefde; *Vergi*: r. 890, 893.

[Tristram] 3 a) or. Tristan le Naim – lett. de dwerg, maar dit in tegenstelling tot zijn grote lengte; e) **Tristant**; g) wiens vrouw geroofd is door de Stolte; *Tristant*: r. 7, [43], [78], 101, 112.

Tritoen zie **Triton**

Tritolomus zie **Tricolomus**

Triton e) **Triton** alias **die Troyin**; f) neef van Tyberius; g) strijdt in Grieken in het leger van Tyberius tegen Brutus en Crassus <Tritoen, Tritone> *Caesar*: r. 302, 597, 730, 739, 743, 747, 755, 806, 820, 823, 842, 851, 857.

Troas a) Tros¹ – zie ook **Jasius**; b) kleinzoon van Dardanus; d) stichter van de stad Troje; e) **Troas**; f) zoon van Dardanus; g) de stad Troje is naar hem genoemd; *Eneide*: r. 11687.

Troeyaen zie **Troyene, die**

Troeyanen zie **Troyene, die**

Troeye(n) zie **Troje**

Troeyen zie **[Nieuwe Troje] 1 & 2**

Troeylus zie **Troylus**

Troeysche zie **[Troysche]**

Troen zie **Troje**

Troes zie **Troys 2**

Troeseel zie **Rosseel 2**

Trogen zie **Troje**

Trogien zie **Troje**

Trogiene zie **Trojene, die**

Trojijene zie **Trojene, die**

Troijen(e) zie **Trojene, die**

Troijenen zie **Trojene, die**

Troijn zie **Trojene, die**

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Tros_%28mythology%29

Troilus a) Troilos/Troilus¹; b) zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba, ook wel zoon van de god Apollo en Hecuba – broer van onder anderen Hector; e) **Troilus** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3324; e) **Troylus**; g) door Jan van Doesborch genoemd in de titel *Die destructie van Troyen ende vander amoruesbeyt van Troylus ende Briseda*; *Hercules*: Proloog; e) **Troylus**; f) zoon van Ecube en Priamus, koning van Troyen – broer van Ector, Parise, Heleine en Marcomirise; g) gedood in de oorlog tussen Grieken en Troyen; *Parthonopeus*: r. 6, 170; e) **Troylus**; g) werd “in die eerste hitte” bemind door Brezeda – exemplarische minnaar van Breseda; *Stijevoort*: refr. 5: 71; e) **Troylus** – Trojaan; f) vijfde en jongste zoon van koning Priamus van Troyen en Ecuba – broer van Hector, Paris, Deiphebus, Helenus 1 en van Creusa, Cassandra en Polixina; g) verliefd op Briseida, die tot zijn verdriet naar haar vader in het Griekse kamp wordt gestuurd – bevecht Dyomedes en Achilles – rouwt om Hectors dood – verwondt Dyomedes in een gevecht – vecht opnieuw tegen Achilles – wordt gedood en door Achilles achter zijn paard meegesleept <Troilus, Troiluse, Troyluse> *Troyen*: r. 300, 354, 364, 413, 492, 509, 518, 519, 521, 523, 542, 547, 548, 550, 2805, 3846, 6871, 6881, 8413, 9051, 9224, 9241, 9983, 9995, 10012, 10045, 10080, 10106, 10111, 10971, 10983, 10992, 11674, 11960, 11988, 12106, 12126, 12132, 12156, 12160, 12264, 12529, 12598, 12660, 12748, 12751, 13119, 13163, 13256, 13312, 13352, 13649, 14017, 14021, 14380, 14660, 15865, 15888, 15897, 15921, 16033, 16153, 16553, 16850, 16950, 17012, 17093, 17110, 17132, 17317, 17327, 17338, 17363, 17382, 17389, 17393, 17421, 18051, 18089 (I-48), 18093 (I-50), 18131, 18168, 18208, 18222, 18226, 18230, 18235, 18246, 18266, 18275, 18287, 18298, 18306, 18408, 18621, 18869, 18887, 18895, 18901, 18933, 18943, 18964, 19000, 19006, 19063, 19225, 19719, 20346, 21881, 22143, 22506, 22591, 22609, 23139, 23240, 23265, 23301, 23309, 23357, 23373, 23457, 23524, 23836, 23865, 23885, 23911, 23940, 23964, 23974, 24027, 24190, 24199, 24354, 24388, 24474, 24513, 24519, 24526, 24600, 24623, 24637, 24691, 24725, 24730, 24749, 24771, 24938, 24989, 24996, 25007, 25038, 25548, 27875, 29616, 31069, 39627; fragm. E I (Pauw), fol. 2, r. 175; fragm. E II (Pauw), fol. 2, r. 175; e) **Troeylus** – Trojaanse held; *Troyen Prz*: fol. 157rb; e) **Troylus**; f) geliefde van Breseda; g) exemplarisch trouwe geliefde – afgewezen door Breseda die Dyomedes verkiest; *Vergi Prz*: r. 451, 455, 962.

Troyne zie **Trojene, die**

Trois 1 a) or. Les trois filz du duc de Carues; e) **Trois**; f) zoon van de hertog van Carues; *Parijs & Vienne*: cap. [6].

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Troilus>

Troys 2 h) [Graesse: *Trecae*]¹ [Moisan I, 2: TROIE(S) 2] — Troyes² aan de rivier de Seine³ in Champagne, Frankrijk, door de Romeinen gesticht als Augustobona, later aangevuld tot Augustobona Tricassium naar de aldaar woonachtige Gallische stam Tricassi en vervolgens afgesleten tot *Trecae*⁴ (zie **Treckaes**); i) **Troes** – plaats waar volgens een spotlied de burggraaf van Couchi opgehangen zou zijn; *Couchi*: fragm. VI, r. 319; i) **Troys** – toenaam van **Teypolt van Troys**; *Karl Meinet*: r. A496, 2; i) **Troys** – nieuwe naam van **Treckaes** – bisschopsstad waar Servaes kennis maakt met alle bisschoppen, zowel de Dutschen als de Walen, in Gallia – bisschopsstad van sinte Octaviaen; *Servaes*: boek I, r. 1109, 1280.

Troysce zie [**Troysche**]

[**Troysche**] n) Trojaanse – zie ook **Troje** en [**die Trojene**]; o) **Trojaensce** – gezegd van de geschiedenis van Troje (over de Trojaanse Oorlog); *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 547; o) **Troische** – Trojaanse <Troischeme, Troischen> *Eneide*: r. 4973, 4992, 6217, 6703, 7457, 8595, 8994, 9604; o) **Troyssche** – afkomstig uit/behorend bij Troyen <Troissche, Troysschen> *Minnen loep*: boek I, r. 1908, 3043, 3147; boek II, r. 2945; boek IV, r. 292, 1436; o) **Troyesche** <Troyeschen, Troyescher, Troysce, Troysche, Troyschen, Troyscher> *Troyen*: r. 3618, 6115, 6131, 26734, 33282, 35878, 36456, 36574, 36708, 37097, 37116, 37125, 37157, 37370, 38524, 39814, 40121, 40161, 40373, 40454; o) **Troeyesche** <Troeyeschen, Troeyescher, Troyscher> *Troyen Prz*: fol. 143ra, 144va, 147ra, 151rb, 158va, 160rb.

Troyssche zie [**Troysche**]

Troya zie [**Nieuwe Troje 1**]

Troja zie **Troje**

Troyaen zie **Troyene, die**

Trojaene zie **Troyene, die**

Trojaensce zie [**Troysche**]

Trojaensce geeste zie **Bo[e]c van Trojen**

Trojan zie **Troyene, die**

Troyane j) [Constans: TROJANA]⁵; k) **Troyane** – de zesde van de zes stadspoorten van Troje; *Troyen*: r. 3017.

Troyane(n) zie **Troyene, die**

Trojaere zie **Troyene, die**

Trojare(n) zie **Troyene, die**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Trecae>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Troyes.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Seine>

4. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Troyes>

5. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/90>

Troje h) [Graesse: **Ilium**]¹ [Moisan I, 2: TROIE(S) 1] — Troje² oftewel Ilion/Ilium, legendarische stad die gesticht zou zijn door Dardanus (zie **Dardanus**) aan de Hellespontus³ (Dardanellen) in Phrygië, in het huidige Turkije, dat later naar Dardanus' kleinzoon Tros de naam Troje ontving – legendarische hoofdstad van Troas – het ‘literaire’ Troje heeft nooit écht bestaan, maar is een (door Homerus [?]) verzonnen stad (en land) dat gelegen zou zijn ter hoogte van het huidige Çanakkale⁴ – de stad werd door Hercules en Jason aangedaan op hun tocht naar Colchis voor het Gulden Vlies – de vijandige houding van koning Laomedon tegenover de Grieken leidde tot een wraakactie die eindigde in de verwoesting van Troje – Laomedons zoon Priamus herbouwde de stad die oninneembaar werd geacht – desondanks tijdens de (tweede) Trojaanse Oorlog (de Moeder van alle Oorlogen) na een tienjarige belegering door de Grieken onder leiding van Agamemnon ingenomen door middel van een list van Odysseus: het Paard van Troje – vaderstad van Eneas die na een lange ballingschap een Nova Troia in Italië stichtte – hetzelfde als **Ylioen 1** – zie ook [**Troysche**], [**die Trojene**], **Bo[e]c van Trojen**, [**Nieuwe Troje**] **1 & 2 & 3** en [**Troje opten Rijn**]; i) **Trojen** – stad in Frigia aan de rivier de Santi – stad van de Trojaanse Oorlog, na tien jaar belegering door de Grieken verwoest <Trojen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 47, 1236, 1237, 1261, 1263, 1270, 1394; boek III, r. 1074, 1089; boek IV, r. 1655; boek VII, r. 1354, 1548; boek VIII, r. 575, 585; i) **Troyen** – voor welke stad Hercules het zeemonster versloeg; *Bedroch der vrouwen*: fol. F4v; i) **Trojen** – verwoeste stad van Prian; *Cassamus*: r. 1529; i) **Troje** – stad die gesticht werd door Dardanus en genoemd naar diens zoon Troas – na een belegering van tien jaar verwoest door de Grieken omdat Paris Elena had geschaakt – land van herkomst van Eneas der Trojan en diens metgezellen <Trojam, Trojen> *Eneide*: r. 3, 9, 32, 51, 66, 108, 163, 203, 257, 470, 521, 909, 924, 1232, 1399, 2077, 2087, 3337, 3341, 3351, 3870, 4214, 4428, 4433, 5381, 6137, 6249, 7466, 9673, 11685, 11688, 11690; i) **Troyen** – legendarisch stad van de Trojaanse Oorlog; *Fierabras*: r. 161; i) **Troje** – tegenstander van de Grieken – exemplarisch rijke stad <Trojen> *Floris*: r. 632, 638, 673, 3388; i) **Troye** – koninkrijk van Priam van Troyen <Troy, Troyen> *Floris Prz*: fol. A6v, 8, 11, 13, 21; D1v, 26; i) **Troyen** – mooie stad die tweemaal door Hercules verwoest werd; *Hercules*: Proloog; i) **Troyen** – Jan van Parijs bezit een zeer groot wandtapijt, geborduurd met gouddraad, zilverwerk en zijde, waarop afgebeeld de “destructie van Troyen” alsook de hoofdrolspelers; *Jan van Parijs*: cap. [43]-[44]; i) **Troye** – hoofdstad van

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Ilium>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Troy_%28Asia_Minor%29

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Hellespont>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Çanakkale.kmz

Frigien – woonplaats van koning Leomedon van Troyen, veroverd door het leger van koning Eson van Mirmidonien – stad (van herkomst) van Hector van Troyen <Troyen> *Jason*: fol. 58r-60r, 129v-130r, 143v, 148v, 151v-152v, 154r-154v, 158v, [158v]; i) **Trojen** – stad van Eneas van Trojen; *Lanceloet*: boek II, r. 23046; i) **Troyen** – stad (van herkomst) van Hector van Troyen; *Lanseloet*: r. 750; i) **Troyen** – legendarische stad van de Trojaanse oorlog; *Limborch*: boek VIII, r. 1219; i) **Troyen** – stad in Frigie – verwoest (in de Trojaanse Oorlog door de Grieken) <Troeyen, T(ro)yen> *Limborch Frg*: H51C, r. 571, 578, 589; H53, r. 64, 169; VM, r. 148, 155; i) **Troyen** – stad in Frigie – stad van de Trojaanse oorlog; *Lymburch*: boek VIII, r. 908, 1208; boek XI, r. 1427, 1434, 1445; i) **Troye** – verwoest – stad van herkomst van Brutus en Cornius, de stichters van Bertanie resp. Cornuale <Troyen> *Merlijn*: r. 13475, 13485, 13529; i) **Troyen** – gelegen “inder Turcken lant” – koninkrijk van Pryamus – langdurig belegerd door de Grieken – waar Protheselaus als eerste van de Grieken voet aan wal zette – waarheen Capaneus zich begeeft om daar deel te nemen aan de strijd – te gronde gericht door Paris’ schaking van Helena – (exemplarisch) verwoeste stad <Troeyen> *Minnen loep*: boek I, r. 334, 337, 903, 913, 1062, 1896, 1914, 2068; boek II, r. 2170; boek IV, r. 251, 287, 1389, 1433, 1697, 1716; i) **Troyen** – in ellende gestort na de schaking van Helena; *Olivier*: fol. E1r; i) **Troyen** – rijk van Priamus van Troyen – door Paris’ schaking van de echtgenote van de Griekse koning Menelaus in oorlog met Grieken; *Parthonopeus*: r. 1, 34, 37, 44, 56, 77, 102, 111, 123, 144, 253, 5677; i) **Troeye** – waar Parijs en zijn familie leefde <Troeyen> *Reynaert Prz*: r. 4239, 4251, 4277; i) **Troye** – verder als boven <Troeyen, Troyen> *Reynaerts Hst*: r. 5511, 5527, 5557; i) **Troyen** – de “geesten” daarvan bevatten weinig profijt; *Sidrac*: proloog, r. 6; i) **Troyen** – toenaam van Hector (van Troyen); *Stijevoort*: refr. 1: 14; i) **Troye** – aan zee gelegen stad en koninkrijk van koning Lamedon en later van koning Prianus van Troyen – gesticht door koning Ylus – beschermd door het Palladium, het beeld van de godin Pallas – verwoest door de Grieken onder leiding van Hercules omdat koning Lamedon Jason en de Argonauten de toegang had geweigerd – aangevallen door de Grieken onder leiding van Aghamennon om de schaking van Helena door Paris te wreken – na tien jaar strijd uiteindelijk verwoest – geboortestad van Anchises en Achistes – stad (van herkomst) van Eneas van Troyen en Dnopus van Troyen – waarnaar Nuwe Troyen (in Grieken), Nuwe Troyen (in Ytalia) en Troyen opten Ryn genoemd zijn <Troen, Trogen, Trogien, Troje, Trojen, Troyen, Troyene> *Troyen*: r. 27, 77, 118, 256, 363, 442, 470, 898, 915, 1936, 1942, 1958, 1966, 2032, 2062, 2114, 2235, 2363, 2393, 2406, 2479, 2521, 2610, 2668, 2723, 2735, 2754, 2759, 2818, 2828, 2911, 2920, 3030, 3038, 3044, 3114, 3206, 3408, 3414, 3417, 3433, 3486, 3811, 3826, 3895, 3910, 3954, 4002, 4007, 4017, 4138, 4145, 4150, 4423,

4458, 4467, 4545, 4591, 4628, 4656, 4662, 4696, 4699, 4711, 4728, 4729, 4794, 4805, 4812, 4830, 4834, 4888, 4899, 4904, 4906, 4919, 5075, 5360, 5371, 5416, 5426, 5469, 5491, 5495, 5537, 5797, 5899, 5976, 5987, 6085, 6096, 6127, 6139, 6192, 6219, 6305, 6534, 6566, 6575, 6582, 6784, 6786, 6802, 6803 (F-363), 6865, 6926, 7068, 7172, 7241, 7301, 7311, 7316, 7321, 7333, 7367, 7391, 7395, 7466, 7500, 7518, 7520, 7580, 7635, 7724, 7769, 8118, 8156, 8202, 8239, 8273, 8302, 8308, 8313, 8328, 8378, 8394, 8407, 8465, 8491, 8524, 8533, 8595, 8635, 8736, 8885, 9884, 10251, 10326, 10411, 10638, 11519, 11529, 11566, 11573, 11593, 11825, 12470, 12553, 12811, 13646, 13727, 13852, 13942, 14314, 14484, 14543, 14592, 14599, 14616, 14621 (E-31), 14657, 14703, 14734, 14849, 14966, 15061, 15174, 15504, 15520h (E2-26), 15598, 15676, 15678, 15747, 15782, 15798, 15829 (E2-342), 16041, 16584, 16585, 16615, 16831, 17044 (G-539), 17065, 17177, 17253, 17351 (G-854, H-288), 17361d (G-869, H-302), 17422, 17509, 17517, 17993, 18136 (I-75), 18138, 18175, 18196, 18203, 18206, 18295, 18480, 18516, 18743, 18986, 19030, 19431, 19506, 19525, 19534, 19639, 19787, 19928, 20088, 20134, 21537, 21742, 21793, 22580, 22640, 22695, 22878, 23071, 23268, 23483, 23491, 23568, 23576, 23580, 23602, 23606, 23612, 23693, 24046, 24405, 24659, 24769, 25078, 25555, 25602, 25706, 25728, 25774, 25838, 25885, 25985, 26048, 26061, 26211, 26434, 26457, 26538, 26657, 26672, 26845, 26858, 26878, 26884, 26902, 26964, 26969, 26971, 26975, 27845, 28179, 28185, 28927, 29116, [29117], 29258, 29348, 29372, 29436, 29623, 29657, 29686, 29792, 30275 (N-579), 30727, 30946, 30976, 31350, 31413, 31428, 31528, 31587, 31619, 31763, 31849, 31872, 31960, 32021, 32024, 32026, 32028, 32159, 32300, 32302, 32334, 32340, 32394, [32401], 32464, 32599, 32621, 32631, 32704, 32766, 33164, 33246, 33272, 33395, 33429, 33468, 33531, 33789, 33855, 34043, 34071, 34231, 34316, 34745, 34975, [34986], 35163, 35591, 35593, 35609, 35616, 35618, 35622, 35655, 35750, 35759, 35838, 35987, 35990, 36012, 36052, 36077, 36082, [36094], [36126], [36129], 36132, [36135], 36160, 36222, 36254, 36304, 36354, 36373, 36446, 36483, 36508, 36521, 36660, 36680, 36765, 36771, 36783, 36822, 36908, 37161, 37280, 37332, 37341, 37359, 37547, 37812, 38016, 38142, 38172, 38226, 38489, [38708], [38794], [38802], 38859, 38900, 39264, 39606, 39618, 39699, [39768], 39917; fragm. M, r. 84, 96, 186; fragm. E I (Willems), fol. 2, r. 311; i) **Troeyen** – stad (in Klein-Azië) – toenaam van **Priamus van Troeyen**, **Hector van Troyen**, **Eneas van Troeyen** en **Segrestus van Troeyen** – uiteindelijk veroverd door de Grieken – verwoesting gebeurde 1100 en 19 jaar voor de geboorte van Christus <Troyen, Trueyen> *Troyen Prz*: fol. [134rb], 134rb, 135ra, 136rb-139va, 140ra, 140rb, 140vb, 141ra, 141vb, 142vb, 143ra, 143rb, 144rb, 145va, 146vb, 147ra, 149ra-149va, 151ra, 153ra, 153rb, 155rb, 157rb, 159ra, 160rb, 165rb; i) **Troyen** – herkomststad van een schaapherder (d.i. Paris);

Urbaen: z.r.; i) **Troyen** – voorstellingen uit de geschiedenis van Troje zijn geschilderd op de wanden van Ysabeles kamer; *Walewein*: r. 7901.

[Troje, Nieuwe] zie [Nieuwe Troje]

[Troje opten Rijn] h) [Graesse: Xanctum]¹ — Troje aan de Rijn, het huidige Xanten² aan de rivier de Rijn³ in Noordrijn-Westfalen in het westen van Duitsland (zie [Xanten]) – zie ook Troje; i) **Trojen upten Rijn** – oude naam van **Santen** – plaats in Gallen/Vrancrike – gesticht door Vranke; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1549; i) **Troyen opten Ryn** – oude naam van **Xancten** – stad in Gallen/Vrancryc – verder als boven <Troyen> *Troyen*: r. 29117, 32401.

Troyen zie Troje

Troyen zie [Nieuwe Troje] 1 en [Nieuwe Troje] 2

Troyen zie [Troje opten Rijn]

Trojen, Bouc van zie Bo[e]c van Trojen

Troyen, Historie vander destruxien ende belec[h] van zie **Historie vander destruxien ende belec[h] van Troyen**

Troyen, Hystorie van zie **Hystorie van Troyen**

[Troyen, Prayeel van] zie [Prayeel van Troyen, dat]

Troyen ende vander amoruesheyt van Troylus ende Briseda, Destructie van zie **Destructie van Troyen ende vander amoruesheyt van Troylus ende Briseda**

Troyen opten Rijn zie [Troje opten Rijn]

Trojen upten Rijn zie [Troje opten Rijn]

Troyenbort h) [Graesse: Ulterior Portus]⁴ [Moisan I, 2: TRESPORT] — Le Tréport⁵ (or. Troiport) aan de rivier de Bresle⁶ in Normandië, op de grens met Picardië, in het noorden van Frankrijk; i) **Troyenbort** – havenstad in Normendie – waar Melioer aankomt als zij in Vrankerike naar Parthonopeus als huwelijkskandidaat gaat kijken; *Parthonopeus*: r. 823.

Troyene zie Troje

[Trojene, die] a) de Trojanen, de bewoners van de Kleinaziatische stad Troje – zie ook [Troysche] en Troje; d) strijden tegen de Grieken in de Trojaanse Oorlog; e) **die Trojiene** – volk/leger uit Troje; g) vochten tegen de Grieken in de Trojaanse Oorlog; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1241; e) **die Troyin** – toenaam van **Triton** <Tro[...], Troijn> *Caesar*: r. 543, 547, 596; e) **die Trojane** – de inwoners van c.q. het leger uit Troje – later ook Eneas en zijn Trojaanse metgezellen op weg naar Italië – Eneas wordt 'der Trojan'

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Xanctum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Xanten.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Ulterior-Portus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Le_Tréport.kmz

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Bresle_River

genoemd <Trojaene, Trojaere, Trojan, Trojanen, Trojare, Trojaren> *Eneide*: r. 900, 1793, 1947, 2239, 3033, 3077, 3123, 3320, 3892, 3978, 4070, 4164, 4235, 4252, 4282, 4377, 4392, 4450, 4489, 4536, 4624, 4668, 4690, 4827, 4838, 4959, 5401, 5413, 5433, 5485, 5527, 5541, 5564, 5593, 5904, 6022, 6233, 6245, 6347, 6383, 6434, 6494, 6535, 6552, 6716, 6729, 6827, 6878, 6912, 6995, 7056, 7084, 7180, 7202, 7229, 7271, 7305, 7405, 7450, 7694, 7723, 7797, 7820, 7847, 7909, 7919, 8001, 8011, 8184, 8420, 8447, 8478, 8481, 8572, 8679, 8707, 8751, 8865, 8886, 8907, 8914, 8947, 8952, 8967, 9015, 9024, 9047, 9065, 9078, 9113, 9166, 9206, 9237, 9266, 9281, 9619, 9712, 9769, 9977, 10023, 10101, 10171, 10320, 10366, 10371, 10444, 10655, 10679, 10923, 10973, 11057, 11246, 11403, 11485, 11510, 11529, 11567, 11679, 11779, 11785, 11806, 11811, 11961, 11979, 12056, 12069, 12116, 12159, 12169, 12220, 12313, 12429, 12461, 12467, 12503, 12525, 12538, 12559, 12588, 12673, 12689, 12701, 12715, 12818, 12851, 12886, 12893, 12961, 13047, 13069, 13348; e) **die Troyene** – volk/leger uit Troye; g) na de list met het houten paard definitief verslagen door de Grieken – vertrekken na de val van Troje met Eneas op Apollyns bevel en belanden uiteindelijk in Italia – strijden tegen Turnus c.s. om Lavine – nemen na de overwinning de zeden van het land over <Trogiane, Troijen, Troijene, Troijenen, Trojene, Trojenen, Troyen, Troyenen, Troyijene, Troyin, Troyine, Troyne> *Troyen*: r. 251, 359, 2299, 2393 (A-1299), 2407, 2473, 2544, 2554, 2688, 3160, 4101, 4344, 4382, 4396, 4447, 4463, 6844, 7403, 7409, 7630, 8589, 8620, 8640, 8648, 8655, 8685, 8688, 8709, 8738, 8924, 9035, 9046, 9301, 9928, 9953, 10056, 10317, 10519, 10606, 10655, 10686, 10719, 10725, 10755, 10775, 10802, 10842, 10845, 10848, 10850, 10877, 10886, 10897, 10903, 10908, 10920, 10947, 10990, 10998, 11003, 11097, 11135, 11384, 11413, 11421, 11423, 11432, 11504, 11515, 11698, 11955, 11979, 12042, 12274, 12342, 12498, 13419, 13476, 13656, 13686, 13722, 13736, 13831, 13998, 14130, 14193, 14200, 14495, 14518, 14563, 15555, 15579, 15586, 15837, 15960, 16813, 16981, 17044, 17274, 17351, 17447, 18079, 18153, 18438, 18894, 18979, 19057, 19093, 19349, 19377, 19403, 19531, 19527, 19942, 20507, 20519, 20624, 20744, 21801, 21900, 22021, 22060, 22090, 22096, 22108, 22123, 22184, 22262, 22321, 22479, 22523, 22550, 22912, 23190, 23294, 23349, 23372, 23610, 23909, 23961, 24182, 24348, 24378, 24461, 24604, 24652, 24700, 26115, 26126, 26214, 26587, 27023, 27985, 27996, 28063, 29496, 29535, 29672, 29733, 30075, 30206, 30216, 30339, 30905, 31326, 31609, 31625, 31703, 31822, 31943, 32009, 35746, 35872, 35923, 35924, 36118, 36357, 36429, 36448, 36480, 36611, 36750, 36785, 37288, 37312, 37326, 37351, 37410, 37440, 37451, 37492, 37521, 37530, 37555, 37616, 37637, 37648, 37742, 37828, 37907, 38031, 38035, 38044, 38050, 38068, 38083, 38094, 38148, 38159, 38395, 38412, 38434, 38485, 38509, 38548, 38554, 38701, 38707, 38808, 38906, 38945, 38973, 39090, 39098, 39140,

39143, 39214, 39221, 39234, 39248, 39347, 39510, 39534, 39552, 39556, 39562, 39620, 39701, 39747, 39761, 39783, 39829, 39952, 39995, 40095, 40123, 40153, 40159, 40212, 40239, 40273, 40280, 40334, 40344, 40351, 40354, 40364, 40389, 40411, 40459, 40474, 40503, 40565, 40632, 40724, 40728, 40806, 40844, 40861, 40865, 40868; fragm. E I (Pauw), fol. 2, r. 63, 276; fragm. E II (Pauw), fol. 2, r. 276; e) **die Troeyanen** – volk/volgelingen van Eneas van Troeyen; f) afstammelingen van Jupiter – afstammelingen van Dardanus; g) zwerven met Eneas rond op zoek naar een nieuwe vestigingsplaats – strijden c.s. tegen Turnus c.s. – worden Latinen na de definitieve overwinning van Eneas op Turnus – trekken over de bergen en stichten Vrancrijc <Troelianen, Troeyaen, Troianen, Troyaen, Troyane, Troyanen> *Troyen Prz*: fol. 135va-136ra, 138rb, 138vb, 139ra, 139vb, 140va, 143vb, 144ra, 144rb, 144vb, 145rb, 146ra, 146vb, 147vb, 148rb-149rb, 150va-152rb, 153rb, 153va, 154rb, 154va, 155ra, 155rb, 157ra-158ra, 159rb, 160ra-161ra, 161va-162rb, 163ra, 163va, 164ra, 164va, 165ra, 165rb; e) **die Trojane**; g) de tegenstanders van de Grieken; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. 75.

Troyesche zie [Troysche]

Troyijene zie Trojene, die

Troyin(e) zie Trojene, die

Trojiene zie Trojene, die

Troyoen h) waarschijnlijk corrupt, lees: (koning) Ryoen [?]; i) **Troyoen** – koninkrijk – waar Olyvier van Spangen verblijft; *Lymburch*: boek III, r. 788.

Trompaart a) or. Trompart, lett. bedrieger – vrijwel zeker ‘ontleend’ aan koning Crompart in de roman *Cleomadés* van Adenet li Roi; e) **Trompaart** – Saraceens koning; g) helpt Faragus, die hem zijn zuster Escleremonde tot vrouw wil geven – tracht samen met de door Adriaan Mein in slaap getoverde Escleremonde zijn koninkrijk Esclardyen te bereiken met behulp van het houten toverpaard van Pacolet, maar landt in Groot Indiën, waar hij door de koning zonder veel omhaal gedood wordt; *Oursson*: fol.

Trompaert zie Crompaert

[**Trompers Toren, die**] j) or. La Tour Trompe(e); k) **die Trompers Torre** – zeer hoge toren, onderdeel van het kasteel van Lusignen – door de Middelnederlandse vertaler mogelijk begrepen als: Trompetters toren <der Trompers Torre, des Trompers Torre, Trompers Torre> *Meluzine*: fol. F1vb, F6ra.

Tronians zie [Romansch, dat]

Trouwe a) Trouw, allegorie¹; e) **Trouwe** – jonkvrouw van Venus samen met Scamelheit, Hovessceit, Miltheit, Wijsheit, Wel Helen, Simpelheit en Mate;

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Limborch: boek III, r. 1325; e) **Trouwe** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van vrouwe Gherechticheit – zuster van Hope <Trouwen>

Limborch: boek X, r. 304, 310, 338, 598, 613, 634, 643, 689, 741;

e) **Trouwe** – woont in het kasteel van Avonture; f) kind (dochter) van Girecheit; *Limborch Frg*: H54, r. 388; e) **Truwe** – jonkvrouwe van Venus samen met Schemlicheit, Hoescheit, Miltheit, Wysheit, Wael-helen, Sympelheit en Mäte; *Lymburch*: boek III, r. 1316; e) **Trouwe** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van Gerechticheit – zuster van Hoepe <Trouwen> *Lymburch*: boek X, r. 307, 313, 340, 601, 616, 645, 654, 700, 758.

Trueyen zie **Troje**

Truffer a) or. Trufer; e) **Truffer** – Sarazijnse koning en raadgever van Belligant; *Galien Rethore*: cap. [48].

[**Truyen, Sent**] zie [**Sent Truyen**]

Trupart e) **Trupart** – graaf van Trapurt; f) neef van Brutus' vader; g) vecht in Griken in het leger van Brutus en Crassus tegen Tyberius <Truparde> *Caesar*: r. 690, 740, 800, 821, 845.

Trustram zie **Tristram 2**

Truwe zie **Trouwe**

Tsaloy(n)s zie **Chaloen**

Tsalons zie **Chaloen**

Tsampaengen zie **Sampaengen**

Tsampanien zie **Sampaengen**

Tsampanoise zie **Sampanoyse, die**

Tsastelioen zie **Castelioen**

Tubal a) onduidelijk is of deze naam bedoeld is als referentie aan Tubal, ¹ zoon van Jafet (zie **Japhet**), en broer van onder andere **Magog** en **Tyras**; e) **Tubal** – meester-smid, woont in Constantinopel; g) maakt een werktuig van ijzer en staal om de haast onoverwinnelijke olifanten in het Saraceense leger te verslaan <Tubals> *Limborch*: boek IX, r. 887; boek XI, r. 1073, 1082; boek XII, r. 79; e) **Tubalus** – meester-smid in (dienst van) Constantinopel; *Limborch Frg*: H54, r. 73; e) **Tubal** – meester-smid, woont in Constantinopel; g) idem als in *Limborch* <Jübal, Tubals, Tübal> *Lymburch*: boek IX, r. 986; boek XI, r. 1569, 1600; boek XII, r. 75, 148.

Tubalus zie **Tubal**

Tudele h) [Graesse: **Tutela**]² — Tudela³ aan de rivier de Ebro⁴ in Navarra, Spanje;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tubal>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Tutela>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Tudela.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ebro>

i) **Tudele** – toenaam van **Fausette van Tudele**; *Ferguut*: r. 5179; i) **Tubele** – Saraceens land van koning Alubni; *Ogier A-D*: r. 266; i) **Tudele** – Saraceens koninkrijk van Alubri; *Ogyer*: r. 2673.

Tuebant zie **Tybout van Aspermonde**

Tuerken zie **Turcken, die**

Tuerki(jen) zie **Turckie**

Tuernout h) [Graesse: *Taxandria*]¹ — Turnhout² in de (Belgische) Kempen;

i) **Tuernout** – waar de Brabanders onder leiding van de heer van Wesemael in een hinderlaag gaan liggen om de Denen te verslaan; *Denensage*: r. 672, 683, 693.

Tueter quaet a) ongetwijfeld bedoeld als sprekende naam: ‘Doe er/haar kwaad!’ [?];

e) **Tueter quaet** – duivel; g) laat door de duivel Snellaert in een oogwenk een kasteel bouwen om daarin de ontvoerde en verdwaalde Margrieta van Lymborch en de koopman te ontvangen – neemt de gedaante aan van haar vader en tracht haar uit te huwelijken aan een jonge kasteelheer, die ook een duivel in mensengedaante is; *Margrieta van Limborch*: cap. 8.

Tullensis, Hugo zie [Hugo] **Tullensis**

Tulpijn a) de legendarische bisschop Turpin/Tulpijn – geïdentificeerd met aartsbisschop Tilpin³ van Reims (2e helft 8e eeuw) ten tijde van Karel de Grote – pseudo-auteur van een Latijns verslag van de veldtocht van Karel de Grote in Spanje die zijn dieptepunt beleefde in de strijd te Rencesvalles: de *Historia Karoli Magni et Rotholandi*; e) **Turpijn** – aartsbisschop – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille; *Galien Rethore*: cap. [16], [20]-[23], [30]-[32], [65]; e) **Tulpijn** – (aarts)bisschop van Riemen – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; f) peetvader van Ridsaert; g) raadt Karel de Grote aan Aymyn van Dordoen niet te laten doden – neemt stelling tegen Karel als deze Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen – vraagt namens de andere genoten aan Karel de Grote of hij zich met Reynout wil verzoenen <Tulpyn> *Heemskinderen*: p. 19, 21-23, 37, 38, 51, 52, 79, 80, 82, 83, 101, 102, 104-107, 151, 170, 171, 174, 178-180; e) **Turpin** – (aarts)bisschop van Rens; g) door de heidenen gedood in de slag bij Runtzevale <Turpyn> *Karl Meinet*: r. A329, 26; A331, 24, 47, 57; A336, 37; A339, 26; A351, 54; A357, 22; A373, 43; A396, 2; A398, 9; A404, 4, 26; A405, 10, 34; A410, 20, 21; A424, 43; A431, 41; A434, 52; A437, 54; A439, 57; A451, 6; A453, 7, 26, 28; A454, 29, 43; A455, 14, 40; A459, 37; A467, 55; A492, 10; A497, 57; A498, 21; A511, 63; e) **Tulpijn** – bisschop van Riemen;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Taxandria>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Turnhout.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Turpin_%28archbishop%29

g) sluit het huwelijk tussen Lodewijk en Judit; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1313;

e) **Tulpijn** – bisschop en ridder, behorend tot het hof van koning Karel de Grote; g) aanwezig bij de belegering van Moncler – weigert Malegijs de doodstraf te geven – beslist om het leger op te breken na de gevangenneming van koning Karel – gaat niet mee om Malegijs te bevrijden in Turckien, omdat hij te oud is <Tulphijn> *Malegijs*: p. 19, 77-82, 84, 85, 114, 269, 272, 275, 319; e) **Turpijn**; *Ogier H*: r. 192; e) **Tulpin** – bisschop van Riemen, baron van Karel de Grote; f) oom van Ogier von Dennemarck; g) probeert na Baldewins dood te bemiddelen tussen Karel de Grote en Ogier – strijdt mee tegen Blanckard en Ogier – door de paus naar Rome gehaald om straf te krijgen wegens strijden tegen een Christen (d.w.z. tegen Ogier in Monfert), neemt Ogier onderweg gevangen – houdt Ogier gevangen in Riemen – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs, strijdt zij aan zij met Karel tegen Broyer <Culpijn, Culpin, Tulpijn, Túlpin, Tulpinen, Tulpins> *Ogyer*: r. 5483, 5603, 5635, 5645, 5661, 5768, 5796, 5845, 5855, 6934, 7031, 9666, 9812, 9936, 10123, 10228, 10369, 11185, 11222, 13097, 13109, 13129, 13134, 13145, 13151, 13203, 13222, 13235, 13259, 13268, 13271, 13287, 13290, 13300, 13302, 13304, 13336, 13377, 13381, 13465, 13475, 13480, 13497, 13539, 13592, 13597, 13685, 13813, 13815, 13836, 13842, 13850, 13867, 13893, 14696, 15146, 15156, 17315, 20145; e) **Tulpyn** – aartsbisschop van Riemen; g) peetvader van Ritzart – weigert Ritzart op te hangen <Tulpin, Turpyn> *Reinolt von Montelban*: r. 369, 434, 467, 481, 1136, 1176, 1218, 2054, 2075, 2125, 3694, 3772, 3778, 3943, 3944, 3987, 3988, 4909, 5413, 5438, 5483, 5615, 5617, 5637, 5668, 5716, 5722, 5728, 5734, 5740, 5746, 5752, 5814, 5818, 9934, 10020, 10733, 10774, 11515, 11783, 11874, 11876, 11886, 11896, 12301, 12312, 12873, 12879, 12887, 12902; e) **Tulpijn** – bisschop – één van de twaalf genoten van Karel de Grote; g) weigert Ridsaert op te hangen <Tulpin, Tulpine> *Renout*: r. 273, 1408, 1422, 1442, 1447, 2025, 2026, 2070; e) **Tulpijn van Riemen** – bisschop van Riemen – ridder in dienst van Karel de Grote; g) vecht mee in de achterhoede met Roelant – sterft op het slagveld (alleen in fragm. L) <Tulpijns, Tulpijn van [.]iemen, Tulpine> *Roelant*: r. 342, 472, 997, 1508, 1554, 1558, 1565, 1574, 1578, 1633, 1637, 1646, 1660, 1664, 1683, 1798, [1997]; e) **Tulpijn van Riemen** – (aarts)bisschop van Riemen – ridder in dienst van Karel de Grote; g) níet aanwezig bij Roelant maar bij Karel de Grote's hoofdmacht; *Roelant*: r. P56, P559, P560, P562, P756, P764, P781, P792, P802, P818, P843, P937;

e) **Tulpijn** – bisschop; g) beschuldigt de bloedverwanten van Gwioen van Almaengien aan het hof van Lodewike van samenzwering tegen Lodewike <Tulpine> *Wybeert*: fol. 2ra, 16; 2rb, 10; 2va, 9, 12.

Tulpijn van Riemen zie **Tulpijn**

Tulpin zie **Tulpijn**

Tulus h) [Graesse: *Islandia*, var, *Thule insula*]¹ — Lat. (ultima) Thule,² het laatste eiland ten noorden van Britannia,³ doorgaans geïdentificeerd als het huidige IJsland⁴ – zie ook **Ysoloe**; i) **Tyle** – eiland voorbij Noortwegen – waar het des zomers altijd dag en des winters altijd nacht is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1763; i) **Nilus** – eiland in Affrica met Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 945; i) **Tulus** – eiland met heidens koninkrijk van Eber; *Limborch Frg*: H53, r. 95; i) **Tylus** – eiland in Affrica met Saraceens koninkrijk van koning Eber – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 942; i) **Tilee** (hs. cilee) – eiland voorbij Noerweghen; *Troyen*: r. 29331.

Tumas zie **Thomas 2**

Tumstreye h) or. Climestree; i) **Tumstreye** – stad; *Troyen*: r. 4090.

Tunes h) [Graesse: *Tunetanum regnum*]⁵ — Tunis⁶ – hoofddoel van de Achtste Kruistocht⁷ (1270) onder leiding van de Franse koning Lodewijk IX, toegenaamd ‘de Heilige’, die tijdens het beleg op het strand voor Tunis overleed als gevolg van het drinken van besmet water; i) **Tunes** – waar kruisvaarders zonder succes actief waren (zie **Arragoen 1**); *Lande over zee*: r. 124.

Tupple zie **Triple 1**

Turbens zie **Turiles**

Tureken zie **Turcken, die**

Turias 1 e) **Turias** – Perzisch ridder – prins, later koning van Persen – leenman van hertog Marron; f) enige zoon van koning Canamor en koningin Leonella van Persen – echtgenoot van Floreta – vader van Canamor jr. en Turias jr. – minnaar van Exceleonesa; g) twintig jaar oud – schaakt Floreta en trouwt haar – wordt heer van het Casteel der Campioens en leenman van hertog Marron – doodt Diacolo van Hongherien in een tweekamp – bemint Exceleonesa en maakt haar zwanger – ontzet de stad Licia samen met zijn vader, koning Ados en hertog Marron – redt de geroofde Floreta – na zijn vaders dood koning van Persen; *Turias ende Floreta*: p. 2-15, 17-27, 29-33, 35-79.

Turias 2 e) **Turias** (jr.) – later hertog van Pontis en graaf van Gracia; f) jongste zoon van Turias en Floreta – kleinzoon van koning Canamor en koningin Leonella

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Islandia-var-Thule>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Thule>

3. <https://www.raremaps.com/gallery/detail/59704op/british-isles-tabula-i-europae-fries>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/IJsland.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Tunetanum-regnum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tunis.kmz

7. http://fr.wikipedia.org/wiki/Huiti%C3%A8me_croisade

van Persen – kleinzoon van koning Ados en koningin Gormida; g) vernoemd naar zijn vader; *Turias ende Floreta*: p. 78, 79.

Turiles a) or. Torleus; e) **Turiles** – koning van Persen; g) bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet <Turbens> *Karl Meinet*: r. A475, 61; A479, 13.

Turc zie **Turcken, die**

Turk zie **Grooten Turck, den**

Turkant zie **Turcken, die**

Turcarien zie [...]arus

Turke(n) zie **Turcken, die**

Turken lant zie **Turckie**

Turkie(n) zie **Turckie**

Turkin a) or. Turquin – door Bormans opgevat als bijvoeglijk naamwoord ‘Turks’ bij Ales; b) neef van Marcabers; e) **Turkin**; g) wordt in tweekamp door Ales gedood <Turkin> *Parthonopeus*: r. 7029, 7037.

Turck zie **Grooten Turck, den**

Turck zie **Turcken, die**

Turcken zie **Turckie**

Turcken lant zie **Turckie**

Turcken, die a) de Turken¹ – oorspronkelijk een nomadisch volk uit Centraal-Azië dat zich vanaf de 10e eeuw in westelijke richting begaf en daar bekend werd onder de naam Seltsjoeken² – zie ook **Grooten Turck, den**; d) de Seltsjoeken namen de soennitische islam aan, trokken verder westwaarts, veroverden Nicea in 1075, vestigden zich in Asia minor en riepen in 1077 het sultanaat Rûm³ uit – ook veroverden zij Syrië⁴ en daarmee de heilige plaatsen van de Christenen, waarmee een einde kwam aan de pelgrimage naar het Heilig Graf in Jeruzalem die getolereerd en geprotegeerd werd door de sjïitische Fathimiden in Egypte – aan het einde van de Middeleeuwen ook gebruikt als synoniem voor Saracenen (zie **die Sarasinen**), ongelovigen, heidenen en vijanden van het Christendom, ongeacht hun feitelijke woonplaats; d) exemplarische tegenstanders van de Christenen; e) **die Torkiene** – volk/leger uit Turkije <Torc, Turkant> *Fierabras*: r. 130, 133, 312; e) **die Torke** – heidens volk; g) in de strijd tegen hen kwam Blancefloers grootvader om; *Floris*: r. 143; e) **die Torcken**; g) gezegd van koning Martigaux – gezegd van koning Pinaert – gezegd van koning Mauprijn <Torck> *Galien Rethore*: cap. [21], [23]-[24], [29], [31], [38], [54]; e) **de Turcken** – heidens volk; g) tegen wie Aymyn van Dordoën met zijn zoons wil

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Turkic_peoples

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Seltsjoeken>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Sultanaat_van_R%C3%BBm

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Seltsjoekenrijk>

gaan vechten – volk van koning Corfan dat de stad Coelen belegerde – verslagen door Roelant en zijn medestrijders – tegen wie Reynout in het Christen leger vecht in achtereenvolgens Akers en Jerusalem <Turc, Turck, Tureken, Turken> *Heemskinderen*: p. 29, 112, 113, 188-195, 199; e) **die Turcken** – de bezitters/bezitters van het Heilig Land als de koningen Amaris, Anthonis en Henric daar komen – de mannen van koning Hurtam van Graffes – de nog ongelovige bewoners van Brugghe in Vlaenderen – gezegd van koning Gamans van Schotlant en de inwoners van Narbonen; *Helena van C*: cap. [21], [24]-[27]; e) **die Turcken** – volk/leger uit Turckien; *Hughe Prz*: p. 18; e) **die Turcken** – de onderdanen van koning Bremunt van Affrichen; g) leger onder aanvoering van Farracuc – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet <Durcken, Turckyn> *Karl Meinet*: r. A37, 59; A361, 62; A362, 5, 27, 33; A479, 21; e) **die Torcken** – volk/leger uit Turkije; g) nemen deel aan de belegering van Constantinopel <Torc> *Limborch*: boek VII, r. 782, 1077; e) **Turck** – volk/leger uit Turkije; g) nemen deel aan de belegering van Aregoen; *Lymburch*: boek V, r. 1590; e) **die Turken** – heidens volk/leger uit Turkije; g) bondgenoten van de graaf van Palerne die Eggermont binnenvalt – bondgenoten van de Saraceense reuzen Gafridamant, Gardefort en Morgalien die Rosefloer belegeren; *Madelgijs*: fragm. I, r. 104; fragm. XIV, r. 521; e) **die Turcken** – volk/leger uit Turckien; g) belegeren Eggermont en Rotsefluer <Torcken, Turck, Turken> *Malegijs*: p. 8, 33, 47, 90, 94, 108, 111, 123, 125, 126, 140, 145, 152, 160, 215, 216, 219, 290, 306, 339; e) **die Turcken** – volk/leger uit Turkije; g) belegeren Arragoen onder leiding van koning Alant van Arabien/Barbarijen – belegeren Constantinopel onder leiding van sultan Carodos van Babilonien – belegeren Constantinopel onder leiding van de kalief van Baldac; *Margrieta van Limborch*: cap. 31, 75-76, 80, 85, 87, 96, 102, 104, 113, 115; e) **die Torcken**; *Meluzine*: fol. K3va; e) **die Turcken** – heidens volk/leger uit Turkije; g) tegenstanders van Henric van Castillen; *Olivier*: fol. G3r, K4r; e) **Turck**; g) vermomming van Parijs; *Parijs & Vienne*: cap. [33]; e) **die Turke** – heidens volk <Torke, Turc> *Parthonopeus*: r. 6502, 6514, 6536, 6543, 6589, 6597, 6620, 6629, 6630; fragm. M I, fol. 2ra, 39; e) **die Torcken**; g) tegen wie Reynolt en Malegys vechten in het Heilige Land <Durken, Turken> *Reinolt von Montelban*: r. 13708, 13714, 13734, 13738, 13807, 13921, 13997, 14032, 14123, 14179, 14285, 14324; e) **die Turken**; g) verder als boven <Torke> *Renout*: r. 2151, 2216, 2247, 2263, 2278, 2298; e) **Turc** – gebruikt als synoniem voor Sarazijn; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13; e) **die Turcken** – heidens volk/leger uit Turkije; g) moeten nog steeds bestreden worden; *Roelant*: r. P40; e) **die Torcken**; g) belegers van Rome <Torck> *Robrecht*: r. 387, 874; e) **die Torcken** – volk/leger uit Turkije; g) tegenstanders van Turias als die koning van Persen is geworden; *Turias ende Floreta*: p. 78; e) **Tuerken** – heidens volk; *Saladin*: r. 69.

Turckie h) [Moisan I, 2: TURQUIE] – het Turkse/Ottomaanse rijk¹ in staat van wording, een voortzetting van het rijk der Seltsjoeken en het sultanaat van Rûm, dat door voortdurende veroveringen gedurende de late Middeleeuwen sterk in omvang toenam en veel groter was dan het huidige Turkije – die uitbreiding ging deels ten koste van het voormalige Oost-Romeinse Rijk – val van Nicea in 1075 – en maakte sinds de verovering van Syrië door de Seltsjoeken in de tweede helft van de elfde eeuw de pelgrimage naar de Heilige Plaatsen onmogelijk, waardoor een zeer sterk vijandbeeld ontstond – exemplarisch heidens land; i) **Torkie** – land dat Sesilien van de stad Balderijs scheidt <Toerkien, Torkien, Turkien> *Esmoreit*: r. 185, 215; i) **Torqueie** – land aan de landroute van Babilonie naar Grieken; *Florimont*: r. 191; i) **Turkien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 511; i) **Torckien** – in welk rijk Martigaux een koninkrijk bezit – land van herkomst van koning Pinaert – in welk rijk Mauprijn een koninkrijk bezit <Torckijen> *Galien Rethore*: cap. [24], [30], [37]-[38]; i) **Turken lant** – sultanaat; *Gaver Capeel*: r. 17; i) **Turkien** – land waar Aymyn van Dordoen en Amerijn van Nerboen in het leger van Karel de Grote hebben gevochten; *Heemskinderen*: p. 10; i) **Turckie** – Saraceens rijk <Turckien> *Hughe Prz*: p. 14, 15; i) **Turcken** – koninkrijk van Clapemorsen; *Karl Meinet*: r. A475, 62; i) **Turckien** – Saraceens koninkrijk van Putiblas van Turckien <Turckien, Turkien> *Malegij*: p. 283, 299, 302, 307, 309, 312, 313, 317, 319; i) **Turkyen**; *Meluzine*: fol. Q3ra; i) **Turkyen** – waar Troeyen ligt – Oenones woont “inden woude van Turkyen” <der Turcken lant> *Minnen loep*: boek I, r. 1893; boek IV, r. 1433; i) **Torkenie** – Saraceens sultanaat; *Ogyer*: r. 20081; i) **Turckijen** (or. Turquie) – Sarazijns land van herkomst van enkele aanwezigen bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jerusalem; *Ridder metter Swane*: cap. [29]; i) **Turckien** – bondgenoot van de Saracenen; *Roelant*: r. P98; i) **Tuerkien** – gebied waar de Saracenen heersen <Tuerkijen> *Saladijn*: r. 1252, 1546.

Turcki(j)en zie **Turckie**

Turcksche n) Turkse, van/uit Turkije; o) **Turcksche** – gezegd over het heidense leger dat Jerusalem bezet <Turksche> *Heemskinderen*: p. 193, 194; o) [**Turcsce**] <Turscen, Turcx> *Hughe Prz*: p. 24, 29; o) [**Tercose**] – gezegd van bogen <Cortose, Cortoyse, Ter cosen, Torcoise, Tot coes> *Troyen*: r. 8888, 9696, 10899, 22474.

[**Turcsce**] zie **Turcksche**

Turksche zie **Turcksche**

Turcx zie **Turcksche**

Turnebrie h) or. Tornebrie; i) **Turnebrie** – stad of kasteel [?] – waar koning Gratien

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Ottomaanse_Rijk

verblijft als Tierri de tweeling Thomas en Manassier brengt; *Aiol*: r. 693.

Turnus a) Turnus,¹ koning der Rutuliërs; b) zoon van Daunus en Venilia – verloofde van Lavinia; e) **Turnus** – (Italisch) hertog – leenman van koning Latinus – toegenaamd “die mare” (de beroemde); f) zoon van Dampnus – beoogd echtgenoot van Lavina – zwager (broer van de echtgenote) van Romulus; g) wil met instemming van haar moeder met Lavina huwen – koning Latinus echter komt terug op zijn toestemming en geeft Lavina aan Eneas zodat Turnus land noch dochter krijgt – strijdt tegen Eneas en Albane met medewerking van andere leenmannen van koning Latinus – doodt onder anderen Pallas en neemt hem de van Eneas gekregen ring af – is bereid tot een tweegevecht met Eneas – vraagt na enkele gevechten opnieuw om de afgesproken tweekamp: verliest en Eneas weigert hem genade te geven omdat hij de ring van de dode Pallas afgenomen had, gedood <Turno, Turnum, Turnuse, Turnuses> *Eneide*: r. 3982, 3992, 4008, 4175, 4201, 4268, 4290, 4302-4303, 4353, 4365, 4401, 4429, 4471, 4519, 4538, 4836, 4941, 4955, 4979, 5004, 5019, 5053, 5138, 5143, 5300, 5313, 5351, 5420, 5469, 5492, 5495, 5515, 5525, 5535, 5548, 5598, 5682, 5854, 6178, 6306, 6327, 6334, 6358, 6369, 6406, 6413, 6444, 6465, 6468, 6469, 6483, 6503, 6822, 6838, 6869, 6983, 7028, 7037, 7043, 7051, 7073, 7085, 7141, 7147, 7176, 7182, 7185, 7189, 7201, 7216, 7225, 7234, 7245, 7269, 7276, 7284, 7300, 7312, 7341, 7350, 7353, 7394, 7449, 7511, 7515, 7525, 7545, 7555, 7599, 7612, 7618, 7627, 7632, 7636, 7650, 7664, 7667, 7737, 7741, 7761, 7935, 7952, 8337, 8440, 8476, 8556, 8588, 8634, 8685, 8718, 8736, 8753, 8758, 8765, 8770, 8834, 8867, 9154, 9170, 9184, 9195, 9284, 9322, 9323, 9357, 9372, 9579, 9582, 9588, 9657, 9736, 9754, 9788, 9965, 10303, 10308, 10320, 10323, 10336, 10369, 10555, 10609, 10696, 10765, 11077, 11243, 11324, 11328, 11362, 11609, 11615, 11657, 11713, 11733, 11762, 11769, 11777, 11782, 11813, 11867, 11922, 11960, 11977, 11980, 12011, 12013, 12017, 12021, 12049, 12066, 12076, 12087, 12095, 12137, 12156, 12175, 12183, 12203, 12243, 12248, 12307, 12317, 12321, 12325, 12333, 12338, 12357, 12382, 12389, 12395, 12409, 12425, 12436, 12441, 12447, 12450, 12451, 12478, 12485, 12491, 12496, 12507, 12511, 12514, 12519, 12535, 12538, 12560, 12564, 12575, 12580, 12607, 12634, 12665, 13028; e) **Turnus** – koning van de Ruseliene – woont in Ardea; f) neef van de moeder van Lavine – zwager van Namnetus – zwager van Remulus – zoon van Daunus; g) de beste ridder van Italia – door koning Latyn afgewezen als huwelijkskandidaat voor diens dochter Lavine – strijdt met zijn bondgenoten tegen de Trojanen onder leiding van Eneas van Troyen c.s. om Lavine – door Eneas in een tweekamp gedood, omdat hij de gordel draagt van de door hem

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Turnus>

gedode Pallant <Tornius, Turnuse> *Troyen*: r. 37210, 37219, 37429, 37439, 37448, 37519, 37537, 37546, 37554, 37565, 37648, 37669, 37693, 37930, 37943, 38026, 38042, 38064, 38085, 38105, 38150, 38245, 38288, 38392, 38437, 38464, 38490, 38505, 38584, 38594, 38599, 38610, 38623, 38629, 38635, 38640, 38643, 38645, 38653, 38663, 38684, 38688, 38699, 38752, 38820, 38856, 38874, 38876, 38884, 38889, 38894, 38979, 38995, 39001, 39015, 39051, 39083, 39163, 39166, 39174, 39186, 39201, 39256, 39322, 39492, 39496, 39504, 39517, 39542, 39561, 39574, 39684, 39717, 39733, 39736, 39805, 39839, 39845, 39865, 39944, 39999, 40021, 40027, 40038, 40082, 40093, 40110, 40130, 40143, 40177, 40195, 40221, 40226, 40234, 40249, 40269, 40309, 40327, 40338, 40340, 40343, 40349, 40380, 40387, 40412, 40427, 40429, 40444, 40448, 40462, 40467, 40500, 40507, 40525, 40538, 40555, 40575, 50584, 40610, 40655, 40662, 40665, 40673, 40677, 40686, 40692, 40695, 40704, 40714, 40721, 40727, 40745, 40747, 40751, 40848; e) **Turnus** – koning van Ardea – legeraanvoerder van de Latinen en hun bondgenoten in de strijd tegen de Troeyanen – “die beste ende die vroomste ridder [...] in al Ytalien”; f) zwager van Ramates, welke familierelatie het gevolg is van een corruptie: w’sager (waarzegger) > swager (zwager) – zwager van Remulus – verloofde van Lavine – neef/verwant van de moeder van Lavine; g) grof gebouwd en grof van manieren, verliefd op Lavine – trekt tegen Ascanius in Pallante ten strijde als koning Latijn de vreemdeling Eneas verkiest als echtgenoot van Lavine, doodt vele Trojanen, maar verliest de veldslag – strijdt tegen Eneas c.s., doodt Pallant in een tweestrijd om de dood van Halesus te wreken, vlucht uiteindelijk voor Eneas c.s., strijdt opnieuw c.s. tegen Eneas c.s. – moet tweekamp met Eneas vechten om Lavine/Lacya – verliest de tweekamp, vraagt genade maar gedood door Eneas omdat hij Pallants gordel draagt; *Troyen Prz*: fol. 143va, 144vb-146rb, 147vb, 148ra, 148va-149ra, 149vb, 150ra, 150va, 151ra, 151va-152rb, 152vb, 153ra, 153va, 153vb, 154rb-155va, 156va-157ra, 157vb-158vb, 159rb-164va, 165ra.

Turpi(j)n zie **Tulpijn**

Turzabelin a) or. Chernuble(s) de Munigre – mogelijk dezelfde als **Tarters**;

e) **Turzabelin** – Saraceens ridder; g) gedood door Roelant; *Roelant*: r. 618.

Tuschalven zie **Toscane**

Tuse zie **Escuse**

Tuscane(n) zie **Toscane**

Tuschane zie **Toscane**

Tuskane(n) zie **Toscane**

Tuscanien zie **Toscane**

Tusse, van i) **van Tusse** (or. de Cussés) – toenaam van **Guerin van Tusse**, een ridder uit Maine; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 47.

Tútsch zie [**Duitsc, dat**]

[Tútsche] zie Duitsche

Tútschen zie Duytsche, die

Tuuchs, Steen des zie Steen des Tuuchs

Twaelf arbeyden des vrome Hercules, Historie vanden zie Historie vanden
twaelf arbeyden des vrome Hercules

[Twaelf Ghenooten, die] a) or. les douze pers de France; e) die Twelef

Ghenooten – de hoogsten in het land van Kaerle die Groote; g) met name
genoemd worden: Berangier, Bertrant, Estoul, Godebeuf, Gouwelon, Yvon,
Yvoire, Naymes, Ogyer van Dennemercken, Olivier van Viennoys, Richart,
Roelant, bisschop Turpijn en Vincent; *Galien Rethore*: cap. [2], [9], [16],
[19], [31].

Twee Ringen, Swert metten zie Swert metten Twee Ringen, dat

[Twee Sicamoren, Fonteine vanden] zie [Fonteine vanden Twee Sicamoren,
die]

U

[laatste update U: 16-09-2023] ¹

U** zie H(u)**

U** zie N**

U** zie V**

Ubeda h) or. Ubeda — Úbeda ² in Andalusië, Spanje; i) **Ubeda** – bondgenoot van de koningen Ebrahum en Altumaior in de strijd tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IX, r. 9.

Ubie, d'Alf zie **Dalfubie**

Uden zie [**Oden**]

Uelyx zie **Ulixes**

Ufeus a) or. Ufens; e) **Ufeus** – koning van Nerschee; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Nesteus 2 <Eufeus, Urfeus> *Troyen*: r. 37624, 39056, 39060, 39062, 40358, 40371, 40374; e) **Ufeus van Versee** – koning; g) verder als boven <Urseus van Versa> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 154ra, 161va, 161vb.

Ufeus van Versee zie **Ufeus**

Ugelijn van den Dale zie **Eggelijn van den Dale**

Ules zie **Vles**

Ulexes zie **Ulixes**

Ulfijn a) or. Ulfín, raadsman van Pandragon, ³ Uterpandragon ⁴ en Artur ⁵; e) **Ulfijn** alias **Jordaen 2** – ridder, in dienst van koning Uter Pandragoen; g) bode en raadsman in dienst van koning Pandragoen – onderhandelt met de Sennen – moet Ygerne met kado's gunstig stemmen in opdracht van de verliefde koning Uter Pandragoen, raadt hem aan om aan Merlijn raad te vragen <Ulfijns, Ulfine> *Graal*: r. 6123, 6127, 6160, 7451, 7461, 7484, 7487, 7490, 7496, 7505, 7508, 7510, 7534, 7550, 7551, 7560, 7608, 7612, 7614, 7659, 7829, 7831, 7835, 7852, 7863, 7868, 7873, 7875, 7885, 7889, 7891, 7892, 7911, 7918, 7923, 7932, 7936, 7950, 7951, 7962, 7965, 7978, 7984, 7998, 8001, 8014, 8029, 8051, 8052, 8053, 8060, 8076, 8084, 8088, 8098, 8115, 8151,

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ubeda.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Ambrosius_Aurelianus

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Uther_Pendragon

5. http://en.wikipedia.org/wiki/King_Arthur

8263, 8275, 8290, 8309, 8322, 8325, 8337, 8340, 8356, 8361, 8368, 8373, 8389, 8415, 8421, 8425, 8489, 8523, 8534, 8536, 8542, 8544, 8545, 8571, 8572, 8614, 8621, 8627, 8633, 8645, 8747, 8753, 8759, 8766, 8768, 8873, 8883, 8886, 8891, 9192; e) **Ulfijn** – Tafelronde-ridder; g) raadsman van koning Uter-Pandragoen, vervolgens bode in dienst van koning Artur – met Antor opvoeder van het kind Artur – bewaart de brief met Merlijns voorspelling t.a.v. Artur – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – legeraanvoerder in Trebes – voorkomt met Bretel de ontvoering van koningin Jenover <Ulfine> *Merlijn*: r. 10547, 10555, 10569, 10573, 10578, 10585, 10644, 10711, 10719, 10845, 11233, 11249, 11407, 11446, 11614, 11620, 11735, 11807, 11850, 11857, 11867, 11883, 11913, 11921, 11942, 11954, 11988, 11993, 12010, 12204, 12319, 12787, 12801, 12830, 12831, 12905, 12983, 13138, 13583, 13609, 13621, 13805, 14137, 14203, 14215, 14235, 14281, 14284, 14289, 14359, 14379, 14383, 14541, 14991, 15252, 15261, 15265, 15269, 15279, 15283, 15285, 15291, 15299, 15312, 15313, 15327, 15329, 15335, 15341, 15348, 15368, 15378, 15397, 17727, 17912, 18237, 18271, 18582, 18630, 24515, 25333, 25471, 27518, 27814, 27842, 27869, 27876, 27885, 27889, 27893, 27897.

Ulixes a) Ulixes/Odyseus, ¹ koning van Ithaca; b) zoon van Laërtes en Anticlea, volgens sommige bronnen een buitenechtelijk kind en zoon van Sisyphus – echtgenoot van Penelope – vader van Telemachus (bij Penelope) – vader van Telegonus (bij Circe); d) één van de vooraanstaande Griekse strijders in de Trojaanse Oorlog – wiens reputatie gedurende de ronduit anti-Griekse Middeleeuwen anders dan bij de pro-Griekse Homerus uitgesproken negatief was; e) **Ulixes** – Griekse held uit de Trojaanse Oorlog – heer van Lisiboene [?]; g) ontdekte de in vrouwenkleren gehulde Achilles bij koning Licomedes – stal met Dyomedes het Pallas-beeld uit Troje – won de woordenstrijd met Ajax om de wapenen van Achilles; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1654; boek VII, r. 1609; boek VIII, r. 556, 568, 576, 584, 601, 616; e) **Ulixes** – Griekse held – koning [?]; g) als de Grieken het beleg van Troje willen opbreken, omdat het te lang duurt, praat hij hen om en verzint de list van het houten paard, waardoor de stad alsnog veroverd wordt; *Eneide*: r. 960, 1022, 1047, 1053, 1141; e) **Ulexes**; f) echtgenoot van Penelope; g) exemplarisch trouw <Ulixes> *Limborch Frg*: H51C, r. 571; VM, r. 148; e) **Ulixes**; g) blijft verliefd op Penelope terwijl hij gelegerd is voor Troyen; *Lymburch*: boek XI, r. 1427; e) **Ulixes** – ; f) zoon van Lehartes – echtgenoot van Penelope; g) “subtielste van rade” – ontmaskerde Achilles die als meisje vermomd bij Lycomedis verbleef – doolde nog tien jaar rond na de val van Troeyen – bevrijdde met hulp van zijn veehouder Sybotes zijn trouw gebleven echtgenote Penelope uit de handen van de vrijers; *Minnen loep*: boek II, r. 2885, 2892, 2904, 2920,

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Odyseus>

2929, 2935, 2958; boek IV, r. 1434, 1442, 1448, 1477, 1531; e) **Ulixes** – afkomstig uit Achaye; f) zoon van Laertes – kleinzoon van Acryssina – achterkleinzoon [?] van Jupiter – kleinzoon (van moederskant) van Mercurius – zoon van Sysiphus, volgens sommigen – echtgenoot van Penolopee – vader van Thelamacus – schoonvader van Nausica – vader van Thelogonus (bij Cirtes) – verwant van de koning van Laryse; g) vals en boosaardig – volgens sommigen laf, ook wel verrader genoemd – vriend van Dyomedes van Calidoen en van Thelamon van Salomynen – simuleert waanzin om zich aan de tocht naar Troje te onttrekken, maar wordt ontmaskerd door Palamedes – zoekt en vindt Achilles – gaat met de Grieken mee naar Troje om Helena terug te eisen – rooft het Palladium op aanraden van Calcas van Troyen – verkrijgt na Achilles' dood diens wapens – zit in het houten paard – beschuldigd van de moord op Thelamon van Salomynen – zorgde ervoor dat Palamedes ter dood werd gebracht, wat door diens vader, koning Namplus, wordt gewroken – zwerft na de val van Troje door allerlei tegenslagen tien jaar over zee – verslaat bij thuiskomst de opdringerige vrijers van zijn vrouw – droomt dat hij door zijn zoon gedood zal worden en sluit zich daarom op – dodelijk verwond door Thelogonus – sterft drie dagen later <Uelyx, Ulixese, [Velyx]> *Troyen*: r. 162, 191, 219, 340, 498, 567, 605, 609, 628, 641, 5477, 5551, 5559, 5573, 5720, 5735, 5739, 5748, 5764, 5780, 5791, 5809, 5821, 5839, 5872, 5906, 5908, 5916, 5921, 5926, 5931, 5939, 5941, 5950, 5959, 5981, 6002, 6154, 6189, 6220, 6348, 6688, 7138, 7451, 7455, 7728, 7804, 7973, 7981, 8762, 8785, 8811, 9075, 9700, 10902, 10960, 10969, 11324, 12491, 12670, 12764, 12770, 13666, 14309, 14365, 14396, 15550, 16148, 18413, 18427, 18431, 22105, 22644, 22645, 22689, 22792, 22795, 22967, 23081, 23149, 23558, 23573, 23604, 23611, 23621, 23640, 23657, 23672, 23697, 23917, 24290, 24968, 25744, 25760, 25778, 25794, 25805, 25817, 25819, 25849, 25870, 25893, 25916, 25936, 25946, 25957, 25963, 25981, 26011, 26013, 26028, 26085, 26096, 26099, 26104, 26122, 26161, 26192, 26203, 26206, 26230, 26236, 26309, 26328, 26887, 26947, 26989, 26995, 27005, 27019, 27723, 27867, 29177, 29512, 29716, 30413, 30783, 31187, 31262, 31284, 31333, 31407, 31509, 31519, 31550, 31633, 31661, 31735, 31738, 31744, 31754, 31785, 31819, 31855, 31938, 31978, 32168, 32416, 32469, 32676, 32814, 32818, 32829, 32877, 32879, 33059, 33115, 33168, 33278, 33553, 33565, 33579, 33598, 33608, 33623, 33628, 33666, 33693, 33979, 34322, 34348, 34357, 34367, 34681, 34702, 34713, 34718, 34724, 34729, 34739, 34744, 34758, 34762, 34773, 35178, 35210, 35253, 35283, 35317, 35338a (O-1129), 35375, 35414, 35447, 35495, 35506, 35537, 35549, 35562, 35964, 35970, 36371, 36381, 36422, 40335; fragm. F, r. 332; e) **Ulixes** – Griekse held, koning; g) verslaat listig de Cyclopen; *Troyen Prz*: fol. 136ra, 138va, 138vb.

Ulcan zie **Vulcan**

Ulcanus zie **Vulcans**

Umbro a) or. de priester Umbro, afkomstig uit de Marsische bergen; e) **Umbro** – bisschop van Marubia; g) kan toveren – door zijn heer Agrippus van Macribia naar de strijd van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. gestuurd – gedood door Eneas omdat hij tijdens de tweekamp probeert Turnus een nieuw zwaard te geven; *Troyen*: r. 37634, 39095, 39118, 40163, 40231, 40552, 40687; e) **Umbro** – bisschop van Marubia; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 154rb, 160va, 160vb, 162vb, 163vb.

Ungarie(n) zie **Hongerie**

Ungarn zie **Hongerie**

Ungere(n) zie **Hongerie**

Ungeren zie [**Hongeren, die**]

Ungerer zie [**Hongeren, die**]

Ungerie(n) zie **Hongerie**

Ungerigen zie **Hongerie**

Ungerij zie **Hongerie**

Ungerland zie **Hongerie**

Ungern zie **Hongerie**

Ungersse Portze zie [**Hongersche Porte**]

Ungherie zie **Hongerie**

Ungire, die a) or. Ungarn – vermoedelijk de Hongaren (zie [**die Hongeren**]); e) **die Ungire** – volk (in Italië); g) bondgenoten van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5126.

Ungres i) **Ungres** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karl Meinet; *Karl Meinet*: r. A477, 45.

[Unstrut, die] h) [Graesse: *Unstroda fluvius*] ¹ — de rivier de Unstrut, ² rivier in Thüringen en Sachsen-Anhalt, Duitsland; i) **Unstrut** – rivier, waaraan de Niwen Burch van paltsgraaf Herman ligt; *Eneide*: r. 13477.

Urake a) or. Urake – mogelijk geënt op Urraca of Zamora, ³ een Spaanse koningsdochter wier leven geromantiseerd werd in het fameuze *Cantar de Mio Cid* ⁴; b) zuster van Melior; e) **Urake**; f) zuster van Melioer – nicht van Persijs; g) ontfermt zich over Parthonopeus nadat hij door Melioer verstoeten is – vindt hem later door wanhoop bevangen in de Ardennen en verzorgt hem op het eiland Salence samen met Persijs – hoort van Melioer over het toernooi om haar hand en vergezelt met Persijs Parthonopeus naar de riddermaking bij Chiefdore – treurt om de vangenneming van Parthonopeus door Herman –

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&native=no=543>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Unstrut>

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Urraca_of_Zamora

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Cantar_de_Mio_Cid

herkent Parthonopeus bij het toernooi en maakt zijn identiteit aan Melioer bekend – geliefd door Margarijs, die haar tijdens zijn bezoek aan Chiefdore voor Melioer aanziet <Uraken> *Parthonopeus*: r. 2243, 2254, 2276, 2283, 2317, 2324, 2519, 2755, 2763, 2806, 2872, 2892, 2901, 2912, 2938, 2994, 3000, 3002, 3177, 3265, 3276, 3325, 3330, 3336, 3397, 3408, 3417, 3452, 3466, 3513, 3524, 3581, 3609, 3617, 3855, 3892, 3923, 4002, 4078, 4121, 4355, 4925, 4932, 4938, [4971], 4981, 4986, 4993, 5007, 5493, 5615, 7747, 8117, 8119, 8124, 8154, 8187; e) **Uracla**; f) bastaarddochter van keizer Juliaen – halfzuster (zelfde vader) van Melior; g) helpt graaf Partinoples van Bleys als hij ter dood veroordeeld is door keizerin Melior – vindt Partinoples later verwilderd terug in de Ardennen en laat hem herstellen op haar kasteel Tenedon – stuurt hem naar het toernooi in Constantinopel om keizerin Melior opnieuw voor zich te winnen; *Partinoples*: p. 1, 11, 15, 29-42, 44, 57, 60, 61.

Uracla zie **Urake**

Urbaen a) Urbain; e) **Urbaen** alias **Speculo**; f) zoon van Silvestre – (bastaard)zoon van keizer Frederick Barberousse – halfbroer (zelfde vader) van Speculo; g) vernoemd naar de waard (de werkgever van Silvestres moeder), die hem opvoedt als zijn eigen kind – lijkt sprekend op zijn halfbroer Speculo – geeft zich (naar een plan van Blanditio) in Caire uit voor Speculo om zo de sultansdochter Lucesse als bruid te verwerven – met Lucesse en haar voedster verraderlijk achtergelaten door Blanditio op een onbewoond eiland – vertrekt na de redding met Lucesse als pelgrim naar Roomen – verkeert met Lucesse aan het keizerlijk hof – krijgt na de bestraffing van Blanditio door de keizer zijn ware afkomst te horen van zijn moeder – volgt zijn vader na diens dood op als keizer van Roomen; *Urbaen*: z.r.

Urbioen i) **Viberbiun** – stad in Ermenie – verbrand door koning Polifemus van Barberien c.s.; *Limborch*: boek VIII, r. 112; i) **Urbioen** – stad in Ermenie – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 111.

Urfeus zie **Ufeus**

Urian van Lusignen a) or. Urian; e) **Urian van Lusignen** – koning van Cipren; f) zoon van Meluzine en Raymondin – broer van Odon, Guyon, Anthonis, Reynout, Godefroy Metten Grooten Tande, Froymont, Raymont, Diederic en Horrible – echtgenoot van Hermine – vader van Henrick; g) heeft een kort en breed gezicht, met een rood en een paars oog, en zeer grote oren – door de koning van Cypers tot ridder geslagen – ontzet de stad Cipren en verdrijft de Saracenen – trouwt met Hermine en wordt koning van Cipren – bevecht met zijn broers Guyon en Godefroy en de meester van Rodes de Saracenen <Uriam, Urian, Vrians, Vryan, Vryans> *Meluzine*: fol. A2va, D3rb, D5vb, G1rb-G2vb, G3vb, G4rb, G4va, G5rb-G6rb, G6vb, H1ra, H1vb, H2rb-H3rb, H3vb-H5ra, H6ra, H6rb, H6vb, I1va-I2va, I3rb-I5vb, I6ra-I6vb, K1ra-K1va, K2ra, K3ra, K4va, K4vb, K5rb-K6vb, L1ra-L1va, L2ra-L3rb, L3vb, L4ra, L5ra, L5rb,

M1rb, Q2va-Q3va, Q4ra-Q4va, Q5rb, Q5vb, Q6ra, Q6rb, R1ra, R2ra, R2va, R4rb, R5va, R6ra-R6vb, S1ra, Y1ra, Y3vb.

Urias a) Uria, ¹ legeroverste van koning David [2 *Samuël* 11, 3] ²; b) echtgenoot van Batseba; e) **Urias**; g) met wiens echtgenote koning Davit overspel pleegt – gedood; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 800, 801; e) **Urias**; f) echtgenoot van Bersabea; g) bedrogen door David; *Vergi Prz*: r. 9.

Urias zie **Orias**

Urie zie **Urien 3**

Urien 1 a) Urien, koning van Gorre – mogelijk verwijzend naar de historische koning Uriën van Rheged ³ (zesde eeuw); b) echtgenoot van een halfzuster van koning Artur – vader van Yvain (li Grant/met de leeuw) – vader van de bastaard Yvain (li Avoutres, d.i. uit overspel) met de echtgenote van de seneschalk van Gorre als moeder – oom van Baudemagu; e) **Urient** – koning; f) vader van Ywein – vader van Urien 2 <Uriens, Urients> *Lanceloet*: boek II, r. 4880, 16589, 16592, 16754, 17140, 17175, 17441, 21526, 34379; e) **Urien** – koning; f) vader van Ywein <Uriens> *Lanceloet*: boek IV, r. 7651; e) **Uriens** – koning van (een deel van) Gorre – leenman van koning Artur, later Tafelronde-ridder; f) echtgenoot van Ermesint, een halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur – vader van Jonet/Ywen die Grote (bij zijn echtgenote) – vader van Ywen Overdoem bij de echtgenote van de drossaard van Gorre – oom [?] van Bandemagus; g) één van de ‘tien koningen’, strijdt tegen koning Artur – bondgenoot van koning Anguissant tegen de Sennen – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning Artur <Oriens, Urien, Uries, Urijens, Uryens> *Merlijn*: r. 10434, 11455, 11480, 13401, 14274, 14349, 14637, 14966, 15490, 15540, 15715, 15885, 16292, 19458a, 19531, 19546, 19577, 19581, 19601, 19609, 19617, 19621, 19629, 19759, 19951, 20184, 20837, 20837a, 20920, 20924, 21067, 21070, 21361, 24899, 25055, 25956, 27196, 31553, 31620, 32434, 33674, 34161; e) **Urien**; f) vader van Ywain “metten libarde” – vader van Ywain <Uriens> *Torec*: r. 1983, 3385.

Urien 2 a) bedoeld wordt Yvain li Avoutres – dezelfde als **Ywein 2**; b) bastaardzoon van koning Urien bij de echtgenote van de seneschalk van Gorre – halfbroer van Yvain (le Grant); e) **Urien**; f) zoon van koning Urient; g) spreekt aan het hof van koning Artur; *Lanceloet*: boek II, r. 21526.

Urien 3 a) ten onrechte door de editoren van *Alexanders geesten* en de *Historie van Troyen* als eigennaam begrepen – meer voor de hand ligt ‘vrie(n)’ als ‘edel(e)’ te interpreteren, want Honorius Augustodunensis noemt ene koning Sirius als naamgever van Siria [*Imago mundi*: I, 15 De Siria]: ⁴ “Ab Eufrate usque ad

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Uriah_the_Hittite

2. http://vulgate.org/ot/2samuel_11.htm

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Urien>

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

mare Mediterraneum est Siria, a quodam Siro rege dicta, in qua est Damascus [...]" ; e) **Urien** – koning – hs. “Ende es geheten surie/Van enen coninc vrie” (fol. 70rb); g) naamgever van Surije <Urie> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1116; e) **Urien** – koning – hs.: *Ende is geheiten suerien/Na den edellen coninc vrien* (fol. 199va) ; g) verder als boven; *Troyen*: r. 28611.

Urien zie **Brundegmel**

Uriens zie **Urien 1**

Urient zie **Urien 1**

Uries zie **Urien 1**

Urijen zie **Urien 1**

Uriole, d’ zie **Duriole**

Urliens zie **Orliens**

Urseus van Versa zie **Ufeus**

Ursijn a) or. Jervais Lanches – abusievelijk tot twee namen geworden: zie ook **Choles** – mogelijk dezelfde als **Jeeries**; e) **Ursijn** – Tafelronde-ridder; g) “Die seven en twintchste [was] Choles ende Ursijn”; *Merlijn*: r. 17927.

Ute e) **Ute** – adellijke vrouwe; *Nevelingen*: r. 120.

Uteger zie **Vertegier**

Utegi(e)r zie **Vertegier**

Uter zie **Uter Pandragoen**

Uter Pandragoen a) Uter, later Uter Pendragon¹ geheten, legendarisch koning der Britten; b) zoon van koning Constantijn – broer van Aurelius Ambrosius alias Pandragon – tweede echtgenoot van Ygerne – vader van koning Artur; d) verwekt Artur nadat Merlijn hem met zijn toverkunst de gedaante Ygerne’s echtgenoot hertog Gorlois heeft doen aannemen – later wordt Artur via het zwaard in de steen erkend als de opvolger van de gestorven koning Uter Pendragon; e) **Uter Pandragoen** – ridder, later koning van Brytanigen/Engelant; f) derde en jongste zoon van koning Constans – broer van Moynes en Pandragoen alias Aurelius Ambrosius – tweede echtgenoot van Ygerne – vader van koning Artur – vader van bastaarddochter Organie c.q. Morgam lifeie; g) na de dood van koning Constans door diens leenmannen meegenomen ter bescherming tegen koning Uteger – neemt met zijn broer Pandragoen wraak – doodt de Saks Hangijs – krijgt na Pandragoens dood diens naam aan de zijne (Uter) toegevoegd en wordt tot koning gekozen – wordt verliefd op de getrouwde Ygerne – bekent de niets vermoedende Ygerne met magische hulp van Merlijn in de gedaante van haar echtgenoot Gorlois – sterft na een overwinning op de Sennen van ouderdom en jicht zonder dat zijn erfgenaam bekend is <Pandragoen, Uter, Uter Pandragoene, Uter Pandragoens, Uters> *Graal*: r. 4196, 4310, [5361], 5396a, 5418, 5524, 5591, 5611, 5655, 5695, 5708, 5710, 5712, 5737, 5750, 5766, 5772, 5791,

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Uther_Pendragon

5801, 5809, 5822, 5827, 5840, 5845, 5855, 5863, 5864, 5867, 5875, 5899, 5902, 5905, 5906, 5915, 5925, 5938, 5949, 5960, 5962, 5967, 5972, 5976, 5979, 5984, 5987, 5999, 6016, 6027, 6035, 6039, 6319, 6333, 6407, 6409, 6414, 6425, 6426, 6430, 6484, 6591, 6653, 6678, 6686, 6690, 6699, 6714, 6731, 6735, 6746, 6750a, 6754, 6756, 6770, 6779, 6789, 6794, 6798, 6801, 6806, 6824, 6833, 6875, 6910, 7020, 7047, 7220, 7248, 7319, 7320a, 7340, 7439, 7486, 7524, 7633, 7689, 7702, 7757, 7771, 7813, 7843, 8035, 8256a, 8375, 8437, 8780, 8801, 8816, 8846, 9030a, 9031, 9041, 9073, 9215, 9277, 9317; e) **Uterpandragoen** – koning; g) hield hof te Carduel in Gales – pas geruime tijd na zijn dood werd Artur gekroond <Uterpandragoens, Uterpandragone> *Lanceloet*: boek II, r. 15748, 15751, 16772, 16790, 16858, 16937, 34923; e) **Uterpandragoen** – koning <Uterpandragoene, Uterpandragoens> *Lantsloot*: r. 13, 18, 21; e) **Uter-Pandragoen** – koning van Bertanie – leenheer van koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes; f) broer van Pandragoen – vader van koning Artur van Bertanien met Ygerne als moeder – tweede echtgenoot van (de weduwe) Ygerne <Uter, Uter-Pandragoene, Uter-Pandragoens, Uter-Pandragone, Uter Pandragoens> *Merlijn*: r. 10626, 10631, 10691, 10722, 11434, 11438, 11624, 12169, 12317, 12902, 12950, 13876, 15579, 21715, 22644, 22956, 23602, 23613, 24012, 24026, 24454; e) **Uter** – kind; g) wordt met Pandragon het land uitgesmokkeld om veilig te zijn voor koning Vortigher; *Merlijn Prz*: fol. B1a; e) **Uterpandragoen**; g) in Bertangen werd strijd geleverd over zijn opvolging en die van Lot; *Perchevael J*: boek II, r. 40148.

Utrecht h) dat Mayansen (zie **Mens**) de oude naam van Utrecht zou zijn kan niet teruggaan op de Latijnse naam (van Utrecht) Trajectum ad Rhenum, aangezien Mainz in het Latijn Moguntiacum, Magontia of Maguntia geheten was – bovendien luidde de oude naam van het latere Utrecht: Wiltenborch; i) **Utrecht** – ‘huidige’ naam van **Mayansen**; *Malegijs*: p. 2.

Uulcan zie **Vulcanus**

[**Uvor**] zie **Ybor**

Uxien zie [**Oxien**]

V

[laatste update V: 24-04-2024] ¹

V** zie B**

V** zie F**

V** zie N**

V** zie U**

V** zie W**

Vaago a) Bagao [*Judith* 12, 10]² – Vagao in de *Bijbelvertaling van 1360* [ed. CD-ROM *Middelnederlands*] – de naam lijkt geënt op die van Bagoas,³ de beruchte eunuch van Artaxerxes III; e) **Vaago** – kamerheer van Holophernes; *Bedroch der vrouwen*: fol. D2r.

Vadaan a) or. Vadahans li Noir [West PR: *Vadoan*] uit Escoce; e) **Vadaan** – koning, afkomstig uit Scollant – Tafelronde-ridder; g) nam deel aan het toernooi van Winceestre – neemt de plaats van Hestor van Mares in aan de Ronde Tafel – woont de kroning van Bohort en Lyoneel bij; *Lanceloet*: boek IV, r. 5639.

Vader, der Aventuren zie **Aventuren Vader, der**

Vaelantijf zie **Valentijf**

Vaelentijf zie **Valentijf**

Vaelmoriale h) Los Navalmorales,⁴ eertijds Valmoral of Valle del Moral⁵ geheten – dat in de provincie Toledo, Spanje; i) **Vaelmoriale** – dal bij Tollett <Valle Moriale> *Karl Meinet*: r. A78, 57; A191, 9.

[Vaer] a) or. Peor – Vrees, allegorie⁶; e) **Vare**; g) hindert de minnaar; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1188; fragm. Bl 3, r. 146.

Vagan a) [West PR: *Vagan*] – kasteelheer; k) **Vagan** – kasteel waar de Tafelronde-ridders aan het begin van hun queeste naar de Graal rijkelijk onthaald worden; *Lanceloet*: boek III (*Queeste*), r. 1132, 1144-1145.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. http://vulgate.org/ot/judith_12.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bagoas>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Los_Navalmorales.kmz

5. http://es.wikipedia.org/wiki/Los_Navalmorales

6. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Vagaor a) or. Vagor [West PR: Vagor] – heer van het kasteel l’Ille Estrange; e) **Vagaor** – koning, wonend op Estrangloet; f) vader van Marbaroen; g) houdt de gewonde Lyoneel gevangen op dat Vremde Eylant <Ragoer, Vagaors, Vagor> *Lanceloet*: boek II, r. 23567, 23945, 24166, 32485.

Vagere zie **Nagrea**

Vagnel zie **Vaguel**

Vagor zie **Vagaor**

Vaguel j) [West PR: Tinaguel] – de *Lancelot*, ed. Micha (1978-1983) [tome V (1980), LXXXVI, 11 (p. 45)], leest hier Terraguel met in een noot onder andere de variant Naguel [hs. Parijs BnF Nouv. Acqu. 1119]; k) **Vaguel** [ed-Jonckbloet, r. 22814: Vagnel] – kasteel van Kahenis – waar hij door Lanceloet van Lac wordt gedood; *Lanceloet*: boek II, r. 22814, 23206.

Val** zie **Fal****

Val** zie **Wal****

Val Profont h) zie ook **Nauperfont**; i) **Val Profont** – stad in Arragoen – met het hof van koning Evax van Arragoen *Limburch*: boek X, r. 1237; i) **Wasprafont** – stad in Aregoen – verder als boven; *Lymburch*: boek X, r. 1342.

Valantijf zie **Valentijf**

Valbruyant j) or. Val Bruiant; k) **Valbruyant** – kasteel in Yerlant van Gweryn van Valbruyant, gelegen in de Valeye van Bruyant; *Meluzine*: fol. P6rb, P6va, P6vb, Q1rb, Q1va, Q1vb.

Valceus zie **Volceus**

Valcianen h) mogelijk corrupt en beïnvloed door de Franse stad Valenciennes (zie **Valencijn**), bedoeld zal zijn ‘Ardanien’ (zie **Ardennen 1**), de toenaam van or. Thierrri d’Ardane (zie **Diederijc van Ardan**); i) **Valcianen** – toenaam van **Dederich van Valcianen**; *Karl Meinet*: r. A396, 4.

Valdrien h) or. Valdun; i) **Valdrien** – graafschap; *Lanceloet*: boek II, r. 6850.

Vale h) or. Val; i) **Vale** – graafschap; *Lanceloet*: boek III, r. 4829.

Valeye h) vrijwel zeker corrupt, bedoeld wordt de maand mei – mogelijk begrepen als Valois in Picardië in het noorden van Frankrijk (zie **Valoot**); i) **Valeye** – “Gy zijt dair heer coninc also na als van Romen tot Valeye”; *Reynaerts Hst*: r. 2652.

[Valeye, die] h) or. (Cristofles de) la Roche Bise – zie ook **[die Rotsebise]**; i) **[die Valeye]** – toenaam van **Cristofles van der Valeyen** <van der Valeyen> *Merlijn*: r. 12515.

Valeye van Bruyant h) or. Valbruyant; i) **Valeye van Bruyant** – gelegen in Yerlant, waar het kasteel Valbruyant van Gweryn van Valbruyant staat <Dal van Bruyant> *Meluzine*: fol. P5vb, P6ra.

Valence h) [Graesse: *Valentia*]¹ — Valencia,² havenstad aan de Middellandse Zee in de gelijknamige provincie Valencia³ in het oosten van Spanje – soms niet te onderscheiden van Valence,⁴ aan de rivier de Rhône⁵ in het zuiden van Frankrijk; i) **Valentse** – land van herkomst van deelnemers aan het slottoernooi te Cardoel – [op basis van andere Spaanse toponiemen (zie **Amarie**, **Candie**, **Portegale**, **Spaengie** en **Tudele**) lijkt hier het Spaanse Valencia bedoeld en niet het Franse Valence]; *Ferguut*: r. 5260; i) **Valence** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Valencen> *Parthonopeus*: r. [3792], 5310; i) **Valense** – herkomstplaats van speren; *Roelant*: r. 214.

Valencen zie **Valence**

Valencen zie **Valencijn**

Valencheyn zie **Valencijn**

Valenchijn zie **Valencijn**

Valencijn h) [Graesse: *Valencenae*]⁶ — Valenciennes/Valencijn⁷ aan de rivier de Schelde⁸ in Frans-Vlaanderen, Frankrijk – hetzelfde als [**Dal der Sassen**]; i) **Valencheyn** – stad in dat lant van Henegouwe; *Bedroch der vrouwen*: fol. B2v; i) **Velencijn** – toenaam van meester **Jacob van Velencijn**, “doctoir in der gotheit”; *Caesar Prz*: fol. 58v; i) **Valenchijn**; *Saladijn*: r. 706; i) **Valencijn** – waar de herberg [?] van Berargier is – waarheen de mannen van graaf Begge gaan na de verdwijning van hun heer <Valencen, Valescijn> *Lorreinen*: fragm. II, r. 230, 250, 361.

Valense zie **Valence**

Valentijf j) [Moisan I, 2: VEILLANTIF] – de normaalvariant van de naam van het paard van Roland – de naam kan een afleiding zijn van ‘valiant’ dapper/onverschrokken, maar ook van ‘veillant’ waakzaam – samen met de hoorn Olifant en het zwaard Durendal door Roland veroverd op de heidense koningszoon Aumes tijdens een actie om Karel de Grote te redden; k) **Valentijn** (or. Valentin) – paard van Roelant; *Galien Rethore*: cap. [31]-[32]; k) **Vaelentijf** – paard van Gloriant van Bruuyswijc <Vaelantijf, Valantijf> *Gloriant*: r. 558, 614, 744, 925, 937; k) **Volatijf** – paard van

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=558>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valencia.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Valencia,_Spain

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valence.kmz

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhone>

6. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=558>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valenciennes.kmz

8. http://en.wikipedia.org/wiki/Schelde_River

Roelant <Volive> *Gwidekijn*: r. 45; k) **Volentijn** – paard van Roelant <Volentijne> *Heemskinderen*: p. 150, 153; k) [**Velatijn**] – paard van Rolant <Velatine> *Karl Meinet*: r. A452, 15; k) **Volantin** – paard eerst van de reus Cordragoen, dan van de koningsdochter van Engellant, en daarna van Baldwin <Bolantin, Volantine, Volantinen, Volatin> *Ogyer*: r. 18667, 18777, 18849, 18911, 18987, 19062, 19065, 19307, 19570, 22502; k) **Valentyn** – paard van Rolant, door hem in Aspermunde veroverd op een heidense koning <Valentin, Valetyn, Volatyn> *Reinolt von Montelban*: r. 5376, 9873, 10190, 10202, 10203, 10207, 10224, 11371; k) **Volentijn** – paard van Roelant; *Renout*: r. 1631; k) **Valentijf** – paard van Roelant <Volentijf, Wol ende stijf> *Roelant*: r. 386, r. P905.

Valentijn a) Valentin,¹ hoofdrolspeler in een verloren gegaan Oudfrans chanson de geste **Valentin et Sansnom*, waarvan fragmenten van een Middelnederlandse vertaling/bewerking bewaard bleven; e) **Valentijn**; f) zoon van koning Crissostomus en koningin Phyla – tweelingbroer van Nameloos – neef van koning Pippijn; g) samen met zijn broer herenigd met zijn ouders <Valentin, Valentine, Valentinen, Valentyn> *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 2; fragm. Vr, r. 31, 32, 37, 41, 55, 120, 123, 132, 152, 155, 157, 170, 176, 181, 187, 197, 203, 221, 233, 254, [270], 282, 293, 298, 301, 361.

Valentijn zie **Valentijf**

[**Valentyn, sent**] a) een heilige Valentijn, wiens naam gebruikt werd als ‘rijmnaam’ – omdat het om een ‘Duitse’ tekst gaat, kan gedacht worden aan Valentinus van Rhetië² – de *Legenda aurea* noemt meerdere Valentijnen, maar licht er één uit: [*Legenda aurea* XLII: De sancto Valentino] [*Gulden Legende*: Van sente Valentine [42]] – onduidelijk is of deze Valentijn dezelfde is als de ‘moderne’ heilige wiens feestdag gevierd wordt op 14 februari; e) **sant Valentyn**; *Reinolt von Montelban*: r. 10001.

Valentyn zie **Valentijf**

Valentin zie **Valentijn**

Valentse zie **Valence**

Valeres a) or. (Thalamus de) Valadès – abusievelijk als twee personen opgevat: “Ende Alcamus ende Valeres” – zie ook **Althamus**; e) **Valeres**; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9982.

Valerius zie **Velarus**

Valescijn zie **Valencijn**

Valetyn zie **Valentijf**

Valgres i) **Valgres** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karl Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 45.

1. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=V&categorie=0&t=143>

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Valentijn_\(heilige\)#Valentinus_van_Rheti%C3%AB](https://nl.wikipedia.org/wiki/Valentijn_(heilige)#Valentinus_van_Rheti%C3%AB)

Valke van Denmanie a) mogelijk or. Foucon d'Aminois; e) **Valke van Denmanie** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A496, 5.

[Valkenstein] j) lett. valkenburcht – correspondeert met een or. Monfaucon¹ in Gascogne in Frankrijk; k) **[Valkenstein]** – stad, kasteel [?] – door Aymyn van Dordoën aan zijn zoon Reynout geschonken bij diens ridderslag, samen met Pierlepont en Montagut <Valkenstene> *Heemskinderen*: p. 29; k) **Falkenstein** – door Heyme aan Reynolt geschonken; *Reinolt von Montelban*: r. 754.

Valckenborch j) lett. valkenburcht; k) **Valckenborch** – burcht (en toenaam) van de jonkheer van Valckenborch; *Valckenborch*: r. 0, 22, 163, 205.

Valcolone zie **Vaucoloen**

Valle Moriale zie **Vaelmoriale**

Valoot h) mogelijk Valois² (lett. Val d'Oise), regio aan de rivier de Oise in Picardië in het noorden van Frankrijk, het middeleeuwse Valois ligt iets meer in het huidige Ile-de-France met als hoofdstad Crépy-en-Valois³ – mogelijk te begrijpen als sprekende naam 'valuta'; i) **Valoot** – stad met een kardinaalszetel: "cardinael van Valoot"; *Reynaerts Hst*: r. 4599.

Valrose i) **Valrose** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 47.

Valsch zie **Walsche**

Valscheit a) or. Male Aventure [?] – Valsheid, allegorie⁴; e) **Valscheit**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 292.

Valsch Samblant a) or. Faus Semblant – Schijnheiligheid, allegorie⁵; e) **Valsch Samblant** – baron van Cupido; f) vriend van Ypocrisie – vader van Baraet <Valsch Samblante> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1064, 1067, 1162.

Vancecu(e)r zie **Vausecur**

Van den Borchgraven van Couchi l) [Bork & Verkruijsse]⁶ – titel van een verboden lied waarin de tragische (buitenechtelijke) liefdesgeschiedenis van **Dominicus**, de burggraaf van Couchi, en de vrouwe van **Fajuweel** bezongen wordt; m) **Van den Borchgraven van Couchi** <Van den Borchgraven> *Couchi*: fragm. 3-318, 3-357.

Van der Wrake zie **Van Onses Heren Wrake**

Van Onses Heren Wrake l) (*Van*) *Ons Heren Wrake*, een verloren gegane Middelnederlandse vertaling/bewerking van een Latijnse *Vindicta Salvatoris*

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Monfaucon.kmz

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Comté_de_Valois

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Crépy-en-Valois.kmz

4. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_0159.php#a0159

of een Franstalige *Vengeance de Nostre-Seignor*, een zeer populaire maar volstrekt a-historische navertelling van de Tiberius-legende en de veldtocht van de latere keizer Vespasianus en diens zonen Titus en Trajanus in Galilea en Judea, die duurde van 66 tot 70 en eindigde met de inname van Jeruzalem en de verwoesting van de Tempel – wegens de fictionele inhoud en omdat het op een Franstalige bron gebaseerd was, verketterd door Jacob van M(a)erlant, die later zelf (de ‘lange’ Latijnse vertaling van de in het Grieks geschreven) *De bello judaico*¹ van Flavius Josephus vertaalde/bewerkte als *Die Wrake van Jherusalem*; m) **Van Onses Heren Wrake** – gemaakt door een “pape in Vlanderlant” – wat Jacob van M(a)erlant weigert te geloven aangezien de inhoud ervan zijns inziens volstrekt leugenachtig is <[van der Wrake]> *Graal*: r. 26, [223], 587.

Vandosme zie **Vendome**

Vancoloen zie **Vaucoloen**

Vannes h) [Graesse: **Venetiae in Bretonia**]² [Moisan I, 2: VENNES] — Vannes³ – havenstad aan de Golf van Morbihan in Bretagne, Frankrijk – gedurende de Middeleeuwen was Vannes⁴ de hoofdstad van het graafschap en later het hertogdom Bretagne – zie ook **Gaunes**; i) **Vannes** – zetel van de koning van Bretanien; *Meluzine*: fol. F4va, F5rb; i) **Vennes** (or. Vennes) – hoofdstad en havenstad van koning Huguet van Britanigen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 5-6, 9, 13-14, 19, 23-24, 39, 43-44, 50, 52, 56.

Vansecuer zie **Vausecur**

Vansecure zie **Vausecur**

Vansecür zie **Vausecur**

Vanseküre zie **Vausecur**

Vare zie [Vaer]

Varice h) or. Bajece — bedoeld lijkt Baeza⁵ [Graesse: **Batia**]⁶ in Andalusië, Spanje – zie ook **Baecia**; i) **Varice** – correspondeert met Baise – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3797.

Varmedois zie **Vermendoos**

Varmeduys zie **Vermendoos**

Vasecür zie **Vausecur**

Vaserijn h) de Duitse *Brandaen*-reizen hebben op de corresponderende plaats allen een verschillende lezing: Mararin, Narrasin en Nazareth, wat erop zou

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Joodse_oorlog

2. <https://tinyurl.com/Graesse-Venetiae-in-Bretonia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vannes.kmz

4. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Vannes>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baeza.kmz

6. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&nati-veno=230>

kunnen duiden dat het om een verzonnen (rijm)naam gaat – mogelijk las de legger van de *Brandaen*-vertaler/kopiist *Nasari(j)n; i) **Vaserijn** – stad waar de ‘kluizenaar op de drijvende aardkluit’ is geboren – heidense stad – evenals Sodoma en Gomorra om de zonden van haar inwoners in de aardbodem verzonken; *Brandaen*: r. 1267.

Vaspasianus zie **Vespasiaen**

Vast Gheloove j) lett. ‘(rots)vast geloof’; k) **Vast Gheloove** – naam die de paus van Rome geeft aan de helm die Joncker Jan ontvangt als hij door keizer Sigismundus van Rome tot ridder wordt geslagen; *Joncker Jan*: p. 183;

Vast Ghelove j) lett. ‘(rots)vast geloof’; k) **Vast Ghelove** – naam van de helm die Etsijtes (van Athene) opgezet krijgt bij zijn kroning tot koning van Armenië; *Margrieta van Limborch*: cap. 91.

[Vaste Eilanden, die] h) or. l’Isles en Listenois – zie ook **Listenois** en **Terre Foreine**; i) **[die Vaste Eylanden]** – toenaam van koning **Alein van den Vasten Eylanden** <van den Vasten Eylanden> *Merlijn*: r. 19101.

Vaste Getrouwicheit j) lett. ‘duurzame loyaliteit’; k) **Vaste Getrouwicheit** alias **Stout Wederstaen** – naam van het schild dat Etsijtes (van Athene) onghenget krijgt bij zijn kroning tot koning van Armenië; *Margrieta van Limborch*: cap. 91

Vasterait a) Fastrada¹ († 794); b) dochter van de Frankische graaf Raoul – vierde [?] echtgenote van Karel de Grote – moeder van Theodrada en Hiltrud; e) **Vasterait**; f) derde echtgenote van Karll Meynet; g) kreeg twee dochters – in de Sant Albaen kerk te Mentz begraven; *Karl Meinet*: r. A316, 59; A323, 56.

Vasti a) koningin Wasti² (ca. 5e eeuw v.C.) [*Esther* 1, 9]³; b) eerste echtgenote van koning Ahasverus/Xerxes I van Perzië; e) **Vasti**; f) eerste echtgenote van koning Asswerus; g) om haar hoogmoed door hem verstoppen; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 912, 916; e) **Festa**; g) om haar hoogmoed verstoppen door koning Asswerus, opgevolgd door Hester; *Margrieta van Limborch*: cap. 57; e) **Vasti** – koningin; f) echtgenote van Asswerus; g) bezat een vals karakter – exemplarisch hoogmoedig – verloor haar kroon aan Hester; *Minnen loep*: boek I, r. 2488; boek IV, r. 816, 820, 827, 841.

Vau** zie **Val****

Vauclere h) lett. helder dal; i) **Vauclere** – stad (in Saksen [?]) – d.m.v. een onderaardse gang verbonden met de Rozenborch – belegerd door de Saracenen; *Fierabras*: r. 23, 31, 65, 86, 121, 297.

Vaucoloen h) or. Valcolor, vlakte in Gascogne [?]; i) **Vaucoloen** – stad waar koning Yewyn de Heemskinderen naartoe stuurt om hen aan Karel de Grote uit te

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Fastrade>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vashti>

3. http://vulgate.org/ot/esther_1.htm

leveren – waar de strijd tussen het leger van Karel de Grote en de Heemskinderen plaatsvindt <Vancoloen> *Heemskinderen*: p. 125-129, 132, 133, 137, 138, 143, 144, 146, 154, 160, 173; i) **Vaucolone** – burcht van Yve – waar Reynolt en zijn broers door Karle en Yve in de val gelokt worden en strijden tegen Karle en diens leger <Falcalone, Falcolone, Falcolör, Falkalone, Falkalor, Falkolone, Valcolone> *Reinolt von Montelban*: r. 2540, 7434, 7444, 7466, 7476, 7487, 7624, 7638, 7665, 7692, 7747, 7802, 7804, 7830, 7844, 8074, 8206, 8426, 8713, 8857, 8861, 8867, 9445, 9464, 9495, 9427, 9578, 9693, 10035, 10263, 10944, 12253, 12272, 12288, 13261; i) **Vaucloene** – burcht van Yewe, gelegen aan de Dordoene <Vaucoloen> *Renout*: r. 325, [1015], 1643.

Vaucolone zie **Valcoloen**

Vaudine zie **Dyne**

Vaudolitis h) [Graesse: *Vallisoletum*]¹ — Valladolid² aan de rivier de Pisuerga in Castilië, Spanje; i) **Vaudolitis** – stad in Castille, waar de ontvangst en kroning van Olyvier van Castillen plaatsvindt; *Olivier*: fol. K1r.

Vaucloene zie **Valcoloen**

Vausecur h) lett. ‘veilig dal’ (val secur); i) **Vausecur** – stad in Arragoen – waar koning Therus van Arragoen belegerd wordt door de Arabieren/Saracenen <Vancecuer, Vancecur, Vansecuer> *Limborch*: boek V, r. 865, 960; boek VI, r. 428, 2074, 2087, 2237; i) **Vancecuer** – stad in Arragoen; *Limborch Frg*: H51A, r. 341; i) **Vansecür** – stad in Aregoen – waar koning Tereus van Aregoen belegerd wordt door de Saraceense koning van Arabie c.s <Vansecure, Vanseküre, Vasecür, Väüsecür, Walseküer> *Lymburch*: boek V, r. 866, 958; boek VI, r. 430, 2055, 2068, 2214; i) **Voucekuer** – stad in Arragoen van koning Terus van Aragoen, die belegerd wordt door koning Alant van Arabijen/Barbarijen, omdat hij Sybilla, de koningin van Arragoen, als ‘vriendin’ opeist, op welke eis koning Terus niet wil ingaan <Foucekuer, Voutekuer> *Margrieta van Limborch*: cap. 75, 77.

Vautamijs h) or. Valtamise, heerlijkheid van Renier, de pleegvader van Jourdain de Blayes; i) **Vautamijs** – stad van Fromont; *Jourdein*: r. 437.

Velarus a) or. Clarius; e) **Velarus**; f) broer van Sarpedoen en Themeoen; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38718; e) **Valerius** – Trojaan; f) (broer van Temoen); g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152rb.

Velatijn zie **Valentijf**

Velchem zie **Velthem**

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=572>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valladolid.kmz

Veldiche h) Veldeke in Belgisch Limburg, nu opgegaan in het dorp Spalbeek¹ nabij Hasselt alwaar de Vel(de)kermolen nog zou herinneren aan de toenaam van de dichter²; i) **Veldiche** – plaats van herkomst/toenaam van **Heinreich von Veldiche**; *Eneide*: r. 13433.

Vele Geven, te h) or. Trop Doner – Teveel Schenken, allegorie³; i) **Te Vele Geven** – paadje in het land van Verweende Rikeit, waar de minnaar niet overheen mag; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 880, 910, 1147.

Velencijn zie **Valencijn**

Velyx zie **Ulixes**

Vellis zie **Wellis van Nanantensis**

Velosa zie **Volchane**

Velt, Bloeyende zie **Bloeyende Velt**

Velt, Droevighe zie **Droevighe Velt**

Velt des Droefenes zie **Droevighe Velt**

Velthem h) [Graesse: **Velthemium**]⁴ — Velthem, om en nabij het huidige Veltem-Beisem⁵ bij Leuven in Vlaams-Brabant, België – waar Lodewijk van Velthem⁶ vanaf 1312 (in naam) pastoor was; i) **Velthem** – toenaam van **Lodewijk van Velthem**; *Lanceloet*: boek IV, r. 13056; i) **Velthem** – toenaam van **Lodewyck van Velthem** <[Velchem]> *Merlijn*: r. 10419.

Vendome h) [Graesse: **Vindocinum**]⁷ [Moisan I, 2: VENDO(S)ME] — Vendôme⁸ aan de rivier de Loir⁹ (zijrivier van de Sarthe) in Orléanais, Frankrijk; i) **Vendome** – graafschap; *Ferguut*: r. 5176; i) **Vandosme** – graafschap; *Meluzine*: fol. X5va, X5vb; i) **Vendosme** – graafschap in Normandië <Vendome> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7, 10.

Vendosme zie **Vendome**

Veneciane, die a) de Venetianen – zie ook **Venegien**; e) **die Veneciane** – volk (in Italië); g) bondgenoten van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5126.

[Veneetsche] n) van Venetië (zie **Venegien**); o) **[Veneetsche]** – “het lant van Oostenrijk al doer ende Ytalië ende in Lombardijen, den Veneetschen kant

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Spalbeek.kmz

2. http://nl.wikipedia.org/wiki/Hendrik_van_Veldeke

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati_veno=584

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Veltem-Beisem.kmz

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

7. http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati_veno=633

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vendome.kmz

9. <http://en.wikipedia.org/wiki/Loir>

ende Rome, in Calaberen, in Polen, in Napels die stadt, dlant van Geneven ende al Melanen doer” – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben <Veneetschen> *Margrieta van Limborch*: cap. 14.

Venegen zie **Foccenie**

Venegen zie **Venegien**

Venegien h) [Graesse: **Venetia**]¹ [Moisan I, 2: VENIS(S)E] — de stadstaat Venetië,² havenstad in het noordoosten van Italië – gedurende de Middeleeuwen fameus om haar macht, rijkdom en losse zeden³ – zie ook **die Veneciane** en [**Veneetsche**]; i) **Venissie** – koninkrijk van Gratiën – waar Tierijn met zijn vrouw en de kinderen van Ayoel en Mirabele naar toe gaat <Venissien> *Ayoel*: r. 745, 753; i) **Venigen** – stad in (het noorden van) Italia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1539; i) **Venegien** – waar Jonitas naar Rosafiere laat zoeken; *Jonathas*: fragm. B, r. 931; i) **Venegien** – havenstad waarheen Jonathas Rosefier brengt om onder te duiken; *Jonathas M*: r. 41; i) **Venegen** – waar Rosafiere zeven jaar lang als prostituée in een bordeel verblijft <Wineghem> *Jonitas*: r. 852, 924; i) **Venegien** – koopmansstad, aan zee gelegen – verblijfplaats van koningin Sibille van Arragoene nadat zij bij Evax weggegaan is <Vinegen, Vinegien> *Limborch*: boek VI, r. 1919, 2436, 2440, 2460, 2551, 2630, 2648, 2680, 2683; i) **Fenegien** – koopmansstad, aan zee gelegen – verblijfplaats van koningin Sibille van Aragoen nadat zij bij Evax weggegaan is; *Lymburch*: boek VI, r. 1901, 2413, 2417, 2418, 2437, 2528, 2608, 2626, 2658, 2661; i) **Venegien** – havenplaats vanwaaruit Paris naar het Heilige Land vertrok; *Parijs & Vienne*: cap. [25]; i) **Venigien** – stad in (het noorden van) Italia; *Troyen*: r. 29107.

Veneleus zie **Venulus**

Venesia van Trapensis e) **Venesia van Trapensis** – correspondeert met **Capentis van Athica** (in *Lymburch*) – jonkvrouw; g) verblijft aan het hof in Constantinopel <van Trapensis Venesia> *Limborch*: boek VIII, r. 1178.

Venig(i)en zie **Venegien**

Venissie(n) zie **Venegien**

Vennes zie **Vannes**

Venter zie **Neutres van Garloth**

Ventosa h) Ventosa (Latijn voor winderig) is in de Latijnse *Pseudo-Turpijn*⁴ een toevoeging bij Lucerna en geen afzonderlijke stad (zie **Lucernen**) – geïdentificeerd als de ruïne Castro (de) Ventosa, bij Villafranca del Bierzo in

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=587>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Venezia.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Venice>

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Historia_Caroli_Magni

Castilië en León dicht bij de grens met Galicië; i) **Ventose** – stad in Hispanien – veroverd door Karll Meynet <Ventosen> *Karl Meinet*: r. A340, 15; i) **Ventosa** (or. Lucerna ventosa) – stad in Spaengien – door koning Karel vervloekt en onbewoonbaar gemaakt omdat de inname zo moeizaam verliep; *Turpijn*: II, r. 69.

Ventose zie **Ventosa**

Ventres zie **Neutres van Garloth**

Venulus a) or. Venulus; e) **Veneleus**; g) bode in dienst van koning Latyn – naar Dyomedes van Calidoen gestuurd om versterking te halen in de strijd tegen Eneas van Troyen c.s., keert terug met de weigering van Dyomedes – bondgenoot van Turnus, gedood door Tarcoen <Neneleus> *Troyen*: r. 37675, 39578, 39585, 39592, 39603, 39893, 39904; e) **Venulus**; g) bode van koning Latijn – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 157ra, 157rb, 159ra.

Venus a) Venus,¹ de Romeinse versie van de Griekse godin Aphrodite² – binnen het geocentrische ‘Ptolemaeïsche’ stelsel³ de derde van de zeven planeten – godin van de liefde (en vruchtbaarheid) – gedurende de Middeleeuwen de personificatie van de lichamelijke liefde (‘amor’) die minnaars met pijlen (via het oog) in het hart raakt of met een toorts ‘in vuur en vlam’ zet – in de Oudfranse literatuur staat Venus model voor de hersenloze, wellustige liefde en is Amour(s) (zie **God van Minnen**) de god van de liefde die lichaam en geest veredelt – in de Middelnederlandse literatuur echter is Venus een volwaardige gerespecteerde liefdesgodin – regelmatig interfereert Venus met de moedermaagd Maria, de ‘godin’ van de geestelijke liefde (caritas), soms met gebruikmaking van getsymboliek rond het Romeinse cijfer .v. (5) – zie ook **die Minne**; b) dochter van Jupiter en Dione of van Uranus – echtgenote van Vulcanus – geliefde van Mars, Bacchus, Mercurius en Anchises – moeder van onder andere Cupido; d) haar huwelijk met de exemplarisch lelijke en oudere Vulcanus (met als gevolg haar overspel met de jonge god Mars) was een afschrikwekkend voorbeeld voor middeleeuwse gekochte huwelijken tussen een oudere man/weduwnaar en een jong meisje – met ‘Venus camer’ kan zowel een boudoir in de zin van een binnenskamers locus amoris bedoeld worden als het vrouwelijk geslachtsorgaan [*Die Rose*, r. 12265]; e) **Venus**; g) één van de drie godinnen bij het Paris-oordeel – door Parijs gekozen als de mooiste, wat aanleiding vormde tot de Trojaanse Oorlog; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1253, 1259; e) **Venus**; g) gebruikt in de uitdrukkingen ‘in Venus’ preeel’, Venus’ acker bouwen, Venus’ strick, Venus’ ambeelt, dat spel van Venus, Venus’ kinderkens, spaceren in Venus’ rosegaert, dobbelen op Venus’ outaer; *Bedroch der vrouwen*: fol. C1v-C2r,

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Venus_\(mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Venus_(mythology))

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Aphrodite>

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Geocentrisme>

D3v, E1r, E2v, E4v, H2r, K2v-K3r; e) **Venus** – godin van de liefde; *Boerden*: XV: r. 64; e) **Venus**; g) doet met haar pijlen bij mensen het liefdesvuur ontbranden; *Buevijn*: fol. A3v, B4r, C3r, E2r; e) **Venus**; f) geliefde van Mars; *Caesar*: r. 847; e) **Venus** – heidense godin van de liefde; g) schiet met haar pijlen de mensen in het hart – ook in: “Venus camere” <Venuse> *Cassamus*: r. 1319, 1374, 1396, 1418, 1749; e) **Venus**; g) verder als boven; *Cassamus L*: fol. 1Vb, 7, 9; e) **Venus** – godin; g) geeft raad over de minne; *Couchi*: fragm. PI, r. 15; e) **Venus** – godin van de minne; f) echtgenote van Wlchan – moeder van Eneas der Trojan (met Anchises als vader) – moeder van Cupido en Amor; g) krijgt van Paris de appel in plaats van Juno, waarna zij hem helpt Elena te schaken – maakt Dido verliefd op Eneas, die aan haar, als Eneas weg is, offert om haar gunstig te stemmen – als Eneas in Albane belegerd wordt, vraagt zij hulp aan haar man Wlchan, met wie zij zich dan verzoent (Wlchan had haar daarvoor met Mars in bed betrapt.) – zorgt ervoor dat Lavina en Eneas op elkaar verliefd worden <Venerem, Veneri, Venuse, Wenuse> *Eneide*: r. 45, 161, 166, 742, 808, 837, 860, 1366, 1406, 1851, 2314, 2368, 5597, 5605, 5627, 5643, 5648, 5658, 5661, 5771, 5829, 5842, 5860, 10036, 10116, 10158, 10243, 10261, 10708, 10985, 11062, 11162, 11178; e) **Venus**; *Esmoreit*: r. 242; e) **Venus**; *Ferguut*: r. 1179, 2157, 2463; e) **Venus**; g) won van Juno en Pallas de strijd om de gouden appel, die Paris aan de mooiste van hen zou geven <Veneris, Venuse> *Floris*: r. 642, 654, 657, 3134; e) **Venus**; g) streed met Juno en Pallas om de gouden appel voor de mooiste godin en werd door Paris als winnares aangewezen; *Floris Prz*: fol. B1r, 18; B3r, 6; C7r, 6; e) **Venus**; g) straft de hoogmoedige Gloriant (nadat hij heeft beweerd dat geen enkele vrouw hem waard is) door hem verliefd te maken op Florentijne; *Gloriant*: r. 22, 126, 408; e) **Venus** – godin van de liefde; g) voor wie koning Oetes nabij zijn paleis een tempel opricht met een weelderige tuin; *Jason*: fol. 88v, 90v, 91r, 97r, 100r-101r, 108v; e) **Venus**; *Karl Meinet*: r. A36, 60; e) **Venus** – godin, koningin, vrouwe van de Minne; f) moeder van Cupido <Venuse, Venusse> *Limborch*: boek II, r. 14; boek V, r. 1326; boek VI, r. 35, 39, 48, 1252, 1329, 1490, 2797; boek VII, r. 57, 1680, 1691; boek VIII, r. 7; boek IX, r. 404, 423; boek XI, r. 862, 871, 890, 928; e) **Venus** – vrouwe van de Minne – vrouwe van Trouwe, Scamelheit, Hovessceit, Miltheit, Wijsheit, Wel Helen, Simpelheit en Mate; f) zuster van Juno en Pallas en van Jupiter, Neptunus en Pluto; g) houdt Heinrijs van Limborch twee jaar in haar rijk gevangen – laat hem met Echites van Athenen vertrekken <Venuse> *Limborch*: boek III, r. 1250; boek V, r. 2059; boek VII, r. 57; e) **Venus** – koningin, vrouwe – “Venus strale”; *Limborch Frg*: H49, r. 339; H51C, r. 249, 520, 536, 553; e) **Venus** – zesde van zeven planeten – “heeft vander minnen prijs” <Venuse> *Limborch Frg*: H51C, r. 504, 524, 533, 541, 547; e) **Venus** – koningin, vrouwe van de Minne; f) moeder van Cupide; g) verder als boven <Venüs, Venüse> *Lymburch*: boek II, r. 14;

boek V, r. 1326; boek VI, r. 35, 48, 1247, 1324, 1477; boek VII, r. 1705, 1716; boek VIII, r. 7; boek IX, r. 400, 419; boek XI, r. 549, 857, 873, 892, 1139, 1148; e) **Venus** – godin, koningin; f) zuster van Jüno en Palas en van Jubiter, Neptunus en Pluto – vrouwe van Truwe, Schemlicheit, Hoescheit, Miltheit, Wysheit, Wael-helen, Sympelheit en Mäte; g) verder als boven – wekt voor Pigmales zijn mooiste vrouwenbeeld tot leven – wreekt Echo nadat Narsisuse haar heeft afgewezen <Venüss> *Lymburch*: boek III, r. 1242; boek V, r. 2056; boek VI, r. 2780; boek VII, r. 56; boek XI, r. 1167, 1177, 1214, 1228, 1231, 1243, 1256, 1331, 1335, 1355, 1373, 1376; e) **Venus** – godin van de liefde; g) wakkert het liefdesvuur aan bij geliefden; *Malegijs*: p. 29, 108, 202, 257, 258, 301, 302, 310, 311; e) **Venus** – godin, samen met Cupido woonachtig in de Venus Berch, gelegen nabij Calaberen; f) moeder van Cupido; g) verder als boven – ook in uitdrukkingen: “Venus soupe”, “Venus janckers”, “Venus brant”; *Margrieta van Limborch*: cap. 15, 36, 49, 56, 77, 82, 84, 94-95, 104, 116; e) **Venus** – godin van de verliefdheid; g) opdrachtgeefster van *Der minnen loep* – aangeropen door Phillis – strijdt met Pallas en Juno om een gouden appel die bestemd is voor de mooiste onder de godinnen – door Paris als de mooiste aangewezen in ruil voor de mooiste vrouw die ooit geboren was – schoot Sille met haar giftige pijlen – in wier ban Cenobea haar stiefzoons tracht te verleiden – adopteerde Adonius en veranderde na zijn tragische dood diens bloed in een bloem – in de uitdrukking: Venus’ land zoeken, d.i. de liefde praktiseren; *Minnen loep*: boek I, r. 126, 425, 550, 1117, 1607, 2017, 2023, 2031, 2044, 2271; boek II, r. 403, 984, 2460; boek III, r. 559, 766, 773. e) **Venus** – vrouwe; *Mouwen*: r. 676, 738; e) **Venus**; *Parthonopeus*: r. 53; e) **Venus**; *Ragisel*: r. 48; e) **Venus** – één van de drie godinnen bij het Paris-oordeel; g) belooft Parijs de schoonste vrouw: Helena; *Reynaert Prz*: r. 4226, 4246, 4270, 4276; e) **Venus** – één van de drie godinnen bij het Paris-oordeel; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5500, 5521, 5548, 5556; e) **Venus** – “door Venus leren”; *Ridder metter Swane*: cap. [1]; e) **Venus**; *Saladijn*: r. 1078, 1108, 1223; e) **Venus**; g) maakt de zeven prinsessen verliefd op Seghelijn; *Seghelijn*: r. 4292; e) **Venus** – Griekse/heidense godin van de liefde; f) moeder van Eneas van Troyen (met Anchises als vader); g) betrokken bij het Paris-oordeel – door Paris verkozen als de mooiste; *Troyen*: r. 3729, 3766, 4112, 4116, 4894, 4896, 6267, 6283, 6300, 6310, 15367, 32017, 35639, 36060, 36806, 36948, 37748; e) **Venus** – godin; f) moeder van Eneas met Anchises als vader; g) kreeg de appel wel; *Troyen Prz*: fol. 134va, 136va, 141ra, 142ra, 146vb; e) **Venus**; g) verbindt geliefden; *Urbaen*: z.r.; e) **Venus**; g) die ervoor zorgt dat de jonkheer van Valckenborch van kleur verschiet als hij zijn geliefde jonkvrouw van Brabant ziet; *Valckenborch*: r. 44; e) **Venus** – godin; g) doet met haar fakkel de liefde bij de mensen ontbranden; *Vergi Prz*: r. 307, 308, 322, 328, 557, 560, 569, 838, 849, 867, 869, 892, 901, 902, 914, 918, 932, 987, 1224; e) **Venus** –

godin, koningin van de liefde, met name van de vrouwen – vorstin van de stad Chyteroen; f) echtgenoot van Vulcanus – moeder van Cupido; g) exemplarisch overspelige vrouw <Venuse> *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 103, 128, 150; fragm. Al, r. 1034; fragm. Bl 2, r. 132, 220, 254; e) **Venus** – godin van de minne; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3425, 3446.

Venus zie **Fenus**

Venus Berch i) **Venus Berch** – gelegen niet ver van Calaberen, waarin Cupido Heyndric van Lymborch twee jaar doet verblijven in gezelschap van zijn moeder Venus, de godin van de liefde <Berghe van Venus> *Margrieta van Limborch*: cap. 56, 73, 78, 82, 84.

Venüss zie **Venus**

Verbioen zie **Virbioen**

Verbius zie **Byrbius**

Verbodene Berch, die j) or. Tertre Interdit of Tertre Desvé (?) – hetzelfde als **Tercre Devec**; k) **die Verbodene Berch** – kasteel op een berg – door een ridder, die het bouwde uit liefde voor een jonkvrouw, zo genoemd opdat niemand er zou komen – alleen door een ridder uit het geslacht van David (d.i. Lanceloet van Lac) ongestraft te bereiken – waar vele Tafelronde-ridders gevangenzitten – waar Lanceloet van Lac hen komt bevrijden en vecht tegen Bohort van Gaunes jr., die de ridder had verslagen <Verbodene Berge, Verbodene Hille, Verbodenen Berge, Verbodenen Berghe> *Lanceloet*: boek II, r. 24493, 24567, 24672, 25493, 26827, 27096, 27758, 30884, 32490, 32695.

Verbodene Hille zie **Verbodene Berch, die**

Verdelone h) or. Nordelone, stad in Orcanie; i) **Verdelone** – stad in Orcanie, geboorteplaats van Walewein; *Lanceloet*: boek IV, r. 9263.

Verdoen zie **Verdun**

[Verdoolde Eilant, dat] h) or. l'Isle Esgaree; i) **dat Verdoolde Eylant** – afgelegen rotseiland gelegen ergens tussen Caire en Roomen in, waar Urbaen, Lucesse en haar oude voedster worden achtergelaten om daar van honger om te komen of door wilde beesten te worden opgegeten; *Urbaen*: cap. [16].

Verdun h) [Graesse: *Virdunum*]¹ — Verdun,² vestingstad³ aan de rivier de Maas in Lotharingen, Frankrijk; i) **Verdun** – toenaam van **Lancelijn van Verdun** <Verduin> *Lorreinen*: fragm. III, r. 752, 781; i) **Verdoen** – toenaam van **Lancelijn van Verdoen**; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 142.

[Vere Eilande, die] zie **[Verre Eilande, die]**

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati-veno=636>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Verdun.kmz

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Verdun>

Verghine a) Verginia (5e eeuw v.C.); b) dochter van Verginius; d) door de rechter Appius Claudius¹ opgeëist in een frauduleuze rechtszaak, maar om te voorkomen dat zij in diens handen zou vallen door haar eigen vader gedood; e) **Verghine**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3439.

Vergi h) [Graesse: Vergiacum]² [Moisan I, 2: VERGY] — Vergy,³ kasteel c.q. graafschap in de huidige gemeente Reulle-Vergy⁴ in Bourgondië, Frankrijk – graafschap van de [A-Z 6: Châtelaine de Vergy]⁵ hoofdpersoon van de Oudfranse novelle *La Châtelaine de Vergy*⁶ – mogelijk ook bedoeld als sprekende naam, gelet op de overeenkomst tussen ‘Vergy’ en ‘verger’ (Mnl. ‘vergier’) en de rol die de sierboomgaard in het verhaal speelt; i) **Virgi** – burggraafschap in Bourgoigne – de burggravin van Virgi is verraden door de jaloezse hertogin van Bourgoigne en pleegt zelfmoord; *Minnen loep*: boek II, r. 434, 1265; i) **Vergi** – burggraafschap in Borgoenien – toenaam van de ‘Borchgravinne van Vergi’ <Vergy> *Vergi*: r. 0, 41, 53, 314, 434, 772, 792; G: 147, 470; i) **Vergi** – graafschap in Bourgoendien – de burggraaf en burggravin van Vergi zijn familie van de hertog van Bourgoendien <Vergy> *Vergi Prz*: r. 1, 266, 274, 291, 514, 733, 752, 1183, 1194, 1201, 1202, 1211, 1219, 1500.

[Vergiere, joncker Jan uut den] zie [Jan uut den Vergiere, joncker]

Vergona e) **Vergona**; g) vertrouweling/vriendin van Exceleonesa; *Turias ende Floreta*: p. 48-50, 52, 54, 58.

Verion zie **Lerioen**

Verlaeren Lant zie **Verloren Lant, dat**

Verlegaen a) mogelijk corrupt – zie ook **Barlebaen**; e) **Verlegaen** – Saraceense god, samen met Baldewijn genoemd; g) aangeroepen door Galifers mannen; *Ogyer*: r. 9339.

Verlet zie **Barletten**

Verloerne Foreeste zie **Verloren Foreest, dat**

Verloorne Lant zie **Verloren Lant, dat**

[**Verloren Eilant, dat**] **1** h) or. l’I(s)le Perdue – mogelijk het mythische eiland Avalon (Insula Avallonis) ergens in/bij Britannië – hetzelfde als **Liffie die verloren es** – mogelijk hetzelfde als **Avalon 1**; i) **tVerloren Eylant** – waar Prissyne haar drie dochters mee naartoe neemt; *Meluzine*: fol. A5ra.

1. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Appius_Claudius_Sabinus_\(consul_en_-451\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Appius_Claudius_Sabinus_(consul_en_-451))

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=591>

3. http://fr.wikipedia.org/wiki/Maison_de_Vergy

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Reulle-Vergy.kmz

5. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0014.php#a013

6. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0014.php#a013

[Verloren Eilant, dat] 2 h) or. Ille Perdue; i) **[dat Verlorne Eylant]** – toenaam van **Brangine van den Verlorne Eylande** <den Verlorne Eylande> *Merlijn*: r. 15645.

Verloren Foreest, dat h) or. Forest Perdue; i) **dat Verloren Foreest** – woud waar in zes jaar al honderd ridders spoorloos zijn verdwenen – Lanceloet van Lac raakt er betoverd, maar kan de betovering zelf verbreken – Lanceloet geeft een schildknaap opdracht erheen te gaan en op hem te wachten <Verloerne foreeste> *Lanceloet*: boek II, r. 16098, 22843.

[Verloren Lant, dat] h) or. insula dicta Perdita – het Verloren (ei)land, d.i. Atlantis; i) **tVerloren Lant** – paradijselijk land ten westen van Affrica – werd door Brandaen bezocht, maar kan niet meer worden teruggevonden <Verloerne lant> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1735, 1741; i) **Verlaeren Lant** – paradijselijk land ten westen van Affrycke – verder als boven; *Troyen*: r. 29303, 29309.

Verme(n)does zie **Vermendoos**

Vermendois(s) zie **Vermendoos**

Vermendoos h) [Graesse: Viromandia]¹ — Vermandois,² graafschap in Picardië, Frankrijk; i) **Vermendoos** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1557; i) **Vermendoys** – graafschap in Vranckerike van graaf Herbrecht; *Limborch*: boek V, r. 232, 247, 465; i) **Vermendoys** – leen van de Franse koning Lodewijc – graafschap van Herbrecht <Vermendoes, Vermendois> *Limborch Frg*: H51B, r. 106; H52, r. 289, 304; i) **Vermedoes** – graafschap in Vranckerich van graaf Herbrecht <Virmedoes, Vyrmedoes> *Lymburch*: boek V, r. 229, 244, 462; i) **Vermendose** – land van herkomst/toenaam van **Algamess von Vermendose** <Vermendoise, Vermendoiss> *Ogyer*: r. 357, 359, 366; i) **Vermendoys** – exemplarisch welvarende regio; *Reynaert A en F*: r. 1510; i) **Varmeduys** – land(streek) <Varmedois> *Reynaert Prz*: r. 1111; i) **Vermedoys** – land(streek) <Vermendoys> *Reynaerts Hst*: r. 1546; i) **Vermedoes** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29125.

Vermendose zie **Vermendoos**

Verminc a) correspondeert met (or.) Nuc/Nut; b) vader van Yder; e) **Verminc** – koning; f) vader van Ydier; *Mouwen*: r. 27.

Vernon h) or. Warnont – bedoeld lijkt Mervent³ in Poitou in het westen van Frankrijk – zie ook **Averne opter Seyne** en **Mermont**; i) **Vernon** – aan Diederic geschonken heerlijkheid; *Meluzine*: fol. T5ra.

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Viromandia>

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vermandois>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mervent.kmz

Veronica a) Berenice,¹ later om etymologische redenen veranderd in Veronica: ‘vera icon’ ware afbeelding; d) legendarische vrouw die gedurende de Middeleeuwen geïdentificeerd werd met de vrouw die door Jezus van haar bloedvloeïngen genezen werd [*Mattheus* 9, 20]² – in de *Tiberius-legende* (zie **Tiberius**) droogt zij tijdens Jezus’ gang naar Golgota Zijn bebloed gelaat af met een doek, waarna Zijn gezicht als een gelijkend portret in die doek bleef staan – gaat met Volusianus en de latere paus Clemens naar Rome om de zieke keizer Tiberius te genezen – feestdag 4 februari; e) **Veronica**; *Johan*: r. 813; e) **Veronica van Galileen** – gelovige melaatse vrouw die genezen werd met haar hoofddoek, nadat Maria die op het hoofd van de gekruisigde Jhesus van Nazarenen gelegd had, waarna Zijn gezicht daarin afgedrukt stond – door Jacob gezocht en gevonden om keizer Vespasiaen van Rome te genezen – reist met Gay mee naar Rome – herkent sinte Clement – geeft hem haar doek – wordt door sinte Clement gedoopt <Veronica> *Wrake Vb*: fol. A4v, B1r, B2r, B2v, B3r, B4r, C3v, C4r.

Veronica van Galileen zie **Veronica**

[Verradenisse] a) Verraad c.q. Verraderlijkheid, allegorie³; e) **Verranesse**; f) dochter van Nidecheit – zuster van Loosheit; g) helpt de Nature om de succesvolle Alexander de Grote tegen te werken – kiest de verrader Antypater als ‘werktuig’ voor de gifmoord op Alexander de Grote <Verradenesse> *Alexanders geesten*: boek X, r. 75, 272, 301.

Verranesse zie **[Verradenisse]**

[Verre Eilande, die] h) or. les Lontaignes Illes, ook Estranges Illes, koninkrijk van Galehot, gelegen nabij Ierland – mogelijk de Hebriden – hetzelfde als **die Vreemde Eylande** en **die Beslotene Eylanden**; i) **die Verre Eylande** – koninkrijk van Galehoud; *Lanceloet*: boek II, r. 14072; i) **[die Verre Eilande]** – toenaam van **Galaät van den Verren Eilande** <den Veren Eilande, den Verren Eilande> *Merlijn*: r. 22429, 32272.

Versa zie **Nerschee**

Versee zie **Nerschee**

Verson(nen)heit zie **[Voresienicheit]**

Vertegier a) Vortigern,⁴ legendarisch koning van Brittannië (5e eeuw); b) echtgenoot van Ronwen/Renwein, de dochter van Saksenleider Hengest; d) heeft koning Constantijn gedood en diens kinderen Ambrosius Aurelius/Pandragon en Uter Pendragon verbannen – wordt later door hen verdreven; e) **Utegier** – christen, ridder, later koning van

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Veronica

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_9.htm

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vortigern>

Brytanigen/Engelant; f) schoonzoon van Hangijs; g) na koning Constans dood benoemd tot regent van de nog jonge koning Moynes – na de moord op Moynes tot koning gekozen – doodt de moordenaars – trouwt met de dochter van de Saksische Hangijs – laat Merlijn zoeken i.v.m. zijn steeds instortende toren – aangevallen door Pandragoen en Uter Pandragoen – gedood in zijn brandende toren <Uteger, Utegiere, Utegiers, Utegire> *Graal*: r. 4173a, 4198, 4210, 4212, 4218, 4221, 4233, 4237, 4242, 4251, 4266, 4275, 4290, 4294, 4305, 4312, 4341, 4364, 4370, 4374, 4391, 4407, 4422, 4427, 4431, 4443a, 4444, 4457, 4509, 4563, 4599, 4637, 4671, 4675, 4687, 4891, 4933, 4947, 4959, 4982a, 4984, 4992, 5003, 5013, 5018, 5051, 5081, 5100, 5123, 5183, 5197, 5201, 5244, 5247, 5291, 5330, 5334, 5343, 5348, 5363, 5372, 5373, 5384, 5390, 5405, 5417, 6225; e) **Vertegier** – ooit koning van Bertanie <Uteger, Utegiers, Vertegiers> *Merlijn*: r. 11420, 21968, 32596; e) **Vortigher** – koning van Enghelant; g) verradelijk opvolger van de jonge koning Moyn – tracht de rechtmatige kroonprinsen Uter en Pandragon te doden – levert slag met koning Angis van Denemercke die Enghelant is binnengevallen – verzoent zich met Angis en huwt diens dochter Sarasine <Fortiger, Vortiger, Vortighers> *Merlijn Prz*: fol. B1a, B1b, B2a, B2b, B3a, B3b, B4a, B4b, D3b, D4a.

Verton h) [Graesse: *Vertonium*]¹ – Virton in Belgisch Lotharingen; i) **Verton**; *Meluzine*: fol. M2va.

[Verwaende Rijcheit] a) or. Richece (contaminatie met Fole Largece [?]) – Weelderige Rijkdom, allegorie²; e) **Verweende Rikeit** – vrouwe – dezelfde als **Rijcheit**; g) beheert het pad Te Vele Geven; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 890.

Verweende Rikeit zie **[Verwaende Rijcheit]**

[Verwoeste Lant, dat] i) **[dat Verwoeste Lant]** – koninkrijk – door Walewein verlost van een reuzenslang <Verwoesten Lande, Verwoesten Rike, Wosten Lande> *Lanceloet*: boek III, r. 21994, 21181, 22218.

[Verwoeste Rike] zie **[Verwoeste lant, dat]**

[Verwornen Hout, dat] h) vrijwel zeker bedoeld als sprekende naam voor een locus horribilis; i) **Verwornen Holte** – land van di Stolte; *Tristant*: r. 16.

Vespasiaen a) Titus Flavius Sabinus Vespasianus³ (9-79) – gedurende de Middeleeuwen wordt zijn naam etymologisch in verband gebracht met zowel wespen als wormen (Lat. vespa) die zich in zijn hoofd zouden bevinden; b) vader van onder andere Titus Flavius Vespasianus; c) Romeins keizer (69-79); d) werd na de afgang van Cestius Gallus door keizer Nero naar

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati-veno=596>

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vespasianus>

Galilea gestuurd om de opstand te onderdrukken, waarin hij slaagde – na de dood van Nero keerde hij terug naar Rome om zijn rivaal Vitellius te verslaan en keizer te worden, nadat hij het commando had overgedragen op zijn oudste zoon Titus, die uiteindelijk in 70 Jeruzalem innam en de Tempel verwoestte, welke gebeurtenis door de Kerkvaders geduid werd als de door God gewenste wraak voor de kruisdood van Zijn mensgeworden Zoon Jezus van Nazareth – werd volgens één van de legenden (in een andere zijn zoon Titus, terwijl het eerder om keizer Tiberius ging) genezen door aanraking met de zweetdoek van Veronica met daarin de afbeelding van het gelaat van Jezus van Nazareth, waarop hij besloot zich op de joden te wreken – in anekdoten geportretteerd als een exemplarisch op geld beluste man; e) **Vaspasianus**; f) vader van Titus; g) wiens zoon genas van lepra – volgens de Dietse *Van Ons Heren Wrake* koning van Aquitanigen – volgens het Romans (d.i. Robrecht van Barioen) zelf genezen van lepra <Vaspasian> *Graal*: r. 409, 591, 611, 618a; e) **Vespasianus**; g) verwoestte Jeruzalem; *Meluzine*: fol. R6vb; e) **Vespasiaen** – keizer van Romen en de rest van de wereld; f) zoon van Augustus Cesar – vader van Tytus; g) regeerde omtrent veertig jaar na de kruisdood van Jezus – vroom man maar heidens – melaats gemaakt door Onze Lieve Heer om hem uit zijn afgoderij te bevrijden – maar genezen dankzij zijn seneschael Gay, (zijn geloof in) de ware God én door aanraking met de doek van Veronica – wreekt de onverdiende dood van de Heilige Profet – overwint de opstandige provoost Pylatus – straft Jherusalem door het te verwoesten en grotendeels uit te moorden – laat zich dopen door sinte Clement <Vespasiaens, Vespasianum> *Wrake Vb*: fol. A1v, A2r, A3r, A3v, B1v, B2r, B3r, B3v, B4r, C2r, D2v, E2r, E4v, F4r.

Vespasianus zie **Vespasiaen**

Veste Ziri j) Dui. veste Tyri/Tyrrei – zie ook **Tiereus**; k) **Veste Ziri** – burcht van Cyrus in het woud bij Laurente (in Italië) – verwoest door Aschanius en Eneas c.s. uit weerwraak; *Eneide*: r. 4570.

Vestvalen zie **Westfalen**

Viane h) [Graesse: **Vienna**]¹ [Moisan I, 2: VIAN(N)E] — Vienne,² stad³ (en land), gelegen waar de rivier de Gère⁴ uitmondt in de Rhône⁵ in de Dauphiné,⁶ Frankrijk – van grote strategische en economische waarde en een rijk verleden – verbanningsoord van Herodes Archelaus (zie **Archelaus 1**) – zie ook

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=609>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vienne.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Vienne_\(Is%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Vienne_(Is%C3%A8re))

4. [https://fr.wikipedia.org/wiki/G%C3%A8re_\(Is%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/G%C3%A8re_(Is%C3%A8re))

5. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Rh%C3%B4ne>

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Dauphiné>

Vienne 1; i) **Viennen** – toenaam van Gheeraert van Viennen <Vyennen, Viennoys> *Galien Retbore*: cap. [1], [36]-[39], [43]-[47], [50]-[52], [55], [59]-[60], [66]-[67]; i) **Vianen** – hertogdom van Gheraerd [van Vianen]; *Garijn*: r. 91; i) **Viane** – land van herkomst van Gheraert; *Geraert*: r. 117, 126, 139; i) **Vyane** – toenaam van **Gheraert van Vyane**; *Gwidekijn*: r. 21; i) **Viane** – toenaam van **Gerarde van Viane** <Vyane, Vyanen, Vyanne> *Karl Meinet*: r. A496, 46, 67; A97, 18, 21, 36, 38; A499, 59; A500, 59; A501, 15; A506, 16, 47; A520, 20; A531, 25; A353, 45; i) **Vianen**; *Loybier I*: r. 366; i) **Vianen** – waar Roelant en Olivier een exemplarische tweekamp vochten; *Lorreinen O*: r. 3796; i) **Vyane** – toenaam van **Geraert von Vyane** <Vyanen> *Ogyer*: r. 1492, 1612; i) **Vyane** – toenaam van **Gerhart von Vyane**; *Reinolt von Montelban*: r. 4933; i) **Vienne** – graafschap en toenaam van Olivier (van Viennen); *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Vianen** – land van de damphin van Vianen; *Saladijn*: r. 592; i) **Vyenne** – waar Turpijn van zijn wonden geneest – waar Turpijn een visioen krijgt waarin hem de dood van koning Karel geboodschapt wordt; *Turpijn*: XIII, r. 77; XIV, r. 12, 26.

Vianen zie **Viane**

Vyanos zie **Vimbloys**

Vianoise, die a) de inwoners van Vienne gelegen aan de rivier de Rhône in het zuidoosten van Frankrijk – zie ook **Viane**; e) **die Vianoise** – de bewoners van Viane; *Ogier A-D*: r. 253.

Vianose n) van/uit Vienne in Frankrijk – zie ook **Viane**; o) **Vianose** – gezegd van zwaarden; *Roelant*: r. 213.

Viberbiun zie **Urbioen**

Videunium h) or. Videuniz; i) **Videunium** – stad in Vranckerijck – dichtstbijzijnde stad bij de woonplaats van Baroquel; *Sibilla*: r. 310, 319, 321.

Vielcon a) Yulcon [*Alexandreis* IX, 198]¹; e) **Vielcon** (ed.-Franck: Wilco(e)n) – Indische reus; f) zoon van koning Enocus (ed.-Franck: Enacus); g) vecht zittend op een olifant – gedood door Alexander de Grote <Wilcoen, Wilcon> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 345, 350.

Vyen von Orlyon a) mogelijk een corruptie van or. Yve/Ivon (of Huon); e) **Vyen von Orlyon**; f) neef van Hardrich; g) gedood door Reynolt <Vyenen, Vyon> *Reinolt von Montelban*: r. 12949, 12951, 12957, 12962, 12967.

Viencennes, Bosch van zie **Bosch van Vincennen, het**

Vienne 1 h) op het eerste gezicht Vienne [Graesse: **Vienna**]² [Moisan I, 2: VIAN(N)E 1] in de Dauphiné, in Frankrijk (zie **Viane**), maar gelet op toponiemen als Brabant, Engelant, Normandien en Vlaendren in het begin van de roman, alsook het

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

2. <http://daten.digital-e-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati-veno=609>

gegeven dat de gelijknamige vrouwelijke hoofdpersoon Vienne de dochter is van Godevaert Dallenson (= **Alenson** [?]), zou men eerder een plaats in het noordwesten van Frankrijk verwachten dan in het zuidoosten; i) **Vienne** – gelegen in Viennois “int lant van Dolfinie” – geboorteplaats van Vienne, de dochter van Godevaert Dallenson <Viennen, Viennois, Viennoys>

Parijs & Vienne: cap. [1], [4]-[6], [9]-[10], [13], [21], [23], [26], [28], [31];

Vienne 2 a) ‘stadsnaam’ afgeleid van Vienne, gelegen in de Dauphiné, Frankrijk (zie **Viane**); b) geliefde van Paris; e) **Vienne** – geboren in en vernoemd naar de stad Vienne; f) dochter van Godevaert Dallenson en Dyane – voedsterzuster van Ysabeele – geliefde en minnares van Paris; g) geroemd om haar schoonheid – mag aanvankelijk van haar vader absoluut niet met Paris huwen vanwege standsverschil, maar trouwt uiteindelijk toch met hem <Vienna, Viennen, Viennens, Viennois, Viennoys, Vyenne> *Parijs*: z.r.

Vienne(n) zie **Viane**

Viennois zie **Viane**

Viennois h) [Moisan I, 2: VIEN(N)OIS 1], de regio rond de stad Vienne in Frankrijk – zie **Vienne 2**

Viennoys zie **Viennen**

Vier Aymijns Kinderen, [Historie] van die zie [Historie] van die vier Aymijns Kinderen

Vier Aymijns Kindren zie [Heemskinderen, die]

Vier Stenen, Casteel van den zie Casteel van den Vier Stenen, dat

Vier Vresen, Bosch van zie [Bosch van Vier Vresen, dat]

Viertuyt h) mogelijk corrupt (lees [?]: Fiorentina), aangezien de letterlijke betekenis ‘deugd’ hier absoluut niet van toepassing is; i) **Viertuyt** – graafschap van de echtgenoot van Europa van Melanen, die het kind dat Heindric van Lymborch bij haar verwekt heeft, levend wil verbranden; *Margrieta van Limborch*: cap. 68.

Victoria a) or. Victoria [*Alexandreis*, boek IV, r. 405]¹ — Overwinning, allegorie²; d) voor deze Romeinse godin van de overwinning³ was een tempel gebouwd op de heuvel Palatinus te Rome; e) **Victoria** – “die godinne vanden zege”; f) zuster van Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gherechteheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijkeit (or. Pecunia), Eenradicheit (or. Concordia), Blijscap (or. Applausus), Smekinghe (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus adulator); g) bewoont een paleis, dat staat op vier pilaren, genaamd Wijsheit, Gerechteheit, Gedoechsamhede en Cracht, met haar

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

2. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Victoria_\(godin\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Victoria_(godin))

allegorische zusters – zit in een ivoren zeter op “solre”, d.i. een solarium – moedigt de succesvolle Alexander de Grote aan; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1425, 1458, 1497, 1505, 1527.

Vylant zie **Wilant**

Ville Rouge h) or. Ville Rouge – zie **Rennes**; i) **Ville Rouge** – de oude naam van Rennes; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 18.

Villers h) or. Villiers – bedoeld zou misschien kunnen zijn Villers-Bocage¹ (Calvados) in Normandïe, Frankrijk; e) **Villers** – heerlijkheid – toenaam van **Peter van Villers**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 13, 47.

Vimbloys h) mogelijk Beauvois-en-Vermandois² in Picardië in het noorden van Frankrijk – correspondeert met Boloys in *Reynaert F* (zie **Bolois 1**); i) **Vimbloys** – dorp in Vermendoys – waar een exemplarisch rijke “pape” woont, bij wie Reynaert Ysengrijn laat inbreken; *Reynaert A*: r. 1509; i) **Vyanoys** – dorp in Vermedoys – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 1545.

Vincennen zie **Bosch van Vincennen, het**

Vincennen, Bosch van zie **Bosch van Vincennen, het**

Vincennes zie **Bosch van Vincennen, het**

[Vincencius, sent] a) [*Legenda aurea* XXV: De sancto Vincentio] [*Gulden Legende*: Van sente Vincente [25]] — de heilige Vincentius van Zaragoza³ († ca. 304); d) Spaanse martelaar onder keizer Diocletianus – beschermer van het weversgilde – feestdag 22 januari; e) **sant Vincencius** – geboren in Ora; *Karl Meinet*: r. A339, 33.

Vincent a) or. Vincent; e) **Vincent** – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote of iemand dicht daarbij; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille; *Galien Rethore*: cap. [20].

Vinegen zie **Venegien**

Vinegie i) **Vinegie** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke; *Merlijn*: r. 18705.

Vinegien zie **Venegien**

Vio[...] a) mogelijk een corruptie van or. Yve/Ivon (of Huon); e) **Vio[...]**; f) zoon van Ay[...]; *Ogier H*: r. 189.

Vioena zie **Nicea**

Vyon zie **Vyen von Orlyon**

Vyons van Poytiers a) mogelijk een corruptie van or. Yve/Ivon (of Huon); e) **Vyons van Poytiers** – ridder; g) bode in dienst van koning Karel van Vrancrijc – tot ridder geslagen door Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 6, 7.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Villers-Bocage.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beauvois-en-Vermandois.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Vincent_of_Saragossa

Virbioen a) Virbius¹ – zie ook **Byrbius**; b) volgens Ovidius [*Metamorphoses* XV, 544]² een alias van Hippolytus: ‘bis virum’ (tweemaal man) – volgens Vergilius [*Aeneis* VII, 762]³ de zoon van Hippolytus en Aricia; e) **Virbioen**; f) zoon van Ipolitus; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37640, 40357; e) **Virbion**; f) zoon van Ypolitus; g) verder als boven <Verbioen> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 161va.

Virbion zie **Virbioen**

Virghilius zie **Virgilius**

Virgi zie **Vergi**

Virgilius l) Publius Vergilius Maro,⁴ Romeins auteur (70-19 v.C.) van het door keizer Octavianus (Augustus) gevraagde epos *Aeneis*⁵ (29-19 v.C.), waarin de oorsprong van het Romeinse Rijk wordt teruggevoerd op de Trojaan Aeneas en diens zoon Julius – geboren in Andes bij Mantua – gedurende de Middeleeuwen werd de eerste lettergreep van zijn naam vaak als ‘vir’ gespeld, omdat dit ‘man’ in het Latijn betekent – gedurende de Middeleeuwen was Virgilius ook (en vooral [?]) bekend als spraakmakend tovenaar en samen met Aristoteles (zie **Aristotiles**) en Salomon (zie **Salomon 1**) als exemplarisch slachtoffer van vrouwenlist – auctoritas; e) **Virgilius** – cleric, meester “vanden seuen arten vroet/van nigromancien consti vele,” woonde ooit in Rome; g) hoofdpersoon in een exempel [‘Virgilius’] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] van verkrachting beschuldigt: heeft ten behoeve van de armen van Rome een ‘kunstmatig’ vuur gemaakt dat nooit uitgaat, maar dat door een cleric uit Lombardien opzettelijk geblust wordt <Virghilius, Virgiliuse> 7 *Vroeden*: r. 2246, 2268, 2313; e) **Vergilius** – meester te Rome; g) exemplarisch wijs en vernuftig man, die naar men zegt nigromantie geleerd had van de Duivel zelf – exemplarisch slachtoffer van vrouwelijk bedrog <Vergili, Virgilius> *Bedroch der vrouwen*: fol. E1v-E3v; m) **Virgilius** – auteur van de (Latijnse) *Eneide*; *Eneide*: r. 41, 165, 357, 2706, 4581, 13511; e) **Virgilius** – goede tovenaar; g) begeert Lucrecia die doet alsof zij op zijn avances wil ingaan en belooft hem in een mand te zullen ophijsen naar haar slaapkamerraam – samen met haar minnaar Berthamas laat zij hem echter halverwege hangen en maakt hem zo publiekelijk te schande – Virgilius wreekt zich op haar (en de stad) door alle vuren te doven, waarna er alleen nog maar vuur gehaald kan worden uit de ‘lenden’ van Lucrecia; *Minnen loep*: boek I, r. 2515, 2523, 2546, 2550, 2556, 2565, 2569, 2576, 2635, 2641; boek II, r. 620;

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Virbius>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met15.shtml>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Virgilius>

5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Aeneid>

m) **Virgilius** – klassiek auteur – geboren in Mante – vertaalde het verhaal van de Trojaanse Oorlog uit het Grieks in het Latijn – volgens Jacop van M(a)erlant een betrouwbaarder zegsman dan Bonoot van Suetete More <Virgilis, Virgilise> *Troyen*: r. 595, 19571, 30272, 30278, 31437, 31503, 31554, 31584, 32379, 33233, 33336, 33476, 34978, 34990, 35854, 37553, 37654, 38757, 38786, 40853; m) **Virgilius** – auteur van de brontekst – geboren in Mantien; *Troyen Prz*: fol. 135va, 152vb.

Virmedoes zie **Vermendoos**

Viscant h) [West PR: **Huidesanc**] – stad aan of bij de zee, gelegen in Groot-Brittannië – zeker niet Wissant in Pas-de-Calais, Frankrijk (zie **Wyssant**) – hetzelfde als **Guendisam**; i) **Viscant** – stad waar koning Ventres van Garlot met zijn leger uitrust na de slag tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 19937.

Vischamp zie **Fescamp**

Vischer Coninc zie **Coninc Visscher**

Visscher, Coninc zie **Coninc Visscher**

[**Visscher, Rike**] zie [**Rike Visscher, die**] 1 & 2

Vitas Patrum l) *Vitae patrum* ook wel *Vitas patrum* getiteld en in het Middelnederlands vertaald als het *Vaderboec*, een aan Hiëronymus van Strido(n)¹ (ca. 347-420) toegeschreven verzameling biografieën van (Egyptische) woestijnvaders; m) **Vitas Patrum** – van sentte Jheronimus – waarin de ontmoeting van sentte Anthonys met Centauroen in de woestijn beschreven staat; *Troyen*: r. 13773.

Vitborch zie [**Bitborch**]

Vitre h) [Graesse: **Victoriacum**]² or. (Regnault de) Vitré — Vitré³ (Ille-et-Vilaine)⁴ in Bretagne, Frankrijk; i) **Vitre** – de heer van Vitre of die van Clinson, die (als wapenteken) de(zelfde) leeuw voert, wordt gedood door de Saraceense koning Karodos; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 12.

Viver van Genesareth h) het Meer van Gennesaret⁵; i) **Viver van Genesareth** – alias de **Zee van Galilea** – waar Jezus zijn eerste apostelen recruteerde; *Gulden Legende*: [2].

Viviane zie **Nymiane**

Vyvieyne zie **Nymiane**

Vivien a) Vivien de Monbrant, later door zijn huwelijk met Esclarmonde koning van Monbrant; b) kleinzoon van Doon de Maience – zoon van Buez d'Aigremont

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Jerome>

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=606>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vitre.kmz

4. [http://fr.wikipedia.org/wiki/Vitr%C3%A9_\(Ille-et-Vilaine\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Vitr%C3%A9_(Ille-et-Vilaine))

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Sea_of_Galilee

en Avise – broer van Maugis – echtgenoot van Esclarmonde; e) **Vivien** – ridder; f) zoon van hertog Bueve van Eggermont en hertogin Druwane – tweelingbroer van Madelgijs – echtgenoot [?] van Beufloer – vader van Aymijn – neef (van moederskant) van Ysane, van meester Yverd en van de graaf van Monclier; g) als baby geroofd en als Saraceen opgevoed in Mombrant bij koning Yvorijn – vecht in dienst van de Saraceense koning Athenor bij de belegering van Rosefloer een tweekamp met Madelgijs – na de hereniging met Madelgijs christen geworden – bij Monclier in gevecht met koning Karel de Grote – bevrijdt samen met Madelgijs hun vader in Parijs – sterft op zee in de strijd tegen de Saracenen <Viviene> *Madelgijs*: fragm. III, r. 16, 22, 28, 32, 47, 89, 168, 171, 207; fragm. IV, r. 83, [93], [114], 136, 155, 157, 223, 225, 231, 244, 247, 256, 268, 293; fragm. V, r. [117], 125, 137; fragm. VI, r. 28, 42, [52], 133, 146, 160, 170, 174; fragm. VII, r. 22, 38, 48, 51, 63, 77, 112, 116, 140, 227, 272, 274; fragm. VIII, r. [1], 5, 27, 30, 59, 63, 83, 88, 93, 116, 138, 153, 170, 176, 194, 219, 222, 239, 245, 258; fragm. IX, r. 232; e) **Vivien van Eggermont** alias **Vivien van Mombrant** – ridder; f) zoon van hertog Buevijn van Eggermont en Druwane van Eggermont – tweelingbroer van Malegijs – neef (van moederskant) van Ysane, meester Jorck en de graaf van Moncler – echtgenoot van Benfluer – vader van Aymijn van Eggermont; g) als baby ontvoerd naar de Saraceense koning Yvorijn van Mombrant, bij wie hij als heiden wordt opgevoed – krijgt in een tweekamp tegen de Saraceense reus Broeysin om Benfluer een (christen) visioen en doodt Broeysin – samen met Benfluer naar Palerne gestuurd waar zij worden gevangengezet – ontsnapt, onthoofdt de graaf van Palerne en verwondt koning Yvorijn – vecht in dienst van koning Antenor een tweekamp tegen Malegijs, waarbij de broers elkaar herkennen – trekt met hem naar Moncler om hun oom te ontzetten en later als pelgrim naar Parijs om hun vader te bevrijden – doodt koning Yvorijn in de om strijd Eggermont – na achttien jaar herenigd met Benfluer, die hij nu officieel trouwt – gevangengenomen en meegenomen naar Persen – doodt tijdens het huwelijksfeest van Synageel en Jolente koning Glutifax van Alexandrien – raakt in Mayorcken zwaargewond in de strijd tegen koning Yvorijn jr. van Mombrant – sterft en wordt in Eggermont met eer begraven <Viviens, Vivyen, Vyvien> *Malegijs*: p. [11], 24-50, 52-54, 59-69, 71, 73, 75-78, 83-89, 94, 102-108, 111-116, 118, 120, 122, 126, 128-132, 134, 136, 137, 140, 142, 145, 151-157, 160, 194, 195, 227, 236, 276, 308, 320, 327; e) **Vivien van Mombrant** – Saraceense ridder; f) adoptiefzoon (ontvoerde ‘vondeling’) van koning Yvorijn van Mombrant en (pleeg)broer van Benfluer; g) zo geheten tijdens zijn verblijf en opvoeding in Mombrant – in dienst getreden bij koning Antenor van Spaengien tijdens diens belegering van Rotsefluer; *Malegijs*: p. 11, 49, 64.

Vivien van Eggermont zie **Vivien**

Vivien van Mombrant zie **Vivien**

[Vlaemsch, dat] n) het Vlaams – taal; o) **[Flemsche]** – taal van het origineel <Flemschen> *Johan*: r. 27.

Vlaemsche n) Vlaamse; o) **Vlaemsche** – afkomstig uit Vlaenderlant <Vlaemschen, Vlaemsschen> *Saladijn*: r. 561, 585, 621, 637, 713, 952, 1022, 1024, 1206, 1515.

Vlaenderen h) het middeleeuwse graafschap Vlaanderen,¹ in het huidige België, een deel van het noorden van Frankrijk (Frans Vlaanderen) en het huidige Zeeuws-Vlaanderen – exemplarisch rijk graafschap dat grotendeels onder de Franse koning viel en voor een klein deel onder de keizer van Duitsland – het middeleeuwse Vlaanderen was tweetalig met een Franstalige bovenlaag en een ‘Dietse’ onderlaag – onder andere vermaard om zijn schilderkunst – hetzelfde als **Flamgne**; i) **Vlaenderen** – graafschap; *Ayoel*: r. 493; i) **Vlaenderen** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1557; i) **Vlaendren**; *Buevijn*: fol. 16v; i) **Vlaenderen** – graafschap; *Gaver Capeel*: r. 35, 135, 145; i) **Vlanderlant**; *Graal*: r. 28; i) **Vlaenderen** – met daarin de havenstad (de) Sluys – de graaf van het nog ongelovige Vlaanderen valt de stad Bolonien aan, maar wordt verslagen door Lion, waarmee het beleg ophoudt; *Helena van C*: cap. [6], [15], [18]; i) **Vlaenderen** – land van Ludewich van Vlaenderen; *Karl Meinet*: r. A17, 66; A198, 13; i) **Vlaendren** – huidige naam van **Flamgne** – gelegen naast Bertangen – waar de spionnen van koning Claudas doorheen reizen op weg van Arturs hof naar Benoyc <Vlaenderen> *Lanceloet*: boek II, r. 32012, 32259, 32777; i) **Vlaendren** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1924; i) **Vlaenderen** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 1917; i) **Vlaendren** – met Henengouwe door de Loreinen heroverd voor koning Puppijn; *Lorreinen H*: r. 85; i) **Vlaendren** – door Yoen bij het huwelijk van Judit met Lodewijk gegeven aan Lodewijk; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1326; i) **Vlaendren** – toenaam van **Liedrijc van Vlaendren**; *Lorreinen O*: r. 2903, 2936; i) **Vlaenderen** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; e) **Vlanderlant** – “mar dat hier in Vlanderlant”; *Naturen bloeme*: r. 10106; i) **Flandern**; *Ogyer*: r. 2641, 4180; i) **Vlaenderen** – graafschap – partij in het toernooi te Lonnen; *Olivier*: fol. D3r, D6r, E2r; i) **Vlaendren** (or. Flandres) – graafschap – land van herkomst van deelnemers aan een toernooi van Godevaert Dallenson in Vrancrijc – land van herkomst van Dyane <Vlaenderen> *Parijs & Vienne*: cap. [4], [6]-[7], [17], [21]; i) **Vlaenderen** – graafschap van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3771, 5294; i) **Vlaendren** – koninkrijk (van koning Nobel) – door Reynaerts vader

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Flanders>

aangeboden aan Bruun – waar te Kriekepit bij Hulsterloe de verborgen schat ligt, vertelt Reynaert aan koning Nobel; *Reynaert A en F*: r. 2252, 2256, 2574; i) **Vlaenderen** – koninkrijk (van koning Nobel) – verder als boven <Vlaenderen> *Reynaert Prz*: r. 1657, 1660, 1913; i) **Vlaenderen** – koninkrijk (van koning Nobel) – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2273, 2277, 2597; i) **Vlaenderen** – land waarin het vroegere koninkrijk Lillefoort lag – graafschap; *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [1], [28]; i) **Vlaenderlant** – graafschap – de graaf van Vlaenderlant, hier Robbrecht van Vriesen, neemt deel aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 539, 802, 1259; i) **Vlaendren** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29125; i) **Vlaenderen** – waar Ulenspiegel schilderijen gekocht heeft die hij als werk van eigen hand toont aan de graaf van Hessen om zo een opdracht in de wacht te slepen; *Ulenspieghel*: H 18; i) **Vlaendren** – land van herkomst van de cleric Minre met Groter Quale; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 78.

Vlaenderlant zie **Vlaenderen**

Vlaendren zie **Vlaenderen**

Vlaenderen zie **Vlaenderen**

Vlaminge, die a) de Vlamingen; ¹ e) **Vlamingen**; g) komen Karel te hulp bij zijn strijd tegen Aymyn en Amerijn; *Heemskinderen*: p. 12; e) **die Vlemynck** – toenaam van **Baldewyn**; *Karl Meinet*: r. A251, 64; e) **die Vlammyngen** – inwoners van Vlaenderen <Vlemynck> *Karl Meinet*: r. A471, 34; A521, 40; A525, 28; e) **die Vlaminge** – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 235; e) **Flemming** – mee met Karel de Grote; *Ogyer*: r. 308; e) **die Vlaminge**; g) bondgenoten van de Franse koning <Vlamige, Vlaminc> *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 3; 1vb, 4; e) **Vlemynge**; g) komen Karle te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 115; e) **de Vlaminc** – toenaam van **Robbrecht van Vriesen**; *Saladijn*: r. 618, 1215, 1237, 1246, 1403; e) **die Vlamingen** (or. Flandres, aan wie en aan de Denen koning Karolus Portugal geeft als zij daar willen blijven); g) aan wie en aan de Brabanders koning Karel Galissien geeft; *Turpijn*: IX, r. 47.

Vlamingen zie **Vlaminge, die**

Vlaminc zie **Vlaminge, die**

Vlammyngen zie **Vlaminge, die**

Vlaenderen zie **Vlaenderen**

Vlaenderlant zie **Vlaenderen**

Vlcanus zie **Vulcans**

Vlemynck zie **Vlaminge, die**

Vlemynge zie **Vlaminge, die**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Flemings>

Vles i) **Vles** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A477, 2.

Vlies, Gulden zie **Gulden Vlies, dat**

Vlorys zie [Florys] 2

[Voen] zie [Joen]

Voert zie **Vrese**

Voisant e) **Voisant** – Saraceense koning; *Ogier E-G*: r. 209.

Volantin zie **Valentijf**

Volatijf zie **Valentijf**

Volatyn zie **Valentijf**

Volatin zie **Valentijf**

Volbeyaert zie **Beyaert**

Volbeiert zie **Beyaert**

[Volkan] zie **Volceus**

Volcanus zie **Vulcanus**

Volceus a) or. de Rutuliër Volcens; d) doodt Euryalus en Nisus; e) **Volzam** – (Italische) graaf, in dienst van Turnus; g) laat de gevangengenomen Eurialus (en Nisus) doden <Volkam> *Eneide*: r. 6694, 6730, 6745, 6786, 6793, 6812, 6820; e) **Volceus** – aanvoerder van de Ruseliene onder leiding van Turnus; g) strijdt mee met Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Nisus, die hij ook dodelijk verwondt <Valceus, Volchens> *Troyen*: r. 38311, 38347, 38368, 38378, 38385; e) **Voleus** – legeraanvoerder; g) bondgenoot van Turnus – gedood door Nysus; *Troyen Prz*: fol. 150ra-150va.

[Volchan] zie **Vulcanus**

Volchane h) land van de Volscen/Volschi,¹ Italisch volk in het midden van Italië;

i) **Volchane** – koninkrijk (in Italië) van Chamille; *Eneide*: r. 5145;

i) **Nelosa** – land van herkomst en koninkrijk van koningin Carmilla – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37653;

i) **Velosa** – koninkrijk (met koningin) – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

Volentijf zie **Valentijf**

Volentijn zie **Valentijf**

Voleus zie **Volceus**

Volken zie **Fouken van Morlioën**

Volquin(et) zie **Fuckelmet**

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Volschi>

Volterne h) [Graesse: *Volaterrae*]¹ — Volterra² in Toscane in het midden van Italië – stad gesticht door de Etrusken; i) **Volterne** – stad (in Italië) – bondgenoot van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5124.

Volzam zie **Volceus**

Voorne zie **Yvoire**

[Voresienicheit] a) Vooruitziendheid of Schranderheid, allegorie³;

e) **Vorsienicheit** – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van vrouwe Oetmoedicheit – broer van Mate en Vrese; *Limburch*: boek X, r. 330, 675, 691, 739; e) **Vorsinnicheit** – woont in het kasteel van Aventure; f) zoon van Oitmüdicheit – broer van Mäte en Voert <Versonheit, Versonnenheit, Vürsennicheit> *Lymburch*: boek X, r. 332, 686, 702, 756.

Vorne h) het middeleeuwse Zuidhollandse eiland Voorne⁴ met als ‘hoofdstad’ Oostvoorne,⁵ waar de burcht stond, en als haven Merlant, dat gedurende de Middeleeuwen al opging in Brielle (zie **den Briel**) – heerlijkheid van Albrecht van Voorne (vóór 1247-1287), burggraaf van Zeeland; i) **Vorne** – heerlijkheid van Albrecht; *Graal*: r. 16.

Vorne zie **Yvoire**

Vorsienicheit zie **[Voresienicheit]**

Vorsinnicheit zie **[Voresienicheit]**

Vort zie **Vrese**

Vortig(h)er zie **Vertegier**

Vostaert, Pieter zie **Pieter Vostaert**

Voucekuer zie **Vausecur**

Vougant h) or. vaugant/nagant par la mer, lett. varend over de zee – abusievelijk als toponiem opgevat; i) **Vougant** – havenplaats [?]; *Meluzine*: fol. G5ra.

Voutekuer zie **Vausecur**

Vouvant j) Vouvant⁶ in Poitou in het westen van Frankrijk – van het kasteel rest een toren met de naam ‘Toren van Melusine’⁷; k) **Vouvant** – door Melusine gesticht kasteel; *Meluzine*: fol. F6va, X1ra.

Vr** zie **Fr****

Vranc(ke) zie **Vranke**

Vranckelant zie **Vrankerike**

Vrancken zie **Fransoise, die**

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&nati veno=647>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Volterra.kmz

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Voorne>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Oostvoorne.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vouvant.kmz

7. <http://fr.wikipedia.org/wiki/Vouvant>

Vrancken zie **Vrankerike**
Vranckerich zie **Vrankerike**
Vranckerijc(h) zie **Vrankerike**
Vranckerijck(e) zie **Vrankerike**
Vranckerijcsche zie **Fransche**
Vranckeri(j)ke zie **Vrankerike**
Vranckreick zie **Vrankerike**
Vranckryc zie **Vrankerike**
Vranckrich(e) zie **Vrankerike**
Vranckrycke zie **Vrankerike**
Vranckrijc(h) zie **Vrankerike**
Vranckrijck(e) zie **Vrankerike**
Vranckrike zie **Vrankerike**
Vranclant zie **Vrankerike**
Vrancryc(ke) zie **Vrankerike**
Vrancrycke, Rechte zie **Rechte Vrancrycke**
Vrancrycks lant zie **Vrankenlant**
Vrancrijc zie **Vrankerike**

Vrancrijc! n) Frankrijk!; o) **Vrancrijcke!** – strijdkreet van koning Lodewijc van Vrancrijc: “Cristus ende Vrancrijcke!”; *Margrieta van Limborch*: cap. 85; o) **Vrancrijc!** – geroepen tijdens een toernooi om de winnaar aan te wijzen; *Margrieta van Limborch*: cap. 106.

Vrancrijc(e) zie **Vrankerike**
Vrancrijck zie **Vrankerike**
Vrancrijck, Histori[e] van zie **Histori[e]** van **Vrancrijck**
Vrancrijcke zie **Vrankerike**
Vrancrijcke zie **Oostrike**
Vrancrike zie **Vrankerike**
Vrancricke zie **Vrankerike**
Vrancrijcke! zie **Vrancrijc!**
Vrancsche zie **Fransche**
Vranke zie **Francio**
Vranken zie **Fransoise, die**
Vranken, Rechte zie **Rechte Vranken**

Vrankenlant h) Frankenland, het herkomstland van de Franken in het zuidwesten van Duitsland – ook wel Franconia genoemd; i) **Vrankenlant** – in Germania; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1437; i) **Vrancrycks lant** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29006.

Vrankerike h) het West-Frankische rijk¹ zoals dat ontstond na de volksverhuizingen in de vijfde eeuw, en dat via het Verdrag van Verdun (843)² uitgroeide tot het koninkrijk Frankrijk, met als hoofdstad Laon en later Parijs – gedurende de Middeleeuwen bedoelde men met Vrankerike het land boven de rivier de Loire, links van de rivier de Rijn en ten zuiden van de rivier de Somme – omdat het West-Frankische gebied onder Romeins bestuur stond (en het Oost-Frankische gebied niet) gingen de West-Franken (Romaans) ‘Fran(k)s’ praten, terwijl de Oost-Franken hun (Germaanse) taal behielden – koninkrijk van onder andere Clovis (486-511), Pepijn III de Korte (751-768), Karel de Grote (768-814), Lodewijk (Louis) I de Vrome (814-840), Karel de Kale (843-877) – hetzelfde als **Gallen** – zie ook **Francia** en **Fransche**;

i) **Vrancrike** – koninkrijk van koning Lowijs <Vranc[ri]ke, Vra[...]> *Aiol*: r. 301, 573, 681; p. 332, r. 1; i) **Vrancrike** – koninkrijk – nieuwe/huidige naam van **Gallen**, genoemd naar de Trojaan Vranke <Vrankerike> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1085; boek IV, r. 15; boek VII, r. 780, 1552, 1799; boek X, r. 333; i) **Vranckrijck** – koninkrijk <Vrancrijk> *Bedroch der vrouwen*: fol. D2v, E3v, K2r; i) **Vranckerike** – koninkrijk van Karle Martel – koninkrijk van Pippijn van Vranckerike; *Beerte*: r. 11, 45, 84, 167, 220, 253; i) **Vrancrijk** – koninkrijk – gefingeerd herkomstland van Geeraert/Buevijn <Vranckerijc, Vranckerijcke, Vranckerijke, Vranckrijc, Vranckrijcke, Vrancrijck, Vrancrijcke, Vrancrijk> *Buevijn*: fol. B5v, C6r, E2r, F1r, F5r, I6v, L3r, L4r, L4v, M1v, M2v-M3v; i) **Vrankerike** – koninkrijk van Lodewijc die Vrome, later van Karel die Caluwe <Vranckerike> *Couchi*: fragm. PII, r. 279; fragm. VI, r. 102, 701; fragm. VII, r. 336, 1476, 1594, 1661, 1686, 1846, 2002, 2005, 2009, 2180, 2410, 2476; i) **Vrankerike** – koninkrijk van Puppijn en zijn opvolger Kaerle van Vrankerike; *Floris*: r. 3966; i) **Vrancrijk** – land van herkomst van Blancefleurs grootvader, een graaf; *Floris Prz*: fol. A2r, 26; i) **Vrankerike** – koninkrijk van koning Clovis en koningin Claude – erfgebied van Flovent van Vrankerike <Vrancrike, Vranrike> *Flovent*: r. 66, 158, 224, 304, 340, 366, 379, 392, 450, 459, 528; i) **Vranckerijcke** – koninkrijk van Kaerle die Grootte <Vranckerijc, Vranckerijck> *Galien Rethore*: cap. [1]-[2], [9]-[10], [16], [20]-[22], [24], [26], [38], [48], [61]; i) **Vrancrijck** – koninkrijk; *Gaver Capeel*: r. 64; i) **Vrankerike** – koninkrijk van koning Karel de Grote; *Geraert*: r. 100, 108, 121; i) **Vranckerijc** – koninkrijk; *Gloriant*: r. 459; i) **Vrancrijk** – koninkrijk van Karel de Grote – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben <Vrancrijk, Vrancrijck, Vrancrijke> *Heemskinderen*: p. 9, 15, 21, 24, 32, 38-40, 42, 60, 62, 64, 67-71, 75, 78, 82, 84, 97, 113, 127, 130, 132, 133, 140, 142, 148, 150-152, 155, 156, 159, 165, 166, 172, 173, 178, 180, 186, 198, 203, 206 ;

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Francia>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Trait%C3%A9_de_Verdun

i) **Vrancrike** – groot geworden dankzij “clergie” – opvolger van Rome; *Heimelicheit der heimelicheden*: r. 745; i) **Vrankerike**; *Huge B*: r. 126; i) **Vrankerike** – koninkrijk van koning Karel de Grote; *Huge M*: r. 38; i) **Vrancrijk** – koninkrijk van Karel van Vrancrijk, en heel kort van Charlot <Vrancricke, Vrancrijck, Vrancrijcke, Vrancrijcx, Vrancrijke, Vrancrike, Vranrijc> *Hugbe Prz*: p. 6, 10, 13-17, 19, 20, 29, 31, 35, 41, 45, 48, 49, 51, 52, 54, 73, 74, 76; i) **Vranckrijck** – koninkrijk van de vader van Jan van Parijs en later van Jan van Parijs zelf als hij 18 jaar oud geworden is en gehuwd is met Anne, de 15-jarige kroonprinses van Spaengien <Vranckerijc, Vranckrijc, Vrancrijc, Vrancrijck> *Jan van Parijs*: proloog, cap. [1]-[11], [13]-[14], [16]-[17], [22], [25], [35], [50], [52]-[59]; i) **Frankrich** – koninkrijk – land van herkomst van Johan ûz dem Virgiere – bondgenoot van Rome <Frankriche> *Johan*: r. 452, 1524, 1591, 1629, 1724, 2538, 2569, 2731, 2758, 2810, 2828, 2868, 2882, 2920, 2950, 3050; i) **Vrankerijc** – toenaam van **Clarijn van Vrankerijc**; *Jonathas*: fragm. A, r. 62; i) **Vranckerijc**; *Jonitas*: r. 1305; i) **Vranckrijck** – koninkrijk van Lodewijck van Vranckrijck – toenaam van **Isabella van Vranckrijck** – koninkrijk van Joncker Jan uut den Vergiere en na hem van diens zoon Sigismundus <Vranckrijc, Vranckrijcke, Vrancrijc, Vrancrijck> *Joncker Jan*: p. 170, 204, 216, 218, 220-222, 226, 227, 230-232; i) **Vrankerike** – geboorteland van Jourdein; *Jourdein*: r. 4; i) **Vrancrike** – koninkrijk van koning Karel; *Karel ende Elegast*: r. 1141, 1434; i) **Vranckrich** – koninkrijk van Pippyn – koninkrijk van Karll van Vranckriche – toenaam van **Henne van Vranckrich** <Franckriche, Vrancken, Vranckreick, Vranckriche, Vranckryche, Vrankrich> *Karl Meinet*: r. A1, 35; A4, 56; A8, 40, 59; A4, 56; A5, 19; A11, 40, 52; A15, 21; A16, 5; A21, 33; A27, 12, 38; A32, 21, 33; A33, 44; A39, 16; A42, 26, 55, 61; A46, 27; A59, 42; A66, 4; A67, 20; A70, 3; A74, 41; A75, 53; A82, 19; A84, 13; A86, 18; A88, 40; A90, 14; A92, 16; A92, 57; A93, 16; A94, 52; A98, 17, 62; A99, 5, 42; A102, 55; A103, 45; A107, 63; A109, 59; A112, 2, 63; A113, 48; A126, 42; A128, 45; A132, 12, 50; A137, 56, 61; A142, 43; A143, 17; A146, 46; A167, 25; A172, 19; A187, 53; A194, 31, 49, 62; A203, 45; A206, 52; A207, 1, 61; A216, 14; A218, 56; A220, 55; A221, 11; A223, 12; A226, 62; A229, 44, 57; A230, 60; A231, 25; A240, 63; A241, 65; A252, 60; A257, 32; A277, 68; A284, 24, 55; A289, 69; A293, 59; A294, 16, 26; A301, 4, 19; A303, 21, 65; A306, 41; A310, 9, 65, A313, 33, 39; A314, 55; A315, 32; A324, 33; A327, 24; A332, 43; A337, 24; A342, 6, 24, 28; A347, 47; A349, 19, 34; A351, 12; A353, 20; A358, 27; A359, 49; A372, 38; A390, 9; A394, 12; A413, 28; A421, 12; A425, 35; A466, 52; A471, 58; A472, 19; A487, 62; A503, 13; A512, 17, 38, 59; A515, 1; A533, 22, 25, 35, 39, 45, 47; A534, 43; i) **Vrancrike** – (ongeveer) hetzelfde als **Gaule** – waar Farramont koning was in de tijd van koning Ban van Benewijc – inzet van de tweekamp tussen Frole en koning Artur, die het aan Lanceloet van Lac wil geven – na de overwinning van Artur door Lanceloet van Lac geweigerd; *Lanceloet*: boek II,

r. 34899; i) **Vranckerike** – koninkrijk van Lodewijc, later van Karle van Vranckrike – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Vranckrike> *Limborch*: boek I, r. 781; boek II, r. 64; boek IV, r. 689, 705, 1307, 1347, 1835, 1985, 2051, 2102; boek V, r. 20, 50, 145, 224, 372, 462, 475, 479, 630, 765, 794, 803, 829, 871, 929; boek VI, r. 1062, 2063; boek VII, r. 440; boek VIII, r. 1089; boek IX, r. 75, 107, 411, 942; boek XI, r. 92, 349, 804; boek XII, r. 179, 973, 988; i) **Vrancrike** – koninkrijk van Karle van Vranckerike <Vranckerike, Vrancrijc, Vranckerike> *Limborch Frg*: H49, r. 119, 389; H51B, r. 113, 203; H52, r. 281, 453, 462; H53, r. 532, 555; H54, r. 128;

i) **Vranckerich** – koninkrijk van Lodewijch, later van Karl van Vranckerich – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Vranckerijch, Vranckrijch, Vranckerich> *Lymburch*: boek I, r. 773; boek II, r. 63; boek IV, r. 680, 696, 1308, 1348, 1830, 1979, 2045, 2096; boek V, r. 20, 50, 145, 222, 369, 459, 476, 514, 630, 764, 793, 802, 830, 870, 927; boek VI, r. 1062, 2044; boek VII, r. 438; boek VIII, r. 1079; boek IX, r. 75, 106, 407, 1041; boek XI, r. 106, 400, 1062, 1181; boek XII, r. 158, 308, 1365, 1380, 1432, 1536; i) **Vranckelant** – land van herkomst van Loyhier; *Loybier I*: r. 188; i) **Vranckerike** <Vranckrike> *Lorreinen*: fragm. II, r. 299; fragm. VI, r. 101, 104, 213; i) **Vranckerike** – koninkrijk van Karle; *Lorreinen Be*: r. 198, 292, 310, 339; i) **Vranckerike** – koninkrijk van keizer Karel de Grote; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 74, 138, 169, 190, 269, 1034, 1235; i) **Vranckerike** – koninkrijk van keizer Karel de Grote; *Lorreinen O*: r. 128, 136, 260, 1171, 1268, 1273, 1360, 1751, 1801, 3938, 4511; i) **Vranckerike** – koninkrijk van Karel de Grote; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 341; fragm. C, r. 236; fragm. D, r. 183, 314, 318, [338], [350];

i) **Vranckerike** – koninkrijk van Karel de Grote; *Lorreinen W*: fragm. III, r. 108; fragm. IV, r. 2, 14, 20, 58; fragm. V, r. 73, 127, 135, 245;

i) **Vranckerike** – koninkrijk van koning Karel van Parijs; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 249; i) **Vrancrijck** – koninkrijk van Puppijn die Cleyne – koninkrijk van Karel die Grote <Vranckrijcke, Vrancrijc, Vrancrijcke> *Malegijs*: p. 2, 76, 99, 165, 232, 233; i) **Vrancrijc** – koninkrijk van Lodewijc van Vrancrijc – bondgenoot van Grieken – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben <Vrancrijck, Vranckrijcke, Vrancrijcke> *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 39, 73-75, 83, 85-89, 92, 94-95, 97-101, 104-110, 112-117; i) **Vranckerijc** – koninkrijk van Jan van Vranckerijcke <Vranckerijck, Vranckerijcke> *Meluzine*: fol. A2ra, K5ra, Z4vb;

i) **Vranckerike** – koninkrijk van Karel de Grote; *Ogyer A-D*: r. 305, 321;

i) **Franckenrich** – koninkrijk van Karel de Grote, met Parijs als centrum <Franckenlant, Franckrich, Franckrich lant, Franckrichs, Franken lant, Frankrijch, Frankrich> *Ogyer*: r. 10, 994, 1107, 1194, 2256, 2377, 2769, 2785, 3133, 3306, 3311, 3314, 4114, 4119, 4864, 5390, 5421, 5700, 5872, 6077, 6859, 8677, 8723, 9407, 9428, 9515, 9534, 9582, 9874, 9919, 10397, 11189, 11337, 11355, 11653, 12011, 13087, 13771, 14150, 15098, 15713,

15802, 15897, 16027, 16392, 17965, 17969, 20147, 23683, 23714;
 i) **Vrancrijcke** – koninkrijk van Karel de Grote <Vrancrijc, Vrancrijke>
Olivier: fol. A5r, F4v, G6r; i) **Vrancrike** – koninkrijk; *Ongeïdentificeerd 1*:
 r. 103; i) **Vrankerike** – rijk van Karel; *Ongeïdentificeerd 3*: r. 101, 256, 312,
 346; i) **Vrancrijc** – koninkrijk van Karel (floruit 1271), waarbinnen zich
 Dolfinie bevindt <Franckerijc, Franckerijck, Vranckerijc, Vranckerijck,
 Vranckerijcke, Vranckerijcken, Vranckerijke, Vranckrijcke, Vrancrijck,
 Vrancrijcke> *Parijs & Vienne*: cap. [1], [4], [6]-[9], [13], [17], [21], [25]-[29],
 [31]-[32]; i) **Vrankerike** – nieuwe naam van **Gallen** – koninkrijk van Loyer –
 waar Melioer haar ideale echtgenoot (d.i. Parthonopeus) vindt <Franckriche,
 Vrancrike> *Parthonopeus*: r. 229, 236, 258, 269, 279, 298, 805, 826, 1250,
 1286, 1298, 1390, 1437, 1456, 1483, 1585, 1612, 1818, 1920, 2781, 2786,
 3099, 3341, 3729, [3763], 4626, 4644, 5039, 5166, 5254, 5291, 5322, [voor
 5666], 5763, 5963; fragm. M I, r. 1390, fol. 1va, 21, 35; 1vb, 3, 28; 2ra, 11, 21,
 34; 2vb, 32; fragm. T, r. 113, 134; fragm. V, r. 285; i) **Vranckrijck** –
 koninkrijk <Vranckrijc, Vranckrijcke, Vranckrijcks, Vranckrijcx, Vrancrijck>
Partinoples: p. 2-4, 7, 19-22, 24-26, 31, 60, 62; i) **Vranckrijck** – koninkrijk,
 waarvan het koninkrijk Britanigen deel uitmaakt <Vranckrijcke, Vrancrijck,
 Vrancrijcke, Vrancrike> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 3, 6, 17, 18, 22, 29, 35,
 42, 48; i) **Frankrich** – rijk van Karle – rijk van Ludwigh <[Fauken land],
 Franken lande, Franken lant, Frankenlant> *Reinolt von Montelban*: r. 203,
 1168, 1237, 1376, 1564, 1567, 1578, 2167, 2169, 2636, 2649, 2656, 2661,
 2723, 2794, 2797, 2810, 2848, 2971, 2996, 3015, 2995, 2996, 3015, 3075,
 3132, 3250, 3278, 3412, 3413, 3454, 3501, 3510, 3513, 3573, 3578, 3722,
 4092, 4363, 5028, 5109, 5224, 5371, 6225, 6526, 6558, 6780, 6809, 7686,
 7735, 7818, 7876, 7898, [7934], 8154, 8185, 8214, 8304, 8338, 8346, 8352,
 8542, 8981, 9270, 9358, 9459, 9722, 9731, 9740, 9787, 9905, 9925, 9937,
 9941, 9977, 9985, 10007, 10017, 10055, 10115, 10266, 10288, 10300, 10306,
 10440, 10743, 10749, 10776, 11411, 11439, 11709, 11964, 12246, 12320,
 12633, 12637, 12646, 12752, 12775, 13011, 13175, 13400, 14608, 15184;
 i) **Vrancrike** – rijk van Karel de Grote en zijn zoon Lodewike <Vranclande,
 Vrankerike> *Renout*: r. 73, 467, 481, 492, 507, 581, 652, 670, 677, 692, 738,
 1057, 1108, 1133, 1142, [1165], 1209, [1371], 1399, 1410, 1414, 1468, 1473,
 1478, 1506, 1516, 1544, 1647, 1687, 1705, 1714, 1719, 1799, 1805, 1985,
 2033, 2041, 2072, 2387; i) **Vranckrijck** – koninkrijk <Vrancrijc, Vrancrijck>
Ridder metter Swane: cap. [28]-[29]; i) **Vrancrijc** – koninkrijk van Carel
 Martel – binnengevallen door de Sarazijnen – koninkrijk van Carel de
 Groote – binnengevallen door de Seynen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 2,
 10-14; i) **Vrancrijck** – koninkrijk van Karel de Grote <Vranckerijc,
 Vranckerijck, Vranckerijcke, Vranckerike, Vranckrijc, Vrancri[.], Vrancrijc,
 Vrancrijcke, Vrancrike> *Roelant*: r. 1, 145, 170, 257, 286, 295, 502, 744, 750,
 928, 946, 994, 1197, 1392, 1453, 1908; r. P54, P74, P83, P173, P181, P263,

P894, P1051, P1178; i) **Vrankeric** – koninkrijk <Vranckerike> *Saladijn*: r. 321, 698, 715, 1042, 1163, 1202, 1408, 1536; i) **Vranckerijck** – koninkrijk van koning Karel de Grote <Vranckerijcke, Vranckerijcx, Vranckrijck, Vrancrijcx> *Sibilla*: r. 652, 778, 788, 790, 794, 803, 817, 829, 833, 844, 879, 944; i) **Vranckryc** – koninkrijk – nieuwe/huidige naam van **Gallen**, genoemd naar de Trojaan Vrancke <Vranckrycke, Vrancrycke> *Troyen*: r. 2886, 29120, 32397, 40878; i) **Vrancrijc** – gesticht door de Trojaan Francio; *Troyen Prz*: fol. 165rb; i) **Vrancrijc** (or. Gallia) alias **Gallien** – koninkrijk van Karel de Grote <Vrancrijck, Vrancrijcke, Vrancrijck, Vrancrijke> *Turpijn*: II, 11, 76; III, r. 4, 62; V, r. 7; IX, r. 51; X, r. 17, 20; XII, r. 49; XIII, r. 32, 33, 82, 83, 85, 86, 90; i) **Vranckerijcke** – met de (hoofd)stad Parijs; *Urbaen*: z.r.; i) **Vrankerike** – koninkrijk van koning Pippijn; *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 6; i) **Vrankerike** – exemplarische koninkrijk; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 1, r. 90; i) **Vrancrike** – land van herkomst van Landri/li Timonier; *Willem van Oringen*: r. 411.

Vranckelant zie **Vrankerike**

Vranckerich zie **Vrankerike**

Vranckerijck(e) zie **Vrankerike**

Vranckerike zie **Vrankerike**

Vranckrich zie **Vrankerike**

Vranckryc zie **Vrankerike**

Vranckrijc(k) zie **Vrankerike**

Vrancrijc zie **Vrankerike**

Vrancrike zie **Vrankerike**

Vrancrycks lant zie **Vrankenlant**

Vransce zie **Fransche**

Vrantze zie **Fransoise, die**

Vrantzois zie [Fransois, dat]

Vrantzois zie **Fransoise, die**

Vrantzosen zie **Fransoise, die**

Vrantzose zie **Fransche**

Vrantzose zie [Fransois, dat]

Vrantzoselinge zie **Fransoise, die**

Vranxsche zie **Fransche**

Vred** zie **Fred****

Vrede a) Vrede, allegorie¹; e) **Vrede** – advocaat van de Heilige Maagd Maria; f) broer van Ontfarmherticheit en van Gerechtigheit en Waerheit; g) steunt met Ontfarmherticheit Maria's pleidooi tegen de duivel Mascheroen; *Graal*: r. 2398, 2399a, 2496, 2555, 2564, 2566.

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

[Vrederijc] 1 a) Frederik II van Hohenstaufen¹ (1194-1250) alias Stupor Mundi (Verbazer van de Wereld); b) zoon van Hendrik VI van Hohenstaufen en de Siciliaanse Constanza d'Altavilla; c) keizer van het Heilige Roomse Rijk (1215-1250) en koning van Napels/Sicilië; d) raakte vanaf 1227 verwickeld in een chronisch conflict met opeenvolgende pausen en werd meerdere malen geëxcommuniceerd; e) **Vrederic**; g) zou nooit paus Innocent verdreven hebben als hij geweten zou hebben welke helse kwellingen hem ten deel zouden vallen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 657.

[Vrederijc] 2 a) mogelijk Frederik II (zie **[Vrederijc 1]**), maar evenzeer mogelijk is: Frederik I van Hohenstaufen, alias Barbarossa² (ca. 1123-1190) (zie **[Frederick] 1**); b) zoon van Frederik II van Zwaben en Judith, zuster van de hertog van Beieren; c) Rooms koning (1152-1190), keizer (1155-1190); e) **[Vrederijc]** – keizer; g) tot aan zijn heerschappij loopt het derde boek over de geschiedenis van de Loreinen <Vrederijcs> *Lorreinen O*: r. 30.

Vrederijc de Denois e) **Vrederijc de Denois** alias **de Denois** – hertog van Denemarke; f) neef van Yoen; g) bondgenoot van Yoen – strijdt tegen Yrene en herovert Gardeterre – bij Pharat [?] gedood door Fromondijn <de Denoijcs Vrederijc, Vrederec, Vrederecs, Vrederijc, Vrederike, Vrederike de Denois> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 1, 6, 22, 25, 44, 49, 58, 72, 80, 132, 134, 141, 161, 174, 197, 203, [219], 276, 313, 318, 321, 344, 348.

Vrederic zie **[Vrederijc] 1**

[Vreemde Eilande] zie **[Vremde Eilande, die]**

Vreese zie **Vrese**

Vreeselijc Sitten zie **[Vreselike Sitten, dat]**

Vreeselike Foreest zie **[Vreselike Foreest, dat]**

Vreeslant zie **Vrieslant**

Vreesselijc Sitten zie **[Vreselike Sitten, dat]**

[Vreesselike Gewat] zie **Sorgelijcste Gewat, dat**

Vreyslant zie **Vrieslant**

Vrecheit a) Gierigheid, allegorie³; e) **Vrecheit** – burchtvrouwe bij de hel; g) ‘moeder der zonden’; *Alexanders geesten*: boek X, r. 46; e) **Vrecheit** (or. Avarice); g) hebzuchtig; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 293.

Vreemde Eylande zie **[Vremde Eilande, die]**

[Vremde Eilande, die] h) or. les Estranges Illes, ook les Lontaignes Illes, koninkrijk van Galehot, gelegen nabij Ierland – mogelijk de Hebriden – hetzelfde als **die Verre Eilande** en **die Beslotene Eylanden**; i) **[die Vreemde Eylande]** – koninkrijk van Galyout <Vreemden Eylande>

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Stupor_Mundi

2. [http://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_I_\(Barbarossa\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_I_(Barbarossa))

3. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Lanceloet: boek IV, r. 12966; i) [**die Vremde Eylande**] – toenaam van **Caleos van den Vremden Eylande** <van den Vremden Eylande, van den Vromeden Eylande> *Merlijn*: r. 15641.

[**Vremde Eilant, dat**] h) [West PR: Ille Estrange, (de) I'] – kasteel van Vagor – hetzelfde als **Estrangloet**; i) **dat Vremde Eylant** – land [?] met een kasteel waar Lyoneel gevangengehouden wordt door koning Vagaor en zijn zoon Marbaroen <Vremde Eylande, Vremden Eylande, Vremden Eylanden> *Lanceloet*: boek II, r. 23818, 23860, 24167, 32484.

Vremden Ringen, Swert metten zie **Swert metten Vremden Ringen, dat Vrese** a) Vrees, allegorie¹; e) **Vrese** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van vrouwe Oetmoedicheit – zuster van Vorsienicheit en van Mate <Vreese> *Limborch*: boek X, r. 332, 665, 690, 735; e) **Voert** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van Oitmüdicheit – zuster van Vorsinnicheit en van Mäte <Voerte, Vorte> *Lymburch*: boek X, r. 334, [601], 676, 701, 752.

Vrese zie **Vriese, die**

[**Vreselike Foreest, dat**] h) or. la Forest Perilleuse, nabij Gaste Terre – hetzelfde als **dat Foreest Perilleuse**; i) **dat Vreselike Foreest** – woud waar Lanceloet, de grootvader van Lanceloet van Lac, begraven ligt bij een bron <Freselijc Foreest, Perelieusen Foreeste, Vreseliken Woude, Vresselijc Foreest, Vresselike Foreeste> *Lanceloet*: boek II, r. 23954, 24199, 24491, 24934, 25087, 25150, 26829, 27166, 32677; i) **dat Vresselike Foreest** – woud waar Galaat de hete bron doet afkoelen; *Lanceloet*: boek III, r. 10090.

[**Vreselike Haven, die**] h) or. le Port Perilleux; i) [**die Vreselike Haven**] – eiland [?] waar koning Mordeaus in een rots gevangen zat <Vreseliker Havenen> *Lanceloet*: boek III, r. 8192.

[**Vreselike Sitten, dat**] j) or. le Siege Perilleux² – zie ook **dat Ontsiende Sitten**; k) **dat Vresselijc Sitten** – zetel aan de Ronde Tafel waar alleen de Graalridder (d.i. Galaad) in kan gaan zitten – Brumalt probeert tevergeefs in de zetel te gaan zitten <Vreselike Sitten, Vresselike Sitten, Vresseliken Sittene> *Lanceloet*: boek II, r. 29499, 31396, 31444, 31466, 31539, 31571, 31603, 32129, 32353, 32508, 35991; k) **dat Vreesselijc Sitten** – zetel aan de Ronde Tafel waar alleen degene die de Graalridder zal zijn in kan gaan zitten <Freselike Sitten, Vreeselijc Sitten, Vreesselijc Sitten, Vreesselike Sitten, Vresselijc Sitten, Vresseliken Sitten> *Lanceloet*: boek III, r. 119, 127, 271, 326, 391, 3362, 4644; k) **dat Vresselijc Sitten** – zetel aan de Ronde Tafel, verder als boven; *Moriaen*: r. 4673.

[**Vreselike Wout**] zie [**Vreselike Foreest, dat**]

Vresen, Bosch van Vier zie [**Bosch van Vier Vresen, dat**]

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Si%C3%A8ge_p%C3%A9rilleux

Vresen, Spiegel van zie **Spiegel van Vresen, die**

Vreslant zie **Vrieslant**

Vresselike Foreest zie [**Vreselike Foreest, dat**]

Vresselike Sitten zie [**Vreselike Sitten, dat**]

Vrian zie **Urian van Lusignen**

Vrias zie **Orias**

Vrienscap zie [**Vrientschap**]

[**Vrientschap**] a) Vriendschap, allegorie¹; e) **Vrienscap**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 289.

[**Vriescher Zee, die**] h) or. Mare frisie – lett. de Friese Zee, d.i. de Noordzee²;

i) **die Vriesscher Zee** – waar de weg van sterren begon die Karel de Grote in een visioen zag; *Turpijn*: II, r. 11.

Vriese zie **Vriesen, die**

Vrieselant zie **Vrieslant**

Vriesen zie **Vrieslant**

Vriesen, die a) de Friezen – de oorspronkelijk bewoners van Frisia (zie **Vrieslant**), de kuststreek van het Duitse Oost-Friesland tot en met de Zeeuwse eilanden – het onderscheid tussen Friezen en Saksen (zie **die Sassen**) is vaak vaag – als gevolg van het feit dat de Friezen zich gewapenderhand te weer stellen tegen de Hollandse expansie genieten zij een uitgesproken slechte reputatie in teksten die vanuit een Hollands perspectief geschreven zijn; e) **de Vriese** – toenaam van **Godebeuf de Vriese/van Vrieslant** <de Vryese> *Galien Rethore*: cap. [21], [23]; e) **der Vrese** – toenaam van **Gundeluff**; *Karl Meinet*: r. A517, 39; e) **die Vriese** – toenaam van **Gaudebaut die Vriese**; *Malegijs*: p. 118; e) **die Vriese** – toenaam van **Goudebuef die Vriese**; *Ogier A-D*: r. 39; e) **Friesen**; g) samen met Scotten, Engelsch en Britoene mee met Charloet uit Engellant om Karel de Grote te hulp te komen; *Ogyer*: r. 2380; e) **die Vriese** – toenaam van **Simonet die Vriese**; *Reynaert Prz*: r. 1977; e) **die Rike Vriess** – toenaam van **Symonet die Rike Vriess**; *Reynaerts Hst*: r. 2685; e) **Vryesen** – volk; g) komen Karle te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 116; e) **die Vriesen** – volk/leger uit Vrieslant; *Roelant*: r. P194.

Vrieslant h) Frisia³ – naar verluidt zo genoemd door de Romeinse soldaten die onder Julius Caesar de grens van het Romeinse rijk naar het noorden verlegden, omdat zij het er zo stervenskoud vonden – ruwweg de gehele kuststreek van (het Duitse) Oost-Friesland tot en met de Zeeuwse eilanden (dus veel groter dan de huidige provincie Friesland): het land aan de

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/North_sea

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Frisia>

overzijde van de Rijngrens met als hoofdstad Wiltenborch (Johannes Beka) nabij het huidige Utrecht – door de West-Frankische koning Karel de Kale onder Hollands grafelijk gezag geplaatst, vermoedelijk omdat hij de Friezen ervan verdacht de Noormannen vrije doorgang te verlenen – de Friezen op hun beurt claimden van Karel de Grote autonomie te hebben ontvangen – soms niet te onderscheiden van Saksen (zie **Sassen**); i) **Vrieslant** – in Germania, tussen de Elve en Sinfal; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1444, 1446; i) **Vrieselant** – land van herkomst van Gaufort; *Boudewijn*: r. 297; i) **Vrieslant** – toenaam van **Godebeuf de Vriese/van Vrieslant**; *Galien Rethore*: cap. [21], [23]; i) **Vreyslant** – koninkrijk van Gundeluff <Vreslant> *Karl Meinet*: r. A337, 22; A357, 54; A497, 32; A516, 48; A519, 30; i) **Vrislant** – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur <Vrisen> *Lanceloet*: boek IV, r. 10310, 10965; i) **Vrieslant** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Vrieslant** – waar Otte denkt dat zijn neef Berengier verblijft <Vrieselant> *Lorreinen O*: r. 2841, 2901; i) **Vrieslant** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke <Vreeslant> *Merlijn*: r. 18705; i) **Vrieslandt** – land en/of toenaam van **Godefroy van Vrieslandt**; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; i) **Vrieslant** – koninkrijk van Gandelbodus; *Roelant*: r. P1130; i) **Frise** (or. Frise) – land (waarmee men handel drijft); *Rose C*: r. 7899; i) **Vriesen** – toenaam van **Robbrecht van Vriesen**; *Saladijn*: r. 1237; i) **Vrieslant** – land in Garmania, gelegen tusschen de Elve en Swytval; *Troyen*: r. 29012, 29014; i) **Vrieslant** (or. Frisia) – koninkrijk van Gandelododus; *Turpijn*: V, r. 35; XIII, r. 44.

Vriess, Rike zie **Vriesen, die**

Vriesscher Zee zie [**Vriescher Zee, die**]

Vriheit a) Vrijheid, allegorie¹; e) **Vryheit**; g) de vrijheid van keuze om iemand wel of niet te helpen; *Olivier*: fol. I2v; e) **Vriheit** (or. Franchise) – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1058, 1195.

[**Vrysche**] n) ‘fris’ c.q. ‘jong’, niet bedoeld is Friese of Phrygische (geen equivalent in *Troyen*, r. 37396); o) [**Vrysche**] – “vryscher heyngsten”; *Troyen Prz*: fol. 144va.

Vrisen zie **Vrieslant**

Vrislant zie **Vrieslant**

Vroeden van Rome, Seven zie **Seven Vroeden van Rome, die**

Vrome Hercules, Historie vanden twaelf arbeyden des zie **Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules**

Vromede Eylande zie [**Vremde Eilande, die**]

Vrouden, Stat van zie **Stat van Vrouden, die**

1. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Vrouwe van den Woude sonder Keren, die a) [West *PR*: Sage Dame, la – var. la Sage Dame de la Forest sans Reto(u)r]; e) **die Vrouwe van den Woude sonder Keren** – vorstin in dienst [?] van koning Leodegan van Carmelide; g) haar zoon is legeraanvoerder van koning Artur tegen de Sennen <Vrouwen van den Wout sonder Keren> *Merlijn*: r. 22706-22707.

Vrouwe van Coetchi, mi a) or. La dame de Coucy – [Michael Furter 1493: myn frow von Conty]; e) **mi vrouwe van Coetchi**; g) exemplarisch slachtoffer van de liefde; *Spiegel der duecht*: cap. [111].

[Vrouwe van Lac, die] a) la Dame du Lac alias Niniane – dezelfde als [**die Joncfrouwe van der Hagedochte**] en **Nymiane** – zie ook **Lac 1**; d) heeft Lancelot du Lac, Bohort en Lionel opgevoed – leert van Merlin de toverkunst en sluit hem daarmee vervolgens op; e) **Vrouwe van Lac**; g) heeft Lanceloet van Lac, Lyoneel en Bohort van Gaunes jr. opgevoed – naar wie Helibeel door Genevre wordt gestuurd om raad te vragen na Lanceloets verdwijning – gaf een hond aan Genevre – kan beter toveren dan Morgueyn die Elvinne en Cybile <Vrouwe vanden Lake, Vrowe van Lac> *Lanceloet*: boek II, r. 11398, 11498, 13658, 23058, 26044, 26498, 31735, 33840, 33908, 35399; e) **Vrowe van Lac**; g) heeft Lanceloet van Lac opgevoed; *Perchevael J*: boek II, r. 40990.

Vrouwe van Liffie die verloren es a) or. la Dame de Lisle Perdue/Dame de l'Ille Perdue; e) **Vrouwe van Liffie die verloren es**; f) zuster (en vriendin [?]) van Prissyne; g) zal er volgens Pryssine voor zorgen dat zij op Nathas wordt gewroken; *Meluzine*: fol. A4vb.

Vrouwe van Vergi, mi zie

Vrouwen dach, Onser zie **Onser Vrouwen dach**

Vrouwen kercke, Onser zie **Onser Vrouwen kercke**

Vrouwen kercke, Onser Liever zie **Onser Vrouwen kercke**

Vrouwen Sterre, Tot Onser zie **Tot Onser Vrouwen Sterre**

Vrowe van Lac zie **Vrouwe van Lac, die**

Vuel van Pictone zie **Huwel van Pictone**

Vueuoen zie **Yvon**

Vuylromp zie [**Vuul Romp**]

Vulcan 1 a) Vulcanus¹; e) **Vulcan**; g) studeerde samen met Jupiter en Juno nigromantie en tovenarij; *Hercules*: cap. [1].

Vulcan 2 h) de vulkaan Etna² op het Italiaanse eiland Sicilië³ – waar de Romeinse god Vulcanus,⁴ smid van de goden, zijn werkplaats had – maar mogelijk is

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Vulcan_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Vulcan_(mythology))

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Etna

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sicilië.kmz

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vulcanus>

ook het Liparische eiland Vulcano¹ – zie ook [Berch van] Bulkane, die Ethna en Vulcanus; i) Vulcan – berg van de god Vulcanus – waar de wapens van Achilles zijn gemaakt <Ulcane, Vulcane> *Troyen*: r. 12055, 34428.

Vulcan(e) zie **Vulcanus**

Vulcans zie **Vulcanus**

Vulcanus a) [A-Z 1: Hephaistos]² — Hephaistos/Vulcanus,³ Griekse/Romeinse god van het vuur, smid van de goden – zie ook [Berch van] Bulkane, **Vulcan 1** en **Vulcan 2**; b) zoon van Jupiter en Juno – echtgenoot van Venus; d) had zijn werkplaats onder de vulkaan de Etna op het eiland Sicilië – het “eylant van Vulcanus” wordt soms geïdentificeerd als het eiland Vulcano⁴ (Fra. Boccan), één van de Liparische eilanden bij Sicilië – schutspatroon van de smeden – doorgaans afgebeeld als een oude en lelijke man – wiens echtgenote Venus overspel speelde met de jonge oorlogsgod Mars; e) **Vulcane**; g) wiens berg op Cicilien staat; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1703; e) **Vulchan** – god van het vuur, smid van de goden; f) echtgenoot van Venus; g) had een speciaal net gesmeed om Mars en Venus tijdens hun overspel te kunnen betrappen – biedt Venus hulp als zij zich met hem verzoent om Eneas te kunnen helpen: maakt een speciale uitrusting die hem tegen alle verwondingen beschermt <Fulchane, Uulcan, Volcham, Wlcan, Wlchanum, Wlchanus> *Eneide*: r. 5602, 5624, 5635, 5645, 5651, 5703, 5712, 5716, 5753, 5769, 5828, 7406, 12115, 12397; e) **Vulcanus**; g) maker van de gouden beker waarmee Blancefloer gekocht wordt; *Floris*: r. 671; e) **Vulcanus**; g) verder als boven; *Floris Prz*: fol. A6v, 6; e) **Vulcanus**; g) op wiens eiland de duivel Ramas het ros Beyaert gevangen houdt; *Malegijs*: p. 50, 51, 197, 242, 245; e) **Volcanus**; g) aangehaald door de kalief van Baldac; *Margrieta van Limborch*: cap. 108; e) **Vulcans** – smid; g) heeft in opdracht van Thetis een wapenuitrusting gemaakt voor Peleus 1, later door Achilles gebruikt, met wonderbaarlijke krachten – heeft in opdracht van Venus een wapenuitrusting voor Eneas van Troyen gemaakt <Ulcanus, [Vlcanus], Vulcane> *Troyen*: r. 25726, 26257, 29271, 34427, 39801; e) **Vulcanus** – smid; g) maakte Achilles’ wapens; *Troyen Prz*: fol. 158rb; e) **Vulcanus**; g) stookt het liefdesvuur op; *Vergi Prz*: r. 765; e) **Vulcanus**; f) echtgenoot van Venus; g) exemplarisch bedrogen echtgenoot <Vulcane> *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. [223], 233, 242.

Vulcanuut e) **Vulcanuut** – ridder; g) gezelschap van Huce van Bordeeus – verstandig en trouw – samen met Claroen van Gournay, Gontier vander Geronden, Omaer vander Havene en Steven in vermomming in Bordeeus aangekomen <Vulcanute, [...]nuut> *Huce M*: r. 497, 519, 524, 542, 603, 636, 722.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vulcano>

2. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0056.php#a055

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Hephaestus>

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vulcano>

Vulcoen a) mogelijk verbastering van or. Bucolion; b) zoon van Laomedon, koning van Troje; e) **Vulcoen**; f) zoon van koning Lamedon – broer van koning Prianus van Troyen en van Esiona; g) vecht tegen de Grieken onder leiding van Hercules – in de strijd gedood door Hercules; *Troyen*: r. 82, 2304, 2351, 2481, 2595, 2607.

Vulfaert zie [Wulfaert]

Vulmaerte zie [Vuulmaerte]

Vulpis van Ysauria a) de naam lijkt afgeleid van het Lat. Vulpes d.i. vos, en zou hoe ongebruikelijk ook een variant kunnen zijn op de in het Germaanse taalgebied wel gangbare eigennamen met daarin de stam ‘wolf’ – zie ook **Wulprant**; e) **Nilus** – Saraceense koning van Ysaria; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 914; e) **Vulpis van Ysauria** – Saraceense koning van Ysauria; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door koningin Elionette van Amasonia; *Limborch*: boek XII, r. 614; e) **Vulpus** – Saraceense koning van Asauria; *Limborch Frg*: H53, r. 73; e) **Vulpus** – Saraceense koning van Ysauria; g) idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek XII, r. 891.

Vulprant zie [Wulprant]

Vulpus zie **Vulpis van Ysauria**

Vulq** zie **Fouk****

[**Vulquijn**] zie [**Vulquin**] 1

[**Vulquin**] 1 e) [**Vulquijn**] – heer van Montferraet; f) oom [?] van Robbrecht; g) steunt Robbrecht in de strijd tegen Rigaut <Wlquijn, [Wl]quijn, Wlquine> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 79, 92, [221].

[**Vulquin**] 2 e) **Volquin**; f) broer [?] van Elinant – neef van Morande van Ryvere – latere echtgenoot van Marmorinen – krijgt bij zijn huwelijk Britanyen van Karll Meynet <Enquelmet, Fuckas, Fuckelmet, Volquinet, Volquynet> *Karl Meinet*: r. A228, 60; A230, 71; A241, 49; A242, 14; A277, 49; A283, 16; A290, 12, 19, 27.

[**Vulquin**] 3 e) **Fúlkin** – Saraceense sultan; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20090.

Vulromp zie [Vuul Romp]

Vürsennicheit zie [Voresienicheit]

[**Vuulmaerte**] a) lett. smerige meid [?]; e) **Vulmaerte** – vrouwe, dorpelinge; g) neemt deel aan de afranseling van Bruun <Vulmar> *Reynaert A en F*: r. 788.

[**Vuul Romp**] a) lett. smerig lijf; e) **Vuylromp** – aap; f) tweede zoon van Mertijn en Rukenauwe – broer van Biteluys en van Hateneete – neef van Reynaert 1; g) nogal dom, geholpen door zijn broer en zus – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp <Vulromp> *Reynaert Prz*: r. 3921, 3927, 3951, 5874; e) **Vuyl Romp** – aap; f) tweede zoon van Mertijn en Rukenau – broer

van Biteluus en Hatenet – neef van Reynaert 1; g) verder als boven
<Vuulromp, Vuylromp> *Reynaerts Hst*: r. 5131, 5138, 5167, 7391.

W

[laatste update W: 20-12-2023] ¹

W** zie G**

W** zie M**

W** zie V**

Wael zie Walen, die

Waelewein zie Walewein

Wael(e)-helen zie Wel Helen

Waerheit a) Waarheid – allegorie²; e) **Waerheit** – advocaat van de duivel Mascheroen; f) zuster van Gerechtigheit, Ontfarmherticheit en Vrede; g) steunt samen met Gerechtigheit Mascheroens pleidooi tegen de heilige maagd Maria <Waerheide, Waerheiden> *Graal*: r. 2387, 2399a, 2406, 2461, 2498, 2529, 2545, 2559.

Waerneer, sente a) Werner von Womrath alias Werner von Bacharach alias Werner von Oberwesel³ (ca. 1271-1287); d) werd op Witte Donderdag of Goede Vrijdag gedood dan wel dood gevonden in de omgeving van Bacharach, mogelijk het slachtoffer van seksueel misbruik, maar het gerucht werd verspreid en geloofd dat hij het slachtoffer geworden was van een rituele moord gepleegd door Joden, die zijn bloed wilden gebruiken voor de viering van Pesach; e) **sente Waerneer**; g) kind van ongehuwde ouders die te nauw aan elkaar verwant waren om te kunnen huwen – door zijn ouders verstoten nadat zij hun relatie verbroken hadden – ziet een hostiewonder – wordt ritueel vermoord in de kelder van de Jood Ysaac <Waernaer, Waernere, Waernerren, Warenare, Wernaere, Wernare, Werneerkijn> *Waerneer*: r. 2, 44, 89, 94, 97, 101, 113, 116, 148, 157, 168.

Waes h) het Land van Waas⁴ in Vlaanderen, België; i) **Waes** – ‘het zoete land’, waar volgens Reynaert de samenzweerders tegen koning Nobel samenkwamen; *Reynaert A en F*: r. 2257.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Werner_von_Oberwesel

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Land_van_Waas

Wairoen j) or. het paard Vairon – lett. appelgrijs (gevlekt) – zie [Moisan I, 2: VAIRON(S)];
 k) **Wairoen** – paard dat Parthonopeus krijgt van Urake <Maroene,
 Wairoene> *Parthonopeus*: r. 3389; fragm. M II, r. 3389, 3395e.

Wal** zie **Gal****

Wal** zie **Gau****

Wal** zie **Val****

Walbrune a) [Moisan I, 2: VALDABRUN(S)]; e) **Walbrune** – Saraceense ridder; g) wreed –
 bezit het paard Gardemont – gedood door Roelant <Walbrunen,
 Walbrunenn> *Roelant*: r. 725, 788, 806.

Waldaloen h) or. Valadon; i) **Waldaloen** – graafschap van Marcabers van Waldaloen;
Parthonopeus: r. 6784.

Wale Onnen zie [Wel Onnen]

Walebroen a) or. Leodebron/Valebran, Saksische koning; e) **Walebroen** – heidense
 koning – één van de Sennen; g) bij Logres verslagen door de ‘vijf neven’ van
 koning Artur <Alebrone, Alebroene, Walebrone> *Merlijn*: r. 16602, 16754.

Walefroi h) or. Val Esffroi; i) **Walefroi** – toenaam van **Gandijn van Walefroi**;
Merlijn: r. 19489.

Walen, die a) de Walen, de Frans sprekende bevolkingsgroep in de regio Wallonië¹
 in het huidige België – zie ook **die Fransoyse** en **Walsche**; e) **die Wael** –
 volk; g) houden er samen met de Engelsche en de Lombaert een inferieure
 liefdesmoraal op na en onderscheiden zich daardoor van “den gueden int
 Duuttsche lant”; *Minnen loep*: boek II, r. 723; e) **die Walen** – de Franstalige
 inwoners van Gallia; *Servaes*: boek I, r. 1115.

Walewa(e)n zie **Walewein**

Walewain zie **Walewein**

Walewayn van Bartangen zie **Walewein**

Walewein a) or. Walwainus én Gauvain,² [West PR: Gauvain] [West VR: Gauvain] met als
 gevolg dat in het Middelnederlands zowel de vorm Walewein (de
 gebruikelijke) als de nevenvorm Gawein (*Ferguut*, *Graal*/*Merlijn*)
 voorkomt – zie ook [Boec van] **Gawine** – wiens alias c.q. eretitel luidt **der**
Aventuren Vader; b) oudste zoon van koning Lot van Orcanie en een
 halfzuster van koning Artur – broer van Agravain, Guerrehet en Gariët –
 (half)broer (zelfde moeder) van Mordred – exemplarische neef van koning
 Artur – vader van Wigalois³; d) één van de belangrijkste Tafelronde-ridders in
 de Oudfranse Arturromans, maar dé belangrijkste Tafelronde-ridder in de
 Middelnederlandse Arturromans, zowel/zelfs in de vertaalde maar vooral in
 de ‘oorspronkelijke’ – zijn status als neef van koning Artur, zijn reputatie als

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Wallonië>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gawain>

3. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=W&categorie=0&t=148>

(jong en) loyaal ridder, zijn openhartigheid (noemt desgevraagd altijd zijn naam), zijn hulpvaardigheid maken van hem, met name in de ‘oorspronkelijk’ Middelnederlandse Arturromans, een veel positiever rolmodel dan de in de Oudfranse Arturromans hoger gewaardeerde Lancelot (zie **Lanceloet van Lac**), die in de Middelnederlandse perceptie door zijn buitenechtelijke relatie met koning Arturs vrouw Guinevre toch vooral een echtbreker is; e) **Walewein** – legendarisch Tafelronde-ridder <Waleweine> *Alexanders geesten*: boek I, r. 51; boek VIII, r. 115; e) **Gawein**; g) vriend van Ywein – neemt Ferguut in bescherming tegen Keye – schenkt Ferguut bij diens ridderslag een paard – als enige Tafelronde-ridder (zonder te vechten) ongeslagen tijdens het slottoernooi <Gaweine, Gaweins> *Ferguut*: r. 11, 21, 48, 65, 248, 655, 668, 1025, 1037, 1057, 1073, 1093, 1143, 1145, 1771, 2991, 4317, 5245, 5418, 5423, 5440, 5447, 5456, 5461, 5462, 5468, 5469, 5474, 5485, 5488, 5501, 5563, 5583; e) **Walewein** – Arturridder [Voor het eenmalig voorkomen van de naam Walewein, waar de tekst de nevenvorm Gawein gebruikt, is geen bevredigende verklaring voor handen. Het lijkt erop alsof de (tweede) auteur of een creatieve kopiist bij zijn catalogus van corifeeën zich niet realiseerde dat Gawein en Walewein een en dezelfde zijn.]; g) vermaard ridder; *Ferguut*: r. 4325; e) **Gawin**; f) zoon van koning Loth en de oudste dochter van Ygerne – broer van Mordres, Guheries, Garies en Acgraweyn – kleinzoon van Ygerne; *Graal*: r. 8674; e) **Walewein** – Tafelronde-ridder; f) neef van koning Artur – broer van Mordret, Gaheret, Gurrees en Agraveyn – neef/verwant van Galahoudijn; g) draagt een witte wapenuitrusting – gaat naar Lanceloet op zoek met tien Tafelronde-ridders – vecht met Mathamas en reist door naar Strangeloet – komt op een toernooi bij het Casteel vander Molen Tagans te hulp – ziet zonder het te beseffen de Graal te Cambonoyc – heeft voor de vrouwe van Rostoc tegen Segurades gevochten – zat gevangen in Verbodene Berch – werd door Belyas overwonnen – is aanwezig op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt en voert daar de Tafelronde-ridders aan – vecht tegen Lanceloet bij Mellijn in de veronderstelling met Keye te vechten – vecht voor Lanceloet in diens oorlog tegen koning Claudas <Waleweine, Waleweins, Walewien> *Lanceloet*: boek II, r. 582, 1448, 1703, 1716, 1717, 1728, 1729, 1751, 1836, 1841, 1851, 1854, 1863, 1880, 1881, 1885, 1889, 1893, 1895, 1899, 1906, 1907, 1909, 1921, 1933, 1939, 1945, 1951, 1965, 2293, 2300, 2322, 2334, 2337, 2564, 2566, 2602, 2605, 2609, 2615, 2625, 2630, 2631, 2637, 2639, 2649, 2655, 2661, 2666, 2676, 2677, 2679, 2907, 2911, 2918, 2926, 2928, 2959, 2965, 2993, 3020, 3034, 3038, 3040, 3044, 3046, 3054, 3107, 3115, 3122, 3123, 3126, 3136, 3142, 3153, 3180, 3187, 3195, 3202, 3212, 3229, 3233, 3251, 3265, 3280, 3282, 3307, 3313, 3321, 3384, 3398, 3401, 3412, 3460, 3467, 3481, 3496, 3497, 3521, 3528, 3536, 3537, 3540, 3549, 3561, 3575, 3578, 3590, 3609, 3611, 3615, 3627, 3671, 3683, 3693, 3695, 3700, 3702, 3703,

3723, 3727, 3743, 3768, 3793, 3803, 3804, 3807, 3811, 3821, 3831, 3854, 3870, 3902, 3915, 3922, 3925, 3930, 3935, 3941, 3943, 3950, 3962, 3981, 3988, 4003, 4012, 4037, 4060, 4113, 4123, 4133, 4136, 4141, 4154, 4155, 4167, 4175, 4198, 4241, 4247, 4249, 4252, 4256, 4264, 5074, 5090, 5091, 5095, 5103, 5120, 5151, 5157, 5160, 5176, 5208, 5213, 5215, 5249, 5363, 5464, 5798, 6005, 6009, 6013, 6023, 6033, 6101, 6293, 6311, 6388, 7139, 7778, 7788, 8027, 8543, 8762, 8808, 8820, 8850, 8858, 8900, 9358, 9364, 9618, 9870, 9879, 10761, 10991, 11017, 12510, 13272, 13298, 13450, 14315, 14332, 14386, 14843, 15011, 15037, 15074, 15733, 16598, 18072, 18075, 18118, 18125, 19648, 19702, 19983, 19991, 19993, 19994, 19997, 20011, 20025, 20032, 20035, 20546, 20566, 20570, 20637, 20646, 20652, 20798, 20805, 20811, 20824, 20835, 20857, 20871, 20881, 20999, 21012, 21034, 21055, 21079, 21130, 21234, 21328, 21347, 21600, 22177, 22394, 23149, 23155, 23178, 23185, 23197, 23208, 23220, 23222, 23232, 23237, 23245, 23269, 23282, 23359, 23689, 23762, 24594, 24767, 25016, 25054, 25714, 25746, 25787, 25958, 25964, 26809, 27002, 27022, 27028, 27049, 27118, 27132, 27144, 27163, 27168, 27183, 27214, 27232, 27255, 27284, 27293, 27294, 27296, 27305, 27319, 27338, 27348, 27375, 27384, 27392, 27395, 27428, 27449, 27475, 27486, 27550, 27584, 27594, 27600, 27606, 27614, 27617, 27648, 27652, 27663, 27667, 27676, 27690, 28122, 28224, 28447, 28508, 28519, 28638, 28644, 28732, 28835, 28849, 28880, 28927, 28932, 28962, 28983, 28995, 29314, 29608, 30073, 30232, 30244, 30247, 30252, 30254, 30270, 30282, 30294, 30316, 30319, 30342, 30586, 30595, 30598, 30633, 30657, 30688, 30700, 30722, 30748, 30761, 30776, 30780, 30838, 30888, 31032, 31041, 31077, 31100, 31158, 31198, 31228, 31240, 31256, 31270, 31295, 31616, 31626, 31632, 31809, 31810, 31826, 31830, 31860, 31880, 31898, 32524, 32554, 32608, 32610, 32784, 32920, 32959, 33002, 33056, 33069, 33078, 33084, 33089, 33169, 33179, 33186, 33192, 33200, 33207, 33262, 33310, 33322, 33339, 33352, 33355, 33369, 33382, 33402, 33433, 33452, 33486, 33669, 33685, 33737, 33738, 33773, 33780, 33810, 33825, 33921, 33958, 33980, 34103, 34125, 34139, 34158, 34179, 34194, 34244, 34264, 34291, 34390, 34393, 34484, 34488, 34582, 34589, 34605, 34615, 34619, 34631, 34664, 34675, 34791, 34797, 35371, 35813, 36250;

e) **Walewein** – Tafelronde-ridder; f) neef van koning Artur – broer van Gariet;

g) gaat op queeste naar de Graal – doodt Ywein – wordt door Galaat verwond – doodt Bandemagus – bevrijdt Gariet uit gevangenschap

<Walewains, Waleweine, Waleweins> *Lanceloet*: boek III, r. 146, 217, 219, 229, 233, 236, 240, 257, 434, 445, 679, 689, 712, 727, 727, 755, 781, 803, 805, 919, 924, 926, 979, 991, 1014, 1134, 2369, 2374, 2374a, 2376, 2392, 2403, 2410, 2415, 2458, 2460, 2468, 2478, 2485, 2559, 2574, 2595, 2603, 5802, 5802a, 5802a, 5804, 5815, 5823, 5843, 5883, 5949, 5957, 6016, 6031, 6037, 6052, 6057, 6071, 6083, 6086, 6099, 6102, 6105, 6122, 6129, 6139,

6354, 6371, 6384, 6386, 6396, 7722a, 7753, 7762, 7779, 7792, 7796, 7804, 9988, 10844, 11082, 11085, 11087, 11091, 11102, 11157, 14142, 14230, 14325; e) **Walewein** – Tafelronde-ridder – toegenamd: “**der Aventuren Vader**”; f) zoon van koning Lot – neef (zoon van de zuster) van koning Artur; g) op de hofdag van koning Artur met het beheer over diens rijk toebedeeld – door de jaloerse Keye beschuldigd van hoogmoed – vertrekt van het hof – trekt strijdend en vredestichtend door het land en stuurt al zijn overwonnen tegenstanders naar Kardoel – keert uiteindelijk terug naar Kardoel, waar koning Artur hem verwelkomt <Waleweine, Waleweins, Walewine>

Lanceloet: boek III, r. 18602a, 18613, 18617, 18624, 18629, 18633, 18641, 18647, 18665, 18676, 18692, 18695, 18696, 18711, 18745, 18756, 18763, 18777, 18785, 18788, 18793, 18794, 18803, 18809, 18820, 18841, 18849, 18865, 18874, 18877, 18897, 18908, 18927, 18931, 18939, 18961, 18964, 18970, 18976, 18991, 19010, 19019, 19032, 19033, 19045, 19053, 19056, 19067, 19073, 19083, 19091, 19101, 19103, 19106, 19106a, 19108, 19116, 19130, 19132, 19137, 19140, 19167, 19169, 19177, 19187, 19198, 19203, 19216, 19219, 19228, 19243, 19257, 19267, 19271, 19276, 19280, 19290, 19295, 19301, 19322, 19330, 19338, 19345, 19348, 19351, 19362, 19365, 19369, 19369a, 19371, 19377, 19389, 19416, 19422, 19428, 19431, 19435, 19456, 19460, 19474, 19476, 19480, 19484, 19485, 19494, 19496, 19504, 19509, 19515, 19517, 19531, 19535, 19579, 19581, 19585, 19634, 19643, 19651, 19666, 19673, 19678, 19680, 19688a, 19690, 19693, 19698, 19703, 20423, 20436, 20436a, 20438, 20460, 20464, 20470, 20481, 20485, 20506, 20519, 20527, 20530, 20536, 20570, 20583, 20587, 20597, 20599, 20635, 20641, 20643, 20662, 20663, 20667, 20670, 20672, 20682, 20687, 20689, 20691, 20694, 20699, 20711, 20720, 20737, 20739, 20744, 20745, 20748, 20760, 20767, 20782, 20785, 20785a, 20788, 20789, 20798, 20809, 20827, 20829, 20844, 20863, 20869, 20877, 20881, 20886, 20900, 20906, 20912, 20916, 20921, 20924, 20931, 20950, 20954, 20957, 20979, 20988, 20990, 20999, 21007, 21010, 21018, 21023, 21028, 21045, 21058, 21064, 21067, 21067a, 21069, 21075, 21078, 21098, 21104, 21108, 21124, 21126, 21130, 21136, 21143, 21152, 21165, 21167, 21175, 21200, 21214, 21224, 21229, 21234, 21238, 21239, 21248, 21255, 21259, 21262, 21270, 21275, 21280, 21286, 21299, 21302, 21303a, 21305, 21332, 21338, 21343, 21352, 21356, 21371, 21389, 21404, 21420, 21423, 21432, 21434, 21445, 21446, 21453, 21477, 21481, 21495, 21500, 21515, 21529, 21532, 21540, 21541, 21546, 21554, 21573, 21591, 21593, 21610, 21616, 21653, 21655, 21660, 21662, 21678, 21688, 21691, 21726, 21731, 21740, 21751, 21765, 21804, 21813, 21820, 21827, 21843, 21856, 21862, 21875, 21889, 21899, 21905, 21911, 21912, 21925, 21942, 21948, 21950, 21955, 21970, 21975, 21990, 21991, 22006, 22010, 22012, 22026, 22040, 22060, 22068, 22083, 22094, 22108, 22111, 22112, 22127, 22135, 22146, 22158, 22171, 22177, 22226, 22234,

22245, 22261, 22357, 22396; e) **Walewein** – Tafelronde-ridder – toegenamd: “**der Aventuren Vader**”; f) broer van Acgravein, Guerries en Gariet – (half)broer van Mordret – neef van koning Artur; g) geboren in Verdelone in Orcanie en vernoemd naar de kluizenaar die hem doopte – ooit door Karados die Grote in de Doloreuse Tor gevangengehouden, waar Lanceloet hem bevrijdde – betreurt zijn door Lanceloet gedode broers Acgravein, Guerries en Gariet en eist wraak – trekt met koning Artur op tegen Lanceloet in Joyosegaerde, waarbij hij gewond raakt – dringt er bij koning Artur op aan tegen Lanceloet in Gaule op te trekken – daagt Lanceloet in Gaunes uit voor een tweekamp, waarin hij met Escalabuer mag vechten – wordt bijna door Lanceloet verslagen en is zwaargewond geraakt – sterft in Gallen – wordt meegenomen naar Karmeloet en bij Gariet begraven
 <Waleweine, Waleweins> *Lanceloet*: boek IV, r. 341, 792, 806, 863, 877, 916, 970, 987, 1044, 1048, 1054, 1065, 1068, 1070, 1074, 1135, 1142, 1148, 1151, 1157, 1196, 1201, 1218, 1224, 1235, 1238, 1242, 1255, 1265, 1299, 1315, 1319, 1325, 1337, 1342, 1349, 1395, 1405, 1422, 1438, 1440, 1449, 1452, 1463, 1481, 1489, 1506, 1513, 1543, 1559, 1578, 1601, 1733, 1737, 1744, 1760, 1769, 1796, 1822, 1826, 2020, 2202, 2213, 2219, 2224, 2237, 2244, 2255, 2271, 2309, 2338, 2344, 2353, 2357, 2367, 2373, 2398, 2799, 2934, 2938, 2941, 2947, 3121, 3131, 3136, 3149, 3150, 3283, 3289, 3292, 3294, 3296, 3546, 3692, 3713, 3888, 4008, 4037, 4039, 4049, 4056, 4061, 4071, 4083, 4089, 4117, 4180, 4218, 4234, 4238, 4290, 4514, 4711, 4756a, 4902, 4953, 4962, 4969, 4985, 4996, 4998, 5005, 5018, 5023, 5093, 5105, 5124, 5137, 5569, 5652, 5854, 5875, 5902, 5939, 6103, 6193, 6213, 6221, 6229, 6238, 6243, 6247, 6280, 6282, 6326, 6353, 6426, 6426a, 6441, 6492, 6676, 7058, 7066, 7075, 7086, 7108, 7139, 7211, 7306, 7465, 7481, 7501, 7516, 7531, 7536, 7641, 7652, 7667, 7695, 7710, 7757, 7765, 7775, 7885, 8364a, 8374, 8399, 8403, 8483, 8486, 8492, 8531, 8568, 8602, 8616, 8619, 8630, 8633, 8637, 8644, 8661, 8691, 8715, 8731, 8740, 8744, 8756, 8763, 8814, 8819, 8844, 8877, 8910, 8914, 8921, 8948, 8969, 8982, 8992, 9032, 9034, 9043, 9080a, 9091, 9096, 9138, 9149, 9151, 9185, 9197, 9206, 9213, 9234, 9260, 9283, 9360, 9367, 9418, 9429, 9453, 9457, 9459, 9462, 9466, 9467, 9479, 9489, 9499, 9508, 9512, 9516, 9524, 9587, 9605, 9618, 9623, 9623, 9629, 9649, 9660, 9666, 9673, 9678, 9895, 9907, 9913, 9940, 10022, 10024, 10034, 10038, 10207, 10208, 10233, 10280, 10289, 10428a, 10447, 10456, 10473, 10477, 10483, 10493, 10503, 10520, 10528, 10570, 10581, 10585, 10598, 10602, 10606, 10611, 10625, 10643, 10659, 10679, 11399, 11594; e) **Walewein** – Arturridder <Waleweine, Waleweins> *Lancelot Prz*: fragm. I, 8, 9, 11, 14, 19, 41, 43, 46, 52, 57, 67, 71, 74, 76, 80; e) **Walewein** – Tafelronde-ridder – toegenamd: “**der Aventuren Vader**”; f) neef (zoon van de halfzuster) van koning Artur; g) heeft voor de vrouwe van Rostoc tegen Segurades gevochten – gevangengenomen door Carados in Doloreuse Tor –

gaat mee Lantsloot zoeken – vecht tegen Mathamas en bevrijdt Sagremor – zal vechten op het toernooi van koning Marboer <Waleweine, Waleweins>

Lantsloot: r. 653, 1185, 1206, 1252, 1264, 1517, 1521, 1569, 1610, 1617, 1685, 1689, 1705, 1726, 1917, 2023, 2516, 2521, 2531, 2534, 2542, 2559, 2567, 2575, 2577, 2592, 2594, 2635, 3009, 3032, 3037, 3339, 3462, 3578, 3582, 3585, 3598, 4021, 4048, 4058, 4104, 5721, 5723, 5727, 5731, 5751, 5753, 5762, 5765, 5768, 5771, 5782, 5794, 5797, 5800, 5810, 5812, 5922, 5924, 5928, 5932, 5938, 5948, 5953, 5955, 5974, 5980, 6000, 6029, 6041, 6048, 6071; e) [**Walewain**] – exemplarische literaire held <Walewaine>

Leven ons Heren: r. 11; e) **Gawyn** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: “**der Aventuren Vader**”; f) oudste zoon van koning Lot en een halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur – broer van Agrawein, Gaheries en Garies – halfbroer (zelfde moeder) van Mordret – neef van koning Artur van Bertanien – neef van Galescins – neef van Ywen die Grote; g) door koning Artur geridderd en benoemd tot opperbevelhebber over al zijn landen – op een toernooi te Logres beschuldigd van onhoofs gedrag – doodt bijna zijn vader in de strijd tussen koning Lot c.s. en koning Artur c.s. in het bos Serpine en dwingt hem daarna leenman van koning Artur te worden – berooft koning Clarioen van het paard Gringalet – neemt deel aan de zoektocht naar Merlijn <Gawaen, Gawan, Gawans, Gawein, Gaweine, Gaweins, Gaweyn, Gawayne, Gawijn, Gawin, Gawine, Gawins, Gawiue, Gawyne, Gawyns, Gawyue>

Merlijn: r. 11466, 11484, 16344, 16354a, 16385, 16405, 16416, 16432, 16448, 16456, 16470, 16485, 16499, 16513, 16524, 16550, 16569, 16701, 16713, 16717, 16753, 16777, 16826, 16830, 16842, 16855, 16858, 16865, 16889, 16894, 16899, 16931, 17005, 17009, 17013, 17031, 17043, 17054, 17061, 17066, 17073, 17079, 17123, 17135, 17157, 17176, 17187, 17192, 17225, 17229, 19185, 19506, 19648, 20298, 20321, 20326, 20331, 20341, 20346, 20363, 20389, 20398, 20411, 20429, 20460, 20468, 20472, 20476, 20486, 20491, 20512, 20520, 20526, 20528, 20529, 20540, 20551, 20562, 20577, 20581, 20597, 20600, 20615, 20620, 20649, 20851, 20913, 20917, 20921, 20923, 20945, 20951, 20956, 20969, 20975a, 21142, 21164, 21170, 21176, 21214, 21215a, 21219, 21226, 21228, 21240, 21245, 21254, 21338, 21344, 21350, 21358, 21367, 21369, 21374, 21378, 21382, 21387, 21393, 21449, 21451a, 21466, 21469, 21480, 21483, 21484, 21490, 21493, 21510, 21520, 21531, 21538, 21547, 21569, 21572, 21580, 21582, 21585, 21595, 21601, 21614, 21622, 21648, 21655, 21681, 21683, 21689, 21690, 21694, 21697, 21706, 21712, 21717, 21724, 21739, 21742, [24656], 24744, 24763, 24769a, 24773, 24781, 24802, 24822, 24827, 24832, 24859, 24880, 24882, 24883, 24899, 24938, 24943, 24951, 24976, 25037, 25039, 25044, 25047, 25051, 25059, 25060, 25080, 25095, 25114, 25117, 25136, 25138, 25159, 25203, 25216, 25326, 25334, 25339, 25368, 25454, 25469, 25487, 25496, 25614, 25619, 25621, 25626, 25629, 25634, 25640,

25647, 25649, 25669, 25676, 25685, 25699, 25710, 25723, 25733, 25807, 25808, 25813, 25867, 25889, 25957, 25963, 25973, 25976, 25990, 25994, 26001, 26009, 26018, 26025, 26071, 26242, 26344, 26356, 26365, 26367, 26372, 26385, 27354, 27361, 27373, 27425, 27618, 27631, 27638, 27646, 27669, 27678, 27688, 27707, 27709, 27720, 27730, 27736, 27746, 27754, 27990, 28048, 28060, 28065, 28077, 28091, 28107, 28241, 28261, 28272, 28284, 28304, 28312, 28316, 28317, 28340, 28346, 28368, 28397, 28473, 28492a, 28541, 28559, 28567, 28591, 28608, 28623, 28631, 28635, 28651, 28682a, 28692, 28698, 28709, 28717, 28720, 28723, 28736, 28743, 28747, 28761, 28771, 28789, 28796, 28799, 28803, 28814, 28828, 28836, 28852, 28860, 28878, 28879, 28883, 28890, 28904, 28912, 28937, 28942, 28947, 28949, 28957, 28981, 28988, 29024, 29033, 29044, 29051, 29055, 29058, 29060, 29066, 29080, 29085, 29097, 29119, 29141, 29153, 29195, 29210, 29219, 29235, 29256, 29259, 29301, 29312, 29323, 29337, 29353, 29390, 29407, 29414, 29426, 29427, 29437, 29454, 29463, 29471, 29485, 29503, 29510, 29523, 29525, 29537, 29539, 29543, 29545, 29569, 29591, 29598, 29604, 29610, 29613, 29618, 29675, 29692, 29748a, 29809, 29829, 29832, 29845, 29853, 29960, 29964, 30008, 30015, 30037, 30065, 30114, 30123, 30127, 30130, 30136, 30138, 30154, 30155, 30161, 30166, 30175, 30187, 30196, 30216, 30232, 30262, 30269, 30278, 30387, 30495, 30720, 30724, 30732, 30774, 30786, 30788, 30798, 30822, 30829, 30835, 30852, 30879, 30899, 30928, 30978, 30986, 31010, 31015, 31019, 31025, 31044, 31056, 31066, 31075, 31083, 31085, 31094, 31109, 31137, 31151, 31159, 31175, 31205, 31222, 31225, 31392, 31405, 31445, 31463, 31469, 31536, 31584, 31606, 31630, 31641, 31648, 31972, 32111, 32115, 32151, 32491, 32510, 32512, 32521, 32530, 32629, 32636, 32640, 32653, 32659, 32681, 32700, 32705, 32713, 32714, 32723, 32761, 32775, 32786, 32789, 32801, 32811, 32825, 32835, 32846, 32861, 32933, 33139, 33185, 33609, 33621, 34122, 34124, 34216, 34230, 34239, 34367, 34676, 34735, 34743, 34745, 34757, 34762, 34763, 34773, 34778, 34794, 34821, 34868, 34901, 34998, 35151, 35161, 35365, 35383, 35616a, 35618, 35707, 35713, 35720, 35725, 35738, 35756, 35764, 35782, 35786, 35824, 35826, 35851, 35877, 35893, 35913, 35923, 35940, 35943, 35948, 35966, 35981, 35990, 35992, 35994, 35998, 36001, 36014, 36015; e) **Walewyn** – Tafelronde-ridder [Het handschrift is vanaf r. 36035 door een andere kopiist geschreven, die de vorm “Walewyn” gebruikt. Van Vloten echter houdt in de editie “Gawyn” aan.]; g) verbreekt de betovering van de dwerg Evadan – wordt zelf dwerg vanwege zijn onhoofse gedrag ten opzichte van een boze jonkvrouw – door dezelfde jonkvrouw weer tot zijn normale gestalte teruggebracht <Walewaen, Walewan, Walywaen> *Merlijn*: r. [36037], [36061], [36071], [36076], [36163], [36179], [36186]; e) **Walewein** – ridder van koning Artur – toegenaamd: “**der Aventuren Vader**”; f) neef (zoon van de zuster) van koning Artur – broer van

Gariet; g) bezit kennis van geneeskrachtige kruiden – door Lanceloet van Lac vergezeld op zijn zoektocht naar Percheval die Waloes, waarbij zij Moriaen ontmoeten – kiest bij het kruispunt de weg recht door naar een ‘lant van onreden’ – verslaat een ridder die een jonkvrouw mishandelt – door de familie van de ridder in een hinderlaag gelokt en gevangengenomen – gered door Moriaen – verslaat met Lanceloet, Percheval, Gariet en Moriaen de koning van Yrlant en bevrijdt koning Artur van de Sassen – gaat mee naar het huwelijksfeest in Moriane <Waleweine, Waleweins> *Moriaen*: r. 61, 71, 82, 107, 286, 318, 379, 391, 406, 408a, 465, 477, 480, 517, 528, 558, 567, 594, 609, 634, 747, 780, 886, 890, 899, 902, 912, 943, 955, 1091, 1117, 1168, 1181, 1212, 1212a, 1214, 1220, 1228, 1254, 1275, 1281, 1288, 1292, 1296, 1307, 1311, 1332, 1350, 1360, 1363, 1374, 1399, 1472, 1490, 1510, 1514, 1517, 1532, 1540, 1546, 1559, 1565, 1577, 1584, 1589, 1600, 1603, 1621, 1626, 1636, 1652, 1684, 1691, 1696, 1697, 1701, 1704, 1722, 1782, 1795, 1812, 1814, 1870, 1885, 1913, 1947, 1961, 1973, 2043, 2059, 2061, 2067, 2072, 2079, 2086, 2090, 2098, 2100, 2103, 2111, 2118, 2153, 2160, 2170, 2174, 2180, 2187, 2190, 2192, 2202, 2212, 2224, 2229, 2236, 2241, 2244, 2249, 2261, 2267, 2270, 2284, 2301, 2308, 2325, 2328, 2336, 2338, 2348, 2354, 2354a, 2487, 2494, 2528, 2536, 2549, 2597, 2605, 2630, 2684, 2699, 2776, 2789, 2794, 2798, 2799, 2806, 2819, 2842, 2849, 2859, 2862, 2872, 2876, 2891, 2900, 2920, 2938, 2948, 3034, 3050, 3052, 3090, 3170, 3225, 3255, 3268, 3272, 3288, 3300, 3313, 3318, 3331, 3338, 3343, 3551, 3556, 3970a, 3973, 4072, 4082, 4092, 4098, 4105, 4113, 4125, 4134, 4162, 4244, 4282, 4285, 4295, 4296, 4301, 4310, 4327, 4433, 4473, 4481, 4493, 4495, 4545, 4564, 4597, 4646, 4658, 4683, 4693; e) **Walewain** – Tafelronde-ridder; f) oom van Clarette van Spaengen; g) gaat mee Spangen bevrijden – vecht mee tegen de koning van Yrlant <Walewaine, Walewains, Walewayn van Bartangen, Waleways, Waleweine> *Mouwen*: r. 35, 538, 636, 920, 1398, 1548, 1558, 2110, 2171, 2222, 2374, 2661, 2872, 2910, 2929, 3124, 3301a, 3319, 3988; fragm., r. 195, 292, 308; e) **Walewein**; f) neef van koning Artur; *Ogyer*: r. 3; e) **Walewein**; g) kampioen voor de Joncfrouwe metten Cleinen Mouwen <Waleweine> *Perchevael*: r. 8, 23, 27, 36, 46, 62, 70, 77, 81, 85, 88, 93, 110, 116, 123, 132, 177, 188, 226, 243, 294, 302, 336, 348, 364, 377, 380, 399, 401, 414, 427; e) **Walewein** – ridder van koning Artur; f) broer van Clariane – broer van Acgravein, Gariet en Mordret – neef van koning Artur; g) verslaat voor de Joncfrouwe metten clenen mouwen Meliandelijs, terwijl hij op weg is naar Scaveloen voor een tweekamp tegen Ginganbrisiel – wordt gevangengenomen – krijgt de opdracht binnen een jaar tijd de bloedende lans op te sporen – bevrijdt Mordret en Griflet, overwint de tiran op Montesclaer en verkrijgt het Swerd metten Vremden Rengen – verneemt in Galoye dat zijn moeder met Clariane en de moeder van koning Artur in Roche van Sangwijn/Casteel vanden Wondere leeft – door Griromelant

uigedaagd voor een tweekamp – gaat boos weg en komt in een kasteel waar hij de Graal en de bloedende lans ziet – wordt echter wakker in een bos en moet koning Ban van Scaveloen berichten dat hij zijn taak niet heeft volbracht – vecht op Scaveloen tegen Ginganbrisiel en Dyandras, maar het gevecht wordt beëindigd door koning Ban (van Scaveloen) en koning Artur <Waleweine, Waleweins> *Percbevael* J: boek II, r. 37008, 37036, 37037, 37045, 37061, 37067, 37075, 37087, 37098, 37103, 37105, 37109, 37111, 37117, 37119, 37129, 37158, 37172, 37216, 37279, 37287, 37302, 37327, 37332, 37342, 37348, 37350, 37351, 37354, 37366, 37369, 37399, 37406, 37408, 37416, 37420, 37425, 37431, 37439, 37481, 37484, 37501, 37503, 37506, 37536, 37549, 37554, 37566, 37570, 37577, 37584, 37859, 38015, 38230, 38234, 38248, 38257, 38263, 38271, 38282, 38288, 38291, 38316, 38328, 38330, 38333, 38366, 38389, 38455, 38464, 38481, 38569, 38570, 38582, 38583, 38593, 38609, 38621, 38624, 38643, 38653, 38666, 38686, 38688, 38701, 38704, 38711, 38714, 38746, 38750, 38764, 38768, 38771, 38780, 38791, 38829, 38836, 38839, 38845, 38849, 38863, 38874, 38877, 38880, 38889, 38892, 38898, 38899, 38918, 38920, 38940, 38953, 38965, 38979, 39015, 39023, 39036, 39048, 39055, 39068, 39079, 39093, 39100, 39112, 39122, 39128, 39138, 39141, 39152, 39155, 39163, 39176, 39188, 39191, 39206, 39216, 39227, 39237, 39242, 39247, 39253, 39275, 39285, 39301, 39308, 39328, 39338, 39345, 39352, 39354, 39358, 39360, 39362, 39368, 39378, 39381, 39391, 39392, 39411, 39420, 39433, 39436, 39460, 39469, 39471, 39478, 39484, 39486, 39495, 39509, 39518, 39528, 39547, 39552, 39558, 39566, 39569, 39572, 39605, 39618, 39623, 39640, 39653, 39675, 39684, 39697, 39699, 39701, 39708, 39722, 39734, 39747, 39753, 39761, 39782, 39803, 39809, 39820, 39823, 39830, 39837, 39863, 39881, 39888, 39894, 39919, 39922, 39930, 39933, 39935, 39949, 39966, 39970, 39980, 39991, 40003, 40008, 40013, 40018, 40053, 40082, 40093, 40118, 40126, 40133, 40135, 40153, 40163, 40171, 40175, 40185, 40195, 40199, 40212, 40218, 40224, 40239, 40241, 40286, 40294, 40304, 40312, 40322, 40327, 40334, 40349, 40359, 40362, 40373, 40384, 40401, 40437, 40447, 40449, 40452, 40455, 40465, 40470, 40482, 40487, 40495, 40496, 40500, 40511, 40532, 40543, 40570, 40575, 40577, 40590, 40604, 40610, 40623, 40631, 40641, 40678, 40682, 40690, 40693, 40702, 40715, 40724, 40729, 40733, 40739, 40741, 40747, 40750, 40778, 40789, 40913, 41017, 41037, 41046, 41049, 41056, 41062, 41085, 41138, 41155, 41227, 41231, 41246, 41253, 41319, 41420, 41422, 41426, 41466, 41470, 41475, 41484, 41495, 41502, 41511, 41528, 41546, 41550, 41555, 41569, 41590, 41598, 41600, 41604, 41628, 41643, 41649, 41651, 41658, 41671, 41844, 41847, 41864, 41875, 41888, 41893, 41894, 41899, 41902, 41909, 41914, 41916, 41929, 41935, 41946, 41956, 41971, 41981, 41993, 42014, 42022, 42032, 42034, 42037, 42075, 42086, 42088, 42092, 42099, 42103, 42106, 42112, 42120,

42124, 42134, 42137, 42148, 42160, 42168, 42191, 42192, 42213, 42216, 42222, 42230, 42240, 42244, 42248, 42253, 42255, 42258, 42267, 42276, 42284, 42286, 42302, 42311, 42316, 42320, 42327, 42330, 42338, 42342, 42348, 42355, 42360, 42444, 42454, 42460, 42465, 42472, 42478, 42504;

e) **Walewein** – Tafelronde-ridder – toegenamd: “**der Aventuren Vader**”;

f) broer van Gariet – neef (zoon van de zuster) van koning Artur; g) als enige in staat de speer uit het lichaam van de dode Ragisel te trekken maar niet de vijf ringen – verslaat de Swerte Riddere (d.i. Maurus die Swerte) – verblijft onder de schuilnaam **Keye de Drossate** op Galestroet – wordt verliefd op Ydeine – ontmoet een toverende koning die zijn ontrouwe geliefde heeft opgesloten – vecht tweekamp met Druidein, wint maar geeft Ydeine aan Druidein – verslaat Gygantioen, onthoofd hem en wreekt daarmee Ragisel – geeft Belinette aan Ydier van Scollant <[.alewaine], Walewain, Walewaine, Waleweine, Waleweins, Wallewein> *Ragisel*: r. 0, 11, 15, 38, 69, 74a, 99, 150, 154, 246, 246a, 248, 290, 302, 305, 307, 333, 336, 346, 354, 360, 374, 382, 385, 386, 394, 405, 410, 424, 426, 428, 432, 441, 454, 459, 469, 477, 480, 485, 548, 556, 564, 576, 584, 590, 593, 597, 600, 607, 612, 616, 622, 624, 626, 626a, 628, 645, 660, 665, 678, 688, 693, 698, 734, 738, 745, 750, 786, 795, 819, 824, 826, 831, 840, 852, 875, 879, 882, 897, 900, 908, 912, 917, 926, 929, 940, 942, 944, 953, 960, 983, 1000, 1016, 1033, 1042, 1053, 1072, 1075, 1077, 1084, 1094, 1107, 1108a, 1110, 1126, 1134, 1140, 1160, 1163, 1167, 1171, 1176, 1183, 1185, 1191, 1198, 1203, 1216, 1227, 1231, 1238, 1249, 1264a, 1267, 1271, 1291, 1296, 1303, 1314, 1321, 1332, 1338, 1342, 1369, 1376, 1378, 1383, 1386, 1398, 1411, 1423, 1428, 1430, 1436, 1441, 1447, 1460, 1462, 1464, 1469, 1472, 1474a, 1476, 1482, 1487, 1512, 1519, 1530, 1533, 1540, 1551, 1553, 1557, 1559, 1561, 1565, 1566, 1569, 1573, 1575, 1580, 1584, 1591, 1600, 1603, 1607, 1618, 1620, 1623, 1627, 1666, 1671, 1677, 1680, 1689, 1697, 1700, 1722, 1731, 1734, 1739, 1752, 1767, 1768, 1786, 1790, 1811, 1815, 1818, 1821, 1827, 1835, 1840, 1856, 1866, 1877, 1882, 1884, 1887, 1894a, 1896, 1909, 1911, 1915, 1923, 1926, 1936, 1938, 1949, 1964, 1971, 1972, 1976, 1990, 1996, 2003, 2004, 2010, 2017, 2020, 2024, 2032, 2036, 2039, 2050, 2051, 2424, 2426a, 2428, 2446, 2455, 2470, 2477, 2533, 2537, 2545, 2567, 2589, 2602, 2611, 2614, 2619, 2629, 2633, 2637, 2645, 2648, 2655, 2661, 2671, 2680, 2694, 2700, 2701, 2705, 2710, 2712, 2716, 2718, 2719, 2722, 2725, 2758, 2763, 2782, 2786, 2803, 2809, 2811, 2821, 2832, 2841, 2846, 2852, 2857, 2866, 2889, 2892, 2913, 2925, 2931, 2936, 2951, 2982, 3070, 3165; fragm. Aa, r. 9, 14, 41, 64, 95, 121, 124, 183, 193, 202, 226, 295, 303; fragm. Ba, r. 4, 13; fragm. Bc, r. 34, 37; fragm. Be, r. 64; fragm. Ab, r. 355, 374, 380; fragm. Bf, r. 71; fragm. Ab, r. 407, 409, 426, 437, 443; fragm. Bh, r. 98; fragm. Ab, r. 448, 457, 488, 505, 558, 600, 616, 631, 680; fragm. Ac, r. [691], 752, 760, 766, 769, 798, 814, 829, 835, 838, 851, 893; fragm. Ad, r. 916; e) **Walewein** – Tafelronde-ridder;

f) neef van koning Artur; g) steunt Torec en bemiddelt voor hem – mag op de tweede dag als eerste tegen Torec vechten – wordt verslagen – helpt Torec om na de dood van diens ouders de rust te herstellen in het land van de Base Rivire <Waleweine> *Torec*: r. 1962, 1965, 1967, 1989, 1994, 1997, 2066, 3278, 3284, 3286, 3297, 3304, 3314, 3377, 3398, 3408, 3421, 3431, 3446, 3575, 3582, 3584, 3591, 3597, 3620, 3626, 3630, 3639, 3689, 3810, 3828;

e) **Walewein** – Artur-ridder – toegenaamd: “**der Aventuren Vader**”; f) neef van koning Artur – geliefde van Ysabele; g) bezit het paard Gringolet – als kind zeven jaar naar school gegaan, heeft kennis van geneeskrachtige kruiden – trekt eropuit om in opdracht van koning Artur het zwevende schaakspel te veroveren – doodt in een berg enkele draken – leent zijn paard Gringolet uit aan een jongeman die een tweekamp moet vechten om de dood van zijn broer te wreken – komt in de burcht van koning Assentijn met behulp van de vos Roges, uiteindelijk toch gevangengenomen door de koning – ontsnapt samen met Ysabele met behulp van de geest van de Rode Rudder – wordt gevangengenomen door een hertog wiens zoon hij heeft gedood – verslaat in een hevig gevecht de Swarte Ridder d.w.z. Estor – brengt het schaakspel bij koning Artur – trouwt mogelijk met Ysabele <Waelewein, Waleweine, Waleweins, Waleweyn, Waleweyne, Walewijn, Walewijns>

Walewein: r. 41, 106, 128, 136, 162, 170, 175, 180, 190, 200, 202, 205, 209, 217, 226, 229, 236, 244, 254, 258, 261, 290, 296, 304, 322, 329, 340, 344, 346, 348, 355, 364, 367, 376, 394, 406, 410, 414, 422, 430, 433, 441, 445, 450, 456, 462, 470, 484, 486, 494, 500, 504, 515, 520, 525, 530, 537, 540, 548, 552, 564, 568, 598, 615, 630, 642, 647, 662, 680, 721, 734, 738, 746, 752, 766, 770, 776, 802, 816, 825, 836, 840, 848, 859, 884, 915, 918, 925, 950, 956, 962, 964, 982, 986, 999, 1014, 1022, 1032, 1043, 1046, 1052, 1058, 1067, 1071, 1077, 1080, 1094, 1097, 1108, 1114, 1120, 1142, 1154, 1227, 1238, 1259, 1262, 1264, 1274, 1286, 1290, 1299, 1312, 1316, 1320, 1324, 1326, 1334, 1341, 1346, 1360, 1398, 1423, 1430, 1434, 1506, 1513, 1522, 1535, 1539, 1552, 1563, 1566, 1573, 1576, 1582, 1593, 1596, 1606, 1614, 1624, 1626, 1639, 1648, 1656, 1662, 1698, 1715, 1722, 1729, 1742, 1751, 1758, 1770, 1809, 1818, 1823, 1865, 1868, 1880, 1886, 1888, 1911, 1930, 1936, 1954, 2118, 2130, 2140, 2148, 2153, 2163, 2171, 2180, 2189, 2204, 2210, 2218, 2221, 2228, 2236, 2241, 2269, 2274, 2298, 2317, 2366, 2462, 2482, 2500, 2507, 2518, 2529, 2555, 2562, 2574, 2601, 2605, 2608, 2651, 2657, 2670, 2681, 2692, 2720, 2726, 2731, 2754, 2764, 2772, 2782, 2790, 2815, 2833, 2844, 2849, 2878, 2914, 2921, 2940, 2958, 2970, 2976, 2993, 3003, 3008, 3016, 3024, 3038, 3044, 3047, 3050, 3056, 3066, 3069, 3079, 3085, 3096, 3098, 3111, 3139, 3204, 3228, 3232, 3236, 3266, 3272, 3308, 3315, 3319, 3332, 3335, 3342, 3349, 3362, 3387, 3394, 3404, 3411, 3453, 3600, 3606, 3611, 3615, 3624, 3626, 3635, 3643, 3658, 3662, 3718, 3724, 3731, 3743, 3747, 3758, 3775, 3786, 3790, 3802, 3840, 3847, 3863, 3868,

3878, 3888, 3906, 3912, 3918, 3932, 3947, 4018, 4023, 4070, 4078, 4086,
 4094, 4106, 4119, 4127, 4130, 4138, 4147, 4151, 4155, 4167, 4176, 4185,
 4188, 4190, 4194, 4218, 4222, 4251, 4254, 4266, 4302, 4314, 4324, 4326,
 4369, 4383, 4397, 4402, 4408, 4421, 4424, 4435, 4442, 4454, 4488, 4517,
 4553, 4558, 4590, 4593, 4595, 4599, 4604, 4612, 4622, 4635, 4645, 4654,
 4669, 4675, 4686, 4712, 4729, 4731, 4740, 4746, 4754, 4764, 4776, 4800,
 4846, 4854, 4866, 4884, 4894, 4896, 4902, 4909, 4932, 4953, 4962, 4976,
 4992, 5011, 5017, 5062, 5068, 5076, 5088, 5096, 5104, 5118, 5132, 5159,
 5162, 5165, 5168, 5174, 5178, 5187, 5189, 5193, 5200, 5211, 5230, 5236,
 5260, 5262, 5269, 5276, 5308, 5708, 5758, 5786, 5796, 5799, 5802, 5810,
 5822, 5835, 5844, 5858, 5860, 5874, 5883, 5889, 5897, 5915, 5919, 5929,
 5942, 5957, 5997, 6008, 6024, 6034, 6046, 6049, 6064, 6082, 6090, 6092,
 6104, 6115, 6118, 6123, 6136, 6143, 6152, 6172, 6178, 6186, 6190, 6197,
 6200, 6232, 6236, 6245, 6296, 6301, 6304, 6314, 6324, 6326, 6374, 6377,
 6401, 6404, 6418, 6429, 6442, 6445, 6467, 6469, 6475, 6484, 6490, 6504,
 6511, 6524, 6540, 6546, 6554, 6560, 6577, 6594, 6598, 6608, 6613, 6622,
 6628, 6647, 6650, 6667, 6673, 6705, 6713, 6716, 6739, 6765, 6881, 6897,
 6925, 6943, 6963, 6984, 6989, 7032, 7044, 7057, 7060, 7064, 7070, 7080,
 7096, 7249, 7262, 7272, 7286, 7288, 7294, 7300, 7308, 7315, 7323, 7327,
 7330, 7344, 7366, 7386, 7417, 7421, 7426, 7511, 7653, 7675, 7683, 7760,
 7779, 7820, 7852, 7856, 7859, 7868, 7927, 7934, 7937, 7948, 7954, 7957,
 7965, 7984, 7995, 8041, 8050, 8111, 8122, 8125, 8144, 8150, 8161, 8165,
 8177, 8181, 8184, 8224, 8227, 8229, 8263, 8284, 8309, 8313, 8336, 8342,
 8355, 8363, 8367, 8378, 8385, 8386, 8393, 8400, 8404, 8408, 8411, 8414,
 8426, 8430, 8448, 8453, 8456, 8461, 8465, 8473, 8486, 8490, 8503, 8512,
 8516, 8528, 8536, 8537, 8544, 8551, 8557, 8563, 8575, 8584, 8595, 8606,
 8616, 8621, 8628, 8638, 8652, 8664, 8667, 8678, 8685, 8693, 8703, 8716,
 8723, 8748, 8754, 8757, 8776, 8780, 8789, 8792, 8835, 8894, 8898, 8905,
 8950, 8965, 8969, 8991, 9003, 9005, 9012, 9035, 9058, 9095, 9112, 9125,
 9140, 9147, 9157, 9168, 9171, 9179, 9198, 9208, 9236, 9255, 9290, 9298,
 9312, 9324, 9345, 9349, 9354, 9369, 9372, 9384, 9390, 9402, 9405, 9408,
 9431, 9442, 9447, 9469, 9476, 9486, 9516, 9520, 9526, 9531, 9534, 9542,
 9556, 9561, 9572, 9577, 9586, 9591, 9632, 9639, 9662, 9715, 9717, 9732,
 9740, 9746, 9749, 9752, 9755, 9786, 9801, 9846, 9848, 9856, 9867, 9878,
 9881, 9889, 9907, 9911, 9920, 9924, 9926, 9928, 9935, 9955, 9958, 9960,
 9967, 9974, 9987, 10000, 10010, 10022, 10026, 10036, 10045, 10049, 10058,
 10062, 10064, 10066, 10074, 10092, 10131, 10139, 10143, 10147, 10151,
 10157, 10168, 10174, 10207, 10219, 10240, 10249, 10260, 10271, 10292,
 10314, 10331, 10337, 10404, 10408, 10416, 10436, 10449, 10477, 10495,
 10502, 10517, 10529, 10535, 10549, 10575, 10586, 10622, 10641, 10643,
 10653, 10655, 10659, 10682, 10685, 10715, 10722, 10736, 10742, 10746,
 10757, 10768, 10771, 10786, 10828, 10837, 10843, 10850, 10852, 10862,

10867, 10875, 10880, 10891, 10900, 10906, 10918, 10922, 10934, 10963, 10974, 10978, 10984, 11013, 11028, 11030, 11038, 11042, 11047, 11059, 11063, 11068, 11075, 11082, 11093, 11095, 11104, 11136, 11145, 11155, 11162, 11166; e) **Walewein** – Arturridder; g) gaat Lanceloet zoeken en vindt hem zwaargewond – verzoekt om een tweegevecht tegen de ridder die de jonkvrouwe heeft opgeëist en doodt hem <Waleweine> *Witte Voet*: r. 87, 126, 478, 480, 522, 523, 527, 543, 547, 555, 576, 602, 615, 634, 663, 670, 686, 713, 718, 728, 738, 744, 758, 770, 790, 803.

Walgheren h) het vroegere eiland Walcheren¹ in Zeeland bewesten Schelde;

i) **Walgheren** – geplunderd door de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 624.

Walywaen zie **Walewein**

Wallewein zie **Walewein**

Wal(l)oes zie **Walose, die**

Walois zie **Walose, die**

Waloos zie **Gales 1**

Walose, die a) de Welshmen, mannen uit Wales² – zie ook **Gales 1** en **Galose**;

e) **die Walois** – toenaam van **Pertsevael**; *Ferguut*: r. 5346; e) **die Galoes** – toenaam van **Galegantijn**; *Lanceloet*: boek IV, r. 862; e) **die Waloys** – toenaam van **Persevael**; g) beschuldigt Keye van de dood van Leonce, de zoon van koning Artur; *Merlijn*: r. 28257; e) **die Waloes** – toenaam van **Percheval die Waloes** <Walois> *Moriaen*: r. 210, 264, 619; e) **die Walose**; g) bondgenoten van Sornagur; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 29; e) **die Waloes** – toenaam van **Perchevael** <Walloes> *Perchevael J*: boek II, r. 39026, 39037; e) **die Galois** (or. les Gallais); g) vormen in de strijd tegen de koning van Hierlant de vierde slagorde onder leiding van de koning van Cornualie; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 31.

Walraven van Bulion zie [**Galerant van Bullyon**]

Wals zie **Gales 1**

Wals(c) zie **Walsch, dat**

Walsce zie **Walsche**

Walsce zie **Walsche, dat**

Walsch zie **Gales 1**

Walsch, dat n) verzamelnaam voor het ‘vreemde’ Waals³ en Frans als een andere (onverstaanbare) taal dan het eigen Diets – zie ook [**dat Fransois**] en [**dat Romansch**]; o) **Walsch**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 703; o) **Walsch** – de Franse taal; *Boerden*: XVI: r. 71; o) **dat Walsce** – taal van de brontekst;

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Walcheren>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Wales>

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Wallon>

Cassamus: r. 442; o) **Walsche** – taal van de brontekst; *Couchi*: fragm. PI, r. 140; o) **Welsch** – de taal vanwaaruit Heinrich von Veldiche dit boek in het Tiusche heeft vertaald <Welsche, Welschen> *Eneide*: r. 13431, 13507, 13526; o) **Walsce** – taal van de brontekst; *Florent ende Durant*: r. 85, 114, 157; o) **Walsch** <Walsche> *Florimont*: r. 18, 41, 53; o) **Walsch** – taal van de brontekst <Walsche> *Floris*: r. 25, 27, 1357; o) **dat Walsch** – taal van de brontekst van de *Historie van den Grale* en het *Boek van Merline* <Walsche> *Graal*: r. 4, 22, 154, 187, 223, 229, 244, 394, 419, 1301, 1561, 1602, 7335; o) **Welsch** – taal die Johan vanaf zijn zevende leert; *Johan*: r. 191; o) **dat Walsce** – de taal van de brontekst; *Jourdein*: r. 103; o) **Welsche** <Welschen> *Karl Meinet*: r. A217, 10, 19; A218, 6; A219, 20; A284, 48; o) **dat Walsche** – taal van de brontekst; *Lanceloet*: boek II, r. 11374, 11882, 15006; o) **dat Walsche** – taal van de brontekst <Walscher> *Lanceloet*: boek III, r. 3, 11147, 11152; o) **dat Walsch** <Walsc> *Lanceloet*: boek IV, r. 6484, 7447; o) **Walsch** – taal van één van de bronteksten <Walsce, Walsche> *Limborch*: boek I, r. 763, 767, 907, 1862, 2494, 2749; boek II, r. 1922; boek III, r. 1170; boek IV, r. 1460; boek V, r. 1710, 2016, 2169; boek VI, r. 270, 1448, 1480, 1914, 2104, 2610; boek VII, r. 1652; boek VIII, r. 970, 1172, 1222; o) **dat Walsch** – taal <Walsche> *Limborch Frg*: H49, r. 99, 103; H53, r. 172; MF, r. 231; o) **Welsch** – taal <Welsche, Welschen> *Lymburch*: boek I, r. 753, 757, 901, 1909, 2542, 2798; boek III, r. 1162; boek IV, r. 1461; boek V, r. 1706, 2013, 2166; boek VI, r. 266, 1435, 1467, 1896, 2085, 2589; boek VII, r. 1677; boek VIII, r. 1161, 1211; o) **Walsche** – taal; *Margrieta van Limborch*: cap. 77; o) **dat Walsc** – taal van de brontekst; *Merlijn*: r. 10420, 36193; o) **dat Walsche** – taal van de brontekst; *Ogier E-G*: r. 115; o) **das Welsch** – taal van de brontekst <Welschen> *Ogyer*: r. 11, 29, 1132, 4163, 5446, 6038, 6745, 9764, 9870, 11941, 12181, 12309, 13267, 14185, 17196, 19635; o) **Walsche**; *Olivier*: fol. A5r; o) **dat Walsc** – taal van de brontekst; *Perchevael J*: boek II, r. 40354; o) **dat Walsch** – taal van de brontekst <Walsh> *Ragisel*: r. 1613; fragm. Aa, r. 264; o) **Walschen** – figuurlijk: onverstaanbaar praten <Walsch, Walsche> *Reynaert A en F*: r. 1457; o) **Walsch** – taal; *Reynaert Prz*: r. 3008; o) **Walsch** – taal; *Reynaerts Hst*: r. 4039, 4080; o) **Walschen** (or. Pays de Gaule) – gezegd van het land Billoen; *Ridder metter Swane*, cap. [29]; o) **Walsc**; *Torec*: r. 2256; o) **dat Wals** – taal van Jacob van M(a)erlants hoofdbron (de *Roman de Troyes*) – ook overdrachtelijk gebruikt voor ‘in zijn eigen taal’ <Walsce, Walsch, Walsche, Walschen> *Troyen*: r. 6, 861, 1932, 7510, 13377, 16666, 17836, 22429, 27720, 30277, 31286, 31429, 31438, 32404, 34782, 34816, 36409; o) **dat Walsche** <Walsce> *Walewein*: r. 5, 11141; o) **Walsce** – taal van de brontekst [?]; *Willem van Oringen*: r. 235.

Walsche n) Waalse c.q. Franse – zie ook **Fransche** en **die Walen**; o) **Walsche** – “int walsche lant” – land waar men Frans spreekt; *Denensage*: r. 299; o) **Walsche** – gezegd van taal <Walscher> *Florimont*: r. 5, 9; o) **Welsche** –

“in welsche lant”; *Karl Meinet*: r. A349, 39; o) **Walsche** – gezegd van verhalen; *Lantsloot*: r. 179; o) **Walsce**; *Loybier I*: r. 387; o) **Walsce** – gezegd van (ware!) boeken; *Lorreinen O*: r. 41, 57; o) **Walsce** – gezegd van verhalen; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 111, 131, 331; o) **[Welsche]** – gezegd van taal en verhalen <Valsch, Welsch, Welschen, Welscher> *Ogyer*: r. 4211, 4215, 4313, 6945, 12037, 13861, 14687, 20095; o) **Walsche** – gezegd van taal; *Ragisel*: fragm. Bb, r. 28; fragm. Ab, r. 611; o) **Walsche** – gezegd van boeken <Walschen> *Reynaert A en F*: r. 8; o) **Walsche** – verder als boven <Walschen> *Reynaerts Hst*: r. 8; o) **Walsche** – Franstalig(e) <Walschen> *Servaes*: boek I, r. 675, 682; o) **Walsche** – gezegd van boeken <Walsce, Walschen> *Troyen*: r. 14589, 27733, 30250.

Walsche zie **Walsch, dat**

Walscherande a) gelet op de oostelijke herkomst van de [*Reis*] *Van sente Brandane* (zie **sent Brandaen**) is de conjectuur Waldschrätten (bosgeesten) het overwegen waard; e) **Walscherande** – monstervolk, met varkenskoppen, lange baarden, kraanvogelhalzen, wolventanden, een menselijke romp, mensenhanden, hondenpoten, gekleed in zijden gewaden, gewapend met pijl en boog – hielden zich afzijdig toen Lucifer in opstand kwam – werden door God voor hun gedrag gestraft met een varkensachtig uiterlijk, maar beloofd met een ideaal landschap <Walscheranden, Walscherant> *Brandaen*: r. 1820, 1964, 2021.

Walseküer zie **Vausecur**

Walsh zie **Walsch, dat**

Walterne h) Valterne [*Moisan I*, 2: VALTERNE] – fictieve Saraceense stad in Spanje tenzij er verwezen wordt naar Valtierra¹ in Navarra, Spanje; i) **Walterne** – “Nables ind Morynde, Walterne ind Pyse”; *Karl Meinet*: r. A437, 40.

Wandalis a) or. Vandalis/Wandalis, seneschalk; e) **Wandalis** – drossaard van de Sennen; g) roept de vluchtende Sennen op terug te komen en te vechten tegen koning Lot en zijn vier zoons; *Merlijn*: r. 30871.

Wandelen, die a) or. Wandre – de Vandalen,² Oostgermaanse volksstam – de [*Spiegel historiael* III¹, 17]³ noemt hen Scythen⁴ die (begin vijfde eeuw) door de Goten uit hun land (ruwweg het huidige Polen) opgejaagd, West- en Zuid-Europa binnenvielen en via Spanje de overtocht naar Africa maakten, en dat bezet hielden totdat zij door de Romeinse generaal Belisarius⁵ (in 534) verslagen werden; d) de Vandalen hadden een uiterst slechte reputatie, niet

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valtierra.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Vandals>

3. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0002.php

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scythians>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Belisarius>

in het minst omdat zij Arianen¹ waren; e) **die Wandelen** – volk; g) vallen het land van Karel Martel binnen; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 36.

[Wanfreit] e) **[Wanfreit]**; f) zoon van Gyrbert en Alijs – kleinzoon van Garijn <Wanfreiden> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 53.

Wantenkleer zie **Canteceleer**

Warde terre zie **Gardeterre**

Warenare zie **Waerneer, sente**

Warin van Burgonyen e) **Warin van Burgonyen** – hertog van Burgonyen – baron van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verover; *Karl Meinet*: r. A17, 60; A198, 4.

Wasmonstre h) bedoeld lijkt Westminster² destijds nabij, nu in Londen, Engeland; i) **Wasmonstre** – stad in Enghelant; *Olivier*: fol. H2r.

Wasprafont zie **Val Profont**

[Wech van sent Jacops] h) Via jacobitana,³ de pelgrimsweg naar Santiago de Compostela⁴ in Galicië, Spanje – in oorsprong vier verschillende wegen, die in Parijs (Tours), Vézelay, Le Puy en Arles beginnen en die zich in Spaans Baskenland tot één weg verenigen – zie ook **[Jacob die Meerder, sent]**, **[Sent Jacob]** en **Compostele**; i) **Wech van sint Jacops** – de pelgrimsweg(en) die vanuit Frankrijk en Spanje naar Compostelle in Galissien voert; *Turpijn*: V, r. 66.

Wedege a) Witege/Vidga⁵; b) zoon van de smid Wieland; e) **Wedege**; g) voor wie Wilant het zwaard Mimminc smeedde; *Limburch*: boek IV, r. 1059; e) **Wedige**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 1060.

Wederstaen, Stout zie **Stout Wederstaen**

Weelde a) Weelde, allegorie⁶; e) **Weelde** – woont in het kasteel van Aventure <Weelden> *Limburch*: boek X, r. 388, 395, [715]; e) **Welde** – woont in het kasteel van Aventure <Welden> *Lymburch*: boek X, r. 390, 399, 726.

Weendelant zie **[Wendenlant]**

Weenen zie **Wenen**

[Wege, Rotse metten Nauwe] zie **[Rotse metten Nauwe Wege]**

Weitgine zie **Gwidekijn**

Wel van Pictone zie **Huwel van Pictone**

Welde zie **Weelde**

Welde Lant zie **Woeste Lant, dat**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arianism>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Westminster.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Way_of_St._James

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Santiago_de_Compostela.kmz

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Wittich>

6. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

[Wel Geclede Galle] zie [Geclede Galle, (wel)]

Wel Helen a) or. Bien Celer – Zwijgen c.q. Discretie, allegorie¹; e) **Wel Helen** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Scamelheit, Hovessceit, Miltheit, Wijsheit, Simpelheit en Mate; *Limburch*: boek III, r. 1327; e) **Wael-helen** – jonkvrouw van Venus samen met Schemlicheit, Hoescheit, Miltheit, Wysheit, Sympelheit en Mäte <Waele-helen> *Lymburch*: boek III, r. 1318; boek XI, r. 1170; e) **Wel Helen** – baron van Cupido; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1062, 1181.

[**Wel Onnen**] a) or. Risus [*Alexandreis*, boek IV, r. 430]² — Goedgunstigheit, allegorie³; e) **Wale Onnen**; f) zuster van achtereenvolgens Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gerechtigheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijcheit (or. Pecunia), Eendrachtichede (or. Concordia), Bliscap (or. Applausus) en Smekinghe (or. Favor); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1495.

Wellis van Nanantensis a) gelet op de naam zou hier [Moisan I, 1: HOËL 3 DE NANTES] bedoeld kunnen zijn, maar gezien hoe dit personage in de tekst functioneert, kan men enkel denken aan [Moisan I, 1: GANEL(L)ON] (zie **Guwelloen**), de stiefvader van [Moisan I, 2: ROL(L)AN(S) 1] – in het eerste geval zou Wellis etymologisch verwant zijn aan: **Huwel**, **Oellus**, **Olles** en **Olleus**; e) **Wellis van Nanantensis** – graaf; f) stiefvader van Rolant – oom van Pynabel; g) verrader <Vellis, Wellun, Wellyn, Wellys> *Karl Meinet*: r. A357, 58; A363, 21; A436, 4; A437, 20; A438, 11; A440, 8, 25, 45, 59; A441, 3, 10, 18; A442, 19; A443, 10, 25, 26, 33, 42, 54, 56, 64; A444, 44, 60, 67; A445, 23; A446, 21; A447, 1, 16, 24, 29, 46, 63; A448, 2, 25, 35; A449, 1, 16, 18; A450, 1, 3, 23, 25, 35, 37, 61; A451, 7, 13; A452, 59; A458, 45, 55, 58, 67; A459, 2; A493, 16, 39, 47; A494, 13, 22, 25, 33, 53, 62; A495, 3, 8; A496, 16; A503, 24; A505, 3; A506, 53; A507, 45; A508, 22, 38; A509, 3; A512, 29, 52; A514, 35, 45; A515, 13, 48, 60, 62; A516, 9, 13, 23, 24, 37, 40, 46, 54; A517, 3, 5, 21, 52; A518, 4, 60; A519, 5, 25, 54, 67; A520, 9, 13, 15, 22, 46, 54, 59; A521, 1, 42, 54, 68; A522, 8, 16, 35, 44, 52; A523, 22; A524, 38, 46; A526, 5, 20, 27; A528, 63; A530, 32, 37; A531, 66; A532, 8, 32, 36, 56.

Welme h) Hermann Bote (vert.): Bei dem Wald, Elm genannt – beboste heuvelrug⁴; **Welme** – “by den Welme”; *Ulenspieghel*: H 1.

Welsch(e) zie **Walsch**, **dat**

Welsch(e) zie **Walsche**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. [https://de.wikipedia.org/wiki/Elm_\(H%C3%B6henzug\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Elm_(H%C3%B6henzug))

Welter zie [Gautier] 1

Welter van Berie a) or. Gautier de Berri; d) baron van Karel de Grote; e) **Welter van Berie**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verover; *Karl Meinet*: r. A198, 19.

Wende, die a) Lat. Venedi – de Wenden,¹ verzamelnaam voor Slavische volkeren woonachtig in Germania slavica, het noorden en oosten van het huidige Duitsland nabij de rivier de Elbe²; e) **die Wende** – volk/leger; g) bondgenoten van de Saksen; *Gwidekijn*: r. 177; e) **die Wende**; g) bondgenoten van Sornagur; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 30.

[Wendenlant] h) land van de Wenden (zie **die Wende**), gelegen in Germania slavica, het noorden en oosten van het huidige Duitsland nabij de rivier de Elbe³; i) **Weendelant** (or. G(u)enelande) – de landsheer van Weendelant komt naar koning Arturs hof in Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9705; i) **Wenden lant** – koninkrijk van Faburijn; *Parthonopeus*: r. 1514.

Wenen h) [Graesse: *Vindobona*]⁴ — Wenen⁵ gelegen aan de rivier de Donau,⁶ hoofdstad van het ‘Oostrijk’, dat uitgroeide tot het huidige Oostenrijk; i) **Weenen** – stad in Oestrike; *Limborch*: boek II, r. 1664; i) **Wenen** – stad in Oesterich; *Lymburch*: boek II, r. 1661; i) **Wenen** – stad in het hertogdom Oostenrijk; *Valckenborch*: r. 262.

Wenus zie **Venus**

Werewijc h) [Graesse: *Varvicum*]⁷ — Warwick,⁸ (stad en) middeleeuws graafschap in het midden van Engeland; i) **Werewijc** – graafschap <Werewijc> *Ogier E-G*: r. 216, 223.

Werin zie **Werriijn van Morlioën**

Weryn von Morlyon zie **Werriijn van Morlioën**

Wernaer zie **Waerneer, sente**

Werneerkijn zie **Waerneer, sente**

Wernier van Graven a) correspondeert met (or.) Garnier de Grée – zie ook **W[...]ier**; e) **Wernier van Graven**; g) gaat als bode van Karel de Grote naar Robbrecht van Meilaen – door hem opgesloten <Wernier> *Lorreinen Be*: r. 10, 84, 104, 213; e) **Wernier van Graven**; g) gaat als bode van Karel de Grote naar Robbrecht van Meilaen <van Graven Wernier> *Lorreinen V*:

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Wenden>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Elbe_river

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Elbe_river

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Vindobona>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Wien.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Danube>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Varvicum>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Warwick.kmz

fragm. B, r. 255; e) **Wernier van Graven** – ridder; g) bode van Karel – moet achterhalen of Gubelijn nog leeft <Werniere> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 65-66, 116; fragm. IV, r. 39, 87, 109.

Weroen a) mogelijk een vermiddelnederlandsing van Ofra. Guirré; e) **Weroen** – Saraceense koning; f) broer van Fortunus, Crassus en de koning van Mayorcken – oom van Spiet; *Malegij*s: p. 133, 138, 139, 143, 146, 147.

Werrewijc zie **Werewijc**

Werriijn van Morlioen a) correspondeert met (or.) Guis de Morillon; e) **Werriijn van Morlioen**; f) zwager van Fouken van Morlioen; g) voert na de dood van Fouken van Morlioen het leger van Karel de Grote aan tegen de Heemskinderen in de strijd bij Vaucoloen – door Reynout gedood bij Vaucoloen <Werryn, Werryys> *Heemskinderen*: p. 132-134, 144, 146, 173; e) **Weryn von Morlyon**; f) zwager van Fauke von Morlyon; g) gedood door Reynolt <Werin, Weryne, Weryns> *Reinolt von Montelban*: r. 8141, 8153, 8158, 8170, 8203, 8296, 8322, 8331, 8339, 8342, 8350, 9480, 9609, 12256.

Wesemael h) [Graesse: *Wesmalia*]¹ — Wezemaal² in Vlaams-Brabant, België – gedurende de Middeleeuwen was (onderbrekingen daargelaten) de heer van Wesemael³ hofmaarschalk van de hertog van Brabant, welke functie erfelijk was; i) **Wesemael** – heerlijkheid [de heer van Wesemael helpt de Brabanders een hinderlaag te leggen om de Denen te verslaan] <Wesemale> *Denensage*: r. 666, 673, 695, 705, 728.

Wesen, Bedect zie **Bedect Wesen**

Westen zie **Westfalen**

Westen Lande zie [Woeste Sant, dat]

Westen Sande zie [Woeste Sant, dat]

Wester Mer zie [Wester Mere, dat]

[**Wester Mere, dat**] h) de Tyrreense Zee⁴ (It. Mar Tirreno), gelegen tussen het Italiaanse vasteland, en de eilanden Sicilië, Sardinië en Corsica (d.w.z. ten westen van Italië); i) **das Wester Mer** – zee (bij Italië) – waaraan het land van herkomst van Aventinus ligt <Western meer> *Eneide*: r. 5066.

[**Westfaalsche**] n) Westfaalse, van/uit Westfalen; o) **Westfeelsce** – gezegd van pantsers; *Alexanders geesten*: boek I, r. 844.

Westfalen h) Westfalen⁵ in Duitsland, met daarin de bisschops- en universiteitsstad Keulen⁶ (zie **Colen**); i) **Westfalen** – in Germania <[Westphalen]>

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Wesmalia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Wezemaal.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Wezemaal>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Tyrrhenian_Sea

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Westfalen>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Köln.kmz

Alexanders geesten: [boek V, r. 864]; boek VII, r. 1439; i) **Westvalen** – hertogdom van Wytgin <Westen, Westval, Westvalt> *Karl Meinet*: r. A294, 69; A295, 2; A305, 41; A311, 6, 10; A312, 8; i) **Westvalen** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Vestvalen** – genoemd met Provijn, waar Ysegrim school heeft gegaan; *Reynaerts Hst*: r. 4040; i) **Westvalen** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29007.

[Westfaling, die] a) de inwoners van Westfalen; e) **Westveling** – volk; *Karl Meinet*: r. A525, 26.

Westfeelsce zie **[Westfaalsche]**

Westphalen zie **Westfalen**

Westval(en) zie **Westfalen**

Westvalt zie **Westfalen**

Westveling zie **[Westfaling, die]**

Wi** zie **Gui****

Wi** zie **Gw****

Wybeert van Andernaken a) vermiddelnederlandste vorm van Guibert d'Andernas, waarbij het Saraceense Andernas vervangen werd door Andernach aan de Rijn (zie **Andernaken**) – de Middelnederlandse Wybeert van Andernaken is een heel ander personage dan zijn naamgever Guibert d'Andernas, de zevende en jongste zoon van Aimeri de Narbonne en Hermenjart, die huwde met Agaiete/Gaiete van Andernas; e) **Wybeert van Andernaken** – koning van Andernaken – raadsman van Lodewike; g) verblijft aan het hof van Lodewike – zijn echtgenote en zoon zitten vast in het door Gwioen van Almaengien belegerde Andernaken <Wibeert, Wybeert, Wybeerte> *Wybeert*: fol. 1ra, 2; 1rb, 6; 1vb, 13; 2ra, 18; 2vb, 11.

Wibeke a) Hermann Bote (vert.): Ann Wibcken; e) **Wybeke** – geboren in het land van Meyborch; f) echtgenote en weduwe van Claes Ulespieghel; g) adviseert haar zoon zijn leven te beteren en een ambacht te leren <Wybeke> *Ulespieghel*: H 1, 5.

Wibrecht e) **Wibrecht** – stadhouder in Gardeterre; g) benoemd door Yrene nadat zij Gardeterre had bezet <Wibrechts> *Lorreinen*: fragm. VIII, r. 10, 17.

Wyburch a) [Moisan I, 1: GUIBOR(C) 2]; b) zuster van koning Oton – echtgenote van Girart de Vienne (zie **[Geraert van Viane]**) – moeder van Buevon (zie **Bennes**) en Savari (zie **[Savari 1]**); e) **Wyburch**; f) vriendin van Alde <Wyburge> *Karl Meinet*: r. A498, 59; A499, 20; A500, 35, 65; A510, 42.

Wyck von Antefolge a) [Moisan I, 1: GUI(S) 81 D'AUTEFOILLE]; b) zoon van Grifon d'Autefueille en Fauqueite – broer van Alori, Bérengier, Ganelon en Hardré; d) verrader; e) **Wyck von Antefolge**; f) broer van Alereyt; g) verrader aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 14564.

[Wide Lancken] a) lett. ruime lenden, pars pro toto voor chronisch hongerig; e) **Wijdelancken** – wolf; f) broer van Ysengrijn en Rume; g) dankzij Reynaert ooit gehangen <Widelancken> *Reynaert A en F*: r. 1924; e) **Wide Lancken** – wolf; f) broer van Ysegrim en Rume; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 1953.

Wide Lancken zie **[Wide Lancken]**

Wydeloen zie **Guideloen**

Wioldrecht h) Wioldrecht,¹ verdrinken dorp op het Eiland van Dordrecht² in Zuid-Holland; i) **Wioldrecht** – waarvan de bewoners, evenals “die van Strien”, van Deense afkomst zijn; *Denensage*: r. 288.

Wielcon zie **Vielcon**

Wigaert, (In) den h) (In) den Wijngaard, alias Vinea Beginarum, begijnhof te Brussel,³ gesticht in 1252 en genoemd naar de kapel Notre-Dame de la Vigne⁴; i) **in den Wigaert** – waar het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: VI: r. 2; XI: r. 4.

Wigans a) or. Guinas; e) **Wigans** – graaf; g) heeft een paviljoen opgezet om Walewein en diens metgezellen de doortocht te verhinderen en tegen hen zijn vechtkunst te beproeven – verslagen door Gurrees en Sagrimor <Glimas> *Lanceloet*: boek II, r. 7774, 8761.

Wygin zie **Gwidekijn**

Wijdelancken zie **[Wide Lancken]**

Wijsheiden, Camere van zie **Camere van Wijsheiden, die**

Wijsheit 1 j) Wijsheid – deze allegorie⁵ lijkt of kan ontleend zijn aan het Oudtestamentische Bijbelboek *Spreuken*, in welk boek [*Proverbia* 9]⁶ Wijsheid een huis voor zichzelf gebouwd heeft dat staat op zeven zuilen (heilig getal), die weliswaar niet opgesomd worden, maar min of meer uit de context te deduceren zijn; k) **Wijsheit** – eerste van de vier pilaren waarop het paleis van vrouwe Victoria staat; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1429.

Wijsheit 2 a) Wijsheid,⁷ allegorie⁸; e) **Wijsheit** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Scamelheit, Hovessceit, Miltheit, Wel Helen, Simpelheit en Mate; *Limborch*: boek III, r. 1326; e) **Wijsheit** – woont in het kasteel van Aventure; f) moeder van Gherechticheit en Oetmoedicheit met God als vader

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Wioldrecht.kmz

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Eiland_van_Dordrecht

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Begijnhof_Brussel.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89glise_Saint-Jean-Baptiste-au-B%C3%A9guinage

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

6. http://vulgate.org/ot/proverbs_9.htm

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Prudence>

8. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

<Wijsheiden> *Limborch*: boek X, r. 648, 946; e) **Wijsheit** – woont in het kasteel van Aventure; *Limborch Frg*: H51C, r. 99; e) **Wysheit** – jonkvrouw van Venus samen met Schemlicheit, Hoescheit, Miltheit, Wael-helen, Sympelheit en Mäte; *Lymburch*: boek III, r. 1317; e) **Wijsheit** – woont in het kasteel van Aventure; f) moeder van Gerechtigheit en Oitmüdicheit met Got als vader <Wijsheiden> *Lymburch*: boek X, r. 559, 1053.

Wijt a) Gui de Lusignan¹ (ca. 1129-1194); b) vierde zoon van Hugues VIII, toegenaamd: ‘le Brun’; c) negende en laatste koning van Jeruzalem (1186-1192) – koning van Cyprus (1192-1194); d) gevangengenomen door Salah al-Din (Saladin) in de Slag bij het Meer van Tiberias; e) **Wijt** – koning (van Jeruzalem); g) vocht tegen Salladine bij de Montabur; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1167; e) **Wyt** – koning (van Jeruzalem); g) verder als boven; *Troyen*: r. 28660.

Wilant a) de legendarische smid Galand²/Wieland³; d) in de *Karlamagnús saga* schenkt (de Jood) Malekin van Ivin, in ruil voor de vrijlating van zijn broer Abraham van Ivin, drie zwaarden die door Galant de smid van Engeland gesmeed zijn voor koning Faber aan Karlamagnus, die ze in oplopende volgorde van kwaliteit Kurt (zie [**Cortein**]), Almacia en Dyrumdali (zie **Durendale**) noemt; b) vader van Witege/Vidga; e) **Galant** – smid; g) verondersteld maker van een zwaard van Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 63; e) **Wilant**; g) smeedde het zwaard Mimminc voor Wedege; *Limborch*: boek IV, r. 1057; e) **Vylant**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 1058.

Wilbrecht e) **Wilbrecht** – herbergier te Vansecür; g) huisvest en herkent de naar Aregoen teruggekeerde Evax <Wilbrechtz> *Lymburch*: boek VI, r. 2084, 2086.

[**Wilde Britanien**] h) or. Brute Bretagne – Neder-Bretagne, het oostelijke deel van Bretagne in het noordwesten van Frankrijk (zie [**Bertaengie**] 1); i) **Wilt Britanien** <Beute Bretaingne> *Meluzine*: fol. A6va, [E1rb].

[**Wilde Foreest**] h) or. la Forest (Salvage); i) [**Wilde Foreest**] – toenaam van **Drians van den Wilden Foreeste** <den Wilden Foreeste> *Merlijn*: r. 12477, 13794, 14347.

[**Wilde Foreest**] zie **Woeste Foreest, dat Wilde Lant** zie **Foretz**

Wildeman, die a) or. l’homme sauvaige; e) **die Wildeman** – alias van Oursson; *Valentijn*: cap. 6, 10-14, 17-21.

Wilhelm a) mogelijk dezelfde als **Wylhelm van Archys**; e) **Wilhelm** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A251, 67.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Guy_of_Lusignan

2. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=W&categorie=0&t=147>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Wieland_der_Schmied

Wilhelm zie **Willem 2**

Wilhelm zie **Willem van Oringen**

Wilhelm Fijrenbraes zie **Willem van Oringen**

Wilhelm Fyrenbares zie **Willem van Oringen**

Wilhelm Firenbraes zie **Willem van Oringen**

Wilhelm Fyrenbraes(s) zie **Willem van Oringen**

Wilhelm Fyrenbroes zie **Willem van Oringen**

Wilhelm Firenbroys zie **Willem van Oringen**

Wylhelm van Archys a) mogelijk dezelfde als **Wilhelm**; e) **Wylhelm van Archys**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verover; *Karl Meinet*: r. A198, 18.

[Wilhelm von Gryfoen] e) **[Wilhelm von Gryfoen]**; g) genoemd als vader van een knappe ridder aan het hof van Karle <Wilhelmns von Gryfoen> *Reinolt von Montelban*: r. 4944.

Wilhelm von Nerboene zie **Willem van Oringen**

Wilhelm von Nerbone(n) zie **Willem van Oringen**

Wilhelm von Oryngen zie **Willem van Oringen**

Wilhelm von Romelion e) **Wilhelm von Romelion** – hertog; g) aan het hof van Karle; *Reinolt von Montelban*: r. 14557.

Wilco(e)n zie **Vielcon**

Willam zie **Willem 8**

Willeken e) **Willeken**; f) zoon van Aymerijn en Ermengart – kleinzoon van Garijn – broer van o.a. Aymerijn 1; g) meest geprezen door zijn grootvader; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 41.

Willem 1 e) **Willem** – ridder, leenman van Dous van Magenchen; g) verslagen/gedood [?] door Boeve; *Boeve*: r. 58.

Willem 2 e) **Willem** – hoofdman van Meylaen – raadsman van gravin Europa van Meylaen; g) verzoekt Heinrijs van Limborch met zijn vrouwe te trouwen; *Limborch*: boek III, r. 434, 437, 446, 507, 745, 752; e) **Wilhem** – hoofdman van Meylaen – raadsman van gravin Europa van Meylaen; g) verder als boven <Willem> *Lymburch*: boek III, r. 420, 423, 432, 493, 731, 738.

Willem 3 a) or. Guillaume de Blanchefort; b) zoon van Hardré de Lenz; e) **Willem**; g) bezoekt koning Puppijn om hem om te kopen ten gunste van de Bordelais; *Lorreinen H*: r. 42, 47.

Willem 4 e) **Willem** – ridder in het leger van Karel de Grote; *Lorreinen O*: r. 846, 863.

Willem 5 a) or. Guillenen – bedoeld lijkt Guillaume Fier à Bras († 995),¹ wiens echtgenote Emma de Blois in 976 de abdij van Maillezais stichtte op de plaats

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_IV_van_Aquitani%C3%AB

waar een vervallen kapel stond, die aan saint Hilaire gewijd was; c) graaf van Poitou (962-995) – hertog van Aquitanië; d) trok zich in 993 terug in het klooster Saint Cyprien de Poitiers en later in het klooster Saint Maixent; e) **Willem** – heilige; f) kleinzoon van graaf Heinric van Poitiers; g) schonk zijn bezittingen weg om in het klooster te gaan; *Meluzine*: fol. B1rb.

Willem 6 e) **Willem**; f) zoon van de hertog van Carues; g) toernooiridder; *Parijs & Vienne*: cap. [4].

Willem 7 e) **Willem**; f) zoon van de hertog van Barrij; g) toernooiridder; *Parijs & Vienne*: cap. [6].

Willem 8 l) auteur van *Van den vos Reynaerde* en naar zijn zeggen in de Reynaert-proloog ook van *Madoc*; m) **Willem** – correspondeert met **Arnout 4** (in *Reynaert F*, r. 6) – auteur – vertaalde de *Reynaert* uit het Walsch in het Diets; *Reynaert A*: r. 1, 6; m) **Willam** – auteur – verder als boven; *Reynaert F*: m) **Willam** – auteur – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 1.

Willem 9 a) or. Guillelmus/Guielinus; e) **Willem**; g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof <Ginellus> *Turpijn*: XIII, r. 49.

Willem 10 e) **Willem** – toegenaamd: “die Goede”; g) slachtoffer van Gwioen van Almaengien [?]; *Wybeert*: fol. 2vb, 13.

Willem zie **Willem van Oringen**

Willem Hoeft e) **Willem Hoeft** – molenaar te Antwerpen; g) één van de drie ‘minnaars’ van Heile van Bersele <Willem> *Boerden*: XVIII: r. 38, 50, 61-62, 75, 89, 154, 165, 167-168.

Willem metten langhen Sweerde a) or. Guillaume longue Espée – geënt op Guillaume longue Espée¹ (vóór 910-942); b) zoon van de Vikingkoning Rollo en Poppa van Bayeux – vader van Richard I ‘Sans-Peur’; c) “jarl” van de naar Frankrijk geëmigreerde Noormannen en proto-hertog van Normandien; d) in de *Histoire* lijkt de chronologie verstoord, omdat de suggestie gewekt wordt dat Guillaume in tijd ná Rickard komt, terwijl deze de grootvader van Richard is; e) **Willem metten langhen Sweerde** – hertog van Normandien; f) zoon van de Sarazijn Rollo uit Denemercken en de christen dochter van een hertog; g) dankzij deze onmogelijk geachte afkomst is Willem voorbestemd om het sneeuw witte everzwijn van de “aerdsche goddinnen” Gloriande en Eglentine, dat zij hielden in een bos in Normandien te vangen, en niet Rijckaert zonder Vreese; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13.

Willem van Beyerren a) or. Guillaume des Barres – mogelijk geënt op Guillaume des Barres² († 1234) [Moisan I, 1: 36 GUILLAUME DES BARREZ], destijds en ridder met een excellente reputatie; e) **Willem van Beyerren**; g) één van de 52 ridders

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Guillaume_Longue-Ep%C3%A9e

2. http://fr.wikipedia.org/wiki/Guillaume_des_Barres

uit Britanigen en wijde omgeving, die in de loop van één jaar door Ponthus verslagen worden in zijn vermomming als de Zwarte Ridder met de Witte Wapenen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 22.

Willem van Brabant e) **Willem van Brabant**; g) is ‘stom’ en zwaargewond door een speerpunt in zijn hart – van beide kwalen genezen door de hem liefhebbende (dienares [?]) Amelye; *Minnen loep*: boek II, r. 4189.

Willem van Hildegasberch l) Willem van Hildegasberch¹ († ca. 1409)² – afkomstig uit het gelijknamige kasteeldorp Hildegasberch,³ inmiddels als Hillegersberg⁴ opgegaan in Rotterdam – Hollands auteur en voordrager van eigen werk – in de rekeningen van het graafschap Holland wordt zijn optreden als “spreker” vermeld van 1383 tot 1408 – in diezelfde rekeningen wordt hem de titel “meester” gegeven, wat erop zou kunnen wijzen dat hij niet de rondtrekkende sprokespreker was, waarvoor de traditionele literatuurgeschiedenis hem houdt, maar iemand met een (administratief?) beroep, mogelijk (middels familiebanden?) verbonden aan het plaatselijke kasteel Huis ten Berghe,⁵ die in zijn vrije tijd dichtte en daar lokaal veel succes mee had – presenteert zich in zijn gedichten als een oud man die het Latijn niet machtig is – aard, thematiek en overlevering van zijn dichtwerk (er bleven 120 vooral verhalende, maar ook enkele strofische gedichten van hem bewaard, die tezamen 21666 tellen) lijken (veel) meer in overeenstemming met de hypothese clerc-auteur dan jongleur-auteur; m) **Willem van Hildegasberch** – auteur van de sproke *Vanden paep die sijn baeck gbestolen wert*; *Boerden*: XII: r. 230-231.

Willem van Monghen a) or. Guillaume de Mongli[n]e d.i. Monglane [?]; e) **Willem van Monghen**; g) doodt Garijn tijdens de greep naar de macht door koning Artus van Bertangien; *Valentijn*: cap. 60.

Willem van Oringen a) [A-Z 6: **Guillaume d’Orange**]⁶ [Moisan I, 1: GUILLAUME(S) 66 D’ORANGE] — Guillaume d’Orenge/Orange,⁷ alias Guillaume Fierebrace – wordt traditioneel geïdentificeerd met Guillaume de Toulouse, graaf van Aquitanië (752-812) – in de wereld van het Oudfranse chanson de geste wordt hij ook wel ‘Guillaume al cort nés’ (Willem met de Korte Neus) genoemd, omdat hij op een keer net te laat een stapje terug deed en door een zwaardslag het puntje van zijn neus verloor; b) derde zoon van Aimeri de Narbonne en Hermenjart de Pavie – echtgenoot van Guibourc (Orable);

1. https://www.dbnl.org/tekst/bork001nede01_01/bork001nede01_01_0590.php#a0590

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_van_Hildegasberch

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hillegersberg.kmz

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hillegersberg>

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Huis_ten_Berghe

6. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0037.php#a036

7. https://en.wikipedia.org/wiki/William_of_Gellone

d) strijdt voor Karel de Grote tegen Basken en Saracenen – sticht in 804 het klooster Gellone; e) **Willem van Oringen**; g) vriend van Aymyn van Dordoen – wordt samen met Bernaert, Bertram en Roelant door Karel de Grote naar Pierlepont gestuurd om Aymyn van Dordoen te vragen Lodewijk tot koning te kronen <Willem van Oringhen> *Heemskinderen*: p. 16, 23, 32; e) **Wilhelm Fyrenbraes** – baron van Karel de Grote, toegenamd: “den man prijst in manigem buch” (r. 6795-6796); f) zoon van Aymerin von Narbone – verwant/neef van Ogier von Dennemarck; g) staat Ogier in Parijs bij tegen Karel de Grote na Baldewins dood – doodt Blanckard van Sahssen in de strijd van Karel tegen Blanckard en Ogier, verhindert dat Ogier door Karel gedood wordt – legeraanvoerder van Karel tegen Broyer voor Parijs – strijdt naast Ogier tegen Broyer c.s. en strijdt mee tegen Broyer der Junge <Wilhelm, Wilhelmen, Wilhelmen Fyrenbraes, Wilhelmen von Nerboene, Wilhelm Fijrenbraes, Wilhelm Fyrenbares, Wilhelm Firenbraes, Wilhelm Fyrenbraes, Wilhelm Fyrenbraess, Wilhelm Firenbrase, Wilhelm Fyrenbroes, Wilhelm Firenbroys, Wilhelm Fyrenbroys, Wilhelms, Wilhelm von Nerbone, Wilhelm von Nerbonen, Willome> *Ogyer*: r. 6237, 6252, 6256, 6268, 6286, 6303, 6306, 6312, 6315, 6320, 6326, 6335, 6342, 6347, 6362, 6378, 6385, 6402, 6406, 6414, 6421, 6427, 6440, 6443, 6482, 6507, 6515, 6532, 6549, 6559, 6588, 6593, 6612, 6634, 6746, 6760, 6765, 6767, 6795, 6805, 6807, 6815, 6825, 6840, 6849, 6879, 6885, 6892, 6903, 6905, 6910, 6911, 6923, 6985, 7013, 7065, 7100, 7104, 7110, 7121, 7137, 7153, 7163, 7184, 7191, 9681, 9689, 9692, 9698, 9710, 10492, 10519, 10551, 10561, 10947, 10958, 10978, 11009, 11035, 11071, 11098, 11117, 11179, 13559, 13616, 13624, 13695, 13716, 13724, 13756, 13760, 13769, 13785, 13789, 14441, 14453, 14543, 14548, 14556, 14558, 14575, 14582, 14585, 14590, 14596, 14602, 14605, 14611, 14615, 14622, 14623, 14629, 14632, 14639, 14648, 14652, 14656, 14693, 14749, 15157, 15170, 15234, 19991, 20009, 20041, 20122, 20166, 20172, 20179, 20181, 20184, 20193, 20216, 20224, 20228, 20231, 20238, 20240, 20251, 20253, 20304, 20308, 20312, 20324, 20332, 20342, 20345, 20351, 20356, 20381, 20387, 20399, 20406, 20414, 20419, 20421, 20430, 20438, 20521, 20535, 20537, 20543, 20546, 20551, 20561, 20662, 20934, 22250, 22389, 22407, 22435, 22439, 22441, 22445, 22452, 22454, 22461, 22467, 22475, 22488, 22498, 22543, 22679, 22718, 23395, 23445, 23470, 23493, 23497, 23510, 23615; e) **Wilhelm von Oryngen** – graaf – raadsman van Heyme; g) met Rolant, Bertram en Bernhart bode van Karle aan Heyme; *Reinolt von Montelban*: r. 231, 486, 537, 628, 697, 907, 3689, 3938; e) **Willem van Oringen** – graaf; g) verder als boven; *Renout*: r. 8, 137; e) **Willem van Oringen** – graaf, ridder; f) verwant van Landri/li Timonier; g) wil zich in een klooster terugtrekken, maar wordt weggestuurd – door rovers overvallen – gevangengenomen door de Saraceense koning Synagoen

<[Will]em, [Wi]llem, Willeme> *Willem van Oringen*: r. 34, 103, 112, 134, 157, 165, 175, 197, 236, 243, 280, 426; fragm. O, fol. 1r, 19; 1v, [1], [14].

Willem van Schotlant a) or. Guillermo de Escocia; e) **Willem van Scollant** – ridder; g) goede raadgever van koning Karel; *Sibilla*: r. 131.

Willemijn a) broeder in de kluzenaarsorde die gesticht werd door navolgingen van Willem van Malavalle¹ (gest. 1157, feestdag 10 februari), in de hagiografie verward met de ‘troubadour’-hertog Willem IX van Aquitanië (1071-1127) – niet de vergelijkbare orde gesticht door Willem van Vercelli (ca. 1085-1142, feestdag 25 juni); e) **Willemijn** – gezegd van broeder Ghijsbrecht, de ‘orale’ bron van de auteur van de *Beatrijs*, die het zelf uit een boek zou hebben; *Beatrijs* r. 15.

Willome zie **Willem van Oringen**

Wilt Britanien zie [Wilde Britanien]

Winceester zie **Wincester**

Winceestre zie **Wincester**

Wincester h) [Graesse: *Venta Belgarum*]² — Winchester³ in Hampshire, Engeland – één van de belangrijkste steden⁴ in het zuiden van het middeleeuwse Engeland; i) **Wincestre** (or. *Viscestre*) – de kardinaal van Wincestre is de hoogste afgezant van de koning van Engeland om in Caleys te onderhandelen over de losprijs van de hertog van Orlens; *Bedroch der vrouwen*: fol. K2r; i) **Ghincestre** – burchtstad waar koning Artur hof houdt; *Ferguut*: r. 4349; i) **Wincester** – havenstad in Brytanigen/Engeland – waar Pandragoen en Uter Pandragoen aan land komen om tegen koning Utegier te strijden en hun troon op te eisen; *Graal*: r. 5314, 5327, 5345, 5381; i) **Winceestre** – stad waar koning Artur een toernooi organiseert om zijn ridders te beproeven – waar Mordrets zoons verblijven na de strijd tussen Mordret en koning Artur – waar Lyoneel wordt begraven <Winceester, Winceestere, Winceesters, Winceestere> *Lanceloet*: boek IV, r. 296a, 320, 354, 404, 486, 595, 704, 707, 710, 756, 787, 1063, 1123, 1130, 1323, 1451, 1500, 1743, 1775, 1821, 2026, 2130, 2204, 2252, 3159, 12347, 12355, 12448, 12451, 12485, 12625, 12754, 12760, 12769.

Windalijn a) correspondeert met (or.) Guielin; e) **Windalijn** – knecht van Reynout; g) wordt door Reynout naar koning Saforet gestuurd om zijn eigendommen, bij de koning in bewaring gegeven, op te eisen; *Heemskinderen*: p. 56; e) **Windalin**; g) gaat als bode van Writsarde, Ridsaert, Adelaert en Renout naar Saforet; *Renout D*: r. 318.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Saint_Guillaume_de_Malavalle

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Venta-Belgarum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Winchester.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Winchester>

Windalin zie **Windalijn**

Windeberes h) [Graesse: **Wandlebria**]¹ [West PR: **Vandeberes**] —

Vandeberes/Wandeberes – mogelijk Wandlebury² ten zuidoosten van Cambridge,³ Engeland; i) **Windeberes** – stad met een rivier, vermoedelijk gelegen in Cornuale – sterke vesting – ooit van koning Norgans – belegerd door de Sennen, verdedigd door Gosengoes – opnieuw belegerd door de Sennen, ontzet door koning Artur en zijn ridders; *Merlijn*: r. 13899, 15084, 15517, 15573, 15748, 16231, 16297, 17205, 19150, 19418, 19471, 19522, 20020, 20051, 20176, 21206, 32216, 32502.

Wineghem zie **Venegien**

Wyneman a) Guinemant – mogelijk dezelfde als **Nawyn**; d) baron van Karel de Grote – gedood door Baligant; e) **Wyneman** – graaf – baron van Karl Meynet – toegenaamd: “der Snelle”; f) oom van Wellis van Nanantensis; g) blaast op de hoorn Olyvande – gedood door Baligain <[Nawyn], Wynemanne> *Karl Meinet*: r. A443, 60; A470, 8; A480, 51; [A481, 20], A482, 47, 52, 64.

Winemers zie **Gwerriet van Lambele**

Wysheit zie **Wijsheit 2**

Wise, die i) **die Wise** (or. du Saiges) – toenaam van een ridder uit Maine; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Wyssant h) [Graesse: **Wisantum**]⁴ [West PR: **Wi(n)sant**] [West VR: **Guincent**] —

Wissant/Witzand,⁵ kuststadje in Pas de Calais, Frankrijk – zie ook **Viscant**; i) **Wyssant** – havenstad – vanwaar Sagrimor, reizend vanuit Constantinopel, oversteekt naar Doever; *Merlijn*: r. 20224.

Wisselau j) **Wisselau**⁶; k) **Wisselau** – beer van Gernout – verslaat op het strand een reus van koning Espriaen – krijgt van Gernout diens galarok te dragen als zij de burcht van koning Espriaen bezoeken – slaat daar de boel kort en klein – verdrinkt de kok Brugigal in diens eigen soepketel en eet hem vervolgens op – verliest het schijngevecht tegen Gernout <Wisselaue, Wisselauwe> *Wisselau*: r. 1, 9, 51, 63, [78], 84, 127, 283, 289, 303, 339, 386, 453, 461, 515, 518, 522, 536, 614.

Wyt zie **Wijt**

Wit, Dorne zie [**Witte Dorne, die**]

Witgin zie **Gwidekijn**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Wandlebria>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Wandlebury>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cambridge.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Wisantum>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Wissant.kmz

6. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=W&categorie=0&t=149>

Wit Ridder zie **Witte Ridder, die**

[Witte Abedie, die] j) or. une blanche abbaye, d.w.z. een cisterciënzer¹ klooster;
 k) **[Witte Abedie]** – waar Walewein van wapens wisselt terwijl hij op weg is naar Strangeloet en op zoek naar Lanceloet van Lac – waar Gurrees een door hem begeerde jonkvrouwe moet achterlaten – waar Gaheret met een jonkvrouwe onderdak vindt – waar Lanceloet overnacht <Witte abdie, Witter abdien, Witter abedien, Witter abdyen> *Lanceloet*: boek II, r. 2941, 8190, 8694, 11773, 11875, 14081, 16509.

[Witte Dorne, die] h) [Moisan I, 2: AUBESPINE (D’)] – mogelijk de donjon ‘Tour de l’Aubespine’ te Montbard² (Côte d’Or) in Bourgondië, Frankrijk – hetzelfde als **Albespine** – zie ook **Dorne**; i) **[die Witte Dorne]** – toenaam van **Reinaut van den Witten Dorne** <van den Dorne Wit> *Lorreinen O*: r. 292, 923, 3461, 3566; i) **die Dorne Wit** – toenaam van **Reinaut van den Dorne Wit** <Witten Dorne> *Lorreinen W*: fragm. III, r. 67; fragm. V, r. 158.

Witte Hert, die j) or. un/li blanc cerf en dus bedoeld als soortnaam, maar mogelijk in het Middelnederlands begrepen als eigennaam; k) **die Witte Hert** – waarop koning Artur wil jagen en dat uiteindelijk gedood wordt door (de hond van) Pertsevale <den Witten Hert> *Ferguut*: r. 42, 125, 221, 245;
 k) **[een hert met enen witten voet]** – bedoeld kan zijn de voet van een Wit Hert – bevindt zich in een Autre Monde – wordt bewaakt door zeven leeuwen – degene die het Witte Hert doodt, en als bewijs daarvan een voet toont, mag de jonkvrouwe huwen die deze opdracht bedacht heeft <hert met enen witten vote> *Witte Voet*: r. 30, [59], [253], [260], [327], [367],[411], [449], [528], [538], [588].

Witte Casteel, dat j) or. le Blanc Chastel, kasteel van Bliant en Belinan; k) **dat Witte Casteel** – kasteel – waar de dwergen Bylaus en Oelyaus de waanzinnig geworden Lanceloet van Lac vasthouden <Witten Castele> *Lanceloet*: boek II, r. 36819.

Witte Cruce, dat j) or. Blanche Crois; k) **dat Witte Cruce** – kruis bij een driesprong waar de ridders die op zoek zijn naar Lanceloet van Lac elkaar tegen komen, na hun korte ontmoeting gaan zij weer uit elkaar en alleen verder <Witter Cruce> *Lanceloet*: boek II, r. 2891.

Witte Lant, dat h) [West PR: Blance Terre, Ia] – koninkrijk van Lancelot, de grootvader van Lancelot du Lac; i) **dat Witte Lant** – grenzend aan Terre Foreine – waarin het kasteel Blanchegarde ligt – koninkrijk van Lanceloet, de grootvader van Lanceloet van Lac, die er de Serrasine uit verdreef <Witten Lande> *Lanceloet*: boek II, r. 25092, 25271.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Ordre_cistercien

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montbard.kmz

- [Witte Ridder, die] 1** e) **[die Witte Ridder]** alias **die Ridder metten Witten Scilde** – taboenaam van **Ferguut**; g) naam die Ferguut krijgt c.q. aanneemt nadat hij in het bezit van het Witte Scilt gekomen is <Witten Ridder, [Witten Scilde]> *Ferguut*: r. 3954, 3972, 4061, [4071], 4080, 4144, 4162, 4413, 4663, 4767, 5268, 5276, 5354, 5369, 5380, 5385, 5472, 5476, 5516.
- Witte Ridder, die 2** e) **die Witte Ridder**; g) draagt een witte wapenuitrusting – beveelt Galaat een wit schild met een rood kruis aan te nemen <Riddere metten witten wapenen, Riddere metten witten wapinen, Witten riddere> *Lanceloet*: boek III, r. 1308-1309, 1383-1384, 1426, 2650.
- [Witte Ridder, die] 3** a) or. le Bon Chevalier; e) **[die Witte Ridder]** – schuilnaam van **Galaat**; g) draagt een witte wapenuitrusting – vecht op een toernooi tegen o.a. Walewein en Hestor, overwint en vertrekt <Wits Ridders> *Lanceloet*: boek III, r. 7768.
- Witte Ridder, die 4** e) **die Witte Ridder**; g) draagt een witte wapenuitrusting – neemt Galaat mee naar het koninkrijk van Logres, nadat die enige tijd met zijn vader Lanceloet op een schip verbleven heeft; *Lanceloet*: boek III, r. 9703.
- Witte Ridder, die 5** e) **die Witte Ridder**; f) neef van Morilegan – broer van de Rode Riddere; g) draagt een witte wapenuitrusting – vecht tegen Walewein en wordt gedood <Wits, Witte Riddere> *Lanceloet*: boek III, r. 18905, 18923, 18940, 18954.
- Witte Ridder, die 6** e) **die Witte Ridder** – toenaam van **Lantsloot vander Hagedochte**; g) draagt een witte wapenuitrusting – is verliefd op de koningin (d.i. Guinevere) <Witte> *Lantsloot*: r. 442, 455, 484, 502, 511, 527, 544.
- [Witte Ridder, die] 7** e) **Witte Ridder** – de schim van de overleden **Jan Talbot**; g) helpt Olyvier van Castillen bij het toernooi te Lonnen om Helena – helpt Artus van Algarbe om Olyvier in Yerlant te vinden – eist in Castille van koning Olyvier volgens een eerder gemaakte afspraak de helft van zijn bezit (inclusief de helft van diens vrouw en kinderen) op, waarmee hij vooral Olyviers trouw en bereidheid beproeft <Wit ridder, Witten ridder> *Olivier*: fol. H1v, H2r, H3v, H4v, H5r, K1r, K2r, K3r.
- Witte Ridder, die 8** e) **de Witte Ridder** – schuilnaam van graaf **Partinoples van Bleys**; g) als Partinoples in een witte wapenrusting anoniem strijdt op het toernooi te Constantinopel om keizerin Melior opnieuw voor zich te winnen – verslaat de sultan van Persen <Witten Ridder> *Partinoples*: p. 53-56, 58-61.
- [Witte Schilt, die]** j) or. le biel escu – lett. het mooie schild; k) **[die Witte Scilt]** – lichtgevend wonderschild dat de bezitter ervan onoverwinnelijk maakt – bewaakt door de reuzin Pantasale en haar serpent – veroverd door Ferguut op zijn zoektocht naar Galiene, waarna hij de naam **Ridder metten Witten**

Scilde voert <Witten Scilde, den> *Ferguut*: r. 3105, 3119, 3170, 3287, 3304, 3333, 3415, [3885], 3925, [3947], 4006, 4071, 4823, [4961], 5263, 5524, 5541.

Witten Dorne, Casteel vanden zie **Casteel vanden Witten Dorne, dat Witten Paerde, Ridder metten** zie **Ridder metten Witten Paerde, die [Witten Schilde, Ridder metten]** zie **[Ridder metten Witten Schilde, die]** **[witten voet, een hert met enen]** zie **Witte Hert, die**

Witter Mouwe, Riddere metter zie **[Ridder metter Mouwen, die]**

Wlcan(us) zie **Vulcanus**

Wlprant zie **[Wulprant]**

Wlquijn zie **[Vulquin] 1**

[Woeste Eilant, dat] i) **dat Woeste Eylant** – koninkrijk van Morligant; *Torec*: r. 1065.

Woeste Foreest, dat h) or. la Forest Gaste, nabij Carmelide; i) **dat Woeste Foreest** – woud waar Galaat vecht tegen Lanceloet van Lac en Perchevael <Wilden Foreest> *Lanceloet*: boek III, r. 2615, 2645, 4233, 4251.

Woeste Capelle, die j) or. la Gaste Chapelle; k) **die Woeste Capelle** – (kapel) waar een voorspelling geschreven staat over een ridder (d.i. Lanceloet van Lac) die door zijn zonden de Graal niet kan bemachtigen; *Lanceloet*: boek II, r. 21239, 21349.

Woeste Lant, dat h) or. la Terre (Deserte) Gaste, koninkrijk van Lambor en Varlan; i) **dat Woeste Lant** – land waarvan de nicht/tante van Perchevael ooit koningin was – land van koning Lembray, zo geheten na zijn dood <Woeste Lande> *Lanceloet*: boek III, r. 3207, 8068; i) **[dat Welde Lant]** – koninkrijk – waar Ausart drossaard is; *Lanceloet*: boek II, r. 32679.

[Woeste Sant, dat] i) **Woesten Sande** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2113; boek VII, r. 719, 820, 880; i) **Westen Lande** – Saraceens koninkrijk – verder als boven <Westen Sande, Woesten sande> *Lymburch*: boek V, r. 2107; boek VII, r. 721, 813, 871.

Wol ende stijf zie **Valentijf**

Wolt van Aventuren zie **[Wout van Aventuren]**

Wonder e) **Wonder** – koning van Dat Wonder; f) vader van Alidrisonder; g) zo geheten vanwege zijn toverkunst – eigenaar van het zwevende schaakspel dat Walewein in opdracht van koning Artur zoekt – belooft Walewein het schaakspel te geven als deze hem het Swert metten Twee Ringen bezorgt, dat in het bezit van koning Amoraen is <Wondere, Wonders, Wondre> *Walewein*: r. 783, 811, 834, 907, 936, 995, 1079, 1081, 3255, 8480, 8497, 9594, 10896, 10936, 10961, 11025.

Wonder, dat h) Autre Monde-achtig koninkrijk; i) **dat Wonder** – land van koning Wonder <Wondere, Wondre, den Wondre> *Walewein*: r. 782, 887, [1077],

1144, 1222, 1331, 5705, 11058.

Wondere, Bedde vanden zie **Bedde vanden Wondere, dat 1 & 2**

Wondere, Casteel vanden zie **Casteel vanden Wondere, dat**

[Wonderlijk Eilant, dat] h) or. l'Ille des Mervelles; i) **dat Wonderlijk Eylant** – eiland waar Mordret gevangen zat en werd bevrijd door Walewein; *Lanceloet*: boek II, r. 32628.

Wonderliken Ringen, Swaerd metten zie **Swert metten Vremden Ringen, dat**

Wondre zie **Wonder**

Wondre zie **Wonder, dat**

[Wor] zie **Ybor**

Wormtze h) [Graesse: *Wormatia*]¹ — Worms² aan de westoever van de rivier de Rijn³ in Rheinland-Pfalz, Duitsland – bisdom c.q. de bisschopsstad Worms⁴ – zie ook **Berbie**; i) **Wormtze** – bisschopsstad van sinte Victoer <Wormze> *Servaes*: boek I, r. 1271, 2126.

[Woste Lant] zie **[Verwoeste Lant, dat]**

Woude sonder Keren, Vrouwe van den zie **Vrouwe van den Woude sonder Keren, die**

Woudt van Ardennen zie **Ardennen 1**

Wout, Felle zie **Felle Wout, dat**

Wout Fel zie **Felle Wout, dat**

Wout Hircijn h) or. Hercinia silva [Jacques de Guyse, *Annales Hannoniae*, cap. LXXVIIJ] – niet te verwarren met het Zwarte Woud⁵ [Graesse: *Nigra silva*, var. *Hercinia silva*]⁶; i) **Wout Hircijn** alias **Wout van Ardennen** – ten tijde van Julius Cesar negen dagmarsen breed en zich ver uitstrekkend in Vrancrijc <Wout vanden Hircinen> *Caesar Prz*: fol. 7v.

Wout sonder Genade, (Felle) zie **Felle Wout, dat**

Wout sonder Keren, dat h) or. la Forest Perilleus Sans Retor c.q. la Forest Perdue; i) **dat Wout sonder Keren** alias **dat Sorgelike Foreest** – waar Gwinebant 1 in de ban raakt van de Vrouwe van den Woude sonder Keren en voor altijd moet dansen en schaakspelen, totdat de beste ridder ter wereld (d.w.z. Lancelot van Lac) komt <[Woude dat sonder keren heet]> *Merlijn*: r. [22707], 24292, 24426.

Wout van Ardan h) mogelijk oorspronkelijk Arden,⁷ woud ten (zuid)westen van

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Wormatia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Worms.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

4. https://de.wikipedia.org/wiki/Bistum_Worms

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Hercynian_Forest

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Nigra-silva>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Forest_of_Arden

Warwick¹ in het midden van Engeland, maar evenzeer mogelijk is ook de Ardennen (zie **Ardennen 1**); i) **Wout van Ardan** – woud waarin graaf Guwijdt van Austoen op ingeven van zijn vrouw, die hem dood wenst, gaat jagen en daar volgens afspraak door haar minnaar Doyoen van Mayanson vermoord wordt; *Buevijn*: fol. A4v, F3r, H3v.

Wout van Ardennen zie Ardennen 1

[Wout van Aventuren] i) **[Wout van Aventuren]** – waar Sagrimor, Galescins en Dodinas door Aggravadein, Moriaval en Signoras worden overvallen <Wolt van Aventuren> *Merlijn*: r. 31711.

Wout van Buenen h) woud nabij Boulogne-sur-Mer² (zie **Bonen**); i) **Wout van Buenen** – woud nabij Buenen – waar Susiane tijdens de verbanning bevalt van een tweeling – waar Buevijn van Austoen zich aan het eind van zijn leven terugtrekt als kluizenaar <Bosscagye van Buenen, Buenen> *Buevijn*: fol. H6r, I1v, L2r, M1v-M2r, M5v.

Wout vanden Hircinen zie Wout Hircijn

Wout, Bulger zie Bulger[wout]

Wou zie Gau****

Wouter 1 e) **Wouter**; g) gangbare volkse mannennaam; *Minnen loep*: boek II, r. 3581.

Wouter 2 a) vloek, waarbij het de vraag is of “wouter” enkel en alleen als een vorm van ‘ghewout’ (macht/geweld) begrepen mag worden dan wel ook refereert aan de persoonsnaam Wouter – zie ook **Gautier**; e) **Wouter** – “Wouter inder duvel hant!”; *Roelant*: r. 1549.

Wouter Mapped l) [West PR: **Gautier**¹] — Gautier Map/Walter Map,³ kannunnik van Hendrik II Plantagenet, koning van Engeland (ca. 1140-ca. 1205) en auteur van *De nugis curialium*⁴ (Over de kletspraak van hovelingen) – vertaalde volgens de tekst zelf de *Lancelot-en-prose* uit het Latijn in het Anglo-Normandisch (ca. 1160), deskundigen echter twifelen sterk aan het auteurschap van Gautier Map; m) **Wouter Mapped** – meester – heeft de avonturen van de Graal in geschriften in Salesbiren gevonden en uit het Latijn in het Walsch vertaald voor koning Heinric <Woutere Mapped> *Lanceloet*: boek III, r. 11145; m) **Wouter Mapped** – meester – de auteur van het Walsche voorbeeld – schreef voor koning Heinric <Gautier, Woutere Mapped> *Lanceloet*: boek IV, r. 298, 313, 13041.

Wouter van Henegouwe a) or. Gautier de Hainaut [Moisan I, 1: GAUTIER 119]; b) kleinzoon (zoon van een dochter van) Hervis de Mez – broer van onder

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Warwick.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boulogne-sur-Mer.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Walter_Map

4. https://en.wikipedia.org/wiki/De_Nugis_Curialium

anderen Huon de Cambrésis – neef van Garin le Loherain en Begon de Belin; e) **Wouter van Henegouwe**; f) verwant van Garijn en Girbeert; g) mee naar Parijs om Girbeert te laten ridderen; *Lorreinen*: fragm. III, r. 543; e) **Wouter van Henegouwe**; f) oom van Ogier 2, borchgraaf van Aken; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 381.

[Wouter van Castelion] l) or. Galterus [*Alexandreis*, X, r. 463]¹ — Gautier de/Walter van Châtillon² (12e eeuw) alias Gualterus de Castellione / Insulis – Middellatijns auteur van de *Alexandreis*³ (ca. 1178-1182), waarin hij zich vooral baseerde op de *Historiae Alexandri Magni* van Quintus Curtius Rufus⁴ (eerste eeuw) – door Jacob van M(a)erlant vertaald/bewerkt als *Alexanders geesten* (ca. 1257-1260); m) **[Wouter van Castelion]** (ed. Franck: Wouteren Castelioen; hs. wouteren castelion) – meester – auteur van de brontekst <ed. Franck: Wouter van Tsastelioen; hs. wouter van zastelioen> *Alexanders geesten*: boek V, r. 921; boek VII, r. 696.

Wouter van Kersbeke e) **Wouter van Kersbeke** (var. Roosbeke) – ridder uit Brabant; g) strijdt tegen en verliest van de Zarasijnen in Pruysschen, maar wordt gered door het sacrament vander Niervaert; *Niervaert*: p. 72, r. 183-184; p. 159, r. [601], p. 165, r. 692.

Wouter van Tsastelioen zie **[Wouter van Castelion]**

Wouter van Zastelioen zie **[Wouter van Castelion]**

Wouteren Castelioen zie **[Wouter van Castelion]**

Wrake, van der zie **[Van Ons Heren Wrake]**

[Wrake, Van Ons Heren] zie **[Van Ons Heren Wrake]**

Wreve e) **Wreve** – Saraceense koning van Capadochien; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 985.

Wrid(t)saert zie **Writsaert**

Wridtsaert zie **Writsaert**

Writsaert a) [Moisan I, 1: GUICHARS 10]; b) Zoon van [Moisan I, 1: AÏE 1] (zie **Aye**) en [Moisan I, 1: AÏME(S) 17 DE DORDON(NE)] (zie **Aymijn van Dordoene**) – broer van [Moisan I, 1: ALART 1] (zie **Adelaert 1**), [Moisan I, 2: RENAUS 29 DE MONTAUBAN] (zie **Reynout van Montalbaen**) en [Moisan I, 2: RICHARS 16] (zie **[Ritsaert] 1**); d) één van de Vier Heemskinderen (zie **[die Heemskinderen]**); e) **Wridsaert** [Wridsaert wordt soms verward met Ritsaert en andersom]; f) derde zoon van Aymyn van Dordoen en Aye van Merewout – broer van Ridsaert, Adelaert en Reynout; g) krijgt van Karel de Grote gebied [?] tussen Parijs en Louwen bij de kroning van Lodewijk – dient met zijn broers drie jaar koning Saforet in

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al10.html

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Walter_of_Chatillon

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandreis>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Quintus_Curtius_Rufus

Spangen – dient met zijn broers vier jaar koning Yewyn – bouwt en bewoont met zijn broers de burcht Montalbaen – geeft zich met Adelaert en Ritsaert over aan Karel de Grote, maar wordt met hen door hun oom Maeldegijts uit hun gevangenschap bevrijd – wordt met zijn broers door koning Yewyn naar Vaucoloen gestuurd om aan Karel de Grote uitgeleverd te worden en vecht daar tegen het leger van Karel de Grote – vecht met zijn broers tegen het leger van Karel de Grote in de strijd bij Montalbaen – doodt Forchier bij Montalbaen <Wridtsaert, Wridtsairt> *Heemskinderen*: p. 17, 20, 27, 29, 37, 39, 40, 46, 56, 57, 59, 61, 71, 108, 115, 122, 132, [134], 135, [139], 165, 175; e) **Wridtsaert**; f) tweede zoon van Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont – broer van Ridsaert, Adelaert en Reynout; *Malegijs*: p. 346; e) **Fritzart**; f) zoon van Heyme en Aye – broer van Ritzart, Adelhart en Renolt <Frizhart, Fryzhart, Wryzhart> *Reinolt von Montelban*: r. 393, 737, 1149, 1158, 1249, 1256, 1265, 1319, 1473, 1583, 2038, 2350, 2537, 2591, 2698, 2976, 3063, 3341, 3357, 6478, 6532, 7259, 8081, 8150, 8176, 8229, 8392, 8407, 8438, 8448, 8461, 8889, 8909, 8915, 10321, 10872, 10959, 11114, 11346, 11368, 12038, 12197, 12407, 12411, 13152, 13196; e) **Writsaert**; f) zoon van Aymijn van Dordoene en Haye – broer van Ridsaert, Adelaert en Renout; *Renout*: r. 301, 400, 555, 1604; e) **[Writsaert]**; f) zoon van Aymijn – broer van Adelaert, Ridsaert en Renout; g) krijgt van Karel de Grote bij de kroning van Lodewijk het graafschap Spaingen toebedeeld <Ritsaert, Writsarde> *Renout D*: r. 81, 387.

[Writsaert] zie **Writsaert**

Wryzhart zie **Writsaert**

[Wulprant] a) Wolfbrant – typische Germaanse naam opgebouwd uit de stammen ‘wolf’ en ‘brand’, het laatste: (vlammend) zwaard (zie ook **Vulpis van Ysauria**) – de naam Wolfbrant komt volgens de *MHDBDB*¹ binnen de Duitse epiek uitsluitend voor in het *Nibelungenlied*; e) **Mulbrant** – Saraceense koning van Galana; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 905; e) **Vulprant** – Saraceense koning van Galatia; *Limborch Frg*: H53, r. 60; e) **[Wulprant]** – Saraceense koning van Glacia; g) verder als boven <Vulprant, Wlprant> *Lymburch*: boek VIII, r. 904.

[Wulfaert] a) Wolfert – typische Germaanse naam opgebouwd uit de stammen ‘wolf’ en ‘hard’, met de betekenis: ‘sterk als een wolf’; e) **Vulfaert** – in dienst van koning Karel de Grote; f) neef van Gardepiet; g) verrader – neemt Malegijs gevangen – is als enige aan Karels hof bereid Malegijs te doden – zelf door Malegijs onthoofd; *Malegijs*: p. 80, 81, 83.

1. <http://mhdbdb.sbg.ac.at:8000/index.en.html>

REPERTORIUM VAN EIGENNAMEN IN MIDDELNEDERLANDSE LITERAIRE TEKSTEN

X

[Laatste update X: 17-11-2021] ¹

Xancten zie **[Xanten]**

[Xanten] h) [Graesse: **Xanctum**] ² [Moisan I, 2: SEINZ (les)] — Xanten ³ aan de rivier de Rijn ⁴ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland – stad met een legendarisch verleden ⁵ – zie ook **Nederland**; i) **Santen** – nieuwe naam van **Trojen upten Rijn**; *Alexander*: boek VII, r. 1550; i) **Sante** – stad of regio / toenaam van **Geirwalt van Sante**; *Karl Meinet*: r. A18, 7; i) **Xancten** – nieuwe naam van **Troyen opten Ryn** <Santen> *Troyen*: r. 29118, 32402.

Xiofagiten zie **[Ictiofagiten, die]**

XPC zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

XPS zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>
2. <http://tinyurl.com/Graesse-Xanctum>
3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Xanten.kmz
4. http://en.wikipedia.org/wiki/Rhine_%28river%29
5. <http://de.wikipedia.org/wiki/Xanten>

Y

[laatste update Y: 09-08-2023] ¹

Y zie Hi****

Y zie Hy****

Y zie I/Y****

Y zie J/Y****

Yames zie James

Yason zie Jason 1

Yberia zie in boek I/Y

Yberne zie Hybernien

Ybor zie in boek I/Y

Ycris zie in boek I/Y

Yda 2 zie in boek I/Y

Ydaspes zie in boek I/Y

Ydeine zie in boek I/Y

Ydel zie in boek I/Y

Ydelbalch zie in boek I/Y

Ydelheit zie in boek I/Y

Ydensche zie in boek I/Y

Ydeus 1 en Ydeus 2 zie in boek I/Y

Ydia zie in boek I/Y

Ydier 1, Ydier 2 en Ydier 3 zie in boek I/Y

Ydier van Cornuale zie in boek I/Y

[Ydier van Noyors] zie in boek I/Y

Ydier van Scollant zie Ydier 3

Ydipus zie in boek I/Y

Ydomeneus zie in boek I/Y

Ydomeus zie in boek I/Y

[Ydonas] zie in boek I/Y

Ydonie zie in boek I/Y

Ydor van der Baser Rivire zie in boek I/Y

[Ydoras] zie in boek I/Y

Ydorus zie in boek I/Y

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

Ydras zie in boek I/Y
Ydumeen zie in boek I/Y
Yeheritos zie Eritos
Yerapolyn zie in boek I/Y
Yersike zie in boek I/Y
Yewe zie in boek I/Y
Yeve zie Eva
Ygerne zie in boek I/Y
[Yure] zie in boek J
Ysbrant zie in boek I/Y
Yla zie in boek I/Y
Yle zie in boek I/Y
Ylia zie in boek I/Y
Yliericom zie in boek I/Y
Ylioen 1, Ylioen 2 en Ylioen 3 zie in boek I/Y
Yloneus zie in boek I/Y
Ylonomee zie in boek I/Y
Ylus 1 en Ylus 2 zie in boek I/Y
Ymantzen zie in boek I/Y
Ymbreus zie in boek I/Y
Yndien zie India 1
Ynse Roke zie in boek I/Y
Yoeden zie Joden, die
Yoedsch zie Jodesche
Yoden zie Joden, die
Yoen zie in boek J/Y
Yohonse zie [Joyeuse]
Yohuse zie [Joyeuse]
Yon zie Yoen
Yon zie in boek J
Yone zie Yoen
Yone zie Yon
Yosuett zie in boek J
Yota zie in boek J
Ypander zie in boek I/Y
Ypanis zie in boek I/Y
Yperbori zie in boek I/Y
Yphicen zie in boek I/Y
Ypermestra zie in boek I/Y
Ypodamie zie in boek I/Y
Ypodomya zie in boek I/Y
Ypocras zie in boek I/Y

Ypocrisie zie in boek I/Y
Ypomie zie in boek I/Y
Ypone zie in boek I/Y
Yracus zie in boek I/Y
Yrene zie in boek I/Y
Yrcane zie **Hircanie 1**
Yrcani(a) zie **Hircanie 1**
Yrcanie(n) zie **Hircanie 1**
Yrcanoise zie [**Hyrcanoise, die**]
Yrconoise zie [**Hyrcanoise**]
Yros zie in boek I/Y
Yrsche zie in boek I/Y
[Yrschen] zie in boek I/Y
Ysabeele zie in boek I/Y
Ysabele zie in boek I/Y
Ysaias zie in boek I/Y
Ysacar zie in boek I/Y
Ysamnes zie in boek I/Y
Ysane zie in boek I/Y
Ysaude zie in boek I/Y
Ysaude metter Witter Hant zie in boek I/Y
Ysaude van Yerlant zie in boek I/Y
Ysengrijn zie in boek I/Y
Ysidonie zie in boek I/Y
Ysidus zie in boek I/Y
Ysike zie in boek I/Y
Ysiphile zie in boek I/Y
Ysis zie in boek I/Y
Ysmaton zie in boek I/Y
Ysoloe zie in boek I/Y
Ysona zie in boek I/Y
Ysonas zie in boek I/Y
Ysoreit zie in boek I/Y
Ysores zie in boek I/Y
Ysrahel zie in boek I/Y
Ysslant zie in boek I/Y
Yssoen zie in boek I/Y
Yster zie in boek I/Y
Ystor zie in boek I/Y
Ystorie** zie **Historie****
Ystria zie in boek I/Y
Ytale zie **Italia**

Ytalus zie in boek I/Y
Ytannos zie in boek I/Y
Yueden zie **Joden, die**
Yverd zie in boek I/Y
Yvoire zie in boek I/Y
Yvon zie in boek I/Y
Yvon de Gales zie in boek I/Y
Yvorijn van Damast zie in boek I/Y
Yvorijn van Mombrant zie in boek I/Y
Yvorijn van Monbrant zie in boek I/Y
Yvorijn Mombrant! zie in boek I/Y
Yvorius zie in boek I/Y
Ywein zie in boek I/Y
Ywen Declains zie in boek I/Y
Ywen metten Witten Handen zie in boek I/Y
Ywen van Lyoneel zie in boek I/Y
Ywen van Riveel zie in boek I/Y

Z

[laatste update Z: 13-03-2024] ¹

Z** zie S**

Zageremor zie **Sagrimor**

Zalons zie **Chaloen**

Zamanien zie **Samanien**

Zampaenge(n)lant zie **Sampaengen**

Zandrine zie [**Sandrine**]

Zaraschynsche zie **Sarasijnsche**

Zarasijnen zie **Sarasine, die**

Zarasine(n) zie **Sarasine, die**

Zarasyne(n) zie **Sarasine, die**

Zarath zie **Serath**

Zarazijnen zie **Sarasine, die**

Zarragoet zie **Saragosse**

Zarragotzen zie **Saragosse**

Zarasijn zie **Sarasine, die**

Zarrasine(n) zie **Sarasine, die**

Zarrazeyn zie **Sarasine, die**

Zarrazene zie **Sarasine, die**

Zarrazyn(e) zie **Sarasine, die**

Zarrazinen zie **Sarasine, die**

Zas zie **Sassen, die**

Zassen zie **Sassen**

Zassen! zie **Zassen!**

Zassen zie **Sassen, die**

[Zebedeus] a) Zebedeüs² [*Mattheus* 4, 21]³; b) echtgenoot van Maria Salome (zie **Marien**) – vader van Jacobus de Meerdere (zie [**sent Jacob die Meerder**]) en Johannes de Evangelist (zie [**sent Jan Evangelist**]); e) [**Zebedeus**]; f) vader van sant Jacob <Zebedei> *Karl Meinet*: r. A337, 38.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Holy_Kinship

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_4.htm

Zechius e) **Zechius** (or. Zechius) – afkomstig uit Pirren – ridder en rechter van Jacomte; f) eerste echtgenoot van Mena; g) sterft met dertig jongemannen op Colcos een vreselijke dood bij zijn poging het Gulden Vlies te bemachtigen <Zethius> *Jason*: fol. 73v, 74v, 75r, 76r-81r, 82r, [85r], 89v.

Zee ** zie **See** **

Zee, [Atheensche] zie [Atheensche] **Zee**, **die**

Zee, **Bracten** zie **Bracten Zee**, [die]

Zee, **Lever** zie **Lever Zee**, **die**

Zee, **Mirtoische** zie **Mirtoische Zee**, **die**

Zee, [Norweger] zie [Norweger] **Zee**, **die**

Zee, [Oost] zie [Oost] **Zee**, **die**

Zee, [Rusche] zie [Rusche] **Zee**, **die**

Zee van Indi zie [Indsche **See**, **die**]

Zee van Ingelände h) [Graesse: *Hibernicum mare*]¹ – hoewel in de brontekst twee keer sprake is van “la mere dillande” (*Fergus*, hs. A, r. 306 en 2120), waarmee de Ierse Zee² bedoeld zal zijn, vermeldt West deze zee niet als toponiem, slechts het land: [West VR: **Irlände**] – de Middelnederlandse vertaling ‘Engelse Zee’ lijkt geen bestaand toponiem; i) **Zee van Ingelände** – aan de oever waarvan Ferguuts vader Somilet, “een dorperre van Pelande” woont; *Ferguut*: r. 272.

Zeelant h) [Graesse: *Selandia*]³ — het middeleeuwse graafschap Zeeland,⁴ een eilandenrijk dat er gedurende de Middeleeuwen heel anders uitzag dan de huidige provincie Zeeland, al was het maar omdat de huidige Westerschelde toen als waterweg weinig voorstelde en de Oosterschelde de dominante grensrivier was tussen Zeeland bewesten Schelde (Walcheren en de Bevelanden) en Zeeland beosten Schelde – Zeeland bewesten Schelde vormde eeuwenlang conflictstof⁵ tussen de graaf van Vlaanderen en de graaf van Holland (en Zeeland); i) **Zeelant** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Zeelant** (or. “la basse marche de Hollande et de Zellande, Streue (Stroe⁶ op het eiland Wieringen [?]) et Dannemarche et Norwege”) – laagland veroverd door Oliphart; *Meluzine*: fol. P1rb.

Zegevrijt zie [Segevrijt]

Zeghelijn zie [Segelijn van Jherusalem]

1. <https://tinyurl.com/Graesse-Hibernicum-mare>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Irish_sea

3. <https://tinyurl.com/Graesse-Selandia>

4. http://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Zeeland

5. http://nl.wikipedia.org/wiki/Strijd_tussen_Vlaanderen_en_Holland_om_Zeeland_bewesten_Schelde

6. http://nl.wikipedia.org/wiki/Stroe_%28Wieringen%29

Zeghesteene j) lett. ‘steen voor de zege’ – verwijst mogelijk naar de edelsteen ‘Garotremeus’ (Lat. gagacromeus) in *Der naturen bloeme*, die de bezitter ervan gegarandeerd laat (over)winnen; k) **Zeghesteene** – kasteel [?]; *Huge K*: r. 24.

Zeghin zie **Seghin van Meliden**

Zein zie **Sein**

Zeyn zie **Sein**

Zeynen zie **Sassen, die**

Zelyadone a) zie ook **Celidone van Dalmatia**; e) **Zelyadone** – jonkvrouw; f) dochter van de koning van Hongerijen; g) verblijft aan het hof in Constantinopel – bemind door koning Lodewijk van Vrancrijk <Selyadoene, Selyadone, Siliadone, Zeledonie, Zeliadone, Zelyadona, Zelidonia> *Margrieta van Limborch*: cap. 94-96, 98, 101, 107.

Zelle h) [Graesse: Cella]¹ — Celle² in Niedersachsen – gelegen aan de rivier de Aller³ – met een landsheerlijke waterburcht – vanaf 1378 hoofdstad van het vorstendom Lüneburg – vanaf 1433 de residentie van de vorsten van Lüneburg; i) **Zelle** – gelegen in het land van Lunenborch – door de hertog van Lunenborch voor Ulenspiegel “opten hals” tot verboden gebied verklaard; *Ulenspieghel*: H 17.

Zelodus van Crachouwen e) **Zelodus van Crachouwen** (or. Zelodus de Craco) – Saraceen – koning van Crachouwen; g) viel koning Frederic van Bemen in de stad Pragen aan – doodde Frederick van Bemen en verbrandde diens lijk buiten de stadsmuren – door Reynout van Lusignen bij het beleg van Pragen gedood – zijn lijk werd samen met dat van vele Saracenen verbrand; *Meluzine*: fol. N4ra, N6ra, O2va-O3ra, O3va, O3vb, O4rb-O4vb.

Zem zie **Sem**

Zemarich e) **Zemarich** – rechter; g) verschijnt na zijn dood aan een oneerlijke ridder; *Karl Meinet*: r. A343, 39.

Zenoen a) Zeno⁴ († 491); c) keizer van Byzantium c.q. het Oost-Romeinse Keizerrijk (474-491); d) opvolger van zijn zoon Leo II († 474); e) **Zenoen** – Romeins keizer; g) volgt de in de strijd tegen koning Artur gedode keizer Leo op; *Lanceloet*: boek IV, r. 10086.

Zerath zie **Serath**

Zerebus zie **Cerberus**

Zervelle zie **Servelle**

Zervogant zie **Tervogant**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Cella>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Celle.kmz

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Aller>

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Zeno_%28emperor%29

Zesten lant zie **Sestoen**

Zesten rijck zie **Sestoen**

Zetephius e) **Zetephius** (or. *Zetephius*) – afkomstig uit Pirren – ridder en rechter van Jacomte; f) vader van Pheris; g) afgunstig – komt in opstand tegen koning Apollo van Jacomte – gevangengenomen door Fletheris <*Zethephius*> *Jason*: fol. 73v, 74v-75r, 76r-78r, 79r, 80v, 81v, 82v-84v, [84v], 85r, [85r], 86r, 89v.

Zethius zie **Zechius**

Zybelye van Zweden zie [**Sybelye van Sweden**]

Zydon zie [**Sydon**]

Zi(j)ten zie **Siten, die 1**

Zijten, Neder zie **Neder Zijten**

Ziri, Veste zie **Veste Ziri**

Zyricxzee h) [*Graesse: Ziericzea*]¹ — Zierikzee,² van oorsprong middeleeuwse havenstad³ op het voormalige Zeeuwse eiland Schouwen,⁴ het huidige Schouwen-Duiveland – ten tijde van het schrijven van de *Reynaert* nog (bekend als) bezit van de Gentse Sint Baafs Abdij⁵; i) **Zyricxzee** – in tegenstelling tot Kriekenput wél bekend bij koning Nobel; *Reynaert Prz*: r. 1947.

Zirus zie **Tiereus**

Zodoma zie **Sodoma**

Zomme zie **Somme, die**

Zonas zie [**Jonas**] 1

Zors i) **Zors** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A476, 37.

Zozimas a) [*Legenda aurea* LIV: De sancta Maria Egyptiaca] [*Gulden Legende*: Van sente Marien van Egypten [54]] — Zozimos,⁶ abt (4e/5e eeuw); d) bracht Maria van Egypte⁷ de communie en begroef haar in een door een leeuw gedolven graf; e) **Zozimas** – kluizenaar; g) diende met zijn gezellen God in de woestijn nabij Teben in Egypten <*Sosimas*> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1240; e) **Zozimas** – kluizenaar; g) idem als boven; *Troyen*: r. 28731.

Zuytsee zie **Suutsee, die**

Zundert h) **Zundert**,⁸ ten zuidwesten van Breda in Noord-Brabant, Nederland;

i) **Zundert** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Ziericzea>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Zierikzee.kmz

3. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Zierikzee>

4. http://nl.wikipedia.org/wiki/Schouwen_%28voormalig_eiland%29

5. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Sint-Baafsabdij>

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Zosimas_of_Palestine

7. http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Mary_of_Egypt

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Zundert.kmz

wordt; *Denensage*: r. 615.

Zurien zie **Surie**

Zuzanna zie **Susanna**

Zwaert metten Ringhen zie **Swert metten Twee Ringen, dat**

Zwaert metten (Twee) Ringhen zie **Swert metten Twee Ringen, dat**

Zwane zie **Swane**

[Zwarte Berghe] zie **[Swarte Berch, die]** 1

Zwarte Rudder zie **[Swarte Ridder, die]** 6

Zwave(n) zie **[Swaven, die]**

Zweden zie **Sweden**

Zweden zie **[Sweden, die]**

[laatste update ? : 09-08-2023] ¹

[.]cachijs e) **[.]cachijs** – ridder; g) samen met Antiote erop uitgezonden door keizer Trajaen van Roeme om Placijs te zoeken; *Eustaes*: r. 226.

[..l]adijn a) lees [?]: Saladijn (zie **Saladijn**); e) **[..l]adijn** – Saraceen [?]; *Ogier*: fragm. H, r. 104.

[..t]ier a) lees [?]: Gautier (zie **Gautier (van **)**); e) **[..t]ier**; *Willem van Oringen*: fragm. O, fol. 1r, 2.

[...]verlois a)/h) lees [?]: Avalois (zie **Aveloyse**); e)/i) **[...]verlois**; *Aiol*: r. 351.

Ay[...] e) **Ay[...]**; f) vader van Vio[...]; *Ogier H*: r. 154, 188.

Asso[...t] e) **Asso[...t]**; f) mogelijk een zoon van Murise; *Jourdein*: r. 214.

Bura[...] zie **Bouwaengien**

Burga[.] zie **Brigale**

[F.]adel[s] i) **[F.]adel[s]** – Saraceense stad, waar Sibeli beschermd door haar leeuw verblijft aan het hof van een koning die haar vermoedelijk buitgemaakt heeft en tot vrouw wil nemen; *Sibeli H*: r. 6.

Guwa[...e] e) **Guwa[...e]** – Saraceen [?]; g) gedood [?] door Ogier die Danois; *Ogier H*: r. 19.

[Cad[...]] e) **[Cad[...]]**; *Sibeli F*: fol. 1ra, r. 1.

Morga[...] a) niet in *La Geste de Monglane* – niet in Moisan, daarin wel de naam Morgant; e) **Morga[...]** – soudaen; g) gedood door hertog Garijn; *Garijn*: r. 3.

[P...] e)/i) **[P...]** – “de name was [P...]”; *Jourdein*: r. 211.

[.]hilips e) **(P)hilips**; *Madelgijs*: fragm. XIII, r. 85.

Vio[...] a) mogelijk een corruptie van or. Yve/Ivon (of Huon); e) **Vio[...]**; f) zoon van Ay[...]; *Ogier H*: r. 189.

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

Vra[...] zie Vrankerike

W[...]ier a) mogelijk lijkt Wernier (zie ook Wernier van Graven); e) W[...]ier;
Ogier H: r. 198.

